

SACRORUM
CONCILIORUM
NOVA, ET AMPLISSIMA COLLECTIO,
IN QUA PRÆTER EA QUÆ
PHIL. LABBEUS ET GABR. COSSARTIUS S. J.

Et novissime NICOLAUS COLETI in lucem edidere,

EA OMNIA INSUPER SUIS IN LOCIS OPTIME DISPOSITA EXHIBENTUR, QUÆ
JOANNES DOMINICUS MANSI,
ANTEHAC CONGREGATIONIS MATRIS DEI, NUNC VERO
ARCHIEPISCOPUS LUCENSIS, EVULGAVIT.
EDITIO NOVISSIMA

AB EODEM OPTIME MERITO PRÆSULE
POTISSIMUM FAVOREM ETIAM ET OPEM PRÆSTANTE
EM.^{MO} CARDINALI DOMINICO PASSIONEO
SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ BIBLIOTHECARIO,
ALIISQUE ITEM ERUDITISSIMIS VIRIS MANUS AUXILIATRICES FERENTIBUS, CURATA,
Novorum Conciliorum, novorumque Documentorum Additionibus locupletata,
Ad MSS. Codices Vaticanos, Lucenses, aliosque recensita, & perfecta.

ACCEDUNT ETIAM NOTÆ, ET DISSERTATIONES QUAMPLURIMÆ, QUÆ IN CETERIS EDITIONIBUS DESIDERANTUR.

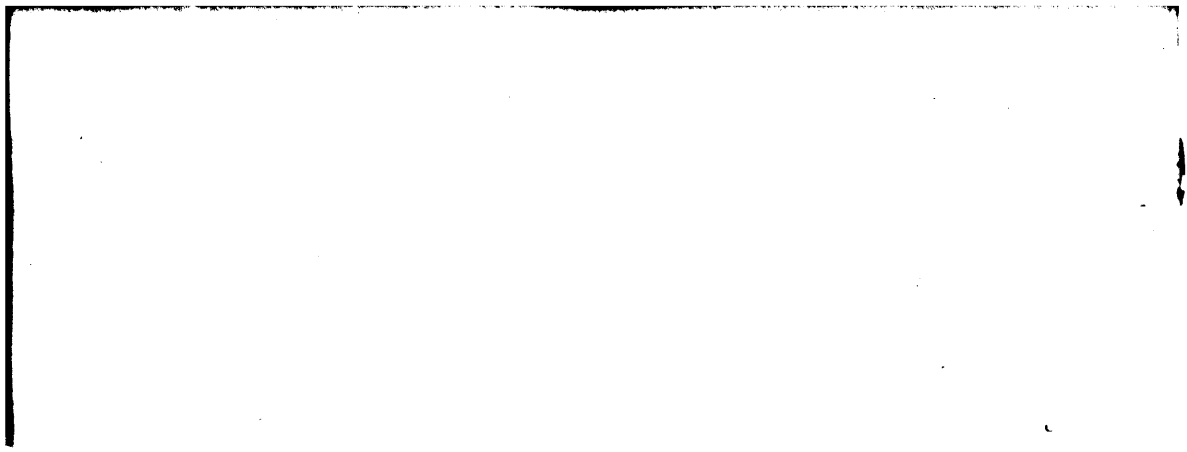
TOMUS DECIMUS TERTIUS.
Ab an. DCCLXXXVII. usq; ad an. DCCCXIV. incl.

FLORENTIÆ
MDCCLXXVII.

EXPENSIS ANTONII ZATTA VENETI.

Editio iterata ad Editionis principis exemplum ab Huberto Welter, Bibliopola, Via dicta Bernard Palissy 4, Parisius MDCCCIII

1

SYLLABUS
EORUM, QUÆ IN TOMO XIII.
CONTINENTUR.

Quæ hoc indice ☞ notata sunt, nostræ Editioni noviter accessere,
omissis iis, quæ typothezarum vitio notari non potuerunt.

ANNO CHRISTI		ANNO CHRISTI	
787	CONCILII NICÆNI II. conti- natio G. L. Pag. 1	787	Epistola Hadriani Papæ ad Ca- rolum Regem. 759
	ACTIO QUARTA. <i>ibid.</i>		Epistola Synodi ejusd. ad Ec- clesiam Alexandrinam. G. L. 810
	ACTIO QUINTA. 158	788	CONC. WORMATIENSE V. 822
	ACTIO SEXTA. 203		CONC. IN VILLA INGILEN- HEIM. <i>ibid.</i>
	ACTIO SEPTIMA. 368		CONC. NARBONENSE. <i>ibid.</i>
	ACTIO OCTAVA. 414		Observatio P. Pagi. 824
☞	Sermo laudatorius pronuntiatus ab Epiphanio Diacono Ecclesiæ Catanæ Provincie G. L. 414		CONCIL. FINGENHÄLLEN- SE. 826
	In Concilium Nicænum II. No- tæ Severini Binii. 485		Synodus Britannica apud Aclæam. <i>ib.</i>
	Synodus Constantinopolitana Con- stantini & Eirenes G. L. 491		Capitulare Aquisgranense Ca- roli Magni. <i>ibid.</i>
	SYNOLUS VII. OECUMENICÆ NI- CÆNÆ Bisitorum ex libello Synodico. <i>ibid.</i>	☞	CONC. WORMATIENSE VI. <i>ib.</i>
	— eadem ex libello Photii G. L. <i>ibid.</i>		Joannis Domini Mansi Archiep. Lucensis Prefatio in novam Con- cilii Forojulienfis Editionem. 827
	— eadem ex Nic. G. L. 495	791	CONC. FOROJULIENSE. 830
	Observatio Philippi Labbe. <i>ibid.</i>	☞	Epistola Synodalis S. Paulini Aquilensis Episcopi. <i>ibid.</i>
	SYNODI OECUMENICÆ NI- CÆNÆ secunda habita vulgata, & antiqua Editio. 497		Symbolum Fidei. 842
	ACTIO PRIMA. <i>ibid.</i>		Capitula. 845
	Epistola Imperatoris. 502		Nota Severini Binii. 853
	Confessio Catholica. 506	792	Adnotatio P. Pagi. 854
	Anathematismi. <i>ibid.</i>		CONC. RATISPONENSE. 855
	ACTIO SECUNDA. 526		Nota Severini Binii. <i>ibid.</i>
	Epistola Hadriani Papæ. 536		CONC. ROMANUM, in quo Fe- lix Urgellitanus Ep. damna- tur. 857
	ACTIO TERTIA. 548	793	☞ CONC. HISPANUM forte TOLE- TANUM Hæreticorum faven- tium Elipando Toletano. 857
	ACTIO QUARTA. 570		Synodus in Beth-Boten Jacobita- rum. <i>ibid.</i>
	ACTIO QUINTA. 633	☞	Ad Concilium Francfordiense Ad- ditio Domini Mansi Archiep. Lucensis. 859
	ACTIO SEXTA. 651	☞	CONC. ROMANUM. <i>ibid.</i>
	Refutationis falso nominatæ De- finitionis Tomus Primus. 652		COLLATIO Verolamii sub Of- fa Rege Merciorum. 861
	Tomus secundus. 659		CONCIL. PROVINCIALIS VERO- LAMII. <i>ibid.</i>
	Tomus Tertius. 670		CONCIL. FRANCOFORDIEN- SE. <i>ibid.</i>
	Tomus Quartus. 679		Epistola Hadriani Papæ ad E- piscopos Hispaniæ. 867
	Tomus Quintus. 690		Libel-
	Tomus Sextus. 706		
	Definitiones Gregorii. 710		
	ACTIO SEPTIMA. 722		
	Definitio Synodi Nicænz II. 726		
	Epistola Synodi ejusdem ad Im- peratorem. 740		
	Canones ejusdem Synodi, inter- prete Gentiano Herveto. 745		

ANNO CHRISTI			ANNO CHRISTI
793	Libellus Episcoporum Italiae contra Elipandum. 873		797
	Synodica Concilii ad Episcopos Galliae, & Germaniae. 883		
	Epistola Caroli Magni ad Eli- pandum & Episcopos Hispaniae. 899		
	Jacobi Sirmondi admonitio. 906		
	Philippi Labbei observatio. 907		
	Canones Concilii Francofor- diensis. 908		
	Nota Severini Bini. 912		
	F. Laurentii Surii Admoni- tio. 913		
	Joannis Dominici Mansi Archiep. Lucensis Praemonitio in sequen- tem Epistolam. 919		
	Dictatus Paulini Patriarchae A- quilejensis. 921		
795	VITA, EPISTOLAE, ET DECRE- TA LEONIS PAPAE III. 925		
	Nota Severini Bini. 957		
	Epistola Kenulfi Regis Mercio- rum ad Leonem Papam. 959		
	Epistola I. Leoni. Papae III. ad Kenulfum Regem. 961		
	— II. ad Carolum Magnum. 962		
	— III. IV. V. &c. usque ad XII. inclusive ad eundem. ibid. & seqq.		
	— XIII. ad Riculphum Epi- scopum Moguntinum. 977		
	Nota Severini Bini. 978		
	Symbolum Orthodoxae Fidei Leonis Papae. ibid.		
	Epistolae quinque Caroli Magni ad varios. 980 & seqq.		
	Joannis Dominici Mansi Archiep. Lucensis Appendix ad Epistolas Leonis Papae III. & Caroli Ma- gni, & Praefatio. 983		
	Fragmentum Epistolae Papae Leonis. 986		
	Omnium totius Britanniae Epi- scoporum & Sacerdotum Epi- stola ad Leonem Papam III. ibid.		
	Joannis Dominici Mansi admonitio in sequentem Epitomen Leonis Papae III. 987		
	Ex Epistola Leonis ad Alcoi- num. ibid.		
	Epistola Leonis Papae ad Ho- reense Virginum Benedicta- rum Monasterium apud Tre- veros. 989		
	Bulla Leonis P., qua confir- matur translatio Sedis Ep. Ratisb. &c. 990		
796	CONCILIIUM GALLICANUM in- certi loci. 991		
797	CONC. ANGLICUM. ibid.		

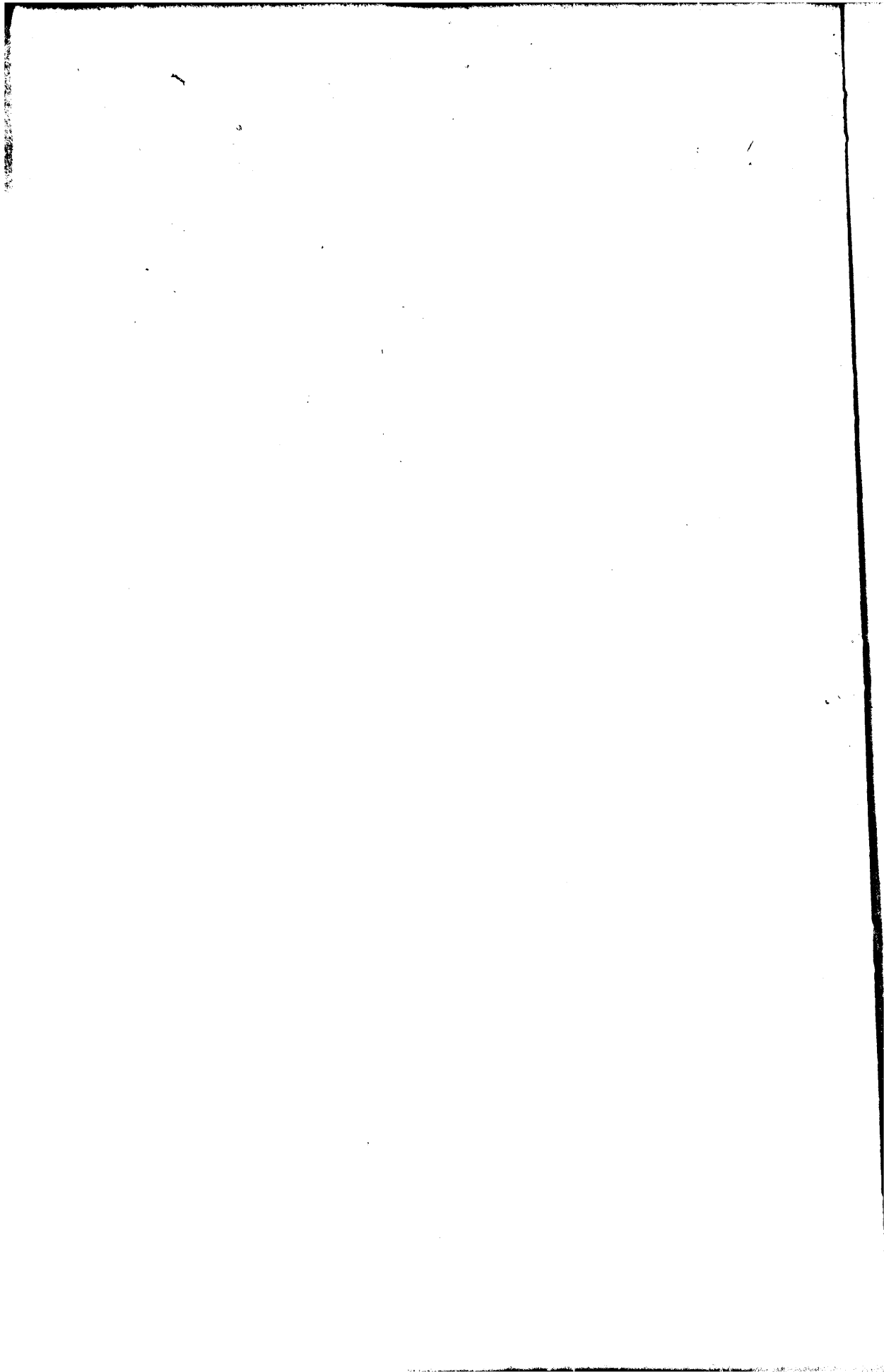
ANNO CHRISTI		ANNO CHRISTI
	Aquisgranensis Conventus ex Baluzio. ibid.	
	Aliud Capitulare ex Balu- zio. ibid.	
	CONCILIIUM seu Conventus Ec- clesiasticus Ratisponensis. 993	
	CONCILIIUM MOGUNTINUM. ib.	
	Capitulare Theodulfi Episcopi Aurelianensis. ibid.	
	Tituli Capitulorum. ibid.	
	Additio ad idem Capitula- re. 1006	
	Additio altera. 1008	
	Nota Jacobi Sirmondi. 1008	
	Capitulare II. Theodulphi Epi- scopi Aurelianensis. 1010	
	Synodus Finchallensis sub Ebanbal- do Archiepiscopo Eboracensi ba- bita. 1022	
	CONCILIIUM APUD BACAN- CELD. 1024	
	Adnotatio & Additio ad Concilium apud Bacancela. ibid.	
	Synodus Reispacensis. 1026	
	Joannis Dominici Mansi Archiep. Lucensis Praemonitio in sequen- tem Synodum. ibid.	
	Decreta cujusdam Concilii Pro- vincialis in quadam incerti loci Synodo Diocesana pro- mulgata. ibid.	
	Nota P. Forster. 1028	
	Ad Reispacensem Synodum Adno- tio Chronologica & Additio. 1027	
	Arnonis Epistola Encyclica de celebranda Synodo in Ris- pach. 1029	
	Charta Frisingensis, in qua Patres Concilii Reispacensis commemorantur. 1030	
	CONCIL. ROMANUM IN BASI- LICA S. PETRI. ibid.	
	Excerpta ex actionibus ejusd. Concilii a Leone Papa III. habiti. 1031	
	Observ. P. Antonii Pagi. 1032	
	CONC. VIRGELLENSE. 1033	
	CONC. AQUISGRANENSE. ibid.	
	Confessio Fidei Felicis Episcopi Urgellitani. 1035	
	Observatio Philippi Labbei de Con- cilio Ratisponensi ab aliis omis- so. 1040	
	CONC. CLOVESHOMAE. 1040	
	CONC. TURONENSE. 1042	
	Leonis III. Papae adventus in Saxoniam. ibid.	
	Caroli Magni in imperatorem Romanorum creatio. 1043	
	Canonica purgatio Leonis Pa- pae, & Caroli Imperatoris inauguratio. 1044	
	Bre-	

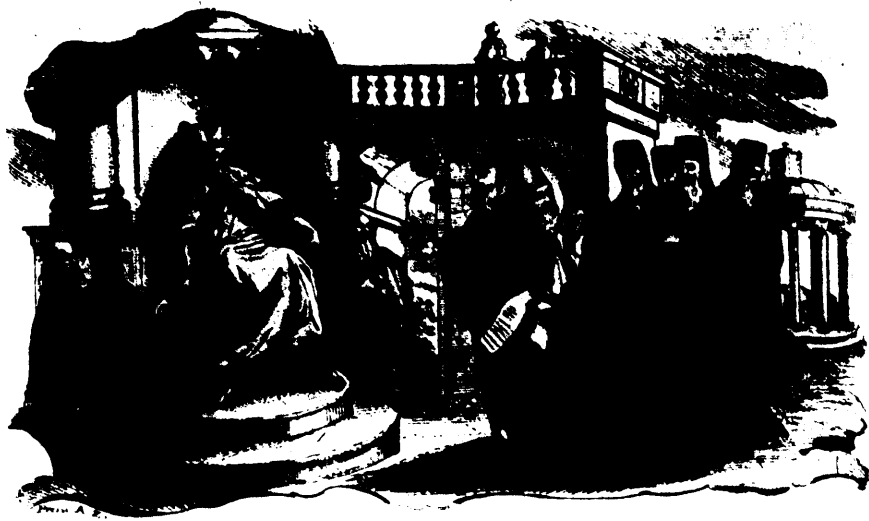
ANNO
CHRISTI
800

Brevior altera narratio ex A-
demano in Vita Caroli Ma-
gni. 1045
*Synodus Romana in causa Leonis
Papa III.* 1046
Nota Severini Bini. ibid.
801 Capitula addita a Carolo Ma-
gno Imp. ad legem Longo-
bardorum. 1047
Caroli Magni selecta Capitula
Ecclesiastica. 1050
Index Titulorum. ibid.
Titulus I. & Capita. *ib. & seq.*
Titulus II. & Capita. 1051
& seq.
Titulus III. & Capita. 1057
& seq.
Titulus IV. & Capita. 1059
Titulus V. & Capita. 1061
Epistola Caroli Magni ad Pip-
pinum filium Regem Ita-
liz. 1062
Nota Jacobi Sirmondi. 1063
De Synodis, seu conventibus
publicis a Carolo Magno ce-
lebratis. ibid.
Capitula Caroli Augusti per
annos Imperii sui digesta.
1064
Capitula Ecclesiastica Caroli
M. ibid.
Capitulare Episcoporum. 1069
Observatio P. Philippi Labbè. ibid.
Capitula excerpta de canone.
ibid.
804 Capitulare a Carolo M. datum
ad Saltz. 1070
805 — Dominicus ad Theodonis
villam. ibid.
811 — Interrogationis. ibid.
Brevis Capitulorum. 1071

ANNO
CHRISTI
814

*Ad Constitutiones Ecclesiasticas Ca-
roli M. Prefatio Joannis Domi-
nici Mansi Lucensis Archiep.* 1073
Capitulare Caroli Magni ex
MS. Codice Bibliothecæ Chi-
gians. 1075
Observatio Prævia Martenii. *ibid.*
De Alode. 1079
Antiquum Capitulare per Mis-
sos Caroli Magni Imp. pro-
mulgatum ex MS. Andagi-
nenis Monasterii. 1080
Capitula. 1082
Gherardi Episcopi Leodiensis
Instructio Pastoralis. 1084
Epistola Caroli M. Imp. ad Ga-
ribaldum Episcop. Leodien-
sem. 1087
— Garibaldi Episc. Leodienf.
ad suz Diocesis Presbyte-
ros. 1088
Edictum Caroli M., quo jeju-
nium pro necessitatibus pu-
blicis maxime pro fame, pe-
ste, & bello indicitur. 1089
Capitula. 1090
*In subsequente Epistolam Promo-
nitio.* 1095
Epistola Canonica. *ibid.*
*Nota Editoris in superiorem Epi-
stolam.* 1097
CONCILIIUM IN GALLIA IN-
CERTI LOCI. 1098
CONC. WORMATIENSE. 1099
CONC. ALTINENSE. *ibid.*
Epistola Synodalis. *ibid.*
Nota Severini Bini. 1101
CONCILIIUM AQUISGRANENSE.
1102
811 *Ad Concilium Aquisgranense Ad-
ditio.* 1103

ANNO
CHRISTI
1079.

CONCILII NICÆNI SECUNDI CONTINUATIO

ACTIO
IV.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. ACTIO QUARTA.

ΕΝ ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν, βασιλείας τοῦ δεσποτέου καὶ φιλοχρίστου ἡμῶν δεσποτοῦ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτοῦ θεοεπίτου μητρὸς, ἔτους ὀγδοῦ τῆς αὐτοῦ ὑπατείας, καλῆς Οὐκτωβρίας, ἡνδικτιῶνος ἑσδακάτης.

Συνελθούσης τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, τῆς κατὰ θεῖαν χάριν καὶ δεξιῆς θέσεως τοῦ αὐτοῦ θεακρωτότου συναθροιστικῆς ἐν τῇ Νικαίᾳ λαμπρῆ μητροπόλεως τῆς Βιθύνων ἐπαρχίας. τολέσι, Πέτρου τοῦ ἀλαβεράτου ἀρχιεπισκόπου τῆς κατὰ Ῥώμην ἀγιοπάτης ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου. καὶ Πέτρου τοῦ ἀλαβεράτου πρεσβυτέρου, μοναχοῦ καὶ ἡγούμενου τῆς κατὰ Ῥώμην ἁγίας μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐπιχόντων πᾶν τιπον τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Ἀδελφάνου. Ταρασιῶ τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς μεγαλοπόλεως Κωνσταντινουπόλεως ἡσας Ῥώμης, καὶ Ἰωάννου καὶ Θεοδώρου τοῦ ἀλαβεράτου πρεσβυτέρων, μοναχῶν καὶ ποιοτητῶν τῶν ἀποστολικῶν ὁρώνων τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως.

Καθεδρῶν τε ἀπὸ τοῦ ἱεροτάτου ἀμβωνοῦ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἀγιοπάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἐπινομίου Σοφίας· συμπαραόντων καὶ ἀκροαθῶν τῶν ἐδοξοτάτων ἑξαμελοσφραγιστῶν ἀρχόντων, ταῖσι Πέτρον τὸν παρὰ φῆμ ἀπὸ ὑπατῶν πατερίου καὶ κόμητος τοῦ θεοφιλῆτος βασιλεῦς ὄφρατος, καὶ Ἰωάννου βασιλικῶ ὀσίου καὶ λογοθέτου τοῦ γραμματικῶ λογοθέτου, καὶ πάντες τῆς ἁγίας συνόδου κατὰ τὴν τῆς Concil. General. Tom. XIII.

Α IN nomine Domini & dominatoris Jesu Christi veri Dei nostri. Imperio piissimorum & amicorum Christi dominorum nostrorum Constantini & Irenæ a Deo redimitæ matris ejus, octavo anno consulatus eorum, Kalendas Octobris, indictione undecima.

Conveniente sancta & universali synodo, quæ per divinam gratiam & piam sanctionem eorumdem divinitus confirmatorum imperatorum congregata est in Nicænum clara metropoli Bithyniensium provincie: id est, Petro reverendissimo archipresbytero sanctissimæ Romanæ ecclesie sancti apostoli Petri, & Petro reverendissimo presbytero, monacho & abbate venerabilis monasterii sancti Sabbæ Romæ siti retinentibus locum apostolicæ sedis almi & sanctissimi archiepiscopi senioris Romæ Hadriani; Tarasioque almo & sanctissimo archiepiscopo magni nominis Constantinopoleos novæ Romæ, & Joanne ac Thoma reverendissimis presbyteris, monachis & vicariis apostolicarum sedium orientalis dioceseos.

Sedentibusque ante sacratissimum ambonem templi sanctissimæ magnæ ecclesie, quæ cognominatur Sophia; præsentibus & auscultantibus gloriosissimis & magnificentissimis principibus, id est, Petrona famosissimo exconsule patricio, & comite Deo conservati imperatorii obsequii, & Joanne imperiali ostiario & logothera militaris logothetie, & omni sancta synodo secundum ordinem in

A

pri-

prima adione signatum; presentibus etiam A & Deo amabilibus archimandritis & hegumenis, atque omni monachica plenitudine; propolius sanctis & intemeratis evangelis:

Tarantius sanctissimus patriarcha dixit: Per antecedentes attentius adiones, statu Domini omnitenentis nos docente secundum probe-baiorem; veritatem mediatum est guttur nostrum; quia literis quae lecte sunt, sanctissimorum virorum, orientis videlicet & occidentis, concordēs effecti sumus. Sed quia propheticis nobis sermo praecipit: Super montem excelsum ascende, qui evangelizas Sion: predica in fortitudine, vocem tuam exalta, qui evangelizas Jerusalem: predicare, ne sitis. Hanc ergo prophetiam praeeptionem sequentes, sacerdotes viri, praedicemus, voces nostras exaltemus, pacem annunciantes ecclesiae catholicae, quae vera Sion & civitas caelestis regis Christi Dei nostri. Quomodo autem fiet hoc? Deferantur nobis in medium ad audientiam gloriosissimorum sanctorum patrum volumina: & ex ipsis haerentes, potemus singuli gregem nobis committunt. Tante enim & in omnem terram exhibitae fontis nosser, & in fines terrarum virtus nostrorum: pro eo quod non transierimus terminos quos posuerunt patres nostri, seu apostolice docti tenemus traditiones quas accepimus.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit. Secundum affectionem Tarantii sanctissimi patriarchae deleantur in medium libri & testimonia beatorum patrum, & liquido sancta huic synodo relabatur.

Leontius clarissimus a secretis dixit: Proficere ac stabili iustione sanctissimi patriarchae, & contentum universalis synodi huius parentis, & hanc terminare satagentes, attulimus & exhibitimus sacrosanctos libros. Quorum primus est divinitus electus & scriptus liber, quem & nunc praee omnibus legimus. Omnes igitur attentius & prudentius audiamus, & dictorum virtutem certius agnoscamus, quatenus integre utilitatis fructum capessere valeamus.

Idem legit.

De Exodo filiorum Israel.

Locutus est Dominus ad Moysen: Facies propitiatorium de auro mundissimo; duos cubitos & dimidium tenebit longitudo ejus, cubitum ac semissem latitudo. Duos quoque cherubim aureos & productiles facies ex utraque parte oraculi. Cherub unus sit in latere uno, & alter in altero. Utrunque latus propitiatorii tegant, expandentes alas & operientes oraculum: respiciantque se mutuo versus vultibus in propitiatorium, quo operienda est arca, in qua ponas testimonium, quod dabo tibi. Inde praecipiam, & loquar ad te; super propitiatorio scilicet ac medio duorum cherubim, qui erunt supra arcam testimonii, cuncta, quae mandabo per te filius Israel.

καὶ ἔσται, καὶ λαλήσω σοι ἀνωθεν τῆ ἱλαστήριου ἀγαμασον τῶν δύο χερυβίμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτῆς, κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐπέτειλάμην σοὶ πρὸς τὸν υἱὸν Ἰσραὴλ.

ἁποτυχθεῖσαι ἐν τῇ ἁγίᾳ πνεύματι. παρόντων καὶ τῶν θεοφιλεσάτων ἀρχιμανδριτῶν τε καὶ ηγεμόνων, καὶ πάντων τῶ μοναχικῶ πληρωματις. ἀποκαίρθησαν τῶν ἀγίων καὶ ἀρχόντων τῷ Θεῷ καταγγελλίων.

Ταρχίου ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε. κατὰ τῆς διελεύσεως προσεχῶς ἀράξεις, ἀνοῆς χυεῖν πατριάρχου διδασκῆς ἡμᾶς πατριμακως, ὁ ἀληθινὸν ἐμελέτησεν ὁ λαβὴν ἡμῶν, ὅτι τῆς ἀκαρτωθεῖσι γραμμασι τῶν ἀγιωτάτων ἀνδρῶν ἀνατολῆς καὶ δυστοῖς συμφωνοῖ γεγονότων. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀποφητικὸς λόγος ἐπιπέδεται ἡμῖν. ἐπ' ἑρῆς ὑψηλῶ ἀνάσθη ὁ καταγγελλίον Σιών, κηρύξον ἐν ἰσραὴλ, τῶν φωτῶν ὑψωσον ὁ καταγγελλίον ἐν Ἰερουσαλήμ. κηρύξατε, μὴ φοβηθῆτε. ταυτὴ ἐν τῇ ἀποφητικῇ ὁμοίᾳ ἐσόμενοι, ἱερεῖς ἀνδρες, κηρύξοντες, τῆς φωνῆς ἡμῶν ὑψωσάμενοι, ἐπιπέδεται ἀποφητικῶν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶν ἀληθὴς Σιών καὶ πόλις τῆ ἐπουρανίου βασιλείας Χριστοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ῥωσῆσεται δὲ ταῦτο πᾶσι ἀποκαίρθησαν εἰς μέσον ἡμῶν πρὸς ἀκράτιν τῶν περιδύσαν ἀγίων πατέρων αἱ βίβλοι. καὶ ἐξ αὐτῶν ἀρροόμενοι, ποτίσμενοι ἕκαστος ἡμῶν τὸ κεντὸ ἡμᾶς ποίμειν. ἅπο γὰρ καὶ εἰς πάσαν τῶν γλῶσσην ἕλεθῆσεται ὁ ἡμῶν ἡμῶν ἡ δυνάμις. διότι οὐ σὺν ἡμῶν τῶν ῥημάτων ἡμῶν ἡ δυνάμις. διότι οὐ μετὰ τῶν ὄντων, ἀ ἰδοὺ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀποστολικῶς διδασκῆσιν πρὸς τῶν πατριάρχων εἰς περιλαβόμενοι.

Κωνσταντῖνος ὁ ἐπισημῶν Κωνσταντίας Κίερον εἶπε. κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατριάρχων ἀγίων εἰς μέσον αἱ βίβλοι καὶ πῆρτες τῶν μακαρίων πατέρων, καὶ διαρρηθῆσιν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ συνοδῶ ἀναγνωθῆσιν.

Λεόντιος ὁ ἐπισημῶν ἀνακλήσις εἶπε. τῇ ὁμοσπονδῶ καὶ σωτηριῶν κηρύξοντες τῶ ἀσπίτου καὶ μακαρίων πατριάρχων κηρύξοντες, ἐ τῇ συνοίσει τῆ οἰκουμενικῆς ταύτης συνοδῶ, πύττω περιπέσαι ἀποδομῆσιν, ἀποκαίρθησιν καὶ παρρησιασῶν ἀσπίτου καὶ ἱερῶ βιβλῶν. ὡν ἀπὸ τῆ ἡ θεόλεκτου καὶ διογραφῆσιν βιβλῶν, καὶ καὶ ἀποκαίρθησιν ἀναγνωσῶν. πάντες τογαρῶν νοσητῶ καὶ ἐμάρων ἀκωσῶν, καὶ τῶν ἀποκαίρθησιν τῶν διακαινῶν ἀκαίρθησιν ἐπιγνώσιν, ὅπως ὁλοκληρῶν τῶν ἐπισημῶν καρποσώμεθα.

Ὁ αὐτὸς ἀνέγνω.

Εκ τῆς Ἐξοδῶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

Καὶ εἶπε κέρας πρὸς Μωσῆν. ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χερυβίμ καθαῶν, δύο πηχίων καὶ ἡμίσεος τὸ μήκος, καὶ πηχίος ἡ ἡμῶν τὸ πλάτος. καὶ ποιήσεις δύο χερυβίμ χερυβίμ καθαῶν, καὶ ἐπιπέδεται αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλίτων τῆ ἱλαστήριου. ποιεῖσονται χερυβίμ εἰς ἕνα τὸ κλίτος τῆ δαπέτου, καὶ χερυβίμ εἰς ἕνα τὸ κλίτος τῆ δαπέτου τῆ ἱλαστήριου. καὶ ποιήσεις τὰς δύο χερυβίμ ἐπὶ τῆ δύο κλίτη. ἔσονται οἱ χερυβίμ ἐπιπέδεται τῆς πτέρυγος ἐκαστῶν, συσπασάμενοι τῆς πτέρυγος αὐτῶν ἐπὶ τῆ ἱλαστήριου. καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἀλλήλα, εἰς τὴν ἱλαστήριου ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν χερυβίμ. καὶ ἐπιπέδεται τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τῆς κιβωτῆς ἀνωθεν. καὶ εἰς τῶν κιβωτῆς ἐμβαλεῖς τῆς μαρτυρίας, ἀ ἂν δῶ σοι. καὶ γνωθῆσονται σοὶ ἐπὶ τῆς κιβωτῆς.

Τῶν

A N N O CHRISTI 107

Τῶν Ἀειθμῶν.

Αὕτη ἡ ἐγκαινιστὶς τῷ θυσιαστηρίῳ μὲν τὸ πληρωθεῖν τῶν χειρῶν αὐτῶ, καὶ μὲν τὸ χεῖραι αὐτῶ ἐν τῷ εισπορεύειν Μωσῆ εἰς τὴν σκηνὴν τῶ μαρτυρίου λαλήσαι αὐτῶ. καὶ ἦκασι τῶν φωνῶν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτῶν ἀνοῦσαι τὸ ἱλασθῆναι, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶ μαρτυρίου αἰὰ μέσον τῶν δύο χειρῶν, καὶ ἔλαλε πρὸς αὐτῶν.

Ἰεζεκιὴλ τῷ ἀποστόλῳ.

Καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν ναὸν, ὃ διμήτησε τὸ αἰλάμ πηχῶν ἔξ τῶ ἀλάμ ἐξ ἄρκου, καὶ πηχῶν ἔξ τῶ ὑψῶ τῶ αἰλάμ. καὶ μεθ' ἑτέρα. Ἐ ὁ οἶκος, ἔ τι πλησίον ἔκυλωμῆα κύκλῳ, καὶ τὸ ἔδαφος, καὶ ἐκ τῶ ἔδαφος ἕως τῶν θυρῶν, καὶ θυρῶν ἀναπτυσσόμενοι τριῶν εἰς τὸ δὲ ἀνοῦσαι, καὶ ἕως πλησίον τῆς ἰσώπρας, καὶ ἕως τῆς ἔξωπρας, καὶ ἐφ' ἑλῶν τῶν πύχων κυκλόθεν ἐν τῶ ἰσῶθεν καὶ ἐν τῶ ἔξωθεν, γέφυρα μὲν χειρῶν καὶ φωνῶν, καὶ φωνῆ ἀνά μέσον χειρῶν καὶ φωνῶν. δύο πρόσωπα τῶ χειρῶν, ἀποσώπων ἀνθρώπου πρὸς τὴν φωνικὰ ἐξ ἑσῶν καὶ ἰσῶν, καὶ ἀποσώπων λέοντος πρὸς τὴν φωνικὰ ἐξ ἑσῶν καὶ ἐξ ἑσῶν, ὁμογενεῶν ὅλος ὁ οἶκος κυκλόθεν, ἐκ τῶ ἔδαφος ἕως τῶ φανώματος τῶ χειρῶν.

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίου ἐπιστολῆς τῷ ἁγίῳ ἀποστόλου Παύλου.

Ἐἶχε μὲν ἐν καὶ ἡ ἀσπίς ἐκ τῆς δικαιοσύνης λατρείας, τὸ πᾶν ἁγίον κοσμητικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκεύασθη ἡ ἀσπίς, ἐν ἧ ἡ πύλη, καὶ ἡ ἑσπέρια, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἁρῶν ἡ τις λέγεται ἁγία. μεθ' ἧ τὸ δὲ πρὸν κατεπέτασμα σκηνῆς ἡ λεγομένη ἁγία ἁγίων, χρυσοῦ ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὴν τῆς διαθήκης περικαλυμμένην πάντοθεν χρυσοῦ. ἐν ἧ ἡ ἑσπέρια χρυσοῦ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ἑσπέρια Ἀβραὴν ἡ ἑσπέρια, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης. ἐπὶ αὐτῶν δὲ αὐτῶν χειρῶν δόξης κατεσκήνουν τὸ ἱλασθῆναι.

Ὁ ὁσιώτατος πατριάρχης εἶπε. σκοπήσωμεν ἱερεῖς ἄνδρες, ὅτι ἡ παλαιὰ εἶχε θεῶν σύμβολα, χειρῶν δόξης κατεσκήνουν τὸ ἱλασθῆναι, καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν παρελάβον ἡ νῦν.

Ἡ ἁγία συνέδος εἶπε. καὶ δέσποτι, ἀληθεῖς.

Ὁ ὁσιώτατος πατριάρχης εἶπε. ἐάν ἡ παλαιὰ εἶχε χειρῶν κατεσκήνουν τὸ ἱλασθῆναι, καὶ ἡ μῆνις εἰκόνες τῶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἁγίας Θεοτόκου, ἔ τῶν ἁγίων αὐτῶ ἔξομεν, κατεσκήνουν τὸ ἱλασθῆναι.

Ὁ μεγαλοσυνεργάτης ἀρχιεπίσκοπος εἶπε. ἀληθῶς οὕτως διαταγῆς ἐστιν.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπε. καθὼς ἀνεγνώθη, πρόσωπον ἀνθρώπου εἶχε τὸ χειρῶν. καὶ πῶς τινες λέγουσιν, ὅτι τις εἶδε πρόσωπον χειρῶν, καί τοιγε εἶπε γλυπτὸν πρόσωπον.

Ὁ ὁσιώτατος πατριάρχης εἶπε. πάντες οἱ ἅγιοι οἱ ἀγιωτάτους ἰδῶν ἀγγέλους, ἀνθρωπομορφους αὐτῶς εἰδῶσαντο, καθὼς διαφόρος ἐν τῷ γραφῆ ἀνεγνώμεν. διὸ καὶ περὶ τῶν χειρῶν ὁ Θεὸς Μωσῆ ἔρηματιζε λέγων. ὅρα, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν ὅρα τῶ δεχθῆναι σοὶ ἐν τῷ ὄρα. Concil. Genera. Tom. XIII.

Ex Numerit.

ACTIO IV

Hac obrita sunt in dedicatione altaris, quando unctum est. Cumque ingrederetur Moyses tabernaculum foederis, ut consuleret oraculum, audiebat vocem loquentem ad se de propitiatorio, quod erat super arcam testimonii inter duos cherubim, unde et loquebatur ei

De Ezechiele.

Et introduxit me in templum, et mensus est frontes, sex cubitos latitudinis hinc, et sex cubitos latitudinis inde, latitudinem tabernaculi. Et post alia. Et templum interius, et vestibula atriis, limina, et fenestras obliquas, et haec tecla in circuitu per tres partes contra uniuscujusque limen, stratumque ligno per gyrum in circuitu: terra autem usque ad fenestras, et fenestra clausa super ostia, et usque ad domum interiorem, et forinsecus per omnem parietem in circuitu, intrinsecus et forinsecus ad mensuram, et sabrefacta cherubim et palma, et palmas inter cherub et cherub; duasque facies habebat cherub, faciem hominis juxta palmam ex hac parte, et faciem leonis juxta palmam ex alia parte expressam per omnem domum in circuitu.

Ex epistola S Pauli apostoli ad Hebraeos.

Habuit quidem et prius justificationes culturae, et sanctum saculare. Tabernaculum enim factum est primum, in quo erant candelabra et mensa et propositio panum, quae dicitur Sancta. Post velamentum autem secundum, tabernaculum quod dicitur Sancta sanctorum, aureum habens thuribulum, et arcam testamenti circumstantem ex omni parte auro; et in qua urna aurea habens manna, et virga Aaron quae frondebat, et tabula testamenti: superque erant cherubim gloria obumbrantia propitiatorium.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Perfriciamus, sacrati viri, quia vetus testamentum habuit divina signa, cherubim obumbrantia propitiatorium: & ex hoc novum accepit.

Sancta synodus dixit: Etiam domine, sic se habet veritas.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si vetus habebat cherubim obumbrantia propitiatorium, & nos iconas Domini nostri Jesu Christi, & sanctae Dei genitricis, sanctorumque ipsius habeamus, obumbrantes altare.

Magnificentissimi principes dixerunt: Veraciter Dei praeceptio est.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: Uti lectum est, vultum hominis habebat cherubim & quomodo quidam dicunt, quia quis vidit vultum cherubim? Etenim dixit sculptilem vultum.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Omnes sancti qui meruerunt angelos videre, in specie hominum eos viderunt, quemadmodum in diversis legitur scripturae locis, propter quod de cherubim Deus Moysi locutus est dicens: Fide, ut facias omnia secundum formam quae ostensa est tibi in mente. Et hinc famu-

7 famulus Moyses, quales formas vidit, tales A & fecit, cum quibus & cherubim.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ Cypri dixit: Quando autem movebatur populus ad idololatriam, tunc Deus dicebat Moysi: Ne facias omnem similitudinem ad servendum eis.

Joannes reverendissimus presbyter & vicarius apolliticarum sedium orientis dixit: Excellentius his est, quia & Jacob titulum crexit Deo. Unde & benedixit ei repromittens donationes, quæ omne verbum excedunt. Et alibi in specie hominis lustratus est cum eo, & appellavit eum Israel, quod est interpretatum, mens videns Deum. Ipse autem ait: *Vidi Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima mea;* & ecce non solum intelligibiles virtutes visæ sunt, sed & ipse qui natura invisibilis est Deus, & incorporeus, cum o-sensus est in specie nostra.

Demetrius reverendissimus diaconus & scophylax sanctissimæ magnæ ecclesiæ Constantinopoleos legit.

Sancti patris nostri Joannis Chrysostomi de praconio in Meletium: *cujus initium est hoc.*

Ubiq[ue] inter hunc sacratum gregem oculis circumferens, & universam civitatem hic præsentem aspiciens, non habeo quem beatificem: Et post alia: Et erat reverentis magisterium, quod fiebat. Jugiter enim coadi-ejus vocabulum memorari, & sanctum illum habere præ animo, nomine ipsius fugabant omnem a se passionem & cogitationem irrationabilem: & sic multum factum est hoc, ita ut ubique in vicis, & in foro, & in agris, & in itineribus hoc undique nomine personarent. Non autem circa tam magni nominis effectum passus estis tantummodo; verum etiam & circa ipsam ejus corporis formam. Quod ergo in nominibus fecistis, hoc & super illius iconam gessistis. Et in anulorum circulis, & in calicibus, & phialis, & in thalamorum parietibus, & ubique iconam sanctam illam exaraverunt multi; ut non solum sudirent sanctum vocabulum illud, sed & viderent corporis ejus ubique figuram, & duplici quadam migrationis illius consolatione fruerentur.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediam dixit: Si Joannes aurei oris talia dixit de iconis, qui adhuc audet dicere contra eas quidquam?

Basilium sanctissimum episcopum Ancyræ dixit: Receptit eas veraciter; & talem amorem habebant pii, qui tunc erant, circa imaginem ejus, ut ubique formarent iconam sancti Meletii. Unde & pater hic supra modum illos laudat.

Sanctissimus patriarcha dixit: Et nos a patribus nostris percipientes doctrinas, dicimus eas & venerabiles iconas, & sanctas, & factas.

Theodosius reverendissimus hegumenus monasterii sancti Andrea Nesii attulit librum eisdem Joannis oris aurei, petens relegi: quem accipiens Antonius monachus legit.

πῶς οὗτος ὁ θεῖος Μωϋσῆς, ὁπότε τούτους ἰδίατο, τοιούτους ἔποίηκε· μὲν ὡν καὶ τὰ χερουβίμ.

Κωνσταντῖνος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπεν· οἱ δὲ ἐπιπέτο ὁ λαὸς πρὸς εἰδωλολατρίαν, τῶν καὶ οὗτος ὁ θεὸς εἶπε τῷ Μωϋσῇ· ἵ παύσασθε τὴν ὁμοίωμα πρὸς τὸ λατρεύσαι αὐτοῖς.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβίστατος πρεσβύτερος ἔ τοποτηρητῆς τῶν ἀποστολικῶν θρόνων τῆς ἀνατολῆς εἶπεν· ὡς ἀλλοτέρως τούτων, ὅτι καὶ Ἰακώβ ἐγέννη ἵγχευε τὸ θεῖον. ὁ θεὸς καὶ ἀλόγησε αὐτὸν, ἰσαγγελάμηνος τῆς ἐπὶ λόγους δωρίας. καὶ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπου πρὸς εἰπάσασθε μετ' αὐτῷ, καὶ προσεγγέσασθε αὐτὸν Ἰσραὴλ, ὅστις μεθέρμηθήμενοι, τῆς ὁρῆς τὸν θεῖον. αὐτὸς δὲ εἶπεν· εἶδον θεῖον πρόσωπον πρὸς πρόσωτον, καὶ ἰσώθῃ μου ἡ ψυχὴ. καὶ ἰδοὺ ἢ μόνον αἱ τοιαῖαι δυνάμεις ὤφθησαν, ἀλλὰ καὶ οὐλὸς ὁ φῶστος ἀέρας· θεὸς καὶ ἀέριματῶν, καὶ δίδωσται ἑὸ τῷ ἡμῶν ἰδία.

Δημητρίος ὁ ἀλαβίστατος διάκονος καὶ σκωφύλαξ τῆς ἀγιοτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἀνέγνω.

Τὸ ἅγιον πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννη τῷ Χρυσόστομῳ ἐκ τῷ ὡς Μελετίου ἰγχομίου, ἢ ἡ ἀρχῇ.

Παυταχὴ τῆς ἱεράς ταύτης ἀγίλης περιέφρω τῆς ὁφθαλμῶς, καὶ τὴν πόλιν ἀπασαν ἐσπαύσα παύσασθε βλέπων, ἐκ ἰγχομίου μακαρίστου. καὶ μετ' ἱερα· καὶ ὡς ἀλαβίστατος διδασκαλία πὶ γηνοῦμεν. σιωπῆς γὰρ ἀνεγγαζόμενοι τῆς προσήκουσας ἰκαίης μωσῆσαι καὶ τῷ ἁγίῳ ἐκείνῳ ἰγχομίου ἰκί ψυχῆς παύσασθε ἀλόγῳ πᾶσας ἔ λογισμῶ φηγαδῆσθῃσιν ἰγχομίου ὄνομα. καὶ ὡς πολὺ γίγχομίου τῶν, ὡς παυταχῆ, καὶ ἑὸ ἀμφοῦς, καὶ ἑὸ ἀγροῦ, καὶ ἑὸ ἀγροῦς, καὶ ἑὸ ὁδοῖς τῶν πάντοθεν κητηχῆσαι τῷ ὀνόματι. ἢ ἀπὸς τὸ ὄνομα δὲ πρῶτον ἰκαδῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸς αὐτῶ τῷ σῶματι τῶ τῶν· ὅτι γὰρ ἑὸ ὀνόμασιν ἰκαδῆσαι, τῶ τῶ ἐπὶ τῆς εἰκῆς ἰκαδῆσαι τῆς εἰκῆς. καὶ γὰρ ἑὸ δακτυλίῳ σφραδῆσας, καὶ ἑὸ ἰκαδῆσαι καὶ φαλακας, καὶ ἑὸ θαλάμῳ τῶν, καὶ παυταχῆ τῶ εἰκῆς τῶ ἁγίῳ ἐκείνῳ ἀναχάσασθε πολλοί. ὡς μὴ μόνον αὐτῶ τῆς ἀγίας προσήκουσας εἰκῆς, ἀλλὰ ἔ ὁρῆ αὐτῷ παυταχῆ τῷ σῶμασιν τῶ τῶν, ἔ διτλίῳ τῶ τῆς ἀποδημίας ἰγχομίου παυταχῆσιν.

Πέτρος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Νικομηδείας εἶπεν· Ἰωάννης ὁ χρυσόστομος τῶν αὐτῶ λέγει περὶ τῶν εἰκῶν, τίς ἐπὶ τῶν αὐτῶ κατ' αὐτῶν.

Βασίλειος ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγύρας εἶπεν· ἀσπιδῆσθαι αὐτῶ ἀλαβίστατος· καὶ τῶν τῶν ὁδοῦ ἰγχομίου ὡς εἰκῆς αὐτῶ, ὡς παυταχῆ ὁδοῦ τῶν τῶν εἰκῆς τῶ ἁγίῳ Μελετίῳ. ὁ θεὸς καὶ ὁ πατήρ ὑπερβαλλόντως αὐτῶ ἰκαδῆσαι.

Ταρασιος ὁ ἀγιοτάτος πατριάρχης εἶπεν· καὶ ἡμῶς ἐκ τῶν πατέρων ἡμῶν περιελαβόμενοι τῶν διδασκαλίας, λέγομεν αὐτῶς καὶ σῶματος, καὶ ἀγίας, καὶ ἱεράς.

Θεοδόσιος ὁ ἀλαβίστατος ἡγούμενος τῶ ἁγίῳ Ἀνδρίῳ τῷ Νησίῳ ἀποστῆσθαι βίβλον τῶ αὐτῶ ἁγίῳ Ἰωάννη τῷ Χρυσόστομῳ, αὐτῶν μόνον ἀναγνοῦσθαι, ὡς λαβῶν Ἀτῆς· μωσῆς ἀνέγνω.

ANNO 381

ANNO CHRISTI 381

ANNO 381

ANNO 381

ANNO 381

ANNO CHRISTI 187.

Τὸ ἐν ἀγίοις πατέρι ἡμῶν Γεώργι τῷ Χρυσοστόμῳ λόγος· ὅτι ταλαιπώρ ἔσται ὁ Θεοδόσιος εἰς ὁνομασίαν· ἔσται τὸ οὐδύμα τῶ ἱερῆς, ἢ ἡ ἀρχὴ.

Sancta memoria patris nostri Joannis Chryso-
sti sermo: Quod veteris & novi testamenti
unus sit legislator: & in vestem sacerdotis:
cujus initium est.

ACTI
IV.

Τὸς Χερῶν Βασιλείας τὸ ἱεραγέλιον ἀποκηρύτ-
τουν μὴ ἀπορήσει. ἔ μὲν ἴτερα· εἶ το ἔ τῆν κη-
ρήχτων ἢ ἀποκα γραφῶν Βασιλείας περὶ αὐτοῦ.
εἶδον γὰρ ἄγγελος ἐν εἰσὶν ἱλαρότητα βαρβαρῶν
τίση· εἶδον παρὶν μα βαρβαρῶν φύλα, ἔ τῶν Δα-
βιδ' ἀλαθῶντα· κίεμ ἐν τῷ πόλει σὺ τῶν εἰσὶ-
ν αὐτῶν ἐξυδρούσης.

Christi regni evangelium ante quidem præ-
dicavere prophetæ. Et post alia: Ego & cæ-
ra perfusam dilexi picturam pietate repletam.
Vidi enim angelum in icona pellentem bar-
barorum cuneos. Vidi conculcatas barbaro-
rum nationes, & David veraciter dicentem:
Domine, in civitate tua imaginem eorum ad ni-
bilum rediges.

Ὁ ἀγῶν τῆς βασιλείας εἶπε· εἰ ὁ χρυσὸς
τιμωρῆσιον ἔχει τὸ εἶμα πῶτω λόγῳ ἰσότη-
σο· ἔγω ἔ τῶν κηρήχτων ἡγάπησα γραφῶν.
τί λείπει πρὸς τῶ μωσίου;

Sanctissimus patriarcha dixit: Si is qui au-
diti pretiosius os habebat, perhibuit dicens:
Ego & perfusam dilexi picturam: quid dicemus
de his qui oderunt?

Βασίλει· ὁ ἐσώτατ· ἐπίσκοπ· Ἀγκύρας
εἶπε· ἰσίου λόγῳ, ὅτι ἔγω ἡγάπησα, τίς
πλμῶ φάναι τὸ ἐσώτατ;

Basilii sanctissimus episcopus Ancyrum di-
xit: Illo dicente, quia ego dilexi: quis au-
det effari contrarium?

Γεώργιος ὁ ἐλαβεῖστος μοναχὸς ἔ ἀποβύτι-
ρος, ἔ ποπολητικὸς τῶ ἀνατολικῶν ἀρχιεπίσ, εἶ-
πε. τίς εἶσι ἢ ὁ ἀγῶν, εἰ μὴ πρὸς ἡ γῆ
γραπτα· ὅτι ἄγγελ· κίεμ ἰσώτατος ἰσώτῳ
ἔρδοῦσωντα πρὸς χιλιάδας τῶ Ἀσσυρίων ἐν μὲν
κατ' ἑστῶ τῶν Ἱερουσαλὴμ ἱεραποπολιτικῶν;

Joannes reverendissimus presbyter & vica-
rius orientalium pontificum dixit: Quis au-
tem est iste angelus, nisi ille de quo scriptum
est: Quia angelus Domini percussit centum
octoginta millia Assyriorum in una nocte cir-
ca Jerusalem hostiliter militans?

Νικηφόρ· ὁ ἐσώτατ· ἐπίσκοπ· τῷ Δυ-
ραχίου εἶπε· ἀλλ' ἴλωκ ἡμῶν ἡγάπησε κίεμ ἰσώ-
τῶν παραπύμασιν εἰς παραπύμασιν πρὸς τῶν ἱερῶν
εἰκόνας.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrra-
chii dixit: Sed propitius nobis sit Dominus
super delictis quæ peccavimus circa sacras
imagines.

Γρηγόριος διάκον· ἔ πρὸς τῶ ἀίγιον.

Gregorius diaconus & notarius legit.

Εἰς τὸ λόγῳ τῷ ἀγίῳ Γρηγόριῳ Νίκων, λεχθῶντος
ἐν Κωνσταντινουπόλει. πρὸς τῶν εἰκότων· οὐδ' ἔ τῶν
ματ·, ἔ εἰς τῶν Ἀβραάμ· ἢ ἡ ἀρχὴ.

Ex sermone sancti Gregorii Nyssæ, habito Con-
stantinopoli, de Deitate Filii & Spiritus, &
in Abraham: cujus initium est.

Ὅσοντι πᾶχοσι ἀπὸς τῶν παλαιῶν τῶν λέγων
των. ἔ μὲν ἴτερα· εἶδον πολλὰς εἰς γραφῆς εἰ-
κόνα τῶ παύδος, ἔ ἔκ ἀδαρῶν τῶν εἶδον παρῶ-
λαι· ὁμοίως τῶν τῶν εἰς τῶν ἀγῶν τῶν ἰσο-
λαι· λογῶν ἀποκρίσει ὁ Ἰσαὰκ τῶ πατὴρ παρῶ-
τῶ τῶ ἰσώτατος ἔλασας ἐπὶ τῶ γόνυ, ἔ πε-
ρὶ αὐτοῦ ἔχω εἰς τῶν εἰσὶν τῶν χεῖρας. ὁ δὲ ἐπι-
βραβῶν καποη τῶ πατὴρ τῶν ἀγῶν, ἔ τῶ λαί-
κῳ ἢ ἰσώτατος τῶ παύδος ἀπὸς ἰσώτῶν ἀνακ-
λάσας, ἐκίεμ τῶ ἀποσώτῳ ἰσώτατος ἀπὸς αὐ-
τῶ ἀνακρίσει κη τῶν διχῶν καθῶπις μὲν
τῶ εἶσαι πρὸς τῶν σολῶν καποδῶν· ἔ ἀπο-
πτιπὶ ἢ τῶ τῶ σώματος τῶ τῶ εἶσαι ἀκμῆ· ἔ τῶν αὐ-
τῶ γῆνται εἶδον φωνὴ τῶ ἔργον καλῶστα.

Veluti quiddam patiuntur ad multam flo-
rida prata. Et post alia: Vidi sæpe in pictu-
ra imaginem passionis, & non sine lacrymis
aspectum transivi, dum evidenter ars ante
vultum asserret historiam. Ceterum positus
Isaac apud ipsum altare super genu locatus,
& ligatus habens manus retrorsum. At ille
ascendens post tergum pueri suffragine jun-
cta, lava manu comam pueri ad se reflectit,
& incurvatur vultui miserabiliter ad se re-
spicienti, & dexteram armatus gladio ad oc-
cisionem dirigit, & tangit jam corpus gladii
acie: & tunc ei fit divinitus vox prohibens
opus.

Ὁι εἰδοῦσται ἀρχόντι εἶπε· ἴδε τὸς ἰδῶ-
θῶ ὁ πατὴρ ἡμῶν εἰς τῶν ἰσώτων, ὅτι ἔ ἰδῶσται.

Gloriosissimi principes dixerunt: Vide,
quomodo doluerit pater noster in pictura,
ita ut & lacrymaretur.

Βασίλει· ὁ ἐσώτατ· ἐπίσκοπ· Ἀγκύρας
εἶπε· πολλὰς ὁ πατὴρ ἀίγιον τῶν ἰσώτων, ἀλ-
λά τυχόν ἔκ ἰδῶσται· ἀλλ' ὅτι μῶν τῶν ζῶσται
φῶν κατῶν, ἰδῶσται.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyre di-
xit: Multoties pater legit historiam; sed for-
te nunquam lacrymatus est: at vero postquam
picturam vidit, lacrymatus est.

Γεώργιος ὁ ἐλαβεῖστος μοναχὸς ἔ ἀποβύτι-
ρος, ἔ ποπολητικὸς τῶ ἀνατολικῶν ἀρχιεπίσ εἶ-
πεν. εἰ πῶτω διδασκαλῶ ἢ ἰσώτων παρῶν ἀφί-
λασας ἔ δῆμα, πῶσται μῶν τῶν ἀμαθῶν
ἔ ἰδῶται παρῶν καποδῶν ἔ ὁφῶσται;

Joannes reverendissimus presbyter & mo-
nachus, & vicarius orientalium pontificum
dixit. Si tali doctori pictura præstabit utilita-
tem & lacrymas, quanto potius indoctis &
idiotis præstabit compunctionem & utilita-
tem?

Ἡ ἀγία συνάδ· εἶπε· ἐν διαφόροις ἴσων
εἰδοῦσται τῶν τῶ Ἀβραάμ ἰσώτων, καθὼς ὁ
πατὴρ φωνῶ.

Sancta synodus dixit: In diversis locis vi-
dimus Abraham picturam, sicut pater ait.

Θεόδωρ· ὁ ἐσώτατ· ἐπίσκοπ· Κατῶν

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ di-

II
dixit: Si sanctus Gregorius vigilans in di-

TIO
V

vinis intellectibus, Abraham historia visa lacrymatus est, quanto magis depicta incarnata dispensatio Christi Domini nostri, qui propter nos homo factus est, videntes ad profectum & lacrymarum effusionem hortabitur?

Tarasius sanctissimus episcopus dixit: Si vidissemus iconam crucifixum ostendentem Dominum, nonne & nos lacrymaremur?

Sancta synodus dixit: Magnifice: nam in ipsa liquido consideratur humilitatis celsitudo Dei, qui propter nos incarnatus est.

Stephanus reverendissimus diaconus & notarius ac referendarius legit.

Sancti Cyrilli Alexandrini episcopi, ex epistola ad Acacium Scythopolos episcopum, de pompae: cuius initium est.

Capo e-
missio

Misis nunc a sanctitate tua nunciis gavisus sum valde. Et post alia plurima dixit: Dicimus ergo, quod figura & umbra erat lex, & quasi quaedam pictura posita ad visionem his qui conspiciunt res. Umbrae autem artis sunt eorum qui pingunt in tabulis, principia exarationum; quibus si superinducantur colorum flores, tunc profectio picturae pulcritudo nitescet. Et post pauca: Scriptum est igitur in mundi facturae libro: Et factum est post verba haec, tenuit Deus Abraham, & dixit ad eum: Abraham, Abraham: at ille respondit, Adsum. At ei: Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac; & vade in terram visionis, atque offer eum ibi in holocaustum super unum montium, quem monstravero tibi. Igitur Abram de nocte surgens, stravit asinum suum, ducens secum duos juvenes & Isaac filium suum. Cumque concidisset ligna in holocaustum, abiit ad locum qua praecerat ei Deus. Die autem tertio, elevatis oculis, vidit locum procul, dimittebat ad partem suam: Expellente hic eum asino; ego autem & puer illuc usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos. Tu-
D
lit quoque ligna holocausti, & imposuit super Isaac filium suum. Ipse vero portabat in manibus ignem & gladium. Et post alia: Venerunt ad locum, quem ostenderat ei Deus, in quo edificavit altare, & desuper ligna composuit. Cumque ligasset Isaac filium suum, posuit eum in altari super fruentem lignorum, extenditque manum & arripuit gladium, ut immolaret filium suum. Ergo si quidam nostrum desiderat videre depictam in tabula historiam de Abraham, quomodo scilicet cum designaverit pictor: utrum nam simul, an sigillatim gesserit quae de illo dicuntur? Siquidem nonnulli in alia atque alia specie diversis eundem locis depingunt: utputa aliquando sedentem quidem asino, assumpto puero, sequentibus famulis; aliquando autem remanente rursus asino decursum una cum famulis oerantem Isaac, & habentem praemanibus gladium famul & ignem. Nec non & alibi eundem in specie iterum alia compedientem super ligna, & armasse gladio dexteram, ut necem inferat. Sed non aliter & aliter erat Abraham diversis in locis aliter atque aliter visus; sed idem ipse ubicumque semper, secundum iterum necessitatem,

San. 11

Gr. pro-
Isaa. filii
Isa.

Gr. quomo-
do cum deli-
pictor?
Gr. Siqui-
dem in al-
atque al-
eundem
loc. depin-
xerit.

super ligna
adolentem

Αἴτη· εἰ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ γραφεὺς εἰς τὴν
Θεία ἱστορίᾳ, τὴν Ἀβραὰμ τὴν ἱστορίαν θεοει-
κῶν· ἰδακρυσε, πῶς μᾶλλον ἢ ἰζωγραφηθῆναι
ἐξοσάρα· οἰκονομία τῷ δεσποτῇ ἡμῶν Χριστῷ,
τῷ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντι, τὴν ὀφῆτος πρὸς
ὠφίλειαν ἢ δακρύων χροσπὸν ἀφῆλῆται;

ANNUS
CHRISTI
119

Ὁ ἅγιος πατεράρχης εἶπεν· εἰ ἰδομεν
εἰκόνα ἐσαυρωμένων ἐπιθεκνύσαν τὸν κύριον, ὡς αὐ-
τὸν ἡμεῖς ἰδακρύσαμεν;

Ἡ ἁγία συνόδος εἶπε· μεγάλως· ἐν αὐτῇ
γὰρ ἀκράτως κατανοεῖται τὸ τῆς ταπεινώσεως ὕψος
τῷ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντι Θεῷ.

Στίφεν· ὁ λαβεῖται· δίακον· καὶ τοῦ-
Β
ριος ἢ ῥεφερνδάριος ἀνέγνω.

Τὸ ἅγιον Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, ἐκ
τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Σου-
δοπέλου, περὶ τῆς ἀποτομῆς· ἢ ἡ ἀρχή.

Τοῖς παρατρεσβύσις ὁσιότητος ἀρτίως ἐπιεκαμί-
νας σότυχων ἡδῶν ἄγαν, καὶ μεθ' ἑτερα. φημὶν
ἀν, ὅτι σὺ καὶ τὸς ὁ νόμος, ἢ οἰοῖται γρα-
φῆ παραπλοῖσα πρὸς θίαν τοῖς ὀφῆσι τὴν πραγ-
ματῶν. αἱ δὲ σκῆαι τῆς ἱζωγραφῆτων ἐν πίνακι
πικτικῆ τῶν πρώτων χαρακμάτων εἰσὶν· αἱ εἰπερ ἐ-
πικχῶσιν ἱζω χρωμάτων τῶν ἀνθῶν, τότε δὲ τότε
τῆς γραφῆς ἀπατρεῖται τὸ πᾶλλος. Ἐ μὲν Ἐρα-
χία· γράφεται πίνωμ ἐν τῇ τῆς ποσμοποιίας
βιβλῶν· ἢ ἰζωτο μὲν τὸ ῥῆμα τῶντα, ὁ Θεὸς
ἰσείρασε τὸν Ἀβραὰμ, ἢ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀ-
βραὰμ, Ἀβραὰμ. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἰζώ· ἢ εἶπε·
λαβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπῶν, ὃν ἠγάπησας, τὸν
καὶ αὐτὸν εἰς ὀλοκαρπῶσιν ἐφ' ὅ ἱζω ὀφῆν, ὡς αὐ-
σο εἶπεν. ἀνασῆς δὲ τὸ πρῶτ, ἐπέσχε τὴν ὄνον
αὐτῷ. παρέλαθε δὲ μεθ' ἑαυτῷ δύο παῖδας, καὶ
Ἰσαὰκ τὸν υἱόν αὐτοῦ. ἢ χίρας ζύλα εἰς ὀλο-
καρπῶσιν, ἀνασῆς ἱποκῶσιν, ἢ ἄλθῆν ἐπὶ τὸν
τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
τῃ. ἢ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ πρὸς ὀφθαλμοῖς αὐ-
τοῦ, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν. ἢ εἶπεν Ἀβραὰμ
τοῖς παισὶν αὐτοῦ· καθίσταν αὐτῷ μὲν τῆς οἴου-
ἰζώ δὲ ἢ τὸ παιδάριον διηλθόμεθα ἰσὺ ὡδε· ἢ
προσκυλώσαντες, ἀνατρέψομεν ἀπὸ ὀφῆς. ἔλαθε
δὲ Ἀβραὰμ τὴν ζύλα τῆς ὀλοκαρπῶσεως, ἢ ἐπέ-
σχεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαθε δὲ μὲν χίρας
τὸ πῦρ ἢ τὴν μάχαιραν, ἢ ἱποκῶσιν οἱ δύο
ἄμα. ἢ μεθ' ἑτερα· Ἐ φησὶ ὁμοίως καὶ Ἀβραὰμ
δυσσῆσῆρον, ἢ ἐπέσχε τὴν ζύλα· ἢ συμποδίας
Ἰσαὰκ τὸν υἱόν αὐτοῦ, ἐπέσχεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυ-
σιαστήριον ἰσὺ τῆς ζύλων. ἢ ἐκτίσεν Ἀβραὰμ
τὴν χίρα αὐτῷ λαβεῖν τὴν μάχαιραν σφῆσαι τὸν
υἱόν αὐτοῦ, ἄρ' ἂν εἰπερ τῆ κατ' ἡμᾶς ἐπιθῶ-
E
μῶσιν ἰδοὺν κατωγράμμηλῶν ἐν πίνακι τῶν ἐπι-
γε τῆ Ἀβραὰμ ἱστορίαν, πῶς ἀν αὐτὸν ἰχάρασαν
ὁ ζωγράφος; ἀρ' ἐν οἱ πάντα δρῶντα τὰ εἰρημι-
να, ἢ ἀπὸ μέρος ἢ ἱπερῶς, ἢ γὰρ ἱπερῶς ἐλε-
σασθῶ τὸ αὐτόν; οἰοῖται φημὶ. ποτὶ μὴ ἰφῆζῶσαντα
τῇ ὄν, συμπαρὰληφῶσῆτος τῷ παιδαρίῳ καὶ
ἱπομῆλῶν ἱζω οἰκίῳ· ποτὶ δὲ αὐτὸν τὰν ἀπομει-
νῆσῆ τῆς ὄνο κατὰ τοῖς οἰκίταις ὀμῶ, κατωφο-
τίσῆσαντα μὴ τῶς ζύλας τὸν Ἰσαὰκ, ἰχῶσῆ δὲ
μὲν χίρας τὴν μάχαιραν ἢ τὸ αὐτῷ. ἢ μὴν ἢ
ἱπερῶς τὸν αὐτόν ἐν ἰδοὺν τὰν ἱπρῶ, συμποδι-
σαντα

ANNO CHRISTI 325.

συντα μὲν ἡ μαρτυρία ἐπὶ τῆς ζήτησε, ἐπὶ δὲ τῆς μαχαίρας τῆν ἐξέτασιν, ἵνα παραγῶ τὸν σφαλῆν. ἄλλ' ἢ ὅτι ἴσως Ἀβραάμ πλεονεχῶς τῆς γραφῆς ἐρμήνευσε ἰσχυρῶς, ἀλλ' ὁ αὐτὸς παντοῦ. τὰς ἐξ πραγμάτων ἡμεῖς ἀναγκαῖα ἀπὸ τῆς τῶ γραφῆς φωνῆς τήναι. ἡ γὰρ ἢ ἀπὸς, ἢ γὰρ ἢ ἐξ ἐξουσιάζουσιν, ἐν οἷς κατείδεν αὐτὸν πάντα δεῦντα τὸ ἡρμάνη. Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπεν· ἰδὲ καὶ ὁ ὁσίων Κορνήλιος σύμφωνον τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Νίσεικ λίσει. Κοσμάς διάκονος, νοτάριος καὶ κυβουκλῆσιτος ἀνέγνω.

A rithoris arte representatus. Neque enim erat conveniens, imo impossibile, in uno eodemque loco videri omnia gerere, quae de illo dicuntur.

ACTIO IV

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: En & sanctus Cyrillus consona sancto Gregorio Nysseno dicit. Cosmas diaconus, notarius & cubuclesius legit.

hombicos vestus sigillatim, capref. 4mus.

Τὸ ἁγίου Γρηγορίου τῷ Θεολόγου ἐκ τῆς ἐπιτομῆς, ἐκ τῆς περὶ ἀρετῆς λόγου· ἢ ἡ ἀρχή.

B De carminibus sancti Gregorii theologi, ex sermone de virtute habito; cujus institum est.

Θεὸν τὸν πάντων αἰτίων πρῶτον καλῶ. Καὶ μεθ' ἴπρα. Οὐδ' ὁ Παλίμων ἔμαγε στυγνῶσται. Καὶ γὰρ τὸ θεῖον ἦν ἄγαν λαλοῦν. Ἦν μὲν τὸ πρῶτον ὅτις ἐκ ἐξ σωφροσύνης, καὶ σφόδρα γ' αἰσχυρὸς ἦτορ ἰσχυρῶς. Ἐπὶ δ' ἴσως τὸ καλῶ παρεχόμενον. Συμβουλοῦν ἔρω· καὶ ἐξω δ' αἰτίων τίνα. Ἐπὶ δ' ἴσως τῶν, ἢ δ' ἴσως αἰσχυρῶς. Τούτων ἔφαθ' ἡν ἔφαθ' ἄνθρωπος. Ὡς δ' ἐπὶ θεῶν τῶν ἐκείνων θεαμάτων. Ἐπιπρὶ δ' ἰσχυρῶς τῆς ἀρετῆς νῆος. Ἦ δ' ὅτι εὐλαῖος ἦλθε, φασί, πλεονεχῶς. Τῆς δ' ἦν ὑπερκόσμου Παλίμων ἐξ ἐξέτασιν. Ταῦτά μιν ἰδύσα· καὶ γὰρ ἦν εἰσβαρμία. Ἀπῆλθεν ἄθως, καὶ θ' ἀπ' ἡττημένη. Ὡς ζῶντ' ἐπαχμαθῆσα τὸν γρηγορίων.

* Denm omnium auctorem primum invoco Et post alia: Nec Polemon a me silentio praeteribit. Etenim miraculum est ex illis quae oppido sunt * predicanda. Erat quidem prius iste non inter pudicos; Et va de turpia voluptatum misisset. At cum affectu boni detentus esset, Consiliarium inveniens (non autem habeo dicere quem) Sive ergo sapientem aliquem, sive semet, * audacter

In m. fo. lyano restit. in locis quo que veritas dicitur et in modo d. mus. * a. p. i. c. t. a.

C Tantum apparuit passionibus superior, Ut unum quoddam ponam miraculorum ejus. Meretricem advocat quidam incontinens juvenis: Quis cum juxta portam venisset, ut ajunt, In qua erat prospiciens Polemon in icona: Hanc cum vidisset (etenim erat colenda) Abiit confestim, & alpe du superata, Ut viventem verecundata deperitum.

* or. taliter

Basilus sanctissimus episcopus Ancyrae dixit: Et sanctus Gregorius deiloquus poter mirabilem retulit iconam Polemonis. Sanctissimus patriarcha dixit Etenim castitas ex illa parrato est: nisi enim vidisset scortum iconam Polemonis, nequaquam a stupro cessasset.

Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγκυρας εἶπεν· καὶ ὁ ἁγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος πατὴρ θεαμάτων ἠγύσατο τὴν εἰκόνα τῷ Παλίμων. Ὁ ἁγιώτατος τακτικὸς εἶπεν· ἔγω σωφροσύνη ἐξ ἐπιτομῆς ἀπεπλάσθη. ἢ μὴ γὰρ εἶδε τὴν εἰκόνα ἢ ἰσχυρῶς τῷ Παλίμων, ἐκ αὐτῆς ἀσεβῶν γνῶσις ἀπέστη. Νικηφόρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος τῷ Δυρραχίῳ εἶπεν· θεαμάτων ἢ εἰκόνα καὶ ἀσχυρῶς, ὅτι ἀδύνατον τὸ γινώσκον ρυπαροῦν ἐκ τῆς βδελυρῆς αἰσχυρῶς. Γιωργῆς ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος καὶ νοτάριος τῷ δεσφῶν πατριάρχῳ ἀνέγνω.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrhachii dixit: Mirabilis est imago & admiratione dignissima, quoniam potuit mulierculam liberare ab execrabili & turpi operatione. Gregorius Deo amabilis diaconus & notarius venerabilis patriarchae legit.

* Georg.

Ἀντιπάτρῳ ἐπισκόπῳ Βοστανῶν, ἐκ τῆς λόγου τῆς εἰς τὴν αἰμόρρον· ἢ ἡ ἀρχή.

Antipatri episcopi Bostrensiu, ex sermone in mulierem qua fluxum sanguinis passa est. cujus institum est.

Ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίων κλήσεως, ἐδίδαξαν ἢ γραφῆ. καὶ μεθ' ἴπρα. Ἰαυτὰ τὸ στυγνῶν πρῶτον λαβομένη ἐλεγχῶ ἢ αἰμόρρον, ὡς βασιλία τῆς φύσεως κρατῶσα τὸν κύριον, καὶ τῷ πατρὶ τῶν τυραννίδων διδάσκουσα. καὶ τυχεῖσα τῆς δωρεῆς, ἀνδραγατῆς ἦν τῷ Χριστῷ, καὶ μὲν πλεονεχῶς ἐπορεύσασα, τῷ δὲ πλεονεχῶς τῷ λειψομένῳ προσέειπεν τῷ Χριστῷ. Ὁ ἁγιώτατος πατριάρχῳ εἶπεν· ὅτι ἐξ εἰκόνας ὁ εὐλογοῦν, τῷ Θεῷ αὐτῶν προσφέρει, ὅτι ἔσονται καὶ ἡ αἰμόρρον τὸν ἀνδραγατῆ. Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγκυρας

E Quod prior quidem fuerit Judaeorum vocatio, scriptura docuit. Et post alia. Hæc salutari fimbria comprehensa dicebat mulier quæ fluxum sanguinis pariebatur, ut regem nature tenens Dominum, & passionis tyrannidem edocens: perceptoque dono, statum erexit Christo. Et quidem divitias in medicos expenderat, sed divitiarum relictas obtulit Christo. Sanctissimus patriarcha dixit: Itaque & imaginem qui depingit, Deo illam offert, quemadmodum & mulier statum. Basilus sanctissimus episcopus Ancyrae dixit.

15
xit: * Proprie dicere, jubet, & recipit am-
plissime facientes imagines.
Thomas reverendissimus monachus mona-
sterii Chenolacci dixit: Librum beati Asterii
affero, & offero sanctae synodo: & ut ju-
betis.

Sancta synodus dixit: Legatur.
Et accipiens Constantinus Deo amabilis
diaconus & notarius legit.

Beati Asterii episcopi Amasae relatio in Eupho-
mians martyrem.

ACTIO
IV
* ut proprie
dicitur

communionem
& publicam
celebrationem

Gr. addit
travando
clarior

Pridem, o viri, Demosthenem habebam in
manibus illum optimum, & Demosthe-
nis illa, ubi Aeschinem amarissimum immitit
cogitationibus. Retardatus vero sermone, &
denotus intelligentia, quietem deprecatus
sum, & ambulacrum, quo mihi solveretur
pusillum animae dolor: & procedens de ha-
bitaculo, pauillum cum notis comitatus in
forum, illuc ad Dei templum profectus sum
oraturus in vacatione. Cum autem & hoc
confectus, in obscuro porticus domorum
incederem, vidi illic picturam quamdam,
& me in summitatem visio tulit: ut
Euphranoris autem diceret esse diligen-
tiam artificii, vel ejusque illorum vete-
ritudinem, cum modica esset, erigen-
tes, etiam tabulas animatas operabantur.
Veni ergo, si velis (etenim nunc vacatio nar-
rationis est) edisseram tibi scripturam. Ne-
que enim magis prava quam pictores, nos
utique musarum pueri habemus remedia.
Mulier quaedam virgo sacra & incorrupta,
Deo pudicitiam vovens, Euphemiam vo-
cant eam. Cum autem tyrannus aliquan-
do pie viventes persequeretur, nimis ala-
criter mortis elegit periculum. At vero
cives & communicatores religionis, pro
qua obit, utpote virilem & sacram vir-
ginem admirantes, juxta sacrarium theca
construxit, & posito loculo, honores ei
concelebrant, & annum festivitatem, no-
vum & publicum facientes commercium.
Ergo alii quidem Dei mysteriorum sacri
disputatores hierophantis verbo quoque me-
morianam semper honorant, & qualiter con-
summaverit iustitiae certamen, diligenter
eos qui simul adfunt, edocent. Pictor autem
pie agens, & ipse per artem pro viribus to-
tam historiam ejus desiguans in sindone,
juxta thecam sacram posuit visionem. Ha-
bet autem ita te illud amabile artificium.
Excelsus super thronum stabilis est iudex,
amare ac maligne aspiciens in virginem.
Iralescit enim quando vult ars etiam in
animatis materiis. Adiunt autem satellites
principatus, & milites multi: quorum alii
quidem monumentorum descriptores libros
ferunt & codicillos: quorum alter a cera
manu suspensa, aspicit ad eam quae ju-
dicabatur, totam inclinans faciem, veluti
jubens magis loquendum, ne laborans
circa auditum, mendosa scribat ac repre-
hensibilia. Stabat autem virgo in aquilo
indumento ac veste philosophiam desiguans;
& ut visum est pictori, etiam vultu ur-
bano: ut vero mihi videtur, anima vir-
tutibus decorata. Ducunt autem ad prin-

Αἰτί· κλέως εἶπεν, κλέει, ἢ ἀποδίδεται κατὰ
πλατὸν τῆς πρῶτης εἰκῆς.
Θωμᾶς ὁ Κλεβίτατος μοναχὸς μονῆς τῆ Χινο-
λάου εἶπε· εἶβλω τὸ μακαρὸν Ἀστίου ἐπιφρο-
μαι, ἢ προσφέρω τῆ εἰς τὴν συνόδον· καὶ ὡς κε-
λεύει.
Ἡ ἁγία συνόδος εἶπε· ἀνεγνωσθῆτω.
Καὶ λαβὼν Κωνσταντῖνος ὁ Θεοφιλέστατος διά-
κονος ἢ νοτάριος ἀνέγνω.

Τὸ μακαρὸν Ἀστίου ἐπισκόπου Ἀμασίας ἐκφρασις
εἰς Εὐφρομίαν τὴν μάρτυρα.

Πρῶτον, ὦ ἄνδρες, Δημοσθένει εἶχον ἐν χερ-
σὶ τὸν δεσπῶν, ἢ Δημοσθέως εἰκῆτα, ὅθεν δὴ τὴν
Αἰσχίνου παρῶς βαλλεὶ τῆς ἐσθυμίας. Ἐ-
χρῶντας δὲ τῆ λόγῳ, ἢ πρῶτον τῆς διάνου,
ἀνίστασ ἐδιδόμην καὶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι μοι λυδίως
μικρὸν τῆς ψυχῆς τὸ πονέμην. ἀποδίδων ἢ δυ-
ματίῳ, ἢ ὀλίγα τῶς γνώμης συμβαδίσας ἐπὶ
ἀγῶνας, ἐκείθεν εἰς τὸ τῷ Θεῷ τίμῳ ἀπομόνῳ
ἀξίωμα ἐν χαλῷ. ὡς δὲ ἢ ἴστω τυχὼν εἶα δὲ
τῆς ἐπιπέδῳ δρόμον ἐβάδιον, εἶδον ἐκεῖ γρα-
φωτῆρα, καὶ με κατ' ἄρας εἶδον ἢ δία. Εὐφρο-
νιαν εἶπε εἶναι τὸ φιλοτιχημα, ἔτινος ἐκεῖ-
νων τῆς παλαιῆς, αἱ τῶ γραφείῳ ἦσαν εἰς μέ-
γα, ἐμψύχως ὀλίγα δέοντος ἐργασίμῳ πινα-
κας. δεῦρο δ' οἱ βύβαι· ἢ γὰρ χαλῷ καὶ ἀργύ-
ματος. φράσω σοὶ τῶ γραφείῳ. ἰδί γὰρ σπουδ-
τρα πάντως τῆς ζωγράφῳ εἰ μὴ τῶν παίδεσ ἐχ-
μῶν φάρμακα. γυνήτις ἱερὰ καρδίας εὐφρομίας
Θεῷ τῶ σφοδρωσίῳ καθιδρώσασα, Εὐφρομίας
καλῶσιν αὐτῆ· τυράνου δὲ ποτὶ τὸς ἐσθυμίας
ἐλαυνόντες, μάλα ἀποδύμας τὸν ἐπὶ δεσπῶν ἐ-
λετω κήδων. οἱ δὲ δὴ τελεῖται ἢ καταστῆται
θρησκείας, ὑπὲρ ἧς ἐπιδόσῳ, ὡς ἀνδρίας ὀμῆ
ἢ ἱερὰν τῶ καρδίας δαυμάσασα, πλεῖστον τῶ
ἱερῶ τῶ θῆλω δευμάσῳ, καταδίδῳ τῶ τῶ
λάρνακα, τιμᾶς πλεῖστον αὐτῶ τῶ ἱστοῦ ἱερῶ,
καυλῶ ἢ παύδῳ ποῦσῳ τῶ γυνῶ. οἱ μὲν ὦ
τῆ τῷ Θεῷ μωκῶν ἱεροφάνται ἢ λόγῳ τιμᾶσ
τῶ μνήμῳ αἰ, ἢ ὅπως ἐξέτιδῳ τῶ τῆς καρ-
τείας ἀγῶνα, ἐπιμῶδες τῶς συνόντας λαῖς ἐδῶ-
δῶσῳ. οἱ δὲ δὴ ζωγράφῳ ἐσθῶδῳ ἢ αἰτίς δῶ
τῆς πέχῳ κατὰ δὴλαμν πᾶσαν τῶ ἱστοῖαν ἐν
σπῶδῳ χαράξας, αὐτῶ τε σπῶ τῶ θῆλω ἱερῶ
ἀνέθῳ δίαμα. ἔχει δὲ ὡδὲ τὸ φιλοτιχημα·
ὡς ἢ εἰς ἐπὶ θρόνου καθιδρώσῳ δικαστῆς, κερὸν
ἢ δυσμῶδες βλάσῳ εἰς τῶ καρδίας. ὀργίς τῳ
γὰρ ὅταν ἐδέλῳ κῆν τῶς ἀφῶσῳ ὅλας ἢ τῆ-
ση. δορυφόροι δὲ τῆς ἀρχῆς ἢ στρατῶδες πολλοί·
οἱ μὲν τῶ ἐπισημασίῳ ζωγράφῳ δέλῳτος φῶ-
ροντες ἢ γραφείας· ὦν δᾶπρος ἀκρῶσῳ ἀπὸ
τῶ κηρῶ τῆν χεῖρα, βλάσῳ ἀπὸς τῶν κενομῶδῳ
σφοδρῶδες, ὅλον ἐκλύτας τὸ ἀπῶσῳ, ὅσῳ πα-
ρακελεύμῳς γεγῶσῳσῳ λαθεῖν, ἵνα μὴ καμ-
νον σπῶ τῶ ἀκοῖν, ἐσφαλμῶδες ζωγράφῳ ἢ ἐπιλή-
ψῳμα. ἔσῳκε δὲ τῶ καρδίας ἐν φῶδῳ χεῖρῳ ἢ
φιλοσοφίας σημαίνουσα· ὡς μὲν ἔδῳξ τῶ ζωγράφῳ,
ἢ τῆν ὅψῳ ἀσεία· ὡς δὲ μοι δοκεῖ, τῆν ψυχῆν
ἀκαλλῳπισμῶδῳ τῶς ἀρεταῖς. ἀγῶσῳ δὲ αὐτῆν
ἀπὸς τῶ ἀρχόντα δύο στρατῶδες, ὁ μὲν ἔλῳσῳ
ἐπὶ ἀπῶσῳ, ὁ δὲ κατῳπῳ ἱστοῖαν κηραμῶδῳ τῆς
καρ-

ANNO
CHRISTI
191.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

παρθένου τὸ ἦθος αἰδοῦ καὶ εὐφρόνῃ. ἄλλο μὲν γὰρ εἰς τὴν ὥσπερ ἐφουδεύσα τοὺς ὄφεις ἢ ἀρ-
 ρίστων. ἰσχυρὰ ἀκατάληπτος, ἰδὼ ἀπὸ τοῦ ἄνω
 πρὸς ἄνω δειλὸν· εἰς ἕνα γὰρ ἴος ἄλλοις τῶν ἐπι-
 κύνων ζῶντων, ὅτι ἐξασπασίως τῆς γυναικὸς ἐ-
 κίνης τῆς Καλχίδος τὸ δράμα· ὅτις μέλλουσα
 τοῖς πῆλαις ἐπιφέρει τὸ ξίφος, ἰδὼν ὁ θυμὸς
 μέλει τὸ ἀπόσωπον. καὶ πατρὸς μὲν τῶν ὀφθαλ-
 μῶν τὴν ὄργην ἐμπαίζει, πατρὸς δὲ τῆς μητ-
 ρα μῆτις φοιδομένη καὶ φερίωσα. καὶ δὲ τὸ
 θυμὸν ἀπ' ἐκίνης τῆς ἐπιτοῦσας ἀπὸ ταύτης μετα-
 τρεῖται τῆν γραφὴν καὶ σφάραγε ἀγαμαὶ τὸ πη-
 γνίτου, ὅτι μάλλον ἰμῆτι ἢ χροματων τὸ ἦθος,
 αἰδῶν ὁμῶς ἐκείνου κίρατας, πᾶσα κατὰ φύσιν
 μαχόμενα. ἀφαιρούσας δὲ εἰς τὸ ἀπόσω τῆς μι-
 μῆσις, δῆμιαι τῆς ἐν χρωματικῶν γυναικῶν ἤδη
 ἤρχοντο τῆ ἔργου. καὶ ὁ μὲν δραξάμβρος τῆς πε-
 φάλῃς, καὶ ἀκατάληπτος εἰς τὸ κατόπι, παρῆχε τῆ
 ἐπιρρῆ ἄξιας εἰς τιμωρίαν τῆς παρθένου τὸ πρό-
 σωπον· ὁ δὲ παρασάξιας ἢ ὀδόντων σφου-
 ρα δὲ καὶ πῆρῶ φαίνται τῆς τιμωρίας τὸ ὄρα-
 μα. πατρὸς δὲ τὸ ἐπιρρῆ, καὶ μοι τὸ πᾶθος ἐ-
 πικέσθη τὸν λόγον. τὸς γὰρ τὸ αἷμας ἐργόνας
 ἔπεισεν ὀφθαλμῶν ἐπέχρησεν ὁ ζωγράφος, ὅτι εἶπες
 ἀν' ἀποχρῆσαι ἢ χροματων ἀληθῆς, καὶ θρηνησας
 ἀπέλθου. διωμοτήτων μὲν ταῦτα, καὶ πάλιν ἡ
 παρθένος σιμῆ ἐν τῆς φαίος ἐματίας καὶ θηται
 μὴν ἐκτείνουσα τὸ χεῖρ ἀπὸς ἄνω, καὶ καλῶ-
 σα ὀφθαλμῶν ἐπέχρησεν ἢ δειπνῶν. ἀποχρῆσαι δὲ ταύτη
 φαίνται ὑπὲρ κεφαλῆς τὸ σημῆιον, ὁ δὲ νόμος
 Χριστιανῶν ἀποχρῆσαι καὶ ἐπιρρῆσαι. συμ-
 βολον αἶμα τὸ πᾶθος, ὅτι αὐτῶν ἐκείνηται.
 ἄλλοις γὰρ καὶ μετ' αἰώνων πῆρ ἀλλὰ καὶ σφάραγε ὀ-
 ζωγράφος ἀνήσαν, ἐφουδεύσας χροματι εὐδῶν καὶ ἐ-
 δῶν ἐπιλαμῶσας σωματοποιήσας τὴν φλόγα.
 ἰσχυρὰ δὲ μίση αὐτῶν, τῶν μὲν χεῖρας πρὸς ἄνω
 νῶν ὀφθαλμῶσας, ἀχθῶσας δὲ ὀφθαλμῶν ἐπιρρῆ-
 ρουσαι τῆ ἀποσώτων, ἀλλὰ τὸυαντίων γρηθῶσας,
 ὅτι ἀπὸς τὴν ἀσώματων καὶ μακαρίαν ἐκείνηται ζω-
 ῆν· μίση ταύτη καὶ ὁ ζωγράφος ἰσχυρὰ ἴην χεῖρα,
 καὶ τὸν λόγον. ὅρα δὲ σὺ καὶ αὐτῆν, εἰ βῆλει,
 πῆρσαι τὴν γραφὴν, ἵνα κατὰς ἀχθῶσας, εἰ μὴ
 καλῶ κατὰς τῆς ἀχθῶσας ἡλδομῶν.

Accipem duo milites, unus quidem illam an-
 te trahens, alter autem post tergum ur-
 gens virginis temperatum pudore atque con-
 stantia morem. Etenim innuit quidem in
 terram, ut erubescens a vultibus marium.
 Stabat autem nequaquam percussa, nihil-
 que passa penes agonem timendum. Cum
 que ego alios interim laudarem pictores,
 quando intuitus sum illius mulieris Col-
 chidis opus, quæ filis cum esset gladium
 illatura, misericordia & furore dividit fa-
 ciem. Et unus quidem oculatorum insinuat
 iram, alter vero matrem indicat parcentem
 & trementem. Nunc autem miracu-
 lum ab illa cogitatione ad hanc commuta-
 vi scripturam: & vehementer admiror arti-
 sticem, quoniam magis miscuit colorum
 morem, & reverentiam simul & virilitatem
 temperans, affectiones per naturam repu-
 gnantes. Procedente vero anteriori imita-
 tione, carnifices quidem in tunicis parvis
 nudi jam veniebant ob opere. Et qui-
 dam apprehenso quidem capite, inclinans
 post tergum, præbebat alteri præparatam
 ad supplicium virginis personam: quidam
 vero stans incidebat dentes: malleus au-
 tem & terebra supplicii organa apparent.
 Præterea lacrymorum hinc, & mihi passio in-
 tercidit sermonem: sanguinis enim guttas
 sic evidenter supercoloravit, ut diceres has
 labia veraciter distillasse, & lamentatus ab-
 res. Ad vincula post hæc, & iterum vir-
 go venerabilis in survis vestibus, sed & so-
 la extendens manus in cælum, & invocans
 Deum procuratorem inter atrociam. Cui or-
 ranti apparet super caput signum, quod
 nunc lex est Christianis adorare atque præ-
 scribere: quodque iudicium autumo fuisse
 personis, quæ illam expectabat. Mox er-
 go & post modicum, ignem alibi validum
 pictor succendit, rubeo colore hinc & in-
 de rutilanti corpoream faciem flammam:
 statuitque in medio illam, manus quidem
 ad cælos expandentem, molestiam vero nul-
 lam in facie demonstrantem; sed e contra-
 rio gaudentem, quoniam ad incorpoream &
 beatam vitam abibat. Usque huc & pictor
 statuit manum, & ego sermonem. Tempus
 autem tibi est & eam, si volueris, picturam
 perficere, ut perspicias subtiliter, nisi mul-
 tum post narrationem venimus.

Οἱ ἐδοξότατοι ἀρχιερεῖς εἶπον· Καίθῃς τῆς σφ-
 ρῆν εἶναι ἡ πηχὴ τῶ ζωγράφου, καὶ ὁ καθὼς αὐτῶ
 τῆς ἀφρόνης ἐκώστωσιν· αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ τῶ
 ζωγράφου ἀκρίβῃ παρὰτῆται.
 Κωνσταντῖνος ὁ ὀσώτατος ἐπίσκοπος Κων-
 σταντίας τῆς Κύπρου εἶπε· ἀλλὰ μὴ ἐκ τῆς ἀ-
 νάθημα ἀπὸ ἀποκαλεῖ· ὁ μὲν τῶ θεολόγος σε-
 βασμῖων τῶ εἰκόνα, καὶ ὁ Χρυσόστομος ἁγίαν,
 ὁ δὲ ἀναγνωστὴς πατὴρ ἱερὸν καὶ ἴτι ἀπο-
 ταῦτα διδάται τις ἀντιλεῖται;
 Θεόδωρος ὁ ὀσώτατος ἐπίσκοπος Μύρων εἶ-
 πε· ἀκρίβῃς ἀπαρτῆς τῆς ἢ πατῆρων διδασκα-
 λίας, τῶ ψυχῶν παρὰτῆται, καὶ τῶ παρὰτῆται
 ὅτι ἐπὶ ἀποδομῶσας. ἀλλ' ἀχθῶσας μὲν τῶ θεῶ,
 ὅτι ἐπὶ τῶν διδασκαλιῶν ἢ ἁγίων πατῆρων ἡλδο-
 μῶν εἰς ἐπίτῶσιν ἀληθείας.
 Θεοδοσίος ὁ ὀσώτατος ἐπίσκοπος τῶ Ἀμορίου
 εἶπε· πατῆρ καὶ διορίσῃς διορίσῃς, ἡμεῖς ἐκ τῶ
 ἐκ ἡ ἀγία σιωδῶ ἀκρίβῃς τῆς ἢ ἀγίων πα-
 Council. Genral. Tom. XIII.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Pia igitur
 est ars pictorum, & non ut eam quidam in-
 sapienter vituperant: ipse quippe pater pi-
 ctorem pie agere asseruit.
 Constantinus sanctissimus episcopus Con-
 stantia Cypri dixit: Sed & sacrum illud mo-
 numentum appellat. Et theologus venerabi-
 lem imaginem, & Chrysostomus sanctam ap-
 pellat: at vero pater qui lectus est, sacram.
 Et quid ulterius ad hæc potest aliquis con-
 tradicere?
 Theodorus sanctissimus episcopus Myren-
 sium dixit: Audientes universi patrum nos-
 trorum magisteria, compuncti su nus ani-
 ma, & præteritos annos dessemus. Sed gra-
 tias agimus Deo, quia per doctrinas pa-
 trum nostrorum venimus ad agnitionem ve-
 ritatis.
 Theodosius sanctissimus episcopus Amorii
 dixit: Sacratissime & Deo honorabilis do-
 mine, nos & tota sancta synodus audientes
 sanctorum patrum nostrorum magisteria de
 B 1a

CONCILIUM

sacris imaginibus, credimus, & confitemur, & sacras & sanctas eas vocamus: & qui ita non dixerit, sit anathema.

των ημων διδασκαλιας της τω ιερων εικων, πισμεθα, η ομολογημεν, η ιερας η αγιας αυτασ ανακαλυμεν η ο μη ουτως λεγων εσω αναθημα.

ANNO CHAISTI 117

Sancta synodus dixit: Sit anathema. Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii dixit: Semper bonus pictor per artem res exhibet, quemadmodum & is qui martyris Euphemie imaginem designavit: propterea quod & in his doctor picturae artem collaudat.

Η αγια συνωδοσ ειπεσ εσω αναθημα. Νικηφορος ο οσπιτατος επισκοπος τυ Δυρραχιου ειπεσ: αιι ο καλος ζωγραφος δια της τεχνης παεισα τα φραγματα, καθως η ο την της μαρτυρος Ευφημιας εικωα χαραξας. διο εσ εν ταυταισ ο διδασκαλος ηλυ γραφικηυ τεχνηυ ηπαυει.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: Utrique dicendo: Laudabam quidem ego primitus quae erant Colchidis, usque dum veni ad imaginem martyris.

Κωνσταντινος ο οσπιτατος επισκοπος Κωνσταντιασ της Κυπρου ειπεσ: εικοπισ εν τω λεγειν επηκεν μη ενω σφοδρον τα της Κολχιδος, εως ο μεταλλων επι τλη εικωα της μαρτυρος.

Sancta synodus dixit: Et haec contemplatus, & percussus.

Η αγια συνωδοσ ειπεσ: η τυπυ καθωρων, η χαριωτικωτων.

Basilius sanctissimus episcopus Ancyrae dixit: Et pater qui lectus est, ea passus est, quae sanctissimus Gregorius: ambo enim in imaginibus lacrymati sunt.

Βασιλειος ο οσπιτατος επισκοπος Αγκυρας ειπεσ: η ο αναγνωστικος πατηρ τα αυτα επαθε τω οσπιτατω Γρηγοριω: αμφοτεροι γαρ επι ταυταισ εικοσι δακρυωδες ηγγοντο.

Parasius sanctissimus patriarcha dixit: Praecipit pater, & licentiam dat in fine sermonis volenti depingere certatorum martyrum narrationem: ait enim: Tempus autem tibi est, & eam, si volueris, picturam perficere: ut perspicias subtiliter, nisi multum post narrationem venimus.

Ταρασιος ο αγιωτατος πατριαρχεισ ειπεσ: προσταττει ο πατηρ, και αδειαν διδωσιν εν τω τελει τω λογω τω θελοντι αναζωγραφειν τωσ εθλητικων μαρτυρων τληυ ηξηγησιν. εση γαρ: ωρα διδωσ η αυτη, εσ βλεπει, πλισταυ τληυ γραφω: ινα κατιδης ανελεως, εσ μη πολυ κατωθεν ηξηγησως αυτου ηλθομεν.

Joannes Deo amabilis presbyter, & locum retinens apostolicarum sedium Orientis, dixit: Itaque major est imago sermone: & hoc Dei providentia factum est propter idiotas homines.

Ιωαννης ο θεοφιλεστικος πρεσβυτερος, η τον τον επιχων τωσ απωστολικων θρονων της ανατολης, ειπεσ: ωσε μεγαλυ η εικων τω λογω. η τυπω θεωσ σφωσικα γιγνεται δεσ τις ιδιωταισ ανθρωπων.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: Si sanctis viris talem compunctionem fecerunt sacrae imagines, quanto magis nobis?

Κωνσταντινος ο οσπιτατος επισκοπος Κωνσταντιασ της Κυπρου ειπεσ: εσ τις αγιασ ανδρασι τυπωτων κατωθεν επωκησαν αι ιεραι εικονες, ποσω γω μαλλον ημιν;

Theodosius sanctissimus episcopus Myrensius dixit: Patribus nostris talia dicentibus, non habemus quod dicamus.

Θεοδοσιος ο οσπιτατος επισκοπος Μυρων ειπεσ: τωσ πατερων ημων τυωαυτα λεγοντων, εσ εχωμεν τι ειπειν.

Joannes Deo amabilis presbyter, & locum retinens apostolicarum sedium Orientis, dixit: Non adversantur pictores scripturis, sed quidquid scriptura dicit, id demonstrant, ita ut assertores sint eorum quae scripta sunt.

Ιωαννης ο θεοφιλεστικος πρεσβυτερος, η τον τον επιχων τωσ απωστολικων θρονων της ανατολης, ειπεσ: εσ εσαντιωνται οι ζωγραφοι ταυτς γραφαισ, αλλ ειτε η γραφη λεγει, ταυτα παειδωσιν. ωσε σωηγοροι ησιν τωσ γεγραμμενων.

Theodosius sanctissimus episcopus Amorit dixit: Divinus apostolus edocer dicens: Quaecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. Ipsae itaque sanctae atque colendae imagines & picturae, tam quae in multis, quam quae in materiali scriptione sunt, ad nostram doctrinam & amulationem & formam sunt, & scriptae consistunt; ut & nos eandem formam & agonem ostendamus circa Deum: quatenus & nos quoque dignos statione ac portione ipsorum, & cohaereditas faciat regni sui.

Θεοδοσιος ο οσπιτατος επισκοπος τυ Αμορειου ειπεσ: εσ θεωσ απωστολος διδωσκει λεγων. εσασ απωσγραφω, εσ τληυ ημυτερων διδασκαλιων απωσγραφω. αυται εν αι αγιασ εσ εσβασιμια εικονες, η ζωγραφαι, η υλογραφαι, η δεσ μυστικων, εσ ημυτερων διδασκαλιων η ζηλον η τοπον εσσι εσ ημυτερων διδασκαλιων, ινα η ημυται τον αυτω τυπον η εζηωσ η πιδωξωμεθα σφωσ θεωσ οπωσ η ημυται εζηωσ της σωσως η της μεγαλοσ αυτωσ, η συγκληρονομου ποιησ ησ Κασιλειασ αυτωσ.

Theodosius sanctissimus episcopus Cataniae dixit: Beatus & desider doctor Asterius, sicut stella clarissima, omnium nostrum corda illustravit. Itaque non extra consequentiam catholica ecclesia suscepit sacras & venerabiles iconas, sed apte sanctorum patrum nostrorum doctrinas secuta.

Θεοδοσιος ο οσπιτατος επισκοπος Κασιλειασ αυτωσ ειπεσ: ο μακαριος η θεοφορος διδασκαλος Αστειρος, ωσ αστηρ σφωσικος, παντων ημων τυσ καρδιασ καθωργασιν. ωσε εν τωσ εικονεσ ο καθολικη εκκλησιασ παρειλαβε τυσ αγιασ η σφωσικησ εικονασ, αλλ αρμοδιωσ τυτς, τωσ αγιωων πατερων ημων διδασκαλιασ ηκαλυθωσα.

Gregorius Deo amabilis diaconus sanctae magnae ecclesiae laudabilium apostolorum legit.

Γρηγοριος ο θεοφιλεστικος διακονος της αγιασ μεγαλοσ εκκλησιασ τωσ πανθωμων απωστολων ανιγγω.

ANNO
CHRISTI
187.

Εκ τῷ μαρτυρίῳ τῷ ἁγίῳ μάρτυρος Ἀναστασίου τῷ Πέρσῃ, ὃ ἡ ἀρχή.

De martyrio sancti Anastasi martyris Persa : ACTIO IV.
cujus initium est.
Vide Bollandum die 19. Januar. ad Baron ad Martyrol. Rom. Mar.

Ὁ μονογενὴς υἱὸς ἔστι λόγος τῷ Θεῷ, δι' ὃ τὰ πάντα ἐγένετο. ἔστι μὲν ἴσῳ· ὡς δὲ ἐπλήθυνεν αὐτῷ ὁ πόθος τῷ φωτισθῆναι, παρακαλεῖ πολλὰ τῷ ἀπορημένῳ ἀνδρῶν, ὅτι ἐξωδιώθη τῆς χάριτος τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι. ὁ δὲ ὑποφωτισθεὶς διὰ τῶν τῶν Περσῶν φόβου μὴ ἀποδιώχῃ ἐκ τότε, ὑπερετίθει αὐτῷ. ὁμοίως οὖν αὐτῷ ἀπέειπε τοῖς ἐκκλησιαστικῶν, ἔτι κίχου, ἔτι τοῖς ἰσοεῖας τῶν ἁγίων μαρτύρων ἰσῶν, ἔτι ἐπισημαίνοντο παρ' αὐτῷ ἰσῶν, τί ἂν εἴη ταῦτα. ἔτι ἀκούων παρ' αὐτῷ τῶν ἁγίων τῶν θαυμάτων, ἔτι τοῖς ἀφορήτως βασάνῃς τοῖς παρὰ τῶν τυράννων ἐπαχθεῖσας αὐτοῖς, ἔτι ἴσῳ ὑπὲρ ἀνθρώπων αὐτῶν ὑπερμονῆν, ἰθαίμαξίτι ἔτι ἐξίστατο· μάλιστα ὅν χρόνον ὀλίγον παρὰ τῶν ἰσχυρῶν φιλοχρεῖσθαι αὐτοῖς, ἀείδον ἐπιθυμῶν εἰσδέχεται τῆ ψυχῆ, ὡς ἱεροσολύμια παρεστῆσθαι, καί τις τῷ ἁγίῳ ἐξωδιώθῃ βαπτίσματος.

Unigenitus Filius & Verbum Dei, per quem omnia facta sunt. Et post alia: Cum autem abundasset in eo desiderium, ut illuminaretur, rogabat multum praedictum virum, ut dignus efficeretur gratia sancti baptismatis. At ille trepidans propter Persarum metum, ne periclitaretur, differebat eum. Verumtamen cum illo ibat ad ecclesiam, & orabat, & picturas sanctorum martyrum aspiciebat, & sciscitabatur ab eo, quoniam haec essent. Et audiens ab eo sanctorum miracula, & dura tormenta quae illis a tyrannis illata fuerant, & super hominem tolerantiam, mirabatur & stupefiebat. Manens ergo tempore paucio apud praedictum Christo dilectum virum, optimum sumit in anima desiderium, ut Hierosolimam perveniret, & ibi fieret sancto baptisate dignus.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μύρων ἴπρι· φαίνεται, ὅτι ἡ τῶν στυγῶν εἰκόνη παραδοσὶς ὁμοίως ἐστίν.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensum dixit: Apparet, quia venerabilium imaginum traditio solemnis est. Euthymius reverendissimus diaconus & monachus, pro Deo amabili episcopo Gothiae, legit.

Εὐθύμιος ὁ Κλαβερῆτος διάκονος ἔστι μοναχός, νοτιῶν τῶν Κλαβερῆτων ἐπισκ. Γοτθίας, ἀγίῳ.

legitima
 Dr. noratic
 rever. epi
 scol. Go
 thiae.

Εκ τῶν θαυμάτων τῷ ἁγίῳ μάρτυρος Ἀναστασίου· ὅν ἡ ἀρχή.

Ex miraculis sancti Anastasi martyris; quorum initium est.

Θαυμάτων δειγμάτων ἀποβαλεῖσθαι βίβλομαι. καὶ μετ' ὀλίγα· φέρε δὲ ἔτι τῶν ἐν Καισαρίᾳ τῆς Παλαιστίνης θρόνον αὐτῷ τῷ ἁγίῳ κατὰ τὸ δυνατὸν ἰσοφωτισθῆναι. πληθύνοντες ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει τῶν αἰσίων λαλήσαντες, γνωστὸν γίγνεται πᾶσι τῇ πόλει. ἔτι ἀπορημένῳ μεγάλῃς πληθύνοντες, ἀναστάντες, τὰ πᾶσι ἐπὶ τὰ ἐξέλεγε σημαντικῶς, σωμαθροῦσθαι ἑσθαι ἐν τῷ περὶ τῶν ναῶν τῆς Θεοτόκου, ἐπιλεγόμενον τῆς Νίας. καί τις μὲν ταυρῶν καὶ λιγῆς ὑπέστησαν τῷ ἁγίῳ λαλήσαντες, μὲν δὲ δολοφονίας χαιροῦντες ἔτι ἀγαλλόμενοι, ἔτι ὑπὲρ ἀναστάντες, μάλλον δὲ ἀναξυπυρῆσαντες ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῷ μάρτυρος ἐκ τῆς περικειμένης αὐτοῖς τῆς πειραστικῆς ἔτι ἑσθαι δεσπῶν νεκρώσεως, μεγάλῃς ἔλεγε παρεψυχία. ἀπορημένῳ δὲ αὐτῶν, ἔτι κατασταθόμενον, ἔτι περικειμένων τῇ σφοδρῇ, ἔτι τῶν ἐπιλεγόμενον γίρας ἀπομύστων τῶν λαλήσαντες ἔτι τῇ μνήμῃ τῷ ἁγίῳ τότε, γνωστῆς τῶν δειγμάτων ἐπιφανῶν τῆς Καισαρίᾳ· εἰ δὲως δὲως εἰπέει, ἔτι μὴ μάλλον ὡς ἑσθαι, ὡς αὐτῷ ἐδήλωσε τὸ ἀπαράστα· ἔτι ὄνομα μὲν Ἀρετῆ, ἔτι δὲ ἐπὶ τῶν ἀρετῆς, ἀπὸς δυσπιστίας ἔπεισα ἔλεγε· ἔτι λαλήσαντες ἀπὸ Περσῶν ἐρχόμενον ἔτι ἀπορημένῳ. ὅτι τῆς ἀδελφῆς ἔτι ἀγνώμονος ψυχῆς. εἰ ἔπεισα ἔτι πύλανα αὐτῇ τῷ ἱεροσολύμῳ Δαβὶδ ἐπιτιμηθῆναι τῇ τῶν ἀκολούθῳ ἀποδοσῆναι, ἔτι λέγοντες· παύσον τὴν γλώσσάν σου ἀπὸ καυῆ, ἔτι χεῖλός σου τὴν μηρᾶν σου δόλον. τί ἔτι ὁ δόξαζον τῆς δόξαζοντες αὐτῷ Θεῷ καὶ ἐπὶ αὐτῷ, ἀποδοσῆναι ἔτι ἔλεγε. εἰσελθόντες ἐν τῇ πόλει τῷ ἁγίῳ λαλήσαντες, κοινῶν βυθωσόμενοι εἰ τῆς αὐτῆς πόλεως, ἀπῆρξαν τὸ κλίμα κατακλῆσαν τῷ ἁγίῳ πλυσίῳ τῷ Τετραπύλῳ τῷ ἐν τῇ μέσῃ τῆς πόλεως· ἔπεισα δὲ ἔτι

Miraculorum relationem proponere volo. Et post pauca: Eja nunc, & ea que apud Caesariam Palzlinz a sancto facta sunt, secundum quod possibile fuerit, enarremus. Cum appropinquasset sanctae civitati alimum cadaver, notum factum universae civitati, & letitia magna repleti sunt omnes. Et surgentes, sacraque ligna percutientes congregaverunt semetipsos in venerabilissimo templo Dei genitricis, quod dicitur Novae. Et deinde cum crucibus & litania obviam venerunt sancto lipsano, cum glorificatione gaudentes & exultantes: & quasi reflorentes, imo recreati in praesentia martyris a paucitate fidei que erat in illis, & aliarum nequitiarum mortificatione, magnam acceperunt consolationem. Orantibus autem illis, & deosculantibus, & se circa tumulum volutantibus, atque debitum praemium recompensantibus lipsano ac memorie sancti hujus, mulier quaedam que quasi ex claris erat Caesariensium (si ita oporteat dici, & non magis aliter quemadmodum res ipsa manifestarunt) nomine quidem Arete, id est, virtus, sed moribus virtuti omnino contraria, in dissidentiam versa dicebat: Ego lipsanum a Perside veniens non adoro. O miseram & sine intellectu animam, que non audit infelix sacratissimum psalmistam David increpantem flagitiosorum audaciam, ac dicentem: *Cobibe linguam tuam a malo, & labia tua ne loquantur dolium.* Quid ergo Deus, qui glorificat glorificantes se, facit in ea, consequenter ego dicam. Ingresso civitatem sancto lipsano, communiter consiliati cives ejusdem urbis coeperunt construere oratorium sancto iuxta Tetrapylum, quod erat in medio civi-

Anst. v.
 Orientalis
 que pro
 panis per
 tinas.

ACTIO IV.

tatis. Statuerunt autem & imaginem eius... ibidem Cum autem adhuc edificaretur, astantis martyr infelici illi in somnis in habitu monachi, dixit ei: Lombos tuos doleres? illa vero ad eum: Non, domine, nihil mali habeo, sana sum: & una cum sermone expergefada, & sentiens in se validum cecidisse dolorem, cepit clamare, gemere, ac indolenter affligi; ita ut non posset omnino respirare, importabilia patientis, ut vacationem agens reputaret secum, & requireret, quoniam esset, & ex qua causa tam subitaneus dolor, qui sibi foret illatus. Sed in his consummavit dies quatuor. Quinta vero die illucescente vidit altantem sibi sanctum, atque dicentem: Descende ad Tetrapsylum, & roga sanctum Anastasium, & sanaberis. At illa surgens, & in memoriam veniens improborum sermonum suorum quos locuta est adversus caput suum, advocatis pueris suis, ait eis: Tollite me, & in eam ad Tetrapsylum sancti Anastasii: novi enim & nunc edocui, etiam a Perfide veniens ipsam adorare & honorare, & quae Deus mundavit, non communiticare, id est, commune dicere. Levantes ergo eam pueri eius in phorio, id est, portatorio, pergebant. Cumque appropinquarent loco, illa de longe attollens oculum, & videns sancti imaginem, cepit magna voce cum effusione lacrymarum clamare: Iste est in veritate, quem vidi in somnis praedictentem mihi de malis quae me obtinent. Et cum se projecisset supra pavimentum, & plorasset multum, placato sancto, erecta est sana. Et quae paulo ante ab aliis portabatur, & in extremis posita periclitabatur, propriis pedibus ambulans abiit domum suam, concorditer cum ceteris laudans & glorificans Deum, & magnificans martyrem.

See postea lucas.

Petrus & Petrus Deo amabiles presbyteri & vicarii Hadriani papae senioris Romae dixerunt: Haec imago sancti Anastasii usque in hodiernum diem est Romae in monasterio ipsius cum pretioso eius capite.

Joannes sanctissimus episcopus Tauromeniae dixit: Verum dixere honorabilissimi vicarii, quoniam & in Sicilia fuit mulier demonium patiens: & Romae posita, per praedictam sacratissimam imaginem sana effecta est.

Joannes Deo amabilis presbyter, monachus & vicarius orientalium pontificum, dixit: Ad ea quae dicta sunt, ostensum est ex his quae lecta sunt; quia & imagines sanctorum miracula operantur, & sanitates perficiunt.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediae dixit: Librum deferro sancti Athanasii, & sanctae synodo offero ad legendum.

Sancta synodus dixit: Legatur. Et accipiens Stephanus diaconus & notarius legit.

Sermo sanctae memoriae patris nostri Athanasii de imagine Domini nostri Jesu Christi veri Dei nostri, facto miraculo in civitate Berytae.

Sustollite oculos mentis vestrae, & videte novum miraculum hoc quod factum est

εικόνα αὐτοῦ ἡμῶν. ὅτι διὰ κτισθῆναι αὐτῷ, ἵνα τὸ μάρτυρ τῷ δυστυχεῖ κατ' ὄναρ ἐν σχήματι μοναχῷ, ὅσιν αὐτῷ τὸς ἵσως σε ποιεῖς; ἢ διὰ ἀπὸς αὐτῷ ὄχι δίσκομα, ὅσα κατὰ ἴχνη ἰσχυρῶς αἶμα τὸ λόγῳ δεικνύσασα, ἡ αἰδομένη διημερῶσαι αὐτῷ σφοδρῶς πάλιν ἀλγηδόνα, ἠέρετο βρῶν, ἡ ἐσθίειν, ἡ συνιχθῆσαι, ὅτι μὴ διώσασθαι αὐτῷ μαδῶδες ἀνακινῆσαι ἀσφῆρα πᾶσαι· ὅπως ἡλλῶν ἄγωνα ἀναλαγίστηται ἡ ζήτησιν ἐν αὐτῷ, τίς ἂν αἰσθῆδι αὐτῷ ἰδῶν, ἡ ἐκ τοῦ αἰτίου. ἀλλ' ἐν τῷ τῶν δαπίδων ἡμῶν πῶσας· αἰματῆς δὲ ἡμέρας ἐπιφωτιστικῆς, ὅρα ἐπιπῆσθαι αὐτῷ τὴν ἄγωνα, ἡ λίγωνα· κατὰ δὲ εἰς τὴν Τετραπύλον, ἡ παραλίαν τὴν ἄγωνα Ἀναστάσιον, ἡ ἰσχυρῶς ἀνασῆσαι δι' αὐτῷ, καὶ εἰς μνημῶν ἐλθῶσα τῆς δυσφήμων αὐτῆς ἡμῶν ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τῆς ἰδίας κεφαλῆς, ἀποσταλισμένη τὸς παῖδας αὐτῆς, λίγῳ αὐτῶν ἀρατῆμ, ἀπὸ δὲ αὐτῶν ἐν τῷ Τετραπύλῳ τῷ ἁγίῳ Ἀναστασίου. οἶδον γὰρ καὶ διδάχθῆσαι ἡ ἀπὸ Παρσίδος ἰσχυρῶν λείψανον ἀποσταλῆναι ἡ τῶν, ἡ ἂν ὁ Θεὸς ἰκαθάσει, μὴ κοινῶσαι. ἀναλαβόμενοι ἐν αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτῆς ἐπὶ φορεῖν, ἀπῆρχοντο. ὡς δὲ ἐκλήσασθαι τῷ πῶρ, αὐτῷ ἐκ μῆκος ἀρασα τὸ ὄμμα, ἡ διασταλῆσαι τὴν εἰκόνα τῷ ἁγίῳ, ἡξῆτο μεγαλοφῶνως σὺ ἰσχυρῶς διακρίων βρῶν. ἡπῆσθαι ἀλγηδῶς, ἐν αἶδον ἐν ὅποις ἀπολίθηται μὴ πῶρ τῆς συνιχθῆσαι μὴ δεινῶν. ἡ ῥίψασα αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας, ἡ κλεισῆσαι ἰκαθῶς, ἡ ἐκλεισῆσαι τὴν ἄγωνα, πῶρ αὐτῶν ἰσχυρῶς. ἡ ἡ ἀπὸ ἐλίγῳ ἐπὶ ἴπῶν βαταχθῆσαι, καὶ πῶρ τὸ ἰσχυρῶν κῶνδῶν ἡ εἰκόνας τῶν περπατήσασα ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀκρον αὐτῆς, συμφῶνως τῶς λοιπῶς αἰνῶσα ἡ δεχθῆσαι τὸν Θεὸν, ἡ μεγαλωφῶνως τὸν μάρτυρα.

ANNO CHRISTI 1054.

Πίθος ἡ Πέθος οἱ Θεοφιλέστατοι ἀποστόλοι καὶ ποταπῆται Ἀδελφῶν πάρα τῆς ἀποστολικῆς Ρώμης εἶπον· αὐτῷ ἡ εἰκὼν τῷ ἁγίῳ Ἀναστασίου εἰς τῆς σήμερον ἡμέρας ἐν Ρωμαίῳ εἰς μοναστήριον σὺν τῇ τιμῇ αὐτῷ κολῶν.

Ἰωάννης ὁ ἀλαζικός ἐπίσκοπος ἡ Ταυρομενίας εἶπον· ἀλγηδῶς ἀρῆσασθαι οἱ τιμῶνται ποταπῆται, ἐπειδὴ ἡ ἐν Σικελίᾳ ἰσχυρῶς γυνῆτες δαιμονῶσα· ἡ ἐν Ρώμῃ ἡσθῆσαι, ὅσα τῆς ἀποσταλῆσαι ἰερωτικῆς εἰκόνας ἐξῆσθαι.

Ἰωάννης ὁ Θεοφιλέστατος ἀποστόλος, ἡ μοναχὸς, καὶ ποταπῆται τῆς ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπον· ἀπὸς τῶς εἰρημῶν ἀπειθεῖσθαι ἐκ τῆς ἀναγνωσῆσαι, ὅτι ἡ αἰ εἰκόνας τῆς ἁγίων θαυματουργῶν, ἡ ἴσως ἀποπῆσαι.

Πέθος ὁ ἐσπῆταις ἐπίσκοπος Νικομηδείας εἶπον· εἶβλῶν ἐπιφῶσαι τῷ ἁγίῳ Ἀναστασίου, ἡ τῷ ἁγίῳ συνιχθῆσαι ἀπὸς τὴν ἀναγνωσῆσαι. Ἡ ἁγία συνιχθῆσαι εἶπον· ἀναγνωσῆσαι. Καὶ λαλῶν Σίπῶν δὲ αὐτῷ ἀπῆσθαι.

Ἀλγῶ τῷ ἐν ἁγίῳ πατῆρι ἡμῶν Ἀναστασίου πῶρ τῆς εἰκόνας τῷ κῶνι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἀλγηδῶν Θεῷ ἡμῶν, ἡσθῆσαι θαυματῶν ἐν Βερύτῃ τῇ πόλει.

Ἀρατῆ τῶς ὀφθαλμῶν τῆς ὀφθαλμῶν ἡμῶν, καὶ ἴδαι τὸ κῶνι θαυματῶν, ὅτι γέσθαι καὶ ἡμῶν βλί-

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

βλήσεται εἰς τὸ θαῦμα τὸ ἄπειρον τῷ Θεῷ καὶ δοτεῖται αὐτῷ δόξαν. κατανοήσεται εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ φιλοφροσύνην, καὶ τὸ μέγεθος τῆς αὐτοῦ οικονομίας. καὶ θράυνη μετ' ἁπορροίας ἀναλάβεται. ἐπιβήσεται Θεὸς ὑπὸ ζών. Θεὸς γὰρ ὡν πάντα δύναται. ὅτι δι' ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμῶν, ἐκτίθηται πάντα καρδία τῆς ἀνοήτων. οὕτως ἐξίτησεν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τῷ πεπληρωμένῳ. ἱπυράχθησαν ἡ πόλις Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὁ λαὸς ἰσραὴλ, καὶ ἡ σελήνη, καὶ οἱ ἀστέρες ὁμοίως ἐπὶ τῷ γήρατι. ἀλλὰ πάλιν κινήθησαν ἐπὶ τῷ οικονομῶστί ἐσθ' ἡμεῖς πάντα αἱ τῆς ἡμερῶν δυνάμεις. ἀνέστη, καὶ ἐκτίθη, ὁ γήρατος ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. συνωλόθη σὺναι, καὶ τὸ ἔκ τῶν κλίματι. Β

ἀπὸ τῆς τῆς καρδίας, καὶ ἀκύνει. πάλιν ἐπὶ Βαρυτὸς καλυψία, ἐν μεσοτείᾳ Τύρου καὶ Σιδῶν. κωμῆσι, πάλιν δὲ ἐπὶ Ἀντιόχειαν. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Βαρυτῶν ἐλάθη πολλὰ ἢ τῆς Ἰουδαίας. πλάσιον δὲ τῆς συναγωγῆς αὐτῆς μεγαλύτερος ἔσκεν οὐδὲν Χριστιανῶν ἐλαττωθέντων. καλλὸν παρά τῷ, ἐν ᾧ κατακύν, ἀνταρῶν πῶ ἀκύνει αὐτῷ ἐπιζῶν εἰκόνα τῷ κρῆν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐν σῶσις μὲν ἢ ἐξογραφήθη, ἐλάττω δὲ ἔχουσα τὸν κρῆν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Χρῆμα δὲ ἄλλο δαλδόνος, ἐπιζήτησι μετῶν μείζων ὁ Χριστιανῶν, ὡς χρῆμα. τῶν δὲ ἢ πῶ κρῆν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀκύνει χῆμα, ὡς ἐ

ἐγὼ πείθομαι, τὸ θύλοισι πάντας σὺδῶναι ἀνθρώπους, καὶ εἰς ἐπίστασι ἀληθείας ἰλδῶν, δεκτικῶσι τὸ θαυμασία αὐτῷ τῶς σίβουσι καὶ πᾶσι τῶς εἰς αὐτὸν πείθοσι, εἰς ἰληγχοῦ μετ' ἡς ἀσέβων, ἐλεγγμα δὲ τῆς πικῶν. ἐζήτησι ἢ ὁ Χριστιανῶν, ὡς ἴφω, μείζονα οἶον, καὶ ἔρως ἐν τῶ πω τῆς πῶδως, καὶ μετῆρος ἐκίσει ἀπὸ τῶ οἴκω τῆς πλάσιον τῆς συναγωγῆς τῆς Ἰουδαίας. καὶ μετῆρας πάντα τὰ αὐτῷ κατὰ ληθῶν. οικονομία δὲ ἢ Θεοῦ τῆν εἰκόνα τῷ κρῆν ἀφῆνι λομῶνισας, καθὼς ἴφω. Ἰουδαῖοι δὲ τῆς λαμβάνουσι σῶσις τὸν οἶον ἐκίσει, οἶδα ἢ εἰκὼν τῷ δεσπότη Ἰεσοῦ. εἰσαγαγῶν δὲ πάντα τὰ αὐτῷ, κα

τίμωσι ἐν τῷ οἴκῳ, μετ' ἁπορροίας τῆν εἰκόνα τῷ κρῆν, ὅτι ἰσραὴν ἐκί. ὡδὲ γὰρ κατανοήσι τὸν τῶ πω ἐκίσει, ἀλλ' εἰσελθὼν κατῆμωσι. ἐν μετ' δὲ τῆς ἡμερῶν ἐκίσει ὁ αὐτῶς Ἰουδαῖοι σῶσις τὸν αὐτῷ ἐπὶ ἀκύν. καὶ ἐν τῷ ἀκύν αὐτῶς ἐκίσει τῶς ὀφθαλμοῖς ὁ κληθῶς Ἰουδαῖοι εἶδὲ τῶν εἰκόνα τῷ δεσπότη ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ λέγει τῷ καλλῶσι αὐτῷ. σὺ Ἰουδαῖοι ὡν τῶς τῶν εἰκόνα τῷ πῶσις ἔχει; ἔβρεσι σαμπελλας καὶ ἀδμήλιος ἀφῆνι κατὰ τῷ δεσπότη ὡς ἢ πῶμα, μετ' ἁπορροίας, γράψαι, ἀσπερ εἶπὲ κατὰ τῷ σῶσις ἡμῶν ὁ κληθῶς. πῶσις ὁ καλλῶσις ἰδὼν τῶν εἰκόνα τῷ δεσπότη, ἐκλαροφόρησι αὐτῶν τῶν κληθῶσι ὡς αὐτῷ Ἰουδαῖοι, λέγων, ὅτι μετῆρι τῷ παρόντι ὡς εἶδὲ τῶν εἰκόνα τῶν τῶν. καὶ ἐκίσει τῶς ὀφθαλμοῖς. ἀπῆλθε δὲ ἀπὸς τῶς ἀρχιερεῖς αὐτῷ, καὶ ὄφθαλμοῖς τῶν Ἰουδαῖοι, πῶσις ἐν τῷ οἴκῳ, οἶδα ἢ εἰκὼν τῷ κρῆν, λέγων, ὅτι ὁ δεσπότη Ἰουδαῖοι ἔχει εἰκόνα τῷ Ναζαρενῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκύνισας ἴσασιν. εἰ δυνάσαι πῶσις ἀποδείξει. ἐκίσει δὲ ἰσραὴνισας, ὅτι ἰσραὴν τῶν ἀποδείξει ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῷ. οἱ δὲ ἐκλαροφόρησι θυμῷ καὶ τῶν μὲν ἰσραὴν ἐκίσει ἡσυχασιν. ἀρῶσις δὲ γῶ

nuos. In infinitam admirationem Dei aspice, & date ei gloriam. Contemplamini ineffabilem misericordiam ejus, & magnitudinem dispensationis ejus; atque lamenstum cum laetitia sumite. In Deo quidem nihil extraneum. Deus enim cum sit, omnia potest. Quia vero in diebus nostris & in nobis factum est, expavescet omne cor audientium. Vere expavit caelum in eo quod temere factum est. Conturbatae sunt abyssi, & sol obtenebratus est, & luna, & stellae similiter super hoc quod patratum est. Sed iterum laetatae sunt in eo quod a Domino dispensatum est, omnes caelorum virtutes. Audite, & admiramini quod factum est in diebus nostris. Intelligentes intelligite, & aurem vestram inclinate, foras quod cordis est porrigite, & audite. Civitas est Berytus vocata, in finibus Tyri & Sidonis sita, Antiochia subdita. In hac civitate Beryto multitudines erant copiosae Judaeorum. Porro juxta synagogam ipsorum, quae valde esse magna videbatur, Christianus quidam accepit ad pensionem cellulam a quodam, in qua habitans, contra accubitum suum fixit imaginem Domini nostri Jesu Christi, honeste depictam, & integrum staturam habentem Dominum nostrum Jesum Christum. Transito autem modico tempore, perquisivit mansionem majorem ille Christianus, quemadmodum & indigebat. Hoc autem Domini nostri Jesu Christi gratia dispensavit, ut credo, qui vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire; ostendens miracula sua se colentibus, & omnibus in se credentibus, in redargutionem impiorum, & stabilitatem fidelium. Quaevisit ergo Christianus, ut dixi, majorem domum, & invenit in quodam loco civitatis, & transulit se illum a domo quae erat juxta synagogam Judaeorum: & sublatis omnibus suis, per oblivionem (dispensatione tamen Dei) imaginem Domini dimisit oblivioni, ut praefatus sum, traditam. Quidam vero Judaeus accepit domum illam ad pensionem, in qua imago Domini stabat. Intromissus autem omnibus suis permanebat in domo, minime contemplatus iconam Domini, quod staret illic. Neque enim consideravit locum illum, sed ingressus manebat. Quadam vero die invitavit Judaeus unum ex contribulibus suis ad prandium: & cum pranderent, elevatis oculis Judaeus qui invitatus fuerat, vidit iconam Domini nostri Jesu Christi; & dicit ei qui se invitaverat: Tu cum sis Judaeus, quomodo imaginem hujusmodi habes? Convicia plurimae quoque & nefanda emittens adversus Domidum, quae non audeo scribere (absit) quae dixit contra Salvatorem is qui fuerat invitatus. Tunc is qui invitaverat, videns imaginem Domini, rationem reddidit invitato Judaeo, dicens: Quia usque in praesens non vidi hanc imaginem: & sicut invitatus. Abiit autem ad summos sacerdotes suos, & accusat Judaeum qui in domo manebat, in qua imago Domini erat, dicens, quia ille imaginem habet Nazareni videlicet in domo tua. Qui audientes dixerunt: Si potes hoc ostendere. At ille affirmavit, quia ego ostentam hoc in domo ejus. Illi vero repleti furore, veloxiter quidem siluerunt. Mane vero facto, summi sacerdotes eorum atque presbyteri, al-

quidem ante exteriorem autem, quae cordis

in tabula

71m.

sum-

sumpto eo qui Judæo detraxerat, & turba multa gentis suæ, pergunt ad domum Judæi, in qua imago Domini stabat. Pervenientes autem ad locum summi sacerdotes insiluerunt, & seniores, cum eo qui indicaverat, & vident imaginem Domini stantem. Tunc vehementer irati, Judæum quidem qui habitabat in domo illa, extra synagogam facientes, expulerunt; imaginem vero Domini nostri Jesu Christi deponentes, dixerunt: Quia sicut patres nostri illuserunt ei aliquando, ita & nos illudamus illi. Tunc ceperunt conspuere in faciem sanctæ imaginis Domini, & dare alapas coram his qui convenerant, hinc & inde imaginem Domini in faciem percutientes, atque dicentes: Quæcumque fecerunt ei patres nostri, omnia faciamus & nos imagini ejus. Et dicunt: Audivimus quia illuserunt ei; & hoc ipsum nos faciamus: infinitis ergo ludibriis illuserunt iconam Domini, quæ nos neque dicere sudemus. Deinde dicunt: Audivimus, quia clavis infixerunt manus ejus & pedes; hoc & nos etiam faciamus ei: tunc in manus & pedes imaginis Domini infixerunt clavos. Iterum lavantes dixerunt: Audivimus, quia aceto & felle potaverunt eum cum spongia; faciamus ei & nos: & fecerunt, apponentes ad os imaginis Domini spongiam aceto pleuam. Rursus dicunt: Didicimus, quia calamo percusserunt caput ejus patres nostri; id ipsum & nos faciamus: & accipientes calamum, percutiebant caput Domini. Ceterum novissime dicunt: Ut liquidius odoceatur, quia lancea latus ejus aperuerunt; nihil præmittamus, sed addamus & hoc, facientes deferri lanceam: præceperunt cuidam suorum tollere lanceam, & percutere contra latus imaginis Domini. Mox ergo emanavit multitudo sanguinis & aquæ ab ea. Christe gloria tibi: incomprehensibilis, gloria tibi: quis sicut tu Deus? quis præter te Deus faciens terribilia & obstupescenda? O miraculum Salvatoris nostri majestatis! Horruerunt veraciter & iam super hoc supernæ virtutes tuæ. O quantus es Domine ad humilitatem! o quantus ad longanimitatem! o quantus es in misericordia! Prius enim propter nos & propter salutem nostram, cum esses sine carne, incarnatus ex virgine Maria, crucifixus es in illa carne, cum esses ipse impassibilis deitate. Nunc vero iterum in imagine crucifixus es, Domine, in redargutionem impiorum & omnium incredulorum, atque stabilitatem eorum qui veraciter in te credunt. Sed gloria tibi, Domine, qui solus omnia potes, una cum benedictio Deo nostro & Patri, atque cum Spiritu sancto. Amen. Vos autem, o filii, audite reliqua, quæ dispensata sunt ab eodem Domino: ipsius enim erat permisso. Denique postquam percussus est lancea latus ejusdem imaginis Domini, & emanavit sanguis & aqua, ut superius dictum est, dicunt summi sacerdotes eorum & seniores; Quoniam susurrant colentes eum, quod sanitates multas fecerit, sumamus ergo sanguinem hunc & aquam, & deferamus ad synagogam, & colligamus omnes qui male habent in populo, & ungamus eos ex illo, & videamus si vera sunt quæ dicuntur. Tunc afferentes lateri iconam Domini vas secundum lo-

μῶς παραλαμβάνουσιν οἱ ἀρχιερεῖς αὐτῆς, καὶ οἱ ἀρεσβύτεροι αὐτῆς, τὸν ἐξοκάλλοντα Ἰουδαῖον, καὶ ὄχλον πολλὸν τῷ ἔθνεσιν αὐτῆς, καὶ ἀπέχουσι ἐκ τῆς εἰκῆς τοῦ Ἰουδαίου, εὐδοκῶν ἢ εἰκὼν τῷ κυρίῳ ἵσταται. ἤθελον δὲ ἐπὶ τῷ πνεύματι εἰσπηδήσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἀρεσβύτεροι ἐπὶ τῷ καταμίμνησται, καὶ ὄρῳσι τὴν τῷ κυρίῳ εἰκὼν ἱσαμβίω. τότε θυμωθέντες ἐφόδρα, τὸν μὲν Ἰουδαῖον τὸν οἰκῶντα ἐν τῷ οἴκῳ εἰκῆς, ἀποσπασάμενον ποιήσαντες ἤλασαν, τὴν δὲ εἰκὼν τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καταγαγόντες, εἶπεν· ὅτι πατέρες καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν εὐκαίτερον αὐτῷ ποιεῖ, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐμπαίξομεν αὐτῷ. τότε ἤρξαντο ἐμπτύειν ἐπὶ τὴν εἰκὼν τῆς ἁγίας εἰκῆς τοῦ κυρίου, καὶ ἔφραπισσάν αὐτὴν κατὰ ἀπόσπασιν ἧς ἐπιλάθονται. εὐδοκῶν καὶ αὐτῶν ἐφραπίξον τὴν εἰκὼν τῷ κυρίῳ, λέγοντες· ὅσα ἐποίησαν αὐτῷ πατέρες ἡμῶν, πάντα ποιήσομεν καὶ ἡμεῖς τῷ εἰκὼν αὐτοῦ. καὶ λέγουσιν· ἡκούσαμεν, ὅτι εὐκαίτερον αὐτῷ καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτῷ ποιήσομεν. ἐμπαίξιμοις δὲ ἀπέχουσι εὐκαίτερον τῷ εἰκὼν τῷ κυρίῳ, ἀπὲρ οὐδὲ λέγειν ἡμῶν πτόληματι. εἴτα λέγουσιν· ἡκούσαμεν, ὅτι ἤλωσαν αὐτὸν τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας· τότε καὶ ἡμεῖς ποιήσομεν αὐτῷ· τότε κατὰ τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας τῆς τῷ κυρίῳ εἰκῆς ἐπέχον ἤλωσαν. πάλιν λέγουσι μνησθέντες· ἡκούσαμεν, ὅτι ἐξέχευεν αὐτὸν μὲν σπόγγον· ποιήσομεν αὐτῷ καὶ ἡμεῖς. καὶ ἐποίησαν, ἀποδοκῶντες ἐπὶ τὸ σῶμα τῷ κυρίῳ τῆς εἰκῆς· τὸν σπόγγον τὸν ὄφρα ἐπιπληρωμένον. πάλιν λέγουσι· μνησθέντες, εἴτε καλὰ μὲν ἔτυψον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οἱ πατέρες ἡμῶν· τὸ αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ποιήσομεν, καὶ λαβόντες κάλαμον, ἐτυπῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὸ δεσπότη. τίλος λοιπὸν λέγουσιν· ὡς ἀκροῦσθε μνησθέντες, ὅτι λέγουσιν τὴν πλῆρην αὐτοῦ εὐκαίτερον, μηδὲ παραλείψομεν, ἀλλὰ ἀποδοκῶντες καὶ τὸ. καὶ ἀποδοκῶντες κομιδῶναι λόγῳ, ἐπέβησαν ἰσοῦ αὐτῷ ἄραι τὴν λόγῳ, καὶ πρῶτον κατὰ τῆς πλῆρῆς τῆς εἰκῆς τοῦ κυρίου. Ἐδοκῶν δὲ ἀνέβησαν πλῆρῶς αἵματι καὶ ὕδατι ἀπ' αὐτῆς. Χεῖρες, δεξασθε· ἀκατάληπτοι, δεξασθε· τίς ὡς σὺ δεσπότη; τίς πληροῦς Θεὸς ποιεῖν φοβηρὰ καὶ ἐξαισία; ὡς πῶ θάματα τῆς τῷ σωτῆρος ἡμῶν μεγαλειότητος; ἔφραξαν ἀληθῶς καὶ καὶ αἱ ἀνοήτοι ἀγαθὰ δυνάμεις ἐπὶ τῷ τῷ. ὡς πόσος εἰ δεσπότη εἰς φιλανθρωπία· ὡς πόσος εἰς μακροθυμία· ὡς πόσος εἰ ἐν ἐλπί. ἀπόλω γὰρ δι' ἡμῶν καὶ ὄφρα τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθεὶς ὁ ἄσαρκος ἐκ παρθένου Μαρίας, ἵσταυρώθη ἐν ἐκείνῃ τῇ σαρκί, ἀπαθῆς ὡς αὐτὸς θεοῦ· καὶ δὲ πάλιν ἐκ τῆς εἰκῆς ἀποδοκῶντος, ὡς δεσπότη, εἰς ἔλεγχον μὲν τῆς εἰκῆς ἀληθείας, εἰς σὶ πισθόντων. ἀλλὰ δεξασθε δεσπότη, τῷ μόνῳ τῷ πάντα δυνατῶν, ἀμα τῷ εὐλογητῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ πατρί σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. ἀμήν· ἡμεῖς δὲ ὡς τέσσα ἀκούσατε τὸ λοιπὸν, ἀπὲρ μνησθέντες ὑπ' αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. αὐτὸ γὰρ ἢ συγχώρησις. μὲν γὰρ τὸ κρυφόναι τῆς λόγῳ ἢ τὴν πλῆρην τῆς εἰκῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ ἀναβλῆσαι τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, ὡς ἐρητύει ἀνοήτων, λέγουσιν οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ἰουδαίας, καὶ οἱ ἀρεσβύτεροι· ἐπειδὴ θρυλλῶσιν οἱ σοφοὶ αὐτῶν, ὅτι ἵσασθε πολλὰς ἐποίησε, λαβόντες καὶ τὸ

ov. humani.

ANNO CHRISTI 325

ACTIO IV

τὸ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπαγαγόμενον εἰς τὴν
 σωμαγωγὴν, καὶ σωμαζόμενον κατὰ τὸν καλῶς ἔχοντος
 ἰσχυρῶς τὸ λαὸν καὶ χριστιανῶν αἰσῶς ἀπ' αὐτοῦ, καὶ
 ἰδωμένων, εἰ ἀληθῆσι τὰ λεγόμενα. τότε προσε-
 νήκασι τῇ πλάτῃ τῆς εἰκόνος τοῦ κυρίου θεο-
 σάου κατὰ τὸν τεταύτην εἰκόνος τῆς σφραγῆς τῆς
 λόγχης, ὅθεν ἔκειτο τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, ἐπλη-
 σαύσαντες ἡμῶν βῆσων κατὰ τὸν τοιοῦτον τῆς σφραγῆς τῆς
 λόγχης, καὶ ἀπαγαγόντες ἰμαζίζοντες, ἵνα, ὡς σὸ-
 μῶν, ὑβρίσωσιν ἐπὶ πάντων τοῦ ἀκαίου κυρίου.
 καὶ σωμαζάντες πάντας τοὺς καλῶς ἔχοντας, ἀπὸ τῶν
 πάντων παράλυτον ἐκ ἡμεῶν, ὃν ἴδοντες, ἀπο-
 σαργόντες, ἔχρισαν αὐτόν. καὶ παραχρῆμα ἀνε-
 πῆθη, καὶ ἤλατο ὑγιαθεὶς καὶ ὄλου ὁ ἄνθρωπος. Β
 εἶτα ὁφθαλμῶντος ἤραγον. ἰσχυρῶς ὁμοίως χρι-
 στίαν ἀνέβλεψαν. δαίμωνες δὲ ἀνεκρίθησαν
 καὶ θεὸς ἐκαθάρισθαι. παραχρῆμα ἰσχυρῶς ἀπέ-
 ρος κατὰ πᾶσαν τὴν τολὴν γένηται πάντων ἐπι-
 ροῦν ὅσα τὴν ἀκαίαν θανάτου ἐκινήθητε πάντα
 τὴν ἀκαίαν τῆς Ἰουδαίων. εἰ γὰρ πλείστοι, ὅσα
 ἦσαν τῶν ὁλοῦν, κατέφερον πάντες εἰσόντες τοὺς σὸ-
 μῶν αἰσῶς αὐτοῦ, ὅσα εἶχον νοσήσαντες ἢ παραλυ-
 τῶν, ἢ χωλῶν, ἢ κωλοῦν, ἢ ἔκρας, ἢ λεπτοῦν,
 τῶντες κατέφερον. ὡς μάλιστα μὴ τὴν σωμαγω-
 γὴν αὐτοῦ μετὰ τὴν ὄρατον χωρεῖν, μὴ τὸν ἴσον.
 πλῆθος ἀπερὶ λαὸν σωμαζόμενος ὅσα τὸ ἀκαίαν
 θανάτου πάντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἑπισκόποι
 καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἰουδαίων, ἀνδρῶν τε καὶ παιδῶν
 καὶ γυναικῶν, ἐπιστάσαντες ἐπὶ τὸν κυρίου ἡμῶν Ἰη-
 σοῦν Χριστόν, κραζόντες· δοξασαί Χριστῶν, ὅσοι πα-
 πρες ἡμῶν ἐσαύρασαν, ὁ καὶ ὑφ' ἡμῶν καὶ εὐρω-
 θεὶς σὸ τῆ εἰκόνος. δοξασοὶ σὶ τὸ θεῶν, ὁ πε-
 σαύτη ποιήσας θανάτου. σοὶ πιστοῦν. ἰσχυρῶς
 ἡμῶν ἡμῶν, καὶ δεῖται ἡμᾶς τούτων ἐξῆς ἀκαίαν
 πᾶντες, καὶ αἱ βραὶ ἀπεκρίνοντες, καὶ τὴν θύ-
 ρατον ἐπὶ τὸν ἀρχιερέων χειριστῶν, καὶ τῶν
 νοσησάντων θανάτου καὶ ζωοποιήσων. μὴ δὲ
 τὴν πάντων ἰσχυρῶν, αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ἐπισκόπων
 τῆς ἐκείσε ἀγιωτικῆς ἐκκλησίας, ἡδὴ μιμαθηκοῦ
 τῆς ἡμεῶν ἐκκλησίας κατέδραμον, κραζόντες εἰς ὁ
 Θεὸς ὁ πατήρ, εἰς θεὸς οὐκ ὄντος, αὐτοῦ ὁ μονογενῆς.
 εἰς Χριστῶν, ἵνα εἰ παπρες ἡμῶν ἐσαύρασαν. αὐτοῦ
 Θεοῦ οὐκ ὄντος τῶν ἡμῶν πεισθέντων πολλοὺς ἐν
 ἀφῆμαις δοξασάντες τὸν Θεόν, τὴν τε ἐκκλησίαν
 ἐπιστάσαντες ἐπὶ τὸν Θεόν, τὴν τε ἐκκλησίαν
 ὅσα τὸν ἴσον ἐκόνος τῶν, τὴν αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ
 ὁμοίως, ὅσα ἔχρισαν ἐκ τῆς πλάτῃς τῆς εἰ-
 κόνος, τῶν τε ἀκαίων θανάτων τὴν γένηται
 ὅσα παρὰ τὴν ἀκαίαν τὸ ἀγιὸν βαπτισματὸν
 ἀξιοθῶναι ἐκείθεν. ὡς λαβὼν ὁ ἐπίσκοπος ἄμα
 τῶν αὐτῶν ἀληθῶν, κατὰ τὸν ἐπὶ πολλοὺς τῶν ἡμῶ-
 νων, ἰσχυρῶς, τὴν τε σωμαγωγὴν ἐκκλησίαν τῶν
 σωτηρίων ἡμῶν Χριστῶν ἀσπύρασαν. ἐκείθεν δὲ πα-
 ρακαλεσάντων, καὶ πιστοῦν σωμαζόμενος αὐτῶν
 μαρτυρεῖται πεποιθεῖ. καὶ ὅσα χαρὰ μεγάλη γένηται
 ἵνα εἰ τῶν ἀκαίων, ὁ μόνον σωμαζόμενος ἰσχυρῶς
 καὶ ζωοποιήσων, ἀλλὰ καὶ πᾶσι ψυχῶν
 ἐκ κερῶν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἐπὶ τὸν Θεόν. τούτων
 γὰρ ἵνα ἐπιστάσαντες ἐκείθεν ὑμῖν, ἀποσταθῶν
 σοὶ ἀδελφοί, εἰς ὁφθαλμῶν τῶν ψυχῶν ὑμῶν
 ἵνα ἴσῶντες καὶ ἐπὶ τῶν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ὅσα τὴν δυνάμειν τὴν κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 πλείον τῆ εἰς αὐτὸν ἐπισηθῆτε πιστεῖ, καὶ ἀγαλλία-

acum imaginis percussiois lanceae, un-
 de exivit sanguis & aqua, repleverunt
 ampullam ad locum jugulationis lanceae :
 & inferentes illudebant, ut injuriis ap-
 petcerent, sicut putabant, coram omni-
 bus universorum Dominum. Et colle-
 ctis omnibus qui male habebant, an-
 te omnes paralyticum, quem a nativitate
 noverant, adducentes unxerunt : &
 statim saluit, & exiit sanus homo pe-
 nitus. Deinde caecos adduxerunt, qui
 & ipsi visum receperunt. Daemonium
 vero patientes mox emundati sunt.
 Turbatio quoque magna & infinita per
 totam civitatem effecta est, cunctis con-
 fluentibus propter infinita miracula. Com-
 moti autem sunt omnes multitudines
 Judaeorum : plures enim civitatem ha-
 bitabant. Currebant ergo ferentes eos
 quos in domibus suis habebant, quot-
 quot habebant langueates, aut paraly-
 ticos, aut debiles, aut aridos, aut
 leprolos, omnes cucurrerunt : ita ut ne-
 que synagoga eorum, licet magna fue-
 rit, caperet illos, neque locus, multi-
 tudine infiniti populi propter miracula
 concurrente. Omnes autem principes sa-
 cerdotum ac seniores, & populus Ju-
 daeorum, virorum, puerorum, & mu-
 lierum crediderunt in Dominum Jesum
 Christum, clamantes : Gloria tibi, Chri-
 ste, quem patres nostri crucifixerunt,
 qui & a nobis nunc crucifixus es in ima-
 gine tua. Gloria tibi, Fili Dei, qui
 tanta fecisti miracula : tibi credimus :
 propitius nobis esto, & suscipe nos. Haec
 clamabant lugentes omnes, & voces e-
 mittebantur, & miracula perficiebantur,
 summis sacerdotibus ungentibus, & cun-
 ctis curatis & vivificatis. Postquam au-
 tem omnes sanati sunt, confestim ad
 episcopum sanctissime constituta illic ec-
 clesiae, qui iam quae fuerant facta di-
 dicerat, multitudines currebant clamantes.
 Unus Deus Pater, unus Deus Filius,
 & ipse unigenitus : unus Christus,
 quem patres nostri crucifixerunt. Ipsum
 Deum novimus, huic nos credimus. Mul-
 tis itaque laudibus glorificantes Deum,
 imaginemque archiepiscopo demonstrantes,
 & annunciantes quae fecerant imagini Do-
 mini, qualiter & sanguis & aqua exierunt
 ex latere imaginis, nec non & infinita mi-
 racula quae facta sunt ; ita omnes multi-
 tudines, ut sancto baptisate digni fie-
 rent, supplicabant. Quos episcopus una
 cum clero suo assumptos, omnes bap-
 tizavit per multos dies, & synagogam eo-
 rum ecclesiam Salvatori nostro Christo di-
 cavit. Illis autem rogantibus, etiam ce-
 teras synagogas eorum martyria fecit : &
 sic gaudium magnum factum est in ci-
 vitate illa, non solum corporibus sana-
 tis & vivificatis, sed & iustis animabus in
 vitam a mortuis redeuntibus aeternam. Haec
 agnoscens ego festinavi indicare vobis, fr-
 tres amantissimi, ad utilitatem animarum
 vestrarum : ut cognoscentes & in hoc Dei
 & Salvatoris nostri Jesu Christi virtutem,
 plus aliquid in fide ipsius confirmemini ;
 & exultetis super magnatibus ejus, quae
 nunc etiam operatus est. Date ergo ip-
 si gloriam cum letitia in compunctione &

ACTIO IV

Gr. addit. in locum.

Gr. addit. aut claudos.

Gr. addit. & iustitiam.

31 lamento . gaudentes & gratias agentes , quia A sua nos fide , & sua fecit agnitione di- gnos (in Christo Jesu Domino nostro :) cum quo & Patri una cum Spiritu sancto gloria nunc & temper & in secula seculo- rum . Amen .

ACTIO IV.

Constantinus sanctissimus episcopus Con- stantiae Cypri dixit : En & is qui ab im- mortalitate coprominatus est , totam san- ctam synodum hanc fecit compungi & lacrymari : quoniam non solum venerandas esse cognovit , verum etiam maximas gere- re sanitates .

cap. 19.

cap. 11.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Sed ne quis dicat , cur illae iconae , quae apud nos sunt , miracula minime faciunt ? Ad quom respondemus . Quia , sicut apostolus ait , signa infidelibus , non fidelibus data sunt . Nam qui ad imaginem accedebant , infideles erant : propterea signum fecit Deus postquam Christianorum . Generatio enim mala & adultera signum quarit , & signum non dabitur ei .

Theodorus Deo amabilis diaconus & no- tarius legit .

Ex epistola beati Nili ad Heliodorum silesiarum .

sanctum .

monasticum

cap. 11

Per ea quae per singula loca & in di- versis temporibus quotidie fiunt miracula , Dominus hos quidem qui modice sunt fi- dei , nec non & infideles ad stabilitatem fi- dei iauit : fidelium vero fidem , imo & spem crescere facit , & gravem & immobi- lem demonstrat prudentiam . Et volo ti- bi quid unum ex denis millibus Platonis nostri trophiza reportantis & martyris mo- do narrare : qui non solum in patria no- stra , sed in omni civitate ac regione pa- ratissime gratiam donat , & ostendit his , qui Deum per eum postulant , admirabilem for- titudinem . In monte quippe qui vocatur Sina , ubi Moyses a Deo legem accepit , monachis habitantibus indigenis & peregrinis , unus quidam virorum genere Gala- tiana una cum proprio filio * singularem am- plexus vitam debebat , continentiae certa- mina transgens multo tempore in deser- to . Et ecce quadam die repente quidam in praedicto monte religione * barbari & de- testabiles irruentes comprehendunt eos , qui in promptu ex his & impietiarum in- venti sunt monachi una cum filio suis Galatae , & in captiuitatem ducunt . Quos & ligantes post tergum , multas transcunt mansiones desertas , jejunos & nudos mi- nantes eos , nec calciatos penitus aliquo calciamento , per illa inaquosa & asperri- ma , & nullius consolationis loca , vi & ne- cessitate circumuantes , & infinito pavore de- tentos . Solus autem in quodam abdito specu occultatus senior ludu tabescebat , non ferens privationem Deo amabilis fi- lii : & Dominum flagitabat Christum per Platonem compatriotam martyrem , ut in-

32 ἄντι ἐπὶ τῆς μεγαλείου αὐτοῦ , τῆς ἢ καὶ γα- ρημίας . ὅτε ἐν αὐτῷ δόξα μετ' Ἐφραίμης ἐο- καταύξει ἡ θρησκεία , χαίροντες ἡ ἀχαιεῦτες , ὅτι τῆς αὐτοῦ πίστεως ἡμᾶς καταξίωσι , ἡ τῆς αὐ- τοῦ ἐπιγνώσεως . μεθ' ἡ τῷ πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα νῦν ἡ ἀεὶ ἡ εἰς τοὺς αἰῶνας ἰσο- αίων . ἀμήν .

ANNO CHRISTI 107.

Κωνσταντῖνῳ ἁγιωτάτῳ ἐπίσκοπῳ Κων- σταντίας ἡς Κόσμου εἰπὼν . ἰδὲ ἡ ὁ τῆς ἀθανά- σιας ἐπίκουρος πᾶσαν τὴν ἁγίαν εὐνοῶν παύτως παρεσκεύασε καταπύλωσαι ἡ διακρίσαι , ἰσοθέῃ ἐο- μένῳ σιγῆς αὐτὸς ἰγνώμενος , ἀλλὰ ἡ ἰσῶτες ἀ- ποπλήρωτες .

Ταρασίῳ ὁ ἀγιωτάτῳ πατριάρχῳ εἰπὼν . ἀλ- λά μή τις εἴπῃ , τίνας εὐακροῦ αἱ παρ' ἡμῶν εἰκόνες ἡ θαυματουργοῦσι ; ἀπὸς ἐν ἀπεκρινόμεθα , ὅτι κα- θὼς ὁ ἀπόστολος ἔρηκεν , ὅτι τὸ σημεῖον τῆς πίστεως , ἡ τῆς πεποιθεῖν . οἱ ἐν ἀποσειθέοντες τῆ εἰκόνι , ἀπὸς ἡσαν . τότε εὐακροῦ σημεῖον ἐποίη- σεν ὁ Θεὸς ἡμεῖς τῆς εἰκόνος , ἰσα αὐτὸς ἰλιούσῳ ἀπὸς τὴν πίστιν ἡμῶν ἡς Χριστιανῶν . ἡμεῖς γὰρ ποιητὰ ἡ μοχθαλῆς σημεῖον ἐκίχηται , ἡ σημεῖον ἡ δοθήσεται αὐτῇ .

Θεόδωρος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος ἡ νοτίουος ἀνίγνω .

C Ἐπιστολὴ τῷ μακαρίῳ Νείλῳ ἀπὸς Ἡλιόδωρον σιλεσιάρου .

Διὰ ἡς κατὰ πίστιν ἡμεῖς ἐο ἡσφορέας χρο- νος ἐκείνου γινόμενον θαυμάτων ὁ κύριος τὸς μετ' ὀλιγοῦσιν ἡ τὸς ἀτίστοις ἀπὸς πίστιν βεβαίαν ἐκ- καλεῖται , ἡ δὲ πίστις τὴν πίστιν μάλλον ἡ τὴν ἰλιπὶδα αὐξάνει , ἡ εἰσβαρὸν ἡ ἀσφαλῆτον ἐκφαίνει τὸ φρόνημα . ἡ βούλομαι σοὶ ἐο ἐκ μελέων Πλά- τῶνος τῷ ἡμετέρῳ ἑοτασφορῳ μάρτυρος κατὰ διη- γησαομαι , ἡ μόνον ἐο τῷ πατρὶ ἡμῶν , ἀλλὰ ἡ ἐο πάσῳ πόλει ἡ χόρῳ τῆς δι' αὐτὸν πῶν Θεὸν ἡκατῶσιν ἐπιμύνηται δωρηθῆναι τὴν χάριν , ἡ τὴν παράδοξον εὐδαιμονίαν ἰχύν . ἐο γὰρ τῷ ὄρει τῷ καλημῆϊῳ Σινᾷ , εὐδα Μωϋσῆς παρὰ Θεοῦ πῶν το- μονίδεχα τῷ , μοχθαλῶν καταπύλων ἡ ἐοπίων ἡ ἡσίων , εἰς τὴν ἀπὸν Γαλατίας τὸ ἡσος ὑπάρχον , ἅμα τῷ ἰδίῳ υἱῷ πῶν μονήρη ἀσκησάμενος βίον , διέτεθεον ἐκεῖ , ἡσίων ἡς ἡς ἀσκήσεως ἀθλῶς ἰκατόν χρόνον ἐπὶ τῆς ἐρημίας . Ἐ δὴ τινι ἡμέρῳ αἰφνιδίον * ἐπιρρίψαστες τῷ ἐρημῶν ὄρει βάρβα- ροὶ τινες Ἑλλῆνες τὴν ἑρημῶν , ἡ ἀπηγορευμέ- νοι , συλλαμβάνουσι τὸς ἐπίμους ἀρεθότατος ἐκ τῷ ἀποχόρῳ μονάζοντες σὺν τῷ υἱῷ τῷ γέροντος Γα- λάτῃ , ἡ αἰχμαλωτίζουσι . ὅσπῳ ἡ συνδῆσαντες ἐπιδᾶγχονα , πολλὰς μονὰς ὑπερβαίνουσι ἐρημῶς , ἡσες ἡ γυμνῆς ἰλαπνοῦσιν , μὴ ἐσπεδιδιμῆτους παντῶν ὑποδήμα , κατὰ ἡς παραμυθῶτων ἰκόνων ἡ ἀνδρῶν ἡ ἡσχυτότων πῶν , τῆ σία ἡ τῷ ἀ- νήχῳ ἡσχυάσοντας , ἡ τῷ ἀπείρῳ φέβῳ ἡσχυομέ- νος . μόνος δὲ ἐο τινι ἀποκρίφῳ σπυλαίῳ κατακρυ- σείς ὁ ἀπείσβος , τῷ πείθει ἡσχυάσῳ , μὴ φέρον τὴν εἰρησιν τῷ Θεοφιλέστῳ υἱῷ ἡ πῶν διαποτίῳ κατὰδυσάπει Χριστὸν ὄσῳ Πλάτωνος τῷ πατερῶτι μάρ-

* Hoc est, sancti Athanasii, cui supra recentis narratio tribuitur. Harduini

ANNO CHRISTI 317

μαρτυρος, καμφοδιῶται πρὸς οὐρανούς. τὸ δὲ αὐτὸ
 ἢ ὁ υἱὸς ἤσ' τῷ αὐτῷ πατριῶτι μαρτυρος τῷ Θεῷ
 παρκαλεῖται, ὡς τῷ αἰχμαλωτῆρα δεδεδωμένος, κατελι-
 σαι αὐτὸν, ἢ ἐκπλήσει θάσμα. ἀμφοτέρων δὲ ἰ-
 πακωδοσίω, τῶν πατρῶν; ὡς τῷ σπληνῶ τῷ ἑ-
 ραῖ, ἢ τῷ μῦ ὡς τῷ αἰχμαλωτῆρα, ἰδὲ ἔξαι-
 νος ὁ ἡμέτερος μάρτυς Πλάτων ἱερέας ἱερικός φαι-
 νόμοις, ἰλαστικῶν ἢ ἀλλοῖ ἱερῶν ἄριστων, ἰμοφα-
 νίζονται τῷ πατρὶ ὁμογενησάντων ἢ ἰσχυρίζονται τῶν
 ἐκ τῶ πολλοῦ τῶν χαρακτήρα τῶ αἵου ἐπὶ τῷ
 αἰκῶν τῶν αἰδῶν ἢ ἑξαιτίας καλεῖται αὐτὸν ἐκ μί-
 σου πάντων ἔκαστα λαβεῖν τῶν ἱερῶν, ἢ ἰπι-
 καδοδιῶται. ἢ ὅσα παρῶν δὲ αἰῶν ἀρχῆς τῶ
 δεσμῶ ἀπλοῦν ἢ ἡμέτερος αὐτῶν λυθῶν δὲ τῆς
 ἐκπλήσει, τῶν ἰλαστικῶν τῶ Θεῷ ἀνασῶν, ἢ ἰπι-
 τῶ ἰσχυρίζονται, ἢ ἰσχυρίζονται τῶ ὅσῳ μάρ-
 τυρὶ θάρρατος ἢ χαίρων. σωτόμοις δὲ ἑξαιτίας
 ἀμφοτέρων, ὅ, τῶ ἄριστος Πλάτων ἢ ὁ υἱὸς μοναχῶν,
 καὶ αἰπὴ ὑπὸ τῶν φθάνων. καὶ τῶ γέροντος αἰ-
 κῶν ἀρχαῖου ἢ ἀλαῖου. ἢ ἀμφοτέρων ὁ καλ-
 λῆκος μάρτυς τῶ τῶ καρδίαν ἀλγῶντι πατρὶ
 ἰόν ποθητῶν υἱόν, ἀφανῶν γυγῶνται. ὅσα ἢ ὡς
 πατρὶ τῶν τῶν δὲ αὐτῶ τῶν Θεῷ ἰερισμοῦ
 πᾶν ἀράγμα θάμασόν ἐπὶ παραδῶν αὐτῶ δὲ
 σκότῳ Χρῆστῷ ἀνιδίω ἢ ἀλλοῖς ἀδελφοῖ ἰχίω-
 σῶν ἐκπλήσει. πῶτα δὲ σοὶ γράφηκα φιλομαρτυ-
 ρεῖ ὄντι, ἢ μὴ ὡς κῶν τῶ μῆμερ τῶ τῶ
 μακαρίων μαρτύρων λαμβάνονται.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· διδασκῶν, ὅτι ἡσ' τῆς
 ἀποστολῆς αὐτῶ ἰχίω τῶ μαρτυρος ἐπίγνω
 αὐτῶν ἰπικῶντα, ὅπῳκα εἶσαι αὐτῶν παρῶν.

Θεόδωρος ὁ ἐσπίτοπος ἐπισκοπος Μύρων εἶπε·
 ὅτι κατῶ τῷ ἀποδολωθῆσῃ ἰσχυρῶ τῶ παρῶν
 πικῶντα. ἀδελφῶν γὰρ μου ἐπὶ τῶν ἀρχοντι-
 κῶν χαρῶν, λέγει μου ὁ ἀρχιδιάκονός μου, ἀπὸ
 ἀλαῖος ἢ φοβῶν τῶ Θεῷ· ὅτι ἰδὼν τῶν πα-
 τερῶν ὡς ὁράματι ἰπικῶντα· ὅτι ἀπλοῦν πρὸς
 ἡμᾶς ὁ μητροπολίτης, ἢ πάντα τῶ ἀράγμα αὐ-
 τῶ δεικνύνται, ὡς συμφορῶν αὐτῶ. ἠρώτησα γὰρ
 ἐγὼ τῶν ἀρχιδιάκων· ὅτι ποῖα μορφή ἢ ἰδῶν
 ἐξαιτίας ὁ πατερῶν; ἢ ἀπικῶντα, ὅτι ἰρι-
 φρῶν τῶ ἀποστολῶν, γυραῖος τῶν κόμπῶ. λέγω
 αὐτῶ ἰχίω, ὅτι ὁ πατερῶν ἢ ἰσι τῶ αὐτῶ ἰ-
 δῶν. ἀλλ' ἢ ἐξαιτίας ἰχίω τῶ ἁγίου Νικολᾶν τῶν
 εἰκῶν ἢ κατῶ ἔξαιτίας, τῶ αὐτῶ μορφήσειν,
 ὅν εἶδες. ἢ ἀπικῶντα ἰπικῶντα· ὅτι καὶ, ὅ-
 σῳ τῶ αὐτῶ μορφήσειν εἶδον ἀπὸ τῶν λαλῶντων
 μοι ταῦτα, ἐκ τῶν γὰρ ἰπικῶν, ὅτι ὁ ἁγί-
 ος Νικολᾶς αὐτῶ ἰπικῶν, ἡσ' τῆς ἀπὸ τῶν εἰκῶ-
 ν ὁμοῖος. ἢ ὡς ἢ πικῶν τῶ λόγῳ, ἢ
 ἢ ἢ ὡς τῶ θεοφιλῶν ἢ βασιλῶν κῶν
 ἢ πάντα τῶ ἀράγματῶν γυγῶνται αὐτῶ συμ-
 βαλλόμενα τῶ ἰπικῶν.

Θωμᾶς ὁ ἐλαβίσατος ἀποστολῶν ἢ πο-
 τηρῶν τῶ ἀνατολῶν εἶπε· ὅσα ἰπικῶν τῶ
 τῶ ἁγίου Νεῖλου, ὡς κατῶ τῶ εἰκῶν συγγε-
 γῶντος. ἐπὶ χαίρας ἢ ἰχίω βίβλου τῶ αὐτῶ
 πατρῶν ἢ ἢ καλεῖται, ἀναγνωθῆναι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· ἀναγνωθῆναι.
 Κοσμάς ὁ θεοφιλέστατος διάκονος ἢ κῶν
 εἶπε· λαβεῖν ἀπῶν.

curvaretur ad miserationes. Id ipsum autem
 & filius per eundem sanctissimum marty-
 rem rogabat Deum in captivitate viasus,
 ut sui misereri, & miraculum facere digna-
 retur. Utroque autem exaudito, pater scilicet
 in spelunca mootis, & filio in captivi-
 tate, ecce subito martyr Plato motter a-
 stat super equum apprensus, trahensque al-
 terum equum opportunum, manifestatur
 puero vigilanti, & hunc agnoscenti ex eo,
 quod lapsus videret sancti characterem in
 imaginibus: & statim jubet eum de me-
 dio custodorum exurgere, & accipere e-
 quum, & insidere. Et confestim more ara-
 nem vincula dissoluta sunt; & solus ipse
 liberatus per invocationem, nutu Dei sur-
 gens, insedit equo, & sequitur ducentem
 se sanctum martyrem constans & gaudens.
 Compendiosè autem & acute ambo, san-
 ctus scilicet Plato, & novitius monachus,
 quemadmodum pennati perveniunt ad habi-
 taculum senis orantis atque lugentis: & re-
 stituens saluum viduoriosissimus martyr cor-
 de dolenti patri desiderabilem filium, dispa-
 ret. Itaque in omni loco his qui per eos
 invocant Deum, omnes res mirandas &
 gloriosas Domini Christi memorabiles & in-
 clyti athletas perficere valent. Porro hæc
 tibi scripsi, ut amico martyrum existenti,
 & nunquam aliquando satietatem memoris
 beatorum martyrum accipienti.

ACTIO IV.

vacuum,

celestes

Sancta synodus dixit: Ofsensum est, quia
 per imaginem martyris, quæ sibi ante fue-
 rat cogita, agnovit eum altantem, cum
 salvare illum venit.

Theodorus sanctissimus episcopus Myro-
 rum dixit: Quia & ego pæostentis histo-
 riæ similia passus sum. Nam cum inju-
 riam pateret a quibusdam principalibus ma-
 nibus, dixit mihi archidiaconus meus, vir
 religiosus ac timens Deum: Quia vidi pa-
 triarcham in visione dicentem, quia ascen-
 dat ad nos metropolita, & omnes res ejus
 dispensabuntur, ut expedit ei. Interroga-
 vi ergo ego archidiaconum, dicens: Qua-
 li forma apparuit tibi patriarcha? Et re-
 spondit mihi: Quia rubicundus facie, &
 senili coma. Ajo ego ei: quia patriarcha
 non est talis visionis, sed vestis habet
 sancti Nicolai imaginem: & bene asseris;
 nam hujusmodi formæ est, quem vidisti.
 At ille respondit mihi, quia etiam talis
 revera formæ vidi virum, qui hæc mihi
 locutus est. Ex hoc ergo cognovi, quod
 sanctus Nicolaus ei apparuerit, per similitu-
 dinem, quæ in icona erat. Mox ergo cre-
 dens verbo, ascendi ad Deo conservandam
 regiam urbem: & omnia negotia mea,
 quæ meo pertinebant episcopo, facta sunt
 E apia.

Thomas reverendissimus presbyter & lo-
 cus retinens orientalium pontificum dixit:
 Suffragant quidam de sancto Nilo, quia con-
 tra iconas scripserit; & ideo pæ manibus
 habeo librum ejusdem patris: & si jubetis,
 legatur.

Sancta synodus dixit: Legatur.
 Cosmas Deo amabilis diaconus & cuba-
 cletus legit.

ACTIO IV.

Ejusdem sancti patris Nili ad Olympiodorum praefectum.

Τὸ ἄγιο πνεῦμα ἡμῶν Νείλου ἀπὸς Ὀλυμπιόδο-
ροι ἔπαρχον.

ANNO CHRISTI 787.

Scribis mihi, si putas, decorum sit tibi extruere templum maximum ad honorem tam sanctorum martyrum, quam Christi, quem ipsi per certamina & dolores ac sudores testificati sunt, vel imagines etiam ponere in sacrario, & variis animalium bestiiis parietes implere a dextris & a sinistris: ita ut videantur in terra quidem extensa lina, & lepores, & caprae, & caetera animalia fugere: porro illi capere festinantes cum catellis alacriter insequi: in mari vero laxari retia, & omne genus piscium capi, & ad aridam piscatoris manibus ferri: insuper & gypso fingi omnes species, ostendi ad desiderium oculorum in domo Dei: sed & in communi domo mille crucces infigi, & picturas volucrum ac iumentorum, & repentium, ac diversorum germinum fieri. Ego ad ea quae scripta sunt, dixerim: quia nimirum infantium est, & parvulos decet his, quae praedicta sunt, ferre fideliolum oculum: firmi vero & virili sensus proprium est, in sacrario quidem ad orientem divini templi unam & solam crucem formare. Per unam enim & salutarem crucem salvalur hujusmodi genus, & desperatis quidem spes ubique praedicatur: historis autem veteris & novi testamenti replere hinc & inde manu optimi pictoris templum sanctorum, quantum qui nesciunt literas, neque possunt legere divinas scripturas, contemplatione picturae memoriam fumant sortis facti eorum, qui vero Deo proprie fervierunt, & ad emulationem erigantur gloriolarum & memorabilium actionum, pro eo quod terram pro caelo commutaverint, quae non videntur visibilibus proponentes. Porro in communi domo multis ac diversis dormunculis insignita, sufficere unicuique mansuetudinis insigniam pretiosam crucem, & superflua dimitti necessarium aestimo. Sic autem contenta prolixis orationibus, & indubitabili fide ac elemosynis, humiliatibus & spe ad Deum perenni, & divinarum verborum meditationibus, & compactione contribulibus, & humanitate famulis attributa, omnibusque mandatis Domini nostri Jesu Christi circumvallare se, & conjugam suam, ac filios, & totam substantiam circumtegere & ornare atque munire, admoneo & rogo.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensis. Epistola haec primitus lecta est, cum esset depravata, perdidit & ledit. Putabamus enim simplicem esse illam & absque insidiis. Sanctissimi Episcopi dixerunt: Nos si audissemus tunc quod dicit pater, quia hinc & inde pinge domum veteribus & novis narrationibus, non in vanitatem verbi credidissemus. Ipsi enim pro eo quod dixit, hinc & inde pinge, dealba posuerunt: quod nos fortiter decipiebat. Petrus & Petrus Deo amabiles presbyteri & vicarii Hadriani papae senioris Ro-

γράφου μοι, εἰ ἄρα πορευθεὶς αὐτῷ εἶη μέλλουσι σοὶ κατασκευάζειν σπείον μέγιστον ἀπὸς τιμῆν Ἰησοῦ ἁγίου μαρτύρων, καὶ τῶ ὑπ' αὐτῶν ὄντων μαρτυρικῶν ἀθλῶν καὶ πόρων καὶ ἰδρωτῶν μαρτυρηθέντων. Χειρῶν, εἰκόνας τε ἀναθεῖναι ἐν τῇ ἱερατείᾳ, καὶ θῆρας ζῶων παντοίας τὰς τοῦχος κλέσαι, τὰς τε ἐκ δεξιῶν, τὰς τε ἐξ ἀριστερῶν ὥστε βλέπεσθαι κατὰ μέτρον τῶν χειρῶν ἰκτινομήτρα λινα, ἢ λαγωῶν, καὶ δορυκάδων, καὶ τῶν ἄλλων φερόμενων ζῴων, καὶ θηρίων ἐπιβάντων ἐν τοῖς κωιδίοις ἐκδύμων δύναντοισ. κατὰ δὲ τῶν θαλάττων χαλκίωμα διακτα, καὶ κἄν χρῶμα ἰχθύων ἀλιθολόγημα, καὶ εἰς τὴν ἕραν ὄντων ὄντων χειρῶν ἀλιθολογίας ἢ προσέτις γυψοπλασίας τῶν εἰδῶν ἑκφανῶν, δεκτινομήτρων ἀπὸς ἰσοῦν ὀφθαλμῶν ἐν τῷ αἴματι τῶν θεῶν αἰμίλλῃ ἀλλὰ ἢ ἐν τῷ κοσμῷ οἴκῳ χιλιῶν σαυρῶν πηξασθῆναι, καὶ ἰσοῦς τιμῶν, καὶ κλημάτων, καὶ ἰπριῶν, καὶ ἑλασματῶν ποποδοσῶν. εἶναι δὲ πρὸς τὴν γραφικὴν λέξασθαι, ὅτι περ ἠπαλῶν αἰ εἰς ἡβραϊσμοφωρετίς, τὸ τοῖς ἀρλιχθῆσι περὶ τλαντοῖς τῶν ὀφθαλμῶν Ἰησοῦ πικρῶν. σερρῶν δὲ καὶ ὠδρῶν φρονηματικῶν οἰκτικῶν, τὸ ἐν τῷ ἱερατικῷ μὴ κατὰ ἀκατολῶν τῶν θεοσεβῶν τιμῶν εἶναι ἢ μόνον τῶν σαυρῶν. δι' οὗτος γὰρ σιωπηλῶς σαυρῶν ἰοῦν ἀνθρώπων διασώζονται χρῶμα, καὶ τοῖς ἀηλησιμῶν εἰλίπς ποπυχῶ κηρίσται. ἰσοῦν δὲ παλαιῶν καὶ πᾶς ὄντων πληρωσῶν εἶδῶν καὶ εἶδῶν χρῶμα κολλίση ζωγραφῶν τῶν κατὰ ἁγίων. ὅπως ἂν αἰ μὴ εἰς τὴν γραμμῶν, μηδὲ δυνάμει τὸς θεῶν ἀπαγινοσῶν γραφῶν, τῶν θεῶν τῆς ζωγραφίας μὴ ἴκῃ τε λαμβάνωσι τῆς Ἰησοῦ γηοῦς τῶ ἀληθινῷ ὄντι δεινῶν ἀνδραγαθίας, καὶ ἀπὸς ἀμύλλαν διαγέγραπται Ἰησοῦ ἀλλοτῆ καὶ ἀσπίδα ἀεθλομάτων, δι' ἣν τῆς γῆς τῶν ὄντων ἀιτηδιῶν, Ἰησοῦ ἑραπομῶν τῶ μὴ ὄντων ἀπομῶν σαυρῶν. ἐν δὲ τῷ κοσμῷ αἰ κρ κολλῶν καὶ ὄντων οἰκτικῶν διελθῶν, ἀρσιῶνται ἕκαστοι οἰκτικῶν ἀπηρημῶν τιμῶν σαυρῶν. τῶ δὲ περὶ τῶν κατεμπατικῶν ἀναγκῶν νομίζω ἀχαῖς δὲ ἐκτικῶν καὶ ἀδικῶν πῖση καὶ ἐλεημοσιῶν ὄντων, καὶ τῶν πεινοφροσῶν, καὶ ἐλπίσιν ἀπὸς θεῶν ἀσπῶν, καὶ θεῶν λόγων μελίταις, καὶ συμπάθει ἀπὸς τὸ ὄμορφον, καὶ τῶ ἀπὸς τὸς αἰετῶν φιλανθρωπία, καὶ πᾶσι τοῖς σπῆλαισι τῶ κελῶ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς αὐτοῦ ἐκτικῶν καὶ τῶ αὐτοῦ σῶμῶν καὶ πῖση, καὶ πῖση τῶ ὑπαρξῶν περὶ τῶ καὶ κοσμῶν καὶ θεοφροσῶν παρὰ τῶ καὶ παρὰ τῶ. Θεόδωρος ὁ ἐσπῆτικὸς ἐπίσκοπος Μύρων ἐπῶν ἡ ἐσπῆτικὴ αὐτῆ ἡ ἀναγκῶν, ἀπὸς φροσῶν ἀπώλεσε καὶ ἐκτικῶν ἡμῶν ἰδοκῶν γὰρ ἀπῆται αὐτῶν εἶναι ἀπῆται. Οἱ ἐσπῆτικὸι ἐπίσκοποι εἶπον. εἰ πῖση ἡμῶν, ὅπως λέγει ὁ πατὴρ, ὅτι εἶδῶν καὶ εἶδῶν ζωγραφῶν τῶ οἴκῳ παλαιῶν καὶ πᾶς ὄντων ἡμῶν, ἐκ τῶ ματυρωθέντων ἐπῆσαι ἡμῶν. ἐκτικῶν γὰρ ἀντὶ τῶ, εἶδῶν καὶ εἶδῶν ἰσοῦν, τὸ, ἀλλοτῶν περὶ τῶν ὄντων ἡμῶν ἰσοῦν. Πῆρ καὶ Πῆρ οἱ θεοφροσῶν αἰ σπῆτικῶν καὶ ποπυχῶν Ἀδελφῶν τῶν τῆς ἀποσπῆτικῶν

or. Epistola hanc dixit: Epistola haec primitus lecta est, cum esset depravata, perdidit & ledit. Putabamus enim simplicem esse illam & absque insidiis.

E. Epistola haec primitus lecta est, cum esset depravata, perdidit & ledit. Putabamus enim simplicem esse illam & absque insidiis.

Ρώμης ἔσαν· πρῶτον τε, ὃ ἐν θεῷ τῷ Λο-
ζεῖ Κωνσταντῖνῳ παλαι πεισθηκέν· οἰκοδομήσας
γὰρ καὶ τὸ σωτήρ· ἐν Ρώμῃ, ἐν ταῖς δυοῖ
πύλαις τῷ καὶ Ἰσραὴλ παλαιῆς καὶ νέας ἐνετύπω-
σεν, ἐντύπων τὴν Ἀδὰμ τὴν παραδείσῳ ἔξοτον,
ἐκείσε δὲ τὴν Ἀργὴν εἰς τὴν παραδείσῳ εἰσόντου·
καὶ τὰ λοιπὰ.

Ταρασίῳ ὁ ὁσιώτατος πατριάρχης ἔειπεν· εἰ
ἀληθεῖς ἦσαν οἱ παλαιὶ τῷ χριστιανοκατηγόρων
ὑπέρμαχοι, ὅπως ποίαν αἰτίαν αὐτῶν τὴν εἰσβλὴν
τὸ ὄσιον Νεῖλου ἢ παρέστησαν ἐν τῷ συλλόγῳ αὐ-
τῷ, εἰς πληροφορεῖν πάντων; εἰπάτωσαν γὰρ οἱ
Κλαυδίου ἐπίσκοποι, Γρηγόριος ὁ Νεοκαισα-
ρείας, καὶ Θεοδοσίῳ ὁ τῷ Ἀμασῶν, εἰ ἀποχ-
θῆσαν εἰβλία πρὸ τιμωκῆτος ἐν τῇ συνόδῳ.

Γρηγόριος καὶ Θεοδοσίῳ οἱ ὁσιώτατοι ἐπίσκο-
ποι εἶπον· ἰδοὺ ἡμεῖς διέδοκα· ἀλλὰ ἐπὶ βιβλίῳ
πίπτουσα ἡμῖν ἐπιδείκνυται, καὶ ἐξ αὐτῷ ἔζηταται
ἡμᾶς.

Εὐθύμιος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Σαρδῆς εἶ-
πεν· καὶ ποῦ ἡμεῖς ἀρχιερεῖς ὅπως ἔκτεθηκατε
ὀλεαυτῶς τὰς χήρας ἀπὸ τῷ βιβλίῳ;

Γρηγόριος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Νεοκαισα-
ρείας εἶπε· πείθεσθε ἀδελφοί, ἵνα ἡμεῖς ἡμῖν
οὐδὲ ἐτόπισσε· ἀλλ' ὡς γέγραπται, ἰσχυρὴ ἢ
ἀσπίς ἡμῶν καρδία· καὶ φάσματός ἐστι σοφοί,
ἡμῶν θεῶν.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μύρων εἶπεν·
ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐκείνα τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπολα-
σαν, ἀπὸ ἡμῶν παραχρῆσται· εἶδε γὰρ ὁ Θεός
ὅτι αὐτὴ ἢ χήρας τὸ ὄσιον Νεῖλου περὶ τὸ κρι-
μαθῶν· ἐκδηλωθεὶσα ἰσχυρῶς ἡμᾶς, ἐχειρί-
στος δὲ ἡμεῖς αὐτὸν· ἀλλὰ πῶν ἀκρίβεια ἀναγνωθεῖ-
σα ἐπίστευε καὶ διώκεται, καὶ διέσωσεν.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντι-
νῆς Κύπρου εἶπε· ἐπιβὴν παρέσι καὶ ἀλλὰ βίβλος
ἰσοτύπος, ἀναγνωθεῖται.

Καὶ λαβὼν Κωνσταντῖνος δίακονος καὶ νοτάριος τῷ
ἀγῶνι πατριάρχῳ, ἀνέγνω τὴν ἐπιβλὴν βιβλίον
περιέχουσαν τὴν ἀπογραμμῶν ἐπιστολῶν τῷ αὐ-
τῷ Νεῖλου.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταν-
τινῆς τῆς Κύπρου εἶπεν· ἰδὲ ἀποδέδεικαται σαφῶς,
ὅτι ὅπως ὁ ἀγῶν καὶ ἰσοτύπος πατὴρ Νεῖλος τὰς
αἰτίας εἰκόνας ἀπέδειχεν· καθηρηθῆ δὲ ἀπὸ τῷ
ψαδουλλέῳ ἐκείνῳ, ὡς κατὰ τῷ εἰκόνας λαλή-
σας, ὅθεν ἢ μόνον χριστιανοκατηγόροι εἰσιν οἱ δεῖ-
λατοι, ἀλλὰ μὴ καὶ ἀγνοκατηγόροι καὶ παρὰλοιοι,
σικοφωτῶτες τὸς θεοὺς πατέρας ἐν τῷ ψαδεῖ.

Εὐθύμιος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Σαρδῆς εἶ-
πεν· βίβλος τὸ ἀγῶν καὶ ὁμολογητῷ Μαξίμῳ ἔχω
μὲν χάρτας· καὶ προσφέρω αὐτῷ εἰς τὸ ἀναγνω-
θεῖσθαι.

Καὶ λαβὼν Κωνσταντῖνος δίακονος καὶ νοτά-
ριος τῷ ἀγῶνι πατριάρχῳ, ἀνέγνω.

Ἐκ τῷ ἀναθεῖσθαι δογματῶν μεταξὺ τῷ ἐν ἀ-
γῶνι Μαξίμῳ καὶ Θεοδοσίῳ ἐπίσκοποι Κωνσταν-
τινῆς Βιθυνίας, καὶ τῷ ἐν αὐτῷ ὑπάτων·
ὡς ἢ ἀρχῆ.

Τὰ κληματα πρὸς τῆς ἀμωμῆτος ἡμῶν πίστεως
τῷ Χριστιανῶν· καὶ μετ' ἑστρα Μαξίμῳ εἶπε· δε-
Coneil. General. Tom. XIII.

mae dixerunt : Tale quid & divae memoriae
Constantinus magnus imperator olim fecit :
aedificato enim templo Salvatoris Romae, in
duobus parietibus templi historias veteres &
novas delignavit, hinc Adam de paradiso
exeuntem, & inde latronem in paradysum
intransem figurans : & reliqua.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Si
veraces erant prisca Christianos calumnian-
tium propagatores, cur ipsum librum san-
cti Nili non ostenderunt in collegio suo ad
satisfactionem omnium? Dicant ergo reve-
rendissimi episcopi qui pseudosyllogo inter-
fuerunt, Gregorius Neocæsariae, & Theodo-
rus Amorii, si protulerunt libros tunc in
concilio.

Gregorius & Theodorus Deo amabiles e-
piscopi dixerunt : Nequaquam, domine : sed
pro libris pittacia nobis ostenderunt, & ex
eis decipiebant nos.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardis
dixit : Et quomodo vos cum essetis summi
sacerdotes, non requisistis integra testimo-
nia ex codicibus?

Gregorius sanctissimus episcopus Neocæsariae
dixit : Crede frater, non nobis erat
cura, neque studium inde habuimus : sed
ut scriptum est, obscuratum est insipientes
Cor nostrum : & dicentes nos esse sapientes,
stulti facti sumus.

Theodorus sanctissimus episcopus Myren-
sum dixit : Plane & nos ipsos illa pittacia
perdiderunt, quae vos attulistis. Novit enim
Deus, quia hoc testimonium S. Nili non
positum, ut fuerat editum, obscuravit nos,
præcipue nos ipsos : sed nunc integrum le-
ctum convertit & emendavit, & salvavit nos.

Constantinus sanctissimus episcopus Con-
stantis Cypri dixit : Quoniam adest alius
liber æqualis formæ, legatur.

Et sumens Constantinus diaconus & nota-
rius venerabilis patriarchii, legit alterum li-
brum habentem præscriptam epistolam ejus-
dem Nili.

Constantinus sanctissimus episcopus Con-
stantis Cypri dixit : Ecce ostensum est li-
quido, quia ipse sanctus & egregius pater
Nilus sanctas iconas suscipiebat. Accusatus
est autem a pseudosyllogo illo, quod contra
iconas locutus fuerit. Unde miseri non so-
lum Christianorum calumniatores, sed &
sanctorum calumniatores existunt, & patri-
cides, accusantes falso sacratissimos patres.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardis di-
xit : Librum sancti confessoris Maximi habeo
præ manibus, & offero eum ad legendum.

Et accipiens Constantinus diaconus & no-
tarius venerabilis patriarchii, legit.

Ex his dogmatibus, quæ nota sunt inter san-
ctæ memoriae Maximianum, & Theodosium epi-
scopum Cæsariae Bithyniæ, & Consules qui
cum ipso erant : cujus initium est.

Quæ nota sunt de immaculata fide no-
stra Christianorum. Et post alia; Domini, post.

ACT I V

αὐτῶν

E

39

ACTIO... postquam placuit hoc fieri, exitus fiat eorum quae predicantur: & quo vultis, sequor vos. Et in his surrexerunt omnes cum gaudio & lacrymis, & miserunt metanciam, & oratio facta est: & unusquisque ipsorum sancta evangelia, & pretiosam crucem, & iconam Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi, & domine nostrae quae cum genuit, sanctissimae Dei genitricis, salutaverunt, ponentes & proprias manus in confirmationem eorum quae dicta fuerant. Et paulo post: Conversus ergo ad episcopum abbas Maximus, cum lacrymis dixit ei: Domine magne, diem iudicii expedamus omnes: nosse quae signata & placita sunt super sanctis evangelii, & vivifica cruce, & imagine Dei, & Salvatoris nostri, ac sanctissimae & semper virginis matris eius, quae reperit eum.

postquam placuit hoc fieri, exitus fiat eorum quae predicantur: & quo vultis, sequor vos. Et in his surrexerunt omnes cum gaudio & lacrymis, & miserunt metanciam, & oratio facta est: & unusquisque ipsorum sancta evangelia, & pretiosam crucem, & iconam Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi, & domine nostrae quae cum genuit, sanctissimae Dei genitricis, salutaverunt, ponentes & proprias manus in confirmationem eorum quae dicta fuerant. Et paulo post: Conversus ergo ad episcopum abbas Maximus, cum lacrymis dixit ei: Domine magne, diem iudicii expedamus omnes: nosse quae signata & placita sunt super sanctis evangelii, & vivifica cruce, & imagine Dei, & Salvatoris nostri, ac sanctissimae & semper virginis matris eius, quae reperit eum.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: Salutaverunt, hic pro adoratione pater assumpsit, quoniam sanctorum evangelium & vivificam crucem adoravit: cum quibus etiam colendas imagines Salvatoris & eius immaculatae matris.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Connumerantur cum sanctis vasis honorabiles imagines.

Sancta synodus dixit: Manifestum est. Sanctissimi episcopi Siciliae insulae dixerunt: Ut sancta cum sanctis connumerantur.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediae dixit: Habemus & nos eundem librum sancti Maximi: & si iubetis, relegantur quae praedicta sunt.

Cosmas diaconus & cubuclesus sumens, legit praescriptum S. Maximi testimonium.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Conspiciamus, fratres, qualiter dixerit, quia salutaverunt: quod & nos honoris affectu facere debemus, Nam latria nostra ad unum Deum refertur.

Joannes reverendissimus presbyter & vicarius orientalem sedium dixit: Nisi essent necessariae imagines, nequaquam ad cautelam eas salutavissent: ita ut aequae potentiae honorabiles imagines cum evangelio & pretiosa cruce sint.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediae dixit: Et hoc non qualiscumque vir, sed Maximus ille Deo sapiens, & sanctorum confamilis; insuper & confessor, & veritatis propugnator: qui & sufficit nobis ad imitandum in salutando sacras imagines.

* primus presbyter

Elias reverendissimus presbyter sanctae ecclesiae domine nostrae Dei genitricis in Blachernis sitz, legit ex charta habente definitiones sanctae ac universalis sextae synodi.

* ex more Graecorum qui Trullanos canones tribuant scilicet synodo

Canon sanctae ac universalis sextae synodi oethnographus secundus.

In quibusdam venerabilium imaginum scripturis agnus digito praecursoris ostensus designatur, qui in figuram admittus est gratiae, verum nobis per legem praestendens agnum Christum Dominum nostrum. Veteres ergo formas & umbras, ut veritatis symbola & praefigurationes ecclesiae traditas amplectentes, gratiam praefertimus & veritatem, ut plenitudinem legis hanc suscipien-

σφούτα είναι εδοξε τω γημιθαι, ιερασις χειροτ... εβ δεξάντων· κ' οση κελδαι, ακολουθω εμιν· κ' ει τις ανιςαν παντις μη χαρας κ' δε... κ' ιβαλον μπωσιαν, κ' εχη γιγοσι· κ'... αυτρω τι εγια λαγγιλια, κ' τον τιμον... κ' τλω εικονα τω Θεω κ' σωτηρω ημων... κ' της δεσποτης ημων της αυτης... κ' τις ιδιαις χειρας ειτι βεβαιωσει ηβ λαληθω... κ' μη βραχια· γραφεις τωνω ο εβρας Μα... κ' κει ο μεγας, ημρω κεισως εδεχουμεθα... κ' της ζωοτου σαυρω, κ' της... κ' της αυτης... κ' της αυτης... κ' της αυτης...

ANNO CHRISTI 101.

Κωνσταντινος ο οσωτατος επισκοπος Κωνσταντινης Κιουρου ειπε· τω ησπασατω, ωδε ειτι προσκυνησως ιλασθε ο πατηρ, ιπειδη το αγιον λαγγιλιον κ' τον ζωοκοιον σαυρω προσκυνησει· μηδ' αν κ' τις σβασμιας εικονας τω σωτηρος, κ' της αυτης πανωτη μηξος.

Ταρασιος ο αλωτατος κατεμαρχης ειπε· σωη ειδωμωται τως αγιος εκλιση αι τιμαι εικονς.

Η αγια συνodus ειπε· υδηλον.

Οι οσωτατι επισκοποι Σικιλιας της ηθου ειπον· ως αγια μη ηβ αγιον σωσεδμωται.

Πεξος ο οσωτατος επισκοπος Νικομηδειας ειπε· εχομω κ' ημεις τλω αυτω ειβλον τω αγιω Μαξιμω, κ' ει αξιω αναγνωδιωαι τα προσημνια.

Κοσμωσ διακονος κ' κυβουκλειστος λαβων ανεγνω τλω προσημνια τω αγιω Μαξιμω χρηση.

Ταρασιος ο αγιωτατος πατριάρχης ειπε· σκοπησωμω αδελφοι, ετως ερηκω, οτι ησπασατω· επερ κ' ημεις τιμηται εβθεσει τοειν εσελομω· η γαρ λαξωια ημων σπος τον οβα Θεον αναλειπι.

Ιωαννης ο ελαβερατος επισκοπος κ' πποτηρητης της αναπλης ειπε· ει μη ησαν αναλκαϊαι εικονς, εκ αν επ ασφαλειαι αυτς κατηστανω· ως εσοδωαμωσιν αι τιμαι εικονς τρω εαλιω κ' τρω τιμω σαυρω.

Πεξος ο οσωτατος επισκοπος Νικομηδειας ειπε· κ' τω εχ ο τυγων ανηρ, ελλα Μαξιμω ο θεσοφος κ' τως παβασων εφομιλλος, εβι μλω κ' ομολογητης, κ' της εληθειας υπερχατος· εραπειν εν κ' ημιας μιμωδαι αυτον εω τω ασφαζειναι τως ιερας εικονας.

Ηλιας ο ελαβερατος επωπερισβωτηρος της αγιωτατης εκκλησιας της δεσποτης ημων θεοτικω ηβ Βλαχερων, ανεγνω απω χαρτω περιεχωντων τως ερω της αγιας κ' οικουμενικως εκτης συνωδου.

Ε Κωνων της αγιας κ' οικουμενικως ε' συνωδου.

Εντισι ηβ σπειρω εικονω γραφαις αμωσ δεακτω τω σποδρωμω δεακνωμω· εβ χαραιστωι, ο: εις τυτον παρληφθη της χαρις, τον εληθρον ημιν εβ τονω σπουποφαινω αμωσ Χειρον τον Θεον ημων. τες εν παλαις τυπος κ' της σμιας, ως της εληθειας συμβολατι κ' σποχαρδωμω, τα τη εκκλησια παραδεδομωσ κατωστωεμωσ, τλω χαν σποτιμωμω κ' τλω εληθειας, ως πληρωμα

ANNO CHRISTI 325

41
 ρωμα νόμου ταύτην υποδεχόμενοι. ως αν αν το πλειον η εο ταυτς χρωματυργιας εο ταυτς ακαντων οψισον υπογραφομεν, τω τω αιροντι τω αμαρτιαν τω κοσμου αμω Χριστω τω Θεω ημων κατα το ανθρωπινον χαρακτηρα η εο ταυτς εισοσι απο το τον αντη τω παλαιω αμω ανασταλωσαι ορχομεν. δι αυτω το της ταπεινωτικω υψω τω Θεω λογω κατανοητικω, η απος μηνημα της εο σαρκει πολιτικω, τα τε ταυτς αυτω, η το σωτηριου θανατου χειραγωγωμενοι, η της εσπουδω ηρωμικω τω κοσμου απολυθωτικω. η μω τω αναγνωται αυτων, γραφει επι απος τω αγιασ συνδοσ τιμοι πατριεσ η αγιοι, τω διωγομω της εκκλησιασ πλειον εμω υδωσ ηρηθησαν εχ αμαρτιων. αλλα θωον αι κριστον γιγνομει ο παρων χαρτης, εο υ υπιγραφωσ οι πατριεσ της εκτης συνοδοσ, η αιλουσαν με εις τω της ορθοδοξιασ πισιν. ο μενον δε, αλλα η ο αγιωτατοσ πατεμαρχωσ, η παραχοσ ο Θεωσ τον υπιρ εμω μηδον.

Σαββασ ο Κλαβιτατοσ μοναχοσ ειπε· τιτωσ χαριν εο τω χαρτη ανιγω, η η εο βιβλω;

Ταρασιωσ ο αγιωτατοσ πατεμαρχωσ ειπεσ. οτι αυτωσ ο σπουδωτικωσ χαρτησ εισιν, εο η υπιγραφωσαν οι αιτιοι πατριεσ.

Πιτροσ ο οστωπωτοσ επισκοποσ Νικομηδειωσ ειπε· η ιτεραν βιβλων εχω περιχυσαν τωσ αυτωσ κανονιασ της ιερασ εκτης συνοδοσ.

Ην λαβων Νικητωσ ο Κλαβιτατοσ τοπυμοσ η διακονωσ, ανιγω τον αυτων κανονα.

Ταρασιωσ ο αγιωτατοσ πατεμαρχωσ ειπε. τινεσ αγνοιασ ποσωντεσ, εις τωσ κανονιασ τωτωσ σκανδαλιζοιται, φασκοντεσ· αρα γε της εκτης συνοδοσ εισιν; γνωσκειωσαν δε οι πιστοι, ωσ οτι η αγια μεγαλη εκτη συνοδοσ επι Κωνσταντινε σωμαροθηθη κατα τωσ μίαν λογοντωσ εσργηται η θιλασησ επι Χριστω· ο τινεσ τωσ αιροντικωσ ανθρωπινωσ, η τω της ορθοδοξωσ διαστατωσ πισιν, οιακαδε ανεχωρησαν κατα το πασαριστωδικατον επισ Κωνσταντινε. μω γυν πασατα η εσπει ετη οι αυτωι πατριεσ σωμαθροικωτικωσ επι Γουστιναω υιωσ Κωνσταντινε, τωσ αποδιδωλωμωσ κανονιασ εισιδεκασι· ε μηδεσ αμφιβαλλετω περι αυτωσ· οι γαρ υπογραψαντεσ επι Κωνσταντινε, οι αυτωι η επι Γουστιναω τω παροντι χαρτη υπιγραφωσαν, ωσ δηλον καθισαται εκ της αυτωσ ιδιοχειρωσ απαπαλλακτω ομοιωτικωσ. ιδει γαρ αυτωσ συνδοσ οικουμηνικωσ αποφωλιαντωσ, η κανονιασ εκκλησιαστικωσ εκθιδωσαι· αποσ ανιμνησιν δε της εο σαρκει πολιτικωσ αυτω, η το σωτηριου θανατου, χειραγωγωμωσ ημασ εφωσαν εκ τωσ σπειωσ εικωνωσ. η αν δε αυτωσ χειραγωγωμωσ εις τω οικουμηνικω Χριστω τω Θεω ημων, τινεσ εχωμω λασιωσαι τωσ κατασφραγιστωσ τωσ σπειωσ εικωνωσ;

Η αγια συνοδοσ ειπεσ, ωσ εθωσ, η Εβραιωσ, η της αληθειωσ εχθρωσ.

Ταρασιωσ ο αγιωτατοσ πατεμαρχωσ ειπεσ· αλλ' αγαθωσ εισι κωμοσ ο Θεωσ ημων αποσδιξωσαι παντωσ ημασ, η γαρ εφωκε τω μαθων τω αμαρτωλων επι τον κληρον τωσ δικαιοωσ.

Αιωσ ο οστωπωτοσ επισκοποσ Ρωδοσ ειπεσ· ιδωσ διδωκατω εκ τωσ αγιωωσ γραφωωσ, οτι η εκκλησιασ ημων ποσωτω επι ιταλιμηθη η ισυλληθη. αλλ' εχωστωμω Χριστω τω Θεω ημων, τωσ εχθρωωσ

ates. Quatenus ergo perfectio & in colorum operationibus universonum vultibus ascribatur, agni Christi Dei nostri, qui tollit peccatum mundi, secundum humanitatem characterem & in imaginibus ex nunc pro veteri agno titulari definimus, per eum humilitatis celsitudinem Dei Verbi considerantes, & ad memoriam conversationis in carne factae, tam scilicet passionis ejus, quam salutaris mortis, & ex hac redemptionis effectum, redeunt. Et postquam legit, conversus ad sanctam synodum dixit: Honorabiles patres & sancti, persecutionem ecclesiae plus me nullus elegit pro peccatis meis: sed divinus haec facta est mihi praesens charta, in qua subscriperunt patres sancti sextae synodi, & traxerunt me ad orthodoxiae fidem. Non autem solum hoc, sed & sanctissimus patriarcha, cui praebet Deus pro me mercedem.

Sabbas reverendissimus monachus dixit: Cujus rei gratia in charta, & non in codice legit?

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quia principalis charta est, in qua subscriperunt sancti patres.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediae dixit: Et alium codicem habeo, qui continet eandem regulas sacrae sextae synodi.

Quo accepto, Niceta reverendissimus diaconus & notarius legit eundem canonem.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quidam ignoratione languentes in hos canones scandalizantur, afferentes: putas sextae synodi sunt? Cognoscant autem qui humiliter sunt, quod sancta & magna sexta synodus sub Constantino fuerit celebrata contra illos, qui unam dicebant operationem & voluntatem in Christo: in qua haereticis anathematizatis, & orthodoxa explanata fide, domum reversi sunt quatuordecimo anno Constantini. Ergo post quatuor sive quinque annos iidem ipsi patres convenientes sub Justiniano filio Constantini, praesignatos canones exposuerunt: & nemo dubitet de illis. Illi enim qui subscriperunt sub Constantino, ipsi & sub Justiniano praesenti chartae subscriperunt, ita ut hoc manifestum sit ex eorum propria manus scripturae immutabili similitudine. Oportebat enim eos qui synodum universalem praesentaverant, etiam canones ecclesiasticos exponere.

Ut autem ad recordationem conversationis ejus in carne factae, & salutaris mortis manu quodammodo ducamur, dixerunt & de venerabilibus iconis: & si per eas manuducimur in dispensationem Christi Dei nostri, quales habemus aestimare illos qui subverterunt venerandas iconas?

Sancta synodus dixit: ut sine Deo, & Hebraeos, & veritatis inimicos.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed bonus est Dominus Deus noster ad suscipiendum omnes nos: non enim relinquet virgam peccatorum super sortem justorum.

Leo sanctissimus episcopus Rhodi dixit: Ecce ostensum est ex divinis scripturis, quia ecclesia nostra tot annis impugnata est & dispoliata: sed gratias agimus Christo Deo

AC. 15

dep

43

ACTIO IV.

noſtro, qui erexit ſacraſſimum dominum A...

Petrus & Petrus Deo amabiles presbyte...

Et accipiens Stephanus reverendiſſimus...

Leontii epiſcopi Neapoleos Cypri, ex quinto ſer...

Eja nunc de cetero ſuper veneranter pi- B...

των παντερον ημων δεσποτιω επι καταρωσει αυ...

Πιφος η Πιφος οι διοφιλετασι προσκυτοι...

Και λαβων Στιφανος ο ελλαβιετασι διακονος η...

Λεοντιυ επισκοπου Νιαπολιωσ της Κυπρω, εκ...

Φερε δη λοιπον περι τωσ σειπογραφων εικωνω...

ANNO CHRISTI 987.

ANNO CHRISTI 707

τιρα ποθόντες κ. τιμώτες· ἴσως κ. ἡμεῖς οἱ
 σοὶ ἀπάντες ὡς ἡσθε ἔχειτε Χεῖρ τῶν ἁγίων προσ-
 κωμῶμεθ. ὡς δὲ ἴδοντες κ. καίτοι αὐτῶ τὸ ταυ-
 γιον μνημό, ὡς δὲ εἶχον τὴν φάτιν κ. τῆν βί-
 θλιαν, κ. τὰ λοιπὰ ἄγρια αὐτῶ σκληρώματα· ὡς
 δὲ φιλῆς αὐτῶ, τὸς ἀποστόλους αὐτῶ κ. τὸς ἁγίους
 μαρτυρας κ. λοιπὸς ἁγίους· ὡς δὲ κέλευ αὐτῶ σι-
 βωρεῖα τῆν Σιών, ὡς δὲ χόρειν αὐτῶ τῆν Να-
 ζαρεθ ἀσπαζόμεθα, κ. ὡς θείον αὐτῶ λεβῆθ τῶν
 Ἰορδάντων περιπτυσσόμεθα. τῆ γὰρ πολλῆ κ. ἀφα-
 τῆ ἀπὸς αὐτῶ γοργῆ εἶδα ἐπέστη, ἡ κεκάλυπται,
 ἡ ἐπέφρασαν, ἡ ἠψατο, ἡ ὅλος ἐπισκίασε, σιβώ-
 μεθα, κ. προσκωμῶμεθ ὡς περὶ Θεῶ· ἢ τῶν πῶ-
 τον, εἶδὲ πῶ εἶχον, εἶδὲ τῆν χόρειν, ἡ τῆν πό-
 λιν, ἡ τῶν λίθων τιμῶντες· ἀλλὰ τῶ ἐναπίως ἀξ-
 γραφοῖται κ. ἐπιφρασαται κ. γυναιδωσαται σαρκί, κ.
 ἡμᾶς ἴσως πλάνης ἐλαθροῦσανται Χεῖρὶ τῶν Θεῶν
 ἡμῶν· κ. διὰ τῶν Χεῖρῶν κ. τῶν Χεῖρῶν πᾶση ἐν
 ἐκκλησίαις, κ. οἰκοῖς, κ. ἀγοραῖς, κ. ἐν συνδόσει
 κ. ἐν ταμιείοις, κ. ἱματίοις, κ. ἐν παντί πᾶσι
 ἐκτυπώμεθ· ἴσα δὲκλιμῶς ὄρνυται πᾶσι ἱσχυρι-
 σκόμεθα, κ. μὴ ἐπιλαθόμεθα, ὡς σὺ ἐπιλά-
 θῃς κ. τῶν Θεῶν. κ. ὡς περὶ σὺ προσκωμῶν πῶ
 βιβλίον τῶ νόμου, ἢ τῆν φασὶν ἴσως ἐν αὐτῶν δερ-
 μάτων· τῶ μελανοῦ προσκωμῶν, ἀλλὰ τῶς λο-
 γους τῶ Θεοῦ τῶς ἐν αὐτῶ κειμένους· οὕτως κ.
 τῶ τῆν εἰκόνα τῶ Θεοῦ προσκωμῶν, ὡς τῶν φῶ-
 τον ἴσως ἕλθων κ. χροματῶν προσκωμῶ· μὴ γένοι-
 τῶ· ἀλλὰ τῶν ἀψυχῶν χαρκατῶν Χεῖρῶν κ. τῶν
 δι' αὐτῶ Χεῖρῶν κρατῶν δοκῶ κ. προσκωμῶν· κ.
 ὡς περὶ ὁ Γαλιλαῖος δεξάμεθ· παρὰ τῶν οὐρανῶν αὐτοῦ
 χιρῶν ποιήσαν ἡμαρτωλῶν τῶ Ἰωσήφ, κατεφί-
 λησεν μὲν δακρυῶν, κ. τῶς ἰδίους ὀφθαλμοῖς τῶ τῶ
 φέρειν αὐτῶ, κ. ὡς τῶ ἱματίον ἀγαθῶν, ἡ τιμῶν
 πᾶσι ἐπέστη. ἀλλὰ δι' αὐτῶ νομιζῶν τῶ Ἰωσήφ
 κατεφίλην, κ. ἐν χερσίν αὐτῶν κατέχευ· ὡς κ. Χρι-
 στιανὸι πάντες εἰκόνα Χεῖρῶν, ἢ ἀποστόλων, ἢ μαρ-
 τυρῶν· κρατῶντες κ. ἀσπαζόμεθ τῶ σαρκί, τῶ
 ψυχῇ αὐτῶ τῶν Χεῖρῶν, νομιζόμεθ ἢ τῶν μαρτυρα
 αὐτῶ κατέχευ· ἐπεὶ μὲν σὺ ὁ νομιζῶν χειροφίλησ
 τῶν μετῶ, ἢ ὅλος κτιστῶν προσκωμῶν, ἀρα οὐ
 πολλὰς γυναικῶς ἴσως ἢ τέκνων τελεθροῦσαντων χι-
 ρῶν ἢ κοσμηδίων ἰδῶν ἐν τῶ σφί τιμῶν, κρα-
 τῶσας ἐφίλησας, κ. δακρυῶν αὐτῶ κατεφίλησας, κ.
 εὐχ ἐν τῶ τῶ κατεφίλησας; ὡς γὰρ ὡς Θεῶν τῶ
 ἱματίον προσκωμῶν, ἀλλὰ τῶν πόθων ἀπὸς τῶν
 ποτε αὐτῶ περιβλεθῶμεθ διὰ τῶν φιλῆματῶ· ἐ-
 δεξά;· ἐπεὶ κ. αὐτῶ ἡμῶν τῶ πᾶσι ἐ τῶς πα-
 τῶρας κτιστῶς ὄντως κ. ἀμαρτωλῶς πολλὰς ἀσπα-
 ζόμεθα, κ. ἐκ ἐν τῶ κατεφίλησόμεθα· ἢ γὰρ
 ὡς Θεῶς αὐτῶ ἀσπαζόμεθα, ἀλλὰ ἴσως γοργῶν
 ἡμῶν τῶς φήσας τῶ ἀπὸς αὐτῶς ὄσα τῶ φιλῆ-
 ματῶ ἐδεικνύμεθα. ὡς γὺν πολλὰς εἶπον, εἰ
 σκοπὸς ἐπιτίθει ἐπὶ πᾶσι ἀσπασμῶ, κ. ἐπὶ
 πᾶσι προσκωμῶσι. εἰ δὲ ἰσχυρῶς μοι, ὅτι ὡς
 Θεῶν προσκωμῶ τῶ ἕλθων τῶ σαρκί, διὰ τί εὐα
 ἰσχυρῶς τῶ Γαλιλαῖος προσκωμῶσαι ἐπὶ τῶ ἀκρον
 τῶς ράβδος τῶ Ἰωσήφ; ἀλλὰ ὡς ὄρανον, ὅτι ἢ τῶ
 ἕλθων ἰδῶν προσκωμῶσιν, ἀλλὰ διὰ τῶ ἕλθων τῶ
 Ἰωσήφ, ὡς περὶ κ. ἡμῶς διὰ τῶ σαρκί τῶν Χε-
 ρῶν. ἐπεὶ κ. τῶς πολλὰς τῶν πόθων ἀσπασμῶ
 ἀνθρώπος ὁ Ἀβραάμ προσκωμῶσαι, κ. γόνυ ἐ-
 κεινῶ ἐπὶ ἴσως γλῶ· ἀλλ' ὅχι ὡς Θεῶς αὐτῶς

A
 Iplius sanctissimum monumentum; ut do-
 num, praecepta & Bethlehem, & sancta e-
 jus caetera tabernacula: porro ut amicos: AC
 ejus apostolos & sanctos martyres ac reli-
 quos sanctos ejus: at vero ut civitatem e-
 jus colimus Sion, ut autem villam ejus
 iterum Nazareth salutamus; atque ut di-
 vinum ejus iavacrum Jordanem amplecti-
 mur. Multa quippe & ineffabili erga ip-
 sum affectione ubi ascendit, vel sedit, vel
 illuxit, vel texit, aut omnino obumbravit;
 colimus & adoramus ut locum Dei: non
 locum, neque dominum, neque villam, ne-
 que civitatem, aut lapides honorantes,
 sed cum qui in illis convertiatus est, B
 & illuxit, & in carne innovit, atque ab
 errore liberavit, Christum videlicet Domi-
 num nostrum; & per Christum ea quae
 sunt Christi, passionem in ecclesiis, & do-
 mibus, & plateis, & in imaginibus, & in
 sindonibus, & in penetrabilibus, & in vesti-
 mentis, & in omni loco formamus: ut in-
 cessanter aspicientes haec commoneamur,
 & non obliviscamur, ut tu es oblitus Do-
 mini Dei tui. Et sicut tu adorans librum
 legis, non naturam pellium vel atramen-
 ti, quae in ipso est, adoras, sed verba
 Dei quae rejaent in eo: ita & ego ima-
 ginem Christi adorans, non naturam li-
 gnorum & colorum adoro (absit) sed ina-
 nimatum characterem Christi tenens, per
 eum Christum tenere spero, & adorare. C
 Et sicut Jacob acceptam a filiis suis tunicam
 variam & sanguinolentam Joseph deo-
 sculatus est omni lacrymis, & propriis ocu-
 lis hanc circumposuit, & non vestimentum
 amans vel honorans, hoc fecit, sed per
 id estimans Joseph osculari: & in mani-
 bus eum habere: ita & Christiani universi
 imaginem Christi vel apostolorum aut mar-
 tyrum tenentes aut saluantes carne, ani-
 ma ipsum Christum estimamus vel marty-
 rem ejus habitum retinere. Dic ergo mihi
 tu, qui opinaris nihil manu factum, vel
 nihil omnino creatum adorandum, nun-
 quamne multotiens muliere tua, vel filiis
 mortuis, tunicam, vel ornamentum ejus
 visum in cubiculo tuo osculatus es, & la-
 crymis illud infudisti, & in hoc non es
 condemnatus? non enim ut Deum vesti-
 menta adorasti, sed amorem per osculum
 circa illum ostendisti, qui hoc aliquan-
 do fuerat circumamictus. Nam & ipsi pa-
 tres nostros & patres creatos existentes &
 peccatores multotiens salutamus, & in hoc
 minime condemnatur: non enim ut Deos
 salutamus eos, sed affectionem naturae no-
 strae erga illos per osculum demonstra-
 mus. Ut ergo saepe dixi, intentio exqui-
 situr in omni salutatione, & omni ado-
 ratione. Porro si me accusas, quod qua-
 si Dominum lignum adorem crucis, qua-
 re non calumniaris Jacob, qui adoravit su-
 per summitatem virgae Joseph? Sed mani-
 festum est, quia non lignum videns ado-
 ravit, sed per lignum virgae, Joseph;
 quemadmodum & nos per crucem, Chri-
 stum. Nam & impios homines qui ven-
 diderunt sepulcrum, Abraham adoravit,
 & genu curvavit super terram; sed non
 ut Deos eos adoravit. Et rursus Jacob
 Pharaoni benedixit impio & idololatrae, sed
 non ut Deo illi benedixit. Et iterum, D
 Elau

ANNO CHRISTI 707

47 Esau cadens adoravit, sed non ut Deum.

ACTIO IV.

Vidisti quot salutationes & adorationes demonstravimus tibi ex scripturis, non habentes reprehensionem? Et tu quidem conjugem tuam fortassis & impudicam ac vitiosam per singulos dies osculans non reprehenderis, cum certe nusquam Deus tibi corporale osculum mulieri offerre preceperit. Quia vero me vidisti iconam Domini nostri Jesu Christi, vel immaculatam matris ejus, vel alterius cuiuspiam iusti salutare, indignaris & mox blasphemans solis, & nos idololatrias appellas. Deinde non confunderis? dic mihi, non horretis? non tremis? non erubescis, vident me in toto terrarum orbe templa idolorum destrueri, & templa martyrum edificari? Si idola adorarem, cur martyres, qui destruxerunt idola, adorarem? Si ligna ut deos honoro & glorifico, quomodo honoro & glorifico martyres, qui ligna simulacra destruxerunt? Si lapides ut deos glorifico, quomodo honoro & adoro martyres & apostolos, qui contriverunt & perdididerunt ligna? quomodo honoro & laudo, & templa erigo, & festivitates celebri tribus pueris, qui in Babylone imaginem auream non adoraverunt? Certe multa est iniquorum obduratio, vere multa est Judaeorum caecitas, multa impietas. Iniquam patitur ab eis veritas: Deus contumelias sustinet a lingua ingratorum Judaeorum. Per reliquias martyrum & imagines multotiens effugantur demonia: & haec injurias appetentes homines feridi, subvertunt & illudunt atque derident. Quot, dic mihi, visitationes, emanationes, sed & frequenter sanguinum fluxus ex iconis & reliquiis martyrum facti sunt? & insensati corde videntes non credunt, sed tabulas ac deliramenta haec existimant; videntes taliter per singulos dies in toto pene terrarum orbe viros impios & iniquos, idolorum cultores & homicidas, & fornicatores, & latrones subito per Christum & crucem ejus compungi, & ad damnationem veritatis venire, & mundo toti renunciare, atque omnem operari virtutem. Dic mihi, quomodo sumus idololatriae, qui & ipsa ossa, & cinerem, & pannos, & sanguinem, & tumulum martyrum idolo adoramus, & honoramus, quia idolis non sacrificaverunt? Judaeus dixit: Et quomodo per totam scripturam praecipit Deus non adorari omnem creaturam? Christianus dixit: Dic mihi, terra & montes, creaturae Dei sunt? qui ait: Utiq; Christianus dixit; quomodo ergo docet iniquus: *Exaltate Dominum Deum nostrum, & adorare scabellum pedum ejus, quoniam iustum est?* Et iterum ipse dixit: *Caelum mihi fides est, terra autem scabellum pedum meorum?* Judaeus dixit: Sed non ut deos, sed per haec eum qui fecit, adoras. Christianus dixit: Fidelis sermo: ergo scito, quod & ego per caelum, & terram, & mare, & ligna, & lapides, & ipsana, & templa, & crucem, & per angelos, & homines, atque per omnem creaturam visibilem & invisibilem, soli cunctarum conditori, dominatori & creatori adorationem & cultum offero. Non enim creatura per septem factorem adorat, sed per me caeli

προσκύνησε. & πάλιν ὁ Γεραβὶς τῶν Φαρισαίων εἰσεβὴ καὶ εἰδωλολάτρευ ὄντα, ἀλλ' ὄχι ὡς Θεὸν αὐτῶν λατρύσει. & πάλιν τῶν Ἰσραηλιτῶν προσκύνησε, ἀλλ' ὄχι ὡς Θεόν. εἶδες πόσους ἀσπασμὸς & προσκυνήσεις ἀπεδεξαμένη σοι γραφικὰς, & μὴ ἐχούσας καταγωγὴν; καὶ σὺ μὲν τὴν σὴν σύμβιον ἴσως καὶ ἀσπιμον ἔσταν καὶ ἰμπροσθέν καὶ ἐκάστῳ ἀσπαζόμενος, ὁ καταγωγὸς εἶ καὶ περ ἰδαμῶσαι τὸ Θεῷ σωματικὸν ἀσπασμὸν γυναικὸς ἐστεταμένη. ἐμὲ δὲ ἐπὶ ἴδης εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἢ τῆς παταμῆς αὐτῶν μητρός, ἢ ἀλλοῦ τινὸς ἀπαιεῖ ἀσπαζόμενος, ἀγανακτεῖς, καὶ ἀθίως βλασφημῶν ἀποπῆρας, καὶ εἰδωλολάτρας ἡμᾶς ἀποκαλεῖς. εἶπα ἕα ἀρχαίῃ ἰκίμῳ οὐ φελασεῖ, οἱ ἔμετες, οὐκ ἐρυνδερῖς, ἐρῶν με καὶ ἡμέραν ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ καὶ εἰδῶλων καταλύοντι, καὶ καὶς μαρτύρων οἰκοδομοῦντι; εἰ πὶ εἰδῶλα προσκύνουν, διὰ τί λοιπὸν τιμῶ τὸς μαρτύρας, πὶς τὰ εἰδῶλα καταλύσαντας; εἰ πὶ ξύλα ὡς Θεὸς τιμῶ καὶ δοξάζω, πὸς τιμῶ καὶ δοξάζω τὸς μαρτύρας; ἴσως τὰ ξύλα καὶ ἔθνα καταλύοντας; εἰ τὸς λίθους ὡς Θεὸς δοξάζω, πὸς τιμῶ καὶ προσκυνῶ τὸς μαρτύρας καὶ ἀποστόλους, τὸς σωτηρίας καὶ ἀπολύσαντας τὰ λίθινα ζῶδια; πὸς τιμῶ, καὶ ἰπατῶ, καὶ καὶς ἐγέρω, καὶ ἰορτὸς ἐπιπέλω πὶς τερσί πασι, πὶς ἐν Βαβυλῶνι τῇ χριστῷ μὴ προσκυνήσαντι; ὄντως πολλὴ ἦν ἀνόμιος ἢ πύρωσις, ἀληθῶς πολλὴ ἦν Ἰουδαίων ἢ τυφλωσις, πολλὴ ἢ ἀσπίθεια. ἀδικεῖται ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀλήθεια. Θεὸς ἰσχεῖται ἐπὶ γλώσσης ἀχρεῖται Ἰουδαίων. ἐκ λεψάνων πολλὰς μαρτύρων καὶ εἰκότων ἐλευθροντι δαίμονες καὶ ταῦτα ἐπιβεβηκότες ἀνθρώποι μιαιοὶ διατρέφουσι, καὶ διακαίρουσι, καὶ διαγελῶσι. πῶσαι, εἰπὶ μοι, ἐπισκιάσεις, πῶσαι ἀνακλίσεις, πολλὰς δὲ καὶ αἱμάτων ἴσως ἐκ εἰκότων καὶ λεψάνων μαρτύρων γυγῶσαι; & οἱ ἀσύνετοι ἦν καρδία ἐρῶντες ὁ κείθονται, ἀλλὰ μῦθος ταῦτα καὶ λήρος λογιζονται. ἐρῶντες οὕτως τὸ καὶ ἡμέραν ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ χερδὸν ἀνδρας ἀτεβεῖς καὶ παρανόμους, εἰδωλολάτρας, & φορεῖς, πόρνος, καὶ λησῆς ἐκείνης διὰ τὸν Χριστὸν & τὸν σωτῆρὸν αὐτοῦ κατακλυομένους καὶ κόσμῳ παντὶ ἀποπασσομένους, καὶ ὡσαν ἀρετῶν ἰργαζομένους. εἰπὶ μοι, πὸς ἰσχυρῶν εἰδωλολάτραι, οἱ καὶ αὐτὰ πὶ ὄσα, καὶ τὴν κόνιν, & τὰ ῥάκη, καὶ τὸ αἶμα, καὶ τὴν σπορὸν ἦν μαρτύρων προσκυνῶντες καὶ τιμῶντες, διὰ τὸ μὴ θύσαι αὐτὸς πὶς εἰδῶλοις; ὁ Ἰουδαῖος εἶπεν καὶ πὸς διὰ πάσης τῆς γραφῆς παραγγίλλει ὁ Θεὸς μὴ προσκυνῆσαι παντὶ κτίσματι; ὁ Χριστιανὸς εἶπεν εἰπέ μοι, ἢ γῆ καὶ τὰ ὄρη κτίσματὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ εἶπεν δηλονότι. ὁ Χριστιανὸς. πὸς οὖν διδάσκει ὑφῶστε κλέρον τὸ Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποπόδιῳ ἦν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἀγιόσεις; καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρον ἄρον αὐτοῦ. καὶ πάλιν αὐτὸς εἶπεν ὁ οὐρανὸς καὶ ἔρῶν, ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον ἦν ποδῶν μου. ὁ Ἰουδαῖος εἶπεν ἀλλ' οὐχ ὡς Θεοῖς, ἀλλὰ * δὲ αὐτῶν τὸν ποιῶσαντα προσκυνεῖς. ὁ Χριστιανὸς εἶπεν πὶς ὁ λόγος. οὐκ οὖν γινῶθι, ὅτι κρῶν δὲ αἱρατοῦ, καὶ γῆς, καὶ θαλάσσης, καὶ ξύλων, καὶ λίθων, καὶ λεψάνων, καὶ νῶων, καὶ σωροῦ, καὶ δι' ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων, καὶ διὰ πάσης κτίσεως ἐρατῆς καὶ ἀοράτου, τὸ πάντων δημιουργὸς καὶ δεσπότης καὶ ποιητῆς μόνῳ ἡμῶν προσκύνουσι καὶ τὸ

ANNO CHRISTI 19.

ACTIO IV.

ACTIO IV.

ACTIO IV.

ACTIO IV.

ACTIO IV.

ACTIO IV.

ANNO
CHRISTII
1917

ACTI
IV.
7/20. 19

η τὸ σίβας προσάγω. ἐν γὰρ δι' αὐτῆς ἀμύνης ἢ κτίσις τῶ ποιητῆ προσκυνῶ, ἀλλὰ δι' ἑμοῦ οἱ εὐρπαιεὶ ἐπιφώνται δοξάζει Θεοῦ, δι' ἑμοῦ προσκυνῶ Θεοῦ ἢ ἐπιφών, δι' ἑμοῦ δοξάζει Θεοῦ τὰ ἀστρα, δι' ἑμοῦ ὕδατα, ὄμβροι, ἄροτρα, καὶ πατακτίσις, δι' ἑμοῦ προσκυνῶ καὶ δοξάζει Θεοῦ. καὶ ὡς πρὸ βασιλείας τινος ἀγαθῶ εἰσάγειν τακτικῶν καὶ πολυτιμῶν ἑαυτῷ ἰδιοχέρον κατασκευάσαντος, πάντες οἱ Ἰησῆσι προσκυνῶμεν τῷ βασιλεῖ, ἀπαζῶνται καὶ τιμῶσι τὸν εἰσάγον· οὐ τὸν χρυσὸν ἢ τὸν μαργαρίτω τιμῶντες, ἀλλὰ τὴν κορυφῇ τῆ βασιλείας ἐκείνου τιμῶντες, καὶ τοὺς πασόφους αὐτοῦ χεῖρας τοῦ τοῦ εἰσάγον κατασκευάσαντος· ὡς οὐ ἀνδρῶν, οἱ Χριστιανῶν λαοὶ ὅσοι ἐάν τις τῶ αὐτοῦ καὶ εἰκόνα ἀπαζῶνται, οὐκ αὐτοῖς τὸ σίβας τοῦ ζώου ἢ τοῦ λίθου προσάγουσι, ἢ τῷ χρυσῷ, ἢ τῇ φάρτῃ εἰκόνι, ἢ τῇ λαβαίῃ, ἢ τοῖς λαψάνοις, ἀλλὰ δι' αὐτῶ τῷ Θεῷ τῷ καὶ αὐτῶ καὶ πατρὶν ποιητῇ τῷ δοξάζει καὶ τὸν ἀσπασμοῦ καὶ τὸ σίβας προσκυνῶν. ἢ γὰρ εἰς τοὺς ἀγίους αὐτοῦ τιμῶ, εἰς αὐτὸ ἀνατίθει. ποσάκις τινος εἰκόνας βασιλικὰς ἀφανίσαντες καὶ ἐκείνας, ἐκείνους τιμῶντες καταδικάσθησαν, ὡς αὐτῶ τὸν βασιλεῖα ἐκείνου βρῖσαντες, καὶ οὐ τῷ σαπίδα; εἰκὼν τῷ Θεῷ ἐστὶν ὁ κατ' εἰκόνα τῷ Θεῷ γυροῦν ἀνδρῶν, καὶ ἡ μάστιξ ἐκ ἐπιφών· αἰεὶ ἐκείνου δοξάζει. διακίως ἐκ τῆ εἰκόνα τῷ Θεῷ δούλων τιμῶ καὶ προσκυνῶ, καὶ τὸν εἰκόνα τοῦ ἀγίου ἐπιφών δοξάζει. ἐκείνου γὰρ ἐκ αὐτοῖς, οὐκ ἐκ ἐπιφών· ἀρχὴν αὐτοῦ οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ βασιλεῖοι ἰδίους καὶ ἀλλοθίους προσκυνῶντες, ἐκείνου Χριστιανῶν καταγέλλουσι εἰδωλολάτραι. ἡμεῖς δὲ οἱ Χριστιανοὶ κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, καὶ κατὰ πᾶσας ἡμέρας καὶ ὥρας, κατὰ τῶ εἰδώλων ὀπιζόμεθα, κατὰ εἰδώλων ψάλλομεν, κατὰ εἰδώλων συγγράφομεν, κατὰ εἰδώλων καὶ δαιμόνων ἐκείνου. καὶ πᾶσι εἰδωλολάτραις ἡμᾶς καλῶσι οἱ Ἰουδαῖοι; τῶν ἐστὶν αἱ ἀποστολῶν τοῖς εἰδώλοις ὡς αὐτῶ θυσιῶν τῶν προβάτων, καὶ βοῶν, καὶ περῶν; τῶ αἱ κίονες, τῶ οἱ βωμοὶ καὶ προκίονες τῶ αἱμάτων; ἡμεῖς δὲ οἱ Χριστιανοὶ, ὡς βωμοῖν, ὡς θυσιῶν τῶν ἢ τί ἐστιν, ἐπιφώνομεν. οἱ μὲν γὰρ Ἐβραῖοι μοχλοῦσιν ἀνθρώποις καὶ φονεῖν καὶ ἀκαθάρτους καὶ μιαιφόνους τοῖς τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὰ εἰδῶλα, καὶ αὐτοῖς ἐπιφώνομεν· ὡς μάλιστα προφητῶν ἢ ἀγίων μαρτύρων τοῖν ἢ βωμοῖν ὡς ἐμάσαν. ὡς πρὸς γὰρ οἱ ἐκ Βαβυλωνίων Ἰσοραηλίται εἶχον ὄργανα καὶ κίονες καὶ ἐπιφώνομεν, καὶ οἱ Βαβυλωνῖοι· καὶ τὰ μὲν εἰς δοξάζει Θεοῦ, τὰ δὲ εἰς θερακίαν δαιμόνων· ὡς ἐκ ἐπιφών Ἐβραίων καὶ Χριστιανῶν νοσησῶν, ὅτι ἐκείνοι μὲν εἰς λαβείαν τῶ Ἰσραὴλ, ἡμεῖς δὲ εἰς δοξάζει Θεοῦ καὶ ἐπιφώνομεν. πλὴν καὶ πολλὰ θαυμάσια ὁ Θεὸς ἐκ ζύλων ἀκίον πεποινη, ζύλων ζωῆς, ζύλων γνώσεως ὀνομάσας· καὶ ἄλλο φωνὴ ὀνομάσας Σαβίαν, ἐκ χωρησῶν τῶ Ἰσραὴλ. ἐπιφώνομεν τῶν Φαραὼ ἐκάλυψε, θαλάσσαν ἐκίον, ὡς ἐκ ἐκίον, ὅταν ὕψωσι, πῆσαν διέρρηξεν, ὡς ἐκ ἐκίον, ζύλων βλαψῶσεν τῶ σκίω τῶν Ἀαρων ἰερουσιῶν ἐκίον. ὡς καὶ Σολομὼν ἐπιφών· ἐκίον ζύλων, δι' ἢ γίνεται διαφύση. ὡς καὶ Ἐλισαῖ· ἐκίον ἀπορρίψας ἐκ Ἰορδάνη, τῶ εἰς τῶν τῶ Ἀδὰμ σίδηρον εἰς ἐκίον ἀνιγῶν. ὡς ἀποκίον τῶ ἑαυτῶ παιδί διὰ

enarrant gloriam Dei, & per me adorant Deum luna, & per me glorificant Deum stellæ, per me aquæ, imbres, rores, & omnis creatura per me adorant & glorificant Deum. Et quemadmodum regis cuiusdam benigni, qui coronam variam & pretiosam sibi propria manu paravit, omnes qui germane adhærent regi, salutant coronam & honorant: non aurum & margaritam honorantes, sed verticem regis honorantes, & sapientissimas manus ejus, quas coronam struxerunt: sic, o homo, Christianorum populi quotquot figuras crucis & iconarum salutant, non ipsius culturam lignis, vel lapidibus offerunt, vel auro, vel corruptibili imagini, vel arcæ, vel reliquiis, sed per ea Deo & ipsorum & creatorum creatori gloriam & salutationem & cultum impendunt. Honor enim qui sanctis ejus impenditur, ad eum recurrit. sicut e contra quidam imagines imperiales demolientes, principem offenderunt, & non ipsam tabulam. Imago igitur Dei est, qui ad imaginem Dei factus est homo, maximeque quia eum Spiritus sanctus habitationem accepit. Ergo iuste qui imaginem Dei servorum honorat & adorat, etiam domum Spiritus sancti glorificat. *Inhabitabo enim in ipsis*, inquit, *& inambulabo*. Confundantur Judæi, qui reges proprios & alienos adoraverunt, potius quam Christianos pronunciant idololâtras. Nos autem Christiani per omnem civitatem & regionem, & per omnem diem & horam contra idola armamur, contra idola psallimus, contra idola scribimus, contra idola ac demones oramus. Et quomodo idololâtras nos appellant Judæi? Ubi enim nunc sunt exhibitæ idolis ab eis sacrificia ovium & boum & filiorum? Ubi nidores, ubi aræ & perfusiones sanguinum? Porro nos Christiani neque aram, neque sacrificium qualiter vel quid sint, novimus. Et quidem pagani ab adulteris hominibus & homicidis & pollutis templa nominabant & idola: & illos deificabant: non autem prophetarum, vel sanctorum martyrum templum, vel aram nominaverunt. Sicut enim Israelitæ qui Babylone fuerunt, habebant organa & citharas, & alia quedam, quemadmodum & Babylonii: & alia quidem in gloriam Dei, alia vero in culturam dæmonum: ita & de imaginibus gentium & Christianorum intelligamus, quia illi quidem in servitutum diaboli, nos autem in gloriam & memoratationem Dei. Verumtamen & multa miracula Deus per lignum audire fecit, lignum vitæ & lignum scientiæ nominans: & aliud virgultum nominans Sabec, indulgentiam ponit. Deinde virga Pharaonem operuit, mare scidit, aquam dulcem fecit, serpentem exaltavit, petram dirupit, aquam protulit, lignum germinans in tabernaculo Aaron sacerdotum confirmavit. Sic & Salomon ait: *Benedictum est lignum per quod iustitia fit*. Sic & Eliseus ligno in Jordanem jacto, ferrum in typum Adæ quasi ex inferno reduxit: sic præcipit puero suo per virgam sulcitate puerum Sunamitidis. Deus ergo, qui per tot ligna miracula operatus est, non potest, dic mihi, mira facere etiam per pretiosum lignum sanctæ crucis? Si impius est adorare of-

Levit. 26.
5. Cor. 8.

profusiones

Exod. 10.

Gen. 22.
6.

Gen. 22.
6.

Gen. 22.
6.

ACTIO
14.
6.
11.
18.
21.
22.

51
 sa, quomodo cum omni honorificentia de-
 tulerunt ossa Ioseph ex Aegypto, quomodo
 mortuus homo ossa Eliſæi tangens surrexit.
 Porro si per ossa miracula operatur Deus,
 perspicuum est, quod possit etiam per ima-
 gines, & per lapides, & per alia multa.
 Nam & Abraham non permisit sepeliri cor-
 pus Saræ in monumentis alienis, sed in
 proprio sepulcro causa honoris. Nam &
 Jacob honorat per lapidem Deum, sta-
 tuens & ungens cum in typum Christi an-
 gularis lapidis. Et item acervum lapidum
 in Laban nominavit tellem. Et Jesus Na-
 ve duodecim lapides statuit in recordatio-
 nem Dei. Si enim essent tibi, o Judæe,
 in templo tuo duo cherubim illi, quibus
 umbrabant propitiatorium, sculpti, & un-
 trasset quitquam paganum idolorum cultor,
 & vitis his arguisset Judæos, quasi & ip-
 sos adorantes simulacra, quid putas habe-
 res, dic mihi, respondere illi de duobus
 cherubim fustibus, & bobus, & palmis,
 & leonibus, qui erant in templo sculpti?
 Nihil haberes utique verum ad eum dicen-
 dum, nisi hoc; quia non ut deos habe-
 mus ea in templo, sed ad recordationem
 Dei & gloriam illos cherubim habemus in
 templo. Si ergo hæc ita se habent, quo-
 modo me super iconis accusas? Sed dicis
 mihi, quia Deus Moysi præcepit facere in
 templo sculptilia: & ego hoc dico; Sed
 Salomon hinc directus etiam plura in tem-
 plo construxit, quæ neque ei Deus præ-
 cepit, neque tabernaculum testimonii ha-
 buit, neque templum quod Ezechiel ex
 Deo contemplatus est: & non est in hoc
 Salomon reprehensus: in gloriam enim
 Dei hujusmodi formas construxit, quem-
 admodum & nos. Habuisti autem tu, o
 Judæe, & alia quædam in memoriam &
 gloriam Dei, videlicet virgam Moysi, fa-
 breladas divinitus tabulas, incombustum
 tubum, aridam & irriguam petram, man-
 na pestantem unam, arcam, altare, Dei
 nominis laminam, Deum manifestans e-
 riod, Deo habitabile tabernaculum. Uti-
 nam & tu prius hæc adorans vacasses, &
 invocans eum, qui est super omnia Deus,
 & ipsum memorasses per has pusillas ico-
 nas & figuras, & non vitulum & mufcas
 haberes super tabulas a Deo patratas. Uti-
 nam sanctum ac aureum altare desideras-
 ses & tu, & non vacas Samaritarum. Uti-
 nam & virgam quæ germinaverat, & non
 Altarem, quæ desolavit civitatem tuam.
 Utinam & divinitus imbrem dantem pe-
 tram salutavisses, & non Baal deum
 tuum. Sed ideo hæc omnia non adoras,
 præce Israel, quia non dilexisti Deum ex
 toto corde. Qui autem diligit amicum,
 aut imperatorem, & præcipue benefacto-
 rem suum, sive filium ejus videat, si-
 ve virgam, sive sedem, sive coronam, si-
 ve domum, sive servum, tenet, oscula-
 tur, & honorat per ista bene meritum,
 & maxime Deum. Cum ergo videris
 Christianos adorare crucem, scito quia
 crucifixo Christo adorationem offerunt, &
 non ligno. Nam si naturam ligni colui-
 sent, profecto & arbores & nemora ado-
 rassent: sicuti & tu quondam Israel ado-
 rabas hæc, dicens arbori & ligno: Tu es
 deus meus, tu me genuisti. At nos ite-

της ράβδου ἀναστῆσαι τὸν πατέρα τῆς Σωματίτιδος.
 οὐδὲν ὄψα' ποσὶν ξύλων θαυματουργίας Θεὸς ἐ-
 δεικνύται, εἰπέ μοι, θαυματουργὸν κ' διὰ τὰ τιμῆ
 ξύλου τῶ ἀγίῳ σαυρῆ; εἰσπεθίσεις ἡμῶν τὰ ὄσα,
 τὸς μὲν πάσης τιμῆς μετρημένον τὸ ὄσα ἰω-
 σὴφ ἔξ Αἰγύπτου; τὸς νεκρῆς ἀνθρώπος τῶ ὄσιων
 Ἐλισαῖου ἀψαύσῃ ἀνεστη; εἰ δὲ δι' ὄσιων θα-
 ματουργεῖ Θεός, ἴδωλον ὅτι δύναται καὶ εἰ εἰ-
 κόν, κ' ὄσα λίθων, κ' δι' ἐπίρων πολλῶν. ἐπὶ κ'
 Ἀβραάμ ὁ κατεδέξατο θάψαι τὸ σῶμα Σαρῆρας
 ἐν μνηματί ἀλλοτρίῳ, ἀλλ' ἐν ἰδίῳ πύθον τιμῆς
 χαλεπῆ. ἐπεὶ κ' Ἰακώβ τιμῆ διὰ λίθου Θεοῦ, εὐ-
 στας κ' χεῖρας αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ Χερσὺ τὸ ἀφρο-
 βυταῖος λίθου. κ' τάλιν βοτῶν λίθων ἐπὶ τῷ λαβῆ,
 ὠνόμαστο μάρτυρα. μαρτυρεῖ κ' Ἰησοῦς ὁ τῷ Ναυῶν
 εἰδὲκα λίθους εἰστας εἰς Θεῷ ἀνάμνησιν. εἰ γὰρ
 εἰσάνωσεν ἡ Ἰουδαία ἐν τῷ σῶν τῶν τῶν διὰ χερσὶν
 ἐκείνου τὰ κατασκευασθῆναι τὴν ἰλασθῆσον, τὴν Γλυ-
 πῆ, εἰσῆλθε δὲ τις Ἐβραῖος εἰδωλολατρῆς ἐν τῷ
 ναῶ σου, κ' θιασομῆ. πύθον ἐμμεψῆ τις ἰε-
 ραίτης, ὡς κ' αὐτῶν εἰδωλα προσκυνοῦντων, τί ἂν
 εἴχης, εἰπέ μοι, ἀπολογησάσαι αὐτῶ πύθον τῶ
 διὰ χερσὶν τῶ χαλεπῆ, κ' τῶ βοτῶν, κ' φοι-
 νικῶν, κ' λιόπων τῶ ὄσιων πύθον ἐν τῷ ναῶ γλυ-
 πῆ; εἰδὲ εἴχης ἄλλο αὐτῶν ἀληθῆς λέγειν, εἰ μὴ
 τῶν ὅτι ἄχ' ὡς Θεὸς ἐχομῆ αὐτῶ ἐν τῷ ναῶ,
 ἀλλ' εἰς ἀνάμνησιν Θεῷ κ' δεξῆν τὸ χερσὶν ταῦτα
 ἐχομῆ ἐν τῷ ναῶ. εἰ ἂν ταῦτα ὄσιες, πῶς ἔμοι
 περὶ εἰκόνων ἰσχυρεῖς; ἀλλ' εἰπέ μοι, ὅτι ὁ Θεὸς
 τῷ Μωϋσῆ προσέειπε ποιῆσαι ἐν τῷ ναῶ τὰ
 γλυπτά. κἀγὼ τῶν λέγω. ἀλλ' ὁ Σολομὼν ἐκεί-
 θεσ ὀδηγηθεῖς κ' πλείονα ἐν τῷ ναῶ κατασκευ-
 σασ, ἄπερ εἰς ὁ Θεὸς αὐτῶ προσέειπε, ἴδε ἡ
 σκηνὴ τῶ μαρτυρίου ἔχει, ὅτι ὁ ναὸς ὁ Ἰερουσα-
 λὴ Θεῷ ὄσιαι. κ' ἡ κατηνώθη ἐν τῷ Σολο-
 μῶν. εἰς δεξῆν γὰρ Θεῷ μορφῆς κατασκευασ-
 ῶσπερ κ' ἡμῖς. εἴχης δὲ σὺ ὡ Ἰουδαία ἐπὶ
 τινα εἰς μνημῆν κ' δεξῆν Θεῷ, τῶν ράβδων Μω-
 σῆως, τῶν θιοπέκτων πλακῆς, τῶν ἀφλεκτων βί-
 βων, τῶν ξηροδρον πύθων, τῶν μαυροφύρον γάμ-
 πων, τῶν χιρῶν, τῶ θυσιασθῆσον, τῶ θουνομον
 πέτυλον, τῶ θεοδῆλον ἐφῶν, τῶν θιοσκέλων σχη-
 λῶ. εἴδε κ' σὺ ὄσιων ἰσχυρεῖς ἰσχυρεῖς προσ-
 κυνοῦν, κ' ἐπικαλομῆ. τὸν ἐπὶ ταῖων Θεῶν,
 κ' αὐτῶ ἐμνημόνας διὰ τῶ μικρῶν ταῖων εἰκόνων
 κ' τύπων, κ' μὴ τὸν μόχον ἐ τῶς μίας κατε-
 χεῖς ὑπὲρ τῶς θιοπέκτη πλακῆς. εἴδε κ' τὸ ἄγιον
 χρυσῶν θυσιασθῆσον ἰσοθέας κ' σὺ, καὶ μὴ τῶς
 δαμάλις τῶς Σαμαρείας. εἴδε κ' τῶν βλασφημα-
 σαι ράβδων, κ' μὴ τῶν Ἀσάρτην ἐρημώσαντων
 τῶν πύθων. εἴδε τῶν ὀμβρέθων πύθων πύθων
 κ' μὴ Βαβὴλ τὸν Θεῶν σου. ἀλλὰ διὰ τῶν αὐτῶ
 πάντα ἡ προσκυνοῦντες ὁ πάλαι Ἰσραὴλ, ἰσπερὶ ἐκ
 ἡγάπησας τὸν Θεῶν ἔξ ὅλης τῶς καρδίας σου· ὁ
 γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἑαυτῶ φίλον, ἡ βασιλεία, κ'
 μάλιστ' ἀφρογῆτην, κᾶν υἱὸν αὐτοῦ θιασῆται, κᾶν
 ράβδων, κᾶν θρόνον, κᾶν σέφανον, κᾶν οἶκον, κᾶν
 δάλλον, κρατεῖ, ἀσπαζέται, ἐ πῶμα διὰ τῶν τῶν
 ἀφρογῆτην, κ' μάλιστ' τὸν Θεῶν. ὅταν ἂν ἴδης Χρι-
 στιανὸς προσκυνοῦντες Ἰὸν σαυρῶν, γινώθε ὅτι τῶ
 σαυρῶνδετε Χερσὺ ἡμῶν προσκυνοῦντες προσάγουσι
 κ' ὡ τῷ ξύλῳ. ἐπεὶ εἰ τῶν φῶσιν Ἰὸ ξύλῳ ἰσο-
 θεον, παρῶς ἂν ἐ τῶ δαῦδρα κ' τῶ ἄλλῃ προσ-
 κυνοῦν,

Item 2.

ANNO CHRISTI 325.

κίνας, ὡς περ κὶ εὐκοπὴ ὁ Ἰσραὴλ προσκύνει τὸ
 πῦρ, λίθον τῷ δασύρῳ κὶ τῷ ξύλῳ· σίμου ἢ
 Οἰός· κὶ σίμου ἰσθῆτας· πάλιν δὲ οὐχ ὡς λί-
 θοῖς ἡμῶν τῷ σαυρῷ, οὐδὲ πῖς μορφαῖς Ἰσ-
 ραὴλ· οἱ ἡμῶν εἰσι· ἢ γάρ εἰσι οἱ ἡμῶν,
 ἀλλ' ἀνομήματα εἰκόνες Χριστοῦ κὶ Ἰσθ' ἁγίων αὐτῶ,
 ἁπλοῦς ἀνακτισθῆναι, κὶ τιμῆ, κὶ ἀσπίσκαι ἐκκλη-
 σίων ἀποκρίματα κὶ ἀποσκηνώματα· ὁ γὰρ τιμῶν
 τῶν μάρτυρα, τῶν Θεῶν τιμῶν· κὶ ὁ τῷ μητρὶ αὐτῶ
 ἀποσκηνῶν, αὐτῶ τῷ τιμῶν ἀποσκηνῶν· κὶ ὁ τῶν
 ἀποστολῶν τιμῶν, τῶν ἀποστολῶν τιμῶν· εἰδὲ καὶ
 σὺ Μωσαϊκῶν εἰκόνες ἐποικίας κὶ ἀποφθικαῖς, καὶ
 καὶ ἰακώβ ἡμίρας δὲ αὐτῶ ἀποσκηνῶν τῷ Θεῷ
 κὶ διστοπῆ αὐτῶ, κὶ μὴ τῷ εἰκόνι τῷ Χριστῷ Να-
 βουχοδοσόρ· κὶ τῶς ἐκ ἀρχαῖα καὶ ἰμὺ κινέμι-
 ρῶ, κὶ κατεπαυροῖμῶ· καπὶ Ἰσθ' εἰκόνων κὶ τῶ
 σαυρῷ ἰσραὴλ, εἰ Ἀβραὰμ τῶς εἰδωλολατρίας
 ἀποσκηνῶσεν, εἰ Μωσῆς τῶν Ἰσθ' εἰδωλολα-
 τῶν ἀποσκηνῶσεν, κὶ Ἰακώβ τῶν Φαρισαῶν, καὶ
 Δαυιδ τῶν Ναβουχοδοσόρ, εἰ ἔτι ἀποφθικῆ κὶ
 δίστοπῆ ὄντες, διακτικῆς ἀποσκηνῶν αὐ-
 τῶς ἰσθ' τῶν ἰσθ' εἰδωλολατρίας ἔστιν, ἰμὺ κατε-
 παυρῶ ἀποσκηνῶντος σαυρῶ κὶ χαρακῆσθῆναι ἁγίων,
 ἔξῳν μὲν ἀγαθὰ παρὰ Θεοῦ δὲ αὐτῶ κομιζομαι;
 ὁ γὰρ τῶν βασιλεία φερέμῶ, ἐκ ἀπῆλκει τῶν
 υἱῶν αὐτῶ· κὶ ὁ Θεῶν φοβέμῶ, τιμῶ πάντες
 κὶ σίβη κὶ ἀποσκηνῶ ὡς υἱὸν Θεοῦ Χριστῶν τῶν
 Θεῶν ἡμῶν, κὶ τῶν τύποι τῶ σαυρῶ αὐτῶ, κὶ τῶς
 χαρακῆσθῆναι ἁγίων αὐτῶ· ὅτι αὐτῶ σπῆται
 δοξῆ σαυρῶ τῶ σαυρῶ κὶ τῶ ἁγίῳ πιδματι, τῶν
 κὶ αὐτῶ κὶ ἔς τῶς αἰῶνας Ἰσθ' αἰῶνων· ἀμῶν.

Κωνσταντῖνῶ ἐπίσκοπῶ Κωνσταντίας τῆς Κί-
 πρου εἶπεν· ἔτι ὁ ἀναγνωθεὶς πατῆρ Ἐμῶν Ἰσθ'
 πῶλων τῆς Κύπρου ἱεροσπεπῶς διέπριψα· κὶ πολ-
 λα ἰσθ' κὶ παρηγεμῶς λόγος αὐτῶ ἰσθ' μῶν,
 μεθ' ὧν κὶ εἰς τῶν μετῆμορῶσιν τῶ σαυρῶ ἡ-
 μῶν· σωτηρῆσθαι δὲ κὶ τῶν βίων τῶ ἁγίῳ Ἰωάν-
 νῳ ἀρχιεπισκοπῶ Ἀλεξανδρίας τῶ Ἐλεθμονῶ·
 εἰ μῶν κὶ τῶ ὄσις Συμεῶν τῶ σαυρῶ, κὶ ἰσθ' ἰ-
 πῶ· κὶ Ἐμῶ πῶσι πῶς λόγος αὐτῶ ὀρθόδοξῶ·
 γνωρίζεται· ἡμαρξὲ δὲ κατὰ ἰσθ' χρόνος Μαυρι-
 κῶ Ἰσθ' βασιλείας.

Ἰωάννης ὁ Θεοφιλέσαστῶ πρεσβύτερῶ κὶ πε-
 ποτηρητῆς τῶ ἀποστολῶ Ἰσθ' τῆς ἀνατολῆς εἶ-
 πεν· ἔτι δὲ πῶτα ὡς ἔχει πρὸς δόξαντῶ προση-
 μῶν πατρῶς, εὐδῆλοι· οἱ γὰρ ποποτηρητοῖ Ἰσθ'
 γιωπῆσθαι πῶτα προσημῶσθαι τῶ αὐτῶ βιβλῶν τῶ
 ἁγίῳ συνόδῳ· κὶ μάλα ὅτι πλατυτέρως ἀπείδει-
 ξι τῶ Ἰσθ' ἱερῶν εἰκόνων ἀποδοχῆ καὶ προσκύ-
 μῶσθιν.

Ἐτι Ἰωάννης ὁ Θεοφιλέσαστῶ πρεσβύτερῶ κὶ
 ποποτηρητῆς τῶ ἀποστολῶ Ἰσθ' τῆς ἀνατολῆς,
 ἐπίδειξας τῶ ἁγίῳ συνόδῳ εἶπε· τὸ βιβλίον τῶτο,
 τί μοι πατῆρ, Ἐμῶ τῶ βασιλίδι πόλες εὐρηκα πα-
 φα τῶ κυρῶ Πρακοσῶν τῶ σιλδοταρίῳ· Ἐ δρῶν
 αὐτῶ, λίαν ἰσθ' κὶ ἐπεδῆ τῶ ἰσον αὐτῶ ἰσθ' μῶν
 Ἐ τῶ ἀνατολῆ ἀπαράλλακτων· διδάσκει δὲ Ἐ αὐ-
 τῶ ὁ μακάριος Ἀναστάσιος περὶ Ἰσθ' ἀποσκηνῶ-
 σῶς· κὶ εἰ κελθεῖ ἢ ἁγία σύνοδος, ἀναγνωθῆτω.

Ἡ αἰτία συνόδῶ εἶπε· ἀναγνωθῆτω.
 Καὶ λαβῶν Στέφανῶ ὁ ἀλαβῆσαστῶ μονα-
 χῶ· ἀνῆγνω.

Atum non sic dicimus cruci, neque figu-
 nis sanctorum : Dii nostri estis : non e-
 nim sunt dii nostri, sed similitudines &
 imagines Christi & sanctorum ejus, ad
 recordationem & honorem, & decorem ec-
 clesiarum propositæ ac adorandæ. Qui e-
 nim honorat martyrem, Deum honorat :
 & qui matrem ejus adorat, ipsi honori-
 ficientiam exhibet. Et qui apostolum ho-
 norat, illum qui misit, honorat. Uti-
 nam & tu Mosaicas iconas faceres, &
 propheticas, atque per singulos dies in
 eis adorares Dominum & Deum ipsorum,
 & non imaginem auream Nabuchodonoso-
 r. Et quomodo non confunderis con-
 tra me commotus, & elevatus super ima-
 ginibus, & cruci calumniam inferens? Si
 Abraham idololatrias adoravit, & Moses
 Iethro idololatriam, & Jacob Pharaonem,
 & Daniel Nabuchodonosor: si illi cum es-
 sent prophete ac iusti, propter quedam
 beneficia adorabant eos super terram ido-
 lolatras existentes; in me essetis adora-
 rantem crucem & characteres sanctorum,
 ex quibus deus millia bona a Deo per
 eos percipio? Qui enim regem timuerit,
 non inhonorat filium ejus. Et qui
 Deum timet, honorat utique, & colit,
 ac adorat ut Filium Dei Christum Do-
 minum nostrum, & figuram crucis ejus
 & characteres sanctorum ejus. Quia ipsum
 decet gloria cum Patre ac Spiritu sancto,
 nunc & semper, & in sæcula sæculorum.
 Amen.

Constantinus sanctissimus episcopus Con-
 stantiae Cyprî dixit: Hic qui lectus est pa-
 ter, in una urbium Cyprî decore sacratissi-
 mo claruit: & multa præconia, & festivos
 sermones ejus habemus, cum quibus est et-
 iam sermo ejus in transfigurationem Salva-
 toris nostri. Conteripsit autem & vitam S.
 Joannis archiepiscopi Alexandriae cognomen-
 to Elemonis, id est, misericordis: quin &
 S. Symeonis simplicis, & alia quedam: at-
 que in omnibus sermonibus suis orthodoxis
 cernitur. Floruit autem temporibus Mauri-
 cii imperatoris.

Joannes Deo amabilis presbyter & vica-
 rius apostolicæ sedis orientis, dixit: Quis
 vero hæc ita se habent ad gloriam præ-
 didi patris, manifestum est. Vicarii quip-
 pe sanctissimi papæ attulerunt ejus librum
 sanctæ synodo; & maxime, quia laus de-
 monstravit sacratum imaginum receptio-
 nem.

Item Joannes Deo amabilis presbyter &
 vicarius apostolici throni orientis, librum
 ostendens synodo, dixit: Librum istum,
 honorabiles patres, in regia urbe reperti
 sunt dominum Procopium silentiarium; &
 invento valde gavisus sum, quoniam exem-
 plar ejus habemus in oriente simillimum.
 Docet autem in eo beatus Anastasius de di-
 versa adoratione: & si jubet sancta syno-
 dus, legatur.

Sancta synodus dixit: Legatur.
 Et accipiens Stephanus reverendissimus
 monachus.

ACT. IV

Inc. 75. hic 7. poleos. Antioch. fut ep. pu. cu. pa. Grop. tæpe an. ter keri. & inter. quod. suum. storali. interpre. fuerit. perior. tolerit. mlant.

ACTIO IV. Sancti Anastasi episcopi Theopoleos epistola ad quemdam scholasticum, per quam respondit ei ad illatam sibi ab eo aporiam; cuius initium est.

ACTIO IV. In eodem tenetur: Aporia est loopia, confusio, defectio, solutio, reverentia, turbatio & error, ut priores ostendunt interpres. Dist. 6. Anst. 4.

Si tantum interroganti sapientiam sapientia reputabitur. Et post aliqua: Et nemo offendatur adorationis significatione. Adoramus enim homines & angelos sanctos, non tamen servimus illis. Dominum enim, inquit Moyses, Deum tuum adorabis, & illi soli servies: & vide quomodo in eo quidem quod dixit, servies, praeponit, soli: In eo vero quod ait, adorabis, nequaquam: itaque adorare quidem licet; honoris quippe indicium est adoratio: servire autem nequaquam; ergo nec orare. Haec quidem dicit aliquis interrim ad primum. Secundus autem multorum opinionibus subicitur, nondum interiorum percepta lectionis peritia.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Videamus de adoratione quid dicat pater.

Sancta synodus dixit: Diversitatem adorationis ostendit. Dixit enim, quia Dominum Deum tuum adorabis, & ipse soli servies. In hoc quod dixit, servies, posuit, solum: in adoratione vero, nusquam: porro, pseudo-syllogus ille hunc locum in suam accepit quasi justificationem. Evidens tamen est, quod impie hoc assumpserit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed vide, qualiter sanctissimus pater id interpretetur. Quod autem in medio posuit, valde nos omnes & eos qui contentiosius advertuntur, ad imaginum receptionem ac adorationem deducit. Honoris quippe est in adorationem adoratio. Cuncti ergo, qui sacras imagines se profitentur honorare, & adorationem recusant, convincuntur a sancto patre, quod in hypocrisis hoc dicant. Re enim vera qui adorationem non suscipiunt, quod est honoris indicium, contrarium noscuntur facere, id est, inhonorare.

Leo sanctissimus episcopus Phociae dixit: Opportunum est propheticè dicere: Convertisti planctum meum in gaudium mihi: confidit faciem meam, & praecinxisti me latitia. Converterunt enim divinae scripturae intellectus nostros ab omni impietate, & repleverunt nos divina scientia & disciplina.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri librum tradidit sancti Anastasii episcopi Theopoleos: quem susceptum Stephanus diaconus & notarius legit.

Sancti patris nostri Anastasii ad Symeon episcopum Bostrae, sermo de sabbato; cuius initium est.

Si patres oportet, secundum quod dictum est, & sciti ipse sciteris, interrogare, nec non & seniores. Et post pauca: Sicut enim dum diligitur imperator, imago eius pro ipso adoratur: cum vero iam praesens fuerit, superfluum est deserto primitivo adorare imaginem. Ergo omnia adorator, eo quod praesto sit is propter quem adoratur,

Tu agius Anatasii episcopi Theopoleos epistola ad quemdam scholasticum, per quam respondit ei ad illatam sibi ab eo aporiam; cuius initium est.

ANNO CHRISTI 781.

Ei tamen interroganti sapientiam sapientia reputabitur. Et post aliqua: Et nemo offendatur adorationis significatione. Adoramus enim homines & angelos sanctos, non tamen servimus illis. Dominum enim, inquit Moyses, Deum tuum adorabis, & illi soli servies: & vide quomodo in eo quidem quod dixit, servies, praeponit, soli: In eo vero quod ait, adorabis, nequaquam: itaque adorare quidem licet; honoris quippe indicium est adoratio: servire autem nequaquam; ergo nec orare. Haec quidem dicit aliquis interrim ad primum. Secundus autem multorum opinionibus subicitur, nondum interiorum percepta lectionis peritia.

Tarasius: o agnostus patrem archiepiscopi. idem enim peritiam adorationis quid dicat pater.

Hic agius synodus: dicit. diversitatem adorationis ostendit. dixit enim, quia dominum deum tuum adorabis, & ipse soli servies. in hoc quod dixit, servies, posuit, solum: in adoratione vero, nusquam: porro, pseudo-syllogus ille hunc locum in suam accepit quasi justificationem. evidens tamen est, quod impie hoc assumpserit.

Tarasius: o agnostus patrem archiepiscopi. idem enim peritiam adorationis quid dicat pater. Tarasius: o agnostus patrem archiepiscopi. idem enim peritiam adorationis quid dicat pater. Tarasius: o agnostus patrem archiepiscopi. idem enim peritiam adorationis quid dicat pater.

Leo sanctissimus episcopus Phociae dixit: Opportunum est propheticè dicere: Convertisti planctum meum in gaudium mihi: confidit faciem meam, & praecinxisti me latitia. Converterunt enim divinae scripturae intellectus nostros ab omni impietate, & repleverunt nos divina scientia & disciplina.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri librum tradidit sancti Anastasii episcopi Theopoleos: quem susceptum Stephanus diaconus & notarius legit.

Si patres oportet, secundum quod dictum est, & sciti ipse sciteris, interrogare, nec non & seniores. Et post pauca: Sicut enim dum diligitur imperator, imago eius pro ipso adoratur: cum vero iam praesens fuerit, superfluum est deserto primitivo adorare imaginem. Ergo omnia adorator, eo quod praesto sit is propter quem adoratur,

ANNO CHRISTI 781.

ANNO CHRISTI 325

ACTIO IV

ὅσα πὲρ παρούσαι τῶν, δι' ὧν ἀποσκαιώθηται, ἀτιμά-
 ζονται αὐτῶν εἶδη. καὶ μετ' ἄλλῃα· ὡς περ ὁ παροι-
 νῶν εἰσὶν βασιλεὺς, ἱμνωῖαν δικαίαν ὑφίσταται,
 ὡς αὐτὸν ἡμεῖς βασιλεὺς ἀτιμάσας· καί ται τῆς ἐ-
 κέν· ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ὄψεως, ἢ ζῆλον καὶ χροῖματι κη-
 ρῶν μιμνήσκον καὶ κραιβάριον. τῶν αὐτῶν ἔργον ὁ τὸν
 τύπον τὸ δὲ τῆς ἀτιμάζων, οἷς αὐτῶν ἐκείνου, ὃ
 ὁ ἴπ· ἐστὶ, ἀναφέρει τῶν ὕβριν.

Ἰωάννης ὁ Ἀλαβείατος μοναχός, ἀρεστέρος
 καὶ πεπονημένος τῆς ἀκατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· πα-
 ρίστησε ὁ πατήρ, ὡς μὴ παρόντος βασιλεὺς ἢ
 εἰκὼν αὐτῶν τιμάται, ὃ μὴ παρόντος ἀτιμάζε-
 ται. ὅτε καὶ ἀρτίως τῷ δεσπότῃ τῆς ὄλης Γ' οὐοῦ
 Χερσὺ ἀΐθης ἡμῶν μὴ παρόντος· ἀΐθης γὰρ
 ἐστὶ τῆς τῆς σαρκὸς ἡμῶν ὀφθαλμοῖς, ὡς δὲ Θεὸς
 πάντων πατέρι· τιμῶν ἡμῶν αὐτῶν εἰκόνα, καθὼς
 ἐστὶ τῷ βασιλεὺς ὁ πατήρ ὑπερέτατος.

Γρηγόριος ὁ Ἀλαβείατος μοναχός καὶ ἡγού-
 μενος τῆς Ὁρμίδου, ἀρεστέρος βίβλου
 τῷ ἁγίῳ Σωφρονίῳ· ἡμῶν λαβὼν Σίφρατος ὁ Ἀλα-
 βείατος μοναχός ἀνέγνω.

Τῷ ὅσις πατέρι ἡμῶν Σωφρονίῳ ἀρχιεπισκόπου
 Ἱεροσολύμων ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν
 Κύρον καὶ Ἰωάννην.

Ἄλλοι μὲν ἄλλως τὴν ἁγίαν τιμῶσιν, πο-
 λυμῶς αὐτῶν τῶν δαρείων θεμιτῶν, καὶ τῶν
 ἀρεστέων πολυτέλειαν κερύττωσι· οἱ μὲν τῶν ὑ-
 ψηλῶν ἀνακλήματι, οἱ δὲ τοικίῳ μαρμάρων κοσ-
 μήσει· ἄλλοι χρυσαυτῶν ψαλίδων συνθέσει·
 ἔπειτα φαίδρας ζωγραφῶν τεχνίματι καὶ χρυσοῖς·
 ἄλλοι καὶ ἀργυροῖς ἀνακλήματι· ἔπειτα δὲ τῶν ἐκ
 σπυδαίων καὶ βομβικῶν ὑφασμάτων· καὶ ἀπαξιαδῶν
 ἀπαντες ἐπὶ τῶν τῆς μαρτυρίας ἡμῶν ἀμύθητου
 ὡς ἱερατικῆς ἀπορίας ἔχει καὶ βελήτης· ἔ-
 ἀλλήλους δὲ τῶν τῶν ἰσχυρῶν ὀφειδῶν, τῶν ἀπὸ
 τῶν ἁγίων εἶναι αὐτῶν τῶν τῶν ἐκείνων, καὶ
 καὶ κομιδῶν ἀντὶ μὲν τῆς ὀφειδῆς τῶν ἀμάρταν.
 ἀντὶ δὲ τῆς ἀποσκαιώσεως τῶν πλεονεξίας ἔχοντα.
 τῶν τῶν γὰρ αὐτῶν οἱ θεοσεβῆται τῶν ἱερατικῶν ἀμεί-
 βῶναι τῶν δαρείων εἰδῶσιν.

Ἐκ τῆς αὐτῆς συγγραφῆς τῷ αὐτῷ πατέρι, τῆς
 αὐτῆς ἁγίας θαύμα· ὃ ἢ ἡ ἀρχή.

Ἀλεξάνδρειαν Αἴγυπτον καὶ Λιβύην αἰὶν μνη-
 στέον. καὶ μετ' ἑτέρα. ἰδόντες δὲ εἰς κώπτην
 τελευτῶν, τῶν μὲν εἶδει φαεινὸν καὶ ὑπερλαμπρῶν,
 τῶν δὲ εἶδει τῆς ἁγίων αὐτῶν ἰσχυρῶν· καὶ εἰ-
 σω τότε ἡρώδης, μεγάλῳ εἰκόνα ἑθνομασίας
 ἐβλίπτων, μετὸν μὲν τῶν δεσποτῶν Χερσὺν γι-
 γραμμένην χροῖματι ἔχουσαν, Χερσὺ δὲ ἡμῶν
 τῆς δεσποτῶν ἡμῶν τῶν ὀφειδῶν καὶ ἀειπαρθε-
 νοῦ Μαριάμ Κωνίνας, καὶ ἐκ δεξιῶν Ἰωάννην τὸν
 βαπτιστῆν αὐτῶν τῶν ὀφειδῶν καὶ ἀειπαρθε-
 νοῦ Κίρκης καὶ Ἰωάννης οἱ μαρτυρες. οἱ ἀπὸ τῆς οἰ-
 κῆς ἰσχυρῶν, τῆς δεσποτῆς ἀποσκαιώσεως, τῶν

inhonorari eam oportet. Et post pauca: Si-
 cut enim qui contumeliam infert imagini
 imperatoris, pœnam justam perpetitur, ac
 si eidem imperatori contumelias irrogasset;
 quamquam imago nihil aliud sit quam li-
 gnum & colores ceræ commixti & temperati:
 eodem modo qui figuram alicujus inhono-
 rat, in eundem ipsum, cujus figura est,
 refert injuriam.

Joannes reverendissimus monachus, pres-
 byter & vicarius orientalium principum sa-
 cerdotum dixit: Ostendit pater, quod ab-
 sente imperatore imago ejus honoratur: alioquin
 inhonoratur. Ita & nunc domina-
 tore omnium Jesu Christo sensibilibiter no-
 bis absente (invisibilis est enim carnis no-
 stræ oculis, at vero sicut Deus ubique ad-
 est) ergo honoranda ejus imago est, quem-
 admodum & pater intellexit.

Gregorius reverendissimus monachus &
 hegumenus monasterii Hormidæ, obtulit
 librum S. Sophronii: quem accipiens Ste-
 phanus reverendissimus monachus legit.

Sancti patris nostri Sophronii archiepiscopi
 Hierosolymorum laus in sanctos Cyrum
 & Joannem.

Alii quidem aliter sanctos honorificent,
 multifarie dona eorum divulgantes, & be-
 neficia multimode prædicantes: alii quidem
 templorum excellorum erectionibus, alii ve-
 ro variorum marmorum ornamentis, alii
 autem deauratorum multivorum compositioni-
 bus: alii splendidis pictorum artificibus, &
 aureis: alii etiam argenteis monumentis:
 porro alii sericis & bombyciniis texturis:
 & ut semel absolute dicamus, omnes in
 honorem martyrum satagunt, ut unicuique
 facultas & voluntas suppeditat: & invicem
 in his vincere gestiant, circa sanctos uni-
 tum affectum demonstrantes & exhibentes,
 pro corruptibilibus quidem immarcescibilibus,
 & pro temporalibus terminum non habentibus
 præstolantes. Talibus enim suos amato-
 res egregii recompenlare consueverunt.

Ex eadem conscriptione ejusdem patris de san-
 ctorum eorumdem miraculo; cujus
 initium est.

Alexandriam Ægypti & Lybie audio me-
 tropolim. Et post alia: Venientes ergo ad
 templum quoddam perfectum, specie quidem
 terribile & præclarum, altitudine vero
 ad caelum ipsum pertingens: quod intrantes
 maximam imaginem & admirabilem videba-
 mus, in medio quidem Dominum Christum
 pictum coloribus habentem, Christi autem
 matrem & dominam nostram Dei genitri-
 cem & semper virginem Mariam sinistror-
 sum, & dextrorsum Joannem Baptistam & Ier-
 precursorem ejusdem Salvatoris, qui ex u-
 tero eum exultationibus prænuñciavit (nam
 & loquens, cum esset intus, non audieba-
 tur) & quidam ex apostolorum & prophe-
 tarum glorioso choro, & martyrum cœtu:
 cum quibus & aderant ipsi Cyrus & Jo-
 annes martyres, qui ante imaginem stantes,
 Do-

Gr. N. B. H. men eo i. fente in boratur.

Vid. Heu- sichen, die so Mar- la vlt. S. Sophronii Bard.

bombaci.

cr. facta.

cr. facta. textio.

59 Domino procidebant genua incurvantes, & A
capita in pavementum ferentes, & pro ju-
ACTIO IV.
venis medela intercedentes. Et post alia:
Et ad imaginem terro venientes, premis-
sis modis utebantur & verbis. Et cum bo-
ra multa deprecarentur, & deorsum jacen-
tes, jube Domino, tantum clamarent:
Christus miseratus, ut revera misericors,
annuit: & date ei, per imaginem satus
est: & de humo exurgentes martyres, pri-
mo quidem gratias agebant Christo Deo
nostro, qui eorumdem deprecationem ex-
audierat: deinde gaudentes & tripudiantes,
ecce, ajunt, nobis donavit gratiam Deus.
Ingrederet itaque Alexandriam, & in magno
Tetrapylo jejunus dormi: & modico olei
de candela, quae sursum ante imaginem
Salvatoris ardet, accepto in ampulla par-
va, rursus jejunus ad ista perveniens, et-
iam hoc pedibus unctis, donum sanitatis
habebis. Et post alia: Ipse autem surgens
& ad sanctorum pervenit templum: ubi sicut
jussus fuerat, manus & pedes unxit: & con-
tinuo languorem deposuit, & incolumitatem
recepit.

• s. iohes
• anst nobis
• melior mihi

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit:
Omnia recipienda esse fateretur, & pictorum
& reliquarum artium monumenta, ad deco-
rem sacrarum domorum.
Thomas reverendissimus monachus, pres-
byter ac vicarius orientalium principum sa-
cerdotum, dixit: Hæc imago, honorabiles
patres, Alexandria in Tetrapylo stat ut
que nunc, & diversas infirmitates curat.

• addit Ana-
stasius
• quos alios in
• inf. Juliano:
• ad edificium
• quædam par-
• tes (cor. or-
• dinis, por-
• tas) habens.

Sancta synodus dixit: Gloria Deo, qui
etiam per sacras imagines miracula perficit.
Eustathius reverendissimus monachus,
presbyter & abbas monasterii Maximini,
dixit: Et ego, sancti patres, librum sero-
eiusdem patris, conscriptionis habentem vi-
tas multorum sanctorum virorum, & sicut
placuerit cœtui vestro.
Sancta synodus dixit: Legatur.
Et accipiens Stephanus monachus legit.

Eiusdem patris nostri Sophronii ex libro
Prælo.

Dicebat abbas Theodorus Eliota, quia
quidam inclusus erat in monte olivarum,
valde certator. Impugnabat autem eum da-
mon fornicationis. Quadam ergo die cum
immineret ei vehementer, cepit senex la-
mentari, & dicere demonio: Usquequo
non parcis mihi? recede jam a me, conse-
nuisti mihi. Apparet ei demon visibiler,
dicens: Jura mihi, quod nemini dicas,
quod didurus sum tibi; & ultra te non
impugnabo. Et juravit ei senex, quod per-
eum qui in altissimis habitat, nemini di-
catur, quæ mihi dixeris. Tunc dicit ei da-
mon: Ne adores hanc imaginem, & te
amplius non impugnabo. Habebat autem
imago effigiem dominam nostram sanctam
Mariam Dei genitricem, portantem Domi-
num nostrum Jesum Christum. Dicit in-
clusus demonio: Sine ut mecum tractem.

γόνια κέκλιπτοντες, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκ ἰσο-
φορῆτος, καὶ περὶ τῆς τῆς ἑραπειῆς ἀποσβέ-
σσης. καὶ μετ' ἴτερα. καὶ ἀπὸς τῆς εἰκόνα τοῦ τε-
τρὰπυλου, τοῖς ἀπολαύσι ἔτοιμος ἔχοντα ἑ-
ρῆμασι. καὶ οἱ ὄραν πολλὰ ἰδεῖσθαι, καὶ κατὰ
κρίματι, οἱ πολλοὶ δὲσπον, μὴ ἀνίρα-
ζω. ὁ Χριστὸς ἐπαγγελλόμενος, οἱ οἰκτιρῶν ἰσ-
χῆσι. καὶ δότι αὐτῶ ἀπὸ τῆς εἰκόνα, ἰσθί-
ζαντο. καὶ χαμῶδες ἀσάπτες οἱ μάρτυρες, ἀπὸ
τοῦ μὴ ἀγαθῶν Χριστῶ τῶ Θεῷ ἡμῶν, οἱ τῆς
δουλοῦ αὐτῶ ἰσχυροῦσι. ἵστασι δὲ χαίροντες καὶ
Γεννηθῆσαι, ἰδὲ, φασί, ὅτι πρὸς ἐμὶ τῶν χροῶν ὁ
Θεὸς ἰσχυροῦσι. εἰσέλθῃ γὰρ εἰς Ἀλεξάνδρειαν,
καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Τετραπύλῳ τῆς αἰῶν προ-
καὶ μὴ τῶ τῆς καθέλης ἰσχυρῶ, λαθὼν εἰς
τῆς τοῦ στυλοῦ εἰκόνα ἀπαμάρτια, λαθὼν εἰς
λακωνῶν, πάλιν ἔγχετο τὸ ἐσθίον καταλαβῆ-
καὶ τῆς τοῦ ποδῶ ἀναμάρτια, τῆς ἰσχυρῶ ἰ-
σχυρῶ τῆ δαίμονα. καὶ μετ' ἴτερα. ὡς δὲ ἀνασας
μὴ τῶ καμῶσι τῆς καθέλης λαμβάνῃ τὸ ἴσχυον,
πρὸς τὸ τῶ εἰκόνα ἔρχεται τῆς. ὡς δὲ γε-
νηθῆσαι, οἱ ἰσχυροῦσι, τῆς χροῶν καὶ τῆς πό-
δας ἀναμάρτια. ἑ παραχρημα τῶ τῶσ ἀπίστω,
καὶ τῶ τῶσ ἀπίστω.

ANNO CHRISTI 1171

Tarasius ὁ ἀγιώτατος κατεμάρχησθε εἰπε· παρ-
τι τὰ ἀποδοχοῦμενα λίγει, καὶ τὰ τῶ ζωγράφου
καὶ τῶ λακωνῶν τῶν ἀναμάρτια πρὸς ἑρπίστου
τῶ ἱερῶν εἰκῶν.
Θεμῆς ὁ κλαβίσατος μοναχὸς καὶ πρεσβύτε-
ρος καὶ τοποτηρητὴς τῆς ἀνατολῆς εἰπε· ὡς τῆ
εἰκῶν, τίμωι πατρί, ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ἐν τῇ Τε-
τραπύλῳ εἰσὼκα ὄπαρχε ἰσὸς τῶ καὶ, καὶ παρῶσι
νόσος ἐξήσται.
Ἡ ἀγία συνόδος εἰπε· δόξα σοι τῷ Θεῷ καὶ δια
τῶ ἱερῶν εἰκῶν θαυματουργίας ἰσχυροῦσι.
Εὐστάθιος ὁ κλαβίσατος μοναχὸς πρεσβύτερος
καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς Μαξιμίνου εἰπε· κρῆσι ἄ-
ἴστω πατρί, βίβλου ἰσχυροῦσι τῶ αὐτῶ πατρός,
συγγραφήν περὶ χροῶν εἰς πολλῶν ἀνδρῶν. καὶ
ὡς παρῶσι τῶ ἡμῶν ἐμάρχησθε.
Ἡ ἀγία συνόδος εἰπε· ἀπαγγελλόμενος.
D Καὶ λαθὼν Στεφάνος ὁ κλαβίσατος μοναχὸς
ἀνέγνω.

Τὸ ἐν ἀγίῳ πατρός ἡμῶν Σωφρονίου ἐκ τοῦ
λακωνῶν.

Ἐλεγε ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Αἰλιώτης, ὅτι
ὡς τῆς ἰσχυρῶ εἰς τὸ ὄρα τῶ ἰσχυρῶν, ἀγαθῶ-
ς καὶ πῶν. ἰσχυροῦσι δὲ αὐτῶ ὁ δαίμων τῆς πορ-
νείας. ἐν μὴ δὲ οἱ εἰσέπει αὐτῶ σφοδρῶς, ἠρ-
ζαντο ὁ γέρων ἀποδύσασθαι, καὶ λίγει τῶ δαίμονα.
ἰσὸς ὡς πῶ ἐσθίον μου; ἀπὸτα λαθὼν ἐπ' ἐμῶ,
ὡς σὺ πῶ ἐσθίον μου. φαίνεται αὐτῶ ὁ δαίμων ἐφ-
εσθίον μου, λίγει· ὡς σὺ μου, ἐπὶ ἰσχυρῶ λί-
γας, ὁ μὴ λῆγει σοι. καὶ εἰσέπει πολλῶν.
καὶ ὡς σὺ αὐτῶ ὁ γέρων, ἐπὶ μὴ τῶ ἐσθίονα
καὶ πῶς ἰσχυρῶς ἐκ εἰσὼ τῶ, ἀπὸ λίγει μου.
ἐν τῶ λίγει αὐτῶ ὁ δαίμων. μὴ προσκλήσασθαι
τῶ εἰκόνα, καὶ ἐκ εἰσέπει πολλῶν. εἰγε δὲ ἐκτί-
μα ἡ εἰκόνα τῶ δίσκου αὐτῶ τῶ ἀγίῳ Μαριῶν
καὶ Θεοτόκῳ βασιλεύσαν τῶν ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστῶν. λίγει ὁ ἰσχυρῶς τῶ δαίμονα. ὡς σὺ
ἐμῶ.

ANNO CHRISTI 325.

ACT IV

ἴσμεν. τῷ δὲ ἐκείνῳ δηλοῦν τῷ ἀββᾷ Θεόδωρῳ ἃ
 τῷ Αἰλιῶντι αὐτῷ τότε ἐν τῇ λαίρῃ Φαρωῶν. καὶ
 ἄλλοι, ἔδωκεν αὐτῷ πάντα. ὁ δὲ γέροντι λέγει
 τῷ ἱερατικῷ ὅπως ὁβελὸν ἐπαίχθη, ὅτι ὁμο-
 σασ τῷ δαίμονι. πάλιν καλῶς ἐποίησας ἐξουσίαν.
 συμφέρον δὲ σοὶ μὴ καταλιπεῖν εἰς τὴν πόλιν τῶν
 Νικαίων, εἰς ὃ μὴ εἰσέλθῃς, ἢ ἵνα ἀρτίστῃ
 τὸ προσκυνοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐπὶ Θεῶν Ἰησοῦν
 Χριστὸν μὲν τῆς ἰδίας αὐτῷ ματρὸς ἐν εἰκόνι.
 γεγραμμένη ἐν αὐτῷ ἐξ ὁμοιωμάτων ἐπίσει λόγους,
 ἀπέλθου ἕως τοῦ ἰδίου αὐτῷ τόκου· φαίνεται δὲ
 πάλιν ὁ δαίμων τῷ ἱερατικῷ, καὶ λέγει αὐτῷ,
 τί σοὶ κακώτερον; ἢ ὁμοσάσαι μοι, ὅτι ἰδὼν Λί-
 γωνα κακώτερον, ἢ ὁμοσάσαι μοι, ὅτι ἰδὼν Λί-
 γωνα κακώτερον, ἢ ἱερατικὸς ἔχει κερθῆσαι ἐν
 τῷ ἡμῶν τῆς κείνου. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἱερα-
 τικὸς, λέγων. ὅ,τι μὴ ὁμοσάσαι καὶ ὅτι ἐκείνου
 οἶδα. πλὴν τὸν ἐμὸν δεσπότην καὶ πατέρα ἱερα-
 τικῶν· οὗ δὲ οὐκ ἀκούω.

In crastinum autem nunciat hoc abbati
 Theodoro Eliota, qui tunc habitabat in
 laura Pharorum. Et venit, cui omnia in-
 dicavit. At vero senex dicit incluso: Sic
 abba illud es, ut demoni jurares? Ve-
 rumtamen bene fecisti hoc dicere. Expe-
 dit autem tibi potius, ut non dimittas in
 civitate ista lupanar, in quod non in-
 troeas, quam ut recuses adorare Domi-
 num & Deum nostrum Jesum Christum
 cum propria matre sua in imagine. Con-
 firmato ergo eo, & confortato multis for-
 monibus, abiit in proprium locum suum.
 Apparet itaque rursus demon incluso, &
 dixit ei: Quid est male senex? non jura-
 sti mihi, quod nemini diceres? & quomo-
 do cuncta dixisti ei qui venit ad te? Di-
 co tibi maligne senex, ut perjurus habes
 judicari in die judicii: Respondit ei inclu-
 sus, dicens: Quia juravi quidem, & jura-
 vi: & quis perjuravi, scio. Verumtamen
 minime Dominum & factorem perjuravi: te
 autem non audio.

Κωνσταντῖνος ὁ ἐπίσκοπος ἰστικῶν Κων-
 στατίας τῆς Κύπρου εἶπε. ὡς περ ὁράσκει χρυ-
 σοῦ, ὅπως εἰσὶν οἱ θεοφόροι ἡμεῖς πατέρες, συμ-
 φωνῶντες εἰς τὴν ἀποσκευασθῆναι τῶν ἱερῶν εἰκόνων.

Constantinus sanctissimus episcopus Con-
 stantim Cypri dixit. Quomodo aures auris
 monilia, ita sunt deseri patres nostri,
 concordantes in adoratione sacrarum imagi-
 num.

Ἰωάννης ὁ Κλαβίσιος ὁ μοναχὸς, ἀποστόλος
 καὶ ποιητὴς τῶν ἀνατολικῶν ἀρχαίων ἔπει. καὶ
 ἔπειρον σημαίνει ὁ λόγος. ἦν ταῦτος ἡμεῖς Σω-
 φρονίῳ, ὅτι συμφέρον ὁμοιωμάτων ἱερατικῶν, ἢ ὁ-
 λως φυλάξαι ὄρκον ἐπὶ τῷ καταλίσει σιπῆν εἰ-
 κόνων. τότε δὲ λέγοντες, ἐπειδή τινες σήμερον ἱε-
 ροποιεῖσθαι ὄρκον.

Joannes reverendissimus monachus, pres-
 byter & vicarius orientalium pontificum,
 dixit: Et aliud significat sermo patris no-
 stri Sophronii, quia expedit ei qui jura-
 vit, magis perjurare, quam omnino ser-
 vare jusjurandum in destructionem venerabi-
 lium imaginum. Hoc autem dicimus, quo-
 niam quidam hodie excusant se propter ju-
 ramentum.

Ταράσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος πατριάρχης εἶπε. ἰ-
 πεδή ἰγνώσκωσι τὴν ἀγαθότητα τῷ Θεῷ, ὅτι με-
 τανόησις ἀποδέχεται, τότε ὁμοσάσαι διατάξεται πα-
 τριάρχῃ τὴν ἀσπίθ ὄρκον. καὶ ταυτὸ οἱ ἐν τῷ αἰ-
 ρίσει ταύτῃ ὁμοιωτικῶν, εἰ μὴ ἄλλω ἀμαρτίαν
 ἢ πεποιθήσων, ἀλλ' αὐτῶν ἢ ἀσπίθ, καὶ
 ἢ ἔχουσι τι λέγον. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλοις ἀμαρτίας
 περιπίπτουσιν, ἀφελὼν τῷ Θεῷ ἐξελίξασθαι, ἐν
 ἐλευθερώσασιν περὶ τῆς ἀπίστως τῷ ἀδύμῳ ὄρκον.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit:
 Quoniam sciebat bonitatem Dei, quia pen-
 nitentes suscipit, ideo dissolvit transgredi
 impium juramentum. Et nunc qui in his-
 toria ista juraverunt, si quidem aliud pecca-
 tum non fecerunt, rationabilis eis est ex-
 cusatio, & non habent quod dicant: nam
 si in alia peccata incidunt, debent Deum
 placare, & obsecrare de remissione illiciti
 juramenti.

Θεόδωρος ὁ ἐπίσκοπος ἰστικῶν Σαβελιαν
 εἶπε. ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων Πέτρος ἠρτήσα-
 το, ἀλλὰ μετανόησας ἰδέχθη.

Theodorus sanctissimus episcopus Subrite-
 num dixit. Princeps apostolorum Petrus
 negavit, sed alia penitentia receptus est.

Ταράσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος πατριάρχης εἶπε. ὁ
 Ἡρώδης Κάρνητος, ἀλλ' ἀκούει. ὁ δὲ Πέτρος
 ἀρνησάμενος μὲν ὄρκον, εἶπε ἐξελίξασθαι ἀφ' ἑαυ-
 τῶν, ἰδέχθη. πᾶσαν γὰρ ἀμαρτίαν ὁ Θεὸς συγ-
 χωρεῖ, ἐάν τις ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς μετανόησῃ.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit:
 Herodes non perjuravit, sed periit: et ve-
 ro Petrus negavit cum juramento: deinde
 foras egressus & lacrymans, salvus factus
 est. Omne quippe peccatum benignus Deus
 ignoscit, si ex tota anima quis penitentiam
 gesserit.

Ἡ ἁγία συνάγωγος εἶπε. καὶ δέσποτα, ὅπως ἡ-
 μάς ἡ ἁγία γραφή διδάσκει.

Sancta synodus dixit: Etiam, domine, se
 nos sancta scriptura docet.

Ταράσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος πατριάρχης εἶπε. ὁ
 ἀρχιεπίσκοπος τῆς θεολογίας Ἰωάννης ἰστικῶν ἡμῶν
 πάλιν, ἐπὶ λέγοντες, ὅτι ἀμαρτίαν ἢ ἔχοντες,
 λέγουσι ἰδέχθη. ἐπὶ δὲ παρακαλεῖσθαι αὐτὸν τὸν Θεόν
 ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ἵνα ἡμῶν γίνωται, καὶ
 παρὰ τὰ ἀλλομύνηματα ἡμῶν.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Pri-
 mus theologus princeps, sanctus videlicet
 Joannes ist: Nos, sicut, & dicimus, quia
 peccatum non habemus, nosmetipsos scimus. Si
 ergo rogaverimus Deum pro peccatis no-
 stris, propitius nobis sit, & dimittit delicta
 nostra.

Νικηφόρος ὁ ἐπίσκοπος ἰστικῶν τῷ Δυρρα-
 χίῳ εἶπε. δέξαι πολλὰ ἐμὸν ἁμαρτήματα δέσποτα, ὅτι
 πλῆθρα κατὰ δακρυζαίμῳ, καὶ συνόχῃ μετε-
 νοίας καὶ ἐξαγορεύσας δέξομαι.

Nicophorus sanctissimus episcopus Dyrra-
 chii dixit: Favore multo detinemur, domi-
 ne, quia plurima mala egimus, & com-
 pendiosam penitentiam & confessionem pre-
 camur.

Λέων ὁ ἐπίσκοπος ἰστικῶν Φωκίας εἶπε. γί-
 νεται.

Leo sanctissimus episcopus Phociae dixit. Scri-

ACTIO IV.

Scriptum est, quia iuramentum mendax ne diligitis: & huius rei gratia mendax iuramentum nostrum parvipenditur, tamquam nullam fortitudinem habens.

Joannes Deo amabilis presbyter & vicarius orientalium pontificum dixit: Si subitis nunc, querantur illa quae de iuramento sunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Jam quae ad id pertinent, data sunt. Si quid autem amplius est, in alia examinatione requiratur. Nunc autem proposita exequamur.

Theodosius Deo amabilis diaconus & notarius legit.

Ex miraculis sanctorum Cosma & Damiani.

Alius quidam vir clemens valde, fistulam habens in femore, & multis usus medicamentis, ita ut sese etiam gladius medicorum traderet, per annos circiter quindecim miserius afflidus est in passione, a qua superatus amplius crevit languor, quadrati oris effectus, & superiacente rheumate fatigatus: frequenter etiam immisso corpori potu inde profluente, medicisque dicentibus, quod languor ita dominaretur ei, ut non posset manus hominis inveniri, quae passioni auxiliaretur. Postposuit ergo se vir, & accepit a multis consilium, ut ad sanctorum Dei famulorum Cosmae & Damiani sanctificatam pergeret domum. Et cum hoc facere voluisset (multas enim habet voluntates necessitas) videt sanctos in somnis dicentes sibi: Veni ad nos, & sanaberis. Fiducia ergo accepta per exhortationem sanctorum, pervenit ad gloriosorum domum; & per singulos dies non cessavit obsecrare, ut liberaretur a passione. Porro cum permansisset anno, & nullam visitationem fuisset adeptus, in sine operis liminare, quod appositum erat domui sanctorum, & intuens in imaginem Salvatoris, quae posita erat in dexteriori portico (praetera vero erat in ea tam sancta Maria Dei genitrix, quam sancti famuli Christi Cosmas & Damianus, & quidam ex magis vris, Leontius nomine) deprecationibus suis prolixis, flevit per multas horas anare; atque obsecratis sanctis, abiit in locum cubiculi sui. Et aspicit per noctem venientes ad se famulos Christi Cosmam & Damianum, mediam habentes gratia plenam virginem, & dicentem sibi: Ecce iste est, adinvate cum velociter.

Gr. sup. au- xilium & c. De pre- tibus. Gr. multi- coeulis. Gr. ipse.

Item ipse legit ex eisdem miraculis. De uxore Constantini Laodicensis.

Contigit quemdam virum fidelissimum, qui in militia exercebatur, nomine Constantinum, qui gloriosorum sanctorum Cosmae & Damiani patrocinium sedulus implorabat, profectum fuisse ab hac amabili Christo regia civitate, causa injuncta sibi militiae. Qui in unaquaque peregrinatione sua, in fide deferebat effigiem san-

Αγραπται, ὅτι ὄρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπήσῃ· καὶ τὸ τε χεῖρον ὁ ψευδὴς ἡμῶν ὄρκος παρακλησεται, ὡς μηδεμίαν ἰσχὺν ἔχων. Ἰωάννης ὁ διοφιλίστατος ἀποστόλος καὶ τοποθέτητος τῶν ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· εἰ κληθεῖς, ταυτὶ τῷ περὶ τοῦ ὄρκου ζητεῖτω.

ANNO CHRISTI 111.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· ἦδη τὸ περὶ αὐτῶν ἐροῖσθαι. εἰ τι δὲ ὄλιον, ἐν ἑτέρῃ ὑξετίσθαι ζητεῖτω. νῦν δὲ ἔχωμεθα τῶν ἀποκεκρυμένων. Θεόδωρος ὁ διοφιλίστατος διάκονος, μοναχὸς ὁμοίως καὶ νοτάριος, ἀνέγνω.

Ex τῶν θαυμάτων τῶν ἁγίων Κοσμά καὶ Δαμιανῶ.

Ἐπὶ τὸς ἀνὴρ ἐπιεικὴς σφόδρα, σιέγγα ἰσχυρῶς ἐν τῇ κοτύλῃ, καὶ πολλὰς χρησάμενος θεραπείας τῶν ἰατρῶν, ὑπεβαλὼν δὲ ἑαυτὸν καὶ τοῖς ζήτεσι τῶν ἰατρῶν, ἐπὶ Σαυατῆς τι δεκαπέντε ταλαιπωρίας ἐν τῷ πάθει, καὶ νικηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, πλέον κέχησε τὸ νόσημα, πηξασόμεν τὸτε ἡγομήνῃ, καὶ ἀριστερὸς τὸ σπλαγχνισμὸν ῥεύμα. πολλὰς δὲ καὶ τὸ παραμπομπῶν τῷ σώματι σποτῶ ἰκτιθῶν ἀπορίοντος, τῶν τε ἰατρῶν εἰρηκότων κεντριεῦσαι αὐτὸν ὑπ' αὐτῶν, καὶ μὴ δελεσθεῖσαι ἀνθρώπου χεῖρα διναμῶν βουθῆσαι τῷ πάθει· ἀείγων λοιπὸν ἑαυτὸ ὁ ἀνὴρ, καὶ συνιβελθεῖν παρὰ πολλῶν καταλαθεῖν τὸν τῶν ἁγίων τῷ Θεῷ θεραπεύων Κοσμᾷ καὶ Δαμιανῶ ἡγιασμένων οἶκον, καὶ τὰ πρὸ ποιῆσαι ἐυλόγητος· πολυβόλος γὰρ ἡ ἀνάγκη· Θεοῦ ἰσχυρῶς καὶ ὑποκλιγόντος αὐτῷ· διῦρο σπὸς ἡμᾶς, καὶ ἰαθήσῃ. θαρσήσας τῷ κινῶ τῷ σπὸς τῶν ἁγίων, καταλαμβάνει τὸν ἐδοξον αὐτῶν οἶκον. καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῖς ἐκ ἐσθιδίου ἀπαλαγγλῶναι τὸ πάθος. ὡς δὲ ἐπίμμε χρέον, καὶ ὑδεμῶς ἐτύχασεν ἐπισκέψεως, πῖλος ἐκείδων ἐν τῷ ὑπερδύρῳ τῷ σπαστακτιμῶν τῷ οἴκῳ τῶν ἁγίων, καὶ βλέψας εἰς τὴν εἰκόνα τῷ σωτήρος τῶν ἀνακεκρυμένων ἐν τῇ κατὰ τὸ δεξίον σφῆ· γέγραπται δὲ ἐν αὐτῇ ἡτι ἀγία Μαρία ἡ Θεοτόκος, καὶ οἱ ἄγιοι θεραπεῖτες τῷ Χριστῷ Κοσμᾷ καὶ Δαμιανῶ, καὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν Λεόντιος τῆνομα· διήσας ἐκτερεῖς ποιησάμενος, καὶ κλαύσας πικρῶς ἐπὶ ὄρας πολλὰς, καὶ δυσωπήσας τὸς ἁγίους, ἀπῆλθεν ἐν τῷ πῶπ τῆς κοίτης αὐτῶν. καὶ Θεοῦ διὰ τῆς νυκτὸς ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν τὸς θεραπεῖτας τῷ Χριστῷ Κοσμᾷ καὶ Δαμιανῶν, μέσσω ἔχοντος τῶν κηχεστωμένων παρθεῶν καὶ λήγασεν αὐτοῖς. ἰδε ἐπὶ σῆς, Σαυατῆσας αὐτῶν ὄρα τῆσας.

Ἐτι ὁ αὐτὸς ἀνέγνω ἐκ τῶν αὐτῶν θαυμάτων. περὶ τῆς γυναικὸς Κωνσταντίνου τῷ ἐν Λαοδικείᾳ.

Συνέβη τινὰ ἀνδρα ἐν στρατίᾳ ἐκτελεζόμενον, ὀνόματι Κωνσταντίνου, πιστότου, καὶ μὴ ἀπολιμπανόμενον τῆς τῶν ἐν δεξίῳ ἁγίων Κοσμᾷ καὶ Δαμιανῶ ἀποσευχίας, ἐκδιόμμεκῶσαι ταύτης τῆς φιλοχέου καὶ βασιλίδος πόλιος, τῆς ἀποσευχίας αὐτῶν στρατίας χεῖρον. ὅσκι ἐν ἐκῆσῃ αὐτῷ ζῆσῆσας κατὰ πίσῃν ἐπέφερε τὸ ἐκτύπωμα τῶν ἁγίων ἐν εἰ-

Gr. sup. au- xilium & c. De pre- tibus. Gr. multi- coeulis. Gr. ipse. ANNO CHRISTI 111.

ANNO CHRISTI 381. ΤΕΤΑΡΤΗ.

κονιδίῳ ἑπὶ ἀσφάλειαν ἰδίαν. ἐπίστας δὲ τῆ Λαο-
δικίων πόλει, ἥτις ἐπωνομάσθη ἡ * Τριμητρία,
ὣς αὐτῆ περὶ ἔργειας ἀποφάσει πῦ ἰγκλινησά-
μι αὐτῆ ἀποσάγματ' ἑσπέρων χρόνον, γάμῳ νο-
μίμῳ ἀποσώμηνσε. ὀλίγων δὲ ἡμερῶν ὄρα-
νομήτων, ἢ συναφθεῖσα τῶν ἑπὶ γάμον γυνή
ἠδούσασα ὡς τῆ σιαβδί αὐτῆς τῆ ἑλκωμένην,
ἀπόστημα ἐκάλουσα· καὶ ὑπὸ τῆ ἀλγυδόνων δεινῶς
ἀνωμύνη, τῆ ἀνδρὶ ἢ μετεως κόπτος ἐνεποιεῖ. ὅτι
παραμυθούμην· τὴν ἰδίαν Γυναικα, καὶ πολλὰ
πέραν τῆ ἁγίων ἔχων, ἐπιλαθούμην· δὲ, ὅτι
κατὰ τὴν εἰσόδον αὐτῆς ἴσως ἐπιφέρει, ἐλιγνῶ αὐ-
τῆ· τί σοι ποιήσω; ἐπὶ ἔξω ἐμί. εἰ γὰρ ἡμῶν
ὡς τῆ πόλει μῶν, ἐλαμύζανον τῶν κηρωτῆς τῆ δε-
στούμην τῆ ἁγίων Κοσμά καὶ Δαμιανῶ, καὶ ἑ-
δύς τῶν κόπτος ἐταυον, καὶ τὸ νόσημα ἐθερά-
πλον. ἢ δὲ πῆρ ὑπαρχουσα, καὶ θαυμάσια πρὸς
τὸ σωτήριον τῆς τῆ ἁγίων ἰσως, καὶ ἀξιοθῶναι μῶν
ἀξιοθῶναι μῶν τὴν ἐπάροδον αὐτῆς τῆς ὡς τῆ
ἐδόξω αὐτῆ καὶ πειροσῶν τῶν ἀποσκινη-
σις, καὶ ἑθεῖσα ἐκ μονῆς τῆς ἀκοῆς τῆ ἑπὶ
τῶν ἁγίων πόσῳ, ἠσύχασε. καὶ ὑπὸν κατεχούσασα
τῆ ἐπίσῳ νυκτὶ ὄρα τῶν μεγάλων τύπος καὶ φοβε-
ρὸς ἰαθεῖς καὶ θεραποντῆς τῶν Χειρῶν Κοσμά καὶ
Δαμιανῶν ὡς ἢ ἐκτυπῶνται χημάτι, ἐσώσας ἑπὶ
τῆ κλίτῳ αὐτῆς, καὶ λήγοντις αὐτῆ. τί ἔχει; ἢ
ἀγνοῖας; ἢ ὀλίφεις ἀποσάγματ' τῶν ἀνδρῶν; ἀ-
δὲ ἰσάμην μῶν ἰμῶν, μηδὲσ ἐφροντίσῳ, τὰ τὰ εἰ-
πόντις αὐτῆ ἀπέστησαν. ἢ δὲ διῦνκοῦσασα ἠρώτα
τῶν ἰδίων ὁμοζυγον, πῶς εἶδαι παρατῶν ἑλομύνη
τῶν χημάτι τῆς ἐδόξω ἁγίων Κοσμά καὶ Δα-
μιανῶ, ὅπως ἰσῶνται, καὶ ὡς ποῖα τῆς ἢ αὐτῆ
ἑπὶ τῶν ἀδούσῳ γίνεται παρασῳ. ἢ δὲ ἀν-
δρὸς ἀπαγγελάτῳ μῶν αὐτῆ τὸ χημά, διηγη-
σαμύνη δὲ καὶ τὸ αὐτῆ χημάτι, σωτηρίδιον
μῶν τῶν συμβίῳ ἑπὶ τὸ χημάτι, ἰλεῖ δὲ αὐτῆ
τὸ λοιπὸν τῆ ρηθῶνται αὐτῆ ὡς ὁποῖα ὑπὸ τῶν
ἁγίων· λοιπὸν καὶ ὁ ἀνὴρ εἰς ἀνάμνησιν ἰλῶν ἐκ
τῶν διηγηματῶν, ὅτι εἶχε ὡς τῶν ἑσπασάμην
αὐτῆ τὸ πῶν ἁγίων ὡς εἰκονιδίῳ ἐκτύπωμα, ἐκ-
άλων ἴσως παρῶν ἰδεῖν τῆ γυναικί. ἢ δὲ θια-
σαμύνη ἀποσκινησῳ, καὶ ἴσως, ὅτι ὅπως σὺ αὐ-
τῆς ἐκείσῳ διῶν οἱ ἁγιοὶ κατὰ τὴν αὐτῶν φων-
νῶ· καὶ ἑθῶς ἀπηλάσῳ ἢ γυνή τῶ νόσηματῳ.

Ἰωάννης ὁ Κλαβίσατ' ἑπισκοπῶν, μοναχὸς
καὶ ποταπρῆτῆς τῆ ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· ἀ-
πειχθῆ σαφῶς ἡμῖν, ὅτι καὶ ὄρα τῶν εἰκόνων
φαίνονται οἱ ἁγιοὶ θαυματουργῶντες. ὄρα γὰρ τῆς
εἰκοῦ· ἐφαερῶσθησαν τῆ Γυναικί, ἰωμύνοι αὐτῆν.

Μανζῶν ὁ ὁσώτῳτ' ἑπίσκοπ' Πρακάνων
εἶπε· μῶν τῶ ἀναχωρήσῳ πύρσι ἐκ τῆς βασιλευ-
σις πόλιος, καὶ ἀπὸ τῶν εἰς τὴν κατ' ἐμὲ δου-
κίῳ ἰμῶν πόλιν, ἀδούσῳ σιεμπισσον χαλεπωπί-
τη, ὡς ἐμὲ καὶ τῶν ἰδίων πειροσάξῳ ἑπὶ τὸ ποιῆσαι
ὄρα τῶν· καὶ ὡς τῶν τῶν νόσῳ κατεχούσῳ, ἰωμύνη
τῶ Ἰησοῦ Χειρῶν εἰκόνα, καὶ εἶπον· ὅτι, κίετ ὁ
δὲσ ἴσως χῆσῳ τῶν ἁγίοισῳ, ἐπίσκειψάμε. καὶ
ἄμα τῆ ἐπιθεῖναι μῶν τὴν αὐτῶν σιβασμίαν εἰ-
κα εἰς τὸ πάχον μῶν, παραυτίκα ἀπηλάσθη τὸ
νόσημα, καὶ ὑγιῶς κατέσῳ.

Καὶ ἀνασῳ Θεόδωρ' ὁ ὁσώτῳτ' ἑπίσκο-
π' Σιδικίας εἶπε· καὶ ἡμῖν διεγνώσθη τῶν
πλησίον γὰρ ἡμῶν εἶν.

Concil. General. Tom. XIII.

orum in parva imagine ad proprium in-
nimentum. Cum autem pervenisset ad Lao-
dicensium civitatem, quæ cognominata est
* Trimetria, ibique moratus esset occasione
missi sibi præcepti aliquo tempore,
nuptias legitimas assecutus est. Paucis ve-
ro diebus transactis, uxor quæ huic suc-
rat nupta, infirmata in maxilla sua fini-
stra, & apoplema faciens, ac a doloribus
acriter agitata, non mediocres viro inge-
rebat labores. Qui consolatus est mulie-
rem suam, multum habens sanctorum ex-
perimentum. Porro oblitus, quia secun-
dum consuetudinem suam eos secum de-
ferret, dicebat ei: Quid tibi faciam? hos-
pes sum. Si enim in civitate mea essem,
sumerem cerotem dominorum meorum Col-
mæ & Damiani, & statim dolores tui que-
sccrent, & infirmitas curaretur. Quæ cum
esset fidelis, ad sanctorum celerem fan-
tatem admirata oravit, quo digna fieret
post reverentiam ipsam in gloria eorum
& famosa domo adorationem ipsorum adi-
re. Nam & ex solo auditu compuncta præ-
amore, quem circa sanctos habebat, conti-
cuit; somnoque detenta postera nocte asp-
cit magnos hos & terribiles medicos & sa-
mulos Christi Colnam & Damianum ichemate
quo erant depidi, stantes ad stratum
suum, & dicentes sibi: Quid habes?
quid certas? quid tribulationes inferis vi-
ro tuo? hic sumus vobiscum, nihil tibi
curæ sit. Quibus ad eam didis recesserunt.
Illa vero evigilans interrogabat con-
jugem suum, sciscitari ab eo volens ha-
bitus gloriosissimorum sanctorum Colmæ &
Damiani, vel qualiter pingerentur, & in
quo ordine ipsorum ad infirmitates fieret
exhibitio. Cumque maritus ei habitum in-
dicasset, & eorum ichemata enarrasset:
illa eidem conjugi suo eorum formis ex-
positis, & cetera quoque sibi a sanctis in
visu dida narravit. Ceterum & vir in re-
cordationem ex narratione veniens, quod
haberet sub axilla sua sanctorum in ima-
gine parva effigiem, eandem protinus u-
xori monstravit. At illa cum vidisset,
eam adoravit, & cognovit, quod vere se-
cum ibidem degerent sancti secundum vo-
cem ipsorum.

Joannes reverendissimus presbyter, & mo-
nachus, ac vicarius orientalium pontificum,
dixit: Ostensum plane nobis est, quia &
per imagines apparent sancti miracula fa-
cientes. Per imaginem enim manifesti sunt
mulieri, sanantes eam.

Manzo sanctissimus episcopus Pracanen-
sium dixit: Postquam recessi anno præteri-
to a regia urbe, & veni ad servilem civita-
tem vestram, in qua dego, infirmitatem in-
cursi sanissimam, ita ut propinquos collige-
rem ad faciendum testamentum. Et in his
languore comprimente, attuli augustissimam
imaginem Salvatoris nostri Jesu Christi: &
dixi: Domine, qui das gratiam sanctis tuis,
visita me. Et mox ut potui eandem colen-
dam imaginem in membrum, quod patieba-
tur, confestim expulsi est languor, & re-
stitutus tui sanus.

Exurgens autem Theodorus sanctissimus e-
piscopus Seleuciae dixit: Et nobis innotuit
hoc: juxta nos enim est.

E Item

ACTIO IV. Gr. Titima. Gr. Titima. Titima. Titima.

Gr. Titima. Titima.

char. Titima.

Gr. addit de. Titima. Titima. Titima.

Item Theodorus diaconus, & monachus, A
ACTIO & valorum custos venerabilium patriarcha-
IV
Theodorus lorum oratoriorum, legit.

Ἐπι Θεοδοῖος διάκονος μοναχός & σκευοφύλαξ
ἡσ δαγών πατριαρχικῶν βιβλίων, ἀνέγνω.

ANNO
CHRISTI
1071

Ex eisdem miraculis, de muliere torsionem
habente.

Ἐκ τῆσ αὐτῆσ θαυματίων, περὶ τῆσ γυναικὸσ τῆσ
ἐχέουσῆσ τῆσ στροφῆσ.

Bene sapientissimus Paulus, columna & magister ecclesiae, clamat, quia spes non confundit, & quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris. Hanc spem possidens una fidelis mulier, & a saevis infirmitatibus eruta diverlo modo per gloriosos sanctos Cosmam & Damianum, sine oblivione cum gratiarum adione faciebat erga illos memoriam, crebrius ad hanc mirabilem eorum domum accedens, & debitum honoris eis persolvens: & ut compendio dicam, per singulos dies, & admirabiles sanctos Cosmam & Damianum habens in mente non satiabatur, sed in omni pariete domus suae hos depingebat, insatiabilis ex visione eorum exillens. Unde & ex eminente amore suo hoc agebat; & nemo suspicetur hoc o fideles: sine accusatione quippe super utilitate animae ubique quod non creditur, judicatur. Hanc contigit interioribus doloribus ac incessabilibus infirmitatam in propria domo comprimi, volutarique in lecto indefinenter habentem dolorem; & nec una dilatio cruciatuum erat in ea. Taliter autem accedente, solam contigit hanc ad modicum inveniri. Cum autem vidisset se periclitantem, traeta descendit de strato, & appropinquans loco, in quo in pariete erant depicti sapientissimi sancti isti, fide sua pro baculo utens, & erigens semetipiam, unguis manuum suarum radens ex unitione, ac mittens in aquam, bibit temperatam: & continua sana facta est, doloribus, qui erant in illa, cessantibus sanctorum adventu. Quae postquam sana facta est, venit in haec magnam domum, gratias agens Domino Deo, qui dedit tanta charismata sanctis suis: & narravit omnibus curationem, quae sibi facta fuerat per sanctos in hujusmodi habitu.

Symeon reverendissimus monachus & hegumenus regionis, tradidit librum: quem suscipiens Niceta Deo amabilis diaconus & notarius venerabilis patriarchici secreti, legit.

Sancti patris nostri Joannis Chrysostomi sermo in invocationem quinta feria.

Omnia facta sunt propter gloriam Dei & ulum nostrum. Nubes ad imbrium ministerium, terra ad fructuum abundantiam, mare ad mercatorum copiam. Omnia tibi ministrant, imo autem imagini Dei. Nam quando imperiales characteres & imagines in civitatem introducuntur, obviam veniunt principes & vulgus cum laudatione, non tabulam honorantes, neque persusam cera picturam, sed characterem imperatoris: sic creatura non terrenum habitum, sed caelestem figuram veneratur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Libri qui lecti sunt; de templo sancto-

Καλὸς ὁ σοφώτατος Παῦλος, ὁ εὐλόγος ἡ δασκαλὸς τῆσ ἐκκλησίας, εὐα, ὅτι ἡ ἐλπίσ ἡ κατανυκτικῆσ, τῆσ ἀγάπῆσ τῷ Θεῷ ἐκκεχυμένησ ἐν ταῖσ καρδίαισ ἡμῶν. ταύτησ μὲν ἐλπιδῆσ κερταμνῆ μία ποισῆ γυνῆ, ἡ χαλεπῶν ἀδελφῶν ρωθεῖσα ἀσφοδῆσ ἔσθ' ἡσ εὐδοξῶν ἀγίων Κοσμά ἡ Δαμιανῶ, ἀντίληπτοσ τῷ μνήμῳ τῆσ ἀπὸσ αὐτῆσ διαχειρίας ἐποιῆτο, συχνότρον ἐν τῷ θαυματῶ αὐτῶν τότῳ οἰκῷ παραγνωμένη, ἡ τῷ χριστῷ τῆσ τιμῆσ αὐτῶσ ἀποτηνύσσα. καὶ ἀπλῶσ, κατ' ἑκάστῳ τῆσ μεγαλῆσ ἡ θαυματῶσ ἀγίων Κοσμά ἡ Δαμιανῶν ἔχουσα ἐν τῇ ἔσθῳ ἐκ ἐκέρουτο, ἀλλὰ ἡ εἰσ πάντα τὴν πόλιν τῷ οἰκῷ αὐτῆσ τῶν ἀνίγραφοσ, ἀόροτοσ τῆσ θείασ αὐτῶν ὑπάρχουσα. ἔδοσ ἐκ τῷ ὑπερβάλλοντῷ αὐτῆσ πόθῳ τῶν πῖσραχῆ: ἡ μηδέσ ὑπελαβοῖσ τῶν ἀπίστον. ὕδῃ γὰρ ἀκατηγόρητοσ ἐπ' ὠφελείῳ ψυχῆσ πανταχῶ τῶ ἀπίστον κερταμνῆ. ταύτησ συνέβῃ ἐπὶ τῶν ἔσθῳ ἀδελφῆσασαν πόνοισ ἀνελδοτοῖσ ἐν τῷ ἰδίῳ οἰκῷ συνέχευθῆσ, κληρονομίῳ τε ἐν τῷ κρηβάτω ἀπαυστον ἔχεσ τῷ οὐδῶν: ἡ ὑδῆμῳ ἀνοχῆ τῶν ἀλγηδῶν ἡ ἐν αὐτῷ. ἔτω δῆ συμβαῖντῷ μόνῳ ἔλαχε τῶν ἀπὸσ ὀλίγον ἐρεθῆσαι. ὡσ δῆ ἔδοσ ἑαυτῷ κινδυνεύουσα, συρομῆσ κατῆλθεν ἐκ τῆσ κλίτῆσ: ἡ φθάσασα τὴν πέτρον, ἐν ᾧ ἐν τῷ τοίχῳ ἦσαν γίγραμμῆοι οἱ πάνσοφοι ἔπι ἀγιοῖ, τῆ πίστεῳ αὐτῆσ ἀντὶ βακτηρίας χρῆσασμῆ ἡ ἀπορωσασα ἑαυτῷ, πῶσ οὐκ ἔπι αὐτῆσ τῶν χειρῶν κατῆσασα τῷ χεῖματῷ, ἡ βαλῶσα ἐν ὕδατι, ἔπιεν ὑκράτον. ἡ παρῶδῷ ἔπι γίσι, τῶν ἔσθῳ ἐν αὐτῇ ἀληθῶν πασσαμῶν τῆ τῶν ἀγίων ἐπιφοιτῆσ. ἡ τίσ μὲν τῶ ἰσθῆσαι ἦλθοσ ἐν τῷ μῆσθῳ τῶν οἰκῶ διαχειρῆσα τῆ διαπότῃ Θεῷ τῷ δίδωκοτῷ πῶσασα χεῖσματῶ πῶσ ἀπίστοσ αὐτῷ. ἡ διηγήσατο πῶσ ἔσθ' ἡσ ἀγίων προσημοκῶν αὐτῷ ἐν τῷ πῶτῳ χῆματι θηρατῆσ.

Συμῶν ὁ ἀλαβῆσατος μοναχῆσ, ἀριστῆτροσ ἡ ἡγῶμῆσ τῆσ χώρασ, ἐπίδωκε βίβλον. ἡ δῆξαμῆσ Νικῆτῶσ ὁ ἀλαβῆσατος διάκονος ἡ ἰοτιέτοσ τῷ δαγῶσ πατριαρχικῶ σκερῆσ, ἀνέγνω.

Τῷ ἀγίῳ πατῆρῶ ἡμῶν Ἰωάννῳ τῷ Χρυσοστόμῳ. εἰσ τὸν νικητῆρα.

Πάντα ἔχοντο ἔσθ' ὀφείλοσ Θεῷ, χρῆσιν δῆ ἡ μετῆραν. νεφέλη εἰσ τῶν πῶν δυσῶν ἔσθῳ, ἡ εἰσ τῶν πῶν καρπῶν ἔσθῳ, ἡ ἄλαττῆσ εἰσ τῶν πῶν ἐμπόρων ἀφθονία. πάντα σοῖσ λειτουργεῖ τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον δῆ τῇ εἰκόνι τῷ διαπότῳ. ὡσπερ γὰρ ὅτε βασιλικοῖσ χαρακτῆρῆσ καὶ εἰκόνῆσ εἰσ πόλιν εἰσφέρονται, ἡ ὑπαντῶσιν αὐταῖσ ἀρχοῖσ καὶ δῆμοι μετ' ἀσημασ, ἡ σανίδα τιμῶσιν, ὕδῃ τῷ κηρότῳ γραφῶν, ἀλλὰ τῶν χαρακτῆρῶ τῷ βασιλείῳ. ἔτω ἡ ἡ κτίσισ ἡ τῷ ἦνῳν χῆματῆσ, ἀλλὰ τῶν ἡρῶνῳν χαρακτῆρα αἰδεῖται.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατοσ πατριάρχῆσ εἶπεν. αἱ βίβλοῖσ αἱ ἀναγνωθῆσαι ἐκ τῷ ναῷ τῶν ἀγίων Ἀγορ.

ANNO CHRISTI 325

Αναργύρων εἰσι, τῷ ὄντι ἐν τῷ Θεοφιλακτῷ κ' Α βασιλίδι πόλει. οἱ δὲ κληροῖ τῶν ἐκείσε ὄντων ἐχόμεσαν αὐτὸς ἀπὸς ἡμᾶς, ἔκαταραν, ἵνα ἀναγνώσθω αὐτὸς ἐν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ.

Ἡ ἁγία σινάδος εἶπε· κ' δῖον ἡμῶν δέσποτα ἀναγνωσθῆναι αὐτὸς. εἰς γὰρ ὀφείλειαν πάντων ἡμῶν παρήχθησαν.

Πέτρος ὁ ἀλαβείατος ἀναγνώστης κ' νοτίμος τοῦ διαγῶς πατριάρχου ἀνέγνω.

Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐκ τοῦ κατὰ Ἀρειανῶν λόγου περὶ τοῦ, οὗ ἡ ἀρχή.

Οἱ Ἀρειομαῖται, ὡς εἶπον, κέραντες ἀπαξ ἀνοσιβίου γινώσκει. κ' μεθ' ἑσπρ. τῷτο κ' ἀπὸ τοῦ παραδείματος τῆς εἰκόνος τοῦ βασιλέως ἀποσιχίροντες κατὰ τὸν ἐπισημῆται. ἐν γὰρ τῇ εἰκόνι τοῦ βασιλέως τὸ εἶδος κ' ἡ μορφή ἐστι· κ' ἐν τῷ βασιλεῖ δὲ τὸ ἐν τῇ εἰκόνι εἶδος ἐστίν. ἀποράλλητος δέ ἐστι ἡ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ βασιλέως ὁμοιότης· ὡς τὸν ἐσφωρῶντα τὴν εἰκόνα, ὅραν ἐν αὐτῇ τὸν βασιλέα. Ἐπάλιν πᾶν ὁρῶντι τὴν βασιλέα ἐπισημῶσκειν ὅτι οὐκ ἐστίν ὁ ἐν τῇ εἰκόνι. ἐκ δὲ τοῦ μὴ ὁμοιωθῆναι τὴν ὁμοιότητι, τῷ θίλοντι ἡμῶν τὴν εἰκόνα θεωρῆσαι τὸν βασιλέα εἶποι ἂν ἡ εἰκὼν· ἐγὼ κ' ὁ βασιλέας ἐδῶκα ἡμῶν. ἐγὼ γὰρ ἐν εἰκόνι εἶμι, κ' ἡ εἰκόνα ἐστὶ ἐγώ· κ' ὅρας ἐν ἐμοί, τῷτο ἐν ἐκείνῳ ἐλέπες. κ' ὁ ἰσραήλ ἐν ἐκείνῳ, τῷτο βλῆεις ἐν ἐμοί. ὁ γὰρ ἀποσιχῶν τὴν εἰκόνα, ἐν αὐτῇ ἀποσιχῶν τὸν βασιλέα· ἡ γὰρ ἐκείνη μορφή κ' τὸ εἶδος ἐστίν ἡ εἰκὼν.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· αὐτῇ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων διδάσκει, ὅτι ἡ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ ἀνωτάτω ὁδοῦται· ὡσαύτως δὲ κ' ἡ ἀτιμία. ὁ δὲ πατὴρ τῶν ἐπὶ ὑποδείχματος ἔλαβε πὶ ἀναγνωσθῆται.

Ἐπιφάνιος ὁ Θεοφιλέατος διάκονος τῆς ἐκκλησίας Καπῆνης, κ' πᾶν τῶν ἐπέχων Ὁμαῶ τοῦ ἀλαβείατου ἐπισκόπου Σαρδινίας, εἶπε· πὶ παραδείγματα ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων λαμβάνοντι, οἱ ἀπὸ κ' ὁ Θεοφίλος αὐτὸς πατὴρ τῆν τοῦ βασιλέως εἰκόνα.

Νικήτας ὁ ἀλαβείατος διάκονος κ' νοτίμος ἀνέγνω.

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκ τῶν ἀπὸς Ἀμφιλόχου τελεχοντι κεφαλαίων περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἀπὸ κεφαλαίου ιζ'.

Ὅτι βασιλέας λέγεται κ' ἡ τοῦ βασιλέως εἰκὼν, κ' οὐ δύο βασιλέας. οὐτε γὰρ τὸ πρῶτος χιζῆται, οὐτε ἡ δευτέρα μελῆται. ὡς γὰρ ἡ πρῶτη σα ἡμῶν ἀρχὴ κ' ἐξουσία μία, ὡς κ' ἡ παρ' ἡμῶν δοξολογία μία, κ' οὐ πολλαί· διότι ἡ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ ἀνωτάτω ὁδοῦται.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβείατος ἀριστοτέλης κ' τὸν πᾶν ἐπέχων Ἰβ' ἀνατολικῶν ἀρχιερέων, εἶπε· τίλω εἰδλον τῷτο, ἡμῶν ἐπὶ χεῖρας ἔχομεν, μεθ' ἡμῶν ἡγάγομεν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς· κ' ἀξιωματικῶς ἀναγνωσθῆται.

Κωνσταντῖνος ὁ Θεοφιλέατος διάκονος κ' νοτίμος ἀνέγνω.

rum Anargyron sunt, quod est in divinitus conservanda regia urbe. Porro clerici qui inde sunt, detulerunt eos ad nos, & adjuraverunt nos, ut legeremus illos in sancta synodo.

Sancta synodus dixit: Et oportebat illos, domine, legi: ad utilitatem enim omnium nostrum allati sunt.

Petrus reverendissimus lector ac notarius venerabilis patriarchii legit.

Sancti Athanasii ex sermone quarto contra Arianos; casus initium est.

Ariani, ut apparet, semel judicaverunt perjuratores fieri. Et post alia: Hoc & a paradiemate imaginis imperatoris attentius quis considerare poterit. In imagine quippe imperatoris species & forma est: in imperatore vero eadem quæ in imagine species est. Parilis autem est in imagine, imperatoris similitudo: ita ut qui videat imaginem, in ea imperatorem cernat: & rursum qui viderit imperatorem, cognoscat quod hic sit, qui in imagine est. De eo vero, quia non mutetur similitudo, volentis præ imagine videre imperatorem, imago dixerit: Ego & imperator unum sumus. Ego enim in illo sum, & ille in me. Et quod aspiciis in me, id & in illo vides: & quod intuitus es in illo, hoc vides in me. Qui ergo adorat imaginem, in ipsa adorat imperatorem. Illius enim forma & species est imago.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Ipsa rerum natura docet, quia imaginis honor ad principale refertur: similiter autem & inhonorantia. Pater autem nunc in exemplum sumptit quæ lecta sunt.

Epiphanius Deo amabilis diaconus ecclesie Catanæ, & locum retinens Thomæ reverendissimi episcopi Sardinie, dixit: Paradigmata in manifestis accipiuntur, quemadmodum & deiloquus pater imperatoris imaginem.

Nicetas reverendissimus diaconus & notarius legit.

Sancti Basilii de xxx. capitulis ad Amphilocheium scriptis de Sancto Spiritu, capitulo xviii.

Quia rex dicitur & regis imago, & non sunt duo reges. Nam neque imperium scinditur, neque gloria dividitur. Sicque enim principatus noster, qui nobis imperat, & potestas una est, & non multæ, eoque quod imaginis honor ad primitivum transeat.

Joannes reverendissimus presbyter & locum retinens orientalium summorum sacerdotum, dixit: Librum hunc quem præ nobis habemus, nobiscum detulimus ab oriente; & postcimus recitari.

Constantinus reverendissimus diaconus & notarius legit.

ACTIO IV. In hac synodo presbiter Anargyron, qui ab illis quæ ab eis percurantur medicabatur.

et postquam dixerit, ego & imperator unum sumus. Ego enim in illo sum, & ille in me.

et addit, quod nobis imperat, & potestas una est.

ACTIO
IV.
hoc glori-
fina est a
ca. 7. 1. 1.

Sancti Basilii ex sermone contra Sabellianos
& Arianos, & Anomianos, &c. 11. 1. 1.
dissimiles; cuius initium est.

urum
prium

Impugnat Iudaismus paganismum, & uterque Christianismum. Et post alia: Sed veritatis ratio utrinque adversantia relugit. Ubi enim unus est principatus, & unum quod ex eo est: & unum quidem est principale, una vero est imago, unitatis ratio non corrumpitur; pro eo quod genitus ex Patre Filius existat; & naturaliter in se Patrem figuret. Ut imago quidem est, incommutabilitatem habet: ut autem genitum, substantiam unam salvat. Neque enim qui in foro imperatoris imaginem intendit, & imperatorem dicit eum qui in tabula est, duos imperatores confiteatur, imaginem scilicet, & cuius est imago. Neque si ostendens tabulam pictam dixerit, hic est imperator, privavit principale imperatoris appellatione, cum magis illi honorem stabilit per huius confessionem.

Joannes reverendissimus presbyter, monachus & vicarius orientalium pontificum dixit: Pseudotyllogum illud suffragavit, quia qui adorat imaginem, dividit Christum in duo: & qui videt imagines, & dicit vel supererit, quia hic est Christus, dividit Christum: quod stultissimum est. Defer enim Basilus, utpote luminare & magister existens ecclesie Dei, & Spiritu Sancto divina initiatus, ait: quia imaginis honor ad primitivum pertransit: & qui imaginem imperatoris intendit, videt in ea imperatorem? qui autem adorat eam, non duos imperatores adorat vel videt, sed unum imperatorem. Dixit namque pater lucide, quia imperator dicitur & imperatoris imago, & non duo imperatores. Itaque qui adorat imaginem, & dicit, quia hic est Christus Filius Dei, non peccat. Manifestum autem est, quia Christus est verus Dei Filius, & Patri contestor in caelis, & cum proprio corpore suo: sed per imaginem que de coloribus facta patet, adoratur imperium eius, & glorificatur, & in memoriam venimus ipsius presentie, qua in terra conversatus est. Unde & hic pater ostendit non duas adorationes, sed unam esse & imaginis & principalis, cuius imago est.

Petrus & Petrus Deo amabiles presbyteri ac vicarii Hadriani papae senioris Romae attulerunt horum: quem accipiens Demetrius Deo amabilis diaconus, & vasolum custos sanctissimi magne ecclesie, legit.

Sancti patris nostri Basilii ex epistola ad Julianum transgressorem

Secundum immaculatam fidem Christianorum, quam divinitus tunc sortiti, confiteor & polliceor credere in unum Deum Patrem omnipotentem, Deum Patrem, Deum Filium, Deum Spiritum Sanctum: unum Deum, tria adoro & glorifico. Confiteor autem incarnatam Filii dispensationem, & Dei genitricem sanctam Mariam, que illum secundum carnem peperit. Suspicio autem & sanctos apostolos,

Τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ ἐκ τῶ λόγου τῷ κατὰ Σαβελιανῶν, καὶ Ἀρείου, καὶ τῶν Ἀνομοίων· ὁ ἄρχιεπι.

ANNO
CHRISTI
711.

Μαχεταί Ἰουδαῖσμός, ἠδὲ οὐνοῦ Χριστιανισμῶ. καὶ μὴ ἴτερα. ἀλλ' ὁ τῆς ἀληθείας λόγος ἐκατέρωθεν πρὸς ἐναντιώματι διασείσθη. ὅπου γὰρ μία μὲν ἡ ἀρχὴ, ἐν δὲ τῷ ἑξ' αὐτῆς· καὶ ἐν μὲν τῷ ἀρχετύπῳ, μία δὲ ἡ εἰκὼν, ὁ δὲ ὑπόστασις λόγος ὁ διασείρεται· διότι ἡνιότης ὑπάρχων ἐκ τῷ πατρὸς ὁ υἱός, καὶ φυσικῶς ἐκτυπῶν ἐν αὐτῷ τὸν πατέρα, ὡς μὲν εἰκὼν τὸ ἀπαράλλακτον ἔχει. ὡς δὲ ἡνιότης, τὸ ἰσομοσίον διασείρει. ἰδὲ γὰρ ὁ κατὰ τὴν ἀγορὰν τῆ βασιλικῆς εἰκὼν ἐνατυνίζων, καὶ βασιλικὰ λέγων τὸν ἐν τῷ πίνακι, δύο βασιλείας ὁμολογεῖ, τὴν πρὸς εἰκὼνα, καὶ τὴν ὅτι ἐστὶν ἡ εἰκὼν· ἐπεὶ ἴσως δεκτικὸς τὸν ἐν τῷ πίνακι γεγραμμένον, εἶπεν, ὡς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς, ἀπετίρησε τὸν πρωτοτύπον τῆ βασιλείας προσήγορας· μᾶλλον μὲν ἐν ἐκείνῳ πλεῖον τιμῶν ἐβεβαίωσε διὰ τῆς τῆσθε ὁμολογίας.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβείατος μοιχὸς καὶ ποπορητῆς τῶν ἀνατολικῶν ἀρχιερίων ἀπέστειλε τὸ ψευδοσύλλογον εἰκὼν ἐθρόλλητος, ὅτι ὁ προσκυκῶν τῇ εἰκόνι, διαίρει τὸν Χριστὸν εἰς δύο. καὶ ὅτι ὁ θεωρῶν πλεῖον εἰκὼνα, καὶ λέγων ἢ ἐπιγράφων, εἶπε ὡς ἐστὶν ὁ Χριστός, διαίρει τὸν Χριστὸν· ἐπεὶ ἀνόητος ἐστὶ. ὁ γὰρ Θεοφύλακτος Βασιλεὺς, ἀπεφωτῆρ καὶ διδάσκαλος ὢν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, καὶ συνδραστήριος ἀγίου μεμνημένος τῷ Θεῷ, εἶπεν· ὅτι ἡ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ ἀνωτάτωθεν ὑψοβαίνει· καὶ ὁ τῆς εἰκόνος τῆ βασιλικῆς ἀπεικάζων, ὅρα ἐν αὐτῇ τὴν βασιλικὰ· καὶ ὁ προσκυκῶν αὐτῇ, ὁ δύο βασιλείας προσκυκῶν, ἢ ὅρα, ἀλλ' εἷς βασιλικὰ. εἶπεν γὰρ ὁ πατὴρ τῶν λυγρῶν· ὅτι βασιλεὺς λέγεται καὶ ἡ τῆ βασιλικῆς εἰκὼν, καὶ ὁ δύο βασιλεὺς. ὡς ὁ προσκυκῶν πλεῖον εἰκὼνα, καὶ λέγων, ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱός τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει. δῆλον δὲ, ὅτι ὁ Χριστός ἐστὶν ὁ τῷ Θεῷ ἀληθὴς υἱός, καὶ συσσωρευτός τῷ πατρὶ ἐν τοῖς ἰσότησι καὶ μετὰ τῷ ἰδίῳ σώματι ἐστὶν· ἀλλὰ διὰ τῆς εἰκόνος τῆς ἐκ χρωμάτων φαινομένης προσκυκῶνται τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ δοξάζονται, καὶ εἰς ἀνάμνησιν ἐρχόμεθα τῆς αὐτοῦ ἐπὶ γῆς παρουσίας. ὁ δὲν καὶ ὁ πατὴρ ἀπέδειξεν οὐ δύο προσκυκῆσεις, ἀλλὰ μίαν εἶναι καὶ τῆς εἰκόνος καὶ τοῦ ἀρχετύπου, οὗ ἐστὶν ἡ εἰκὼν.

Πέτρος & Πέτρος οἱ Θεοφιλέστατοι ἀρισβύτεροι & ποπορητῆσι Ἀδελανοῦ παπικῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, προσήγαγον βιβλόν· ἡ δὲ δεξιάμβρος καὶ Δημήτριος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος καὶ σκευοφύλαξ τῆς ἀγιοτατικῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἀνέγνω.

Εἰς τὸ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείῳ ἐκ τῆ ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς Ἰουλιανὸν τὸν παραβάτην.

Κατὰ τὴν θεοφάνειον ἐπιτελεσμένην ἡμῶν ἀνωμνητον πίστιν τῶν Χριστιανῶν ὁμολογῶ & συνίθημι πιστεύειν εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα. Θεὸν τὸν πατέρα, Θεὸν τὸν υἱόν, Θεὸν τὸ ἄγιον. ἕνα Θεὸν τὰ τρία προσκυκῶ καὶ δοξάζω. ὁμολογῶ δὲ καὶ τὴν τῷ υἱῷ ἕνασάρκον οἰκονομίαν, καὶ Θεοτόκον τὴν κατὰ σάρκα τεκοῦσαν ἀπὸ ἁγίας Μαρίας· δεχομαι δὲ καὶ τὸς ἁγίους ἀποστόλους, προφητάς

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

φίλος & μάρτυρας, & εἰς τὴν πρὸς Θεὸν ἰκεσίαν ἅπας ἐπικαλῶμαι, τὸ δὲ αὐτῶν, ἦσαν διὰ τῆς μεσιτείας αὐτῶν, ἰλεῶν μοι ᾄδειναι τὸν φιλανθρώπου Θεόν, & λίτρον μοι τῶν πταισμάτων ᾄδειναι & δοθῆναι. ὅθεν & τὸς χαρακτῆρας τῶν εἰκόνων αὐτῶν τιμῶν & προσκυνῶ κατ' ἐξαιρέτην τῶν παρεδεδωμένων ἐκ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, & ἐκ ἀπηγορευμάτων, ἀλλ' ὅτι πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἡμῶν ταύταις ἀνεσεμνίων.

Γρηγόριος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος τῶν ἁγίων & πανδοξίμων ἀποστόλων ἀνέγνω.

Θεοδορέτου ἐπισκόπου Κύρου ἐκ τῆ βίου Συμεῶν τοῦ Στυλίου, ὃ ἡ ἀρχή.

Συμεῶντι τὸν πάνυ, τὸ μέγα θαῦμα τῆς οἰκουμένης. & μεθ' ἑστρα· φασὶ γὰρ ὅπως ἐν Ρώμῃ τῆ μεγίστῃ πολυθρόνητῃ ᾄδειναι τὸν ἄνδρα. ὡς ἐν ἅτασι τοῖς τῶν ἐργαστηρίων σπουδαίοις εἰκόνας αὐτῶ βραχέως ἀπεικῆται, φυλακτικῶτα ἑαυτοῖς & ἀσφαλίαν ἐπιτιθεῖν πολεμοῦσας.

Ἰωσήφ ὁ Βλαβέστατος μοναχὸς & ἡγούμενος μονῆς τῆς Ηρακλείας εἶπε· κἀγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς βίβλοιο ἐπιπέρομαι περιέχουσαν τὸν βίον τῆ ἁγίας Συμεῶν, τὸ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει. & ὡς κελύπτει.

Ἡγία σύνοδος εἶπεν· ἀναγνώσθητω.

Καὶ λαθῶν Κοσμάς ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος & κυβελευσιος ἀνέγνω.

Ἐκ τῆ βίου τῆ ἁγίας καθὸς ἡμῶν Συμεῶν τὸ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει, κεφάλ. ριθ.

Περὶ τῆς γυναικὸς τῆς ἐν Ρωσοπόλει ἀτίκτου ἕως, & βικίῳ κατεχομῶσας δαίμονι· ἥτις ἰαθεῖσα & παιδοποιήσασα, εἰκόνα τοῦ δικαίου ἀνέθετο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, ἥτις μεγάλως ἐθαυματούργει.

Γυνή τις ἦν ἐν Ρωσοπόλει τῆς Κιλικίας, Θεοτίκτα λεγομένη, ἡλικιωμένη μετὰ ἀνδρὸς ἐπιεικῶς, τέκνον ἔχει· συνήθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ δαίμονος ἐκ παιδὸς κατεβρῆγνυθῆαι ματωμένῳ τῷ γλῶσσῳ. ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς μάλιστα δυνάμειος ὑπενηκῆν τῆς θλίψεως αὐτῆς τὴν περίστασιν, ἀπέλυσεν αὐτῷ τὸ οἶκος αὐτῆς, μὴ ἐμιλήσας ἑτέρα γυναικί ἐπὶ χρόνους πέντε. Ἐρχομένη δὲ ἐκείνη συνόδιον, κατέφυγε πρὸς τὸν διαβόν. ὡς δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ δαίμων, ἐθροῖσεν ἐβρυχε, & ἐβασανίζετο ἐμπροσθεν αὐτῆς, θεωρῶν σὺν τῇ γυναικί τὸν πνευματικῶν αὐτῆς εἰκόνα λέγουσαν ἀνθρώπινον φῶσ· χωρίσω σε ἀπ' αὐτῆς, φωνοῦν & ἀκάθαρτον πνεῦμα, & ἐπιστρέφει πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, & ᾄδειναι αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἐπιόντι παιδίον. & ἠλάλαξε τὸ δαίμονιον ἀγρίως παρασάμνον· ὃ βίας * κατὰ σὺ. ἔκ ἐστὶ σὸν ἀνδρουσιος ποιῶν. διὰ τί δὲ & τέκνον αὐτοῖς δίδως, ἀπ' ἐμῶ τέκνον μὴ ποιήσασθαι αὐτῆς; τί κακὸν ἐποίησά σοι; τί δὲ & ἡμάρτων ἐνώπιόν σου, ὅτι χωρίζεις με τῆς γυναικὸς μου; εἰ δὴ λόγῳ με ἠγάρασας, εἴχες ταχὺ & εἰς δουλείαν με ἐκδύνααι ἀνθρώποις. ἴσθη δὲ Συμεῶν· ὅτι κακὸς ὑπάρχεις δούλος, ἐπίγνωθαι σε αὐτὸν παγκράτισε, & ἀποβῆκε ἐν φλογὶ πρὸς ἡγούμενος, & κόμιστον ὕδωρ, & σύλλεγον ξύλα. & παραχρῆμα ὡσπερ ἀνεμὸς δραματικὸς καὶ σφοδρὰ ὁ δαίμων, ἀράμνος ἐν τῇ γυναικί τὸ κερήμενον τῷ ὕδατι

prophetas & martyres : & ad supplicationem, quæ est ad Deum, hos invoco ; ut per eos, id est, interventionem eorum, propitius mihi sit misericors Deus, & culparum mihi redemptio fiat, & detur. Unde & characteres imaginum eorum honoro & adoro ; præcipue cum hoc traditum a sanctis apostolis, & non prohibitum sit : quin & in omnibus ecclesiis nostris ostendatur depictum.

Gregorius Deo amabilis diaconus, sanctissimorum & laudabilissimorum apostolorum legit.

Theodoretus episcopi Cyri de vita Symeonis Stylita ; cæjus initium est.

Symeon, qui valde magnum erat miraculum orbis. Et post alia : Ajunt enim hunc virum in maxima Roma famosissimum fuisse, ut in omnibus ergasteriorum foribus iconas ipsi breves erigerent, custodiam quamdam sibi ex hoc & munimen acquirentes.

Joseph reverendissimus monachus & hegumenus monasterii Heraclie, dixit : Et ego peccator librum fero continentem vitam sancti Symeonis mirabilis montis, & ut jubetis.

Sancta synodus dixit : Legatur.

Et accipiens Cosmas Deo amabilis diaconus & cubuclesius legit.

Ex vita sancti patris nostri Symeonis mirabilis montis capitulum centesimum decimum octavum.

De femina qua Rhosopoli steriliis erat, valido demonio pressa : qua sana & fecunda facta, imaginem justii imposuit domi sua, qua magis miracula operabatur.

Mulier quedam erat Rhosopoli Cilicie, Theotecnâ dida, quæ habitaverat cum viro annis viginti, & filium non habuit. Contigit autem eam etiam a demonio a pueritia vexari, & mandere linguam. Vir autem ejus ultra non valens sufferre tribulationis ejus angustiam, dimisit illam a domo sua, & per quatuor annos cum nulla est femina sociatus. Illa vero invento comitatu confugit ad justum. Cum autem vidisset eum demonem, statim fremuit, & torquebatur coram eo, videns cum muliere spiritalem ejus imaginem, dicentem humana voce : Separabo te ab ea, maligne & immunde spiritus, & revertetur ad virum suum, & efficietur illi anno sequenti puer : & ejulavit demonium ferociter conturbatum : O violentia adversus me ! non est tuum matrimonii solutiones efficere : ut quid autem & filium eis das, cum a me filium minime fecerit ? quid mali feci tibi ? vel quid peccavi in conspectu tuo, quia separas me a muliere mea ? si servum me comparasses, dares me forsitan & in servitium hominibus. At vero Symeon ait : Quia malus servus es, recognosce te ipsum maligne, & curre in flamma ignis arcturus ; & ser equam, & collige ligna.

ACTIO IV.

gna. Et statim veluti ventus cursum & vehementer incedens dæmon, & tollens in muliere amphoram aquæ minabatur; & impletam illam, & collecta de silva ligna attulit ululans & dicens: Væ mihi, væ mihi male seruo & inventori malorum; quid passus sum? Nam a muliere mea separat me sanctus Symeon; & quid faciam infelix, nescio. His autem didis coram populo qui convenerat, postquam adimplevit ministrationem quod sibi fuerat imperatum, clamavit altissime loquens; & aspiciens contra se veniens fulgur ignis, currebat in muliere per circuitum status ejus, plurimum & doleenter cruciatus; & taliter protinus exiit: & muliere pristino ordini restituta, dimisit eam Symeon sanam, dicens ad illam: Vade mulier in domum tuam, & cohabita cum viro tuo. Ecce enim direxit Dominus cor ejus, ut recipiat te cum gaudio magno: quod & factum est. Cumque illa reverla fuisset, statim redum factum est cor viri sui ad diligendum eam: & ingressus est ad illam, & confestim concepit in utero: & completo anno, tulerunt puerum ad servum Dei, laudantes & glorificantes Deum. Cum autem compleissent orationem suam, & redissent ad propriam domum, erexit mulier fide ducta imaginem sancti in interiori domo sua: quæ operabatur miracula, obumbrata Spiritu Sancto, qui habitabat in sancto: & a dæmonio vexati emundabantur illic, & ex variis passionibus infirmati curabantur. In quibus & una mulier fluxum sanguinis incessanter per quindecim annos passa, in fide accessit ad videndum imaginem, & continuo fluxus stetit. Dixit enim intra se, quia si tantum videro similitudinem ejus, salva ero.

Græcè addit: Venerans autem, quod efficacius effectus sanguinis sui, ad hominem Dei proci-
 pus accurrit, adorans coram eo, laudans & glorificans Deum, & nuncians miraculum se per-

Item legit aliud miraculum sancti patris Symeonis.

Accidit autem in diebus illis quendam virum forentem urbis Antiochiæ ditam prestura detineri a dæmonio maligno, & angustari per aliquot tempora, ita ut strangularetur ab ipso, constrictis spiraminibus suis. Hic ascendens ad sanctum, & consecutus remedium intercessionibus ipsius, & factus tamquam nihil fuisset mali perpessus, & rediens ad propriam domum, pro gratiarum adione erexit illi imaginem in publico & clarissimo civitatis loco, super januas ergasterii sui. Videntes autem eam quidam ex infidelibus tam honorabiliter cum luminibus & velis glorificari, repleti zelo, conturbaverunt similes suos, inordinatos scilicet homines: ita ut conveniret multitudo, & cum tumultu clamaret: Tolle a vivendo qui hoc fecit, & imago deponatur. Contigit autem per dispensationem Dei, ut vir non inveniretur tunc in domo sua. Procurabant enim, ut in

ἐλάμπετο, κ' ἤλθεσας αὐτὸ, συλλέξας δὲ κ' ἐκ τῆς ἑλλάδα, ἠύργην ὀλοκίζων κ' λέγων. εἰ μοι, εἰ μοι τῷ κακῷ δαίμονι, κ' ἐφοβήθη ἢ κακῶν. τί πέπονθα; τῆς γυναίκος μου χωρίζεται ὁ ἅγιος Συμεὼν. κ' τί ποιήσω ὁ δούλος ἰσῶ, ἐκ οἴδα. ταῦτα δὲ αὐτὸ λέγοντος ἐώπτεον τὸ σωμαθόντος λαῶ, μὴ τὸ πληρῶσαι αὐτὸν τῷ προσαχθεῖσαν ὑπηρεσίαν, ἀνείραγε μίτρα λέγων. κ' βλῆπαν κατ' αὐτὸ φερομένην ἀστράπη πύρος, ἔβραχεν ἐν τῇ γυναικὶ κελὼ τῆς εἰσεως αὐτῆς, μεγάλως κ' ἐποδῆως βασανίζόμενος. κ' ὅτως ἐξῆλθε παραχρῆμα, κ' ἡ γυνὴ γίγοντο ἐκ καταστάσει, κ' ἀπέλυσεν αὐτῷ Συμεὼν ἰσῆ, εἰρηκὸς πρὸς αὐτῷ. ἀπέλθε γυναῖκα ἐν τῷ οἴκῳ σου, κ' σκεοῖσαι τῷ ἀνδρὶ σου. ἰδὲ γὰρ κατ' ἄνοιαν ὁ Θεὸς τῷ καρδίαν αὐτὴ, τὸ δέξασθαι σε μὴ χάρις μεγάλης. γίγοντο δὲ ὅτως. κ' ἔκτισε φασὸς αὐτῆς, ἐν ἑαυτῷ κ' ἐπὶ τῇ καρδίᾳ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τὸ ἀσπῆσαι αὐτῷ. κ' προσήλθε αὐτῇ, κ' παραχρῆμα συνέληφεν ἐν γαστρί. κ' πληρωθέντος τῷ εἰαυτῷ, ἤγαγον πρὸς τὸν δόλον τῷ Θεῷ τὸ παιδίον, ἀνέντες ἔδοξίζοντες τὸν Θεόν. μὴ δὲ τὸ πληρῶσαι αὐτὸς ἐν χιλῶ αὐτῶν, κ' ἐπαναλῶσαι εἰς τὸ ἴδιον, ἀνέστησεν ἡ γυνὴ πῖσι φερομένη τὴν εἰκόνα τῷ ἁγίῳ ἐν τῷ εὐδοτήρῳ αὐτῆς οἴκῳ. κ' ἐθαυμάτῳ γει, ἐπισκιάζοντες αὐτῇ τὸ ἱνακύντος αὐτῷ πνεύματος ἁγίου. κ' δαιμονιώντες ἐκαθάρζοντο ἐαυτῶν, κ' ἐκ παιλῶν παθῶν ἀδυνάτους ἐθεραπεύοντο. ἐν οἷς κ' μία γυνὴ αἰμορροῦσα ἀπαύτως ἐπὶ δεκαπέντε χρόνος, προσελθῶσα ἐν πῖσι, ἀπέλθε τῷ ἴδῳ τῶν εἰκόνων. κ' παραχρῆμα ἐγενήθη ῥύσις. ἔπει γὰρ ἐν ἑαυτῇ. ὅτι εἰ ἀνένον θρασυμαί ἴην ὁμοίωσιν αὐτοῦ, σωθήσομαι. ἰδῶσα δὲ, ὅτι ἐξῆρανθῆ ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, ἰδραμῶν ἐν ἑαυτῷ πρὸς τὸν ἀνδρῶν τῷ Θεῷ, προσκύνουσα ἑνώπιον αὐτῷ, ὕμνοῦσα κ' δοξάζουσα τὸν Θεόν, κ' ἀπαγγέλλουσα τὸ γίγοντος εἰς αὐτὴν παραδοξον.

ANNO CHRISTI 187.

L. 220. 100.

Ο αὐτὸς ἀνέγνω ἕτερον θαῦμα τοῦ ὅστις πατὴρ ἡμῶν Συμεὼν.

Συνέβη δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνδρα τινὰ ἀγαθαῖον τῆς πόλεως Αντιοχείας συνῆν δευτῇ κατὰ χεῖρας ὑπὸ δαίμονος ποικῆ, κ' ενοχουρῶσαι ἐπὶ χρόνος, ὥστε καταπνίγεσθαι αὐτὸν ἐπ' αὐτῷ, σφοδρῶς ἰσῶ πνοικῶν αὐτῷ. ὅτως ἀνελθὼν πρὸς τὸν ἅγιον, κ' τυχὼν ἰάσεως ταῖς αὐτῷ προσβείαις, κ' ἡμῶν ὡς μηδὲν κακὸν πέπονθας, ἔπανελθὼν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, κατ' ἐχρησίαν ἀνέστησεν αὐτῷ εἰκόνα ἐν δημοσίῳ κ' ἐμφανῇ τῆς πόλεως πόσῳ, ἐπάνω ἢ τῶν θυρῶν τῷ ἐργαστηρίῳ αὐτῷ ἰδόντες δὲ αὐτὴν τινες ἦσαν ἰσῶν ὅτως ἐντίμως μὴ φώτων κ' ἐκλῶν δοξαζομένη, κ' πληθύνοντες ἦσαν, συνετάραξαν τὸς ὁμοίους αὐτοῖς ἀτακτὸς ἀνδρώπυς, ὥστε συνέλθεῖν πλῆθος, κ' ἐνταράχως κραζέειν. αἶρε τὸ ζῆν τῶν ἡμῶν πεποκῆτα, κ' ἡ εἰκὼν καταβληθῆτω. συνέβη δὲ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ τὸν ἀνδρα μὴ ἐρεθῆναι ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῷ. προθυμῶντο γὰρ διασχερῖσκασαι αὐτὸν, ἀλλῶν ἄλλα κραζόντων. ἡ γὰρ κακία

1. Est hæc narratio apud Damascenum orat. 3. de Imag. Item in vita S. Symeonis die 24. Maii apud Papebrochium n. 170. *Marduinus*.

ANNO CHRISTI 325.

κία αὐτῆ πολλή κ μεγάλη ἦν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Α
 σφοδρά, κ ὁ φόθος ἀμέσος· κ ἐμπροσθέν ἐκείνου
 τοῦτο συμπληρωθεῖσαν, κ μὴ νομίσαντες ἔρην πα-
 τασσάσθαι, κ καθυβρίσαι τὴν εἰκόνα, ὡς πολλὰ-
 κς ἐχειρίζοντες τὴν κακοποιήσαντα πλάκην τῶν ἐν
 αὐτοῖς ἐλλοιζόντων. ὡς οὖν οὐκ ἠδύνατο φέρειν
 τὴν πονηρὴν μακίαν, ἐπέσειπεν ἐπὶ τῆς γραμμῆς
 ἀκλινῶν ἐν ἀναβαθμοῖς. κ ῥίψαι τὴν εἰκόνα. ἀνελ-
 θὼν δὲ ἐκείνος, κ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ποιῆσαι τὸ
 ἀποσαχθῆναι, ἔδωκε ἀπὸ τῆς ἀνωθεν κάτω, κα-
 ταπεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν. κ ἐπέσειπεν ὄρυθος μέγας
 εἰς τὴν ὄχλον. κ ἀποσείδοντες ἕξαφθοντες ἄλλον
 ἀνασάσαντα. κ ἐκτείνας κἀκεῖνος τὰς χεῖρας αὐτοῦ,
 ὡσαύτως ἀπέσειπεν ἐπὶ τὴν γῆν. κ τοῦτου ἡμοιωθῆναι,
 φοβηθέντες πάντες ἤρξαντο τὴν σφραγίδα τοῦ και-
 ροῦ περὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ. ἐπὶ πλείονα δὲ μεμνηότες οἱ
 ἄπιστοι ἐκείνοι, προσέειπον κ τρίτον ἀνεύρησαι ἐπὶ
 τοῦτο. κ ὡς ἔχεται ἐκείνος τὰς χεῖρας τοῦ ῥί-
 ψαι τὴν εἰκόνα, ὁμοίως κ αὐτὸς καταρῥάσῃ ἐπὶ
 τὴν γῆν. τίς φόθος μέγας ἐπέσειπεν ἐπὶ πάντας τοὺς
 περὶ τὸν ναὸν πιστοῦς· οἱ κ ἐκπληττομένοι ἐπὶ τῆ
 κωλύσει κ τολμῇ τῶν ἀπίστων κ ἀνοσιῶν ἐκείνων
 ἀνδρῶν, κ ἀποσκυιοῦντες μὲν ἀποσευχῆς τῆ ἐ-
 κόνης, ἀνεχώρουν.

cum manus injicerent, aliis alia vocife-
 rantibus. Malitia enim eorum multa & ACTIO
 magna erat in conspectu Dei vehementer, IV.
 & invidia immensa, & operantes ad hoc
 convenerant, tempus invenisse putantes si-
 mulatas excitandi, & sanctum injuriandi,
 utpote illum, qui crebro redarguerat ma-
 liciam fidei & errorem eorum, qui in ip-
 sis gentiliter conversabantur. Cum ergo
 non possent ferre tantam insaniam, præ-
 ceperunt uni militum ascendere scalam, &
 eicere imaginem. Qui ascendens, & ex-
 tendens manus, ut faceret quod sibi præ-
 ceptum fuerat, mox elisus est, a sursum
 usque deorsum cadens in terram: & facto
 magno tumultu in turba, apposuerunt e-
 xardescentes alium imponere. Sed & ille
 manus suas extendens, pari modo elisus
 cecidit super terram. Quod factum timen-
 tes omnes, cœperunt signaculum crucis si-
 bi imponere. Porro infideles illi per am-
 plius insurgentes, adjecerunt tertium im-
 ponere ad hoc: & cum extendisset & ipse
 manus, ut eiceret imaginem, similiter &
 ipse corruit super terram. Timor tunc ve-
 nit magnus super omnes qui circumstant
 fideles, qui & percussi super cœcitate &
 audacia infidelium, & non sanctorum vi-
 rorum illorum, adorata cum ratione ima-
 gine, recedebant.

Κωνσταντῖνος ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κων-
 σταντίας τῆς Κύπρου εἶπε· ταῦτα μὲν, τίμοι πατέ-
 ρες, ἐκ τῆς ἀναγνωσθέντων ἀκηκόαμεν, κ πισθο-
 μῶν. καὶ ὡς δὲ ὁ μέγιστος, ἀπὸ γινώσκω γεγονότα
 σημεῖα παρόμοια, διηγήσομαι. ἀνὴρ τις Κίτιος
 ἐν Κωνσταντίᾳ τῆ πόλει, ἐλαίων τὸ ζῆλον αὐ-
 τοῦ, κ ἀπὸ ἐπὶ ἔργῳ αὐτοῦ, εἰσῆλθε τὸ ἕξα-
 ῶσαι εἰς ἐκτείνον οἶκον τῆς ἀγίας Θεοτόκου. κ
 ἐν τῷ ἐκτείνον αὐτὸν, ἀναβλίψας βλέπει τινὴν εἰ-
 κόνα τῆς ἀγίας Θεοτόκου ἀπὸ χρωμάτων ἐν τῷ πί-
 χῳ, κ λέγει· τί ποιεῖ ὕδα; & ἐπάρας τὸ
 βυκεῖνον αὐτοῦ, ἔκωρυξε τὸν ὀφθαλμὸν τῆς εἰκό-
 νος πρὸ δεξιῶν· κ ἐκείθεν ἐκ τῶ ναοῦ, ἐνύξε τὸ
 ζῆλον αὐτοῦ τῷ βυκεῖνῳ. κλαδίντος δὲ τῷ
 βυκεῖνῳ, ἐπαύθη τὸ κλάσμα τῷ βυκεῖνῳ εἰς
 τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν τῷ ἀνθρώπῳ, κ πτύφλωσεν
 αὐτὸν. τῶν τὸν ἀνδρα εἶδον, & ἐπίστανται
 ἐπεροφθαλμὸν γεγονότι. ἔτιρ· ἀνθρώπος δὲ τῆ
 πόλεως λεγομένη Κιτίω, τῆ ἡμέρας τῆς ἀγίας Θεο-
 τόκου, πρὸ πηδαικτῆ τῶ Αἰγύπτου, εἰσῆλθε εἰς
 τὸν ναόν, τοῦ κοσμησαὶ αὐτὸν βήλοισι. κ λαβὼν
 ἦλον, ἐπέσειπεν αὐτὸν ἐν τῷ πίχῳ εἰς αὐτὸ τὸ
 μέτωπον τῆς εἰκόνης τῷ ἀγίῳ Πέτρῳ. κοινὸν ἔν
 δήσαντος, κ ἀπλώσαντος τὸ βῆλον, ἐν αὐτῇ τῷ
 ὄρα ὀδύνη ἐπέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ κεφαλῷ κ τῷ
 μετώπῳ ἀφόρητος· κ διέμεσε τὰς δύο ἡμέρας τῆς
 ἑορτῆς κείμενος· κ βασιανίζομενος. γνῶς δὲ ὁ ἐπί-
 σκοπος τῷ Κιτίῳ ἐμέμφασθαι, & ἐκείλθεν αὐτὸν
 ἀπελθόντι ἐκβαλεῖν τὸν ἦλον ἀπὸ τῆς εἰκόνης·
 ἀπελθὼν δὲ, κ τῷ ὄρα δρασας, ἐν τῷ ἐκβαλεῖν
 τὸν ἦλον ἐκφύθη τῆς ὀδύνης. ἐρωτηθεὶς ἔν ὁ
 ἐπίσκοπος τῷ Κιτίῳ, μεθ' ὅρου κατέδετο ταῦτα
 ὡς ἔχειν ἐπὶ συνόδῳ. ἀπὸ δύο ἐτῶν κατέλα-
 σαν ἀνδρες Κιτιῶς ἐν δυσὶ ἡμέραις εἰς πόλιν τῆς

Constantinus sanctissimus episcopus Con-
 stantiae Cypri dixit: Hæc quidem, hono-
 rabiles patres, de his quæ lecta sunt, au-
 divimus, & credimus. Ego autem humilis
 signa quæ facta scio, similia referam. Vir
 quidam Cyprius in civitate Constantia, mi-
 nans jugum suum, & pergens ad opus
 suum, ingressus est ad orandum in ora-
 tionis domum Dei genitricis. Et cum o-
 raret, suspiciens videt imaginem sanctæ
 Dei genitricis ex coloribus factam in pa-
 riete, & dicit: hoc quod facit hic? Et ac-
 cepto stimulo suo effodit oculum imaginis
 dextrum: & exiens de templo, pullavit bo-
 ves aculeo. Cumque rumperetur stimulus,
 rediit fragmen stimuli in dextrum oculum
 hominis, & obsecavit eum. Hunc ego vi-
 di virum, & novi luscum effectum Alius
 homo in civitate Citio, festivitate sanctæ
 Dei genitricis, die scilicet decimoquin-
 to mensis Augusti, ingressus est in tem-
 plum, ut adornaret illud velis: & assum-
 pto clavo, fixit eum in pariete, in ip-
 sa fronte imaginis sancti Petri. Cum ergo
 funem ligasset, & explicuisset velum,
 eadem hora dolor apprehendit eum in ca-
 pite & fronte intolerabilis: & mansit duo-
 bus diebus solemnitatis jacens, & crucia-
 tus patiens. Quo comperto episcopus Ci-
 tii redarguit, & iussit pergers & educere
 E clavum ex imagine. Qui pergens, & hoc
 gerens, cum educeret clavum, alleviatus
 est dolor. Interrogetur autem hinc &
 episcopus: adest enim. Interrogatus ergo
 episcopus Citii, cum juramento firmavit
 hæc coram synodo sic se habere. Ante
 biennium navigaverunt viri Cypri in dua-
 bus navibus in civitatem Syriæ, quæ vo-
 catur Gabala. Cum autem essent Gaba-
 læ secundum consuetudinem, taxati Aga-
 re-

Videtur excidisse in Græco codice hac sententia. Harduinus.

ACTIO IV.

renorum descenderunt ad maritima: & venientes quidam eorum Gabalam, diverunt in quoddam templum civitatis. Porro unus ex Agarens videns imaginem in pariete de calculis, interrogavit quemdam Christianum qui aderat, quid prodest imago hæc? Ad quem Christianus ait, quia Ihs quidem qui eam honorant, prodest: his autem qui illam inhonorant, nocet. Et Sarracenus: Ecce ego, inquit, effodiam oculum eius, & videbo quid mihi noceat. Hac dixit, & extendens contum suum, imaginis oculum dextrum effudit. Protinus ergo & suus deiecit oculus in terram exiit, idemque ignea est febre detentus. Hi autem qui simul cum illo aderant, acute illum egrotasse videntes, tulerunt, & ad civitatem ipsius reducerunt. Hæc nobis retulerunt viri qui remeaverunt ad Cyrum, numero triginta duo.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ tradidit librum, quem accipiens Gregorius Deo amabilis diaconus sanctissimorum & laudatissimorum apostolorum, legit.

Sac. B. de sermone in beatum Barlaam; cuius initium est.

(1) Excet an-
quis codex
Vat in quo
multa par-
tiam senten-
tia præter
cas que hic
habentur, &
in hac ly-
nodo recla-
ta sunt, in-
terra videat-
ur. Nam
neque ordi-
interlocutio-
num respon-
dent, neque
in illo alio
codice reper-
te sunt, ex
interioribus
eius videtur
hac Photius
r. r. r. r. r. r.
subia omni-
bus hujusly-
nodi litteris
legatur.

Constantinus Deo amabilis diaconus & notarius legit. Photini Deo amabilis presbyteri & defensoris sanctillimæ magnæ ecclesiæ Constantinopolitæ.

De vestra sancta memoria Joannis Jesumatoris, qui suis episcopus ejusdem urbis.

Adhuc nec hoc lateat miraculum, nec indulgeamus egregio patri hoc dudum maxime celare acceleranti. Nam nox quidem erat, & deambulabamus cum velocitate multa, utpote in terram ultra positam Mauricium imperatorem adituri: Mauricium, qui dudum quidem iustissimus

Συρίας καλεσθῆναι Γάββαλα. ὅτων δὲ αὐτῶν ἐν Γαββαλοῖς κατὰ τὸ σῆμα, πῆξται πῶν Αγαρηῶν κατὰ τὸν εἶδος τῆς παραθαλασσίαν· κ' ἐλθόντες τινὲς αὐτῶν εἰς Γάββαλα, ἠπληκίωσαν εἰς τινὰ ναὸν τῆς πόλεως. εἰς δὲ πῶν Αγαρηῶν ἰδὼν εἰκόνα ἐκ ψηφίδων ἐν τῷ τοίχῳ, ἠρώτησέν τινα Χριστιανὸν παρόντα, τί ὠφελὴν ἠείκων αὐτῆ; ἠρώτησέν ὁ Χριστιανὸς φησὶν, ὅτι τὸς μὲν τιμῶντες αὐτῷ ὠφελὴν, τὸς δὲ ἀτιμάζοντες βλάπτει. καὶ ὁ Σαρρακηνὸς λέγει· ἰδὼ ἐγὼ ἑσφοτῶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς, καὶ ἰδὼ τί με ἐλάττει. τῷ πτε εἰρήνη, καὶ ἀνάτηνας τὸν κοτὸν αὐτῆ, τὸν ἐν τῷ εἰκόνη διχθὸν ὀφθαλμὸν ἐξῆρξε. παραχρῆμα αὐτὸν καὶ αὐτῷ ὁ διχθὸν ὀφθαλμὸς εἰς γλῶττι ἐκπέδησεν, αὐτὸς τε κατὰ γλῶττι ἐκπέδησεν. οἱ δὲ σωόντες αὐτῷ ὡς ὄχθως ἔχοντι ἀνάλαβον, καὶ ἐπὶ τῷ πόλιν αὐτῶν ἀπήγαγον. τῷ πτε ἡμῖν διηγήσαντο ἰκανῶς εἰς τῷ Κίσρον οἱ ἄνδρες, ἔτακτον δὲ δύο ὑπάρχοντες τὸν ἀείθμεν.

Θεοδοσιὸς ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κατάνης ἐπέδωκε βιβλίον· τῷ λατῶν Γρηγορίῳ ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος πῶν ἁγίων καὶ πνευματικῶν ἀποστόλων ἀνέγνω.

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκ πῶ εἰς τὸ μακρότερον Βαρλαάμ τὸν μάρτυρα· ἢ ἡ ἀρχὴ.

C

Πρότερον μὲν πῶν ἁγίων οἱ θάνατοι. καὶ μετ' ἑταίρων. ἀνάστημοι εἰς τὸ λαμπρὸν πῶν ἀθλητικῶν κτηροματῶν ζωγράφου, καὶ τῷ τῷ στρατιώτῳ κολλοθεσίαν εἰκόνα τῶν ἑμπεραίων μεγαλῶν τεχνάων. ἀμακρότερον παρ' ἡμῶν τὸν εἰφανίτην γραφέντα τοῖς τῆς ἑμπερας σοφίας περιλάμψατε χρώμασιν. ἀπέλαθον τῶν ἀειθεμάτων τὸ μάρτυρος παρ' ἡμῶν νεικημῆος γραφῆ· χαίρω τῷ πταίτη τῆς ἑμπερας ἰχθῶ σήμερον ἠτιμῆμος νικῶ. ἰδὼ τῆς χειρὸς ἠρὸς τὸ αὐτὸν ἀκρίβειστον παρ' ἡμῶν γραφομένην τῷ κάλῳ. ἰδὼ φαιδρότερον ἐπὶ τῆς ἑμπερας τὸν παλαιὴν γεγραμμένον εἰκόνας. κλαυδοσάσαν δαίμονες καὶ νῦν τοῖς τῷ μάρτυρος ἀειθεαῖς πητῆμοι. φηγομένη πάλιν αὐτοῖς ἡ χεῖρ καὶ νικῶσα δεικνύω. ἔγραψα τῷ πταίτη καὶ ὁ τῆς παλαισμάτων ἀγωνοθέτης Χριστὸς· ἢ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

Κωνσταντῖνος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος καὶ νοτίου ἀνέγνω.

Φωτεινῶ τῷ Θεοφιλέστατῳ ἐπισβυτῆρ καὶ ἐκκλησιαστικῶ τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Εκ τῶ εἰς τὸ εὐ ἁγίοις πατῆρ ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νησιωτῷ ἐπισκόπου ἡρωμῆος τῆς αὐτῆς πόλεως.

E

Εἰτι μὲν τῷ τῷ Μεγάλῳ τῷ Θαύμα, μὲν δὲ συχωρῶμεν τῷ Θεοσιῶ κατὰ τὸν δὴ μάλα σπουδαίως σπουδάζοντι. νῆξ μὲν γὰρ ἦν, καὶ διαπορόμεθα σὺν τυχῆ πολλῶ, ὡς δὴ κατὰ τὴν ἀντίπεραν γῆν Μαυρείον τὸν βασιλεῖα καταληψόμενοι· Μαυρείον τὸν πάλαι μὲν διηγομένων καὶ ἀρχο-

ANNO CHRISTI 797

* Εἰς ἀρχαία βιβλία ἐστὶ τὸ ἀποστολικὸν βιβλίον ἐπὶ πολλοῖς ἑλλοχίαις πατῆρ καὶ πνευματικῶν ἀποστόλων· καὶ τῶ τῷ αὐτῷ ἀποστολικῶν ἀποστόλων παρ' ἡμῶν ἀειθεαῖς περιλάμψατε χρώμασιν. ἀπέλαθον τῶν ἀειθεμάτων τὸ μάρτυρος παρ' ἡμῶν νεικημῆος γραφῆ· χαίρω τῷ πταίτη τῆς ἑμπερας ἰχθῶ σήμερον ἠτιμῆμος νικῶ. ἰδὼ τῆς χειρὸς ἠρὸς τὸ αὐτῷ ἀκρίβειστον παρ' ἡμῶν γραφομένην τῷ κάλῳ. ἰδὼ φαιδρότερον ἐπὶ τῆς ἑμπερας τὸν παλαιὴν γεγραμμένον εἰκόνας. κλαυδοσάσαν δαίμονες καὶ νῦν τοῖς τῷ μάρτυρος ἀειθεαῖς πητῆμοι. φηγομένη πάλιν αὐτοῖς ἡ χεῖρ καὶ νικῶσα δεικνύω. ἔγραψα τῷ πταίτη καὶ ὁ τῆς παλαισμάτων ἀγωνοθέτης Χριστὸς· ἢ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

1 A Notatio Graeci Schellia. Hardouin.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

αφρότατον, νῦν δὲ ἤδη καὶ μάρτυρα. τῶν γὰρ ὁ ἄβελος αὐτῶν δράκων ὁ τυραννός ἐ μὴ βυλαίμηνος ἔχαιεσται. καὶ τῶν σποδῶν ἑκαδίζουσα. γυνὴ δὲ τις ὠραία σφόδρα καὶ τὴν ἰδέσθαι καὶ τὴν ἄψιν ἑτὴν ψυχὴν, καὶ πλοσίε λίαν οὐσα μὴ, οὐ δεκῶσα δὲ διὰ τὴν συνουσίαν αὐτῆ συμφορὰν, πόρρωθεν ἰωρᾶτό μοι συναναφυρομένη ἵπ πλάθει τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν πτωχῶν. δευκομῆν δὲ παρα τῶν ἐπὶ πύλιναις πύλιναις, οὐδαμῶς ἐπέδιδυ, ἀλλὰ τοι μετὶ δακρύων αἰδουμένη διὰ τὴν φύσιν, διὰ τὴν ἀνάγκην ἀναίδως παρηγόρευε. πύπτα ὄρων, τὴν πύπιν ἢν ἑτερομύλιω, καταλιμαίνω, καὶ καταλαμβάνω τὴν ἀνδρῶν. καὶ ὁ, τι βούλατο ἄν, ἐπιθυνομένη. ἢ δὲ ἄνδρα ἔχω, φησὶ, καὶ δαιμόνιον ἔχει ἔτιν ἑπὶ ἡδὲ τοῦτο γὰρ καὶ μυσίος, ὡς εἶπεν, λαγύσι τοκοῖς ἐ λαβίστιν ἀνδρῶν ποῖς ἀποσαγαύουσα τὸν ἄδλιον, ἔχουσα πλείον ὕδιν. τὸ δὲ ἢν πελάτιον ἀπὸ τῆς ἐρήμου νῦν παραγίγονα. ἢ ἄγιον γὰρ ἢ κατὰ τοῦτο ὁ παρὰ πάντων χιδὸν ἢ ἐκείσε θαυματουργῶν ἐπὶ τῷ θαυματουργεῖν μαρτυρήσει, ὡς τὴν ἰατρῆαν καὶ αὐτὸς ἀπέκων, ἀπέκων, ἔφη, ὡς ἰωάννου τὸν πατριάρχου τῶν μέγαν, ἐκείσε π κομῆ μετ' ἁλοχίας ἀρχιεπίου Θεῷ παντοκράτορος εἰκόνα τῆς παρθένου μητρός τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀποισεύς, καὶ ἀποκομῆς τῆς εἰκόνα εἰς οἶκον, ὃν καταλιμαίνω καὶ γὰρ ἡ ἰδὴ γὰρ ἀποσεύς ἡδὲ τὸν ἄνδρα τῶν σόν, καὶ καπικεῖς γὰρ αὐτὸν ἐν αὐλαῖς οἰκῶν. καὶ μὴ ἔφη τῆς τῆς πύπιν τῷ βασιλείῳ, ἢ ἀπέκων νῦν, τὴν μετὰλλω. καὶ ὑψώσε, καὶ ἀναθήσε τὸ ὁμοίωμα, καὶ ἡμῶνται ἄγιον οἰκῶν. καὶ ἔσαι, πᾶς ὅς ἂν καταλιμαίνω ἐν αὐτῷ, ἁλοχθῆσεται. καὶ ἰδοὺ φουγὴ φάξεται, καὶ ἀπλοχθῆσεται ἔσαι τὸ πνεῦμα, καὶ οὐκίε ἢ μὴ ἔσται, διότι κίε ἁγῶς, καὶ ἐς τὸν αἰῶνα ἢ δόξα αὐτῷ. ἀμῆ. τῶνται εἰ πῶσαν ἀποσαγῶ τῷ πατριάρχῳ κατὰ τῆς ἡμέραν τῆς ἐφεξῆς, τῆς ἐν ταῖς παρασκευαῖς εἰσθῆσαν ἐν τῷ νατῷ τῆς Θεοῦ τῷ πλοσιον εἰσθῆσαν πνεῦμα. καὶ ἀναφέρω τῆς τῷ πράγματος περὶ τῆσαν, καὶ μάλα δὴ δεο νανιῶς ὅμο καὶ ρητορῶς, νῦν δὲ γὰρ ὑπεμῆσι καὶ γοῶς. καὶ ἔχαιρον ὡς δὴ δεο πείσαν, ἰλιπῶν ἅμα ἐπαυθῆσθαι, καθότι τῆς ἑπὶ ἐπιβῆς ἀιρῶναι ἢ ἐπιθῆσαν. ἐπὶ δὲ μοι διδάσκοντι, καὶ λῆσθαι κατὰ ἀδειαν. ὅτι ὁ ἐρημίτης, ἢ δέσποτα, εἰ πῶς ὑπὸ Θεοῦ κινήσει, ὡς ἄρα ὑμῶν ὁμηροὶ ἀποδῶκεν μέλλω. διακῶ πτεῖ τί μοι τῶν λόγων, καὶ τῷ θυμῷ ζῆσας. ναὶ κύριε, ναὶ δέσποτα, τῶν φωνῶν ἄρας ἐρημίτης ἐβόα. ναὶ, ἵνα ἐγὼ ὁ κύριε ἐβλάθω τῶν δαίμονα. ἵνα εἶπω, σοὶ λέγω τῷ ἀκαθάρτῳ, ἔξελθε ἀπὸ τοῦ πλάσματος, καὶ ὑπαγε ὡς καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ ἀφαντον. πῶνται κίε εἰς ἵνα φλυαρῶ ἀνθρώπος βυταρὸς καὶ ἀμαρτωλός. εἰ ἐπὶ θαυματουργῶν τὸ ἐμὸν ἐβλάθε πνεῦμα. ἔχων χρῆσις πολλῶν, ἀδελφε Φωτῆ, μὰ τῆς ἢ ἄγιον ἰσχῶς. ὅτω παρ' ἰλιπῶν ἀτιμῶν, ἀνεχωρῶν ἐρῶν. καὶ ἡρέμα ὑπεδραμῶν, ἐφορῶν ὅσω καὶ τῶν, τῶς ἀπαύσθαι ἐμῶν, ὡς δὲ κίε κίε καὶ κίε. καὶ καταλαμβάνω τῶν τῶν ἱερατῶν μόλις ἔχαιαν. καὶ θυμῷ θυμῶν. τῆς γὰρ δὲ λῶν ἡδὲ τὸ πλείον εἰς θυμῶν ἀπενώκετο, καθότι ἔχ ἰερακῶν χᾶσιν ἐπίον τῷ ἀρχιεπίῳ τῷ Θεῷ τῷ μετὰλλω. πολλὰ σιωπῆ καταβῶν ἐπ' ἐμαυτῷ, καὶ ὅτι ὡς εἰς

mitissimus fuit; nunc autem & martyr: hoc enim profundissimus ei draco & tyrannus etiam nolendo donavit. Cum ergo festine ambularem, mulier quaedam speciosa valde, tam veste, quam vultu & anima, quae dives admodum fuerat, sed non putabatur propter calamitatem quae inerat ei, procul apparuit mihi mixta cum multitudine fratrum nostrorum pauperum, quae pericutionem ab his passa, qui super isto erant ordinati, nequaquam recedebat, sed cum lacrymis, licet verecundata non propter naturam, necessitatis tamen causa impudenter inferebat molestiam. His visis ordinem, in quo fueram deputatus, relinquo, & apprehendo mulierem, & quidnam vellet, interrogabam. At illa: Virum, inquit, habeo & demonium habet: & tertius annus est iste, ex quo denis millibus, ut ita dicam, venerabilibus locis & religiosis hominibus hunc miserum obtuli, & nihil obtinere amplius valui. Ad extremum ego nunc ab eremo veni. Nam ille ipse, qui in ea praes omnibus fere sanctis miracula facientibus, in patrandis miraculis testimonium habebat, ad curacionem exhortans: Vade, inquit, ad Joannem patriarcham magnum, indeque teres cum benedictione summi sacerdotis Dei omnipotentis imaginem virginis matris Dei; & ibis, & portabis imaginem in domum, in qua habitasti in terra tua. Ecce enim mittes de cetero vitium tuum, & locabis eum in atris domus tuae; & non videbit civitatem regis magnam, ad quam nunc proficisceris: & exaltabis, & pones similitudinem, & fiet sanctificatio domui tuae: & erit ut omnis quicumque habitaverit in ea, benedictione benedicatur: & ecce fuga fugiet, & alienatus erit spiritus, & ultra non appropinquabit ei, eo quod Dominus prope sit, & in saecula gloria ejus. Amen. His dictis, adduco eam ad patriarcham die sequenti, qui sexta feria conlueverat in Dei genitricis templo juxta ingressum factio celebrare: & refero negotii circumstantiam, nunc quidem valde juveniliter simul & rhetorice, nunc autem summissis ac dolenter: & gaudebam, suadere sperans pariter & laudari, eo quod ita pius affererem propositiones. Adhuc autem mihi mactio, & doctenti, quoniam eremita, o domine, dixit a Deo motus, quod merito vos domine expulsus sis: interdicit sermonem meum, & furore fervens; etiam domine, etiam domine, vocem extollens eremita clamabat: etiam, ut ego dominus ejiciam demonem; ut dicam, tibi dico immundo, exi a figmento, & vade huc atque illuc, & ad invisibile: talia jubes ut garrum homo sordidus & peccator: si illis mira operantes, meum ejicite spiritum. Orationum eges multarum, frater Photine, per orationes sanctorum. Sic praeter spem inhonoratus, recedebam erubescens: & silenter effugiens, efferebat retrorsum, & fortuito, & in obviantes quasi crapulatus incidebam: apprehendo vix quamdam facelli extremitatem: & furore commotus (plurimum namque tristitia

οὐκ

ὡς ἄρα ὑμῶν ὁμηροὶ ἀποδῶκεν μέλλω. διακῶ πτεῖ τί μοι τῶν λόγων, καὶ τῷ θυμῷ ζῆσας. ναὶ κύριε, ναὶ δέσποτα, τῶν φωνῶν ἄρας ἐρημίτης ἐβόα. ναὶ, ἵνα ἐγὼ ὁ κύριε ἐβλάθω τῶν δαίμονα. ἵνα εἶπω, σοὶ λέγω τῷ ἀκαθάρτῳ, ἔξελθε ἀπὸ τοῦ πλάσματος, καὶ ὑπαγε ὡς καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ ἀφαντον. πῶνται κίε εἰς ἵνα φλυαρῶ ἀνθρώπος βυταρὸς καὶ ἀμαρτωλός. εἰ ἐπὶ θαυματουργῶν τὸ ἐμὸν ἐβλάθε πνεῦμα. ἔχων χρῆσις πολλῶν, ἀδελφε Φωτῆ, μὰ τῆς ἢ ἄγιον ἰσχῶς. ὅτω παρ' ἰλιπῶν ἀτιμῶν, ἀνεχωρῶν ἐρῶν. καὶ ἡρέμα ὑπεδραμῶν, ἐφορῶν ὅσω καὶ τῶν, τῶς ἀπαύσθαι ἐμῶν, ὡς δὲ κίε κίε καὶ κίε. καὶ καταλαμβάνω τῶν τῶν ἱερατῶν μόλις ἔχαιαν. καὶ θυμῷ θυμῶν. τῆς γὰρ δὲ λῶν ἡδὲ τὸ πλείον εἰς θυμῶν ἀπενώκετο, καθότι ἔχ ἰερακῶν χᾶσιν ἐπίον τῷ ἀρχιεπίῳ τῷ Θεῷ τῷ μετὰλλω. πολλὰ σιωπῆ καταβῶν ἐπ' ἐμαυτῷ, καὶ ὅτι ὡς εἰς

Gr. recedebat ab his

habebat, ad curacionem & exhortationem

Gr. dem facta feria de morte in Dei genitricis templo juxta ingressum factio celebrare

Gr. Adhuc autem mihi mactio, & doctenti, quoniam eremita, o domine, dixit a Deo motus, quod merito vos domine expulsus sis: interdicit sermonem meum, & furore fervens; etiam domine, etiam domine, vocem extollens eremita clamabat: etiam, ut ego dominus ejiciam demonem; ut dicam, tibi dico immundo, exi a figmento, & vade huc atque illuc, & ad invisibile: talia jubes ut garrum homo sordidus & peccator: si illis mira operantes, meum ejicite spiritum. Orationum eges multarum, frater Photine, per orationes sanctorum. Sic praeter spem inhonoratus, recedebam erubescens: & silenter effugiens, efferebat retrorsum, & fortuito, & in obviantes quasi crapulatus incidebam: apprehendo vix quamdam facelli extremitatem: & furore commotus (plurimum namque tristitia

tim jam in furorem efferebatur, eo quod A
 non invenierim gratiam in conspectu sum-
 mi sacerdotis Dei magni) multa silentio
 in memetipso reputabam, & quod non
 esset ab illo quidquam boni ulli ovium
 sperandum, pastore videlicet nobis ad lu-
 pi naturam perveniente. In his ergo cum
 essem hesitans, mihi consilium fit. Et
 mittens domum ex sequentibus quemdam,
 delero dominæ imaginem ex his quæ il-
 lic positæ erant, satis oppido speciosam:
 & adornans valde bene, & ut erat pos-
 sibile ad evidentius apparendum & repu-
 tandum, quia oportebat a maximo pa-
 tre, utpote jam inclinato, accipere ima-
 ginem, tenui hanc, & dedi mulieri; B
 orareque pro nobis, & patriarchæ gra-
 tias multas confiteri, atque abire cum
 gaudio jubebam. At illa liberabatur
 modicum & exultans, & non habens quod
 faceret. Unde & erat utriusque qua-
 si dimidium gaudium. Nam ego qui-
 dem putabatur, non autem gaudebam.
 Illa vero & putabatur, & gaudebat: sed
 intentio & rei finis non habebat in-
 itium. Tunc ergo animi defectionem,
 quæ nos obtinuerat, consolari taliter opi-
 natus, acquisivi aliud, contemplans &
 reputans, quem, quando, & ubi, & in
 quo, & quomodo, vel qua nobis me-
 diante abirem seductus & circumveniens C
 mulierculam miserissimam, & ita misera-
 bilem, & tantas fiducias nobis commen-
 dantem. Maxime autem contristabar, ut-
 pote separans mulierem a meliorum pro-
 tectione, & per alium talia sapientem ad-
 ca qua dealbari verebatur. In his rur-
 sus, & propter hujusmodi seductionem
 & dicere atque oblatrare spiritum existi-
 mavi: & quia ipse ego e contrario fir-
 maverim atque locaverim stabilitatem, quæ
 erat demoni circa hominem. Et quod
 factus sum ei & materia & occasio ca-
 lumniarum iustarum, non dum dico con-
 tra memetipsum solum, ergo contra om-
 nes quidem Christianos, & contra sacer-
 dotes primum; eo quod uxorem quidam
 presbyter altero typho, ajunt, altero da-
 mone, qui erat mendacii, prejudicavit:
 quod nihil profecto est aliud, quam in
 Beelzebub eicere velle damonia. Hæc
 quidem mihi & hujusmodi indefinenter ani-
 mam ingressa atrociter conturbabant, &
 infliciebant, & magna expectare dabant
 mala tam ab hominibus, quam ab ip-
 so Deo. Veruntamen recogitabam, & re-
 ferebam mihi met ipsi excusationem, &
 quamdam quasi consolationis phantasiam ad-
 prætiens imponebam, dicens apud me:
 Deus enim de futuro faciet curam. In
 hoc quippe anno intra locum forte no-
 bis innotuit sive muliercula, sive ipse
 vir, sive alius quisquam. Moriar autem
 nullotiens ego, & cessabit qui tristitiam
 inferebat. Igitur in his tunc a dytocolis
 quæ circa miseram mulierem erant, ut
 rebar, liberatus, rebar a turba liberari.
 Post annos reor ferme tres stabam pe-
 nes ipsas sacras portas magni templi. Et
 ecce mulier elevans supercilia & vehe-
 menter ac indelesse pronuncians & respi-
 rans, intuita est in me, & proximam
 interrogabat: ipse, putas, est? vel quid?

ACTIO IV.
 or. conque-
 rebat,
 or. quia
 max mo pa-
 tre ut i tac.
 accipiam
 imaginem.
 or. propo-
 modum
 or. fiet
 or. putab-
 tur, videbat.
 or. quæ
 illi erant ac-
 hibuit.
 or. quæ
 illi erant ac-
 hibuit.
 or. lee
 or. In hoc
 tempore
 or. quæ
 illi erant ac-
 hibuit.

τὸ ἐπὶ τῷδε ἑλπίσαι ἕδω ἀγαθὸν ἕδω ἵδω
 ὀροβαίων, τὸ ποιῆσαι ἡμῖν αὐτὰ ὀρος λύου
 φισιν ἐχθάντος καὶ ἐκδιδιγτημῆς. Ἐὸ τῆς ἐντι
 μοι καὶ ἀπορρημῆς, βαλλή γίνεται. καὶ εἰλας οἰκαδε
 ἵδω ἐπορρημῆς, κομίζω πῶν ἀνατιθεμῆς ἑκεί-
 σε πᾶν δὴ πᾶν περικαλλῆ τῆς διαποιῆς εἰκόνα.
 καὶ καταχηματισμῆς. Ἐὸ μάλα καὶ ὡς οἶόν τε ἦν
 ὀρος τὸ πιδανὸς ὀρθῆναι τε καὶ νομισθῆναι, ὅτι
 δὴ παρὰ τῷ μεγίστῳ πατρὸς, ὡς δὴ τὸ λοιπὸν
 ἐπικαμφοδότης, λαβὼν τῷ εἰκόνα καταχομι,
 ἐπίδος τῇ γυναικὶ τῷ εἰκόνα, εὐχεσθῆτε ὑπὲρ
 ἡμῶν, τῷ τε πατριάρχῃ χάριτος πλείστας ὀμολο-
 γῆν, ἀπεινῆσαι μὲν χάρις ἐκτελευσῆσαι. ἡ δὲ
 ἀσηλλᾶττετο μικρὰ καὶ σκιρτῶσα, καὶ οἰκῆ εἰχουσα
 ἦτις καὶ ἤχοιτο. καὶ ὡς περ ἕξ ἡμισίας ἀμοσῆς
 ἡ χάρις. ἐγὼ μὲν γὰρ εἰδοκω μὲν, ἐκ εἰχαι-
 ρον δὲ ἡ δὲ καὶ εἰδοκει, καὶ εἰχαιρῶ. ἀλλ' ὁ
 σκοπὸς καὶ τὸ τῷ ὀροσῆματος πῶν. ἕκ εἰχῶ ἀρ-
 χῶ. τότε μὲν οὐκ ἦν καταχῶσαν ἡμᾶς ἀθη-
 μίαν παραμυθεῖσθαι πῶς οἰηθείς, ὀροσικησᾶμην
 ἐπῆραν, ἀναθεωρῶν τε καὶ ἀναλογισμῶν, τίνα,
 καὶ πότε, καὶ πῶ, καὶ ἐπὶ τίνι, καὶ ὅπως, καὶ τίνος ἡμῖν
 μεσιτυῆς εἶλω ἕξηπατικῶς τε καὶ σοφισμῶν.
 γύναιον ἀθλιον, καὶ ὅπως ἐλεσπῶν, καὶ τηλικαίως
 ἐλπίδας ἡμῖν παρακαταθέμῆρον. μάλιστα δὲ καὶ
 μῶν, ὡς δὴ καὶ ὀροσᾶφρημῶν τῷ ἀνθρώπων
 τῷ πῶν ἀμεινῶν προσσίαν, ἔ τὸ δὲ εἰτέρῳ τῷ
 γε πῶν αὐτῷ σοφῷ πατρὸς, ἀπὲρ εἰδοίτο, διακεκοῆ-
 θαι. ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ οἰα τῶν ἐνεκα τῆς ἐκα-
 πάτης φωνῆν, ἐρεῖν τε καὶ ὀροσολακῆσθαι τὸ πῶ-
 μα ὀροσᾶνολογισμῶν. καὶ ἐπὶ αὐτὸς ἐγὼ πῶν ἀν-
 τῶν βεβαίως τε καὶ ἐμπέδως τῷ ὀρος ἰὸν ἀνθρώ-
 πον τῷ δαίμονι ὀροσίδεω. καὶ ὅτι ἡμῶν αὐ-
 τῶν καὶ ἄλλῃ καὶ ὀροσᾶσις καταγορημαίων δικαίων,
 ἄνω λῆψω κατ' ἐμαυτῷ γε μου, κατὰ πάντων μὲν
 ἂν ἐφεῆς πῶν Χριστιῶν, καὶ κατὰ πῶν ἰρίων γε
 ὀροσῶν. καὶ ὅτι τῷ γαμῆτι ὁ πρὸς ὑμῶν ἐπῶν
 ἴψω, φασίν, ἐπῶν δοίμοι τῷ τῷ ψῆδος ἡδῆ-
 κησῶ. ὅπερ εἰὼν εἰὼν ἐπῶν, ἢ τῶν ἐκείτω σα-
 φῶς, ἐὶ Βιλλῆσθαι εἰδοίτω ἐκμάλλην δαίμονια.
 πῶντα μὲν δὴ μοι ἔ τὸ πῶντα συνίχει τῷ ψυ-
 χῶ, εἰσιότω δεπῶς, ἐπιπαρῆτε τε καὶ συνειπῶ-
 λο, καὶ μεγάλα ἐλπίσῆν εἰδοίτω κατὰ καὶ ὀρος ἀν-
 θρώπων, καὶ ὀρος αὐτῶ τῷ Θεῷ. πῶν ἀντεπῶν
 τε καὶ ἀντεσηγῶν ἡμαυτῶ σκῆψῶν, καὶ τίνα δὴθεν
 παραψῆχῆς φαντασίαν τὸ παρὸν εἰδοίτω, λέγων
 ἐπ' ἐμαυτῶ. πῶ γὰρ Θεῷ μελήσῆν ἴσῳ μέλλοιτος.
 Ἐὸ γὰρ τῶν τῷ χρόνῳ τῷ μετῆξῳ πῶν ἡμῶν
 ἴσως ἡμῖν ἢ τῷ γυναικῶν, ἢ καὶ αὐτῶς ὁ αὐτῶ, ἢ
 καὶ τις ἄλλος. ἀποθᾶνομι δὲ πολλῶν ἐγὼ, καὶ
 πῶν αἰσῆται πῶ λυκῶν. ἐπὶ τῶν αὐτῶ μὲν δὴ τίτε ἵδω
 πῶν τῷ ἀθλίαν γυναικᾶ δυσκολῶν, ὡς γε φῶν καὶ
 ἀπαλλαγῆς, ὅμῶν ὅχλη ἀπῆλλαχθῆναι. μὲν δὲ
 χρόνῶ οἰμαί πῶ εἰσῆται μὲν ὀρος αὐτῶ
 δὴ πῶ τῶν ἰρίων πῶν τῶν καὶ τῷ μεγάλῳ ναῦ. καὶ ἰδῶ
 γυνῆ ἐπάρασα τῶς ὀροσῆς, καὶ σφοδρῶν ἀμα καὶ
 σῶντονον καὶ φθῆγῶμῆν καὶ ἀναπίσσα, βλίψῆσα
 εἰς ἐμῆ, τῶν πῶν ἡρώτων. ὅπως ἀρα εἰσῆ; ἢ ἴ;
 καὶ ὀροσφῶν ἕξῆμῆν. γαί αὐτῶς εἰσῆ ἀλῆθῶς. δρῶ-
 μῆ ἴσῆται, καὶ ὀροσπίπτῆται ὀρος τῶ γῶντα. καὶ
 καταχῆσῆσαι ὀροσῆσῆται μοι τῶς ἀσραγᾶς,
 καὶ καταφῆσαι περλασῆσαι, περῆσῆσαι ὀρος τὸ ἰδα-
 φος. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔμῶν ὀρος καὶ εἰχαιρῶ, καὶ
 τῶν

ANNO CHRISTI 181
 181

ANNO CHRISTI 187

τῆδε κάθεισε ἑπὶ τὴν οὐλὴν διέβλεπον θρηνησά-
 μην, καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν κειμένοις θάλασσαι
 δόξας, καὶ ἐδοξαζόμενος, ὅτι ἄρα ἡμεῖς καὶ αὐτὸς
 τῶν πολλῶν διωκτῶν. ἡ δὲ τί τι ἄλλα, ὅπου
 τῶν διωκτῶν ἡμεῖς, ἀποσιπῶσα, καὶ τὸ, ἀποσιπῶ-
 σαι. εἶπε μὲν τοῖς καὶ ἀποσιπῶσιν ἡμῶν, ἡμεῖς
 ἐπικαταβαλλομένην βίαν τοῖς νότοις τοῖς ἰαυτοῖς. καὶ
 πεισῶν ἐκείμων, γίγνεται ἐπιπύδου τῶν πειρασμῶν
 πολλῶν. καὶ μέλις ὑπὸ τῆς καταπύδου ἀφαιρῶν
 ἀποσιπῶσα, καὶ δεκαπέντε ἐκατομμύρια, καὶ ἑπὶ τὸ
 δεκαπέντε ἀρπαζέσθαι τὴν ἀνοσίαν ἐκείμων. ἐπεὶ
 δὲ τῶν ἀποσιπῶν ἰαυτοῖς εἰκάσειν ἡμεῖς, καὶ
 πάλιν ἐκείμων εἶναι τὴν πάλιν ἀποσιπῶσιν. καὶ
 περὶ καὶ τὸ, ὅτι ὁ θεὸς τὸν μισθὸν τῆς οὐκ ἐπιπύ-
 σαι ἐπίστωσι. τότε δὲ τότε ἀνιθώρωσι τὸ πᾶν,
 καὶ ἅμα χαίρων τε καὶ ἀγωνιῶν, τῶν καὶ μόνον ἡρώτων.
 ἰαυτοῖς; ἡ πῶς ἰαυτοῖς; ἰαυτοῖς. καὶ ὁμοθυμαδόν ἐπι-
 χολῆς διηγήσασθαι τῶν ἀφίξει τὴν ἐκ τῶν χωρῶν,
 τὴν εἰς τὸ οἶκον ἢ ἰαυτοῖς ἀποκαμῶν τῆς εἰκένος.
 καὶ ὅτι ἑπὶ ὕψος ἦρται, καὶ ἀποσιπῶσιν τὸ δα-
 ματίαι τοῖς πύχους ἰεροσπεῶς ἅμα καὶ εὐσεπείσασ-
 ται. ὅπως δὲ καὶ χρόνῳ ὑπόσυχον τῆς εἰσῆσι ἀποσι-
 λακτῶσιν τε καὶ καταρπαζόμενοι, καὶ μικρὰ σπαράξαν
 τὸ πλάσμα, τὸ πνεῦμα πῶς οὐκ ἐχέσασθαι. Καὶ γί-
 γνεται ἡμῖν ἰαυτοῖς, ἰαυτοῖς, τὸ πᾶν ὅπως τὸ πᾶ-
 λαι. τὸς γὰρ τὰ παραλλήσια παρῶν καὶ ὁμοῖος,
 ὁ τύπος δὲ μᾶλλον ἢ παρῶν μῆκος ἐχέσασθαι. τῶ-
 τὸ μὲν οὖν τὸ πῶς τῆς ἰαυτοῖς.

Λέων ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Φωκίας εἶπε· γί-
 γραπται, ὅτι ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων σταθίσει
 τὸ πᾶν ῥήμα. καὶ σήμερον παρῶν ἡμῖν πλε-
 σαι ἱεραὶ βιβλαὶ, αἱ τινες τῶν νότων ἡμῶν ἠρθευ-
 σαν, καὶ ἐκπληροφόρησαν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως
 τῶν ἁγίων εἰκότων.
 Καὶ ἀνέγνω Πέτρος ὁ ἀναγκώτης.

Εκ τῆς βίου τῆς ὁσίας Μαργαρίτης τῆς Αἰγυπτίας.
 οὗ ἡ ἀρχή.

Μυστήριον βασιλείας ἀρίστην, καλὸν τὸ δὲ ἔρ-
 γα τὸ θεῶ ἀνακαρτεῖται, ἰδέσθαι. καὶ μὴ ἴπρα-
 τὸς μὲν ἄλλος ὁ πῶς ἔχει, μὴδὲ ἑμπεδίζον-
 τος. ἐμὲ δὲ μόνον τὴν πάλιν ἡμεῖς ἰδέσθαι, ὅπως
 τὸς ἐρασιματικῆς πληθῶς πῶς μόνος εἰς τὸν, τῆς
 ἐμὲ πρὸς ἀχθῆσαι ἀποκαταστάσει τὴν ἐσοδὸν. ὅπως
 μὲν τις ἀθροῖα διακρίσει διὰ τῆς. καὶ πάλιν ἰαυτοῖς
 τὸ ἀποκαταστάσει. τῶν τε καὶ πατρῶν παρῶν
 τε καὶ ποιήσασθαι, ἀποκαταστάσει λακόν, καὶ μὴ
 ὡς τὴν καὶ ἀντιπύδου ἰαυτοῖς. ἐργῶν γὰρ μοι
 καὶ τὸ σῶμα ἐκ τῆς βίας κατακίσει. ἐδοῦσα λακ-
 πὸν ἀνεχώρησα, καὶ ἰαυτοῖς ἐν τῇ γυναικὶ τῆς ἀυλῆς
 τῆς ναῦ. καὶ μόνος ποτὶ ἐν συναισθήσει τῆς αἰτίας
 τῆς κωλύσεως μὲ ἰδέσθαι τὸ ζῶντων ἔλεον γυναι-
 κῶν. ἦσαν γὰρ μοι τῶν ὁμοθυμαδόν τῆς καρδίας
 λόγος σωτήριος, ἐποκαταστάσει μοι, ὅτι ὁ βαρβαρ-
 ῶν τῶν ἐργῶν μὲ ὅπως ἐσοδὸν κλίσσει μοι. ἡρ-
 μῶν ἰαυτοῖς κλίσσει καὶ ἀποκαταστάσει, καὶ τὸ ἐπὶ
 ἔλυτον, συναγωγῆς ἐκ βίαιος τῆς καρδίας ἀνά-
 στα. κλίσσει δὲ ὅπως τὸ τῶν, ἐν τῇ ἰαυτοῖς,
 Concil. General. Tom. XIII.

& locuta; etiam ipse est veraciter; cur-
 sum movetur, & procurbit mihi ad ge-
 nua; & stera comprehendit mihi talos,
 & osculabatur circumplexans, & jacens in
 pavimento. Ego quidem sinebam interim
 & gaudebam, & huc atque illuc ad tur-
 bas circumspiciebam. praxineos, & his
 qui circumstantabant jacentem. videndus, &
 ostendens quod esset utique alicui, & ip-
 se eorum qui multa possunt. At illa a-
 lia quaedam quae egenatum erant, saepius
 allocuta; (erat enim inde) deinde tam-
 men & constringens nos valde, deponit
 vi tergis suis: & jacebam cadens, rufus
 factus hinc circumstantibus multum; & vix
 praereverentia exurgens, dedi ei alapani,
 & decanos vocabam, & ad decaniam ra-
 pere sceleratam jubebam. Nam & la-
 cium intuitus, arbitrari coepi hanc illam
 esse, quae olim. Apponebat quippe &
 hoc, quia Deus mercedem domus meae
 dei tibi Domine. Tunc plane, tunc cur-
 sa videbam, pariterque gaudens & ago-
 nizans, hoc solum interrogabam: sana fa-
 cta es? vel quomodo sana facta es? &
 assumens secreto, enarravit adventum ad
 regionem, & deportationem imaginis ad
 domum suam: & quia in excelsum eleva-
 ta, & superposita est in parietibus domi-
 cillii sacre pariter & decentissime. Ut au-
 tem & per tempus frequens imaginis ob-
 latrans atque delusum figmentum discer-
 pens spiritus, in fine infonuit: & fa-
 cta est nobis medicina, dixit, quod pa-
 tiebatur olim in veritate. Eos enim qui si-
 milia patiuntur, locus, imo figura virginis
 matris curat. Hic est enim finis causae.

Leo sanctissimus episcopus Phociae di-
 xit: Scriptum est, quia in duobus vel
 tribus testibus stabit omne verbum: &
 hodie exhibiti sunt nobis plurimi sacri
 libri, qui mentes nostras rigaverunt, &
 satisfecerunt de restitutione sanctorum ima-
 ginum.

De vita beatae Mariae Aegyptiae; cujus
 initium est.

Secretum regis celare bonum est, ope-
 ra vero Dei praedicare gloriosum est. Et
 post alia: Alios quidem templum habe-
 bat, nemine impediante: me vero misere-
 ram non recipiebat, veluti quadam mili-
 tari multitudine ad hoc ordinata vel ius-
 ta, ut mihi excluderet aditum: taliter me
 quaedam audax prohibebat virtus. Et ite-
 rum steti in atris: hoc ter & quater pa-
 tiens sine faciens, deficiens, ultra jam
 petli & repelli non valui: factum enim
 mihi est corpus praevi defessum. Defi-
 cions ergo recessi, & steti in quodam an-
 gulo aulae templi: & vix tandem ad con-
 scientiam perveni causae prohibentis me vi-
 dere vivificum lignum: Tetigit enim mihi
 oculos cordis sermo salutaris, ostendens
 mihi, quod caenum esset operum meo-
 rum, quod introitum mihi clauderat.
 Coepi igitur flere ac plangere, atque pe-
 dus percutebam, gemitus ex profundo
 cordis attrahens. Cumque plorarem, vi-
 deo de loco in quo stabam, imaginem
 P 2

ACTIO IV.

delicias faciens, & videri datur, & m. iol.

Gr. addit & veneris domum, i. a. plus locuta, erat enim ibi.

Gr. addit & decaniam raperet sceleratam jubebam. Nam & lacium intuitus, arbitrari coepi hanc illam esse, quae olim.

Gr. in otio, certans

Gr. insultans, ac fere agmentum. Gr. Gr. dicebat. Gr. patiebatur. Gr. patiebatur. Mart. 18.

Vide P. Heatchellum de a. Aprilis. Mart.

Gr. coacta

ACTIO IV.

Mark. 9.

et repelle...

et cetera.

87
 sanctissime Dei genitricis desuper stantem : & ajo ad eam indeclinabiliter intuens :
 Virgo domina, quæ Deum Verbum secundum carnem genuisti ; novi quidem, novum, quod non sit decibile, neque rationale, me ita fordidam & ita luxuriosam, imaginem contemplari tuam, quæ semper es virgo casta, corpus & animam habens mundam & impollutam. Justum enim est, ut luxuriosam me munditia tua odio habeat & detestetur. Verumtamen quoniam, ut audiui, ideo factus est Deus quem genuisti, homo, ut vocet peccatores ad penitentiam; auxiliare mihi, quæ sola sum, non habens quemquam in adiutorium. Jube etiam mihi indulgeri ecclesiam ingressum, ne prives me visione ligni, in quo secundum carnem affixus Deus quem genuisti, sanguinem proprium pro me in redemptionem dedit. Jube mihi etiam, o domina, januam aperiri sacratissime crucis adorationis. Ecce te do Deo, qui ex te genitus est, vadimonium, quod ulterius carni huic injuriam non inferam per turpem quamcumque commixtionem : sed cum lignum crucis filii tui videro, mundo & his quæ in mundo sunt, confestim abrenunciam, & statim ibo quocumque ipsa, utpote salutaris, vades, infinaveris & duxeris me. Illis didis, ac si quadam certitudine percepta, fidei fervore, miserationis genitricis Dei confisa, & movens meipsam de illo loco, in quo stans deprecationem faciebam; & venio rursus; & ingredientibus me met commiscui : & non erat jam ullus qui me impelleret & repelleret, nullusque prohiberet janam appropinquare, per quam in templum ingrediebantur. Comprehendit ergo me horror & ecstasis, & tota ex toto torquebar atque tremebam. Deinde cum pervenissem ad januam, quæ utique tunc mihi fuerat oblerata, ac si omnino virtus, quæ prius me impederat, nunc mihi præparasset ingressum, ita sine labore ingressa sum : ita intra sancta sanctorum ingredi digna effecta sum. Nam & vivificam crucis visionem promerui, & Dei vidi mysteria, quin & quam sit paratus ad suscipiendam penitentiam. Projiciens itaque meipsam super terram, & sancto illo adorato pavimento, currebam postulatura, penes eam quæ mihi fidem dixerat, accelerans. Fio itaque in illo loco, in quo vadimonii chirographum scriptum est : & genu flexo coram sanctissima virgine Dei genitrice, his usa sum verbis : Tu quidem bonitatis amatricis domina, tuam in me ostendisti misericordiam : tu indignæ non es abominata deprecationem : vidi gloriam, quam juste non videmus nos luxuriosi. Gloria Deo qui per te peccatorum suscipit penitentiam. Quid enim habeo peccatrix amplius considerare, vel fari ? Tempus est, domina, ut compleantur jam fœdera vadimonii, cui fidem dixisti. Nunc deduc quo jusseris. Nunc esto mihi magis salutis magistra, manu ducens in viam quæ ad penitentiam dirigit. Et cum hæc adhuc dicerem, audiui quemdam a longe clamantem : Si Jordanem transieris, bonam invenies requiem. Ego vero hanc vocem audiens, & hanc propter me factam fuisse credens, lacrymata clamavi, & Dei genitrici vociferata sum : Dei geni-

88
 τῆς γενεῆς τῆς παρθένου ἐστίν· καὶ ὄψομαι ἀπὸς αὐτὴν ἀκλινοῦς ἀπένεσσα· παρθένε δίσκονα ἢ τὸν Θεὸν λόγον κατὰ σάρκα ἠγνύσασα, οὐδα μὲν, οὐδα, ὡς ἐκ ἐστὶν ἀπερτίς, οὐδὲ ἀλλοτρίον, τίς ὄντως ῥυπαρὴν ἐμὴν, τίς ὅπως παρὰσωτῶν, εὐάστα καὶ ἀπορῶσθε τῆς ἀκαρτέτη, τῆς ἀπίης, τὸ σῶμα καὶ ψυχὴν ἐχέσθης καθάρων καὶ ἀμολυτοῦ. δίσκον γὰρ ἐστὶ τὴν ἀσώτων ἐμῶν ὑπὸ τῆς σῆς ἀκαρτέτητος μισοῦμαι καὶ ἐδολοῦσθαι. πλὴν ἐπέπρ, ὡς ἤνωσα, διὰ τὸτο γέγονεν ὁ Θεὸς ὃν ἐξήγησας, ἀνδρῶτες, ὅπως καλῶσθ τὸς ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν· βοήθησόν μοι τῇ μοῖν, καὶ μὴ ἐχέσθ τινα εἰς βοήθησθ. ἐπίταξον ἡμεῖς συγχωρηθῆναι τῆς ἐκκλησίας τῶν εἰσόδων· μὴ ἐστῆσθ με τὸ ξύλον ἰδεῖν, ἐν ᾧ κατὰ σάρκα προσπαγείσθ ὁ Θεός, ὃν ἐξήγησας, τὸ αἷμα τὸ ἴδιον ὑπὲρ ἐμῶν εἰς ἀντιλυθῶν δίδωσθ. ἐπὶ ταῦτον ἡμεῖς ὡ δίσκονα, τὴν θύραν ἀνοχθῆναι τῆς θείας τῆ σαυρῶ ἀποσκυνησῆος. καὶ σὶ δίδωμι τῇ ἐκ σὺ πρῶσθίτι θεῶ ἐγγυητὴν ἀξιοχρῶν, ὡς ἐκίτι τῶν σάρκα ταύτην ἐυβελῆσθ διὰ ἀιχρᾶς οἰασθῆσθ μίξθ· ἀλλ ἡνὶ κα τὸ ξύλον τῆ σαυρῶ τῆ υἱῶσθ διασῶμαι. κόσμῳ ἔ τῆς ἐν κόσμῳ πᾶσθν ἄθῆς ἀποτάττωμαι, καὶ αὐτῆκα ἐξίρρωμαι, ὅπῳ ἀν αὐτῆ ὡς ἐγγυητῆς σωτῆρῆς ὑπέσθ καὶ ἀδηγήσθ με· ταῦτα ἐσῶσθ, καὶ ὡσπῆρτινα πληροφῆσθ λαβῆσθ τὴ τῆς πίστεως εἰμυρον, τῇ ἀσπληγῆσθ τῆς θεοτάκθ διαίρησθ· καὶ ἡμαυτῶν ἐξέσθ τῆ πῆσθ, ἐν ᾧ ἐσῶσθ· ἐποῖμῶν τῶν δέσθ· καὶ ἐρχομαι πάλιν, καὶ ἡ τῆς εἰσῆσθ ἡαυτῶν ἐγκατῆμῆκα. ἐκίτι τῶν οὐδέσθ ὡθῶν με ἐάνθῶμῆος, ὡδέσθ ὁ καλῶν τῶ πλῆσθον ἡνῶσαι με τῆς θύρας, δι ᾧ τῆ πῆσθ οἶκον εἰσῆσθ· ἐλαβῆ με οὐ φρίκη καὶ ἐκσῆσθ, καὶ ἄθνη δέσθ ἐκλῶμῆν καὶ ἐξέμῶν. ἐπὶ φθασῆσθ με εἰς τῶν θύραν τῶν ἐσθ τῆ πῆσθ ἀσφαλίσθῆναι μοι, ὡς εἰ πᾶσα ἡ δὴαμῆς ἡ πρόπρῶν με καλῶσθ, ἡν ἐμοὶ ἀποδοσῆσθ τῶν εἰσόδων, ὅπως εἰσῆλθῶν ἀτόπῆς. ὅπως ἐσῆσθ τῶ ἀγίῶ τῆ ἀγίῶν γιγῆσθ· τῆς τε γὰρ ζωοποιῶ θείας τῆ σαυρῶ κατῆσθίμαι, καὶ εἶδον τῶ Θεῶ τῶ μυσθῆκα, καὶ οἶς ἐστὶν ἐπιμῶ τῶ δέχθῶ τῶ μετάνοιαν· ῥίψασθ πῆσθ ἡμαυτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τῶ ἀγίῶν ἐκείθ ἀποσκυνησῆσθ ἰδαφῆς, ἐξέχθ ἐξέσθ, ἀπὸς τῶν ἐγγυησῆσθ ἡνῶσαι σπυδάσθ· γινομαι πῆσθ ἐκείθ τῶ πῆσθ, ἐν ᾧ τῆς ἐγγῆς ὑπεγράφθ χειρογράφθ· καὶ γῶν κλίνασθ ἡμαυρῶν τῆς πασῆας παρθῆναι θεοτάκθ, τῆς ἐκεχρήμῆ τῆς ῥῆμασθ· σὺ μὲν ὡ φιλάσθ δίσκονα, τὸ σὸν ἐν ἐμοὶ ἐπέδῆσθ φιλάνθρωπον· σὺ τῆς ἀναξῆας οὐκ ἐβδελύθ τῶν δέσθ· ἡν δικαίως ἐχ ὀρῶμῆν οἱ ἀσῶν. δέξθ τῶ Θεῶ, τῶ δὲ σὺ δέχθῶ τῆ ἀμαρτωλῶν τῶν μετάνοιαν· τί γὰρ ἐχῶ πλέον ἢ ἀμαρτωλῶς ἐνοῦσαι, ἢ φθῆσθ· καὶ ἡμῶς ἐστὶ δίσκονα πληρωθῆναι λακῶν τῆς ἐγγῆς, ἡς ἐγγῆσθ, τῶ σῆμῶν· καὶ ὅπῳ κίλθῆσθ, ἀδηγήσθ· καὶ ἡμῶ μοι μάλλθ σωτῆρῆς διδάσκαλος, χεῖραγῆσθ ἀπὸς τῆν ὁδῶ τῆν εἰς μετάνοιαν ἀγῶσθ· καὶ ταῦτα ἐπὶ λέγῶσθ, ἡνωσῆσθ τῶν πῶρῶν κρᾶζοντῆς. ἐάν τῶν ἰερῶν δέσθ, καλῶν ἀρῆσθ ἀνάπῶσθ· ἐγὼ δὲ τῆς φωνῆς ταύτῆς ἀκῆσθ, καὶ ταύτῆ δὲ ἐμῶ ἡνῶσθ πῆσθ, δακρύσθ ἐκράξθ, καὶ τῆ θεοτάκθ ἐβῆσθ· θεοτάκθ δίσκονα μὴ ἐγκατῆσθ με.

ANNO CHRISTI 317.

με. η ταυτη εισωσα εξεμν της αυλης του καδ, Α η) σωτηριος εβαδεν.

Ιωάννης ο Διλαβέστος κροβύτρος ε τυπομητης ηδ ανατολικων αρχιεριων ηπει. την ποιητην εκοτα ημες εθεασαμεθα εν τῃ αγια Χριστου του Θου ημων πολει, ηη πλαστικς αυτην ησπασαμεθα.

Στεφανος ο Θεοφιλις εως διακωνος, νοτιος η ροφροδαμος του εναυς οικριου, ανιγνω.

Εκ του μαρτυριου του αγιου μαρτυρος Προκοπιου, η η αρχη.

Κατι της κροβις εκεινος εβασιλευσε Διοκλητιανος ο τυραννος. η μεθ' ητερα. ο δε νεανιας χαρταν μεγαλην λαων η πιστιν εθαροκοηθη. ομοιος ηη παντες οι σω αυτη. η εν αυτη τῃ ωρα της νυκτος υπερεψε μετ' ηδ γρατιωδῃ, η ηλθην εν τῃ Σαυθοπολει. η προσκαλισαμενος κρυφως πασαν την σωπηγνιαν ηδ χρυσοχων η αρυροπλατων, ηραπει αυτους. λεγων. διαλαδι μοι ποιησαι σκευος, ο ηγω εκδιδομι υμιν; οι δε φοβηθεις το αυτηρον του ανδρος, συμβουλιον ποιησωτες, εησαν εμπαροδω αυτου ενα τον μειζονα αυτων τεχνιτην ονοματι Μαρκον, ειποντες. ουτος ποιητει κρημ το θελημα σου. η μετ' ολιγα. ο δε Μαρκος ακ επειθετο αυτη. ο δε νεανιας επησεν αυτον, λεγων. οτι εως θανατου ου μη απαρηλθω τῷ βασιλει το μυνημον. ο δε πεθους, δια της νυκτος εν μυνημω κατι μονας εηργασατο τον σωρον δι' αργυριου η χρυσιου. η εγραπεν, εν τῃ πληρωθῆναι τον σωρον, η ανορθωδαι, ωφθησαν εν αυτη εως εικονες. η επεγραπεν τῃ εβραϊδι θεολοιτω ανω εν τῃ αρχη. Εμμανηλ. η εν τῃς εκατηρωδω αρχαις. Μιχαηλ η Γαβηηλ. ηβυληθη αυτ' υφοραθεις ο Μαρκος απαλειψαι οτις εικονας, η εκ ηδωνηθη, η γαρ χειρ αυτη εμμενη ωσει ξηρα. αλεξηυονος δε φωνησας, ηλθεν ο δεξ ο λεγομενος Νεανιας εις τον οικον Μαρκου, τῷ αραι τον σωρον. η ιδων αυτον, προσεκικησεν αυτον. η λεγει τῷ Μαρκῳ. τι εστι ταυτη το σπασμα, η τις η επεγραφη; λεγει αυτω. κρημ εν τῃ ωρα επηλθην π' εργον, ανιτειλαν αι εικονες αυται. η ου γνωσκω τι, η τις η επεγραφη. ο δε Νεανιας ηγω τῷ δωιαμιν εν αυτω ειναι. η προσκωησας τον σωρον, ειλυσεν εν πορφιρα, η επορευθη την οδον αυτου χαίρων, διδωκας τῷ τεχνιτη Μαρκῳ τιμας πλειους. η εισλθε μετ' ηδ δυο νυμιρων εν τῃ πολει αυτη.

Στεφανος ο ευλαβεστος μοναχος η ειβλιοφυλαξ του εναυς πατριαρχιου ανιγνω.

Εκ του ειναι του οσιου πατρος ημων Θεοδωρου αρχιμανδριτου Σικιων. η η αρχη.

Ευλαβητος ο Θεος η πατηρ τῷ κρημ ημων Ιησου Χριστου. η μεθ' ητερα. οπως δε αυτω ως εηδ δωδεια, εημετο θανατικον εκ του βουδωτος εν τῷ κρημ εκεινω, ωτε η αυτον αρρωησαι παραλησση θανατου. απηγαγον δε αυτον εν τῷ εκτημω οίω τῷ αγιῳ Ιωαννη τῷ Βαπτιστη, τῷ οτι πλησιον του κρημ, η ανιελθαι προς το εησδα του θυσιαστημ. επαυδω δε αυτω εν τῷ σωροδωχῳ

trix domina, ne derelinquas me. Et his didis, exivi de atrio templi, & constanter ambulabam.

Joannes reverendissimus monachus, presbyter, & vicarius orientaliū pontificum sedium, dixit: Talem imaginem nos vidimus in sancta Christi Dei nostri civitate, & crebrius eam salutavimus.

Stephanus Deo amabilis diaconus, notarius & referendarius venerabilis patriarchici secreti, legit.

Ex passione sancti martiris Procopii; cujus initium est.

Per illa tempora regnavit Diocletianus tyrannus. Et post alia: Adolescens autem gaudio magno percepto in fide roboratus est, similiter omnes qui cum eo erant: & eadem noctis hora reversus est cum militibus, & venit Scythopolim. Et advocatis occulte omnibus auri & argenti artificibus, interrogabat eos, dicens: Potestis mihi facere vas, quod ego vobis expono? Qui timentes austeritatem viri, consilio facto tuerunt coram eo unum, qui erat major eorum, artificem nomine Marcum, dicentes: Ille faciet, domine, voluntatem tuam. Et post pauca: Marcus autem non parebat ei. Adolescens vero persuasit illi, dicens: Quia usque ad mortem non indicabo imperatori secretum. Qui credens, per noctem in secreto operatus est crucem de argento & auro. Et factum est ut consummata & erecta cruce, apparerent tres in ea imagines: & erat superscriptum Hebraice didione sursum in principio, Emmanuel: & in utrisque initiis, Michael, & Gabriel. Voluit ergo Marcus reveritus delere imagines, & non potuit. Manus enim ejus manebat veluti arida. Cum autem gallus vocem dedisset, venit dux qui dicebatur adolescens, ad domum Marci, ut tolleret crucem: & videns eam, adoravit illam, & dicit Marco: Quae sunt haec facies, & quae superscriptio? Dicit ei: Domine in ea hora, qua consummatum est opus, ortae sunt iconae istae; & nescio cujus, vel quae sit superscriptio. Porro adolescens cognovit quendam virtutem in ea esse. Et adorata cruce, involvit purpura, & ivit viam suam gaudens, datis artifici Marco pretiis pluribus: & introivit cum duobus numeris in civitatem suam.

Stephanus reverendissimus monachus & librorum custos venerabilis patriarchii legit.

Ex vita sancti patris nostri Theodori archimandrita Sicenbium; cujus initium est.

Benedictus Deus & Pater Domini nostri Jesu Christi. Et post alia: Cum autem esset quasi annorum duodecim, facta est mortalitas ex bubone in illa villa, ita ut ipse infirmaretur pene ad mortem. Porro detulerunt eum in oratorium domum sancti Joannis Baptistae, quae erat juxta villam, & statuerunt eum ad introitum altaris. Porro super illud in receptaculo crucis

ACTIO IV.

Nescio

Nescio

Cor. 1.

Statuerunt

cis

-ANNO CHRISTI 325.

πίστευ κατέρας· διὰ τὸν ὁ Θεὸς καθέλιξε εἰς τὴν·
 ἐπιτίθει σε καὶ μεταβάλλουσι ἀπὸ ἐκλιώματός
 σου, καὶ τὸ εἶχμα σου εἰς γῆς ζώντων· ὅπως ἐπι-
 γοὸς παρ' ἰλαρίδα ἦν κατ' ἰλαρίδα ἐξ Ἰουδαίης ἐγ-
 χερήσων ἄλειον, τῆ τῆς ἀποθνήσκων ἐπιμαχίας
 ἐκρήσθη τῆς κατὰ θεομαχίας ἐκθερμώσεως ἰσ-
 ἀποστα, καὶ ἀπὸς ἰχθυῶν ἰληλαίβη τρωλι-
 θρίαν μὲν δὲν τῷ χειρομάχῳ φρουρηματῷ·
 ὡς ἐπ' αὐτῷ τὸ τῆς γραφῆς ἐπαλαθῆσαι βατόν·
 εὖθρον δυνατῆς ἠδὲ σῶσι, καὶ οἱ ἀδελφεοὶ πει-
 ζώσαντο διὰ μιν· διότι ἔδωκεν ἀπὸς τὸ ἀδινὲς τῷ
 Θεῷ τὸ ἰχθυὸν τῆς ἦν θεομαχῶν ἐξιδίωτος κα-
 θέλιξε· Ἐ συνεκαλεμένη τῷ Θεῷ τὸν κόσμον ἐπι-
 τὴς παράφορος εἴρηται· * πῶς ἔα ἀν' ἡμῶν Θεοῦ
 πολεμῶντος ὁ ἠγιασμένος σου κατὰ Θεῷ ἦν ἀδινὸν
 καὶ κίησις Ἀρηάτων τὸν ἀφανῆ; πολέμη μῆλον, καὶ
 συμπολεμῶντα θεὸ μάλλον ἐπὶ ἀληθεύον, καὶ
 τὸς πολέμους ἔπορεύον, ἡλικα οὕτως ἀπὸ τῆς
 παρατοχῆς, ὡς ὁ Θεὸς αὐτὸς σοι παρέδωκεν;
 ἠγείδαι ἀποστάξας ἐν τῇ περιβολῇ τῆς χειρῶν
 κασιδιῆς τὸ εἶδοξον οὕτως καὶ ἐπίσημον λαίβα-
 ρον, τὸν ζωποῖόν λίγω σαυρον, τὸ μίγα κατὰ
 τοῦ θαλάτῃ ἦν αὐτῷ μεγαλειότης ἔσταται· ἐν
 τῷ τῷ κόσμῳ πῆξαμερὸς τὰ πειρατὰ διεράφατο,
 ἰσκατίας ἴξας ἀπογράμματι· εἴτι καὶ τῷ ἁγίαν
 εἰκόνα τῆς πάντων διαποιήσε καὶ οὕτως ἐγγῆς θεο-
 μήτρος, ἦν τὸ ἀπίστωποι οἱ πύσοι τῷ λαῷ
 λιπιδουσι· καὶ γὰρ ἁγία, καθὼς τῆς πατράσι
 δεκά, ἦν ὅτι παρ' ἡμῶν κασιδιῆς ἡμῶν εἰσα
 παρέχε τῆς ἀμοιβῆς· ἐπεὶ ἡ τῆς εἰκότος τιμὴ ἐπὶ
 τὸ ἀφανῆ διαβαίνει κατὰ τὸν μίγα Βασί-
 λειον· καὶ ἐπιστεβίας ἀνιμετος ἡ ἦν σιπῆς εἰκων
 ὑποδοσις, καθὼς φησὶ ὁ Χρυσόστομος· ἐγὼ καὶ τὴν
 κροχῆτην ἠγάπησα γραφῶν ἐπιστεβίας πεπληρω-
 νη· εἶδον γὰρ ἐν εἰκόνι ἀγγέλου εἶσα βαρβα-
 ρῶν διακοντα, καὶ τὴν Δακιδ ἀληθεύοντα· κίη ἐν
 τῷ εἰκόνι σου τῷ εἰκόνα αὐτῆς ἐκθερμώσεως· καὶ
 ἀδαμῶς ἡ ἐκκλησία παρὶσθαλε, εἰ καὶ ὅπως λι-
 λωβίται· συγχαρήσει ὁ Θεός, ἐπὶ κατ' ἰθιυκῶν ἡ
 παρὰ δόσις ἀκολουθίαν· μὴ ἤρῃτο· * εἰ καὶ ὁ σκο-
 πὸς τῆ ἀφάματις κατὰ τι δοκιμασίαι, καὶ ἀδαμῶς
 σκοπιταί τα ἀποπλάσμα· ἐπεὶ ἔδωκε Παναθέ-
 τῃ κέλει παρὰ τῆς ἀιμορραγῆς κασιδιῆς κηθί-
 σης ἐκ ἀειμνησι τῷ πει αὐτῷ θεομαχῶν ἡμο-
 μῆν ἀειμνησι, ἡλικα τῆς ἀναφορῆς ἑστῆς
 ἀπὸς τῆς ποσὶ τῆ ἐκ ὄνομα τῷ κυρῶ ἡμῶν ἀνα-
 σιλωθῶτος παρὰ τῆς ἀιδεμένης, Ἐ ζήτη τῷ
 εἶδει, ὅ γινώσκω, ἀποκαμῆως τῆς πᾶσι, παν-
 τοίων νοσημάτων ἀλιξητήριον ἡν συγκαταβάσει καὶ
 ἀγαθῶντι αὐτῷ τῷ Θεῷ σωτῆρος ἡμῶν· νομικῆ
 μάλλον ἐπὶ ἡ τομῆ ἐνθε· ἀναπλήρωσις, εἰ
 καὶ ἦν τόπων ἐτυπωτέρα, καὶ τῆς σιπῆς ἀποτιμο-
 ῆρα ἡ χάρις καὶ ἡ ἀληθεία· διὸ μυστικῶν σωτη-
 ρίας ὑπόδοσι ἡ ἦν ἁγίον ὁμῆσεως διαβίλας τῆ
 ἐκκλησία πῶτε κεφάλαιον παραδίδασκε, ὅτι ἐν
 τῆς ἀκατων ὄψεσι, καὶ ἐν τῆς χρωματουργίας
 τῶν σιπῶν ἁγίον χαρακτήρα κατὰ τὸ ἀνθρώπι-
 νον τὸ ἀίροντος τῷ ἀμαρτιαν τῷ κόσμῳ ἀνασπῶ-
 δαι· δι' αὐτῷ τῆς πειπνώσεως ὄψος τῷ Θεῷ
 λόγῳ κατονοῶντι, καὶ ἀπὸς μνημῶν τῆς ἐν σαρκὶ
 πολιτείας, τῆς πει πᾶθος αὐτῷ, καὶ τῷ σωτῆρι θε-
 οῦ χηραγωγῶν, καὶ τῆς ἐπιπῶσε ἡμομῆς
 τῷ κόσμῳ ἀπολυθῶσις· καὶ ἐπὶ ἐπιπῶσε ἦν

... ἡμῶν ...

... ἡμῶν ...

... ἡμῶν ...

phetica illi pronunciarctur maledictio : Pro-
 pterea destruet te Deus in finem, evellat
 te, & emigrabis te de tabernaculo tuo, & r-
 radicatus tuam de terra viventium. Ita &
 ille preter spem conatibus, qui in spe e-
 rant, frustratus perit, superno agone ve-
 stro & robore, apostata enervata impu-
 gnatione adversus Deum, deorsum effe-
 cta, & ad novissimum propemodum expul-
 sa exitium Christum impugnantis ferocita-
 te : ita ut super eo scriptura veraciter im-
 pleatur, quæ dicit : Arcus fortium supera-
 tus est, & infirmi accincti sunt robore : pro
 eo quod nulla est ad infirmum Dei firmi-
 tas abominationis eorum qui Deum impu-
 gnant, & pugnare pro Deo mundum con-
 tra insensatos asserit. Quomodo ergo non
 cum Deo pugnant, o tu sanctissime, ad-
 versus eos qui sine Deo & contra Deum
 sunt, commoveris ? Qui videlicet inveniunt
 eum qui invisibiliter oppugnatur, imo ut
 verius dicamus, simul pugnat, & hostes
 in fugam vertit : ac ubi sic cœpisti præli-
 um, ut Deus ipse tibi monstravit ? præ-
 esse præcipiens in castris regni Christi glo-
 riosum vere ac insigne labarum, id est,
 vivificantem crucem, magnum contra mor-
 tem magnitudinis suæ trophæum : in quo
 mundi quadrifarie terminos circumscripsit,
 lincamentis distinguens. Deinde & sanctam
 imaginem omnium dominæ ac veræ Dei
 matris, cujus vultum divites plebis depre-
 cabantur. Etenim sancta est, quemadmo-
 dum patribus videtur, quæ taliter a vobis
 pie honorata tribuit vicissitudines. Nam
 imaginis honor ad principalem transit, se-
 cundum Basilium magnum. Et pietate est
 plena venerabilium imaginum causa, sicut
 dicit Chrysostomus : Ego & cera perfusam
 amavi picturam pietate referam : vidi e-
 nim in imagine angelum cuneos barba-
 rorum persequentem, & David veritatem
 dicentem : Domine in civitate tua imagi-
 nem eorum ad nihilum rediges. Et ne-
 quaquam ecclesia erravit, licet ita fuerit
 æstimatum. Indulgeat Deus, & neque se-
 cundum gentilem consequentiam est tra-
 ditio (absit) & intentio rei secundum quid
 probatur, & nequaquam considerantur quæ
 perficiuntur. Nam neque in Paneade civi-
 tate hæmorrhoidæ pie motus in recorda-
 tionem facti in se miraculi repudiabatur,
 cum orta esset herba circa pedes status,
 quæ ab ea in nomine Domini Jesu Chri-
 sti creda est : & extranea erat, incogni-
 taque specie, positaque omnibus in vario-
 rum languorum remedium condensatione
 & bonitate Dei & Salvatoris nostri. Imo
 legalis, ut jam dicamus, hujusmodi est
 in Deo erectio ; licet figuris magis si-
 gnanda : & umbra præferenda sit gratia &
 veritas. Unde maximam salutis causam san-
 ctorum cœtus Dei consilio hoc capitulum
 tradidit in univèrsorum vultibus, & co-
 lorum operationibus venerabilem & sanctum
 characterem secundum humanitatem ejus,
 qui tollit peccatum mundi, erigamus, per
 eum humilitatis celsitudinem Dei verbi con-
 siderantes, & ad memoriam conversationis
 in carne factæ, tam videlicet passionis e-
 jus & salutaris mortis, quam redemptionis
 quæ hinc mundo effecta est, manu
 quodammodo ducti : & nulla est hinc a di-
 vinitis

ACTIO IV.

ACTIO.

ACTIO.

ACTIO.

ACTIO.

ACTIO.

ACTIO.

ACTIO IV.

107 a.

107 a.

Gr. nec scribuntur, nec figentur.

107 a.

107 a.

107 a.

107 a.

95
 rianis dissonantia. Si enim prophetica prae-
 locutiones terminum minime perceperunt,
 ne scribantur res ad ostensionem eorum
 quae adhuc facta non sunt: id est, si non
 est incarnatus Dominus; non formetur
 sancta imago eius secundum carnem. Si
 non est natus in Bethlehem ex gloriosa
 virgine Dei genitrice, neque pastoribus supra
 obtulerunt, neque pastoribus supra
 obtulit angelus, neque multitudo caelestis
 exercitus nato hymnum obtulit: si non in
 ulnis genitricis ut infantulus ferebatur, qui
 portat universa; & lactis alimoniam pertulit,
 qui dat escam omni carni; nec hoc
 figuretur. Si non a sene suspiciebatur, qui
 vitae tenet principatum & mortis, & om-
 nium Dominus per eum agnitus simul &
 praedicatus, & ut dimissionem concederet,
 postulatus: si non in Aegyptum causa di-
 spersionis pergebat super nubem levem,
 omni scilicet lumine illustratam matrem
 ac sanctitate robutam, qui in excessu se-
 det, & redit ex Aegypto, & habitat Na-
 zareth; ne figurentur coloribus. Si non
 mortuos suscitavit, & erexit paralyticos,
 & leprosis praebuit purgationem, & caecos
 illuminavit, deinde & expressam fecit lin-
 guam mutorum, & bales claudorum firma-
 vit, & expulit daemones: nisi aperuit au-
 tes surdorum, & omnia operatus est glo-
 riosa, & in Deo signa perfecit; ne pin-
 gantur: & nisi passionem voluntarie susce-
 pit, & infernum spoliavit, & surgens in
 caelum ascendit, qui venturus est iudicare
 vivos & mortuos; neque figurent scrip-
 tura vel historiae, quae ista enarrant,
 tam per literas, quam per colores. At
 si haec omnia facta sunt, & magnum est
 pietatis mysterium, utinam esset possibile,
 ut caelum & terra & mare, animan-
 tia quoque omnia & virgulta, & quid-
 quid aliud est, enarrant illa & per vo-
 ces & per literas, & per picturas. Eo-
 rum enim quae non sunt, formatio, ido-
 lica pictura nominatur, quae & paganarum
 fabulationis poema finxit, eorum quae nun-
 quam fuerunt per essentiam, facturam de-
 scripterent asseverans. Et certe nulla est con-
 delicentia ecclesiae Christi cum idolis: ab-
 sit. Neque enim vitulas adoravimus, ne-
 que vitulum in Choreb iudimus, neque
 a nobis creatura Deus aestimata est: sed
 neque rursus sculptili procidimus, & Beel-
 phegor initiati sumus, neque natorum oc-
 cultes aut sacrificatores fuimus, aut oc-
 culta mysteria celebravimus: neque filios
 nostros & filias immolavimus unquam dae-
 monibus; ut in nos ea, quae a Salomone
 idolorum cultoribus dicta sunt, assumantur.
 Numquid a nobis infecta est terra in
 sanguinibus? vel imaginem in templo fe-
 cimus, quadriforme habentem idolum, &
 hanc adoravimus? Numquid abominatio-
 nem repentinam & pecorum supra murum
 templi depinximus? Aut iterum nos Eze-
 chiel vidit plangentes Adonidem, & in-
 centum Soli offerentes, de quibus dicit
 apostolus: *Servierunt creatura potius quam
 creatori.* Putasne statuimus imagines dua-
 rum fornicariarum in Aegypto, Oola sci-
 licet & Ooliab, & eas adoravimus? An
 rursus a nobis sacrificia Bel in Babylone,
 & Dagon in Palaestina oblata sunt? vel

Θείων ἀσώφων. εἰ γὰρ αἱ ἀποφαινεῖ ἀπαρτί-
 σεις ἢ ἐλάσσει τὴν περὶ αὐτῶν, μὴ γραφεῖσθαι
 τὴν ἀποφαινεῖ ἀπαρτίσιν ἢ μὴ γραφεῖσθαι
 μῦθον. περὶ αὐτῶν, εἰ μὴ ἐσφραγίσθη ὁ κύβητος, μὴ
 τοκοῦσθαι ἢ κατὰ σάρκα εἶσα εἶσθαι αὐτῶν. εἰ μὴ
 ἐτίθηται ἐν Βηθλεὴμ ἐκ τῆς ὑπερβόλου παρθένου
 θεοτόκου, καὶ οἱ μάγοι τὰ δῶρα προσήγαγον, καὶ
 ποιμῆσιν ἐτίθηται ἄγγελος, καὶ πλῆθος ἐρατοῦ
 στρατίας τῷ περὶ αὐτῶν τῶν ἡμερῶν προσήγαγον. εἰ
 μὴ ἐν ἀγκαλίαις τῆς πατρὸς ὡς ἑρέτος ἐφέρετο
 ὁ βασιλεὺς τῶν σύμπακτων, καὶ γαλακτοτροφίας λυ-
 χετο ὁ δίδως ἑσφραγίσθη σαρκεῖ, μηδὲ τῷ το-
 κοῦσθαι. εἰ μὴ ὑπὸ ἀποφαινεῖ ὑπεδέχθη ὁ κατὰ
 ἡμερῶν τῆς ζωῆς καὶ τῆς θανάτου, καὶ ἢ ὅλων κύβητος
 δι' αὐτῶν γινώσκουσιν ἅμα καὶ κρυπτοῦσθαι, καὶ
 τῶν ἀποφαινεῖ παρ' αὐτῶν δυσωπῶσθαι. εἰ μὴ ἐν
 Αἴγυπτον οἰκονομία ἐπορεύθη ἐπὶ νεφέλης κύβητος,
 τῆς ὀλοφάντου μητρὸς καὶ ἱερῶσθαι τῆ ἀγαθότητι
 καὶ ἀγιότητι, ὁ εἰς ὕψος κατὰ σάρκα ἐπαυλῶσθαι
 μετὰ Αἴγυπτον, καὶ οἰκῆσαι τὴν Ναζαρέτ. μὴ το-
 κοῦσθαι χρωμασθαι. εἰ μὴ περὶ ἡγεῖται, καὶ ἐξα-
 νέστησε παραλόγους, καὶ λεπροῖς παρέχει τὴν κά-
 θαρσιν, καὶ ἀποφαινεῖ ἀποφαινεῖσθαι, εἰτα καὶ τραπὴν
 ἐποίησε γλυκῶσαν μογιλάων, καὶ βασκῶν γλυκῶν
 ἐστέρωσθαι, καὶ ἀπέλασε δαιμόνια. εἰ μὴ διελύθησαν
 ὅλα κρυφῶν, καὶ πάντα ἐργάσατο τὰ παράδοξα,
 καὶ τῆς θεοσημείας ἐπέλασε. μὴ γραφεῖσθαι. εἰ
 μὴ τὸ πάθος ἐκυσίως ἐδίχατο, καὶ τὸν ὄψων ἐ-
 κίλησθαι, καὶ ἀναστῆσαι ἐκ ὑπνοῦ ἀπεληλυθῶν ὁ
 μέλλων ἱρκεῖσθαι κῆραι ζῶντας καὶ νεκροῦσθαι. μὴ γρα-
 φείσθαι, μηδὲ τυκοῦσθαι αἱ ταῦτα διηγεῖσθαι
 καὶ διὰ γραμμάτων καὶ διὰ χρωμάτων γραφαὶ καὶ
 ἰσοεῖσαι. εἰ δὲ ταῦτα πάντα γινώσκουσιν, καὶ μέγα
 τὸ τῆς ἀσπίδος μυστήριον, εἰδὲ ἡδὲ δυνατὸν καὶ πᾶν
 ὑπερῶν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, τὸ ὄρα
 πάντι καὶ τὸ φυτῶν, καὶ εἴη ἄλλο, ἐκδιηγεῖσθαι αὐ-
 τῶν καὶ διὰ φωνῶν, καὶ διὰ γραμμάτων, καὶ ἰσοεῖσθαι.
 ἢ γὰρ μὴ ὅτι ἡ τυκῶσις εἰδωλικῆς γραφῆς ὀνο-
 μαζεῖται, ἢ καὶ Ἑλληνικῆς μυθοποιίας ἀπέλασε,
 ἢ μὴ γινώσκουσιν ἐν τῇ ὑπάρξει ἀπεφύσθαι τὴν
 ποιῆσθαι. καὶ ἕδμεῖα συγκαταθεῖσθαι τῇ ἐκκλησίᾳ
 Χριστοῦ μετὰ εἰδωλῶν. μὴ ἴσοισθαι. εἰδὲ γὰρ δαι-
 μάλαις ἀποφαινεῖσθαι, ὡς μόνον ἐν Χωρὴθ
 ἐχλακῶσθαι, ὡς θεὸς ἡμῖν ἢ κτίσις λελογοῦ-
 σθαι. ὅτι αὐτῶν πάλιν τῷ γλυκῶν ὑπερῶσθαι, καὶ
 τῷ βελφωγῶν ἐπέλασε, ὡς περὶ αὐτῶν πλε-
 τῶν ἢ κρυφῶν μυστήρια ἐπέλασε, ὡς τῶν υἱῶν
 ἡμῶν καὶ τῶν θυγατέρας ἰδοῦσθαι δαιμονίους το-
 πῆ, ὡς αἰ ἐκ ἡμῶν τὰ παρὰ Σολομῶντος. τίς εἰ-
 δωλατῶν λεγομένη ἐκλαμβάνεσθαι. μὴ γὰρ
 ὑπὸ ἡμῶν ἐφανίσθη ἢ γὰρ ἐν τῶν αἱμασθαι; ἢ
 εἰκόνα εἰς τὸν ναὸν ἐποίησθαι, περὶ αὐτῶν ἰχο-
 σαν εἰδωλῶν, καὶ ταῦτα ἀποφαινεῖσθαι; μὴ ἀδύ-
 λωμα ἐπέλασε καὶ κλυτῶν ἐπὶ τῷ περὶ τοῦ ναοῦ
 κατὰ σάρκα, ἢ πάλιν ἡμῶν ἰεζικῶν ἰδοῦσθαι
 θρωπῶν τῶν Ἀδων, καὶ θυμῶν τῶν ἰεζικῶν;
 περὶ ὧν φησὶ ὁ ἀπόστολος. ἐλάτρωσθαι τῇ κτίσει
 παρὰ τὸν κτίσαντα. μὴ ἀρα ἰεζικῶν εἰκόνας ἢ
 δύο περὶ αὐτῶν ἐν Αἴγυπτον, τῆς Ολοδάμ καὶ τῆς
 Ολοκῶν, καὶ ταῦτα ἀποφαινεῖσθαι, ἢ ἄλλο θυ-
 σίαι παρ' ἡμῶν τῷ Βηθ ἐν Βαβυλωνί, καὶ τῷ
 Δαγῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀποφαινεῖσθαι ἢ τίς ἄλ-
 λος θεὸς ἢ ἰδοῦν ὑπερῶσθαι; ἢ εἰ ταῦτα,
 καὶ

A N N O CHRISTI 187.

ANNO CHRISTI 381. in concilio

ἀ ἐστὶν κατηγορεῖται μὴ εἶναι, ὅτι * μὴ δὲ τῶν ὀνομάτων καὶ ἁποδομῶν τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα ὁ λαὸς τῷ Χριστῷ μέχρι τῆμερον, πλείονος τῆς ἀγίας καὶ ζωαρχικῆς τελεῆς, ἰσχυρῶς, ἢ ἑλαττοτέρως μὴ γίνονται. ὁ μὲν γὰρ Ἰσραὴλ Ἰησοῦς τοῦ εἰδώλου λατρείας ἀποδότης. Χριστιανὸς δὲ θεοσεβῆσαι ὁ τῶν ἀπάντων δεσπότης τὸ προσκυνηθῆναι. εἰ δὲ καὶ τις Ἰουδαίως κινῶμενος πρὸς τὴν ἑλληνισμῶν, τὴν πάσαις τοῖς εἰδωλοματοῦσι καταβωμῆμα ἐπισημίζουσι, καὶ εἰδωλολατρείαν ἐπιγράφει τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν ἐκ τῆς τῶν σιβασμίων εἰκόνων ἐνθεῖν καὶ θαυμαστῆς πρὸς τὸ κρείττωον ὀδηγητικῆς, ἠγχιδὼ μὲν ἰδοὺ ἄλλο, ἢ κίον καὶ θυλακίον, καὶ ὡς ἐν σφραγίσσει τὸ ἑρμῆ ἀποκαλυφθῆναι ἀκούει Ἰουδαίους. εἶδε δὲ τὸν Ἰσραὴλ διὰ τῶν ὀρωμένων, ὡν προσίτην, προσάγει τῷ θεῷ τὴν προσκυνησιν, διὰ τῶν τυπικῶν μνημονίων τῶν κτίσαντος, καὶ μὴ τὸν μόχθον κατέχειν καὶ τὰς μνίας ὑπὲρ τὰς πλάκας τῆς διαθήκης. εἶδε τὸ ἅγιον θυσιάζειν ἐπέδει μάλιστα, καὶ μὴ τὴν δαμάλειον τῆς Σαμαρείας. εἶδε δὲ τὸν αὐτὸν προσίχειν τὴν βίβλον τῶν Ἀραίων, καὶ μὴ τὴν Ἀσάστρ. καλὸν δὲ αὐτῶν ἅμα καὶ διακρίνει, τὴν ἀμφοτέρων πῆξαν ἀσπάζεσθαι, καὶ μὴ τὸν Βαβυλ. εἶδε δὲ τὸν αὐτὸν πρὸς τὴν βίβλον Μωσέως μάλλον ὄραν, ἢ τὴν σάμνον τὴν χρυσῆν, καὶ τὴν κίβωτον, τὸ ἱλαστήριον, τὸ πύθλον, τὸ ἐφῶδ, τὴν ἑστίαν, τὴν σκηνὴν τὴν ἐσωτερῶν καὶ τὴν ἑξωτερῶν ἀπὲρ πάντων εἰς δόξαν ἠλοιοῦμενα τῷ θεῷ, εἰ καὶ χειροποιήτου, ἀλλ' οὐκ ἅγια ἀγίως ἐλίγοντο. εἰ τὴν καὶ τὰ χερυβίμα τὴν γλυστῆν, ὡν μνημῆν παυόμενος ὁ ἀπόστολος φησὶ· χερυβίμα δόξης κατασκευάζοντα τὸ ἱλαστήριον· οὗ καὶ τὴν θεῖαν ἐποχῆσαι δόξαν παρὰ τῆς γραφῆς διδασκόμεθα. εἰ τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἂν τὴν εἰδώλοισι ὑπέστη. ἐπαν γὰρ ἔργον ἐν ὀνόματι κυρίου γενόμενον, τίμιον καὶ ἅγιον πέφυκε. καὶ τί δὲ τὸ γράμμα εἰς μήκος ἐκτείνεσθαι; καὶ μάστιγα πρὸς ἀνδρα διαρρῆσον, καὶ σκίον ἐκλελυμένον θεῷ, καὶ τὴν χάριν ἐληκτοῦ τῷ πνεύματι, καὶ παραλύτην εἰς τὸ βάθος τοῦ θεῖου δογματῶν ἐνωμένον, καὶ ὀδηγητικῶς καταπορεύειν εἰς ἅπαν τὸ ὄνομα τῆς γνώσεως. ἀλλ' εἰς μίαν ταύτην, καὶ εἰς τὸ ἀποκείμενον ἐναντιώμενον, τῆς ὑπερμάχου ἐν ἡγιασμένῳ, ἢ πάντων τῶν Χριστιανῶν δεσποτικῶν ἀποθαυμαζόντων τὴν μεγαληγορήματι. καὶ οἷον αὐτὸς μὲν ὑπ' αὐτῆς ἀνδείχθης ἐν ἀπάσῃ ὀδηγίᾳ καὶ ὀδωχίᾳ, καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν κραταιώμενον. ἐκείνοι δὲ οἱ ἐκ πολλοῦ κατ' αὐτῆς παρονήσαντες ἰσοῦν ἔργον ἀντίμαχον ἔσον εἶχον ἀντίδικον. καὶ τῶν ὀ θαυμαστῶν. εἰ γὰρ Βελυλῖα διὰ χερῶν Ἰουδαίου γυναικὸς Ἰσραηλίδου δὲ δεισώξετο, ἢ ἔργον ἢ Ὀλοφῆρου ἀναίρεσις, καὶ ὡς σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ οἱ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκέρχον· πῶς ἂν εἶδε πλείον τὴν σὺν ὑπερῶν ἀγιοσύνην ταύτην συμμάχου κερυβίμων κατέρχαι τῶν πολέμων τῆς πίστεως, καὶ νικῆσαι ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα; ἀλλὰ τίς αὐτῆς ἰασησῆς καὶ τῶν ἀγίων ἀπάντων ὁ κρατῆς ἐν πολέμοις θεῶς ἡμῶν, ὁ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, ὁ ὀδηγησας ἐν ὑπὲρ τὸν Ἰωσήφ ὡς εἶπε ἀφῆσαν, φυλάξουσι ἡγιασμένῳ εἰς χρόνους ἐπιμήκει, ἅπαν τὸ Χριστιανικὸν εὐαγγελιστικὸν πολιτικὸν, καὶ τὸ θεῖον κανὸν πάντων ἐσχεῖν ὀδηγῶντα ἅμα καὶ παροφῶντα, καὶ φυλάσσοντα τὴν παρακαταθήκην· ἢν παρὰ τῶν πατέρων εἰλήφα-

Aliis diis gentium procidimus? Non sunt hæc, non sunt: calumniatur nullus: quoniam in nullo eorum quæ consistunt & facta sunt, nomen quod est super omne nomen populus Christi usque hodie, præter sanctam vivificam Trinitatem, coluit, vel servivit: absit. Nam modus idololatriæ manifestus est. Christianis autem Dei cultoribus omnium dominator est adorandus. Porro si quis Judaico more ad accusationem motus, quæ olim contra idololatriam ecclesiam nostram ascripserit ex venerabilium imaginum deifico & mirabili ad meliora ducatu, nihil aliud arbitremur, quam ut canis latret, & in funda Utinam & Israel per visibilia visus esset Deo adorationem offerre, & per typica memor esset creatis, & non vitulum retineret ac muscas super tabulas testamenti. Utinam sanctum altare magis desiderasset, & non vitulas Samaritæ. Utinam attendisset Aaron virgam, & non Astartem. Bonum quippe simul & iustum esset ei, petram salutare quæ imbres divinitus dedit, & non Baal. Utinam ad virgam Moysi magis intuitus esset, & urnam auream, arcam, propitiatorium, petalum, ephod, mensam, tabernaculum interius & exterius: quæ omnia in gloriam Dei patrata, licet manu facta, sancta tamen appellabantur sanctorum, deinde & cherubim sculptiles, quorum memoriam faciens apostolus ait: *Cherubim gloria adumbrantia propitiatorium*: quibus & divinam vehi gloriam a scriptura docemur. Si his intendisset, non utique idolis procidisset. Omne namque opus quod in nomine Domini fit, pretiosum & sanctum est. Et quid opus est epistolam in longum extendere? & maxime ad virum Deo placitum, & vas electum a Deo, gratiam adeptum spiritus, & in profunda divinarum dogmatum valentem prospicere, atque Deo ductore considerare summam scientiæ altitudinem. Verum hinc ad propositum redeamus, propugnatrix tuæ, o sanctissime & omnium Christianorum domine, magnificationes: & qualis ipse offensus fueris in cunctis ab illa directus & salvatus, & contra inimicos confortatus, admirantes. Illi vero qui ex multo jam tempore contra eam debacchati sunt, tanto invenerunt resistentem, quanto invenerunt sibi contradicentem. Et hoc mirum non est. Si enim Betulia per manum Judith mulieris Israelitidis salvabatur, cuius opus Holofernis peremptio fuit; & hanc salvatricem Israel, qui per idem tempus fuerunt, prædicaverunt: quomodo non oporteret amplius tuam amplissimam sanctitatem tali propugnatrice usam aggredi fidei hostes, & victoria coronare subiectos? Sed ejusdem supplicationibus & omnium sanctorum potens in prælio Deus noster, fortis & longanimus, qui deduxit te super Joseph ut ovem, custodiat te sanctissime in annos prolixos, universis Christianis bene operantem conversationi, & sacro canonibus obtemperare cunctos docentem & incitantem, & custodire depositum quod a patribus suscepimus; convertentem eos qui ad

ACTIO IV.

or. laici adorant.

τὸν ἐκτὸν

τὸν ἐκτὸν

ACTIO IV.

modicum quid non intellexerunt : o iuge Δ... gaudium nostrum, & communis utilitas & refectio, sanctissime & omnibus Christianis amabilis.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Petrum divinum apostolum emulatus, tuba cecinit nobis a Roma veritatem etiam patet iste beatus.

Theodorus reverendissimus monachus & notarius legit.

EPISTOLA GERMANI BEATISSIMI, qui fuit patriarcha Constantinopolis, ad Joannem episcopum Synadensem.

Epistolam vestrae Deo amabilitatis tradidit nobis Tarasius laudabilissimus patriarchicus, in qua continebatur de Deo amabili episcopo Nacolis. Significamus ergo ei, quod & antequam susceperemus literas vestrae Deo amabilitatis, cum huc pervenisset idem ipse Deo amabilis episcopus, ad sermonem venimus cum eo, dijudicantes sensum eius, qualis haberetur sententiae super his quae audieramus de illo : & hanc nobis proposuit traditionem (opportunitate enim, ut omnia subtiliter significemus Deo amabilitati tuae) quod audisset divinam scripturam dicentem : Non facies omnem similitudinem, ad adorandum eam, eorum quae sursum in caelo & super terram sunt. Contra hoc dixi, quia non oportet adorare inanimata, id est, quae ab hominibus sunt confecta. Nam sanctos Christi martyres, veras fidei margaritas, omni honore dignos arbitramur, & intercessionem eorum invocamus. Ad haec igitur nos respondimus ei : quia Christianorum fides & cultus & adoratio in unum est & solum Deum, sicut scriptum est : Dominum Deum tuum adorabis, & ipsi soli servies : & glorificatio nostra, & obsequium nostrum ipsi soli offertur tam a sanctis qui in caelis sunt, & intelligibilibus incorporalibusque virtutibus, quam ab eis, qui in terra cum essent, viam cognoverunt veritatis : quemadmodum & in ecclesiis Christi, quae ubique posita sunt, sancta laudatur & glorificatur Trinitas in singulari dominatione ac deitate : secundum quod & unus a nobis Deus praedicatur & non est praeter eum qui dominetur in potentatu suo saeculo, & ex nos extantibus omnia, ut essent, produxit, quotquot visibilia & invisibilia sunt ; id est, Pater & Filius & Spiritus sanctus, sancta scilicet consubstantialis & vivifica Trinitas.

Gr. rationem seu apostoliam rationem habet mi sol. Encl. 10.

Gr. lux :

Dist. 6.

Dist.

Math. 18.

Act. 1.

In quam etiam credentes, & quam confitentem, baptizati sumus in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, quemadmodum tradidit ipse Deus Verbum, qui incarnatus est, Dominus videlicet noster Jesus Christus, qui unus est eisdem sanctae & incomprehensibilis divinae Trinitatis : & non creaturas adoramus (absit) neque creaturas adoramus, quae deificae dominationi debetur, ad conservos inbecillimus. Neque enim reges vel principes in terra adorantes, aequalem adorationem ei quam Deo exhibemus, facere poscimus. Etenim Nathan prophetam con-

μαρ, επιτρέποντα τὴν πρὸς εὐχὴν ἀγνωμοσύνην : ἢ ὁμοίως ἡμῶν χαρὰ ἢ κοινὴ οὐκ ἔστιν ἀπόλαυσις, ἀλλ' ὡς πᾶσι τοῖς Χριστιανῶσι κοινὴ.

Τarasius ὁ ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὴν Πίττον πρὸς τὸν ἀποστόλον Πέτρον ἐπέμεινε ἐπιστολὴν ἐκ Ρώμης τὴν ἀληθείαν ἢ ἡ μακαρίων πατέρων.

Θεόδωρος ὁ εὐλαβέστατος μοναχὸς καὶ νοταρίως ἀνέγνω.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΤΟΥ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἰεροσολίμων Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Συναδῶν.

Επιστολῆν τῆς ὑμετέρας Θεοφιλείας ἀποδέξαμεν ἡμῖν Tarasius ὁ πανεύφημος πατριάρχης, ἃ ἡ περιεχέμενη περὶ τοῦ Θεοφιλῆ ἐπισκόπου Νακωλείας. σημαίνοντι ἐν αὐτῇ, ὅτι ἡ πρὸς τὸν δεῖξαι ἡμᾶς τὴν γραμμὰν τῆς ὑμετέρας Θεοφιλείας, καταλαβόντες ἐπιτύθη τὸ αὐτὸ Θεοφιλῆ ἐπίσκοπον, εἰς λόγους ἡλθοῦμεν πρὸς αὐτὸν, ἀνακρίνοντες τὸ φρόνημα αὐτοῦ, ὅποιος ἔχεται γνώμη περὶ τῶν ἀκαθάρτων ἡμῖν περὶ αὐτῶν. ἡ τυτύθη ἡμῖν ἀποδέξασθαι τὴν ἀπολογία. διὸν γὰρ λεπτομερῶς πάντα σημαίνει τῇ ὑμετέρᾳ Θεοφιλείᾳ ὅτι ἀκρίτως τῆς Θείας γραφῆς λεγούσης : ἢ ποιήσεις πᾶν ὁμοίωμα, ἀποσκυῖν αὐτῷ, ὅσα ἐν τῷ ἔρανον ἄνω, & ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς. κατὰ τὸ εἶπον, ὅτι ἢ χρῆ χειροποιήτους ἀποσκυῖν, ἢ γὰρ τοῖς ὑπὸ ἀνθρώπων κατασκευασμένοις ἐπὶ τοῖς ἁγίοις τοῦ Χριστοῦ μαρτυράς, τὸς ἀληθεῖς μαργαρίτας τῆς πίστεως, πᾶσιν τιμῆς ἀξίους ἡγούμεθα, ἢ τὸς προσβεβίας αὐτῶν ἐπικαλούμεθα. πρὸς ταῦτα τοῖνυν ἡμεῖς ἀπεκρινάμεθα αὐτῷ ὅτι τῷ Χριστιανῶν ἡ πίστις ἢ τὸ σίβας ἢ ἡ ἀποσκυῖσις εἰς πᾶν ἕνα ἢ μόνον Θεόν ὑπάρχει, καθὼς γέγραπται : ὅτι κίερον τὸν Θεόν σα ἀποσκυῖσεις, ἢ αὐτῷ μόνω λατρεύσεις, ἢ ἡ δοξαλογία ἡμῶν, ἢ ἡ λατρεία ἡμῶν αὐτῷ μόνω ἀσπαράγεται παρὰ τῷ ἔρανοῖς ἁγίων ἢ νεκρῶν ἀσωμάτων διωκόμεν, ἢ παρὰ τῷ ἐπὶ γῆς ἰσχυροῦν τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καθὼς ἢ ἐν ταῖς ἀπάντων ἐκκλησίαις τὸ Χριστῷ ἢ ἁγία ἀνυμνῆται ἢ δοξάζεται ἕως ἐν μοναδί ἢ κυριότητι ἢ θεότητι, καθὼς ἢ εἰς Θεὸν παρ' ἡμῖν ὁμολογῆται, ἢ ἢ ἐστὶ παρὰ αὐτῷ δεσποζῶν ἐν τῇ διαστάσει αὐτῷ, τὸ αἰῶνος, ἢ ἐκ μὴ ἔργων τὰ πάντα εἰς τὸ εἶναι παραγαγῶν, ὅσα τε ὄρατα, ἢ ὅσα ἀόρατα. ταῦτα εἰς κατὰ ἢ υἱὸν ἢ ἁγίον πνεῦμα, τὴν ἁγίαν ὁμοῦσιν ἢ ζωοποιῶν τεμάδα. εἰς ἢ ἢ πιστεύσαντες, ἢ ἢ ὁμολογήσαντες ἢ βαπτισθέντες, καθὼς παραδίδωκε ὁ αὐτοῦ Θεὸς λόγος ὁ ὁμοῦσιν ἢ ἢ εἰς αὐτῆς ἢ ἢ ἢ ἀγίας ἢ ἀκαταλῆστον Θείας τεμάδος, ὁ κίερον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ υἱοῦ ἢ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἢ ἢ κτίσματος ἀποσκυῖσιν ἢ μὴ ἢ αὐτῷ : ἀλλὰ τὸ τῆς Θεῆς δισποτικῆς οὐκ ἐπιβουλήμον σίβας εἰς ὁμοῦσιν κατὰ τὸν ἢ ἢ βασιλεῖς ἢ ἄρχοντας κατὰ γῆς ἀποσκυῖσιν, τὴν ἰσὺν ὅς πρὸς τὸν Θεὸν ἀποσκυῖσιν ποιῶντες φαίνόμεθα. ἢ γὰρ ὁ ἀποσκυῖσιν Νάθαν φαίνεται ἐπὶ τῆς Γῆς ἀποσκυῖσιν τῶν Δαβὶδ ἀνθρώπων ὅτι ἢ ἢ ἐστὶν ἢ ἀλλ' ἢ παρὰ τῷ ἢ ἢ ἢ

ANNO CHRISTI 101

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

τοι ως ανθρωπων εβαδεις παρα τον οντα Θεον. Αλλα super terram adorasse David hominem existentem & regem; sed non ideo accusabitur, quasi qui hominem veneratus sit praeter Deum. Neque imaginum facturam, quae per ceram & colores formantur, in subversionem perfectionis, quae circa divinum efficitur cultum, admittimus. Neque enim invisibilis deitatis imaginem & similitudinem, vel schema vel figuram aliquam formamus, quam ne ipsorum sanctorum angelorum sublimes ordines considerare & investigare penitus valent. Sed quoniam unigenitus Filius, qui est in sinu patris, revocans proprium figmentum a mortis damnatione, beneplacito Patris sanctique Spiritus homo dignatus est fieri, similiter nobis participatus carnis & sanguinis, uti magnus ait apostolus, per omnia similis nobis factus absque peccato: humanum ejus characterem, & humanae speciei, quam per carnem suscepit, imaginem, & non incomprehensibilis ejus, & invisibilis deitatis, formantes, hinc quae sunt fidei representare *urgemur, ostendentes quod non per phantasiam & umbratice naturam nostram sibi univerit, quemadmodum quidam antiquorum haeticorum errantes dogmatizaverunt: sed quod ipsa re ac veritate homo sit perfectus per omnis, excepto solo peccato, quod seminatum est nobis ex inimico. Et hoc sensu tutae fidei quam in illum habemus, sanctae ipsius carnis characterem in imaginibus formantes, & salutamus, & omnium cultu ac honore decenti dignum decernimus, in recordationem hinc venientes divinae illius & vivificae ac ineffabilis incarnationis. Similiter autem & intemeratae secundum carnem matris ejus sanctae Dei genitricis juxta eundem modum depingimus similitudinem, ostendentes, quia cum mulier esset natura, & extranea massae nostrae minime facta, Deum invisibilem & cuncta moderantem super omnem sensum & hominum & angelorum in suo concepit utero, & ex se incarnatum peperit. Etenim ut proprie ac veraciter matrem Dei veritatem colimus eam, & magnificamus, & omni visibili ac invisibili creatura superiorem arbitramur. Et sanctos quoque martyres Christi, apostolos & prophetas, conservos quidem nostros & veros famulos Dei factos, adibusque bonis & praedicatione veritatis, & patientia in passionibus, quas pro ipso Deo pertulerunt, probatos & amicos Dei ostensos, & multam fiduciam apud eum consecutos admiramus & beatificamus, & ad recordationem virilitatis eorum, ac germana circa Deum servitutis, similitudines eorum depingimus: non eos ut divinae naturae communicatores pronunciantes, debitum deificae gloriae atque potestati honorem & adorationem illis impendimus; sed amorem nostrum, quem circa eos habemus, per hoc demonstrantes, quae per auditum vera esse credimus, haec & per picturam imitationem ad firmiter certitudinem nostram statuimus. Etenim carne ac sanguine connexi, & per visionem ea quae animis satisfacere possunt, certissime noscere compellimur. Nam & ipsi sancti Dei

Concil. Generali, Tom. XIII.

Αλλα super terram adorasse David hominem existentem & regem; sed non ideo accusabitur, quasi qui hominem veneratus sit praeter Deum. Neque imaginum facturam, quae per ceram & colores formantur, in subversionem perfectionis, quae circa divinum efficitur cultum, admittimus. Neque enim invisibilis deitatis imaginem & similitudinem, vel schema vel figuram aliquam formamus, quam ne ipsorum sanctorum angelorum sublimes ordines considerare & investigare penitus valent. Sed quoniam unigenitus Filius, qui est in sinu patris, revocans proprium figmentum a mortis damnatione, beneplacito Patris sanctique Spiritus homo dignatus est fieri, similiter nobis participatus carnis & sanguinis, uti magnus ait apostolus, per omnia similis nobis factus absque peccato: humanum ejus characterem, & humanae speciei, quam per carnem suscepit, imaginem, & non incomprehensibilis ejus, & invisibilis deitatis, formantes, hinc quae sunt fidei representare *urgemur, ostendentes quod non per phantasiam & umbratice naturam nostram sibi univerit, quemadmodum quidam antiquorum haeticorum errantes dogmatizaverunt: sed quod ipsa re ac veritate homo sit perfectus per omnis, excepto solo peccato, quod seminatum est nobis ex inimico. Et hoc sensu tutae fidei quam in illum habemus, sanctae ipsius carnis characterem in imaginibus formantes, & salutamus, & omnium cultu ac honore decenti dignum decernimus, in recordationem hinc venientes divinae illius & vivificae ac ineffabilis incarnationis. Similiter autem & intemeratae secundum carnem matris ejus sanctae Dei genitricis juxta eundem modum depingimus similitudinem, ostendentes, quia cum mulier esset natura, & extranea massae nostrae minime facta, Deum invisibilem & cuncta moderantem super omnem sensum & hominum & angelorum in suo concepit utero, & ex se incarnatum peperit. Etenim ut proprie ac veraciter matrem Dei veritatem colimus eam, & magnificamus, & omni visibili ac invisibili creatura superiorem arbitramur. Et sanctos quoque martyres Christi, apostolos & prophetas, conservos quidem nostros & veros famulos Dei factos, adibusque bonis & praedicatione veritatis, & patientia in passionibus, quas pro ipso Deo pertulerunt, probatos & amicos Dei ostensos, & multam fiduciam apud eum consecutos admiramus & beatificamus, & ad recordationem virilitatis eorum, ac germana circa Deum servitutis, similitudines eorum depingimus: non eos ut divinae naturae communicatores pronunciantes, debitum deificae gloriae atque potestati honorem & adorationem illis impendimus; sed amorem nostrum, quem circa eos habemus, per hoc demonstrantes, quae per auditum vera esse credimus, haec & per picturam imitationem ad firmiter certitudinem nostram statuimus. Etenim carne ac sanguine connexi, & per visionem ea quae animis satisfacere possunt, certissime noscere compellimur. Nam & ipsi sancti Dei

ACTIO IV.

De etiam per vis. pl. om. animae nostrae certitudinem confirmare videtur.

G 2 in

ACTIO
IV.

ANNO
CHRISTI
1179

in unum & solum Deum servitutem atque glorificationem & adorationem conservantes, & ad hoc omnes advocantes atque docentes, suum effuderant sanguinem, & veræ confessionis corona redimiti sunt. Hic est modus faciendarum imaginum: non quo decentem incomprehensibili & inaccessibili deitati in spiritu & veritate adorationem transferamus in manus factas imagines, vel artis opera hominum, vel omnino in eas quæ a Deo factæ sunt creaturæ sive in visibilibus, sive in invisibilibus: sed quo dilectionem, quam juste possidemus circa veros servos Dei nostri, per talem modum monstrantes, per illorum honorem in Deum qui ab his glorificatus est & illos glorificavit in confessione dominationis ejus, glorificationem & cultum referamus: ut & nos imitatores virtutis eorum & caritatis quæ in Deum est, per bona opera & refragationem contra vitia demonstreremur. Juxta ergo hunc modum imaginum facturam in ecclesia Christi fieri, & non aliunde nos quæ sunt salutis expectare, unusquisque certissime noverit, tam in visibili mundo, quam in futuro sæculo, nisi a solo unigenito Filio Dei, una cum Patre & Spiritu sancto, qui divina dona largitur. Neque enim aliud nomen est datum hominibus, in quo nos salvos fieri oporteat. Porro etiam Domini & Salvatoris nostri, & interieratæ matris ejus, quæ vere Dei genitrix est, & sanctorum ejus imagines salutamus, sed non secundum eundem affectum etiam fidem circa illos ipsos habemus. Verumtamen Deum quidem novimus sine initio & infinitum, & in manu omnia continentem, factoremque nostrum & omnis creaturæ, & veraciter Salvatorem Deum, habentem potestatem in celo & in terra, pro genere hominum incarnatum fuisse. Porro hanc ancillam, & proprie matrem ejus, ac intercessionem potentissimam generis nostri suscipimus. Illum quidem ut Dominatorem, & quæ salutis nostræ sunt tribuentem; hanc vero ut matrem pro nobis petentem: & sanctos omnes, tanquam conservos quidem nostros, & nostræ naturæ consistentes, sed placentes Deo, quemadmodum prædictum est, & supernam confidentiam & beatitudinem apud eum adeptos, & gratiam consecutos a Deo ad ministrandum nobis beneficia ipsius, sanitatesque passionum, & periculorum ereptiones in invocatione Dei nostri, cum per memoriam eorum in hymnis & canticis, beatitudinem & honorem ipsorum recolimus. Memoria enim justorum, ut scriptura inquit, cum laudibus. Hæc omnia jam exposuimus jam fato Deo amabili episcopo Nacoliz: quæ & suscepit, & profestus est tamquam coram Deo universorum sic se tenere, & nihil aliud dicere vel agere ad scandalizandos populos, velurbationis eis causam præstandum. Hoc ergo sciens Deo amabilitas vestra, neque Deo amabilem synodum suam vexari faciat, neque in hoc scandalum ei aliquod fiat. Sed de cetero accersito eo, & præsentibus

ἔχειαν αἵματι, καὶ τῆς ἀληθοῦς ὁμολογίας τῶν σφραγισμένων ἀποστόλων. ὅπως ἐστὶν ὁ ἔσχατος τῆς τῶν ἐκλογῶν ποιητικῆς, ἕως ὅτε τῶν ἀπίστων τῶ ἀκαταλήπτου καὶ ἀπροσίτου θεοῦ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνῶσιν ματαίως ἡμῶν εἰς χειροποιήτους εἰκόνας, ἢ τυχῆς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ἢ ὅλων εἰς τὰ ὅσα τῷ θεῷ ἡμεῖς ἡμεῖς πιστεύομεν εἶτε ἐν ἐρατοῖς, εἶτε ἐν ἀορατοῖς. ἀλλ' ὡς τὴν ἀγάπην ἡμῶν, ἡμεῖς δικαίως κατηύμεθα πρὸς τοὺς ἀληθεῖς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν, διὰ τῆς τοιούτων ἔσεων δεκαπέντε. καὶ διὰ τῆς ἐκείνων τιμῆς εἰς τὸν ὅτι αὐτῆς δεκαπέντε θεῶν ἐδεξάσαντο αὐτοὺς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ, τῆς δεξολογίας καὶ τῆς εὐσεβείας ἀναστροφῆς. ὅτι καὶ ἡμεῖς μιμηταὶ τῆς ἀνδρείας αὐτῆς καὶ τῆς πρὸς θεὸν ἀγάπης, διὰ τῆς ἀγαθῶν ἔσεων καὶ τῆς κατὰ τῆς παθῶν ἀντικαταστάσεως ἀποδεχόμεθα. κατὰ τὸν ὅτι τὴν ἔσχατον τῆς ἔσεων ποιῆσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ πολεμεῖσθαι ἵσασιν πληροφροῦν, καὶ μὴ ἐπιρωθεῖν ἡμᾶς τὸ τῆς σωτηρίας ἐκδεχόμεθα κατὰ τὸν ὅτι ὁρῶμενον κόσμον καὶ τὸν μέλλοντα αἰῶνα, εἰ μὴ παρὰ μὲν τὸ μονοθεῖος υἱὸς τοῦ θεοῦ αἶμα τῆς πατρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι τῆς θείας δωρεῆς χορηγῶντες. ὁδὸν γὰρ ὄνομα ἵπρον εἰς τὸ δεξιόθεν ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δὲ σωθῆναι ἡμᾶς. εἰ δὲ καὶ κενὸν καὶ σωτῆρα ἡμῶν, καὶ τῆς ἀρχαίου αὐτοῦ μητρὸς τῆς ἀληθοῦς θεοτόκου, καὶ τῆς ἁγίας αὐτῆς τῆς εἰκόνας ἀσπαζόμεθα, ἀλλ' εἰ κατὰ τὴν αὐτῆν διάθεσιν καὶ τῆς περὶ αὐτῆς πίστεως ἔχομεν. ἀλλὰ τὸν μὲν ἐπιστάμεθα θεῶν ἀναρχὸν καὶ ἀπελάτητον, ἐν τῇ χειρὶ τὰ πάντα περιέχοντα, ποιητὴν τῆ μὲν ἐκ πάσης κτίσεως, καὶ ἀληθοῦς σωτῆρα θεῶν, ἔχοντα ἕξασιν ἐν ἑαυτῷ καὶ εἰς γῆς, ὑπὲρ γένους ἀνθρώπων ἀληθοῦς ἐνανθρωπήσαντα. ἡμεῖς δὲ δούλους καὶ μητέρας αὐτοῦ κενὸν ὑπαρχοῦσαν, καὶ προσκύνῶντες διωκατοῦ τῶν γένους ἡμῶν. τὸν μὲν ὡς δεσπότην τῆς σωτηρίας ἡμῶν νομοῦν, τῆ δὲ μητρὸς τῆς ὑπὲρ ἡμῶν αἰτοῦμεθα. καὶ τὸς ἁγίους δὲ πάντας, ὡς συνδούλους μὲν ἡμῶν, καὶ τῆς αὐτῆς ἡμῶν φύσεως ὑπαρχοῦντες, ἀρετίους δὲ τῆς θεῆς ἡμεῖς ἡμεῖς. κατὰ τὸν ὅτι τῆς ἀνωτατοῦ παρρησίας καὶ μακαροῦτος παρ' αὐτῆς πλουχότος, καὶ κατὰ εὐφροσύνης παρὰ θεῷ δεχόμενοι ἡμῶν τὸς παρ' αὐτῆς ἀρετίας, ἵσασιν τὰ παθῶν, καὶ κινδύνων ἀπολυθῶσιν ἐν τῇ δια τῆς μνήμης αὐτῆς ἐπιλήσει τῷ θεῷ ἡμῶν, τῆς κατὰ τὸ δυνάτην ἡμῶν ἀξιοῦν τιμῆς, καὶ τῶν ἐν ἡμεῖς μακαροῦτων. μνήμη γὰρ δικαίων ὡς ἔσται ἢ γραφῆ, μετ' ἡμεῖς. τούτοις πάντα παρεδίμεθα τῷ λαχθέντι θεοφιλεῖ Νacoliz ἐπισκόπῳ. ἅπαντες καὶ εἰδὲκατο, καὶ καθομολόγησαν ὡς ἐπὶ τοῦ θεοῦ τῆς ἁγίας ὡς κρατεῖν, καὶ μηδὲν τι λέγειν ἢ ἀρετίαν ἀπὸς τὸ σκανδαλίσαι τοὺς λαοὺς, ἢ ταρῆς αὐτοῖς αἰτίαν παραχῆν. τούτοις ἢ ὁμῶν θεοφιλία, μὴ τῶν θεοφιλῶν αὐτῆς συνόδου σκυλλῶναι φωνή, μὴ αὐτῶν ἐν σκανδαλῶν τῆ ἐν τῶν γνηθῶν. ἀλλὰ δὴ μεταλλομῆν αὐτῆν, καὶ τὰ παρόντα ἡμῶν γράμματα ὑπαγωγῶσιν αὐτῆς ἐν τῶν συγκρατήσεως αὐτῆς πληροφροῦν λαμβάνουσα, ὑπερῶν τῆς τῆς κρατίσων ἡμῶν

Deum quidem illi sum nov

7. 10

1 In Græco, qui una cum Patre & Spiritu Sancto divina largitur. Harduinus.

ANNO CHRISTI 325.

δεσποῦ & βασιλέως πολυχρονίου & ζωίας κηνικης, Α
αἰτείω δὲ καὶ τῆς ἡς Χριστιανὸν λαὸν τῶν ὑπερέχου-
σαν πάντα τῶν ἐπιπέλων τῶ Θεῷ.

bus literis nostris lectis satisfactioneque
consensus ejus per eas percepta, exoret
quidem pro optimorum dominorum nostro-
rum & imperatorum longevitate atque vi-
doria: postulet autem & Christianorum ple-
bi pacem Dei, quæ exuperat omnem sensum.

ACTIO IV.
Gr. in h. b. p. 117

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε. ὁ πα-
τήρ ἡμῶν ὁ ἀγιότατος Γερμανὸς συμφωνεῖ τῶν ἀπὸ
αὐτῶ ἀγιωτάτων πατριάρχων.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Pa-
ter noster sanctus Germanus concordat cum
prædecessoribus sanctissimis patribus.

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε. ἀληθῶς δὲ σκοποῦν ἐν
πᾶσι συμφωνεῖ.

Sancta synodus dixit: Vere, domine, in
omnibus concordat.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε. ταῦ-
τα τὰ γράμματα λαβὼν ὁ Νακολιεύς ἀπέκρυψε,
& οὐκ ἔδωκεν αὐτὰ τῷ μητροπολίτῃ αὐτοῦ. ἀπὸς
ταῦτα λατὸν πάλιν ἔγραψε τῷ Νακολιεύς ὁ μα-
κάριος Γερμανός. ἡ γὰρ ἀρχὴ τῆς αἰρέσεως ἐξ
αὐτῶ ἐγένετο.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit:
Has literas suscipiens Nacoliensis abscon-
dit, & non dedit eas metropolitano suo.
Ad hoc iterum scribit ad Nacoliensem bea-
tus Germanus. Initium cum hæreseos ex
illo fuit.

Θεοδούτ.

Θεοδόσιος ὁ Θεοφιλέτατος μοναχὸς, διάκο-
νος κρητιέσις καὶ σκευοφύλαξ ἡς ἱσαυρῶν πατριαρ-
χιῶν καταπέλων, ἀπέγραψε.

Theodorus Deo amabilis diaconus, no-
tarius & scevophylax venerabilium patriar-
chicorum oratoriorum, legit.

Theodul

Τὸ ἐν ἀγίοις πατῶν ἡμῶν Γερμανῶ ἀπὸς Κωνσταν-
τῖνον ἐπίσκοπον Νακολιεύς.

Ejusdem patris nostri sancta memoria Ger-
mani ad Constantinum episcopum
Nacolia.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Θεοφιλέτατος τῆς Συναδίων
μητροπολίτης γράψασκε ἡμῖν, ὡς ἐκ ἀπέ-
δωκεν αὐτῷ ἡ Θεοφιλία σου τὰ ἡμέτερα γράμματα.
ἐφ' οἷς ἐ μὲν εἰς ἐπὶ σοὶ ἰλυπηθῆμεν, ἐ δὲ ἀπὸ
τῶν θεμίων, ὡς εἶκε, καὶ τὸν τῶ Θεῷ φόβον, καὶ τὴν
σφειλομήλιον τῶν μέλει σου τῷ Χριστῷ καὶ ἀλλήλων
ἀγάπῃ καὶ τιμῇ. τότε χάριν διὰ τῆς παρόντων
ἡμῶν γραμμάτων παραγγέλλομεν τῷ Θεοφιλείᾳ σου,
παρὰ τοῦ δι' ἑαυτῆς ἀποδοῦναι τὴν προλεχθεῖσαν
ἡμῶν ἐπιστολὴν τῷ ἐρημίῳ Θεοφιλείᾳ αὐτῆς μη-
τροπολίτῃ, καὶ πᾶσαν αὐτῇ τιμῇ ἀποδοῦναι, καὶ ὑπε-
κείναι αὐτῇ κατὰ τὴν πρόβλεψαν ἱερῶν ταξίν. καὶ
καθὼς ἴσως ἡμεῖς λόγους ἰδέξασθαι ἡ Θεοφιλείᾳ σου,
καὶ τῶν ἐκαστοῦν ἀποδοῦναι, ἐμμενάτω, καὶ
μὴ τῷ ἰδίῳ νοί πληροφορηθῆναι. ἐκ ἀγνοεῖ γὰρ,
ἐπὶ μὲν ἐπιλάθεται, ὡς γὰρ λογίζομεθα, ὅτι καὶ
ἀποταξάσθαι τῆς οἰκίας ἐπισκοπῆς περιχάλεσε
ἡμᾶς, ἀπολείψασα ἱκανάσιν μελετῶσαι κατ'
αὐτῆς, ἐφ' οἷς, ὡς ἰλυγοῦ αὐτῇ, ἐ σιωπήσασθαι.
ὁ βασιλευμενὴς μὴδὲ ἀπὸς ἕλκεν τῷ κυρίῳ, ἡ τῶν
ἀγίων αὐτῶ, ἵνα καὶ τῆς τῶν εἰκόνας εἰπεῖν ἡ
ὁ βασιλευμενὴς, ἀλλ' ἡ μόνον τῆν γραφικὴν ἀποτέ-
ναι διδασκαλίαν περὶ τῷ μὴδὲ τῷ ἐν κτίσμασι
τῆς Θεῆας ἀξίον τιμῆς. ἡ τῶν καὶ ἡμεῖς ἐδιδάχθη-
μεν ὅτως ἔχον, καὶ βεβαίως κρατοῦμεν, καὶ ὁμολογοῦ-
μεν. καὶ τὰ γραφόμενα δὲ καὶ ἡμῶν ἀπὸς τὸν μη-
τροπολίτην Θεοφιλήν μητροπολίτην αὐτῆς ἐπανε-
γνωσθῆναι αὐτῇ, καὶ τῶν ἐμμενῶν καθ' ὁμολογήσει,
καὶ τῶν ἴσα τῆς τοιαύτης ἐπισκοπῆς παρέχουσαν αὐτῇ.
μὴ οὐκ ἀληθῆς σκαυδαλον γινέσθαι λαὸν ἀπειρο-
κάκων, μεμνημένῳ τῷ φόβῳ βήματος τῷ κυ-
ρίῳ, ὅτι καὶ τῶν ἐν ἡμῶν μικρῶν σκαυδαλιζήσων
ἐπαρῆν ἠπέκλινε. τότε δὲ γνωσθέντων, ὡς μέχρις
ἀν τῶν ἡμετέρων ἐπιστολῶν ἀποδοῦναι τῷ Θεοφιλείᾳ
αὐτῆς μητροπολίτῃ, καὶ ἐπιτιμῶν τῆς αἰτίας καὶ
ὁμοισίᾳ ἑαδὸς ἐκ ἔχει ἕξουσίαν οἰασθῆναι ὁφεί-
ψασθαι λειτουργίας ἱερατικῆς. διὰ γὰρ ἡμᾶς μά-
λλον αὐτοπροσφῶν αὐτῇ ἀποσχεθῆναι, ἢ περ ἀνο-
μίτων αὐτῷ καταλιπεῖν, τῇ παρὰ τῷ Θεῷ κα-
τακείσθαι ἐσομένην ὑπερβίων.

Joannes Deo amabilis Synadensium me-
tropolitanus scripsit nobis, quod non
tradidit sibi Deo amabilitas tua literas nos-
tras: in quibus non mediocriter super te
contristati sumus, eo quod postposueris,
ut liquet, & Dei amorem, & debitum
membris Christi ab alterutris amorem pa-
riter & honorem. Hujus rei gratia per
præsentem literas nostras præcipimus Deo
amabilitati tue, ut statim per semetip-
sam det prædictam epistolam nostram præ-
dicto Deo amabili metropolitano tuo, &
omnem ei honorem impendat, & subja-
ceat ei secundum ordinem qui concedet
sacerdotes; & quemadmodum sermones no-
stros Deo amabilitas tua suscepit, & hos
sectari professa est, permaneat, non in sen-
su suo abundans. Non enim ignorat, nec
obliviscitur, ut existimamus, quia & pro
abrenunciando episcopatu proprio nos ro-
gavit, prætendens incurtionem meditari con-
tra se, in quibus, ut dicebat ipsa, non e-
rat conscia: affirmans nihil ad injuriam
Domini vel sanctorum ejus propter horum
imaginem se dicere vel agere, sed tan-
tummodo scripturæ sectari magisterium, eo
quod nihil in creaturis divinum mereatur
honorem. Quod & nos ita se habere di-
dicimus, & firmiter retinemus & profite-
mur. Quæ autem scripta sunt a nobis ad
jam memoratum Deo amabilem metropo-
litam ejus, legimus ei; & in his perma-
nere professa est: & exemplaria hujusce-
modi epistolæ præbimus ei. Ne ergo ve-
lis scandalum fieri plebi experti malorum,
memorans terminum judicii Domini, quod
etiam his qui unum pusillorum scandalizant,
inferre minatus est. Hoc autem
sciat, quod donec epistolam nostram tri-
buerit Deo amabilissimo metropolitano tuo,
ex auctoritate sanctæ ac consubstantialis Tri-
nitatis non habeat potestatem qualemcum-
que contingere sacerdotale officium. Opor-
tet autem magis nos austerius eam aggre-
di, quam non correctam divinitus referen-
dæ damnationi eam deserere.

Gr. in h. b. p. 117

Matth. 9.
Luc. 9.

Λεξιματ.

reus

CTIO IV.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si- cuti & praxidi, fratres, introductio illate novitatis hujus ex praxidio viro, id est, episcopo Nacolie, facta est.

Constantinus Deo amabilis diaconus & notarius legit.

EPISTOLA GERMANI EPISCOPI Constantino- polis ad Thomam episcopum Claudio- polis.

Dixit in quodam eloquiorum suorum loco sapientissimus Salomon: Frater qui adjuvatur a fratre, quasi civitas firma & al- ta: Valet autem sicut seris munitum regnum. Ego autem non ex his qui adjuvare pos- sunt, memet existimans, sed potius ex il- lis qui adjutorio egent, presentem exara- re literam ad vestram studui Deo amabi- litatem, cogitationum non ferens mole- stiam. Quzdam enim eam egisse audivi, quz si quidem, ut secundum deiloquum Gregorium dicamus, mendacia, aurz fer- rant: at si veracia, undique mentem meam confusio comprehendit. Putas enim quod & ipsa, secundum multorum desudiam, di- lectionis jucunditate labiis tantum fue- rit usa, & non in profundum descenderit mentis, existimantis videlicet quod non sincera dilectione circa illam flagremus? vel hoc quidem nequaquam, sed imperitiam nostram & pigritiam, & negligentiam cir- ca ea quz Deo sunt placita, respuit; ut- pote quz nullam curam gesserit in per- scrutanda voluntate divina, secundum tra- ditum nobis per sacras scripturas sanctum mandatum? Aut horum non quidem est apta suspicio, illud vero fortasse opinan- dum est, ut meliore sibi facta revelatio- ne (piget autem me dicere elatione qua- dam & prudentia: Caritas enim malum non cogitat, ut ait divinus apostolus) in talem deveniret satisfactionem, quam ma- nifestare nobis ex necessitate * debeat. Por- D to facta est nobis * ex hujusmodi suspicio- nibus non irrationalis occasio: quia tem- pore multo degens apud nos vestra Deo amabilitas & commorans, quz etiam * li- teralium nonnunquam verborum & quz- stionum interrogationes proponens, nul- lum sermonem movit nobis aliquando de imaginibus sive sanctorum virorum, sive ipsius Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, & secundum carnem ejus sancte & veraciter Dei genitricis Mariz: neque tamquam inquirens, & certitudinem inve- nire volens, id est, interrogans, qualis nobis de hoc sensus existeret: & si secun- dum rationem esset quod in his fieret, E abjectione & interemptione dignum hujus- modi ducens, ad consilium nobis accipien- dum tradidit semetipsam * utrum & nos si- milis sensus essemus: sed de his omnino in silentio perfecto se sciens, in civitate sua quasi ex communi dogmate & indubi- tabili quadam disceptatione imaginum de- positionem, sicut didicimus, fecit: si ve- ritas ita se habet, iterum dicemus. Ete- rim non est nobis facilis animus ad cre-

Consu tam- Cor. 13. or. debet. or. hujus- modi suspi- cionem scriptura or. senten- tiam & qu.

Tarasius o agnotatos patriarchas eicw ois x apofw, timoi adelphi, h eisagogh ths ipei- sakti kseromias twths gignontai ta apocerph- mia andros episcopi Nacoliac.

Κωνσταντίνος ο Θεοφιλέτατος διάκονος, κ' νοτί- μως αίνωτω.

EPISTOLA GERMANOY ARCHIEPI- scopi Κωνσταντινουπόλεως προς Θωμάν επισκοπον Κλαυδιουπόλεως.

A N N O CHRISTI 107

EIPHEKE tu ths iautu logwn o sophs So- loμων· adelphos upo adelphi βοηθημεν, ως παλις οχυρα κ' υψηλη· ιχκει δε ωσπερ μεμο- χλωμενον βασιλευον. ιγω δε ε ths βοηθειν δυνα- μειν iautwn λογιζομεν, αλλα μαλλον ths βο- ηθειναι δεομεν, τι παρον ιγχαρξαι γραμμα- προς τω υπετιραν ορμηθω Θεοφιλιω, ths λογισ- μων μη φερον τω οχλησει. τινα γαρ μοι ηκουθη πεπραχθαι αυτω, απερ ει μω ηλθη, κατω τω Θεολογω Γρηγοριω ειπειν, αυραι περιψωσ· ει δε εληθη, παντοχοδω με τω διανοειν απειρα περιμελωσε. ερα γαρ κ' αυτη κατω τω ths πλει- των ραθυμιαν τι της αγατης περον χειλισι μω- νω περιεχωσαι, ε εκ εις το βαδωσ κατω τω Θεολογω, δηλονοτι λογιζομενης αυτης, εκ εσ ει- λιπειν αγατη δεσχεθωαι ημας προς αυτω; ε τω μω εδωκε, το δε αμαθις ημων, κ' περ το ths Θεω απεσκοντα οκνηροπον τι κ' ημελημεν δε- πτωσε, ως ε πολλησ φροντιδωσ αξιμενης της ερωτης το Θεω διληματος κατω τω παραδοδε- σαν ημιν δια ths ιερων γραφων αγατην εστολη; η κ' τωτων μω εκ εδοχοσ η υπονοια, εκεινο δε ισωσ υπολαμβανειν ιστιν, ως κρειττωσ αυτη ετο- κалуφωσ γυρομνησ: οκνη γαρ ειπειν οηητωσ τι- νωσ κ' φρονηματ· η γαρ αγατη το κακων λο- γιζεται, λιγει ο Θεωσ απόστολοσ· εις τιαυτω ηλασε πληροφωσ, λι φανρωσαι ημιν εχ αναγ- καισ οφειλει. γιγωσ δε ημιν ths τωτων υπονοι- ωσ εκ ανδλωσ αφορμη· οτι χρονω πολλω γε- νομνη απρ ημιν η υπετιρα θεοφιλια, συναυλι- ζομνη τι, κ' γραφικων εδ' οπ λογων τι κ' ζητη- ματων ερωτησεισ προβαλλομνη, εδωκα λογον πε- κητηκω ημιν ποτε περ ειπων, επ' αλιων ανθρωπων, η κ' αυτω το κωειν κ' σωτηρωσ ημων Ιησω χριστω, κ' της κατω σαρκα αυτω αγικησ κ' αληθωσ Θεοτικωσ με- φωσ· επ' ως συζητωσα κ' το απεμωσ ερειν βωλο- μνη, ηγωω ερωτωσα, οπωοιν ημιν περ τωτου το φρονημα· κ' ει κατω λογον εις το εσ ιητοισ γηνομνησ, ωδειμαν φερον κατοκωσει παρα Θεω τωσ τωτων. αλλ' ετε ως βεβαξη πληροφωξη αποβολησ κ' αναριστωσ εχων το τωτων τιθιμενη, απρ το συμβυλθωσ ημιν επιδιδωκωσ iautw, ως κ' ημασ της εμοιασ ιχωδαι γνωμησ· αλλα παντω τω περ τωτου εσ τελειη σιωπη παρ ημιν ποτισαμνη, εσ τη κατω αυτην ποκει γυρομη- νη, ως απρ δογματωσ κατω ε ανατιρητωσ ιηωσ δεσχεθωσ τω ths ειπωνωσ κ' αιρεισιν, ως μεμα- θηκαμω, ερωηστω, ει το αληθωσ ετωσ ιχει, κατω ερωμω. κ' γαρ εκ εδρομω ημιν ηλεγη απρ το πιστωσ απεμεριμωσ τωσ απρ το ελα- σιρειν τωσ πλεσιω λογωμωσ πολλωσ. αλλ' ημασ αναγκατων τιθιμεμω, ως εσ δεσχεθωσ κ' αδι- φικη

ANNO CHRISTI 325.

φιλῶ δουμασία τῷ τῷ φρονήματος ἡμῶν φωνῶν
 Δείν. ἐκεῖνο ἀποφρον ὑπομνηστικόν, ὡς ἐξ
 ἀπαυτῶ φουλαῖσθαι ἡμᾶς χρῆ τὰς ἴδῃ φραγ-
 μάτων κρητομίας· ἡ μάλα οὐ πῖς ἐν τῷ πῖ-
 σει τῷ Χριστῷ λαοῖς θορυβότις κ' σκανδαλῶν ὑπο-
 θησις παραπολυθεῖ, ἔπειτα κ' χρόνος μακρῷ ἴδῃ
 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐκράτησε. εἰ γὰρ μετὰ βυ-
 λῆς αἰνοπολεῖν ἡ γραφή ὄχληται, πολλῶν μάλ-
 λων ἡμᾶς χρῆ πλείονι συζητήσει τῶν κρητομῶν
 ἐξχερεῖν, ἵνα μὴ ὑπέδοι τῷ φουερῷ Ἰσραὴλ
 κρηματι, τῷ κ' ἵνα ἴδῃ μακρῶν σκανδαλιζόντι
 ἐπρωτημῶν παρὰ Θεῷ. κ' ἄλλως ἴδῃ ἀπὸς Ἰεσοῦ
 τῆς Ἰουδαίας ἐκκλησίας φουερῷ ἴδῃ ἀπίστων συ-
 γομῶν ῥημάτων ἢ πράξεων τῶν ἀναξοῦλοι ποι-
 εῖσθαι ὀφείλοντες, κ' τὸ ταύτης συμῶντι κ' ἴδιον
 δεκτικῶν ἀτάλλων. τῷ πῖναι. ἐν πρώτοις γι-
 νώσκοντες χρῆν, ὡς ἡ πῖν μόνων, ἀλλὰ κ' πολλὰ
 κ' Ἰουδαίᾳ, τὰ ταυτῶ ἡμῖν ἀποστήλασθαι εἰς
 οὐδέτιμον, κ' οἱ τῆς οὐτως εἰδωλολατρίας θρα-
 κῆται, αἰχραῖσθαι μόνον ἐπιχειροῦσθαι τὸ τῆς πί-
 στως ἡμῶν ἀχρατόντι κ' ἴδιον, κ' ἔχι τὸ χει-
 ροποιῦσθαι ἀποστήλασθαι ἀναξοῦλοι ἐπιχειροῦσθαι. οὐ γὰρ
 αὐτοῖς ἡ πῖνα σπυδῆ κ' τὸ σίβας πῖν τῷ
 καταγίνεσθαι, μὲν δὲ ἴδῃ ὀρωμῶν κ' αἰδῆ ἴδῃ ὑψη-
 λῶσθαι τῷ ἴδῃ, ἀλλὰ τῷ ἴδῃ φουερῷ πα-
 τοῖς ταπεινοῦ, ἢ τῷ πῖν τῶν πειμαλῶσθαι τῶ
 τῷ πῖναις ἐποκτικῶν αὐτῆς ἀπόνοια, ἢ σωματι-
 καῖς εἰδοποιουῦσθαι μαρφοῦσθαι. ὡς ἐκ ἀγχοῦ
 μὲν ἴδῃ ἡμῶν ἀποχρῶσθαι τῶν ὡς κῖνας ἐπι-
 οῖς, γραφικῶς εἶπειν, μάτῶν καὶ ὑλακτῶσθαι τῆς
 ποιμῆς τῷ Χριστῷ ἀποκῶσθαι, ὡν οὐκ ἐν χερσὶν
 ἡμῖν τὰ ποιήματα. ἢ μὲν δὲ ἀλλὰ κ' ἐκ ἴδῃ οἰ-
 κῶν ἀσπῶν ἐπιτηδῶσθαι ὁ τῆς ἀληθείας λό-
 λῶ. ἴδῃ ἐπιτομῶσθαι. ἴδῃ μὲν δὲ ἐπιτομῶν ἴδῃ
 Ἐλλῶσθαι πῖναι κ' μὲν δὲ τὸ αἰχρῶν κ' ἀποκτι-
 γον. Ἰουδαίᾳ δὲ ἐστῶσθαι, ἢ μόνον τῶν ἴδῃ πα-
 τῶν ἀπὸς τῶν εἰδῶλα ἀποχρῶσθαι αὐτοῖς ὀφεί-
 ζον, ἀλλὰ κ' τῶν πῖναις ἴδῃ, ὡν ἴδῃ
 νοι αἰχρῶσθαι κρατῶν, ἐναντίωσθαι. εἰγε ἐκεῖν ἐν
 τῶν ἴδῃ διωρισμῶν τῶν ἴδῃ τυκῶν θυσιῶν προ-
 σάχθαι ἴδῃ τῶν, ὡν ἐν πῖναις τῶν αἰ-
 χμῶσθαι τῷ πῖναις ἢ παρῶσθαι, σιωθῶσθαι
 τὸ πῖναις τῶν αἰσῶν πῖναις ἀπῶσθαι ταξικῶν ἀκλυ-
 θία ἐπιτηδῶσθαι, κ' τῶν ἴδῃ δαιμονίως κ' ἢ
 ἢ Θεῷ. ἢ γὰρ ἀληθείας ἀπὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.
 λατρεία κ' ἀποσπῶσθαι ἐν τῷ τῶν τῆς ἀγίας
 πῖναις αὐτῶν ὀμολογίας, κ' ἴδῃ παρ' αὐτῶν δεδομῶν
 σιωκτικῶν κ' κεφαλαιοδῶσθαι μυστηῶν κ' ἴδῃ
 μων φουλαῖς ἀκῶσθαι κατορῶσθαι. * Σαρρακηνῶν
 οἱ δὲ ἐκεῖ κ' αὐτοῖς τῶν τοῦτων ἐπισκῶσθαι δε-
 κῶσθαι, ἀρκετὸν εἰς αἰχμῶν κ' ἴδῃ σιωῶν, προσα-
 γαγῶσθαι τῶν μῖχρῖ τῶν πῖναις ἐν τῶν ἴδῃ πῖναις
 πῖναις παρ' αὐτῶν λίθῶν ἀπῶσθαι ἀποσπῶσθαι, τῶν
 πῖναις τῶν λογομῶν Χοβαρ ἐπίκλησθαι, κ' τὰ λοιπὰ τῆς
 μεταίας αὐτῶν πατροπαράδοτα ἐκεῖσθαι ἀναγραφῆς
 ὡς ἐν ἐπισκῶν ἐορῆ παρῶσθαι μυστηῶν. Χει-
 σταῶν δὲ πάντων κατ' ὅλην τῆς εἰκῶσθαι ὑπο-
 ζῶσθαι ἵνα, τῶν τῶν διαγγελίας δηλαδῆ, ὡς ὁ προ-
 φῶσθαι φῶσθαι, διδῶσθαι Θεῷ χαρακτῆρ ἴδῃ
 τῶσθαι, ἢ εἰς ἵνα Θεῶν τῶν πατέρα κ' τὸν υἱὸν κ'
 τῶν ἄγῶν σῶσθαι, τριάδα ἀκῶσθαι, αἰδῶσθαι, ἀκα-
 πῶσθαι, ἀράτων, ἐμῶσθαι τῶν κ' ὀμῶσθαι, σῶ-
 σθαι

Adendum inconsulte his qui crebro dicuntur detrudere proximis. Necessarium po-
 nentes, in translatione & fraterna probatio-
 ne, ea quae sensus nostri sunt, manifesta-
 re, subtiliter illa quae de hoc sunt, con-
 sideramus aggredi; illud primitus commo-
 nentes, quia omnino cavere nos oportet
 rerum novitatem; & maxime ubi plebes
 quae in fide Christi sunt, turbatio quae-
 dam & scandalorum causa subsequitur, de-
 inde & prolixi temporis consuetudo in ec-
 clesiis tenuit. Si enim cum consilio vi-
 num potare scriptura praecipit, multo ma-
 gis nos oportet multa inquisitione necessa-
 rioribus operam dare, ut non obnoxii ter-
 ribilis efficiamur iudicii, quod & illi qui
 unum ex minimis scandalizat, praeparatur
 a Deo: & aliter subversionem verborum
 vel rerum, quae ad injuriam Christi ec-
 clesiae ab infidelibus collectae sunt, facere
 debentes, etiam hujus venerabilem atque
 divinam ostendere immobilitatem. Hoc igitur
 in primis scire oportet, quia non tantum
 nunc, sed frequenter etiam Judaei talia
 nobis intulerunt in opprobrium, & hi
 qui vere idololatriae cultores existunt, vi-
 tuperare solum intemperatam & divinam fi-
 dem nostram conantes, & non, ut manu-
 factis intendere, perurgentes. Ubi il-
 lis omne studium & cultus super hoc per-
 ficitur, nihil his quae videntur & sentiuntur,
 excelsius ponere, sed divinam natu-
 ram varie humiliare, aut loco quodam cir-
 cumcludentes universorum inspectricem e-
 jus providentiam, aut corporalibus specifi-
 cantes formis quos non ignobiliter quidam
 praedecessores nostri ut canes mutos, ut
 cum scriptura dixerimus, vane latrantes ab
 ovili Christi repulerunt: quorum non nobis
 sunt praemanibus studia, Sed & de
 propriis impiis adinventionibus veritatis ser-
 mo hos compescere facit: quorum quidem
 alius publicat paganorum immolationem &
 fabularum turpitudinem & execrationem.
 Judaeos autem alius erubescere facit, quod
 non solum patres eorum ad idola prolapsi
 sunt, exprobrans, sed & quod contra
 legem, quam illi tenere se gloriantur, agant:
 sed loco quodam definito ea quae
 typicarum sunt hostiarum, offerre decre-
 verit, isti in omni loco orbis terrarum
 hoc agere non detredent, consuetam in
 sanctum Spiritum perfidiam paterna confe-
 quentia adinvenientes, & hoc modo im-
 molantes daemoniis & non Deo. Vera enim
 ad verum Deum servitus atque adora-
 tio in observatione sanctae confessionis quae
 est circa eum, atque in custodia legum &
 mysteriorum, quae & ab ipso sive genera-
 liter, sive capitulatum data sunt, certissime
 dirigitur. Sarracenis autem, quoniam
 & ipsi tale quid obtendere dignoscuntur,
 sufficit ad confusionem & verecundiam, as-
 ferre acclamationem, quae usque in praesens
 in eremo ab eis inanimato lapidi celebra-
 tur, cognomenque illius dicitur Chobar,
 & cetera vanae ipsorum traditionis &
 conversationis ludicra mysteria, quae in in-
 signi solemnitate gerebant. Christianorum
 autem omnium per totum orbem sub uno
 jugo, evangelii videlicet, ut propheta dicit,
 servientium Deo forma peculiarissima
 est fides & confessio, credens in unum
 Deum

ACTIO IV. addit. in Gr. Sed non nec. pos.

Prov. 11.

Matth. 18. alioqui

Gr. non intendatur, non intenderent.

Gr. cum in loco q.

Gr. invocatioemque illius quod dicitur.

III

ACTIO IV.

Gr. peric. eam in car. nationem.

divinorum

Gr. atque ecclesiam in car. nationem.

Gr. 1.

Gr. 16.

Gr. 61.

Gr. 1.

Gr. 4.

Gr. 19.

Gr. propo. sione produ. ctum eius verbum couf.

Gr. 6.

Gr. 41.

Deum Patrem & Filium & Spiritum san-
 ctum, Trinitatem increatam, sempiternam,
 incomprehensibilem, invisibilem, unius sub-
 stantiae ac sessionis: consistens pariter & Fi-
 lii Dei incarnationem, & alia secundum
 virtutem sacratissimi symboli, quod plebs
 Christi concorditer ante mysticam & san-
 ctam oblationem offert Deo: atque illa
 spiritualis regeneratio, quae in nomine ear-
 nitudem trium Dei principalium persona-
 rum per sanctum baptismum celebratur: at-
 que divina cooperatione facta perceptio,
 & communicatio vivificorum fœderum in-
 cipienti sacrificii: per quae veritatis illuce-
 scit illuminatio, & impietatis tenebrae ef-
 fugantur, habentes & ipsi proprii erroris
 manifestissimam cognitionem, multorum vi-
 delicet deorum superstitionem. Haec autem
 ita invicem adversantur, ut apostolice di-
 ctam, quemadmodum in principio divisit
 Deus inter lucem & inter tenebras. Di-
 cat igitur nobiscum beatissimus evangelista
 Joannes: *Hac est victoria qua vincit mun-
 dum, fides nostra*: addatur autem & a po-
 bis, & dicatur: Haec est petra, supra quam
 Christus aedificavit suam ecclesiam, portis
 intem, id est, aggressionibus contrariam vir-
 tutum inconcussam & inconvertibilem. Hinc
 novum nomen sortiti sumus, quod, ut
 Isaias dicit, benedicetur. Dixit enim ita:
Benedicemus Deum vestrum: & superignotam at-
 que investigabilem ineffabilis eius naturae
 annunciantes incomprehensibilitatem; invi-
 sibilem etiam illam, & incircumscriptam,
 & omnino incommutabilem indubitabili cer-
 titudine praedicantes; atque sempiternam e-
 jus virtutem & divinitatem a creatura mun-
 di, secundum sacratissimum Paulum, per
 ea quae facta sunt, intellectam conspicien-
 tes. Sicque servire Deo vivo & vero me-
 ritum, & libertate qua Christus nos li-
 beravit, honorificati sumus & glorificati,
 ab omni erepti idolico errore & impieta-
 te: cujus praecipua cognitio, dicere lapi-
 di, tu me genuisti: & ligno, tu me fe-
 cisti, secundum prophetae vocem: & non
 atpicere in caelum, ut Isaias clamat, ut
 existimetur quis est, qui ostendit haec om-
 nia: qui educit per numerum mundum
 suum, per nomen vocabit praemulta glo-
 ria, & in multitudine virtutis; cujus ma-
 nus plasmaverunt universam militiam cae-
 li, quemadmodum alius quidam ait pro-
 phetarum: ceterum creaturae universae in
 apto ordinem intuentes, per eam intelle-
 ctu animae similiter generationis rationem
 considerare, & per eam veraciter existen-
 tem Deum adorare, quemadmodum bea-
 tus Athanasius, sermonem contra idola
 componens, liquidius edocet. Sicut ergo
 nulla communicatio luci ad tenebras, vel
 conventio Christi ad Belial: ita nihil est
 commune Christianis, qui unum Deum
 inaccessiblei claritate & virtute adorandum
 colunt, ad eos qui fingunt Deum, & hu-
 jusmodi a propheta juste miseri vocantur.
 Illis enim cinis quidem cor est, sicut scri-
 ptum est: quorum alii quidem opera ido-
 li a se facti creati sibi Deum recentem ex
 non existentibus opinantur: & corrumpente
 hoc ex qualibet causa & exterminato, fir-
 miter tenent non esse sibi omnino Deum,
 nisi quiddam aliud pari modo coniderint.

στις τι ἢ ὁμολογία· σινομολογημένης ἡ τῆς τῆ υἱοῦ
 τῷ Θεῷ πατρὶος ἁθανασίου, ἡ τῆς ἁγίων κα-
 τὰ τὴν διὰ τὴν τῆς ἱερῆς συμβολῆς, ἐπεὶ λαὸς
 τῷ Χριστῷ ὁμοφρόνως πρὸ τῆς μυστικῆς ἡ ἀγίας
 ἀναφοράς προσάγει Θεῷ· ἢ περὶ τὸ εἶδος τῶν
 δὴ τῷ Θεῷ ἱερῶν διαρχικῶν ὑποστάσεων πλημῆνη διὰ
 τῷ Θεῷ βαπτίσματος· πνευματικῆ ἀναρχίας, ἡ
 τῷ Θεῷ ἱεροποιῶν τῆς ἀναμάκτου ἰουσίας συμβολῶν
 ἡ θεωρητικῆ μεταλήψης ἡ κοινωνία· δι' ὧν ὁ τῆς
 ἀληθείας ἀναλάμπει φωτισμός, ἡ τῆς ἀσθενείας
 ἀπαικνίται σκοπὸς, ἔχον ἡ αὐτῆ τῆς εὐκλείας πλά-
 νης ἐμφανίσαντι γνώρισμα τῆς τῆς πολυθεΐας
 ἀθεοῦ. τούτοις δὲ ὅπως ἀλλήλους ἀντίκειται,
 ἀποσταλῆς εἰπὼν, ὅτι ἔσονται τὸ κατεργάσαι διω-
 ρισμοῦ ὁ Θεὸς ἀναμίσει τὸ φῶς ἡ ἀναμίσει τὸ
 σκοπὸς. λέγει τὸ πῶμα μὲν ἡμεῖς ὁ μακάριος ἀνα-
 ρχιστὴς Ἰωάννης· αὐτὴ εἰσὶν ἡ κίχη ἡ νικήσασα τὴν
 κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. ἀποσιδήσει δὲ καὶ παρ'
 ἡμῶν, καὶ λεγέτω· αὐτὴ εἰσὶν ἡ πέτρα, ἐφ' ἣ
 Χριστὸς τῶν ἑαυτῷ ἐκδομήσων ἐκκλησίαν, πύλας
 ἁδου, ἡ γὰρ προσβολαῖς τῆς ἁγίων δυνάμεων,
 ἀκατάσχετος ἡ ἀπερξίσιον. Ἐπιπέσει τὸ κινῶν
 ἐκληρωσάμεθα ὄνομα, ὅτι, Ἡσαίας φησὶν, ἐ-
 λογηθήσεται. λέγει γὰρ ὅπως· ἀλογήσονται τὸν
 Θεὸν τὸν ἀληθινόν, τὸ ἐπερξέμενον ἡ ἀνιερξίσι-
 ον τῆς ἀρρήτου αὐτοῦ φώσεως ὁμοφρόνως· ἀ-
 ραπὸν τὴν αὐτῶν ἡ ἀπεριγραπὸν, ἡ πάντῃ ἀλλοί-
 ον τὸ ἀδίσκωτῳ πληροφῆρα κρυπτόν, ἡ τὴν
 αἰδῶν αὐτῆς δυνάμιν καὶ θεοῦ αὐτῆ ἀπὸ κτιστοῦ
 κόσμου, κατὰ τὸν ἱερωτικὸν Παῦλον, τίς ποίμα-
 σι νομῆν καθερῶν. ὅτι δὴ λέγει Θεῷ ζῶντι
 ἡ ἀληθῆς ἡ κίχη, ἡ τῆ ἐκδομῆς, ἡ Χριστὸς
 ἡμᾶς κληρονομήσει, περὶ ἡμῶν τὴν ἡ δόξα ἡμᾶς
 ἡμᾶς ἀκατάσχετος εὐδελικῆς πλάνης τὴν
 ἀσθενείας· ἢ τὸ ἁεῖρετον γνώρισμα, λέγει τὸ
 λίθῳ, σὺ με ἐγόνθησας· ἡ τῷ ξύλῳ, σὺ με ποίη-
 σας, κατὰ τὴν τῆς προφήτου φωνῆς· ἡ μὴ ἀνα-
 στέλειν εἰς τὸν ἕρπον, ὡς Ἡσαίας βοᾷ, ἡ λο-
 γίζεσθαι, τίς ὁ καταδείξας τῶν πάντων, ὁ ἁεῖ-
 ρων κατὰ ἀεθμόν τὸν κόσμον αὐτῷ, πάντα ἐπ'
 ὀνόματι· καλεῖ ἀπὸ πολλῆς δόξης, ἡ ἐν πλῆ-
 θει ἰχθύος· ἡ αἱ χεῖρες ἔπλασαν πᾶσαν τὴν γη-
 ριαν τὸν ἕρπον, ὡς ἐπρόστις εἶπε τῆς ἀποφῆς·
 ἡ τῶν λοιπῶν τῆς κτιστοῦ πᾶσης ἐσθαρμόνως ἐ-
 περξίαν ὁρῶντας, δι' αὐτῆς τῷ νομῶ τῆς ψυχῆς
 ἀναλόως τὸν γνησιμῶν αὐτῆς λόγῳ ἐνοσῶν,
 ἡ δι' αὐτῷ τὸ κατεργάσαι ὅπως ὄντι Θεὸν προσ-
 κινῶν, καθὼς ἡ ὁ μακάριος Ἀθανάσιος τὸν κα-
 τὰ εὐδελῶν συντάττων λόγον ἐκδομῆς σαφῆσα-
 τῶ· ὡς ἐν ἑδμῆ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκοπὸν,
 ἡ συμφῶνως Χριστῷ πρὸς Βελίαν· ὅπως εὐδελῶ
 κοπὸν Χριστιανῶν εἶνα Θεὸν ἐν ἀποσιδήσει δόξῃ
 ἡ δυνάμει ἀποσινῶν ὁμοφρόνως, πρὸς τὴν πλά-
 τῆτος Θεόν, ἡ τῶν τῆς ἀποφῆς τῆς ταλαί-
 ἡμῶν δικαίως. ἐκείνος μὲν γὰρ σκοπὸς ἡ καρδία,
 ὡς ἱερατικῶν· ὡν οἱ μὲν τῆ ποιήσει τῷ πᾶρ αὐ-
 τῆς γνησιμῶν εὐδελῶν, κτιζέσθαι αὐτοῦ Θεὸν πρὸς-
 φῶν ἐκ τῷ μὴ ὄντος νομῆσει· ἡ διαπίπτῶντες
 πῶν ἐξ ὁμοσῶν αἰτίας, ἡ ἀφανισμῶν, βε-
 βῆσις κρατῶσι μὴ εἶναι αὐτοῦ ὄντος Θεόν, εἰ μὴ
 ποτὴ ἐπρον ὁμοίως δημιουργήσῃ. ἡ τῶν σαφῶς
 ἡμᾶς ἡ θεῖα διδάσκει γραφὴ ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν
 ἱερῶν μοχοποιίας τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτι κατεργά-
 σια-

ANNO CHRISTI 191

Gr. 19.

ANNO CHRISTI 325.

είσαντες τὸ Ἄρῶν ἰλεγον· τίς ποτε ἡμῖν θεός, ἃ ἔσονται ἡμῶν. ἰμπαίοντες δὲ κατὰ λόγους αὐτοῦ, καθόλου μὴ εἶναι θεόν, μήτε ἀληθινόν, μήτε ψαδῶντων, εἰ μὴ τι ἀρα εἶδωλον αὐτοῖς πηρογρηθεῖα τὸ ἐπισητῶντων. ἢ τίσι μὲν τῶν πτωχῶν ἔξ Ἀιγύπτου αὐτῶν ἔκδοσ ἀντιθέσασ, τῆς ἀπείρας αὐτῶν ἑνώσις δεσπότης τῶν ὑπερβολῶν. οἱ δὲ μπίσεται τῶν τῆς Ἑλληνικῆς δεσπιδαιμονίας μιλόντες αἰχμητῶν, ἔ τῶν τῶν πρῶτον στυδαζόντες ἐπὶ ὀνόματι Ἰσὶ τὰρ αὐτοῖς θρησκυλομῶν θεῶν, τῶν Ἰσὶ ἑσάντων καταπαδαῖς ἰοιλαπῶν, τῶν τε Διὸς, ἢ ἔ πατέρα ἔ ὑπατον, ἢ ἡν ἐξοχῶσται θεῶν ἔ ἀνθρώπων ὀνόμαζον, ἔ Ἰσὶ λοιπῶν, ὡν ἕκ ἀθλος ἡ ὀνομασία τῶν κλεισων. ὡν τὸ στυδαζόμενα ἔ αἱ κατὰ τῆς πηλομῆρας αὐτοῖς θυσιῶς τιμαί, πορνείαι τε ἔ ἀσίλγησαι, ἔ πῶσθε ἀκαθαρσίας ἐπίδειξις, μικρὸν γὰρ εἰπῶν, ἀχρηστῶσιν τε ἔ βλασφημῶν. ἔ πη γι τὰρ αὐτοῖς ἀνδραπῶν τὸ ἀπὸς τιμῶν θεοῦ στυδαζόμενα ἔ, ἔ τὸ ἐμπομπῶν τῶν ἀχρηστῶν αὐτῶν ἐπίματῶ, εἰς τιμῶν Ἰσὶ προσκυμῶν λαμβανόμενα, ὡς τῶν πησυχῶν ἐκείνων, ἔ τῶν γυπομῶν ἰσδομῶν. αἱ δὲ παρὰ ἑσῶσιν ἀγίῶν ἀνδρῶν εἰσῶς, Ἰσὶ πὲ μίχελ αἰματος ἀπικῶν τῶν ἀμαρτίῶν κατὰ τῶν τῶ ἀποσῶν φωνῶν, ἔ Ἰσὶ τῶ λόγῶ τῆς ἀληθείας ἑσῶσιν, ἀποφῶν τῶ δῶν ἔ ἀποσῶν, εἰτε ἔ ἑσῶσιν βίῶν ἔ κατῶσιν ἔργων ἀγαθῶν ἀληθῶς θεῶ δῶν ἀναδεχῶσιν, ἔσῶσιν ἑσῶσιν εἰπῶ, ἡ ἀνδρείας ὑπογραμμῶς, πολιτείας τε ἑσῶσιν ἔ ἀντῶ ὑποτύπωσις, ἔ τὸ δοξάζειν θεόν, ἔ κατὰ τῶν παρῶν ἑσῶσιν ἑσῶσιν, ὑπογυμῶς ἔ δῶσιν. λόγῶ μὲν γὰρ τῶν ἑσῶσιν ἀνδρῶν ἀρῶν δῶσιν ἑσῶσιν τῶ ἀκῶσιν, ἔ ἀπὸς ἑσῶσιν μῶσῶς ἀποσῶσιν τῶ δῶσιν. τῶ δ' ἂν ἔ δῶ τῶ ἀποσῶσιν τῶ εἰσῶν κατὰ τῶν τῶ εἰσῶσιν λόγῶ ἑσῶσιν. ἔ γὰρ ὁ λόγῶ τῆς ἑσῶσιν δῶσιν ἀπὸς παρῶσιν, τῶν τε γραφῶ στυδαζόμενα δῶ μῶσῶς δῶσιν. Βασίλειῶ ὁ μῶσῶς βῶσ, ἔ ἑσῶσιν τῶν ἀπὸς ἀνδρείαν δῶσιν ἑσῶσιν τῶ ἀποσῶσιν λέγῶν. στυδαζόμενα γὰρ, ὡς ἀντῶ εἰπῶ, ἔ κεφαλαῶσιν ὑπῶσιν Ἰσὶ πησῶσιν τῶ γραφῶσιν ἑσῶ τῶ εἰσῶν, γῶσιν τῶ ὀρῶσιν ἡμῖν μῶσῶ τῆς ἑσῶσιν αὐτῶ ἡ μῶσῶσιν, ὡσπῶ ἂν ἔ πῶσιν ἑσῶσιν Ἰσὶ ψαδῶντων θεῶν αἱ μῶσῶ αὐτῶ στυδαζόμενα πῶσιν. ἔ τῶ μὲν ἔξ ἀπὸς τῶ κατὰ τῶ ἀγῶσιν ἀνδρῶν παρῶσιν εἰς ἀνάμῶσιν Ἰσὶ ἀκῶσιν ἡ τῶ αὐτῶ ἑσῶσιν στυδαζόμενα, τῶν δὲ ἀπὸσιν φιλοπῶσιν παρῶσιν, ἔ τῶ κατ' ἐκείνῶν δῶσιν ἀποσῶσιν, εἰς τῶσιν αὐτῶ ἑσῶσιν θεῶ ἑσῶσιν εἰσῶσιν. ὡσπῶ δὲ ἑσῶσιν τῶ ὀρῶσιν Ἰσὶ ἀγῶσιν τῶ κατὰ ἑσῶσιν δῶσιν τῶ πατέρα ἡμῶν τῶ ἑσῶσιν τῶ ἑσῶσιν, κατὰ τῶ τῶ ἑσῶσιν φωνῶ. ἔ εἰ δῶ κατὰ Μῶσῶ νομοθεσία παρῶσιν τῶ λαῶ κῶσιν ἑσῶσιν εἰς τῶ πῶσιν τῶ ἑσῶσιν ἀπὸς Ἰσὶ ἡμῶν τῶσιν ἀπὸς ἀνάμῶσιν Ἰσὶ ἑσῶσιν ἑσῶσιν ἑσῶσιν, πολλῶ μῶσῶ ἡμῶς εἰς δῶ τῶ ὀνομασῶσιν ἀναζῶσιν Ἰσὶ ἀγῶσιν ἀνδρῶν ἀναδῶσιν τῶ ἑσῶσιν τῶ ἀπῶσιν

Et hoc liquido nos divina docet scriptura in eo quod factum est in eremo, opere vituli ab Israelitis, quando seditionem commoventes dicebant ad Aaron: *Fac nobis deus, qui nos precedens*: ostendentes per hoc, se arbitrari non esse omnino Deum, neque verum, neque falsi nominis, nisi forte idolum sibi artificio fieret vel exquiritum; cui post hoc exitum eorum ex *Aegypto* commodarent, impietatis eorum & amentiam ostendentes nimietatem. Alii autem post hanc gentilis religionis aggressionem, & hanc circumtegere testinantes sub nomine deorum qui apud eos colebantur, simulacrorum curas studio peragebant, tam scilicet Jovis, quem & patrem & consulem, id est, sublimitissimum deorum ac hominum nuncupabant; quam ceterorum, quorum non est incerta nominatio pluribus. Quorum purgationes & honores, qui per sacrificia quae ab eis celebrantur, fiebant, fornicationes quoque atque luxuriae, ac totius immunditiae demonstrationes, ut parum sit dici, turpia verba pariter & blasphemiae: cum apud eos homicidia in honorem Dei studio agerentur, & pompa turpibus operibus eorum honorabatur, in honorem eorum qui adorabantur assumpta, utpote hanc illis agentibus, & his factis congratulantibus. Porro quae apud Christianos sunt imagines sanctorum virorum, qui usque ad languinem resisterunt peccato secundum apostoli vocem, quique verbo veritatis ministraverunt, prophetarum scilicet & apostolorum: sive etiam eorum qui pia vita & directio ne operum bonorum veraciter Dei servi ostensi sunt, nihil aliud sunt quam fortitudinis exemplum, conversationisque venerandae ac virtutum norma, atque ad glorificandum Deum, cui in praesenti vita bene placuerunt, incitamentum & excitatio. Sermo enim bonorum virorum aethus edocens, juvat audientes, & ad zelum imitationis frequenter invitatur. Id ipsum autem fit secundum competentem rationem, si finis attendatur imaginum. Quae enim sermo historiae per auditum commendat, haec pictura tacens per imitationem ostendit, magnus clamat Basilius, ex utroque isto ad fortitudinem, hos qui attendunt, erigi dicens. Brevis enim, ut quis dixerit, & capitularis narratio gestorum a picture in imagine fit nobis, qui aspicimus, imitabilis visionis ipsius formatio. Ut ergo & cum idolis falsiorum deorum scelerata ipsorum coexistunt actiones: & alium quidem ex audita percipientem ea quae per sanctos viros gesta sunt, in recordationem auditorum hujusmodi contemplatio impellit. Alium vero ignorantem ad diligenter recordandum instruit, & quae per illum docentur, in amorem & laudem Dei fervide suscitant: ita ut per utrumque istorum aspicientes sanctorum opera bona, glorificent Patrem nostrum qui in caelis est, secundum evangelii vocem. At si per Moysen legislatio praecipit populo solum hyacinthinum in fimbriis, quae sunt in summitatibus vestium, imponi ad recordationem pra-

ACTIO IV.

Gr. ab eo deprecatur in im. Gr. quem modum cum Gr. su appariti Gr. illi a daco: Mark. Num. 2.

Gr. 27

ACTIO IV.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

praeceptorum atque custodiam : quanto magis non convenit per similitudinem pietatis sanctorum virorum aspicere proventum conversationis eorum, & horum imitari fidem secundum apostolicum magisterium? Domini autem secundum carnem visionis imaginibus formari characterem, in redargutionem quidem est haereticorum, qui phantasia & non veritate hominem cum laetum maledice perhibent, & in manducationem quamdam eorum, qui non omnino ad celsitudinem ascendere spiritualis contemplationis valent, sed indigent etiam quadam corporali consideratione ad * auditorum firmamentum, quanto videlicet utilius & sollicitius fuerit. **Mysterium enim quod & celos operuit majestate, absconditum a saeculis & generationibus in Deo, qui omnia creavit, & quod non solum ex auditu fidem habet (fides enim ex auditu, ait apostolus) sed etiam per visionem firmatur in eorum mentibus qui vident: & virtute illud vociferatur; quia se Deus manifestavit in carne, & creditum est in mundo, omnibus sanctius atque salubrius invenietur. Ita ut ea quae scripta sunt per evangelicas praedicationes de conversatione ejus, qua secundum carnem in terra cum hominibus conversatus est, in populo, ne deleantur, descripta sint monumentis: ut & cultus claritatis ejus, & circa nos bonitatis, manifestius praedicaretur & adoraretur. Non enim lignorum & colorum adoratur mixtura, sed invisibilis Deus, qui in sinu Patris ipse adorationem assumit in spiritu & veritate, per se nobis oblationem quae ad Patrem est, donans, ipse quoque cum ipso pariter adorandus. Nam & Jacob adorasse dicitur super summitatem virgae Joseph, non ligno cultum impendens, sed honorem ei, qui hanc possidebat, ostendens. Sic itaque & **sanctae Domini & semper gloriose matris effigies intelligitur a Christi populo, & honoratur: sic a praeclaris sanctissimarum ecclesiarum praesulis talia recepta sunt, & hi nullam prohibitionem adepti sunt.** Quamquam post persecutionem transitus in adventum fidei, haec ubique retenta concilia universalia etiam usque ad generationem nostram parati sunt, quae plurimorum capitulorum super imaginibus regulas exposuere. Quas non esset congruum indiscusse super hoc & perfunctorie derelinquere, si secundum quorundam opinionem cum idolorum formis & execramentis, quae continentur in divinis scripturis, etiam consuetudo quae antiquitas apud nos tenebatur, discendat, vel ad Dei alienationem ducatur. Is enim qui se cum apostolis esse nescit, quae ad consummationem saeculi dixit, hoc videlicet etiam his qui post eos inspectores ecclesiae sunt, repromittit. Non enim cum illis corporaliter perseveraturus erat usque ad instantis saeculi transitum; quia & cum his qui in nomine ejus duo vel tres congregandi erant, adesse perhibuit: & non utique tot multitudines zelo congregatas suae pietatis, divinae intelligentiae ac ducatus exortes defereret, quo minus viderent pervenisse usque ad perseverantiam perfectionis ecclesiae ipsius, quam**

Α γροφῆς αὐτῶν, καὶ τότεν μμεῖναι τῶν πῖσι κατὰ τῶν ἀποστολικῶν διδασκαλιῶν. τὸ δὲ τὸ κρεῖν τῆς κατὰ σάρκα ιδέας ἐν εἰκόνι τυπεῖσθαι τῶν χαρακτήρων, εἰς ἰληχρον μὲν ἐστὶ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐκ ἀληθείας ἀνθρώπων αὐτῶν ἡμεῖναι ληροδύτων αἰρετικῶν, χαρῆσθαι δὲ τῶν μὴ πάντα εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀναγεῖσθαι τῆς πνευματικῆς θεωρίας ἐκχυόντων, ἀλλὰ διεμοῖνον καὶ τινὲσιν ὁμοιατικῆς κατανοήσεως πρὸς τὴν τῶν ἀνωθεῶν βεβαιότητα, ἔσθην ἐπιμελίστεροι καὶ περισσευότεροι. τὸ γὰρ μυστήριον τὸ καὶ τὸς ὁράτας καλύπτει τῶν ἀρετῶν, ἀπεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν ἐν τῷ Θεῷ τῷ πάντα κτίσαντι, μὴ μόνον ἐκ ἀνοχῆς τῶν πῖσι ἔχειν. ἡ γὰρ πίστις ἐκ ἀνοχῆς, φησὶν, ὁ ἀπόστολος· ἀλλ' ἤδη καὶ δι' ὁράσεως ἐστυπῶνται τῶν ὁρώντων ταῖς ὁρατοῖς, καὶ δαμαίμεν ἐκείνο ἑσθὲν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐφανέρωσεν ἐν σαρκί, καὶ ἐπικεύθη ἐν κόσμῳ, πάντων μάλιστα εἰσιακωπῶν καὶ συστημενέστερον ἀρεθίστην. ὅτε τὰ διὰ τῶν ἐναγγελίων κηρυγμάτων περὶ τῆς κατὰ σάρκα αὐτοῦ ἐπὶ γῆς μὲν ἀνθρώπων πολιτείας ἀναγγεγραμμένα, ταῖς τῶν λαῶν πρὸς τὸ ἀνεξέλεπτον ἐγχαίρεισθαι μνήμας, καὶ τὸ σίβας τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ περὶ ἡμᾶς ἀλαδότητος ἐναργέστερον κηρύττεισθαι καὶ προσκυνεῖσθαι. ὁ γὰρ τῶν ζώων καὶ τῶν χρωμάτων προσκυνεῖται ἡ μήστις, ἀλλ' ὁ ἀόρατος Θεός, ὁ δὴ εἰς τὴν κόλπον τῷ πατρὶ, ἔχεινος τῶν προσκυνῶν δέχεται ἐν πνεύματι & ἀληθείᾳ. δι' ἑαυτῶν τῶν πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν προσαγωγῶν χαλεχόμενος, καὶ σὺν αὐτῷ προσκυνώμενος, ἐκεῖ καὶ ἰσχυρῶς προσκυνῶσαι λέγεται ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς βαβυλῶν τῷ Ἰωσήφ, ὁ τῶν ζώων τὸ σίβας προσαγαγῶν, ἀλλὰ τὴν πρὸς τὸν κατήχοντα αὐτὸ ἱμῶν ἐσδοκῶν. ὅτω πῖναι καὶ τῆς ἀγίας τῆς κρεῖν, καὶ ὑπερδοξῆ αὐτῷ μήχος τὸ ἀπεκρίσθημα ἐπισημῶν τῶν τῶ Χριστῷ λαῶν, καὶ πεινιμῶν. ὅτω τοῖς ἀνικαθεῶν τῶν ἀφωτῶν ἐκκλησιῶν ἀποσιῶσι τὸ ποικῶτα παρδίδῶσθαι, καὶ ὁδεμῶς καλύσεως ἐτυχον· καὶ τῶν μὲν τῶν τῶν δυνάμειν περιλήσεως, καὶ τῶν ἐν παρρησίᾳ τῆς πίστεως πανταχῶ ἐπικράτειαν, καὶ συνόδων οἰκουμηνικῶν μίχι καὶ τῆς ἡμετέρας ἡρομῶν, καὶ περὶ πλειόνων κεφαλαίων πολλῶ τῶν περὶ τῶν εἰκόνων λόγων καταδικεῖσθαι κανόνας ἐκδομῶν. ὅς ὅτι τῶν εἰκόνων ἀνεξέλεστον περὶ τότε καὶ συγκαχωρημῶν καταλύειν, εἰπερ κατὰ τῶν τῶν ὑπονοῶν ταῖς περὶ τῶν εἰδώλων μορφαῖς, καὶ ἀπαγορεύσει ταῖς περιουμῶν ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς ἢ παρ' ἡμῶν ἐκ παλαιῶν πραθήσασα αὐτῶ συνήθεια συνυπάγεται, καὶ πρὸς τῶν τῶ Θεῷ ἀλλοθῶσιν φέρει. ὁ γὰρ τοῖς ἀποστόλοις συνίσεισθαι ἐπὶ μίχι τῆς συνπλείας τῶ αἰώνων, δηλονότι τῶ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶ ἐπισκοπῶσθαι ἐναγγελλεται. ὁ γὰρ δὴ ἐκείνοισιν ὁμοιατικῶς παραμῶν ἡμελλῶσθαι ἕως τῆς τῶ ἐσῶτος αἰῶνος παρδεδύσεως. ὅτι μὴ καὶ πῖσι ἐπὶ τῶ ὀνόματι αὐτῶ δύο ἢ τρεῖς συνημῶσθαι συνίεισθαι, ὅτι ἂν τοσαῦτα πλεῶν ζῶων συνημῶσθαι τῆς εἰς αὐτὸν ἰουσιείας, ἀμύτοχα τῆς θείας αὐτῶ ἐπιπνοίας καὶ ἐδῆγίας κατελεγε. τὸ μὴ πρὸς πατριτισμῶν πλειοτητα τῆς αὐτῶ ἐκκλησίας ἰδεῖν, ἢν παραεῖσθαι ἑαυτῶν πεπιστικῶν μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ μῦτιδα, ἢ τι τῶν τοῖσων· καὶ τοῖς ὅτι ὅτι αὐτῶ ἢ ἀπῆ-

ANNO CHRISTI 181.

17. nulla
18. inhibitione
19. ista sunt
20. cum ratione
21. per se
22. nonibus
23. sedibus, &
24. cum in
25. statu ubi
26. gene
27. qua quoque
28. uacilla ut
29. ad no
30. a tempora
31. ista sunt, &
32. canones
33. siderat de
34. tumibus ca
35. utulis lon
36. re minoris
37. momenti,
38. nam sic de
39. imaginibus
40. disputatio.
41. de a praeclaris
42. temporibus
43. quod nos vi
44. det, in idem
45. dicitur, quae
46. Dei a
47. ten ducit.
48. 181. 18.
49. 18.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

ἢ ἀσπίδος τῶν πολεμῶν τῷ τοιοῦτῃ ἰσὺς κρατήσαν· ἄλλα χερδὸν μὲν ἐπὶ τῷ σὺ πασαις τοῖς χυ-
 ραῖς, καὶ τῷ σὺ πειραστικαῖς καὶ πρωτοῦσας τῶν
 ἐκκλησιῶν. ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἐστὶ τὰς ἰσομεῖς δι-
 γασίας τῶν γραφῶν πολλὰς δὲ εἶδαι τυπῶσαι,
 παρῆσαν τῷ σὺ ἁγίως Γρηγορίῳ τῷ Νύκας λό-
 γῳ, οἷς τῶν Ἀβραάμ ἔχων τὴν ἐπιγραφὴν, σὺ
 ὡ τὴν παρ) τῆς θυσίας τῷ Ἰσαὰκ ἰσραὴν ἀνε-
 λῆθαι σὺ ζωγραφίας διδάσκει. εἰ δὲ τὰ κατ'
 εἰκὸς ἕως, πολλῶν μάλῶν τε τῆς διποτικῆς
 οἰκονομίας θαυμαστὰ τε καὶ παθήματα τοιαῦτα ἐτυ-
 χων ἀναδεδείκται, ὡσπερ καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων αἰ-
 ἀθλητικῶν ἀνδραγαθίαι πρὸς ἕλλησιν ἀγαθὸν φέ-
 ρουσι τὸς ὁρῶντας· ὅσπερ σὺ ἀργῶς γερονταὶ ἀπο-
 δείκνυται καὶ ἐπὶ τῆς τῷ γενναῖο καὶ θαυμαστῷ μαρ-
 τυρῶ τῆς ἀληθείας Αναστασίου ἀθλύτως. ἀλλ'
 ἐκείνῳ ἰσὺς ἀν εἶποι ἴς, ὅτι λαβεῖσθαι ὑμᾶς
 ἀναγκάσιον τῆς ἁγίας γραφῆς τὴν παραγγέλιμα-
 οἶον· ἢ ποιήσεσ σιωπῶν εἰδῶλον, ὑδὲ παντὸς
 ὁμοίωμα, ὅσα σὺ τῷ ἁγίῳ ἀνω, ὅσα ἐπὶ τῆς
 γῆς κάτω, καὶ ὅσα σὺ τοῖς ὑδασι ἐπακάτω τῆς
 γῆς, ἢ ποιήσεσ ὑδὲ ἀποσκινώσεσ αὐτοῖς, ὑδὲ
 μὴ λαβεῖσεσ αὐτοῖς. καὶ παλιν· ἢ λήψῃ τὸ ὄνο-
 μα κυρίου τῷ Θεῷ σὺ ἐπὶ ματαῖω. καὶ σὺ τῷ Δα-
 προνομίῳ μὴ ἀνομιήσητε, καὶ ποιήσητε ὑμῖν αὐτοῖς
 γλυπτῶν ὁμοίωμα, καὶ τῷ σὺν αὐτοῖς. ἀλλὰ ταῦτα
 πάντα φακρὸν ἔχει τὸν νόον, τὸ τὴν θεῖαν φύσιν
 ἀνεκείνην εἶναι καὶ ἀκατάληπτον, καὶ μηδὲσὶ ὁμοίαν
 ἠγεῖσθαι τῶν φουμῶν, σοχασμοῖς καὶ ἑσποῖαις
 ἀγομῶν πρὸς σωματικὰς ὑπολήψεσ. προσηῶν
 γὰρ, ἐπὶ ὁμοίωμα ἐκ εἶδεσ σὺ τῇ ἡμῖρα, ἢ ἐλα-
 λησὺς κύριος πρὸς ὑμᾶς σὺ Χωρῆσ σὺ τῷ θεῷ ἐκ
 μισοῦ τῷ πυρὸς· ταῦτα ἀποκρινῶν, ἐπηγάθη δὲ
 θεῖς· μὴ ἀνομιήσητε, καὶ ποιήσητε ὑμῖν αὐτοῖς γλυ-
 πῶν, ὅτι τὸ σὺ αὐτοῖς, τῷ μὲν ἀναμνησκῶν
 τῆς γενομένης τῷ μόνῳ κατασκήσεσ, τῷ δὲ καὶ
 ἀσφαλιζόμενος, ὡσεὶ μὴ καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν τῷ
 Αἰγυπτῶν σιωπήσαν, ἢ ἐγίνωσκον, ἀπὸσ τῆν
 πικρῶν κατὰ τὴν ἀσίσθαισ, καὶ τῷ θεῷ
 ἠγεῖσθαι τῷσ ὁμοίον. τῷ γὰρ καὶ ὁμοίως
 ἀποσολ· σὺ τῷ ἀπὸσ Αἰθιοπικαῖς δημογραφί-
 φασ· γὰρ δὲ ὑπάρχοντεσ τῷ Θεῷ ἐκ ἐπι-
 λομῆσ νομίζον, χρυσῶν ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χα-
 ριγματὶ πηκῆσ καὶ σὺδημῆσεσ ἀνθρώπῳ, τῷ θεῷ
 εἶναι ὁμοίον. τῆσ δὲ αὐτῆσ ἐνοῖαισ ἔχειται καὶ τὸ
 ἢ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τῷ Θεῷ ἐπὶ ματαῖω. τυ-
 γῆσιν, ἢ καλῖσεσ ἐ ἠγῆσθαι Θεῷ, ὅσπερ ἐκ ἀλη-
 θῶσ τῷτο ὑπάρχει, ἀλλὰ ματῶν ἐπονοῖαισ καὶ ἐπο-
 νομῖαισ τοιαῦτεσ γέγιωται. ἀλλ' ἡμῖν, ὡσ ὁμοίως
 διδάσκει ἀποσολοσ, εἰσ Θεὸσ ὁπατῆρ ἢ τὸ παν-
 τῶ καὶ εἰσ κύριος Ἰησοῦσ Χριστόσ, δὲ ἢ τῷ πάντα·
 ἢ ἐν πνεῦμα ἁγίῳ, σὺ ὡ τὰ πάντα. ἢ φυσικῶσ
 ἐπρότησ δια τῆσ τῷ προθέσεσ ἐναλλαγῆσ ἐι-
 σαγομῶν· μὴ γενοῖτο· τὰ γὰρ ἕνα εἰσ Θεὸσ
 μετ' ἀλλήλωσ νομῖμα, ὡσ διδάσκει Γρηγόρι· ὁ
 σφοδρὸσ· ἢ ἐπὶ τὸ ὄνομα τῷ ὅσπερ σὺν ὄνομα,
 ἢ τὸ σίβασ, ἢ τὴν λαβεῖσθαι ὁ λαὸσ τῷ Χριστῷ
 μεχρὶ καὶ σήμερον, πλῆθὺ τῆσ ἁγίας καὶ ζωηρικῆσ
 τελειῶσ, ἀποσῆγαγε· μὴ γενοῖτο. πατῶσ γὰρ
 ἀματὸ λαβεῖσθαι τῶσ τῷσ ἀποσείσεσ ἢ θεῖα
 γραφῆ, τὸ ἀλλοθῆσ ἡμῶν ἐ πάντα ἀμῆτοχον πρὸσ
 τῶν ἰουαῖτων πλῆθῶν παρίσταν. ἀπὸσθλοσ γὰρ
 τῆσ τῷ εἰδῶλων λατρείαισ ὁ τροφῶσ. παρ' ἡμῶν
 Concil. Generat. Tom. XIII.

exhibuisse sibi credidimus non habentem
 maculam aut rugam, aut aliquid hu-
 jusmodi: licet non in paucis vel ignobi-
 libus civitatibus, sed, ut ita dixerim, pe-
 ne in omnibus regionibus. & in illustri-
 bus ac principalibus ecclesiis hujusmodi mo-
 re retento. Quod vero antiquum sit hi-
 storicas narrationes scripturarum frequen-
 ter in imaginibus formari, probat san-
 ctæ memoriæ Gregorii Nyssæ sermo, de
 Abraham habens superscriptionem; in quo
 de sacrificio Isaac historiam in piduris as-
 sumptam docet. Quod si secundum il-
 los taliter se res habet, multo magis
 dominicæ dispensationis miracula & passio
 hujusmodi debent consequi appro-
 bationem, quemadmodum & sanctorum
 martyrum triumphum certaminum, qui ad
 celum bonum adducunt aspicientes. Quod
 manifeste factum ostenditur etiam in for-
 tissimi & mirabilis testis veritatis Anasta-
 sii certamine. Sed illud fortasse dixit
 aliquis, tueri necessarium nobis san-
 ctæ scripturæ præcepta. Ut puta: Non
 facietis vobis idolum, neque omnium simi-
 litudinem, quæcumque in celo fuerint, &
 super terram deorsum, & quæcumque in a-
 quis subitus terram: non adorabis ea, ne-
 que servies illis. Et rursum: Non accipies
 nomen Dei tui in vanam. Et in Deu-
 teronomio: Neque intyque agalis, & sa-
 cratis vobis ipsi sculptilem similitudinem. &
 quæ cum illis. Sed hæc omnia mani-
 festum habent sensum, quod divina na-
 tura sempiterna sit atque incomprehen-
 sibilis, & nulli similis æstimanda eorum
 quæ cernuntur: sed neque tractatibus &
 ingenii serenda ad corporales opiniones.
 Prædicens enim Moyses, custodite valde
 animabus vestris, quia similitudinem non
 vidistis in die qua locutus est Dominus
 ad vos in Choreb de medio ignis. Hæc
 prædicens, intulit statim: Neque inique a-
 galis, neque facietis vobis ipsi sculptile,
 & quæ cum ipsis: recordatus vituli confu-
 sionis quæ facta fuerat, atque præcave-
 re hortatus, ne & ipsi secundum Ægy-
 ptiorum consuetudinem, quam sciebant,
 ad talem laborerent impietatem, & divi-
 nitatem æstimarent similem illis. Hoc e-
 nim & magus apollotus in concione fa-
 cta apud Athenienses perhibuit: Genus er-
 go cum finis Dei, non debemus æstimare au-
 ro aut argento, aut lapidi, sculptura artis
 & cogitationis hominis, divinum esse simi-
 le: eisdemque sensui continui: Et ne ac-
 cipias nomen Domini: Dei in vanum: id est,
 ne voces & æstimes Deum quod non ve-
 raciter hoc est, sed frustra opinionem &
 cognomen tale promeruit. Sed nobis, ait
 magnus apostolus, Unus Deus Pater ex quo
 omnia, & unus Dominus Jesus Christus per
 quem omnia, & unus Spiritus Sanctus in
 quo omnia: non naturali æternitate pro-
 præpositionum commutatione induda Ab-
 sit: tria enim unus Deus cum alterutris
 intelligitur, ut docet Gregorius sapiens.
 Nulli ergo nomen quod est super omne
 nomen: populus Christi usque hodie, ex-
 cepta sancta & vitæ principali Trinitate, ex-
 applicuit. Absit. Nam ubi nos servite
 talibus divina scriptura prohibet, & alie-
 nos seu exortes a tali vult errore modi,
 H 2 om-

Gr. Quod in
 getalibus
 n. multo
 Gr. expr
 bonam
 Gr. veru
 Erad. to
 Gr. form
 caros fin
 Gr. u nequ
 consuetus
 ac suspicio
 abus ad co
 portas con
 ceptiones

omnibus exhiberi. Denique manifestus est A
 idolorum servitutis modus. Apud nos au-
 tem unus est Deus adorandus, & una &
 eadem in ipsum est fides, & unum ac sa-
 lutare baptismum: sic & una quæ offertur
 ei servitus a nobis, sicut traditum est a
 sacris apostolis, & conservatum; sacrifi-
 ciumque laudis, quod per Christum refe-
 rendum est Deo & Patri, ut divinus sit
 apostolus, id est laborum fructus confi-
 tentium nomini ejus; & divinissime tradi-
 tio quæ est in vivificis mysteriis, quam
 prænuñciavit Malachias propheta quasi ex
 persona Dei locutus: *Quia ab ortu solis us-
 que ad occasum glorificatum est nomen meum
 in gentibus, & in omni loco incensum offer-
 tur nomini meo, & sacrificium mandatum.*
 Nullus igitur est consensus templo Dei:
 id est ipsius ecclesie cum idolis. Absit.
 Hæc est enim columna & firmamentum ve-
 ritatis, ut apollolice nuncupata est: ido-
 lorum autem nomina exterminabuntur a
 terra, propheta Zacharias clamat: *quau-
 do omnis locus domui David, id est eccle-
 siæ Christi, cujus domus nos sumus,*
 per receptionem fidei ejus adaperietur.
 His utique addentur tam ea quæ sunt in
 sapientia quæ dicitur Salomonis, quam &
 illa quæ apud magniloquum rejacent Iſa-
 iam. Ibi enim dicitur *Initium fornicatio-
 nis excogitatio idolorum. Adventio autem
 eorum conturbatio vite. Neque enim erant ab
 initio, neque in sæculum erunt. Inani enim
 gloria hominum introiit in mundum, &
 ideo brevis eorum finis excogitatus est;* &
 cetera: apud prophetam autem: *Conjuran-
 dentur qui fingunt Deum & sculpunt: &
 omnes unde facti sunt, exsiccati sunt: &
 surdi ab hominibus facti sunt, & ea quæ
 cum ipsis effertur, fabri lignarie artis
 excogitatio: & lignorum quæ in ministe-
 rium hominibus sunt, efficiencia in vi-
 ri formam, & publicatio amentie eorum
 qui adorant ea: quibus inferitur. Videte,
 non dicetis, quia mendacium in dextera
 mea est: quod ad præscriptæ impietatis de-
 structionem intulit. Nos ergo scientes &
 credentes in Filium Dei, qui est veritas
 & dextera Patris, alieni a prædicta pro-
 phete damnatione ostendimur: & secundum
 hoc opportune propheticum verbum dicam;
 Quid paleæ ad frumentum? Quæ familia-
 ritas non subsistentis levitatis, quæ venti-
 letur a spiritibus nequitie, eorum qui ser-
 viunt creaturæ potius quam creatori, ad
 veræ Dei cognitionis alumnum in omni
 plebe Christi invenitur? Illi enim de qui-
 bus Iſaias dixit, super vertices montium
 immolabant, & super colles sacrificabant,
 subrus quercum & populum & arborem o-
 bymbantem: quia bene legit, quemad-
 modum alius prophetarum Iſaiæ cœvus
 clamat. Populus autem Christi regem sa-
 culorum incorruptibilem, invisibilem, so-
 lum & sapientem Deum adorat in aula
 sancta ejus, adorationem in spiritu & ve-
 ritate faciens, omnemque laudem & glo-
 rificationem vivificæ Trinitati incessanter of-
 ferens. Brevis autem finis idolorum, quem
 sapientia concionatur, id est horum demo-
 litio, & quod non in sempiternum ma-
 neant, non aliunde quam ex apparitione
 latum est magni Dei & Salvatoris nostri*

ACTIO
 IV.
 hibendum
 Nujusmodi
 rebas, ad
 dendo, scri-
 ptura alie
 nos nos &
 omnino ex
 oites offic
 dit a tali of-
 core.
 Nov. 12.
 Malach. 1.
 1. Cor. 6.
 1. Tim. 3.
 Zab. 13.
 Gr. receptio-
 ni
 Sap. 16.
 Gr. interio-
 ris
 Iſai. 44.
 Gr. transla-
 tio
 Jerem. 23.
 Gr. autri-
 tium sermo
 nem, qui in
 omni
 Iſai. 41.
 Gr. bonum
 regumem-
 tum,
 Uſ. 5.
 1. Tim. 2.

δι ὡσπερ εἶς θεός τὸ ἀποσκυλισμῶν, μία τε καὶ
 ἢ εἰς αὐτὸν πίστις, εἶν τὸ σωτηριῶν βασιτεμα
 ὡς μία καὶ ἡ προσεγομένη αὐτῷ λαβία πορ
 ἡμῶν, καθὼς παραδίδεται ἐν τῷ ἱερῶν ἀποστο-
 λῶν, & περιλαμβάνεται ἢ τῆς αἰνίστως θυσία,
 ἢ διὰ χειρὸς ἀναφέρειται τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ὁ
 θεός ἐφ' ἀποστολῆς, ταῦτα δὲ τῶν χειρῶν καρ-
 πὸς ἀπολογητῶν τῷ ὀνόματι αὐτῶν. καὶ ἢ ἐν
 τοῖς ζωοποιῖς μυστηρίοις θεοποιτη παραδόντες, ἢν
 ἀπομύσειε Μαλαχίας ὁ ἀποφήτης ὡς ἐν ἀπο-
 στήφῃ φησας ἰσ θεῷ. ὅτι ἀπὸ ἀναταλῶν ἡλίου,
 καὶ μέχρι δυσμῶν, δεδόξαται τὸ ὄνομα μου ἐν τοῖς
 ἔθνεσι, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυσιῶμα προσέγε-
 ται τῷ ὀνόματι μου, καὶ θυσία καρδία. ἰδομια
 τοῦτων συγκαταθεσκ κατ' θεῷ, ἦν καὶ αὐτῶν
 ἑκκλησία μὴ εἰδῶτων. μὴ γινώσκοντο. αὐτὴ μὲν
 γὰρ εὐλοία καὶ ἰδραῖωμα τῆς ἀληθείας ἀποστολικῶς
 κατηνόμαται ἢ δὲ εἰδῶτων τὸ ὄνομα θεολο-
 γηθῆσθαι ἀπὸ τῆς γῆς ὁ ἀποφήτης Ζαχα-
 ρίας φησὶ. ὅτι πᾶς τὸς τῷ οἴκῳ Δαβὶδ. τα-
 τῆσι τῇ ἐκκλησία χειρῶν, αὐ ὁ οἶκος ἰσμεν ἡμῶν,
 τῇ παραδοχῇ τῆς πίστεως αὐτοῦ ὄφανοχθῆσται.
 ταῦτοις πάντως ἀποσθῆσται τὰ τε ἐν τῇ λιθο-
 μωσῇ Σολομῶντος σοφία, καὶ τὰ κατὰ τῷ μεγα-
 λοφῶν κερύμα Ἡσαία. ἰκέι μὲν γὰρ λιγεται.
 ἀρχὴ πορείας ἐπίνοια εἰδῶτων. ἰσπερ δὲ αὐ-
 τῶν φθορὰ ζωῆς. ἂν γὰρ ἢ ἀπ' ἀρχῆς, ἂν πῆς
 τὸν αἰῶνα ἴσαι. κενόδοξια γὰρ ἀνθρώπων εἰσπλ-
 θεν εἰς τὸν κόσμον. καὶ διὰ τὸτο σωθῆσεν αὐτῶν
 ἰσ τέλος ἐκπλοσηθῆ. Ἐτὲ ἰσπερ. παρὰ δὲ τῷ προ-
 φῆτῃ. αἰχλωθῆσονται οἱ πλάσσαντες θεόν, καὶ
 γλυφοντες. καὶ πάντες ὄσων ἰσζῶντες ἰσζῆρανθῆ-
 σαν, καὶ κοφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων ἐγίνωτο, καὶ τὸ σωθῆ
 αὐτοῖς, πᾶντος θυλυργικῆς τεχνῆς ἐπίνοια, καὶ
 ἰσζῶτων ἢ εἰς ὑπηρεσίαν ἀνθρώπων μεταποίησις
 εἰς ἀνδρὸς μάρωσιν, & θρίαμβος τῆς ἀνοίας ἢ δὲ
 ἀποσκυλισμῶν αὐτοῖς. οἷς ἐπιφίρεται. ἰσπερ, οὐκ
 ἰσπερ, ὅτι ψαδὸς ἐν τῇ δεξιῇ μου. ὅσπερ τῆς προ-
 γυγραμμωσικῆς ἀσθεσίας ὡς ἀναξερτικῶν ἐπίνοια.
 ἡμῶν ἂν εἰδοτες καὶ πισθῶντες εἰς τὸν ὄνομα τοῦ
 θεοῦ, ὅς ἐστι ἀληθῆς καὶ δεξιὰ τοῦ πατρὸς, ἐλ-
 λοξοῖς τῆς εἰρημῆς τοῦ ἀποφήτη δεκτικῶμα
 κατακρίστω. καὶ κατὰ τοῦτο δικαίως τὸ ἀποφήτη-
 κὸν ῥῆμα ἰσπερ. τί τὸ ἀχυρὰ ἀπὸς τὸν σῖτον;
 τίς οἰκοντος τῆς μηχομῆς ὑπὸ τῷ πνυμάτων
 τῆς πονηρίας ἀνποσθῆσ κωφότητος τῶν λαβῶν-
 τῶν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίστωτα, ἀπὸς τὸν τῆς
 ἀληθῶς θεογνωσίας ἱσομῶν λαῶν. τὸν ἐν
 παντὶ τῷ λαῷ τοῦ χειρῶν ἀριστῆμῶν; ἰσπερ
 μὲν γὰρ, ἀπὸ ὅν ταῦτα ὁ Ἡσαίας φησιν, ἐπὶ
 τῶν κορυφῶν τῶν ἱερῶν εἰθυσίαζον, καὶ ἐπὶ τοῖς
 βουνοῖς εἰθυσον, ὑποκατω θρυῶς καὶ λαβῆς καὶ ὄσδρῶ
 συσκυλισζοντες. ὅτι καλὸν σῆσπη, ὡς ἰσπερ τις
 ἀποφήτης σῖγχρονῶ τῷ Ἡσαία φησίν. ὁ δὲ
 λαὸς τοῦ Χριστοῦ τῷ βασιλεῖ τῶν σῖων ἀφθα-
 τῶ, μόνῳ σοφῷ θεῷ ἀποσκυλῆ ἐν αὐτῇ ὄγια
 αὐτοῦ, τῆν ἐν ἀνδραματι καὶ ἀληθῆς ἀποσκυλισμῶν
 ποιημῶν, πᾶσιν τε σῖσιν & θεολογίαν τῇ
 ζωοποιῷ εἰσὶ ἀποσθῆσ δειμῆς. ἰσ δὲ παρὰ
 τῷ σοφία ἀποσθῆσ τῶν εἰδῶτων σωθῆσων
 πλῶ, ἦν καὶ ὁ ἰστων ἀφανισμῶς. & τὸ μὴ ἐ-
 σθῆσ αὐτὰ ὄσμεναι, οὐκ ἀλλοθεν ἢ ἐκ τῆς ἐπι-
 φανείας γέσση τοῦ μεγαλοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρῶ-
 ἡμῶν

ANNO
 CHRISTI
 187

123

ACTIO IV
fol. 81.

fol. 106

fol. 149

fol. 151

fol. 152

fol. 153

fol. 154

fol. 155

fol. 156

fol. 157

lis qui sibi placuerint, largitus sit, quem admodum in sacro psalmodum scriptum est libro. Neque tutius ut sufficientem habere nos arbitantes Dei cognitionis certitudinem, tales imagines parvipendimus, vel foetissimus concursus qui in ecclesiis Dei fit; sed die ac nocte, imo ut cum psalmo dixerim, vespere & mane & meridie Deo benedicimus, & maxime in tempore divini sacrificii ac officii. Quin potius ut liquido scientes, non aliunde nobis spem provenire salutis, nisi ex pia fide & confessione quae in unum Deum, qui in Trinitate adoratur, efficitur: quatenus una quidem in corde consistit, altera vero in ore profertur: (Corde enim creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem) semper laudem ipsius Dei qui fecit nos, in ore habemus, & exaltationes ejus in faucibus ferimus, omnique plebs Christi ad perceptionem sanctissimi corporis ejus & sanguinis, per quae memoriam mortis ejus & resurrectionis secundum ipsius celebramus traditionem, insatiabili desiderio & divinitus mota industria perurgetur magis, quam cervus ad fontes aquarum. Sed nec illud scandalizet quosdam, quod ante imagines sanctorum luminariorum concinnatio & suavis odoris thymiamata sunt. Symbolice namque talia celebrari ad honorem illorum excogitata sunt, quorum cum Christo reliquies est, quorum honor in eum recurrit: huc probante Basilio sapiente, quia honori circa bonos coniventorum approbationem habet benevolentiae erga communem exhibere dominum. Indicia sunt namque sensibilia lumina divini ac sine materia luminis dati: porro aromatatum incensum purissimum & totius Sancti Spiritus inspirationis & refectionis insigne. Et haec quidem veluti contra emergentes oppositiones & contradictiones, quae quasi ex scripturis pretenduntur, scribenda consideravimus; rogantes, ut id quod sine scandalo & turbatione populi sit, omnimodis persequamini: praesertim cum, ne unus ex minimis contemnatur, precipiat Dominus; similiter autem & ne scandalizetur, importabilem ferat & terribilem iis qui hoc fecerint, damnationem. Nunc autem & civitates omnes & multitudines populorum non in paucis super hoc tumultu consistunt: in quo ne nos obnoxii appareamus, omni studio procuremus. Prae omnibus providendum est nobis, quod mentem meam commovet, ne occasionem elationis hinc capiant illi, qui contra fidem nostram inimici sunt crucis Christi, dicentes, quod usque nunc Christiani errassent. Nisi enim hoc idololatram esse cognovissent, nequaquam modo manifestorum abjectionem fecissent. Quod quantum injuriam & depositionem inferat fidei quae in Christum est, uniusquisque confessus exiterit. Siquidem & hoc quasi quid verisimile profecto dictum sunt, quoniam his qui semel erraverunt, omnino persuaderi non poterit; quippe penes quos veritas non est. Porro quid plura dixerim, cum & ipsi per cuncta piffi & amici Christi imperatores nostri tabulam veraciter proprii Deitatis amoris, id est, imaginem quae ante regalia est, erigentes, & in ea apostolorum, & prophetarum imponentes effigies, & horum de Do-

dotas, ut in terra ipsa psalmodum autographum βιβλῶν. ὅτι φάσιν ὡς ἰκανῶν ἔχει τομίζοντες ὁ γὰρ ἰσὺς βεβαίωσεν τὰς ταυτάς εἰκῆς: καταφρονῶν τῆς ἐν τοῖς ἑλληστικαῖς τῷ Θεῷ συνδρομῆς, καὶ τῷ ἐν αὐταῖς ἡμίρας καὶ κατὰ, ψαλμῶν δὲ πολλῶν εἰπεῖν, ἰσπίρας καὶ ἀπὸ καὶ μεταβεβῆσθε ἀλλοῦ τὸν Θεόν, καθὼς φασὶν ὁ Δαβὶδ, καὶ μάστιγα ἐν τῷ κρηρῷ τῆς θείας μεταγωγίας καὶ λειτουργίας· ἀλλ' ὡς ἀσφαλῶς ἐπισκεμμοὶ ἐκ ἀλλοῦ ἡμῖν τὴν ἰλιδα περιγινῶναι τῆς σωτηρίας, ἢ ἐκ τῆς ἀπὸς τοῦ μένου ἀληθινὸν Θεὸν τὸν ἐν ἑαδί προσκυμῶν ἑσθῆς πίστεως καὶ ὁμολογίας, τῆς μὲν ἐν καρδίᾳ συνιστάμενης, τῆς δὲ δια σώματος ἀποφρομῆς. καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς ἀποστολῶν, σώματι δὲ ὁμολογείται εἰς σωτηρίαν· ἀπὸ πάντων τῶν αἰεσιν αὐτῷ τοῦ ποιῶντος ἡμᾶς θεῷ ἐν τῷ σώματι ἔχοντες, καὶ τῆς ἰψώσεως αὐτῷ ἐν τῷ λαργῷ φέροντες, τὰς ὁ λαὸς τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῶν μετῴλησιν τοῦ σαταγῆς αὐτοῦ σώματος ἑ αἵματος, δι' ὧν τὴν μετῴλησιν τοῦ σαταγῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν αὐτῷ πλῆρῳ παραδοσιν, ἀπορίσῃ ἐπιθυμία ἑ θεοκινήτω σπυδῆ καππείγονται μάλλον, ἢ ἐπὶ τῆς πηγάς ἡ ὕδατων ἢ ἰλασθῶ. ἀλλὰ μὴ ἐκείνο σκανδαλίζτω τινὰς, τὸ ἐμπαροῦσθαι ἡμῶν ἁγίων ἐπιθυμῶν γίνεσθαι καὶ ἑσθῆς θυμῶν. C. συμβολικῶς γὰρ πλεῖσθαι τὸ πᾶντα ἀπὸς τιμῆν ἐκείνων ἐπισησθῆ, ὡν μὲν Χριστῷ ἑ ἀνάστασις, ὡν καὶ ἡ τιμῆ ἐκ αὐτὸν ἀναβίχει· τοῦτο λίγοντος Βασιλεῖν τοῦ σοφῶ, ὅτι ἡ ἀπὸς τοὺς αἰαθῶς ἡμῶν ὁμοδοῦλον τιμῆ ἀποδείξιν ἔχει τῆς ἀπὸς τὸν κοινὸν δεσπότην ἑσθῆς συμβολῶν μὲν τὰ αἰσθητῶ φῶτα τῆς αἰλῆς καὶ θείας ἐπισησθῆς. ἢ δὲ ἡμῶν ἀρωμάτων ἀναθυμῶσιν τῆς ἀκρατοῦς καὶ ὅλης τοῦ ἁγίου πνεύματος πειρῶσιν καὶ κληρωσῶν. καὶ τῶν μὲν ὡς ἀπὸς τῆς ἰσορρομῶσιν ἀντιθέσεως καὶ τῆς ἐκ γραφῶν δῆσθαι ἀποτεινόμενης ἀντιλογίας γράψαι συνιδεσθῶν, παρακαλῶντες τὸ ἀσκανδαλίζον τῆς λαοῖς, καὶ ἀπερχομένων τῶν μετῴλησιν ἡμᾶς, ὅσπερ καὶ ἡμῶν μικρῶν ἐνὸς μὴ καππείροντων παραγγίλλει ὁ κυριος· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ σκανδαλίζον ἀφῆρπεν καὶ φοβῆρπεν τῆς τοῦτο ἀπάτησιν ἐσάγγκατῶνσιν. καὶ δὲ πολλοὺς ὄλοι ἐ τῆ πλῆθῃ ἡμῶν ὅλα ἐν ὀλίγῳ περὶ τοῦτο θορῶν τυγχάνουσιν· ὡ ἡμῶς μὴ αἰτίοι φανῆσαι διὰ πάσης ποιῶμεθα σπαθῆς ὑπὲρ ἅπαντα δεσπονησθῶν ἡμῖν, ἐπιρμυ κατασείει τῆν διάνοιαν, τοῦ μὴ ἀφορμῶν ἐπιστοῶν ἐπιθεῶν λαβεῖν τοὺς τῆς πίστεως ἡμῶν, τοὺς ἔχθρῶς τοῦ σαυροῦ τοῦ Χριστοῦ· ὡς καὶ λέγει αὐτοῖς, ἔτι μίχει πᾶν καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἐπλανῶντο. εἰ μὴ γὰρ εἰδῶλολαβῆσαν ἠδῶσαν τὸ τοῦτο, οὐκ ἂν ἄρτίως τῆν ἡμῶν χερροποιῶν ἀποσολῶν ἰποιῶσαντο. ὅπερ πόσῳ ὕσριν ἑ καθαίρεσιν ἀποσβεσθῆ τῆ ἐκ Χριστοῦ πίστει, πᾶσιν ὁμολογῶσιν. πᾶσιν γὰρ ἡμῶν τοῦτο κατὰ τὸ εἰκὸς λῆσιν αὐτοῖς ἰσαι, ὅτι πῶς ἀπαξ πλατωμῶσιν οὐκ ἔσιν ὅλης πείθεσθαι, ὡς τῆς ἀληθείας οὐκ εὐσῆς παρ' αὐτοῖς. τί δὲ, ὅτι καὶ αὐτοῖ οἱ τὸ πάντα δεσβεσθῆ καὶ φιλοχρῆμοι ἡμῶν βασιλεῖς ἑλλῶν ἀληθῶς ἡμῶν οἰκίας φιλοθείας, τῆν ἀπὸ ἡμῶν βασιλεῶν λίγῳ εἰκῶν ἐγείραντες, ἐν ἡ ἡμῶν ἀποσολῶν καὶ ἀπορητῶν ἀναθῆμῶν τῆς ἰδέας, καὶ τῶς τοῦτοιν πειρῶ τοῦ κυριου γρα.

ANNO CHRISTI 1511

ANNO CHRISTI 101

γράφαντες φωνάς, τῆς εαυτῶν πεποιθήσεως τὸ
 αἰχμημα τοῦ σωτηρίου ταυρὸν ἀπακρύβαν; κηρύ-
 λαιον δὲ ἐπὶ ταῖς λεγομένους τὸ, εἰς εἰκόνας δια-
 φορῆς τοῦ Θεοῦ διαματυροῦνται, πρὸς ὧν πολλοὶ
 πολλὰ ἰσχυρῶν βεβύλονται· εἶον ἀρροσάτων δια-
 φασίας, ὡς καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν πύργῳ γυμνασίου
 περὶ τῶν ἀκαλύπτων, αἱ κατ' ἕνα πολλὰς τῶν
 γυμνασίων ἐπιφάνει· τὸ δὲ πρῶτον μάλιστα
 ἐμφανίσαντο, μηδεμίαν ἀτιμωσίαν ἢ ἀμφιβολίαν
 τινος ἀνεχόμενοι, ἢ ἐν Σαζοπέλει τῆς Πισιδίας
 τὸ πρῶτον ὑπερχοσα εἰκὼν τῆς πασαχράτου θεο-
 τόκου, ἐκ τῆς γυμνασίου παλάμης αὐτῆς τῆν
 τοῦ μίσην ἑλισθὸν ἀποκρίσασα· ὡς τινος θαύματος
 μάρτυρες πολλοὶ· εἰ δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐράται ἢ ταυ-
 ταῦτα τῆς εἰκόνης γυμνασίου διαματυροῦνται, ἢ πα-
 ρὰ τούτων τὰ ἀπολλύειν ἀπειθήσεται· ἵνα μὴ ἐμοὶ
 ἀπίστα κέρωνται τὰ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστό-
 λων ἰσορροπία ἐν ἀρχῇ τῶν κηρύγματος σημεῖα
 καὶ χάρισμα διαφόρα τῶν πνεύματος, ταυτὸ ὑδα-
 μὲν ἐπιγράμματα· τὸ φιλοφρονεῖν τοῦ θεοῦ διὰ τῆς
 πικρῆς συγκαταβάσεως τῶν ἀδυνάτων ὀφθαλ-
 μῶν Σεβαστιῶν ἐκ τῶν πρὸ αὐτῶν πρὸς ἔργα
 ζουμένων, καὶ αἶμα τῆς οἰκίας διωκόμενος καὶ διὰ
 ταύτων δεκτικόντος, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστόλων
 εἶναι· τότε μὲν γὰρ ἡ τῶν σκιά, ποτὶ δὲ τὸ
 τῶν ἰματίων ἀπορημένων σιδαιῶν τῶν ἰσχυρῶν πα-
 ρέχον· ὡς περὶ ἐν ἐκείνους ἢ κατὰ τὸ σῶμα
 σκιά, ἀλλὰ τὸ Πέτρον μόνον τῶν θεραπεύειν ἰδίως
 τῶν κέρωνται· ὡς αὐτῶν καὶ τὸ σιδαιῶν ἢ κατὰ
 ἰματίων, ἀλλὰ τῶν Πάυλου καὶ μόνον ἰσχυρῶν
 ἀδυνάτων, ἐκ πληροφάνειας πρὸς τὸ ἔπ' αὐτῶν
 κηρύγματος Θεοῦ, ὡς αὐτῶν τῶν οἰκίας χάρις καὶ
 διὰ τῶν ἀφύλων ἀποδεικνύμενος· ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν
 εἰκόνων πολλὰς πιδόκασε γίνεσθαι, ἢ ἐπὶ πα-
 σης εἰκόνης ἢ Γραφῶν τῶν τοιούτων εἶδος τῆς ἀργε-
 σίας ἐν ταῖς ἀποδείξεσι γυμνασίου, ἀλλ' ἐν μόναις
 τῶν ἀγίων, ἢ καὶ αὐτῶν τῶν κέρων· ὡς μὴ ἐκ τῶν
 πνεύματος ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν συμβαίνει, ἀλλ' ἐκ
 μόνης τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριτος· ἄξιον δὲ, ὡς
 οἶμαι, μηδὲ ἐκείνο ἀπαρρησμένον καταλιπεῖν
 ὅπερ ὁ Παμφίλου Εὐσεβίου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ
 αὐτῶν πιδόκασε ἰσχυρῶν· ὅτι ἐν Πανκίδι τῆν πόλιν,
 ἢ τῶν Καισαρείων τῶν Φιλίππων τὸ διαγγέλιον
 ἐνομαζέται, λέγεται ὁ οἶκος εἶναι τῶν αἰμοφρο-
 δῶν γυναικῶν· ἢ τις τῶν κηρύσσων τῶν σωτηρίων
 εἶδον, ὡς γέγραπται ἐν ταῖς διαγγελίαις· ὡς
 τῶν οἶκος ἀπὸς ταῖς πιδόκασε ἀνδράσιν φασὶν ἐκ
 χαλκῶν πιδόκασε ἰσχυρῶν, εἰκόνα φέροντα τῶν
 κέρων· ἀντικρὺ δὲ ἐκτύπωμα γυναικῶν ἐπὶ γόνυ
 κηρύσσων ὑπάρχον περὶ τῶν ἐπὶ τῶν οἶκων
 ταῖς χερσίν, ἰκεταύση εἰκόνα, ἐκ ἀνάγκης τῶν
 πρὸς αὐτῶν θαύματος· τούτων αὐτῶν σιδαιῶν
 καὶ ὡς ἀπὸς ταῖς ποσὶ τῶν εἰς ὄνομα τῶν κέρων γυ-
 μνῶν ἀνδράσιν· βούλη τις ἀναφύεται ζήτησι τῶν
 εἰδῶν, καὶ ὁ Γνωσθῆναι, ἢ τῶν παντῶν νοσημάτων
 ἐσθῆναι γίνεται· ὅπερ καὶ αὐτοῖσι παραλαβὴν ὁ
 αὐτῶν Εὐσεβίου ἰσχυρῶν· ἀποδείξων τῶν σωτηρίων
 τῶν οἰκίας χάριτος· ἐν συγκαταβάσει ποιμήν
 ἀπὸς τῶν πρὸς τῶν γυναικῶν, δεκτικόντος ὅπερ
 ἡμῶν ἀνατῆρ διδιδόκασε, ὅτι οὐκ ἀπλῶς τὰ ἀπο-
 πιδόκασε σκοπεῖται, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῶν ἀπὸ τῶν
 εἰδῶν δεκτικόντος· λέγει δὲ ἐν τῶν οἶκος αὐτῶν
 Εὐσεβίου, ὅτι καὶ τῶν ἀποστόλων τῶν εἰκόνας Πί-

mino inscribentes voces, consentiens suæ
 glorificationem salutarem crucem esse præ-
 dicaverunt? Capitula vero sunt, quæ di-
 cunt, per imagines diversas Deum opera-
 tum miracula, de quibus multi multam hi-
 storiam texere volunt: utpote infirmitatum
 medelas, quas & ipsi nos experti sumus,
 & circumventionum resolutiones, quas in-
 somnis per picturas crebro conspeximus.
 Porro maxime omnium manifestissimum,
 & nullam controversiam vel ambiguitatem
 sustinens, est, quod imago quæ pridem So-
 zopoli Pisdie intemeratæ Dei genitricis fuit,
 ex depicta palma sua unguenti emanationem
 profuderit. Cujus miraculi testes sunt mul-
 ti. Licet autem nunc hujuscemodi non fiat
 opus miraculi, non tamen incredibilia e-
 runt priora, ne pari modo incredibilia ju-
 dicentur quæ in actibus apostolorum sunt
 descripta in principio prædicationis signa di-
 versa & charismata Spiritus, quæ nunc mi-
 nime patrantur; amatore hominum videlicet
 Deo per talem condescensionem eos, qui
 infirmiores erant, potentiores in fide sua
 perficiente, & pariter suam virtutem etiam
 per hos ostendente, quemadmodum apo-
 stolorum factum est tempore. Aliquando e-
 nim horum umbra, aliquando vero ves-
 tium sublata sudaria sanitates præstabant.
 Sicut ergo in illis non omnis corporis um-
 bra, sed Petri tantummodo dabat laboran-
 tibus medelam: similiter & sudaria non
 omnis vestimenti, sed Pauli solummodo sa-
 nabant infirmos, in satisfactionem fidei e-
 jus qui ab ipsis prædicabatur, qui gratiam
 suam etiam per iuanimata demonstrabat:
 ita & super feri imaginibus sæpe fieri placuit;
 non in omni imagine vel pictura talis spe-
 cie beneficii inter credentes effecta, sed in
 solis sanctorum, vel etiam ejusdem Domini:
 quo non suapte intelligeretur sanita-
 tes accedere, sed ex sola gratia Dei nos-
 tri. Dignum autem, ut reor, est, neque
 illud prætermittamus, quod Eusebius Pam-
 phili in ecclesiastica historia posuit: quia in
 Paneade civitate, quam Cæsaream Philip-
 pi evangelium nominat, fertur domum esse
 se sanguinis fluxum patientis mulieris, quæ
 fimbria Salvatoris sanata est, sicut scriptum
 est in evangeliiis. Cujus domus pro fori-
 bus ajunt statuam de ære factam stare,
 imaginem ferentem Domini contra quam
 formam mulieris genibus provolutæ consi-
 stere, palmis extensis supplicanti similem,
 in recordationem miraculi quod factum est
 circa se, hoc ab ea sollicitè actio: & quod
 ad pedes statuæ in nomine Domini factæ,
 herba quedam oritur nova specie ac igno-
 ta, quæ variorum languorum medicamen-
 tum est; quod per seipsum vidisse Euse-
 bium ait: manifeste Salvatore propriæ gra-
 tiæ dispensatoris insignia faciente ad fidem
 mulierculæ ostendente quod nos superius
 indicavimus, quia non simpliciter tradan-
 da sunt quæ geruntur; sed intentio est
 comprobanda. Dicit autem idem Euse-
 bius, quod & apostolorum imagines Pe-
 tri & Pauli, atque ipsius Christi, per co-
 lores æstimas in picturis aspexerit. Non
 autem hoc dicimus nos, ut statuas æneas
 facere studeamus; sed ut insinuemus, quo-
 niam & illud secundum gentilem consuetu-
 dinem factum, non renuente, sed volen-
 te

ACTIO IV.

Gr. Caput vero eorum qui dicuntur per imag.

Gr. & crebras depictorem in somnis visiones.

per hanc

Gr. de vestibus prodantibus. Lib. 7. c. 14. Mark. 16.

passa Mark. 9. Ibidem

accipienda est probanda. Ibidem

Gr. scilicet

ANNO CHRISTI 325

ACTIO IV.

Καὶ μετ' τὸ ἐκφωνηθῆναι τὰς ἀποκαταστάσεις Α
ἀναθεματισμὸς διὰ χάρτου, ἡ ἁγία συνόδος, ἀναγνώστως Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σάρδων, ἐκφώνησε τὰ ὑποπιτυγμῶσα.

Τῶν τῶ Θεοῦ ἡ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκπληροῦντες θείας ἐπέταξε οἱ ἄγιοι πατέρες ἡμῶν, τὸν παρ' αὐτῷ δοθέντι αὐτοῖς λύχνον τῆς θείας γνώσεως ὅχι ὑπὸ τὸν μόδιον ἐκρυψάν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ λύχνῳ ἀνέθησαν τῆς ὀφελιμωτέτης διδασκαλίας· ἵνα λάμψῃ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ, τρεῖσι τοῖς ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἡγηθησῶσι, ὅχι τὸ μήποτε ἀποσκοπῶσι τινα πρὸς λίθον τὸν ποδὰ τῆς αἰρετικῆς κακοδοξίας τῶν Ἀρειῶν ὁμολογησάντων τὸ πνεῦμα. αὐτοὶ γὰρ πᾶσαν πλανίαν Β αἰρετικῶν ἕλωσάν, καὶ τὸ σισηπὸς μίλον, εἰς πῶς ἀνίστατο ἰσοῦσι, ἐκκόπτουσι. Ἐ τὸ πνεῦμα κατήχησεν, τῶν ἄλλων καθαίρουσι. καὶ τὸν μὲν σῖτον, ἦτοι τὸν ἔοφομον λόγον, τὸν ἐσπλῆσται καρδίαν ἀνθρώπου ἀποκλείουσιν ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἄχυρον τῆς αἰρετικῆς κακοδοξίας ἐξορίσαντες, κατακαίουσιν ὑπὲρ ἀσβέσσω. διὸ καὶ ἡ ἁγία καὶ ἀκαταμάχητος αὐτῆ συνόδος, ἡ ἁδελφία Θεοῦ καὶ ἐκκλησία τῶν Ἀρειῶν καὶ πικροτέρων ἡμῶν βετιλίων, Εἰρήμους τῆς νίας Ἐλένης, καὶ νῦν Κωνσταντῖνου τοῦ ταύτης διοφυλάκτου βλαστῶ συναθροισθῆσα ἐν ταύτῃ Ἱερουσαλὴμ λαμπρῶ μνησοσάου τὸ δόλιπον, διὰ τῆς ἀναγνώσεως κατανοήσασα τῶν ἀειδιδμων καὶ μακαρίων πατέρων ἡμῶν τὰ δόγματα, αὐτῶν μὲν τὸν Θεὸν δεξάμεθα, παρ' ὃ ἐδόθη ἐκείνους λόγους ἀπὸς ἡμετέραν διδασκαλίαν, καὶ ἀπὸς κατηχησμένων τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας.

ἡ ἁγία καὶ ἀκαταμάχητος αὐτῆ συνόδος

ἡ ἁγία καὶ ἀκαταμάχητος αὐτῆ συνόδος

* τὸς δὲ μὴ τὰ ἐκείνων φρονήσας, ἀλλὰ συστάσασαι μαχόμενος τῶν ὄντως ἀληθῶν δια τῆς αὐτῶν ἀποστομίας, τῶν ψαλμῶν κατηχῶσι φωνῶν· ὅσα ἐπονηθῆσαντο αἱ ἐχθροὶ ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ συνεκαυχῆσαντο λέγοντες, ὅτι ἡμεῖς διδάσκαλος, καὶ ἡμεῖς ὁ γνωστότερος δαδόντας τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. ἡμεῖς δὲ κατὰ πάντα τῶν αὐτῶν διοφάνων πατέρων ἡμῶν τὰ δόγματα καὶ πρᾶγματι κρατῶντες, κενόδοξοι ἐν ἡμῶν καὶ μὴ καρδία, μηδὲ ἀποσιδοῦντες, μηδὲ ἀφαιρῶντες βίβλια αὐτῶν παραδοθέντων ἡμῖν· ἀλλὰ ἵπτοις βιβλιόμωσα, τοῦτοις ἐπιζήσομεθα. ὡς ὁμολογησάμεθα, ὡς διδασκῶμεθα, καθὼς αἱ ἄγιοι καὶ οἰκουμένη καὶ ἐξ αὐτοῦ ὡς αὐτῶν καὶ ἐββαίωσαν. καὶ πικροτέρων εἰς ἵνα Θεοῦ πατέρα παντακράτορα, πανταγοτήν ὄρατῶν καὶ ἀράτων· καὶ εἰς ἵνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν μονογενῆ υἱὸν καὶ λόγον αὐτοῦ, διὸ καὶ τὰ πάντα γέγονεν· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, ὁμοούσιον καὶ ὁμοειδῶν αὐτῷ καὶ τῷ πατρὶ ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας αὐτῶ υἱῶν. Ἐξ ἁδελφῶν ἀκρίτων, ἀμείνων, ἀκατάληκτον, ἀπεύρητον· τῶν αὐτῶν ὅλων καὶ μόλις λαβῆσθαι τὸ καὶ προσκυνητῆν καὶ σεβάσιμον· μίαν θεότητα, μίαν κυριότητα, μίαν ἔκθεσιν, μίαν βασιλείαν καὶ δυναμειν, ἥτις ταῖς ἐκστάσεσι διακρίνεται ἀδαιρέτως. καὶ τὸ ὡς αὐτῆ συνάπτεται διηρημένως· ὁμοούσιον δὲ ἔστιν ἵνα τῆς αὐτῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίας Ἐδέδος, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, εἰς ἡμετέραν τῶν ἡμερῶν διὰ τῶν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, καὶ ὡσαντα διὰ τῆς σωτηρίας αὐτῶ οἰκονομίας. Ἰού καὶ πατρὸς καὶ τῆς ἀναστάσεως, καὶ τῆς εἰς ἡμετέρας ἀπὸς Concil. General. Tom. XIII.

Et postquam prolati sunt prefati anathematismi per chartam, sancta Synodus, legente Euthymio episcopo Sardis, pronuntiavit subter annexa.

Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi divinum adimplentes preceptum sancti patres nostri, lucernam sibi divinae cognitionis ab eo datam non sub modio abconderunt, sed supra candelabrum posuerunt utilissimi magisterii, ut luceat omnibus qui in domo, id est, qui in ecclesia catholica nati sunt: ne forte offendant aliquis eorum, qui pie continentur Dominum, ad lapidem haereticæ & malæ opinionis pedem suum.

Matth. 5. Luc. 8.

Ipsi enim omnem errorem haereticorum foras expellunt, & putrefactum membrum, si insanabiliter elanguet, excidunt; & ventilabrum habentes, aream purgant: & triticum quidem, id est, verbum quod nutrit, quodque confirmat cor hominis, includunt in horreo catholice ecclesiae: paleam autem haereticæ ac malæ opinionis foras propicientes, comburunt igne inextinguibili. Quamobrem sancta & universalis hæc synodus beneplacito Dei & nutu priorum & fidelissimorum imperatorum nostrorum, Irene novæ Helenæ, ac novi Constantini hujus Deo conservandi geminis, congregata secundo in hac Nicænsium clara metropoli, per lectionem considerans memorabilem & beatorum patrum nostrorum dogmata, ipsum quidem Deum glorificat, a quo illis datus est sermo ad doctrinam nostram: & ad perfectionem catholicæ & apostolicæ ecclesiae: adversus vero eos qui non sentiunt ea quæ illi, sed obumbrare moliantur eam quæ vere est veritas, per novitatem suam, psalmi concinnunt vocem: Quanta malignati sunt inimici in sancto tuo, & gloriantur sunt dicentes, quia non est magister, & nos non cognoscet tractantes digne verbum veritatis. Nos autem per omnia eorundem desideriorum patrum nostrorum dogmata & precepta tenentes, prædicamus uno ore & uno corde, nihil addentes, nihil auferentes: & his quæ ab illis tradita sunt nobis; sed in his roboramur, in his confirmamur: ita confitemur, ita docemus, quemadmodum sanctæ ac universales lex synodi definitum & firmaverunt. Et credimus in unum Deum Patrem omnipotentem, omnium factorem visibilium & invisibilium: & in unum Dominum Jesum Christum unigenitum Filium & Verbum ejus, per quem omnia facta sunt. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem, consubstantialemque & consempiternum eidem Patri & Filio ejus, qui una cum eo sine

Matth. 13.

Psalm. 71.

initio est. Trinitatem inconditam, indivisam, incomprehensibilem, incircumscriptam: eandem totam ac solam servitute colendam, & adorandam, & venerandam: unam deitatem, unam dominationem, unam potestatem, unum imperium & potentiam, quæ personis dividitur indivise, & substantia copulatur divise. Confitemur & unum ejusdem sanctæ & consubstantialis Trinitatis Dominum nostrum Jesum Christum verum Deum in novissimis diebus propter nostram salutem incarnatum & hominem factum, salvasse per

ACTIO
IV.

110 23.

part. 20

salutiferam dispensationem suam, passio- nemque ac resurrectionem, & in celos re- gressionem, genus nostrum, & nos libe- rasse ab errore idolorum; & ut sit pro- pheta: *Non legatus, non angelus, sed ipse Dominus salvavit nos.* Quem & nos se- quentes, & hujus vocem propriam facien- tes, magna voce clamamus: Non syno- dus, non principum imperium, non con- juratio Deo odibilis, ab idolorum erro- re liberam fecerunt ecclesiam, quemadmo- dum Judaicum deliravit concilium, quod contra venerabiles imagines infremuit: sed ipse glorie Dominus incarnatus Deus nos salvavit, & ab idolica deceptione eripuit. Ipsi igitur gloria, ipsi grates, ipsi gra- tularum actio, ipsi laus, ipsi magnificen- tia ipsius: redemptio, ipsius salus, qui salvare solus in perpetuum potest, & non aliorum, qui de humo veniunt, ho- minum. Ipse in nobis, in quos fines sa- culorum devenerunt, per incarnatam di- spensationem suam prænunciatus propheta- rum suorum astatu terminavit, inhabi- tans in nobis, & inambulans, & delens nomina idolorum a terra, sicuti jam scri- ptum est. Salutamus autem & dominicas & apoliticas & propheticas voces, super quas honorare & magnificare didicimus primo quidem eam quæ proprie ac veraci- ter esset Dei genitrix, & superior cele- stibus cunctis virtutibus; sanctasque & an- gelicas virtutes, atque beatos & laudabi- lissimos apostolos, prophetasque & glorio- sos martyres, qui pro Christo certave- runt; atque sanctos & docteros magistros, & omnes sanctos viros: & horum expo- nentes intercessionem, ut valentes nos fa- miliariter reddere regi omnium Deo, custo- dientes videlicet mandata ejus, & in vir- tutibus vivere procurantes. Insuper saluta- mus & figuram pretiosæ ac vivificæ cru- cis, & sancta lippiana sanctorum; & san- ctas ac venerabiles iconas recipimus & salu- tamus, atque amplectimur secundum an- tiquam traditionem sanctæ catholicæ Dei ecclesiæ, id est, sanctorum patrum no- strorum, qui & has susceperunt, & sta- bilerunt fore in cunctis Dei ecclesiis, & in omni loco dominationis ejus. Por- to has pretiosas & venerabiles iconas, ut prædiximus est, honoramus & salutamus, ac honoranter adoramus; hoc est, magni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi hu- manationis imaginem, & intemeratæ do- minæ nostræ sanctissimæ Dei genitricis, ex qua ipse voluit incarnari, & salvare atque liberare nos ab omni impia ido- lorum vanitate: sanctorum etiam & incor- poralium angelorum; ut homines enim justis apparuerunt. Similiter autem & di- vinorum ac famosissimorum apostolorum, deiloquorum etiam prophetarum, & cer- tatorum martyrum, & sanctorum virorum figuras & effigies: utpote per picturam suam in recordationem & memoriam ad- ducere nos valentes, & ad principale at- trahere, atque participes facere alicujus sanctificationis. Hæc ita sapere & didi- cimus & roborati sumus a sanctis patri- bus nostris, & ab eorum divinitus tradi- to magisterio. Et gratias Deo super in- narrabili dono suo, quia in finem non de-

Αδύ, τὸ ἅγιος ἡμῶν, καὶ ἀπαλλάξαντι ἡμᾶς τῆς πλά- νης τῶν εἰδώλων, καὶ ὡς φησὶν ὁ ἀποστόλος: οὐ πρίσβυς, οὐ ἀγγέλως, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἴσω- σεν ἡμᾶς. ὃ καὶ ἡμῖς ἐπιθυμοῦμεν, καὶ τῆσι τούτοις φωνῇ οἰκειόμενοι, μεγαλοφώνως βοῶμεν. ὁ στυλο- δότης, ὁ βασιλεὺς κρατὸς, ὁ δυναμοσίου θεο- κυρίας τῆς τῶν εἰδώλων πλάνης τὴν ἐκκλησίαν ἠλάθιρωσαν, καθὼς ἐληρώθησι τὴν Ἰουδαϊκὴν συν- νίδεον, τὸ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων φραχθεῖν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ τῆς δόξης κύριος ἐνανθρωπήσας Θεὸς καὶ ἴσως, καὶ τῆς εἰδωλικῆς ἀπάτης ἀπέλαττο. αὐτῷ τοῖσι δόξα, αὐτῷ χάρις, αὐτῷ ἀχαι- ρία, αὐτῷ αἶνος, αὐτῷ μεγαλοπρέπεια, αὐτῷ ἡ ἀπολύτῳσις, αὐτῷ ἡ σωτηρία τῶ μόνου σῶζειν εἰς τὸ παντελὲς δυναμῆν, καὶ ἐξ ἑτέρων τῶν χαμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων. αὐτὸς τὸς εἰς ἡμᾶς, ἐφ' ὧς τὰ πᾶσι τῶν αἰῶνων κατήνησαν, διὰ τῆς ἐν- σάρκου αὐτοῦ οἰκονομίας ἀποκαταγγελλόμενος διὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ ῥήσις ἐπεραίωσε, ἐναντι- στας ἐν ἡμῖν, καὶ ἐμπειρατώσας, καὶ ἐξελθίνας τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καθὼς ἤδη γέγραπται. ἀσπαζόμεθα δὲ καὶ τὸς κυριακὰς καὶ ἀποστολικὰς, καὶ ἀποφητικὰς φωνὰς, δι' ὧν ἡ- μῶν καὶ μεγαλιώσει ἐδιδάχθημεν, πρῶτα ἡμῶν τὴν κυρίως καὶ ἀληθῶς θεοτικὴν, ἢ τῶν ἀνωτέρων πασῶν τῶν ἁγίων δυνάμεων: τοῖς τε ἀγίαις καὶ ἀγγελι- κὰς δυνάμεις, τοῖς τε μακαρίους καὶ ἀποστόλους, ἀποστόλους, ἀποφητικὰς τῶν ἐκδόξων, καὶ τὸς καλ- λινίκους καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλήσαντας μαρτυρας, καὶ τὸς ἀγίους καὶ θεοφόρους διδασκαλούς, καὶ πάντας τοὺς ὁσίους ἀνδρας: καὶ ἐξαιτεῖσθαι τοὺς πούτων πρὸς- φησίας, ὡς δυναμῆνας ἡμᾶς οἰκειῶσαι τῷ παμμε- σσηνί τῷ ὄντι Θεῷ, φυλάττοντις δηλαδὴ τὴν αὐτῷ ἐπιτολῆν, καὶ ἐναρτίως βίου ἀποαιρημένους. ἔτι γὰρ μὴ ἀσπαζόμεθα καὶ τῶν τύπων τῶν τιμῶν καὶ ζωοποιῶ σαφῶν, καὶ τῶν ἁγίων λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ τῶν ἀγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἀποδεχόμεθα, καὶ ἀσπαζόμεθα, καὶ κεινυασόμεθα κατὰ τὴν ἀρ- χαιῶν παράδοσιν τῆς ἀγίας τῆς Θεοῦ καθολικῆς ἐκκλησίας, εἰπω τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, τῶν ταύτης καὶ διδασκῶν καὶ κυρωσάντων εἶναι ἐν πάσαις ταῖς ἀγιοπύταις τῆς Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ ἐν παντί τῶν τῆς δεισποτείας αὐτοῦ. ταύτης δὲ τῶν τιμῶν καὶ σεπτῶν εἰκόνων, καθὼς ἀποφηται, τιμῶμεν καὶ ἀσπαζόμεθα, καὶ τιμητικῶς προσκυνοῦμεν: τῆσι τῶν τῷ μεγάλῳ Θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- στῷ ἐνανθρωπήσας εἰκονα, καὶ τῆς ἀχράντου δεσ- ποτῆς ἡμῶν καὶ πατρῆας θεοτικῆς, ἐξ ἧς αὐτὸς πύδοκῆσε σαρκωθῆναι, καὶ εἶσαι, καὶ ἀπαλλάξαι ἡμᾶς πάσης δικασίβης εἰδωλομανίας. τῶν τε ἀγίων καὶ ἀσωμάτων ἀγγέλων: ὡς ἀνθρώποι γὰρ τοῖς δε- καίοις εἰσφάνθησαν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ πανδφῶμων ἀποστόλων, τῶν θεητόρων ἀποφητῶν, καὶ ἀθλοφόρων μαρτύρων, καὶ ὁσίων ἀνδρῶν τῶν μορ- φῶν καὶ τῶν εἰκονισμάτων: ὡς διὰ τῆς αὐτῶν ἀναζω- γραφῆσις εἰς ὑπόμνησιν καὶ μνημῶν ἀναγεῖσθαι δυνατὸν ἀπὸς τὸ πνευματικόν, καὶ ἐμμετρίως γί- νεσθαι τὸν ἀγιασμόν. ταῦτα ἔγω φρονεῖν ἐδιδά- χθημεν, καὶ ἐβεβαίωθημεν παρὰ τῆς ἁγίων πα- τέρων ἡμῶν, καὶ τῆς αὐτῶν θεοπαράδοτου διδασκα- λίας. καὶ χάρις τῷ Θεῷ διὰ τῶν ἀνεκδιήγητων αὐτῶν δωρεῶν, ὅτι ἐκ εἰς τέλος ἡμᾶς ἐγκατελι- πον, ἐδ' ἀφῆκε τῶν ῥαβδῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τῶν

ANNO
CHRISTI
107.

ANNO CHRISTI 325

ACTIO IV.

τὴν κλῆρον τῆς δικαίων, ἵνα μὴ ἰστένωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν, εἴπωμι τὰς ἀπραγμάτους αὐτῶν συνέργειας· ἀλλ' ἀγαθύναντι τὰς ἀγαθῶς καὶ τοῖς ἄδικοις τῆ καρδίας, καθὼς ὁ ἕμνογράφος Δαβὶδ ἐμελεῖσεν· μεθ' οὗ καὶ τὸ ἐξῆς στυλοποιήσομαι· τοῖς τὸ λοιπὸν ἐκκλινάντας εἰς τὰς τραγγελίας ἀπαξεί κείνος μὲν τῶν ἐργασμάτων τῶν ἀνομίαν· καὶ εἰρήνη ἐπὶ τὴν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.

seruit nos, neque reliquit virgam peccatorum super sortem iustorum, ut non extendant iusti ad iniquitatem manus suas, id est, actuales operationes suas: Sed bene fecit bonis & reus corde, quem admodum hymnographus David melodice cecinit; cum quo & residuum psallimus: Quia de cetero declinantes in obligationes adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: & pax super Israel Dei.

7/um. 11.

Ερμηνεία ὑπογραφῆς Ῥωμαίων.

Interpretatio subscriptionis Romanorum.

ΕΝ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Πίτρος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

IN nomine Domini Jesu Christi Petrus misericordia Dei archiepiscopus sanctae ecclesiae catholicae & apostolicae, & locum complens Hadriani sanctissimi & apostolici papae senioris Romae, omnes recipiens qui conversi sunt ab impia haeresi reprobantium venerabiles imagines secundum doctrinam & traditionem sanctorum patrum nostrorum, omnia quae superius efferuntur approbans & consentiens, subscripsi.

Πίτρος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Petrus misericordia Dei presbyter & hegumenus monasterii sancti Sabbae, & locum complens Hadriani sanctissimi & apostolici papae senioris Romae, omnes recipiens qui conversi sunt ab impia haeresi reprobantium venerabiles imagines secundum doctrinam traditionemque sanctorum patrum nostrorum, omnia quae superius efferuntur approbans & consentiens, subscripsi.

Ταρασιος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Constantinus in nomine Domini Constantinus episcopus Constantiae Cypriorum insulae, secundum ea quae superius efferuntur, quamque nos confesii sumus orthodoxam fidem, suscipio, & saluto sacras & venerabiles iconas, & honorabiliter adorans, subscripsi.

In ms. Tatianum postposu. Iosani.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα χεῖρ ἐμῆ.

Joannes misericordia Dei presbyter & patriarcharum syncellus, locum retinens trium apostolicarum sedium, Alexandriae, Antiochiae, & Hierosolymorum, omnibus quae praefertur in hoc textu consentio, & conveniens subscripsi mea manu.

Θωμάς ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Thomas misericordia Dei presbyter & hegumenus monasterii sancti patris nostri Arsenii in Aegypto sitii, locum retinens trium apostolicarum sedium, Alexandriae, Antiochiae, & Hierosolymorum, omnibus quae praefertur in hoc textu consentio, & concordans subscripsi.

Ἀγάπιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Agapius indignus episcopus Caesariae Capadociae libenter omnia quae praescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Joannes episcopus Ephesi libenter omnia quae praescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Constantinus episcopus Constantiae Cypriorum insulae, secundum ea quae superius efferuntur, quamque nos confesii sumus orthodoxam fidem, suscipio, & saluto sacras & venerabiles iconas, & honorabiliter adorans, subscripsi.

Θεοφύλλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Theophylus indignus episcopus Thessalonicae libenter omnia praescripta suscipiens, subscripsi.

Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν πᾶσαν ἀνακληρωτὴν Ἀδελφάν τοῦ ἀγιοπῆτε καὶ ἀποστολικῆς πατρὸς τῆς πρεσβυτείας Ῥώμης, πάντας προσδικέμενος τὰς ἐπιστρέψαντας ἐκ τῆς δυσσεβῆς αἰρέσεως τῶν ἀθετητῶν τῆς σεπτῆς εἰκόνας, κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, πᾶσι τοῖς προαναφερομένοις ἀρεθεῖς καὶ σοιχῆστας, ὑπέγραψα.

Basilius indignus episcopus Ancyrae Galatiae libenter omnia quae praescripta sunt suscipiens, subscripsi.

ACTIO
IV.

Leo episcopus Heraclii Thraciam similiter. A

Nicolaus indignus episcopus Cyzici omnia que prescripta sunt libenter admittens, subscripsi.

Euthymius indignus episcopus Sardorum libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Petrus indignus episcopus Nicomedie libenter que scripta sunt suscipiens, subscripsi.

Elias peccator, episcopus Cretensium insularum, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Hypatius indignus episcopus Nicem Bithynientium provincie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Stauracius peccator, episcopus Chalcedonis, omnia que prescripta sunt libenter suscipiens, subscripsi.

Leo gratia Dei presbyter sanctissimus Dei apostolicę magne ecclesie, & princeps monasteriorum, & defensor sanctissimę Dei ecclesie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Epiphanius peccator diaconus sanctissimus ecclesie Catanę Siculorum provincie, & vicarius Thomę sanctissimi archiepiscopi Sardinie, sequor ut debent rationabiles pecudes pastorum voces, quemadmodum Dominus ait: quia oves mea vocem meam audiunt. Ergo & ego pastorum rectas voces sequens, per vestigia eorum incedere propono: quibus & consentiens in omnibus testimonium ipsorum que lecta sunt, subscripsi.

Nicephorus indignus episcopus Dyrrachianensium provincie, Illyricianensium regionis, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Nicolaus monachus hegumenus, & ex persona throni Tyanorum, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Daniel peccator, episcopus Amaseę, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Georgius indignus presbyter, & ex persona throni Nazianzi, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Constantinus indignus episcopus Gaugensium, similiter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Nicetas peccator, episcopus Claudiopoleos, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Gregorius exiguus episcopus Neocesarie libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Gregorius indignus episcopus Pisinuentsium libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Theodorus indignus episcopus Myrorum Lycie libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Eustathius indignus episcopus Laodiceę

Λίων επισκοπος Ηρακλίας Θρακίας ὁμοίως ὑπέγραψα.

Νικόλαος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κυζίου ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Εὐθύμιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σάρδων ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νικομηδείας ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Ἠλίας ἀμαρτωλός, ἐπίσκοπος τῆς Κρητῆς νήσου, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Ἰππάτιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νίκαιας τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Σταυράκιος ἀμαρτωλός ἐπίσκοπος χαλκεδόνος, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Λίον χάριτι Χριστοῦ πρεσβύτερος τῆς ἀνωτάτης τῆ Θεοῦ καθολικῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἀρχὴν τῆς μοναστηρίου, καὶ ἰδίου τῆς ἀνωτάτης τῆ Θεοῦ ἐκκλησίας, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Ἐπιφάνιος ἀμαρτωλός, διάκονος τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησίας Καπώτης τῆς Σικελῶν ἐπαρχίας, καὶ ποταμητῆς Θωμαῖο ὁσπερὶ ἀρχιεπισκοπῆς Σαρδινίας ἰσχυραίως φιλεῖ τὰ λογικά θρήγματα τῆς τῆ ποιμνίων φωνῆς, καθὼς φωνῆ ὁ κύριος ὅτι τὴ ἐμὰ ἀπέβατα τῆς ἐμῆς φωνῆς ἀκούει ὑμῶν καὶ τῆς τῆ ποιμνίων ὀρθαῖς φωνῆς ἐπέμην, κατ' ἴχνησ αὐτῆς ἐδίξην. Ἐσοιρῶμαι οἷς καὶ τυχῶν ἐν παταῖς τῆς ἀναγκαστικῆς αὐτῆς χρῆσιν ὑπέγραψα.

Νικόφορος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Δυρραχίων χώρας τῆς Ἰλλυριῶν ἐπαρχίας, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Νικόλαος μοναχὸς ηγεμῆνος, καὶ ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου Τυανῶν, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Δανιὴλ ἀμαρτωλός, ἐπίσκοπος Ἀμασεῖας, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Γεώργιος ἀνάξιος επισκοπικός, καὶ ἐκ προσώπου τῶ θρόνου Ναζιανζῶ, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Γαγγρῶν ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Νικήτιος ἀμαρτωλός ἐπίσκοπος Κλαυδιουπόλεως, ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Γρηγόριος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πισινῶντος ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μίρων τῆς Λυκίας ἁσμεῖως πάντα τὰ προγεγραμμένα δεξάμην, ὑπέγραψα.

Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λαοδικείας τῆς Φρυγίας

ANNO
CHRISTI
780

ἐκ Κορυθίου

ANNO CHRISTI 1177

ACTIO IV.

Φρυγῶν ἐπαρχίας, ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Μιχαὴλ ἀναξίσις ἐπίσκοπος Συναδῶν ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Γεώργιος ἀναξίσις ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας Πισιδίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Θεοφύλακτος ἀναξίσις διάκονος, ἕξαρχος, ἢ ἐκ προσώπου τῆς λαμπρῆς μητροπόλεως Καρίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Λέων ἀναξίσις ἐπίσκοπος τῆς Ἰκονίου ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Ἀναστάσιος ἐπίσκοπος Νικοπόλεως παλαιᾶς Ἠπείρου ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Κωνσταντῖνος ἀναξίσις ἐπίσκοπος Πέργης ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Γρηγόριος ἀμαρτυλός, πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου Τραπεζουπόλεως τῆς Θρακῶν χώρας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Λέων ἀναξίσις ἐπίσκοπος Ρόδου ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Χερσοφῶρος ἀναξίσις ἐπίσκοπος τῆς Φασίδος, ἢ τῆς Τραπεζουπόλεως, ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Μιχαὴλ ἀναξίσις ἐπίσκοπος Ἀδελφουπόλεως ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Νικόλαος ἀναξίσις ἐπίσκοπος Ἰεραπόλεως τῆς Φρυγῶν ἐπαρχίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Βασίλειος ἀναξίσις ἐπίσκοπος κελίας τῆς Συλαίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Γαλάτιαν ἠλάχιος πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου ἀρχιεπισκόπου Σικελίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Θεοφύλακτος ἀναξίσις ἐπίσκοπος Εὐχαϊτησίου ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Κύριλλος μοναχός, ἢ ἐκ προσώπου Ἰωάννου ἐπισκόπου Γότθων, ὁ ὄψαφος τοῖς ἀποστολικαῖς κληρομασίαις καὶ τῶν πατέρων παραδόσει, ἢ τῆς κατὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Θεοδώρος ἀναξίσις ἐπίσκοπος Σιδικίας ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Στεφάνος ἀναξίσις ἐπίσκοπος πόλεως Σουδάων ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Ἀιωνίος ἀναξίσις μοναχός, ἢ ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου Σμύρνης ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Κωνσταντῖνος ἀναξίσις ἐπίσκοπος τῆς Πηγῆς ἀσμένως πάντα τὰ προγεγραμμένα διζήμενός, ἐπίγραψα.

Ἰωάννης ταλαίπορος ἢ ἀμαρτυλός μοναχός, τῆ-

Phrygarum provincie libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Michael indignus episcopus Synadensium, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Georgius indignus episcopus Antiochie Pisdie libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Theophylactus indignus diaconus exarchus, & ex persona claræ metropoleos Carie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Leo indignus episcopus Iconii libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Anastadius indignus episcopus Nicopoleos veteris Epiri libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Constantinus indignus episcopus Pergæ, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Gregorius peccator, presbyter, & ex persona throni Trajanopoleos Thracensium regionis, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Leo indignus episcopus Rhodi libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Christophorus indignus episcopus Phasidis, id est, Trapezuntinensium, libenter omnia prescripta suscipiens, subscripsi.

Manuel indignus episcopus Hadrianopoleos, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Nicolaus indignus episcopus Hierapoleos Phrygarum provincie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi manu mea.

Basilus indignus episcopus civitatis Silci, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Galato exiguus presbyter, & ex persona (Stephani) archiepiscopi Sicilie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Theophylactus indignus episcopus Euchaitensium libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Cyrillus monachus, & ex persona Joannis (monachi) episcopi Gothie, enutritus apostolicis predicationibus, & patrum traditionibus, & que nunc prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Theodorus indignus episcopus Seleucie, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Stephanus indignus episcopus civitatis Sugdenium libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Antonius indignus monachus, & ex persona throni Smyrne, libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Constantinus episcopus Chii libenter omnia que prescripta sunt suscipiens, subscripsi.

Joannes miser & peccator cascomonachus, locum faciens Procopii reverendissimi episcopi.

ANNO CHRISTI 1177

ACTIO IV.

peccator monachus

PL

ACTIO IV.

pi, confona patribus per omnia sapiens, subscripti.

Theodorus indignus episcopus Catanæ, ratum ducens semper amatores veritatis & sanctorum patrum doctrinam & velligia sequi, atque rectis eorum venustari dogmatibus; his & ego taxari festinans, consentiens omnibus quæ ab eis edicta sunt, iis quæ præscripta sunt, subscripti.

Joannes indignus episcopus Tauromeniæ, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum quæ prolata sunt sequens, subscripti.

Gaudiosus indignus episcopus Missinæ, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum quæ prolata sunt subsequens, subscripti.

Theodorus indignus episcopus Panormi, concorditer doctrinas & testimonia eorum quæ præscripta sunt sequens, subscripti.

Constantinus indignus episcopus Leontinæ, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum quæ prædicta sunt sequens, subscripti.

Stephanus indignus episcopus Bibonensium, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum quæ prædicta sunt sequens, subscripti.

Joannes indignus episcopus Trecaleontis dominiens, similiter subscripti.

Theodoricus indignus episcopus Taurianæ, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum, quæ prædicta sunt sequens, subscripti.

Christophorus indignus episcopus sanctæ Cyriacæ, concorditer per omnia sanctorum patrum doctrinas & testimonia eorum quæ prædicta sunt sequens, subscripti.

Basilus indignus episcopus Liparetensium insulæ superius lais sanctorum patrum doctrinis conveniens in omnibus, subscripti.

Theotimus indignus episcopus Crotonensium superius prolatis sanctorum patrum testimoniiis contentiens in omnibus, subscripti.

Constantinus indignus episcopus Carinæ superius prolatis testimoniiis sanctorum patrum contentiens in omnibus, subscripti.

Theophanes episcopus Lilybzi similiter. Theodorus episcopus Tropæorum similiter. Sergius episcopus Nicoterensum similiter. Theodorus episcopus Bizæ similiter. Maurianus episcopus Pompejopolcos similiter. Joannes episcopus Salonentianæ similiter.

Eustratius episcopus Bithyniensium provincie similiter. Petrus episcopus Germiensium similiter. Joannes episcopus Arcadiopolcos similiter. Constantinus presbyter, & ex persona throni Sebastopolcos, similiter. Gregorius presbyter, & ex persona Nicetæ episcopi Coloniz, similiter.

Sifinnius episcopus Parii similiter. Eriphanus episcopus Mileti similiter.

ποι κούμμος Πρακοτίς τῷ Κλαβασάτῳ ἐπίσκοπῳ, σύμφωνα κατὰ πάντα τοῖς πατέρας φρονῶν, ὑπέγραψα.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κατάνης φιλῶν αἰεὶ τοὺς ἐραταῖς τῆς ἀληθείας, καὶ τοῖς ἁγίων πατέρων κατ' ἴχθος βαίνειν διδασκαλίαις καὶ τοῖς ὁρθαῖς αὐτῶν κατακαλλυῖσθαι δόξαις, οἷς κατὰ περὶ χθῆσιν σπουδαίων, σοιχῶν πασι τοῖς αὐτῶν δεδογμένοις καὶ ἀπογεγραμμένοις, ὑπέγραψα.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ταυρομένιου συμφωνῶν κατὰ πάντα τοῖς ἁγίων πατέρων διδασκαλίαις, καὶ τοῖς ἀποαναγνωθείσαις αὐτῶν χηρίσσειν ἐπόμμος, ὑπέγραψα.

Γαυδιώσος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μισσίνης, συμφωνῶν κατὰ πάντα τοῖς ἁγίων πατέρων διδασκαλίαις, καὶ τοῖς ἀποαναγνωθείσαις αὐτῶν χηρίσσειν ἐπόμμος, ὑπέγραψα.

.....

Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Βιβωνῶν συμφωνῶν κατὰ πάντα τοῖς ἁγίων πατέρων διδασκαλίαις, καὶ τοῖς ἀποαναγνωθείσαις αὐτῶν χηρίσσειν ἐπόμμος, ὑπέγραψα.

Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τρεκαλῶν ὀρεισῶν ὑπέγραψα.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ταυριανῆς συμφωνῶν κατὰ πάντα τοῖς ἀποαναγνωθείσαις χηρίσσειν τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων ἐπόμμος, ὑπέγραψα.

Χρυσόφορος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Κυριακῆς συμφωνῶν κατὰ πάντα τοῖς τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίαις, καὶ τοῖς ἀποαναγνωθείσαις αὐτῶν χηρίσσειν ἐπόμμος, ὑπέγραψα.

Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Λιπαρετῶν νήσου τοῖς ἀποαναφορμῆσαις τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίαις σοιχῶν ἐν πάσιν, ὑπέγραψα.

Θεότιμος ἐπίσκοπος Κροτωνῶν τοῖς ἀποαναφορμῆσαις τῶν ἁγίων πατέρων χηρίσσειν σοιχῶν ἐν πάσιν, ὑπέγραψα.

Κωνσταντῖος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καρῖνης τοῖς ἀποαναφορμῆσαις τῶν ἁγίων πατέρων χηρίσσειν σοιχῶν ἐν πάσιν, ὑπέγραψα.

Θεοφάνης ἐπίσκοπος τῷ Διλυβαίῳ ὁμοίως. Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἰροπαίων ὁμοίως. Σέργιος ἐπίσκοπος Νικοτερῶν ὁμοίως. Θεόδωρος ἐπίσκοπος Βιζῆς ὁμοίως. Μαυριανὸς ἐπίσκοπος Πομπηϊοπολεως ὁμοίως. Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Σαλονικιασῆς ὁμοίως. Εὐστράτιος ἐπίσκοπος τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας ὁμοίως.

Πέτρος ἐπίσκοπος τῶν Γερμίων ὁμοίως. Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀρχαδιοπολεως ὁμοίως. Κωνσταντῖος πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου τῷ θρόνῳ τῷ Σεβαστοπόλεως, ὁμοίως. Γρηγόριος πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου Νικαίῳ ἐπίσκοπῳ Κολωνίας, ὁμοίως. Σισίνης ἐπίσκοπος τῷ Παρίῳ ὁμοίως. Επιφάνιος ἐπίσκοπος Μιλήτου ὁμοίως.

A N N O CHRISTI 18:

α. Ταυρομένιου

Ναή

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV

Νικήτας ἐπίσκοπος Πρακοννησίου ὁμοίως.
 Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου Νικήτα ἐπισκο-
 πῶ Κολωνίας, ὁμοίως.
 Οὐρσὸς ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας Ἀβαρταντιῶν ἐκκλη-
 σίας ὁμοίως.
 Εὐστράτιος ἐπίσκοπος Μεθύμνης ὁμοίως.
 Λίον ἐπίσκοπος τῆς Κίου ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Ἀσπυρῶν ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Κυψέλλων ὁμοίως.
 Ἀμυράσιος ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας Ἀψαρταντιῶν
 ἐκκλησίας, ὁμοίως.
 Λίον ἐπίσκοπος Καρπάθου ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Κροτάδων ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ζυπάρων ὁμοίως.
 Λίον ἐπίσκοπος Μισσημβρίας ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Δέρκων ὁμοίως.
 Θεοδοσίος ἐπίσκοπος τῆς Ἀμυρῶν ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Νύσσης ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος τῶν Βασιλικῶν Θερμῶν
 ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Καμιλιανῶν ὁμοίως.
 Σωτηρίχης ἐπίσκοπος Κισικισίων ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Τραλλῶν ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Μασσαίων ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Βορδίων ὁμοίως.
 Ἰγνάτιος ἐπίσκοπος Πέλης ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου τῆς Θρόνου
 Ἀγίας, ὁμοίως.
 Θεοδοσίος ἐπίσκοπος Νύσσης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Μαγνησίας ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Μαγνησίας Μακρόδρου ὁ-
 μοίως.
 Σάββας ἐπίσκοπος Ἀπῶν ὁμοίως.
 Νικήφορος πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου Γαργα-
 ρῶν, ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Παλαιαστόλειος ὁμοίως.
 Θεοφάνης ἐπίσκοπος Καλῶν ὁμοίως.
 Λίον ἐπίσκοπος Ἀλγίζων ὁμοίως.
 Νικόδημος ἐπίσκοπος Εὐάζων ὁμοίως.
 Λύκαος ἐπίσκοπος Βερέτων ὁμοίως.
 Θεόφιλος πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου Φιλίππου
 ἐπισκόπου Σιών, ὁμοίως.
 Θεοφάνης ἐπίσκοπος Λεβένδου ὁμοίως.
 Στρατονίκος ἐπίσκοπος Κύμης ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Ερυθρῶν ὁμοίως.
 Θεόφιλος ἐπίσκοπος Τυμνῶν ὁμοίως.
 Κοσμάς ἐπίσκοπος Μυρίνης ὁμοίως.
 Ολβιανὸς ἐπίσκοπος Ελαίας ὁμοίως.
 Πάρδος ἐπίσκοπος Πιτάνης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Περγάμου ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Ἀτταμυντίων ὁμοίως.
 Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἀτινῶν ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀσῶν ὁμοίως.
 Λίον ἐπίσκοπος Φωκίας ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ραιδεσίων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Παννῶν ὁμοίως.
 Μελχισεδέκ ἐπίσκοπος Καλλιπολεῶν ὁμοίως.

Δ Niceta episcopus Praeconnesi similiter.
 Joannes presbyter, & ex persona Nicetae e-
 piscopi Coloniz, similiter.
 Ursus episcopus Avaritanentium ecclesie si-
 militer.
 Eustratius episcopus Methymnae similiter.
 Leo episcopus Cii similiter.
 Joannes episcopus Apri similiter.
 Theophylastus episcopus Cypsellorum simili-
 ter.
 Laurentius episcopus sancte Apsaretianensium
 ecclesie similiter.
 Leo episcopus Carpathi similiter.
 Eustathius episcopus Crotadensium similiter.
 Β Cyriacus episcopus Zyparensium similiter.
 Leo episcopus Mesebriaz similiter.
 Gregorius episcopus Dercensium similiter.
 * Theodorus episcopus Amorii similiter.
 Joannes episcopus Nysse similiter.
 Georgius episcopus imperialium Thermarum
 similiter.
 Georgius episcopus Camulianorum similiter.
 Soterichus episcopus Ciscisensium similiter.
 (Theophylastus Hyparensium similiter.)
 Theophylastus episcopus Trallez similiter.
 Constantinus episcopus Mastaurorum simili-
 ter.
 C Georgius episcopus Briulensium similiter.
 Ignatius episcopus Prins similiter.
 Constantinus presbyter, & ex persona thro-
 ni * Agathe similiter.
 Theodosius episcopus Nysse similiter.
 Basilus episcopus Magnesiae similiter.
 Basilus episcopus Magnesiae Mzandri simili-
 ter.
 Sabbas episcopus Aneensium similiter.
 Nicephorus presbyter, & ex persona episcopi
 Gargarensium, similiter.
 Gregorius episcopus Palzaspoleos similiter.
 Theophanes episcopus * Chalche similiter.
 D Leo episcopus Algizensium similiter.
 Nicodemus episcopus Evazensium similiter.
 Lycastus episcopus Varetensium similiter.
 Theognius presbyter, & ex persona Philippi
 episcopi, Sion similiter.
 Theophanes episcopus * Lebendi similiter.
 Stratonicus episcopus Cymaz similiter.
 Eustathius episcopus Erythrensium similiter.
 Theophylus episcopus * Tymni similiter.
 Cosmas episcopus Myrinaz similiter.
 Olbianus episcopus Elazaz similiter.
 Pardus episcopus Pitane similiter.
 Basilus episcopus Pergamensium similiter.
 E Basilus episcopus * Attammytii similiter.
 * Marianus episcopus * Atandri similiter.
 Joannes episcopus Assi similiter.
 Leo episcopus Phociaz similiter.
 Joannes episcopus Rhadesti similiter.
 Joannes episcopus Pannii similiter.
 Melchisedec episcopus Calliopoleos similiter.
 Theo-

HARDUINI NOTÆ.

1 Lege ex Actione VII. Κυρτίων, & Latine, Cotradensium. Hard.
 2 Pro Ἀσῶν.
 3 Pro Τύμνῶν, vel potius Τύμνῶν.
 4 Pro Ἀτταμυντίων.
 5 Pro Ἀρσῶν.
 6 Pro Λεβένδου.
 7 Pro Τυμνῶν.
 8 Pro Ἀδραμυττίων.
 9 Pro Ἀττανδρίων.

143

Theophylactus episcopus Chariopoleos similiter.
 Leonides episcopus Madyti, id est Colæ, similitur.
 Siminnus episcopus * Zuruli similiter.
 Thomas episcopus Daoni similiter.
 Gregorius episcopus Theodoropoleos similiter.
 Siminnus episcopus Chalcidis similiter.
 Benjamin episcopus * Lirycentium similiter.
 Joannes episcopus Bryseos similiter.
 Spyrido episcopus * Palææ Cynthensium similiter.
 Eustathius episcopus * Golenium similiter.
 Theodorus episcopus Citii similiter.
 Georgius episcopus Trimituntensium similiter.
 Alexander episcopus Amathuntensium similiter.
 Constantinus episcopus Ithopoleos similiter.
 Synelius episcopus Nesti similiter.
 Theophylus episcopus Anastasiopoleos similiter.
 Leo episcopus Minzi similiter.
 Petrus episcopus Alponensium similiter.
 Anthimus episcopus Verinopoleos similiter.
 Michael episcopus Melitopoleos similiter.
 Siminnus episcopus * Adriae similiter.
 Theodorus episcopus Germæ similiter.
 Basilus episcopus * Hydranuthyrentium similiter.
 Leo episcopus Rermanensium similiter.
 Symeon episcopus Oez similiter.
 Strategus episcopus Dardani similiter.
 Joannes episcopus Lampfaci similiter.
 Theodotus episcopus * Palatenium similiter.
 Leo episcopus Troadenium similiter.
 Niceta episcopus * Hylæi similiter.
 Theodorus episcopus Abydi similiter.
 Leo episcopus Traculensium similiter.
 Anastasius episcopus Tripoleos similiter.
 Joannes episcopus Tabalensium similiter.
 Stephanus episcopus Salensium similiter.
 Stephanus episcopus Silandri similiter.
 Nicolaus episcopus Pericommatos similiter.
 Ihesus presbyter, & ex persona Iuroni Thyatrentensium, similiter.
 Joannes episcopus Setensium similiter.
 Constantinus episcopus Acrasi similiter.
 Theophanes episcopus * Mzoniz similiter.
 Michael episcopus Stratonicez similiter.
 Lycattus episcopus Philadelphie similiter.
 Michael episcopus Stallæ similiter.
 Gregorius episcopus Gordi similiter.
 Joannes episcopus Daldæ similiter.
 Eustathius episcopus Hyrcanz similiter.
 Joseph episcopus Attalæz similiter.
 Theopitius episcopus Hermocapelæz similiter.
 Zacharias episcopus Hierocælariz similiter.
 Michael episcopus Ceratensium similiter.
 * Daniel episcopus Helenupoleos similiter.
 Cyrion episcopus Lophi similiter.
 Basilus presbyter, & ex persona * Dascylii, similiter.
 Theophylactus episcopus Apolloniadis similiter.

A Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Χαριοπόλεως ὁμοίως.
 Λεωνίδης ἐπίσκοπος Μαδύτι, ἢ πρὸς Κόλης, ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Τζερυλῶ ὁμοίως.
 Θωμάς ἐπίσκοπος τῶν Δαονιῶν ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Θεοδώρου ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Χαλκίδος ὁμοίως.
 Βενιαμίν ἐπίσκοπος Λιζύκων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Βρύσεως ὁμοίως.
 Σπυρίδων ἐπίσκοπος Παλαίας Κύθρου ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Γόλων ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος τῶν Κιτίων ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Τεμιθῶντος ὁμοίως.
 Β Αλιξάνδρος ἐπίσκοπος Ἀμαθῶντος ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἰθιωπόλεως ὁμοίως.
 Σωμείσιος ἐπίσκοπος Νησιῶν ὁμοίως.
 Θεόφιλος ἐπίσκοπος Ἀναστασιπολεως ὁμοίως.
 Λεὼν ἐπίσκοπος Μινζῶ ὁμοίως.
 Πιτῆ ἐπίσκοπος Ἀσπηνῶν ὁμοίως.
 Ἀνθίμ ἐπίσκοπος Βερικηπόλεως ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Μελιτωπόλεως ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Ἀδριατικῶν ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γέρμης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Ἀδρανυθῶν ὁμοίως.
 Δίων ἐπίσκοπος Ποιμνητῶν ὁμοίως.
 Συμεὼν ἐπίσκοπος Ὠκείας ὁμοίως.
 C Σέφαθι ἐπίσκοπος Δαρδάνων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Λαμφάκων ὁμοίως.
 Θεόδωτος ἐπίσκοπος Πλαταιῶν ὁμοίως.
 Δίων ἐπίσκοπος Τρωάδων ὁμοίως.
 Νικήσιος ἐπίσκοπος τῶν Πλατείων ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἀβίδων ὁμοίως.
 Λεὼν ἐπίσκοπος Τρακύνων ὁμοίως.
 Ἀναστασιὸς ἐπίσκοπος Τριπόλεως ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ταβάλων ὁμοίως.
 Στέφανος ἐπίσκοπος Σάλων ὁμοίως.
 Στέφανος ἐπίσκοπος Σιλαϊδῶν ὁμοίως.
 Νικόλαος ἐπίσκοπος τοῦ Περικύμματος ὁμοίως.
 Ἰσῆος πρεσβύτερος, & ἐκ προσώπου τῶν Θρόνου.
 D Ἰουκίων, ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Σιτών ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἀκρῶν ὁμοίως.
 Θεοφάνης ἐπίσκοπος Λυμαιῶν ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Σεβαστιανικῆς ὁμοίως.
 Λίκατος ἐπίσκοπος Φιλαδέλφειας ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Στάδης ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Γόρδων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Δάλδης ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Τρακύνων ὁμοίως.
 Ἰωσήφ ἐπίσκοπος Ἀτταλείας ὁμοίως.
 Θεόπιος ἐπίσκοπος Ερμούκαπλίας ὁμοίως.
 Ζαχαρίας ἐπίσκοπος Ἱεροκασταίας ὁμοίως.
 E Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Κερασίων ὁμοίως.
 Δαβὶδ ἐπίσκοπος Ἐλευπόλεως ὁμοίως.
 Κυβῶν ἐπίσκοπος τῶν Λόφων ὁμοίως.
 Βασίλειος πρεσβύτερος, & ἐκ προσώπου τῶν Δασκυνίων, ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος ὁμοίως.
 Κων.

ANNO GREGORII 1143

HARDJINI NOTE

1 In provincia Europa. 2 In Provincia Europa, Ἀζίας. In Eßhest Andronici, Ἀζίας.
 3 Hadriana in M. pro Adria, in Provincia Helleßponti. 4 Pro Hadrianotheronim, in Provincia Helleßponti. 5 Pro Palentium in Phrygia Pacatiana. 6 Pro Illi, ut supra. 7 Pro Episcopi vel Iuroni Dascylii. 8 Pro Adranuthyrenti. 9 Pro Γαζώνων. 10 Pro Θ. τ. τ. τ.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO IV.

Κωνσταντῖος ἐπίσκοπος Καισαρείας Βιθυνίας ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Βασιλευπόλεως ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Νιουμηταρείας, ἢ τῆς Ἀρίσας, ὁμοίως.
 Νικηφόρος ἐπίσκοπος Ἀδρανῶν ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Πρωσῆς ὁμοίως.
 Επiphάνιος ἐπίσκοπος Λαμψῆς ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ηρακλειουπόλεως ὁμοίως.
 Αναστάσιος ἐπίσκοπος Κνωσῶν ὁμοίως.
 Μελίτιον ἐπίσκοπος Κυδωνίας ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Κισάμου ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Σαβρίτων ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Φοίνικος ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας ὁμοίως.
 Επiphάνιος ἐπίσκοπος Ἐλευθέρνης ὁμοίως.
 Φωτεινός ἐπίσκοπος Καντάνης ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Χερσονήσου ὁμοίως.
 Γεώργιος πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου τῶν ὄρων Κεφαλληνίας ὁμοίως.
 Φίλιππος ἐπίσκοπος Κορυνησίων ὁμοίως.
 Ἀντώνιος ἐπίσκοπος Τροάδων ὁμοίως.
 Πέτρος ἐπίσκοπος Μονεμβασιῶν ὁμοίως.
 Γαβριὴλ ἐπίσκοπος Αἰγίνης ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Πόρθμου ὁμοίως.
 Φίλιππος ἐπίσκοπος Ὀρειῶν ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Ζακύνθου ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Λινῶν ὁμοίως.
 Νικήτας ἐπίσκοπος Μελίτης ὁμοίως.
 Νεόφυτος ἐπίσκοπος Τέννησων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Σπίνων ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Ασπένδου ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ζαλίνων ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Σινώπης ὁμοίως.
 Μαξιμὸς διάκονος, ἢ ἐκ προσώπου Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἀνδραπηνῶν ὁμοίως.
 Ἀνδρονίκος πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου Ἰωάννου ἐπισκόπου Ζαλικήνων ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Σασίμων ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἐπίσκοπος Ἀμαστῆς ὁμοίως.
 Ηρακλεὺς ἐπίσκοπος Ἰουνοπόλεως ὁμοίως.
 Νικήτας ἐπίσκοπος Δαδύβρων ὁμοίως.
 Θεοφάνης ἐπίσκοπος Σέρων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ηρακλίας ὁμοίως.
 Θεοφίλος ἐπίσκοπος Πρωσιᾶδος ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Κρατείας ὁμοίως.
 Νικήτας ἐπίσκοπος τῆς Ριζαῖς ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος τῆς Πολιμανῆς ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Κομάνων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Κερασσῆς ὁμοίως.
 Νικηφόρος ἐπίσκοπος Κλανῆς ὁμοίως.
 Λίων ἐπίσκοπος Τροχναδῶν ὁμοίως.
 Ἰωάννης διάκονος, ἢ ἐκ προσώπου τῶν ὄρων Φασηλίδος, ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Πινναρέων ὁμοίως.
 Σπύριος ἐπίσκοπος Κανῶν ὁμοίως.
 Αναστάσιος ἐπίσκοπος Πατρῶν ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Νάσας ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Καρδίων ὁμοίως.

Constantinus episcopus Cesariz Bithyniz similiter.
 Gregorius episcopus Basiliuopoleos similiter.
 Leo episcopus Neocesariz similiter.
 Nicephorus episcopus Adrani similiter.
 Theodorus episcopus Prusz similiter.
 Epiphanius episcopus Lampz similiter.
 Theodorus episcopus Heracliupoleos similiter.
 Anastasius episcopus Cnosii similiter.
 Melito episcopus Cydoniz similiter.
 Leo episcopus Cifami similiter.
 Theodorus episcopus Subritensium similiter.
 Leo episcopus Phoenicis similiter.
 Joannes episcopus Arcadiz similiter.
 Epiphanius episcopus Eleuthernz similiter.
 Photinus episcopus Cantani similiter.
 Sisinus episcopus Chersonesi similiter.
 Gregorius presbyter, & ex persona throni Cephalleniz, similiter.
 Philippus episcopus Corcyrensiu similiter.
 Antonius episcopus Trozenz similiter.
 Petrus episcopus Monembasiz similiter.
 Gabriel episcopus Aeginz similiter.
 Leo episcopus Porthmi similiter.
 Philippus episcopus Orei similiter.
 Leo episcopus Zacynthi similiter.
 Leo episcopus Linoz similiter.
 Niceta episcopus Mellz similiter.
 Neophytus episcopus Gordoservorum similiter.
 Joannes episcopus Tensensium similiter.
 Leo episcopus Aspendi similiter.
 Constantinus episcopus Zalensium similiter.
 Gregorius episcopus Sinopz similiter.
 Martinus diaconus, & ex persona Theodori episcopi Andrapensium, similiter.
 Andronicus presbyter, & ex persona Joannis episcopi Zalichensium, similiter.
 Constantinus episcopus Sasimensium similiter.
 Gregorius episcopus Amastz similiter.
 Heraclius episcopus Junopoleos similiter.
 Niceta episcopus Dadybrensiu similiter.
 Theophanes episcopus Sorensium similiter.
 Joannes episcopus Heracliz similiter.
 Theophylus episcopus Prusiaz similiter.
 Constantinus episcopus Gratz similiter.
 Niceta episcopus Rizzi similiter.
 Constantinus episcopus Polemonii similiter.
 Theodorus episcopus Comanensium similiter.
 Joannes episcopus Cerasuntensium similiter.
 Nicephorus episcopus Clanci similiter.
 Leo episcopus Trocnadensium similiter.
 Joannes diaconus, & ex persona throni Phaselidis, similiter.
 Theodorus episcopus Pinnarensium similiter.
 Stephanus episcopus Canuz similiter.
 Anastasius episcopus Patrensiu similiter.
 Georgius episcopus Nasz similiter.
 Constantinus episcopus Candicensium similiter.

* L. Constantinus
 * A. T. Constantinus
 * A. Constantinus
 * A. Constantinus
 * A. Constantinus

* Sic Actus
 * Stenon
 * Eicraenium
 * Martinus

Leo

HARDUINI NOT.E.

1 Pro Eriou.
 2 In Notitia Lysta Nizet, vel Nizes.
 3 Forte Trozenon.
 4 Pro Πασίμων.
 5 Pro Καρδίων.
 6 Pro Canis.

K

Concil. General. Tom. XIII.

147
ACTIO
IV.

ANNO
CHRISTI
787.

Leo episcopus Corydalensium similiter.
Nicodemus episcopus Sidymensium similiter.
Leo episcopus Limyrensiū similiter.
Constantinus episcopus Tlensium similiter.

Petrus diaconus, & ex persona throni Oricadensium, similiter.
Stephanus episcopus Araxi similiter.
Georgius episcopus Ocnandi similiter.
Constantinus episcopus Combensium similiter.
Stauratus episcopus Zenopoleos similiter.
Gregorius episcopus Cibyræ similiter.
Basilus episcopus Tabensium similiter.
Dorotheus episcopus Neapoleos similiter.
Constantinus episcopus Alabandensium similiter.

David episcopus Jassi similiter.
(Gregorius episcopus Mylaniensium similiter.)
Sergius episcopus Bargylliensium similiter.
Gregorius episcopus Heraciz & Latomi similiter.
Ioannes episcopus Mybdi similiter.
Stauracius episcopus Stadiz similiter.
Gregorius episcopus Stratonice similiter.

Niceta diaconus, & ex persona throni Halcarnathi similiter.
Michael episcopus Chæretopentium similiter.
Pantaleon episcopus Valentiz similiter.
Georgius episcopus Peltensium similiter.
Christophorus episcopus Antanathi similiter.

Leo episcopus Eumeniz similiter.
Philippus episcopus Traupoleos similiter.
Leo episcopus Aleensium similiter.
Paulus episcopus Aemoz similiter.
Gregorius episcopus Tamenentium similiter.

Nephorus episcopus Laudensium similiter.
Georgius episcopus Aptiz similiter.
Ioannes episcopus Sybeos similiter.
Zacharias episcopus Trapezopoleos similiter.
Leo episcopus Sebatiz similiter.

Theophylactus presbyter, & ex persona throni Georgii Hyph episcopi, similiter.
Constantinus episcopus Eucarpiz similiter.
Andreas episcopus Cedisoli similiter.
Dorotheus episcopus Pionuntentium, id est, Collaptes, similiter.
Constantinus episcopus Cottiani similiter.
Niceta episcopus Nacoliz similiter.
Leo episcopus Docimii similiter.

Ioannes presbyter, & ex persona throni Hezorii, similiter.
Michael episcopus Hierapoleos similiter.
Nicolaus episcopus Phytiz similiter.
Theophylactus episcopus Cinnaboreos similiter.
Damianus episcopus Myri similiter.
Christophorus episcopus Prymii similiter.

A Leon episcopus Corydalion omios.
Nikodemus episcopus Sidymion omios.
Leon episcopus Limyren omios.
Konstantinos episcopus Tlason omios.
Petros diaconos, kai ek prosopos tou thronou Oricadion omios.
Stephanos episcopus Araxion omios.
Georgios episcopus Ocnandion omios.
Konstantinos episcopus Kombasion omios.
Stauratos episcopus Zenopoleos omios.
Gregorios episcopus Cibyrion omios.
Basilios episcopus Tabasion omios.
Dorotheos episcopus Neapoleon omios.
Konstantinos episcopus Alabandion omios.

David episcopus Jassion omios.
Sergios episcopus Bargyllion omios.
Gregorios episcopus Herakleias tou Latomion omios.
Ioannes episcopus Mybdion omios.
Staurakios episcopus Stadion omios.
Gregorios episcopus Stratoniceion omios.
Niketas diaconos, kai ek prosopos tou thronou Halkarnassion.
Michail episcopus Chæretion omios.
C Pantaleon episcopus Valention omios.
Georgios episcopus Peltion omios.
Christophoros episcopus Antanasion omios.
Leon episcopus Eumenion omios.
Philippos episcopus Traupoleon omios.
Leon episcopus Aleion omios.

Nikiforos episcopus Laudion omios.
Georgios episcopus Aption omios.
Ioannes episcopus Sybeion omios.
Zacharias episcopus Trapezopoleon omios.
D Leon episcopus Sebatiasion omios.
Theophylaktos presbyteros, kai ek prosopos tou thronou Georgiou Hyph episcopi, omios.
Konstantinos episcopus Eucarpion omios.
Andreas episcopus Cedisosion omios.
Dorotheos episcopus Pionuntion, hτοι Κολασασίων, omios.
Konstantinos episcopus Cottasion omios.
Niketas episcopus Nacoleon omios.
Leon episcopus Docimion omios.
Ioannes presbyteros, kai ek prosopos tou thronou Hezorian omios.
Michail episcopus Hierapoleon omios.

E Nikolaos episcopus Phytion omios.
Theophylaktos episcopus Cinnaboreion omios.
Damianos episcopus Myrion omios.
Christophoros episcopus Prymion omios.

HARDUINI
NOTÆ.

1 Pro Latmi.
2 Pro Myri.
3 Pro Antanath, in Phrygia Pacatiana.
4 Pro Tamenentibus.
5 Supra Laudensium. In Notitia Phrygia Pacatiana ad 2.
6 Pro Araxi, ut supra.
7 Pro Sidymion, in Phrygia Pacatiana.
8 Pro Ocnandi, ut quidem est in Notitia.
9 In Notitia Lycion & Komion.
10 Pro Aption.
11 Pro Myrion in Caria.
12 Pro Chæretion, in Phrygia Pacatiana.
13 Pro Sebatias.
14 Pro Antanasion, vel Antanion, in Phrygia Pacatiana.
15 Pro Stratonice, in Phrygia.
16 In Notitia Phrygia Pacatiana, & Primosion.

ANNO CHRISTI 325.

* Hæresiu

* Barbari

* In. Cardabunthensium

Νικήτας ἐπίσκοπος Αὐγουστοπόλεως ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος τῆ Μιδάει ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἀμβλαδῶν ὁμοίως.
 Στέφανος πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου τῆ Θρόνῳ Ὄστρου, ὁμοίως.
 Γεωργίος πρεσβύτερος, ἢ ἐκ προσώπου τῆ Θρόνῳ πόλεως * Πολυβατίου, ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος τῆ Φιλομηλίου ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Πατρῶν ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Ἀταμίας τῆς Κυβωτῆ ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Κομάνης ὁμοίως.
 Νικηφόρος ἐπίσκοπος Ἀδαδῶν ὁμοίως.
 Πιξός ἐπίσκοπος * Τοτιάσι ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος * Συγαλατῶ ὁμοίως.
 Λέων ἐπίσκοπος Βάρης ὁμοίως.
 Πιξός ἐπίσκοπος Σιλλυκίας ὁμοίως.
 Νικηφόρος ἐπίσκοπος Φλόγων ὁμοίως.
 Μαξιμος ἐπίσκοπος Μαχιδῶν ὁμοίως.
 Λέων ἐπίσκοπος Ἀνδιδῶν ὁμοίως.
 Στέφανος ἐπίσκοπος Παριακῶ ὁμοίως.
 * Σαρδάνης ἐπίσκοπος Δοίρων ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Διβελτῶ ὁμοίως.
 Εὐφύμιος ἐπίσκοπος Σαζοπόλεως ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Βουλγαροφυγῆ ὁμοίως.
 Γεώργιος ἐπίσκοπος Πλωτίνουπόλεως ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Περβερατῶ ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος τῆ Παμφιλίου ὁμοίως.
 Ραβίμ ἐπίσκοπος τῆ Σχοσιδῶ ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Γαριλῶν ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἀργυρίου ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Κυδρῶν ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Κρημῶν ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἀδεμῆς ὁμοίως.
 Θεόφιλος ἐπίσκοπος τῆς Χίου ὁμοίως.
 Γαλάτιος ἐπίσκοπος τῆς Μήδου ὁμοίως.
 Σέρβιος ἐπίσκοπος τῆς Λέρου ὁμοίως.
 Μανθῆς ἐπίσκοπος Διοκλαριῶ ὁμοίως.
 Ἰουσαβῆς ἐπίσκοπος * Κιλικίης ὁμοίως.
 Ζαχαρίας ἐπίσκοπος πόλεως Καρδαβυθῶ ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Μοσβαδῶν ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Λάμου ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γερμανικοπόλεως ὁμοίως.
 Σισίνιος ἐπίσκοπος Συκῆς ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Δαλιτανδῶ ὁμοίως.
 Λέων ἐπίσκοπος Σιδωνῶν ὁμοίως.
 Στέφανος ἐπίσκοπος πόλεως Φιλαδέλφειας ὁμοίως.
 Εὐδοκίος πρεσβύτερος, μοναχός, ἢ ἐκ προσώπου τῆ Θρόνῳ τῆ Μετellyπόλεως, ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος τῆς Ἀνδρου ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος τῆς Τίβου ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Κιδῶν ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἐπίσκοπος Τιβεριουπόλεως ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Ἀγκυρῶ ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀζάνων ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Μωσυνῶν ὁμοίως.
 Βασίλειος ἐπίσκοπος Διονυσιοπόλεως ὁμοίως.

A Niceta episcopus Augustopoleos similiter.
 Georgius episcopus Midaci similiter.
 Constantinus episcopus Ambladensium similiter.
 Stephanus presbyter, & ex persona throni Ostri, similiter.
 * Georgius presbyter, & ex persona throni civitatis * Polybati, similiter.
 Sisinus episcopus Philomeli similiter.
 Michael episcopus Papsium similiter.
 Sisinus episcopus Aramiz C. bori similiter.
 Constantinus episcopus Comanæ similiter.
 Nicephorus episcopus Adadensium similiter.
 B Petrus episcopus Totiasii similiter.
 Theodosius episcopus * Sygalati similiter.
 Leo episcopus Baræ similiter.
 Petrus episcopus Seleuciz similiter.
 Nicephorus episcopus Phlogensium similiter.
 Marinus episcopus Magydensium similiter.
 Leo episcopus Andidentium similiter.
 Stephanus episcopus Parnassii similiter.
 Bardanes episcopus Doarensum similiter.
 Eustratius episcopus * Dabellii similiter.
 * Euphemius episcopus Sozopoleos similiter.
 Theodosius episcopus Bulgarophygi similiter.
 Georgius episcopus Plotinopoleos similiter.
 C Basilus episcopus Perberæi similiter.
 Michael episcopus Pamphili similiter.
 Ruben episcopus Scopeli similiter.
 Sisinus episcopus Gariensium similiter.
 Callistus episcopus Eudociadis similiter.
 Constantinus episcopus Ligyensium similiter.
 Joannes episcopus Cudrulentium similiter.
 Theodorus episcopus Cremnorum similiter.
 Constantinus episcopus Hadrianæ similiter.
 Theophylus episcopus Chii similiter.
 Galatinus episcopus Meli similiter.
 Sergius episcopus Leri similiter.
 Manzo episcopus Diocariæ similiter.
 D Euthathus episcopus * Celentereos similiter.
 Zacharias episcopus civitatis Cardabunthensium similiter.
 Sisinus episcopus Mosbadensium similiter.
 Euthathus episcopus Lami similiter.
 Theodorus episcopus Germanicopoleos similiter.
 Sisinus episcopus Syzæ similiter.
 Constantinus episcopus Dalitandi similiter.
 Leo episcopus Sibelesium similiter.
 Stephanus episcopus Philadelphiz similiter.
 Eudoxius presbyter & monachus, & ex persona throni Metellypoleos, similiter.
 Constantinus episcopus Andri similiter.
 Euthathus episcopus Teni similiter.
 Theodorus episcopus Cadensium similiter.
 Michael episcopus Tiberiopoleos similiter.
 Constantinus episcopus Ancyræ similiter.
 Joannes episcopus Azanensium similiter.
 Theophylactus episcopus Molyneusium similiter.
 Basilus episcopus Dionysopoleos similiter.
 Ste-

ACTIO IV.

Georgius * Polos Polybati

* Dabellii Euphemius

* f. Celentereos

HARDUINI NOBIL.

1 In Notitiis Tarsoensis, vel Totiasensis, vel Tawensis in Pisidia. Harduinus.
 2 Pro Sygalati in Pisidia. Harduinus.

CONCILIUM

151
 ACTIO IV.
 Stephanus episcopus Synnai similiter.
 Sabbas monachus & hegumenus monasterii Studii similiter.
 Gregorius hegumenus Hormisdæ similiter.
 Symeon hegumenus Choræ similiter.
 Joannes hegumenus Pagurii similiter.
 Eustathius hegumenus * Maximi similiter.
 Joseph hegumenus & archimandrita Heseclii similiter.
 Thomas monachus, & ex persona Joannis hegumeni Chenoacci, similiter.
 Plato hegumenus & archimandrita Saccudeonis similiter.
 Theodorus hegumenus & archimandrita Pan-B
 di similiter.
 * Macarius hegumenus & archimandrita Bar-
 da similiter.
 Siracægius monachus sanctæ Sion similiter.
 Gregorius hegumenus Hyacinthi similiter.
 Joseph hegumenus * Acemientium similiter.
 Michael hegumenus sancti Petri similiter.
 Theodorus hegumenus & archimandrita Bo-
 di similiter.
 Theophylactus monachus Cathon similiter.
 Constantinus hegumenus Calaurænum simi-
 liter.
 Antonius hegumenus Diu similiter.
 Hilarion hegumenus Floron similiter.
 Niceta hegumenus sancti Alexandri simili-
 ter.
 Theodorus hegumenus Xerocepu similiter.
 Niceta hegumenus Gudila similiter.
 Niceta hegumenus sancti Eliz similiter.
 Theodistus hegumenus Auleti similiter.
 Constantinus hegumenus sancti * Cyriaci simili-
 ter.
 Stephanus hegumenus Careonis & archiman-
 drita similiter.
 Nicephorus hegumenus sanctæ Dei genitricis
 similiter.
 Theophylactus hegumenus sancti Eliz simili-
 ter.
 Joannes hegumenus Chenolacci similiter.
 Paulus hegumenus * Baulei similiter.
 Stephanus hegumenus sancti * Errici similiter.
 Lazarus hegumenus sancti Autonomi similiter.
 Ignatius hegumenus Syceos similiter.
 Gregorius hegumenus Callistrati similiter.
 Gregorius hegumenus Monagri similiter.
 Sifinnius hegumenus Arizæ similiter.
 Anastasius hegumenus Carnehensium similiter.
 Bahanes hegumenus & archimandrita Ther-
 marum similiter.
 Petrus hegumenus Homericensium similiter.
 Stephanus hegumenus Thermizensium simili-
 ter.
 Thomas hegumenus Hieragathæ similiter.
 Theophylactus hegumenus Cathodi similiter.
 Nicephorus hegumenus S. Andreæ similiter.
 David hegumenus sancti Thyrsi similiter.
 Leo hegumenus sancti Georgii Cellarum si-
 militer.
 * Laccorum Joannes hegumenus * Laccensium similiter.
 Leo hegumenus Leucu hydatos similiter.
 * Agauri Gregorius hegumenus * Agauri similiter.
 Isidorus hegumenus Latri similiter.
 Dositheus hegumenus Mnetosynon similiter.

ANNO CHRISTI 687
 Α Στέφανος επίσκοπος Συναί ομοίως.
 Σάββας αρχιμανδρίτης κ̅ ηγούμενος μονής τῆς Στυ-
 δίων ομοίως.
 Γρηγόριος ηγούμενος τῶν Ορμισίδου ομοίως.
 Συμεών ηγούμενος τῆς Χώρας ομοίως.
 Ἰωάννης ηγούμενος τῆς Παγούρας ομοίως.
 Εὐστάθιος ηγούμενος τῆς Μαξιμίνας ομοίως.
 Ἰωσήφ ηγούμενος & αρχιμανδρίτης τῆς Ηρακλείου
 ομοίως.
 Θωμάς μοναχός, κ̅ ἐκ προσώπου Ἰωάννη ηγούμενου
 τῆς Χλωδακίου, ομοίως.
 Πλάτων ηγούμενος & αρχιμανδρίτης * Σακκαδε-
 ῶν ομοίως.
 Θεόδωρος ηγούμενος κ̅ αρχιμανδρίτης τῆς Πάνδου
 ομοίως.
 Μάκαριος ηγούμενος καὶ αρχιμανδρίτης Βαρδά ο-
 μοίως.
 Σφραγγίσιος μοναχός τῆς ἀγίας Σιών ομοίως.
 Γρηγόριος ηγούμενος τῆς Τακίνθου ομοίως.
 Ἰωσήφ ηγούμενος τῆς Ακαμήτων ομοίως.
 Μιχαὴλ ηγούμενος τοῦ ἀγίου Πετρῶ ομοίως.
 Θεόδωρος ηγούμενος κ̅ αρχιμανδρίτης τῆς Βωδῶς
 ομοίως.
 Θεοφύλακτος μοναχός τῆς Καθῶν ομοίως.
 Κωνσταντῖνος ηγούμενος Καλαυρῶν ομοίως.
 C Αντώνιος ηγούμενος τῆς Διῆς ομοίως.
 Ἰλαρίων ηγούμενος τῶν Φλώρων ομοίως.
 Νικήτας ηγούμενος τοῦ ἀγίου Ἀλεξάνδρου ομοίως.
 Θεόδωρος ηγούμενος τῆς Ἐπροκλήτου ομοίως.
 Νικήτας ηγούμενος τῆς Γαδύλας ομοίως.
 Νικήτας ηγούμενος τοῦ ἀγίου Ἡλίου ομοίως.
 Θεοκτίστης ηγούμενος τοῦ Ἀυλητῆ ομοίως.
 Κωνσταντῖνος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Κωνσταντῖνου ομοίως.
 Σπυρίδων ηγούμενος τοῦ Καριῶνος & αρχιμανδρίτης.
 ομοίως.
 Νικηφόρος ηγούμενος τῆς ἀγίας Θεοτόκου ομοίως.
 Θεοφύλακτος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Ἡλίου ομοίως.
 D Ἰωάννης ηγούμενος τῆς Χλωδακίου ομοίως.
 Πάυλος ηγούμενος τῆς Βισίτου ομοίως.
 Στέφανος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Κηρύκου ομοίως.
 Λάζαρος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Αὐτονομίου ομοίως.
 Ἰγνατίος ηγούμενος τῆς Συκίως ομοίως.
 Γρηγόριος ηγούμενος τῆς Καλλιστρατῆ ομοίως.
 Γρηγόριος ηγούμενος τῆς Μοναγῆρας ομοίως.
 Σισίνιος ηγούμενος Ἀετῆς ομοίως.
 Αναστάσιος ηγούμενος * Καμ. ομοίως.
 Βαάνης ηγούμενος κ̅ αρχιμανδρίτης τῆς Θερμῶν
 ομοίως.
 Πέτρος ηγούμενος τῶν Ομηρίων ομοίως.
 Σπυρίδων ηγούμενος τῶν Θερμῶν ομοίως.
 E Θωμάς ηγούμενος τῶν Ἰεραγῶν ομοίως.
 Θεοφύλακτος ηγούμενος τῶν Καθῶν ομοίως.
 Νικηφόρος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου ομοίως.
 Κωνσταντῖνος ηγούμενος τοῦ ἀγίου Θύρῆ ομοίως.
 Λεὼ ηγούμενος τοῦ ἀγίου Γεωργίου τῶν Κελίων
 ομοίως.
 Ἰωάννης ηγούμενος τῶν Λάκων ομοίως.
 Λεὼ ηγούμενος τῆς Λάκῆ ὕδατος ομοίως.
 Γρηγόριος ηγούμενος Ἀγαύρου ομοίως.
 Ἰσίδωρος ηγούμενος τῆς Λάτρης ομοίως.
 Δοσίθεος ηγούμενος Μητροπολιτῶν ομοίως.

* Maximal
 * In Greco
 * Macari
 * H. S.
 * Acemito
 * 152
 * Baulei
 * Errici
 * Autonomi
 * Syceos
 * Callistrati
 * Monagri
 * Arizæ
 * Laccorum
 * Agauri

ANNO CHRISTI 687
 * Σακκαδε-
 * Σακκαδε-
 * Σακκαδε-
 * L. Καριῶν

ANNO CHRISTI 1053

ACTIO IV.

Νικηφόρος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Σεργίῳ τῷ Μιδι-
κίωνος ὁμοίως.
Θεόδωρος ηγούμενος τοῦ Ἀμορίου ὁμοίως.
Θεόδωρος ηγούμενος τῶν Κανδηλων ὁμοίως.
Κωνσταντῖνος ηγούμενος τῶν ἁγίων τριῶν Παίδων ὁμοίως.
Ἰωάννης ηγούμενος τῶν Κοιλιάδων ὁμοίως.
Ἀντώνιος ηγούμενος τῷ * Δωδεκάθῳ ὁμοίως.
Παῦλος ηγούμενος τῶν Ἀγνίων ὁμοίως.
Παῦλος ηγούμενος τοῦ ἁγίου Πέτρου πόλεως Παι-
μανίνων ὁμοίως.
Εὐχήμενος ηγούμενος Κελζων ὁμοίως.
Μακάριος ηγούμενος Ψαρόδου ὁμοίως.
Επιφάνιος ηγούμενος τοῦ Παρανανδῆ ὁμοίως.
Ἀντώνιος ηγούμενος τοῦ Περγετιανῶνος ὁμοίως.
Δαβὶδ ηγούμενος τοῦ ἁγίου Γεωργίου Πετιέτ. ὁ-
μοίως.
Ἰωάννης ηγούμενος τοῦ ἁγίου Ζωτικῷ ὁμοίως.
Ἀγαπίος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Θυρῷ ὁμοίως.
* Δανιὴλ ηγούμενος τῶν ἁγίων ἀποστόλων Μαργη-
σίας ὁμοίως.
Θεοδόσιος ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Περιζί-
των ὁμοίως.
Καλλίστος ηγούμενος διαφορῶν μοναστηρίων Κύπρου ὁμοίως.
Θεοφύλακτος ηγούμενος Βορδῶ ὁμοίως.
Θεόδωρος ηγούμενος Λιμῶ ὁμοίως.
Κώστας ηγούμενος τῷ Ἰσπῷ ὁμοίως.
Γεώργιος ηγούμενος Δομνίκων ὁμοίως.
Εὐθύμιος ηγούμενος Οὐξιβιτῶν ὁμοίως.

Ἀντώνιος ηγούμενος Οὐζίας ὁμοίως.
Βασιλειὸς ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Ἀνδρείῳ ὁμοίως.
Φίλιππος ηγούμενος Βιόμων ὁμοίως.
Βασίλειος ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Ορτω-
δίων ὁμοίως.
Ἀκακίος μοναχὸς τῷ ἁγίῳ Ορέστῳ ὁμοίως.
Ἰωάννης ηγούμενος τῷ Σωτήρῳ ὁμοίως.
Πέτρος μοναχός, & ἐκ προσώπου Κελλαίων, ὁμοίως.
Ζαχαρίας ηγούμενος τῶν Σουδιῶν ὁμοίως.
Θεοφίλος μοναχός, & ἐκ προσώπου τῷ ηγούμενῳ
τῆς ἁγίας Θεοτόκου Φωτῶν ὁμοίως.

Κήρυκος ηγούμενος Δολοκόμης ὁμοίως.
Σεργίος ηγούμενος τῶν Γερμιῶν ὁμοίως.
Ἰωάννης πρεσβύτερος τῷ ἁγίῳ Σεργίῳ τῶν Γερμιῶν ὁμοίως.
Νικητὸς ηγούμενος Οκτιῶν ὁμοίως.
Ἀντώνιος ηγούμενος Ἀκραβόρων ὁμοίως.
Πέτρος ηγούμενος Πλατανίῳ ὁμοίως.
Μάρκος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ Θεολόγῳ ὁμοίως.
Λεὼ ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Σαλδάλων ὁμοίως.
Κωνσταντῖνος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ τῷ Ἀν-
τιφιλίῳ ὁμοίως.
Θεόδωρος μοναχός, & ἐκ προσώπου Θεοδότου ηγ-
ούμενου τῆς ἁγίας Θεοτόκου Καλακεῖῳ ὁμοίως.

Εὐτυχιανὸς μοναχός τῶν Καλλιστράτῳ ὁμοίως.
Θεοδότος μοναχός τῆς ἁγίας Θεοτόκου Ἐπικαστῷ ὁμοίως.

Nicephorus hegumenus sancti Sergii Midicio-
nis similiter.
Theodorus hegumenus Amorii similiter.
Theodorus hegumenus Atzadensum.

Constantinus hegumenus sanctorum trium
Puerorum similiter.
Joannes hegumenus Caeladensium similiter.
Antonius hegumenus Dodecathroni similiter.
Paulus hegumenus Agnyon similiter.
Paulus hegumenus sancti Petri civitatis Pa-
maninensium similiter.

Eufchemon hegumenus Crizenfium similiter.
* Macarius hegumenus Piarodi similiter. * Gr. Macar.
B Eriphanus hegumenus Paranandi similiter.
Antonius hegumenus Peristereonos similiter.
David hegumenus sancti Georgii * similiter. * Petri

Joannes hegumenus sancti Zotici similiter.
Agapius hegumenus sancti Thyrsi similiter.
* Daniel hegumenus sanctorum apostolorum * Gabriel
Magnesiae similiter.
Theodosius hegumenus sanctae Dei genitricis
Perizetorum similiter.

Callistus hegumenus diverforum * monacho- * Gr. mona-
rum Cypri similiter. * riorum &
c. Jol.
Theophylactus hegumenus Bordae similiter.
C Theodorus hegumenus Limbi similiter:
* Constantinus hegumenus Hippi similiter. * Gr. Constant.

Georgius hegumenus Domnicensium similiter.
* Euthymius hegumenus Oxybetensium simi- * in m. J.
liter. * additur h.
thymus he-
gumenus h.
puzentium.
Antonius hegumenus Uzim similiter.
Basilius hegumenus sancti Andreae similiter.
Philippus * Belcessium similiter. * Beomorum
Basilius hegumenus sanctae Dei genitricis Or- * Belcuti.
tycidensium similiter.

Acacius monachus sancti Orestis similiter.
Joannes hegumenus sancti Salvatoris similiter.
Petrus monachus, & ex persona * Cellarum, * Cellariorum
similiter.
D Zacharias hegumenus * Sydensium simili- * MS. Syden-
ter. * sum. Hanc
Theophylus monachus, & ex persona hegu-
meni sanctae Dei genitricis Photnon, si-
militer.
Cerycus hegumenus Dolocomae similiter.
Sergius hegumenus * Gelinensium similiter. * Gericorum
Joannes presbyter sancti Sergii Germion si- * Gericorum
militer. *
Nicersa hegumenus * Osaorum similiter. * Osaui
Antonius hegumenus Acraborum similiter

Petrus hegumenus Platanii similiter.
Marcus hegumenus sancti Joannis Theologi
similiter.
E Leo hegumenus sanctae Dei genitricis Sald-
iensium similiter.

Constantinus hegumenus sancti Stephani An-
tiphili similiter.
Theodorus monachus, & ex persona hegu-
meni sanctae Dei genitricis Calocetenfium,
similiter.
Eutychianus monachus monasterii Callistra-
ti similiter.
Theodorus monachus sanctae Dei genitricis
Epicanii similiter.

Joan-

ACTIO
IV.

155

Joannes hegumenus, & ex persona Stephani hegumeni Bonifensium, similiter.

Callistus monachus ejusdem monasterii Bonifensis similiter.

Niceta hegumenus sanctae Dei genitricis monasterii Castrii Tii similiter.

Samuel monachus archangeli Gabrielis similiter.

Theodosius hegumenus sanctae Trinitatis similiter.

Joannes monachus, & ex persona Strategii hegumeni, * similiter.

* sanctae Dei genitricis.
Hilarion.
* or. 222.
Celtaron.
Celtaron.
Theodosius.

Hilarion monachus sanctae Dei genitricis similiter.

Dositheus monachus sancti Theodori Sicundae similiter.

Paulus hegumenus sanctae Dei genitricis Tyrosinum similiter.

Leo hegumenus sancti Cyriaci similiter.

Epiphanius hegumenus sanctae Dei genitricis Limnas similiter.

Georgius hegumenus sanctae Dei genitricis similiter.

Cosmas hegumenus sanctae Dei genitricis Paradisi similiter.

Eusehemon monachus sancti Salvatoris juxta Byraicum similiter.

Bardas hegumenus, & archimandrita Prusadis, similiter.

Petrus hegumenus sanctorum apostolorum Castrii Protii similiter.

Basilus monachus civitatis Amorii sanctae Dei genitricis similiter.

Basilus presbyter, & hegumenus monasterii Oxypetri, similiter.

Philippus hegumenus Eumeniae similiter.

Basilus hegumenus sancti Luciani similiter.

Theophylactus hegumenus Pegadii similiter.

* or. monachus & in c. 101.

Anthimus * hegumenus Pfamathi similiter.

Michael hegumenus sancti martyris Georgii similiter.

Christophorus hegumenus Candelarum similiter.

Nicolaus hegumenus Czurgon similiter.

Sisinnius hegumenus Lithini similiter.

Thomas monachus Mosynensium similiter.

Michael monachus, & ex persona hegumeni monasterii sanctae Dei genitricis Pyrgi, similiter.

Gregorius hegumenus sanctae Dei genitricis Iymbolorum similiter.

Joannes hegumenus sanctae Dei genitricis Rudensium similiter.

* Cosmas

Constantinus hegumenus sancti Petri Hydentensium similiter.

Symeon hegumenus sanctae Dei genitricis Abramitensium similiter.

Gregorius hegumenus sancti Clementis similiter.

* in c. 121.

Theognis hegumenus monasterii sancti apostoli Timothei Cretenisium * similiter.

Joannes hegumenus sancti martyris Theodori similiter.

Theodosius hegumenus sanctae Dei genitricis similiter.

Petrus hegumenus S. Joannis deiloqui Crotenisium iatulae similiter.

Ιωάννης μοναχός, κ' εκ προσώπου Στεφάνου ηγούμενου Βονισίων ομοίως.

Καλλιστὸς μοναχὸς τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου Βονισίων ομοίως.

Νικήτας ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου μονῆς τῷ Κάστρῳ τῆς Τίβης ομοίως.

Σαμουὴλ μοναχὸς τῷ ἀρχαγγέλῳ Γαβριὴλ ομοίως.

Θεοδοσίος ηγούμενος τῆς ἁγίας Τριάδος ομοίως.

Ἰωάννης μοναχός, κ' εκ προσώπου Στρατηγίου ηγούμενου τῆς ἁγίας Θεοτόκου ομοίως.

Ἰλαρίων μοναχὸς τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῶν Κελίων ομοίως.

Θεοδοσὸς μοναχὸς τῷ ἁγίῳ Θεοδώρῳ τῆς Σικυνίδας ομοίως.

Παῦλὸς ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Τημ. ομοίως.

Λεὼν ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Κυριακῷ ομοίως.

Επιφάνιος ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Λίμνας ομοίως.

Γεώργιος ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου ομοίως.

Κοσμάς ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου τοῦ Παραδεισίου ομοίως.

Εὐσέβιος μοναχὸς τῷ Ζωτῆρος πλησίον τῷ Βυραϊκῷ ομοίως.

Βάρδας ηγούμενος καὶ ἀρχιμανδριτῆς Προυσιᾶδος ομοίως.

Πέτρος ηγούμενος τῶν ἁγίων ἀποστόλων Καστροποταμίου ομοίως.

Βασίλειος μοναχὸς τῷ Ἀμμοῦ τῆς ἁγίας Θεοτόκου ομοίως.

Βασίλειος πρεσβύτερος μονῆς τῷ Ὄξυπτρου ομοίως.

Φίλιππος ηγούμενος Εὐμενίας ομοίως.

Βασίλειος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Λαυκίῳ ομοίως.

Θεοφύλακτος ηγούμενος τῷ Πηγαδίου ομοίως.

Ἀνθίμος μοναχὸς Ψαμάθου ομοίως.

Μιχαὴλ ηγούμενος τῷ ἁγίῳ μάρτυρι Γεωργίῳ ομοίως.

Χρυσόφορος ηγούμενος τῶν Κανδήλων ομοίως.

Νικόλαος ηγούμενος τῷ Καιναυρῶν ομοίως.

Σισίνιος ηγούμενος τῷ Λιθίνου ομοίως.

Θωμᾶς μοναχὸς Μεσιμῶν ομοίως.

Μιχαὴλ μοναχός, κ' εκ προσώπου τῷ ηγούμενῳ τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῷ Πύργῳ ομοίως.

Γρηγόριος ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Συμβόλων ομοίως.

Ἰωάννης ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου Ρυδῶν ομοίως.

* Κωνσταντῖνος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Πέτρῳ Ὑδεντῶν * ἁρ. Κορνήλιος ομοίως.

Συμεὼν ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῷ Ἀβραμῶν ομοίως.

Γρηγόριος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Κλήμει ομοίως.

Θεὸγνις ηγούμενος τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ Τιμοθέῳ τῆς Κρήτῃ νήσῳ ομοίως.

Ἰωάννης ηγούμενος τῷ ἁγίῳ μάρτυρι Θεοδώρῳ ομοίως.

Θεοδοσὸς ηγούμενος τῆς ἁγίας Θεοτόκου ομοίως.

Πέτρος ηγούμενος τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ Θεολόγῳ τῆς Κρήτῃ νήσῳ ομοίως.

ANNO
CHRISTII
1817.

ANNO CHRISTI 325

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ.

ACTIO QUINTA.

ACTIO V.

ΕΝ ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν. βασιλείας Ἰησοῦ βασιλευσάντων καὶ φιλοχρίτων ἡμῶν δεσποτῶν Κωνσταντίνου καὶ Εὐδόκειας τῆς αὐτῆς θεοτότου μητρὸς, ἵτους ὁδοῦ τῆς αἰῶνιᾶς ὑπαλείας, πρὸ τεσσαρῶν νεοῶν Οκτωβρίων, ἰνδικτιδίου ια΄.

Συνελθόντες Ἰησοῦ ἁγίας καὶ οὐκωμῆνης σωο- ἐκ, τῆς κατὰ θεὸν χάριτος καὶ ἀκριβοῦς θεοπιστίας Ἰησοῦ αὐτῶν θεοκυριῶν βασιλέων συναθροισθῆναι ἐν τῇ Νικαίᾳ λαμπρῶν μητροπόλεως τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας. ταῦτε, Πέτρου τῷ ἀλαβειᾶτος ἀποστόλου τῆς κατὰ Ῥώμην ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τῷ ἁγίῳ θεοπόδῳ Πέτρῳ, καὶ Πέτρῳ τῷ ἀλαβειᾶτος ἀριστοβίτῳ, μοναχῷ καὶ ἡγεμῶνι τῆς κατὰ Ῥώμην λαγῶν μονῆς τῷ ἁγίῳ Σάββα, ἐπι- χρίτων τῶν τόπων τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τῶν ὁσίων καὶ ἀγιωτῶν ἀρχιεπισκόπων τῆς πρεσβυτε- ρας Ῥώμης Ἀδριανῷ. Ταρσίω τῷ ὁσίων καὶ ἀγιωτῶν ἀρχιεπισκόπῳ τῆς μεγαλοπόλεως Κωνσταντινουπόλεως ἵτας Ῥώμης, καὶ Ἰωάννῃ καὶ Θωμᾷ Ἰησοῦ ἀλαβειᾶτος πρεσβυτέρῳ, μοναχῶν καὶ ἰσοποτηρίῳ Ἰησοῦ ἀποστολικῶν θρόνων τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως.

Καθεδόντων τε ἀπὸ τῶν ἱερῶν αἰμάτων τῶν κατὰ τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἐπι- γούμης Σοφίας, συμπαραβόντων καὶ ἀκροαθῶν Ἰησοῦ ἑδοξότων καὶ μεγαλοπρεπεστάτων ἀρχόντων, ταῦτε Πέ- τρου τῷ πατριάρχῳ ἀπὸ ἐσῶν πατρικίου καὶ κομη- τος τῷ θεοφιλέστῳ βασιλικῷ ὄψιαι, καὶ Ἰωάννῃ βασιλικῷ ἐπιτελεῖ καὶ λογοθέτῳ τῆς στρατιωτικῆς λο- γοθεσίας, καὶ πάσης τῆς ἁγίας συνόδου κατὰ τὴν τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ ἀσπίδι πατρικῆς παρόν- τας καὶ Ἰησοῦ θεοφιλεστάτων ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγε- μῶν, καὶ πάντων τῶν μοναχικῆς π. ἀνωματίας. ἀπο- κειμένων Ἰησοῦ ἁγίων καὶ ἀρχόντων τῷ θεῷ ἐπιγγε- λίων.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπεν· ὁ τῶν ἐλλοσίων Ἰησοῦ μελλόντων διὰ τῶν ποσηρῶν αἰ- ῶν ἀποκαταργηθείας θεός ἐστὶν διὰ Ἰερემίαν τὸ προ- φητεῖα πρὸς τῶν τῶν κηροποιῶν ἐισαγγόντων ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ· ὅτι δύο καὶ ποτηρὰ κηροποιῶ- σαι· ἐμὲ ἐγγαλιῶν κηρὸν ὕδατος ζώοντος, καὶ ἀρεθῶν ἑαυτοῦ λίανος κηροποιῶν, οἱ ὅ ἐν- νήσονται ὕδατος αὐτοῦ. λίανος ἐν κηροποιῶν ἐστὶ ἀιρτικῶν λόγος, ἐξ ὧν ὠλθῆται εἰ τῆς Χρι- στιανοκατηχορικῆς αἰρέσεως εἰσρηγῆται, καὶ ἰποισται τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν ἀποστολῶν ὁδοῦ· οἷς τὸ εἶναι ἐπιπέμπεται διὰ φωνῆς προφητικῆς. Εβραῖος γὰρ καὶ Σαρρακηνός, Ἑλλῆνας τε καὶ Σαρρακηνός, ἐπι- γὰ μὲν Μανιχαῖος καὶ Φαντασιασῆς, εἰπω θεο- παρῆτας μίμησάμενοι, ἠθέλησαν ἀφανίσαι τὴν Ἰησοῦ σεπτῶν εἰκόων θεῶν, τῶν ἐν τῇ αἰῶνι τῶν θεῶν καθολικῇ ἐκκλησίᾳ παραδοθείσαν ἐκ τῶν ἀρχαίων χρόνων, ὡς δεχθήσεται ἐν τῇ ἀναγι- νῶσι Ἰησοῦ ἀποκειμένων βιβλίων.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσίωντος ἐπίσκοπος Κων- σταντίας τῆς Κύπρου εἶπε· ἀναγνώσθησαν εἰς ἕλληνας καὶ θριαμβῶν τῆς Χριστιανοκατηχορικῆς ψευ- δοτυμῶν ἐκείνης συνελθόντων.

Λέοντιος ὁ καθωσιμῶν βασιλικῆς ἀσκηρῆτις

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Christi veri Dei nostri. Imperio pussimorum & Christi amicorum dominorum nostrorum Constantini & Irenae ipsius a Deo redimitae matris, anno octavo consularis eorum, quarto Nonas Octobrias, inditione undecima.

Conveniente sancta & universali synodo, quae per divinam gratiam & piam sanctionem eorumdem divinitus roboratorum imperatorum congregata est in Nicensium clara metropoli Bithyniensium provinciae: id est, Petro reverendissimo archipresbytero sanctissimae Romanae ecclesiae sancti Petri apostoli, & Petro reverendissimo presbytero, monacho & hegumeno venerabilis monasterii sancti Sabbae Romanae sui, obtinentibus locum apostolicae cathedrae sanctissimi & almi archiepiscopi senioris Romae Hadriani; Tarasioque sanctissimo & almo archiepiscopo magni nominis Constantinopoliticoe novae Romae, atque Joanne & Thoma reverendissimis presbyteris, monachis & vicariis apostolicarum sedium orientalis dioeceseos.

Residentibus etiam ante sacratissimum ambonem templi sanctissima magnae ecclesiae, quae cognominatur Sophia; praesto exsistentibus & audientibus gloriosissimis & magnificentissimis, Petrona videlicet laudabilissimo exconsule patricio, & comite Deo conservat. imperialis obsequii, & Joanne imperiali ostiario & logotheta militaris logotheta, & tota sancta synodo secundum ordinem praecedentem in prima actione: presentibus quoque & Deo amabilibus archimandritis & hegumenis, nec non omni monachica plenitudine propositis sanctis & intemeratis Dei evangelis,

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Qui manifestationem futurorum per prophetas pronuntiavit Deus, ait per Jeremiam prophetam de his qui novitatem in catholicam ecclesiam introducunt: quia duo mala fecerunt: Me dereliquerunt fontem aquae vitae, & sederunt fons lacus contritus, qui aquam continere non poterunt: Lacus enim contritus est omnis haereticorum sermo, ex quo hauserunt Christianos accutantes haereticos praecipites, & potaverunt simpliciores subversione turbulenta: quibus va- transmittitur per vocem prophetica. Hebraeos enim & Sarracenos, gentiles & Samaritanos, insuper & Manichaeos atque Phantaslicos, id est, Theopantitas imitantes, veluerunt exterminare venerabilium imaginum visionem, quae in sancta Dei ecclesia catholica tradita est ab antiquis temporibus, quemadmodum ostenditur in lectione librorum qui propositi sunt.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dixit: Legantur in redargutionem & publicationem Christianos accutantis pseudosyllogi illius conventionis.

Leontius devotus & imperatorius a secretis

ACTIO V.

159 tis dixit : Secundum jussionem sanctae syno...

Sancta synodus dixit : Legantur. Colmas diaconus, (notarius) & cubucle...

Sancti Cyrilli archiepiscopi Hierosolymorum in-

Catech. a. cit.

Dirum peccatum est, & languorum sa- villimus est animae praevaricatio. Et post...

Sanctissimus patriarcha dixit : Intelligamus, qualiter vituperatus sit Nabuchodonosor...

6. Post la-

Sancta synodus dixit : Magna culpa, & magoa damnatio.

Sanctissimus patriarcha dixit : Ergo unusquisque qui sacrum eiecit de ecclesia & sub-

Dom. 4.

Petronas gloriosissimus patricius dixit : Magnam poenam Nabuchodonosor passus fuit...

Colmas diaconus, notarius & cubucleus, legit.

Sancti Symonis Columnalis, qui in mirabili monte fuit, epistola quinta ad imperatorem Justinum junioem.

1700 9.

Quis dabit, semper Auguste & bone domine, oculis meis fontes lacrymarum ad lugendum & stendum amare & intolerabiliter omnibus diebus miseræ vitæ meæ?

11. Deo coronas

11. Et quidam enim malis

ειπε· κατὰ τὴν κέλευσιν τῆς ἁγίας συνόδου παρῆσαν αἱ θεῖαι βιβλοὶ αἱ ἀναγνωθῆναι ὀφείλουσαι. ὃ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τῆς κακωμένης αἰρετικῶν, τῆς ἐκ παλαιῆς τῆς τιμίας εἰκόνας διαβεβηκοῦν. Ἡ ἁγία συνὸς εἶπε· ἀναγνωθῆτωσαν. Κοσμάς διάκονος καὶ κυβουκλείσιος ἀνέγνω.

ANNO CHRISTI 787.

Τὸ ἅγιον Κωνσταντῖνον ἀρχιεπίσκοπον Ἱεροσολύμων κατήχησις δευτέρα, ἢ ἡ ἀρχὴ.

Δεῖν ἢ ἁμαρτία, καὶ τόσος χαλεπωτάτη ψυχῆς ἢ παρανομία. καὶ μὴ ἴσπρα· τίνα γὰρ ὑπέρογκον ἔχεις περὶ Ναβουχοδονόσορ; ἢ ἦκουσας ἀπὸ τῶν γραφῶν, ὅτι δικαιοσύνης ἦν, ἀγριώτατος τῶν ζώων, καὶ λειπιδὴ τῆν ἀποσίρειν ἔχων; ἢ ἠκουσας, ὅτι τὰ ὄρα τῆς βασιλείου ἐκλιτῆρος εἰς τὸ φῶς; ἢ ἔγνωσας, ὅτι τὸν λαὸν αἰχμαλωτῶν ἀπήγαγεν; ἢ ἦκουσας, ὅτι τὸν ὀφθαλμὸν τῆς βασιλείου ἐκτίφλωσεν, ἀποδείξας αὐτῷ τὸ πῦρ σφατιμῶσα; ἢ ἦκουσας, ὅτι τὴν χειροβίμ ἤρπασεν; ἢ λίσσῃ τὸ νοσητὴ καὶ ἰουραμα, ἀλλὰ τί ἐστὶ τῆς κατὰ κατακλιμασμία, τὰ ἐπὶ τὸ ἰλασθῆναι τῆς κιβωτῆ, ἢν ἀναμίσειν ἰλάλει ὁ κύριος.

Ὁ ἀγνώστως πατριάρχης εἶπε· ἐνοήσωμεν, ὅπως ἐπιμῶδη ὁ Ναβουχοδονόσορ, καταγρίψας τὰ χειροβίμ ἑκάστα, καὶ τοῖον ἐπιτίμιον πέποιθεν.

Ἡ ἁγία συνὸς εἶπε· μὴ πὶ σφάλμα καὶ ἡ κατὰ κείσοις.

Ὁ ἀγνώστως πατριάρχης εἶπε· ἕκαστος ὁ ἱερὸν ἐβαλλὼν ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ καταγρίψων, τῆς αὐτῆς ἐσπίεται ἐπιτίμιον.

Πέβωνας ὁ ἐδοξότουτος πατριάρχης εἶπε· μίση ἐπιτίμιον τῷ Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἐκλιτῆρος τῆς βασιλείου, καὶ ἐπὶ τῆς δειμῶσας ἐστὶ τῆς ἐρήμου, ὡστὶρ βῶς ἐδῶν τῆς βοτάνης.

Κοσμάς διάκονος, νοσητῆ καὶ κυβουκλείσιος, ἀνέγνω.

Τὸ ἅγιον Συμεὼν τῷ Στυλίτῃ, τῷ εἰς τὸ θαυμαστον ὄρη, ἐπιστολὴ πέμπτη πρὸς τὴν βασιλίαν Ἰουδίων τῶν ἰεῶν.

Τίς δώσει, ἀεσίβασε καὶ ἀγαθὸ δίσποτον, τῆς ὀφθαλμοῦ μου πηγῆς δακρῶν ἐπὶ τῆς πνοῆσαι καὶ κλαῦσαι περὶς ἑσφορητικῶν ἐν ὄψει τῆς ἡμερῆς τῆς ἰλασθῆς μου ζωῆς; ὅτι περὶ ἐπὶ τῷ θεῷ ζῆλον τῆς ὑμῶν τῆς διοσιφῆς καὶ Χριστιανικωτάτης βασιλείου τοιαῦτα ὑπὲρ πάντα λόγων ἀσεβείας πᾶντα πεισᾶχθαι κατὰ τῆς ἀδῶν καὶ ὑπὲρ πάντων ἀκαθαρσίαν ἀκαθάρτων καὶ βδελυκτῶν Σαμαρειτῶν, τῶν τὸ λογιζόμενα Καστρα οἰκόντων πλησίον τῆς πόλεως Περφορῶντος, εἰς τὸν σιτητῶν οἶκον, ὃν τὸ θεῖον ὑμῶν κρατὸς ἐκάλει κτιζομέναι ἐκεί. ἀπὲρ κατὰ λεπτὴ γνωστῆ καὶ ὑμῶν τῆς διοσιφῆς τῆς ἀλλωτῆς ἐκ τῆς σμμανδοσίτου τῆς ἡμῶν ταπεινώσει κατὰ Παῦλον τὸ ὀσιωτάτη ἐπισκοπῆ τῆς αὐτῆς Περφορῶντος, ἐκπεμθῶσιν ἡμῖν κατὰ τὸ μακαριώτατη τῆς ἰώας πατριάρχου, καὶ αὐτῷ ἐπιτότω σφοδρῆς ἀλθῆσας, πῶς γὰρ ἔχει ἡμῶν ταπεινῶν αὐταρῶντες; διότι καὶ ἀψήχως λίσσῃ ἑκάστα καὶ παρασκαῶσαι ἐκβοῆσαι τὸ πνεῦμα ἀσεβήματα, ἅτινα αὐτῶν ἐθεῖσαστο ὁ εἰρημῆος ὀσιωτάτης

ANNO CHRISTI 181.

τος αρχιερέως. υπέρ γάρ θανάτου κ' αιώλων λη-
 λόγηται τῇ ἡμῶν ταπεινώσει τὸ ὄλωσ' εἰς αἰῶνας
 ἡμῶν ἰλθῶν ποιᾶν τὴν ἀσίστην ὑπερβάλλουσαν
 βλάστησιν ἀρετῆς, πεπλημυμένῃ εἰς αὐτὴν τῷ
 δι' ἡμᾶς ἐσαυθρητήσαντι θεῷ λόγῳ, κ' εἰς τὴν
 παναγίαν ἐδόξον θεομήτρα, κ' τῷ τάνοστον κ'
 τίμον σαυρὸν, κ' εἰς τὸς ἁγίους αὐτῶ. διὸ ἐσαυ-
 μιμηθέντες ἀναφερόμεν ἐκ τῆς θείας ὑμῶν
 ἀκοῆς, ὅτι εἰ οἱ καθ' ἑαυτοὺς τῶν καλλιῶν ὑμῶν
 νόμοι παρεκκλίνοντες, εἰκότος βασιλείας ἐπιβεβη-
 ῶντος, θανάτῳ ἐκασίῳ κ' πανολεθρῶ παραδίδο-
 δαι τὸς τῶτο ἐπιχειρεῖν πολυώτους, πόσης ἀρα
 ἄξιόι εἰσι καταδίκης εἰς ἀπώλειαν, οἱ εἰς τὴν
 εὐχάριαν τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, κ' τῆς παναγίας ἐδόξου
 θεοῦται, μὴ πάσης ἀλέπτου ἀναίδειας κ' ἀσι-
 βείας, κ' διὰ τὸ ὑπερβάλλον κακὸν ἢ ἔχω τῇ εἰ-
 πῆν ποιᾶντα πολυμύτους; μηδεμίαν εἰς αὐτοὺς
 ἡμετέρας φιλανθρωπίας; ὅθεν δυσωπῶμεν τὸ
 καλλιῶν ὑμῶν κράτος, μὴ ποιῆσαι ἴλασθαι εἰς
 τὸς τῶτο πολυμύτους, μήτε φησάσαι αὐτοῖς,
 μήτε τὴν εἰσὸν παρακλησῆν, ἢ ἀπολογίαν δεξα-
 σθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα μὴ κ' εἰς ἄλλο τι τραπῶσι,
 καθὼς ἤδη θεοῦσαν ἰσραὴλ ἡμῶν δηλώσας τῷ
 Αὐγῶν μῦθῳ τῶ ἁγιωτάτῳ κ' θεοτιμῶν πα-
 τεράρχῳ, σημαίας ἐν τῷ τῶς παρ' ἑαυτοῦ ἔχειν.
 ὃ γὰρ ἐκράτησεν ἐφ' ἡμῶν ὁ θεὸς τῷ ὁμοβουλῆ
 αὐτῶν. ὅθεν πεπληροφόρηται, ἀσίσβητος αὐτο-
 κράτης, ὅτι ἔχ' ὑπὲρ πάντων βασιλεῖν ἢ ὑπὸ τῆς
 μεγαλειότητος αὐτοῦ ἰλλαμπομένη θεοστέλειτος
 ὑμῶν καρδία τὴν ποσῶν τῆς ἀτιμίας ἀπίαν, ἵνα
 ἴδῃτε μίχελ τῷ τῶν ἀπὸ αὐτοῦ, τάχα δὲ
 ἔτι ἄλλος Χριστιανός. ἀλλ' ἐσορῶ ὑμᾶς δέσποτα
 κατὰ τὸ Ἐμμανουὴλ θεῷ ὄψιν, μὴ ἀναμείναι μὴ-
 τε ἀπὸς μικροὶ τοῦ ἡμετέρας τὴν ἀπίαν ἐκδι-
 κῆσαι. κλιῦσαι δὲ ἐκζητηθῆναι κ' τὸ ἐν τῷ
 φησῆναι γρηγοῖται παρὰ τῆς ὑπερβαλλούσης αὐτοῦ
 παλακίως ποσῶς, κατὰ τὴν ὑψηλὴν τῆς ἀπὸς
 τῶν ἡμῶν μετῆσθαι ἐπιστάλης. μὴ ἀποδεχομέ-
 νης τῆς ἡμετέρας ὑμῶν δέσποτας, εἰ ἴσως δό-
 ξῆται τῶς ὑποπέσειν ἀκαίρως λόγους, ὡς δέσπο-
 τικῶν αὐτῶν ὄντων, τῷ θεῷ τοῦ διδασκῶτος ὑμῶν
 τὸ κράτος ὡς ὅτι τῶν ἀσίσβητων ἐπιβεβη-
 ῶτος. ὅπως κ' οἱ λαοὶ αὐτοῦ φόβον ἔχουσι πάσας
 τῶς ἡμέρας τῆς ἰσραὴλ καὶ ἀφορισμένης αὐτοῦ
 εὐχῶς. ὡς κ' ἀποδέχεται τὸ συγγῆναι αὐτοῦ σκό-
 τος εἰς τὴν καταδίκην τῶν μελλόντων αὐτοῦ κα-
 τοδίκην ἀσίσβητος κ' ἀεργῶς πυρός. κ' κατωδιμα-
 τῆσαι αὐτοῦ εἰς τὴν καταχθόνην τῆς ἀδίστου αὐτοῦ
 τὸ παρῶν κ' παντοδύναμον πνεῦμα Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τῷ κρείον ἡμῶν, τὸ ἐκ τῶν παρῶν ἐκπορευόμενον,
 τὸ ἀπολέσαι αὐτοῦ εἰς ἀπείρατον ἀπώλειαν. τῶ-
 τον γὰρ τῶν ζῶντων ἐδοξαζόμενοι σπουδαίως, θεο-
 φύλακται ἑσκαπῆσαι, εἰς αὐτὴν τὴν συμβασιλεύον-
 τα τῷ θεῷ ὑμῶν μονοζῶν θεῶν, ὑπὲρ τῶν
 τῶν ἀβραάμ θυσίαν ἀποδεχθῆσθαι παρὰ τῆς
 αὐτοῦ παντελέτου θεότητος. καὶ ἔσται ἐπὶ πλείον
 ἀπολογίῃ κ' μεγαλυμύθῳ τῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος
 αὐτοῦ ἢ φιλόχρηστος ὑμῶν βασιλεῖς ὅτι πάσας
 τῶς ἡμετέρας βασιλείας. ὅτι αὐτῷ ἢ δέξαι εἰς
 τῶς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Araditus sanctissimus pontifex. Etiam su-
 per mortem & perditionem reputatum est
 ab humilitate nostra, quod quoquomodo
 ad auditus nostros venerit talis impietas,
 que superexcedit omnem actionem blas-
 phemam, præsumptam in id ipsum Dei
 Verbum, quod propter nos incarnatum
 est, & in sanctissimam ac gloriosam Dei
 genitricem, atque in venerabilem ac pre-
 tiosam crucem, nec non & in sanctos e-
 jus. Propter quod commemorantes sugge-
 rimus divinis auribus vestris, quoniam si
 piissimæ bonarum victoriarum vestrarum le-
 ges jubent, imagine imperatoris injuriis la-
 cessita, morti supremæ ac perniciosissimæ
 tradendos, qui hoc conari præsumperint,
 quanta, putas, digni sunt damnatione in
 perditionem, qui in imaginem Filii Dei &
 sanctissimæ ac gloriosæ Dei genitricis cum
 omni incessabili impudentia & impietate,
 & propter nimiam malitiam, non habeo
 quod dicam, talia præsumperunt, nulla
 in eis facta misericordia? Unde obsecra-
 mus victoriosissimum imperium vestrum,
 ne faciat misericordiam in eos qui hoc a-
 gere ausi sunt, neque parcat eis, neque
 qualemcumque postulationem vel rationem
 super illis accipiat, ne in aliud quid ver-
 tantur, sicuti jam visu videram, indicans
 Augusto mense sanctissimo & a Deo ho-
 norabilissimo patriarchæ, significans inte-
 rim hoc apud se servandum: neque enim
 abscondit a nobis Deus cogitationes eor-
 um. Unde certus sum, semper Augusti
 imperatores, quod non sufferrat Deo con-
 firmatum cor vestrum, quod ipse est ma-
 gnitudine illustratum, tantam inhonoran-
 tiam procacitatem, quam nunquam hucul-
 que audivimus, fortassis autem nec alius
 quisquam Christianorum. Sed adjuro vos,
 domine, per Emmanuel Deum excelsum,
 ne sufferratis saltem ad modicum quid fieri
 decentem vindictam; sed jubeatis ex-
 quiri etiam illa quæ in puteo facta sunt
 a nimia eorum & pessima nequitia, secun-
 dum tenorem epistolæ quæ ad nostram me-
 diocritatem transmissa est: minime permit-
 tente mansuetissima dominatione vestra, si
 forte putaverint quidam subseminare im-
 portunos sermones, cum quasi dominicæ
 sint potestatis, Deo qui dedit vobis im-
 perium, taliter super omnem impietatem
 injuriis affedo: ut & ceteri eorum timo-
 rem habeant cunctis diebus maledictæ ac
 segregatæ vitæ ipsorum: quos & suscipient
 cognatæ tenebræ suæ in damnationem. ver-
 mis qui comesturus est illos, & ignis qui
 splendet: & anathematizabit eos in in-
 ferioribus abyssis ipse sanctus & omnipotens
 spiritus Jesu Christi Domini nostri, qui ex
 Patre procedit, ad perdendum illos in in-
 finitam perditionem. Hunc enim zelum vo-
 bis strenue, Deo conservandi & triumphato-
 res, in ipsum qui cum pietate vestra re-
 gnat, unigenitum demonstrantibus Deum,
 super sacrificium Abrahæ suscipiemini ab ejus
 cunctorum inspectrice deitate: & erit peram-
 plius benedictum, potentia virtutis ejus, & ma-
 gnificatum Christo dilectum imperium vestrum
 super omnia præcedentis regna: quoniam ip-
 si est gloria in secula sæculorum. Amen.

ACTIO V.

Indicibile

Gr. q. ad demiz i. Amgusa potestatem partineant.

clerico

non catathematizabit

Ταράσιος ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης ἔειπεν· ὁδὸν
 π, ποίαν ἀπόφασιν ὁ πατὴρ περιέγραψεν;
 Concil. General. Tom. XIII.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: No-
 stis, qualem sententiam exhibuerit pater?
 Ba-

ACTIO V.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyrae dixit: Etiam indulgentia eos indignos judicavit.

Joannes reverendissimus monachus, & vicarius orientalem pontificum, dixit: Liquet omnibus, quia Samaritae peiores sunt alius hereticis: & haeresis eorum nimis ejicienda & prava est, & a gratia omnino longinqua. Itaque oratio demonstravit, quoniam hi qui venerabiles iconas subvertunt, detestabiles sunt illis. Dignum ergo est nominare illos Samaritae.

Oratio

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiniae dixit: Ego quidem imaginum imitadores tanto peiores Samaritae arbitror, quanto illi ignoranter egerunt, cum essent alieni a Christianismo. Illi vero scienter fecerunt, & ideo indigni sunt satisfactione: sicut enim scriptum est: Qui nocet voluntatem Domini sui, non facit, servat.

Oratio

Nicolaus sanctissimus episcopus Cyzici dixit: Ecce ego ferens minimus sanctitatis vestrae librum defero sancti patris nostri Joannis episcopi Thessalonice, & postulo recitari.

Sancta synodus dixit: Recitetur. Et accipiens Demetrius reverendissimus diaconus & thesophylax, legit.

Joannis episcopi Thessalonice de sermone: cuius institutum est.

Uique nunc Dominum nostrum & Iesum Christum tentans perleverat inimicus in eternum. Et post pauca: Gentilis dixit: Vos ergo in ecclesiis imagines non pingitis sanctis vestris, & adoratis illas: & non solum tan his, sed & ipsi Deo vestro: sic ergo cultum & nos simulacra circumfrentes, non ea adorare, sed incorporales virtutes, sicut per illa placantur. Sanctus dixit: Sed nos imagines hominum factorum, sanctorum videlicet levitorum Dei & corpora tentantium facimus ad recordandum & honorandum eos: & nihil incongruum operamur pingentes eos, quales & fuerunt: neque enim agimus secundum vos, neque incorporalem quorundam corporales emulantes demonstramus: sed & adorantes, non imagines, ut etiam tu praedixisti, sed eos qui per pietatem indicantur, glorificamus: & hos non ut deos: sed ut ut propitios servos & amicos Dei, & fiduciam habentes intercedendi pro nobis. At vero imagines Dei facimus, id est, Domini & Salvatoris nostri Iesu Christi, quemadmodum vitulus est super terram, & cum hominibus conversatus est, hunc pingentes, & non ut intelligitur natura Dei. Quia enim similitudo est, vel qui habitus incorporei & sine schemate Verbi Patris: Spiritus enim est Deus, ut scriptum est, id est, sanctae & consubstantialis Trinitatis natura. Sed quoniam benedictio Dei & Patris descendens unigenitus Filius eius & Deus Verbum e caelis, incarnatus est propter salutem nostram de Spiritu Sancto & intemerata virgine Dei genitrice Maria, humanitatem eius pingimus, non incorporalem deitatem. Gentilis dixit: Illo: Deus Verbum ut incar-

Oratio

Basileus o opaniticos iaiakoto; Axyras ei: pi: k sygharhios anaxios autis ikeres.

Ioannis o Alabegatos maschos k paxterhios th anatolikou archiepon epece: Eudhlon esti paxson, oti oi Samaritai cheirones th adon airetikon eisi, k h airetis eith lican apoblatos epi kibhla esti, k makran tps cheiros. esti apidechon o logos, oti oi tos seiptis eikonas kataprefontes cheiros eiti tapon. iakon di esti oiomasi autis Samaritais.

Kontantin o opaniticos iaiakotos Kostasias tps Kyprou epece: Ego mh tps eikonoklaktas cheiros ton Samaritai thymai, oton ikerioi k agnoia diasphaxan, adofioi oti te Xristianismo: hui di en gnosei peiothasai, k anaxioi eisi apologias. os gar xigraphoi o gnos to thelma tou kyrou autou, k mh paidi, daphetui pollas.

Nikolaos o opaniticos episkopos Kyziku epece: Ego o elaxistos tps imon opaniticos biblon ikagomai to en agiois patros hmon Ioannu episkopu Thessalonikou, k axio anagnoudhnai.

H agia synodos epece: anagnoudhthi. Kai laous Demetrios o Alabegatos diakonos k thesophylax anegw.

Ioannis episkopos Thessalonice ek tu logou, k h archi.

Michei pti paxchou pi cheiroi hmon k theou Iesou Xristou. k mit elixa: o Emlw epece: imes en en tps ekklesiis eikonas k fuxate tps agiois imon, k apoxinwete autas: k e monon tps agiois, alla k autw tps theu imon: epos en nomize k hmas te Crithi peiothaleptis ek autu apoxinwou, alla tps di aithi thrapitwmas asomatous diwmas. o agios epece: all hmas eikonas anθρωπων Γεχηρημων, th agion delwou tps theu k somatophorou, poimou ek to memhthai autw k timai autas, k edos apetoko: ergalouma xraphontes autas, oia k xigraphosin. edi gar paxtymou kaθ imas, edi asomatou tpon somatikos charaktiras deiknoum: alla k apoxinwete, k tps eikonas, os k en proetps, alla tps dia tps xraphos dhlawhous doxaloum. k tutas ox os theos mh xraite: all os xraphos delos k philos theu, k paphosian ixeontes paxthkew upir hmon. tu di theou eikonas poimou, lisa dh tu kyrou epi autw imon Iesou Xristou, kaθws ephn epi tps gnou, k tps aithraois emawisraphi, tpon xraphontes, k ek os nomize fisei theos. poia gar omiowsis, h poion xhma tu asomatu k aχηmatismou to kachos: k iuma gar o theos, os xigraphatei, tutesi h theu agias k omousin traxofisis. all epei adoxia to theu epi kaxes katlthw o monogenis autw k theos logos th erawon, isarkwthe dha tlu hmon swthreas ek t. hmatos agios k tps aχηratu parthou k theou Marias, tlu anθρωποτηtu autw xraphom: dxi tlu asomatou theotitu. e Emlw epece: Ego, pti theu logon os enanθρωpwsantai eikonographete: ti epece th agielwou ope: oti k autis

ANNO CHRISTI

ANNO CHRISTI 325.

ACTO V.

αὐτὸς ζωγραφεῖται ὡς ἀνθρώπος, καὶ προσκυνεῖται, καὶ ταὶ μὴ ὄντας ἀνθρώπου, ἀλλὰ νοεῖς καὶ ἀσώματους λογισμοὺς τε καὶ ὑπάρχοντες. ἔτι νόμιζε καὶ τὸς παρ' ἡμῖν τιμαίνους θεοὺς διὰ τῆς ἀγαλλομαίων θραυτῶσαι, μηδὲν ἀποτοῖ ἡμῶν ὀφραττοῖς, ὡς περὶ ἡμῶν ἐπὶ τῶν γραφομένων ἀγγέλων. ὁ ἅγιος εἶπε. περὶ τῆς ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, καὶ τῆς ὑπὲρ τούτους ἀγίων δυνάμεων, προσέφη δὲ καὶ τὸς ἡμετέρας ψυχὰς τῆς ἀνθρώπων, νοεῖς μὲν αὐτὸς ἡ καθολικὴ ἐκκλησία γινώσκει, ἢ μὲν ἀσώματος πάντη καὶ ἀόρατος, ὡς ἡμεῖς οἱ Ἕλληες πατὴρ. λεπτοσώματος δὲ καὶ αἰρούμενος, ἢ περιώμενος κατὰ τὸ γραφομένον. ὁ ποιῶν τὸς ἀγγέλους αὐτῶν πνεύματα, καὶ τὸς λεπτοσώματος αὐτοῦ πῦρ ὀλίγον. καὶ τοῦτο πολλοὺς τῆς αἰῶν ἡμῶν πατέρων φρονήσαντας ἐξέσκαλκεν. ὡν εἶσι Βασίλειος ὁ μέγας, καὶ ὁ ἐν ἀγίοις Ἀθανάσιος, καὶ ὁ μέγας Μεθόδιος, καὶ ἡ ἀμφ' αὐτοῖς. μόνον γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ θεῖον ἀσώματος καὶ ἀπεύρηκτον, τὰ δὲ νοεῖα κτίσματα ἢ πάντη ἀσώματα καὶ ἀέραια, ὡς τὸ θεῖον. διὸ καὶ ἐν τῷ εἶσι, καὶ ἐν πεύρηκτον τυχεύσαντων. εἰ δὲ που εὐροῖς ἀσώματος καλεῖσθαι τοῖς ἀγγέλοις, ἢ δαίμονας, ἢ ψυχὰς, ὡς μὴ ὄντας ἐκ τῆς συμμίξεως τῆς ὑλικῶν πνεύματων στοιχείων, καὶ πικρῶν σώματα παχέα καὶ ἀντιῶτα, οἷα ἡμεῖς πικρομένη, ὡς αὐτοῖς προσεγγέσαν. τὸ ὄντι γὰρ ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀόρατοι εἰσιν, ὡς ὄρατοῖς δὲ παρὰ πλειστον αἰσθητῶν πλειστον τῶν εἶδει τῆς οὐρανῶν αὐτῶν σωματων. ὡραθήσαν δὲ ὑπὸ τῶν ἡμῶν ὁ θεὸς τὸς ὀφθαλμοῖς. καὶ τῶν πεύρηκτον φέμενοι, δεικνύται μὴ ὄντες πάντη ἀσώματος, ὡς ἡ θεῖα φύσις. ἡμεῖς οὐκ ἔχοντες ὡς θεὸς, ἀλλ' ὡς κτίσματα νοεῖα, καὶ λεπτοσώματος θεῖο, καὶ μὴ κυεῖας ὄντας ἀσώματος, ἔχοντες ἀμαρτινομένη γραφομένη τὸς ἀγγέλους, καὶ τιμωμένους. τὸ δὲ ἀνθρώποειδὲς γραφομένη αὐτοῖς, ἐκ τῶν κατὰ σωχεῖται ἔως αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς ἐφ' ὅς ἀπεσάλησαν ὑπὸ τῶν μόνου θεοῦ, γινώσκονται.

natus depingitur : de angelis quid asseritis ? & ipsos namque depingitis ut homines, & adoratis, quamquam homines non sint, sed intelligibiles & incorporeales & divini & existentes : sic reputa & eos qui apud nos honorantur, deos per statuas placari, nihil inconveniens nobis agentibus, quemadmodum nec vobis super depictis angelis. Sanctus dixit : De angelis & archangelis, & sanctis virtutibus quæ super illos sunt, addam autem etiam nostras hominum animas, intelligibiles quidem eos catholica & apostolica novit ecclesia, non tamen incorporeales omnino & invisibiles, sicuti vos pagani fatemini : subtiles autem corpore, & aereos, & igneos, secundum id quod scriptum est : Qui facit angelos suos spiritus, & ministros ignem urentem. Et hoc multos sanctorum patrum nostrorum sensisse invenimus : quorum est Basiliius ille magnus, & sanctæ memoriæ Athanasius, atque Methodius & qui circa ipsos sunt : sola enim, ut veraciter fateamur, divinitas est incorporealis & incircumscripita. porro intelligibiles creaturæ non omnino incorporeales & invisibiles, ut divinitas, sunt : propter quod in loco sunt, & circumscripiti consistunt. Porro sicuti reperitis incorporeos vocati angelos, aut demones, aut animas, tamquam non existentes de commixtione materialium quatuor elementorum, sic eos noveris appellatos, cum non sint, & ipsa corpora crassa, & similia his, quibus nos circumdamur. Licet, ut verius fateamur, ad comparationem nostri incorporei sunt : at vero visi sunt a plurimis crebro sensibiliter in specie propriorum corporum suorum, (visi sunt autem ab his, quibus aperuit Deus oculos) & loco circumscripiti monstrantur, cum non sint omnino incorporei, sicut divina natura. Nos ergo non ut deos, sed ut creaturas spirituales, & ministros Dei, & non ut proprie incorporeos existentes, pingentes & honorantes angelos, non peccamus : quod vero in humana eos forma depingamus, eo factum est, quod frequenter sic apparuerint his, ad quos missi sunt a solo Deo.

loquitur... propria... concilium... in confesio... los incorporeos... ad Heb...

de... 16

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης ἐπεὶ ἐνωτισώμεθα τὸ ἴδιον τὸ παθὸς, ὅτι ἐκεῖ μὲν Σαμαρείται τὸς εἰκόνας τῶν κρείων καὶ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ τῆς ἀχραντῆς μητρὸς κατέσκαλξαν, ἐπιτύθη δὲ Ἕλληες, ὡς μεμαθηκαίμεν. ἀσπίδα δὲ ὁ πατήρ, ὅτι καὶ τοὺς ἀγγέλους εἶναι γραφομένους, ἰσχυρῶς πεύρηκτον εἶσι, καὶ ὡς ἀνθρώποι οὐρανοῦ ὄντων πολλοῖς.

Η ἁγία συνόδος ἐπεὶ ναὶ δέσποτα. Στέφανος μοναχὸς ἀνέγνω.

Εκ τῆς ὁμοιωτικῆς Ἰουδαίου καὶ Χριστιανῶν.

Ο Ἰουδαῖος λέγει· ἐπειδὴ οὐ εἰς πάντα, καὶ πικρῶ τῶν ἰσραηλιτῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τῶν ζώντων. σκανδαλίζομαι δὲ εἰς ὑμᾶς οἱ Χριστιανοί, ὅτι ταῖς εἰκόσι προσκυνεῖτε. ἡ γραφὴ γὰρ πάντως παραγγέλλει μὴ ποιῆν ἑαυτοῖς γλυπτῶν, ἢ πᾶν ὁμοίωμα. ὁ Χριστιανὸς εἶπεν. Οἱ ἀποστολῶν παραγγέλλουσι σε μὴ προσκυνεῖν αἰ γεινῶται, καὶ πᾶσαν ὁμοιωτικὴν μὴ προσκυνεῖν ὡς θεῶν.

Council. Genera. Tom. XIII.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Auribus percipimus dictum patris, quia ibi quidem Samaritanæ imagines Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi & intemperatæ matris ejus subverterunt, hic autem pagani, ut didicimus. Ostendit vero pater, quod & angelos oporteat pingi, quoniam circumscripiti sunt, & veluti homines apparuerunt multis.

Sancta synodus dixit: Etiam, domine Stephanus monachus legit.

De disputatione Judæi & Christiani.

Judæus dicit: Credidi ad omnia, & credo crucifixo Jesu Christo, quia est Filius Dei vivi. Scandalizor autem in vos, Christiani, quia imagines adoratis. Scriptura quippe ubique præcipit, non facere sibi quemquam sculptile vel omnem similitudinem. Christianus dixit: Deum recentem præcipiunt te non adorare scripturæ, & omnem similitudinem non adorare ut Deum. Imagines vero quas vides, ad recordationem

ACTIO V

nem benignissimæ salutis pinguntur, per
 Salvatorem nostrum Jesum Christum esse
 etz, incarnationis ejus personam significan-
 tes: sanctorum autem imagines similiter u-
 niuscujusque ipsorum signant agones, quos
 adversus diabolum habuerunt, & victorias
 eorum atque coronas. Non autem, ut tu
 intelligis, desiccantes eas Christiani ado-
 rant, sed zelo ferventes & fide, sancto-
 rum contemplantur imagines, memoriam
 ferentes horum Dei cultus: & adorantes,
 sanctorum invocant Deum, dicentes: Be-
 nedictus es Deus hujus sancti ac omnium
 sanctorum, qui dedisti eis patientiam, &
 dignos illos fecisti regno tuo: nos quo-
 que participes eorum constitue, atque ora-
 tionibus eorum salvos nos fac. At vero
 Salvatoris iconam contemplantes & adoran-
 tes, spiritualibus oculis & cordis visibus
 Deo cunctorum Domino gratias agimus,
 qui dignatus est in forma servi hominem
 suscipere, & salvare mundum, & similis
 vobis effeci per omnia absque omni pec-
 cato. Ergo non ligneam imaginem vel
 picturam adoramus, aut colimus, sed om-
 nium Dominum Christum Deum glorifica-
 mus. Verumtamen, frater, ostendam tibi,
 quia & Moyses, qui hæc tibi in lege de-
 dit, iustus est, sicut scriptum est, & scul-
 ptiles duos seraphim fecit, supra tabernacu-
 lum testimonii expansos hinc & inde: quo
 non licebat cuiquam ingredi, nisi soli pon-
 tifici semel in anno, & incensum offerre in
 ianua sanctorum. Similiter autem & ser-
 pentem æneum opus æris fusile condens, &
 suspendens in medio castrorum, dicebat:

Exod. 31. 6

Num. 31.

60. projectio

ingredias

1. 1. 1. 1.

Ex falsis se per descriptionibus itinerariorum san-
 ctorum apostolorum.

Pictor ergo prima die lineamentis eo de-
 signato quievit. Postera vero die etiam co-
 loribus illum permiscuit, & Lycomedi gau-
 denti iconam dedit: quem & ponens in
 cubiculo suo coronavit. Quod cum postea
 cognovisset Joannes, dixit ei: Diligende
 mihi filii, quid agis a balneo? ingressus
 in cubiculum tuum solus? nonne ego te-
 cum & cum reliquis fratribus oro? an nos
 celas? Et hæc dicens, & ludens, cum eo
 ingreditur cubiculum, & videt iconam co-
 ronatum senioris, & appositas lucernas: &
 accersito & vocato eo, dixit: Lycomedes,
 quid sibi vult imago hæc? quis ex diis
 tuis est iste depictus? Video enim te ad-

Αἱ γὰρ εἰκόνες αἱ θιωρεῖς, πρὸς ὑπόμνησιν τῆς οἰ-
 λαθρῶτου σωτηρίας γράφονται τῷ σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἑσπέρου θέσεως αὐτοῦ σημαίνουσαι
 τὸ πρόσωπον· αἱ δὲ τῶν ἁγίων εἰκόνες ὁμοίως
 ἰκάνου αὐτῶν τὰς ἀγῶνας σημαίνουσαι τοὺς κατὰ
 τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς νίκας αὐτῶν καὶ τὰς τιμὰς.
 Ἐγὼ γὰρ, ὡς σύ νοεῖς, θεοσεβῶντες αὐτὰς προσκυνοῦσιν
 οἱ Χριστιανοί· ἀλλὰ ζήλων περιεμῆμοι καὶ πίστεϊ τοὺς
 αἰσίων θεωροῦσιν εἰκόνας, μνημῶν φέροντες τῆς τῶν
 θεοσεβείας. καὶ προσκυνοῦντες τῶν ἁγίων ἐκκαλῶν-
 ται Θεόν, λέγοντες. Ἀλογοῦντες εἰ ὁ Θεὸς τῷδε τῷ
 ἁγίῳ καὶ πάντων τῶν αἰσίων, ὁ δὲς αὐτοῖς ὑπομονὴν,
 καὶ ἀξίῳ τῆς σῆς βασιλείας· μετὰ ἡμᾶς ποιήσον
 Βασιλεῦ, καὶ χάρις αὐτῶν διασώσον ἡμᾶς. τίμω δὲ τῷ
 σωτῆρος εἰκόνα θεωροῦντες καὶ προσκυνοῦντες, πνευμα-
 τικὰς ὀφθαλμοῖς καὶ καρδίας ὀμμασι Θεῷ τῷ Ἰη-
 σῶν δεσπότῃ Ἐλεγεῖν ἡμῶν, τῷ καταδικαζομένῳ ἑ-
 μοφῶν δὲ τῶν ἀνθρώπων λαθεῖν, καὶ σώσει τὸν
 κόσμον, καὶ ὁμοιωθῆναι ἡμῖν χροῖς σαρκὸς ἀμαρ-
 τίας κατὰ πάντα· ἔκων τῇ ζωῆν εἰκόνι ἢ τῇ γρα-
 φίδι προσκυνοῦμεν ἢ σέβωμεν, ἀλλὰ τῶν Ἰησοῦ ὅλων
 δεσποτῶν Χριστῶν τὸν θεὸν δεξολογοῦμεν. πλὴν ἀδι-
 κῆ δειξῶσαι, ὅτι καὶ Μωσῆς ὁ τοῦτο σοι νομοθετή-
 σας ἐκελεύθη, καθὼς γράφεται, καὶ γλυπτὰ δύο
 στεφανίμ ἐποίησεν ἐπάνω ἐπιπέσμα τῆς σκηνῆς τῆ
 μαρτυρίας ἐπιπέθειν καὶ ἐπιπέθει, ἵνα οὐκ ἐξόν ᾖ
 τινὲν εἰσπορεύεσθαι, εἰ μὴ μόνον τῷ ἀρχιερεὶ ἀπαξ
 τῷ ἑσπέρῳ, καὶ τὰ ἁγία Ἰησοῦ ἁγίων θυμῶν. ὁμοίως
 δὲ καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκῶν χαλκουργήμα κωνδύτων δη-
 μιουργήσας, καὶ κρεμάσας μέσον τῆς παρεμβολῆς,
 ἐλεγε· ὅς ἀνδραχθῆν ὑπὸ ὄφιος, ἀπειθίζω τῷ χαλ-
 κῷ ὄφει τῷ, καὶ πισθεῖτω, ὅτι ἐστὶν ὄφιος ἕως
 θανάτου ἰάσασθαι αὐτὸν, καὶ ἰαθῆσεται. ὅρα, πῶς
 ὁ παραγγέλλων Μωσῆς ὁμοίωμα μὴ ποιῆσαι, ὁμοί-
 ωμα ἐποίησεν;

ANNO CHRISTI 167

Ἰωάννης ὁ ἀλαβίεστος μοναχὸς, ἀριστοβίτερος
 & ποταμῆ τῆς Ἰησοῦ ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· ἰδὲ
 ἀφανῶς οἱ ἐρωτῶντες ἡμῶν πατέρες πῶς ἀρνημένως
 τίμω ἑσπέρῳ οἰκονομίαν Χριστοῦ τῷ Θεῷ ἡμῶν λί-
 γουσι ἀποβαλεῖν τὰς ἁγίας εἰκόνας, Ἐβραίουσ
 φαμῶν καὶ Σαμαριταῖς. ὡς οἱ ἀποκαλλομῶν αὐ-
 τῶν, τῆς ὁμοίως εἰσίν.

Ἡ ἁγία συνόδος εἶπε· ἕμοιοι εἰσίν.
 Ἐπιφάνιος διάκονος, & τῶν τῶν ἐπίχων Ὁμῶν
 ἐπισκόπου Σαρδινίας, ἀείγων.

Ἐκ τῆς ὑποδείκτουσιν περιόδου τῆς ἁγίων
 ἀποστόλων.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς πρώτης ἡμέρας σκιαγραφῆ-
 σας αὐτὸν, ἀπὸ τῆς τῆς δὲ ἐξῆς & πῶς χρο-
 μασι αὐτῶν κατεκράσθη, καὶ ὡς τῷ Λυκομήδῃ
 χαίροντι τίμω εἰκόνα ἀπέδωκεν. ἡ ἀναθεῖς εἰς
 τὸν αὐτοῦ κοίτων, εἶπε· ὡς ὕστερον γινόντων τῶν
 Ἰωάννου εἰπεῖν αὐτῷ· ἀγαπήν μου τίμων, τί ἐξ-
 ἀπῆλθῃ ἀπὸ βαλανείῳ εἰσέρχομῶν εἰς τὸν κοίτων
 γὰρ σὺ μόνος; ἔχι σὺ σοὶ ἐγὼ καὶ πῶς λοιποῖς
 ἀδελφοῖς ἔχομαι; ἢ ἡμᾶς κρύπτεις; καὶ τούτου
 λέγων καὶ παύσων, μετὰ αὐτῷ εἰστίει εἰς τὸν κοι-
 τῶνα· καὶ ὅρα εἰκόνα πνευματικῶν πρεσβύτων, καὶ
 παρακλειμῶν λυχνῶν, καὶ βωμῶν ἑμπερῶσεν. καὶ φω-
 τήσας αὐτὸν εἶπε. Λυκομήδεις, τί βελτί σοὶ τὸ
 τῆς

ANNO CHRISTI 197.

Ἰὼς εἰκὼς τοῦτος ; τίς τῶν θεῶν σου τυχεῖται ὁ γογραμμῆος ; ἐπεὶ γὰρ σε ἴτι ἰδυαὶς ζῶντι . κὶ ὁ Λυκομήδης αὐτῷ ἀπαγορεύει . ὁ θεὸς μοῖ μοῖ ἔπει ἰωάννης μόνος , ὁ ἐμὲ εἰσέρας ἐκ τῷ θανάτου μὲν τῆς σαρξὸς μου . οἱ δὲ κὶ μὲν τὸν θεὸν ποῖς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἰδῶν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὅτις χρὴ καλεῖσθαι , οὐ οἶδ᾽ ὅ ἐστι τῆ εἰκὼν γογραμμῆος , ὃν εἶδον κὶ φιλοῦμαι κὶ σίβωμαι ὡς ἀγαθὸν μοι γεγονότι . κὶ ὁ Ἰωάννης μοῖ μὲν τὸ ἐαυτῷ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ διασάμβως , εἶπεν αὐτῷ . παίζεις με παῖον . πῶς οἶμαι μορφῶν ὡς πῶ κλέων σου ; πῶς με φείδεις , ὅτι μοι ἡ εἰκὼν ὁμοία ὀφείλεις κὶ ὁ Λυκομήδης αὐτῷ ἀποσφύγγει κατεπέθει . κὶ ἰδὼν ἑαυτὸν ἐν τῷ κατεπέθει , κὶ ἀπίστας τῷ εἰκόνι , εἶπε . ζῆ κλέων Ἰησοῦς Χριστὸς , ὁμοία μοι ἡ εἰκὼν . κακὸς δὲ τὸ τοῦ διασάμβως .

Ἐπι ὁ αὐτὸς ἀνήγων ἐκ τῆς αὐτῆς βίβλου , ὡς ἡ ἀρχή .

Ποτὶ βολόμενος τὸν Ἰησοῦν κρατῆσαι . Ἐ μὲν ἴπρα . ἐν ὧν κὶ παχὺ σίματι προσίβαλον . ἀποστὸν δὲ καλὸν ψηλαφῶντις με αὐτὸν , αὐλοῦν ἔμ κὶ κῶματον τὸ ὀκακίμβως , κὶ ὡς μὲν ὅλας ὄν . κὶ δὲ ποπ ὑπὸ τῆς ἰσῷ φαρισαίων κληθεὶς εἰς ἀλλῶν ἰσφῶντο , σωματικῶν αὐτῷ , κὶ ἴκασθ᾽ ἡμῶν ἰλαίβασι πατὴν ἀρτον ἕνα ὑπὸ ἰσῷ πεκληκότων . ἐν οἷς κὶ αὐτὸς ἰλαίβατο ἕνα . τὸν δὲ αὐτῷ κλοῶν διμελεῖτο ἡμῶν . κὶ ἐκ τῷ βραχίονι ἴκατος ἡμῶν ἰχορταῖτο . κὶ οἱ ἡμῶν ἀρτοι ὀλοκλαροι ἐφυλάσσοντο , ὥστε ἐπαλήτῃσαι τὰς καλῶντας αὐτῶν . ἰβλομέμω δὲ πολλὰς ἐμὲ αὐτῷ βυδίζων ἰδεῖν , κὶ ἴχνος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς φαίνεσαι . ἰώρων γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἑαυτὸν ἰταίροντα , κὶ ὠδύτοπε ἰδόν . κὶ τῷ τῷ ἡμῶν ἴτι ὡς περ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ εἶκεν , ἀδείφοι , τῆς ἐμ᾽ αὐτὸν τίστωσ ὀμιλῶ , τὰ γὰρ μεγαλῶν αὐτῷ Ἐπὶ θαυμάσια τὸ κῶ σισήθω , ἀφῆρα ὄντι , κὶ τῶν κὶ ἐν ἀέθρα ἰπλίγεσθαι , ἴτι ἀκῆσθαι . τῶν δὲ συνληθῆσαι αὐτὸν ὑπὸ ἰσῷ ἀέθωσ , κὶ ὑπὸ ἀέθωσ ὀφως νομοθετημένων Ἰουδαίων , σωματικῶν πάντας ἡμᾶς , ἰσφῶντις με ἰκῶνις παραδοθῆσαι , ἰμῶσωμῶν πῶν πατέρα , κὶ ὡς ἐξ ἰσφῶντις ἐπὶ τὸ ἀποκακίμβως . κὶ λῆσας ὄν ἡμῶν γῶρον ποτῆσαι ἀποκρατωῖτων τὸς ἀνῶλων χείρας , ἐν μίσω δὲ ἀπὸς ἡμέμῶς ἰλεγα τὸ ἀμῶν , ἰπακῆσι μου . ἠρῆσῶ οὐ ἰμῶντις κὶ λίγην . ὀξῶ σοι πατέρ . κὶ ἡμῶς κυκλῶντες ἰπκῶμῶν αὐτῷ τῷ , ἀμῶν . ὀξῶ σοι λόγε , ὀξῶ σοι χείρας . ἀμῶν . ὀξῶ σοι τὸ πνεῦμα , ὀξῶ σοι ἀγίη , ὀξῶ σοι τῆ ὀξῆ , ἀμῶν . ἀνῶμῶς σοι , ἀχαριστικῶν σοι , ὡς , ἐν ὧ σκοτος ἐκ οἰκῶ . ἀμῶν . ἰσφῶντις δὲ ἀχαριστικῶν , ἰλίζω , σωθῆσαι θέλω , κὶ σωθῆσαι θέλω . ἀμῶν . λυθῆσαι θέλω , κὶ λυθῆσαι θέλω . ἀμῶν . σωθῆσαι θέλω , κὶ σωθῆσαι θέλω . ἀμῶν . φανῆσαι θέλω , Ἐ σωθῆσαι θέλω . ἀμῶν . ἀνῶν θέλω , κὶ ἀνῶν θέλω . ἀμῶν . σωθῆσαι θέλω , ὡς ὄν ὀξῶ . ἀμῶν . λῶσῶσαι θέλω , Ἐ λῶσῶσαι θέλω . ἀμῶν . ἡ χάρις χορταῖ , ἀυλῆσαι θέλω , ὀρχῆσῶσαι πάντας . ἀμῶν . ὀρχῆσῶσαι θέλω , κῶσῶσαι πάντας . ἀμῶν . Ἐ μὲν ἴπρα . πῶντις , ἀγαπῶντις , χορταῖς μεδ᾽ ἡμῶν ὁ κῶσῶς ἐξῆλθε . κὶ ἡμῶς ὡς περ πλατῆσῶντις , ἡ κὶ ἀποκακίμβως , ἀλλῶ ἀλλῶσῶσι πεφῶμῶν .

* L. οὐκ ἔστιν ἰμῶν .

* το. κίρ .

ACTIO V.

huc gentiliter vivere : & Lycomedes ei respondit : Deus quidem mihi est ille solus , qui me erexit a morte cum conuge mea . Si autem & post Deum illos homines , qui benefactores nostri sunt , deos oportet vocari , tu es qui in imagine es depictus , quem coronas & amo & colo , quia dux mihi factus es bonus . Et Joannes vultum suum nondum contemplatus , dixit ei : Illudis mihi , filiule mi ; tali sum forma super Dominum tuum ? quomodo mihi persuadere poteris , quod mihi imago similis sis ? & Lycomedes ei attulit speculum . Et videns semetipsum in speculo , & intuens imaginem , dixit : Vivit Dominus Jesus Christus , similis mihi est imago : male autem hoc egisti .

Adhuc idem legit de ipso libro ; cujus initium est .

Aliquando volens Jesum tenere . Et post alia : In materiali & crasso corpore congredebantur . Alias autem iterum palpat me cum , sine materia erat & incorporeum quod suberat , & quasi omnino non esset . Porro si aliquando ab aliquo Pharisaeorum invitatus ad recubitum ibat , pergebamus & nos cum ipso ; & unusquisque nostrum accipiebat dispositum panem unum ab his qui invitabant : inter quos & ipse accipiebat unum . Porro suum benedicens , dividebat nobis ; & de paucillo unusquisque nostrum saturabatur : panisque nostri integri conservabantur , ita ut obstupescerent invitantes eum . Volui autem saepe cum illo gradens videre , si vestigium ejus super terram pareret . Videbam enim eum a terra sese sustollere , & nunquam aliquando vidi . Et haec vobis adhuc veluti exhortando , fratres , fidei quae in ipsum est causa loquor . Magnalia enim ejus & mirabilia , cum sint ineffabilia , diceantur , quippe cum forte nec dici , neque possint audiri . Porro antequam comprehenderetur ab impiis & ab iniquo serpente legem accipienibus Judaeis , congregans nos omnes , ait : Priusquam illis tradar , hymnum dicamus Patri , & sic ad propositum exeamus . Cum ergo jussisset nobis genum facere tenentibus invicem manus , ipse medius factus dicebat : Amen , obedite mihi . Caeperit ergo hymnum canere & dicere : Gloria tibi , Pater , & nos circumdantes respondebamus ei : Amen . Gloria tibi , Verbum , gloria tibi , gratia . Amen . Gloria tibi , Spiritus , gloria tibi sancte , gloria gloriae tuae . Amen . Laudamus te , Pater , gratias tibi agimus , lux in qua tenebrae non habitant . Amen . In quo autem tenem gratias agebamus , dico : Salvari volo , & servare volo . Amen . Solvi volo , & solvere volo . Amen . Tabesceri volo , & tabescere facere volo . Amen . Nasci volo , & gignere volo . Amen . Manducare volo , & consumi volo . Amen . Audiri volo , & audire volo . Amen . Intelligi volo , cum intellectus sum totus . Amen . Lavari volo , & lavare volo . Amen . Gratia chorum ducit : tibia canere volo , saltate omnes . Amen . Lamentari volo , plangite omnes .

Gr. manus applicat .

Gr. modotac .

f. diceit .

Gr. addit . Suocari volo , & saucia . re volo . Confer Augu . Rom ep . 211 ad Corinthus . Hard .

ACTIO V

171. 172. 173.

nes . Amen . Et post alia : Hæc , dilectissimi , choram ducens nobiscum Dominus exiit : & nos quasi gberantes , vel etiam obdormientes , hac illacque fugimus . Ego ergo videns eum pati , nec expectavi quidem passionem ejus , sed tugi in montem olivarum , plorans super hoc quod contigerat : & quando , Tolle , clamabatur , suspensus est hora sexta diurna : & tenebræ super totam terram fiebant , & stans Dominus meus in medio speluncæ , & illuminans me , dixit : Joannes , ab inferiori turba Hierosolymis crucifigor , & lanceis stimulor & arundinibus ; aceto quoque & felle potor : tibi autem loquor ; & quod loquor , audi . Ego tibi summiſi ut ascenderes in hunc montem , quatenus audias quæ oportet discipulum a magistro discere , & hominem a Deo . Et his didis , ostendit mihi crucem luminis infixam , & circa crucem turbam multam , unam formam non habentem : & in ea erat forma una & visio similis . Ipsum autem Dominum supra crucem videbam , schema non habentem , sed quamdam vocem tantummodo : vocem autem non hanc , quæ nobis est afflucta , sed quamdam propriam & tuavem , & revera Dei , dicentem ad me ; Joannes ; * unum oportet te a me ex his audire ; unius enim ego , * pro futuro & audias . Quod crux luminis ali-

• 171. 172. 173.
• 171. 172. 173.
• 171. 172. 173.

quando quidem sermo vocetur a me propter vos , aliquando vero mens , modo autem Christus , modo ostium , modo via , modo panis , modo semen , modo resurrectio , modo Jesus , inodo pater , modo spiritus , modo vita , modo veritas , modo fides , modo gratia .
Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Contemplemur , quia tota conscriptio hæc contraria est evangelio .
Sancta synodus dixit : Etiam , domine : nam putativam humanitatem dicit .
Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : In itineribus istis scriptum est , quod neque manducaret , neque biberet , neque pedibus terram calcaret , consimilia Phantasticorum . Sed in evangelio scriptum est de Christo , quia & manducavit & bibit ; & Judæi de ipso dicebant : Ecce homo vorax & viniv potator . Et si , ut fabulose mentiti sunt , terram non calcabat , quomodo scriptum est in evangelio , quod Jesus fatigatus ex itinere sedit circa puteum ?
Constantinus episcopus Constantiæ Cypri dixit : Hic liber est , qui constituit pseudosyllogum illud .
Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Ritu digna sunt hæc .
Theodorus deo amabilis episcopus Catanæ dixit : Ecce liber qui destruxit venustatem sanctæ Dei ecclesiæ .

171. 172. 173.
171. 172. 173.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardium dixit : Decebat conventiculum illud habere librum istum in testimonium .
Constantinus episcopus Constantiæ Cypri dixit : O blasphemiam , quæ hic Joannem apostolum in monte olivarum dicit fugisse in speluncam tempore crucis . Evangelium autem testatur , quia introivit cum eo in atrium Caiphæ , & quia affabat cruci Christi cum sancta matre ejus .

Εγὼ μὴ ἰδὼν αὐτὸν παύοντα , ἰδὲ προσέμνηται αὐτὸν τὸ πάθος , ἀλλ' ἐβουλόμην ἐπὶ τὸ ὄρος τῆς ἑλαιῶν , κλαίων ἐπὶ τῷ συμβεβηκέντι . Ἐ ὅτε τὸ , ἄρα , ἰβόατο , ἀπεκρμαίνθη ὄρας ἑκτης ἡμερηθς , καὶ σκόπεσ ἐφ' ὅλης τῆς γῆς ἰσχυρόναι . Ἡ γὰρ ὁ κύριος μὲ ἐν μέσῳ τῷ σπηλαίῳ , Ἐ φωτίσας με , εἶπεν· Ἰωάννη , τὴν κατὰ ὄχλῳ ἐν Ἱεροσολύμοις σαυρῶμαι , καὶ λέξ' ἡαίς νόσομαι , καὶ καλάμοις· ὄχος τε καὶ χαλλίῳ ποτίσομαι . σοὶ δὲ λαλῶ , καὶ ὁ λαλῶ , ἀκούσον . ἐγὼ σοὶ ὑπέβαλον ἀνελθεῖν εἰς τὸτο τὸ ὄρος , ὅπως ἀκούσης ἃ δεῖ μαθητῶν παρὰ διδασκαλῶν μανθανεῖν , καὶ ἀνθρώπων παρὰ τοῦ . Ἐ εἰπὼν ταῦτα , ἰδεξί μοι σαυρὸν φωτὸς πεπηγμῶν , καὶ περὶ τὸν σαυρὸν ὄχλῳ πολὺν , μίαν μορφῶν μὴ ἔχοντα , καὶ ἐν αὐτοῖς ἑνὴ μορφῆ μίαν , καὶ ἰδέα ὁμοία . αὐτὸν δὲ τὸν κύριον ἰκάνῳ τὸ σαυρὸν ἰσχυρὸν ἡγῆμα μὴ ἔχοντα , ἀλλὰ τινα φωνῆ μόνον . φωνῆ δὲ , ἢ ταῦτῳ τῶν ἡμῶν σωτήρη , ἀλλὰ τινα ἠδέσαν καὶ χρηστέν , καὶ ἀληθῶς Θεῶ , λέγουσαν πρὸς με· Ἰωάννη , ἵνα δεῖ παρ' ἐμῶ ταῦτα ἀκούσαι· ἐνὸς γὰρ χρῆζῳ τὸ μέλλοντος ἀκούειν . ὁ σαυρὸς ὁ τὸ φωτὸς , ποτὶ μὴ λόγος καλῶται ὑπ' ἐμῶ δὲ ὑμῶς , ποτὶ δὲ νῦς , ποτὶ δὲ Χερσὸς , ποτὶ θύρα , ποτὶ ὄδος , ποτὶ ἄρτος , ποτὶ σπορῶ , ποτὶ ἀνάσασις , ποτὶ Ἰησοῦς , ποτὶ πατὴρ , ποτὶ πνεῦμα , ποτὶ ζωῆ , ποτὶ ἀλήθεια , ποτὶ πίστις , ποτὶ χάρις .

ANNO CHRISTI 167.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· Ὁιωρητῶν ὄλον τὸ σύγραμμα τῶν , ὡσαντίον ἐστὶ τῶ διαγγελίῳ .
Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε· καὶ δέσποτα· καὶ δόξαν τῶ ὡσανθρώτησιν λέγει .
Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· ἐν ταῖς περὶ τούτους ἐγγραφῆ , ὅτι ὑπὲ ἠδικο , ὑπὲ εἶπεν , ὑπὲ ποτὶ τῶ γῶ ἰσάται , τὸ παρόμοια τῶ Φαντασιολογῶν . ἀλλ' ἐν τῶ διαγγελίῳ γράφεται περὶ τοῦ Χερσῶ , ὅτι καὶ ἰσάται , καὶ ἰπαι , καὶ ἰδαίαι περὶ αὐτῶ ἰλεγῶν· ἰδὲ ἀνήρ φάτος καὶ οἰνοπότης . καὶ εἰκαθῶς ἰμωθῶσαντο , ὅτι τῶ γῶν ἕκ ἰκῶται , ὡς γράφεται ἐν τῶ διαγγελίῳ , ὁ Ἰησοῦς κεκοιτακῶς ἐκ τῆς ὀδοπορίας ἰκαθιστε παρὰ τὸ φῆσῶ ;
Κωνσταντῖνος ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπε· αὐτῆ ἢ εἶβλος ἐστὶν ἢ σιωπῶσα τὸν ψευδοσύλλογον ἐκείνων .
Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· γίλωτες ἀξία εἰσι ταῦτα .
Θεόδωρος ὁ Θεοφιλέτατος ἐπίσκοπος Κατῶν εἶπε· ἰδὲ ἢ καταστρέψασα πῖν γολισμὸν τῆς ἀγίας τῶ Θεῶ ἐκκλησίας .
Εὐθύμμος ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Σάρδειων εἶπε· ἰσπερὶ τῆ παρασυναγωγῆ ἰκῆρη ἔχεν τῶ εἶβλον ταῦτῳ εἰς μαρτυρίαν .
Κωνσταντῖνος ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπε· ὁ τῆς βλασφημίας , ὅτι ὡσαντῶν τὸν Ἰωάννην τὸν ἀσπασολὸν ἐν τῶ ὄρει τῶ ἑλαιῶν λέγει πεφωθῶν εἰς τὸ σπηλαίον κατὰ τὸν ἡμῶν τὸ σαυρῶ . τὸ δὲ διαγγελίον μαρτυρεῖ , ὅτι σινεισῆλθεσ αὐτῶ εἰς τῶ αὐτῶ τῶ Καίαφα , καὶ ἢ παρῶ σῆκει τῶ σαυρῶ τῶ Χερσῶ μὴ τῆς ἀγίας αὐτῶ μηθῶς .
H

ANNO CHRISTI 325.

Η Αγία συνόδος εἶπε· πᾶσα αἴρεσις ἐν τῇ Ἀββίλῳ ταύτῃ ἀποκρίματα.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· αἱ αἰ, ἀπὸ πῶν βιβλῶν αἰρετικῶν τῶν αἰρεσῶν αὐτῶν συνίστανται.

Γρηγόριος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας εἶπε· τὸ τοῦ βιβλίου παντὸς ματρῶν καὶ ἀτιμίας ἐστὶν ἄξιον· καὶ ἀπολύειται ἐξ αὐτοῦ μαρτυρίαν κατὰ τῶν εἰκόνων τῶν κατὰ τὸ Λυκομηδῆς γυγραμμῶν.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβιεύτης μοναχὸς καὶ ποιοτητής τῶν ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· ἐισφέρει τὸν Λυκομηδῆς εὐφραντῆα τῶν εἰκόνων τῶν ἀποστόλων, ὡς περ καὶ οἱ Ἕλληνας τὰ εἰδωλα.

Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀντιόχειας εἶπε· Β μή ᾄτε, ὅτι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ θεολόγος ἐναντίον τῶν δαγγελῶν αὐτοῦ ἐφθίγγετο.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· αἱ προσηγορεύσασαι ἰννοαὶ εἰσι τὸ δαγγελίον.

Η Αγία συνόδος εἶπε· μή ᾄτε· ἔπε τὸ ἀπαρταγνῶδες τὸ δαγγέλιον, ἔπε τὸ ἰσχυρὸν τῶν Λυκομηδῶν.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· ὁ δειχόμενος τὴν ἀδελφείαν τῶν κατὰ τὸν Λυκομηδῆς, δείχεται καὶ τὸ ἄσπρον, καὶ ὁ ἐξέτον καὶ τὸ ψευδοσύλλογον ἐκείνου.

Η Αγία συνόδος εἶπε· ἀνάθημα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων γραμμάτων ἕως τῶν ἰσχυρῶν.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβιεύτης μοναχὸς, πρεσβύτερος καὶ ποιοτητής τῶν ἀνατολικῶν πατριάρχων εἶπε· εἰδὼ μακαριοὶ πατέρες, ἀποδείκνυται σαφῶς, ὅτι οἱ ἀποστάται τῆς χριστιανοκατηχομενῆς αἰρέσεως ἀληθῶς κοινῶν καὶ μετῶν εἰσι Ναβυχοδονόσορ, ἔτι μετὰ καὶ τῶν Σαμαρειτῶν, ἔτι λοιπὸν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων· πρὸς τὴν τῶν ἁγίων ἐπιφανῶν Μανιχαίων, ὧν τῶν μαρτυρίαν ἀπογράφον. τῶν γὰρ φαντασίαν δοκῶντων τῶν ἰσχυρῶν οἰκονομίαν τὸ Θεῷ λόγῳ εἰσι πῦτα· ἀλλ' εἴη αὐτοῖς ἀνάθημα σὺν τοῖς γραμμασιν αὐτῶν.

Η Αγία συνόδος εἶπε· ἀνάθημα.

Πετρῶνας ὁ μεγαλοπρεπέστατος πατριάρχης εἶπε· εἰ κελθεὶς δισποτα, ἐρωτήσωμεν τὸν τοῦ Ἀμορίου καὶ τὸν Νεοκαισαρείας, εἰ ἀνεγνωθήσαν τὰ βιβλία εἰς τὸν ψευδοσύλλογον ἐκείνου.

Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Θεοδοσίος τῶν Ἀμορίων ἐρωτηθέντες εἶπον· μή ὁ Θεός· ἐκτίβη βιβλίον ὡς ἐφάνη, ἀλλὰ διὰ ψευδοπιπτικῶν ἐξηπάτων ἡμᾶς.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· τῶν οἰκῶν λογισμῶν κειθόμενα ἐξέθεστο ἃ ἐβόλοντο.

Πετρῶνας ὁ μεγαλοπρεπέστατος πατριάρχης εἶπε· ἀλλὰ καὶ κατὰ βασιλικὴν ἐπικυρίαν πάντα ἵποιον.

Γρηγόριος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας εἶπε· πολλάκις δισποτα εἶπον, καὶ πάλιν λέγω, ὅτι βίβλος ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἢ σύγγραμμα πατριάρχων οὐκ ἐφάνη, εἰ μὴ τὰ ψευδοπιπτικῶν ἀπαρταγνῶδες, πῦτα δὲ τὸ τοῦ Λυκομηδῆς καὶ τῶν ἀκούων ἡμῶν ἱμῶν.

Ἰωάννης ὁ διοφιλεύτης πρεσβύτερος, μοναχὸς ἀνατολικῶν ἀρχιερέων εἶπε· εἰ παρῆσαν τῇ ἁγίᾳ ταύτῃ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, γένοιτο ἀπόφασις, τῶν μηκέτι ἀπογράφεσθαι τινὰς τὸ μικρὸν τῶν βιβλίων.

Santa synodus dixit: Omnis haeresis in hoc libro pendet.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Heu, heu, qualium haereticorum libris haereticam suam constituunt.

Gregorius episcopus Neocaesariae dixit: Hic codex omni contagione ac dehonestate est dignus. Et protulerunt ex eo testimonium contra imagines, quae sunt de Lycomede conscripta.

Joannes reverendissimus monachus & vicarius orientalium patriarcharum, dixit: Inducit Lycomedem coronantem imaginem apostoli, quemadmodum pagani idola.

Basilius episcopus Ancyrae dixit: Absit, quod sanctus Joannes deiloquus contra evangelium suum effatus sit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sensus qui perlecti sunt, evangelii sunt?

Santa synodus dixit: Absit: neque quae perlecta sunt suscipimus, neque ultima Lycomedis.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Qui suscipit secunda quae de Lycomede sunt, suscipit etiam & prima, quemadmodum & pseudosyllogum illud.

Santa synodus dixit: Anathema illi a prima littera usque ad novissimam.

Joannes reverendissimus monachus & vicarius orientalium patriarcharum, dixit: Ecce, beati patres, liquido demonstratum est, quia praesules Christianos accusantis haereticos veraciter communicatores & participes sunt Nabuchodonosor & Samaritanorum, adhuc etiam Judaeorum atque gentilium, quin potius & a Deo alienorum ac maledictorum Manicheorum, quorum testimonium protulere. Nam haec eorum sunt, qui phantasia putant incarnatam dispensationem Dei Verbi. Sed sic eis anathema pariter, & conscriptis eorum.

Santa synodus dixit: Anathema.

Petronas magnificentissimus patricius dixit: Si jubes, domine, interrogeinus Amoriensem & Neocaesariensem episcopos, si lecti sunt libri in pseudosyllogo illo

Gregorius Neocaesariae ac Theodorus Amoriensis interrogati dixerunt: Ne Deus: illic liber non apparuit, sed per falsa pittacia decipiebant nos.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Proprio animo suasi exposuerunt quae voluerunt.

Petronas magnificentissimus patricius dixit: Sed & per imperiale suffragium cuncta faciebant.

Gregorius episcopus Neocaesariae dixit: Saepe, domine, dixi, & iterum dico, quia liber in medio nostrum aut conscriptio paterna non apparuit, nisi illa falsa pittacia deferebant: illud autem Lycomedis & auditus nostros contaminavit.

Joannes reverendissimus monachus & vicarius orientalium pontificum dixit: Si placet sanctae ac universali huic synodo, fiat sententia, ne ulterius scribant aliqui fordidum istum librum

ACT. V

ACTIO V.

Sancta synodus dixit : Nemo scribat : non solum hoc, sed igni eum dignum judicamus fore tradendum.
Petrus reverendissimus leſor.

Ἡ ἅγια συνόδος εἶπε· μηδὲς ἀπογραφείτω· μὴ τὴν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῦ ἄξιον κρίνωμεν ἀποδίδοσθαι.
Πέτρος ὁ βλαβείστας ἀναγνώστη ἀνέγνω.

ANNO CHRISTI 117.

Sancti Amphiloſchii epiſcopi Iconii libri de falſis ſuperſcriptionibus hereticorum; cujus initium eſt.

Τῷ ἁγίῳ Ἀμφιλοχίῳ ἐπίσκοπῳ Ἰκονίου περὶ τῶν ψευδοεπιγράφων ἢ παραίρειτικῶν· ὡς ἡ ἀρχή.

Gr. addit. Et paulo post ostendimus enim hoc illic, quod nobis illic proferunt, qui ab ecclesia detulerunt, non apostolorum esse, sed damnorum scripta.
Joan. 19.
Joan. 14.
Joan. 8.

Justum autem arbitrati sumus omnem eorum denudare impietatem, & publice patentem errorem, quoniam & libros quosdam proponunt superſcriptiones habentes apostolorum, per quos simpliciores quosque decipiunt. Et post alia : Hæc quidem Joannes apostolus nequaquam diceret scribens in evangelio, quia Dominus in cruce dicit : Ecce filius tuus : ita ut a die illa susciperet Joannes Mariam in sua. Quomodo ergo hic dicit non adfuisse? sed nihil extraneum : sicut enim Dominus veritas est, ita diabolus mendax est. Ille enim mendax est & pater eius : & cum loquitur mendacium, ex suo loquitur. Sed hæc quidem de mendacio.

Δίχθμον δὲ ἔρησαμεθα πάντων αὐτῶν ζυμῶσαι τῷ ἀσέβειαν, καὶ δημοσιῦσαι αὐτῶν τῷ πλανῶν. ἵνα καὶ βιβλία τινὰ ἀποβάλλονται ἐπιγραφὰς ἔχοντα τῶν ἀποστόλων, δι' ὧν ἀπλυσίως ἐκπαύται. καὶ μετ' ὀλίγα· δεξιῶν γὰρ τὰ βιβλία ταῦτα, ἀποφέρουσιν ἡμῖν οἱ ἀποστάται τῆς ἐκκλησίας, ἕχι τῶν ἀποστόλων ἀρχαίαι, ἀλλὰ δαιμόνων συγγραμμάτων. καὶ μεθ' ἑποῦα. ταῦτα μὲν οὐ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐκ ἂν εἶπεν, ὁ γράψας ἐστὶν διαγγελίῳ, ὅτι ὁ κίερος ἀπὸ τοῦ σαυρῆ λίγει· ἰδὲ ὁ υἱὸς σου ὡς καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἑκοστῆς λαβῆν τὴν ἁγιον Ἰωάννη τῷ Μακρίαν εἰς τὰ ἴδια. πῶς ἐταῦθα λίγει μὴ παρῆναι; ἀλλ' ἕδὲν ζῆνον. ὡστὲρ γὰρ ὁ κύριος ἀληθινὰ εἶσιν, ὡτὸς ὁ διάβολος ψεύδης τυγχάνει. ἐκείνος γὰρ ψεύδης εἶσι, ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ ὅταν λαλῆ τὸ ψεύδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ψευδῶν.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Pater noster sanctus Amphiloſchius magnus est, & audiamus quid dicat de circuitibus his qui falsi nominis sunt, propter quod non nos oportet parere subscriptioni ipsorum.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἅγιος Ἀμφιλόχιος μέγας εἶσι, καὶ ἀκούσμεν τί λίγει περὶ τῶν περιόδων τῶν ψευδομένων. διὸ ὁ δεῖ κείθεν εἰσὶν ἡμᾶς τῆ ἐπιγραφῆ αὐτῶν.

Gr. text. pioni. superſcripti. pioni.

Basilius sanctissimus episcopus Ancyrae dixit : Nihil amplius sancto resultat evangelio, quam impia hæc conscriptio. Convenienter ergo etiam de imaginibus contrariam opinionem habet.

Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας εἶπε· πλέον τῶν τῶ ἀσέβειαι συγγραμμάτων ἀλλὰ τὸ τῷ ἁγίῳ διαγγελίῳ ὁ μάχηται. εἰκότως ἔν καὶ περὶ τῶν εἰκόνων τῷ ἐναντίαν δόξαν ἔχει.

Gr. Liquido

Sandissimus patriarcha dixit : Sapienter pater publicat confusionem & garrulitatem hujus codicis.

Ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· σαφῶς ὁ τῶ τῆρ θεαμεθεῖ τῷ ἀίχμηλω καὶ τῷ φλυαρίῳ τῆς δεῖ τῆς βίβλου.

Sancta synodus dixit : Etiam, domine. Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrachii dixit : Oportebat, domine, hoc legi ad satisfactionem omnium, & non illud : poluit enim aures nostras.

Ἡ ἅγια συνόδος εἶπε· ναὶ δέσποτα. Μικηρόρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος τῷ Δυρραχίῳ εἶπε· ἰδὲ δέσποτα τὴν ἀναγνωθῆναι πρὸς πληροφειαν πάντων, καὶ μὴ ἐκείνο· ἐμὸλιμω γὰρ τὰ ὅσα ἡμῶν.

Sancta synodus dixit : Sed ad cautelam bene factum est, quod lectum est. Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Eusebium attulerunt in testimonium, qui adversus venerabiles imagines garruerunt, in epistola ejus quam ad Constantiam Licinii uxorem scripsit. Sed videamus, cujus dogmatis sit Eusebius.

Ἡ ἅγια συνόδος εἶπε· ἀλλὰ πρὸς ἀσφάλειαν καλλι ἔχηται, ὅτι ἀναγνωθῆναι. Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· Εὐσεβίον ἀποήγαγον εἰς μαρτυρίαν οἱ κατὰ τῶν σέπτων εἰκόνων φλυαρήσαντες, ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ τῇ πρὸς Κωνσταντίαν τῷ τῷ Λικινίου γυναίκα γράφειται. καὶ ἰδῶμεν ποίας δόξης εἶσιν ὁ Εὐσεβίου.

Stephanus reverendissimus monachus legit.

Στέφανος ὁ βλαβείστας μοναχὸς ἀνέγνω.

Olasium Eusebii Pamphili libri ad Euphrationem; cujus initium est.

Εὐσεβίου τῷ Παμφίλου πρὸς Εὐφρατίωνα; ὡς ἡ ἀρχή.

um 6

Domino meo per omnia confiteor. Et post alia : Non enim coexistere Filium Patri, sed ante fuisse Patrem quam Filium dicimus : ergo si coexistunt, quomodo erat Pater Pater, & Filius Filius? vel quomodo unus quidem primus, alter vero secundus est? & alter quidem ingenuus, alter autem genitus? Duo quippe

Τῷ δεσπότημυ κατὰ πάντα ὁμολογῶ· καὶ μεθ' ἑποῦα. ἡ γὰρ σωυπάρχειν φαμῆ τὸν υἱὸν τῷ πατρί, ἀπρούπαρχειν δὲ τὸν πατέρα τῷ υἱῷ. ἵσιν γὰρ σωυπάρχουσι, πῶς εἶσαι ὁ πατὴρ πατὴρ, καὶ ὁ υἱὸς υἱός; ἢ πῶς ὁ μὲν ἀπῶτος, ὁ δὲ δευτερός; ὁ δὲ μὲν ἀγῆντος, ὁ δὲ γῆντος; δύο γὰρ εἶσι ἴσω ἐμοίως ἀλλήλους σωυπάρχοντα, ἰσῶ-

ANNO
CHRISTI
107.

ισότημα ἀν ἑοῦντο. ὁ ἦτοι αὐτῶν, ὡς ἰσῶν, ἂν
ἀγγηται, ἢ ἰκατέρω ἄλλῃ. ἀλλ' ἡδέτερον ἵσταται
ἀλλήλοῖς. ὡς γὰρ τὸ ἀγγηται, ὡς τὸ ἡνωθῆναι
ἀν εἴη· ἀλλὰ τὸ μὲν ἑοῦντο, ἢ πρεῖται, ἢ τῶν
ἢ τιμῆ τὸ δὲ αὐτῶν ἡνωθῆναι, ὡς ἀν ἢ τὸ εἶναι τὸ
ποῦδο εἶναι τῆ δὲ αὐτῶν αἰτίαι γαγγημῶν.

Ali ex æquo similiter invicem consistunt, &
equaliter honorantur, intelligi datur, aut
utrosque, ut dixi, ingenitos, aut utro-
que genitos esse. Sed neutrum eorum ve-
rum esse dignoscitur: neque enim inge-
nitum, neque genitum utrumque consistit:
sed unum quidem primum & majus est,
atque ordine & honore secundum præce-
dit, ita secundo ut causa sit & existendi
& hujuscemodi existendi.

ACTIO
V.

Gr. neque e-
nim essent
ingenitum &
genitum, sed

Gr. utroque
secundo
causa &
ex. B.

Ταράσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος πατριάρχης κατ' ἐρώτη-
σιν εἶπε· δεχόμεθα πῦσαι;

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε· μὴ ἡνωθῆναι δίστοτοι
ἔως πλείων ἐκείνων μισείωσα.

Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας
εἶπε· μὴ ἡνωθῆναι Χριστιανῶ ἀνθρώπων τῶν λέγειν. Ἐ
ἢ ἀνεγνωθῆναι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. τὸν αὐτὸν δὲ
ἢ μόνον ἀληθινὸν εἶναι διδάσκει δι' ἂν φησιν· ἵνα
γνωσκαίτε ὅτι τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν· ἔχει ὡς
εἶπε ὄντος μόνου τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐνός ὄντος
μόνου ἀληθινῷ Θεῷ, μὴ ἀποδείχῃ ἀναγκασιότα-
τος τῷ, ἀληθινῷ. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς Θεὸς μὴ ὁ υἱός,
ἀλλ' ἐκ ἀληθινῷ Θεῷ. εἰς γὰρ εἶπε· ἢ μόνον ἀλη-
θινὸς Θεός, διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρὸ αὐτοῦ τινα. εἰ
δὲ καὶ αὐτὸς ὁ υἱός ἀληθινός, ἀλλ' ὡς εἰκὼν τοῦ
ἀληθινῷ Θεῷ εἶναι ἂν ἢ Θεός· ἐπεὶ ἢ Θεός μὴ ὁ
λόγος, ἢ μὴ ὡς ἑ μόνον ἀληθινὸς Θεός.

Tarasius sanctissimus patriarcha interro-
gando quibusdam dixit: Suscipimus hunc?
Sancta synodus dixit: Abstine, domine. Ille
plusquam illi odio habetur.

Basilius sanctissimus episcopus Ancyræ di-
xit: Abstine ut Christianus homo dicat. Et
lectum est ex eadem epistola. Eundem
autem & solum verum esse docet per ea
quæ ait: Ut sciant te solum verum Deum:
non quasi unus solus esset Deus, sed tam-
quam unus existeret verus Deus cum ad-
ditamento per necessarium veri. Nam & ipse
quidem Filius Deus, sed non verus Deus:
unus enim est & solus verus Deus, eo quod
non habeat ante se quemquam. Quod si &
ipse Filius verus est, sed sicut imago ve-
ri Dei, sic dumtaxat & Deus est. Nam &
Deus erat Verbum; non tamen ut solus
verus Deus.

Joan. 17.

Χρυσόστομος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος τῆς ἀγίας
Κωνσταντίνης εἶπε· πινύγει δίστοτοι ὅλα ἡ ἀγία
ἢ ἐπὶ συνόδου, ὅσπερ ἡμεῖς ἔχομεν τὴν θεογρα-
φα βιβλία ἐπιστολῶν ἢ ἀποφθῆναι ἢ τῶν λοιπῶν
ἀγίων, ὡς εἶπεν ἢ τὸ ψαδδοσυλλογῶν ἐκείνων
ἔχειν πιαυτὰ βιβλία εἰς μαρτυρίαν ἢ δυνάμιν.

Christophorus sanctissimus episcopus san-
ctæ Cyriacæ dixit: Sanctissime domine, to-
taque sancta & sacra synodus, quemadmo-
dum nos habemus divinitus conscriptos li-
bros apostolorum & prophetarum & cetero-
rum sanctorum, ita decebat & pseudosyllo-
gum illud talia habere volumina in testi-
monium & virtutem.

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε· ἀνάθεμα ταῖς βίβλοις
ἐκείναις, ἢ ταῖς χρυσαμβύλαις αὐταῖς.

Πέτρος ἢ Πέτρος οἱ θεοφιλέστατοι ἀρεσβύτεροι
ἢ ποταρυταὶ Ἀδεμανῶ πάππας τῆς πρεσβυτέρου
Ρώμης εἶπον· εἰδείξτε αὐτῇ ἢ ἀνάγνωσις, ἢ τῶν
Ἀρειανῶν ἔχρησθησαν. εἶχε δὲ ἢ ἀποκαθάρσις
βιβλος Εὐσεβίου ἢ ἑτέρας βλασφημίας, ὡς ἢ ἐν-
νεδος ἢ παύσαι ἢ λυγίται.

Sancta synodus dixit: Anathema & libris
illis, & utentibus eis.

Petrus & Petrus Deo amabiles presbyte-
ri, & locum obtinentes Hadriani papæ
senioris Romæ, dixerunt: Offendit hæc
lectio, quod Arianorum habuerit sensum:
habebat autem prolatus liber Eusebii &
alias blasphemias, quas synodus audire
non pertulit.

Ταράσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος πατριάρχης εἶπε· πῖ
συγγράμματι αὐτῷ ἀποβαλλόμεθα.

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε· ἢ ἀποβαλλόμεθα, ἢ ἀ-
νεθεματίζομεν.

Στέφανος ὁ ἐλαδίστατος μοναχὸς ἀνέγνω.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit:
Conscripta ejus abjicimus.

Sancta synodus dixit. Et abjicimus, &
anathematizamus.

Stephanus reverendissimus monachus legit.

Ἀντιπάτρις ἐπίσκοπος Βόσρης ἀντιρρήσις τῆς Εὐσε-
βίου ἐπισκόπου Καισαρείας ὑπὲρ τῆς Ὁσιότητος ἀπο-
λογίας, λόγος ἀρχαῖος, ἢ ἢ ἀρχή.

Antipatri episcopi Bostre contradictionis in Eu-
sebio episcopo Casaria pro Origenis de-
fensione; sermo primus, cujus initium est.

Εγὼ μὴ ἀρκούντως ἐνέμιζον γεγραφεῖσθαι,
ἢ τὸ ἰκάνειν ταῖς παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος ἐπιταχ-
θεῖσαι ποιῆσαι, τὸ πάντα θεοφιλέστατοι ἢ ὁσιώτατοι
πάτερ Ἰωάννη. ἢ μετ' ὀλίγα. ἐπειδὴ γὰρ παύσει-
ται ὁ ἀπὸ τῆς ἴσως, πάσας τὰς τῶν ἀρχαιτέρων
βίβλους ἢ συγγράμματα ἔχρησθησαν ἢ ἀνιχνύ-
σας, ὅτις πάντων μαρτύρων δόξας ἐκδήμους, ἢ
πλείστα συγγράμματα καταλείψας τῶν εἶναι· ὡς
εἶνα ἢ πάσης ἀποδοχῆς ἀξία τυγχάνει· τῇ πιαυ-
τη τῷ ἀδρόν ἢ ἀπολήσει χροῖσθαι, συναρπάσει
ἐπιχερῶσι εἶναι, ὡς ὅτι, φησιν, ἢ ἂν εἴλετο
Εὐσεβίος ἐπὶ τῷ δέειν, εἰ μὴ πάσης ἀκρίβως
ἢ πιαυτο τῶν ταλαμῶν τῶν δόξας τῶν ἢ ἀποδοχῆς.

Ego quidem sufficienter estimabam me
scripsisse, & his quæ a tua sanctitate ius-
ta sunt, satisfecisse, per omnia Deo ama-
bilis & sanctissime pater Joannes. Et post
pauca: Quoniam multus in historiis fuit
vir, omnia antiquorum volumina & con-
scripta scrutatus atque rimatus, & cen-
tias ferme opiniones exponens, & plu-
rima conscripta in seculo derelinquens,
quorum nonnulla omni receptione digna
constant, talis viri opinione utentes,
subripere conantur nonnullos, fatentes quod
Eusebius ad hoc non traheretur videtur.
sed, nisi omnes ad liquidum veterum sci-
ret opiniones hoc velle monstrantes. At
ego,

Gr. nolui
scire, si
videtur
vult.

179
ACTIO V.

ego, quod multus quidem in historiis sue
vitae, & nihil ex veteribus conscriptio-
nibus illius laterit notitiam, conicentio &
confiteor. Imperiali quippe cooperatione
ufus, facile quis ubique sparsa erant, col-
ligere poterat. Non autem ad dogmatum
acribiam hunc pervenisse perhibeo. Un-
de concedendum quidem est illi, quod
multa didicerit; quod autem dogmatum
habuerit notionem, nullo modo: quem
videlicet nimis fuisse procul ab horum a-
cribia scimus. Et paulo post: Itaque non
videamur aggredi virum, de quibus non
est nobis impræsentiarum dicendi propo-
situm; neque discutientes diligentius apo-
logiam quæ facta est, hæreticos ostenda-
mus utramque, ipsum scilicet qui excusa-
tur, & eum qui pro eo excusationem ex-
posuit. Et post alia: Ostende quæquam
ex illustribus ecclesiæ magistris, qui ex-
presse & indubitabiliter, quod præexistant
auctoritate, dogmatizaverit: & ne subreptione
qualdam profiteri tentes ad comproba-
tionem. Illud enim quod demonstrare festi-
nas, Filii ad Patrem subiectionem etiam
hinc similiter aliquos perhibere, primo qui-
dem non miremur: tua est & eorum qui
circa te sunt, talis opinio. Unde nec su-
per hoc in præsentii nobis ullus est ser-
mo, cum videlicet: universali sit olim
inquisitione projectum atque repulsum: &
non in hoc obediat, neque discutatur
propter eos, pro quibus hæc nobis propo-
sita sunt. Porro puræ voci quæ est Periar-
chon detrahi, nequaquam a quoquam usque
nunc audisti, o acer advocatæ Origenis pra-
vitatium.

si ad
conclusionem

si ad
conclusionem

Αὐτῷ δὲ, ὅτι μὴ τελώταρ ὁ ἀνὴρ, ἢ ἄλλων τῶν
καλοτέρων συγγραμμάτων τῶν ἱερῶν θεολογῶν
γινώσκων, σύμφωνι καὶ ὁμολογῶ. Βασιλεῖ γὰρ συ-
νεργεῖα χρῆματός, ῥηδίων τῶν πατρικῶν ἐπι-
στον εὐσεβῶν ἰδύματα. ὡς τε δὲ ἀπὸς τῶν ἱερῶν
δογματικῶν ἀκριβῶς φάσαι ἡμῖν τὸν ἀνδρᾶ. ἴδων
τελευμαδίως μὴ παραχωρητῶν αὐτῷ, δογματικῶν
δὲ γνώσκων αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ πάντων κατὰ τὴν τῆς
παιαντος ἀκριβοῦς ἡσθῆτων ἐπιστάμω. καὶ μετ᾽
βραχία. ὡς τε δὲ, ἵνα μὴ δοξωμῶν ἐπιβραίνων τῶν
ἀνδρῶν, περὶ ὧν ἡ ἀπόστασις ἡμῶν ἐστὶ τὸ παρόντος
λίσσων, ἵνα βασανίζοντες ἀπὸς ἀκριβοῦς τῶν γε-
νομένων ἀπολογίαν, ἀιρητικῶς ἀποδείξωμῶν τοῖς
ἀμαρτήρας, αὐτὸν πρὸς τὴν ἀπολογησῶμῶν, καὶ τὸν
ὄκτιρ ὄντων τῶν ἀπολογίαν σωμῆτε. καὶ μετ᾽ ἐπι-
ρα. δεῖξω ἕνα καὶ ἀναμφισβητόν ἵνα τῶν τῆς ἐκ-
κλησίας ἑσθῶν διδασκάλων, ὅτι ἀποσπάρχη-
σιν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχῆαι, δεσμοτίσασται. καὶ
μὴ παραλογισμῶν τινος προφῆραν τειρω εἰς ἀπο-
δείξει. τὸ γὰρ δευτερεύον σκεδῶν, ἵνα τὸ ἴδιον
ἀπὸς τὸν πατέρα ἐπέσασιν ὁμοίως αὐτῷ τινος εἰ-
ρηκότως, ἀπὸς μὴ ἡ ἐπιδομῶν. σὺ γὰρ καὶ
τῶν περὶ σὶ ἡ πιαυτῶν δεξῶ. ὅθεν περὶ τούτων ἐπὶ
τὸ παρόντος λόγος ἡμῶν ἴδεις, καὶ μὴ ἀκρυ-
βητικῶν ζητήτων ἐποβληθέντος καὶ ἀποκρυφθέντος.
ἢ μὴ εἰδῆσθαι δὲ ὅτι τῶν, μὴ δὲ ὅς τῶν
ἡμῶν πρόκειται, βασανίζων. τὸ δὲ ψιλῶν τῶν πε-
ρι ἀρχῶν φωνῶν διαβαλλῶν, ὡς αὐτῶν παρὰ τὸ
μέχρι τῶν νῦν ἀκρυβῶν ἢ δεσπῶν σωμῆτε τοῖς ἀρε-
τίστων ἀποκρίμασιν.

Αὐτῷ δὲ, ὅτι μὴ τελώταρ ὁ ἀνὴρ, ἢ ἄλλων τῶν
καλοτέρων συγγραμμάτων τῶν ἱερῶν θεολογῶν
γινώσκων, σύμφωνι καὶ ὁμολογῶ. Βασιλεῖ γὰρ συ-
νεργεῖα χρῆματός, ῥηδίων τῶν πατρικῶν ἐπι-
στον εὐσεβῶν ἰδύματα. ὡς τε δὲ ἀπὸς τῶν ἱερῶν
δογματικῶν ἀκριβῶς φάσαι ἡμῖν τὸν ἀνδρᾶ. ἴδων
τελευμαδίως μὴ παραχωρητῶν αὐτῷ, δογματικῶν
δὲ γνώσκων αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ πάντων κατὰ τὴν τῆς
παιαντος ἀκριβοῦς ἡσθῆτων ἐπιστάμω. καὶ μετ᾽
βραχία. ὡς τε δὲ, ἵνα μὴ δοξωμῶν ἐπιβραίνων τῶν
ἀνδρῶν, περὶ ὧν ἡ ἀπόστασις ἡμῶν ἐστὶ τὸ παρόντος
λίσσων, ἵνα βασανίζοντες ἀπὸς ἀκριβοῦς τῶν γε-
νομένων ἀπολογίαν, ἀιρητικῶς ἀποδείξωμῶν τοῖς
ἀμαρτήρας, αὐτὸν πρὸς τὴν ἀπολογησῶμῶν, καὶ τὸν
ὄκτιρ ὄντων τῶν ἀπολογίαν σωμῆτε. καὶ μετ᾽ ἐπι-
ρα. δεῖξω ἕνα καὶ ἀναμφισβητόν ἵνα τῶν τῆς ἐκ-
κλησίας ἑσθῶν διδασκάλων, ὅτι ἀποσπάρχη-
σιν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχῆαι, δεσμοτίσασται. καὶ
μὴ παραλογισμῶν τινος προφῆραν τειρω εἰς ἀπο-
δείξει. τὸ γὰρ δευτερεύον σκεδῶν, ἵνα τὸ ἴδιον
ἀπὸς τὸν πατέρα ἐπέσασιν ὁμοίως αὐτῷ τινος εἰ-
ρηκότως, ἀπὸς μὴ ἡ ἐπιδομῶν. σὺ γὰρ καὶ
τῶν περὶ σὶ ἡ πιαυτῶν δεξῶ. ὅθεν περὶ τούτων ἐπὶ
τὸ παρόντος λόγος ἡμῶν ἴδεις, καὶ μὴ ἀκρυ-
βητικῶν ζητήτων ἐποβληθέντος καὶ ἀποκρυφθέντος.
ἢ μὴ εἰδῆσθαι δὲ ὅτι τῶν, μὴ δὲ ὅς τῶν
ἡμῶν πρόκειται, βασανίζων. τὸ δὲ ψιλῶν τῶν πε-
ρι ἀρχῶν φωνῶν διαβαλλῶν, ὡς αὐτῶν παρὰ τὸ
μέχρι τῶν νῦν ἀκρυβῶν ἢ δεσπῶν σωμῆτε τοῖς ἀρε-
τίστων ἀποκρίμασιν.

ANNO CHRISTI

Ο ἀγιώτατος πατριάρχης Ἰεροσολύμων ἀπεδείχθησεν
τῶν συγγραμμάτων τῶν Εὐσεβίου καὶ τῶν πατριάρχων
ἄλλοθεν εἶναι τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας.
Δημήτριος ὁ ἀλαβείατος διάκονος καὶ ἀσκησι-
τικῶν ἀνίγνων.

Θεόδωρος ἀναγνώστης ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ιστορίας.

Πρώτος τις Ἑσθῶν ἐπιπληθείς, ἐν εἰ τῆς αὐ-
τῶν ἱερατικῶν χρόνος ὁ Καλιανδίων ἑσθῶν τῶν ἐκ-
κλησιαστικῶν νοσῶντων δόγματα, καὶ τῶν κοίμας ἀνα-
στατόντων, ἀπὸ τῆς χώρας. περὶ τούτων, ἃ πολ-
λά παρὰ ἑσθῶν ἀκρυβῶν ἠκρυβῶσα, ἀπὸ μί-
σους λέξω. ἀπὸ γὰρ τῆς τῆς Περσῶν χώρας εἰ-
ρηκῶν δισπότην πεφθῶν. καὶ μετ᾽ ὀλίγον. τῶν
ὁ Πέτρος ἀντὶ Κύρου τῆς ἱερατικῶν ἐκκλησίας
ἐπισκοπῶν ἐκτίμασι. ὃ μετ᾽ ἡ πολλῶν ἐπισκοπῶν
ἐκ τῆς Περσικῆς παραρρηθῶνται εἰσῆλθῶν ἡλεγ-
χῶν, καὶ τῶν θεῶν βαπτίσματος ἀμνησῶν. ὅθεν με-
μαθῶν ὁ Πέτρος, τί δέου ἡσθῶν μὴ φροντί-
σας, ἵνασιν ἀρῶν αὐτῶν τῶν τῶν ἐπισκοπῶν χρι-
στονῶν ἀπὸς ἀναπλήρωσιν τῆς θεῶν μυστηῶν.

Στόμαχος διάκονος καὶ ἱερέως τῶν ἱερῶν πατρι-
άρχων ἀνίγνων.

Ἰωάννης τῶν Διακονομῶν ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ιστορίας.

Μὴ γὰρ εἶναι θεμιτῶν ἰδῆσθαι ὁ Ἑσθῶν, ἐπι-
ματος ὅπως ἀγγέλιος σωματικῶν, καὶ ὡς ὅτι μερ-
τικῶς ἀνθρώπων ἐπάρχοντες σωματικῶν τυτικῶν.
ἀλλὰ

Sanditimus patriarcha dixit: Offensa
sunt conscripta Eusebii etiam per paternam
vocem aliena esse a catholica ecclesia.

Demetrius Deo amabilis diaconus & va-
lorum cultus legit.

Theodori lectoris de ecclesiastica historia.

Perfa quidam Xenajas vocatus, quem
tempore sacerdotii sui Calendio inveniens
ecclesiastica adulterare dogmata, & castella
excitare, pellit a regione. De hoc multa,
quæ a diversis audiens scrutatus sum, ex
parte dicam. A Persarum enim regione
propriam dominum fugiens, ad Romano-
rum pervenit. Et paulo post: Hunc Pe-
trus pro Cyro Hierapoliensium ecclesiæ epi-
scopum transmittit; quem non post multum
episcopi a Perside venientes quasi vernulium
arguebant, & ut divini exortem baptisma-
tis. Quo comperto Petrus, quid oporteret
fieri non curans, dixit sufficere illi episco-
pi consecrationem ad supplementum divini
sacramenti.

Stephanus diaconus & notarius venerabilis
patrimonii legit.

Joannis Diacronomeni de ecclesiastica
historia.

Non enim licitum asserbat Xenajas, sa-
gelos, cum incorporei sint, corpora facere,
& quæ in humanis formis existentes cor-

Diacrono-
men. i. se-
gregavit i. se
associabant
que synonem
Chalcedonen-
sem non rec-
pissent: i. i.
Lectores de
his.

ANNO CHRISTI 325.

ἀλλὰ μὴ μὴ κρείττονι νομίζον, τριπλῆ ἢ δέξω
 ἰκόνου τοῦ Χριστοῦ τὰ διὰ Γραφῆς ἀπὸ πνευ-
 ματικῶν εἰκόνων· οὗτοι δὲ μόνον αὐτῶ ἀπο-
 δικτὰ εἶδεναι τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προ-
 σκυώσιν. καὶ μὲν Ἰσραὴλ· εἶδεναι δὲ λίθου κρεί-
 ττο, κτιστὸς ἐστὶν φανὸς τὸ πλατυργεῖν ἐν πε-
 ριτεράς εἰδώλῳ τὸ σπαργῆναι καὶ ἀποσκυώσιν πνεύ-
 μα· καὶ τοὶ Ἰσραὴλ ἀγγελοῦ ἰδῆσθαι περιδεδου-
 λῶν γραμματικῶν, ὅτι γὰρ περιστέρα τὸ ἄγιον
 πνεῦμα, ἀλλ' ὅτι ἐν εἰδὸν περιστέρας ὡσθὲν πο-
 τὶ δὲ αἰκονομικῶς, ἀλλ' ἐκ ὁμοιωσῶν οὗτως ἰσά-
 παξ φανὸν ἰδῆσθαι ἀρμόδιον τοῖς ἑστῶσι σωμα-
 τὶ εἰδώλῳ ποιεῖν. ταῦτα φιλοξένῳ διδάσκων, B
 ὅμως τῆ διδασκαλίᾳ καὶ τέρῳν ἐπιφέρει. πολλοί-
 θεοὶ γὰρ ἀγγέλων μὲν εἰ κῆρας καταφύρων ἐξήλει-
 φει, τὸς δὲ τὴν Χριστοῦ τυπώσας εἰς αὐτοὺς ἰτα-
 μιθεῖ τίποι.

Γαρσίῳ ὁ ἀγνώστου πατριάρχου εἶπεν· ἀνο-
 σμῶν ἱερῶν ἀνδρες, τίνας ἐκ εἰδῶν τὰς σεπτὰς
 εἰκόνας, ἀβάπτιστον, Μανιχαῖα, οἱ φαντασίας
 ἀποσβεδόντες ἐπὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ αἰκονομίας, καὶ ἐκ
 τῆς μασητικῆς αὐτῶ οἱ τῆς χριστιανικῆς ἀποστολῆς
 αἰρέσεως εἰσπράττει ἴλασθαι τὰς ἀφορμὰς.

Σάββας ὁ ἀλαβρίτης ἠγάθως μόνος τῆς Στυ-
 δίου ἐπεὶ· Ἐχαριστῶμεν τῷ Θεῷ καὶ τῇ ἀγαθῇ
 ἀποστολῇ τῆς δοξαρίᾳ ἡμῶν τῆς ἀγαθῆς, ἐπὶ C
 οἱ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας ἐκείνης ἰδῆσθαι
 Ἐκδοσῶν μὲν καὶ τῆς συναγωγῆς αὐτοῖς αἰρετικῶν.

Ἡ ἀγία συνόδος ἐπεὶ· ἀνάθεμα αὐτοῖς.
 Κωνσταντῖνος ὁ ἀλαβρίτης ἀναγνώστῳ τῆς ἀγνώ-
 στικῆς μεγάλης ἐκκλησίας αἰγῶν.

Ex tū bis tū ὅσιu πατρός ἡμῶν Σάββα.

Φλαυιανῶ πόνων καὶ Ἡλία τῆς πατριάρχου ἐν
 Σιδῶνι, ὡς εἶρηται, γεγονέντων, καὶ ἰσχυρῶς κο-
 λακτικῶς τὴν καὶ οἰκονομικῶς ἀπὸ βασιλείᾳ χρη-
 σαμῆται, καὶ τὴν ἐν Σιδῶνι μὲν τῆς ὁρθῆς πίστεως D
 παραδοξολογίᾳ συνόδου καταλύσαντων, καὶ εἰς
 τὰς οἰκίας ὁρῶντας ἐπαλλοθῶντων, ἀνακτιήσαντες
 οἱ περὶ Σωτηρίου, καὶ Φιλοξένου, εἰς ὄργην ἀχίτην
 εἰσήσαν τὴν βασιλείᾳ, ὡς ἀπατηθῶντες ὑπὸ τῆς
 τῆς πατριάρχου παρηγορίας καὶ προσποιήσεως. καὶ λα-
 βόντες τὸν ἡδύλο ἕλυσιν, καὶ χρυσίον ἰκανὸν τῆς
 Ἀντιοχείας δῆμον ἐξοδῶσαντες, καὶ πολυτρόπως θλι-
 ψαντες τὸν Φλαυιανόν, καὶ ἔθεον τινὰ ἀπονηζαν-
 τες, καὶ καταπαλάσαντες τὴν ἐν χαλκηδόνι συνο-
 δὸν ἀναθεματίσαι, ὅπως τῆς ἐπισκοπῆς ἐξήσωσαν-
 τες, ὑπερέβησαν κατὰ τὴν ἐκείνην, καὶ γὰρ ὁ Κασιλῆς,
 πειθαρχῆς ἠγόμενος, Σεβῆρον τὸν τῆς Αἰφράλου
 ἐξάρχου ἐπισκοπῶν Ἀντιοχείας, ἀπέστειλεν.
 Ἀντώνιος ὁ ἀλαβρίτης μοναχὸς αἰγῶν.

Ex tūς διήσεως τῆς ἐπιδοθείσης τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ
 τῇ συναλλοθῶν ἐν ταύτῃ τῇ βασιλεῖδι πόλει
 κατὰ Σεβῆρον τὸν ἀφῆλῶ καὶ Αἰφράλου, περὶ
 τῆς ἀληθείας καὶ μοναχῶν τῆς Ἀντιοχείας μεγάλο-
 τῆλας αἰτίας τῷ Θεῷ ἐκκλησίας· καὶ ἡ ἀρχὴ.

Νῦν εἰρήσῃ κηρός, ὁ μακαριώτατος, καὶ μὴ
 ὀλίγα· οἷα καὶ ἐστὶν ταῦτα, καὶ ὅτι τὸς ἐν Δίφῃ
 πηγῆς πρῆξας πύλας, μεγάλως τὴν χριστῶ
 αὐτῶ, ἐν Συμμεταστῶν μυστηρίῳ Ὁραυλῶν τῆς
 Council General. Tom. XIII.

porcos formare : sed nec illud existimare ,
 honorem aut gloriam impendere Christo
 imaginem ei per pictura artem * efficere :
 esse autem illi solam acceptabilem nosse in
 spiritu & veritate adorationem . Et post a-
 lia : Nosse autem dicit & illud , esse pueri-
 lis sensus , fingere in columbae idolo sancti-
 simum & adorandum Spiritum ; præterim
 cum evangelicæ nequaquam tradant litteræ ,
 quia factus est columba Spiritus , sed quia
 in specie columbae apparuit aliquando : quia
 vero dispensatorie , non substantialiter semel
 ostensus est , non ideo aptum piis est cor-
 poris idolum faciendi . Hoc Philoxenus docens ,
 una cum doctrina etiam opus patra-
 bat . Crebro namque angelorum imagines
 quidem deponens delectat ; eas vero quæ
 Christum figurabant , in abditis locis occul-
 tabat .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit :
 Audiamus , sacriati viri , qui non receperunt
 venerabiles imagines , non baptizati , Ma-
 nichæi , & hi qui phantasiam prædicant in
 Christi dispensatione : ex quorum pollutio-
 nibus Christianos acutantis hæreseos intro-
 duciores fomites susceperunt .

Sabbas reverendissimus hegumenus mona-
 sterii Studii dixit : Gratias spiritum Deo &
 bonæ voluntati dominorum nostrorum bo-
 norum , quia falsi custodes pleudoxylogi il-
 lius devicti sunt una cum consentientibus si-
 bi hæreticis .

Sancta synodus dixit : Anathema illis .
 Constantinus reverendissimus lexor sanctis-
 simæ ecclesiæ legit .

De vita sancti patris nostri Sabbæ .

Flaviano igitur & Elia patriarchis Sido-
 nem , ut dictum est , perveniens , & lit-
 teris adulatoris ac dispensationis ad impe-
 ratorem utentibus , & synodum quæ Side-
 nem contra rectam * congregata fuerat fidem
 destruentibus , & ad proprias sedes recun-
 tibus , indignati hi qui circa Soterichum
 & Philoxenum erant , in iram vehementem
 commoverunt imperatorem , quasi decep-
 tum a patriarcharum astutia & fisione .
 Et accipientes potestatem quam voluerunt ,
 & aurum multum vulgo Antiocheno tri-
 buentes , & multis modis Flavianum tribu-
 lantes , & quodammodo suffocantes , & co-
 gentes Chalcedonensem synodum anathema-
 tizare , taliter illum ab episcopatu pellen-
 tes exilio damnaverunt . Quo comperto im-
 perator gravitus est . Severum Acephalo-
 rum * exarchum episcopum Antiochiam mi-
 sit .
 Antonius reverendissimus monachus legit .

Ex deprecatione qua data est sancta synodo
 concipiendi in hac regia urbe contra Steve-
 rum hereticum & Acephalum , a clericis &
 monachis Antiochenis magna civitatis san-
 ctæ Dei ecclesiæ ; cujus initium est .

Nunc tandem tempus est , o beatissimi .
 Et post pauca : Qualia vero , sanctissimi
 & quæ circa fontes , qui Daphnæ font
 agere ausus sit , magicis artibus ibidem u-
 sus , & incensis dæmonia placens , tota il-
 M 2 la

ACTIO V.
 c. 21.
 Joa. 4.
 Math. 2.
 Marc. 1.
 Luc. 4.
 Rom. 1.

et. rege-
-batur

principem

183

ACTIO

• de promissis

• de verbis

• de verbis

ia civitas canit. Siquidem nec ipsis sanctis altari- bus vel sacratis vasis pepercit, illa quidem eradens ut scelesti, hęc autem c. nifans & erogans his qui similes mortis sunt. Porro p̄sumptum est ab eo etiam hęc, o beatissimi. Eas enim, quę in typum Sancti Spiritus sunt, aureę & argenteę columbę inscriptę supra divina sacramenta & altaria, cum aliis defraudabat, dicens non oportere columbas nominari Spiritum Sanctum.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si in nomine Sancti Spiritus superpositas columbas receperunt patres, quanto magis incarnati Verbi iconas, quod apparuit super terram cum corpore? Sed credite, quia & Anathasius qui Constantinopolitanis p̄sedit, aureas & argenteas iconas fraudavit in propriis unis, quod & Severus fecit.

Stephanus Deo amabilis diaconus & notarius & referendarius legit.

Joannis episcopi Gabalensium in vitam & conversationem Severi patriarchę; cuius institum est.

• faciebat

• de vestibus

• de vestibus

• de vestibus

• Demetrius

• Demetrius

Si quidem voluisset Severus vel vitę semper ejus. Et post pauca: Et neque angelotum illuzium dimisit honorem. Multum autem sermonem in tribunali stans fecit, & multitudini persuadere tentabat in ipso multo sacratio sanctissimi Michaelis, quod non purpurea angelis vestimenta conveniant, sed alba: non ignorans quod nihil sanctis virtutibus sensibile conveniat, sed latagens & hęc similiter auferre, & in altitudinem commovere multos sic & aliter se habentes.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Consideremus, quia cum reliquis etiam in hoc ipso accusatus est, quoniam dicebat, quia non convenit angelos purpurea, sed alba vestimenta induere.

Theophilus Deo amabilis diaconus & scevophylax dixit: In sancta magna ecclesia Constantinopoleos, quando promotus sum, inquisivi in brevi, & reperi in eodessē duos codices deauratos per imagines: quos requirens agnovi, quod in ignem eos mittentes incenderint. Inveni autem & alium librum Constantini charophylaxis, continentem de venerabilibus iconis: & reciderunt folia, in quibus jacebant verba super iconis: & ecce eundem codicem p̄r manibus habens sanctę synodo ostendo.

Et explicans idem Theophilus codicem, ostendit omnibus foliorum recitationem.

Leontius devotus a secretis dixit: Et aliud, patres, mirandum est in codice hoc. Ut videtis enim, argenteas tabulas habet, & hinc inde imaginibus omnium sanctorum adornatur: & tem ipsam dimittentes, id est, imagines, quę scripta de imaginibus intus erant, reciderunt: quod extrema demeritę est.

Sancta synodus dixit: Anathema sint qui reciderunt, & insidiati sunt.

Leo sanctissimus episcopus Phocię dixit:

δαίμονας, & τὸν πᾶσα ἐκείνη ἀδει ἡ πόλις. ἢ μὴ ἔδιδ' αὐτῷ ἰσοπέσαστο τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, ὅτι τῷ ἱερῶν σκεδῶν, τὴ μὲν ξίων ὡς ἐσαθῆ, τὴ δὲ χαλδῶν κ' ῥοχδῶν τοῖς ὁμοτροπικοῖς. πεπλημψι δὲ αὐτῷ κ' τὸν ὡ μακαριώτατο. τὴς γὰρ εἰς τύπον τῷ ἁγίῳ πνεύματος χρυσᾶς τὴ κ' ἀργυρᾶς πειριεράς κρημαμβρίας ὑπεράνω τῷ θείῳ κολυμβηθῶν κ' θυσιαστηρίῳ, μὴ τῶν ἄλλων ἐσφραγίσαστο, λίγων, ἢ χρίσαστο ἐν εἰδει πειριεράς ἐνομαζοῦσαι τὸ ἅγιον πνεῦμα.

Tarasius ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης εἶπεν: εἰ τὴς ἐκ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ πνεύματος ἀνατιθείσας πειριεράς ἰδίσαστο οἱ πατέρες, πόσῳ μᾶλλον τῶς εἰκόνας τῶ σαρκωθῶτος λόγου, κ' ἐσφραγίσαστο ἐπὶ τῷ σώματι; ἀλλὰ πισθῶσαστο, ὅτι κ' Ανατάσιος ὁ προηγούμενος τῶς Κωνσταντινουπόλιος τῶς χρυσᾶς κ' ἀργυρᾶς εἰκόνας ἰσοπέσαστο εἰς ἰδίαν χρίσαστο, καθὰ πισθῶσαστο Σιβῆρος.

Στέφανος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος, νοτάριος κ' μεμεροδάμος, ἀνέγνω.

Ἰωάννη ἐπισκόπου Γαβαλῶν εἰς τὸν βίῳ κ' τῷ πολιτείῳ Σιβῆρος τῷ αἰρισιαρχῆ, ἢ ἡ ἀρχῆ.

Εἰ μὴ ἐβλάτω Σιβῆρος ἡ ζωῆς τῆς αὐτῆς. κ' μὴ ὀλίγα. κ' ἔδιδ' τῷ ἀγγέλω τιμῶ ἀλώβητον εἶαστο. πολλῶ δὲ αἰεὶ λόγον ἐπὶ τῷ βήματος εἰσῶς ἐκείτω, κ' τὸ πλῆθος ἐσφραγίσαστο ἐν αὐτῷ πολλᾶς τῷ ἱερῷ τῷ ἁγιωτάτῳ Μιχαῆλ, ὑπὲρ τῷ μὴ ἀλλογᾶ τῶς ἀγγέλου ἱμάτια προσήκειν, ἀλλὰ λευκᾶ. ἐκ ἁγίων, ὡς ἔδιδ' τῶς ἁγίαις δωάμασι ἐθῆτος μέλει, σπουδάσαστο δὲ κ' ταῦτα διαίρειν, κ' ἐκ' ἀληθῆς κῆριν ἔπῶς ἔχοντες τῶς πολλῶς.

Tarasius ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης εἶπεν: ἐκοπήσαστο, ὅτι μὴ τῷ λοιπῶν & εἰς τῶν αὐτῶ ἐκείτω, ἐκείτω ἐλεῶν, ὅτι ἢ προσήκει τῶς ἀγγέλου ἱμάτια ἀλλογᾶ, ἀλλὰ λευκᾶ ἐσθῆδῶσαι.

Δημητριος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος κ' σκελοφύλαξ εἶπεν: ἐν τῷ ἁγίῳ μεγάλῃ ἐκκλησίῳ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι προβλήθῳ σκελοφύλαξ, ἐψηλάφασα εἰς τὸ βρεβίον, κ' ἐβρον λείποντα δυο βιβλία κρηρωμβρία διὰ εἰκόνων. ἀπὲρ ζητήσαστο ἔγνω, ὅτι εἰς αὐτῶ βαλόντες ἔκασαν οἱ αἰριτικοί. ἐβρον δὲ κ' ἐπῶν βιβλίον Κωνσταντίνου χαρτοφύλακος, περιέχουσιν περὶ τῷ σῶστων εἰκόνων. κ' ἀπέπῶν τὸ φύλλα, ἐνθα ἔκειτο τῶ πῆρ εἰκόνων ρηματα, οἱ δόλοιοι. κ' ἰδῶ τῷ αὐτῷ βιβλίον μὴ χεῖρας ἔχων ἐπιδείκνυμι τῷ ἁγίῳ σινῶδῳ.

Καὶ ἀπατύχας ὁ αὐτῶ Δημητριος τῷ βιβλίον, εἰπέδειξε πᾶσι τῷ φύλλων ἐκτῶμῳ.

Λεόντιος ὁ καθωσιωμβίος ἀσκητήης εἶπεν: κ' ἄλλο, πατέρες, θαυμάσαι εἰν ἐν τῷ βιβλίῳ ταῦτη. ὡς ὁρατὴ γὰρ, ἀργυρᾶς πύχας ἔχει, κ' ἐκατέρωθεν τῶς εἰκόσι παντῶν τῷ ἁγίῳ κηκόσαστο. κ' τὸ πᾶρῳμα αὐτῶ ἔσαστο, ἦγον τῶς εἰκόνας, τὴ πῆρ τῷ εἰκόνων ἰσῶ Γεγραμμβρία ἀπέπῶν. ἔπῶ ἔχαστο: εἰν ἀνοίας.

Ἡ ἁγία σινῶδος εἶπεν: ἀνάθεμα τῶς πῆρ κ' ἐπιβλάσαστο.

Λεῶν ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Φωκίας εἶπεν: τῶ

ANNO CHRISTI 117.

ANNO CHRISTI 181.

το μὲν τὸ βιβλίον τὸ φύλλα ἀπώλισιν, ἐν δὲ Ἀ τῆ ὄλεσι ἐν ἡ κατωῦ, ἐπάνω τριακοντα βιβλίον πυρὶ κατίκαυσαν.

Σάββας ἡμίμβρος Ἰῶ Σταδίου εἶπε· ἰσοῦ ἐστὶ, δεσπότα, πῶς τυφλώτῃσι μὴ βλέπειν τὸ φῶς. τότε ἔνεκεν κἀκεῖνοι τυφλοὶ ὄντες τῆ ψυχῆ ἰσχοτίδυσαν.

Δημήτριος ὁ Θεοφιλέστατος διάκονος ἡ σχολοφύλαξ ἀνέγνω.

Κωνσταντῖνος διάκονος ἡ χαρτοφύλακος τῆς ἀγιωτάτης τῷ Θεῷ μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἰς πάντας τὰς ἀγίας μάρτυρας, αὐτῆ ἀρχῆ.

Hic quidem codex folia perdidit: in civitate autem in qua habito, supra triginta codices combusserunt igni.

Sabbas reverendissimus monachus & hegumenus monachus monasterii Studii dixit: Moris est, domini, his qui cæci sunt, non videre lumen: hujus rei gratia illi qui cæci sunt anima, obtenebrati sunt.

Demetrius Deo amabilis diaconus & schoolophylax legit.

Constantini diaconi & chartophylacis sanctissima Dei magna ecclesia Constantinopolis, in omnes sanctos martyres; cujus initium est.

B

Αἱ μὲν Χριστῷ πανηγύρεις ἡμεῖς ἴτερα. εἰτε οἴομαι ὅ ἔτι, ἐφῆσαν αἱ δικάζοντες, ὡς ἐν χαλκῷ ἡ λίθῳ τὴν σωτηρίαν ποιούμεθα, αἰχμὴ δὲ σφόδρα διακρινὸν ἀπονοήτως τὴν ἐσσηματικὴν ἀποβλεπομένη, παρ' ἧς τὴ καλλίστα ἡμῖν περιγίνεται; ἡ πῶς πλάσαι ἡ λιθοργῶν, αἱ μάρτυρες ἐφῆσαν ἀγαλμάτων πληθῶν κατισχυάζουσι, ποικίλαις μορφαῖς ὀρασηματίζουσι, ἡ πῶς ναοὺς ἀποσηλασίν· ἡμῖς δὲ θυσίαις ταῦτα γυραίρει, τὴν Ἰῶ ἀτέρων λυσιὸν παρ' αὐτῶν ἐκκαίμενοι; τί δὲ ἐπὶ ἡμῖν, αἱ τύραννοι διεξῆλθον, ὄρατε θεῖον, ἐν εἰκόσιν ἐκ ἐγχαράτῃ; πῶς οὐν ὀραυδορεῖσθε ἡμῖν, δεισιδαιμονίερον ἢ ὁμοίαις ἀφῆσαι ὀρακείμενοι; ἡκοῦν ἐπέσπερ ἡμῖν, ὅ δικασαί, πῶς ἀνελίχῃσι ψόγοις τὴν Ἰῶ ἐκόνων γραφῶν παρρυτῃ, φῆρε τῆς πειρὶ τῶν πλάσῃ καὶ ἀμφιβολίας ἡμῶς ἀπαλαξώμεν, εἶπον οἱ μάρτυρες. ἡ γὰρ τὸ θεῖον ἀπλοῦν ὑπάρχον ἐσσηματικῶν μορφῶν τισὶ ἡ χημάτιν ἀπεικάζομεν, ὅτε κηρὸν ἡ ξυλοῖς τὴν ἐπερῶν ἡ προερχομένων ὅσων τῶν ἡμεῖς διηγνώμεν· ἀλλ' ἐπεὶ τῶν ὀρατῶν κατισχυάζουσι δια τῆς παραβάσεως ἀνθρώπων, καὶ τῆς καθέλεσης ἀποστατικῆς δρασηματικῆς δυνάμεως, ἡ φῆσαι ἰδέειν τὴ ἀνασῆσῃ; ἡ γὰρ οἴασι μὲν ἐξ ἀρχῆς κατὰ κημῆν, ἡ τὴν ἡτῆν ἀνακαταίσασι τὴν ἀνακαταίσασαι, τὸ ἐξ ὄρου τῶ πτωμάτι ἐπιβαίνοντες, ὅτε μὲν εἰκὸς ὑπῆρχε μὴ ἐπὶ δέσποισι καλαίσμασι Ἰῶς νικῆς πὺν τύραννον ἐκτινάξαι· αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τῶ οἰκείῳ ποιήματος, ὁ τῆς τριάδος εἰς Θεὸς λόγος, ὅσπερ ἡ τῆ ὀρασει καλαί τῆς φύσεως ὑπερῶν τῶν παρεστῶτων, ἔπος ὡδὲ νῦν τὴν εἰκόνα φθαρῆσαι ἀνακείμεν, ἀλλῶ τὴν ἀνάκτῃσιν ἐπεχέρησεν, ἀλλ' αὐτοργῶν δυνάμει χρῆσάμενος, τὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀγῶνας ἀνθρώπων ἀνεδίκατο, τῶτο γὰρ μὲν πῶς αἰκείον καταλληλῶς τῶ ἀγῶνισματι διασπάζαι. ἐπεὶ δὲ πᾶς ὁ ἀγῶνισμῶν ἔστι ἔσοις, ἡ ἐν ἡ τῶν ὑπὲρ μαχεται τὸν ἀντίπαλον· ἡ γὰρ ἀπάτη, ἡ νόμος, ἡ τυραννίς· τὸς μὲν δὲ πᾶσι δὲ ὀρασεῖς ὡς ἀγῶνιστος τὴν καὶ οἰκείῳ, ὅτε μὲν τοῖς δὲ ἐς ὁ ἀγῶν, λυσιπέδῃσι τὴ ὀφελίμους, ὁ ἡμέτερος προμαχος· ἡ τὴ γὰρ ἀπάτη διεψῶσμεν ἔχει ἡμῖν νείλω, φεύλω πὺν ἀγῶνιστὴν ἀναξείμῃσα· ἡ τὴ τυραννίς παραλόγῳ εἰα κρατεῖ, μὲν ἐξίσου φοῖνσα τὴν συμπαλαίῃ· ἡ δὲ λοιπῶν μὴ ἐγχαίνας πὺν ἔσοις, ἐπὶ τὴν κατὰ νόμον πάλῃ χωρεῖ· ἡ σῶσκα λαβῶν ἐκ τῶ πῶσῃτος φεράματος ἐψω-

Christi quidem festivitates. Et post alia: Deinde arbitramini, quod isti dixerunt qui litigant, quod in ære ac lapidibus salutem faciamus, & non ad quamdam virtutem providam & proteetricem inspiciamus, a qua nobis optima obtinentur? Et quomodo pictores & lapidarii, martyres dixerunt, simulacrorum multitudinem construunt, variis formis configurantes, & templis assurgunt? & vos sacrificiis hæc celebratis, sacerdotum solutionem ab eis expellentes? Quid autem & apud vos? tyranni persecuti sunt. Nam quam asseritis, divinitas in imaginibus non exaratur? Quomodo ergo nobis male dicitis, superstitiosius in similibus adibus positi? Ergo quoniam & nobis, o judices, in exquisitis vituperationibus imaginum picturam conficitis, eis ab horum errore & ambiguitate vos liberabimus, dixerunt martyres. Non enim divinitatem, cum simplex sit & incomprehensibilis, formis quibuldam & figuris comparamus; neque cera & lignis super substantialiam & præexistentem sine initio substantialiam honorare didicimus: sed quia primo inveterato per transgressionem homine, & deponente apostolica virtute, quæ temere gessit natura verebatur eum qui se credurus erat: non enim poterat ex se deorsum jacens, superationi sue reluctari vel revocari, inimico casum aggreddiente: sed nec conveniens erat, nisi leucundis lustralibus, victoria tyrannum excurrere: ipse conditor propriæ salutis, qui unus est ex Trinitate, Deus Verbum, sicut non in fisione præcæ naturæ ministrum quemquam exhibuit, ita neque nunc imaginem corruptam instauraturus, alii reparationem ejus commisit; sed propriæ operationis virtute usus, agones pro nobis humanos suscepit. Hoc enim erat conveniens, ut proprium certamen ageret. Porro quia omnis certator tribus modis agonzans, vel uno horum superat hollem, deceptione scilicet, aut lege, aut tyrannide: sed duos penitus dimittens tamquam inutilis & non proprios, sed neque hos duos ad agonem commodos vel proficuos, dux & propugnator nosfer: sive enim fraus simulatam habeat victoriam, prave repugnantem fugans: sive tyrannis irrationabili vi obtineat, non ex æquo faciens congregtionem: reliquorum quæ morem nequaquam discernens ad lustraliam quod secundum legem est, progressus, & carnem assumens massæ quæ occiderat, animatam anima rationali atque intellectuati, manens quod erat,

ACTIO V.

Gr. arb. vos, dixerunt iudices, quod in ære

difficultatem

devisio

cum deposuerat, infolentem natura indignat eo qui spiritum erigere.

Gr. opte respondens

se ac his quidem, p. o. per quos certamen est, com.

reteros modos non approbamus ad.

ACTIO V.

tar, & suis non carens, omnia fit absque peccato, quanta & ex quibus est homo, & non putative apparere caro dissimilians. Et post pauca: Igitur formam in qua demonstratus est, & cum hominibus conversatus est, tabulis depingimus, recordationem salutis quae per eum facta est, divina effigie facientes; & non secundum vos, varias figuras secundum quod putantur, derivantes aut sculptentes.

Or placeat uti. Pateat.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Pagani propter idola martyres condemnabant, & dicebant eis: Cujus rei gratia certatis, & nostras similitudines recutatis, habentes & ipsi proprias iconas? Sancti vero respondebant: Sed nos non simulacra demonum facimus, sed Dei Verbi, qui incarnatus est, iconas facimus, & sanctorum eius: non tamen desicamus eas.

Colmas Deo amabilis diaconus & eubuleusius dixit: Et hunc codicem quem sero, quique veteris est testamenti, scholis adjacentibus in patriarchio invenimus: habebat autem scholion in defensionem imaginum. Porro insidiatores veritatis deleverunt scholion: & videte illud. Veruntamen oblitere patet: sed videte illud honorandi patres.

Idem reverendissimus Colmas aperiens codicem, ostendit omnibus, qui aderant in tanta synodo, deletum locum.

Evad. 10. Deut. 1.

Idem autem legit; parebat enim: Non erunt tibi alii prater me: ne facias tibi simulacrum, neque omnem similitudinem, quacumque sunt in caelo sursum, & quacumque in terra deorsum, & quacumque in aquis subter terram, non adorabis ea, neque servies illis. Scholion: Et si facimus similitudinem hominum Dei cultorum, non ad adorandum ut deos, sed ut videntes ad amulationem ipsorum veniamus. At vero si facimus similitudines Christi, non ut similitudinem adoremus, sed ut mens videndo ad superiora volet. Non enim imaginem corruptibilem corruptibilis hominis adoramus; sed quoniam Deus dignatus est inconvertibiliter fieri homo, facimus ejus iconam ut hominis, licet scientes eum natura Deum. Non ergo ipsam Deum iconam dicimus, sed Deum videntes in icona depictum, cujus similitudinem habet imago. Porro pagani errantes, similitudines deos praedicant, quibus & immolant. Delatus est alius codex habens interpretationem scripturae, in qua jacebat prescriptum scholion: quem & sumens Gregorius Deo amabilis episcopus Neocesariae lectione cumque adiaceret quae deleta fuerat, & relegeretur.

Or novimus

Or cui adhibetur: uti. Pateat.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Haec fecerunt qui dicti sunt patriarchae Anastasius, Constantinus & Niceta haeretici.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensis Lyciae dixit: Si esset thesaurus iste tunc manifestus, non esset homo laesus. Sed Deus reddat his qui absconderunt eum in die illa.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ dixit: Digni sunt isti anathemate, quoniam

λαμοῦ ψυχῆ τε καὶ νοῦ, μέγας ὄντι ἡμεῖς, ἑαυτὸ μὴ ἔχοντες, πάντα γίνεσθαι πάλιν τῆς ἀμαρτίας ὅσα ἐστὶν ἐν περὶ ἀνθρώπου, καὶ μὴ τῆς δόξης τὸ σῶμα χηματισμένος. καὶ μετὰ αὐτῶν τῶν τοιγαροῦν, ἐν περὶ εἰδέχθη μορφῆ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις σωματικῶν, τοῖς πινάξι ἐπιγράφομεν, ὑπομνησὶν τῆς δι' αὐτὸ σωτηρίας τῶν θεῶν τυκόν ποιῶμεν, καὶ ἐκαστὸν ἡμῶν ποικίλας ἰδίας παραχόντες, καὶ χήματα κατὰ τὸ δεῦν ἐγγράφομεν.

ANNO CHRISTI 451. Add. 20. gino. Hic. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Tarasius ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπεν· οἱ Ἕλληνας διὰ τὰ εἰδῶλα τῶν μάρτυρας καταδικάζον, καὶ λέγον αὐτοῖς· τίνας χάριν, ἀφελῆτε, καὶ τὰ ἡμῖν ὁμοιωμάτα παρατεῖθε, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ ἰδίας εἰκόνας· οἱ αἰεὶ ἀπεκρίνοντο· ἀλλ' ἡμῖς ἐν ἰδαίωματι δαιμόνων ποιῶμεν, ἀλλὰ τὸ εἰσαφωτισμένος Θεῷ λόγω ποιῶμεν εἰκόνας, καὶ τῶν αὐτῶν ἀγίων· ἢ ἐκαστὸν θεοποιῶμεν αὐτοῖς.

Κοσμάς ὁ θεοφιλέστατος διανοῶν νεοκυλαίων εἶπε· καὶ πάλιν τῶν βιβλῶν ἡμῶν ἐπιφύρομαι, τῆς παλαιᾶς δὲ ἐστὶν, μὴ χολίων ἐμπροσθέντων ἐν τῷ πατριάρχῳ βρομῶν· ἔχει δὲ χολίων εἰς ἀπολογία ἡμῶν εἰκόνων· οἱ δὲ ἐπιβλοῖ τῆς ἀληθείας ἀπῆλθεν τὸ χολίων· καὶ ἴδτε αὐτὸ· ὅμοιος δὲ ἀμυδρῶς φαίνεται· ἀλλὰ ἴδτε αὐτὸ τίμιοι πατέρες.

Ὁ αὐτὸς ἀλαβίστατος Κοσμάς ἀναπτύξας τῶν βιβλῶν, ἐπέδειξε πᾶσι πῶς ἐστὶν ἐν τῇ ἀγίᾳ σωθῶν τὴν ἀπαλειφθεῖσα πῖλον.

Ὁ αὐτὸς ἀνέγνω, ὑπεφαίνετο γὰρ· ἐκ ἰσωνταῖ σοι θεοῖ ἔπειρα πάλιν ἡμῶν. ἢ ποιήσεις ἑαυτῷ εἰδῶλον, ἢ δὲ πατέρες ὅμοιοι, ὅσα ἐν τῷ ἔργῳ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω, καὶ ὅσα ἐν πῆσι ἰδαῖον ὑποκάτω τῆς γῆς· ἢ προσκυνησεις αὐτοῖς, καὶ ἢ μὴ λαβῆσεις αὐτοῖς. χολίων· εἰ καὶ ποιῶμεν ὁμοιωμάτα ἀνθρώπων θεοειδῶν, ἐκ ἑπὶ τὸ προσκυνοῦν ὡς θεοῖς, ἀλλ' ἵνα ὀφῶνται αὐτοῖς, εἰς ζῆλον αὐτῶν ἰλθῶμεν. εἰ δὲ ποιῶμεν ὁμοιωμάτα τοῦ Χριστοῦ, ἔχει ἵνα τὸ ὁμοιωμάτι προσκυνοῦμεν, ἀλλ' ἵνα ὁ νῦν διὰ τὸ ὄραν ἀναπτύξῃ. ἢ γὰρ εἰκόνι φθαρτῆ φθαρτῆ ἀνθρώπου προσκυνοῦμεν· ἀλλ' ἑπειδὴ ὁ Θεὸς ἤνωσεν ἀξίως ἡμεῖς ἀνθρώπου, ποιῶμεν αὐτῷ τῶν εἰκόνων ὡς ἀνθρώπου, καὶ πῶς εἶδομεν αὐτὸν εἶσαι Θεὸν ὄντι. οὐκ αὐτῶν ὡς Θεὸν ἴδον εἰκόνα λιθοῦμεν, ἀλλὰ Θεὸν οἰδαῖμεν τὴν ἐν τῇ εἰκόνι γραφέντα, ἢ τὸ ὁμοιωμάτι ἔχει ἢ εἰκὼν. Ἕλληνας δὲ πλανώμενοι τὰ ὁμοιωμάτα Θεοῦ δεξάζεσθαι, οἷς καὶ θύουσιν. παραχθῆ ἑπὶ βιβλῶν ἔχοντα ἰερῶν ἡμεῶν τῆς γραφῆς, ἐν τῷ ἔργῳ τὸ ἀπογραφῶν χολίων· ἡμῶν καὶ λαβῶν Γρηγορίου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Νεοκυλαίων ἀνέγνω, παρακείμενης ἀπαλειφθείσης, ἐκ ἀπαγωγῆς ὁμοιωμάτων.

Tarasius ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· ταῦτα ἐποίησαν οἱ λιγύμενοι πατριάρχαι, Αναστάσιος, Κωνσταντῖνος καὶ Νικηταῖ οἱ αἰρετικοί.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μίλων τῆς Λυκίας εἶπε· εἰ ἡμῶν ὁ Θεσσαυρὸς ἄνευ φανερῶς ἦν, ἐκ ἀνθρώπου ἰδῆσθαι. ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀποδῶν πῶς κρύψασιν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Καπύνης εἶπε· ἔστιν εἰς ἐπὶ ἀναδίματος, ὅτι παραχθῆται ἰγῶν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιβλοῖ τῶν κατὰ.

189 πατρων, η οι παρ αυτου αναθεματιστες εστιν Α Δοξιας ωνιν.

ANNO CHRISTI 111.

Η αγια συνodus επεσεν· και τις ψυχαις αυτου, ετι τωι αληθειαν κερυσει.

Πετρος ο εστωτατος επισκοπος Γερμιαν ειπεν· εκλεσεσθε το ονοματι αυτου εκ βιβλων ζωντων, η μη δικαιω μη γραφησω.

Κωστας ο εστωτατος επισκοπος Κωνσταντιας της Κουμου ειπεσεν· Αλογητος ο Θεος μη ποσυντω αυτων, τμησιν, η η εκλεσεν, κατωλειψας αυτου.

Θεοδωρος ο εστωτατος επισκοπος Μυρων Λυκιας ειπεν· πωτη ποιησαντες, Δισποτα, εθνοαντην λυχνον αυτων υπο τον μηδον· αλλ Αλογητος ο Θεος ο λαμψας τις εν σκοτει φως σωτηριας.

Κωστας ο Θεοφιλιεστος διακονος η κυβερνησιων ειπεν· Ερωμεσ η τω βιβλον τωτων εν τω σκληροκαλιω ην λαγων διατηρω τω πατριαρχεις, περιχουσαι δεσφορων μαρτυρων Αθλων· μη τι τωτω δε η κει της χειροστοιχης εικον· Καμυλιανδη· απικοσαν δε τω φολλα, ου λω τω κει της εικον· η εδω πασιν αυτω διτινω.

Μιχαηλ ο εστωτατος επισκοπος Συναδων ειπεν· ο Πασιλλας ελαγη, παναγι Δισποτα, τους παριρμελωδους η επιβαλους της θειας γραφης αναθεμα.

Ταρασιος ο αγιωτατος πατριάρχης ειπεν· αλλ επισρεψω ο ποι αυτου επι τω κεφαλιω αυτου.

Ιωαννης ο Θεοφιλιεστος πρεσβυτερος η τοποτηρητης ην ανατελικων αρχιερων ειπεν· τ αληθεις ειπεν, η κακοβογια ην βιβλοκαυσων η ην εικονομασων ζανοσραν απιδεξε τω αληθειαν.

Ταρασιος ο αγιωτατος πατριάρχης ειπεν· ου μοιον τις ιερας εικονας εχουσαι, αλλα η λαγγιλια, η αλλα τρια ιερα· πως γαρ οιδω η αληθεια διακομψη τρανοσρος φαινοσαι.

Στεφανος μοναχος ειπεν· ετι η ιεραν βιβλον εχουμ επιβαλλουσαισιν υπο ην χριστιανοκατηγορων· η ει αληθει, πωτην επιδειξω πασιν.

Η αγια συνodus ειπεν· δεχθητω.

Και επι της συνodus απασκ εδωχθη εχουσα εν δυσι καπιβατοις απαλοιφαις.

Γρηγοριος ο Θεοφιλιεστος πρεσβυτερος η ηγεμυ· μοις ην Τακινθη ειπε· το ισωτυπον αυτω εχω, δεσποτα, βιβλιον· ε ειχελεται αναγνωθητω.

Και λαβων Στεφανος μοναχος η βιβλιοφυλαξ αεινω.

Εκ της εκκλησιαστικης ιστοριας Ευαγγελιου, εκ του 8 λογου.

Μετα γαρ το σποσβεσεν τω πολει την Χοσροβιου, μελεσται εφοδουεργασασθαι, χων τε σωμαμησασθαι πολλω, ωτε η τω τεχη της πολεις υπερπηδουσαι, ιερας τε μελεσ μηχουαυς βασαι, απασκων επωητο τω αποπρεσβωσιν. λιξω δε τω ηρωδωμω· επηγγελου ε Χοσροβος ταις αμφο αυτων δυναμει ζωλων αθροσαι μεγατι χρημα προς

adulterantes erant veritatem, & insidiatores patrum: & qui ab eis anathematizati sunt, digni sunt laude.

ACTIO V

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Vx animabus eorum, quoniam veritatem absconderunt.

Petrus sanctissimus episcopus Germiz dixit: Deleantur nomina eorum de libro viventium, & cum iustis non scribantur.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ Cypri dixit: Benedictus Deus, qui post tantum incendium, incisionem, & abolitionem, reliquit illa.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensiæ Lyciz dixit: Qui hæc fecerunt, domine, posuerunt lucernam suam sub moggio: Sed benedictus Deus, qui ostendit in tenebris lumen salutis.

Cosmas Deo amabilis diaconus & cubiclesius dixit: Invenimus autem & codicem huic in scevophylacio venerabilium oratoriorum patriarchii, continentem diversorum martyrum agones: cum his autem & de imagine non manufacta Camulianensium. Præterea reciderunt folia, in quibus erant de imaginibus scripta: & ecce omnibus cum ostendo.

Michael sanctissimus episcopus Synadensium dixit: Pastillarius dicebat, sanctissime domine, falsos interpretes & insidiatores diviniæ scripturæ anathema.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed conversus est dolor ejus in caput ejus.

Joannes Deo amabilis presbyter, monachus & loci servator orientalium pontificum dixit: Verum dicendum est; mali mores codices incenduntium ac iconas frangentium lucidiorem ostenderunt veritatem.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Non solum sacras iconas eraserunt, sed & evangelia, & alia quædam sacra: ita enim novit veritas persecutionem passa expressius apparere.

Stephanus monachus dixit: Adhuc & alium codicem habemus depravatam a Christianorum acculatoribus: & si jubetis, hunc ostendam vobis.

Sancta synodus dixit: Ostendatur.

Et eorum universa synodo ostensus est habens in duabus paginis deleta.

Gregorius Dei cultor presbyter & hegumenus monasterii Herachii dixit: Equialis formæ hujus habeo, domini, codicem: & si jubetis, legatur.

Et accipiens Stephanus monachus, & librorum custos, legit.

De ecclesiastica historia Evagris, ex sermone quarto.

Cum enim aggressus esset adversus civitatem Chosroes, millenosque impetus operatus terram multam cumulasset, adeo ut muros civitatis excederet, necnon & alias machinas confuisset, inefficacem patrabat regressum: dicam autem quæ facta sunt: Præcipiebat Chosroes potentibus suis lignorum colligere magnam quamdam struem ad devastationem, cuiusque materiæ: quæ quan-

6. Sanda Synodus

10. 10

6. Hyacinthi & ioc. Ilyano

ACTIO V.

quando collectæ sunt velocius quam præceptum fuerat, in circuitu propius ponens terram in medium jecit, & contra frontem civitatis ibat. Sicque paulatim superadificatis lignis atque pulvere, civitatemque adiciens tantum in altum extulit, & murum exceffit, ut superius sagitte contra eos qui pro civitate perituri erant in muro, jaci viderentur. Igitur quando hi qui depopulationem patiebantur, terram videbant prope quasi montem proficiscentem urbi appropiare, glorioseque hostes existere, & similiter civitatem pedites ingressuros, ultro machinantur ex adverso terræ congeriei, que apud Romanos agger appellatur, fossam subitus quam sodientes hinc terram fecerunt, ut flammis ligna incensa aggerem ad terram deponerent. Et opus quidem consummatum est: aggerem autem succedentes consilio defraudati sunt, non labente igne progressionem, unde acie recepto materiam consumere posset. Cum ergo in omnem defensionem devenissent, defecerunt divinitus fabricatam iconam, quam hominum quidem manus non operatæ sunt: Abagaro autem Christus Deus, quoniam cum videre gestiebat, transiit. Hanc igitur sanctissimam imaginem per effusionem quam sibi operati sunt, intromittentes, & aqua perfundentes, ab ea contra regum & ligna dimiserunt: & statim divina virtus inde operantium adit, & quod prius erat illis impossibile, perficiebatur: continuo quippe receperunt flammam ligna: & verbo confestim in prunas versa superioribus impartiebantur, omnia igne hinc & inde porrigente.

et effugere in hostes ut circumcederent prima luce machinantur.

abagaro

et regum & ligna

et & dicitur

Leo reverendissimus lektor magnæ ecclesiæ regis Constantinopolis dixit: Et ego indignus servus vester, cum descendissem ad Syriam cum regis sacerdotiis, sui Edestæ, & sacram ac non manufactam iconam vidi a fidelibus honorari pariter & adorari.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Hesterno die reverendissimus hegumenus Maximini codicem paradisi amœnissimi Limonarii protulit, & lectus est: & reperimus & nos in bibliotheca exemplar ejusdem Limonarii incisa habens folia, in quibus de imaginibus scripta jacuerant.

Christophorus sanctissimus episcopus sanctæ Cyriacæ dixit: Sanctissime domine, indignus servus præsumam loqui coram sancta & sacra atque universali hac synodo. Propheticus sermo est, quia, in operibus manuum suarum comprehensus est peccator. Quod enim putabant adversus nos facere in pleudoxylogo illo collecti, hoc adversus eos factum est. Et quedam quidem inciderunt, quedam vero falsaverunt, ut manifestata veritate arguantur impietates eorum.

Stephanus monachus & librorum custos dixit: Codex datus ab hegumeno Maximini, continens sermonem qui falsatus est in altero codice qui est de iconis.

Et legit idem Stephanus monachus & librorum custos.

την πολιορκίαν τῆς πρεστυχῆς ἑλπῆς. ἀπερ ἔπειθε σωτηρίαν οὐκ ἔστιν τῆς ἐπιπέρας, καὶ λοιπὸν οὐδὲν τῶν χωρῶν εἰς μίσην εἰσβάλλει, καὶ ἀντιμέτωπος τῷ πόλει ἔσται. ὅπου τε κατὰ σμικρὸν ἐποικουμένων τοῖς ξύλοις τε καὶ τῷ χώματι, καὶ τῇ πόλει προσίων, τοσούτων εἰς ὄψος ἦεν, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερήλατο, ὡς εἰ ἐπιρροῆζον τὴν βίβλην κατὰ τῆς προκινδυνωθέντων ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν τῷ τείχει ῥίπτειν. ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τῆς πολιορκίας σωμαχόμενοι πείσαντο τὸ χῶμα πλησίον ὡσπερ ἐξ ἑβραδίων ἰσχυρίζων τῇ πόλει, ἐπέδοξεν εἶναι τὸν πολέμιον πρὸς τῆς πόλεως ἐπιβησέσθαι, ἅμα ἰσχυραίνονται ἀπὸ τῶν χωμάτων, ὑπὲρ ἀγίας πρὸς Ῥωμαίων κείληται, διωρυγὰ ὑπὸ γλῶκτιρῆσθαι, ἐνδοῦν τε πρὸς αἰεταί, ὡς αὐτὴ φλογὶ τὰ ξύλα φερόμενα τὸν χῶν εἰς γλῶκατα γάσσει. Ἐπὶ μὲν ἔρπον ἐπέπεσο. πυρὰς δὲ ἀποσπασάντες τὸ σκοπὸν διημέρτητον, ἐκ ἔχοντος τὸ πρὸς διεξόδον, ὅθεν ἀεὶ ἐπιλαμβανόμενον τὸ πρὸς τῆς ἑλπῆς πεδραχέσθαι. ὡς δ' ἐν εἰς πᾶσαν ἀμνηστὴν ἔλθον, φέρουσι τὴν θεοεικόνα εἰκόνα, καὶ ἀνδρῶν μὲν χεῖρας ἐκ εἰργάσαντο, Αὐγαρὸν δὲ χεῖρας ὁ θεός, ἐπεὶ αὐτὸν ἰδοὺν ἐπέδοξεν, τίπομοι. ταύτῃ τῶν παναγίων εἰκόνα κατὰ τὴν εἰργασμένην σφίστην εἰσαγαγόντες ὡσπερ γὰρ, ὕδατι πὲρ ἐκκλῶσαντες, ἀπ' αὐτῆ κατὰ τῆς πυρᾶς καὶ τῆς ξύλων ἀφῆκαν. καὶ παρατίκα τῆς θεῆας δυνάμειος τῇ πίστει τῆς διδρακόων εἰσφορτικῆσσης, ὅπερ καὶ ἐκείνοις πρῶτον ἀδωμάτων, ἐξηκίστη. παρατίκα γὰρ εἰσδιέξατο πλὴν φλόγα τὰ ξύλα, καὶ λόγῳ θάπτον ἀπανθρακωθέντα τοῖς ὑπερτίρας μετέδοσαν, ἅπαντα τοῦ πρὸς ἀμφιπμοῦ.

Λέων ὁ ἑλαβίστατος ἀναγνώστης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς βασιλίδος Κωνσταντινουπόλεως εἶπε: καὶ γὰρ ὁ ἀναξίος ὑμῶν δούλος, καὶ ἴκα καθίστην εἰς Σίφωνα μὲν τῆς βασιλικῶν ἀποκεστιαίων, ἐξ ὁμοῦ ἐν Ἐδέσση, καὶ πλὴν ἱερῶν καὶ ἀχειροποιήτων εἰκόνα πείσανται ὑπὸ πρῶτον τριμυθίῳ τε καὶ ἀπορτυμυθίῳ.

Ταρασίῳ: ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε: κατὰ τὴν χθὲς ἡμέραν ἑλαβίστατος ἡγούμενος τῆς Μαξίμου τῆς Λεωμανίας ἐκλήθη, καὶ ἀνεγνώθη: καὶ εὐρομῶν καὶ ἡμῶν ἐν τῷ ἐβλασθέντῳ τῷ ἴσον τῆ αὐτῆς Λεωμανίας, τριμυθία ἔχον τὰ φύλλα, ἐν ὧς τὰ πρὸς εἰκόνων ἱερότο.

Χριστοφόρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Κυριακῆς εἶπε: παναγὴ Δέσποτα, ὁ ἀναξίος δούλος τομῆσιν λαλῶσαι ἐπὶ τῆς ἁγίας & ἱερᾶς καὶ εὐκλειστῆς τῆς συνόδου. ἀποφθικὸς λόγος ἐστὶ, ὅτι ἐν τοῖς ἔργοις τῆς χειρῶν αὐτῆ σωμαχόμενος ὁ ἀμαρτωλός. ὁ γὰρ προσειδὼν κατὰ τῶν τοῦ ἐπὶ τῆς ψευδοσυλλογῆς εἰκόνων σφραγίστης, τὸν κατ' ἐαυτῆ γέγονε. καὶ τὰ μὲν ἱερά, τὰ δὲ ἐβάλαν: ἵνα τῆς ἀληθείας φανερωθῆς ἰσχυρῶν ἢ ἀσίβητα αὐτῆ.

Στέφανος μοναχὸς & βιβλιοφύλαξ εἶπε: εἰς τὸν εἰσοδόντα παρὰ τῷ ἡγούμενῳ τῆς Μαξίμου, περιήγαγα τὸν λόγον τῶν φασματόων εἰς τὸ ἄλλο βιβλίον τὸ πρὸς εἰκόνων.

Καὶ ἀνεγνώ ὁ αὐτὸς Στέφανος.

E

ANNO CHRISTI 1171.

Ex τῷ Λεμοναρίῳ.

Ex eodem Limonario.

ACTIO V.

Ἐλεγον τινες τῶν γηροντων, ὅτι ὡς τις ἰσχυρετος οὐκ ἐστὶν ὁρῶν τὴν ἰλαίαν ἀγνοήσας πάντων. ἐπολιμεν δὲ αὐτῷ δαίμων τῆς πορνείας. ὅτι μὲν ἔν, ὡς εἶπεντο αὐτῷ σφοδρῶς, ἤρχατο ὁ γέρων ἀποδύρεσθαι, καὶ λέγειν τῷ δαίμονι· τίς εἶμι καὶ τίς ἐσθί-δος μου; ἀπετα λυγρὸν ἀπ' ἐμοῦ, συνκράσας με. φαίνεται αὐτῷ ὁ δαίμων ὀφθαλμοφανῶς λέγων· ὁμοσόν μοι, ὅτι ἔδρα τὸν λέγοντα εἰπέτω, καὶ αἰτίσει πολεμῶ. ὁμοσῶ αὐτῷ ὁ γέρων· ὅτι μὲν τῶν σφοδρῶν ἐν τοῖς ἡμέτεροις, αὐτὸ εἶπω τῷ, ἀπὸρ εἶπες μοι. τίς λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων· μὴ προσκυνῶς τῶν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἀέτι σε πολεμῶ. ἔχει δὲ ἡ εἰκὼν ἐπιτύχημα τῶν δισκοίων ἡμῶν τῆν ἁγίαν Μαρίαν τῆν Θεοτόκον, βαστάζουσαν τὸν κλεῖον ἡμῶν καὶ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. λέγει ὁ ἰσχυρετος τῷ δαίμονι· ἀφες σάψωμαι. τῷ δὲ ἐπαύρειν δηλοῖ τῷ ἀββῆ Θεοδορῷ τῷ Αἰλιῶτι οἰκῶντι τῆν ἐν τῇ Λαύρῃ Φαρωῶν, καὶ διαγίνεται αὐτῷ ἀπαντα. ὁ δὲ γέρων λέγει τῷ ἰσχυρῷ· ὅπως ἀββῆ σὺνταίχθη, ὅτι ὁμοσῶς τῷ δαίμονι. ὡς καλῶς εἰρησῶς ἔκει-πῶν. συμφέρει δὲ σοὶ μὴ εἶσαι ἐν τῷ πολεμῶ τῷ τῆν πορνείῳ, εἰς ὃ μὴ εἰσέλθῃ, ἢ ἵνα ἀφ' ἧς τὸ προσκυνῶν τῷ κλεῖον ἡμῶν καὶ Θεοῦ Ἰησοῦ τῶν Χριστῶν μὲν τῆν αὐτῆς μητρὸς. σπρῆξας ὡν αὐτῷ καὶ ἐδωκεν ἡμῶν πλείους λόγους, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἴδιον τῶν αὐτοῦ. φαίνεται παλιν ὁ δαίμων τῷ ἰσχυρῷ, καὶ λέγει αὐτῷ· τί εἶμι κακώτερος; αὐτὸ ὁμοσῶς μοι, ὅτι οὐδεὶς λόγους; καὶ τὸς πάντας ἐξήκτας τῷ ἰσχυρῷ ἀφες σοὶ; λέγων σοὶ κακώτε-ρος, ὡς εἰσῆρας ἔχεις κριθῆναι ἐν τῇ ἡμέρῃ τῆς κρίσεως. ἀπικέθη αὐτῷ ὁ ἰσχυρετος. ὅτι μὲν ὁμοσῶς, ὁμοσῶς. καὶ ὅτι ἐπαύρηται, οὐδὲ. πάλιν τῶν δισκοίων καὶ ποιητῶν ἐπισηρῶς, σοῦ δὲ οὐ μὴ ἀκούσω.

Dicebant quidam seniorum, quis erat qui- dam inclusus in monte Oliveti decertatur maximus: impugnabat autem eum demon fornicationis. Quadam ergo die cum ei valide immineret, cepit senior lamentari & dicere demoni: Usquequo non parcis mihi? recede jam a me, concessisti mihi. Apparet autem ei demon evidenter dicens: Jura mihi, quod nemini dicas quod tibi dicturus sum, & te ulterius non impugna- bo. Juravit ei senex, quia per eum qui habitat in excelsis, non dicam cuiquam que mihi dixeris. Tunc dixit ei demon: Ne adores hanc iconam, & te ultra non impugnabo. Habebat autem imago figura- tionem domine nostrae sanctae Mariae Dei genitricis portantis Dominum nostrum Jesum Christum. Dicit inclusus demonio: Sine traheam. In crastino autem indicat hoc abbati Theodoro Eliote, qui habita- bat tunc in Laura Pharesium; & enarrat ei omnia. At vero senior incluso dixit: Abba vere illulus es, quia jurasti demonio: verumtamen bene fecisti hoc dicendo. Porro expedit tibi, ut non dimittas in hac civitate scortum, ad quod non ingrediaris, quam ut recusus adorare Dominum nostrum Jesum Christum cum matre ipsius. Confir- mato ergo eo & confortato plurimis verbis, abibat ad proprium locum suum. Apparet iterum demon incluso, & dicit ei: Quid est male tenex? nonne jurasti mihi quod nemini diceres? & quomodo cuncta dixisti venienti ad te? Dico tibi, male tenex, ut perjurus judicaberis in die iudicii. Respon- dit ei inclusus: Quia juravi quidem, juravi utique; & quia perjuravi, scio: verum meum Dominum & factorem perjuravi; te tamen non audiam.

Ex τῷ αὐτῷ Λεμοναρίῳ.

D

De eodem Limonario.

Δηγήσαντο ἡμῖν οἱ αὐτοὶ πατέρες καὶ τοῦτο λέ- γοντες· ὅτι ἐν ποταμῶν τῶν ἡμερῶν γυναικὶς φι- λοχετος εἰς τὸ μὴν Αἰγυπτῶν ἀφῆκε ὡμοσῶς καὶ πολλὰ δαπανήματα, καὶ ὡς μεθὸς ἐοικὼς καπλῶδου-σα, αὐτὴν ἰδὼν καὶ ἐν αἰσθητικῇ πολλῇ ἐπῆρ-χετο ἡ γυνὴ καὶ οἶα τῶν ποταμῶν καὶ διὰ τῆς δαπάνης. Ἐν μὲν ὡν κατὰ τοὺς ὅρους ἔδειξεν ἡ γυνὴ τινε- λήγοντα αὐτῷ πεμφθέντι τῶν ὁμοσῶν τοῦ ἀβ-βῆ Θεοδοσίου τοῦ εἰς τὸν Σκοπὸν, καὶ τὸ ἴδιον δὲ αὐτοῦ οὐδὲ ἀφῆκε. ἡ δὲ γυνὴ πέμφ-σε δύο ἀνδρωπεύς αὐτῆς, ἔλαβε τῶν εἰκόνων τοῦ ἁγίου καὶ χαλασάσας αὐτῶν ἐν τῷ φρατῆ, ἐβύ-κα καὶ παραχρῆμα τὸ ὕδωρ ἐξῆλθε, ὡς τὸ ἡμῶν τοῦ φρατῆ πληρωθῆναι, ἔφερον ὡν ἡμῖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος, καὶ πίομεν, καὶ εὐχαριστῶμεν τῶν Θεῶν ἡμῶν.

Narraverunt mihi iidem patres & hoc di- centes: quia in his diebus mulier quaedam Christi amatrix in finibus Aegyp̄tiae puteum fodit. & multa expendens, & multum la- borem faciens, & in profundum multum descendens, non reperit aquam: & in de- fectivae animi multa erat mulier & pro- pter laborem & propter sumptus. Semel ergo in sonis videt mulier quendam di- centem sibi: Mitte, ser similitudinem ab- batis Theodosii, qui in Scopulo est; & a- quam per eum Deus praebebit tibi. Mu- lier autem mitis duobus hominibus suis, accepit iconam sancti; & deposita ea in puteum, statim & absque dilatione aqua exiit, ita ut medieta partei repletur. Detulerunt ergo nobis ex eadem aqua, & bibimus, & glorificavimus Deum no- strum.

Τῷ αὐτῷ.

Item ejusdem.

Δηγήσαντο ἡμῖν Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος τῆς ἐκκλησίας Ἀσκαλων καὶ τῷ ἀββῆ Ἰωάννῃ τοῦ ἀναχωρητοῦ, λέγων· ὅτι οὗτος μίγας ἐν τῇ πα- Council. General. Tom. XIII.

Narravit nobis Dionysius presbyter eccle- siae Ascasionis de abbate Joanne anachore- ta, dicens: Quia hic magnus in presen- ti generatione fuit homo, & ad statum suum

Eadem narra- tio jam sup- rioris paginae est ad 4. E.

Perjuravi

or. prolatum statum suum

tuam Deo beneplacitam hoc de eo inira-
 culum asserbat. In specu, inquam, te-
 nex sedebat in partibus Soechus possessio-
 nis, ab Hierosolymis miliaris viginti fer-
 me distans. Imaginem autem habebat se-
 nex in specu sanctae intemeratae dominae
 strae Dei genitricis & semper virginis Ma-
 riae, habentem in ulnis Christum Domi-
 num nostrum. Quotiescumque ergo volebat
 quoquam pergere, aut ad eremum longin-
 quum, aut Hierosolymam ad adorandam san-
 ctam crucem & sancta loca, vel etiam in
 Sina monte oraturus, aut ad martyres, qui
 ab Hierosolymis multis spatiis aberant (e-
 rat enim amicus martyrum oppido senex.
 Nam nunc quidem ad sanctum Joannem E-
 phesum, nunc vero ad sanctum Theclam Selcu-
 tiam pergebat, aut ad sanctam Theclam Selcu-
 tiam pergebat, vel ad sanctum Sergium A-
 napham) perstruebat candelam & succen-
 debat, sicuti habebat consuetudinem: & ad
 deprecationem stans ut iter sibi dirigeretur,
 dicebat ad dominam, in imaginem ejus at-
 tendens: Sancta domina Dei genitrix, quo-
 niam viam habeo longam ad ambulandum,
 multorum dierum spatium habentem, de
 candela tua curam habeto, & inextinguibili-
 lem eam secundum meum propositum cu-
 stodi. Ego enim adiutorium tuum co-
 nitentem habens, vadam. Et his ad ima-
 ginem dictis abibat: & proposito itinere
 completo revertebatur, aliquando quide-
 dem mensē uno, aliquando vero duobus
 vel tribus, nonnunquam quinque aut sex
 moratus: & sic inveniebat candelam ordi-
 natam & ardentem, ut eam ad iter agen-
 dum egressus sinebat: nunquamque illam
 a temetipso extingui viderat, neque a som-
 no surgens, neque ab eremo rediens in
 speluncam.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyrae di-
 xit: Demonstratum est, quod antiqua tra-
 ditio sit sacrarum imaginum consuetudo.

Tarsius sanctissimus patriarcha dixit: Jam
 satiati sumus ex paternis testimoniis, & co-
 gnovimus, quia prisca traditio est venerabi-
 lium imaginum erectio. Sedatores igitur su-
 mus sanctorum patrum.

Sancta synodus dixit: Sedatores & con-
 cordes.

Stephanus reverendissimus monachus di-
 xit: Et alios codices habemus de cantu sa-
 crarum imaginum atque ad quindecim: &
 ut jubens.

Tarsius sanctissimus patriarcha dixit: Re-
 plet sumus atque contenti.

Sancta synodus dixit: Satis est.

Tarsius sanctissimus patriarcha dixit:
 Quoniam demonstratum est in praecedenti
 lectione, quia ab Hebraeis, & paganis, &
 Samaritanis, ac Manicheis, atque Phari-
 saicis accusata est ecclesia propter vene-
 rabiles imagines, & omnes certificati su-
 mus: justum est etiam fratrem nostrum
 & dilectum dominum Joannem, & loci ser-
 vatores apostolicarum orientis sedium, au-
 dire: habet enim quamdam relationem infi-
 nuantem, unde coepit imaginum subversio.

Sancta synodus dixit: Et quaerimus, do-
 mine, audire de hoc.

ἡ ἀπόστολος ἔχει γίνεσθαι ἀνθρώπων ἢ ἀπὸς οὐρανῶν
 τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεὸν ἑστῆσθαι τούτο περὶ αὐ-
 τοῦ τοῦ θαύματος. Ἐν σπηλαίῳ, φησὶν, ἔχει γίνεσθαι
 ἐκείνητος εἰς τὴν μίση Σοκχῶς τοῦ πνεύματος ἀπὸ
 μιλίων μίση ἀπὸς Ἱεροσόλυμα εἰκασίη. εἰκόνα
 δὲ ἔχει ὁ γίνεσθαι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς ἀγίας
 ἀγράφου δεσποίνης ἡμῶν Θεοῦ καὶ ἀειπαρθένου
 Μαρίας, ἔχουσαν ἐν ἀγκάλαις Χριστὸν πρὸς Θεὸν
 ἡμῶν. καθότι ὡς ἐβούλετο τῷ ποτε ἀπὸ τῶν ἡ
 εἰς ἐρήμους μακρὰς, ἢ εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τῆ
 ἀποσκευῆσαι τὸν ἅγιον ταυρὸν καὶ τοὺς ἁγίους τό-
 πους, ἢ καὶ εἰς τὸ Σινᾶ ὄρος ἀποστέλλεσθαι, ἢ ἔ
 εἰς μάρτυρας ἀειγῶτας Ἱεροσόλυμον πολλοὺς δια-
 τήμασιν. ἡ γὰρ ἄγία φιλιμάριος ὁ γίνεσθαι ἢ
 καὶ μὲν εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην εἰς Ἐφέσον, καὶ
 δὲ εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον εἰς Εὐχάϊτα, ἢ εἰς
 τὴν ἁγίαν Θάλαν εἰς Σιλωάνας, ἢ εἰς τὸν
 ἅγιον Σέργιον εἰς Ἀρσῶς· ἐκείνητι τῷ κατῆ-
 λαν, καὶ ἡπειν, ὡς ἔχει σωθήσασθαι. καὶ ἀπὸς ἐπ-
 σείας εἰς τὴν κοίτην αὐτῆς κατῆλθοναι, ἔλαχε
 ἀπὸς τῆς δεσποίνης, εἰς τὴν εἰκόνα αὐτῆς ἀπο-
 σείχων· ἁγία δεσποίνα Θεοῦ, ἐπειδὴ ὁδὸν ἔχω
 μακρὰν βαδίσει, πολλῶν ἡμερῶν προδισμῶν ἔχω-
 σαν, τὸς κατῆλθε σε ἐρόντισον, καὶ ἀβίβωτον αἰ-
 τῶν κατὰ τῆς ἡμέρας ἀπόδοσιν φιλῶσθαι. ἔγω γὰρ
 τῆς οὐκ ἐβουλήσασθαι ἀποδοῦσθαι ἔχω ἀειρέχουμαι.
 καὶ ταῦτα πρὸς τὴν εἰκόνα ἔλαχε ἀπὸς ἀπὸς. καὶ τὴν
 ἀποσείχουσαι ἀπορίαν κληρῶν ὑπέστρεψε, ποτὶ μὲν
 διὰ μίσητος, ποτὶ δὲ διὰ δύο καὶ ἑξῆς, εἰς εἰς ὅτι
 καὶ διὰ ποτὶ ἔξ. καὶ ὡς ἔλαχε τῆς κατῆ-
 λαν ἰσχυρῶς μὲν ἢ ἔπτεσαν, καθάπερ αὐτῶν
 ἀπὸς ὁδοιπορίαν ἐξήρχου μῶς ὡς. καὶ αὐτοῦ ποτε
 αὐτῆς ἀπὸ αὐτῆς ἐβουλήσασθαι ἔλαχε, ὅτι ἔξ
 ὑπὸς ὁδοιπορίας, οὗτος ἔξ ἐρήμῳ φοιτῆς εἰς τὸ
 σπηλαίον.

Βασιλεὺς ἡ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀγιάρας
 ἔπειν· ἀπεδέχθη, ὡς ἀρχαίως παραδοτικὸν εἶναι ἢ
 τῶν ἱερῶν εἰκόνων σωθήσασθαι.

Ταράσιος ὁ ἀγνωστός πατριάρχης ἔπειν· πῶν
 ἐκείνητος εἰς τὴν πατριάρχου χρησιμῶν, ἔπειν ἡ
 ἐκείνητος, ὅτι ἀρχαία παραδοτικὸν εἶναι ἢ τῶν σιτη-
 εἰκόνων ἀνασφάλαις. ἀκούσασθαι αὐτῶν ἐπιση-
 πατρῶν.

Ἡ ἁγία συνόδος ἔπειν· ἀκούσασθαι καὶ σύμ-
 φωνοί.

Σπύριανος ὁ ἀλαβίτικος μοναχὸς ἔπειν· καὶ
 ἔπειν βίβλος ἔχουσα περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν ἱε-
 ρῶν εἰκόνων ἕως τῆς δεκάτης· καὶ ὡς κληροῦ.

Ταράσιος ὁ ἀγνωστός πατριάρχης ἔπειν· ἐπ-
 πλῆθη μὲν, καὶ ἐκείνητος.

Ἡ ἁγία συνόδος ἔπειν· ἡρώδητος.

Ὁ ἀγνωστός πατριάρχης ἔπειν· ἐπειδὴ περὶ
 ἀπεδέχθη ἐν τῇ ἀποστασίῳ ἀναγνώσει, ὅτι ὑπὸ
 Ἑβραίων, καὶ Ἑλλήνων, καὶ Σαρματῶν, Μανιχαίων
 καὶ Φαντασιασῶν ἐκείνητος ἢ ἐκείνητος ἔλαχε
 πῶν σιτηνῶν εἰκόνων, καὶ πάντες ἐπειδὴ μὲν, διακρί-
 νῶν εἰς καὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἀσσητῶν κυρῶ Ἰωάννη
 τῷ ποτορητοῦ τῶν ἀποστολικῶν ἡρώ ἀνασφάλαις ὁδο-
 ῶν ἔλαχεσθαι· ἔχει γὰρ τῆς διακρίσεως ἐκείνητος,
 ποτὶ ἔλαχε ἢ τῶν εἰκόνων κατῆλθε.

Ἡ ἁγία συνόδος ἔπειν· καὶ ζητῶμεν, δεσποτῆ,
 ἀκούσασθαι περὶ τούτου.

Ἰωάν.

ANNO CHRISTI 325.

Ιωάννης ὁ ἐλαβίτατος πρεσβύτερος ἡ ποτα...

Joannes reverendissimus monachus & loci servator orientaliu[m] pontificum, a pittacio legit.

ACTIO V

Βίβλημα ἴσα ὁ μέγας ἡ πάντων ἔχωνος δι...

Volo ego humilis & cunctorum novissimus ostendere cum omni veritate coram presentis ac sancta vestra & sacra synodo...

dr. c. fo. prolicium

Abst. v. in eum appellat. gem. v. n. n. n.

petulans

extermi. nest. d. deponadi

dr. callid. in nullam. spatioom. sue cont. nos inim. tiz date

sent sanctas imagines, Hebræos Deo odibiles, & villimos Arabes angariabant, qui ad hoc missi erant Amirzi: sicque incendebant venerabiles iconas, & domos ecclesiarum modo quidem linientes, modo autem eradentes. Quibus auditis pseudoepiscopus Nacoliæ, & hi qui circa ipsum erant, imitati sunt iniquos videlicet Judæos & impios Arabes, injuriam inferentes ecclesiis Dei. Justum autem iudicio sacro vestro intimare auditui, qualem miser illo finem & veneficus Hebræus susceperit. Cum enim hoc egisset symbolus Egidius, non plusquam duobus annis & dimidio vivens defunctus est, & perrexit in ignem æternum. Et imagines quidem in antiquo statu suo & honore restituta sunt. Porro hujus filius Ulidus nomine indignatus, tamquam homicidam sui patris veneficum turpissima morte interfici iussit, digna pro facto fallæ divinationis suæ portantiæm.

Sanctissimus episcopus Messanz dixit: Et ego puelulus eram in Syria, cum Sarraceni symbolus reverendissimus monachus & hegumenus monasterii Studii dixit: Domine, & nos indigni servi sanctitatis tuæ expetitum, ut sacræ imagines restituantur in locis suis juxta priorum consuetudinem, & ut litanias celebrent pii Christiani cum illis.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quid dicitis, venerabiles fratres? Sancta synodus dixit: Et nos omnes consentimus.

Petrus Deo amabilis archipresbyter & loci servator sanctissimi papæ senioris Romæ legit ex pittacio.

Tarasio sanctissimo Constantinopoleos novæ Romæ patriarchæ, atque omni sanctæ huic & universali synodo Petrus archipresbyter sanctissimæ ecclesiæ sancti ac laudabilis apostoli Petri, & Petrus presbyter & hegumenus monasterii sancti Sabbæ, ambo loci servatores Hadriani papæ senioris Romæ: Justum arbitramur, ut secundum pronuntiationem omnium nostrum, imo juxta antiquam traditionem catholicæ ecclesiæ, sicuti omnes sancti patres edocent nos, veniat in medio nostrum colenda imago, & hanc salutemus: & quemadmodum placuerit vobis, sacerdotes, pronuntiare super hoc. Et aliud capitulum suggerimus, ut omnes conscriptiones, quæ contra venerabiles imagines factæ sunt, cum anathemate deleantur, vel igni tradantur: & de hoc petimus pronuntiare, ut videtur sacræ synodo.

Sancta synodus dixit: Veniat, fiat.

Petrus Deo amabilis archipresbyter & loci servator sanctissimi papæ senioris Romæ dixit: Si jubet sancta vestra synodus, ponatur crastino venerabilis imago, & omnes salutemus eam.

Sancta synodus dixit: Fiat, fiat.
Joannes reverendissimus monachus presbyter & loci servator orientalium pontifi-

κοιτατρούς Αραβες ἠγάπησαν οἱ ἐκπίπτον ἀποκα-
λίντες Ἀμπαροῦ· ἡ δὲ τις ἕκαστος τὸς σκεπτός ἐί-
κόνος, ἡ τὸς οἴκους τῶν ἐκκλησιῶν πρὸ μὴ κατι-
χέου, πρὸ δὲ κατιχέου. τούτων ἀπικώς ὁ ψάδι-
αίσκοπος Νακωλείας, ἔειπεν αὐτῶν, ἰμμησαν-
το τοὺς παρανόμους Ἰουδαίους, ἔτι τὸς ἀσεβεῖς Ἀρα-
βας, ἡ ἐπιβροσαν τὸς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. ἔξισ-
δι κενὸν τῆς ἱεράς ἡμῶν ἀποκῆς ἡ οἶον ἰδέξασθαι
τίλος ὁ ἀθλιός τε ἡ δόλιτος ἐκείνος ἡ φαρμακὸς
Ἐβραῖος. ὡς γὰρ τὰτο δρᾶσας ὁ σὺμβολος Ἐχι-
δος, ὁ πλείων τῶν δύο ἡμισυ χρόνον βιώσας ἀπέ-
θανε, ἡ ἀπέθανε εἰς τὸ αἰῶνον πῦρ, ἡ αἰ μὴ
εἰκόνος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἰδρῶσει ἡ τιμῇ κατιστησά-
ται. ὁ δὲ τοῦτου υἱὸς Οὐλιδὸς τυλωμα, ἀρνακτῆ-
ρας, ὡς φονία τοῦ ἰδίου πατρὸς τὸν φαρμακὸν
αἰχίον θανάτῳ ἀπεθῆναι ἐκίλησεν, ἀξία
τοῦτοῦτα τῆς ψάδομαντίας αὐτοῦ κομισά-
σθαι.

Ο ἀγιώτατος ἐπίσκοπος Μεσσηνίας εἶπε· κατὰ
καὶδὸν ἡμῶν ἐν Συρία, ἐρητικά ὁ τῶν Σαρρα-
κηνῶν σὺμβολος τὸς εἰκόνες κατιστρεφῶ.

Σάββας ὁ ἀλαβίεστος μοναχὸς ἡ ἡγουμένιος
Στουδίου εἶπε· δέσποτα ἡ ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι δόλαι
τῆς ἀγιωτατικῆς ἡμῶν ἑκατόμῳ, ἵνα αἱ ἱεραὶ
εἰκόνες κατασθῶσιν ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν κατὰ
τὴν ἀποφασίαν συνόδου, ἡ ἵνα λιτανεύσῃ οἱ ἁ-
σιεῖς Χριστιανοὶ μετ' αὐτῶν.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε· τίλι-
γιν τιμῆς ἀδελφοί;

Ἡ ἀγία συνὸς εἶπε· ἡ ἡμεῖς πάντες συ-
κατόμῳ.

Πίξος ὁ ἀγιώτατος πρωτοπρεσβύτερος ἡ το-
ποτηρῆς τοῦ ἀγιωτατοῦ πατρὸς τῆς πρεσβυτήρας
Ρώμης ἀνέγνω ἀπὸ πιττακίς.

Ταράσιῳ τῆς ἀγιωτατῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως νέας Ρώμης, ἡ (οἰκουμένη) πα-
τριάρχῃ, ἡ παρὰ τῇ ἀγίᾳ τειτῇ ἡ οἰκουμένη
συνόδῳ Πέτρος πρωτοπρεσβύτερος τῆς ἀγιωτα-
τικῆς ἐκκλησίας τῷ ἀγίῳ ἡ καθολικῷ ἀποστόλῳ
Πέτρῳ, ἡ Πέτρος πρεσβύτερος ἡ ἡγουμένιος τῆς
μονῆς τῷ ἀγίῳ Σάββα, ἀμφότεροι τοποτηρῆται
Ἀδριατικῆ τῆς ἀγιωτατοῦ πατρὸς τῆς πρεσβυτήρας
Ρώμης. Δίκαρον ἡμίθεα, ἵνα κατὰ τὴν ἐκφῶ-
σιν πάντων ἡμῶν, μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ἀρ-
χαίαν παράδοσιν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, πα-
θῶς πάντες οἱ ἀγιοὶ πατέρες δδάσκαλοι ἡμᾶς,
ἴδῃν ἐν μίῳ ἡμῶν εἰσασμία εἶσαν, ἡ τὴν τῶν
ἀσπασίμεθα ἡ ὡς παρῆσται ὅμιν ἱερεῖς, ἐκ-
φῶσται τῆς τοῦτο. ἡ ἵπρον δὲ κεφάλαιον ἀνα-
φῶσται, ἵνα πάντι τῷ συγγραμμάτῳ τὰ κατὰ
τῶν σκεπτῶν εἰκόνων ἡμῶν, μὴ ἀναθεματισμῷ
Ἐλεσθῶσιν, ἡ τῷ πτεῖ παραδοθῶσι. ἡ πτεῖ τοῦτου
αὐτόμῳ ἐκφῶσθῆται, ὡς δοκεῖ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ.

Ἡ ἀγία συνὸς εἶπε· ἴδῃτω, ἡμῶν.

Πέτρος ὁ θεοφιλέστος πρωτοπρεσβύτερος ἡ το-
ποτηρῆς τοῦ ἀγιωτατοῦ πατρὸς τῆς πρεσβυτήρας
Ρώμης εἶπε· εἰ κληθεῖ ἡ ἀγία συνὸς, πρὸ-
τω ἀπὸ τῆς ἡμεῶν σκεπτῆ εἰκῶν, ἡ πάντες ἀσπα-
σίμεθα αὐτῆ.

Ἡ ἀγία συνὸς εἶπε· ἡμῶν, ἡμῶν.
Ἰωάννης ὁ ἀλαβίεστος πρεσβύτερος ἡ τοπο-
τηρῆς τῶν ἀνατολικῶν ἀρχιεπίων εἶπε· ἀλογη-
τός

Adnotatione
Gr. Schollia-
re
τῶν ἀγίων πα-
τέρων ἀποστόλων
ἐκκλησίας Ἀνα-
τολικῆς ἡ
ἀγιωτατοῦ πα-
τρὸς ἡ
κατομῶν.

ANNO CHRISTI 325.

πὸς ὁ Θεὸς ὁ δεξάσας τῶν φιλόχριστων Νικαίων
 ταύτων πάλιν ἐν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου καὶ Εἰ-
 ρμίου τῶν φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων . Εὐχα-
 ρστὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐπαδείξας αὐτῶν δεκτικὸς χάριτος
 ἀξίαν . τῶν τίτιν ἄρτων ἔδε Χερσὸς ἐφείωσε ,
 τῶν δὲ διὰ τῆς ἀγίας συνόδου ταύτης τῆς εὐ-
 χρομίας αὐτῶν σύμβολα ταῖσιν ἰκωνομασίαις . Ἀ-
 ρεῖος ὁ διόσημος ἐπιταῦδα καθρέθῃ τῶν θεο-
 τυγῶν ἐκωνομασίαι ἢ εἰρησὶς ἐπιταῦδα ἰκωνομα-
 σίας . Εὐχαριστὸς ὁ Θεὸς ὁ λέγων διὰ τοῦ ἀγίου ἀπο-
 στόλου Ἰωάννου ἰσχυρῶς εἰμὲν τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ μέγα .
 Εὐχαριστὸς ὁ Θεὸς ὁ κατ' ἀρχαίαν ἐπιταῦδα καὶ ἐν τῇ
 τῆσιν τῶν ὀρθόδοξων πίστιν κρατῶντας .

Ἡ ἀγία σύνοδος ἐξέβησεν , κατὰ ἕνα ἕκαστον
 τίχων ἐκ τῆσιν ἰκωνομασίαις τῶν θεοφύλων πα-
 τερῶν αἱ διδασκαλίαι ἡμῶν διαφώτισαντο . ἐξ ὧν
 τῶν ἀρεσάμενοι τῶν ἀληθινῶν ἐπιταῦδα . αὐ-
 τοῖς κατακαλυθῆσθαι τὴν ψαῦδος ἐπιταῦδα .
 κατ' αὐτῶν διδαχῶν τὸς σεις τοῖς εἰκόνας ἀσπαζόμε-
 ναί . παρ' αὐτῶν ἐδιδραχίοντες τὴν κατὰ τὴν προ-
 αχῆσιν αὐταῖς ἀπειρομασίαις . κατὰ τὴν κριτικῆν ,
 τὰνα ὑπεκοῦς ἐσμεν , καὶ ἰκωνομασίαις ἐν ἀπο-
 στήφ μηδὲς τῇ παραδοσὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλη-
 σίας . πεισθέντες οἱ ἕνα Θεὸς ἐν τῆσιν ἀνωμα-
 σίαις , τὸς τρεῖς εἰκόνας ἀσπαζόμενα . οἱ μὴ
 οὕτως ἔχοντες ἀνάθεμα ἐσονται . οἱ μὴ οὕτως ορο-
 νῶντες περὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκδιωχθήσονται . ἡμεῖς
 τῇ ἀρχαίᾳ θεομασίᾳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας
 ἰκαλαυδοῦμεν . ἡμεῖς τοῖς θεομασίαις τῶν κατὰ τὴν
 φιλαττομασίαις . ἡμεῖς τὸς ἀποσπαστικῆς , ἢ ἀπο-
 ρύτης ἐκ τῆς ἀγίας ἐκκλησίας , ἀναθεματίζο-
 μεν . ἡμεῖς τὸς σεις τοῖς εἰκόνας ἀσπαζόμενα .
 ἡμεῖς τῶν ἐπίστακτων κροτομασίαις τῶν χριστιανο-
 κατατηγῶν ἀναθεματίζομεν . ἡμεῖς τοῖς μὴ οὕτως
 ἔχοντες τῇ ἀναθεμασίᾳ καθυποτάσσομεν . τοῖς
 χριστιανοκατηγῶν , ἢ τοῖς εἰκωνομασίαις ἀνα-
 θεμα . τοῖς λαμβάνουσι τὸς παρα τῆς θείας γρα-
 φῆς μῆσας , τὸς κατὰ τῶν εἰδώλων , οἱ τὸς σεις
 τοῖς εἰκόνας , ἀνάθεμα . τοῖς μὴ ἀσπαζόμενοι τὸς
 ἀγίας καὶ σεις τοῖς εἰκόνας ἀνάθεμα . τοῖς ἀποκαλυ-
 σι τοῖς ἱερῶν εἰκόνας εἰδῶλα ἀνάθεμα . τοῖς λι-
 γῶσιν , ὅτι τὸς θεὸς τὸς εἰκόνας οἱ Χερσικῶν
 ἀποσπαστικῶν , ἀνάθεμα . τοῖς κροτομασίαις ἐν γῶ-
 σιν τοῖς ἰβρίξουσι καὶ ἀτιμάξουσι τὸς σεις τοῖς εἰ-
 κόνας , ἀνάθεμα . τοῖς λέγουσιν , ὅτι πάλιν Χερ-
 σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἄλλος ἐρρύσατο ἡμῶν ἐκ τῶν
 εἰδώλων , ἀνάθεμα . τοῖς ταλαμῶσι λέγουσιν , τῶν
 καθολικῶν ἐκκλησιῶν εἰδῶλα ποτὶ δεδῶχθαι ,
 ἀνάθεμα .

Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων .
 Κωνσταντίνου καὶ Εἰρμίου μεγάλων βασιλέων καὶ
 αὐτοκρατορῶν πολλὰ τὰ ἔτη .
 Εἰρηνικοῦ βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη .
 Τὸς καθαιρίτους τῆς ἀποσπαστικῆς κροτομασίας
 ποτὶ κρῆτων .
 Εὐσεβῆ καὶ Ζωῖου αὐταῖς .

com dixit : Benedictus Deus , qui glori-
 ficavit amatricem Christi Nicensium hanc
 civitatem in diebus Constantini & Irenae
 matorum Christi imperatorum . Benedi-
 ctus Deus qui exhibuit eam duplici gra-
 tia dignam . Fidem prius hic Christus ex-
 pressius explanavit : nunc autem per san-
 ctam synodum hanc dispensationis suae sym-
 bola omnibus manifestavit . Arius infamis
 hic est depositus : Deo perosorum imagi-
 nes consringentium haereticis hic extermina-
 ta est . Benedictus Deus qui dicit per san-
 ctum apostolum Joannem : *Ego sum Alpha*
& Omega . Benedictus Deus , qui hic in
 primis & in fine fidem orthodoxam confir-
 mavit .

Sancta synodus exclamavit , per unum-
 quemque verum ter pronuntians : Divini-
 tus sonantium patrum doctrinae nos corre-
 xerunt : ex ipsis haerentes veritatem pota-
 ti sumus : eos sequentes , mendacium per-
 secuti sumus . Ab eis edocti venerabiles
 imagines salutamus . Ab eis ducti adoratio-
 nem quam per honorem fit , eis impendi-
 mus . Patres praedicant : filii obedientes su-
 mus , & congratulamur in facie matris
 traditioni ecclesiae catholicae . Credentes in
 unum Deum in Trinitate laudandum , ho-
 norabiles imagines salutamus . Qui sic se
 non habent , anathema sint . Qui ita non
 sentiant , procul ab ecclesia propellantur .
 Nos antiquam legislationem ecclesiae catho-
 licae sequimur : Nos jura patrum conserva-
 mus . Nos eos qui addunt vel auferunt
 ex catholica ecclesia , anathematizamus .
 Nos venerabiles iconas salutamus . Super-
 inductam novitatem Christianos accusantium
 anathematizamus . Nos eos qui sic se non
 habent , anathemati submittimus . Christia-
 nos accusantibus , id est , imagines consrin-
 gentibus anathema . His qui assumunt di-
 cta sanctorum scripturae , quae sunt contra ido-
 la , in venerabiles imagines , anathema .
 His qui non salutant sanctas ac venerabiles
 imagines , anathema . His qui appellant fa-
 lidas imagines idola , anathema . His qui
 dicunt , quod veluti ad Deos Christiani ad
 iconas accedant , anathema . His qui com-
 municant scienter injuriam & inhonoran-
 tiam inferentibus venerabilibus imaginibus ,
 anathema . His qui dicunt , quod excepto
 Christo Deo nostro alius ererit nos ab
 idolis , anathema . His qui audent dicere
 catholicam ecclesiam idola aliquando rece-
 pisse , anathema .

E Multos annos imperatorum .
 Constantini & Irenae magnorum princi-
 pum & imperatorum multos annos .

Pacificorum imperatorum multos annos .
 Depositores novitatis , quae pridem facta
 est , Domine , conforta .
 Piam da , Domine , vitam eis .

ACTIO V.

et glori-
mur in
traditione
e. c.

ACTIO VI.

ACTIO SEXTA.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΗ.

ANNO CHRISTI 585.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Christi veri Dei nostri. Imperio piissimorum & amicorum Christi dominorum nostrorum Constantini & Irene a Deo redivuntis matris ejus, anno octavo consulatus eorum, tertio Nonas Odobrias, indictione undecima.

Conveniente sancta & universali synodo, que per divinam gratiam & piam sanctionem eorumdem divinitus corroboratorum imperatorum congregata est in Niczenisum clara metropoli Bithynensium provincie id est, Petro reverendissimo archiepiscopo sancte Romane ecclesie sancti apostoli Petri, & Petro reverendissimo presbytero, monacho & hegumeno venerabilis monasterii sancte Sabbæ Romæ sibi, tenentis vices apostolica sedis almi & sanctissimi archiepiscopi senioris Romæ Hadriani, & Tarabio almo & sanctissimo archiepiscopo magni nominis Constantinopolitani Romæ, & Joanne ac Thoma reverendissimis presbyteris monachis, & vicariis apostolicarum sedium orientalis dioceseos.

Residentibus quoque ante sacratissimum ambonem templi sanctissime ac magnæ ecclesie que conominatur Sophia, presentibus & audientibus gloriosissimis & magnificentissimis iudicibus, id est, Petrona laudabilissimo exconitule patricio, & comite Deo conservandi imperialis obsequii, & in sancta synodo secundum ordinem qui præcipitur est in prima ordine presentibus etiam Deo amabilibus archimandritis & hegumenis, atque omni monachica plebanaque, propolitis sanctis & intemeratis Dei evangelis,

Leontius inclytus a secretis dixit: Nos sancta & beata synodus, qualiter in præceptis conventu diversis dicta legerimus eximius insequendorum hæreticorum, qui accedunt sanctam & immaculatam Christianam ecclesiam ac erigendas sanctas imagines. Hæc autem præ manibus hæreticus contumacem Christianos accusantem & blasphemiam in scriptis, id est, ablatam & evitentam atque per se redarbitram demittentem plene ylogi, in conspectu comites antem imperatoris opinioni Deo oculorum hæreticorum sed & artificiosam & efficacissimam eius refutationem, quam Spiritus Sanctus liquido præbuit: (scriptabat enim eam divulgari sapientibus assatibus, & duceri fortibus refutationibus) quam & subjicimus ad quod placuit.

Sancta synodus dixit: Legatur. Joannes Deo amabilis diaconus sanctissime magnæ ecclesie Constantinopolitane, & cancellarius, legit.

EN ἐνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσποῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινῆ θεοῦ ἡμῶν. Κασιτέρας τῆς βασιλεύουσας καὶ φιλοχρίστου πύδων δεσποτῶν Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτῆς Θεοτίκτου μητρός, ἵτης ὁδοῦ τῆς αὐτῆς ὁπαλείας, πρὸ δύο ἡμερῶν Οκτωβρίων, ἰνδικτιῶν ἰα΄.

Συνελθόντες τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμένης συνόδου, τῆς κατὰ θεῖαν χάριν καὶ δεσπότης δόξασιμα τῆς αὐτῶν Θεοκρατοῦν βασιλείων σωματοειδέσεως ἐν τῇ Νικαίων λαμπρῇ μητροπόλει τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας. τῆς τε Πέτρου τοῦ ἀποστόλου ἀποστολικῆς ἐπισκοπῆς τῆς κατὰ Ρώμην ἀγιοπάτης ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Πέτρου, καὶ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου ἀποστολικῆς ἐπισκοπῆς τῆς κατὰ Ρώμην ἀγίας μονῆς τοῦ ἀγίου Σαββά, ἐπιχρότων τὸν πόντον τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἀγιοτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρεσβυτερας Ρώμης Ἀδριανῶ. Τῶν τε ὁσιωτάτου καὶ ἀγιοτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς μεγαλοκτίμου Κωνσταντινουπόλεως τῆς Ρώμης, καὶ Ἰωάννου καὶ Θωμῆ τῶν ἀποστολικῶν ἐπισκοπῶν τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως.

Καθεδόντων τε πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἁμβωνος τοῦ κατὰ τῆς ἀγιοπάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Σοφίας, συμπαρόντων καὶ ἀκροαμένων τῶν ἐκδοξοτόπων καὶ μεγαλοκτίμων ἀρχόντων, τῆς τε Πέτρου τοῦ ἀποστόλου ἀποστολικῆς ἐπισκοπῆς καὶ κέντρους τῆς Θεοκρατοῦς βασιλικῆς ὀψίτης, καὶ πάντες τῆς ἀγίας συνόδου κατὰ τὴν τῶν ἀποστολῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἀτάξει παρόντων καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων ἀρχιμανδριτῶν τε καὶ ἡγεμόνων, καὶ πάντες τῶν μοναχικῶν πληρωμάτων. ἀποκριμάτων τῶν ἀγίων καὶ ἀχράτων τοῦ Θεοῦ ἀγγελλίων.

Λέγων ὁ ἀκλειστάτος ἀσκηρῆτης ἔπεν· ἐπίσταται ἡ ἀγία καὶ μακαρία σύνοδος, ὡς τῇ ἀπολαύσει σου ἐλάσει διαφορῶς ῥήσεις διεξελθόντων τῶν δικλαίων σιρτικῶν, τῶν αἰτιαταμῶν τῶν ἀγίων καὶ ἀμωμάτων τοῦ Χριστιανῶν ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀνασφάλσει τῶν ἱερῶν εἰκότων. τῆμερον δὲ μετὰ χάριτος ἔχοντες αἰτῶν τῶν Χριστιανικῶν τῶν ἱερογραφῶν βλασφημίαν, ἤσαν τὸν ἀλλόκοτον καὶ ἀκαταξίαν ἐν ἀπέλεγον ὄρον τὸ ψάδοσιλλογον, ἐν πᾶσι σιωδῶσαν τῇ δυσφημίᾳ τῶν Θεοσυγῶν αἰρετικῶν. ἢ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν πόντῳ καὶ δρασιωπῶν αὐτῶ ἀναβροπῶν, μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγίου παρεχέται· ἴδει χρᾶσιν θριαμβοθῶναι σοφῆς ἀντιρρήσεως, καὶ παραχθῶναι ἰσχυραῖς ἀναλύσεσιν· μετὰ καὶ ἐπεβαλλόμεν ὡς ἐν παρισάμνον.

Ἡ ἀγία σύνοδος ἔπεν· ἀναγιωθῆτο. Ἰωάννης διάκονος καὶ σακελλᾶριος ἀνέγνω.

Ἡ ἀγία σύνοδος

ANNO CHRISTI 325.

ΑΝΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΚΑΤΥΘΕΝΤΟΣ

ἡ ψευδὴς ὀνομασίαις ἔρη παρὰ τῆς ὀχλαγωγῆσεως ἀληθῶς τῶν χειροκατηγόρων.

Τ Ο Μ Ο Σ α.

ΦΙΛΟΝ αἰεὶ οὐκ τῆ μισανθρώπων δαίμονι χυρῶσα ἀπὸ Θεοῦ τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἀνθρώπων, ἡ πολυχιδίστη ἀπάταις ἡγοσάμενη. ἡ ἐδὼ αὐτῆ περισπούδατοτερον, ἢ τῆς ἀσιβείας κατηγορήσασθαι, ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης ἀνασθεῖν τὴν κατῶσαν. ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων ἐπέδειξάτο διὰ συμμορίας τινός, ἐν ᾧ οἱ ἀθροισθεῖς τῆς ὑποκειμένης ἐπίσεως εἰσηγηταὶ γέγονασιν, ἡ ἐβδόμῳ συνέδῳ ψευδὴς ἑαυτοῖς ἐπεφίμισαν, τὸ ἀπλῶν ἡ ἰσχυρῶν ὅσοι τὸ κατὰ τῶν εἰδώλων μῖσθον οἰοῦντι ὡς ἐν ἀρχιγῶν δέλεαρ προβαλλόμενοι, ἡ τὸ αὐτῶν μῖσθον ἀντιπαράθετες πρὸς τῆς εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως, τοῖς ἀπλῆσις συνήκασαν. ἡ τῶν παλαιότητων ἡ διουθετηθῆναι φωνῆ, τῶν εἰδωλολατρῶν λέγω, ἀναχαλιδώσαντες, δι' ἧς οἱ τῆς ἡγεμονίας ἡ ταῖς ποιηταῖς αὐτῶν δυνάμει δια' δαιμονικῶν ἀγαλμάτων, ἡ τῆς κτίσει παρὰ τὴν κτίσαντα λατρεύσαντες, δικαίως εἰδωλολατρῶν ὀνομαζέσθαι κριτικῶς ἔδειξεν. τὸ ἑσπερίων ἰερατικῶν ἡ ἰδῶν ἄγιον, πῶς ἐβδόμῳ χρόνῳ, ἡ τῆς χάριτος αὐτῆ ἀπαλλαγῆσαι τῆς εἰδώλων, ἡ τῆς πλάνης αὐτῆ ἀνασθεῖσαι ἀποσφίλαι ἰερατικῶν ἔδειξεν. εἶδε δὲ τὸν ἀμύλαθροῦν δόξαι πυχθῆναι πῆ ῥήματα αὐτῶν διεφθάρσαν, ὡς ἐν τῆ ἐκκλησίᾳ ἡ ἰσχυρῶν μῖσθον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀληθῶς ἐπὶ τῶν ὑποκρινῶν ἡ ἀνακατηγόρησαν, ἡ μὲν δὲ εἰς τελείαν ἡλικίαν κατέλιπον, πῶς ἀνελθὼν τῆ μαχαίρᾳ τῶ πνεύματος ἀνακατέον ἐσιν. ἀλλ' ἡγεμόνῳ Χριστῷ ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων πάντα ἀνθρώπων ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον, ὁ μόνος τῶ τῶν ἀσιβείων νοσητῶν ἡ νοσητῶν, ἡ λόγῳ τῶν λεγομένων ἡ λεγομένων, ἡ πᾶσι πάντι ἡ ἄν ἡ γινόμενος. ὁ διδοὺς γλώσσαν παιδείας τῶ γινῶναι, λέγειν δὲ εἰπῆν λόγον. ἡ δὲ δὴ οὐκ ἔστιν ἡ γλῶσση αὐτῶν φωτίζει ἡ συνετελεσμένη ὅπως τὸ ψευδὸς ἡλεθεῖται, ἡ ἡ ἀλήθεια ἐπιτελεθῆναι πᾶσι τῶ τῶν ἡ παιδῶν ἡ ἀλαμπύσα. λέγει οἱ ἀσιβείας ἡλεθεῖται ἐπιπασσάμενοι, μιμηταὶ τῶ τῶν ἀποστόλων εἰπόντων. καὶ μοὶ ἐσιν, ἡ μὴ ἀσπληγίζωμαι. συνεγορεύει ἡ ἰερασπληγίζωμαι πῶς, ἡ ἀπληγίζωμαι τὸ ψευδὸς, ἡ λατρεύον τῆ σφιδῶν τῶ πνεύματος ὀφελίταις ἐσιν. ὅθεν γραφικῶς ἡ παρὰ τῶν, ἡ ἰερατικῶς πῶς συλλογιστικῶς ἐλθόντες εἰς ἐποψίαν τῶν φλυσηθῶν, κατὰ τὸν Φινεὺς τῶ σωματικῶν τῶ πνεύματος, τῆ μὴ πλῆρη τοῦ ἐλέγχου ῥαδίως τοῖς κατὰ τῶ ἀσίβειαν πῶς ἀλλήλοις συμπληρωμένους συνεκκινήσαν, ἡ ψευδῶν δὲ ἀποδείξωσιν ἐπαρῶς τῶς γλώσσας αὐτῶν πᾶσι γινώσκοντες, ὡς ἐπαρῶσιν κατὰ τῆς γνώσεως τῶ μοτοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡ κατὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, ἡ ἀδικίαν εἰς τὸ ψευδὸς τῆς αὐτῶν ἐκκαθάρσεως λελαληκίας. εἶπε δὲ ἡγεμόνῳ τοῖς δεισμοῖς αὐτῶν τῆ μαχαίρᾳ τοῦ πνεύματος

ἡ ἡ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων ἡ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων

REFUTATIO EJUS QUAE ACTIO VI

refaricata & fallaciter nominata est de finitio a congregata turba eorum qui Christianos accusant.

TOMUS PRIMUS.

GRatum est semper odienti homines demoni tam a Deo separare, quam multiplicibus fallere seductionibus hominem qui ad imaginem Dei factus est : & nil ei magis sollicitudini & studio est, quam pietati resistere, & ecclesiasticae pacis concutere ordinem. Quod etiam & in temporibus nostris ostendit per conciliabulum quoddam, in quo qui congregati sunt subiectae materiae insalutes sunt effecti, & septimum semet diffamaverunt esse concilium, simplex & cunctis agnitum quod est adversus idola odium, veluti quamdam in hamo seductionem escam objicientes, execramentum suum e contrario proponentes contra imaginales figuras, subripere simpliciores : & antiquissimam illam & corruptam vocem, idolorum videlicet culturam, iterum fabricantes, per quam ii qui diabolo & malignis ejus virtutibus per daemoniaca simulacra, & creaturae potius quam creatori servierunt, julle idololatraz decreti sunt nominati : quos & iis qui Christum induerunt, & gratia ejus ab idolis liberati, atque ab eorum errore salvati, regale sacerdotium & gens sancta efficiat, comparare atque conferre conati sunt : sed utinam more imperfecorum abortivorum mox nata verba eorum corrumpentur, priusquam in ecclesia talia essent effecta contagia. Verum quia cum inepta essent, a quibusdam laede nutrita sunt : licet ad perfectam nondum pervenissent aetatem, haec perimere gladio Spiritus necessarium ducimus. Sed in his omnibus dux nobis sit Christus verus Deus noster, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, qui solus intellectus est pie intelligentium & intellectorum, & sermo dicentium & didorum, qui omnia omnibus & est & efficitur ; qui dat linguam disciplinam cognoscendi, cum oportet dicere verbum. Declaratio enim sermonum ejus illuminat, & intellectum dat parvulis : quatenus mendacium pellatur, & veritas introeat omnibus lucide ac splendide fulgens : quam pietatis zelatores amplexati, divini apostoli memores inquitentis, *Va mihi est, si vos evangelizavero* ; debent ejus & advocati & protectores esse, mendacium redarguentes, & funda spiritus lapidantes. Unde tam secundum scripturas, quam mores patrum, scrutabiliter ac syllogistice contra stultiloquia venientes, secundum Phinees macrone spiritus, una redargutionis plaga facile hos qui sibi in hac impietate conglobati sunt, simul pungere studeant, & mendaces per evidentem exhibitionem linguas eorum cunctis ostendant : quippe quae & contra notitiam unici Filii Dei, & contra ecclesiam ejus elata, & iniquitatem in excelsum incarnationis ipsius locuta sunt : & ita demum disruptis vinculis eorum gladio spiritus, qui est Verbum Dei,

Gr. & ex. co. sunt test. cunctis in imaginibus

Gr. & ex. co. sunt test. cunctis in imaginibus

Gr. sunt cunctis in imaginibus

Gr. corrupta effecta.

7/om. 118

7/om. 118

Dei,

ANNO CHRISTI 107

207

ACTIO VI.

Matth. 9.

Joan. 14.

Ysa. 49.1

Cr. enim nobis acquiritur... obediuntur

Ysa. 49.1

Quodquid Gregorius... Joann. 14.

Dei, & deposito iugo indisciplinationis... ACTIO VI. Matth. 9. Joan. 14. Ysa. 49.1. Cr. enim nobis acquiritur... obediuntur. Ysa. 49.1. Quodquid Gregorius... Joann. 14.

Αμαρτια, ο εστι ρημα... ΕΚ της αμαρτίας... ΕΡΕΤΕΙΛΑΜΕΝ ΑΥΤΟΙΣ... ΕΚΕΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΑΤΗΜΑ... ΕΡΕΤΕΙΛΑΜΕΝ ΑΥΤΟΙΣ... ΕΚΕΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΑΤΗΜΑ... ΕΡΕΤΕΙΛΑΜΕΝ ΑΥΤΟΙΣ...

GREGORIUS DEO AMABILIS episcopus Neocæsariz legit

Terminus sancte magna ac universalis septima synodi.

JOANNES DIACONUS legit.

Mendacio inchoantes, & per totam hanc rebellium vocum novitatem... Mendacio inchoantes, & per totam hanc rebellium vocum novitatem...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΣ επισκοπος Νεοκαισαρειας αγιω.

ΟΡΟ της αγίας μεγάλης και οικουμενικής εβδόμου συνόδου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΓΙΩ.

ΕΚ ψαδου αρχαιων, και δι' ολης αυτης... ΕΚ της αμαρτίας... ΕΡΕΤΕΙΛΑΜΕΝ ΑΥΤΟΙΣ... ΕΚΕΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΑΤΗΜΑ... ΕΡΕΤΕΙΛΑΜΕΝ ΑΥΤΟΙΣ...

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VI

ερωσιώτας αὐτῶν τοὺς κατ'ἐπίσκοπον τῆς ἰω, Ἀλε-
 ξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ τῆς ἁγίας πόλεως,
 ἢ τῆς αὐτῶν μίκας καὶ ἀρχιερεῖς. ἐπεὶ κα-
 πρὸς ἁγίους πλῆρες, σκοτίζων ὀφθαλμοὺς ἀφρο-
 νων, ὁ λόγος αὐτῶν, καὶ οὐχὶ λυχνό πειθεῖς
 ἐπὶ τῷ λυχνίαν τῷ φωτίζον τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
 διότι περικεῖς ὡς ἐν παραθύρῳ τὰ αὐτῶν ἰλαλή-
 θη, καὶ ἕκαστῳ τῷ ἴδι ὀρθοδοξίας ὄραυ. ἰδί
 εἰς πᾶσαν τὴν ἰω ἀποσταλὸς ἐξἠλθε ὁ ὀδογ-
 γος αὐτῶν, ἢ εἰς τὰ πύρατα τῆς οἰκουμένης τὰ
 ῥήματα αὐτῶν, ὡσπερ ἴδι ἐξ ἁγίων οἰκουμένων
 συνόδων. ἰβδομη δὲ πάλιν πῶς, ἢ μὴ συμφω-
 νήσασα πῶς ἀπὸ αὐτῶν ἐξ ἁγίας καὶ οἰκουμην-
 καῖς συνόδου; πᾶν γὰρ ἰβδομον τυττήβμων,
 ἴδι ἀπὸ αὐτῶν ἀειθμῶσι ἀποκειμένων ἀπαγμα-
 τῶν ἀκόλυθον ὀφείλει εἶναι. ἐπεὶ τὸ μῦθος ἴδι
 συναριθμημένων μπιχοῖ ἰδί συναριθμεῖται. ὡς
 γὰρ εἰτις ἐξ χρυσοῦς τοιχῶδον καπιθῶν, εἰπι
 τῶπις παραθῶν χαλλῶν νύμμων, ἰβδομον ἕκ ἂν
 τῶπιν προσαρθῶσει διὰ τὸ τῆς ἰλης ἐπρωού-
 σιον. ὁ γὰρ χρυσοῦς πολυπλῆς καὶ τίμος, ὁ δὲ
 χαλλὸς ἀπλῆς καὶ ἀτίμος. ὡπις καὶ αὐτῶν χρυσοῦν
 μῦθος ἢ τίμος ἐν δόγμασι ἰχουσα, ἀλλὰ παν-
 τη ὑπόχαλλος ἰσα καὶ κίβδηλῶ, ἰδὲ θανατηφό-
 ρα γίμωσα, πῶς ἐξ πανήρως συνόδου, καὶ χρυ-
 σοῦς τῷ πνέματι ἰπῶσι ἰλαματῶσαι συνα-
 ριθμῶσαι ἐκ ἠξίωται. ἰχουσα δὲ τῷ ἰπαρσι
 τοῦ εἰπόντος, ἰδῶ τῶν θρωπῶν μὴ ἰσῶται ἴδι νε-
 φελῶν, ἐξἠχῆ πιαδε.

per encyclicam epistolam, quemadmodum lex
 dicitur conciliorum. Sed nec contentientes sibi
 patriarchas orientis, Alexandriae scilicet,
 Antiochia, ac sanctae civitatis, vel communi-
 stros & summos sacerdotes, qui cum ipsis
 existunt. Vere fumus caligine plenus, obte-
 nebrans oculos stolidorum, est sermo eor-
 um, & non lucerna posita super candelabrum,
 ut illuminet omnibus qui in domo
 sunt: pro eo quod localiter in abdito, &
 non super orthodoxiae montem dida fuerunt
 verba ipsorum. Neque enim in omnem ter-
 ram more apostolorum exivit sonus eorum,
 aut in fines orbis terrae verba eorum, quem-
 admodum lex sanctorum & universalium sy-
 nodorum. Porro septima quomodo, quae
 non concordavit cum precedentibus lex tan-
 dis ac venerabilibus synodis? Omne quippe,
 septimum quod fuerit ordinatum, in
 supputatione precedentium rerum subsequens
 debet esse: quam quod eorum quae sibi
 connumerantur, nihil participat, profecto
 non connumeratur. Sicut enim si quis lex
 aureos more verius ordinet, deinde apponat
 aeneum nummum, septimum hunc propter
 aliterius materiae substantiam nullatenus ap-
 pellaverit. Siquidem aurum multi & pretio-
 si metallum est commodi, as vero vile &
 inhonorabile. Ita & haec cum aureum vel
 pretiosum in dogmatibus nihil habeat, sed
 cin omnibus aerea sit & reprobata veneno-
 que mortifero plena, sacratissimis lex syno-
 dis, aureis carminibus spiritus refulgentibus,
 connumerari non meruit. Habens autem elationem
 eius qui dixit, Penam thronum meum supra
 habes, personat huiusmodi.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη συνόδος, ἢ κατὰ Θεοῦ
 χάριν καὶ πανδυστοῖς δεσποσμία ἴδι θεοσιπῶν καὶ
 ὀρθοδόξων ἡμῶν βασιλείων Κωνσταντίνου καὶ Λιόντις
 συναρχόντων ἐν ταῖς τῶν Θεοφυλάκτου καὶ βασι-
 λίδας πόλεσι, ἐν τῷ σεβασμῷ ναὶ τῆς ἁγίας
 ἀχράντου δεσποῖνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου
 Μαρίας, τῷ ἰστομαζομένῳ Βλαχίνας, ὡπις
 τὰ ὑποπυγμῆα.

Sancta magna & universalis synodus, qua
 per gratiam Dei & piissimam sanctionem Deo
 redemptorum & orthodoxorum imperatorum no-
 strorum Constantini & Leonis congregata est in
 hac Deo conservanda regia urbe, in colen-
 do templo sancta ac intemerata domina no-
 stra Dei genitricis semperque virginis Mariae,
 quod appellatur Blacherna, defuit subter an-
 nexa.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΣ διάκωνος ἀνίγνω.

JOANNES DIACONUS legit.

Εἰ κατὰ Θεοῦ χάριν ἢ ἀθροισίς αὐτῶν γέ-
 γων, πῶς τῷ χεῖρι τῷ Θεῷ λαληθεῖσι ῥή-
 μασι ἐκκόσμητο ἂν, καὶ ἀληθείᾳ ἰσχυρῶν.
 εἰπεὶ δὲ ἡ χάρις πῶτερ σμωζέεται, καὶ σίχιστα
 δίο, καὶ ἐμοδίαιτα πῶτα. καὶ μάρτυς ἰωάννης ὁ τῆς
 θεολογίας ἀνώτατος, λίγων. ἢ χάρις καὶ ἢ
 ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ ἰχίετο. αὐτοῖ ἂν τῷ ἀλή-
 θεϊαν ἀφέντες, ἐν ἢ ὁ παρομιῶσις αὐχῆι λί-
 γων. ἀλήθειαν μελιτῶσι ὁ λαοῦξ μὴ καὶ τὸ
 ψεῦδος ἐπισπασάμενοι, δῆλον ἐστὶ τῆς χάριτος
 ἐκπιπῶσιν. ὅθεν ἰδί ὁ λόγος αὐτῶν θεῶν
 ἀλατὶ ἐστὶν ἠρυμῆος, ἰνα δὲ χάριν πῶς ἀπῶ-
 σι. τὸ δὲ ἐν τῷ κανόνῳ ναὶ τῆς δεσποῖνης
 ἡμῶν θεοτόκου συναρχόντων αὐτῶν, ἰδῶ θαν-
 ματόν. ἐν τῶν γὰρ ἕκ ἰκαλλωπειθῶσονται ὡς
 ἰδί Ἀναν καὶ Καϊάφα, καὶ τὸ αὐτῶν ἰουδαϊκῶν συ-
 Concil. General. Tom. XIII.

Si per divinam gratiam eorum congrega-
 tio facta esset, verbis quae per Dei gratiam
 dicta sunt, adornaretur, & veritate utique
 retulgeret; quoniam gratia huic conjuncta
 est, & comparat sibi atque contubernales
 existunt, testante Joanne qui in theologia
 praeminet, ac dicente: Gratia & veritas
 per Jesum Christum facta est. Ipsi ergo ve-
 ritatem deserentes, in qua Salomon glo-
 riatur dicens: Veritatem meditabitur guttur
 meum: & mendacium amplectentes, a gra-
 tia proculdubio exciderunt. Unde nec ser-
 mo eorum divino est sale conditus, ut det
 gratiam audientibus. Illud autem quod di-
 citur, in venerabili templo congregatos eos
 fuisse, non est mirum. In hoc enim nul-
 lo fuco meliorabuntur: quemadmodum nec
 Annam & Caipham, vel Judaicum eorum
 concilium quod factum est in Christum, ju-
 vit

ACTIO VI.

*Gr. Sed utriusque...
v. p. i. u. a. m.
p. r. e. u. r.
D. i. o. n. i. s. i. i.
d. i. s. t. i. c. t. o. r. e. s.
q. u. o. q. u. e. i. p. s. i. u. s.

vit quod in templo adversus eum initum est A sine lege consilium . Nam Deo magis dam- nables ostendebantur , quia in locis sanctis non sancta , sed inimica Deo fœdera pepige- runt . Sed utinam ex paterna voce proce- derent sumerent , Dionysii videlicet deilo- mium sumerent , Dionysii videlicet deilo- mium sumerent , Dionysii videlicet deilo- mium sumerent , Dionysii videlicet deilo- mium sumerent . Sed non est hoc in illis , sicuti cetera per totam expositionem eorum mani- festabunt : licet inconvenienter hi qui fal- sa ovium pelle cooperiuntur , de theologia præstationem faciant , ita dicentes .

ἰδεὼν τὸ κατὰ τοῦ Χριστοῦ βαλδύμῳ ἀνηγεῖν ἢ ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ Χριστὸν ἡρωδῆν ἀθροισμὸς βυ- λη . διὰ τοῦτο γὰρ μάλλον κατακρίεται ἰδεῖν αὐτοῦ , ὅτι ἐν τοῖς ἁγίοις τοῖς τῆς ἐκκλησίας ἢ ἐκκλησίας Θεῷ συνδύματι συσχεῖσθαι . Ἐπεὶ δὲ ὡς πα- τερικῶν φωνῶν ἀποκριμασάμενοι Διονυσίου τὸ θεοφάν- τερος , ἢ τῆς παραδόσεως αὐτοῦτε ἢ πάντων τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν ἀρραγέως διαφύλαξαν . ἀλλ' ἐκ ἐστὶ τὸτο ἐν αὐτοῖς , ὡς τὸ ἱεὺς διὰ πάσης τῆς ἐκδέσεως αὐτῶν δηλώσει . εἰ ἢ ἀκατηγόρητος , οἷα λόγοι κωδῖφ ἀποκαλυπτικῶν , ἐκ θεολογίας ἀποκριμασάμενοι , ἕως φάσκοντες .

ANNO CHRISTI 529

GREGORIUS EPISCOPUS B GREGORIUS EPISCOPUS Νικαίας αἰγῶν .

Conciliorum causa & consummatio deitas , qua omnia bonitate sua ex non existentibus ut essent exhibuit , hac ornate & ordinate agitari digne : quatenus inculcabitur per gratiam donata conjuncta , indeclinabilem perpetuitatem & inflexibilem ad utraque nutum versis status salute custodiant .

Ἡ πάντων αἰτία ἢ πλειστηρχὸς Θεότης , ἢ τὰ ὅλα τῆ ἰουτῆς ἀγαθότητι ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι ὑποσησαμένη , ταῦτα κοσμίως τε ἢ ἐπιτάκτως φέρεται ὡς αὐτὸ ὅπως τῆς κατὰ χάριν διδωρη- μένης αὐτοῖς δικῆς ἐχόμενα , ἀκλήτῃ τῆς δεσ- μοῦ καὶ ἀρρήτῃ τῆς ἀπὸς ἰατέρη νύσει τῆς ἀλη- θῆς σαφῆς δεσφάσεις .

EPIPHANIUS DIACONUS C ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ καθελεύσιος αἰγῶν .

Si univerfa creatura a Deo condita accepit ex non extante subsistendi virtutem , ponne eius utique præcepto mota & direc- ta novit creatoris custodire mandatum , tamquam ab ipso quoque provisionem ade- pta , sive inanimata sit , sive animata . Ipsi autem traditionem , quæ a Christo nobis in sancta ecclesia sua ad recordationem salutiferæ dispensationis suæ data est , anathema- tizate præsumpserunt , ignorantes , quod nihil eorum quæ in illa sunt , sine ipso fue- rit factum ; & ostenduntur inanimatis in- sensibilibus ; & irrationalibus irracionabi- liores : & non solum hæc , sed & bene se- cuturere arbitantes , linguam in pravis ser- monibus & dogmatibus suis fallacem dem- onstrant , sanctam Dei ecclesiam idolis a- dornari perhibentes ; atque mendacium spem suam ponentes , ad eam proferunt : Vias suæ scire nolumus , neque antiquam tradi- tionem sequi proponimus . Et quidem au- dient a Christo qui eam fundavit : Nescio vos : fingunt autem se diabolum triumphate , dicentes ita .

Ἡ μὲν ἅπαντα κτίσις παρὰ Θεοῦ δημιουργηθεῖ- σα , καὶ λαβῆσα τῆν ἐκ τῆ μη ὄντος εἰς τὸ εἶναι ὑποστατικῆ δυνάμει , καὶ τῆ αὐτῆ ἀποστάσεως κινήσεως τε ἐδιδωμμένη , γνωστικὴ τὴν τὴ κτι- σταντος ἐυλατῆται ἀπόστασιν , ὡς παρ' αὐτοῦ ἢ προκυ- μένη , καὶ ἀψευχῶς τε ἢ , καὶ ἐψυχῶν μὲν . αὐτῆ δὲ τῆ δόξασαν ἡμῶν παρὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ ἀπὸς ἀνάμνησιν τῆς σωτη- ρεῦδος οἰκονομίας αὐτοῦ παραδόσιν ἀναθηματίσαι πεπονησάν , ἀγνωστῆς , ὡς ὁδὸν τῆν ἐν αὐτῇ χωρὶς αὐτοῦ γεγονῆ . καὶ ἀποδείκνυται τῆν ἀψευχῶν ἀναθηματίσαι , καὶ τῆν ἀλόγων ἀλογώσασαι . καὶ οὐ μόνον τῆν , ἀλλ' ἀδρόμῳ οἰόμενοι τὴν γλῶτ- ταν ἐν τοῖς ἀπίστοις λόγοις καὶ δόγμασι , ψάδη- γορῆσι τῆν ἁγίαν τῆ Θεοῦ ἐκκλησίαν ἰδῶλοισι ἐγκαλλωπίζεσθαι . καὶ θεμενοὶ ψεῦδος τῆν ἐπιπίδα αὐτῆν , ἀπὸς αὐτῆν ἀποφθέγγονται . ἐδὲς σε εἰ- δεῖσαι ἢ βελομένη , ἕδὲ τῆν ἀρχῆθεν παραδόσιν κατακολυθεῖν ἀποκρίμεθα . μετὰ γὰρ ἀκούσονται παρὰ τῆ αὐτῆν θεμελιώσαντος Χριστοῦ ἢ εἰδα ὕμῶν . χηματίζονται δὲ διάβολον θριαμβῶν , λέγοντες αὐτοῖς .

GREGORIUS EPISCOPUS E GREGORIUS EPISCOPUS Νεοκαισάριας αἰγῶν .

Quia vero hic qui ob priorem claritatem Lucifer dictus est , proprium ordinem circa Deum collocatum habens , & in excelsum con- ita fastidiosum suum sensum extendens , tenu- bra hinc cum apostolica virtute sua factus est , & ex gloriosissima , lucem faciente , & su- per lucem existente Dei principitate sponte cadens , omnis malitia ultroneus factor & in- ventor ac magister apparuit , & offuscatus est ; non ferens aspicere hominem a Deo creatum pro eo in gloriam intrmissum , in qua ipse

Ἐπεὶ δὲ ὁ διὰ τῆν πρὶν λαμπρότητα Εὐσφώ- ρος τῆν οὐρανὸν τῆν πρὶ Θεοῦ ἰδρυμένην ἔχων , καὶ ἀπὸς ὕψος κατὰ τὸ πεπονητὸς τὸ ἑαυτοῦ ἀνα- τεῖνας φρόνημα , σκότος ἐστιθεῖσθαι μὲν τῆς ἀνα- στατικῆς αὐτοῦ δυνάμεως γεγονῆ . ἐπεὶ τῆς ὑπε- ρδοξῆς , φωτιστοῦ τε ἢ ὑπερφύτου θριαμῶν ἀ- φαιρέτως ἐπιπτικῶς , πάσης κακίας αὐτοῦ ὄντος , ἀρετῆς καὶ διδάσκαλοῦ ἀποδεχθεῖς ἡμερῶν . καὶ μὴ φέρων εἰς τὴν κατηπτικὴν δόξαν ἀντιπαραχρῆ- σιν τὴν ὑπὸ Θεοῦ κτισθεῖσα ἀνθρώπων φωνῆ , καὶ

ANNO CHRISTI 325

σαν κατ' αὐτῷ τῷ ἑαυτοῦ κακίῳ ἐκείνωσε, καὶ δι' ἀπατίας αὐτῶν τῆς τῷ Θεῷ δόξης τε καὶ λαμπρότητος ἠλλοξίωσε, τῆ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντι προσκυκλῶν ὕπερβόλῳ.

Asserat confiliatus, omnem adversus eum malitiam suam evacuavit, & pro dejectione illius a divina gloria & claritate reddidit alienam, creaturam potius quam creatorem adorare coartans.

ACTIO VI

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΒΑΚΛΕΙΣΤΗΣ ΑΝΙΓΝΩ.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Εἰ μὴ κατὰ τῆς ἀπηγορεύσεως καὶ βεβηλωμένης παρὰ τῆ Ἱερῆς ἐκδοχῆς δὲ αὐτοῦ ἀγίου ἀποστόλου, καὶ Ἱερῆς ἐμπνεύσεως τῷ ἀγίῳ πνεύματι ἀποσταφωθέντων θεῶν προφητῶν, ἔτα τε καὶ Ἱερῆς αὐτοῖς ἀκολούθῳ θεοπιστῶν πατέρων ἡμῶν, εὐδολογηθείας καὶ κτισματολαθείας ἡ οὐ λόγος αὐτῶν, πάντες αὖ οἱ τῆς ἐκκλησίας βόσκιμοι συνετίθεστο, καὶ λαμπρὸν ἡ αὐτοῖς τῷ γράφῃ παραδόναι. ἀλλ' ἐπειδὴ ταύτῃ ἀφοσίῳ, τοῦ ψάδου ὑπερασπίζοντες, καὶ πῖν καίρια τότε διακόλον θριαμβεῖν ὑποκρινόμενοι, κατὰ τῆς ἀμωμότητος ἐκκλησίας τῷ γλώσσῃ ἐκθῆναι, καὶ κατηλῶν δίκλῳ τῶ οἴνῳ μίσγειν ὕδατι, καὶ ἀναβηθῶν ὁλοκράν πῖν πλησίον ποτίζειν ἐκ ἀλαβηθησαν, ἐδοίκασι ἀκούσει θείας φωνῆς ὡς πρὸς αὐτοῦ ἀποτεινομένης παρὰ τῷ θεοφανῶν. Δεβιδὸς ψάλλοντος ἰναλί ἐκδιηγεῖται τὸ δικηνομάτι μῆ, καὶ ἀναλαμβάνετε ἡμεῖς δὲ ἐμυσήσατε παιδείαν, καὶ μετὰ εἰς τὸν λόγον μῆ εἰς τὸ πείσω, ἡμεῖς εἶδα ἡμῶν πεθεκέτες μὲν Ἱερῆ παραχαρῶντων τὴ δόγματι ἡς ἀληθείας. ἐνθῶ ὑποκρινόμενοι τῷ ἀληθείαν, φασίν.

Si quidem contra idolorum servitutem, vel contra creaturarum servitutem, quam sancti apostoli qui induti sunt virtutem ex alto, ac divini prophetæ qui ante vaticinati sunt, sicque demum egregii patres nostri qui illos secuti sunt, interdixerunt & execrati sunt, sermo eorum esset, omnes utique alumni ecclesiæ componerent, & hæc tradere scripturæ illis opportunum existeret. Sed quia hanc detestantes, mendacium protegent; & patrem hujus, diabolum videlicet, publicare simulantem, contra ea quæ sunt immaculatæ ecclesiæ, linguam exacuunt, & cauponum more vinum miscuerunt aquæ, & subversione turbulenta proximum potare non sunt reveriti, juste audiunt divinam ad se vocem per deiloquum David & psalmistam prolata: Quare e narratis justitias meas, & assumitis testamentum meum per vos veitrum? vos autem odistis disciplinam, & projecistis sermones meos retrorsum, & projecistis vestram ponentes cum his qui adulterant dogmata veritatis. Unde simulantem veritatem, ajunt.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΝΙΓΝΩ.

GREGORIUS EPISCOPUS Neocæsariz legit.

Ὅθεν τῷ ἡσ οἰκείας χερσὶ ἔργον ὁ πλάστης Θεός ἀλόπειν τέλειν εἰς ἀπώλειαν χωρῶν μὴ ἀνεχομένων, τῷ τῷ δὲ νόμῳ καὶ προφητῶν ἐπὶ σωτηρίας τότε γενομένων ἐπιμειδῶν, καὶ μὴ πῶ δουληθῶστος εἰς τῷ ἀποστῆραν ἐπανελθῶν ἀρχίαν, κατηξίωσε τὸν ἑαυτοῦ οὐδὲν καὶ λόγον ἐν ἰσχύει καὶ προεσιμῶν καί τοις ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστῆραι. ὡς ἀδοῖα παρῆν, καὶ συνεργία τῷ ὁμοδοταμῳ καὶ ζωαρχικῷ πνεύματος ἐν μῆσ ἀίχης σαρκοποιήσῃ, καὶ ἐκ τῆς ἀγίας καὶ ἀμωμότητος σαρκὸς αὐτῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ ὑπάρχει, ἥτις ὑποσάσει, σάρκα λαβῶν τῷ ἡμῖν ὁμοῖον, ἐ ταύτῃ δὲ μίσκος ψυχῆς λογικῆς τε καὶ νεαρῆς συμπηξαστε καὶ διαμορφώσας, χυμηθείς τε ἐξ αὐτῆς ὑπὲρ λόγον καὶ πάντες νοὸς ἐξάνοσιν, σαυρὸν τε ἰπομένης ἐκείνου, καὶ θάνατον ἰλόμῳ, καὶ ἑτημῶν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασας, καὶ πᾶσαν τῷ σωτικῷ αὐτοῦ οἰκονομίαν πληρώσας.

Unde propria manus opus fector Deus cum vidisset modis omnibus in perditionem demersum, nequaquam sustinuit, sed post diligentiam qua per legem atque prophetas pro hujus est effecta salute, nondumque illo redire valente in priorem notabilitatem, dignatus est filium suum & Verbum in novissimis & predestinatis temporibus mittere ad terram. Qui voluntate paterna, & cooperatione universi & equalis sibi potentia Spiritus, in utero virginali habitans, & ex sancta & immaculata carne ejus in propria substantia vel substantia carnem sumens nobis consubstantialem, hanc mediante anima rationali & intelligibili compaginavit atque formavit, & natus est ab ipsa super omnem rationem & omnem intelligentiam, & mortem elegit, atque tertia die resurgens ex mortuis, omnem salutarem dispensationem implevit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΒΑΚΛΕΙΣΤΗΣ ΑΝΙΓΝΩ.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Φασίν ἡ θεία γραφὴ ἐν τῇ κοσμοποιᾷ τὸν Θεὸν εἰρηναῖον ποιῶντων ἀνθρώπων κατ' εἰκόνα ἡμετέρων καὶ καθ' ὁμοίωσιν. μέγα ἔν τῷ μίσεθῶ τῆς ἀξίας, ὅτι περιγρηγῆς εἰκόνι Θεοῦ τίμηται. ἀλλὰ τότε ἐκπεθεσίως τῆ ἀπατῆ, καὶ μὴ φυλάξωντος τῆς ἀπώλειας πλάστῳς ἀξίωμα, τὸ ἀν-Council. General. Tom. XIII.

Ait scriptura in mundi factura Deum dixisse: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Ingens ergo est magnitudo dignitatis, quia terrena imagine Dei honoratus est. Sed eo seductione cadente, ac non consecrante primæ plasticationis dignitatem, humanum genus in ido-O 2 lo-

215
 ACTIO VI.
 idolatriam translatum est. Hunc Deus & A
 Verbum Patris factus homo, & non mutata natura, perfectus, rectorans a casu, atque removens eum ab errore idolorum, denno in immortalitatem fingit, præbens ei donum sine penitentia. Hæc iterata fectio, Dei magis inspectrix efficitur, & priori fectioe præstantior, ac donam æternam. Has ergo donorum magnitudines obtenebrare volentes, aliam idololatriam per facturam imaginum ore aspero perhibent introduci, & redemptionem novam instantem factam asseverant; & variis verbis suam sententiam consuetas, ecclesiam Dei tamquam errantem judicant, molientes sermones suos super oleum, B scripta quedam pronuntiantes. Sed dolosa verba eorum, & jaculum sancians est lingua ipsorum. Loquuntur pacifica, in se autem habent inimicitiam: propter quod & inferunt

Ἐρώτησον τοὺς εἰς ἰδωλολατρίαν κατευληθ-
 σε. τὸν ὁ Θεὸς κ' λέγει τῷ πατρὸς ἡμιμοσος
 πλεος ἀνθρώπος, μὴ τραπέις τῷ φύσιν, ἀν-
 καλίσατο τῆς ἐκτενώσεως· κ' ἀποστῆσας αὐτὸν τῆς
 πλατῆς τῶν εἰδώλων, ἀναπλάττει εἰς ἀθανασίαν,
 παραχόμενος αὐτῷ δωρεὰν ἀμειψιμῶν. αὐτῇ
 τῷ σποσίμῳ θεοειδέειρα, κ' κρείττω τῆς πλατῆς
 γίνεταί ἡ ἀνάπλασις, κ' τὸ χάρισμα αἰώνιον. τὰ
 δὲ μίση ταῦτα τῶν δωρημάτων ἀμειψῶσαι θεο-
 λῶτες, ἐπέραν εἰδωλολατρίαν θρασυομήσιν ἐπει-
 σιλθεῖν τῷ τῶν εἰκόνων ποιῆσιν, κ' ἀπολοφῶσιν
 κερνή ἀλαζονικῶς ἐγκραυχᾶσαι δι' ἑαυτῶν πεποι-
 ηκάαι. κ' ποιήλοισ ρήμασι τῶν ἑαυτῶν γνωμίω
 συρραφῶσαντες, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ὡς
 ἐσφαλμένω κρίνουν, ἀκαλύοντες τοὺς λόγους
 αὐτῶν ὑπὲρ ἔλαον, γραφικὰ τινα φθιγγόμενοι.
 ἀλλὰ δόλια τὰ ρήματα αὐτῶν, κ' βολίς τιτρώ-
 σκεσα ἡ γλώσσα αὐτῶν. λαλοῦσι γὰρ εἰρηλικὰ,
 ὡ ἑαυτοῖς δὲ ἔχουσι τῷ ἐχθρῶν. διὰ κ' ἐπιφί-
 ρουσιν.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀείρω.

*Removit nos a corruptionem faciente dæmo-
 num magisterio, id est, ab idolorum errore pa-
 triter & cœtura, & tradidit adoracionem que
 in spiritum est & veritate.*

Ἀπέστρεψεν ἡμᾶς ἐκ τῆς φθοροποιῦ τῶν δαιμό-
 των διδασκαλίας ἥτις τῆς τῶν εἰδώλων πλατῆς τῆ
 κ' λατρείας, κ' τῷ ὡ πειδμάτι κ' ἀληθείᾳ προ-
 σκύνουσι παραδέδωκεν.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ κυβερκλείσιος ἀείρω.

Inviti, o præstantissimi, ad veritatem tra-
 himini. Totus enim sacer apostolorum cœtus, & sancta patrum nostrorum caterva, ad homines venisse Dei Patris Verbum & Filium prædicat, ut erueret nos ab idolorum errore. Sed & prænuntiatas voces habemus per prophetas ita clamantes: Ecce, enim, ait, dies veniunt, dicit Dominus; & delebo nomina idolorum a terra, & non erit ultro memoria eorum. Ita ut vos confiteati coacti sitis, quod nos ab idolorum errore Christus Deus noster eruerit. Et si eruit, quomodo rursum idolis servierunt, qui in illum crediderunt? Cesset vestra maledica garrulitas. Deus redemit incarnatus, & rursum captivatus? & ab eo qui tyrannidem in nos exercuit, nunc iterum superamur? Audite divioam scripturam dicentem: Regnum ejus æternum, & potestas ejus in generationes generationum: & regnabit Dominus in æternum, Deus tuus Sion in generationem & generationem. Nequamquam, ut imperatores terreni modo superant, modo superantur, ita & Deus: sed E
 victoria ejus in æternum manet. Neque enim ut homo est Deus, ut formetur, neque ut Filius hominis, ut comminetur ei, sicut scriptum est. His autem & apostolus consonat dicens: Sine penitentia enim sunt, inquit, domus & vocatio Dei. Porro eadem effantur, semet adornare putantes, Subinferunt enim: sese impugnant.

Ἀκούετε, ὦ βέλτικοι, σπὸς τῶν ἀλήθειαν ἔλ-
 κεδε. πᾶσα γὰρ ἡ ἱεὺ ἀποστολῶν θεῖα ὀμνηγυ-
 ρίς, κ' ἡ ἀγία πληθὺς ἱεὺ πατέρων ἡμῶν εἰς ἀν-
 θρώπου ἐλθόντε τὸν τῷ Θεῷ πατρὸς υἱὸν κ' λό-
 γον κηρύττει ἀποφθεῖται ἡμᾶς τῆς πλατῆς ἱεὺ εἰ-
 δώλων. ἀλλὰ ὡ ἀποκαταγγελλθεῖσας φωνᾶς ἔχο-
 μέω διὰ ἱεὺ ἀποφθεῖται ὑπο βούσας· ἰδὲ γὰρ,
 φροσίν, ἡμῖραι ἔρχονται, λέγει κέλευς, κ' ἐξελ-
 κείλω τὸ ὄνομα τῆς εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, κ' ὡ
 ὡ εἶσαι αὐτῆς μνεῖα. ὡσε κη ἡμεῖς ὀμολογεῖν
 λυαγαθήτη, ἀποστῆσαι ἡμᾶς τῆς πλατῆς ἱεὺ εἰ-
 δώλων Χεῖσὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. κ' εἰ ἀπέστρεψαι,
 πῶς τάλιν εἰδωλολατρήσαν οἱ εἰς αὐτὸν σεις δασα-
 πτες; ἀπαε τῆς ἀπρώδης ἡμῶν φλυαρείας. Θεὸς
 λυθῆται σαρκωθεῖς, κ' πάλιν αἰχμαλωτιζόμεθα;
 κ' ὑπὸ τῷ τυραννήσαντες ἡμᾶς πάλιν νυνὶ χειρῶ-
 μεθα; ἀπέστα τῆς θεῖας γραφῆς λεγούσης· ἡ
 βασιλεία αὐτῆ βασιλεία αἰώνιος, κ' ἡ ἐκείνη
 αὐτῆ εἰς ἡμῖας γενεῶν· κ' βασιλεύσει κέλευς εἰς
 πῶ αἰῶνα, ὁ Θεὸς σὺ Σιών εἰς ἡμῖαν κ' γενεῶν.
 ὡδαμῶς, καθῶς οἱ ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεύει σποτὶ
 μῶ νικῶσι, κ' αὐθις ἡτῶνται, ὡς κ' ὁ Θεός·
 ἀλλ' ἡ νίκη αὐτῆ εἰς τὸν αἰῶνα μέρει. ἰδὲ γὰρ
 ὡς ἀνθρώπος ὁ Θεὸς ὀξερτηθῆναι, ὡδὲ ὡς υἱὸς
 ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι, ὡς γέγραπται. τοῦτοις δὲ
 ὡ ὁ ἀπόστολος συμφωνεῖ· ἀμειψιμῶντα γὰρ, φη-
 σί, τὸ χάρισμα κ' ἡ κλήσις τῷ Θεῷ. τὰ αὐ-
 τὰ δὲ φθιγγονται, ἑαυτοῖς συμμιλεσ δοκῶντες.
 ἐπιφύρουσι γὰρ, ἑαυτοῖς μαχόμενοι.

ANNO CHRISTI 381.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ACTIO VI.

Καί οὕτως ἐπεὶ μὲν τῶν ἀποστόλων εἰς αὐτοὺς ἀποδοχῆς, τὸς ἀγίους αὐτῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, διδασκάλους τῆς τοιαύτης σπουδαίας πίστεως καταλαλῶντες. οἱ τινὲς ἡμῶν ἐκκλησίαν οἰκιστῶν αὐτῶν τῆς ἐκτελείας τοιαύτης καὶ φωτισμοῦ δόγματι εὐαίσησαν, τῶν αὐτῶν ὑπερφρονῶν, οἷς ὡς προσηγορεύονται περὶ ἡμετέρων, οἱ τινὲς ἀποστόλων εἰδέοντο. ἵνα τινὲς εὐαίσησαν παραλαλῶντες οἱ ἀλλήλοις ἡμῶν πατέρες καὶ διδασκάλους, καὶ οἱ ἐξ ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν σύνοδων, ἀμειψίαν διαφύλαξαν.

Es ita demum cum assumptione in caelos ascendit, sanctos discipulos suos & apostolicos magistros huius salutiferae fidei derelinquens. Qui ecclesiam nostram tanquam sponsam eius variis peccatis atque luctibus doctrinibus speciosam reddentes, optimam & clarissimam, atque quibusdam summiis autis ostenderunt circumambulam & variatam. Cujus speciem accipientes iusti patres nostri atque magistri, nec non & sancta ac venerabiles seu synodi, sine diminutione conservaverunt.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ

EPIPHANIUS DIACONUS. legit.

Ἀμαδίη καὶ ἀκαίδεον φρόνημα ἔχοντες, οὐδὲ ᾤδοντο οἱ τῆς νεωπροσῆς κινήσεως ὀρθολογίας τῆς ἰαυτῆς περιγράφου οἰκιστοῦ καὶ παραπομπῆς παρὰ τοῦ ἐπισκοπῆσαι θέλοντες τὸ ἰαυτῆς φρόνημα, γλιτωθῆναι ἐξ ἀποστολικῆς παρρησίας, ἐκαστὸς πολλὰ καὶ μεγάλα τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμοθεσιῶν, καὶ ταύτων ἀμειψίαν φυλάττων τὸς ἀγίους καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ μὴ θέλοντες, συναντιῶσθαι. καὶ ῥήμασι μὲν χηματίζοντες τῶν δεσποτέρων, καὶ τῶν τοῦ καυρῶσι. καὶ τῶν χεῖρασι ταύτων τιμῶσι, τῆ δὲ καρδίᾳ τῶν ἀπέχοντι ἀπὸ αὐτῆς, μὴ ἀποσιμῶναι δέχεσθαι τῶν ἐν παντί τῶ περιδόντι χρόνῳ ὑπὸ πᾶσιν ἀγίων κεραιτηκῶν παράδοσιν. ὁρίσθη ἡμῶν τὸ πλῆθος τῶν καὶ Χριστιανῶν, καὶ τῶν ὅσα γεγονῆσιν ἀπὸ τῆς κατηγγέλλου τῆς δευτερευούσης καὶ ἐξουθενῆσιν τῶν τοῦ διασφαλλοῦ διακίσεως. μὲν γὰρ τὸ ἡμεῶν τῶν ἀγίων οἰκουμενικῶν ἐκτῶν συνόδων ἵνα αὐτῶν συναντιῶσθαι κατὰ τῆς οὐκ εἰκόνας, ἡ πλείονα ἢ ἰσομεύοντα ἐπὶ περιδύσεσιν. καὶ ὡς ἔδει μὲν ἐν ταύτων τῶν ἰσῶν αἱ τῶν εἰκόνας ἀναγνωριστικῶν παραδόντων, τῶν κατὰ δόξαν, ἀλλ' ἐν ταύτων ἰσῶν χρόνῳ τῆς ἰσῶν συνόδου, εἰπὼν δὲ τῶν ἀποστόλων κινήσεως γεγονῆσιν, καὶ τῶν ἐν παντί τῶν ἐξ αὐτῆς τῆς οὐκ εἰκόνας ἀγίων καὶ διδασκάλων, καὶ πατέρες ἀγίοι μαρτυρήσαντες, καὶ ἰσῶν εἰσηγηταὶ ὁμοφρονῶντες, καὶ οὕτως ἔχει τοῦ καὶ τῶν αὐτῶν συγγράμματι. ἐν γὰρ τῶν ἀπὸ τῶν πεντηκονταετησίων ἰσῶν Χριστοῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς ἀνθρώπους εἰσῶν, καὶ εἰσῶν τρία ἐπὶ μὲν παρὰ μικρὸν πέντε βιοτήσεως μετ' ἡμῶν, καὶ τὸ μέγα καὶ σπουδαίον μυστήριον τῆς ἡμῶν ἀπολυτρώσεως ἐργασάμενος, τῶν εἰς ἑπὶ τῶν τοῦ ἀποστόλων ἀποστόλων δὴλον, ὅσον κατὰ τῶν, ὡς ἔδει μὲν τῶν ἀποστόλων διδάσκοντες πάντα τὰ παρ' αὐτῶν αὐτῶν ὁμοφρονῶντες. ἀπὸ οὖν τῶν χρόνων τῶν κατὰ τῶν Κωνσταντίνου τῶ βασιλείου, τῶ ἀπὸ τῶν Χριστιανῶν βασιλευσάντων, διὰ τῶν ἰσῶν εἰσῶν εἰσῶν, τὸ πᾶν Ἑλλήνων τυραννῶν. ἐπὶ λοιπὸν οἱ πλείονες τῶν Χριστιανῶν τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενοι, μαρτυρητικῶς τὸν βίον ταύτων κατέπλεξαν, κατὰ τῶν εἰδῶν ἀνταγισμάτων. ἡ

Indoctum & ineruditum sensum habentes, nec senserunt tyrannicæ suæ ipsius vocum novitatis abjiciendam opinionem, fastumque & arrogantiam suam isti, qui tumultuari suffragando conantur: & veritudo volentes velamento suum ipsius sensum obumbrare, ridiculum quoddam ex delidia patiuntur, laudantes multum ac magnifice ecclesiasticam legislationem; & hanc immutabilem servare sanctas sex & universales synodos, licet nolentes, & promittunt: & verbis quidem simulant pietatem, mente autem iniquitatem operantur: & labiis eam honorant, corde autem longe distant ab illa; minime consentientes admittere traditionem, quæ in omni præterito tempore a tot sanctis retenta est. Utinam multitudinem saltem reveriti essent Christianorum, qui tam impræsentiarum, quam qui fuerunt ex quo annuntiatum est evangelium, exprobrando & abjiciendo ejus narrationem quæ per titularum picturam effusa est. Nam postquam sancta & universalis sexta synodus facta est, usque dum ipsi congregati sunt contra venerabiles iconas, non plusquam septuaginta præterierunt anni. Unde omnibus liquet, quod nequaquam in his annis imaginum picturae sunt tradita, sed in temporibus sextam synodum præcedentibus: & revera ab apostolorum fuerunt prædicatione, quemadmodum in omni loco ex ipsa visione sanctorum temporum ediscimus, & patres sancti testati sunt, atque historiarum perhibent relatores, salvanturque hætenus conscriptiones eorum. In primo enim & quingentesimo post expleta quinque annorum millia, Christus Deus noster ad homines veniens, & per triginta tres annos & menses pene quinquæ nobiscum conversans, magnum & salutare mysterium nostræ redemptionis operatus est; sicque ad caelos iter effecit, ascendens procul dubio unde descendit, præcipiens apostolis docere omnia quæ illos ipse docuerat. A temporibus ergo istis usque ad Constantinum imperatorem qui primus ex Christianis regnavit, transierunt anni quasi trecenti, cum prius tyrannidem pagani exercerent: quando scilicet plurimi Christianorum bonum certamen certantes, martyrio sæculum hoc derelinquebant adversus idola insurgentes. Christianorum vero

or. offic. tuncur. 1/6. 19.

co-

ANNO CHRISTI 325

ἰσχυραὶ τῆς ποταμῶν. ἴδου ἔτι τῶν δύο γὰρ
 ποταμῶν αἰδέσθων ἐν τοῖς ὄψεσιν τῆς πόλεως
 ἐστὶν ἑρπύλλων ἀποβλήτων τῶν σείσμων, διὰ τὴν
 λέγουσιν· ἰσχυρὰ μου τῶν ὄψεων, ἔτι αἰετῶν μου
 τῶν φαλαγγῶν· ἐπεὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν, ἔτι ὄψας
 αὐτοῦ. οὗς ἐννοεῖται ἡμῶν ψαλμοῦς λέ-
 γουσι· καθάπερ αἰετῶν, οὗς ἔτι οἰδοῦν. τὸ-
 νυν ὅπως ἔχοντες, ἑσπέρως ἐστὶν εἰπεῖν πρὸς τοὺς
 κατὰ τῆς σιναίης εἰδένων βαπτισθέντων· μίσηται
 ἰσχυρῶς ἵνασθε ἀπὸ τῶν πλεονῶν αὐτῶν. χολ-
 λη δόλια ἐν καρδίᾳ, ἔτι ἐν καρδίᾳ ἰσχυρῶς κα-
 κά. ὡν μὴ δύνανται τῶν τῶν ἐσθίων ἡμῶν Χειρῶν
 τοῦ ἀληθοῦ Θεοῦ χεῖρτι.

Τ Ο Μ Ο Σ Β.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΚΑΙ
 κυβερνήσι· αἰγῶν.

ΕΠΙΛΑΘΟΜΕΝΟΙ τῆς ἀφ' ἑαυτῶν τῶν καλῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν ἐπεσφύλασθε· πύ-
 λαι ἔδου ἡ καλῶν αὐτῶν· γυμνὰ τῆ κρο-
 τῆ ἢ ἀπεκαλυφτῆ τῆ γόματι, ἔχοντες ὀφθαλμο-
 πύλας δεξῆς, πολεμῶσιν αὐτῆ· ἔτι κληροῦσι πα-
 τέρων φωνῆς, ὡς αἰετῶν ἀποτίθεσθαι, λέγοντες
 ὅτι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
 αἰγῶν.

Πάλιν δὲ πύλας τῶν ἑσπέρων βλάπτει μὴ
 φέρων ὁ ἀπολεθῶν τῆς καλῆς διανοίας, οὗ
 ἀπορροῖ κατὰ δὲ φέρων κροτῆ ἔτι ἑσπέρων
 ἐκποίας, ὅτι ἐπὶ χεῖρα δὲ ἀετῆς ἐκτὴν πο-
 τῆσι τὸ ἀνθρώπων· ἀλλ' ἐν ἀπορήματι Χριστι-
 αῖσι τῶν εἰδωλασφύλακων κατὰ τὴν ἀληθῆς ἰσ-
 τῆσιν, πείσας τοῖς ἰδίωσι σοφίσματι τοῖς ἀπὸ
 αὐτῶν ὄφοντες μὴ ἀποστῆναι τῆς πίστεως, ἀλλὰ
 πύλας ἀποσπῆναι, ἔτι πύλας σίβησαι, ἔτι Θεῶν
 τῶν ποιεῖται εἰδῆσαι τῆ τῶν Χριστῶ ἀλλοῖσι ἰστομα-
 ζόμεθον.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
 ἢ κυβερνήσι· αἰγῶν.

Οἱ τὴν πνευματικὴν πολεμῶντες Ἱερουσαλὴμ, ἴδου
 τῶν καθολικῆν ἐκκλησίαν, συζηματίζονται τῶν
 τοῖς τῶν γνήσιον πολεμῶσιν Ἱερουσαλὴμ. ἔτι
 σπουδαῖσι ἔτι αὐτοῖς κατὰ τῆν χριστιανῶν λόγων, κα-
 θάπερ Ραφαὴλ τοπὶ τῆ ἰσραὴλ δὲ φέρων κατὰ
 τῶ Ἰσραὴλ ἔχοντες. ἐπεὶ γὰρ οἱ ἀπὸ τῶν τῶν
 πατέρων διδασκαλίαν ἔτι τῶν ἐκκλησιαστικῶν φε-
 ρῶν κατὰ τῆς πατρῶν ἔτι τῶν καθολικῶν ἐκκλησιῶν
 ἐκκαλίζονται. ἀλλ' ἐπὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν, φωνῆς
 ὁ κλέσθαι, ἐπιγνώσθη αὐτοῖς. παροῖσιν γὰρ
 τῶν κληρικῶν, ὡς ἴδουσθαι μὴ φαίνονται
 τοῖς ἀνθρώποις ὄφοντες, καθάπερ ἔτι οἱ χριστι-
 αῖσι ἀπορροῖ, τοῖς πατέρωσι δὲ ἴδουσθαι ἀποκαλυπ-
 τῶν ἀκαθαρσίας, κερῶν φωνῆ ἔτι ὁδοῦν δογμα-
 τῶν. ἡμῶς δὲ τῶν αὐτῶν τῶν ἀκαθαρσίας,
 οὗς φαίνονται ποιοῦμεθα τῶν πᾶσιν αὐτῶν ἀκα-
 θαρσίας· ὅτι κατὰ τῶν ἰδίωσι ἰσχυρῶς σφραγί-

cium tuam; sicut voc tua in auribus meis :
 seu enim tus dicitis, & facies tua, decora. ACTIO
 VI.
 Quibus consonantes & nos psallendo dici-
 mus: Sicut audivimus, ita & vidimus. His 7/a. 11.
 ergo ita se habentibus, opportune dicen-
 dum est ad eos qui contra sanctas imagi-
 nes garriverunt: Vera locutus est unquam 7/a. 11.
 que ad proximum suam; labia dolosa in cor-
 de, & corde locuti sunt mala. A quibus e-
 ruatur gratia Christi veri Dei Salvatoris
 nostri.

TOMUS SECUNDUS

ΕΠΙΡΗΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
 legit.

Oblii non mentientis Domini repromif-
 lionis, quam de ecclesia sua sponon-
 dit, quia porta inferi non prevalebit adver-
 sus eam, nudo capite, revelatoque facie,
 habentes contrarias opiniones, impugnant il-
 lam; & furantes paternas voces, quasi suas
 opponunt, dicentes ita.

GREGORIUS EPISCOPUS
 legit.

Iterum autem hujus doctorem videre non so-
 rens praedictus malitia fabricator, non est frau-
 datus per diversa tempora & modos maligno
 ingenio facienda sibi substituit genus huma-
 num: sed in schemate Christianismi idolola-
 triam sensum induxit, persuadens sophisma-
 tibus suis ad se spectantibus utinam a creatu-
 ra recedere, sed bene adorare, bancque perco-
 lere, & Deum facturam arbitrari Christi vo-
 cabulo nominandam.

ΕΠΙΡΗΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
 legit.

Qui spiritualement expugnant Jerusalem, id
 est, catholicam ecclesiam, his figurantur qui
 terrenam expugnavere Jerusalem. Et festi-
 nant & ipsi patrio uti sermone, quemad-
 modum quondam Rhapsodes, qui Hebraea
 lingua contra Israel utebatur. Ili enim ha-
 retici paternam doctrinam & ecclesiasticam
 vocem contra patres contraque catholicam
 Ecclesiam armant. Sed a fructibus, inquit
 Dominus, eorum cognoscetis eos. Compara-
 ti enim sunt sepulcris dealbatis, quae foris
 quidem parent hominibus speciosa: quemad-
 modum & isti Christianorum calumniato-
 res patriis quasi cooperiti sermonibus, in-
 tus autem pleni sunt ossibus & omni spur-
 citia, mortuis videlicet fetidisque dogma-
 tibus. Nos autem idem sepulcrum reve-
 lantes, in manifestationem faciamus eun-
 dam eorum immunditiam: quae secundum
 propria desideria pervertunt quae in eccle-
 sia catholica sunt a sanctis patribus edita.
 Et

ACTIO VI.

* Paulus post trinitarium

* de tempore...

* de rebus...

* ex est creatura...

* de omni...

* de cum...

* Anom...

* de tempore...

Et vocibus quidem eisdem utuntur, sed astute commutant sensus eorum. Quæ namque adversus Arianos ipsi profati sunt, isti contra venerabiles icones stilo scripturæ mutato fatentur. Quod enim memorabilis pater Gregorius Nyssæorum præsul ecclesiæ in epitaphii sermone, quem super sancto Basilio, suo videlicet carne ac spiritu fratre, scribens adversus Arianos dogmatizavit, isti contra imagines assumpserunt: quod ex eadem præfatione ipsius periochæ videri poterit, quæ ita se habet: Utique nullus ignorat intentionem ostensionis, quæ tempore magistri nostri effecta est. Quia enim hominum vesania circa idola prædicatione Christi extincta fuerat, & omnes erant in ruinis jam & abolitione vanorum culturæ, per totum penne orbem prædicatione pietatis exorta; is qui tenebat humanæ deceptionis principatum, undique coercitus Christi nomine ab erbe terrarum abactus est. Cum autem in malitia sapiens malitiæ inventor existeret, non est fraudatus malignis argumentis ad faciendum rursus per seductionem sibi humanitatem subiectam; sed sub prætextu Christianitatis idolorum culturam paulatim induxit, persuadens sophismatibus suis ad se respectum habentibus, ut non recederent a creatura, sed hanc adorarent & colerent, Deumque facturam arbitrentur, Filii nomine nuncupatam. At vero si ex non extantibus vel a creatura, vel a divina substantia in sua est alienatus natura, nullus est huic sermo reddendus, sed hi qui nomen Christi creaturæ impoluerunt, hanc adorent, huic deserviant, in ea spem salutis habeant, & ab ipsa præstolentur iudicium: nec non & apostata qui cecidit, totam nequitiam suam hominibus qui indigni sunt, largiatur, Ario scilicet & Actio & Eunomio & Eudoxio, quim potius & multis aliis, per quos idololatria quæ jam defecerat, denuo, sicut est, nomine Christianitatis inducenda est. Et obtinuit homines languor, qui servierunt creaturæ potius quam creatori: ita ut & auxilio illius temporis imperatorum deceptio confortaretur, & omnes excellentes principatus pro eodem languore certarent. Tunc ex Deo demonstratur magnus Basilius, quemadmodum Elias sub Achab; qui sacerdotio jam quodammodo decidentium auxilium præbens, veluti quendam deficientem lucernam verbum fidei per gratiam quæ inhabitabat in eo, rursus resplendere fecit. Intendamus quod verum est, quia totus hujus patris sensus adversus Arianos furia laborantes intenditur. Dicit enim sanctum Basilium illis temporibus demonstratum, quibus Arios, Eunomius, Eudoxius, Macedonius, & qui circa illos, dissimiles scilicet & Semiariani, creaturam Filium & Verbum Patris & Deum nostrum fatebantur, tamquam Deo quidem, sed creato servientes. Unde idolorum cultores iuste tam ab ipso quam a catholica ecclesiâ nominantur, eo quod eum quem colunt, ex non extantibus ut esset, fateantur effectum, sicuti omnis eorum quæ condita sunt, creatura. Itaque sanctas imagines Christiani neque deos nominantur, neque spem salutis suæ in eis aliquando ha-

si: τὸ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἐκδοθεῖσι ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. καὶ φωναῖς ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ κειμένου, ἀλλὰ κατὰ τὸν παραλλάσσοντα τὸν αὐτῷ ἔννοιαν. ἢ γὰρ κατὰ τῶν Ἀρειανῶν αὐτοὶ ἀπεφώνησαν, οἷσι εἰς τὴν κατὰ τῶν σικτῶν εἰκόνων πληρομασίαν ἀντηλάξαντο. ὁ γὰρ ἀοιδίμος Γρηγόριος ὁ τῆς ἐκκλησίας Νυssaίων ἀρχιδιάκονος ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον ἐπιγραφῶν λόγῳ, τὸν αὐτὸν σαρκὶ καὶ πνεύματι ἀδελφόν, ὅτι ῥητῶν αὐτοῦ κατὰ τῶν εἰκόνων ὑπελάβοντο, ὁ κατὰ τὸν Ἀρειανῶν ἰσοματισμοῦ ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν ἀποφαιμένων τῆς αὐτῆς περιοχῆς ἔχουσιν ἰδὲν, ἥτις ἐπὶ λέγει: ἔχει εὖς πάντος ὑδὸς ἀγνοῦν τὴν σκοπὴν τῆς κατὰ τὴν χροίον τοῦ διδασκαλοῦ ἡμῶν ἀκαδεξίως. ἐπειδὴ γὰρ ἡ περὶ τὴν εἰδωλὰ τῶν ἀνθρώπων μακρὰ τὸ κρηγματὶ τῶν Χριστῶ κατισθη, καὶ πάντα τὰ εἰς εἰρημίας ἡδὴ καὶ ἀφαισμοῦ τῶν τῶν ματιῶν σιβάσματα, διὰ πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμενῆς τῆς κρηγματῆς τῆς δισσείβας φοιτήσαντες, ὡς ἐν ἐπιγραφῶν τῆς ἀνθρώπινης ἀπάτης ἀπατυχῶς ἐκέρχονται πρὸς τὸ Χριστῶ εὐματὶ τῆς οἰκουμενῆς ἐξελαιωμένοι: σφοδρῶς μὲν εἰς κακίαν ὡς ὁ τῆς κακίας ἀρχὴς ἢ ἠπόρῃτε πορφῶς ἐπιστάς, ὡς πάλιν ὑποχέριον ποιῆσαι δι' ἀτάτης αὐτῶν τὸ ἀνθρώπινον: ἀλλ' ἐν ἀποφαιματὶ Χριστιανισμῶ τὴν εἰδωλολαβίαν κατὰ τὸν λιανθὸς ἐπαύχασθαι, τὸν ἰδίους σοφισμασὶ πρὸς ἀπὸς αὐτῶν ὁμῶντες μὴ ἀποστῆσαι τῆς κτίσεως, ἀλλ' αὐτῶν ἀποσκυῖν, καὶ ταύτῃ σέβειν, καὶ Θεὸν τὸ ποῖμα σέβειν τῶν πῶν υἱὸν κλητῆς ὀνομαζόμενον. εἰ δὲ ἐὰν μὴ ὄντων ἐστὶν ἡ κτίσις, καὶ τῆς Θεοῦ ὀσίας κατὰ τὴν ἰδίαν ἡλλοτριῶται φύσιν, μὴδὲ ποιεῖται τῶν λόγων: ἀλλὰ Χριστῶ ὀνομα ἐκδοθεῖς τῇ κτίσει, ταύτῃ ἀποσκυῖν, ταύτῃ λαβῆσαι, ἐν αὐτῇ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχον, παρ' αὐτῆς ἀναμῆν τὴν κτίσιν. καὶ ὅλος ἐμετῶν ὁ ἀποστάτης ἀνθρώπων πᾶσαν αὐτῶν τὴν κακίαν ἐκίους χωρῆται, Ἀριῶτε λέγω, καὶ Ἀελίῳ, Εὐνομίῳ, Εὐδοξίῳ, καὶ ἀπὸς τοῦτοις καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ὅτι ὡς ἐκλείψασαν ἡδὴ τὴν εἰδωλολαβίαν πάλιν, καθὼς ἐρηται, τὸ ὄνομα τῶν Χριστιανισμῶ ἐπαύχασθαι, καὶ κατερόνται τῶν ἀνθρώπων ἢ νοσῶν τῶν κτίσει λαβῆσόντων παρὰ τῶν κτίσαντων: ὡς καὶ τῇ συμμαχίᾳ τῶν τότε βασιλείων τὴν ἀτάτην κρατυῶσαι, καὶ πᾶσαν τὴν ἐπιρροῦσαν ἀρχὰς τῆς ταύτης ὑπερμαχεῖσαι νόσῃ. καὶ πάντων μικρῶν δὲν ἀνθρώπων ἀπὸς τὸ ἐπικρατῶν μεμπτεῖσάτων, τότε παρὰ τὸ Θεῶ ἀναδέκνυται ὁ μίγας Βασίλειος, καθὰ τὴν Ἡλίᾳ ἐπὶ τῷ Ἀχασθ. καὶ τῆς ἐρωσίτης ἡδὴ ἔσπον τινὰ πεπρωκίας ἀντιλαμβαίνοντος, ὡς σὴρ τινὰ λίχνον ἐκλειδοῦται τὸν τῆς κτίσεως λόγον διὰ τῆς ὀνομασῆς αὐτῶν χαετῶ ἀναλάμψαι πάλιν ἐπίσθαι. σκοπήσωμῃ τὴν ἰδέσθαι, ὅτι πᾶσα ἡ ἔννοια τῶν πατέρων κατὰ τὴν Ἀρειανισμῶν ἀποστῆται. λέγει γὰρ ἀναδεῖχθαι τὸν ἅγιον Βασίλειον ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις, ἐν οἷς ἦν Ἀρειῶν, Εὐνομίος, Εὐδοξίος, Μακεδόνης, καὶ οἱ περὶ αὐτοῦ Ἀνομῶν καὶ Ἡμάρτοι, κτίσμα τὸν υἱὸν καὶ λόγον τὸ πατρὸς καὶ Θεὸν ἡμῶν λέγοντες. ὡς Θεῶν δὲ τῶν κτιστῶ λατρῶντες, εἰδωλολαβῆαι δικαίως ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὀνομαζόνται: διότι, ὡς λαβῆσιν, ἐκ μῆ

ANNO CHRISTI 325

* de rebus...

* de rebus...

* de rebus...

* de rebus...

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VI.

μη οὐτω εἰς τὸ εἶναι λιγυροὶ γινώσκονται, καθὼς ἄρρητος ἡ τῶν δημιουργημάτων κτίσις. τὸς τοῦτων σωτηρίας εἰκόνας οἱ Χεριστῶν ἐπὶ Θεοῦ ἀνομάσαν, ἐπὶ οἷς Θεοῖς ἐλάτρευον, αὐτὸς τὸς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἐν αὐταῖς ἔχον, ἐπὶ καὶ αὐτῶν ἐκδέχονται τὴν μίθωσαν κρίσιν, εἰ μὴ εἰς ἀνάμνησιν ἢ ὑπέμνησιν, ἐπεὶ οὐδὲν ὁμοιωμένοι ἀπὸ τῶν αὐτῶν προτύπων, ἢ ἠσπασατο Ἐπιματικῶς προσομοιωσάντων· ὃ μὴ δὲ ἐλάτρευον, ἢ τὸ Θεοῦ σεύσας τοῖς ἀνομασίαι· ἀταγατῆς καταγορίας· ἀλλ' ἢ ἄλλας παρὰ τῶν ἐν τοῖς κτισμασίν ἠρημιῶν. Ἀρειανοὶ δὲ τῶν κτισσιωτικῶν ὁμοιωμάτων τὸν τὸ Θεοῦ οὐκ ἔχον, καὶ αὐτῶν τὸς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἐδοξαζον ἔχειν, ἢ τὴν μίθωσαν κρίσιν δι' αὐτῶν γρηγοῦναι. ἴτου ἐπιματικῶς ἢ Θεοῦ πατρὸς ἐλεγχῶν αὐτοῦ ἐστὶν· ταῦτα προσωπεῖν, ἢ ἢ τῆς κτίσεως· ταῦτα ἐλάτρευον, ἐν αὐτῇ τῆς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχον, παρ' αὐτῆς ἀναμνησιν τῶν κρίσεων· ἐκὼν ἀποδεικνύονται παραχαράττει τῆς ἀληθείας οἱ ταύτης τῆς κτισσιωτικῆς ἀποβολῆς, κατὰ τὸν προφήτην καταγορίαι μίθωσαν τὸν εἶπον ἔδωκεν. ἢ ὃ μόνον ταῦτο, ἀλλὰ καὶ φασκεῖται ἢ παρὰ τὸν εἶπον γινώσκονται. τὸ γὰρ κατὰ Θεοῦ πατρὸς εἶπον, τῆ τῶν οὐκ ἔχον ὁμοιωσάντων, αὐτῶν δὲ ἰσχυρῶς εἰς τὴν εἰκονικὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἰσχυρῶν μετατρέψονται, αὐτῶν τῆ τῶν οὐκ ἔχον, τῆ τῶν Χεριστῶν κτίσεως ἐφ' ἡμεῖς γινώσκονται. προέβλεπον γὰρ εἰρηστικός αὐτῶν, τῆ τῶν οὐκ ἔχον ὁμοιωσάντων, ὅτι κατὰ Ἀρειανῶν ἀποφαίνεται, εἰς εἰς τὴν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν Θεῶν ἡρῶσιν τῶν οὐκ ἔχον βλασφημιῶν. διὸ καὶ τὸς ὁμοιωσάντων αὐτῶν αἰρέσεως ἐσημασάντων εἶπον, Ἀρειανὲ λιγυροὶ, ἢ Εὐνομίω, Εὐδοξίω, ἢ Αἰετίω. αὐτῶν δὲ αὐτῶν τῶν οὐκ ἔχον εἶπον, εἰς τὴν ἢ βλασφημίαν προσάψαι. ταῦτω καὶ ἐν ταῖς φασκεῖται ὅμοιωσάντων τῶν καὶ ψευδοῦσιν πεφανέρωται· ἢ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἢ μὴ εἶμις.

buerunt, neque ab illis expectant futurum iudicium, nisi ad recordationem & munimen eas habentes, & amore circa illarum principulia flagrantes, has & amplexi sunt, & honoranter adoraverunt: non tamen divinae his servitutis vel cultus officium impenderunt, (absolvo calumnia) sed neque aliis quibuslibet rebus. Ariani autem creaturam connumerantes Dei Filium & Verbum, ab eo spem salutis suae praedicabant habere, & per eum futurum iudicium effici. Huius rei gratia egregius pater arguens illos ait: Hanc, id est, creaturam, adorare, huic servitutem exhibere, in ea salutis spem habere, ab ipsa expectare iudicium. Ergo probantur veritatis adulatores huius vocum novitatis propugnatores, & secundum prophetam canones, miscen- tes vinum aequum: & non solum hoc, sed & falsaria paternarum traditionum effecti sunt. Eodem quippe deisero patre dicentes, Dei Filius vocacione nominatam, ipsi volentes in imaginalem formationem sensum transferre, pro Filii vocacione, Christi vocacione falso profati sunt. Manifestum est enim quod dicens, Filii vocacione nominatam, adversus Arianos pronuntiaverit, in supernam & increatam divinam generationem Filii blasphemantes. Propter quod & primores ejusdem haereseos publicavit dicens, Ario videlicet, Eunomio, Eudoxio, & Aetio. Ipsi autem pro eo ut dicerent Filii, dicentes Christi, mutato sensu in venerabilium imaginum formationem blasphemiam conati sunt usurpare. Igitur & in hoc falsiloqui quidam & mendaces manifestantur, qui & inferunt quae licita minime comprobantur.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ αἰγύω.

GREGORIUS EPISCOPUS legu.

Διὸ δὴ καθὼς πάλαι ὁ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀρχηγὸς ἢ πλειώτης Ἰησοῦς τοῦ αὐτοῦ πανσόφου μαθητῆς ἢ ἀποστόλου τῶ τῶ παντοκράτου πνεύματος δυνάμει ἐπὶ ἐκμύσσει ἢ τοῖσιν κατὰ παντός Ἐκκεῖται, ἢ ἢ ἀποστόλων ἐφαμίλλης πιστῶ ἡμῶν βασιλείας Ἐκκεῖται, τῶ τῶ αὐτῶ πνεύματος σοφιδέτης δυνάμει, ἀπὸς καταρτισμὸν ἢ ἡμῶν ἢ διδασκαλίαν, καθαιρέσιν δὲ δαιμονικῶν ὀχυρωμάτων ἐπαιρουμένων κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλεγχῆν διαβολικῆς μεθοδείας Ἐπὶ τῆς.

Propter quod quemadmodum olim Jesus salutaris nostrae auctor & conummator sapientissimus discipulos suos sancti Spiritus induens virtute, pro imminatione talium, in omnem terram direxit: ita nunc famulos suos & apostolorum confimiles, fideles videlicet imperatores nostros crexit, ejusdem Spiritus sapientia praeditos, & dignos virtute factos, ad perfectionem scienciae & doctrinae nostrae, atque destructionem demoniarum munitionum extolentium se contra scientiam Dei, atque redargutionem diabolicae argumentationis pariter & erroris.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ Β Καὶ κωστανδουσιανῶν ἀιγύω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Τίς ἐλάλησεν ἀδικίαν τοιαύτην εἰς τὸ ὄψος; τίς ἀν ἡρώσιν τῆς ἀτιθείας ταύτης χαλιπύτρα; ὃ τῆς ἀναρχικῆς ἢ κοπρά, βλασφημίας, ὃ τῶ κερκυρῆσιν δόλῳ, ἢ τῆς κοπιῶσιν ἐπισημίας ὡς ἢ αὐτῶ τῶ ὁμοιωσάντων τῆς μεθ' ἡμῶν διαχρόσιν ἀθεγγοντες, ὅτι τῶ σαφῶς ἢ ἔσως ἡμῶν ἀπὸς δεξάν Οὐκ ἠμεγαλοῦσιν εἶπον καὶ ἢ, εἰ ἢ τῶ τῆς ταπεινώσεως ἢ τῶ Θεοῦ

Quis locutus est iniquitatem talem in excelsum aliquando? quae sit hac impietate crudelior? O irreverentem & malignam blasphemiam! o absconditam fraudem, & variam falsitatem! ut ex ipsius diaboli argumentatione instructi essantur, quis visum & vultum, quae clare nos & expresse ad gloriam Dei manu quodammodo ducunt, & per quae humilitatis celsitudinem

Council. General. Tom. XIII.

ACTIO VI

174. 47

174. 48

174. 49

174. 50

174. 51

174. 52

Dei Verbi consideramus, & ad conversatio-
nis ejus quam in carne gessit, id est, pas-
sionis & salutis mortis eius memoriam
trahimur, & demonicas munitiones extolles
te ad veritatem scientiam Dei, & diabolicam
argumentationem & errorem ausi sunt
participare. Intenderunt vere arcum suum
rem amaram, ut sagittent in occultis im-
maculatum. Si enim confiterentur, pro
imminutione idolorum indutos virtute ex
alto sanctos discipulos, adveniente super
eos Spiritu Sancto, fuisse missos, non uti-
que dicerent alios creditos, postquam obti-
nuit illorum traditio & doctrina annos cir-
citer octingentos, & patres sancti hanc ut
anchoram securam confirmaverunt & stabili-
erunt. Semel enim universaliter crepti
per Christum ab idolis, non egemus super
idolis conquiri: nisi forte presumant
dicere, mutationem factam in ecclesia, &
leges alias & ordinationes traditas; indu-
centes nobis occasionem irrationabiles &
negatione referas. Hoc enim timore for-
tes illi tumultuantes dicebant, sicut olim
Jetus salutaris nostrae auditor & conlumina-
tor. Hinc accedit eis dicere: *Omni quod
antiquatur & jenetat, prope intantum fit.*
& quia antiquata est apostolorum doctri-
na, novam nos procuramus erigere: quia
& Moyles & Aaron sacerdotes simili mo-
do fuisse probantur. Sed quando gratia
subintravit, apostolus dixit alium surrex-
it sacerdotem. Ergo & nunc debuerant da-
re maximam quamdam gratiam, apostolo-
rum gratia superiorem (sic enim & di-
cunt) ad perfectionem quidem nostram &
magisterium. Et cum episcopi essent qui
talem synodum adunaverunt, & perfectio-
nem apostolicarum dispositionum haberent,
& alios debuerunt perficere, non ab aliis
perfici. Nam magis tenuerunt doctrinam
magisterii ac traditionis sanctorum aposto-
lorum & illustrium patrum nostrorum. Un-
de confortes & participes nullatenus osten-
si sunt horum eruditionis & doctrinae, eo
quod non contulerunt traditioni eorum.
& imprecatur eis psalmista David dicens:
*Dixerat Dominus universa labia dolosa,
& lingua magna loquamur.* Dicat & nobis
psalmista veraciter ipse David, & nos una
cum ipso: *Inimici defecerunt fraxea in fi-
nem, & civitates eorum destruxisti.* Quan-
do defecerunt inimici fraxea, & civi-
tates, id est, munitiones eius, nonne
in Christi humanatione? de quo scri-
ptum est, quia *hostium dicitur spolia.*
An super pseudolylopo & factone ipso-
rum scriptum est, quia inimici defece-
runt fraxea in finem? Et si in finem
& per omnia defecerunt fraxea inimi-
ci, impietati que civitates destructae sunt,
quomodo haec iterum reedificata & re-
novata esse poterunt, ut sibi met ad-
ferant destructionem eorum, & redem-
ptionem humani generis quae ex illis ef-
fecta est? Derogantes magno salutis nos-
trae mysterio & dispensationi Christi, qui
est super omnia benedictus Deus in saecula
saeculorum Amen. Deinde adulationi-
bus ad imperatores usi, ita ajunt.

λόγω καπινοῦ μῦθου, καὶ ὑπὸς μνημῶν τῆς ἐν σαρκὶ
πολιτείας αὐτοῦ, τὸ τε πάθος αὐτοῦ καὶ τὸ σω-
τηρὸν θανάτου χειραγωγούμεθα, δαιμονικά οὐχ ὑπο-
ματι: ἐπαϊροῦμεθα κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ
δυσκολοῦ μὲθοδοῖαι καὶ πλάνῳ ἐθραυστοῦμεθα
ἀποκαλίσαι. οὕτως ἐπέλεσαν τὸ πέσον αὐτῶν,
πρῶτον πικρὸν, τὸ καταπέσειν ἐν ἀποκρύφῳ
ἀμωμον. εἰ γὰρ ὁμολογῶν ἐπὶ καθαιρέσει τῆς
εἰδωλῶν τοὺς ἐκδυσσαίμενος δύνανται ἐξ ἑψῆς αἰῶνος
μαθηταίς, ἐπιθόντες αὐτοῖς τὸ ἀγίον πνεῦμα,
ἀπεσπλάσαι, ἕτερον ἑτέρου ἔλεγον ἀνίστασθαι μὴ
το κεραιηκῶσαι τῶν ἐκείνων παραδοσῶν τε καὶ διδα-
σκαλίαν χρόνος ὡσεὶ ἑκατοστῆς, καὶ πατέρας ἀγίους
πρῶτον ὡς ἀσχυρὰν ἀσφαλῆ κρατῶσαι τε καὶ βε-
βαιῶσαι. ἀπᾶς γὰρ καθόλου λυθωθεῖτε παρὰ
Χριστοῦ ἐκ τῆς εἰδωλῶν, ὃ χρεῖαν ἔχομεν περὶ τῆς
εἰδωλῶν ἐγκαλίσαι: εἰ μὴ καὶ πλημῶσαι λί-
γεν, μετεποίησιν γρηγοῦσαι ἐν τῷ ἐκκλησίᾳ,
& θεοῦ ἑτέρου καὶ τῆς παρὰ δόδοι, παρεσφι-
ροῦντες ἡμῖν ἀποφασεῖς ἀλογος καὶ ἀρνήσεως μετὰ.
τετο γὰρ ἐθρῆθησαν οἱ ἡλινοὶ εἰπόντες, κα-
θὼς παλαιὸν ὁ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀρχηγὸς καὶ
πλειωτῆς Ἰησοῦς ἐπιθόντων παρὰ τῆς ἀγίας
γενεῆς πᾶν παλαιῶμενον καὶ γρηγοῦσαι ἐγγὺς ἀφα-
νισμῶν καὶ ὅτι πεπαλαιῶται ἡ τῆς ἀποστόλων διδασ-
καλία, νῆαν ἡμεῖς ἀποαιρέμεθα ἕξανασῆσαι: ὅτι
καὶ Μωσῆς καὶ Ἀαρὼν ἑτέροις: ἀλλ' ὅτι ἡ χάρις ἀν-
τιοῦθη, ὃ ἀποστόλος λίγει ἑτέρον ἀνίστασθαι
ἑτέροις. εἰ καὶ νῦν ὄφειλον δοῦσαι μεγίστην τι-
μὴν χάριν ὑπὲρ τῆς ἀγίας ἀποστόλων: οὕτω
γὰρ καὶ λίγησι: ὑπὸς καταρτισμῶν μῦθον ἡμῶν καὶ
διδασκαλίαν, καὶ ἐπισκοποὶ ὄντες οἱ τῆς πιαυτῆς
συνόδου, πάντως τῶν πλειοψηφῶν τῆς ἀποστολικῶν
ἡγεσιῶν ἔχοντες, καὶ ἄλλοις ὄφειλον καταρτι-
ζέμεν, ἕτερον ὑπὸ ἄλλων καταρτιζέμεν: ὡς μάλλον
ἀπὸ ἡμεῶν μαθηταίαν τῆς διδασκαλίας καὶ παρα-
δόσεως τῆς ἀγίας ἀποστόλων, καὶ τῆς κλειῶν ἡμῶν
πατρῶν. ὅθεν ἀμέτοχοι ἀπέδειχθησαν τῆς τῶν
διδασκαλικῆς παιδείας, ὡς μὴ σοιζῶντε τῇ αὐ-
τῶν παρὰ δόδοι. καὶ ἀποφαίνονται αὐτοῖς ὁ ψαλμοῦ-
δος Δαβὶδ λίγων: Ἐξολοθρῶσαι κείνοις πάντα
τὴν χεῖρα τὴν δόλοισιν, γλώσσῶν μεγαλοφροῦνησαν,
εἰπατῶν δὲ ἡμῖν ψάλλον ὁ αὐτοῖς Δαβὶδ ἀληθῶς,
καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτοῖς: τὸ ἐχθρὸν ἐξέλιπον αἱ ῥομφαίαι
εἰς πᾶσι, καὶ πόλεις καθείλεν: τότε ἐξέ-
λιπον τὸ ἐχθρὸν αἱ ῥομφαίαι καὶ αἱ πόλεις, ἥτοι
τὸ οὐχ ὑποματι αὐτοῦ: ἕτερον ἐπὶ τῆς τῆς Χριστοῦ ἐν
ἀνθρωπότητι: περὶ ὃ καὶ γέγραπται, ὅτι τῆς ἐχ-
θρῶν μερῶν σκόλα. μὴ ἐπὶ τῷ ψαλμοῦ λόγῳ
καὶ τῆς συμμορίας αὐτῶν γέγραπται, ὅτι τὸ ἐχ-
θρὸν ἐξέλιπον αἱ ῥομφαίαι εἰς τέλος; καὶ ἴαν εἰς
τέλος, καὶ παντῶσιν ἐξέλιπον αἱ ῥομφαίαι πᾶσι
ἐχθρῶν, καὶ τῆς ἀσβεβίας αἱ πόλεις καθήρηθησαν,
ὡς πᾶσι πάλιν ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ ἀναεῖσθαι
πεφλαρῆκασιν; ἵνα ἑαυτοῖς ἐπιγράψωσι τῶν αὐ-
τῶν καθαιρέσειν, καὶ τὸ ἀνθρώπων ἔθνος τῶν ἐξ
αὐτῶν ἀπολύθωσιν; συγκριθόντες τὸ μέγα τῆς
σωτηρίας ἡμῶν μυστήριον, τῶν οἰκονομιῶν Χριστοῦ
τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ τοῦ ὄντως ἀλογημῶν εἰς
τοὺς αἰῶνας τῆς αἰῶνων. ἀμήν. εἶτα ταῖς κολα-
κείαις ὑπὸς τῶν κρατῶν καὶ χρωμῶν, ὡς φασίν.

ANNO CHRISTI 101.

ANNO CHRISTI 381.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
αίγιω.

Οι τῶ πνεύματι αὐτοῖς θεῶν ζήλω κενόμενοι,
τὴν τῶν πνεύν ἐκκλησίαν τῶ τῶν δαιμόνων λη-
ζομεθῶν ἀνάτη ὄραν μὴ ἀνεχόμενοι.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἢ καβυλαῖσι· αἰγιω.

Ταῦτα λέγοντες, ἐπὶ ἰσχυρῶς ἐπαγγελίας,
ὡς ἡ καθολικὴ ἐκκλησία παρὰ τὸ αὐτῆς θεμε-
λιώσαντες Χριστῷ ἴλασθη, ἀπὸ διὰ τῆς ἀπολυθῶ-
σως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῶ κρυφῷ ἡμῶν ὁμολο-
γῶσι σωθῆναι τὸ ἀνθρώπινον γένος. ὁ γὰρ Χρι-
στός τῶ ἰδίῳ αἵματι ἔκωνησάτο, πάλιν τῶ ἁγ-
γέλου πωροσάσθη· ὡς τῶ ἰδίῳ θανάτῳ ἐξο-
ποίησεν, αὐτοῖ τῶ ἀληθειῶν τῶν αὐτῶν χειρίων
θαυμάσι, ἔ ἐς πύτωροι ἁδῶ κατυβαζουσι.
ἀκουσάτωσαν τῶν ἀγμάτων ἁγγέλου ἀδούτων ἀπὸ
τῶ ἐκκλησίας ὡς ἐκ ἀποστολῆς Χριστῷ· ὅλη καλή
ἐπλησίον μῶ, ὅλη καλή, ἢ μῶμ· ἐκ ἰσιν ἐν
σοῖ. ἡδῆ ἠκουσαν ὄλων αὐτῶ καλῶ εἶναι ἢ πλῆ-
σίον Χριστῷ, ἢ μῶμ πᾶσι ἀπῆλλεσθαι· ἀπὸ
τῶ ἢ διὰ ἡταῖς φθέρηται· ἐπὶ τῆς χειρὸς μῶ
ἰσχυροσάσθη τῶ τῆς, ἢ ἐνώπιόν μῶ ἐπὶ δια-
φωτισ. Ἐπὸς ἢ πύτωρ τῆς ἐπαγγελίας λαβῶσα
ληζῆται ἐπὸ τῆς ἁγγέλου ἀντικειμένης δυ-
λιμῶς; ἢ ἐνθα Χριστός ἐστι κεφαλὴ κατὰ τῶ θεῶ
ἀποστολῶν, ἢ ὅ πύτωρ διωαμῶς ἐκ προνο-
μῶ λαθεῖν; αὐτο� παρήσθη αὐτῶ ἰσχυρῶ μὴ
ἔχουσαν σπῆλον ἢ ρυτίδα, ἔπὸς τάλιν μολευ-
ται; φῶ ἢ ἡ ὑπολήψως τῆς· ἀποδῆλον γὰρ,
ὅτι ἀρετῆς τῆς αὐτῆς οἰκονομίας μεσολαθεῖ τῶ
ὑπόνοισιν αὐτῶ. ἀλλ' ἰσχυρῶ ἔκωνησάτο τῶ
ἐκκλησίας· διὰ τὰ ἔκωνησάτο αὐτοῖς κρυφῶ,
ἢ ἔσοντα παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ ἁγγέλου
ἔκωνησάτο ἢ ἀπῆλλεσθαι. ἔμνε γὰρ
ἀλήθης ἢ ἀφῆρτος ἢ ἀσαλάπης. τοῖς δὲ καλῶ
κείασι πληρώσαντες τὸ σῶμα, ἐπὶ τῆς ἀληθειῶν
ἢ παρ' αὐτοῖς πρᾶχθῶσαν τῶν λόγων ποιῶσι
εὐμνησόμενοι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
αἰγιω.

Πᾶσαν τὴν ἱερατικὴν συνκαλεσάντο ἡδῆ θεο-
φιλῶν ἐπισκόπων ὁμνησῶν, ὅπως συνδικῶς ἐπὶ
τῶ αὐτῷ ἁγγέλου, γραφικῶς τε συζητήσῃ ποιησα-
μῶν περὶ τῆς ἀπατηλῆς ἡδῆ ὁμονομῶν χρωμα-
τηρίας, τῆς κατισπῶσης ἐκ τῆς ὑψηλῆς ἔπὸς
ἀρετῆς λαθεῖας ἐκ τῶ χαμαιζήλου ἢ ὑψηλῶ
πνευματολαθεῖαν τῶν ἡδῆ ἀνθρώπων πῶν, θεοκί-
νητος ἐκφῶση τῆ αὐτῆς δοκῶν· εἶδοτες τῆ ἁγγέλου
ἡδῆ ἐν ἀποστολῆ· ὅτι χεῖρα ἱερῶν φυλαξῆται
γῶσιν, ἢ νόμον ἐκλήθησῃν ἐκ σῶματος αὐτῶν,
ὅτι ἁγγέλοι κρυφῶ παντοκράτορος ἔστιν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
αἰγιω.

Αἰμνησόμενοι τῶ τῶ θεῶ λόγῳ ἐκ παρθένου
Coptic. Generat. Tom. XIII.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Qui divino zelo, qui illis inest, moti, fide-
lium ecclesiam demonum subreptam seductione
videre non patientes.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Hæc dicentes, neque cognoverunt repro-
missiones quas catholica ecclesia suscepit a
Christo qui eam fundavit, neque per re-
demptionem, quæ est in Jesu Christo Do-
mino nostro, contentur salvari genus hu-
manum. Quos enim Christus proprio mer-
catus est sanguine, iterum diabolo ven-
dunt. Quos propria morte vivificavit, ip-
si toxico labiorum suorum mortificant, &
in laqueum inferni demergunt. Audiant
cantica canticorum aperte ad ecclesiam ex
persona Christi cantantia: *Tota * bona es*
proxima mea, tota bona es, & macula non
est in te. Ecce jam audierunt totam eam
bonam esse & proximam Christi, ac ab
omni macula liberam; ad quam & per li-
beram affatur: *In manu mea depinxi tuos*
oculos, & in conspectu meo es semper. Et
quomodo quæ has repromissiones accepit,
subiicitur a demonum adversa virtute? &
maxime ubi Christus est caput secundum
divinum apostolum, quis est qui hanc pos-
sit in prædam arripere? Ipse exhibuit eam
sibi non habentem maculam aut rugam,
& quomodo tursus coinquinatur? O * re-
prehensionem istam! Certum est enim
quod negationem dispensationis ejus seque-
retur opinio hæc. Sed festinaverunt eccle-
siam spernere: idcirco spernet illos Domi-
nus, & erunt apud omnes qui in ea na-
ti sunt, reprobatæ & anathematizati: mar-
sit enim inexpugnabilis & incorruptibilis
& immobilis. Porro adulationibus replen-
tes os, ad narrationem a se gestorum la-
ciunt gloriantes.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Omne sacra in conspectu Dei stabili-
tatem episcoporum collegium, ut synodice in id
ipsum effectum & scripturarum quasitionem
faciens de seductione similitudinum colorum
operatione, qua avellit ex summa & Deo
decibili latro ad humilem & materiallem crea-
tura latroium, hominis sensum Deo movente
pronuntius quid sibi fuerit visum: scientis
quod scriptum est in prophetis: Quia libri
sacerdotum custodient scientiam: & legem
exquirent ex ore ipsorum, quia angeli Do-
mini omnipotentis sunt.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Immemores Dei Verbi natiuitatis ex vir-
P 2 gi-

ACTIO VI.

Exib. 21.

Exib. 22.

Exib. 23.

gine, hujusque magni & salutaris mysterii, quod ipse in carne veniens nobis donavit, eruens nos ab idolorum errore, ac horum insana superstitione: ipsique hanc salutem usurpantes, gloriamque sibi cumulare volentes, & inglorii a catholica ecclesia prædicantur. Quibus aperte affatur Christus Deus noster per prophetam dicens: *Sacerdotes spreverunt legem, & coinquinaverunt sancta mea. Inter sanctum & pollutum non distinxerunt, & inter mundum & immundum non distinxerunt.* Ipsi enim iconas Domini & sanctorum ejus a demoniorum icona non distinxerunt, eas similiter idola nominantes, & calumniose accusantes ecclesiam, quam acquisivit proprio sanguine Christus Deus noster; sed uxoriamque colorum operationem evangelii enarrationem susurrando latentis, quam venerabilem & sanctam videtes dicunt & nominant; non profecto asperientes ad id quod videtur, sed ad ea que in ipso signantur. Audientes enim aures, gloria tibi Domine, proclamant; & videntes oculis, eandem unque deserunt gloriæ actionem. In memoriam quippe venimus conversationis ejus, qua cum hominibus conversatus est. Quidquid enim narratio in scriptis insinuat, id ipsum & pictura denuntiat. Qualia vero impudenter jactanterque verbola sauce garricunt, inpreciamus. Quæ avellit ex lumina & Deo decibili latria ad humilem ac materialem creaturæ latriam. O velanam linguam ut gladium acutum & mendacio infectam habentium, immaculatam fidem Christianorum in imaginum æstimationum commutatur culturam; quique contumeliose profanatur, humilem ac materialem creaturæ latriam hanc appellantes. Nullus Christianorum hominum qui sub celo sunt, imaginum cultum servitutis exhibuit: pagana est enim ista fabulatio, & demonum adinventio, atque opus actionis satanicæ. Perit hoc Christi adventu. Servitus nunc in spiritu & veritate est: diveria autem quæ Deo exhibentur, ad memoriam videlicet ejus & sanctorum ipsius, habet ecclesia recepta: ex quibus etiam imaginum est facta. Ipsi præterea sese arguunt dicentes: Pronuntiet quod sibi fuerit visum. Latuit eos quod ab ore dominico scriptum est: *Qui loquitur a semetipso, propter gloriam querit.* Igitur ipsi testantur se a semetipsis affari, & non a Spiritu Sancto. Quis, putas, hæc audiat nisi forte qui non fuerit Spiritus. Deinde gloriantes, non in Domino, sed in lingua sua, sic ajunt.

ἄληθιν, καὶ τότε τὸ μίχρα καὶ σωτήριον μυστήριον, ὅπερ αὐτοῖς σαρκὶ ἐπιδημήσας ἡμῖν ἐχάρισται, ἰσοστάμενος ἡμᾶς ἐκ τῆς ἰῆς εἰδώλων πλάτης, & τῆς τοῦαν μανιώδους θρησκείας· αὐτοὶ πε τὴν τὴν σωτήριαν σφετερισάμενοι, δεξὴν αὐτοῖς βολόμενοι περιθεῖναι, ἀδόξως παρὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας θελαμβάδονται. οἷς ἐκπεως προσφθίζουσι Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν διὰ τὸ ἀποφθεῖν· οἱ ἱερῆς ἠθέτησαν νόμον μὴ, καὶ ἐβηλωσαν τὴν ἀγάμην· ἀναμέσον αἰεὶ καὶ βιβλῆν ὃ διεσεύλαν, καὶ ἀναμέσον καθαρῶν καὶ ἀκαθαρῶν ἢ διεσεύλαν. αὐτοὶ γὰρ τὴν εἰκόνας τῶν κυρίων καὶ ἰῆς αἰτίων αὐτῶν ἢ διεσεύλαν, τῇ ἰῆς δαιμονῶν εἰκόνι αὐτοῖς παραπλησίως εἰδῶλα ὀνομάσαντες, καὶ κατηγορευτικῶς συκοφαντήσαντες τὴν ἐκκλησίαν, ἡμῶν περιεποίησαν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν τῇ ἰδίῳ αἵματι. ἀπατηλὴν δὲ χρωματουργίαν τὴν τῶν θαυμάσιων διήγησιν ἐθρηλήσαν, ἡμῶν σικτῶν καὶ αἰτίαν οἱ πιστοὶ λίγυσι πε καὶ ὀναμαζῶσιν, ἐκ ἀπεβλίποντες εἰς τὸ ὀρώμην, ἀλλ' εἰς τὴν αὐτῶν ἐσημαίνεμενα. ἀκροντες γὰρ τῆς ὀσί, δεξάσαι κίριε προσφθίζονται· καὶ ἑρωπίς τῆς ἑμῶν, πάντες τὴν αὐτῶν ἀναπέμπεσι δεξελογίαν· εἰς γὰρ μνήμην ἐρχόμεθα τῆς ἐν ἀνθρώποις αὐτῶ ἀναστροφῆς. ἔτι γὰρ ἡ ἐξυγῆσις ἐγγράφως ἡμῖν ὀλοὶ, πῶτε καὶ ἡ ἀναζωγραφήσις. οἷα δὲ αἰαιδῶν καὶ ἀλαζονικῶς πὸ φλῶαφήσας, σκοπήτομεν. τῆς κατυσῶσῆς ἐκ τῆς ὀψηλῆς καὶ Θεῷ σφετερισῆς λατρείας εἰς τὴν χαμηλῆλον καὶ ὀλικὴν κτισματολατρείαν. ὃ τῆς παραπληξίας. τὴν Γλώσσαν ὡς μάχαϊσαν ἐξέταν ἔχοντες καὶ πθηγῶν τῶν φθῶδει, τὴν ἀμώμητην πίσιν ἡμῶν ἰῆς Χριστιανῶν εἰς τὴν ἰῆς εἰκόνων νομιζῶσι μετηλλάχθαι σεβασμιότητη. & ὀβερετικῶς προσφθίζονται, χαμαιζήλον καὶ ὀλικὴν κτισματολατρείαν ταύτην ἀποκαλῶντες. ἡδὲ ἰῆς ὀπὸ τῶν ἑρατῶν Χριστιανῶν ἀνθρώπων εἰκόνι ἐλατῶσεν. ἐλλῶικῶν γὰρ τὴν μὴ ὀδῶμα, δαιμονῶν ὀφθῆρμα, σφαχῶς σαπινικῆς τῆς ἐχθῆρμα. ἀπολῶλε τὸ τῆ τὸ Χριστῶ ἐπιδημῆς. λατρεία μὴ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ ἐστὶ. διασφομα δὲ τῶ Θεῷ ἀναπεθεμῆς σφὸς μνήμην αὐτῶν καὶ ἰῆς αἰτίων αὐτῶν ἔχει ἡ ἐκκλησία ἐναποκίμῶμα, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ ὃ τῶν εἰκόνων ποίησις. αὐτοὶ δὲ ἑαυτοῖς ἐλιγῶσιν εἰπόντες· ἐκφῶνῆση κατὰ τὸ αὐτῆ δόκῶν. ἀληθῶς αὐτοῖς τὸ γεγραμῶνον παρὰ τὸ κυριακῶν τόπατος· ὁ λαλῶν ἀφ' ἑαυτῶ, τὴν ἰδίαν δεξῶν ζητεῖ. τῶν αὐτοῖ μαρτυρῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν φθίζουσαι, καὶ ὃ παρὰ τὸ πνεύματος. τίς ὀρα τῶν ἀκροῶσεν; εἰ μὴ πῶ ὡς ἐστὶ τὸ πνεύματος. ἔτι ἐγκαιρῶμῶν, ἐκ ἐν κυρίῳ, ἀλλὰ τῶ ἑαυτῶν γλώσῳ, ὅπως φασίν;

ANNO CHRISTI 1171.

GREGORIUS EPISCOPUS Neocæsariæ legit.

ΕΓΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ Νεοκαισαρείας ἀνέγνω.

Et ecce nunc congregata sacra synodus, cuius numerum impemus trecenti triginta octo, synodicas sequentes regulaciones, amplectentes suscipimus & predicamus dogmata sem tradiciones, quæ ipsa corroborante, se nre nos tenere sancimus.

Καὶ ἐπὶ ταύτῃ συμπροσβῶσα ἑκάθ' ἡμᾶς ἑκὰ σινδος, ἣς τὸν ἀριθμὸν πληρῶμῶν ἑκατόσσι ἑκατοῦ ὀκτώ, τῆς σινδοικῆς ἑσῶμῶν θεσμοθεσίαις, ἀσπασίως δεχόμεθα καὶ ἀνακηρύττῶμεν τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις· ὡς αὐτοὶ σεβασίωσασαι, ἀσφαλῶς κρατεῖν ἡμᾶς πισπίκασιν.

EPI-

ANNO CHRISTI 325.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ

ἀνίγνω.

Πολύστρον ἔχοντες τὴν ὁμήριον ἐπαθρούνται πρὸς πλῆθει ἰσχυροὶ μὲν... ὀχλαγωγῆσαντες γὰρ κατὰ τῆς ἐκκλησίας πεφλαμῆκασιν ἄδυρο σομοῦντες, ἃ μὴ θείμεις, ἀδικίαν εἰς τὸ ὑψοῦσθαι... ἔχοντες ἐκπαθροῦντες ἐπλανήθησαν ἐν τῷ ἔρημῳ, ἐν ἀνύδρῳ, τὴν ἁρπαίνοντα καρδίας ἀνθρώπων πνευματικὸν οἶνον μὴ ἔχοντες... ἀπίστους δὲ τὰ αὐτῶν πρὸς τῆς αὐτῆς φθίζονται, λόγῳ μὲν χηματιζόμενοι πρὸς συνοδικαῖς ἀκολουθεῖν θεσμοθεσίας, πρὸς δὲ ἔργοις ἀρνῶνται, καὶ ἀπειθῶσι τὴν οἰκουμένην συνοδος, λήγοντες.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ἀνίγνω.

Κατὰ μὲν ἀρχαῖον λόγον ἡ ἁγία οἰκουμένη ἐν Νίκαιᾳ συγκροτηθεῖσα μεγάλη συνοδος εἰς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως ἡττις τὴν δικαιοσύνην Ἀρειοῦ τῆς ἱερατικῆς καθήκοντος ἀξίας, διὰ τὸ λίσθεν κτισμα εἶναι τὸν ἀκτιστὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁμοῦσιον τῷ πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ κατὰ πάντων ὁμολογῶν καὶ ὁμολογιῶν ἢ καὶ τὸ θεολογικὸν τῆς σωτηριώδους ἡμῶν πίστεως ἔξωφώνησε σύμβολον. εἰδ' ὅπως ἡ τῶν ἑκατὸν πεσπῆκοντων ἁγίων πατέρων τῶν συνοδικῶν ἐν τούτῳ τῇ βασιλίδι πόλει εἰς τοῦ Θεοδοσίου βασιλέως τοῦ μεγάλου ἡττις Μακεδόνα τὸν Πνευματομάχου κατέπεσε, ὡς εἰς τὸ πανάγιον καὶ ἀκτιστὸν βλασφημῶντι πνεῦμα, καὶ μὴ εἶναι αὐτὸ ὁμοῦσιον τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ ἀσεβῶς δογματίζοντι· αὐτίκα τὸ τῆς σωτηριώδους ἡμῶν πίστεως σύμβολον πλατυτίως ἐπράωσε, Θεὸν καὶ τὸ ἅγιον καὶ παντοδύναμον πνεῦμα κυρώσασα.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ

ἀνίγνω.

Ταύτας τὰς ἁγίας οἰκουμένην δύο συνοδος καὶ Νεστόριος ὁ δικαιοσύνης εἰδέχαστο, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτῶν αἰρετικοί. ὅπως καὶ ἡ τῆς τοῦ ὀχλαγωγίας συνοδος τούτους δεχομένη, ἐτέραν αἰρεσιν παρεστήγαρχο, ἀφ' ἧς οἱ αὐτῶν ἀποσείχοντες χριστιανοκατήγοροι ἀνομάσθησαν παρὰ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς ἐκκλησίας, κατ' ἕδω δὲ φέροντες ἀνοήτων ἀνδρῶν τῶν ἡλίον ὁρώντων ὑπὲρ γλῶσσαι, καὶ πρὸς ἀλλήλους φασκόντων· τῇ λαμπερότητι τοῦ ἡλίου οἱ αἰετες χειρὸς μὲν εἰσὶ, καὶ ἡμέρα εἰς καὶ οὐχὶ νύξ· τὴν ἀσφαλεῖ καὶ δὲ δὲ ἀργολογία συλλογισάμενοι περαινῶσιν, εἴτα ἐπιφύρουσιν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ἀνίγνω.

Μετὰ τούτων καὶ τῶν ὀχλαγωγῶν ἁγίων πατέρων ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον συμβῆναι ἕσα ἐπὶ Θεοδοσίῳ

ΕΠΙΡΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ

legit.

Populosum habentes concilium, jactant de multitudine gloriantes. Turbas quippe contra ecclesiam congregantes garriverunt, os non habens ostium aperientes, quod licitum non est, iniquitatem in excelsum locuti sunt; & secundum Hebraeum populum creverunt, & vilissimi facti sunt. Sed non beneplacuit in eis Domino. Quare? quoniam ab ecclesia sese pelientes, erraverunt in eremo, in inaquoso, innum spirituale, quod laetificat corda hominum, non habentes. Rursus autem eadem semetipsis asseverant, verbo quidem figurante synodicas sedari legum positiones; factis autem negant, & dinumerant universales synodos, dicentes.

GREGORIUS EPISCOPUS

legit.

Secundum quidem primum sermonem sanctae & universalis ac magna synodus, quae apud Nicaeam celebrata est sub sanctae memoriae Constantini Magni imperatore; qua impissimum Arium a sacerdotali deposuit dignitate, eo quod diceret creaturam increatum Filium Dei, qui consubstantialis Patri & Spiritui Sancto, & per omnia unius gloriae ac unius est honoris: quae & a Deo electum salubris fidei nostrae protulit symbolum. Sicque demum centum quinquaginta sanctorum patrum qui convenerunt in hac regia urbe sub majore Theodosio imperatore: quae Macedonium Pneumatomachum damnavit, tamquam in sanctissimum Spiritum blasphemantem, & non esse hominifson Patri & Filio impie dogmatizantem: ipsum quoque sanctae fidei nostrae symbolum latius expressit, Deum etiam & sanctum omnipotentem Spiritum firmans.

ΕΠΙΡΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ

legit.

Has sanctas universales duas synodos etiam impius recepit Nestorius, & qui partis ejus erant haeretici. Ita & horum factio cohortis synodus has recipiens, aliam haeresim introduxit, a qua qui intendunt ei, Christianorum calumniatores nominati sunt a sancta Dei catholica ecclesia, in nullo ab infensatis viris discrepantes, qui solem videntes esse super terram, dicunt adinvicem; Prae claritate solis stellae absconsa sunt, & dies est, & non est nox: manifestissima & certissima ostioso sermone ratiocinantes deliberant, ita subdentes.

GREGORIUS EPISCOPUS

legit.

Post has ducentorum sanctorum patrum apud Ephesum prius conveniens sub juniori Theo-

ACTIO
VIM

Theodosio imperatore, quae Judaeorum sensum
habentem & hominem colentem Nestorium con-
demnavit: quoniam predicabat Christum seor-
sum ex Deo Verbum, & Christum alterum
qui esset ex muliere; partim privatimque po-
nens Deum Verbum, & partim hominem:
dum hinc subsistentiam in uno Christo dogma-
tizans, & negans unitatem quae per subsi-
stentiam facta est: secundum quam non
quasi aliter cum altero coadoratur, sed u-
nus intelligitur Christus Jesus Filius unige-
nitus, una adoratione adorandus cum pro-
pria carne.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
legit.

Hae & Eutyches, & Dioscorus, atque
qui confusionem duarum in Christo natu-
rarum praedicant, admiserunt. Sed haereti-
ci perinanterunt aliam haesim inferen-
tes, Ergo his connumerabuntur & ipsi,
tamquam versutam vocum novitatem in
catholicam ecclesiam inferentes. Et veluti
pueri, qui ea quae a patribus suis eviden-
ter dicta & facta, illusorie adinvicem enar-
rant: ita & illi quae ab omnibus manife-
ste sciuntur, docte operantur proferre,
tradereque scripturae, sed ridendi omnibus
pientes dicunt.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Deinde Chalcedone magna & opinatissima sy-
nodus, quae sub Marciano Deo amabili prin-
cipe concurrens, quaeque Dioscorum & infeli-
cissimum Eutychem anathematizavit, praedicantes
non in duabus naturis post unitam Dei Ver-
bi unitatem, quae in subsistentia facta est,
eandem & unum Christum & Dominum cum
carne subsistere; sed ex duabus naturis uni-
tatem factam, & unam mixtam & confusam
effecit. Praeterea & quae Constantinopoli con-
venit centum sexaginta quinque sanctorum pa-
trum sub Iustiano divae recordationis: quae
anathematizavit Origenem, qui & Adaman-
tius dicitur, Evagrium, Didymum, cum
paucis conscriptis eorum; atque Theodorico
Mopsuestenem, & Dioscorum praecipuos Nes-
toris, Severum, Petrum, Zooram, cum im-
mense dogmatibus eorum; & factam haec epi-
stolam, quae scribitur ad Mariam Veram: san-
cta & magne quae synodi praerogativa corrobora-
ta.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
legit.

Has sanctas & universales synodos, &
praecedentes eas, susceperunt Sergius Con-
stantinopolitanus, Cyrus Alexandrinus, Ho-
norus Romanus, & qui circa ipsos sunt u-
nam voluntatem in Christo dicentes. Sed
ut haeretici anathematizantur a catholica ec-
clesia, per haesim suam vana loquen-
tes. Sic & isti licet & has sanctas syno-
dos admittant, propter haesim tamen

του νου, ητις των ισαδοφωνα κ' ανθρωποληρη
Νεστωρον καταδικασε, δια το δεξαζεν αυτον Χρι-
στον ιδικως τον εκ Θεου λογον, κ' Χριστον ετερον
τον εκ γυναικος, ανα μέρος ηη ιδιαιδς τιθεται
των Θεων λογον, κ' ανα μέρη κιν ανθρωπον·
διο εσπευθεσ υποσασεσ επι του ενοσ Χριστου
δογμαλιζοντα, κ' αρνουμνον τω καθ' υποσαση
νωσιν. καθ' αυτωσ οσ ετεροσ ετερω συμπροσ-
κωμωται, αλλ' εις νοεεται Ιησυσ Χριστοσ υιοσ μο-
νογενησ, μιασ αποκωμωται τιμωμωμω μω τησ
ιδιασ σαρκοσ.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
αείνω.

Ταύτων κ' Εύτυχησ κ' Διόσκορου, κ' οι αυτω
αυτοισ συγχυτικοι ιδεζαντο· αλλ' αιρετικοι μω-
μωμωκασιν ετερωσ αιρεσιν εισαγαγοντεσ. δευν του-
τοισ συναεδομηθησονται κ' αυτοι, ωσ κωτεροκοπον
κωνοφωνωσ παρεστυγχαντεσ εν τη καθολικη εκ-
κλησια. κ' οσα παιδεσ τι παρα των ιδιων πατε-
ρων σποφανωσ λεγομωμω τε κ' γινωμωμω χλδαστι-
κωσ αλληλοισ διηγωμωμω, ετωσ κ' ετοι τι παρα
κατων αδελφωσ γινωσκομωμω, διδακτικωσ οιο-
ντωσ σποφωρεθαι κ' γραφη παραδωθαι· αλλα κα-
ταβιλαστοι τοισ πασι γιγονασι. κ' αιδιοσ τη εα-
τωσ κωνομωμωσ χρωμωσιν λεγασιν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
αείνω.

Είτα η εν Χαλκηδόνι μεγάλη κ' περιβόητη
συνόδωσ, η επί Μαρκίανω τω Σεργίωσ βασιλέωσ
συνδραμωσα· ητις Διόσκορον κ' τον δυσυχη Εύ-
τυχια αναθεματισε, δογματιζοντασ μη εν δυοσ
φωσσι μω τωσ ακραν καθ' υποσασιν του Θεου
λογωσ ενωσιν ειναι τον αυτον κ' ενα Χριστον κ' κω-
νον μω τησ σαρκοσ, αλλ' εκ δυοσ μωσ γενηθη-
σαι φωστωσ τωσ ενωσιν, μιασ δε αποτιεοθησαι
πεφομωμωμω τε κ' συγχωμωμωμω. σποσ γε ταυτοισ
η εν Κωνσταντινουπολει σινωμωμωσ των εκατον
εξηκοντα κωτεσ αγιωσ πατερων επι Ιουστιανωσ του
της θείας λήθωσ· ητις αναθεματισεσ Δωργημω
την κ' Αδαμαντιον, Ευάγγελον, Δίδυμον, μω
των ελλημωμωσ αυτων συγγραμωμωτων, Θεωδωρον
την Μωμωμωσ, κ' Θεωδωρον τον καθηνητηωσ
Νεστορωσ, Σιβηρον, Πέτρον, Ζωόραν, μω των
ασιωβων αυτων δογματων, & τωσ λεγομωμωσ Ιβα
επισωμωσ γραφωσσαν σποσ Μαρλω τον Πέρωμω-
τω της αγιασ κ' μεγαλησ πατρησ σινωμωσ Δω-
βησ επικωμωσασα δόγματω.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
αείνω.

Ταύτοισ τοισ αγιασ κ' οίκωμωμωσ σινωμωσ, κ'
τοισ σποσ αυτων ιδεζαντω Σέργιωσ ο Κωνσταντινω-
πολιωσ, Κύρωσ Αλεξανδρειωσ, Ονώρωσ Ρώμωσ,
& οι κωτεσ αυτοεισ Μωνοθελητωσ λεγομωμωσ· αλλ'
ωσ αιρετικοι αναθεματιζοντωσ παρα της καθολι-
κωσ εκκλησιασ, ωσ κωνα δια τησ αυτων αιρετωσ
λαρωμωμωσ εν τη αυτη εκκλησια· ετωσ κ'
ετοι ταυτοισ τοισ αγιασ σινωμωσ δεξαμωμωσ, αλλ'
η

ANNO
CHRISTI
519

ΑΓΙΟΥ
ΣΥΝΑΚΤΙ
237.

ὡν δὲ αὐτῶν αἵρεσιν ἐκβέβηται τῆς κα-
 θολικῆς ἐκκλησίας· καὶ μὴ οὗτοις ὁ περὶ
 τούτου λόγος· καὶ ἀργός, καὶ ἐδὲ ἀποκρίσεως ἄξιός,
 ὅτι ἐν προσηγοῖσιν τῶν ἁγίων συνόδων, ταῦταις
 ἀντιθέται καὶ ἐναντιῶνται. καὶ εἰ μὴ ἀγνωσίᾳ τῶ-
 ν πεποιθῶσιν, ἀληθείας καὶ ἀμαθίας ἀνάμεισον·
 καὶ δὲ ἐν γνώσει, ἀσθενείας καὶ πάσης ἀλλοκοτοῦ
 συνεδέσθωσιν. ἢ γὰρ δεῖξασιν ἡμῶν συνόδον ἀντι-
 κειμένην συνόδῳ, εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀλλοτρῶν ὄν-
 των τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἀναθεματισθέν-
 των, ὡς καὶ ἡ αὐτῶν· ἢ τῆς ἀλλοτρῶν καὶ ἐγκλιτοῦ
 ἀκολουθήσασιν, καὶ ἄπειρ εἰσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
 οὕτως δεῖξασιν. καὶ εἰ μὴ δεῖξονται τὴν στικτὴν εἰ-
 κονάσιν, τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἴσονται, ὡς περὰ
 τῶν ἁγίων ἔξ οἰκουμενικῶν συνόδων διδραχόμεναι.
 εἰ δὲ μὴ ἴσονται τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἄδεικ-
 αὐτῶν ἀκροῖται μὴ ἀκολουθήσων τῇ θεωρητικῇ πα-
 ραδόσει πιστικῆς.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνέγνω.

Ὡσαύτως καὶ ἐν χρόνις Κωνσταντίνῳ τῷ Ἀσ-
 τῆβῳ βασιλεῶς ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυλακτῇ πόλει
 ἑκατὸν ἑβδομηκονταίῳ ἁγίων πατέρων· ἧτις ἀνεθιμά-
 τισαι καὶ ἐκκήρυκται ἐποίησε Θεοδωρὸν τὸν τῆς Φα-
 ράν, Κύρον τὸν Ἀλεξανδρείας, Ὁριόλον Ρώμης, Σίργιον,
 Πάυλον, Πέτρον καὶ Πέτρον τὸν ἐπισημοῦ
 ἀρχιερέων, Μακρίον τὸν Ἀντιοχείας, καὶ Στι-
 φανὸν τὸν αὐτοῦ μαθητῆν, διὰ τὸ λίσσασθαι αὐτοῖς
 μίαν θελήσιν καὶ ἐπιέργειαν ἐπὶ Ἰησοῦ δύο τῷ ἐνὸς
 Χριστῷ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν φύσιν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνέγνω.

Τῶντοις τοῖς λογιθεῖσιν ἰδέει λόγος ἀνασκαφῆς,
 διὰ τὸ ἀνωτέρω ταῦται ἀνεσκαφῆσαι· σοφίσματι
 δὲ κηρύκῳ τῆς ἁγίας συνόδου πάλιν εἰς μέσον
 ἄγασιν ἐπισημῶς λέγοντες.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνέγνω.

Αὗτοι πάλιν αἱ ἁγίας καὶ οἰκουμενικαὶ ἔξ ὁμο-
 δου δισκοῦσιν καὶ θεαρίσων τὰ δόγματα Ἰησοῦ καὶ
 ἡμῶν ἀποστόλων καὶ Χριστιανῶν πίστεως ἐκδέσθωσιν,
 ἐκ Ἰησοῦ θεοπαράδοτων ἐγγυητῶν μνησθῆσθαι, μίαν
 ὑπόστασιν ἐν δύο φύσεσιν, καὶ θελήμασιν, καὶ ἐπι-
 ἐργείαις ἐπὶ τῷ ἐνὸς Χριστῷ, καὶ ἐν ἡμῶν ἑοῦ, πα-
 ραδεδωκασί, καὶ ἐνὸς καὶ τῷ αὐτῷ ταῖς θεώμασιν καὶ
 ταῖς καθήμασιν ὑπαρχεῖν ἰδίδιασιν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνέγνω.

Ὡς τῆς οἰήσεως καὶ τοῦ ἀλαζονικῆς φρονήματος· ὡς
 ἐμαθῆ τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ μηδέπω θεῶν δόγμα-
 των ἐν γνώσει οὐσαν, διδάσκων περῶνται· ἧτις
 μακαριώρηται πάσης σοφίας ἀνάκλησιν ἔσται, κα-
 τὰ τὴν μεγαλοφωνίᾳ τῷ τιμήματος ἰμμοῦ ὁ πῶ-
 τος μισαγωγός θεῶν ἀπόστολος, φάσκων περὶ
 αὐτοῦ· ἵνα γνώσῃ τῆς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξου-

suam abjiciatur a catholica ecclesia: &
 vanus illis est super hoc sermo, & o-
 tiolus, ac nulla responsione condignus;
 quoniam in appellatione sanctorum synodo-
 rum, his reluctant & adversantur. Et si
 quidem ignorantia hoc fecerunt, amen-
 tia est & indisciplinatione plenum: quod
 si scienter, impietate & omni absurda con-
 scientia. Aut enim ostendant nobis syno-
 dum adversantem synodo, nisi forte ex
 illis quæ alienatæ sunt a catholica eccle-
 sia, & anathematizatæ, quemadmodum &
 eorum: aut probabiles sequantur, & san-
 ctas; & quæ dimiserunt in ecclesia, & isti
 suscipiant. Et si quidem susceperint vene-
 rables iconas, catholicam ecclesiam se-
 quantur, utpote a laudis lex universalibus
 susceptas synodis. Si vero non sequantur
 catholicam ecclesiam, nemo illos au-
 dicit non sequentes Deo decibilem tradi-
 tionem.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Similiter & ea qua temporibus Constanti-
 ni pii principis in hac a Deo conservanda ut-
 be centum septuaginta sanctorum patrum con-
 tinent; quæ anathematizavit & abjectum se-
 cit Theodorum Pharanitanum, Cyrum Alexan-
 drinum, Honorium Romanum, Sergium, Pau-
 lum, Pyrrhum & Petrum, qui hic presules
 extiterunt; Macariumque Antiochenum, & Ste-
 phanum discipulum ejus: eo quod dicerent u-
 nam voluntatem & operationem in duabus na-
 turis Christi Dei nostri naturis.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

His ratiunculis nullus est refutationis ser-
 mo necessarius, eo quod sint hæc superius
 confutata. Sophismate autem profano san-
 ctas synodos iterum in medium afferunt, ita
 dicentes.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Ipsa igitur sancta & universalis sex syno-
 di pie ac Deo placabiliter dogmata immu-
 calata Christianorum fidei exponentes, & tra-
 ditis divinis evangelis imbuta, unam sub-
 stantiam in duabus naturis & voluntatibus
 & operationibus in uno Christo Domino nostro
 & Deo tradiderunt, & unius ejusdemque mi-
 racula & passiones existere docuerunt.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

O elationem & sensum arrogantissimum!
 Quasi imperitam & divinorum dogmatum
 ignaram ecclesiam docere nituntur; cui ni-
 mirum testimonium perhibetur, quod om-
 ni sapientia plena sit: quemadmodum ma-
 gna voce spiritibus exclamavit divinus apo-
 stolus, qui hanc sacramentis imbutus, di-
 cens de illa: Ut innotescas principibus & episcopis
 po-

ACTIO
VI

ACTIO VI.

potestatis per ecclesiam multiformis sapientia Dei. Non igitur recte iudicaverunt, sed nimis periculose quae non quaeruntur in medium deducentes. Ut enim anchoram certam catholica ecclesia haec dogmata & recepit & signavit, atque horum magisterio opus non habet. Verum cum divinis dogmatibus eorum etiam venerabiles imagines receperunt, & cultu quodam & honore patres nolite dignas iudicaverunt, & pias erexerunt eas in venerabilibus templis quae ab eis edificata sunt: sed & in omni congruo loco depinxerunt, & has amplexi sunt. Ipsi autem omnem divinam catervam eorum transcendere praesumpserunt, & adversus hos sedem suam locaverunt, superbientes secundum patrem mendacii, id est, diabolum: & sancta coinquinaverunt, injurisque affecerunt, atque igni mandaverunt. O argumentum, o audacem dementia! Recedat senilis eorum, & parcat populo tuo Dominus ab hac corruptrice malitia eorum: fiatque ut omnes qui catholicam sedantur ecclesiam, recipiant, evangelicas plduras, & martyricorum certaminum formationes; & has amplectantur: quemadmodum antiquitus sancta Dei ecclesia suscepit. Adhuc autem sua continuantes artificia taliter maledicunt.

facinus

omnes cath. sedantur

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Quae cum multo studio & tractatu & nos aspiratione sancti Spiritus examinantes & cognoscentes, invenimus in ipsum opportunissimum solutis nostrae dogmata, id est, in dispensationem Christi, illicitam pldorum artem blasphemantem, & subvertentem eandem sanctas & universales sex synodos divinis collectas & inscriptas.

EPHANIUS DIACONUS legit.

Reg. 15. 17.

Prov. 16.

om. hominibus placet

Et studium & tractatus etiam in malo, quemadmodum studebat & tractabat cum Achitophel contra patrem suum Absalom; sic & ipsi contra sanctos patres: & ut videbatur Achab ex divina inspiratione pseudoprophetarum dida suscipere: sed & ille fraudatus est spe. Ait autem Proverbiator: Sunt viae quae videntur viro rectae esse, novissimas tamen earum mergunt in profundum inferni. Talia & isti passi sunt: quippe qui passione homini placita superati, ex proprio ventre profati, putantes quidem vias suas rectas, in laqueum autem inferni obediennes sibi demergunt. Quomodo enim in ipsum opportunissimum, ut ajunt, dispensationis Christi mysterium imaginum factio a pldore facta ore blasphemio refertur? vel quomodo iterum sanctas sex universales synodos pldorum ars spernit, & praeter voluntatem earum in ecclesiis sunt imagines posita, cum iidem ipsi divini patres nostri didascalice ac voluntarie expressius explanantes salutis nostrae mysterium, in venerabilibus templis figuraverint, arte pldo-

σάϊς διὰ τῆς ἐκκλησίας ἢ πολυπειλὸς σοφία τοῦ Θεοῦ. ἢ τοίνυν ἐρῶς κερκεύεται, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπισφαλὲς τὰ μὴ ζητήματα εἰς μίσην ἀγορεύει. ὡς γὰρ ἀκυρὰν ἀσφαλῆ ἢ καθολικὴ ἐκκλησία πῦτα τὰ δόγματα καὶ ἀκιδίξασθαι ἢ ἐσφραγίσαι, ἢ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀνελπίδων ἔχει. ἀλλὰ καὶ αὐτῶν Θεῶν αὐτῶν δόγματων ἢ τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἐδίξαντο, ἢ σεβασμῶν τινας ἢ τιμὰς πῶτος οἱ πατέρες ἡμῶν ἠξίωσαν, ἢ ἀνεπιλογράφησαν τῶντος ἐν τοῖς σεπτῶν ναοῖς πῆς παρ' αὐτῶν ἠομηθεῖν: ἀλλὰ ἢ ἐν παντὶ πῶτω τῶν διότι διχογράφησαν, ἢ τοῖνυν ἠσπασάντο. αὐτοὶ δὲ πῶσαν πῶ αὐτῶν Θεῶν ἠμήγειν ἐτραναβεβηλαῖσι πεποληκασί, ἢ τὸν Θεοῖον αὐτῶν ἐξείσταντας τῶν πῶδεκασί, ἢ ἀρχηλίσταντας κατὰ τὸν πατέρα τῶ ψάδου διαβόλον. καὶ τὰ αἴτια ἔχραν ἢ ἐνδύσαν, ἢ πῶν παρίπεμψαν. ὃ τῆς ἐπιχερσεως: ὃ τῆς πλημῆρας ἀπονοίας. οἰχέω αὐτῶν τὸ φρόνημα, ἢ φείσεται τῶ λαῶ αὐτοῦ αἰετῶ ἐκ τῆς φθορομοῖς τῶντος αὐτῶν κακίας: ἢ γένοιτο πάντως ἢ καθολικῆ κατακολεθεῖν ἐκκλησίᾳ, ἀποδίχεω τὰς τὰς ἀσχηλίας ἀναλογηφῆτες, ἢ τῶ μαρτυρικῶν ἠθῶν τὸς ἐκτωπῶτες, ἢ πῶτος ἀσπασεῖσθαι, καθῶς ἀρχῶ Θεοῦ ἠαῖα τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία παρίλαβεν. ἐτεδὲ τῶ αὐτῶν ἔχοντι πηρασμάτων αὐτοῖσι ἀληφῶντες.

ANNO CHRISTI 117.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνήνω.

Α μὲν πολλῆς ἐπιμελείας ἢ ὀφεικίμως καὶ ἡμεῖς τῆ ἐπινοία τῶ παναγίᾳ πῶδεκασί ἐξείσταντες, ἢ ἐπιγῶντες, ἠραβῶ εἰς αὐτὸ τὸ καίσιον δόγμα τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἢ τῶ εἰς τῶν κατὰ Χρῆστον οἰκονομίαν τῆν ἀδίμιτον τῶ ζωγράφων πῶν βλασφημῶσαν, καὶ ἀναβίπυσαν μῶ τὸς αὐτοῖς ἠγίας καὶ οἰκουμῆνικῆς ἐξ Θεοσωλῆτικῶς σωθῶτες.

ΔΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνήνω.

Ἐστὶν ἐπιμέλεια καὶ διάσκηψις ἐπὶ κακῶ γινόμενῃ, καθῶς ἐπιμέλεια καὶ διασκέπτιση μὲν τοῦ Ἀχιτοφελ κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς ὁ Ἀβισαλωμ, οἶα ἢ αὐτῶ κατὰ τῶ ἠλίον πατέρα: ἢ ὡς ἐδῶκε τῶ Ἀχααβ ἐκ Θεῶς ἐπινοίας τῆς διὰ τῶ ψάδοσοφῆτων ἀποφῆσεις δίχεω: ἀλλὰ ἢ ἐτῶ ἐψάδῃ τῆς ἠλπίδῶ. ἴση δὲ καὶ παρομιαστῆς εἰσὶν ὁδοὶ δοῦσαι ἀνδρὶ ὄρθαι εἶναι, τὸ μῶν πῶ πῶτα αὐτῶν κατῶγειν εἰς πῶδεκασί φῶου. πῶτα καὶ οἰπῆ πῶδεκασί, ἀπὶ τῶ πατῆ τῆς ἀνθρωποκερσεως ἠτημῆσι, ἢ ἐκ τῆς ἰδίας κολίᾳς φθιγγῶν, δεκοῦντες τὸς ὁδοὺ αὐτῶν ὄρθαι εἶναι, αἰ δὲ εἰς πῶτερον ἠδῶ τοῖς πῶδεκασί αὐτοῖς κατῶγει. πῶς γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ καίσιον, ὡς φασί, τῆς οἰκονομίας τοῦ Χρῆστοῦ μῶ σῆμιον ἢ τῶν εἰκότων πῶσις παρὰ τῶν ζωγράφων γινόμενῃ βλασφημῶς φέρεται; ἢ πῶς πῶν τὸς ἠγίας ἐξ οἰκουμῆνικῆς σωθῶς ἢ τῶν ζωγράφων πῶν ἀδίμῆ, ἢ παρὰ γινόμενῶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκκλησίαις αἰ εἰκόνας ἀνέπῶσαν, ἐποτῶν αὐτοῖ ἐκεί: οἱ Θεῶι πατέρες ἡμῶν διδασκαλικῶς ἢ ἐβῶλου.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VI.

λυσίως ἔποιήθητε τὸ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας
 μυστήριον, ἐν τοῖς στενωποῖς καὶ ἀνεύρωται τῆ
 τῶν ζωγράφων τέχνη χρωμάτων, καὶ ὅχι ὡς ὑποφα-
 σί; τίς τῶν Θεῶν πατέρων ἡμῶν εἰς αὐτὸ τὸ και-
 ριον δόγμα τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἦγον εἰς τὴν
 κατὰ Χριστὸν οἰκονομίαν ἀθέμιτον ἀποδείξαι τὴν
 τῶν ζωγράφων τέχνην; ὁ γὰρ τίς ἀποδέχεται,
 τοῦτο ψεύσει ἢ ἀνέχεται. τοιγαρὶν λαοφθὸν γι-
 νώσκουσιν, ἀλλ' ἢ ἀποδεικνύει τὰ λαοφθόμιστα.
 ὡς ἰοικε, οὐίλασον, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὺς γνώσεται
 δαδόντες τὴν λόγον τῆς ἀληθείας. πᾶσαι μὲν τῶ
 αἰ βάνασαι τέχναι τῶ σκοποῦ τῶν ἐσπλάν τῶ
 Θεοῦ ἐκλήνισται, ἀποκέρυκται εἰσιν. αἱ δὲ μὴ
 οὕτως ἔχουσαι, ἀλλ' εἰς τὴν βίον ἡμῶν χρησιμῶ-
 νουσαι, οὐδαμῶς τὸ ἀσφαῖς ἔχουσιν, οὐδὲ παρά
 τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν διατυπώθησαν ἢ ἀπελή-
 θησαν. καὶ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην, εἰ μὴ εἰς
 ὄψιν ἀίχρητη τῶν χρησασατοῖς, ἀσφαῖς ὅς
 εἰσι καὶ ἐπιβλασῆς. οἷον εἰάν ζωγραφῆσαι τις χη-
 ματι πορνικὰ καὶ θεάματα, λυγισμάτα τε ὀρχησε-
 κά, καὶ ἰσποδρομίων θεῶν καὶ ἐπιτρον ταῦτοις
 παραλήσει ὑπὸ τῆς τέχνης ἦσαν, ἀίχρη τὸ
 ἐπιπλάσμα. εἰ δὲ ἐσφαῖται ἀνδρῶν βίος καὶ μαρ-
 τυρικῶν ἀθλῶν διηγήσεις, καὶ τῶ τῶν ἔξρητι-
 κά παθῆματα, καὶ τῆς τῶ μεγάλης Θεοῦ καὶ σωτῆ-
 ρῶ ἡμῶν οἰκονομίας τὸ μυστήριον γράφειν ἐπι-
 λωμῶν, τὴν κατὰ τῆ τῶν ζωγράφων χρωμάτων
 τέχνην, ἐκλεπόμεθα λίαν ἐρῶδες ἐργαζόμενοι. καὶ
 γὰρ καὶ σαυρὸν ζωγράφῶ ἀνατυχοῖ, καὶ οὐδεὶς
 τῶν εὐ φρονούντων τῶν γραφέντα σαυρὸν ἀποβαλ-
 λεται, ἡδὲ θεῶς τῶν γυμνοὶ χᾶςτος, καὶ ζω-
 γραφῶ αὐτῶν ἐχρωματῶργησι. τεύματα καὶ
 ἐπι τῶν βαβλίων ὁμοίως ὑποληπτόν. εἰ μὴ γὰρ
 ἀίχρη διηγήματα ἐν βίβλοις τις διαγράφει, ἀί-
 χρη καὶ ἀπέβληται, Ἐ Χριστιανικῆς ἀκοῆς ἀλλό-
 θεια. εἰ δὲ γε θεῶν θεῶν ῥήματα τε καὶ διηγήματα
 ὀδηγούτα πρὸς ἐπίβασιν, ἐξρηταινται, καὶ ἀπο-
 δεκτῶ, καὶ τῆς τῶ Θεοῦ ἐκλήνισται ἐπάξια. τὸ αὐ-
 τὸ καὶ ἐπὶ τῆς εἰκότος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ὡς φθάσαντις εἰκομῶν,
 ἐνοεῖν ἀναγκαῖον. ἐπεὶ καὶ καθάρων ἢ αὐλοῖς τις
 ἐργαζόμενος, ἀίχρη τὸ ὑπὸ ἐπιχεῖσμα. εἰ
 δὲ τι τῶν ἱερῶν σελῶν, ἀποδεκτῶν καὶ ἡδὲ τῶν
 εὐφρονούντων τῶν τέχνην καίσει, ἀν εἰς τὸ τοῦ
 βίου τῶ ἀναγκαῖα χρησιμῶν τι κατασχῶσιν.
 φθασαῖται γὰρ χρῆ τῶν σκοτῶν καὶ τῶν ἔσπον,
 δι' αὐτὸ τὸ ἀποδείξαι τῶν τέχνην γίνεται. καὶ εἰ μὴ
 πρὸς ἐπίβασιν, δεκτῶ. εἰ δὲ πρὸς ἀίχρητη τε-
 να, συνητῶν καὶ ἐκβεβλημῶν. τῆ δὲ κατὰ οὐρα ἀπο-
 σπρηγόμενοι καὶ ἐξῆς φασιν.

rum usi, & non ut isti fatentur? Quis sa-
 cratissimum patrum nostrorum in ipsum
 opportunissimum dogma salutis nostrae, id
 est, in Christi dispensationem, illicitam pro-
 nuntiavit pictorum artem? Quod enim quis
 suscipit, id vituperare non potitur. Igitur
 desipere sciunt, sed non demonstrare il-
 la quae desipiunt. Ut enim apparet, ar-
 bitrati sunt, quod nemo agnoscat verbum
 eos veritatis fraudare. Omnes quidem ma-
 nuales artes quae a consilio mandatorum
 Dei declinant, abjiciendae sunt: quae ve-
 ro ita se non habent, sed ad vitam no-
 stram non inutiles esse probantur, nihil
 indecens habent, neque has sancti patres
 nostri respuerunt vel abjecerunt. Porro si
 picturae arte in effigiem turpitudinis quis
 usus fuerit, respuenda & noxia est: ut pu-
 ta si pinxerit quis figuras meretriculares,
 sive spectacula, infractusque saltatorios, &
 circorum visiones; & quidquid aliud his si-
 mile ab arte fuerit factum, turpis est ad-
 inventio. At vero si industriorum virorum
 vitas & martyricorum certaminum relatio-
 nes, & horum narrandas passiones, & ma-
 gni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi
 dispensationis mysterium pingere voluerim-
 us, tum pictorum usi artificio, invenimur
 valde recte operantes. Etiam pictor
 crucem format, & nullus eorum qui be-
 ne sapiunt, depictam crucem ejicit, neque
 divina eum denudat gratia: licet pictor
 eam coloribus operatus extiterit. Rursus-
 que super libris similiter accipiendum est.
 Nam si turpes quidem narrationes quis in
 libris depinxerit, turpes sunt & rejicien-
 di, atque ab auditu Christiano alienandi:
 si vero divinitus inspirata verba seu nar-
 rationes ducentes ad pietatem, laudandum
 est & admittendum, & ecclesia dignissimum
 judicandum. Idipsum etiam super icona
 Domini nostri Jesu Christi ac sanctorum
 ejus, ut praediximus, existimare necessa-
 rium. Nam & si citharam vel tibias quis
 operatus fuerit, turpis est operatio: si au-
 tem quid sacrorum vasorum, acceptabile:
 & nullus eorum qui bene sapiunt, arti de-
 rogat, si in his quae hujus sunt vitae ne-
 cessaria, utile quid effecerit. Considerare
 enim oportet intentionem & modum, per
 quem perfectio artium fit: & siquidem ad
 pietatem spectat, acceptabile: si vero ad
 quamlibet turpitudinem, odibile & abjectum
 est. Porro accusationi insistentes deinceps
 ajunt.

turpe exer-
citiū.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνέγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Συμπεῖσαν δὲ Νεστόριον τὸν ὄντων εἰς οὐρανὸν
 δυνάδα τῶν δὲ ἡμᾶς ἐκασθρηπασατα ἐνα οὐδὸν καλο-
 γων τῶ Θεοῦ.

* Statuerunt autem Nestorium partientem in
 filiorum dualitatem eum, qui propter nos ho-
 mo factus est, unum Filium & Verbum Iei.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνέγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Πάλιν, καθὼς φθάσαντις εἰκομῶν, μόνον ἀπο-
 φαίνονται, καὶ οὐκ ἀποδεικνύουσι. πῶς γὰρ σωσιφῶ
 Council. General. Tom. XIII.

Iterum, sicut praediximus, tantum pro-
 nuntiant, & non ostendunt. Quomodo si-
 sit

243

ACTIO VI.

2. Jam 4.

* or sed circumscriptus secundum humanitatem.

* or. masculis

* proprieat

Sic Nestorius, qui pingit imaginem Christi? Nestorius duos filios introducit, unum Verbum Patris, alterum cum qui est ex virgine. Veri autem Christiani unum eundemque confitentur Filium & Christum & Dominum: & pingentes iconam secundum id quod Verbum caro factum est & habitavit in nobis, id est, homo perfectus, valde recte & pie faciunt. Circumscriptus est enim Deus Verbum carne, ad nos profectum, non tamen quis excogitavit divinitatem eius depingere. *Deum*, inquit, *nemo vidit unquam*: incircumscriptus est enim, & invisibilis, & incomprehensibilis; sed humanitatem: ex duabus enim naturis novimus Christum, & in duabus naturis indivise, id est, divina & humana. Una ergo incircumscripta, & una circumscripta in uno Christo videtur: & imago non secundum substantiam principali assimilatur, sed tantum secundum nomen & secundum positionem membrorum figuratorum. Neque enim imaginem quis scribens hominis alicujus, animam in imagine quaerit: praesertim cum differentia incomparabilis sit animae hominis & divinae naturae. Nam illa quidem increata est, & conditrix, & sine tempore: ista vero creata & temporalis, & ab ipsa condita. Et nullus aliquando bene sentientium vita hominis imagine cogitavit, quod separetur per pictorem homo ab anima. Non enim solummodo anima privatur imago, sed & ipsa substantia corporis, videlicet carnis, medullis, nervis, ossibus, & elementis, id est, sanguine, phlegmate, nigra & rubea cholera: quorum temperamentum in imagine videri impossibile. Si enim haec in imagine videmus, hanc utique iam hominem, & non imaginem hominis nominavimus. Ergo perit uno cum reliquis problematibus suis etiam praeterea vaniloquium: risu praeterea digna sunt quae proferuntur.

Νεστωριος ο αναζωγραφω̄ν ε̄ικονα του Χριστου; ο Νεστωριος δυο υιους εισαγει, ε̄να τον λογον του πατρο̄ς, κ̄ ε̄προν τον εκ της παρθενοῡ. οι δε αληθινοι Χριστιανοι ε̄να κ̄ τον αυτην ομολογοῡσιν υιον κ̄ Χριστον κ̄ υιον, κ̄ αναζωγραφοῡντες ε̄ικονα καθ̄ο̄ ο̄ λογο̄ς σαρκ̄ ε̄χοῡτο κ̄ ε̄σακνω̄σεν εν η̄μιν, η̄γουν ανθρωπος τελειος, λιαν ορθως ποιησι. περιγραφη γαρ ο̄ Θεος λογος σαρκ̄ εις η̄μας επιδημησας. ῡ μω̄ν δε τω̄ν θεοτητα αυτοῡ διειρηθη̄ται αναζωγραφη̄σαι. Θεον γαρ, φησιν ουδεις ε̄ωρακε πω̄ποτε. απειγραπτε γαρ κ̄ αορατο̄ κ̄ ακαταληπτο̄, αλλᾱ περιγραπτε κατ̄ι τω̄ν ανθρωποτητα. εκ δυο γαρ φυσικων ισχῡων τον Χριστον, κ̄ εν δυο φυσικων αδελφειος, η̄γουν θεα κ̄ ανθρωπινη. η̄ μια ουν απειγραπτε, κ̄ η̄ μια περιγραμμισια εν τω̄ν ενι Χριστω̄ θεωρηται. κ̄ η̄ εικων ῡ κατ̄ι τω̄ν ε̄σιν τω̄ν σωματικων εικων, η̄ μονον κατ̄ι το̄ ονομα κ̄ κατ̄ι τω̄ν θεσιν η̄ω̄ χαρακτηρηζομενη̄ μελων. ουδε γαρ ε̄ικονα τις αναζωγραφω̄ν ανθρωπινης, ψυχλη̄ εν τῃ εικονι ζητει. κᾱπει γε̄ της διαφορας ασυκλητοῡ ο̄σης ψυχης ανθρωποῡ, & θειας φυσικης. η̄ μω̄ γαρ ακτιστο̄ κ̄ δημιουργικη̄ κ̄ αχρονος, η̄ δε κτιστη κ̄ χρονικη̄ κ̄ παρ αυτης δημιουργηθη̄σα. ουδεις ποτε η̄ω̄ ευφρονοιτων ιδων ανθρωποῡ ε̄ικονα, ε̄λωθισατο, οτι χωριζεται δια του ζωγραφοῡ ο ανθρωπος εκ της ψυχης. ου μονον γαρ ψυχης ε̄εστηται ε̄ικων, αλλᾱ & αυτης της του σωματος ε̄σιας, η̄μι δε σαρκων, μυων, υδρων, οσων κ̄ σκελετων, η̄τοι αιματος, φλεγματος, χυμοῡ, κ̄ χολης. των τω̄ν συκρασιν εν εικονι ιδῑσθαι η̄ω̄ ομνηστων ε̄σιν. ε̄ γαρ ταυτα εν τῃ εικονι κωδωρατο̄, ο̄νθρωπον αν αυτω̄ν ονομασαιμω̄ν, κ̄ εκ ανθρωποῡ ε̄ικονα. ε̄κων ο̄χεται μω̄ η̄ω̄ λοιπων αυτω̄ν προβληματων κ̄ η̄ παρωσα περιθρεα. γελωτος δε αξια κ̄ τα επιφρομω̄μα.

ANNO CHRISTI 187.

GREGORIUS EPISCOPUS D GREGORIOS EPISKOPOS ἀνέγνω.

Hic non est Arius & Dioscorum, & Eutychetem, & Severum, qui confusionem & mixturem in duabus naturis unius Christi dogmatizant

Οῡ μω̄ ἀλλᾱ κ̄ Αρειον κ̄ Διοσκορον, κ̄ Ε̄υτυχεια, κ̄ Σεβηρον, τω̄ν συγχυσει κ̄ φουρμον̄ ενι η̄ω̄ δυο φυσικων τοῡ ε̄ῑος Χριστοῡ δογματιζομετος.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

O inconsideratas & aniles eorum fabulas, & absconditam fraudem! Iterum enim eisdem gratum illis est immorari garrulitatibus. Aut enim ignorant diversitatem a se numeratorum haereticorum, aut sponte garrite procurant. Anni enim ac Dioscori & Eutychetis haereses contrariae sunt Nestorio, & invicem adversantur, licet pares in impietate persistant. Arius enim ex non extantibus, ut esset, inquam, aeternum & increatum Verbum Dei & Patris, addit impietati suae etiam aliam haereticum, non habere dicens Christum animam rationa-

Ω̄ η̄ω̄ απει κειπων αυτω̄ν ε̄γραικων̄ μω̄θων, κ̄ τα κερκυμω̄ν δολη. παλιν γαρ τω̄ν αυτω̄ν φιλων αυτω̄ν ε̄σιν ε̄σδυστριβεν φλυσειαις. η̄ ᾱγνω̄σαι τω̄ν ε̄ναντιοτητα η̄ω̄ εν̄ αυτω̄ν η̄ριθμημω̄ν αιρεσιω̄ν, η̄ ε̄κοντες φλυαρειν̄ αποαιρουνται. Αρειον γαρ, Διοσκορον τε κ̄ Ε̄υτυχειος αι αιρισεις ε̄νανται πως ε̄σιν τω̄ Νεστωριω̄, & αλληλαις μαχομαι, κ̄ αν̄ ομοτιμοι τω̄ν ασιβεαν. Αρειος γαρ ε̄ξ ουκ ο̄ντων εις το̄ ε̄ναι λεγων̄ τον προκτω̄νιον κ̄ ακλιεσον̄ λογον τοῡ Θεοῡ & πατρο̄ς, αποσιθνη̄ τῃ̄ ασβεᾱ & ε̄τεραν αιρεσιν, μη̄ ε̄χειν λεγων̄ τον Χριστον̄

Hic desisse videtur ex Latino, τω̄ν ψυχλη̄ εν τῃ̄ εικονι. Hard.

ANNO CHRISTI 117.

των ψυχῶν λογικῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ψυχῆς τῆς
 Διοσκόρου ἢ καὶ τῆς καὶ ἀποστήτι. Διοσκόρου
 δὲ ἢ Εὐτυχῆς τῷ Νεστορίῳ λέγοντι δύο φύσεις
 καὶ ὑποστάσεις ἐπὶ Χριστῷ ἐξ ἑστανίας φερόμενοι,
 τὸς φύσεις συγχύοντες, μίαν ἐκπολιότητα, καὶ
 πᾶσι τῆς καθολικῆς ἐκείνου βαδίσαντες τῆς μὴ ἐκ-
 κληνίσσης μήτε δεξιά μήτε ἀριστερά, τῆς ἀποστολι-
 κῆς καὶ πατριῆς διδασκαλίας ἐξέβαλον. καὶ τίς
 ἢ κοινότης καὶ συμφωνία τῷ καθολικῷ τῷ Θεῷ
 ἀγία ἐκκλησία ἐνεκεν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναλωρα-
 φησιων μετὰ Ἀρείου καὶ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχῆς; ἀλλ'
 ἢ μόνον κενὸι λόγοι καὶ ἐπίτηλοι, καὶ ἀποστολικῆ πα-
 ραγγέλιματος ἀλλοθῆσαι, ὁμοιοφύτοις. ὁ λόγος
 ἡμῶν πάντως ἐστὶν ὅτι τῷ Χριστῷ, ἀλλὰ ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἡμῶν. οὐκ ἐδιδυμώμεθα καὶ ὁ πολὺς Ἰησοῦς
 ἔλεγε. εἰ ἐρωθῆσεται ἀρετὴ ἀνὸς ἀλός; εἰ δὲ
 ἐστὶ γῆμα ὅτι ῥήμασι κενός; ἀποκτείνεται οὖν, ὡς
 εἰκὴ καὶ μάτῳ κατηγορεῖται τῆς τῷ Θεῷ ἐκκλη-
 σίας, καὶ μὴ λέγοντες Νεστορίῳ τῷ δικαστῆρι καὶ
 ὁμοίῳ τούτῳ συμφέρονται εἰκονογραφῶσαν τὴν
 τῷ Χριστῷ ἐνανθρώπησιν, ὅτι δὲ Εὐτυχῆ καὶ Διο-
 σκόρου πῶς ἐστανίσι καὶ συγχύτοις. καὶ ἀποδη-
 λον, καθὼς ἀποδείκνυται, ὡς ἐστανίως μετὰ ἀλλή-
 λους ἔχουσιν, ἄμφω δὲ τῷ ἐκκλησίᾳ ἀποστολι-
 κῶν. εἰ γὰρ δώμεν τῷ Νεστορίῳ κατὰ τῶν αὐ-
 τῶν φωνῶν τῶν ἐκκλησιῶν παρέχειν, ὁμοφύ-
 τοις, λέγοντες τῷ Εὐτυχῆ καὶ Διοσκόρου τῶν
 ὁμοίῳ. εἰ δὲ τῶν αὐτῶν Εὐτυχῆ καὶ Διοσκόρου
 συμφωνῶν συγχύτοις, καὶ ὅτι τῶν ἐκκλησιῶν
 ψευδολογῶντες. ὡς γὰρ φάσκει ὁ λόγος
 ἀπίδειξε, Νεστορίῳ καὶ Εὐτυχῆς ἀλλήλων τῷ ἀσ-
 βείῳ διαλυώχασιν, καὶ ἀλογος καὶ περιττός ὁ τῶν
 αὐτῶν παρασυλλογισμός.

lem, sed pro anima divinitatem, quam & passio tetigisset. Dioscorus autem & Euty-
 ches Nestorio dicenti duas naturas & sub-
 sistentias in Christo: ex adverso ducti, na-
 turas confundentes, unam vane locuti sunt;
 & procul a regia via incedentes, quæ non
 declinat neque ad dexteram neque ad sini-
 stram, ab apostolica & paterna doctrina re-
 troveris sunt. Et quæ communicatio vel
 consensus catholicæ sanctorum Dei ecclesiæ
 propter venerabiles picturas, cum Ario & Dio-
 scoro & Eutyche? nisi quod tantum inane
 sunt sermones eorum, & corruptibiles, &
 ab apostolico mandato alieni, quod ait:
Sermo vester semper sit in gratia Dei saltem.
Conditus. Quos & abominatus multi certa-
 minis Job dicebat: *Si comeditur panis abs-*
que sale? si vero & gustus est in verbis in-
anibus? Claret ergo, quod frustra & vane
 calumniantur ecclesiam Dei, nunc quidem
 dicentes eam cum Nestorio impio & di-
 vilore commiseri, pingendo in iconis hu-
 manitatem dominicam; nunc vero cum Eu-
 tyche ac Dioscoro sceleratis confundere:
 nam manifestum est, sicut supra ostensum
 est, quod contrarie sibi met sentiant, licet
 uterque impugnet ecclesiam. Si enim dede-
 rimus, quod Nestorium secundum ipsorum
 vocem sequatur ecclesia, mentiuntur, di-
 centes eam cum Eutyche ac Dioscoro sa-
 pere. Si vero potius eam (quod contra-
 rium est) Eutychi ac Dioscoro consentire
 permittimus, etiam in hoc manifestantur
 falso loquentes. Ut enim sermo præce-
 dens ostendit, Nestorius & Eutyche abin-
 vicem impietate variantur, & irrationabile
 ac superfluum est huiusmodi eorum com-
 mentum.

ACTIO VI.

Τ Ο Μ Ο Σ γ'.

TOMUS TERTIUS.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀγίου.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΚΑΙ ἐπειδὴ ἐκ' ἀκάνθων ἀποτελέσαντες, τῶν
 ἀποστολικῶν σπυριμάτων ἀλλοθῆσα φθίζον-
 ται, τῶν δὲ αἰρετικῶν ζιζανίων βλαστῆματα καρ-
 ποφοροῦσι, ὡς αὐτὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀποστόλου
 Σαῦ· ποιμοῖς πολλοὶ διέφθεραν τὴν ἀμπελώνα
 μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ταῦτα λέγοντες.

ET quia in spinis arantes, ab apostolicis
 seminibus aliena profantur, & hæreti-
 corum zizaniorum germina fructificant, ad
 eos Dominus per prophetam clamat: *Pasce. Item. ...*
res multi corruperunt vineam meam, demoliti
sunt portionem meam, hæc dicentes.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀγίου.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Ὅθεν δὲ ἄλλοι φησὶν, λεπτομερῶς διὰ τῶν
 παρόντων ἡμῶν ὄντων ἀποδείξει τῶν τῶν ποιμῶν
 καὶ σιβομῶν πλάνῳ. πάντων ἢ τῶν Διοσκόρου
 πατέρων, καὶ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων
 τῶν καθαρῶν καὶ ἀμίαντων καὶ διαποδοκῶν πῆξιν
 ἡμῶν ἢ ὁμολογίαν ὡς παραδοκῶν, τῷ μη-
 δὲνα ἴσως διαίρεσις ἢ συγχύσις ἐπινοῶν τινὰ
 εἰς τὴν ὑπὲρ ὧν τε καὶ ἐνοίαν, ἀρρήτων τε καὶ ἀγνω-
 στον ἐκείνων ἐνωσιν τῶν δύο καὶ ὑπόστασιν μίαν
 τῷ μονοπύτῳ δακτύλῳ ἀποστήτι φύσιν.

Unde justum arbitrati sumus, subtiliter per
 presentem definitionem nostram ostendere, qui
 faciant & colant errorem. *Omnium igitur*
deservorum patrum, & sanctorum ac universa-
rum synodorum, qui puram & incontamina-
tam & Deo acceptam fidem & confessionem no-
stram ita tradiderunt, ut nullum modum di-
visionis vel confusionis excogitaret aliquis in il-
lam ineffabilem & ignotam unionem, qua su-
per omnem sensum & cogitationem est, duarum
scilicet per subsistentiam naturarum unice de-
monstrata persona.

ACTIO VI

EPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ αίνων.

ANNO CHRISTI 381.

Vere suum errorem ostenderunt subtiliter vana sapienter: Omnibus enim sanctis patribus nostris, qui in sanctis sex universalibus synodis convenerunt, venerabiles imagines pictas in sanctis templis & in aliis congruentibus locis stabilientibus, & suscipientibus has, ipsi reprobaverunt per quasdam falsificas ratiunculas, errorem dicentes, & idololatriam alteram præter dæmonicam subrogantes: & duas res sibi ad advertentes non discieverunt ab invicem. Eorum enim quæ ad gloriam Christi Dei nostri, & rememorationem in carne conversationis ejus patrata sunt, & eorum quæ propter gloriam & memoriam dæmoniorum a paganis & quibusdam Judæis, qui eis deserviunt, facta sunt, unam & eandem nominationem ore suo circumferunt, & scripturæ tradere non sunt reveriti, miscentes quæ misceri non possunt, & excusantes excusationes in peccatis. Divisionis & confusionis deliramentorum strepitum dant in theologiam disciplinam ecclesiæ catholicæ, & garrunt dicentes, nullum modum divisionis excogitare in unitione quæ per substantiam in carne facta est Dei Verbi. Et ut apparet, paternas voces nunquam legerunt: porro si legerunt, transeundo legerunt, & non scrutando. Deiloquus Gregorius interimit inane ipsorum commentum, ita dicens: Cum naturæ distent, cum intellectibus quoque dividuntur & nomina: & omnes sancti patres nostri confusionem non admittentes, separatim dicunt intellectu duas naturas ratione differentie, non divisionis. Igitur aut ignota est illis etiam in hoc vera dogmatum agnitio, aut calumniantur sanctos patres nostros, quod nullo modo dicant divisionem in duarum naturarum unitione dispensationis Christi. Et Nestorius quidem rebus dividit naturas, dicens alterum Dei Verbum, & alterum eum qui est ex virgine, in hominem specialiter, & in Deum specialiter. Catholica vero ecclesia inconsumpta confessa unitionem, intellectu solo dividit naturas indivise, unum eundemque confessa Emmanuel etiam post unitionem. Porro injuriam spirantes in suis verbis, conferunt.

Oratio de Filio.
 * Gr. dicitur consideratione intellectus, simul dividuntur.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Οπως τῶν ἑαυτῶν πλάνῳ ἰδοῦσαν λεπτομερῶς αἱ ματαιόφρονες. πάντων γὰρ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν τοῖς ἁγίαις ἐξ οἰκουμενικαῖς συνόδου ἀθροισθέντων τὸς σεπτὰ εἰκονίας ἀναζωγραφήσας καθιδρυσάντων ἐν τοῖς ἁγίοις ναοῖς, καὶ ἐν ἄλλοις ἐπιτηδέως ἔχουσι τύποις. καὶ ἀποδείξι μόνων ταύτας, αὐτοὶ ἀκατηράτως πεποιθήκασι διατινῶν παρεγγραπτῶν λογιδίων, πλάνῳ λέγοντες, καὶ εἰδωλολαβείαν ἔπειραν παρὰ τῆν δαιμονικὴν βάντισσασθῶν. καὶ δύο πραγμάτων ἀλλήλους ἀντικαθεστῆσαν ἢ διείσδαν παρ' ἑκατέρου αὐτῶν. τὰ γὰρ εἰς δεξὴν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἀναμνησιν τῆς ἐν σαρκὶ πολιτείας πλῆμνα, καὶ τὰ διὰ δεξὴν Ἐ μνήμην δαιμονίων ὑπὸ τῆν αὐτοῖς Λαβείωντων Ἑλλήνων, καὶ Ἰουδαίων τῶν γνηθμῶν, μίαν καὶ τῶν αὐτῶν ὀνομασίαν τοῖς εἰσῶσιν αὐτῶν περιέφρουσι, καὶ Γραφῆν παραδύναει ἀνηχμῶντησαν, μνησῶντες τὴν ἀμικτῶν, καὶ προφασιζόμενοι ἀποφάσεις ἐν ἀμαρτίας. Ὁμοίως καὶ συγχύσως πειρομῶνσι ληρωδῆματα εἰς τῶν θεολογικῶν ἐπιστημῶν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. καὶ φλυαρῶσι λέγοντες, μηδένα ἔσπον διαίρεσις ἐπινοεῖν ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν σαρκὶ ἐνώσει τῷ Θεῷ λόγῳ. καὶ ὡς ἰδοῦσι, παθικῶς φωνῶν ἰδίῳ ἀνίγνων. εἰ δὲ καὶ ἀνίγνων, παροδῶτικῶς ἀνίγνων, ἢ ἐρῶντικῶς. ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἀναίρει τὸ δαιμονιον αὐτῶν παρῶν, ὡς αὐτῶν λέγων. ἡλικα αἱ φύσεις διείσονται τοῖς ἐπινοαῖς, συνδραίρεται καὶ τὸ ὀνόματα. καὶ πάντες αἱ ἄγιοι πατέρες ἡμῶν τῶν σύγχυσι μὴ ἀποσιμῶνσι, χωρεῖσας τῇ ἐπινοαῖ λέγουσι τοῖς δύο φύσεις τῷ λόγῳ τῆς Ὁμοφῶς, ἢ τῆς Ὁμοίως. πηγὰρ τῶν ἡγῶνται αὐτοῖς καὶ ἐν τῷ ἡ ἀκελίῳ τῶν δογματῶν ἐπιγῶσι, ἢ κατηγοροῦσι τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, κατὰ μηδένα ἔσπον λέγειν αὐτοῖς διαίρεσιν ἐπὶ τῇ τῶν δύο φύσεων ἐνώσει τῆς κατὰ Χριστῶν ὀνομασίας. καὶ ὁ μόνος Νεστόριος τοῖς ἀποφάσας Ὁμοίως τοῖς φύσεις, λέγων ἄλλῳ τῶν τῷ Θεῷ λόγῳ, καὶ ἄλλῳ τῶν ἐκ τῆς παρθένου, εἰς ἀνθρώπῳν ἰδικῶς, καὶ εἰς Θεῶν ἰδικῶς. ἢ δὲ καθολικῆ ἐκκλησία ἀσυγχύτως ὁμολογῶσα τῶν ἐνώσει, τῇ ἐπινοαῖ καὶ μόνῃ δραίρει τοῖς φύσεις ἀδιαίρετως, ἵνα τῶν αὐτῶν ὁμολογῶσα τὸν Ἐμμανυὴλ καὶ μὴ τῶν ἐνώσει. ἵβεν δὲ ἀνίοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν μνησῶν, ἐπιφῶσι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ αίνων.

E

Τὶς ἢ ἀνόητος ἐπίνοια τῶν σιωπῶν δι' οὐκ ἔαν ἀιχρὸν ἐρεῖαν ἐπιπῶσαντες τὸ ἀκατηράτων; τοῖσι τὸ καρδία πικρόμνημα, καὶ εἰσῶσι ὁμολογῶντα χερσὶ βιβλίοις ὁμομορφῶσαι.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ αίνων.

p. 201a

Quis est insensatus intellectus vana scriptoris, propter frivolum et turpe lucrum audientis quod auderi non potest? id est, corde credita et oris confessione prolata manibus pollutis formare.

EPHANIUS EPISCOPUS legit

Aproplexia est hoc dicere vel sentire: neque enim viri prudentis est culpam incul-

Αποπληξία τῶν λέγειν καὶ φρονεῖν. αὐτῶν γὰρ ἀνδρῶν σῶφρονος τὸ αἰτιάζεσθαι ἀναίτιος. τίς γὰρ

ANNO CHRISTI 187.

ACTIO VI.

γὰρ ἢ αὐτῶ * σκαλοῦχος ὁ γινώσκων, τοῦτο τὸ Ἀ
 ληθιμάτα ἐνοεῖσθαι εἰς τῶ τῆς ἐκκλησίας κα-
 ταγραφῆσαν ἀραγμαῖαν; εἰ ὁ ζωγραφῶν δὲ αἰ-
 χροκίρδεναι λίζεται ἐκονίζεν τὸν κρεῖον ἡμῶν
 καθὸ ἀνθρώπος πλάτος γίγνηται, καὶ τὸς αἰεὶ αὐ-
 τῷ, ὅρα αὐτὸς ἔ τὸς τὰ θεῖα διαγίλεια γρα-
 φουτὸς αἰτῶσθαι, καὶ τὸς τῶ ζωρῶν ἐσχαρῆττον-
 τας διὰ χρωμάτων σκατογράφου ἀποκαλεῖν, καὶ δι
 αἰχροκίρδεναι λίζουσι τοῦτο ποιῶν. τί αὐτῶ; καὶ
 τίτων ζωρῶν κατασκευάζων σκατοποιῶν ὀνομαζή-
 σται; καὶ λιθουργὸς ἔπιζεν ἀγίαν ἀποξίαν καὶ
 διατυπῶν, σκατολιθουργός; καὶ χρυσοκόπος, καὶ
 ἀργυροκόπος, καὶ ὑφάτης ὡσαύτως; ἔκον κατὰ τὴν
 αὐτῶν παρῶσαν ὀνομαζομένη πᾶσα ἐπιστήμη καὶ τέχνη
 δοθεῖσα παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπὸς τὴν αὐτῶ δοξαν,
 καὶ ἀπὸς ἐξουσίαν τῆς ἡμετέρας ζωῆς. καὶ ἐπεὶ ἡ
 ἡκαστὸν εἰς ἀγνοσίας καὶ μοχθηρίας ὑπερβαλέτω,
 ἐκ τῆς θεῖας γραφῆς καὶ τῶ ἀγίῳ πατρῶν ἡμῶν
 ἀποσταύσαν ἐπαινεθῆναι τῶ δοθεῖσαν τῆ φύσει
 ἡμῶν σοφίαν διὰ τὸ δημηγορήσαντος ἡμᾶς μεγα-
 λοδῶσα Θεῷ. τὸ μὲν Ἰωβ περὶ τὸ Θεῷ φασκόντος.
 τίς ἔδωκε γινώσκῆναι ὑψίστου σοφίαν; καὶ τῆς
 θεῖας γραφῆς μαρτυρῶντος διὰ τὸ Θεῷ δίδουσθαι
 σοφίαν τῶ Βασιλεῖ εἰς πᾶσαν πεπονημένην ἐπιστή-
 μων. φασὶ γὰρ ὅπως. καὶ ἐλάλησεν κύριος ἀπὸς
 Μωσῆν, λίζων. ἰδὲ ἀνακίελημαι ἐξ ὀνόματι
 τῶ Βασιλεῖ τὸν τῶ Οὐραίου υἱὸ Ὁρ ἐκ τῆς φυ-
 λῆς Ἰσραὴλ. καὶ ἐπέλησεν αὐτῶ πνεῦμα θεῖον σοφίας
 καὶ συνείσεως ἔ ἐπιστήμης, ὅσῳ παρὰ τῶ ἁγίου
 ἡμῶν, καὶ ἀρχιεπισκόπου, ἐργαζομένου τὸ χρυσοῦν, καὶ
 τὸ ἀργυροῦν, καὶ τὸν χαλκόν, καὶ τὴν ἰάκινθον, καὶ
 τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ κηρῶν, καὶ τῆς
 εὐσσοῦ τῶ κελευσθῆναι, καὶ τῶ λιθουργῆσαι, καὶ εἰς
 τὰ ἔργα τῶ πεπονηθῆναι τῶν ξύλων, ἐργαζομένου κα-
 τὰ πάντα τὰ ἔργα. καὶ ἐργῶ δίδουσα αὐτῶν καὶ τῶν
 ἑλαῖβ τῶν τῶ Ἀχισμαῖ ἐκ φυλῆς Δάν. καὶ παν-
 τὶ σωματικῶν καρδία δίδουσα σοφίαν. καὶ ποιήσουσι
 πάντα ὅσα ἐπιταξῶ σοι. ὡς ἐπιταξῶ καὶ ὁ πο-
 λὺς ὁ θεολογία Γρηγόριος φασκεῖ. καὶ κατέβη
 πνεῦμα κυρίου, καὶ ὠδήγησεν αὐτὸς. καὶ πνεῦμα ἐπι-
 στήμης ἐπέλησεν τῶ Βασιλεῖ τῶ ἀρχιεπισκόπου τῆς
 σκλίως. ἔκον τὰς παρὰ τὸ Θεῷ δοθεῖσας ἐπιστή-
 μης πῶς ἀνθρώποις ἀποκαλιζόντες τὴν κατεργα-
 σμένην, τῶ τῶ θεοκαταργῶσαν αἰρέσει σκα-
 ριθμοῖ εἰσὶ τὴν καὶ λίζονται, ἀποσείντες κατὰ τὸ
 γρηγορηθῆναι ἀμαρτίαν ἐφ' ἀμαρτία. οἱ οὐ γινώ-
 σκοντες καὶ ὁ νόθος υἱὸς τῆς ἐσολισμῆς νόμου τῶ
 Χριστοῦ, καὶ στίλον ἢ μετῖδα μὴ ἐχέουσι καθολι-
 κῆς ἐκκλησίας, μόνον Θεῷ τὸς λογικῆς Δυσίας
 καὶ τὸς λαβείας ἀποσείροντες, διὰ μὲν τῆς ὁρατι-
 κῆς αἰσθητικῆς βλέποντες τὴν σπειρῶν εἰκόνα τῶ
 Χριστοῦ, καὶ τῆς κρεῖως καὶ ἀληθῶς διαστῶντος ἡμῶν
 τῆς ἀγίας Δυσίας, ἀγίῳ ἀγγέλων τὴν καὶ πάντων
 ἀγίων, ἐργαζομένη, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν τῶν
 νῦν αὐτῶν ἀνατυπῶσι, ἔ καρδία εἰς ἵνα Θεῷ πι-
 σθῶσιν εἰς δημοσιώμεν, καὶ σωματικῶν ὁμολογῶσιν
 εἰς σωτηρίαν. ὡσαύτως καὶ τῶ ἀγγελοῦ ἀκούον-
 τες, τῶ τῶ ἀκούων ἀνθρώπων ἀπιστοῦ καὶ χάρ-
 ριτος πληρῶσι, καὶ τῶ καρδία σωματικῶν τῶ τῶ
 γρηγορηθῆναι διγρησῶν. εἴτα εἰκὴ φησὶν ἡμῶν
 φασει;

rabiles. Nam quæ est eorum scribiti ser-
 monis excogitatio, hæc deliramenta intel-
 ligendi in ecclesiâ dicatis rebus? Si is qui
 pingit, propter turpe lucrum dicatur ima-
 ginari Dominum nostrum secundum quod
 homo perfectus factus est, & sanctus ejus:
 oportet illos etiam qui divina evangelia
 scribunt, inculcare, & eos qui crucem per
 colores exarant, stultos pictores appellare,
 ac dicere quod propter turpe lucrum hoc
 faciant. Ergo ne & faber qui crucem fa-
 cit, stultitiam fabricator nominabitur; & la-
 tomus mensam sanctam incidens & for-
 mans, stultitiam latomus est; & aurifex, &
 argentarius, & textor similiter? Itaque jux-
 ta illorum vesaniam discessit omnis disci-
 plina & ars a Deo data tam ad gloriam
 suam, quam ad statum vitæ nostræ. Et
 quia venerunt in ignorantie ac malignita-
 tis superfuitatem, ex divina scriptura &
 sanctis patribus nostris audiant laudari sa-
 pientiam, quæ data est naturæ nostræ per
 magnum datorem Deum qui nos condidit,
 & quidem Job de Deo asseverante: Quis
 dedit mulieribus texturæ sapientiam? Divi-
 na quoque scriptura testatur Dominum de-
 disse sapientiam Beseleel in omnem fabri-
 lem disciplinam, ita dicens: Ego vocavi ex
 nomine Beseleel filium Uris filis Or de tribu
 Juda: & implevi eum spiritu Dei, sapientia
 & intelligentia & scientia in omni opere, ad
 excogitandum quidquid fabrefieri potest & au-
 ro & argento & are, marmore & gemmis &
 diversitate lignorum. Deditque ei socium Eliab
 filium Achisamec de tribu Dan. Et in corde
 omnium eruditi posui sapientiam, ut faciant
 cuncta quæ præcepi tibi. Quibus consonans
 Gregorius Naz. qui multus est in theologia,
 profatur: Et descendit spiritus Domini, &
 deduxit eos: & spiritus disciplinae replevit
 Beseleel principem fabricorum tabernaculi.
 Ergo qui disciplinas Dei, quæ hominibus
 datæ sunt, depravant & reprehendunt, di-
 vinitus reprobatorum hæresi connumerati &
 sunt & dicuntur, addentes, secundum quod
 scriptum, peccatum super peccatum. Hi
 ergo qui germani & non nothi stolis ami-
 cæ sponsæ Christi, & maculam vel rugam
 non habentis, catholice videlicet ecclesiæ
 filii sunt, soli Deo rationalia sacrificia
 & servitutes offerentes, per visibilem sen-
 sum intuentes venerabilem imaginem Chri-
 sti, & proprie ac veraciter dominus nostræ
 sanctæ Dei genitricis, sanctorumque ange-
 lorum & omnium sanctorum, sanctifican-
 tur, per recordationem horum mentem
 suam informant, & corde in unum Deum
 credunt ad justitiam, & ore confitentur ad
 salutem. Similiter & evangelium audientes,
 auditorum sensum sanctificatione ac gratia
 replent, & corde intelligunt eorum quæ
 scripta sunt narrationem Deinde frustra
 inbati quid ajunt?

Job 38. secundum transl. 70.

Exod. 35. nomen Beseleel filium Uris filis Or de tribu Juda: & implevi eum spiritu Dei, sapientia

Or. plura numerantur. & intelligentia & scientia in omni opere, ad excogitandum quidquid fabrefieri potest & auro & argento & are, marmore & gemmis & diversitate lignorum. Deditque ei socium Eliab filium Achisamec de tribu Dan. Et in corde omnium eruditi posui sapientiam, ut faciant cuncta quæ præcepi tibi.

Gregor. Naz. qui multus est in theologia, profatur: Et descendit spiritus Domini, & deduxit eos: & spiritus disciplinae replevit Beseleel principem fabricorum tabernaculi.

Or. vniuersi tant

Hi ergo qui germani & non nothi stolis amicæ sponsæ Christi, & maculam vel rugam non habentis, catholice videlicet ecclesiæ filii sunt, soli Deo rationalia sacrificia & servitutes offerentes, per visibilem sensum intuentes venerabilem imaginem Christi, & proprie ac veraciter dominus nostræ sanctæ Dei genitricis, sanctorumque angelorum & omnium sanctorum, sanctifican- tur, per recordationem horum mentem suam informant, & corde in unum Deum credunt ad justitiam, & ore confitentur ad salutem.

Exod. 35.

ACTIO VI.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ αίνων.

ANNO CHRISTI 107.

Fecit enim iste talis imaginem, nominans eum Christum: & est nomen quod est Christus, Deus & homo. Ergo & imago Dei & hominis. Itaque aut circumscriptis, secundum quod visum est vanitati sua, incircumscriptio- nem deitatis circumscriptioe creata carnis; aut confundit inconfusibilem unitioem illam, confusionis iniquitatem incurrens; duas blasphemias ex hoc deitati applicans per circum- scriptionem & confusionem. Eisdem ergo & is qui adoratis, blasphemias summittitur: & vs utriusque confimit, quia cum Ario & Dio- scoro & Eutyche, atque cum Aciphalorum ha- resi erraverunt.

Εποίησε γὰρ ὁ ταῦτος εἰκόνα, ὀνομάσας αὐ- τὴν Χριστόν· καὶ ἐστὶ τὸ, Χριστός, ὄνομα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. λοιπὸν καὶ εἰκόνα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. καὶ λοιπὸν ἢ συμπεριέγραψε κατὰ τὸ δοκῶν τῇ αὐτῇ ματαιότητι τὸ ἀπεύγραφον τῆς Θεότητος τῇ πε- εγραφῇ τῆς κτίσεως σαρκὸς, ἢ συνέχισε τὴν ἀσύγχυτον ἕνωσιν ἐκείνην, τῇ τῆς συγχύσεως ἀνομήματι περιπέσειν, διὰ βλασφημίας ἐκ τῆς τῇ Θεότητι προσάψας διὰ τῆς περιγραφῆς τῆ καὶ συγχύσεως. ταῖς αὐταῖς ἔν καὶ ὁ ἀποσκωπήσας βλασφημίας ὑποβιβλάται· Ἐ τὸ καὶ ἀμφοτέρως ἐφάμμενον, ὅτι Ἀρίων καὶ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχεῖ, καὶ τῇ τῶν Ἀκίφαλων αἰρέσει συνετλανήθησαν.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ αίνων.

Non est pictorum adinventio imaginum factura, sed catholicae ecclesiae approbabilis legislatio & traditio: atque antiquitati congruens reverentia secundum divinum Basilium. Testimonium perhibet ipsa rerum antiquitas & spiritu indutorum patrum notiorum doctrina, quia videntes has in venerabilibus templis, libenter susceperunt: & ipsi venerabilia templa dedicantes, has pingere studuerunt; in quibus Deo accepta vota sua & incrementa sacrificia Domino cunctorum Deo obtulerunt. Igitur eorum est ingenium & traditio, & non pictoris: nam pictoris sola ars est: dispositio manifestum est quod sit sanctorum patrum qui dedicaverunt. Nomen autem quo Christus dicitur, iudicium est deitatis & humanitatis, duarum videlicet personarum Salvatoris naturarum. Et secundum naturam qua visus est, imaginem eius Christiani pingere sunt edocui, & non secundum quam invisibilis erat: ipsa enim incircumscripta est. Deum quippe nemo vidit unquam, ex evangelio audivimus. Humana ergo natura Christo depicto, scilicet juxta quod veritas demonstravit, secundum nomen tantum Christiani consentitur communicare imaginem ei quod principale est, & non secundum substantiam. Ipsi autem stolidi effecti indifferentem dicunt esse imaginem & principale, atque in aliis substantiis esse ipsam substantiam iudicant. Et quis eorum non derideat indisciplinationem, imo liceat impieriam? In reprobam quippe sententiam conversi loquuntur quae non conveniunt, confusionis causam susurrantes habere per venerabilium imaginum effectum ecclesiam, & applicare eam divinitati circumscriptiois speciem asserentes: denique iniquitatem super iniquitatem apponentes, vix transmittunt. Sed convertitur dolor eorum in caput ipsorum. Si enim qui maledicit antiquo Israel, maledictus est, qui benedicit, benedictus est: quanto magis qui novo Israel, qui intelligibiliter videt Deum, id est, Dei ecclesiam maledicit, est maledictione repletus? Quis autem eos non execrabitur, cum Ario & Dioscoro & Eutyche dicentes, atque

Οἱ ζωγράφων εἰδότες ἢ τῆς εἰκόνας ποιήσας, ἀλλὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἰσχυρῶς θεμελιώσας καὶ παραδόσεις. καὶ τὸ ἀρχαῖον ὅτι ἐξάφισον, οὐδὲν κατὰ τὸν θεῶν Βασίλειον. μαρτυρεῖ δὲ αὐτῇ τῇ ἀρχαῖων ἢ ἀρχαίων, καὶ ἢ τῶν πνευματοφόρων πατέρων ἡμῶν διδασκαλία, ὅτι ἄνωγες ταῦτες ἐν τοῖς σταυροῖς καὶ ἡμῶν ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ σταυροῖς δευτέρω, ταῦτες ἐπε- λογραφήσας· ἐν αἷς τοῖς θεοπροσδέκταις αὐτῶν εὐχὰς καὶ ἀναιμάκτους θυσίας τῷ δεσπότη τῷ ὅλων Θεῷ προσέφερον. μὴ μὴ αὐτῶν ἢ ἐπίνοια καὶ ἢ παράδοσις, καὶ ἢ τῷ ζωγράφῳ. πῶ γὰρ ζωγρά- φος ἢ τέχνη μόνον· ἢ δὲ διατάξις ἀποδοῦν τῶν δευτέρω ἀγίων πατέρων. τὸ δὲ, Χριστός, ὄνο- μα σημαστικὸν ἐστὶ Θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος, τῶν δύο πλείων τῷ σωτῆρι φύσεων. καὶ κατ' ἡμῶν ζωγραφῶν ἰδιδάχθησαν, ἀλλ' ἢ κατ' ἡμῶν ἀόρα- τος ἡμῶν. αὐτῇ γὰρ ἀπεύγραπτος· Θεὸν γὰρ οὐ- δεὶς ἴωρακε ποτε, ἀβυσσῶς ἀβυσσῶν. τῇ ἀνθρώπινῃ ἢ φύσει τῷ Χριστῷ ἀναζωγραφῶμεν, δηλοῦν ὅτι καθὼς ἢ ἀλήθεια ἰδοῖται, κατὰ τὸ ὄνομα μένον ὁμολογοῦσιν οἱ Χριστιανοὶ κωνοῖν τὴν ὁμοίωσιν εἰκόνα τῷ ἀρχετύπῳ, καὶ ἢ κατὰ εὐσίαν. αὐτοὶ δὲ κενωθέντες ἀδιάφορον λήθη- σιν εἶναι εἰκόνα καὶ ἀρχετύπον, καὶ ἐπιπροστίειν τὸ τυπὸν τῆς οὐσίας κενῶσι. καὶ τίς αὐτοῖς ἢ γελᾷ- σαι τῆς ἀμαθίας; μᾶλλον δὲ θρηνησῆαι τῆς ἀσε- βείας, εἰς ἀδόκιμον γὰρ τῶν ἐκτελεσθέντων λαλῶ- σαι τὰ μὴ καθήκοντα, συγχύσεως αἰτίαν θρη- λῶντες ἔχον διὰ τῆς τῶν σταυρῶν εἰκόνων ποι- σίας τὴν ἀγίαν τῷ Θεῷ ἐκκλησίαν, καὶ ἀποσά- πτειν αὐτῇ τῇ Θεότητι περιγραφῆς εἶδος· εἴ ποτε καὶ ἀνομίαν ἐπ' ἀνομίαν προσδέσται, καὶ ἐπιπέμ- πουν. ἀλλ' ἐπιστρέφει ὁ πόνος αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. εἰ γὰρ ὁ καταρῶμεν τὸν πᾶ- λαι Ἰσραὴλ ἐπικατήρατος, Ἐ ὁ βλογῶν αὐτῶν βλογῶμεν, πόσω μᾶλλον ὁ τὸν νῦν Ἰσραὴλ πᾶν νεοτῶς ὀνομάσας Θεόν, τὴν τῷ Θεῷ ἐκκλησίαν καταρῶμεν, ἐπὶ κατήρας ἡμῶν; τίς δὲ οὐκ ἀν' αὐτοῖς βδελύσσεται, Ἀρίων καὶ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχεῖ λέγοντας, καὶ τῇ τῶν Ἀκίφαλων αἰ- ρήσει

De Spiritu Sancto ad Amphul.

Joan. 1.

Or. in alitis et in aliis substantiis esse eam- dem substantiam.

crimes

Nov. 24.

ANNO CHRISTI 325.

ρίσει τούτων ἀποβλάσθαι, αὐτῶν τούτων ἰχθύνων καθήκοντος ἀφ' ἀποστάσεως τῆς αὐτῶν μισολάτρου αἰρέσεως; ὅτι γὰρ τοῖς ἱερεῖς Εὐσεβίου ὁ Παμφίλου παρ' αὐτῶν εἰς μαρτυρίαν ἀγεται, ὅτις ὑπὸ πάσης τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας γινώσκονται ἀποστάτες οἷαι τῆς Ἀριεῖ αἰρέσεως; καθὼς ἐν πάσι τοῖς γράμμασι αὐτοῦ καὶ ἐκδόσεισι ἐμφέρεται· ἀλλ' ἄλλοι ἀποστατικῶν λόγων τὸν Θεὸν λόγον, καὶ ὑπεργόνον τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν δόξα τῆς ἀγίας ἰχθύνου, τῆ τῶ ὁμοουσίᾳ ἀντιφωτισμοῦ δόξα, καὶ μεταβολῆν τῆς ἀγίας σαρκὸς τοῦ κυρίου εἰς τὴν τῆς θεότητος φύσιν. καὶ ἐκ τούτων σύγχυσι ἀποβλάσθαι, ἡδὲ εἰκόνα δέχεται, ἀλλ' ἡδὲ πᾶσα ἡ τῆς Ἀρειανιστῆς ἑσφαλῆς ὁμιλίαι. δόξα δὲ τῆς τῆς ψυχῆς λογικῆς ἐκείνης ὁμοουσίᾳ τῶν ἰχθύνων ἡμῶν, ἐν τῆς ψυχῆς τῆς θεότητος ἰχθύνου, ἵνα τὸ πατρὸς αὐτῆ προσηγορευοί, καθὰ μαρτυροῖ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος· ὅτις ὁμοουσίᾳ εἰκόνα ἐκ ἀποδείχονται. ὡσαύτως καὶ Σεβαστιανὸς ὁ συγχυτικὸς ἐκ εἰκόνα Χριστοῦ τῶ Θεῷ ἡμῶν ἐκ ἐκκλησίας, καθὼς κλητοὶ ἱερεῖς ἰσοπέθου διηγήσονται. τοῖς οὖν Ἀρειῶν καὶ Διοσκοῦρου καὶ Εὐσεβίου καὶ τῆς τῆς Ἀκεφαλοῦ αἰρέσεως ἐπιδοῦν τῶ καθολικῆ ἐκκλησίᾳ φάσκουσι, τὴν δεξιάμην τῶς εἰκόνας ἀναξιογράφους, θαυμάσαι εἶσι, μίση ἕκαστον ἕκαστον, καὶ τῶν βλασφημῶν λογιστῶν ἐκ τῆς αὐτοῦ αὐτῶν γλωττίης εἰς αἶρα καὶ χροῖμα, καὶ ἡδὲ ἐπὶ ἑσφαλῆς εἶσι, καθὼς εἰπομένη, ἡ θεία φύσις ἡ δεῖτε ἀνθρώπινη, περιγεγραμμένη. καὶ ἡδὲ τῶν ἑσφαλῶν περιγραπτῶν λόγων τῶν ἀνθρώπων φύσιν, τῶν συμπεριγραπτῶν τῶν ἀπειρηγμένων ἔσσαν. καὶ γὰρ ὁ κύριος, καθὼς τέλειος ἀνθρώπος ἴσται, ἐν τῆ Γαλιλαίᾳ, ἐκ τῶ τῆ Ἰουδαίας. καὶ τῶ αὐτῶν πιστοῦν λόγων· ἀγῶν ἐκ τῶ Ἰουδαίαν ταλιν. καὶ περὶ τοῦ Λαζάρου ἐξελθόμενος πρὸς αὐτοῦ φαρισαίους, ὅπως ἴσται· χαίρω δι' ὑμᾶς, ὅτι ἐκ τῶ μύλων ἐκεί. καθὼς δὲ Θεὸς εἶσται, ἐν παντί τῶν τῆς δεσποτείας αὐτοῦ κέρρει, μῆνων παντοίας ἀπειρηγμένων. τοῖς οὖν φλωσσοῦν τῶν αἰνοφώνων, βασιλεύουσιν ἀκαταίτη γλωττίαι λέγοντες, συμπεριγραπτῶν ὁ ζωγράφος κατὰ τὸ δόξαν τῆ αὐτοῦ ματαιότητι τὸ ἀπειρηγμένων τῆς θεότητος τῆ περιγραφῆς τῆς κλητῆς σαρκὸς; εἰ συμπεριγραπτῶν ἀνακινῶν καὶ ἰσπαργαυοῦν ἐν φάτι τῶ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος ἡ φύσις τῆς θεότητος αὐτῆ, συμπεριγραπτῶν εἰκόνη τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆ ἡ ἀπειρηγμένης θεότητος αὐτῆ· ὡσαύτως καὶ ἐν τῶ συμπεριγραπτῶν τῆ φύσει τῆς ἀνθρωπότητος ἡ φύσις τῆς θεότητος αὐτῆ, συμπεριγραπτῶν καὶ ἐν τῶ ἀναγεγραμμένῳ εἰκόνη τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆ ἡ ἀπειρηγμένης θεότητος αὐτῆ. εἰ δὲ ἐκείνη οὐ γέγονε, οὐδὲ τῶ πάντως. εἰδὲ ἰγνώσαν τὸ τοῦ Θεοῦ Διοκυσίου ῥῆθον ἐκ τοῦ περὶ ἱεραρχίας λόγου, οὕτως λέγοντες· ἡδὲ γὰρ εἶσται ἀνεκτός ἐμφέρεται τοῖς αἰτιατοῖς καὶ τοῖς αἰτίοις· ἀλλ' ἔχει μὴ τὰ αἰτιατῶν τοῖς τῶν αἰτίων ἀνεκτότητας οἰκόντας, αὐτὰ δὲ τὰ αἰτία τῶν αἰτιῶν ἐκέρηται καὶ ὑπερβρεται, κατὰ τὸν τῆς εἰκόνας ἀρχῆς λόγον· ὡς μὴ δέδεικται καὶ τοῖς μικρῶν τῶν διωκτικῶν, ὡς μα-

cum Acephalorum heresi illam errare, ipsi hos habentibus preceptores & tutores ipsius nova eligentis heretico? In subsequens enim Eusebius Pamphili ab eis in testimonium ducitur, qui ab omni ecclesia catholica noscitur patronus esse Arii heretico, quemadmodum in omnibus conscriptis suis expositionibus continetur; secundum adorabile Deum Verbum dicens & ministrum Patris, & secunda dignitatis habentem, ab homoulii differens maiestate, & commutationem sanctorum carnis Domini in divinitatis naturam; ac per hoc confusionem dogmatizans, nec iconam recipit, sed neque omnis Arianorum scelerata collectio. Prædicant enim sine anima rationali hominem factum fuisse Dominum nostrum, & pro anima divinitatem habere, ut passionem in eam efferant, sicuti testatur Gregorius deiloquus: & utpote deitatem passam fatentes, non admittunt imaginem. Similiter & Severus confusibilis minime suscepit imaginem Christi Dei nostri in ecclesia, sicut plurimi historici narrant. Quomodo ergo Arium & Dioscorum ac Eutychetem, Acephalorum scilicet heresim secutam fuisse catholicam ecclesiam asserant, quæ suscepit imaginæ historias, mirandum est: dum magis erudent, & quasdam blasphemias rationculas ex lingua sua, quæ sine porta est, in aerem fundant, & non aliud. Audiant ergo veraciter: Superior circumscriptio est, quemadmodum diximus, divina natura: an potius humana est circumscripta. Et nullus bene sentientium circumscriptam dicens humanam naturam, cum hac circumscribit eam quæ incircumscripta est. Etenim Dominus secundum quod homo perfectus erat, cum esset in Galilæa, non erat in Iudæa: & hoc ipse affirmat dicens: *Eximus in Iudæam sternum*. Et cum de Lazaro differret discipulis suis, ita dixit: *Gaudes propter vos, quia non eram ibi*. Porro secundum quod Deus est, in omni loco dominationis suæ præsto est, manens modis omnibus incircumscriptus. Quomodo ergo vaniloquis quibusdam vanitate vocis perstreptentes, verbosantur infreni lingua dicentes: Circumscripti, pictor secundum quod visum est vanitati suæ incircumscriptibile deitatis circumscriptio creatæ carnis? Si circumscripta est reclinati & cubabulis involuti in præsepio natura humanitatis natura divinitatis ejus, simul circumscripta est etiam in depicta imagine humanitatis ejus incircumscripta deitas ejus: similiter & in cruce si circumscripta est natura humanitatis natura deitatis ejus, simul circumscripta est & in depicta imagine humanitatis ejus incircumscripta deitas ejus. Si vero illa non est factus, nec hoc utique utique cognovissent deiferi Dionysii didum in sermone de hierarchia ita perhibentis: Neque enim certa similitudo est causalibus & causalis; sed habent quidem causalibus causalium convenientes imagines: ipsæ autem causas causalibus supereminet & superstabilitate sunt, secundum principii sui rationem. Itaque ostensum est etiam his qui pauca intellegere possunt, quod vanam vocum quendam novitatem introducere tenet resarcinatus eorum sermo, contra ecclesiam, & non contra pictorem agones apponens.

ACTIO VI

Gr. sententia... consubstantialis re pugnant, & comm.

Gregor. N. 21. in c. p. 2. ad Cledonianum circa m. dium

Gr. et. v. humana

Jan. 11

Gr. cum. iura

cum. 22.

Gr. iada. sunt. De calisti. rarchia. Gr. 22.

ACTIO VI

nens Porro impudentiam conuincunt, At tamen impudentiam conuincunt, ut tamen dicunt.

ταύτων ανορθωσίαν τινὰ εἰσαίρειν περὶ αὐτῶν ὁ ἱερὸς ψαλμὸς αὐτὸν λόγῳ, κατὰ τῆς ἐκκλησίας τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις, καὶ ἐκαστῶν ζυγῶν. τὸ δὲ ἀναχωρεῖν ἔχοντες, ἀποδοῦναι λύγιστον.

ANNO CHRISTI 117.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Damnandi autem ab his qui bene sentiunt, eo quod incomprehensibilem & incircumscriptam divinam Christi naturam pingere conentur, profecto ad aliam confugiens mala machinationis defensionem, quia solius carnis illius quam vidimus & palpauimus, & cum qua conversati sumus, iconam depingimus: ut quasi ex hoc iterum in Nestorii blasphemiam ecclesiam inducant. Unde & inferunt: Quod est impium, & Nestoriani pessimi sensus inventio. Ergo veritatem audiant. Christiani unum Emmanuel scientes secundum quod Verbum caro factum est; & multiplices garrulitates a se procul repellunt, simplici corde omnia quae tradita sunt in ecclesia suscipientes; & intuentes picturas, nihil aliud intelligunt, nisi quae signantur in ipsis. Et enim cum viderint in pictura patientem virginem & angelos supra stantes cum pastore, recogitant Deum humanatum nasci propter salutem nostram; & confitentur dicentes: Is qui sine carne erat, caro factus est, Verbum incarnatum est, increatus creatus, impalpabilis palpatus est: atque unum eundemque confitentur perfectum in deitate & perfectum in humanitate, Deum veraciter & hominem veraciter. Praeterea didum est retro de scelesti Nestorii haeresi, quia imaginum effigies in nullo cum ea concordant; & insufficienter didum est. Quod si oportuerit, & iterum dicatur. Putantes autem in se quid intelligere, ajunt.

Κατακλινομένοι δὲ παρὰ τῶν ἐὼ φρονουμένων ἐν τῇ τῶν ἀκατάληπτων καὶ ἀπεύρητων Θεῶν τοῦ Χριστοῦ φύσιν ἐπιχειροῦν αὐτοὺς γραφεῖν, πάντως δὴ καὶ ἐφ' ἑτέραν καταφεύχοντες κακομήχανον ἀπολογίαν· ὅτι τῆς σαρκὸς μόνης, ἢ ἐσάρκα μὲν καὶ ἐψυλάφηση μὲν, καὶ ἢ συναναρτήσθη μὲν, ἐκείνης ἰσορρομῆ μὴ εἰκόνα· ὁ ἴσθι διωσιβίς, καὶ τῆς Νεστοριανῆς κακοδαιμονίας ἐφέδρημα.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Adhuc eisdem continuantur artificii falsi assertores circa veritatem, ad impudentem contradictionem conversi. Verum convenientiam sibi dicentes, incidunt in laqueum blasphemiae; & amentiae continuantes verba, id est, incomprehensibilem & incircumscriptam divinam Christi naturam, accusant Christianos, dicentes hanc eos circumscribere. Deinde artificiose loquentes, eorum assumendo personam, falso pronuntiant, quia solius carnis illius quam vidimus & palpauimus, & cum qua conversati sumus, iconam depingimus: ut quasi ex hoc iterum in Nestorii blasphemiam ecclesiam inducant. Unde & inferunt: Quod est impium, & Nestoriani pessimi sensus inventio. Ergo veritatem audiant. Christiani unum Emmanuel scientes secundum quod Verbum caro factum est; & multiplices garrulitates a se procul repellunt, simplici corde omnia quae tradita sunt in ecclesia suscipientes; & intuentes picturas, nihil aliud intelligunt, nisi quae signantur in ipsis. Et enim cum viderint in pictura patientem virginem & angelos supra stantes cum pastore, recogitant Deum humanatum nasci propter salutem nostram; & confitentur dicentes: Is qui sine carne erat, caro factus est, Verbum incarnatum est, increatus creatus, impalpabilis palpatus est: atque unum eundemque confitentur perfectum in deitate & perfectum in humanitate, Deum veraciter & hominem veraciter. Praeterea didum est retro de scelesti Nestorii haeresi, quia imaginum effigies in nullo cum ea concordant; & insufficienter didum est. Quod si oportuerit, & iterum dicatur. Putantes autem in se quid intelligere, ajunt.

Ἐτι τῶν αὐτῶν ἔχοντες τεχνασμάτων οἱ ψευδοῦντες περὶ τῶν ἀληθειῶν, ἀπὸς ἀναχωρῶν ἐναντιολογίαν ἐξαρτῶντες. ὁμοῦ ἑαυτοὺς ἀκούοντες λέγοντες, ἐμπόπτισιν εἰς παγίδα βλασφημίας· καὶ παρανοίας ἔχοντες ῥήματα, τῶν ἀκατάληπτων καὶ ἀπεύρητων τοῦ Χριστοῦ φύσιν, καταθεροῦσι τῶν Χριστιανῶν, λέγοντες ταύτην αὐτοὺς περιγραφῆναι. εἴ τι καὶ τεχνολογούμεναι, αὐτῶν ἀναλαμβάνοντες τὸ σπασμὸν, ψευδῶς ἀποφαίνονται, ὅτι τῆς σαρκὸς μόνης, ἢ ἐσάρκα μὲν καὶ ἐψυλάφηση μὲν, καὶ ἢ συναναρτήσθη μὲν, ἐκείνης ἰσορρομῆ τῶν εἰκόνα· ἵνα ὡς ἐκ ἴσου τάλαν εἰς τῆς Νεστοριανῆς δυσφημίας τῶν ἐκκλησιῶν ἀπάγουσιν· ἐθροῦ καὶ ἐπίγυσι, ὁ ἴσθι διωσιβίς, καὶ τῆς Νεστοριανῆς κακοδαιμονίας ἐφέδρημα. εἰκὼν τῶν ἀποστόλων ἀκούσαντες. οἱ Χριστιανοὶ ἵνα τὸν Ἐμμανὴλ γνώσκοντες Χριστοῦ κλέμεν, αὐτῶν ἀναζωγραφῶσι, καὶ ὁ ὁ λόγος σαρκὸς ἔχοντος· καὶ τὸς πολυπλοκοῦς φλυαρίας ἐφ' ἑαυτοῦ ἐκλαίνουσιν, ἀετλή καρδίᾳ πάντα τὰ παραδειδομένα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποδεχόμενοι· καὶ ἐπίνοτες τὸς ἀναζωγραφῶντας, ἔδιν ἑπὶ τὸν ἐνοῦσιν, ἢ τὸ ἐνοσημεινόμενον ἐν αὐτοῖς. ὅταν γὰρ εἰδῶσιν ἐν τῇ ἀναζωγραφῆσει πτωχίαν τῶν καρδιῶν, καὶ ἀγέλιος ἐπικάντις μὴ περὶ μίαν, ἀναλογίζονται Θεῶν ἐνανθρωπήσαντα τεχνολογῶν διὰ τῶν ἡμῶν σωτηρίας, καὶ ὁμολογῶσι λέγοντες· ὁ ἀσάρκος ἐσάρκωθη, ὁ λόγος ἐσαρκώθη, ὁ ἀκτίτος ἐκτίθη, ὁ ἀναφῆς ἐψυλάφηθη· καὶ ἵνα καὶ τὸν αὐτῶν ὁμολογῶσι πύλαιον ἐν θεότητι καὶ πύλαιον ἐν ἀνθρωπότητι, Θεῶν ἀληθῶς καὶ ἀνθρώπων ἀληθῶς. εἰρηται δὲ ἐν ποῖς κατέπειν περὶ τῆς Νεστοριανῆς σαργῆς αἰριστικῆς, ὅτι αὐτῶν εἰκότων ἀνάτυπῶντες ἔδωκε αὐτοῖς συμφωνῶσι· καὶ ἡδὴ ἀρκύντες ἱρρίθη. εἰ δὲ χρῆ, καὶ τάλαν ῥηθῆσται. δοκῶντες δὲ ἐπίαυτίστι ἐνοῦσιν, φασί.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Trobandum est enim in hoc, quia si secundum orthodoxos patres simul caro, simul Dei Verbi caro, nunquam partitionis sensum significans, sed tota ex toto a divina natura su-

Σκοπήστω γὰρ καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι εἰ κατὰ τοὺς ὀρθοδόξους πατέρας, αἷμα σὰρξ, ἅμα Θεοῦ λόγος σὰρξ, μηδέποτε μεμεσῶ ἰνοῦσα διχομασῆ, ἀλλ' ὅλη ἕλως τῇ θεῷ φύσει ἀποσληφθεῖσα, καὶ ὅλο-

ANNO CHRISTI 325

ACTIO VI

257
 ὁλοκλήρως θεωρεῖται, πῶς διχασθῆσεται, ἢ ἰδιο-
 σατηθῆσεται παρὰ τοῦ ἀσώτου τῦτο δρᾶν ἐπιχει-
 ρήτων; ὡσαύτως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀγίας
 ψυχῆς. ἀποσταθῆσεται γὰρ ἴσως τὸ αὐτὸ θεότητος
 ἐν τῇ ἰδίᾳ ὑπόστασι πλὴν τῆς σαρκὸς; φησὶν, ἢ
 ψυχὴ ἰμοσίθεται θεότητι ἐ σαρκὸς παχύτητι.
 καὶ ὡσπερ ἅμα σὰρξ, ἅμα θεῷ λόγῳ σὰρξ.
 ἕως ἅμα ψυχῇ ἅμα θεῷ λόγῳ ψυχῇ καὶ ἀμ-
 εστέρα ἅμα, πειρασμένης δηλονότι τῆς ψυχῆς,
 ὡς καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἀχρεῖα τοῦτων τῆς θεο-
 τητος ὑπαρχούσης, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἁγιάσει τῆς
 ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἐν τῷ ἰκυσίῳ τᾶσθε.
 ὅτι γὰρ ψυχὴ Χριστοῦ, ἔστι καὶ ἡ θεότης, καὶ ὅτι
 σῶμα Χριστοῦ, ἔστι καὶ ἡ θεότης.

A
 scriptis & integre deificata est, quomodo scin-
 detur, vel separatim signatur ab his qui im-
 pie hoc agere conantur? similiter autem &
 super ejus habetur anima. Assumentes quip-
 re Filii deitate in propria persona carnis na-
 turam, anima mediatrix effecta est inter dei-
 tatem & carnis crassitudinem: & sicut simul
 caro, simul Dei Verbi caro est; ita simul ani-
 ma, simul Dei Verbi anima est: & utraque
 simul, deificata scilicet anima, sicut & cor-
 pore, & his indivisa deitate manente etiam
 in ipsa disjunctione anima a corpore in vo-
 luntaria passione. Ubi enim anima Christi,
 ibi & deitas: & ubi corpus Christi, ibi &
 deitas.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Ὅταν τινὸς ἀπειθεῖ μάλιστα ποτῶν λόγῳ οἱ
 παρεξέτασται τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, προσ-
 λαμβάνουσι τινα ὁμολογήματα παρὰ πάντων ἵνα
 διὰ τῆς ἐν τοῦτοις ἐγνωσμένης μηδὲ περὶ τοῦ
 λοιποῦ ἀπεκρίθῃται. ὀλίγα γὰρ ἄλλα καλῶς ἀπο-
 φησάντων, ἵνα καὶ ἄλλοις τοῖς μαργαρίταις συμ-
 φέρουσι, καὶ ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ἰμῶν ἐπιτρέψαντες,
 φάσκουσι διχασθῆσθαι καὶ ἰδιοσατηθῆσθαι πῶς ἵνα
 Χριστὸν παρὰ τοῦ ἀποδοχομήτων τὰς εἰρηθῆς εἰκο-
 νικῶς ἀναξωγραφῆσθαι καὶ δυσφήμως φθίγγου-
 τι, μηδέποτε μετῴμοι ἵνασιν ἀποδοχομήτων. ὡς
 εἶκοσθαι, ἠγνώσθαι αὐτοῖς αἱ τοῦ πατρῶν φωναί.
 καὶ ἐπίνοιαν γὰρ πάντες διαίρεσιν τοῦ διῶ φη-
 σῶν ἔραως κηρύττουσιν. ἢ μὴ δὲ πῶς πράγ-
 μασι, καθὼς ἀνοήτων εἴρηται, ὡς βλασφημῶς
 πηλομένης εἶπεν Νετοσθῶ. ὁδεῖς δὲ ἀληθεῖα
 λόγος, ἵνα καὶ τὸ ἀναξωγραφῆσθαι πῶς κελον,
 καθὼς ἀνθρώπος πηλοσθῶ γίγνεται, διχασοσῆσθαι καὶ
 ἰδιοσατηθῆσθαι, ἢ τινὸς ὁμοιωσῆσθαι, ἢ πάλιν πη-
 νατίων συγχύσθαι, καθὼς πολλαχῶς ἐφ' ἁδὸν ἠ-
 ρησῶν. ἄλλο γὰρ εἶναι εἰκὼν, καὶ ἄλλο τὸ φη-
 τῶσθαι καὶ τὸ ἰδιώματι τῷ φησῶσθαι ἑαυτοῦ
 τοῦτο καὶ τὸ φησῶσθαι ἐν τῷ εἶκοσθαι φησῶσθαι.
 ἐν τῷ φησῶσθαι ἐν τῷ εἶκοσθαι φησῶσθαι. ἐν
 γὰρ τοῦ εἶκοσθαι ἄλλο ἔδει ὁ ἀληθεῖς λόγος γι-
 νόσθαι, ἢ κατὰ τὸ ὄνομα κηρύττουσιν, ὅτινος εἶναι
 εἰκὼν, καὶ ἢ κατὰ πλὴν ἑσῆαν, καθὼς πολλαχῶς
 εἶποσθαι, ἀναξωγραφῆσθαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἡγαλῆσθαι.
 ἐπαποδοχομήτων γὰρ διχασθῶν τι λήσθαι κατὰ τῆς κα-
 θολικῆς ἐκκλησίας, τὸ αὐτὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ φη-
 γουσθαι, κηρὰ λαρυγίζουσθαι, καὶ ἀδολοχῆσθαι τοῖς
 ἀποδοχομήτων εἰκοσθῶσθαι. δεῖ καὶ κατὰ τὴν ἑσῆαν
 πασθαι ἀποδοχομήτων, ποτὲ μὲν διαίρεσθαι, ποτὲ
 δὲ συγχύσθαι λήσθαι, ἐπιμοσθῆσθαι πλὴν γλῶσ-
 σασθαι ἔχουσθαι, ἀπὸ τοῦ ἀμαρτησθαι. ἐν τῷ καὶ
 λήσθαι.

Quando aliquem trahuri sunt nequam
 sermonem subversores catholicæ ecclesiæ,
 assumunt aliqua que omnes profitentur: ut
 per sententiam bonum qui in his esse cerni-
 tur, nec de reliquis incredibiles judican-
 tur. Pauca enim quedam bene pronun-
 tiantes, & quodammodo glareis margaritas
 commiscetes, atque ad vomitum proprium
 repedantes, ajunt sciendi & separatim statui
 unum Christum ab his qui recipiunt ven-
 erabiles imaginæ picturas. Et vituperabi-
 liter effantur, nunquam partitionem sententiam
 fuisse receptam. Liqueet ergo quod igno-
 retur ab eis patrum voces. Studiose quip-
 pe omnes separationem duarum naturarum
 expressius predicant, sed non rebus, ut su-
 perius didum est, sicuti blaspheme Nesto-
 rius dicere ausus est. Nulla autem est pro-
 cul dubio ratio disensionis vel separatio-
 nis, aut alicujus divisionis, vel rursus ef-
 fusionis, quemadmodum crebro
 sententiæ confusionis, pro eo quod pingi-
 tur Dominus secundum id quod homo fuit
 perfectus. Aliud est enim imago, & aliud
 principale: & proprietates principalis nulla-
 tenus quis eorum qui sanum sapiunt, in
 imagine querit. In imagine quippe nil al-
 liud vera ratio novit, quam secundum no-
 men communicare illi cujus est imago, &
 non secundum substantiam, juxta quod cre-
 bro jam diximus coacti ex ipsis disputa-
 tionibus. Inopiam enim passi aliquid di-
 cendi contra catholicam ecclesiam, eadem
 de eisdem effantur, vana sanæ loquentes,
 & exercitium audientibus facientes. Pro-
 pter quod & ridendi apud omnes mon-
 strantur, aliquando partitionem, aliquando
 vero confusionem dicentes, paratissimam lin-
 guam habeantes ad sublequendum. Unde
 & dicunt.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPIUS legit.

Εἰ τίς τις ἐν τῷ παθῆ ἀχρεῖος τῶν ἰμο-
 νῶν ἢ θεότης, πῶς αἱ ἀνοήτοι καὶ ἀσῶτος ἀλογίας
 ἀπειρωμένοι ὁμοιωσθῶσθαι πλὴν σαρκὰ τῇ θεότητι
 συμβλησθῶσθαι καὶ θεωρεῖσθαι, καὶ δεῖσθαι ὡς ψυλῆ
 ἀνθρώπου εἰκόνα γράφειν περινοῦσθαι; καὶ ἐν τῷ
 γὰρ εἰς ἔμπροσθεν ἀνομίας βλασφημῶσθαι ἰμοσθῶσθαι,
 Concil. General. Tom. XIII.

Si igitur in passione inseparabilis mansit ad
 bis divinitas, quomodo insensata & cunctis ir-
 rationabilitate repleti, dividunt carnem qua
 cum divinitate connexa & deificata est. & qua-
 si puri hominis imaginem pingere tentant. Nam
 & in isto in aliud iniquitatis barathrum inci-
 dunt, separantes carnem a divinitate, & pri-
 vata

259

ACTIO VI. Imaginibus primario in assumptione... descriptum... non delictum de... gnetur. Gr. pmzi in carne

vata substantia illam assererant, & aliam personam carnis tribuentes, quam & imaginare fatentur: ex hoc ostendentes quarta persona additamentum in Trinitate: Super hac & assumptionem, qua divinitus est suscepta, abbeaton depingentes. Colligitur ergo ab his qui Christi imaginem pingendam existimant, aut divinitatem circumscriptam & carnem confusam, aut corpus privata substantia super carnem personam privata substantia super carnem dari: similes in hoc effecti Nestorianorum impugnationi qua in Deum est. In talem blasphemiam atque impietatem incurvantes confundantur & reverentur, & cessent qui patrant, & desiderant, & colunt imaginem, qua fallaciter ab eis facta & dista est Christi. Cesset etiam a nobis ex aquo & Nestorii partitio, atque Arii, Dioscori & Eutychetis, & Severi confusio, qua sunt immensa mala, & impietate comparis.

Gr. calamo confusio, qua sunt immensa mala, & impietate comparis.

Χρῆζοντες τῷ σάρκα ἐκ τῆς θείας, καὶ ἰδιοπόσασιν αὐτῷ παρεσάγοντες, ἕτηρον ἀπόσωπον δίδοντες τῷ σαρκί, ὅσπερ εἰκονίζεν λέγουσιν· ἐκ τῆς θεοκνώτης πέτρης προσώπου ἀποθέλου ἐν τῇ τελευτῇ· ὅσος γε ἴσους καὶ τῷ θεῷ ἀπόσλημμα ἰσορῆτης ἀδύνατον. συναχθῆσαι ἂν τοῖς τῷ Χριστῷ εἰκόνα γράφειν αἰματώσιν, ἢ τῷ θεῷ περιγραπτῶν καὶ τῇ σαρκὶ συγχυθῆναι, ἢ τὸ σῶμα τῷ Χριστῷ ἀδίωτον καὶ διρημίον, καὶ ἀπόσωπον ἰδιοπόσασιν ἐπὶ τῆς σαρκὸς δίδοναι, ἡχομοιμίους ἐν τῷ τῷ Νεστοριανῶν θρησκείᾳ. εἰς τοιαύτῳ ἔνθα σαφηνίαντι καὶ ἀσπίθειν ἐμπύπνους ἀρχυθῆναι καὶ ἐστρατήρῳσιν, καὶ καυθῶσαν οἱ δρώτες καὶ οἱ ποδῶντες καὶ σιβολίμους τῷ ψάδωσιμος γυνομίλιον καὶ λεγομίλιον ὅτι αὐτῶν τῷ Χριστῷ εἰκόνα· ἀπίσω ἡμῶν ἐξ ἰσο καὶ ἢ τῷ Νεστορίῳ διαίρεσις, καὶ ἢ τῷ Ἀρείῳ, Διοσκῶρῳ, Εὐτυχῆς καὶ Σιβῆρῳ συγχυσις, τὴν ἐκ ὁραμέτρου κατὰ καὶ ἐμῶτιμα τῷ ἀσπίθειν.

ANNO CHRISTI 157

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνιγνῶ.

Nequaquam per unam viam gradiuntur Christianos calumniantis hereseos propugnatores, quemadmodum moris est orthodoxis, qui de divinis dogmatibus disputantes, regiam viam tantum retinent, & hac vel illac nullo pacto declinant. Sed evertentent vias Domini, contrarias opiniones apud se colligunt; & in suo sensu abundantes, sapientes per omnia esse putantur. Sed audiant ab Isaia, qui fiducialiter dicit: *Va qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobis insipientes prudentes.* Etenim quae nunquam ab orthodoxis Christianis dida sunt, quasi praedicata per illos assumunt; & seductorios syllogismos contextentes sophisticè arguunt: & colligitur ab eis injuria & maledictio, quia potius & impietas. Quae enim Diodorus atque Teodorus Mopsueltiae, ac Nestorius & Eutyches & Dioscorus & Severus assumpserunt contra veritatem rabiem erudantes, ipsi catholicæ ecclesiae tribuunt: & malum malum commiscentes applicant, hanc impiis istis haereticis conspergi perhibentes, & stoliditate & inutilitate verba referta possident, & sicut caupones miscunt vinum aqua, id est, verum sermonem cum perverso, & temperant fel amaritudinis. Haereticus enim Dioscori & Eutychetis contraria est Nestorio, quemadmodum jam diximus: atque contrarias haereseos in una opinione atque professione esse possibile non est: quemadmodum album & nigrum, vel calidum, & frigidum impossibile est videri in uno subiecto in uno eodemque tempore. Neque enim in nive inventum est aliquando calidum, neque in igne frigidum. Porro ardentis ipsorum inutilitatem manifestiorem dicemus. Imaginem enim & principale idipsum dicunt veloces erga calumniam: & ideo in confusiones & partitiones inducunt eos qui depingunt evangelicam relationem. Eutychianorum enim, id est, eorum qui praedicant unam naturam secundum substantiam in unitione Christi, ac per hoc dogmatizantes confusio-

addunt cum imp. h. tentur per.

Οὐδαμῶς τῆς μῆς οὐδὲ ἔχειται οἱ τῆς Χριστοκατηγορικῆς αἰρέσεως ἀποβολοὶ, καθὼς ἴθος ἐστὶ τῆς αἰετῆς θείας δαμάτων ἑρδοδόξως τῆς βασιλικῆς οὐδὲ ἔχειται μόνον, καὶ μὴ ἐκκλίπειν ἐνθεῶν καὶ ἐνθεῶν. ἀλλὰ διασρέφοντες τὴν οὐδὲν κωλύει, ἐναντιώτατος δόξας παρ' ἑαυτοῖς συλλήγουσιν τῆ ἰδίᾳ καὶ πληροφορήσει, σοφοὶ τὸ πάντα δοκῶντες εἶναι. ἀλλὰ ἀπίσω παρὰ τὴν κερήσιασθῶ Ησαΐα λέγοντος· οὐαὶ οἱ σοφοὶ ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες· καὶ γὰρ τὸ μέγιστον παρὰ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν λαληθῶσιν, ὅτι ὁμοιομοίμια λαμβάνουσι. καὶ παρασυλλογίζομενοι σοφιστικῶς τῷ ἐκκλήσιον ἐλίγγουσι· Ἐ συναχθῆται παρ' αὐτῶν ἴβρις καὶ λαιδοσία, ἐπὶ ἀποθήκη δὲ τούτων καὶ ἀσπίθειν. καὶ γὰρ Διοσκῶρῳ, καὶ Θεόδωρῳ ὁ Μοψουετίας, καὶ Νεστόριῳ, Εὐτυχῆς καὶ Διοσκῶρῳ, καὶ Σιβῆρῳ ἀνιλαθόντῳ κατὰ τῆς ἀληθείας λυτῆσιν, αὐτοῖς τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ προσπίμψουσι· καὶ κατὰ τὴν κακὴν ἀναμνησίαν προσάπτουσι, ταύτῃ τούτοις τῆς δυσπίθειν αἰρεσιώτης συμπεριφέρειν, ἢ ἐνθῶσιν καὶ ἐκθῶσιν ἀναμῆσα ἔχοντες ἴκνατα. καὶ ὡς κῆληοὶ μωγνύουσι πᾶν οἶνον ἰδατι, πᾶν ἀληθῆ λόγον τῷ διαπραμίβῳ, καὶ ἀνακινῶσιν χολὴν πικρίαν. ἢ γὰρ αἰρέσεις Διοσκῶρῳ καὶ Εὐτυχῆς ἐστὶν Νεστορίῳ ὡς ἴσι, καθὼς φθόσασιν ἐπομῆ· καὶ ἐσπασίας αἰρέσεις ἐν μῆ δόξῃ καὶ ὁμολογία εἶναι, τῷ ἐσδιχομῶσιν οὐκ εἶναι· ὅσπερ λάδιον καὶ μέλιον, ἢ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἀμῆχανον ἰδεῖν ἐν ἑνὶ ὑποκειμένῳ κατὰ τὸν αὐτῶν ἡμῶν. ἡδὲ γὰρ ἐν τῇ χεῖρὶ κερταὶ ποτὴ τὸ θερμὸν, ἡδὲ ἐν τῇ χεῖρὶ τὸ ψυχρὸν. τῆς δὲ παροινίας αὐτῶν τῷ ἀληθείαν ἐκδηλοῦσαν ἔξομῳ. τὴν εἰκόνα καὶ τὸ ἀποτίπουσι ταυτῶν λήσασιν εἶναι οἱ τυχεῖς περὶ τῷ κατηγόσιον· καὶ ἴσως ἐνίκοις εἰς συλλήσεις καὶ μαρίσεις εἰσάγουσι τὴν ἐκδηλοῦσιν τῷ κατὰ τὴν ἀλήθειαν εἰρήνησιν. τῶν γὰρ Εὐτυχιανῶν, ἢ τῶν ἀποσβῶντων μίαν φύσιν ἐπὶ τῆς καθ' ὁπόσασιν ἰνώσως τοῦ Χριστοῦ, καὶ συγχυσις ἐκ τῆς δογματίζοντων, τῆς ἀληθείας ἢ παρατροπῆς οὐδὲ ἴπροι αὐτοῖς εἶναι, εἰ μὴ ὅτι ὑπόσασιν

ex Lat. thelogom. 157.

ANNO CHRISTI 325.

καὶ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν· ἕτερον ἄλλο καὶ ἄλλο γινώσκουσιν οἱ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τροφιοί. ὡς ἔστιν γὰρ λόγος ὡς τινὰ μὴ ἰδιωματῶν, & παρὰ τὸ ὑπερβαίνει· οὖν δὲ ἀνάγκη αὐτοῦ παρῆναι, μὴ δεόμενον ἑτέρῳ πρὸς εἰσάσιν, καὶ παρὰ τὸ περιβαίνει· τῶν δὲ τῶν τῶν καὶ ἕτερον ἰδιωματῶν τῶν Χερσῶ καὶ αὐτῶν τῶν Χερσῶ ὕδατος ἑτέρου τοῦ ἑτέρου κατ' ὡσίαν λόγους διαφέρειν· ἐπεὶ εἰ τῶν διαφορῶν ἴσως, ἢ ἂν ταῦτες τῆς κενωφωσίας ἐπικαταλόγησαν. ἀεὶ δὲ γὰρ πᾶσιν ὑπέσχετο, ἔτι ἄλλο ἐστὶν εἶκον, καὶ ἄλλο ἀρωματικόν· τὸ μὲν ἐμφανὲς, ἐκείνο δὲ ἀφανές· καὶ ἐπειδὴ ἐφωτισμένησαν ὡς τῆς εἰκῆς συμπιεσθῆναι τῶν θεῶν φῶς, ἐκάντισ τοῦ ὁρθοῦ λόγου, παρεδόθησαν εἰς ἀδοκίμων ὡν. Πίτρου γὰρ καὶ Παύλου ἀναζωγραφεῖς βλέπονται, αἱ δὲ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ταῖς εἰκόσιν ἢ πάρεσιν· ἐπὶ τῶν αὐτῶν αὐτῶ σώματι τῶ Πίτρου παρόντος, τῶν ψυχῶν αὐτῶ βλέπειται. καὶ ἐπειδὴ αὐτῆ ὕψος ὁρατοῦ, τῆς ἡμῶν ἀληθείᾳ ἰσομετρῶν λέγει, ὅτι κενωφωρισμῶν ἐστὶν ἢ σὰρξ τῶ Πίτρου ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτῶ, εἰ μὴ καὶ ἐπίνοιαν μόνον; πῶς γὰρ μάλλον ἢ ἀπεργασθῆναι εὖς τὸ Θεοῦ λόγου ἐκ τῆς ἀρωματικῆς παρ' αὐτοῦ σαρκὸς περιγραφόμενης; ὅδε γὰρ ὅτι κενωφωρισμῶν, καὶ παρὰ γυναικὸς Σαμαριτῶν πῶν ἐζητεῖ, καὶ παρὰ ἡμῶν Ἰουδαίων ἐπιδαζέται, ἢ τῆς θεότητος φῶς κενωφωρισμῶν, ἢ λίθους ἐβάλλει· ἄπειρε τῆς βλασφημίας. ταῦτες ὡν τῶν πολυλόγων συρροφῶν, θεῶν τῶν εἰκονικῶν ἀναζωγραφησῶν διαφύσσει, ἢ πολυθρύλλητος ματαιότης τῶν χριστιανοκατηγόρων παρεστῶν ἀκατέργατον, καὶ ἱεράτινα παρεστῶν, & ἀνομίαν ἐκ ἀνομίαις συνάπτουσα, πῶν τῶν ἀνομίαις προδίδωκεν ἢ ἀγία ἑξάδι ἐφωτισμένησαν. οἱ δὲ ὡς καθολικῶν ἐκκλησιῶν ὡς τινὰ γινώσκουσιν ἡμῶν ἰσομετρῶν, παντὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χερσῶ ἀποδεχόμενοι, καὶ Ἀρειοὺν καὶ Νεστόριον, Ἀπολλινάριον καὶ τῶν τῶν φατηρῶν Εὐτυχεῖα καὶ Διοσκορον βδελυτῶν, τῶν σεπτῶν εἰκόνας ἀποδεχόμεθα. εἰκόνας μόνον καὶ ὕδατος ἑτέρου αὐτῶ γινώσκοντες, καθὸ τῶ ἀρωματικῶν τῶ ὄνομα μόνον ἐχούσας, καὶ ὕψος τῆς ὡσίας. καρκῖνα δὲ δίκλων λαζὰ βλαίνοντες, ἐφ' ἑτέρων βλασφημίας ὁδὸν ἀπάγονται, λέγοντες.

illis est, nisi quod substantiam & naturam idipsum definiunt: quod aliud esse atque aliud alumni catholicæ norunt ecclesiæ. Substantiam enim dicimus substantiam quamdam cum proprietatibus, ab eo quod est hyphectanæ. Porro autem naturam fatentur rem per se substantentem, non indigentem alio ad sui stabilitatem, ab eo quod est ab pephycenæ. Hoc præterea modo & isti imaginem Christi & ipsum Christum nihil distare per substantiam dicunt. Nam si differentiam nosset, nequam has vocum novitates portentose prætenderent. Omnibus enim evidens est, quia aliud est imago, & aliud primitivum: hoc quidem animatum, illud autem inanimum est. Et quoniam verbosati sunt, in imaginem circumscribi pariter divinam naturam, excidentes a recta ratione, traditi sunt in reprobum sensum. Petrus enim & Paulus depicti videntur, sed eorum animæ in imaginibus non adsunt: quandoquidem nec ipso corpore Petri præsentie, animam ejus aliquis videt. Cum ergo ipsa non aspiciatur, quis eorum qui veritatem sectantur, dicit, quia separata est caro Petri ab anima ejus, nisi forte per intelligentiam tantum? Quanto magis incircumscripita natura Dei Verbi a circumscripita carne que ab eo assumpta? Neque enim quando fatigatus est ex itinere, & a muliere Samaritana bibere quærebat, & a Judæis lapidabatur, deitatis natura fatigabatur, vel lapidibus submittebatur: absit blasphemia. Has ergo multiplices conglobationes, volens imaginales picturas respicere, multum susurrans vanitas Christianos calumniantium incontinenti lingua induxit; & alia quædam subinferens, atque iniquitatem super iniquitates congerens, quartæ persone additamentum in sancta Trinitate stolidè locuta est. At nos qui in catholica ecclesia utpote proprii filii nati sumus, omnia que sunt dispensationis Domini nostri Jesu Christi suscipientes, atque Arium & Nestorium, Apollinarium quoque & hujus discipulos Eutychetem & Dioscorum abominantes, venerabiles imagines suscipimus, imagines tantum & nihil aliud eas scientes, secundum quod principalis tantummodo nomen habent & non substantiam. Caneri autem more oblique gradientes, ad aliam blasphemiam ducuntur viam, dicentes.

ACTIO VI.

Gr. hyphectanæ, id est substantentem, Gr. pephycenæ, id est primitivum, id est, naturam esse. H.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εὐφρανθήσαντες & ἀγαλλιάσασαν, καὶ παρρησιαζέσασαν οἱ τῶν ἀληθῶν τῶ Χερσῶ εἰκόνα ἐλκενέσασαν ψυχῶν ποιῶντες καὶ ποθῶντες & σεβόμενοι, καὶ εἰς σωτηρίαν ψυχῆς καὶ σώματος προσφερόμενοι· ἡ αὐτῶ ὁ ἱεροπρεπὴς καὶ Θεός, τῶ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν ὀλικῶς ἀναλαβόμενος σῶμα, κατὰ τὸν κενῶν τῶ ἐκυσίαι πᾶθους εἰς τῶν καὶ ἀνάμνησιν σαρκεσάτῃ τῶ αὐτῶ μύσας παραδίδωκε. μέλλων γὰρ αὐτῶ ἐκυσίαι ἐκδίδωκε τῶ αἰοδίμου καὶ ζωοποιῶ θανάτῳ αὐτῶ, λαζῶν τῶν ἀρτων ἐλάτῃσι, καὶ διαχερίσας ἐκλασε, καὶ μετῶς εἶπε· λάβετε, φάγετε εἰς ἀφῆσιν ἀμαρτιῶν. τῶ μὲν ἐστὶ τὸ σῶμα. ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον μετῶς εἶπε· Concil. General. Tom. XIII.

Latentur & exultans, & fiducialiter agens hi qui veram Christi imaginem sincerissima animam faciunt, & desiderant, & colunt, & in salutem animæ & corporis offerunt: quam ipse sacratissimus immolator & Deus noster, ex nobis ex toto massam assumens, secundum tempus propria passionis in typum & rememorationem evidentissimam tradidit ministris suis. Sese namque voluntarie traditurus memorabili & vivifica morti sue, acceptum patrem benedixit, & gratia agens fregit, & dans dixit: Accipite & comedite in remissionem peccatorum; Hoc est corpus meum. Similiter & calicem tradens dixit: Hic est sanguis meus: hoc facite in meam commemorationem.

Matth. 26. Luc. 22.

ACTIO VI.

memorationem. Veluti nulla alia specie ab eo electa sub calce, vel forma imaginari eius incarnationem valente. Vide ergo quod imago vivifici corporis eius presiose ac honorabiliter facta sit. Quid enim argumentatus est in hoc sapientissimus Deus? Nonne ut ostenderet & exprimeret evidenter nobis dominibus misterium quod operatus est per dispensationem suam? quia sciat id quod ex nobis suscepit, materia sola est humana substantia per omnia perfecta, non figurantis proprie subsistentem personam, ut non additamentum persona divinitatis intercedat: ita & imaginem materiam precipuam, id est, panis substantiam formam, ne idololatria subintroducatur. Sicut ergo corpus Christi quod secundum naturam sanctum est, utpote divinitus sanctificatum; ita manifestum est, quod adoptione, id est, ipsa imago eius sancta est, utpote per quamdam sanctificationem non materia sanctificata. Hoc enim & memoratum est, ut diximus, Dominus Jesus, ut non carnem quam suscepit, propria secundum naturam sanctificatione ex ipsa unitione deificavit; similiter & eucharistia panem, non ut falsam imaginem naturalis carnis, per sancti Spiritus adventum sanctificantem, divinum corpus fieri voluit mandante sacerdote, qui oblationem de communis separans, ad sanctificationem pertingere facit. Itaque Christi caro secundum naturam animata & intelligibilis, uncta est Spiritu sancto in divinitatem. Similiter & divinitus tradita imago carnis eius, divinus videlicet panis repietus est Spiritu sancto cum calice vitam ferentis sanguinis lateris eius. Hac ergo demonstrata est vera imago dispensationis qua in carne facta est, scilicet Christi Dei nostri, quemadmodum supra dictum est; quam ipse nobis verus natura vivificator & filius voce propria tradidit.

causationi
tunc
7. 6.

7. 6.

ANNO
CHRISTI
787

Αὐτὸ μὲν ἐστὶ τὸ αἷμα· τὸτο ποιῆται εἰς τὴν ἑμμεν ἀνάμνησιν. ὡς καὶ ἄλλοι εἶδους ἐπιληχθεῖτος παρ αὐτῷ ἐν τῇ οὐρανῷ, ἢ τύπε, εἰκονίσαι τὴν αὐτῷ σάρκασιν δυναμῆς. ἰδὲ οὖν ἡ εἰκὼν τοῦ ζωοποιῶ σώματος αὐτοῦ, ἡ ὁσιμὸς καὶ περιημῆρος ἀπατημῆς. τί γὰρ ἐμνησθήσασθαι ἐν ἱερω ὁ πάνσοφος Θεός; εἴη ἐπρόντι, ἢ δεῖξαι καὶ ἑραῶσαι φαεινός ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἀσφαματῶδῶ μυστηριον ἐν τῇ κατ' αὐτὴν οἰκονομίᾳ· ὅτι ὡσπερ ὁ εἴη ἡμῶν ἀνελάβητο, ἴλη μὲν ἐστὶν ἀνθρώπινος ὕστας κατὰ πάντα τελείας, μὴ χαρακτηρηζόσης ἰδιοσιγῶσιν ἀπόσωσιν, ἵνα μὴ ἀποδῆκη ἀποσωσῆς ἐν τῇ θεοτότητι περιημῆσι· ἔπε καὶ τὴν εἰκὼνα βύλλω ἐχειρήτων, ἦγον ἄρτυς ὅσιν ἀποσιγῆσθαι ἀποσφῆριδαί, μὴ χηματίζουσαν ἀνθρώπων μορφῶν, ἵνα μὴ εἰδωλολαβῆα παρησαχθῆ. ὡσπερ οὖν τὸ κατὰ φύσιν τῷ Χριστῷ σώμα ἅγιον, ὡς θεοδῶ· ἔπε δὲ ἄλλον καὶ τὸ θεῖον, ἥτι ἡ εἰκὼν αὐτοῦ αἷτα, ὡς διά τινος ἁγιασμῷ χηρετι θεωμῆς. τὸτο γὰρ καὶ ἀσφαματῶσασθαι, ὡς ἰσημῆ, ὁ διοπότης Χηρεός, ἔπεω καθάπερ τὴν σάρκα, ἵνα ἀνίλαβη, τὸ οἰκείφ κατὰ φύσιν ἁγιασμῷ εἴ αὐτῆς ἰώσως ἰδῶσως, ἰμοίως καὶ τὴν τῆς ἀχαριστίας ἄρτυν, ὡς ἀψάδῆ εἰκὼνα τῆς φυσικῆς σαρκὸς διὰ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοιτήσως ἁγιαζόμεθον, θεῖον σῶμα ἐδόκησε γίνεσθαι, μεσιταλοντῶ τοῦ ἐν μετῆνίξαι ἐκ τῷ κοπῆ ἀπὸς τὸ ἅγιον τὴν ἀναφορῶν ποιεῖται ἰερίως. λοιπὸν ἢ κατὰ φύσιν ἐμμελῶ καὶ ἰσὶν ἀρτῆ τῷ κηρεῷ ἐχρηθῆ πνεύματι ἁγίῳ τὴν θεοτότη. ὡσαύτως καὶ ἡ θεοπαράδοτος εἰκὼν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ὁ θεῖος ἀρτυς ἐπληρώθη πνεύματος ἁγίου σῶ τῷ ποτηρῶ τῷ ζωοφόρῳ αἵματῶ τῆς πλάσῆς αὐτοῦ. αὐτῆ οὖν ἀποδίδεχται ἀψάδῆς εἰκὼν τῆς ἐσαρκῆ οἰκονομίας Χηρεῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθῶς ἀποδίδεχται· ἵνα αὐτοῖς ἡμῖν ὁ ἀληθινὸς τῆς σῶσως ζωοπλάσῆς οἰκονομῶν παραδίδωται.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνιγνῶ.

Εοικί πως λόγος ἀποκαλλόμενος, ἐπειδὴν τῆς ἀληθείας ἀπαξ παρετραπῆ, εἰς πολλὰς καὶ ἐπιουδῶως ἀπειρίας ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν πλάνην ἀκολληθῆς ἐκφριεσθαι. ὁ λοιπὸν καὶ ὅτι οἱ τῆς κηρονομίας εἰσηγηταὶ πεπὸθησιν. ἐξῆραπῆς γὰρ ἡ ἀληθείας ἰνεκῶ τῆς ἡμῶν εἰκὼν ποιήσως, καὶ εἰς ἔπραν ἰσχατῶν ἀποπληξίας μανίαν κατῶλεχθησαν· ὡς γὰρ ἐκ Δελφικῆς ἑπίποδος τὸ λοξὰ τῶν καὶ ὁλίθημα ἐχρησμοθῆσαν δόγματα. ἀλλ' ἀκῶσι παρὰ τοῦ παρομιακῶ λόγου· παγίς ἰχυρα ἀνδρῶ τῷ ἰδῶ χηίλη, καὶ ἀλίσκῆτι ρῆμασιν ἰδίῳ σώματος. ζύλα γὰρ ἐχρηθῆν καὶ καλαμῶν παρῆσθον, ὡν τὸ πῆλ· εἰς καίσιν. ἰδέκ γὰρ ποτε ἡμῶν σαλπίζων τῷ πνεύματῶ αἰῶν ἀποσθῶν, ἢ ἡμῶν ἀοιδίμων πατρῶν ἡμῶν, τὴν ἀναίμακτον ἡμῶν θουσίαν, τὴν εἰς ἀνάμνησιν τῷ πάθος τῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ πάσης τῆς αὐτῆ οἰκονομίας γινόμεθῶν, εἴπερ εἰκὼνα τοῦ σώματος αὐτοῦ. ἰδέ γὰρ παρῆλαβον ἀπὸ τῷ κηρεῷ ἡμῶν λέγειν ἢ ὁμολογεῖν, ἀλλὰ ἀκῶσι λέγοντῶ αὐτοῦ λαγυελικῶς· ἵαν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ πίητε αὐτῷ τὸ αἷμα, ἢ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῆς

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνιγνῶ.

Paret, qualiter omnis sermo propositus, quando semel a veritate averfus est, in multas & periculosas pravitates a consequentia seductoria proferatur: quippe quod & illi praeceptores novitatis perpelli sunt. Aversi enim a veritate propter imaginum fabricationem, etiam in alteram extremam aplexiz infaniam delapsi sunt. Etenim quasi ex Delphico tripode obliqua haec & perniciosa dogmata oraculo consecuti sunt. Sed audiant a proverbiali verbo: Laqueus foris viro labia sua, & capitur propriis verbis oris. Ligna enim & fenum & stipulam appoluerunt, quorum finis in combustionem. Nullus enim aliquando tubarum Spiritus, sanctorum videlicet apostolorum, aut illustrium patrum nostrorum, incruentum sacrificium nostrum, quod in commemorationem Christi Dei nostri ac omnis dispensationis eius efficitur, dixit imaginem corporis eius. Neque enim acceperunt a Domino sic dicere vel confiteri, sed audiunt evangelice dicentem eum: Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis eius sanguinem, non intrabitis in regnum caelo-

ACTIO VI. Gr. phantasia dice iudicantes factum a pedum

alia scilicet pro aliis phantastice passi aliquando quidem imaginem dicentes sancti corporis Christi intelligibile sacrificium nostrum, aliquando vero positione corpus. Porro hęc passi sunt, quemadmodum supra diximus, imaginatum formationum vultum ab ecclesia volentes exterminare, gaudentes super everitione ecclesiasticarum traditionum.

Αγαρ ὀφθαλμὸς διαταραχθεὶς ἐκ ὀρθῆς ὁρᾶς, ἢ ἢ αὐτῶ τῶ τῶν ποιητῶν συγχύσει λογισμῶν τὴν εἰκόνα τῶν παραχάνης κ' θολώσαντες, τὸ αὐτὸ παχυσιν, ἐκ αὐ μαινόμενοι ἔπρα ἀνθ' ἑτέρων φαντασίμων ποτὶ μὲν εἰκόνα λείποντες τοῦ ἀγίου σώματος Χριστοῦ τὴν ἱεράν ὑπόστασιν ἡμῶν, ποτὶ δὲ θέσει σῶμα. ταῦτα δὲ πεποιθήσασιν, καθὼς φθάναντες ἀπομῆν, τὴν ἴδ' εἰκονικῶν ἀνατυπωμάτων ὄψιν ἐκ τῆς ἐκκλησίας θίλοντες ἀφανίσασιν, ἐπιχαίροντες τῇ θρασυφῶν ἴδ' ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

ANNO CHRISTI 787.

TOMUS QUARTUS

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

ΤΟΜΟΣ Δ'

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Iterum insistentes iisdem oblocutionibus, movent linguas suas, has ad injuriam acuentes sanctę Dei ecclesię: etenim ajunt.

ΠΑΛΙΝ ἰχόμενοι ἴδ' αὐτῶ δυσφημίαν; κινῶσι τὰς γλῶττας αὐτῶ, ὡς ἵβεν ταυτίς θηροῦ τῆς ἀγίας τῆ Θεῷ ἐκκλησίας. κ' δηφασιν.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Mendacis autem cognominationis malum impositum nomen neque ex traditione Christi vel apostolorum aut patrum esse habet, neque orationem sanctam sanctificantem illud, ut ex hoc ad sanctitatem ex eo quod commune est transferatur: sed manet commune & inobnotatum, sicut patravit hoc pistor.

Ἡ δὲ ἴδ' ψευδωνύμων εἰκόνων κακωνυμία ἔπειτα παραδόσεως Χριστοῦ, ἢ ἀποστόλων, ἢ πατέρων τῶ εἶναι ἔχει, ἔπειτα ἄλλω ἱεράν ἀσπάζουσαν αὐτῶν, ἴδ' ἐκ τούτου ὡς τὸ ἅγιον ἐκ τῶ κοινῶ μετενεχθῆ. ἀλλὰ μὴ κοινῆ κ' ἀτίμος, ὡς ἀπῆρτιστο αὐτῶ ὁ ζωγράφος.

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Marib 9. Marc 9. Luc 8. operarias

Linguam habentes magniloquam, adjectantibus malum absque timore Dei amplificanti; & temerario corde ac potentatu inania meditantibus, mendacis cognominibus & mali nominis imagines quę sub nomine Christi factę sunt, pronuntiaverunt. Et si hoc de regum imaginibus dicere auderent, morte vindictam forsitan pertulissent. Patientur autem hanc & percipiunt utique, quando & verborum & aduuum retributio fiet. Pręterea cum multis quę nobis sine scripto tradita sunt, etiam imaginum factio in ecclesia ab apostolorum prædicatione dilatata est. Indicat autem hoc & historia de hæmorrhōissa, quę ex diversis historiis testimonium habet, & secundum quod sanctum evangelium refert, saninitatem adeptam est: quia hęc statuum erectit Domini, & se tangentem simbriam statuz poluit. Inter illam autem & Christi imaginem herba quędam oriebat, appropinquans pedi statuz, omnis languoris remedium. Porro has etiam in scripturis Christianos versari, sanctorum patrum nostrorum plurimi tradiderunt. Basilius Magnus, cujus doctrina per omnes terminos resonat, in diversis sermonibus suis mentionem earum facit: Et Gregorius ipse & carne & spiritu frater, Nyssorum præsul, in sermone de Abraham: Et Gregorius cognomento deiloquus in scriptis a se carminibus; in quibus sermo refertur, qui est inscriptus de virtute: Joannes etiam

Γλώσαν ἔχοντες μεγαλορήμονα, προσθήκης τὸ κακὸν πλεονάζουσι, φόβου Θεοῦ ἱκτός: κ' θράσει ἀκρατεὶ κενά μελετήσαντες, ψευδωνύμους κ' κακωνύμους εἰκόνας τὸς ἐπ' ὀνόματι Χριστοῦ ἀπεφωτιστο. κ' εἰ τὸτο πολυμηκασιν ἐπὶ βασιλείων εἰκοσι εἰπεῖν, θανάτω τὴν δικαίαν ἰσως ἐπίστησαν. πείσονται δὲ πούττω κ' λαβοῦσι, ὅτι κ' λόγων κ' πράξεων ἀντιμεμῆτες ᾄθηται. μὲν δὲ πολλῶν ἴδ' ἀγράφοις ἡμῶν παραδοθέντων, κ' ἡ ἴδ' εἰκόνων ποιήσεως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πεπλατυται ἀπὸ τῆς ἴδ' ἀποστόλων κηρέξεως. δηλοὶ ἢ ἰσοεῖα ἢ πρὸς τὴν αἰμορροῦσαν ἐκ ὁμοφωρον ἰσοεῖων μαρτυριμῆν, ὅτι αὐτῇ ἀνδριάντι ἀναθεῖσα τῶ κυρῶ, κ' εἰαυτῆς ἀπομῆνης τοῦ κρασπέδου τοῦ ἀνδριάντος, καθὼς λαοφῶν διηγῆται τὸ θαυμάσιον, ὅτι τῆς ἰάσεως ἔτυχε: μετὶ αὐτῆς τε κ' τῆς τῶ κυρῶ εἰκοσι Κοταητῆς ἀνφῶν ἀποσιγγίξουσα τὸ ποδὸς τοῦ ἀνδριάντος, πάσης ἰούσι ἀλιετήρηον. κ' ἐγγράφοις δὲ ταυτίς ἐμπολιθεοδαί εἰς τοὺς Χριστιανούς, πλείους τῶν ἀγίων πατέρων ἡμῶν παραδεδωκασιν. Βασίλειος ὁ μίγας, ἢ ἡ διδασκαλία περιηχῆ πάντα τὰ πέρατα, ἐκ ὁμοφῶροις λόγοις αὐτῶ μνημῶν αὐτῶ πεποιήται. Γρηγόριος ὁ αὐτῶ κ' σαρχ κ' πνευματι ἀδελφός, ὁ Νυσσιῶν ἀποδρῶ, ἐν τῶ εἰς τὴν Αβραάμ λόγῳ αὐτοῦ. Ἐ Γρηγόριος ὁ τῆς θεολογίας ἐπώνυμος ἐν τῶς ἱεραμῆνοις ἔπειτα αὐτῶ, ἐν οἷς λόγος ἐμφέρεται ἐπιγεγραμμένος περὶ ἀρετῆς. Ἰωάννης ὁ χρυσῶ τιμαλφίσερον

ANNO CHRISTI 325.

269
 ρων εἶμα κατημένον ἐν τῷ ἐπιτοφίῳ λόγῳ αὐ-
 τοῦ εἰς Μελίτιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, καὶ ἐν
 τῷ ἐπιτοφίῳ λόγῳ αὐτοῦ, ὅτι παλαιὰς καὶ
 ἀρχαίας ἐξομολογίας εἰς ἐνομοθέτην· Κύριλλος ὁ πα-
 τερτικὸς Νεστορίου ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῇ τῇ ἀπὸ
 τῆς Ἀλακίων ἐπισκοπῆς Σκυθοπόλεως, καὶ
 Ἀναστάσιος Θεοδοσίας, Σωφρόνιος, Μάξιμος· καὶ
 τί κατ' ὄνομα πάντων μνημονιομένων; πάντες οἱ
 ἀγαθοὶ πατέρες ἡμῶν τὴν ἰῆ εἰκόνα κοίτησιν ἀπε-
 δειχθέντες καὶ ἀδελφοῦσιν· λίσσονται, ὅτι πατέρων
 οὐκ εἰσι παράδοσις· καὶ, καὶ πάντες εἰκότως, εἰάν
 οὐδὲ βασιλεῖον παρέδωκεν ἀναγνωστέοντα, εἰδὲ
 εἰκόνας ἀνατιπῶν· εἰ δὲ τοῦτο, κακίον· ἐτακο-
 λωθεῖ γὰρ ἡ διὰ τηλογραφίας ἀνατύπωσις τῆς
 βασιλικῆς διηγήσεως, καὶ αὐτὴ τῆς τηλογραφικῆς
 διηγήσεως· καὶ ἀμφωκαλὰ κτίματα· τὸ γὰρ ἀλλή-
 λων δηλωτικά, ἀναμφισβότως καὶ τὸς ἀλλήλων ἔχου-
 σιν ἰσότητας· εἰ γὰρ ἡμεῖς, ἡμεῖς ὑπὲρ γῆς
 εἰσι, πάντες ἡμεῖς εἰσι· καὶ εἰάν ἡμεῖς, ὅτι
 ἡμεῖς εἰσι, πάντες ὁ ἡμεῖς ὑπὲρ γῆς εἰσι· ἡμεῖς
 ἐσταύθη, εἰάν ἡμεῖς εἰκόνα βασιλικῆς διηγήσεως
 τῆς ἀγγελίας τῆς καρδίας, πάντες εἰς ἀνάμνησιν
 ἔχουσαν εἰσεῖν τῆς τῆς ἀγγελίας διηγήσεως, ὅτι
 ἀπεστῆ ὁ ἀγγεῖον Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸς
 τὴν παρθένον· καὶ εἰσελθὼν ἀπὸς αὐτὴν ἔπει-
 χεῖται περὶ τῆς γυναικός, ὁ κύριος μὲν σὲ, ἀλογη-
 μένη σὺ εἰς γυναικίαν· οὐκ εἶναι ἐκ τῆς βασιλικῆς
 διηγήσεως πὲρ ἀποσταθμοῦ μυστήριον διὰ τὴν
 ἀγγελίαν ἀπὸς τὴν παρθένον, καὶ ἀναμνηστέο-
 ματα καὶ ἐν εἰκόνα ὁρῶντες ὡσαύτως ἰσότητας
 τῶν ἀποσταθμῶν ἐνοουμένων· εἰς δὲ ἔπειτα
 αὐτοῖς ἀμαθίας ὁδὸν ἐξετάσθησαν, εἰκότως.

ACTIO VI
 Qui os auro pretiosius possidet, in epita-
 phio sermone suo, quem in Meletium ha-
 buit episcopum Antiochiæ; & in sermone
 suo qui etiam supra scribitur, quia vete-
 ris & novi testamenti unus est legislator:
 Cyrillus depositior Nestorii epistola sua ad
 Acacium episcopum Scythopoleos, & So-
 phronius, Maximus. Sed quid nominatim
 horum memoriam facimus, cum omnes
 sancti patres nostri imaginum faciuram su-
 sciperint? At hi mendaciter asserunt per-
 hibentes, quod patrum non sit traditio.
 Etiam, satis congrue: si evangelium legen-
 dum minime tradiderunt, nec imagines fi-
 gurandas: at si hoc, & illud. Sequitur e-
 nim titulationis vel picturæ formatio evan-
 gelicam relationem, & hæc picturalem nar-
 rationem: & utraq; bonæ & honorabiles.
 Quæ enim indicativa sunt invicem, indu-
 bitanter etiam alterum alterius habet in-
 telligentias. Si enim dixerimus, sol super
 terram est, utique dies est: & si dixerim-
 us, quia dies est, utique sol super ter-
 ram est. Ita & si viderimus in imagine
 evangelizantem angelum virgini, utique in
 commemorationem habemus venire evange-
 licæ narrationis: Quia missus est angelus Ga-
 briel a Deo ad virginem: & ingressus ad eam
 dixit: Ave gratia plena, Dominus tecum; be-
 nedicta tu inter mulieres. Ergo ex evange-
 lio audivimus gestum mysterium per ange-
 lum ad virginem, & commemoretur: & in
 imaginem intuentes similiter quod gestum
 est, manifestum intelligimus. Porro & in
 aliam rursus indisciplinationis viam conver-
 ti sunt, dicentes.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Ὅτι εὐχὴν ἱερὰν ἀγιαζοσαν αὐτὴν ἵνα ἐκ τῆ-
 του σπὸς τῆς ἀγίας ἐκ τῶ κενοῦ μενεχθῆ· ἄλ-
 λά μίνοι κοινή καὶ ἀλίμω, ὡς ἀπῆρτισον αὐτὴν
 ὁ ζωγράφος.

Neque orationem sacram sanctificantem il-
 lud, ut ex hoc ad sanctificationem ab eo quod
 commune est, transferatur: sed manet commu-
 ne ac in honorandum, quemadmodum hoc pictor
 efficit.

ΕΠΙΦΑΝΙΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Καὶ πολλοὶ ἀκουσάτωσαν· πολλὰ ἰῆ εἰ ἡμῶν
 καθιερωμένων εὐχῶν ἱερὰν οὐ δέχονται, αὐτοῦ
 ἐξ αὐτῶ τῶ ἐνέματος πληρὸν ὄντα ἀγιασμῷ καὶ
 χάριτος· τοῦτοισιν ὡς σέπτο καὶ ἡμεῖς καὶ ἡσπα-
 ζόμεθα· αὐτοῖς εἰν ὁ τύπος τῆς ζωπικῆς ζωπικῆς
 καὶ εὐχῆς ἱερᾶς γινόμενης παρ ἡμῶν περὶ τὸν
 ἀγιασμόν· διὰ τὴν τῆς γινόμενης παρ ἡμῶν εἰς αὐ-
 τὴν ἀποσκηνώσεως, τῆς τε ἐν τῇ μετωπῇ σημεῖω-
 σις, καὶ τῆς ἐν τῇ αἰεὶ διὰ δακτύλου γινόμενης
 σφραγίδος, ἀποδίδωκεν δαίμονας ἐπιζόμεν. ὡσαύ-
 τως καὶ ἐπὶ τῆς εἰκόνης διὰ τῆς τῶ ἐνομῶν ση-
 ματίας εἰς τὴν τῶ πρωτοῦσι τιμῆ ἀναφερέμε-
 θα· καὶ ἀποσταθμοῖσι πούττω, καὶ τερητικῶν ἀπο-
 κινῶντες μεταλαμβάνοντες ἀγιασμῷ· ἐπὶ καὶ ἰερα
 διαφορὰ σκῆλη ἔχοντες τεύτα ἀποσταθμοῖσι καὶ πε-
 ριπτωσόμεθα, καὶ ἀγιασμένοι τινα εἰληφῆναι παρ αὐ-
 τῶν ἐπιζόμεν. ἡ ἐπὶ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶ ἱερῶ σκῆλη
 φλυαφήσονται κοινὰ καὶ ἀτιμὰ εἶναι, ὡς ἀπῆρτισον

Et quod verum est audiant. Multa quæ
 in nobis sacrata sunt, orationem sacram
 non recipiunt, cum inde & ex ipso no-
 mine plena sint sanctitudine simul & gra-
 tia. Et propterea hæc ut revera veneran-
 da honoramus & salutamus: ipse enim ty-
 pus vivificæ crucis absque oratione sacra
 effectus, penes nos colitur, & contenti su-
 mus figura ejus ad suscipiendam sanctifica-
 tionem. Et per adorationem quæ facta est
 a nobis in eum, & per notam in fronte
 expressam, atque per signaculum quod in
 aere per digitum huius, abigere demones
 speramus. Similiter & in imagine per no-
 minis annotationem ad primitivum honorem
 reducimur & salutantes ac honorabiliter a-
 dorantes, percipimus sanctificationem. Nam
 & sacra diversa vasa habentes, hæc salu-
 tatum atque amplectimur, & sanctitatem
 quamdam percipere ab eis speramus. Ita-
 que aut crucem & sacra vasa stulte di-
 sturi sunt eorummunia & inhonoranda, si-
 cuti

ACTIO VI.

271 cuti fecit ea faber & pictor & textor, eo quod non habeant orationem sacram sanctificantem illa: aut certe & venerabiles imagines tamquam sacras & sanctas & honorandas admittent. Ceterum volentes & alia zizanii immixta plantare semina, quali ex spiritu pythonico etiam adhuc cfantur.

αὐτὰ ὁ τέκτων, καὶ ὁ ζωγράφος, καὶ ὁ ὑφαντὴς ἐπέδαν οὐκ ἔγνω δαχὺ ἱερὰν ἀγιαζοῦσαν αὐτῶν· ἢ καὶ τὴν σέπτις εἰκόνας ὡς ἱερὰς καὶ ἀγίας καὶ τιμῆς ἀποδίδονται. βελομήμοι δὲ καὶ ἵτερα (ἑξαιρωδὴ συντηρηθεῖσαι σπέρματα, ὡς ἐκ πνεύματος τυφωτικῶ καὶ ἐπιφθίζονται.

ANNO CHRISTI 117.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Si vero quidam eorum qui in tali errore detinentur, dixerint, recte quidem a nobis & sic dici ea quae in subversionem imaginis, qua Christi dicitur, afferuntur, propter inseparabiles & inconfusas duas naturas, quae in una substantia conveniunt: sed deficere nos a ratione, eo quod superimmaculata ac semper gloriosa, quae proprie Dei genitrix est, & prophetarum, apostolorum quoque & martyrum, cum sint puri homines, & non ex duabus naturis, divinitate scilicet & humanitate, in una substantia, insular unius Christi, ad huncmodum imagines interdictionem facimus.

Εἰ δέ τις ἦν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀλόγῃ καταχρησθέντων λέγειν, ὁρθῶς μὲν καὶ δικαίως εἰρηθεῖ παρ' ἡμῶν τὰ ἐπ' ἀναξιοῦ τῆς λειτουργίας τῷ Χριστῷ εἰκόνας λαχθῆναι, δια τὸ ἀδελφικῶν καὶ ἀσφύχτων ἦν διὸ φύσιον, ἦν ἐν τῇ μιᾷ ὑπόστασι συνελθούσων. ἀπορεῖν δὲ, ὅτι εἴκα τῆς καταμύμῃ καὶ ἐπιρροῆν κυρίου Θεοτοκί, προσήτων, ἀποστόλων τε καὶ μαρτύρων, ψιλῶν ἀνθρώπων ὄντων, καὶ ἐκ ἐκ δύο φύσεων, Θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος, ἐν μιᾷ ὑπόστασι, ὡς ἐπὶ τῷ ἵνως Χριστῷ, τῆς εἰκόνας γίνεσθαι τῶν ἀπαγορευθῆναι ταύματα.

EPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Nullus eorum qui in catholica ecclesia enutriti sunt, intellexerit vel direxerit, quia recte ac pie iudicaverunt super hac novitate: sed omnes summi sacerdotes, & sacerdotes tam orientis & occidentis, quam arabi & mesembriz, anathemati destinaverunt eos qui ita senserunt. Verum modicam partem harum dioceseon seduxerunt, & a toto ecclesiae corpore reciderunt, aut contentientes Domini vocem dicentem: Qui enim unum ex minimis meis istis scandalizaverit, expedit ei ut suspendatur mola asinaria circa colium ejus, & demergatur in mare. Et ipsum non reverentes, ut pote adversus imaginem ejus rabiem exercentes, nec sanctos ejus erubescunt: sed & adversus ipsos commoverunt linguas, ita dicentes.

Οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀνατροφισθῆναι νοήσαν ἢ ἐπίσταν, ὅτι ὁρθῶς καὶ δικαίως κινήσασθαι ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐπινομίᾳ· ἀλλὰ πάντες ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς τῆς ἰσῆας καὶ δούνας, ἀρχιερεῖ τε ἐμεσομβρίας, ἀναθέματι περιτίμην τοῖς αὐτῶ φρονήσαντες. μικρὸν δὲ μέρος ἀπειθήσαν ἦν τῆδε πορείαν, καὶ τῷ σώματος ὅλη τῆς ἐκκλησίας ἐξέτιμαι, ἢ ἀγνοήσαντες τὴν τοῦ κυρίου φωνὴν, ἢ καταφρονησαντες τὴν λέγουσαν· ὅς ἐστι ἦν μύμων τῶν σκωδαλίσει, συμφορῆσαι αὐτῶ ἵνα μῶλος ὀγκὸς κρημαθῶ περὶ τὸν τραχήλου αὐτοῦ, καὶ βληθῶ εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ αὐτῶν μὴ εὐσεβείας, ὡς κατὰ τῆς εἰκόνας αὐτῶ λυτῶν· περὶ, ὅτι τὸς ἀγίους αὐτοῦ αἰδάνται· ἀλλὰ καὶ σφοδρῶ αὐτῶς κινήσασθαι τὴν γλῶτταν, οὕτως λέγοντες.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Deficere nos a ratione, eo quod superimmaculata & semper gloriosa, quae proprie Dei genitrix est, & prophetarum, apostolorum quoque ac martyrum, cum sint puri homines, & non ex duabus naturis, divinitate scilicet & humanitate: & quia oportet ad istos dicere, quod primo destructo, nec vis sit opus.

Απορεῖν, ὅτι εἴκα τῆς καταμύμῃ καὶ ἐπιρροῆν κυρίου Θεοτοκί, ἀποστόλων τε καὶ μαρτύρων, ψιλῶν ἀνθρώπων ὄντων, καὶ ἐκ ἐκ δύο φύσεων, Θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος· καὶ ὅτε δὲ πρὸς τοῦτοις λέγει, τοῦ αὐτοῦ ἀναξιοῦτος, ἐδ' αὐτῶ ἐπὶ χρεία.

EPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Neque primum evangelice aut apostolice, aut scripturaliter, aut paterne, aut argumentative, & ut absolute dicamus, aut pie destructionem fecerunt: sed ex proprio ventre pronuntiantes, catholicae ecclesiae Dei restiterunt; neque de propositis intemperatae domine nostrae genitricis Dei imaginibus aut sanctorum est illis verax vel pius sermo restitendi: quemadmodum jam, dan-

Οὐπὲν ἄρχιερατικῶς, ἢ ἀποστολικῶς, ἢ γραφικῶς, ἢ πατρικῶς, ἢ ἀποδεικτικῶς, ἢ ἀπλῶς εἰπὼν, δικαίως ἀναξιοῦ πεισιπασθῆναι, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας καλίης φθέρησιν, τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ ἀντιπέθεσαν· ὅτι πρὸς ἡμῶν ἀποκειμένη τῆς ἀγνῆς διακρίσεως ἡμῶν Θεοτοκί εἰκόνας, ἢ ἦν ἀγίων, εἰς αὐτοῖς ἀληθῆς, ἢ ἀσέβῆς λόγῳ ἀντιτεταχῆσθαι· κατὰ τοῦ Θεοῦ λόγῳ

ANNO CHRISTI 325.

ANNO CHRISTI 325.

λόγον ἀπειδείκατον . φράσσας γὰρ ἐπιπέμει ἐκ τοῦ
 Ἰησῆ αἰῶν πατέρων ἀρυσάμενος , ὅτι , ἡ τῆς εἰκότος
 τιμὴ ἐπὶ τὸ ἀσπιτυτικὸν ὀφθαλμῶν . ἢ ὅτι ὁ ἑσπε-
 ρῶν εἰκόνα τῷ βασιλείῳ , ὅρα ἢ αὐτῇ τῶν βασι-
 λείῳ . ὁ γὰρ ἀσπιτυτικὸν τῆς εἰκόνα , ἢ αὐτῇ
 ἀσπιτυτικὸν τῶν βασιλῶν . ἢ γὰρ ἐκείνη μορφή ἢ
 τὸ εἶδος ἐστὶν ἢ τῆ εἰκότι . ἢ ὅσπερ ὁ παρῶν
 εἰκότι βασιλείῳ , τιμωρεῖται δικαίως ὑφίσταται , ὡς
 αὐτοῦ ἑσπερῶν βασιλείῳ ἀτιμάσας . καὶ τοῦ τῆς εἰ-
 κόνος ὡς ἑσπερῶν ὕψος , ἢ ἕλκον ἢ χρώματι κατὰ
 μιμηγέμενα ἢ κεραιμένα . τὴν αὐτὴν ἑσπερῶν ὁ τῶν
 τύπων ἑσπερῶν ἀτιμάσας , εἰς αὐτὴν ἐκείνη , ὡς ὁ
 τύπος ἐστὶν , ἀναφέρει τῆς ἑσπερῶν . ἀλλὰ ἢ αὐτῇ
 ἢ φύσει ἢ ἀσπιτυτικῶν διδάσκει , ὅτι τῆς εἰ-
 κόνος ἀτιμάσας , πάντως τὸ ἀσπιτυτικὸν ἀτιμά-
 ζεται . τοῦτο πάντες ἀσπιτυτικῶν ἴσασιν , ἢ αὐτοῦ
 ἴσως ἢ πατέρων κατεπαύσασθαι , ἢ τῆ πα-
 ραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐσπιτυτικῶν , ἢ
 τῆ φύσει ἢ ἀσπιτυτικῶν μὴ ἐκπαύσασθαι . τὰ
 λην δὲ μιστῶν ψαύσας ἔχοντες τῆς γλώττων , οἰοῦ-
 ται παρακρῆν τὴν ἀλήθειαν , λίζοντες .

te Deo verbum , demonstravimus . Prius e-
 nim diximus , ex sanctis patribus haurien-
 tes , quia imaginis honor ad principale
 transit ; & quia qui intuetur imaginem re-
 gis , intuetur in ea regem . Qui ergo ado-
 rat imaginem , in ea adorat regem : illius
 enim forma & species est * imago : & si-
 cut qui injuriam infert regis imagini ,
 * pœnam jure perpetitur , tamquam qui ip-
 si causæ , videlicet regi , inhonorantiam in-
 tulit : quamquam imago nihil aliud sit
 quam lignum & colores ceræ immixti &
 temperati . Ita & hoc modo qui figu-
 ram cujuslibet inhonorat , in idipsum cu-
 jus imago est , refert injuriam . Sed &
 ipsa natura rerum docet , quia dum im-
 ago inhonoratur , utique principale inhono-
 ratur . Hoc omnes homines sciunt , ipso-
 que cognoscunt adversus patres infurge-
 re , & catholicæ ecclesiæ traditioni resi-
 stere , atque naturam rerum non sequi .
 Iterum autem refertam mendacior habentes
 linguam , opinantur * offendere veritatem , * fraudare
 dicentes .

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Πάλιν ἐπιπέμει τὴν αὐτῆς ἀναφορῆς . ἐπέπερ
 ἡ καθολικὴ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστιανῶν ἐκκλησία μίση
 Ἰουδαϊσμοῦ ἢ ἑλληνισμοῦ τυγχάνουσα , ὡς ὅσοιπρῶς
 αὐτῆς σωτηρίας πλειῆς μετέχει , ἀλλὰ κενὴ ἢ
 σιδηρίας ἢ μυσταγωγίας διοπαρδοῦ ἕξιν ὡς ἔδει,
 τῷ μὴ Ἰουδαϊσμοῦ τὸς ἐναίμως θυσίας ἢ ὀλοκαυ-
 τώσεως μὴ παραδεχόμενῃ , τῷ δὲ ἑλληνισμοῦ ὡς
 τῆς θυσίας ἢ πᾶσαν εἰδωλοποιίαν τε ἢ εἰδωλο-
 λαβρίαν ἐδιδουλοποιήσῃ , ὡς ἀρχηγὸς ἢ ἐσπερῶν
 Ἰησοῦ βδελυρᾶς πλειῆς τυχῆς γρηγορεῖται . ἐπιπέδα
 γὰρ ἀναστάσεως μὴ ἔχων , ἄξιον ἑαυτοῦ παύσασθαι
 σωτηριόπρασον , ἵνα τὰ μὴ παρόντι ὡς παρόντι
 δια τῆς γλῶσσης παραστήσῃ . εἰ οὖν ὡς Ἰησοῦ ἕξιν
 ἐστὶν ἢ αὐτῆ , ἀρα ὡς ἀλλόθιον πῦρον ἢ δαιμο-
 νοφόρων ἀνδρῶν ἔρεμα ἀποθραπέσθαι τῆς πῦ-
 ρος ἑκκλησίας .

Verumtamen dicamus ea quæ sunt eorum
 Cæstrationis . Quoniam quidem nostra catholi-
 ca Christianorum ecclesia media inter Judais-
 mum & paganismum existens , neutrorum so-
 lemnes ceremonias habet , sed novæ pietatis
 & mystici sacrificii divinitus traditi semita
 incedit , Judaismi quidem sacrificia sanguino-
 lenta & holocausta non admittens , paganismi
 autem præter sacrificia omnem idolorum sa-
 bitionem , & idolorum cultum abominans , qui
 auctor & inventor abominabilis hujus artis
 factus est : spem enim resurrectionis non ha-
 bens , dignum ludibrium sibi adinvenit , ut
 non præsentem quasi præsentem per devotionem
 exhibeat . Si ergo nil extraneorum est in ea ,
 merito ut alienum etiam hoc , & demonici
 sensus virorum adinventio , advertatur a Chri-
 sti ecclesia .

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Τὸ τῆς ἀμετῆς χυδαιολεξίας αὐτῆς γράμμα
 πληρέσταται τῆς ληροκοπίας ἐξησκημένων , χέτλιον
 τε ἢ κομιδῆς ἑλεοῖον τυγχάνει . ἢ γὰρ τῆς κα-
 τὰ εἰς κρημνοὺς ἢ φαραγγας κατεπεσθῆσθε δια-
 Ἰησοῦ αὐτῆς λογιδοῦν , πῶς εἰς πέταρον ἔδου ἑα-
 τῆς κατεπεσθῆσθαι , ἑλληνισμοῦ ἢ Ἰουδαϊσμοῦ ἀσπι-
 τυτικῶν μίσην εἶναι τῆς Ἰησοῦ Χριστιανῶν ἐκκλη-
 σίας . ἐπεὶ πάλιν ἑαυτῆς περιπέπραστος λίζουσι ,
 ὡς ὅσοιπρῶς αὐτῆς σωτηρίας πλειῆς μετέχειν .
 τυχῆσθαι ἢ κενὴ ὀφθαλμοῦ , ἢ ὡς οὐκ ἀλη-
 θῆσθαι . πάλιν δὲ εἰπῶν , ἑαυτῆς ψαύσθαι .
 τὸ γὰρ ψαύσθαι ἢ τῆ ἀληθείῃ μόνον ἐσπιτυτικῶν ,
 ἀλλὰ ἢ ἑαυτῆ , ὡς ὁ ἱεροψάλτης ἐφη Δαβὶδ .
 ἐψαύσθαι , γὰρ , φησὶν , ἢ ἀδικία ἑαυτῆ . Βασί-
 λειος δὲ ὁ Καίσαρος ἀποστόλος , ἢ εἰς πᾶσαν γλῶ-
 γῆν ὁ φθόγγος ἐξῆλθεν , ἢ αὐτῆ τῆ ἀσπι-
 τυτικῶν τῷ κατὰ Σαβελλίου λόγῳ αὐτῆ ὕψος φησὶ .
 μαχεται Ἰουδαϊσμοῦ , ἑλληνισμοῦ , ἀμφοτέρω δὲ Χρι-
 stianis . Concil. General. Tom. XIII.

Immensurabilis ac frivolæ dictionis eorum
 litera plenissime deliramentis procurata ,
 importunum quiddam & nimis risu dignum
 existit . In * posterioribus enim in præci-
 pitia & * fauces per ratiunculas suas indu-
 di sunt : nunc autem in profundum infertur
 se intulerunt , mediam inter Judaismum
 & paganismum pronuntiantes esse Christia-
 norum ecclesiam . Deinde iterum * intra
 se cadentes dicunt , neutrorum solemnes
 ceremonias habere . Igitur aut ibi men-
 tiuntur , aut hic veritatem non dicunt .
 Sed ut verius dicatur , sibi mentuntur .
 Mendacium enim non modo veritati
 contradicit ; sed & sibi , ut facer palmi-
 sta inquit David , Mentis est enim , ait , 7/salm .
 iniquitas sibi . Basilius ergo Cæsariensis
 presul , cujus in omnem terram exiit so-
 nus , in ipso proœmio sermonis sui contra
 Sabellianos scripti sic ait : Impugnat Judais-
 mus paganismum , uterque vero Christianif-
 mum

Gr. in ima-
gine

* & cubi-
sus

Gr. aut
deatibus
barathi-

* sibi non
fauces
cunt

7/salm .

275
 ACTIO VI
 ubi videntur
 Orationes in Christi nativitate
 dimascum
 Gen. 8.
 Deut. 10.
 1. Cor. 10.
 In his quæ ab eis nunc dicta sunt, extraneos & alienos se a Dei pace demonstrant; quam videlicet Dominus noster his qui germane ac sine dolo in illum credunt, dimisit dicens: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* Quomodo enim pax, si contra eorum consilium & sententiam catholica ecclesia erigitur, confortata & certificata traditionibus suis?

Ασιασμός· αὐτοὶ δὲ οἱ δοκῶντες ὑπέροφροι Ἰσραηλιτῶν εἶναι, μίσην ἀποφύλακτο τῶν Ἰων Χριστιανῶν εἰς τὴν ταύτην Ἰσραηλίου. ὁ μὲν γὰρ Ἰουδαϊσμός πείθει θεοφύλακτον, ὁ δὲ ἰλλυρισμὸς πολυθείαν εἰσήγαγε. Γρηγόριος γὰρ ὁ τῆς θεολογίας ἐπώνυμος πῶν δυνάτω τῶν ἀπαγορευμένων, ἔτω φησὶ· Θεὸς δὲ ὅταν εἴπω, λίγω πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος· ἐπὶ ὅτι τούτων τῆς θεότητος χωρισμὸς, ἵνα μὴ ἄλλοι Θεὸν εἰσογάγωμεν· ἐπὶ ἐξ ἑσῶς ταύτων ἀεχόμενοι, ἵνα μὴ πείθει θεοφύλακτον κατακελεύμεθα, ἢ διὰ τῆς μοναρχίας ἰουδαϊζόντες, ἢ διὰ τῶν ἀφθονίων ἰλλυρισμῶν. τὸ γὰρ κακὸν ἀμφοτέρους ὁμοῦν, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις Χριστιανῶν. τὰ μὲν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ἧς μετέχου ὁ Ἰσραηλιτὴς λαὸς, Θεὸν παραδόξως ὑπέροφον· αἱ δὲ Ἰσραηλιτικῶν, δαιμονίων. ἔκταν ἡ ἐξ ὅσων τῶν δεσποσύνων ἀποστρέφονται τὰ δαιμονιώδη συνήθημα τὰ καὶ συνιμίξαι, ὡς περὶ τῶν εἰκότων πῶν κελῶν εἰδωλῶν ἀποφύλακτο τῶν Ἰσραηλιτικῶν εἰσὶ παραλασσίας, κατηγορήσαντες ἐν τῷ Ἀβελ, καὶ Νοῦ, καὶ Ἀβραάμ, καὶ ἐν Ἰσραὴλ παρ' αὐτῶν ἀποσταθμῶν δυσπῶν διὰ τῶν καὶ Μωϋσέως, καὶ Σαμουὴλ, καὶ Δαβὶδ, καὶ Ἰσραὴλ λατῶν πατεμάχων, ἐπὶ καὶ αὐτῶν ζήτας καὶ ἰλλυρισμῶν Ἰσραηλίου Θεοῦ εἰδυσίας· καὶ τῶν γὰρ τῆς γραφῆς μαρτυρίας τῆς αὐτῆς δυσίας· ὡς φησὶν ἡ γραφή· εἰς ὄσμων καρδίας. οἳ δὲ ἴγνωσαν τῶν ἀλλοθῶν, ἐπὶ τῶν Θεῶν ἀναποδείκνυται, ἀποδεικτὰ παρ' αὐτῶν. ἴδυσαν γὰρ κελῶν τῶν Θεῶν, γίνεσθαι. τὰ δὲ τοῖς δαιμονίοις, βδελυκτὰ καὶ ἀπόστρεφα. ἴδυσαν γὰρ δαιμονίους καὶ ἰσραηλιτικῶν ἡ γραφή· ἐφ' ἡμῶν ὅτι καὶ ἡμῶν ἐστὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ὁμοίον ταύτων, καὶ ἡ ἐκ τῶν ἰσραηλιτικῶν ὕλων. εἰδωλῶν γὰρ, φησὶν ὁ ἀπόστολος, τί ἐστὶν; ἢ εἰδωλόθυτον τί ἐστὶν, αἱ μὴ εἰς θεὸν τὰ ἴδυσαν, δαιμονίους ἴδυσαν, καὶ ἰσραηλιτικῶν δὲ σφαλόμενοι, καὶ ὑβρίζοντες καὶ ψαλλόμενοι, στείπρωται, καὶ ἐκπίρωται ταῖς αἰ.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΔΙΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Quiescat ergo omne os obloquens iniqua & contumeliosa contra nostrum Deo acceptum consilium atque sententiam. Sancti enim qui Deo placuerunt, & ab ipso sunt dignitate sanctitatis honorati, vivunt semper Deo, licet hinc migraverint. Quos qui in mortua arte atque odibili, nunquam vivente, sed ab adversariis paganis, vane reperta, pensat erigere, blasphemus ostenditur.

Παυσάτω οὖν πᾶν εἶμα λαλῶν ἀδικα καὶ ἐφύβριστα κατὰ ταύτης ἡμῶν τῆς Διακοδέκτη γνώμης καὶ ψήφου. οἱ γὰρ τῶν Θεῶν ἀριστήσαντες ἄγιοι, καὶ παρ' αὐτῶν τιμηθέντες τῆς ἀξιώματι τῆς ἀγιότητος, ζῶσιν αἰεὶ Θεῶν, καὶ ἐν ὅσων μετέχουσιν. ὅς ὁ ἐν νεκρῶν πέτρῃ καὶ ἐζητήσῃ, μετέσποντο ζῶσιν, ἀλλ' ἐξ ἀντιειρημῶν ἰλλυρισμῶν ματαιῶν ἐφύβριστα, λογιζόμενοι ἀνατηλῶν, βλασφημῶν ἀποδεικνύται.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

In his quæ ab eis nunc dicta sunt, extraneos & alienos se a Dei pace demonstrant; quam videlicet Dominus noster his qui germane ac sine dolo in illum credunt, dimisit dicens: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* Quomodo enim pax, si contra eorum consilium & sententiam catholica ecclesia erigitur, confortata & certificata traditionibus suis?

Ἐπὶ τοῖς παρ' αὐτῶν νυνὶ λεχθεῖσι ζήτους καὶ ἀλλοθῶν εἰαυτῆς τῆς τῶν Θεῶν εἰρήνης ἀποδεικνύσιν, ἵνα ὁ κελῶν ἡμῶν πῶν γνώμης καὶ ἀδελφῶν εἰς αὐτῶν πισθῶσιν ἀφῆκον, εἰπὼν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ἡμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφῆκον ἡμῖν. πῶς γὰρ εἰρήνη, ἐὰν κατὰ τῆς αὐτῶν γνώμης καὶ ψήφου ἡ καθολικὴ ἐκκλησία θρασυται, κρατῶσα καὶ βεβαιωμένη τῶν παραδόσεων αὐτῶν;

ANNO CHRISTI 187

οι γαρ θεω ζήλω κινήσει πάντες τις παρὰ
 οι συμφωνήσι, κ' τῆ παραδόσει τῶν ἐκκλησιασ-
 τῶν θεσφῶν, τῶν δὲ ἐσπίως ἰχόντων ὡς ἰχ-
 θῶν ἀποφύσει. ταῦτος δὲ ὡς ἐξ ἑαυτῶ σῶ-
 ματος τῆς ἐκκλησίας ἑαυτὸς ἀποτιμῶντος, ὡ-
 παύεται εἰ ἀληθεὶς ἀποσκωπῆται, εἰ δὲ πῶ-
 ματι κ' ἀληθεὶς τῆ θεῶ λαβῆσθαι, κ' τὸς εἰ-
 κονικὰς ἀναζωγραφῆσαι εἰς ἐξήγησιν κ' ἀνεμνη-
 σιν μόνον ἰχόντες, κ' ταῦτος περὶ τῶν σῶματι
 ἀσπαζόμενοι, κατὰ τῆς ἀδίκτου αὐτῶν παρὰ τῆ
 θεῶ γνώμης κ' ψήφου τὸν θύρακα τῆς ἀληθείας
 ἐκδεδυμένοι, τῆ σφοματῶ τῶ πῶματος ἰκνυ-
 τῶν. οἱ γὰρ ἀπ' αἰῶνος λαρετήσαντες τῆ θεῶ
 ἄγιοι, ἀπὸς ἡμετέρων ὠφέλειαν κ' σωτηρίαν τῶς
 βίαις αὐτῶν ἀναζωγραφῆσαι ἡμῶν καταλειπόντες,
 καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἀπαχθῶσα διὰ ζωγραφικῆς
 ἐκλήσεως ἐν τῆ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ παραδοί-
 κασιν εἰς ὑπόμνησιν τῶ ἡμετέρων τοῦ, κ' ἀπὸς ἀνα-
 γωγῶ τῆς αὐτῶ πολιτείας. κ' γὰρ κ' ὁ ἄγιος
 Βασίλειος ἐν τῶ ἰχωνίῳ τῶν ἁγίων τισαρά-
 κοντα μαρτύρων λόγῳ αὐτῶ οὕτως φασί. διῶρο δὲ
 οὐν εἰς μίσην αὐτοῖς ἀγαγόντες διὰ τῆς ὑπο-
 μνήσεως, κοινῶ τῶν παρ' αὐτῶν ὠφέλιαν τοῖς
 παρῶσι κατασκευάσαντα, ἀποδείξαντες πᾶσιν ὡ-
 περ ἐν γραφῇ τῶς τῶν ἀνδρῶν ἀρετίας. ἰπέρι
 πολέμου ἀνδραγαθίματα κ' λοζογράφου πολλῶν
 κ' ζωγράφου διασημαίωσιν, οἱ μὲν τῆ λόγῳ πο-
 μῶντες, οἱ δὲ τοῖς πίναξιν εἰς χαράτωντες. κ' πολλῶς
 διελθῶντες εἰς ἀδελφῶν ἰκατέρω. ἂ γὰρ ὁ λόγος
 ταῖς ἰσοείαις δι' ἀκοῆς παρῶσι, πῶτα γραφῇ
 σκωπῶσα διὰ μῆλοσιν δείκνυσι. συμμιζόντες δὲ
 ἰχωνίαια ἑαυτῶν τῆ παρυγία, τῶδε φασί.

Qui enim divino zelo moventur, semper
 patribus & traditioni ecclesiasticarum legum
 concordant: eam vero qui contrarie se ha-
 bet, ut inimicum effugiunt. Hos ergo
 tanquam eos qui ex toto corpore eccle-
 siam sese reciderunt, non cessant veri ado-
 ratores, qui in spiritu & veritate Deo ser-
 viant, & imaginales picturas in relationem
 & commemorationem tantum habent, &
 has amplectuntur atque salutant, contra
 reprobam divinitus consilium eorum at-
 que sententiam, thorace veritatis indu-
 ti, pugione spiritus pungere. Sancti e-
 nim patres qui a saeculo Deo placuerunt,
 ad nostram salutem atque utilitatem vi-
 tias suas conscriptas nobis dimittentes, et-
 iam ea quae a se acta sunt, per picturae
 narrationem in catholica ecclesia tradide-
 runt, in commemorationem animi nostri,
 & ad erectionem conversationis suae. Ete-
 nim sanctus Basilius in sermone suo super
 laude sanctorum quadraginta martyrum sic
 ait: Age itaque, in medium eos per com-
 memoracionem adducentes, communem uti-
 litatem ipsorum his qui praesentes sunt,
 constituamus, praemonstrantes omnibus ve-
 lut in pictura virorum fortia facta. Nam
 & bellorum praeconia & verborum scripto-
 res multotiens & pictores designant, a-
 lii quidem sermone adornantes, alii vero
 tabulis exarantes; multosque ad virilitatem
 erexerunt utrique. Quae namque sermo hi-
 storiae per imitationem exhibet, haec pictu-
 ra tacens per imitationem ostendit. Com-
 mifcentes autem praeconia sua versutia,
 talia factur.

ACTIO VI.

700. 4.

Gr. illi qui- dem ad. h. i. vero t.

versutia

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Πῶς δὲ κ' τῶν παρῶντων μητέρα τῶ θεῶ, ἐν
 ἡ ἰσοείαις τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος, δι' ἡ;
 ἡμῶν ἰλαψα τῶφως τὸ ἀσφρόσιν, τῶν ἰψλο-
 τῶν τῶν αἰρατῶν, κ' ἀγνοῦσαν τῶν χερσῶν, D
 ἐν τῶ χυδαίᾳ τῶ Ἑλλῶσ πῶν γραφεῖν κατα-
 πλῶσιν; ἡ πάλιν τῶς μέλλοντος συμβασίλειον
 τῶ Χριστῶ, συγκρατῶντες πῶ γίνεσθαι, κ' κείνην
 τῶν αἰκνῶν, κ' συμμόρφος τῆς δοξῆς αὐτοῦ
 ἰσοείαι. ὡν, ὡς τῶ λογιάσων, ἡ τῶ ἄγιος
 κόσμος. ἡ ἐκ ἐξήκοντα τῶ τῶ Ἑλλῶ ἀναγρά-
 ψασθαι πῶν; ἡ θεμιτῶν γὰρ τῶς ἐλπίδα ἀνα-
 γάσων κητημῶν Χριστιανῶν δαιμονολογῶν ἰθ-
 ῶν ἰσοείαι χρῆσθαι, κ' τῶς τοιαῦτα μέλλοντος δό-
 ξῆ φαιδρῶσθαι ἄγιος ἐν ἀδελφῶν κ' κερὰ ὕλη
 καθύλεξεν. ἡμεῖς γὰρ παρὰ τῶν ἀλλοθῶν ἡ
 δεχόμεθα τῶς ἀποδείξαι τῆς καθ' ἡμᾶς πίστεως.
 κ' γὰρ τῶν δαιμόνων θεολογῶν τῶν ἰσοείαι, ἰπε-
 τίμα αὐτοῖς, ἀπαξῶν ὑπὸ δαιμόνων μαρτυρεῖ-
 θαι.

Quomodo autem & superlaudabilem ma-
 trem Domini, in qua obumbravit plenitu-
 do divinitatis, per quam nobis illuxit lux
 inaccessibilis, excelsorem calis, & sanctio-
 rem cherubim, in vili gentili arte pin-
 gere audent? aut iterum eos qui congre-
 gnati sunt Christo, confesoresque fieri s' fuerint, ut
 ac judicare orbem terrarum, atque confor
 mes s' fore gloria ipsius, quibus, ut sacra di-
 cunt eloquia, dignus non erat mundus, non
 crabescunt gentili arte pingere? Nefas e-
 nim est Christianis, qui spem resurrectionis
 habent, demonum cultricum gentium mori-
 bus uti, & sanctos, qui tali & tanta glo-
 ria resplendebunt, in ingloria & mortua ma-
 teria injuriis cumulare. Nos enim ab alie-
 nis non suscipimus probationes fidei nostra.
 Etenim demonis Deum predicantibus Jesum, Marc.
 increpabat eos, dedignatus a demonibus testi-
 monium habere.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Εξ ἰχωνίων ἀρχαίμωτοι βάλονται τῶς ἀπλῶσι-
 ρος σωματῶσαι ἀπὸς τῶν ἑαυτῶν ματιωφροσύ-
 νῶν. ἀλλ' οἱ τὸ φρόνημα τῶ φροῶς ἰχόντες κ' ἔχῶ
 τὸ παρῶσιν, κ' τὸ ἀκέραιον τῆς περιετῶς, ἰσοείαι
 Concil. General. Tom. XIII.

A laudibus inchoantes, volunt simplici-
 res surripere ad vanum sentum suum. Sed
 qui prudentiam serpentis habent & non ver-
 tutiam, simplicitatemque columbae, norunt
 & sermonibus & laudibus intemperatam & im-
 ma.

S a

279

ACTIO VI.

maculatam vere ac proprie Dei genitricem A
& sanctos honorare, & horum virtutes per
historicos libros ad memoriam reducere, &
rursus per imaginales titulationes nota face-
re certamina & fortitudines eorum, atque
hos magnificare supremis honoribus, & sci-
re illos secundum sacrum apostolum dissolu-
tos cum Christo esse, & intercedere pro no-
bis, & sinceram ac summam fidem & ser-
vitutem in spiritu & veritate soli Deo of-
ferre, & non quibuscumque creaturis quæ
sub celo sunt. Quid autem materiam sum-
mentes ut turpem, contumeliis volunt affi-
cere veritatem? quos oportebat potius quod
pejus est fugere, & quod melius est secula-
ri, & priscorum recordari sanctorum sacrifi-
ciorum, quæ a scriptura laudantur; quomodo
Deo offerantur, modo vero demonibus offer-
rentur: quamquam existens materia omni-
erat contagio plena: & subiectum tantum
aspicientes, calumniantur ecclesiam genti-
lium figmentorum habere indicia. Sed non
quia materia in diversis contrarietatibus re-
rum utilis exprobratur vel turpis offendit-
ur, despicienda est ejus utilitas. Si enim
studuerint taliter intelligere & accipere,
polluentur omnia secundum ipsos quæ Deo
sunt dicata, sacra scilicet vestimenta, &
valcula sacra. Etenim qui quæ pagano-
rum sunt sapiebant, ex auro & argento
idola construebant, ac libamina ex vino li-
babant, & ex farina lagana militiæ cæli of-
feriebant hi qui ex Hebræis idololatras fie-
bant. Restat ergo eis incusare catholi-
cam ecclesiam, quia pagani per historicos
libros deos suos demones collaudabant!
& nos non collaudemus sicut pagani ne-
que Deum qui super omnia est, neque
sanctos ejus, per historicos libros, quia
ex alienis recipimus approbationes. O sub-
versionem & amentiam! Cum enim homi-
nes procul dubio simus sensibiles, rebus
sensibilibus utimur ad cognitionem & com-
memorationem omnis divinæ ac piæ tradi-
tionis. Deinde ut adulteratores veritatis,
subvertentes vias simul & intelligentias Do-
mini, dicunt.

Cr. quando
Deo offer-
bantur quan-
do vero de-
monibus
quamquam
eadem ma-
teria, cum

Cr. abibunt

κὶ λόγους ἐγκωμίων τῶν πανάρχων κὶ παπά-
μων, κὶ ἀληθῶς κὶ κερῶς θεοῦ, κὶ τῶν
ἀγίων τιμῶν, κὶ τῶν τῶν ἀρετῶν διὰ ἰσορροπῶν
βιβλῶν ἐν μνήμῃ φέρειν, κὶ αὐτοὺς διὰ εἰκονικῆς
σηλογραφίας ἀναπνεύσειν τὰς εὐθείας κὶ τὰς ἀ-
δεύας αὐτῶν, ὅτι τῶν μεγαλειῶν τῶν ἀνωτάτων
τιμῶν, ὅτι γινώσκουσιν αὐτῶν κατὰ τὸν θεῖον ἀπό-
στολον ἀναλύσαντας, κὶ σὺν Χριστῷ ὄντας, κὶ πρὸς
βίβλιν ὑπὲρ ἡμῶν, κὶ τῶν εὐλαβῶν κὶ ἀκρασιῶν
πίσιν κὶ λαβρίαν ἐν πνεύματι κὶ ἀληθείᾳ τῆς Θεοῦ
μόνῃ προσφέρειν, κὶ μὴ τοῖς ὑπὸ τὸν ἕρανόν ἐ-
οισδότητε κτίσμασι. τί δὲ τῶν ἑλλῶν λαβόντες
ὡς αἰχρᾶν, καί τινας ἐθέλουσι τῶν ἀληθειῶν; ἴδου
αὐτοὺς μάλλον φυεῖν τὸ χεῖρον, ὅτι τὸ κρεῖττον
ἐλίθει, κὶ ἀναμνησθῆναι τῆς πάλαι παρὰ τῆς
γραφῆς ἐπανημιῶν ἀγίων θυσιῶν, ὅτι τῆς Θεοῦ
προσέφητε, ὅτι δὲ τῶν δαιμονίων: καίτοι γε ἡ
αὐτῆ ὕλη τυγχάνουσα, παντὶ μισμῷ ὑπερῆκε
ἐμπλῆως. κὶ εἰς τὸ ὑποκείμενον μόνον ἀποβλίπον-
τες, κατηγοροῦσι τῆς ἐκκλησίας Ἑλληνικῶν ἀνα-
πλασμάτων ἔχον σύμβολα. ἀλλ' ἐκ ἐπειδὴ ἡ
ὕλη εἰς ὁμοφύλους ἐναντιότητας πραγμάτων χρησι-
μέουσα καί τιται, ἡ αἰχρᾶ δέονται, παραφατῶν
αὐτῶν τὸ χρησίμον. εἰ γὰρ μέλλουσιν ἔγωγε νεῖν τε
κὶ ἐκλαμβάνουσαι, οἰχρήσεται πάντα κατὰ αὐτῶν τὰ
τῆς Θεοῦ καθιερωθῆκα, λείψου δὲ ἱεραὶ ἐκείνης,
κὶ σκελῆ ἱερα. ὅτι γὰρ οἱ τῶν Ἑλλῶν φρονεῖντες,
εἰς χρυσῷ ὁμοφύλους εἰδωλα κατασκευάσαν, κὶ σπο-
δάς ἐξ οἴνου ἰσπανίδων, κὶ ἐξ ἀλάου χαυῶνας
τῆς γαλιλαίας τῶν ἱερῶν οἱ τῶν Ἑβραίων εἰδωλολατρῶν
σαντες προσέφερον. λείπεται ἔν αὐτοῖς ἰσχυρῶν
τῆ καθολικῆ ἐκκλησίᾳ, ὅτι οἱ Ἑλλῶνες διὰ ἰσο-
ρροπῶν βίβλων τῶν ἰαυτῶν θεῶν κὶ δαιμόνας ἐκω-
μιάζουσι: κὶ ἡμεῖς μὴ ἐγκωμιάσωμεν, καθὼς οἱ
Ἑλλῶνες, μὴ τὴν ἐπὶ παντῶν Θεῶν, μὴ τῶν
ἀγίων αὐτῶν διὰ ἰσορροπῶν βιβλῶν, ὅτι ἐξ ἀλλο-
τρίων δεχόμεθα τὰς ἀποδείξεις. ὡς τῆς παραβο-
μῆς αὐτῆς παρανομίας. διὰ τὴν γὰρ ἀνθρώποι ὄν-
τες αἰσθητικοί, αἰσθητικῶς πνεύμασι χρωόμεθα
ἀπὸς ἡμετέρων ἀναγωγῶν, ὅτι ἐξ ὁμοφύλων πᾶσας
θείας κὶ ἀσιβῶς παραδοσῶν: εἴτω ὡς παρακα-
ράται τῆς ἀληθείας, ὁμοφύλωντες κὶ τῶν ὁμοφύ-
λων τῶν ἐνοχῶν τῶν ζυγῶν, λίγυσιν.

ANNO CHRISTI 280.

χαυῶνας ἡ
χρῆσιμος ἡ
λέγουσα.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

Cr. dignat. Super hoc ergo examinato & pertractato
edicto nostro, præbetimus & ex divinitus in-
spirata scriptura, & ex probabilibus pairi-
bus nostris manifesta testimonia conspirantia
nobis, & roborantia hujusmodi piæ inten-
tionem nostram; quibus non contradicat qui
horum habet experimentum: qui autem igno-
rat, discat & retineat illa ut Dei: & se-
cundum primam quidem rationem ex ejus vo-
ce divinitus dicta, qua ait: Spiritus est
Deus, & qui adorant eum, in spiritu &
veritate oportet adorare: & iterum: Ne-
mo Deum vidit unquam: & neque vo-
cem audistis, neque speciem ejus vidistis:
& beatificante eos qui non viderunt eum,
& crediderunt.

Joan. 4.
Joan. 1.
Joan. 5.
Joan. 20.

Πρὸς τοῦτο ἐν τῇ διζήτησιν κὶ διεσκομι-
νῃ ἡμῶν δόγματι, ταριζοῦμεν κὶ ἐκ τῆς θεοπνεύ-
ματι γράφης κὶ τῆς ἰσχυρῶν ἡμῶν πατρῶν ἐσαρχῆς
τῆς μαρτυρίας συμπνεύμας ἡμῶν, κὶ ἐπικυρώσας τὸν
πνεῦτον ἡμῶν ἀσπίθ σκοπῶν: αἰς μὴ ἀντρεῖ ὁ ἐν
εὐκείνῃ τῶν ὑπάρχων. ὁ δὲ ἀγνοῶν, μαθησαντῶν
ἐκατήγειτο αὐτοῖς, ὡς τῆς Θεοῦ ὄσας. κὶ κατὰ μὴ
αὐτῶν λόγον ἐκ τῆς κυριαλέαυ φωνῆς λεγοῦ-
σης. πνεῦμα ὁ Θεός, κὶ τοὺς προσκυμῶντας αὐ-
τῶν, ἐν πνεύματι κὶ ἀληθείᾳ οἱ προσκυμῶν.
κὶ πάλιν. Θεὸν οὐδεὶς ἴωρακε πρόποτε: κὶ, οὔτε φω-
νὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε, ὅτι εἶδῶ αὐτοῦ ἴωρακατε:
κὶ μακαροῦσθε τὸς μὴ ἰδόντας αὐτὸν, κὶ πισ-
σαντες.

EPI-

283

ACTIO VI

283

imaginalibus

283

bus offerunt Christiani, & quia incompre-
hensibilem divinam naturam circumscri-
bunt. O abnegationem & stoliditatem, &
quidquid his aliud attinet! Non enim lo-
cum habet sermo, sed maledicto plenus
est & calumniis. Christiani quippe adora-
tionem quae in spiritu & veritate est, ne-
que imaginibus, neque divinae figurae cru-
cis impartiti sunt; sed neque invisibilis &
incomprehensibilis natura imaginem un-
quam fecerunt, sed secundum quod Ver-
bum caro factum est, & habitavit in no-
bis, ea quae humanae dispensationis ejus
sunt, pingunt & imaginantur. Scientes
quia spiritus est Deus, & eos qui
adorant eum, in spiritu & veritate oportet
adorare, adorationem & servitutem
quae per fidem est, ipsi soli Deo, qui su-
per omnes in Trinitate laudatur, offerunt.
Nam divinum typum crucis & venerabiles
imagines desiderio & affectu flagrantem, se-
cundum principalium relationem salutamus,
& honorabiliter adoramus. Vana itaque &
inania, seu claudellina omnimodis atque
levia eorum eloquia esse monstrantur a ve-
ritate, quemadmodum & cetera aliena a
pietate intelligentes, ajunt.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

283

Et in veteri testamento dicente ad Moysen
ad populum: Non facies tibi idolum,
neque omnem similitudinem, quaecumque in
caelo sursum, & quaecumque in terra deorsum
est: id quod in monte de medio ignis vocem
carborum vos audistis, & similitudinem non
vidistis, sed vocem.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

283

283

283

Hinc occasionem impietatis attrahunt,
quasi pueros Christianos sophismatibus suis
portentuosae rabie inficere nitentes. Quia
igitur si per imaginum descriptionem habes
in commemorationem Christum, vel san-
ctos ejus, in idololatriam dilaberis. Om-
nemque hi sortes injustitiam meditantes,
in praelocationibus suis ad diationem qua
praecipitur, Non facies omnem similitudi-
nem, fugiunt: & veritatem in injustitia
possidentes, & suam justitiam volentes sta-
tuere, exercent se ad impietatem: & in
insubstantia mendacii gloriantes, a veritate
alienantur. Voces enim quae olim in
lege datae sunt populo Israel qui vitulos
fecit, & Aegyptiarum abominationum ex-
perimentium habuit, Christianorum sacra-
tae caerere coarctantes, se publicant & por-
tentuose loquuntur, adusti labiis oris sui.
Utinam intellexissent, quia Dominus indu-
ratus eos in terram repromissionis, eo
quod habitarent in ea gentes colentes ido-
la, & adorantes daemonia, solem quoque
ac lunam stellisque & alias creaturas, sed
& volucres, & quadrupedia, atque repen-
tia, & non Deum vivum & verum; le-
gem dabit: Non facies tibi idolum, ne-
que omnem similitudinem, quaecumque in ca-
elo sursum, & quaecumque in terra deorsum
est. Quandoquidem tubinfert, abstrahens eos

κλιώσιν κ' λατρείαν τῆς σιπταῖς εἰκοσι προση-
ρον οἱ Χριστιανοί, κ' ὅτι τὴν ἀκατάληπτον φύσιν
περιγράφουσιν. ὡς τῆς παρεξήρατης κ' κλιθιότητος,
κ' εἴτε τούτοις ἴσον ἔπειτα: ἅ ἐχει γὰρ χωρῶν
ὁ λόγος, ἀλλὰ λαιδορίας κ' συκοφαντίας μεσός.
οἱ γὰρ Χριστιανοὶ οὐκ ἐν πνεύματι κ' ἀλη-
θείᾳ προσκύνουσιν τῆς εἰκόσιν ἀνείμασαν, εἴτε
τῷ θεῷ Ἰσὼφ τοῦ σαυροῦ, εἴτε τῆς ἀοράτου κ'
ἀκατάληπτα φύσιν εἰκόνα ποτὶ πεποιήσασιν· ἀλ-
λά καὶ ὁ λόγος σὸρξ ἔχητο, & ἐσκήνωσεν ἐν
ἡμῖν, τὴ τῆς ἀνθρώπινης οἰκονομίας αὐτοῦ ἀνα-
γράφουσι κ' εἰκονίζουσι. κ' γινώσκοντες, ὅτι πνεύ-
μα ὁ Θεός, & τοῖς προσκυνούσας αὐτὸν ἐν
πνεύματι κ' ἀληθείᾳ δεῖ προσκύνειν, τὴν αὐτῶν
πίστιν προσκύνουσαν κ' λατρείαν αὐτῶ μόνῃ τῷ ἐπὶ
πάντων θεῷ ἐν ἑαδί ἀνυμνησῶν προσάγουσιν.
εἰτε τῷ θεῷ τῆς τύπου τοῦ σαυροῦ κ' τῆς σιπταῖς
εἰκόνας ποθῶ κ' σορξὴ κινουμένοι ἀπὸς τὴν ἴσῃ
ἀποποτύπων ἀσφαλῶς ἀσπαζόμεθα, κ' τιμητικῶς
προσκυνούμεθα. μάταιοι οὖν & ὑπεκίνοι κ' σαθροὶ
καταπέσασιν αἱ κηφολογίαι αὐτῶ παρα τῆς ἀλη-
θείας ἀποδείκνυται, ὡς κ' τὴ ἐξῆς ἀλλοτρίως ἴσῃ
ἀσπίδας ἐνοήσαντες, φασίν.

ANNO CHRISTI 783

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

C

Καὶ ἐν τῷ παλαιῷ φήσας * ἀπὸς Μωσῆα κ' λαόν· ὅ ποιήσεις σιαυτῷ εἰδωλον, ὅδε παντὶς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ ἔρατῷ αὐτῷ, κ' ὅσα ἐν τῷ γῆ κατῶ· διότι ἐν τῷ ὅρει ἐκ μίσου τοῦ πυρός φωνῶν ἱματων ἡμεῖς ἠκούσατε, & ὁμοίωμα οὐκ εἶδετε, ἀλλ' ἡ φωνῶν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Ἐπιῦθε τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀσπίδας ἐφίλων-
ται, ὅσπερ παῖδας τοὺς Χριστιανὸς μορμολύττω-
τες τῆς ἰαυτῶν σοφίσμασιν, ὅτι γε εἰ διὰ εἰκο-
νικῆς ἀναξωγραφῆσιως ἔχεις εἰς ὁπόμησιν Χρι-
στοῦ ἢ τῆς αγίας αὐτῶ, εἰς εἰδωλολατρείαν καπι-
δαίνεις. κ' πᾶσαν ἀδικίαν μελετήσαντες ἐν τῆς
προλεγόμενοι παρ' αὐτῶ οἱ ἡμιναδαί, ἀπὸς τὴν
τῶ, οὐ ποιήσεις πᾶν ὁμοίωμα, καταφάγουσι λέ-
ξιν· κ' τὴν ἀληθειαν ἐν ἀδικίᾳ καπιχοντες, τὴν
ἰδίαν διημοσιῶν ζητιώτες σῆσαι, παιδοφίβουσι
ἑαυτὸς ἀπὸς ἀσπίδας· κ' τῆ ἀνυπαρξία τῶ ψα-
δου ἐναβρωμένοι, τῆς ἀληθείας ἀλλοφίονται.
τῆς γὰρ παλαι νομοθετήμας τῷ λαῷ τῷ Ἰσ-
ραὴλ φωνῶν, ἴσῃ τῷ μέσῃ λατρεῶσαντων, κ' ἴσῃ
Αἰγυπτιακῶν βδελιγμάτων πείραν χοπῶν, με-
ταρρῶθμιζοντες εἰς τὴν ἴσῃ Χριστιανῶν θεῶν ἐμή-
γυειν, ἑαυτὸς πῆ διαξίζοντες πραιολογῶσιν, κ'
ἀλισχονται χεῖλεσιν ἰδίῃ σῶματῷ. ἐφίλων ἐπι-
ῶσαν, ἐτι μιλῶν ὁ Θεός εἰς τὴν γλῶ ἴσῃ
ἐπαγγελίας εἰσαθεν αὐτῆς, διὰ τὴ καπικῶν ἐκεί
ἰδῆ εἰδωλολατρεῶντα κ' προσκυνουῶντα δαιμονίοις,
ἡλίφτε κ' σιλίμ, κ' ἀσρασί, κ' ἐπίροις κτίσμα-
σιν, ἀλλὰ κ' πετεινοῖς, κ' πῆπαδοῖς, κ' ἱρπετίοις,
κ' ἰσὼφ ζῶντι κ' ἀληθινῷ, ἐσομοζέτεσιν ὡ
ποτήσεις σιαυτῷ εἰδωλον, ὅδε παντὶς ὁμοίωμα,
ὅσα ἐν τῷ ἔρατῷ αὐτῷ, κ' ὅσα ἐν τῷ γῆ κατῶ.
ἰπει-

ANNO CHRISTI 325

ἰπεδήτερ ἐπιφέρει, ἀτάξω αὐτὸς τῆς εἰδωλολατρείας· ἢ προσκυνήσας αὐτοῖς, ἢ δὲ μὴ λαβείσας αὐτοῖς. ταῦτα δὲ πάλιν σκηνώ τὴ μαρτυρίᾳ κατὰ τὴν τῆς Θεοῦ ὁμοιωματικῆς εἰκοῖς οἰσὶς θυράτων αὐτῷ Μωϋσῆς, τὴ σύμκατον δεκνὸς δεῦλα αὐτῷ, ἀιθνήν χειρῶν ἀνδρωμόμορα, ἀντίτυπα τῆς κοίτης, ἐκ χρυσίου κατασκευάσει, κατασκευάζοντα τὸ ἱλασθῆναι, (ἱλασθῆναι) πρὸ τῆς Χριστοῦ ἀποτυπῶν. αὐτοὶ γάρ εἰσι ἱλασμὸς τῆς ἀμαρτανῆς ἡμῶν, ὅς φασιν ὁ Θεὸς ἀπόστολος. καὶ οὕτω διὰ δύο πραγμάτων αὐτοὺς ἐστὶν ἀντιτύπων εἰς θεογονίας, τοῦτο μὲν λέγων· κίερον τὸν Θεόν οὖς προσκυνήσας, ἢ αὐτῷ μόνῳ λαβείσας. τοῦτο δὲ, ποιήσας χρυσά χειρῶν χειρῶν, κατασκευάζοντα τὸ ἱλασθῆναι, ἢτοι προσκυνήσας αὐτῷ. ἢ διὰ τῆς ὁρατικῆς ἢ τῆς ἀκοῆς ἀνήγειν αὐτοὺς κίερον τῆς Θεοῦ προσκυνῆν, ἢ αὐτῷ μόνῳ λαβείσας. ἀλλ' αὐτοὶ διαστροφῆς μετὸν ἔχοντες φρόνημα, ἢ ἀποτολικῶς ρῆσιν ἀποβάλλοιται ποιῶντι.

ab idololatria: Non adorabis ea, neque servies illis. Cum autem tabernaculum testimonii secundum Domini dispositionem faceret fidelis famulus ejus Moyses, universa ostendens servire illi, sensibiles cherubim humana formæ instat intelligentium ex auro paravit, obumbrantes propitiatorium, Christum præfigurans. Ipse est enim propitiatio peccatorum nostrorum, ut ait divinus apostolus. Ergo per duas res eos introduxit ad Dei cognitionem, illud quidem dicendo: Dominum Deum suum adorabis, et ipsi soli servies; hoc vero faciendo aureos & consiliales cherubim obumbrantes propitiatorium, id est, adorantes illud: & per visionem & auditum sublevabat eos ad Dominum Deum adorandum, & soli illi servendum. Sed isti perveritate plenum habentes sensum, etiam apostolicum dictum proponunt hujusmodi.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
αὐτόγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Καὶ ἠλλάξαν τὴν δόξαν τῷ ἀφάδρῳ Θεῷ ἐν ὁμοιωματικῷ εἰκόνας φάδρῳ ἀνδρῶν· ἢ ἐστὶς βίβησαν, ἢ ἐλάτρησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα. Ἐκ αὐτοῦ· εἰ δὲ ἢ ἐγκώσια μὲν κατὰ σάρκα Χερεῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνη γενώσθηκα μὲν διὰ τὴν αὐτῶν γὰρ περιπατεῖμεν, ἢ διὰ εἶδος· ἢ τὴν αὐτῶν ἀποδεικτικῶς εἰρηκτοῦς· ἢ ἄρα ἢ πισίς ἔξ ἀκοῆς, ἢ δὲ ἀκοῆ διὰ ῥήματι· Θεῷ.

Et commutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis: & coluerunt, & servierunt creaturæ potius quam creatori. Et si noveramus secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus eum: per fidem enim ambulamus, non per speciem: & eodem approbante dicente; Ergo fides ex auditu, auditus autem per Verbum Dei.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
αὐτόγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Διαρρήδην εἰσὶν εἰπεῖν, ὅτι αὐτοὶ παρεόκασταν πῖς ἴθνησι, πῖς ἀλλάξαν τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, ἢ ἐλάτρησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ἀλλάξαντες ἢ θλαστέφανος πῖς εἰσοίας τῶς ἀποτολαίας κατὰ τῶς ἰδίας ἐπιθυμίας· ἐπει πάντων ἀδελφῶν εἰσιν, ὅτι Ἑλλῶνας κομωδῶν ὁ ἀπόστολος φαίνεται ὅτι τὸ ἡλίον· ἢ ἠλλάξαν τὴν δόξαν τῷ ἀφάδρῳ Θεῷ ἐν ὁμοιωματικῷ εἰκόνας φάδρῳ ἀνδρῶν. ἐπιφέρει γὰρ· ἢ πετεινῶν, ἢ πῆλαπόδων, ἢ κίερον κίερον, ἢ ὑπελὸς ἔχοντες αὐτοὶ ἐκτετμοῖ τὴν ὀλοκληρον φάδρῳ, ἢ ὅς ἐκ τῶς ἀπληκῆρας δελεάσωσιν, ὅτι αὐτοὶ τῆς ἐκκλησίας εἰκονικῶν ἀναζωγραφῆσεων ὁ ἀπόστολος ἀποτίνουται· καί τῃ γὰρ τὸ ἐπιφερόμενον φανισῶν ἔχει τὴν ὁμοιωματικῆς. πετεινῶν γὰρ ἢ πῆλαπόδων κίερον ἐπέκεινται μὴ μὴ μὴ κίερον, ἢ ὅτι ἐλάτρησαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα. ἴσασιν δὲ οἱ ἴσασιν πῖς βίβλων ἐμπροσπίου, ὅτι Αἰγύπτιοι πάλαι βόας ἐστὶν, ἢ ἴπρα πῆλαπόδα, ἢ πετεινὰ διάφορα, ἢ μύιας, ἢ σφηκίας, ἢ ἀπειλῆσας ταῶν κίερον. Πύρσας δὲ τὸν ἡλίον ἢ τὸ πῦρ. Ἑλλῶνες δὲ ἀπὸς ἰσραηλῶν ἢ πῖς κτίσει ἐλάτρησαν· ἀλλὰ ἢ τῆς Ἑβραίων τῶς, καὶ ὅς ἐστὶν ἢ τῆς βασιλευσῶν εἰβήσας, ἢ τῆς ἀποστολικῆς αἰ διηγῆσας. εἰσὶν εἰπάτωσαι. αὐτοὶ ἢ πολεματικῶς ἐστὶν, ἢ ἐκκοιτικῶς ἢ ἀποκοιτικῶς αὐτῶν καρδίας; ἀπὸ τῶ πισύσας εἰς Χριστὸν, ἢ μὲν τὸ πισύσας; πάντως ἀπὸ τῶ πισύσας. ἀπὸ δὲ τῶ γὰρ τῶ.

Palam dicendum est, quia ipsi comparati sunt gentibus, quæ commutaverunt gloriam Dei, & servierunt creaturæ potius quam creatori, commutantes & pervertentes sensus apostolicos secundum sua desideria. Nam omnibus certum est, quia paganos irridere videtur apostolus, dicendo: Commutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis. Infert enim: Volucrem, & quadrupedem & serpentium: licet ipsi fraudulentè integram reciderint disputationem, ut quasi ex hoc simpliciores decipiant, quasi de ecclesiæ imaginalibus descriptionibus apostolus hoc prætentat; præsertim cum illa quæ subinferuntur, manifestam habeant explanationem. Volucrum enim & quadrupedum & serpentium mentionem fecit, & quia servierunt creaturæ potius quam creatori. Noverunt historicorum librorum peritissimi, quia Egyptii olim boves colebant, & alia quadrupedia, & volatilia diversa, & mulcas, & crabronum hibnacula, & viliora illis animantia: Peris vero tolem & ignem. Græci autem super hoc omni creaturæ servierunt; sed & Hebræorum quidam, ut liber Regnorum narrat, & prophetarum relationes. Nam dicant, quando stulte factæ sunt gentes, & obscuratum est insipiens cor eorum? antequam credidissent in Christum, an postquam crediderunt? utique antequam credidissent.

ACTIO VI.

7/ai. 18.

17/ai. 10. 11.

1. Co. 4

1. Co. 15

1. Co. 15

1. Co. 15

1. Co. 15

diassent : manifestum enim hoc . Si enim A
 dixerint , posteaquam crediderunt in Chri-
 stum gentes , creaturæ ac idolis deservit-
 se , dispensationis Christi Dei nostri pro-
 phetæ secundum ipsos mendaces erunt ,
 quæ pronuntiatæ sunt de ecclesia . Erit
 Jerusalem sancta , & alienigenæ non tran-
 sibunt per eam ultra : & ; Misericordiam
 meam non dispergam ab eis , neque profana-
 bo testamentum meum ; & qua procedunt de
 labiis meis , non faciam irrita . Si vero ab
 agnitione Dei se exules facientes , & an-
 te Christi adventum traditi sunt in repro-
 bationem sentium , diabolo servientes , vana est
 adversus Christianos accusatio quæ nunc ab
 eis efficitur , & fiducialiter dicit ad eos
 Italis clamans : *Va qui scribunt malitiam :*
scribentes enim , malitiam scribunt . Igitur
 maligne ac tergiverbatorie apostolicas & ce-
 teras sacræ scripturæ voces accipientes , se-
 stimant magnum salutis nostræ mysterium
 dispensationis Christi Dei nostri , per quem
 redempti sumus ab errore idolorum , per-
 vertite , & in se gloriam transferre : sed
 nullus eis credit Christianorum . Confite-
 mur enim universi , ab errore idolorum &
 ab omni religione gentili Christum verum
 Deum nostrum in professione sua , qua se-
 cundum carnem ad nos venit , nos penitus
 abstraxisse . Porro si ipsi hoc minime con-
 fitentur fuisse factum , nec confessionem ,
 nec vocationem ejus habent . Unde adver-
 tus eos apostolus ait : *Quid enim habes ,*
quod non acceperis ? At si acceperunt , illam
 redemptionem confiteri debuerant , & su-
 scipere imaginis , quæ sunt ecclesiastici de-
 coris in oculorum aspectum nobis effectæ ,
 & enarrationes evangelicæ per eas in men-
 tes nostras assumptæ in commemorationem
 & relationem evangelicæ historiz , sicuti
 certius dictum est . Et quoniam alias quo-
 que apostolicas voces proponunt , dicen-
 tes : *Et si noveramus Christum secundum car-*
nem , sed nunc jam non novimus : per si-
 sim enim amittimus , non per spiciem : in
 medium proferamus harum interpretes qui
 magistros magnivocos . Joannes itaque qui
 arguitur auro & lapide possidet magiste-
 rum , interpretans apostoli dictum quod
 ait : *Itaque ex hoc nos neminem novimus se-*
cundum carnem . Et si cognovimus secundum
carnem Christum , sed nunc jam non novi-
mus : ita dicit : Neminem novimus secun-
 dum carnem fidelium . Quid enim & si in
 carne sunt ? sed vita illa carnalis perit ,
 & delirium natum sumus spiritu , & aliam
 novimus civitatem & conversationem , &
 vitam , & constitutionem quæ in cælis est .
 Iterum ejusdem ; Audorem esse Christum
 demonstrat : unde & intulit : *Et si novera-*
mus Christum secundum carnem , sed nunc
jam non novimus . Dic mihi , numquid
 carnem deposuit , & nunc non est cum cor-
 pore ? absit : etenim & nunc in carne est .
 Hic enim Jesus , qui assumptus est a no-
 bis in cælum , sic venit . Sic , quomodo ?
 in carne cum corpore . Quomodo ergo ait :
Et si noveramus secundum carnem Christum ,
sed nunc jam non novimus ? quia & si pas-
 sibilem noveramus Christum , sed jam nunc
 non . Nam nostrum secundum carnem esse
 , est in peccatis esse : & non secundum
 carnem esse , in peccatis non esse . Chri-

εί γάρ φασι , μὴ τὴν τιθεῖσιν εἰς Χριστὸν τὸ
 ἴδιον ἢ πρὸς τὴν εἰδώλου λαβῆσαι , τῆς
 οἰκονομίας λέγου Χριστὸν τὸ Θεοῦ ἡμῶν ψαδῆς αἰ
 ἀποκαταργησῆσαι καὶ αὐτὸς , αἰ διὰ τοῦ ἀποφθῆσαι
 ἀποκαταργησῆσαι περὶ τῆς ἐκκλησίας . ἔσαι
 Ἱερουσαλὴμ ἁγία , καὶ ἀλλοθῆναι ἢ διηλυθῆσαι δι
 αὐτῆς ἐκείνῃ . καὶ , τὸ ἔλεος μου ἢ μὴ δυνάμει δῶσω
 ἀπ' αὐτῆς , ἢ δὲ μὴ βεβηλώσω τὴν ἁγιοσύνην μου ,
 καὶ τὰ ἐκπορεύματα διὰ τοῦ χείλιον μου ἢ μὴ ἀθε-
 τήσω . εἰ δὲ ἴης ἐπιπύσεως τὸ Θεοῦ ἑαυτὸς ἔθε-
 λωσῆται , καὶ πρὸ τῆς Χριστοῦ ἐπιδημίας παρεδόθη-
 σαν εἰς ἀδοκίμον νοῦν , τῶν ἁγίων λαβῆσαν-
 τες , ματρία ἢ ἐγχαλῆς ἢ κατὰ τῶν Χειρῶν
 Βνωί παρ' αὐτῶν γένηται , καὶ παρρησιαστικῶς ἀπὸς
 αὐτὸς Ἡσαίας βοῶν· οὐκ οἱ γραφοῦντες ποιεῖαν·
 γραφοῦντες γάρ , ποιεῖαν γραφοῦσι . τοῦ γὰρ πο-
 νεῖν καὶ κακῶς τὰς ἀποστολικὰς καὶ γραφικὰς φων-
 νὰς ἐλαμβανόντες , σκεδῶσι τὸ μίγα τῆς σωτη-
 ρίας μυστήριον , τῆς οἰκονομίας Χριστοῦ τὸ Θεοῦ
 ἡμῶν , δι' ἢ ἐλυθῆθημεν ἴης πλάτης τοῦ εἰδώλου ,
 ἀνασφίξαι , καὶ εἰς ἑαυτὸς ἀπὸ τῆς τῶν δόξαν .
 ἀλλ' ἔδειξεν τοῦ Χειρῶν αὐτῶν πύσαι . ὁμο-
 λογῶμεν γὰρ ἅπαντες , ἀποστῆσαι ἡμᾶς τῆς πλά-
 νης τοῦ εἰδώλου καὶ πάσης Ἑλληνικῆς θρησκείας
 Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν τῷ κατὰ σάρ-
 κα ἀπὸς ἡμᾶς ἐπιδημῆσαι αὐτοῦ . εἰ δὲ αὐτὸ τῷ
 τὸ ἔχ' ὁμολογῶσι ἡμῶν , ἔδει τῶν κλησῶν αὐτῶ
 ἔχουσι . καὶ ἀπὸς αὐτὸς φησὶν ὁ ἀποστόλος . τί γὰρ
 ἔχετε , ὃ ἐκ ἔλαβες ; εἰ δὲ καὶ ἔλαβον , ἐκεῖνον
 ὁμολογῶν ὄφελον τῶν ἀπολύτῶν , καὶ τὰς εἰκό-
 νας δεῖξαι , ἐκκλησιαστικὰς ἁρεσκείας ἐν τῷ
 τοῦ ὀφθαλμῶν ὄρασει ἡμῶν γένηται , καὶ διη-
 γήσας ἁγιογραφικὰς δι' αὐτῶν εἰς τοὺς νόας ἡμῶν
 ἀναλαμβάνοντες ἀπὸς ἀνάμνησιν καὶ ἐξήγησιν ἴης
 ἁγιογραφικῆς ἰσοείας , ὡς πολλαχῶς εἴρηται . καὶ
 ἐπιδημῆσαι καὶ ἰπῆρας ἀποστολικὰς φωνὰς ἀποκατα-
 λοντι λέγοντες· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα
 Χριστὸν , ἀλλὰ νῦν ἐκείνῃ γινώσκωμεν· διὰ πίστεως
 γὰρ περιπατοῦμεν , καὶ διὰ εἰδους· εἰς μίσην ἀγά-
 γωμεν τὸς τῶν ἐπιδημῆσαι μεγαλοφώνους δι-
 δασκαλοῦς . Ἰωάννης οὖν ὁ ὑπὲρ χριστῶν καὶ λί-
 θου τίμιον διδασκαλίαν κειτημεν , ἐπιδημῶν
 τῶν αὐτῶν τὸ ἀποστόλου ῥῆτιν λέγουσαν· ὡς
 ἡμῶν ἀπὸ τῶν νῦν ἔδεινα οἰδαμεν κατὰ σάρκα·
 εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστὸν , ἀλλὰ νῦν
 ἐκείνῃ γινώσκωμεν , ὡς φησὶν· ἔδεινα οἰδαμεν κατὰ
 σάρκα τοῦ πύσαι . τί γὰρ εἰ καὶ ἐν σαρκὶ εἶσαν ; ἀλ-
 λα τὴν ζωὴν ἐκείνην ἢ * σαρκικὴ ἀπόλειπ , καὶ ἀνωθεῶν * κατὰ σάρκα
 ἐγγενῆσιν πνεύματι , ἐτίσαν οἰδαμεν πολιτείαν
 καὶ διαγωγῆν , καὶ ζωὴν , καὶ κατέσασιν τῶν ἐν τῆς
 οὐρανοῖς . καὶ καλὸν ἴδ' αὐτῶν· ἀρχηγὸν τὸν Χριστὸν
 ἐντα δεικνῶσι . διὸ καὶ ἐπηγάθη· εἰ δὲ ἐγνώκα-
 μεν κατὰ σάρκα Χριστὸν , ἀλλὰ νῦν ἐκείνῃ γινώσκο-
 μεν . τί δὲ , εἰπέ μοι ; τῶν σαρκῶν ἀπέθετο , καὶ νῦν
 ἐκ εἰς μὴ τὸ σῶματος ; ἀπαρῆ· καὶ γὰρ καὶ νῦν ἐν
 σαρκὶ εἶσαν . ὅπως γὰρ ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀπὸ
 ἡμῶν εἰς τὸν ἔρανον , ὅπως ἐλθῆσται . ὅπως , πῶς ;
 ἐν σαρκὶ μὴ τὸ σῶματος . πῶς δὲ φησὶν· εἰ
 δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστὸν , ἀλλὰ νῦν
 ἐκείνῃ γινώσκωμεν ; ὅτι εἰ καὶ παθῆτον ἐγνώκαμεν
 τὸν Χριστὸν , ἀλλὰ νῦν ἐκείνῃ . ἐπὶ ἡμῶν μὴ γὰρ
 τὸ κατὰ σάρκα , τὸ ἐν ἀμαρτίαις εἶναι· τὸ δὲ μὴ
 κατὰ σάρκα , τὸ μὴ ἐν ἀμαρτίαις εἶναι· ἐπὶ δὲ Χρι-
 στοῦ

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VI.

τὸ κατὰ σάρκα, τὸ ἐν ταῖς παθήμασι εἶναι τῆς φύσεως, εἶναι ἐν τῷ διψᾶν, ἐν τῷ πικεῖν, ἐν τῷ κοπιᾶν, ἐν τῷ καθάδδων. ἀμαρτίαν γὰρ οὐκ ἐποίησε, ἢ δὲ δόλος ἔβριθον ἐν τῷ σωματι αὐτοῦ. διὸ καὶ εἶπε· τίς ἐξ ἐμῶν ἐλίγηκε μὴ πρὸς ἀμαρτίας; καὶ πάλιν· ἔρχεται ὁ ἀρχὴν τὸ κοσμοτάτου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἔρρησι ἰδίῳ. τὸ δὲ μὴ κατὰ σάρκα, τὸ ἢ τῶν ἀπαλλάχθαι λοιπῶν, ἢ τὸ εἶπε εἶναι. καὶ γὰρ μὴ τῆς φύσεως ἔρχεται κερῶν τὴν οὐκ ἐπιβλῶν, ἢ κατὰ αὐτὴν ἔχον καὶ ἀκέρῳ. εἰς ὃ καὶ ἡμεῖς βαδίζομεθα, συμμέροισι τῷ σωματι ἡμῶν ἡμεῖς ἡμεῖς τῷ σωματι τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ Κυριλλῶς δὲ ὁ Ἀλεξανδρινός ὁ ὑπὲρ ἀμαρτίας εὐσεβῶς ἡμῶν πίστεως, σαφηνίζων ἡμῖν τὸ σωματικὸν ἡμῶν, ὡς διακρινόμεθα. εἰσὶν γὰρ γίνονται ἀνθρώπων ὁ μονοθεῖς τῷ Θεῷ λόγῳ, ἔριζα τῷ Ἄδαμ, ἀλλ' ἐν ἀμείνοισι ἀσυγκρίτως τοῦ ἡμεῶν καὶ ὑπάρχοντι μετὰ τὸν ἄριστον πρὸς ζῶντα. οὐ γὰρ ἴσμεν ὅσο θάνατον, ἀλλ' ὡς αὐτῶν τῶν πάντων ζῶντων λόγῳ. καὶ ἡμεῖς ἐστὶν ἐν σαρκί, ταπεινὸν ἐν ἀδυναμίᾳ σαρκί, ὃ ἐστὶν ἡ φθορά. ἢ τῶν δὲ λέγει ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ ἐσαρκώθη Χεῖρος. εἰ γὰρ καὶ λέγει, ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς κατὰ σάρκα, ἢ τῶν σημαίνει. εἰπέ πως ἀποθνήσκει; σαρκὸς γὰρ ἀδυναμία τῶν. ὃ ἢ λέγει, τῶν ἐστὶν γίνονται μὴ σαρκὸς ὁ λόγος, καὶ ὑπὲρ πάντων ἀποθνήσκει, καὶ ὡς αὐτῶν ἡμεῖς κατὰ σάρκα. πάλιν αὐτοῦ τῶν λέγει ὡς ἡμεῖς ἡμεῖς κατὰ σάρκα. εἰ γὰρ ἐστὶν καὶ ἐν σαρκί. ἀντίθετον γὰρ ἔφησα, καὶ ἀντίθετον εἰς οὐρανὸν. ἀλλ' ὑπὲρ σαρκὸς νοεῖται. ὡς ἡμεῖς γὰρ ἀποθνήσκει, ὡς ἄλλων τῶν σαρκὸς ἀδυναμίαν ὑπομένει, ἀλλὰ πάντων ἐστὶ τούτων ἀμείνων ὡς Θεός. ὅρατε ἂν οἱ δι' ἐναντία, ὅτι οἱ μόνον τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς ἠκούετε, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀγίας πνεύματος ἐναντιοῦνται. αὐτοὶ μὴ γὰρ διὰ τῆς ἀποστολικῆς ἀποστολικῆς φωνῆς, καθὼν ἀπαλλάχθαι τὸν Χεῖρον μὴ τῶν ἀνασσει ἀποθνήσκει, καὶ ἡμεῖς ὡς ἡμεῖς ὡς συμμέροισι ἡμεῖς κατὰ σάρκα τῆς δόξης αὐτοῦ, μὴ κατὰ σάρκα πειραστῶν, τῶν μὴ ἐπακούειν τῶν σαρκικῶν ἡμεῖς. ἡμεῖς δὲ τῶν ἔχον τῶν κατὰ κοσμοτάτου μὴ ἀντιθέτων, ἔπειτα παρα τῶν πατέρων φρονήσαντες, ἡμεῖς δόξαν παρεστέρι. καὶ ὅσον ἀφῆσθαι βαδίζοντες, αὐτοῖς καὶ τοῖς ἐπομινοῦν ἡμῶν ἐς κρημνοὺς καὶ φαραγγοὺς ἀπαρτίζοντες, εἰς πύλαρον ἡμῶν κατὰ βλάστησιν. ἀλλ' ἡμεῖς ἡμῶν πίστεως μὴ ἐπομινοῦν τῶν ὅσων κατὰ ἡμῶν διδασκαλίᾳ. τὸ δὲ, διὰ πίστεως πειραστῶν, καὶ ἢ διὰ εἶδος, ὃ αὐτῶν ἡμεῖς ἡμεῖς, οὐκ ἐπιβλήσιν. ἢ καὶ τῶν εἶπε· τί ἢ; λέγοντες οὐ, ἐπιβλήσιν ἐν τῷ σωματι, ἐκδομένῳ ἀπὸ τῶν κυριῶν, τῶν τῶν λέγει; ἀλλοτρίοισι ἢ αὐτοῦ. εἰσὶν γὰρ ὅσων ἐστὶν ἐπιβλήσιν εἰπὼν· διὰ πίστεως γὰρ πειραστῶν, ἢ διὰ εἶδος. καὶ εἰσὶν γὰρ μὴ αὐτῶν ἡμεῖς, ἀλλ' ἢ ἢ σαφῶς. ὃ ἢ ἀλλὰ λέγει· ἀπὸ βλάστησιν ἐν ἰσοστάσει καὶ ἐν αἰνίματι, τῶν δὲ ἀποστολικῶν ἀπὸ ἀποστολικῶν. καὶ τῶν μὴ ἡμῶν οἱ θεοπίστοι πατέρες ἐρηκασιν. εἰπέ καὶ ἐν ἀλλοῖς ῥητέσι αὐτοῦ ὁ ἀποστόλος σαφῶς ἡμῶν ὅσον γίνονται τὴν ἡμεῖς, λέγων· ὃ γὰρ εἶπε τις, τί ἐπιβλήσιν; εἰ δὲ ὃ ἢ βλάστησιν, ἐπιβλήσιν δὲ ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ἀποδόλον οὐκ,

Alti vero esse secundum carnem, est in passionibus esse naturæ; utputa sitiendo, elutiendo, satigando, dormiendo. Peccatum enim non fecit, nec dolus inventus est in ore ejus. Unde & dicebat: Quis ex vobis 11. arguit me de peccato? & iterum: Venit primus 8. corpus mundi hujus, & in me non invenit 10. quidem. Igitur non secundum carnem Christum esse, est jam ab his tristitibus interbari, & non abique carne esse. Etenim cum ipsa veniet judicaturus orbem, impudibilem eam habens & incorruptibilem: in quod & nos transibimus, configurato corpore nobis effuso corpori claritatis ejus. Præterea Cyrillus Alexandrinus propugnator sinceræ fidei nostræ, explanans nobis idem dictum, taliter interpretatur: Nam quia factus homo est unigenitus Dei Verbum, & radix generis apparuit secunda, non juxta primam quæ est ex Adam, sed in melioribus incomparabiliter intelligendam & existentem transformatur ad vitam. Non enim sumus sub morte, sed sub ipso Verbo quod cuncta vivificat: & nemo est in carne, id est, in infirmitate carnali, quod est corruptio. Non autem hoc dicit Paulus, quod non sit in carne Christus. Nam etiam dicit, Nemo enim novimus secundum carnem, non tamen hoc significat: siquidem quomodo mortuus est? hoc enim carnis infirmitas est. Ergo quod dicit, hoc est: Factum est caro Verbum, & pro omnibus mortua est: & sic cognovimus eum secundum carnem, verumtamen ex hoc jam non novimus. Nam etiam est nunc in carne (resurrexit enim tertio die, & ascendit in cælos) sed supra carnem intelligitur. Non enim jam moritur, neque aliam aliquam carnis infirmitatem sustinet, sed his omnibus est potior tamquam Deus. Videtis ergo adversarii, quia non solum apostolicas voces pervertitis, sed sanctis patribus adversamini. Ipsi enim per antelata dida Christum passionibus liberatum post resurrectionem ostendunt, & nos docent tamquam conformes effectos corpori claritatis ejus, non secundum carnem ambulare, id est, non sectari carnales voluptates. Porro vos vestigia horum persequi inanime patientes, aliter quam patres sapiendo, vanam quandam gloriam introducitis, & viam non tritam ambulantes, vosmet & sectatores vestros in precipitia & fauces inducendo, in profundum inferni demergitis. Verum vobis nemo credit non sequentiibus sanctorum patrum nostrorum doctrinam. Sane illud quod dicitur, Per fidem enim ambulamus, non per speciem, idem Joannes interpretans, sic ait: Ne quis dicat: quid ergo? dicendo, quamdiu sumus in corpore, peregrinamur a Domino, ut quid hæc dicit? ad Cor. Alieni ergo efficiuntur ab eo hic existentes? Ante correxit, dicens: Per fidem ambulamus, non per speciem. Et hic quidem eum scimus, sed non ita liquido: & alibi dicit: Nunc videmus in speculo & in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Et hæc quidem ambo egregii patres dixerunt; quoniam & in aliis dictis suis apostolus liquido nobis sensum indicat, dicens: Quod speramus, si autem quod non videmus, speramus, per patientiam ex-

Concil. General. Tom. XIII.

opinionem

1. Cor. 1.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

ACTIO VI

291
 reflectant. Perspicuum ergo est, quia per A
 fidem ambulamus, & non per speciem.
 Neque enim videmus hic Deum, sed cō-
 didimus in eum: quia & ea quæ condidit,
 fide dicimus ab eo facta fuisse; quemadmo-
 dum magna spiritus voce ipse prædicat,
 dicens: Fide intelligimus aptata esse sæcula
 Verbo Dei, ut ex invisibilibus visibilia fi-
 rent. Et contemplantes ordinatum motum
 universitatis, ad intelligentiam venimus
 Dei, qui omnia in sapientia fecit. Hoc
 ergo est: Per fidem ambulamus, & non
 per speciem & non ut ipsi ex disciplina-
 tione linguæ deprivantes sensum apostoli-
 cum, in venerabilium imaginum factionem
 acciperent quod didum est. Doctrinis ergo B
 patris auditus, has sequamur, & præsen-
 tia novitatem abominemur, dicentes: Cō-
 tem ecclesiam malignantium, & cum impiis non
 sedebō.

ὅτι διὰ πίστεως περιπατοῦμεν, καὶ ὄχι διὰ εἰδους. ὁ
 γὰρ ὁφθαλμὸς οὐκ ἑώρακεν τὸν Θεόν, ἀλλὰ πίστις ὁρῶν
 εἰς αὐτόν. ἔκ τῃ δειμιουργίᾳ αὐτῷ οἱ ἐκεί-
 λουσι παρ' αὐτοῦ γινώσκονται, καθὼς τῆ μεγα-
 λοφωνίᾳ τῶ πνεύματος ὁ αὐτὸς κηρύττει λέγων·
 πίστις νοῦν ἡμῶν καθηρτίσθη τὸ αἰῶνας ἐν ἡμῶν
 εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὴ βλέπομεθα ἱστορίας.
 καὶ θεωροῦμεν τὴν ἑκτακτὴν κίνησιν τοῦ πατρὸς, εἰς
 ἡμῶν ἐρχομένην τοῦ σοφίᾳ τὴ παντὶ νοήσαντος
 Θεοῦ. τὸ πρῶτον ἐστὶν, διὰ πίστεως περιπατοῦμεν, καὶ
 ὄχι διὰ εἰδους. Ἐὰν ὡς αὐτοὶ ἔκ ἀπαιδεύσεως γλώσ-
 σης ἐρεβλαῖντες τὴν ἡμῶν ἀποστολικῶν, εἰς
 τὴν ἡμῶν εἰκόνων ποίησιν ἑξελθόντων τὴν
 ἡμῶν. τὴν οὖν πατρικῆς διδασκαλίας ἀκούσαν-
 τες, ταῦτοις ἀκολουθῶμεν, καὶ τὴν ἡμῶν ἡμῶν
 νοστήσαν βδελυξόμεθα λέγοντες· ἡμῶν ἐκ-
 κλησίας ποτηρομένων, καὶ μὴ ἀσπίδων οὐ μὴ κα-
 θίσω.

ANNUS CHRISTI 381

TOMUS QUINTUS.

T O M O S

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Quoniam ad malitiam currentes pedes
 eorum, arrepti sunt his loquacis; ec-
 ce ostentum est, neminem ex his qui
 in ecclesia nutriti sunt, gloriam Dei in
 imaginum facturiam, vel in aliam qualem-
 cumque commutasse creaturam. Ea nunc
 & ceterorum destructionem faciamus, au-
 xiliatrice habita, quæ non vincitur, veri-
 tate. Etenim ipsi additamentis malum a-
 bundare volentes, etiam sanctos patres in
 medium adduxerunt, eos obloquendo con-
 tra venerabilium imaginum picturam effatos
 fuisse, addentes

ΟΤΙ ΠΕΡ εἰς κακίαν ἔρχονται οἱ πόδες αὐ-
 τῶν, πῶς ἰαυτῶν ἀπαρτήσαν βροχίους, καὶ
 ἡδη ἀποδέχονται, ὅτι αὐτοὶ τῶν ἐκκλησίας
 ἀναπετραμμένων τῶν τῶν Θεῶν δοξῶν ἀντηλλαχῶς
 εἰς τὴν ἡμῶν εἰκόνων ποίησιν, ἐπὶ τῶν ἀλλῶν οἰσθη-
 ποτε κτίσματι. φησὶ γὰρ καὶ τῶν ἑξῆς· τὴν ἡμῶν
 κτίσιν ποισώμεθα, σύμμαχον ἔχοντες τῶν μὴ
 ἡμῶν ἀληθείαν. καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀποδέχονται τὸ
 κακὸν πλουτῆσαι θέλοντες, καὶ ἀγνοῦντες πατέρας εἰς
 μέσον ἡμῶν, αὐτοὺς * λοιδοροῦντες κατὰ τῆς ἡμῶν
 σκεπτῶν εἰκόνων ἀναστροφῆς ἐξυγοροῦσα, τῶν
 τῶν ἀσπίδων ἡμῶν.

GREGORIUS EPISCOPUS D legit

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Porro quædam & apostolorum discipulis &
 successores deservit, videlicet patres nuntii
 eloquent. Dicit ergo in patrandis bonis famo-
 sissimus Epiphanius scriptus: Attende dexte-
 ras, & tenete traditiones quas suscepisti; ne
 declinetis ad dexteram, neque ad sinistram.
 Quibus subiungit: Et in hoc memoriam ha-
 bete, sicut dicitur, ne inducatis imagines in
 ecclesias, neque in cæmeteria sanctorum; sed
 per memoriam habete Deum in cordibus ve-
 stris: sed neque in domum communem: non
 enim expedit Christiano per oculos & vana
 rationes mentis efferri. Quis & alios sermones
 exposuit in subversionem efficiendarum magi-
 num, quos qui amorem discendi habens, qua-
 rentes invenient

Τὰ ἴσα δὲ καὶ οἱ τῶν ὁποσῶν μαθηταὶ καὶ διά-
 δοχοὶ θεωροῦντες ἡμῶν πατέρας ἐκδιδάσκοντες. λέ-
 γει γὰρ ὁ ὁ σπουδαίως περιβόητος Ἐπιφάνιος·
 Ἐκ δεξιῶν ἀσπίδων ἡμῶν, καὶ κρατεῖτε τῶν πα-
 τρῶν, ὡς περιλάβετε· μὴ ἐκκλίθητε δεξιᾷ, καὶ
 μηδὲ ἀσπίδα. οἱς ἐπιφέρει καὶ ἐν τῶν ἡμῶν
 ἔχετε τεκνα ἀγαπητὰ, τὰ μὴ ἀναστρέφειν εἰκόνας
 ἐν ἐκκλησίας, μητε ἐν πῶς κοιμητηρίοις τῶν
 ἁγίων· ἀλλ' αἰετὶ διὰ μνήμης ἔχετε τὸν Θεόν ἐν
 ταῖς καρδίαις ὑμῶν· ἀλλ' ἄτε κατ' οἶκον κοινῶν.
 Ἐκ ἔχειτε γὰρ Χριστιανῶν δι' ὀφθαλμῶν μεταφρι-
 σθῶν καὶ ἡμῶν τὸ νοῦς. ἐς καὶ ἑτέρους λόγους
 ἐξέθετο ἐν ἀναστροφῇ τῶν τῶν εἰκόνων ποίησιν,
 οὓς οἱ φιλομαθεῖς ζητοῦντες ἀρετήσαν.

EPIPHANIUS DIACONUS legit

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

* Gr. Sicut in rebus...

* Amatores discendi ecclesiasticorum dogmatum scrupturam, eos qui aliter sapient, suamque volunt statuere justitiam, & divina resistere, noverunt nothis & talis conscriptionibus innitentes, tamquam

Οἱ φιλομαθεῖς περὶ τῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀραγμάτων ἱδρῶν, τὸς ἑτέρας φρονῶντες, καὶ θε-
 λοντες τὴν ἰδίαν δημοτικῶν εἶσαι, καὶ τῶν τῶν
 Θεῶν ἀντιπαρῆθῆναι, ἴσασιν κινδύνους καὶ παραστρέ-
 πους συγγράμμασιν ἰχυρομένους, ὡς τοῦτος ὁ-
 τως

ANNO CHRISTI 325

της ἐν ἡμῶν υἱὸς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἀδελφὸς διζῆσαι ἢ ἀποσιναί, μάλλον δὲ ἀποκροῦσθαι λίγως· σπῖρμα Χριστοῦ καὶ Ἰούδα· γινώσκεις τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγγελικοῦ εἰρημῶν· ἐξῆλθον ἀπὸ ἡμῶν, ἀλλ' ἢ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μωσοῦσασαν ἂν μὲν ἡμῶν· καὶ πάλιν, τοῦ θεοῦ ἀποστόλου λίγως· ὅτι εἰσελάσονται μὲν τὴν ἀφῆξιν μου λόκου βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φοιδοῦμενοι τῷ ποιμνίῳ, τῷ ἀποστῆναι τῆς μαθητικῆς ὁπίσω αὐτῶν· καὶ εὐλαβῆσαι, μὴ τις ὑμᾶς ἴσαι ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς φησὶ· μὴ παντὶ πηδῶματι πιστεύετε· ἀπίστον ἂν ἴσιν παντὶ Χριστιανῶν πορρογραπτῶν βιβλίων ἀκράσει πνευμάτων, ταύτας ὁρατίαν, καὶ μηδὲλος ἀποσδέχονται· καὶ γὰρ τοῦ θεοῦ ἀποστόλου πρὸς Λαοδικαίους εἰρηται πλατῆ ἐπιστολῇ, ἐν τισὶ βίβλοις τῷ ἀποστόλου ἰγκυμῆται, ἡ δὲ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπεδοκίμασαν, ὡς αὐτοῦ ἀλλοθῖαν· καὶ τὸ κατὰ Θεομᾶν Μανιχαῖοι παρεστῆραγον ἀλλοθῖαν, ὅτι καὶ καθολικῆ ἐκκλησία ὡς ἀλλοθῖαν ἀποσδέχεται· οἷα καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν, ἢ λογομῆται μὲν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Εἰπιφανίου, μὴ ὅσα δὲ· αὐτὸς γὰρ ὁ Θεοδόσιος πατὴρ ὁδοῦκατον κεφαλαίων ἐκδοσῶν ποιησάμενος, πᾶσας τὰς αἰρέσεις ἐθριάμβωσεν, Ἑλληνικὰς τε καὶ Ἰουδαϊκὰς, ἃ ὄσα κατὰ τὴν χριστιανισμὸν γινόμενα, μηδεμίαν παραλαλοῦσιν· καὶ οἱ τῶν εἰκόνων ποιῆσιν ἀλλοθῖαν τῷ Χριστῷ ἰκονομάχων, εἰς τὴν ἀειδόμεν ἡμῶν αἰρέσεων ταύτῃ κατέπεσον ἂν· πάλιν δὲ τὰς ἐκδόσεις ταύτας τὰς κατὰ τῶν σιπτῶν εἰκόνων ἢ ἐκκλησία εἰ εἰδέκατο, αὐτὸν ἂν αἰ σιπτῶν εἰκόνων ἀπέγραψάμενος ἐν τῇ πρῶτῃ σιπτῶν κατῶν, ἃ πρὸς ἡμετέραν ἀνάμνησιν· ἐκ γὰρ αὐτῶν ἡμῶν χριστιανῶν, ἂν εἰς μαρτυρίαν ἀποσφίρονται οἱ τῆς ἀποφωνίας εἰρηται, αὐτῶν εἰς τὴν ἀνάμνησιν· ὁ γὰρ ἅγιος Εἰπιφάνιος ἐν τοῖς χρονοῖς ἢ Θεοδοσίῳ καὶ Ἀρκαδίῳ· παρεκτείνονται αὐτῶν εἰς τὸς τῆς κατὰ τῶν αἰρέσεων ὡσεὶ πηδῶσιν· καὶ τὰς εἰκόνων τὰς κατὰ τῶν εἰκόνων ἰδέκατο, εἰ μὴ οἱ τῆς κατὰ τῶν αἰρέσεων ψεῦδος ἀποσδέχονται, ἢ εἰς τὰ πᾶσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰ εἰδέκασαν, ἢ εἰς τὴν ἀποσδέχονται, διὰ τὸ μηδεμίαν αὐτὸς δεδῖχθαι· ἢ γὰρ ἐπιστολῆται αὐτῶν ἀποσφίρονται ψεῦδος ἐπιγραμμῶν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Εἰπιφανίου τοῦ τῆς Κυπρίου ἀποσφίρονται πρὸς Θεοδοσίον τὸν Βασιλίαν, ἡμῶν ταύτῃ μὲν χεῖρας λαβόντες, καὶ ἀναγνόντες ἐρῶσιν, καὶ ἢ παροδοτικῶς, ἔρμενος ἐν τῇ πτελε τῆς ἐπιστολῆς ἔμφασιν πιαδὲ περιέχουσιν· ὅτι πᾶσαι λαλήσας τὰς συλλειτουργοῖς μου, περιεπεθῆναι τὰς εἰκόνων, οὐκ εἰδέκατω παρ' αὐτῶν, οὐδὲ πρὸς Βραχυ ἀκούσαι τῆς ἐμῆς φωνῆς ἠήχοντο· σκοπέτω μὲν ὅν, τίς ἦσαν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μνημονεύοντος πατρὸς ἡμῶν Εἰπιφανίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῶν διδῶσιν καὶ περιβολοὶ ἀρρεταῖς τῆς ἐκκλησίας· Βασιλείος ὁ μέγας ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ, Γρηγόριος ὁ τῆς Θεολογίας ἐπίσκοπος, Γρηγόριος ὁ τῆς Νισαίων πόλεως ἀποσφίρονται, ὁ πατὴρ πατέρων παρὰ πάντων ὀνομαζόμενος· καὶ Ἰωάννης, οὗτος ἀπὸ Γλάσκης μέλιτος· γλυκίων ἴσιν αὐτῶν· ταύτων γὰρ καὶ τὴν ἐκδοσίαν τοῦ χριστοῦ ἑσμάτος εἰδέκατο· πρὸς Ἰούλιον καὶ Ἀμβρόσιον, Ἀμφιλόχον, καὶ Κύριλλον Ἱεροσολύμων· εἰ τὸ

spurious & non proprios ecclesie catholice filios, minime ut fratres admittere; ACTIO VI. imo vero abdicantes dicunt: Semon Chanaan & non Judo: scientes ab evangelista dicunt: Exierunt ex nobis, sed non erant ex nobis. Si enim essent ex nobis, mansissent utique nobiscum. Et iterum sacratissimo apostolo dicente: Quis intrabunt post discessum meum lupi greges in vos, non parcentes gregi, ut abducant discipulos post se. Et videte ne quis vos decipiat per philosophiam & inanem fallaciam. Et rursus idem: Nolite omni spiritui credere. Decet ergo unumquemque Christianum, qui falsos libros audit, hos expuere, ac nullatenus admittere. Etenim divi apostoli ad Ladicenses fertur fida epistola in quibusdam libris apostoli jacere, quam patres nostri reprobavere, ut alienam ab ipso: & Manichæi secundum Thomam introducunt evangelium, quod catholica ecclesia pie tamquam alienum avertit. Ita & præsens testimonium dicitur quidem, sed non est sancti patris nostri Epiphani. Ipse namque egregius pater octuaginta capitulorum editione facta, cunctas hæreses publicavit, paganas scilicet & Judaicas, & quotquot post Christianismum factæ sunt, nullam dimittens: & si imaginum factionem alienam a Christo nosset, hanc utique in numero hæreseon statuisset. Et rursus si expositiones has, quæ sunt adversus venerabiles imagines, ecclesia suscepisset, non utique imagines pingerentur ad ornamentum venerandorum templorum & commemorationem nostram. Ex ipsis enim scripturis, quas novitatis præceptores in testimonium proferunt, earum habetur everisio. Sanctus enim Epiphanius temporibus erat Theodosii & Arcadii: extenduntur ergo usque ad præsentem hæresim quasi anni quadringenti. Et libros adversus imagines nullus Christianorum recepit, nisi falsi præsentis novitatis assertores: & si tot annis in ecclesia non sunt recepti, neque nunc recipiantur, eo quod aliquando recepti non fuerint. Epistolam enim, quam quidam eorum proferunt, falso supratcriptam ejusdem sancti Epiphani Cypriorum insulæ præfulis ad Theodosium imperatorem, nos in manibus accipientes, & scrutabiliter, non transitorie perlegentes, invenimus in fine epistolæ sententiam hujusmodi contineri: quia multoties locutus cum ministris meis, ut auferrentur imagines, receptus non sum ab eis, neque audire vocem meam saltem paululum passi sunt. Intendamus ergo, qui fuerint temporibus jam memorati patris nostri Epiphani in ecclesia illustres magistri, & incorruptæ munitiones ecclesie: Basiliius magnus in opere & sermone, Gregorius cognomento Theologus, Gregorius Nyssensium civitatis præful, pater patrum ab omnibus nominatus: & Joannes, cujus a lingua vox melle dulcior effluebat, unde & cognomen aurei oris accepit. Iulianus & Ambrosius, Amphiloehius, & Cyrillus Hierosolymitanus. Si igitur ipse qui conscripsit horum expositionem didorum contra venerabiles imagines, se non receptum dicit a sanctis patribus qui tunc in vita supererant, quomodo falsa dicta quæ ipsi

Concil. Generali. Tom. XIII.

ACTIO VI.

Preterea ratione
1. Titul. 1.
2. Titul. 2.
Titul. 3.

295
 ipsi sancti patres non receperunt, nos qui A
 in finem saeculorum devenimus, & scien-
 tia ac sermone defecimus, quia nec disci-
 puli eorum digni sumus vocari, contra
 ecclesiam recipimus? Absit scelerata ac
 temeraria expositio. Caverunt recto ser-
 mone qui hoc contra ecclesiam nisi sunt:
 in nobis sit Christum diligentibus aposto-
 li dictum, teneamus traditiones quas ac-
 cepimus, & profanas vocum novitates de-
 vicimus, & mendacia haec esse sciamus.
 Libri enim sancti patris nostri Epiphani, sive
 qui dicitur Ancycrotos, sive reliqui,
 in omnem orbem terrarum distamantur,
 & sonus eorum vulgatus, & propemodum
 per universam ecclesiam sparsi sunt. Ha
 rum autem ratiuncularum quae contra ve-
 nerabiles imagines murmurant, duo vel
 tres per universum orbem libri non inve-
 niuntur, nisi forte noviter scripti sint: &
 si essent noti in catholica ecclesia, sicut il-
 le qui dicitur Ancycrotos sancti Epiphani, in
 omnibus est ecclesiae dilatatus, ita &
 ipsi dilatati existerent. Sed ut extranei &
 alieni & falsarii, nondum in ecclesia catho-
 lica recepti sunt, neque apparuerunt. Er-
 go nec nunc, ut pax Dei in omnibus ec-
 clesiis & antiqua traditio degat. Ne emit-
 tant autem linguas vaniloqui, calumnian-
 tes eos qui recte sapiunt, quod sancto E-
 piphanio adversentur hi qui recipiunt an-
 tiquam legislationem catholicam ecclesiae:
 quod nequaquam verum est. Conscriptio-
 nem enim abjicimus, sanctum vero pa-
 trem doctorem ecclesiae catholicae novi-
 mus. Etenim sacratissimi patres, qui in
 quarta & universali sancta Chalcedonen-
 si synodo congregati sunt, epistolam quidem
 quae dicitur Ibae episcopi Edessae ad Ma-
 rino Persan anathematizaverunt, veluti Ne-
 storio concordantem: similiter & quinta
 synodi patres: Ibam autem nequaquam.
 Non enim verum apparuit, quod Ibae tue-
 rit epistola: hinc in anathematismis non
 Ibam anathemati submitterunt, sed episto-
 lam quae dicebatur Ibae: dicebatur enim,
 licet non esset. Ita ergo & haec menda-
 cis assertionibus conscripta, quae contra ve-
 nerabiles imagines sunt, dicuntur quidem
 a quibusdam sancti Epiphani esse, sed nul-
 lo modo sunt, ut demonstratum est. Et
 enim templum dedicaverunt in Cypriorum
 insula ejus discipuli, nominantes illud e-
 jusdem vocabulo patris: & cum multis al-
 iis titularibus picturis imaginem ejus in
 ipso templo locaverunt. Et si iste tali-
 ter venerabilium abominaretur vultum ima-
 ginum, quomodo discipuli ejus imagina-
 liter hunc deingerent? Judicate omnes
 qui auditis, & veritatem a mendacio se-
 parate: quia non patris editiones haec
 sed Manichaeorum quaedam sunt: quas fu-
 giamus ut felle amaritudinis plenas. Ipsi
 enim & confusionis introductores hanc ef-
 figiem minime receperunt, quippe non ve-
 raciter humanatum Deum Verbum carne
 fuisse dogmatizantes, sed per phantasiam
 & conjecturam. Propterea & isti phanta-
 siam patris, aliis pro aliis intellectis, pro-
 ferunt haec.

νω αὐτῆς ὁ συγγραφεύς τῶν τῶν ῥητῶν τῶν
 πρὸ ἐκείνου, τῶν κατὰ τῶν σιγῶν εἰκόνων, μὴ
 διδόναι λίγην παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐ-
 πὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, ὡς ἂν οὗτοι οἱ ἅγιοι
 πατέρες οὐκ εἶδαντο, ἡμεῖς οἱ εἰς τὰ πλεῖστα
 αἰώνων κατανησαντες, καὶ λόγῳ καὶ γνώσει ἀπο-
 ρούτες, ὅτι οὐδὲ μαθητῶν ἰσχυρῶς εἴποι
 καλεῖσθαι, τὰ ψευδογραφηθέντα κατὰ τῆς ἐκ-
 κλησίας διέδοξα; ἀπαγὼ Ἰησοῦς ἐξ ὧν ἡμε-
 ρῶν ἐκείνων. Ἐξήγησαν τοῦ ὁρθοῦ λόγου οἱ τοῦ-
 το κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἐγγυηθέντες. ἔσω ἐν
 ἡμῖν τῆς φιλοχρίστου τοῦ τοῦ ἀποστόλου ῥητῶν, τὸ
 φέσκειν κρατήσωμεν τὰς παραδόσεις, ἅς παρε-
 λαβόμεν, καὶ τὸς εἰσβήλους κενωφανίας παρατηρή-
 μεθα, καὶ ψαδῆ καὶ πεπλασμένηα ταῦτα γνώσω-
 μεθα εἶναι. αἱ γὰρ βιβλοὶ τοῦ ἁγίου πατρὸς
 ἡμῶν Εἰπιφανίου, ἥτις λεγομένη Ἀγκυρωτῆς καὶ αἰ-
 λωπαί, εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διεσβεβήθησαν,
 καὶ ὁ φθόγγος αὐτῆς ἐκλήθηται, καὶ παρὰ μικρὸν
 κατὰ πᾶσαν ἐκκλησίαν διασπαρμύεται εἰς. ταῦτα
 * δὲ τὰ λοβιδεμα, ἃ κατὰ τῶν σιγῶν εἰκόνων
 περιεσβεβήθησαν, δύο ἢ τρεῖς βιβλοὶ ἀπὸ πᾶσαν
 τῆν οἰκουμένην οὕτω ἐκλήθηται, εἰ μὴ τῶν ἐγγυ-
 ησαν. καὶ εἰ ἦσαν γνώριμοι ἐν τῇ καθολικῇ ἐκ-
 κλησίᾳ, ὅσπερ ἡ λεγομένη Ἀγκυρωτῆς τοῦ αἰ-
 Ἐπιφανίου, ἐν πᾶσαι τῆς ἐκκλησίας πελάτουν-
 ται, οὕτως καὶ αὐτὰ ἂν ἐπλάτουντο. ἀλλ' ὡς
 ζῆναι καὶ ἀλλοτρεῖται καὶ περιγράφεται, οὐδὲν
 τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ εἰδόμενον, ἀλλ' οὐδὲ
 εἰσφάνθησαν οὐκ οὐδὲ ναὶ, ἵνα ἡ εἰρήνη τοῦ
 Θεοῦ ἐν πᾶσαι τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἡ ἀρχαία
 παραδοσις ἐμπολιθῆται. μὴ παραπιπτεώσαν
 δὲ τὸς γλωσσῶν οἱ κακολόγοι, καταγρυπῶντες
 ὁρθῶς φρονῶντες, ὅτι τῶν ἁγίων Εἰπιφανίου εἰσα-
 τῶν οἱ ἀποδοχομοὶ τὴν ἀρχαίαν θεομοθε-
 σίαν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἀδαμῶς: τὸ μὲν
 γὰρ συγγραμμά ἀποβληθέντα, τὸ δὲ ἅγιον
 πατρὸς διδάσκαλον τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας γι-
 νόσωμεν. καὶ γὰρ οἱ ἐν τῇ ἁγίᾳ τετρατῆ καὶ οἰ-
 κουμενικῇ συνοδῷ τῇ ἐν χαλκηδόνι συναθρο-
 θέντις θεοὶ πατέρες τὴν ἐπιστολὴν Ἰβαν λεγομένην
 Ἰβαν ἐπισκοπῆς Εἰπίσκου πρὸς Μάρκον Ἰβαν Πύρρον
 ἀναθέματισαν, ὡς Νεστορίῳ συμφωνῶσαν. ὡσαύ-
 τως καὶ οἱ ἁγίας πύρρον συνοδῶν τὸν δὲ Ἰβαν
 ἠδαμῶς. οἱ γὰρ ἀληθῶς ἀπειδέχθη, ὅτι Ἰβαν ἠδ
 ἡ ἐπιστολή. ἔνθεν καὶ εἰς τὸς ἀναθεματισμοὺς ἐν τῶν
 Ἰβαν ἀναθέματι περιπεμφαν, ἀλλὰ τὴν λεγομένην
 Ἰβαν ἐπιστολῆν. ἐλιγντο γὰρ, ἕκ ἑνός. ὅπως
 ἐν ταῦτα πῖ ψαδῆγορα συγγραμμάτα κατὰ τῶν
 σιγῶν εἰκόνων λίγονται μὴ παρατινῶν τὸ ἅγιον
 Εἰπιφανίου, ἔδαμῶν δὲ ἠδαμῶς εἰσιν, ὡς δεικνύται.
 Ἐ γὰρ ναὸν ἀνθέματι ἐν τῇ Κυπρῶν ἡσῶν οἱ
 αὐτῶ μαθητῆ, ὀνομάσαντες αὐτὴν τὸ αὐτῶ πατρὸς
 καὶ μὴ πολλῶν εἰκόνων ἐνηλογραφῶν καὶ αὐτοῦ εἰ-
 κονα ἐν τῷ ναῷ ἀνεθήκατο. καὶ εἰ ὅπως τῆν ἁγίαν
 σιγῶν εἰκόνων ἐβδελύσαστο ὄψιν, πῶς οἱ τότε φοιτη-
 τῆ εἰκονικῶς τῶν ἐνηλογραφῶν; κενάτι πάν-
 τες οἱ ἀκαίοντες, καὶ ἡ ἀληθῆς διὰ τὸ ψαδῆος χω-
 ρίσασατο. ἐπὶ οὐ τὸ πατρὸς αἱ ἐκδόσεις αὐτοῖ, ἀλ-
 λά Μανιχαϊκαί τινες, ἀφ' ὧν φεζόμεθα, ὡς χο-
 λῆς πικρῆς μιμεωμένων. αὐτοὶ γὰρ καὶ οἱ τῆς

ANNO CHRISTI 711

συγχύσιος εἰσηγηται ταύτην τὴν θίαν εἰδέξαντο ἠδαμῶς, ὡς ἐκ ἀληθῶς ἀπιστοῦντες ἐσαθρο-
 πῆσαι τὸν Θεὸν λόγον σαρκί, ἀλλὰ κατὰ φαντασίαν καὶ δόκησιν, διὸ καὶ οὕτω φαντασιμῶν, ἔπρα-
 γνῶν ἔπρην οὕτως, ἀποφείρονται ταῦτα.

ΓΡΗ.

ANNO CHRISTI 381.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΙΓΥΠΟΥ.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ACTIO VI.

Ομοίως δὲ καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν ταῖς αὐτοῦ ἔπει λέγει· ἕβες πίστιν ἔχον ἐν χρώμασι, καὶ μὴ ἐν καρδίᾳ. ἢ μὲν γὰρ ἐν χρώμασιν διχρῆτος ἐκπλυῖται· ἢ δὲ ἐν τῷ βᾶθει τῷ νοός, ἐκίνη ἰμοὶ προσφιλιός.

Similiter autem G. Gregorius deiloquus in carminibus suis dicit: Injuria est fidem habere in coloribus, & non in corde. Quae enim in coloribus est, facile diluitur: quae vero in profundo mentis, illa est mihi amabilis.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ΑΙΓΥΠΟΥ.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Διατριμμένης αὐδῆς κηρύσσοντες, καὶ ἔπειρον ῥητῶν Β Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀποκαλλοῦται. ὅτι παρὰ μὲν τῷ πατρὶ ἐξείδεται,

Perverse rursus intelligentes, & aliud dictum Gregorii theologi proferunt, quod a patre quidem ita prolatum est.

Ἦσες πίστιν ἔχον ἐν χρώμασι. μὴ κραδίῃσι· Ρεῖακτος ἐκπλυτ' εἶ· βουδὸς ἔμογε φιλον.

Injuria est fidem habere in coloribus, & non in cordibus, Qui fluentes diluuntur; sed mihi gratum est profundum.

Τὸ δὲ τῶν ἡβῶν ψευδοφασολόγων Ἦσες πίστιν ἔχον ἐν χρώμασι, καὶ μὴ ἐν καρδίᾳ. ἢ μὲν γὰρ ἐν χρώμασιν διχρῆτος ἐκπλυῖται· ἢ δὲ ἐν τῷ βᾶθει τῷ νοός, ἐκίνη ἰμοὶ προσφιλιός. ἴβυσαν τὸ ὄρα, καὶ τὸ ὄμματι ἐμυσαν, καὶ ὄρα νοεῖν καὶ ἠδύλησαν, ἀθετησαντες τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις. ἀχρὸν γὰρ ἦλυσαν, καὶ ὁ σωῦσαν· καὶ ἴβλεψαν, καὶ ἠεῖδον. παρὰ τὸς γὰρ τῷ καρδίᾳ καὶ τὸς κατεχάσιν διδασκαλίας καὶ παραδόσεις ἐξείδωσαν κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ὁ γὰρ ἄγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν ταῖς μετρίαις αὐτῶ ἐκδόσεις τε ῥητῶν ὁ αὐτοῦ ἀπονήσαν, ἡγοραδῶν, ἡδικῶν τινα λόγους εἰσαγεῖ βουδίζοντων τῶν εἰόν ἡμῶν, ἀπὸς τὴ ἀφίσταται ἡβῶν ἀποκαίρων καὶ κατμικῶν ἀπαγαγῶν καὶ ἡδῶν σαρκινῶν, καὶ τὴν πνευματικὴν ἐλπίδα βίον, ὅς τις πρὸς τὰ κέραια ἀνάγει καὶ μὴ πισθεῖν τῷ κόσμῳ τῷ, καὶ τοῖς ἀποκαίρων καὶ μὴ μένει ἀποτακῶν, ἀ καὶ χρώματι ὀνόμασεν· ἀλλ' ἔχειται μᾶλλον ἡβῶν πνευματικῶν καὶ ἀληθινῶν, ἀ τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν βεβαίωσιν ἔχει, καὶ μένει εἰς τὴν αἰῶνα· ὁ δὲ εἰς τῶν ἡμῶν βούλος, καὶ παρεκίχη ἡ ἐκταῦθα ζωῆ. ὡς περ γὰρ χρώμα καὶ μέλαν τεχίως ἐκπλυῖται, ἢ καὶ ὑπὸ τοῦ χρωματουργῶντος μετισκῆλαζεται· ὅπως καὶ ἐν τῷ βίῳ τῷ, καθὼς ὁ αὐτὸς φησι, κέκλος τις ἡβῶν ἡμῶν περὶ τῶν ἀπαγαγῶν ἀλλοπρὸς ἄλλως, ἐπὶ μίας ἡμέρας, ἐστὶ δὲ ὅτι καὶ ὄρας, φέρων μεταβολάς. καὶ γὰρ πάντα σκιάς δίκῳ ἀφανίζεται τὸ ἀνθρώπινα· καὶ πομφόλυξ ἀψυκνῶστος ἐστὶ πᾶς ὁ τῆς ἀνθρώπινης διωστικῆς ὄγκος. πᾶς γὰρ ἀνθρώπος χόρτος, καὶ πᾶσα δοξα ἀνθρώπου ὡς ἀνδρὸς χόρτου. ἢ δὲ ἡβῶν πνευματικῶν ἔργων ἐπίδειξις ἀκράδαντος τίς ἐστὶ, καὶ ἐν ταῖς μετρίαις ἔχει τῶν ἀντιμετρίων. εἰάν γὰρ κατὰ ἡβῶν εἰκόνων ἡ τῶν εἰρημῶν, ἀπαγαγῶν ἀν· ἕβες πίστιν ἔχον ἐν χρώμασι, καὶ μὴ εἰς τὸν Θεόν· ἀλλὰ μὴ ἐν καρδίῃσι, ἀπεφίλωται· τῶν τῶν, τὰ παγία καὶ βεβαία ἵνα ἐργαζώμεθα τῆς βασιλείας ἡβῶν ἡμῶν, καὶ ἔχι τὸ κόσμῳ τότε· ἀτῶν ὡς βούλος, τεχίως ἀλλοιῦμεθα, πίστιν ἠε ἔχει. αὐδῆς δὲ καθὼς ἀλλοιῶμεθα, καὶ κατὰ τὴν ἰδίον τῶν τὰ πάντα συ-

Ab istis autem falsiloquiis ita: Injuria est fidem habere in coloribus, & non in corde. Quae enim in coloribus est, facile diluitur: quae vero in profundo mentis, illa est mihi amabilis. Obturaverunt aures, & oculos clauferunt, & recta intellegere noluerunt hi qui spreverunt ecclesiasticas traditiones. Auditione quippe audierunt, & non intellexerunt. & videntes viderunt, & non cognoverunt. Obcecata enim sunt corda, & paternas doctrinas perverterunt secundum sua desideria. Sanctus namque Gregorius deiloquus in metricis editionibus suis sententiam quam protulerunt ipsi, dicens quemdam moralem sermonem inducit, informans vitam nostram, ut recedamus a temporalibus & mundanis negotiis & carnalibus voluptatibus, atque sectemur vitam spiritualem quae ad caelestia ducit; & non credamus huic mundo, & temporalibus quae non permanent, nec perdurant, quae & colores nominavit: sed haecamus potius spiritualibus & veris, quae in corde firmitatem habent, & permanent in aeternum. Nam saeculum nostrum fluxibile, incolatus est praesens vita. Sicut enim color & atramentum cito diluitur, licet a pictore conficiantur: ita & in mundo isto, quemadmodum ipse ait, circuitus nostrarum discurrit rerum nonnunquam aliter, in una die est autem quando & hora fert mutationes. Etenim more umbrarum omnia exterminantur humana, & ampulla in aqua ex pluvia facta magis expirat omnis elatio potentatus humani. Omnis enim homo fenestrum, & omnis gloria ejus quasi flos feni. Porro spiritualium operum exhibitio immobilis quidem est, & in his quae permanent, habet vicissitudinem. Si enim contra imagines dictum illud esset, assereret utique dicens: Injuria est fidem habere in coloribus, & non in Deum. Sed non in cordibus, pronuntiavit: id est, firma & stabili ut operemur regni caelorum, & non mundi hujus: quae ut fluida, cito mutata, fidem non habent. Rursus autem male allegorizantes, & secundum proprium sensum omnia colligentes, magistorum anti-

Gr. addit: traditiones in sca. dia.

vel a pictore conficiantur

in una die

est autem quando & hora fert mutationes

fenestrum

in his quae permanent

tribuitur

firmam

non mundi hujus

magistorum anti-

Actio VI
Statutum Basilii & Joannis dicta proferunt in testimonium, asserentes.

Ανάγνωτε, ἡ δὲ μεγάλην μεταβολὴν Βασιλείῃ καὶ Ἰωάννῃ ἱερατικῶς ἀποφέρειν εἰς μαρτυρίαν, λέγοντες.

ANNO CHRISTI 117.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνάγνω.

Joannes autem Chrysostomus docet ita : Nos per scripturas sanctorum presentia fruimur, non corporum eorum, sed animarum imagines habentes. Qua enim ab illis dicta sunt, animarum ipsorum imagines sunt. Maxima enim via ad opportunitatis inventionem, sanctus ait Basilus, meditatio est scripturarum divinitus inspiratarum. In his enim & aliarum commotiones inveniuntur, & vitam beatiorum vitiorum inscripta traduntur, velut quaedam imagines animatae conversationis quae in Deo est, imitatione operum qua secundum Deum sunt, posita.

* Gr. offic. in corp. ad s. 612. ac vna iustitia.

Ἰωάννης δὲ ὁ Χρυσόστομος διδάσκει ὅτι· ἡμεῖς διὰ τῆς γραφῶν τῆς ἁγίων ἀπολαύομεν παρουσίας, οὐχὶ τῶν σωμάτων αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν ψυχῶν τὰς εἰκόνας ἔχοντες. τὰ γὰρ παρ' αὐτῶν εἰρηδόμεθα, τῶν ψυχῶν αὐτῶν εἰκόνες εἰσὶ. μεγάλη γὰρ ἔδος ἡμεῖς τῷ καθήκοντι ἔρῳ, ὁ ἅγιος ἱερὸν Βασίλειος, ἡ μελίτη τῆς Θεοπνεύτων γραφῶν. ἐν ταύταις γὰρ καὶ αἱ τῆς πράξεων ὑποθέσει ἀναγράφονται, καὶ οἱ βίαι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀναγράφονται παραδειδομένοι, οἷον τινος εἰκόνες ἡμιψυχοὶ τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας, τῷ μιμηματι τῶν κατὰ Θεὸν ἔργων ἀποκρίμνοι.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνάγνω.

Nequaquam aliquis eorum qui recta sapiunt, in subversionem venerabilium imaginum has expositiones sensit vel senserit. Evidens quippe omnibus est, quia audientes virilitates sanctorum & perseverantias eorum, animarum ipsorum stabilitatem & fortitudinem beatificamus; & divinas scripturas recitantes, vitalique sanctorum virorum relegentes, & imaginales picturas intuentes, gestorum secundum Deum ipsorum operum recordamur. Quae enim sermo per auditionem repraesentat, haec pictura tacens per imitationem ostendit, sicuti ait magnus Basilus. Sed & Joannes Chrysostomus asserit in sermone suo, Quod veteris & novi testimonii unus sit legislator, & in indumentum sacerdotis, habitu, cujus initium est: Christi regni evangelium praedicant quidem prophetae. Et post alia Ego & cera perfulam dilexi picturam pietatis causa. Vidi enim angelum in imagine pellentem barbarorum cuneos: vidi conculcatus barbarorum tribus, & David veritatem dicentem: Domine in civitate tua imaginem eorum ad nubium rediges. Comprobatum est igitur, quod ea quae sanctis patribus bene sunt edita, ipsi extra divinum chorum effecti subverterunt. Porro adhuc detinentur a malitia, & mala quae contra idola a sancto patre nostro Athanasio dicta sunt, ad subversionem imaginalium picturarum proponunt, dicentes.

Sermone in 40. mart.

ante med. term.

174. 71.

Οὐδαμῶς τῆς ὁρᾶς φρονιμῶν ἐπ' ἀναφορῇ τῆς στικτῆς εἰκόνων ταύτας τὰς ἐκδόσεις ἐπινοήσαν ἢ ἐνόησαν. ἀπεφανδὸν γὰρ πᾶσιν ἐστίν, ὅτι ἀκούοντες τῆς ἀνδρείας τῶν ἁγίων καὶ τῆς αὐτῶν καρτείας, τῆς ψυχῶν αὐτῶν τὸ εὐρὸν καὶ ἡλιαν μακαρίων. Ἐθείας γραφαῖς ἐντυγχάνοντες, καὶ εἰς ἀνδρῶν ἀλίων ἀναγιγνώσκοντες, καὶ εἰκονικὰς ἀναζωγραφησέας ὁρῶντες, τῶν κατὰ Θεὸν αὐτῶν ἔργων ἐν ἀναμνήσει γινόμεθα. ἃ γὰρ ὁ λόγος διὰ τῆς ἀκοῆς παρέστη, ταῦτα γραφῇ στικτῶσα διὰ μιμήσεως δεάνυσεν, ὡς ὁ μέγας ἱερὸν Βασίλειος ἐν τῷ ἔγκωμῳ τῶν ἀλίων πεπαρακόντα. ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ λόγῳ αὐτῷ, ὅτι παλαιᾶς καὶ ἀρχαῆς ἑσθλότητος εἰς ὁ νομοθέτης. καὶ εἰς τὸ ἔνδυμα τῆς ἱερείας, ἢ ἡ ἀρχὴ τῆς Χριστοῦ βασιλείας τὸ διαγγέλλειν προαφίπτεται μὲν ἀποφῆται. Ἐμεθ' ἱερα. ἐγὼ καὶ τὴν κροχυτον ἠγάπησα γραφῶν ἀσθεσίας ἔτιχο. εἶδον γὰρ ἀγγέλου ἐν εἰκόνι ἰλασίου βαρβάρων εἰσὶν εἶδον κατὰ μῆτρα βαρβάρων φύλα, καὶ τὸν Δαεῖδ ἀληθῶντα. κίεμε ἐν τῇ πόλει σου τῶν εἰκόνων αὐτῶν ἐκδενώσεις. ἀποδείκεται τῶν ἡμῶν, ὅτι τὰ παρὰ τῆς ἀλίων πατέρων καλῶς ἐκδοδομένα αὐτοὶ ἐξω θεῖα χορῶ ἡρώμῳ διερέσαν. ἐτι δὲ ἔχονται κακίας, καὶ τὰ κατὰ τῆς εἰδώλων παρὰ τῶν ἁγίων πατρῶν ἡμῶν Ἀθανασίου ἱερέντα, ἀπὸ ἀναφορῆς τῆς εἰκονικῆς ἀναζωγραφῆσεν ἀποβαλλόντων, λέγοντες.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνάγνω.

Denique & Athanasius Alexandria luminare ait: Quomodo non misereatur eorum qui creaturas colunt? quoniam hi qui vident, eos qui non vident, & qui audiunt, eos qui non audiunt, erant: creatura enim a creatura nunquam saluabitur.

Καὶ Ἀθανάσιος δὲ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας φωστὴρ ἱερὸν πῶς οὐκ ἐστὶν ἔλεησαι τοὺς τὰ κτίσματος σιβολίους; ὅτι οἱ βλέποντες τοὺς μὴ βλέπουσι ἀποσβέχονται, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς μὴ ἀκούουσι. κτίσμα γὰρ ἀπὸ κτίσματος οὐδέποτε σωθήσεται.

ANNO CHRISTI 747.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀγίνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

ACTIO VI.

Βαβαί τῆς παρανομίας. ὑπὲρ τῆς βλασφημίας
ἐδὸν ἐνοήσαντες, τῆς ἀληθείας παρεκβίβασσι.
τὸ γὰρ θεοπιστὸν παθεῖς κατὰ τῆς εἰδωλῶν τοῦ
ἐσθλαροῦστος, αὐτοὶ μὲν τὴν εἰζήνησιν τῆς
ἀληθείας, καὶ τῆς εὐαγγελικῆς ἐμολογίας, καὶ τῆς
θείας ἀναγεννήσεως, ἐκτὸς τῶν ἐνὶ πάντων Θεῶ
κτίσμαθ' λατρεῖν τῆς Χερσικῶν κατηγόρησι,
καὶ εἰδωλατρῆν ἀποφαινοῦσι. φέσαι αἰεὶ τοῦ
λαῶσιν, καὶ μὴ δεῖται ἀταχθῆναι τὴν αὐτῆς βλασ-
φημίας. πάντες γὰρ οἱ τῷ ὀνόματι σου κεκλημένοι
ἐμολογῶμεν σε λυθῶσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς τῆς εἰ-
δωλῶν ἀπάτης καὶ πλάνης· καὶ μὲν τὴν εἰζήνη-
σιν εὐαγγελίᾳ οἱ τῆς θείας ἀναγεννήσεως ἀξιοῦν-
τες ἐξεβέβηθη τῆς κτίσματι τῆς ὑπὸ τῶν ἡμεῶν
τῶν θεῶν σου προσκίνοισι ἀποτάξαι, ἀλλὰ οὐ
τῶ μόνῳ λυθῶσθαι ἡμῶν. καὶ ψαλλοῦμεν· ποῦκα ἐκτός
σου ἄλλου ἐκ εἰδωλῶν, τὸ ὄνομα σου ὀνομαζοῦμεν.
μαρτυρῶν αὐτός, ἑαλίον ἀγγέλων στραταί, καὶ θεῶν
ὀμνησῶν ἀποστόλων, ἀποστόλων καὶ μαρτύρων καὶ
θεοπιστῶν πατέρων. ἔχομεν δὲ εἰς ἀνάμνησιν τῶ
παντὸς ἡμῶν αἰδήθησιν, εἰς δοξάν σου, ἁπὸ
τῶ ἀνάγειναι ἡμᾶς ἁπὸς τῶν σου μεγαλειότητι,
καὶ τὸν τῶ θεῶν σου, καὶ θαυμάσιον διήγησιν,
καὶ εἰκονικῶν ἀναλογημάτων, καὶ ἔπρα πλεῖστα κα-
θ' ὁμοιωθῆναι σκεῆθ'· καὶ πάντα ἀσταζόμεθα διὰ τὸ
ἐπὶ τῷ ὀνόματι σου ἡμεῶν καὶ ἀναθῆναι. ἀλλ'
οἱ ἐνεργήσαντες θεοπιστῶν γλώσσοι ψαλλοῦν,
μάταια εἰδῶσθαι. διὸ καὶ οἴχεται αὐτῶν πᾶσα γλωσ-
σαλία. καθάπερ γὰρ ὡς ἀναλαμψάντος τὸ
σκότος ἐκδιώκεται, ὡς τῆς ἀληθείας φανέρωσι τὸ
ψαῦδος τῆς αὐτῶν γλώττης ἐξετμήθη τῶ μαχαί-
ρῃ τῶ πνεύματος. τὸ δὲ τμηθῶσθαι ἔχοντες κα-
ταλείμματι, ἐπιφύροισι, λήγοντες πιαδέ.

Pater quanta amentia ! inanem quamdam
blasphemiam viam excogitantes, a veritate
profecti sunt. Cum enim egregius pater
contra idola haec promulgaverit, ipsi post
agnitionem veritatis, & sinceram confes-
sionem, ac divinae regenerationis, absque uno
qui est super omnia Deus, creaturis ser-
vire Christianos accusant, & idololatricam
exercere pronuntiant. Parce, Domine, po-
pulo tuo, & ne dederis quemquam horum
seduci blasphemiam. Omnes enim qui no-
mine tuo vocamur, confitemur te redemis-
se nos ab idolorum deceptione pariter &
errore : atque post agnitionem tuam, nos
qui divina regeneratione digni facti sumus,
nequaquam conversi sumus, ut alicui crea-
turae sub caelo divinam adorationem tuam
offerremus ; sed tibi soli redemptori no-
stro psallimus : Domine praeter te alium
nescimus, nomen tuum nominamus. Tes-
tis es ipse, & sanctorum angelorum mi-
litiarum, & sacratissimus coetus apostolorum,
prophetarum, martyrum, & egregiorum
patrum. Habemus autem in commemora-
tionem omnis sensus nostri, & in glo-
riam tuam, ut sublevemur ad magnitudi-
nem tuam, figuram divinae crucis, & e-
vangelicam narrationem, & imaginalem pi-
cturam, nec non & alia plura vasa sacra-
ta : & haec salutamus, eo quod in nomine
tuo sumus & statuamur. Sed ut compotes
thelaurorum, lingua mendaci vana perfe-
cuti sunt : propter quod & procedit om-
nis eorum garrulitas. Nam quemadmo-
dum lumine illucescente tenebrae abigun-
tur, ita veritate apparente mendacium lin-
guae ipsorum excisum est gladio spiri-
tus. Sed ex eo quod excisum est habent-
es quaedam residua, haec proferunt, ita
dicentes.

Gr. qui col-
legerunt the-
sauros linguae
perit

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀγίνω.

GREGORIUS DIACONUS
legit.

Ὁμοίως καὶ Ἀμφιλόχιος ὁ τῷ Ἰουλίῳ ἔσω φη-
σιν· ὁ γὰρ τοῖς πίναξι τὰ σαρκικὰ πρόσωπα τῶν
ἁγίων διὰ χρωμάτων ἐπιμαλῆς ἡμῶν ἐστυπῶν, ὅτι
ἐχρηζοῦμεν τυτῶν, ἀλλὰ τῶν πολλοτέρων αὐτῶν δὲ
ἀρετῆς ἐκμιμεῖσθαι.

Similiter et Amphilocheus Iconii dicit : Non
enim in tabulis carneas personas sanctorum per
colores cura nobis est figurare, quoniam non
his opus habemus ; sed conversationem eorum
scripturis imitari.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀγίνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Αἱρετικῶν ἢ ἰδίων ἐστὶ τὸ περιεκομμένης ἐκ-
βάλλειν τὰς χήρας. ἐπεὶ οἱ τὸς εὐλαστῶν ἐρληθ-
σοι, ἰδαμῶς τῶν ἔννοιαν τῶ παθεῖς ἐρησει ἀπα-
γορεύσασθαι τῶν σκεπῶν εἰκόνων ἀνατύπωσιν
ἀλλ' εἰκονιστῶν τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς ψυ-
χικῆς ἐξουσίας τῶν ἁγίων, καὶ ἀποκρίνων τῶν
τῶν ἀρετῶν ἐργασίαν, τοῦτο φησὶ ὁ πατήρ, καὶ
ἵνα ἁπὸς μιμησῶν ἡμᾶς ἀναγάγῃ τῆς αὐτῶν ὁ-
μιλησίας· οἱ γὰρ διὰ σαρκικῶν φιλίαν αὐτῶν ἐχρη-
μαζοῦμεν, ὡδὲ ἀναλογημάτων· ἀλλὰ ἁπὸς
μιμησῶν θέλοντες ἔχειν τοὺς αὐτῶν ἀρετῆς, καὶ ἐν
εἰκόνας τῶν βίβας αὐτῶν ἀνατυπῶν, καὶ εἰκονικῶν

Hetericorum ergo proprium est recisa pro-
ducere testimonia. Nam si quis studiose scru-
tatus fuerit, nullo modo sensum patris in-
veniet inhihentem venerabilium imaginum
formationem : sed fortitudinem collaudans,
& firmamentum animas sanctorum effectus,
& praefrens virtutum effectum, haec locu-
tus est pater, & ut ad imitationem nos
erigeret conversationis eorum. Non enim
ob carnalem amorem illos laudamus, aut
depingimus : sed ad imitationem volentes
habere virtutem eorum, & in libris vi-
tas ipsorum describimus, & in imagina-
li scriptura illos depingimus : cum minus in-

ACTIONE VI.

ANNO CHRISTI 187.

indigeant hoc a nobis historice collaudari, vel in imagine lineamenti depingi: sed ad utilitatem nostram hoc, sicuti praedictum est, facimus. Non enim tantum passiones sanctorum nos ad salutem nostram erudiunt, sed ipsa conscriptio passionum ipsorum etiam per imaginalem picturam ostensa, similiter & anniversaria eorum memoria. Totus enim sermonis huius nunc sensum cominendat, & ad subversionem venerabilium imaginum nullatenus est id quod a patre dictum est. Neque enim oblocutionem aliquam adversus illas facit. Nam & si dicit: Non coloribus in tabulis carneas eorum personas curae nobis est figurare: propter intentionem virtutis haec ab eo dicta sunt: subinfert enim: Sed conversationem eorum per virtutem imitari. Curae quippe nobis est virtutes bonorum virorum eligere, & actus eorum imitari, atque conversationem ipsorum emulari. Praeterea templa istis iugiter dedicare, aut in imagine istos erigere, illos qui virtutem ipsorum contemnant, non est laudabile. Nemo plane laudaverit, si viderit hominem virtutes sanctorum parvipendentem, de die in diem horum imagines commendantem, vel templa multa erigentem, aut vasa sacra patrantem, & suum ipsius templum deficient virtutibus non adornantem. Ait enim Deus per Isaiam prophetam ad eos qui huiusmodi erant: *Si obtuleritis mihi similitam, vanum: tibus abominatio mihi est. Et cum manus vestras extenderitis ad me, avertam oculos meos a vobis: & si multiplicaveritis deprecationem vestram, non exaudiam vos.* Sed quid facietis? *Lasamini, mundi estote, auferite mala ab animabus vestris in conspectu oculorum meorum: quiescite a malis vestris, discite bene facere: quiete iudicium, liberate oppressum, iudicate pupillum, iustificare viduam.* Ergo cum ista correxerimus, tunc & ea quae a nobis offeruntur, apud Deum accepta erunt, si vera sancta templa, sive sacra vasa, si ve venerabiles imagines sint. Sic ergo aptum est, ad memoriam sanctorum nos virtutes horum, secundum quod possibile fuerit, imitari. Martyrum enim laudatio est, collectorum ad virtutem hortatio, sicut magnus ait Basiliius in moralibus sermonibus suis. Cum his autem, sicuti dictum est, etiam templa erigere, & imagines formare, & sacra vasa Deo offerre, laude dignum est: oportet enim & haec facere, & illa non omittere, ut verus sermo nos doceret. Non enim quis utique virtutem acquirere poterit, nisi in atrius Domini assuescat, & per lectionem divina eloquia audiat, & per visionem ducatur ad sensum tam evangelicarum narrationum & disciplinarum, & martyricarum relationum atque certaminum. In omni autem tempore, loco, momento, & hora virtutibus dare operam pernecessarium est: quia in passionibus Christi semper & continuo conversari necesse est, & mortificationem eius in corpore nostro circumferre; & hoc diligenter facere commodum est: conciliatio enim est regni caelorum. Porro multas cruces exarare in una domuncula, & contemnere mandata Christi,

Α γραφή αὐτοῖς ἀναζωγραφῶν, ἵνα χρῆζοντων τῶν τῶν ἡμῶν ἰσομεῶς ἰγλωμαζομαι, ἡσπλογραφικὸς εἰκονίζομαι, ἀλλὰ ὁπὸς τῶν ἡμῶν ὀφείλειται, καθὰ εἴρηται, τὸ τοιοῦτον. ἢ γὰρ μόνον τὰ παθὴν τῶν ἁγίων ὁπὸς ἡμῶν σωτηρίαν ἐστὶ παιδαγωγία, ἀλλ' ἡ αὐτὴ ἡ συγγραφή τῶν παθῶν αὐτῶν ἢ διὰ εἰκονικῆς ἀναζωγραφῆσεως δεκνυμένη, ὡσπερὶς ἡ ἑτήσιον αὐτῶν μνήμη. ὁ δὲ γὰρ ὁ χαρακτήρ τῶ λόγῳ ταύτῳ τῶν ἰστοῖαν παρεῖσι, καὶ ὁπὸ ἀναφορῶν τῶν σεπτῶν εἰκῶν ἐστὶν ὕδαμος τὸ παρά τοῦ πατρὸς εἰρημῶν, ὡδὲ ὁσβολῆ ἵνα ὁπὸς αὐτοῖς πεποιθῆται. εἰ γὰρ φασκεῖ, ἢ χρωμασι πῆς πίναξι τὰ σαρκικὰ αὐτῶν πρόσωπα ἐπιμελῆς ἡμῶν εἰτυπῶν, διὰ τῶν σκοπῶν τῆς ἀρετῆς ταῦτα παρ' αὐτῶ λέλικται. ἐπιφέρει γὰρ. ἀλλὰ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δι' ἀρετῆς ἐκμιμεῖσθαι. ἐπιμελῆς γὰρ ἡμῶν τὸς ἀρετῆς ἡ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐκλέγεσθαι, καὶ πῆς πραξῆς αὐτῶν μιμεῖσθαι. ἢ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν ζῆλον. τὸ δὲ ναὸς αὐτοῖς ἀναδομαζομαι διλιτωῶς, ἢ ὡς εἰκόνι τῶν ἀνασῆλῶν, κατεφοσῶντες ἡς τῶν ἀρετῆς. ὡκ ἴσπαινετον. ὡδὲς γὰρ ἂν ἐπαινεσσο, εἰ ἴδοι ἀνδρα τῶς ἀρετῆς ἡ ἀγίων ἀεοκροσῶν, ἢ ἡμῶν τῆ ἡμέρα εἰκῶνας τῶν ἀνατιθῆμενων, ἢ ναὸς ἐγείροντα πλείους, ἢ σκελι ἱερά κατασκευάζοντα, ἢ τῶν ἑαυτῶ ναὸν πῆς ὡδῶς ἀρετῆς μὴ κατακοσμῶντι. ἔφκ γὰρ ὁ Θεὸς διὰ Ἡσαῖου τὸ ὁσφῆτε ὁπὸς τοῖς ὡπὸ ὡσκειμῆς: ἴαι ὡσσοφῆρῆ μοι σιμιδαλιον, ματαιον θυμίαμα, βδύλυμα μοι ἐστὶ. ἢ ὅταν τῶς χεῖρας ὑμῶν ἐκτένητε ὁπὸς μὲ, ἀσσοιψῶ τῶς ὁσθαμῆς μὲ ὁπὸ ὑμῶν. ἢ ἴαν πληθύνῃτε ἡμῶν διησιν, ἢ εἰσασσομαι ὑμῶν. ἀλλὰ τί ποιῶσῃ, λῶσαθε, καθαρὸι ἡμῶν, ἀφῆλετε τῶς ποτηρίας ἀπὸ ἡμῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀσσοῖναι ἡμῶν ὁσθαμῶν μὲ. πῆσαθε ἀπὸ ἡμῶν ποτηρῶν ὑμῶν, μῆδετε καλὸ ποιῶν: ἐκζητήσατε κῆρῃν, ῶσαθε ὁσδομῆλον, κῆρῃτε ὁσφαῶ, ἢ ὁσθῶσατε χῆραν. ὅταν οὐ πῆτι κατορῶσῶμῳ, τῆ κῆ τῶ παρ' ἡμῶν ὁσσοφῆρῶμα δεκπὶ παρὰ τῶ Θεῶ, εἴτε ὁσγιοι ναὸ ἐστῖν. εἴτε ἱερά σκελη, εἴτε ἢ σεπτῶν εἰκῶνες. ὡπὸς ἢ ἀρμόδιον ἐστὶν ἐκλέγεσθαι ἡμῶς πῆς μνήμῳ ἀγίων τῶς τῶν ἀρετῆς, ἢ κατὰ τὸ διωατῶν ἐκμιμεῖσθαι. τῶ γὰρ ἐστὶ μαρτύρων ἰγλωμιον, ἢ πῆς ἀρετῆς πῆρα κῆρῃς ἡμῶν σμειλεγῶν, ὡς ὁ μῆγας ἴφκ Βασίλειος ἐν τῶς ἡδικῶς αὐτῶ λόγῳ. σῶ τῶπῆς δὲ, καθὰ εἴρηται, ἢ τὸ ναὸς ἐγείρειν, ἢ εἰκῶνας ἀνατυπῶν, ἢ ἱερά σκελη τῶ Θεῶ προσφῆρειν, ἢ ἀξῆσανῆν ἐστὶ: δὲ γὰρ κῆ πῆτι ποιῆσαι, ἀκῆνα μὴ ἀφῆναι, ὁ ἀληθῆς λόγῳ ἡμῶς ἐκδιδῶσκει, ἢ γὰρ ἂν ἡς ἀρετῶν κῆσῶσθαι δύναιτο, ἴαν μὴ ὡ πῆς αὐλαῖς τῶ κυρίῳ ἢ παρῶδῆ, ἢ διὰ τῆς ἀναδῶσῳ: εἰωτίζηται ἡμῶν θεῶν λῶσιον, ἢ διὰ τῆς ὁσῶσῳ ὁπὸς αἰδῆτη ὁσγῆται ἡμῶν τῶ ἀσγῆλιων ἡμῶν κῆ μαθηματων, ἢ τῶν μαρτυρικῶν ὁσγῆσιων κῆ ὁσδῶν. ὡ παντὶ δὲ ὡσῶν κῆ τῶν κῆρῶν ὡσῶ τῶς ἀρετῆς πῆν ἐπιμελῆς ἐστὶ κῆ παναγῆς: ὅτι κῆ τῶς καθῆμασι τῶ Χριστῶ ἐμπολιθεῖσθαι πάντοτε ἢ αἰ κῆ διὰ παντὸς ἀναγκαῖον, ἢ τῆν νεκρῶσῳ αὐτῶ ὡ τῶσῶματι ἡμῶν περιφῆρειν, ἢ ἐπιμελῶς τῶ το ποιῶν, λῶσιπῆς ὁσῶσῳ γὰρ ἐστὶ τῆς ὁσῶν βασιλείας. τὸ δὲ σαυρῶσ πολλῶς ἰγχαράττειν ἐν ἐν εἰσῶσῳ, ἢ κατιφορεῖν τῶν

facies

dicantur

Isai. 1. 11.

Gr. diligere & imitari. In serm. in 40. mart.

Math. 23.

Is. 66. 10.

1. 1. 11.

ANNO CHRISTI 182

τῶν ἑσπλῶν τῷ Χριστῷ, καὶ τῆς μιμητικῆς τῶν καθ' ἑαυτὸν αὐτῶν τῶν ἀποστόλων ἐστίν· ἀλλὰ γὰρ τῶν ἔργων ἢ πίστεως κενὰ. φησὶ γὰρ θαυρατικῶς ὁ κυριώτατος ὁ πᾶς ὁ λέγων μοι, κύριε κύριε, ἐπέλθεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῷ πατρὶ μου τῷ ἐν οὐρανοῖς. ἐπεὶ δὲ ἐχόμενοι τῶν ἀποστόλων, καὶ ἑτέροι ἀποδείξει πρὸς τοὺς ἐπισημῶν ἀποδώσομεν. σιωπῆς ἐστὶ τοῖς τὸ σωτήριον ἡμῶν τῷ Θεῷ διασαφῆσαι θέλημα ἀγίας πατρὸς ἡμῶν, κατ' ἕκαστον τῶν τῶν ἑσπλῶν ἰρησὶν ἐκδιδάσκων ἡμᾶς, καὶ ὁπὸς τῷ ἑσπλῶ ἐστὶν αὐτοῖς ὁ σκοπὸς ἐνδύσει τὸν ἀκρωμῶν, ταύτῃ δὲ ὁμοιωθῆναι ἰψηλῶν τε καὶ μετρίων· ἵνα ὡς ἀγκυρὰ ἀσφαλῆ ταύτῃ καταστήσῃ, μηδὲ πρὸς τὴν λοιπὴν ἀμελῶμεν. διὰ δὲ τὴν ἕκαστον τῶν μὲν τὸ πλεονέκτησαντες, Ἀγίοι τὸν Ἀμασίου εἰς μίσην ἀγαθῶν. καὶ γὰρ αὐτὸς εἰς τὸν Λάζαρον καὶ εἰς τὸν πλούσιον λόγον συγγραψάμενος, ἐμφασίῃ τινι περιτομοῦ ἑκατέρωθεν ἐκατέρωθεν ὁμοιωθῆναι, παρανοῶν τοῖς πλουσίοις τῶν ἐλεημοσιῶν ἰκαριζοῦνται, καὶ μὴ εὐδελῶς ἑλαμψῶς μαλακοῖς ἱματίοις ἀμφιένονται. καὶ παρεστῆαι ἠδικῶν τινῶν λόγων ὁπὸς τινῶν ἀλαβεῖρος κατὰ τὸν βίον, πλῆθος ἐπισημῶν, λέγων ὅτι· μὴ γράψῃ τὸν Χριστὸν ἐν ἱματίοις, ἀλλὰ μάλλον τὴν τῶν ἀναλωμάτων τῶν δαπανῶν πτωχοῖς ἀποδοῦναι. εἴτε καὶ θεῶν ἐκδοῦναι τῷ πλῆθος τῶν ἐφοσῶν, ἐπιφέρει· ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ ἡ μία τῆς ἐσωματώσεως ταπεινότης· τῆς τῶν, οὐκ ἀρετῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, διὰ κοσμικῆς προσπαθείας ἑλεημοσιῶν ἐμφανίζονται τὰ τῆς οἰκονομίας αὐτῶν μυστήρια. ἰδὲ γὰρ ἑκατέρωθεν ἐστὶν ἡ ἀποδοῦναι ἐκάτερον αὐτῶν, θαυρατικῶς ἀναμνηστικῶς ἐνεκῶν ὑπὸ πλῆθος θησαυρίζων, καὶ ἀποδοῦναι προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις· πτωχῶν δὲ καταφορεῖν ἐκδοῦναι ἄρτων καὶ ἐκδοῦναι, καὶ σκεπασμάτων ἐπισημῶν. ταῦτα γὰρ φιλαργυρίας ἴδιον, καὶ ἐκδοῦναι. ὡσπερ γὰρ ὁ κοινῶν φησὶ ὁπὸς σκοπῶν, ἰδὲ μετὰ διηγοῦνται καὶ ἀνομιᾶ· ὡς οἱ δὲ πλῆθος ἐφοσῶν, ἑλεημοσιῶν μαλακῶν ἀμφοτέρωθεν, πρὸς τῶν θαυρατικῶν ἀνατίπτωσιν καὶ ἰσοῦσαν. ἡ μὲν γὰρ τῶν τῆς οἰκονομίας διηγοῦνται ἑκατέρωθεν ἡμᾶς ἐκδοῦναι, εἰς σωτηρίαν ἀνάγκη· ἡ δὲ ταλαιπωροῦν τοῖς ὑπὸ δουρὸς χολάσεως, καὶ ὡς φησὶ Ἰακώβου ὁ ἀδελφός· οἱ πλοῖστοι κλαύσατε καὶ θρηνησατε, ὀλοθίζοντες ἐπὶ τοῖς ταλαιπωροῦν ἡμῶν. ὁ πλοῦτος ἡμῶν σέσηται, καὶ τὰ ἱματῖα ἡμῶν σηπρωτῶν γέγονεν· ὁ χρυσὸς ἡμῶν ἑλεημοσιῶν καί τῶν, καὶ ὁ ἴος αὐτῶν εἰς μαρτύριον ἡμῶν μῆρι. τοιγαροῦν, καὶ εἰρηται, πάντα τὰ διὰ φιλαργυρίαν ἰνόμενα· τῷ κόσμῳ οἰχεται. διωκτῶν γὰρ ἡμῶν ἐστὶν διὰ μικροῦ τινοῦ ἀναλώματος ἔχεν ὁμοιωθῆναι, ἐκδοῦναι καὶ σκεπασμάτων, καὶ ἐν τούτοις ἀρκεῖν. πάν γὰρ ὁ μὴ διὰ χρείαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν παραλαμβάνεται, περιπρίνας ἔχει κτηνοῦν, ὡς ὁ θεὸς ἐφῆ βασιλεὺς. ἀρκεῖν ὡμῶν ὡν οἱ χρείαν ἔχοντες, καὶ ἐκ τούτων τοῖς πτωχοῖς ἐπαρῶμεν, ἑλεημοσιῶν αὐτοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα καὶ τῷ κυρίῳ φωνῆς ἀκούσωμεν λεγούσης· μακάριοι οἱ ἐλεημονοῦντες, ὅτι αὐτοῖς ἐλεηθήσονται· καὶ ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλεημονῶν, ἐμοὶ ἐποιήσατε. ἑλεημοσιῶν μνημῶν ἐποιήσαμεθα, φέρε τοῖς αὐτοῦ λόγοις χρησάμενοι, τὴν τῶν σκεπτῶν εἰκόνα παραδοῦναι ἀρχαίαν θεσμοθεσίαν

& imitationem passionum ejus, insipientissimum est: sine operibus namque fides ACTIO mortua est. Dicit enim evangelice Domini VI. Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum celorum, sed qui facit voluntatem Patris mei qui in caelis est. Adhuc autem subjungentes propositus, & aliam probationem his quae dicta sunt reddemus. Moris est sanctis patribus nostris, qui salutarem nobis Dei voluntatem disseruerunt, prolixè mandatorum nos dicta docere, & ad mandatum, de quo eis intentio est, moderari audientes, hoc annuntiare excelsum esse & majus: ut tamquam anchoram certam id habentes, nec circa reliqua negligentes simus. Porro prolixitatem vitantes, pluresque silentio praetercunt, Alterium Amasium in medium adducamus. Etenim in Lazarum & in divitem conscribens sermonem, quoddam verbum de pauperibus alendis & contra divites dictans, admonet divites elemosynæ fructus reddere, & non splendide vel clare mollibus vestimentis amictos esse: & introducit moralem quemdam sermonem ad quosdam religiosiores, in vita divitiis ambientes, perhibens ita: Noli pingere Christum in vestimentis, sed potius horum sumptus pauperibus eroga. Ac deinde volens recidere divitiarum cupiditatem, subinfert: Sufficit enim ei una incorporationis humilitas: id est, non placeat Christo Deo nostro per mundialem favorem & avaritiam demonstrari dispensationis suae mysteria. Neque enim pium est vel acceptum in conspectu ejus, propter evangelicam commemorationem, materiam divitiarum thesaurizare ad excusandas excusationes in peccatis, pauperibus contemptis indigentibus panum, atque privatis indumentis & tegumentis: hoc enim avaritiæ, & non pietatis est proprium. Sicut enim non est communicatio lucis ad tenebras, neque participatio justitiæ & iniquitati: ita neque divitiarum concupiscentia & mollium vestimentorum amictus, ad evangelicam formam atque historiam. Hæc enim dispensationis quidem relationem asfatim edocet, in salutem ducens: illa vero misera denuntiatur, uti cruciatui obnoxia, quemadmodum Jacobus ait Domini frater: Divites plorate, ululantes in miseris qua advenient vobis. Divitiæ vestrae putrefactæ sunt, & vestimenta vestra a tineis comesta sunt: aurum & argentum vestrum aruginavit, & arugo in testimonium vobis erit. Igitur, sicuti dictum est, omnia quæ propter avaritiam facta sunt in mundo, transibunt. Possibile nobis est per modicam impensam habere alimenta & indumenta & operimenta, & his esse contentos. Quidquid enim non propter necessitatem, sed propter speciositatem assumitur, pravitatis habet accusationem, ut divinus ait Basiliius. Contenti ergo sumus his quorum egemus, & ex his pauperibus sufficienter demus, & tantum illis porriganus, ut & Domini vocem audiamus dicentem: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequemur, & quam dixi fecistis. Et quia Alterii memoriam fecimus, eja verbis ejus utentes, venerabili-

Et Lit. 17

ACTIO VI. Math. 7.

conscientiam quamdam latens explicatam de paup.

religiosioris vita d.

Math. 5.

Lib. Reg. in- dunt dipu- tat. c. 22.

Math. 5.

Math. 15.

ACTIO VI

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

ergo

lum imaginum traditionem antiquam esse legislationem monstrans catholica ecclesie. Etenim ipse contemplatus imaginem passionis Euphemie martyris, talibus est laudibus usus: Mulier quaedam fuit sacra virgo, incorruptam Deo pudicitiam vovens, quam Euphemiam vocant. Cum autem tyrannus aliquando pios persequeretur, satis prompte mortis elegit periculum. Porro cives & communicatores religionis, pro qua & mortua est, utilitatis lege sacram virginem admirantes, juxta sacrarium sepulcro dedicato, & arca posita, honores ei concelebrant, & annuatim diem festum faciunt & solemnem. Denique sacri divinatorum mysteriorum asseriores etiam sermonibus memoriam semper honorant, & qualiter perfecit agone perseverantiam, diligenter presentes populos edocent. At vero pictor pic agens & ipse per artem secundum vires totam eius historiam in sindone figurans, circa sepulcrum posuit titulum. Habet autem se sic artis diligentia. Excelsus super thronum locatur iudex, amare ac furiose virginem intuens. Irascitur enim ars etiam in materis insaniam, cum vult. Satellites autem principis & milites multi, alii quidem monumentorum descriptores, terentes libros & pittacia. Quorum alii suspenso manu a cera, aspiciunt ad eam quae judicabatur, valide totam inclinans faciem, quati iustus facilius loqui, ut non laborans erga auditum, mendosa diceret & imperfecta. Stabat autem virgo in sulva tunica & veste philosophiam significans; & ut visum est pictori, vultu urbano: ut autem mihi apparet, animam decorata virtutibus. Ducunt autem eam ad principem duo milites, uno ante quidem trahente, altero vero post tergum urgente temperatum virginis morem pudore atque constantia. Nam in terram quidem intuetur, erubescens vultus virorem: stabat autem imperterrita, nihil perterrita agone. Verum cum ergo alios interim laudarem pictores, vidi mulieris illius Colchidis opus, quod gnatis gladium illatura, misericordia & furore divideret faciem: & uno quidem oculorum iram ostenderet, altero vero matrem indicaret parcentem & horrescentem. Nunc autem miraculum ab illo sensu ad hanc mutavi picturam; & valde quoque admittor artificem, quoniam magis commisit colorum morem, pudorem pariter & fortitudinem temperans. affectione videlicet quae sibi invicem adversantur. Cumque progredieretur antea imitatio, carnifices quidam in parvis tunicis nudi iam ad opus urgebant: & unus quidem apprehendens caput & inclinans retrorsum, praebebat alteri apparatus ad praenam virginis faciem: at ille assistens incidere dentes. Malleus & teretrum praena instrumenta videntur. Lacrymor hinc, & mihi passio sermonem recidit. Sanguinis enim guttas ita pictor liquido coloravit, ut diceret veraciter eas a labiis fluere, & lamentis affectus abire. Vinculum post haec; & iterum virgo decora in fulvis vestibus, sed & sola, extendens manus ad caelum, invocans Deum tutorem in praenis. Orante autem ea, vide-

Α ἀποδείξωμῶν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. ἡ γὰρ αὐτῆς διασαμῆμος εἰκόνα τοῦ πάθους Εὐφημίας ἡ μάρτυρος, ἰσχυρίσθαι εἰκέρησεν ποιῆσα. Γαλήναις ἱεραὶ παρθένος ἀκήρατος Θεῷ τὴν σωφροσύνην καθιέρωσασα, Εὐφημίαν καλοῦσιν αὐτήν. τυράννη δέποτε τοὺς ἀσεβούντας ἐλαύνοντος. μάλα σφοδρῶς τὴν ἐπὶ θανάτῳ εἶλετο κίνδυνον. οἱ δὲ δὴ πολῖται ἔκοινοὶ τῆς θρησκείας ὑπὲρ ἧς ἐτελεύτησεν, ὡς ἀνδρείαν ἐμῶν ἑσέραν τὴν παρθένον θαυμάσαντες, πλησίον τοῦ ἱεροῦ τῆν θήκην δευμάμῳ, καταθίμῳ τε τὴν λάρακα, τιμὰς πλοῦσιν αὐτῆ, ἔτην ἑπίστον ἑορτῶν, κοινῶν ἡ πάνδημον ποιοῦνται πανηγυρίων. οἱ μὲν οὖν τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων ἱεροφανταί, ἡ λέγων τιμῶσι τὴν μνήμην αὐτῆ, ἡ ὅπως ἔχρησασε τὸν τῆς καρτερίας αἰῶνα, ἐπιμιμῶσι τοῖς συνόντας λαοὺς ἐκδιδάσκουσιν. ὁ δὲ δὴ ζωγράφος δεικῶν ἡ αὐτὸς διὰ τῆς τέχνης τὴν κατὰ διύλαμιν, πᾶσαν τὴν ἰσορίαν ἐὸ σινδῶνι χαραξας, αὐτοῦ περὶ τὴν θήκην ἱερὸν ἀνέθηκε θέαμα. εχει δὲ ἄδε τὸ φιλοτέχνημα. ὑψηλὸς ἐπὶ θρόνῳ καθέδρευται δικαστῆς, πικρὸν ἡ εὐσμενὸς βλέπων εἰς τὴν παρθένον. ἐργάζεται γὰρ ὅταν ἐθελῆ κἄν ταῖς ἀψύχοις ὑλαῖς ἡ τέχνη. δορυφόροι δὲ τῆς ἀρχῆς ἡ στρατιῶται πολλοί. οἱ μὲν τῶν ὑπομνημάτων ὑπογραφεὶς δὲ λῆτες φέροντες ἡ γραφιδας. ὦν θάπρος ἀναρτήσας ἀπὸ τοῦ κρηυτῆ χειρῆ, βλέπει σφίς τὴν κρηνομῶν σφοδρῶς, ὅλον ἐκκλίνας τὸ πρόσωπον, ὡσπερ παρακλιδομῶσος γιγνώσκον λαλεῖν, ἵνα μὴ κἄμων περὶ τὴν ἀκούει, ἰσφαλιμῶνα ἡ γραφῆ ἡ ἐπιλήψιμα. ἔσηκε δὲ ἡ παρθένος ἐὸ φαῖδ χιτῶνι ἡ ἱματίῳ τῆν φιλοσοφίαν σημαίνουσα, ὡς μὲν ἴδοξε τῷ γραφεῖ, ἡ τὴν ὀφινάσεια. ὡς δὲ ἴμοι δοκεῖ, τὴν ψυχὴν κεκαλλωπισμένην τῆς ἀρετῆς. ἀλῶσι δὲ αὐτῶν σφίς τὸν ἀρχοντεῖον στρατιῶται, ὁ μὲν ἔλκων ἐπὶ τὸ πρόσω, ὁ δὲ καποιν ἐπέργων κεραιμῶν τῆς παρθένου τὸ ἦθος αἰδοῖ ἡ σφόδρητι. ἡλεῖ μὲν γὰρ εἰς γῆν ὡσπερ ἐρυθριῶτα τῆς ὀφει τῶν ἀρρίων. ἔσηκε δὲ ἀκαταπληκτος, οὐδὲ κἄνχτα σφίς τὸν ἀγῶνα δεῖλον. ὡς ἔγωγε τοὺς ἄλλους πῶς ἐπήκων ζωγράφος, ὅτ' ἐθεσσαμῶν τῆς γυναικὸς ἐκείνης τῆς Κολχίδος τὸ δράμα, ὅσος μέλλουσα τοῖς τεκνῶσι ἐπιφύρειν τὸ ξίφος, ἔλεω ἡ θυμῶ μείζην τὸ πρόσωπον ἡ θάπρος μῆ ἦν ὀφθαλμῶν τῆν ἰσχυρῶν ἐμφανίζει, θάπρος δὲ τὴν ὑπὲρα μῶναι φειδομῶν ἡ σφίττασαν. κἄν δὲ τὸ θέαμα ἐπὶ ἐκείνης τῆς ἰστορίας σφίς πύττω μετῆκα τὴν γραφῶν. ἡ σφοδραγε ἀγαμαί τῷ πηνίτῳ, ἐπὶ μᾶλλον ἡμῆξε ἡ χρωματῶν τὸ ἦθος, αἰδῶτε ὁμῶ ἡ ἀνδρείαν κερῶσας. πᾶθη κατὰ φύσιν μαχόμενα. σφίς τῶν νῶσος δὲ εἰς τὸ πρόσω τῆς μνησίως, ὁμοί τινες ἐν χιτωνίσκοις γυμνοὶ ἡδὴ ἤρχοντο τὸ ἔργον. ἡ ὁ μὲν δραξάμῳ τῆς κεφαλῆς, ἡ ἀνακλίνας εἰς τὸ καπῖν, παρῶχε τῷ ἔργῳ ἡ σφίς εἰς τιμωρίαν τῆς παρθένου τὸ πρόσωπον. ὁ δὲ παρασῶς ἔχικοπε ἡ ὀδόντων. σφίρα δὲ ἡ τῆν σφίς φεινῆ τῆς τιμωρίας τῶ ὄργανα. δακρύων δὲ τὸ ἐπὶ τῶν, καί μοι τὸ πάθος ἐπιόρτει τὸν λόγον. τῶς γὰρ τοῦ αἵματος σαχῶνας ὅπως ἐπαρῶς ἐπὶ χρωσῶν ὁ γραφῆς, ὡσεῖ εἶποις ἀν ἀποχέειν ἡ χελίων ἀληθῶς, ἡ θρηλίνας ἀπὸ τῶν. διαμωτῆριον μῆ πῶν. ἡ πάλιν ἡ παρθένος σφίς ἐπὶ τῶς φαῖς ἡματίοις καθῆται μῶνη, ἐκτείνουσα τῶ χεῖρι

ANTHO CHRISTI 277

ANNO CHRISTI

χρῆσι σπὸς ἑρανον, κ̅ καλῶσα Θεὸν ἐπίκρουσεν ἡσ
 δεπῶν. Ἀχορῶσιν δὲ αὐτῆ φαίνεται ὑπὲρ κεφαλῆς
 τὸ σημεῖον, ὃ δὴ νόμος Χρῆσιανῶς προσκυμῶν τε
 κ̅ ἐπιγράφεσθαι· σὺμβολον οἰμαιτῶ παθῶς, ὡς
 αὐτῶν ἔξειδύετο. Ἐθῆς γοῦν κ̅ μετ' ὀλίγον πῦρ
 ἀλλὰ καὶ σφοδρὸν ὁ ζωγράφος ἀνῆψεν, ἐρυθρῶ
 χρώματι ἐθεῖν κ̅ ἐνθεῖν ἐπιλαμψθεσθε σωμα-
 ποιήσας τὴν φλογα· ἴσητε δὲ μίσσην αὐτῶν τὸς
 χεῖρας σπὸς ἑρανον ὄσπλωσασαν, ἐχθροῦν δὲ
 ὀδεῖσαι ἐπιφαινεσάν τῶ σπασῶν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν
 γυμνασίαν, ὅτι σπὸς τὴν ἀσώματον κ̅ μακαρίαν
 ἐξειδήμη ζωῶν. μίχρη τότε κ̅ ὁ ζωγράφος ἔσητε
 τὴν χεῖρα, καγῶ του λόγον. ὡρα δὲ σοι κ̅ αὐ-
 τῶν, εἰ βλεπῆ, πελῆσαι τὴν γραφῶν, ἵνα κατῆς
 ἀκρίβως, εἰ μὴ πολὺ κατῆν τῆς ἑρησῶς ἡλ-
 θομῶν. Ἐπαῦτι μὲν Ἀσίεσος. σκοπῶντες δὲ τῶ ἐν
 τῆ θεῖα γραφῶν εἰρημῶς, ἑρησῶν τὴν αὐτῶν
 ἐκίθεσ ἐκλεξῶν τὴ παρ' αὐτῶ ἐπιφορμῶς.
 ὁ Θεὸς γὰρ τῶ θεράποντι αὐτῶ Μωσῶν περὶ τῆς
 ἐκίθῆς διαπασῶντος, ποικίλα κ̅ διαφορα ἐν αὐ-
 τῆ ἴργα προσέχας, σπὸς τύποις ἐπὶ ποιήσεσ αὐ-
 τῆς εἰς βίβλῶν κελωσμένης, ἑὶ ἀκρίβως, κ̅ πορ-
 φῶρας, κ̅ κοκκίνας κελωσμένης χροσῶς· ἴργασῶς
 ἔφαντε ποιήσεσ * αὐτῶς. κ̅ αὐτῆ μὲν ἡ διαπι-
 γῆ διδάσκει ἡμῶς, ἵνα τῶ Θεῶ ἀναπεθεμῶ-
 να ἀναλώσασ ὁλοκοῖς κατισκαχῶνται· ἐπὶ δὲ
 ἡσ ἀνθρωπείων ὄσπῶς. ἐρησῶ γὰρ τῶ λαῶ
 κ̅ ἱματιον ἐκ δύο υφασμάτων ὡς ἐπιθαλῆς σαυ-
 τῶ. ἀλαχῶται δὲ ὁ Θεὸς ἀπόστολος τῶν τῶν
 ἐνοικῶν παρεσῶσι παραγγελλῶν· τῶς γυναικάς ἐν
 κατισκαχῶ κοσμίω, μὲν αἰδῶς κ̅ σωφροσῶς κοσ-
 μῶν ἑαυτῶς, μὴ ἐν πλῆγμασιν, ἢ χρυσῶ, ἢ
 μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῶ πολυτελεί· ἀλλ' ὁ πρέ-
 πει γυναιξῶν ἐπαγγελλομῶς θεοσίβηται· δι
 ἐρῶν ἀγαθῶν. ταῦτι ἐν εἰδοῦς ἡμεῖς οἱ τῶ Θεῶ
 μῶν τῶν λαῶ ἑαυτῶν ἐν πῶματι κ̅ ἀληθείῃ
 σπασῶντες, παντὶ τῶ αὐτῶ ἀναπεθεμῶν κ̅
 κατισκαχῶς, εἴτε Θεὸς τύπος ἡ τῶν τῶν σαυρῶ,
 εἴτε ἄγιον ἀγγελίον, εἴτε σεπτῶ εἰκόνας, εἴτε
 ἑὶ σκῆνῆ εἰσῶ, κ̅ ἀσπασῶμεθα, κ̅ περιπτῶ
 μεθα, ὡς ἑλπίδα ἔχοντες ἀγασμῶ μεταλαμβῶ-
 νει παρ' αὐτῶ· κ̅ προσκυμῶσιν τιμητικῶ αὐτῶς
 ἀποδῶσῶμεν. προσκυμῶτε γὰρ, φησὶ, τῶ ὑπο-
 ποδῶ τῶν ποδῶν αὐτῶ, ὅτι ἄγιος ἐστὶ· διὸ κ̅
 Γρηγορίος ὁ θεολόγος ἐν τῶ ἐπὶ τῶ χροσῶλια
 τοῦ Χρῆσῶ λαῶ αὐτῶ ὄσπῶ φησὶ· τῶν Βηθ-
 λῆμ τιμησον, κ̅ τῶν φάνῶν προσκυμῶσιν· ἅ
 γὰρ τῶ Θεῶ ἀναπεθεμῶν, τῆ αὐτοῦ ἐπιφῶνται
 τε κ̅ μεθεῖξαι ἀγία ἐστὶ, καθῶς πῶσα ἡ θεῖα
 γραφῶ μαρτυρῶ· Ἐὶ ὡς ἀγίω ἡ τιμῆ τῆς ἀγί-
 οῦσ ἂν ἄλλως φυλάττειται, * διὰ τῆς ἡμῶν χει-
 ρῶσ προσκυμῶσῶς. αὐτοὶ δὲ ἐπὶ ἱμῶντες ψα-
 ρῶσ, ἀλλότεσιν τε ἡσ καθολικῆς ἐκκλησίῶς σῶ-
 ρῶσ, φασίν.

tur super caput signum, quod lex est Chri-
 stianis adorandi & superscribendi : quod ego
 indicium esse arbitror passionis quae illam
 manebat. Mox ergo & post paululum,
 ignem alibi vehementem pictor succendit,
 rubro colore hinc & inde clarescente flam-
 mam corpus efficiens. At vero in medio
 flammæ statuit eam manibus ad caelum ex-
 pallis, sed molestia nulla in facie appa-
 rente : quin e diverso hilarem, quoniam
 ad incorporatam & beatam vitam pergebat.
 Usque huc & pictor tetinuit manum, &
 ego sermonem. Porro attende tibi, si vo-
 lueris eandem perficere picturam, & con-
 sideres diligenter, nisi multum inferius
 quam oportuit, ad narrationem accellimus.
 Et hæc quidem Asterius. Trastantes au-
 tem quæ in divina scriptura dida sunt,
 invenimus eundem ex ea legisse, quæ ab
 ipso dida fuerunt. Deus enim famulo suo
 Moyse de tabernaculo disponens, postquam
 varia & diversa in eo opera fieri præcep-
 pit, ait : *Facies cortinas ex hyssopo retorta, ex
 hyacintho, & purpura, & cocco retorta che-
 rubim : opere textoris facies eos.* Et ipsa
 quidem dispositio doceat nos, ut ea quæ
 Deo dicata sunt, expensis multis confi-
 ciantur : in humanis autem non ita. Di-
 cum est enim populo : *Et vestem divibus
 contentam ne induas.* Lucidissime autem di-
 vinus apollolus horum sensum commendat,
 præcipiens : *Muneres in habitu ornato, cum
 verecundia & sobrietate ornantes se, non in
 tortis crinibus, aut auro, aut margaritis,
 vel velle pretiose ; sed quod decet mulieres,
 promittentes pietatem per opera bona.* Hæc
 considerantes nos, qui Deo soli servitu-
 tem nostram in spiritu & veritate offeri-
 mus, omnia quæ oblatæ & dicata sunt,
 sive divinus typus pretiosæ crucis, sive e-
 vangelium, sive venerandæ imagines, si-
 ve vasa sacra sunt, & salutamus & am-
 plectimur ea, veluti spem habentes sancti-
 ficationis ab eis percipiendæ : & adoratio-
 nem honoratoriam illis impendimus. Au-
 drate enim, inquit, *scabellum pedum ejus,
 quoniam sanctum est.* Propter quod & Gr.
 Gregorius Theologus in sermone suo de
 nativitate Christi ait : *Bethlehem honora,
 præsepe adora.* Ergo quod Deo dicatur,
 præsentia & participatione ejus sanctum
 est, quemadmodum omnis scriptura testa-
 tur : & ei qui sanctus est, honor sancti-
 tatis non aliter conservatur, quam per
 nostram affectualem adorationem. Ipsi au-
 tem adhuc ispirantes mendacium, aliena
 quædam ab ecclesia catholica confluentes,
 ajunt.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀγίω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Συνοδὰ δὲ τύποις κ̅ Θεόδωρος Ἀγκύρας, ὁ συ-
 ναγωγῆς Κιουλλῆ, περὶ ἡσ αὐτῶ διδάσκει ὄσπῶ·
 τῆσ ἡσ ἀγίων ἰδίας ἐκ ἐν εἰκόσι ἐξ ὑλικῶν χρο-
 ματων ἀναμορφῶν παρελήφαμεν, ἀλλὰ τῶς τῶν
 ἀρετῶν διὰ ἡσ ἐν γραφαῖς περὶ αὐτῶ δηλωμῶν
 Council. General. Tom. XIII.

Consona vero istis & Theodotus Anycranus,
 concertator Cyrilli, de eisdem docet ita : *San-
 ctorum vultus non in imaginibus ex materia-
 libus coloribus factis formandos accepimus, sed
 horum virtutes per ea quæ de illis in scriptis
 indicantur, quasi quasdam animatas imagines
 imi-*

ACTIO VII.

imitari didicimus, & ex hoc ad similem illis A...

αὐτὸν ἴνας ἐμφύχως εἰκόνας ἀναμάττωσαι δεδιδαγ...

ANNO CHRISTI 382

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνγλω.

Si Theodotus esset in hac vita, cum beata Sulanna clamaret dicens: Deus atern...

Εἰ Θεόδοτος παρὼν ἐν τῷ δὲ τῷ εἶω, τῆ μακαρία σιωπῆσει...

leg. ex Lat. Theodotus me...

ANNO CHRISTI 325.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ACTI VI.

Ὁμοίως δὲ καὶ ἐτὶ Παμφίλου Εὐσεβίου πρὸς Κωνσταντίνον Αὐγύστου αἰτησαμένου Χρῆστῴ εἰκόνα ἀπογαλιῦναι αὐτῷ παρ' αὐτοῦ, τιαδε λέγει· ἐπεὶ δὲ Περὶ τίνος εἰκότος ὡς δὴ τὸ Χρῆστῴ γέγραπτος, εἰκόνα ἐυλομβήσῃσι ταύτῃ ὑφ' ἡμῶν πεμφθῆναι· τίνα λέγεις καὶ ποίαν ταύτῃ, ἢ ὡς τὸ Χρῆστῴ εἰκόνα; πόπρον τὴν ἀληθῆ καὶ ἀμεταλλάκτον, καὶ φύσει τοῦ αὐτοῦ χαρακτήρας φέρουσαν; ἢ ταύτῃ ἡμῶν δι' ἡμᾶς ἀνείληφτε, τῆς δὲ ἄλλυ μορφῆς περιέμῃμος τὸ χῆμα; ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τοῦ Θεοῦ μορφῆς ὁ αὐτὸς ἠγύμαί σε ζητεῖν, ἀπαξ πρὸς αὐτοῦ παιδαγωγῶν, ὅτι οὐτε τὸν πατέρα ἴσιν ἴγνω, εἰ μὴ ὁ υἱὸς ὁ αὐτὸν υἱὸν γνοῖν ποτέ τις ἐπαξίως, εἰ μὴ ὁ υἱὸς ὁ αὐτὸν υἱὸν γνοῖν πατὴρ. καὶ ἢ μετατίνα· ἀλλὰ πάντως περὶ τῆς τοῦ δὲ ἄλλυ μορφῆς ἐπιζητεῖς τὴν εἰκόνα, καὶ ὁ δὲ ἡμᾶς περιεβλήθη σαρκί. ἀλλὰ καὶ τὸ τῷ δεξιῷ τῆς Θεότητος ἀνακερῶσαι μιμαθῆκαμῃ, καὶ κατεπέσθαι τὸ θῆπὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ἐ μετ' ὀλίγα· τίς οὖν ἔποιήθη ἀξίας τε καὶ δεξῆς τῆς ἀποσιβόσας καὶ ἀπατραπύσας μαρμαρυγᾶς οἷος τε ἀν' ἢ καταχαρῆσαι νεκροῖς καὶ ἀψύχοις χρώμασι καὶ σκιεγραφεῖσι; ὅστις μὴ ἀποσιβῆσαι αὐτῷ ἐπὶ τὸ ὄρουσιν εἰ Θεοσιβῆσαι ὑπέμειναν μαθηταί, ὅγῃ ἐπισον ἐπὶ ἀφῶσπον, ἀφῶσπον αὐτοῖς τὸ θειῶμῃνον οὐλοσῆσαντες. εἰ γὰρ τῷ ἢ ἔισαρκος αὐτοῦ μορφῇ τῆς αὐτοῦ ἔλαχε διωμάτως πρὸς τῆς ἐσοικῆσας αὐτῷ Θεότητος μεταβληθείσα, ἢ καὶ χρεῖ λέγειν, ὅτι τὴν Θεότητα ἀσοδῶς, καὶ τὴν φθορᾶν ἀποσιβῆκαμῃμος, τὸ εἶδῃ τῆς τοῦ δούλου μορφῆς εἰς τὴν τοῦ δισπότου καὶ Θεοῦ δόξαν μεσιχῆκαμῃ τὴν τὴν κατὰ τοῦ θανάτου νίκην, μὴ τὴν εἰς οὐρανὸν ἀνοδον, μὴ τὴν ἐν τῷ βασιλικῷ θρόνῳ ἀμφὶ τὸ δέξῃ τοῦ πατρὸς ἴδρυσιν, μὴ τὴν ἐν τοῖς ἀκασιβομάτοις καὶ ἀρῆτοις κόλποις τοῦ πατρὸς ἀνάπαυσιν; εἰς ἢ ἀνιόντι καὶ ἀποκαθιστάμῃνον αἰ οὐρανίαι διωμάτως ἀνδρῶμῃνον λέγουσαι· ἀρατε πύλας οἱ ἀρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπαρῶσῃ τεῖλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσιλάσῃται ὁ βασιλεύς τῆς δεξῆς.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

Similiter autem et Pamphili Eusebii ad Constantiam Augustam petentem Christi imaginem mitti sibi ab eo, talia futur: Quia vero de quadam imagine quasi Christi scripsisti, hanc volens tibi a nobis mitti, quam dicis Christum qualem hanc, quam perhibes, Christi imaginem? Utrum veram et incommutabilem, et natura characteres suos portantem? an istam quam propter nos suscepit, servi forma scemate circumamictus? Sed de forma quidem Dei nec ipse arbitrator te querere, semel ab ipso edoctam, quoniam neque Patrem quis novit nisi Filius, neque ipsum Filium novit quis aliquando digne, nisi solus Pater qui eum genuit. Et post aliqua: Sed utique servi forma imaginem quaeris, et corporali quo amictus est propter nos. Sed et id gloria divinitatis temperatum didicimus, et absorptum esse mortale a vita. Et post pauca: Quis ergo huiusmodi dignitatis et gloria vibrantes et presurgentes splendores exarare potuisset mortuus et inanimatus coloribus et scripturis umbraticis? quandoquidem nec aspicere in eum in monte egregii sustinere discipuli, qui etiam cecidere in faciem, importabile quod sibi visum fuerat consentes. Ergo si tunc incarnata ejus forma tantam virtutem sortita est ab inhabitante in se divinitate mutata, quid oportet dicere, cum mortalitate exutus, et corruptione ablatus, speciem servilis forma in Domini et Dei gloriam commutavit, post victoriam videlicet contra mortem, post regressum ad caelos, post locationem in regio folio circa dexteram Patris, post quietem in inenarrabilibus et ineffabilibus sinibus Patris, in quam ascendentem et restitutum caelestes virtutes collaudabant, dicentes: Tollite portas principes vestras, et introibit rex gloriae.

ERIPHANIVS DIACONUS legit.

Prophetica vox istis convenit, quia Deus per prophetam Jeremiam adversus Judaeorum populos quaeritur, dicens: Me dereliquerunt fontem aqua viva, et foderunt sibi lacus contritos, qui aquam continere non poterunt. Deferentes enim probalium patrum doctrinas, fallacium collegiorum primores, et emulantes eos qui ventilabro divini iudicii ab area dominica, id est catholica ecclesia sunt projecti, ipsos in protectionem haereseos suae adducunt. Quis enim fidelium ecclesiae, et eorum qui verorum dogmatum scientiam perceperant, ignorat, quod Eusebius Pamphili in reprobum

1 Epistolam Eusebii integram ad Constantiam Augustam, vide in Notis ad Nicophorum Gregoram pag. 795. Hardouin.

ACTIO VI.

bum sensum traditus, unius opinionis & sensus fuerit cum his qui Arii superstitionem secuti sunt? In omnibus quippe historicis suis libris creaturam Filium & Verbum Dei vocat, & ministrum, & secundum adorabilem. Si vero quidam hunc defendentes dicunt, subscriptisse illum in synodo; concedamus ita fuisse. Sed labiis suis veritatem honoravit, cor autem longe fuit ab ea, ut ostendunt conscripta ejus & epistolae omnes: licet aliter atque aliter secundum tempus & causas, conspergi & mutari, aliquando quidem laudans ea quae sunt Arii sentientes; aliquando vero veritatem simulans, ostendatur juxta Jacobum fratrem Domini vir duplici animo & inconstans in omnibus viis suis: & non existimet, quod accipiet aliquid a Domino. Si enim corde credidisset ad justitiam, & ore confessus esset in salutem verum sermonem, utique pro scriptis suis veniam postulasset, horum correctionem faciens; & pro epistolis suis proferendo verbum rationis fecisset: sed hoc nullatenus usque fecit; mansit enim sicut Aethiops non mutata pelle sua. Denique cum interpretaretur, Dixit Domino, Deus meus es tu, extra veracem sensum excedens sic ait: Legibus naturae omnis filii pater, dominus est utique ejus: & idcirco unigeniti Filii Dei ipse qui genuit eum Deus, simul & Deus & Dominus & pater est. Similiter autem & in epistola ad sanctum Alexandrum praeciptorem magni Athanasii directa, cujus initium est; Cum quanta sollicitudine, vel cum quanta cura ad haec litterae venerint; expressius blasphemans sic ait: de Ario & ejus asseclis Calumniantur eos litterae tuae, tamquam dicentes, quia Filius ex non existentibus factus est, sicut unus ex omnibus: at illi protulerunt epistolam, quam ad te fecerant: in qua fidem tuam exponentes, ipsis verbis haec confitebantur: Legis videlicet ac prophetarum, & novi testamenti Deum genuisse Filium unigenitum ante tempora aeterna, per quem & omnia & saecula fecit: genuisse autem eum non consuetudine, sed veritate, ac subiecisse propriae voluntati, inconvertibilem & incommutabilem, creaturam Dei perfectam, sed non sicut unam ex creaturis. Si ergo litterae ipsorum veritatem dicunt, utique apud te fertur: in quibus consentitur Filium Dei ante tempora aeterna, per quem fecit & saecula, esse inconvertibilem & creaturam Dei perfectam, sed non sicut unam ex creaturis. Porro epistola tua calumniantur eos, tamquam dicentes, quia Filius factus est sicut unum omnium: cum hoc non dixerint, sed clare definiert, quia non sicut unum ex creaturis. Nota ergo, si non protinus eis iterum occasio detur ad reprehendum & detrahendum movendi quotquot voluerint. Iterum eos accusabas dixisse, quia qui est, cum qui non erat, genuit. Miror autem si possit quis aliter dicere: si enim unus est qui est, profecto ex ipso factum est omne quod est cum ipso: si vero non solus ipse est qui est, sed & Filius erat qui est, quomodo cum qui erat, is qui est gignebat? Taliter enim utique duo essent qui

immiserando se te ac mutando Jacobo

detrahendo

et

has litteras

sed vere naturam prodividit voluntatem unquam apud te fertur tam fuerit

in his Johano ad marginem scriptum: Fugiamus blasphemiam & paulo infra: O impietatem!

post ipse

et

δογματων, οτι Ευσεβιος ο Παμφιλου εις αδοκιμον τον παραδοθει, ομοδοξος η συμφωνησων τις τα Αρειου θρησκωσει, εν πασαις ταις ιστορικαις αυτου βιβλοις κτισμα τον υιον η λογον του Θεου απεκαλων, η υπερυρον, η δευτερον προσκυνητον; ει δε ηνεν τουτον διαδικουντις λεγουσιν υπογραψαι εν τῃ συνωδο, δωδωμ οτως ειναι. αλλα τις χειρσιν αυτου ηνω αληθειαν περιμηκω, η δε καρδια αυτου πορω απειν εν αυτης, ως δεικνυσι τα περι συγγραμματα η αι επισολαι αυτου πασαι. ει δε αλλοτε αλλως κατα ταις καιροις η κατα τα φρασματα σωμαφεροτο η μεταβαλλετο, ποτε μω επικων τωσ τι Αρειου φροναυτις, ποτε δε την αληθειαν υποκρυνομεν, αποδεικνυται κατα τον αδελφοθεν Ιακωβον, ανηρ ων διψυχο, ακαταστατος εν πασαις ειναι οδοις αυτου. η μη οειδω, οτι ληφισται τι παρα κυριω. ει γαρ καρδια επισθεν εις δικαιοσυνην, ηη σωματι ωμελορηται εις σωτηριαν την αληθην λογον, παντως υπερ των συγγραμματων αυτου συζηνωμεν ητησατο, τοιτων ηνω επαρθωσιν ποιουμεν, η επιρ των επισολων αυτου λογον απολογιας εποιησατο αν. αλλ' ουδαμω ουδαμωσ τουτο απειραχεν. ιμενε γαρ ως Αιθιοψ μω αλλαζας το δερμα αυτου. εν γαρ τῃ ερμιωδευ αυτον το επα τῃ κυρω κειρομεν ει συ. εξω της αληθουσ γνωστωσ εκθεισικωσ, οτωσ φησι νομοσ φυσικωσ παντωσ υιου πατηρ, κειρωσ αν εη αυτου. διδ η του μονογενουσ υιου του Θεου ο ηγησασ αυτον Θεοσ εη αν αυτου η Θεοσ ομου η κειρω η πατηρ. ωσαιπωσ δε η εν τῃ προς τον αγιον Αλιξανδρον επισολη τον καθηρητικω του μεγαλυ Αθανασιω, ησ η αρχη. μεθ' οσησ μιν αιωνιασ, η μεθ' οσησ φρονητεσ επι ταυτα ελθον τι γραμματι. τρανεπιτε βλασφημων οτω φησι περι του Αρειου η των σιω αυτω. η κατηγορει αυτων τι γραμματα, ως λεγοντων, οτι ο υιοσ εκ του μη ουτ γενεωσ ως εις των παντων. οι δε απολυγχαν αυτων γραμματειον, ο σποσ σε πεποιηκασιν. εν ω ηνω ιαυτων πιστιν εκθειμενοι, αυτωσ ρημασι ταδε ωμολογησ. τον νομο η σφορητων η νρηνησ δεσθητικωσ Θεον ηγησασαντα υιον μονογενησ απο χρονων αιωνιων, δι ου η τωσ αιωνασ η τα παυτα πεποιηκε. ηγησασαντα δε ου δεκασει, αλλα αληθεια υποσησασαντα ιδιω θεληματι αρεπτον η αναλλοιφτον, κτισμα του Θεου τελειον, αλλ' ουχ ως εν των κτισματων. ει δε ηνεν τα παρ αυτων γραμματα αληθεει, παντωσ δε ε παρα σοι φερεται. εν φ ωμολογουσι τον υιον του Θεου απο χρονων αιωνιων, δι ου ηη τωσ αιωνασ πεποιηκωσ, ειναι απρεπτον η κτισμα του Θεου τελειον, αλλ' ουχ ως εν των κτισματων. η δε ση επισολη κατηγορει αυτων ως αν λεγοντων, οτι ο υιοσ γεγονεν ως εν των κτισματων. αυτων τουτο μη λεγοντων, αλλα σαφωσ διορσησαστων, οτι ουχ ως εν των κτισματων. ορα ει μη δεδιεσ παλιν αυτωσ αφορμη διδοται εις το επιλαβεσθαι η διαβαλλειν ερμασθαι ησα η θελυσι. παλιν αυταισ ητιω λεγοντασ, οτι ο ων τον οτω εγηνησε. θαυμαζω δε, ει διαιωται τις αλλωσ επειν. ει γαρ εις εστι ο ων, δηλον οτι εν αυτω γεγονε παν ο, τι κεισ μετ αυτων. ει δε μη μερωσ αυτωσ εστι ο ων, αλλα η

ANNO CHRISTI 316

ANNO CHRISTI 325

υιός; λέ' ο' ων, κ' πω; τὸν οὐτὰρ ὡν ἐγγίνοντο; Ἄξι-
 βου γὰρ ἂν διὸ εἴη τὸ οὐτὰρ κ' τῷ τῷ μὲν Εἰσι-
 βου, ἄπορ τὸν ἀοιδίμον Ἀλεξάνδρον· ἀλλὰ κ' ἐπι-
 ραι ἐπιστολαὶ αὐτῷ ἄπορ τὸν αὐτῶν ἱερὸν ἄνδρα
 φέρονται, ἐν αἷς ἔβρωται ποικίλαι βλασφημιαὶ τὸς
 α·ε) Ἀρειὸν διεκδικῶσαι. ὡσαύτως κ' ἄπορ Εὐφρα-
 σίωνα ἐπίσκοποι ἐπιστολῶν βροντοῦ βλασφημει-
 ῖς ἐπιστολῆς ἢ ἀρχὴ εἶναι αὐτοῦ· τῷ δισπότῃ μου
 κατὰ πάντα χίλων ὁμολογῶ· κ' ἐν τῷ εἶναι· οὐ
 γὰρ συνωπάρχον φαμὲν τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ, ἄρ-
 κάρχον δὲ τὸν πατέρα τῷ υἱῷ. πλὴν αὐτὸς ὁ πάν-
 των μᾶλλον ἀκρωτὸς ἐπιστομῶν υἱὸς τῷ Θεῷ,
 ἔπειρον ἑαυτῶν εἶδος τῷ πατρὶ κ' μετῶ κ' ὑποβέβη-
 κότες, εἰ μάλῃ δισπῶς τοῦτο κ' ἡμᾶς διδάσκει
 λέγων· ὁ πατὴρ ὁ πρῶτος με μείζον μου εἶσι. κ'
 μεθ' ἔπειρα· ἐπεὶ κ' αὐτὸς μὲν Θεὸς ὁ υἱὸς, ἀλλ'
 οὐκ ἀληθινὸς Θεός. ἐκ τούτων ἂν τῷ συγγραμ-
 μάτων αὐτῷ ἀποδείκνυται τῷ Ἀρειῷ κ' τῷ ἀμφ' αὐ-
 τῶν δοξάζων. μετὰ δὲ τούτης τῆς ἀποστατικῆς αὐ-
 τῷ αἰρέσεως οἱ τῆς Ἀρειῶν ματίας ἐφάρτεται κ'
 μίαν φύσιν ἀπειροβόλον ἐπὶ τῆς κατ' ὑπέστασιν
 εἰώσεως, κ' δοξάζουσι σάρκα διχα ψυχῆς ἀναλα-
 βεῖσθαι τὸν κρείον ἡμῶν ἐν τῷ σωτηριῶδες αὐτοῦ
 οἰκονομίας, λέγοντες τὴν θεότητα ἀναπληροῦν τῆς
 ψυχῆς τῷ τε βελόματι κ' κινήματι, ἵνα τὸ πα-
 θος, κατὰ τὸ φησι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τῷ θεό-
 τητι ἐπιγραφῶσι· κ' οἱ τὸ παθος τῷ θεότητι προ-
 σακταντες, Θεοπαχίται δὴ λέγεται· κ' οἱ πρῶτος
 τῆς αἰρέσεως μετέχοντες εἰκόνα δ' προσενεῖται δεχέ-
 σθαι, ὡς ἐδὲ ὁ δασυβῆς Σιβῆρος, κ' Πιτῶν ὁ
 Κνωφῆς, κ' Φιλόξενος ὁ Ἱεραπόλιος, κ' πᾶσα ἡ
 ἀμφ' αὐτοῦ πολικεφαλὸς ὄβρα κ' ἀκίφαλος. τῶν-
 τῶν ἂν τῆς συμμορίας κ' Εὐσεβίου ὑπαρχῶν, ὡς
 διδρακται ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν κ' τῶν ἱστορικῶν
 συγγραμμάτων, εἰκόνα τῷ Χριστῷ ὡς Θεοπαχίτης
 ἀποβάλλεται. τὸν αὐτὸν γράφει Κωνσταντῖα τῷ Δικιν-
 νίῳ γραικί, μὴ παρ' αὐτῷ δρῆσθαι ποτε εἰκόνα.
 ἔπειθ' ἔπει καὶ ἐν αὐτῷ ἐπιστολῇ λέγει, ὅτι μετῶ-
 βληθῆ ἡ ἴσαστος αὐτῷ μορῆ εἰς τὴν τῆς θεό-
 τητος φύσιν· ἀλλ' ἄλλοις τῷ ἁγίων πατέρων ἡμῶν
 ἔπει ἐφροῖντο ἡ ἰδιδρασε· οὐδὲ γὰρ ἡ ἀληθεῖα
 οὐκ εἶχει. ἀποσωμῶν Ἀθανασίῳ τῷ κατὰ τὴν
 ἴσιν Ἀρειῶν ματίας, τί φησιν ἐν τῷ δογματικῷ
 αὐτῷ ἐπιστολῇ τῷ ἄπορ Εὐφρασίων ἀπειροβόλον Καί-
 σαρῆας· ὡσαύτως κ' Κωνσταντῖν ἐν τῷ ἀνωτῆ ἐπι-
 στολῇ τῷ ἄπορ Σακίσιον ἐπίσκοποι Διοκλεσιανῆος,
 κ' ἐν τῷ κατὰ Συνοδικῶν λόγῳ. ἀμφῶ γὰρ ὡς περ
 ἐπιχειροῦ ἱμοπολιτῶμα ἔχοντες, ἔπει κ' ἕρῃον,
 κ' παρὰ τῷ ἱνὸς πύματις ἐμπιδοσῶτες, συνωδῶ
 ἀλλοιῶς φερίγονται. Ἀθανασίῳ μὲν ἐν τῷ
 ἀπολεχθῆσθαι ἄπορ Εὐφρασίον ἐπιστολῇ, ἡς ἡ ἀρ-
 χή. ἐφ' οἷς μὲν ἄλλοις ἡμᾶς ἀλαβεκατῶ μεθ'
 ἔπειρα φησὶ· κοινὸς ὁ τῷ ἀποβάτω καρπός, τῶν
 δὲ τῷ ἰωταῖων δίρας, τὸ ἔπει εἰς κενὴν κρή-
 σιν τῶς ἀπασ ἀποκείμῃον. ἀλλ' ὅταν τῷ εἰς τῆς
 θαλάττης ἀποσομῆσθαι βαρῆ, πορφύρα λέγεται,
 κ' τῆς ἀποστητοῦ ἀποσομῆσθαι, κ' τῆς χρίσεως
 κατ' ἔπειρα βασιλεῖσι μοῖσις ἀρμόττειν λαχέ-
 σθαι· κ' εἰς ἔπει, κ' ἔπει εἶσι· τὴν μὲν φύσιν ἔπει
 ἔπει ἀπότῃον ἦν, τὴν δὲ χρίσιν ἔπει· φησὶ γὰρ
 γὰρ τῷ κοινότητι διὰ τὸ τῷ χρωμένῳ ἀξίωμα·
 ἔπει γὰρ κ' ἡ σὰρξ τῆς κοινῆς ἀποβάσθαι φύσεως,
 ἔπειθ' ἔπειρα περιβάλλον βασιλεῖς, τῆς αὐτῆς

existere. Et hoc quidem Eusebius ad
 memorandum Alexandrura : sed & aliz epi-
 stolz ipsius ad eundem virum sacratum fe-
 runtur, in quibus inveniuntur variz blas-
 phemia, illos qui circa Arium sunt, de-
 fidentes. Similiter & ad Euphrasionem
 episcopum mittens, expressius blasphematur ;
 cujus epistolz initium est ita : Domino
 meo per omnia grates confiteor ; & in ce-
 teris : Non enim simul cum Patre Filium
 fuisse latemur : verumtamen ipse Filius
 Dei, qui magis omnia liquido novit, a-
 lium se a Patre & minorem atque inferior-
 em sciens, admodum pie hoc etiam nos
 docet, dicens : Pater qui misit me, major
 est. Et post alia : Nam & ipse quidem
 Filius Deus est, sed non verus Deus. Ex
 his ergo scriptis ejus ostenditur Arii &
 comparium ejus dogmata predicare. Cum
 hac autem apostolica sua heresi Arianz
 infanz inventores & unam naturam dog-
 matizant in unitione, quz est per sub-
 stentiam ; & predicant carnem sine anima
 suscepisse Dominum nostrum in salutari
 dispensatione sua, dicentes divinitatem ad-
 implese animz voluntates & motus, ut
 passionem, sicut ait Gregorius theologus,
 divinitati adscribant : & qui passionem di-
 vinitati applicant, constat eos Theopachit-
 as esse : & qui hujus hereseos participes
 sunt, imagines non admittunt, quemad-
 modum nec impius Severus, & Petrus
 Cnaphesus, & Philoxenus Hierapolitanus,
 & omnis quz circa eos est polycephalus
 & sine capite hydra. Hujus ergo factio-
 nis etiam Eusebius existens, sicuti demon-
 stratum est tam ex epistolis, quam ex hi-
 storiciis ejus conscriptis, imaginem Christi
 tamquam Theopachianus abjicit : & hac
 pro causa Constantiz uxori Licinii scribit,
 non aliquando apud se inveniendam ima-
 ginem. Quoniam & in eadem epistola di-
 cit, quia mutata est incarnata ejus for-
 ma in divinitatis ejus naturam. Sed nul-
 lus sanctorum patrum nostrorum sic sapit
 aut decuit : neque enim sic veritas se ha-
 bet. Audiamus igitur quid Athanasius de-
 positor Arianz infanz in epistola dogma-
 tica sua dicat, quam ad Euppsychium pres-
 byterum Cesariz scripsit : pari modo & Cy-
 rillus in prima epistola ad Successum epi-
 scopum Diocesariz, & in sermone contra
 commixtores edito. Ambo enim sicut ter-
 renam, ita & celestem conversationem ha-
 beantes, atque ab uno spiritu inspirati,
 consona invicem sentunt. Athanasius qui-
 dem in predicta ad Euppsychium epistola,
 cujus initium est : In quibus quidem
 fuetus es nos reverendissime. Et post alia
 sic ait : Communis ovium est fructus, sed
 & australi zstate, lana in communem u-
 sum universis apponitur. Sed cum de ma-
 ri tintura assumitur, purpura dicitur, &
 talem appellationem meretur : sed cum in
 usu prazcipue regibus solis aptatur, & est
 lana, & non est : natura quidem illud
 quod prius erat, est ; usu vero non jam :
 fugit enim quod commune erat propter
 dignitatem utentis. Sic ergo & caro de
 communi suscepta natura, quoniam facta
 est amicus regis, quod ante facta non
 fuerat. Ita & Dominus gloriiz dicitur
 fortalis etiam secundum quod homo est ;

ACTIO VI.

700 11

Epist. ad Cleodemum post prius.

multorum capium multiplex

Deo passiva v. de ep. 144 Photus de Eusebio & imgr.

Gr. existi- masti nos.

Gr. hinc in quam dicit mellis.

Gr. adit. eandem me- rita est & or- riam. atque si qui ea est utis. eadem habet in in 2. 701.

videtur le- gisse Anas- thas, ut post ea veluare

ACTIO VI. esdem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

in eadem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

in eadem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

in eadem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

natura humana passionem admittente, & injuria in ipsum transeunte, qui veluti veste usus est carne. Sicut enim is qui ostium scidit, quasi ipsi regi insidiatus fuerit, animadversionem sustinet; quoniam rex purpuræ passionem in se transtulit, quamquam ipse nihil mali pertulerit: ita & carnis passio, manente impassibilitate Dei Verbi, per contumeliam in ipsum venisse dicitur. Ideo Paulus Dominum Christum secundum quod homo est, Filium Dei esse tradit. Et ante hunc Gabriel Archangelus admirabilem partum evangelizans Mariz, Ave, inquit, gratia plena, Dominus tecum. Ecce tu in utero habebis, & paries filium, & vocabunt eum Jesum. Itaque vocatur Filius Dei Jesus, non in divinam naturam carne conversa, sed per unionem ad Deum Verbum effectam, æquivocam dignitatem fumente. Cyrillus autem similiter in prædicta ad Successum epistola, cujus initium est: Lecto communitorio quod a sanctitate tua transfusum est. Et post alia sic ait: Post resurrectionem vero corpus quod passum est, non jam infirmitates habuit in se. Non enim ultra famis vel fatigat, aut alius hujuscemodi capax esse dicimus illud, sed jam incorruptum: & non hoc tantum, sed & vivificans: vitæ quippe corpus est, id est, unigeniti. Clarificatum est autem claritate Deo decibili, & intelligitur Dei corpus: cujus rei gratia & si quisquam dixerit illud divinum, sicut illud quod hominis est, humanum, non exorbitabit a decente ratione. Unde reor & sapientissimum Paulum dicere: Et si novissimum secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus. Cum enim Dei, sicut dixi, proprium sit corpus, transcendit omnia quæ humana sunt. Porro commutationem in divinitatis naturam non potest pati corpus quod de terra est; impossibile enim est. Nam prædicamus divinitatem ut factam, & eam quæ assumplerit quid in se, quod non est per naturam ipsius proprium. Aequalis enim pravitatis est dicere, quia mutatum est corpus in divinitatis naturam; nec non & illud, quia mutatum est Verbum in carnis naturam. Sicut enim hoc impossibile est (inconvertibilis namque & incommutabilis est) ita & alterum. Non enim valet in divinitatis substantiam, id est naturam transferri quid creaturarum: creatura quippe etiam caro est. Ergo divinum quidem est corpus Christi, quoniam Dei corpus est; & ineffabili claritate præfulgidum, incorruptibile, sanctum, vivificum. Quod vero in naturam divinitatis convertum sit, nullus sanctorum patrum aut sapuit, aut dixit. Itaque & nos ita disponimus. Similiter autem & in sermone quem contra commixtores edidit, cujus initium est: Beatus modo nobis sermo dogmatum veritatis in studio est. Et post alia sic dixit: Ergo si suscepta ejus carne in divinitatis naturam defuit esse filius hominis, liquebit utique omnibus, quod filiorum adoptionis gloriam etiam nos deposuerimus, quasi non habentes ultra primogenitum in multis fratribus, quando factus

ἐγένετο. ὡς κείνος δοξῆς λέγεται εἰκότως κ' κατὰ ἀνθρώπου· τῆς μὲν κατ' αὐτὸν φύσεως προσσημῆς τὸ πάθος, τῆς δὲ ὑβρεως δεξβαίνουσης ἐπ' αὐτὸν τὸν ὄσπερ ἐσθῆτι χρητάμῃον τῆ σαρκί. ὄσπερ γὰρ ὁ τῆ ἀλυργίδα δεξβήξας, ὡς ἐπιβιβῆκως αὐτῷ τῆ βασιλεί, τὴν τιμοκλίαν ὑπέχει· καὶ τοι γὰρ ὡς δεινὸν αὐτὸς κείνον οὐκ ὁ βασιλεύς, τῆς δὲ πορφύρας τὸ πάθος ἐπ' αὐτὸν ἀνίσταται· ἔτω κ' τῆς σαρκὸς πάθος μὲν ἐν τῇ ἀπαθείᾳ τῷ λόγῳ διὰ τῆς ὑβρεως ἐπ' αὐτὸν ἐληλυθῶσαι λέγεται. κ' διὰ τούτου Παῦλος τὸν δεσποτὶω Χερόν, καθὸ ἀνθρώπου, υἱὸν Θεοῦ παραδίδωσι. κ' ἀπὸ τούτου Γαβριὴλ ὁ ἀρχαγγέλιος τὸν παραδόξον τίον Μαγγελιζέβηδος ἰη Μαερα, χαίρει, φησι, κεχαρισμένη, ὁ κείνος μὲν σὺ. ἰδὲ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, & τῆν υἱὸν, κ' καλίσουσι αὐτὸν Ἰησοῦν· οὗτος ἐστὶν μέγας, κ' υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται. ὡς καλεῖται υἱὸς Θεοῦ Ἰησοῦς, ἐκ εἰς θεῖαν φύσιν ἴης σαρκὸς μεταβληθείσης, ἀλλὰ τῆ σπὸς τὸν Θεὸν λόγον ἐνώσει τὴν ἑμῶνμον ἀξίαν λαβῶσης· Κύριλλον δὲ ὡσαύτως ἐς τῆ προσσημῆς ἀπὸς Συκεστον ἐπιστολῆ, ἧς ἡ ἀρχὴ· εὐετυχον τῷ ὑπομνητικῷ τῆ σαρκὸς τῆς ἐπὶ σοσιότητι ἀποσταλῶτι. κ' μὲν ἔτερα ἔτω φησιν· μετὰ δὲ τῆ τὴν ἀνάσσειν ἰὴ μὲν αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ κείνονδός, πλὴν καὶ τὸς ἀδενίας τὸς ἀνθρωπίνας ἔχον ἐν ἑαυτῷ· ὡ γὰρ ἐστὶ κείνης ἡ κόρη, ἡ ἔτερα τινὲς τῆ πούτων δικλίκον εἶναι φασὶν αὐτῷ, ἀλλὰ λοιπὸν ἀφθαρτον· κ' ἔχι τούτο μόνον, ἀλλὰ γὰρ κ' ζωοποιόν· ζωῆς γὰρ σῶμα, ταῦτε τὸ μονογενῆς· καπλαμπρωθῆ δὲ κ' δοξῆ τῆ θεοπροπίεατῆ, κ' νοεῖται Θεοῦ σῶμα. τὸ σαρκὶ κ' ἐστὶ αὐτὸ λέγει Θεῖον, ὄσπερ ἀμιλεῖ τὸ ἀνθρώπῳ ἀνθρωπίνον, ἐκ ἀν ἀμαρτι τὸ πρὶ σποτος λογισμῷ. εἶσε οἱμαί κ' τὸν σοφώτατον Παῦλον εἰπεῖν· ἐκ ἑγνώκαμῃ Χριστον κατὰ σάρκα, ἀλλὰ νῦν καὶ γινώσκωμῃ· Θεὸν τὸ ἀνθρώπινα· μετὰθῶν δὲ ἰὴν εἰς θεότητος φύσιν ἐκ εἰδὶχεται κατὰ τὸν σῶμα τὸ ἀπὸ ἴης· ἀμῆχανον γὰρ· ἐπεὶ κατ' ἡγορῆμῃ τῆς θεότητος ὡς ἡμῶν τῆς, κ' ὡς προσλαβῶσης τὸν ἑαυτῆ, ὁ μὲν ἐστὶ κατὰ φύσιν αὐτῆς ἰδίου· ἴσον γὰρ ἐστὶν εἰς ἀπείας λόγον τὸ εἰπεῖν, ὅτι μετὰβληθῆ τὸ σῶμα εἰς θεότητος φύσιν. κ' μὴν κ' ἔχω, ὅτι μετὰβληθῆ ὁ λόγος εἰς τὴν τῆς σαρκὸς φύσιν. ὄσπερ γὰρ τὰ ἀμῆχανον· ἀξέπτος γὰρ κ' ἀναλλοίωτος ἐστὶν· ἔτω ἐ τὸ ἔτρον· ὡ γὰρ ἐστὶ τῆ ἐφικτῶν, ἐκ θεότητος ὑστίαν, ἧτι φύσιν μεταχωρησαί τε διῶκαδαι τῆ κτισμάτων· κτισμα δὲ κ' ἡ σὰρξ· ἐκὸν Θεῖον μὲν εἶναι φασὶν τὸ σῶμα Χριστοῦ, ἐπεὶ δὲ Θεὸν σῶμα ἐστὶ, & ἀρρητῶ δοξῆ κατ' ἡλαίσιμον, ἀφθαρτον, ἅγιον, ζωοποιόν· ὅτι δὲ εἰς φύσιν θεότητος μετὰβληθῆ, ἔτω τῆ πατέρων τῆς τῆς ἀγίων προφρόνησῃ ἡ εἰρηκν, αἶτε ἡμεῖς οὕτω δεξκείμῃδα· ὁμοίως δὲ κ' ἐν τῷ κατὰ Συνοσιασῶν λόγῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ· ὁ μακάριος ἡμῖν ἀρτίως πεπονηται λόγος τῆ τῆς ἀληθείας δογματῶν. κ' μετ' ἔτερα φησιν· οὐκ ἔν εἰ μεταβαλοῖσης αὐτῷ τῆς σαρκὸς εἰς τὸν τῆς θεότητος φύσιν, ἀπέση τοῦ εἶναι κ' υἱὸς ἀνθρώπου, σαφῆς ἀν ἡμῶν παντὶ τῶ λοιπὸν, ὅτι τῆς υἱοθεσίας τὸ καυχήμα κ' ἡμεῖς ἀποβελλήκαμῃ, ὡς οὐκ ἔχοντες ἐπὶ σποπτικῶν τὸν ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς, ἐπὶ γέροντες κατ' ἡμῶς. κ' μὲν σραχία· ἀρα τῆς δεσπορῆμῆς ἡμῖν ἀκλειῆς ἀδοκῆτως διωλιωθῆκαμῃ; οὐμ-

ANNO CHRISTI 381.

in eadem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

in eadem glo riam meruit quam in qui stitutus fuit. se d'nolet tur licet per naturam amictus regia ante facta non fuerit. ita ut d' dicitur. Luc. 1.

ANNO CHRISTI 787.

ACTIO VI.

ὁμοίου. οὐ γὰρ τῆς τικῶν ἀβελτησίας καὶ ἀνο-
 μάτου ἀρτήμασι εἰς ἀδοκίμου τοῦ ἀπειληγμῆ-
 νοι, φρονήσομεν παρ ὃ θεὸς φρονεῖν. κανὼνα δὲ
 ὡς περ τῆς εἰς εὐδὸν καὶ ἀδύστροφον πίστεως τῆς ἱε-
 ραν καὶ θεοπνεύματος δεχόμενοι γραφῶν. φησὶ δὲ, ὅτι
 ἡρώδημας ἡμῶν ἀπώτερος, ὁ μοι εὐχῆς τοῦ θεοῦ
 λόγος οὐκ ἀποποιήθηκε τοῦ εἶναι τε καὶ λέγεσθαι
 μὲν τοῦ θεοῦ ἀληθινός, θεὸς καὶ υἱὸς ἀνθρώπου.
 οὐτε μὲν εἰς φύσιν θεότητος τῆς ἀξίως καὶ
 ἀσυγχύτως ἐνωθεῖσαν αὐτῷ σάρκα μετεσχημα-
 σασ ὁραται, δόξη δὲ μάλλον ἰδίᾳ κατεφαιδρῦσας
 αὐτῷ νοεῖται αἰ εἰκότως καὶ θεοπροσῶπων ἐκπλήσας
 ἀξιώματων. οὕτω κατὰ κηρούς ὁφθῆσεται τῆς ἀνά-
 πασαν τῆς γῆν ὑπονοήσας ἔξ οὐρανοῦ. καὶ γὰρ
 ὅτι τῆς μὲν σαρκὸς οἰκονομίας ὁρατῆρας εἰς μά-
 λα τὸ μυστήριον, ἀναποιήθηκεν εἰς τὸν οὐρανόν,
 εἴτα τὸ χρῆμα κατεπλήθεισαν οἱ τοῦτο τιθεαμέ-
 νοι· νεφέλη γὰρ ἐπέλαβεν αὐτὸν, καθὰ γέγρα-
 πται· τίτε τῆς πεδαυμακός ἀποσφραγίσθη τις
 Ἰσραὴλ ἀγγέλων· ἀνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐσῆ-
 κατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; αὐτός ὁ Ἰησοῦς
 ὁ ἀναληθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως
 ἐλθῆσεται, ὃν Ἰσραὴλ ἰδεασάθει αὐτὸν πορβομέ-
 νον εἰς τὸν οὐρανόν. ἄρα οὐκ οἱ πρὸς εἴς ὁ λό-
 γος, ἀσαρκον αὐτὸν τιθεάνται λόγον ἀναφορῶντι
 πρὸς τὸν πατέρα; ἢ ἢν ἀποβιβληκότι τῆς ἀφ' ὅ
 ἡμᾶς ὁμιώσιν; καὶ οὐκ ὄντι μὲν εἰς ἀπὸ τε καὶ
 ὁρατῶ σωματι, μετεσχημασμένον δὲ μάλλον εἰς
 ἐναφῆτε καὶ ἀσαρκον φύσιν, εἴτε τις ὁ φάναι τοῦ-
 το πλῆμων; εἰ δὲ ἄπας ἐλθῆσεται, καθὰ καὶ ἀνί-
 βη, πῶς οὐκ ἀληθὲς ἐπῆν, ὡς ἦξει δὴ πάλιν
 εἰς σωματι, καὶ οὐ γυμνός, καὶ ἀσάρκῃ λόγῃ;
 καὶ μετ' ὀλίγα· σμῆν οὐκ ὅτι τῆς εἰς ἐλάτῃς
 τοῦ αἰῶνος κηρῆς ἔξ οὐρανοῦ καθόδον, ὅποια
 τις εἶσαι, προαναφαίνων αὐτοῖς, μετεμορφώθη
 μὲν· τὸ δὲ γὰρ τῆς μετεμορφώσεως χῆμα πειρα-
 χθαί φησιν ὁ θεοπιστοῦ· Καταγγέλλεις, οὐ κα-
 τῆς τὴν τοῦ εἶδος ἀπόδειξιν, ἢ πῆ ἀνθρώπου
 χῆματι ἀποβολῆ, πρὶ μόνῃ δὲ μάλλον τὴν
 δόξαν. ἐλάμψαι γὰρ ἴση τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
 καὶ ἰσαμίλλον τῆς ἡλίου μαρμαρυγῆς ἐκδοῦναι τὸ
 σέλας. καὶ μὲν βραχία· γέγραφε δὲ περὶ Χερσὸν
 καὶ ὁ πάσσορος Παῦλος· ὅς μετεσχηματῆσαι τὸ
 σῶμα τῆς πεπεισῆσας ἡμῶν σῆμερρον τῷ σώ-
 ματι τῆς δόξης αὐτοῦ. εἴτε τῆς ἀφ' ὅ τοῦ φαίον
 ἀν μεταβαλεῖν λίσοντις εἰς τῶν τοῦ λόγου φύσιν
 τῆς σάρκα αὐτοῦ; ἄρα καὶ τὰ Ἰσραὴλ ἀγιῶν σωματι
 μετεσχησόνται κατὰ ἕσπερ εἰς φύσιν θεότητος;
 ἢ ἢ καὶ σῆμερρον χῆματι τῷ σωματι τῆς δόξης
 αὐτοῦ; καὶ πῆ πῶς οὐ ψυχρολογία πῆπτα τῆς
 ἐλάτῃς ἀμαθίας ἐμελεῖς; μετεβαλοῦσας γὰρ
 ὄλως, καθὰ φασί, τῆς σαρκὸς εἰς φύσιν θεότη-
 τος, πῶς κηρῆσεται σωματι θεός ὃν ὁ λόγος,
 ἀσώματον γαρτι χρῆμα θεότης καὶ ἀληθὲς, ὅτι
 θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πῶποτε. φανόπτι δὲ αἰθεῖς
 ἀποτερόμεν ὡς πρὸς αὐτὸν εὐσέβιον, οὕτω
 φησὶν ὁ αὐτός· θεοκίσι· πατὴρ εἰ τῷ αὐτῷ
 λόγῳ· παρῆσκηρῆται δὲ τις καὶ ἴπρ αὐτοῖς,
 καθὰ φασί, πρὶ τοῦτον λόγος. ὁ γὰρ τῆς θεοπί-
 στος Παῦλος ἀρῆσεται γέγραφός· εἰ δὲ καὶ ἐξ ἰσῶ-
 καμῶ κατὰ σάρκα Χριστὸν, ἀλλὰ πῶ οὐκ εἴτε γι-
 νοσκομῶ. ἐκὼν εἰ μὴ κατὰ σάρκα γινώσκεται, φα-
 σί, μετεβαλεῖν ἀνάγκη τῆς σαρκὸς λέγει· εἰς τῆς
 Council. General. Tom. XIII.

est similis nobis. Et post pauca dicit :
 Putas ne a donata nobis gloria inspera-
 te dilapsi sumus? nequaquam. Non enim
 quorundam profanationibus & insipientibus
 adinventionibus in reprobum sensum indu-
 cti, sapimus præter quod oportet sapere.
 Regulam autem rectæ & directæ fidei sac-
 cram & divinitus inspiratam suscipientes
 Scripturam, fatemur, quia factus primoge-
 nitus noster unigenitum Dei Verbum
 non cessavit esse ac dici Deus pater &
 verus filius hominis. Sed nec in naturam
 divinitatis carnem quam inconvertibiliter &
 inconsulse sibi univit, cernitur transformati-
 se: imo vero gloria tua illustrans eam, &
 Deo decibilibus hanc dignitatis replet-
 se convenienter agnoscitur: ita per tem-
 pora manifestabitur his qui in universa ter-
 ra sunt, e caelo adveniens. Ergo & quan-
 do cum carne, dispensationis consummatio
 valde bene mysterio, regressus est in cæ-
 lum, confestim contentati qui hoc con-
 templati sunt: nubes enim suscepit eum
 secundum quod scriptum est: tum his qui
 mirabantur, acclamavit quidam sanctorum
 angelorum: *Vires Galilæi, quid statis alii.*
cientes in caelum? hic Jesu, qui assumptus
est a vobis in caelum, sic veniat, quemadmo-
dum vultis eum euntem in caelum. Ita ne
 vos ad quos nobis sermo est, sine car-
 ne viderunt Verbum rediens ad Patrem?
 id est, similitudine nostra exutum, & non
 existens in intractabili & visibili corpore: an
 potius compositum ad intractabilem & in-
 visibilem naturam? Denique quis est qui
 hoc dicere audeat? At vero si hic venit,
 quemadmodum & ascendit, quomodo non
 vere dicatur, quia venit etiam iterum
 incorporatum, & non nudum & sine car-
 ne Verbum? Et post pauca dicit: Intelli-
 ge itaque quia descensionem in novissimis
 sæculi temporibus e caelo futuram, & quæ
 vel qualis erit, illis prænuntians, trans-
 figuratus quidem est: & transfigurationis
 quoque habitus est factus, ut egregius ait
 evangelista, non secundum speciem deposi-
 tionem, id est humani habitus abjectio-
 nem, sed potius secundum solam glo-
 riam: resplenduit namque facies ejus, ait.
 Itaque in similitudinem solis fulgoris dedit
 splendorem. Et post brevia: Scriptis au-
 tem de Christo & sapientissimus Paulus,
 quia reformabit corpus humilitatis nostræ,
 configuratum corpori claritatis suæ. Dein-
 de quid ad hoc asseruerint qui mutata
 dicunt in Verbi naturam carnem ejus? Er-
 go & sanctorum corpora transferentur con-
 versione in naturam divinitatis, ut confi-
 gurata fiant corpori claritatis ejus? & cer-
 te quomodo non sit frigida hæc assertio,
 extrema indisciplinatione relecta? Conversa
 quippe omnino, juxta id quod ajunt, car-
 ne in naturam divinitatis, quo utetur cor-
 pore Deus existens Verbum? Incorporata
 enim & vera quædam substantia est divi-
 nitas. & verum est, quoniam Deum ne-
 mo vidit unquam. Expressius autem de-
 nuo profecutus, ac si ad ipsum Eusebium,
 taliter ait idem egregius pater in eodem
 sermone: Infertur autem quidam & alius
 ab eis, ut ajunt, de his sermo. Siqui-
 dem egregius Paulus invenitur scripsisse:
 Et si non carnis secundum carnem Christum
 sed

et hi ad quos sermo factus est.

Matt. 11.

Philipp. 2.

1. cor. 1.

323

ACTIO VI

Rom 1

De Spiritu Sancto ad Amphibol

De Spiritu Sancto ad Amphibol

De Spiritu Sancto ad Amphibol

sed nunc iam non possumus. Ergo si non secundum carnem voluitur, inquinant. necessario dicitur mutasse carnem in sui Verbi naturam, ut sicut Deus dignoscatur. Dicitur forte, ut reor, ad istud quis. Nam cum istam dicat etiam de nobis. Quis autem in carne sunt, Deo plerere non possunt: vos autem non estis in carne, sed in spiritu: nos nudos novit carne & sanguine? Putatne spiritibus incorporeis huiusmodi alloquitur. dum nec erubescit nec intelligere vel asserere? Ergo in nobis carnem dicitur procaces & non sine querela passionis. Denique cum omnium nostrum Salvator Christus castissimus sit & delinquere nesciat, (neque enim peccatum fecit) alio nimirum modo illud quod dicitur secundum carnem intelligi decet. Non enim est vel erit in infirmitatibus ultra carnalibus. Evidenter ergo novimus ex divinitus sonantibus patribus, quia non ex fontibus Israel hauerunt contentiones huiusmodi, ut heret illis in vitam eternam; sed ex fontibus malignis & sterilibus sibi potum attulerunt: & alienum sectantes, in precipitia & hiatus induit. sunt. Cum oporteret eos, si ecclesie essent alumni, Basilium magnum asserere dicentem: Imaginis honor ad principale transit: & Gregorium Nyssenum perhibentem: Vidi imaginem passionis, & non sine tristitia vultum transivi, liquidius arte ante faciem historiam asserente: atque Joannem, qui etiam cera perfusam picturam se diligere dicit, pietate repletam: nec non & horum confirmatores & aequo magistros. Deinde perversa problemata nec dum duntaxat, adjectionibus malum autem abundanter facientes, adhuc asseverant.

GREGORIUS EPISCOPUS legit

Hac ergo scripturalis & paterna testimonia in praesenti definitione nostra ex multis rationibus colligentes posuimus, ne in longum extendatur. cum sint etiam & alia plurima, quae sponte deserimus propter infinitam multitudinem. Ex his ergo divinitus inspiratis & beatis scripturis ac patribus firmiter edificatis, & supra petram divina servitatis qua in spiritu est, pedes nostros locantes: in nomine sanctae supersubstantialis & vitae principalis Trinitatis, unius voti effectus omnes nos qui sacerdotii dignitate circumdamur, una voce definimus, abjectam sote & alienam atque abominabilem ex Christianorum ecclesia omnem imaginem ex diversis materia & coloribus per malam pictorum artem effectam.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Ecclesiasticae traditioni cervicem suam inclinare nullatenus passus, sed obsecrati ad electionem congruentiae, perceptionemque veritatis, & piam traditionem probabilem facientes, non torrente voluptatis potari passus sunt, ut heret in eis fons aquae salientis in vitam eternam, huius novitatis

αὐτοῦ τῷ λόγῳ φέροι, ἵνα ὡς Θεὸς γνωσκηται. φαίνῃ δ' ἂν οἰμαί τις ἄπορ τοῦτο λέγει, ἀρα εὐ λυτικά ἂν λέγῃ ἡ πρὸς ἡμῶν. οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεὸν ἀρεῖσαι οὐ δύνανται. ἡμῖς δὲ οὐκ ἐστὶ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι. γυμνοὺς ἡμᾶς οὐδε σάρκος ἢ αἷματες; ἀρα πνεύμασι σώματις τὴν παιδί προσλαλεῖ; καὶ τοὶ πᾶς ἐν τέρψει τούτῳ ἰσὺν ἢ φρασαι; οὐκ εἶν ἐφ' ἡμᾶς μετ' σαρκὰ φησὶ τὰ τῆς σαρκὸς ἐκπαῖτε ἢ οὐκ ἀνεπίπληκτι πάθη. ἐπὶ δὲ γὰρ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτηριῶν Χριστοῦ, παύσειτε ὁστος ἢ τὸ πλημμελεῖν οὐκ εἰδότες. εὐ γὰρ ἐποίησαν ἁμαρτίαν. ἐπερ ἔσως αἱ τὸ κατὰ σάρκα νοηθῶσι πρόποι. εὐ γὰρ εἶν, οὐκ εἶν ἐν ἀσθενείᾳ ἐτε σαρκικαῖς. σαφῶς αὖ ἰσχυρὸν ἐκ τῶν θεοφθόγγων πατρῶν, ἐτι οὐκ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἤρτατο οἱ τῆς ἐρεχελίας τούτης ἀποίσεις, ἵνα ᾔστανται αὐτοῖς εἰς ζωὴν αἰώνιον. ἀλλ' ἐκ τῆς πηλῶν ἤβ ποιηθῶ. ἐ ἀκροῦνται ἑαυτοῖς πόμα εἰσκακομάκτι. καὶ ἀλλοθῆν ἑξακολουθήσαντες, εἰς κρημνοὺς ἢ φάραγγας ἀσάγονται. ἴδει αὐτοῖς, εἰ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ ἔρχοι τρέφοιμοι, Βασίλειον τὴν μεγάλην ἀπονεγκὴν λέγονται. ἢ τῆς εἰκότος τιμῆ ἐπὶ τῷ ἀποπετυκον διαβαίνει. Γρηγόριον τὸν Νικαίου. ἴδον εἰκόνα τοῦ παθῶς, ἢ οὐκ ἀδακρυτὴ τῶν θείων παρῆλθον, ὡσαυτῶς τῆς τέχνης ὅπ' ἔβην ἀγαθῆς τῆς ἰσορίας. Ἰωάννην τὸν ἢ τῶν κρημνοῦν γραφῶν ἀγαπᾶν λέγονται, ὡσεὶ πηλῶν πεπληρωμένῶν. ἢ τὸς τούτοις σιωμοίλους ἢ σιωδιδασκαλοῦς. ἐπειτι τῆ διαπραμμία ἀποβλήματα ὡδισοτε κατὰ θεῶν ὄντες, ἀπορρηγῆς δὲ τὸ κακὸν πλεονάζοντες, ἐτε φασί.

ANNO CHRISTI 324

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Ταύτας οὖν τὰς γραφικὰς ἢ πατρικὰς μαρτυρίας ἐν τῷ παρόντι ἡμῶν ὄρω ὡς ἐκ πολλῶν ὀλίγας ἀθροισάντες συνηθέκαμην, διὰ τὸ μὴ εἰς μῆκος τούτων ἐκτενεῖσθαι. πλείων γὰρ ἢ ἄλλων οὐσῶν, ἰκυσίως παρελίπομεν τὸ ἀπειρον πλῆθος. εἰς τῶν οὖν ἡβ θεοπνεῶν ἢ μακαρίων γραφῶν τε καὶ πατρῶν εἰσβαίως οἰκοδομηθῶτες, ἢ ἐπὶ τῆ πῆρα τ' ἐν πνεύματι θείας λαφείας τὸς πόδας ἡμῶν ἰδράσαντες, ἐν ὀνόματι τῆς ἀγίας ὑπερουσίας ἢ ζωαρχικῆς ἑταδῶ μίας γνώμης ἡρόμμοι ἅπαντες ἡμεῖς οἱ τὸ τῆς ἰερωσύνης ἀξίωμα περιρκεῖμενοι, ὁμοφώνως ὀρίζομεν, ἀπόβλητον εἶναι ἢ ἀλλοθῆν ἢ ἐδεδυγμένῶν ἐκ τῆς ἡβ Χριστιανῶν ἐκκλησίας πᾶσαν εἰκόνα ἐκ παντοίας ὕλης ἢ ἐχρωματιργικῆς ἢ ζωγραφῶν κακοτεχνίας ποιηθῆν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Τῆ ἐκκλησιαστικῆ παραδόσει τὴν ἑαυτῶν αὐχίνα κλίνειν μὴ ἀνεχόμενοι, ἀλλὰ ἀποτοφλωθῶτες πρὸς τῶν ἐκλογῶν τῶ συμφροντος ἢ τῶν καπιληθῶν τῆς ἀληθείας, ἢ τῶν ὡσεὶ παραδόσει ἀποκῆρυκτων ποισάμενοι, οἱ τὴν χειμάρρην τῆς τρυφῆς ποτιοθῶναι κλίοντες, ἵνα ᾔστανται ἐν αὐτῆς πηγῆ.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VI.

πρὸς τὴν ὕδατος ἀλλοίωσιν ἐκ ζωῆς ἁγίας, οἱ τῶν ἁγίων
 τῆς τῆς ἀποστολῆς ἀδυνατοίαι, ἀλλ' ἐκ λα-
 κῆς συμπεριμνήσαν ἀρθεύσαντες, δυσὲν εὐλίχην
 βλασφασίαν, ἔχοντα καρπὸν χαλῶν τιμῆς. καὶ
 ψεῦδος ἐπὶ ψεῦδει προστιθεσὶς ἀποφώνων·
 πλείων καὶ ἄλλων οὐσῶν μαρτυρῶν ὡς ἐκουσίως
 παρελίπομεν. τυγαρῶν, καθὼς ἀποδοξάσκειται,
 ὅσαι μὲν ἐκρίτων πατρῶν χρήσεις παρ' αὐτῶν
 ἀπονεχθῆσαν, τῶν ἰδίαν διανομοῦντων ζητούντες
 εἴσας, διεγραμμῆως τυπτικῶς ἐνόησαν· ὅσαι δὲ
 τῶν ὁσίων, καὶ ἐπὶ τῷ θείῳ πνεύματι. ὅθεν
 καὶ ἀποφθίγγεται αὐτοῖς μελωδῶν ἐν πνεύματι ὁ
 μακάριος Δαβὶδ· μάταια ἐλάλησεν ὁσὸς πρὸς τὸν
 πλησίον αὐτοῦ· χυλὴ δέλια ἐν καρδίᾳ καὶ σὺν καρδίᾳ
 ἐλάλησε κακά. καὶ ἀντιφθίγγεται ὁ παρρησιαστῆς
 Ησαίας λέγων· ἡ βουλὴ τῆς κοίτης ἀνομα βου-
 λῆται· ἐκ ἴγνωσαν γὰρ φρονῆσαι, ὅτι ἀση-
 μαυρωθῆσαν βλέπει τὸς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. τὸς
 γὰρ ὑγιαίνοντες ὄφρα καὶ νόμος καταλιπόντες, ῥη-
 μασι χηματίσονται τῶν δόξασαν, καὶ περὶ τῶν
 τινὰ δόξασαν ὁμοιοῦνται, ἵνα διὰ τῆς ἐν τούτοις
 διανομοῦντος μηδὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἀπιστῶνται,
 λέγοντες· ἐν ὀνόματι τῆς ἀγίας καὶ ὑπερσῶν καὶ
 ζωαρχικῆς ἑαδῶν. ἀλλὰ περὶ τὴν νοῦν κακοῦρ-
 γεῖν θέλοντες, ἔξ ἰδίας γνώμης φθίγγονται τε
 καὶ ἐξίθονται, γυμνῶν τιθεμένοι τῶν ἀσίσβειαν, μη-
 δὲ τὸ κρίμα τῷ Θεῷ κατὰ τὸν λαβόντες, μηδὲ
 τῶν κλεισθῶν ἀπόφασις ὁσῶν ἐνοήσαντες· ὅς
 εἴαν ἐκιδάσκοντες τῶν μικρῶν τῶν τῶν πεισθόν-
 ται εἰς ἡμᾶς, συμπίρει αὐτῶν, ἵνα κριμαδῶν μί-
 λος ὄνκος εἰς τὸν Ἰσραήλιν αὐτῶν, καὶ καταποντι-
 ᾶν εἰς τῶν θάλασσαν. εἴπατε καὶ καθάπερ χοῖροι
 τινες τὸς μαργαρίτας πατρῶντες, λέγων δὲ τὸς
 ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις, ἀποβλητῶν καὶ ἐβδιδυγ-
 μῆλλον ἐκ τῆς τῆς Χριστιανῶν ἐκκλησίας πᾶσαν
 εἰκόνα ἐκ παντοίας ὕλης πειρολλήκασι, ποιήσαν-
 τες βελῶν, ἢ διὰ κρεῖν καὶ σωθῆσας, ἢ διὰ τὸ
 πνεύματος αὐτοῦ· καὶ ὡς περὶ λύκοι βαρεῖς τῆ ποιμνῆ
 τῷ Χριστῷ ἐπῆλθον. ἀλλ' ἡ τῆς ἀληθείας λαμ-
 πρότης καὶ τῶν ὁσίων ἀγλῆ ἀκράδαντον ἔχει τὴν
 παρρησίαν. τίς γὰρ ἐκ οἴδων, ὅτι τῆς εἰκόνας
 ἀιμαζομῶν, πάντως ἔτινος ἐστὶν ἡ εἰκὼν, εἰς
 αὐτὴν ἀποσπίβεται ἡ ἀλήθεια; τοῦτο καὶ ἡ ἀληθεια
 οὕτως οἶδε, καὶ ἡ φύσις τῆς πραγμάτων διδάσκει·
 καὶ ταῦτα συλλάβουσι καὶ θεοὶ πατέρες, ὁ μὲν ἅγιος
 Βασίλειος λέγων· ἡ τῆς εἰκόνας ἡμῶν ἐπὶ τὸ πρῶ-
 πτωπον ὁμοιοῦται. Ἀθανάσιος δὲ· ὁ γὰρ ἀποσ-
 πτωπων τὴν εἰκόνα, ἐν αὐτῇ ἀποσχωεῖ τὸν Βασι-
 λῆα. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος· ἐκ οἴδας,
 ἐπὶ εἰκόνα βασιλείας ὑπέρβει, εἰς τὸ ὁσίων
 τυπτικῶν τῆς ἀγίας οἶρεται τῶν ἑβριν; καὶ αὐτοὶ μὲν
 οἱ πατέρες τῶν ὁσίων τῶν πραγμάτων κατακαλοῖ-
 θῆσαν· ἐπὶ δὲ κατεξαισώσεται καὶ τῆς ἐκκλησίας
 καὶ τῆς ἀληθείας· ὅτι ἢ βλασφημίας μόνον εἰσὶ
 μεσοί, ἀλλὰ καὶ παρανοίας καὶ ἀμαθίας ὑπερβολῶν
 ὁ λόγος αὐτῶν ἔχει. ἴδει γὰρ αὐτοῖς τῶν κοινήν
 καὶ μὴ ἠσφονῶσαν ἀποφθίγγασθαι ὁσίων, καὶ τὴν
 ἀρχαίαν παράδοσιν ἰκτενελεῖν καὶ περισπύδαςον
 ἑαυτοῖς περποιήσασθαι, καὶ τῶν πεισῶν ἅπαν τὸ
 πλῆθος ἐκ παραδόσεως ἀποκόλων καὶ πατρῶν κει-
 κράτικῆ τε καὶ ὁμολόγησι· καὶ μὴ ὑμνοποιῶν καὶ
 ἀφοίρεσιν ποιήσασθαι τῆς ἀσίσβειαν ἐν ἡμῶν κει-
 κρατικῶν συνηθείας· τὸ γὰρ παραδοξῶντα ἐν

Agarruli assertores : sed ex lacubus contri-
 tis irrigati, scetidam stirpem germinave-
 runt, habentem fructum fel amaritudinis,
 & mendacium super mendacium adjicien-
 tes, protulerunt : Plurimis etiam aliis exi-
 stentibus scripturalibus testimoniis, quæ
 sponte dimisimus. Igitur sicut jam offen-
 sum est, quotquot probabilium patrum te-
 stimonia ab eis prolata sunt, suam justi-
 tiam statuere querentes, hæc perversè in-
 tellexerunt. Quotquot autem adve-
 saniorum sunt, non sunt divini Spiritus. Unde &
 affatur eos melos in spiritu canens beatus
 David : *Vana locutus est unusquisque ad pro-
 ximum suum : labia dolosa in corde, & cor-
 de locuti sunt mala.* Et iterum fiducialiter
 agens loquitur Isaias, dicens : *Confisium isai. 44.
 malorum iniqua confisliatur : non enim nove-
 runt sapere, quia obscurati sunt videre ocn-
 lis suis.* Et enim sanas definitiones & le-
 ges derelinquentes, verbis simulant piete-
 tem, & tentant quedam pia pronuntiare,
 ut per sensum bonum qui in his inest,
 nec super reliquis incredibiles habeantur, ^{vide mious digni}
 dum ajunt : In nomine sanctæ ac super-
 substantialis & vitæ principalis Trinitatis.
 Sed erga sensum male operari volentes,
 ex proprio sensu pronuntiant & definiunt,
 nudam ponentes impietatem, neque judi-
 cium Dei in mente accipientes, neque do-
 minicam sententiam clamantem intell-
 gentes : *Quicumque scandalizaverit unum ex mi-
 nimis istis qui in me credunt, expedit ei ut ^{Matth. 18.}
 suspendatur mola asinaria in collo ejus, &
 demergatur in mare.* Sicque demum quem-
 admodum porci quidam margaritas, id est
 ecclesiasticas traditiones conculcantes, ab-
 jectam & abominabilem ex Christianorum
 ecclesia omnem imaginem ex diversa ma-
 teria tumultuati dixerunt, facientes confu-
 sionem, & non per Dominum; & sponsio-
 nes, & non per spiritum ejus : & sicut lu-
 pi graves in gregem Christi supervenerunt
 sed veritatis claritas & lucis jubar immo-
 bilem confidentiam habet. Quis enim ne-
 sciat, quod imagine inhonorata, in eum
 profecto, cujus imago est, referatur inho-
 norantia? Hoc veritas ita novit, & natu-
 ra edocet rerum, atque cum hac concu-
 nunt & divini patres; & quidem S. Basi-
 lius dicens : Imaginis honor ad primiti-
 vum transit. Athanasius vero : Qui ergo
 adorat imaginem, in ipsa adorat regem :
 & similiter Chrysostomus : Nescis, quia
 cum imagini regis injuriam feceris, ad
 principale dignitatis affers injuriam? Et
 ipsi quidem patres naturam rerum secuti
 sunt; isti vero insurgunt & adversus ec-
 clesiam & adversus veritatem : quia non so-
 lum blasphemia sunt pleni, sed & amea-
 titæ ac indisciplinationis superfluitatem ser-
 mo ipsorum habet. Oportebat ergo eos
 communem & nihil dissonantem vocem pro-
 nunciare, & priscam traditionem firmare,
 sibi que diligenter acquirere, quam fidelium
 universa multitudo ex traditione apostolo-
 rum & patrum tenuit & confessa est; &
 non novitatem & interceptionem facere con-
 suetudinis, quæ pie in nobis retenta est.
 Quæ enim tradita sunt in catholica eccle-
 sia, neque augmentum, neque detrimen-
 tum admittunt. Maxima enim apponen-
 tem & adimentem vincit pœna : *Maledi-
 cion. 17.*

ACILIO VI.

PROV. 11.

Esus enim ait, qui transfert terminos pa- trum suorum. Sed non habuerunt propo- situm ad cognoscendam veritatem. Ergo au- dient verba illa sapientiae: Qui operatur iu- sturos lingua mendaci, vana persequitur, & veniet in laqueum mortis.

Αὐτὸν καθολικῆ ἐκκλησίᾳ ὡς ἀποστόλων, ἔπ- μείσθη ἐπιδήξει· μέγιστη γὰρ τὴν ἀποστολὴν ταυτὴν ἀφαιροῦντα ἡμερῶν δεσμοί. ἐπικατάρατος γὰρ, φασίν, ἐς μεταίτησιν ὅρα κατῆρται αὐτῷ. ἀλλ' ἂν ἔχον ἀπολείπει ἀπὸς τὸ γινῶναι τὸ λη- θεις. ἐκινάκωσονται πρὸς τῆς σοφίας· ὁ οὐργῶν ὁμοιωσάμεν γλώσσῃ ψάδει, μάτια δὲ κίαι, καὶ ἰλῆσται ἐπὶ παγίδα θανάτου.

ANNO CHRISTI 707.

TOMUS SEXTUS.

ΤΟΜΟΣ 6.

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Matth. 16.

Utinam in mentem assumpissent vocem, quam Dominus dixit principi apostolorum Petro: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebit adversus eam. Sed effecti harmoniae huius alieni ac edifi- cationis, risu digna delirant definiens hu- juscemodi.

ΟΦΕΛΟΝ εἰς ἰννοίαν ἔλαβον τὴν φωνὴν, ὡς ὁ κύριος εἶπε τῷ κορυφαίῳ τῆς ἀποστόλων Πέτρῳ· σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρῳ οἰκοδομήσωμεν τὴν ἐκκλησίαν· καὶ τὸ γὰρ πᾶν ὃ κατι- χύσεται ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ ἡντιμῶν τῆς ἀρμονίας καὶ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης ἀλλοτρίαι, τὸ γὰρ λαλοῦναι ἀξίαι ληρωδῶσι, διερχόμενοι πρὸς αὐτὴν.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Non audere hominem quomquam ultra su- dere tam scelestum & impium studium. Qui vero ausus fuerit amodo construere imaginem, vel adorare, aut statuere in ecclesia vel in pri- vata domo, seu occultare: si quidem episcopus, aut presbyter, aut diaconus fuerit, deponatur. si vero monachus aut laicus, anathematizetur, & imperialium legum obnoxius fit, tamquam contrarius praeceptorum Dei, & inimicus dog- matum paternorum.

Μακίται πολλῶν ἀνθρώπων τὴν αἰοδήσοι ἐπιτη- δέσσει τὸ ποιεῖν ἀσεβείας καὶ ἀπίστον ἐπιτηδῆμα. ἢ δὲ πολλῶν ἀπὸ τῶ παρόντος κατασκευάσαι εἰκό- να, ἢ ἀποσκευῆσαι, ἢ εἶναι ἐν ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐν ἰδιωτικῷ οἴκῳ, ἢ κρύψαι, εἰ μὴ ἐπίσκοπος ἢ ἀποστόλος ἢ διάκονος εἶναι, καὶ ταίρειδω· εἰ δὲ μοναχῶν ἢ λαϊκῶν, ἀναθηματίζεσθαι, καὶ τοῖς βασιλικαῖς νόμοις ὑπακούειν ἔσθαι, ὡς ἐναντίον τῆς τοῦ Θεοῦ ἀποστολημάτων, καὶ ἐχθρῶν τῆς πα- τερικῶν δογματικῶν.

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Ecclesiam universam accusantes, & in hoc minime contenti, neque saturitatem impietatis accipientes, adhuc sine lege & sine jure definiunt non faciendam imagi- nem. Sed quis rogo eorum qui pie vi- vunt & sentiunt, illis obediat? Adeo nam- que conhrmata est venerabilium in eccle- sia imaginum exhibitio, ut ex quo denun- tiatum est evangelium usque nunc, in il- lis manifestate consistant: & omne quod antiquitate excellit, reverendum est. Quid enim aliud jubet divinus apostolus? Co- rinthiis scribens: Tenete traditiones quas ac- cepistis? Et iustus Timotheo Titoque pro- fanas vocum novitates praecipiens devitare.

Τῆς ἐκκλησίας ἀπάσης κατηγοροῦσάντες, καὶ εἰς ταῦτα μὴ ἀρκιούσας, μὴ κέρων τῆς ἀσεβείας λαβόντες, ἐπι ἀνόμιος καὶ ἀπίστος ὄχλησι μὴ ποιεῖν εἰκόνα. καὶ τίς ἀν τῆς ἐκκλησίας ἰσχυρῶν ἢ βιωτῶν τύποις κεισθῆναι; ποσῶν γὰρ ἐξισθαι ἢ τῆς σκεπῶν εἰκότων ἰμφοῦντα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὅτι εἶναι ὡς κατηγγέλη τὸ λαγγύλιον μίχρη τῶ πῦρ, ἐν αὐταῖς ἀναδεδεργμῶν εἰσὶ· καὶ πᾶν τὸ ἀρχαῖο- τητι δὲ σφίρον, αἰδίσμον. τί γὰρ ἄλλο κηδεῖν ὁ Θεὸς ἀπόστολος Κορινθίους γράφων· προτίτε τὸς παραδόσεις ἃς παρελάβετε; καὶ αὐτῶν Τιμοθέῳ καὶ Τίτῳ· τὸς βελίλους ἀποφωνίας ἀποείρεσθε. πάντες ἂν οἱ Χριστιανοί, ὡς ἡντιμῶν ἐν τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, τὸς παραδόσεις ἃς πα- ρελάβομεν, κρατῶμεν, καὶ ἐν αὐταῖς βεβαιώμεθα, καὶ τὸς νόμους ἀποφωνίας παραιτήμεθα, ἡκαλοῦ- θωσάντες τῷ Θεῷ ἀποστόλων· καὶ ὅσα κατὰ ἡμερᾶς τῶν αἰδίσμων ἡμῶν παρῆσαν ἰδοῦσθαι ἐπὶ τῷ δι- μελίῳ τῆς ἀποστόλων καὶ ἀποφῶν ἐποικοδομησῆσαι, διχομήθεα· τὰ δὲ ἐναντίως ἔχοντα ὡς ἐχθρὰ καὶ κελύμενα διακτύομεν· λήγομεν δὲ πάντα τὰ πα- ρὰ τῆς ἀγίας καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας ἀποφωνίας ἀποείρεσθαι· μεθ' ἂν καὶ τὴν πόδατον τῆς χριστιανο- κατηγόρων ὡς Θεοσυγῆ ἀθυρολογίᾳ ἀποσοχθῆ- ζον.

* Theoloi- cibus 1. Tim. 2. 1. Tim. 6. 2. Tim. 2. Tit. 1.

ANNO
CHRISTI
107.

ACTIO
VI.

ζωὴς, μεταπειθήσει. ἰσχυροτέρῳ δὲ ἔχοντες τὴν ἀσπίδα, ἢ μόνον τῶν γλωσσῶν τοσοῦτον ἔχοντες ἀφ' οὗ τοῦ ἀμαρτανίου, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρα ἵπ' κραταιότητος σπουδαίου καὶ κλήτην ἰδέσθαι, εἰδόντες· τοῖς βασιλικαῖς νόμοις ὑπέδουτο ἴσω ὁ μὴ αἰσῶς ἀποτακτέμενος. ἔα τούτοις οὐδ' τῆς φωνῆς πολλὰ καὶ ἐκαστάσθε τὰ οἰκουμενικὴν διαλάθου, ἀμύτως ἴσως ἔξωθεν τοῖς κρατοῦσι καὶ τοῖς ἄρχουσιν αἰσῶς τοῖς ἀποστόλοις ἰσχυροτέρως. καὶ τοιαῦτα γλώσσα δαδάται ταῦτα ἐκφραζόμενοι; πόθεν δὲ, ἢ τοῖς ἄρχουσιν, ἴδου ἰσάκων ἵπ' ἀραματιῶν, ἀπηγγεῖλαι; τοῖς κλήτοις, τοῖς φόβοις, τοῖς θυμῶσι, τοῖς κατὰ πόλιν φρονήσεσι ἵπ' ἀμαρτανίου, καὶ μεταγωγῆς, τὸ δεσμός τις αὐτοῖς εἶναι ἐν πολλοῖς ἴσως, ἀλλοίως τὴν πόλιν περιεμμένους, ἵπ' ἰσῶν σάλου τὸν ἀφαισμένον, ἵπ' εὐβουλίαν τὸν ἐμπροσθεν, ἵπ' ἀγίον καθὼς τοῖς κοινότητι, ἵπ' ἀγαθὴν μεταστροφήν τῆς εὐβουλίας μεταποσῆς εἰς κοσμίαν καταγωγήν. ὡς τοῖς ἐκδημιουργοῦσι ἐν αὐτοῖς ἀλαβῆσι ἀνδρας μετὰ τὴν ἀρετὴν ἵπ' ὑπερῶσιν αὐτῶν τοῖς βαρβαρικοῖς χώρας καταλαβῶν, ἀποσταλῶς κρείττονα ζώει ἔξωθεν αὐτοῦ εἰς τὴν ἔσχατον τῆς μετὰ ἵπ' ἁμαρτανίου εὐβουλίας συνειστροφῆς, τῷ θεῷ ἀποσταλῶν τοσοῦτον, τοῖς τοῖσιν μηδὲ συνειστροφῶν. καὶ τὸ δεσμός τις πάντων, ὅτι ἐκ τῶν τῶν αὐτῶν ἢ ἀσπίδα τῆς εὐβουλίας ἵπ' ἀγαθὴν μεταστροφήν περὶ τισιν ἀδίστως ἔξωθεν καὶ ἀπὸ τῆς ἰερῶν μὲν καὶ τῆς φωνῆς ἠγαλλιάσως ἢ ἐκ σελῶναις ἢ δικαίων, ποριστὰ καὶ σατυρῶν μελοποιήματα. καὶ ἀπὸ τῆς ἀλλοπαρῶν γυναικῶν, ἐκφραζόμενα λυσισματα. οὐδ' ἴσως καὶ τοῖς κλητοῖς, τὴν τῶν ἄρχων, τὴν ἐσάου καὶ αἰσῶσι, τοῖς τοῖσιν, τὴν τῶν ἄρχων τὸν ἄσπιστον, τοῖς ἰσῶσι τῶν μὲν, τῶν ἰσῶσι τῶν ἀσπίδων, τὸς ἀλλοίως, ἡγῶν ἔξωθεν τῶν ἀλαβῶν ἀνδρῶν, ὅτι ἀπὸ πάσαις τῶν οἰκουμενικῶν διακρίσεων. τὸ τῶν ἀγίων ἀποσταλῶν ἐμπροσθεν, τῆς ἡμετέρας τῆς ἰσῶσι, τῶν ἀποσταλῶν μὲν τῶν ἀπὸ Χερσῶν συνταξῆν, τῶν ἀποσταλῶν καὶ βιβαίων συζυγίας. καὶ τὸ δεσμός τις πάντων, τοῖς μεταφορῶν. ταῦτα καρπὸν τῶν ἐκφραζόμενων κατὰ τῆς ἀληθείας. ταῦτα μεταφορῶν, καὶ ἕως ἀληθείας. ἐκφραζόμενα ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν πάντων τῶν ἀποσταλῶν ἀπὸ ἀπλάστου τῶν ἐκφραζόμενων αὐτοῦ. καὶ δεῖκα αὐτῶν. ἀμῶν. ἀπὸ δὲ τῆς ἰδίας ἀδίστως εὐβουλίας παραποσῆς, ἐκ τῆς ἀληθείας ἐκφραζόμενα, λίσως ἔξως.

tem, utpote Deo odibilem execramur abominantem. Porro extensam habentes impietatem, non solum linguam acutam habuerunt ad quandam fraudem, sed & manus imperantium calumniari & percutere docuerunt, dicentes: Imperialium legum obnoxius habeatur qui non illis paruerit. Ex hac igitur voce multa & diversa per orbem diffundebantur: crudelitas indeficienter, hoc studium erat imperantibus & principibus ejus atque alienis episcopis. Et quæ lingua potest hæc tragicis stibibus enarrare? Unde autem, vel qualiter incipiam singularum rerum hinc gestarum referre turbationes, timores, persecutiones, custodias monachorum per civitates, atque flagella, vincula eorum per multos annos, catenas circumdatorum pedum, sacrorum vasorum demolitionem, codicum usionem, sanctorum templorum profanationes, venerabilium monasteriorum pollutas translationes in secularia receptacula: ita ut inhabitantes in eis reverendi viri post rapidam bonorum suorum ad barbaricas regiones pergerent, & more apostolico meliorem ducerent vitam, eligentes potius inter gentes degere, quam cum contribulibus conversationem obscenam ducere; divino obediens apostolo præcipienti, cum hujuscemodi nec cibum sumere. Et quod est horum omnium atrocissimum, quia etiam usque in præsens hæc impietas profanationis venerabilium monasteriorum apud quosdam prævaricatorie permanset: & pro sacris hymnis & voce exultationis, quæ in tabernaculis justorum sunt, cantica meretricia & satanice modulationes: & pro creberrimis genuflexionibus, saltationibus dispersionibus. Cum his autem pericula, tumultum, commotionem, verbera, pœnas, orationes oculorum, excisiones narium, mutilationes linguarum, ignominiosas fugas, id est exilia reverendorum virorum, quia per universum orbem dispersi sunt; sanctorum facierum adulationem, barbarum incendia, virginum, post scdus Christo promissum, iniquum & violentum conjugium: & quod his omnibus est truculentius, homicidia. Hi sunt fructus contra veritatem perniciter contententium: hæc est vesania manifesta, & non iudicium verum: quæ vidit Deus, & his omnibus continuis malis liberavit ecclesiam suam. Et gloria ipsi. Amen. De nequam autem consilio suo contempti, a veritate arguntur, dum taliter ajunt.

ad peccandum loquendo

Princip. & ipsi ad-versario episcopus.

Cov. 1.

Induciones. cogitur in legi Anathematis.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀγγελοῦ.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Οὐδεὶς δὲ καὶ ταῦτα, μηδὲ πᾶσαν ἀνθρώπων τὴν οἰκίαν, ἐκφραζόμενος ὅτι ἢ ἀγαθὸς οἰκὸν ἀποσταλῶν, ἀποσταλῶν ἰσχυροτέρως τῆς τοῖσιν τῶν ἀλλοίως πλάττει ἐκφραζόμενος τῶν αὐτῶν χεῖρας εἰς ἀποσταλῶν τῶν ἀπὸ ἀγαθῶν χεῖρας μεταποσῆς, τοῦ εἶναι αὐτὸ ἐκφραζόμενος.

Definimus autem & hoc, non auctore hominum quolibet, qui ecclesia Dei aut venerabili domini præsit, sub obtentu damnationis talis imaginis erroris, mittere manus suas in sancta vasa quæ sunt Deo deputata, causa ferendi ea in simulacra.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀγγελοῦ.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Ταῦτα γόματε μηδὲ φοβούμενον τὸν κύριον ἔξως.

Hæc ora non timentium Dominum erudit.

Gr. in alio aspe, quod si in levis de-greba fut.

331

ACTIO VI.

Starunt. Quis enim eorum qui habent di-
vino timore confixam mentem, ea quae
Deo sunt deputata, praesumeret idolorum
vocabulo nuncupare, licet nimium sit in-
doctus ac indisciplinatus? nisi forte obli-
tus fuerit magni & salutaris mysterii, quod
Deus Verbum carne adveniens in nobis
operatus est, eruens nos ab idolorum erro-
re. Nam simulacra vocare Dei cultori-
bus moris est gentilium idola. Vere haec
eorum sunt, qui ex terra garrulitates pro-
vocant, & de ventre eorum pronuntiation-
es eliciunt; qui saturitatibus stercoralibus
conceptis, putridas evaporationes mentis
emittens, vefanos & phrenesi captos effe-
cit. Unde & inferunt.

Αρχαίνο. τίς γάρ εἰ τῶν ἰχθύων τῆ θείῃ φέβῃ
καθηνωμένων τῶ γυν, τί τῶ θεῷ ἀνατιθεμένη
πολυήμεσι τῶ τῶν εἰδώλων ἀποστροφῆς ἀποκαλί-
σαι; ὡδὲ τῶν λίαν ἀμαθῶν ἢ ἀπρόδοτων εἰ μὴ
πρὸς ἀμνημονήσῃ τὸ μέγα ἢ στυγερώδεις μυστήριον,
ὃ ὁ θεὸς λόγος σαρκὶ ἐσώδημησας ἐν ἡμῖν ἐρ-
γάτατο, ῥυσάμεν ἡμᾶς ἐκ τῆς ἰσθμῶν εἰδώλων
πλάνης. τὸ γὰρ ζῶδα καλεῖν στυγερῶς τοῖς ἐ-
σθίβῃσι τῶν ἰσθμῶν εἰδῶλα. ὅπως ταῦτα τῶν
ἐκ τῆς γῆς φανῶντων τῶ βαπτισμάτων, ἢ τῆς
ἰσθμῶν κοιλίας τῶ ἀποφθίγγματα ἢ τῆς χορτοσμά-
ται κοπρώδη λαβῶσα, δυσωδῶν ἀναθυμιάσεις τῶ
νοὶ ἐκπέμπουσα, παραπλήγας ἢ φρενιτικῶν τῶ
Βηλαῶσαι ἀξίως πικρῶν. διὸ ἐπιφέρουσι.

ANNO CHRISTI 187.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

Sed nec in vestes, aut alia vela, vel aliud
quid consecratum in sacrum ministerium, ne
inutilitas in illa efficiatur.

Μήτε μὲν εἰς ἐσδυτῆς ἢ ἑτέρα βῆλα, ἢ εἰς
ἑτέρον τι ἀφιερῶμενον εἰς ἱερὰν ὑπεργίαν, διὰ τὸ
μὴ ἀχρεῖωσιν εἰς αὐτὰ γίνεσθαι.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

700. 11.

Detrahentes & deliberantes, quod male
recipiat imaginales picturas ecclesia san-
ctorum, turpia, & idola & simulacra has
appellantes; nunc velut obliiti suae sce-
lestae sententiae, haec mandata in eccle-
sia tamquam Deo consecrata iudicant. Et
si Deo consecrantur, quomodo turpia sunt,
& diabolicae artis adinventiones? Sed cer-
tum est quod Caiphæ sit sententia. Il-
le enim malitia quidem Christum occi-
dit, ignorantia vero vera dicens, hunc
Salvatorem humani generis constebatur.
Ita & ipsi similes ei facti, malitia qui-
dem errorem, & simulacra, & turpia, &
diabolici argumenti adinventionem, imagi-
num effigiem dicunt: nolentes autem &
a veritate convicti, sacra haec & Deo di-

Διαβάλλοντες ἢ ὀρίζοντες κακῶς διέχεσθαι τὰς ἐ-
κ κοινῆς ἀναζωγραφῆσεως ἡμῶν ἁγίαν τῶ θεῷ ἐκ-
κλησίαν, αἰσχρά τε ἢ εἰδῶλα ἢ ἐνζῶδα τοῖς
ἀποκαλύψῃς, καὶ ὡς περ ἐπιλαθόμενοι τῆς ἑαυ-
τῶν ἐναγῶς ἀποφάσεως, ταῦτα μίμνῃ ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ ὡς τῶ θεῷ καθηνωμένα κεινῶν. εἰ δὲ
τῶ θεῷ καθιέρωνται, ὡς αἰσχρά ἢ ἐδυσβολικῆς
μεθοδείας ἔργματα; ἀλλὰ ἀποδῶλον ὅτι Καίσα-
ρα φαίη ἢ ἀποφασῃ. ἐκείνος γάρ τῶ μὲν κατὰ
τὸν Χρῆστον ἀπέκτεσε, ἀγνοῶν δὲ ἀληθῶν, σω-
τήρα τῶν τῶ γῆς τῶ ἀνθρώπων ὁμολογεῖ.
ἔως ἢ αὐτῶ ἀφομοιωθῶντες αὐτῶ, τῶ κατὰ μὲν
πλάνῃ, ἢ ζῶδα, ἢ αἰσχρά, ἢ ἐδυσβολικῆς με-
θοδείας ἔργματα τῶν τῶ ἁγίων εἰκότων διὰ τῶ
ἐδυσβολήσῃ. ἀκούοντες δὲ ἢ ὑπὸ ἀληθείας ἐπιγ-
χορήμοι, ἱερὰ ταῦτα ἢ ἀναθήματα τῶ θεῷ ἀναγ-
καζόνται ὁμολογεῖν, ἢ τὰς πάγας τῶ ἰδίων
ἀρετῶν πειρίσσειν. ὅθεν φανακίζοντες τὸς
αὐτῶς ἐπομβῆς ἀποσφθίγγονται.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

Si vero quis a Deo accepta virtute volue-
rit transferre eadem vasa vel pallas, non au-
dere eum absque consilio & nosstra sanctissimi
& beatissimi universalis patriarcha, ac pra-
eceptione piissimorum & amicorum Christi im-
peratorum nostrorum hoc agere, ne hac occa-
sione diabolus ecclesias Dei humiliet: sed nec
quemquam principum, vel eorum qui ipsis
subiungunt, id est laicalis ordinis, huiusmodi oc-
casione immittere manus in divina templa,
& hac captivare; quemadmodum a quibusdam
qui inordinate ambulabant, ante jam talia fa-
cta sunt.

Εἰ δέ τις λαβὼν κατὰ θεῷ δυνάμει, θελήσει
μεταποιῆσαι τὰ αὐτῶ σάβη ἢ ἢ ἐσδυτῆς, μὴ πολ-
μῶν αὐτῶν ἀντὶ γνώμης ἢ εἰδήσεως τῶ ἀρχαιότερου
ἢ μακαριωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἢ ἐπιβουλή
τῶ ἐκτελεσάτων ἢ φιλοχρίτων βασιλέων ἡμῶν
τοῦτο ἀπαξῆσαι, ἵνα μὴ τῶ ἀποφασῃ ταῦτα ὀδία-
σολῶ τὸς ἐκκλησίας τῶ θεῷ τιμεινῶν. μήτε
δέ τῶ τῶ ἀρχαίων ἢ τῶ ὑπ' αὐτοῦ, ἢ τοῦ
λαϊκῶ τῶ τῶ αὐτῶ ἀποφασῃ ἐπιβάλλειν
τῶ χεῖρα ἐπὶ τοῦς θεῶς ναῦς, ἢ ἰσθμῶν αἰχμη-
λατίζειν, καθῶς ταῦτα ὑπό τῶν ἀπίστως φερο-
μένων ἀπογίνονται.

ANNO CHRISTI 325.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνίγνω.

ΕΡΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
legit.

ACTIO VI.

Τίς ἂν γράσειεν ἐπὶ ταύτῃ τῇ νομοθεσίᾳ, μᾶλλον δὲ θρασυτάτῃ; οὐκ ἔστι γὰρ τῶν ὁσίωνων ἱμερόντων πολλοὶ καπιτώλιον τῆς Βεβαίως χεῖρας ἐπιβαλεῖν ἐν τοῖς ἱερατικαῖς τάξεσι, καὶ αὐτῶν δολοῦντι λαβόντες τὰς ἀποφάσεις. Ἐδολοῦσιν γὰρ ἢ κακία. αὐτὸς γὰρ παειδόντες τὸ μακαριώτατος, ὡς αὐτοὶ φασιν, ὡς δὲ ἢ ἀληθεῖα φασιν, ἀδολοῦσιν τὸν χρυσόν καὶ τὸν ἀργυρὸν τῶν ἱερῶν ἀναθημάτων, καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ἀναγραφῶν, καὶ αὐτὰ ὡς ἐπιγραφὰς ἐπιγράφουσιν, εἰς κοινὰς οἰκίας καὶ λουτρὰ καὶ θιάζα κοινὰ μεταποιήσαντες. καὶ τὰ ἅγια τῆ τῶν κείων ἐβιβλωθήσαν. καὶ ἐγκυρωθήσαν φασίν.

Quis non derideat, imo lamentetur super hac legislatione? Propter hæc enim vaniloqua verba multi temere præsumpserunt graves manus immittere in sacrata vasa, ab ipsis videlicet sumentes exculationes: facile namque malitia labitur. Illos enim providentes beatissimos, ut ipsi dicunt, sed ut veritas se habet, alienos episcopos defraudaturos aurum & argentum sacrorum monumentorum, atque factas in multis picturas, sic operati sunt, in communes domos & balnea atque theatra hæc transfusantes: & quondam sancta horum iudicio polluta sunt; & gloriantes ejus.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Τῶν δὲ καλῶς ἔχοντων καὶ παγιωθέντων τῶν Θεῶν χάριτι, διανοῶν ἐνεργειῶν τῶν καθολικῶν καὶ θιαζῶν συγγραμμάτων ἔργα κεφαλαιώδεις ἐκθέσθαι: ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς δοκῶμεν ἀποστολικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ μὴ καὶ πιστοῦν πνεῦμα Χεῖρ ἔχον. καὶ καθάπερ οἱ πρὸ ἡμῶν εἰς αὐτὸ πιστεύσαντες τὰ συνοδικὰ: ὡς αὐτῶν ὁμοδοῦντα λαλήσασιν, καὶ ἡμεῖς πιστοῦν εἰς αὐτὸ, διὸ ἐλαλήμεν. μὴ τινος ἀποτυχθῆσομεν πατρικῶς ἔργου ἀκολούθως καὶ συμφωνῶς τῶν δόξαντων ἡμῶν ἐπίσκοποις.

His autem bene habitis, atque gratia divina firmatis, justum judicavimus, hoc catholico ac Deo placente scripto nostræ definitionis capitulares exponere: quoniam & nos putamus apostolice dicere: sed & credimus nos spiritum Christi habere; & sicut antecessores nostri qui in ipsum crediderunt, quædam synodice definitæ locuti sunt, & nos credimus in ipsum, per quem loquimur: post quam præcepta sunt, patrias definitiones, consequenter & concorditer qua nobis videntur, deficientes.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνίγνω.

ΕΡΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
legit.

Πολλὰ τε καὶ παντοειδῆ ἀνωτέρω λεχθέντων, καὶ ἰδίαν ταυτέσται ἔστω ἀποφωτισμένοι, καὶ εἰς πολλὰ περὶ τῶν δολοῦντων, ἰαυτοῖς παρεπισφύρασι τοῖς διδασκαλοῖς τῆς ἐκκλησίας ἐξισθῆναι, καὶ τοῖς ἱεραῖς αὐτῶν ἐμφάσει τοῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν ἔργου συμφωνηθῆναι ἀλαστοῦνται, τὸ ψευδοῦν τῆ ἀληθείᾳ συγκαταπέσει βυλοῦνται, οἷα δηλητήριον ἀνακρίνοντες μίλιτι. ἀλλ' οἱ τῶν θείων ἀνιδματι ὁδηγῶνται ὁσκήνουν τὸ κρεῖττον ἀπὸ τοῦ χειρότερου. καὶ ὅσα μὴ ἐπιβῶν ὡς παρὰ ἁγίων πατέρων ἀποφασίσματα, ἀποδέχονται: ὅσα δὲ διαγραμῶν ὡς παρὰ αὐτῶν λαλήσονται, ἀποκρίνονται. αὐτοὶ γὰρ οἱ ψευδοῦντες ὁμολοῦσιν μὴ εἶδεναι Θεοῦ, τῆς δὲ ἀπαγωγῆς ἔτιβε ἀπὸ τῶν βασιλικῶν ὁδῶν ἐξήκονται, τὰ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας πείρας ῥήματα ποτείας ἐν χροῖσασιν, ἀπαυδῶσιν ὁμοροὶ ἔχοντες τοῖς πάσαι ἀιρεσιάρχασι. καὶ αὐτοὶ γὰρ τῶν καθολικῶν ἐκκλησιῶν τὰ πλεῖστα συμπεφωνήασιν. ἐν ἐνὶ δὲ ἢ δύο παρὰ βασιλικῶν, τὸ ἀνάθημα ἐκλήρωσαν. μετ' ὧν τὰ μείζονα ἔχον, καὶ τοιαῦτα ἀποφασίζονται.

Multis & variis superius deliratis, pravitatem suam expresse pronuntiantes, & in multa hanc dispartientes, semetipsos magistris ecclesie coequare nituntur, & cum sacris eorum assatibus scelestas definitiones suas arroganter annumerant, mendacium veritati commiscere volentes, & quodammodo melle haustus pestiferos temperantes. Sed qui spiritu Dei aguntur, quod melius est a pejore discernunt, & quæcumque pie tamquam a sanctis patribus ante sunt definita, recipiunt: quæcumque vero perverse ab his dicta sunt, offensi retundunt. Ipsi enim falsiloqui consententur quidem se nosse Deum, sed a semita quæ ducit ad regiam viam exorbitant, sinceræ fidei nostræ verba malitiæ veneno inficientes, & suæ inficientiæ affines habentes heresiarchas. Nam & ipsi plura ecclesie catholice consona sapuerunt: verum in uno vel duobus prævaricantes, anathematis pœnam sortiti sunt. Cum quibus portionem consecuti sunt hi qui talia fantur.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Εἴ τις ἔχ ὁμολογῆ κατὰ τοῖς ἀποστολικαῖς καὶ πατρικαῖς παραδόσεσι, ἐπὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου

Si quis non confiteatur secundum apostolicas & paternas traditiones, in Patre & Filio & Spi-

ACTIO VI

ANNO CHRISTI 107

Spiritu Sancto unam deitatem, naturam atque substantiam, voluntatem & operationem, virtutem & dominationem, regnum & potestatem in tribus subsistentibus, id est personis glorificatis; anathema. Si quis non constituitur unum de sancta Trinitate, id est Filium Verbum Dei & Patris, Dominum videlicet nostrum Jesum Christum, ante secula quidem genitum secundum divinitatem, in novissimis autem diebus eundem propter salutem nostram descendisse de caelis, & incarnatum ex Spiritu Sancto & Maria semper Virgine, & sic ex natum super omnem sensus humani capacitatem; anathema. Si quis non constituitur Deum esse secundum veritatem Emmanuel, & ideo Dei genitricem sanctam Virginem esse (genuit enim carnaliter carnem factam Dei Verbum) anathema. Si quis non constituitur carnem secundum substantiam unitam esse Verbo quod est ex Deo Patre, atque unum esse Christum cum carne sua, eundem scilicet ipsum Deum simul & hominem; anathema. Si quis non constituitur Domini carnem vivificantem esse, & propriam ejusdem Verbi quod est ex Patre, sed ut alterius cujusdam prater se sibi quidem sociati per dignitatem, id est ut solam divinam habitationem habentis, & non potius etiam vivificantem, ut diximus, quia facta est propria Verbi omnia vivificare valentis; anathema. Si quis non constituitur in uno Christo vero Deo nostro duas naturas, & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes communicabiliter, inseparabiliter, inconversibiliter, indivise & inconfuse secundum sanctorum patrum magisterium; anathema. Si quis non constituitur Dominum nostrum Jesum Christum cum assumptione, id est animata carne sua anima rationali atque intellectuali, Deo & Patri confidere; sicque deorum venturum cum paterna claritate sua judicare vivos & mortuos, non quidem jam carnem, sed nec incorporantem, quibus ipse novit rationibus Deo specificato corpore, quo & appareat his qui cum purgaverunt, & maneat Deus absque crassitudine; anathema.

Gr. Deiformi corpore,

πνεύματος μίαν ἔτην αὐτῶν θεότητα, φύσιν τε καὶ οὐσίαν, θελήσιν τε καὶ εὐργασίαν, δυνάμιν τε καὶ κυριότητα, βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν, ἧτοι ἀποστάσεσιν δοξαζομένοις, ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ τὸ ἵνα τῆς ἁγίας τριάδος, ἧτοι τὸν υἱὸν καὶ λόγον τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπὸ αἰῶνων μὴ ἐκ τοῦ πατρὸς κατὰ τὴν θεότητα, ἐκ' ἐχάστου δὲ τῶν ἡμερῶν τοῦ αὐτοῦ διὰ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας κατεβῆτα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθεῖτα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγηθεῖτα ὑπὲρ πάσαν ἀνθρώπων καταλήψιν, ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ θεὸν εἶναι κατὰ ἀληθειαν τὸν Ἐμμανὺλ, καὶ διὰ τῶν θεοτικῶν τῶν ἁγίων παρθένου· γενεῶν γὰρ σαρκικῶς σάρκα γεγονῆτα τὸν ἐκ τοῦ λόγου· ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ σαρκα κατ' ὑπόθεσιν λιπεῖσθαι τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς λόγον, ἵνα τι εἶναι Χριστὸν μὴ τῆς ἰδίας σαρκὸς, τὸν αὐτὸν δηλονότι θεῶν ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ τῶν τῶ κυρεῖ σάρκα ζωοποιὸν εἶναι ἐ ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἐτέρῳ τινὸς παρ' αὐτοῦ, συνημῆμῳ μὴ αὐτῷ κατὰ τὴν ἀξίαν, ἧτοι ὡς μόνῳ θεῶν ἐνοικῆσιν ἐχρηστέον· καὶ ἐχὶ δὴ μᾶλλον ζωοποιόν, ὡς ἐσημῶν, ἐτι γέγονε ἰδίαν τοῦ λόγου τῷ τὰ πάντα ζωοποιῶν ἰχρόντος· ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ ἑνὸς Χριστοῦ τὸ ἀληθινῶν θεῶν ἡμῶν δύο φύσεις, καὶ δύο φυσικὰ θελήματα, καὶ δύο φυσικὰ εὐργασίας κοινωνικὰς τε καὶ ἀδελφείκας, ἀξίους, ἀμείβους, ἀσυγχύτους κατὰ τὴν τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίαν, ἀνάθεμα. εἰ τις ἄχ' ὁμολογεῖ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μὴ τῷ προσλήμματι, ἧτοι τῆς ἐψυχωμένης ψυχῆ λογικῆς τε καὶ νοερῆς σαρκὸς αὐτοῦ συμπρόσθεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, ὅτι τι καλὸν ἤξεν μὴ τῆς πατρικῆς αὐτοῦ δόξης κεῖναι ζῶντας καὶ νεκρῶν, καὶ ἢ μὴ σάρκα, ἐκ ἀσώματων δὲ, οἷς αὐτῶν οἶδε λόγος θεοειδέτερον σώματος, ἵνα καὶ ἐφ' οὗτο ὑπὸ τῶν ἰκκετησάντων, καὶ μείη θεὸς ἐξυπαχούτη· ἀνάθεμα.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Usque ad hæc bene sentiunt, cum sanctorum patrum editionibus concinentes: imo vero dogmata eorum usurpantes, sibi gloriam conferunt. Porro in ceteris amara virulentæ linguæ suæ & viperea veneno mortifero plena dogmata evomunt.

Μέχρι τούτων ἁγνομοῦσι συναδόντες ταῖς τῶν ἁγίων πατέρων ἐκδόσεσι· μᾶλλον δὲ τὰ αὐτῶν σφεπεπιστάμηνος δόγματι, δόξαν ἑαυτοῖς περικύπτουσι. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς τὰ πικρὰ τῆς ἰαβόλου αὐτῶν γλώττης καὶ ἐχιδνώδη δόγματα ἰὺ θανατηφόρου μμετωμῆμα ἐξέμυσον.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΕΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Si quis divinum Dei Verbi characterem secundum incarnationem per materiales colores considerare studuerit, & non ex toto cum corde adoraverit oculis intelligibilibus, super claritatem solis a dextris Dei in excelso super thronum gloriae sedentem; anathema.

Εἰ τις τὸν θεὸν τῷ θεῷ λόγῳ χαρακτῆρα κατὰ τῶν σάρκωσιν δι' οὐλικῶν χρωμάτων ἐπιτηδῆσαι κατανοῆσαι, καὶ μὴ ἐξ ὅλης καρδίας ἀπροσχωρῶν αὐτὸν ὀμμασι νοεραῖς, ὑπὲρ τῶν λαμπρότητων τοῦ ἡλίου ἐκ δεξιῶν τῷ θεῷ ἐν ὑψίστοις ἐπι θρόνου δόξης καθήμενον, ἀνάθεμα.

ΕΠΙ-

ANNO CHRISTI 325.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνέγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

ACTIO VI.

Παραδοξί τινος ἀλλοτριεῖται ἀποδείκνυται ἐπὶ ταῦτα αἰσῶν τῷ φανταστικῷ ἀποφάνει. χαρακτῆρα γὰρ τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός τὸν υἱὸν τὸ ἀποτέλει κινεῖσθαι, διὰ τὸ ἀπαράλλακτον τῆς ὕλης, αἰτῶν ἑαυτὰς ποικίλματα, εἰς τὴν ἀποσληφθεῖσαν σάρκα παρὰ τοῦ Θεοῦ λόγου σκευάσας ἐνοήσαντες, ἔξ ἀφ᾽ ἑνὸς φρενῶν ἐβλήθησαν, κερτῶν τῆς ἀπέφασιν λέγοντες. εἴτις τὸν θεῖον τὸν Θεοῦ λόγου χαρακτῆρα κατὰ τὴν σάρκωσιν δι' ὑλικῶν χρωμάτων ἐπιτηδῆλοι κατανοῆσαι. ὅτι μὲν ἐπιφάνιος τῆς τῷ Θεοῦ λόγου φύσεως ἢ σαρξ, ἢ προσέλαβε, πάντες ἰσχυρῶς, ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πρωτορχῆς τῆς ἐκκλησίας ἀγίων ἀποστόλων ἐπισκοπῶν πατέρων ἡμῶν παρὰ δόξας. καὶ γὰρ ὁ τῆς ἀποστόλων Διακὸς Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος, κατὰ εἶρηται, τὸ ὁμοίωσιν θεῶν κινεῖσθαι ἀπὸς τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τὸν υἱὸν καὶ Θεοῦ λόγου, ἢ δὲ ἐπὶ φανταστικῶν καὶ σωματικῶν εἰσῶν, ἢ τὸ ἐκδοῦναι χαρακτῆρα τῆς ὑποστάσεως τῷ πατρὸς τὸν υἱόν. οὗτοι δὲ τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν μεταπίπτουσαν πνεύματι, ἀπεισεργάζονται ὁμοίωσιν καὶ σάρκα φανῶν, ἀποσληφθεῖσιν τῷ τῆς σαρκῶσιν εἰκόσιν μίσει. ἔνδον καὶ παρεμπιπτόσιν εἰς ἐνοήσας σωματικῶν τῶν ἐκδοσῶν, καὶ παραδοξοῦσιν εἰς ἀδόκιμον νοῦν, εἴτι φανῶν.

Inopinati quidam allegoristæ super hac phantastica sua sententia demonstrantur. Characterem enim Dei & Patris Filium a postulo prædicante, propter indissimilitudinem & incommutabilitatem Substantiæ, ipsi alterum facientes, characterem in assumpta a Deo Verbo carne prave intelligunt, & ex sensibus insensatis erudant, inanem quamdam sententiam perhibentes: Si quis divinum Verbi Dei characterem secundum incarnationem per materiales colores considerare studuerit. Quia alterius quidem substantiæ est caro quam assumpsit, & Dei Verbi natura, cuncti novimus, tam ex veritate, quam ex principibus ecclesiæ sanctis, videlicet apostolis, & egregiis patribus nostris edocui. Etenim arcanorum inspector Paulus divinus apostolus, secundum quod dicitur, homouision volens prædicare ad Deum & Patrem Filii & Dei Verbi, nihil proprium & conveniens adinvenit, quam ut exclamaret characterem substantiæ Patris Filium. Isti autem veritatem in mendacium convertere tentantes, introducunt vituperationes atque qualitates voces has, venerabilium imaginum odio confingentes. Unde incidunt in intellectus blasphemiam commendantes, atque in reprobum sensum traditi, adhuc inquirunt.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀνέγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Εἴτις τὴν ἀπειγράφοσιν τοῦ Θεοῦ λόγου ὕσιν καὶ ὑποστάσιν διὰ τὸ σαρκαῶσαι ἐπιτηδῆλοι δι' ὑλικῶν χρωμάτων ἐν εἰκόσιν ἀνθρωπομόρφως περιγράψασιν, καὶ ἔτι μάλιστα θεολογῶσιν αὐτῶν ἔνδον ἢ τῷ μὲν τὴν σάρκωσιν ἀπειγράφοσιν ὄντα, ἀνάστημα.

Si quis incircumscriptam Dei Verbi essentiam atque substantiam, pro eo quod incarnatum sit, studuerit per materiales colores in imaginibus humana forma circumscribere, & non potius Deum prædicat, illud nihil minus etiam post incarnationem incircumscriptum esse, anathema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀνέγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Ὡς περὶ τὸ καίμα τῆς ἐκκλησιαστικῶν παραδόσιν ἀνάσιν νοσήσαντες, καὶ τὴν λαομῶδη νόσον ἀνιμωσάμενοι, τὸν νοῦν ὁμοιωσάμενοι, ταῦτα φράζουσι: καὶ τὸ αἰσχρῶς τῆς ἀπάτης ἀποφάνει τῷ ἑρῶδῶ λόγῳ. καὶ ἔκαπαῦται τὸν νοῦν εἰς τὴν ἀπειγράφοσιν φύσιν τῷ θεῷ λόγου τὴν περιγραμμάσιν καὶ παρὰ αὐτῷ λαφθεῖσαν σάρκα συγχέουσι. τοῦτο γὰρ ἔστωσιν δηλοῦν τὸ παρ' αὐτῶν ἐφημῶν. ἔνδον ἢ τῷ μετὰ τὴν σάρκωσιν ἀπειγράφοσιν ὄντα. καὶ ποτε ταῦτῶν τὴν κηρυξῶσιν ἐφῶρον εἰσοφῶν περὶ τὰ μάτια; βλασφημίας γὰρ πληρῶσ τὸ ἀπειγράφοσιν μὲν τὴν σάρκωσιν ὁμοιωσάμενοι τὸν εἰς πάντα κέσιν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν ἀληθινόν Θεόν ἡμῶν, καὶ μάλιστα αὐτοῦ ὁμοιωσάμενοι τὸς μαθηταῖς. ὅτι Δαβὶδ ὁ φίλος ἡμῶν κινεῖσθαι, καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ὅτι ἐκ ἡμῶν εἰσῶσ. ἔρα τὸ, ἐκ ἡμῶν εἰσῶσ, ἢ περιγραφῶσιν ἰδῶν; καὶ πάντως. ἔρα τὸ ἀπὸ τῶν πατέρων περὶ τούτων διαγγελτικῶς λαφθεῖσιν ἰσχυρῶσ, τὸ μὲν τὴν ἀνάσιν εἰσοφῶσ. τῆς Γνωστῶν ἰμπατίσας ἐκ Concil. General. Tom. XIII.

Tamquam circa opportunas ecclesiasticas traditiones insanabiliter infirmati, & pestilentii languore sensum corruptum habentes, hæc asserunt, & contagium deceptionis recto sermone applicant; & decipiuntur mente, incircumscriptam naturam divini Verbi, & circumscriptam & ab ipso assumptam carnem confundentes; hoc enim expresse indicat quod ab ipsis est didum: Nihil minus etiam post incarnationem incircumscriptum esse. Ubi aliquando hanc levem assertionem adinvennerunt sapientes circa inania? Nam plenus blasphemiam sensus est, incircumscriptum post incarnationem asserere super omnia Dominum Jesum Christum verum Deum nostrum, & maxime ipso discipulis perhibente: *Laxo. Gen. 11. tu amicus noster dormit; & gaudeo propter eos, quia non eram ibi.* Ergo, non eram ibi, circumscriptiōis est proprium? etiam, & oppido etiam. Sed ut ea quæ ante passionem de hoc evangelice dida sunt, omitteremus, quæ post resurrectionem ada sunt

339

ACTIO VI. Jan. 10. Jan. 11. Jan. 10.

suot dicam . Mulieribus apparens incircumscriptus nullatenus erat : semetipsum manifestare duobus discipulis , circumscriptionis est proprium . Janus clausis intrare , & a Thoma palpari , quid aliud quam circumscriptio est ? & discipulis in Galilæam euntibus , illic ab eis videri & adorari , hoc ipsum est . Videntibusque discipulis ascendere in cælum , & angelo super istos astante atque dicente : Viri , quid statis insuetes in calum ? hic Jesus qui assumptus est a vobis in calum , sic veniet , quemadmodum vidistis eum euntem in calum . Putas non sunt hæc circumscriptionis ? etiam valde . Sic enim & omnes deiferi patres nostri docent ; & manifestum est his qui bene faciunt ; & manifestum est his qui bene faciunt ; quod secundum id quidem quod Deus & Verbum Dei , & Patris , est invisibilis , incircumscriptus , incomprehensibilis , & in omni loco sit dominationis suæ : secundum id autem quod humanam naturam suscepit , & visibilis & circumscriptus , juxta quod ipse discipulis ait , non illic se fuisse : & comprehensibilis est , ut Thomas nos certos reddidit . In multas ergo malitias per unam blasphemiam suam concinunt deceptorix Christianos accusantium vesanix præceptores : rursus enim calumniantes pronuntiant .

Att. 9.

Jan. 11. 20.

τὴν , ἀπειράφους ἢ ὑδαμῶς . ἢ ἑαυτὸν φανερῶσαι δυοῖ μαθηταῖς , περιγραφῆς ἔστι ἴδιον . τὸ ἦν θυρῶν κλεισεμῶν ἐπιστῆναι , ἢ ὑπὸ Θωμᾶ ψηλαφῆθῆναι , τί ἔπρον , ἢ περιγραφῆ ; καὶ τὸ πορῶθῆναι τοῖς μαθηταῖς εἰς τὴν Γαλιλαίαν , καὶ αὐτὸν ἐκ αὐτῶν ὀφθῆναι ἢ προσκυνῆθῆναι , αὐτὸν τοῦτο ἔστι . τὸ δὲ βλέπῶν τῷ μαθητῷ ἀναληφῆθῆναι εἰς τὸν ἔρανον , ἢ τῷ ἀγγέλου αὐτοῖς ἐπιστῆναι ἢ εἰπόντος : ἀνδρες τί ἐσθῆκατε ἀπειρίζοντες εἰς τὸν ἔρανον ; ὅπως ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὁρῶν εἰς τὸν οὐρανόν , οὕτως ἐλάσεται , ὄν τρόπον ἰδεῖσασθε αὐτὸν πορῶμενον εἰς τὸν οὐρανόν . ἀρα οὐκ ἔστι περιγραφῆς τῆς τῆς ; καὶ πάντως οὕτως γὰρ ἢ πάντες οἱ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν ἐκδιδάσκουσι : καὶ πρόδηλον ἔστι τοῖς ἁφρονῶσιν . ὅτι καθὸ μὲν Θεὸς ἢ λόγος τοῦ Θεοῦ ἢ πατὴρ , ἔστι ἀόρατος , ἀπειράφους , ἀκατάληπτος , καὶ ἐν παντὶ πᾶσι εἰς τῆς δεσποτείας αὐτοῦ : καθὸ δὲ ἀνθρώπου φύσιν ἀνιλάβητο , ἢ ὁρατός ἢ περιγραφῆτος , καθὸς αὐτὸς τοῖς μαθηταῖς διηγήρασε , μὴ εἶναι ἐκεί . Ἐκατάληπτος , ὡς ὁ Θωμᾶς ἡμᾶς ἐπιστῆκατο εἰς πολλὰς ὄν κακίας διὰ τῆς μιᾶς αὐτῶν βλασφημίας συμπίπτουσι οἱ τῆς ἀκατάληπτος τῷ χριστιανοκατηγῶρων φρενοβλαστῆς εἰσρηγῆται , αὐδῆς γὰρ συκοφαντῶντες φθίγγονται .

GREGORIUS EPISCOPUS GΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
legit. ἀνέγνω.

Si quis Dei Verbi nature & carnis inseparabilem per subsistentiam factam unitiorem , id est patriationem qua ex utroque inconsufa & inseparabilis est facta , in imagine pingere tentat , nominans eum Christum : Christi autem nomen Deum & hominem significat ; ac per hoc confusionem duarum naturarum portentofo fingent , ana'bema .

Εἴ τις τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου φύσεως ἢ τῆς σαρκὸς τὴν ἀδύνατον καθ' ὑπόθεσιν ἐνωσῆναι , ἢ τῆς ἀμφὸν ἐν , ἀσύγχυτον τε καὶ ἀμίεισον ἀποτέλεσμα γιγονός , ἐν εἰκόνι περᾶται γράφειν , ὀνομαζῶν αὐτῷ Χριστόν . τὸ δὲ Χριστός ὄνομα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου δηλοῖ . ὡς ἐκ τούτου σύγχυσι τῷ δύο φύσεων πρατῶμεθα , ἀνάθεμα .

EPHANIUS DIACONUS ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
legit. ἀνέγνω.

Novit execrumentum erroris recto Verbo adherere . Etenim illi inseparabili & inconsufe unitiōni quæ in Christo est per subsistentiam , imaginum facturam adversam , & confusionem duarum naturarum asterentem , mendaciter & nequiter autumant : sed veritas Dei non est alligata . Nam Christus nomen est duarum naturarum , visibilis scilicet & invisibilis , index : ipse vero Christus visus hominibus per velum , id est carnem suam , licet divina natura occultaretur , per signa hanc manifestabat . Idcirco sancta Dei ecclesia , ut accepit a sanctis apostolis & patribus , ipsam E ipseciem quæ visa est hominibus , describit , & non dividit Christum secundum eorum deliram accusationem . Imago enim secundum nomen tantum , & non secundum definitionem communicat primitivo , ut supra jam diximus ; quia & anima caret , quam impossibile est circumscribi , quia invisibilis est . Et si animam , præsertim cum sit creata , impossibile est depingere : quanto magis incomprehensibilem & investigabilem unigeniti Filii divinitatem imaginari quis sensibiler excogita-

Οἶδε τὸ αἶμα τῆς ἀπάτης προσβλεῖσθαι τῷ ὀρθῷ λόγῳ . καὶ γὰρ ὅτι τῆ ἐκεί Χριστοῦ ἀδύνατον ἢ ἀσύγχυτον καθ' ὑπόθεσιν ἐνωσῆναι τῷ εἰκόνων ποιῶνι ἐκαταμῆλιν , ὡς σύγχυσι πᾶν δύο φύσεων ἐσάρωσαν , ψαδῶς ἢ κακῶς ἐλάμβανουσι . ἀλλ' ἡ ἀλήθεια τὸ Θεῷ ἢ δίδεται . τὸ γὰρ , Χριστός , ὄνομα δύο φύσεων ἐστὶ γνωεστικόν , τῆς μὲν ὁρατῆς , τῆς δὲ ἀόρατης , αὐτὸς δὲ ὁ Χριστός ὁράμενος τῆς ἀνθρώποις διὰ τὸ κατωπιπτάματος , ἵπτεται τῆς σαρκὸς αὐτοῦ , καὶ ἡ θεία φύσις ἐνεργῶνται , διὰ τῶν σημείων πρὸς τὴν ἐφάνερα . καὶ γὰρ ἁγία τὸ Θεῷ ἐκκλησία ὡς περιλάβει παρὰ τῶν ὁρίων ἀποπέλων ἢ πατέρων , αὐτὸ τὸ εἶδος τὸ ἐραθὸς τοῖς ἀνθρώποις ἀναζῶγραφῆ . ἢ ὁ δῆμι τῶν Χριστῶν κατὰ τὴν αὐτῶν ληφθῆ κατηγῶσαι . ἢ γὰρ εἶκον κατὰ ὄνομα μόνον , ἢ ἢ κατὰ τὸν ὄρον κοινοῦ τῶ ἀποστῆται , ὡς πολλὰκις ἐρήκαμεν : ἐπειδὴ ἢ ψυχῆς ἐστῆται . ἢ ὡς ἀδύνατον περιγράφειν , ὅτι ἀόρατος . καὶ εἰ τὴν ψυχῆν , καὶ περ κτιστῶ ὄσαν , ἀναζῶγραφῶν ἀδύνατον , ὅσοι μᾶλλον τὴν ἀκατάληπτον ἢ ἀνεξήγητον τοῦ μονογενῆ υἱοῦ θεότητα ἐνωσῆται τῆς ἀδύνατος εἰκονίζεσθαι , καὶ εἰ ἄλλω ἔξω φρε-

definibi.

ANNO CHRISTI 325.

των ἀσάρκων; ἐπίσχεψεν ἂν ὁ πόνος αὐτῶν ἐπὶ κεφαλῆς πότων. τὸ γὰρ ἀνάθημα, ὃ αὐτοὶ ἐληφθήσαν, ἐν αὐτοῖς μῖνει εἰς τὴν αἰῶνα. αὐτὸς δὲ φασιν.

ret, licet nimis extra sensus existat? Con- versus est ergo dolor eorum in capita ip- sorum. Anathema enim quod ipsi sus- titi sunt, in ipsis manet in saeculum: por- ro iterum ajunt.

ACTIO VI. Gr. Augusti

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εἴτις ὄψαι τὴν ἐνωθεῖσαν σάρκα τῆ Θεοῦ λόγῳ ὑποσάσει, ἐν ἐπινοίᾳ ψαλῶν αὐτῶν ἔχον, κ' ὡς ἐκ τοῦτου γράφειν αὐτῶν ἐν εἰκόνι ἐπιη- δδων, ἀνάθημα.

Si quis dividit unitam Dei Verbi substan- tia carnem, in sensu puram eam habens, & ex hoc pingere illam in imagine studens, ana- thema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ τῆς Θεολογίας ἐκπαινεύ- σθαι φησὶν· ἰσὺία αἱ φύσεις διίστανται ταῖς ἐπι- νοίαις, συνδραμεῖται καὶ τὸ ὄνομα. ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι τῶν πατέρων ταύτῃ τῆ ἐνοίᾳ ἐχρήσαντο· καὶ γὰρ ἡ ἀληθεὺς ὅπως δοκεῖ. αὐτοὶ δὲ ἐξάν- τες καὶ αὐτῆς καὶ τῶν πατέρων παραδόσεων, λέγου- σιν· εἴτις ὄψαι τὴν ἐνωθεῖσαν σάρκα τῆ τοῦ Θεοῦ λόγῳ ὑποσάσει ἐν ἐπινοίᾳ. δεῖσκονται ἂν μὴ ἐν τούτῳ συμφωνήσῃ τῆ τῶν ἁγίων πατέ- ρων ἐκδόσει· ἀλλὰ τῆ ἀληθείᾳ φανόταται διαμα- ρχονται, τὸ αὐτὸ περὶ τῶν αὐτῶν φθισιγέμων, καὶ Νεστορίῳ τῶν καθολικῶν ἐκκλησιῶν ἴσα δοξά- ζον καταγορεύσιν. ἑαυτοῖς δὲ ἀκόλουθα λέγοντες, ἐπιφύρουσιν.

Sanctus Gregorius cognomento Theologus dicit: Quando naturæ distant in sensu, se- parantur simul & nomina: sed & multi ex patribus hoc usi sunt: etenim veritati ita videtur. Ipsi autem & ea privati & pater- nis definitionibus, dicunt: Si quis divi- dit unitam Dei Verbi substantiæ carnem in sensu. Reperiuntur ergo nec in isto consonantes cum patrum expositione san- ctorum: sed veritatem evidenter impu- gnant, eadem de ipsis affati; & catholi- cam ecclesiam similia Nestorio predicare calumniantur. Porro sibi congrua dicen- tes, inferunt.

Orat. a. de Fi- lio ante me- dium.

Gr. hñdem

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εἴτις τὸν ἕνα Χριστὸν ὄψαι εἰς ὑποσάσεις δύο, ἀνα μέρῳ τιθεὶς τὸν τῷ Θεῷ υἱὸν, καὶ ἀνα μέρος τὸν τῆς παρθένου Μαρίας, καὶ ἔχει ἕνα καὶ τὸν αὐ- τῶν, ἀλλὰ σχετικῶν αὐτοῖς τῶν ἐνωσιν γρηγορηθεῖς ὁμολογῶν· καὶ ἐν τούτῳ ἐν εἰκόνι ὡς ἰδιόπρετατον τὸν ἐκ τῆς παρθένου διαγράφοι· ἀνάθημα.

Si quis unum Christum dividit in substan- tias duas, separatim ponens Dei Filium, & separatim Virginis Maria, & non unum ac eundem, sed affectualem unionem eis factam fuisse fatetur; & hinc eum in imagine, qua si privata substantia sit ex Virgine, pingit, D anathema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Τοσῶτα περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακλήμων φθί- λονται, ὡς παραβραχὺ μὴδὲ ἀεθμῶ ὑποπίπτει τὴ παρ' αὐτῶν θροναίωμα. ἐφθρόντες γὰρ τῶ τῷ Νεστορίῳ δυσσεβῆ δόξαν, ἡ τῶν εἰκόνων ἀνατυπώ- σει ταύτῃ ἀπορρίβουσι, παραδοξά τινα καὶ ἀλλόκο- τα καττίοντες λογίεσθαι. ὡν πολλὰ καὶ τῶ ἀνα- θεῶν τοσούτων, νυνὶ τῆ σιωπῆ παραδύναι ἀναγκαῖον ἐκρωαίω. ἐργάζονται δὲ αὐτὸς τινάδε.

* Tanta eademque de semetipsis in cir- cuitu ambulantes pronuntiant, ut pene nec numero subjiciantur, quæ ab eis rumore improbo afferuntur. Adinvenientes enim Nestorii impiam opinionem, imaginum formationi hanc applicant, inordinata quædam & absurda relarcinantes. Hujusmodi ergo ra- tiuncularum crebro facta destructione, nunc silentio has tradere necessarium judicamus. Eructant autem rursus hæc:

* Tam min- de eisdem in- calculando pton.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εἴτις τῶ ἐκ τῆς ἀπὸς τὸν Θεὸν λόγον ἐνω- στος θεωθεῖσαν σάρκα ἐν εἰκόνι γράφοι, ὡς ὄψαι αὐτῶν ἐκ τῆς ἀποσλακούσης καὶ θεωσα- σης θεότητος, καὶ αἰδύτων αὐτῶν ἐκ τούτου κατισ- χυαζον, ἀνάθημα.

Si quis carnem qua deificata est ex uni- tione sua qua ad divinum Verbum affecta est, in imagine pinxerit, veluti separans eam ex assumente atque deificante illam divinitate, & sine Deo hanc per hoc conficiens, anathema.

* Gr. minime deificatam hanc

ACTIO VI.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

ANNO CHRISTI 977.

Oratio a patris circa med.

Catholica ecclesia etfi pingit Christum in humana forma, sed non separat hanc ex unita sibi divinitate. Deificatam autem potius credit, & unam cum Deo hanc confitetur, secundum magnum Gregorium & veritatem: non sicut ipsi indocte ac in- crudite barbarizantes dixerunt, sine Deo ex hoc carnem Domini confici. Sicut enim quis hominem depingens, sine anima non facit hominem, sed ille cum anima permanet; & imago eius dicitur, eo quod similis ei appareat: ita & nos imaginem Domini facientes, deificatam carnem Domini confitemur; & nihil imaginem aliud scimus, quam imaginem indicantem principalis imitationem. Hinc & nomen ejus sortita est, & secundum id tantum ei communicat: & ideo venerabilis est & sancta. Si vero scelesti viri vel demonis est imago, polluta & contaminata est, quia & principale ejus profanum & contaminatum existit. Ergo laborantes in vanum, colligunt manibus sterilitatem, & recipiunt a veritate anathema: quo non car- ebunt dicentes hujusmodi.

Η καθολική εκκλησία εἰ καὶ ἀναζωγραφεῖ τὸν Χριστὸν τῇ ἀνθρώπινῃ μορῇ, ἀλλ' ὃ διαρεῖ ταύτην ἐκ τῆς ἰνωθείας αὐτῆ θεότητος, θεωθεῖσαν δὲ μᾶλλον πισθεῖ, καὶ ὁμοθεῖον ταύτῃ ὁμολογεῖ κατὰ τὸν μέγαν Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, καὶ τὴν ἀληθεῖαν· καὶ ὡς αὐτοὶ ἀμαθῶς καὶ ἀπαιδευτῶς βαρβαρίζοντες ἔφησαν, ἀδίστατοι τὴν σάρκα τοῦ κυρίου ἐκ τούτου κατασκευάζουσαι. Ὅσπερ γὰρ τις ἀνθρώπου ἀναζωγραφῶν, ἢ ἀψυχὸν ποιεῖ τὸν ἀνθρώπον, ἀλλ' ἐκείνος ἐψυχωμένος μένει, καὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ λέγεται παρὰ τὸ εἰκασταί, ὅπως ἐστὶν εἰκόνα τῷ κυρίῳ ποιούμενος, πειρωμένῳ τὴν σάρκα τῷ κυρίῳ ὁμολογούμενῳ, καὶ τὴν εἰκόνα ἑαυτοῦ ἔπειρα ἴσμεν ἢ εἰκόνα δηλῶσαν τὴν τὸ ἀσπαστοῦ μίμησιν. Ἐνθεὸς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κεκληρωται, καὶ κατ' αὐτὸ κατανοεῖ μόνον, καὶ διὰ τούτου σκεπτή καὶ ἀγία· εἰ δὲ σαρκῶς ἀνδρὸς καὶ δαίμονος ἔστιν εἰκὼν, βίβηλον καὶ μιμησάμενη, ὅτι καὶ τὸ ἀσπαστόν. οἱ αὖτὸν κοπιᾶσαντες εἰς κενὰ σιναγῶσι χερσὶν ἀκαρτίαν, καὶ δέχονται παρὰ τῆς ἀληθείας τὸ ἀνάθεμα· οὐ καὶ ἐκέρπονται, λέγοντες τοιαῦτα.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Si quis Deum Verbum qui in forma Dei est, quique formam servi in sua subsistentia recipit, & per omnia similis nobis factus est abique peccato, tentas per materiales colores formare, quasi purum hominem, & separare illum ab inseparabili & incommutabili divinitate, ut ex hoc quaternitatem inducat in sanctam & univocam Trinitatem, anathema.

Εἴ τις τὸν ἐν μορῇ Θεοῦ ὑπάρχοντα Θεὸν λέγοντα τὴν τῷ θεῷ μορφῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ ὑποστάσει ἀναλαμβάνοντα, καὶ κατὰ πάντα ἕμοιον ἡμῖν ἡρώδηντες ἡμεῖς ἀμαρτίας, περᾶται δὲ ἐλπίων χρωμάτων ἀναμορφῶν, ὡς δὴ θεὸν ψιλὸν ἀνθρώπου ὄντα, καὶ χωρίζον αὐτὸν τῆς ἀχρωστῆ καὶ ἀμεταβάτου θεότητος, ὡς ἐκ τούτου πῆδα ἀσχυρῶν ἐπὶ τῆς ἀγίας καὶ ζωαρχικῆς τριάδος, ἀνάθεμα.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

O amentiam ipsorum & vecordiam! non enim reverentur colligere anathema. Sed ut vermes in caeno volutati nutriuntur, ita & isti huic voci infixi, saturitatem minime accipere patiuntur, sanctificatae Dei ecclesiae maledicere conantes, cum sint ipsi maledictione dignissimi. Hi namque qui benedicunt ei, ut ait scriptura, benedicentur: & qui maledicunt ei, maledicti sunt. Porro purum hominem illos conjicere Salvatore Christum, & separare illum a divinitate, sicque quaternitatem inducere per picturam, quis putas, non deturdat, & risum latum super eorum insipientiam non diffundat, imo vero blasphemiam lugeat? Non enim secundum quod in imagine figuratur Christus in humana forma, quaternitatem credit is qui hoc facit; sed confitetur Deum Verbum incarnatum esse veritate & non phantasia. Denique Nestorius qui laelis sensibus duas substantias sicut duas naturas blasphemie dogmatizavit in Christo, ille quaternitatem induxisse dignoscitur. Sancta vero Dei ecclesia unam substantiam Christi in dua-

ἠ τῆς αὐτῆς ἀνοίας καὶ ἀπορίας. καὶ ἀιχμειοῦται γὰρ σιναγῶν τὸ ἀνάθεμα. ἀλλ' ὡσπερ σκαλίαι ἐν κορβόφω κυλινδόμεναι ἔπιφονται, ὅπως καὶ ὅτι ταῦτα τῇ φωτὶ ἐσελεμνῶνται, κέρρον λαβεῖν ἐκ ἀνίχουται, τὴν ἡγιασμένῳ τῷ Θεῷ ἐκκλησίαν ἀράσθαι περὶ ὧν, αὐτοὶ ὅτις ἀρὰς ὄξει. οἱ γὰρ ἀλογῶντες αὐτῷ, ὡς φησὶν ἡ θεία γραφή, ἀλογῶντες· καὶ οἱ κατασώμενοι αὐτῷ, κικατήραται. τὸ δὲ ψιλὸν ἀνθρώπου ὑποσῶν τὴν σωτῆρα Χριστὸν, καὶ χωρίζον αὐτὸν τῆς θεότητος, εἴτε καὶ πῆδα εἰσαγῶν δια τῆς ἀναζωγραφῆσεως, τίς ἀν' ὃ γέλωτα πλατῶν τῆς αὐτῆς ἀφροσύνης καταχέουσι, μᾶλλον δὲ θρῆνῶσι τὸ εὐαγγελίον; ὃ γὰρ καθὸ εἰκονίζεται Χριστὸς τῇ ἀνθρώπινῃ μορῇ, πῆδα πισθεῖ ὁ τούτου ποιῶν· ἀλλ' ὁμολογεῖ τὸν Θεὸν λέγοντα ἐσαυθροῦσαι ἀληθεῖα καὶ ἐκατὰ φαντασίαν. ὃ δὲ ἀρεταβλαβῆς Nestorius διὸ ὑποστάσεις ὡς δύο φύσεις βλασφημῶν δοξάζων ἐπὶ τῷ Χριστῷ, ἐκείνος εἰσαγῶν πῆδα κικαήρκαται. ἡ δὲ τῷ Θεῷ ἀγία ἐκκλησία μίαν ὁποῖασιν τῷ Χριστῷ ἐν δυοῖ ταῖς φύσεσιν ἔρθεως ὁμολογοῦσα, ἀπὸς ἀνάμνησιν τῆς σωτηριώδους αἰ-

font benedi- at Gen. 27.

ANNO CHRISTI 317.

ACTIO VI.

αὐτοῦ εἰκονίας εἰκοναῖς ἀπεικονίσαντων αὐτὸν ἐν ᾧ εἶδος ἁβυσσῶν ἐκτετακέναι. Θύλωντες δὲ ἑαυτοῦς δοκίμους δεῖξαι, καὶ ἀληθείᾳ φραζέσθαι, ὡς λέγοντες.

bus naturis recte confessa, ad commemorationem salutaris ejus dispensationis imaginaliter formare illum divinitus eruditus est. Porro volentes semetipsos probatos ostendere, etiam verum quid asserunt, ita dicentes.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀίγιου.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εἴτις ἐκ ὁμολογεί τῶν ἀειπαρθένου Μαρίας πύκτως ἐβλήθης Ἰσοτίας, ὑπερφρονεῖ εἶναι πάντες ὁρατῆς καὶ ἀόρατου κτίσεως, καὶ μὴ εἰλικρινεῶς αἰτίας τὰς αὐτῆς οὐκ ἐξαιτεῖται ἀποσβείας, ὡς καί ποτε ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῆς τεχθέντων Θεῶν ἡμῶν, ἀνάθεμα.

Si quis non confitetur sanctam semper Virginem Mariam proprie ac vero Dei genitricem, sublimiorem esse omni visibili & invisibili creatura, & cum sancta fide ipsius expertis intercessionibus, tanquam fiduciam habentis ad Deum nostrum qui ex illa genitus est, anathema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀίγιου.

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

Εἰ τέτοις ἰδρυμένη καὶ σεβασμένη ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, παρὰ τῶν ἑτέρων φρονούντων τῇ αὐτῆς ἐν ᾧ παραδόσει ἢ διέταξι τὴν ἐπιτελεῖσθαι. καὶ γὰρ ὁ κύριος ὑπὸ τῶν δαιμόνων κηρυττόμενος, τότε ἐξήλασε καὶ Παῦλος ὁ Θεὸς ἀποστόλος καὶ οἱ συνειδήματι αὐτοῦ ὑπὸ αὐτῶν μαρτυρήσων ἀνθρώπων εἶναι τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, καὶ τῶν ἑδῶν τῆς σωτηρίας κατοργήσαν, αὐτὸς ἐξεδίωκεν. ὡς καὶ οὕτως εἰ καὶ τὰ ἀληθῆ ἀποσφραγίζονται, ἀλλ' οὖν παρὰ τῆς ἀρχῆς τῷ Θεῷ καθολικῆς ἐκκλησίας ἐξελαιώνονται. αὐτὸς δὲ ὡς περ κωκὸς ἐπερίφροντος ἐπὶ τῷ ἴδιον ἐξήραμα, καὶ ὡς λουόμενος εἰς κλύσμα βερβέρου, γριζοῖ τῷδε.

In his stabilita & certificata catholica ecclesia, ab his qui aliter sapiunt quam ejus in Deo traditio docet, non indiget quid audire. Etenim Dominus dum a demonibus predicaretur, hos abigebat: & Paulus divinus apostolus & comites peregrinationis ejus ab eis testimonium habentes, quod homines essent Dei excelsi, & viam salutis denuntiarent, eos pellebant: ita & isti licet aliquid verum pronuntient, tamen a sancta Dei ecclesia propelluntur. Rursus autem veluti canes reversi ad suum vomitum; & fues loti in volutabro luti, grunniunt hujuscemodi

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀίγιου.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Εἴτις πὸς ἴψι ἀπάντων ἀγίων ἰδίας ἐν εἰκόνι ἀψίχως ἐ ἀναύδους ἐξ ὕλικῶν χρωμάτων ἀνασηλῶν ἐπιτηδῶν, μηδεμίαν ὁμοίαν φέρουσαι. ματαία γὰρ εἰναι ἡ ἐπινοία, καὶ θεολογικῆς μεθοδεύσεως. καὶ ἔχει δὴ μάλλον τὰς τούτων ἀρετὰς διὰ ἴψι ἐν γραφαῖς τῶν αὐτῶν δηλωμένων οἷον τῆς ἐπιψίχως εἰκῆς ἐν ἑαυτῇ ἀναζωγραφῆι, καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων αὐτῆς ἐκ τούτου διεγείρεται ζῆλον, καθὼς οἱ ἰνδοὶ ἡμῶν ἔφησαν πατέρες, ἀνάθεμα.

Si quis unicefotum sanctorum effigies in imaginibus inanimatis & sordis ex materialibus coloribus titulari studeat, nullum profectum ferentes (vanum enim est commentum, & diabolica argumentationis invention) & non magis horum virtutes per ea qua in scripturis de illis insinuantur, veluti quasdam animatas imagines in se depingit, & ad similem illis ex hoc erigitur exultum, quemadmodum divini patres nostri dicunt, anathema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀίγιου.

ERIPHANIUS DIACONUS legit.

Οἱ ἰνδοὶ ἡμῶν πατέρες τὴν τοῦτον ὑπὲρ ἰδιδάξασ, ὡς ἐκλήσαν, ἀλλ' ἑαυτοῖς τῷ τῷ ὀνόματι περιεβίασιν οἱ ψαδηγόροι. καὶ αὐτῶν εἰναι αὐτῆ ἡ λυρωδία, ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἰβδόμῳ συνόδῳ ἑαυτῆς κληθῆσιν. καὶ τις σοφὸς εἶπε. ἵπτανεί τωσὶ ὁ πύλας, Ἐμὴ τὸ σὺν εἶμα. ἀλλοξίος, καὶ μὴ τὸ σὰ χεῖλη. ὅτι δὲ παράτινος μήτε διδαχθῶσιν, μήτε ἐπαινεθῶσιν, ἑαυτοῖς ἵπτανον προσποζέσονται, Ἐ καλεῖσθαι θέλουσιν ὑπὸ ἴψι ἀνθρώπων μαββί, πατέρες ἀποκαυρήσων εἶναι τῶν καθολικῆς ἐκκλησίας. ταύτῳ δὲ συκοφαντῶσιν Χριστὸν τῶν Θεῶν ἡμῶν καταλειδοκίνας, καὶ εἰδωλολατρία ἀποσκολληθῆναι. καί τῳ γε αὐτῆς ἵπφον διὰ Ἡσαΐν τῷ ἀποφήτῳ ἀπὸς αὐτῶν. ἴπφον σὶ

Divini patres nostri tale quid neque docuerunt, neque predicaverunt, sed sibi hoc nomen imposuerunt falsoque: & ipsorum sunt illis ineptie, quoniam in subsequentibus septimam sese synodum nuncupant. Et quidem Sapiens dicit: *Alius pro. 17. te laudes, & non os tuum: extraneus, & or. quidam non labia tua.* Isti autem a quoquam neque eruditi, neque laudati, sibi laudem excogitant, & vocari volunt ab hominibus rabbi, patres esse gestientes catholice ecclesie. Hanc autem calumniantur Christum Deum nostrum derelinquere, & idololatrie adherere; cum ipse dicat per Itaiam prophetam ad illam: *Ps. 118. 22. nunc te exultationem eternam, latitiam ge. cor. 1. ne.*

ACTIO VI.

347 generationibus. Et per Salomonem: Tota bona et proxima mea, & machina non est in te. Inspiciamus ergo insipientiam ipsorum: quia quam calumniantur idololatriam, hujus se gloriantur esse magistri. Et si idololatrarum sunt patres, dicant: partis alicujus quae idololatriam exercuit in ecclesia sunt magistri, an totius? & si quidem partis, debuerant & ipsi concinere plenitudini ecclesiae, & sub hujus iure subsistere, & fructus veritatis apud se carpere: quemadmodum omnes egregii patres nostri, qui incorreda corrigebant, & coartabant discissa. Sed quia catholica ecclesia hac traditione decoratur, ipsi ab ea excisi, putant totam damnatamque tamquam erroneam: & certe horrendum est, dicere; & tacere, damnatio. Procedit enim contra ipsos vera in Christum professio, & perniciosa universitatem arripuit: sed procua sine cauta pronuntiata. Itaque hinc & inde impellentur, quia venerabilium imaginum pictura ex superioribus annis tradita in catholica ecclesia, & in venerabilibus templis informata, quam sancti patres & tradiderunt & receperunt, & omne Christianorum collegium: ipsi non solum ab his omnibus sunt frustrati, sed quod est levius & terribilius, clamor anathematizationis eorum sodomitice & gomorrhice multiplicatus est. Hinc & peccatum eorum magnum est nimis: & quis poterit sufferre hujus furoris insaniam, harumque satyricarum turbulentiarum scenicas facies? Quod si cognovissent veritatem, quae manifesta est omnibus qui pie intelligere volunt, scirent utique, quia sicut per ea quae in scripturis de sanctis indicantur, memores passionum eorum efficiuntur, & ad similem zelum eriguntur: ita & per imaginalem descriptionem passionum horum videntes, in commemorationem virtutis eorum & Deo plene vite venimus. Deinde rursus bene sentiunt, dicentes ita.

67. ab ea
67. videntur
67. Perit eorum in ecclesia
67. ab ea
67. 19.

ἀγαλλίαμα αἰώνιον, Ἐπορευόμενοι ἡμεῖς ἡμαῖς. Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὅλη καλὴ εἰς πλησίον μου, ὅλη καλὴ, καὶ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἐν σοὶ σκοπήσεως ἐν τῷ αὐτῶν παραφροσύνῃ, ὅτι ἢς κατηγόρησαν εἰδωλολατρείαν, ταύτης ἰσχυροῦνται εἶναι διδάσκαλοι. καὶ εἰ εἰδωλολατρεῖαν εἰσι πατέρες, εἰπάσαν· μίρες τινὸς εἰδωλολατρείαν τῆς ἐκκλησίας εἰσι διδάσκαλοι, ἢ ὅλων; καὶ εἰ μὴ μίρες, ὄφελον αὐτοὶ ἀποσιδῆναι τῷ πνεύματι τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὸ ταύτης διακινῆσαι, καὶ τοὺς καρπὸς τῆς ἀληθείας παρ' αὐτῆς ἀρπῆσαι. καὶ κατὰ τὴν εἰσαγγελίαν τοῦ Θεοῦ πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν τῷ ἰσχυροῦνται τῆς αἰρετικῶν ἀνορθῶν, καὶ συμπρολογίζωνται τὰ διερρωγῶνται. ἀλλ' ἰσχυρὴ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία ταύτη τῆ παραδόσει φαιδρῶνται, ὅτι ταύτης ἀποχριστοὶς, δοκοῦσι πᾶσαν κατακτείναν ὡς ἰσχυροῦνται καὶ φεμῶδες ἐστὶ τὸ λαλεῖν, καὶ τὸ σιωπᾶν κατακτείναν. οἴχεται γὰρ κατ' αὐτοὺς ἡ εἰς Χριστὸν ἀληθῆς ἔμολογία, καὶ πανωλεθρία τὸ πᾶν κατέληψεν. ἀλλ' ἀπίσω ταῦτα, ὡς ἡ μητλαληθῶς, καὶ εἰκὴ ἐκωπηθῶσιν. ἡμῶν ἐν Θεῷ κατέληψεν ἀποκτείναν, ὅτι ἡ τῆς σιωπῆς εἰκόνα ἀναζωγραφῆσαι ἐξ ἀνορθῶν τῶν χρόνων παραδοθείσα ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τῆς σιωπῆς κατὰ τὴν ἀνορθῶν, ἡμῶν οἱ ἅγιοι πατέρες ἐκ παραδοθέντων καὶ εἰδῶν, καὶ πᾶσα ἡ τῆς Χριστιανῶν ἐκκλησία· αὐτοὶ ἢ μόνον ἐξέτισαν ταῦτα ἀποκτείναν, ἀλλὰ καὶ τὸ δεινότητων καὶ φεμῶδες, ἢ κραυγῆ αὐτῶν τῷ ἀναθέματος σοδομικῶς καὶ gomorrhicῶς πεπληθύνονται. ἐν Θεῷ καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ μεγάλη σφοδρὰ· καὶ τίς διωθήσεται ὑπεναντιῶν ταύτης τῆς ματίας τὸ θυμωδέσασιν, καὶ τοῦτον τῆς σατυρικῶν θυρίδων τὸ μορμολύκειον; εἶδε ἰσχυροῦσαν πληθείας. ἀεὶ δὴλον γὰρ ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀνορθῶς νοεῖν ἐθελούσιν, ὅτι ὅσπερ διὰ τῆς ἐκγραφῆς περὶ τῆς ἀγίων δηλωμάτων ἐν μνήμῃ τῆς αὐτῆς γινόμεθα σαθημάτων, ἀπὸς τὸν ὁμοιον διγενερόμενοι ζῆλον· ὅτω καὶ διὰ τῆς εἰκονικῆς ἀναζωγραφῆσεως τῶν παθημάτων ταύτων ὁρῶντες, εἰς ἀνάμνησιν τῆς αὐτῆς ἀνδρείας καὶ τῶν ἐν Θεῷ αὐτῶν βίβ' ἐρχόμεθα. εἶτα πάλιν ἀγνωμονοῦσι, λέγοντες ὅτω.

ANNO CHRISTI 381.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνέγνω.

Si quis non constiterit omnes sanctos qui a saeculo usque nunc sunt, qui ante legem, ac in lege & in gratia Deo placuerunt, honorabiles esse coram ipso anima & corpore, vel horum non postulat orationes, tamquam fiduciam habentium pro mundo intercedere, secundum ecclesiasticam traditionem, anathema.

Εἴ τις ἢ ὁμολογεῖ πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος καὶ μέχρι τῶν νῦν ἁγίους, ἀπὸ νόμου, καὶ ἐν νόμῳ, καὶ ἐν χάριτι τῷ Θεῷ διαρετήσαντας, τιμίους εἶναι ἐνώπιον αὐτοῦ ψυχῆ τε καὶ σώματι, καὶ τὰς τούτων ἐκζητεῖται προσέχοντας, ὡς παρρησίαν ἔχόντων ἐπὶ τῷ κόσμῳ ἀπεστέλλειν, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, ἀνάθεμα.

EPHANIUS EPISCOPUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνέγνω.

Cum ecclesiasticam traditionem dixerint, oportebat eos promulgare. Si quis & imaginales picturas non recipit, anathema sit. Antiqua quippe vera est in catholica ecclesia traditio, & valde iuste in commemorationem nobis principalium agnita: sed impudenter hanc mysticam projicientes scien-

Ἦνίκα ἐκκλησιαστικῶν παραδόσιν εἶπον, εἶδε αὐτοὺς ἀποφύλασσαι· ὅτις καὶ τὰς εἰκονικὰς ἀναζωγραφῆσαι ἢ ἀποδέχεται, ἀνάθεμα ἔστω. ἀρχαία γὰρ αὐτῆ ὅπως ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ παραδόσιν, καὶ μάλα εἰκότως εἰς ἀνάμνησιν τῆς σιωπῆς ἡμῶν ἐγνώσθη. ἀλλ' ἀναίδεια ἀπεικασμένοι

ANNO CHRISTI 751.

μῶν τῶν τῶν πλ᾽ ἡμεῖς ἐπιθρήσκει τῆ καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποστροφῆς· ὅπως οὐκ εἴδεται οὐ βυβλίμωσα. ὅθεν καὶ μὴ τῶν ἐκδοσῶν αὐτῶν τῶν, καὶ τῶν τῶν πρεσβυτέρων ἐπιθρήσκει τῆ καθολικῆς ἀποστροφῆς ἐπιθρήσκει, λαλοῦσάντων τῶν τῶν ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν συγγραμμάτων· καὶ τῶν ἰσασίαν πάντες, ἴσως γὰρ τοῖς αἰρετικῶν, ὅπως ἐν ἐπιθρήσκει πειθῶσι πλ᾽ ἐπίστασιν, καὶ τῆς ἀληθείας ὅσα ὁστροφῶσιν, εἰς πολλὰ καὶ διαφορὰ διαφασί. μὴ οὐκ εἴδεται γὰρ ἡ ἀλήθεια, τὸ δὲ ψεῦδος πολυχιδές. Ἀρειανοὶ γὰρ κτίσμα λίγων τῶν Θεοῦ λόγον, μὴ ταύτης αὐτῆς τῆς διανοίας βλασφημίας ἐκ τῆς ψυχῆς τούτων ἐκαστῶν ἡλιθιωδῆσαι. καὶ Εὐτυχῆς ὁ δειλὸς μίαν φύσιν διδάσκει ἐπὶ τῆς εἰκονίαις τοῦ κυρίου, ἐβλασφημῆται, θεοτέραν τῆς σαρκὸς λίγων αὐτῶν ἀπειρήται, καὶ οὐκ ὁμοούσιον τῆς ἡμετέρας φύσεως. ὁσπῶσιν οὖν καὶ οἱ ἀποστόλοι ταύτης τῆς αἰρέσεως τούτους ἐπιθρήσκει, ἐν μὴ ἡμετέρας μὴ ἀρειοδίτες, ὡς κέρων τῶν κακῶν μὴ ἔχοντες, καὶ ἐπιθρήσκει γένηται ταύτης ἐπιστάσαντο. ἀκόλουθα δὲ λόγια, θεοῦ τῶν ἀγίων πατέρων ἐπιστάσαντο, ἐπιθρήσκει ἀποστροφῆς τῆς ἐπίστασιν, ἐπιθρήσκει.

nam, catholicam alloquuntur ecclesiam : Vias tuas * nolumus. Unde post hanc editionem suam, & intercessionum Deo acceptabilem oblationem abjecerunt, deientes hanc ex hoc scripto suo : quod omnes noverunt. Moris enim est hæreticis, ut cum * viderint vel in uno * sermone pietatis, & veritatis viam revertantur, in multa & diversa * failentes. Simplex est enim veritas : at vero mendacium multiplex. Ariani quippe creaturam dicentes Deum Verbum, cum hac impia blasphemia sua sine anima hunc incarnatum fuisse delire mentiti sunt : & Eutyches infelix unam naturam opinans in dispensatione Domini, blasphemabat, diviniorem quamdam carnem dicens eum suscepisse : & non consubstantialiam naturæ nostræ. Similiter ergo & antistites hujus hæreticos hos æmulantes, una novitate minime contenti, & satietatem mali non habentes, & aliam vicinam hujus arripuerunt. * Sequentia vero eloquia, putantes sanctis patribus coqueri, & hypocritis simulantes pietatem, proferunt.

ACTIO VI. Gr. scilicet nolumus, Gr. contem-pietini verbo pietatem, & avertit a via abentaverunt labi.

Confessio

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀγίου.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Εἰ τις οὐκ ὁμολογῆται ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ κρίσιν καὶ ἀντιπόδον τῆν ἑπὶ ἀξίαν ἐκαστῶν τῶν δικαιοῦν τοῦ Θεοῦ ἐπιθρήσκει, καὶ μὴ εἶναι πλ᾽ ὁμοούσιον, μῆτε μὴ τῆς ἐρανίου βασιλείας, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶ Θεοῦ κατὰ τῆς οὐρανόθεν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εὐφροσύνη καὶ χαρὰ ἐν τιμῆματι ἀγίῳ, κατὰ τὴν θεοῦ ἀπόστολον· ἀνάθημα.

Si quis non confietur resurrectionem mortuorum, & judicium, & retributionem condignam unicuique iustis Dei ponderibus recompensandam, & non fore terminum supplicii, sed nec caelestis regni, id est Dei deliciarum (non enim est regnum calorum esca & potus, sed iustitia, & pax, & gaudium in Spiritu Sancto, secundum divinum apostolum) anathema.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀγίου.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Ὅπως τῶν ἀποστόλων τῆς ἀληθείας ἡμῶν πίστεως, ἀγίων ἀποστόλων καὶ θεοπιστῶν πατέρων ἀφορισμός. αὕτη τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἡ ὁμολογία, καὶ οὐκ ἔστιν αἰρετικῶν· ὁ δὲ ἐπιθρήσκει, τῶν οἰκείων, ἐπειδὴ ἀμαθίας καὶ ἀπαιδείας γίμει, ὡς πρὸς περιθρομῶν.

Hæc primatum veræ fidei nostræ, sanctorum scilicet apostolorum, & egregiorum patrum est * segregatio. Hæc catholicæ ecclies est, & non hæreticorum confessio. Quod vero subsequitur, proprium est eorum, quoniam indisciplinatione ac inruditione plenum est, dum ita * circumbombat.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ἀγίου.

GREGORIUS EPISCOPUS
legit.

Εἰ τις ὁ ἀπαρτίσκει τῶν καθ' ἡμᾶς ἀγίων πῶν τῶν καὶ οἰκουμενικῶν ἐκκλησιῶν συνόδων, ἀλλὰ πῶν τῶν ἐπιθρήσκει καθ' ἡμᾶς ἰουδαϊκῶν ἔθων, καὶ οὐ μὴ πῶν τῶν πληροφορίας ἀσπάζεται τὰ παρ' αὐτῆς κατὰ τῶν τῆς Θεοπνεύτου Γραφῆς διδασκαλίαν ἐπιθρήσκει, ἀνάθημα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ τῶν ἀγίων οἰκουμένων ἐπὶ τῆ συνόδων.

Si quis non recipit sanctam hanc & universalem septimam synodum nostram, sed e huius quoque modo derogat, & non cum omni satisfactione amplectitur ea qua ab ipsa secundum divinitus inspirata scriptura doctrinam definita sunt, anathema fit a Patre & Filio & Spiritu Sancto, ac universalibus septem synodis.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ
ἀγίου.

EPIPHANIUS DIACONUS
legit.

Ἡ τῆς ἀληθείας ἀπόστασις, τὸ καὶ φρενὸς ἐστὶ

Veritatis ignorantia, sensuum & mentis est

351

ACTIO VI.

est cæcitas. Hæc enim eorum sententia plus insipientiæ & amentitiæ quam impietatis habet. Non enim sapientes sunt, nisi circa indisciplinationem. Septimam enim synodum sese vocantes, quasi de aliis septem synodis quæ factæ fuerunt, anathematisimum suum poluere, dicentes: Anathema sit a sanctis & universalibus septem synodis: & non magis deridentur propter indisciplinationem, quam compassionis affectu lugentur propter impietatem. Veritatem enim serentes, & a bona semita & regia via averſi, in foveam & hiatus atregiæ præcipitia incidunt. Quibus & proverbialis sermo pronuntiat: In axis agri sui erraverunt, & collegerunt manibus insectum ditatem. Propter quod & acutas sagittas suas, & tenſos arcus, quos adversus ecclesiam jaculati sunt, in corde ipsorum veritatis amatores & iustitiæ questitores infixerunt: & assumunt David modulantem in spiritu: Lacum aperuerunt hujus pravitatis inſtitutores, & foderunt eum, & inciderunt in foveam quam fecerunt: & conversus est dolor eorum in caput eorum, & in verticem eorum iniquitas eorum descendet. Quoniam dicunt amarum dulce, & dulce amarum: & ponunt lucem tenebras, & tenebras lucem, dicentes ita.

deferentes

In axisbus

7/a 7.

7/a 1

Απόφασις. αὐτὴ γὰρ αὐτῶ ἡ ἀπόφασις πλὴν ἢ ἀσέβειας καὶ ἀμαθίᾳ καὶ παραφροσύνῃ ἔχει· ἢ γὰρ εἰσι σοφοί, εἰ μὴ τῶ ἀπαιδεύσει. ἰβδόμῃ γὰρ συνόδῳ ἰαυτοὺς ἀποκαλοῦντες, ὡς παρὰ ἄλλων ἐπὶ συνόδῳ γεγονότων τῶ ἰαυτῶ ἀναθεματισμῶν ἀνατιθέασιν λόγον· ἀναθεμα εἶμι ἐκ τῶ ἁγίου καὶ οἰκουμενικῶν ἐπὶ συνόδῳ· καὶ ἢ μᾶλλον γελῶνται τὰς ἀπαιδεύσεις. ἢ οἰκτιροῦνται τῆς ἀσέβειας. τῶ γὰρ ἀληθεῶς ἀφίτης, καὶ τῆς Ἐξῆς καὶ βασιλικῆς ἐδὲ παραφροσύνης, ἐπὶ βέδρῳ ἰσότητος καὶ φέρωντος καὶ ἀποφροσύνην αὐτοῖς ὁ παρομιμακὸς λόγος· τὸς ἀφρονες πῦ ἰδία Γεωργίᾳ πεπλάσθηται, καὶ συνήσαν Χριστὸν ἀκαρτίαν. διὸ καὶ τὸ πῶν μῆλα αὐτῶ Ἐὶλη καὶ τὸ Ἐπιτυμῶσα πῆρα, ἀκατὰ τῆς ἐκκλησίας ἡκύντισαν, οἱ τῆς ἀληθείας ἱσάται καὶ τῆς διεξουσίας ζητητοὶ εἰς τῶ αὐτῶ καρδίαν ἐμπέσαν· καὶ ἀναλαμβάνοντες τὴν Δαβὶδ μετρώσαντες ἐν πεισματικῶν ἀρχῶν οἱ πῶντες τῆς κρῆνης φουλοῦντες εἰσηγητοὶ, καὶ ἀνίστασαν αὐτὸν, καὶ εἰπέσαν εἰς βόθρον ὃν εἰργάσαντο· εἰς εἰς τῆς οἰκίας αὐτῶν ἐπὶ τῶ κεφαλῶ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ κορυφῶ αὐτῶν ἢ ἀδικία αὐτῶν καταβήσεται. διὸτι λέγεται τὸ πικρὸν γλυκὺ, καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν· καὶ τιθέασιν τὸ φῶς σκοπὸς, καὶ τὸ σκοπὸς φῶς, λέγοντες ὅτις.

ANNO CHRISTI 117.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

His igitur a nobis cum omni distinctione & diligentia decretis, definimus, aliam fidem nemini licere proferre, id est conscribere vel componere, aut sapere seu docere aliter. At vero qui ausi fuerint componere fidem aliam, vel proferre, aut docere, aut tradere his qui volunt reverti ad agnitionem veritatis a quantumque barech; aut novitatem vocum, id est distinctionis adinventionem, ad subversionem præsentium definitionum qua a nobis promulgata sunt, introduxerint: si quidem episcopi fuerint, vel clerici, alieno esse episcopos ab episcopatu, & clericos a clero: si vero monachi fuerint aut laici, anathematizari.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Illud ab indisciplinatione hæc ab egregiis patribus nostris extorserant, ac veluti propria composuerunt. Propter quod & inanis & otiosus est sermo ipsorum, & nec responsione dignus.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

Dixi imperatores Constantinus & Leo dixerunt: Dicat sancta & universalis synodus, si per consensum omnium sanctissimorum episcoporum definitio qua nunc lecta est, promulgata sit.

Sancta synodus exclamavit: Omnes ita credimus, omnes id ipsum sapimus; omnes consonanter & libenter subscripsimus, omnes orthodoxe credimus, omnes intelligibiliter intel-

Τῶν τῶντων παρ ἡμῶν μὴ πάσης ἀκεχρείας καὶ ἐμμελείας θισπιδοῦσαν, ὀξυζῶν, ἱέραν πῆσι μὴδὲ ἔξῆται ἀποφίρεση, ἢ ἡν συγγραφοῦ, ἢ σωπιδοῦσαι, ἢ φρονεῖν, ἢ διδάσκων ἐπὶ τῶς, πῆς δὲ τῶ μῶντος σωπιδοῦσαι πῆσι ἐπὶ τῶς, ἢ ἀποκομιζων, ἢ διδάσκων, ἢ παραδιδόναι τῆς θῆλων ἐπιστρέφειν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἢ ἀρίστως οἰασῶν, ἢ κρησωνίας, ἢ πῆς λέξῶς ἐφῶρῆσιν ὡρὸς ἀναβῶντῶ ἐσάγειν τῶν ὦν παρ ἡμῶν διοιωδοῦσαν· τοῦτους, εἰ μὴ ἐπισκοποὶ εἶεν ἢ κληρικαί, ἀλλοθῆως εἶναι τῆς ἐπισκοπῆς τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ τοῦς κληρικοὺς πῶ κλήρου· εἰ δὲ μονάζοντες εἶεν ἢ λαϊκοί, ἀναθεματίζεσθαι.

EPIPHANIUS DIACONOS ἀνίγνω.

Βυκοληδοῦσις ἔξ ἀπαιδεύσεις τῶντα κηλόφασι παρὰ θισπιδοῦσαν πατήρων ἡμῶν, καὶ ὡς οἰκία σωπιδοῦσαι. διὸ καὶ ματῆτος καὶ ἀργῶς αὐτῶ ὁ λόγος, καὶ ἐδὲ ἀποκείσῶς ἔξῆ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

Οἱ θεοτάτω βασιλεῖς Κωνσταντῆνος καὶ Λέων εἶπον· λεγίτω ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενική σύνοδος, εἰ κατὰ συναινῆσιν πάντων τῶν ὁσωνῶντων ἐπισκοπῶν ὁ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναγνωθεῖς ὄρος ἔξεφωνηθῆ.

Ἡ ἁγία σύνοδος ἔξεβόησε· πάντες ὦν πιστοὶ μῶν, πάντες τὸ αὐτὸ φρονῶμεν· πάντες συναινῶμεν καὶ ἀσπῶνῶμεν ὡπιγραψάμεν· πάντες ἐρῶδῶς πιστοὶ μῶν· πάντες τῶρῶς τῶ τῶρῶ θῆο-

τητε

ANNO CHRISTI 325

ACTIO VI.

την λατρείαν προσκυνησάντων. αὐτὴ ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὐτὴ ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὐτὴ ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων. οὕτω πάντες λατρεύοντες τῷ Θεῷ προσκυνῶντες. πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλείων. Κοιθῆ κενὴ ζωῆν αἰώνιον. Διότι καὶ Κωνσταντίνου αἰωνία ἡ μνήμη. ὑμεῖς ἡ εἰρήνη τῆς οἰκουμένης. φυλάξτε ὡς αἰεὶ τὴν πίστιν ὑμῶν. τὸν Χριστὸν τιμᾶτε, αὐτὸς ὑμᾶς φυλάξῃ. τὴν ὀρθοδοξίαν ὑμεῖς ἰσχυροποιήσατε. Κοιθῆ κενὴ ζωῆν αἰώνιον. αἰεὶ τὴν εὐδοκίαν τῆς βασιλείας αὐτῶν. ὁ Θεὸς φυλάξῃ τὸ κράτος ὑμῶν. ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν ὑμῶν ἐπιτρέψῃ. ἡ ὑμῶν ζωὴ, τῶν ὀρθοδόξων ζωὴ. ἐπιτρέψῃ βασιλεὺς τῆς ἐπιγῆς φύλαξον. δι' ὑμῶν ἡ οἰκουμένη ἐκκλησία ἐπιτρέψῃ. ὑμεῖς πατέρες τῆς ὀρθοδοξίας. τοῖς πατέρες τῆς οἰκουμένης κενὴ φυλάξον. αἰωνία ἡ μνήμη Κωνσταντίνου καὶ Λεοντος. καὶ Κωνσταντίνου τῆς Κοιθῆς βασιλεῖ πολλὰ τὰ ἔτη. τὸν ἀπὸ ἡμῶν ὀρθοδόξων κενὴ φυλάξον. Κοιθῆ κενὴ ζωῆν αἰώνιον. αἰεὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας αὐτῶν. τῆς Κοιθῆς τῆς Λατρείας Αὐγίας πολλὰ τὰ ἔτη. τὴν Κοιθῆν, τὴν ὀρθοδοξίαν ὁ Θεὸς φυλάξῃ. αἰεὶ τὴν εὐδοκίαν τῆς βασιλείας ὑμῶν. ὁ Θεὸς φυλάξῃ τὸ κράτος ὑμῶν. ὁ Θεὸς ἐπιτρέψῃ τῶν βασιλείων ὑμῶν. τὸ ἀσκήσαντες τῆς κατὰ Χριστὸν οἰκονομίας ὑμῶν διακονήσατε. τὸ ἀδικήσαντες τῶν δυνάμεων ὑμῶν. τὸ τῶν ἀγίων καὶ οἰκουμένων ἐξουσιῶν δόγματα ὑμῶν ἀσκήσαντες. πᾶσαν εἰδωλολατρείαν ὑμεῖς ἐκκαθαρίσατε. τοῖς διδασκαλικῶς τῆς πνεύματος πλάτης ὑμῶν ἐδραμεύσατε. τοῖς τὰ ἐναντία φρονήσαντες ὑμεῖς ἐσηλυθῆσατε.

ligibilem divinitatem adoramus. Hac est fides apostolorum, hac est fides patrum, hac est fides orthodoxorum. Sic omnes servientes Deo adorabunt. Multos annos imperatorum, Luminaria pacis, Domine, custodi: piam, Domine, vitam illis. Leoni & Constantino aeternam memoriam. Vos estis pax orbis terra: conservet vos fides vestra. Christum honorificatis, ipse vos conservabit. Orthodoxiam vos confirmastis. Piam, Domine, vitam eis. Absit invidia ab imperio eorum. Deus custodiat imperium vestrum. Deus imperium vestrum pacificet. Vestra vita, orthodoxorum vita. Caesaris rex terrarum custodi: per vos universalis ecclesia pacificata est. Vos luminaria orthodoxia estis. Luminaria orbis, Domine, conserva. Aeterna memoria Constantino & Leoni. Novo Constantino piissimo imperatorum multos annos. A genere orthodoxorum, Domine, custodi: piam, Domine, vitam ei: abscedat invidia a regno eius. Piissima Augusta multos annos. Eam qua pia, qua orthodoxa est, Deus conservet. Abscedat invidia a regno vestro. Deus custodiat imperium vestrum, Deus pacificet regnum vestrum. Inconfusam in Christo dispensationem vos bene discretistis. Inseparabilitatem duorum in Christo naturarum firmiter vos predicastis. Sanctorum & universalium sex conciliorum dogmata vos roborastis. Omnem idololatriam vos exterminastis. Magistros hujusmodi erroris vos publicastis. Contraria sentientes vos propelestis.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίστατο.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

Προσηγορεύσατε τοῖς βασιλεῦσι τὰ εἰδώλια, τῶν ψαύδων οἰστροῦ τῶν ψυχῶν ἐκκαθαρίστε, ἐξ αἰτίας τῆς τῶν εἰδωλῶν μεθετέρας φθίγγου, αἰετῆς πᾶσαν εἰδωλολατρείαν ὑμεῖς ἐκκαθαρίσατε. εἶδετε κενὴ ζωῆν αἰώνιον, μὴ ἀκούσατε τῆς ψυχοφθορᾶς ταύτης φωνῆς. μὴ ἐδεδίχησθε γὰρ, φωνῆν ὁ παροικητικὸς λόγος, γυναικί τέρπην. τὴν γὰρ σωτηριώδη τῆς οἰκονομίας λόγον λιμῆνας ἐλοῦσθε, εἰς πᾶσαν βλασφημίαν ὑπερδύλλω κατίδουσαν καὶ ἴσως πρὸς ταύτην τῶν γυναικῶν λόγους εἰπωσθε, ἢ ἂν παρὰ τοῦ αἵματος πνεύματος τῆς θεοσεσίης Δαβὶδ λέλεκται: ἰὸς ἀσπίδος ὑπὸ τῶν χεῖρων αὐτῶν. τῆς ἀνεργίας ὁ λαρυγὶς αὐτῶν, καὶ ταῖς γλώσσας αὐτῶν δολιχῶν. ἐνδοξὴ καὶ ἀπέκτισον ἐκ τῶν εἰδωλῶν αὐτῶν, κενώσαντες παρὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἡμᾶς τῆς πλάτης τῶν εἰδωλῶν Χριστοῦ τῷ Θεῷ ἡμῶν. αὐτὸς γὰρ ἀνθρώπος τέλειος διὰ τῶν ἡμῶν σωτηριᾶν ἀξιώσας ἡμεῖς, πᾶσαν εἰδωλολατρείαν ἐκκαθαρίσθη. ἴσον γὰρ διὰ τοῦ ἀποστόλου: ἰδὲ ἡμεῖς ἔρχομεν, καὶ ἐξαλείψωμεν τὰ ἰδώματα τῶν εἰδωλῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οἰαίτε εἶναι αὐτῶν κενία. δῆλον ἡ ἀποφθεῖται εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, καὶ ὅχι ὡς αὐτὸν ἴσους, εἰς βασιλείαν κρείττους. ἀποστάσιος πόντος ἴδου, ταύτην τῶν χεῖρων καὶ δωρεῶν ἑτέροις προσκολλησθε. βωσῶν ἐκ Χριστιανῶν ἐκ τῶν μεγαλοφρονήσαντων Ησαΐας ἀρσάμβου: οὐκ ἄγγελος, εἰ ἀγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἴσους ἡμᾶς. εἰ δὲ, ὡς αὐτοὶ φασί, εἰλ-

Pronuntiantes imperatoribus consueti, mendacii fautoribus quasi facibus animam exardescere facientes, ex ipsa diaboli argumentatione loquuntur, dicentes: Omnem idololatriam vos exterminastis. Utinam surdum fierent aures nostrae, ne audirent corumpentem animas vocem. Noli, inquit proverbialis sermo, assiduus esse cum muliere meretrice. Salutarem namque dispensationis rationem demoliri volentes, in omnem blasphemiam excessum devenerunt. Et quid ad hanc lugendam rabiem dicemus, nisi ea quae a Spiritu Sancto per David psalmographum prolata sunt? Venenum aspidum sub labiis eorum; sepulcrum patens est guttur eorum; linguis suis dolose agebant. Hinc & deciderunt a cogitationibus suis, iudicati a Christo Deo nostro, qui nos eripuit ab idolorum errore. Ipse enim homo perfectus propter salutem nostram fieri dignatus, omnem idololatriam exterminavit. Dixit enim per prophetam: Ecce dies veniunt, & delebo nomina simulacrorum a terra, & jam non erit eorum memoria. Certum ergo est quod prophetia in ipsum referatur, & non sicut ipsi dixerunt, ad imperium principum. Apostasim quippe proprium est, hanc gratiam seu donum aliis acquirere. Clamant Christiani: tribuere. ni ex magnifico Isaia potati: Non legatus, non angelus, sed ipse Dominus salvavit nos. Si vero, ut ipsi faciunt, episcoporum collegium vel regum imperium eruit

355

eruit nos ab errore idolorum, aberravit a veritate humanum genus; & non salvantes, sed alterius magna extollentis est hoc credere saluum. Ab idolorum enim errore ac deceptione Christo Deo nostro eruen- te nos, ipsi magna extollunt, fatentes se redemptionem fecisse. O arrogantiam & amentiam! Frustrati quippe veritate, & mente ac sensibus excecati sunt; propriisque conjecturis & phantasiis decepti, adulatione intinshi sunt: & aptas ac decentes declamare imperatoribus laudes recusantes, ea quae in Christum Deum nostrum referuntur, eis deprompserunt: cum magis oporteret fortitudines horum edicere, contra hostes victorias, barbaricas subjectiones, quas in imaginibus & in parietibus in memoriam nationis multi pinxerunt, & videntes ad amorem & zelum traxerunt: subjiendorum acquisitiones, consilia, trophaea, mundanos status, civiles ordinationes, civitatum directiones. Haec sunt laude dignae ac bonae offerendae imperatoribus sanae, per quas & omne quod subditum esset eis, provocaretur ad mentem. Porro linguas adhuc acutas habentes, & iram ac accusationem spirantes, in obscura luna se putant sagittare rectos corde, dicentes: ita.

ACTIO VI.
Gr. alio fal-
vante hoc
& alio fal-
varum a se
sibus pactione
demerit;
subjiendorum
conservatio-
nem,
est eis, pro-
vocatur ad
benevolen-
tiam.
videntur
sa.
illa

λογος επισκόπων & πρεσβυτέρων & βασιλείων πρέ-
τος ἔρυσσαστο ἡμᾶς ἰησὺς πλάτης ἡδὲ εἰδώλων, δι-
ψάδῃ καὶ τῆς ἀληθείας τὸ ἀνθρώπιον ῥῆμα,
ἄλλο τοῦτο σῶσαστος, καὶ ἄλλο μεγαλαυχῆντος ἰσ-
το ὁρισώσασθαι. τῆς γὰρ εἰδώλων πλάτης καὶ ἀπά-
της Χερσὺ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἰσαμίνα ἡμᾶς, αὐ-
τοὶ μεγαλαυχῶσι τῷ ἀπολύθῃσι ποιησῶσαι.
ὦ τῆς ἀλαζονείας καὶ παρανοίας. ἐκείντες γὰρ τῆς
ἀληθείας, τὸν νόον καὶ τὴν φρένα ἀπειποφώθησαν
καὶ τῆς οἰκείας δοκῆσι & φαντασίαις, τῇ κολα-
κείᾳ κατωβαπτισθέντες περὶ πλάτωνται: καὶ τὰ ἀρ-
μόδια καὶ ἀρίστα ἀναγράφει τῆς βασιλείων
ἐγκώμια ἀπεισάμμενοι, τὰ εἰς Χερσὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν
ἀναφερόμενα αὐτοῖς προσοφωνήσασιν. ἰδεὶ μάλ-
λον αὐτοῖς τῆς ἀνδρείας τῶν ἑξαιρέτων, τῆς κατὰ
ἡδὲ τολεμίων νίκας, τῆς βαρβαρικῆς ἰσοπτώσεως,
ὡς ἐν εἰκόσι καὶ ὁμοπύχαις εἰς μνήμην ἑξηγήσεως
πολλοὶ ἐσηλογράφησαν, τὸς ὁρώντας πρὸς πόθον
καὶ ζῆλον ἰσοπῆσι: τὴν τὸ ἰσοπῆσι περὶ πῶσιν, τῆς
βελίας, τὴν τρέπαια, τῆς κοσμητικῆς συστάσεως, τῆς
πολιτικῆς καταστάσεως, τῆς ἡδὲ πόλεων ἐπανορθώ-
σεως. αὐτοὶ ἀξιεκαίνονται βασιλείων ἑφημερίαι, αἱ
τινὲς καὶ τῶν τῶ ἰσοπῆσι προσκαλοῦνται εἰς ἑνοιαί-
της δὲ γλώσσας ἐπι τεθηγμέναις ἔχοντες, καὶ ἐμ-
κνήοντες ὁργῆς καὶ συκοφαντίας, ἐν σκοτεινῇ δό-
κῃσι καυτεῖσθαι τὸς ἄδεις τῆ καρδία, λέγον-
τες πῶδε.

GREGORIUS EPISCOPUS legit.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἀνίγνω.

Germani, Georgii & Mansur, mala opinio-
nis evorant, sensum vos dissolvitis.
Germano duplici sensu, & ligni cultori,
anathema.
Georgio contentamento ejus, & falsario pater-
torum magistrorum, anathema.
Mansur nequam nominis, & familia Sarraceni-
sensu sentientis, anathema.
Imaginum servitori & falsa scribenti Man-
sur, anathema.
Contumelioso in Christum, & insidiatori im-
perii Mansur, anathema.
Impietatis doctore & malo interprete divi-
nae scripturae Mansur, anathema.
Trinitas tres illos deposuit.

Γερμανῶ, Γεωργίου καὶ Μανσὺρ ἡδὲ κακοδόξων
φρόνημα ἡμεῖς διελύσατε.
Γερμανῶ τῶ δὲ γνώμῃ καὶ ψυλλολαΐᾳ ἀνάθεμα.
Γεωργίῳ τῶ ὁμοφρονίᾳ αὐτῶ, καὶ φασματικῇ ἡδὲ
καθηκῶν διδασκαλίᾳ, ἀνάθεμα.
Μανσὺρ τῶ κακωδύμῳ καὶ σαββακηνοφρονίᾳ, ἀνά-
θεμα.
Τῶ εἰκονολάτρῃ καὶ φασμογράφῳ Μανσὺρ, ἀνά-
θεμα.
Τῶ τῷ Χριστῷ ἰβερεῖ καὶ ἐπιβύλῳ τῆς βασιλείας
Μανσὺρ, ἀνάθεμα.
Τῶ ἰησοῦ ἀσεβείας διδασκάλῳ & παρερμηνεύτῃ
τῆς θείας γραφῆς Μανσὺρ, ἀνάθεμα.
Ἡ τριάς τοὺς ἑεῖς καθήλωσεν.

EPIPHANIUS DIACONUS legit.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΣ ἀνίγνω.

Dicimus ad haec illud prophetae: Facies
meretricis facta est tibi, veniens erubescere
ad omnes. Etenim illae in sua opprobria &
turpia studia venustatae, eos qui pudice vi-
vunt, subannare consueverunt. Abomina-
tio enim peccatoribus Dei cultus. Ita &
isti labia habentes dolosa, locuti sunt con-
tra justos iniquitatem in superbia & con-
temptu. Sed Dominus abscondit eos in ab-
dito vultus sui, & a conturbatione eorum
contextit eos, & a contradictione linguarum
iporum eruit eos. Ut luminaria enim in
mundo luxerunt, verbum vitae continen-
tes: Germanus videlicet, qui in sacris li-
teris enutritus, & ut Samuel ab infantia
Deo deputatus, atque sanctis patribus est

Εἰπωμῶ πρὸς ταῦτα τὸ τοῦ προφήτου. ὄψις
πόρνῆς ἐγένετό σοι, ἀνηχημένης πρὸς πάντας. καὶ
γὰρ εἶναι εἰς τὰ ἑαυτῶν ὀνειδῆ καὶ αἰσχρὰ ἐπιτη-
δέματα ἐγκαλλωπιζόμεναι, ἰοὺς σωματικῆς εὐφρο-
νίας μετατρέχειν ἐβόησεν ἡ βδελύγμα γὰρ ἀμαρ-
τωλοῦς θεοσεβεία. ἄπες καὶ οὕτω χεῖλη ἔχοντες δό-
λια, ἐλάλησαν κατὰ τῆς δικαίων ἀπομίαν ἐν ὑπε-
ρηφανίᾳ καὶ ἑυδυνώσει, ἀλλὰ κύριος ἐκρυψεν αὐτοῖς
ἐν ἀπαρύφῳ τὸ πρόσωπον αὐτῶ, καὶ ἀπὸ παραχῆς
αὐτῆς ἐσκέπασεν αὐτοῖς, καὶ ἀπὸ ἀντιλογίας, ἡδὲ
γλωσσῶν αὐτῆς ἔρυσσαστο αὐτοῖς. ὡς φατῆρες γὰρ
ἐν κόσμῳ διελάμβανον, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες. καὶ
Γερμανῶ μὲν τῶ ἐν τοῖς ἱερεῖσι γραμματιστῆ ἀνα-
πιθραμμένῳ, καὶ ὡς Σαμουὴλ ἐκ βρέφους τῶ Θεῷ
ἀνα-

357

ANNO CHRISTI 357.

αναπαινεύμεν, ἡ τῆς θεοσεβείας πατρῶν ἰσαμύλων·
 λυ· ἡ τῆς ἁγιολογίας ἕκαστου ἀναγκασίον·
 διαβιβώμεναι τὰ συγγραμματα ἐν πίστι τῆς ἁ-
 κριμῆς· οἱ γὰρ ἰσώτες τῷ Θεῷ ἐν τῷ λόγῳ
 ἦν αὐτῷ, ἡ ἰσομῆσαι δόξα ἐν τῆς χειρῶν
 αὐτῷ, ἀπολιζόμενοι κατὰ τῆς ἀπειθεῖας τῆς ἐκ-
 κλησιατικῆς παραδόσεως. Γεώργιος δὲ, ὁ Κύπριος
 ἡ πατρίς, Λαγγελικῶς τὸν βίον ἐμπολιτευσαμέ-
 νος, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸν δόντα ἡμῖν ὑπο-
 γραμμὸν τῷ οἰκονομίᾳ αὐτοῦ, μισησάμενος, ἐκ
 πείσσε, οὐκ ἐκράτησε· λαιδωρήμενος· ἐκ ἀντι-
 λαιδωρήσε, πάχων ἐκ πείσσε, τῆς τύκτοντι αὐ-
 τὸν ἐς τῷ σιγῶνα, ἴσρατι ἡ τῷ ἄλλω, τῆς
 ἀγγαροῦ αὐτῷ μίλιον ἐν προσετίθει πῶσιλα·
 σιων· ἤρε τὸν ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτοῦ, ἀγαθὸν
 ἠγασάμενος κατὰ τὸν προφήτῳ καθίσαι κατὰ μῶ-
 νος ἡ σιωπῆσαι. Ιωάννης δὲ, ὁ ἐκ πατρῶν ἰβρι-
 στικῶς Μανσὺρ προσηγορεύεται, ἀφείκεν παντὶ, Ματ-
 θαιοῖν τὸν Λαγγελικῶν (ἠλωσας), Χειρῶν ἰσολύ-
 θητε, μείζονα πάλιν ἠγασάμενος τῆς ἐκ Ἀρα-
 βίας θησαυρῶν τὸν οὐκ εἰδισμένον τὸν Χριστῷ. ἡ εἰλετο
 μᾶλλον συγκαταχειρῆσαι τῷ λαῷ τῷ Θεῷ, ἡ πρόσ-
 κρητον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπολαυσιν· αὐτὸς ἐν τῷ
 ὄν αὐτοῦ ἡ τῷ Χριστῷ ἀραμῶς, ἡ ἀκολούθησας
 αὐτῷ, ὑπὲρ Χριστοῦ ἡ τῷ ἰσῷ Χριστῷ ἕξ ἐνατο-
 λῆς· διὰ Χριστοῦ ἐσάλασσε· μὴ φορητῶν ἠγασμέ-
 νος τῷ ἐν ἀλλοδαπῇ γηγονικῶν κρησοφωνίας, ἡ
 τῷ κατὰ τῆς ἁγίας τῷ Θεῷ καθολικῆς· ἐκκλη-
 σίας ἀδισμον συσκέλιω ἡ λυσιπῶδη μανίαν· ἀλλὰ
 πῶσι τῶν θεαμβόλως, πάντας παρανετικῶς ἡ νε-
 δετικῶς ἠσφαλίζετο, μὴ ἀπαχθῆναι μὴ τῆς
 ἐργασίαν τῷ ἀνομίᾳ· ζῆτων ἐν ἐκκλησιαίς
 τῷ ἀρχαίαν θεσμοθεσίαν κρατεῖν, ἡ τῷ
 εἰρηνίαν κατόσασιν, λὶ ὁ κρυπτός τῆς μαθηταῖς
 αὐτοῦ ὡς ἡ γινόμενον τῆς τῆς ὀνόματι αὐτοῦ ἐκκλη-
 σίας· ἰδωρῆσατο, λῆγων· εἰρηνίαν τῷ ἑαυτοῦ δι-
 δομε ὑμῖν, εἰρηνίαν τῷ ἑαυτοῦ ἀφίημι ὑμῖν· τῶ-
 των ὄν τῆς αἰδεσιμῶν ἀνδρῶν ἡ ἀξίων πίστεως
 ὅπως ἀναδεχθῶτων ἐν τῆ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ,
 τῆς ἡ πρὸς αὐτὸς ἐπαγαστικῆ συκοφαντία, ἡ τῆ
 εἰον φρικωδισατῆ, λὶ ἡ φέρειν τῆς ὀνοματῆς ἡ
 ἐν τῶ ἀγνῆμα ἠγασῶσαν οἱ παιδαίωροι, τῷ ὀ-
 κηίαν γλῶσσαν ἀσῆμῶς ἀπογομῶσαντες, Γερμα-
 νῶν τὸν μυστηρίων θεῶν ἡ ἱερέα Χριστοῦ διγγω-
 μῶν ἡ ἑξελλατρῶν ὀνομασάντες, ὅσαυτως ἡ Γεωρ-
 γιον ἡ Μανσὺρ· ὅσοι ἐδὲ τῆς ἐν τῆς τῆς πῶ-
 πει Βλασφημῶν τῶ ὀμοπίσῳ προσίφρῆσαν· ὅς
 Ἐβραίων δὲ ἡ Ἀγαρῶν ἡ ἄλλων ἀπίστων ἰγ-
 γλῶσιον τῶν αὐτῶν περὶ τῆς τῆς θεῶν τύπος τῶν σαυ-
 ρῶ, ἡ τῆς σέκτων εἰκόνων, ἡ ἱερῶν ἀναπαινεύμενων
 τῷ Θεῷ, πολλὰ ὡς οἱ Χριστιανοὶ ἐκκλησίαν·
 ἐπεὶ Χριστιανὸς ὀμοπίσῳ τῆ αὐτῆν ἰγκλῆσιον ἕδα-
 μῶς ἀποσῆγαθῶ· ἀλλὰ δὲ χρεῖς ὁ δῆμος τῶ
 ἀδίκῳ, ὅσπερ ὀφθαλμοῖσιν ἠλῶ· αὐτοὶ γὰρ
 δραπέτῆσαντες ἀπὸ τῆς ἀληθείας, ἡ τῆ ἐκκλη-
 σιατικῆ θεσμῶ ἕκαστος, παρεδόθησαν πῶς
 ψευδοπροφηταί ἡ τῆς λαιδωρίας· ἡ ἐδὲ ἱερῶν
 στωίωσιν, ἡ κατηγορήσαι τῆς Χριστιανῶν ἡ τῆς
 ἰσῷ Θεῷ ἱερέων, καταλιδοῦσθαι Θεὸν ζῶντα ἡ
 ἀληθινῶν, ἡ εἰσεσι λατρῆων· ἐπεσβαλοῦ τῆς ἡ
 λαοθητίης, ἀκατεμυδοῖ πῆ ἡ ἀμαρτανικῶς γινέ-
 μῶν· ἡ τῆς τῆς φουβῶν τῶν κρῆσιον ἡ γελῶντων
 ἡ πῆ τῶν αὐτῶν κατῆχοι γέλωτι; ἡ μᾶλλον ὡ
 Concil. General. Tom. XIII.

conformis comprobatus. Cujus sequi dispu-
 tationes necessarium esse, conscripta ejus
 affirmant per univertum orbem. Exalta-
 tiones enim Dei in laucibus ejus, & gla-
 dia ancipites in manibus ejus, jaculati con-
 tra dissidentes ecclesiasticæ traditioni. Et
 Georgius patria Cypnus, qui evangelice
 patrimonium venundans, & Christum
 Deum nostrum, qui dedit nobis normam
 dispensationem suam, imitans, non con-
 tendit, non clamavit: cum malediceretur,
 non maledicebat: cum pateretur, non
 comminabatur: percutienti se maxillam ver-
 tebat & alteram, angarianti se mille pas-
 sus apponebat & duplum: tulit jugum a
 juventute sua, bonum arbitratum secundum
 prophetam singulariter sedere, & silere.
 Atque Joannes qui ab eis injuriose Man-
 sur appellatus est, quique dimissis omni-
 bus Matthæum evangelistam æmulatus,
 Christum secutus est, majores divitiis ar-
 bitratum thesauro quem in Arabia dere-
 liquit, opprobrium Christi; & elegit po-
 tius affligi cum plebe Dei, quam tempo-
 ralem voluptatem habere peccati. Ipse ita-
 que crucem suam & Christi portans, &
 secutus eum, pro Christo ab oriente per
 Christum tubicinavit; non tolerabilem du-
 cens vocum novitatem, quæ diverfo fue-
 rat modo facta, seu prævaricatricem sa-
 tionem, rabidamque insaniam, quæ ad-
 versus sanctam Dei catholicam ecclesiam
 erat armata. Sed hanc publicanas, omnes
 exhortando & admonendo, cautos redde-
 bat, ne adducerentur cum operantibus ini-
 quitatem; quærens in ecclesiis antiquam le-
 gislationem teneri & pacificam constitu-
 tionem, quam Dominus discipulis suis no-
 minis sui vocabulum sortientibus donavit,
 dicens: *Pacem meam do vobis, pacem meam
 relinquo vobis.* His ergo reverendis viris
 & fide dignis taliter in ecclesia catholica
 demonstratis, quæ est adversus eos insur-
 gens accusatio, & quam hæc est horren-
 da, quam etiam ferre quis omnino non
 poterit? Vere ignorantiam ignoraverunt
 miteri, propriam linguam inhoneste de-
 nudantes, Germanumque mysticum sacri-
 ficatorem & sacerdotem Christi, duplici
 sensu & ligni servitorem nominantes; si-
 militer Georgium & Mansur; cum ali-
 quando nec principibus quiquam talem
 blasphemiam ei qui unius fidei secum e-
 rat, iniecerit: ab Hebræis autem & Aga-
 renis, aliis infidelibus querela tali tam su-
 per divino typo crucis, quam super ve-
 nerabilibus imaginibus & aliis sacris Deo-
 que dicatis rebus, sæpe Christiani accusa-
 ti sunt. Nam Christianus Christiano hu-
 jusmodi accusationem nullatenus intulit:
 sed inutilis est justus injusto, quemadmo-
 dum lippis oculis sol. Ipsi quippe fugien-
 tes a veritate, atque ab ecclesiastica lege
 repulsi, traditi sunt falsiloquiis & maledi-
 cis; & nihil aliud colligunt, quam ut ac-
 cuset Christianos & Domini sacerdotes,
 quasi dereliquerint Deum vivum & verum,
 atque iconis deserviant: maledicti quidam
 & laici, multiloqui, & horum seductores
 effecti, & quis timentium Deum, & deri-
 dentium non latum risum suum effun-
 dit? vel potius non trilli lamento induat?
 & nocte profunda super hac ipsorum
 im-

ACTIO VI. celebrata per 149.

vitam insti-lucas

Thron. 1.

omni Ara-bum

Gr. in aliena regione facta,

Suis tamquam infans donavit, Joan. 4.

πῆσιμα

ἡ τῆς τῆς α. ὅσοι ἐδὲ τῆς ἐν τῆς τῆς πῶ-

Gr. convic-tiones, lu-culent in-mensu, & linguæ

359

ACTIO VI.

dispositione exacta.

Prov. 8.

Matth. 9. Marc. 9. Luc. 1. Luc. 19.

Gen. 19.

Gen. 11.

Matth. 9. Marc. 1.

7. ai. 76.

impietate? Et quia cum sint inventores A malorum secundum divinum apostolum, defecerunt scrutantes scrutiny, garrulitibus eorum bene valere fatentes, sufficienter Dei gratia ad perfectam destructionem vanarum cogitationum falsi nominis eorum vanarum scientiarum consummantes, & cum veteribus hæresibus errorem inanem pravitate ipsorum connumerantes, hunc excidimus gladio spiritus: age nunc instruamus animos audientium. Omnia ergo presentia sunt intelligentibus, & erecta his qui inveniunt scientiam, sicuti Proverbiorum bene, nec non & veritati videtur. Sancta enim Dei catholica ecclesia ex diversis & variis rebus eos qui sibi nati sunt, trahit ad penitentiam & ad agnitionem mandatorum Dei custodiæ; & omnes sensus nostros festinat dirigere ad gloriam ejus, qui est super omnia Deus; atque per auditum & visum correctionem facit, ipsa quæ gesta sunt, vultibus eorum qui accedunt, apponens. Quando namque ex avaritia & amore pecuniarum rapit quemquam, ostendit ei in imagine Matthæum, qui ex telonariis apostolus factus, avaritiæ furia derelicta Christum secutus est: & Zacchæum in sycomorum ascendentem, desiderantem Christum videre, ac ei repromittentem dimidium substantiæ se præbere pauperibus, & si cui aliquid abstulit, reddere quadruplum: & fit ad custodiam conversionis & jugem memoriam, imaginalium formationum continua visio, ne repedatur ad proprium vomitum. Rapuit rursus alium desiderio meretricio depressum; pudici Joseph imaginem apponit, qui fornicationem abominans, & hanc pudicitia vincens, illud quod dicitur ad imaginem custodivit, cuius participes efficiuntur qui hanc dilexerunt. Iterum alibi beatam Susannam proponit pudicitia ornata, & manibus extensis adiutorium ab excelso invocantem, & Daniæm iudicem præsentem, & hanc e-tuentem de manibus seniorum iniquorum; & fit imaginalis titulationis memoria ad custodiam pudicæ vitæ. Rapuit in deliciis substantiam suam consumentem, & molli-bus vestimentis vestitum, quæ oportet egenis præbere, in talibus vestibus expenden-tem, & delicatam vitam amplectentem; & ostendit ei Eliam melote amicum, & suf-ficienti esca contentum: & Joannem pilis cameli indutum, & agrestis melle nutri-trum, Christumque digito demonstrantem, & profitentem hunc tollere peccatum mundi. Cum his etiam magnum Basilium, atque ascetarum & monachorum multitudi-nem, corpore arefactorem. Ne vero ex-tendamus sermonem, paucorum mentio-nem facientes, reliqua dimisimus audien-tibus perferenda. Habemus enim omnem evangelii narrationem depictam, & ad re-cordationem Dei nos adducentem, & gau-dio nos replentem. His enim vultibus no-stris appositis, cor timentium Dominum lætificatur, floret facies, anima tædio af-fecta in alacritatem transfertur, & pfallit una cum Dei patre David: *Memor sui Dei, & delictatus sum*. Memoriam ergo Dei per eos semper habemus. Lectio enim minus nonnunquam recitatur in vene-rabilibus templis; imaginalis vero forma-

ειργον τοῦτο πειθαλείται ἡ νύκτα βαθεῖαν ἀπὸς ταῦτα αὐτῶ τῶ ἀσέβειαν; ἡ ἰσχυρῶς ἐφάρεται κατὰ τὸ θεῖον ἀπόστολος ὅτις, ἐξελίκεν ἐξ ἐφελκῶντες ἐξ ἐφελκῶντες, ταῖς αὐτῶς φουα-ριας ἐρρωθεὶς φράζοντες, ἰκανῶς χάριτι ἀπὸς πλείων ἀναφορῶν τῶ ματαίων λογισμῶν τῆς ψαδωνίμω αὐτῶ γνώσεως ἀπαρτίσαντες, ἡ ταῖς παλαιαῖς αἰρέσει τῶ πλάνη αὐτῶ ταύτῶ τῆς * κωνῆς φαυλότητος συμμετρωσαντες, ἐκτεμνω- τῶ μαχαίρῃ τῶ πιδματῶ. φῆρε * καθικεθῶν * τῶ μαχαιρῶν τῶ ἀπρωμῶν τῶ νύκτα. πάντα ἐν ἐσθῆτι ταῖς συνῶσι, ἡ ὄρθε ταῖς δεύσει γνώσει, ὡς τῶ παρομιαντῶ καλῶς ἡ τῶ ἀληθείῃ δοκῶ. ἡ γὰρ ἀγία τῶ θεῶ καθολικῆ ἐκκλησία ἐκ ἐσφορῶν ἡ ποικίλων ἀραγματῶν τῶς ἐν αὐτῶ ἡμετέρας ἔχει ἀπὸς μετῶναι ἡ ἐπίγνωσι τῆς τῶ ἐστο- λῶν τοῦ θεῶ τηρήσεως, ἡ πάσας τῶς αἰθέσεις ἡμῶν σπῆδει καθοδηγῶν ἀπὸς δόξαν τοῦ ἐπὶ πάντων θεοῦ, ἡ δι ἀκοῆς ἡ ὁράσεως τῶ ἐπανόρ- θωσι ποιῶται, αὐτῶ τῶ ἀραγματῶν ἐπ' ὄψει τῶ ἀποστειρωμῶν ἀποτιθεῖσα. ὅταν γὰρ ἐκ πλεονξίας ἡ φιλαργυρίας ἀραση τινὰ, ὑποδεί- κνουν αὐτῶ ἐν εἰκόνι Ματθαίου τὸν ἐκ πλάνων ἀπόστολον, τῶ τῆς φιλαργυρίας ματιαν κατα- λιμπάνοντα, ἡ Χελσῶ ἀκαλυθῶντα. Ζακχαῖον ἐπὶ συκομοριαν ἀνερχόμενον, ποθοῦντα Χελσῶν ἐπὶ συκομοριαν ἀνερχόμενον τῶ ἡμῶσι τῶ ὑπαρ- τῶν παρῆεν πτωχοῖς, ἡ εἰ τινὸς τῶ ἐσυκοφαν- τησε, ἀποδιδόντα πῆραπλάσιον ἡ γίνεται ἀπὸς φυλακίῃ τῆς ἐπιστροφῆς ἡ διευκατῆ μνήμῃ ἡ τῶ εἰκονίῶν ὑποτυπῶσεων συμεχῆς δια, ἀπὸς τῶ μὴ παλινομοτῶσι εἰς τὸν ἴδιον ἐμετῶν. ἦρπασῶν ἦρ- ρον αὐθῆς ἦρπασῶν πορνικῶ κατεχόμενον, Ἰωσήφ τῶ σώφρονος τὴν εἰκόνα ἀποτιθεῖσιν. ὅς τὴν πορνείαν βδελυξάμενος, ἡ τῶ σωφροσύνῃ ταύτῶ νικήσας, τῶ κατ' εἰκόνα διεφυλάξατο, οὐ μίσηται γίνονται οἱ ταύτης ἔρασαι. πάλιν ἦρπασῶν τὴν μακαρίαν Σωσάνναν ἀνατίθει σωφροσύνη κοσμημῶν ἡ χεῖρας ἐκτείνουσαν, τὴν ἡ ὕψος βοήθειαν εἰκα- λημῶν. ἡ Δανιῆλ κριτῶ ἀποκαθημένον, ταύ- τῶ ἡ χεῖρῶν ἐκ χειρὸς ἀρισβυτῶν ἀνομόν. ἡ γίνεται τῆς ἐκονικῆς εὐλογραφίας ἡ μνήμη ἀπὸς φυλακῆν σώφρονος Βίβ. ἦρπασῶν τὸν ἐν τρυ- φῶ τὸν βίον δαπανῶσαντα, ἡ μαλακῶς ἰματίοις ἡμφοσιμῶν, ἡ ἡ χρεῖς πένσι παρέχειν, ἐν πωπῶταις ἐδῆσει καταναλίσκοντα, ἡ τῶ ἀβρο- διατον ζῶν ἀσπασάμενον. δεκτικῶ αὐτῶ τῶ Ἡλίαν μνηστῶ ἡμφοσιμῶν, ἡ τῶ αὐτῶν ἐφο- φῶ ἡπαρκοῦμενον, ἡ Ἰωάννη ἑίχας καμῶν ἐδῆ- δυμῶν, ἡ ἀρίφ μελιτε ἑσφοῦμενον, τὸν δὲ Χελ- σῶν δακτύλῶν δεκτικῶν, ἡ ἀποδῆσῶν αἰρεσῶ τῶ ἀμαρτίαν τῶ κόσμῶ. σὺ ταύτους καὶ τὸν μέγαν Βασίλειον, ἀσκητῶ ἡ μοναζῶντων πλῆ- θος κατακλητόν τῶ σώματι. δια δὲ τὸ μὴ ἐκπεθεῖσαι τὸν λόγον, ὀλίγων μνημῶν ποσῶμε- νοι, τῶ λοιπῶ ἐπαφήκαμε πῶς ἀπρωμῶν ἐρῶ- νῶν. ἡ γὰρ πῶσας τῶ τῶ ἀραγματῶν δι- γνησι ἀναεὶλογραμμῶν, ἡ εἰς μνήμῶ θεοῦ ἡμῶς ἀγῶσαν, ἡ χάρις ἡμῶς ἐμπιπῶσαν. τοῖ- των γὰρ ἐπ' ὄψει ἡμῶ ἀποκαθῶν, καρδία φοβημῶν τὸν κῆρον ἀρραῖνται, θάλλει ἀπῶσω- τον, ψαχῆ ἀθυμῶσα εἰς ἀθυμῶν μεταπειθῶ- ται, ἡ ψάλλει μετῶ τῶ θροναῖος Δακῶδ. ἐμῶ- θῶ

ANNO CHRISTI 187.

ANNO CHRISTI 325

Ὁ δὲ τῷ Θεῷ, κ' Ἐφραίμ. μνήμην οὐ Θεοῦ δι' αὐτῶν πάντως ἔχομεν. ἡ γὰρ ἀνάγνωσις εἶδ' ὅτι κ' εἰσὶν εὐδοκίαι ἐν τοῖς σεπτοῖς ναοῖς· ἡ δὲ εἰκονικὴ ἀνατύπωσις ἰσπίρας ἐσθρῶ κ' μυστηβρίας, ὡς ἐν αἰσῶνι καθιδρυμένη, διηγείται ἡμῖν κ' ἀγγέλλει τὴν ἴδ' ἀποφαστικῶς ἀλήθειαν. δεξιόμεθα δὲ τὴν παράδοσιν τῆς ἐκκλησίας, τιμῶμεν τὴν θεομορφίαν· μὴ περιεργασώμεθα τὴν ἑσθρῶν κ' ἐνδοξασμῶν· μὴ πολυπραγμοσύνην τῆ ἀρχαία διήγησ. πᾶν γὰρ ὅ ἐστι ἀνάμνησιν τοῦ Θεοῦ ἀνατίθεται, ἀποδεικνύει αὐτῶ· οἱ δὲ ἐκτὸς γινόμενοι τῆς παραδόσεως ταύτης, ἢς μίμητοι γεγονῶσι πάντες οἱ γνησίως υἱοθετηθέντες ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἀρα νόθοι εἰσὶ, κ' οὐκ υἱοὶ. ἐκὼν εἰδομένη δὲ κ' καλῶς εἶναι τὴν ἴδ' σεπτῶν εἰκόνων ἀνάθεσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, κ' πλάσματι δὲ αὐτῶ ἀνάγειται ἐπὶ τὴν ἴδ' ἀποφαστικῶν αὐτῶ ἀνάμνησιν, κ' ταύτας διὰ τὴν αὐτῶ τιμιότητα κ' ἀσπάζεσθαι κ' περιεργασώμεσθαι, κ' τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν ἀπονεύμεν. εἴτε οὐκ ἀσπασμένοι τὰ τοῦ φίλου καλεῖν, ἢ προσκύνειν ταυτὸν ἕξ ἀμφοτέρω, εἰ μὴ κατὰ τὴν κατὰ λαβείαν προσκύνειν τις ἐνοήσῃσιν· ἀλλὰ γὰρ αὐτῆ, ὡς πολλαχῶς δίδεικται· μόνον ἀξιό- ὁ ἀποσεργασμένος ἐστὼ τῆς προσκύνεισιν. εἰ δὲ ἐκ ἀξίως, καθαρῶν τῶν αὐτῶν, κ' εἰδ' οὕτως προσελθῆτω τῇ εἰκονικῇ ἀνατύπωσιν. μὴ ἐν- σπασίς σατυρικῆ εἰσιν πρὸς τὴν αὐτῶ προσκύνεισιν, μὴτε δειλία ὑπονοίας ἔχοντα ἀσπασίαν ποιησῶσιν· ὅτι εἰ ἀσπείρω τῇ εἰκόνι, ταύτῃ ἀσπασόμε- νος, δεξιόμεθα τὴν ἐν πνεύματι λατρείαν αὐτῆς ἀπονεύμεν. ἀλλὰ τῆς ὑπονοίας ταύτης. θεομα- χοὶ κ' κεκοινοῦσι τὴν ὁρίαν μὴ μὴ μὴ, ταῦτα γλωσ- σαλογεῖται. κ' αὐτῶ τῇ γυναικὶ ἀποσελθῶν ἐψι- θύειτε ψάλλοις· τί εἶπε ὁ Θεός; ἀπὸ παντὸς ξύλου τῶ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου· οὐ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ. οὕτως κ' οὕτως τὸς θηλυ- δρωδὸς καρδίας ἐκπαύσει, λίγους, ὅτι ὁ προσκύνων εἰκόνα τοῦ κυρίου, ἢ τῆς ἀχράστου δε- σποτικῆς ἡμῶν κ' ἀληθῶς θεοτόκου, ἢ ἀγίων ἀγγε- λῶν, ἢ τῶν ἁγίων, τὴν ἐν πνεύματι λα- βείαν ταύτη ἀσπείρει. μὴ ἀπατησώμεν δὲ τὴν λόγῳ αὐτῶ. παραίνεσις ἢ παρρησίας τοῦ ἁγί- οῦ βόλου αὐτῆ. ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἀναξίειται τοῦ- τῶ τὸ μῦθῳμα, παρακλιόμενος πᾶσιν ἡμῖν· τὴν Βηθλεὲμ σιβάσθη, κ' τὴν φάτην ἀσπεί- ρησιν. σὺ τούτῳ δὲ κ' Μαξιμὸς ὁ αἰδιδμος, οὐ- τῶνος ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, κ' ἡμῶν με- τὰ τῶν ἀνδρῶν ἐξαλεγομένης περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, θεῶν τῶν τοῦ τιμῶν σωροῦ, αἴτον λαγγίλων κ' σεπτῶν εἰκόνα ἀσπείρων ἐκ μέσον ἀγείρει, κ' ταῦτα ἐπὶ βεβαίως ἴδ' λαλησῶσιν σὺ αὐτῶς ἠσπείρατο. ὁ δὲ τῆς ἀθανασίας ἐπὶ- νυμος Ἐνανότιος ἡμῖν διαγορεύει, ἐν τῇ ἀπὸς Μακεδονίαν ἐπιστολῇ, ἡμῶ ἀποταξῶσιν ἐν τῇ ἐκ- κλησίᾳ τῆς ἐρημίας τῶν ψαλμῶν, ὡς ἡμῶν λέγων· τὴν ἐκκλησίαν ἴδ' ψαλμῶν τις λαμβάνων, τὰς μὴ περὶ τοῦ σωτῆρος ἀποφαστικῶς σιωπῶσιν ἐν ταῖς ἄλλαις γραφαῖς θαυμαζῶν κ' ἀσπείρων διεξί- ρηται. ὅρῳ; τὰς τοῦ σωτῆρος ἀποφαστικῶς ὁ θε- σπείσιν πατὴρ ἀσπείρων ἡμῖν παρακλιέται. κ' εἰ ταύτας ἑσθρῶς ἀσπείρων, τὸς γὰρ μὴλ-

atio vespere, mane & meridie tamquam in eis stabilita, narrat nobis & annuntiat veritatem gestorum. Suscipiamus ergo traditionem ecclesiae, honoremus legislationem; ne scrutemur piam & legitimam consuetudinem, ne curiose agamus adversus antiqua jura. Omne quippe quod in commemorationem Dei conditur, acceptum est illi. Qui vero praeter hanc traditionem efficiuntur, cujus participes facti sunt omnes qui germane filiorum adoptionem receperunt in catholica ecclesia, merito nothi sunt, & non filii. Itaque sentiamus bonum & optimum esse, venerabilem imaginum positionem in ecclesia fieri, & spiritaliter reduci per has ad principalium tuorum memoriam, atque illas propter eandem honorificentiam & salutarem amplecti, ac debitam adorationem impendere. Sive ergo alicui sit salutationem gratum vocare, sive adorationem (hoc ipsum enim est utrumque; nisi forte quis adorationem quae secundum latrariam exhibetur, intelligat; alia enim est haec, ut multipliciter est offensum) tantum dignus is qui accedit, sit adoratione. At si non fuerit dignus, purificetur primum, & ita demum accedat ad imaginalem venerabilem formam. Nec instantia satanica sit erga adorationem earum, neque formido inique suspitionis habens occasionem: quia si accessero imaginem hanc salutaturus, invenio latrariam quae in spiritu est, huic impendere. Absit suspicio haec: Impugnatores enim Dei atque vaniloqui serpentem imitantes, haec garrulis linguis effantur. Etenim ipse accedens mulieri susurravit mendaciter: Quid, perhibens, dixit Deus? ex omni ligno quod est in paradiso, comedes: de ligno autem quod est in medio paradisi, non comedetis. Ita & isti effeminata corda seducunt, dicentes: Quia qui adoratur imaginem Domini, aut intemeratae dominae nostrae ac vere genitricis Dei, vel sanctorum angelorum, aut cujusquam sanctorum, latrariam quae in spiritu haec, huic offert. Ne decipiamur ergo sermone ipsorum: admonitio enim & prava diaboli est haec assertio. Nam & theologus Gregorius hanc destruit fabulationem, omnibus nobis jubens, cum dicit: Bethlehem cole, praesepa adora. Cum hoc autem & Maximus memorandus, cujus laus in omnibus est ecclesiis, dum cum viris quibusdam de ecclesiasticis negotiis disputaret, divinum pretiosae crucis typum, sanctum evangelium & venerandam iconam praecipit in medium afferri, & haec cum illis ad certitudinem eorum quae dicta sunt, salutavit. Athanasius autem, qui ab immortalitate nomen accepit, expressius nobis annuntiat in epistola ad Marcellinum missa, quam praedestinavit in codice interpretationis psalmodum, ita dicens: Libro psalmodum quis accepto, Salvatoris quidem prophetias consuevit sicut in aliis scripturis admirans & adorans egreditur. Videtne qualiter prophetias egregius pater adorare nobis jubeat? Et si has pium est adorare, quanto magis proventus propheticarum assertionum in imagine vivos necessarium est adorare? habet enim prophetia: Ecce vir in go in utero habebit, & pariet filium. Hanc ergo

ACTIO VI.

dicatur,

Gen. 1.

Quat. de nat. Dom.

de Sal. vatore

profecquitur.

1/a. 1.

ACTIO VI.

in Off. R. S. S.

in Off. R. S. S.

in Off. R. S. S.

in Off. R. S. S.

in Off. R. S. S.

in Off. R. S. S.

ergo prophetiam in imagine nos videntes, id est virginem eum amplectantem quem reperit, quomodo sufferemus, quo minus adoremus & saluteimus? Quis ineruditus mente differre audeat ad huiusmodi salutationem? Dignos nosmetipsos adoratione faciamus, ne accedentes indigne, * Ozan pœnam incidamus. Ipse quippe tangens arcam, eadem hora perit, indigne approprians illi. Quamquam & ipsa diversis figuris variata, & ex lignis constructa fuerit, quemadmodum & imaginum factura. Porro hi qui dicunt imaginales formationes sufficere in commemorationem tantum haberi, & non etiam ad salutationem, unum recipientes, alterum reprobantes, per hoc parvi quidam, partimque mendaces & partim veraces demonstrantur: alias quidem vera confitentis, & alias depravantes. Et o infenlibilitatem horum! Ergo qui aliquando eramus orthodoxi ac veritatis calumniatores, nunc horum efficiamur advocatores; & pro reprobatione ecclesiasticarum traditionum petamus veniam peccatorum. In omnibus his mandata custodiamus per ea quæ præcepta sunt: ambulemus prophetiam vocem audientes, quæ dicit: Si annuntiauerit tibi homo, quid bonum, aut quid verum sit Dominus abs te, quam ut facias iudicium, & diligas misericordiam, & paratus sis ambulare cum Domino Deo tuo? Super hac tutorem sopiamus, linguam refrenemus, mendacio ac turpiloquio, & maledicto retinentes. Oculum temperemus, ventrem etudiamus, palmodie ac orationi instemus, in omnia a Deo datus nobis gratias agamus, iuramento ne assuetum os nostrum faciamus, sed dominicam vocem audiamus dicentem: Ergo autem dico vobis, nolite jurare omnino. Gloriam conculcemus, quæ deorsum jacet: maximum omnium bonorum, misericordiam & caritatem arripiamus, & hanc timori Dei conjundam. Sine timore quippe Dei caritas reproba est. Nam & Iosaphat amicus erat cum Achab, sed audivit: Si peccatori te amicitia jungeris, si odio habito a Domino tu audiveris? Ergo cum timore Dei omnia faciamus, expectantes etiam intercessionem intemeratæ domine nostræ & naturæ Dei genitricis semper virginis Mariæ, atque sanctorum angelorum, & simul omnium sanctorum: salutantes quoque colendas eorum reliquias, ut eorum sanctitatis participes simus. Sic enim perfecti erimus ad omne opus bonum in Christo Jesu Domino nostro: quem decet gloria, imperium, latria cum Patre & Spiritu Sancto, nunc & semper & in sæcula sæculorum. Amen.

πάν ἔργον ἀγαθὸν ἐν Χειρῶ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ὃ σπείρει δόξα, κράτος, λαβρία σὺ τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

λοιπὸν τίς ἐκβάσεις τῆς προφητικῆς ἑμφάντου ἐν εἰκόνι ὀφώντως ἀναγκαστὸν εἶναι προσκυνεῖν; ἔχει γὰρ ἡ προφητεία· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ τέξεται υἱόν. ταύτην ἐν τῷ προφητικῷ εἰκόνι ἡμεῖς ὀφώντες, ἦτοι τῷ πατρὶ ὄνον ἀγαλλοζοῦμεν ὅτι ἔπειτα, πῶς ὀφενέγκωμεν μὴ προσκυνεῖν καὶ ἀσπάζεσθαι; τίς ἀπαίδετος τὴν γὰρ ἀναβαλεῖν τὴν πλησθεὶς σφὸς τοῦτον ἀσκατὸν; ἀξίως αὐτῷ ἑαυτοῦ ποιήσωμεν τῆς προσκυνήσεως, ἵνα μὴ προσελθῶτε ἀταξίως, τοῦ Ὄξῃ τῷ τιμωρῶν κεισώμεθα. αὐτῆς γὰρ προσψάσας τῆς κεισώτου, αὐθροὺν ἀπολετο, ἀναξίως αὐτῷ προσεγγίσας. καὶ τοιγαρὶ καὶ αὐτῆς διαφορῶς μορφαῖς πεκαυμένης, καὶ ἐκ ζύλων κατασκευασμένης, καὶ ἀπὸ τῆς εἰκόνος ποιήσεως. οἱ δὲ γὰρ ἀρκεῖται λείποντες τῆς εἰκόνος ἀνατοπῆσαι εἰς ἀμνηστῶν μοῦνοι ἔχειν, καὶ οὐχὶ καὶ εἰς ἀσκατὸν, τὸ μὲν ἀποδεχόμενοι, τὸ δὲ ἀθετοῦντες, ἡμίφωνοι βίνες καὶ ψάδαλλοι ἀποδείκνυται, ἀλλοθεν μὲν ὁμολογοῦντες τὴν ἀληθείαν, ἐπιφῶδι δὲ φαυλίζοντες, καὶ ὡς τῆς τοῦτον παραπροσῆως. οὐκ οὐκ οἱ ποπ κατήγοροι τῆς ὁδοδοξίας καὶ ἀληθείας, νῦν σκεπήγοροι τοῦτον γινώμεθα. καὶ ὑπὲρ τῆς ἀθετήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως αἰτησώμεθα συγγνώμην τοῦ ἀμαρτηματιοῦ. ἐπὶ πάντι ἰσότης τῆς εἰσολῆς ἀλλάξωμεν διὰ τῆς ἀσφαμακίαν· ἐδάσωμεν τῷ προφητικῷ φωνῷ εἰωτισόμενοι τῷ λόγῳ· εἰ ἀνηγίλησοι ἀθετοῦ, τί καλῶν, ἢ τί κείνος ἐκρήτει παρά σὲ, ἀλλ' ἡ τοῦ ποικῶν κρίμα, καὶ ἀγαπῶν ἔλεον, ἔπειμον εἶσαι τοῦ πορθεῖναι μὴ κυεῖς τοῦ Θεοῦ σὲ; σφὸς τοῦτον θυμὸν κατανάσωμεν, γλώσσαν χαλινώσωμεν, ψάδες ἀιθρολογίας τε καὶ λοιδορίας ἀσχεῖναι. ὀφθαλμῶν σωφρονίσωμεν· γαστέρα παιδαγωγίσωμεν· τῆ ψαλμοδία καὶ τῆ ἀσφαμακίαν ἀσφαμακίαν· ἐν πάντι τῆς δειδωρησώσεως ἡμῶν παρά Θεοῦ ἀσφαμακίαν· ἔρω μὴ εἰδίσωμεν τὴν σῶμα ἡμῶν, ἀλλὰ τῆς κυεμακῆς φωνῆς ἀκούσωμεν λόγῳ· εἰ δὲ λέγω ἡμῶν, μὴ εἰσῶσαι ὄλος. δόξαν πατήσωμεν τῷ κάτω μείωσαν· τὸ μέγισον πάντων τῶν ἀγαθῶν, τὸν ἔλεον καὶ τὴν ἀγαπῶν ἐπισπασώμεθα, καὶ ταύτην φόβῳ Θεοῦ συνηλγώμεν· χωρεῖ γὰρ φόβῳ Θεοῦ ἀγαπῶν ἀδὸκίμα· ἐπεὶ καὶ Ἰωσαφάτ ἐφιλοῦτο τῷ Ἀχααβ· ἀλλ' ἦκουσεν· εἰ ἀμαρτωλῶν σὺ φιλιάζεις, εἰ μισμεσῶ ὑπὸ κυεῖν σὺ βοηθεῖς; μετὶ τῶν φόβου Θεοῦ πάντι ποιῶμεν, ἐξαιτωμέσθαι καὶ τῆς πρεσβείας τῆς τε ἀχράντης δεσποίνης ἡμῶν, φύσει Θεοῦ τῆς ἀσφαμακίαν, Μαερίας, τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων· ἀσφαμακίαν καὶ τὴν σιεσώμα αὐτῆς λείψανα, σφὸς τὴν μετήχων ἡμῶν τῆς αὐτῆς ἀγιότητος· αὐτῶ γὰρ καταρτιθῆμεν εἰς ἐγδῶν.

ANNO CHRISTI 157.

Oxon: apud legum doctor Anthonium, qui Ozan habet, eoque mittit deo salutem.

ACTIO SEPTIMA. ΠΡΑΞΙΣ ΕΒΔΟΜΗ.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Christi veri Dei nostri. Imperio piissimum ac orationi sancti Spiritus imperium nostrorum Constantini & Irenæ a Deo redimitæ matris ejus; anno octavo consula-

EN ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσποῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινῆ Θεοῦ ἡμῶν. βασιλείας τῆς δεσποίνης καὶ φιλοχρίστου ἡμῶν δεσποίνης Κωνσταντίνης καὶ Εἰρήνης τῆς θεοειδέως αὐτῶ μητρὸς· ἔτους ὀγδόου.

ANNO CHRISTI 325.

ὁρθεῖν τῆς αὐτῶν ὑπατείας, ἀπὸ τῆς εἰδὸς Οκτωβρίου, ἰνδικτῶν ια.

Συνελθούσης τῆς ἁγίας καὶ ἐκκλησιαστικῆς συνόδου, τῆς κατὰ θεῶν χάριτος καὶ βοήθειας διδασκαλίας καὶ ἀποστολῆς τῶν βασιλέων συναθροισθείσης ἐν τῇ Νικαίᾳ λαμπρᾷ μητροπόλει τῆς Βιθυνίας ἐπαρχίας, τῆς Πίτῃ τοῦ Κλαυδίου πρωτοπρεσβυτέρου τῆς κατὰ Ρώμην ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πίτῃ τοῦ Κλαυδίου πρωτοπρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ ἡγούμενου τῆς κατὰ Ρώμην Λαγού μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐπιχορηγῶν τῶν τόπων τῆς αἰσολογικῆς καθέδρας τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρωτοπρεσβυτέρου Ρώμης Ἀδελφού καὶ Ταρσίου τῶν ἁγιωτάτων ἀρχιεπισκόπων τῆς μεγάλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης, Ἐἰωάννη καὶ Θεωμά τῶν Κλαυδίων πρωτοπρεσβυτέρων, μοναχῶν καὶ ποιοτηρῶν τῶν αἰσολογικῶν θρόνων τῆς ἀνατολικῆς διακονίας, Ἀγαπίου ἐπισκόπου Καισαρείας, Ἰωάννη ἐπισκόπου Εφέσου, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Κωνσταντίας τῆς Κύπρου, Λεωντῆ ἐπισκόπου Ηρακλείας τῆς Θράκης, Βασιλείου ἐπισκόπου Ἀγκύρας, Νικολάου ἐπισκόπου Κιχίου, Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σαρδίων, Πίτῃ ἐπισκόπου Νικομηδείας, Ἡλίου ἐπισκόπου τῆς Κρήτης νήσου, Ἰππατίου ἐπισκόπου Νικαίας τῆς Βιθυνίας ἐπαρχίας, Θεοφίλου ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, Σταυρακίου ἐπισκόπου χαλκηδόνος, Λεόντος πρωτοπρεσβυτέρου καὶ ποιοτηρῆ τοῦ τῆς μητροπόλεως Σίδης, Ἐπιφανίου ὁδοῦ καὶ ποιοτηρῆ τοῦ Σαρδίων, Νικηφόρου ἐπισκόπου τοῦ Δυρραχίου, Νικολάου πρωτοπρεσβυτέρου, ἡγούμενου καὶ ποιοτηρῆ Τυανῶν, Δαυιδῆ ἐπισκόπου Ἀμασείας, Γρηγορίου πρωτοπρεσβυτέρου καὶ ποιοτηρῆ τοῦ Μωκισσοῦ, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Γαγγῶν, Νεῖλου ἐπισκόπου Κλαυδιουπόλεως, Γρηγορίου ἐπισκόπου Νικομηδείας, Γρηγορίου ἐπισκόπου Πισινίου, Θεοδώρου ἐπισκόπου Μίφου τῆς Λυκίας, Εὐσταθίου ἐπισκόπου Λαδικίας τῆς φρυγίας ἐπαρχίας, Μεττάλλου ἐπισκόπου Σωδάων, Γεωργίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Πισιδίας, Θεοφύλακτου διακόνου καὶ ποιοτηρῆ Κιχίου, Λεόντος ἐπισκόπου Ἰκονίου, Ἀναστασίου ἐπισκόπου Νικοπόλεως παλαιῆς Ἠπείρου, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Πύργου, Γρηγορίου πρωτοπρεσβυτέρου καὶ ποιοτηρῆ Τραϊανουπόλεως, Λεόντος ἐπισκόπου Ρόδου, Χρυσόφορου ἐπισκόπου Φασηδίου, Μακρυῆ ἐπισκόπου Ἀδριανουπόλεως τῆς Θράκης, Νικολάου ἐπισκόπου Ἰεραπολίου, τῆς Φρυγίας ἐπαρχίας, Βασιλείου ἐπισκόπου τοῦ Σουλίου, Θεοφύλακτου ἐπισκόπου Εὐχαιτών, Κυρίλλου μοναχοῦ καὶ ἐκ προσώπου Γοθθίας, Θεοδώρου ἐπισκόπου Σιδικίας, Στεφάνου ἐπισκόπου Σουδάων, Ἀπωνίου μοναχοῦ καὶ ποιοτηρῆ Σμύρνης, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου τῆς Ρηγίου, Ἰωάννη μοναχοῦ καὶ ἐκ προσώπου Παφῶν, Θεοδώρου ἐπισκόπου Κατά-Εἰωνος, Ἰωάννη ἐπισκόπου Ταυρωμῆνι, Γαυδιώτου ἐπισκόπου Μισσηνίας, Θεοδώρου ἐπισκόπου Πανόρμου, Στεφάνου ἐπισκόπου Κισθίων Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Διονυσίου, Ἰωάννη ἐπισκόπου Τροικαλίου, Θεοδώρου ἐπισκόπου Ταυριανῆς, Χρυσόφορου ἐπισκόπου τῆς ἁγίας Κυριακῆς, Βασιλείου ἐπισκόπου τῆς Λικαεῖδος νήσου, Θεοτίμου ἐπισκόπου Κροτωνῶν, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Καρπῆς, Θεοφάνους ἐπισκόπου τοῦ Λιλοβίου, Θεοδώρου ἐπισκόπου Τροπαιῶν, Σέργιου ἐπισκόπου Νικωπύργου, Θεοδώρου

ius eorum, tertio Iduum Oobriarum, indidione undecima.

Conveniente sancta & universali synodo, que per divinam gratiam & piam sanctionem eorumdem Deo roboratorum imperatorum collecta est in Niczenum clara & splendida metropoli Bithyniensium provincie, id est, Petro reverendissimo archiepiscytero sanctissime ecclesie que Romae est sancti apostoli Petri, & Petro reverendissimo presbytero, monacho & hegumeno venerabilis monasterii sancti Sabbae Romae siti, retinentibus locum apostolicae cathedrae almi & sanctissimi archiepiscopi senioris Romae Hadriani: & Tarasio almo & sanctissimo archiepiscopo magni nominis Constantinopoleos novae Romae, & Joanne & Thoma reverendissimis presbyteris, monachis & loci servatoribus apostolicorum orientalis dioeceseos, Agapio episcopo Cesariz, Joanne episcopo Ephesi, Constantino episcopo Constantiz Cypri, Leone episcopo Heracliz Thraciz, Basilio episcopo Ancyrz Galatiz, Nicolao episcopo Cyzici, Euthymio episcopo Sardis, Petro episcopo Nicomediz, Elia episcopo Crete intulz, Hypatio episcopo Nicz Bithyniensium provincie, Theophilo episcopo Thessaloniz, Stauracio episcopo Chalcedonis, Leone episcopo & loci servatore metropoleos Sidz, Epiphanio diacono & loci servatore Sardiniz, Nisephoro episcopo Dyrrachii, Nicolao presbytero & hegumeno ac loci servatore Tyanensium, Daniele episcopo Amalaz, Gregorio episcopo & loci servatore Mocifi, Constantino episcopo Gangrensum, Niceta episcopo Claudiopoleos, Gregorio episcopo Neocata- riaz, Gregorio episcopo Pessinunensium, Theodoro episcopo Myrensum Lyciz, Eustathio episcopo Laodicez Phrygensium provincie, Michaele episcopo Synadensium, Gregorio episcopo Antiochiz Pisisidiz, Theophylacto diacono & loci servatore Cariz, Leone episcopo Iconii, Anallasio episcopo Nicopoleos veteris Epini, Constantino episcopo Pergz, Gregorio presbytero & loci servatore Trajanopoleos, Leone episcopo Rhodi, Christophoro episcopo Phasidis, Manuel episcopo Adrianopoleos Thraciz, Nicolao episcopo Hierapoleos Phrygensium provincie, Basilio episcopo Sylzi, Theophylacto episcopo Euchaitentium, Cyrillo monacho & vicario Gothiz, Theodoro episcopo Seleuciz, Stephano episcopo Sugdaensium, Antonio monacho & loci servatore Smyrne, Constantino episcopo Rhegii, Joanne monacho & vicario Patratum, Theodoro episcopo Catanz, Joanne episcopo Tauro- menii, Gaudiolo episcopo Messanz, Theodoro episcopo Panormi, Stephano episcopo Bithyniensium, Constantino episcopo Leontinz, Joanne episcopo Trocalen- nium, Theodoro episcopo Taurianz, Chri- stophoro episcopo sanctz Cyriacz, Basilio episcopo Liparitensium intulz, Theo- timo episcopo Crotonensium, Constantino episcopo Carinz, Theophane episcopo Lilybzi, Theodoro episcopo Trozorum, Sergio episcopo Nicoterensium, Theodoro episcopo Briaz, Mauriano episcopo Pom- rejurpoleos, Joanne episcopo sanctz Salo- nca-

ACTIO VII. Kalendas

N. N. N.

Α. Β. Γ.

Δ. Ε. Ζ.

Gr. presbyt. ita quoque mt. Iolya num.

Gr. presbyt. & ita quoque

Gr. presbyt.

Dorotheo

C. bosses- sum. Trocalen- nium.

B. 278.

ACTIO VII.
 • Eufratio Eustochio
 • Secunda.
 • Proceasē in Gr. nihil respondet.
 • Eufratio
 • Decemum.
 • Græci eoa respiciunt Latina verba
 • Eufratio
 • Themasium.
 • Leizon.
 • Alexandro
 • Hadrianiz.
 • Theodoro
 • Adrianuthyriensium

• Eustathio episcopo Aramez provinciz Bithyniensium, Petro episcopo Germaniensium, Joanne episcopo Arcadiopoleos, Constantino presbytero & loci servatore Sebasteopoleos, Gregorio presbytero & ex persona Nicopoleos Armeniz, Sifinnio episcopo Parii, Eriphanio episcopo Mileti, Niceta episcopo Brococusi, Joanne presbytero & loci servatore Coloniz, Urlio episcopo Hibaritensium ecclesiz, Eustathio Episcopo Methymnz, Leone episcopo Cii, Joanne episcopo Apri, Theophylasto episcopo Cypsellensium, Laurentio episcopo Arsetianensium ecclesiz, Leone episcopo Carpathi, Eustathio episcopo Tradensium, Cyriaco episcopo Driziparensium, Leone episcopo Meseimbriiz, Gregorio episcopo Cernensium, Theodoro episcopo Heracliz, Theodosio episcopo Amorii, Joanne episcopo Nyssa, Georgio episcopo regalium Thermanum, Setherico episcopo Cilticisensium, Damiano episcopo Mitylenz, Constantino episcopo Mastlaurensium, Georgio episcopo Briulensium, Gregorio episcopo Palzopoleos, Leone episcopo Algizensium, Theodosio episcopo Nissepelenisium, Sabba episcopo Aniensium, Lycasto episcopo Varetensium, Thoma episcopo Lebedi, Eustathio episcopo Caritensium, Colma episcopo Myrinz, Pardo episcopo Pittanz, Basilio Adramyntenisium, Joanne episcopo Rhazdesti, Joanne episcopo Panidis Thraciz, Joanne episcopo Ovisz, Georgio episcopo Camulianensium, Theophylasto episcopo Hyperepensium, Theophylasto episcopo Trallz, Ignatio episcopo Prinz, Constantino presbytero & loci servatore Agaz, Basilio episcopo Magnesiiz, Basilio episcopo Medensium, Nicephoro presbytero & vicario Gargarensium, Theophane episcopo Caloz, Nicodemo episcopo Eugazensium, Theognio presbytero & loci servatore Sion, Stratonico episcopo Cumz, Theophilo episcopo Tumnensium, Obiano episcopo Elaz Pergamensium, Leone episcopo Phociz, Mariano episcopo Atandrensium, Melchisedec episcopo Calliopoleos, Theophylasto episcopo Chariupoleos, Leonide episcopo Madyti, id est Siladensium; Sifinnio episcopo Zurulli, Thoma episcopo Daonii, Gregorio episcopo Theodoropolenisium, Sifinnio episcopo Chalcidis, Benjamin episcopo Limicensium, Joanne episcopo Brylez, Spyridone episcopo Palzaz, id est Cythrentium; Eustathio episcopo Solensium, Theodoro episcopo Citti, Georgio episcopo Trimithuntensium, Joanne episcopo Amathuntensium, Constantino episcopo Juliopoleos, Theophilo episcopo Anastasiopoleos, Synesio episcopo Cibiz, Leone episcopo Minzi, Petro episcopo Afronz, Anthimo episcopo Betinopoleos, Michael episcopo Melitopoleos, Sifinnio episcopo Hadrianz, Theodosio episcopo Germz, Basilio episcopo Hadrianopoleos, Leone episcopo Pzemaninensium, Symeone episcopo Ocz, Strategio episcopo Gzrmiz, Basileio episcopo Adrauzubzron,

Αἰπισκότου Βαζίλης, Μαυριανῶ ἐπισκότου Πομπηπόλεως, Ἰωάννου ἐπισκότου τῆς ἀγίας Σαλονικίας, Εὐκρατίου ἐπισκότου Απαμείας τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας, Πέτρου ἐπισκότου τῆς Γερμίων, Ἰωάννου ἐπισκότου Αρακαδικούλεως, Κωνσταντίνου καὶ τοποτηρητοῦ Σεβαστιούλεως, Γρηγορίου πρεσβυτέρου καὶ ἐκ προσώπου Νικοπόλεως Ἀρμενίας δάκτρως, Σιλνίου ἐπισκότου τῶν Παριῶν, Επφρανίου ἐπισκότου Μιλήτης, Ἰωάννου πρεσβυτέρου καὶ τοποτηρητοῦ Κολωνκίας, Οὐρου ἐπισκότου τῆς Ἰσκαλιανῶν ἐκκλησίας, Εὐκρατίου ἐπισκότου Μεθύμνης, Λιόντος ἐπισκότου τῆς Κίου, Ἰωάννου ἐπισκότου τῆς Ἀτρῆς, Θεοδοῦλακτου ἐπισκότου Κυβέλλων, Λαυρεντίου ἐπισκότου τῆς Ἀφασιανῶν ἐκκλησίας, Λιόντος ἐπισκότου Καρπαθοῦ, Εὐσταθίου ἐπισκότου τῆς Τράδων, Κωνσταντίνου ἐπισκότου Δριζιπαρών, Λιόντος ἐπισκότου Μισσημβρίας, Γρηγορίου ἐπισκότου Δέρκων, Θεοδοῦρου ἐπισκότου Ηρακλείας, Θεοδοσίου ἐπισκότου τῶν Ἀμορίων, Ἰωάννου ἐπισκότου Νύσσου, Γεωργίου ἐπισκότου τῆς Καισικῶν Οὐρμίνου, Γεωργίου ἐπισκότου Καμουλιανῶν, Σωτηρίου ἐπισκότου Κισικισῶν, Θεοδοῦλακτου ἐπισκότου Τυτίων, Δαμιάνου ἐπισκότου Μιτυλήνης, Θεοδοῦλακτου ἐπισκότου Τραλλῆς, Κωνσταντίνου ἐπισκότου Μασαύρων, Ἰγνατίου ἐπισκότου Πρίνης, Γεωργίου ἐπισκότου Βεροῦλων, Κωνσταντίνου πρεσβυτέρου καὶ τοποτηρητοῦ Ἀγῶν, Θεοδοσίου ἐπισκότου Νύσσου, Βασιλίου ἐπισκότου Μαγνησίας, Ἡπιδου, Βασιλίου ἐπισκότου τῆς Μενάνδου, Σάββα ἐπισκότου Ἀνίων, Νικηφόρου πρεσβυτέρου καὶ ἐκ προσώπου Γαργάρων, Γρηγορίου ἐπισκότου Παλαιασπόλεως, Θεοφάνους ἐπισκότου Καλῶν, Λιόντος ἐπισκότου Ἀλγίλων, Νικοδήμου ἐπισκότου τῆς Εὐγάλων, Λουκάου ἐπισκότου Βαριτών, Θεοφίλου πρεσβυτέρου καὶ ἐκ προσώπου Σιδῶν, Θωμᾶ ἐπισκότου Λιβέδου, Στρεπτικίου ἐπισκότου Κίμης, Εὐσταθίου ἐπισκότου Ερυθρῶν, Θεοφίλου ἐπισκότου τῶν Τύμων, Κοσμά ἐπισκότου Μυρίνης, Οὐλριανῶ ἐπισκότου Ελαιας, Πάρδου ἐπισκότου Πιπτινῆς, Βασιλίου ἐπισκότου Ἀσσοῦ, Λιόντος ἐπισκότου Φωκείας, Ἰωάννου ἐπισκότου Ραδισοῦ, Ἰωάννου ἐπισκότου Παγνίου Θρακίας, Μελεχισεδέκ ἐπισκότου Καλλιουπόλεως, Θεοφίλου ἐπισκότου Χαριουπόλεως, Θεοδοῦλακτου Λεωνίδου ἐπισκότου Μαδίτου, ἡγι Ἡκοῖλα Σισινίου ἐπισκότου Χαλκίδος, Θωμᾶ ἐπισκότου τοῦ Δαωνίου, Γρηγορίου ἐπισκότου Θεοδορουπόλεως, Βενιαμίν ἐπισκότου Λιζίκων, Ἰωάννου ἐπισκότου τῆς Βρούσσης, Σπυρίδωνος ἐπισκότου Παλαιᾶς, ἡγι Κίθρων, Εὐσταθίου ἐπισκότου Σόλων, Θεοδώρου ἐπισκότου Κιτίου, Γεωργίου ἐπισκότου Τριμιθῶντος, Ἀλεξάνδρου ἐπισκότου Ἀμαθούτων, Κωνσταντίνου ἐπισκότου Ἰουλιουπόλεως, Σαμεσίου ἐπισκότου Κιβίας, Θεοφίλου ἐπισκότου Ἀναστασιουπόλεως, Λιόντος ἐπισκότου Μίνζου, Πίξου ἐπισκότου Ἀσπόντης, Ἀνδρέου ἐπισκότου Βετινυπόλεως, Μετχάη ἐπισκότου Μελιτουπόλεως, Σισινίου ἐπισκότου Ἀδρανίας, Θεοδώρου ἐπισκότου Λιόντος ἐπισκότου Ποιμαίνου, Συμῶν ἐπισκότου

ANNO CHRISTI 1071.

HARDUINI NOTÆ.

1 Al. Ουζία. 2 Menandensium in MS. 3 Pro Temenensium. 4 Pro Atandrensium.
 5 Adranthysensium in Græco, pro Hadrianothereusensium, ut supra. 6 Κωνσταντίνου & Latine Constantiensium.
 7 Pro Τυτίων. 8 Pro Σισύλου. 9 Pro Μαινίδρου. 10 Pro Τύμων.

ANNO CHRISTI 325

N. N. C.

Γ. Γ. Γ. Γ.

L. K. K. K.

Α. Α. Α. Α.

L. Θ. Θ. Θ.

επισκόπου Δακ, Σφατηρίας επισκόπου Δαρδάνων, Ιωάννου
 επισκόπου Λαμψάκων, Θεοδοτίου επισκόπου Πα-
 λαιών, Λιόντος επισκόπου Τρωάδων, Θεόδωρου επι-
 σκόπου τῆς Αβύδου, Νείλου επισκόπου Ηλίου, Α-
 ναστασίου επισκόπου Τριπέλεως, Λιόντος επισκό-
 που Τρακιάδων, Στεφάνου επισκόπου Σάλων, Ιωάννου
 επισκόπου * Ταβάλων, Ισώβητος πρεσβυτέρου κ' ηπο-
 τηρητῆ τῷ * Θουαξίω, Στεφάνου επισκόπου Σιλάν-
 δου, Νικολάου επισκόπου τῷ Περιοκώματι, Ιωάν-
 νου επισκόπου Σίτων, Κωνσταντίνου επισκόπου Ακρχαίου,
 Θεοφάνους επισκόπου Μαιονίας, Μεγαλή επισκόπου
 Σφατηρικῆς, Γρηγορίου επισκόπου Γόρδου, Ιωάννου
 επισκόπου Δαλδης, Ευσταθίου επισκόπου Τρακινῆς,
 Ιωσήφ επισκόπου Αιτωλίας, Θεοδοτίου επισκόπου Β
 Ερμούκηνιας, Ζαχαρίου επισκόπου Ιεροσημαρίας,
 Μεγαλή επισκόπου * Καισαρίων, Δαβίδ επισκό-
 που Ελευπόλεως, Κυβίνου επισκόπου τῷ Λόφῳ,
 Βασιλείου πρεσβυτέρου κ' ηποτηρητῆ τῷ Δακτυ-
 λῷ, Θεοφίλου επισκόπου Απολλωνιάδων, Κων-
 στατίνου επισκόπου Καισαρίας τῆς Βιθυνίας, Γεωργίου
 επισκόπου Βασιλιουπόλεως, Λιόντος επισκόπου
 Νιουσημαρίας, ἡπί Αρίστου, Νικηφόρου επισκό-
 που * Αδρανῶς, Θεοδώρου επισκόπου Πρωσπῆς,
 Επιφανίου επισκόπου Λάμπης, Θεοδώρου επισκόπου
 Ηρακλειούπολεως, Αναστασίου επισκόπου Κνωσῶν,
 Μελετίου επισκόπου Κυθωνίας, Λιόντος επισκό-
 που Κισαμίου, Θεοδώρου επισκόπου Σαβείων, Λιόν-
 τος επισκόπου Φοίνικος, Ιωάννου επισκόπου Αρκα-
 δίας, Επιφανίου επισκόπου Ελαθέριος, Φωτεινῶν
 επισκόπου Καπίνου, Σισίνου επισκόπου Χερσον-
 νου, Γρηγορίου πρεσβυτέρου κ' ηποτηρητῆ Κε-
 φλληνίας, Φιλίππου επισκόπου Κορυθαίων, Αν-
 τωνίου επισκόπου Τρωαζῶν, Πέτρου επισκόπου
 Μομφραχίας, Γαβριήλ επισκόπου Αἰθίνας, Λιόν-
 τος επισκόπου Περθμού, Φιλίππου επισκόπου Ωρεῶν,
 Λιόντος επισκόπου Ζακύνθου, Λιόντος επισκόπου
 Λιόντος, Νικήτη επισκόπου Μίλης, Νεοφύλου
 επισκόπου Γορδοσίβων, Ιωάννου επισκόπου * Σπί-
 ρων, Λιόντος επισκόπου Αστίδου, Κωνσταντίνου επισ-
 κόπου Ζήλων, Γρηγορίου επισκόπου Σινώπης, D
 Μαρτίνου διακόνου κ' ηποτηρητῆ Ανδράτων, Κων-
 στατίνου επισκόπου Ζακύνθων, Γρηγορίου επισκόπου
 Αμαρῆς, Ηρακλείου επισκόπου Ιωνοπόλεως,
 Νικήτη επισκόπου Δαδύβων, Θεοφάνους επι-
 σκόπου Πρωσπῆδος, Κωνσταντίνου επισκόπου Κρα-
 τείας, Νικήτη επισκόπου Αδριανουπόλεως, Νική-
 τη επισκόπου τῷ Ροζαίου, Κωνσταντίνου επισκόπου
 τῷ Πελεμονίου, Θεοδώρου επισκόπου Κομμένων,
 Ιωάννου επισκόπου Κερατούντων, Νικηφόρου επι-
 σκόπου Κλαναίου, Λιόντος επισκόπου Τρακιάδων,
 Ιωάννου διακόνου κ' ἐκ προσώπου Φασηλίδων,
 Θεοδώρου επισκόπου Πιναρών, Στεφάνου επισκό-
 που Κάμνου, Αναστασίου επισκόπου Πατίρων,
 Γεωργίου επισκόπου Νήσα, Κωνσταντίνου επισκόπου
 Κανδύλων, Λιόντος επισκόπου Κορυθαίων, Νι-
 κηδέμου επισκόπου Σιδύμων, Λιόντος επισκόπου
 Τλῶν, Πέτρου διακόνου κ' ἐκ προσώπου Ορυ-
 κανῶν, Στεφάνου επισκόπου Αραξῶν, Γεωργίου

episcopo Dardanensium, Leone episcopo
 Troadis, Theodoro episcopo Abydi, Ni-
 ceta episcopo Helzi, Anastasio episcopo
 Tripoleos, Joanne episcopo Lampfaci,
 Theodoto episcopo Palmarum, Leone epi-
 scopo Traculentium, Stephano episcopo Sa-
 lensium, Joanne episcopo Ballensium,
 * Neforio presbytero & loci servatore Thya-
 tereusium, Stephano episcopo Silanden-
 sium, Nicolao episcopo Pericommatos,
 Joanne Setensium episcopo, Constantino e-
 piscopo Acrasi, Theophane episcopo Mzo-
 niz, Michael episcopo Stratonice, Grego-
 rio episcopo Gordi, Joanne episcopo Dal-
 dz, Eustathio episcopo Hyrcanz, * Joan-
 ne episcopo Ataliez, * Theophrasto episco-
 po Hermocapiliz, Zacharia episcopo Nie-
 rocasariz, Michael episcopo Cerafeorum,
 David episcopo Helenopoleos, Cyrione e-
 piscopo Lophi, Basilio presbytero & loci
 servatore Dascylii, * Theophylasto episco-
 po Apolloniadis, Constantino episcopo Ca-
 larex Bithyniz, Georgio episcopo Basili-
 nopoleos, Leone episcopo Neocasariz, id
 est Arisiz; Nicephoro episcopo Hadria-
 nopoleos, Theodoro episcopo Prusæ, Epi-
 phanio episcopo Lampæ, Theodoro epi-
 scopo Heracleopoleos, Anastasio episcopo
 Gnoffi, Melitone episcopo Cydoniz, Le-
 one episcopo Cissami, Theodoro episcopo
 Subritensium, Leone episcopo Phœnicen-
 sium, Joanne episcopo Arcadiz, Epiph-
 anio episcopo Eleuthernæ, Photino epi-
 scopo Cantanensium, Sisinio episcopo Cher-
 sonefi, Gregorio presbytero & loci serva-
 tore Cephalenensium, Philippo episcopo
 Coreyrensi, Antonio episcopo Træze-
 næ, Petro episcopo Monembasiz, Gabriel
 episcopo Eginæ, Leone episcopo Porth-
 mi, Phileto episcopo Orei, Leone epi-
 scopo Zacynthi, Leone episcopo Linos, Ni-
 ceta episcopo Melis, Neophyto episcopo
 Gordoservorum, Joanne episcopo * He-
 renensium, Leone episcopo Apendensium,
 Constantino episcopo Zelenisium, Grego-
 rio episcopo Sinopæ, * Mariano diacono
 & loci servatore Andrapensium, Constanti-
 no episcopo Zalechorum, Gregorio epi-
 scopo Amastraz, Heraclio episcopo Jono-
 poleos, Niceta episcopo Cladibrensium,
 Theophane episcopo Sorensium, Joanne e-
 piscopo Heracliaz Ponti, Theophilo epi-
 scopo Prusadis, Constantino episcopo Cra-
 tiaz, Niceta episcopo Hadrianopoleos, Ni-
 ceta episcopo Raxzi, Constantino epi-
 scopo Polemonii, Theodoro episcopo Coma-
 nensium, Joanne episcopo Cerafutensium,
 Nicephoro episcopo Clanzi, Leone epi-
 scopo Trocnadensium, Joanne diacono & vi-
 cario Phalidensium, Theodoro episcopo
 E Pinnarensium, Stephano episcopo Camni,
 Anastasio episcopo Patarensium, Gregorio
 episcopo Nesæ, Constantino episcopo Can-
 dibensium, Leone episcopo Corydalenisium,
 Nicodemo episcopo Sidymensium, Leone
 episcopo Limirensium, Constantino epi-
 scopo Denisium, Petro diacono & vicario
 Ory-

ACTIO VII.

Gobale- sum, i. Ta- balarium. Isole

Joseph Theophi

Theophilo

Stenensium.

Martio

Dadybra.

HARDUINI NOTÆ.

1 Supra Θεουλίαν. 2 Pro Etrian, ut dictum est supra. 3 Pro Illi, ut supra.
 4 Helio in MG. Isee, supra. 5 Adriani, supra, ut in Græco.
 6 Stenensium in Græco, pro Etrianensium. 7 Pro Tlesium, ut supra.

ACTIO VII

ANNO CHRISTI 1179

371
 Orycandensium, Stephano episcopo Araxi, A
 Georgio episcopo Hyniadensium, Constan-
 tino episcopo Combensium, Stauracio epi-
 scopo Zenopoleos, Gregorio episcopo Ci-
 byrae, Basilio episcopo T:bensium, Do-
 rotheo episcopo Neapoleos, Constantino
 Alabandensium, David episcopo Jassi, Gre-
 gorio episcopo Milassensium, Sergio epi-
 scopo Bargylienium, Gregorio episcopo
 Heracliz Latmi, Joanne episcopo Min-
 di, Stauracio episcopo Stadiensium, Gre-
 gorio episcopo Stratoniz, Niceta diaco-
 no & vicario Halicarnassensi, Michael episcopo
 Chazetopenium, Pantaleone episcopo
 * Petriano Valenziz, Georgio episcopo * Pel-
 trufium, Christophoro episcopo Atanasi, B
 Leone episcopo Eumeniz, Paulo episcopo
 Acmoniz, Gregorio episcopo * Time-
 natherensium, Philippo episcopo Tranopo-
 leos, Leone episcopo Alceisium, Nicepho-
 ro episcopo Lundensium, Georgio episcopo
 * Sibeos, Joanne episcopo * Siblios, Za-
 charia episcopo Trapezupoleos, Leone epi-
 scopo Sebaste, Andrea episcopo Cidestensium,
 Dositheo episcopo Psoniensium, five
 Colasson, Constantino episcopo Cot-
 tyaii, Niceta episcopo Nacoliz, Leone e-
 piscopo Docimii, Theophylado presbytero
 * Iriani & vicario * Ploensium, Constantino epi-
 scopo Eucarpensium, Michael episcopo Nie-
 rapoleos, Joanne presbytero & vicario thro-
 ni * Aθorientis, Nicolao episcopo Phytiz, C
 Theophylado episcopo Cinnadriensi, Da-
 miano episcopo Meri, Christophoro epi-
 scopo Promisensium, Niceta episcopo Au-
 gustopoleos, Constantino episcopo Ambla-
 dentium, Stephano presbytero & vicario
 Otri, Georgio episcopo Midaii, Grego-
 rio presbytero & vicario Polybotensium,
 Sifinnio episcopo Philomelensium, Michael
 episcopo Papensium, Sifinnio episcopo Apa-
 meaz Cibotensium, Constantino episcopo
 Conanensium, Nicephoro episcopo Adaceu-
 sium, Petro episcopo Tiatensium, Theo-
 dosio episcopo * Agalasi, Leone episcopo
 * Barz, Petro episcopo Seleucia * Hidiaz, D
 Nicephoro episcopo Phiegensium, * Maria-
 no episcopo Magydensium, Leone episcopo
 Andidensium, Stephano episcopo Par-
 nassi, Bardane episcopo Doarensium, *
 Eustathio episcopo * Debelli * Euphemio
 episcopo Sozopoleos, Theodoro episcopo
 * Vulgatenium, Phyzii, Georgio episcopo
 Piumopoleos, Basilio episcopo Perberzen-
 sium, Michael episcopo Pamphili, Ru-
 ben episcopo * Scopeli, Sifinnio episcopo
 Garitensium, Callisto episcopo Eudocia-
 densium, Constantino episcopo Lacensium,
 Joanne episcopo Crudulensium, Theodoro
 episcopo Cremnensium, Constantino epi-
 scopo Hadrianaz, Theophilo episcopo Chii, E
 Galatio episcopo Meli, * Georgio episcopo
 * Leri, Manzone episcopo Diocesariz Pra-
 ckenensium, Eustathio episcopo Celendercos,

επισκόπου * Ουσιανού, Κώστα επισκόπου Κόμ-
 βων, Σπυρακίου επισκόπου Ζιωπολεις, Γρη-
 γορίου επισκόπου Κιβίρης, Βασιλείου επισκόπου
 Ταβων, Δωροθέου επισκόπου Νεαπόλεως, Κώ-
 στα επισκόπου Αλαβάνδων, Δαβίδ επισκόπου
 Ιασού, Γρηγορίου επισκόπου * Μιλάνης, Σεργίου * Μαλασσ.
 επισκόπου Βαρρυλίου, Γρηγορίου επισκόπου Ηρα-
 κλείας του Λάτμου, Ιωάννη επισκόπου Σταδίας,
 Γρηγορίου επισκόπου Στρατονικίας, Νικήτη εpi-
 σκόπου & ex προσώπου Αλικαρνασσού, Μιχαήλ epi-
 σκόπου * Χαριτηών, * Διονύσιος επισκόπου Ουα-
 λουσία, Γεωργίου επισκόπου Πέτλων, Χριστοφό-
 ρου επισκόπου Απυρασσού, Διονύσιος επισκόπου Εύμ-
 βρίας, Πριλλου επισκόπου Ακμονίας, Γρηγορίου
 επισκόπου Τιμβουθίων, Φιλίππου επισκόπου Τρα-
 νεαπολεις Διονύσιος επισκόπου Αλίου, Νικηφό-
 ρου επισκόπου Λώδων, Γεωργίου επισκόπου Απτίας,
 Ιωάννη επισκόπου Σίβως, Ζαχαρίου επισκόπου
 Τραπεζοπόλεως, Διονύσιος επισκόπου Σεβαστής,
 Ανδρίου επισκόπου * Κιδεσού, Δοσιθέου επισκόπου
 Ψόνων, ηπει Κολασσών, Κώστα επισκόπου του
 Κοττακίου, Νικήτη επισκόπου Νακωλείας, Διονύ-
 σιου * επισκόπου του Δοκιμίου, Θεοφυλάκτου πρεσ-
 βυτέρου & ex προσώπου * Ιψου, Κώστα επισκό-
 που Ευκαρπίας, Μιχαήλ επισκόπου Ιεραπόλεις,
 Ιωάννη πρεσβυτέρου & ex προσώπου του Θρόνου
 * Ακτεις, Νικολάου επισκόπου Φυτίας, Θεο-
 φυλάκτου επισκόπου Κιναβαρίας, Δαμνίου epi-
 σκόπου Μήρου, Χριστοφόρου επισκόπου Προμισσού,
 Νικήτη επισκόπου Αιγυουπολεις, Κώστα epi-
 σκόπου Αμβλαδων, Σπυραίου πρεσβυτέρου & ex
 προσώπου * Οτρου, Γεωργίου επισκόπου του Μι-
 δασίου, Γρηγορίου πρεσβυτέρου & ex προσώπου
 Πολυβώνου, Σισινίου επισκόπου του Φιλομη-
 λίου, Μιχαήλ επισκόπου Παττων, Σισινίου
 επισκόπου Ακαμείας της Κιβωτού, Κώστα epi-
 σκόπου Κονάνης, * Νεοφύτου επισκόπου Αδαδων, * Νικήτη
 Πέτρου επισκόπου * του Τισσού, Θεοδοσίου
 επισκόπου Αγαλατού, Διονύσιος επισκόπου Βά-
 ρης, Πέτρου επισκόπου Σιδακίας της * Ιδίας, * Πριλλίου
 Νικηφόρου επισκόπου Φλόγων, Μαρίνου επισκόπου
 Μαρμαρών, Διονύσιος επισκόπου Ανδιδών, Στεφάνου
 επισκόπου Παρνασσού, Βαρδανίου επισκόπου Δοά-
 ρων, Ευστρατίου επισκόπου * Διβελίου, Εύθυμίου
 επισκόπου Σαζοπολεις, Θεόδωρου επισκόπου Βελ-
 γαρροφίτου, Γεωργίου επισκόπου Πλατυπόλεις,
 Βασίλειου επισκόπου Περβεραίου, Μιχαήλ επισκό-
 που Παμφίλου, Ρωσίου επισκόπου του Σκοπίλου,
 Σισινίου επισκόπου * Γαελίων, Καλλίστου epi-
 σκόπου Εύδοκιάδος, * Κώστα επισκόπου Λαγών,
 Ιωάννη επισκόπου Κυδρόλων, Θεόδωρου επισκόπου
 Κρημνών, Κώστα επισκόπου Αδεμανής, Θεοφίλου
 επισκόπου της Χίης, Γαλατίου επισκόπου της
 Μήλου, Σεργίου επισκόπου της Λίβης, Μάνζου
 * επισκόπου Διοκισαρείας Πρακτιών, Εύσα-
 θίου

HARDUINI NOTAE

1 Pro Zenopoleos.
 2 Pro Gemenothronensium, in Phrygia Pacatiana.
 3 Iriani in Graeco, pro Hyniadensium, ut supra.
 4 Pro Sebaste.
 5 Trapezupoleos, ut supra.
 6 Pro Agalasi in Pisidia.
 7 MS. Phyz.
 8 MS. Scopeli.
 9 Lege Crudulensium.
 10 Pro Karamanensis, ut supra.
 11 Supra Κιβίρης.
 12 Pro Τάβων.
 13 Pro Τραπονίτι, ut supra.
 14 Supra Οτρου.
 15 Pro Τισσαίου.
 16 Supra Διβελίου.
 17 Supra Γαλιών.
 18 Supra Κωνσταντίας Αθηνών.

ANNO CHRISTI 325.

Ὁν ἱεροκόπου Κιλοδέρως, Ζαχαρίου ἐπισκόπου Ἀ Καρδακείων, Σισινίου ἐπισκόπου Μουσβαδῶν, Εἰσαδίου ἐπισκόπου Λάμου, Θεοδώρου ἐπισκόπου Γερμανικοπόλεως, Σισινίου ἐπισκόπου Συκίων, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Δαλιανδοῦ, Λιοντίου ἐπισκόπου Σικίων, Σπυριδίου ἐπισκόπου Φιλαδέλφειας, Εὐδοξίου πρεσβυτέρου καὶ ἐκ προσηκου Μελιουπόλεως, Θεοδώρου ἐπισκόπου Κάρδων, Θεοφιλῆτι ἐπισκόπου Μεσσηνῶν, Βασιλείου ἐπισκόπου Διονυσιοπόλεως, Σπυριδίου ἐπισκόπου Σαμίου, Κωνσταντίνου τῆς Ἀνδρῶ, Εἰσαδίου ἐπισκόπου τῆς Τίβης, Ιωάννου ἐπισκόπου Δικατηρῶν, Ιωάννου ἐπισκόπου Νικαίας τῆς Θρακίας, Θεοφάνους ἐπισκόπου Λιβίδου, Ιωάννου ἐπισκόπου Λιθοπροσώτου, Νικηφόρου ἐπισκόπου Ἀρχαδιοπόλεως, Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἡρακλειουπόλεως, ἡμεῖς Πιδοχθῆς, Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Μίξου, Λυκάσου ἐπισκόπου Φιλαδέλφου, Μιχαὴλ ἐπισκόπου Τράλλων, Ιωάννου ἐπισκόπου Ἀλμυρού, Λιοντίου ἐπισκόπου Ἀμισῶ, Μιχαὴλ ἐπισκόπου τῆς Τίου, Εὐφρατίου ἐπισκόπου Πέρτων, Ιωάννου ἐπισκόπου Τημβιάδων, Σπυριδίου ἐπισκόπου Οὐρμυῶν, Ἡρακλείου ἐπισκόπου τῆς Σάμου, Ιωάννου ἐπισκόπου Πραίνετου.

ἐπιπέτω,

Καθεδρῶν τε ἐπὶ τῷ ἱερῶντι ἀμβωνοῦ τοῦ ναοῦ τῆς ἀγιοτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἐπισημοῦ Σοφίας. συμπρόσταν τε καὶ ἀκροαθῶν τῷ δεδωροῦ καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἀρχοντοῦ, ταπεινῆ Πιξωνῶ τοῦ πατριάρχου ἀπὸ ὁσίων πατρικίου καὶ κόμητος τοῦ Θεοφιλῆτι βηπλικού ὀψικίου, καὶ ἀλαβεσῶν ἀρχιμανδριτῶν, ἡγουμένων καὶ μοναχῶν, κατὰ τῆν τῶν ὁρισταθῶν ἐν τῷ ὁρισταθῶν ἀποκειμένων ἐπὶ τοῦ Θεοῦ Λαγυρίων.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ταυριανῆς τῆς Σικελῶν ἡγουσῶν ἐπὶ χερσας τὸν ἐκτεθεῶτα ὄρον ἀνέγνω.

ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ
καὶ οἰκουμένης ἐν Νικαίᾳ συνόδου τῆς δευτέρας.

Ἡ ἀγία μεγάλη καὶ οἰκουμένη σύνοδος, ἡ κατὰ Θεοῦ χάριν καὶ θέμισμα τῆς ἐκείνων καὶ φιλοχέρων ἡμῶν βασιλίων Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτῆς μητρὸς σωμαθροῦδεσσα τῆς δευτέρας ἐν τῇ Νικαίᾳ λαμψῆς μητροπόλει τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας, ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐπονομαζομένη Σοφίᾳ, ἀκολουθήσασα τῇ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὡρεσε τὴν ὑποπετυγμῆν.

Ὅτι φῶς τῆς αὐτοῦ ἐπιγνώσεως ἡμῖν χαρισάμενος, ἐτὰ σκοτῆς τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἡμᾶς λιτρωτάμενος, Χερός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡμῶν φασμάτω τῶν ἀγίων αὐτοῦ καθολικῶν ἐκκλησιῶν μὴ ἔχουσαν σπῆλον ἢ ρυτίδα, ταύτην ἐπιγνώσαντες διαφυλάττεσθαι, ποῖτε ἀγίους αὐτοῦ μηδὲν διαβεβαίωτο λέγων· μεθ' ὧν εἰμι πάσας τῆς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Zacharia episcopo * Cardibimachenium, Sissinnio episcopo Musbadentium, Euthathio episcopo Lamoenium, Theodoro episcopo Germanicopoleos, Sissinnio episcopo Sicis, Constantino episcopo Dalisandi, Leone episcopo * Sibillensium, Stephano episcopo * Sibanen, Philadelphie, Eudoxio presbytero & vicario Metellopoleos, Theodoro episcopo Cadensium, Theophylato episcopo Mosynensium, Basilid episcopo Dionysopoleos, Stephano episcopo Synnai, Constantino episcopo Andri, Eustathio episcopo Teni, Joanne episcopo Ducateron, Joanne episcopo Nicæe Thracie, Theophase episcopo Lebedi, Joanne episcopo Lithoprosofi, Nicephoro episcopo Arcadiupoleos, Theodoro episcopo Heracliopoleos, id est * Piddichon, Thidaton, Constantino episcopo Metroreum, Lycallo episcopo * Philadelphie, Michael episcopo Tralleusium, Joanne episcopo Lemni, Leone episcopo Amisi, Michael episcopo Tii, Epiphatio episcopo Pertensium, Joanne episcopo Timbriadensium, Stephano episcopo Orymnensium, Heraclio episcopo Sami, Joanne episcopo Præneti.

ACTIO VII. Cardibimachenium.

Residentibusque ante ambonem sacratissimi templi sanctissimæ magnæ ecclesiæ quæ cognominatur Sophia: presentibus quoque & audientibus gloriosissimo & magnificentissimo principe, Petrona videlicet laudabilissimo exconsulibus patricio, & comite Deo servandi imperialis obsequii, ac reverendissimis archimandritis, hegumenis & monachis, secundum ordinem ante taxatum in prima actione: propositis etiam sanctis & intemeratis Dei evangeliiis:

Theodorus sanctissimus episcopus Taurianæ Siculozum insulæ acceptum præ manibus librum, expositum terminum legit.

expositum definitum.

TERMINUS SANCTÆ MAGNÆ
ac universalis synodi secundo in Nicæa collecta.

Sancta magna ac universalis synodus, quæ per Dei gratiam, & sanctionem piotum & Christianorum imperatorum Constantini & Irene matris eius, congregata est secundo in Nicensium clara metropoli Bithyniensium provincie in sancta Dei ecclesia, quæ cognominatur Sophia, secunda traditionem catholica ecclesia, definitis inferius ordinata.

QUI lucem agnitionis suæ nobis donavit, & a tenebris idolorum ac infantia nos redemit, Christus scilicet Deus pater noster, desponsata sibi sancta sua catholica ecclesia non habente maculam seu rugam, hanc se conservaturum promisit; sanctisque discipulis suis asseverabat, dicens: Vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Porro hanc reptomissio.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VII.

ἵστορησάμενοι τῶν τῶν ἁγίων Μαρίαν κυραὶ καὶ
 ἀλλοῦς ἰσοπέδων, ὡς παύσαντα ἐκεῖ τὸν ἕνα τῆς
 ἁγίας Ἐκείνης Χειρὸν τῶν Θεῶν ἡμῶν, καθὼς καὶ
 ἡ ἐκ Ἐφίσου τὸ ἀπόστολον ἰδοῦναι συνέθετο,
 καὶ τὸν ἀποστόλον Νεκτόριον καὶ τὸν ἀποστόλον αὐτῶν, ὡς φρο
 συσταίῳ δυνάμει ἐκείνων, τῆς ἐκκλησίας ἐξου
 θῆσι. οὐδὲ τούτους δὲ καὶ τοὺς διὰ φήσας ὁμολο
 γῶν τῶν σακεδονίων δι' ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀχράτου
 Ἰσοπέδου καὶ ἀκαταστάτου Μαρίας, τῶν αὐτῶν Θεῶν
 καὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων γινώσκοντες. ὡς καὶ ἡ ἐκ χαλ
 κηδῶν συνέθετος ἐξερῶντο, Εὐτυχή καὶ Διοσκο
 ρῶν δυσσημαίωτος τῆς ἁγίας αὐτῆς ἐκλήσεως
 συνποκαλλήτους αὐτῶν Σεβήρον, Πέτρον, καὶ τὴν
 πελυβλάστον αὐτῆς ἀλλολοῦσαν σφῆρα, μὲν
 ὦν καὶ τὸ Ὁριγῆσι, Εὐαγγέλιον καὶ Διδύμου μ
 θῶματι ἀναθηματίζοντο, ὡς καὶ ἡ ἐκ Κωνσταν
 τινῶν συνκαταθέσεια πύματα συνέθετος. οὐδὲ
 καὶ τὸν Ὁριγῆσι καὶ Ἐφίσιον κατὰ τῶν ἁγίων
 οἰσῶν ἰδιότητι ἐκείνων Χειρὸν κρητῶν, καθ' ὅν
 ἔσονται ἡ ἐκ Κωνσταντίνου ἕκτη συνέθετος
 ἐκθέσειον, ἀκαταστάτου Σέργιον, Οὐριγῆσι,
 Κύριον. Πύρρον, Μακάριον, τοὺς ἀδελφούς τῆς
 ἁγίας. καὶ τοὺς τῶν ὁμοφρονῶν. καὶ συνελόντες
 φαίνοι, ἀπάσαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας ἡ
 ἀρχαίας πεδιστοσύνης ἡμῶν παραδόσεις ἀνερο
 τμήτως φυλάττοντες. ὦν μία ἐστὶ καὶ τῆς εἰκο
 νικῆς ἀναζωγραφῆτος ἐκτύπωσις, ὡς τῆ ἱεραρχίας
 τῶν Ἀγγλικῶν κρητῶν συνέθετος, ἀπὸς πύ
 σωπι τῆς ἀληθείας καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν τῶν
 λόγων ἐσανθρωπῆσι, καὶ εἰς ὁμοίαν λυστίαν
 ἡμῶν χρῆσιμῶσα. τὸ γὰρ ἀλλήλων δαλωτικά,
 ἀναμφιβέλωτος καὶ τῶν ἀλλήλων ἔχουσι ἐμφάσεις.
 τῶν ὅπως ἐχόντων, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὡσπερ ἱερα
 ρῆσι ἔσονται, ἐκακολοῦντες τῆ ὁμοφρονῶν διδασ
 καλίας τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, καὶ τῆ παραδόσει
 τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. τὸ γὰρ ἐκ αὐτῶν οἰ
 κησάντες ἁγίου πνεύματος εἶναι τῶν κρητῶν γινώσκον
 τῶν ἐπιζῶντων τῶν ἀρετῶν πύση καὶ ἡμελείας
 παραπλησίως τῆ τύπῳ τῶν τιμῶν καὶ ζωοποιῶ σα
 ρῶ ἀνατιθέσθαι τῶν σκετῶν καὶ ἁγίας εἰκόνας, τῶν
 ἐκ χρωμάτων καὶ ψφιδῶν καὶ ἱεραρχίας ἕλης ἐπιτη
 δεῶς ἱεραρχίας ἐκ τῆς ἁγίας τῶν Θεῶν ἐκκλη
 σίας, ἐκ ἱεραρχίας σκετῶν καὶ ἁγίας, τῶν καὶ ἐκ
 σκετῶν, οἰκῶν καὶ ἐκείνων. τῶν καὶ τῶν κυρῶν καὶ Θεῶν
 καὶ σκετῶν ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰκόνας, καὶ τῆς
 ἀχράτου δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἁγίας Θεοῦ, τι
 μῶν καὶ ἀγγέλων, καὶ πάντων ἁγίων καὶ ἁγίων ἀνθρώπων.
 ὅσα γὰρ συνεχῶς δι' εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως ὁρῶ
 νται, ποσῶν καὶ οἱ ταύτας δεῦναι ἁγίας εἰκόνας
 πρὸς τῶν ἁγίων ἀρωπῶντων μνημῶν καὶ ἐπιπέδη
 σιν, καὶ ταύτας ἀσπασμῶν καὶ τιμητικῶν ἀρωπῶν
 σιν ἀσπασμῶν, ἡ μὲν τῶν κατὰ πίστιν ἡμῶν
 ἀληθινῶν λαβῆσαι, ἡ ἀπὸ μόνῳ τῶν θεῶν φή
 σε. ἀλλ' ὅν ἔσονται τῶν τύπων τῶν τιμῶν καὶ ζωοποιῶ
 σαρῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀγγελοῦν καὶ τῶν ἁγίων
 ἱεραρχίας ἀναθημασί, καὶ θυμασμάτων καὶ φῶντων ἀρω
 σασῶν ἀπὸς τῶν τῶν τιμῶν ποιῆσαι, καθὼς
 καὶ τῶν ἀρχαίων ἀρετῶν εἰδῆσαι. ἡ γὰρ τῆς εἰ
 κῶν τιμῆ ἐπὶ τῶν ἀρωπῶντων δεῦναι. καὶ ὁ
 ἀρωπῶντων τῶν εἰκόνα, ἀρωπῶντων ἐκ αὐτῶν τῶν
 ἐξαρῶντων τῶν ὁμοφρονῶν. ὅσα γὰρ κρατῶνται
 ἡ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν διδασκαλία, εἴπω
 παραδόσεις ἱεραρχίας ἐκκλησίας, τῆς ἀπὸ

Mariam proprie ac veraciter Dei genitri
 cem, quoniam peperit carne unum ex san
 cta Trinitate, Christum videlicet Deum no
 strum, secundum quod & Ephesinum prius
 dogmatizavit concilium quod infirmum
 Nestorium cum collegis suis, tamquam per
 sonalem dualitatem introducentem, ab ec
 clesia pepulit. Cum his autem & duas na
 turas constemur ejus qui incarnatus est pro
 pter nos ex intemerata Dei genitrice sem
 per virgine Maria, perfectum cum Deum
 & perfectum hominem cognoscentes, quem
 admodum & Chalcedonenis synodus pro
 mulgavit, Eutychetem & Dioscorum dis
 famatos a divino atrio abigens: conferen
 tibus cum illis pariter Severum, Petrum,
 & eorum multifarie blasphemantem alteru
 tris perplexionibus restim contextam: cum
 quibus & Origenis & Evagrii ac Didymi fa
 bulas anathematizamus, sicuti & Constan
 tinopoli congregatum quintum concilium e
 gisse dignoscitur. Deinde quoque & duas
 voluntates & operationes secundum natura
 rum proprietatem in Christo predicamus;
 quemadmodum & Constantinopoli sexta sy
 nodus exclamavit, adjiciens Sergium,
 Honorium, Cyrum, Pyrrhum, Macarium,
 & eos qui sine voluntate sunt pietatis, at
 que istis similia sentientes. Et ut compen
 diose fateamur, omnes ecclesiasticas sive
 scripto, sive sine scripto sanctitas nobis tra
 ditiones illibate servamus: quarum una est
 etiam imaginalis pictura formatio, quae hi
 storiam evangelicam predicationis concinit,
 ad certitudinem veram & non secundum phan
 tasmam Dei Verbi inhumanationis efficitur,
 & ad similem nobis utilitatem commode
 proficiens. Quae namque se mutuo indicant,
 incundanter etiam mutuas habent
 significationes. His ita se habentibus, regi
 ae quasi continuati semitis, sequentes
 quae divinitus inspiratum sanctorum patrum
 nostrorum magisterium, & catholicam tradi
 tionem ecclesiarum (nam Spiritus Sancti hanc
 esse novimus, qui nimirum in ipsa inha
 bitat) definimus in omni certitudine ac di
 ligentia, sicut figuram pretiosae ac vivae
 crucis, ita venerabiles ac sanctas imagines
 proponendas, tam quae de coloribus & tes
 tellis, quam quae ex alia materia con
 guenter in sanctis Dei ecclesiis, & sacris
 valis, & vestibus, & in parietibus ac tabu
 lis, domibus & viis: tam videlicet imagi
 nem Domini Dei & Salvatoris nostri Je
 su Christi, quam intemeratae dominae no
 strae sanctae Dei genitricis, honorabilium
 que angelorum, & omnium sanctorum si
 mul & aliorum virorum. Quanto enim
 frequentius per imaginalem formationem vi
 dentur, tanto qui has contemplantur, ala
 crius eriguntur ad primitivorum earum me
 moriam & desiderium, ad osculum, & ad
 honorariam his adorationem tribuendam.
 Non tamen ad veram latrariam, quae secun
 dum fidem est, quaeque solam divinam na
 tutam decet, impartendam: ita ut istis,
 sicuti figurae pretiosae ac vivae crucis, &
 sanctis evangelii, & reliquis sacris monu
 mentiis, incensurum & luminum obitatio ad
 haurum honorem efficiendum exhibeatur,
 quemadmodum & antiquis pie consuetudi
 nis erat. Imaginis enim honor ad primi
 tivum transit: & qui adorat imaginem
 ado

impium

or. blasphemas

Sanctus Mar
tinus... in dialogo
cum Pyrrho,
ut supra di
ctum est, in 6.
synodo, act.
15.

Indubitan
ter
regioque in
cedentes
vii.

Gr. cong. se
habent

or & his of
culum & ho
norariam
adorat. trib.
non tamen
veram latr.

ANNO CHRISTI 380

1. T. P. 1.

S. P. 2.

379 adorat in ea depicti subsistentiam. Sic e-
nim totur obtinet sanctorum patrum no-
strorum doctrina, id est traditio sanctae ca-
tholicae ecclesiae, quae a finibus usque ad
fines terrae suscepit evangelium. Sic Pau-
lum, qui in Christo locutus est, & om-
nem divinum apostolicum caetum, & pa-
ternam sanctitatem exequimur, tenentes
traditiones quas accepimus. Sic triumphales
ecclesiae propheticae canimus hymnos:
Gaudere satis filia Sion, praedica filia Jerusa-
lem; jucundare & latere ex toto corde tuo.
Absolut Dominus a te injustitias adversantium
tibi: redemit te de manu inimicorum tuorum.
Dominus rex in medio tui: non videbis mala
ultra, & pax in te in tempus aeternum.

Eos ergo qui audent aliter sapere aut
docere, aut secundum sceleratos haereticos
ecclesiasticas traditiones spernere, & novi-
tatem quamlibet excogitare, vel projecere
aliquid ex his quae sunt ecclesiae deputa-
ta, sive evangelium, sive figuram crucis,
sive imaginalem picturam, sive sanctas re-
liquias martyris; aut excogitare prave, aut
astute ad subvertendum quidquam ex legiti-
mis traditionibus ecclesiae catholicae; vel
etiam quasi communibus uti sacris vasis,
aut venerabilibus monasteriis: si quidem epi-
scopi aut clerici fuerint; deponi praecipimus;
monachos autem vel laicos a com-
munionem segregari.

Petrus indignus primus presbyter sedis
sancti apostoli Petri, & locum supplens
Hadriani papae senioris Romae, definiens
subscripti.

Petrus indignus presbyter & hegumenus
monasterii sancti patris nostri Sabbae sibi
Romae: & locum supplens Hadriani papae
senioris Romae, definiens subscripti.

Tarasius misericordia Dei episcopus Con-
stantinopolensis novae Romae, paterna dog-
mata sequens & traditionem catholicae ec-
clesiae, definiens subscripti.

Joannes misericordia Dei presbyter & pa-
triarchalis syncellus, locum retinens trium
apostolicarum sedium, Alexandrinae, Antio-
chena & Hierosolymitanae, paterna dogma-
ta sequens & traditionem catholicae ecclē-
siae, definiens subscripti.

Thomas misericordia Dei presbyter & he-
gumenus monasterii sancti patris nostri Ar-
senii sibi in Aegypto super Babylonem, re-
tinens locum trium apostolicarum sedium,
Alexandrinae, Antiochena & Hierosolymi-
tanae, paterna dogmata subsequens & tra-
ditionem catholicae ecclesiae, definiens sub-
scripti.

Agapius indignus episcopus Caesariae, pa-
terna dogmata sequens & traditionem catho-
licae ecclesiae, definiens subscripti.

Joannes indignus episcopus Ephesi, pater-
na dogmata sequens & traditionem catho-
licae ecclesiae, definiens subscripti.

Constantinus misericordia Dei indignus
episcopus Constantiae Cypriorum insulae, pa-
terna dogmata sequens & traditionem catho-
licae ecclesiae, definiens subscripti.

Leo misericordia Dei episcopus Heracliae
Thraciae, paterna dogmata sequens & tradi-

Απειράτων εις πέρας διέταξεν τὸ Καθγέλιον. οὐ
πὼ ἐν Χερσὶ λαλήσαντι Παύλῳ κτᾶσθ τῆ θείᾳ
ἀποστολικῆ ὁμολογίᾳ καὶ πατρικῆ ἀγιότητι Ἐξακο-
λυθῶν, κρατῶντες τὴν παραδόσει ἀς παρελήφα-
μεν· οὐκ τὴν ἐπινοίαν τῆ ἐκκλησίας ἀποφρητικῶς
κατεπαδόμεν ἡμῶν. καίτε σφόδρα θόγατρ Σιών,
ἀκούσαθ θόγατρ Ἱερουσαλήμ. τίρπα καὶ Λαραίνε
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου. περικεῖλε κωλῶ ἐκ σὺ
τῶ ἀδικηματι ἧθ ἀντικειμένων σοι, λελεξῶσαι
ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. κίεος βασιλῆς ἐν μέσῳ
σου· ἐκ ὄφει κακὰ ἔκτει, καὶ εἰρήνη ἐπὶ σοὶ εἰς
τὸν αἰῶνα χρόνον.

Β Ταῖς ἐν πλμῶντας ἐπίρας φροεῖν ἢ εἰδάσκειν,
ἢ κατὰ τὸς εἰαγρεῖς αἰρετικῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς
παραδόσει ἀθετεῖν, καὶ κρηνομητῶν τινε ἐπινοεῖν,
ἢ ἀπρωαλλεῖσθαι τι ἐκ τῆ ἀναπρωαμῶν τῆ ἐκ-
κλησίας, Καθγέλιον, ἢ τύπον τοῦ σταυροῦ, ἢ
εἰκονικῶ ἀναζωγράφειν, ἢ ἄλιον λείψαιον μάρ-
τυρος ἢ ἐπινοεῖ σκολιῶς καὶ πανουργῶς, σπρὸς τὸ
ἀναξίψαι ἐν τι τῆ ἐκθίσμων παραδόσει τῆς
καθολικῆς ἐκκλησίας· ἐτιγε μὲν ὡς κοινοῖς χρῆ-
σθαι τῶς ἱεροῖς κρημηλοῖς ἢ τῶς Λαραῖσι μονα-
στεροῖς· ἐπισκόπος μὲν ὄντις ἢ κληρικῶς καθαι-
ρεῖσθαι σπρὸς αὐτοῖς, μονάζοντες δὲ ἢ λαϊκοῖς τῆς
κοινωνίας ἀφωρεῖσθαι.

Γ Πέτρος ἀναξίος σπρωπρωσβύτερος τῶ θρόνῳ τῶ
ἀγίῳ ἀποστολῆ Πέτρου, καὶ τὸν τύπον ἀνακλήτων
Αδριανῶ πάπα τῆς σπρωσβυτίρας Ρώμης, ὁρίσας
ἐπιέγραψα.

Πέτρος ἀναξίος σπρωσβύτερος καὶ ἡγέμεν· πῶ
ἀγίῳ πατρὸς ἡμῶν Σάββα, καὶ τὸν τύπον ἀνακλή-
των Αδριανῶ πάπα τῆς σπρωσβυτίρας Ρώμης, ὁρί-
σας ἐπιέγραψα.

Γαράσιος ἐλιῶ Θεῶ ἐπίσκοπος Κωνσταντινου-
πολῆος νέας Ρώμης, τῶς πατρικῶς δόγμασιν Ἐξα-
κολυθῶν, ἐτῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλη-
σίας, ὁρίσας ἐπιέγραψα.

Ἰωάννης ἐλιῶ Θεῶ πρρωσβύτερος καὶ πατριάρχικῶς
σὺγκλητος, τὸν τύπον ἐπιέχωι τῶν θῶν ἀποστολι-
κῶν θρόνων, Αλιξανδρείας, Αντιοχίας καὶ Ἱερο-
σολύμων, τῶς πατρικῶς δόγμασιν Ἐξακολυθῶν
καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρί-
σας ἐπιέγραψα.

Θωμάς ἐλιῶ Θεῶ σπρωσβύτερος καὶ ἡγέμεν·
* τῶ ἀγίῳ πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίῳ τῆς θρακικῆ· τῶ πατρι-
αρχικῶ Αιγύπτῳ ἀνω Βαβυλωνος, ἐσέχων τὸν τύπον
τῶν θῶν ἀποστολικῶν θρόνων, Αλιξανδρείας,
Αντιοχίας, καὶ Ἱεροσολύμων, τῶς πατρικῶς ἐπι-
μεν· δόγμασι καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς
ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπιέγραψα.

Αγαπί· ἀναξίος ἐπίσκοπος Καισαρείας, τῶς
πατρικῶς δόγμασιν Ἐξακολυθῶν καὶ τῆ παραδόσει
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπιέγραψα.

Ἰωάννης ἀναξίος ἐπίσκοπος· Ἐφέσου, τῶς πατρι-
κῶς δόγμασιν Ἐξακολυθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς
καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπιέγραψα.

Κωνσταντῖν· ἐλιῶ Θεῶ ἐπίσκοπος τῆς Κυ-
πρῶν νήσου, τῶς πατρικῶς δόγμασιν Ἐξακολυ-
θῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας,
ὁρίσας ἐπιέγραψα.

Λέων ἐλιῶ Θεῶ ἐπίσκοπος Ἡρακλίας Θρακί-
ας, τῶς πατρικῶς δόγμασιν Ἐξακολυθῶν καὶ τῆ
σπρω-

ACTIO VII.

ANNO CHRISTI 325.

παράδοσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Νικόλαος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κυζίκου, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Εὐθύμιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σαρδίων, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νικομηδείας, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Ἠλίας ἀμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Κρήτης, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Ἰπάτιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νίκαιας, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Σταυράκιος ἀμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Λεὼν πρεσβύτερος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου τῆς Σιδηρῆς μητροπόλεως, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Δανιὴλ ἀμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Ἀμασείας, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γαγγρῶν, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Επιφάνιος διάκονος τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας Κατάνης τῆς Σικελῶν νήσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Ὁμαῖ τὸ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Σαρδινίας, τῆς πατρικῆς δόγμασιν ἑξακολουθῶν καὶ τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ὁρίσας ἐπίγραφα.

Νικηφόρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Δυρραχίου ὁμοίως.

Αναστάσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νικοπόλεως ἑσθλαϊᾶς Ἠπείρου ὁμοίως.

Νικητὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κλαυδιόπολεως ὁμοίως.

Γρηγόριος ἐλάχιος ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας ὁμοίως.

Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πισιννῶντος ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας ὁμοίως.

Θεοφύλακτος ἀμαρτωλὸς, διάκονος καὶ ἑξάρχος, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τὸ θρόνον Σταυροπόλεως, ἤτοι Καρίας, ὁμοίως.

Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λαοδικείας ὁμοίως.

Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Συναδῶν ὁμοίως.

Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Ἰκονίου ὁμοίως.

Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Πισιδίας ὁμοίως.

Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πέργης ὁμοίως.

tionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Basilius indignus episcopus Ancyrae, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Nicolaus indignus episcopus Cyzici, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Euthymius indignus episcopus Sadorum paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Petrus indignus episcopus Nicomediæ, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Elias peccator episcopus Crete, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Hypatius indignus episcopus Nicææ, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Stauracius peccator episcopus Chalcedonis, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Leo presbyter sanctæ magnæ Dei ecclesiæ & vicarius sedis Sidenis metropoleos, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Daniel peccator episcopus Amasiæ, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Constantinus indignus episcopus Gangrensum, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Epiphanius peccator, diaconus sanctissimæ ecclesiæ Catanæ Siculorum provincie, & locum retinens Thomæ sanctissimi archiepiscopi Sardinie, paterna dogmata sequens & traditionem catholicæ ecclesiæ, definiens subscripti.

Nicephorus indignus episcopus Dyrrachii similiter.

Anastasius indignus episcopus Nicopoleos similiter.

Niceta indignus episcopus Claudiopoleos similiter.

Gregorius indignus episcopus Neocesariæ similiter.

Gregorius indignus episcopus Pisinuntis similiter.

Theodorus indignus episcopus Myrensum similiter.

Theophylactus peccator, diaconus & locum retinens throni Stauropoleos Carie, similiter.

Eustathius indignus episcopus Laodiceæ similiter.

Michael indignus episcopus Synadensium similiter.

Leo indignus episcopus Iconii similiter.

Georgius indignus episcopus Antiochiæ Pisisidie similiter.

Constantinus indignus episcopus Pergæ similiter.

ACTIO VII.

ACTIO VII.

ANNO CHRISTI 197.

Georgius peccator, presbyter & locum retinens throni Mocifi, similiter.

Christophorus indignus episcopus Trapezuntensium similiter.

Leo indignus episcopus Rhodi similiter.

Manuel indignus episcopus Hadrianopoleos similiter.

Basilus indignus episcopus Sylai similiter.

Theodorus indignus episcopus Seleuciz similiter.

Nicolaus indignus episcopus Hierapoleos similiter.

Constans indignus episcopus Rhegii similiter.

Cyrillus peccator, monachus & locum retinens Niceni episcopi Gothiz, similiter.

Stephanus indignus episcopus Sugdaensium similiter.

Theodorus indignus episcopus Catanæ similiter.

Joannes indignus episcopus Tauromenii similiter.

Galato indignus presbyter & vicarius Stephanus episcopi Syracusæ similiter.

Gaudiolus indignus episcopus Messinæ similiter.

Theodorus indignus episcopus Panormi similiter.

Stephanus indignus episcopus Bibonis similiter.

Constans indignus episcopus Leontinæ similiter.

Theodorus indignus episcopus Taurianæ similiter.

Christophorus indignus episcopus sandæ Cyriacæ similiter.

Basilus indignus episcopus Liparensium similiter.

Theotimus indignus episcopus Crotonensium similiter.

Constans indignus episcopus Carinæ similiter.

Theophanes indignus episcopus Lilybei similiter.

Joannes indignus episcopus Trecaleos similiter.

Theodorus indignus episcopus Tropeorum similiter.

Sergius indignus episcopus Nicoterensium similiter.

Theophylactus indignus episcopus Euchaitensium similiter.

Maurianus indignus episcopus Pompejopoleos similiter.

Theodorus indignus episcopus Bizis similiter.

Antonius peccator, monachus & loci servator throni Smyrnæ, similiter.

Eustratius indignus episcopus Aramiæ similiter.

Theophanus indignus episcopus Lebedi similiter.

Petrus indignus episcopus Germensium similiter.

Joannes indignus episcopus Arcadiopoleos similiter.

Sisinnius indignus episcopus Patii similiter.

Γεώργιος ἀμαρτωλὸς, πρεσβύτερος καὶ τὸν τόπον ἐτήχων τῷ θρόνῳ Μωκισῶ, ὁμοίως.

Χρυσόφορος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Τραπεζουῦντων ὁμοίως.

Λεὼν ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ρόδου ὁμοίως.

Ἐμμανυὴλ ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ἀδριανουπόλεως ὁμοίως.

Βασίλειος ἀναξίτης ἐπίσκοπος πῶ Σουλίου ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Σιλακείας ὁμοίως.

Νικόλαος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως ὁμοίως.

Κωνσταντῖνος ἀναξίτης ἐπίσκοπος τῷ Ρηγίῳ ὁμοίως.

Κυρίλλος ἀμαρτωλὸς, μοναχὸς καὶ τὸν τόπον ἐτήχων * Νικολάως ἐπισκόπου Γοθίας· Ναιμῶ ὁμοίως.

Στεφάνος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Συγδαίων ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Κατάνης ὁμοίως.

Ἰωάννης ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ταυρομενίου ὁμοίως.

* Πλάτων ἀναξίτης πρεσβύτερος καὶ ἐκ ἀποστόλου Γαλάτου Σπυριδίου ἐπισκόπου Συρακῶν ὁμοίως.

Γαυδιόλος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Μεσσηνίας ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Πανόρμου ὁμοίως.

Στέφανος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Βιζωνίων ὁμοίως.

Κωνσταντῖνος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Λεοντίνης ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ταυρανῶν ὁμοίως.

Χρυσόφορος ἀναξίτης ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Κυριακῆς ὁμοίως.

Βασίλειος ἀναξίτης ἐπίσκοπος τῆς Λιπαριτῆς νήσου ὁμοίως.

Θεότιμος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Κροτωνῶν ὁμοίως.

Κωνσταντῖνος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Καρίνης ὁμοίως.

Θεοφάνης ἀναξίτης ἐπίσκοπος πῶ Λιλυβαίου ὁμοίως.

Ἰωάννης ἀναξίτης ἐπίσκοπος * Τρεκαλέως ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Τροπαίων ὁμοίως.

Σέργιος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Νικοτέρων ὁμοίως.

Θεοφύλακτος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Εὐχαιτῶν ὁμοίως.

Μαυριανὸς ἀναξίτης ἐπίσκοπος Πομπηιοπόλεως ὁμοίως.

Θεόδωρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Βαλίνης ὁμοίως.

Ἀντώνιος ἀμαρτωλὸς, μοναχὸς καὶ τοποτηρητὴς τῷ θρόνῳ Σμύρνης ὁμοίως.

Εὐστάθιος ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ἀραμείας ὁμοίως.

Πέτρος ἀναξίτης ἐπίσκοπος τῶν Γερμίων ὁμοίως.

Ἰωάννης ἀναξίτης ἐπίσκοπος Ἀραδιοπόλεως ὁμοίως.

Σισίνιος ἀναξίτης ἐπίσκοπος τῷ Παεῖῳ ὁμοίως.

Επι-

* Constant. not. N. etc.

* Bizis

* Eustratius

ANNO CHRISTI 325

ACTIO VII. M. LXXII

Επιφάνι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπ[⊙] Μελιτινῆς ὁ Α
 μίως.
 Νικητὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Προκοπήσου ὁμοίως.
 Κωνσταντὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Σεβαστουπόλεως ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξι[⊙] πρεσβύτερος, καὶ ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου Κολωνίας, ὁμοίως.
 Εὐφράτι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Μεθύμνης ὁμοίως.
 Λίων ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Κίου ὁμοίως.
 Γρηγόρι[⊙] ἀνάξι[⊙] πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητῆς τοῦ θρόνου Νικοπόλεως ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος πόλεως Ἀφρῆ ὁμοίως.
 Θεοφύλακ[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Κοψέλλων ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ηρακλειουπόλεως ἠπὶ Πιδαχθῶς, ὁμοίως.
 Εὐστάθι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος πόλεως Κοτράδων ὁμοίως.
 Κυριακὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Δελχυνάρον ὁμοίως.
 Λίων ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Μεσημβρίας ὁμοίως.
 Γρηγόρι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Δέρκων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Νόσου ὁμοίως.
 Γεώργι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ἰβ[⊙] Βασιλειῶν Σερμων ὁμοίως.
 Σωτηρικ[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Κισκιανῶν ὁμοίως.
 Γεώργι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Καμουλιανῶν ὁμοίως.
 Δαμιανὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Μιτυληνῆς ὁμοίως.
 Κωνσταντὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Μασαυίων ὁμοίως.
 Γεώργιος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Βριύλων ὁμοίως.
 Θεοδοσι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Νίσιως ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Τράλλης ὁμοίως.
 Ολβιανὸς ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ελαίας ὁμοίως.
 Πάρδος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Πιτινῆς ὁμοίως.
 Λίων ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ἀλγίρων ὁμοίως.
 Θεογνι[⊙] ἀνάξι[⊙] πρεσβύτερος καὶ ἐκ προσώπου Σιών ὁμοίως.
 Στρατωνικ[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Κίμης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ατραμυτηνῆς ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Ὑπικων ὁμοίως.
 Θεοφάνης ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Καλῶς ὁμοίως.
 Λίων ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Φωκίας ὁμοίως.
 Βασίλει[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Περγάμου ὁμοίως.
 Γρηγόρι[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Παλαιαπόλεως ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος πόλεως Ἀσῶν ὁμοίως.
 Βασίλει[⊙] ἀνάξι[⊙] ἐπίσκοπος Μαγνησίας ὁμοίως.

Eriphanus indignus episcopus Melitense similiter.
 Niceta indignus episcopus Proconnesi similiter.
 Constantus indignus episcopus Sebastopoleos similiter.
 Joannes indignus presbyter & vicarius throni Colonie similiter.
 Eultratus indignus episcopus Methymnensium similiter.
 Leo indignus episcopus Cii similiter.
 Gregorius indignus presbyter & loci servator throni Nicopoleos similiter.
 Joannes indignus episcopus Apri similiter.
 Theophylactus indignus episcopus Cypselorum similiter.
 Theodorus indignus episcopus Heracleopoleos similiter.
 Eustathius indignus episcopus Cotradensium similiter.
 Cyticus indignus episcopus Drizyparensium similiter.
 Leo indignus episcopus Mesembriae similiter.
 Gregorius indignus episcopus Dercensium similiter.
 Joannes indignus episcopus Nysae similiter.
 Georgius indignus episcopus Imperialium thermarum similiter.
 Sotbericus indignus episcopus Ciscissensium similiter.
 Georgius indignus episcopus Camulianensium similiter.
 Damianus indignus episcopus Mitylene similiter.
 Constantus indignus episcopus Massalensium similiter.
 Georgius indignus episcopus Briulensium similiter.
 Theodosius indignus episcopus Nysae similiter.
 Theophylactus indignus episcopus Tralle similiter.
 Olbianus indignus episcopus Elae similiter.
 Pardus indignus episcopus Pitane similiter.
 Leo indignus episcopus Alzigensum similiter.
 Theognius indignus presbyter & vicarius Sion similiter.
 Stratonicus indignus episcopus Cyme similiter.
 Basilius indignus episcopus Atramyntensium similiter.
 Theophylactus indignus episcopus Hyperensium similiter.
 Theophanes indignus episcopus Caloe similiter.
 Leo indignus episcopus Phociae similiter.
 Basilius indignus episcopus Pergami similiter.
 Gregorius indignus episcopus Palaepoleos similiter.
 Joannes indignus episcopus civitatis Assensium similiter.
 Basilius indignus episcopus Magnesiae similiter.

* Mas-

HARDUINI NOTAE.

1 In Notitia Apostolorum.
 2 In MS. Regalium.
 3 Pro Theognio.
 4 At supra Mitis.
 5 MS. Constantius.
 B b

ACTIO VII
M. 1111

ANNO CHRISTI 717

Maurianus indignus episcopus civitatis A. A. Μαυριανός ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀπυ-
tandri similiter.
Lycastus indignus episcopus Baretensium si-
militer.
Constantius loci servator episcopi civitatis A-
gae similiter.
Necrophorus loci servator Gargarensium simi-
liter.
Nicodemus indignus episcopus Euazensium
similiter.
Sabbas indignus episcopus Ancensium simili-
ter.
Necrophorus indignus episcopus Arcadiopoleos
similiter.
Cosmas indignus episcopus Myrinx similiter.
Joannes indignus episcopus sanctae Saluntia-
nensis ecclesiae similiter.
Ursus episcopus sanctae Avarititanensium ec-
clesiae similiter.

Laurentius peccator episcopus sanctae Absar-
titanensis ecclesiae similiter.
Euthathus indignus episcopus Solensium si-
militer.
Spirido indignus episcopus Cythrensium si-
militer.
Theodorus indignus episcopus Citiu similiter.

Georgius indignus episcopus Trimithuntentium
similiter.
Alexander indignus episcopus Amathuntentium
similiter.
Joannes indignus episcopus Nicææ Thraciae
similiter.
Joannes indignus episcopus Rhædesti simili-
ter.
Melchisedec indignus episcopus Calliopoleos
similiter.
Leonides indignus episcopus Cælensium simi-
liter.
Ioannes indignus episcopus Panii similiter.
Theophylactus indignus episcopus Charitopo-
leos similiter.
Ioannes indignus episcopus Lithopropontium
similiter.
Sisinnius indignus episcopus Chalcidis simi-
liter.
Sisinnius indignus episcopus Zuruli similiter.

Benjamin indignus episcopus Lizicensium si-
militer.
Constantius presbyter & loci servator Hexami-
lii similiter.
Constantius indignus episcopus Metrorum simi-
liter.
Gregorius indignus episcopus Theodoropoleos
similiter.
Constantius indignus episcopus Juliopoleos simi-
liter.
Theophilus indignus episcopus Anastasiopoleos
similiter.
Leo indignus episcopus Mizuz similiter.
Synesius indignus episcopus Cinæ similiter.

Petrus indignus episcopus Asponæ similiter.
Anthimus indignus episcopus Verinopoleos si-
militer.
Lycastus indignus episcopus Philadelphie si-
militer.

δρυ ὁμοίως.
Λύκαστος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Βαρέτων ὁμοίως.
Κωνσταντίνος τοποτηρητῆς πόλεως Ἀγᾶς ὁμοίως.
Νεκροφόρος τοποτηρητῆς Γαργάρων ὁμοίως.
Νικόδημος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Εὐάζων ὁμοίως.
Σάββας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀνίων ὁμοίως.
Νεκροφόρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀρκαδιοπόλεως ὁ-
μοίως.
Κοσμάς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μυρίνης ὁμοίως.
Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Σαλυντιανῆς ἐκκλη-
σίας ὁμοίως.
Οὐρσὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας Ἀβαρτιτα-
νῶν ἐκκλησίας ὁμοίως.
Λαυρεντίου ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας
Ἀψαρτιανῶν ἐκκλησίας ὁμοίως.
Εὐθάδης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σόλων ὁμοίως.
Σπυρίδων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κυθρων ὁμοί-
ως.
Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Κετίας ὁ-
μοίως.
Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τριμιθούνης ὁ-
μοίως.
Ἀλέξανδρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀμαθούτων ὁ-
μοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νικαίας τῆς Θρακίας
ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ραιδεσῶ ὁμοίως.
Μελχισεδέκ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καλλιπόλεως
ὁμοίως.
Λεωνίδης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κοίλων ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πανίου ὁμοίως.
Θεοφύλακτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χαριτοπόλεως
ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λιθοπροπότιου ὁ-
μοίως.
Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χαλκίδος ὁμοίως.
Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τζουραλλῶ ὁ-
μοίως.
Βενιαμίν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λιζίκων ὁμοίως.

Κωνσταντίνος πρεσβύτερος ἐπιτοτηρητῆς τῆς Ἐξαμιλίου
ὁμοίως.
Κωνσταντίνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μίτων ὁμοίως.
Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Θεοδοροπόλεως ὁ-
μοίως.
Κωνσταντίνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἰουλυπόλεως ὁ-
μοίως.
Θεοφίλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀναστασιουπόλεως
ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μιζύης ὁμοίως.
Συνεσις ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κίνης ὁμοίως.
Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀσπώνης ὁμοίως.
Ἀνθίμος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Βερεινοπόλεως ὁ-
μοίως.
Λύκαστος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Φιλαδέλφειας ὁ-
μοίως.

Στί-

HARDUINI
NOTA.

1 Pro Armenia.

2 Pro Constanti, ut supra

ANNO CHRISTI 387.

ACTIO VII

Στεφάνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σιλάνδου ὁμοίως.

A Stephanus indignus episcopus Silandi similiter.
Theophanes indignus episcopus Mioria similiter.
(Gregorius indignus presbyter & loci servator Eramia similiter.)

Θεοφάνης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μιουρίας ὁμοίως.

Michael indignus episcopus Cerafeorum similiter.

Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κερασιῶν ὁμοίως.

Joannes indignus episc. Setensium similiter.
Joannes indignus episcopus Daldæ similiter.
Joannes indignus episcopus civitatis Tabalensium similiter.

Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σιτῶν ὁμοίως.

Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Δαλδῆς ὁμοίως.

Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ταβαλῶν ὁμοίως.

Θεοπίστῳ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἑρμυκαπύλου ὁμοίως.

Theopistus indignus episcopus Hermocapeli similiter.

Νικόλαος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀυρηλιουπόλεως ὁμοίως.

B Nicolaus indignus episcopus Aureliopoleos similiter.

Ἀναστάσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τριπόλεως ὁμοίως.

Anastasius indignus episcopus Tripoleos similiter.

Ζαχαρίας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἱεροκισαρίας ὁμοίως.

Zacharias indignus episcopus Hierocasarie similiter.

Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τραλῶν ὁμοίως.

Michael indignus episc. Tralensium similiter.
Gregorius indignus episcopus Gordi similiter.

Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γόρδου ὁμοίως.

Leo indignus episc. Traculensium similiter.
Eustathius indignus episcopus Hyrcanidensium similiter.

Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τρακυλῶν ὁμοίως.

Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἰερκανιδῶν ὁμοίως.

Joseph indignus episcopus Attalie similiter.
Leo indignus episcopus Pœmanini similiter.

Ἰωσήφ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀτταλείας ὁμοίως.

Λεόντιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ποιμαντιῶν ὁμοίως.

Joannes indignus episc. Lampfaci similiter.
Niceta indignus episcopus Iizi similiter.

Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λαμψάκου ὁμοίως.

Νικηταῖος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Ἰλαίου ὁμοίως.

Basilius indignus episcopus Adranotherensium similiter.
Symeon indignus episcopus Oca similiter.

Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀδρανουθέρων ὁμοίως.

Συμεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ὠκῆς ὁμοίως.

Theodorus indignus episcopus civitatis Germanie similiter.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Γέρμης ὁμοίως.

Theodorus indignus episcopus Patzensium similiter.

Θεόδωτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Παλαίων ὁμοίως.

Theodorus indignus episcopus Abydi similiter.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀβύδου ὁμοίως.

Strategius indignus episcopus Dardani similiter.

Στρατηγῖος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Δαρδάνου ὁμοίως.

Michael indignus episcopus Melitopoleos similiter.

Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μελιτεπόλεως ὁμοίως.

Sisinnius indignus episc. Adranie similiter.
Theophylactus indignus episcopus Apolloniadis similiter.

Σισίννιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀδρανείας ὁμοίως.

Θεοφύλακτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος ὁμοίως.

Constans indignus episcopus Cæsariæ Bithyniensium similiter.

Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καισαρείας Βιθυνίας ὁμοίως.

Georgius indignus episcopus Basilinopoleos similiter.

Γεωργίῳ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Βασιλινουπόλεως ὁμοίως.

Cyrio indignus episcopus Lophi similiter.
Leo indignus episcopus civitatis Arista similiter.

Κυρίῳ ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Λόφου ὁμοίως.

Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀρίστης ὁμοίως.

Nicephorus indignus episcopus civitatis Hadrianæ similiter.

Νικηφόρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀδριανουῦς ὁμοίως.

E Theodorus indignus episcopus Prusæ similiter.

Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πρύσης ὁμοίως.

Βασίλειος πρεσβύτερος ἔξ υποστητή τοῦ Δασκωλίου ὁμοίως.

Basilius presbyter & vicarius Dascylii similiter.

Δαβὶδ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἑλενοπόλεως ὁμοίως.

David indignus episcopus Helenopoleos similiter.

Ἀναστάσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κνωσῶν ὁμοίως.

Anastasius indignus episcopus Cnossi similiter.

Si-

HARDUINI NOTÆ.

1 Pro Μιουρίας, vel Μιουρίας in Lydia.

2 Pro Ἰλαίου, ut supra.

3 Pro Ἀδρανουθέρων, ut supra.

4 Vetus Παλαίων, ut supra, & Latine Palæstium.

5 Al. Γρωσῶ.

Concil. General. Tom. XIII.

Sissianus indignus episcopus Chersonesi simili-
liter.
Epiphanius indignus episcopus Eleutherae si-
militer.
Melito indignus episcopus Cydoniae simili-
ter.
Photinus indignus episc. Cantani similiter.
Leo indignus episcopus Phoenicii similiter.
Niceta indignus episcopus Cladibrensium si-
militer.
Joannes indignus episcopus Arcadiae similiter.
Leo indignus episcopus Cissami similiter.
Theodorus indignus episcopus civitatis Sabri-
tensium similiter.
Epiphanius indignus episcopus civitatis Lam-
pae similiter.
Joannes indignus episcopus Limbi similiter.
Gabriel indignus episcopus Aeginae similiter.
Petrus indignus episcopus Monembasium si-
militer.
Antonius indignus episcopus Trazenae simi-
liter.
Leo indignus episcopus Porthmi similiter.
Philetus indignus episcopus Orei similiter.
Niceta indignus episcopus Melae similiter.
Neophytus indignus episcopus Gordoservor-
um similiter.
Gregorius indignus presbyter & loci servator
episcopi Cephalenensium similiter.
Philippus indignus episcopus Ceryrae simi-
liter.
Leo peccator episcopus Zacynthi similiter.
Joannes indignus episcopus Gemensium
similiter.
Constantinus indignus episcopus Sasimensium si-
militer.
Leo indignus episcopus Asponti similiter.
Leo indignus episcopus Amisi similiter.
Heraclius indignus episcopus Junopoleos si-
militer.
Theophanes indignus episcopus Sorensium si-
militer.
Niceta indignus episcopus Hadrianensis si-
militer.
Joannes indignus episcopus Heracliae Ponti
similiter.
Constantinus indignus episcopus Cratae similiter.
Theophylus indignus episcopus Prusadi simi-
liter.
Michael indignus episcopus Tii similiter.
Theodorus indignus episcopus Comanensium
similiter.
Joannes indignus episcopus Cerasuntensium
similiter.
Constantinus indignus episcopus Polemonii simi-
liter.
Niceta indignus episcopus Ryzai similiter.
Nicephorus indignus episcopus Clanei simi-
liter.
Leo indignus episcopus civitatis Trocnaden-
sium similiter.
Theodorus indignus episcopus civitatis Pin-
narensium similiter.
Georgius indignus episcopus Nefze similiter.
Stephanus indignus episc. Camoi similiter.

ACTIO VII.

* Neodatus

* Ceryrae

* Herculium

* Neodatus

* Neodatus

Α Σισιάνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χερσονήσου ὁ-
μοίως.
Επιφάνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἐλεούθρας ὁ-
μοίως.
Μελίτων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κυδωνίας ὁμοίως.
Φωτίνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καντάνου ὁμοίως.
Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Φοινίκης ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας ὁμοίως.
Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κασάμου ὁμοίως.
Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Σαβριτῶν ὁμοίως.
Β Επιφάνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Λάμωης ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Λίμβου ὁμοίως.
Γαβριὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀγίνης ὁμοίως.
Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μονεμβασίας ὁ-
μοίως.
Ἀντώνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τραζηνῶν ὁμοίως.
Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Περθμῶν ὁμοίως.
Φίλιππος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ὠρεῖ ὁμοίως.
Νεκτόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μίλης ὁμοίως.
Νικόφυτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γορδοσίρων ὁ-
μοίως.
Γρηγόριος ἀνάξιος πρεσβύτερος ἡ τοποτηρῆτης Κε-
φαλληνίας ὁμοίως.
Φίλιππος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κερκυραίων ὁμοίως.
Λεὼν ἀμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Ζακύνθου ὁμοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γεμισίων ὁμοίως.
Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σασίμων ὁμοίως.
Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀσπὸντι ὁμοίως.
Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀμισῶν ὁμοίως.
Ἡρακλεὺς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἰουπόλεως ὁ-
μοίως.
Θεοφάνης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σορῶν ὁμοίως.
Νεκτάριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀδριανῶν ὁ-
μοίως.
Δ Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κραταίας ὁμοίως.
Θεοφίλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Προυσάδων ὁ-
μοίως.
Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Τίου ὁμοίως.
Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κομάνων ὁ-
μοίως.
Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κερασῶν ὁ-
μοίως.
Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Πολέμωνος ὁ-
μοίως.
Νεκτάριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τοῦ Ρυζαίου ὁμοίως.
Νεκτόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κλανίου ὁμοίως.
Λιόντιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Τροκναδῶν ὁμοίως.
Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πινναρῶν ὁμοίως.
Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νεφέζης ὁμοίως.
Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κάμου ὁμοίως.
Κων-

ANNO CHRISTI 392.

* Neodatus

* Neodatus

* Neodatus

HARDUINI 1 Pro Dadybrensum, in Paphlagonia. 2 Pro Keras, in Lycia.

3 Forte Gemensium.

ANNO
CHRISTI

ACTIO
VII.

Κωνστας ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Τλων ὁμοίως.
 Κωνστας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καδίσων ὁμοίως.
 Δαόντιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Καρυάλων ὁμοίως.
 Πίξος ἀνάξιος διάκονος ἢ πεπορητῆς τῶ θρόνου ὁμοίως.
 Νικόδημος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σιδύμων ὁμοίως.
 Ιωάννης διάκονος καὶ πεπορητῆς Φασηλίδος ὁμοίως.
 Στεφανὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Αραξῶ ὁμοίως.
 Γεωργίος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τριανδῶ ὁμοίως.
 Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Λιμυρέων ὁμοίως.
 Σταυράκιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ζηνοπόλεως ὁμοίως.
 Κωνστας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κόμβων ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καβύρης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ταβῶν ὁμοίως.
 Δωρόθεος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νεαπόλεως ὁμοίως.
 Κωνστας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Αλαβάνδου ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ηρακλείας ὁμοίως.
 Δαβὶδ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ιασῶ ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μυλάσσης ὁμοίως.
 Σέργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Βαργυλίων ὁμοίως.
 Ιωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Μίνδου ὁμοίως.
 Σταυράκιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σταδίας ὁμοίως.
 Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Στρατονικίας ὁμοίως.
 Νικήτιος ἀνάξιος, ἀρεθούριος ἢ ὑποψήφιος Κεραιῶν ὁμοίως.
 Μαυριανὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ακμονίας ὁμοίως.
 Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀλίων ὁμοίως.
 Ζαχαρίας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τραπεζοπόλεως ὁμοίως.
 Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Εὐμενίας ὁμοίως.
 Φίλιππος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τραπεζοπόλεως ὁμοίως.
 Δοσίθεος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χόλων ὁμοίως.
 Γεωργίος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πάτων ὁμοίως.
 Γεωργίος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀππίας ὁμοίως.
 Ιωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Συβλίου ὁμοίως.
 Παντολέον ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γαλατίας ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χαιρετόπων ὁμοίως.

Constans indignus episcopus civitatis Tlen-
 sum similiter.
 Constans indignus episcopus Candibensium
 similiter.
 Leo indignus episcopus civitatis Corydalen-
 sum similiter.
 Petrus indignus diaconus & loci servator
 throni Oricandensium similiter.
 Nicodemus indignus episcopus civitatis Sidy-
 mensium similiter.
 Joannes indignus diaconus & foci servator
 Phaselidis similiter.
 Stephanus indignus episcopus Araxi similiter.
 Georgius indignus episcopus Hyniandi simi-
 liter.
 Leo indignus episcopus civitatis Limyrensium
 similiter.
 Stauracius indignus episcopus Zenopoleos si-
 militer.
 Constans indignus episcopus Combensium si-
 militer.
 Gregorius indignus episcopus Cibyrae similiter.
 Basilius indignus episcopus Tabensium simi-
 liter.
 Dorotheus indignus episcopus Neapoleos si-
 militer.
 Constans indignus episcopus Alabandensium
 similiter.
 Gregorius indignus episcopus Heracliae simi-
 liter.
 David indignus episcopus Jassi similiter.
 Gregorius indignus episcopus Mylassensium
 similiter.
 Sergius indignus episcopus civitatis Barylen-
 sum similiter.
 Joannes indignus episcopus civitatis Mindi
 similiter.
 Stauracius indignus episcopus Stadis similiter.
 Gregorius indignus episcopus Stratoniciae si-
 militer.
 Niceta indignus episcopus & electus Hali-
 carnassi similiter.
 DMaurianus indignus presbyter & electus
 Cerami similiter.
 (Paulus indignus episcopus civitatis Acmo-
 nias similiter.)
 Leo indignus episcopus Aleensium similiter.
 Zacharias indignus episcopus Trapezopoleos
 similiter.
 Leo indignus episcopus Eumenis similiter.
 Philippus indignus episcopus Trapezopoleos si-
 militer.
 Dositheus indignus episcopus Choenus si-
 militer.
 Georgius indignus episcopus Peitensium si-
 militer.
 Georgius indignus episcopus Appie similiter.
 Joannes indignus episcopus Sublii similiter.
 Pantoleon indignus episcopus Galatie simi-
 liter.
 Michael indignus episcopus Charetopensium
 similiter.

Cre.

HARDUINI
NOTE

1 Pro Καδίσων, in Lydia. 2 Pro Οριανδών, in Lycia. 3 In Notit. Lycia, Οριανδών.
 4 In Notit. Ζηνοπόλεως, & εἶναι; πόλις in Lycia. 5 Pro Μίνδου, in Caria.
 6 Τραπεζοπόλεως, in Notit. Phrygia Salutaris. 7 AL. Ανωίς in Phrygia Pacatiana.
 8 Pro Χαιρετόπων, in Phrygia Pacatiana. 9 ER Τλῶν, in Lycia.
 10 In Notitia Phrygia Pacat. Σιδύων & Σιδύων.

<p>ACTIO VII.</p> <p>Gregorius indignus episcopus Timenutheren- sium similiter.</p> <p>Georgius indignus episcopus Mindali simi- liter.</p> <p>Niceta indignus episcopus civitatis Nacolii similiter.</p> <p>• C. C. Constans indignus episcopus Cottayii simi- liter.</p> <p>Leo indignus episcopus Docimii similiter.</p> <p>Constans indignus episcopus civitatis Encar- pia similiter.</p> <p>Michael indignus episcopus Hierapoleos si- militer.</p> <p>• C. C. D. Damianus indignus episc. Meri similiter. (Niceta indignus episcopus Agustupoleos si- militer.)</p> <p>Theophylactus Cinabarensium similiter.)</p> <p>Gregorius indignus presbyter & loci serva- tor throni civitatis Polyboti similiter.</p> <p>Theophylactus indignus presbyter & loci ser- vator throni Ipsi similiter.</p> <p>Nicolaus indignus episcopus Phytie simili- liter.</p> <p>Stephanus presbyter & loci servator throni Ollri similiter.</p> <p>Constans indignus episcopus Ambladensium similiter.</p> <p>Eryphanus indignus episcopus Peitensium similiter.</p> <p>Michael indignus episcopus Pappensium si- militer.</p> <p>Sisinnius indignus episcopus Philomellii simi- liter.</p> <p>Joannes indignus episcopus Tymbradiensium similiter.</p> <p>Stephanus indignus episcopus civitatis Orym- nensium similiter.</p> <p>Nicephorus indignus episcopus Phoglentium similiter.</p> <p>• M. Marianus indignus episcopus Magydensium similiter.</p> <p>Leo indignus episcopus Didentsium similiter.</p> <p>Stephanus indignus episcopus Parnasi simili- liter.</p> <p>Theophilus indignus episcopus Chii simili- liter.</p> <p>Sergius indignus episcopus Leri similiter.</p> <p>Heraclius indignus episcopus Sami similiter.</p> <p>• Galat. Galatius indignus episcopus Meli similiter.</p> <p>Constans indignus episcopus Andri similiter.</p> <p>Eustathius indignus episcopus Teni simili- liter.</p> <p>Callistus indignus episcopus civitatis Eudo- ciadensium similiter.</p> <p>Theodorus indignus episcopus Cremensium similiter.</p> <p>Constans indignus episcopus Lagnensium si- militer.</p> <p>Constans indignus episcopus Andriane simi- liter.</p> <p>Joannes indignus episcopus Codrulensium si- militer.</p> <p>Eustratius indignus episcopus Debelti simili- liter.</p>	<p>Α Γρηγόριος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τίμηνουθέρων ὁμοίως.</p> <p>Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μινδαλίου ὁμοίως.</p> <p>Νικήτας ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Νακολίας ὁμοίως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος περὶ Κοττακίου ὁμοίως.</p> <p>Λεὼ ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Δοκίμης ὁμοίως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Εὐκαρπίας ὁμοίως.</p> <p>Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως ὁμοίως.</p> <p>Β Δαμιανὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Κριαβέρων ὁμοίως.</p> <p>Γρηγόριος ἀνάξιος πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητὴς πο- λυβότου ὁμοίως.</p> <p>Θεοφύλακτος πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητὴς τῆς Ἰψί- νου Ἰψί ὁμοίως.</p> <p>Νικόλαος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Φυτίας ὁμοίως.</p> <p>Στέφανος πρεσβύτερος καὶ τοποτηρητὴς τῶν Ὀλλ- ρίων ὁμοίως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀμβλαδῶν ὁμοίως.</p> <p>Ε Επιφάνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Πεϊτένης ὁμοίως.</p> <p>Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Πάππων Πάπων ὁμοίως. in Piddu.</p> <p>Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Φιλομηλίας ὁ- μοίως.</p> <p>Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τυμβραδίων ὁμοί- ως.</p> <p>Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Οὐρμίων ὁμοίως.</p> <p>Νικηφόρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Φόγλων ὁμοίως.</p> <p>Μαρίνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μαγιδίων ὁμοίως.</p> <p>Δ Λεὼ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Δίδων ὁμοίως.</p> <p>Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Παρνασίου ὁμοίως.</p> <p>Θεόφιλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Χίης ὁμοίως.</p> <p>Σέργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λερί ὁμοίως.</p> <p>Ἡρακλεῖος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Σάμου ὁμοί- ως.</p> <p>Γαλατίων ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Μήλου ὁμοί- ως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Ἀνδρου ὁμοίως.</p> <p>Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τενίου ὁμοίως.</p> <p>Καλλίστος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Εὐδοκιάδων ὁμοίως.</p> <p>Ε Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κρημνῶν ὁμοίως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λαγνῶν ὁμοίως.</p> <p>Κωνσταντῆς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀνδριανῆς ὁμοίως.</p> <p>Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κωδρῦλων ὁμοίως.</p> <p>Εὐστράτιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Δεβέλτου ὁ- μοίως.</p>
--	--

Εὐ-

ANNO CHRISTI 107.

ACTIO VII.

Εὐθύμιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σοζοπόλεως ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῷ Βουλγαροφύγει ὁμοίως.
 Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πλουτινπόλεως ὁμοίως.
 Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γαελίης ὁμοίως.
 Ρούβιμ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σκοπέλης ὁμοίως.
 Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Περβίρας ὁμοίως.
 Μιχαὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῷ Παμφύλου ὁμοίως.
 Μανζῶν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πρακανένσιος ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κελενδέρειος ὁμοίως.
 Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μυσσάδων ὁμοίως.
 Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λαμίας ὁμοίως.
 Λεὼν ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σιβιλιένσιος ὁμοίως.
 Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Φιλαδέλφειας ὁμοίως.
 Ζαχαρίας ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καρδαβούνων ὁμοίως.
 Στέφανος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Συναϊῶν ὁμοίως.
 Κωνσταντῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Αγκυρῶν ὁμοίως.
 Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καδύων ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Αζανῶν ὁμοίως.
 Θεοφύλακτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μοσυνένσιος ὁμοίως.
 Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πρανήτων ὁμοίως.

Euthymius indignus episcopus Sozopoleos similiter.
 Theodorus indignus episcopus Bulgarophygi similiter.
 Georgius indignus episcopus Plutinopoleos similiter.
 Sifinnius indignus episcopus Gariensium similiter.
 * Rubim indignus episcopus Scopeli similiter. * Ruben
 Basilius indignus episcopus Piperensium similiter. * or. Perbe
 Michael indignus episcopus Pamphyli similiter.
 Manzo indignus episcopus Pracanensium similiter.
 Eustathius indignus episcopus Celendereos similiter.
 Sifinnius indignus episcopus Musbadensium similiter.
 Eustathius indignus episcopus Lami similiter.
 Leo indignus episcopus Sibilensium similiter.
 Stephanus indignus episcopus Philadelphie similiter.
 Zacharias indignus episcopus Cardabundensium similiter.
 Stephanus indignus episc. Synnai similiter.
 Constantius indignus episc. Ancyræ similiter.
 Theodorus indignus episcopus Cadi similiter.
 Joannes indignus episcopus Azani similiter.
 Theophylactus indignus episcopus Mosynensium similiter.

Ἡ ἀγία συνόδος ἐξέθετο· πάντες οὕτως πιστεύωμεν, πάντες τῷ αὐτῷ φρονεῖν, πάντες συναίνεσαντες ὑπεγράψαμεν. αὐτὴ ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὐτὴ ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων. αὐτὴ ἡ πίστις τῶν οἰκουμενικῶν ἐσθῆτι. πιστεύοντες εἰς ἕνα Θεὸν ὡς ἔχεται ἠνωμένον, τὸς τριῶν εἰκόνας ἀσπαζόμεθα. οἱ μὴ οὕτως ἔχοντες ἀνάθεμα ἔσονται. οἱ μὴ οὕτως φρονῶντες, πέραν τῆς ἐκκλησίας ἐκδιώχθησαν. ἡμεῖς τῇ ἀρχαίᾳ δογματικῇ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐπακολουθῶμεν. ἡμεῖς τοῖς δογματικῇ τῶν πατρῶν φυλάττομεν. ἡμεῖς πρὸς προσδοκίαν τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἀναθεματισμοῦ. ἡμεῖς τῶν ἐκείνων ἀπονομιῶν τῶν χριστιανοκατηγόρων ἀναθεματισμοῦ. ἡμεῖς τὸς σιπῆτος εἰκόνας ἀσπαζόμεθα. ἡμεῖς τὸς μὴ οὕτως ἔχοντες τῷ ἀναθεματικῷ καθυπεβλήθημεν. τὸς ἐλαμβάνουσι τὸς παρὰ τῆς Θεῆς γραφῆς ῥήσεις τὸς κατὰ τῶν εἰδώλων, εἰς τὸς σιπῆτος εἰκόνας, ἀνάθεμα. τὸς μὴ ἀσπαζόμενοις τὸς ἀγίας ἢ σεσηπῆτος εἰκόνας, ἀνάθεμα. τὸς λέγουσιν, ὅτι ὡς Θεοὶ οἱ Χριστιανοὶ τὸς εἰκόνας προσέλθον, ἀνάθεμα. * τὸς λίσουσιν, ὅτι πάλιν Χριστὸς τῷ Θεῷ ἡμῶν ἄλλος ἔρρησαν ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων, ἀνάθεμα. τὸς πλῆρως λέγουσιν, τῶν καθολικῶν ἐκκλησιῶν εἰδωλάπε δεῖχθαι, ἀνάθεμα. πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων. Κωνσταντῖνος ἢ Εἰρήνης τῆς αὐτῆς μητρὸς πολλὰ τὰ ἔτη. νικητῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη. τῶν Κωνσταντῖνου ἢ τῆς Εἰρήνης αἰωνία ἡ μνήμη. ὁ Θεὸς φυλάξῃ τὰ κράτος αὐτῶν. ἕρῃ βασιλεῦ τὸς ἐσθῆτις φιλῶν. ὅλοις τὸς αἰρετικούς ἀνά-

Joannes indignus episcopus Prænetensium similiter.
 Sancta synodus exclamavit Omnes ita credimus, omnes idipsum sapimus, omnes consentientes subscripsimus. Hæc est fides apostolorum (hæc fides patrum) hæc fides orthodoxorum hæc fides orbem terrarum firmavit. Credentes in unum Deum in Trinitate laudandum, honorabiles imagines oculamus. Qui sic se non habent, anathema sunt: qui sic non sentiunt, procul ab ecclesia pellantur. Nos antiquam legislationem ecclesie catholicæ sequimur. Nos leges patrum custodimus. Nos eos qui adunt quid vel adimunt de ecclesia, anathematizamus. Nos subinductam novitatem Christianos accusantium anathematizamus. Nos venerandas imagines recipimus. Nos eos qui sic se non habent, anathematizamus submittimus. His qui assumunt dida que a divina scriptura contra idola protuleruntur, in venerabiles imagines, anathema. His qui non salutant sanctas & venerabiles imagines, anathema. His qui vocant sacras imagines idola, anathema. His qui dicunt, quia ut ad deos Christiani ad imagines accesserunt, anathema. (His qui communicant scienter iis qui injuriam & contumeliam venerabilibus imaginibus inferunt, anathema.) His qui dicunt, quia præter Christum alius eruit nos ab idolis, anathema. His qui audent dicere, catholicam ecclesiam aliquando idola recepisse, anathema. Multos annos imperatorum Constantini & Irene matris ejus multos annos. Victorum imperatorum multos annos. Novo Constantino & nova Helene æterna memoria. Dominus custodiat imperium eorum

ACIIO VII. *per asiam, qui regnum in istis partibus praeulam hereticorum simul facti anathema. Theodoro & Joanni & Constantino & Nicetae, qui successorem throno Constantinopolitano prefecerunt, ac si novo Ario, Nestorio & Dioscuro, anathema. Theodoro Syracetano cognomento Citharone, & qui cum eo d. muli apostolice facti sunt, anathema.*

rum. Caesalis rex terrenos custodi. Omnibus haereticis anathema. Frementi concilio contra venerabiles imagines, anathema. * Ei qui recipit impias haereticos ratiunculas ipsorum, anathema. Theodosio falsi nominis episcopo Ephesino anathema. Sisinnio cognomento Pallix anathema. Basilio qui obicena pronuntiatione Tricaccabus appellatus est, anathema.

Trinitas horum trium dogmata deposuit. Anastasio, Constantino, & Nicetae, qui per successionem throno Constantinopolitano prefecerunt, ac si novo Ario, Nestorio & Dioscuro, anathema.

Sancta Trinitas horum trium dogmata deposuit.

Joanni Nicomediae, Constantino Nacolie, haereticis anathema. Ad nihilum deduxerunt imaginem Domini & sanctorum eius: ad nihilum deduxit eos Dominus.

Si quis quemquam haereticos Christianos accusaverit, vel in ea vitam suam transigentem defendit, anathema.

Si quis Christum Deum circumscriptum secundum humanitatem non confiteretur, anathema.

Si quis evangelicas narrationes titulis piurisque factas non admittit, anathema.

Si quis non oculatur has tanquam in nomine Domini & sanctorum eius factas, anathema.

Si quis omnem traditionem ecclesiasticam sive scriptam, sive non scriptam, irritam facit, anathema.

Germani orthodoxi aeterna memoria. Joannis & Gregorii aeterna memoria. Praedicatorum veritatis aeterna memoria.

Trinitas hos tres glorificavit: quorum disputationes sequi mereamur, miterationibus & gratia primi & magni pontificis Christi Dei nostri, intercedente intemerata Domina nostra sancta Dei genitrice, & omnibus sanctis eius. Fiat. Amen.

PIISSIMIS ET CHRISTIANISSIMIS imperatoribus nostris Constantino & Irena matri eius Tarasius indignus episcopus divinitus conservanda regia urbis vestra nova Roma, & tota sancta synodus, qua beuplacito quidem Dei, praecipione vero Deum amantis imperii vestri secundo convenit in hac splendida Nicaeorum metropoli.

Glorificatur ecclesiae caput, Christus videlicet Deus noster, optimi principes, quoniam cor vestrum quod in manu ejus custoditur, protulit verbum bonum: praecipiens scilicet erigere nos in nomine ipsius, ut ecclesiasticorum dogmatum incouctum & immobilem ac divinum assatum firmitissime tenemus. Etenim sicut caput vestrum auro & lapidibus fulgidis coronatur, ita & sentus vellri evangelicis & paternis magisteriis adornantur. Cum enim eorum,

* St. George & St. Ilyano.

et convenit

Athema. τῶ φραγμαθῶν σινεδρίῳ κατὰ τῆς σιπῆς εἰκόνων, ἀνάθημα. τῶ δὶχομῶν τὸ δυσσεβῆ τῆς αἰρίσως αὐτῶν λογίδια, ἀνάθημα. Θεοδοσίῳ τῶ ψευδοῦ μὲν ἐπισκόπῳ Ἐφέσου ἀνάθημα. Σισίντιῳ τῶ ἐπιπέλλῳ Παιδίῳ ἀνάθημα. Βασίλειῳ τῶ κακίματῶ Ἐικακιάβῳ ἀνάθημα.

Ἡ τριάς τῶ ἁγίων τὸ δόγμα καθέλω. Αναστασίῳ, Κωνσταντίνῳ καὶ Νικίτῃ τῆς κατὰ Ἐξοδοῦ τῶ θρόνῳ Κωνσταντινουπόλεως ἀποδέχασιν, ὡς καὶ Ἰωάννῳ, Νεστορίῳ καὶ Διοσκῶρῳ, ἀνάθημα.

Ἡ ἁγία τριάς τῶν ἁγίων τὸ δόγμα καθέλω. ἀποστῆναι τῆς ζήλωσασιν καὶ μυστηρίῳ τῆν Ἐπιπέλλῳ κακίαν τῶν ἐρημίων αἰρεσιάρχων ἀποδέχων ἀνάθημα. Θεοδοσίῳ, Ἀντιτίῳ καὶ Ἰωάννῳ, ὡς Μακρίνῳ, Ἀπολλωνίῳ καὶ Εὐτυχίῳ τῆς φατισιοσκόπως, Ἐδοκίτις ἀνάθημα. Θεοδοσίῳ τῶ Συρακουσῶν τῆς Σικελίας τῶ ἐπιπελοῦ μὲν Κριδίῳ, καὶ τῆς σωματοκατῶσιν αὐτῶ ἀνάθημα.

Ἰωάννῳ Νικομηδείας, καὶ Κωνσταντίνῳ Ναυπλίας, τῆς αἰρεσιάρχαις ἀνάθημα. Ἐκδιώσαν τῆν εἰκόνα τῶ κυρίου καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Ἐκδιώσαν αὐτοῦ ὁ κύριος.

Εἰ τις χριστιανοκατηγορικῆς αἰρίσως ὄντα τινὰ, ἢ ἐν αὐτῇ τῆν βίον ἀπορήξαντα διειδέται, ἀνάθημα.

Εἰ τις χριστιανοκατηγορικῆς αἰρίσως ὄντα τινὰ, ἢ ἐν αὐτῇ τῆν βίον ἀπορήξαντα διειδέται, ἀνάθημα.

Εἰ τις Χριστὸν τὸν Θεὸν περιγραπτὸν ἔχ ὁμολογῆν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, ἀνάθημα.

Εἰ τις τῆς Λαγγυλικῆς Ἐξηγήσεως τῆς εὐλογογραφικῆς γνώμης ἢ ἀποστῆται, ἀνάθημα.

Εἰ τις ἐκ ἀσπαζέται τούτους ὡς εἰς ὄνομα τοῦ κυρίου ἔσας καὶ τῶ ἁγίων αὐτοῦ, ἀνάθημα.

Εἰ τις πᾶσαν παράδοσιν ἐκκλησιαστικὴν ἐγράφοῦντι ἢ ἀγγραφῶν ἀθετεῖ, ἀνάθημα.

Γερμανὸν τὸ ὀρθοδοξῶ αἰώνια ἡ μνήμη. Ἰωάννη καὶ Γεωργίῳ αἰώνια ἡ μνήμη, τῶν ἀρετικῶν τῆς ἀληθείας αἰώνια ἡ μνήμη.

Ἡ τριάς τῆς ἁγίων ἰδοξασα ἐν τῆς Ἐξοδῆσιν καὶ κολεθῶν ἀξιοθέτησιν οἰατιρμαῖς καὶ χάριτι τοῦ κυρίου καὶ μεγαλῆ ἀρχιεπίσκει Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἀποσβῆσας τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἐπιπέλλῳ τῆς ἁγίας θιετικῆς, καὶ πατρῶν τῶ ἁγίων ἄριστο. ἀμήν.

ΤΟΙΣ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΟΙΣ ΚΑΙ

γαλιωσιτίσις ἡμῶν βασιλεῖσι Κωνσταντίνῳ καὶ Εἰρήνῃ τῇ αὐτῇ μητρὶ Ταράσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος ἡμῶν πόλεως νίκας Ρώμης, καὶ πᾶσα ἡ ἁγία συνόδος ἡ κατ' Ἐδοκίαν Θεοῦ, ἀποσφάζει δι τῆς φιλοχρησίας ἡμῶν Κασσιέας σινεδρίῳσα ἐν τούτῳ τῆ Νικαίων λαμπρῆ μητροπόλει τὸ δόκτρον.

ΔΟΞΑΖΕΤΑΙ ἡ τῆς ἐκκλησίας κεφαλὴ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, κρατιστοῖ βασιλεῖς, ὅτι περ ἢ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ φυλαττομένη καρδιά ἡμῶν ἐβλυσεν λόγον ἀγαθοῦ, ἀποσφάζασα σωματικῶν ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ἵνα τῆν τῶ ἐκκλησιαστικῶν δόγματων ἀκράταντι καὶ ἀσάλλῳν θεηγορίαν βεβαίαν κατήλωσιν. καὶ γὰρ ὡσπερ ἡ κεφαλὴ ἡμῶν χριστοῦ καὶ λιθοῦς ὀρυγέσας ἐσφάνωται, ὡτως οἱ νότις ἡμῶν Λαγγυλικῆς καὶ

ANNO CHRISTI 325

ACTIO VII.

πατρικαῖς διδασκαλίαις κατακεκόσμηται. αὐτῶν γὰρ, ὡν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ὁ φθόγγος ἐκτετα-
 λυθεν, ὡς ὅπως φοιτηταὶ ἢ συμμίττοι, πάντες δὲ τῷ Χριστῷ λαὸν ὁδηοῦσι πρὸς Διείβειαν, τὴν τῆς ἀληθείας ἐπιλογραφεύουσαν λόγον, ἢ τὴν τῆς ὀρθοδοξίας ἢ Διείβειαν διασωρηθήσασσαν χε-
 ρακτήρα, καὶ ὡς λαμπρῶς περὶ τῶν πειστικῶν ἀνελάμψατε, καὶ τῶν κινδυνώσεων ἐκκλησιαστικῶν χε-
 ρα ὠρεῖσθε, τὰ ὑγιᾶ ὄργανα κρατοῦντες, καὶ τῶν ἁποστολικῶν ἢ διεσώτων ἐπιτηδεύσαντες. Ἐξόν τῶν μὴ παύσεως εἶπεν· τὸ τῆς εὐσεβείας εὐδοχίᾳ Θεῷ δι' ὑμῶν ἐβελήθη κατα-
 πύθωμα, ἢ πεπλήρωται χαρᾶς τὸ εἶμα ἡμῶν, ἢ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως· καὶ δι' ἐγγραφεύου-
 φωνῆς ἡμῶν αἱ γλῶσσαι λαλοῦσι τὰ ἀσάματα· τί γὰρ τοῦ φιλαττοῦ ἐκκλησιαστικῶν πραγ-
 μάτων βεβήωσι φαιδρότερον, καὶ πρὸς εὐφροσύ-
 νην, χαρῆτερον; ἐπεὶ δὲ ἀνέστησαν αὐτοῖς ἄνδρες, μέγιστον μὲν Διείβειαν ἔχοντες, ὅτι ἱεροσύνης ἀξίωμα περιβέβηλωτο, τῶν δὲ δυνάμιν αὐτῶν ἰσχυρῶς, ἢ Βαβυλωνίων ἱερῶν τῶν κατηγο-
 ριῶν ἐπισπασάμενοι· ὅς καὶ ἡ ἀποστολικὴ θριαμβικὴ λέγουσα· Ἐπὶ Ἰερῶν Βαβυλωνίων, μαθὼν δὲ Καίσαρ ἐπιβίβησεν ἐπιση-
 σαμῶν, ἢ ἡνιόχευε γυνοῦσι δικαστῶν διδασκα-
 λῶν. Ἐπὶ τῶν ἐκείνων εἶπεν· τὸ ἐπὶ κα-
 κοῖς ἔχοντες ὄψαν ἰδοῦσιν. καὶ δὲ σφραγισ-
 τες ἴδωσιν, καὶ κλάμον ὑπερῶν τῶν, τῶν αὐτοῦ τῶν Θεῷ φωνῶν μαχόμενοι ἐπιση-
 λῶσιν, τὸ ἐπιβίβησιν ἱεράτωμα καὶ ἴδιον, τοῖς ἐπιβίβησιν Χριστῶν, καὶ τῶν ἁποστολικῶν ἀνασπαστικῶν ἐκ τῆς ἰδῶν πλάτης, εἰδω-
 λολαφᾶς ἀποκαλίσαντες. καὶ κακῶς ἔχοντες γνο-
 μῶν, καὶ ἀπιστία ἐπιβίβησιν, ἀφανίσαι οἱ ὄψαν τῶν ἰδῶν ἐκείνων ἀνασπαστικῶν. καὶ ὅσα μὲν ἐκ φωνῶν ὄντι, ἐξήρξαν· ὅσα δὲ ἐκ κρη-
 ρῶν τῶν ἁποστολικῶν ἰσχυρῶν, καὶ τῶν ἁποστολικῶν τῶν ἀποστολικῶν ἐκείνων ἐπιβίβησιν. σὺν τούτοις δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιβίβησιν ἐπιβίβησιν τῶν Θεῶν ἡμῶν καὶ ἰδῶν αὐτῶν πρὸς παρῶν καὶ ὡς ἐπὶ εἶπεν, τῶν κατ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν λυ-
 μησῶν διπύραξαν. καὶ αἰρεσιάρχαι οἱ ἱεράρχαι γυνοῦσι· καὶ ἀπὸ μὲν ἐπιβίβησιν τῶν λαῶν ἀπο-
 σπαστικῶν, ἀπὸ δὲ ἐπιβίβησιν τῶν ἐκκλησια-
 στικῶν ἀρετῶν ἐπιβίβησιν· τὸν οἶνον ἔμειξαν ὕδα-
 τι, ἐπὶ τὴν πλῆθειον ἐπιβίβησιν ἀνασπαστικῶν ὁδοῦν καὶ λαῶν Ἀραβικῶν ὄντι, ὁδοῦν ἀποβῶν ὑπερι-
 ἴδωσαν ἐπιβίβησιν καὶ τὴν ἀλήθειαν παραλογίζο-
 μῶν, τὸ ψεῦδος ἐπιβίβησιν. ἀλλ' ὡς ἀπὸ ἐπιβίβησιν ἔμειξαν, καὶ ἐπὶ ἀρετῶν κατὰ τὴν ἀποστολικῶν ὁδοῦν· καὶ ὁ μῶν ἰδῶν ὡς ἐπὶ φωνῶν, σὺν ἡ-
 ψῶν ἐπιβίβησιν, καὶ ἐπὶ βασιλικῶν τῶν ἁπο-
 στολικῶν θανατοφόρων γυνοῦσι. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπιβίβησιν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τὸ ψεῦδος καταβύθισεν, καὶ σὺν ἁποστολικῶν ἡμῶν ἐπιβίβησιν, καὶ ἀπὸ τούτων ἡμῶν βασιλικῶν, ἐπὶ τῶν ἐπιβίβησιν χρόνους τῶν ἁπο-
 στολικῶν καὶ ψυχοφόρων πλάτων ἐπιβίβησιν· ἀλλὰ τῶν τῶν ἁποστολικῶν τῶν Θεῶν πλάτων τῶν ἐπιβίβησιν οἰκῶν ἀφανίσαι ἀποδομήσιν, ὅπως ἐπιβίβησιν ἐπιβίβησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιβίβησιν, καὶ τῶν πάντων ὑπερῶν τῶν ἐπιβίβησιν, καὶ τὸ βασιλικῶν ἡμῶν κατὰ τῶν ἁποστολικῶν ἐπιβίβησιν ἐπιβίβησιν. καὶ ἐπὶ τούτοις ἡ φωνῶν ἡμῶν τῶν ἐπιβίβησιν, τῶν μὲν ἀλλὰ

Aquorum in omnem terram exivit sonus, et
 tetis discipuli & participes, totiusque Chri-
 sti nomine nuncupatae plebis ad pietatem du-
 ctos, veritatis stylo descriptis sermonem,
 & orthodoxiae ac pietatis depinxistis chara-
 cterem; & veluti luminaria praefulgida, fide-
 libus illuxistis, & manum periclitantibus ec-
 clesiae porrexistis, sana dogmata confirman-
 tes, & consensum eorum quae inter se dis-
 sonant, instaurantes. Licet igitur cum fi-
 ducia dicere: Pietatis bona voluntate Dei
 per vos correptione stabilita est: & idcir-
 co repletum est gaudio os nostrum, & lin-
 gua nostra exultatione: & per inscriptam
 vocem nostram res linguae nostrae loquun-
 tur. Quid enim ecclesiasticorum negotiorum
 firmitatis custodia jucundius, & ad laetitiam
 gratius? Quia vero insurrexerunt quidam vi-
 ri, formam quidem pietatis habentes, quo-
 niam sacerdotii dignitate circumamicti sunt;
 virtutem autem ejus abnegantes, & Baby-
 lonensium sacerdotum calumniam accipien-
 tes; quos & propheta publicat dicens: *Ex-
 gressa est iniquitas a sacerdotibus Babylonis.*
 Imo vero Caesaraeum concilium stantes,
 genitores facti sunt dogmatum impiorum:
 & os maledictionis & amaritudinis habentes,
 prevalere in malis gloriam arbitra-
 ti sunt. Infamemque linguam & calumiam
 ministrantem huic possidentes, & voces quae
 ab ipso Deo prolatae sunt, impugnantes,
 atque portentosa regale sacerdotium, &
 gentem sanctam, & eos qui Christum in-
 duerunt, & gratia ejus ab idolorum erro-
 re salvati sunt, idololatrias vocantes. Et ne-
 quum operationis habentes votum, manus
 ad illicita imiserunt, demoliri opinati ve-
 nerabilium picturam imaginum. Ex quidem
 quaecumque de tessellis fuerunt facta, effo-
 derunt: quae vero ex cera luere perfuso co-
 lorum opere, deleverunt, venerabiliumque
 imaginum decus in dedecus transfulerunt.
 Cum his autem & ea quae in tabulis in
 memoriam Christi Dei nostri & sanctorum
 ejus extiterunt, igni tradiderunt. Et ut a-
 pertius dicamus, ecclesias nostras depopu-
 lati conturbaverunt: & facti sunt haereticorum
 principes, qui erant principes sacerdotum;
 & pro pace quidem contentionem populo
 acclamaverunt: porro pro fumento zizania
 in ecclesiasticis arvis seminaverunt; vi-
 num miscuerunt aquae, & proximum po-
 taverunt in subversione turbulenta: & cum lu-
 pi Arabici essent, pelle ovium se simula-
 verunt esse indutos: & veritate parvipen-
 sa, mendaciam arripuerunt: sed ova aspi-
 dum ruperunt, & telam aranearum secundum
 prophetam texerunt, & qui comesturus est,
 ovum eorum conterens, calcatum inveniet,
 & in eo regulum esse veneno & spiri-
 ritu mortifero plenum. Et quia haec ita dis-
 posuerunt, & veritatem mendacium depa-
 vit, non indulsistis mansuetissimi atque for-
 tissimi imperatores nostri, temporibus ves-
 tris permanere tam pestilentem & animas
 corrumpentem errorem; sed hunc aura di-
 vini Spiritus qui in vobis habitat, exter-
 minare procurastis: quatenus stabilis permaneat
 ecclesiae cœtus & sanctorum subdito-
 rum collatio, atque imperium vestrum se-
 cundum cognomen vestrum pacifice dirigatur.
 Nec tolerabile vel portabile duxistis, quo
 minus unum sentiremus, & in idip-
 sum

quasi se discipulabant, or. infigne opus habili-um 7/alm. 11.

accusatio: nem

or. porten- tose, or. idolorum vocantur.

or. temple- tum

defraudat- 1/ol 19.

putider.

colleatio, or. ut se alit- quidem n- sum, or.

ACTIO VII

de eccl. et. fact. inter nos didici

de. cap. cete

conventio. 100

collocam. homin.

historia. variabilis

de. obvio. rum. con. gressu

sum conveniremus, & erga vite nostrae ca-
 pitulum, id est pacem ecclesiarum, ne-
 mo ex nostris se discinderet & abscinderet;
 cum Christus sit caput nostrum, nos au-
 tem consequenter membra & unum corpus
 per mutuae ac unius opinionis fidem. Pro-
 pter quod sacram nostram & populolam
 congregari iustitiam catervam in hac Nicen-
 sium metropoli, ut ecclesiarum discussio-
 nem repellentes, disjuncta ad unitatem tra-
 hamus; & eam quam nuper intexuerunt
 ex spineis filis ignominiosam grossamque
 vestem, id est doctrinam falsam, disrum-
 pere & scindere, & orthodoxe incorru-
 ptam * conservare tunicam studuimus. Ita-
 que apostolicas & paternas traditiones se-
 quentes, audemus autem dicere, conspi-
 ratione sanctissimi Spiritus consonantes, in-
 vicemque * collecti universi concordantem
 nobis habentes traditionem ecclesiae catho-
 licae, consonantis quae formatae sunt a san-
 ctis sex universalibus conciliis concordantes ef-
 fecti sumus, anathematizamus Arii vesa-
 niam, Macedonii rabiem, Apollinarii in-
 solentiam sensum, Nestorii * humanam cul-
 taram, Eutychetis & Dioscori confusibilem
 vanitatem, & cum illis polycephalon hy-
 dram; Origenis, Didymi & Evagrii deli-
 pientes fabulationes; Sergii, & Honorii,
 & Cyri, & Pyrrhi, & assecularum eorum u-
 nius, imo nequam moris voluntatem: nec
 non & his similem vanitatem, quae post
 has sane garrivit contra venerabiles ima-
 gines, consonanter & unanimiter ab Spiritu
 fumentes verbum, & ab eo haurientes
 mundam aquam, spongia dogmatum
 divinatorum delevimus; & inventores * ter-
 giversatoriae vocum novitatis ab ecclesiasti-
 cis vestibulis procul emisimus. Et sicut man-
 us & pedes concorditer animae motibus agi-
 tantur, ita ab Spiritu accepta gratia & for-
 titudine, vestrique concursus pietate pariter
 & auxilio habito, simul acclamavimus,
 veritateque praedicavimus: omnimodis vi-
 delicet recipiendas venerabiles imagines Do-
 mini nostri Jesu Christi, secundum quod D
 perfectus est homo factus; & quaecumque
 historice secundum evangelicam narratio-
 nem scribantur: atque intemeratae Domi-
 nae nostrae sanctae Dei genitricis, sancto-
 rumque angelorum (ut enim homines ap-
 paruerunt his qui digni facti sunt appa-
 ritione ipsorum) una cum omnibus san-
 ctis: nec non & certaminum eorum ago-
 nes figurandos decrevimus tam in tabulis
 & parietibus, quam in sacris vasibus & ve-
 stibus, quemadmodum a praeiis temporibus
 sancta Dei catholica ecclesia recepit, & in
 legem accepit tam a sanctis primisque do-
 ctoriae nostrae magistris, quam ab eorum
 successoribus egregisque patribus nostris: & E
 has adorandas, id est salutandas: idipsum
 enim est utrumque: quippe antiqua
 Graeca lingua, & salutare & osculari signi-
 ficat: & tunc praepositio augmentum quod-
 dam significat amoris; quemadmodum *εἶπε*
 & *προσεύχεται*, *προσεύχεται*, *προσεύχεται*
 & *προσεύχεται*, quod salutationem indicat, & secun-
 dum protensionem amicitiam; quod enim
 quis osculatur, & adoratur: & quod ado-
 rat, profecto & osculatur; sicut testa-
 tur humana affectio, quae a nobis ad ami-
 cos habetur, & * lectio hicambo perfici-

μασθὲν ἡμᾶς ἐσυμβιβάζεσθαι; περὶ δὲ τῆς
 ζωῆς ἡμῶν προέλασεν, ἥτις τὴν εἰρήνην τῆς ἐκ-
 κλησιῶν, ἑαυτῷ ἀπορήγνυσθαι καὶ ἀποχιεῖσθαι·
 καὶ τοῦτο Χριστὸν κεφαλὴν ὄντος, ἡμῶν δὲ καθ' ἑξῆς
 μέλη καὶ ἐν σῶμα διὰ τῆς ἀπὸ ἀλλήλων ὁμοδοξίας
 & πίστεως. διὸ τὴν ἱεράν ἡμῶν καὶ πολυάνθρωπον
 συναθροισθῆναι ἐκείνησθε ὁμῶν καὶ ἐν τῇ
 Νικαίᾳ μητροπόλει, ἵνα τὴν τῆς ἐκκλησιῶν δια-
 γασσιν ἀποσεισάμενοι, τὴν διὰ βλαβῆρας ἀπὸ ἐπισ-
 τολικῶν καὶ τὴν ἐναγχοῦς ὑπερθεῖσθαι ἐξ ἀκα-
 θιστων ἡμαῶν συρραπὴν σισίρα, εἰπωμ ψαδο-
 διδασκαλίαν, ὁμορῆσαι καὶ ὁμορῆσαι, καὶ τὴν τῆς
 ὁρθοδοξίας ὁμορῆσαι χιτῶνα. καὶ δὴ ἀποστολι-
 καῖς καὶ πατρικαῖς ἐξακολουθήσαντες παραδόσεσι,
 πολλῶν δὲ λίσσων, συμφωνία τῶ παταγίῳ ὁμορῆ-
 σαντες πνεύματος, ἀλλήλους τε συμφωνησάμενοι ἀπα-
 ρτις, συμφωνῶν ἡμῶν ἔχοντες τὴν παραδόσιν τῆς κα-
 θολικῆς ἐκκλησίας, τῆς ὑποτυπωθείσας συμ-
 φωνήσεσι παρὰ τῆς ἀγίων ἐξ οἰκουμενικῶν συνό-
 δων συμφωνησάμεν, ἀναθεματίσαντες τὴν Ἀρείου
 μανίαν, τὴν Μακεδονίαν Λύτταν, Ἀπολλινარიῶν τὴν
 ἀνοήτων φρίκα, Νεστορίου τὴν ἀνθρωπολατρίαν,
 Εὐτυχῆς & Διοσκορου τὴν συγχυτικὴν ματαιότη-
 τα, καὶ τῶν αὐτῶν πολυκεφαλον ὕδρα. Δε-
 ρῆτος, Διδύμου καὶ Εὐαγρίου τὴν ληρώδη μεθυσμα-
 τῶν Σεργίου, καὶ Οὐραίου, καὶ Κορῆ, καὶ Πύρρου, καὶ
 τῶν αὐτῶν μονοθέλων, μᾶλλον δὲ κακο-
 θέλων βύβλων. καὶ τὸ κερύρημα τὸ τῆς ἐφα-
 μλλον, τὸ μὲν ταύτας κινεῖς φλυαρθεῖν κατὰ τῆς
 σιτῆς εἰκόνων, συμφωνῶν καὶ συμφύχων παρὰ τῆς
 πνεύματος λαβόντες λόγον, καὶ παρ' αὐτῶν ἀρυσά-
 μενοι καθαρὸν ὕδωρ, τῆς στογγῆς τῆς δεῖοις δο-
 μάτων τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἐφάρτες τῆς
 κωποροσῶν κωποροσῶν πῆρρον τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 πρεσβῶν ἐβάλλομεν. καὶ ὡσπερ χεῖρας καὶ ποδῶν
 συμφωνῶν πῆρρον τῆς ψυχῆς ἀπορημασι πνεύματι,
 ὡτως παρὰ τῶ πνεύματος λαβόντες χάριν καὶ ἰσχύον,
 συνδρομον ἔχοντες τοῦ κράτους ἡμῶν τῶν συμμα-
 χίαν, τὴν ὑπερθεῖσθαι συμφωνησάμεν, καὶ τῶν ἀλη-
 θεῶν ἐκρήξαμεν. ὡς κατὰ πάντα ἀποδείχεται
 τῆς σιτῆς εἰκόνος τῆς κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καθὸ τέλειος ἄνθρωπος γέγονε, καὶ ὅσα ἰσομεῶς
 κατὰ τὴν ἐναγγελικὴν διήγησιν ὁμορῆσανται·
 τῆς τε ἀχράντου δεσποτῆς ἡμῶν τῆς ἀγίας Θεοτό-
 τος, ἀγίων τε ἀγγέλων· ὡς ἄνθρωποι ἐσφασίδη-
 σαν τῆς ἀξίους ἡσομῶν τῆς αὐτῆς ἐμφανείας· καὶ
 πάντων τῆς ἀγίων· καὶ τῶν ἀγωνιστικῶν αὐτῆς ἀθλῶν
 ἐν τε σάνισι καὶ ἐν πύχων, ἱεροῖς τε σάνισι καὶ
 ἐδῶσι, καθὸς ἐκ τῆς ἀνεκδοῦ χρόνων ἡ ἀγία
 τῶ Θεοῦ καθολικῆ ἐκκλησίᾳ περιλαβε, καὶ ἐδο-
 μοθετήθη παρὰ τῆς ἀγίων ἀποστόλων τῆς ἡμῶν
 διδασκαλίας, καὶ τῶν αὐτῶν ὁμορῶν Θεοτοκίων πα-
 τέρων ἡμῶν· καὶ ταύτας ἀποσκυμῶν, ἥτις ἀσκαζέ-
 σθαι· ταῦτῶν γὰρ ἀμφοτέρω· κινεῖν γὰρ τῆ ἐλ-
 λαδικῆ ἀρχαία ἐβλατικῶν τὸ ἀσκαζέσθαι καὶ τὸ
 φιλεῖν σημαίνει· καὶ τὸ τῆς ἀπὸς προθέσεως ἐπι-
 τασίντικα δηλαὶ τὸ τῶ, ὡσπερ φέρω καὶ ἀποσ-
 φέρω, κινεῖ καὶ ἀποσκυμῶν, κινεῖ καὶ προσκυνεῖ, ὁ
 ἐμφαίνει τὸν ἀσκασμὸν καὶ τῶ κατ' ἐξέτασιν φι-
 λῶν. ὁ γὰρ τῆς φιλεῖ καὶ ἀποσκυμῶν· καὶ ὁ ἀποσ-
 κινεῖ, ταῦτως καὶ φιλεῖ, ὡς ματρυεῖ ἡ ἀνθρωπι-
 νη χάρις ἡ παρ' ἡμῶν ἀπὸς τοῦς φίλους γνησιμῶν,
 καὶ ἐν τῆς τῶ δὲ ἀποταλῶσα. ἡ μόνον δὲ τῶ
 παρ'

ANNO CHRISTI 381.

add. ex L. συνέδριον

10. τὸν πω

ANNO CHRISTI 325.

παρ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν τῇ
 Δεῖξ γραφῇ ἰσχυροτέρως ἐπισημασμένη. Ἐν γὰρ
 ταῖς ἱστορίαις τῶν βασιλέων γίνονται καὶ Δα-
 βὶδ ἀνίστη, καὶ ἵσταται ἐπὶ προσώπῳ αὐτοῦ, καὶ προ-
 σκυνοῦσι εἰς τὸν Ἰακώβ, καὶ καταβιβάζει αὐτὸν.
 τί δὲ πάλιν ὁ κύριος περὶ τῆς φαρισαίων ἐπι-
 γελικῶς φησὶν; ἀγαπᾷ τοὺς προσκυλισίας ἐν
 ταῖς δειπνοῖς, ἔτι δὲ ἀσπασμὸς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.
 δὴλον ἐστὶν ὅτι ἀσπασμὸν τῷ προσκύνῃσιν λί-
 γει. οἱ γὰρ φαρισαῖοι ἀλαζονικοὺς φρόνημα ἔχον-
 τες, καὶ ἑαυτοὺς δίκαιους εἶπαι οἰόμενοι, προσκυνῶ-
 νται ὑπὸ πάντων ἑστειδοί, ἕως εἰς τὸ σῶμα ἑαυτοῦ
 φιλοῦσθαι. τίτω γὰρ ταπεινοφροσύνης μάλλον σύμ-
 βολοί, καὶ φαρισαϊκῆς οἰήσεως. πάλιν δὲ ὁ Παῦ-
 λος ὁ θεὸς ἀπόστολος, καθὼς ἰστορεῖ Λυκάς ἐν
 ταῖς πράξεσιν. ὅτι ἡμεῖς ἡμῶν εἰς Ἱερουσόλυ-
 μα, ἀφῆκως ἀπέδειξαν ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῆ
 δὲ ἐπίστασις ἐστὶν ὁ Παῦλος ἐν ἡμῖν ἀπὸς Ἰα-
 κώβον. πάντες τε παρεβόηον οἱ πρεσβύτεροι, καὶ
 ἀσπασαίμενοι αὐτὸς, ἐξηγήσατο κατὰ ἕνα ἕνα ὡς
 ἐποίησε ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἔθνεσι διὰ τῆς ὀφθαλμίας
 αὐτοῦ. ἐκὼν πάντοτε τὸν ἀσπασμὸν, τὴν ἀπὸς
 ἀλλήλους τιμητικὴν προσκύνῃσιν ὁ ἀποστολικὸς νό-
 ὁς ὀφθαλμίας. κατὰ τὴν καὶ περὶ τὸ Ἰακώβ φησὶ. προ-
 σκύνῃσιν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ράβδου αὐτοῦ. σύμφωνα
 δὲ τούτοις καὶ ὁ τῆς θεολογίας ἐκόντος Γρηγό-
 ριος λέγει. τῷ Βηθλεὲμ σιβάσθαι, ἔτι τῷ φά-
 τῳ προσκύνῃσιν. τίς ἄρα ἔστι τῆς ὀφθαλμίας ἢ εἰλι-
 κηνοῦς νόστων τῶν γραμμῶν τῆς θείας γραφῆς,
 ἐνοήσεως, ὅτι ταῦτα περὶ τῆς ἐν πλάσματι λα-
 βείας ὀφθαλμίας; εἰ μὴ περὶ τῆς ἀνοήτων καὶ
 ἀμοιρῶν ὅσων πάσης γραφικῆς γνώσεως καὶ πατρι-
 κῆς διδασκαλίας. μὴ γὰρ τῆς ἀκρῆς τῆς ράβδου
 ἐλαβῆσθαι Ἰακώβ, ἢ τὸ φάσμα ὁ θεολόγος προ-
 σκύνῃσιν Γρηγόριος λατρεῖν; ἔδαμῶς. πάλιν τε καὶ
 ἡμεῖς τὸν ζωοποιὸν σαυρὸν ἀσπασαίμενοι, πάντες
 συμφωνῶντες ἄδοξοι. τὸν σαυρὸν οὐ προσκυνῶμεν
 δέσποτα, καὶ προσκυνῶμεν τῷ λόγῳ τῷ νύ-
 ξασαν τῷ ζωοποιὸν πλάσμα τῆς σῆς ἀγαθότη-
 τος. ὅτι ἀποδῆλως ἀσπασμὸς ἐστὶ τε καὶ λέγεται,
 ὡς δηλοῖ τὸ ἀποσφραῖσθαι αὐτὴν ταῖς οἰκείαις ἡμῶν
 χεῖρασιν. εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς εὐρησίας ἢ προσκύνῃ-
 σιν ἐν τῇ Δεῖξ γραφῇ, καὶ ταῖς ἀποστολικαῖς ἀγίαις
 πατρῴαις ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐν πλάσματι λαβείας,
 ὡς πολὺσημος ἔσα ἢ φωνῇ μίαν τῆς αὐτῆς ση-
 μασιολογίας ἐμφανίζει τῷ κατὰ λαβείαν προσκύν-
 ῃσιν. ἐστὶ γὰρ προσκύνῃσιν καὶ ἡ κατὰ τιμῆν καὶ
 πόθον καὶ φόβον. ὡς προσκυνῶμεν ἡμεῖς τῷ κατὰ
 λίνικον καὶ ἡμερωτάτῳ ἡμῶν βασιλεῖ. ἐστὶν ἔτι
 κατὰ φόβον μόνον. ὡς Ἰακώβ προσκύνῃσιν τὸν
 Ἠσαῦ. ἐστὶ καὶ κατὰ χάριν. ὡς Ἀβραάμ ὑπὲρ
 ἀγρῶν, ἢ ἔλασεν παρὰ τῆς υἱῶν Χετ εἰς ταφῆν
 Σάρρας τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, προσκύνῃσιν αὐτῆς.
 πάλιν δὲ ἀποδοκῶντες τινες ἀντιληπτικῶς τυχῶν
 παρὰ τῆς ὑπερχοπῆς, προσκύνῃσιν αὐτῆς, ὡς
 Ἰακώβ τῷ Φαραῶ. ἐνδοξὸν καὶ ἡ θεία γραφὴ δι-
 δασκαλεῖ ἡμᾶς. κύριον τὸν Θεὸν οὐ προσκυνῆσθαι,
 καὶ αὐτῶν μόνον λατρεῖσθαι. τῷ μὲν προσκύνῃσιν
 ἀπελύτως ἔστι μόνον εἰρηκεῖ, ὡς διάφορα σημα-
 σιολογία ἔχουσαν καὶ ὁμοῦ μὴ ἔσθαι. τὸ
 δὲ λατρεῖσθαι αὐτῶν μόνον εἰρηκεῖ. καὶ γὰρ μόνον Θεῷ
 τῷ λατρεῖσθαι ἡμῖς ἀναφίρεται. τούτων ὅσων
 ἀποδοκῶντων, ὁμολογητέως καὶ ἀναμφισβητήτως
 Concil. General. Tom. XIII.

Actiens. Hoc autem non solum apud nos, sed apud veteres in divina scriptura scri-
 ptum reperimus. In historiis namque re-
 giorum scriptum est: Et David surrexit, et cecidit in faciem, et adoravit tertio Jacobum, et descendit ad eum. Quid autem Dominus de Pharisæis rursus evange-
 lice ait? Amant primos recubitus in ce-
 nis, & salutationes in foro. Certum est quod hic salutationem adorationem appel-
 let. Pharisæi quippe jactantem seipsum ha-
 bentes, seique justos opiantes, adora-
 ri ab omnibus festinabant, non ore ad os osculari: hoc enim est potius humilitatis, & non pharisaici tumoris indicium. Ite-
 rum autem Paulus divinus apostolus, si-
 cut Lucas in Actibus apostolorum descri-
 bit: Quia cum venissemus Hierosolymam, li-
 benter exceperunt nos fratres. Sequenti au-
 tem die introibat Paulus nobiscum ad Jaco-
 bum; omnesque collecti sunt seniores. Quos cum salutasset, narrabat per singula qua
 cesset Deus in gentibus per ministerium ip-
 sas. Ergo & hic salutationem honorato-
 riam adorationem quam invicem exhibe-
 mus, apostolicus sensus describit; quem-
 admodum & de Jacob ait: Adoravit fasti-
 gium virgæ ejus. Consona vero illis & Gre-
 gorius cognomento Deiloquus dicit: Be-
 thlehem cole, & prælepe adora. Quis
 curas, eorum qui recte & sincere intelli-
 gunt quæ divina Scriptura proferuntur, in-
 telligat, quod hæc de adoratione quæ in
 spiritu fit, pronuncietur? nisi forte de in-
 sensatis sit, vel ex his qui totius scriptu-
 ralis scientiæ ac paternæ doctrinæ inexper-
 tes existunt. Numquidnam fastigio virgæ
 servivit Jacob? aut prælepi præceptit theo-
 logus Gregorius deservire? Et rursus quo-
 que nos vivificam crucem salutantes con-
 sone canimus: Crucem tuam adoramus,
 Domine, & adoramus lanceam quæ ape-
 ruit vivificum latus tuæ bonitatis: quod
 certissime salutatio est & dicitur, sicut in-
 dicat illud, quod hæc propriis labiis nos-
 tris contingimus. Nam etiam multotiens in-
 venit adoratio in divina Scriptura, & ur-
 bane loquentibus patribus nostris pro ser-
 vitude quæ est in spiritu, cum vox multa
 significet, una tamen significatione e-
 jus tantummodo reperitur, quæ scilicet sola
 manifestat adorationem quæ est secun-
 dum patriam. Adhuc autem adoratio est
 & ea quæ per honorem, & per amorem
 ac timorem fit: sicut nos adoramus &
 gloriosissimum & manuetissimum imperium
 vestrum. Est & alia per timorem tantum,
 sicut Jacob adoravit Esau. Et est per gra-
 tiam, sicut Abraham adoravit filios Het
 pro agro quem accepit ab eis in sepulta-
 ram Saræ uxoris suæ. Iterum autem ex-
 peccantes quidam a sublimioribus beneficium
 consequi, adorant eos, sicut Jacob Phara-
 onem. Hinc enim divina Scriptura doc-
 cens nos: Dominum Deum tuum adorabis,
 & illi soli servies: adorationem sine pro-
 hibitione dixit, tamquam diversas quidem
 significationes, sed homonymam vocem ha-
 bentem, & non soli addidit. Porro ser-
 vities illi soli dixit: etenim soli Deo ser-
 vitudinem nostram referimus. His ergo sic
 comprobatis, veraciter & incunctanter ef-
 se coram Deo acceptum & beneplacitum

ACTIO VII.

Reg. 10.

Mark. 11.

Act. 11.

Mat. 11.

Serm. in ecc. Christi.

nam est. gallicantus. eius est ado- ratio secundum patriam.

Gen. 11.

Gen. 12.

Gen. 4.

absolute no- mine, & non adjecti, sicut, ut signi- ficata multa habentem, & vocem requirant.

Gen. 11.

Gen. 12.

ANNO
CHRISTI
753.

ἰστορίας ἡ ἐπιτομή, πάντες συντηροῦμεν· ἡ
ἀνακλι, ἄρτος, ὅστις ἡ μυστικὴ εἰς μίαν
ἰδέσθαι συνάθετον· ἡ ἐκράσις τῆς αἰῶν ἰε-
ρατικῆς ἐπιτομῆς κατὰ τὴν αἰῶν αἰῶ-
νος ἀποδοξίας ἡ πίστις, ἡ κακίαν τῆς τρι-
βου τῆς πόλεως ἡμῶν· ἡ τῆς ἐλευθερίας ἐν τῆ
ζῆσαν τὸ ἀρχαῖον ἐχθρὸν αἰρέσεων ἐξήρξθη-
θη πὶ εὐλογίας. ἡ ἰδὴ ἰουδαϊσμοὺς ἡμῶν ἐν
δρως ἡμεῖς ἰσότης χάριτος τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ
ῥιζῶν μὴ πᾶντον ἰσότης. τί γὰρ ποῦτος χα-
ρισίαν; τὸ μαρτυροῦν Ἡσίου ἀνοδοῦ ἀποσι-
πῶντες· οἱ αἰετοὶ οἱ αἰετοὶ τῆς ἐλευθερίας
ἐπιτομῆς, τῆς ἰουδαϊσμοῦ πὶ ἀγαθῆ. ἡ
ἐξῆς ἡμῶν ἡ ἐπιτομή, ἡ τῆς ἡμετέρας ἰσοπέτης
ἰσοπέτης ἰουδαϊσμοῦ πὶ ἡ ἀγαθία, τὸ
πᾶσαν τὴν θεολογίαν ἡμῶν ὁμογενῶς συνάθε-
ται, ἡ ἑαυτοῦ ἡμῶν, ἡ τῆς κατὰ Θεὸν χάρι-
τις ἡμῶν ἡ τῆς λαλοῦμεν τὴν δόξαν ἀνα-
δοξοῦν, ἐπὶ πὶ τῆς κατὰ Θεὸν τῆς ἐλευθερίας πα-
ραδοξίας τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἐκαταλίπει
ἡ κατὰ Θεὸν τῆς ἰουδαϊσμοῦ κατὰ τῆς ἀληθείας,
ἡ τῆς ἀποστολικῆς ἡ κατὰ τῆς καθολικῆς ἐκ-
κλησίας παραδοξίας ἀλλοιωσάτων, ἡ τὸ γὰρ κατὰ
τὸ δόξαν αἰετοῦ εἰς ἀνομοίον ποιεῖται. ἀλλ'
ἰσότης ἡμεῖς ἀλλοιωσάτων ἐπὶ διὰ μίαν, πάλιν δὲ
ἡ χάρις τῆς, διὰ χάρις ἀγαθίας ἡμῶν,
ἀλλοιωσάτων πὶ ἀνομοίον ἡ κατὰ Θεὸν ὁμο-
γένως ἡμῶν ὁμογενῶς, τῆς μεθ' ἡμῶν
συνάθετος ἰσότης. ἀνομοίως δὲ ἡ χάρις
συνάθετος ἡμῶν, πὶ αὐτὸ φρονίως, ὅσοι τῆς
καθολικῆς ἐκκλησίας τὸ πλῆρωμα. ἡ ἰσότης ἀλ-
λῶν μιλῶμεν, Χερεῖ τὸ Θεὸν ἡμεῖς ἡμῶν
ὅσοι, τῆς Θεοῦ πᾶσαν πᾶσαν παρ' ἡμῶν τὴν
δοξοῦν ἀνομοίον ἡμῶν διὰ βραχίον ἡμῶν
ἐπιτομῆς. ἀλλοιωσάτων ἡ διὰ γραμμάτων ἀλλοιω-
σαι τὸ ἀνομοίον, ἡ κατὰ Θεὸν ὡς βραχίον.
ἡ γὰρ συνάθετος ἡμῶν ἐπιτομῆς ἐκ τῆς
ἰσότητος τῆς πατριῶν ἀνομοίον, εἰς ἐν
ἐπιτομῆς, πὶ ἐν πᾶσαν ἡμῶν, ἡ μὴ
σῆς ἰδέσθαι, μὴ ἰουδαϊσμοῦ, τὴν λέγουσιν·
ἐπιτομῆς πὶ πατρός σου, ἡ ἀγαθίαν σοι· πὶς
προσφίτης σου, ἡ ἐπιτομῆς σου. ὅσοι τῆς παραδοξίας
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐκκαταδοξοῦμεν, ἡ
ἐπὶ ἰσότης, ἐπὶ πᾶσαν ἡμῶν ἐπιτομῆς. ἀλλ'
ἀποστολικῶς διδαχῶν, κατὰ τῆς παραδο-
ξίας ὡς ἀνομοίον, πάντες ἀνομοίον ἡ ἀνομοίον
ἐπιτομῆς, ὅσοι ἡ ἀνομοίον ἐκκλησία ἀρ-
χῆς τῆς χάριτος ἀνομοίον ἡ ἰσότης παρ' ἡμῶν
βραχίον· ἡ ἐπὶ ἡμῶν ἡ ἰσότης τῆς ἐπιτομῆς
ἀνομοίον· ἡ ὅσοι τὸ ἡμεῖς ἀνομοίον
οἱ ἰσότης πατρός ἡμῶν, κατὰ ἡμῶν ἀνομοίον
ἐπιτομῆς, ἡ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν ἀνομοίον
μὴ ὡς συνάθετος ἡ ἡ ἀνομοίον ἡμῶν
τῶν χριστιανικῶν ἡμῶν, ὡς γὰρ ἡμῶν ἡμῶν
βραχίον ἐπὶ ἡμῶν ἐκκλησίας ἡμῶν. ἀλλ' ὡς ἡμῶν
ἐπιτομῆς ὡς Θεὸς εἰς πᾶσαν. τῆς γὰρ ἀλλοιω-
σάτων ἀνομοίον, πᾶσαν ἡ ἀνομοίον ἡμῶν
πὶ ἡμῶν μὴ τὸ ἡμῶν αὐτὸ ὅσοι ἡμῶν
δρακῶν. εἰ γὰρ, ὡς κατὰ ἀνομοίον, εἰδὲ
λακὸς παρ' ἡμῶν ἡ τῆς ἐπιτομῆς ἀνομοίον, τῆς
ἡμῶν ἀνομοίον τὸ μὴ ἡμῶν μαρτυροῦν,
ἐπὶ ὡς τὸ Θεὸν οὐκ ἐπὶ αὐτῶν παρ' ἡμῶν, ἡμῶν δὲ

Archus, occidens & inefebra in unam uni-
tatem concurrimus : & triumphavit san-
ctarum ecclesiarum pacifica ordinatio per al-
terius opinionis veritatem & fidem, quam di-
rexit semitam pedum nostrorum : atque per
hoc stirps heresis quam ex antiqui hostis si-
zaniis germinavit, eradica est. Et ecce
evangelizamus vobis super montem excel-
sum stantes ecclesiasticis pacis gaudium &
publicam festivitatem. Quid enim hoc gra-
tius? Isaia fiducialiter agente, & celsus
predicante : Quam speciosus pedes evangelizan-
tium pacem, evangelizantium bona. Et di-
gnum erat & valde placitum, atque vestrum
decentis sacrarum Deo amabilitatis speci-
men & exultatio, ut omnis Deo electa con-
cio vestra simul inveniretur, & contem-
poretur virtutem eorum quam per Dei gra-
tiam dicta & gesta sunt, tam scilicet su-
per legitimarum correctione traditionum
ecclesie catholicæ, quam in destructionem
& subversionem eorum qui fremuerunt ad-
versus veritatem, nec non apostolicas & pa-
ternas ecclesie catholicæ commutaverunt tra-
ditiones, vel etiam juxta quod sibi visum
est, in exterminium redegerunt. Sed quo-
niam humidum iter in medio est, rursus-
que terrena via, duabus rebus opus erat,
navibus scilicet ad navigandum, & jumen-
tis congruis ad vehendum : utrisque carens
Celsatissima vestra cetera, mutua nostra
conventionione privata est. Verum specialiter
& intelligibiliter prelo estis nobiscum, id
sentientes quod & catholicæ ecclesie pleni-
tudo : & quia invicem sumus membra
Christi Dei capitis nostri, eorum que ap-
ud nos Deo donante ada sunt, necessa-
rium ducimus vobis breviter narrationem
mittendam : loquuntur enim etiam per li-
teras linguas celsas, & representant qua-
si videndas. Cum enim convenissemus ex
paternarum magisterio normarum, in unum
confirmavimus quod & sapimus; cantu-
ci quod Moyles docuit, non oblitii, quod
dicit : Interroga patrem tuum, & annuncia-
bis tibi; sensores tuos, & dicent tibi. Sic
traditionem catholicæ ecclesie sedati su-
mus, & neque minus, neque plus quip-
piam fecimus; sed ab apostolo edocti, te-
nemus traditiones quas accepimus, omnia
recipientes & amplectentes, quæcumque san-
cta catholica ecclesia antiquitus scripta &
non scripta recepit : ex quibus sunt etiam
figurationes picturarum imaginum : & e con-
tra quæcumque abjecerunt patres nostri e-
gregii, nos quoque projecimus, & eccle-
sia arbitramur adversa. Cum quibus con-
numeratur intenta vocum novitas Chri-
stianos accusantium, veluti cancer pascua
in ecclesiis nostris accipiens : sed non de-
sperat : Dominus Deus in finem. Nam ve-
ritate revelata orthodoxia cunctis illuxit,
& mendacium cum secum nascentibus te-
nebris abolitum est. Si enim, ut ipsi va-
ne garriverunt, idolis comparatur imaginum
titulatio, nostram redemptionis mysterium
evanescit, quod Dei Filius operatus est
presentia sua, qua pro nobis carne con-
vertatus est absque peccato : & sublequan-
tur etiam remissiones prophetica, dicen-
tes : Serviamus illi in sancto loco & in iustitia
omnibus debet vita nostra. Et turgus : En-
citatus est tanquam dormiens Dominus, tan-

ACTIO
VII.
conditio

11.
11.

compre-
sione

cratio

Christo
Deo capite
nostro,

confirmat
sumus, u-
nam sent
ent.

Doc. 11.

super

viam sum

quam

ACTIO VII.

Math. 18.

scripserunt

ut libere docuit.

non ulla innotatione

ex adoramus

quam *mens exarataus a vino. Et percussis* *animos suos in posterora, opprobrium sempiternum dedit illis. Si opprobrium sempiternum datum est inimicis nostris, malis videlicet virtutibus, per resurrectionem ejus, quomodo iterum Christiani idolis servierunt? O & infcientiam & impietatem ipsorum! Utinam intellexissent, quod scandalizare unum ex minimis qui crediderunt in Christum, importabilem habeat indignationem: quanto magis orbem sollicitum reddere simultatibus? Sed ad nihilum verbum Domini redegerunt, reprobantes ecclesiasticas traditiones: propterea ad nihilum redegit eos Dominus; & cum Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinario, Nestorio, Eutyche et Dioscoro, Sergio, Honorio, atque cum omni eorum pessima secta connumeravit turbulentum factionis eorum concilium: stultitiam namque horum imitantium stulta locuti sunt, & funda vere confessionis cum ipsis lapidati sunt, atque soluta acies ipsorum. Neque enim reliquit Dominus in perpetuum virgam peccatorum super sortem ecclesie; quoniam Judaice meditati sunt inania, & secunda illius concilii hereditaverunt. Hoc nempe concilium, Caiphaicum conciliabulum factum est. Illud adversus Dominum inania meditatum est: hoc adversus ipsius imaginem fremuit. Hoc enim concilium redemptionem nostram quae per Christum effecta est, sibi & aliis adscripsit. Hoc concilium profundum consilium consiliatum est, & non per Dominum: & foedera fecit, & non per Spiritum ejus: quoniam ornatum venerabilium templorum demolitum est. In hoc concilio nullus hominum invenitur ad imaginem Dei factus, quia imaginem Domini ac sanctorum ejus dehonestantes & contingentes, igni tradiderunt. Hoc concilium furia & recordia plenam satanicarum vocum sententiam fecit. Hoc concilium solam nuncupationem habet sacerdotalem, scientiam autem pravam atque profanam. Hoc concilium contumax habet os, & spiritum mendacio delibutum: nam veritatem quidem finxit, in fallacia praesumpsit. Hoc concilium sancta nostra synodus, utpote zizania dominicae ares, id est catholicae ecclesiae, ventilavit, & ventilabro divini judicii projectit. Ablata ergo sunt a catholica ecclesia & redarguta signemta ejus. Verum enim & rectissimum ecclesiae judicium nec novum fieri, nec adimi in ea quidquam indulget. Nos igitur paternas leges sequentes, ab uno spiritu accepta gratia, immutata & indimute omnia quae ecclesiae sunt custodivimus, quemadmodum lex sanctae universalis synodi tradiderunt: & quaecumque dimiserunt honoranda in catholica ecclesia, absque omni cundatione recipimus. Ex quibus, ut dictum est, etiam imaginum factio est: quas honoranter honoramus & salutamus. Id ipsum etenim utrumque: & quisquis huic professioni haeserit, catholicae est ecclesiae germanus & particeps filius. Ergo omnia scandala recesserunt, omnia exterminata sunt. Veritas viget, mendacium foras emissum est. sator zizaniorum prorsus defecit; frumentum autem, populus videlicet Christi amicus, in unum horreum ec-*

κείνης σαρὰ ἐπολιθισατο χωρὶς ἀμαρτίας, ἐπραγματῆσατο. Οὐχ οὐτοι αἱ ἐπαγγελίαι αἱ ἀποφαινομαί, ἢ μὴ λίσσα: λαβῆσα αὐτῆς ἐν ὁσότητι ἡ ἀποφαινομαί πάσας τὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀμαρτίας. ἢ δὲ ἐξήϊρηθῆ ὡς ὁ ὑπὸν κίρκος, ὡς δυνατός κεραιπαλακίς ἐξ οἴνου. ἢ ἐπαταξῆ τὸς ἰχθῆρος αὐτοῦ εἰς τὰ ὄπισθον, οὐκ ἴδους αὐθῆνον ἰδακῶσ ἀποτίς. αἱ ὁκείδος αὐθῆνον ἰδακῶσ τὸς ἰχθῆρος ἡμῶν, ἢ γῶν ταῖς πομπραῖς δυναμῆσι, διὰ τῆς αὐτοῦ ἀναστάσεως, τὸς πάλιν οἱ Χριστιανοὶ εἰδούλους ἐλατῆρῶσαν; φῶ ἢ τῆς ἀμαρτίας ἢ τῆς ἀσβεβείας αὐτῆς. εἴθε ἢ ἐσκέψασαν, ὅτι τὸ σκανδαλίσαι ἕνα τῶν μικρῶν τῶν περὶ τῶν οἰκιστῶν εἰς Χεῖρῶν, ἀφόρητον ἔχει τὴν ἀγανάκτησιν· πῶσ γε μάλλον τὴν οἰκιστῶν ἀνασταπῆσαι; ἀλλ' ἐξουδῶσαν τὸ ρῆμα κίρκος, ἀδίτησαντες τὸς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις. διὰ τὸ ἐξουδῶσαν αὐτοῖς κίρκος, ἢ μὴ Ἀρείου, Εὐνομίου, Μακεδονίου, Ἀπολλινάριου, Νισσοῦ, Εὐτυχῆς ἢ Διοσκοῦ, Σεργίου ἢ Οὐγῆου, ἢ πάσης αὐτῆς τῆς κακοδοξίας συνηριθῆκε τὴν ἢ συμμορίας αὐτῶν ὀχλαγωγίαν· τὴν γὰρ μορίαν τῶν ἀνομαζαζῆμοι, μορὰ λαλακῆσαι, ἢ τῆ σφαιδοῖν τῆς ἀληθῆς ὁμολογίας σὺ αὐτοῖς λιλιθοβολῶνται, ἢ ὀχλαδῶνται ἢ παρὰ τῆς αὐτῶν. ὡδὲ γὰρ ἀφαί κίρκος εἰς τὸν αἰῶνα τὴν ἰσθῶν τῆς ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας, ὅτι ἰουδαϊκῶς ἐμυλῆσαν κινά, ἢ τὴ δόληρῆα τὸ σινεδριῶν ἐκείνῳ ἐκλυρῶσαντο. τὸ τὸ σινεδριῶν Καίσαρῶν ἐκλυρῶσαντο γῶνται. ἐκείνο κατὰ τὸ κίρκος κινά ἐμυλῆσαν, τὸ τὸ κατὰ τῆς εἰκόνος αὐτῆς ἐφωρῆσαν. τὸ τὸ σινεδριῶν τὴν διὰ Χριστοῦ ἠρμοβίλῳ ἡμῶν ἀπολύτρωσιν ἐαυτοῖς ἢ ἄλλοις ἐπεγραψατο. τὸ τὸ σινεδριῶν ἐαθεῖαν βελλῶν ἰβυλῆσαντο, ἢ ἢ διὰ κυρίου. ἢ σινεδριῶν πεισῆσαι, ἢ ἢ διὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν· ὅτι περὶ τὴν ἐκκομίαν τῆς σιγῆς τῶν ἐκφάσις. ἐν τούτῳ τῶ σινεδριῶν ὡδὲ τῆς κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἀνθρώπων ἐρητι· ὅτι τὴν εἰκόνα τὴν κίρκος ἢ τῆς ἀγίων αὐτῶ ἀτιμάσαντες ἢ συντριψάντες, τῆ πνεῦμα παραδιδώσαντο. τὸ τὸ σινεδριῶν μαρία ἢ ἀπονοία * κατὰ σατανικῶν φωνῶν τὴν ἀποφαινομαί ἐποιῆσαντο. τὸ τὸ σινεδριῶν τὴν προσσηρῶσαν μόνῳ ἔχει ἰερατικῶν, φαύλῳ δὲ ἢ ἀνίερῶν τὴν ἰσῶσιν. τὸ τὸ σινεδριῶν ἀπολύτρωσιν ἔχει τὸ σῶμα, τὸ δὲ πνεῦμα αὐτῶ ἰβυλῆσαντο· ὅτι τὴν μὴ ἀληθῆσαν ἰκικρίθη, τῶ δὲ ἰβυλῆσαντο ἰκαρῆσαντο. τὸ τὸ σινεδριῶν * ἢ καδοκῆ ἐκκλησία, ἀπὲ ζῆλῶν τῆς δεσποτικῆς ἀλῶν, λῆγομῶν δὲ τῆς καδοκῆς ἐκκλησίας, ἐκλυρῶσαντο, ἢ τῶ πνεῦμα τῆς θείας κρισῆς ἀνεβαλετο. ἀφῆρηται ἐν ἐκ τῆς καδοκῆς ἐκκλησίας, ἢ δὲ ἰβυλῆσαντο αὐτῶ τὸ πνεῦμα. ἢ γὰρ ἀληθῆνη τῆς ἐκκλησίας ἢ ἐξουδῶσαντο κίρκος ἀμυρῶσαντο ἐν αὐτῆ συγχωρῶν ὡδὲ, ἐπὶ ἀφαιρίσιν ποιῆσαντο. ἡμεῖς τῶ γὰρ ὡν πατρῶος νόμος ἐπορῶσαι, παρὰ τὸ ἰνὸς πνεῦματος λαβόντες χάριν, ἀμυρῶσαντο ἢ ἀμυρῶσαντο πάντῳ τῆς ἐκκλησίας ἰβυλῆσαντο, καθὼς αἱ ἀγῆαι ἰβυλῆσαντο ἀμυρῶσαντο παραδιδώσαντο· ἢ ὅσα ἐπασαν τῶν καδοκῆς ἐκκλησίας, ἀποδοχόμεθα διχα τῆς ἀμυρῶσαντο. ἢ ὡν ἐσῆν, ὡς ἐρητι, ἢ ἢ τῆς εἰκόνος ποιῆσαι· ἢ τῶν τῶν ἀμυρῶσαντο ἢ ἀμυρῶσαντο· ταυτῶν γὰρ ἀμυρῶσαντο. ἢ ὡν

ANNO CHRISTI 151.

ANNO
CHRISTI
1517

δεν τούτης τῆς ἀλλαγῆς ἔχεται, τῆς καθ' ἑαυτὴν
 τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τούτους ἰσχύει καὶ μίσησιν.
 οὐκ ἔστιν τὸ σπένδαλα εἶχεται, πάντα κινή-
 σαι. ἡ ἀλάθεια πολυδίεται, τὸ ψεύδος ἐξέρ-
 σαι. ἰσορροπία τῆς ἐκκλησίας πάλιν ἐκλείπει, ὁ
 δὲ σίτος, ὁ λαὸς ὁ φιλοχρηστὸς εἰς μίαν ἀπο-
 θῆν τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ συγκακομίσαι. τὸ
 τῆς ὀρθοδοξίας φῶς ἀνατίθεται, τὸ τῆς κλάνης
 σκότος καθυποκρίθεται· ἡ κατήφεια εἰς χαρὰν με-
 τατρέπεται, τὸ πνεῦμα εἰς ἀφροσύνην μετατρέπεται.
 ἡ ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν εἰς χαρὰν ἡμῶν. πάντα
 ἀποστολικῶς ἡμῶν προσφωγγόμεθα. χαίριτε ἐν
 κυρίῳ ἡ χαρὰ ἡ τελὴς ἡμῶν ἐχάρισται· ἡ ἀρίστη
 τῆς αἰῶνος. ἀμήν.

A ctesim Christi allatam est. Orthodoxim lux
 orta est, erroris tenebra sublata sunt. ACTIO
 Mensura in gaudium commotata est; lu- VII
 dus in letitiam traductus est; conversus
 est plandus in gaudium nobis. Omnia in
 mellus transfecta sunt: propter quod &
 nos apostolice vobis pronunciamus: Gaudete
 in Domino, gaudete, & iterum gaudete.
 Trinum enim gaudium Trinitas nobis do-
 navit: quam decet honor & imperium in
 saecula saeculorum. Amen.

ἀπὸς τὸ κράτην μετατρέπεται. διὸ καὶ ἡμῶς
 κυρίῳ, χαίριτε, καὶ πάλιν χαίριτε. Ἰραδικῶς
 δόξα πάσα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας

B

ΠΡΑΞΙΣ ΟΓΔΩΗ.

ACTIO OCTAVA.

ΕΝ ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. βασιλέως τῆς ἐκ-
 κλησίας καὶ φιλοχρηστῶν ἡμῶν δεσποτῆ Ἰωάννου
 καὶ Εὐφροσύνης τῆς Θεοτότου αὐτοῦ μητρός, ἵτους
 ἐστὶν τῆς αὐτῶν ὑπατείας, ἀπὸ δεκά καλανδῶν
 Νομβρίου, ἰνδικτηῶνος ια.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu
 Christi veri Dei nostri. Imperio pi-
 ssumorum & amicorum Christi dominorum
 nostrorum Constantini & Irenae eius matris,
 anno consulatus ipsorum octavo, x. Calendas
 Novembris, indictione undecima.

Et nova ver-
 sione.
 Quae sequen-
 tes altissimi
 illius titulo
 praesertim:
 hoc loco in
 Graecis tan-
 tum legitur
 codicibus, sed
 apud Anaba-
 ptas & anti-
 quam editio-
 nem non ha-
 bentur.
 (Hic ipse con-
 sones, de
 quibus po-
 sita.) Nihil
 tam est co-
 mune, quod
 illa conti-
 neat, quae
 sunt alia sub
 synodo.

Ὡς ἡγαυροῦσι κίρματις τὴν ἐφύλακας τῆς ἀλη-
 θείας γρηγορήσει οἱ τῆς ὀρθοδοξίας συνήγοροι βα-
 σιλεῖς, Θεοὶ τοῦτον κινεῖσθαι, ὑποφάνη ἡσσαντο
 μὴ συνδραμεῖν τῇ συνόδῳ. τὸν κατὰ διὰ κληθῆσαι
 αὐτῶν ἐπιστάτην τῷ πατριάρχῳ, ἀγαθῶν ἀπο-
 τῆς πρὸς Θεοφιλεῖς ἐπισκόπους ἐν τῇ Θεοφιλεῖ
 καὶ βασιλίδι σέβει αὐτῶν νῆα Ρώμῃ. αὐτοῖς δὲ δε-
 ξάμενος τὸ γράμμα, εἰς ἔργον τῶν κληθῆσαι τῆς
 βασιλίδος ἐκλήρη· καὶ τῆς ἀποπετυρωμένων ἀπάντων
 ἡγαλακτοῦτων, καὶ πύρας αἰσίων δεκαήμερον, ἀφω-
 τῆς τῆς Θεοφιλεῖς ἐπισκόπους σὺν αὐτῷ λαβῶν,
 εἰχοντο τῆς ἐδοῦ, καὶ ἐν τῇ Θεοφιλεῖ τῶν τῶν
 ἀφῆν αὐτῶν ἰκονίτη. καὶ παραρρηθῆσαν αὐτῶν,
 οἱ βασιλεῖς ἐμψυχοῦν πάντες ἀπέδιδξαν. ἡ δὲ αἰ-
 σίως προλάμψασα Θεοφροσύνης βασιλίσσα ἀγαθῶν
 βασιλῶν βασιλευσάνθη, τρυφῶν ἡμῶν ἔβρισσα,
 συνδραμῶν μὲν τῆς ἐπισκόπων ἀποκαθιδίαι ἐπι-
 λησσο· ὁ δὲ καὶ ἡγεῖσθαι ἐν τῷ παλατίῳ τῷ
 λαοφίλῳ Μαγναύρῳ. καὶ δὴ ἀποφασίαν τῶν ἀγίων
 τοῦ Θεοῦ ἀγαθῶν, αὐτῆς ἀποκαθιστάται μὲν τῷ
 συμβασιλεύοντι αὐτῷ υἱῷ, ἀμα πάντα τῇ συνό-
 δῳ, καὶ αὐτῶν τὴν ἀποτραπείας ὁ πατριάρχης τῇ
 συνόδῳ ἀποσπειρῶν τὰ εἰκόσι, τὴν κληθῆσαι ἐκλή-
 ρη. καὶ οὕτως ἐαυτοῖς παρὰ Θεοῦ ἐσηχθεῖς,
 ἀποσπῆναι καὶ ἰμμελεῖ λόγῳ πάσα τῇ συνόδῳ προ-
 σφώνω. ὅτι ἐν τῷ πατριάρχῳ κτίτες οἱ Θεο-
 φιλεῖσιν ἐπίσκοποι ἀφῆσαν αὐτοῖς τὰ δέοντα.
 Ἰσῶν οὕτως ἀρχιδότων, ἐκλήσθη οἱ βασιλεῖς
 ἐπὶ διαλεχθῆσαι τῇ συνόδῳ οὕτως ἀναγνωθῆναι
 ὁ κατὰ ἡμῶν ἐκφανθεῖς ὅρος εἰς ἐπίσκοπον ἡμῶν τὴν
 καὶ τῶν τῶν περικύριον φιλοχρηστῶν ἡμῶν λαῶν. καὶ
 πάσα ἡ συνόδος ἐπὶ τῶν ἐπίσκοπων, λαβῶν
 ὁ Κοσμάς ὁ Θεοφιλεῖσιν δίκαιος καὶ καθολικός
 ἐπὶ ὅσων ἀπίστω. καὶ μὲν τῶν ἀναγνωθῆναι ἐπι-
 δοῦτο οἱ βασιλεῖς πάντα λόγῳ ἡ ἀγία καὶ οὐ-
 κλημῶν σὺνδραμῶν. οἱ κατὰ συναίεσιν πάντων ἡμῶν
 ἐκφανθεῖς ὁ ἀναγνωθῆναι ὅρος. οἱ δὲ ἐκβῆ-
 σαν οὕτως πιστεύοντες. πάντες ὅσοι φροσύνην. πάν-

Tamquam illustres veritatis praecones, at-
 que custodes imperatores orthodoxie fauto-
 res, divino moti desiderio, minime feren-
 dum putarunt non confidere synodo. Pro-
 inde scripto ipsorum praecipitum est patriar-
 chae, ut omnes Deo amabiles episcopos ad-
 duceret ad conservandam divinitus novam
 Romam regiam ipsorum urbem. Quibus il-
 le literis acceptis mandatum imperatorum
 exequabatur. Nam post omnium supra ex-
 positum traditionem, felicemque rei exitum,
 omnibus Deo amabilibus episcopis se-
 cum acceptis in viam se dedit, & in ur-
 bem a Deo conservandam profecti sunt om-
 nes. Quo ubi pervenere, ad imperatoribus
 benigne accepti sunt. At vero quae faustis-
 sime praefulget a Deo custodia imperatrix
 bono inito consilio diem statum dixit, quo
 synodice cum episcopis praesideret: quod &
 factum est in palatio quod Magnaura vo-
 catur. Itaque propositis sanctis Dei evan-
 geliiis, praesidente ipsa cum simul regnan-
 te filio, & universa synodo, patriarcha syno-
 dum alloqui, quibus par erat verbis,
 iussus est: isque mandatum imperatorum
 exequabatur. Deinde ipsi etiam vocibus a
 Deo acceptis placido & eleganti sermone
 synodum affati sunt: ita ut omnes cum
 patriarcha Deo amabiles episcopi congruis
 acclamationibus illos prosequerentur. His
 ita gestis, rursus imperatores ad synodum
 talibus usi sunt verbis: Legatur clara vo-
 ce edita a vobis definitio, ut a nobis &
 cuncto affante & Christum amante populo
 audiat. Et apponente hoc universa syno-
 do, Cosmas Deo amabilis diaconus & cub-
 uculus acceptam definitionem legit. Qua
 lecta imperatores ita interrogaverunt: Di-
 cat sancta & oecumenica synodus, num lecta
 definitio vestrum omnium consensu sit
 edita. At illi exclamaverunt: Ita credi-
 mus, ita omnes sentimus; omnes consen-
 tiendo subscripsimus. Haec est fides aposto-
 lorum, haec fides patrum, haec fides or-
 thodoxorum.

ὁμοίως

ACTIO VIII.

ANNO CHRISTI 787.

thodoxorum : hæc fides orbem terrarum constabiliuit . Credentes in unum Deum in Trinitate collaudatum , honorabiles ejus imagines salutamus . Qui sic non habent , anathema sint . Qui non ita sentiunt , excommunicantur ab ecclesia . Nos antiquum catholicam ecclesiam institutum sequimur . Nos adentes vel dementes quidquam de catholica ecclesia , anathematizamus . Nos adventitiam novitatem Christianos accusantium anathematizamus . Nos venerandas imagines recipimus . Nos qui non ita sentiunt , anathemati subijcimus . His qui accipiunt sacre scripturæ dicta adversus idola in venerandas sanctas imagines , anathema . His qui sacras imagines idola vocant , anathema . His qui dicunt Christianos accedere ad imagines tanquam ad deos , anathema . His qui dicunt per alium nos , quam per Christum Deum nostrum liberatos ad idolis , anathema . His qui dicere audent catholicam ecclesiam idola unquam recepisse , anathema . Omnibus hæreticis anathema . Concilio , quod in venerandas infremuit imagines , anathema . Ei qui recipit impia hæreticos ipsorum scripta , anathema . Theodosio Ephesino pseudoepiscopo anathema . Sisinio cognomento Pasilla anathema . Basilio insaufi nominis Tricaccabbo , anathema . Trinitas trium dogmata evertit . Anastasio , Constantino & Nicetæ , qui per successionem sedi Constantinopolitans præfuderunt , veluti novo Ario , Nestorio & Dioscuro , anathema . Joanni Nicomedis & Constantino Nacolis hæresiarchis , anathema . Despexerunt imaginem Domini & sanctorum ejus , despexit eos Dominus .

Διοσκόρου , ἀνάθημα . Ιωάννη Νικομηδείας , & Κωνσταντίνου Νεαυολίας , τῆς αἰρεσιάρχικῆς ἀνάθημα . Ἐξιδείνωσα τὴν εἰκόνα τοῦ κυρίου & τῶν ἁγίων αὐτοῦ . Ἐξιδείνωσα αὐτοὺς ὁ κύριος .

Si quis Christum Deum nostram circumscriptum non constituitur secundum humanitatem , anathema .

Si quis evangelicas historias imaginibus expressas non admittit , anathema .

Si quis ipsas non salutatur , cum sint in nomine Domini & sanctorum ejus , anathema .

Si quis omnem ecclesiasticam traditionem sive scriptam , sive non scriptam rejicit , anathema .

Post has acclamationes patriarcha offert imperatoribus lectum definitionis totum , postulavitque cum universa synodo , ut consignaretur & communiretur piis eorum subscriptionibus . Et accipiens fauste præfulgens religiosissima imperatrix subscripsit , deditque simul regnanti filio , ut & ipse subscriberet . Quod ubi factum , reddita est patriarchæ definitio per Stauracium celeberrimum patricium & logothetam dromi .

Tumque unanimes consensu omnes episcopi ita imperatoribus acclamarunt :

Multi anni imperatorum . Constantino & Irene matri ejus multi anni . Orthodoxis imperatoribus multi anni . Victoribus imperatoribus multi anni . Pacificis imperatoribus multi anni . Novo Constantino & nova Helena eterna memoria Deus imperium ipsorum conservet . Pacatam , Domine ,

ἡς συντάξιως ὑπεγράψαμεν . αὐτὴ ἡ πίστις τῆς ἀποστόλων , αὐτὴ ἡ πίστις τῶν πατέρων , αὐτὴ ἡ πίστις τῶν ὀρθόδοξων . αὐτὴ ἡ πίστις ἡ εὐαγγελικὴ ἐκείνη . πιστεύοντες εἰς ἕνα Θεὸν Ἐσφάθη ἀνωμολογῶν , τὸς τιμίας αὐτοῦ εἰκόνας ἀναζητοῦμεν . οἱ μὴ ὅπως ἔχοντες ἀνάθημα ἔστωσαν . οἱ μὴ ὅπως φρονοῦντες ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκδιωχθήτωσαν . ἡμεῖς τῶ ἀρχαίᾳ θεομοσίᾳ τῆ καθολικῆς ἐκκλησίας ἐπακολουθῶμεν . ἡμεῖς τὸς ἀποστόλους τιτῶν τῆ καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναθηματίζομεν . ἡμεῖς τὴν πίστικὴν προνομίαν τῆς χριστιανοκατηγόρων ἀναθηματίζομεν . ἡμεῖς τὸς σιπτός εἰκόνας ἀποδοχοῦμεθα . ἡμεῖς τὸς μὴ ὅπως ἔχοντες τῆς ἀνάθημα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας . τῆς ἐκλαμβάνουσι τῆς παρὰ τῆς Θείας γραφῆς πίστις , τῆς κατὰ τῶν εἰδώλων , εἰς τῶς σιπτός εἰκόνας , ἀνάθημα . τῆ μὴ ἀποδοχοῦμεν τῶς ἁγίας εἰκόνας , ἀνάθημα . τῆς ἀπεκαλοῦσι τῶς ἱερὰς εἰκόνας εἰδῶλα , ἀνάθημα . τῆς λέγουσιν , ὅτι ὡς θεοὺς οἱ Χριστιανοὶ τῶς εἰκόνας ἀποσείρονται , ἀνάθημα . τῆς λέγουσιν , ὅτι πλὴν Χριστοῦ τῶ Θεῷ ἡμῶν ἄλλος ἐφρίσθη ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων , ἀνάθημα . τῆς πλημῶσι λέγουσιν , τῶ καθολικῶ ἐκκλησίᾳ εἰδῶλα τοῦ διδόνται , ἀνάθημα . ὅλους τῶς αἰρετικῶς ἀνάθημα . τῆς φησὶν ἡμῶν συνειρήν κατὰ τῶν σιπτῶν εἰκόνας ἀνάθημα . τῆς δεχομένη τῶ διουσιβῆ τῆς αἰρέσεως αὐτῆς συγγράμματα , ἀνάθημα . Θεοδοσίῳ τῶ ψευδοκίμων ἐπισκόπῳ Ἐφέσου ἀνάθημα . Σισινίῳ τῶ ἐπισκόπῳ Πασιλλῶ ἀνάθημα . Βασίλειῳ τῶ καυματόν τῶ Τραπεζοῦ ἀνάθημα . ἡ τειλῆς τῶ τῆς τῶ δογματῶ καθόλου . Αναστασίῳ , Κωνσταντίνῳ & Νικητῆ τῶς κατὰ ἕρδοχῶν τῶ ὁρόν Κωνσταντινουπόλεως ἀποδοχῶσιν , ὡς νῆν Ἀρείῳ , Νικητῆ &

Εἴ τις Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν περιγρατῶν ἔχ ὀμολογῶ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον , ἀνάθημα ἔστω .

Εἴ τις τῶς λαγγυλικῆς ἐκρήσεως τῶς ἐπιλογραφικῆς γρηγορίας ἢ ἀποσείτω , ἀνάθημα ἔστω .

Εἴ τις ἐκ ἀσπαζέται τῶς εἰκόνας εἰς ὄψα τῶ κυρίου ὅσας & τῶν ἁγίων αὐτοῦ , ἀνάθημα ἔστω .

Εἴ τις πᾶσαν παράδοσιν ἐκκλησιαστικῆν ὑγράσῃ , ἢ ἀγράσῃ ἀθέλει , ἀνάθημα ἔστω .

Καὶ τότε ἐκφωνηθέντων , ἀποσείρει ὁ patriarcha τῶς βασιλεύσει τὸν ἀναγνωσθέντα τίμον τῶ ὄρου . & ἔχεται μὲν πάσης τῶς σιωδῆς ἐπισφραγίσαι & ἐπιβεβαιώσαι διὰ λαίβων αὐτῶν ὑπογραφῶν . & λαβῶσα ἡ αἰσίως ἀπολάμπουσα & σιβεσάτη βασίλισσα ὑπεγράψα , & εἶδῶ τῶ συμβασιλεύοντι αὐτῶ νῆν & αὐτῶν ἐσγράψασιν . & ἴστων ὅπως πληρωθέντων , ἀπιδῶν τῶ ὄρου τῶ πατριάρχῃ διὰ Στουρακίῳ τῶ παυλοφίμου πατρικίου & λαβῶσῃ τῶ ὄρου .

Καὶ ἐκ συμφωνίας πάντες οἱ ἐπίσκοποι ἐφῆμον τῶς βασιλεὺς τῶδε .

Πολλὰ τὰ ἔτη τῶ βασιλείου . Κωνσταντίνῳ καὶ Εἰρήνῃ τῆς αὐτοῦ μητρὸς πολλὰ τὰ ἔτη . ἕρδοξῶν βασιλείου πολλὰ τὰ ἔτη . νικητῶν βασιλείου πολλὰ τὰ ἔτη . ἐπιρωσποκῶν βασιλείου πολλὰ τὰ ἔτη . νῆν Κωνσταντίνῳ & νῆν Εἰρήνῃ αἰσῆ ἡ μήτηρ . ὁ Θεὸς φυλάξῃ τὸ κράτος αὐτῶν . ἐπιρωσποκῶν κύριε

ANNO CHRISTI 325.

κίεμα ζώων αυτοίς. διαμένει κίεμα το βασιλείον Α...

Και μετ' την εφήμερον ειληθεν οι βασι...

Οι αναγνωθέντων εις ετήκειον αυτών τε κ' τῆ...

vitam ipsi. Perduret, Domine, ipsorum im-

Et post factas acclamationes præceperunt imperatores...

ACTIO VIII.

KANONES EKKΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ

εξεσημασμένοι κατά της εν Νικαία...

Οτι δεῖ τὸς θεῖος κανόνας κατὰ πάντα...

α.

ΤΟΙΣ τῶν ιερατικῶν λαχόντων ἀξίαν, μαρ...

CANONES * ECCLESIASTICI

promulgati ab eadem synodo.

Quod oporteat sacros canones per omnia...

I.

HIS qui sacram fortiti sunt dignita-

ex versione Anastasii Bibli quum conspiciunt cum cod. ka liano.

et v. 10.

et quia de...

et in qua...

et in qua...

D d

quæ

ACTIO VIII.

ANNO CHRI. III 307.

quæ localiter collecta sunt, in expositionem huiusmodi decretorum promulgati sunt: nec non & eorum qui a sanctis patribus nostris prolati fuisse probantur. Ab uno enim eodemque Spiritu illustrati definerunt quæ expediunt. Et quidem quos anathemati transmittunt, & nos anathematizamus: quos vero depositio-

Αποτι, η ημεις αναθεματιζομεν. δε δε τη καθαιριση, η ημεις καθαιρισαμεν. δε δε τη αποριση, η ημεις αποριζομεν. δε δε επιτιμια παραδεσσει, η ημεις ωσαυτως υποβαλλομεν. αφι' αργυρος γαρ ο τροπος, αρκουμετοι τις παρρησι, ο ειδικως εις τεινον κρειον η ακιστος κρητητητητη Παυλος ο θειος αποστολος διορηθων βοα.

* episcopium est p... modo de... in observatiam datu... an... in cod. Solyano. Mur. 17.

ni, & nos deponimus: quos autem segregamus. Porro quos * epitimio, id est pœnæ tradunt, & nos quoque simili modo submittimus. Sine avaritia namque sint mores, contenti præsensibus, Paulus aperte clamat divinus apostolus, qui in tertium cælum ascendit, & audivit ineffabilia verba.

II.

B

β.

Quod oporteat consecrandum episcopum casu polliceri canones servare: sin autem, minime consecrari.

Οτι δει τον χειροτεμενον επισκοπον ασφαλως σωτηριασαι τις κανονας φυλαττειν. ει δε μηγε μη χειροτονιασαι.

Quoniam psallentes repromittimus Deo: In iustificationibus suis meditabor, non obliviscar sermones tuos: omnes quidem Christianos hoc servare saluberrimum est; sed præcipue hos, qui hierarchicam consecuti fuerint dignitatem. Unde definimus, omnem qui ad episcopatus provehendus est gradum, modis omnibus psalterium nosse; ut ex hoc etiam omnis clericus qui sub eo fuerit, ita moneatur & imbuetur. Inquiratur autem diligenter a metropolitano, si in promptu habeat legitime scrutabiliter & non transitorie tam sacros canones & sanctum evangelium, quam divini apostoli librum & omnem divinam scripturam: atque secundum Dei mandata conversari & docere populum sibi commissum. Substantia enim summi sacerdotii nostri sunt eloquia divinarum tradita, id est vera scripturarum divinarum disciplina, quemadmodum magister perhibet Dionysius: quod si discipaverit, nullatenus consecratur. Ait enim * prophetice Deus: Tu scientiam registi, sed ego respiciam te, ne sacerdotio fungaris mihi.

Επειδη ημερ ψαλλοντες σωτηριαομεθα τω θεω. εν τω δικαιοματι σου μελιτησω, εν επιλοκομαι. εν λογων σου παντας μου Χριστιανους προτι φυλαττειν σωτηριον, κατ' εχειρτην δε της τω ιερατικω αμπερομοιως αξιαν. εν δεσ οβιζομεν, πατι τον προαγυσαι μελλοντι εις τον της επισκοπης βαθμον, παντως το ψαλτηριον γνωσκειν. ια εκ τουτο ε παντα τον κατ' αυτην κληρον ετω νοδιτη μειεσαι. ασφαλως εις το μητροπολιτη, ει κοσμουως ιχει αναγνωσκειν ιερωντικως η η παροδτικως της τε ιερης κανονας, η αγιον Ευαγγελιον, τριητε το θειν ασφαλυ βιβλον, η πασαν την θειαν γραφην. η κατ' τα θεια εσταλματι αναεργειοσαι, η διδασκειν τον κατ' αυτην λαον. οσια γαρ της καθ' ημας ιεραρχιας εις τα θεια, εδοθη λεγεια, ετω η των θειων γραφων αληθινη επιστημη, καθως ο μεγας αειφωματο Διονυσιος. ει δε αμφοσθητην, η η μη ασμνιζοι ετω πατην η διδασκειν, μη χειροτονιασαι. εση γαρ αφοστικως ο θειος. συ επιγνωσθη απωσω, κατω απωσμαι ει, το μη ιερατικου μοι.

27. 118.

* Gr. h... ve... & n... ita... ad... de... b... v... n... & n... do... m... nime... p... d... 9.

III.

γ.

Quod non oportet principes eligere episcopum.

Οτι ου δει αρχοντες ψηφισαι επισκοπον.

Omnis electio a principibus facta episcopi aut presbyteri aut diaconi, irrita maneat secundum regulam quæ dicit: * Si quis episcopus secularibus potestatus usus, ecclesiam per ipsos obtineat, deponatur: & segregentur omnes qui illi communicant. Oportet enim ut qui provehendus est in episcopum, ab episcopis eligatur; quemadmodum a sanctis patribus qui apud Nicæam convenerunt, in regula definitum est, quæ dicit: Episcopum convenit maxime quidem ab om-

Επισκοπος, η presbyter η διακονος, ακυρον μεινεν κατ' τον κανονα τον λεγοντα. ει τις επισκοπος κοσμικους αρχουσι χρησασαι, δε αυτη η εκρατη εκκλησιας γινηται, καθαιρειτω η αποσειοτω. ε οι κομωοντες αυτη παντες. δει γαρ τον μελλοντι προβιβασειν εις επισκοπω, υπο επισκοπων ψηφισαι, καθως παρ' ην αγιων πατρων ην εν Νικαια ωρειναι εν τη κανονι τον λεγοντι. επισκοπον αποσνηει μαλιστα μη υπο παντων ην εν τη εσαρχια καθισασαι. ει δε δυσχερες ειη η ποιητην, η δια

Canon 10. post. 30. Gr. segregentur, & omnes qui Can. 4.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VIII.

ἢ διὰ κατείσσων ἀνάγκων, ἢ διὰ μήκους οδοῦ, ἢ ἀπαιτίας ἑστῆς ἐπιπέδων ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν, ἢ ἐπιπέδων διὰ γραμμῶν, τῶν τῶν χειροποιῶν ποιῆσαι. πῶς δὲ κῆρος ἢ ἰσχυρῶν δίδωται καὶ ἑκάστη ἰσαρχίαν τῶν μητροπόλεων.

Anibus, qui sunt in provincia, episcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit aut propter instantem necessitatem, aut propter itineris longitudinem, tribus tamen omnimodis in idipsum convenientibus, & aliis per literas consentientibus, tunc consecratio fiat. Firmitas autem eorum quæ geruntur, per unamquamque provinciam metropolitano tribuatur antistiti.

δ.

IV.

Πεῖ πῶ ἀπέχεσθαι τοῖς ἐπισκοποῦς πάσης B Quod abstinendum sit episcopis ab omni dati δεσοληψίας. acceptione.

Ὁ κήρυξ τῆς ἐκκλησίας Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος οἰκονομῶν τῶν ἐπισκοπῶν, πολλοὺς δὲ παρὰ ἱερατικῶ πληρώματι, ἕως ἰσαρχικῶν ἐπίτων ἀργυρίου, ἢ χρυσοῦ, ἢ ἰματισμοῦ ἕνεκα ἐπιπέδωσαν πάντα ὑπέδειξε ὑμῖν, ὅτι κοινῶς δεῖ ἀντιλαμβάνειν τῶν ἀδυνάτων· μακάριον ἡγάγησθε τὸ δίδωναι. διὸ καὶ ἡμεῖς μαθητευόμενοι παρ' αὐτοῦ, ἀρχιεροῦ, μηδὲν αἰσχροκέρως ἐπιπέδωσαι ἐπισκοποῦν, ἀποφασίζομεν ἀποφασίζομεν ἀμαρτίας, ἀπαρτῆν χρυσίον, ὃ ἀργύριον, ἢ ἱεροῦ εἶδος τὰς ἐξ αὐτῶν πλῆντας ἐπισκοποῦς, ἢ κληρικούς, ἢ μοναχούς. φησὶ γάρ ὁ ἀπόστολος· ἀδικοὶ βασιλείαν θεοῦ ἢ κληρονομήσουσι. καὶ ἐκ ὀφείλει τὴν τιμὰν τοῖς γοῦσι θεσφαρίζεσθαι, ἀλλ' εἰ γοῦν τὸς τίκους· εἰ τις ὅν δι' ἀπαιτήσιν χρυσίου ἢ ἀργυρίου ἢ διὰ τινὰ ἰδιοπραγίαν ἀρετῆν ἀπέργων τῆς λειτουργίας, καὶ ἀσχετῶν τινὰ τῶν ὅν αὐτῶν κληρικῶν, ἢ σκεπτικῶν κλεῖων, μὴ γίνεσθαι ἐν αὐτῶ τῶ θεῷ λειτουργίας, εἰς ἀνάθηται τῶ ἑαυτῶ μαγνῶν ἐπιπέδωσαν, ἀνάθηται ὅπως ἐστὶ, καὶ τῶ τυποκατασκευῶ ὑποκείμεται, καὶ ἐπιπέδωσαι ὁ πέπος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς παραβάτου ἐπιπέδωσαι καὶ τῶ ἀποστολικῶν ὁφειλῶν. κατ' ἀρχιεροῦ γὰρ καὶ Πέτρου ὁ κορυφαῖος τῶ ἀποστολικῶν ἀρχιεροῦ· ποιμαίνει τὸ ἐν ὑμῖν ποιμαίνον τὸ θεῖο μὴ ἀναγκασῶς, ἀλλ' ἐκούσιως κατὰ θεῖον· μὴ αἰσχροκέρως, ἀλλὰ ἀποδοτικῶς. μὴ ὡς κατακλιθεῖσθε, τῶν κληρικῶν, ἀλλὰ τῶ ποιμαίνοντες τὸ ποιμαίνον· καὶ φανερωσθε τῶ ἀρχιεροῦ κομίσθητε τῶ ἀμαρτίας τῆς δεξιῆς, ἢ ἀφ' ὅν.

Prædicator ecclesie Paulus divinus apostolus ac si canonem ponens Ephesiorum presbyteris, imo vero & omni sacratæ multitudini, ita fiducialiter perhibuit dicens: Argentum, aut aurum, aut nullius concupivi: omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos beatus existimans dare. Propter quod & nos edocti ab eo definimus, nullatenus episcopum turpis lucri gratia excogitare ad excusandas excusationes in peccatis, & expetere aurum vel argentum aut aliam speciem ab episcopis, vel clericis, aut monachis qui sub iplo sunt. Ait enim apostolus: Iniqui regnum Dei non possidebunt: Et, Non debent filii parentibus israelizate, sed parentes filiis. Quisquis ergo propter exactationem auri vel alterius cujuslibet speciei, aut propter proprium vitium inventus fuerit coercens a ministerio, vel sequestrans aliquem clericorum qui sub se degunt, aut venerabile templum claudens, ne in eo Dei ministeria celebrentur, ad infantiam suam transmittens infantiam, infantatus veraciter est; ac per hoc, simili pena eo subiectus, convertatur dolor ejus in caput ejus, ut in transgressorem mandati Dei & mandatorum apostolicorum. Præcipit enim & Petrus principalis apostolorum summitas: Pascite qui in vobis est gregem Dei non coacte, sed spontanee secundum Deum: non turpis lucri gratia, sed prompte: neque ut dominantes in clero, sed forma facti gregis: & cum apparuerit princeps pastorum, periculis immarcescibilem gloria coronam.

ε.

E

V.

Ὅτι οἱ ἐπιπέδωσαν τῶν κληρικῶν, διὰ τὸ πηχθῆναι ἐν ἐκκλησίᾳ χωρὶς δόσεως, ἐπιτίμῳ ὑποκείται.

Quod qui improbant clericis, eo quod ordinati sunt in ecclesia sine datis, * epistimio subiacent.

Ἄμαρτια πρὸς θάνατον ἐστίν, ὅπου τὸς ἀμαρτυροῦντες ὀλιγοῦσι μίσωσι. τὸ δὲ τῶν κληρικῶν, ἐάν τις ἐκκλησιῶν καταλείπει τὸ ἀρχιεροῦ καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ ἀποτιμώμενοι τῶν μαγνῶν τῆς τῶ θεῷ ὑπακοῆς, καὶ τῶ κληρικῶν αὐτῶ ὁφειλῶν μὴ ἀνεχόμενοι. διὸ ἐν τῶ ἐκ τῶ κλήρος ὁ θεῖος· εἰ μὴ πρὸς τῶ Council. General. Tom. XIII.

Peccatum ad mortem est, quando quidam peccantes incorrecti persistunt. Hoc vero deterius est, si & arroganter elati insurgunt adversus pietatem & veritatem; & præferentes mammona Dei obedientie, nullatenus regularibus ejus præceptis intendunt. In his non est Do. Dd 2 mi.

425
 ACTIO VIII.
 27/1. 28.
 cas. 10.
 * 100
 * 10000

minus Deus, nisi humiliati proprio res- fuerint fortasse excellu. Oportet enim eos magis accedere ad Deum, & cum contrito corde remissionem hujus peccati & indulgentiam petere, & non gloriari in illicito dato. Juxta enim est Dominus his qui tribulato sunt corde. Eos igitur qui gloriantur se per dationem auri ordinatos in ecclesia, & in hac maligna consuetudine quae alienat a Deo & omni sacerdotio, sperant, & ex hoc impudenti facie & non orerto ore expro- babilibus verbis eos qui ob virtutem vi- ta a sancto Spiritu electi & constituti si- ne datione auri sunt, inhonorant; primo quidem novissimum gradum accipere sui ordinis definimus: quod si permanferint, per epitimium corrigantur. Si vero quis claruerit super consecratione hoc aliquan- do faciens, efficiatur secundum apostoli- cam regulam quae dicit: Si quis episco- pus per pecuniam dignitatem hanc ob- tinuerit, vel presbyter aut diaconus, de- ponatur & ipse & qui eum consecravit, & excidatur omnimodis etiam a commu- nione, quemadmodum Simon magus a me Petro. Similiter & juxta secundam regulam sanctorum patrum qui apud Chalcedonem convenerunt, quae ait: Si quis episcopus per pecunias consecratio- nem fecerit, & sub pretio redegerit gra- tiam quae non potest vendi, ordinaverit- que per pecunias episcopum, vel chore- piscopum, sive presbyteros aut diaconos, aut quemdam eorum qui in clero con- numerantur: aut praeponderit per pecu- nias aconomum vel defensorum, sive mansionarium, aut prorsus quemquam qui sub regulam est, turpis lucri gratia: qui hoc conatus fuerit agere, si convi- ctus fuerit, proprii gradus periculum su- beat: & qui consecratus est, nihil proficiat ex consecratione vel promotione quae per negotiationem effecta est; sed sit alie- nus a dignitate * & solitudine quam per pecunias consecutus est. Si vero quis me- diator apparuerit in hujusmodi turpibus & illicitis * datis; si quidem clericus fuerit, proprio gradu decadat: si vero laicus vel monachus, excommunicetur.

Ανωθεως τῷ ἰδίῳ σφάλατος ἀναπήλωσι. χρὴ γὰρ μάλλον αὐτοῖς ἀποσιρχεῖσθαι τὸ Θ.ὸν, καὶ μὴ σωματικῆς καρδίας τὴν ἀφαιρῆσαι τὸ τοῦ ἁμαρτήματος καὶ τῆς συγχώρησι αἰτηθεῖσαι, ἀλλ' ἐκαθάρσει τῆ ἀδυσμῶν δοσε. ἔχθρὸς γὰρ κίερος πῖς συντετριμμένοι τῆ καρδίᾳ. ἴός ἢ ἰκαυχομένης διὰ δόσεως χρῆσις τιπιχθεῖσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ πῦτη τῆ ποινῆ συνηθεῖσθαι ἐπιτιχθῆντας ἴν ἀλλοτεροση ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ πάσε ἱεροσωμῆς, & ἐκ ταῦτο ἀναιδεῖ ἀποσω- κω καὶ ἀπεκαλύπτω τόματι ὀκείδιστοις λό- γοις πῖς δι ἀρῆλῶ βίῳ ὑπὸ τῷ ἀγίῳ πνύμα- τος ἐκλογῆτος καὶ καπιτυχῆτος ἐκτῆς δόσεως χρεσίῳ ἀτιμάχοντες, ἀρωτων μὲν τὸ το ποινῆ- τας τῶ ἰχάτην βαθμῶν λαμβάνειν τῷ οἰκείῳ τῷματος, εἰδὲ ἐπιμῆσις δι ἐπιτιμῖν διορθεῖ- θωσται· εἰ δὲ τις ἐπὶ χρεσιονία φανεῖται ποτῆ- το πεποιθῆς, ἴσῖθῶ κατὰ τῶ ἀποστολικῶν κα- νόνα τῶν λέγονται· εἰ τις ἐπίσκοπος δια χρεμά- των τῆς ἀξίας ταῦτης ἰχρατῆς ἴσῖθῶ, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, καθαιρέθῶ & αὐτός καὶ ὁ χρεσιονήσας, καὶ ἐκκοπιθῶ παντῆσαι καὶ τῆς κοινονίας, ὡς Σίμων ὁ μάθ' ὑπ' ἐμοῦ Πέτρῳ· ὡσαύτως καὶ κατὰ τῶν δεύτερον κανόνα τῶν ἐν χαλκηδόνι ἐσίον πατέρων ἡμῶν, λέγονται· εἰ τις ἐπίσκοπος ἐπὶ χρεσιονίᾳ χρεσιονίᾳ ποιῆ- σῖται, καὶ ἐκ ἀρῆσιν καπιλάγγ τὴν ἀρῆσιν χάριτι, καὶ χρεσιονίῳ ἐπὶ χρεσιονίᾳ ἐπίσκοπον, ἢ χρεσιονίῳ, ἢ ἀποσβυτερος, ἢ ὄρῳόνοτος, ἢ τῖνα τῶν ἐν τῇ κλήρῳ καπιεθμομένων· ἢ ἀρεβῆλοτο ἐπὶ χρεσιονίᾳ οἰκοῦμον, ἢ ἐκδι- κων, ἢ παραμοιρῶν, ἢ ὄλωσ τῖνα τῷ κανόνος δι ἀίχρακίρῆσαι οἰκείῳ· ὁ τῷτο ἐπιχρηθεῖσαι ἰλεγχθεῖς ἀνδιδέτω ἐκ τῶν ἰδῶν βαθμῶν· καὶ ὁ χρεσιονίῳ μὲν ἐκ τῆς κατ' ἐμπο- ρίᾳν ἀρεβῆθῶ χρεσιονίας, ἢ ἀροβῆθῶ· ἀλλ' ἐτω ἀλλοθῆς τῆς ἀξίας ἢ τῷ φοβῆσῖματος, ἀπὲρ ἐπὶ χρεσιονίᾳ ἐτυχεῖ. εἰ δὲ τις καὶ μισ- τῖων φανεῖται πῖς οἴτως ἀίχρακῖς καὶ ἀδμιτῖς λῆμμασι, καὶ οἴτος, εἰ μὲν κληρικῆς εἴν, ἐκ τῷ οἰκείῳ ἐπιτιμῖν βαθμῶ· εἰ δὲ λαϊκός ἢ μοναχός, ἀροβῆθῶ.

ANNO CHRISTI 151.

VI.

6.

Ut efficiatur localis synodus per annum.

Περί πῶ γίνεσθαι τοπικῶν συνόδων κατὰ χρόνον.

Quoniam quidem regula est, quae di- cit: Bis in anno per singulas provincias oportet fieri per conventum episcoporum regulares inquisitiones: propter fatigationem & * ut oportune habeantur ad iter agendum hi qui congregandi sunt, * definerunt sextae synodi sancti patres, omni excusatione remota, modis omnibus semel in anno fieri, & depravata corri- gi. Hunc ergo canonem & nos renova- mus: & si quisquam princeps inventus

Επιθέσει κανὼν ἐστὶν ὁ λίσῳ· δις τῷ ἔτος καθ' ἐκάστην ἐπαρχίᾳ χρὴ γίνεσθαι δια συνα- θροίστως ἐπίσκοπων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. διὰ τοῦ τὴν συνῆθῶν καὶ τῆ ἐκείῳ ἔχειν πρὸς ὀδοπορῆσαι τοῖς συναθροισμοῖς, ὡρεσαι εἰ τ' ἐκτῆς συνόδῳ ὄσοι πατρες, ἐξ ἀπαντος Ἰσραὴ καὶ ἀροβῆσῖτος ἀταχ' τοῦ ὄσιωτῆ γίνεσθαι, καὶ τῷ ἰσφαλμοῖα διορθεῖσθαι. τῶν ἔν τῶν κανόνα καὶ ἡμεῖς ἀναπῆμῶ· καὶ εἰ τις ἀρεθῆ ἀρχων τῶ- το καλῶν, ἀροβῆθῶ. εἰ δὲ τις ἐκ τῶν μη- τροπολιτῶν ἀμιλλῆσαι τῷτο γίνεσθαι ἐκτῆς ἀναγ- κῆς

Or quond... Pio Laurent ad iter Can. 8.

ANNO CHRISTI 431. 7. Synodus prima.

ACTIO VIII.

7. Synodus prima.

αὐτὸς ἐξ ὧν καὶ ἴσως ἐλύθη ἀπορίστας, τοῖς ἀποστολικοῖς ἐπιτάμεισι ἀνακρίθω· τῆς δὲ ἑν- τοῦ ἡγουμένου καὶ ἀποστολῶν ἐκείνων ἀποφάσεων, οὐ μάλιστ' ἐπιφανοῦσι γίνεσθαι τὸ ἐκ- λειπθῆναι τὸς θεῖας ἐ ζωτικῆς ἐπιτάμει τῶ θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ φιλοσοφίᾳ αὐτῶν ἀναπό- δοτος πολλῆ· οἷον ἐξ ἀλόγου ἐπιτάμει, ἡμῶν δὲ φῶς, ἐξ οὗτος ζωτικῆς ἀλλοτρίης ἐ ταύτης· ἢ ἐπιτάμει πλεῖν ταλαυγῆς φωτιστικῆς ἐπιτάμει. μὴ ἔχουσιν δὲ ἀδουαν τὸν μαρτυρῆσαι, ἢ ἂν ἐπιτάμει ἢ ἐπιτάμει μὴ αὐτῶν, ἢ πῶς, ἢ ἴσως οὗτος ἀνακρίθω. εἰ δὲ τὸν ἀλλοτρίης, ἀποκρίθω τὸ πῆκαλῶν.

A fuerit hoc prohibere, communionem pri- vetur. Si quis vero metropolitanorum hoc neglexerit agere, absque necessitate vel yi seu aliqua rationabili occasione, canonicis pœnis subiaceat. Dum au- tem synodus agitur super canonicis & evange.licis negotiis, oportet congrega- tos episcopos in meditatione & sollicitu- dine fieri custodiendorum divinorum & vivificorum Domini mandatorum: in cu- stodiendis enim illis retributio multa; quia & lucerna mandatorum: lex autem lux, & via vitæ argutiæ & disciplina est; B & mandatum Domini lucidum illuminans

oculos. Porro non habeat metropolitanus licentiam ex his quæ defert episcopus se- cum, sive jumentum, sive aliam speciem expetendi. Quod si hoc egisse conviclus fuerit, solvat quadruplum.

Ανακρίθω τῶν. Ne te moveat, si hanc definitionem nos mihi habeamus, cum & eorum nonnullas quas inter canonicas habemus, in eam ritarem non recipimus, sicut quasdam ex conciliis. Alia namque apud Græcos tantum, alia vero eodem ratione solum provincialis in observantiam ecclesiasticam assumuntur, sicut sunt Lauditanis conc. 16. & 17. regula, qua inter Græcos tantum observatur, nec non & Africanorum conciliorum 4. & 8. capitula, qua nulla provincia servare nisi Africanam dignoscitur.

ζ.

VII.

Ὅτι τοῖς ἐγκληθῆσιν τὰς ἐκτὸς ἐπιτάμεισιν ἀνακρίθω ἀγίων δειν ἀνακρίθω- ρυθμῶν.

C Quod templis noviter sine reconditis sancto- rum reliquiis dedicata oporteat suppleri.

Ἐφη Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος· τῶν αἰ- ἀμαρτίας ἀποδίδωσι οἷον, ἵσως δὲ ἐπιτάμει- οῦσιν ἀμαρτιῶν ἂν ἀποκαταλαβούσιν, ἐπι- ραι ἀμαρτίας παρῶνται ταύτης. τῶ ἂν ἀπο- κριθῶ ἀίριστι τῶ χριστιανοποιῶσιν ἐκείνων ἀπο- κριματῶν ἀποκαταλαβούσιν. ὡς γὰρ τῶν τῶ σιελῶν ἐκείνων ὅσον ἀφείλωσιν ἐκ τῆς ἐκκλη- σίας, ἐκείνην ἐπιτάμει παραλειπόμενοι, ἢ χρι- ἀνακρίθωσιν, ἢ κατὰ τῶν ἐγκληθῶν ἐ ἀνα- κριθῶν θεομαρτυρῶν ὡς κρατεῖν. ὅσον ἂν ἀποκρί- θω ἀνακρίθωσιν ἐκτὸς ἀγίων ἀνακρίθω μαρ- τυρῶν, ἀλλοτρίης ἐπιτάμει ἀνακρίθωσιν ἀνακρίθω μὴ τῶ σιελῶν ἐκείνων. ἢ ἐκτὸς τῶ παρόντος τῆς ἐπιτάμει ἡμῶν ἀνακρίθω ἀνακρίθωσιν ἀνακρίθωσιν, ἀνακρίθωσιν, ὡς πα- ραλειπόμενοι τῶς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. D veniens fuerit episcopus absque scriptis qui ecclesiasticas traditiones transgreditur.

Ait Paulus divinus apostolus: Quorum- dam peccata manifesta sunt, quorumdam ab- sentium & subsequuntur. Peccatis ergo præve- nientibus, & alia peccata his accidunt. Impiam itaque Christianos accusantium hæresim & alia impietates subsecutæ sunt. Sicut enim venerabilium imaginum vul- tum abstulerunt ab ecclesia, ita & alios quosdam mores deseruerunt, quos & oportet renovari, & secundum scriptam & non scriptam legislationem denuo detineri. Quotquot ergo venerabilia tem- pla consecrata sunt absque sanctis reli- quiis martyrum, definimus in eis reli- quiarum una cum solita oratione fieri positionem. Et si a præfenti tempore in- consecrare templum, deponatur, ut ille

η.

VIII.

Ὅτι τοῖς Ἑβραίοις ἐκείνοις ἀνακρίθωσιν, οἱ μὴ τῶν ἐκείνων ἀνακρίθωσιν ἀνακρίθωσιν.

E Quod Hebræos non oporteat recipi, nisi forte in sancto corde conversi fuerint.

Ἐπειδὴ πλανώμενοι τῶν ἐκείνων Ἑβραίων ὁμοιωσῶν, μετατρέψωσιν ἵσως τὸν θεόν, ἀποστρεφόμενοι χριστιανίζωσιν, αὐτῶν δὲ ἀνακρίθωσιν, ἀνακρίθωσιν ἢ ἀνακρίθωσιν σαββατισμοῦ, ἢ ἴσως Ἑβραϊκῆς ταπεινότητος· ἀνακρίθωσιν μὴ εἰς κοινότητα, μὴ εἰς ἐκείνων, μὴ εἰς ἐκείνων δι- κριθῶσιν· ἀλλοτρίης ἀνακρίθωσιν κατὰ τῶν ἰσως τῶ ὁμοιωσῶν Ἑβραίων· μὴ τῶν παιδῶν ἀνακρίθωσιν, μὴ δούλων ἀνακρίθωσιν ἢ ἀνακρίθωσιν. εἰ δὲ ἐκείνων ἀνακρίθωσιν ἐκείνων

Quoniam errantes hi qui ex Hebræorum superstitione consistunt, subfannare se Christum Deum existimant, simulantes Christianizare, ipsum autem negant, clam & latenter sabbatizantes, & alia Judæorum more facientes: definimus hos neque in communionem, neque in orationem, neque in ecclesiam suscipi; sed manifeste sine secundum religionem suam Hebræi: neque pueros eorum baptizari,

ACTIO VIII
Græmæ vel possidete.

cautos reddi

neque servum * emi vel acquiri. Si vero ex sincero corde ac fide converterit se quis eorum, & confessus fuerit ex toto corde, divulgans mores eorum & res, ut alii etiam arguantur & corrigantur; hunc suscipi & baptizari, & pueros ejus: quin & * observari eos, ut recedant ab Hebraicis adinventionibus, definimus: alias autem nullatenus admittendos.

IX.

De non abscondendo libro quolibet hæreticos Christianos accusantium.

Omnia puerilitia ludibria, insanasque debacchationes atque conscripta, quæ falso contra venerabiles imagines facta sunt, dari oportet in episcopo Constantinopolæ, ut recondantur cum ceterorum hæreticorum libris. Si vero quis inventus fuerit hæc occultare, siquidem episcopus aut presbyter, vel diaconus fuerit, deponatur: si vero monachus aut laicus, anathematizetur.

X.

Quod non oporteat clericum relinquere parochiam suam, & ad aliam transire absque notitia episcopi.

Quoniam quidam clericorum parvipendentes canonicam constitutionem, relinquunt parochiam propriam, & ad alias parochias convolant, & maxime in hac Deo servanda regia urbe sese apud principes locant, in eorum oratoriis missas facientes: hos absque proprio episcopo & Constantino politano antistite non licet suscipere in qualibet domo vel ecclesia: quod si hoc fecerit, & ita perseveraverit, deponatur. Quotquot autem cum conscientia prædictorum hoc fecerint sacerdotum, non licet eis mundanas & sæculares curas suscipere, præsertim cum hoc agere prohibeantur a sacris canonibus. Quisquis autem apparuerit eorum, qui dicuntur majores, curam tenere, aut desinat, aut deponatur: potius autem maneat ad magistrum tam puerorum, quam famulorum, relegens eis divinas scripturas: ad hoc enim etiam sacerdotium consecutus est.

XI.

Quod oporteat æconomus esse in episcopis ac ministris.

Can. 26. Concil. Chalced. Leges, 177. l. 1. Hard.

Cum sumus debitores omnes sacras * literas custodire, & eam quæ dicit, in unaquaque ecclesia æconomus esse, modis omnibus inviolabilem conservare debemus. Et si quidem unusquisque metropolitanus in sua ecclesia constituerit æco-

Αἰεὶ ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ, καὶ ὁμολογήσει ἕξ ὅλης καρδίας, ὁμοθυμῶν τὰ κατ' αὐτὸ ἰδὲ καὶ πράγματι, ἄρως τὸ ἑαῖλος ἐλογχθῆναι καὶ διαδοῦσασθαι, τῶν ἀποδείχθαι καὶ βαπτίζεσθαι, καὶ τὸς παῖδας αὐτῶ· ἡσὶ ἀσφαλίζεσθαι αὐτοὺς ἀπογῆναι Ἰσραηλιτῶν ἐπιτηδεύματων, εἰ δὲ μὴ οὕτως ἔχουσιν, μηδαμῶς αὐτοὺς ἀποδείχθαι.

θ.

Περὶ τῷ μὴ κρύπτειν τινὰ χριστιανοκατηχημένης αἰρέσεως βίβλων.

B

Πάντα τὰ μερακῶδη ἀθύρματα καὶ ματαιῶδη σαυχθῆματα, πῖ ψευδοεὐαγγελισμάτων κατὰ Ἰσραηλιτῶν εἰκόνων ἡμῶν, δέον δοθῆναι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως, ἵνα ἀποτιθῶσι μὴ λοιπὸν αἰρετικῶν βιβλῶν. εἰ δὲ τις ἀρεθῆσῃ ταῦτα κρύπτειν, εἰ μὴ ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος εἴη, καθαιρεῖσθαι· εἰ δὲ μοναχὸς ἢ λαϊκὸς, ἀναθεματίζεσθαι.

ι.

Οτι ὁ δὲ κληρικὸν ἀπολιπεῖν τὴν αὐτῶ παροικίαν, καὶ ἐν ἑτέρᾳ ἀρτίσθαι χωρὶς εἰδήσεως τῷ ἐπίσκοπῳ.

Ἐπειδὴ τινες Ἰσραηλιτῶν παραλογιζόμενοι τὴν κανονικὴν διατάξιν, ἀπολιπόντες τὴν αὐτῶν παροικίαν, εἰς ἑτέρας παροικίας ἐκτρέφουσιν, κατὰ πλείστον δὲ ἐν ταῖς τῇ Θεοφυλάκτῳ καὶ βασιλίδι πόλει, καὶ εἰς ἀρχοντας ἀποστρέφουσιν, ἐν τοῖς αὐτῶν δικηνοῖς τὸς λειτουργίας ποιῶντες· τῶν ἂν χωρὶς τῷ ἰδίῳ ἐπίσκοπῳ ἡσὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἢ ἔξει δεχθῆναι ἐν οἰκῆσιν αὐτῶ ἢ ἐκκλησίᾳ· εἰ δὲ τοῦτο ποιῆσῃ, ἐπιμῶν καθαιρεῖσθαι. ὅσοι δὲ μετ' εἰδήσεως τῶν ἀπολεχθῶν ἱερέων τῶν ποιῶσιν, ἢ ἔξει αὐτοῖς κοσμικὰς καὶ βιωτικὰς φροντίδας ἀναλαμβάνεσθαι, ὡς κεκώλυται τῶν κανόνων· εἰ δὲ τις φωνασοῖ τῶν λογιζόμενων μεζοτέρων φροντίδα ἐπιχωρῶν, ἢ παυσάσθαι, ἢ καθαιρεῖσθαι· μάλλον μὴ ἂν ἦτο πρὸς διδασκαλίαν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν οἰκῶν, ἐπαναγνώσκων αὐτοῖς τὸς θείας γραφάς· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ τὴν ἱερουσαλίμην ἐκλήρωσαν.

E

ια.

Οτι δὲ οἰκονόμος εἶναι ἐν τοῖς ἐπισκοπείοις καὶ ἐν τοῖς μονατηείοις.

Ἰσχυρεῖς ὄντες πάντες τὸς θείας κανόνας φυλάττειν, καὶ τὸν λόγον, οἰκονόμος εἶναι ἐκαστῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὸν ἀποστόλου διατηρεῖν ὁμοίωσιν. καὶ εἰ μὴ ἕκαστος μητροπολίτης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ καθῆσθαι οἰκονόμον, καλῶς ἂν ἔχοι· εἰ δὲ μή γε, ἕξ αὐθεντίας.

ANNO CHRISTI 110.

ANNO CHRISTI 151

τας ιδίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκοπῆς ἀδεια εἶναι ἀποχωρίζεσθαι εὐκονίμον ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ. ὡσαύτως καὶ τοῖς μητροπολίταις, εἰ εἰς αὐτοὺς ἐπίσκοποι οὐ ἀποαιρουῦνται εὐκονίμοις ἰσχυραίνεσθαι ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐκκλησίαις. καὶ αὐτοὶ δὲ φυλάττεσθαι καὶ ἐπὶ τῶν μοναστηρίων.

anonymum, bene utique: sin autem, ex auctoritate * propria Constantinopoleos episcopo licentia est proponendi œconomum in ejus ecclesia: similiter & metropolitanis, si episcopi qui sub ipsis sunt, non sategerint œconomus statuere in suis ecclesiis. Idipsum autem servandum est etiam in monasteriis.

ACTIO VIII. Or. speciall

β.

Οτι ὁ δὲ ἐκποιεῖσθαι ἐπίσκοπον ἢ ἡγούμενον ἐκ τῶν ἀποκαταστάσεων τῆς ἐκκλησίας.

XII. Quod non oporteat episcopum vel abbatem alienare quid de * proflis ecclesie.

* L. subtrahit

B

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ ἀρχιεπίσκοπος ἢ ἡγούμενος ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν ἐπισκοπῶν ἢ τῶν μοναστηρίων ἐκποιεῖσθαι εἰς ἀρχιεπισκοπὴν χεῖρα, ἢ καὶ ἐπιτροπῶν ἐκδίδος, ἀκυρον εἶναι τὴν ἐκδοσὴν κατὰ τὸν κανόνα τῆς ἁγίας ἀποστόλων τὴν λίσσοντι. πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ ἐπίσκοπος ἔχει τὴν ὀφειδὴν, καὶ δικαιώματα αὐτὰ ὡς τὸ Θεῷ ἐφορώμενος· μὴ ἐξείναι δὲ αὐτῷ ἀποποιεῖσθαι τι ἐξ αὐτῶν, ἢ συγγήμιον ἰδίως τῷ τῷ Θεῷ χαλεχθῆναι. εἰ δὲ πρὸς ἑσέ, ἐπιχωρησῆναι ὡς πρὸς ἑσέ, ἀλλὰ μὴ ἀποποιεῖσθαι πῦρον τῆς ἐκκλησίας ἀειμπαλεῖται. εἰ δὲ ἀποποιεῖσθαι ζητήσῃ ἰμποιεῖν, καὶ μὴδὲ ἀπὸς ὄψον τυγχάνῃ τὸν ἁγρόν, μὴδ' ὅπως τοῖς κατὰ τὸν κανόνα ἐκδίδουσι τὸν τόπον, ἀλλὰ κληρικῶς ἢ γεωργῶς. εἰ δὲ παυροῦντα ποτῶν χρῆσιν, καὶ ἐκ τῆς γεωργίας ἢ τῆς κληρικῆς ὠνησῆται ἀρχὴν τῶν ἁγρῶν, καὶ ὅπως ἀκυρον εἶναι τὴν ἀπόσπασιν, καὶ ἀποκαθίστασθαι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἢ ἐν τῇ μοναστηρίῳ· καὶ ἐπίσκοπος ἢ ἡγούμενος τοῦτο ποιεῖν ἐκδικηθῆναι, ὁ μὲν ἐπίσκοπος τῷ ἐπίσκοπῷ, ὁ δὲ ἡγούμενος τῷ μοναστηρίῳ, ὡς διασκοπεῖσθαι κακῶς ἢ ὡς σωθῆναι γὰρ.

Quisquis episcopus inventus fuerit vel abbas de * salariis episcopii sive monasterii transferre quidquam in principum manus, vel etiam alii personæ conferre, * irritum sit quod datum esse constiterit, secundum * canonem sanctorum apostolorum qui dicit: Omnium ecclesiasticarum rerum episcopus sollicitudinem habeat, & dispense eas tamquam Deo contemplante; non liceat autem ei fraudare quidquam ex illis, vel cognatis propriis donare quæ Dei sunt. Quod si pauperes fuerint, ut pauperibus largiatur: sed non sub eorum occasione quæ sunt ecclesiæ * defraudentur: Quod & excusationem si prætenderint, damnum facere, & nihil ad profectum agrum existere; nec sic principibus qui per loca illa sunt, tribuatur ager vel locus, sed clericis vel agricultoribus. Quod si calliditate usus fuerit, & a colono vel clerico emerit princeps agrum; etiam sic irrita sit venditio, & restitatur episcopo vel monasterio: & episcopus vel abbas hoc faciens abjiciatur, episcopus quidem ab

agris, seu fundis, Or. irrita sit alienatio locorum Cas. 33

Or. usum det.

γ.

Οτι μέγας καταπέτλος ἔχουσι οἱ τὴν μοναστήρια ποινῶντες.

XIII. Quod in magna damnatione sint hi, qui monasteria communia faciunt habitacula.

D

Ἐπειδὴ διὰ τῶν ἡμιθέτων κατὰ τὸς ἀμαρτίας ἡμῶν συμφερόν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καθάρως ἡσάν τινες λαοὶ οἰκοῦντες ἐν ἀνδρῶν, ἐπισκοπῆς τε καὶ μοναστηρίου, καὶ ἔχοντες κοινὰ καταλύματα, εἰ μὴ διαραρυῖνται ταῦτα ἀποποιεῖσθαι ἀποδίδουσι, ἵνα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἀποκατασταθῶσιν, καὶ καλῶς ἔχουσι· εἰ δὲ μή γε, εἰ μὲν τὸ καταλόγῳ τοῦ ἱερατικοῦ ὡσι, πῶτος καθαιρεῖσθαι ἀποδοσῶν· εἰ δὲ μοναχοὶ ἢ λαϊκοὶ, ἀποποιεῖσθαι, ὡς ὄντως καθαιρεῖσθαι ἀπὸ τῆς πατρὸς καὶ τῆς υἱῆς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· καὶ πειχθῶσιν, ὅπου ὁ σπυδαῖος ἢ πλάτῃς, καὶ τὸ σῆρ ἢ σβέννυται, ὅτι τῇ τῷ κυρίου φωνῇ συντινῆται, τῇ λογῶν· μὴ ποιεῖν τὸ οἶκον τῶ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορεύσθαι.

Quoniam propter calamitatem, quæ pro peccatis nostris in ecclesiis facta est, subreptæ sunt a quibusdam viris quædam venerabiles domus: tam videlicet episcopia, quam monasteria, & facta sunt communia diversoria: si quidem voluerint illi qui hæc retinent, reddere ea, ut * secundum antiquitatem instaurentur, bene & optime: alioquin, si de sacro catalogo fuerint, hos deponi præcipimus: si vero monachi vel laici, excommunicari: quos nimirum constat condemnatos esse a Patre & Filio & Spiritu Sancto: & deputentur, ubi vermis non moritur, & ignis non extinguitur: quia voci Domini adversantur, quæ dicit: Non faciatis domum Patris mei domum negotiationis.

Or. la pri- sium statum

XIV.

XIV.

ACTIO PRIMA.

Quod non oporteat sine manus impositione legere in collecta super ambonem.

Οτι η χρη εκως χειροθεσιας αναγινωσκω εν τη συναξει εν αμβωνος.

ANNO CHRISTI 1171.

or. sacerdotio.

Quia ordo debet in sacratione custodiri, omnibus liquet: & cum diligentia conservare sacerdotii promotiones, Deo est profus acceptum. Ex quoniam videmus sine manus impositione a parvula etate tonsuram clerici quosdam accipientes, nondum ab episcopo manus impositione percepta super ambonem irregulariter in collecta legentes, precipimus, amodo id minime fieri: idipsum quoque conservandum est etiam inter monachos. Lectioris autem manus impositionem licentia est unicuique abbati in proprio monasterio solummodo faciendi, si dumtaxat abbati manus impositio facta noscatur ab episcopo secundum morem precipiendorum abbatum, dum constet illum esse presbyterum. Simili modo secundum antiquam consuetudinem chorepiscopus a preceptione episcopi oportet promovere lectores.

Οτι ταυτη, εμπεδυνεται εν ιερουσιω, πασιν αδελφω. η εν αλεβειω δεστησει τις της ιερουσιωσ εγγχερισει, θω εντι κληρον. η επειδη ορωμεν εκως χειροθεσιας ηνωθω την κων εν κληρω λαθοντας τωσ, μητω δε παρ επισκοπω χειροθεσια λαθοντας, η αναγινωσκωτας εν τη συναξει εν αμβωνος, απαντοις των ποιωντας, αποξιστομεν απο του παροντος εν τω μη γινωθαι. το αυτω δε φυλαττωσθαι η εν μοναχω. αναγινωσκω δε χειροθεσιασ αποτι εν εν ιδιω μοναστηριω η μονω εν εκω ηνωμεν ποιων, ει αυτω τω ηνωμενω επιθη χειροθεσια παρα επισκοπουσ προς αποδειξαν ηνωμενω, δηλον εντι αυτουσ προςυτησ. οσωσως η κατη το αρχαιον εν τοις χειροθεσιασ κατ επιφορω το επισκοπου δεσ αποχεριζοθαι αναγινωσκω.

per preceptionem

XV.

Quod non oporteat clericum duabus ecclesiis commutari.

Οτι η δευ κληρικω εν δυσιν εκκλησιασ κατατυποθαι.

Matth. 6.

1 Cor. 7.

1 Th. 2.

Clericus ab instanti tempore non commutetur in duabus ecclesiis. Negotiationis enim est hoc & turpis commodi proprium, & ab ecclesiastica consuetudine penitus alienum. Audivimus enim ex ipsa dominica voce: Quia nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit, & alterum diligit: aut unum sublimabit, & alterum contempnit. Unusquisque ergo secundum apostolicam vocem, in quo vocatus est, in hoc debet manere, & in una locari ecclesia. Quz enim per turpe lucrum in ecclesiasticis rebus efficiuntur, aliena consistunt a Deo. Ad vitæ vero hujus necessitatem studia sunt diversa: ex his vero qui voluerit, acquirit corporis opportuna. Ait enim apostolus: Ad ea que mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministraverunt manus ista. Et hæc quidem in hac a Deo conservanda urbe. Ceterum in villis quæ foris sunt, propter inopiam hominum indulgeatur.

Κληρικωσ απο του παροντος μη κατατυποθωσθαι εν δυσιν εκκλησιασ. εμπεσιασ γαρ η αισχροπειριασ ιδιοσ τουτο, η αλλοτερον εκκλησιαστικωσ συναθροισιασ. κτισαμενω γαρ εν αυτησ τησ κωνιακωσ φωνησ. εντι οι δικαιοτατοισ δυσι κωνιασ δουλευσαι. η γαρ του ενα μισησει, η του επρον αγαπησει. η του ενωσ ανδριζεται, η του επρον καταφορονησει. εντασ ουωσ κατη τωσ αποστολικωσ φωνωσ, εν η εναντιωσ, εν τωτωσ οφειλει μινειν, η αποστρεφειν εν δυσιν εκκλησιασ. τα γαρ δε αισχροπειριασ γινωμενωσ εντι ησ εκκλησιαστικωσ πραγμωτων, αλλοτρια του θεου κατασκευασι. προς δε την του βιω τουτωσ χρειασ επιτηδευματωσ εισι διαφορα. εν αυτωσ η τις βολωσ, το χρεωδη του σωματος πολεζωσ. εση γαρ ο αποστολοσ. τωσ χρειασ μου η τωσ δοσι μετ' εμουσ οπαρητησαν αι χερασ αυται. ε τουτωσ μησ εν τωτωσ τησ θεοφυλακτωσ πολει. εν δε τωσ εξωσ κωνιασ, δια τωσ πολλων ησ ανθρωπων, παραχωροθωσ.

XVI.

Quod non oportet sacratum virum vestimentis pretiosis indui.

Οτι η δευ ιερατικων ανδρα ιματιωσ πολυτιλωσιν αμφοινυθαι.

Omnis jactantia & ornatura corporalis aliena est a sacro ordine. Eos ergo episcopos vel clericos qui se fulgidis & claris vestibus ornant, emendari oportet. Quod si in hoc permanerint, epitimio tradantur. Similiter eos qui unguentis inunguntur. Quoniam vero ratio dice amaritudinis exorta, contaminatio

Πασα σλαυκια η κοσμησισ σωματικησ αλλοτρια εντι της ιερατικωσ ταξεωσ. τωσ εν αυτωσ κοσμητικωσ επισκοπουσ η κληρικωσ δε ενδητων λαμπρων η περιφανων, τωτωσ δεσφωθωσαι χρη. ει δε επιμνησκεισ, επιτιμωσ παραδιδωθωσαι. οσωστωσ η τωσ του μωρα χρονωσ. επειδη δε ριζα πικριασ ανωσ ομωσ, μωσασμα γινωσκωσ εν τησ καθολικησ εκκλησιασ η ησ χειρονοκατηγωρων.

ANNO
CHRISTI
714

ACTIO
VIII.

αἰρέσις· ἢ οἱ ταύτην δεξιμῶν ὁ μόνον τῶν
 εὐαγγελίᾳ ἀναγγελλομένων ἐβδιδύξαντο, ἀλλὰ
 ἢ ὅσοις κλάσειον αὐτῶν, τὸς σιμῶνς ἢ
 δευτέρου σιμῶντος ἀποσχιζόντες· ἢ παλινο-
 ποιῶντες ἐπὶ αὐτοῖς τὸ γογγυζῆσαι· βδιδύξαν-
 ἀμαρτανῶν θασίσεια. ἢ εἰ ἀρθωσι ταύτην ἐγ-
 γιδῶντες τῶς τῶν ἐπιτοῦ ἢ σιμῶν ἀμαρτανῶν
 περικλυθῶν, δι' ἐπιτοῦν διορθώσαν. ἐκ
 γὰρ τῶν ἀποστόλων χρεῖται τῶς ἱερατικῶς ἀντὶ
 μητῶν ματρίας ἢ σιμῶν ἀμαρτανῶν ἐπιτοῦν.
 πάν γὰρ ὁ μὴ διὰ χρεῖται, ἀλλὰ διὰ καλλο-
 πισμῶν παραλαμβάνεται, περιτοῦν ἔχει κα-
 ληροῦν, ὡς ὁ μέγας ἱερὸν Βασίλειον. ἀλλ'
 ὅτι ἐκ σιμῶν ἱερατικῶν περικλυθῶν ἐπι-
 τα ἐβδιδύξαντες, ὅτι ἀποσχιζόντες ἱερατικῶν
 ἐπιτοῦν ἐπὶ τῶς ἀποστόλων ἱερατικῶν. πε-
 σαν γὰρ ἐκ τῶς διορθώσεως γλώττης, οἱ τῶ
 μαλακῶν φορῶντες ἐπὶ τῶς οἰκῶν τῶν βασιλείων
 εἰσίν.

facta est in catholica ecclesia Christia-
 nos calumniantium hæresis, etiam hi
 qui hanc receperunt, non solum imagi-
 narias picturas abominati sunt, sed &
 omnem reverentiam repulerunt, eos qui
 religiosi ac pie vivunt, * offendentes :
 ac per hoc completur in eis quod scri-
 ptum est : *Abominatio est peccatori Dei cul-*
tas. Igitur si inventi fuerint deridentes
 eos qui vilibus & religiosi vestimentis
 amicti sunt, per epitimium corrigan-
 tur. Priscis enim temporibus omnis sacra-
 tus vir cum mediocri ac vili veste conver-
 sabatur. Omne quippe quod non pro-
 pter necessitatem suam, sed propter ve-
 nustatem accipitur, * elationis habet ca-
 lumniam, quemadmodum magnus ait
 Basilius. Sed neque ex sericis texturis
 vestem quis variatam induebat, neque
 in summitatibus vestimentorum. Audie-
 rant autem ex deifona lingua, quia qui

* odio habent

zuzuh. cri-
men, in re-
gulis hiepo-
ritas resp ad
canon. 49.

luxuh. cri-
men, in re-
gulis hiepo-
ritas resp ad
canon. 49.

mollibus vestimur, in domibus regum sunt. *Matth. 11.*

ζ.
 Οτι μὴ ἔχω τις τὸ ἀπὸς ἀμαρτανῶν, μὴ
 ἐπιτοῦν κτιζῶν διατήσαν οἶκον.

XVII.
 Ut qui non habet ea qua ad consummationem
 sufficiens, minime oratoriam adificare
 domum incipias.

Οτι τῶν τῶν μοναχῶν καταλιπόντες τὸ ἱα-
 τῶν μοναχῶν, ἐπιτοῦν ἀρχῶν, ἢ τὸ ὀτακ-
 εῖον ἀνατοῦν, ἐπιτοῦν κτιζῶν διατήσαν
 οἶκον, τὸ ἀπὸς ἀμαρτανῶν μὴ ἔχωτες· ὅτι
 αὐτῶν τῶν ἐπιτοῦν ποιῶν, καλῶν ὑπὸ τῶ
 κατὰ τὸ πῶν ἐπιτοῦν. εἰ δὲ τὸ ἀπὸς ἀμαρ-
 τανῶν ἔχει, τὸ βασιλευσῶν αὐτῶν εἰς πῶν
 ἀγιδῶν. τὸ αὐτῶν δὲ φυλάττειν ἢ ἐπὶ
 λαϊκῶν ἢ κληρικῶν.

C
 Quia quidam monachorum deserentes
 monasteria sua, præesse anhelantes, &
 obedire renuentes, inchoant construere
 oratorias domos, ea quæ ad perfectio-
 nem necessaria sunt non habentes: quis-
 quis igitur hoc visus fuerit agere, pro-
 hibebatur a loci episcopo. At vero si sum-
 ptus sufficientes ad perfectionem habue-
 rit, quæ ab ipso desiderantur, ad termi-
 num perducantur. Idipsum autem servandum est etiam super laicis & clericis.

η.
 Οτι ὁ δὲ γυναῖκας ἐβδιδύξαντες ἐπιτοῦν,
 ἢ ἐπὶ ἀνδρῶν μοναστηρίων.

XVIII.
 Quod non oportet feminas habitare in episco-
 piis, vel virorum monasteriis.

Αποσχιζόντες γίνονται ἢ τῶν ἱερατικῶν, φασίν
 ὁ δὲ ἀπόστολος. ἢ δὲ γυναῖκας ἐβδιδύξαν-
 ται ἐπὶ ἐπιτοῦν, ἢ ἢ μοναστηρίων, πάντες
 ἀποσχιζόμενοι αὐτοῖς. εἰτις ἐν δὲ ἄλλῳ ἢ ἐπι-
 τῶν ἐπὶ τῶ ἐπιτοῦν κτιζῶν φαραδείκῃ,
 ἢ ἐπὶ μοναστηρίων ἀπὸς ἐπιτοῦν διακονίας τι-
 νῶν, ἐπιτοῦν ἐπιτοῦν δὲ καθαιρέσαν. εἰ
 δὲ ἢ ἔχει ἐπὶ ἀποσχιζόμενοι γυναῖκας εἶναι, ἢ
 διὰ τῶν ἐπιτοῦν ἢ ἐπιτοῦν πορῶν ἐπὶ τῶ
 ἐπιτοῦν πορῶν, πάντες ἐπιτοῦν ἢ ἢ ἢ ἢ
 μὲν μὲν ἐπιτοῦν ἐπιτοῦν πορῶν πορῶν
 κατ' ἐπιτοῦν τῶν πορῶν γινῶν, ἀλλ' ἢ ἢ ἢ
 ἐπιτοῦν πῶν, ἢ ἐπὶ τῶ ἐπιτοῦν πορῶν πορῶν
 ται ὁ ἐπιτοῦν ἢ ὁ ἐπιτοῦν, διὰ τὸ ἐπι-
 τῶν.

Sine offensione esto bis etiam qui foris
 sunt, divinus dicit apostolus. Feminas
 autem commorari in episcopis, vel et-
 iam monasteriis, omnis est offensio-
 nis materia. Quisquis ergo ancillam vel li-
 beram in episcopio possidere claruerit,
 vel in monasterio ad opus ministerii ali-
 cujus, increpetur: si autem permanserit,
 deponatur. Porro si contigerit in pro-
 stitiis feminas esse, & voluerit episcopus
 vel abbas iter * ad eas facere, præsentē
 episcopo vel abbate nullatenus monaste-
 rii opus facere eo tempore mulieri li-
 ceat, sed seorsum moretur in alio loco,
 donec episcopus vel abbas recedat pro-
 pter irreprehensibilitatem.

1. cor. 10.

or. illuc

θ.
 Περὶ τῶ ἐπιτοῦν τῶν κατατοῦν τῶν ἱερα-
 τικῶν ἀνδρῶν, μοναχῶν τῶ καὶ
 μοναστηρίων γίνονται.
 Τῶ ἐπιτοῦν κατατοῦν τῶν φιλαργυρίας τῶ μὴ
 Concil. General. Tom. XIII.

XIX.
 Ut sine dationibus * sponsiones sacrorum vir-
 tum, monachorum quoque ac mo-
 nachorum fiant.
 In tantum inolevit avaritiz facinus in
 E e re-

* admissio

ACTIO VIII.

ANNO CHRISTI 107.

rectores ecclesiarum, ut etiam quidam eorum qui dicuntur religiosi viri atque mulieres, obliuiscetes mandatorum Domini, decipiantur, & per aurum introitus accedentium tam ad sacratum ordinem, quam ad monasticam vitam efficiant. Unde fit, ut quorum initium improbabile est, omnia sint projicienda, ut magnus ait Basilius. Neque enim Deo per mammona seruire licet. Si quis ergo inventus fuerit hoc faciens, si quidem episcopus vel abbas extiterit, vel quilibet de sacro collegio, aut desinat, aut deponatur, juxta secundam regulam sancti Chalcedonenlis concilii. Abbatis vero eiciatur de monasterio, & tradatur in alio monasterio ad subjectionem. Similiter & abbas qui non habuerit manus impositionem presbyteri. Porro quae filiis a parentibus dantur more dotis, vel si qua ex propriis rebus acquisita offeruntur, profertibus his qui ea offerunt Deo dicanda, definimus, siue perseverauerint, siue exierint, manere illa in monasterio secundum repromissionem ipsorum, nisi fuerit culpa praelati.

σως εις τις ηρηπρας τω οικηστων, ως κτινας τω λειομωυ κλασων ανδρων τε κ γυναικων επιλαθομωυ τις εντολας τω κωμω δεκατηθιαι, κ δια χρυσιου τις εισδοχας τω προσιρχομωυ τω τε ιερατικω τωγματι κ τω μονηρει βιω ποιεισθαι. κ γινεται αν η αρχη αδοκιμος, κ τω παν αποβλητω, ως ερηω ο μεγας Βασιλευς. ωδι γαρ Θωυ δια μαμωνω δουλευεισθαι, ει τις αν κρεισση τωπο ποιων, ει μεω επισκοπος η ηγουμενος η τις τω ιερατικω, η πτωσασθω, η καθαιρεισθω κατω των δελτηρων κανων τας εω χαληθονι συνωδω. ει δε ηγουμενος, ενδιωχθητω τω μοναστηριω, κ παραδοθητω εω ιτερω μοναστηριω προς υποταγη. ωσαυτως κ ηγουμενος μη εχων χειροποιαν απισβωτηρη. επι δε τω παρω γωνιω διδομωυ δικωυ προικων τις τικως, η ιδιοκτητων αυτωυ απραγματων απροσφομωων, εμολογητων τω προσαγονων ταυτω ειναι αφισωμωια τω Θωω, ωρισασθω, κω τε μενω, κωι τε εξιλεθη, μενειν αυτω εω τω μοναστηριω κατω τω υποχρεωσιν αυτω, ει μη εη αιτια τω απρωσωπας.

XX.

Quod non oporteat amodo duplex monasterium fieri: & de duplis monasteriis.

κα. Οτι ο δευ απο το παροντος γινεσθαι διπλων μοναστηριων. κ περ τω διπλων μοναστηριων.

Ex hoc definimus, minime duplex fieri monasterium; quia scandalum id & offendiculum multis efficitur. Si vero aliqui cum cognatis abrenunciare, & monasticam vitam sectari voluerint, debent quidem viri virorum adire cœnobium; faminae vero mulierum ingredi monasterium: in hoc enim placatur Deus. Quae autem haec sunt sunt dupla, teneant secundum regulam sancti patris nostri Basilii, & secundum praecipionem ejus ita formentur. Non habitent in uno monasterio monachi & monachae: adulterium enim intercipit cohabitationem. Non habeat aditum monachus ad monacham, vel monacha ad monachum secreto ad colloquutionem. Non cubet monachus in muliebri monasterio, neque singulariter cum monacha convivetur: & quando necessaria vitae a virorum parte ad regulares deferuntur, extra portam haec suscipiat abbatissa monasterii foeminarum cum quadam vetula monacha. Porro si contigerit, ut aliquam propinquam suam videre voluerit monachus, in praesentia abbatissae huic confabuletur brevi ab ea discedat.

Απο το παροντος οριζομωυ, μη γινεσθαι διπλων μοναστηριων, οτι σκανδαλον κ απρωσωμωια τις πολλοις ταυτω γινεται. ει δε τις μετω συγγενων απρωσφεινται αποταξασθαι, κ τω μονηρει βιω κατωκολεσθαι, τως μεω ανδρας διων απιεναι εις ανδρων μοναστηριον, κ τις γυναικας εισιεναι εω γυναικειω μοναστηριω. επι ταυτω γαρ κειρεσθαι Θωος. τα δε οντα εως τω νωω διπλα κρατιπωσαν κατω των κανων τω αγιω πατρος ημων Βασιλειω, κ κατω τω διατυλω αυτω υτω δεχτηκωιδωσαν. μη δεκατωιδωσαν εω επι μοναστηριω μοναχοι κ μοναχεσαι. μοιχεια γαρ μωσολαθει τω συνωδιατησει. μη εχέτω παρησταν μοναχος προς μοναχεσαι, η μοναχεσαι προς μοναχοι ιδιω προσωμιλειν. μη κοιτησθω μοναχος εω γυναικειω μοναστηριω, μη δε σωμωσθιωτω μοναχεσαι κατωμωνας. κωι οτε τα αναγκαια τα βιω παρα τω ανδρω μερω προς τω κανονικας αποκομωζονται, εξωδω τως κωλης ταυτω λαμβανιτω η ηγουμενη τω γυναικειω μοναστηριω μετ' γραωσ τινω μοναχριας. ει δε σωμω, κ συγγενητινα θελησει διασασθαι ο μοναχος, επι παρησταν τως ηγουμενης ταυτη προσωμιλειτω δια μικρων κ βραχιων λογων, ε σωτωμωος εχ αυτης επαναχωριτω.

XXI.

Quod non oporteat monachos deserere propria monasteria, & transire in alia.

κα. Οτι ο δευ καταλιμπανειν τως μοναχους τα οικεια μοναχεια, κ εω ιτερω μεταβαινειν.

Non oportere monachum vel monacham monasterium proprium relinquere,

Μη δευν μοναχον η μοναχεσαι καταλιμπανειν τω οικειω μονω, κ εω ιτερω απερχεσθαι.

ANNO CHRISTI 1179.

ACTIO VIII.

Δει. εἰ δὲ συμβῆ τῦτο, ξηνοδοχεῖσθαι αὐτῶν ἀναγκαῖον προσλαμβάνεσθαι δὲ ἀπὸ γυναικῶν τῶ ἡγμεθῶν αὐτῶ ἢ προσήκει.

& ad alia proficisci. Quod si contigerit hoc, recipi hunc hōcipitio necesse est; assumi autem eum sine voluntate abbatis ejus non convenit.

ιβ.

XXII.

Ὅτι δὲ μὲτ' ἀλαστορίας καὶ πάσης φειδῶς καὶ ἀλαστορίας μοναχός, εἰ συμβῆ, μὴ γυναικῶν ἰδίαιον.

Quod oporteat cum gratiarum actione & omni paritate ac reverentia monachos, si contigerit, cum fuminis manducare.

Θεὸς μὲν τὸ πᾶν ἀναλίθωται, καὶ οἱ τῶς ἰδίαις δειλίμασι δαλύθωται, μίγα χρῆμα τυγχάνει. εἴπε γὰρ ἰδίαι, εἴπε πίπει, ὁ θεὸς ἀπόστολος φησὶ, πάντα εἰς δεξὴν θεοῦ ποιεῖν. Χερσὸς δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν τοῖς ἀγγελίοις αὐτῶ τοῖς ἀρχαῖς ἢ ἀμαρτημάτων ἐκπέσειν ἀποτίταται. ἢ γὰρ ἡ μοιχεία μόνον παρ' αὐτοῦ καταλείπεται, ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις τοῦ λογισμοῦ ἀπὸς τῶ τοῦ μοιχείας ἐνχειρήσει καταλείπεται. Λόγιστος αὐτῶ ὁ ἐμβλέψας γυναικί ἀπὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἢ ἡ ἐμοίχευσε αὐτῶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶ. ἰδοὺ δὲ μαθητῶν, λογισμῶς ἐφείλομεν καθερῆν. εἰ γὰρ πάντα ἔχειν, ἀλλὰ ἢ πάντα συμφέρει, ὡς ἐξ ἀποστολικῆς φωνῆς διδασκόμεθα. ἐκναλκίς οὐκ εἰς παντὶ ἀνδρὶ διὰ τὸ ζῆν ἰδίαι. καὶ οἷς μὲν εἰς ἡγάμην κίτησεν καὶ λαϊκῆς ἐξουσίας, ἀναμῆξ ἰδίαι ἀνδρας ἐκναλκίς, ἢ ἀξιοβλήτων εἰς. μόνον τῶ δίδόντι τῶ τροφίῳ τῶν ἀλαστορίαν προσαγάγωσαν, καὶ μὴ διαλίθωσαν θυμολογῶν ἰσθητῶν, εἰπω σατανικῶν ἀμαρτημάτων, κηθάρων καὶ πορνικῶν λογισμῶν, οἷς ἐπιτρέχει ἀποφθιτῆ ἀπὸ ὑποσὶ λίθωσαν. καὶ οἱ μετὰ κηθάρων καὶ ψαλτηρίων τῶ οἶνον πίπουντες, τῶ δὲ ἔργα κηθῶν καὶ ἐμβλέψουσι, καὶ τῶ ἔργα ἢ χερσῶν αὐτῶ ἢ κατανοοῦσι. καὶ εἰπε τῶ τῶ εἰς ποιεῖν ἐν τοῖς Χερσίωνοις, διορθώσαν. εἰ δὲ μὴ γέ, κρατεῖσαν ἐπ' αὐτῶς τῶ παρὰ ἢ ἀπὸ ἡμῶν κανονικῶς ἐδοθεῖται. οἷς δὲ ὁ βίος εἰς ἡσύχους καὶ μονότροπος, ὡς συντηχάμῃς κηθῶ τῶ θεῶ ζυγῶν μονήρη ἀραι, κηθῶται πὶ καὶ σπατήσαι. ἀλλὰ μὴ καὶ τῶς ἰερατικῶν ἐκλεξομένων βίον, ὡδὸλος ἔχει κατ' ἰδίαν γυναικί συνισθῆναι, εἰ μὴ τῶ μετῆτον διοφείβων καὶ ἀλαστορίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ἵνα καὶ αὐτῶ ἡ συνεπίστας ἀπὸς κηθῶσιν τῶ ματακῶ ἀπαγγ. καὶ ἐπὶ συγγῶν δὲ τῶ αὐτῶ ποιεῖσθω. εἰ δὲ καὶ αὐτῶς ἐν ὁδοπορεῖ συμβῆ τῶ τῶς ἀναγκαίας χρεῖας μὴ ἐπιφείσθαι μοναχῶ ἢ ἰερατικῶν ἀνδρα, καὶ διὰ τὸ ἀναγκαῖον καταλίθωσαι ὡδῶται ἐπὶ ἐν πανδοχεῖω, ἢ καὶ ἐν οἷον τῶς, ἀδεῶν ἔχειν αὐτῶ τῶ ποιεῖν, ὡς

Deo quidem totum committere, & non propriis voluntatibus deservire, magna res est. Sive enim manducatis, sive bibitis, divinus apostolus dicit, omnia in gloriam Dei facite. Christus ergo Deus noster in evangeliiis suis initia peccatorum recidere precepit. Non enim mœchia ab eo tantum inhibetur, sed & motio cogitationis ad mœchiæ committum damnatur, dicente eo: Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam macchatus est eam in corde suo. Hinc ergo edocli, cogitationes debemus mundare. Nam etsi omnia licent, sed non omnia expediunt, ut ex apostolica voce docemur. Necessarium ergo est omni homini manducare, ut vivat. Et quidem inter eos quibus vita est nuptiarum & natorum, atque laicalis affectus, manducare viros & mulieres simul, nulli detractioni patet; tantum ut ei qui dat escam, gratias agant: & non ab eis per quasdam thymelicas voluptates satanz imago cantantibus citharisque atque meretriciis contortionibus coli videatur. Quibus superveniet prophetica maledictio, quæ ita dicit: Va qui cum cithara & psalterio vinum bibunt, opera autem Domini non intuentur, & opera manuum ejus non intelligunt. Et si usquam fuerint inter Christianos hujusmodi, corrigantur. Sin autem, obtineant super eis quæ sunt ante nos regulariter edita. Quibus autem vita est solitaria & unius moris, ut eis videlicet qui Domini jugum se singulare tollere spondent, sedere & tacere convenit. Sed & his qui sacratam elegere vitam, nullo modo licet secreto cum mulieribus convivari; nisi forte cum quibusdam Deum mentibus & reverendis viris, vel etiam mulieribus; quatenus & ipsa convivatio ad directionem spiritualem proficiat, & inter consanguineos quoque

al. cod. add. τῶς χρεῖας καταπεργῶν.

Cor. II.

Matth. 1.

Cor. 1.

Gr & non per q. v. huc est ita iucan canit leas, ut ha talque & meretricias th. Bealones quibus 1/a. 1.

quæta & solitaria.

publicum divortium.

ACTIO VIII.

ΛΟΓΟΣ ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΟΣ

Τῷ ἁγίῳ ἀποστολῆς συνόδῳ παρὰ Ἐπιφάνιῳ ἐπισκόπῳ Κατάνης τῆς Σικελῶν ἰταρχίας· καὶ πρεσβυτέρῳ Θεομῆ ἀρχιεπισκόπῳ Σαρδῶν ἡγου :

SERMO LAUDATORIUS SANCTÆ

Pronunciatus synodo ab Epiphanio diacono ecclesie Catanæ Siculorum provincie, ac loci servatore Thomæ archiepiscopi Sardorum insulæ.

ANNO CHRISTI 189.

Græcæ textus hanc præsentem præsentem MS Cod. Bib. S. Marci Ven.

1/a. 11.

2/a. 10.

3/a. 14.

4/a. 11.

5/a. 11.

* patrio alliso Spiritu, cum heretico valde congruo reputaverint. * f. heretico vel con heretico a. 6.

Beatus propheta Isaias divino accepto Spiritu factam gentium per Christum redemptionem valde bene prævidens, & eorum qui per ipsum salvandi erant multitudinem non ignorans, ut ex persona Dei alibi pronuntiavit his qui per singula tempora sacrorum sortiuntur præposituram oviliam, hæc: Ambulate per portas meas, & ducite populum meum, & lapides a via projicite. Quænam intelliguntur portæ, nisi divinitus inspiratæ scripturæ, sanctorumque prophetarum verba? Quæ nimirum quasi quasdam intellectuales portas rationabilium pastores pecudum interpretando aperientes, sic eas ad latum & verum adducunt ostium, videlicet Dominum nostrum Jesum Christum, qui vere ad Patrem nobis factus est ostium, quemadmodum ipse ait, quia ego sum ostium. Porro lapides qui in via projecti sunt, scandala forte sunt hæreticæ factionis, quæ veluti quidam lapides fidei nostræ semitæ apposita, eos qui ad Christum qui vera est via, properare volunt, impie impedire procurant, quantum in se est, iter eis salutis claudere festinantes. Rursusque via hæc Dominus utique noster Jesus Christus conjicitur, sicut ipse ait: quia ego sum via. Hæreticorum ergo scandalis, ac si quibusdam lapidibus, sacerdotum peritissimi, ingeniose satis & artificiose ductore Spiritu a via nostra, id est fidei ratione purgatis, non solum hos contra capita eorum qui illos jecerant, mittunt, verum etiam hoc modo semitam quæ ducit ad viam, subjecit plebibus facilem & tritam efficiunt; ita ut possint sapere ac dicere: Animus nostræ sicut passer egypti est de laqueo venantium. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adhortationem nostram in nomine Domini. En igitur divinus sacerdotum conventus dominicorum mandatorum sequax, hæc ad venerabile dispensationis Christi mysterium patris doctrinis ordinandum & enucleandum concurrat. Non quasi hoc ipsum primum plebibus prædicaverint, cum ante octingentos ferme annos in orbe toto fuerit prædicatum: sed quod tantum salutare consilium, quod per eum consummatum est, divinæ scripturæ interpretationibus lucidissime populis adapuerunt, & hæreticos ab ipso petris alliso Spiritu seu heretico valde congruo reputaverint. Noverunt enim propheticam vocem sibi quasi ex persona Dei etiam in hoc clamantem: Sacerdotes audite, & consistamini domui Israel: haud dubium quin spiritali. Quibus & nos quoque concurrentes, utpote quod in ipsis est pariter sentientes, splendido huic choro congratulamur, & præ desiderio mentis pennam moventes, quod possibile est ei conferre satagimus, & verbis tempus decentibus præsens celebrare, ac præconiorum hoc floribus coronare studemus prædicac-

Ο Μακάριε προφήτης Ησαίας Δούλω καταλαμτόμηνος πνύματι, τῷ δια Χριστοῦ γνησίω ἰσθῶ ἀπολυτῶσιν ἰν μάλα προαναδιωχίας, καὶ τῷ δι αὐτῷ σιωτῶν τὴν πληθὺν ἑα ἕνωτικῶς προστιφάνει τοὺς ἐκ προσηπυ τῷ Θεῷ πῶς κατὰ κρηρὸς τῷ ἱερῶν λαχούσι ποιμνίων ἐπιστάται τοιαῦτα ποίησθε δια τῶν πυλῶν μου, καὶ ἔδοκῆσθε τῷ λαῷ μου· καὶ τῶς λίθος ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε· τίνες δ' ἂν νοήσω αὐτοὺς, ἢ τῆς σκοπίουσε γραφῆς καὶ τῶν ὁγίων προφητῶν οἱ λόγοι; οὗς ὡς περ τινὰς τοπῆς ἀναπίστῶτες πυλῶς τῇ ἱερῶν οἱ τῶν λογικῶν θρημμάτων ποιμῆς, ἔως αὐτὰ ἐπὶ τὴν εὐρείαν καὶ ἀληθινὴν ἀποφύσει Θύραν, τὴν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστόν, τὴν ὁπως πρὸς τὴν πατέρα γνησίω ἡμῶν θύραν· καθὼς αὐτὸς πε φησὶν, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· λίθοι δὲ πάλιν οἱ ἐσ τῇ ὁδῷ προσεπέτρησαν τὴν ἕα ἀίρετικῶς τυχῶν συμμορίας ἂν ἐσὼ σκάνδαλα, ἃ καθάπερ τινὲς λίθοι τῇ ἡμῶν τῆς πίστεως παρατιθέμενα ἔβαν, τῶς πρὸς τὴν ὁπως ἔσαν ὁδοὶ ἰναὶ θείοντας διασπῶς προσέκτετα παρασκίαζει· τὸ ἔσον ἐφ' ἑαυτῶς τὴν ὁδοὶ αὐτῶς ἀποκλείει σκάνδαλῶτες. ὁδοὶ δὲ πάλιν ὁ Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τοῦτη ἂν νοήτω, καθὼς φησὶν αὐτὸς· ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ὁδοὶ· ἕς τινὰς δὲ ἀίρετικοὺς λίθοι οἱ τῶν ἱερῶν ἐπιστήμονες προσφῶς πη καὶ μάλα ἐπιτυχῶς σὺν ὁδηγῶ ἰν πνύματι τῆς ἡμῶν ὁδοῦ, ἡπὶ τῷ τῆς πίστεως ἀποκαθαίροντες λόγῳ, πύμψου μὴ αὐτῶς πρὸς τοὺς τῶν ἱερῶν κεφαλῆς· ἑυκαλοὶ δὲ ἔσω καὶ τῆς ἡμῶν τῶς ὑπὸ χεῖρα λαοὺς τῆς εἰς τὴν ὁδοὶ ἔσαν τῶν ἀπερῶντων· ὡς δύνασθαι φρονεῖν πη καὶ λέγειν· ἢ ψυχὴ ἡμῶν ὡς σπῶδιον ἐπίσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θρημῶντων· ἢ παγὶς σπηξίβη, καὶ ἡμῶς ἐπίσθημῶν· ἢ βοήθεια ἡμῶν ἐσ ὀνόματι Κυρίου. Ἰδοὺ τῶν ἡμῶν ἢ θεῶν τῶν ἱερῶν ὁμῶντες ἀκόλυθα τῶν θείων ἐπιπλῶν, παραγῶσα ἐσπῶθε συνδραμῶν πὶ σπῶν τῆς ὁπονομίας Χριστοῦ τῶς κατὰ τῆς διδασκαλίας ὁδοῦ ἡμῶν μετῆρῶν· οὐχ ἐς ἐσ πρώτως αὐτῶ τῶν πῶς λαοὺς κρητότων· ἔσω γὰρ πρὸ ἐκπαροσίων ἐτῶν ἕγγίς σου τῇ ὁπομῶν τῶν κατὰ κρηρῶν· τὸν δὲ αὐτῶ δὲ μόνῳ σωτήρῳ σπῶν τελασθῶτα τῶς γραφικῶς ἱερῶν τῶν πηλασῶτα τῶς λαοὺς ἀναπτύσσων, καὶ τῶς προσεφῶτος αὐτῶ ἀίρετικῶς τῇ πνύματι ἀποσκυβαλίζων λίθος, καὶ μάλα γὰρ ἐκόντος. Ἰσασὶ γὰρ τὴν προφητικὴν φωνὴν αὐτῶς ὡς ἐκ προσηπυ τῷ Θεῷ, καὶ ἐσ τῶν βοήσαν· οἱ ἱερῶς αὐτῶ, καὶ ἐπιμαρτυροῦσι τῷ οἶκῳ Ἰσραὴλ· δῆλον δὲ ὅτι τῇ πνύματι. Οἷς δὲ καὶ ἡμῶς συνδραμῶντες ὡς καὶ αὐτῶς συμφοροῦντες τῇ φανερῇ ταύτῃ ἰσῶντα χαρῶν καὶ ὑφ' ἡδονῆς τῆς ὁπονομίας πρὸς ἀνακῶν μῶν,

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VIII.

μῶν, τὴ κατὰ δύναμιν αὐτῶν συνεβλήθη προ-
 θυμήματα· ἡ τις τῶ ἕκαστῷ πρίτως λόγους πρὸ
 πατρὸς τῶν συζητησῶν θέσει, καὶ τις ἵπ
 ἰσχυρίων ἀδελφῶν αὐτῶν γεραιόται· ἰδοὺ γὰρ κα-
 λῖται, εἰ καὶ τὸ λιανὸν ὑπερβλῆς διὰ πνίαις ἰσως καὶ
 πῶς ἀσθενείας ἐκ ἐκινήματα· τὰ δὲ ἴε ἡμῶν
 ὁμοίαι συνεπείρηται· πολλοὺς γὰρ δὲ μικρὰ
 ψυχῆς μετέλας ὑπεβλήθησαν λίθους, τὸ ὅσον
 εἰς αὐτῶν, τὸ ἀσάλευτον τύπος προσεπίπεστο.
 τις τῶν ἐν τῷ ἡμῶν λόγος εἰ μίση προί-
 τω, πῶς θεῶς ἡμῶν ἑστιν αὐτῶν ἐν ἡμῶν
 πολλῶν δαιμονίων· σκοπέως τῶ ἰσχυρίων γρα-
 φῶν, ὁ ἰσχυρίων σύστημα, ἄνω καὶ κάτω πῶν κατ'
 εἰκόνα Θεοῦ γυμνασίων ἀνθρώπων εἰς τὸ εὐδὲς
 ἀγνώστους· καὶ τῶ εἰς τὸ ἀρχιγονοῦ καλλο-
 ἀναφοίτην, ὁ διὰ ἀποδείξιας ἀφῆται· πάλιν
 δι' ἐπιμελείας αὐτῶν πραγματιώσασθαι· τῶ αἰ
 τι παραφυλακῆς ἵπ νομιῶν ἐπιμελείων, αἶτι
 εἰς εἰς ἰσυχίας ἑστῶν ἵπ ἢ ἡ ἰσυχίας ἵπ βίω
 σύμπελοισσασμένων ἀνθρώπων ἰσχυρίων· αἶτι
 ψαλμακαὶ ἰερολογίαι, αἶτι παραμυθίδες διδασ-
 καλῶν τὴν ἰσυχίαν ἡμῶν ἐπιτηγνῆσαι φιλοσο-
 φίας διὰ πολλῶν φροντίδος τεθείκασι· Ἀλλ' ἔχ
 οἶατε γίνεσθαι αὐτῶν ἰσυχίαν ἢ ἐυδὲς ἡμῶν
 καὶ τῶ ἀμαρτίαν ὑπεβλήθησαν φῶς εἰς τὸ ἐξ ὕπερ
 πίπτωσθαι εἰς Ἀδάμ ἀρχαίωτον ἀνακομισσάσθαι
 ἄξιωμα· δέδειται δὲ μάλλον ἄλλας πνίαις ἰσυχίας
 καὶ ἀκαταμάχῃται κρείττους δυνάμεις, ἥτις αὐτῶν
 ἵπν ἐξ ἀσθενείας πνίαις ἰσυχίας αὐτῶν κη-
 λίδων ἑστίσασθαι, καὶ ἀφῆς τὸ βωμολοῦσθαι μετ'
 τῶν φιλοτίμων προσηύκαται, ἀνθυπονοήσας· Τῶν
 πνευματικῶν εἰδήσας ἢ θεῶν καὶ πνευματικῶν ἵπ
 πνευματικῶν χαρακῆς, ἄλλος ἀλλοθι πῶ ἵπ πνίαις
 αὐτῶν ἀγαθῶν πῶς ἀγγηλίας φέρεσθαι εἰς τῶν ἰσυχί-
 ἵπ ἑκάστος ἡρώδης ἀπηγόρευεν τῶν συναίδων καὶ
 ἐμώσθαι τῶ Θεοῦ καὶ πατρὸς υἱὸν καὶ λόγον, περ-
 σία ἀγαθότητος εἰς τῶν ἡμετέρων ἰσυχίαν ἀφῆ-
 θεῶν τῶ ἡμῶν πνίαις ἀμαρτίας εἰς φῶς, καὶ
 ταύτῶν τῶ αὐτῶν καὶ ἀφῆς πνίαις ἵπ αὐτῶν ἰσυχί-
 αἶτι εἰς τὸ ἀρχαίωτον ἀνακαλῶσθαι· Ἀλλ' ἔχ
 ἡμῶν ἵπν ἀτιμώσθαι εἰδήσας, ἔτι τῶ ἀμώσθαι
 καὶ παρθενοῦ πνίαις ἀνακρίτων· ἰσυχίας τῶ
 πνίαις ἀμαρτίας ἀφῆ τῶν εἰς Ἀδάμ παραβα-
 σίας, καὶ μίση τῶ νόμου σατανικῆς πλημμελείας
 ἀδυναμίας πνίαις ὀλέθρου εἰς καὶ μίση· Ἀλλ'
 ἄλλος τῶ αὐτῶν τῶ σατανῆ μετ' καὶ ἵπ συνεπο-
 πτεῖσθαι αὐτῶν δαιμόνων ἐπιθεῖσθαι ἐπιπέσθαι ἀπὸ
 προσώπου τῶ φανερούμεν Θεοῦ, καὶ τῶ τῶν λελυ-
 ἑσθῶν ἡμῶν ὑπερ ἵπ εἰς ἡμῶν πνίαις ἀμαρτίας
 δαίμονων ἀγαθῶν ἀνακαίρουσθαι ἰσυχίας, τῶ
 λυτρωσάμεν νομιώσθαι· ἰσυχίας τῶ ἰσυχίας
 τῶ σατανῆ εἰς πῶν καὶ ἵπν, καὶ τῶ εἰς ἄδου
 καὶ ἄδου, καὶ αὐτῶν τῶ ἐξ ἄδου ἰσυχίας ἀνακο-
 μίδην, μετ' ἵπ πῶς ἀφῆς ἰσυχίας δαιμόνων κα-
 πηχῶν ψυχῶν· ἄλλ' ἔχ τῶ ἀφῆ ἡμῶν ἀφῆ
 τῶν εἰς ἡμῶν αὐτῶν πατέρα ἰσυχίας ἀναφοίτην,
 καὶ τῶν ἡμῶν τῶ δεξιῶν τῶ πατρὸς ἰσυχίας· ἰσυχίας
 τῶ ἐξ ἡμῶν κατὰ τῶν ἡμῶν πῶς εἰς αὐτῶν
 πνίαις ἀφῆ τῶ πνίαις ἐπιπέσθαι, καὶ τῶ εἰς πάντα
 τῶ ἰσυχίας τῶ ἰσυχίας πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας
 πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας
 πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας
 πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας
 πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας πνίαις ἀφῆ τῶν ἰσυχίας

lum : nihil enim prohibet : licet ad id per-
 fecte præ inopia fortassis & infirmitate sen-
 sus pertingere nequeamus, quæ tamen no-
 bis sunt possibilia conferre maturamus. Sa-
 pe namque parvus calculus magnis commis-
 sus lapidibus, quantum in se fuit, his im-
 mobilitatem se contulisse simulavit. Quis
 autem nosser sit sermo, in medium profes-
 ratur, a divinis vobis trapectis benigni-
 tate multa discutiendus, & divinitus inspi-
 rata scriptura probandus. O sacratissima ita-
 tio, sursum atque deorsum hominem ad
 imaginem Dei factum ad rectitudinem ite-
 rato salutate; & reditum ad originalem pul-
 chritudinem, quæ per incuriam sublata est,
 rursus per curam ei mereamini. Hoc e-
 nim sive observationes legalium mandato-
 rum, sive relationes hominum, qui more
 historiarum bene aliterve in sæculo conversati
 sunt, sive sacra psalmodum eloquia, sive
 proverbiales doctrinæ moralem nobis nar-
 rantes philosophiam, per multam sollicitu-
 dinem exposuerunt. Sed impossibile erat fa-
 cile lapsam peccatoque submissam naturam
 nostram in se antiquissimam, ex qua cecidit
 in Adam, recipere dignitatem. Quæ vi-
 delicet potius eguit alia quadam robusta &
 inexpugnabili meliori virtute, quæ illam ex
 infirmo ulcerum sibi surgentium proposito
 sanaret, & ad robustiorem valetudinem cum
 quodam liberali augmento reduceret. Hoc
 igitur cum sciret divino Spiritu motus pro-
 phetarum chorus, alibi aliterque talium ei
 bonorum nuncia protulit, in suo tempore
 unusquisque prædicans consempiternum &
 consubstantialem Dei Patris Filium & Ver-
 bum divinitus bonitatis suæ ad nostram extre-
 mitatem profectum, nostram perfecte indui-
 se naturam, & hanc invisibili & qui sine
 materia est, igne divinitatis suæ in antiqui-
 tatem reformasse. Alius quidem innuptam
 conceptionem & immaculatum ac virginali-
 um partum prædicans: alius vero potentiam
 omnimodum, exterminium, & im-
 minutionem prævaricationis quæ obtinuit ab
 Adam, & in Adam facta est usque ad legem,
 atque diabolici simul delicti. Alius
 autem ejusdem satanæ ac dæmonum, qui
 cum eo apostatæ facti sunt, exitialem rui-
 nam a facie apparentis Dei, atque incom-
 parabilem gratiarum adionem redemptori
 asserendam a nobis qui redempti sumus,
 super largissimis bonis quæ in nobis patra-
 ta sunt. At alius voluntariam incarnati
 Dei passionem, & in infernum descensionem,
 & rursus ex inferno validum reditum
 cum animabus, quæ inevitabilibus illis
 vinculis tenebantur. Alius vero gloriosum
 a nobis ad Patrem, qui in cælis est, regres-
 sum, & ad Patris dexteram sessionem: alius
 autem descendentem de cælo nobis col-
 latum, qui in illum credimus sine invidia,
 Spiritus adventum; & in omnes pen-
 tes evangelicæ prædicationis circuitum velo-
 cissimum: & quod huic factum est per or-
 bem terrarum idolorum omnimodum exter-
 minium, per mundam reversionem ad u-
 num & solum verum Deum nostrum effe-
 ctam, atque imprætermissam & jugem la-
 triam, quæ illi a nobis per universam ter-
 ram intelligibiliter & spiritaliter exhibetur.
 Quæ omnia veritate temporibus suis termi-
 nata sunt, & finem gloriosissimum suscep-
 erunt.

A verbis Domini, quæ exantur a rectoribus patribus, nec sunt apud evangelistas. Hæc prætermissa.

f. potentiam.

Forse, illis Hard.

G de dicitur id est, copiosum.

445

ACTIO VIII. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

tunt. Audi igitur Paulum magna voce cla- mantem, & veritatem istam corroboran- tem: Deus manifestatus est in carne, justifi- catus est in spiritu, apparuit angelis, predi- catus est gentibus, creditus est in mundo, as- sumptus est in gloria. O magni doctoris affectum! Deus, inquit, manifestatus est in carne, quod est omnium bonorum causa, indeficiens donatio, sufficientissimæ divitiæ, perennis non auferendorum charismatum fons, insatiabilis eturientium esca, vivificus de celo p nis, jugis sitientium rivus, ex quo qui biberit, non sitiet in æternum. His manifestatus est in carne: sed & mun- do, ait, creditus est. Quomodo creditus est in mundo? dic beate Paule: Imbue & nos ex arcanis illis vocibus, quibus in abditis paradisi imbutus es. Imbue etiam nunc prædicatione, cuius creditus es in omnes gentes prædicator & apostolus fieri. Insun- de præsentis ecclesiæ veritatis verbum, ex- tinguere spirituales hæreticorum visus, ut quon- dam Elymæ magi: exprime cum fiducia dis- pensationis mysterium. Loqueris enim etiam post mortem voces excellentius, & operaris in spiritu quæcumque vis. Etiam inquit dicit: Mihi minimo omnium sancto- rum data est gratia hæc in gentibus, evange- lizandi videlicet investigabilis divinitas Chri- sti, & illuminandi omnes, ac docendi, qua sit dispensatio mysterii absconditi a faciliis a Domino, qui omnia creavit. Quapropter au- dite: Creditus est, dixit, in mundo, recon- cilians omnia in semetipso, & pacificans per sanguinem crucis suæ, sive qua in terra, si- ve qua in cælis sunt. O sublimem hanc prædicationem! O inenarrabilem istam mi- sericordiam! Unigenitus Filius Dei omnia in seipso reconcilians pacificavit per sangui- nem crucis suæ. Et quomodo quidam post tantam ineffabilem reconciliationem nos fieri priorum seduloferum nunciorum asser- mant? Quomodo post unius & solius veri Dei agnitionem adorare idola Christianos dicere aucti sunt? Præsertim cum propheta omnimodam horum comminationem quo- dammodo clamet, & dicat: In die illa apparetis Domini, & exterminabit deos gentium terra: & adorabit eum unusquisque de loco suo, omnes insula gentium. Ecce subversio- nem idolorum, & Deo celebrandam adora- tionem ab unoquoque de loco suo audivi- mus. Quomodo igitur nos qui hoc argu- mus, idololatricam exercere acculamur? Quis autem & omnino posset in antiquita- tem idolorum errorem renovare super ter- ram? Si enim nequissimi demoniæ qui per hæc placentur, hoc facere possunt, quomo- do non destruetur totum dispensationis my- sterium, tanta manifeste clamante scriptu- ra: Quis percussit inimicos suos in posterora? In quo innuitur, quia Christus etiam op- probrium sempiternum dedit eis. Qui enim potest aliquid operari, non inter mortuos, sed inter viventes adhuc procul dubio con- stituitur. Quomodo autem & ipse profertur confortans discipulos, & ad omnes vel qua- leticumque difficultates viriliter tubebundas ad- hortans, veritatem dicit, cum asserat: Con- fite, ego vici mundum? Si enim quod hic vicisse te repromittit, hoc illi valuerunt rarius per rebellionem auferre, non utique tale quid victoria nominabitur, nec inter

Α τον αληθινον Θεον ημων καθαρος αναστειως, η της αιθερος η δικαιοσ απρος ελων αναπρο- μβης αυτη κατη πασης της γης νοτρας τι και πνευματικης λαβειας. ατινα παντα τις εαυτων κρησις τη αληθεια συμπεριωθησαν, και τλησ εκλειεστων εδιδξαν. Ακουσον τοιγαρων του Παυλου μεγαλοφωνου εμβουτου, η τιω αλη- θεια ταυτις εισοφραδίζαντες. Θεος εμφανωθη εν σαρκι, εδικαιωθη εν πνευματι, ωφθη αγγι- λους, εκρηχθη εν ιδιου, επειυθη εν κωσω, απληφθη εν δεξη. ω της του διδασκαλου με- γαληφειας. Θεος φων εμφανωθη εν σαρκι, το παπιν ηδ αγαθων αιτιον, η ανεκλειπτο- βωρια, ε εγγρηεσας κλωτ, η αινα ηδ αναφαιρων χαρισματων πρηη, η ακομος ηδ κενοντων εσφη, ο εχ ουρανου ζωποιος αρτο, η αινασ ηδ διφοντων ριθρον, εχ η ο πινων η μη εφισρ εις τον αιδια. ετ εμφανωθη εν σαρκι: αλλα η το κωσω ασιν επειυθη. πως επειυθη εν κωσω; επει, ο μακαρωπι ταυ- λε, μικρον η νιας εκ ηδ αφρητων εκεινω σω- ιω, ων εν τις αφικπις το παρχειον εμυθη: σφωσθη κ εν το κρηγματο, η επειυθη εις παπι τι εδη κρηζαι, η αποσολο γενεσαι. πρηασον τη παρση εκκλησιη τον ηδ αληθειας λορον, η σβισον τις νοτου ηδ αιριζουτων οφεις: ωσ ποτ Ελυμα τυ μαγν. Εβωσση μετη παρρησιας το της οικονομιας μυστηριον. Αωδεις γαρ κ μετη θαατον. φως οφλοπρον, κη εικρησ το πνευματι οσα ε βωδαι. Και, φη- σιν ε διδασκαλος, εμοι το ελακτικωρ πατων ορηω εδωθη η χρις αυτη εν τις ιδιου: εκα- γηλισταδαι τον ανερχιασων κλωτον τυ Χειου, η φωτισαι παπις, τις η οικονομια του μωρησ το απεικρημωμω απο ηδ αιων εν το Θεω, ηη τι παντα κηταπι. Τοιγαρτε ακησασε. Επ- σιυθη επον εν κωσω, αποκαπιδωζης τι παντι εις εαυτην κ ερηνοποιεσας δια το αιματι του σωφ αυτη, ειπ τι επι της γης επ τι εν τις ερανοσ. ω το οφλη ταυ κρηγματο. ω της ακηδρηετς πωτας φιλαθρωπιας. Ο μονογενησ υιοσ του Θεου τι παντι εις εαυτην αποκαπιδωζης ερηνοποιεσει δια το αιματι του σωφ αυτου: η πως ταις μετη την πωαυτην ανεκρησων κα- πιδωζη, υπο χερα ηδ παλαι σασιατων εχθρων ημας γενεσαι διαχυεζονται; φως μετη την εις τον ενα κ μοιαν αληθινου Θεου επεγνωσιν ειδω- λουσ τας χεσια οσ σφωσκησαι ειπειν πελυη- καπι; καιπι το προφητς την παντη η τουπω εκμειωσιν, ωσπιρ αναβωυτ κη ληγοντ: εν τη ημια εκεση επιφαιησεται κωμοσ, κ εχολο- σφωσσι τοις Θεοσ ηδ εθων της γης. ε προ- σκυνησεν αυτω εκασ εν του περ αυτω πε- σαι αι νησαι ηδ εθων. Ακηεις την ηλικιω ηδ πολλων Θεων κηπεροφρα, η την εχ απασης της γης εκασον εκ τυ περ αυτω τη Θεω αποπιδωπι προκρησιν, πως πινω οι τοτο πρτωπιτες ειδω- λολατρην αιτιμωδα; τις δε ελωσ κ εχρησεν εις το αρχαιον τυ ηδ ειδωλων πωαυτην επι της απανασησασαι; ει μω γαρ ει δια ταπεν θεα- πωσμηαι ποηροπιται δαιμοις ητω ποιησαι εε- δυπιαι, φως ενκ απαραρησεται ελον το της εε- κωμοιας μωσρησ, της ορηιασ εγγρηηδωσ βωσασ γρα-

ANNO CHRISTI 187

ANNO CHRISTI 189

γραφή· ὅτι ἐπάγγε τὸς ἰχθύας αὐτὸ εἰς τὸ ἄπειρον· Δὴλον δὲ ὅτι Χριστὸς καὶ θεὸς αἰώνιον ἴδιον αὐτοῖς· πάντες γὰρ εἰσι ὁ δυνάμις· τί σὺργεν ἢ ἐπὶ τοῖς πνεύμασι, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἰσχύουσιν ἐπικαταπίπτει· πῶς δὲ καὶ αὐτὸς τοῖς ἰδίοις ἰεραρχίαις μαθητῶν ἔπρος τῶν ὁπῶν ἰσχυρῶν ἀνεμῶς ἵνα παρακαλεσθῶν ἐπαληθύνει λόγων· Ἐρωταῖτε, ἰσχυρὸν καὶ κοσμον· εἰ γὰρ ἔκ νικῶσαι ἐκείνους ἐπὶ γαλιλαίᾳ τὸ ἐκείνοις ἰσχύουσιν, δια τῆς ὧν ἀφῆρησαν ἀποκαρτήσεως, οὐδ' ἐν τῷ πνεύματι ὁμομαθεῖται ἡμεῖς, οὐδ' ἐν τοῖς ἐκ ἀνδρείου ἀεστίας καταπίπτει· πῶς γὰρ νῆα ἢ τὸς λυθροκότους εἰς πλῆθος μὴ ἀποκαρτήσασκε, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως ὑπὸ ἰσχυρῶν ἠττημένων ὑπεβλήθητε παλαισμοί; καὶ τοῖς ὁμοίως πολλοὶ γὰρ καὶ θεοὶ; πῶς γὰρ κηρύσσεται καὶ ἀποδοῦναι πλῆθος ἡμεῖς τοῖς, πῶς ἀφῆρησαν ἀντικαταπίπτει, εἰς ἀνευδρίας καταπίπτει λόγων· πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν εἰδῶλων ἑσθῆς; οἱ τοῖς λόγοις τελεῖσθαι φασίν· εἰ μὲν ἐπὶ τοῖς ἀρχαῖς ἰσχυρῶν δαιμονίων τιμῶν ἰδρύμασι αὐτῶν τοῖς χριστιανῶς εἰς λόγον ἰσχυρῶν ἀποκαρτήσασκε· Ὁρωταῖτε γὰρ λέγεται περὶ σὺν ἰσχυρῶν παλαιῶν εἰδῶλων τιμῶν παρὰ ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἀποκαρτήσασκε, πρὸς θριάμβου, οἱ μὲν περὶ ἰσχυρῶν ἐπιδοσάντων· καὶ μὲν καὶ ἀπὸς μνήμων ἡμῶν τῶν λυθροκότους εἰς ἰσχυρῶν ἡμῶν ἰσχυρῶν διὰ τῶν ὁμοίως ἰσχυρῶν μορφῶν· εἰ ποῖον τὸ χριστιανῶν ἰσχυρῶν βδελυκτῶν σιβασμάτων διὰ Χριστοῦ ἐκλείπεται· εἰ δὲ δὴ ἐπὶ τοῖς χριστιανῶν ἰσχυρῶν ἐκλείπεται τὸτα φασίν ἰσχυρῶν· εἰ τῆς σὺν ἰσχυρῶν αἰσθῆς· εἰ τῆς παγκράτους βλασφημίας· πῶς γὰρ οὐκ ἔστι Χριστὸς κεφαλὴ καὶ θιμίλιος ἐστὶ, κατὰ τὸν σοφώτατον Παῦλον τῷτο γινώσθαι διδύχεται; ἐφῆθη ὅτι χριστιανῶν τῆς ἐκείνους· ἀποκαρτήσασκε δὲ καὶ τοῖς ἰσχυρῶν ἀνεμῶς, οἱ γὰρ ἰσχυρῶν τῶν δαιμονίων ἀνεμῶς ἡμῶν ἀπαλάττονται ἐπιδοσάντων καὶ βίω κηρύσσεται· πῶς δὲ ὅλως τῷτο καὶ ἰσχύουσιν; Ἄρα γὰρ ἰσχυρῶν ἂν τοῖς αὐτοῖς φρονήσεως, ἐς τῷτο τῆς κεφαλῆς ἡμῶν παρακαρτήσασκε γινώσθαι, ἢ τῶν ἰσχυρῶν μὲν μὴ ἰσχυρῶν, μὴ δαιμονίων δὲ ἰσχυρῶν· καὶ πῶς ἂν ἰσχυρῶν τῷτο πάσης βλασφημίας· εἰ γὰρ ἐστὶν ἀληθὴς ὁ ἰσχυρῶν Παῦλος· Χριστὸν Θεὸν ἰσχυρῶν καὶ Θεὸν σοφῶν ὁνομαζῶν τῶν υἱὸν· πῶς ἂν καὶ ἰσχυρῶν τῶν πατρὸς ἀκαταμάχτων δυνάμειν καὶ σοφῶν, τῶν πᾶσι τῶν ἰσχυρῶν τῶν ὁπῶν καταμεγεθῆσκει τί; Δὴλον γὰρ ὅτι ἐπὶ τῷτο τῷτο συμμεικτῶν οὐδὲ τῶν ἰσχυρῶν τῶν τοῖτων κατηγορημάτων ἰσχυρῶν· πῶς γὰρ Θεὸς παντοκράτωρ δυνάτης τε καὶ ἰσχυρῶς ὁ πατήρ ἐστι λέγειτο, τῆς ἰδίας ὡσπερ ἀφῆρησαν δυνάμει, καὶ ὑπὸ χεῖρα ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν γινώσθαι; πῶς δὲ καὶ ὅλως παρακαρτήσασκε τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν αἰματι ἀρμωσθεῖσασκε αὐτῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἀνεμῶς καὶ ἀφῆρησαν καταμεγεθῆσκει πνεύμασι; καὶ τοῖς τοῖς ἰσχυρῶν λέγειτο· ὅτι κατὰ τὸ ἰσχυρῶν τοῖς ἰσχυρῶν ἀπὸ τῶν γῆς ἰσχυρῶν Κλεῖος πῶς ἰσχυρῶν αὐτῶν τοῖς φοβησῶν αὐτῶν· εἰ γὰρ ἐπὶ τῷτο σισχυρῶν, ὡς τῆς τῶν ἡμῶν ἀπαλάτται χεῖρες,

fortia sua connumerabitur. Nam quomodo victoria erit, si liberator in faciem inimice lucrifaciat, sed similibus ab his qui prius superati fuerant, ludaminibus redigatur? verum nec similibus, sed fortioribus? Nam possidere quod & perdere, plus mihi, quam non acquiritum non possidere, in rationem imbecillitatis reputabitur. Porro ubi putas idolorum status? qui hoc dicentes posuistis, ajunt. Et si in antiquis demoniorum templorum sedibus, nondum hoc Christianis in causam criminis irrogabitur. Videmus enim reliquias in quibusdam locis priscorum demoniorum templorum a veteribus derelictas, ad pompam, ut reor, Beorum qui in his immolaverunt; vel etiam ad memoriam, quod nos redempti sumus, & in gratiarum actiones ducentem per visibiles infirmasque formationes: ex quibus Christianorum abominabiles factæ sunt cultus, a quibus per Christum erepti sumus, nisi in Christianissimis hæc, inquit, ecclesiis nostris invententur. O pravitatem quæ hinc efficitur! o pessimam blasphemiam! Quomodo enim, ubi Christus caput & fundamentum est secundum sapientissimum Paulum, hoc fieri poterit? Fraudati vere sumus spe nos Christiani: decepti sumus etiam prædicatorum vocibus, qui etiam Deum nobis a demoniorum superstitione nos liberaturum in mundum venisse prædicaverunt. Quomodo etiam hoc penitus dicere potuerunt? Nam interrogaverunt eos qui sic sapient, Utrum hoc capite nostro permittente factum sit, an forte volente quidem ne fieret, non valente tamen auxiliari. & quomodo subsequenter hoc non sit totius blasphemiz: Si enim verax est sacratissimus Paulus, dum Christum Filium Dei, virtutem & Dei sapientiam nominat, quomodo quælo valuit, Patris inextinguibilem virtutem & sapientiam, quæ omnibus esse tribuit, quidquam eorum quæ sunt exuperare? Perficuum enim est, quia si istud huic accidit, nec id quod non est hæc, a talibus accusationibus pellent. Quomodo enim Deus omnipotens, potens & fortis Patet adhuc dicatur, si quæ tua sublata sunt virtute, subdita inimicis sunt effecta? Vel quo pacto Filius indultit in ecclesiam, quam proprio sanguine tuo tibi desponlavit, immanibus taliter & immisericordibus rursus delervite spiritibus? præsertim cum hymnographus dicat: Quia secundum altitudinem caeli a terra confirmavit Dominus misericordiam suam super timentes eum. Si enim in hæc incarnatus est, ut de eorum nos manu liberaret secundum propheticas prolocutiones: liberati autem sumus, ut ajunt, ad modicum: non fuit: sed putata est. Non enim gladii, sed abundantioris & difficilioris servitutis nobis factus est causa, tanto inimicos nostros ferocius construens, quanto illos nos liberati, ut opinamur, infirmus. Ubi autem continua misericordia conservatur, quam secundum altitudinem caelestem a terra immensa super nos confirmasse se septomisit, quod indicat infirmitatem? Vel quomodo iniquitates nostras elongasse a nobis dicitur, quantum distat ab oriente usque ad occidentalem plagam, quod omnimodam redemptionem signat, si adhuc eisdem implicamur erroribus? Et cer-

ACTIO VIII LIBEROS REDIGENT

fructus

Cor.

f. 100. 100. 100.

Cor.

7/ai

gudi

invenit

si hinc

te videmus medicorum peritissimos, cum aliquem infirmo corpore jacentem artis suam diligentius adjuverint, & ad sanitatem reduxerint, non cum mox a presenti liberaverint passione, suam subtrahere artis experientiam, sed certe vitæ circumstantiam cautiorem ei per quædam auxilia præmunire, valentia sollicitum operari: quatenus non eisdem forte per imperitiam iterum molestus opprimatur. Alitertius si verum est, quemadmodum & comprobatum est; quia nostram unigenitum Dei & Patris Filius induit naturam: manifestum est, quod propriis eam bonis ditaverit, & præcipuus Spiritus donis repleverit, ne de cetero sæculi cujusquam egeret auxilio, semel ab eo robore qui hanc assumpsit accepit. Hoc enim, reor, & beatus evangelista insinuat, cum tempore baptismatis omnium nostrum Salvatoris Christi se vidisse dicit Spiritum Sanctum de cælis descendentem & manentem super eum; significans eum naturam de cetero sine adjunctione distasse. Et enim non egebat ille qui per omnia Spiritui est conqualis, Spiritus de cælis adventu, quantum ad propriam naturam pertinet rationem. Numquidnam in se augmentum sanctitatis acquireret, qui paternos in semetipso fert characteres, & Spiritus consubstantialitate nullatenus comparatur? Sed nostram in se præfigurabat gratiam: quoniam eo quo in Adam sumus privati, per ipsum & in ipso sumus iterum locupletati, & naturæ antiquæ dignitas rediit. Si igitur Spiritus gratia super eum descendens mansisse legitur; & hoc quidem non est rejiciendum, naturam scilicet deinceps conservasse Verbum, apparuit, quia profecto hujusmodi gratia in omne genus pertransiit. Quomodo ergo perhibetur, nos veraciter ignorantia peccasse, & quasi honorem qui erga Deum est exercendus, idolis exhibuisse? Nam hujusmodi quidem per Christum gratia sumus ditati. His dicendum est qui omnia præsumunt. Porro si confessi fuerint, hæc nos quæ super Verbum sunt bona, per Christum meruisse, sed post hoc prioribus denuo summissos esse erroribus: infirmata est ergo secundum ipsos gratia quæ per Spiritum data est, ne insufficienter utique in finem cum his qui semel hanc sortiti sunt, permaneret. Et quid ita sapere magis impium vel infelicius? Vel quomodo is qui per omnia justus est, & cunctis vivificam præbet virtutem, omnium videlicet inspectior atque omnipotens Patris Spiritus, natura sua deficiet, & mensuris infirmitatis succumbet? Aut quomodo illud dicitur: *Vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi*? Verum salutaris fatebitur vox, si repromissionum eius res per opera in finem processisse non cernitur? Et enim talibus tunc secum existentibus sanctis apostolis talem repromissionem donavit. Quomodo enim utique ad consummationem hi in carne permanentes, qui etiam modicum post regressum ejus ad cælos in vita manentes, communi naturæ fundi sunt lege, vitam morte deserentes? Verum in nos hujusmodi evangeliorum munus pertransiit: qui videlicet eorum prædicationi summissi sumus, & Christum qui cum eis conversatus est, nobiscum existentem in spiritu & per totam vitam habemus. Expediit igitur in his plo-

κατὰ τὰς ἀποφθικὰς ἀποκαρρήσεις ἀπαλλαγ-
 σα δὲ, ὡσφαι ἀπὸς κραχὺ· τίς ὁμοίη ἴης
 ἀπὸς βραχὺ; ἢ ὡς μὲν, δοκῶν δὲ ἐλευθε-
 ρίας. Οὐ γὰρ τὴν χάριν ἀλλὰ πλείον· ἢ δυ-
 χειρέρας δωλείας προξεν· ἡμῶν γίγνηται, τοσού-
 τῶν πῶς καὶ ἡμῶν ἐχθρὸς ἀγρωτέρως παρασ-
 κευάσασα, ὅσον ἐμῶν ἡμεῖς ἀπαλλαγῶντες ὡ-
 μεθα κατακαχέζ· μὲν. τὸ δὲ ἐν τῷ δικαίῳ αὐ-
 τοῦ ἰλι· ἐντὶ σαζοῖται ἂν, ὅπῃ κατὰ τὸ ἀπὸ
 ἴης γῆς ἀπὸς τὸ ἰράνιον ἴψος διαμέψον κραταιώ-
 σαι ἐν ἡμᾶς ἐπηγγείλατο, ὃ δὴλοι τὸ ἀπειλό-
 ρισεν; πῶς δὲ καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν κατὰ τὸ ἴης
 ἀναπαλῆς ἐπὶ τὸ εὐτικὸν κλίμα διάστημα ἐφ' ἡμῶν
 μακρόναι λείπεται, ὅπῃ τὴν ποσιπλῆ ἀπολύψωσιν
 σημαίνει, εἰ ὅτι ποσάτωας εὐχέμεθα πλάνας;
 ἢ γῶν ὀρῶν τὸς ἴψ ἰαξῶν ἐπισημονας, οἱ
 ἐπεδαν ἴνα ἴψ ἀποδῶς τὸ σῶμα ὀφρακίμῃον
 πῶς ἐκ τῆς τῆς ἀκείσασμοῖς ἐπαμύναται εἰς
 ἰγείας ἐπακῶσιν. ὅσῃ ὅσως μὲν αὐτῶν τῷ κα-
 ρῶν ἀπαλλάξωσι πᾶσας τὴν ἰαυτῶν εἰσφέρουσι
 πηγαῶν ἐμπεύσαν, ἀλλὰ γὰρ ἢ τὴν ἰξῆς τοῦ βίῃ
 πειροδὸν ἀσφαλετέρας αὐτῶν διὰ τινῶν προφυλακ-
 τικῶν βοηθημάτων ἀσφαλιστικῶν· ὡς ἂν μὴ
 πῶς αὐτῶν τυχὸν ἔξ ἀπειρίας ἐχληροῖς πάλιν
 συντηχθεῖν. Εἰ δὲ δὴ πάλιν ἀληθῆς ἐστίν, ὡσ-
 πῖρ ὅν ἢ δίδεκαται, ὅτι τὴν ἡμῶν πῶς μονοί-
 ης τοῦ Θεοῦ ἢ πατρὸς υἱὸς ἐφορέως φύσιν, δὴ-
 λοι ὅτι ἴψ οἰκείων αὐτῶν πεπλοτήκω ἀγαθῶν,
 ἢ ἴψ τὸ πνεύμα· ἰκαίρειων ἐπέπλοσι Θεσσω-
 ρῶν· ὡς μὴ κίπτι ταύτων εἰς τὸ ἰξῆς δευτέρας
 ἐπιδείδειται τινὸς βοηθείας, ἀπαξ τὸ ἰουδαῖς πα-
 ρὰ τὸ ταύτων ἀνεληφότος λαβῶσαν. τοῦτο γὰρ
 οἶμαι, καὶ ὁ μακρότερος ἰκαγγίλις ἀνίπτι·
 ὅς τῷ κῆρὸ τῷ σαπισματῶ τὸ πάντων ἡμῶν
 σωτῆρ· Χριστῷ ἰδῶν λέγων τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
 ἔξ ἡρανῶν κατοβάν, ἢ μέσῳ ἐπ' αὐτῶν· ὅπῃ
 τῶ ἀναπέβληται αὐτῶν τὴν φύσιν εἰς τὸ ἔξῆς κα-
 πιπλοτέιν ἰμοφασιν ἰχει. Καὶ γὰρ τὴν οὐκ ἰδέτε
 ὁ κατὰ πάντα τῷ πατρὶ ἰσοστάσος τῆς τῷ πνεύ-
 ματος ἔξ οὐρανῶν ἐπιφανήσικ· ὅσον γὰρ εἰς τὴν
 τῆς ἰδίας φύσεως λόγον. τί γὰρ ἂν αὐτῶ ἀπο-
 θῆκῃ ἀγίῳ τῆς ἰμοφασιν τῷ τῶς πατρὸς ἐν
 ἰαυτῶ φερονί χαρακτήρας, ἢ τῷ τῷ πνεύματῶ
 ὁμοσιότητι μῆδαμῶς παραλάτῃ; ἀλλὰ τὴν
 ἡμῶν ἐν ἰαυτῶ προδιζωγράφει χάρι· ὅτι τὸ
 ὅς ὅ Αἰδάμ ἀφῆρῃεδα, δὲ αὐτῶ τῷ ἢ ἐν αὐτῶ
 πάλιν πεπλοτήκῃ, ἢ τῶ φύσιν τὸ ἀρχαῖον ἐπα-
 νῆλθῶν ἀξίωμα. Εἰ πῶν ἢ τῷ πνεύματῶ χά-
 ρις ἐπ' αὐτῶ καταπῆσα μεμολοκῆσαι λέγεται·
 τὸτο δὲ τὸ ἀναποδῆκον ἀεὶ τὴν φύσιν εἰς τὸ ἰξῆς
 ὀφραξῶν ὁ λόγῶ ἀποδίδεχε, δὴλον ὅτι ἢ
 τοιαύτη χάρις εἰς ὅλον ὀφραβαίνει τὸ γίν· ὡς
 ἐν φασιν ἡμᾶς ἀγνοῖα τῶν ἡμαρτηκῆσαι, ἢ
 ἀποφῶσι δὴδῶν τῆς εἰς Θεῶν τιμῆ· εἰδῶλοῖς
 πάλιν προσκεκινῆσαι; εἰ μὴ γὰρ ἔπω οὐπὼ
 διὰ Χριστῶ τὴν τοιαύτην πεπλοτήκῃ χάρι· ἐπὶ
 τὸτο λέγειν τοῖς τῷ πάντα τολμῶσιν. εἰ δὲ δὴ
 ὁμολογῶσιν τῶν μὲν ἡμᾶς ἴψ ὅπῃ λόγον
 ἀγαθῶν ἰξῆσῶν διὰ Χριστῶ· μετὶ τὸτο δὲ ἡμᾶς
 ταῖς προτέρας ἀνθυπεχθῆναι πλάνας· ἰδῶν-
 σε λοιπὸν κατ' αὐτῶ ἢ δοθεῖσα τῷ πνεύματῶ
 χάρις, τὸ μὴ ὀφρακῶς μίχῃ πῶς τοῖς ἀπαξ
 αὐτοῖς μετῃλοχῶσιν ποραμῆναι. Καὶ τί τὸ ἡ-
 τος

• F. H. H. H.

• secundi

• Marc. 1. Joan. 1.

• al. ed. 1000

• "

• perhibetur

• Math. 28.

ACT. V. VIII.

2/ol. 100.

tatis tuae? Præterea choros ducamus cum A
 præsentis sacro commercio, ave illi affati
 tamquam gaudii bivium tributentes. Gau-
 de igitur sacratissimum collegium divini ac
 sacrati conventus. Gaudete sanctorum pa-
 trum sanctissimi propugnatores. Gaude sine
 mendacio congregatio, in cuius medio Deus
 inambulat, sicut scriptum est. Gaude con-
 ciliium spiritali apparitione reletum: ex qua
 qui illustratur, non offendet ad lapidem he-
 reticæ fallæque locutionis spirituales animæ
 pedes. Gaude speculator divinarum indaga-
 tionum; quem qui modeste sequitur, a mi-
 nitanie romphæa eruitur. Gaude semper flo-
 ride paradisi, in cuius medio vitæ lignum
 plantatum est, per quadripartitum evange-
 liorum tabulam præfidens. Gaude aurea
 ignitaque columna in novum Dei Israel,
 lucidis dogmatum doctrinis ab Egyptiaca
 manu, id est hærentantium errore liberans,
 & ad terram repromissionis patrum ortho-
 doxia deducens. Audacter in offensione ver-
 itatis & fiducialiter age. Revelata facie glo-
 riam sacræ & catholicæ ecclesiæ prædica.
 Supra petram stabilis conversationis versatilis
 quorundam mentes doctrinis confirma.

Tuque præcipue, o sanctorum patrum con-
 cors & sacratissime præco, atque instantis
 nostri cætus exarche, qui sublimem nobis
 per Christum thronum adornas, magni &
 primi pastoris diligentissimum speculum,
 spiritus mundissimum habitaculum, redissi-
 ma orthodoxorum dogmatum ponderatio,
 postaque in Christo conversationis habitæ
 regulæ nominatissima lucerna, & septem
 candelabrorum luminibus tota fulgidissima.
 Replendere tac nobis tamquam ex invisibi-
 li candelabro sacræ cathedræ evidentissimu-
 rum verborum perspicuitates. Distribue au-
 tem & esurientibus vincticum divini magi-
 steri panem, & nutu populum hæretici incolatus.
 Efficere nobis novus Joseph frumenti dæ-
 tor, & ambiguitates scripturalium explanans
 anigmatum, epomis nos & spiritalibus in-
 terpretationibus nutu. Eleva oculos tuos D
 & vide super te collectos filios tuos, qui
 luporum congressionibus dispersi sunt. Ple-
 num tibi esse omne sacratissimum hoc di-
 vino deceto templum conspicitur. Crebro
 mentis tua saltu bestiarum præoccupas im-
 petus, & hos præveniens sapientia tua ex-
 clude. Semper ovili tuo tranquillitatem con-
 cilia. Præzium autem hoc frequentibus ac
 bene sonantibus ad Deum emisissis orationi-
 bus, ut tibi in multitudinem augetur le-
 cundum repromissiones quæ sunt in Abra-
 ham instar altorum numeri sædæ. Gaude
 vero & tu Nicænsium inelyta urbs, inter
 metropoles opinatissimum nomen, Bithy-
 nientium provinciæ gloriosissimæ primitiæ:
 quæ prius quidem sanctorum decem & octo
 præcentorumque desiderorum patrum vestigiis
 sanctificata es, nunc autem horum successe-
 rum æque trecentorum cum quinque deca-
 dibus numerum complementum, ac reveren-
 dorum monachorum qui pene innumerabi-
 lis sunt multitudinis, eidem * benedictio-
 nibus circumdata es gratis. In te quippe
 orthodoxiæ fundamentum a quadam sarani-
 ca subversione concussum * perculitum,
 stabilimentum sine perturbatione percepit.
 In te sceram illam & immitem bestiam, A

μετὰ τῆς ἀδίστου ἀνδρομανίας, καὶ ἡ τῷ λογαρίμῳ
 Μίθρῳ ἐνδικος μίησις; καὶ αἱ ὑπέροχοι, καὶ υπε-
 ροχῆσι, καὶ αἰετοὶ ἀνδρομανοῦναι τῶν λογαρίμων Θεῶν
 οὕτως ἐπιπροσώπων; οὐχὶ πάντα τῇ ἐπιδημίᾳ τῶ
 μονογυῖος υἱὸς τῆ Θεοῦ ἄλλουτο, καὶ τέλος πάντε
 βηλο, εἰδείκαστο; οὐχὶ τὸ ἐν καλλίαι δομησῶν πε-
 τε ἐκπειρημῶνα αὐτῶν περὶ τῶν ἰερωτῶν, καὶ εἰς
 γῆν καταβίβληται αὐτοκρατορικοῖς παρακλίμασι
 τῶν αὐτῶν πεποιθότων; Οὐχὶ ἐκ τῆς ἀπάντων Χρι-
 στιανῶν καρδίας αἱ τῶν μὲν ἐκείνη ἀνηθήθησαν,
 καὶ τὸ τῆς ἀποφθεγῆς αὐτοῖς ἀσπύμασι περὶ τῶ
 μῶν ὄραται; τὸ ἐκλήθη πᾶσα ἡ γῆ τὸ Γῆναί
 τῶν Κύριον, ὡς ἕδωρ πολὺ κατακαλύπτει θαλάσ-
 σιας; προσκυνήσωμεν τοῖνυν τὴν ἐπιφανοῦσι Κύ-
 ριον, καὶ τῆς τῶν ἡμᾶς λιλυθῶκοπι παρχαλίτου
 πλάνης, Ἐμνήσωμεν αὐτὸ τὸ ἀπειρησον τῆς φι-
 λανθρωπίας ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἐκ-
 κλησίας ὑψηλοτάτω ὅρει τῶν φεκτικῶν ἐκείνων
 ὅσον αὐτῶ τῆς οἰκονομίας συγκατέβασιν ὑψώσω-
 μεν τὴς φωνῆς ἐν ἰσχυί, καὶ μὴ φεισώμεθα τῶ
 μεγαλοπρέπειαν τῆς δοξῆς αὐτῶ, δηλαδὴ τῶ
 εἰ ἡμᾶς αὐτῶ ἀκατάληπτον ἐκδιχημῶνα σοφῆν.
 Εἰπωμεν μετὰ τοῦ προφήτου καὶ ἡμεῖς ἀπὸς αὐτὸν·
 τίς Θεὸς ὡς περ σὺ, ἐξαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀπο-
 κρῶτων ἁμαρτίας τῆς καταλοιπῆς τῆς κληρονο-
 μίας σου; Συγχαρίσωμεν δὲ ἐ τῇ πατρὶ ἱερῆ
 C
 φωνοῦμεν, τὸ χαίρει αὐτῇ πρεσβυτηρίῳ, ὡς
 τῆς χαρᾶς βραβευτικῶν. χαίρει τοῖνυν, ὡ
 ἱερωτῶν συλλογῆς θεῆς καὶ ἱερτικῆς ὁμογυρίας.
 χαίρει ἀγίων πατέρων ἀγιώτατε πρόμαχε. χαί-
 ρεις Θεῶ ἀψυδέστατον ἀδελφῶνα, εἰς ᾧ Θεὸς ἐν
 μῶν περιπολεῖται, ὡς γέγραπται. χαίρεις χορηγῆ
 πνευματικῆς δαδωχίας ἀκαθῆαι, ὅς ἡς ὁ κατα-
 λυκτομῶν ὁ προσκόμει πρὸς λίθον αἰρετικῆς
 ψευδοδοξίας, τὸς νεότης τῆς ψυχῆς πύδας. χαί-
 ρεις ὁ σκοπὸς τῶν Θεῶν δηλωσῶν, ᾧ ὁ ἱερω-
 τῶν ἐκείνων τῆ ἀπελάσκει ῥωμαίους ἐκρίπει.
 χαίρεις ἀειθαλέστατε παρὰ τῶν, ἐν ᾧ τῆς (ὡς
 ἐν μῶν τὸ ξίλον περιτίθεται, διὰ τῆς τερασσό-
 μες τῶν ἰσχυρίων νετῆδος ἀρδουόμῶν. χαίρεις
 χειροπέριουτε εὐλε, ὁ πῦν νετῶ τῶ Θεῶ Ἰσραήλ
 ταῖς φωτοφαῖσι τῶν δυσχερῶν διδασκαλίας τῆς
 Αἰγυπτιακῆς χειρὸς ἀπαλλάξας τῆς πῦν αἰρετι-
 ζοῦτων περιπλανησῶν, καὶ πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαλ-
 γῆτικῆς τῆ πῦν πατέρων ἐρδοδοξία καθοδηγῶν.
 Εὐλόγημα εἰ τῇ ἀαδῆξαι τῆς ἀληθείας φαιρη-
 σιαδῆται. Αἰσθητικῶν μῶν ἀποσῶν τῆν δοξῶν
 τῆς ἱεραῆς καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας κρῆξον ἐπὶ τὴν
 περὶ τῆς εἰρεῆς ὁμολογίας τῆς ὑμεταφέρῆς τῶν
 τῶν διανοίας ταῖς διδασκαλίαις ὑποκρῆξον. Σὺ
 τὸ κατ' ἐξαιρετον, ὡ ἱερωτῶν πατέρων εὐσεχε ἱερο-
 κρηξ, καὶ τὸ παρῶν ἡμῶν σιλλογῶν ἐξαρχε, ἐ
 τῆ: μετῶρῶν ἡμῶν διὰ Χριστῶ κατασκευῶν θρό-
 νων, καὶ τὸ μέγα καὶ ὡπῶν ποιμῆς ἀκριβέστατον
 ἱερωτῶν, καὶ τὸ πνεύματος καθαρῶτατον ἐνδύαι-
 τῆμα, ἡ εὐδοκίῃ τῶν ὀρδοδοξῶν δογματῶν
 εἰδῶν, ὁ ἀειζῆτισμῶς τῆς ἐν Χριστῶ πολιτείας
 κανῶν, ὁ περιώμῶς καὶ ἐταφῶν λυχνίας ὀλο-
 λαμπρέστατος λυχνος· πύρῶν ἡμῶν ὡς ἐξ ἀπό-
 πῶ λυχνίας τῆς ἱεραῆς καθέδρας τῶν φανωτῶν
 λόγων τῆς δαυρηίας. Διὰ τῶν τῆς καὶ τῶν
 ἰσχυῶν τῶν (ὡτικῶτατον) τῆς θεῆς διδασκαλίας ἀρ-
 του· καὶ θρεῖσον λαὸν ἐν ξηρῶ ἱρῶ, ἀληθῶν γυγι-
 77.

ANNO CHRISTI 1054.

* beneo be-
 tum
 orthodoxæ
 hdel
 * pe chru
 rum
 deest
 pon.

ANNO CHRISTI 325.

ACTIO VIII.

τηρίων τῆς ἀρετικῆς ἀποικίας. Γενῶ ἡμῖν υἱὸς Ἰουδοῦ σπουδαίως ταῖς ἀποικίαις τῶν ἡμετέρων ἀντιμάτων ἰαῖς ὑποτακτικῶς ἀναπτύξῃσι τῶν πνευματικῶν ἱερουργιῶν ἡμῶν ἐκτίθει, Ἄρον πάλιν τὸν ὀφθαλμὸν σου, καὶ ἴδε ἐπὶ σὲ συμπύκνωτα πύλας σου, ἃ ταῖς τῶν ἁγίων ἐφόδον διακρίσεις. πλήρης σου τῆς ὁριώτατος ὕψος τοῦ Θεοῦ συντήγματος τῆς φάτις. Πλαγῶσε τῆς ὁμοιοῦς ἁμαρτίας τῆς Ἰσραὴλ προλαμβάνει ἐφόδες, καὶ ταῦτας τῆ σῆ σοφίᾳ προκαταλείω. Αἰεὶ σε τῆ ποιότητι τῆ ἀπύραχον πρᾶξῃς. προσοχίμω γε τοῦτο, καὶ ταῖς πύλαις τῆς ἐνίσχυς ἐκ Θεοῦ ἀποσταχῶν σου ἐκάλυψον· ἵνα σου εἰς ἁλῶδες ἐπίδοι κατὰ τὸς ἑσὶ τῆ Ἀβραάμ ἐκαγγέλιος πῶς ἔστων χοροὶς παραπλησίως. χαίρεις δὲ καὶ σὺ Νικαίων περιβλήτων ἀστυ, τῶ ἑσὶ μητροπόλεισι περιτῶτον ὄνομα, τῆς βεδυτῶν ἐπαρχίας τὸ ἑκλειάστω ἀερόθινον· ἢ ἀρότερον μὲν ταῖς Ἰσραὴλ ἀγίων ὀκλακίαις καὶ ἑκακοσίων ἰσοφόρων πατρῶν ἰχνησ ἀγαθῶνα, τῶν δὲ πῶς τῶν ὁδοῦν ἑσὶν ἑκακοσίων σὺν πρῶτῃ δικαιοσύνῃ ἀεθμῶν ἐκπληρῶσι· ἑλαβὼν τε μοισαῶν ἐκ ἰουδαίων πλῆθει, ταῖς αὐταῖς Ἰσραὴλ ἑκλειάστω περιβλήτων χαίρειν. Ἐν σοὶ γὰρ τῆς ὁδοῦν πίστις ὁ θεμιλῶς ὑπὸ τῶν σατυρικῶν δυσπραγίας σπειδῆται κινδυνῶν ἰδραῖωσι ἀκλόνητον εἰληφῶ. Ἐν σοὶ τῶν ἀγίων ἐκείνων καὶ ἀτίθασον θῆρα Ἀγρον ὁ θῆος ἐκείνος τῆς πατῆρων χοροὶς τῶ ἰσραὴλ ἑκακοσίων ὀκλακίαις λῆνα ἐκώρησαν, καὶ πῶς φοβεροὶς κατηκόντισαν ἀναθίματι κηρύττωσιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ὁμοῦσιν τῶ γαργαλιῶν πᾶσα φύσις ἀνθρώπων θεολογῶν ἐκκεμαθῆκαμῶ. Διὰ τῶν τῶν κατὰ τὸ παρὸν ἰσραὴλ σὺν τῶν τῆς ἰσραὴλ τῆς χορείας δυὰς ἰουδαίων βασιλείων ἑσὶ σοὶ συγκατορθῆναι πθισαίκεσιν, εἰρήνην νῆα ἑκλειάστω σὺν ὑἱῶν γησίω νῆα Κωνσταντίω, ὅς ἢ ἑσὶ σοὶ τῶ πνεύματος χαίρει πῶς τῆ καὶ τῶν ἀγίων ἐκλειάστω παρὰ σοὶ, φυλάξει δαφιλῆσι χρόνους ἀπύραχον αὐταῖς τὸ κρᾶτος δαρμῶν, καὶ τῶν ἑκλειάστω τῶ ἑσὶν πρὸ ποδῶν κατατῶσι· ὡς ἂν ἡμῖν ἢ τῆς ἀγαθῶν μὴ διαλίπει χορηγία. χαίρεις πῶν ὁ μητροπόλεισι πειθοῶν καλλῶς, ἑσὶ τῶν τῶν, ὅτι ἑσὶ σοὶ τῶ πρῶτον ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν ἑσὶν, ἑσὶ σοὶ δὲ ἑσὶ τῶ πῶς, ὅς ἢ ὡς πρὸς ἀγίων ἀπὸς ἀεθμῶν δὲ ἢ ἑσὶ ἐπὶ τῆ σπειδοῦν ἐκείνων τῆς καθολικῆς ἡμῶν ἐκλειάστω ἢ ἀρχαία παραδοσίς, ἑσὶ ταῖς ἰδίαις ἀποκαταστάσεσιν ὅροις. Νῦν ὄντως ἐμφανῆται ὁ οὐρανός, καὶ αἱ νεφέλαι δικαιοσύνης ἀποαζουσι· καὶ τὸ μεσότηχοι τὸ φραγμῶ λῆλυται τῆ ἐνώσει τῆς διαστάσεως παραχωρησασῆς, καὶ εἰς μίαν ὁμοφροσύνην σύμπνοιαν ἢ τετραὶς τῆς οὐρανῶν συνήνιχται. Νῦν αἱ πολλαὶ τῆς διαφορῶν ὑποστροφῶν εἰς ἑσὶ συμπληρῶσαι δοξῆ· ἑσὶ συμφωνῶν ὁμοῦσιν ἀπὸ περάτων γῆς ἑως περάτων τῆς Θεοῦ ἀναπέμπεται. χαίρεις τοιγαρῶν, καὶ σίρτη ἐπὶ τῶν καὶ σὺ, ἐκλειάστω καθολικῆ, ἢ ἑσὶ ἑσὶ τῆ οὐρανῶν· χορηγίαι ἀγαθῶν ἐπὶ τῆ τῶν υἱῶν σου ἐκκεμαθῆσει· ἀπόδοι τὸ διαλύσεως ῥακος, καὶ ἑσὶν αὐταῖς πῶν ὀκλακῶν τῶ ὁδοῦν ἐνώσεις χιτῶνα. Οὐκέτι πεθῶν ὁμοῦσιν πῶς γένοιτο σου, μικροπρῶτος καὶ χλευασμῶς πῶς κηλῶσιν λαοίς. Οὐκέτι φοβηθῆται ἑκλειάστω ἀδίων καὶ ἀμύτων ἀνθρώπων ἰσραὴλ δὲ λῆνα καὶ Ἀγρον· ὡς δὲ σοὶ μὴ τοῦ

rium scilicet, divinus ille patrum chorus sacris scripturarum expansis captavit retibus, & terribilibus anathematibus perculit, & hinc Filium Dei & Patris, Dominum & consubstantialem gignenti, omnis natura hominum predicare didicimus & idcirco praesens sacratissimum compadium hujus numerosi conventus dualitas piorum imperatorum consolidans colligi sanxit, Irene videlicet nova Helena cum filio proprio Constantino novo, quos in te Spiritus gratia, quem tunc & nunc sanctis illuxit patribus, conservet per largissima tempora, imperturbabile donans eis imperium, hostiumque nationes ante pedes prosternat, quatenus nobis bonorum copia non deficiat. Gaude itaque in his, o metropoleon inclita species; quoniam in te nobis & primo bonorum exordium, & nunc finis exortus est, venerabilium nimirum imaginum catholicae ecclesiae praesentis traditio in suis terminis restituta. Nunc vero letatur caelum, & nubes stillant justitiam. Nunc medius paries maceris dissolutus est unitione diffusionis concessa, & in unius assensionis conspirationem quaternitas orbis terrae collecta est. Nunc multae quae in diversa trahebant, convenerunt opiniones, & consonus hymnus a finibus terrae usque ad fines terrae Deo dirigitur. Gaude igitur tripudians super his & tu catholica ecclesia in toto terrarum orbe diffusa. Duc choros exultans super filiorum tuorum conventu: deponere divisionis pannos, & induere integra orthodoxae tunicae unitatis. Jam non ponere opprobrium inimicis tuis, subfannatio & derisio populis qui in circuitu tuo sunt. Non jam timebis contemptus hominum, Hebraeorum scilicet & Agarenorum, qui sine Deo & sacra inflatione consistunt, quasi tibi non fuerit perfectio fidei doctrinis apostolicis tradita. Jam non ab haereticorum ore criminaberis, quasi recesseris ab uno Deo propter decentissimum honorem erga ipsius amicos exhibitum. Jam non reputaberis idolorum similis templis propter sacratissimarum in te imaginum erectionem effectam. Decet enim te tamquam regi saeculorum Filio & Verbo Dei nuptam, in carne ipsius dispensationis humanam formam habentem anthropomorphon imaginem per picturam ferre, ut innotescat quod regia sponsa sis. Decet enim Dei genitricis matris Christi qui te desponsavit, imaginem tuis sacratissimis parietibus factam in pictura & multivorum opere ferre: quatenus gratia quae tibi per hanc illuxit, tacita praedicatione communiter cunctis populis praedicetur. Nisi enim ex hac incarnaretur, quomodo tam specioso sponso tu spirituali copula jungereris? Decet enim te & omnium sanctorum apostolorum, & prophetarum, confessorum, patriarcharum, & sanctorum patrum, studioforum quoque ac martyrum, & totius pii collegii formatas imagines interiorius in picturarum confectio-nibus ferre: quatenus ipsa perfectionem orientis qui te ab alto circumfulsit, omnium visio-ne ostentes. Aliis quidem tuam quodammodo praenuntiantibus vocationem, & prophetais suis sponso quasi quibusdam dotibus antea desponsantibus. Aliis vero evangelicum tibi manifestantibus verbum, & per

in pictura facta ex multivorum opere
 a. ascerarum, (ollitiam vitam degenarum in c. 101. id est confessorum)
 in pictura facta ex multivorum opere
 a. ascerarum, (ollitiam vitam degenarum in c. 101. id est confessorum)

ACTIO VIII.

universam terram dispersa rationabilia tibi ovilia colligentibus. Aliis autem suis quasi sudoribus per eandem in dogmatibus diligentibus incorruptibilitatem gregibus tuis mercantibus. Porro aliis sanguinibus suis erga te sinceram affectionem etiam usque ad mortem conservantibus, & hoc modo certitudinem in te veritatis demonstrantibus. Quibus cum denis millibus caelestium angelorum coronam ferens, & amplissime predicans, enuncia virtutes ejus qui de tenebris te idololatrici erroris vocavit in admirabile lumen suum, id est, in se ac Patrem qui sine initio est, atque in consubstantialem & consubstantialem Spiritum suum, in unam scilicet quae est super omnes principatum, naturam, fidem & confessionem. Cui gloria & imperium nunc & in universa saecula saeculorum. Amen.

λασας· πρέπει σοι ἡ τῶν πάντων αἴσιον ἀποδόλω τι ἢ ἀποφασί, πατριάρχων, ἡ ὄσιον πατέρων, ἀσκητῶν τε ἡ μαρτύρων, ἡ πασι εὐσεβῶς συλλογῶ τοῦ εἰσῆσαι ἐνδὸν τοῖς γραμματικῶν κατασκευαῖς ἐπιτυμῶνας φέρειν, ὡς εἴη τὸ τέλος τῆς ἐξ ἑσῆς σι τελευτήσεως ἀναταλῆς, πάση τῇ θεῷ καταστάσει μίση. Τῶν μὲν τῆν σὴν, ὡς πρὸς προσηγορίαν ἱερὰν ἀπόφασις, ἡ τοῖς τῶν τιμῶν σι ἀπομνημονεύων προκῶν τοῖς προφηταῖς· τῶν δὲ τῶν ἰσαγγελλῶν σι διακονῶντων λόγῳ, καὶ τῶν παταχῶ γῆς ἐσκαρτεμερία σι ἰστορηγῶντων λογικῶν ποιμῶν· τῶν δὲ τοῖς ἰδίοις, ὡς πρὸς ἰδῶσι, δια τῆς ἐν δόγμασι δαυτομολοῖς συμπνοίας τὸ ἀδιάρρηκτον τοῖς σοῖς τιμῶν πραγματευομένων· τῶν δὲ τοῖς ἰαυτῶν αἵμασι τὸ ἀπὸς σὶ γνήσιον ἡ μέχρι θανάτου ὀρθολαξάντων, ἡ ταῦτα τὸ βίβαιον τῆς ἐν σοὶ ἐπιδεικνυμένων ἀληθείας· ὡς σὶ μνημονῶν ἐπιφανῶν ἀγγέλων ἐσκαρτεμῶν πομπήσεα, ἐξάγγελια τῶν ἀρετῶν τῶ ἐκ σκότους σι τῆς εἰδωλολατρῶν πλάνης καλίστητος εἰς τὸ θεάμασόν αὐτὸ φῶς· λίγῳ δὲ τῶν εἰς αὐτὸν τε, ἡ τῶν ἀπορχῶν αὐτῶ φαιρα, ἡ τὸ συναῖδιον ἡ ὁμοῖσιον αὐτῶ πνῦμα· τῶν μίση ἐπιεραρχημῶν φῶσιν, πίσιν, ἡ ὁμολογίαν, ἡ ἡ δόξα ἡ τὸ κράτος τῶν ἡ εἰς τὸς συμπαστας αἰῶνας τῶν Ἀμῶν. ἀιώνων.

PER CUNCTA SANCTISSIMO
 Et beatissimo fratri Et comministro, domino C
 Hadriano papa senioris Romae, Tarasius mi-
 sericordia Dei episcopus Constantino-politae na-
 vis Romae in Domino salutem.

Sufficeret quidem salutaris dispensatio mag-
 ni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi ad pacem, unanimi-
 tatem & concordiam omnibus Christianis. Ipse namque post ex-
 mortuis resurrectionem apostolis suis insufflans ait: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* Cujus rei gratia con-
 stans omnibus nobis ille qui raptus in tertium caelum, & in paradysum ingressus
 D
 audivit arcana verba, Paulus scilicet di-
 vinus apostolus asseruit dicens: *Christus est rex nostra, qui fecit utraque unum; & medium parietem maceria dissolvens, inimicitiam in carne sua.* Et rursus Thes-
 salonicensibus praecipiens ait: *Itaque fratres nato, & tenete traditiones quas didicistis sive per sermonem, sive per epistolam nostram.* Sed quoniam inimicus qui ab initio nequam est diabolus, non dimisit per diversa tempora edificatam supra fundamentum apostolorum & prophetarum ecclesiam, secundum quod sibi visum est, disscindere atque disrumpere, semet inferens per quosdam se sequentes viros malos; & zizania superseminare in regione hac, quae culta est a tubis Spiritus, apostolis scilicet sanctis. Ipsi enim virtute ex alto accepta, & hac divinae fulcis operationis proficissa, escam aeternae vitae re-

Jan. 14.
 1. Cor. 13.
 Eph. 2.
 1. Thim. 2.
 1. Thim. 2.

πλεῖον ἢ εἰς τὸς τοῖς ἀποδομῶν παραδοξῶν· δολοκαλίαν. Οὐκίτι τῶν ἐκ τῶ ἐνὸς θεῷ ἀναφοίτησιν δὲ τῶ ἀπὸς τῶς αὐτῶ φίλης πρὸς τὸς ἀπὸς τῶν τῶν εἰρηκῶν ἰσαλαθῶσιν εἰμῶσιν. Οὐκίτι τῶς τῶν εἰδῶλων τιμῶν σι ἐν ἰσῶν καταλαθῶσιν, δὲ τῶν ἐν σοὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἡ σιπῶν αἴσιον εἰσῆσαι ἀνατάλω σι, ἀρετῶν γὰρ σοι ὡς τῆ βασιλείῶ τῶν αἰῶνων ὡς ἡ λόγῳ τῶ θεῷ τιμωθεῖσιν, τῶν ἡ ἐν σοὶ σῶσαι αὐτῶ οἰκονομῶν ἀθροισμοφῶν εἰκόνα δια γραφῶν φέρειν, ἵνα γνηξῆ βασιλικῶν ὑπάρχουσα τιμῶν. πρὸς σοι τὸ τιμωθεῖσιν σι Χριστῶ θεομητῶς ἡ ἀνταρθεῖσιν μῆξῶς ἰμμοσῶσιν γραφῶ τῶν εἰκόνα σοῖς φαιραῖς τῶς τῶς φέρειν· ὡς εἴ η δὲ πῶς σοι ἀναλαθῶσιν χῆσιν σῶσιν κῶσιν κῶσιν τῶς τῶς διαγγελλῶν. Εἰ μὴ γὰρ ἐκ τῶς σῶσιν τῶς σῶσιν τῶς τῶ τῶ τῶ φῶσιν κῶσιν ἐν τιμωθεῖσιν ἀποφασί.

ANNO CHRISTI 181.

ΤΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΓΙΩΤΑΤΩ ΚΑΙ
 μακαρωτέρῳ ἀδελφῶ καὶ συλλεγοτέρῳ, κωμῶ
 Ἀδελφῶ πάσα τῆς ἀρεσκῶν Ρώμης, Τα-
 ράσιος ἰλίῳ θεῷ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
 νίας Ρώμης ἐν κυρίῳ χαιρεσ.

ΗΡΚΕΙ μὲν ἡ συνημῶν οἰκονομία τῶ με-
 γάλῳ θεῷ ἡ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸς
 εἰρηκῶν, ὁμοῖσιον τε ἡ συμφωνῶν σῶσιν τοῖς Χρι-
 στωῖς. αὐτῶ γὰρ μὲν τῶν ἰσῶν κῶν ὀφῶσιν τοῖς
 ἀποστόλοισιν αὐτῶ ἐμῶσιν σῶσιν· εἰρηκῶν τῶν ἰσῶν
 δίδωμ ὡμῶν, εἰρηκῶν τῶν ἰσῶν ἀφῶσιν ὡμῶν, τῶ
 τῶσιν ὀφῶσιν ἀποφασί σῶσιν ἡμῶν ὁ ἀπαρθεῖσιν εἰς
 τῶσιν ἡμῶν, ἡ εἰς τῶν παραδεισῶν εἰσελθῶν, ἡ
 ἀκῶσιν ἀρῶσιν ῥῶματι, Παῦλος ὁ ὄσιος ἀπόστολος
 ἀποφασί σῶσιν· Χριστῶς ἰσῶν ἡ εἰρηκῶν ἡμῶν, ὁ
 ποιῶσιν τῶ ἀμῶσιν ἡ, ἡ τὸ μεσῶσιν τῶ φρα-
 γῶν διαλύσας, τῶν ἰσῶσιν ἐν τῶ σῶσιν αὐτῶ.
 καὶ αὐτῶσιν Θεσσαλονικῶσιν γραφῶν παραγγελλῶσιν·
 ἀρα ἐν ἀδελφοῖς ἐσῶσιν, ἡ κραλῶσιν τῶσιν παραδό-
 σῶσιν, ὡς ἰδῶσιν εἰσῶσιν δια λόγῶ, εἰσῶσιν δὲ ἐπι-
 σῶσιν ἡμῶν. ἀλλῶ ἐπειδὴ ὁ ἀρχῶσιν ἰσῶσιν
 διαβολῶσιν ὁ κατῶσιν κατῶ διαφορῶσιν κῶσιν τῶν
 ἐποικῶσιν ἀποφασί σῶσιν ἐπὶ τῶ σῶσιν τῶν ἀποφασί
 ἡ ἀποφασί σῶσιν ἐκκλησίαν κατῶ τὸ δῶσιν αὐτῶ διαγγε-
 λῶσιν τῶ διαρῶσιν, ἰαυτῶν παρεσφῶσιν δια τῶσιν
 Εἰ αὐτῶ ἐπακολούθησιν ἀνδρῶν πομπῶν, ἡ ζῶσιν
 ἐπισκῶσιν ἐν τῶ τῶ γῶσιν ἀποφασί σῶσιν τῶν
 σαλῶσιν τῶ πῶσιν ἀγῶν ἀποφασί σῶσιν. αὐτοῖ
 γὰρ δῶσιν ἐξ ὄφῶσιν λαθῶσιν, τῶσιν τῶ ἀυλα-
 κῶ τῶσιν ἐστῶσιν ἀποφασί σῶσιν, τῶσιν ζῶσιν αἰῶ-
 νῶν.

ACTIO VIII. ... in cathol. eccl. haeretic. amplex. fuit. adhuc fu. perfitice c. tant. tal. ...

or. novz

or. omnino nihil.

March 15.

July 15.

reticæ illius pravitate hæresiarum, & qui eos secuti sunt, & inconvertibiliter vitam suam finierunt, pari depositione damnati sunt cum his qui ante catholicæ hæretici fuerunt ecclesiis. Qui enim in vita sua præsentibus fuerunt, salute suam per scriptos a se libellos concesserunt. Et nequaquam dimisit Christus Deus nosse, petra nimirum in qua stabiliti sumus, desuper contextam per totam tunicam, id est ecclesiam suam, quæ ab ipso & per ipsum ædificata est, distillam & disruptam; sed nec membra alias atque aliter sese moventia. Quin potius una cum veteribus hæresibus etiam errorem vanæ pravitate eorum, qui Christianos accusantes contra venerabiles imagines rabide larrant, verbo gratiæ suæ destruxit, & gladio Spiritus pupugit. Et satisfacti sumus per omnia, & per experimentum cognovimus, quia valet super omnia veritas, & vincit secundum non mentientem dicentis vocem. Resistit autem ei universorum nullus, & est robustissima, ita ut elevetur contra omnes inimicos; & eorum qui resistunt sibi, legiones dissolvit. Ecce enim, ecce labia quidem falsa loquentium cessaverunt, & caligo proccacium vituperationum quiescit; illuxit autem veritatis dogmatum speciositas, undique abjecta hæretica infamia. Et ecclesia ornamentum suum sortita est, & accepit requiem ex opprimentibus se doloribus. Immobiles enim est & inexpugnabilis: adversus cujus fidem portæ inferi & infidelitatis prævalere non poterunt, sicut ex dominica voce audivimus. Et repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione: & facti sumus lætantes in ecclesia, cui præsidemus secundum Dei voluntatem. Hæc itaque facta sunt Christo, qui super omnia Deus nosse est, volente, per orthodoxos & fortissimos imperatores nostros. Ipsi enim in omni loco venerabiles imagines exierunt, tam scilicet in celeberrimis templis, quam in regalibus palatiis suis: Quibus Dominus Deus vicissitudinem tribuat, exaltans eorum regni eorum tam ad pacem ecclesiarum suarum, quam ad salutem omnium Christianorum. Et sit nomen eius benedictum in sæcula sæculorum. Amen.

PER OMNIA SANCTISSIMO & beatissimo fratri & comministro Hædriano papa senioris Roma Tarasus indignus episcopus Constantinopolitans novæ Roma sr Domino salutem.

Multifarie multique modis, evangelice simul & apostolice atque paterne docemur sine avaritia habere mores in sacerdotii sanctificatione, & non aurum, non argentum, aut aliquid aliud usurpare super manus impositione omnis sacrati viri, quemadmodum ostendimus in ordinatis inferiori testimonio, tam ex scripturæ divinæ assertionibus, quam ex paternis magisteriis assumptis. Qui enim manus im-

... & hæresiarum: τὴν βίον ἀπορρίξαντες, ὁμοίᾳ ἀφοσίωσι κατεδικάσθησαν τὸν περὶ αἰρετισαπίων ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. οἱ γὰρ τῷ βίῳ περὶόντες ὁμολόγησαν τὴν σωτηρίαν δι' ἐγγράφων αὐτῶν λιβελλῶν. καὶ ἑαμῶς ἔπεισε Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πίστρα ἐν ἡμεῖς μὲν ἐσμὲν, τὸν αἰῶσεν ὁρατῶν διόλου χιτῶνα, εἴπωμεν τὴν παρ' αὐτῷ ἐπ' αὐτὸν οἰκοδομηθεῖσαν ἐκκλησίαν αὐτῷ διοχισμοῦ καὶ διέφραξομεν, καὶ τὰ μέλη ἄλλοι ἄλλως κινήσῃ. ἀλλὰ ταῖς παλαιαῖς αἰρέσεισι ἐτὴν πλῆθῃ ἔμενῃς φαυλότητι τῶν χριστιανοκατηγόρων τῶν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων λυττήσῃτων, τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτῷ ἀντίρριψε, καὶ τῷ μαχαίρῃ τῷ πνεύματος ἐξέκοιτῃσι. καὶ πεπληροφόρημα κατὰ πάντα, καὶ διὰ πείρας αὐτῆς ἐγνωσθῆ, ὅτι ἰσχυρὰ ὑπὲρ πάντων ἡ ἀλήθεια, καὶ νικᾷ κατὰ τὴν ἀψάδῃ τῶ ἐπιπέτος φωνῆ. ἀντιτάσσεται δὲ αὐτῇ τὸ σύμμακον ἑδὸν, καὶ ἐστὶν ἐνδοξοῦσα, ὡς ἐξάνιστάσαι πάντος ἐχθροῦ, ἐτὸν ἀνδρείοκτόν αὐτῇ ὁβλίει τις φάλαγγας. ἰδὼν γὰρ ἰδὼ τὴν μὲν τῶν ἑδὸν ἑδὸν πρῆξι-σε χεῖρα, καὶ πίπτουσι τῶν ἐκτόπων δυσφημιῶν ἡ ἀχλὺς. ἀνίσταμε δὲ τῶν τῆς ἀληθείας δογματῶν τὸ κάλλος, πανταχόθεν τῆς αἰρετικῆς δυσφημίας ἐκείσθημεν: καὶ ἡ ἐκκλησία τὸν ἰδίον ἐκλήρωσατο κόσμον, ἐπλασεν ἀνάταυσιν ἐκ τῶν σικωχόντων πόων. ἀσείσθῃ γὰρ εἰσι καὶ ἀκαταμάχητος, ἥς πύλαι ἁδου καὶ ἀπιστίας οὐ κατιχύσαι ποτὲ δυνασονται, ὡς ἐκ τῆς κυριακῆς φωνῆς ἠκούσαμεν. καὶ ἐπληρώθη χάρις τὸ σῶμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλώσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσιως: καὶ ἐχρηθῆμεν ἀφρακινόμενοι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡ προκαθήμενα κατὰ Θεὸν βούλησιν. τούτοι οὖν γιγνώσκει, Χειροῦ τοῦ ἐπὶ πάντων ἡμῶν Θεοῦ ἔδοξήσαντ' ὁ δὲ τῶν ὁρθοδόξων καὶ ἀνδρείοτάτων ἡμῶν βασιλέων. αὐτοὶ γὰρ κατὰ πάντος τούτου τῆς σεπτῆς εἰκόνας ἀνίστησαν, ἐν τῇ σιβασμίοις ναοῖς, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν βασιλείων αὐτῶν. οἷς καὶ ὁ Θεὸς τὴν ἀντίδοσιν παράχοι, ὑψῶν τὴν πείρας τῆς βασιλείας αὐτῶν ὡρὸς τῇ εἰρήνῃ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν, καὶ σωτηρίαν πάντων ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν. εἴη τὸ ὄνομα αὐτῷ ἁλορημοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΩΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΓΙΩΤΑΙΩ ΚΑΙ μακαριώτατῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ, κυρίῳ Ἀδελφῷ πατρί τῆς πρεσβυτείας Ρώμης, Ταράσιος ἀναξίσι ἐπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως ἐν κυρίῳ χαίρειν.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ πολυτρόπως, καὶ ἐγγε-κῶς, ἀποστολικῶς τε καὶ πατρικῶς διδασκόμενα ἀφιλάργυρον ἔσπον ἔχειν ἐν τῇ τῆς ἱερωσύνης ἀργείᾳ, καὶ μὴ χρυσίζεσθαι ἢ ἀργυρίζεσθαι ἢ σφετερίζεσθαι ἐπὶ χειροτονία παντὸς ἱερατικῷ ἀνδρὸς, ὡς ὑποδείξομεν ἐν ταῖς καθ' ὑποπιτυγμῶναις χρήσεσιν ἀπὸ τῆ γραφικῶν θερμοῦν καὶ πατρικῶν διδασκαλιῶν. οἱ γὰρ ἐπιτιθεσῆτε τῆς χάριτος, ὀπκ-

ANNO CHRISTI 757.

1 EA in libro juris Graeco-Romani Gr. & Lat. ex alia versione. 11. 11.

ANNO CHRISTI 197

ἐπαρτήν τῷ πνεύματι εἶσιν ἔχει παρὰ τὸ πνεύματι· δωρεάν γὰρ λαβόντες τὴν χάριν τῷ πνεύματι, δωρεάν εἰδοῦσαι τὰς παρ' αὐτῆς μεταλαμβάνουσιν ἀποφύλακτο, ἐκ τῆς κυριακῆς φωνῆς ταύτης καὶ ἐλευθεριότητι ἐλευθεροῦντες. εἰ δὲ τις ἐλευθερῶν χριστῷ ταύτῃ ἀνηγάμενος, ἀποκηρυκτῶν διαγορεύσει τὸ ταῦτον τῆς ἱερατικῆς τοῦ τῶν. εἰ γὰρ ἐξένοματι τῷ ἱερωτικῷ κεληρωται, ἀλλ' οὐδ' ἐλευθερῶν ὁ λόγος ἐπὶ τῷ πνεύματι. εἰδὲς γὰρ Θεὸς δούλων διαταίει καὶ μαμμωνῆ, ὡς διαγορεύσει ἡμεῶν. καὶ ἐκεῖ ἡνωσάμενος ἀποφύλακτος τοῦ Θεοῦ βουλήντος· ἱερεῖς λαλήσατε ἅς τῷ καρδίαν Ἱερουσαλήμ. αὐτοῖς τὴν ἐπαγγελίαν καὶ λήγοντες· ὁ σκοπὸς ἐάν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἔρχομένην, καὶ μὴ σημάτῃ τῆς σάλπιγγος, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐλθούσα ἡ ῥομφαία λαβὴν ἔχει αὐτῆς ψυχῆν, τὸ αἷμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. φόβου τοῦ τῆς σωτικῆς κατακρίματος ἀναγγέλλομεν τοῖς ἀποστόλοις πᾶσι τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιῶν, ἵνα μὴ παρησυχίας κατὰ τὸν Θεὸν ἀποστολοῦ εἰσώμεθα· καθαροὶ εἰσώμεθα ἀπὸ τοῦ αἵματος ἧς παραβαίνοντων τὰς κανονικὰς διατάξεις, καὶ παύσει μαλλὸν ἧς ἐπὶ χρεῖματι ἢ χειροτονησάντων ἢ χειροτονησάντων, Πέτρος τὸ θεῖον ἀποστόλου, καὶ τὴν καθέδραν ἐκλήρωσεν ἡ ἀδελφικὴ ἡμῶν ἀγιότης, ὡς Σίμωνας τὸν μαγὸν τῆς καθεδέσθαι. τότε ἔνεκεν ἐκ ὑποσέλλομεθα τὸ ἀγγέλλειν ταῦ ἀληθῆσαν, φυλάττοντες καὶ κρατῶντες τὴν παρά ἧς ἀγίων καὶ πανόδημων ἀποστόλων, καὶ ἧς ἀοιδίμων πατέρων ἡμῶν κανονικῶς ἐκδοθέντων· καὶ εἴτε τῶν παρεβῆθη ὑπὸ τινῶν, βδελυτῆμεθα. ἡ δὲ ἀδελφικὴ ἡμῶν ἀρχιεπισκοπικῆς ἀγιωσύνης ἐν δόξῃ καὶ κατὰ Θεοῦ βούλησιν πρυτανεύοντα τῷ ἱεραρχικῷ ἀγιώσαν, δὲ βούλησιν ἔχει τῷ δοξᾶν. εἴρηκε γὰρ διὰ τὸ ἀποφύλακτος καὶ μέγας ἀρχιεπίσκοπος Χριστός ὁ Θεὸς ἡμῶν· ἴω εἰώ, ἀλλ' ἡ πὸς δοξάζοντες με δοξάζω· οἶδας γὰρ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν τοῦ πνεύματος, ὅτι φορητοτέρα μαλλὸν εἰσι Μακεδονίαι καὶ ἧς ἀμφ' αὐτῶν πνευματομαχῶν ἢ διακρίσεως ἀίρεσις. εἰκένον γὰρ κλίσμα καὶ δῶλον τὸ Θεοῦ καὶ πατρὸς τὸ ἅγιον πνεῦμα ληρωθέντων, ἀπὸ ἐαυτῶν, ὡς δοκῶσι, δῶλον αὐτῶν ποιῶσι. πᾶς γὰρ δεσπότης ὁ, τὴν ἄν ἔχει, εἰ δὲ μὴ τὸ, πειρασθεῖται, εἴτε οἰκείτω, εἴτε ἐπὶ τῶν κερτήται· ὡσαύτως καὶ ὁ ἀγοταζών, δεσπότης ἐκλόμβος εἶναι τὸ ἡγορασμένον, εἰα τιμῆς ἀργυρίου τῆς κτήται. ὡς οἱ ταύτῃ δὲ αἰθεμον ἀπαξίν ἐργαζομένων, καταβιβαζομένων τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἴσα ἀμαρτανόντες τῶν βλασφημιῶν, ὡς Βελζεβὸλ ἐκβάλλειν τὴν δαιμόνια τῶν Χριστῶν· ἡ γογγύζοντες εἰκένον, παροικασίν Ἰουδα τῷ ἀποστόλῳ, ὅς τοῖς διοικτικοῖς Ἰουδαίοις τιμῆς ἀργυρίου Χρῆσιν ἀπεμπολήσατο. ὡς οὐκ ἔστιν ἅγιον πνεῦμα ὁμοίσιον ἐστὶ Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἵνα αὐτῆς παρὶ τῶ δῶλον εἰσονται μερῶν, ὡς ἀποδοδεκτικῶν. εἰ δὲ ὁ πειρασθεῖται· ἀποδοδεκτικῶν γὰρ εὐδαμῶς· ἀναμφιλίκτως ἐκ εἶναι ἐν αὐτοῖς ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνεύματος, εἴπω ἡ τῆς ἱερωτικῆς ἀγιότητος· καὶ ὁ ἐκ ἐλαβὸν, εἰδὲ ἔχουσι. μνησθέντων τοῦ ἁγίου Πέτρος πρὸς τὸν τότε ἐπιτηδύσαντι ἀποστολῶν. ἐκ εἰσὶ σοὶ μερῶν, οὐδὲ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. εἰ γὰρ ἀπεμπολεῖται ἡ τῆς ἱερωτικῆς ἀξία, ἀρα πειρητῆ παρ' αὐτοῖς ἡ κατὰ τὸν βίον σιμὴν πολιτεία, ἢ ἢ ἐν ἀγιότητι καὶ

apponunt, ministri sunt Spiritus, non venditores Spiritus; gratis quippe accipientes gratiam Spiritus, gratis his qui a se percipiunt, dare præcipiuntur, ex dominica voce hanc libertatem adepti. Si quis autem contidus fuerit pecunia hanc obtinuisse, abjectum fore ab ordine sancto promulgant huiusmodi: & licet nomine sacerdotium sortiat, sed fallitur sermo in causa. Nemo enim servire potest Deo & mammonæ, sicut ex evangelio didicimus. Quia vero propheticè audivimus Deo clamante: Sacerdotes loquimini ad cor Jeru. 17. 40. *Jaitem*: tunc usque comminante atque dicente: *Speculator si viderit gladium venientem, & non insounerit tuba, & populus se non custodierit; & veniens gladius acceperit ex eis animam, sanguinem de manu speculatoris requirat*. Timorem ex silentio damnationis denunciamus præfulibus omnibus ecclesiarum quæ apud nos sunt, ut cum fiducia secundum divinum apostolum dicamus: Mundi sumus a sanguine prævaricantium canonicas dispositiones, & multo magis eorum qui per pecunias manus impoluerunt vel imponunt; Petro divino apostolo, cujus cathedram sortita est fraterna sanctitas vestra, hos tamquam Simonem magum deponente. Hujus rei gratia non subterfugimus, quo minus annunciemus veritatem, custodientes & tenentes quæ a sanctis & laudatissimis apostolis, & memorabilibus patribus nostris canonicè sunt prolata: & hos qui quid horum contempserint, abominamur. Igitur fraterna & summo sacerdotio decorata sanctitas vestra, jure ac secundum Dei voluntatem pontificalem ordinans pietatem, opinatissimam habet gloriam. Dixit enim per prophetam primus & magnus summus sacerdos Christus Deus noster: *Vivo ego, sed glorificantes me glorificabo*. Nosti enim vir desideriorum Spiritus, quia tolerabilior est Macedoniæ & eorum qui circa ipsam sunt, Spiritus impugnantorum impia hæresis. Illis enim creaturam & servum Dei ac Patris Spiritum delire fatentibus, isti sui ipsius eum, ut auumnant, servum efficiunt. Omnis enim dominus quod habuerit, si voluerit, venumdat, sive servum, sive aliud quid eorum quæ possidet. Similiter & qui emit, dominus volens esse ejus quod emerit, per pretium pecuniæ illud acquirit. Ita & qui hanc iniquam actionem operantur, detrahunt Spiritui Sancto, æqualiter peccantes his qui blasphemant, dicentes, in Beelzebub eiecere dæmonia Christum. Atque ut verius dicamus, Judæ comparantur traditori, qui Dei occisoribus Judæis pretio argenti Christum venumdedit. Cum ergo sanctus Spiritus consubstantialis sit Christo Deo nostro, ejusdem omnino & ipsi portionis erunt, ut ostensum est. Si vero non venditur, (perspicuum enim est, quod nullo modo) non est procul dubio in eis gratia Spiritus Sancti, id est, sacerdotii sanctitas. Nam quod non acceperunt, non habent. Memores ergo sint sancti Petri, ad eum qui hoc studebat ita dicentis: *Non est tibi pars, neque fors in sermone hoc*. Si enim venumdatur sacerdotii dignitas, ergo superflua est apud ipsos vitæ pro-

ACTIO VIII

Gr. libera- tatem

in causa

March 2.

Exib. 33.

AB. 10.

Gr. vel ma- nus impo- sitionem acce- perunt,

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

1. Reg. 3.

Gr. factum hierarchi- cum guber- nans ordi- nem,

455
 ACTIO VIII.
 babilis actio, & in castitate aliisque virtutibus conversatio. Superfluous est secundum ipsos etiam Paulus divinus apostolus docens, oportere episcopum irreprehensibilem esse, prudentem, ornatum, doctorem, continentem, sobrium, amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem, ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicant arguere. Proferuntur igitur hæc omnia de venditore ac emptore beneficii. Porro subiecta sanctorum testimonia alienum omnino a sacerdotio pronunciant eum qui dederit aliquando vel acceperit in aliquo tempore, sive scilicet ante manus impositionem, sive in manus impositione, sive post manus impositionem. Accipere est enim, accipere quandocumque. Sed & omnes promotiones ecclesiasticas auferunt in datione pecuniarum.

Canon sanctorum apostolorum xxix.

Si quis episcopus aut presbyter, aut diaconus per pecunias hanc obtinuerint dignitatem, deiciatur & ipse & ordinator eius, & a communione modis omnibus abscindatur, sicut Simon magus a me Petro.

De actibus apostolorum.

cap. 8.

Cum vidisset autem Simon, quia per impositionem manus apostolorum daretur Spiritus Sanctus, obtulit eis pecuniam, dicens: Date et mihi hanc potestatem, ut cuiuscumque imponero manus, accipiat Spiritum Sanctum. Petrus autem dixit ad eum: Pecunia tua tecum sit in perditionem, quia donum Dei existimasti pecunia possidere. Non est tibi pars, neque sortis in sermone isto: cor enim tuum non est rectum coram Deo. Penitentiam itaque age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui. In seculum enim amaritudinis & obligatione iniquitatis video te esse.

Ex libro tertio regnorum.

cap. 12.

Non est reversus Jeroboam de via sua pessima, sed e contrario fecit de novissimis populi sacerdotes excelsorum. Quicumque volebas, implebas manum suam & fiebas sacerdos excelsorum, & propter hanc causam peccavit dominus Jeroboam, & versa est, & deleta desuper facie terra.

Ex libro quarto regnorum, de lepra Giezi.

cap. 9.

Reversusque Naaman ad virum Dei cum universis comitatu suo, venit & stetit coram eo, & ait: Vere scio quod non sit Deus alius in universa terra, nisi tantum in Israel. Obsecro itaque, ut accipias benedictionem a sermo tuo. At ille respondit: Virus Dominus, ante quem sto, quia non accipiam. Cumque eum faceret, penitus non acquiescit. Et post pauca: Dixitque Giezi puer viri Dei: Pepercit dominus meus Naaman Syro isti, ut non acciperet ab eo qua attulit. Virus dominus, quia curram post eum, & accipiam ab eo aliquid; & secutus est Giezi post tergum Na-

αρεταῖς ἀναστροφή. περιττὸς καὶ αὐτὸς ὁ Παῦλος ὁ θεῖος ἀποστόλος διδάσκων, δεῖν τὴν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, σώφρονα, κόσμιον, διδακτικόν, ἐγκρατῆ, ὑψηλὸν, ἀντιχέμενον τῷ κατὰ τὴν διδασχὴν πρὸς λόγῳ, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ, καὶ τὸς ἀντιλήγοντας ἐλιγχεῖν. οἴχεται τοῖσι καὶ ταῦτα πάντα ἐκ τῶ πρα- τῶ καὶ ἀγοραῶ τῆς ἱερωτικῆς· αἱ οὐδὲ ὑποκειμε- ναι ἀγιολεῖται χεῖρας ἀλλοθίων πάντῃ τῆς ἱερω- σιτικῆς ἀποφαίνονται τῷ ποτε δόντι ἢ λαβόντι ὡς οἰαθήσασθε χρόνῳ, εἴτε καὶ πρὸ τῆς χειροτονίας, εἴτε ἔν τῃ χειροτονίᾳ, ἢ καὶ μετὰ τὴν χειροτο- νίαν. λαβεῖν γὰρ εἶπε, τὸ λαβεῖν ἐπεδήκοτε. ἀλλὰ καὶ πᾶσας ἐκκλησιαστικὰς ἀποβολὰς ἀφαιρῶσιν ἐπὶ τῇ τῷ χρημάτων δώσει.

Κανὼν τῶν ἁγίων ἀποστόλων κθ'.

Εἴ τις ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας πύ- τῃ ἐγκρατῆς ᾄχεται, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, καὶ θαιρεῖσθω καὶ αὐτὸς καὶ ὁ χειροτονήσας· καὶ ἐκκο- πτεῖσθω παύσιπασε καὶ τῆς κοινωίας, ὡς Σίμων ὁ μέγας ἐπ' ἐμοῦ Πέτρῳ.

Εκ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

C

Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τῶ ἁγίον, προσέβηκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων, δότε καὶ μοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἰσὺν ἐπιθῶ τῆς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἁγίον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν· τί ἀρξέμενος σου σὺ εἶπαι εἰς ἀπό- λην, ὅτι τὴν δωρεάν τῷ Θεῷ ἐτίμισας διὰ χρη- μάτων κτεῖσθαι. ἐκ ἐστὶ σοὶ μεῖς, ἢ εὖ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἢ γὰρ καρδίᾳ σου ἐκ ἐστὶν ἡ δωρεὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· μετανόησον ἐν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήσῃ τὸ κρεῖς, εἰ ἄρα ἀφεθή- σεται σοὶ ἡ ἁμαρτία τῆς καρδίας σου. εἰς γὰρ χο- δῶν πικρίας καὶ σκιδίσμον ἀδικίας ὄρωσε οὗτα.

Εκ τῆς τρίτης τῶν βασιλειῶν.

Καὶ ἐκ ἐπίσεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ· καὶ ἐπίσεψε, καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρας τὴν λαὸν ἱερῆς ὑψηλῶν. ὁ βολομβος ἐπέλην τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερὸς εἰς τὰ ὑψηλά. κατέχρητο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἀμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱεροβοὰμ, καὶ εἰς ἀφαισισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Εκ τῆς δ' τῶν βασιλειῶν, περὶ τῆς λέπρας Γιεζι.

Καὶ ἐπίσεψε Νεμὰν πρὸς Ἐλισαίῃ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ· καὶ ἦλθε, ἔστη ἐνώ- πιον αὐτοῦ. καὶ εἶπε· ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα, ὅτι ἐκ ἐστὶ Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραὴλ. καὶ μὴ λάβε τὴν ἄλογίαν παρὰ τὸ δόξαι σου. καὶ εἶπε Ἐλισαίῃ· ζῆ κρεῖος ὧς παρὶ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. καὶ παρετίσασατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἠέθησε. καὶ μετ' ὀλίγα· καὶ εἶπε Ἰαζὴ τὸ παι- δάριον Ἐλισαίῃ· ἰδοὺ ἐφέσαστο ὁ κρεῖος με τοῦ Νεμὰν τὸ Σύρι, τὸ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὡς σὴνοχε. ζῆ κρεῖος, εἰ μὴ δραμῶμαι ἐπίσω αὐ- τῷ,

467
ANNO CHRISTI 1011.

τῷ, ἢ λήψομαι παρ' αὐτῷ τι. ἢ ἰδίωκε Γικζῆ Ἀμααν. Et post pauca : Et dixit Naaman : Accipe talentum argenti : & coegit eum , ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis , & duplicita vestimenta . Et post alia : Et dixit Elifans : Unde venis Giezi ? Qui respondit : Non venit servus tuus quocquam . At ille ait : Nonne cor meum in praesenti erat , quando reversus est homo de curru suo in occursum tui ? Nunc igitur accepisti argentum , & accepisti vestes : ut emas olivea , & vineas , & oves , & boves , & servos , & ancillas : sed lepra Naaman adhaerebit tibi & semini tuo in sempiternum : & egressus est ab eo leprosus quasi nix .

ACTIO VIII.
1. R. 2. 1.

Τὸ ἀγιὸν Βασιλῆος ἐκ τῆς εἰς τὴν Ησαΐαν ἱερμωσίας.

Ex sancti Basilii episcopi interpretatione in Isaiam.

Νόμον ἰδοῦμεν εἰς βοήθειαν , ἵνα εἴπωσιν , ἢ ὡς τὸ ῥῆμα τῆτο , πειρὸν ὃ ἐκ εἰς δῶρα δοῦναι πειρὸν αὐτῷ . ὅπως δὲ ὁ νόμος ἐκ εἰς τὸ ῥῆμα τῆτο τῷ ἱγγασριμῶδι , ἢ γὰρ ἀπὸς ἀκατῆς ἱπικωσῆτος , ὡσπερ ἐκείνα , ἀλλὰ ἀληθείας εἰς διδάσκαλος . κατένειο μὲν ἰσ' ἀργύρου ματιπυονται . τῶτο γὰρ εἰς τὸ κατοργίλασον , ὅτι ἀργύρου αὐτοῖς πλῆσει μισθὸν τῷ ψαδου οἱ ἀκατῆμοι . τῷτο δὲ τὸ ῥῆμα , τυπικὸν τῷ νόμῳ , ἐκ εἰς τῶτοπιν , ὡς δῶρα δοῦναι πειρὸν αὐτῷ . ἰδεῖς γὰρ ἴλω χάριν τοῦ Θεοῦ ἀποδίδεται , δωρεάν , φροσίν , ἐλάβετι , δωρεάν δότι . ὄφρα πὸς ἡσανακτησι Πέτρος ἐπὶ τῷ Σίμωνι ἀργύρου ὑπὲρ τῆς τῷ πνεύματι χάριτος προσκαμίσσεται ; πὶ ἀργύρου σὺ , φροσὶ , σὺν σοὶ εἰς ἀπόλειαν , ὅτι ἐσόμενος τῷ δωρεάν τοῦ Θεοῦ διὰ χρημάτων κτῶσαι . ἐκ εἰς ὡν ὁ τῷ λαγγαλίω λόγος ὡς τὸ πωλύμωρα ῥήματα τῷ ἱγγασριμῶδι . τί γὰρ ἂν τις δοῖν ἀξίον αὐτῷ ἀντάλλαγμα ; ἀνεὶ τῷ Δαβὶδ ἀπορῶντ' ἢ λίγοντος . τί ἀντιπιδῶσω τῷ κρεῖσσ πειρὸν πάντων ὡν ἀντιπιδῶαι μοι ; ἐκ εἰς ὡν δῶρα δοῦναι πειρὸν τῶτο ἀντάξια ἢ ἀπ' αὐτῷ χάριτος . ἰν δῶρον ἀξίον , ἡφολακῆ τῷ δωρησῶτος . ὁ δὲ σὺ τὴν θηταωρῶν , ἢ ἢ τιμῶν ἀπαιτῆ τῷ δωρησῶτος , ἀλλὰ φολακῶν ἀξίον τῷ δωρησῶν .

Legem dedit in adjutorium , ut dicant ; non sicut hoc de quo non licet dare munera . Hæc vero lex non est sicut verbum hoc quod est in ventriloquo : non enim ad deceptionem excogitata est , sicut illa , sed magistra est veritatis : & illi quidem in argento divinant . Hoc enim est quod dicitur , quia & argentum eis tribuunt mercedem fallaciæ hi qui decipiuntur . Hoc autem verbum , id est legis , non est tale , ut munera dent pro eo . Nemo enim gratiam Dei venundat . Gratis , inquit , accepistis . Vides , qualiter indignatus Petrus sit contra Simonem , pecunias pro Spiritus Sancti gratia offerentem ? cuncta tua , inquit , tecum fit in perditionem ; quia existimasti donum Dei per pecuniam possidere . Non est ergo evangelii sermo , sicut verba que venduntur a ventriloquis . Quid enim dabit quisquam dignum pro eis in commutationem ? Audi David habitantem atque dicentem : Quid retribuam Domino pro omnibus que retribuit mihi ? Non possunt ergo munera dari de hoc condigna gratiæ , que ab ipso est . Unum est donum dignum , custodia videlicet ejus quod donatum est . Qui dedit tibi thesaurum , non pretium repetit dari , sed custodiam dignam ejus quod datum est .

Τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἀπὸς τῶς ὑφ' ἐαυτῶν ἐπισκοπῆς , ὡς μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασιν .

Ejusdem ex epistola ad episcopos destinata qui sub ipso erant , ut non manus imponerent per pecunias .

Νομίζουσι μὴ ἀμαρτάνειν , τῷ μὴ ἅμα προσλαμβάνουσι , ἀλλὰ μὲν τῷ χειροτονίαν λαμβάνουσι . λαβῆν δὲ εἰς ὁπδήποτε τὸ λαβῆν . παρακαλῶ ἔν , πούτῳ τῷ προσδοῦν , μάλλον δὲ τῷ προσκαμίσσω τῷ ἐπὶ γένεσσ ἀπέθειδε , ἢ μὴ τῶς χεῖρας μολύνουσι πύσιν λήμμασιν , ἐαυτοῖς ἀναξίως ποιήσῃ τῷ ἐπιπλεῖν ἅγια μυστήρια .

Existimant se non peccare , quia non pariter cum manus impositione munus accipiunt . Accipere autem est , quandocumque accipitur . Rogo ergo , ut hanc oblationem , imo vero terrenum commodum depositionatis , & ne manus talibus contaminantes acceptionibus , vosmetipsos indignos faciatis celebrandi sancta mysteria .

Ex τῷ βίῳ τῷ ἁγίου Ἰωάννου τῷ Χρυσόστομου .

De vita S. Joannis aucti oris .

Προσῆλθεσ ὁ τῆς μακροχρησίας ἡμῶν αἰτί . τῶς ἐπισκοπῆς πᾶσιν Εὐσεβίος ὁ κατήγορος τῶν ἑξολοκῶν ἐπισκόπων , ἀξίῳ δεχθῆναι εἰς κοινωρίαν . προσαντιλήψαί τις τῶν ἐπισκόπων , μὴ δεῖν αὐτὸν δεχθῆναι ὡς συκοφαντῶν . ἐπὶ τῶν ἐκί . Concil. Genral. Tom. XIII.

Accessit ille qui longè nobis erat disputationis auctor , ad episcopos omnes , Eusebius videlicet accuator sex reliquorum episcoporum , & postulans ut susciperetur in communionem . Contradicunt quidam episcoporum , non oportere illum in calumnia .

ACTIO VIII
examinata est
causa
ut a me
testes

ut vili fore
sunt condende
re

constituti
sunt

M. S. J.

469
natiorem admitti. In his supplicavit dicens: Quoniam litis majorem partem per duos annos examinavit, & dilatio ad testes effecta est, deprecor vestram Deo amabilitatem, ut mihi ab eo testes hodie tribuantur. Nam si & Antonius episcopus mortuus est, qui accepto auro promovit; sed manent qui dederunt & ordinati sunt. Sanxit praesens concilium, ut requiratur negotium: inchoatur causa ex lectione monumentorum quae primitus gesta sunt. Ingressi sunt testes: ingressi sunt & sex qui dederunt & ordinati sunt: in initio negabant. Cumque permanerent testes tam laici quam presbyteri, quibus vitium fuerat fidenter esse credendum; quaedam autem & mulieres: etiam species pignorum praefati, & loca, & tempora, & quantitatem; non admodum bene conscientia sua disposita, ultronei consentientur abique multa necessitate: Quia dedimus, contiemur, & facti sumus, talem existimantes consequentiam esse, ut videremur a curia publica liberari. Et nunc obsecramus, ut si quidem iustum est nos esse in ministerio ecclesiae, sinus: sin autem, saltem aurum quod dedimus, recipiamus: nam uxorum nostrarum quaedam dedimus vasa. Joannes ad haec repromittebat concilio, quia a curia quidem ego eos cum Deo liberabo, postulans imperatorem: vos autem praecipite accipere illos quod dederunt, ad haeredibus Antonini. Praecipit synodus aurum quidem eos recipere ab haeredibus Antoniani, communicare autem intra altare, & esse privatos sacerdotio: ne istis indulgentiam consecutis, consuetudo fieret Judaica vel Aegyptia vendendi sacerdotium, vel emendi. Ajunt eam penitentem & salid cum patriarcham Judaeorum per singulos annos vel intra archiepiscopos per vices constituere causa colligenda pecunie: similiter & amulatores huius, Aegyptiorum scilicet patriarcham: ut impleatur illud propheticum: Sacerdotes ejus cum manibus remanebant, & propheta illius cum argento divitiabant.

Ex canonibus sexcentorum triginta sanctorum patrum, qui Chalcedone convenerunt, regula sexta.

Si quis episcopus per pecunias fecerit ordinationem, & sub pretio redegerit gratiam quae non potest vendi, ordinaveritque per pecuniam episcopum, vel chorepiscopum, vel presbyterum, aut diaconum, vel quemlibet ex his qui connumerantur in clero; aut promoverit per pecunias dispensatorem, aut delentorem, vel mansionarium, aut quemquam qui subiectus est regulae, pro sui turpissimi lucri commodo: is quem hoc attentasse probatum fuerit, proprii gradus periculo subiacet: & qui ordinatus est, nihil ex hac ordinatione aut promotione, quae per negotiationem facta est, proficiat, sed sit alienus ea dignitate & sollicitudine, quam pecuniis quaesivit. Si quis vero mediator tam turpibus & nefandis datis vel acceptis extiterit, si quidem clericus fuerit, proprio gradu decidat, si vero laicus aut monachus anathematizetur.

2
παι λέγων· επειδή η δίκη το πλέον μέρος επί τη διο έβασανόθη, εκ μαρτυρας δε γιγνηται η έποθεσις, δέομαι της υμετρας θεοφιλιας, σημερον παρ αυτω δδναι με τος μαρτυρας. ει γαρ η Απτανιος πηλαθησκον ο επίσκοπος, ολαβων το χρυσιον η χειροτονήτας, αλλ ουδ γε μύσει: οι δειδωκοτις ε χειροτονηθεοτις. ειδικαιωσαν η παρρησα σιωδοδς ζητηδύωαι το πρσγμα. αρχηται η οπόθεσις εκ αναλνώσματος τδ πρώω αναχθέντων έσσημηνατων. εισηλθον οι μαρτυρες, εισηλθον η οι εξ τδ δειδωκωτων η χειροτονηθεοτων. εω αρχη ηρόνεντο. επιμύοντων δε τδ μαρτυρων, τδ μεν λατικων, τδ δε απροσβωτιρων, οίς εδοξαν πεθαριμικωαι· τών δε η γυναικων, η τε ειδη τδ εσχηρων λεγοντων, τος πηρας, η τις κηρος, η τλω ποσοτητα, η πανω καλωδ αυτδ δλακρημδης της συνειδησιας, αυθαίρετοι ομολογησοι διχα πολλης αναγκης· οτι δειδωκαμεν, ομολογημεν, ε γενηκαμεν τωαυτω νομισαντες ακολυθισον ειναι. ινα δοξωμεν της βαλης της δημοσιας ελδθερωδαι. κ νω δειόμεδα, ε μδ εν οσον ημας ειναι εω τη λειτουργια της εκκλησιας· επι παν το χρυσιον ο δειδωκαμεν, ινα λαβωμεν. τδ γαρ γυναικων ημων δειδωκαμεντινα σκεδη. Ιωάννης απος ταυτω υπέχειτο τη συνωδο, οτι το μδν βαλδωτηεις ιγω αυτοίς σωθ Οιδω σιωδλασσω, αξιωσας τιν βασιλεια· υμεις δε απροσάξατε αυτος λαβειν η δειδωκασι παρ τδ Απτανιου κληρονομων. απροσέτερον η σιωδοδς, το μδν χρυσιον αυτες λαβειν παρ τδ κληρονομων Απτανιου, κεινομεν δε ενδων τδ θυσιασμεν, ειναι δε απω ιερών· ινα μη τωτων συγχωρηθεοτων, εθωδς ηληται Ιωδαϊκον η Αιγυπτιον τω πωλειν η αγοραζειν τλω ιερωστωλω. φασι γαρ τιν λυμενω ε ψαδωμεν παφιαρχων τδ Ιωδαϊων κατ' ετος αμειβεν, η κ παρ ετος τος αρχισυναγωγωδς, επι συνλογη τδ αργυριω· ομωιως η τιν ζηλωτω τωτω τδ Αιγυπτιων παφιαρχων· ινα πληρωδ η αποσρητικον· οι ιερεις αυτης μδ δωρων απεικονοντο, η οι απροσάηται αυτης μδ αργυριω εματευοντο.

Ex τδ κανώνων τδ εξακοσιών ηξήκοντα αγίων πατέρων τδ εν Χαλκηδονε συνελθόντων, κανών δαπερ.

Είτις επίσκοπος επί χρημασι χειροτονίαν ποιήσαστε, κ εις πράσιν καταγαγη τλω απρατον χαλειν, η χειροτονιση επί χρημασιν επίσκοπον, η χειροτονισκωπον. η απροσβωτιρον, κ διακόπον, η επερον τινα τδ εω τδ κληρω καταεθμημδων, η προβαλδωτω επί χρημαστω οικονόμεον, η εκδικον, η επαραμονασεων, η ολωδς τινα τω κανόνω, δε αιπροσβωτιρον οικειαν, ο τωτο επιχερητας, ελεγχθεσι κινδυνωδωτω περ τιν οικειον βωδμων· κη ο χειροτονημενδωδς μηδωδ εκ της κατ' εμποσειαν ωφελιδω χειροτονιας η απροβωλης, αλλ εσω αλλοτελω τος αξιας η τω φροντισματος, επερ επί χρημασιν ετλωχεν, ει δε τις κ μισοιδων φανειη τος απωδς αιχρωις κ αδωμωτοις λήμμασι, κ ετωδ μδν κληρωκος ειν, τω οικειν εκπιετω βωδμω· ο δε λαπκος η μοναζων, αναθεματιζειδω.

ANNO CHRISTI 451

Ex

ANNO CHRISTI 451.

Εκ τῆς ἐγκυκλίου ἐπισολῆς Γενναδίου τῷ ἀδελφότητι Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῶν αὐτῶν συνοδῶν.

Ex synodica epistola Gennadii sanctissimi archiepiscopi Constantinopolitani, & synodi qua cum eo erat.

ACTIO VIII.

Εγὼ πίνω καὶ εἶν ἀποκήρυκτος, καὶ πάσης ἱερατικῆς ἀξίας τε καὶ λειτουργίας ἀλλότριος, καὶ τῆ κατὰ τὸ ἀναθέματος ὑποκειμένου, ὃ, περὶ τῶν ταύτων τῆν ἱερωσύνην διὰ χρημάτων οἰόμενος, καὶ ὁ ποτὶν παρέχεν ἐπὶ χρημάτων ἰσχυρομένῳ, εἴτε κληρικός εἴτε λαϊκός εἴη. καὶ ἐλέγχεται, καὶ μὴ ἐλέγχεται τὸ ποιεῖν. ὃ γὰρ οἷόν τε συμβαδύωαι ποτε τὴ ἀσύμβαται, εἰδὲ Θεῷ συμφωνῆσαι τὴν μαμμωνᾶν, ἢ τὸς τούτω δουλοῦντας δουλοῦσαι Θεῷ. δεσποτικῶς εἶν ἀπόφασις ἀναμεικτικῆς. ὃ δύναται Θεῷ δουλοῦσαι μαμμωνᾶν.

Sit igitur, & est abjectus, & ab omni sacerdotali dignitate atque officio alienus, & maledictioni anathematis subditus, tam qui possidere hoc sacerdotium per pecunias opinatur, quam is qui praeberet id propter pecunias pollicetur, sive clericus, sive laicus sit: sive convicius, sive non fuerit convicius hoc facere: non est enim possibile convenire inconveniencia, neque cum Deo concordare mammona, vel eos qui huic servant, servire Deo. Dominica est etiam sententia haec quae incundanter asserit, non posse Deo servire & mammona.

Εκ τῶν κανόνων τῆς ἀγίας ἐκτῆς συνοδῶν, κανὼν κβ΄.

Ex canonibus sanctae sextae synodi regula vicesima secunda.

Τὸς ἐπὶ χιτήμασι χειρονομίως, εἴτε ἐπισκόπος, ἢ οἰσοῦσσι κληρικός, καὶ ὁ κατὰ δοκίμασι καὶ τῷ βίῳ αἵρεσιν, καθαιρεῖσθαι προστάζει· ἀλλὰ καὶ τὸς χειροτονησάντας. ἀκόσμων περὶ πάντα, καὶ σωτισώμεθα, ὃ μόνον ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ οἱ τῶ κληρῶ κατὰ ἐπισημοῦσι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατεκόντες τῶν οἰκονομῶν. δεῖ γὰρ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀνομίαις, μήποτε παραβῶμεν· ὅτι ὁ φθαρτὸς ἀργυρεῖν ἢ χρυσεῖν ἢ χρυσοῦσθαι ἐκ τῆς ματαίας παροπαροδοῦ ἀναστροφῆς, ἀλλὰ τιμῶν αἵματι ἀμύνημα καὶ ἀσπίδα Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὅπως ἡμᾶς διδάξον ἀπὸ ἱερῶν, ἐκδοῦναι τοῖς γραφικοῖς καὶ διαγγελλοῖς ἀποστολικῶν, κανονικοῖς τε καὶ πατρικοῖς παραγγέλμασι. περὶ τῶν γὰρ τῶν ῥημάτων τῶν γενομένων ὑμῶν. ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἀνάσθαι, ὑψωσῶν ἐν ἰσχύι τῶν φωνῶν· πορθέουσι ἐν πλατυσμῷ κηρύξον μὴ παρησῆας, ὅπως ἐκάρθη καὶ εἰς ἀφανισμόν οἰχῆσθαι ἢ διὰ χρημάτων χειροθεσία, καὶ πᾶν εἴτε ταῦτα διὰ φιλαργυρίας, ἀδικίαν τε καὶ ἐμπόειαν ἀγροικερῶς παρέπει. ταύτης γὰρ μὴ τῶν συσχεσῶν αὐτῶν ἐκείνην ἐκ τῶν πειρασῶν λαῶν, τῶν τῶ ὀνόματι τῶ Χριστοῦ κεκλημένων, καὶ δωρεὰν τυχεῖος τῆς ἀπολυτρώσεως, πάντα τὰ τῶ κακῆς συνεκτόμω μείσματα ἀπορρέζον συνεκτεμῆσθαι, καὶ οἱ ἱερεῖς ὡς φοινῆ ἀνδύσσει, Χριστοῦ δωρεῖν τοῖς σωζόμενοις ἐμπόειον, καὶ τῶ ἐκκλησίᾳ ἐπιτικῶς ἀπερθεῖν. περὶ τῶν κλέων ἐκ οὗ τῶ ἀδικημάτων σου. εἴτε πᾶσι τοῖς δωροδοκῶν γλυκαζόντες, πληθύνοντες τε αὐτῶν ἐν γῆσιν πλουτοῦ, τῆς μακαρίας ἐκείνης λέγω καὶ ἀποκατελεῖσθαι κληρονομίως ἀναδεικνύοντες.

Eos qui per pecunias ordinati sunt, sive episcopi, sive quicumque clerici, & non secundum probationem & vitae optionem, deponi praecipimus: sed & illos qui hoc ordinasse noscuntur. Audiamus haec omnia, & auribus percipiamus, non solum summi sacerdotes & sacerdotes & qui in clerico connumerantur, sed & omnes qui orbem habitamus terrarum. Oportet enim abundantius nos intendere his quae audiuntur, ne forte defluamus: Quia non corruptibilibus argento & auro redempti sumus de vana nostra traditionis paterna conversatione, sed pretioso sanguine agni immaculati & incontaminati Jesu Christi. Sic nos doceto, vir sacratissime, sequi divinam scripturam, & evangelica, apostolica, canonica, & paterna praeccepta. Obedimus enim verbis oris vestri. Super excelsa confunde, exalta in fortitudine, vocem tuam: abi in latitudine, praedica cum fiducia, ut auferatur & in abolitionem veniat impositio manus quae per pecunias fit: nec non & quicquid hanc propter avaritiam, injustitiam & acquisitionem, turpis lucri gratia sequitur. Haec enim una cum his quae cum illa conveniunt, a populo acquisitionis qui nomine Christi censetur, & gratis consecutus est redemptionem, ablata, omnia contagia quae nequitiam sequuntur, radicitus amputabuntur, & sacerdotes ut palma florebut, Christi odorem his qui salvi sunt inspirantes, & ecclesiae triumphale carmen canentes: Abslutit Dominus injustitias tuas ex te. Quin & eos qui carpunt dulcedine replentes, & multiplicantes illos in terra pingui, longevos, inquam, illius vitae ac incorruptibilis haeredes monstrantes.

Τῶν θεοσεβέστατων καὶ ἀλαβειάτων συλλειτουργῶν, κυρίῳ Ἰωάννῃ ἀποστολῶν καὶ ἡγούμενῳ καὶ ἀναχωρητῇ τῶ κοσμητικῶν φροσίδων, Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως πῆρας Ρώμας.

DEO COLENDISSIMO comministro domino Joanni presbitero & hegumeno seu anachoreta, Tarasius indignus episcopus Constantinopolitana nova Roma in Domino salutem.

Ὅτι θεῶν καμάτων τῶ θεῶν τιμῶν ἀρδύθεις, καὶ τῶ ἐμπόειον τῶν κατωγαυθεῖς

QUI ex fluentis divini Spiritus irrigatus, & inspiratione hujus est illustratus, David ille scilicet inter reges

In Gen. 6. Dei celestissimi ac venerabilissimi. Martii. Concil. Generali. Tom. XIII.

ANNO CHRISTI 197.

475
 ἀγωνίζεσθαι καὶ τὴν πλὴν ἰερωσύην κληρωσάμενος ἅ-
 ντως ἀναστρέφεται ἐ βίῳ καὶ πολιτείᾳ, ἀλλὰ
 καὶ πάντες τῆς τῷ Χριστῷ ὀνόματι κληρωθῆναι. εἰ
 δὲ τῶς ἀποδῶσι τῶς ἐπιτάξεσι τῶς, κατὰ τὸ
 τῆς τοῦτον λογισμῶν ἰερῶν, καὶ ὅταν δὲ, εἴπω
 καὶ ἀποχρημασῶν. ἀλλὰ ἀλλοθι. τῆς τῶν ἐπι-
 μαρτυροῦν. καὶ ἐμοὶ ὁμοιωσάμενος ταῦτα καὶ ἐπι-
 ροῦ, αὐτοῖς δὲ ἀποφάσι. εἰ δὲ ὅταν κατὰ τὸν
 δόξα ἢ λαβόντα ἐπὶ χειρῶν ἰερωσύης καὶ ἐπι-
 ροῦ καὶ ἀποδῶσι τῆς ἰερῶν ἐπιτάξεως. ὁ
 ἰερῶν Μωϋσῆος, οἱ ἐφ' ἃς εἶπον, βῆ. εἰ
 αὐτοῖς καὶ ἐπὶ ἀποφάσι, καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ
 ἀποφάσι. ὡσαύτως καὶ ὁ ἱερογράφος Δαβὶδ λέγει
 λέγει, καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ καταρχὰς ἔγνωμεν ἐκ τῶν
 μαρτυροῦν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐδιδάχθησθε αὐ-
 τῷ καὶ τῶν ἱερῶν ἀποφάσι; εἰ μὴ καὶ
 μωραῖα τὴν διανοίαν, καὶ παίζειν ἐπιτάξαι τὸ θεῖον.
 ἡδὲ γὰρ πεδιδάχθησθε τὰ μαρτυροῦν τῷ Θεῷ,
 καὶ ἐπιτάξαι εἰς τὸ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ
 προσκαίρους τῶν ἀποφάσι καὶ φιλαττοῦ αὐτοῦ.
 ἰερῶν οὖν εἰς τὸν αἰῶνα μῆνοι, καὶ μακάριοι οἱ
 ἐπιτάξαι αὐτῶν, καὶ τῶν πεδιδάχθησθε καὶ ἐπὶ
 ἀποφάσι. τῶν δὲ ἐπισκόπων, ἢ ἀποφάσι, ἢ
 διάκωνος ἰεροφάσι εἰς χρεῖμασι τῶν χειρῶν
 ἢ δὲ τῶν λέγουσιν, ὅτι μετανοοῦμεν ὑπὲρ τῆς ἀμαρ-
 τίας, καὶ ὁ Θεὸς συγχωρεῖ αὐτοῖς. καὶ ἐγὼ λέ-
 γω, ὅτι πάντες μετανοοῦν ὁ Θεὸς προσδέχεται,
 καὶ συγχωρεῖ διὰ μετανοίας τὰ ἀποφάσι ἀμαρ-
 τήματα. εἶδα γὰρ καὶ Δαβὶδ μαχητὴ συγχωρεῖται
 καὶ φόνον, ἀλλὰ μετανοοῦσα, δεχθῆναι καὶ μαρτυ-
 ρηθῆναι. εἶπον Δαβὶδ τὸν τῷ Ἰεσοῦ ἄνδρα κατὰ
 τὴν καρδίαν μου, ὅς ποιήσει πάντα τὰ ἐπιτάξαι
 μου. καὶ τὰ ὅσα Δαβὶδ ἀποφάσι μαρτυροῦντα,
 εὐδολοῦν διὰ μετανοίας τούτου διορθωσάμενος. ἀλλὰ
 πάλιν εἶδα ἀκούσαντα αὐτὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ. οἱ
 σὺ εὐδοκῶμενος μοι εἶπον, ὅτι ἀπὸ αἱμάτων εἰ-
 οἶδα Μανασσῆν δι' ἐξομολογήσεως ἀποφάσι τῆς
 ἀσθενείας. εἶδα καὶ πόρνας καὶ τιλῶνας δεχθῆναι διὰ
 μετανοίας, εἶδα τινὰ δὲ τῶν εἰς ἰερωσύην ἀρθ-
 μηθῆναι, εἰ μὴ καὶ πρὸ τοῦ βαπτισματος τούτου
 πίστευον. εἶδα τινὰς μοναχοῖς, ὅτι μὴ ἐπὶ τῷ
 πόρνον ἦσαν, πόρνια συγχωρεῖται. μοναχῶν
 δὲ, οἱ πορνοῦν ἐπὶ τῷ πόρνον λαμβάνοντες διὰ τοῦ
 ἀγαπᾶν εἶναι. ὡσαύτως δὲ εἰς ἰερωσύην ἐπιτάξαι.
 εἰ δὲ ἢ σὺ αἰῶνι γίγνηται, ἢ νόμος ἐκκλησίας
 τῶν. τῶν ὅσασι Μαρίας πόρνον τὸ ἀποφάσι ἰε-
 ρῶν. αὐτοῖς δὲ εὐφροσύνη, ἢ μὴ δὲ εἰς τῶν ἰε-
 ρῶν καταλογίζονται, εἶπω δὲ ἐξομολογήσασθε τῶν
 τῶν πορνοῦ ἀποφάσι. καὶ ἢ τῶν λόγων, τῶν
 ἀλλοθι λέγει ἐπιτάξαι; παρὰ τῶν ἰερῶν ἀπο-
 φάσι μνησθῆναι, ἐπὶ τῶν αὐτοῖς ἀποφάσι
 τῶν ἰερῶν κατὰ τὴν ἡμῶν, πεκαρτοσάμενος βῆ. εἰ
 ὅτι ὁ ἐπὶ χρεῖμασι χειροτονηθῆναι ἐπίσκοπος ἢ
 ἀποφάσι τῶν διάκωνος, ἀλλοθι εἰς τῶν ἰε-
 ρῶν. εἰ γὰρ ἢ τῷ Θεῷ πρὸς χάριτος πρὸς
 ἀποφάσι. Καὶ ἀποφάσι τὸ ἐπιτάξαι, Σιμων-
 ιακῶν τὸ ἐξομολογήσασθε, ἀλλοθι τῆς ἰερῶν ἀπο-
 φάσι. καὶ ἐπὶ πόρνια εἰς ἀποφάσι τῶν πρὸς
 πρὸς, οἱ ἰερῶν ἢ ἀποφάσι. ὅτι κα-
 τὰ τῶν ἰερῶν τῶν τῶν ἀποφάσι. ἀλλ' εἰ καὶ ἢ εἰς ἀποφάσι
 εἰς τῶν ἰερῶν τῶν τῶν ἀποφάσι, γινώσκεις ἐξο-
 μολογήσασθε. πάντα δὲ ἄνδρα τῶν μετανοίας ἀποφάσι-

mus ad serviendum evangelicis atque apo-
 stolicis & paternis dispositionibus : decernan-
 tes ut hi qui sacerdotium sortiti sunt, sic
 degant & vivant & convertantur, sed &
 omnes qui Christi nomine vocantur. At
 si quidam non acquieverint præceptis istis,
 communicator talium qui dicitur quid-
 dem, non autem sunt sacerdotes, esse
 non patior, sed alienus ab horum sum
 portione : & mihi quidem protestari hæc
 non pigrum, ipse autem tutum. Divi-
 nis ergo canones dantem vel accipientem
 in ordinatione sacerdotii, deponunt, &
 persequuntur a sacerdotali dignitate. In-
 spector Dei Moyse, ut dixi, clamat, In il-
 lis, inquit, non est addendum, & ab eis
 non est auferrandum. Similiter & hymnoog-
 raphus David psallit, & nos cum illo : Ab-
 initio cognovi de testimoniis tuis, quia in æ-
 ternum fundasti ea. Et quis ad hæc resi-
 stendi idoneus? nisi forte infatigabili sen-
 su, & divinis velit illudere. Jam enim
 fundata sunt testimonia Dei, & radicata
 sunt in ecclesia ejus : licet quidam tempo-
 rallyter non obedientes, minime custodiant
 ea. Illa ergo in æternum manent; & bea-
 ti qui scrutantur ea, & his obediunt : &
 vs qui non obediunt. Omnis ergo epi-
 scopus, vel presbyter, aut diaconus con-
 vidus, quod per pecunias manus imposi-
 tionem dederit vel acceperit, a sacerdotio
 decedit. Fortassis autem dicunt aliqui,
 quia penitentiam agimus pro peccato, &
 Deus ignoscit illud. Ita & ego dico,
 quis & omnes agentes penitentiam Deus
 suscipit, & indulget per penitentiam pec-
 cata quæ jam patrata sunt. Novi enim
 & David adulterio depressum & homici-
 dio, sed ad penitentiam receptum, & di-
 vino testimonio approbatum : Inveni Da-
 vid, inquit, filium Jesse, virum secundum
 cor meum, qui faciet omnes voluntates meas :
 & sancta David propheticæ testimonium ha-
 bentia : perspicuum ergo est, per peni-
 tentiam eum fuisse correctum : Sed ite-
 rum novi audisse illum a Deo : Non tu
 adificabis mihi domum, quia vir sanguinum
 es. Novi Manasse per confessionem ab
 impietate dimissum. Novi & meretrices &
 publicanos receptos per penitentiam : ve-
 rum nullum ex his in sacerdotii dignita-
 te numeratum; nisi forte id ante baptis-
 ma commiserit. Novi & monachos aliquot
 cum in mundo essent, & omni libidine con-
 spurcatos; cum autem solitarie viverent,
 tamquam faces in orbe respicendisse : nul-
 lum tamen ex his in sacerdotem ordina-
 tum. Quod si autem id semel atque ite-
 rum factum est, non tamen confestim le-
 gem in ecclesia præscribit. Scimus & san-
 ctam Mariam prius meretricem fuisse,
 postea factam continentem : non tamen in-
 ter diaconas relata est. Quorum vero hæc
 dico? cum veritatis sermonem cognoscam,
 & eum qui a divinis apostolis initiatus
 est, audacter clamantem videam : Quod
 quicumque per pecuniam ordinationem est epi-
 scopus, aut presbyter, aut diaconus, alie-
 nus est a sacerdotali dignitate : non enim
 divini spiritus gratia venditur. Caiphai-
 num hoc studium est, Simoniaca hæc ma-
 chinatio, & aliena a sacerdotali sanctifica-
 tione. In scortatione aut adulterio si quis
 penitentiam

ACTIO VIII.
 expellunt.
 In il-
 Dom. 4. & 11.
 Abysalm. 113.
 in a-
 ternum fundasti ea.
 Et quis ad hæc resi-
 stendi idoneus?
 nisi forte infatigabili sen-
 su, & divinis velit illudere.
 Jam enim
 fundata sunt testimonia Dei,
 & radicata
 sunt in ecclesia ejus :
 licet quidam tempo-
 rallyter non obedientes,
 minime custodiant
 ea.
 Illa ergo in æternum manent;
 & bea-
 ti qui scrutantur ea,
 & his obediunt :
 &
 vs qui non obediunt.
 Omnis ergo epi-
 scopus, vel presbyter,
 aut diaconus con-
 vidus,
 quod per pecunias manus imposi-
 tionem dederit vel acceperit,
 a sacerdotio
 decedit.
 Fortassis autem dicunt aliqui,
 quia penitentiam agimus pro peccato,
 &
 Deus ignoscit illud.
 Ita & ego dico,
 quis & omnes agentes penitentiam Deus
 suscipit,
 & indulget per penitentiam pec-
 cata quæ jam patrata sunt.
 Novi enim
 & David adulterio depressum & homici-
 dio,
 sed ad penitentiam receptum,
 & di-
 vino testimonio approbatum :
 Inveni Da-
 vid, inquit, filium Jesse, virum secundum
 cor meum,
 qui faciet omnes voluntates meas :
 & sancta David propheticæ testimonium ha-
 bentia :
 perspicuum ergo est,
 per peni-
 tentiam eum fuisse correctum :
 Sed ite-
 rum novi audisse illum a Deo :
 Non tu
 adificabis mihi domum,
 quia vir sanguinum
 es.
 Novi Manasse per confessionem ab
 impietate dimissum.
 Novi & meretrices &
 publicanos receptos per penitentiam :
 ve-
 rum nullum ex his in sacerdotii dignita-
 te numeratum;
 nisi forte id ante baptis-
 ma commiserit.
 Novi & monachos aliquot
 cum in mundo essent,
 & omni libidine con-
 spurcatos;
 cum autem solitarie viverent,
 tamquam faces in orbe respicendisse :
 nul-
 lum tamen ex his in sacerdotem ordina-
 tum.
 Quod si autem id semel atque ite-
 rum factum est,
 non tamen confestim le-
 gem in ecclesia præscribit.
 Scimus & san-
 ctam Mariam prius
 meretricem fuisse,
 postea factam continentem :
 non tamen in-
 ter diaconas relata est.
 Quorum vero hæc
 dico?
 cum veritatis sermonem cognoscam,
 & eum qui a divinis apostolis initiatus
 est,
 audacter clamantem videam :
 Quod
 quicumque per pecuniam ordinationem est epi-
 scopus,
 aut presbyter,
 aut diaconus,
 alie-
 nus est a sacerdotali dignitate :
 non enim
 divini spiritus gratia venditur.
 Caiphai-
 num hoc studium est,
 Simoniaca hæc ma-
 chinatio,
 & aliena a sacerdotali sanctifica-
 tione.
 In scortatione aut adulterio si quis
 penitentiam

ACTIO VIII.
 De promotione ad sacerdotium qui in peccatis fuerit.

1. Tit. 1.

• Irreprehensibilis.

1. Tim. 1.

• G. 2. 2. Et Comminum qui in vita sua est, non a deo, sed a seipso. Paulo receptum, non tamen exequium ad sacerdotium.

• In cellis dandas.

• G. 2. 2. Et Comminum qui in vita sua est, non a deo, sed a seipso. Paulo receptum, non tamen exequium ad sacerdotium.

• collatae & cohabitatio charitatis.

• G. 2. 2. Et Comminum qui in vita sua est, non a deo, sed a seipso. Paulo receptum, non tamen exequium ad sacerdotium.

• G. 2. 2. Et Comminum qui in vita sua est, non a deo, sed a seipso. Paulo receptum, non tamen exequium ad sacerdotium.

piam post baptismum fuerit deprehensus, di-
vini canonis illam ad sacerdotium non ad-
mittunt: quin etiam si quispiam promotus ad sacerdotium, tale aliquid fecerit, **confessum** ejicitur. Omnis igitur vir qui in poenitentia perdurat, per bonitatem & mansuetudinem Dei veniam peccatorum suorum obtinet, quemadmodum etiam in superioribus demonstravimus. Novatum autem, & ejus impie hzretis assectas anathematizo, utpote qui injuriosus sit adversus poenitentiam, & mansuetudinem Dei elevet. Quare ejus opinionis sum, ut confitear recipiendum episcopum per pecunias ordinatum, modo poeniteat: bonus enim Deus est in omnibus, & viscera ejus aperta sunt super omnem hominem poenitentem, quem etiam in regnum suum inducit. Sed quoniam juxta divinum apostolum, episcopum inculpabilis esse debet: qui propter pecunias aliquem ordinat, aut ab aliis ordinatur, alienus est a sacerdotali dignitate, ut omnes novimus quicumque ecclesie alumnus sumus. Ergo bona & laudabilis poenitentia quae ad Deum ducit, & a peccatis liberat. Et ego quoque misericordia indigeo: novi enim Dei mansuetudinem, qui omnem ad se venientem recipit. Dixit enim per prophetam: *Tu primus dic peccata tua, ut justificeris. Et, Dixi, eloquar iniquitatem meam coram Domino, & tu remisisti impietatem cordis mei.* Et, *Pro ea orabit ad te omnis farelus in tempore opportuno.* Nam si pater, filio peregre existente, & rem impie & inique agente, redeuntem iterum ad se naturali amore prosequitur: quanto magis Deus omnium nostrum pater, omnem poenitentem suscipiet in ulnis suis, cum sit singulariter misericors? Non enim mortem petit peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat. Quemadmodum etiam in evangelio ab ipsa Domini voce per parabolam de prodigo, & postea poenitente. instrui sumus, a patre caelesti recepto in caelis. Gaudet enim super omnem hominem agentem poenitentiam. Poenitentia insignis est armatura, magna salutis via, hospitii regni caelorum dispensatrix, incorruptibilis via dux, martyricorum certaminum equiparatio, ad Deum viam indicans, & cum ipso nos esse faciens; humani generis baculus, cadentium & lapsorum turrectio. Beati qui hanc amplectuntur, & huic adherent. Qui hanc exercent, cum angelis vitam aequalem ducunt, ab omni malo declinant, & bonum faciunt. Poenitentia est coelumna & familiaris dilectionis, elemosinarum, jejunii, abstinentiae, temperantiae, probitatis, honestatis, mansuetudinis: & ut verum uno verbo dicam, haec omnia pollet poenitentia. Si quis autem hanc contaminat & contemnit, non inter servatos, sed inter perditos numerandus est, quorum vermis non moritur, & ignis non extinguitur. A quibus liberemur, digni habiti promissis bonis misericordia & miserationibus Christi Dei nostri. Haec a nobis praedicantur, vir sanctissime, si forte fuerint, qui nos quoque infamare voluerint. Novimus enim te singularem admonitionem & cultorem evangelicam & apostolicam, canonicamque justitiam. Quam obrem audacius quoque ad te ista scribi-

renta tibi amarum, tibi amarum & philan-
thropiam tuam quoniam, oida lucere dicitur
amartias, cathos & anoprov apodidwkaum. kai
adamatizw Nauaton kai tis tote tlu dussibh
airitin epistomwms, ws adewwms tnn metanoi-
an, & tnn philanthropian tuu Oiu mh sposti-
mws. wswtwos di & tnn epi chrimasi cherosonh-
throtu epistokon metanowta omologw prosdi-
chodai: agathos gar o Oios epi kasi, & anow-
mha ta sklychha autu epi tantu anwroph me-
tanownti: & eis tlu basilian autu toutu eisag-
chi. all' epi kata tnn apogalon iepus anepil-
ptos ofeili einai, o epi chrimasi cherosonh-
throtu, h cherosonhthos epi autis, alloxiws isin
ierwsimhs, ws panhs oidamh oi tns ekklesias
hsimoi, ex kanonikwn mathmatwn paidwthotes.
kwn kalh & agathh h metanoia, & spros Oion anag-
chi, & tnn amartiamatwn lwtrotai. kwtws gar
egw chrw ilies: oida gar tlu tu Oiu philan-
thropian, oti panth tnn prosorchwmsn apodich-
pei. iph gar dia tu sposthntu: lise su tns
amartias sou pwtes, ina diawthhs. & , eka,
hkarousw kat' emu tlu amartiamu th kwon,
& su aghkas tlu asibian tns kardias mu. kai,
epir toutis prosuchetai spros si pas osios &
nwro iudith. & tnn korwisanu Kewthion oida
sprosdechotw para th thew apoglw Paulw,
& miu di eis ierwsimw anabibadotw. ei gar
kathr apothmwsantos uis, & twn adethsantos,
autis di epantochwmsn, spros lambanntai dia tlu
fousimw korlw: kosw mallon o kathr pantwn
hman Oios kanta metanownta & sprosdichetai &
al kalichetai ws philanthropos; & gar thlei tnn
thanaton tu amartw, ws to epitriphai & zw
autn. katha & hwsamh ex autis tns kwemphs
fwnhs ewagghlikws paraboliw dntymphs tpe
tu aswtos tnn bion zhsantos, oti metanowntes
autu, para tu & uranws kathros apidichthi.
chairsi gar epi kasti amartwly metanownti.
misa oplan h metanoia, megala swthrias odos,
sposthntu uranwn basilias, apothartu zwis odh-
ghos, marturikwn adlthton tawros, spros Oion
odhghosa, & sun Oiw einai kowosa, tu anwroph-
pntu hws bakthria, piawntu anasasis. mak-
erai oi tawtlu aspasomhmoi. oi tawth sposti-
chontes m' agghlon suwdhgitwntai: oi tawtlu
aswtos eklinwsi apo pantis kakh, & kowson
asadon. metanoia dn thofos & omooikh asdaps,
elhmwsynhs, prosdichhs, thsias, eghrasias,
swfrosynhs, takenofrosynhs, chrosotphos, ag-
thswynhs, epicakias, & twn twtis akolwdon. t'
alhdhs epkein, tawta metanoia. & h tis tawtlu
adithi, & tis skochomhws ex isin, all' & mh
apokomwos, & ois o skwlyz h plath, * to
pwr h sbwntai. dn imdwimh, hkwthswomh
twn epngghlikwn agathwn ilies & oiktirwos
Christu tu Oiu hman: & tawta hdn par hman
krowntai ierwptu anhr, ei kai tines thlwsai loid-
rhn hmas: hmeis auw oidamh si deghon einai th
ewagghlikwn & apogolikwn & kanonikwn hstyma-
ton. twmew & sprosandimwda sei toutu dia tu-
de tu ofos, & parakalwms, iph ois kwllhropho-
ghetai, andrasen eu labisi, monachois te & bwthi-
kois;

ANNO CHRISTI 325.

ποις τῷ τῷ προσαναθίσαι· εἰ δὲ ἀρίστοι εἴσι, ἅμα
 καὶ ὑποδεικνύσας· αἰτέμεθα δὲ ἐν ταῖς ἑρανοῖ-
 ραις σου εὐχαῖς μιμησασθαι ἡμῶν, ὅπως βυθώ-
 μῳ ἐκ Ἰῆ κελῶ συντηρηθῶμεν κακῶν· εἰσι
 γὰρ ἐξ ὧν καὶ ἐξ ὧν ἐκινάσασαι, ἵνα ὡν δια-
 Χεσῶ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐρρηθῆμεν, καὶ μὴ θῶμαι ἐλ-
 ποιῶμεν, καὶ ἀπὸ τῶ παρανότου, φουλατισμῶν τῆς
 ψυχῆς ἡμῶν ἀπαραξῶται· οὐδεὶς γὰρ ἠλπίσας
 ἐπὶ κελῶν, καὶ πατρὸς ἡμῶν· λόγῳ ὡν καὶ πάλιν,
 εὐχα ἡμῶν ἀνερθεῖ Θεῷ καὶ ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ
 πατρὸς· οἶδαμεν γὰρ, ὅτι σοφῶν τὰν πρὸς ἡμᾶς
 διακρίσας· καὶ ὁ Θεὸς Ἰῆς εἰρήνης, ὁ τῶ μακρῶν
 καὶ τῶ ἰγγίς εἰς ἑαυτὸν ἀποκαταστάμεν, ἐν εἰ-
 ρῆνῃ τῷ ζῶν ἡσυχάζει πάντων ἡμῶν τῶ ὄνο-
 ματι αὐτοῦ κεκληθῶν, ἀρισθείας καὶ εὐχαῖς τῆς
 ἀχράντου δεσποτῆτος ἡμῶν τῆς ἀγίας Θεοῦ, καὶ
 πάντων ἀγίων αὐτοῦ· Ἀμήν· * Πᾶσι δὲ τοῖς
 ἀδελφοῖς τοῖς κλητοῖσιν εἰς ὑμᾶς ὡς ἔχῃ ἡμῶν
 ἀποστασασαί, ἵνα καὶ αὐτοὶ μετ' ἡμῶν εὐχῶν-
 τῶ ἡμῶν.

Ἰησοῦς Χριστὸς Θεὸς Θεῷ υἱός.

ΠΩΣ ΔΕΙΝΟΕΙΝ ΤΟ ΑΚΟΙΝΩΝΗΤΟΝ
 ὄνομα τῷ Θεῷ, καὶ πᾶσαν ἀσροφητικῶν ῥῆσιν τῶ
 εἰδωλα εὐλατῆσασαι.

ΟΕΙΣ ἔτιον ἑρανοῦ βιβλῶν, ἔ ἀισελθῶν
 εἰς τὴν παράδεισον, ἔ ἀκούσας ἄρρητα ῥῆ-
 ματα· ὁ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ κελῶ μέχρι τῶ Ἰλ-
 λυρικῶ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον, Παῦλος ὁ Θεὸς
 ἀπέσταλθῶ ἐλέγχων τὰν Ἰῆ Ἑλλήνων δυσειθῆ καὶ
 μεταίτων θρησκείαν, ὡς φησὶν· ἠλλάξαν τὴν δο-
 ξαν τοῦ ἀφάρτου Θεῷ ἐν ὁμοιωματι εἰκόν-
 φάρτου ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν, καὶ περῶν, καὶ
 ἐρπετῶν· καὶ εἰσβάσθησαν, καὶ πλατῆσαν Ἰῆ
 κτίσει παρὰ τὴν κτίσαντα· κατὰ γοῦν τὴν διὰ
 νομῶν πύθῳ εἰς ἐνοήσας, ἐτι τὸ ἀκοινωήτων
 ὄνομα τῷ Θεῷ λίθους καὶ ξύλους τιεθῆκαν· αὐ-
 τοὶ γὰρ τῶ πεποιήσασιν οἱ πᾶσης θεοσεβείας
 ἀλλοτριῶν, καὶ οἱ ἀποστασάντες Ἰῆ Ἑβραίων πα-
 ράφοις· ἐμίγησαν γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡμᾶς
 τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ καταλιπόντες τὴν ἀόρατον καὶ
 ἀκαταληπτον καὶ ἡμιουργῶν τῶ παντὸς Θεῶν ἡμῶν,
 δαίμοσιν ἔθυσαν, τῶ Βααλ καὶ τῆ Ἀσάρτῃ, τῶ
 Χαμῶν, Ἀπόλλωνί τε καὶ τῶ Διὶ, Ἀρτέμιδι τε καὶ
 τῷ Ἀφροδίτῃ, Διονύσω τε καὶ Ἑρμῇ, καὶ ἑτέροις
 πλείοσι· καὶ τὰ ἴστων εἰδωλα Θεῶν ἀποστηθῶν-
 σαν· ἀλλὰ καὶ πετεινῶν, ἔ περῶν, ἔ ἐρπε-
 τῶν· διὸ εἶπῃ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος· παρὶδωκεν αὐ-
 τὸς ὁ Θεὸς εἰς ἀδέξιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ κα-
 θήκοντα, πεπληρωμένους πᾶση ἀδικίᾳ, κακίᾳ,
 πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ· μετὸς φθόνου, φόβου, ἐριδος,
 ψιθυριστῶν, κατακάλου, θεοσυχίης, ὑπερηφάνου,
 ἀλαζόνου, ἐφάρτης κακῶν.

Τότενος δίδωκεν ὁ Θεὸς διὰ Μωσέως νόμον,
 ἐπι ἀποφῆτας ἀποκαταγγέλλοντας τῷ εἰσφάνειαν
 τῶ σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἐλέγ-
 χοντάς τε, ἀπειθῶντας, νεθετωῦντας, παρακαλῶν-
 τας, τῶ ἐπιστρέφει τῶν εἰς τῷ ἐπίγνωσιν τῆς
 ἀληθείας, καὶ σφραγίς τῷ κτίσιν λαβῆται Θεῷ
 ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, ὅστις τὸ ὄνομα ἐκ ἔχει κοι-
 νῶνται πρὸς τὰ κτίσματα καὶ τὰ εἰδωλικά σιβάσ-

mus, cupimusque ut ea monachis, & alce-
 tis, virisque omnibus religiosis, cum qui-
 bus tibi commercium est, significes: &
 ut in orationibus tuis cœlipetis nostri me-
 mor sis, obnoxie rogamus, quo ex circum-
 dantibus nos undique malis tandem alu-
 quando liberemur. Urgent enim & intus
 & extra insultationes, a quibus misericor-
 dia Dei sumus liberati, & posthac quo-
 que nos evalueros confidimus. Quamobrem
 iterum atque iterum dicimus, ora, preca-
 re, o amice vir Dei & nosser, imo po-
 tius pater: scimus enim quod affectu eo
 erga nos affectus es, quo pater erga libe-
 ros suos. Deus pacis, qui & remota &
 B propinquus ad se convocat, vitam nostram
 in pace conservet, & omnes illos qui cum
 colunt & admirantur, & omenque illius in-
 vocant, salvos faciat intercessionis & pre-
 cibus dominæ nostræ sanctæ Dei genitri-
 cis, & omnium sanctorum. Amen. Omnes
 fratres qui ad vos pervenerint, nostro no-
 mine salutes velim, ut & ipsi vobiscum
 pro nobis orent.

QUOMODO INTELLIGENDUM
 sit Dei nomen esse incommunicabile, & om-
 nem prophetiam locutionem, quæ invenitur
 in idola.

QUI in tertium penetravit cœlum, & c. Cor. 11
 paradísium ingressus audivit arcana ver-
 ba; qui ab Jerusalem per circuitum
 usque ad Illyricum prædicavit evangelium,
 Paulus divinus apóstolus evāngelium & ina-
 nem gentium superstitionem redarguens
 ait: Mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei
 in similitudinem imaginis corruptibilis homi-
 nis, & volucrum, & quadrupedum, & ser-
 pentium: & coluerunt, & servierunt creatu-
 ra potius quam creatori. Juxta hunc igi-
 tur sensum intelligere est, quod incommu-
 nicabile Dei nomen lignis & lapidibus ad-
 aptarunt, hoc enim illi fecerunt, qui ab
 omni Dei cultu tuere alieni, & qui ex
 D Hebræis dementes a Deo defecerunt. Com-
 missi sunt enim inter gentes, & didicerunt
 opera eorum. Et relicto invisibili, incom-
 prehensibili, & opifice omnium Deo no-
 stro, immolaverunt dæmonis, Baal, Astar-
 ta, Chamos, Apollini & Jovi, Dianæ &
 Veneri, Baccho & Mercurio, & plurimis
 aliis; & horum idola deos appellarunt; sed
 & volucrum & quadrupedum & serpentium.
 Quapropter idem apóstolus: Tradidit, in-
 quit, illos Deus in reprobum sensum, ut fa-
 ciant ea quæ non conveniunt, repletos omni
 iniquitate, malitia, nequitia, acritate; pie-
 nos invidia, homicidio, contentione; susurro-
 nes, detractores, Deo odibiles, superbi, elat-
 i, inventores maiorum.

Propterea Deus legem dedit per Moy-
 sen: deinde prophetas adventum prænun-
 cianes Salvatoris Christi Dei nostri, nec
 non arguentes, minitantes, admonentes,
 cohortantes, ut ii redirent ad agnitionem
 veritatis, & posthabita creatura servirent
 Deo vivo & vero, cujus nomen cum crea-
 turis & simulacris idolis communicari non
 potest. Ait namque apóstolus: Quæ sociat.

ACTIO VIII.

Ex nota.

in idola.

Cor. 11

ACTIO VIII.

ANNO CHRISTI 187.

tas luci ad tenebras? qua autem consensus Christi ad Belial? Verum neque lex, neque propheta eos convertere potuerunt; permanserunt enim in perditione sua. Advenit ergo qui praedictus erat a prophetis, ipsius Dei Verbum, coeternum Patri, verusque Deus, assumpta carne ex intemperate Dei genitrice semper Virgine Maria, & factus est homo nobis similis excepto peccato, ut nos ab errore idolorum liberaret, & a diaboli servitute eriperet. Expletis ergo omnibus suae dispensationis mysteriis, passus carne in cruce, & sepultus, & resurgens, & ascendens in caelos, unde descenderat, omni illa impuritate & abominatione nos liberavit, missis sanctis suis apostolis & discipulis ad omnes gentes, accepta ab eis, quemadmodum ipsis promiserat, virtute ex alto, Spiritu Domino, vivificante & omnipotente, qui ex Patre per Filium procedit. Per quem facti potentes opere & sermone, genus humanum ab inani idolorum cultu liberarunt; docentes nos credere in unum Deum qui in Trinitate laudatur & glorificatur: tradentes etiam in ecclesia symbola ipsi & successoribus ipsorum patres nostri celeberrimi. Quae tenentes Christiani, signum venerandae crucis sanctum evangelium scripto traditum, venerabiles imagines per experimentum rei figurationem, & quamplurima alia Deo dicta: eaque nobis admoventes, & cum affectu adorantes ac salutantes, sanctificationis ipsorum participes efficiuntur. Non tamen ad haec quasi ad deos accessere Christiani, quemadmodum ad idola gentiles. Absit id ab eis crimen: nugae sunt haec, & vaniloquentia Iconoclastarum. Ex quo etiam merito Christianorum accusatores appellantur. Cumque dementes sint, vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum. Labia dolosa in corde, & corde prava locuti sunt. Quod ea quae adversus idola pronuntiata sunt a lege divina, prophetis & apostolis, in evangelicarum rerum picturas male exceperunt, pervertentes sacram scripturam juxta propria desideria; nihil aliud intelligentes, quam ex idolis illis non esse nos per Christum Deum nostrum liberatos, aut salvatos. O hominum demetiam atque insaniam! quia sanctum a profano non distinxerunt. Nam Domini & Sanctorum ejus imaginem eodem quo demoniorum effigies nomine appellarunt. Proh improbitas hominum! Vae ipsis, quod a Deo resisterunt. Etenim Christiani unum Deum colentes in Trinitate collaudatum, & soli ipsi latriam offerentes, per sensibilia signa ducimur ad intelligibilia. Cum enim sensibiles simus, non aliter ad intelligibilia provehimur, quam per sensibiles notas tum scripturae ad meditandum, tum picturae, qua res coloribus & lineamentis exprimentur. Haec enim in prototyporum omnium inducit & evahit recordationem: & alterum quidem auditu percipimus, alterum vero oculis contemplantur. Quae ita se habent, ut alterum alterius notitiam inferat: habent etiam sine controversia, ut alterum alterius contineat declarationem, & iisdem afficiantur honoribus.

7701. 11.

ματι· φησι γάρ ὁ ἀπόστολος· τίς κοινοῖα φωτὶ σφὲς σκότους; ἢ τίς συμφωνία Χριστοῦ σφὲς Βελιάρ; ἀλλ' ἐκ ἰχυσαν ὑπὲρ νόμος, ὑπὲρ προφητῶν τύπος ἐπιτρέψαι· ἐπιμένειν γὰρ τῇ ἐσωτῆρι ἀπολοῖα. ἦλθε δὲ ἐν ὁ προφητῶν, αὐτὸ ὁ τῷ Θεῷ λόφος, σωματάρχος τῷ πατρὶ καὶ συναϊδῖος, καὶ Θεός, σάρκα προσλαβόμενος ἐκ τῆς ἀχραντοῦ θεοῦ ἀνταρδίου Μαρίας· καὶ γέγονε κατὰ ἡμᾶς ἄνθρωπος ἁλῶν ἁμαρτίας, ἵνα ρυσῆται ἡμᾶς τῆς πλάνης τοῦ εἰδώλου, καὶ ἐλευθέρωσεν ἐκ τῆς τοῦ ἡγεσίου δουλείας. πάντα πίνων τὰ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ πληρώσας μυστήρια, παθὼν σαρκὶ ἐν τῷ σταυρῷ, καὶ ταφῆς, καὶ ἀνάστασιν, καὶ ἀνελθὼν εἰς ἑράνους, ὅθεν κατήλθε· κληθεῖσεν ἡμᾶς ἀπὸ πάντων ἐκείνων τοῦ μισοματῶν καὶ βδελυγμάτων, ἀποδείξας τὸς ἀγίους μαθητῆς αὐτοῦ ἀποστόλους εἰς πάντα τὰ ἔθνη, λαβόντας δυνάμειν ἐξ ὕψους, καὶ οὗτος αὐτοῖς ἐπηγγέλατο, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιόν, τὸ παντοδύναμον, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς δι' οὐνοῦ ἐκπορευόμενον. δι' οὗ ἡμεῖς ἡμεῖς δυνάμει ἐν ἔργῳ, ἱλυτρώσαντο τὸ ἀνθρώπινον ἐκ τῆς ματαίας τοῦ εἰδώλου λατρείας, διδάξαντες ἡμᾶς πιστεῖν εἰς ἕνα Θεόν ἐν τριάδι ἀνυμνωμένον καὶ δοξαζόμενον, παραδόντες καὶ σύμβολα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ καὶ οἱ αὐτοῦ διαδοχοὶ αἰοῦνται πατέρες ἡμῶν. ἀ κρατῶντες οἱ Χριστιανοὶ, τὸν τε τύπον τῆς τιμῆς σταυροῦ, ἀγίον καθ' ἑαυτοῦ δια γραφικῆς θεωρίας, σικτῆς εἰκόνας δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀνατυπώσεως, καὶ ἵτερα πλεῖστα ἱερά ἀναθήματα· καὶ ταῦτα προσεγγίζοντες, ἐ χετικῶς προσκυνούντες καὶ ἀσπαζόμενοι, τοῦ ἁγιασμοῦ αὐτοῦ μεταλαμβάνομεν. οὐ μὲν δὲ πάντες ὡς Θεοῖς προσήλθον οἱ Χριστιανοὶ, καθάπερ οἱ Ἕλληες τοῖς εἰδώλοις· ἀταγε τῆς κατηγορίας· φληναφήματα ταῦτα καὶ φλυαρίαι τοῦ εἰκονοκλασῶν. διὸ καὶ αἱεὶς χριστιανοκατηγόροι ονομαζόμενοι. καὶ παραφρονας ὄντες, μάταια ἐλάλησαν ἕκαστος σφὲς τῶν πλῆσιον αὐτοῦ. χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν κακὰ· ὅτι τὸ κατὰ τοῦ εἰδώλου διηγορημένα παρά τῷ θεῷ νόμος, καὶ τοῦ προφητοῦ, καὶ τοῦ ἀποστόλου, εἰς τὸς διαγγελικὰς ἐπιλοφίας κακῶς ἐκείλησαν, ἐρίσαντες τὴν θεῖαν γραφικὴν κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας· ἀδὲν ἵτερον ἐνοῶντες, ἢ Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν ἐκ ἐκείνων τῶν εἰδώλων ἕκαστος ἡμᾶς, ἡδὲ ἵσωσεν ἡμᾶς. ὡ τῆς πῶν παραφροσύνης καὶ παραφρονας· ὅτι ἀνάμισον ἀγίου καὶ βεβήλου ἢ διεστῆσαν. τὴν εἰκόνα γὰρ τοῦ κυρίου καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἴσα ταῖς εἰκόσι τῶν δαιμονίων ἀνάμισον. σφὲ τῆς τῶν φρονης. καὶ αὐτοῖς, ὅτι ἀπεκλήσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. οἱ γὰρ Χριστιανοὶ ἕνα Θεόν εἰζόντες ἐν τριάδι ἀνυμνωμένον, αὐτῷ μόνῳ καὶ λατρεύοντες, δι' αἰδητῶν συμβόλων σφὲς τὰ νοητὰ ἀόμοιθα. αἰδητῶν γὰρ ὄντες ἄλλως πως σφὲς τὰ νοητὰ ἐκ ἀνατεσθόμεθα, εἰ μὴ δι' αἰδητῶν συμβόλων, διὰ τε γραφικῆς θεωρίας, καὶ διὰ εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως. αὐτῆ γὰρ ἀπάντων τῶν σφωτιστῶν ὑπόμνησις ἐστὶ καὶ ἀναγωγὴ σφὲς αὐτῶ. καὶ τὸ μὲν διὰ τῆς ἀκοῆς σφωτισόμεθα, τὸ δὲ διὰ τῆς ὁρατικῆς κατανοήσεως. τὰ ἀλλήλων γνωστικὰ χεῖς πάσης ἀντιλογίας καὶ τῶν ἀλλήλων ἵχυσιν δηλώσεως, καὶ ταῖς αὐταῖς τιμαῖς γεραιροται.

Ετι

ANNO CHRISTI 107.

ACTIO VIII.

Ετι δὲ πρὸς ἀκρίβητάραν κατανόησιν καὶ ἵπτα Α
 τινὰ ἀποκαταλογίσομαι. κοινὸν πάντων ἐστὶ τῶν
 τοῦ Θεοῦ δημιουργημάτων, ἀλλήλων μετέχον, πρὸς
 ἀλλήλα ἔχει τὴν συγγένειαν. καὶ εἰ ἵπρὸν τι τῷ
 ἵπρῳ ὑπερίχει κατὰ ἀξίαν καὶ τάξιν, ἀλλ' οὐδ' ἅπα-
 τα τὰ ὄντα κοινωίαν ἔχει ἀλλήλα. εἰ γὰρ ἀγγε-
 λοι ἀπλοὶ νοεῖ ὄντες, ἐκ τῷ μὴ ὄντος, εἰς τὰ
 εἶναι περήχθησαν παρὰ τοῦ πάντων δημιουργοῦ Θεοῦ.
 ὡσαύτως καὶ ἀνθρωπίνῃ φύσει· ἀλλὰ μίση τις
 εἰς μεγέθος καὶ ταπεινότητος, ἦσαν τῆς ἱδ' ἡρα-
 νιστ' ἀγγέλων καὶ ἱδ' ἐργασίων. καὶ καθὸ κτίσμα-
 τὰ εἰσιν ἰακτῆρα, κοινωίαν ἔχουσιν εἰς ἀλλήλα.
 εἰδ' ὅπως οἱ ἀγγελοι μὲν ἀπλοὶ νοεῖ ὑπάρχουσι
 καὶ ἀνώλεθροι, ὁ δὲ ἀνθρώπος θνητός· ἀλλὰ τοῦ
 καὶ ἐπιστήμης ὄν δεικτικός, μετέχει κατὰ τοῦτο ἴης
 τῶν ἀγγέλων φύσεως. αὐθὺς ἡ ἀνθρωπίνῃ φύσει
 μετέχει τῆς τῶν λοιπῶν ζῶων, ὅτι καὶ αὐτός καὶ
 αὐτὸ σάρκες, καὶ εἰδίσει, καὶ ὑπνῶσιν· ἀλλὰ καὶ
 τῆς γῆς μετέχουσιν, ἕξ ἧς ἐληφθημεν, ὅτι καὶ
 πάλιν εἰς αὐτὴν ἀναλύομεν, ἵως τῆς μεταπαύ-
 σις ἡμῶν τῆς ἀπὸ φθορᾶς εἰς ἀφθορσίαν.
 τοῖσ' ἅπασι καὶ τὰ πῶσ' αἰ ἀλλήλων μετέχου-
 σιν, ἡ ἄσ' αἰ καὶ ἡ γῆ, ἡ ἕδωρ, ὁ ἀήρ, τὸ πῦρ.
 καὶ ἡ γῆ μὲν ξηρὰ καὶ ψυχρὰ εἰσι, τὸ πῦρ ξηρὸν
 καὶ θερμὸν, ἡ ἕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, ὁ ἀήρ
 θερμὸς καὶ ὑγρὸς. καὶ καθὸ μὲν ἐστὶ ξηρὰ ἡ γῆ,
 μετέχει τὸ ὑγρὸς· καθὸ δὲ ψυχρὰ, μετέχει τὸ
 ἕδωτος. ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τῶν τῶ
 λῶσ' πρὸς ἀλλήλα κοινωίαν ἔχουσιν. ἐθῶσ' καὶ τὰ σώ-
 ματα ἡμῶν τῶ ἀναλογία ἱδ' πῶσ' αἰ τῶν στοιχείων
 ἐκ πῶσ' αἰ στοιχείων σύγκειται, αἵματος, φλέγμα-
 τος, χυμοῦ, καὶ χολῆς. καὶ τὸ μὲν αἷμα θερμὸν καὶ
 ὑγρὸν, καὶ ἀναλογεῖ τῶ ἀέρι· ἡ ξανθὴ χολὴ θερ-
 μὴ καὶ ξηρὰ, καὶ ἀναλογεῖ τῶ πυρὶ· ἡ μελαινα ξη-
 ρὰ καὶ ψυχρὰ, καὶ ἀναλογεῖ τῶ γῆ· ὁ χυμὸς
 ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς, καὶ ἀναλογεῖ τῶ ἕδατι. πρὸς
 δὲ σαφείραν διήγησιν καὶ ἐτι λίξω. βασιλεὺς ὁ
 δεσπότης· εἰ καὶ προλάμπει ἐπὶ πᾶσι τὸ κρατῶ-
 ῦμῶν, καὶ ὑπερίχει τῶ ἀξίᾳ σὺ τῶ δεσποίνῃ καὶ
 βασιλίσσῃ μητρί σου, καὶ τῶ νόμῳ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ
 κοινῶν ἅπαν κατακυλεύθει· ἀλλὰ μὲν ἀνθρώποι εἰσι,
 καὶ ὄλεσμον ἐπιδέχονται· ὅτι πᾶς ἀνθρώπος ζῶων
 λογικὸν θνητῶν, τοῦ καὶ ἐπιστήμης δεικτικόν· καὶ Πί-
 ξος γὰρ καὶ Πάυλος, καὶ οἱ λοιποὶ ἀνθρώποι τῶν
 αὐτῶν ὄλεσμον ἐπιδέχονται· ἦσαν μετέχει τῶ
 κοινῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ κοινωίαν ἔχει μὲν
 πάντων. ὁ δὲ Θεὸς ἀόρατος ὄν καὶ ἀκατάλητος,
 ἀνεξήγητος καὶ ἀπεύρατος, ἀπαθὴς, ἀθά-
 νατος, μόνος βασιλεὺς ἱδ' βασιλευμένων, καὶ
 κλέος τῶν κλειδύτων, ἕκ ἔχει κοινωίαν ὑπὲρ μὲν
 ἀγγέλων, ὑπὲρ μὲν ἀνθρώπων, ὑπὲρ μὲν ἵπτας
 κτισίως. αὐτὸς γὰρ δημιουργός, τὰ δὲ πάντα ποιη-
 ματα· αὐτὸς ἀνοσητός, τὰ δὲ πάντα παρ' αὐτοῦ
 προνοούμενα· ἕξω σὺ πᾶσης φύσεως κτισίης ἐστὶ ὁ
 Θεός· κατὰ τὸν ἀκοινωίαν ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
 εἰδ' ὅτι καὶ δεσπότης Μωσῆς ἱδ' αἰ στοιχεῖα
 περιέδοκε γράφειν ἐπὶ τῶ τῶ Θεοῦ ὄνοματι, καὶ
 εἰ ἵπτας φωναῖς ἕδαμὸν ταῦτα ἔγραψεν. εἰ δὲ
 καὶ μετέχει τῶ Θεοῦ αἰ ἀγγελικαὶ δυνάμεις,
 καὶ οἱ θεοσιβίαι καὶ φεθόμενοι αὐτῶν ἀνδρες, χα-
 ἔστι αὐτὸ μετέχει, καὶ ἕκ ὅσ' αἰ. ἕκ τῶν ἀξί-
 οῦσ' εἰς μετὰ ἡμῶν δὲ ἀγαθῶν ἔργων.

Ad clariorem autem rei intelligentiam
 alia quaedam etiam apologiz causa pro-
 ponam. Omnium Dei creaturarum com-
 mune est, ut participatione aliqua inter
 se conjunctæ sint affinitate, & quavis al-
 iis aliis dignitate & ordine antecessant,
 res tamen omnes communicatione qua-
 dam inter se junguntur. Nam angeli cum
 sint puræ mentes, ex nihilo producti sunt
 ab omnium rerum conditore Deo; simi-
 liter & naturâ humana: sed & media est
 inter excellentiam & tenuitatem, cælestium
 scilicet angelorum, rerumque terrenarum:
 verum ut creaturæ conveniunt inter se.
 Deinde angeli quidem puræ sunt mentes
 & incorruptibiles, homo autem mortalis:
 sed cum sit mentis ac disciplinæ capax,
 angelicam participat naturam. Rursus na-
 tura hominis naturæ ceterorum animalium
 est particeps, quod & ipse & ipsa caro,
 & comedunt, & dormiunt, terraque com-
 munem habent, ex qua sumpti sumus,
 & in quam resolvimur usque ad transmu-
 tationem nostram ex corruptione in incor-
 ruptionem. Ita plane & quatuor elemen-
 ta communi junctæ sunt nexu, terra, a-
 qua, aer, ignis, & terra quidem sicca
 est & frigida, ignis siccus & calidus, a-
 qua frigida & humida, aer calidus & hu-
 midus: & conveniunt quidem terra & i-
 gnis, ut sicca; terra vero & aqua, ut
 frigida: simili modo & reliqua elementa
 communione hac inter se sociantur. Hinc
 etiam nostra corpora proportionem horum
 quatuor elementorum ex quatuor humori-
 bus constant, sanguine, pituita, flava &
 atra bili: & sanguis quidem calidus & hu-
 midus, proportione respondet aeri: flava
 bilis calida & sicca, & proportione respon-
 det igni: atra bilis sicca & frigida, &
 proportione respondet terræ: humor hu-
 midus & frigidus, & proportione respon-
 det aquæ. Addam etiam ad majorem ex-
 planationem. Dominus rex & imperator
 est: sed & imperium vestrum præfulget
 omnibus, & dignitate præmises cum do-
 mina & imperatrice matre tua, vestroque
 nutui subditi omnes parent. Attamen ho-
 mines estis, & definitione comprehendimi-
 ni, quoniam omnis homo animal est ra-
 tionale mortale, mentis & scientiæ capax,
 & Petrus enim & Paulus, & ceteri homi-
 nes eandem suscipiant definitionem: hoc
 est, ea quæ sunt communia hominibus,
 & vos habetis; estque vobis cum omni-
 bus eadem natura communis. At vero
 Deus invisibilis, incomprehensibilis, inve-
 stigabilis, incircumscrip-tus, impassibilis,
 immortalis, solus rex regum, & Domi-
 nus dominantium, nulla aut cum ange-
 lis, aut cum hominibus, sed cum alia
 creatura communicatione est conjunctus.
 Ipse enim opifex, cuncta vero creata: ip-
 se providentia regit, reliqua omnia pro-
 videntia reguntur. Extra igitur omnem
 creatam naturam est Deus: atque hac ra-
 tione nomen ipsius est incommunicabile.
 Idcirco & admirabilis Moyses peculiare tra-
 didit literas ad scribendum Dei nomen,
 quas ad alias voces non usurpabant. Quod
 si virtutes angelicæ, atque homines pii
 Deumque timentes participes Dei sunt,

ANNO
CHRIST.
797.

ANNO
CHRISTII
797.

487
 Nihilominus provis est contravertis. Illi negant, alii asserunt. Singuli suos habent rationes, quas infra plurastrum. Reverendissimus cardinalis Baronius cum sententiam veterem esse iudicat, qua asseritur, quod petrus concilii, mendacis & impostoris auctoritate libri Carolini decepti, Nicenam synodum, quasi ipsa imagine cultu lacris soli Deo debite colendas esse sentisset, suo decreto reprobarit & condemnarint: quodque non tantum legati sedis apostolicae, verum etiam ipse Hadrianus Papa, postquam libellum a pluribus auctoribus contra Nicenam synodum & cultum imaginum conscriptum a Carolo imperatore ad se missum accepisset, concilium aemenuicum propugnaverit, adhaec quoque Francofordienfis concilii illa, qua contra Nicenam synodum gesta erant, cassa atque plane irrita reddiderit. Hanc esse communem historicorum & antiquissimorum scriptorum sententiam, probat iis testimoniis, qua infra in notis concilii Francofordienfis allegabo. Theodoros Studita, aliiive Graeci impostores hanc sacratissimam synodum calumniantur, quod lapsos penitentes episcopos citra dispensationem dignitatis recesserit, idque non sine sacratissimi concilii injuria, ut patet infra in notis ad l. 1. & 2.

Numerus episcoporum quantum fuerit.

Confessus quibus.

Prima adione compendiosis relatio.

Imperatores qui novitatem vultu, quemadmodum & Petrus primus principis collapudendam vultu, & quosdam ad eos monent.

Lapsi episcopi reclinantur.

488
 & qui ab ipsis fuerant ordinati, in ecclesiam recipendi essent, ex sacris antiquis canonibus, sanctorumque patrum assertioibus ex codicibus & patriarcho in synodum allatis, facta est prolixior disquisitio. Tarasius inter differendum interlocutus ostendit, ejusmodi haeresim jam diu ante ab improbis haereticis Marcionistis & Manichaeis, Petro Fullone, Xenaja Hieropolitano, atque Severo plantarum, advenire potius hoc tempore renovatam, quam advenire esse. Cumque ad hosc recipiendos quidam episcopi orthodoxi se distantes haberent, quidam episcopus juvenalis nomine, commiseratione permotus, ex sua sede surgens, eandem cum lapsis excepturus sententiam, se illis immiscuit, idque ut facilius veniam quam petebant, consequerentur. Quod cum eadem intentione etiam Illyrici episcopi fecissent, receptionem eorum in sequentem annum placuit differre.

Secunda adio celebrata est vi. Kalendas Octobris, in qua Tarasius diligenter examinavit, num Gregorius Neocesarientis episcopus lapsus vere an fide periret, & ecclesiam catholicam restituere cuperet. Sed cum ille ex intimis precordiis vere penitentes signa edidisset, mandatum est illi, ut libellum supplicem, quo se vere catholicum esse profiteretur, ipse conscriberet, & sequenti adione synodo offerret. Post hac lecta sunt litera, quas Hadrianus Papa ad imperatorem & Tarasium Constantinopolitanum episcopum, de primatu Romanae ecclesiae, de sacrarum imaginum cultu, aliiive fidei articulis conscripsit. His absolutis, legati sedis apostolicae interloquentes rogarunt, quid Tarasius, quidem universa synodus de hisdem sentiret. Respondit Tarasius: *Confirmamus atque permantibus in significatione litterarum qua lecta sunt, imaginatiles descriptores, id est, qui ad sacras imagines pertinent, suscipiunt, secundum antiquam patrum nostrorum traditionem, &c.* Cumque ad eorumdem legatorum sedis apostolicae interpellationem, sancta synodus de hisdem literis respondisset: *Sequitur & suscipimus, & admittimus.* Legati patriarcharum orientalium magnis precibus eandem Hadrianum epistolam, fidemque Tarasii extulerunt, ac deinceps cum reliquis episcopis & archimandritis omnibus eandem sua subscriptione confirmaverunt.

Tertia adio secundum accuratorem Anastasii veridicem celebrata habetur xiii. Kalendas Octobris. Unde quod in vulgata editione hac nostra mendose legitur, eam vi. Kalendas Octobris habitam fuisse, corrigendum est: nam ex supradictis constat, quod secunda adio vi. Kalendas Octobris celebrata fuerit. In hac proposita est in primis causa Gregorii Neocesarientis episcopi, quem cum nonnulli ad ecclesiam, non autem ad episcopatum pristinum recipiendum esse dixissent, ideo quod Iconoclastarum antesignanus fuisset, atque orthodoxos tempore persecutionis in oriente graviter vexasset, decretum est tandem auctoritate legatorum sedis apostolicae, ut una cum collegis in sedem suam reciperetur, maxime quia obiectum ille persecutionis citius probari non posset. Post hac iussu concilii recitari fuerunt epistolae, quas Tarasius dederat ad patriarchas orientales, quae eorumdem patriarcharum nomine monachi Palaestina Tarasio reddiderant. Quibus approbatae, legati sedis apostolicae nomine trentorum decem & octo patrum, qui ante in eadem civitate Nicenum primum concilium collegerant, aliter sententibus anathema dixerunt: cumque eandem sententiam sacrosancta synodus plane approbasset, suaque subscriptione corroborasset, factis acclamationibus imperatoribus oblati, fatis huic adioni impositus fuit.

Quarta adione, qua juxta translationem Anastasii adione ipsa Kalend. Octobris celebrata est, omnium sententia iussu sunt asserti sacra volumina, quibus de cultu sacrarum imaginum testimonia recitarentur. Primumque ex divina scriptura tam veteris quam novi testamenti, inde ex sanctorum patrum sacris voluminibus descripta sententia. Addita est lectio historiae de imagine illa Domini nostri Jesu Christi, quam Judaei circum tempora Constantinii & Irene Beryi in Syria iterum crucifixerunt, clavis perforarunt, & post turpes irrisiones, contumelias & conspurcationes lancea transfoderunt. De qua memorabile illud continet eadem historia; quod cum latus imaginis lancea perforasset, sanguis & aqua copiose profluxerint; ex quo illi quidem in admirationem versi, nec tamen conversi, novum experimentum tentant, si homines male affecti & morbo eo sanguine aspersi sanarentur. Quod cum revera praestitum esset, Deo corda eorum attingente, omnes abnegata perfidia in Christum crediderunt, & baptismum susceperunt. Recitaram historiam oates concilii audientes, lacrymis sunt perfusi, non aliter quam si crucifixionem Salvatoris ex uno evangelistatum acceptam recitari audivissent. His locis & auctoritatibus variis de sacrarum imaginum veneratione allatis & recitatis subjuncta est lectio epistolae Gregorii papa

Adione 1. compendiosis descriptio.

Vulgata eadem editio mendose legitur.

Adione 2. compendiosis descriptio.

Adione 3. compendiosis descriptio.

11. &

ANNO CHRIS. II. 187. Edicto vulgari mendis repleta.

II. & Germani Constantinopolitani episcopi. Ad pe-

Aditio 1. compendiosa relatio.

An angeli & anima de- ditione huius concilii sint corporea.

AA 6. d. de- scribitur & emendatur.

Aditio 7. rei gesta.

CAPO. 12.

ANNO CHRIS. II. 187. Edicto vulgari mendis repleta. Quinta actio collecta est quarto nonas Octobris, in qua Tarasius ostendit, Iconoclastas Judaeorum, Sarracenorum, Gentilium, Samaritanorum & Manichaeorum sectarios esse: refutatque eorum argumentis, quae pro confirmatione sua haeresis attulerant, alia plura testimonio ad comprobandum sacrarum imaginum cultum, recitari mandavit. P.A. hac evidenter demonstravit, recitari tempore vigentis persecutionis sacros codices, in quibus de venerando cultu sacrarum imaginum mentio aliqua inveniebatur, corruerint, abolerent & decreto legatorum sedis apostolicae ierati sunt adversus Iconoclastas anathematismi, finisque quinta actio nonas Octobris tenenda fuit. Notandum, quod hac actione Joannes Thessalonicensis ait, angelos & animas esse corporeas, idem loquens cum Basilio & Athanasio universam ecclesiam sentiens, falsum est & ab ecclesia nequam receptum. Quod autem ex professo & instituto synodi allegabat angelos & animas pingi posse, iudicio ecclesiae probatum est. Rationem quam ille ibidem intulit, synodus non curavit, utpote quod de retinendo usu imaginum dumtaxat in ea ageretur.

Quinta actio collecta est quarto nonas Octobris, in qua Tarasius ostendit, Iconoclastas Judaeorum, Sarracenorum, Gentilium, Samaritanorum & Manichaeorum sectarios esse: refutatque eorum argumentis, quae pro confirmatione sua haeresis attulerant, alia plura testimonio ad comprobandum sacrarum imaginum cultum, recitari mandavit. P.A. hac evidenter demonstravit, recitari tempore vigentis persecutionis sacros codices, in quibus de venerando cultu sacrarum imaginum mentio aliqua inveniebatur, corruerint, abolerent & decreto legatorum sedis apostolicae ierati sunt adversus Iconoclastas anathematismi, finisque quinta actio nonas Octobris tenenda fuit. Notandum, quod hac actione Joannes Thessalonicensis ait, angelos & animas esse corporeas, idem loquens cum Basilio & Athanasio universam ecclesiam sentiens, falsum est & ab ecclesia nequam receptum. Quod autem ex professo & instituto synodi allegabat angelos & animas pingi posse, iudicio ecclesiae probatum est. Rationem quam ille ibidem intulit, synodus non curavit, utpote quod de retinendo usu imaginum dumtaxat in ea ageretur.

Sexta actio, quae non pridem, (ut habet vulgata editio) sed tertio nonas Octobris, teste Anastasio, celebrata fuit, definitio fidei, quam in pseudoseptima synodo Constantinopolitana sub Copronome habita Iconoclastas ediderunt, sub nomine Gregorii Neocaesariensis episcopi recitata fuit: Joannes & Epiphanius vicentii orthodoxi eandem doctrinam refutarunt. Unde quod Gregorius imaginem Christi eucharistiam nominat, Iconoclastas nostri temporis patrum patrocinarunt. Nam quod ille hac actione dixisse fertur, sub nomine Iconoclastarum proposuit, & ab orthodoxis verbum imaginis in eucharistia plane desertantibus est refutatum.

Cumque ita superioribus actionibus perflata Iconoclastarum jam satis refutata & condemnata fuisset, septimam & ultimam actionem tertio Idus Octobris celebrantes, ediderunt catholicae fidei definitionem, in concilio Florentino sessione quinta recitata & approbata, in qua ne cum Iconoclastis in aliquo degnate communicarent, professi sunt, Spiritum sanctum, quod communiter, a Patre Filioque procedere, atque imaginem deiparae virginis, aliorumque sanctorum, non minus quam sanctae crucis retinendas & colendas, non tamen cultu latræ propter se atque ex sua natura adorandas esse. Hanc limitationem addendam esse putantes, vi in gratiam scholasticorum quorundam theologorum, qui docent Christi redemptoris, atque sanctissimi crucis imaginem latræ cultu respectivo adorari posse. Quae in re a definitione concilii non repita, sed verbis tantum & modo loquendi discrepare videntur.

His itaque in synodo definitis x. Kalendas Novembris, actio (secundum novam editionem) octava editum fidei decretum universa synodus acclamando, & contrarium sentientes anathematismis execrando, & approbavit, suaque subscriptione firmiter corroboravit. Post hæc viginti duos canones ad ecclesiasticam disciplinam pertinentes ediderunt: atque tandem tres synodales epistolas, unam ad imperatores, alteram encyclicalis ad omnes ecclesias, tertiam ad Hadrianum papam perfriserunt, & sacratissima synodo xxi. Octobris, quae anniversaria memoria apud Graecos recollitur, hanc imposuerunt. De his quae absolutam sanctam synodum sunt consecuta, Ignatius in Tarasio apud Surrum xv. Februarii ita scribit: Tandem cum Tarasio & prae qui cum eo collectus casus parum veniam, dum litterarum decretum totis monumentis mandasset, & ut id saltem & integrum maneret, precat essent, ut & patres qui primam adversus falsam Actum venerationem orant consecrati, adiutores haberent, & eorum qua decreta fuerant, eisdem Deum invocassent, & eam inanis huius sententia auctoritate, & omnes haeresei inventores ab aere ecclesiastico per anathema separassent: in urbem regiam delata sunt ad istis orthodoxa dogmata. Quae summa benevolentia excepimus imperatores. Erat itaque cathedra ipsorum imperatorum, & totius a Deo electa synodi iam dicta Magna Constantinopolitana, & novo decreto recitata, cum aperi imperator Constantinus dicitur impleret spiritus (audiebant enim eorum in unum convenisse concilium auctore eius qui omnia continet, & in unum consensisse sententiam) eidem admirati sunt accuratissime, & esse doctrinam divina inspirantem qua ab eis decreta fuerant, sapienter judicantes, peno & manu imperatoria ea optime comprobant & confirmant: & non vilius deum synodum proficiunt, unumquemque mittunt in suam civitatem, & ad reges vocant participes. Tarasius autem & apostolicae Qualiter cum unum sedem mytha eximii, cum ad sacrosanctam ecclesia lapsa te generalis professuras, & divites doctrinae populum in Tarasio.

Qualiter cum unum sedem mytha eximii, cum ad sacrosanctam ecclesia lapsa te generalis professuras, & divites doctrinae populum in Tarasio.

Tempore Hadriani papa I. Anno septimo imperatorum inchoatam, & seditione Constantinopolitani praedicti turbatam fuisse hanc synodum, supra ex Theophane recensui. Sed cum per imperatores metus militum pudenter sublatus esset, contigit anno octavo Constantini & Iranae, mensis Septembris, initio indictionis undecimae hanc synodum vicissim congregari, & in nomine Domini Jesu Christi, ut videre est initio actuum synodalium actio 1. iterum inchoari. Cuius itaque secundum variorum computationem Baronianam cum praedicta indictionis undecimae initio, atque cum octavo anno imperii Constantini & Iranae, annus Christi redemptoris nostri 727. concurrat, recte hunc annum Christi actus synodaliibus praedicti: quibus Paulus Diaconus 721. Cedrenus 726. Onuphrius 729. male annotarunt. Pellus annos tantum sexaginta inter sextam & septimam synodum esse voluit: quod cum nullo modo defendi posset, quidam teste Bellarmine de conc. lib. 1. cap. 5. mendam librorum in Pellum irrepressis, ipsumque centum annos scripturae suspicantur.

ANNO CHRISTI 727.

ANNO CHRISTI 381.

SYNODUS CONSANTINOPOLITANA

ANNO CHRISTI 381.

CONSTANTINI ET EIRENES,

Ex libello synodico.

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τῶν τῶν βασιλείαν, Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ ἐκ Καζαρος διεδίξατο· καὶ τῶν βασιλείαν Λέωντος, Κωνσταντίνου υἱοῦ αὐτοῦ μὲν Εἰρήνης τῆς οἰκίας μητρὸς ἐκλήρωσατο· οἱ δὲ ἦσαν καὶ ἰσὴν ἐν τῷ καθ' ἑσπέρην καὶ παύσειαν ἀποστόλων συνόδου ποιησάμενοι, μέγας ὄρας τετάρτης καθήσαντες, ἀναθεματίζουσαι εἰκονομάχους κατιστάδων· ὅσπερ γενέσθαι ἡ συνχώρησαν χολαεῖοι.

CONSTANTINO vero in imperio filius Leo Chazarenus succellit: eoque imperium Constantinus iterum filius cum matre Eirene sortitus est: qui divinam & sanctam in templo sanctorum, & celeberrimorum apostolorum synodum instituentes, usque ad quartam horam confidentes, anathemate notare imaginum oppugnatores festinarunt: quod tamen ut fieret, scholarii non permiserunt.

SYNODUS VII. OECUMENICA NICŒÆ

B I T H Y N O R U M,

Ex eodem libello synodico a Joanne Pappo primum tum ab Henrico Justello edito.

Οἱ γὰρ φιλόχρηστοι βασιλεῖς καὶ θεοφιλεῖς, ἔχοντες ἡμεῖς χολαεῖοι παιδίσκωντες, ἀγίαν οἰκουμένην ἐξ ὁδοῦ συγκροτηθῆναι συνόδον ἐν Νικαίᾳ τῶν Βιθυνησίων ἐπιστολῶν· ἡ δὲ ἐκλήρωσεν ἀποκαθάρσει, Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἐν ἀγίᾳ Ταραντίος, τὸν Κύριον Παῦλον Ἐπιτολίτην· Πέτρον καὶ Πέτρον πρεσβύτερον, Ἀδριανὸν τὸν ἀγιοπῆτα πάπα Ῥώμης τὸν πᾶν ἐπέχοντες, Ἰωάννης καὶ Θωμᾶς μοναχοὶ καὶ πρεσβύτεροι, τοποτηρηταὶ πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως· ἡ τις ἀγία σύνοδος τὸς κατὰ τῆς τῆς Θεοῦ ἐκκλησίας λυτήσαντες ἀναθεματίζουσαι κατιστάδων καὶ ὅσων ἐκθέμενον ὀρθόδοξον, τὰς εἰκόνας τὰς ἱερὰς ἀπὸ τῆς ἀεικαθαρῶν δόξαν αὐτῶν ἀντιβασίσαν.

CHRISTI igitur amantes & divinissimi imperatores, exilio scholarios castigantes, sanctam œcumenicam septimam synodum Nicææ, quæ ad Bithynorum præfecturam spectat, congregari præceperunt: cui præfuerunt præsidentes, sanctus Tharasius Constantinopolitanus, qui Paulo Cyprio successerat, Petrus, & Petrus presbyteri, Adriani sanctissimi papæ Romani locum tenentes, Joannes & Thomas monachi & presbyteri, patriarcharum Alexandrini, Antiocheni, Hierosolymitani dioceseos orientalis locum tenentes. Hæc sancta synodus eos, qui contra Dei ecclesias latraverant, anathemati subiecit: & definitione orthodoxa exposita, sacras imagines ad pristinam existimationem revocavit.

E A D E M S E P T I M A G E N E R A L I S S Y N O D U S

Ex libello Photii de synodis, sive epistola ad Michaellem Bulgariz principem pag. 14. editionis Londoniensis.

Ἡ δὲ ἀγία καὶ οἰκουμένη ἐξ ὁδοῦ ἐν Νικαίᾳ μὲν τῶν Βιθυνησίων μητροπολίτην ὄσαν, ἡ ὀρθόδοξων δόγματων δικαστήριον παλαιότατον ἦν, καὶ αὐτὴ τῆς ἐκκλησίας κεντρικὴν ἔδειξε, ἐπὶ τῇ καὶ ἔχοντες καὶ τελαχοσίων ἱερῶν ἀνδρῶν πλῆθει πλατυμομένη· τῆς ἀρχιεπιστοπίας τῆς ἱεράς αὐτῶν καὶ μεγάλης φάλαγγος ἀποβαλλομένη Ταραντίον τὸν ἐν ἀρχιεπιστοπίας Θεοῦ περιβήτην (Θεὸς ὡς καὶ παναριστὸς ἀνὴρ, καὶ ἡ βασιλεὺς πόλιος τοῦ ἱεραρχικοῦ οἴκου, ἡπερ τις ἄλλος, πελάγειν ἄξιός) καὶ δὴ καὶ Πέτρον τὸν Ἀλαβιαντῶν πρεσβύτερον τῆς ἐκκλησίας, καὶ Πέτρον ἄλλον, πρεσβύτερον, καὶ αὐτὸν ἐκ τῆς ἐκείσε μόνος ἡγούμενον τὸ αἶψα Σάββα, οἱ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας διεπλήρουν τὸν τὸν Concil. General. Tom. XIII.

SANCTUM & œcumenicum septimum concilium Nicæam quidem Bithyniæ metropolim, quæ & antea rectorum dogmatum iudicium fuerat, ipsam quoque religionis tribunal ostendit. Trecentorum autem & sexaginta septem sacrorum patrum multitudo dilatatum, sacre magnæque phalangis sue ordinum duces ac præfides constituit Tharasium inter episcopos celeberrimum, (Divinus hic vir atque optimus erat, ac dignus, ut si quis alius, qui sacra regie civitatis gubernacula tractaret,) & Petrum religiosissimum protopresbyterum ecclesiæ Romæ, & alterum Petrum presbyterum ipsum quoque, & illius mansionis præfectum sancti Sabæ: hi sedis apostolicæ sortiti sunt locum Adriano tunc

ANNO CHRISTI 717.

ANNO CHRISTI 717.

493
 pontificiam dignitatem exercente : & Joannem & Thomam monastica vivendi ratione celebres , & sacro honore insignes , & totius orientis dioceseon apostolicarum magnarumque sedium tenentes locum , & vires agentes episcoporum , nempe Apollinarii , & Theodoriti , & Eliae , quorum primus Alexandriae , alter Antiochiae , tertius Hierosolymorum erat antistes . Tunc Constantinus & Irene recte de religione sentientes , & pietatis gloria coronati , Imperii Romani purpuram induebant . Hoc sacrum magnumque concilium recens patetiam & barbaram haeresim , quae ab impiis & execrandis hominibus parva erat , divinae communicatae sententiae simul cum ipsius auctoribus condemnavit . Infelices enim homines isti , verbis non consentientes se Christo vero Deo nostro maledicere , factis omnia in eum maledicta & linguarum petulantiam congesseverunt . Cumque illum sine medio , & sine aliquo velo contumelia afficere non audent , per venerandam imaginem , omnem Christo inimicam mentis cupiditatem expleverunt . Adorandam enim Christi imaginem per quam idolorum error occultatur (proli nefarium sceleratam atque impia linguarum cogitationisque somnium) idolum appellaverunt , omnibus ipsam ignominiam afficientes , & per plateas ac vias publicas trahentes , & pedibus calcantes in ignem coniecerunt , spectaculum Christianis hominibus miserandum , & sola Christi hostium impietate dignum . Eadem & in reliquis sacras imagines contulerunt , cum celeribus pedibus effunderent , dirisque manibus & impuris libris atque demeritis societatem caperent homines pessimi sacras Christianorum notas & effigies non minus quam si gentium essent abominaciones , imo vero magis , publice detestabantur . Ex quo bellum gravissimum adversus Christum , & sanctos eius commovebatur . Omnibus enim perspicuum est honorem imaginibus habitum ad eos transferre , quos illae referunt . Verum isti nova Judaeorum Christi hostium progenies , dum Christi atque sanctorum eius imagines afficiunt contumelia , ea perficiunt , in quibus patres ipsorum defecerunt . Irruunt enim in facinorosa Judaeorum , singularique alacritate patres suos superare conantur . Et dum non audent in medio Christianorum labris etiam Christum abnegare , in eundem ipsum Judaicum paternumque zelum deprehenduntur incidere , & aduersionem hanc etiam ostendunt imitationem , nec ullo consistunt loco , sed tamquam veneno haereticis ebrii , huc illuc jaquantur & ruunt . Christianos enim se esse profitentur , & adversus Christum debacchantur . Judaeos se appellari nolunt , & imagines oppugnantes zelum ipsorum Christi inimicum , imitantur & superant . Idololatriam nomen vitant , & se in ipsos Christianos , divinaque Christianorum , sanctaque mysteria nihilo idololatriae leniores praebent . Quam ob rem sanctum & oecumenicum concilium eos , qui adulterae istius , & multis seminibus committae opinionis ignobilitatem fugere noluerunt , tamquam nothos , & a fidelium nobilitate alienos ,

Ατον, Αδελανού επί αρχιερατικόν κοσμίως αξίωμα. άμα δι τούτοις Ιωαννίω η Θωμαν άνδρας μοναδική πολιτικά περιώνυμοι, η ιερατικη τιμη διελαμνοντες, η της αναταλης άσπασης διοικησεως των αποστολικων, η μεγαλων θρονων ποσοτηρηταις, και των αρχιεριων αποϊσμου Ιχουτου, λεγω δη Απολλιναρην η Θεοδοωστη η Ηλια, ων ο μβη Αλεξανδρειας, ο δε Αντιοχιας, η ο λοιποσ δι Ιεροσολυμων ιεροπρεπεις η πασοφοσ απροσηκησαν. επι Κωνσταντινος η Ειρηνη ορθοδοξιας σεφανω κοσμουμβουι, η τιω αυτηκρατορα της Ρωμιαικης αρχης πορφυριδα εσεζεοντο. αυτη πογραφου η ιερα Ε μεγαλη σωιδοσ αρτιοφανη η βαρβαρον αιρσιον υπο δυσοιζων και ανιερων ανδρων παρεισαχθεισαν θεοικετη η κοινη ψηφισματι κατεδικασε, η τοις εισηγηταις η φορομαχος αυτω η αυτω σωυποβαλουσα κεματι. ουτοι γαρ οι δειλαιαι Χεισον των αληθινον Θεον ημων βλασοφημειν ουχ ομολογουντες τοις ρημασι, δια των εργων πασαν εηνην εβρινη η βλασοφημια η ασβειαν, η αυτω εκεινον δυσφημειν αμεισως η χωρις τινος παραπειτασματος ου θαρηησαντες, δια της σιπητις εικονο τω των αυτων της χειρομαχου Γνωμησ εσεκλήρου θειλημα. ειδωλον γαρ, α της μιαρας η αθιου γλωσσης η θρανοιασ απηχημα, τιω προσκυνητω εικονα Χεισου, δι ησ ειδωλων πλαση διωκεται, αποσηγορθεσαν καθυβειλουτες, και πασασ αυτω ατιμιας περιβαλλοντες ανα τωσ αγορασ η τωσ λαωφορσ ποτι κατεπατων, περιεουρον, περιπαροδισαν, θιαμα Χεισιανωσ ελεεινον, η της ελληνικης χριστομαχιασ μονησ αξιον. το αυτω δε η κατω ηβη αλλων ιερων εικονων η εικονισματων ποσι θαλορις ιχθιαι, άμα χειροσι η παλαμναιαις η βεβηλοισ χειρισιν εσειλθανον, η πορον υδυνα της τηλικαυτης μανιασ Ε περιεληθιασ υδαμωσ ελαμβανον οι αλαγορεσ. αλλα ηβη αλληλικων βδελυγματων υδωσ ελαττον, ει μη η μαλλον, τα Χεισικων ιερα συμβελα η εκτυπωματα δια μισωσ αγοντις εβδελισοντο. δι ων αυτωσ η ο ασποιδωσ πολεμοσ κατω Χεισω η ηβη αυτω αγιωσ συμκροτειτο η ιερατωιετο. δηλων γαρ απασιν ωσ η τιμη των εικονισματων τιμη γινεται των εικονιζομνων, ωσπερ η η αλιμια εισ αυτα θασεβαινε τα εικονιζομνα. αλλ' οποι τα νεα των χειρομαχων ισδαιων ηννηματα δι ων μβη τιω σπηλιω εικονα Χεισου η των αυτω αγιωσ εσεβεζω, το αποσηνικον απεκληρουν εσερημα, εις τα ιυδαιων ποληματα εκπερομβου η νικην φιλοσεμνιτες η επερβολη της αποδυμιασ τοις ηννητορας. δι ων δι Χριστιανωσ Ε μισωσ εκ ιχου πολημισαι των Χεισον η χειρισιν απαρτοσασαι, η αυτω εκεινω το ιυδαιικω η παθεσ ηηλω ηθεροχοτο θαπεικοντις, η νοθον η τιω αυτων δεκλιοντις τιω μιμησιν και μπηδαμω εασιν ιχοντις, αλλ' ωσπερ το κατω κερωθουτις της αιρσιωσ, ωδε κηκεισ διερριπωοντο η παρεφίροντο. Χεισιανωσ μβη γαρ εαυτωσ ονομαζοντες κατω Χριστω εφουαττοντο, η τιω ιυδαιων κλησιν ου απροσημωι το χειρομαγον αυτων παρεζηλων δια της εικονομαχιασ η υπερεβαλον, η μωσων δε, αλλα η το τωσ ειδωλολατριασ εκκλιοντις ονομα υδωσ ειδωλο-

ANNO CHRISTI 325.

ANNO CHRISTI 325.

δολοφονῶν ἀνεκτίστερα ἐς τὴν Χερσίου αὐτοῦ
 ἢ εἰς τὴν τῶν Χερσιῶν θύρα ἔ ἀρχαῖα μνη-
 μα ἐπέθεσαν. οὐδὲ τότε μὴ ὄσον μὴ τῆς μο-
 χαλίδος ποταμοῦ ἢ πάλυστρου ἢ συμπεφυμένῃ
 δέξῃς φησὶν ἐθίλασαν τὴν δυσθήκησιν, ἢ νό-
 θα ἤδη ἢ ἐκφοκα τῆς πύλιν πύλιν ἀγίας, ἢ
 ἀγία ἢ ἀπαρθεῖσα ἐκείνης διακρίματα δισμοῖς
 ἀλόπως τῷ ἀναθίματος καθυψίσαντο. τὴν δὲ
 εἰκόνα Χερσίου τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν κατὰ τὰς
 ἀνταρθεῖς ἀποστολῆς τε ἢ πατρικῆς παραδόσεως,
 ἢ τῶν τῶν ἱερῶν λογίων ἐκασταῖς ἐστὶ τιμῆ ἢ
 σιβασμότητι τῷ ἀποκρινόμενῃ προσκυνεῖσθαι ἢ
 τιμᾶσαι ἡμῶν ἀπάσαις ἐκείνῃσι τε ἢ ἐπισφα-
 ρίσαντο τῆς ἀποκρινόμενης ἢ τιμῆς δηλονότι προ-
 σαγομένης, καὶ ὅν τρόπον ἢ τῆς ἀλλοῖς ἱεροῖς
 συμβάλλει ἢ τῶν τῆς κατὰ ἡμᾶς ἀγνώστῃς
 λατρείας ἀποκρινόμενα. ἢ γὰρ ἐν αὐτῆς ἐσω-
 μένῃ ἢ συμπεφυμένῃ τὴν τιμῆν ἢ ἀποκρινόμενῃ,
 ἢ δὲ εἰς ἱεροσόλυμα ἢ διάφορα πᾶσι χεῖρομα,
 ἀλλὰ διὰ τῆς φαινομένης, ὁμοῦ ἢ μίσησιν αὐ-
 τῶν θεραπείας ἢ ἀποκρινόμενης ἱεροσολίτης τε ἢ
 ἀδελφίτης εἰς τὴν ἀμείνων ἐκείνῃ ἐνοεῖν τε
 ἢ ἰσοπέδῃ θείωτα ἀναγομένη. ὅπου τὸν τιμῆν
 σαυρὸν ἀποκρινόμενῃ, ἐν δὲ τῷ δισποτικῷ ἔξε-
 ταιῶν σώμα, ἢ τὸ τῷ κόσμῳ καθάρσιον ἀνι-
 βλῦσαι αἷμα, ἢ ἢ τοῦ ἔξω φησὶς τῆς ἐκείνῃ
 ροαῖς ἀρδαιῶσα τὴν ἀγνῶν ζωῶν ἐβλάσθησεν
 ἀντι θανάτου. ὅπου τὸν τύπον τῷ σαυρῷ ἀποκριν-
 ομένων, διὸ οὐ δαιμόνων ἐλαύνεται εἶψη, ἢ πᾶση
 θεραπείῃ ποικίλα, τῆς ἀπαξ ὡ τῷ ἀποκριν-
 ομένων χεῖρι ἢ δυνάμει ἐκείνῃσι, ἢ μί-
 χεις αὐτῶν τῶν τύπων μὴ τῆς ὁμοίας ἐκείνῃς
 συμφορῆσιν. τῶν τῶν τοῖσρα ἔκαστον, τὴν τε
 Χερσίου εἰκόνα φησὶ ἢ αὐτὴν τὸν σαυρὸν, ἢ δὲ
 καὶ αὐτὸ τῷ σαυρῷ τὸν τύπον παρακλήσιος τῆ
 σιβασμότητι ἢ ἀποκρινόμενης ἐκείνῃσι, οὐκ ἐν
 αὐτοῖς περιγραφόμενῃ ἢ περιεσβεσμένῃ τὴν τιμῆν
 ἢ τὸ σίβασ. ἀλλ' εἰς τὸν δι' ἡμᾶς ἐσανθρωπῆ-
 σατα πλάτη φιλανθρωπίας ἀπάτη, ἢ τὸν ὑπὲρ
 ἡμῶν ἐποκείσαν θάνατον ἐκείνῃς ὑπερβόλον,
 ταύτην ἀναθέρμενῃ ἢ ἀνιερῶν. ὅπου δὲ ἢ καὶ
 ἀγίων ἢ τῆς ἢ λήσαντα πῶσις ἐκείνῃσι
 πῶσις ἀποκρινόμενῃ, τὸν αὐτὸ δοξάσαντο Χρι-
 στὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν μεγαλιώτερος ἢ ἀνθρωπῶν-
 τες. ἢ δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς μουσικῆς ἢ ἀγίας
 ἡμῶν τελετῆς ἐστὶ παρακλήσιος διὰ τῆς ἐν αὐ-
 τοῖς ἐκείνῃς δωρεῆς τε ἢ χεῖρος, τὸ ἀρχι-
 κόν τε ἢ ἀποκρινόμενῃ αἰτίον ἐπιγινώσκοντα τε ἢ
 δοξολογούμενῃ. διὸ ἢ τῶν μακρῶν ἐκείνῃς ἢ
 ἱερῶν ἀνδρῶν ἢ θεοφῶν ἢ ἀγία πανηγυρις,
 οὐ μόνον τὴν εἰκόνα Χερσίου, καθάπερ ἔφημεν,
 ἀλλὰ γὰρ δὲ ἢ τῆς παναγῶν καὶ ἀπαρθεῖσαι
 Μαρίας ἢ δισποτικῆς ἡμῶν θεοφῶν, ἢ πᾶσι
 ἢ ἀγίων τῶν ἱερῶν εἰκόνας κατὰ ἀναλόγειαν τῆς
 ἀποκρινόμενης ἢ σιβασμότητι τιμᾶσαι
 ἢ ἀποκρινόμενῃ κοινῶν θεοφῶν ὄρους,
 ἐπισφαρῆσαι τε ἢ ἐκείνῃσι. ἢ γὰρ ἢ δι' αὐτῶν
 εἰς δι' αὐτῶν εἰς ἰσοπέδῃ τε ἢ συναγωγῶν ἀνα-
 γόμενα θύσαν, ἢ ἀπὸς τὸ ἀκρότατον ἢ ὄρεκ-
 τῶν δι' αὐτῆς ἀγίωμα θείας, ἢ ὑπερβόλον συναφείας. ἀλλὰ ταῦτα μὴ σοφῶς τε ἢ θερι-
 τῶν πλεονεξίᾳ διώκει. πᾶσαν δὲ αἰρετικὴν νόσον ἢ πᾶσαν ἀκόσμιαν τῆς λογικῆς ἀπειλά-
 σασα, τὸν εἰκόνα κόσμον ἢ τὸ λαλῶν τὴν ἐκείνῃσι ἐπαναλαβῆσαι ἀπειδέξω ἢ οὐα δὲ
 in.

insolubilibus anathematis vinculis constri-
 gendos iudicavit. Imaginem autem Chri-
 sti veri Dei nostri, ex apostolorum &
 sanctorum patrum traditionibus & sancto-
 rum oraculorum testimonio, ad honorem
 & venerationem illius quem ipsa refert,
 adorandam atque colendam suffragiis om-
 nibus censuit & confirmavit. Cum adora-
 tio nimirum atque honor adhibeatur eo-
 dem modo quo in aliis sacris notis & for-
 mis sanctissimæ matris utimur. Neque e-
 nim in illis consistimus, honoremque &
 adorationem concludimus, neque ad alios
 diversos ac varios fines distrahimur: sed
 per diversum & singularem ipsorum cul-
 tum & adorationem que cernitur sacra
 convenientique ac minime divisa ratione,
 animos nostros ad invisibilem illam singu-
 laremque atque unicam divinitatem dirigi-
 mus. Sic venerabilem crucem adoramus,
 in qua Domini corpus extensum est, &
 sanguis ille, quo mundus univ ersus pur-
 gatus est, emanavit, & ligni natura il-
 lius fluxibus irrigata pro morte vitam per-
 petuam tulit. Sic crucis signum adora-
 mus, quo dæmonum agmina fugantur &
 varii curantur morbi: cum semel in ip-
 so exemplari gratia & virtus exhibita sit,
 & usque ad exemplaria similis vis sese
 diffundat. Hæc igitur singula, nempe
 Christi imaginem, & ipsam crucem, cru-
 citique notam, cultu adorationeque pro-
 sequentes honorem, & adorationem non
 ipsis concludimus, sed ad eam dirigimus,
 qui propter incredibiles divitiæ amoris er-
 ga nos factus est homo, & mortem pro
 nobis pertulit contumeliosam. Sic & san-
 ctorum templa, sepulcra, & reliquias, ex
 quibus morborum curationes emanant, fi-
 deliter adoramus, Christum verum Deum
 nostrum qui gloria ipsos affecit, collau-
 dantes & celebrantes. Et si quid his in
 mysticis & sanctis nostris sacrificiis simile
 est per munus & gratiam in illis exhibi-
 tam præcipuum auctorem & principem cau-
 sam agnoscimus & commendamus. Quapro-
 pter & divinus ac sanctus ille beatorum at-
 que sanctorum virorum cætus, non solum
 imaginem Christi, quemadmodum dixi-
 mus, verum etiam immaculatissimæ sem-
 perque Virginis Mariæ & dominæ nostræ
 Dei genitricis, & sacras sanctorum om-
 nium imagines, pro ratione excellentiæ &
 sanctitatis exemplarium, colendas & ado-
 randas communium oraculorum decretis
 constituit & confirmavit. Per ipsas enim
 ad præsentiam quodam modo atque con-
 gressum, animi ducimus intentionem, &
 per hanc divina naturamque superante con-
 iunctione copulamur cum illo qui sum-
 mus est rerum expetendarum. Hæc igitur
 sapienter divineque scriptum illud con-
 ciliun decrevit atque constituit. Quo qui-
 dem facto omnem hæreticam pellem ac
 turpitudinem a grege ratione prædico de-
 pulit, propriumque decus ac pulchritudi-
 nem ecclesiam recipere ostendit, & tam-
 quam sponsam non in fimbriis aureis, sed

495 bis
ANNO
CHRISTI

CONCILIUM NICÆNUM II.

496 bis

intelligentibus decoratam imaginibus, ad Christi sponſi dexteram constitutam, hilari-
bus & latis oculis toti fidelium multitu-
dini conspiciendam honorandamque demon-
stravit.

Ανύμφην οὐκ ἐκπροσωπῆς χρυσοῖς, ἀλλ' ἐν νο-
σοῖς ἰεροῦ δείσαν ἐκόνισματι, ἐκ ἐξέων τοῦ
κομφῆς Χριστοῦ παρεστήσατο ἰλαρῆς καὶ χαίρων
ὀφθαλμοῖς καθορᾶσαι ἔ διαγλαίξειται πατὴρ
τῆ πῶ πιστῶν ἁληρωματι παρεκχάσων.

ANNO
CHRISTI

E ADEM NICÆNA II. EX NILO.

• recentis

• Ex anſari
mentis calce
de ſic apud
mense 6138
Jua 10 101
Jua 10 101
Jua 10 101
Jua 10 101
Jua 10 101
Jua 10 101

SANCTA & œcumenica septima synodus
Nicæe secundo habita est, imperanti-
bus Constantino & ejus matre Irene, con-
gregata a sexcentis sexaginta tribus san-
ctis patribus adversus Iconomachos. Præ-
sant huic Adrianus papa Romæ, Tarasius
Constantinopolis, Politianus Alexandriæ, B
Theodoritus Antiochiæ, Elias Hierosoly-
morum. Annus erat mundi Christi ve-
ro 724. A septima ad octavam sunt anni
centum viginti.

Ἡ Ἁγία καὶ οἰκουμένη ἐβδόμη συνόδος ἡ ἐν
Νικαίᾳ τὸ δεύτερον γέγονεν ἐπὶ τῆς βα-
σιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐ-
τῆ συνηροτηθεῖσα ὑπὸ ἑξακοσίων ἑξήκοντα ἑξῶν
ἁγίων πατέρων κατὰ τῶν εἰκονομάχων ἠγῶντο δὲ
αὐτῆς Ἀδριανὸς πάππας Ρώμης, Ταράσιος Κων-
σταντινουπόλεως, Πολιτιανὸς Ἀλεξανδρείας, Θεοδό-
σιος Ἀντιοχείας, Ἡλίας Ἱεροσολύμων. Ἡ δὲ
ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη . . . ἀπὸ δὲ Χριστοῦ
ἔτη ψδ' . ἀπο ἐβδόμης ἕως ὀγδόης ἔτη ἑκατὸν
εἴκοσι.

OBSERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.

Ad hanc usque synodum non pervenit Anonymus
ille scriptor, cujus Breviarium de sex synodis œcu-
menicis suis supra locis inferimus; aut certe fasten-
dum est codicem ms. ex quo edita primum fuit lu-
cubratiuncula illa, mutilum fuisse atque imperfectum.

His vero Græce jam Latineque excusis synodi VII. A-
dici subiciendam arbitramur vulgatam sive antiquam ver-
sionem illam, quæ in regia conciliorum omnium collectio-
ne non sat commode præmissa reperitur. Ea autem sic se
habet.

ACTIO
PRIMA.ANNO
CHRISTI
927.

S A N C T A
SYNODUS ŒCUMENICA
NICÆÆ SECUNDO HABITA,
ORDINE SEPTIMA,
VULGATA ET ANTIQUA * EDITIO. *

ACTIO PRIMA.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Christi, veri Dei nostri, imperantibus piissimis & Christo deditissimis dominis nostris, Constantino cum matre sua Irene, anno consulatus illius octavo, sub octavam Kalend. Octobr. indictione undecima, conveniente sancta & œcumenica, hoc est, universali synodo, que per gratiam divinam, piisque illorum imperatorum sancte orbem terrarum gubernantium decretum congregata est in clarissima Nicœnsium metropoli, que est in Bithynia provincia: nimirum, Petro viro religiosissimo archipresbytero, que Romæ est, sanctissimo beati Petri apostoli ecclesiæ, præterea Petro piissimo monacho & gubernatore monasterii sancti * Sabæ apud Romanos, vicariis existentibus apostolicæ sedis, cui præerat sanctissimus beatissimusque archiepiscopus veteris Romæ Hadrianus, presentibus Tarasio sanctissimo & beatissimo archiepiscopo inclytæ Constantinopoleos novæ Romæ; Joanne & Thoma religiosissimis presbyteris monachis, & locum retinentibus apostolicarum sedium ejus, que in oriente est, dioceseos.

Agapio episcopo Cæsareæ, que in Cappadocia.

Joanne episcopo Ephesi.

Constantino episcopo Constantiæ, que est in Cypro.

Nicolao episcopo Cyzici.

Eutymio episcopo Sardinisium.

Petro episcopo Nicomedie.

Stauracio episcopo Chalcedonis.

Elia episcopo Cretæ.

Epiphanio diacono, tenente locum Thomæ archiepiscopi Sardinie.

Joanne monacho loco Nicephori episc. Dyrachii.

Danièle episcopo Amasie.

Nicolao monacho & præfeto monasterii quod Apra appellatur, in locum metrop. Thyanen-
sum.

Constantino episcopo Gangrorum.

Niceta episcopo Cladiupoleos.

Theophylasto diacono, in locum metropo-
leos Stauropolitarum.

Eustathio episcopo Laodiceæ.

Michaele episcopo Synnadon.

Constantino episcopo Perges.

Anastasio episcopo Nicopoleos veteris Epiri.

Christophoro episcopo Phasidos.

Theodoro episcopo Seleucie.

A Basilio episcopo Sylæi.

Nicolao monacho, in locum metropol. Mo-
cessi.

Manuele episcopo Adrianopoleos Thraciæ.

Constantino episcopo Rhegii.

Cyrillo monacho, in locum Nicetæ episcop.
Gotthiæ.

Theodoro episcopo Catanz.

Joanne episcopo Tauromeniæ.

Gaudio episcopo Messanz.

Theodoro episcopo Panormi.

Stephano episcopo Bibonum.

Constantino episcopo Leontinæ.

Theodoro episcopo Taurianes.

Christophoro episcopo * Adraces.

Theorimo episcopo Crotonis.

Basilio episcopo Tonneshorum.

Constantino episcopo Carines.

Joanne episcopo Trecalos.

Theophane episcopo Lilybæi.

Theodoro episcopo Tropheorum.

Sergio episcopo Nicoteron.

Galatone archipresb. locum tenente Rhegii.

Stephano episcopo Syracusano.

Theodoro episcopo Byzies.

Mauriano episcopo Pompejopoleos.

Gregorio presbytero, in locum episcopi Leon-
topoleos, que est in Smyrna.

* Eustratio episcopo Arameæ Bithyniæ.

Sisinnio episcopo Parii.

D Epiphanio episcopo Mileti.

* Gregorio presbytero, in locum Nicopo-
leos urbis.

Niceta episcopo * Præconessi.

* Eustratio episcopo Methymnes.

Leone episcopo Chii.

Joanne episcopo Apron.

Theophylasto episcopo * Cypsalon.

Stephano episcopo * Suidaon.

Leone episcopo Mesembriæ.

Joanne episcopo Nyssæ.

Georgio episcopo Thermarum * Babæ.

Georgio episcopo Camulianorum.

Soterico episcopo * Cisciflon.

Constantino episcopo Maultaron.

Georgio episcopo Briulon.

Theodosio episcopo Nissæ alterius.

Theophylasto episcopo Trallium.

Basilio episcopo Magnesiæ, que est Anelii.

Ignatio episcopo Prienes.

Saba episcopo Agæorum.

Basilio episcopo Magnesiæ, que est prope
Mæandrum fluvium.

Gregorio episcopo Palæopoleos.

Theo-

* Hujus versionis auctor est Gybertus Loagulus, qui eam Colonia primus edidit an. 1540. Falso autem antiqua ea a quibusdam existimata est: cum is operi sui hunc titulum inscripserit: *Synodi Nicæna, quam Græci septimam vocant*. . . .
Aliter enim vocatur *Stauropolitas & Nicomedis*. . . . Operi huius versionis innotuit, & Græco versum per G. Long. Harb.
Concil. General. Tom. XIII. Kk

ANNO
CHRISTI
187.

• Basilis

• Egna, vel
Egna,
• Chion.
• Teva.

• Tarsus,
• Tarsus.

• P. supopo-
leus.

• Thron-
thron.

• Adianthe-
ron.

• Trocalon.

• Basilis-
leus.

Theophane episcopo Caloes.
Leone episcopo Algizon.
Nicodemo episcopo Eugazon.
Lycasto episcopo Barilon.
Theophylasto episcopo Hyzpon.
Eustathio episcopo Erythron.
Theophane episcopo Lebedon.
Stratonico episcopo Cumano.
Theophylasto episcopo Cymuon.
Cosma episcopo Myrrhines.
Olbiano episcopo Eleas.
• Piaride episcopo Adramytii.
Marino episcopo Antandri.
Joanne episcopo Assi.
Leone episcopo Phocæ.
Nicephoro diacono in locum Gargarorum. B
Constantino diacono in locum * Agazon.
Theognide in locum * Sion.
Theophylastum in locum * Teo.
Joanne episcopo Rhædesii.
Joanne episcopo Parini.
Melchisedec episcopo Calliopoieos.
Leone episcopo Madytz.
Sinnio episcopo * Tzuruli.
Theophylasto episcopo Chariules.
Thoma episcopo Danii.
Gregorio episcopo Theodoropoleos.
Sinnio episcopo Chalcidos.
Joanne episcopo Bryleos.
Benjamin episcopo Lizici.
Constantino episcopo Helioepoleos.
Petro episcopo Aspores.
Synnesio episcopo Cymes.
Theophylasto episcopo Anastasiopoleos
Leone episcopo Muthi.
• Antimo episcopo * Herinupoleos.
Spyridone episcopo Cythron.
Eustathio episcopo Solorum.
Theodoro episcopo Citios.
• Georgio episcopo * Trinitunton.
Alexandro episcopo AmatLanton
Michael episcopo Melitopoleos.
Theodoro episcopo Germes.
• Basilio episcopo * Adranutheron.
Leone episcopo Peramanii.
Simeone episcopo Oces.
Strategio episcopo Dardani.
Joanne episcopo Lamptaci.
Theodoro episcopo Palæorum.
Niceta episcopo Hei.
Leone episcopo Troadam.
Theodoro episcopo Abydi.
Anastasio episcopo Tripoleos.
• Leone episcopo * Traculon.
Stephano episcopo Pusalon.
Joanne episcopo Tabe.
Stephano episcopo Siladon.
Joanne episcopo Sethon.
Theophane episcopo Miurias.
Lycasto episcopo Philadelphiz.
Michael episcopo Troales.
Gregorio episcopo Gordorum.
Joanne episcopo Dalides.
Eustathio episcopo Hyrcanes.
Theopitto episcopo Hermecapyles.
Davide episcopo Helenopoleos.
Cyrione episcopo Lophi.
Theophylasto episcopo Apolloniados.
Constantino episcopo Calarex Bithyniz.
• Georgio episcopo * Basinupoleos.

A

C

D

E

Leone episcopo Aristes.
Nicephoro episcopo Adranes Thraciz.
Basilio presbytero in locum Dascyliorum.
Niceta episcopo Meles.
Neophyto Episcopo Gondosetbon.
Leone episcopo * Liboes.
Leone episcopo Aspendon.
Joanne episcopo Erennon.
Leone episcopo * Amysi.
Constantino episcopo Zelon.
Mariano in locum Zalichi.
Gregorio episcopo Sinopes.
Georgio episcopo Nicopoleos.
Constantino episcopo Asemon.
Gregorio episcopo Amastridos.
Gregorio episcopo * Jonopoleos.
Niceta episcopo Dadybron.
• Theophilo episcopo Pliufados.
Constantino episcopo Cratiz.
Niceta episcopo Adrianopoleos.
Joanne episcopo Heraclez Ponti.
Theodoro episcopo Comanorum.
Niceta episcopo * Rhyzi.
Nicephoro episcopo Claneon.
Leone episcopo Trocnadon.
Leone episcopo Corydalen.
Anastasio episcopo Pataron.
Georgio episcopo Nissæ.
Stephano episcopo Arazon.
Theodoro episcopo Pinaron.
• Nicodemo episcopo Candibon.
Stauracio episcopo * Zenopoleos
Leone episcopo Lamyron.
Stephano episcopo Camnon.
Constantino episcopo Tion.
Joanne episcopo Combon.
Petro diacono, & in locum Orycandon.
Joanne diacono in locum Cariz.
• Georgio episcopo * Cybirres.
Basilio episcopo Taborum.
Dorotheo episcopo Neapoleos.
Constantino episcopo Alabandon.
Gregorio episcopo Heraclez.
Davide episcopo Jassi.
• Gregorio episcopo * Mylaffon.
Sergio episcopo Vigiliarum.
Joanne episcopo Myndi.
Stauracio episcopo Sradiz.
Gregorio episcopo Stratonice.
Anthimo episcopo Hytarimon.
Theophylasto... in locum Amyzonis.
Niceta episcopo Halicarnassi.
Mariano... in locum Ceramorum.
Theodosio episcopo Chonon.
Michael episcopo Chzretepon.
• Pantaleone episcopo * Valentiz.
Georgio episcopo Peltarum.
Cristophoro episcopo Atanaon.
Leone episcopo Eumenias.
Paulo episcopo Acmonis.
• Gregorio episcopo * Timæni Theron.
Leone episcopo Scoputranopoleos.
Leone episcopo Aleus.
Nicephoro episcopo Lubdon.
Georgio episcopo Appiz.
Joanne episcopo Eucarpiz.
Michael episcopo Hieropoleos.
Niceta episcopo Nacoliz.
Nicephoro episcopo Promiz.
• Nicolao episcopo * Phytion.

ACTIO
PRIMA.

• Amysi.

• Ionopolis.

• Theophila-
de.

• Ruzi

• Zibupoleos.

• Buriza

• Mylafi.
• Mylades.

• Eleasiz.

• Timæni fe-
rarum.

• Phytion.

Theo-

ACTIO
PRIMA.

Ipsi.

Hædorian.

Agalaffi.
Ciboti.

Theophylacto episcopo Cynabon.
 Niceta episcopo Angustopoleos.
 Joanne episcopo Cotylis.
 Georgio episcopo Medimi.
 Theophylacto œcono- & vicario * Ipsi.
 Stephano designato Troum.
 Joanne designato * Edorion.
 Constantino episcopo Ambladon.
 Epiphanio episcopo Pertou.
 Sisinio episcopo Philomelii.
 Michaeli episcopo Papon.
 Theodosio episcopo * Sagalaffi.
 Sisinio episcopo Apameæ, quæ est * Cibon.
 Jona episcopo Coanes.
 Nicephoro episcopo Adadon.
 Petro episcopo Pythias.
 Leone episcopo Bares.
 Petro episcopo Seleucis, quæ est Pisidiæ.
 Leone œcono- & vicario Sozopoleos.
 Mariano episcopo Magydon.
 Paulo episcopo Attaliæ.
 Nicephoro episcopo Phoglon.
 Leone episcopo Andidon.
 Leone episcopo Sibyllon.
 Manzone episcopo Pracanon.
 Theodoro episcopo Germanopoleos.
 Eustathio episcopo Cilindereos.
 Sisinio episcopo Musbadon.
 Eustathio episcopo Lamou.
 Theophylacto episcopo Zenopoleos.
 Constantino episcopo Dalisandi.
 Anastasio episcopo Lauxadon.

Sedentibus his in editissimo templi loco sanctissima ecclesie magnæ, quæ cognominatur Sophia, præsentibus simul & audientibus illustrissimis juxta ac magnificentissimis senatoribus, Petronio glorioso proconsule & patricio, Theophylacto comite imperialis obsequii, Joanne regio ostiario & quaestore ærarii militaris, præterea religiosis archimandritis, gubernatoribus & monachis; depositis in medio sacris & inviolatis evangelii Dei codicibus, religiosissimi Siciliae insulæ episcopi dicere cœperunt: Dignum arbitramur ante omnia & conveniens huic sanctæ & œcumenicæ synodo, sanctissimum summumque pastorem & rectorem prælidem imperatricis urbis Constantinopoleos novæ Romæ, ad initium quæ deinceps tradabuntur, capitum præfari, & veluti januam aperire, & quæ hoc loco deceant, prius explicare.

Sancta synodus respondit: Sanctissimorum episcoporum oro satisfiat.

Tarasius sanctissimus beatissimusque patriarcha Constantinopoleos dicere cœpit. Admodum sane tempestivum est nunc, propheticam illam vocem, quam sæpe etiam ab ipso evangelio prædicatam audivimus, recitare: *Recta fiens qua obliqua erant, & aspera via in planas convertentur.* Cum Deo siquidem cuncta quæcumque fiunt, prompte peragi possunt, quoniam illius voluntati consiliisque nemo obstare potest. Quamquam autem per insultum veteratoris hostis, qui hoc unum conatur ut discerpatur & convellatur, disturbeturque sanctam & catholicam ecclesiam, anni præteriti tempore, sub Kalendas mensis Augusti, in pia & regia civitate præsentibus nobis in sanctorum & omnibus sæculis laudatorum apostolorum (quos recte Spiritus sancti tubas dicimus) templo, commota sit ingens hominum turba, furore & amaritudine plena, quæ manus in nos injicere tentavit, (a qua tamen divina gratia & favo-

Concil. General. Tom. XIII.

Are sumus liberati; idque paucorum episcoporum subsidio quorum nomina libens relinquo, cum plerisque omnibus sint cognita) visa sit obstaculum aliquod & veluti remora injecta, ne verus impietatis sermo exaudiri & stabiliri posset: attamen clementissimi nostri imperatores, qui a Deo gubernacula mundi acceperunt, cum rectis fidei acerrimi propugnatores essent, matrem vero & minus sinceræ impugatores, non potuerunt somnum dare oculis suis, nec palpebris dormitationem, donec Dei tabernaculum, hoc est, illius ecclesiam, in unitatem reduxerunt, & pacificum conventum eidem indixerunt. Quæ de causa consilio & divina voluntate rursus in idem illud, quod tum agebatur, Bnos congregaverunt. Sed pro benefactis istis Christus maximus omnium nostrum rex, qui solus largiter retribuere potest, rependat illis. Nos vero viri sacerdotes ipsum auxiliatorem invocantes, & timorem illius animis nostris infigentes, futurumque judicium in eo constituentes, succindis superciliis in veritatem ipsam mentes nostras defigamus. Et in omnibus apostolico more sobrie ambulantes, ad æquilibrium cuncta examinemus, ut omnes orationis vanitatem, contentionem & redundantiam, tanquam zizania puris vegetibus innascentia, sine aliqua procrastinatione extirpemus, cum adversus veritatem suppullent, & ecclesie repugnent. Nam quæ in ea hæcenus tradita sunt, non sunt, Etiam & Non, sed etiam tantum sunt in veritate, manentque infra & minime scilicet in æternum tempus. Et is qui nunciat, quod portæ inferorum non prævalent ei, mentiri necius est. Et si confidimus gratum esse coram conspectu Dei, advertant, qui anno præterito contra veritatem resisterunt: & si quisquam eorum habet quod objiciat, aut contradicat, sive aliam quamvis apologiam, intrepide loquatur. Sic enim omnis inquisitio manifestabitur.

Constantinus sanctissimus Constantiæ, quæ est in Cypro, episcopus inquit: Si sanctæ & œcumenicæ synodo, juxta ea quæ a sanctissimo & beatissimo Patriarcha Tarasio dicta sunt, placuerit, ingrediantur sanctissimi episcopi, qui in hæc parte ad sacram & œcumenicam synodum convocati sunt.

Sancta synodus respondit: Ingradiantur. Et ingressi sunt omnes præfati episcopi. Deinde quoque ingressi clarissimi senatores, dixerunt: Domini nostri optimi diploma sacrum & venerandum ad sacrosanctam omnem synodum jussurunt destinari, id audite.

Sancta synodus ait: Confirmet Deus regnum optimorum nostrorum principum: & simul Leontius vir clarissimus a secretis, in manibus ferens sacrum diploma, legere cœpit.

EPISTOLA IMPERATORIS AD SACRAM SYNODUM.

Constantinus & Irene fideles Romanorum imperatores divina voluntate & nostra gratia, jussu quo sacri nostri imperii congregati sanctissimis episcopis in Nicæna synodo.

Jesus Christus Dominus noster, verus Deus, veraque juxta Dei patris naturam sapientia, per illius in carne divinitatem, misericamque œconomiam vindicans nos ab errore idolorum, nostram naturam liberando renovavit, cooperante illius congenere Spiritu sancto. Et

ANNO
CHRIST.
313.

503
 ANNO
 CHRISTI
 1100
 Colof.
 Mart. 1.
 Mart. 5.
 Mart. 4
 Mart. 1.
 Mart. 1.
 Mart. 1.
 Mart. 1.

primus factus summus sacerdos, hujus appella-
 tionis reddit nos contortes, o viri sacerdo-
 tes. Hic igitur pastor bonus ille, qui errantem
 oviculam in humeris portans, hominem qui
 ab ovili suo exciderat, restituens in consortium
 angehæ suæ sacrique munere virtutis, per se-
 iplum nos redemit, solvens intersepti obstacu-
 lum, nimirum inimicitiam, in carne sua no-
 bis pacificam rationem vivendi gratuito conce-
 dit, ob id & cunctis evangelice prædicari jus-
 fit: *Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei voca-
 buntur.* Hanc igitur ob beatitudinem, quæ no-
 bis donata est, nobilitatisque causa qua Deus
 nos adoptavit, imperatoria nostra & pia maje-
 stas, ad concordiam & pacem universum Ro-
 manum imperium erigere contendens, præci-
 pue tamen sanctorum Dei nostri ecclesiarum
 statum qua possumus cura & consilio conse-
 vare intendimus, Sacerdotumque concordiam
 per omnia firmam & stabilem esse desidera-
 mus, orientis videlicet in partibus, septemtrio-
 nis, occidentis, & meridiei. Jamque adestis
 Dei voluntate per præfides provinciarum, missæ-
 que descriptas sæpius synodicas literas, missæ-
 que a sanctissimo patriarcha. Hæc est enim a
 multis sæculis synodica lex per universam ec-
 clesiam, quæ a sæculis per sæcula durabit evan-
 gelice instituta, cujus hortatu & veluti iussu
 vos sanctos viros sacerdotes congregavimus,
 qui esse dispensatores testamenti illius per in-
 cuncta sacrificia vocamini: quo recte sentien-
 tium synodorum determinationibus iudicium
 vestrum confirmetur, omnisque splendor Spiritus
 sancti reliceat. *Nullus squidem luceroam
 accendens, ponit eam sub modio, iuxta vocem
 Domini, sed supra candelabrum, ut lumen des
 omnibus qui in adibus sunt.* Sic enim & olim
 a piis patribus nostris constitutum deinceps ob-
 servetur, ut sanctæ Dei ecclesie in pacifica
 constitutione firmentur. Non aliter enim pro
 veritate depugnamus, pietatemque promotam
 cupimus: præterea ecclesiasticum statum *eam,
 qua a principio obtinuit, legislationem & au-
 thoritatem obtinere volumus, quam militaribus
 consiliis nos cupimus esse instructos, civilibus
 que negotiis vigilantem. Atque hæc in posse-
 rum melius animo volentes, nunc multo sa-
 cratissimam non dubitavimus summis laboribus
 congregare synodum. Damus quoque unicui-
 que libertatem, ut sine omni formidine ea
 eloquatur, quæ secum animo deliberaverit,
 quo veritas magis magisque eluceat, & intre-
 pida voce audiat: Simul etiam ut ex multis
 ecclesiis dissidium auferatur, pacisque copula-
 tio & constantia in omnibus connectatur. Et
 simulatque Paulus sanctissimus patriarcha iuxta
 divinam voluntatem carnem præsentem com-
 muniturus erat, præsentique habitaculum dere-
 lidurus, & ad superiores sedes commigraturus,
 imo vero ad Dominum nostrum Christum,
 episcopatu renuntiavit, monachicam eligens
 vitam: nobis vero interrogantibus illum, qua
 de causa hoc fecisset, respondit, quod si mor-
 te occupatus & præventus in episcopatu hujus
 pie & regis civitatis fuisset, etiam extra om-
 nem ecclesiam catholicam resurgere cogeretur:
 quod ipsum in tenebras exteriores quæ diabo-
 lo & angelis illius paræte sunt, abducit. Do-
 lebat enim synodum quamdam hic incidam,
 quæ subvertere contendebat imaginum pictu-
 ras, quas sancta ecclesia catholica servat &
 amplectitur, & ad memoriam præfiguratorum
 læscipit. Id ipsum, inquiebat, est quod animum

meum commovet, quod meam conscientiam
 urget, quomodo iudicium Dei effugere queam.
 At que causa est, quamobrem ejusmodi viri
 commorari debeam, aut simul cum illis
 versari? Hæc vero & plura alia ducibus quo-
 que nostris gloriosissimis locutus est, vitamque
 finivit. Hanc igitur responsionem nostra regia
 majestas animadvertens, horrebam, præsertim
 cum & ab aliis antea audieramus hæreticam
 esse horum hominum cogitationem, animo no-
 stro deliberavimus, quidnam in hæc re utile
 esset & factio opus: & consilium nostrum in
 medio proposuimus, ut repræsentato electo no-
 viter patriarcha, finis contentionibus per illum
 imponeretur. Advocantes igitur viros negotio-
 rum ecclesiasticorum haud imperitos, Christum
 vero verum Deum nostrum invocantes, &
 cum eis consilium capientes, quem ex omni-
 bus dignissimum haberem, cui primas partes
 in hæc sacratissimam divinorum observantissi-
 mæ & regis civitatis nostræ cathedram deser-
 remus, ut animo, concordieque sententia Ta-
 rasius, qui nunc in sacrosancta dignitate nobis
 præsidet, dignus declaratus est. Hunc igitur
 ad nos vocantes, testimonium de illo & suffra-
 gia data exposuimus. Verum is nulla ratione
 acquiescere illis volens, reliquorum electioni
 assentiri respuit. Nobis vero perquirentibus,
 qua tandem causa obedire vellet, principio
 quidem occasionem hanc attulit: majus esse
 summi sacerdotii cathedræ jugum quam illius
 humeris sustineri. Nos autem considerantes
 quod occasionem quereretur, nec auscultare no-
 bis vellet, non destitimus virum sollicitare,
 omnibusque viribus in eo perseveravimus, do-
 nec assensum nobis præberet, ut summi sacer-
 dotii dignitatem assumeret. Contemplatus ita-
 que nostram instantem & urgentem sedulita-
 tem, causam recusationis nobis denunciavit:
 Quandoquidem, inquit, video & considero,
 supra petram Christum Deum nostrum funda-
 tam ecclesiam nunc esse discissam, dissipatam
 & ruptam: nos quoque modo hoc, modo illud
 diversis animis loquentes, orientis autem una-
 nimi fide præditos Christianos, nostros vero
 alter animates: cumque illi consentientes Chri-
 stianos occidentis, nos e diverso in singulos
 dies ab omnibus illis anathematizari, universa-
 lem synodum postulo fieri, eorum omnium qui
 tum ex omnibus loci gubernatoribus a papa
 veteris Romæ, tum ab orientis summis sacer-
 dotibus mitti possunt. Hæc ubi aures nostris
 fuissent percepta, in faciem præsentium sacer-
 dotum & clarissimorum nostrorum ducum,
 totiusque Christicolæ nostræ plebis, virum edu-
 ximus: & omnibus libertatem dedimus, ut si
 quid adversus virum haberent, dicerent, ut
 purgare seie posset. Illi vero hæc audientes,
 libenter hominem acceperunt, peccantes si-
 mul nostram pacificam & piam dominationem,
 et ut synodum universalem indiceremus. Huic
 igitur petitioni annuere tum vitum est, meo-
 que nutu iusti convenire, imo ut verius lo-
 quar, Deo sic volante, nobis vero præveni-
 bus, congregavi vos. Quandoquidem autem ex
 universo terrarum orbe Deus vos conjunxit
 propriam voluntatem confirmare volens, depo-
 sitis in medio sanctis evangelis, veraciter &
 prudenter clamantibus, *Iuste iudicate: stete fir.* Juan. 7.
 omni pietatis propugnatores, & omnem vanilo-
 quentiam, nuperamque inductionem excindere
 animo prompto contendite. Quemadmodum &
 Petrus apostolicæ sedis primus dux servilem &
 terne-

ACTIO
PRIMA.

ACTIO
PRIMA.

temerariam insaniam verberans, Judaici autem instrumentum gladio amputavit. Extendentes igitur secutum spiritus, omnem arborem ferentem fructum iurgii & ambiguitatis, & non ferendam novitatis, aut erudito sermone transplantate, aut canonicis edictis conscindite, & in ventura gehennae ignem transmittite, ut corpus ecclesiae omnibus suis partibus integrum, rationi conveniens & consentiens, auctoritatem traditionis patrum obtinens, item pax & tranquillitas spiritus conservetur, & totius nostrae Romanae reipublicae status in fidei quiete tranqilletur. Accepimus autem ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae literas per locum tenentes illius, Petrum religiosissimum primatem presbyterum, & Petrum Deum B. colentissimum presbyterum praesidem monasterii, qui & nobiscum in concilio sedent; quas iubemus juxta synodicam consuetudinem publice legi: vosque omnes cum decenti silentio animadvertere. Post id etiam duos quaterniones umbilicis conclusos legetis, qui a summis sacerdotibus & viris sacris orientalis dioecesis, per Joannem religiosissimum monachum & assessorem patriarchae sedis Antiochensium, & Thomam presbyterum & rectorem, qui nobiscum in concilio sunt praesentes, missi sunt, ut per eos cognoscatis, quoniam sit catholicae ecclesiae sententia & iudicium.

Sancta synodus respondit: Servet Deus imperium eorum, producat illorum tempora. Deus: augeat Dominus eos gratia.

Et adductus est Basilius religiosissimus Ancyrae episcopus, praeterea Theodorus episcopus Myron, & Theodosius episcopus Amorii. Stantibus autem his in medio sacrae synodi, Basilius Ancyrae episcopus inquit: Quantum erat mihi in viribus, argumentum & certam persuasionem fidei in me suscipiens, patres, ego minimus vestrum servus, in catholicae ecclesiae defensionem processi.

Tarasius beatissimus patriarcha ait: Gloria sit Deo, qui cunctos servatos vult, & in cognitionem veritatis pervenire.

Basilius Ancyrae episcopus e libello sic cepit legere: Ecclesiastica legislatio jam olim a principio canonice, & a sanctis apostolis, illorumque successoribus sanctis patribus & praecipitoribus nostris, praeterea sacris & universalibus synodis, reliquisque certis in locis celebratis conventionibus tradita est: qua omnis haeresis passim suppululantis suppressa est seges, & ad meliorem orthodoxumque sensum conversa, ut etiam per scripta testimonia stabilis ecclesiae catholicae auctoritas adversus omnem haeresim quae abnegata est, assumpta in locum orthodoxa fide deprehendatur. Hinc & ego Basilius episcopus Ancyrae civitatis, catholicae ecclesiam conjunctam & consentientem esse cupiens, Hadriano sanctissimo papa veteris Romae, Tarasio beatissimo patriarchae, sanctisque apostolicis thronis, Antiochia, inquam, Alexandria, & sanctae urbis, nec minus summis sacerdotibus & presbyteris cunctis orthodoxis hanc, quam descripsi, meam confessionem exhibere volo, insinuans me vobis, qui ex apostolica auctoritate potestatem habetis errata corrigendi & ignoscendi, id unum a congregatione vestra beata stipulando, me quid ego scitis, quod serius accesserim: tarditatis enim est, & inerudita meae pigritiae, qui opus commissum non adimpleverim, cum omnibus viribus laborandum in ortho-

* Hoc est Hierosolymitanus. Hærd.

doe ecclesiae profectum mihi cognoscam: sed hæc, inquam, tardissimam intellectus mei culpa est, ut ob id a Deo & beatitudine vestra jusse postulem veniam.

ANNO
CHRISTI
317.

CONFESSIO CATHOLICA.

Crede igitur & confiteor in Deum Patrem omnipotentem, & in unicum Dominum Jesum Christum filium ejus unigenitum, & in sanctum Spiritum Dominum vivificantem, Trinitatem consubstantialem, in throno eodem consedentem, in una deitate, potestate, & auctoritate adoratam & glorificatam, in unius sanctae Trinitatis, & Domini Dei nostri Jesu Christi oeconomia, quemadmodum sex sacrae oecumenicae synodi tradiderunt, hæc omnia sic confiteor. Universam autem haereticorum linguam incontinentiam abiciens execror, quemadmodum ipsos sese reddiderunt execrabiles. Interpellans etiam intemeratae virginis nostrae Deiparae, sanctarum caelestium potestatum, omniumque sanctorum intercessionem: horum etiam sanctas reliquias cum omni honore suscipiens & amplectens, honorifice veneror, firmiter credens me illorum sanctitatis fieri posse participem. Eodem modo venerandas imagines, quae oeconomia Jesu Christi Domini & Dei nostri, qui propter salutem nostram homo factus est, & inviolatae virginis dominae nostrae Deiparae, sanctorumque apostolorum, prophetarum, martyrum, & omnium sanctorum suscipio & amplector, eisque honorem debitum exhibeo. Abjiciens & execrans ex toto animo & corde congregatam ex depravata mente & insania, & appellatam septimam synodum, apud eos qui recte sapiunt, nimium quam juste & canonicè appellatum, hoc est, falsum concilium appellatum, utpote ab omni pietate & religione alienam, & a Deo tradita ecclesiasticae legislationi audenter & praeserte, ne dicam impie, obstrantem, venerandasque imagines contumelia afficientem, jubentemque has e medio sacrarum ecclesiarum tolli, cui praesuit Theodosius falso nominatus Ephesi episcopus: Sisinus item Pergae cognomine Pistillus: Basilius Pisdiae improbus ille, cognomine Tricabicus: quorum vanus affectus, sed tamen miseratione dignus, Constantinus, qui aliquando fuit patriarcha. Hæc ita confiteor, & in his acquiesco. Ob id simplici corde & recto animi arbitrio, Deum testem citans, subiectas execrationes (hoc est, anathematismos) constitui.

ANATHEMATISMI.

I.

Christianorum acculatores & calumniatores, *ἀπολετῆρες*, hoc est, imaginum demolitores, execror.

II.

Qui sacrae scripturae verba de idolis & gentilitium statuis, ad venerandas Christianorum imagines exponentes trahunt, execratio.

III.

Qui venerandas & sanctas imagines non amplectuntur, execratio.

IV.

Qui asserunt Christianos, ut Deos imagines adorare, execratio.

V. Qui

ANNO
CHRISTI
517.

V.
Qui favent ex animo violatoribus & ignominia afficientibus sanctas imagines, execratio.

VI.
Qui præter Christum Deum nostrum dicunt alios esse, qui nos liberarunt a cultu idolorum, execratio.

VII.
Qui doctrinas sanctorum patrum, & traditionem catholicæ ecclesiæ contemnuunt, quique causantur, & voces Arii, Nestorii, Eutychis, & Dioscori præstant, dicentes quod nisi satis ex veteri & novo testamento instructi essemus, sanctorum patrum, sacrarum sex synodorum doctrinas, & catholicæ ecclesiæ traditiones non sequeremur, execratio.

VIII.
Qui audent dicere catholicam ecclesiam aliquando idola suscepisse, anathema.

IX.
Qui inquirent diabolicarum insidiarum inventum, sacrarum imaginum culturam, & adificationem, nequaquam autem sanctorum patrum nostrorum traditionem, execratio.

Hæc quidem sic confiteor & approbo, & ex tota anima, corde & mente demonstro. Quod si autem, sive ex calumnia, sive ex instinctu volens nolens ullo tempore ab his a me prius confessis descivero, aut perverso animo discessero, alienus sum & a Deo Patre & Filio & sancto Spiritu, a catholica ecclesia, & omnibus sacratis adionibus. Custodiam autem hæc omnia, & secundum divinos canones sanctorum apostolorum, & beatorum patrum nostrorum, ab omni corruptione & turpi lucro.

Tarasius beatissimus & sanctissimus patriarcha dixit: Omnis sacratus cæteris Deo det gloriam, & gratiarum adionem rependat, propter hanc confessionem tuam, quam præstitisti catholicæ ecclesiæ.

Sancta synodus respondit: Gloria illi Deo qui concordat dissidentes. Et in medium accedens Theodorus piensissimus Myron episcopus, dixit:

Et ego peccator & indignus, multa investigavi & inquisivi, id quod optimum est eligere cupiens. Deum precor & vestram beatitudinem, ut cum reliquis omnibus sanctæ ecclesiæ catholicæ adiungar & conglutiner.

Tarasius sanctissimus & beatissimus patriarcha dixit: Gratium proculdubio & per quam liberale apud Deum, respicientes suscipere.

Theodorus episcopus religiosissimus Myron, priori libello correspondentem suum quoque legit.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Et pro piensissimo Theodoro episcopo Myron, gratiarum adiones Deo agamus.

Euthymius beatissimus Sardenisium episcopus ait: Benedictus Deus qui illum ecclesiæ con-junxit.

Et adductus est Theodosius piensissimus episcopus Amorii, & inquit: Sacratissimi, Deumque colentissimi domini hujus sanctissimæ synodi, etiam ego peccator & seductus multa mala advertim venerandas imagines præter veritatem blateravi: quare nunc agnoscentes culpam, & condemnans meipsum execror, id ipsum porro facturus quod male dixerim, & in mundo hoc docuerim: precor autem & obtestor sacram synodum vestram, ut in reli-

quum Christianorum numerum & me licet indignum vestrum famulum recipiatis.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Plurimam cordis contritionem explicuit religiosissimus Theodosius: quomobrem receptu dignus est.

Sancta synodus ait: Secundum sacros canones dignus est.

Tarasius beatissimus patriarcha ait: Si nulla res alia canonicè prohibet, dignus est.

Theodosius religiosissimus Amorii episcopus proprium libellum sic ipse legere cœpit:

Sanctæ huic & universali synodo, Theodosius ego Christianorum minimus, sic confiteor: In primis approbo, suscipio, saluto & veneror: ante omnia intemeratam Domini Jesu Christi veri Dei nostri imaginem, & ejus quæ ipsum sine semine peperit, sanctæ matris virginis, cujus etiam auxilium, protectionem & intercessionem nocte, diuque, ut peccatori mihi subveniat, invoco, ut quæ eam potestatem habet ab illo, quem in mundum edidit, Christo Deo nostro: Qui etiam sanctorum & multis rationibus prædicatorum apostolorum, prophetarum, martyrum, patrum & ceterum colentium imagines suscipio & veneror, non ut deos (absit) verum mentis meæ affectum & desiderium, quo in illos affectus sum, hoc modo indicans, ex toto animo omnes obtestor, ut ad Deum pro me intercedant, quo

in oculis ejus misericordiam in die judicii consequar. Eadem ratione & reliquias sanctorum veneror, & honore prosequor, & saluto, veluti athletarum & certatorum pro Christo, quique gratiam a Deo consecuti sunt, & remedia præstare, morbos curare, dæmones ejicere, quemadmodum Christiana ecclesia veluti per manus accepit a sanctis apostolis & patribus usque in præsens sæculum. Probo similiter, quæ a primordio receptæ traduntur imagines, principio Jesu Christi Domini nostri, & sanctæ Deiparæ virginis, sive ex auro, sive ex argento, sive colorum ductibus, sive quacumque materia exprimantur. Ut omnibus manifesta fiat ejus in carne œconomia. Neque

dissimili ratione probantur a me sanctorum & omnibus sæculis apostolorum, prophetarum, martyrum gesta, politique: ut in omnium oculis prælia & certamina, quæ pro Christo subierunt, hæreant, atque id in compendiosam veluti scripturam, narrationem & eruditionem populi, maxime simplicioris. Nam si imperatorum vexillis sanctioribus & imaginibus in civitates & provincias missis, omnis populus cum cereis & suffimentis odoratis occurrunt: quanto justius est in Christi Dei nostri ecclesiis imaginem Servatoris nostri Dei, & intemeratæ matris ejus, sanctorum etiam omnium patrum & piorum erigere? Quemadmo-

lo fortia virorum facinora & historici scriptores & pictores sæpe denotant: hi quidem oratione exornantes, hi vero in tabulis depingentes, utrique etiam multos ad virtutem excitant. Idem alibi: Quantum tibi laborandum sit, ut unum aliquem e sanctis invenias, quem pudit Christi? Et Chrysostomus ait: Sanctorum enim gratia morte non amputatur, interitu non obtunditur, sed & post mortem viventibus sunt potentiores. Aliaque multa quæ dici vix queunt. Et ob id obtestor vos sancti Dei, & exclamo: *Peccavi in calum & co-lu-ram vobis*: suscipite me, ut Deus recipiat pro-

ACTIO
PRIMAla concione
in 40. marti-
tyris

Joana. Christi.

co-lu-ri.

ACTIO
PRIMA.

digum, meretricem & latronem. Quæritote A
me, quemadmodum ovem perditam quæsit
Christus, quam & humeris sustulit. Contingat
mihî gratia in oculis Dei, sanctorumque
ejus angelorum, ut per poenitentiam salutem
consequar, dum vos domini sancti pro me
interceditis.

I.

Qui venerandas imagines non veneratur,
anathema.

II.

Qui in sanctas & venerabiles imagines blasphemias congerunt, anathema.

III.

Qui traducere & maledicis verbis inceslere
audent venerandas imagines, aut easdem rejicere,
anathema.

IV.

Qui ex animo Christianum populum non
docent venerationem sanctorum & honorabilem
imaginum omnium sanctorum, qui ab
initio Deo placuerunt, anathema.

V.

Christianorum accusatoribus, aut iconoclastis,
hoc est, imaginum demolitoribus, anathema.

Sabas religiosissimus præses Studii dixit:
Juxta apostolicas ordinationes & sacras universales
synodos, dignus est ut recipiatur.

Tarasius beatissimus patriarcha inquit: Qui
olim erant orthodoxæ fidei calumniatores, C
nunc veritatis præcones existunt.

Constantinus beatissimus Constantiæ, quæ
in Cypro est, episcopus inquit: Multas mihi
lacrymas libellus piissimi Amorii episcopi ex-
cessit.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Si
vilebitur synodo, in sedes suas recipiantur.

Religiosissimi monachi dixerunt: Quemad-
modum sacræ œcumenicæ synodi eos qui ex
hæresi ad meliorem mentem redeunt, ita
queque nos illos recipimus.

Sacra synodus respondit: Placet nobis om-
nibus. Confestim Basilus Ancyrae, Theodo-
rus Myron, & Theodosius Amorii, religiosissi-
mi episcopi in sedibus suis & catholicis justis
sunt residere.

Euthymius religiosissimus Sardenisium episcopus
ait: Bene Deus orthodoxum induxit.

Sacra synodus respondit: Orthodoxus adit
synodo, pater patribus.

Post eos autem inducti sunt Hypatius reli-
giosissimus Nicææ episcopus, Leo Rhodi, A
Gregorius Pisidiæ, Gregorius alter Pessinun-
ton, Leo alter Iconii, Nicolaus Hierapoleos,
Leo alter Carpathi, religiosissimi episcopi.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Non
possum satis nosse, unde existatis instructi, ut
tam profundum consilium contuleritis, non
propter Dominum: item confederationes inie-
ritus, non ex spiritu ejus, nuper concurrentes
clam & latenter, quo veritatem subverteretis:
si quidem vero ex imprudentia id fecistis, date
rationem ignorantie vestræ: si vero falsa ra-
tione inducti, adducatur ea, ut ab omnibus
exaudiatur. Certum enim mihi est, sanctum
hunc cæptum complexiones & controversias ve-
stras, auxiliante & propugnante, quæ nun-
quam vinci potest, veritate, dissolvendo dis-
soluturum, & contringendo contrahendum, ut
falsos nexos, injustosque, & qui nullum veri-
tatis argumentum in se continent.

Leo religiosissimus episcopus Rhodi inquit:

Peccavimus & coram Deo, & coram ecclesia,
coramque hac sacra synodo. Imperitia autem
nos excidere a veritate compulit, neque quid-
quam quod in defensionem adducere possimus,
habemus.

Gregorius episcopus Pessinuntum inquit: Se-
cundum fidem a sanctis apostolis nobis tradi-
tam, sic confitemur & servamus.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Si
quæ ratio est apud vos, quemadmodum vobis
dictum est, adducatur.

Hypatius ejusque complices dixerunt: Ni-
hil est, ter sancti patres, quod loquamur.
Secundum ignorantiam & insipientiam fuera-
mus locuti.

Tarasius sanctissimus patriarcha ait: Quæ
vos ratio ad veritatem redire coegit?

Hypatius ejusque complice dixerunt: San-
ctorum apostolorum, patrumque nostrorum
doctrinæ.

Gregorius religiosissimus Pessinuntum episco-
pus ait: In Antiochena synodo sanctorum apo-
stolorum dictum est: Servatos non debere am-
plius ad idola aberrare, sed certandum esse
ante columnam Dei hominisque Jesu Christi
Domini nostri. Sed & divus Isidorus Pelusio-
siotes dicit, *ἡ δὲ ἁγία ἐκείνη ἐστὶν ἀσπίς*
Hoc est, Templi nulla ratio, quod non or-
natur imagine.

Leo religiosissimus Rhodi episcopus inquit:
Cuncta pie & vere loquimur, etiam si indigni
& peccatores sumus. Ex legali, prophetica,
apostolica, patrumque traditione instructi su-
mus, hanc esse veritatem, pietatemque, ut
in sanctis ecclesiis venerandæ imagines colan-
tur, docente idem multorum annorum con-
suetudine, ab apostolorum temporibus hucus-
que probata: atque ex his persuasi sumus.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Quo
paso cum fueris decem aut octo annos epi-
scopus, non potuisti hucusque in eam persua-
sionem venire?

Leo reverendissimus episcopus ait: Quando-
quidem multis temporibus malitia duravit, du-
ravit & improba doctrina: cumque hæc perse-
veraret ob nostra peccata, declinare nos a via
veritatis coegit: sed spes est apud Deum salu-
tis nostræ.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Mor-
borum qui longissimi sunt, difficilissimi curatu,
esse solent: sic animus hæreseos tenebris obru-
tus, lumen veritatis difficillime admittit.

Constantinus sanctissimus Constantiæ, quæ
in Cypro est, episcopus inquit: Oportebat vos
episcopos existentes ab aliis non debere doceri,
sed aliorum esse doctores.

Leo religiosissimus Rhodi episcopus ait: Si
in lege peccati non fieret expressio, non opus
esset gratia.

Stauracius sanctissimus Chalcedonenis epi-
scopus inquit: Sed nos, fratres, sub lege non
sumus, sed sub gratia.

Hypatius, ejusque complices episcopi ajunt:
Ex malis magistris malas doctrinas assumpsi-
mus.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Quan-
doquidem dixistis, *καὶ οὐκ ἴδμεν ἄλλο κακὸν μα-
θητῶν*, Mali doctoris improba eruditio: Ex
malis doctoribus sacerdotes ecclesia non reci-
pere debet.

Hypatius religiosissimus Nicææ episcopus in-
quit: Sic usus obtinuit.

Gregorius religiosissimus Pessinuntum episco-
pus

ANNO
CHRISTI
757.Anathematif.
m. Theodo-
ni.

Georgius

1741 20.

1. E/dr. 2.

511
 ANNO CHRISTI 451.
 700. Chryso.
 pus inquit : Divus Joannes Chrysoſtomus inquit : *ὁ ἐπὶ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας ἀρχιεπίσκοπος Ἀντιοχείας*. Hoc est, ego & ex cera fusilem picturam pietate plenam amavi.
 Sabas religiosissimus monachus & praeses Studii, ait : Benedixit Deus, qui nos in viam veritatis perduxit.
 Tarasius sanctissimus patriarcha ait : Audiamus modo rationem & defensionem horum.

Sacra synodus inquit : Recte Domine.

Joannes religiosissimus monachus, presbyter, & locum tenens apostolicæ sedis Antiochiæ, inquit : Multorum ore celebratum est, per sancte pater, quo pacto oporteat eos recipere, qui ex hæresi revertuntur : ob id suademus, ut sacra synodus libros sanctorum patrum impræsentiarum afferri jubeat, quo contriticamur & consideremus, quænam in recipiendis certa ratio conservari debeat. Dubitamus siquidem & nos.

Constantinus religiosissimus Constantiæ, quæ est in Cypro, episcopus inquit : Rogamus tuam beatitudinem, domine, afferantur libri de quibus dictum est, ut plena fiducia hanc optimam ordinationem exequamur.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit : Juxta petitionem Dei amantissimorum virorum locum tenentium, & beatissimorum episcoporum, afferantur libri.

Constantinus vir divinarum studiosissimus, sacri patriarchatus notarius, dixit : Secundum jussionem vestræ sanctitatis adsumus sacros codices afferentes, quos ex bibliotheca sacri patriarchatus, & canonibus sanctorum apostolorum, sacrarumque synodorum, sacrique nostri patris Basilii, & aliorum sanctorum patrum traditionibus sumpsimus.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit : Principio legatur canonicarum ordinationum liber.

Sancta synodus dixit : Legatur.

Idem ille Constantinus Dei studiosissimus diaconus, & notarius sacri patriarchatus, legit.

Canon sanctorum apostolorum quinquagesimus tertius.

Si quis presbyter eum qui a peccato convertitur, non receperit, sed rejicit, deponitur. Siquidem Christum offendit, qui gaudium in celo super peccatorem respicientem oboriri dixit.

Sabas religiosissimus vir, & qui cum eo errant, inquit : Hoc certe manifestum & clarum est, & ab omnibus receptum, debere videlicet peccatorem unumquemque respicientem ab ecclesia recipi.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit : Est & alter canon eadem de re.

Idem divinarum amantissimus notarius legit.

Sacra synodi Nicæna canon octavus.

De his qui se Catharos, id est, puros nominant, si ad communem catholicam & apostolicam ecclesiam redierint, visum est sanctæ & magnæ synodo, ut accepta manus impositione in clero sic mancant. Præ omnibus autem his

Acurandum, ut confessionem per scripturam exhibeant : videlicet ut ecclesiæ catholicæ dogmata suscipiant & sedentur, nimirum communionem iocantes cum his qui secundas nuptias affectant, quique in persecutione lapsi sunt ; quibus tamen spatium temporis præscriptum est, ut in omnibus ecclesiæ catholicæ & apostolicæ dogmata sequantur. Ubi quæque autem illi ipsi sive in vicis, sive in civitatibus inventi fuerint, modo per manuum impositionem ordinati fuerint, in clero reperti, in eodem ordine sunt. Et quæ deinceps.

Theodorus religiosissimus episcopus Catanæ dixit : Ad hæresim istam lectus canon nihil facit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Imo ad quamcumque hæresim pertinet.

Epiphanius religiosissimus diaconus sanctissimæ ecclesiæ Catanæ, quæ est Siciliæ provincie, vicarius Thomæ episcopi Sardinie, ait : Hic canon de hæreticis Catharis datus est.

Tarasius beatissimus patriarcha inquit : Modo igitur & nos renascentem hæresim quomodo debemus recipere.

Joannes Dei colentissimus, loci servator apostolici throni orientis, ait : Hæresis quemvis etiam hominem ab ecclesiâ separat.

Sancta synodus ait : Hoc notissimum est.

Religiosissimi monachi dixerunt : Canon jubet, *καθαρῶν*, id est, ordinatos recipi.

Tarasius sanctissimus patriarcha respondit : Quomam modo intelligitis hoc ipsum verbum *καθαρῶν* ?

Religiosissimi monachi ajunt : Domine, doctrina etiamnum opus habemus.

Tarasius beatissimus patriarcha inquit : Fieri potest, ut *καθαρῶν*, id est, manus impositioni, pro benedictione accipiatur, non pro ordinatione.

Clarissimi duces dixerunt : Si nihil aliud vetat, ob eorum istam respicientiam, juxta canones recipiantur.

Tarasius beatissimus patriarcha inquit : Investigemus & alienos canones de reliquis hæreticis.

Sancta synodus dixit : Id omnes rogamus, vepiant canones.

Idem ille studiosissimus notarius legit.

Sacra & œcumenica Ephesina synodi canon tertius.

Si qui in qualibet civitate clericorum a Nestorio, quique illius dogma sequuntur, prohibiti sunt, ut minus recte sentierint, hos, ut gradum proprium recuperent, jussum centuriam. Quicumque autem clerici universali & orthodoxæ synodo consentiunt, & nunc & in futurum etiam quovis tempore jubemus, ne omnino episcopis a sacris canonibus & orthodoxa fide deficientibus & abstantibus, eaque transgredientibus, subiciantur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Manifestior canon hic de eo articulo quem quærebamus. Legantur & reliqui canones.

Stephanus venerabilis monachus, & librorum custos sacri patriarchatus, dixit : In manibus sunt epistolæ beati patris nostri Basilii de prædicto argumento, num recipiendi sunt in sacrum ordinem, qui ex hæresi revertuntur. Has, si vultis, lecturus sum.

ACTIO PRIMA.

Sa-

513

ACTIO
PRIMA.

Sacra synodus respondit : Legantur .
Stephanus monachus legere cœpit .

*Ex prima ad Amphilochoium canonica epistola
beati patris nostri Basilii .*

Eorum qui Eueratius nominantur , versu-
tam operæ pretium est considerare . Siqui-
dem , ut seiplos reddant ne ab ecclesia reci-
pantur , aut sunt propriam baptismi occupa-
re . Unde & suam quoque consuetudinem fal-
sam reddiderunt . Quandoquidem autem nihil
expressum de his neque constitutum est , arbi-
tror , non esse nobis inconueniens eorum bap-
tisma irritum & vanum asserere . Et si qui-
piam ab illis fuerit assumptus , si ad ecclesiam
redierit , baptizandus est . Quod si autem illud
ipsum universali ordini videbitur impedimento
futurum , ad consuetudinem provocandum est .
Et patres qui apud nos rerum ecclesiasticarum
dispensationem habent , sequendi sunt . Suspi-
cor autem , ne austeritate sententiæ tardiores
ad baptizandum redditi , impediuntur , ne mi-
nus (alioqui seruandi) baptismi consequantur .
Si vero illi baptismum nostrum seruant , nihil
nos angat : non enim illis in gratiæ retribu-
tione obnoxii sumus , sed canonibus exacte
seruendum est . Omni autem ratione confor-
me sit , eos qui ad eorum baptismum accedunt ,
iungi fidelium modo , & ita ad mysteria acce-
dere . Novi vero quod fratres , qui cum Izoce
& Saturnino , quique ex eo ordine sunt , con-
ueniunt , in episcoporum sedem receperimus .
Ut etiam nunc qui ejus sunt ordinis , dispe-
rare ab ecclesia nequeamus , qui canonicam
quemdam , qui de communicatione cum iis a-
git , ex episcoporum traditione ediderimus .
Venerabiles monachi dixerunt : Petimus , ut
& afferatur diui Athanasii ad Rufinianum epi-
stola .

Sacra synodus respondit : Fiat juxta vene-
rabiliū monachorum petitionem .

Interea Leontius vir clarissimus a secretis ,
dixit : Legantur ordine & reliquæ diui Basilii
epistolæ .

Stephanus venerabilis monachus & librorum
cultos recitauit .

*Ex epistola beati patris nostri Basilii ad
Euzzenos .*

Quos vero nuper ex Galatia transfugerunt ,
ut libertatem recuperandi episcopatum conte-
quantur , tales sunt , quales eos esse noverunt ,
qui cum illis vel exiguo tempore convixerunt .
Iterum : Quod si autem dicunt se resipuisse , &
doceant per scriptum suam resipiscentiā , &
execrationem fidei quam Constantinopoli sulce-
perunt . Præterea ab hæreticis separent se , &
simpliciores minime decipiant .

Ex ejusdem ad occidentis episcopos epistola .

Eorum etiam qui me non parum afflixerunt ,
Eustathius unus est : is , inquam , qui
ex Sebastea Armeniæ minoris oppido natus
est , quique olim Arii discipulus comesque iu-
diuiduus extitit , cum is Alexandriæ inclaruis-
set , & impias in Unigenitum blasphemias me-
ditaretur , quo tempore etiam inter veritimos
& maxime germanos viri illius discipulos nu-
meratus est . Postquam autem ad sua rever-
sus est , beatissimo episcopo Hermogeni illum
Concilii Generalis . Tom. XIII.

Accusanti , & de perverso dogmate reprehen-
denti , sanioris fidei confessionem tradidit , at-
que ita manus impositionem ab eo nactus ,
potiquam ille dormiuit , confestim ad Euse-
bium episcopum Constantinopoleos (quo per
ea tempora nemo magis Arii dogma tutaba-
tur) fugit . Illinc etiam iidem fere de causis
expulsi , iterum in patriam rediit , defensionem
asserens , ipsam suam mentem callide
celans , verbaque non iniqua , sed quæ recta
sapere videbantur , prætexens . Episcopatum
autem facile consecutus , confestim induxit
animum ad execrationem consubstantialitatis
conteribendam , in eo conventiculo quod An-
cyræ ab ipsis habitum est . Illinc autem in Se-
leuciam profectus , ea quæ cum illis qui ejs-
dem sunt dogmatis , concipit . omnibus notum
est . In Constantinopolitana autem urbe , con-
fessit iterum cum iis , quæ ab hæreticis erant
proposita , ita ab episcopatu dejectus , quod
scilicet in Melitena jam antea fuerat deposi-
tus , ipse sibi viam qua in pristinum statum
revocari posset , (nimirum reditum ad nos)
excogitavit . At quæ fuerint illi a beatissimo
episcopo Liberio proposita , quæque ipse com-
pulerit , ignoramus . Hoc unum scimus , epi-
stolam qua restitueretur , ab illa Tyanensi sy-
nodo exhibitam : qua etiam in locum est re-
stitutus .

Leda etiam est ad Terentium comitem e-
iusdem beati patris nostri epistola , in qua si-
gnificavit pater idem communicationem & re-
ceptionem Eustathii , qui ab hæresi fuerat re-
versus .

Stephanus venerabilis diaconus & loci serua-
tor sancti patriarchici secreti , legere cœpit .

*Ex definitione œcumenica synodi tertia , quæ con-
tra impios iulianianos , hoc est , Eucbitas
habita est .*

Placuit omnibus nobis , & Dei amantissimis
episcopis Valeriano & Amphilochio , omnibus-
que Pamphylia & Lycaoniæ provinciarum ve-
nerabilibus episcopis , ea quæ in synodica char-
ta descripta sunt , omnia conservare , neque
ulla ratione transgredi , firmatis similiiter quæ
in Alexandria acta sunt , ut quicumque per
quamvis provinciam Messaliani , hoc est , su-
riolæ hæreticos cultores extiterint , siue etiam
in suspitionem venerint ejusmodi morbi , si-
ue clericorum de numero fuerint , siue ex lai-
cis , inquiri & excommunicari . Quod si au-
tem aliquis illud ipsum dogma fuerit execra-
tus , si quidem clericus extiterit , in ea ordina-
tione permaneat : si vero laicus , in ecclesiæ
communione recipiatur .

Petrus venerabilis lector & notarius sacri pa-
triarchici secreti , legit .

*E Beati patris nostri Cyrilli archiepiscopi Alexan-
drina epistola commendatoris ad Maximum
Alexandrina ecclesia diaconum .*

Didici a dilecto anachoreta Paulo , tuam
pietatem religiosissimi episcopi Joannis consue-
tudinem & in hunc diem usque reculuisse ,
quod in Antiochenam fortasse ecclesia sunt
etiamnum aliqui , quibus sut Nestorii dogma
placeat , aut aliquando placuerit , sed nunc ab-
stinere cœpisse . Probet igitur tua benevolen-
tia , num illi ipsi nude & irreverenter congre-
geatur , Nestorianaque & sapiant , & apud alios

ACTIO
PRIMA.

loqui ausint, num.ve aliquando conscientiam cauterio usam habuerint. Arbitror enim eos nunc congregari, ut simul resipiscant qui in eodem erant errore deprehensi, quia forte apud alios delictum fateri non ausint. Solent enim pleraque talia apud deceptos fieri. Quod si autem jam videas eos congregari in fide, malorum oportet te oblivionem praeceptorum inducere. Malumus enim eos videre negantes, quam inverecundo animo collaudantes Nestorii improbitatem. Igitur ne contentiones dicamur amare, religiosissimi episcopi Joannis familiaritatem amplectamur, hoc illi indulgentes, & ecclesiasticae economiae causa nec simus tam exacti exploratores in eos qui ad mentem redierunt. Res enim commoda administratione, B multaque (ut dixi) diligentia indiget.

Ejusdem ad Gennadium presbyterum & archidiaconum epistola.

Intentam tuam erga pietatem affectionem non jam nunc, sed multis ab hinc annis cognovi: plurimum autem ea de causa studia tuae vitae, diligentiamque commendo. Est tamen cum administrationem rerum aliqui transgrediantur, extraque limites paullo plus quam oporteat, ferantur, quo majus lucrum consequantur. Quemadmodum illi qui mare navigant, exoriente tempestate & fluctibus concitatis, ita ut navis periculum timeant, onera quaedam in mare deiciunt, ut reliqua conservent: sic & nos in nostris rebus facere oportet, cum non liceat exacte omnes ad salutem perducere, subinde aliquem conniventer relinquimus, ne univerforum iaduram & damnum patiamur. Haec autem scribo, quod inaudierim te aegre affectum esse adversus beatissimum & piissimum nostrum comministrum Proclum episcopum, quod in communionem Aelianum episcopum receperit, quem Palaestinae ecclesiae statuta praesidem non agnoscent. Ad effrenam autem huius negotii cupidinem vana quaedam ambitio excitat, quae procul dubio finem amarum est assecutura. Itaque nequaquam velim tuam pietatem lugere familiaritatem cum beatissimo & piissimo Proclo episcopo. Siquidem eadem illius sanctitati, mihi que sententia est, neque huius dispensationis modus cuiquam prudentium displicuit.

LECTIS HIS, monachi dixerunt: Si iusserit sancta synodus, afferatur ad Rufinianum beati patris nostri Athanasii epistola, & legatur.

SANCTA SYNODUS dixit: Satisfiat petitioni religiosorum monachorum.

Stephanus praefatus monachus inferens in manibus librum, legere coepit.

Divi Athanasii ad Rufinianum.

Domino dilecto, & desideratissimo comministro Rufiniano, Athanasius in Domino salutem. Et post alia: Quandoquidem studiose & ecclesiastice (hoc enim tuae pietati iterum convenit) de iis, qui necessario redacti sunt, nec per improbam fidem sunt corrupti, inquisivisti, eaque de re ad synodos & alios scribere voluisti, ut animi sententiam de iis explicarent, velim mi domine desideratissime sic habeas. In primis cum a vi cessatum esset, synodusque praesentium & eorum qui longinquas regiones incolebant, episcoporum haberetur, nec modo comministris, qui per Graeciam passim habitant,

verum etiam in Gallis & Hispania: communi decreto placuit, ut & hic & ubique gentium, & quicumque lapsi fuissent proprio arbitrio, & antesignani fuissent impietatis, si resipiscerent, ignoscendum quidem illis, verum non restituendos in cleri numerum: qui vero non auctores, sed necessitate & violentia compulsi fuissent, visum est illis quidem ignoscendum, & in cleri locum restituendos, maxime cum probabilem defensionem & excusationem dederint. Atque hoc quoque economice & rationabiliter factum videtur. Nam ipsi quidem animo statuerant, non velle ad impietatem delabi: verum quoniam impiissimi quidam eorum causa statum ecclesiae ad seditionem traherent, duxerunt longe satius esse, vi compulso se concurrere & onus gestare, quam populum perdere. Haec cum afferrent, visi sunt nobis non absurda respondisse, quando & in occasionem facti, exemplo Aaron fratris Moyses, se defenderent, qui in eremo populi transgressionibus acquievit, defensionem habens, ne populus in Aegyptum reversus, idolorum cultui iterum se manciparet. Videbat enim si in eremi vastitate subsitisset, futurum ut paulatim ab impietate regrederetur, in Aegypto autem nullam esse ad impietatem regressus viam. Haec de causa clero per ea tempora ignotum est. Qui vero in errorem seducti erant, & violentia huc compulsi, data quoque iis communio est: quemadmodum haec & Romae scripta sunt, Romanorumque ecclesiam omnia comprobasse constat. Haec quoque tuae pietati confidenter scribo & significo, quo pietas tua ea quae decreta sunt, hoc modo amplectatur.

Sabas & qui cum eo aderant monachi dixerunt: Non haec solummodo D. Athanasii vox est, verum etiam synodorum, propterea quod ipse idem pater, ipsos quoque Romanos, totamque Graeciam idem comprobavisse. Definit autem eos qui ex haeresi ad pristinam mentem redeunt, suscipiendos ad poenitentiam, verum sacerdotii dignitatem minime illis restituendam.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Non de quovis haeretico redeunte ad mentem, recipiendo beatus pater statuit, sed de eorum principibus & antesignanis, qui in sua haeresi veluti delibantur & se oblectant, verbisque artificiosis veritatem ipsam fucare student, haud aliter ac orthodoxi cum libertate solent, ipsi autem sententiam scripturae perverze explicant. Verum iterum recitetur eadem epistola ad Rufinianum.

Epistola ejusdem patris.

LECTO autem loco, in quo beatus pater lapsis veniam dat impietatis, sed qui praecipui haeticorum fuerunt, negat restituendos in ordinem sacerdotalem: qui vero antesignani non fuissent, sed vi & necessitate ad impietatem coacti, ignoscendum quidem illis, & in cleri locum restituendos, quod justam excusationem afferrent.

Venerabiles monachi dixerunt: Ea quemadmodum in principio diximus: sic est: siquidem beatus pater eos qui ex haeresi revertuntur, in sacerdotii dignitatem non recipit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Videmini mihi mentem patris non intelligere, quandoquidem eos qui non fuerunt auctores haereseos, vi autem compulsi sunt, recipit ad pristinum

ANNO
CHRISTI
727.

ANNO
CHRISTI
397.

stinam dignitatem: solummodo vero præcipuos atque adeo parentes, sive auctores hæresum, a dignitate sacerdotii recipienda excludit, restæ profecto, iusteque id pronuncians.

Et rursus.

Insignem pugilem D. Athanasium ecclesia novit, utpote qui Romam usque varia persecutione ab Arianicæ hæreseos principibus coactus, deinde inhoneste in hinc fugatus, cum rediisset in Græciam, passimque per ecclesias oberraret, adversarii illius pro tempore veluti ad meliorem mentem reversi, cum illo conjuncti sunt: verum illo recedente, confestim solita audentia ad pristinam hæresim revertentur, pioque omni ratione persecuti sunt. Hac igitur ratione arbitror beatum patrem dixisse, ad sacerdotii dignitatem ejusmodi non recipiendos: utpote a quibus cum ipso, tum reliqui orthodoxi nihil præter gravia expectarent.

Sabas religiosus monachus inquit: Profecto vir erat, qui facile malorum oblivisceretur.

Tarasius sanctissimus patriarcha respondit: Clarum hoc est, non enim alicui mortalium malum pro malo retribuit. Verum propter zelum Dei & confirmationem ecclesiæ, humanitate sua & benignitate insita non potuit uti, nisi ad justitiam Dei tuendam, vindicandamque.

Joannes venerabilis presbyter monachus, & locum retinens orientalis dioceseos, dixit: Recte hoc statutum in confirmationem audientium explicatum est. Monachi respondentes dixerunt: Verum vi adactos & compulsos beatus pater admittit: dicant igitur hi, an vim passi sint, an adacti sint, ut a veritate desciverint.

Hypatius, ejusque complices episcopi dixerunt: Nos violentiam nullam sustinimus, neque adacti sumus, sed in hac hæresi nostra nati sumus & conversati, & vitam diu egimus.

Theodorus piissimus episcopus Catanæ, qui- que aderant illi Siculi episcopi, præterea Epiphanius civitatis Catanæ diaconus, & vicarius Thomæ episcopi Sardinie, dixerunt: Qui hætenus lecti sunt beatorum patrum canones, de Novatianis, Eueratitii, & Arianis dati sunt: hujus autem hæresis magistros quo loco habebimus?

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Invenimus & Manichæos respuisse imagines, sed & præter hos Marcionistas, & illos qui confundunt naturas Christi, quorum princeps Petrus Fullo: præterea Xencum Hieropolitanum, sed & Severum, aliosque hæreticos.

Epiphanius venerabilis diaconus sanctissimæ Catanæ ecclesiæ, & vicarius beatissimi Thomæ archiepiscopi Sardinie, inquit: Minor ne est, quæ nunc novata est hæresis, an major illis quæ hætenus fuere?

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: malum perpetuo idem est & æquale: maxime autem in rebus ecclesiasticis, in quarum decretis, cum parvis tum magnis, errare idem est: siquidem in utriusque lex divina violatur.

Joannes venerabilis monachus, locum tenens thronorum orientalium, dixit: Hæresis illa omnibus hæresibus pejor est, malorum omnium pessima: utpote quæ æconomiam Servatoris nostri subvertat.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Ducit nos in rectam viam id, quod a beato patre Concil. General. Tom. XIII.

nostro dictum est: si nulla alia subit causa, recipiantur venerabiles episcopi.

Sancta synodus dixit: Legantur & reliqua canonicarum institutionum.

Constantinus venerabilis diaconus, & notarius sacri patriarchatus, legit: Ex actis sanctæ & universalis quartæ synodi Chalcedonenfis.

Orientalis & qui cum illis erant piissimi episcopi exclamarunt: Peccavimus omnes, omnes veniam precamur. Et rursus Thalassius, Eusebius & Eustathius, venerabiles episcopi dixerunt: Omnes erravimus, omnes veniam petimus.

Et exurgens piissimus episcopus Juvenalis transgressus est in alteram partem, & adjunxit se penitentibus. Et exaltata voce orientales, quique cum his erant religiosissimi episcopi clamaverunt: Bono omine Deus huc te adduxit: Orthodoxe, recte venisti.

Et post alia plurima piissimi Illyrici episcopi dixerunt: Omnes lapsi sumus, omnes veniam precamur.

Sabas venerabilis monachus & præfectus studiorum, inquit: Si visum est sanctæ synodo, videamus ordinationem eorum, quos recipimus, num sint ab hæreticis, an minus.

Sancta synodus dixit: Quærat de electione.

Antonius venerabilis monachus ex libro ecclesiasticæ historie Rufini Romani presbyteri legit.

Pergit interea Eusebius Alexandriam, ibique confessorum concilio congregato, pauci numero, sed fide integri & meritis multi, quo pacto post hæreticorum procillas & perfidias turbines tranquillitas revocaretur ecclesiam, omni cura & deliberatione discutunt.

Aliis videbatur fidei calore ferventibus, nullum debere ultra in sacerdotium recipi, qui se utcumque hæreticæ communionis contagione maculasset. Sed qui imitantes apostolum, quærebant, non quod sibi utile esset, sed quod pluribus; vel qui imitarentur Christum, qui cum esset omnium vita, pro salute cunctorum humilians se descendit in mortem, quo scilicet inveniretur

& in mortuis vita; dicebant melius esse, humiliare paululum propter dejectos, & inclinari propter elisos, ut eos rursus erigerent, nec sibi

bimet solis puritatis merito celorum regna defenderent, sed esse gloriosius, si cum pluribus illuc mererentur intrare. Et ideo sibi rectum videri, ut tantum perfidias auctoribus amputatis, reliquis sacerdotibus daretur optio, si forte velint, abjurato perfidias errore, ad fidem patrum, statutaque converti, nec negare

aditum redeuntibus, quin potius de eorum conversione gaudere; quia & ille evangelicus

junior filius paternam depopulator substantiam, sed in semetipsum reversus, non solum suscipi meruit, sed & dignus paternis complexibus deputatur, & anulum fidei recipit, & stola circumdatur: per quam quid aliud, quam sacerdotii declarantur insignia? nec probabilis extitit apud patrem senior filius, quod invidit recepto: nec tantum meriti habuit non delinquendo, quantum notæ contraxit non indulgendo germano.

Cum igitur hujusmodi sententiam ex evangelica auctoritate prolatam, ordo ille sacerdotalis & apostolicus approbasset ex concilii decreto, Asterio ceterisque qui cum ipso erant, orientis injungitur procuratio, occidentis vero Eusebio decernitur. Additur sane in illo concilii

ACTIO
PRIMA.

Studij

Studiorum

Lib. 1. c. 8.

liberatio.

humilia.

Xencum.

Luc. 17.

539
 ACTIO PRIMA.
 cillii decreto etiam de Spiritu sancto plenior A
 disputatio, ut ejusdem substantia ac deitatis,
 cujus Pater & Filius, etiam Spiritus sanctus
 crederetur, nec quidquam prorsus in Trinitate
 aut creatum, aut inferius, posteriusve dice-
 retur.

Constantinus venerabilis diaconus & nota-
 rius legit.

Ex historia ecclesiastica Soeratis.

Lib. 1. c. 14. Photinus Sirmii existens episcopus, Marcel-
 li Ancyranus fuit discipulus, & ipse purum ho-
 minem Christum, quemadmodum præceptor
 ejus Marcellus, dixit.

Et iterum idem ex eadem historia legere cepit

Lib. 1. c. 16. Qui vero in Sardicensi synodo fuerant, in-
 dicta causa damnarunt, definitionem autem fi-
 dei Nicææ datam confirmarunt omnem impieta-
 tem episcopos & execrantes: reddiderunt vero
 sedes Paulo & Athanasio, necnon Marcello
 Ancyrano, apologiam afferenti & dicenti, non
 intellectum suum librum, cum ipse etiam aver-
 setur omnes, qui purum hominem Christum
 dicunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Pluri-
 mi jam canonici, sanctarumque synodorum &
 patrum libri lecti sunt, qui docent nos rever-
 sos ab hæresi recipere debere, modo non sub-
 sit improba aliqua causa. Sancta synodus dixit:
 Recte fecit dominus, qui nos ex episcopis &
 synodicis commentariis de hæreticis recipiendis
 instruxit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Id
 quod ex beato patre Athanasio lectum est,
 denuo legatur.

Stephanus librarius & venerabilis monachus
 legit: Epistola beati Athanasii ad Rufinianum,
 ut prius scriptum est.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quem-
 admodum in superioribus docuimus, ita mens
 est beati patris Athanasii.

Venerabiles monachi dixerunt: Nos indigni
 sanctitatis tue servi, & antea testati sumus,
 quodcumque sacre synodi admittunt, modo
 nihil sit quod impediatur, & nos recipere.

Petrus Dei studiosissimus presbyter & apo-
 stolicæ sedis Hadriani papæ Romani vicarius,
 dixit: Et Romæ quoque extorris erat Maca-
 rius, hæreticus a sancta synodo sexta designa-
 tus: verum piæ memoracionis pater noster Be-
 nedictus deliberandi spatium per triginta dies
 illi concessit, & quodam tempore Bonifacium
 consiliarium ad eum misit, quo verbis admo-
 natione plenis ex sacra scriptura illum instrue-
 ret: verum ad meliorem mentem haud qua-
 quam perducere potuit. Id autem pater beatus
 ob id egit, quo rursus illum in pristinum sta-
 tum reciperet.

Sacra synodus respondit: Si ex toto corde
 episcopi illi delictum agnoverint, gratia Deo,
 ipsique. Si vero ficto animo simulant, judicet
 in eos Dominus, quemadmodum in Arium &
 Nestorium judicavit. Episcopi autem, in quos
 inquisitum erat, se ipsi execrantes, aperte te-
 stati sunt non subesse confessioni fidum ani-
 mum: dixerunt autem, nisi secundum catholi-
 cam ecclesiam fateremur, execrabiles simus a
 Deo Patre, & Filio, & sancto Spiritu.

Tarasius sanctissimus patriarcha ait: Inhæren-
 dum est superioribus dictis.

Petrus Dei studiosissimus episcopus, vicarius
 sanctissimi papæ Romani Hadriani, dixit: Ur
 scriptum est ab historicis, divus Meletius crea-
 tus fuit ab Arianis episcopus: & cum ascendisset
 ambonem, prædicavit consubstantialitatem,
 & tamen illius electio reprobata est.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ,
 reliquique episcopi Siciliæ dixerunt: Certum
 est quod inquit protopresbyter apostolicæ ca-
 thedræ.

Tarasius sanctissimus patriarcha ait: Nusquam
 equidem discrepanti animo patres invenimus,
 verum omnes veluti ejusdem spiritus eadem
 prædicant, eademque docent: verum ecclesiæ
 œconomiam (gubernationem) contemplatus

B beatus pater Athanasius, ita nobis tradidit, ut
 judicet recipiendos in cleri consortium, qui
 hæreseos magistri non fuissent.

Religiosi monachi dixerunt: Si quid in me-
 dio synodi judicatum est, censemus recipien-
 dum.

Sancta synodus dixit: Speramus post sanctam
 synodum non futuros aliquos, qui pervertentur.
 Ea ratione & episcopi se anathematif-
 mo obligaverunt, ut si ad priorem hæresim
 reversi fuerint, judicet de eis sancta synodus.

Constantinus vir religiosus episcopus Con-
 stantiæ, quæ est in Cypro dixit: Multa sancti-
 tate conspicui domini, si quidem hi libellos
 confessionis exhibuerint, recipiantur: sin mi-
 nus, judicet de eis sancta synodus.

Clarissimi duces dixerunt: Gestant in mani-
 bus libellos, eosque parati sunt offerre.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Consi-
 lio meo, de præsentis quæstione quidquid est
 reliquum sanctorum canonum evolvatur.

Cosmas venerabilis diaconus, & sacri patriar-
 chatus cubicularius, ex vita sancti patris no-
 stri Sabæ legit: Itaque cum sancta universalis
 quinta synodus Constantinopoli esset congrega-
 ta, communi & generali anathemate rejecti
 sunt Origines & Theodorus episcopus Mopsue-
 sticæ, & quæcumque ab Evagrio & Didymo
 dicta sunt de præexistencia, sive *πρωτογενεσις*.

Probarunt autem id quatuor patriarchæ præsen-
 tes. Præterea imperator noster Dei observan-
 tissimus ad synodi Hierosolymam misit: in
 qua civitate coacto episcoporum conventu,
 quotquot erant Palæstinorum episcopi, mani-
 bus & pedibus & ore sententiam & statum
 synodi confirmarunt, nisi quod Alexander epi-
 scopus Abyles contrarium sensit: quamobrem
 episcopatu exutus Byzantium se recepit, &
 terrænotu absorptus est & defossus. Neolauri-
 tas autem, cum se a catholica communione
 separassent, Eutychius patriarcha diversis ratio-
 nibus agressus est, & in octo menses usque
 varia admonitione & adhortatione usus, cum
 non posset fieri voti compos, neque ad unita-
 tem ecclesiæ eos perducere, imperatoris iussio-
 nibus obtemperans, illos per Anastasium ducem
 a Neoclaura expulit, regionem ab illorum peste
 liberans.

Tarasius beatissimus patriarcha ait: Videtis
 quod ostendit tempus archiepiscopus exegit,
 longanimitate & adhortationibus apud illos
 usus: atqui iam noverat ante eos anathemate
 in synodo execratos. Quid est igitur quod hæ-
 sitamus & præbemus nosmetipsos difficiles,
 quo minus ex ordinatione canonica, & sancto-
 rum patrum diligentia, & synodicis iussioni-
 bus, quæ redeunt ab hæresi qualibet reci-
 piunt, & hos admittamus?

ANNO
 CHRISTI
 327.

et cubicle-
 rius.

ANNO
CHRISTI
107.

Sancta synodus dixit: Sic est revera, nisi ta-
men canonica subdit causa, quæ impedimento sit.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Sic
placat omnibus, quo eos recipimus.

Sancta synodus dixit: Placet omnibus.

Venerabiles monachi exclamarunt: Et nobis
sane placet.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Denuo
dicimus, si alia non subdit canonica causa quæ
prohibeat, redeuntes recipiantur. Oportet enim
veteres canonicas ordinationes servare.

Venerabiles monachi dixerunt: Juxta sex
sanctas & œcumenicas synodos ex hæresi re-
deuntes recipimus, nisi causa quæpiam non to-
leranda subdit.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Et nos
quoque omnes instructi a sanctis patribus no-
stris, sic definimus.

Venerabiles monachi dixerunt: Si qui mo-
nachi a sacra synodo absunt, quid de illis fiet?

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Illis
ex canonibus prius lectis hæc persuadebimus:
qua autem de causa ab hac synodo absunt?

Sabas religiosissimus monachus dixit: Non
novi, sed sibi ipsi adversantur.

Euthymius religiosissimus episcopus Sarden-
sum dixit: Quemadmodum jam admonuimus,
asserantur libri, ut plenius erudiamur de his,
qui ab hæreticis sunt ordinati.

Constantinus venerandus diaconus & nota-
rius ait: Quandoquidem jubetis, ut de consue-
tudine ea qua ab hæreticis quidam ordinantur,
legamus: Ecce vobis libros, ut si jusseritis, le-
gantur.

Sancta synodus respondit: Legantur.

Stephanus venerabilis monachus librorum cu-
stos legit.

Ex historia ecclesiastica Rufini.

Hanc igitur intestinam persecutionem Mace-
donius ad episcopatum accedens auxit: Acacius
vero & Patrophilus, Maximo Hierosolymorum
episcopo expulso, Cyrillum suffecerunt.

Et post hæc Colmas venerabilis diaconus,
notarius & cubicularius sacri patriarchatus,
legit.

*Ex historia ecclesiastica Theodori lectoris libro
quinto.*

Dioscorus autem secundum canones sibi vi-
fos creatus, episcopatus Constantinopolitano in-
hæsit: designavit etiam primatem ecclesiæ ejus-
dem Anatolium quemdam, qui Alexandrinæ
ecclesiæ quiescens Constantinopoli effundebat,
habens sibi confestim comministrum Eutychem,
ad quem urbane Anatolius inquit: Futurum
ignorat, qui in quo statu fuit, & non confi-
derat. Acta autem hæc sunt sub consulatu Pro-
togenis & Asterii.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Quid
de Anatolio dicitis? nonne princeps fuit quar-
tæ synodi? & tamen a Dioscuro impio illo
fuerat creatus, atque id etiam præsentis Euty-
che. Ergo & nos ab hæreticis ordinatos reci-
piamus, quemadmodum quoque Anatolius re-
ceptus est. Et iterum: Vera Dei vox est, fi-
lios non morituros pro patribus, sed unusquis-
que pro suo peccato morte morietur. Addatur
quod ordinatio a Deo est. Quandoquidem au-
tem de Anatolio dubitant, legatur quid de eo
scriptum sit.

Colmas diaconus & cubicularius sacri pa-
triarchatus, legit.

*Præfatio Chalcedonensis sanctæ & universalis
synodi.*

Conveniente sancta & universali synodo se-
cundum sacram præceptionem in Chalcedonen-
si urbe congregata, nimirum Paschasino & Lu-
centio reverendissimis episcopis, & Bonifacio
religiosissimo presbytero, tenentibus locum san-
ctissimi & reverendissimi archiepiscopi almæ ur-
bis Romæ Leonis, & Anatolio reverendissimo
episcopo inclytæ urbis Constantinopoleos novæ
Romæ:

Reverendissimi monachi dixerunt: Et istud
quoque recipimus.

Iterum Constantinus diaconus & notarius
sacri patriarchatus legit.

Ex vita sancti patris nostri Sabæ.

Flaviano igitur & Elia patriarchis, ut dictum
est, Sidoni existentibus, literisque adulatoriis
& œconomicis ad imperatorem utentibus, præ-
terea Sidonensem synodum, quæ secundum re-
ctam fidem congregata fuit, dissolventibus, cum
domum ad proprias sedes redirent, qui a So-
tericho & Philoxeno stabant, rem indigne fe-
rentes, in iram vehementissimam imperatorem
excitarunt, utpote qui deceptus per vafri-
ciem & simulationem patriarcharum fuisset. Accepta
autem potestate, quantam ipsi volebant, utro-
que sufficienti, Antiochenis populo id divi-
serunt, atque ita variis modis Flavianum affli-
xerunt, & vexarunt, cogentes interim, & ob-
torio collo huc trahentes, ut acta Chalcedo-
nensis concilii anathemate prosequeretur: quo
nolente, episcopatu suo privatus, in exilium
quoque damnatus est. Cum autem eam rem
cognovisset imperator, & ex animo id sibi pla-
ceret, Severum quemdam, principem hæresis
Acephalorum, Antiochiam in episcopatum di-
rigit. Hic episcopatu accepto, qui illius con-
versationem & consuetudinem detestabatur,
in eos pessima quævis exempla edidit. Dirigit
etiam synodicas suas literas Eliæ patriarchæ:
quo non recipiente, in archiepiscopum impera-
torem exacerbavit. Rursus eisdem Hierosoly-
mam versus mensis Majo indictione sexta mit-
tit, addita clericorum quorundam & regia
quoque manu. Quod cum percipisset beatus
noster pater Sabas, ascendens cum reliquis ere-
mi præsidibus in sacram urbem, eos qui cum
synodicis Severi veniebant, ex sancta civitate
exegit. Multitudine autem monachorum undi-
que confluyente, omnes ante sacrum Cranium,
sive Calvarie locum, simul cum Hierosoly-
mitis congregati sunt, unaque voce exclamarunt:
Anathema Severo, omnibusque qui cum eo
Ecommunicant: præsentibus & audientibus ad-
huc magistrans principibus & militibus, quos
imperator isthuc miserat. Hic autem Severus
miris adulationibus auctoritatem sibi apud im-
peratorem obtinens, & confusus regia potestate,
Chalcedonensem synodum infinitis execratio-
nibus devovit, omnibus ingenii viribus Euty-
chis opinionem catholicis adversam defendere,
& porro spargere conatus. Eutyches autem
unam Christi filii Dei post incarnationem ex
virgine naturam asserbat, homo pervertens
omnia & tumultuarius, qui plurima nova dog-
mata ecclesiam catholicam fidei & legibus con-
tra-

ACTIO
PRIMA.
* et. cubuel
fuit.

ACTIO
PRIMA.

traria confinxit : probabat enim impiissimam illam & latrocinis maxime infamem secundam Ephesinam synodum, testatus aperte, illam non inferiorem, quam priorem Ephesi habitam, censendam. Præter hæc eruditione & doctrina æquales affirmabat Cyrillum divinum Alexandrinorum archiepiscopum, & Dioscorum, qui in communionem recepit Eutychem hæreticum, veluti convenientem animo & opinionibus suis, & sanctissimum & unice orthodoxum Flavianum sanctæ urbis archiepiscopum interfecit & sustulit. Atque ita ad omnem impietatem promovens Severus his, nihil aliud quam linguam suam in Dei blasphemiam exacuit : divisit autem in suis libris indivisam & unam in Trinitate deitatem & hypostasim, nullam in his nominibus differentiam agnoscens. Unam sanctam adorandam & consubstantialem divinarum hypostaseon Trinitatem, naturarum & deitatum & deorum Trinitatem ausus est dicere : hujuscemodi autem animarum corruptorem & pestem Anastasius imperator compulsi Eliam archiepiscopum in communionem recipere : cumque nulla ratione id aperiret, ira exardescens imperator, Olympium quemdam Cæsareensem, qui ducatum Palæstinæ curabat, addita generali a Sidone scripta epistola, in qua continebatur non recipiendam Chalcedonensem synodum, ad Eliam episcopatum deturbandum misit. Olympius autem cum regia potestate accedens, usus variis artibus, Eliam abegit, Joannem vero Marciani filium, consentientem cum Severo & communicantem, Chalcedonensemque synodum execrantem, episcopum Hierosolymorum die tertio mensis Septembris, in principio decimæ indictionis instituit. Postquam autem honorabilis Sabas & reliqui eremi patres audivissent Joannem consecratum esse a Severo, congregati apud eum, ex aperto testati sunt, se neutquam in communionem Severum recepturos, sed pro Chalcedonenfi synodo extrema passuros, præsertim cum totam populi catervam habeant commilitantem. Ea ratione Joannes, quia partes suscipiebat, negligit ea consicere quæ a duce erant ei commissa. Anastasius autem imperator postquam percepisset Joannem sedera rupisse, in furorem verius, cum Olympius ad manus non esset, statim Anastasium Pamphili ducatum Palæstinæ prædictum mittit, quo Joannem compellat, uti Severum ad communionem recipiat, & synodum Chalcedonensem anathematice devoeat, aut episcopatu deturbetur. Hic igitur cum ingressus esset Hierosolimam, e vestigio Joannem ad se vocatum in carcerem publicum dimittit. Totus autem populus ea causa gaudio dissolutus est, quod is insidiator & proditor archiepiscopi Eliæ fuisset. Quidam autem Cæsarensium civitatem gubernans, clam in carcerem ingressus, consilium dat Joanni, modo velit rebus suis consultum, & episcopatu suo minime privati, videat ne a quoquam illi persuadeatur, quo in communionem Severum recipiat : persuadeat autem duci, dicatque se omnia quæ iussa sunt ut faciat, sine mora effecturum : verum ne per vim & necessitatem videatur compulsi, se, ubi liberatus sit e carcere, post duos dies, quo instat dominica, quævis imperata alacriter facturum. His vero verbis persuasus dux cum ecclesie sistit : itaque archiepiscopus a carcere liberatus totum monachorum cætum, per noctem ad

sanctam civitatem convocat. Fuit autem numerata eorum multitudo circiter decem millia monachorum. Quandoquidem autem tantam hominum multitudinem ecclesia capere non poterat, visum est, ut ad sancti protomartyris Stephani templum se se conferrent, quod tantæ multitudini videbatur sufficiens : quo minus autem mali quippiam daretur suspicandum duci, simulavit omnis turba se Hypatio consobriño imperatoris gratulandi causa occurrere, qui a Vitelliana captivitate liberatus, voti reus Hierosolimam se contulerat. Postquam igitur omnes tum monachi, tum cives in præmemorata basilica convenissent, adfuit & Anastasius dux, & Zacharias vir consularis, adducentes secum cum magna multitudine Hypatium in protomartyris Stephani basilicam, existimante quoque duce omnia pro regis voluntate & arbitrio eventura. His autem congregatis, in cancellos ascendit archiepiscopus, comites habens secum Theodosium & Sabam monachorum coryphæos & præfides. Populus autem universus nihil aliud quam longo tempore exclamabat : Hæreticos anathematiza, synodum confirma. Confestim autem tres illi una voce Nestorium, Eutychem, Severum, & Soterichum Cæsareæ ejus, quæ est Cappadociæ, episcopum, & omnes qui synodum Chalcedonensem non recipiunt, condemnant.

C Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Redde hæc hactenus nostras aures patrum præcepta instruxerunt, quid autem, ab hæreticis creatos recipiemusne, an minus?

Sancta synodus dixit : Sane, domine, satis sumus instrudi, & sunt recipiendi.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit : Sane & plurimi qui in sexta synodo præfides fuerunt, a Sergio, Pyrrho, Paulo, & Petro, doctoribus (inquam) hæreticos Monotheitarum, fuere creati. Sed & hi vicissim Constantinopolitanas sedes inter clerum distribuerunt, & ab extremo eorum doctore Petro usque ad sextam synodum anni non pauciores quam quindecim intercesserunt. Qui vero intermediis temporibus fuerunt, Thomas scilicet, Joannes & Constantinus, ab hæreticis fuerunt ordinati, verum ea de causa non sunt reprobat. Circiter enim quinquaginta annos hæretis illa viguit : & tamen in sexta synodo patres quatuor illos prænominatos tantum damnarunt, cumque eorum ordinationem reliquerint.

Pro, quamquam. Hard

Sancta synodus dixit : Clarum est.

Constantinus reverendissimus episcopus Constantiæ ejus quæ est in Cypro, dixit : Satis jam videtur mihi confirmatum, eos qui ab hæreticis ordinati sunt, recipiendos : si quis vero destinato animo ad hæreticos se contulerit, ab eisque ordinatus fuerit, eum nequam recipiendum.

Venerabiles monachi dixerunt : De his quoque divi Basilii ad Nicopolitas epistolam habemus, rogamusque ut audiat.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit : Legatur.

Constantinus diaconus & notarius legit.

ANNO
CHRISTI
753.

Ex epistola beati patris nostri Basilii ad
Nicopolitanos.

Epist. 21. ad
Nicopolita-
nos presby-
teros.

Non novi episcopum, neque inter sacerdo-
tes Christi numeraverim, qui a contaminatis
manibus in fidei vastationem, ad dignitatem
aliquam fuerit promotus. Hoc meum est ju-
dicium: vos vero, si quam habetis vobiscum
electionem, ipsi iudicate, consulatque, quan-
doquidem unusquisque suæ sententiæ dominus
est, nos vero innocentes a sanguine isto.
Hæc autem vobis scripsi, non quod quidquam
dissidam, sed ut quorundam ambiguitatem
confirmem & explicem, prolata in divertum
mea sententiæ, ne scilicet quoslibet ad com-
munionem suscipiatis, neve manuum imposi-
tionem ab eis recipiatis, ut postea pace sa-
cta, violenter seiplos sacerdotali complemento
adnumerent.

Venerandi monachi dixerunt: Ecce, pater,
hæreticorum creationem, in eo quod inquit:
Neque inter Christi sacerdotes numeraverim,
qui ab impuris manibus in fidei vastationem,
ad dignitatem aliquam fuerit promotus: om-
nino averiatur.

Tarasius sanctissimus patriarcha inquit: Et
ego profecto, qui ob huiuscemodi causam &
in fidei dissolutionem creati sunt, abominor.
Tum autem maxime, quoties orthodoxi epi-
scopi fuerint præsentibus, a quibus potuere crea-
ri. Hæc autem est sententiæ beati patris, si
synodica convocatio fuerit facta, & ecclesia-
rum in recta fide concordia, qui ausus fuerit
impuris hæreticis creandum se se dare, depo-
ni dignus est.

Sancta synodus ait: Hæc vera sententiæ est.

Venerandi monachi dixerunt: Id vero,
quod in fine epistolæ scriptum est, ut postea
pace facta violenter seiplos sacerdotali comple-
mento adnumerent, & post pacem creatos
quoque non recipit, quid sibi vult?

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Ne-
quaquam inquit pater eos non recipendos,
sed ne vim sustineant, volentes uniri recte
sentienti clero. Sane enim non ex necessitate
& difficultate hoc fiet. Attamen divinus
pater, cum per ea tempora plurimi essent epi-
scopi orthodoxi, alumnis ecclesiæ Arianorum
creationem interdixit. Nulla enim aderat de-
fensio. Quod autem illud ita se habeat,
quodque non ignorarint sententiæ patris no-
stri, qui fuerunt in ecclesiæ functionibus illi
successores, qui ab hæreticis electos, deinde
vero emendatos receperunt, clarum est ex su-
perioribus. In omnibus enim patres sibi con-
sona scribunt, contrarietateque inter ipso, nul-
la reperitur: sed illi videntur sibi contraria
apud illos notare, qui dispositionem dicto-
rum, & scopos eorum non intelligunt.

Venerabiles monachi dixerunt: Aptè soluta
est dubitatio.

Sancta synodus dixit: Episcopi qui confessi
sunt, proprios libellos, quod ad ecclesiam re-
dierint, legant.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Le-
gant: discussa enim exactè questionum dua-
rum capitalium hypothesis est, de iis videli-
cet qui ad ecclesiam catholicam ex hæresi re-
deunt, & qui ab hæreticis sunt ordicati.

Hypatius episcopus Nicææ suum libellum

Alegit: Est autem idem libellus, quem etiam
Basilii reverendus Ancyre episcopus fecit. ACTIO
Leo episcopus Rhodi, Nicolaus Hierapoleos, PRIMA.
Gregorius Pessinuntum, Georgius Antiochiæ
Pisidiz, & Leo Carpathi, æquales libellos ex-
hibuerunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Con-
fessiones cognoscentes, ubi libellos legerimus,
in secunda congressione receptio illorum fiet,
modo nihil apud eos sit quod impediatur.

Sancta synodus dixit: Fiat, ut jubes. In-
terea sancta synodus exurgens, in hunc mo-
dum facta precatæ est: Multi sint anni Con-
stantini & Irene: maximorum regum & im-
peratorum multi sint anni orthodoxis impera-
toribus. Compece, Domine, hæreticorum van-
nas voces; da, Domine, illis piam vitam.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Pax
Domini sit cum omnibus nobis. Amen.

ACTIO SECUNDA.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Chri-
sti, veri Dei nostri, imperantibus piissimis
& Christi amantissimis dominis Constantino &
Irene pia ejus matre, anno octavo consulatus
ejus, sub sexto Kalendas Octobris, indictione
undecima, conveniente sancta ac universali sy-
nodo, quæ per divinam gratiam, & a Deo
decretorum imperatorum piam sanctionem in
Nicæa splendida metropoli provincie Bithyniæ
congregata est, videlicet Petro religioso proto-
presbytero ecclesiæ sanctissimæ divi Petri apo-
stoli apud Romanos, & Petro venerabili pres-
bytero, monacho & præside mansionis piæ
sancti Sabæ apud Romanos, retinentibus lo-
cum apostolicæ sedis sanctissimi archiepiscopi
veteris Romæ Hadriani, Tarasio beatissimo
archiepiscopo almæ urbis Constantinopoleos
novæ Romæ: Joanne item & Thoma religio-
sissimis presbyteris monachis, retinentibus lo-
cum apostolicorum thronorum orientalis dice-
ceseos: consentientibus his ante sacros cancel-
los templi sanctissimæ ecclesiæ cognominatæ
Sophiæ, præsentibus simul & audientibus illu-
strissimis juxta ac magnificentissimis senatori-
bus, nimirum Petronio glorioso exconsule pa-
tricio, & Theophylacto comite imperialis ob-
sequi, Joanne regio ostiario & questore æra-
rii militaris, & tota denique synodo juxta or-
dinem in priori actione præscriptum: præsen-
tibus etiam religiosissimis archimandritis præsi-
dibus, & toto monachorum cœtu, propositis in
medium sanctis & inviolatis Dei evangeliiis,
Nicephorus reverendus diaconus & chartophyl-
ax sacri patriarchatus, dixit: Ante fores hu-
jus venerandi templi regius quispiam homo
adstat, Epiphanium Neocæsareæ episcopum se
cum adducens.

Tarasius beatissimus patriarcha dixit: Ingre-
diantur.

Mox splendidissimus regius mandator ingres-
sus, ait: Missus fueram ab optimis nostris
dominis, ut venerandum episcopum Neocæsareæ
ad piam & sacram vestram synodum ad-
ducerem, quem jam vobis sisto.

Sacra synodus respondit: Deus pius nostros
imperatores custodiat & conservet.

Tarasius beatissimus patriarcha ad episcopum
Neocæsareæ ait: Num ignota tibi hæcenus
fuit veritas, aut cognitam contempsisti? & si
ignota tibi fuit, non pudet te redum sermo-
nem

527
ANNO CHRISTI 325.

nem minime didicisse, quemadmodum non puduit te didicisse perversum?

Gregorius venerandus episcopus Neocæsareæ dixit: Quandoquidem univertus iste cœtus idem loquitur, & idem sentit, delicti & instructus sum, quod hæc sit veritas, quæ nunc existimatur & prædicatur. Et ea de causa veniam postulo in eorum antea delictorum. Cupio autem & cum omnibus his illuminari & doceri. Siquidem errata mea & delicta infinita esse agnosco, & pro poenitentia apud sanctam synodum, beatumque dominum sollicito.

Taradius beatissimus patriarcha dixit: Nisi forte versuto velamine & prætextu mentem tuam inambres, verbis quidem veritatem exprimens, sed animo interim doloso aliud sentias.

Gregorius venerandus episcopus Neocæsareæ ait: Abiit, veritatem confiteor, neque est cur mentiri velim, aut verba mea distorquere.

Taradius beatissimus patriarcha ait: Debueras ab hinc multo tempore aures aperuisse, & Paulum divinum apollolum audivisse dicentem: Traditiones quas accepistis, sive per sermons, sive per epistolâ nostras, servate. Et iterum Tito & Timotheo scribentem: Impuras verborum quantitates respice. Quis autem impurus & vaniloquentius, quam Christianos idololatricæ studiosos dicere?

Gregorius venerandus episcopus Neocæsareæ dixit: Malum est, & in malum esse confitemur: sed sic factum est & fecimus: ea vero de causa veniam delictorum nostrorum postulamus. Confiteor, domine, coram honorificentia sanctitatis tuæ, omniumque fratrum sanctæ synodi, quod erravimus, & iniquitatem improbamque designavimus, & veniam ob id poscimus.

Taradius beatissimus patriarcha inquit: Placeat, ut sequenti auditione cum libellis, quæ ad eum pertinent, cognoscamus.

Sancta synodus ait: Ut jubet sanctitas tua, cum libello in sequenti actione adstant episcopus veniat, & juxta constitutum agatur.

Leontius gloriosissimus imperator a secretis dixit: Sacra & a Deo collecta synodus memorit, in priori conventionem nostrorum fuisse lectas literas, in quibus mentio fiebat sanctissimi & beatissimi archiepiscopi veteris Romæ, & religiosissimorum pontificum orientis synodicarum literarum, quas in duobus quaternionibus adducimus, de quibus vos, quid fieri vultis, admonemus.

Sancta synodus dixit: Legantur libelli beatissimi & sanctissimi archiepiscopi veteris Romæ. Et legi eas Nicephorus gloriosissimus ab imperatoribus secretis.

Interpretatio litterarum Romanarum Hadriani Romani archiepiscopi.

Dominis piissimis & serenissimis vicioribus, triumphatoribus, filius in Deo & Domino nostro Jesu Christo dilectis, Constantino & Irenæ Augustis, Hadrianus servus servorum Dei.

Deus qui iussit e tenebris lucem splendere, & quique nos a potestate tenebrarum per Filii sui, vestre scilicet lucis, incarnationem, liberavit, in quo cuncta divinitatis suæ specimina iussit conversari, per quem etiam universa renovavit, simul in suo, per sanguinem crucis illius, cum ea quæ in cælis, tum in terra existentia paci-

ficans, per divitiarum bonitatis suæ plenitudinem, in ecclesiæ suæ faciem respiciens, pietatem vestram & prædestinatam serenitatem imperatoris mansuetudinis ad perfectionem fidei vocare non dedignatus est, quo omnem mendaciam improbitatem per vos contegat, veritatemque in lucem producat. Posteaquam enim quæ a vestra serenitate & pietate nobis missa sunt, cognovimus, dici non potest, quanto opere cor nostrum gavissimum sit: tanto enim gaudio & lætitia repleti sumus, ut ne humana quidem lingua explicare ea sufficiat. Quemadmodum enim a superioribus hæreseos schismatibus eramus conterrescati, ita nunc rursus per vestram iussionem exultatione sumus per-

bluati: nam in regia vestra civitate venerandam imaginum causam iussistis retradari, quæ a retro imperatoribus turpiter in eas commissa sunt. Hi enim non solum eas subverterunt, sed & contumelia affecerunt, ridiculas eas existimantes, atque utinam non computet illis peccatum hoc Altissimus. Sanius enim fuisset, ne iniecisset quidem manus in ecclesiam: unde factum, ut totus orientalium partium populus in errorem sit inductus, & in propria exultatione & voluntate rebus ecclesiæ abusi sint, donec in regni solium vos erexit, quos sciebat in veritate illius gloriam inquituros, & quæ a sanctis apostolis, cunctisque doctoribus tradita erant, conservaturos; honoremque debitum venerandis imaginibus, quæ per amentiam hæreticorum subverti fuerant, reddituros.

Nuper vero per piam vestram iussionem de voluntate vestra iustradi, omnipotentem Deum pro vestro imperio precibus sollicitantes, gratiarum actione gloriam illius predicavimus. Illud autem in stabilimentum & confirmationem regni vestri maxime sit, quod magnum opus hoc aggressi estis, quod sine meditatione vestra in hoc mundo vix fieri potest: reddetur enim jam tibi vetus & antiqua orthodoxa fides, restituentur venerandæ imagines in eam faciem, qua in prima ecclesia compectæ sunt. Vos autem partem habebitis cum eo, qui nunc in divina requie quiescit, Constantino imperatore & Helena eius matre, qui orthodoxam fidem illustrarunt & confirmarunt, adeoque sanctam matrem vestram catholicam & spirituale Romanam ecclesiam exaltarunt, ut plane spes sit, eorum piam appellationem in vestra cognomenta piissima & a Deo data transiuram, ut per omnem terrarum orbem novus Constantinus & nova Helena prædicetur, per quos sancta catholica & apostolica ecclesia renovabitur. Vos autem maxime in traditione orthodoxæ fidei ecclesiæ beati Petri & Pauli principum apollolorum acquiescetes, eamque amplectemini, quemadmodum a superioribus imperatoribus factum est, qui vicarium eius ex toto corde dilexerunt.

Quapropter vestra quoque a Deo data majestas, sanctissimam Romanam ecclesiam principum apollolorum, quibus a Deo ipso data est potestas solvendi & ligandi peccata cum in cælo, tum in terra, honorabit. Ipsi scilicet regni veri propugnatores erunt, cunctasque barbaras nationes pedibus vestris subjicient, ut quocumque ire perrexeritis, viciores vos declarent. Hi siquidem principes apollolorum sunt, qui catholicam orthodoxam fidem auspiciati, per scripta quidem veluti legibus la-tis fidem suam servandam præceperunt: omnibus scilicet, qui in sedes illorum successu-

Act. 16.

ACTIO
II.

5:9

ri erant, & in fide eorum usque ad consummationem sæculi permanant, atque ita nostra servat ecclesia, & sanctas eorum figuras veneratur; unde in hunc usque diem venerandis horum imaginibus ecclesie nostrae ornatae ac conspicuae sunt. Quemadmodum sanctissimus & beatissimus papa Silvester in principio Christianorum nostrorum orthodoxa fide testatur. Cum aliquando felicitis recordationis Constantinus imperator per noctem somnum caperet, ecce beati apostoli Petrus & Paulus dormienti adlitterunt, dicentes: Quandoquidem sanguinis infantium effusionem morbi tui gratia fieri iussisti, ex a Christo missi sumus, quo sanitatem tibi afferamus. Audi igitur nostrum consilium, & ea quae tibi praecipimus, fac impleas. Principio Silvestrum episcopum, qui persecutionis tuae gratia Roma exulat, & in Sorapeno monte clam in speluncis cum clero latitat, cura ad te vocari. Is tibi lavacrum pietatis, in quo lavaberis, praeparabit, dabiturque tibi non modo leprae, verum omnium morborum sanitas. Cumque praeclearis istis bonis fueris recreatus, confestim iubeto, per omnia loca Romanorum ecclesias restaurari; te vero ipsum purum, abiecto idolorum cultu, declarabis, cultumque debitum soli Deo vero adorando exhibeas, juxta illius voluntatem omnia tua consilia disponens. Imperator itaque e somno excitatus, omnes suos aulicos, quicumque in palatio erant, convocavit, quodque per insomnium illi ostensum fuerat, exposuit: nec mora aliqua, sed confestim ministros suos ad Sorapenum montem, in quo beatus pater Silvester cum clero vacans lectionibus sacrorum librorum latitabat, misit. Jam cum undique videret milites circumcingentes montem inquirendi causa, existimans quod ad martyrium raperetur, clerum ita affatus est: *Ecce nunc tempus expectatum, ecce nunc dies salutis.* Egresso autem de spelunca narrarunt milites, qua de causa quaereretur: cum quibus ad imperatorem, trahens secum comites tres presbyteros cum duobus diaconis, profectus, cum imperatorem vidisset: Pax tibi, inquit, o imperator, sursum, de caelo, & victoria. Imperator itaque hilari oculo & tranquillo animo illius verba exaudiens, quaecumque sibi per insomnia fuerant revelata, beato Silvestro exposuit. Postquam autem finem narrationis fecisset, quaesivit imperator, qualesnam arbitraretur esse deos Petrum & Paulum, quos viderat. Respondit pater, nequaquam esse deos, sed servos & discipulos Domini nostri Jesu Christi, quos in hoc elegisset, ut omnes gentes converterent, ut crederent in eum. Haec cum audisset imperator, praecontatus est, num alicubi essent historiae illorum: mox beatus Silvester per diaconos afferri, quas habebat, apostolorum imagines iussit: quas cum imperator aspexisset, clara voce proclamavit: Hi sunt quos per visum conspexeram, neque amplius incredulus sum; paretur lavacrum in meam salutem. Constructo autem lavacro, cum sacro rore tinctus esset, confestim est sanitati pristinae restitutus. Deinde non immemor accepti beneficii, ecclesias Dei aedificare cepit, columnas earum passim sacris imaginibus in memoriam incarnationis Domini nostri Jesu Christi omniumque sanctorum reverentiam exornavit: nec alia de causa, quam ut Christianismum in lucem & veritatem, Deique cultum prove-

Concil. General. Tom. XIII.

heret, & omnes gentes a cultu idolorum & diabolica deceptione converteret. Quemadmodum etiam divus pater Gregorius apostolorum successor praedicavit, ob id depingi in templis evangelicas historias, ut homines illiterati, & qui sacros libros legere nequeunt, (quorum sane maxima pars est) conspici illis redderent Deo gloriam, & reducerent in mentem, quae in carne conversatio Domini nostri Jesu Christi fuisset. Ut taceam interim orthodoxos alios & Christianissimos imperatores, cum sacerdotibus omnibus & honestis viris Deum colentibus, simul etiam cum universo Christiano populo, qui omnes juxta antiquam sanctorum patrum traditionem, venerandas imagines & receperunt & tenent, & in memoriam & compunctionem cordis conservant, & in hunc usque diem venerantur. Neque aliter fiebat in partibus & regionibus illis, donec proavus vester ex impiorum quorundam instructione venerandas imagines abstulit. Ex quo tempore magnus error Graeciam istam invasit, unde non contemnendum scandalum in mundo factum est. *Sed va illis per quos scandala in mundum irreperunt, ut ipsa veritas mentiri nescia testatur.* Qua de causa in magnam tribulationem uterque Gregorius Romani pontifices per ea tempora sanctissimi coniecti sunt. Saepius etiam proavum vestrae serenitatis admonuerunt, ne sineret venerandas imagines de statu suo deijci: verum illorum saluiferarum preces nequidquam fuisse, animumque illius haud quidquam commoverunt. Post id & Zacharias, Stephanus, Paulus, & alter Stephanus, qui nobis in episcopatu hujus aemae urbis praecesserunt, avum patremque vestrae serenitatis pro restitutione sanctorum imaginum saepe interpellarunt. Eadem ratione & nostra exiguitas imperatoriam vestram majestatem cum omni humilitate obsecrat, sinat aliquando recordationis causa erigi in ecclesias sacram Jesu Christi juxta incarnationem humanitatis imaginem: ponatur in aula Dei similitudo, ejus ante matris, sanctorum quoque & beatorum apostolorum, prophetarum, martyrum & confessorum, & ex animi desiderio eas veneremus, quemadmodum a sanctissimis patribus majoribus nostris, probatissimisque pontificibus, nobis a multis saeculis traditum est. Reliquum est, ut mansuetudo imperatoris in partibus illis Graeciae hoc idem imperet, & orthodoxam fidem confirmet, quo juxta scripturam, *unum sit ovile Joan. 10.* & pastor unus: cum videat in universo terrarum orbe, ubi Christianismus pollet, ab omnibus fidelibus venerandas imagines honorari: nimirum, ut per visibilem figuram, ad invisibilem magnitudinis ejus divinitatem spirituali dispositione mentes nostrae rapiantur, secundum carnem, quam Dei Filius propter salutem nostram suscipere dignatus est, redemptorem nostrum in caelis existentem adoremus, & in Patre glorificantes, laudemus, quemadmodum scriptum est: *Deus Spiritus est: & illud comprobando, secundum spiritum deitatem illius adoramus.* Nequaquam autem sic statuamus, quemadmodum quidam nugantur, ut imagines tamquam deos conficiamus: Labor erim & fatigatio nostra, quem exhibemus, in desiderium Dei sanctorumque ejus perficitur. Et quemadmodum sacra scriptura imagines in memoriam venerationis habet, sic & nos eas habeamus, servantes tamen perpetuo fidei nostrae

M m

itræ

ANNO
CHRISTI
1054.
EPIST. 109.

stræ puritatem. Quin etiam factor noster & A serpentem aeneum, & posuit illum, & servati sunt. O insaniam infrementium adversus fidem & cultum sacrum Christianorum! o stultitiam vetantiam venerandas imagines honorari, in quibus Servatoris nostris, cujus potentia genus humanum & constat adhu, & servatur; & præterea genitricis ejus, omniumque sanctorum historie continentur. Nam si Israeliticum populum per inspectionem ænei serpentis servatum a sua pelle credimus, Christi vero Dei & Servatoris nostri, omniumque sanctorum figuras contemplantes & venerantes, dubitamus nos servari? Abût, ut amplius dubitemus, ut a patrum sanctorum traditione diversa sentiamus: hæreamus in doctrina illorum, nec ab illa declinemus. Et Salomon in eo templo, quod Domino ædificavit, cherubim in gloriam Dei fecit, & diversis coloribus illud adornavit. Quare ergo non & nos quoque sentientes recte confessionem fidei nostræ & speciositatem domus Dei ex diversis coloribus & picturis exornabimus? In duobus illis erit altare Domini in medio terre Egypti, & columna continens fines ejus: & erit in signum & testimonium Domino in terra Egypti. Clamabant enim ad Dominum a facie tribulantium, & mittet eis Salvatorem & propugnatorem qui liberet eos. Quin etiam psalmodorum cantor David hymnum canens, dicit: Confessio & pulchritudo coram eo. Iterum: Domine, dicens decorem domus tua, & locum tabernaculi gloria tua. Rursus idem adventum & incarnationem Filii Dei Servatoris nostri prædicans, magnifice faciem illius, juxta dispensationem incarnationis illius, adorandam censet, dicens: Exquisivit te facies mea, faciem tuam, Domine, requiram. Iterum: Faciem tuam supplicabunt divites populi. Rursus: Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine. Qua de causa divus Augustinus magnus ille doctor, in sermonibus adhortatoriis suis inquit: Quid est imago Dei aliud, nisi vultus Dei, in quo signatus est populus Dei? In cuius consentum & divus Gregorius Nyssæ episcopus, de patriarcha Abraham sermonem faciens, dixit: Vidi non infrequenter passionis figuram, neque sine lacrymis ejulcemodi picturam transi, cum scilicet: opus artificii in personam significatam demonstratum esse viderem: & reliqua, quæ ex interpretatione in cantica canticorum assert. Nec aliter deinceps subiequens * lex eadem doctrina sonat. Num. quid materia diversorum colorum animæ imitationem non repræsentat? Nam qui imaginem aspicit, quæ ex arte per diversos colores in tabula est expressa, non ex scriptura & colorum tinctura similitudinem accipit, sed ad contemplationem primi exemplaris animum reducit. Quin etiam in epistola divi Basilii, qua in Julianum desertorem invehitur: Quemadmodum a Deo Christianam & inculpabilem nostram fidem veluti hæreditario jure accepimus, sic confiteor, & in eo maneo. Credo autem in unum Deum Patrem omnipotentem, Deum Patrem, Deum Filium, Deum Spiritum Sanctum. Unum Deum hæc tria adoro & glorifico. Confiteor etiam Filii incarnatam deinde sanctam Mariam, quæ secundum carnem illum peperit, hanc Deiparam vocans. Suscipio etiam sanctos apostolos, prophetas & martyres, qui pro me apud Deum supplicant, quo per illorum mediationem propitiis mihi sit Deus noster benignissimus,

ACTIO II.

600. 1.

600. 2.

600. 3.

600. 4.

600. 5.

600. 6.

600. 7.

600. 8.

600. 9.

600. 10.

600. 11.

600. 12.

600. 13.

600. 14.

600. 15.

600. 16.

600. 17.

600. 18.

600. 19.

600. 20.

600. 21.

600. 22.

600. 23.

600. 24.

600. 25.

ANNO CHRISTI 187.

Reg. 6.

17al. 10.

17al. 55.

17al. 56.

17al. 56.

17al. 49.

17al. 6.

Greg. Nyssæ.

Num. 7. 12.

ANNO
CHRISTI
533.

ACTIO
II.

mus, & remissionem peccatorum mihi gratis largiatur. Quam ob causam & historias imaginum illorum honoro, & palam adoro: hoc enim nobis traditum a sanctis apostolis, non est prohibendum, sed in omnibus ecclesiis nostris eorum historias erigimus. Idem in sermone in quadraginta martyres: Quinetiam bellorum trophies, & victorias, & historici scriptores & pictores demonstrant: hi quidem oratione rem exornantes; hi vero in tabulis depingentes, multos ad virtutem & virilitatem excitant. Siquidem quæ historia oratione exprimit, hæc tacens pictura per imitationem offendit. Joannes quoque Chrysostomus episcopus Constantinopolitanus, in sermone in parabolam de semente: Nonne injuria afficit regem, qui regiam vestem violat? Non novisti, quod is qui in injuria afficit imperatoriam imaginem, in imperatorem ipsum veluti exemplar imaginis, ejusque dignitatem injurius est? Nescis quod quicumque ex ligno & coloribus imagini convicia dicit, illum non damnari, veluti in rem inanimatam, sed contra regem ipsum dixerit? Indicatur enim occulte regi injuriam intulisse. Et rursus ex eodem in sermone in sanctam quintam diem paschæ: Omnia facta sunt in gloriam Dei, & ad nostram doctrinam: quare ad pluvie ministerium didum est: Impletur terra fructuum copia, mare natantibus: omnia Deo serviunt, imo potius imagini Dei. Nam cum regis figuræ, & imagines in civitates inferuntur, populus non ipsam tabulam, aut ex ea factam imaginem honore prosequitur, cumque magistratu illuc obviam procedit, sed potius regiam historiam & veluti præsentiam suscipiunt: eodem sane modo, & ipsa creatio non terrenam istam speciem, sed cælestem historiam admiratur. Similiter beati Cyrilli verba ex interpretatione ejus in sanctum Matthæi evangelium, afferimus. Sic enim inquit: Fides enim depingit Verbum, quod in forma Dei exiit, quod liberata nostra vita adjunxit se Deo, similitudineque nostra assumpta factum est homo. Idem paulo post: Imaginum usum nobis suppleant parabolæ, quæ signorum virtutem nobis subjiciunt, nimirum per oculorum appositionem, manuum tactum, & quæ in nudo intellectu contemplationem obscure habent. Adducamus etiam & D. Athanasii Alexandrini episcopi verba, de eo quod Dominus carnem humanam assumpsit. Ex multis commode pauca sumentes, scripsimus: Quandoquidem ea quæ in tabulis picta sunt, cum figura per sordes & situm deleta fuerit, necessarium est, ut denuo pingatur & reficiatur, modo talis sit, ut adhuc renovari in eadem materia & tabulis possit. Nam per eandem formam & materiam, in qua depingitur, non destruitur; verum potius in eo quod ante fuit, consentit. Dicamus & aliud ex D. Ambrosii ad Gratianum imperatorem libro tertio, capite nono: Quid ergo? numquid cum divinitatem & carnem adoramus, Christum dividimus? num, quando in eo & divinam imaginem & crucem adoramus, ipsum partimur? Absit. Itidem audiamus, quid nobis beatus Stephanus episcopus Bostrorum prædicet: Quicumque imagines divorum constituentur, non errant: siquidem omne opus factum in nomine Dei, bonum & sanctum est. Aliud enim imago, aliud abjecti status. Quando namque Deus Adam plasmavit, hoc est, creavit, dixit: *Fa-*

ciamus hominem secundum imaginem & similitudinem nostram: & fecit hominem ad imaginem Dei. Ergo quod imago Dei sit homo, ob id statua, decorum est idololatria & impietas? haudquaquam. Etenim si Adam imago demum fuisset, utique reprobandus fuisset & receptu indignus: quando vero Dei imago est, honore prosequendus & admitti dignus. Omnis enim imago, sive angelorum, sive prophetarum, aut apostolorum, aut martyrum, aut aliorum justorum virorum, in nomine Dei facta, sancta est. Non enim ipsum lignum honoratur, sed ipsum illud quod in ligno datur contemplandum: atque ita per recordationem veneratio exhibetur. Omnes enim principes, etiam si pessimi sint peccatores, adoramus & reverenter salutamus. Quid vetat igitur, quominus non liceat & sanctos Dei ministros venerari, & in memoriam eorum imagines statuere & erigere, ne in oblivionem perpetuam veniant? Verum, inquis, Deus ipse manufacta prohibuit adoranda. Dic mihi, o Judæe, quid est quod super terram extet, quod non sit manu hominum factum, postquam a Deo fuerat creatum? Quid? arca Dei, quæ ex lignis sethim constructa est & ædificata, nonne opus est hominum? Quid altare? Quid propitiatorium? quid urceus, in quo manna recondebatur? quid mensa & candelabra? quid interiores & exteriores cortinæ? suntne opera manuum hominum, quæ Salomon fieri mandavit? Quam ob rem ea quæ sancta sanctorum dicuntur, cum sint manufacta; præterea cherubim & sex alata illa, quæ circa altare Domini fuerunt, cum sint animalia, & imagines angelorum, opera manuum hominum, non fuerunt ejecta, & a Judæis proculcata? Non aliam sane ob causam, quam quod Dei mandato imagines fuerunt angelorum sacratæ. Gentium autem idola, quia imagines fuerunt demonum, Deus ejecit & condemnavit. Nos vero in memoriam sanctorum imagines facimus: quorum, ais? Abraham, Moyses, Elias, Isajæ, Zachariæ, reliquorumque prophetarum, apostolorum, & sanctorum martyrum, qui propter Christum tribulati sunt, qui in imagine contemplatur, & meminerit illorum, & glorificet Deum, qui illos quoque magni fecit. Decet siquidem eos honor & veneratio, propter justitiam eorum, ut omnis qui viderit eos, in imitationem illorum operum ducatur. Qualis vero iste est adorationis honor? profecto non alius, quam is, quo nos peccatores quoque invicem prosequimur, salutantes nos inter nos per honorationem & dilectionem. Quid aliud apud Dominum Deum nostrum tentamus, quam adorantes glorificantes & trementes eum! Imago enim nihil aliud est, quam figura illius, in qua pictura expressus est. Impii vero qui ipsi nihil boni faciunt, neque sanctorum recordantur, caveant bona operantes impedire: neque scandalo sint his, qui sanctos Dei servos honore afficiunt. Boni enim operis bonam mercedem adipiscuntur. Impii vero quemadmodum animo suo voluerunt, ita infidelitatis suæ mansionem inveniunt: quando justitiam negligentes, a Deo desciverunt. Ex his liquido constat, ob recordationem sanctorum imagines tantum pingi, venerari & coli, quos clare constat servos esse Dei, & pro nobis apud deitatem obsecrantes & intercedentes. Dignum namque est, ut dum nostrorum memores simus, & Deo gratias agamus. Accedant his, quæ beatus Hieronimus

ACTIO
II.
permittit
Tabula
maritima
H.

ronymus presbyter Hierosolymitanus in quodam sermone scripta reliquit. Etenim, ut concessit omnibus gentibus adorare quæ manu facta sunt, Judæis quidem crustas illas quas fabricavit Moses, præterea duo cherubim aurea: ita nobis Christianis crucem largitus est, & bonorum operum imagines pingere & venerari, atque ita nostrum opus apud eum probare. Hæc sunt, serenissimi & piissimi imperatores & dilectissimi filii, quæ ex sacra scriptura novi & veteris testamenti, item piis sanctorum patrum sententiis de sacris imaginibus Dei, sanctorumque virorum, item de divina pictura in ecclesiis ad laudem Dei, & memoriam sanctorum suscipienda breviter descripsimus. Quæ per apostolicam relationem serenitatis vestræ potentia cum omni humilitate & sincero corde studiose discutienda offerimus. Nos enim perscrutatorie ex diversis probatissimis patribus testimonia de venerandis imaginibus desumpsimus: quæ profecto quod in libris eorum non adulterinis, sed germanis inventa sunt, servanda existimamus, & ob id mitissimis vestris imperiis legenda tradidimus, obsecrantes interim ex animi fervore vestram mansuetudinem obtestando, & veluti præsentis genibus advocti, & coram vestigia pedum volutando, ego cum fratribus meis coram Deo supplico, obtestor, adjuro, quo sacras imagines in ipsa Græciæ partibus & regia urbe, & in utrisque Græciæ partibus in pristinum statum restitui & firmari jubentis, custodientes traditionem hujus sanctissimæ vestræ ecclesiæ, abiciendo etiam & execrando impiorum hæreticorum improbam vehementiam, quo sacram hanc vestram catholicam & apostolicam Romanam ecclesiam indissolutam complecti possitis. Amen.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Ipsi vos qui literas has a papa suscepistis, ad pios nostros imperatores deserte.

Petrus & Petrus Dei amantissimi presbyteri, & locum tenentes Hadriani sanctissimi papæ Romani, dixerunt: Nos postquam ab apostolico nostro patre Hadriano litteras accepissemus, eas ad pios nostros imperatores pertulimus.

Joannes magnificentissimus quaestor inquit: Norunt & hoc venerabiles Siculi. Nam Theodorus Catanensium episcopus, & cum illo religiosissimus diaconus Epiphanius, locum retineus archiepiscopi Sardinia; ambo, inquam, ex mandato imperatorum nostrorum simul cum piissimo apocrifario beatissimi domini nostri patriarchæ Romæ profecti sunt.

Theodorus Dei amantissimus episcopus Catanensium inquit: Cum ab imperio piissimorum principum literæ sacræ ad me missæ fuissent, simul cum Leone presbytero vestræ sanctitatis servo, datum quoque est mandatum mihi a provincie Siculae præfide, ut Romam proficiscens, orthodoxorum nostrorum imperatorum fidem & rectam animi sententiam archiepiscopo exponerem. Beatus autem papa cum audivisset, inquit: Quod si hæc in diebus horum imperatorum contigerint, non esse dubitandum, quin Deus imperium illorum supra antecessorum suorum regna extolleret. Hinc & superius lectam epistolam responsoriam ad pios imperatores misi. Addidit & epistolas cum ad sanctitatem vestram, tum ad eos qui in concilio præsentem, scriptas.

Cosmas notarius & cubicularius inquit: Missæ sunt & aliæ literæ a sanctissimo papa ve-

teralem patriarcham nostrum. Quod si autem placuerit sanctæ synodo & cætui, dicant quid de his fieri debet.

Sacra synodus dixit: Legantur.
Cosmas præfatus legit.

EPISTOLA HADRIANI SANCTISSIMI
PAPÆ VETERIS ROMÆ.

Translata ex Romana lingua in Græcum sermonem.

Dilecto fratri Tarasio generali patriarchæ Hadrianus servus servorum Dei salutem.

ANNO
CHRISTI
787.

Hoc videtur Græculus quispian episcopus, nec est in Græco textu.

Pastoralibus curis & subtilissima consideratione animadvertentes, quomodo præconi vox sana omni tempore a præcone oporteat prædicari: quomodo item pastor in compassione qualisque in reductione existere debeat, & in eadem ex integro insignis, utque in pia commiseratione omnium infirmitatem in seipsum suscipere debeat, & in divinam voluntatem cuncta sua sagaci inspectione transferre. De his, inquam, omnibus statutum est nobis, vestram dilectam beatitudinem & conventum sacram appellare, succincte & paucis in his synodicaliter confessionem vestræ fidei prædicando. Nam quas mihi per Leonem venerabilem presbyterum vestrum literas misistis, mox in principio paginæ primæ cognovi pietatem tuam cum laicorum ordinatione, tum imperatorio suffragio in sacrum patriarchatus solium exaltatam. Quam ob causam effuso gaudio exultavi cor meum. Quod si autem non perspecta mihi esset, & probe cognita, erga sacras synodicas sex constitutiones & venerandas imagines vestra sinceritas & orthodoxa fides, nequaquam ad synodum convocandam assentiremus. Verum quemadmodum non leviter cor nostrum ex superioribus vestris dissensionibus dolore tactum est, ita plurimo gaudio anima nostra perfusa est, postquam cognovissem piam vestram confessionem, & rectam fidem esse firmam & stabilem. Invenimus autem in predicta synodica vestra epistola, quanta sit confessio & recta fides vestra circa cætus sacros & sex sacras synodos, & erga venerandas & sacras imagines, quæ profecto mira est & compunctione digna. In qua etiam clare est expressum, quod in sextæ synodi divine & legaliter prædicatis canonibus recipitur pictura illa veneranda, in qua Agnus digito præcursoris demonstratus, graphice est insculptus: qui in typum gratiæ assumptus, verum nobis per legem Agnum, nempe Christum Deum, indicat. Veteres igitur typos, figuras & umbras, tamquam veritatis signa & notas ecclesiæ traditas suscipientes, gratiam & veritatem agnoscimus, tamquam legis plenitudinem hanc arbitantes. Ut igitur & in colorum effectibus omnium oculis subjiciatur figura illa, quæ Agnum illum qui abstulit peccata mundi, nimirum Deum nostrum, juxta humanam effigiem delineat: censemur ab hoc tempore, pro veteri illo Agno & novum in ecclesiis Dei erigendum, quo per eum exaltationem humilitatis verbi Dei consideremus, quo in memoriam polliciti illius qua in carne vixit, item passionis ejus & salutiferæ mortis, unde mundo liberatio contigit, veluti manu ducamur. Hac orthodoxæ fidei testificatione improborum hæretico-

ANNO
CHRISTI
757ACTIO
II.

titorum curiositatem & importunam garrulita-
 tem vestra fraternas sanctitas repellat: quemad-
 modum eorum improba machinatio apud nos
 Dei gratia non recepta, sed impia iudicata est.
 Succingentur igitur lumbos nostræ mentis, no-
 bilitatem cum catholica & apostolica Romana
 ecclesia consentiendo, contra hæreticorum in-
 faniam armemur, quamvis ab his sæpe fuerit
 ecclesia impugnata. Deinceps etiam venerandas
 imagines primum juxta humanam figurationem
 Christi Dei nostri, secundum nos & pro no-
 bis & per nos incarnati; deinde inviolatæ &
 veræ deiparæ, postremo omnium sanctorum
 suorum * beatitas vestra dilecta colere & ado-
 rare pergat. Rogamus etiam interim, ut in eo
 proposito, quod ab initio constituisti, manere
 velis. Consulimus etiam pastoralis cura, ut or-
 thodoxam fidem quam semel confessus es, in-
 violatam & stabilem prædicando & docendo
 conserves. *Fundamentum enim aliud nemo pone-
 re potest, præter id, quod jacet, qui est Jesus
 Christus. Quisquam igitur firmamentum dilectio-
 nis Dei & proximi conservans, ipsum illum
 Jesum Christum, Deum & hominis filium,
 ante oculos fundamentum non proposuerit?*
 In confesso enim est, ubi Christus fundamen-
 tum est, ibi bonorum operum struendum se-
 qui. Ipsa vero veritas per se dicit: *Qui non
 ingreditur per januam in ovile, is fur est & la-
 stro: qui vero per fores ingreditur, hic pastor est
 ovium.* Quemadmodum ipse Salvator inquit:
Ego sum janua. Is igitur ad ovile ingreditur,
 qui per januam incedit: qui vero per januam
 intrat, per Christum ingreditur. Quicumque
 igitur ab ipso creati & liberati generis huma-
 ni veritatem intelligens conservat, & gradum
 pastoralis dignitatis portans pondus sustinet,
 non ad gloriam & honorem prætereuntem res-
 piciens, sed gregem suscipiens diligenter vigi-
 lat, ne oves vel a perveris hominibus & per-
 versa loquentibus, vel malo spiritu afflatis cor-
 rumperantur. Recte sane beatus Jacob, qui pro-
 pter uxores multos annos servivit Laban socero
 suo, visus est dixisse: *Viginti annis fui te-
 cum, oves tue & capra steriles non fuerunt,
 arietes ovium tuarum non comedi; captum a be-
 stia non ostendi tibi; ego damnum omne reddebam,
 quidquid furto perierat; diu nocturne assu urge-
 bar & gelu, fugiebat somnus ab oculis meis.* Si
 tantos labores & vigilias pastor Laban susti-
 nuit, quot quantasque vigilias sustinere de-
 bet, qui pascit oves Dei? Sed in omni-
 bus his confirmabit & docebit, qui propter nos
 homo factus est, dignatus (est) fieri, quod
 fecit. Ipse dilectionem & sancti Spiritus amo-
 rem in nos transfundat, & a cunctis solitudi-
 nibus nos eximat, oculosque mentis vestræ
 aperiat, ut per laborem & certamen dilectio-
 nis & cursus vestri, quo sanctam nostram &
 apostolicam ecclesiam imitamini, efficiatis ali-
 quando apud pios imperatores nostros, quo
 sanctorum venerandæ imagines in pristinum lo-
 cum restituantur, ut in hoc sacerdotium no-
 strum firmum permaneat. Nam ex confessione
 fidei vestræ cognovimus beatitudinem vestram
 id unum egisse apud piissimos, orthodoxos &
 Christi amantes imperatores nostros, fideles &
 rectæ fidei propugnatores, quo synodus genera-
 lis celebretur; idque illi in præsentia totius fi-
 delis populi supplicationibus vestris annuerunt,
 synodumque in regia civitate fieri mandarunt.
 Nos itaque sapientes & probatos sacerdotes &
 de rebus quæ ad constitutionem imaginum perti-
 nent, doctos, cum magno animi desiderio
 quemadmodum regia mandata jubebant, misi-
 mus, quo in pristinum locum in illis partibus
 restituerentur. In primis autem vestra sanctitas
 piissimis & triumphatoribus nostris imperatori-
 bus sine trepidatione inducat in animum, ut
 falsam congregationem illam sine consensu ac
 præsentia apostolicæ sedis, contra omnem pa-
 trum venerabilium traditionem, contra vener-
 andas imagines sine ordine & debita con-
 vocatione factam execretur, & anathematiza-
 tam præsentibus apocrisiis nostris cognoscat:
 quo omne zizanium ab ecclesia eradiceretur,
 & Jesu Christi Domini nostri verbum im-
 pleatur, cum ait: *Et porta inferorum non
 prævalebit adversus eam.* Et alibi: *Tu es
 Petrus, & super hanc petram edificabo eccle-
 siam meam, & dabo tibi claves regni calo-
 rum: & quaecumque in terra ligaveris, ligata
 erant in calis: & quaecumque soloveris in terra,
 soluta erunt in calis:* cuius etiam sedes per to-
 tum terrarum orbem primum obtinens lucet,
 omniumque ecclesiarum Dei caput existit. Un-
 de & ipse beatus Paulus apostolus, Dei jussu
 ecclesiam pascens, nihil omnino prætermisit,
 sed ubique principatum obtinuit & obtinet:
 cui etiam & nostræ beatæ & apostolicæ sedi,
 qui est omnium ecclesiarum Dei caput, velim
 beata vestra sanctitas ex sincera mente & toto
 corde agglutinetur, utpote quæ revera sit recte
 sentiens, & pietatis incorruptæ conservatrix.
 Hoc sacrificium primum omnipotentii Deo ex-
 hibebatur. Vestraque beatitudo magnos & piis-
 simos nostros imperatores supplicibus verbis ad-
 monebit, ut ecclesiæ nostræ vestigia sequentes
 coram Deo & horribili ejus judicio, veneran-
 das imagines in regia civitate, & omni loco
 in antiquum statum restituendas curent, ju-
 beantque: nimirum servantes traditionem hu-
 jus sanctissimæ nostræ Romanæ ecclesiæ, per-
 sequantur improborum & hæreticorum impo-
 sturam, & per vestrum certamen & fidelissimos
 labores, eorum deceptionem execrentur. Nisi
 enim sacras & venerandas imagines in pristi-
 num locum restituerint, nostram confirmatio-
 nem nullo modo audemus tradere. Hujus rei
 causa summo labore fidei & conatu, ante om-
 nia convenit vestræ sanctitati advigilare, ut
 quamprimum sacræ & venerandæ imagines Do-
 mini & Salvatoris nostri Jesu Christi, & san-
 ctæ ejus genitricis semper virginis, & sancto-
 rum apostolorum, omniumque beatorum pro-
 phetarum, martyrum & confessorum in parti-
 bus illis, in pristinum ordinem collocentur, ut
 unanimiter propheticam illam oden cantemus;
 Domine salva piissimos imperatores. Et: *Exan-
 di nos, Domine, in die qua invocaverimus te: Quoniam
 dilexi decorem domus tue, & locum ta-
 bernaculi gloria tue.* Quos autem ad vos misi,
 Petrum scilicet dilectum nostrum protopresby-
 terum sanctæ Romanæ ecclesiæ: nec non Pe-
 trum abbatem & præsidem, ut ad pedes serenif-
 simorum & piissimorum nostrorum imperato-
 rum adducantur, per principem apostolorum
 Petrum supplicamus, ut cum humanitate &
 singulari benevolentia ab eis recipiantur, præ-
 centurque cum gratiarum actione illis & cor-
 poris mentisque firmum robur. Omnipotens
 Deus vestram dilectionem, modo constans ma-
 neat, conservet, custodiat & protegat, & fru-
 ctum fidei tibi innotum infinitis modis augeat,
 & in æternum gaudium deducat: Deus sanum
 te conservet, frater dilecte.

Petrus

ACTIO
II.

Petrus & Petrus piissimi presbyteri, & lo-
cum tenentes sanctissimi papæ veteris Romæ
Hadriani, dixerunt: Dicat nobis beatissimus
patriarcha regis urbis Tarasius, consentitne li-
teris sanctissimis papæ veteris Romæ, an minus.

Tarasius sanctissimus patriarcha respondit.
Cui Christi lumen circumfulsit, quique nos per
evangelium generavit Paulus, vere divinus apo-
stolus, Romanis scribens, & studium sinceræ
fidei eorum erga verum Deum nostrum ex-
colatus, sic inquit: *Fides vestra predicatur in
universo orbe.* Hoc testimonium & nos insequi
par est, temerariumque repugnare arbitramur.
Quamobrem Hadrianus veteris Romæ primas,
& testatorum principum successor, clare & ve-
re cum ad imperatores nostros, tum ad no-
stram mediocritatem mihi scripsisse videtur,
constabilivitque, & rectam esse declaravit ca-
tholicæ ecclesiæ antiquam traditionem. Ob id
& nos per scripturam inquirendo, argumentan-
do & demonstrando exquirentes, & patrum
quoque præceptis imbuti, sic confessi sumus,
conhæmur & conhibemur, concordamus, &
vim literarum lectarum confirmamus, & ima-
ginum picturas secundum priscam patrum no-
strorum traditionem recipimus, & has deside-
rio nostro adoramus, ut in nomine Dei no-
stri, & intemeratæ Domine nostræ deiparæ
virginis sanctorumque angelorum, & omnium
sanctorum factas. Sed apertis verbis testamur
nos dumtaxat in unum Deum verum patriam
(hoc est, cultum) & fidem nostram referre
& reponere.

Sancta synodus dixit: Universa sancta syno-
dus sic credit, & sic docet.

Petrus & Petrus Deum amantissimi presby-
teri, legati apostolicæ cathedræ dixerunt: Di-
cat nobis sacra synodus, num recipiat sanctissi-
mi papæ veteris Romæ literas, an minus.

Sancta synodus respondit: Sequimur, reci-
pimus & probamus.

Joannes Deum colentissimus presbyter & le-
gatus orientalis dioceseos, inquit: Tempesti-
vum est impræsentiarum ex psalmo canere:
*Misericordia & veritas obviaverunt sibi, iustitia &
pax sese excolata sunt.* Scimus autem quod
Deus noster Jesus Christus ipse misericordia
est & veritas, in successione quoque sanctissimi
patriarchæ & orbis terrarum pastores idem exi-
stunt & dicuntur. Etenim misericordia & ve-
ritas occurrunt sibi. Hadrianus sanctissimus pa-
pa veteris Romæ, & Tarasius patriarcha impe-
ratoris urbis Constantinopolis, idem sapiunt,
idem sentiunt & fatentur. Et vere nominata
pax, Dei suffragio imperans & divinitate po-
tens, desiderans videre ecclesiæ decorem, &
litteris quoque usæ, recte nominatam iustitiam,
Romanam scilicet ecclesiam, excolata est,
iustique in medium procedere, & præsentem
sanctum cœtum lætitia perfudit, rectam fidem
sanctissimi papæ Hadriani
sanctissimi papæ literas, quæ & ad serenissimos
nostros imperatores, & ad sanctissimum & ter-
amplissimum patriarcham Tarasium scriptæ sunt,
plurimum gaudii inter nos erupit. Ea quoque
de causa Deo maximas gratias agimus, quod
in nobis lætitiæ tam immentem effecit. Be-
nedictus Deus, qui nobis ejuscemodi imperium
excitavit, quod omni cura & sollicitudine sata-
git, Christianum populum undique in consen-
sionem & unanimitatem, & sacrorum canonum
patrumque traditionis observantiam deducere.
Sed Christus Deus noster per sanctissimam illius

7. al. 70.

genitricem & omnes ejus sanctos, vosque ipsius
sacros sacerdotes, qui idem sentitis, & dolum
in cordibus vestris non habetis, sed perpetuo
incumbitis in hæc studia, ut omnia quæ scri-
pta sunt, impleatis, promissiones suas veras de-
monstret. Imperatores autem nostros dominos
longævos faciat, induat eos gloria, & cornu eo-
rum exaltet: subjiciat sub pedibus inimicos eo-
rum, donet illis præmium vitæ æternæ, & cum
sanctis regibus connumerari. Custodiat etiam
sacram hanc & eadem sentientem synodum.

Agapius sanctissimus episcopus Cæsareæ Cap-
padociæ, dixit: In divinis nostris scripturis
exaratum est: *Distinxit Deus inter lucem & te-
nebras.* Ecce enim postquam hæreticorum cali-
gines discussæ sunt, iux orthodoxæ fidei omnes
illuminavit. Quam & ego secutus, suscipio &
amplector sanctas & venerandas imagines: qui
vero secus sentiunt, eos anathemate devoceo.

Joannes sanctissimus Ephesi episcopus dixit:
Quemadmodum sanctissimi papæ Romani liti-
ris continetur, sic credo, & per gratiam Chri-
sti Dei nostri veri confiteor.

Constantinus sanctissimus Constantiæ, quæ
est in Cypro, episcopus dixit: Juxta tenorem
litterarum, quæ ab Hadriano sanctissimo papa
Romano ad serenissimos dominos nostros & ad
beatissimum patriarcham Tarasium missi sunt,
omnibus consentio, & sic confiteor, & cum
hac fide ad tribunal Christi veri Dei nostri
profiteor.

Basilus sanctissimus Ancyra episcopus dixit:
Quemadmodum continent literæ sanctissimi pa-
pæ veteris Romæ Hadriani, & secundum sen-
tentiam beatissimi & universalis patriarchæ Ta-
rasii, sic sentio, sic teneo, sic docebo. Et
cum hac mea sententia ad futurum sæculum
digredior.

Nicolaus sanctissimus episcopus Cyzici dixit:
Secundum literas beatissimi papæ Romani Ha-
driani, & expositionem confessionis ter sanctis-
simi patriarchæ Tarasii, sic sentio, sentiamque,
& de præsentis sæculo cum illa ipsa confessione
discedam.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardenisium
dixit: Et ego ante lectis beatissimi papæ ve-
teris Romæ literis sincere & irrepugnabiliter in-
hæreo, consentio, & confiteor de orthodoxa
fide, deque sanctis videlicet & venerandis ima-
ginibus, non veluti hoc sit novum aliquod dog-
ma, aut nuperum inventum recipiens, sed cla-
re cognoscens ex apostolica traditione, sancto-
rumque doctorum in ecclesia jussu per manus
nobis traditum: ob eam causam venerandas
imagines ex toto corde cum debito honore &
salutatoria adoratione suscipio. Eos vero qui
secus sentiunt, aut reclamant, contrariæ do-
cent, alienos a catholica ecclesia arbitror, re-
nuncio, & hæreticos proclamo.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediæ di-
xit: Juxta prius lectas Hadriani beatissimi pa-
pæ Romani literas, & secundum fidem sanctis-
simi patriarchæ Tarasii, venerandas imagines
recipio, adoro, & id perpetuo docebo, ut pos-
sim etiam aliquando in futuro sæculo rationem
apud judicem nostrum Deum reddere.

Elias sanctissimus episcopus Cretæ dixit: Jux-
ta venerandas sanctissimi papæ veteris Romæ
Hadriani literas confiteor & teneo, venerandas
& sacras imagines nunquam seponens, sed per-
fecte eas adorans, qui vero secus confitentur,
eos anathematizo.

Stauracius sanctissimus episcopus Chalcedonis
dixit:

ANNO
CHRISTI
707.

dixit: Secundam epistolam ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae ad sanctissimum & generalem patriarcham Tarasium missam, confiteor, & sanctas & venerabiles imagines recipio, amplector & honoro, veluti arrhabonem existentes meae salutis: secus autem sentientes anathematizo.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii dixit: Juxta relationem ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae ad serenissimos nostros imperatores, & ad sanctissimum & universalem patriarcham missam: item juxta sanctissimi archiepiscopi Tarasii doctrinam, fidem & confessionem sentio, teneo, doceo & docebo, & cum hac mea confessione vitae meae breve spatium finiam, & timendo tribunali Christi me sistam.

Epiphanius diaconus ecclesiae Catanis, & locum tenens Thomae archiepiscopi Sardiniae dixit: Clarissimam orthodoxae definitionem, & sanctorum apostolorum traditionem, relatio ad patres & Christum amantes nostros imperatores a beatissimo papa veteris Romae Hadriano missa, in praecedenti lectione clare explicavit. Quin etiam idem docuit epistola ad beatissimum universalem patriarcham Tarasium missa. Ob id & ego his omnibus assentior, & recto corde adhaereo, venerorque & adoro, quae a multis saeculis tradita sunt in ecclesia, venerandas & sanctas imagines. Qui vero his contradicit, cum tamquam haereticum consentientem averfor, & diris devoevo.

Leo presbyter sanctissimae ecclesiae Constantinopolitanae, locum tenens Sidis metropolis, dixit: Juxta lectas synodicas epistolas Hadriani sanctissimi papae veteris Romae, sanctas & venerandas imagines recipio, quoniam haec vetustissima traditio est: qui vero aliter sentiunt, anathematizo.

Nicolaus praeses mansionis Aprae, & locum tenens Tyanensium metropoleos, dixit: Venerandas imagines, & juxta veterum traditionem, & juxta synodicas literas Hadriani sanctissimi papae veteris Romae, recipio: eos vero qui aliter credunt, anathematizo.

Constantinus sanctissimus Gangrorum episcopus dixit: Juxta lectam relationem sanctissimi papae veteris Romae Hadriani, & priscam patrum traditionem, venerandas imagines recipio; & qui idem sibi faciendum non existimant, anathemate devoevo.

Nicetas sive Victor sanctissimus episcopus Claudiopoleos, dixit: Juxta synodicas literas Hadriani sanctissimi papae veteris Romae, venerandas imagines ex traditione prisca recipio: qui secus faxint, anathemati sint obnoxii.

Theodorus sanctissimus episcopus Myron Lyciae dixit: Juxta synodicas epistolas lectas, ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae missas, credo, sicque confiteor, adoro & amplector venerandas imagines: & qui diversum statuunt, anathematizo & averfor.

Theophylactus diaconus & exarchus, locum tenens metropoleos Caris, dixit: Juxta synodicas literas Hadriani sanctissimi papae Romae veteris confiteor: eos vero qui secus sentiunt, anathemate percello.

Michael sanctissimus episcopus Synnaden dicit: Juxta tenorem literarum ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae missarum confiteor, & juxta priscam traditionem sanctas & venerandas imagines recipio: qui vero non itidem sentiunt, anathemate percutio.

Eustathius sanctissimus episcopus Laodiceae dixit: Quemadmodum literae synodicae jam lectae ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romae, sic confiteor, & eodem modo recipio venerandas imagines, juxta veterum traditionem: repugnantes vero execror.

Anastasius episcopus Nicopoleos veteris Epiri, dixit: Juxta synodicas Hadriani sanctissimi papae veteris Romae confiteor, recipio, & adoro venerandas imagines, idque juxta priscam doctrinam: qui vero secus faxint, averfor ut haereticos.

Christophorus sanctissimus Phasidos episcopus dixit: Quemadmodum literae synodicae Hadriani sanctissimi papae veteris Romae jam lectae tradunt, sic confiteor, & venerandas imagines juxta priscam doctrinam recipio; anathematizo autem qui ita non faciunt.

Gregorius presbyter ejus, quae est prope Constantinopolim, sanctorum apostolorum ecclesiae, & locum tenens metropoleos Moeesi, dixit: Juxta literas synodicas sanctissimi papae veteris Romae Hadriani, & juxta priscam traditionem venerandas imagines recipio: qui eas averfantur, condemno anathemate.

Basilius episcopus Sylae dixit: Juxta traditionem veterem ecclesiae & literarum synodicarum sanctissimi papae veteris Romae Hadriani confiteor, & recipio & adoro venerandas & sanctas imagines: qui vero respuunt hoc, anathematizo.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanis pronuntiavit in eandem sententiam.

Mamuel sanctissimus episcopus Adrianopoleos Thraciae in eandem sententiam pronuntiavit.

Maurianus sanctissimus episcopus Pompejopoleos in eandem sententiam pronuntiavit.

Cyrillus in locum sanctissimi episcopi Gothiae in eandem sententiam pronuntiavit.

Theodorus sanctissimus episcopus Byzies in eandem sententiam pronuntiavit.

Joannes sanctissimus episcopus Tauromenias in eandem sententiam pronuntiavit.

Gregorius presbyter locum retinens episcopus Smyrnae in eandem sententiam pronuntiavit.

Gaudiosus episcopus Messanae Siculae, &c.

Eustratius sanctissimus episcopus Apameae Bithyniae in eandem sententiam pronuntiavit.

Petrus sanctissimus episcopus Germion, &c.

Joannes diaconus & locum retinens Apollonopoleos in eandem sententiam pronuntiavit.

Theodorus sanctissimus episcopus Panormi in eandem sententiam pronuntiavit.

Joannes sanctissimus episcopus Arcadiopoleos in eandem sententiam pronuntiavit.

Stephanus sanctissimus episcopus Bibonum &c. locum tenens Leontopoleos, &c.

Sisinnius episcopus sanctissimus Parii in eandem sententiam pronuntiavit.

Constantinus sanctissimus episcopus Leontinae in eandem sententiam pronuntiavit.

Epiphanius sanctissimus episcopus Mileti, &c.

Nicetas sanctissimus episcopus Proconnesi, &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Taurianis in eandem sententiam pronuntiavit.

Christophorus sanctissimus episcopus Adriaces in eandem sententiam pronuntiavit.

Eustratius sanctissimus episcopus Methymnes in eandem sententiam pronuntiavit.

Theodimus sanctissimus episcopus Crotonum in eandem sententiam pronuntiavit.

343 Leon sanctissimus episcopus Chii, &c.
A N N O Basilus sanctissimus episcopus Necton, &c.
CHRISTI Joannes sanctissimus episcopus Apron, &c.
147. Ignatius sanctissimus episcopus Prienes, &c.
Cyprius. Theophylactus sanctissimus episcopus * Cypre-
 lon in eandem sententiam pronunciavit.
Suidas. Theodorus sanctissimus episcopus Trophazo-
 rum in eandem sententiam pronunciavit.
 Stephanus sanctissimus episcopus * Sugdaon
 in eandem sententiam pronunciavit.
 Sergius sanctissimus episcopus Nicoteron, &c.
 Gregorius presbyter locum tenens Nicopo-
 leos in eandem sententiam pronunciavit.
 Leo sanctissimus episcopus Melembrix, &c.
 Theodosius sanctissimus episcopus Amorii, &c.
 Ciriacus sanctissimus episcopus Driziparon, &c. **B**
 Galatas presbyter in locum Rhegii, &c.
 Theodotus sanctissimus episcopus Nysæ, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Camuliano-
 rum in eandem sententiam pronunciavit.
Crisost. Soterichus sanctissimus episcopus * Ciceston, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Maltau-
 ron in eandem, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Briulon, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Nysæ, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Magnesiæ, &c.
Suidas. * Sabas sanctissimus episcopus Agrorum, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Palæopoleos
 in eandem, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Magnesiæ, quæ
 est prope Maxandrum, in eandem, &c.
 Theophanes sanctissimus episcopus Coloes, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Algizon, &c.
 Nicodemus sanctissimus episcopus Eugazon
 in eandem, &c.
 Eycastus sanctissimus episcopus Barilon, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Hypæ-
 pon in eandem, &c.
 Theophanes sanctissimus episcopus Lebedon
 in eandem, &c.
 Stratonicus sanctissimus episcopus Cymes, &c.
 Cotimas sanctissimus episcopus Myrrhines, &c.
 Olibanus sanctissimus episcopus Elæz, &c.
 Pargus sanctissimus episcopus Pittanes, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Pergami, &c.
 Marianus sanctissimus episcopus Antandri, &c. **D**
 Basilus sanctissimus episcopus Adramyttii, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Adæ, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Phocææ, &c.
 Nicephorus sanctissimus episcopus Gargaron
 in eandem, &c.
Agæz. Constantinus sanctissimus episcopus * Agaes, &c.
 Theognus sanctissimus episcopus Sion, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Rhædæti, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Pami, &c.
 Melchisedec sanctissimus episcopus Calliopo-
 leos in eandem, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Madyti, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Charu-
 poleos in eandem sententiam pronunciavit.
 Thomas sanctissimus episcopus Danii, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Theodoro-
 poleos in eandem, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Chalcedos,
 &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Bryseos, &c.
 Benjamin sanctissimus episcopus Lizicon, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Amastridos
 in eandem sententiam pronunciavit.
 Stephanus sanctissimus episcopus Soron, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Dercon, &c.
 Heracleus sanctissimus episcopus Junopoleos
 in eandem, &c.

A Constantinus sanctissimus episcopus Heliopo-
 leos in eandem, &c.
 Antonius sanctissimus episcopus Troezenes
 in eandem, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Naocoliæ, &c.
 Petrus sanctissimus episcopus Aspones, &c.
 Synesius sanctissimus episcopus Cynes, &c.
 Synesius sanctissimus episcopus Anastasiopo-
 leos, &c.
 Eustathius sanctissimus episcopus Solorum
 in eandem, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus * * Citu-
 tii in eandem, &c. Ciculi-
 Pro, Citi-
 H. Threme-
 thunon,
 Basilus sanctissimus episcopus * Trimithun-
 ton in eandem, &c.
 Alexander sanctissimus episcopus Amathun-
 ton in eandem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Melitupoleos
 in eandem, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Adranias, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Germes, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Adrianithe-
 ron in eandem, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Pæmanii, &c.
 Simeon sanctissimus episcopus Oces, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Lampfaci, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Ilii, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Troados, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Abydi, &c.
 Anastasius sanctissimus episcopus Tripoleos
 in eandem, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Traculon, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Salon, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Abalon, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Silandi, &c.
 Nicolaus sanctissimus episcopus Pericomma-
 tos in eandem, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Sethon, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Liparon, &c.
 Theophanes sanctissimus episcopus Meoniz
 in eandem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Stratonicæ
 in eandem, &c.
 Lycastus sanctissimus episcopus Philadelphiz
 in eandem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Troalon, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Gordon, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Dalæ, &c.
 Eustathius sanctissimus episcopus Hyrcanes
 in eandem, &c.
 Josephus sanctissimus episcopus Attaliæ, &c.
 Zacharias sanctissimus episcopus Hierocza-
 rez in eandem, &c.
 Davidus sanctissimus episcopus Helenupo-
 leos in eandem, &c.
 Cyron sanctissimus episcopus Lophi, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Apollo-
 niados, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Cesareæ
 Bithyniz in eandem sententiam pronuncia-
 vit. **E**
 Georgius sanctissimus episcopus Basilinupo-
 leos, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Aristes, &c.
 Nicephorus sanctissimus episcopus * Adra-
 nes, &c. Adra-
 Thracia,
 Basilus in locum Dascylii in eandem, &c.
 Christophorus sanctissimus episcopus Cerafe-
 nes in eandem sententiam pronunciavit.
 Nicetas sanctissimus episcopus Meles, &c.
 Neophytus sanctissimus episcopus Gordoser-
 bon, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Linoes, &c.
 Joan-

ACTIO II

ACTIO
II.ANNO
CHRISTI
587.

Joannes sanctissimus episcopus Etennon, &c. A
Constantinus sanctissimus episcopus Zelon,

&c.
Gregorius sanctissimus episcopus Sinopes dixit: Quemadmodum tradiderunt nobis qui ab initio oculati testes verbi fuerunt, quique ab ipsis imbuti sunt sancti nostri patres, ita quoque certior factus in literis ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romæ, & ad serenissimos & piissimos dominos nostros, & ad sanctissimum & universalem patriarcham Tarasium missis, contineri, sic credo & sic confiteor, sicque teneo & tenebo ad extremum usque animæ spiritum, veneraborque & adorabo honorabiles, venerandas & sacras imagines: qui vero ita non sentiunt, aut consentientur, eos B anathemate execror.

Constantinus sanctissimus episcopus Salsimon dixit: Juxta prælectas sanctissimi Hadriani papæ veteris Romæ synodicas literas, sic confiteor, credo, adoro, & recipio sanctas & venerandas imagines, ex veteri ecclesiæ traditione: qui vero dissentiant, eos divi devoveo.

Nicetas sanctissimus episcopus Dadybron,

&c.
Theophilus sanctissimus episcopus Plusiados in eandem, &c.

Nicetas sanctissimus episcopus Adrianopoleos in eandem, &c.

Joannes sanctissimus episcopus Heracleæ Pontii in eandem, &c.

Constantinus sanctissimus episcopus Gratia, &c.

Nicetas sanctissimus episcopus * Ruzzi, &c.
Nicephorus sanctissimus episcopus Claneon,

&c.
Leo sanctissimus episcopus Trocnadon, &c.

Anastasius beatissimus episcopus Patarachon in eandem, &c.

Georgius sanctissimus episcopus Nissoi, &c.
Theodorus sanctissimus episcopus Pimiaton in eandem, &c.

Nicodemus sanctissimus episcopus Didymon in eandem, &c.

Georgius sanctissimus episcopus * Uniandi, D

&c.
Constantinus sanctissimus episcopus Candi-

bon, &c.
Stauracius sanctissimus episcopus Zenopoleos in eandem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Lamiron, &c.
Stephanus sanctissimus episcopus Caunon,

&c.
Constantinus sanctissimus episcopus Com-

bon, &c.
Petrus sanctissimus episcopus Orycandi, &c.

Joannes sanctissimus episcopus * Phasilidos, &c.

* Abbas locum retinens metropolis Tii, &c.
Gregorius sanctissimus episcopus Cybirres,

&c.
Basilius sanctissimus episcopus Thabon, &c.
Dorotheus sanctissimus episcopus Neapoleos,

&c.
Gregorius sanctissimus episcopus Heracleæ,

&c.
David sanctissimus episcopus Jassi, &c.

Gregorius sanctissimus episcopus Mylassel, &c.

Sergius sanctissimus episcopus Vigiliarum, &c.

Joannes sanctissimus episcopus * Myydi, &c.

Concil. General. Tom. XIII.

Stauracius sanctissimus episcopus Stadæ, &c.
Gregorius sanctissimus episcopus Stratonice, &c.

Theodosius sanctissimus episcopus Chonon, &c.

Michael sanctissimus episcopus Chazetopon, &c.

Pantaleon sanctissimus episcopus Valentia, &c.

Georgius sanctissimus episcopus Peltarum, &c.

Christophorus sanctissimus episcopus Atanassi in eandem sententiam pronunciavit.

Leontius sanctissimus episcopus Eumenia, &c.

Gregorius sanctissimus episcopus Timeni ferarum in eandem sententiam pronunciavit.

Leo sanctissimus episcopus Tranupoleos, &c.
Nicephorus sanctissimus episcopus Lundo,

&c.
Georgius sanctissimus episcopus Appia, &c.

Constantinus sanctissimus episcopus Eucarpia in eandem sententiam pronunciavit.

Leo sanctissimus episcopus Aleus in eandem, &c.

Michael sanctissimus episcopus Hierapoleos in eandem sententiam pronunciavit.

Christophorus sanctissimus episcopus Promissi in eandem sententiam pronunciavit.

Nicolaus sanctissimus episcopus * Phytia in eandem sententiam pronunciavit.

Theophylactus sanctissimus episcopus Ciana-

bori in eandem sententiam pronunciavit.

Nicetas sanctissimus episcopus Augustopoleos in eandem, &c.

Constantinus sanctissimus episcopus Cotyzi in eandem, &c.

Georgius sanctissimus episcopus Medici in eandem, &c.

Leo sanctissimus episcopus * Docimi in eandem sententiam pronunciavit.

Damianus sanctissimus episcopus Meri in eandem sententiam pronunciavit.

Theophylactus æconomus & locum tenens Ipsi in eandem, &c.

Stephanus designatus Itri in eandem sententiam pronunciavit.

Joannes designatus * Hectorii, &c.

Constantinus sanctissimus episcopus Ampladon in eandem, &c.

Epiphanius sanctissimus episcopus Perton, &c.

Sifonius sanctissimus episcopus Philomeli in eandem, &c.

Joannes sanctissimus episcopus Sibli in eandem sententiam pronunciavit.

Michael sanctissimus episcopus Papparon in eandem sententiam pronunciavit.

Theodorus sanctissimus episcopus * Sagalasi in eandem, &c.

Sifonius sanctissimus episcopus Apameæ, &c.

Leo sanctissimus episcopus Andidon in eandem sententiam pronunciavit.

Manzo sanctissimus episcopus Pracanon in eandem sententiam pronunciavit.

Theo-

* Rhuzi,
* Rhozi,* Vinandi,
* Pro Oenan-
di. H.

* Phasilidis,

* Pro Sabbat-
H.* Mygd.
* Pro Myydi.
H.* Pro Itri.
iii. H.

N n

Theo.

547
 ANNO CHRISTI 787.
 Theodorus sanctissimus episcopus Germani-
 copoleos in eadem, &c.
 Eustathius sanctissimus episcopus Cilinde-
 reos in eadem, &c.

Zacharias sanctissimus episcopus Trapezupo-
 leos in eadem, &c.

Sisinnius sanctissimus episcopus Musbadon
 in eadem, &c.

Eustathius sanctissimus episcopus Lamon,
 &c.

Stephanus sanctissimus episcopus Philadel-
 phia in eadem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Sibyllon, &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Tiberiopo-
 leos in eadem sententiam pronunciavit.

Joannes sanctissimus episcopus Azanon, &c. B

Basilus sanctissimus episcopus Dionysupo-
 leos in eadem, &c.

Manuel sanctissimus episcopus Nicopoleos in
 eadem sententiam pronunciavit.

Joannes presbyter ex commisso Colonæ,
 &c.

Eustratius sanctissimus episcopus Debelti,
 &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Bulgaro-
 phygi in eadem, &c.

Georgius sanctissimus episcopus Plutinopo-
 leos in eadem, &c.

Basilus sanctissimus episcopus Perbereos in
 eadem sententiam pronunciavit.

* Pamphylii,
 Michael sanctissimus episcopus

Ruben sanctissimus episcopus Scopeli, &c.
 Sisinnius sanctissimus episcopus Carelles, &c.
 Petrus sanctissimus episcopus Monembalæ,
 &c.

Gabriel sanctissimus episcopus Eginæ, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Porthmi, &c.
 Dardanus sanctissimus episcopus Dobron,
 &c.

Andronicus sanctissimus episcopus Leontopo-
 leos in eadem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Sebastæ, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Halicarnassi in
 eadem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Corydalon, &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Cremon,
 &c.

Constantinus sanctissimus episcopus Hadria-
 nes in eadem, &c.

Sanda synodus dixit: Equum est, ut &
 venerabiles monachi pronuncient.

Venerabiles monachi dixerunt: Si ordo ita
 exigit, pronuncietur a nobis ut mandatis.

* Studii seu
 Studiarum

Sabas venerabilis monachus, præfatus stu-
 diorum, dixit: Juxta præscam traditionem jam
 a multis sæculis approbatam, & secundum ir-
 reprehensibilem a sanctis apostolis, prophetis
 & ecclesiasticis doctoribus traditam fidem:

præterea secundum epistolam a beatissimo &
 apostolico papa Hadriano ad pios Christi a-

mantentes nostros reges, & Tarasium univer-
 sam patriarcham missam, quæ oculis nostris
 & aures fulgore fidei perstrinxit, confiteor &
 credo.

Gregorius venerabilis monachus & præfates
 sancti Sergii dixit: Juxta præscam traditio-
 nem, & ante multa sæcula legislationem,

quæ in magna Dei ecclesia per manus beato-
 rum & præclarorum apostolorum tradita est,
 hæcenusque a piis omnibus & sanctis patribus
 nostris & doctoribus est observata: item juxta
 sacrarum lex synodorum traditionem, & lite-

ras ab apostolico & sanctissimo veteris Romæ
 papa Hadriano ad piissimos & Deo devotissi-
 mos nostros imperatores, nec non ad Tara-
 sium universalem patriarcham missas, quibus
 intellectus cordium nostrorum illuminatus est,
 credo, prædico, confiteor, certamque fiduciam
 accipio, me remissionem peccatorum, si recte
 egeto, consecuturum.

Joannes præfatus Pegurii in eadem sen-
 tentiam pronunciavit.

Simeon præfatus Chores in eadem sen-
 tentiam pronunciavit.

Eustathius præfates monachorum sancti Maxi-
 mini in eadem sententiam pronunciavit.

Georgius præfatus Perges in eadem, &c.
 Simeon præfates Abrahamitarum in eadem,
 &c.

Joseph præfates Heraclei in eadem, &c.

Plato præfatus Saculon in eadem, &c. * Pio Sacu-
 lon. H.

Gregorius præfates monachorum sancti Hya-
 cinthi in eadem sententiam pronunciavit.

ACTIO
 II.

ACTIO TERTIA.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Chri-
 sti, veri Dei nostri, imperantibus piissimis
 & Christi amantissimis dominis Constantino &
 Irene pia ejus matre, anno octavo consulatus
 ejus, sub sexto Kalendas Octobris, indictione
 undecima, conveniente sancta ac universali sy-
 nodo, quæ per divinam gratiam, & a Deo
 decretorum imperatorum piam sanctionem in
 Nicæa splendida metropoli provincie Bithyniæ
 congregata est, videlicet Petro religioso proto-
 presbytero ecclesie sanctissimæ divi Petri apo-
 stoli apud almam Roman, & Petro venera-
 bili monacho & præfate monasterii sancti Sa-
 bæ apud Romanos, vicem ageantibus apostoli-
 ce sedis sanctissimi ac beatissimi papæ veteris
 Romæ Hadriani: Tarasio beatissimo archiepi-
 scopo almæ urbis Constantinopoleos novæ Ro-
 mæ: Joanne item & Thoma religiosissimis
 presbyteris monachis, retinentibus locum apo-
 stolicorum thronorum orientalis dioceseos: stantibus his ante sacros cancellos templi san-
 ctissimæ ecclesie cognominatæ Sophiæ, præ-
 sentibus simul & audientibus illustrissimis jux-
 ta ac magnificentissimis senatoribus, nimirum
 Petrona glorioso exconsule patricio, & Theo-
 phylacto comite imperialis obsequii, Joanne
 regio ostiario & quæstore ærarii militaris, to-
 ta denique synodo juxta ordinem in prima a-
 ctione præscriptum: Præsentibus etiam religio-
 sissimis archimandritis præsidibus, & toto mo-
 nachorum cœtu: propositis in medio sanctis &
 immaculatis Dei evangelii, Demetrius Dei
 studiosus diaconus, armamentarius sanctæ ec-
 clesie Constantinopolitane: Quandoquidem in
 priore actione visum est magnæ & generali sy-
 nodo, insequenti doctrinam patrum & legisla-
 tionem ecclesiasticam, eos qui ex hæresi rever-
 tuntur, recipiendos: quin etiam rursus ad-
 mittendos, qui ab hæreticis ordinati sunt,
 modo orthodoxam fidem sapiant: ecce ad-
 stant ante fores episcopi, qui libellos confes-
 sionis orthodoxiæ suæ paulo ante legerunt,
 rogantes ut admittantur, & de illis judicetur
 secundum vestram existimationem.

Sanda synodus respondit: Adhuc.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Qui
 dudum advenit Neocæsareæ piissimus episco-
 pus, reddat de se rationem per libellum.

Gregorius piissimus episcopus Neocæsareæ
 di-

ACTIO
III.

dixit : Confirmet Deus imperium dominorum nostrorum optimorum , lætitia profundat Deus thronum eorum . Ter sanctum autem dominum nostrum cum sacerdotali cœtu & sancta synodo Dominus orantem pro mea paupertate exaudiat . Attulit autem libellam suam , eumque legit , nihil aliud continentem , quam quod in superioribus libellis in prima adione lectis scriptum est : postquam , autem legisset ,

Tarasius beatissimus patriarcha dixit : Confiteris etiam hæc simplici corde ?

Gregorius piissimus episcopus Neocæsariæ dixit : In nomine Dei , & per sacras tuas preces , sanctorumque patrum , pura conscientia & omni simplicitate confiteor , obsecroque vestram beatitudinem pro me orare .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Quid ad hæc definiemus ?

Sanctissimus episcopus Siciliæ dixit : Quod cum aliis factum est , fiat etiam cum isto .

Sancta synodus dixit : Fiat .

Sanctissimus patriarcha dixit : Sed verbum quoddam vulgatum est , quo tempore persecutio fuit , quosdam episcoporum verbera intulisse viris piis : cui tamen rumori sine aperta demonstratione non putarim fidem adhibendam . Sed de hac re cognoscat sancta synodus , canonem quemdam sanctorum apostolorum extare : Si quis presbyter aut diaconus fideles peccantes , aut infideles injuriantes verberaverit , deponitor .

Sancta synodus inquit : Sic prædicant .

Beatissimus patriarcha dixit : Id si hoc modo se habuerit , quid fieri par est ?

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ dixit : Juxta sanctos ecclesiæ catholicæ canones cognoscat hæc synodus .

Sanctissimus patriarcha Tarasius ait : Si intulerit qualicumque etiam episcopus verbera aut plagas Deum timentibus , qui que persecutionem patiuntur , indignus est episcopatu .

Sancta synodus ait : Indignus est .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Nam flagellationibus tamquam persecutor grassatus est .

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ , & qui cum illo erant religiosissimi Siciliæ episcopi , præterea Epiphanius diaconus & vicem agens Thomæ episcopi Sardinie , dixerunt : Quarta synodus confestim ubi sedisset , in primis exclamavit : Dioscorum foras pelle , interfectorem ejice , quandoquidem in synodo latronum manus in viros innocentes iniecit .

Joannes religiosissimus presbyter , locum retinens orientalis dioceseos , ait : Sacra synodus ex inspiratione sancti Spiritus hoc recte definiat .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Verbis fidei non adhibemus fidem .

Sancta synodus dixit : Si quispiam habet quo eum accuset , suo tempore apud sanctam synodum insimuletur : ut tandem cognita veritate , synodus hæc sacra de eo per suffragia determinet .

Gregorius episcopus Neocæsariæ dixit : Nemo mortalium me accusare poterit de verberibus aut plagis alicui illatis .

Sancta synodus ait : Hac de causa & nos gaudemus .

Gregorius episcopus Neocæsariæ dixit : Neque etiam in regia præque civitate , neque et Concil. General. Tom. XIII.

iam in meo territorio , hominum quispiam a me læsus est .

Sancta synodus respondit : Si hoc modo se habet , in pristinum locum recipiatur .

Sabas venerabilis monachus & præses Studii dixit : Videre quid agatis . Archiepiscopi hunc hæreticorum antesignanum confessi sunt . Scitis autem beatum nostrum patrem Athanasium ad Rufinianum scripsisse , hæreticorum antesignanis satis sit , ut ad pœnitentiam recipiantur .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Sed neminem verberavit .

Constantinus episcopus Constantiæ , quæ est in Cypro , dixit : Juvenalis , quique stabant a partibus illius , principes erant synodi latronum : attamen in quarta synodo recepti sunt .

Joannes clarissimus quæstor dixit : Placeat sacræ synodo divinitus congregatæ , Gregorium Neocæsariæ episcopum , qui synodo impie præteritæ antesignanus fuit , in crastinum consecrari , quo ipse suam hæresim & propriam doctrinam condemnet .

Joannes venerabilis presbyter , & vicem agens orientalis dioceseos , dixit : Gratia Deo , quod viros hos a tam perversa synodo sustulit , qui ipsi reprehendunt & averfantur suas doctrinas & improbas sæctiones , quique ipsos se pudoris & verecundiæ notaverunt .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Novimus omnes Juvenalium , patriarcham existentem Hierosolymitanum , ratione dignitatis principem synodi fuisse : postquam autem iniquitatis scivisset se argui , pœnituisseque , susceptus est .

Epiphanius sanctissimus diaconus ecclesiæ Catanæ , retinens locum Thomæ episcopi Sardinie , inquit : Verum Juvenalis neminem fuerat persecutus .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Atqui hic quoque respondit se neminem persecutum fuisse . Quin etiam Eustathius hæresiarcha Macedonianorum fuerat , sed tamen divus Basilius pater noster cum libello illum recepit .

Venerabiles monachi dixerunt : Verum quia conticuit Juvenalis , ob eam causam objicimus hoc .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Laudamus fervores studiumque vestrum , & in canonicas & evangelicas traditiones zelum .

Sabas venerabilis monachus , præses Studii , dixit : Conservet Deus optimos nostros dominos , qui congregationem hanc synodicam ad uniendam ecclesiæ catholicæ concordiam convocaverunt .

Sancta synodus dixit : Gratia Deo , & in sæcula sæculorum laus .

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit : Sancta synodus jam antea declaravit , reversos ab hæresi juxta patrum traditionem recipiendos , nisi alia quædam causa subit , quæ ex sacerdotali dignitate eos ejiciat . Hoc igitur & nunc quoque referimus .

Sancta synodus respondit : Omnes hoc ipsum dicimus .

Joannes venerandus presbyter , locum retinens orientalis dioceseos , dixit : Quæ hætenus dicta sunt diversimode , sancta & utilia sunt .

Petrus religiosus presbyter Romanus , item Joannes & Thomas Deum colentissimi presbyteri vicem agentes orientis , dixerunt : Recipiant sedes suas .

ANNO
CHRISTI
753

ACTIO
III.

552
Sancta synodus dixit: Hoc ipsum omnes ju-
bemus, & in hoc convenimus. Et in suas se-
des ascenderunt religiosissimi episcopi, videli-
cet Niceensis, Neocæsareanus, Rhodi, Ico-
nii, Hierapoleos, Pessinuntion & Carpathi.

Sancta synodus dixit: Bene Deus ortho-
dos induxit.

Constantinus sanctissimus episcopus Constanz, quæ est in Cypro, dixit: Quandoquidem in priori sanctæ synodi confesso, piissimorum nostrorum imperatorum sacram digni habiti sumus a secretis illius accipere, consequens est, ut videamus quid in ea scriptum fuerit. Habebatur autem in illa, literas fuisse missas ad serenissimam eorum majestatem ab Hadriano sanctissimo papa veteris Romæ: præterea duos quaterniones ad sanctissimum patriarcham ob orientalibus archiepiscopis. Atqui literas papæ Romæ veteris legimus & audivimus, quæque in iis dicebantur, cognovimus. Precamur itaque generalitatem vestram, illustrissimi patricii, ut & literæ ab orientalibus allatæ huic sanctæ synodo legantur, ut cognoscamus idemne sentiant & doceant papa veteris Romæ, & Tarasius beatissimus patriarcha, præterea qui in orientalibus plagis sunt episcopi.

Magnificentissimi duces & sacra synodus dixerunt: Fiat secundum vestram petitionem.

Joannes & Thomas Deum amantissimi presbyteri, & vicem agentes orientalium patriarcharum, dixerunt: Si huic sacræ synodo visum fuerit, legantur prius literæ a beatissimo Tarasio patriarcha ad pontifices orientales scriptæ: deinde, si videbitur, legemus quoque ea quæ ab illis sunt scripta.

Sancta synodus dixit: Legantur.

Et legere cepit Stephanus venerabilis diaconus & notarius sacri patriarchici secreti.

EXEMPLAR LITERARUM
ad summos sacerdotes & episcopos Antiochia, Alexandria, & sanctæ urbis, a Tarasio sanctissimo patriarcha Constantinopolitano missarum.

Dominus noster Deus, multa magnaque prudentia hominum vitam dirigens & gubernans, & uniuscujusque vitæ exitum & eventum summa cura respiciens, (namque sine ipso nihil factum est, cum & capilli nostri numerati sint a Deo) me hominem laicum, & in vulgari ordine in hunc diem usque habitum, imperialibusque obsequiis & ministeriis invigilantem, nescio quo judicio (ipse novit) ad sacerdotalem sedem violentis justificationibus imperatorum nostrorum piissimorum, veritatis propugnatorum, item sanctissimorum episcoporum & clericorum, ascendere coegit, ita ut necessitatibus me submittere decreverim, & fructum obedientiæ carpendum illis tradiderim. Quamobrem vos ter sanctos viros, veluti patres obsecro, ut meam pusillanimitatem baculo vestræ virtutis, & paternis doctrinis sustentetis, & veluti fratres, puris vestris precibus mihi per armaturam Dei contra insidias hostium succurratis, & in his tempestuosis fluctibus me gubernetis, ut recta in portum voluntatis Christi Dei nostri navim meam impellam. Est enim vere inter nos bellum acerbum, quod non ferro, sed verbis designatur. Trophæum tamen victoriæ erigere possumus, invidiam videlicet veritatem. Neque quidquam est, quod turbulentam adeo tempestem ve-

Jan. 1.
Mart. 10.

Arceamur, cum defensores & tranquillatores omnium malorum Christum habeamus, qui etiam fluctuanti mari minari & increpare potest. At nunc satis præciorum. Ad alterius sermonis narrationem accingor. Quandoquidem antiqua quædam observantia, imo vero apostolica traditio in ecclesiis diu obtinuit, ut illi qui recens assumpti fuissent ad summi alicujus sacerdotii gradus, illis qui & ante eos & multis temporibus summi sacerdotii gradum obtinuissent, fidem suam exponerent: visum igitur est mihi hæc secuto, & me submittere vobis, & manifeste meæ fidei confessionem apud vos exponere, quemadmodum a Spiritu Sancti tubis, quarum *sonus egressus est in omni terra, & verba eorum in fines orbis terræ*: item a gregibus & ovibus eorum divinis patribus nostris, a teneris unguibus didici.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, & in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei & Deum nostrum, genitum ex Patre extra tempora & ante sæcula; & in Spiritum Sanctum Dominum vivificantem, qui ex Patre per Filium processit, & ipsum esse definimus Trinitatem consubstantialem, ejusdem venerationis & honoris & sedis, sempiternam, increatam, omnium opificem, unum principium, unam deitatem & dominatum, unum imperium, potentiam, facultatem & auctoritatem, in tribus subsistentis indivisum discretam, & indistinctam unitam: non ex imperfectis tribus unum existens, quemadmodum magnus ille Dionysius inquit: Secundum quidem singularitatem personarum, tria adoranda: juxta vero communitatem naturæ, unus Deus omnium visibilium & invisibilium factor & prædestinator. Confiteor & propter nostram salutem in extremis temporibus juxta carnem unius sanctæ Trinitatis Filii Dei Dominique nostri Jesu Christi ex vera Deipara & semper Virgine Maria generationem, substantiam assumplisse nobis similem materialiter sine peccato, non descisciente ab eo quod fuerat, sed in duabus naturis sine confusione manentibus, cumque duabus in illis voluntatibus & effectibus: Crucifixum pro nobis carne, sepultum & resurgentem, in cælosque reversum. venturum judicare vivos & mortuos. Præter hæc mortuorum resurrectionem æternam retributionem bonorum simul & malorum. Obsecrans intercessionem sanctissimæ intemeratæ dominæ nostræ Deiparæ & semper Virginis Mariæ, sanctorumque angelorum, & sanctorum gloriosorum apostolorum, prophetarum, martyrum, confessorum & doctorum, amplector etiam horum venerandas imagines, & omnem hæreticam vaniloquentiam execror, eorumque antesignanos & primates, Simonem dico, Marcionem, Manentem, Paulum Samosatenum, & Sabellium Afrum, eorumque scelerata dogmata detestor. Sulcipo etiam sex sacras generales synodos, earumque divina decreta. Primæ quidem, quæ definiit Patri consubstantialem, & æque sine principio fuisse Filium, anathematizans impium Arium, Aetium, Eunomium, Eudoxium, Demophilum; post hos etiam qui recte dicuntur Anomii, & Semiariani: præterea omnem eorum sceleratam congregationem. Secundæ autem decreta recipio, quæ definiit Deum esse Spiritum Sanctum Dominum vivificantem. A-

verfor autem Macedonium, & omnes qui ab il.

Asomni.

ACTIO
III.

illius partibus stant. Cum his vero & Deo A
odiosum Apollinarium, hominem plane de
divinis insipide loquentem. Ex tertia vero, u-
num nostrum Jesum Christum, verum Deum
nostrum, ex Patre genitum, ipsumque in ex-
tremis diebus nostra causa ex sancta Deipara
semper Virgine Maria incarnatum: & Nesto-
rijum hominis adorantem, ejusque assecras,
Diodorum, inquam, & Theodorum, quique
illius quadruplatam fabulam sectantur, & in
Christo dualitatem personalem constituunt,
longe a mea confessione propello. Quartæ ve-
ro synodi capita hæc accipio, ex duabus na-
turis, & in duabus naturis unum esse sanctæ
Trinitatis Christum Deum nostrum in carne
peregrinantem: anathematizo autem Euty-
chen, Dioscorum, & omnem acephalon eo-
rum turbam: cum his etiam Dei hostem Se-
verum, & impium illum Julianum Halicar-
nassensem, qui incorruptibile corpus Domi-
num nostrum assumpsisse fabulatur. Quintam
vero veluti Spiritus Sancti machinam ample-
ctor, quæ a multis ante temporibus vigentes
impias hæreses amputavit, & de earum aucto-
ribus triumphavit, Origene nimirum, Didymo
& Evagrio; quos omnes ut hæreticorum mag-
istros execror. Sextam autem laudo, quod
ex duabus naturis Christum prædicavit, ob id
etiam illi duas naturales voluntates & opera-
tiones in alterutra natura, humana scilicet &
divina, assignavit: anathemate autem execror
Cyrum, Seigium, Honorium, Pyrrhum, Pau-
lum, & omnes qui eorum decretis insistant,
veluti Sodomiticam vitem, & Gomorrhicum
palmitem amarus botros producentem, exosos
habeo. Eiusdem quoque sextæ synodi omnia,
tum recte & divine decreta edita, traditioque
canones recipio, præcipue tamen, in quo as-
signatur quibusdam in picturis agnum digito
præcursoris indicatum feliciter effigiari, velut
in tyrum gratiæ, verum illum agnum Chri-
stum Deum nostrum, per legis præcessionem
præfiguratum. Propterea antiquas illas pictu-
ras & umbras figurarum, tamquam symbola
& notas ecclesiæ traditas, amplectimur: ipsam
tamen gratiam & veritatem prius suo honore
convenientes: legis enim satisfactio hæc sunt:
picturas autem non in alium usum admittimus,
nisi ut perfectius omnium conspectu
oculisque exhibeantur: quemadmodum Agnus
qui peccata mundi sustulit, juxta humanam
effigiem configuratus a nobis erigitur, ut ex
hæc ejus humiliatione altitudinem Verbi Dei
considerantes, ad memoriam dispensationis in
carne ejus omnia trahantur, & ad illius pas-
sionem, salutiferamque mortem, unde mun-
do liberatio orta est, veluti manu ducamur.
Supervacua autem verborum nugæ & vanilo-
quentia, quæ temere a quibusdam effunditur,
ob hoc a nobis non recipienda est, quod se-
cundum gratiam divinam non proferatur. His
igitur valere jussis, & ab eorum consortio ab-
stinentes, lumbos intellectus nostri in veritate
succingimus, pariterque cum imperatoribus
nostris piissimis, veritatis propugnatoribus, ad
concordiam ecclesiæ erigimur, quam ob cau-
sam ab illis synodum cum libertate totius po-
puli Christiani rite indici postulavimus, illi
autem nostræ petitioni innata sua pietate mox
assenserunt. Vos autem supra fundamentum
apostolorum & prophetarum, quorum lapis angu-
laris Christus, ædificatos (quemadmodum ab
initio dicere cœperam) commilitones, comi-

Can. 4.

Eph. 2.

tes, & pariter defensores accipientes fiduciam
hanc a Deo maximo habemus, (non quod
nobis quidquam tribuimus, tamquam sufficere
ad hanc rem nostra potestate possemus, sed
sufficientia nostra a Deo adimpletur) membra
illa ecclesiæ, quæ nunquam fracta sunt & divulsa,
in unum ecclesiæ corpus coaptari, conglutina-
ri & conjungi, ne amplius dissipentur, posse:
quæ tunc augmentum capient, cum sciverint
Christum Deum caput eorum esse. Ceterum
sanctitatem vestram precamur, quo nobis si-
mul cum epistolo vestro duo mittantur, qui
vices vestras hic peragant. Si quid autem ex
Dei traditione hæcenus, quod ad hoc argu-
mentum facere possit, habueritis, velim vo-
bis declaretis, quo literæ vestræ synodicæ, &
vicarii quoque a vobis missi, hi quidem cum
gratia audiantur, illæ vero legantur: atque id
solum, ne amplius schisma aliquid in ecclesiâ
Dei maneat. Idem etiam hoc a primæ ve-
teris Romæ postulavimus. Vos autem frater-
ne nunc obtestamur, apostolicamque ad vo-
cero eloquimur, ut cum Deo optima inve-
stigetis, & juxta divinam vestram speculatio-
nem ea quæ investigata sunt, manifestetis.
Scriptum enim est: *Labia sacerdotum judicium*
*servabunt, & Dei legem ab ore eorum requi-
rent.* Credimus enim semina veritatis in sa-
cerdotibus servari. Nostri autem pii imperato-
res, & in omnibus recte sentientes, veritatis
stabilimentum erigere cupientes, Deum per-
petuo supplicat, juxta divi Gregorii qui a
theologia cognomentum invenit, sententiam,
ut in uno Deo & in Trinitate uni existentes,
uno ore & unanimes per Spiritum Sanctum
non contrariantes, sed inter nos veritatis sen-
tentiam cognoscamus & exerceamus. Absit au-
tem contentio & seditio longissime a nobis:
& quemadmodum uno baptismo tincti, sum-
mam unamque fidem habemus, ita quoque in
omnibus ecclesiasticis negotiis unum animum
studeamus habere. Pax autem Dei, quæ om-
nem intellectum superat, in unitate & nos,
& quæ discissa sunt, reducat. Diuturnum
quoque ulcus curet, & in firmitudine sinceræ
fidei, & veritatis confessione omnes nos con-
firmet, sanctamque suam ecclesiam custodiat,
quæque huic imminent scandala, intercedente
immaculata Deipara Virgine Maria, omnibus-
que Sanctis, avertat. Fiat. Amen.

Petrus & Petrus religiosissimi presbyteri,
vicem agentes Hadriani sanctissimi papæ ve-
teris Romæ, dixerunt: Postquam sanctissimus
papa ejusmodi literas accepisset, ea de causa
cum rescripto jam lecto nos huc misit.

Joannes Deum colentissimus presbyter, vi-
cem retinens orientalium, dixit: Dedit & no-
bis piissima imperatrix has literas, ne in ma-
nus impiorum & hostium ecclesiæ incidere-
mus, sed sisteremur in præsentis synodo.

Sancta synodus dixit: Deus recte vos huc
adduxit.

Constantinus Deum amantissimus diaconus
& notarius dixit: In manibus gesto præfatos
quæterniones ab oriente missos: si videbitur
synodo commodum, legentur.

ANNO
CHRISTI
1077.

BEATISSIMO ET SANCTISSIMO
domino Tarasio archiepiscopo Constantinopolos,
universali patriarcha, orientales pontifices &
sacerdotes in Domino gaudente.

Lectis sanctissimis & divino afflatu editis libellis, & apostolica & patrum doctrina sanctitateque plenis, nos eremum incolere studentium nimium & extremi, timore & gaudio percussus sumus. Illo quidem propter terrorem, quo plerique nostrum peccatis servientes, in extremo iudicio vexabimur, cum impietatem non extinguamus: sed per omne genus mali ambulantes, novas quotidie occasiones excogitamus, quibus nosiplos perdamus & interficiamus. Gaudio autem exultamus, quod fidei orthodoxæ sinceritas, veluti solaribus radiis emicans, in lucem se magis magisque profert: patrum quoque & apostolica dogmata in clarissimam simplicitatem illustrat. Tempestivum igitur esse videtur, ut prophetæ Zachariæ, qui parens fuit vocis indicis verbi illius, cæcæ alta voce exclamemus: *Visitavit nos oriens ex alto*. Itaque cum in tenebris & umbra mortis, ignorantia & pervertæ deceptionis & imposturæ, nimirum Arabiæ impietatis, sedeamus, opus est, ut intellectualibus & prudentibus pedibus in recta pacifici status via incedamus. Quis potis est eloqui magnificentiam Domini? Concinat nobiscum David divinus ille pater: *Auditas faciet laudes ejus*: quoniam misertus est Deus populi sui desperantis. Quinetiam quæ divisa erant, in unam fidei convenientiam reduxit: *Erexit enim nobis cornu salutis nostræ, in domo*, & divino suo successore unigenito Filio Domino & Deo, Servatore nostro Jesu Christo, cui estis vos beatissimi, primo loco secundum ecclesiæ legem & ordinem vicini, deinde triumphatores & divinitus designati imperatores nostri, & domini terrarum orbis. Sacerdotalis enim dignitas, imperii sanctificatio est & confirmatio: imperium vero, sacerdotalis dignitatis robur & potentia. Qua de re sapiens quipiam rex, & inter reges facile beatissimus dicere solebat: *Maxima dona, quæ a Deo hominibus data sunt, sacerdotii dignitatem & imperium existimavi*. Illa enim, cælestia curat & dispensat: hoc autem legibus æquis & iustis cuncta quæ in terris sunt, procurat. Nunc obseculi medium ruptum est dissolutum: eminet autem ante discordiam & schisma, unanimitas & consensus. Pax quoque Dei quæ excellit omnem cogitationem, splendide triumphat: nunc qui genuerunt inter nos convicium vicini, & subannatio participantibus nobiscum, & improprium qui circumdant nos. Ex hoc quoque tempore in terram prostrati, in cælis divinitus ascendamus, & cum palmographo in mentis lætitia clamavimus: *In hoc cognovimus, quoniam voluisti me, quoniam non est querelus super me inimicus meus*. Et me quoque propemodum ex mentis simplicitate & innocentia deceptum resumpsi, & iterum erexi, & in petra apostolicæ fidei claudicantes meos pede defixi. Hæc aliaque his similia gloriolæ literæ vestræ nos scribere coegerunt, ut in omni canonico statu, & a patribus tradita ordinatione incedentes, cognoscat vestra sanctitas in unitate fidei & recta mentis sententia idem nos cum dilectis & religiosissimis fratribus nostris viris sanctis sapere & sentire, quod sanctitudo vestra libellis suis declaravit, quos multis de causis omnes

libenti & alacri animo susceperunt: primum, quia vestræ sanctitatis placentem omnibus sententiam continebant: deinde, quod tam ampliter optimorum nostrorum imperatorum bonam mentem & sententiam prædicabant: Postremo totius populi Christiani erga veram pietatem meliorem mentem, & bonam erga divina voluntatem & sententiam, spemque melioris sæculi. Vos vero veluti una anima in duobus corporibus apostolico more sentientes id quod rectum est, & a Spiritu sancto instigati, confirmate fratres vestros, ut diligentes sint contra hostes crucis, atque in eam rem omnibus animi viribus incumbite, consiliaque bona date, quoniam scriptum est: *Consilium bonum con-*

Servabit te, intellectus bonus custodiet te. Nos quoque bono consilio utentes, fratres nostros veritatis studiosissimos, Joannem & Thomam zelo Dei, orthodoxæ fidei amore ornatissimos, non veluti magnorum patriarcharum sedibus consimiles, sed sanctissimi silentii & quietis amatores. Diximus autem ad eos: Ecce nunc tempus salutis & tranquillitatis, quo nullum aliud vel tempestivius, vel utilius. Ite cum videris his, & viva voce docete, quæ dominos vestros per literas cognovisse putatis, aut potius suspicamini, & falsam accusationem, qua quidam ecclesias Egypti & Syriæ infamant, imponite, desideratosque dominos nostros salutate. Quamquam autem vos infantes estis, & non admodum docti, confidenter tamen agite. Deus enim ora vestra aperiet, dabitque eloquentiam, qua sufficientes eritis ad omnem contentionem subvertendam. Hæc cum mandassemus illis, ad vos misimus, o viri sanctissimi. Quamobrem precamur vestram sanctitatem, ut bono animo eos recipiatis: habebitis enim trium apostolicorum thronorum concordem sententiam, & concinentem concordiam, qui sane sex generalis synodos ante habitas una voce prædicant: aliam autem illam (quam septimam dicunt) non modo non recipiunt, sed uno animo & voce detestantur, utpote quæ ex hæresi contra apostolicam & patrum traditionem sit congregata, non aliam ob causam, quam ut sacrosanctas & venerandas imagines subvertat. Vos autem viri sanctissimi zelo Dei instructi, cum habeatis adjuutores piissimos nostros dominos serenissimos imperatores, totamque simul a Deo vocatam congregationem, estote fortes & animosi, prævaleat cor vestrum contra eos, qui apostolicas traditiones subvertere conantur. In Dei autem Christi obedientiam omnes transferatis. Gaudemus enim, & Christo gratias agimus, quod imperatores piissimos dominos nostros, & sanctissimum papam veteris Romæ Hadrianum, consentientes & contollicitantes habeatis: qui etiam dicitur suos Epocrisarios ad vos misisse. Confessos autem omnes audivimus eam fidem, quæ in sexta synodo postremum edita est, quæ profecto sine omni controversia sana est & valde vera, & secundum apostolicam sententiam & mentem incedens. Ut autem vestra beatitudo satis copiose de nostra fide instruat, putavimus consultum quoque, sex synodorum antea habitatum fidem recentere, principio autem Theodori beate memorie patris nostri patriarchæ Hierosolymitani, deinde aliarum synodorum, quæ ita habet.

ACTIO
III.

Prov. 2.

Syria.

Luc. 1.

7/10. 101.

1. David.

7/10. 40.

ACTIO III. **EXEMPLAR SYNODICARUM**
litterarum Theodori sanctissimi patriarchæ
Hierosolymorum.

Credimus, sanctissimi fratres, quemadmodum a primordio credidimus, in unum Deum Patrem omnipotentem, siue principio existentem & sempiternum, omnium visibilium & invisibilium factorem. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum, qui ab æterno & ex æterni affectionis genitus ex Deo & Patre, neque aliud initium quam Patrem cognoscentem, & qui ex ipso substantiam habet, lumen de lumine, Deum verum e Deo vero. Et in unum sanctum Spiritum, sine sine ex Patre procedentem, lumen & Deum, & sui ipsius decreti, existentem, & vere existentem, Patri Filioque cœternum, consubstantiali, & ejusdem generis, ejusdemque substantiæ & naturæ, eodem modo etiam deitatis ejusdem Trinitatem consubstantiali, eodem honore affectam, & ejusdem throni existentem, in eandem deitatem consummatam, & in unam & communem coactam potestatem, sine personali & substantiali confusione & electione Trinitatem in unitate credimus, & unitatem in Trinitate glorificamus. Trinitatem quidem in tribus subsistentiis, unitatem vero in unitate deitatis, neque unitatem illam consusam habentem, neque Trinitatem per omnia divisam, sed in altera alteram conservatam. Divisa est enim numerariis subsistentiis, & numerata personalibus alteritatibus, sed substantiæ & naturæ identitate unita, & nulla ratione partitionem admittens. Unus enim Deus est. Inde etiam divinitas una absolute prædicatur, & in personarum Trinitate cognoscitur. Et non, in quantum unus Deus, & una deitas, Deus est divisus, & in tres deos partitus: Arianorum enim ista est impietas; neque etiam, in quantum tres unus Deus est, & demonstratur, & tres hypostases prædicantur, & Pater & Filius & Spiritus sanctus dicitur, contractus & conjunctus, & in unam se hypostasi contrahens: Sabellianorum enim ista est impietas. Quamobrem recte a viris divinarum verum peritis dictum est, unitatem nos sentire in una & singulari deitate, Trinitatem autem in tribus inconsulis subsistentiis: nec alium Deum unum præter tres personas cognoscimus, neque tres Trinitatis consubstantialiæ personas, quæ sunt Pater, Filius & Spiritus sanctus, alium præter unum Deum agnoscimus. Ob id etiam unum hæc tria, in quibus divinitas, prædicamus, vel (ut verius dicamus) quæ deitas est & cognoscitur.

Credimus etiam in unum ejusdem sanctæ consubstantiali Trinitatis Dominum nostrum Jesum Christum, *Qui in forma Dei existens, non rapinam arbitratus (ut inquit apostolus) in eo quod similis cum Deo existat, sed seipsum exinanivit, assumpta servi forma.* Nam Patri existens consubstantiali & coequali assessor, in extremis temporibus non dedignatus est ex sancta & immaculata domina nostra deipara assumpta carne, animata anima intellectuali & rationali, ab initio a nostra massa, non seminio, sed opificio per Spiritum sanctum nasci. Sic ex duobus contrariis progressus Deus Verbum, perfectus natura Deus existens, idem perfectus natura homo fuit, non vertens naturam, neque phantasmate simulans dispositionem

suam, sed assumpta ex sancta virgine rationaliter & intellectualiter carne, & quæ in seipso id quod erat sortita, unitus secundum hypostasi, inconsulus, indivitus, non naturam deitatis suæ in carnis substantiam mutans, neque etiam substantiam carnis suæ in naturam deitatis suæ. Dux enim naturæ immutabiliter in se invicem unitæ in una Verbi Dei hypostasi, unum Filium & Dominum nostrum declarant, visibilem & invisibilem, mortalem & immortalem, eodem modo descriptum, perfectum Deum & perfectum hominem, perfectum in duabus naturis declaratum, & in duabus potestatibus & virtutibus & voluntatibus adoratum. Non enim operatus est divine, neque rursus humaniter, nisi natura fuisset Deus & homo. Hunc vere Deum existentem & hominem confitemur, propter nostram salutem crucifixum, & mortem in carne gussasse, tribus etiam diebus in sepulcro receptum, resurgentem a mortuis propriæ deitatis potentia, prædantem infernum, & eos qui a principio captivi tenebantur, liberantem, in cælum ascendentem, & a dextera Patris sedentem, venturum, juxta incorporeorum vocem ad apostolos, in secunda præsentatione judicare vivos & mortuos. Confitemur etiam & a mortuis in extremo die per vocem archangelicæ tubæ resurrectionem, & omnium qui vixerunt, sive bene, sive male, ex justo Dei nostri Jesu Christi judicio retributionem & vitam æternam venturam, neque finem habituram. Suscipimus autem & ex animo amplectimur & amamus sex sacras & universales synodos, quæ ex Spiritu sancti instinctu contra omnes hæretes quæ in diversis locis & temporibus fuerunt, congregatæ sunt, quas sane omnes excellenter univertæ, quæ sunt sub sole, ecclesiæ prædicant, earumque rebus & a Deo inspiratis dogmatibus seipfos confirmant, rejicientes quos ipsæ rejiciunt, recipientes vero quos illæ recipiunt.

Et prima quidem in Nicæa congregatis trecentis decem & octo patribus, propter Arii, cognomento insani, hæresim extirpandam, ejusque corruptrices animarum blasphemias: qui sublatam cupivit unam illam & inconsulam deitatem, Patris etiam creationem Filium inani sua garrulitate prædicabat, negans per Filium etiam cuncta ex nihilo in illud quod sunt, producta. Damnavit etiam eadem synodus omnes qui cum illo erant ejusdem sententiæ. Hæc eadem persancte constituit Dominum nostrum Jesum Christum ante cuncta sæcula ex Patris substantia & hypostasi, ante tempora sine deflexu generatum, præterea Patri consubstantiali, & sancto quoque Spiritui. Atque hæc per symbolum, sive rectam fidem confessa est.

Secunda vero in Constantinopoli, convenientibus centum quinquaginta patribus, congregata est contra *παρρησιαστικὸν* Macedonium, & eos qui a partibus ejus stabant Deo odibiles Semiarianos. Hæc sancta synodus Spiritum sanctum ducem & ductorem natam, declaravit ex Patre ante tempora & perpetuo Spiritum sanctum egressum habuisse: præterea Patri & Filio consubstantiali, coadoratum & conglorificatum: Eos vero qui blasphemias fuderunt in Paracletum, veluti non simul processisset, execrationibus infinitis devoverunt. Sed & cum his insanum Apollinarium, qui & Servatorem, hominem sine mente, ipse demens blasphemavit.

Tertia, quæ in Epheso prior ex ducentis patri-

ANNO
CHRISTI
557.

iplo

J. circum-
scrip. un
eundem &
in circumfer-
entiam

an. i.

substantiam

at & ipsum
per se co-
gnitum,

substantia-

li

Philip. 2.

ANNO
CHRISTIACTIO
III

559
patribus emicuit, Nestorii adoratoris hominis A
veianam sustulit & abiecit, ejusque asecclas
in perpetuum damnavit. Hic enim ex propria
stultitia seductus, alium ante saecula Deum
Verbum; alium vero ex virgine pro nostra sa-
lute incarnatum nugatus est. Ob id etiam no-
leas coactus est Trinitati quartam personam
superinducere: non solum autem unitas duas
Christi naturas in duas hypostases, verum et-
iam nomen hoc ^{deipara} hoc est, deipara, im-
pius iste adjuvans, pro eo ^{deipara} id est,
Christipara, substituit, cum omnes cognoscant
eam vere Dei matrem post partum & ante par-
tum virginem qualibet intellectuali & sensibili
natura superiorem, gloria & splendore orna-
tam. Hunc igitur tertiam synodus ducentorum pa-
trium anathemate reddidit execrabilem, illius-
que corruptrices animarum nugae plane dete-
stata est, unum ex patre filium ante saecula
splendentem, & in extremis temporibus ex im-
maculata virgine deipara Maria nostram natu-
ram induente testata. Quin etiam docuit per-
fectum Deum & perfectum hominem, ipsius
Filium Dei praedicans, hoc est, unum & Fi-
lium & Christum & Dominum. Simplicius au-
tem unam naturam Verbi Dei incarnatam,
quod indicat duarum naturarum secundum hy-
pothesim unitatem. Instans autem proprie di-
ci, & secundum veritatem, laudatam Mariam
^{deiparam}, hoc est deiparam.

Tempestive & ea quae in Chalcedone celebra-
ta est synodus, in qua sexcenti patres erroneam
haereticam, quae Christi duas naturas contundit,
sustulerunt: quam sane primus infans Euty-
ches per insipientiam incoxit, aulus negare
duas naturas in uno Christo incommutabiliter
unitas, unam autem naturam ex duabus extir-
pabile compositam prodigiote pronuncians. Hinc
Dioscorum scelestum illum hominem commi-
tionem & advocatum nactus, bonorum dog-
matum accusator, & veritatis hostis repertus
est. Sed hos duos sancta quarta synodus sub-
verit, eorum vaniloquas delirantes severis
anathematibus, ipsosque auctores subiecit: duas
autem Christi veri Dei nostri naturas, sine
confusione, incommutabiliter, inconvertibiliter
in una ipsius hypostasi unum praedicavit: perfe-
ctum etiam ipsum in deitate & humanitate ex-
sistere, ex duabus & in duabus naturis cog-
nitum. Praeter haec Nestorii quoque scelesti istius
divisionem, ipsiusque adeo & qui dogmata il-
lus sectantur, abrenunciavit.

Deinceps & quinta congregata synodus est
in imperatoria civitate, ex sexaginta quatuor
supra centum episcopis constans. Haec, Spiritu
sancto duce, priores quatuor synodus confirma-
vit, iussitque ut harum decretis acquireremus,
execrans Arium, Nestorium, Eutychem, Theo-
dorum Mopsuestensem, horumque omnium
blasphemias. Praeterca Origenem, Evagrium,
Didymum, omnesque fabulosas & gentiles eo-
rum prodigiosas narrationes: Ad haec epistolam,
quae hae ejusdem nomine ad Mariam Pertam
circumfertur. His adde Theodoriti commenta-
ria, quae contra recta duodecim capita beate
memoriae Cyrilli conscripta sunt.

Postquam laudata sexta synodus, veluti alter
sol, ex ducentis & octoginta novem patribus,
in regia civitate locum sortita illuxit; in qua
congregata existens, eos, qui duas sui juris
voluntates & operationes in Christi Dei nostri
incarnata economia negant, & unam volun-
tatem, utramque operationem Servatoris nostri

deitatis & humanitatis constituunt, anathematizavit: nimirum Sergium, Pyrrhum, Petrum,
Cyrum, Honorium, Theodorum dictum Phari-
san, nec non Polychronium delirantem senem,
praeterca omnes, qui constituerunt, constituunt,
ac constituere tentabunt unam voluntatem &
operationem duarum Christi naturarum. Nam
si (ut quidam sapiens inquit) involuntariam
& inefficacem humanam Christi naturam relin-
quimus, ubi perfectum illud in humanitate
servabitur? Igitur duas voluntates & operatio-
nes invicem in Christi naturis, ut naturaliter
loquamur, aptantes, efficiemus ut magnum sa-
lutaris oeconomiae mysterium manifestissime ap-
pareat.

His itaque sex sacris synodis, quas solas uni-
versales agnosimus, concorditer orthodoxa fi-
des stabilita est: neque aliam, praeter has, sy-
nodum accipimus. Non enim quidquam aposto-
licarum traditionum, nihil etiam patrum legiti-
marum editionum, quod dubium movere po-
terat, aut correctione indigebat, omissum est.
Ideo universos haereticas improbitatis aucto-
res, ut seminis zizaniarum diabolicarum plan-
tatores, animarumque corruptores, a principe
pestimo, Simone (inquam) Mago, ulque ad
extremos eorum successores, uno (quod ajunt)
sate deinceps ex tota anima anathematizamus.
Maxime autem, quos sex priores synodi uni-
versales damnarunt. Quibus etiam adjicio Se-
verum, Acephalorum & unius naturae clamantium
principem, illiusque commilitones omnes.
Neque iniquum est his adjicere Petrum Fallo-
nem, qui ter sancto hymno adjicere aliquid au-
sus fuit, impassibilique deitati passiones affrica-
re tentavit: Quicumque etiam hunc ut ducenti
sequuntur. Locales autem synodos non aver-
samur, sed magis amamus, amplectimur & reci-
pimus, earum etiam divinitus inspiratas cano-
nicas constitutiones, correctiones, & utiles earum
legislationes summa oeservantia colimus.
Apostolicas autem ecclesiae traditiones, quibus
veneratio culturaeque sanctorum docetur, reci-
pimus & veneramus: Eos autem ut ministros,
amicos & filios Dei existentes, honoramus.

Honor enim qui a conservis idem sententibus
invicem exhibetur, indicium est benevolentiae
erga Dominum. Sunt enim promptuaria Dei
& pura Christi habitacula, Spiritusque sancti
immaculata specula. Quin etiam *anima eorum* ^{sup. 1.}
in manu Dei existunt, ut scriptum est. Deus
enim vita existens, cum sancti in Dei manu
sint, in vita & lumine necessum est ut existant.

Et ob id, *preiosa in conspectu Domini mors san-* ^{7. sal. 112.}
ctorum ejus. Hi viventes in libertate Deo ad-
sisterunt. Servator noster Christus fontes salu-
tates sanctorum reliquias nobis reliquit, multis
modis beneficia in debiles fundentes, unguen-
tum redolentis suavitatis scaturientes. Et ut
inquit magnus doctor, cui * ab immortalitate

nomen est, martyrum ossa morbos fugant, in-
firmis medicantur, caecis visum impartiunt, le-
pras emundant, tentationes & mœores solvunt.
Atque id per Christum, qui in ipsis habitat.
Bene etiam psalmographus cecinit: *Mirabilis* ^{7. sal. 67.}
Deus in sanctis suis. Et iterum: *Sanctis in ser-* ^{7. sal. 112.}
va illius misericordias fecit omnes voluntates ejus in
ipsis. Cum etiam sanctas imagines reveremur,
principio adorantes Dei Verbi propter nos in-
carnati, Domini nostri & Servatoris Jesu Chri-
sti, qui formam servi assumpsit, imaginem
Quamquam sciamus ipsam imaginem & typum
deitatis, quae cum carne illius immaculata in-
con-

Athanasius
Intelligit.

Philip. 2.

con-

ACTIO
III.
Joan. 1.

Joan. 2.

Joan. 3.

Joan. 10.

De Spiritu
sancto ad
Amphilochium c. 18.

Philim. 96.
Ipsa. 41.

* sic ut per
* sic ut per
101

convulsam unita est, minime posse figuram præstare. Invisibilis enim est divina natura, nec depingi, nec figurari se permittit. *Deum enim, ut ipse inquit, nemo vidit unquam.* Sed humanitatis illius imaginem coloribus ducentes adoramus. Vifus enim est Deus, & cum hominibus conversatus est, nulloque more & natura laboravit, esurivit, sitiit. Adoramus quidem Christi imaginem, quemadmodum facies ejus visa est, non tamen a deitate separata: ablit ut ita sentiamus, cum ab ipsa prima conceptione cum deitate unita sit. *Quamvis enim dicat ad Judæos: Quid vultis me occidere, hominem qui veritatem locutus sum vobis:* non tamen ob id dumtaxat homo fuit, sed & Deus. Et cum inquit, *Ego, & Pater unum sumus,* hic non abnegat nostram naturam. Humano enim ore & lingua instrumentaria hæc loquitur. Veneramur etiam & adoramus imaginem deiparæ & dominæ nostræ irreprehensibilis immaculatæ, & inexplicitæ castitatis matris, quæ illum peperit. Quin etiam sanctorum apostolorum, prophetarum, & victorum martyrum, sanctorumque & beatorum, veluti amicorum Dei, imagines colimus, non in materia aut coloribus honorem constituentes, sed per hoc officium nostrum, quod ipsis adeo, quorum typum imagines gestant, debemus, impartientes: cum sciamus, juxta Basilii magni sententiam, quod imagini honor exhibitus ad ipsum prototypum referatur. Ad eos vero, qui contentiosius nobiscum agentes, negant fas esse, imagines sanctorum adorare, cum sint manufactæ, ob id etiam idola impii illi eas vocant: sciant hi, quod & cherubim & propitiatorium, & arca, & mensa, quæ admirandum Moses ex Dei mandato præparavit, manu hominum facta sunt & adornata. Divina enim scriptura reprehendit eos qui sculptilia adorant, & qui demonibus immolant. Gentium enim sacrificia abominanda erant, justorum vero probanda. Cum igitur satis crasse scriptura venerandas imagines recepit, adorare eas licitum est, sed prototypi causa. Has igitur synodicas literas cum acceperitis patres sanctissimi, si quid in illis repertum fuerit correctione dignum, petimus ut sine invidia, vestra doctrina nos reddatis participes, idque literis rescriptis admonete. Sic enim fiet, ut concordet vos & nos in fide inventi glorificetur Pater & Filius & Spiritus sanctus, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Et posteaquam literæ lectæ fuissent, Petrus uterque venerabiles presbyteri, vicem agentes sanctissimi Hadriani papæ veteris Romæ, dixerunt: Confidimus, juxta fidem quam recte confessus est Tarasius sanctissimus patriarcha Constantinopoleos, & apud nos apostolicus papa Hadrianus, sanctam hanc synodum ambulaturam, utpote quæ jam consensit illis, quæ ipsi confessi sunt. Benedictus etiam Deus, quod orientis sanctissimi præfules in confessione adorationis imaginum venerandarum consoni cum Hadriano sanctissimo papa veteris Romæ & Tarasio beatissimo patriarcha novæ Romæ inventi sunt. Qui vero ita non consententur, anathemati a trecentis decem & octo patribus hic congregatis, subjiciantur.

Sancta synodus dixit: Fiat, fiat, fiat.

Agapius sanctissimus episcopus Cæsareæ dixit: Literis, quæ ab orientis præfibus sanctissimis missæ sunt ad Tarasium universalem patriarcham, veluti columnæ orthodoxæ fidei,

omnibus modis assentior, eorumque communionem recipio: qui vero secus laxint, anathemati subjicio.

Joannes sanctissimus episcopus Ephesi inquit: Epistolio orthodoxo a præfibus sanctissimis orientis ad sanctissimum & universalem patriarcham Tarasium destinato acquiesco eorumque communionem amplector. Qui vero ita non consententur, neque venerandas imagines colunt; alienos ab ecclesia catholica & apostolica censeo, eosque diris devoveo.

Constantinus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: In nullis peccantes cum videam literas, quæ nunc lectæ sunt, & ab orientalibus episcopis ad Tarasium sanctissimum & beatissimum archiepiscopum & universalem patriarcham missæ: item cum in his eandem fidei confessionem cognoscam, ego indignus etiam assentior, & uno animo idem prædico. Suscipio enim & amplector venerandas imagines, adorationem autem quæ fit secundum hæc, hoc est, Dei culturam tantummodo super substantiali & vivificæ Trinitati conservo. Qui vero aliter sentiunt, quique gloriosos sanctos non approbant, a catholica & apostolica ecclesia separo, & anathemati subjicio, & ad eos relego, qui incarnatam Christi Dei veri nostri economiam pertinaciter negant.

Basilius sanctissimus episcopus Ancyræ dixit: Literis, quæ ab orientalibus sanctissimis præfibus ad beatissimum archiepiscopum & universalem patriarcham Tarasium missæ sunt, acquiesco & adhæreo; & quæ illi sunt confessi, cum omni animi promptitudine recipio: qui vero sic non sentiunt, anathemati subjicio.

Nicolaus sanctissimus episcopus Cyzici dixit: Literis sanctissimi patriarchæ Tarasii ad orientales præfules missis, & rursus libellis orientalium sanctissimorum præfulum ad universalem patriarcham rescriptis de sanctorum imaginum veneratione, assentior: eorumque communionem recipio: qui vero secus sentiunt, anathemati relego.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardenfium dixit: In omnibus veritatem sectari cupio, & traditionibus sanctorum apostolorum patrumque inhærere contendo. Quamobrem literis dudum lectis, a Tarasio sanctissimo patriarcha scriptis, qualis ille a sanctissimis orientis præfibus recepit, quoniam illis una est voluntas, acquiesco, & idem sentio nimirum de sanctis eorum decretis, & quæ venerationem sanctorum imaginum respiciunt. Qui vero extra hoc vaniloqui sunt, nuganturque contra sanctas imagines, neque illis quidquam tribuunt, hæreticos & perversos existimo, & eorum communionem longe valere jubeo.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomedie dixit: Juxta literas a præfibus orientalis diceceseos ad sanctissimum & universalem archiepiscopum & patriarcham Tarasium missas sentio, & quæ in illis confessa sunt, recipio. Veneror autem & adoro venerandas & sacras imagines, & qui non sunt ejus sententiæ, execror.

Hypatius Nicææ episcopus dixit: Epistolæ, quam miserunt orientales præfules summi ad Tarasium beatissimum & universalem patriarcham, accedo; & quæ in ea confessa sunt, recipio. Veneror etiam sacras imagines, & eandem adoro & amplector. Omnes autem qui ita sibi faciendum non existimant, alienos a catholica & apostolica ecclesia esse arbitror, & anathemate devoveo.

Oo

Elias

ANNO
CHRISTI
1131.

563

ANNO
CHRISTI
787.

Elias sanctissimus episcopus Cretæ dixit: A omnibus qui huic adherent, anathemate de-
Literis ab oriente missis inſisto, & eas ap-
voveo.

ACTIO
III.

Stauractus Chalcedonis episcopus dixit: Cum
videam literas lectas, tum quas sanctissimus &
universalis patriarcha Tarasius ad orientem di-
rexit, tum quas ab orientali dicecesi sanctissimi
archiepiscopi ad Tarasium rescripserunt, plane
convenire, & in nulla re dissonare, sed plena
testimonia rectæ fidei dare, ego quoque his as-
sentior, eadem confiteor, & alienos ab eccle-
sia, qui aliter existimant, judico.

Nicephorus reverendus episcopus Dyrrachii
dixit: Ab oriente orthodoxis literis a sacerdo-
tibus summis ad Tarasium sanctissimum patriar-
cham missis assentior, eorumque confessionis B
expositionem recipio: qui vero aliter animati
sunt, eos condemno.

Epiphanius sanctissimus diaconus ecclesie Cata-
næ, locum retinens Thomæ sanctissimi epi-
scopi Sardinie dixit: Verum est, quod scri-
ptum est: *Favi melius, sermo bonus: dulcedo co-
stum, melius anima.* Ecce enim quæ jam lectæ
sunt synodice literæ Tarasii sanctissimi & bea-
tissimi archiepiscopi imperialis urbis Constanti-
nopolæ novæ Romæ, ad orientis sanctissimos
summosque sacerdotes scriptæ: quin etiam rur-
sum ab his ad illum destinatæ, dulci & redo-
lenti fave doctrinæ & orthodoxæ fidei patrum
efflorescentes, omnium nostrorum mentes sen-
sus redolentia perfuderunt, eos etiam qui in C
hæreſi anima claudicabant, robore & virtute or-
thodoxæ doctrinæ sanaverunt: ob eam causam
ego paria cum his sentiens, recipio, veneror-
que juxta veterem traditionem sanctas imagi-
nes. Et conventiculum illum apostaticum, quam
septimam synodum delirantes quidam ausi sunt
appellare, omnesque qui cum hac sentiunt,
horrendis diris devoveo.

Leo sanctissimus presbyter, & locum retinens
metropoleos Sides, dixit: Gratia Christo vero
Deo nostro, qui concordare esse voluit literas
orientalium præfulum cum illis, quas ad illos
sanctissimus patriarcha Tarasius destinaverat:
quamobrem ego quoque his accedo ac inhæreo. D
Qui vero diversè sentiunt, anathemate exe-
cror.

Nicolaus venerabilis monachus, præses man-
sionis quæ Apra appellatur, locum retinens me-
tropoleos Tyanensium, pronunciavit in eam-
dem sententiam.

Gregorius sanctissimus episcopus Neocæsareæ
dixit: Literis ab orientalibus archipræfulibus
ad sanctissimum & universalem patriarcham Ta-
rasium missis acquiesco, adhæreo, & recipio
venerandas colendasque sanctorum imagines:
qui vero mecum non sentiunt, anathemati sub-
jicio.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ di-
xit: Quibus perpetuo pietatis ratio habita est,
his sane continuo orthodoxæ fidei sermo splen-
descit. Merito sane ob id literis jam lectis,
quas sanctissimus patriarcha Tarasius ad orien-
tis archiepiscopos direxit, & rursus quas illi
sanctiss. præfuli ad Tarasium universalem pa-
triarcham imperatricis urbis Constantinopoleos
novæ Romæ remiserunt, mea tenuitas arce-
dit, cum in illis videam consensum orthodoxæ
fidei & sanctorum patrum decreta convenire.
Ob id idem etiam sentiens cum ipsis, recipio
& exoculor sanctas & venerandas imagines.
Septimam autem synodum falso ita appella-
tam, quæ contra has promulgata est, cum

Anastasius sanctissimus episcopus Nicopoleos
veteris Epiri dixit: Cum videam concolas &
per omnia convenientes literas sanctissimi &
universalis patriarchæ Tarasii, & ad illas quo-
que rescriptas ab oriente, assentior his: & me
in finem vitæ in eadem sententia permanfu-
rum, sanctasque & venerandas imagines reve-
reter habiturum confiteor: eos vero qui ita
non sentiunt, anathemate execror.

Joannes sanctissimus episcopus Tauromenias
dixit: Quemadmodum convenimus, ut idem
sentiremus, ita & idem eruditi sumus. Con-
venientibus enim & concordantibus literis sy-
nodicis lectis Tarasii sanctissimi & universalis
patriarchæ pridem ad orientis sanctissimos præ-
sules missis, & rescriptis eorum ad eundem
patriarcham secundum traditionem sex sacra-
rum synodorum, & orthodoxam fidem, ego
quoque his fidem adhibens, eadem credo, &
venerandas imagines veneror & adoro, inque
hac catholica & orthodoxa fide & vivere cu-
pio, & tribunali Christi animo intrepido sisti.
Qui vero præter hoc aliter existimant, eos ana-
themate percello.

Gregorius sanctissimus episcopus Pessinuntio
in eandem sententiam pronunciavit.

Basilius sanctissimus episcopus Silzi in eam-
dem sententiam pronunciavit.

Theodorus sanctissimus episcopus Myron, &c.
Leo sanctissimus episcopus Rhodi in eandem
sententiam pronunciavit.

Eustathius sanctissimus episcopus Laodiceæ, &c.
Theodorus sanctissimus episcopus Seleuciæ in
eamdem sententiam pronunciavit.

Nicolaus sanctissimus episcopus Amorii in
eamdem sententiam pronunciavit.

Theodosius sanctissimus episcopus Hierapo-
leos in eandem sententiam pronunciavit.

Nicetas sanctissimus episcopus Cladiupoleos
in eandem sententiam pronunciavit.

Michael sanctissimus episcopus Synnadon in
eamdem sententiam pronunciavit.

Leo sanctissimus episcopus Iconii, &c.
Georgius sanctissimus episcopus Pisidiz, &c.
Constantinus sanctissimus episcopus Perges,

&c.

Theophylactus Deum amantiſſimus disco-
nus, locum tenens metropoleos Tyanensium
in eandem sententiam pronunciavit.

Leo sanctissimus episcopus Carpathi, &c.
Christophorus sanctissimus episcopus Phagi-
dos, &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ pro-
nunciavit in eandem sententiam.

Manuel sanctissimus episcopus Adrianopo-
leos Thraciæ in eandem sententiam pronun-
ciavit.

Maurianus sanctissimus episcopus Pompejopo-
leos in eandem sententiam pronunciavit.

Cyrillus in locum sanctissimi episcopi Got-
thiæ in eandem sententiam pronunciavit.

Theodorus sanctissimus episcopus Byzies in
eamdem sententiam pronunciavit.

Joannes sanctissimus episcopus Tauromenias
in eandem sententiam pronunciavit.

Georgius presbyter locum retinens episco-
patus Smyrnes, &c.

Gaudiolus sanctissimus episcopus Messanæ Si-
culus, &c.

Eustratius sanctissimus episcopus Apameæ Bi-
thyniæ, &c.

Pe-

ACTIO III.

ANNO CHRISTI 381.

Petrus sanctissimus episcopus Gernion, &c. A
 Joannes diaconus & locum retinens Aposto-
 lopoleos, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Panormi, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Arcadiopoleos,
 &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Bibonum, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Parii, &c.
 Constantinus sanctissimus episc. Leontinae, &c.
 Epiphanius sanctissimus episcopus Mileti, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Proconnesi, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Taurianes,
 &c.
 Christophorus sanctissimus episcopus * Adria-
 ces, &c.
 Eustratius sanctissimus episcop. Methymnes, &c. B
 Theotimus sanctissimus episcopus Crotonum,
 &c.
 Leon sanctissimus episcopus Chii, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Necton, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Apron, &c.
 Ignatius sanctissimus episcopus Prienes, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus * Cypse-
 lon, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Trophæo-
 rum, &c.
 Stephanus sanctissimus episc. * Sugdaon, &c.
 Sergius sanctissimus episcopus Nicoteron, &c.
 Georgius presbyter locum retinens Nicopo-
 leos in eadem sententiam pronunciavit.
 Leo sanctissimus episcopus Melembriae, &c. C
 Theodosius sanctissimus episcopus Amorii, &c.
 Cyriacus sanctissimus episcopus Driziparon, &c.
 Galatas presbyter in locum Rhegii, &c.
 Theodosius sanctissimus episcopus Nysse, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Camuliano-
 rum, &c.
 Soterichus sanctissimus episcopus * Cicef-
 son, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Mastau-
 ron, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Briulon, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Nysse, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Magnesia, que
 est prope Meandrum, in eadem, &c.
 Theophanes sanctissimus episc. * Coloes, &c. D
 Leo sanctissimus episcopus Algizon, &c.
 Nicodemus sanctissimus episcopus Eugazon, &c.
 Lycallus sanctissimus episcopus Barilon, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Hypæ-
 pon in eadem sententiam pronunciavit.
 Theophanes sanctissimus episcop. Lebedon, &c.
 Stratonicus sanctissimus episcopus Cymes, &c.
 Colmas sanctissimus episcopus Myrrhines, &c.
 Olbianus sanctissimus episcopus Elæ in eam-
 dem sententiam pronunciavit.
 Pardus sanctissimus episcopus Pittanes in eam-
 dem sententiam pronunciavit.
 Basilus sanctissimus episcopus Pergami in eam-
 dem sententiam pronunciavit.
 Marianus sanctissimus episcopus Antandri, &c. E
 Basilus sanctissimus episcop. * Atramyti, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Assi in eam-
 dem sententiam pronunciavit.
 Leo sanctissimus episcopus Phocæz, &c.
 Nicephorus sanctissimus episcopus Gargaron
 in eadem, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus * Agaes, &c.
 Theognius sanctissimus episcopus Sion, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus * Prædelsti, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Fanii, &c.
 Melchisedec sanctissimus episcopus Calliopo-
 leos in eadem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Madyti in eam-
 dem sententiam pronunciavit.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Chariu-
 poleos in eadem sententiam pronunciavit.
 Thomas sanctissimus episcopus * Danii, &c. * Danii,
 Gregorius sanctissimus episcopus Theodoro-
 poleos in eadem, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Chalcidos in
 eadem &c. Colchidos,
 Joannes sanctissimus episcopus Bryseos, &c.
 Benjamin sanctissimus episcopus Lizicon, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Amastridos
 in eadem, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Soron, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Dercon, &c.
 Heraclius sanctissimus episcopus Jonopoleos
 in eadem, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Heliopo-
 leos in eadem, &c.
 Antonius sanctissimus episcopus * Træzenes * Træzenes,
 in eadem, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus * Nacalæ, &c. * Nacolia,
 Petrus sanctissimus episcopus Alpones, &c.
 Synesius sanctissimus episcopus Cynes, &c.
 Synesius sanctissimus episcopus Anastasiopo-
 leos, &c.
 Eustathius sanctissimus episcopus Solorum, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus * Citutii, &c. * Pro, Citi
 Basilus sanctissimus episcopus * Trimithun- * Threme-
 ton in eadem, &c. thantoo,
 Alexander sanctissimus episcopus Amathun-
 ton, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Melitupoleos
 in eadem, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Adranias, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Germes, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Adrianithe-
 ron, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Pæmanii, &c.
 Simeon sanctissimus episcopus Oces, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Lampaci, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Ilii, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Troados &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Abydi, &c.
 Anastasius sanctissimus episcop. Tripoleos, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Traculon, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Salon, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Abalon, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Silandi, &c.
 Nicolaus sanctissimus episcopus Pericomma-
 tos in eadem sententiam pronunciavit.
 Joannes sanctissimus episcopus Sethon, &c.
 Basilus sanctissimus episcopus Liparon, &c.
 Theophanes sanctissimus episcopus Meoniæ
 in eadem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Stratonices
 in eadem, &c.
 Lycallus sanctissimus episcopus Philadelphii
 in eadem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus * Troalon, &c. * Pro Troalon
 Gregorius sanctissimus episcopus Gordon, &c. five Troalon-
 sum. II.
 Joannes sanctissimus episcopus Dalces, &c.
 Eustathius sanctissimus episc. Hyrcanes, &c.
 Josephus sanctissimus episcopus Attaliæ, &c.
 Zacharias sanctissimus episcopus Hierocaza-
 rez in eadem, &c.
 Davidus sanctissimus episcopus Helenupo-
 leos in eadem, &c.
 Cyrion sanctissimus episcopus Lophi, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Apollo-
 niados in eadem sententiam pronunciavit.
 Constantinus sanctissimus episcopus Cælarez
 Bithyniæ, &c.

* Andria

* Cyprius

* Suldaon

* Cicefson

* Caloes

* Atramyti

* Agaes

* Prædelsti

Georgius sanctissimus episcopus Basilinopo-
leos, &c.
 ANNO CHRISTI 167.
 Leo sanctissimus episcopus Aristes in eam-
dem sententiam pronunciavit.
 * Adraes Thracia.
 Nicephorus sanctissimus episcopus * Adra-
nes, &c.
 Basilus in locum Dascylii in eamdem sen-
tentiam pronunciavit.
 Christophorus sanctissimus episcopus Cerafe-
nes in eamdem, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Meles, &c.
 Neophytus sanctissimus episcopus Gordoler-
bon, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Linoes, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Etennon, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Zelon,
&c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Sinopes,
&c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Salimon
in eamdem &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Dadribon in
eamdem sententiam pronunciavit.
 Theophilus sanctissimus episcopus Plusiados
in eamdem, &c.
 Nicetas sanctissimus episcopus Adrianupoleos
in eamdem, &c.
 Joannes sanctissimus episcopus Heracleæ Pon-
ti in eamdem, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Gratiz,
in eamdem sententiam pronunciavit.
 Nicetas sanctissimus episcopus * Ruzzi, &c.
 * Ruzzi, * Ruzzi,
 Nicephorus sanctissimus episcopus Claneon,
&c.
 * Trognadon.
 Leo sanctissimus episcopus * Trocnadon,
&c.
 Anastasius beatissimus episcopus Patarachon
in eamdem sententiam pronunciavit.
 * Pro A. H.
 Georgius sanctissimus episcopus * Nissoi,
&c.
 * Pro A. H.
 Theodorus sanctissimus episcopus * Pimia-
ron in eamdem sententiam pronunciavit.
 * Pro A. H.
 Nicodemus sanctissimus episcopus Didymon
in eamdem sententiam pronunciavit.
 * Pro A. H.
 Georgius sanctissimus episcopus * Vinandi,
in eamdem, &c.
 * Pro A. H.
 Constantinus sanctissimus episcopus Candi-
bon in eamdem, &c.
 Stauracius sanctissimus episcopus Zeopoleos
in eamdem, &c.
 * Pro A. H.
 Leo sanctissimus episcopus * Lamiron, &c.
 Stephanus sanctissimus episcopus Caunon,
&c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Com-
bon in eamdem sententiam pronunciavit.
 Petrus sanctissimus episcopus Orycandi, &c.
 * Phasitidis,
 Joannes sanctissimus episcopus * Phasitidos,
in eamdem sententiam pronunciavit.
 * Abbas
 * Pro A. H.
 Abbas locum retinens metropolis Tii, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Cybirres,
&c.
 Basilus sanctissimus episcopus Thabon, &c.
 Dorotheus sanctissimus episcopus Neapoleos
in eamdem, &c.
 Gregorius sanctissimus episcopus Heracleæ
in eamdem, &c.
 David sanctissimus episcopus Jassi, &c.
 * Mylathos,
 * Mylathos,
 Gregorius sanctissimus episcopus * Mylaf-
ses in eamdem, &c.
 Sergius sanctissimus episcopus Vigiliarum,
&c.
 Joannes sanctissimus episcopus Mybdi, &c.
 Stauracius sanctissimus episcopus Stadiz, &c.

ACTIO III.
 Gregorius sanctissimus episcopus Stratonice
in eamdem, &c.
 Theodosius sanctissimus episcopus Chonon
in eamdem, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Cheretopon
in eamdem, &c.
 Pantaleon sanctissimus episcopus Valentim
in eamdem, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Peltarum,
&c.
 Christophorus sanctissimus episcopus Atana-
si in eamdem sententiam pronunciavit.
 Leontius sanctissimus episcopus Eumenim,
&c.
 Gregorius sanctissimus episcopus * Timati
* Timati
 * Timati
 * Timati
 ferarum in eamdem sententiam pronunciavit.
 Leo sanctissimus episcopus Tranupoleos, &c.
 Nicephorus sanctissimus episcopus Lundon
in eamdem, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus Appiz, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Eucar-
piz in eamdem, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Aleus, &c.
 Michael sanctissimus episcopus Hierapoleos
in eamdem, &c.
 Christophorus sanctissimus episcopus Promi-
si in eamdem, &c.
 Nicolaus sanctissimus episcopus Phytiz, &c.
 Theophylactus sanctissimus episcopus Cinna-
bari in eamdem, &c.
 C Nicetas sanctissimus episcopus Augustopo-
leos in eamdem, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Cotyzi
in eamdem, &c.
 Georgius sanctissimus episcopus * Medizi, &c.
 * Mediz,
 * Pro A. H.
 Leo sanctissimus episcopus Docimi, &c.
 * Pro A. H.
 Damianus sanctissimus episcopus Meri, &c.
 Theophylactus æconomus & locum tenens
Ipsi in eamdem sententiam pronunciavit.
 Stephanus designatus Itri, &c.
 Joannes designatus * Hecorii, &c.
 * Pro A. H.
 Constantinus sanctissimus episcopus Ampla-
don in eamdem, &c.
 Epiphanius sanctissimus episcopus * Pertem,
* Pro A. H.
 &c.
 D Sifinnius sanctissimus episcopus Philomeli,
&c.
 Joannes sanctissimus episcopus Sibliæ in
eamdem sententiam pronunciavit.
 Michael sanctissimus episcopus Papporum in
eamdem sententiam pronunciavit.
 Theodorus sanctissimus episcopus * Sagaias,
* Agaias
 si in eamdem sententiam pronunciavit.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Apamez,
quæ est Ciboti, &c.
 Constantinus sanctissimus episcopus Cons-
nes in eamdem sententiam pronunciavit.
 Leo æconomus & locum tenens Sozopo-
leos, &c.
 Marianus sanctissimus episcopus Magydon in
E eamdem, &c.
 Nicephorus sanctissimus episcopus Phlogon
in eamdem, &c.
 Leo sanctissimus episcopus Andidon, &c.
 Manzo sanctissimus episcopus Pracanon, &c.
 Theodorus sanctissimus episcopus Germani-
copoleos in eamdem, &c.
 Eustathius sanctissimus episcopus * Cilinde-
* Celende-
 reos in eamdem, &c.
 Zacharias sanctissimus episcopus Trapezupo-
leos in eamdem, &c.
 Sifinnius sanctissimus episcopus Musdabon
in eamdem, &c.

ACTIO
IIIEustathius sanctissimus episcopus Lamon, A
ctioStephanus sanctissimus episcopus Philadel-
phiæ, &c.

Leo sanctissimus episcopus Sibydon, &c.

Theodorus sanctissimus episcopus Tiberiopo-
leos, &c.

Joannes sanctissimus episcopus Afanon, &c.

Basilius sanctissimus episcopus Dionysopo-
leos, &c.Mannel sanctissimus episcopus Nicopoleos in
eamdem, &c.Eustratius sanctissimus episcopus Debeli,
&c.Theodorus sanctissimus episcopus Bulgaro-
phygi, &c.Georgius sanctissimus episcopus Plutinopo-
leos, &c.Perbireos
Basilius sanctissimus episcopus Perbireos in
eamdem sententiam pronunciavit.Pamphylia,
Michael sanctissimus episcopus Pamphylia in
eamdem, &c.

Ruben sanctissimus episcopus Scopeli, &c.

Supra Ge-
pianu. H.
Sisinnius sanctissimus episcopus Garelles,
&c.Petrus sanctissimus episcopus Monembasie,
&c.

Gabriel sanctissimus episcopus Egine, &c.

Leo sanctissimus episcopus Porthmi, &c.

Supra Bar-
janos And-
p. H.
Dardanus sanctissimus episcopus Dobron,
&c.Andronicus sanctissimus episcopus Leontopo-
leos, &c.

Leo sanctissimus episcopus Sebastæ, &c.

Nicetas sanctissimus episcopus Halicarnassi in
eamdem, &c.

Leo sanctissimus episcopus Corydalon, &c.

Cremona,
Theodorus sanctissimus episcopus Cremon,
&c.Constantinus sanctissimus episcopus Hadria-
nes, &c.

Reliqui autem sanctissimi episcopi & venera-
biles monachi exclamaverunt: Univerſa hæc
quæ per gratiam Christi veri Dei nostri, &
divinum imperatorum nostrorum decretum,
congregata est synodus, propter relationem,
quæ ab Hadriano sanctissimo papa veteris Ro-
mæ ad imperatores Christianissimos nostros
missa est; & propter chartam, quæ nunc in
definitionem rectæ sententiæ lecta est, & ab
universali & sanctissimo patriarcha Tarasio ad
orientales præfules missa fuit: item ob eas li-
teras, quæ a sanctissimis præfibus orientis
ad beatitudinem præsentis patriarchæ destina-
tæ sunt, quoniam simul omnes in nulla re
disonant, sed conveniunt, gaudio & lætitia
plurimum perfunditur, nosque simul omnes
cas recipimus & amplectimur, & venerandas
imagines cum summo honore adoramus. Sep-
timum vero fallam synodum, quæ contra il-
las est habita, nimirum ut omnibus in locis
subverterentur, diris devovemus. Ceterum
Deus custodiat imperatores nostros bonos, &
sanctissimum patriarcham.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Ri-
xosa contentio inter nos sedata est, & obsta-
culum inimicitie sublatum est. Oriens enim
& occidentis, septentrio & meridies sub ju-
gum unum inclinant, & unam concordiam
acceptant.

Sancta synodus dixit: Gloria tibi Deus, qui
nos unos reddideris.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Gra-

tiarum actio pacificatori Christo vero Deo no-
stro, cum Patre & sancto Spiritu, in sæcula.
Amen.

Sancta synodus ita bene & feliciter precata
est: Multi anni imperatoribus. Constantino
& Irene magis regibus multi anni. Ortho-
doxis imperatoribus multi anni. Custodes fi-
dei, Domine, protegas: propugnatores ecclesiæ
confirma. Novi Constantini & novæ Helene
æterna memoria. Pacificam vitam da illis,
Domine. Patriarchis multi sunt anni. sacra
cogregationi multi anni. Amen.

ANNO
CHRISTI
367.

ACTIO QUARTA.

IN nomine Domini & dominatoris Jesu Chri-
sti, veri Dei nostri, imperantibus piissimis
& Christi amantissimis dominis Constantino &
Irene pia ejus matre, anno octavo consulatus
ejus, sub sexto Kalendas Octobris, indictione
undecima, conveniente sancta ac universali sy-
nodo, quæ per divinam gratiam, & a Deo
decretorum imperatorum piam sanctionem in
Nicæa splendida metropoli provincie Bithynia
congregata est, videlicet Petro religioso proto-
presbytero ecclesiæ sanctissimæ divi Petri apo-
stoli apud almam Romam, & Petro venera-
bili monacho & præfide monasterii sancti Sa-
bæ apud Romanos, vicem agentibus aposto-
licæ sedis sanctissimi ac beatissimi papæ ve-
teris Romæ Hadriani: Tarasio beatissimo ar-
chiepiscopo almæ urbis Constantinopoleos no-
væ Romæ: Joanne item & Thoma religiosis
presbyteris monachis, retinentibus locum apo-
stolorum thronorum orientalis dioceseos:
stantibus his ante sacros cancellos templi san-
ctissimæ ecclesiæ cognominatæ Sophiæ, præ-
sentibus simul & audientibus illustrissimis ju-
ta ac magnificentissimis senatoribus, nimirum
Petrona glorioso exconsule patricio, & Theo-
phylacto comite imperialis obsequii, Joanne
regio ostiario & questore ærarii militaris, to-
ta denique synodo juxta ordinem in prima
actione præscriptum: Præsentibus etiam religio-
sissimis archimandritis præsidibus, & toto mo-
nachorum cœtu: propositis in medio sanctis &
immaculatis Dei evangeliiis, Tarasius sanctissi-
mus patriarcha dixit: Juxta actiones præteri-
tas Spiritus Domini omnipotentis instruens,
quantum fieri potuit, ad veritatem labia no-
stra, in proœmii gratiam præfati sumus. Et
nunc quoque testamur synodum sacram hæc
gaudere, quod ex lectis literis clarum est &
perspicuum, orientis & occidentis sacerdotes
summos in unam sententiam convenisse. Jam
vero prophetica sententiam inducere oportet:
In altum montem ascende, qui evangelizas *Isai. 40.*
*Sion: prædica in fortitudine, vocem tuam exal-
ta, qui evangelizas Jerusalem: prædica, nec
time*. Hanc prophetica admonitionem, o-
mnes viri sacerdotes, infigentes animo, annuncie-
mus voce nostra pacem ecclesiæ catholicæ,
quæ est vera Sion, & civitas cælestis impera-
toris Christi Dei nostri. Fiet autem illud hac
ratione: adducantur nobis in omnium auscul-
tationem & conspectum sanctorum patrum præ-
stantiorum libri, e quibus haurientes, potum
dei unusquisque nostrum ad ovile istud. Sic *Isai. 48.*
enim fiet, ut per omnem terram sonus noster
exeat, & in fines orbis terrarum virtus ver-
borum. Nec transferamus bene definita a pa-
tribus nostris, sed apostolice edocti, traditio-
nes quas accepimus, servemus.

Con-

371
 ANNO CHRISTI 451.
 1. Jul. 3.
 Constantinus sanctissimus episcopus Constanti-
 niz, quæ est in Cypro dixit: Juxta sanctissimi
 patriarchæ universalis allocutionem, consuetu-
 dines & libri sanctorum patrum afferantur, &
 cursim huic sanctæ synodo legantur.

Leontius clarissimus a secretis dixit: San-
 ctissimi & beatissimi patriarchæ universalis Ta-
 rasii salutiferæ & utili jussioni, nec non hu-
 jus universalis sanctæ synodi approbationi ac-
 quiescentes, adducimus sanctissimos libros.
 Horum autem primus codex sanctorum biblio-
 rum est a Deo scriptorum & electorum, quem
 & primo loco nunc legemus. Omnes igitur
 attentè & studiose auscultemus, ut verborum
 virtutem cognoscamus, fructumque omnem
 inde decerpamus. Idem ille sic legit.

E libro Exodi filiorum Israel.

Exod. 25.
 Dixitque Dominus ad Moysen: Facies propitia-
 torum ex auro puro, duos cubitos cum dimidio
 in longitudine, & cubitum unum cum dimidio
 in latitudine: facies etiam bina cherubim aurea
 sculpta, impones autem ea utrinque super angu-
 los propitiatorii. Fient autem cherubim hoc mo-
 do. Unus ponatur ex hac parte, & cherubim al-
 ter ponatur ex illa parte propitiatorii. Utrum-
 que latus propitiatorii tegans cherubim expanden-
 tes sursum alas, obumbrantes alis suis propitia-
 torium. Respiciant autem sese aduersis vultibus
 ad propitiatorium versis. Et superpones propitia-
 torium sursum super arcam, & in arcam testi-
 monia, quæ dabo tibi, immittes. Illinc autem
 me cognosces. Loquar autem tibi desuper ex pro-
 pitiatório in medio cherubim, qui erunt super
 arcam testimonii, omnia quæcumque volo per te
 mandari filiis Israel.

E Numeris.

Numer. 7.
 Ipsa est dedicatio altaris, post lotionem ma-
 nuum & unctionem illius, ut ingrediat Moyses
 ad tabernaculum testimonii, & loquar illi. Et
 audivit vocem Domini loquentis ad se de altari,
 quod est super arcam testimonii, in medio duo-
 rum cherubim, & loquebatur ad illum.

Ex Ezechiele propheta.

Ezech. 41.
 Et introduxit me in templum, ut metiretur.
 Aulam sex cubitos latitudinis hinc, & sex cubi-
 tos latitudinis. Aulam illinc. Et paulo post:
 Domus autem & quæ vicina erant, in gyrum
 sabrefacta ligno: fundamentum autem & a fun-
 damento usque ad fenestras, eodem modo. Fene-
 stræ autem triplicibus valvis claudebantur, ut
 darent prospectum. Et usque ad domum interio-
 rem & forinsecus ad mensuram sculpti cherubim
 & palma, & palma per medium cherubim:
 duasque facies habebant cherubim, faciem homi-
 nis iuncta palmam ex hac & illa parte: calata
 autem erat domus in circuitu a fundamento usque
 ad laquearia cherubim.

Ex epistola ad Hebræos.

Hebr. 9.
 Igitur habetis & quidem etiam prius taber-
 naculum iustificatiores cultus ad sanctum munda-
 num. Siquidem tabernaculum factum fuit, pri-
 mum, in quo erant lucerna, & mensa, & pro-

apostio panum, quæ vocantur sanctam. Post se-
 cundam autem velam erat tabernaculum, quod
 vocatur sanctum sanctorum, aureum habens thu-
 ribulum, & arcam testamenti undique circumste-
 tam auro, in qua urna aurea habens manna,
 & virga Aaron quæ germinaverat, & tabula
 testamenti. Supra hanc autem cherubim gloria
 obumbrantia propitiatorum.

ACTIO
 IV.

Sanctissimus patriarcha dixit: Animadverta-
 mus viri sacerdotes, qui vetus scriptura divi-
 na habuit symbola, & ex hac assumpsit no-
 va, cherubim gloriæ obumbrantia propitiato-
 rium.

Sancta synodus dixit: Recte, domine, ita
 est veritas.

B Sanctissimus patriarcha dixit: Si vetus scri-
 ptura habuit cherubim obumbrantia propitia-
 torium, & nos quoque imagines Jesu Christi
 & sanctæ Deiparæ sanctorumque habebimus o-
 bumbrantes altaria.

Magnifici duces dixerunt: Vere Dei man-
 datum est.

Constantinus sanctissimus episcopus Constan-
 tiæ Cyprî dixit: Quemadmodum lectum est,
 cherubim faciem habuit hominis: quamam er-
 go ratione quidam dicunt, Quis vidit faciem
 cherubim? Atqui habetur etiam quod faciem
 calatam habuerit.

Sanctissimus patriarcha dixit: Omnes sancti
 quos Deus dignos iudicavit videre angelos,
 conspexerunt eos in forma hominis, quemad-
 modum multis locis in scriptura legitur.

Quamobrem & de cherubim Moysi dans ora-
 culum Deus, iussit ut omnia fieret secun-
 dum formam & typum quem ostendit illi in
 monte. Hinc est quamobrem famulus Dei
 Moyses, quales figuras vidisset, ejusmodi et-
 iam faceret, inter quæ & cherubim.

Constantinus sanctissimus episcopus Constan-
 tiæ, quæ est in Cypro, dixit: Cum autem
 populus ad idololatriam convertebatur, tunc
 ad Moysen Dominus dicebat: Non facies tibi
 similitudinem aliquam, ne populus culturam illi
 exhibeat.

Joannes sanctissimus presbyter, vicem agens
 apostolicarum sedium orientis, dixit: Clarius
 est his, quod & Jacob columnam erexit Deo,
 unde & benedixit illum, promittens illi non
 dicenda dona: sed & alibi & forma hominis
 cum eo luctatus est, vocavitque illum Israel,
 quod interpretatur, mens videns Deum. Ipse
 enim inquit: Vidi Dominam facie ad faciem,
 & salvatus est animus meus. Ecce autem non so-
 lum intellectuales virtutes illi visæ sunt, sed
 ipse invisibilis natura Deus & incorporeus, ut
 hoc in nostra speculatione ostensum est.

Demetrius religiosus diaconus & armamen-
 tarius sanctæ ecclesiæ Constantinopolensis, legit.

Sancti patris nostri Joannis Chrysostomi,
 ex encomio in Malactium.

Cum undique per sacrum hunc gregem o-
 culos circumferens, totam urbem hic præsen-
 tem videam, non habeo quod de beato hoc
 dicam paulo post: Religionis autem doctrina
 erat quod fiebat. Continue enim cogentes,
 ut appellationis suæ memor esset, irrationalis
 affectionis & cogitationis expulsionem nomen
 suum habebat: atque in hoc adeo incumbere-
 bat,

1 Hoc est, frontes, seu postes templi. Hard.

ACTIO
IV.

ANNO
CHRISTI
187.

573

bat, ut passim in triviis, in foro, in agris, in compitiis nominis proprietati satisfaceret: neque enim ad nomen hoc dumtaxat affectus erat, sed & ad corporis typum. Quod autem in nomine faciebat, hoc & in imagine illius effectum est. Siquidem in annulis, in poculis, in phialis, in thalami parietibus, & ubique sanctam illam imaginem multi pinxerunt, ut non tantum sanctam illam appellationem audirent, sed & ubique corporis formam inspicientes, duplicem haberent peregrinationis consolationem.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomedis dixit: Siquis D. Joannes Chrysostomus de imaginibus ejusmodi prædicat, quis est, qui contra illas amplius nutire audeat?

Basilius sanctissimus episcopus Ancyræ dixit: Recepit eas vere, & tanto desiderio erga illum affecti fuerit viri pietatis studiosi, ut omnibus in locis S. Meletii imaginem figurarent: unde & beatus pater magnifice eos laudat.

Sanctissimus patriarcha dixit: Et nos ex sanctis patribus nostris accepta instructione confitemur imagines sanctas & venerandas.

Theodosius venerabilis præses S. Andream apud Nesium, libellum ejusdem beati patris Joannis Chrysostomi attulit, quem in manibus acceptum Antonius monachus legit: Beate recordationis patris nostri Joannis Chrysostomi oratio: Quod veteris & novi testamenti unus sit legislator, & in vestimentum pontificis, cujus initium: Evangelium regni Christi propheta quidem annunciant. Et paulo post: Ego & ex cera fusilem picturam pietate plenam amavi. Vidi enim angelum in imagine barbarorum nubes propulsantem, vidi barbarorum cohortes conculcatas, & Davidem vere dicentem: *Domine, in civitate tua imaginem eorum ad nubem redige.*

Sanctissimus patriarcha dixit: Qui auro habuit os & sermonem magis lucidum, ausus fuit dicere: Ego & fusilem ex cera picturam amavi, quid ergo dicemus de illis, qui eam execrantur?

Basilius sanctissimus episcopus Ancyræ dixit: Cum is dicat, Ego amavi, quis audebit reclamare?

Joannes venerabilis monachus presbyter, & locum tenens orientalium diocesium, dixit: Quis autem est iste angelus, nisi de quo scriptum est: Quia angelus Domini centum octogintaquinque millia Assyriorum in una nocte percussit, qui pro Jerusalem castrametati fuerant?

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii dixit: Sed Deus nobis sit propitius in iis, quæ perpetravimus contra sanctas imagines.

Gregorius diaconus & notarius legit: Ex oratione beati Gregorii Nyssæ, dicta in Constantinopoli de deitate Filii & Spiritus, & in Abraham, cujus initium: Quemadmodum afficiuntur erga florida prata. Et paulo post: Vidi sæpius inscriptionis imaginem, & sine lacrymis transire non potui, cum tam efficaciter pictura ob oculos poneret historiam. Procumbit enim ante aram Isaac genibus innixus, circumductas ferens in tergo manus. Ille vero a tergo pueri, innixus pedum curvamine, sinistra comam pueri apprehendit ad se trahens: declinat autem faciem ad puerum, miserabiliter intuens, dexteram autem gladio obarmatam gestat, quam etiam ad cædem di-

arigit: jamque gladii acies ipsum corpus propemodum attingit, cum illum divina vox a factio deterret.

Clarissimi duces dixerunt: Mirum est, patrem ita miratum fuisse picturam, ut fletet.

Basilius sanctissimus episcopus Ancyræ dixit: Frequenter beatus pater historiam legit, sed obiter: postquam autem eam pictura expressam vidit, flevit.

Joannes venerabilis monachus, locum tenens diocesis orientalis, dixit: Si tanto doctori historia inspecta peperit utilitatem & lacrymas, quanto magis rudibus & idiotis utilitatem & commoditatem asseret?

Sacra synodus dixit: Variis in locis historiam Abraham vidimus, ut pater inquit.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ, dixit: Si beatus Gregorius vigilantissimus ad divina oracula, inspecta Abraham historia flevit: quanto magis œconomia Domini nostri Jesu Christi, veri Dei nostri, a nobis inspecta, ad lacrymas & utilitatem contemplantes nos adhortabitur?

Sanctissimus patriarcha dixit: Nonne & nos lacrymas fuderimus, si Dominum & nos videremus cruci affixum?

Sacra synodus dixit: Mirifice in ea altitudo humilitatis, qua pro nobis homo factus est, inspicitur.

Stephanus venerabilis notarius, & diaconus, & referendarius, legit: S. Cyrilli episcopi Alexandrini epistola ad Acacium episcopum Scythopoleos, de malorum depulsore, cujus initium: Literis, quæ a tua sanctitate missæ fuerant dudum, lectis valde gavissus sum. Et post multa: Dicimus igitur, quod umbra & figura lex erat, imo veluti quædam pictura, ad contemplationem videntium ipsa opera posita. Umbrae autem artificii in tabulis pingentium primæ characteres existunt, quibus si superinducti fuerint colores, tunc sane pulchritudo picturæ apparebit. Et post alia: Scriptum est autem in libro de mundi creatione: *Et factum est post verba ista, tentavit Deus Abraham, & dixit ad eum: Abraham Abraham. At ille respondit: Adsum. At illi: Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, & vade in terram exelsam, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montem, quem monstravero tibi. Igitur Abraham de nocte confurgens, stravit asinum suum, ducens secum duos ministros, & Isaac filium suum: cumque concidisset ligna in holocaustum, abiit ad locum quem præceperat ei Deus: Die autem tertio elevatis oculis, vidit locum procul, dixitque ad pueros suos: Sedete hic cum asino; ego autem & puer illic usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos. Tulit quoque ligna holocausti, & imposuit super Isaac filium suum: Ipse vero portabat in manibus ignem & gladium, & profecti sunt ambo simul. Et paulo post: *Et edificavit Abraham altare, & desuper posuit ligna: cumque colligasset pedes Isaac filii sui, posuit eum in altare super sternum lignorum, extenditque manum, & arripuit gladium, ut immolaret filium suum. Num igitur quispiam nostrum cupit cognoscere, quomodo totam hanc de Abraham historiam in tabula depinxerit? num in una omnia jam dicta, an per partes, & in diversis multimode constituta? dico autem nunc insidentem asino, assumpto simul & puero, ministris autem subsequenteribus: nunc vero, ubi asinum cum famulis jubet manere, operaturque**

7. Jul. 71.

1. Aug. 19.
1. Oct. 17.

1. Oct. 11.

575
ANNO
CHRISTI
187.
secul. 11.

lignis ipsum Isaac, assumendo gladium & A ignem. Rursus in alio loco, sed tamen in specie altera: *Adolescentem enim in lignis ligando, armabat ipse dextram gladio, ut puerum immolaret*. Non autem erat alius atque alius Abraham. Diversis enim in locis pictura sepe visa, ubique pictoris artificio eandem representabat facti rationem. Non enim conveniebat, cum tam multis daretur conspicendum artificio, in aliquo didorum vacillare.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: En & beatus Cyrillus consona cum divo Gregorio Nyssensi dixit.

Cotinas notarius & cubicularius legit: Ex carmine S. Gregorii theologi, & ex sermone B de virtute, cujus initium:

Ὁς ἐν τῷ αἵματι τοῦ κυρίου ἠγάπησεν, Ἦοc est, Deum cunctorum autorem primum invoco.

*Nec Polemon mihi tacebitur,
Res mira hæc multorum verbis claruit.
Hic primus erat utique non sobrius,
Turpisque valde voluptatum servus.
Sed postquam amore bonesto se occupavit,
Consultarium nactus non novi satis quem-*

*nam,
An prudentem aliquem, an seipsum; conse-*

*stim
Usque adeo affectionibus visus est superior,
Ut quoddam ponere cogar illius factorum C*

*mirum.
Scortum intemperans aliquis ad se vocat
juvenis:*

*Illa vero ubi prope limen pervenisset,
De quo in imagine Polemon prospiciebat,
Inspecta illa, (erat autem veneranda)
Spectaculo visa, mox recessit,
Ut v. v. reverita pictum.*

Basilii sanctissimus episcopus Ancyre dixit: Beatus Gregorius pater divinus mirandam existimavit Polemonis effigiem.

Sanctissimus patriarcha dixit: Etenim continentia ex ea orta est: nisi enim Polemonis imaginem scortum vidisset, ab improbitate non destitisset.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii dixit: Mirifica illa imago, & digna contemplatione, quia mulierculam a delicto turpitudinis vindicavit.

Georgius diaconus & notarius sacri patriarchatus legit: Ex oratione de muliere sanguinis fluore laborante, Antipatri episcopi Bostrorum, cujus initium: Quod Judæorum vocationem primam docuit scriptura. Et paulo post: Hæc salutares fimbrias attingens, regem naturæ veluti retinens, dominum alloquens, postquam gratiam uada fuisset, statuat Christum, crexit. Cum autem substantiam in E mendicos omnem erogasset, quidquid habebat reliqui, Christo applicuit.

Sanctissimus patriarcha dixit: Quemadmodum columnarum depictor imaginem Christo assignat, eodem modo & hæmorrhoidæ statuat.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyre dixit: Dominus non prohibet imagines, imo recepit quoque eas.

Thomas venerabilis monachus monasterii Lacus anseris, dixit: Librum beati Asterii episcopi affero, & sacræ huic synodo, si jubet, legendum trado.

Sancta synodus dixit: Legatur.

ACTIO
IV.

Constantinus venerabilis diaconus & notarius legit.

Beati Asterii episcopi Amasia cephrasis in Euphemiæ martyrem.

Nuper, o viri, Demosthenem habebam in manu vehementem illum oratorem. Erat autem locus ille, in quo Æschinem crebris entymematibus acerbe vexat: inhæsi autem orationi, & sententiarum densitate fessus, animi remittendi causa obambulabam, quo animus aliquantulum recollatus, redderetur quietior. Egressus autem ædibus, postquam in foro cum familiaribus aliquot aliquamdiu ambulassem, illinc me in Dei templum orandi pro tempore causa recipio. Huc autem cum venissem, ambulabam in una ex porticibus, in qua picturam quamdam contemplantus sum, quæ me suspensum tenuit. Dixisses Euphranoris fuisse artificio, aut alicujus eorum qui picturæ plurimum dignitatis conciliant, non aliter pingentes tabulas, ac si vivas formas traderent. Adesdum autem, si volles, modoque otium sit: picturam tibi exponere cupio. Non enim nos musarum filii, pictoribus colores peiores habemus. Mulier quædam sancta, virgo sincera, Deo castitatem suam dedicavit, Euphemiæ ipsam vocant. Cum autem tyrannus aliquando pios homines ad mortem cogeret, ipsa mortis periculum alacriter subire cupiit. Cives autem & sacrificii totales, propter quod mortua est, veluti virilem & sacram admirantes virginem, capsam exponentes, laudibus illam efferunt, festumque annum cum summa & totius populi solemnitate celebrant. Aditui autem divina mytheria populo ostendunt, & oratione memoriam illius celebrant, & quomodo certamen fortitudinis subierit, advenientes docent. Pictor autem & ipse pietatis studiosus, universam historiam, quo potuit artificio, prope capsam in sindone effigians, sacrum hoc spectaculum tibi dedicavit. Habet autem artificio picturæ hoc modo: Judex in alta sella, acerbe & torve virginem aspiciens (irascitur enim & inanimata materia, si quando pictura voluerit) collocatus est. Adstant autem latrones regni & choors militum. Adsunt & commentarientes, tabulas & stylos gestantes manibus: quorum alter abducta a cera manu, terro admodum virginem aspicit, faciem ad illam inclinans, quasi juberet ut alius loquatur, ne auscultatione impeditus vitiose scribat, fallave aut dubia. Adstat autem virgo pulla velle & pallio, ut pictor putavit, philosophiam professa: ut autem ego arbitror, anima virtutibus ornata prædita; facies illius urbana. Ducunt autem eam ad judicem duo milites, hic quidem a fronte illam trahens, ille autem a tergo eam protrudens. Virginis autem habitus pudore & constantia mixtus est. Oculos enim in terram, veluti virorum conspectu pudelata, deigit. Stat autem intrepida, certaminis amaritudinem nihil exhorrensens. Ut ego tandem pictores etiam laudare cogar, quos Colchicæ illius mulierculæ facinus pinxisse video. Hæc enim adactura in viscera filiorum ferrum, commiseratione & iravultum habet temperatum: siquidem altero

ccu.

ACTIO
IV.

oculorum iram exprimit, altero autem matris naturam, horrentem ad tale facinus, & parcere cupientem liberis, indicat. Nunc autem in hanc picturam miraculum istius operis transiit. Multam vero pictorem istum admiror, quod longe magis coloribus mores expresserit, affectiones pudoris & virilitatis, quas tamen invicem pugnant, affabre commiscens. Progrediente vero hac imitatione, populares quidem in tuniculis nudi ipsam rem jam aggradiuntur. Hic enim arrecto capite virginis, & in tergum reflectens, alteri ad pectus virginis ora exhibet. Aditans ergo ille, dentes virginis excutit. Malleus autem & terebra, tormenti sunt instrumenta. Sed lacrymas fundo. Nam & mihi hæc passio vocem aufert, ut amplius loqui nequeam. Nam tam exacte sanguinis guttas pictor defluentes depinxerat, ut juraveris a labiis profuere. Virgo autem iterum carcerem petens, in pulla veste sola sedet, manusque ad cælum extendens, Deum malorum depulsores alloquitur. Fundente autem hac orationem, apparet supra caput illius signum, quod scilicet Christianorum consuetudine adoratur, & passim inscribitur: erat autem (ut arbitror) symbolum pœnis, quam illa erat subitura. Deinde quoque pictor alias ignem vehementem, rutilante colore, hinc inde accenderat, etiam flammam faciens corpoream. Constituit autem eam mediam, manibus quidem ad cælum elatis, nullos dolores horrentem, sed potius vultu læto gaudentem, quod ad incorpoream & beatam vitam sit transmigratura. Hucusque pictor manum tabula, ego vero verba adhibui. Tempus vero est, ut & tu, modo velis, picturam absolvas.

Clarissimi duces dixerunt: Pia ergo est pictoris ars, neque ut aliqui, eam conviciis prosequamur. Quin etiam & ipse pater pictorem, veluti pie agentem, statuit.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: Imo & sacram tabulam illam vocat, Theologus autem imaginem venerandam, Chrysostomus sanctam: qui vero nunc lectus est, sacram appellat: quis poterit autem amplius his contradicere?

Theodorus sanctissimus episcopus Myron dixit: Sanctorum patrum doctrinas omnes audientes animo compuncti sumus, & ob delicta ploramus. Deo tamen gratias agimus, quod sancta patrum instructione in cognitionem veritatis redierimus.

Theodosius sanctissimus episcopus Amorii dixit: Ter sacri & Deum colentes domini, nos cum tota hac synodo sancta, ubi sanctorum patrum de venerandis imaginibus audissemus sententiam, credimus, confitemur, & imagines venerandas etiam sanctas appellamus: qui vero aliter sentiunt, anathema.

Sancta synodus dixit: Anathema.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii dixit: Semper artificiosus pictor per artem res ipsas exhibet, quemadmodum etiam qui martyris Euphemii imaginem delineavit: quamobrem & in his doctor pingendi artem laudat.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: Recte dictum fuit, Laudabant prius quæ de Colchide muliere picta fuerunt, donec ad imaginem martyris transiit.

Sancta synodus dixit: Et hæc videns, compunctus est.

Concil. General. Tom. XIII.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyrae dixit: Lectus pater, eidem affectionibus fuit obnoxius, quibus etiam sanctissimus Gregorius. Ambo enim per imagines ad lacrymas adii sunt.

Taradius sanctissimus patriarcha dixit: Adhortatur pater, & facultatem dat in fine, ut qui velint martyrum certamina depingere, faciant. Dicit enim: Tempus est, ut & tu modo velis, picturam absolvas.

Joannes religiosissimus presbyter, locum tenens apostolicorum thronorum, dixit: Ergo major est imago, quam oratio. Atque hoc providentia Dei contigit propter idiotas homines.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: In sanctis istis viris talem compunctionem sacræ imaginis excitavit, quanto magis igitur in nobis.

Theodorus sanctissimus episcopus Myron dixit: Cum ejuscemodi patres nostri dicant, non habemus quod dicendum nobis amplius videtur.

Reverendus presbyter locum tenens orientaliæ diocesis, dixit: Pictores haudquaquam adversantur scripturis. Nam quod scriptura dicit, hoc illi repræsentant, adeo ut confirmatores videantur scriptorum.

Theodosius Amorii episcopus dixit: Divinus apostolus sic docet: *Quæcumque prescripta sunt, in nostram doctrinam sunt prescripta.* Ipsæ igitur sacræ imagines & picturæ, tum musicis operibus, tum colorum materia delineantur, in nostram doctrinam, zelum & typum eriguntur, & pictæ sunt: ut & nos illis conformes, idem certamen apud Deum exhibeamus; quo & nos eo statu & parte constituat, quo illi fuerunt, & coheredes regni sui cælestis faciat.

Theodorus sanctissimus episcopus Catanæ dixit: Beatus doctor & Dei studiosus Asterius, velut astrum lucidum, omnium nostram mentes illuminavit: ut jam non præter æquum & rectum catholica & sancta ecclesia venerandas imagines suscepisse videatur, sed commode & tempestive sanctorum patrum consiliis acquiescisse.

Gregorius venerabilis diaconus sanctæ magnæ ecclesiæ legit.

Ex Anastasi Persæ sancti martyris vita, martyrioque, cujus initium.

* Congeneres Filius & Verbum Dei, per quod cuncta creata sunt, cum existant. Et paulo post.

Cum vero redundaret in eo desiderium quo illuminaretur, sæpe virum prænominatum precatus est, ut sacri fontis lavacro tingeretur. Is vero Persarum metuens vim, ne per hoc in periculum incideret rem diutius protraxit. Adit autem simul cum eo ecclesias, precum fundendarum gratia: cum vero istic sanctorum martyrum historias depictas conspiceretur, interrogavit; ecquid ista sibi vellent? Audiens autem ab eo, quænam essent a sanctis miracula designata, quotque intolerabiles cruciatus a tyrannis pertulissent, quantaque constantia firmati, obduravissent, miratus est plurimum, etiam ad stuporem utque. Postquam autem aliquamdiu apud religiosum illum virum hæsisset, subit illi in mentem, quo Hierosolymam peteret, atque illic sacri baptismatis rore lavaretur.

P p

Theo-

ANNO
CHRISTI
957.

ANNO
CHRISTI
1871.
Deest Ver.
bum legit. H.

Theodorus religiosissimus episcopus Myrorum A
dixit: Venerabilium imaginum traditio, ut vi-
detur, necessaria est & legitima.
Euthymius venerabilis diaconus monachus &
notarius Dei colentissimi episcopi Gothici.

*Ex miraculis sancti martyris Anastasi, cujus
libri institum.*

Miraculorum narrationem contexere institui.
Et paulo post legit.

Agendum igitur & in Caesarea Palaestinae re-
gionis mirifica a sancto viro designata recen-
scamus. Cum sanctae civitati reliquiae sacrae ap-
propinquassent, omnibus res ea fuit declarata
& significata: itaque laetitia magna perfusi om-
nes, surgentes subito, lignoque sacra pulsantes,
invicem obviam facti sunt in veneranda
virginis deiparae sede, quae appellatur Nova-
Ilium cum cruce & supplicatione egressi, laeti
& gaudentes cum gratiarum adione sacris reli-
quiis occurrerunt. Et resuscitantes, imo veluti
novo igniculo iterum excitati magnam ex
infidelitate sua & mortificatione pietatis refo-
cillationem acceperunt. Accedentibus autem
illis, & salutantibus sepulcrum martyris, illic
quae sacris reliquiis munus in memoriam sancti
offerentibus, mulier quaedam ex primatis ci-
vilitatis faminis, cui nomen Arete, verum a
virtute, quam Graeci *ἀρετή* vocant, longe alle-
nissima, ad infidelitatem conversa dixit: Ego
reliquias e Perside venientes nunquam venera-
bor. O miseram & desperatam faminam! non
audivit haec misera sacri Davidis vocem incre-
pantis eos, qui impudenti & inverecundo ore
quidvis effutunt; *Cessare*, inquit, *facias lin-
guam tuam a malo, & labia tua ne loquantur
dolum.* Quid igitur glorificans eos quos glori-
ficat Deus, in hanc designavit, deinceps me
referente audietis. Cum sacrae reliquiae in ur-
bem allatae fuissent, communi sententia cives
martyri oratorium prope Tetrapsylum (locus
est is in medio civitatis) construere decreve-
runt: quin etiam illius imaginem illic consti-
tuerunt. Jam cum esset extrudum oratorium,
sanctus martyr in habitu monachi per somnum
coram misera astitit, illique ait: E lumbis
aegrotas. Ipsa autem respondens: non, inquit,
domine, neque enim quidquam mali sentio:
Postquam hoc dixisset, experpescata, subito do-
lores in se ruere sensit, cepitque clamare &
gemere. Atque adeo graviter affecta fuit, ut
ne quidem etui satis habuerit, quo exputare
quivisset, quoniam illius tam lubrici & vehe-
mentis doloris causa, quivise auctor esse pos-
set. Sic autem quatuor integris diebus in cru-
ciatibus subsistit. Quinto autem die sub cre-
pusculum vidit sibi sanctum illum adstantem,
atque ad eam dicentem: Descende ad Tetra-
psylum, sanctique Anastasii intercessionem apud
Deum posce, quo sana fias. Ipsa igitur cum
surrexisset ex grabbato, in memoriamque blas-
phemia illa & impia verba, quae contra caput
suum dixerat, redirent, convocatis liberis suis,
ad eos dixit: Tollite, me, tollite me, inque
templum D. Anastasii concedamus: siquidem
jam docta sum meo cum periculo, reliquias ex
Perside venientes adorandas venerandasque: &
quae Deus sacrauit, ea non esse communia baju-
pellanda. Impositam itaque eam seculo baju-

larunt: cum autem appropinquarent ipsi loco,
ipsa eminus conspicata sancti imaginem, cum
lacrymis cepit exclamare: Hic est qui in so-
lomis vere a me visus, instruxit me de malis
quae me habent. Deinde se ipsa in solum pro-
sternens, sanctumque orationibus flebilibus mar-
tyrem placans, sana firmaque surrexit. Et quae
paulo antea alienis pedibus incedebat, extre-
maeque patiebatur; nunc suis ititans, domum
una cum reliquis, Deum glorificans, marty-
remque magnificans, perrexit.

Petrus & Petrus religiosissimi presbyteri, vi-
carii Hadriani papae veteris Romae, dixerunt:
Ipsa illa imago in praesentem diem Romae est
in monasterio cum pretioso capite.

Joannes episc. Tauromeniae dixit: Recte di-
xerunt venerabiles vicarii. Nam & in Sicilia
muliercula cum daemone vexaretur, Romam
profecta ad imaginem sanctissimam supra di-
ctam, sanata est.

Joannes colentissimus monachus, vicarius
orientalium sedium, dixit: Ex praedictis satis
clarum existit, sanctorum imagines etiam mi-
raculis clarescere, & medelas facere.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediae di-
xit: Afferro divi Athanasii in hanc sacram sy-
nodum librum, quem (si jubetis) legemus.

Sancta synodus ait: Legatur.

Stephanus itaque notarius & diaconus legit.

C *Sermo beati patris nostri Athanasii de imagini
Domini veri Dei nostri Jesu Christi, de
miraculo in Beryto civitate
posito.*

Levate oculos intellectus vestri, novum hoc
spectaculum contemplamini. Inspicite in Dei
immentum hoc miraculum, date illi gloriam,
illius inexplicabilem erga homines amorem, il-
ludique dispensationis magnitudinem considera-
te, lacrymas cum laetitia fundite. Apud Deum
nihil novum: Deus enim existens cuncta po-
test. Quod autem in diebus nostris & nostri
causa factum est, corda omnia quaecumque au-
dient, in stuporem ducet. Stupuit caelum pro-
pter talia astra. Abyssus conturbata nimis est.
Sol, luna, & reliqua sidera obtenebrata sunt
ob tale facinus. Rursum autem laetata sunt ob
id, quod circa se Deus dispensavit. Cunctae
caelorum virtutes audite, & stupescite in eo
quod factum est in diebus nostris. Intelligentes
intelligite, inclinate aures vestras, ut ex corde
audiatis.

Berytus civitas est in finibus Tyri & Sido-
nis sita, & vestigialis autem Antiochensibus.
In hac civitate cum Judaeorum natio frequens
esset, contigit, ut prope synagogam, quam il-
lic amplam habent, quidam e Christianorum
numero domicilium a quodam conductum ha-
bitaret. Hic ex adverso lectuli imaginem Jesu
Christi Domini nostri fixerat: erat haec sane
veneranda, quod integram Christi Domini pro-
portionem exprimeret. Contigit autem non ita
diu post id temporis Christiano mansionem ali-
quanto ampliorem quaerere: neque id omnino
fortuito factum est, sed ex divina dispensatio-
ne, qua omnes cupit in agnitionem veritatis ve-
nire, & salvos fieri, ambicens miracula his qui
illum colunt, & pie in illum credunt: verum in
redargutionem diffidentium; confirmationem
autem

• In Graeco est, ταπεινὸν δὲ τῶν Ἀποστόλων, quod verti debuit, sub ditione *Anastasia*. *Mardianus*.

ACTIO
IV.

autem & stabilimentum credentibus. Quæbat A
itaque, ut dicere cœperam, Christianus ædes
maiores, quas cum in alio civitatis loco inve-
nisset, e domo quam prope synagogam habuit,
in alteram migravit. Cumque res suas omnes
in eam transtulisset, imaginem tamen illam
Domini illic forte reliquit; oblivionem quidem
illud, sed tamen divina dispensatione. Judæus
autem commoditate loci captus ædiculam il-
lam conduxit, nondum animadvertens ejusce-
modi imaginem illic affixam: suaque isthuc
transferens, aliquamdiu illic habitavit. Quodam
autem die hic cum gentiliū suorum quoddam
in prandium invitasset, contigit, ut quidam
convivarum sublatis oculis imaginem Christi
Domini nostri inspiceret: moxque conversus B
ad convivatorem: tu (inquit) Judæus cum sis,
qua fronte tandem audes hujuscemodi imagi-
nem domi tuæ habere? Non dicam hic,
quot plaustra convivorum & maledicta in Do-
minum Salvatorem effuderit. Convivator au-
tem seipsum purgare studens affirmabat etiam
sanctæ, se hujuscemodi imaginem hæcenus non
vidisse: atque ita qui invitatus erat, tacuit.
Postquam autem fuisset egressus, ad principes
sacerdotum hominem detulit, quod imaginem
Salvatoris in ædibus conservaret, Nazarumque
non eiecisset. Illi vero audita re, interrogave-
runt, num id posset approbare. Clamante il-
lo, se posse confirmare quæ diceret, omnes
congregati & furore perciti, illo quidem die C
nihil egerunt, sed mane factō, congregati sum-
mi sacerdotes & seniores cum ingenti homi-
num ejusdem nationis turba, assumpto simul
delatore Judæo, ad ædes illas, in quibus ima-
go Domini nostri habebatur, ire pergunt. Cum
autem ad eum locum venissent seniores &
principes sacerdotum cum ipso simul dela-
tore, irruunt in domum, & confestim imaginem
Salvatoris Domini nostri contemplati, furore
pleni, Judæum quidem extra synagogam eji-
ciunt, imaginem vero detrahunt, dicentes:
Quemadmodum patres nostri illuserunt illi, ita
& nos faciamus. Tunc omnes cœperunt expue-
re in faciem sanctæ imaginis Christi, colaphit-
que hinc illinc faciem cædentes dicebant: Quæ D
cumque designarunt patres nostri in illum, ea
& nos quoque faciamus in illius imaginem.
Deinde inquirunt: Audivimus quod illuserunt
ei patres nostri, faciamus idem hoc & nos quo-
que: Mox talia convicia evomuerunt in Jesu
Christi imaginem, quæ nemo tantæ mentis ex-
cogitare posset. Addunt deinde: Audivimus,
patres nostros pedes manusque illius clavis fi-
xisse: quid obest, quo minus & nos idem ten-
temus? confestim autem imaginis Domini pe-
des manusque clavis ferreis foraverunt. Deinde
infano ore clamant: Audivimus quod & aceto E
& felle imbuta spongia illum potaverunt: fa-
ciamus & nos similiter: acceptaque spongia
aceto plena, ad os imaginis applicuerunt. Rur-
sus ajunt: Notum nobis est, quod & calamo
caput illius patres nostri percusserunt. Fiat id-
ipsum etiam a nobis pariter: sumpto igitur ca-
lamo caput Domini cædere cœperunt. Tandem
ajunt: Clarum nobis est, quod lancea latus il-
lius pupugerunt: nihil a nobis omittatur: ad-
damus & hoc ipsum: itaque lanceam cuidam
porrigentes, jusserunt, ut latus imaginis domi-
nicæ transfigeret. Ex eo autem confestim san-
guinis & aquæ rivuli emanare cœperunt. Chri-
ste, gloria tibi, incomprehensibilis Domine,
gloria tibi. Quis tibi similis, Domine? Quis

Concil. General. Tom. XIII.

alius præter te, Deus faciens horrenda signa
& terribilia, & obstupefenda in celo & in
terra? O admirabilis mediator Dei & homi-
num, & hominū, mundi redemptor ac sal-
vator, totius bonitatis & pietatis fons & ori-
go. O quantus es Domine Jesu in humilitate,
qui cum esses Deus, morticinum nostræ carnis
suscipiendo, homo fieri dignatus es pro salute
generis humani, quem impii & crudeles pau-
lo minus ab angelis minoratum cernentes,
horribili morte plēdere non erubuerunt. O
quam magnus es noster Salvator in patientia,
qui in tempore tuæ traditionis tuo proditori
ad te venienti osculum præbere non renuisti,
& servo Malcho apostoli gladio abscissam au-
liculam redintegrasti, quando ad passionis vi-
ctimam velut ovis manuetus deducebaris. O
quantus es in misericordia, Christe, spes unica
mundi, qui cum in cruce teipsum hostiam
Deo Patri exhibuisses, sanctam & immaculatam,
pro tuis crucifixoribus veniam postulasti, dicen-
do ad Patrem: Pater, ignosce illis, quia ne-
sciunt quid faciunt. Tunc quidem pro nostra
salute incurvatus in eadem carne, quam ex
Virgine sancta & immaculata assumpseras, mor-
tem perulisti crudelem. Et qui eras in sub-
stantia cum Patre sanctoque Spiritu unus &
impasibilis existens & invisibilis, condoluisti
humanam perire naturam. Et ideo in hanc
lacrymarum vallem descendens, pro nostris er-
ratibus & piaculis formam servilem suscepisti,
in qua te permisisi ab iniquis teneri, flagella-
ri, ad ultimum vero crucifigi. Nunc autem
in sancta imagine tua crucifigeris Domine iter-
rum ad confusionem impiorum omnium infi-
delum, & ad corroborationem omnium in te
credentium. Et ideo tibi omnipotenti Deo una
cum Patre Spirituque sancto gloria sit per cun-
cta sæculorum sæcula, decus & fortitudo, vir-
tus atque victoria. Amen.

Audite omnes ecclesiæ filii cetera quæ post
modum facta sunt. Ipsius enim mysterii dis-
pensatio. Postquam enim, (ut superius dictum
est) latus sanctæ imaginis illius apertum est,
continuo exivit sanguis & aqua. Dixerunt au-
tem principes sacerdotum: Afferatur vas ad lo-
cum vulneris, & videamus exitum rei. Qui il-
lico detulerunt hydriam, & ad locum vulneris,
unde sanguis & aqua decurrabant, statuerunt.
Quæ absque ulla mora subito repleta est. Di-
xerunt autem ad invicem: Quoniam susurrant
Christum colentes, quod signa & inaudita
multa fecerit in mundo, quæ nemo alius age-
re potuit, accipiamus huic sanguinem & aquam
hanc, & deferamus ad nostram synagogam, &
congregemus universis qui se male habent, &
ex hoc spargamus eos: & si vera sunt, quæ
de Christo dicuntur, continuo sanabuntur: sin-
E alias, ostentui habeantur a nobis cuncta, quæ
a suis sequacibus asseruntur de eo. Hæc di-
centes, hydriam deferunt ad synagogam, æsti-
mantes se Christo Jesu Domino nostro æterni
regis filio maximam inferre posse injuriam.
Congregaverunt igitur quoscumque repererunt
languidos: & in conspectu Hebræorum intro-
ducti in synagogam, inter quos quidam prove-
tæ ætatis erat homo, quem a nativitate sua
gravissima possederat corporis molestia, quæ
Græca locutione τριπλονον, Latine vero disso-
lutio membrorum dicitur. Hic dum primum
ab eis fuisset perunctus, repente de suo grab-
bato, quasi cervus exiliens, ad laudem Filii
Dei incolumis redditus, ad propria remeavit.

Pp 2

Dein-

ANNO
CHRISTI
381.

583

ANNO
CHRISTI
191.

Deinde adducentes cæcos nonnullos, loca eorum luminum perungere studuerunt. Qui ipsi statim in Jesu Christi nomine discussa cæcitate, post multos annos lumen amissum recipere metuerunt. Egrotantes autem plurimi ad hoc spectaculum sunt adducti, manibus post terga revinctis. Cumque & illi fuissent peruncti, mirabili virtute Dei undique perfusi, sensu redintegrato pristino ad propria dum revertuntur sanctissimi, laudes Dei omnipotentis Filio Jesu Christo Domino nostro persolvuntur ab omni populo. Tumultus autem exortus est magnus per totam tandem urbem concurrentibus omnibus propter innumerabilia, quæ fiebant, miracula. Et quicumque variis languoribus infirmos possessos habebant apud se, illos eos deducentes, perungebant, & statim sanitatem quam desiderabant, consequentur. Omnes autem, ad quoscumque pervenire potuit opinio, afferentes infirmos, quos habere poterant in domibus, paralyticos, cæcos, claudos, surdos, mutos, & leproios, sive aridos, deducebant eos ad synagogam Judæorum, ubi hæc signa fiebant divinitus. Sed quamvis maxima esset hæc eadem synagoga, nequaquam tamen recipere poterat supervenientium multitudinem: infinitæ enim erant populorum catervæ, quæ illuc undique confluebant propter innumerabilia miracula & prodigia, quæ pro sua nimia prolixitate, ne fastidium generent, transgrediendo præmittuntur. Omnes autem principes sacerdotum & seniores, & omnis turba Judæorum, parvulorum, ac majorum, & mulierum, videntes quæ facta fuerant, crediderunt in Dominum nostrum Jesum Christum, & dicebant: Gloria tibi sit, æterne Deus & omnipotens Pater, qui nobis indignis, quamvis sero, revelasti unicum Filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum, quem, ut Isaia vaticinium cecinit, virgo concepit, & virgo peperit, ac post partum Virgo permansit. Gloria tibi sit, Christe Fili Dei, qui tanta mirabilia nobis miseris demonstrasti. * Te credimus, tu nobis esto propitius, & nos suscipere dignare, quia ex toto corde, & tota anima atque virtute ad te confugimus. Hæc & his similia clamantes dicebant: lacrymas autem amaras emittebant & singultus. Postquam autem curati sunt cuncti, qui ægritudine detinebantur, occurrit omnis multitudo Judæorum, ad domum sanctæ ecclesiæ, quæ in eadem urbe erat ubi metropolitanus; cuius provoluti vestigiis, se peccasse, se graviter deliquisse, magnis vocibus fæbantur.

Qui cum in iis perquireret omnem rei gestæ veritatem, sanctam iconam Domini Salvatoris eidem demonstrantes, annuntiaverunt cuncta quæ in ea exercuerant: & qualiter ab ipsa lanceæ sanguis & aqua emanavit ex latere ipsius, nec non & de mirabilibus ab ea ostensus illi retulerunt per ordinem. Ille vero interrogabat, qualiter icona ipsa ab iis fuisset reperta, & si ab aliquo eam exceperant. At illi retulerunt ei, quod quidam Christianicola per oblivionem in cellula synagogæ proxima dimisisset eandem iconam, dum se ad alium locum transferret hospitandi gratia. Qui statim jubetur inquiri, & repertus, in præsentia domini metropolitani statui. Cumque ab eo studiosissime fuisset interrogatus, quomodo icona apud se devenisset, vel a quo tam mirabiliter posita esset, respondit dicens, quod Nicodemus qui ad Jesum nocte venerat, propriis manibus eam

composuisset, & moriens Gamalieli tradidisset.

Gamaliel autem doctor gentium Pauli cum diem sibi cerneret adesse extremum, Jacobo eam reliquit, & Jacobus Simeoni & Zacchæo, & sic per successores temporum in Hierosolimam perduravit, usquequo subversio illius urbis patrata est quadragesimo & tertio anno post ascensionem Domini & Salvatoris ad cælos. Sed biennium antequam Titus & Vespasianus eandem subverterent urbem, admoniti sunt a Spiritu sancto fideles atque discipuli Christi, ut relicta urbe, ad regnum se transferrent Agrippæ regis, quia ipse tunc Agrippa Romanis fœderatus erat. Qui egressi ab urbe, omnia quæ ad cultum nostræ religionis vel fidei pertinere videbantur, secum auferentes, in regiones transfulerunt se. Quo tempore etiam icona cum ceteris rebus ecclesiasticis deportata, usque in hodie in Syria permansit, quam ego ipse a parentibus ex hac luce migrantibus mihi traditam jure hæreditario usque nunc possedi. Hæc certa & manifesta ratio est de icona sancta Domini Salvatoris, qualiter de Judæa in Syriæ partes devenit. Auditis his sermonibus, reverendissimus metropolitanus valde hilaris redditus, convertens ad populum Israeliticum, dicebat: Convertere Israel ad Dominum patrem universorum viventium, & adora nobiscum ejus Filium, per quem sunt omnia creta; & Spiritum sanctum, qui est vivificator cunctorum viventium, & illuminator nostrarum animarum: festina debitum absolvere votum. Omnis autem turba stirpis Judæicæ clara voce cepit cantare & dicere: Unus Deus Pater, & ipse ingenuus. Unus Filius, & ipse unigenitus Christus, quem patres nostri crucifixerunt, & nos ipsum agnovimus verum Dominum. Unus Spiritus sanctus, & ab utroque procedens, per quem veraciter nos credimus esse salvandos.

Hæc dicentes, prostrati genibus ipsius, veniam postulabant de suis consequi sceleribus per baptismi remedium. Quos suscipiens beatus antistes cum suis clericis, per dies plurimos de disciplina eruditivæ Christianæ. Ad ultimum vero catechumenos factos, & triduo peracto jejunio, ex aqua & Spiritu sancto regeneravit eos. Postquam vero baptismum consecuti sunt, rogabant enixius sanctum virum, ut synagogam suam ecclesiam consecraret in honorem sancti Salvatoris mundi: quorum petitionem minime aspernatus, synagogam illorum, quæ major esse videbatur, in nomine unigeniti Filii Dei redemptoris mundi consecravit. Ex tunc itaque per diversas orbis terræ nationes & provincias mos inolevit, ut basilicas plurimas vel oratoria pontifices Christianæ legis in honorem sancti Salvatoris mundi condere & dedicare non desinant. Nam antea antiquiores nostri vel majores hoc peragere minime præsumperunt. Sed ad narrationis nostræ ordinem restat articulum. Rogaverunt autem metropolitanus præfati viri, ut ceteras synagogas eorum in honorem quorundam beatorum martyrum consecrando reconciliaret. Itaque & huic petitioni libenter animus accommodavit, & quæ suggererunt, juvenine cuncta explevit devotus. Factum est gaudium magnum in civitate illa non solum de sanitate corporum, quæ emanaverat maxima, sed & de tantis animabus, quæ ab interitu fatali ad vitam æternam fuerunt revocata. Venerabilis vero & summus antistes die nocteque

VARIIS

ACTIO
IV.

191.

fort. succet.
191.

191. 6.

191. 10. 11.

191. 11.

ACTIO
V.

variis fluctuabat cogitationibus de hydra, quæ a
dominicum intra se retinebat cruorem, valde
hæsitans, quid de ea opportunum fuisset pera-
gere. Tandem autem salubri reperto consilio,
omnium ecclesiarum, quæ per orbem terræ lon-
ge lateque consistebant, inestimabile atque
profuturum providit consolationis remedium.
Denique ampullas præcepit fieri vitreas, in
quibus portiones misit singulas de sanguine &
aqua, quæ de imagine Domini Salvatoris no-
stri decurrerunt: quas etiam per Asiam, Afri-
cam, Europam, per suos nuncios dirigens,
cuncta quæ apud urbem jam dictam suo tem-
pore contigerant devenisse, suis scriptis vel elo-
quiis manifestissime universis sanctæ ecclesiæ fi-
liis viriliter declaravit. Hoc insuper ab his ef-
flagitans, ut per annos singulos in mense No-
vembri, qui apud Hebræos est nonus, apud
nos vero mensis undecimus, nono die ipsius
mensis, id est, quinto Idus Novembris, non
minori reverentia, quam natalis Domini, vel
paschalis, ista dies præcipua observatione cola-
tur. Hæc est vera & vehementer credula ratio
de cruore lateris Domini nostri Salvatoris, qui
profluxit de sanctæ imagine ipsius, quæ crucifixa
est in Syria, in Beryto civitate. Hic est etiam
sanguis ille dominicus, qui apud plerisque re-
pertus esse dicitur. Nec esse aliter æstimandum
a vere catholicis, præter id quod scribitur a
nobis, quasi ex Carne & Sanguine Christi ali-
quid possit in mundo inveniri, nisi illud quod
in ara altaris per manus sacerdotum quotidie
spiritualiter efficitur. Hæc ergo sciens, aman-
tissimi patres & fratres, acceleravi declarare
vobis ad ædificationem animarum vestrarum,
ad incrementum nostræ fidei, ut & in hoc sci-
re valeatis, quanta sit virtus & pietas Dei &
Salvatoris Domini nostri Jesu Christi. Idcirco
in fide fortes estote, & congaudeite super ma-
gna & obstupenda ejus miracula, quæ in nostra
generatione a Deo sunt patrata. Et date illi
gloriam cum lætitia gaudentes, & cum nimia
cordis compunctione ejus majestati immensas
gratias agite, eo quod fidei suæ & scientiæ di-
gnos fecit esse. Ipsi Christo Jesu Salvatori no-
stro cum Patre sanctoque Spiritu gloria sit ho-
norque, laus etiam perennis, qui semper-
num atque indivisum absque initio & fine ob-
tinet imperium.

Constantinus sanctissimus episcopus Constanzæ, quæ est in Cypro, dixit: Ecce is, qui ab immortalitate appellationem sortitus est, totam hanc sacram congregationem ad compunctionem & lacrymas compulit. Non enim venerandas esse tantummodo imagines sanctorum docuit, sed & maximas quasdam medicandi rationes ab his proficisci.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed quispiam dixerit: Quamobrem miracula a nostris imaginibus non eduntur? Cui sane ita sit cum apostolo responsum: *Miracula non credentibus data sunt, sed illis qui in incredulitate versantur.* Hi igitur qui imaginem ita tractabant, infideles erant: qua de causa signum illis datum est a Deo per imaginem, ut ea ratione ad fidem nostram Christianam traherentur: *Generatio enim improba & adultera signum quaerit, & signum non dabitur illis.*

Theodorus devotissimus diaconus & notarius epistolam beati Nili ad Heliodorum silentiarum legit.

Inter miracula, quæ diversis in locis & temporibus ad infidelium fidem roborandam, sta-

billendamque, credentium vero spem augendam, Dominus edidit, unum ex mille tibi, Platonis scilicet nostri triumphatoris martyris, recensere: per quem non solum in nostra patria, sed per omnem civitatem regionemque postulantibus ejus præsentiam Dominus mirificam donat gratiam, & incredibilem potentiam ostendit. Nam in monte Sina, in quo Moyses a Deo legem suscepit, cum ingens monachorum, tum indigenarum, tum alienigenarum turba versaretur, quidam ex eis vir Galata cum filio suo vitam solitariam eligens, longam illuc ætatem duxerat: quæque ad exercitium eremiticæ vitæ pertinebant, diligenter obierat. Forte autem fortuna cum barbaricæ quædam nationes in præfatum montem irruptionem facerent, eos qui in procinctu erant, simulque Galatæ senis filium, captivos traxerunt, manibusque post tergum revindis nudos absque calceis, jejunosque per immitia illa & asperissima silentiæque loca vi & necessitate, immensoque terrore compulsos abegerunt. Abscondens autem sese in abdita quadam montis spelunca bonus senex, luctu mœroreque, quod optimo filio orbatum esset, macerabatur, Dominumque nostrum Christum per intercessionem Platonis patrii martyris, ad commiserationem sollicitabat. Idem quoque filius in vinculis per ejusdem martyris patrocinium tentabat, ut sui miserum Dominus miraculum aliquod exhiberet. Utroqueque autem preces cum essent exaudite, patris videlicet in spem mortis latentis, filiique in captivitate detenti: ecce confestim martyr noster Plato ipse eques, equumque alium trahens, filio vigilanti, cognoscentique ex pictura sæpe visa effigiem martyris, apparuit, iussitque, ut ex media turba exurgens, equum ascenderet. Vix dixerat hæc, cum vincula aranearum telis fragiliora visa sunt, ipseque solus per divinum nutum admonitus, liberatusque, equum ascendens, gaudens confidensque divinum martyrem ducem suum secutus est. Compendio autem & admodum velociter uterque, tum sanctus ipse, tum adolescens monachus, veluti alati, senis mansionem perveniunt assequunturque jacentis adhuc in terra, & filii cladem desistentis. Sanum autem patri ex animo dolenti præclarus victor martyrque filium dilectum postquam obulisset, nunquam amplius visus est. Ut non dubitandum sit, quin omnibus in locis Deum per ipsos martyres invocantibus, mirifica & admiranda præclari illi athletæ per Dominum Christum dare possint. Hoc tibi scripsi, veluti gratum de martyre testimonium, quem nunquam fatietas recordationis beatorum martyrum capere solet.

Sancta synodus dixit: Demonstratum est, quomodo per præcognitam imaginem martyris, ipsum adeo martyrem præsentem cognovit cum liberaretur.

Theodorus Myrorum episcopus dixit: Ego quoque non multum dissimilia passus sum. Nam cum aliquando ab aulicis quibusdam injuria essem affectus, venit ad me diaconus meus, vir pius & timens Deum, retulitque in somnis sibi visum metropolitanum nostrum, pollicentem negotiis meis expectatum finem & successum. Ibi mihi inquirenti, qua effigie visus sibi esset patriarcha, respondit: Facie rubicunda & capite cano; inquam ego, non esse eam patriarchæ similitudinem, sed divi Nicolai imaginem, quemadmodum fertur: respondit tum is mihi

ANNO
CHRISTI
1171

ANNO
CHRISTI
107.

587
mihî me recte dixisse, sic enim circumfertur illi
imago passim expressa, quemadmodum mihi in
somnia adstitit. Mox itaque confusus sermo-
nibus in sacram & regiam urbem profectus,
res quæ ad episcopatum meum pertinebant,
ex animi sententia compulsi.

Thomas Dei amantissimus presbyter monachus
& vicarius orientis, dixit: Sunt quidam
qui afferunt beatum Nilum contra imagines
scripsisse: videamus igitur, cum in manibus
sint libri, quid de his sentiat, modo synodo
placeat.

Sancta synodus dixit: Legatur.

Colmas sanctissimus diaconus & cubicularius,
accepto libro, legit.

*Ejusdem beati patris nostri Nili ad Olympiodorum
proconsulem.*

Scribis mihi, num decorum putem, cum in
animo habeas tanti ædificationem in honorem
sanctorum martyrum, ejusque qui per eorum
testamenta certamina, labores & sudores præ-
dicatus est Christus, ut imagines in sacro lo-
co omnigenarum animalium per parietes un-
dique fieri cures, has quidem a dextera parte,
illas vero a sinistris: quo spectatores per ter-
ram cæsses, apud eosque lepores & capreas cir-
cumcurstantes, venatoresque fugientia animalia
velociter cum canibus insequentes videant: in
mari vero emissa retia, omneque genus piscium
captum, in terramque piscatorum in manibus edu-
ctum: præterea, ex gyro omne id quod oculo
percipere potest, effectum, idque in domo
Domini contemplantur. Nequaquam. Sed in
vulgari domo mille cruceis figi, quam historias
avium, jumentorum, & lepentum, germinum-
que, malum. Ego vero ad scripta sic respon-
deo, puerile plane esse & stultum, ejusmodi
rebus fideliæ oculos fascinare velle. Debet
enim esse firmæ & virili sententiæ genuinum,
in sacro loco ab oriente sanctissimi templi, uni-
cam & solam effigiari crucem. Per solam enim
salutiferam crucem genus humanum liberatum
est; perque hanc desperabundis undique spes
annunciatur. Verum novi & veteris testamenti
historias hinc inde parietes templi repleri do-
ctissimi patris opera velim, quo scilicet hi
qui literas non norunt, neque sacram scriptu-
ram legere queunt, contemplatione picturæ in
memoriam reducant, quinam germane vero il-
li Deo per fortia facta servierunt, atque in
certamen excitentur gloriosorum & laudatorum
facinorum, per quæ cum cælo terram commu-
tarunt, venerantes scilicet per contemplationem
ea quæ non viderunt. In communi vero do-
mo, in qua multa fuerint habitacula, sufficiat
singulis veneranda crucis imago. Reliqua om-
nia, ut supervacua, relinquenda necessarium
puto. Orationibus autem continuis, firma fi-
de, elemosinis notabilibus, humilitate, spe
ad Deum perpetua, divinorum sermonum me-
ditationibus, erga fratres compatiencia, erga
familiares humanitate, omnibus denique Do-
mini nostri Jesu Christi præceptis veluti muro
cingere sese, suamque conjugem, liberos, &
omnem substantiam curare, ornare & tueri,
laudo, & ad hoc adhortor.

Theodorus episcopus Myron dixit: Hæc epi-
stola lecta, jam dudum ab aliis corrupta & vi-
tiata existens, perdidit & errare nos fecit: ar-
bitrabamur enim eam esse sinceram & recte
consultricem, ut nunc lecta est.

A Sanctissimi episcopi dixerunt: Nos si tum au-
divissemus, quod pater iste hinc & illinc de-
pingi jubet ædem veteris & novi testamenti
narrationibus, non sane frustrati credidissemus.
Illi enim pro eo quod pater inquit, hinc &
illinc historias colloca, dealba, posuerunt, id
scilicet est, quod nos potenter in errorem in-
duxit.

Petrus & Petrus Dei amantissimi presbyte-
ri vicarii Hadriani papæ veteris Romæ, dixe-
runt: Tale etiam qui nunc in Deo quiescit,
Joannes olim fecit; nam cum templum Romæ
Salvatoris extrueret, in utroque pariete templi
historiam veteris & novi testamenti inscripsit:
hinc quidem Adam exeuntem paradysum, illinc
vero latronem paradysum ingredientem; & re-
liqua.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si ve-
ri fuerint olim propugnatores dogmatum Chri-
sti, quam ob causam beati Nili patris librum
in confirmatione non exhibuerunt, nimirum
in confirmationem omnium dogmatum suorum?
Dicant itaque religiosissimi episcopi, Grego-
rius Neocæsareæ & Theodosius * Amorii, num
adducti fuerint libri ad synodum, an minus.

Gregorius & Theodosius religiosissimi epi-
scopi dixerunt: Nequaquam domine, sed pro
ipsis libris excerpta quædam nobis ostenderunt,
& ex his deceperunt nos.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardinensium
dixit: Vos autem cum summi sacerdotes era-
tis, quamobrem non quaesivistis integram sen-
tentiam a libris?

Gregorius Neocæsareæ dixit: Crede domine,
neque negligentia, neque detrectatio laboris in
causa nobis fuit: sed, quemadmodum scriptum
est, obtenebratum erat cor nostrum impru-
dens, dicentesque nos ipsos sapientes, stulti fa-
cti sumus.

Theodorus sanctissimus episcopus Myron di-
xit: Scilicet & nos ipsos illa ipsa excerpta,
quæ vos adduxistis, perdere possent. Novit
enim Deus, quod hæc ipsa sancti Nili, quæ
nunc lecta est, sententia excæcavit nos, maxi-
me autem me: verum nunc sincere lecta con-
firmavit & servavit me.

Constantinus episcopus Cyprî dixit. Quan-
doquidem adest ejusdem epistolæ alterum exem-
plar, legatur. Et accepto codice, Joannes dia-
conus & notarius sancti patriarchatus codicem
alterum continentem præscriptam epistolam
ejusdem Nili legit.

Constantinus sanctissimus episcopus Cyprî di-
xit: En manifestum est, sanctum hunc & di-
vinum patrem Nilum sanctas imagines recepisse.
Verum a falsa synodo illa accusatus est,
quod contra imagines locutus sit: unde non
solum improbi illi Christianorum calumniato-
res sunt, verum etiam sanctorum accusatores
& parricidæ, sycophantice divinos patres men-
daciis circumvenientes.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardinensium
dixit: Librum sancti confessoris Maximi in
manibus habeo, adducoque, quo legatur. Sum-
ptum illum Joannes notarius sacri patriarcha-
tus legit.

ACTIO
IV.

* Amorii,
* Amorii.

ACTIO
IV.

*Ex dogmatibus qua agitata sunt inter pia memo-
ria Maximus, & Theodosium episcopum Ca-
sares, que est in Bithynia, ejusque associas,
quorum principium.*

Quæ agitata sunt de fide inculcata nostrorum Christianorum. Et paulo post Maximus dixit: Domine, si sic decretum est, ut fiat, egrediantur qui ita senserunt, si quæcumque iusseris, sequar. Post hæc surgentes omnes, cum gaudio & lacrymis surrexerunt, poenitentiamque egerunt, factaque præcatione, unusquisque sancta evangelia, venerandamque crucem & imaginem Dei Servatoris nostri Jesu Christi, nec non dominæ nostræ deiparæ, salutarunt, ponentes manus suas super ea in confirmationem eorum quæ locuti erant. Et paulo post: Conversus autem ad episcopum abbas Maximus, cum lacrymis eum sic affatus est: Magnus dominus, diem iudicii omnes expectemus: novissimi quæ sancta sunt per sancta evangelia, vivificamque crucem, nec non imaginem Dei Salvatoris nostri, ipsiusque sanctam semper virginem matrem.

Constantinus sanctissimus episcopus Cypri dixit: Verbum hoc, salutarunt, hoc loco sanctus pater sumpsit pro adorant: siquidem sanctum evangelium & vivificam crucem ipse adoravit, deinde imagines venerandas Servatoris & inculpatæ ejus matris.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Annumeratæ sunt sacris vasis venerabiles imagines.

Sancta synodus dixit: Clarum est.

Sanctissimi episcopi Siciliæ insulæ dixerunt: Quemadmodum sacra cum sacris numerantur.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediæ dixit: Habemus & nos eundem S. Maximi librum, & si operæ pretium putaveritis, iterum prælibata legantur.

Cosmas diaconus & cubicularius, accepto libro eandem beati Maximi sententiam legit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Animadvertamus fratres, quo pacto dixerunt hoc verbum, id est, salutarunt: quod & nos reverenda acceptione facere debemus. Nam ad unum Deum refertur.

Ioannes venerabilis monachus presbyter, vicarius orientis, dixit: Nisi fuissent necessariæ imagines, eas propter stabilitationem factorum non fuissent oculati, ut etiam meo iudicio cum sanctis evangelis & veneranda cruce æquivalent.

Petrus sanctissimus episcopus Nicomediæ dixit: Neque etiam vulgaris vir qui hoc fecit, sed Maximus Dei philosophus, & cum patribus certans, quin etiam confessor & veritatis propugnator. Sufficiat igitur nobis, ut in salutando venerandas imagines illum sequamur.

Elias venerabilis protopresbyter sanctæ ecclesiæ dominæ nostræ deiparæ in Blachernis, legit ex charta, quæ definitiones sanctæ & universalis sextæ synodi continet.

Canon sanctæ & universalis sextæ synodi.

In quibus sanctarum imaginum picturis agnus digito præcursoris indicatus expressus est, qui in formam acceptæ gratiæ, verum nobis per legem agnum Christum Deum nostrum ostendit. Veteres igitur typos & obumbrata veritatis symbola, præfigurationesque ecclesiæ tra-

Aditas amplectentes, gratiam in primis curantes, veritatem tamquam legis plenitudinem acceptamus. Quo igitur perfectius & in colorum varietate omnium oculis subjiciatur character ille, quo secundum hominem agnus Christus Deus noster, qui abstulit peccata mundi, effigatus est, posthac in imaginibus pro veteri agno erigi debere declaramus. Per hoc enim humilitatis altitudinem Verbi Dei considerantes, ad memoriam in carnè passionis & salutaris mortis dispensationis veluti manuducti, quæ mundo illinc contigit liberatio, cognoscimus. Postquam autem hæc legisset, ad sanctam synodum conversus dixit: Venerandi sancti patres ecclesiæ, persecutionem me magis nullus excitasset, nisi divinus hamus me cepisset hac charta, cui sancti patres sextæ synodi subscriperunt: neque solum in recte sententem fidem illa me traxerunt, verum etiam sanctissimus patriarcha, cui mercedem cælestem Deus retribuatur, plurimum docendo me juvit. Sabbas venerabilis monachus dixit: Quæ de causa hæc non ex libro, sed ex charta lecta sunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quoniam charta ipsam est autographum, in qua patres subscriperunt.

Petrus metropolites Nicomediæ dixit: Quin etiam habeo & alterum codicem sextæ synodi canones continentem: quem in manibus sumptum Victor venerabilis diaconus & notarius legit, repetens eundem canonem.

Sanctissimus patriarcha dixit: Quæ est hæc ignorantia, qua plerique laborant circa hos canones? scandalum enim est dubitare, nam sint sextæ synodi. Cognoscant igitur tales sextam synodum temporibus Constantini fuisse congregatam, nimirum contra eos qui tantummodo unam adionem & voluntatem in Christo collocant. Illi igitur hæreticos anathemate verberantes, orthodoxamque fidem confirmantes, sub annum decimumquartum imperii Constantini domum redierunt: post annos igitur quatuor aut quinque iidem illi patres sub Justiniano Constantini filio congregati, prædictos canones ediderunt: neque hæc de re quisquam dubitet. Nam qui temporibus Constantini subscriperunt, iidem illi sub Justiniano quoque præsentem hanc chartam subsignarunt, quæ res satis clara est ex eorumdem propriarum manuum immutabili similitudine. Necessum autem erat post synodum universalem definitam, canones quoque ecclesiasticos ederent. Igitur ad recordationem salutaris illius mortis in carne politæ ex venerandis imaginibus nos manuduci declararunt. Quod si autem in dispensationem Christi veri Dei hoc modo manuducimur, quales eos esse arbitrandum est, qui has subvertere conantur?

Sancta synodus dixit: Vere impios, Hebræos, & veritatis hostes.

Sanctissimus patriarcha dixit: Sed Deus noster Dominus bonus est ad suscipiendum omnes nos: non enim virgam peccatorum in sortem iustorum misit.

Leo sanctissimus episcopus Rhodi dixit: Ecce ex sacris scripturis demonstratum est, ecclesiam nostram tot annis fuisse oppugnatam, & veluti descerpam, sed gratias Deo nostro agimus, qui ter sanctum nostrum dominum in correctionem illius suscitavit.

Petrus & Petrus Dei amantissimi presbyteri, & locum servantes Hadriani papæ veteris Ro-

ANNO
CHRISTI
528.

ANNO
CHRISTI
1871.

ACTIO
IV.

Romæ, dixerunt: Librum habemus in mani-
bus beati Leontii episcopi Neapoleos, quæ est
in Cypro, rogamus autem, ut legatur.

Stephanus autem diaconus & notarius ac-
eptum codicem legit.

*Leontii episcopi Neapoleos Cypro, ex quinto libro
apologia pro Christianis, & contra Judæos, &
de imaginibus sanctorum.*

Agendum igitur, & deinceps de venerabiliter
pictis imaginibus apologiam texamus, quo co-
ram ora, qui impietatem garrunt, obturen-
tur. Hæc enim est ipsa legalis traditio. Audi
vero Deum dicentem ad Moysen: *Imagines
duas cæterarum aureas sculptas facies obumbrantes
propitiatorum.* Rursus templum, quod ostendit
Ezechieli Deus, facies habebat palmarum, leo-
num, & hominum, & cherubim, a fundamen-
to ipso usque ad laquearia tecti. Vere horren-
dum verbum Israeli præcipitur, ne ullum scul-
ptile faciant, neque imagines, neque similitu-
dinem eorum, quæcumque sunt in cælo aut
super terram. Rursus vero jubetur Moyses fa-
cere sculptilia, & cherubim animantia: Eze-
chielique præcipitur, ut impleat omnia imagi-
nibus & similitudinibus sculptilium, leonum,
palmarum, & hominum, atque ita templum
illud ostendit. Unde & Salomon ex lege for-
mam hanc accipiens, templum sculptilibus æ-
reis, fustibus imaginibus hominum, leonum, palma-
rum, & hominum implevit; neque tamen ob
id reprehensus est a Deo. Igitur si de imagi-
nibus me arguis, redargue ipsum Deum, qui
hæc in memoriam eorum, quæ apud nos sunt,
fieri iussit. Judæus dixit: Sed ejuscemodi simi-
litudines non adorabantur ut dii, tantummodo
in recordationem fiebant. Christianus dixit:
Recte dixisti. Neque enim apud nos, ut dii, a-
dorantur sanctorum imagines, typi, characteres:
nam si deos in ligno imaginis adorarent, futu-
rum eilet, ut omnes & reliqua quoque ligna
adorarent: si vero ut Deum adorarent lignum,
non sane ubique extincto characterè imaginem
exurent. Ego vero, quatenus duo ligna cru-
cis colligata sunt, typum quidem adoro pro-
pter Christum, qui in eo crucifixus est: cum
vero fuerint dissoluta a se, abjicio ea & exuro
quoque. Et quemadmodum qui mandatum im-
peratoris suscepit, illius sigillum osculando,
non ipsam ceram, aut characterem, aut plum-
bum veneratur, verum imperatori ipsi adoratio-
nem & cultum exhibuit: ita quoque Christiano-
rum filii, typum crucis adorantes, non natu-
ram ligni adoramus, sed sigillum, & annu-
lum, & characterem, Christum ipsum aspicien-
tes, per hoc eum qui in illo crucifixus est,
salutamus & adoramus. Et quemadmodum genui
filii, peregrinante longo tempore patre,
ingenti amore ex animo erga eum affecti,
quidquid illius in domo viderint, sive bacu-
lum, sive sedem, sive clamidem, hæc inquam
omnia cum lacrymis attrectantes, amplexantur,
non illa honorantes, sed patrem desiderantes
& venerantes: sic & nos fideles omnes crucem
Christi tamquam virgam adoramus: ut sedem
vero & cubile illius, ter sanctum sepulcrum:
præsepe autem & Bethlehem, reliquaque illius
habituacula, ut domum: sic apostolos illius,
beatosque martyres & reliquos sanctos, veluti
amicos illius colimus. Ita Sion tamquam illius
civitatem, Nazareth vero tamquam illius pa-
triam amplectimur: non aliter etiam Jordanem,

Aquam divinum illius lavacrum, reveremur. Ma-
guo enim & inexplicabili erga eum amore,
quo ascendit, ubi resedit, ubi apparuit, aut
quod tetigit, aut omnino obumbravit, tamquam
Dei locum colimus & adoramus, non ipsam
regionem aut lapides venerantes, sed eum qui
in illis conversatus est, apparuit, & in carne
cognitus est, quique nos ab errore liberavit,
Christum Dominum Deum nostrum. Hinc
etiam propter Christum, Christique passiones,
passim in ecclesiis, in domibus & foro, in pi-
duris, in sindonibus, in promptuariis, vesti-
bus, omnibus denique in locis hanc figuram
ponimus, quo continuo contemplantibus nobis
hæc in mentem veniant, & non obliviscamur,
quemadmodum tu oblitus es Domini Dei tui.
Sicut autem tu adoras librum legis, non natu-
ram membranarum aut atramenti adorans, sed
verba Dei quæ in illo continentur: sic & ego
imaginem Christi adorans, non lignorum aut
colorum naturam adoro (absit) sed inanima-
tum characterem Christi. Hunc enim cum ha-
beam, per ipsum Christum me tenere & ad-
orare mihi videor. Quemadmodum etiam Jacob
accipiens a filio suis vestem sanguine conper-
sam Joseph, cum lacrymis eam osculatus est,
suisque oculis circumposuit, non ipsam vestem
diligendo, aut honorando, hoc fecit, sed per
eam arbitratus est se Joseph osculari, & in
manibus habere. Sic & Christiani omnes ima-
ginem Christi, aut apostoli, aut martyris te-
nentes, nostraque carne osculantes, animo vi-
demur nobis ipsum Christum, aut martyrem
amplecti. Agendum tu qui arbitraris nullum
manu factum, aut plane effigiatum, adorandum
esse: numquid sæpe uxoris, aut filiorum mor-
tuorum vestem, aut ornamentum in vestuario
videns, illud osculatus es, & lacrymis rigasti?
neque tamen in hoc damnatus es: non enim
ut Deum vestes adorasti, sed ipsum amorem
erga eum, qui his amiciebatur, tuum per os-
cula declarasti. Quandoquidem ipsos nostros li-
beros & patres, qui creati sunt, & peccatores
existunt, tubinde osculamur: neque ob id da-
mnabiles sumus, neque illos tamquam deos
completeamur, sed amorem nostrum erga eos
naturalem per ejuscemodi osculum declaramus.
Ergo, ut sæpe dixi, in omni salutatione &
adoratione intentio ipsa requiritur & exputatur.
Tu vero cum me criminaris, quod ut Deum
lignum crucis adoro: quid est, quamobrem non
vertis in crimen Jacob, adorantem in summi-
tate baculi Joseph? Sane manifestum est, quod
lignum non adoravit, sed per lignum Joseph,
quemadmodum nos per crucem Christum.
Quis etiam impios illos viros qui sepulcrum
vendebant, Abraham adoravit, & genu illis
in terram flexit: verumtamen illos non ut
deos adoravit. Rursus Jacob Pharaonem im-
pium & idololatram existentem benedixit, sed
tantum illum non ut Deum benedixit.
Rursus procidens coram Esau adoravit, sed
non ut Deum adoravit. Quod si autem plures
salutationes & adoraciones ex scriptura tibi de-
monstrari postules, quæ non sunt reprehensæ,
facile efficiam. Atqui & tu quoque conjugem
tuam fortassis impiam, affectionibus turbulen-
tam, quotidie salutans, non reprehenderis, et-
si nequaquam tibi divino ore uxoris salutatio
præcepta sit: me vero cum videris Christi, aut
ejus inculpatæ matris, aut alterius justii imagi-
nem salutantem, confestim indignaris, blasphemias
fundis, & resillis, & idololatræ nos vo-
cas:

ACTIO
IV.

Dn. 1.

1. Tim. 9b.

1. Cor. 6c.

1. Tim. 10

cas: mirum te extra verecundiam, neque hor-
rere, neque tremere, neque erubescere, cum
videas me per omnem terrarum orbem idolo-
rum fana destruentem, martyrum vero templa
edificantem. Jam si constat me idola adorare,
quid causam est, quamobrem martyres qui idola
destruxerunt, veneror ut deos, & glorifico?
Quo pacto ipsos martyres qui statuas ligneas
confregerunt, honore prosequor? Si ligna ut
deos glorifico, quomodo veneror & adoro mar-
tyres & apostolos, qui lapideas effigies perdi-
derunt? Quomodo honore afficio, laudo, tem-
pla erigo, festa celebri tribus illis pueris, qui
in Babylone imaginem auream non adorarunt?
Vere magna est Judæorum cæcitas, magna im-
pietas, in veritatem injurii sunt: ingratis Judæo-
rum lingua in Deum convicia dicunt. A san-
ctorum martyrum reliquiis & imaginibus sæpe
dæmones fugantur: hæc tamen scelesti illi con-
tumeliis afficiunt, pervertunt, illudunt & sub-
stant. Dic mihi, quot inumbrationes, quot
scaturigines, sæpe etiam & sanguinis fluores
ex imaginibus & reliquiis martyrum extite-
runt? ii tamen corde insensati, videntes non
credunt, verum fabulas ista & nugas esse arbi-
trantur. Quinetiam quotidie per orbem terra-
rum omnem, homines plane impios, exle-
ges, idololatrias, homicidas, scortatores & la-
trones confestim per Christum & crucem illius
compunctos, in agnitionem meliorem venire,
mundoque renunciantes omnem virtutem cole-
videretis. Velim autem mihi dicas, qua ra-
tione tibi idololatriæ sumus, qui ossa, cineres,
pannos, sanguinem, sepulcra denique marty-
rum adorantes, illis tamen non sacrificamus.
Judæus dixit: Qua ratione per universam scri-
pturam præcepit Deus nullam creaturam ado-
randam? Christianus dixit: Dic mihi, terra
& montes nonne sunt Dei creaturæ? Judæus
dixit: Recte. Christianus dixit: Quomodo igitur
ait scriptura: *Exaltate Dominum Deum no-
strum, & adorare scabellum pedum ejus, quo-
niam sanctum est; & adorare in montem sanctum
suum?* Et rursus Deus ait: *Calum mihi sedes,
terra autem scabellum pedum meorum.* Judæus:
Sed tamen non ut deos, verum per illa eum
qui hæc fecit, adoras. Christianus: Fidelis ser-
mo, quamobrem scias & tu, quod & ego per
caelum, terram, mare, ligna, lapides, reliquias,
templa, crucem, angelos, homines, per om-
nem denique creaturam visibilem & non visi-
bilem, omnium auctori Domino & factori soli
adorationem & cultum exhibeam. Non enim
per se creatura auctorem adorat, sed per me
cui enarrant gloriam Dei, per me Deum ado-
rat luna, per me Deum glorificant astra, per
me aquæ, pluvie, rores, omnis denique crea-
tura Deum adorat & glorificat. Sicuti rege
aliquo bonam coronam, pulchram & speciosam
suis manibus contextente, omnes qui bene er-
ga regem affecti sunt, eam amplectuntur, &
coronam venerantur, non sane aurum aut mar-
garitam venerantes, sed verticem regis, & do-
ctas illas manus, quæ coronam fecerunt: ita, o
homo, Christianorum populus quascumque cru-
cis & imaginum ejus figuras amplectuntur, non
ipsius lignis, aut lapidibus vel auro, aut corru-
ptibili imagini, aut captivæ, aut reliquiis cul-
tum præstant, verum per hæc Deo omnium
factori gloriam, venerationem & cultum exhi-
bent. Siquidem qui in sanctos impenditur hon-
or, in ipsum recurrit. Imago enim Dei est,
qui secundum Dei imaginem homo factus est,

Concil. Generat. Tom. XIII.

maxime autem qui Spiritum sanctum in habi-
taculum suum recipit. Juste itaque imaginem
Dei servorum venerans & adorans, donum san-
cti Spiritus glorificat. *Inhabitabo enim in eis,*
inquit, *& circumambulabo.* Pudore suffundan-
tur Judæi, qui proprios reges, & alienos ado-
rantes, nos Christianos tamquam idololatrias
derident. Nos autem Christiani, omnibus in
civitatibus & regionibus in dies & in horas
singulas contra idola stamus armati, contra ido-
la psallimus, contra idola & preces fundimus:
& qua tandem fronte Judæi nos vocant idolo-
latrias? ubi nunc sunt, quæ olim ab ipsis obla-
te sunt idolis, boum, ovium, & filiorum quo-
que victimarum? Ubi sacrificiorum fumi? ubi aræ
& profusiones sanguinum? Nos vero Christia-
ni propemodum, quid sit ara, quid sit victi-
ma, ignoramus. Nam Græci adulteris quibus-
dam hominibus, homicidis, impuris & sceles-
tis templa dicant, eorumque idola cum illis
ipsis deos fecerunt, nequaquam sane vel pro-
phetarum, vel SS. martyrum nomine templum
aut aram appellantes. Quemadmodum enim in
Babylone Israelitæ organa & citharam & alia
quædam, quemadmodum ipsi Babylonii, habe-
bant, & illi quidem ad laudem Dei, hi vero
in ministerium dæmonum: sic & de imaginibus
gentilium & Christianorum censendum est: si
quidem gentes ad cultum diaboli, nos vero ad
gloriam & recordationem Dei illa servamus.
Alioquin & multa Deus per crucem auditu
mira fecit: siquidem lignum vitæ, & lignum
scientiæ appellavit: aliam autem plantam vocan-
do Sabech concessionis signum posuit: deinde
virga Pharaonem obtexit, mare divisit, aquam
dulcem fecit, serpentem exaltravit, petram rup-
pit, & aquam eduxit: lignum etiam germinans
in tabernaculo, Aaronis sacerdotium confirma-
vit. Sic & Salomon inquit: *Benedicite lignum*
per quod sit justitia. Sic & Elisæus lignum in
Jordanem projiciens, ferrum in tyrum Adam
velut ex inferis reduxit: sic mandat suo pue-
ro per virgam resuscitare filium Sunamitidos
mulieris. Is igitur qui tanta miracula per li-
gna fecit Deus, dic rogo, numquid per san-
ctæ crucis pretiosum lignum miranda efficere
potest? Quod si autem est impium ossa vene-
rari; quamobrem ossa Joseph cum omni hono-
re ex Ægypto veda sunt? Quomodo homo
mortuus, ossa Elisæi attingens, resurrexit?
Jam si per ossa mirifica Deus facit, clarum
est quod & per imagines, lapides, pluraque
alia idem possit. Adde quod & Abraham no-
luerit Saræ uxoris corpus alieno sepulcro man-
dare, sed magis proprio, honoris gratia. Adde
Jacob, qui per lapidem Deum veneratus, con-
stituens, eum unxit in tyrum summi angularis
lapidis. Rursus & in Laban, lapidem Bunon
appellavit. Testatur etiam Jesus filius Nave,
duodecim lapides constituens in memoriam Dei.
Erant autem, o Judæi, duo etiam cherubim
obumbrantis propitiatorium sculpta. Jam in-
grediatur aliquis templum tuum Græcus idolo-
latra, iisque visus carpat te, tamquam & tu
quoque idola adores: fare, quid habes quo de
duobus cherubim fustibus, bobus, palmis, &
leonibus, quæ in templo sculpta sunt, te de-
fendas? Vere nihil habes quod adversus illum
dicas, nisi hoc unum, quod ea non tamquam
deos habeas, sed in memoriam Dei, ejusque
gloriam, cherubim hæc in templo visantur.
Quod si ista sic se habent, qua ratione nos de
imaginibus reprehendis? At dices mihi: *Mosis*

Q9

a Deo

ANNO

CHRISTI

1811.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

1. Cor. 6.

ANNO
CHRISTI
157.

1. Reg. 6.

Parab. 40.
91.

Pio. 1.
pro
pica. H.

Jerem. 1.

Gen. 11.
Erod. 18.

a Deo iustum est, ut ejuscemodi sculptilia in templo collocanda curaret: ego sane hoc ipsum etiam dico. Sed Salomon illinc digressus, plura in templo apparavit, quae tamen Deus non mandaverat, quae neque tabernaculi testimonium habuit, neque templum quod vidit Ezechiel: non tamen in hoc a Deo in crimen vocatus est Salomon. Nam in gloriam Dei, quemadmodum etiam & nos, ejuscemodi effigies excogitarunt. Habuisti quoque & tu Judae & alia quaedam in memoriam & laudem Dei, nimirum virgam Moysis, tabulas a Deo fabricatas, rubum incombustum, humidam ex siccitate petram, urceum continentem manna, arcam, propitiatorium, velum, & a Deo declaratum ephod, denique a Deo preparatum tentorium. Utinam & in haec adoranda, super omnia Deum invocando, primum vocasses, recordatusque fuisses per haec pusilla imaginum & figurarum veri Dei, & non vitulum supra tabulas divinitus datas habuisses. Utinam sanctum aureum thuribulum servasses, & non vitulas Samaritae thuribulum servasses, & non vitulas Samaritae coluisses! utinam florentem virgam, & non Astartem urbis desolatricem! utinam a Deo stillantem petram pro Baal amplexus fuisses! Verum propter haec omnia non adoras, o quondam Israelita, quia Deum ex toto corde non amas. Nam qui amicum suum aut regem, maxime autem benefactorem suum amat, etiam filium illius modo viderit, aut baculum, aut sedem, aut coronam, aut domum, aut servum, amplectitur, & per haec ipsi benefactorem honore prosequi sibi videtur, maxime vero Deum. Cum igitur Christianos crucem adorare conspexeris, scito quia crucifixo Christo honos impenditur, tantum abest, ut lignum colant. Nam si ligni naturam adorarent, profecto omnes silvas & arbores adorando venerarentur. Quemadmodum tu Israel quando haec adorasti, ligno & arbori dicens: Tu mihi esto Deus, tu me produxisti. Rursus nos crucem ita non affamur, neque etiam sanctorum imagines, Dii nostri etiam. Non enim Dii nostri sunt, sed tantummodo similitudines & imagines Christi & sanctorum illius, ad commemorationem, honorem, & decorem ecclesiarum venerandae. Nam qui martyrem colit, Deum ipsum colit; qui matrem illius adorat, ipsi honorem assignat: qui apostolum honore prosequitur, ipsum qui apostolum misit, honorat. Utinam & tu quoque Mosaicas & propheticas imagines fecisses, illasque quotidie adorares. Sic enim eorum Domino & Deo veram latriam exhiberes, non autem aureas statuas Nabuchodonosoris. Qua vero fronte contra me imaginum & crucis causa infargis, cum noris Abrahamum idololatrias adorasse, Moysen vero Jethro idololatrias adorasse, Jacob autem Pharaonem, Daniel Nabuchodonosorem? Hi prophetae & iusti cum sint, ob beneficia quaedam illis praestita, in terra existentes illos idololatrias adorarunt: me scilicet crucem, sanctorumque effigies, a quibus infinita beneficia, Deo procurante, nobis obtulerunt, adorantem despicias? Quandoquidem qui regem metuit, filium illius injuria non afficit. Qui Deum autem timet, hic omnino etiam Filium Dei, crucisque illius typum & sanctorum illius effigies colit & adorat. Ipsi enim

in gloria cum Patre & sancto Spiritu, & nunc & in saecula saeculorum. Amen.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae, quae est in Cypro, dixit: Pater hic, qui lectus est, in una ex civitatibus Cypro deceter & sancte conversatus est, multaque encomia & panegyricas illius orationes etiam habemus, inter quas & extat oratio in transfigurationem Domini. Scripsit & sancti Joannis Misericordis appellati episcopi Alexandrini vitam: praeterea beati Simeonis, turbationesque propter Christum circa ea tempora in ecclesia factas. Scripsit & alia quaedam, in quibus omnibus orthodoxus cognoscitur: floruit circa tempora Mauriti imperatoris.

Joannes Dei colentissimus presbyter, vicarius apostolicae sedis orientis, dixit: Clarum est, quae in laudem praedicti patris dida sunt, sic se habere. Quin etiam legati sanctissimi papae librum istum synodo exhibuerunt, maxime vero ob eam causam, quod copiose sanctorum imaginum receptionem & adorationem praedicavit.

Idem ille vicarius librum sanctae synodo ostendens, dixit: Libellum istum, reverendissimi patres, in hac regia civitate apud Cyrium Procopium silentiarium reperi, eamque ob rem gavissus sum, quandoquidem exemplar aliud plane & idem immutatum in oriente habemus. Docet autem in illo beatus Anastasius de differentia adorationis: & si sacrae synodo visum fuerit, legatur.

Sancta synodus dixit: Legatur. Assumptumque librum Stephanus venerabilis monachus legit.

Sancti Anastasi episcopi Theopoleos epistola, per quam respondet cuidam ad dubitationem quamdam, a qua expediri cupiebat, ejus autem principium tale.

Si doctrina existimaretur ex variis opinionibus. Et paulo post: Nemo autem offendatur in adorationis vocabulo. Siquidem & homines & sanctos angelos adoramus, non autem quod hoc est, cultum divinum exhibeamus. Inquit enim Moyses: Deum tuum adorabis, & illi soli praestabis: quo loco diligenter observabis, qua ratione posteriori dicto, nimirum latriam, adjecerit, soli: adorabis vero, hoc ipsum non est appositum. Quomobrem adorare licet. Quid enim aliud est, quam honoris alicui exhiberi veluti emphasis, adoratio? Latria vero nequaquam, neque etiam licet. Hae quispiam ad primum dicere possent. Secundum vero multorum opinionibus subvertetur, qui experientiam lectionis sacrae non satis perceperint.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Videamus quid de adoratione dicat pater iste.

Sancta synodus dixit: Differentiam adorationis exhibuit; dixit enim, Deum tuum adorabis, & illi soli latriam praestabis; ad latriam praestationem adjecit, soli: adorationi vero haudquaquam ipsum id apposuit: falsa autem synodus hunc ipsum locum in maximum stabilitamentum sui assumpsit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Videndum.

1. Hic loco Longolus interpres crasso errore usus, quod est Simeonis cognomen in Graeco quo Simeon accepit, quod est procella, locumque integrum propterea corrumpit. Hard.
2. Hoc est, damnatum: Graece, κατα, vel κατα. Hard.

ACTIO
IV.

Hic gravissimus error, quod in errorem trahit, ut dicitur in notis.

ACTIO
IV.ANNO
CHRISTI
325.

deodum tamen diligentius, quomodo ter factum pater ipsum hoc interpretatur, quod in medio scripsit: id enim est, quod nos omnes & eos qui contentiose adversantur, in imaginum receptionem & adorationem adducit: Honorationis, ait, emphasis adoratio est. Omnes igitur qui sacras imagines se venerari consentunt, adorationem autem recusant, a sancto patre tamquam hypocritæ redarguuntur. Nam cum vere adorationem, quod est honoris symbolum, recusant, contrarium facere cognoscunt, nimirum sanctis convicia dicere.

Leo sanctis. episc. Phocæ dixit: Tempus est cum propheta dicere: *Convertisti planctum meum in gaudium mihi, rupisti sacrum meum, & induisti me letitia.* Scripturæ enim animos nostros ab omni impietate converterunt, & divina scientia & eruditione nos impleverunt.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est Cypri, librum beati Anastasii episcopi Theopoleos Stephano diacono & notario legendum tradidit.

Anastasi Beati patris nostri Athanasii ad Simeonem episcopum Bostorum sermo de sabato, cujus initium.

Si patres oportet secundum oracula, ut tu ais, interrogare. Et paulo post: Quemadmodum enim absente rege, pro eo illius imago adoratur: præsentem vero eo, veluti supervacuum hoc mittitur, cum satius sit ipsum, quam imaginem, coli: neque tamen ob id ipse qui non adest, per id quod pro illo adoratur, ignominia affici creditur. Et post pauca: Quemadmodum cum quispiam temulentus in imaginem imperatoris impetum faciens, iuste corrigitur, veluti ipsum regem ignominia affecisset, cum tamen ipsa imago nihil sit præterquam lignum, aut colores cum cera mixti: eodem modo qui in alicujus typum aut effigiem ignominiosus est, in illum, cujus est typus, injuriam factam arbitramur.

Joannes venerabilis monachus, presbyter, & vicarius summorum sacerdotum orientis, dixit: Indicat dictus pater, quomodo absentis imperatoris imago honore, non ignominia, affici debeat: eodem modo, cum nobis vere omnium Dominus Jesus Christus sensibiliter non adsit, (carnalibus enim nostris oculis divina illius essentia videri non potest, quamquam ut Deus ubique sit) tantum illius imago honoranda est, quemadmodum de imperatore statuit pater prædictus.

Gregorius venerabilis monachus, præses mansionis Hermicdon, librum beati Sophronii attulit, quem acceptum Stephanus religiosissimus monachus legit.

Beati patris nostri Sophronii archiepiscopi Hierosolymorum encomium in sanctum Cyrum & Joannem.

Venerunt alii aliter sanctos hos, diversimode eorum dona magnificantes, benefactaque multifariam prædicantes: hi quidem excelsorum templorum erectionibus, illi vero variorum unionum ornatibus, alii gemmarum & auri contextibus, alii præclaro pictorum artificis, alii aureis argenteisque donariis, alii scilicet bombycinisque texturis, & (ut uno dicam verbo) omnes in martyrum honorem proculjacet opibus & voluntate invicem vincere Concil. General. Tom. XIII.

contendant, quo affectionem erga sanctos honeste ostendant, referantque pro corruptibilibus immarcescentia, pro temporariis ea quæ finem non habent, præmia: talibus enim donis admirandi isti suos amatores rursus afficere solent.

Ex eodem commentario de iisdem sanctis miraculum trecentessimum sextum, cujus initium.

Alexandriam Ægypti & Libyæ metropolim. Et paulo post: Igitur cum venissemus in templum quoddam absoluti operis, forma quidem tremendum & supra modum splendidum, altitudine vero in cælum usque ascendens, ingreditur singula perlustrantes, ecce imaginem maximam & mirificam vidimus, repræsentantem in medio quidem picturam Domini Jesu Christi: Christi autem matrem & dominam nostram deiparam temper virginem Mariam a sinistris, a dextris vero Baptistam Salvatoris nostri precursorem, qui in utero saltu illum indicaverat: præterea apostolorum & prophetarum choros aliquot & martyrum cætus, qui ante imaginem collocati, genibus flexis & capitibus in solum inclinatis, ante Dominum procidebant.

Et paulo post: Et tertio ad imaginem venientes, prædictis verbis modique usi sunt, horamque longam obsecraverunt, & declinati, hoc solum, quod jubes Domine, clamabant. Christus vero commiseratus annuit, & ante imaginem inquit: illi date. De terra itaque surgentes martyres, primo quidem gratias agebant Deo nostro, qui eorum preces exaudivisset; deinde gaudentes & exultantes, ecce (ajunt ad me) gratiam Deus tibi dedit: ingredi te itaque Alexandriam, & in magno templo jejunos dormi, parumque olei ex lampade, quæ supra Salvatoris imaginem accensa dependet, in ampulla sumpto, rursus jejunos ea quæ hic sunt, auferes; & hoc pedes ungens, donum sanitatis consequeris. Et paulo post: Ipse vero surgens post somnum lampadis oleum sumpsit, & ad sanctorum sanum veniens, manus & pedes inunxit, & confestim Da morbo liberatus, valetudinem bonam recuperavit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Omnia vera dicit, quæ de decore sanctarum domorum, picturarum, reliquiarum arrium, item donariorum celebritate locutus est.

Thomas religiosissimus monachus, presbyter & vicarius summorum sacerdotum orientis, dixit: Hæc ipsa imago, patres reverendi, Alexandriæ in templo dicto Tetraplo etiam hodie existit, omnesque morbos curat.

Sancta synodus dixit: Gloria Deo, qui etiam per imagines sanctorum miracula perficit. Eustathius venerabilis monachus, presbyter & præses mansionis Maximi, dixit: Et ego, patres sancti, ejusdem patris librum assero, continentem multorum sanctorum virorum vitas: & si placet, adducatur.

Sancta synodus dixit: Legatur. Stephanus itaque monachus acceptum librum legit.

Ejusdem patris nostri Sophronii e limonario.

Dixit abbas Theodorus Eliotes, quod erat quidam inclusus in monte olivarum, pugil egregius: oppugnabat autem eum demon scortationis. Quodam itaque die cum vehementer

Q9 2 inful-

599

ANNO
CHRISTI
777.

insultaret illi dæmon, senex lamentari cepit
dixitque dæmoni: Quousque non relinquis
me? Absiste posthac a me, jam enim mecum
consensuisti. Dæmon oculari aspectu videndum
illi se tradens, dixit: Jura mihi quod ea quæ
tibi dicam, nemini significabis, & non am-
plius tecum pugnabo, & juravit illi senex per
eum qui in altissimis habitat, se nemini di-
stutum. Tum illi dæmon dixit: Imaginem
illam, si nolis me tecum ludari, cave am-
plius adores: habebat autem imago figuram
dominæ nostræ deiparæ virginis Mariæ, ge-
stantem Jesum Christum. Dicit illi inclusus:
Apage, res erit mihi curæ. In sequenti au-
tem die rem abbe Theodoro Eliotæ, qui
tunc habitabat in vico Pharan, significavit,
omniæque patri retulit, senex autem pater in-
cuto dixit: Vere pater delusus es, quod dæ-
moni jurasti; tantum hoc unum bene fecisti,
quod confessus es: profuerit autem tibi, ne si-
nas in hac civitate amplius lupanar, neque e-
grediaris, quin adores Christum Jesum Do-
minum nostrum cum matre sua in imagine.
Confirmatoque eo ac animato pluribus verbis,
ad proprium locum concessit: dæmon autem
illi iterum apparuit, dixitque: Quid agis ma-
ledice? numquid jurasti mihi, nemini te di-
sturum? quo pacto autem hæc effutisti? di-
co tibi maledice, in die judicii tamquam per-
jurus condemnaberis. Inclusus respondit: Quod
juravi, juratus sum: quodque pejeravi, novi:
verum Dominum meum & creatorem non ab-
juravi, te vero non audio.

Constantinus sanctissimus episcopus Constan-
tiz, quæ est Cypri, dixit: Quemadmodum
monilia aurea, ita divini nostri patres in san-
ctorum adorationem consentiant.

Joannes religiosissimus monachus, presbyter
& vicarius sumorum sacerdotum orientis, di-
xit: Sed & aliud indicant etiam verba patris
nostri Sophronii, quod scilicet præstat juran-
tem pejerare, quam plane juramentum in de-
structionem venerandarum imaginum ferre.
Hoc autem dico, quia hodie quidam jura-
mento idem statuerunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quan-
doquidem noverat bonitatem Dei, qui pœni-
tentes facile recipit, hujus gratia statuit im-
pium juramentum transgrediendum: & nunc
qui in hæresim hanc conjuravit, si aliud
peccatum non fecerint, facilis erit excusatio,
habebunt quod dicent. Quod si vero aliis pec-
catis graventur, utinam Deum placent, pe-
cantiæ remissionem illegitimi juramenti.

Theodorus sanctissimus episcopus Subriton,
dixit: Coryphaeus apostolorum Petrus negavit
quidem, sed pœnitens receptus est.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: He-
rodes bene juravit, sed perit. Petrus autem
negans Dominum cum jurejurando, deinde
regressus, postquam flevisset, servatus est.
Omne enim iniquitatem bonus Dominus rem-
ittit, si quisquam ex toto corde pœniterit.

Sancta synodus dixit: Recte, domine, nam
sic & nos sancta scriptura docet.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Prin-
ceps primus theologiæ divus Joannes dixit:
Filiis, si dixerimus quod peccatum non habemus,
mendaces sumus. Igitur si Deum invocaverimus
pro peccatis nostris, propitius nobis
erit, & connivebit ad peccata nostra.

Nicephorus sanctissimus episcopus Dyrrachii
dixit: Multis precibus opus habemus, o pa-

ter: multa enim mala fecimus, quin etiam
continua pœnitentia & confessione indigemus, ACTIO
IV.

Leo sanctissimus episcopus Phocæ dixit:
Scriptum est, quod falsum jusjurandum non zæ-
amabit: hujus gratia, falsum nostrum jura-
mentum, veluti nullum habens robur, remit-
tetur.

Joannes religiosissimus monachus, presbyter
& vicarius orientis, dixit: Si iusseris, fiat
excussio de jurando.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: De
eo jam dictum est. Verum quia plura restant
excutienda, ad propositum redeamus.

Theodosius diaconus, monachus, notarius &
oratorii custos legit.

Ex libro miraculorum SS. Cosmæ & Damiani.

Vir quispiam admodum mansuetus fistula in
junctura coxæ laborabat: cumque multorum
curationes frustra tentasset, medicorumque no-
vaculis annis quindecim esset scissus, exhau-
stus, & superatus malo, videns ulcus in dies
augeri, jamque pro uno foramine quatuor
oscula aperta, perque unum eorum potum et-
iam & cibum quandoque reddi, medicosque
dicentes malum prævalere, neque hominum
manu superari posse; desperabundus, statuit
deinceps abstinere: Multis autem consulenti-
bus, ut divorum Cosmæ & Damiani famulo-
rum Dei templum sacratum adiret, statuit se-
cum consilii amicorum (res enim multii con-
sillii necessitas) acquiescendum. Videt igitur
per somnium viros Dei sibi adstantes, dicen-
tes: Ades dum ad nos, & sanaberis. Hac ita-
que adhortatione confusus, insigne templum
divorum accedit, quotidie ad eos supplicans,
quo posset a morbo liberari. Cum autem jam
multos dies frustra preces sudisset, neque
quidquam, quod solatio esse posset, perciperet:
egressus adem sacram, videt in porticu
limine a dextro latere imaginem Servatoris no-
stri positam; pista autem erat & sancta deipa-
ra domina nostra, beatique viri Cosmæ & Da-
mianus, & quidam ex magnatibus, qui tabu-
lam suspenderat, Leontius nomine. Obscra-
tionibus igitur rursus factis, amareque illa-
crymans multis horis, rogat sanctos, ut voti
fiat compos. Digressus autem ad cubiculum
domus suæ, vidit noctu sanctos viros Dei ad
se venientes, in medio autem virginem ma-
trem dicentem ad illos: En hic est, suppetias
illi quam primum ferre.

Idem iterum ex miraculis Cosmæ & Damiani
legitur de uxore Constantini Laodicensis.
Contigit virum quemquam in militari scientia
approbatum, nomine Constantinum, singulariter
erga sanctos Dei Cosmam & Damianum
affectum, perpetuoque eorum intercessionem
implorantem, extra regiam hanc civitatem e-
xercitus sibi commissi causa proficisci, qui &
imaginem sanctorum secum etiam peregre ferre
solebat. Cum autem venisset in Laodicen-
sum civitatem quamdam, quæ Trimitaria di-
citur, hereretque ibi paulo longius ob man-
data quæ procuranda susceperat, uxorem ibi-
dem duxit. Quæ cum paulo post ex maxilla
sinistra dolere cepisset, jamque in abcessum
malum vergeret, viro sæpe quæsta de dolori-
bus: tandem eum adiit, lassata est, se eos
dolores amplius ferre non posse. Is vero illi
respondens, consolansque, quatenus fieri pos-
set, ait: Quid vis faciam uxor? nescis nos
ferre.

ACTIO
IV.

peregre esse, neque domi nostram? si quidem A
in nostra civitate viveremus, possem ego cerea
sanctorum meorum Cosmæ & Damiani imagi-
ne omnes dolores tuos sedare & auferre: hæc
autem fidelis existens, mirataque subitæ sani-
tatis per sanctos Dei promissionem, rogavit,
ut in sancta beatorum æde, postquam reversi
fuissent, preces fundere sibi liceret. Compun-
cta enim animum ex auditione tantummodo
de viris sanctis, quievit. Postera autem nocte
se somno ubi composuisset, videt tremendos
hos & magnos medicos & famulos Christi
Cosmam & Damianum, ea qua pinguntur fi-
gura, lecto suo assistentes, & dicentes illi:
Quid habes? quid torqueris? quid virum tri-
bulas? en adsumus vobis, nihil est quod sitis B
solicitati. Hæc cum dixissent, abierunt. Hæc
vero cum de somno surrexisset, maritum stu-
diose de viro interrogavit, de forma sancto-
rum Cosmæ & Damiani, de historia, & ra-
tione qua consolationem ferunt ægris. Ad
quæ cum vir respondisset, ipsa quoque cetera,
quæ per visum cognovisset, exposuit. Postea
autem maritus cogitans & recordatus, quod
in manicis sub axilla figuram sanctorum fer-
ret, manicam excussit, uxorique imaginem
ostendit: hæc autem cum vidisset, adoravit,
& cognovit vere omnia quæ cum sanctis &
secum essent acta.

Joannes venerabilis monachus, locum tenens
summorum sacerdotum orientis, dixit: C
Satis aperte declaratum est nobis, per imagi-
nes quoque suas sanctos miracula designasse.
Siquidem per imaginem mulierculæ apparen-
tem, hæc curarunt.

Manzon sanctissimus episcopus Præcanon di-
xit: Postquam ego e regia urbe profectus in
civitatem meam pervenissem, subito morbo
adeo correptus fui, ut amicorum jussu testa-
mentum condere cogerer: sed iusti, ut infer-
rent ad me sanctam Servatoris nostri Christi
imaginem; quam cum vidissem, dixissemque:
Domine, qui das sanctis gratiam, respice
me: imposuissimque loco dolenti, morbus ab
eo repulsus est, & sanitatem recuperavi.

Theodorus sanctissimus episcopus Seleuciz D
dixit: Et nobis hoc preceptum est, factum
enim est non longe a nobis.

Theodosius diaconus, monachus, & armarii
custos sacrarii patriarchici, ex eodem passionis
libro, de muliere quæ torminibus agitabatur,
legit.

Rom. 11.

Paulus sapientissimus doctor & columna ec-
clesiæ clamat: Spes non pudesat, quia chari-
tas Dei effusa est in cordibus nostris: ejuscemo-
di spem habens fidelis quædam mulier, cum
continuis torminibus vexaretur, ob singularem
erga sanctos Dei Cosmam & Damianum affec-
tionem, perpetuo precibus apud eos sollicita-
bat, eorumque templum frequentabat, quo
posset aliquando a tam sævo malo liberari:
nec satis fuit quod in singulos dies eorum
templa frequentabat, quin etiam omnibus æ-
dium suarum parietibus imagines eorum ap-
pinxit: infatiabile siquidem desiderium ejus
erga sanctos Dei apparebat. Neque hoc repre-
hensione dignum censetur, quandoquidem in
animi simplicitate id quod esse incredulum po-
test, judicatur. Contigit autem quodam tem-
pore, ut hæc internis affectionibus supra mo-
dum cruciaretur: cumque præ torminibus in
grabbato sese volveret, erigens sese præ pœ-
narum magnitudine ad locum reperere cœpit,

in cuius parietibus sanctorum effigies depinxer-
at, fide usâ pro scipione. Chrisma autem ac-
cipiens in aquam effudit, illamque bibit, &
confestim sanitati sanctorum intercessione re-
stituta est. Hæc ergo postquam convaluisset,
in magnam ecclesiam ascendit, omnibusque in-
dicavit, quanta beneficia curationis erga eam
sancti præstitissent.

Simeon venerabilis monachus, presbyter, &
præses mansionis Choræ, librum obtulit, quem
acceptum Vidor Dei amantissimus diaconus &
notarius sancti patriarchici secreti, legit.

*Beati patris nostri Joannis Chrysostomi oratio in
pelvium, cujus initium.*

Omnia facta sunt ad gloriam Dei, utilita-
tem vero nostram. Nubes in pluviarum admi-
nistrationem, terra in fructuum productionem,
mare in mercium copiam, omnia tibi serviunt
Deo, imo imagini Domini. Non enim cum
regiæ imagines & figuræ in civitatem afferun-
tur, magistratus & populus gratulabundus ta-
bulas veneratur, neque ex cera fusilem ima-
ginem, sed regiam figuram: sic & creatio
non terrestrem formam, sed cælestem chara-
cterem veneratur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Libri
istius qui lecti sunt, ex templo sunt sanctorum
Anargyron in hac regia civitate: clerici au-
tem loci istius eos attulerunt, ut in sacra sy-
nodo legerentur.

Sancta synodus dixit: Oportebat eos libros
afferri: nam ad utilitatem omnium lecti sunt.

Petrus venerabilis lector & notarius sacri pa-
triarchatus, legit.

*Ex quarto libro contra Arianos verba divi
Athanasii, cujus initium.*

Cum judicatum semel sit Arianorum insa-
nias ab ecclesia descivisse. Et post alia: Hoc
aliquis ex imagine imperatorum clarius & at-
tentius cognoscere possit. Nam in imagine re-
gis forma & species est, in rege vero ea quæ
est in imagine, forma existit: impermutabilis
autem est in imagine regis similitudo, ita ut
qui imaginem inspexerit, ipsum quoque re-
gem simul inspiciat. Rursus qui regem conspi-
cit, novit eum esse quem in imagine conspe-
xerat. Quandoquidem autem ex eo quod si-
militudo non differt, volenti post imaginis
inspectionem regem videre, recte dixerit ima-
go: Ego in illo sum, & ille in me: & quod
in me vides, vides & in illo: qui igitur ima-
ginem adorat, adorat etiam ipsum regem. Il-
lius enim forma & figura est imago.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Hæc
sane rerum natura docet, quod honor imagi-
ni exhibitus ad ipsum fontem primum refera-
tur: quomodo etiam contumelia. Quæ autem
pater dixit illo loco, ad exemplum quoddam
pertinent similitudinis.

Epiphanius venerabilis diaconus ecclesiæ Ca-
tanes, locumque tenens Thomæ venerabilis
episcopi Sardinie, dixit: Paradigmata de re-
bus coincidentibus & convenientibus dicuntur,
quemadmodum divinus pater accipit regis ima-
ginem.

Vidor venerabilis diaconus & notarius le-
git.

ANNO
CHRISTI
1171.

Ex

ANNO
CHRISTI
187

Ex sancti Basilii magni ad Amphilo-
chium de sancto Spiritu triginta capitibus.
Ex cap. 18.

Paulo post
princip.

Quia rex dicitur etiam regis imago, neque tamen ob id duo reges: non enim scinditur potentia, neque honor distribuitur. Nam quemadmodum principatus nos conservans, potestasque una; ita & nostra glorificatio, si- ve laudatio una, & non plures: quam ob causam etiam imaginis honor ad primum ve- luti fontem dirigitur.

Joannes venerabilis monachus, presbyter & locum tenens orientalium sedium, dixit: Li- brum quem in manibus ferimus, ab oriente adduximus, petimusque ut legatur.

Constantinus venerabilis diaconus & notarius legit.

Ex libro D. Basilii contra Sabellianos, Arium, & impios alios, cuius initium.

Judaismus cum gentilitate pugnat, utraque autem cum Christianismo. Et post alia: Sed veritatis sermo utrinque contrarietates effugit. Ubi enim unum quidem principium, unum vero quod ex eo, & unum quidem originale, una vero imago, illic unitatis ratio non corrumpitur. Quapropter ex patre genitus filius existens, & naturaliter exprimens in seipso patrem, ut imago quidem, incommutabilitatem habet: ut vero genitum, consubstantialia conservat. Non enim qui in loro repam imaginem diligenter intuens, regemque illam dicens, cum qui in tabula pictus est, duos reges fatetur, nimirum ipsam imaginem, & eum cuius est imago: Neque si quis in tabula pictam indicaverit, dixeritque, ecce regem, ob id primum & verum exemplar, ipsum scilicet regem, appellatione privavit: profecto videtur magis honorem regis per ejusmodi contestationem stabilivisse.

Joannes sanctissimus presbyter, locum tenens episcoporum orientalium dixit: Falsa synodus sparserat hec axioma: Quicumque imaginem Christi adorat, in deo Christum dividit: & quicumque imaginem adspiciens dixerit, aut incipientem eam, hic est Christus, Christum dividit. Stultum id sane est. Nam divinus pater Basilus, veluti lampas & doctor ecclesie Christi, quique per Spiritum Sanctum ad divina initiatus est, honorem imaginum ad ipsum exemplar primum redire testatus est. Et qui imaginem regis contemplatus inspexerit in ea regem, si- ve adoraverit, non sane duos reges aut adorat, aut videt, sed unum regem tantum. Clare enim dixit beatus pater, quod & rex dicatur regis imago, neque tamen duo reges. Adeo ut tam clarum sit, quod is qui adoraverit imaginem, & dixerit: Hic est Christus; non peccaverit. Indicat enim quod Christus verus est Dei Filius, & patri consubstans in caelis, idque in proprio suo corpore: verum per imaginem quae per colores exprimitur, potentia ejus adoratur & glorificatur, & per sensum in cognitionem ejus potestatis pervenimus. Unde & beatus pater indicavit, non esse duas adorationes, sed unam ipsius imaginis & primi exemplaris, cuius est imago.

Petrus & Petrus Dei amanissimi vicarii Hadriani papae veteris Romae, librum obtulerunt, quem Demetrius venerabilis diaconus, nota-

Arius & armentarius sanctae magne ecclesiae cultus legit.

ACTIO
IV.

Ex epistola beati patris nostri Basilii ad Julianum imperatorem apostatam.

Quemadmodum a Deo Christianam & inculpabilem nostram fidem veluti hereditario jure accepimus, sic confiteor, & in ea maneo. Credo autem in unum Deum Patrem omnipotentem, Deum Patrem, Deum Filium, Deum Spiritum Sanctum. Unum Deum haec tria adoro & glorifico. Confiteor etiam Filii incarnatam. Deinde sanctam Mariam, quae secundum carnem illum peperit, hanc deiparam vocans. Suscipio enim sanctos apostolos, prophetas & martyres, qui pro me apud Deum supplicant, quo per illorum mediationem propitius sit mihi Deus noister benignissimus, & remissionem peccatorum mihi gratis largiatur. Quam ob causam & historias imaginum illorum honoro & palam adoro. Hoc enim nobis a sanctis apostolis non est prohibitum, sed in omnibus ecclesiis nostris eorum historias erigimus.

Gregorius venerabilis diaconus sanctorum & laudatorum apostolorum legit.

Theodoriti episcopi Cyri, ex vita Simeonis, cuius initium.

Simeon inter praecipuos. Et post alia: Ajunt autem eum in Roma, maxima scilicet illa, tam fuisse fama nobilem, ut in omnibus etiam officinarum vestibulis exiguas ejus imagines collocarunt, custodiam quamdam & securitatem rebus suis illinc promittentes.

Joseph venerabilis monachus mansionis Herculi dicit: Et ego peccator librum assero qui vitam Simeonis in admirando monte continet: & si iusseritis, legetur.

Sancta synodus dixit: Capita tantummodo historiae referantur, ut domi ab omnibus postea legatur.

Colmas autem venerabilis diaconus & cubicularius legit.

Ex vita beati patris nostri Simeonis in mirando monte caput centesimum decimum octavum, de muliere quae in Rhodopoli mirum in modum a daemone exagitata, & sanitati restituta est, & multis annis sterilis existens concepit, & ob id imaginem in domo sua sancti viri collocavit, ad quam plurima miracula contigisse clarum est, quale de haemorrhoida quadam, quae annis decem & quinque malo laborans, tantummodo inspecta imagine sanata est, adhuc beato patre vivente. Item aliter quidam Antiochenus civis mercator, qui cum daemone vexaretur, ad Simeonem concessit: a quo sanatus, imaginem illi in vestibulo aedium suarum posuit, quam improbi quidam & infideles de loco deturbantes, valde puniti sunt.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae Cypri dicit: Haec quidem, venerabiles patres, ex his quae lecta sunt, & audivimus, & credimus. Et ego pro mea mediocritate, quae contingere signa his non absimilia, narrabo. Vir quispiam Cyprius in Constantia urbe armentarius in sacellum virginis deiparae orandi causa concessit, & inter orandum suspiciens imaginem, virginem ex coloribus in pariete expressam animadvertit, atque: Quorsum haec?

ACTIO
IV.

hæc? & stimulo, quo boves agebat, sublato, A
imagini dextrum oculum exculpit: egressus
autem templum, cum pecus pingeret, stimu-
lus fractus est, parique ea, cui ferrum infi-
xum est, in hominem delapsa, in oculum il-
lius dextrum infixa est. Huoc ego viram vi-
di, & unoculum esse etiamnum cognosco.

Alius quidam in civitate quæ dicitur Ci-
tium, die decima quinta mensis Augusti,
cum festum virginis celebratur, ingressus tem-
plum ut velis ornaret illud, clavum in parie-
tem malleo adigendo, frontem imaginis divi
Petri in pariete depictam transfodit. Funiculo
itaque velo alligato, confestim illius caput
frontemque intolerabilis doloris cruciatus in-
vasit, qui constanter per duos festivitatis il-
lius dies permansit. Episcopus autem Citii,
re cogita, hominem increpavit, iussitque ut
abiens clavum iterum eximeret ex imagine,
quo factò, continuo dolor mitigatus est. In-
terrogetur, si libet, episcopus: adest enim in
hac congregatione.

Interrogatus autem episcopus Citii, iureju-
rando affirmavit ita se habere in medio synodi.

Ante biennium duæ naves in Syriæ civita-
tem Gabala cum aliquot viris Cyprii naviga-
verunt. Cum autem in Gabala pervenissent,
sagittarii aliquot Agareni circa mare deambu-
labant, & quidam eorum cum Cyprii ingres-
sus templum in civitatem, cum vidisset in pa-
riete pictam imaginem, quævisit e Christianis,
quidnam prodesset isthic imago, ad quem
Christianus inquit: Venerantes eam juvat,
ignominia vero afficientes nocet: ad quem
Sarracenus ait: En ego effodiam illius ocu-
lum, ut cognoscam quid possit. Arrepto igitur
conto quem manibus ferebat, in dextrum
imaginis oculum intravit: quo factò statim
quoque illius oculus dexter in terram cecidit.
Ipse quoque ardenti febre correptus, a comi-
tibus suis ad propria reductus est. Hæc nobis
narrarunt redeuntes Cyprii, qui triginta duo
numero fuerunt.

Theodoros sanctissimus episcopus Catanæ li-
brum attulit, quem acceptum Gregorius Dei
amantissimus diaconus sanctorum apostolorum D
legit.

*Ex oratione divi Basilii in beatum martyrem
Barlaam, cuius initium.*

In hoc ora-
tione.

Prius quidem sanctorum mortem. Inter re-
liqua: O clari athleticorum rede factorum pi-
ctores, exurgite, vestris artibus mihi mutila-
tam imaginem magnificate. Obscurus a me
corona dignum virum descriptum, coloribus
artis vestræ lucidum & splendentem facite. In
ostendendis præclaris facinoribus martyris, vi-
dētix abeat pictura. Gaudeo in hoc certami-
nis genere me vobis esse inferiorem. Videam
manus exactissimum opus, quo certamen pin-
gitur: videam clariorem pictum in vestra ima-
gine pugilem. Lugeant demones, clari mar-
tyris facinoribus per nos ostensis attoniti. In-
scribatur etiam tabulæ, qui certaminibus præ-
sident, Christus, cui gloria in sæcula sæculo-
rum. Amen.

Dicitur in
Matth. 18.

Leo sanctissimus episcopus Phocæ dicit:
Scriptum est, *In duobus aut tribus scilicet sta-
bit omne verbum.* Hodie autem nobis plurimi
sacriati libelli oblatis sunt, qui mentes nostras
irrigaverunt, & satis de sanctorum imaginum
firmitudine docuerunt.

Et Petrus lector librum ex vita sanctæ Ma-
riæ Ægyptiacæ legit, cuius initium.

Mysterium regis celare decorum. Inter cetera.

Alios quidem, nemine impediante, templum
recepit, me solam autem miseram non admi-
sit, veluti si copie militares in hoc suborna-
ta essent, quo mihi ingressum præcluderent:
ita me turbæ vehementia coardabat; quamob-
rem in prosulum sive vestibulum templi me
recipere coacta sum. Deficiebam enim ex po-
puli impetu & impressione, ab ea quam intu-
li, & sustinebam. Adeo violenter mecum age-
batur. Stabam autem in angulo quodam aulis
ipsius templi, atque ita adhuc vix a populi tu-
multu me defendere potui. Cumque sursum
aspicerem, intuita sum vivificum illud lignum,
statimque ratio salutaris oculos mentis meæ te-
gigit, cum indicaretur mihi, cœnositatem &
impuritatem operum meorum in causa esse,
quamobrem a templo secluderer. Cœpi ob id
 flere & lamentari, pectusque tundere, gemitu-
tusque ex fundo cordis depromere. Cum au-
tem lacrymaret, ecce in superiore loci, in quo
stabam, parte imaginem sanctissimæ deiparæ
stantem contexi. Loquor autem ad eam,
non conviventibus oculis eandem inspiciens:

O virgo domina, quæ Deum Verbum juxta
carnem peperisti, novi profecto, novi non esse
decorum neque rationabile, me sordidam
adeo & inquinatissimam feminam, imaginem,
corpus & animam castitatis tuæ & semper vir-
ginitatis continentem inspicere. Iustum enim
est impuram adeo me a tua castitate & munda-
ditia odio haberi & execrari. Verum quando-
quidem (ut audivi) propter hoc Deus, quem
tu genuisti, homo laesus est, ut peccatores
ad penitentiam vocaret: auxiliare mihi soli,
& non habenti qui mihi suppetias ferat: ju-
be ut mihi quoque contingat in templum in-
gressus: fac ne priver aspectu ligni, in quo
juxta carnem affixus sicut, quem tu genuisti,
propriam suam sanguinem in redemptionem
mei effundens. Jube ut & mihi quoque fotes
pateant, ut & divinam illam crucem adorem.
Do enim fidejussorem tibi Deum, qui ex te
ortus est, me non amplius corpus hoc meum
turpi commixtione conspurcaturam. Verum ut
tantummodo crucem Filii tui inspiciam, con-
festim mundo omnibusque rebus mundi vale-
dico & renuncio. Quin etiam extemplo, quo
me sponsor ille salutis iusserit & duxerit,
abeo. Hæc cum dicerem, flagrans quædam
redundantia fidei in me succrevit, consistaque
Deiparæ commiseratione, e loco illo, in quo
stabam, me movens, præcelque continuas fuen-
dens, me turbæ ingredientium injicio: neque
quisquam erat qui me impelleret, aut a quo
ego truderer aut premerer: neque quisquam
qui me prohiberet, quo minus ad valvas, per
quas in templum itur, appropinquarem. Me
igitur & horror animique ecstasis invasit, to-
taque contremiscere & conturbari cœpi: quan-
tum autem viribus poteram, junxi me ad ja-
nuam, & quæ antea mihi aditum negabat,
nunc visa est recipere, idque adeo libens.
Dein procedens, ingressaque sancta sanctorum,
sancta crux vivifica me ut eam aspice-
rem dignata est, divinaque illic mysteria in-
spexi. Quantum autem fieri potuit, ad peni-
tentiam me convertendo, in terram prostra-
vi, sanctumque illud pavementum osculata
sum. Post id autem egressa, ad locum spon-
sionis properando, in quo chirographum spon-
sio-

ANNO
CHRISTI
731.

T. 11.

Matth. 5.

sio-

607

ANNO
CHRISTI
797.

tionis scriptum erat, genibus inclinatis coram A
ter sancta virgine deipara, verbis istis usa
sum: Tibi quidem, o bonarum rerum ama-
rix domina, quæ tantam mihi præter meri-
tum humanitatem exhibuisti, preces meas nec
rejecisti, gloria: vidi enim gloriam, quam nos
prodigæ pudicitix videre non debeamus: tibi,
inquam, & Deo qui propter te peccatorum
pœnitentiam admittit, gloria. Quid enim ego
infelix peccatrix ultra possum aut excogitare,
aut loqui? Jam autem, o domina, tempus
est, ut sponsoni satisfaciam: tu vero me quo
placuerit, ducito: esto mihi salutis magistra,
mihi viam, quæ ad pœnitentiam ducit, indi-
ca. Hæc cum adhuc in ore haberem, procul
audivi vocem clamantem: Siquidem Jordanem B
transieris, requiem invenies bonam. Ego vero
vocem eam exaudiens, cum lacrymis clamavi,
& ad Domini vocem intendi: Domina dei-
para ne me relinquis. Hæc cum dixissem, au-
lam templi egressa festinabunda abiit.

Ioannes religiosissimus monachus, & vicar-
ius summorum episcoporum orientis, dixit:
Talem imaginem nos vidimus in sancta Chri-
sti Dei nostri civitate, eamque sæpius saluta-
vimus.

Stephanus Dei amantissimus diaconus & re-
ferendarius sacri secreti legit.

*Ex martyrio beati martyris Procopii,
cujus initium.*

Per ea tempora regnum obtinebat Diocle-
tianus tyrannus, inter cetera: Neanias gaudio
magno perfusus, & fide audens rem bene gel-
sit. Similiter illius omnes comites: ea autem
nocte cum militibus reversus est. Venit au-
tem in Scythopolin, & omne sodalium auri-
fabrorum & argenti fulorum convocans, inter-
rogavit autem dicens: Potestisne mihi facere
vas aliquod, quod ego tradam vobis? Illi ve-
ro hominis austeritate deterriti, communi con-
silio statuerunt apud illum unum ex omnibus,
quem optimum artificem existimabant (no-
men illi Marcus erat) dicens: Si quis est
qui voluntati tuæ, domine, satisfaciet, hic
erit. Et paulo post: Marcus autem nequa-
quam obedire volebat juveni. Persuasit ta-
men tandem is dicens: Hoc mysterium regi
usque ad vitam nunquam revelavero. Persua-
sus itaque Marcus, in abdito ex auro & ar-
gento noctu crucem fabricavit. Cum autem
opus contummatum erigeretur, tres in eo
imagines apparuerunt. Scriptum autem erat
Hebraica dialecto in superiore parte, Emma-
nuel; & utrinque in summitate alarum, Mi-
chaël & Gabriel. Voluit autem Marcus, sibi
timens, expungere imagines, verum non po-
tuit. Confestim enim manus illius sicca per-
manit. Sub gallicinium autem dux qui dice-
batur Neanias, ad ædes Marci, quo crucem E
aufferet, properat. Videns autem illam, pro-
tinus adoravit. At autem ad Marcum: Quæ
sunt hæc personæ? quæque hæc inscriptio? Do-
mine in qua hora crux a me erigebatur, ima-
gines istæ per se enatæ sunt, neque ego co-
gnosco, quænam aut cujus sit inscriptio. Nea-
nias vero cognoscens virtutem quamdam in
his esse, adorata cruce, Marco artifice copio-
sam mercedem solvit, profectusque est in civi-
tatem suam.

Stephanus religiosissimus monachus & libro-
rum custos sacri patriarchii, legit.

*Ex vita beati patris nostri Theodori archiman-
drite monasterii Sicanon, cujus initium.*

ACTIO
IV.
In Græco
Sæculi . H.

Benedictus Deus & pater Domini nostri Je-
su Christi. Inter alia: Cum autem natus es-
set annos circiter duodecim, lethales bubones
homines illius loci invaserant, quo & ipse
graviter usque ad mortem laborare cepit.
Itaque illum ad templum beati Joannis Ba-
ptistæ, quod erat prope oppidum, ducunt:
deposuerunt autem eum in limine ingressus
altaris: supra illum vero locum in trabe crucis
imago Salvatoris nostri Jesu Christi sta-
bat. Eo autem ex bubone ejulante, instilla-
runt in illum guttas roris ex imagine: conse-
stim autem gratia Dei levius a dolore se ha-
bit, sanitateque pristina restitutus est, do-
mumque revertus est. Paulo post autem cum
imitari cuperet Davidem in hymnorum melo-
dia, psalterium discere cepit. Ipse autem dif-
ficulter & cum summo labore discerebat: cum
autem usque ad psalmum decimum sextum
processisset, decimum septimum tandem tran-
sire non potuit. Igitur meditabundus in ora-
torium sancti martyris Christophori, quod pro-
pe oppidum erat, concedens, in faciem se pro-
iciens, Deum precabatur, uti illum docilem
& facile apprehendendum in psalmodum me-
ditationem redderet. Benignus autem Deus
& amator humani generis, qui dixit, *Petite* Matth. 7.
& dabitur vobis, petitionem illius exaudivit,
eique adfuit. Cum autem jam a pavimento se
levasset, inque Dei imaginem intentius specta-
ret, dulcedinem sensit melle suaviores ori il-
lius insertam. Ipse autem cognita gratia Dei,
assumptaque dulcedine, Deo gratias egit, &
ab illa hora facili negotio & dociliter psalte-
rium didicit.

Cosmas Dei amantissimus diaconus cubicu-
larius legit.

*Epistola Gregorii sanctissimi papa Romani ad san-
ctissimum Germanum patriarcham Con-
stantinopolitanum.*

Quanta qualisque animi delectatio, cum ve-
nerabile tuum & honorificum nomen exaudio,
quod mihi gratiam annunciat, non possum sa-
tis declarare. Hanc enim nunciationem, quæ
& nuper te tuis venerandis literis mihi evan-
gelizata est, plurimo gaudio & exultatione lu-
cept, & præ gaudio nimio spiritus meus re-
suscitatus est. Deinde in cælum oculos susci-
lens, & gratiarum actionem Deo omnium rerum
principi dixi, qui ita in omnibus beneplaci-
tum suum facit, & nobiscum usque ad finem
adest: hic enim omnia vestra ad lucem pro-
ducit: hoc est enim quod noctu diuque pre-
cor, neque unquam ab hac intentione cello.
E Confido enim in Christum, neque ab eo ab-
sistam. Testatur idem suavis illa & honesta
in singulas horas tuæ probitatis recordatio, o
benedicte & Deo amate frater: hanc enim in
labiis habens non possum dimittere, quin per
litteras subinde te alloquar. Non enim mihi
solummodo hoc utile est, sed omnibus, quod
tam insignem ecclesiæ propugnatorem te ha-
beant, ut recte tua certamina omnium ore ce-
lebrentur. Maxime autem in hoc certamine,
in quo quamquam multa passus sis, & pro
benefactis injuriam acceperis, tamen laudandus
es, quod ad summam felicitatem res perduxeris.

ACTIO IV.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

De Spiritu Sancto c. 18. ad Amphyl. ser. 8. quod non est venerabile, &c. prope hanc.

7. Ioh. 20.

1. Cor. 15.

ris. Cecidit enim impietatis præcursor. Nam postquam putabat juxta suam voluntatem omnia peragere, ex alto in profundum ruens, & viribus comminutus, cecidit spe sua insigniter frustratus. Audivit autem ab ecclesia, quæ & Pharao Ægyptius tyrannus prius, Mose illi accinente, audierat: Dixit inimicus, *Comprehendam, dividam spolia, implebo animam meam.* Acclamabatur autem illi, veluti diabolus ipse foret, hæc prophetica execratio: *Propter hoc auferet te usque in finem, evellat te & transferet a tabernaculo tuo, & radicacionem tuam a terra viventium.* Ita ille præter spem frustratus propolito suo, secundum spem periit, idque fortitudine propugnacionis quæ venit de super, quæ ad summam pervenit excisionem, ut de eo verum esse videatur, quod per scripturam dictum est: *Telam potentium imbecillum reddidit, & impotentem succinelli suæ fortitudine.* Ob id nihil est quod contra impietatem eorum qui cum Deo pugnant, Deum esse imbecillum credamus. Et si in insanos totus mundus cum Deo pugnare dicitur, quare tu qui sanctificatus es, cum Deo hostes non posses superare? Bellum enim erat cum impiis, in quo licet non aperte, insignem tamen belli socium habuisti Deum nostrum Christum, cujus quidem laborum insignis gestasti, ipsam dico vivificantem crucem, magnum illud post mortem illius trophæum, in quo mundi fines quadripartito descripsit, partes etiam ejus literis tres indicavit. Deinde etiam sanctam omnia dominæ castæ Dei matris imaginem, cujus faciem divites populi supplicant. Sanctum enim est, ut patribus videtur: nam quicumque eam ita venerantur, his sine dubio magna retribuit. Quandoquidem imaginis veneratio in prototypum, juxta magnum Basilium, redit. Pietate enim plenum est venerandum picturarum argumentum, ut auctor est Chrysostomus. Si quis alius, ego certe, inquit, ex cera fusilem picturam pietate plenam amavi. Vidi enim angelum turmas barbarorum in imagine persequentem, & David vere dicentem: *Dominus in civitate tua imaginem eorum annihilabit.* Neque unquam ecclesia erravit in hoc, quod dixerit Deum nobis imagines concessisse; neque etiam hoc ethnicam traditionem sapit: nam & in Panædem civitatem hæmorrhoidis imago transfusa in memoriam miraculi, quo herbes excrecentes omnibus ægritudinibus auxiliares erant, celebrabatur: idque summa erga nos Dei bonitate. Ergo ecclesiæ capita & columnæ talia fieri permiserunt & tradiderunt, ut in omnium oculis ejuscemodi picturæ exhiberentur, sacer ille & venerandus typus, quo juxta humanitatem Christus qui peccata mundi abstulit, velut columna erigerentur, per quam humilitatis Dei altitudinem nosceremus, & dispositionem illius incarnationis in memoriam reduceremus, inque agnitioem sacratæ mortis illius veluti manu duceremur, quemadmodum ad eam quæ illius contigit, liberationem: neque tamen in hoc quidquam, quod a divinis discordat, dicitur. Si enim prophetica præconia eventum non assecuta sunt, ne scribantur res ipsæ ad demonstrationem eorum quæ nondum contigerunt: hoc est, nisi incarnatus est Dominus, ne figuretur illius juxta carnem imago. Si in Bethlehem non natus est ex gloriosissima virgine deipara, neque magi munera obtulerunt, neque pastori-

bus addiit angelus, turbaque cælestis exercitus hymnum nato puerulo cantarunt: si non in brachiis is qui cuncta portat, gestatus est, neque lacte nutritus est, qui dat escam omni carni; neque etiam illa pingantur. Si non a sene susceptus is qui vitæ & mortis omniumque princeps & Dominus est, fuit, (simul ab ipso cognitus, cum ab eo liberationem, dissolutionemque precaretur) ipsum prædicavit: si non in Ægyptum a matre deportatus, & rursus ex ea rediit, Nazarethque habitavit, coloribus non effigietur. Si non mortuos suscitavit, si non dissolutos restituit, si non lepras mundavit, & cæcis oculos reddidit, & impedatam linguam solvit, item gressus claudorum firmavit, dæmoniaque exegit, aures surdorum aperuit, cuncta ultra fidem hominum divinis signis egit, non pingatur. Si passionem volens non subit, & infernum non despoliavit, & ubi resurrexisset, in cælum ascendit, unde venturus est judicaturus vivos & mortuos, non per picturam indicetur. Neque etiam earum rerum figuræ & historiarum picturis & coloribus represententur. Hæc autem cuncta si facta sunt, magnumque hoc pietatis mysterium est, utinam fieri possit, ut & cælum, & terra, & aqua, omnia quoque animantia & plantæ, & si quid aliud est, live per colores, seu per picturas aut voces posset narrare. Siquidem earum rerum quæ non sunt, effiguratio, imaginativa pictura vocatur. Quam sane & Grecorum fabulositas poetis tacentem esse dixit: Neque tamen volumus, ut in ecclesia Christi idolum aliquod sit, absit. Non enim vacas adoravimus, neque vitulum in Choreb fudimus, neque Deus nobis sacrificii existimatus est, neque rursus sculptili procidimus, & Beelphegor initiati sumus, neque filios nostros & filias nostras unquam dæmonis obtulimus, ut nobis ea quæ in Salomone dicuntur, obijci possint: neque a nobis terra sanguine cædium perfusa est, aut imaginem secimus quadratam continentem idolum, nec in templum hoc induximus, neque impuritatem serpentium aut volatilium parietibus templi inscriptimus: neque Ezechiel spectavit nos Adonim lamentantes, & thymiana Soli offerentes. De quibus inquit apostolus: *Servierunt in colenda creatura, & creatorem relinquentes.* Neque etiam imagines duarum meretricum Olodom & Olibas in Ægypto erexit, aut has adoravimus; neque sacrificia a nobis Bel in Babylone, neque Dagoni in Palmstina obtulimus, neque etiam alii gentium diis subjecti fuimus. Non sunt ista, vere non ita se habent: nemo hac de re nos accuset. Non enim iis rebus quæ nihil sunt, nomen illud quod supra omne nomen est, inferius Christi populus usque in hunc præsentem diem judicat, sed vivificantem Trinitatem colimus & adoramus. Absint impura illa a nobis. Modus enim quo idola coluntur, satis manifestus est. Christianis autem pietatis studiosis omnium Dominus est quem adorant. Quod si autem quispiam Judaico animo nobis obijciat ea, quæ in eos qui insano in idola amore ferebantur, dici solent, ecclesiamque nostram idololatram, propter venerandarum imaginum divinarum & admiranda ad promotionem & adduccionem ad pietatem studia, accuset, habeatur hic non alius ac canis oblatrans, & ut in funda a nobis quam procul abijciatur. Utinam sane & Israellem Judæus imitetur, cui iustum erat per vitulum,

* Redundat vox ea, inferius, videtur. H.

ANNO CHRISTI 107.

sum, ut Deum typica commemoratione adoraret, neque vitulum & muscas ante tabulas testamenti extolleret. Utinam sacrum altare illi placuisset, & non vacca Samaritae: utinam virgam Aaron aspexisset, & non Atlanten. Proleto longe honestius & iustius fuisset illis, petram, per quam Deus aquam dedit, salutare, quam Baal. Utinam satius duxissent virgam Moysi inspicere, & vas aureum, & arcam, & propitiatorium, & velum, & ephod, & mensam, & tabernaculum interius exterioraque, quae omnia in honorem Dei, quamvis manu hominum erant facta, & sancta sanctorum vocabantur; deinde etiam sculpta cherubim, quorum mentionem facit apostolus, cum ait cherubim, gloriae inumbrentia propitiatorium, quaeque gloriam Dei provehere ex scripturis docti sumus: quam coram idolis proci dere, in eiusque adorandis sanctitatem collocare. Omne enim opus quod in nomine Domini factum est, venerandum & sanctum est. Quid opus est multis verbis? Maxime autem ad virum in divinis eruditum & electum vas Dei, quique gratiam Spiritus Sancti accepit. Non sane necessarium est descendere ad divi norum decretorum profunditates, cum tu ad altitudinem scientiae, Deo duce, facile ascen das. Sed haec haec hactenus: ad id autem quod principio dicebamus, revertamur. Propugnatri cis illius sanctae & omnium Christianorum do minae miranda facta, quae in te declarata sunt, per quae tu quoque contra hostes ser vatus es, non sunt reticenda. Illi enim, cum infamia multa tumultuarentur, tantum inveni unt in se adversitatis hostilis, quantum eor um causa iniustitiae habuit. Neque hoc ta men mirandum est. Nam si Betula per ma nus Judith Israelitidis mulieris servata est, cujus opus Holophermis erat sublatio, & per ea tempora ob id salus Israelitis vocata est: quomodo non oportebat & tuam sanctitatem, huiusmodi propugnatrice utentem, hostibus civitatis prevalere, ipsamque victoria corona re? Sane ipsius sanctis intercessionibus, om niumque sanctorum precibus, potens in bello Deus nosser fortis & longanimus duxit te su per Joseph, & tamquam ovem custodiet te in longa etiam tempora, ut Christianorum rem publicam universalem beneficiis ascias, & ad divinam regulam cuncta dispenles. Simul au tem invicem exhortemur, ut mandata quae a sanctis patribus accepimus, servemus, erran tesque in viam rectam ducamus, pro quo tibi gaudium & oblectatio & honorum fruitio, o pater sanctissime, & omnibus Christianis ex pectate.

Sanctissimus patriarcha dixit: Petrum divi num apostolum imitatus & hic beatus pater, buccino nobis ex urbe Roma veritatem ce cinit.

Theodosius religiosissimus monachus & no tarius legit.

Epistola Germani sanctissimi patriarchae Constanti nopolitani ad Joannem episcopum Synodum.

Epistolam sanctitatis tuae Tarasius gloriosus patricius nobis tradidit, in qua de Theophi lo episcopo Nacoli scriptum fuit. Signifi camus autem hac, priusquam a sanctitate tua ac cepissemus literas, nos ipsum Theophilum con venisse, persecutorisque quoniam illius mens, quae sententia in causa illa, de qua audiera

mus, esset: hanc autem nobis apologiam ob tectit: (oportet autem ut tuae sanctitati omnia pro mediocritate ingenii mei scribam.) Dice bat se instructum sacra scriptura dicente: *Nu lam facies similitudinem ad adorandum illam, ne que in caelo desuper, neque super terram.* Deinde dixit, non oportet manufacta adorare, hoc est, quae manu hominum elaborata sunt. Cum ve ro sanctos Christi martyres, veras fidei mar garitas, omni honore dignos arbitremur, & in tercessionem eorum postulemus, non potui illi non respondere. Christianorum itaque fidei, cultum & adorationem in unum & solum Deum exillere dixi, quemadmodum scriptum est, cum ab iis qui in caelo sunt, sanctis & intelligibilibus incorporeis potentibus, tum ab iis, qui in terra sunt, quotquot veritatis viam noverunt. Quemadmodum in omnibus ecclesiis sancta laudatur & glorificatur Trinitas, in uni ca dominatione & deitate, quemadmodum & nos unum Deum confitemur: neque aliquis est praeter eum, qui ex potestate illius dominatur per saecula, qui ex non existentibus cuncta produxit, tam quae visibilia sunt, quam invi sibilia. Hoc est, in Patrem, Filium, & san ctum Spiritum, sanctam consubstantialem vivi ficantem Trinitatem, inquam, credentes confi tentes baptizati sumus, quemadmodum tradidit Deus Verbum existens incarnatum, unus ex sancta & incomprehensibili Trinitate Dominus noster Jesus Christus, in nomine Patris & Fi lii & sancti Spiritus. Hic sane creaturas non adoramus; ablit: neque cultum divinae domi nationi debitum in conservos deducimus; ab sit. Neque principes, aut reges super terram adorantes, aequalem illis cum Deo adoratio nem praestare videmur. Nam & propheta Na than apparet, in terra cum esset, David ad orasse, quamquam hominem & regem: neque tamen ob id reprehensus est, quod hominem juxta Deum adoravit. Neque imaginum ex cera & colore effigiationem in errorem perse cutionis divini cultu suscipimus. Non enim in visibilis deitatis imaginem, aut similitudinem, aut figuram, aut formam expressam, quin et iam ipsorum sanctorum angelorum praesentes ordines, neque intelligere, neque investigare omnino possumus. Sed quando unigenitus Fi lius, qui in sinu Patris existens, suam creatu ram ex mortis adjectione revocando, Patris & sancti Spiritus beneplacito homo fieri dignatus est, non aliter ac nos, carnem & sanguinem assumens, & ut inquit magnus apostolus, *per omnia nobis similis factus, excepto peccato.* Igitur humanitatis illius characteris, & juxta car nem indiscretae hominis formae imaginem fi gurantes, ipsius incomprehensibilem deitatem atque invisibilem (unde ea quae nostrae fidei praecipua sunt, nascuntur) ostendere nequi mus. Non enim juxta phantasiam & umbrati ce nostram naturam sibi univit, ut quidam ex veteribus haereticis errantes tradiderunt: ve rum re ipsa, vereque homo perfectus per om nia, excepto, quod ab hoste nobis insitum est, peccato, factus est. Hanc ob causam, in fide certi, sanctae illius carnis characterem in ima ginibus delineantes saluamus, & cultu & ho nore omni, quae decet, dignamur; nec ob aliud, nisi in recordationem divinitatis illius vivificae & inexpressae humanitatis. Eadem ratione & intemeratae ejus juxta carnem mar tris, sanctae deiparae virginis similitudinem re ferimus: hoc modo ostendentes, quod mulier juxta

ACTIO IV. amabilem significat, non episco pi proprium nomen. *Exod. 20. Deut. 5.*

Deut. 6.

Matth. 28.

Reg. 1.

Hebr. 4.

id est, inel. quibus in no. locis.

Hebr. 9.

Bethula, vel Bethulia 7ed. 19. & 19.

Id est Nacoli episcopus Constanti nus, non Theophilus vocabatur. hac enim vox, Grego. dat. Deo

ACTIO
IV.

juxta naturam existens, & a nostra massa
haudquaquam aliena Deum invisibilem, & om-
nia manu sua continentem, ultra omnem &
hominum & angelorum existimationem in ven-
tre suo conceperit, & ex se incarnatum genu-
erit. Etenim ob id eam, ut vere & proprie ve-
ri Dei matrem veneramur, & magni facimus,
& quavis visibili & invisibili creatura superio-
rem reputamus. Ad hæc sanctos martyres Chri-
sti, apostolos, prophetas, tamquam conservos
nostros & veros Dei ministros, bonis operibus
& divina prædicatione veritatis, item perpeffio-
ne pro ipso Deo afflictionum gloriosos amicos
Dei veros, quibus ipse etiam magnam loquen-
di confidentiam dedit, admiramur & beatos
prædicamus, nec non ad recordationem forti-
tudinis eorum, & rectam pro Christo servitu-
tem, similitudines eorum depingimus: non
quod de divina natura participant, per hoc
demonstrare volentes, neque debitum tantum-
modo divinæ potestati & gloriæ honorem illis
tribuentes; verum desiderium nostrum & amo-
rem, quo erga eos affecti sumus, ita declara-
mus. Nam quæ per auditionem tamquam ve-
ra credidimus, hæc etiam per pingibilem imi-
tationem ad stabiliorem nostram instructionem
collocamus: Quando & ipsi sancti Dei, in
unum & solum Deum cultum adorationis, &
glorificationem, & procreationem conservan-
tes, pro Christo sanguinem suum effuderunt,
& veræ confessionis coronam acceperunt. Hæc
imaginum apparatus ratio est, non quod nos
adorationem in spiritu & veritate, incompre-
hensibili & investigabili deitati decentem, in
manufactas imagines, aut in opera hominum
arte facta, aut sane in ea quæ subsunt Deo,
sive visibilia sint, sive invisibilia, transferre
studeamus: verum ut dilectionem nostram,
quam iuste in sanctos Dei servos habemus,
per istum modum exhibeamus. Et per honora-
tionem illorum, in eum qui per illos glorifi-
catus est, quique illos glorificavit in confessione
& cultum referimus, ita ut & nos imitatores
fortitudinis eorum & dilectionis erga Deum,
per bonorum operum contra passionem resisten-
tiam, fiamus. Hunc autem esse imaginum in
ecclesia Dei usum, unumquique per hanc in-
structionem cognoscat, neque aliunde nos salu-
tis spem, sive in hoc mundo, sive in futuro
seculo expectare, nisi ab unigenito Filio Dei,
qui simul cum Patre & Spiritu sancto divina
dona largitur. Non enim aliud nomen, per quod
salvari queamus, in hominibus datum est.

At si Domini & Servatoris nostri, item inte-
meratæ ejus matris vere deiparæ, nec non san-
ctorum imagines salutamus, confestim etiam
fidem & dispositionem mentis erga illos habe-
mus, sed unum Deum sine principio, sine fi-
ne, qui omnia in manu sua habet, factorem
nostrum & omnis creaturæ, & vere servato-
rem, habentem potestatem in cælo & in ter-
ra, pro genere humano hominem factum agno-
scimus. Ancillam autem & matrem illius exi-
stentem, vere pro genere nostro intercedentem
præsentissime, ita ut Dominus quidem noster
salutem dispenfet, illa vero materno affectu pro
nobis poscat, agnoscimus. Sanctos denique om-
nes, tamquam conservos nostros & ejusdem
nobiscum naturæ participes, gratissimos Dei
ministros, ut dictum est, & hæc gratia a Deo
donatos, ut beneficia a Deo data nobis mini-
strent: curationes (inquam) morborum, &
Concil. General. Tom. XIII.

periculorum liberationes, quando per memo-
riam eorum invocatio Dei sit, quatenus nobis
in hymnodis & glorificationibus possibile est,
(Memoria autem eorum cum encomio celebratur,
ut ait scriptura) agnoscimus. Hæc igitur om-
nia * Theophilo Nacolis episcopo propo-
mus, quæ sane & suscepit, & ut divina con-
fessus est se servaturum, neque quidquam am-
plius dicturum, aut facturum, quod aliis pos-
set esse offendiculo, aut tumultum excitare.
Hæc igitur cognoscens vestra sancta congrega-
tio, illum amplius, nisi in eundem errorem
labatur, vexare non pergat: sed tam ipiu:
cum literis nostris transmissum, & satisfactio-
nem illius * condescens accipiens, contenta
est, pro potentissimis nostris domibus & im-
peratoribus, ut quam diutissime vivant, & vi-
dores declarentur, precetur. Oret etiam, ut
Christianorum populo Dei pax contingat, quæ
omnem mentem exuperat.

Sanctissimus patriarcha dixit: Pater hic no-
ster beatus Germanus cum sanctissimis patribus
præcessoribus illius consensit.

Sacra synodus dixit: Vere, domine, in omni-
bus conveniunt.

Taradius sanctissimus patriarcha dixit: Lite-
ras has episcopus Nacolis cum accepisset, cela-
vit, neque metropolitæ suo tradidit. Ob eam
causam beatus Germanus deinceps ad eum scri-
psit. Nam principium hujus hærescos ex eo
ortum est.

Theodosius Dei amantissimus diaconus, no-
tarius, monachus, & armarii sacri oratorii
custos legit.

*Ejusdem beati patris nostri Germani ad Constam-
tinum episcopum Nacolia epistola.*

Joannes Dei amantissimus Synadon metro-
polites nobis scripsit, quomodo tua caritas li-
teras nostras illi non tradiderit. Qua de causa
non mediocrem propter te dolorem concepimus,
quod videris mihi amorem Dei & cari-
tatem & honorem, quæ membra Christi mu-
tuo sibi debent, postposuisse. Quam ob causam
per literas istas præsentem caritati tuæ renun-
ciamus, ut * Theophilo Constantino metropo-
litæ confestim literas traditas, omnemque ho-
norem illi debitum tribuas, illicque secundum
sacerdotalem ordinationem subjiaris: quemad-
modum quoque sermones nostros tua caritas
suscepit, professaque est eos secururam, neque
proprie sententiæ inhæsuram. Novisti enim
quæ locuti fuerimus, cum me invocasti, ne
episcopatu tuo privareris: promittebasque te
correcturum ea & confirmaturum, de quibus
fides tua vacillare dicebatur: neque etiam quid-
quam amplius contumeliæ adversum Dominum,
aut sanctorum ejus imagines dicturum, aut fa-
cturum; sed tantummodo e scriptura probatu-
rum, nihil divini honoris in creaturis consistere,
sed licere tamen venerationem illis exhibere,
quam sane rem & nos docuimus sic se ha-
bere, quamque stabiliter tenemus & confite-
mur. Scripta autem nostra ad * Theophilum
metropolitam eadem continent, & nos illi
exemplar idem transmissimus. Ne igitur popu-
lo innocenti offendiculum præbeat, in me-
moriam redigas divinum iudicium, quo in-
quit: Quicumque unum ex minimis istis scanda-
lizaverit, satius ut submergatur illi fuerit.
Hoc igitur caritas tua cognoscat, & epistolam
nostram metropolitæ reddito, atque per sanctam
con-

ANNO
CHRISTI
787.
Prov. 10.* Pro. Dei
amantissimus,
Theophilus,
Herdianus* Grace, &
pauca dicitur
affectus. 11

Phillip. 4.

* Pro suppli-
cationem
Herdianus.* Ut fu-
Hard.* Ut fu-
Hard.* Mart.
Luc. 17

ANNO
CHRISTI
1811ACTIO
IV.

confubstantialem & venerandam Trinitatem hoc jubeo, ut nisi facias, nunquam sacrum officium amplius administrare possis. Nam si admonitionibus nihil profecerimus, certe sententiae austeritate, quantum poterimus, te deterrere cupimus, ne Dei subdaris iudicio.

Sandissimus patriarcha dixit: Venerandi fratres, quemadmodum praedixi, inductio peregrinae istius novitatis a praedicto episcopo Nacoli initium cepit.

Constantinus Dei amantissimus diaconus & notarius legit.

Epistola Germani episcopi Constantinopolensis ad Theopylam episcopum Claudopolensis.

7. 11.

Salomon sapientiae doctor verbis suis ita alibi expressit: *Frater a fratre adjutus, tanquam civitas munita & alta & regnum vestibus clausum.* Ego autem meipsum non ex eis esse qui auxiliari possunt, sed potius qui auxilio egent, arbitratus, ad vestram caritatem, non sufficiens cogitationum turbam, literas has direxi, (quo enim properarem alio, quam quo me veritatis studium pellit?) in quibus si falsa continentur aut mendacia, ut utar Gregorii theologi verbo, auræ eas ferant: si autem vera sunt quæ referunt, undique sane mentis sententia firmet. An non igitur propter multorum tarditatem & pigritiam, quibus verba tantummodo in labiis nascuntur, & delectatio dilectionis cor non intrat, sententia scripturarum non exquiruntur, & ad profunda rimantur? Quamobrem multorum caritatem fidam potius quam veram esse arbitramur, ut neque etiam multos jam videamus animadvertere & indagare, quid sanctæ scripturæ iustionibus nobis demandetur. *Dilectio enim*, ut inquit apostolus divinus, *malum non cogitat.*

1. Cor. 13.

Hæc cum apud multos expleta sit, necessarium mihi esse putavi, significare & quid nobis de præsentis tumultuatione videatur. Harum autem cogitationum occasio mihi fuit, quod cum vidissem tuam erga Deum affectionem, qua nobiscum versatus es, & multis questionibus & orationum meditationibus, cum per scripta, tum per disputationes se exercitantem, nunquam tamen nobis questionem aut dubitationem de imaginibus, cum sanctorum virorum, tum ipsius Domini nostri Jesu Christi Servatoris nostri, & juxta carnem illius sanctæ & veræ & deiparæ matris, a tua caritate propositam, neque questionem, quid ego ea de re sentirem. Quapropter ut fraterna approbatione mentem nostram aperiamus, brevibus, quæ de ea re nobis cognita sunt, dicemus. Illud tamen pius subjucientes, oportere nos omnem rerum vanam novitatem observare, & maxime cum in fide in Christi populo discordiæ tumultus, & scandali argumentum suboritur.

7. 11.

Matth. 18.

Deinde in ecclesiis consuetudinem longi temporis tenendam. Etenim si cum consilio scriptura vinum ordinat bibi debere, quanto magis nos opportunioribus temporibus, plenior consultatione res aggredi oportet, ne tremendo Dei iudicio subiciamur, quo is qui unum ex peccatis scandalizat, a Deo tollitur? & alioquin omnes quicumque ad contumeliam ecclesie Christi errorem aliquem sive verbis, sive factis consulto inducunt, quive ejus divinum venerandumque honorem infringere tentant, judicantur. Hoc igitur præcognoscere oportet, non solum nunc, verum sæpius idque maxime

A Judæos nobis opprobrio vertisse, cum tamen idololatriæ servi, & ministri vere semper extiterint. Non sane aliam ob causam, quam ut fidem nostram inviolabilem contaminent. Cum autem in manufacta invehuntur, eaque auferre student, non hoc agunt, ut divina natura omnibus visibilibus & sensibilibus superior cognoscatur, sed omne studium cultusque eorum huc vertitur, quo divinam naturam humilicent: sed non satius fuerit relinquere: quid enim aliud quam canes sunt, latrantes contra ovile Christi? Sarracenis autem (quandoquidem & ipsi de ea re aliquid dicere velle videntur) sufficiat, quod in eremo lapidi inanimato sacrificia faciant, acclamentque hanc vocem, Chobar:

B quod a patribus acceptum, per puerilia mysteria & festa peragunt. Christianis vero, quibus per universum orbem terrarum, sub inquit evangelii jugum videlicet (ut propheta inquit) servientibus Deo, character propriissimus est fides & confessio in unum Deum Patrem, Filium, & sanctum Spiritum, Trinitatem incretam, sempiternam, incomprehensibilem, invisibilem, confubstantialem, in eodem throno sedentem, simul etiam confessa vera Filii Dei humanitate cum reliquis sacri symboli capitibus, quod populus Christi convenienter & mystice in sacram anaphoram Deo adducit. Deinde spiritualis in nomine trium * Dei principium hypostasium facta per divinum baptismum

divinorum

regeneratio, & vivificorum incurrunt sacrificii symbolorum divinæ operationis transumptio, communioque. Per quæ sane veritatis resplendet illuminatio, impietatisque tenebræ discutuntur. Afferens etiam secum iudicium evidens, quo errores in divinis commissi, impietasque discerni possit. Hæc igitur cum invicem opposita sunt, & ut apostolice dixerim, ab initio segregavit Deus per medium luminis, & per medium tenebrarum. Dicat nobiscum beatus evangelista Joannes: *Hæc est victoria quæ*

1. Joan.

Matth. 18.

vicit mundum, *fides nostra: hæc proponatur nobis, de hac nobis dicatur, ipsa est petra, supra quam Christus suam ædificavit ecclesiam in portas inferni, hoc est, impressionum & insultationum contrariæ potentie inconcussum & incommutabile præsidium. Illic commune nomen accepimus, quod (ut Isaias ait) benedicetur. Sic enim inquit: Deum verum benedicent, & non dicibilis ejus naturæ investigabile & incomprehensibile annuntiabunt, incircumscribibile, & quod nulla ratione mutari potest, & in plenitudine constans, prædicantes ejus sempiternam potentiam & divinitatem a creatione mundi, juxta sanctissimum apostolum, in creaturis intellectam considerantes: ita Deo viventi & vero servire digni habitus sumus, idque ea libertate agimus, qua ipse*

Isa. 61.

Rom. 1.

Gal. 4.

Christus nos liberavit; honorantes eum & glorificantes, omnem idololatriæ errorem & impietatis abjicientes, cui singularis cognitio dicere lapidi: Tu me genuisti & ligno, tu me fecisti, ut est apud prophetam: neque inspicere vult in caelum, ut Isaias clamat, neque cogitare quisquam sit qui hæc omnia indicaverit: qui in numerato totum mundum eduxit, omnia nominibus vocari fecit per gloriam & roborem sui plenitudinem: cujus manus omnem caelestem exercitum, ut alius quidam propheta inquit, fecerunt, ut cum bonam & harmoniam omnis creationis illius harmoniam inspexerimus, per animæ intellectum, & verbum illum productivum, & per illud Patrem vere

Jerem. 1.

Isa. 40.

exi-

ACTIO
IV.ANNO
CHRISTI
717.

1 Cor. 6.

Eod. 22.

Hebr. 11.

1 Cor. in 40
Martino.

Mart. 1.

Mart. 12.

existentem Deum intelligamus & adoremus, ut alibi beatus Athanasius in sermone contra idola clarissime explicat. Quemadmodum igitur nulla communio lumini cum tenebris, neque ulla Christo cum Belial concordia: ita nulla Christianis, qui Deum unum inenarrabili gloria & potentia adorantes colunt, cum his qui Deum, ut Deus est, effigere & formare intendunt. Et hæc quidem apud prophetam iustre miseris existimantur: illis enim cor cinis est, ut scriptum est. Quorum hi quidem arbitrantur se Deum, facti sibi idolo recenter ex eo quod non erat, facturos: & eo qualicumque de causa evanescente & obcurato, firmiter sibi non esse Deum, persuasum habent, nisi confestim alium in locum ejus erigant. Et hoc nos aperte divina scriptura docet de vituli in deserto Israelitarum formatione, quando seditione concitati, contra Aaron dicebant: *Fac nobis Deus qui nos præcedat*. Hoc unum arbitrati, non esse Deum neque verum neque falsum, nisi cujus idolum formatum videant, cui etiam postea egressum ex Ægypto attribuerunt: qua sane re quid aliud, quam excessum impietatis suæ indicari, non video. Hi autem qui gentilis superstitionis & impietatis turpitudinem sedabantur, & hanc promovere studebant, in nomine deorum, qui ab eis colebantur, statuas erexerunt, nimirum Jovis, quem patrem & primatem deorum omnium & hominum vocabant, reliquorumque plurimorum, quorum nota sunt nomina. Quorum cultura, religiones, & sacrificia, quid aliud erant, quam scortationes, scelera, & omnis impunitatis demonstratio? ne dicam interim puras blasphemias & libidines, ubi & sacrificia & cultus erat, hominem diis jugulasse. Apud Christianos vero sanctorum virorum imagines, qui & usque ad sanguinem peccato obliterunt, ut cum apostolo loquar, quique verbo veritatis ministraverunt: dico autem apostolos & prophetas, qui pia vita in bonorum operum exercitio fuerunt, quique vere Dei servi reperti sunt: nihil aliud sunt quam fortitudinis eorum delineatio, sanctorumque dispensationis & virtutis figuratio, & ad glorificandum Deum, cui in præsentia hæc vita servierunt, admonitio & instructio. Sermo enim qui bonorum virorum actiones recenset, juvat audientes, & ad imitationem sæpius adhortatur. Hoc etiam per frequentem imaginum inspectionem fieri verisimile est. Nam quæ historica narratio per auditum docet, ea tacens pictura per imitationem ostendit. Magnus enim Basilus inquit, ex utroque ad fortitudinem incitari. Brevis, & (ut dicam) per summa facta narratio, & sanctorum in imagine per picturam expressorum imitatrix demonstratio, nobis contemplantibus utilis est. Nam & per idola sanctorum deorum gesta impura demonstrantur. Nam & qui sæpe audiverunt, ejuscemodi de sanctis viris narrari, si iterum in imagine ista representari viderint, in memoriam ea quæ audiverunt & legerunt, reducunt. Quin etiam ignorantes ejuscemodi, cum objecta fuerit eorum oculis talis contemplatio, causam inquirendi & pervestigandi acquirunt. Præterea ab his vehementius in amorem & laudem Dei concitatur, ita ut per hæc utraque illi qui egregia sanctorum facta vident aut audiunt, Patrem nostrum qui est in cælis, glorificare juxta evangelii vocem cogantur. Legislatio autem Mosaica populum jubet clamenta hyacinthina ad vestium

asimbrias assuere, ut memores sint iustorum, & ea custodiant. Multo sane magis per similitudinariam vim apparentem in pictura sanctorum virorum, egressum gloriosæ catastrophes rite videre licet, horumque fidem juxta apostolicam doctrinam imitari. Domini autem juxta carnem formæ characterem figurari in redargutionem hæreticorum, qui cum in phantastico & non vero corpore venisse delirantes dicunt, quid obest? ita ut & his prosit, qui ad summam divinitatis spiritali speculatione pervenire nequeunt. Indigent enim & hi corporeo quodam intellectu, ad eorum quæ audierunt confirmationem. Mysterium enim quod & celos tetigit, quodque virtute a sæculis & a generationibus in Deo celatum est omnium conditore: non solum ex auditu fidem habet: *Fides enim* (inquit apostolus) *ex auditu*: verum etiam ex visis in animis videntium imprimitur. Deus enim in carne in mundo apparuit, & creditus est, omnibus sanctior & magis salutaris repertus. Quare & per evangelica præconia de dispensatione ejus, quæ in carne cum hominibus fuit scripta, ad populorum memoriam juvandam, & venerationes gloriæ ejus, & benedictionis erga nos recordationem faciunt, quæ etiam eadem claritate per artificium predicari possunt, & ad adorationem ejus nos perducere. Non enim colorum & lignorum mixtura adoratur, sed invisibilis Deus, qui in sinu Patris existit. Is enim adorationem suscipit in spiritu & veritate, per ipsum ad Patrem nobis aditum gratis dans, qui cum eo adoratur. Nam & Jacob in summitate virgæ Joseph adorasse dicitur, non sane ligno illum cultum exhibens, sed suum amorem in eum indicans, qui habuerat eandem. Ita etiam sanctitatis Christi & supergloriosæ matris imagines a populo Christiano inspiciuntur, & considerantur, & honore afficiuntur. Quare a longis temporibus sanctissimis ecclesiis eas suscipere visum fuit neque quidquam adhuc accidit: ut prohiberentur. Quin etiam post omnes persecutionum turbulentias, & post fidei confirmatæ ubique libertatem, omnibus synodis universalibus usque ad nostram generationem celebratis, cum multi quoque canones de imaginibus ederentur, namquam tamen quidquam de earum abrogatione statutum est: quod certe, si illicitæ fuissent, fieri debebat. Multa autem de idolis & idolorum statuis & execrationibus earum, in scriptura dicta sunt, quæ etiam & nunc ipsa consuetudine exclusæ sunt: hæc enim ad alienationem a Deo ferebant. Nam qui dicebat, apostolis se adfuturum usque ad consummationem sæculi, profecto hoc ipsum & illis qui ecclesiæ suæ curam gerunt, annunciavit. Non enim illis corporaliter adfuturus erat usque ad hujus præsentis sæculi transitionem. Item & tribus aut quatuor in nomine illius congregatis, adfuturum se illis dixit. Putatne tantas congregationes zelo bono coeuntes, ut illius cultus propagetur, divina illius inspiratio & ductio reliquit, ne posset consummationem perfectæ confirmationis suæ ecclesiæ, in qua neque macula, neque ruga, neque aliquid tale est, videre? Neque hanc consuetudinem non paucæ aut ignobiles urbes, verum omnium regnorum nobilissimæ & principales ecclesiæ servant. Quod autem res pervetusta sit, historicas scripturarum narrationes in imagines effigiarum, adstruit beati Gregorii Nysseni episcopi sermo, in Abraham inscriptionem præ se ferens, in quo

Met. 12.

Fides Rom. 10.

Joan. 4.

Gen. 28.

Hebr. 11.

Mart. 18.

Mart. 18.

Ephes. 1.

ANNO
CHRISTI
1597

Exod. 30.

Deut. 10.

Deut. 10.

Isaia.

Ap. 17.

Exod. 30.

v. Co. 8.

Malac. 1.

Malac. 1.

Co. 8.

quo de oblatione Isaac in tabula expressa recen-
 set. Quod si autem illorum res ita expres-
 se sunt, quanto magis miracula dominice dis-
 pensationis & passionis talem demonstrationem
 habere debent? Sic etiam athleticæ sanctorum
 martyrum fortitudines, quæ ad zelum & bo-
 nam imitationem aspicientes inducunt, expri-
 mi debent, in quibus habetur etiam generosi
 & admirandi martyris Anastasii veri pugilatus
 certamen. At illi forte dicent, necessario esse
 sanctæ scripturæ mandata sequenda, veluti cum
 dicitur: *Non facies tibi ipsi idolum, neque simi-
 litudinem ullam eorum qua aut in caelo, aut in
 terra sunt infra, aut in aquis super terram; ne-
 que adorabis ea, neque ea coles. Iterum: Non aj-
 lumatur nomen Domini Dei tui in vanum.* Et in
 Deuteron. *Legem meam ne transgrediamini, nec
 facite vobis sculptam imaginem.* Et hæc quidem
 illi dicunt. Sed clarum habent intellectum.
 Naturam enim Dei icimus forma representari
 non posse, incomprehensibilemque esse, neque
 honorem aliquem esse, qui illi tamquam viro
 exhibeatur, sed conjecturis & opinationibus ad
 corporeas conceptiones ducimur. Prædicens
 enim illis Moyses: *Custodite diligenter animas,
 ne quam similitudinem aspiciatis, in die illa qua
 locutus est Dominus ad vos in Choreb, in monte
 ex medio ignis.* Hæc præfatus, statim subdidit:
Ne legem transgrediamini, nec facite vobis: &
 quæ sequuntur. Hoc quidem ob id, quia re-
 cordabatur constructionis vituli: atque ita dili-
 genter hoc inculcavit, ne ex Aegyptiorum con-
 suetudine ad tantam impietatem redirent, di-
 vinaque illi arbitarentur similia. Hoc & ma-
 gnus apostolus in oratione ad populum Athe-
 niensem habita ait: *Genus igitur cum finis Dei,
 argento, auro, lapidi, aut figuræ artis, aut ex-
 cogitationis hominis, divinum esse simile existima-
 ri non oportebit.* Eundem intellectum habet: &
 illud: *Non accipies nomen Domini Dei tui in
 vanum:* hoc est, non vocabis aut autumabis
 Deum, in quo nihil divinitatis existit, sed va-
 na opinione & falsa appellatione hoc dignabe-
 ris. *Nobis autem,* ut magnus docet apostolus,
*unus Deus Pater, ex quo cuncta: & unus Domi-
 nus Jesus Christus, per quem omnia;* & unus Spi-
 ritus sanctus, in quo universa. Naturalis au-
 tem diversitas per præpositionum commutatio-
 nem ne sit inducitur. Etenim tria hæc, unus
 Deus inter se invicem intellecta sunt, ut sa-
 piens docet Gregorius. Nulli igitur nomen il-
 lud super omne nomen exiens, populus Chri-
 sti in hunc usque diem, præterquam ad san-
 ctam vivificantem Trinitatem retulit. Absit ut
 hoc faciat. Ubique cum verbum hoc, *Deus*,
 divina scriptura ponit, tantummodo dictis as-
 signat, quo a nobis alienum, & non commu-
 nem, indicet hunc errorem. Manifesta enim
 est quæ sit latræ idolorum ratio. Apud nos
 autem unus Deus adorandus, una & in eum
 fides, unum salutare baptisma: sic quoque
 una, quæ illi debetur, laus, quemadmodum
 a sanctis apostolis traditum est, & hætenus ser-
 vatur. Laudationisque sacrificium, quod per
 Christum Deo Patri representari inquit divinus
 apostolus, quid aliud est, quam laborum no-
 men illius consentium fructus, & in vivificis
 mysteriis divinitissima traditio, quam præsignifi-
 cavit Malachias propheta, veluti ex persona
 loquens Dei. *Ab oriente soles usque ad occasum
 in gentibus glorificatum est nomen meum, & in
 omni loco sacrificium offertur nomini meo.* Sacri-
 ficium, inquam, purum. Nulla itaque confæde-

ratio templo Dei, hoc est, illius ecclesiæ cum
 idolis. Absit. Ipsa enim columna & firmamen-
 tum veritatis apostolice nominatur: *Idolorum*
 autem nomina, ut Zacharias clamat, *de terra*
 auferentur, quando omnis locus domui David,
 hoc est ecclesiæ Christi, cujus domus sumus
 nos, per traditionem fidei aperietur. Huc fa-
 ciunt omnino, quæ in sapientia Salomonis, &
 apud magniloquum Isaiam reperiuntur. Illic
 enim dicitur: *Principium scortationis, respectus sap. 14.*
*idolorum: desiderium eorum, corruptio vita. Ne-
 que enim erat a principio, neque in perpetuum
 erit. Vanitas enim hominum ingressi est mundum.*
 Et propter hoc, brevis finis illis deputatus est,
 &c. In propheta autem: *Consutabuntur omnes*
 qui sculptilem Deum aut faciunt, aut constant;
 & omnes qui inde generantur exsiccati sunt, &
 fabri ab hominibus facti sunt; & reliqua: hoc
 est, fabri lignarii artis industria, & lignorum
 quorum usus ad ministerium hominum, in for-
 mam viri transformatur, & tripudium insi-
 pientis adorantium ea. Quibus inferitur: *Vide-
 te, ne dicatis, mendacium in dextera mea.* Quod
 præmissæ impietatis veluti subversionem indu-
 xit. Nos autem cognoscentes & credentes Fi-
 lium Dei, quod sit veritas & dextera Patris,
 alieni a damnatione prophetica demonstramur.
 Et ob id valde opportune prophetica oratione-
 nem usurpavero: *Quid patris ad triticum?*
 quæ familiaritatis sustinuit a spiritibus nequæ,
 instabilis levitatis colentium creaturam, præ-
 terito creatore, ad veræ divinitatis cognitionis
 nutriendum verbum, quod in omni Christi popu-
 lo invenitur? Illi enim Isaias *Isa. 65.*
 ait: *In verticibus montium sacrificaverunt; & su-
 per colles incensum fecerunt. Sub quercu & popu-
 lo, subter arbore subumbrante, quia homines regnum*
 erant, quemadmodum alius propheta contem-
 poraneus Isaiæ clamat. Populus autem Christi,
 regi sæculorum incorruptibili, invisibili, uni
 sapienti Deo adorationis cultum exhibet, in
 spiritu & veritate adorando, omnemque lauda-
 tionem & glorificationem vivificæ Trinitati in-
 cessanter offerens. Ea vero quæ extra sapien-
 tiam de idolis jactantur, brevem finem habent.
 Nam eorum obscuratio, & quod amplius esse
 non poterant, non aliunde quam ex Christi
 Jesu magni Dei & Servatoris nostri apparitione
 factum est; quam etiam ecclesia illius a prin-
 cipio usque ad totius mundi terminum, sangui-
 ne illius redempta, per omnia consistet &
 gloriote prædicat. Non igitur in illa scripta
 idolorum damnatione vituperationeque verus &
 germanus Trinitatis adorator populus Christi
 se notari putabit, quod sanctorum virorum ima-
 gines in recordationem virtutis eorum habeat.
 Neque etiam beato apostolo Paulo carnalem
 circumcisionem prohibenti, & illis qui per le-
 gem justificari volebant minanti, circumcisio
 Timothei, legalis tonsura, sacrificium in tem-
 plum inducere, reprehensionem aliquam aut
 condemnationem conciliavit. Non enim sim-
 pliciter designata inspicere oportet, sed undi-
 que rerum intentio probanda est: nam qui cau-
 sam offerentemque non inspicit, sæpe contraria
 iudicat. Qui vero ita non faciunt, fortasse apud
 hos ipsius quidem Dei mandatum irreprehens-
 tum nequaquam videbitur: siquidem lege scul-
 ptile & constanter interdicente, subjicitur, che-
 rubim gloriæ obumbrantia propitiatorium, ut
 apostolus inquit: *Hæc enim ejus apparatus fue-
 runt, quibus divinam gloriam vestam fuisse non
 solum ex scriptura docemus, & divus Athana-
 sius*

ACTIO
IV.

1. Tim. 3.

Zach. 12.

Sap. 14.

Isa. 1.

Isa. 65.

Jerem. 23.

Isa. 65.

Isa. 65.

1. Tim. 3.

Rom. 1.

Gal. 3.

1. Cor. 7.

Exod. 25.

Malac. 1.

ACTIO
IV.ANNO
CHRISTI
72

sius psalmicum hoc verbum exponens: *Qui se- A*
det super cherubim, appareas: talem de his tra-
 dit sententiam. Et eam cherubim illorum exem-
 plaria, ignota juxta naturam omnibus homini-
 bus existentia, spiritus & ignis existunt, & ab
 omni corporea figuratone & natura aliena, ea
 que de ipsis a propheta corporaliter dicuntur,
 symbolicam & alius dudum sentum habent.
 Aliiter enim intelligere juxta sacram & corpo-
 reis non decentem rationem oportet. Illud ve-
 ro necessarium est ut dicatur, nequaquam Chri-
 stianos suorum juxta carnem, aut cognatorum,
 aut amicorum, aut familiarium figuram pin-
 gentes, illam aut colere, aut honore aliquo
 dignam ducere: imo ne imperatorum quidem
 iustibus obedientes, potestati talia tribuunt: in
 quibus sane culpabiles inveniuntur, qui dicen-
 tes se sapientes, insatiati sunt, & gloriam Dei
 incorruptibilis cum similitudine corruptibilis
 hominis commutarunt, ut inquit apostolus.
 Adeo ex hac re scire licet, nobis non licere
 predictam scripturam in columnam rapere. I-
 gitur si de Deo pias opiniones ad id quod cor-
 poralius est, transponimus; aut Deo decentem
 gloriam & servitium relinquentes, aut aliqua
 ratione imminuentes hujusmodi argumento de-
 prehendimur: recte utique auferentur, que vos
 vacare faciunt, & abducunt a cultura & assi-
 duitate erga unum & verum Deum. Nunc
 vero contrarium fieri videmus; nam si quis-
 piam cum scientia, sanctorum alicujus imagi-
 nem inflexerit, recte Deum laudans dicit;
 Gloria tibi Deus; nomenque sancti apponet.
 Ut per hunc modum, id quod in precatione
 nobis dicitur, impleatur, ut per visibilia &
 invisibilia ter sanctorum nomen Christi glorificetur.
 Verum neque sanctorum virorum aliquem
 Deum appellari sustinuerimus. Proprie enim &
 vere ejusmodi appellatio Deo convenit: &
 iis qui faciunt quod Deo placeant, Deus id
 nomen tradidit, ut psalmorum sacro codice
 scriptum est. Neque rursus, ut sufficientem
 existimantes cognitionis Dei assertionem, ejus-
 modi imagines habentes, despiciamus in ec-
 clesiis Dei populi congregationes & concursum:
 imo in eis diu nodaque, & ut cum psalmo
 grapho melius dixerim, vesperi & mane & me-
 tidie benedicere Deum oportebit, maxime au-
 tem in divinis mytheriis & sacris officis, dum
 hæc, inquam, peraguntur. Sed certo sciamus,
 non aliunde nobis spem salutis accedere, nisi
 ex pia fidei confessione, que sit erga Deum
 verum & unum in Trinitate adoratum: fidei
 dico confessionem, que partim in corde confi-
 litur, partim per os profertur: *Corde enim cre-
 ditur ad justitiam, ore autem fit confessio ad sa-
 lutem:* Semper eundem ejus qui nos fecit, in
 ore ferentes, & exaltationes ejus in gutture ha-
 bentes, omnis populus Christi in transumptio-
 ne sanguinis & corporis ejus, per quam, me-
 moriam mortis & resurrectionis illius juxta
 suam traditionem celebramus, insatiabili desi-
 derio & a Deo incitato studio ad ea incitatur,
 magis quam ad fontes aquarum cervus. Ve-
 rum ne quempiam offendant, quod ante sancto-
 rum imagines lumina & suaveolentia thymia-
 mata acceduntur. Symbolicos enim illa fieri
 in honorem illorum opinandum est, quorum
 cum Christo requies, quorum honor ad ipsum
 recurrit, hoc ipsum testante sapiente Basilio,
 quod erga conservos bonos honor, erga ipsum
 Dominum commune benevolentie signum exhibet.
 Sensibilia enim lumina symbolum sunt

immaterialis illius & a Deo dati faminis: aro-
 matum autem incensio sincerum & totum fan-
 di Spiritus afflatum & repletionem significat.
 Et hæc quidem veluti contra subornatas con-
 traditiones, & ex scripturis hinc illinc acce-
 ptas objectiones scribere nobis permisimus; ad-
 hortantes ut sine scandalo & sine turbatione
 cum populo conversemur, quando etiam ne
 unum ex pusillis despiciendum Deus prohibet.
 Similiter scandalizare aliquem intolerabile &
 horrendum judicium assertit illis qui intendunt.
 Nunc autem & totæ civitates, & hominum
 congregationes non parum hac de re tumul-
 tuantur. Caveamus autem nos omni studio,
 ne hujus rei auctores simus. Ante omnia ve-
 ro providendum est, ne a sententia permute-
 ris, ne ex hoc inimici nostri & hostes crucis
 Christi supercilium elevent contra fidem no-
 stram, dicantque: Hucusque Christiani erra-
 runt: nisi enim institutum tuum idololatriam
 cognovissent, non sane nunc manufacta abjice-
 rent. Quod ipsum quantum contumelie sub-
 versionisque fidei in Christum conciliavit, qui-
 vis agnoscere potest. Nam qui semel errarint,
 eos in viam reducere difficile est, ut qui a ve-
 ritate alienantur. Quid autem dicere oportet,
 cum videamus reges nostros & imperatores,
 ex propria erga Deum affectione, pro sua sta-
 tua salutiferam crucem gloriationem sæculi erex-
 sisse? Summa autem rerum in hoc concludi
 potest, quod extra omnem controversiam est,
 sanctorum imagines mirifica designare miracu-
 la, ut & debilibus valetudo bona per eos concilietur,
 sæpeque in somnis apparentes optima
 queque nobis contulant. Extra omnem contro-
 versiam est in Sozopoli Pisidiæ civitate imago
 virginis matris intemeratæ, que ex picta etiam
 manu sua unguentorum scaturiginem effundit.
 Cujus sane miraculi plures testes sunt. Hæc
 omnia sancti per fidem operati sunt in mun-
 do, ut in actis apostolicis legimus: cujus rei
 etiam evidens testimonium est umbra vestimen-
 torum, & sudaria sanitates largientia. Quod
 igitur non omnis corporis umbra, neque qua-
 libet sudaria id possint, facile videtis, qui
 fides fuerit utriusque erga Deum, animadvertit,
 ut qui ejusmodi gratiam per vananima-
 ta illa indicaverit. Quamobrem credendum est,
 & per imagines quoque talia a Deo designari,
 non per quaslibet tamen picturas aut imaginum
 species ejusmodi sunt, sed sanctorum insignes
 representantium tantum, aut Jesu Christi.
 Neque etiam ob hujusmodi curationes spon-
 taneas esse credendum est, sed tantummodo
 ex Dei gratia. Dignum autem est (ut arbitror)
 & id recensere, quod apud Pamphili Eusebium
 historice scriptum est in historia ecclesiastica.
 In Paneade enim civitate, quam & Casaream
 Philippi evangelium vocat, dicitur fuisse domus
 hæmorrhoidis, hoc est, laborantis profluvio
 sanguinis mulieris, que tacta simbria servatoris
 sanata est, quemadmodum evangelium testatur.
 Pro foribus autem domus ajunt ex ære susam
 imaginem stare, que Domini nostri effigiem
 representat: ex adverso vero statua ejusdem
 materis, mulieris genibus provolutæ, palmasque
 suppliciter tendentis, expressa est, idque in
 memoriam miraculi illius, quod circa ipsam
 factum est: quemobrem & ejusdem procuratone
 facta est. Sub pedibus autem (veluti apparet)
 statuae dominicæ herba quædam excreti, peregrina
 specie, neque satis cognobilis, que omnium morborum
 reme-

Hom. in
Gordium
Matth.Eusebius l.
cap. 24.
Matth. 9.
Matth. 9.

ANNO
CHRISTI
1553.
loc. sup. cit.

media & curationes exhibet: quod & ipse Eusebius oculis se vidisse tradit. Manifestum autem est, quod ex insigni Dei misericordia ejusmodi dona contingunt, quemadmodum nobis in superioribus demonstratum est. Idem in eodem libro Eusebius scripsit, se apostolorum Petri & Pauli, item ipsius Domini nostri Jesu Christi ex coloribus depictas imagines vidisse: asserit autem ea specie, qua putantur fuisse. Hæc autem non dicimus, quod arbitremur nobis circa ærearum statuarum operositatem laborandum, sed tantummodo ut admoneamus sanctitatem tuam, veterem consuetudinem non esse rejiciendam. Deus enim & veritatis Dominus in omnem veritatem te deducet, omnemque ambiguitates & disceptandi occasiones ab animo tuo auferet, si unanimiter nobiscum ad veritatis rationem indagandam descendas, cuius regnum benedictum est in perpetuum.

Sanctissimus patriarcha dixit: Custodes catholice ecclesie sancti patres nobis acclamantur, ex superna illa prudentia in præsidis tuis vigilantes; omnemque vaniloquorum exercitum dissiparunt. Suam autem custodiam inconcussam servant, phalanges hostium persecuti sunt: simul etiam cum antiquis hæresibus & hæc Christianorum accusatorum novitiam improbitatem gladio spiritus abstulerunt. Dicamus igitur omnes una voce cum sacro nostro doctore Paulo: *Pax nostra Christus, qui ex duobus unum fecit.* Illum omnis gloria, & cum Patre & sancto Spiritu, nunc & in sæcula sæculorum, omnis decet adoratio.

Sancta synodus dixit: Divinoloquorum patrum doctrinæ nos correxerunt; ex his veritatem haurientes, admoniti sumus: ipsis adherentes, mendacium persecuti sumus; ab his eruditæ venerandas imagines salutamus, patribus annunciantibus bona filiis obediens sumus: gloriamur autem in facie matris, sanctæque traditionis ecclesie, credentes unum Deum in Trinitate laudatum. Venerandas imagines veneramus. Qui sic non credunt, anathema: qui aliter sentiunt, longe ab ecclesia abjiciantur. Nos veteri ecclesie legislationi insistamus. Nos statuta patrum conservemus. Nos qui addunt aut auferunt aliquid de ecclesia, anathematizamus. Nos nuperam Christianorum accusatorum inventionem anathematizamus. Nos venerandas imagines salutamus. Nos, qui sic nolunt, anathemati subijcimus. Christianorum accusatoribus, videlicet iconoclastis, anathema. Qui ex scriptura sententias contra idola dicitas, in sanctas imagines torquent, anathema. Qui sacras imagines idola vocant, anathema. Qui dicunt Christianos tamquam deos imagines amplecti, anathema. Qui communionem habent cum his qui sanctas imagines rejiciunt aut contemnunt, anathema. Qui dicunt, præter Christum aliquem nos a cultu idolorum liberasse, anathema. Qui dicere audent sanctam catholicam ecclesiam idola unquam accepisse, anathema. Cum autem anathematismi præsentibus essent ex charta dicti, sancta synodus iterum subjecta legente Euthymio episcopo Sardensium exclamavit: Domini & Servatoris nostri divinam ordinationem sancti patres perficientes, candelam cognitionis ab eo datam non sub modio celarunt, sed super lucernam utilissimæ doctrinæ posuerunt, ut omnibus in domo, hoc ex catholica ecclesia genitis luceat, ut nemo ex his qui pie consentitur Dominum, ad lapideam hæreticæ pravitatis pedem impin-

Marth. 5.
Marc. 4.
Luc. 8.

ACTIO
IV

Agat. Ipsi omnem hæreticorum errorem expulerunt; ipsi putridum membrum, quatenus curari non poterat, absciderunt; & ventilabrum in manu ferentes, aream ejus expurgarunt: frumentum autem, hoc est, verbum nutritibile, quod mentes hominum firmat, in horreo catholice ecclesie concluserunt, paleas autem hæreticæ pravitatis ejicientes, combusserunt eas igni inextinguibili. Quapropter sancta synodus Dei voluntate, & piissimorum nostrorum imperatorum Irene novæ Helenæ, & Constantini novi jussu, in Nicensium splendida metropoli secundo congregata, per lectiones cognitissimorum patrum decretis, ipsum Deum glorificet, a quo illis datum est verbum ad nostram instructionem, & ad perfectionem sanctæ & catholice ecclesie. Qui vero sic non sunt animati, sed veritatem ob novitia dogmata rejiciunt, eis psalmographi hoc occinemus: *Quantas improbitates hostes in sancto tuo cogitarunt, gloriantur cum dicerent, non est amplius qui docet?* Sed nos ignoramus dolos eorum qui secundum patrum traditionem incedentes, uno ore atque corde veritatem annunciamus, nihil auferentes aut addentes ad ea; sed his consentimus, his adheremus, sic probamus nostra, sic confitemur, quemadmodum lex sacre universales synodi consentitur.

Credimus autem in unum Deum Patrem omnipotentem, omnium vitibilium & invisibilium factorem: & in unum Dominum Jesum Christum Filium unigenitum, Verbum ejus, per quod cuncta creata sunt: in sanctum Spiritum vivificantem Dominum, &c. Salutamus etiam sanctas dominicas, apostolicas & propheticas, item sanctorum, præcipue autem dominicæ nostræ deiparæ imagines, quæ nobis veluti exemplaria sunt & instructiones bonorum operum imitationis & fidei erga Christum; omnem idololatriam execrantes, & latrariam solum Christo tribuentes & Deo Patri & Spiritui sancto, tamquam uni Deo, cui honor & laus in sæcula.

Petrus primas presbyterorum in sancta Romana ecclesia subscripsit Romæ, cujus hæc est interpretatio: In nomine Domini nostri Jesu Christi Petrus Dei miseratione archiepiscopus sanctæ Dei apostolicæ & catholice ecclesie, & locum retinens Hadriani sanctissimi papæ veteris Romæ, omnes qui ex priori iconoclastarum hæresi respiciunt, suscipiens, & venerandas imagines admittens juxta traditionem patrum, subscripsit.

Petrus miseratione divina presbyter & præses monasterii sancti Sabbæ, locum secundum retinens apostolice papæ, dictis ipsis subscripsit.

Tarasius miseratione divina episcopus Constantinopolitanus novæ Romæ, in omnibus prædictis veritatem confessus, libens subscripsit.

Joannes miseratione divina presbyter, & legatus & locum tenens trium thronorum orientis, Alexandriæ, Antiochiæ, & Hierosolymorum, omnia approbans & laudans subscripsit.

Thomas miseratione divina presbyter & præses monasterii sancti patris nostri Arsenii, quod est in Ægypto, locum retinens trium orientalium diocesium, subscripsit.

Agapius indignus episcopus Casaræ Cappadociæ, omnia prædicta recipiens, subscripsit.

Juannes indignus episcopus Ephesi, omnia prædicta recipiens, subscripsit.

Constantinus indignus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, omnia prædicta recipiens, subscripsit.

Basi-

ACTIO
IV.

Basilus indignus episcopus Ancyrae, omnia A
prædicta recipiens, subscripsi.

Nicolaus indignus episcopus Cyzici in eam-
dem sententiam subscripsi.

Euthymius indignus episcopus Sardeniæ in
eamdem sententiam subscripsi.

Petrus indignus episcopus Nicomedie in eam-
dem sententiam subscripsi.

Hypatius indignus episcopus Nicææ in eam-
dem sententiam subscripsi.

Elias indignus episcopus Cretæ, &c.

Stauracius indignus episcopus Chalcedonis, &c.

Nicephorus indignus episcopus Dyrrachii, &c.

Epiphanius indignus diaconus ecclesie Cata-
nes, locum tenens Sardinie, in eadem sen-
tentiam subscripsi.

Leo indignus presbyter & locum retinens
metropoleos Sides, omnia prædicta recipiens,
subscripsi.

Nicolaus indignus monachus * metropolis
Tyanensium, in eadem sententiam subscripsi.

Gregorius indignus episcopus Neocesareæ, &c.

Theodorus indignus episcopus Catanæ, &c.

Anastasius indignus episcopus Nicopoleos ve-
teris Epiri, in eadem sententiam subscripsi.

Joannes indignus episcopus Tauromenie, &c.

Gregorius indignus episcopus Pissinuntion, &c.

Basilus indignus episcopus Sylæ in eadem
sententiam subscripsi.

Theodorus indignus episcopus Myron in eam-
dem sententiam, &c.

Leo indignus episcopus Rhodi &c.

Eustathius indignus episcopus Laodiceæ, &c.

Theodorus indignus episcopus Seleucie in
eamdem sententiam, &c.

Nicolaus indignus episcopus Amorsii, &c.

Theodosius indignus episcopus Hierapoleos, &c.

Nicetas indignus episcopus Claudiopoleos in
eamdem sententiam, &c.

Michael indignus episcopus Synnaddon in eam-
dem sententiam, &c.

Leo indignus episcopus Iconii, &c.

Georgius indignus episcopus Pisdie, &c.

Constantinus indignus episcopus Perges in
eamdem sententiam, &c.

Eustratius indignus episcopus Methymnes, &c. D

Theotimus indignus episcopus Crotonum, &c.

Leon indignus episcopus Chii in eadem
sententiam subscripsi.

Basilus indignus episcopus Nesion in eam-
dem sententiam subscripsi.

Joannes indignus episcopus Apron in eam-
dem sententiam subscripsi.

Ignatius indignus episcopus Prienes in eam-
dem sententiam subscripsi.

Theophylactus indignus episcopus * Cypse-
lon, &c.

Theodorus indignus episcopus Trophæorum, &c.

Stephanus indignus episcopus Sugdaon in
eamdem sententiam, &c.

Sergius indignus episcopus Nicoteron, &c. E

Georgius presbyter locum retinens Nicopo-
leos, &c.

Leo indignus episcopus Mesembrie in eam-
dem sententiam subscripsi.

Theodorus indignus episcopus Amorii, &c.

Cyriacus indignus episcopus Driziparon, &c.

Galatas presbyter in locum Regii, &c.

Theodosius indignus episcopus Nyssæ, &c.

Georgius indignus episcopus Camulianorum, &c.

Soterichus indignus episcopus Citeillon, &c.

Constantinus indignus episcopus Mastauron,
in eadem, &c.

Concil. Generali, Tom. XIII.

Georgius indignus episcopus Briulon in eam-
dem sententiam, &c.

Joannes indignus episcopus Nyssæ in eam-
dem sententiam subscripsi.

Basilus indignus episcopus Magnesiæ, quæ est
prope Mæandrum, in eadem sententiam sub-
scripsi.

Theophanes indignus episcopus Caloes, &c.

Leo indignus episcopus Algizon in eadem
sententiam, &c.

Nicodemus indignus episcopus Eugazon, &c.

Licastus indignus episcopus Bariton, &c.

Theophylactus indignus episcopus Hypæron
in eadem sententiam, &c.

Theophanes indignus episcopus Lebedon, &c.

Stratonicus indignus episcopus Cymes, &c.

Cotmas indignus episcopus Myrrhines, &c.

Olbianus indignus episcopus Elææ, &c.

Pardus indignus episcopus Pittanes, &c.

Basilus indignus episcopus Pergami, &c.

Marianus indignus episcopus Antandri, &c.

Basilus indignus episcopus * Attramiti, &c. * f. Adrami

Joannes indignus episcopus Assi in eadem
sententiam subscripsi.

Leo indignus episcopus Phocææ &c.

Nicephorus indignus episcopus Gargaron, &c.

Constantinus indignus episcopus * Agaes, &c. * Aegæ.

Theognius indignus episcopus Sion, &c.

Joannes indignus episcopus Rhædelli, &c.

Joannes indignus episcopus Panii &c.

Melchisedec indignus episcopus Calliopo-
leos, &c.

Leo indignus episcopus Madyti, &c.

Theophylactus indignus episcopus Chariupo-
leos, &c.

Thomas indignus episcopus Danii, &c.

Gregorius indignus episcopus Theodoropo-
leos, &c.

Sisinnius indignus episcopus * Chalcides, &c. * Colchidos.

Joannes indignus episcopus Bryseos, &c.

Benjamin indignus episcopus Lizicon, &c.

Gregorius indignus episcopus Amastridos, &c.

Stephanus indignus episcopus Soron, &c.

Gregorius indignus episcopus Dercon, &c.

Heracilius indignus episcopus Jauopoleos, &c.

Constantinus indignus episcopus Heliopo-
leos, &c.

Antonius indignus episcopus Trezenes in
eamdem sententiam subscripsi.

Nicetas indignus episcopus Nacolæ in eam-
dem sententiam subscripsi.

Petrus indignus episcopus Alpones, &c.

Synefius indignus episcopus Cynes, &c.

Synefius indignus episcopus Anastasiopoleos, &c.

Eustathius indignus episcopus Solorum, &c.

Theodorus indignus episcopus * Cititii, &c. * Pio, C. h.

Basilus indignus episcopus * Trimituntion, &c. * M. Thome.

Alexander indignus episcopus Amathuntion, &c. * Thuroc.

Michael indignus episcopus Melitupoleos in
eamdem sententiam subscripsi.

Sisinnius indignus episcopus Adranias, &c.

Theodorus indignus episcopus Germes in
eamdem sententiam, &c.

Gregorius indignus episcopus Adrianithe-
ron, &c.

Leo indignus episcopus Pæmanii, &c.

Simeon indignus episcopus Oces, &c.

Joannes indignus episcopus Lamplaci, &c.

Nicetas indignus episcopus Ilii, &c.

Leo indignus episcopus T. oados &c.

Theodorus indignus episcopus Abydi, &c.

Anastasius indignus episcopus Tripoleos, &c.

Leo indignus episcopus Traculon, &c.

Ss

Stc.

ANNO
CHRISTI
101

627

ANNO CHRISTI 787.
S. C. 74.
S. C. 75.
S. C. 76.
S. C. 77.
S. C. 78.
S. C. 79.
S. C. 80.
S. C. 81.
S. C. 82.
S. C. 83.
S. C. 84.
S. C. 85.
S. C. 86.
S. C. 87.
S. C. 88.
S. C. 89.
S. C. 90.

Stephanus indignus episcopus Salon, &c.
Joannes indignus episcopus Abalon, &c.
Stephanus indignus episcopus Silandi, &c.
Nicolaus indignus episcopus Pericommatos, &c.
Joannes indignus episcopus Sethon, &c.
Basilus indignus episcopus Liparon in eadem sententiam subscripsi.
Theophanes indignus episcopus Meoniz, &c.
Michael indignus episcopus Stratonicæ, &c.
Lycastus indignus episc. Philadelphiz, &c.
Michael indignus episcopus Troalon, &c.
Gregorius indignus episcopus Gordon, &c.
Joannes indignus episcopus Dalides in eadem sententiam subscripsi.
Eulathius indignus episc. Hyrcanes in eadem sententiam, &c.
Ioseph indignus episcopus Attaliz, &c.
Zacharias indignus episc. Hierocziarex, &c.
Davidus indignus episcopus Helenupoleos, &c.
Ciron indignus episcopus Lopli, &c.
Theophylactus indignus episcopus Apollonias, &c.
Constantinus indignus episcopus Celarex Britannie, &c.
Georgius indignus episc. Basilinupoleos, &c.
Leo indignus episcopus Arilles, &c.
Nicephorus indignus episc. * Adriatis, &c.
Basilus in locum Dacelyti, &c.
Christophorus indignus episcopus Ceralenes in eadem sententiam, &c.
Nicetas indignus episcopus Meles, &c.
Neophytus indignus episc. Gordoserbon, &c.
Leo indignus episcopus Lancoes in eadem sententiam, &c.
Joannes indignus episcopus Erennon, &c.
Constantinus indignus episcopus Zelon in eadem sententiam, &c.
Gregorius indignus episc. Sinopes, &c.
Constantinus indignus episc. Salimon, &c.
Nicetas indignus episc. * Daeribon in eadem sententiam subscripsi.
Theophilus indignus episc. Plusiados, &c.
Nicetas indignus episc. Adrianupoleos, &c.
Ioannes indignus episc. Heraclez Ponti, &c.
Constantinus indignus episc. Crauz, &c.
Nicetas indignus episcopus * Ruzzi in eadem sententiam subscripsi.
Nicephorus indignus episc. Claecon in eadem sententiam, &c.
Leo indignus episcopus Troenadon, &c.
Anastus indignus episc. Patarachon, &c.
Georgius indignus episcopus Nilon in eadem sententiam subscripsi.
Theodorus indignus episcopus Pamiaron, &c.
Neodemus indignus episc. Didymon, &c.
Georgius indignus episc. * Vinandi, &c.
Constantinus indignus episc. Candibon, &c.
Stauracius indignus episc. Zenopoleos, &c.
Leo indignus episc. * Lamiton in eadem sententiam subscripsi.
Stephanus indignus episc. Caunon, &c.
Constantinus indignus episc. Conbon, &c.
Petrus indignus episc. Orycani, &c.
Joannes indignus episc. * Phathidos in eadem sententiam subscripsi.
Abbas locum retinens metropolis Tii, &c.
Gregorius indignus episcopus Cybirres, &c.
Basilus indignus episcopus Tabon in eadem sententiam subscripsi.
Dorotheus indignus episc. Neapoleos, &c.
Gregorius indignus episcopus Heraclez in eadem sententiam subscripsi.

David indignus episcopus Jassi in eadem sententiam subscripsi.
Gregorius indignus episcopus Mylaffes, &c.
Sergius indignus episc. Vigiliarum, &c.
Joannes indignus episc. * Miboi, &c.
Stauracius indignus episcopus Stadiz, &c.
Gregorius indignus episc. Stratonicæ, &c.
Theodolus indignus episcopus Chonon, &c.
Michael indignus episc. Charactepen, &c.
Pantaleon indignus episcopus Valentiz, &c.
Georgius indignus episcopus Peliarum in eadem sententiam subscripsi.
Christophorus indignus episcopus Atanasi, &c.
Leontius indignus episcopus Eumeniz in eadem sententiam subscripsi.
Gregorius indignus episcopus Timzen ferarum in eadem sententiam subscripsi.
Leo indignus episcopus Traunpoleos, &c.
Nicephorus indignus episcopus Lndon, &c.
Georgius indignus episcopus Appia in eadem sententiam, &c.
Constantinus indignus episcopus Eucarpiz, &c.
Leo indignus episcopus * Aleus in eadem sententiam subscripsi.
Michael indignus episcopus Hierapoleos, &c.
Christophorus indignus episcopus Promiti in eadem sententiam, &c.
Nicolaus indignus episcopus Phytiz in eadem sententiam, &c.
Theophylactus indignus episcopus Cinnabari, &c.
Nicetas indignus episcopus Augustopoleos, &c.
Constantinus indignus episcopus Coizi in eadem sententiam subscripsi.
Georgius indignus episcopus * Medizi, &c.
Leo indignus episcopus Docimi, &c.
Damianus indignus episcopus Meri, &c.
Theophylactus æconomus, & locum tenens Ipsi, in eadem sententiam subscripsi.
Stephanus designatus Itri, &c.
Theophylactus Dei indignus diaconus, locum tenens metropolis Tyanentiam, in eadem, &c.
Leo indignus episcopus Carpathi in eadem sententiam, &c.
Christophorus indignus episcopus Phasidos in eadem, &c.
Theodorus indignus episcopus Catanes, &c.
Manuel indignus episcopus Adrianopoleos Thraciz, in eadem sententiam subscripsi.
Maurianus indignus episcopus Pompeopoleos in eadem, &c.
Cyrillus in locum indigni episcopi Gothiaz in eadem sententiam subscripsi.
Theodorus indignus episcopus Byzies, &c.
Joannes indignus episcopus Tauromeniz in eadem, &c.
Georgius presbyter, locum retinens episcopus Siryres, in eadem sententiam, &c.
Gaudiolus indignus episcopus Mellenz Siculus in eadem sententiam subscripsi.
Eustratus indignus episcopus Apamez in eadem sententiam subscripsi.
Petrus indignus episcopus Germion, &c.
Joannes diaconus & locum retinens Apollupoleos in eadem, &c.
Theodorus indignus episcopus Panormi in eadem sententiam subscripsi.
Joannes indignus episc. Arcadiopoleos, &c.

ACTIO IV.
* Pro. Syn. in Catal. H.
* Leo, Te. men, H.
* A. A. H.
* Pro. Dedy. H.
* Pro. A. H.
* Pro. T. H.
* Un. andi.
* Pro. S. H.
* Pro. L. H.
* Phathidos.
* Leo, Te. men, H.
* A. A. H.

ACTIO
IV.

ANNO
CHRISTI
325

Strophanus indignus episcopus Bibonum, &c. A.
 Sifinnius indignus episcopus Parii, &c.
 Constantinus indignus episcopus Leontenz
 in eadem, &c.
 Epiphanius indignus episcopus Mileti, &c.
 Nicetas indignus episcopus Præconnessi, &c.
 Theodorus indignus episcopus Taurianes,
 &c.
 Christophorus indignus episcopus * Adiya-
 ces, &c.
 Joannes designatus * Hæstorii, &c.
 Constantinus indignus episcopus Ampladon,
 &c.
 Epiphanius indignus episcopus Perten, &c.
 Sifinnius indignus episcopus Philomeli in
 eadem, &c.
 Joannes indignus episcopus Sibliæ, &c.
 Michael indignus episcopus Papporum, &c.
 Theodorus indignus episcopus Sagalassi, &c.
 Sifinnius indignus episcopus Apameæ, quæ
 est Ciboti, in eadem, &c.
 Constantinus indignus episcopus Comanes,
 &c.
 Leo æconomus, & locum tenens Sozopo-
 leos, in eadem sententiam, &c.
 Marianus indignus episcopus Magydon, &c.
 Nicephorus indignus episcopus Phlogon, &c.
 Leo indignus episcopus Andidon, &c.
 Manzo indignus episcopus Præcanon, &c.
 Theodorus indignus episcopus Germanicopo-
 leos, &c.
 Eustathius indignus episcopus * Cilindereos,
 &c.
 Zacharias indignus episcopus Trapezupoleos,
 &c.
 Sifinnius indignus episcopus Mustadon, &c.
 Eustathius indignus episcopus Lamon, &c.
 Stephanus indignus episcopus Philadelphiz
 in eadem sententiam subscripsi.
 Leo indignus episcopus Sibyllon, &c.
 Theodorus indignus episcopus Tiberiopoleos,
 &c.
 Joannes indignus episcopus Afanon, &c.
 Basilus indignus episcopus Dionytiopoleos,
 &c.
 Manuel indignus episcopus Nicopoleos, &c. D
 Eultradius indignus episcopus Debeltri, &c.
 Theodorus indignus episcopus Bulgarophygi,
 &c.
 Georgius indignus episcopus Plutinopoleos,
 &c.
 Basilus indignus episcopus * Perbereos, &c.
 Michael indignus episcopus * Pamphili, &c.
 Ruben indignus episcopus Scopeli, &c.
 Sifinnius indignus episcopus * Garalles, &c.
 Petrus indignus episcopus Monembasiz, &c.
 Gabriel indignus episcopus Eginæ, &c.
 Leo indignus episcopus Porthmi, &c.
 Dardanius indignus episcopus * Dobon, &c.
 Andronicus indignus episcopus Leontopoleos,
 &c.
 Leo indignus episcopus Sebastæ, &c.
 Nicetas indignus episcopus Halicarnassi, &c.
 Leo indignus episcopus Corydalon, &c.
 Theodorus indignus episcopus Cremon, &c.
 Constantinus indignus episcopus Adrianes in
 eadem sententiam, &c.
 Sabas monachus & præfes Studii similiter
 subscripsi.
 Simeon præfes Choræ in eadem senten-
 tiam subscripsi.
 Gregorius præfes Hormilda in eadem sen-
 tentiam, &c.

* Adiy-
ces, &c.

* Hæstorii,
&c.

* Cilindereos,
&c.

* Perbereos,
&c.

* Pamphili,
&c.

* Garalles,
&c.

* Dobon,
&c.

* Hæstorii,
&c.

Joannes præfes Pagurii in eadem, &c.
 Eustathius præfes Maximini in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 Joseph præfes Herachii in eadem, &c.
 Thomas monachus ex persona Joannis præ-
 fidis Lacus Anserini in eadem, &c.
 Plato præfes & archimandrita Sacri in eam-
 dem sententiam subscripsi.
 Theodorus præfes Pandiorum in eadem
 sententiam subscripsi.
 Macarius præfes Budanum in eadem sen-
 tentiam, &c.
 Gregorius præfes monachorum sancti Hya-
 cinthi in eadem sententiam subscripsi.
 Theodorus præfes Badis in eadem, &c.
 Michael præfes sancti Petri in eadem, &c. B
 Antonius præfes monasterii Dii in eadem
 sententiam subscripsi.
 Victor præfes Gudilorum in eadem, &c.
 Victor præfes sancti Alexandri in eadem
 sententiam subscripsi.
 Theodotus præfes Auleti in eadem, &c.
 Stephanus præfes Careonis in eadem, &c.
 Theophylactus præfes sancti Elizæ in eam-
 dem sententiam, &c.
 Paulus præfes * Bathylei in eadem, &c.
 Laurentius præfes sancti Laurentii in eam-
 dem sententiam subscripsi.
 Gregorius præfes Callistrati in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 C Sifinnius præfes Aretes in eadem, &c.
 Bannes præfes Thermarum in eadem sen-
 tentiam, &c.
 Stephanus præfes Thermizon in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 Strategius monachus sanctæ Sion in eadem
 sententiam subscripsi.
 Joseph præfes Vigilantium in eadem, &c.
 Theophylactus monachus Catharorum in eam-
 dem sententiam, &c.
 Constantinus præfes Calabrorum in eadem
 sententiam, &c.
 Hilarion præfes Flori in eadem, &c.
 Theodorus præfes Aridi horti in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 Victor præfes S. Elizæ in eadem, &c.
 Constantinus præfes sancti Cyriaci in eam-
 dem sententiam subscripsi.
 Nicephorus præfes sanctæ Deiparæ in eam-
 dem sententiam subscripsi.
 Joannes præfes Chenolacci in eadem, &c.
 Stephanus præfes sancti Ceryci in eadem
 sententiam subscripsi.
 Ignatius præfes * Ziti in eadem, &c.
 Gregorius præfes Monagriz in eadem,
 &c.
 Anastasius præfes Canzorum in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 Petrus præfes Homericorum in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 E Thomas præfes Gyragates in eadem, &c.
 Theophylactus præfes Thodiæ in eadem sen-
 tentiam subscripsi.
 David præfes sancti Thyrsi in eadem, &c.
 Joannes præfes Faccorum in eadem, &c.
 Gregorius præfes Agauron in eadem, &c.
 Dositheus præfes Mnemolynes in eadem
 sententiam subscripsi.
 Theodorus præfes Amorrhæi in eadem ten-
 tentiam subscripsi.
 Constantinus præfes sanctorum trium puero-
 rum in eadem, &c.
 Antonius præfes Dodecathæi in eadem, &c.

* In Greco
B. 11

* In Greco
S. 11

ANNO
CHRISTI
1077.ACTIO
IV.

- Paulus præfes sancti Petri civitatis Pœmani-
non in eadem, &c.
- Macarius præfes Pſarodi in eadem, &c.
- Antonius præfes sanctorum apostolorum Ma-
gnæ in eadem, &c.
- Callistus præfes diverſorum monachorum Cy-
pri in eadem, &c.
- Daniel præfes Columbarii in eadem sen-
tentiam ſubſcripſi.
- Joannes præfes ſancti Vitalis in eadem sen-
tentiam ſubſcripſi.
- Theodorus præfes Lemni in eadem, &c.
- Georgius præfes Dominicorum in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Euphemius præfes Oxybeton in eadem sen-
tentiam ſubſcripſi.
- Baſilius præfes ſancti Andree in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Baſilius præfes ſanctæ Deiparæ in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Joſeph præfes Salvatoris in eadem ſenten-
tiam ſubſcripſi.
- Nicephorus præfes ſancti Andree in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Leo præfes Celleorum in eadem, &c.
- Leo præfes aquæ Albæ in eadem, &c.
- Iſidorus præfes Latri in eadem, &c.
- Nicephorus præfes ſancti Medicii in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Theodorus præfes Atrætron in eadem, &c.
- Joannes præfes * Cœlagiorum in eadem sen-
tentiam ſubſcripſi.
- Paulus præfes Cybeon in eadem, &c.
- Eutheſemon præfes Creſon in eadem, &c.
- Epiphanius præfes Paranandii in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- David præfes ſancti Sergii Priieci in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Agapius præfes ſancti Thyri in eadem,
&c.
- Theodofius præfes ſanctæ Deiparæ in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Theophylaſtus præfes Pepuzon in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Antonius præfes Ouzias in eadem, &c.
- Philippus præfes Beſcon in eadem, &c.
- Acacius præfes ſancti Orefæ in eadem ſen-
tentiam, &c.
- Petrus monachus, & ex perſona Cellario-
rum in eadem, &c.
- Zacharias præfes Sugdaon in eadem, &c.
- Theophilus monachus, & ex perſona præſi-
dis ſanctæ Deiparæ Photini, in eadem, &c.
- Cerycus præfes Dulocomiæ in eadem, &c.
- Sergius præfes Germiorum in eadem, &c.
- Joannes præſbyter ſancti Joſeph Germiorum
in eadem ſententiam, &c.
- Viſtor præfes Oſovini in eadem, &c.
- Antonius præfes Acraborum in eadem sen-
tentiam ſubſcripſi.
- Petrus præfes Platanii in eadem, &c.
- Marcus præfes ſancti Joannis theologi in
eadem ſententiam, &c.
- Leo præfes ſanctæ Deiparæ Saldalon in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Conſtantinus præfes * Antipſili in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Theodorus monachus ex perſona Theodoti
præſidis Caloceton in eadem, &c.
- Eutychianus monachus Calliſtrati in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Theodorus monachus ſanctæ Deiparæ Epi-
cantæ in eadem ſententiam ſubſcripſi.
- Joannes monachus, & ex perſona præſidis
Locuſtarum, in eadem, &c.
- Calliſtus monachus ejuſdem monaſterii in
eadem ſententiam ſubſcripſi.
- Viſtor præfes ſanctæ Deiparæ monaſterii ca-
ſtri Tii in eadem, &c.
- Samuel monachus archangeli Gabrielis in
eadem ſententiam ſubſcripſi.
- Theodofius præfes ſanctæ Trinitatis in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Joannes monachus, & ex perſona Strategi
abbatis ſanctæ Deiparæ in eadem, &c.
- Hilarion monachus ſanctæ Deiparæ Cella-
riorum in eadem, &c.
- Dofitheus monachus ſancti Theodori Secun-
dorum in eadem, &c.
- Paulus præfes ſanctæ Deiparæ in eadem,
&c.
- Leo præfes ſancti Cyriaci in eadem, &c.
- Epiphanius præfes ſanctæ Deiparæ Lines in
eadem, &c.
- Georgius præfes ſanctæ Deiparæ in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Colmas præfes Paradifi in eadem ſenten-
tiam ſubſcripſi.
- Eufchemius monachus Salvatoris prope By-
raicen in eadem, &c.
- Bardas præfes & archimandrita Pluſiados in
eadem, &c.
- Petrus præfes ſanctorum apoſtolorum caſtri
Protiles in eadem, &c.
- Baſilius monachus ſanctæ Deiparæ civitatis
Amorii in eadem, &c.
- Baſilius præſbyter monaſterii Acutz petræ in
eadem ſententiam ſubſcripſi.
- Philippus præfes Eumeniæ in eadem ſen-
tentiam ſubſcripſi.
- Baſilius præfes ſancti Luciani in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Theophylaſtus præfes Pegafi in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Anthimus monachus Pſammathii in eam-
dem ſententiam, &c.
- Michael præfes ſancti Georgii in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Chriſtophorus præfes Candelarum in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Nicolaus præfes * Cæmirgion in eadem
ſententiam, &c.
- Silvinius præfes Lithini in eadem, &c.
- Thomas monachus Moſynon in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Michael monachus, & ex perſona præſidis
ſanctæ Deiparæ a Turri, in eadem, &c.
- Gregorius præfes Symbolorum in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Joannes præfes Rudorum in eadem sen-
tentiam, &c.
- Conſtantinus præfes ſancti Petri Hydendon
in eadem, &c.
- Simeon præfes Abraamitarum in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Gregorius præfes ſancti Clementis in eam-
dem ſententiam ſubſcripſi.
- Theognis præfes ſancti apoſtoli Timothei in
eadem, &c.
- Joannes præfes ſancti Martyris in eadem
ſententiam ſubſcripſi.
- Theodofius præfes ſanctæ Deiparæ in Bla-
chernis in eadem, &c.
- Petrus præfes ſancti Joannis theologi in eam-
dem ſententiam, &c.

* In Greco
Ναυαρίου
Η.* An hypſel.
H.* In Greco
Κωνσταντινου
Η.

ACTIO
V.

ACTIO QUINTA.

IN nomine Domini & dominatoris nostri Jesu Christi veri Dei, imperantibus piissimis & Christo deditissimis nostris regibus & imperatoribus Constantino cum devota eius matre, anno octavo consulatus eorum, quarto nonas Octobris, indidione undecima, conveniente sancta & universali synodo juxta divinam gratiam, & piorum nostrorum imperatorum a Deo declaratorum mandatum, in Nicæa splendida metropoli provincie Bithyniæ congregata, hoc est, Petro religiosissimo primate presbyterorum sanctissimæ Romanæ ecclesiæ beati apostoli Petri, & Petro religiosissimo presbytero, monacho & præside sanctissimi in urbe Roma monasterii sancti Sabæ, tenentibus locum apostolicæ sedis sanctissimi & beatissimi archiepiscopi veteris Romæ Adriani, & Tarasio sanctissimo & beatissimo archiepiscopo inclitæ Constantinopoleos novæ Romæ, Joanne item & Thoma religiosissimis presbyteris & monachis, locum tenentibus apostolicorum thronorum orientis diæcelesos, sedentibus ante sacrum ambonem sanctissimæ magnæ ecclesiæ quæ vocatur Sophia, presentibus & audientibus gloriosissimis & magnificentissimis ducibus, Petrona glorioso exconsule patricio, comite imperatorii obsequii, & Joanne regio ostiario questore ærarii militaris, ac tota synodo juxta primam ordinationem confidente, simul cum devotissimis archimandritis præsidibus monachorum turbæ; depositis in medium sacris & inviolatis evangelii Dei codicibus, Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Deus qui ventura nobis per prophetas nunciavit, per prophetam Jeremiam de novis istis in ecclesia catholica vanitatum & dogmatum auditoribus ait: *Duo enim mala fecit populus meus. Dereliquerunt me fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas dissipatas, quæ non possunt continere aquas.* Cisterna igitur dissipata, hæreticorum quævis oratio est, ex qua Christianorum calumniatores, quique eam hæresim inducere, haulerunt, potaveruntque ex ea simplices perversionem & errorem intolerabilem, quibus per prophetam vocem, *Va, va* immitteretur. Imitati enim Hebræos, Saracenos, gentiles, Samaritanos, item Manichæos, phantasiastas & hæreticos, qui Deum passum fuisse asserunt, sanctarum imaginum ulum prohibere voluerunt, quem tamen a primordiis in ecclesia catholica fuisse, ex sanctorum patrum lectione clarum est.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: Legantur, & si quid plures sunt libri, in redargutionem & triumphum falsæ istius & calumniatricis congregationis.

Leontius Sacratas regius secretarius dixit: Juxta sacræ synodi iussionem adsunt divini libri, quos legi operæ pretium est: quin etiam & canones hæreticorum contra venerandas imagines editi.

Sancta synodus dixit: Legantur.

Cosmas diaconus & notarius & cubicularius legit.

Beati patris nostri Cyrilli archiepiscopi Hierosolymorum in catechesi secunda, cujus initium.

Gravis res peccatum, & animæ difficillimus

A morbus legis transgressio. Inter alia: Quæ vero tibi sententia est de Nabuchodonosor? Non meministi scripturæ, ubi impiissimus appellatur, moribus item ferissimus, leonina voluntate? Ignoras quod ossa regum ad lucem eduxerit? Ignoras quod populum captivum duxerit, quod regis oculos cruerit, simul illi jugulatos filios objiciens? non audivisti, quod cherubim rapuerit, non (inquam) intellectilia illa & cælestia, verum ea quæ in templo erant collocata, obumbrantia propitiatorium, e quorum medio Deus loquebatur?

Sanctissimus patriarcha dixit: Animadvertemus quomodo accusetur Nabuchodonosor, quod cherubim subverterit, quantumque obeam rem increpatus sit, & passus fuerit.

Sancta synodus sane dixit: Magnum sane casum & condemnationem.

Sanctissimus patriarcha dixit: Igitur quicumque sacrum aliquid e templo ejicit & subvertit, eidem sententiæ subiacebit.

Petronas gloriosissimus patricius dixit: Post istam increpationem & regno ejectus est, & septem annis in desertis herbas voravit instar bovis.

Cosmas diaconus, notarius & cubicularius *Deo* legit.

Beati Simonis Stylite, qui in admirando monte vixit, epistola quinta ad Justinum juniorem imperatorem.

Quis dabit oculis meis fontem lacrymarum, ut in omnibus diebus miseræ meæ vitæ satis & ex toto corde fleam? Tanta enim vestra serenitate & pietate regnante, tanta scelera & impietates ab impiis & execrandis Samaritis in sanctum templum, quod devota tua majestas extrui jussit, designata sunt, qualia nunquam sunt audita: dico autem eos qui castra habent prope civitatem Porphyriionis. Hæc autem quæ facta sunt, breviter & tenuiter cognoscat vestra serenitas ex his quæ nostra humilitas per sanctissimum episcopum orientale patriarcham, qui non leviter ex hoc angitur, ad vestram majestatem scripsit. Nec lapides sufficientes sunt, ut omnem illam impietatem exclament, quæ oculis suis dictus sanctissimus archiepiscopus vidit. Citius enim mortem & interitum nostra tenuitas expeteret, quam iterum talia mihi narrari audire. Omnem enim blasphemiam excellit improbum hoc factum, quod in Deum Verbum pro nobis incarnatum, ejusque gloriosam matrem, & in venerandam sanctamque crucem designarunt. Hanc rem cum cogitamus, ad divinas vestras aures nos referimus. Nam cum videamus pias vestras leges eos qui imaginem aut statuam imperatoris ignominia afficiunt, extremo & justo mortis supplicio plectere: qua tandem poena puniendi sunt, qui in imaginem Domini nostri, ejusque matris infando facinore grassati sunt? Profecto non video quid mihi dicendum sit: tantum enim sceleris est commissum, ut nec ulla humanitatis mica amplius superesse credatur. Quamobrem obsecramus victoriosam vestram potentiam, ne ulla posthac misericordia eis ostendatur, neque amplius parcere illis quisquam velit, neque ullam apologiam aut excusationem illorum nomine accipere, ne posthac pejora aggrediantur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Cognoscite illæ, qualem sententiam pronuntiavit?

Ba.

ANNO
CHRISTI
711.

635

ANNO
CHRISTI
1557.

Basilii sanctissimus episcopus Ancyrae dixit: A quam absurdi agimus, quemadmodum neque vos dum angelos adoratis.

Indignos putavit, ut quibus ignosceretur. Joannes religiosissimus presbyter, monachus, locum tenens summorum episcoporum orientis, dixit: Clarum est, Samaritas hos reliquis haereticis pejores esse, eorumque haesim exterminandam & auferendam, utpote cum sint longe ab omni gratia. Oratio autem praefata ostendit, eos qui sacras imagines proturbant, illis etiam pejores esse. Dicantur igitur & hi Samaritae.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiae, quae est in Cypro, dixit: Ego quidem iconoclastas pejores Samaritis habeo, utpote qui in ignorantia Christianismi versantes, ignorant quid faciunt: hi verò cum in cognitione Christianismi sint, non sunt audiendi, nec excusabiles, quemadmodum scriptum est: *Is qui cognoscit voluntatem Domini, & non facit, vapulabit multis.*

Nicolaus episcopus Cypri dixit: ut ego vester sanctitatis minimus, librum beati patris nostri Joannis episcopi Thessalonicenses assero; eum rogo ut legatis.

Sancta synodus dixit: Legatur.

Demetrius religiosissimus diaconus & notarius, armariique custos, legit.

Joannis episcopi Thessalonicensis ex sermone, cujus initium.

Hucusque adversus Dominum nostrum Jesum Christum tentator prevaluit, ut eum diceret in desertum. Et paulo post: Gentilis dixit: Numquid & vos Christiani in ecclesiis vestris imagines pingitis sanctis vestris, easque adoratis; neque sanctis tantummodo, verum etiam Deo vestro? Ita & nos quoque statuas haec existima; non ut eas adoremus, verum ut per cultum nostrum incorporeae earum virtutes ad nos perveniant.

Sanctus dixit: Verum nos imagines sanctorum, qui revera in carne fuerunt servi Christi, fingimus, idque in memoriam eorum: neque quidquam indecorum efficitur pingentes eos, ut re ipsa fuerunt: neque enim e nobis fingimus, neque rerum incorporearum corporeas formas cudimus. Neque ipsi imagines, ut tu dicebas, adoramus; sed eum qui per picturam indicatur, glorificamus: neque hos etiam ut deos, abist, sed ut veros Dei servos, & amicos, & potestatem habentes pro nobis apud Deum intercedendi. Dei autem imaginem, (dico Jesu Christi Servatoris nostri) quemadmodum ipse super terram cum hominibus conversatus est, pingimus, non ut ipsa natura Deus est, quae enim posset esse Dei similitudo, aut quae figura incorporei non effigiabilisque Verbi Patris? *Deus enim*, ut scriptum est, *spiritus est*: quoniam visum est Deo Patri, ut Unigenitum suum Filium e caelis demitteret, quo pro nostra salute ex Spiritu Sancto & inviolata virgine deipara incarnaretur, nos ejus humanitatem ea ratione pingimus, non illius incorpoream deitatem.

Gentilis dixit: Esto, Deum Verbum hominem factum icone exprimitis: Quid ad angelos hoc facit, quos ut homines pingitis & adoratis? hi tamen homines non sunt, sed intellectuales & incorporei, & simpliciter existentes dicuntur. Sane ea ratione & a nobis deos venerabiles existima: non enim sic quid-

am absurdi agimus, quemadmodum neque vos dum angelos adoratis.

Sanctus dixit: De angelis & archangelis, & eorum potestatibus, quibus & nostras animas adjungo, ipsa catholica ecclesia sic sentit, esse quidem intelligibiles, sed non omnino corporis expertes & invisibiles, ut vos gentiles dicitis, verum tenui corpore praeditos & aereo sive igneo, ut scriptum est: *Qui facit angelos suos spiritus, & ministros ejus ignem urentem.* Sic autem multos sanctorum patrum sensisse cognovimus, quorum est Basilii cognomento Magnus, & beatus Athanasius, & Methodius, & qui stant ab illis. Solummodo autem Deus incorporeus & informabilis, intelligibiles autem creaturae nequaquam ex toto sunt incorporeae, & imitabiles pictura existunt: quare etiam in loco existunt, & circumferentiam habent. Quamquam autem non sunt, ut nos, corporei, utpote ex quatuor elementis, & crassa illa materia; nemo tamen vel angelos vel demones vel animas dixerit incorporeas: multoties enim in proprio corpore visi sunt, sed ab illis quibus Dominus oculos aperuit. Nos igitur eos non, ut Deum, sed ut creaturas intelligibiles & ministros Dei, non tamen ut vere incorporeos, pingimus & colimus. Quod autem hominis forma pingantur, in causa est, quod in ea visi sunt, si quando ministerium Dei apud homines obierunt.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Anadvertamus dictum patris, quod illic Samaritae imagines Domini & Servatoris nostri, item intemperatae ejus matris subverterunt, hic vero gentiles. Ostendit autem pater, quod & angelos pingere oporteat, quando circumscribi possunt, & ut homines apparuerunt.

Sacra synodus dixit: Etiam domine.

Stephanus monachus legit:

Ex libro disputationum Judaei & Christiani. Judaeus, inquit: Omnibus assentior, & credo crucifixo Christo, quod ipse sit Filius Dei viventis. Offendor autem in hoc, o Christiani, quod coram imaginibus prociditis. Scriptura autem ubique praedicat, ne faciamus nobis sculptile, aut aliquam similitudinem. Christianus dixit: Deo, ut talis est, scriptura jubet non esse faciendam similitudinem, neque aliquam imaginem adorandam esse ut Deum. Imagines enim quas vides, ad memoriam Jesu Christi salutaris nobis incarnationis pinguntur, personam illius humanitatis exprimentes. Sanctorum autem imagines eodem modo uniuscujusque praemia, certamina & pugnas, item contentiones contra diabolum & mundum, victoriasque significant. Non enim (ut tu arbitraris) Christiani in Deo sibi illas erigentes adorant, verum zelo & fide flagrantes, sanctorum imagines inspicunt, recordantes in typo, quanta fuerit eorum erga Deum pietas. Quinimo adorantes, sanctorum Deum invocant, dicentes: Benedictus Deus huius vel illius sancti, omniumque sanctorum, qui dedisti illis patientiam & tolerantiam, quique eos dignatus es tuo regno, fac nos cum illis participes, & intercessionibus eorum serva nos. Salvatoris autem imaginem contemplantes & adorantes spiritualibus oculis & luminibus mentis, omnium Domino Deo gratias agimus, qui formam servi accipiens, hominem mundumque liberavit, nobisque sine ullo peccato existens, similis factus est.

Non

ACTIO

V.
Loquitur ex propria sententia.
Nam Coepit illum sapientia adione quarta in confessione sua angelos incorporeos asseruit.
7/alm. 103. 0
at Hbr. 1.

Lut. 18.

Matth. 4.

Joan. 4.

ACTIO
V.

Non igitur lignæ imagini aut picturæ cultum exhibemus, adoramusque, sed omnium Dominum Christum glorificamus. Atqui frater indicabo & Moyſen, qui legem eam tulit, talia quædam feciſſe. Nam duo cherubim ſculpta paravit, volantia ſuper tabernaculum teſtimonii hinc & illinc, quo ſane nulli mortalium dabatur acceſſus, præterquam ſummo ſacerdoti, idque ſemel in anno, cum ſcilicet incenſum ferebat ſanctis ſanctorum. Similiter & ſerpentem æneum fecit, quem in deſerto ſuſpenderit in medio tentorium ordine, dixitque: *Quemcumque momorderit ſerpens, hic inſuetur hic ſerpentem, credatque quod medellam & ſanctatem ab ea ſumere poteſt.* Vides hic, quo pacto idem Moyſes, qui ſimilitudinem non faciendam juſſerat, ſerpentem fu-derit.

Joannes ſanctiſſimus monachus presbyter, & locum regis ſummorum orientis ſacerdotum, dixit: *Ecce quomodo ſancti noſtri patres, negantes incarnatam diſpenſationem ſervatoris noſtri Jeſu Chriſti, reſtantur abjeciſſe ſacras imagines, Hebræos dico & Samaritas: quamobrem & qui nunc eas abjiciunt, illis ſimiles ſunt.*

Epiphanius religioſiſſimus diaconus locum tenens Thomæ episcopi Sardinie, legit:

Ex falſo inſcriptis ſanctorum apoſtolorum itinerariis.

Pictor igitur primo die ipſum primis lineamentis denotavit, ceſſavitque: poſtridie coloribus eum expreſſit. Atque ita Lycomedes gaudenti imaginem tradidit, quam in cubiculo poſitam corollis ornavit, ut Joannes illi poſtea cognitus dixerit: Malo granata iſta de balneo auler dilectæ fili: ſolus enim cubiculum ingredior, neque tecum, neque cum aliis orare poſſum. Hæc dicens, & jocose recitans, ſimul cum illo ingreditur. Senex autem imaginem ibi corona cinctam videt, lucernaſque adſtantes, & ante eam aram: advocato autem Lycomedes dixit: Quid ſibi vult hæc imago? quem deorum tuorum ſic depingi curaviſti? Video te nondum gentilitatem exuiſſe. Lycomedes autem illi reſpondit: Deus quidem hic mihi ſolus eſt, qui me a mortuis cum conjugæ mea ſuſcitavit. Si vero poſt Deum ejusmodi benefactores deos licet appellare, tu es qui in imagine depictus es, quem ego corono, amo & colo, utpote qui mihi dux bonorum omnium fuiſti. Joannes autem cum faciem ſuam nondum vidiffet, dixit illi: Ludis tu quidem me, fili mi, putarne me tali forma? quomodo mihi perſuadebis, ut hæc imago mihi aſſimiletur? Lycomedes autem ſpeculum illi obtulit, in quo poſtquam ſeipſum fuiſſet contemplatus, dixit: Vivit Dominus Jeſus Chriſtus, imago hæc mihi ſimilis eſt. Male vero hanc rem feciſti.

Ex eodem libro.

Aliquando cum Jeſum vellem apprehendere, in materiali & craſſo corpore mihi occurrit: alias cum illum tangere ſtuderem, immateriale erat & incorporeum ſubjectum, ita ut plane nihil eſſet. Aliquando autem a Phariſæo quodam ad cœnam vocatus, iſthuc nobis comitantibus conceſſit. Unuſquique autem noſtrum panem diſenſum unum tantum acce-

pit, quin etiam & ipſi datus unus eſt: quem poſtquam benedixit, nobis diviſit. Brevi autem omnes ſatiati ſumus; neque tamen quicquam noſtrum panem ſuum guſtaverat: quæ de re percuſi ſunt admiratione, qui nos vocaverant. Sæpe autem quando cum illo ambularem, animadverti, num alicubi pedis veſtigium, cum pedes de terra elevarer, imprimeret: verum obſervanti mihi nunquam contigit hoc videre. Illud autem vobis refero, quo fides veſtra magis confirmetur. Magnalia enim ejus & admiranda quæ fecit, ſatiſ nunc fuerit tacere. Sunt enim arcana, quæ neque dici, neque audiri poſſunt. Priuſquam autem ab impiis Judæis comprehenderetur, omnes

nos congregans dixit: Antequam ego illis tradar, laudes dicamus patri, & ſic ad inſtitutum progrediamur. Jubens itaque nos illum circumgyrare, manibus invicem amplexabamur. Ipſe autem in medio conſiſtens dixit: Aenea; auſcultate autem me. Cœpit igitur hymnum dicere, inquiens: Gloria tibi Pater, & nos illum cingentes, ſubaudivimus, Amen. Gloria tibi Verbum, gloria tibi gratia, Amen. Gloria tibi Spiritus, gloria tibi ſanctæ, gloria tuæ gloriæ, Amen. Laudamus te Pater, gratias agimus tibi lumen, in quo tenemur: non morantur, Amen. In quo gratias agimus, dico. Salvari volo, & ſalvare volo. Solvi volo, & ſolvere volo, Amen. Vulnerari volo, & vulnerare volo, Amen. Nacſi volo, & generare volo, Amen. Edere volo, & edi volo, Amen. Audire volo, & audiri volo, Amen. Intelligi volo, cum ſim totus intellectus, Amen. Lavare volo, & lavari volo, Amen. Gratia choreas ducit, canere tibiſi volo, vos omnes ſaltate, Amen. Lamentari volo, tundite peſtora omnes, Amen. Et inter alia: Hæc dilecti mei ſaltate nobiſcum. Dominus autem egreſſus eſt, nos autem veluti aberrantes, aut e ſomno mox experrecti, alii alio fugimus. Ego autem cum viderem illum patientem, nequaquam potui paſſionem illum terre, ſed fugi in montem olivarum, ſtens ob ea quæ acciderant. Et cum hora

diei ſexta cruci eſſet aſſixus, tenebræ ſuper totum terrarum orbem ſaræ tunc. Et Dominus meus ſtans in medio ſpeluncæ, & illuminans me, dixit: Joannes a perverſis Judæorum turbiſ cruciſſor, lanceis & calamis pungor, acetum & fel mihi in potum dant tibi loquor, & quod loquor, audi. Ego jubeo te aſcendere in illum montem, ut audias quæ oportet diſcipulum a magiſtro audire, & hominem a Deo. Hæc cum dixiſſet, per lumen mihi crucem oſtendit, & circa crucem populum magnum non unius figuræ: at in ipſa cruce erat una forma, & idea ſimilis. Ipſum vero Dominum ſupra crucem vidi non habentem formam, ſed ſolam vocem. Vocem autem non illam quidem nobiſ conſuetam, ſed propriam quamdam & bonam, & vere divinam, ad me dicentem: Joannes unum oportet ut a me audias: unum enim in futuro opus eſt ut audias. Hæc crux hujus lucis aliquando a me per vos verbum vocabitur, aliquando mens, aliquando Chriſtus, aliquando janua, aliquando via, aliquando panis, aliquando ſemen, aliquando reſurrectio, aliquando Filius, aliquando Pater, aliquando Spiritus, aliquando vita, aliquando veritas, aliquando fides, aliquando gratia.

Tarſiſ ſanctiſſimus patriarcha dixit: Videtur

ANNO
CHRISTI
71.Matth. 3.
Marc. 15.
Luc. 23.
Joan. 19.De hæc cruce
luminis videtur
Aug. in Pſ.
140. num. 11
Hæc.

639

ANNO
CHRISTI
1000

ACTIO
V.

deamus, quia totum hoc opus evangelio re-phantasiam esse dicunt. Sed illis sit cum ip-
pugnat. tis commentariis anathema.

Sancta synodus ait: Certe domine: dicit enim incarnationem esse opinionem.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: In his periodis scriptum est, quod neque edebat, neque bibebat, neque pedibus super terram ambulabat; quæ ab hæreticorum phantastiarum opinione non abluunt. Verum in evangelio scriptum est de Christo, cum & edidisse, & bibisse. Nam & Judæi de illo dicebant: *Eccæ homo edax, & vini potator*. Quæ ratione etiam mentiti sunt, quod terram pedibus non calcabat. Quomodo enim scriptum est, *Jesus de via sessus sedis ad puteum?*

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est Cypri, dixit: Hic est liber ille, quem falsa synodus adduxit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Profecto quæ in eo habentur, ritu digna sunt.

Theodorus Catanæ episcopus dixit: Hic ne liber everteret omnia Dei ecclesiarum ornamenta?

Euthymius Sardenisium episcopus dixit: Decebat ejusmodi congregationem tales habere libros.

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypri, dixit: O insignem blasphemiam! Joannem inquit apostolum in montem olivarum fugisse tunc, cum crux levaretur: & tamen evangelium testificatur, quod cum illo aulam Caiphæ ingressus sit, & quod steterit prope crucem cum matre Domini.

Sancta synodus dixit: Omnis hæresis ab hoc libro dependet.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Heu, heu, o qualibus hæreticorum libris hæretismum constituunt!

Gregorius Neocæsareæ episcopus dixit: Liber iste omnis impietatis & sceleris est parens, & tamen contra idola de Lycomedæ ex eo testimonium citant.

Joannes presbyter, monachus, & locum tenens orientalium diocesium patriarcharum, dixit: Inducit Lycomedem coronantem imaginem apostoli, quemadmodum Græci sua idola.

Basilus sanctissimus episcopus Ancyre dixit: Abit, quod sanctus Joannes coram Tito evangelium suum protolucus sit.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Prælectæ hæ sententiæ suntne evangelicæ?

Sancta synodus dixit: Nequaquam. Non enim quæ prius lecta sunt, recipimus, neque etiam ea quæ de Lycomedæ postea dicuntur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Qui priora recipit, recipit & posteriora, & media, & quæ de Lycomedæ dicuntur, quemadmodum fallum concubulum fecit.

Sancta synodus dixit: Anathema sit illi libro a principio usque ad calcem.

Joannes presbyter religiosissimus monachus, vicarius thronorum trium patriarcharum orientis, dixit: En patres sancti, manifeste declaratum est, antesignanos istos Christianorum calumniatores, vere participes & communicantes cum Nabu hodonor & Samaritis, imo etiam cum gentibus & Judæis, ad hæc cum impiis & execrandis Manichæis, quorum testimonia adduxerunt. Hæc enim sunt eorum, qui Verbi Dei incarnatam dispensationem

phantasiam esse dicunt. Sed illis sit cum ipsis commentariis anathema.

Sancta synodus dixit: Anathema.

Petronas magnificentissimus patricius dixit: Si jubes domine, queramus episcopum Amorii & Neocæsareæ, num in libri in falsa illa synodo fuerunt lecti.

Gregorius Neocæsareæ episcopus, & Theodosius Amorii, interrogati dixerunt: Non per Deum talis liber illic vitus est, sed ex falsis citationibus nos deceperunt.

Sanctissimus patriarcha dixit: Ex propria cogitatione quæ volebant, explicuerunt.

Petronas magnificentissimus patricius dixit: Sed tamen ex regia procuratore cuncta factis.

Gregorius Neocæsariæ episcopus dixit: Sæpe dixi, & iterum dico pater, nunquam in medium tales libri aut patrum quoque scripta isthuc allata sunt, sed ex falsis quibusdam citationibus nos deceperunt. Hæc autem de Lycomedæ videntur & nobis abominanda.

Joannes sanctissimus presbyter monachus, locum tenens orientalium prætulul, dixit: Si videbitur sanctæ huic & universali synodo, pronuncietur sententia, ne quis amplius eum librum describat, impurum & impium.

Sancta synodus dixit: Nemo amplius describat: nec id solum; verum dignum iudicamus qui Vulcano committatur.

Petrus religiosissimus lector legit.

S. Amphilochei episcopi Iconii de falso inscriptis ab hæreticis libris, ejus summo.

Iustum quidem arbitramur omnem eorum impietatem detegere, & errorem eorum in publicum proferre: proferunt enim libellos quosdam, quibus apostolorum titulum affingunt in hoc, ut rudiores & simpliciores decipiant. Ex paulo post: Ostendemus autem quinam sint hi libri, quos proferunt nobis infani ecclesiæ defertores, non quidem apostolorum Acta, sed dæmonum commentaria. Et inter alia. Hæc sane Joannes apostolus non dixit: Nam qui scripsit in evangelio, Dominum de cruce dixisse, *Mulier, ecce filius tuus*, ut post eum diem in suam acceperit Mariam, quomodo hoc loco dicitur, quod non adfuerit? Sed non est novum illud. Quemadmodum enim Dominus veritas ipsa est; ita diabolus mendax exitit: est enim vere mendax, & pater mendacii. Cumque mendacium loquitur, de propriis id agit. Et hæc quidem de mendaciis.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Magnus est beatus pater noster Amphilocheus. Audivimus autem quid de itinerariis istis sentiat, quamobrem nihil nos amplius titulus iste moveat.

Basilus Ancyre episcopus dixit: Nullus liber est, qui evangelio magis repugnat. Non est igitur mirandum, si & de imaginibus alienam habeat opinionem.

Sanctissimus patriarcha dixit: Recte pater sanctus nugacitatem & impudentiam illius libri retudit.

Sancta synodus dixit: Recte pater.

Nicephorus episcopus Dyrrachii dixit: Satisfius fuisset, ut liber Amphilochei lectus fuisset, & non itinerarium: contaminavit enim aures nostras.

Sancta synodus dixit: Sed ad majorem cautionem, bonum fuit ut legeretur.

ACTIO
V.

Tarasius patriarcha dixit: Eusebium Pamphili tamquam tellem adduxerunt illi, qui contra sanctas imagines nugantur: adducunt autem epistolam illius ad Constantiam Licinii uxorem scriptam. Videamus autem quam habeat opinionem Eusebius.

Stephanus religiosissimus monachus legit.

Eusebii Pamphili ad Euphrationem, cuius initium: Domino meo per omnia confiteor. Inter alia. Non enim coexistere dicimus Filium Patri, verum præexistere Patrem Filio: nam si simul existant, quomodo Pater erit Pater? quomodo Filius Filius? aut quomodo ille primus, hic secundus: & ille quidem ingenuus, hic vero genitus? Nam duobus secum existentibus, eadem utriusque erit æstimatione. Est aut utraque (ut ita dixerim) ingenua, aut alterutra genita: sed neutrum horum verum est. Neque enim ingenuum, neque genitum fuerit. Sed hoc quidem prius & ordine & dignitate secundo erit, & in eo quod est, & quod ejuscemodi existit.

Sanctissimus patriarcha interrogando dixit: Recipimus hoc?

Sancta synodus dixit: Nequaquam domine, hic reliquis nobis majore odio prosequendus.

Basilii sanctissimus Ancyre episcopus dixit: Non veniat Christiano homini in mentem, ut sic loquatur. Lectum autem est ex eadem epistola. Inter alia. Eundem autem & solum verum esse docet per quæ dicit, *Ut cognoscant se solum verum Deum*: non ut uno solo existente Deo, sed ut solo uno existente vero Deo, cum maxime necessaria adjectione, vero: quandoquidem & ipse quidem Deus Filius, sed non verus Deus: unus enim est & solus verus Deus, qui neminem habet ante se. Si vero & Filius verus, id est, tamquam imago Dei veri, sit & Deus, quando & Deus erat Verbum, non tamen ut solus verus Deus.

Christophorus sanctissimus episcopus sanctæ Cyriacæ dixit: Ter sancte domine, & sacra sanctæque synode, quemadmodum nos habuimus a Deo scriptos libros apostolorum, prophetarum, reliquorumque sanctorum, ita decebat ejuscemodi libros in testimonium & roborationem illam falsam synodum habere.

Sacra synodus dixit: Anathema & libris illis, & qui illos legunt.

Petrus & Petrus sanctissimi presbyteri, vicarii Hadriani papæ veteris Romæ, dixerunt: Ista lectio indicat, quod Arianorum sententiam sapiat: habet enim ante lectus Eusebii Pamphili liber & alias blasphemias, quas synodus audire respuit.

Sanctissimus patriarcha dixit: Libros illius rejiciamus.

Sancta synodus dixit: Rejicimus & anathematizamus.

Stephanus religiosissimus monachus dixit.

Antipatri episcopi Bostorum refutatio apologiæ pro Origine ab Eusebio Pamphili episcopo Cæsarensis confcriptæ liber primus, cuius initium.

Ego quidem sufficienter & satis scriptum esse, religiosissime & beatissime pater Joannes, a tua sanctitate in variis traditionibus arbitrator. Et paulo post: Quod autem vir multi-

scius fuit, qui omnes veterum libros & commentaria investigans & inquirens, propemodum omnium sententias & opiniones exponens, plurima commentaria reliquerit, quorum aliqua digna sunt ut approbentur: non eo inficias. Quod autem aliqui ex eo nituntur probare cum non errasse, quod veterum patrum omnium mentem & sententiam, utpote tot libris lectis, tenuerit, hoc ego non omnino tibi concedo. Potuit enim omnium veterum commentaria facile corradere, cum imperatoriam voluntatem & studium pronum sibi in hoc habuerit. Nego autem cum in dogmatibus quidquam profecisse: multimodam etiam cognitionem illi tribuo, dogmatum vero stabilitatem & constantiam illi nego. Fuit enim longe inferior certitudine ista dogmatum. Et post pauca: Ut mihi plane non sit ingrediendum in illius sententiam: prius enim apologiam illam excutere volumus, ut ita non illum solum, pro quo apologia scribitur, sed & ipsum auctorem, hæreticos ostendamus. Inter alia: Indicabam clare & vere & sine ambiguitate quemdam ex præclaris ecclesiæ doctoribus docuisse animas hominum prius existere, neque fallacias aliquas in adstruendo assero. In hoc enim, quod indicare conatus es egressum Filii ad Patrem, primum quidem peregrina opinio habita est. Tua enim est hæc, & eorum qui stant a partibus tuis: quamobrem in præsentia de hac re nobis nihil est dicendum: olim enim universali synodo tractatum est & determinatum. In hoc autem non consentire, neque hæc quæ nobis objecta sunt, exquirere, non putarim decorum esse.

Sanctissimus patriarcha dixit: Ostensa sunt commentaria Eusebii aliena esse a sancta ecclesia catholica.

Demetrius religiosissimus diaconus & armarii custos legit.

Theodori lectoris ex historia ecclesiastica.

Perla quidam Xenxus nomine, qui illis temporibus Calandrius inveniens ecclesiastica dogmata adulterantem, virosque pervertentem, de regione discessit. De hoc multa a diversis audiens, particulatim omnia recensabo. Ex Perside enim proprium dominum fugiens, Romam pervenit. Et paulo post: Hunc Petrus pro Cyro Hieropolim episcopum mittit: hunc non longe postea episcopi Persici insequentes, servilibus parentibus ipsum servum quoque natum, & nondum baptizatum, accusabant, quod cum Petrus cognovisset, neque satis cognosceret quid de illo ageret, dixisse fertur, Sufficere illi episcopi ordinationem ad satisfactionem divinæ initiationis.

Stephanus diaconus & notarius sacri patriarchici, legit.

Joannis Diacrimonii * ex historia ecclesiastica: Non esse decens dicebat Xenxus, angelos existentes incorporeos corporea forma effigiaré, & in humana effigie incorporeos representari. Quin etiam & hæc fuit opinio ejus, Christo non dandum esse honorem, aut laudem dicendam in pictura hominum arte elaborata. Esse autem illi solummodo acceptam adorationem in spiritu & veritate. In-

* Diacrimonem dicit fuisse existimantur, quia segregavit: varius, discruciantes. *Hard.*
Concil. General. Tom. XIII.

ANNO
CHRISTI
197.

ter cetera autem dicebat, & hoc esse puerilis animi factum, fingere in columbæ idolo ter adorabilem Spiritum Sanctum. Nusquam enim evangelicis scriptis traditum esse Spiritum Sanctum columbam esse, sed quod in specie columbæ aliquando visus est: id autem dispensative, & non substantialiter, factum esse. Ita, ut dicam uno verbo, intempestivum putabat & inconveniens, pios homines Spiritum Sanctum, ut corpus habentem, delineare. Hæc Philoxenus docens, simul cum ipsa doctrina opere rem demonstrabat. Sæpe angelorum imagines afferens eiecit, Christum autem imagines representantes omnes in unum locum collocavit.

Sanctissimus patriarcha dixit: Audivimus viri sacerdotes, quales fuerunt, qui imagines non receperunt, non baptizati, Manichæi, qui phantasmam de dispensatione Domini agnoscunt. Ex sceleribus eorum & impuris dogmatibus, Christianorum accusatores, & hæreticos auctores occasionem acceperunt.

Sabas sanctissimus præses Studii dixit: Gratias agimus Deo, & bonæ imperatorum nostrorum dominatorum voluntati, quod falsi illi custodes adulterinæ istius synodi visiti sunt cum hæreticis qui a partibus eorum stabant.

Sancta synodus dixit: Anathema illis.

Constantinus religiosissimus lætor sanctæ magnæ ecclesiæ legit.

Ex sancto patre nostro Saba: Flaviano igitur & Elia sanctis patriarchis in Synodone existentibus, ut dictum est, literisque adulato-riis & universalibus apud imperatorem utentibus, & in Synodone congregatam contra fidem rectam synodum dissolvantibus, in propriaque sedes revertentibus, Sotericus & Philoxenus in iram insuperabilem imperatorem excitarunt, utpote qui esset deceptus a patriarcharum vafritia & simulatione: & accipientes quam volebant potestatem, aurumque ingens Antiochiensium populo largientes, Flavianum mirifice tribularunt, & propemodum suffocaverunt, compellentes hominem, ut Chalcedone habitam synodum anathematizaret: ita illo ab episcopatu fugato, exulem declaravit, Severumque Acephalorum principem episcopum designarunt.

Antonius religiosissimus monachus legit:

Ex narratione quæ data est sanctæ synodo, quæ congregata est in hac regia civitate contra Severum hæreticum & Acephalum, a clericis & monachis sanctæ Dei ecclesiæ inclitæ civitatis Antiochiæ, cujus initium: Nunc si quando usquam, o beatissimi. Et paulo post: Qualia vero, sanctissimi, & circa Daphnes fontes facere ausus est, magis visus, & incensis impiis demonibus serviendo, tota novit civitas. Quin etiam neque sacris altaribus percipit, neque sacra vasa intacta reliquit. Hæc quidem ut detestanda sculpsens, illa vero contentans & erogans suis complicitibus. Ausus etiam aliud fuit, sanctissimi: aureas & argenteas columnas, in figura sancti Spiritus supra divinos fontes suspensas, cum aliis abstulit, dicens, nos oportere in specie columbæ Spiritum nominare.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si in nomine sancti Spiritus dedicatas columnas sancti patres receperunt, quanto magis incarnati Verbi, & in terris in corpore visi, recipientum? Credite autem mihi, Anathasium ducem Constantinopolitanum aureas argenteas-

que iconas sibi adscripsisse, si modo hoc fecit Severus.

Stephanus religiosissimus monachus, notarius & referendarius, legit.

Joannis episcopi Gabalon, in vitam & politiam Severi hæretarchæ, cujus initium.

Si nolisset Severus aut vitæ semper suæ. Et paulo post: Neque etiam sanctorum angelorum honorem illatum esse sivit. Frequenter autem sermonem, in gradibus stans, hac de re habebat, populumque sæpe persuadere conabatur etiam in ipso templo sanctissimi Michaelis, non decere purpureas angelos vestes, sed albas; non ignorans, sanctis non esse curæ potestatibus quo vestitu utantur. Studebat autem & hæc dicerere & commovere, ne, quomodo res se haberet, cognosci posset.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Animadvertamus, quod præter reliqua etiam in hoc accusatus est, qui non purpureas vestes angelis, sed albas attribuendas esse docebat.

Demetrius religiosissimus diaconus & armarii custos dixit: In sancta magna ecclesia Constantinopolitana cum velum obtegerem, interiorque manum mitterem in breviarium, inveni duos libros relictos per imagines deargentatos: quas cum quererem, cognovi eas in ignem conjectas & exustas. Inveni & alium librum Constantini chartophylacis continentem quædam de venerandis imaginibus. Folia autem illa, quæ de ea re tractabant, exciderunt, eumque librum in sanctæ synodo offero. Idem Demetrius librum omnibus indicavit, foliorumque excisionem.

Leontius cathosimonus a secretis dixit: Est & aliud, quod in hoc libro dignum admiratione est. Nam ut videtis, argenteas tabulas habet, & undique sanctorum imaginibus decoratus exiit. Ipsi vero rem relinquentes, hoc est, imagines, ea quæ de imaginibus intus scripta sunt, exciderunt: quod sane extremæ dementiæ facinus est.

Sancta synodus dixit: Anathema, qui sciderunt & confularunt.

Leo sanctissimus episcopus Phocæ dixit: Ex hoc libro folia exciderunt & perdiderunt: in civitate autem in qua ego habito, ultra triginta libros igne combusserunt.

Sabas præses Studii dixit: Moris est, domini, cæcis, ut lumen non videant: hinc etiam & illi cæci existentes in anima obtenebrati sunt.

Demetrius religiosissimus diaconus & armarii cultos legit.

Constantini diaconi & chartophylacis sanctissimi magnæ Dei ecclesiæ Constantinopoleos, in omnes sanctos martyres, qui per omnem terrarum orbem pro Christo certarunt. Deinde iudices dixerunt: Putatisne vos, quod in ære & lapidibus salutem collocamus? Nonne ad potestatem aliquam provisoriam aut contentricem adspicimus, a qua optima nobis contingunt? Quomodo autem (dixerunt martyres) plastæ & lapideæ statuarum multitudinem variis formis præparant, templisque affigunt? vos autem sacrificiis eas honoratis, & miseriarum liberationem ab eis poscitis, illas invocantes. Quid est autem causæ, quod & (ut dicitis) divina, quæ tyranni apud vos designarunt, non insculptis in imaginibus? nos autem accusatis, & tamen longe superstitionis

ACTIO
V.

Ex Constanti-
nopolitana
synodo con-
tra Severum
sub Mevra
patriarcha
ad prima
circa med.

Ex synodo

ACTIO V. Nonne

gus in hisce rebus nobis estis affecti. Num fecerunt isti patriarchæ, Anastasius, Constantinus & Victor, hæretici. Theodorus episcopus Myrorum dixit: Si fuisset iste thesaurus omnibus obuius, non sane quisquam mortalium fuisset læsus. Deus autem reddat illis in die illa, qui eiusmodi celant. Theodorus episcopus Catanæ dixit: Tales profecto digni sunt anathemate: veritatis enim depravatores extiterunt, & patrum insimulatores falsi. Qui autem ab illis anathemate percussus sunt, laudari merito debent. Sacra synodus dixit: Væ animabus eorum qui veritatem celarunt. Petrus sanctissimus episcopus Hermion dixit: Deleantur nomina eorum ex libro viventium, & cum iustis non scribantur. Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: Benedictus Deus, qui post tot uestiones, scisiones & expansiones, ea reliquerit. Theodorus episcopus Constantiæ dixit: Quitalia fecerunt, lucernam suam sub modio posuerunt. Cosmas religiosissimus diaconus & cubicularius dixit: Et istum librum invenimus in armario oratoriorum sacri patriarchatus, varia martyrum certamina continentem, & præter ista quedam de imagine non manufacta Camulianorum: folia autem quæ de imaginibus tractabant, excisa sunt: ecce cum omnibus ostendo. Michael sanctissimus episcopus Synnaddon dixit: Pallillus dicebat, ter sancte domine, anathema sit illis qui scripturam aliter quam jaceat interpretantur, & qui illi insidiantur. Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed labor ejus in caput suum revertisse est. Joannes religiosissimus presbyter monachus, & locum tenens thronorum orientis, dixit: Ut vere dicam, impia iconoclastarum, hoc est imaginum demolitorum, & libros exurentium impietas veritatem reddidit clariorem. Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Non solum sacras imagines ejecerunt, sed & evangelium ipsum, & alia secreta quedam. Ita sane potuit veritas tandem melius caput exerere. Stephanus monachus dixit: Habemus & alium librum, in quem impetum fecerunt iconoclastæ: & si jubes, omnibus ostendam. Sancta synodus dixit: Omnibus ostendatur, & synodo universæ ostensus est habens in duabus paginis lituras. Gregorius religiosissimus presbyter & præfex Hyacinthi dixit: Est mihi ejus libri integrum exemplar. Domine si voles, legetur. Stephanus monachus bibliothecarius acceptum librum legit.

Baruch. 3.

Genes. 30.

Matth. 3.

Incitemus

P. O. propriæ H.

Sanctissimus patriarcha dixit: Gentiles propter idola martyres accusabant, & dicebant eis, qua gratia certatis, & nostras similitudines contemnitis, cum & vos ipsi habeatis proprias imagines? Sancti autem sic respondent: Sed nos statuas demonum non facimus, sed Verbi Dei incarnati imagines pingimus, ejusque sanctorum; non tamen confessim eos deos facimus. Cosmas religiosissimus diaconus & cubicularius dixit: Librum hunc quem sero in manibus, veteris est testamenti, cum scholiis suo loco appositis: inveni autem eum in patriarchio. Habet autem scholion in defensionem imaginum. Insidiatores autem veritatis expunerunt scholion; ecce vestigia: adhuc siquidem fere apparent. Inspicite, obsecro, venerandi patres. Idem religiosissimus Cosmas aperiens librum, omnibus in sacra synodo existentibus locum deletum indicavit, quæque adhuc aliquantulum extabant: legit: *Non erunt tibi dii alii præter Deum. Non facies tibi idolum, neque alicujus similitudinem, quæcumque in terra infra, & quæcumque in aquis deorsum subter terram, & quæcumque in aquis deorsum subter terram, & quæcumque in aquis deorsum subter terram, & quæcumque in aquis deorsum subter terram.* Scholion: Et si facimus hominum piorum similitudines, non tamen ea fiunt, ut adorentur ut dii, sed ut eas videntes ad imitationem facinorum illorum irritentur. Si vero similitudines Christi facimus, sane non propter similitudinem adoramus, sed quo mens per ea quæ conspexit, futurum volet. Non enim imaginem corruptibilem hominis corruptibilis adoramus, sed quia Deus homo incommutate dignatus est fieri, facimus illius imaginem velut hominis, quaravis sciamus eum natura Deum existentem. Non idem igitur Deum & imaginem dicimus: sed Deum cognoscentes, similitudinem in imagine dispensationis illius humane figuramus. Gentiles autem errantes, similitudines deos esse arbitrantur.

Adductus est & alter libellus eandem habens loci illius scripturæ explicationem, in qua & illud lectum scholion erat. Eum autem acceptum Gregorius episcopus Casarem legit, hic facilius apparente scriptura expuncta & prælecta.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Hæc Concil. General. Tom. XIII.

fecerunt isti patriarchæ, Anastasius, Constantinus & Victor, hæretici.

Theodorus episcopus Myrorum dixit: Si fuisset iste thesaurus omnibus obuius, non sane quisquam mortalium fuisset læsus. Deus autem reddat illis in die illa, qui eiusmodi celant.

Theodorus episcopus Catanæ dixit: Tales profecto digni sunt anathemate: veritatis enim depravatores extiterunt, & patrum insimulatores falsi. Qui autem ab illis anathemate percussus sunt, laudari merito debent.

Sacra synodus dixit: Væ animabus eorum qui veritatem celarunt.

Petrus sanctissimus episcopus Hermion dixit: Deleantur nomina eorum ex libro viventium, & cum iustis non scribantur.

Constantinus Sanctissimus episcopus Constantiæ, quæ est in Cypro, dixit: Benedictus Deus, qui post tot uestiones, scisiones & expansiones, ea reliquerit.

Theodorus episcopus Constantiæ dixit: Quitalia fecerunt, lucernam suam sub modio posuerunt.

Cosmas religiosissimus diaconus & cubicularius dixit: Et istum librum invenimus in armario oratoriorum sacri patriarchatus, varia martyrum certamina continentem, & præter ista quedam de imagine non manufacta Camulianorum: folia autem quæ de imaginibus tractabant, excisa sunt: ecce cum omnibus ostendo.

Michael sanctissimus episcopus Synnaddon dixit: Pallillus dicebat, ter sancte domine, anathema sit illis qui scripturam aliter quam jaceat interpretantur, & qui illi insidiantur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Sed labor ejus in caput suum revertisse est.

Joannes religiosissimus presbyter monachus, & locum tenens thronorum orientis, dixit: Ut vere dicam, impia iconoclastarum, hoc est imaginum demolitorum, & libros exurentium impietas veritatem reddidit clariorem.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Non solum sacras imagines ejecerunt, sed & evangelium ipsum, & alia secreta quedam. Ita sane potuit veritas tandem melius caput exerere.

Stephanus monachus dixit: Habemus & alium librum, in quem impetum fecerunt iconoclastæ: & si jubes, omnibus ostendam.

Sancta synodus dixit: Omnibus ostendatur, & synodo universæ ostensus est habens in duabus paginis lituras.

Gregorius religiosissimus presbyter & præfex Hyacinthi dixit: Est mihi ejus libri integrum exemplar. Domine si voles, legetur.

Stephanus monachus bibliothecarius acceptum librum legit.

Ex historia ecclesiastica Evagrii, ex libro quarto.

Chalcoes postquam impressionem in civitatem fecisset, mille insidias tendit, tantos enim aggeres fecerat, ut per muros saltare posse videretur, aliasque machinas infinitas construxit. Dicam autem quæ facta sunt. Imperavit Chalcoes potestatibus suis, ut lignorum copiosam materiam ad extruendam machinam procurarent: quæ postquam accepisset, ea quæ voluit, extruxit, & in medio aggeris machinam posuit, novumque aggerem circumposuit: stabat autem in civitatem directa: in tantam autem altitudinem creta est, ut facile possent sine periculo a dextra parte tela in murum & munimenta

Cap. 66.

ANNO
CHRISTI
187.

conjicere. Cum autem qui expugnationibus affluenti erant, machinam in montis muro appropinquare, hostesque arbitrari se posse pedibus ex ea urbem ingredi viderunt, simul omnes mane facto machinam aliam contra hostium aggerem struunt, quam Romani aggestam appellant, quod subter terram duci possit, in qua etiam ignis indici debebat, ut sic inferne lignis exultis, agger superpositus in terram rueret. Opus autem cum factum esset, ignisque incensus, intentione sua frustrati sunt. Ignis enim non habebat egressum, ut flamma ventilationem accipiens, ligna invaderet. Re igitur ad flammam desperationem deducta, imaginem a Deo factam, quam hominum manus non attigit, portant. Auguro autem Christus Deus, quod cum videre desiderabat, misit. Hanc igitur sacram imaginem ad opus a se factum afferentes, ignem quidem succenderunt, lignæque Chosroë machinæ immiserunt. Confestim autem divina voluntate & potentia, fideque insipientium res successit, & quod ante non poterant, nunc perfecerunt. Ligna enim flammam haurientia, dicto citius in carbones conversa sunt, usque ad ipsam summitatem opus est exultum.

Leo religiosissimus lector magnæ & regiæ ecclesiæ Constantinopoleos dixit: Et ego indignus vester famulus, cum descendissem cum regiis apocryphariis in Syriam, Edessam petissem, & venerandam imaginem, non factam hominum manu, adorari & honorari a populo vidi.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Hesterno die religiosissimus præses Maximini limonarium attulit, lectumque est: & invenimus nos in bibliotheca exemylar ejusdem limonarii, sed solis quibusdam excisis, in quibus de imaginibus tractabatur.

Christophorus sanctissimus episcopus S. Cyriacæ dixit: Ter sancte domine, indignus servus tuus audebitne loqui ad sacram & universalem synodum? propheticum verbum est: *In operibus manuum suarum comprehensus est peccator.* Nam quæ contra nos in falsa synodo moti sunt, hoc contra illos factum est: & alia quidem exciderunt, alia adulterantur, quo eorum impietas, veritate ad lucem perducta, magis clarescat.

Stephanus monachus & librarius dixit: Liber traditus a præside Maximini, continens locum in aliis libris vitiatum de imaginibus, adeit, idemque legit; Dixit abbas Theodorus Eliotes, quod erat quidam inclusus in monte olivarum pugil egregius: oppugnabat autem eum dæmon scortationis. Quodam itaque die cum vehementer insultaret illi dæmon, senex lamentari cœpit, dixitque dæmoni: Quousque non relinques me? absitte posthac a me: jam enim mecum consenuisti. Dæmon oculari aspectu videndum illi se tradens, dixit: Jura mihi quod ea quæ tibi dicam, nemini significabis, & non amplius tecum pugnabo. Et juravit illi senex per eum qui in altissimis habitat, se nemini dicturum: tum illi dæmon dixit: Imaginem istam, si noles me tecum ludari, cave amplius adores. Habuit autem imago figuram dominæ nostræ deiparæ Virginis Mariæ, gestantem Jesum Christum. Dicit illi inclusus: Apage, res erit mihi curæ. In sequenti autem die abbas Theodoro Eliotæ, qui tunc habitabat in vico Pharan, rem significavit, omniaque patri retulit. Senex autem pa-

ter inclusio dixit: Vere pater delusus es, quod dæmoni jurasti: tamen hoc unum bene fecisti, quod confessus es: profuerit autem tibi, ne finas in hac civitate amplius lupanar, neque egrediaris quin adores Christum Jesum Dominum nostrum cum matre sua in imagine. Confirmatoque eo ac animato pluribus verbis, ad proprium locum concessit. Dæmon autem illi iterum apparuit, dixitque: Quid agis maledice? numquid jurasti mihi nemini te distulurum? quo pacto autem hæc effusiisti? dico tibi maledice, in die judicii tamquam perjurus condemnaberis. Inclusus respondet: Quod juravi, juratus sum: quodque pejeravi, novi: verum Dominum meum & creatorem non abjuravi: te vero non audio.

Narrarunt nobis iidem illi patres, & hoc addentes, fuisse in partibus Apamæ feminam quamdam devotam & Christo deditam, quæ puteum fodit: magno autem sumptus cum fecisset, frustra que laborem expendisset, invenit haudquaquam aquam; magnam autem animi molestia cum torqueretur, cum propter labores, tum propter sumptus, in somnis vidit quemdam ad se venientem, & dicentem: Age, mitte ut simulacrum abbatis Theodosii, ejus qui in scopulo vivit, huc afferatur, & Deus tibi dabit aquam. Mulier itaque duos homines misit, qui imaginem afferrent: quæ cum esset allata, demittentes eam in puteum, confestim aqua scaturit, ut bona pars putei impleteretur. Attulit itaque nobis de ista aqua, bibimusque, & Deum nostrum glorificavimus.

Ejusdem.

Narravit nobis Dionysius presbyter ecclesiæ Alcalouis de Joanne abba anachoreta, dicens: Fuit hic vir nostris temporibus magni nominis, & quod Deo plurimum placeret: miraculum hoc de eo legitur. Habitavit in partibus Sicchus, ubi possessionem habebat, milliarius ab Hierosolymis viginti parvis. Habebat autem senex in spelunca imaginem intemeratæ nostræ Deiparæ & semper Virginis Mariæ, habentem in ulnis Christum Deum nostrum. Cum autem esset abiturus in desertum vastum, aut Hierosolymam adorandæ crucis gratia & sancta loca, vel in montem Sini orandi causa, vel ad martyres longe ad Jerusalem distantes, (erat enim studiosus martyrum: nunc enim in Ephesum ad divum Joannem, nunc vero ad Euchaita ad sanctum Theodorum, vel ad sanctam Teclam in Seleuciam, vel Araphas ad divum Sergium, ibat) candelam parabat, eamque incendebat pro suo more. Et cum accinctus ad iter preces funderet, dicebat ad dominam, totus in imaginem ejus intentus: Sancta domina Deipara, quandoquidem restat mihi longum iter conficiendum, candelam tuam cura, eamque inextinctam juxta meum propositum serva. Nam ego tuo fretus subsidio, longum iter ingredior. Hæc autem cum ad imaginem dixisset, abiit, destinatumque iter postquam confecit, rediit, nunc quidem intra mensem, nunc intra duos aut tres. Est, & quando quinque aut sex mensibus absuit, candelam tamen semper accensam deprehendit & ardentem, quemadmodum eam reliquit cum abierat. Neque tamen unquam eam a se extinctam potuit deprehendere, sive de somno excitatus esset, sive ex eremo ad speluncam rediens.

Basilius sanctissimus episcopus Anoyræ dixit: De-

ACTIO
V.

Demonstratum est, sanctorum imaginum usum a
perventum esse traditionis.

Sanctissimus patriarcha dixit: Jam sane sa-
tietati sumus patrum sententiis, novimusque ex
iis vetustam esse traditionem, venerandarum
imaginum erectionem. Sumus igitur & patrum
hac in re imitatores.

Sacra synodus dixit: Imitatores.

Stephanus religiosissimus monachus dixit:
Habemus ejusdem argumenti quindecim libros,
& si jusseritis.

* Vel est hic
interruptio,
vel desit, le-
gatur.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Im-
pleti sumus, & sufficit nobis.

Sancta synodus dixit: Sufficit nobis.

Sanctissimus patriarcha dixit: Quandoquidem
in precedenti lectione indicatum est, ab He-
braeis, Gentilibus, Samaritis, Manichæis &
Phantasiastis, ecclesiam veluti in culpam tra-
ctam ob sanctorum imaginum cultum, omnibus
que nunc aliter persuasum est, justum est &
fratrem nostrum dilectum dominum Joannem
vicarium thronorum apostolicorum orientis au-
dite. Habet enim quendam de origine subver-
sionis imaginum, que si vultis audire, narra-
bit.

Sacra synodus dixit: Cupimus audire, domi-
ne, si quid habet.

Joannes religiosissimus monachus, vicarius
orientalium episcoporum, e charta legit: Cupio
equidem ego omnium postremus presen-
tem hanc sacram synodum demonstratione qua-
dam docere, idque omni veritate, qua ratio-
ne, quoque tempore, & unde scelestissima ista
& a Deo odio habita Christianorum calumnia,
& iconoclastarum rabies originem duxerit. Quo
autem expeditius & compendio res agatur, de
charta mihi pronuntiandum esse statui, ne qua
in re veritati parcat. Cum diem extremum
impiorum Arabum tyrannus, quem Suliman
nominabant, clausisset, sussecutus illum est U-
marus, qui posteaquam regnum adisset, A-
nascaphon Malsaman, hostem sane atrocem,
per gratiam Domini nostri Jesu Christi Serva-
toris, ejusque deiparæ matris, cum magna e-
xercitus sui clade & ignominia a terra ista ex-
pulsit, in Syriamque fugavit. Neque de redeun-
do spem illi ullam reliquit. Unaro autem sa-
to defuncto, Ezidus quispiam homo levis & in-
constans regnum accepit. Per ea tempora in Ti-
beriadæ dux quispiam erat Hebræorum impio-
rum, cui nomen Sarantapechys, officina

* In Græco
Sarantapechys
est, H.

diabolorum, quibus vitare animas lusus est &
jocus, homo præstigiator & veneficus & eccle-
siæ Dei hostis implacabilis. Hic animadversa
Ezidi regis levitate, hominem aggreditur, pol-
liceturque Hebræorum ingenita malitia se regi
quædam prædicaturum, & vatem ædurum in
maxime necessariis rebus se offert. Ea re cum
esset insinuat tyranno: Volo, inquit, o prin-
ceps, modo me audias, rationem quamdam in-
dicare tibi, qua poteris facillime & vitam com-
modam degere, & triginta annos regnum in-
quabili in potestate conservare. Stultus autem
tyrannus, spe & desiderio longioris vitæ, ani-
mi levitate elatus, (erat enim homo volupta-
tibus deditus & præditus) respondit: Quæcum-
que me jusseris facere, modo possim, agam:
tenue, si modo consecutus fuerò quod prædi-
xisti, beneficiis infinitis afficiam. Veneficus au-
tem Hebræus confestim inquit: Sine ulla dil-
tatione jube universum per regnum epistolam,
que possim circumferatur, scribi & mitti, qua
omnem imaginem & picturam, sive ea in ta-

balis, sive in opere musico in parietibus, sive
in vasis sacris, aut indumentis & altaribus sit,
& quæcumque in Christianorum ecclesiis repe-
ritur, deleri, expungi, auferri, & ex toto
subverti mandes. Neque illas solum, verum
omnes plane similitudines, & earum etiam quæ
in foro ornatus & honestatis gratia collocan-
tur. Nulla igitur ratione alia, quam ut odium
& furorem adversum Christianos exerceret,
præstigiator id tentavit. Tyrannus autem ne-
fandus præstigiatori levitate sua auscultans, mis-
sis nunciis, omnes sanctas imagines & similitu-
dines per universam provinciam abstulit. Hoc
iraque modo primum ecclesiæ ornamenta, pro-
curante Hebræo venefico, ablata sunt. Chri-
stiani autem cum id suis manibus facere de-
trederent, missi sunt Hebræi & Arabes, ho-
mines in Deum impii, qui imaginibus exus-
tis, ecclesiarum quasdam calce, quasdam aliis
coloribus dealbarunt & incurstarunt. Hæc au-
tem cum pervenissent ad aures pseudoepiscopi
Nacoliæ, & qui ejusdem erant cum illo opi-
nionis, impios Hebræos & Arabes imitati, eccle-
siæ Dei veluti crucem Christi verecundan-
tes reddiderunt. Arbitror autem relatu dignum,
ut & sanctitas vestra audiat, quem finem igna-
vus ille & veneficus Hebræus habuerit. Ezi-
dus enim, qui facinus perpetraverat, ultra an-
num cum dimidiato non vixit, in ignemque
æternum descendit: postquam autem mortuus
fuit, in pristinum ordinem & statum imagines
restitutæ sunt. Filius autem illius Ulidus no-
mine, indignatus Hebræo, tamquam interfe-
dori patris, turpissima morte hunc mori
coegit. Ita is falsi sui vaticinii dignum præ-
mium accepit.

Sanctissimus episcopus Mesenæ dixit: Et ego
puerulus eram in Syria, quando Sarracenorum
princeps imagines subvertit.

Sabas piissimus monachus & præses Studii
dixit: Domine & nos indigni sanctitatis tum
servi petimus, ut suis in locis imagines resti-
tuantur, propriumque & solitum obtineant:
Christiani autem apud eas preces fundant.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Quid
dicitis fratres honorandi?

Sancta synodus dixit: Laudamus & nos om-
nes hos.

Petrus devotissimus presbyter, locum reti-
nens sanctissimi papæ Romani, e charta legit:
Tarasio sanctissimo archiepiscopo Constantino-
poleos novæ Romæ, & universali patriarchæ &
omni sacræ & universali synodo, Petrus prin-
cipalis presbyterorum sanctissimæ ecclesiæ sancti
& omnibus sæculis celebrati Petri apostoli, &
Petrus presbyter & præses sancti Sabæ, ambo
vicarii Hadriani sanctissimi papæ veteris Ro-
mæ: Justum censemus, ut juxta omnium ve-
strum sententiam, imo secundum veterem ca-
tholicæ ecclesiæ traditionem, quemadmodum
sancti patres nos docuerunt, in medium nostri
veneranda imago asseratur, quam salutantes,
sancti vos sacerdotes, quid de ea heri debeat,
pronunciatis. Deinde aliud capitulum aggredia-
mur, ut omnia que scripta sunt adversus san-
ctas imagines, aut anathemate devoveantur,
aut expungantur, aut igni mancipentur. Et
hæc de re postulo sacræ synodi sententiam.

Sacra synodus dixit: Veniat, fiat.

Petrus & Petrus religiosissimi presbyteri, vi-
carii sanctissimi papæ veteris Romæ, dixerunt:
Si jubet sancta synodus, statuatur in crastinum
veneranda imago, & omnes eam salutemus.

Suo.

A NNO
CHRISTI
107.* Pro, in-
tra asserunt
H.

651

ACTIO
V.

Sancta synodus dixit: Fiat, fiat, &c.
Joannes devotissimus monachus, vicarius orientali-
um archiepiscoporum, dixit: Benedictus Deus, qui hanc Christi amantem Nicensium civitatem in diebus Constantini & Irenaeus pi-
tillimorum nostrorum imperatorum glorifica-
vit. Benedictus Deus, qui eam duplici gratia dignam censuit; nam & Arius blasphemus hic subversus est, & nunc iconoclastarum Deo odiosa haeresis per sancta hujus sacrae synodi symbola obscurata est. Benedictus Deus, qui per sanctum apostolum dixit: *Ego sum alpha & omega*.

Apr. 1. 787.

Benedictus Deus, qui ab initio usque in hunc diem orthodoxorum fidem conservavit.

Sancta synodus in eandem sententiam proclamavit, secundum singulos versus ter exclamans: Diviniloquorum patrum doctrinae nos correxerunt. Ex illis haurientes fidem & veritatem, potati sumus. Illos insequentes, mendacium persecuti sumus. Ab illis docti, venerandas imagines amplectimur. Illis ducibus, sanctorum imaginibus juxta honorem adorationem tribuimus. Patres praedicant filiis, filii obedientiae sumus. Gloriamur in facie matris, nempe in traditione catholicae ecclesiae. Cre- dentes in unum Deum in Trinitate glorifica- tum, venerandas imagines salutamus. Qui aliter sentiunt, anathema. Qui nobiscum non consentiunt, procul ab ecclesia abigantur. Nos veterem legislationem catholicae ecclesiae sequi- mur. Nos patrum statuta conservamus. Nos eos qui addunt aut auferunt ab ecclesiae tradi- tionibus, anathematizamus. Nos nuperam & importunam Christianorum acculatorum intro- ductionem & inventionem anathematizamus. Nos venerandas imagines suscipimus. Nos ita non affectos anathemate devovemus.

Christianorum acculatoribus & iconoclastis, anathema.

Qui torquent sententias scripturae de idolis in venerandas imagines, anathema.

Qui venerandas imagines non complectuntur, anathema.

Qui venerandas imagines idola vocant; anathema.

Qui clamant, Christianos imagines ut deos adorare, anathema.

Qui scienter communicant cum iis, qui igno- minia afficiunt sanctas imagines, anathema.

Qui dixerit, alium praeter Christum nos ab idolis liberasse, anathema.

Qui dicere audent catholicam ecclesiam ali- quando idola admisisse, anathema.

Multi anni Constantini & Irenaei. Magnorum regum & imperatorum pacificorum multi anni. Extirpatores nuperae opinionis Domine conserva. Piam illis vitam Domine tribue.

ACTIO SEXTA.

ACTIO VI.
REFUTAT
PARS PRI-
MA.

IN nomine Domini & Dominatoris nostri Jesu Christi veri Dei nostri, imperantibus E-
piscopis & Christi amantissimis nostris impera-
toribus Constantino & Irene eius devota ma-
tre, pridie nonas Octobris, indictione undeci-
ma, congregata sancta & univ ersali synodo juxta divinam gratiam, & piorum nostrorum imperatorum a Deo declaratorum mandatum, in Nicza splendida metropoli provinciae Bithy-
niae, hoc est, Petro religiosissimo primato pres-
byterorum sanctissimae Romanae ecclesiae beati apostoli Petri, & Petro religiosissimo pres-
bytero, monacho & praeside sanctissimi in urbe Roma monasterii sancti Sabae. Tenentibus lo-

Acum apostolicae sedis sanctissimi & beatissimi archiepiscopi veteris Romae Hadriani, & Ta-
rasio sanctissimo & beatissimo archiepiscopo in-
clytae Constantinopoleos novae Romae, Joanne item & Thoma religiosissimis presbyteris & mo-
nachis locum tenentibus apostolicorum throno-
rum orientis dioeceseos, sedentibus ante sacrum ambonem sanctissimae magae ecclesiae quae vo-
catur Sophia, praesentibus & audientibus glo-
riosis & magnificentissimis ducibus, Petro-
na glorioso exconsule patricio, comite impe-
ratorii obsequii, & Joanne regio ostiario qua-
estore ararii militaris, ac tota synodo juxta pri-
mam ordinationem confidente, simul cum de-
votissimis archimandritis praesidibus monacho-
rum turbae; dispositis in medium sacris & in-
violatis evangelii Dei codicibus, Leo a secretis dixit: Novit sancta & sacra synodus, quod in praecedenti conventu diversas haereticorum, ac-
cusantium sanctam & inculpabilem Christiano-
rum ecclesiam, sententias in sanctorum imagi-
num dejectione percurrimus. Nunc autem in manibus est scripta eorumdem blasphemiam, res, inquam, absurda, & quae nullo negotio subverti potest, definitionem continens falsae istius synodi, quam ipsi congregarunt: quae tamen in omnibus odiosorum Deo haereticorum impurae orationi ubique convenit. Neque solum illam asserimus, sed & artificiosam & efficacem ejus confutationem, quam nobis Spiritus sanctus dedit. Oportet enim eorum temeritatem doctis contradictionibus superare, & fortibus resolutionibus dissipare. Hanc autem in praesenti coram sancta synodo deponimus.

Sancta synodus dixit: Legatur.

Joannes sanctissimus diaconus magae eccle-
siae Constantinopolitanae, & cancellarius, le-
git.

REFUTATIONIS FALSO NOMINATAE
DEFINITIONIS, A TURBA CHRISTIANI
NOMINIS ACCUSATORUM CONFUTA,

T O M U S P R I M U S .

STUDIO est perpetuo demoni humani generis
otori, hominem ad Dei imaginem factum
a Deo quam longissime separare, multijugis-
que deceptionibus distrahere; neque quidquam
illi magis cordi gratiusque quam veram pieta-
tem oppugnare, ecclesiasticae pacis statum con-
turbare. Quod sane nostris temporibus non se-
guitur per auxiliares suas copias ostendit, in
quibus qui congregati fuerunt, subjectae expo-
sitionis interpretes fuere, & septimam synodum
eam vocare ausi suat, simpliciter omnibus de-
cretum illud & cognitum odium contra idola
exclamantes, & tamquam in hamo escam im-
plicantes, abominationes suas & improbas ma-
chinationes contra imaginum figuras omnibus
proponere studuerunt, simplicioresque rapue-
runt, dum antiquatam illam & corruptam ido-
latriae vocem in sanctas imagines recedere:
per quam sane qui diabolo ejusque perversam
sententiae in diabolicis statuis, & qua servie-
runt creaturae, relicto creatore, idololatriae vo-
cati, recte condemnati sunt. Qui autem Chri-
stum induerunt, & per gratiam illius ab ido-
lis & errore liberati, & per illum salvi facti
sunt, ejuscemodi conculcantur, eorumque ver-
ba, veluti abortiva, quae confesso vitiosa
sunt, veluti scelera quaedam in ecclesia non
ferenda, detestantur. Quamquam autem ea ali-
quam-

Pro, qui vel
gula. H.

Pro, confes-
sio, 435c.

ACTIO VI. REFUTAT. PARS I. JOAN. I.

1. Cor. 9.

1. Pet. 6.

Matth. 7. Jer. 14. & 23.

7. Sal. 49.

quandiu deliramentis quorundam, veluti in-
stantes laquei, educata sunt, tamen in justam
sententiam pervenire non potuerunt: Spiritus enim
sancti gladio occisa sunt. Sed Christus verus
Deus noster, qui illuminat omnem hominem
venientem in hunc mundum, dirigat cogitata
dictaque. Solus enim intellectus est intelligen-
tium & intellectuum, item verbum dicentium
& didicorum, omnibus omnia existens & ens,
qui dat linguam eruditionis ad cognoscendum,
cum opus est, ut verba serantur. Claritas enim
verborum illius illuminat & instruit parvulos,
ut mendacium exigatur, veritas autem subin-
tret, omnibus clare & lucide splendescens,
quam veritatis imitatores cognoscunt, memores
divini apostoli dicentis: *Va mihi, nisi evangeli-
zarem.* Pro hac enim est pugnandum, hæcque
defendenda erit, mendacium autem funda spi-
ritus lapidandum. Hinc scriptura & patribus,
item prædicatoribus & syllogismis, speculatio-
nem nugantium, & secundum Phinees venien-
tium, hasta spiritus facile una plaga, eo quod
juxta hæc impietatem invicem connexi sunt,
dissecuerimus, & falsiloquas eorum linguas per
claram demonstrationem omnibus probaveri-
mus, utpote quæ contra unigenitum Filium
Dei, & illius ecclesiam exortæ sunt, & impie-
tatem contra illius humanitatis altitudinem lo-
cutæ sunt. Ob id machæra spiritus, quod est
verbum Dei, vincula eorum dirumpentes, &
imperitia eorum jugum dissolventes, veritatis
eorum tegumenta aperta omnibus indicemus.
Quamobrem Dominus illos derisit & subsanna-
vit, ad eos in ira sua loquitur dicens: *Ite a
me, novi vos.* De quibus per prophetam Jere-
miam locutus est: *Hi prophetarunt mendacia in
nomine meo: non enim misi eos, neque præcepi
illis. Visiones cordis ipsi locuti sunt, & propter
hoc erunt projecti in bivis Jerusalem; hoc est,
in ecclesia catholica; & conculcatio illis, qui
recte confitentur Dominum. Laqueus enim fortis
propria labia, & capientur verbis oris proprii.
Reprobatio enim labiorum eorum debetur illis,
impietatis scilicet redargutio. Reprehendam enim
te, inquit, & statnam coram te peccata tua,
Atque hæc quidem hæcenus. Ne quid autem
longis præcemiis orationem extendamus, re-
dam instantes viam, ad ipsas reprobationes
scripti illorum recurramus. Non enim eorum
vaniloquentiam apertam, & manifesta convicia
indicare poterimus, nisi redarguendo, melio-
rem contra eos sententiam, judiciumque sine-
rius opponamus. Magnam sane securitatem in
eo collocamus, quod nulla recentia inventa ad
rem nostram probandam inquirimus, sed apo-
stolicis, & patrum doctrinis, item ecclesiasticis
constitutionibus acquiescentes, his nostra con-
firmamus. Rogamus autem quicumque incide-
riunt in hunc commentarium, & ut cum singu-
lari indagatione legant, neque desuntorie inpe-
xisse contenti sint: sic enim clare & vere sum-
mam contradictionis intelligentes, victoriæ præ-
mia ecclesiam perfolvent. Usque autem sunt ejus-
demodi præcemiis.*

GREGORIUS DEI AMANTISSIMUS EPISCOPUS NEOCÆSARÆ LEGIT:

Definitio sanctæ magnæ & universalis synodi.

Joannes religiosissimus diaconus & cancellarius legit.

Conoclastæ a mendacio inchoantes, per uni-
versam hanc novitiam vaniloquentiam syn-
nodum in defensionem assumentes, in menda-
cio quoque cessant. Quo pacto autem sancta
dicenda erit, quæ, quid sit sanctum, non in-
telligit? Execrabilis est, & profana, & adulte-
rina. Nam qui in hac congregati fuerunt, (ut
cum propheta loquar) inter sanctum & profa-
num non distinxerunt, inter purum & impu-
rum discrimen non statuerunt: imaginem enim
Domini Dei nostri, cum imagine simul lata-
re, idolum appellarunt. Quomodo autem ma-
gnæ & universalis, in quam neque omnes con-
tulerunt, & reliquarum ecclesiarum præfecti
non admiserunt, sed anathemate eam devove-
runt? Non habuit cooperarium, ut hæc quæ
nunc celebratur, Romanum papam, neque il-
lius sacerdotes, neque per vicarios, neque per
provinciales literas, quemadmodum fieri in sy-
nodis debet. Quin etiam neque concordantes
sibi habuit orientis patriarchas, Alexandrinum,
inquam, Antiochenum, & urbis sanctæ sum-
mos pontifices, neque cum illis etiam mystas
& sacerdotes. Vere sumus est, caligine plenus,
obtenebrans oculos. Insipientium eorum ora-
tio, non lucerna posita super candelabrum,
quo lumen præbeat omnibus qui sunt in do-
mo, quamobrem eorum verba veluti sub lectu-
lo enunciata sunt, non supra montem ortho-
doxæ fidei: neque, in omnem terram apostoli-
ce egressus est sonus eorum, aut in fines or-
bis terrarum verba eorum, quemadmodum sex
priores sanctæ universales synodi. Septima au-
tem quomodo erit, utpote quæ non concordet
cum sex prioribus sanctis & universalibus syno-
dis? Omne enim septimum ordinatum in e-
adem numeratione, qua res quæ præcesserunt,
rebus præcedentibus consentaneum esse debet.
Quandoquidem id, quod nihil cum ante nu-
meratis participat, simul connumerari nequit.
Veluti si quispiam ordine sex aureos nummos
collocet, deinde his addiderit æreum nummum,
hunc sane septimum non appellabis, idque pro-
pter materiam diversitatem. Aureus enim præ-
tiosus & multi usus, æreus autem neque præ-
tiosus, neque operositate commendabilis. Ita &
hæc nihil aureum aut pretiosum habens dog-
matum, tota subvertata est, adulterina, veneno
lethali prægnans, sex sanctis & aureis synodis,
quæ verbis Spiritus sancti lucent, connumera-
ri indigna est. Habent autem elationem illius
qui dixit: *Penam thronorum meorum supra nubes.*

ETalia proloquitur

GREGORIUS EPISCOPUS NEOCÆSARÆ.

Sancta magna & universalis synodus, qua iuxta gratiam Dei, & per pium devotorem, & orthodoxorum nostrorum imperatorum Constantini & Leonis decretum in hac divinarum studiosa & regia civitate congregata est, in basilica intermurali & sancta semper virginis deipara Maria, qua cognominatur Blacherna, hæc subscripta determinavit.

JOA.

ANNO CHRISTI

989

Quidquid

Gregorius

Re post hæc

distitit,

legisse ho-

lu loco se-

bitur, id

synodo in

salva VII.

de tempore

hic consu-

tur: quæ

ea quæ in

corvis (

vocant)

tertia capi-

manur, in

verba syno-

salto sep-

ma dicta

eque va-

lio non

nois sed

secretione

causa sit

Exch. 22

f. & qu.

Matth. 3.

7. Sal. 11.

1. Sal. 11.

ANNO
CHRISTI
187.

JOANNES CANCELLARIUS.

A

GREGORIUS.

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS I.

Joan. 1.

Prov. 8.

Coloss. 3.

Si per divinam gratiam horum congregatio facta est, quibusnam gratia Dei locutis verbis exornata est? Qua veritate resplendet? Gratia enim cum veritate conjuncta est. Sunt enim hæc duo sub uno jugo, & veluti convictrices: ejus rei testis Joannes theologia princeps: *Gratia & veritas per Jesum Christum fuit. Ipse igitur a veritate (in qua gloriatur peremissa, hoc est, proverbiorum auctor dicens: Veritatem meditantur fauces mea) alieni sunt. Qui autem ad mendaciam festinans, excedit a veritate & gratia.* Hinc est quod illorum sermo divino sale non sit conditus, quo gratiam det audientibus. Quod autem ajunt, in sacro virginis nostræ deiparæ templo se congregatos, ne hoc quidem mirum est: nulla enim verecundia ducuntur. Non aliter ac Annas & Caiphas, reliquumque Judæorum conciliabulum, qui contra Christum convenientes sacrum locum non respexerunt, ut ex eo ab impiis consiliis averterentur. Quinimo ob hoc magis accusandi sunt, utpote qui scelerala & impia conventicula in loco non impio, sed sacro coegerunt. Utinam autem, ut a patrum voce præmium instituerunt, Dionysii divini voces, ejusque traditiones & sanctorum patrum observassent intemeratas. Profecto non esset quod ob impietatem suam nunc male audirent, quemadmodum per omnem expositionem clarum fiet. Verum per omnia repugnanter & minus coherenter differentes, veluti lupus, ovina pelle tecti, e theologia præstantur.

GREGORIUS.

Deitas omnium causa, & perfecte cuncta conficiens, qua omnia sua bonitate ab iis qua non erant, ad esse produxit, hæc universa ut ornate & compositè ferrentur, desinit; ut bonum juxta gratiam illius traditam habentia habitum, inclinatum permanferent, & minime labilem ad ambigua nutum statumque veritatis conservent.

EPIPHANIUS DIACONUS
ET CUBICULARIUS
legit.

J. in id.

J. in id.
Matth. 23.

Omnis creatura a Deo condita, & que ab eo quod non est, id quod jam est, substantialem facultatem sumpsit, nunc ipsius mandato mota & gubernata novit creatoris præceptum servare, veluti ab ipso sic prædisposita, sive inanimata sit, sive animata. Illi autem traditam nobis a Christo in sancta ecclesia ejus, ad recordationem salutiferæ dispensationis illius, observantiam anathemate devovere non dubitarunt. Sed ignorant hi nihil sine Deo in ea fieri. Inveniuntur autem ipsi inanimatorum stupidiore, & ratione castis minus rationabiles. Neque illud dumtaxat, sed recto cursu se ferri arbitantes, & absurdis sermonibus dogmatibusque falso prædicant sanctam Dei ecclesiam idolis acquievissent. In falso autem spem suam collocantes, eam affantur: *Vas tuas nosse non volumus, neque traditiones retro traditas sequi curavimus.* Non igitur mirum, si a Christo qui fundamenta veritatis collocavit, aliquando audiri sunt: *Non novis vos.* Diabolum autem triumphantem suum, cum ita tentant, sibi derelinquant.

Postquam lucifer ob claritudinem sedem suam apud Deum firmatam habere volens, & contra creatorem suum in superbiam mentis elatus, illinc cum desertorum exercitu ex superillustri Dei principatu per se esset delapsus, cunctorum malorum opifex, auctor, inventor & magister declaratus, defecit, hominem a Deo creatum, in locum, a quo ipse dejectus erat, videre non sustinens, omnem adversus eum improbitatem exhauisit, & per fraudem illum a gloria & splendore Dei alienavit, & ut creaturam, relicto creatore, adoraret, compulit.

EPIPHANIUS.

Si quidem de ea idololatria & creaturarum adoratione sermo fuisset, quæ ab apostolis, quibus potestas data desuper, & a divinis prophetis, quibus per inflationem divinam sanctus datus est Spiritus, abominata est & renuntiata, omnes sani ecclesiæ alumni cum illis consentirent. Quin etiam tempestivum erat illis, hæc scriptis committere. Verum quoniam illam relinquentes, pro mendacio pugnant, & patrem ejus diabolum veluti superare simulantes, contra irreprehensibilem Dei ecclesiam linguas exerunt, & cauponum cinore vinum aquis commiscentes, & perdendum errorem proximo propinantes, juste audient divinam vocem, quam in eos divinus vates David intendit, plallens: *Quid est quod narratis justitias meas, & testamentum meum assumitis per os vestrum? Vos autem edistis disciplinam, & ejecistis sermones meos retrorsum, constituentem partem vestram cum illis qui dogmata veritatis adulterant. Unde simulanter veritatem loquuntur.*

GREGORIUS.

Unde opus manus propria Deus plasmator in perniciem abire conspiciat, ferre ipsum non potuit. Videns enim quod neque per legis studium, neque per prophetarum sanctorum salutiferam admonitionem genus humanum in pristinam nobilitatem redire posset, filium suum proprium in extremis & definitis temporibus in terram misit, qui Patris placito, & Spiritus Sancti vivificantis & equipollentis cooperatione, in utero virginis habitans, & ex sancta & intemerata illius carne, in sua propria substantia sive existentia, carnem accipiens nobis consubstantialem, stem hanc mediante animis rationali & intellectuali compingens & configurans, natusque ex ea supra omnem rationem & intellectum, volensque crucem subire, mortemque eligens, & tertio die a mortuis resurgens, omnem salutarem suam dispensationem implevit.

EPIPHANIUS.

Scriptura dicit, in creatione mundi Deum dixisse: *Faciamus hominem secundum imaginem nostram & similitudinem.* Magna itaque dignitatis magnitudo, qua terrigena imagine Dei honoratus est: sed per deceptionem ex eo statu lapsus, neque prioris plasmationis dignitatem servante, genus humanum in idololatriam impedit. Hominem autem hunc Deus & Verbum Patris, perfectus est homo factus, neque na.

ACTIO
VI
REFUTAT.
PARS I.

naturam commutans, a casu illo erexit, & illi-
lum ab errore eximeas idolorum, ad immor-
talitatem formavit, tribuens illi insuper do-
num certæ spei & confidentiæ, quæ sane prio-
re multo est divinior. Adeoque ipsa formatio-
ne melior extitit reformatio, quæ est gratia
sempiterna. Volentes igitur donorum magni-
tudinem obscurare, audenti ore aliam idolo-
latræ successisse, imaginum scilicet appa-
ratum, isti jactant, & a se novam quamdam
ab iis liberationem ostensam jactanter gloriantur,
suamque sententiam ornatis verbis con-
suentes, ecclesiam Dei errasse contendunt,
sermonesque suos plusquam oleum emolliunt,
dum scripturæ locos quosdam in hoc citant.
Sed dolosissima sunt verba eorum, & jaculum
vulnerans lingua eorum. Loquuntur enim pa-
cifica, sed in se inimicitiam continent: quare
subjungitur.

GREGORIUS DEI AMANTISSIMUS
EPISCOPUS NEOCÆSARÆ
legit.

*Reduxit nos a corruptrice demonum doctrina,
nempe ab idolorum cultu & errore, & in spiri-
tu, & veritate adorationem nobis dedit.*

EPIPHANIUS.

Nolentes, optimi viri, ad veritatem trahi-
mini. Omnis enim sanctorum apostolorum
consentientis conventus, & patrum multitudo,
ad homines venisse Dei Filium & Verbum
prædicat, nosque ab idolorum errore reduxisse
annunciat. Quin etiam prænucciantes vo-
ces prophetarum habemus, sic clamantes; *Ee-
ce enim (inquit Dominus) dies veniant, & de-
lebo nomina idolorum de terra, & non erit am-
pius eorum memoria.* Ut sane & vos confiteri
cogamini Christum Deum nostrum ab idolo-
rum errore nos abduxisse. Quod si autem ab-
duxit, quomodo rursus in idololatriam inci-
derunt, qui in illum credunt? Apage cum
nugacibus istis deliramentis. Deus incarnatus
liberavit, & iterum captivati sumus, & iterum
sub potenti manu tyranni sumus? Audi-
te quid scriptura dicat: *Regnum illius, regnum
sempiternum, & potentia illius in generationes
generationum, regnabitque Dominus in æternum.*
*Deus ille tuus Sion in generationem & generatio-
nem.* Non quemadmodum terreni reges, qui
nunc quidem victoria superiores, nunc vero
inferiores videntur, ita quoque Deus: verum
ejus victoria in sæcula perdurabit. *Neque enim
Deus instar hominis affectus est, neque ut filius
hominis abibat, ut scriptum est.* His autem &
apostolus consentit; *Non paritenda enim dona
Dei, & judicium illius.* Ipsi autem hæc ipsa
loquentes, speciosos scilicet se & venerandos
exhibere volunt: verum non animadvertunt,
quod pugnantia loquantur.

GREGORIUS.

*Es sic in calos assumptus, sanctos illius discipulos
& apostolos doctores ejuscemodi salutaris fi-
dei reliquit, qui nostram sanctam ecclesiam veluti
sponsam suam variis pietatis & lucidis dog-
matibus exornantes, undique ornatam venustam,
veluti aureis segmentis ornatam indicant: cu-
jus speciositatem incliti nostri patres & doctores,
item sex sacra priores synodi assumentes, inconta-
minatam conservarunt.*

Council. General. Tom. XIII.

EPIPHANIUS.

ANNO
CHRISTI
117.

Inoddo sane & rudi factu ingerentes sese,
novam vaniloquentiam suam adulterinam opinio-
nem non intelligunt; & velamento vasto ar-
rogantiam suam obtegere studentes, per ne-
gligentiam suam ridiculi reprehenduntur. Lau-
dant enim miris modis ecclesiasticam legisla-
tionem, & hæc sex sacras synodos servasse,
etiam nolint, fateri coguntur, verbisque lepidis
pietatem effigiant, circa sententiam vero de-
pravandam student. Et labiis quidem illam
honorant, corde autem quam longissime ab
ea abstant. Neque traditionem, tot antea
sæculis probatam, recipere aut servare deside-
rant. Utinam erubescant cum in proficos Chri-
stianorum mores inspiciunt, qui nunc dici vo-
lunt hoc nomine: sane non damnarent pictu-
rarum apparatus, qui ab eo tempore fuit,
quo prædicatum est evangelium. Nam ab eo
tempore quo celebrata est sacrosancta synodus,
ulque ad conciliabulum, quo hi convenere qui
contra sanctas imagines steterunt, non plus
quam septuaginta anni lapsi sunt. Omnibus
autem notum est, illis annis sanctorum pictu-
ras non fuisse contemptas, omnibus, inquam,
hoc notum est. Verum ab illis temporibus,
imo (ut verius loquar) ab apostolorum prædi-
catione extiterunt, quemadmodum omni loco
ex earundem inspectione in templis sacris do-
cemur, id quod & patres sancti testificantur.
& historiarum enarratores tradunt, quorum
commentaria etiam in hunc usque diem ser-
vantur. In primo enim & quinques millesimo
anno Christus Deus noster ad homines
veniens, & triginta tribus annis & mensibus
circiter quinque nobiscum vivens, & magnum
illud & salutare mysterium operans, in caelos
migravit, ascendens isthuc unde descenderat.
Quo sane tempore apostolis mandavit, ut ea
quæ a se erant docta, alios deinceps doce-
rent. A temporibus itaque illis usque ad tem-
pora Constantini primi ex imperatoribus ple-
ne Christiani, anni propemodum trecenti addi-
sunt, ante illum fere gentilibus tyrannice re-
gnantibus. Per illa autem tempora Christia-
norum plurimi certamen præclarum certantes,
non sine martyrio vitam hanc liquerunt, id-
que dum idolorum statum studiose oppugnant.
At vero Christianorum cæteris divina æmula-
tione dudi, templa construxerunt, partim
Christi nominis gratia, partim sanctorum mar-
tyrum causa. Atque illi quidem historiam hu-
manæ Christi dispensationis in iis pinxerunt,
hi vero martyrum gestis effigiant operam
collocarunt. Alii id tabulis expressere, quo
martyrum memoriam in oculis perpetuo ser-
rent, aut ipsius etiam Christi facta: alii au-
tem in vestibus sacris, in pretiosis reposito-
riis, in quibus incrementa sacrificia peragunt,
imagines pinxere. Et sane evidenter hæc ad
nostra usque tempora ostenduntur, durabunt-
que per sæcula, quantumvis amaritudine &
bile hæreticorum linguæ contra ecclesiam &
sex synodos universales flagrent. Ipsæ autem
Dei nutu per diversa tempora congregatæ,
quo illos subverterent, ea quæ in catholica
ecclesia & per scripta & sine scriptis tradita
sunt, confirmarunt & stabiverunt, inter quæ
& imaginum etiam confirmationem. Sacra au-
tem sexta & universalis synodus posteaquam
sententiam suam de una voluntate Christi sub

V v

Con-

ANNO
CHRISTI
77.

Constantino, qui per ea tempora Imperium administrabat, cujusque nutu & voluntate contentus is erat indictus, pronunciaisset, contigit imperatorem de vita decedere. Justiniano autem ejus filio Imperium assumente, hanc unanimitè omnes divina voluntate post quatuor aut quinque annos congregati, de rebus ecclesiasticis, statisque earum correctione, circiter duos & centum canones edidit, in quorum octuagesimo secundo de imaginibus sic tradiderunt: In quibusdam venerandarum imaginum picturis agnus digito præcursoris indicatus, figuratus est, qui in typum gratiæ est assumptus, verum illum nobis per legem præsignificans agnum Jesum Christum Deum nostrum. Veteres igitur typos & umbras, veluti veritatis symbola & præfigurationes ab ecclesia traditas amplectentes, gratiam & veritatem veneramus, &c. Videmus igitur omnes & intelligimus, quod & ante sacras sex synodos, & post has etiam, sanctorum picturæ in ecclesia traditæ fuerint, non aliter ac sacra evangelii lectio. Nam quæ leguntur, ubi ad aures venerint, ad animum deinde legamus & transmittimus: & quæ oculis videmus in picturis, ea quoque mente complectimur: atque ita per duo ista invicem consequentia, lectio nem (inquam) & picturam, unam cognitionem acquirimus, qua ad recordationem rerum gestarum pervenitur. Unde e duobus istis summis sensibus in canticis canticorum invenire licet efficacem conjunctionem. Sic enim ibi dicitur: *Ostende mihi faciem tuam, & audire fac mihi vocem tuam. Vox enim tua suavis, & facies tua speciosa.* Quibus nos convenienter & illud ex psalmo accantamus: *Quemadmodum audivimus, ita & vidimus.* His igitur sese in hunc modum habentibus, tempestivum contra eos qui in sanctas imagines blaterant, ita dicere: *Unusquisque vana locutus est ad proximum suum: labia dolosa in corde, & in ore locutus est malis.* A quibus nos gratia Christi liberati sumus.

Can. 1.

Psalm. 37.

TOMUS SECUNDUS. EPIPHANIUS.

Ignorantes Domini, mentiri nescientis, de ecclesia sua promissionem, *Partes scilicet inferorum non prævalerunt illi:* obliquo capite, & ore minime recto repugnantissimas afferentes opiniones, ipsi inter se pugnant, & patrum voces suffurati, tamquam proprias sibi adferunt, sic dicentes.

GREGORIUS.

Rursus hujus decorem videre recusans prædictus ille improbitatis architectus, non dubitavit per diversa tempora & modos varias prævia quadam persuasione humanum genus sibi subicere. Quomodo sub prætextu Christianismi idololatriam latentem induxit, propriis suis sophismatibus eos, qui illum respicerent, eo adducens, ut non putarent sibi a creaturis abstrahendum, verum has adorandas & colendas, Deumque ipsum falsitatem aliquid esse, Christi nomine appellatum.

EPIPHANIUS.

Qui spiritualement impugnant Jerusalem, videlicet catholicam ecclesiam, configurantur quo-

dammodo iis qui terrestrem Jerusalem oppugnant. Student etiam patrum uti sermone, quemadmodum Rhabdaces aliquando Hebraica lingua contra Israelem usus est. Siquidem contra patres & catholicam ecclesiam hæretici isti patrum doctrinam & ecclesiasticam vocem usurpant. *Sed a fructibus eorum, inquit Dominus, eos cognoscetis.* Assimulantur enim sepulcris dealbatis, quæ foris quidem hominibus speciosa videntur; quomodo & hi Christianorum accusatores, patrum quidem verbis secti, intus autem ossibus & impuritate omni, cadaverum (inquam) & seditatum dogmatibus scatent. Nos autem eorum sepulcrum aperientes, omnem eorum impuritatem ad lucem manifestam producemus, maxime quia juxta libidinem suam ea quæ a patribus sanctis in ecclesia catholica tradita sunt, pervertunt: & vocibus quidem eisdem utuntur, sed sententiam depravant. Nam quæ ipsi contra Arianos determinarunt, hæc illi contra venerandarum imaginum erectionem detorqueant. Præ-

ACTIO
VI
REPUTAT.
PARS II.
c. 13. 14.

Matth. 7.
Matth. 23.

Paulo post
princip.

clarus enim Gregorius ecclesiam Nyssensium præsul, in funebri oratione quam habuit in sanctum Basilium & carne & spiritu fratrem suum, quædam contra Arianos decernit, quæ ipsi contra imagines assumpserunt, quemadmodum ex ipsius proemii argumento videre licet. Habet hoc ad verbum ita: *Nullus omnino est, qui scopum illum, quo tempore doctor noster erat, institutorum ignorat.* Postquam enim furor ille, quo erga idola animi hominum rapiabantur, prædicatione Christi extinctus est, omnesque cultum vanarum rerum ruinam fecissent, & essent obscuræ propter pietatis prædicationem, quæ per universum prope terrarum orbem vagabatur: undique is, qui humanæ naturæ prædominari studebat, prohibitus, per Christi nomen ex terrarum orbe est expulsus. Callidus autem ad improbitatem omnis malitiam reperitor existens, in promptu habuit perveras cogitationes, quo iterum humanum genus per fraudem sibi subiceret. Enimvero sub prætextu Christianismi idololatriam latentem invexit, propriis suis sophismatibus inducens eos, qui in illum respiciebant, ne putarent sibi a creatura desciscendum, sed hanc adorandam, hanc colendam, Deumque ipsum opus esse, quod Dei appellatione nominaretur. Si vero ex non existentibus est creatio, & divina substantiâ secundum propriam naturam alterata est, nullam esse hujus rationem habendam: sed Christi nomine creaturæ imposto, hanc adorari debere, huic serviendum esse, in hac spes omnes salutis ponendas, ab hac judicium expectandum. Et desertor ille & apostata irruens in genus humanum, improbitatem suam malis concessit, Astio (inquam) & Ario, Eunomio & Eudoxio, & ante illos multis aliis, per quos idololatriam jam cedentem, iterum (ut dictum est) nomine Christianismi induxit, morbusque hic invaluit apud homines, ut creaturam, relicto creatore, adorare gauderent. Huc accessit regum per ea tempora auxilium, quibus eum errorem alere cordi erat. Ita per omnia regna morbus iste invaluit. Cumque omnes propemodum malo superati essent, ecce tibi subito a Deo indicatus est magnus Basilius, quemadmodum Elias tempore Achab, qui religionem lapsam quodammodo suscipiens, tamquam lucernam quamdam deficientem, fidei rationem, per gra-

3. Reg. 17. 18.

gratiam quam possidebat, iterum ut loqueret, A
effecit.

Videamus quomodo sit hoc loco rei veritas. Omnis sane patris sententia in Arianitas expletur. Dicit enim Basilium magnum iuis temporibus apparuisse, quibus Arius, Eunomius, Macedonius, Eudoxius, & reliqui scelerati illius & scelerati sodalities fuere, asserentes Filium creaturam esse, & Verbum Patris, & Dominum nostrum. Hinc Deum, uti creatum, adorantes, iuste ab illo & catholica ecclesia idololatras appellantur. Quamobrem quem adorant, ex non ente ad esse productum, quemadmodum omnium procreationum creatio, asserunt.

Venerandas itaque imagines Christiani neque deos appellant, neque ut Deo cultum exhibent, neque salutis spem in illis constituunt, neque ab iis iudicium aliquando futurum expectant. Quod si autem in recordationem & memoriam, item quod singulari quadam affectione in ipsa prototypa ferebantur, salutaverint & honorifice adoraverint imagines, non tamen ob id illis latriam exhibuerunt, aut divinam venerationem adscripserunt. Absit hæc calumniatio. Verum Ariani creaturam Dei Filium & Verbum annumerantes, ab eo spem salvationis concipiebant, & futurum iudicium per eum fore arbitrabantur. Ob eam causam admirandus pater illos redarguens dixit: Hanc adorare, nempe creaturam, huic latriam exhibere, in ea spem salutis collocare, ab illa iudicium futurum expectare. Nonne igitur huius scilicet vaniloquentie propugnatores, & iuxta prophetam, *campones, miscentes vinum aqua*, veritatis corruptores inveniantur? Neque id solum, verum etiam patrum traditionum falsarii existunt. Nam quod inquit divinus Pater, filii appellatione vocatum, ipsi in imaginum effigurationem sententiam transferentes, pro filii appellatione, Christi scripserunt vocatione. Manifestum siquidem est, cum is dicat filii appellatione nominatum, quod contra Arianos pronunciet, utpote qui in generationem increatam, & de supernis existentem filii, blasphemabant. Quam ob causam huius hæreseos antesignanos nominatim perstrinxit, Ario dicens, & Eudoxio, & Eunomio, & Aetio. Verum novi isti hæretici pro filio Christum ponentes, in venerandarum imaginum effigurationem blasphemias convehere studuerunt. Ob id & in hoc falsiloqui, & mendaciorum patroni ostensi sunt, adducuntque quæ non decet, neque fas est ulurpare.

GREGORIUS.

Quamobrem sane, quemadmodum olim dux au-
torque nostra salutis Jesus suos absolute doctos
discipulos apostolosque, infusa illis Spiritus Sancti
potestate, ad ejusmodi verum extirpationem
missi: ita sane & nunc suos famulos, & qui
cum apostolis certant, fideles nostros reges susci-
tavit, peritos & sufficientes ad componendam,
qua inter nos est, contentionem, & ad discipli-
nam diabolicam munitionis subvertendam, qua ere-
ta est adversus cognitionem Dei, idque in redar-
guationem diabolici erroris & insidiarum.

EPIPHANIUS.

Quis unquam contumelias tales in Altissi-
mæ Concilii Generalis. Tom. XIII.

num dixit? Quis unquam graviora hac impietate elocutus est? O impudens & improba blasphemia! o dolus occultatus fugatus verlutia! utpote cum a diabolo edocti insidias & fraudes loquuntur, quod manifeste & vere ad gloriam Dei ducentem nos contemplationem & inspectionem, per quam humilitatis Verbi Dei altitudinem cognoscimus, & ad memoriam incarnatam illius dispensationis, passionisque & salutiferam mortis perducimur, diabolicam munitionem contra cognitionem Dei extructam, & demonum insidias, & errores audenti ore appellat. Vere arcum suum ad jaculandum (res infanda!) id quod est inculpatum, tetenderunt. Nam si confessum ha-

bent, ex alto discipulos, accedente Spiritus Sancti ministerio, in extirpationem idolorum virtutem accepisse, quid est quod alios dicunt excitatos, qui de imaginibus traditionem, quæ per octingentos annos valuit, quamque beati patres veluti anchora stabiliverunt & confirmarunt, subverterunt? Nam cum semel a Christo universi ab idolis liberati sumus, quid est quod de iis nos iterum aliquis inculet? Nisi quispiam dicere ausit, post sæcula alias leges & ordinationes, quæ nos in absurdas occasiones & erroris plenas ducunt, traditas. Hoc enim jactant generosi illi dicentes: Quemadmodum olim salutis nostræ dux & auctor Jesus. Hinc enim subit illis ut ita dicant: Omne quod inveteratum est & senescit, prope est ut intereat: quandoquidem autem apostolorum doctrina inveterata est, consequens est ut novam nos erigamus. Moyses enim & Aaron sacerdotes, inquit apostolus: sed postquam gratia subingressa est, alius nobis sacerdos surrexit. Debebant igitur & ipsi quoque gratiam aliquam amplam invexisse, quæ etiam apostolicam vinceret. Sed operæ pretium est audire quid dicant: Ad componendam, quæ inter nos est, contentionem & doctrinam, &c. En cum omnes illius synodi fuerint episcopi, & perfectionem apostolicam institutionum habuerint, alios debebant dissidentes componere, non ab aliis corrigi: ita Denique plus extulissent disciplinam & doctrinam traditionum sanctorum apostolorum, patrumque inclitorum. Quamobrem cum illis & eorum doctrina neque partem, neque locum habent, utpote qui doctrinæ illorum non adhiberent. Decantat autem illis David psalmographus dicens: *Perdat Dominus labia dolosa, lin-
guam jactantem*. Dicant nobis, num verus sit David, nosque cum eo, psallens: *Defecerunt
jacula inimici in finem, & civitates sub-
vertit*. Olim enim hostis jacula defecerunt, & civitates, hoc est, munitiones ejus, cum scilicet Filius incarnatus est. De quo etiam scriptum est: *Dividentur spolia fortis*. Non autem de falsa illa synodo, & eorum collegis traditum est: *Defecerunt hostis jacula in finem*. Lu. 11. Et si in finem & ubique defecerunt jacula hostis, & si civitates impietatis subversa sunt, quomodo illas restaurare conantur hi & renovare, ut sibi adscribant earum subversionem, & generis humani liberationem? Deprimentes magnum nostræ salutis mysterium, æconomiam scilicet Christi supra omnes Dei subvertunt, qui vere benedictus in sæcula sæculorum. Amen. Deinde adulationibus ad imperatores usque, sic subjiciunt.

ANNO
CHRISTI
1179

GREGORIUS.

*Qui excellenti & devoto zelo commoti, fide-
lium ecclesiam demonum fraude deperdatam v. de-
re non sustinentes.*

EPIPHANIUS.

Talia cum dicant, non videntur cognosce-
re promissiones catholicæ ecclesiæ, ab eo, qui
illam fundavit Christus, factas: neque confi-
tentur per liberationem eam, quæ est in Chri-
sto Jesu, humanum genus servatum. Quos e-
nim Deus pretioso sanguine suo redemit, eos
diabolo revendunt. Quos propria morte vivi-
ficavit, eos linguis venenosis occidunt, & in
laqueum inferi adigunt. Audiant igitur cantica,
quæ lepide ad ecclesiam ex persona Christi
canuntur: *Tota pulchra es cognata mea, &
reprehensio non est in te.* Jam audiverunt illam
totam pulchram esse, & cognatam Christi, &
abique omni reprehensione. Ad quam per I-
saiam loquitur: *In manibus meis descripsi te,
& muri tui coram me sunt semper.* Quo pacto
autem ecclesia, cum tales promissiones acce-
perit, ab hostili dæmonum potestate in præ-
dium rapitur? Et ubi Deus est ipsam caput
juxta apostolum, quis hanc captivitate pes-
fundare poterit? Ipse hanc sibi ipsi sine ma-
cula & ruga addidit, quis autem eam jam
inquinabit? Vah cum ista suspicione. Clarum
sane est, quod infœciatio illius humanæ dis-
pensationis ejuscemodi opiniones excitet. Sed
conati sunt ecclesiam in nihilum redigere:
ob id & Dominus eos pro nihilo habebit. Er-
runtque apud omnes qui in ecclesia ejus sunt,
contempti & anathematizati. Mansit enim hæc
semper prædicationi non obnoxia, infracta, in-
conculsa. Expleti autem adulationibus, in nar-
ratione earum quæ apud eos factæ sunt, re-
rum sermonem gloriosum conserunt.

GREGORIUS.

*Universum devotorum episcoporum sacrum con-
ventum convocaverunt, quo synodice in unum con-
tinentes, ex sacra scriptura dispensationem de er-
ronia similitudinum prætura faciant, quæ ab ex-
celsa & Deo decente latris ad humilem, terre-
stem & materialem creaturarum latris homi-
num mentes detrahit. Hæc, inquam, disquirant,
& quid sibi hoc de se videatur, exclament, co-
gnoscentes id quod a prophetis dictum est: Labia
sacerdotum cognitionem custodient, & legem
exquient ex ore eorum. Nuncii enim Dei sunt
omnipotentis.*

EPIPHANIUS.

Immemores Verbi Dei ex Virgine genera-
tionem, magnum hoc & salutare mysterium,
quod ipse nobis incarnatus gratuito donavit,
liberando nos ab idolorum errore & insano
cultu: hanc ipsi salutem comminantes, sibi
honorem adscriperunt, qua improbe contra
catholicam ecclesiam triumphare nituntur.
Quibus merito per prophetam Christus allo-
quitur: *Sacerdotes contaminaverunt leges meas,
& sanctis mea profanaverunt, inter sanctum &
profanum non posuerunt discrimen.* Siquidem
imagines Domini & sanctorum ejus non di-
screverunt a dæmonum imaginibus. Quin et-

Con. 9.

Isa. 49.

Epiph. 1.

Matth. 23.

generatio-
nis hujus
generati.

Exph. 22.

iam has simulacra gentium appellantes, syco-
phantarum more ecclesiam, quam Christus
suo sanguine sibi comparavit, acculant, &
quod coloribus variis evangelicæ historiæ pin-
guntur, reprehendunt: quam tamen fideles ve-
nerandam & sanctam prædicant, cum non re-
spiciant ad ea quæ oculis representantur, sed
quæ per res significantur. Nam ut illi qui au-
diunt auribus, gloriam Deo acclamant: ita
qui oculis vident, eundem glorificant: quia
in recordationem conversationis illius inter ho-
mines hoc modo pervenimus. Nam si narra-
tio scripta nobis res declarat, quidni & pi-
ctura idem demonstrat? Qualia autem nugari
pergant, videamus. Quæ, ajunt, ab excelsa &
Deo decente latris ad humilem, terrestem,
& materialem creaturarum latris hominum
mentes detrahit. O insanientem linguam,
quam inslar macheræ acutæ & veneno imbuz-
tæ possident, quæ Christianorum inculpatam
fidem in simulacrorum arbitrarum translatam
culturam. Et contumeliose humiliter & mate-
rialem creaturarum latris hanc appellant.
Nemo enim Christianorum, eorum quæ sub
cælo sunt, imagini latris exhibuit. Etiam
hoc est gentium fabulamentum, dæmonum-
que inventio, satanica dæmonum actionis aggres-
sio. Verum hoc Christi in hac terra perpen-
natione subvertum est. Latris nostra est in
spiritu & veritate. Inter varia autem quæ
Deo dicantur & sanctis ejus, ecclesia quoque
ritum imaginum habet. Ipsi autem seipios re-
darguunt, cum dicunt: Et quid sibi hæc de
re videatur. Ignorant igitur quod ore domi-
nico dictum est, *Qui a se ipso loquitur, glo-
riam propriam querit.* Cum igitur hi a seipis
loquantur, ut testificatum est, & non a spiri-
tu, quis eos audire velit, nisi qui a spiritu,
alienus exiit? Deinde gloriabundi non in
Domino, sed suorum linguis, sic ajunt.

GREGORIUS.

*Et ideo congregata sacra hæc nostra synodus,
quam numero trecenti triginta cælo constitimus,
juxta ritum legislationis synodice & iustitiam am-
plissimam & predicamus decreta & iusta, tradi-
tionesque quas illi firmiter approbaverunt. & ser-
vare jussunt.*

EPIPHANIUS.

Ingentis multitudinis cœtum habentes, nu-
mero & hominum copia iactabundi gloriantur,
& quod turbam contra ecclesiam excitantur:
ob id importuno ore & claustrum uelente,
garrire, quæ fas non erat, non cessant.
Quare juxta populum Hebræum aucti sunt,
& multi evaserunt: sed in ipsis sibi non com-
placuit Dominus. Quid vero causa est? Quia
seipios ab ecclesia expellentes in eremo erra-
runt, & in sisco, & inaquoso spiritali vi-
num, corda hominum latificans, non habue-
runt. Iterum autem eandem fabulam incul-
cant: verbis enim synodicis statutis inhærere
pollicentur, factis autem ipsis negant. Quin
etiam annumerant synodos universales præha-
bitas, sic dicentes.

GREGORIUS.

*Et primum quidem, juxta quod sancta syno-
dus magna universalis, quæ temporibus pia re-
cer.*

ACTIO
VI
REBUTAT.
PARS II.

Joan. 4.

Joan. 7.

Quia 7. al. 109.

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS II.

cordationis Constantini magni imperatoris in Nicæa congregata est, qua impiissimum Arium sacerdotali abdicavit dignitate, propterea quod increatum Filium Dei creaturam esse dixit, cum sit consubstantialis Patri & Spiritui Sancto, nec non ejusdem glorie & dignationis. Quæ quoque a Deo electum nobis pronuntiavit fidei symbolum. Ita quoque deinceps centum quinquaginta patres congregati in imperatoria civitate, temporibus magni imperatoris Theodosii, Macedonium Spiritus Sancti hæresim condemnarunt: utpote quem constabat in sanctum & increatum Spiritum blasphemias profudisse: dicebat enim illum Patri & Filio non esse consubstantialem: ita autem synodus, salutaris nostræ symbolum fidei latius extendit, seu sanctum Spiritum & omnipotentem Deum esse predicans.

EPIPHANIUS.

Has quoque ambas sacras synodos & universales Nestorius impius ille, quique illi aderant hæretici, admiserunt. Eadem etiam ratione & hæc tumultuaria synodus aliam inducens hæresim, a qua, qui huic assentiuntur, Christianorum accusatores a catholica ecclesia nominantur, recepit. Veram hi nihil a demeritis hominibus discrepant: solem enim exortum super terram videntes, & inter se dicentes, splendore solis sidera absconsa sunt, & dies est & non nox; aperta & manifesta otiosiloquentia sua colligentes, admonent.

GREGORIUS.

Post hæc, ducentorum sanctorum patrum in Epheeso prior congregatio Theodosii junioris imperatoris, judicantem & hominis adoratorem Nestorium condemnans, quia decernebat ipsum Christum proprie ex Deo Verbum, & particulatim alium Christum ex univere; & proprie quidem creatum Deum Verbum, & particulatim hominem. Hæc duas hypostases in uno Christo constituebat, unamque juxta hypostasim negabat, secundam quam non alius atque alius adoratur, sed unus intelligitur Christus Jesus unigenitus, una adoratione in propria carne adoratus.

EPIPHANIUS.

Hanc & Eutyches & Dioscorus, & ejusdem farinae hæretici confusa Dei appellati, approbant: sed tamen hæretici permanserunt, utpote qui aliam hæresim induxerunt. Recte igitur & illis hi connumerabuntur: vaniloquentiam enim nuperam & hi in ecclesiam adduxerunt. Quemadmodum autem pueri ea quæ a patribus perspicue dicta & facta, ridicule invicem enarrant: ita & hi quoque quæ apud omnes notissima sunt, veluti docendo se præferre putant, & scripto tradunt. Sed apud omnes ridiculi deprehensi sunt. Rursus autem sua propria vaniloquentia utentes dicunt.

GREGORIUS.

Congregata deinde est & in Chalcedone magna & universalis synodus, imperante Martino Dei amantissimo imperatore. Hæc Dioscorum & infelicem Eutychem anathematizans, docentes in duabus naturis, post exactam juxta hypostasim Verbi, Dei unionem, non esse eundem & unum

Christum & Dominum cum carne, sed ex duabus naturis unionem factam, unam autem mixtam & confusam perfectam fuisse. Ultra hæc Constantinopoli congregata Justiniani imperatoris imperio, qui nunc in Dei pace quiescit, synodus est, qua Origenem, qui & Adamantius, Evagrium, Didymum, cum gentilibus illorum commentariis anathemate devovit. Præterea Theodorum Mopsuestia episcopum, & Diodorum Nestoris præceptorum, Severum, Petrum, Zosaram, cum impiis eorum dogmatibus damnavit. Et epistolam ista appellatam, qua ad Mariam Persam extat. Decreta solum & statuta quartæ synodi universalis approbavit.

EPIPHANIUS.

Universales hæc & sacras synodos, & quæ illas præcesserunt, & Sergius Constantinopolitanus, Cyrus Alexandrinus, & Honorius Romanus, antitheses, & omnes illi qui Monothelism dicuntur, receperunt: verumtamen ut hæretici a catholica ecclesia damnati sunt, quod nova quædam dogmata per suas hæreses in ecclesiam effuderint. Sic & hi sanctas hæc & universales synodos recipientes, per novam suam hæresim e catholica ecclesia ceciderunt. Vana autem de his illorum est oratio & otiosa, neque ulla responsione digna: quia dum sanctas synodos appellant, illis adversari ostenduntur. Quod si autem illud ex ignorantia faciunt, res est & stoliditate, & ruditate plena: si vero scientes id perpetravit, impiæ sane & absurde conscientie. Aut enim synodum synodo sibi adversantem, nobis (nisi sint aliqui ab ecclesia alienæ & condemnatæ, quemadmodum illorum est) ostendent, aut sanctas hæc & sinceram sequentur, & quod tota ecclesia, & ipsi recipient. Et si quidem sacras imagines susceperint, ecclesiam catholicam adhærebunt, utpote quas sacre sex universales synodi admiserunt: si vero non sequentur catholicam ecclesiam, nemo eos audiet, utpote qui hujus sacram traditionem non sequantur.

GREGORIUS.

Deinde temporibus Constantini pii imperatoris in hac devota civitate centum septuaginta episcoporum concilium coactum est: in quo Theodorus, quem Pharan vocant, & Cyrus Alexandria præsul, & Honorius Romanus episcopus, Sergius item & Paulus, Pyrrhus & Petrus, qui illic præsidebant: item Macarius Antiochenus cum Stephano illius discipulo anathemate percussus est, & extra catholicam ecclesiam eiecit, quod unam voluntatem & operationem in duabus unius Dei nostri Christi naturis statuerunt.

EPIPHANIUS.

Hæc verbalis nihil edificat: hæc enim antea destructa fuerunt. Adulterina autem cavillatione sacras synodos iterum in medium adducunt, sic dicentes.

GREGORIUS.

Sen igitur ista sacra & universales, pia, & Deo placentes synodi dogmata nostra inculpata sed ex sanctis evangelis initiata tradiderunt, unum scioces esse hypostasim in duabus naturis &

ANNO
CHRISTI
95.

ANNO
CHRISTI
1888.

voluntatibus & operationibus unius Christi Do-
mini Dei nostri, illiusque unius esse & miracu-
la & passiones.

EPIPHANIUS.

Ah! quid istud est opinionis & superbe ja-
stationis? Ecclesiam veluti rudem, & quasi
nondum Christi dogmatibus imbutam docere
conantur, quæ tamen testimoniis omnium,
scientia plena esse deprehenditur, quemadmo-
dum divinus Paulus ecclesiam mystagogus in
spiritu magniloquentia clamat. Sic enim de
ea ait: *Ut cognoscatur principibus & potestati-
bus per ecclesiam multimode varia Dei sapientia.*
Non igitur recte judicantur, sed impostorum
more, ea quæ non erant dubia, in medium
adduxerunt, quæ ecclesia catholica tamquam
anchoram firmam & recipit & observat, præ-
ceptisque eorum continuo inhæret. Nam &
sacræ synodi cum divinis placitis & veneran-
das imagines admiserunt, & honore & cultu
quodam certo eas patres nostri dignati sunt;
quin etiam in templis sanctis ab se ædificatis
eas collocaverunt: nec illic solum, verum et-
iam in omni loco convenienti eas pinxerunt
salutarumque. Verum hoc conciliabulum om-
nem illorum divinum cætum supergredi au-
sum est, & suam sedem contra illos posue-
runt, juxtaque diabolum patrem mendacii cer-
vices erigentes, quæ sancta erant & sacra,
contaminaverunt, contemplerunt, & in ignem
conjecerunt. O violentiam, o insaniam auda-
ciam! Perest eorum superbia: Dominus ex
corruptrice malitia illorum populum liberet,
omnesque catholicæ ecclesiæ adherere faciat,
& ut evangelicas picturas, & certaminum mar-
tyrum effigiationes, quemadmodum ab initio
factum est, & ecclesia Dei observat, recipiant,
& ut venerentur, efficiat. Deinde eisdem ar-
tibus utentes, sic delirando dicunt.

GREGORIUS.

*Quæ & nos cum omni diligentia & discussione,
consilio ter sancti Spiritus exquirentes & cogno-
scentes, contra ipsum illud salutis nostræ dogma,
hoc est, contra Christi æconomiam, nefandam pi-
cturam artem blasphemantem, & sex sacras san-
ctas synodos suvertentem invenimus.*

EPIPHANIUS.

Est & diligentia & discussio, quæ in malo
procedit, quemadmodum diligentiam & inqui-
sitionem contra proprium patrem suum cum
Ahitophel exercuit Absalon: talibus quoque
& isti contra sanctos patres usi sunt. Quem-
admodum etiam divino consilio, fallorum pro-
phetarum vaticinia oriri * Achaz arbitrabatur:
verum spe sua frustratus fuit. Quoniam &
Paræmiasta inquit: *Sunt via quæ videntur vi-
ro recta, sed exitus earum in fundum inferni de-
ducunt.* Talia & illis accidunt: nam obnoxii
affectibus his, ut hominibus placeant, & de
proprio ore loquentes, videntur quidem vias
rectas indicare, verum eos qui illis auscultant,
in laqueum inferni deducunt. Quomo-
do enim contra dispensationis Christi myste-
rium, imaginum picturam apparatus blasphemias
inferunt? aut qua ratione sex sacras syno-
dos contumelia afficiunt? an præter illarum
sententiam in ecclesiis imagines collocatæ sunt,

Acum ipsi illi divini patres nostri, doctorum
more & voluntarie veritatem significantes, no-
stræ salutis mysterium in venerandis templis,
pictorum opera utentes, collocarunt? Non au-
tem, ut ipsi ajunt: *Quis contra salutis nostræ
dogma temporarium, nimirum adversus Chri-
sti dispensationem, nefandam picturam artem
induxit? Nam quod quispiam probat, id vi-
tuperari non sustinet. Itaque se delirare cog-
noscent, nec nugæ suas demonstrari sinunt:*
arbitrantur autem neminem exorturum, qui
fraudes eorum, quibus veritatem deprimunt,
se deprehensurum putet. Omnes artes illibera-
les, quæ a scopo mandatorum Dei declinant,
interdictæ sunt. Quæ vero secus agunt, sed
in usum aliquem vitæ proficiunt, & non sunt
indecoræ, ita a sanctis patribus nostris non
sunt damnatæ, nec exclusæ. Picturæ autem
arte si in aspectum turpitudinis quispiam ulus
fuerit, execrabilis est & damnosa: veluti si
quis effigies meretricias & spectacula, item
molles saltandi flexus, & equestrium certami-
num formas, aut si quid his simile fuerit,
pingat: sane opus illud turpe & noxium cen-
sabitur. Si autem honestorum virorum vitas,
& historias certaminum martyrum, eorum-
demque passiones, item magni Dei & Serva-
toris nostri Jesu Christi dispensationis myste-
rium pictura representare voluerimus, tunc
quidem pictorum arte utentes, valde recte fe-
cisse dicemur: nam & pictor crucem depin-
git, neque tamen aliquis, cui sanum cere-
brum est, ob eam causam pictorem aver-
satur, neque a divina gratia illum excludit,
quod coloribus eam ornaverit. Rursus & de
libris similiter judicandum est. Nam si quis-
piam turpes historias aut gesta referat, turpis
quoque & abjiciendus, & Christianis auribus
indignus censabitur: si vero divinitus inspira-
ta verba, & narrationes ad pietatem facientes
scribat, commendandus est, & ecclesia Dei
non indignus æstimandus. Idem de imagine
Domini nostri Jesu Christi sanctorumque ejus
existimandum. Nam & si quis tibiæ aut ci-
tharam tegerit, turpe illius opus habebitur: si
vero sacrum aliquod vas, suscipiendum qui-
dem hoc erit. Neque quispiam prudens artem
vituperaverit, cum quispiam ædificat, quod in
vitæ usum ac necessitatem fuerit destinatum.
Intentio enim & modus, quorum scilicet ar-
tis opus tendat, inspiciendus. Et si quidem ad
pietatem vergat, admittendum erit, si vero ad
turpitudinem aliquam, execrandum & rejicien-
dum. Appingentes autem diæis plures vitupe-
rationes, deinceps ajunt.

GREGORIUS.

*Nestorium autem dividens in filiorum duali-
tatem unicum Filium & Verbum Dei pro nobis
Incarnatum, fingunt.*

EPIPHANIUS.

Rursus, quemadmodum & ante diximus,
tantummodo pronunciant, nihil demonstran-
tes. Quomodo enim Nestorium fingit, qui
Christi imaginem pingit? Nestorius duos fi-
lios inducit, alterum quidem Verbum Patris,
alterum autem virginis Filium. Veri autem
Christiani Filium unicum Christum & Domi-
num constituentur. Et cum imaginem illius,
quemadmodum caro factus est & habitavit in
no-

ACTIO
VI.
REPUTAT.
PARS II.

2. Reg. 15. 16.
3. Reg. 18.
* Achab.
7. Prov. 14.

7. Act. 1.
no.

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS II.
1. Jan. 18.

nobis, perfectus videlicet homo, depingunt, A
valde recte & pie facere cognoscuntur: est enim
Deus Verbum in carne apud nos diversus, non ipsa
deitas consideratur depicta. *Deum enim (ut ait) nemo vidit unquam.* Siquidem neque depingi, neque videri, neque comprehendere potest, sed tantummodo illius humanitas. Ex duabus enim naturis, & in duabus naturis Christum esse scimus, nempe indivisim divina & humana. Altera quidem ex iis indepingibilis, altera vero pingi valens, in uno Christo consideratur. Et imago non quidem secundum substantiam exemplo primo similis existit, sed tantummodo nominis ratione, & dispositione expressorum lineamentorum per membra. Non enim cum quisquam B
imaginem alicujus hominis pingit, animam in imagine querit. Et quidem animam hominis & divinam naturam differentia discreta existit: hæc enim increata est, & temporis nefcia; illa vero & creata, & temporaria, & ab hac coadita. Nullus autem qui sapit aliquid, hominis imaginem videns, cogitavit hominem ab anima per pictorem separari. Non enim dumtaxat anima privata est imago, sed & ipsa corporis substantia; carne, inquam, musculis, nervis, ossibus, elementis, nempe sanguine, phlegmate, humore & bile, quorum sane commixtio in imagine videri haudquaquam potest. Hæc enim in imagine si conspici possent, hominem utique eam, & non hominis imaginem, appellarem. Igitur & hæc cum ceteris problematum illorum monstris faciunt. Quæ vero sequuntur, risu digna sunt.

GREGORIUS.

Nec minus Arium, Dioscorum, Eutychen, Severum, qui confusionem & commixtionem duarum naturarum unius Christi statunt.

EPIPHANIUS.

O incircumspectas & aniles fabulas! magnum enim existimant iisdem insistere nugamentis. Nam aut ignorant, quantum inter se D
distant hæretici a se numerati, aut voluntarii in has nugas delabuntur. Arii enim & Dioscori & Eutychis hæreses contrariæ quodammodo sunt Nestorio, & inter se non parum pugnant, quamquam impietatis ratione satis convenient. Arius enim a non existentibus ad esse ante sæcula productum & increatum Dei Patris Verbum dicens, huic impietati & aliam adjicit hæresim: negat enim Christum animam rationalem habere, sed pro ea deitatem, cui affectus applicatur. Dioscorus autem & Eutyches, Nestorio dicenti duas & naturas & hypostases repugnantes, naturas confundentes, unam vaniloque asserunt esse. Et longe a via regia, quæ neque ad dexteram, neque ad sinistram declinat, incedentes, ab apostolica & patrum disciplina exciderunt. Quæ nunc autem concordia & conjunctio catholice & sanctæ Dei ecclesiæ, item picturarum explicationibus, cum Ario, Nestorio & Eutyches? verum dant sine mente sonum, & verba inania effutunt, ab apostolico præcepto longe alieniores: sic enim ait apostolus: *Sermo vester sit semper gratiosus, sine conditis: & bonus sicut Job sine sale, aut est gustus in verbis inanibus?* Clarum igitur est, quod & frustra, &

*ser. creatum
aut conjunctio
expungenda.

col. 4.

7. 6.

inaniter ecclesiam Dei accusant, nunc quidem impio Nestorio & schismatico picturam humanitatis Christi convenire dicentes, nunc vero Eutychi & Dioscoro impiis illis hæreticis & confundentibus naturas. Clarum autem est, quod inter se scilicet istæ pugnent, & utraque contra ecclesiam insurgat. Nam si duxerimus Nestorium, juxta eorum verba, ecclesiam ad hæreses, mendaces deprehenduntur, dicentes eam Eutychem & Dioscorum sequi. Si autem Eutychi & Dioscoro cum ecclesia convenire, & in hoc quoque falsi reperiantur. Nam ut antea dicebamus, Nestorius & Eutyches inter se pugnant: quare inepta & supervacanea eorum est ratiocinatio.

TOMUS TERTIUS.

EPIPHANIUS.

Quandoquidem in spinis arantes, aliena ab apostolicis seminibus garriunt, & hæreticorum zizaniorum germinationes colligunt, ad eos Deus per prophetam clamat: *Pallores multi corruerunt vineam meam, contra Jerem. 11. minaverunt partem meam, hæc dicentes.*

GREGORIUS.

Quamobrem justum censemus, breviter per præsentem hanc nostram definitionem, eorum qui hæc faciunt & venerantur, errorem demonstrare. Igitur sanctorum patrum & universalium synodorum puram & inciolatam & a Deo traditam fidem nostram & confessionem sic observantes, dicimus non debere quemquam divisionem aut confusionem, ultra verum sensum & voluntatem, inexpressibilem & incognoscibilem illam unionem duarum secundum hypostasim unam expressa persone naturarum commisceri.

EPIPHANIUS.

Vere suum errorem ostenderunt vanitatis hujus magistri. Ab omnibus enim sanctis patribus nostris in sex universalibus synodis congregatis, in sanctis templis aliisque convenientibus locis venerandas imaginum picturas collocantibus, propter verba quædam exilia sese abdicarunt: errorem enim esse dicunt, & idolatriam aliam præter dæmonicam istam inducentes, inter duas res contrarias inter se non distinxerunt. Nam ea quæ in gloriam Christi Dei nostri, & recordationem illius incarnatæ politæ facta: item quæ in laudem demoniorum, eorumque memoriam, a gentilibus & quibusdam Judæis constructa sunt, una appellatione per ora sua ferunt, jactantque; neque veriti sunt ea scriptis mandare, commiscantes ea quæ misceri nequeunt, & prætexentes occasiones in peccatis, divisionis & confusionis deliramenta in ecclesiam catholicam & theologiam scientiam. Quin etiam nugantur, dicentes nullum divisionis modum in unitione Dei Verbi secundum hypostasim intelligendum aut excogitandum. Videntur autem illi patrum sententias nunquam legisse: aut si omnino legerint, id defensorie factum est, & minime diligenter. Gregorius enim theologus ille vanam horum verborum congeriem, sive rhapsodiam dissecat, ita dicens: Quando considerationibus distabant naturæ, simul etiam dividebantur nomina. Quin & om-

ANNO
CHRISTI
187.

Orat. de Filio autem medium.

ANNO CHRISTI 979.

672 omnes beati patres nostri confusionem non admittentes, consideratione duas naturas separabiles esse dicunt, idque ratione differentiae, non divisionis. Itaque necessum est, aut latuisse illos exquisitam horum dogmatum scientiam, aut injuste patres acculavisse, cum ipsi nullo modo divisionem de duabus naturis in unitione dispensationis Christi statuunt. Et Nestorius quidem ipsa se distinguit naturas: aliud enim Dei Verbum, & aliud ex Virgine, specialiter ad hominem, & specialiter ad Deum respiciens, existimat. Sed catholica ecclesia a confusione aliam unitionem conficit, & naturas sola consideratione indivisim distinguit. Nam & post unitionem unum Emmanuel constituitur. Injuriam autem in verbis spirantes, inferunt.

GREGORIUS.

Quanam est haec insana opinio pictorum, ut lucri turpis & miseri causa, ea qua effici nequeant, studeant conficere, ut & ea qua ore & corde sunt tantummodo confessa, impis manibus figurare intendant?

EPIPHANIUS.

Stupidi est, ejuscemodi verba fundere, animoque tali esse praeditum, qui nihil aliud quam probos & innocentes cavillari didicit. Quorsum enim illa insana mens, res in ecclesia sacra nugis & deliramentis aequare? Nam quod dicunt, pictorum esse lucri turpis cupiditatem, ut Christi imagines in templis conspiciantur: non vident & eos lucri cupiditati deditos, qui sacros evangelii codices describunt. Quin etiam appellant illos umbratiles, pictores, qui Christum coloribus delineant, depinguntque. Quid ergo? Num & fabrum crucem praeparantem, aedificantemve, sczotestona, hoc est, ineptum fabrum & rudem vocabunt? Dicatur & lapicida, qui menlam sacram in ecclesiis polit & aptat, sczolithurgos, id est, improbus lapicida. Similiter aurifaber, & argentarius faber, sczocarpocarpoc, hoc est ineptus, & minime in ea arte doctus auri cudendi magister, & phrygio: non tamen ob horum intantiam quavis ars & scientia, a Deo ad gloriam illius & nostram utilitatem nostrae vitae tradita, peribit. Quod autem in crassa ignorantia verentur, & insipienter improbi sint, ex sacra Scriptura & divinis patrum sententiis audiant. Haec enim naturae nostrae a rerum opifice donatam scientiam approbant. Sic enim Job de Deo dicit? Quis aedis mulieribus subtegminis & tela scientiam? Quin etiam ut asserit testaturque scriptura, a Deo data est Beseleel sapientia in omni fabrilis scientia. Sic enim ait Moyses: Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Ecce nominatum vocavi Beseleel filium Uria, & filium Or, tribus Juda; & implevi illum spiritu divino sapientia eruditionis & scientia, ut omne opus fabre excogitet, & faber summus sit, tum in argento & auro, tum are & ferro, braciato & purpura & cocinea tela, & bisso confuendo. Praeterea locuti eum lapidicinas ad opera, & fabrilem artem ad ligna usus cujuslibet apparanda. Et dedi illi socium Eliab, filium Scsamachon de tribu Dan; & in corde omnis eruditi collocavi prudentiam, ut faciant omnia qua mandavi tibi. Quibus sane magis illis & facundia & eruditione omnigena in theologia Gregorius consona consentientia-

Job. 38. secundum translat. LXX. Evid. 31.

• filii

Gen. Nat. in

que tradit, dicens: Et descendit spiritus Domini, & deduxit eos, & spiritus scientiae replevit Beseleel architectum tabernaculi. Mirum est igitur, cum ex Deo homines illi improbi scientiam esse videant, cognoscantque nobis traditam, quid ita insolenter se gerant. Profecto ob eam causam recensendi sunt inter haereticos a Deo damnatos: nam ut scriptum est, Peccata eorum accumulavit. Germani igitur filii, & non nothi & adulterini, sponsae exornatae Christi, quae neque maculas neque rugas habet, catholicae ecclesiae, soli Deo cum obsecratione sacrificia & cultum praesentantes, venerandam Christi imaginem, veraeque & indubitatae virginis nostrae deiparae, sanctorum angelorum, & omnium denique sanctorum, sensu visus intuitus sanctificantur, & in memotiam eorum animo & corde perpendunt, ut in unum Deum per justitiam credant, & ore confiteantur ad salutem. Eodem modo & evangelii audientes auditione sensitiva sanctificationem, gratia repleti, corde quoque intelligunt scriptorum narrationem. Deinde frustra inflati, sputant.

ACTIO VI. REFUTAT. PARS III.

Pecc. 114. 10.

Rom. 10.

GREGORIUS.

Arbitratus etiam sic est, ipsam imaginem Christum vocando. Est autem Christus hoc nomine Deus & homo. Sequitur, ut & imago Dei sit & hominis: & consequens est, ut aut juxta opinionem vanitatis suae, deitatem qua circumscriptio creata carnis circumscribi non potest, circumscriptis; aut inconsusam illam unitionem impietatis confusione confuderit, & geminas blasphemias in deitatem & per descriptionem & confusioem intulerit. Isdem ergo blasphemus earum adorator involvitur, & va illud utrisque premium, quod scilicet & cum Ario, Dioscuro, Eutycbe, & Acephalorum haeresi erraverint.

EPIPHANIUS.

Non est imaginum structura pictorum inventio, sed ecclesiae catholicae probata legislatio & traditio. Nam quod vetustate excellit, venerandum est, ut inquit divinus Basilius. Testatur hoc ipsa rerum antiquitas, & patrum nostrorum, qui Spiritu sancto feruntur, doctrina. Etenim cum has in sacris templis conspicerent, ipsi quoque animo propenso veneranda templa extruentes, in eis quidem gratas orationes suas & incruenta sacrificia Deo omnium rerum Domino offerunt. Atqui consilium & traditio ista non est pictoris (eius enim sola ars est) verum ordinatio & dispositio patrum sanctorum, quae aedificaverunt. Hoc autem nomen Christus, significativum est & deitatis & humanitatis, duarum Christi perfectarum naturarum. Secundum autem illam naturam qua visus est, homines Christiani illius imaginem depingere didicerunt, non secundum eam qua invisibilis erat. Haec enim describi non potuit. Audivimus enim ex evangelio, Deum neminem unquam vidisse. Itaque natura humana Christo depicto, ut rei veritas id indicat, secundum nomen tantum Christiani consentientur se adaptare vitam imaginem archetypo, & non secundum essentiam. Ipsi autem stolidae leves, imaginem & prototypum nihil differre dicunt, & in diversis substantiis identitatem substantiae indicant.

De Spiritu sancto ad Amphil. cap. 10.

Joan. 1. Joan. 4.

Quis autem risu insignem ruditatem & imperitiam non prolequatur, imo magis impietatem

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS III.

Nov. 24.

tem eorum non deslebit? Nam in sensum repro-
bum converti ea quæ non decent, blaterant:
& catholicam Dei ecclesiam propter imaginum
apparatum, confusionis causam habere iudicant,
& illam deitati speciem circumscriptionis attri-
buere. Deinde iniquitatem iniquitati superadden-
tes, vix nobis minantur: sed labor eorum in caput
eorum convertetur. Nam si is qui execrabatur
veterem Israel, execrabilis erat, & qui bene-
dicebat, benedictus: quanto magis, qui novum
Israel videntem intelligenter Deum, Dei
scilicet ecclesiam execratur, execratione plenus
erit? Quis autem illos non derestet, cum
ecclesiam cum Ario, & Dioscuro, & Eutyche,
& Acephalorum hæresi, errasse dicant? Hos
sane illi magistros & novæ hæreseos suæ ante-
fignanos habent.

In subsequenibus etiam Eusebius Pamphili
ab illis in testem advocatur: qui tamen ab
omni catholica ecclesia Ariane hæreseos defen-
sor esse cognoscitur, quemadmodum in com-
mentariis suis & omnibus a se editis libris ma-
nifestum sit. Dicit enim secundo loco adorand-
um Deum Verbum & ministrum Patris, &
secundas dignitatis partes ferre: quæ in re con-
substantialitatis opinioni repugnat, & transmu-
tationem sacratæ carnis Domini in deitatis na-
turam tenuit, & ex eo confusionem adstruen-
do, imagines non recipit. Neque is solum, ve-
rum omnium Arianorum insana & impia tur-
ba. Opinantur enim, extra animam rationa-
lem, Dominum nostrum factum hominem, &
pro anima deitatem habuisse, ut affectiones illi
quoque assignent, quemadmodum Gregorius
theologus testificatur. Et quemadmodum Theo-
pachius hæretici imaginem non admittunt, ita
neque Severus, qui confusionem induxit, ima-
ginem Christi Dei nostri in ecclesia (non) reci-
pit, quemadmodum a pluribus historicis illud
traditum est.

Greg. Naz.
in epist.
ad Cledonium
circa me-
dium.

Quomodo igitur Ario, Dioscuro, Eutychi
& Acephalorum hæresi catholicam ecclesiam,
quæ imaginum picturas recipit, similem dicunt?
Mira profecto sunt. Neque quidquam aliud
agunt, quam inanes quidam blasphemias lin-
gua eorum effrenata erudantes, ærem ver-
berent. Audiant igitur veritatem. Quemadmo-
dum in superioribus diximus, supra omnem
circumscriptionem est divina natura: sed hu-
mana circumscribi & definiti potest. Neque
quisquam adeo delirus est, qui humanam na-
turam circumscribi posse dicens, per eam cir-
cumscribere tentat, quæ circumscribi haudqua-
quam potest. Dominus enim, quatenus perfe-
ctus erat homo, in Galilæa fuit: fuit & in
Judæa: ejus rei fidem ipse faciebat dicens:
Ascendam in Judæam iterum. Et de Lazaro
suis discipulis loquens ita ait: *Gæudeo propter
vos, ut credatis quod non fuerim sibi.* Quatenus
autem Deus est, in omni loco dominationis
suæ adest, & usquequaque incircumscriptibilis
permanet. Quomodo igitur intemperanti lingua
deliramenta ista iteratim effutiant? Et ita di-
cunt: Circumscripsit juxta suam opinionem pic-
tor, circumscriptione creatæ carnis, divinita-
tem, quæ circumscribi non potest. Si in præ-
cepto jacens fasciis involutus per naturam hu-
manitatis illius divinitatis natura fuit, circum-
scribetur & in colorata imagine humanitatis
ejus, incircumscriptibilis ejus divinitas. Si vero
illud factum non est, neque hoc etiam. Uti-
nam cognoscant divini Dionysii ex libro de
hierarchia verbum, sic dicentis: Non enim est
Concl. General. Tom. XIII.

* f. involuta

De divinis
nominationibus.

Exacta similitudo causatis & causis: habent enim
causata causarum contingentes imagines: ipsæ
vero causæ, secundum proprii principii ratio-
nem, exemptæ sunt & supereminet. Ut pro-
fecto & illis, qui vel paululum mentis habeant,
manifestum sit, collectaneam eorum vaniloquen-
tiam non advertum pictores, sed contra Dei
ecclesiam destinatam. Eadem autem impuden-
tia utentes contumaces, dicunt.

ANNO
CHRISTI
787.

GREGORIUS.

*Damnati autem a cordatis viris in eo, quod
incomprehensibilem & incircumscriptibilem divi-
nam Christi naturam ipsi depingere studuerunt, ad
B aliam aliquam pravam inventionem apologiam consu-
gunt, quod solus carnis, quam vidimus & pal-
pavimus, & cum qua versati sumus, illius in-
quam imaginem exhibemus: quod sane impium
est, & Nestoriana diabolica inventio.*

EPIPHANIUS.

Isidem suis artificiosis technis utuntur iniqui
isti veritatis accusatores, quique ad impuden-
tes contradictiones toti propendunt. Simul et-
iam sibiipsis convenientia garrientes, in laqueum
blasphemiarum cadunt. Et non sobria verba pro-
ferentes, incircumscriptibilem & incomprehen-
sibilem divinam Christi naturam in Christianis
accusant, dicentes eos illam circumscribere.
Deinde vasramento artis usi, personamque re-
sumentes, mendacium demonstrant, quod car-
nis solius, quam vidimus & contrectavimus,
& cum qua versati sumus, imaginem referimus.
Atque id, ut ex hoc rursus in Nestorii
dogma ecclesiam abducant: unde & subjiciunt:
Quod est impium, & Nestorianæ demoniacæ
pravitatis inventum. Audiant igitur isti veri-
tatem. Christiani unum Emmanuel Christum
Deum noscentes, ipsum pingunt secundum
hoc, quo Verbum caro factum est. Varia in-
super deliramenta a se rejiciunt, simplici men-
te omnia, quæ in ecclesia tradita sunt, reci-
pientes: & picturas inspicientes, nihil aliud
Danimo cogitant, quam quod in his significa-
tur. Nam cum pictura virginem peperisse con-
spiciunt, angelosque cum pastoribus adstantes,
Deum hominem factum esse reputant; natum
ob nostram salutem, atque id etiam consiten-
tur, dicentes: Is qui extra carnem est, incar-
natus est: Verbum corpus induit, increatus est
creatus, intangibilis est palpatus: cumque unum
in deitate & humanitate perfectum prædicant:
dictum est autem in præcedentibus de Nestorii
impia hæresi, quod scilicet imaginum effigia-
tiones nihil cum ea conveniant. Et jam de
hac quoque satis dictum est, si modo quippiam
de ea dici oportet. Arbitrati autem secum ali-
quid invenisse, dicunt.

GREGORIUS.

*Considerandum est & hoc. Quod si juxta ortho-
doxos patres, simul caro, simul Dei Verbi caro
nunquam partitionis notitiam suscepisset, sed to-
taliter tota natura divina assumpta, & totaliter
& perfecte deitate arrepta fuisset, quomodo in
duas diducetur, & ab impiis illis qui istud jace-
re conantur, privatim separabitur? Consimiliter
vero & de sacra ejus anima se habet. Postquam
enim assumpisset deitatis Filii in propria hypostasi
carnis naturam, inter deitatem & carnis crea-
turi-*

Xx

tudi-

ANNO
CHRISTI
787.

tudinem anima mediam se interposuit: & quemadmodum simul caro, simul Verbi Dei caro; sic simul anima, simul Verbi Dei anima. Et ambobus simul conspectus, videlicet, anima & corpore, inseparabilis ab ipsis deitas existit, & in ipsa etiam disjunctione anima a corpore in voluntaria passione. Ubi enim anima Christi, illic etiam deitas: & ubi corpus Christi, & illic quoque deitas consistit.

EPIPHANIUS.

Quoties isti, qui catholicam ecclesiam aversantur, improbum & impium aliquem sermonem contexere instituunt, quædam ab omnibus confessa & asserita assumunt, ut propter ista probe dicta, in ceteris quoque fidem acquirant. Quædam enim recte pronunciantes, litotales lapillos cum unionibus commiscunt, & ad proprium vomitum reversi, in duas partes deductam, & privatim separatam unum Christum ab illis qui venerandas imagines recipiunt, docent, & perverte loquuntur de partitione, cujus sententia non est recepta. Sed ut videntur, patrum sententia illos latent. Omnes enim consilio quodam & inspiratione divisionem duarum naturarum aperte prædicant. Non quidem rebus ipsis, quemadmodum in superioribus dictum est, ut blasphemus ausus est dicere Nestorius. Sermo autem, qui ob id, quod Christus, quemadmodum fuit perfectus homo, pingatur, divisiones aut privatas separationes, aut alias partitiones factas dicit, a veritate non proficiscitur: neque rursus verus est, qui e contra confusionem jactat, quemadmodum isti falsarii sæpe dixerunt. Aliud enim est imago, aliud prototypum: neque aliquis, modo quid sapiat, proprietates prototypi in imagine exquirat. Nam vera ratio in imagine nihil aliud quam nominis communionem, cujus est imago, neque substantiam prototypi (ut sæpe alias diximus) cognoscit, huc scilicet ipsa significatione dictionum cogente. Desperantes enim contra ecclesiam catholicam se posse aliquid juste obistere, vana quædam & nugacia garrunt, & futili loquacitate auditoribus se insinuare nituntur. Quamobrem & ridiculi apud omnes deprehenduntur, nunc quidem divisionem, nunc confusionem spargentes: & promptissimam, ut verbis peccent, linguam habent. Quare adjiciunt.

GREGORIUS.

Siquidem igitur in passione inseparabilis ab his mansit deitas, quomodo insans isti, & quavis imprudentia irrationaliores, carnem deitati conjunctam & deitatem dividunt, & hanc, ut nudi hominis imaginem, pingere conantur? Et ex hoc in aliud impietatis baratrum labuntur. Nam carnem a deitate separantes, & per se subsistentem eam inducentes, aliamque personam in carne constituentes, quam in imagine representari dicunt, quartam personam Trinitati adjiciunt, & divisionem assertionem prædicant impiam. Itaque hæc illis qui Christum depingere nituntur, ut aut deitatem circumscriptibilem & cum carne confusam dicant, aut corpus Christi experti deitatis & divinum, præterea personam per se subsistentem in carne asserant: & ita Nestoriana Deo repugnanti hæresis similes existunt. In talem igitur blasphemiam & impietatem cadentes pudore suffundantur, aversantur seipsos, & talia facere desinant: ne hi so-

lum qui faciunt, verum etiam qui falso nomine factam & dictam ab ipsis Christi imaginem venerantur. Ab his a nobis ex aquo & Nestorii diviso, & Arii, Dioscori, & Eutychis & Severi confusio, male sibi ipsa repugnantia, & qua utraque ex aquo impietatem procurant.

EPIPHANIUS.

Nequaquam una via hæreseos, Christianorum accusatorum antesignani incedunt, quemadmodum e contrario orthodoxis mos est regiam viam ambulare, neque huc & illuc declinare, sed in viis Domini tantummodo versari: illi autem repugnantissimas inter se opiniones contituentes propriis sensibus inhærentes, sapientes sibi per omnia videntur. Sed ab Isaia qui veritatem libere proloquitur, audire coguntur: *Va qui sibi sapientes videntur, & in seipsis eruditi.* Nam quæ nec unquam etiam a Christianis effata sunt, ipsi tamquam confessa accipiunt: falsisque argumentationibus utentes, sophistice ecclesiam invadunt, conviciaque & contumelias quas possunt, congerunt, neque etiam his contenti, impietatis quoque insania laborant. Et enim quæ Diodorus & Theodorus episcopus Mopsuestiæ, item Nestorius, Eutyches, Dioscorus & Severus contra veritatem rabientes adstruxerunt, hæc omnia boni scilicet isti viri ecclesie catholice adscribunt. Quin etiam malum malo commiscentes, hæresiarcharum istorum verba, delirii & stoliditate plena & exundantia, cum vero ecclesie sermone confundunt. Non aliter autem ac caupones hac in re mihi fecisse videntur. Nam ut illi vinum cum aqua turpis lucris gratia commiscunt, ita quoque isti veritatis sermonem cum perverso confundunt. Nam Dioscori hæresis Nestorio plane adversatur: contrarias autem hæreses in una opinione & confessione esse, non contingit. Album enim & nigrum, calidum item ac frigidum, in uno subiecto eodem tempore existere, impossibile: nemo enim in nive calorem, neque in igne frigus apprehenderit. Stoliditatem autem ingenii insani ex his etiam deprehendere licet. Idem esse ajunt, imaginem & exemplar primum imaginis. Eam ob causam ad confusiones & divisiones cogere conantur eos, qui historiam evangelicam depingunt. Nam Eutychianistarum, aut eorum qui unam in unitione secundum hypostasim Christi naturam asserunt, & confusionem ex eo opinantur per subversionem veritatis, qua nihil aliud agunt, quam ut ostendant naturam & hypostasim idem esse: quæ sane inter se differre, veri ecclesie catholice alumni cognoscunt: *veritas enim cum proprietatibus substantiam dicimus, ab eo quod est veritas, hoc est, subsistere: veritas vero, id est, naturam, rem per se existentem, non indigentem altera ut subsistat, hæc est, hoc est, ea nascendo.* Hoc modo isti & ipsum Christum & imaginem illius, nihil secundum substantiam inter se differre ajunt. Nam si differentiam cognovissent, monstrosam illam orationem non contexuissent: omnibus siquidem manifestum est, aliud esse imaginem, aliud prototypum. Illa enim res est inanimata, hoc autem anima præditum est. Quandoquidem autem nugati sunt, in imagine divinam naturam circumscribi, excidentis a vero sermone, in reprobum sentium traditi sunt. Petro enim & Paulo in imagine figuratis, certum est eorum non adesse animam: cum neque etiam quispiam, ipso

ACTIO
VI.
REBUTAT.
PART III

Petri

ACTIO VI. REFUTAT. PARS III.

700. 4. 700. 5.

Petri corpore presente, animam illius videre possit. Et cum ipsa non videatur, quisnam, rogo, qui veritati studet, dixerit, separatam esse carnem Petri ab anima illius? Quis si ita se habent, quanto magis incircumscriptibilis Verbi Dei natura, ex assumpta ab illo carne circumscriptibilis existit? Non enim divina natura ex itinere defatigata fuit, neque a muliercula Samaritide potum petebat: neque cum a Judæis lapidabatur, divinitatis natura laborabat, aut lapidibus impetebatur. Absit ista a nobis blasphemia. Hæc igitur vaniloquentia Iconoclastarum, mirificas strophas & versutias contra imaginum picturam excogitat: quin etiam intemperanti lingua & alia quædam afferunt, iniquitatem iniquitati accumulantes; quartam enim personam ad Trinitatem adjectione nugantur. At qui in gremio ecclesie catholice tamquam genuini filii se continent, omnia quæ de Domino nostro Jesu Christo per œconomiam dispensata sunt, recipientes, Arium, Nestorium, Apollinarem, eorumque discipulos, Dioscorum & Eutychen execramur, venerandasque imagines suscipimus: Imagines inquam solummodo, neque quidquam aliud eas, quam imagines existimantes, quæ scilicet primi exemplaris nomen tantum habent, ipsam vero substantiam minime. Cæteri autem in modum oblique gradientes, ad aliam blasphemiam iter convertunt, dicentes.

GREGORIUS.

Exultans & latens, & libertati lingua fruatur, quicumque veram Christi imaginem, sincerissima mente facientes desiderant & venerantur, & ad salutem animi corporisque afferunt, quam ipse Dominus noster Deus summus sacerdos, ex nobis integre massam assumens, circa passionis tempus in typam & recordationem efficacissimam suis sacerdotibus & nobis tradidit. Nam cum se sponte morti objiceret, gloriosa, inquam, illi & vivificantis, sumens panem, benedixit postquam gratias egisset, & fregit, tradentque discipulis, dixit: Accipite, manducate in remissionem peccatorum. Hoc est meum corpus. Similiter & calicem tradens dixit: Hic meus est sanguis, hoc facite in mei memoriam: veluti ne esset ulla alia species electa ab illo, aut quasi non posset nullo alio typo eorum qua sub calce sunt, incarnatio illius representari. Ecce igitur vivificantis corporis illius imaginem, qua honorifice & gloriose exhibita est. Quid enim aliud in his agit Christus Deus? Non sane aliud, quam ut ostenderet & exhiberet nobis hominibus aperte mysterium illud in dispensatione secundum illum operatum. Quia quemadmodum id, quod e nobis assumptis, materia sola est substantia humana, juxta omnia non perfecte expressa, qua per se existit persona, ne adjectio in divinitate accidat: ita & imaginem totam electam, videlicet panis substantiam, mandavit apponi, ne scilicet humana effigie figurata idololatria induceretur. Quemadmodum igitur secundum naturam Christi corpus (utpote quod a Deo esset) sanctum est, sic & positio, videlicet imago ejus sancta, ut qua per quamdam sanctificationem ipsa Dei gratia manet. Hoc enim (ut diximus) Dominus Christus tradidit, ut sicuti carnem quam assumpsit, propria secundum naturam sanctificatione ex sua unitione deservit, similiter etiam panem eucharistia, veluti veram imaginem naturalis carnis per sancti Spiritus aggregationem sanctificatam, divinum corpus esse vocil. Gener. Tom. XIII.

1000. 16. 1000. 17. 1000. 18.

illis, illique se placuit. Medius autem venit sacerdos, qui ex communi sanctum id sacri sacra illa anaphora. Ceterum juxta naturam animata & intelligibilis caro Domini, per Spiritum sanctum divinitati juncta est. Eodem modo & a Deo tradita imago carnis ejus, panis scilicet divinus impletus est Spiritu sancto, cum poculo quoque sanguinis lateris illius vivificantis. Hæc igitur vera incarnata dispensationis Christi Dei nostri imago, quemadmodum prædictum est, quam ipse nobis verus natura vivida creator propria voce tradidit.

ANNO CHRISTI 787.

EPIPHANIUS.

Videtur quidem tota oratio abominanda. Nam qui semel a veritate exciderunt, in multas & periculosas absurditates per consequentiam proprii erroris deferuntur: sic & istis vaniloquis contigit. Nam a via veritatis descendentibus propter imaginum formationem, in aliam quoque extremam dementia perducti sunt. Nam tamquam ex Delphico oraculo obliqua ista & perniciose dogmata vaticinati sunt. Sed a proverbiorum auctore audient: *Laqueus validus viro propria labia, & capiatur verbis oris sui.* Ligna enim & saxum & stipulas appoluerunt, quorum finis ad utilitatem destinatus est. Nemo enim unquam sanctorum apostolorum, qui tubæ sunt Spiritus sancti, aut glorioforum patrum nostrorum, incrementum nostrum sacrificium in memoriam passionis Christi Domini Dei nostri, & totius sue dispensationis factum, imaginem corporis illius dixerit. Nam is qui accepit a Domino, sic non dicit aut confitetur, sed audiunt eum sic dicentem evangelice: *Nisi comederitis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non intrabitis in regnum celorum; & qui manducat carnem meam & bibit sanguinem meum, in me manet, & ego in eo.* Et cum accepisset panem, & gratias egisset, fregit & dedit discipulis suis, & dixit: *Accipite, edite; hoc est corpus meum.* Et accepto calice, cum gratias egisset, dedit illis, dicens: *Bibite ex hoc omnes: hic est enim sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur, in remissionem peccatorum.* Non autem dixit: *Sumite, edite imaginem corporis mei.* Quin etiam Paulus divinus apostolus, e lacris Domini verbis hauriens, dixit: *Ego accepi a Domino, quod & tradidi vobis, quia in ea, qua traditus est, nocte accepit panem: & postquam gratias egisset, fregit & dixit: Accipite, manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis frangitur: hoc facite in meam recordationem.* Simili modo & poculum, postquam cœnatum esset, dicens: *Hoc poculum novum testamentum est in sanguine meo: hoc facite, quæcumque biberitis, in meam commemorationem. Quæcumque panem hunc ederitis, & poculum hoc biberitis, mortem Domini annuntiatis.* Legat quousque voles, nunquam invenies, neque Dominum, neque apostolos, neque patres incrementum illud sacrificium, quod a sacerdote offertur, imaginem dixisse, verum ipsum corpus, & ipsum sanguinem. Attamen ante sanctificationis consecrationem, quibusdam patribus pie sane vitium est, *ἀντίτυπον*, hoc est, exemplar similis formæ nominare: quorum de numero Eustathius, constantis is propagator orthodoxæ fidei, & Arianicæ insanæ expugnator clarus, item Basilii ejusdem superstitionis averruncator: qui apertam & planam veterum & probatorum dogmatum viam docentes, uno

700. 8. habebitis. tam in nob. & ibidem.

Matth. 16.

1. Cor. 11.

ore & spiritu loquuntur: hic quidem, exponens A
didum illud in proverbii Salomonis: Edite
meum panem, & bibite vinum quod commi-
scui vobis: hæc inquit: Per panem & vinum
membrorum corporalium Christi prædi-
cat. Ille vero ex eodem fonte hauriens, ut
omnes sacerdotes mystæ cognoscunt, in preca-
tione divinæ anaphoræ (ita Græci missæ par-
tem vocant) sic alibi legit: Confidentes tuo sa-
cro altari appropinquamus, & proponentes an-
titypa sancti corporis & sanguinis Christi tui,
te precamur & invocamus. Et quæ deinceps
sequuntur, sententiam patris antitypa vo-
cant, quod ante sanctificationem antitypa vo-
caverint, post consecrationem autem, corpus
Domini & sanguinem Christi, atque ita esse B
creduntur. Sed generosi isti, sacrarum imagi-
num cupientes contemplationem obsecrare,
aliam scilicet imaginem introduxerunt, quæ sa-
ne non imago est, sed corpus & sanguis: ve-
rum vilitate & improbitate confusi, falso so-
phismate seipso subvertunt, hanc sacram obla-
tionem positione fieri dicentes. Verum quemad-
modum illud dicere, aperta insania est: sic &
imaginem asserere corpus & cruorem Domini,
ejusdem est dementia. Et præter id, quod est
singularis ruditatis opus, impietatem quoque
admixtam habet. Deinde dimittentes menda-
cium, quadamtenus veritatem contingunt,
confessi divinum corpus panem fieri. At si
imago corporis est, non potest sane fieri divi-
num corpus. Numquid igitur huc illucque te
jactantes, inconstantia & minime firma omnia
sua dogmata asserunt? Quemadmodum enim
oculus conturbatus non recte videt, ita & ipsi
pravarum & sententiarum & rationum confu-
sione mentem suam perturbant & pervertunt.
Idemque, quod insani homines patiuntur, jam hoc,
jam illud imaginantes: & nunc quidem sanctum
& notabile nostrum sacrificium, imaginem sacri
corporis Christi, nunc autem sacram & divi-
num corpus asserunt. Hoc autem modo affecti
sunt, ut antea etiam diximus, quod imagi-
num figurarum contemplationem ab ecclesia
rejecere voluerunt, ecclesiasticarum traditionum
perversioni insistentes.

TOMUS QUARTUS.

EPIPHANIUS.

Iterum insistentes iisdem blasphemis, linguas
suas contumelia tingentes adversum eccle-
siam Dei, sic ajunt.

GREGORIUS.

Imaginum autem falsi nominis præva appella-
tio, neque ex Christi, neque apostolorum, neque
patrum traditione caput; neque precationem sa-
cræ illam, qua sanctificari possit, habet: sed
manet communis & inbonorata, quemadmodum ab
artifice pictore absoluta est.

EPIPHANIUS.

Linguam magniloquam possidentes, improbi-
tatem adiciunt; & longe extra timorem Dei
audacia & confidentia cuncta agunt. Nam præ-
ter vana nihil cogitant & meditantur. Imagi-
nes enim in nomine Christi factas falsi nomi-
nis & improbæ appellationis vocant. Sane si id
sub imperatoribus Christianis fecissent, procul

hanc, cum verborum & operum ratio redde-
tur. Quod autem cum multis aliis, quæ in
ecclesia observantur sine scriptura, nobis ima-
ginum veneratio tradita sit ab apostolorum
temporibus, late per historias traditum est, de
imagine maxime hæmorrhoidis, quam multis
scriptoribus confirmare possumus. Hujusmodi
autem cum ipso Domino imago, in statuum
constata est: contingit autem ipsa fimbriam sta-
tuum dominicæ, quemadmodum in evangelio
traditum: unde etiam salutem consecuta est:
atque hæc in libris multorum ecclesiasticorum
scriptorum reperire licet. Quin etiam Basilium
magnus, cujus scripta per omnes terræ fines
resonant, in diversis opusculis suis mentionem
imaginum facit. Gregorius etiam illius & car-
ne & spiritu frater, Nyssensium præsul, in ser-
mone in Abraham idem sentit. Item alter Gre-
gorius, qui a theologia nomen sortitus est, in
versibus a se conditis, qui de virtute inscri-
buntur, assentit: & Joannes qui os auro splen-
didius & lucidius consecutus est, in oratione
sue in Meletium episcopum Antiochiæ, &
in sermone qui inscribitur, quod veteris & no-
vi testamenti unus sit legislator. Cyrillus item
expiator Nestorianæ heresis, in epistola ad A-
cacium episcopum Scythopoleos, Anastasius epi-
scopus Theopoleos, Sophronius, Maximus.
Sed quid hos nominatim citamus? Omnes
enim sancti patres nostri imagines receperunt.
Quam ob causam mendaces deprehenduntur in
hoc, quod dicunt non esse patrum traditionem?
At id valde decenter. Nam si evangelium non
tradiderunt legendum, tum sane neque imagi-
nes fecerunt: si vero illud, etiam & has cu-
rarunt edendas. Plane enim pictura convenit
cum evangelica narratione. Utraque honore
digna: nam quid aliud quam mutuam enarra-
tionem promittunt, & indubitanter certis inter
se demonstrationes & indicationes asserunt?
Etenim si dixerimus, sol est super terram, &
omnino dies est: sive, Omnino dies est, quia sol
est super terram: eodem modo res hic se ha-
bet. Nam si conspexerimus in imagine ange-
lium annunciantem virgini, plane in recorda-
tionem evangelicæ historiæ venimus, qua nar-
ratur, quod angelus Gabriel a Deo ad virgi-
nem missus fuerit, & ad illam dixerit: *Salve* *in*
gratia plena, Dominus tecum, Benedictus tu in
mulieribus. Cum igitur evangelium audimus,
& quod ab angelo designatum est percipimus:
nonne omnia manifestius & clarius multo in-
telligimus per picturam contemplantes, quam
per simplicem narrationem? Quomodo autem
ad aliam ruditatis viam se convertant, operum
pretium est audire.

GREGORIUS.

Neque precationem ullam qua sanctificari pos-
sit, habet, sed manet communis & inbonorata,
ut eam absolvit pictor.

EPIPHANIUS.

Veritatem audiant. Multa quæ inter nos sa-
crata sunt, sacram precationem non accipiunt,
cum a seipsis & a nomine suo plena sit sancti-
ficatione & gratia: quapropter ut veneranda &
sancta honoramus & amplectimur. Ipse itaque
typus salutiferæ crucis, sive sacrata precatione,
sive dedicatione, apud nos honorabilis existit.
Saris.

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS IV.

Satisfacit enim nobis figura, quæ tum sanctifi-
cationem accipit, cum a nobis fuerit adorata.
Nam sive in fronte eam tamquam sigillum im-
primimus, sive per vacuum æra crucis signum
facimus, speramus & confidimus demones cru-
cem posse fugare. Eodem modo per imaginem
& per nominis significantiam, quam ad pri-
mam exemplar referimus, fieri posse credendum
est: quin etiam salutantes eam, & honorifice
adorantes, speramus nos sanctificationem con-
secuturos. Nam cum diversa sacra vasa habe-
mus, eaque amplectimur & timemus, sanctifi-
cationem quamdam ab iis nos accepisse confi-
dimus: quamquam isti & sacra vasa & crucem
nugacibus verbis prosequantur, dicentes ea esse
& communia & inhonorata, quemadmodum
absolvit ea & faber & pictor & phrygio, quan-
do nullam sanctam precationem habent, quæ
ea sanctificet. Volentes autem & alia zizania
seminare, tamquam ex spiritu pythoico sic
deinceps loquuntur.

GREGORIUS.

*Quod si autem quidam ex eo errore existentes
dixerint, recte & pie a nobis dictum esse, in sub-
versione imaginis Christi a nobis facta, pro-
pter inseparatam & inconfusam essentiam duo-
rum naturarum in una hypostasi convenientium.
tamen iterum dubitare oportet, propter imagines
ter inculpata & supergloriosa domina deipara, C
prophetarum, apostolorum & martyrum, cum sint
meri nudique homines, neque ex duabus naturis
divina scilicet & humana in una hypostasi confi-
sunt, quemadmodum in solius Christi imaginibus
fieri renunciamus.*

EPIPHANIUS.

Nemo eorum qui in ecclesia catholica ver-
santur cogitaverit hoc modo, aut dixerit, quod
recte & pie sentierint isti, præsertim in hac no-
va vaniloquentia: sed quotquot sunt supremi
pontifices & sacerdotes orientis, occidentis,
meridiei & septentrionis, omnes eos qui tali
sunt sententia aut opinione, anathemate devo-
verunt: hujus autem regionis pauci aliquot er-
rarunt, & toto corpore ab ecclesia excedi sunt,
aut quia Domini vocem ignoraverint, aut quia
contemptui habuerint, quæ ita tonat: *Quicum-
que uni ex pusillis istis offendiculo fuerit, satius
illi fuerit, ut mola asinaria a coelo illius suspen-
sa, projiciatur in mare.* Itaque isti Deum non
timentes contra imaginem illius blaterant: ne-
que sanctos illius reverentur, sed & contra il-
los linguis suas exerunt, sic dicentes.

GREGORIUS.

*Dubitare autem oportet propter imagines ter in-
culpata & supergloriosa deipara domina, prophe-
tarum, apostolorum & martyrum, cum fuerint
nudi homines, & non ex duabus naturis consti-
ti, quidnam convenientis aut commodum ad hoc
dicere poterint, subverso prioris argumento. Pro-
fectu nihil est quod hic habent.*

EPIPHANIUS.

Neque evangelice, neque apostolice, neque
ex scriptis aut patrum sententiis, neque etiam
probabilibus ullis argumentis, ut uno dicam
verbo, subverterunt ea quæ a nobis pie sunt

asserita: sed proprio ore loquentes in aciem
contra catholicam ecclesiam sese constituerunt.
Neque enim quidquam habent, quod contra
intemperatæ virginis, aut sanctorum imagines
vere, pieque asserere possunt, quemadmodum
nos, Deo suppeditante, oratione demon-
stravimus. Nam in præcedentibus ex sanctorum
patrum rivis haurientes, imaginis honorem in
primum exemplar reverti significavimus. Et qui
imaginem imperatoris videt, in ea ipsum im-
peratorem contemplatur: & qui imaginem ejus-
dem adorat, ipsum imperatorem quoque ado-
rat: hujus enim forma & figura illius est ima-
go. Et quemadmodum qui desipiens imaginem
imperatoris violat, non aliter castigatur, quam
si ipsum imperatorem contumelia affecisset,
cum tamen illa ipsa imago præter lignum &
colores nihil sit; colores inquam cum cera mix-
tos & contemperatos: eodem modo, qui ty-
pum alicujus sive figuram ignominia afficit, in
illum ipsum quem typos representat, injurius
est. Quin etiam ipsa rerum natura idipsum do-
cet. Hoc etiam universi mortales agnoscunt,
patresque sanctos ita tradidisse notunt, & eos
qui aliter docent, ecclesiam catholicæ, imo natu-
ræ rerum, contradicere. Rursum autem li-
nguis habentes mendacis imbutam, impetu
verborum ita instant.

GREGORIUS.

*Sed quid dicimus de subversione? Quandoquidem
catholica nostra ecclesia, media existens inter Ju-
daismum & gentilitatem, neutram illis consu-
tam sacificationem accepit, verum novam pieta-
tis & mystica constitutionis a Deo data formam
& vitam ingreditur. Nam cruenta Judæorum sa-
crificia & holocausta non admittit, & gen-
tilitatis in sacrificando omnem idololatriam & sta-
tuarum copiam averfat. Hac enim caput & in-
ventrix abominabilis istius artis fuit. Nam cum
spem resurrectionis non haberet, dignum sibi lu-
dicrum excogitavit, ut per eum lumus absentes
tamquam adhuc presentes exhiberet. Siquidem igitur
nihil novi non sapit hac res, profecto tam-
quam alienum demoniacorum hominum inventum,
ab ecclesia Christi longissime abijcitur.*

EPIPHANIUS.

Immoderatæ garrulitatis eorum scriptum bel-
le in deliramentis omnibus est exercitatum,
scelestumque & ridiculum propemodum exiit.
Nam qui in superioribus seipsum propriis suis
verbis in præcipitia & barathra conjecerant,
nunc in laqueum inferni se protrudunt. Me-
diam enim inter Judaismum & gentilitatem
Christianam ecclesiam pronunciant. Deinde si-
bi iterum male consulentes, dicunt, neutrum
illorum sacrificiorum Christianos attigisse. Ita-
que aut illic mentiuntur, aut hic veritatem
non loquuntur. Sed ut verum dicam, sibi
mentiuntur. Mendacium enim non modo ve-
ritati, sed & sibi ipsi contrarium est, quemad-
modum sacer psalter David canit: *Mentita est
injustitia sibi ipsi.* Basilius itaque Cæsarensium
presul, cujus sonus in totum terrarum orbem
egressus est, in ipso præmio libri contra Sa-
bellium scripti, sic inquit: Judaismus cum gen-
tilitate pugnat, utraque autem cum Christia-
nismo. Isti autem qui sapientia ipsos patres su-
perare sibi videntur, mediam declarant hinc
duobus pugnantibus secum Christianorum fi-
dem.

ANNO
CHRISTI
187.

ANNO
CHRISTI
1587

Oratio Christi
1587

1587

1587

dem. Judaismus enim deitatis egestatem, gen-
tilitas deorum copiam induxit. Gregorius vero
qui a theologia professione cognomen accepit,
utrorumque horum renunciationem edisserens,
ita inquit: Cum dico Dei, Patris inquam, &
Filii & sancti Spiritus, neque ultra hæc deita-
tem fundo, ne gentem deorum introducamus:
neque intra hæc quidquam minus definitio, ne
divinitatis egestatem decernamus, aut propter
monarchiam judaizantes, aut propter copiam
gentiliter statuentes. Vitium enim in utroque,
etiam contrarium, simile invenitur. Atque illa qui-
dem sacrificia veteris fœderis testamenti, quibus
populus Israelita iustis divinis acquiescens ad-
hæsit, hæc autem demonum gentilium. Non-
ne igitur & hoc loco divinis præceptis & man-
datis demoniaca illa annumerantur & commit-
tuntur? Imaginem enim Domini idolum dixe-
runt, demonum imaginibus persimile. Accu-
sant igitur & Abel & Noe & Abraham, pro-
pterea quod per animalia sacrificaverint: Item
Moysen, Samuelem, David, & reliquos pa-
triarhas, qui nova & gentilia sacrificia Deo
obtulissent: cum tamen scriptura teltetur Do-
minum lætatum fuisse in illorum sacrificiis, in
odore suavitatis. Utinam veritatem non aver-
tarentur: nunc enim facile cognoscerent, ea
quæ Deo consecrata sunt, illi esse accepta.
Scriptum est enim: *Sacrificaverunt Domino Deo
suo. Quæ autem demoniis sacrificata sunt, abomi-
nanda & respuenda existunt. Sacrificaverunt
enim demoniis, & non Deo*, inquit scriptura. A
nobis igitur, & per nos, bonum & quod bo-
num contrarium est, non autem ex subiecta ma-
teria. *Quid enim est idolum?* inquit apostolus:
aut quid est id quod idolis fuerit oblatum?
Nisi ea quæ sacrificantur gentes, demoniis sa-
crificant, non Deo. Maxime autem erran-
tes, & convicia mendacique fingentes, infe-
rent ista.

GREGORIUS.

*Cessant itaque ora omnium, quæ loquuntur im-
pia & contumelia contra banum nostram Deo gra-
tam sententiam & decretum. Sancti enim qui
Deo placuerunt, & qui ab eo dignitate sanctitatis
honorati sunt, etiam si hinc transmigraverint,
non tamen ex illis mortua ars unquam faciet
redemptores. Sed qui unquam ex gentium errore istis
statuati aut imaginibus erigere fuerit conatus, blas-
phemus iudicabitur.*

EPIPHANIUS.

Ex his jam lætis verbis alienos docent se &
peregrinos a Dei pace, quam Dominus noster
sincere & minime dolose in eum credentibus
dimisit, dicens: *Pacem meam do vobis, pacem
meam relinquo vobis*. Nam quomodo pax esse
potest, si contra propriam sententiam & decre-
tum catholica ecclesia insurgat, confirmans &
stabiliens eorum traditiones? Quicumque enim
divino zelo ducuntur, ubique patrum traditio-
nibus consentanea, & traditioni ecclesiasticor-
um mandatorum convenientia dicunt: qui ve-
ro aliter sentiunt, tamquam inimicos sese ab-
scindunt. Veri autem adoratores, qui in spiri-
tu & veritate Deum colunt, non cessabunt
imaginum picturas, quas in historiam & recor-
dationem tantummodo habent, erigere: has
venerantiam amplectentesque juxta Deo gratam
sententiam & decretum suum, thoracem veri-

1587

1587

tatis induent, & hastam Spiritus vibrabunt.
Nam qui a seculo sancti Deo placuerunt, ad
nostram utilitatem & salutem vitas, depictas
nobis relinquentes, & quæ ab ipsis gesta sunt,
per picturæ narrationem in catholica ecclesia tra-
diderunt, maxime in memoriam nostræ men-
tis, & instructionem eorum politæ. Etenim &
divus Basilius in encomio quadraginta marty-
rum sic inquit: *Agedum in medium eos ad-
ducentes recordationis gratia, communem ab
illis utilitatem presentibus constituamus. Osten-
demus enim omnibus tamquam in pictura, viro-
rum istorum fortia facta. Nam & bellorum fa-
cinora præclara & scriptores historici & picto-
res læpius expresserunt: illi quidem oratione
rem exornantes, hi autem in tabulis effiguran-
tes: atque ita multos utrique ad fortitudinem
excitarunt. Nam quæ sermo historicus per au-
ditum exhibet, hæc pictura tacens per imita-
tionem ostendit. Commiscentes autem encomia
luz veritatis, sic ajunt.*

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS IV.

GREGORIUS.

*Quomodo autem & valde laudatam Dei ma-
trem, quam obumbravit plenitudo deitatis, per
quam nobis illuxit lumen quod adire nequis, ma-
trem, inquam, ipsi calis altiore, sanctiore cle-
rubim, vulgaris gentilium ars pingere audeat?
Rursum, quomodo eos qui cum Christo regnaturi
sunt, & in sedibus cum eo sedebunt iudicaturi
orbem terrarum, conformes ejus gloria, quibus
non erat dignus mundus, ut divina miracula
offerunt, quomodo, inquam, eos non timent per
artem gentium exhibere? Profecto non fas est Chri-
stianis, qui spem resurrectionis habent, demonum
cultura consuetudinibus uti. Et eos qui in tanta
& tali gloria resplendebant, non decebat ignomi-
niosa & mortua materia ignominia afficere. Nos
autem ab alienis nostra fides demonstrationes non
recipimus, & in demonibus testimonia non requi-
rimus.*

EPIPHANIUS.

In hoc utuntur encomiis, quo simpliciores
ad suam vaniloquentiam rapiant. Sed qui men-
tem habent serpentis, vilitatem vero non ha-
bent: item qui simplicitatem columbæ possi-
dent, noverunt & verbis & encomiis ter in-
culpata & inviolata vere & proprie Deipa-
ram esse: norunt etiam sanctos venerari, co-
rumdemque virtutes per historica exempla in
memoria habere. Et rursum per specificam ef-
figurationem certamina & virilia eorum facta
animo perspicere, & supernis honoribus magni-
ficare, cognoscereque illos secundum divinum
apostolum, cum Christo vincos esse, & pro
nobis intercedere, sinceramque & inviolatam
fidem & cultum in spiritu & veritate soli Deo
offerre, minime vero creaturis illis quæ sunt
sub celo. Quid autem opus erat materiam vi-
tuperare, quo veritatem subverterent? Profecto
satiatus fuisset, id quod pejus est evitare, melio-
ra autem eligere: & sacrificia sancta, olim a
scriptura probata, erant in mentem revocan-
da, utpote quæ Deo placuerant: demoniorum
autem culturæ ab illis erant separandæ, quam-
quam tamen eadem fuerit utriusque materia,
sed altera omni impietate & scelere redun-
dabat. Sed hi respicientes tantummodo in sub-
jectum ipsum, hoc nomine damnant ecclesiam,
quod symbola gentilium figmentorum admi-
lat.

ACTIO VI
REFUTAT.
PART. IV.

ANNO
CHRISTI
789

rat. Non ob id damnata est materia, quod re-
rum differentes & contrarios usus exhibeat. Nam
si turpis est, profectio illius usus rejiciendus
est. Porro si sic tandem oportet omnia intel-
ligere & accipere, nihil obstat, quin omnia
ea quæ Deo consecrata sunt, damnentur, sa-
cras dico vestes, vasa sacra, & similia. Nam
& gentiles ex auro & argento idola fecerunt,
& libamina vini ex eodem libaverunt. Item e
farina panes militares militiæ cæli, qui apud
Hebræos idololatras fuerant, obtulerunt. Restat
igitur ut clarum fiat, illos injuste ecclesiam ca-
tholicam accusare. Nam gentiles historicis li-
bris deos suos & dæmones grandibus encomiis
prosequuntur: nos autem, quemadmodum il-
li, non facimus; sed omnium Deum, san-
ctosque illius veris demonstrationibus, non ex
alienis acceptis, per encomia prædicamus. Nos
enim homines existentes, sensu præditi, ad no-
stram ignorantiam, & recordationem omnis di-
vinæ & piæ traditionis, rebus sensibilibus uti-
mur. Deinde tamquam adulteratores veritatis,
sensum & viam Domini subvertentes, dicunt.

GREGORIUS.

Ad hæc exquisita & exputata nostra sententia,
tam ex scriptura divinitus afflata, tam ex pa-
trum cælestium testimoniis efficacibus, convenien-
tibus nobis & asserentibus piæ nostræ intentio-
nem, exhibebimus nostram definitionem: quibus
non contradixerit is, qui constat hæc in dubium
oscitare: qui vero ignorat, discat is & erudia-
tur, quod scilicet a Deo sint. Principio verbum
divinæ vocis sic dicentis, præmittimus: Deus est
spiritus. Quicumque Deum adoraverit, in spiritu
& veritate adoret. Et iterum: Deum nemo vi-
dit unquam: neque vocem ejus audivit, ne-
que formam ejus viderit. Beati sunt qui non
viderunt & crediderunt.

EPIPHANIUS.

Quoties recta dogmata homines juxta suam
opinionem subvertere conantur, non mirerur
aliquis, si scripturæ verba usurpent. Nam &
omnes hæresiarchæ tuorum errorum occasiones
e divina scriptura collegerunt: & quæ recte a
Spiritu sancto dicta erant, perverta animi ten-
tentia convellunt. Atque hoc coryphæus apo-
stolorum Petrus olim prædixerat, dicens: *Quæ
imperitis & minime constantes, secundum proprias
cupiditates pervertunt.* Proprium enim est hæ-
reticis, secundum animi cupiditatem cognitio-
nem divinarum & verorum dogmatum subver-
tere, nam sanctorum patrum universalem hanc
sententiam; *Dominus creavit me principium vis-
uum suarum ad opera ipsius,* (quæ de dispen-
satione Christi secundum carnem exponitur)
Arius & Eunomius, eorumque complices, de
superna Dei generatione intelligunt, atque ex
his veram sententiam pervertunt. Rutilus
Apollinarius evangelicam vocem male intellexit:
*Nemo ascendit in cælum, nisi qui de cælo
descendit, filius hominis.* Mirum enim est, in
quam absurditatem fuerit coniectus, dum co-
natur ostendere, Deum Verbum cum carne de
cælo descendisse, illa, ait, quam in cælis con-
substantiali sibi & ante sæcula habuit, quin
etiam apostolicum dictum hoc idem adducit:
Secundus homo Dominus e cælo, &c. Deceptus
enim est propria sua opinione. Quamobrem
non est mirandum, si novæ illius prævinitatis

hæretici nobis e divina scriptura sumptiones
quidam asserunt: nam e doctoribus suis oc-
casionem sumpturunt, quibus verba quæ de in-
visibili & incomprehensibili deitate dicta sunt,
in dispensationem Domini nostri Jesu Christi
secundum carnem commutarunt. Quis enim,
modo quidquam intelligat, non cognoscit, ne-
minem Deum vidisse unquam? Nam hoc de
divina natura scriptum est, quemadmodum &
illud: *Neque vocem ejus audivistis, neque formam
ejus conspexistis.* Quod si autem hæc secundum
humanitatem quispiam intellexerit, totum evan-
gelium subvertet. Ubi enim illa collocabimus,
*Dixit Dominus discipulis suis? Et, Dixit Dominus
venientibus ad se Judæis. Et, Dixit Dominus,
Væ vobis scriba & pharisæi hypocritæ.* Aut quo-
modo rursus hoc intelligemus, *Postquam ape-
risset os suum, docuit eos?* Profecto certum est,
illa de humanitate dici. Illud vero, *Neque vo-
cem ejus audivistis, neque formam illius contem-
plati estis,* ad divinam substantiam refertur.
Nam qua ratione homo perfectus fuit Deus
Verbum, (ut antea diximus) ea sane formam
illius inspeximus, & vocem ejus audivimus.
Ad hæc & post resurrectionem tangendum se
dedit, & discipulis vitus est, differens illis de
regno. Post id autem & divinum cultum &
adorationem, quam Christiani veram & piæ
fidem in se servant, honorarum & obsequenti
adorationi assimilaverunt. In his enim duabus
rebus omnis eorum perversitas consistit: qua-
mobrem & Christianorum accusatores sunt &
dicuntur. Nam cultum Deo convenientem &
adorationem Christianos venerandis imaginibus
exhibere, ad hæc incircumscribibilem Dei na-
turam circumscribere, asserunt. O perversam
mentem & stultitiam, aut si quid aliud in eos
dici conveniat! Non enim jam amplius habet
quo excurrat impia eorum oratio, sed convi-
cis & lycophantiis plena existit. Non enim
Christiani adorationem in spiritu & veritate
imaginibus exhibuerunt, neque etiam unquam invisibilis
& incomprehensibilis naturæ imaginem appa-
runt. Sed quemadmodum Verbum caro factum
est, & tabernaculum fecit in nobis, ita
quoque humanam ejus œconomiam describunt
& depingunt. Cognovimus enim Deum esse
Spiritum, & qui adorant eum, in spiritu &
veritate id facere debere: & quæ secundum
fidem est, adorationem & cultum illi soli, ut-
pote omnium Deo in Trinitate laudato, offe-
rendum. Nam cum divinam crucis effigiem,
& venerandas imagines amore & desiderio am-
plectimur, ad ipsum prototypum respicimus.
Quam ob causam nugamenta illorum vana &
nupta, item putrida & a veritate exorbitan-
tia, deprehenduntur, quemadmodum etiam in
sequentibus aliena a pietate garrunt.

GREGORIUS.

Et in veteri testamento ait ad Moysen & popu-
lum: *Nun facies tibi idolum, neque omnem
similitudinem, quæcumque sunt in cælo su-
pra, & in terra infra. Quam ob causam in
montem in medio ignis, vocem verborum vos
audivistis, similitudinem autem non vidistis,
sed tantummodo vocem.*

EPIPHANIUS.

Ex hoc loco occasionem impietatis haufe-
runt,

789
789
789

789

789

789

789

267
 ANNO
 AUGUSTI
 1877.

runt, qua Christianos veluti pueros larvatis suis sophismatis terrent, hoc modo: Si per imaginariam picturam Christum aut sanctos eius in memoriam revoces, in idololatriam laberis, & omnem impietatem exeres. Hac enim ratione generosi illi ex illis verbis, Non facies tibi similitudinem, argumentantur. Ipsam autem veritatem in injuria possidentes, & propriam justitiam querentes confirmare, ad omnem impietatem seiplos instituunt, continuisque in mendaciis delicias, a virtute alienati sunt: nam quæ in veteri lege contra eos, qui inter filios Israel vitulum adorabant, & Ægypti abominationibus insisterent, dicuntur, in Christianos quoque jactare non desinant. Capiuntur autem labis proprii oris. Utinam autem cogitassent, quia Dominus eam gentem ducturus erat in terram promissionis, in qua habitabant gentes, quæ adorabant & colebant idola, dæmones, solem, lunam & alia, reliquatque creaturas, quin etiam volucres, quadrupedes, & serpentes, Deum autem verum ignorabant: quare tam diligenter eis præcepit, ne facerent ullam similitudinem eorum, quæ aut in cælo, aut in terra sunt. Postquam autem eos ab idololatria abduxisset, iussissetque tabernaculum testimonii fabricari, Moyses servus illius fidelis, cui omnia significaverat, sensibilia cherubim, habentia hominum formam, respondentia figura intelligibilibus, ex auro apparavit, inumbrantia propitiatorium, quod scilicet Christum præfiguravit, nam ipse propitiatio fuit pro peccatis nostris, quænammodum inquit divinus apostolus. Proinde per duas istas res ad Dei cognitionem illos perduxit, sic dicens: *Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli latriam exhibebis.* Hoc autem adiciens, & ex auro suta cherubim obumbrantia propitiatorium, sive adorantia illum; per illi, inquam, adduxit eos, veluti per vitum & aridum, ut Dominum Deum adorarent, & illi soli servirent. Verum hi, perversione omnium plenam habentes animum, apostolicum quoque dictum illud in medium adducunt.

G R E G O R I U S.

Et mutaverunt gloriam immortalis Dei per imaginem non solum ad mortalis hominis similitudinem effictam, & venerati sunt, & coluerunt ea quæ condita sunt, supra eum qui condidit. *Et rursum:* Si enim cognovimus Christum secundum carnem, jam non cognoscimus: per fidem enim ambulamus, non per speciem. *Et hoc quod ab apostolo aperte dictum est:* Igitur fides ex auditu, auditus autem per verbum Dei.

E P I P H A N I U S.

Aperte dicere licet, eos similes factos gentibus, qui gloriam Dei mutaverunt, relicto creatore, dum apostolicas sententias secundum proprias cupiditates subvertunt. Clarum enim omnibus est, apostolum gentes reprehendisse, in eo quod ait: *Commutarunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis:* infert etiam, *volucrum, quadrupedum, & serpentium.* Dolose tamen isti totam phrasim contaminaverunt, ut per eam immutatam simpliciores incicarent, quasi scilicet apostolus de imaginum in ecclesia pictura verba faceret. Nam quæ ab apostolo inferuntur, apertam ha-

bent manifestationem: volatilium enim, quadrupedum, & serpentium mentionem facit: Item ea, *& venerati sunt & coluerunt:* creaturas scilicet supra creatorem. Norunt enim qui in historicis trii sunt, Ægyptios olim & boves & reliqua animalia coluisse, ut diversa volatilia, mures, vespas, item vilia alia & abjecta animalium. Peris vero ignem & solem adorabant. Græci, præter illa, quamvis creaturam colebant. Quin etiam Hebræi quidam, ut testatur liber regum & prophetica enarrationes: decepti enim sunt omnes, & gentes vanitatem induerunt: quare obscuratum est stultum eorum & ante Christi adventum, & post Christum; maxime tamen omnium, antequam in Christum credidissent: clarum enim hoc est. Quod si autem dicant, postquam creditum est in Christum, gentes creaturis & idolis servivisse, æconomiz, inquam, Christi Dei nostri, falsæ sunt prædicationes in se, quæ per prophetas prænunciate sunt de ecclesia: *Erit Jerusalem sancta, & alienigena non ingredietur amplius per eam. Et misericordiam meam non auferam ab ea, neque testamentum meum profanabo, nec ea quæ per labia mea egressa sunt, irrita faciam.* Quod si autem a cognitione Dei se exterrinaverunt, & antequam Christus in mundum veniret, traditi sunt in reprobum sensum servientes diabolo, vana est accusatio, quæ nunc contra Christianos facta est. Proinde Ilias audacter contra eos clamat, dicens: *Va scribentes iniquitatem, Scribentes enim iniquitatem, scribunt.* Inique enim & malitiose apostoli & scripturæ verba exponentes, mentiuntur, post salutis nostræ mylterium æconomiz Christi Dei nostri, per quem sumus liberati ab idolorum errore, errorem reduisse, & in idola gloriam esse relatum. Sed Christianorum nullus illis facile crediderit. Constat enim omnes, nos ab idolorum errore & omni gentili cultura liberatos tunc, cum Christus secundum carnem ad nos venit. Si vero illi id factum esse negant, cum ecclesia illius non confiteantur. Et ait ad eos apostolus: *Tu quid habes, quod non accepisti? si vero acceperunt eam liberationem, confiteri debebant, & venerandas imagines admittere, quæ ad oculorum aspectum ecclesiastici decoris gratia nobis sunt factæ, ut narrationes evangelicas per eas in animum & memoriam subinde revocarem, ut sæpe dictum est. Adducunt autem & alias apostolicas sententias, ita dicentes.*

G R E G O R I U S.

Si enim cognovimus Christum secundum carnem, jam non cognoscimus: per fidem enim ambulamus, non per speciem.

E P I P H A N I U S.

Nos in medium adducemus insignes hujus loci interpretes. Joannes igitur qui ultra aurum & lapidem pretiosum eruditionem habet, dictum illud apostoli: *Quare nos hucusque nullum novimus secundum carnem: si vero cognovimus secundum carnem Christum, jam non amplius cognoscimus:* interpretando sic ait: Neminem filium juxta carnem novimus. Quid enim si in carne fuerit, cum vita illa carnalis perierit? de supernis enim nati sumus in spiritu. Novimus etiam aliam vitam, politiam, conversationem, & statum qui in cælis est. Et mox

ACTIO
 VI.
 REFUTAT.
 PARS IV.

Jer. 1.

Jer. 11.

Va scribentes iniquitatem, Scribentes enim iniquitatem, scribunt.

1. Cor. 4.

Chryso. ad Cor.

ACTIO
VI
REFUTAT.
PARS IV.
AN. 1.

mox ejusdem ducem Christum existentem ostendit, quapropter etiam induxit: Si vero iuxta carnem Christum novimus, sed amplius jam non cognoscimus. Agendum igitur num carnem deposuit, & non amplius cum carne est? absit. Nam & nunc in carne est. Quomodo enim Jesus a nobis in calum assumptus est, ita veniet. Aut quomodo? in carne cum corpore. Quamobrem ergo inquit: Nam si Christum secundum carnem cognovimus, sed jam non amplius modo cognoscimus? Quia si passibilem cognovimus Christum, at jam non amplius. Ad nos enim pertinet secundum carnem, qui in peccatis sumus: sed non secundum carnem huc spectat, quando in peccatis non fuerimus. At cum ad Christum refertur, secundum carnem in affectionibus naturæ esse significat, veluti sitire, eturire, fatigari, dormire. Christus enim peccata non commisit, neque dolus in ore illius inventus est; quam ob causam dixit: Quis ex vobis arguet me de peccato? & rursum: Venit princeps mundi hujus, & in me nihil invenit. At non secundum carnem significat, jam liberum esse ab illis passionibus, non quod reliquerit carnem: nam cum hac venit judicaturus terrarum orbem, cum hac, inquam, passionibus non obnoxia, & sincera, in qua & nos ambulabimus, corporibus nostris conformibus illius gloriolo corpori existentibus.

EXPOSITIO CYRILLI
in eundem locum apostoli.

Cyrillus.

Cyrillus Alexandrinus fidei nostræ sinceræ propugnator, idem illud dictum explicans, ita commentatur: Quandoquidem Unigenitum Verbum Dei factus est Homo, & ita dixit secunda generis apparuit, non secundum primam quæ ex Adam, sed in melioribus incomparabiliter considerata & exillens, contendamus nos ad vitam. Non enim sub morte sumus, sed sub ipsum, quod cuncta vivificat, Verbum. Neque ullus est in carne, hoc est, in infirmitate carnali, qui est interitus. Neque enim hoc dicit apostolus Paulus, quod Christus non est incarnatus: nam quamvis dicat, quod neminem cognovimus secundum carnem, non id significat, quasi aliquo modo mortuus fuisset. Hoc enim tantummodo carnis infirmitas. Quod igitur inquit, tale est: Verbum caro factum est, & pro omnibus occubuit: atque ita illum cognovimus secundum carnem, sed amodo non cognoscimus. Nam etiam nunc sit in carne, resurrexit etiam tertia die, ascendit in celos. Verum hæc supra carnem considerantur. Non enim amplius moritur: neque ullam aliam carnis infirmitatem sustinet: enimvero omnibus his superior est veluti Deus. Animadvertitis igitur qui adversari semper didicistis, quod non modo apostolicas sententias pervertitis, sed & sanctis patribus contraria statuitis. Isti enim per prædicta apostolica verba post resurrectionem passionem exuisse ostendunt, & nos veluti factos conformes gloriolo illius corpori, non secundum carnem ambulare debere dicunt, hoc est, non insistere carnalibus voluptatibus. Vos vero illorum vestigiis non inhaerentes, diversa a patribus sapere gaudetis, & novam quamdam & minime tritam viam incedentes, & vos ipsos, & qui vos sequuntur, in præcipitium & rupes ducitis, deinde in laqueos inferni decurritis. Concil. General. Tom. XIII.

turbatis. Verum vobis haudquaquam faciliter quispiam assenserit, cum patrum nostrorum sanctorum traditionibus minime inhaeratis Quod vero sequitur.

ANNO
CHRISTI
169.

GREGORIUS.

Per fidem enim ambulamus, & non per speciem.

EPIPHANIUS.

Hunc locum idem Joannes Chrysostomus enarrans, ait: Porro ne quis audiens, peregrinatur a Domino, dicat, cur hæc dicitis? Alieni enim ab illo sumus, dum hic agimus: prius hæc corrigit, dicens: Per fidem enim ambulamus, non per speciem. Et hic quidem ista scimus, verum haud ita aperte, quod & alibi dicit: In speculo & enigmate, tunc autem facie ad faciem. Atque hæc a divinis istis patribus dicta sunt. Quamquam etiam aliis in locis ipse apostolus sententiam suam aperte significet, dicens: Nam quod quispiam videt, id & sperat: si vero quod non videmus, speramus, per patientiam expectamus. Manifestum igitur, quod per fidem, non per speciem, ambulamus. Non enim Deum hic videmus, sed credimus in eum: nam & creaturas illius fide dicimus ab illo factas, quemadmodum eadem per magniloquentiam spiritus prædicat, dicens: Fide percipimus sæcula verbo Dei abso- luta, ut ex his qua non apparent, ea qua videntur, ferant. Et contemplantes bene dispositum & ordinatum motum, ad considerationem pervenimus Dei, qui omnia ista sapientia sua fecit. Itaque id est, per fidem ambulamus, & non per speciem. Non vero istorum more, (qui indocta sua lingua apostolicam sententiam, quasi contra reverendas imagines faceret, pervertunt) dicta verba exponenda sunt. Nos igitur patrum doctrinas audientes, his adhaereamus, & novam istam vaniloquentiam excremur, dicentes. Odi ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebo.

TOMUS QUINTUS.

EPIPHANIUS.

Quod ad omnem improbitatem delati, tandem scriptos in laqueos abduxerint, jam ostentum est. Quod autem nemo eorum qui in ecclesiæ siquæ educati sunt, gloriam Dei ex imaginibus, aut alia aliqua creatura immutabilem dixerit, agere nunc deinceps assertionem facta, veritatemque insuperabilem commilitantem habentes, adstruamus. Isti autem additamenti & auditoris malum ditare cupientes, & sanctos patres in medium adducunt, eos hoc nomine insimulantes, quasi contra imaginum picturam scripserint.

GREGORIUS.

Eadem etiam & apostolorum discipuli & successores divini patres nostri tradunt. Epiphanius enim Cyprius inter antesignanos præclarus, sic inquit: Attendite vobis, ut servetis traditiones quas accepistis. Ne declinetis neque ad dexteram neque ad sinistram: quibus inserta hæc: Eistote memores, dilecti filii, ne in ecclesiam imagines inferatis, neque in sanctorum commeteris eas sanctas.

ANNO
CHRISTI
1177

tuatis, sed perpetuo circumferte Deum in cordibus vestris. Quia etiam neque in domo communis tollerentur. Non enim fas est, Christianum per oculos suspensum teneri, sed per occupationem mentis. Idem in aliis quoque sermonibus suis de imaginum subversione multa dixit, quae studiosi quaerentes, facile inveniant.

EPIPHANIUS,

Qui studiosi sunt in rebus ecclesiasticis per-
vestigandis, inventient istos propriam justitiam
asserere cupere, & hoc unum studere, quo
gratum Dei sese maxime opponant, inque no-
thi & adulterini commentarii vim & robur
opinionis suae collocent. Quamobrem eos,
tamquam nothos & non germanos fratres, ec-
clesia catholica recipere recusat, averfaturque
illos, & dicit: *Semen Chanaan, & non Jude.*
Sciunt enim quid ab evangelista didum sit:
De nobis egressi sunt, sed e nobis non erant:
nam si e nobis fuissent, nobiscum mansissent.
Item ab apostolo divino: *Quia post discessum*
meum ingredientur lupi graves in vos, non par-
centes gregi, quo contrabant post se discipulos.
Videte autem ne quis sit, qui syllogismus per va-
nam deceptionem & philosophiam vos seducat. Et
idem rursus inquit: *Omni spiritus ne credatis.*
Decet igitur omnem Christianum, cum libros
aliquos adulterinos audit aut legit, eos respue-
re, neque omnino animum adhibere: nam &
inter epistolas divini apostoli quaedam fertur
ad Laodicenses, quam patres nostri tamquam
alienam repronaverunt. Ad haec Manichaei e-
vangelium secundum Thomam invexerunt:
quod ecclesia catholica merito, ut impium,
averfatur. Quemadmodum etiam id quod
nunc e beato patre nostro Epiphanio didum
est, cum illius nequaquam existat. Divinus
enim hic pater octoginta capitum librum edi-
dit, in quo omnes haereses gentiles & Judae-
cas, item quotquot post Christianitatum su-
ceptum inveterae sunt, damnavit: in quo pro-
cul dubio & eam posuisset, quae de imagini-
bus ab istis fertur, si alienam a Christi reli-
gione hanc existimasset. Quod si autem eccle-
sia has contra venerandas imagines expositio-
nes suscepisset, profecto non fuissent illis
in ornatu templorum ad nostram me-
moriam juvanda: nam ex illo usu, quem in
testimonio afferunt vaniloqui isti, illinc in-
quam subversionem habet. Beatus enim pa-
ter Epiphanius temporibus Arcadii & Theodo-
si floruit: ab eo igitur tempore ad hanc ha-
eresim usque, anni sunt quadringenti; & ta-
men libros illos contra imagines nemo Chri-
stianorum, praeter istos novitatis magistros,
recepit. Quod si tanto tempore in ecclesia
non sunt recepti, quamobrem nunc a nobis
recipi debent? Nam quam afferunt quidam
istorum epistolam, veluti scriptam a beato E-
piphanio Cypriorum praesule ad Theodosium
imperatorem, nos eam in manibus fumentes,
& diligenter & minime defundorie legentes,
invenimus circa finem epistolae ejusmodi em-
phasim: Saepe enim ministris meis de imagi-
num ablatione egi: sed ab iis non receptum
sum, neque vel in paucis vocem meam audi-
re sustinuerunt. Attendamus autem qui flore-
rint per tempora supradicti patris nostri Epi-
phanii in ecclesia, quos tamquam gloriosos
doctores & tuta munimenta ecclesiae dicere
possumus. Profecto Basilius sermone & ope-

re magnus, Gregorius cognomento theologus,
Gregorius Nyssensium episcopus, quem omnes
patrum patrem vocant. Joannes item, cujus
a lingua fuit vox melle dulcior: quamobrem
& Chrylostomi appellationem meruit: praeter
hos etiam Ambrosius, Amphilocheus, Cyril-
lus Hierosolymorum episcopus. Quod si is
qui hanc expositionem dictorum contra vene-
randas imagines edidit, ait se a sanctis patri-
bus qui per ea tempora floruerunt, non fuisse
receptum: quomodo ea quae sancti patres
non probaverunt, nos qui circa fines tempo-
rum & saeculorum occurrimus, quique verbi &
cognitionis usu deficiamus, & indigni sumus,
ut discipuli illorum vocemur, recipiemus, pre-
sertim cum falso contra ecclesiam edita sint?
Apate cum ista impia & intolerabili editio-
ne. A ratione deviarunt, qui illam contra
ecclesiam inserunt. Nos autem Christianicolae,
didum illud apostoli cogitemus: Traditiones
quas accepimus, eas servemus, & profanas va-
niloquentias recusemus, eaque omnia falsa &
effusa cognoscamus. Libri enim beati patris
nostri Epiphanii, praecipue is qui dicitur An-
cyrotus, & reliqui quoque per universum ter-
rarum orbem sunt famigerati, quod sonus co-
rum ita sit per omnes ecclesias paucis etiam
temporibus sparsus: atque contra sanctas
imagines verbola scripta sunt, eorum vix tres
aut quatuor libelli per omnem ecclesiam re-
periuntur, modo non sint nuper editi. Quod
si autem essent legitimi in catholica ecclesia,
quemadmodum est Ancyrotus beati Epiphanii,
profecto per omnes ecclesias essent dispersi.
Verum ut novitii & alieni, falsique ab eccle-
sia existimati sunt, nec unquam fuerunt rece-
pti. Quam ob causam neque nunc etiam re-
cipiendi sunt, quo pax Dei, & quae ab initio
traditio existit, in ecclesiis conservetur.
Neque hic linguas suas acuunt & exercent
vaniloqui isti aculeatores recte sententiarum,
quasi illi qui antiquam ecclesiae traditionem
recipiunt, beato Epiphanio adversentur. Ne-
quaquam. Commentarium enim illum rejici-
mus, beatum autem patrem catholicam eccle-
siae doctorem agnoscimus. Nam & divini pa-
tres, qui in quarta universali synodo fuerunt
congregati, epistolam quae nomine Ibae epi-
scopi Edessae ad Marim Persam circumfereba-
tur, anathemate damnarunt, quasi Nestorio
consentientem; eodem modo qui in sacra
quinta synodo convenerant: ipsum autem I-
bam, nequaquam. Non enim demonstrari po-
terat, quod esset Ibae. Quamobrem in ana-
thematis non ipsum Ibam deoverunt, sed
Ibae epistolam. Dicebatur enim Ibae, cum ta-
men illius haudquaquam esset. Sic igitur ista
falsa scripta contra venerandas imagines, di-
cuntur quidem a quibusdam Epiphanii, non
tamen sunt, ut demonstratum est: nam & il-
lius discipuli templum in Cypro, quod ejus-
dem patris nomine appellaverunt, edificarunt,
& cum multis aliis picturis, illius quoque
imaginem ibidem collocarunt. Quod si autem
is tantopere venerandarum imaginum inspe-
ctionem fuisset execratus, quomodo in tan-
tam audaciam illius discipuli erupissent, ut il-
li imaginem collocarent? Judicate omnes qui
auditis, & verum a falso discernite, quia edi-
tiones istae non sunt beati patris, sed
potius Manichaeae, quas veluti amara bibe-
plenas fugiamus. Manichaei enim, & quicum-
que consulationis fuerunt auctores, contempla-

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS V.

1. Tim. 3
Tit. 1.

1. J. ac quae

1. for. ult

1. communi
111

ACTIO
VI
REFUGAT.
PARS V.

tionem istam nunquam ferre potuerunt: non enim accedunt ad hoc, quod Deus Verbum in carnis sit homo factus, sed tantummodo secundum existimationem & phantasiam, quam obrem illi alia pro aliis imaginantes, subiiciunt hæc.

GREGORIUS.

Similiter & Gregorius theologus in verbis suis dicit: Flagitium est, fidem habere in coloribus, & non in corde. Ea enim quæ in coloribus existit, faciliter eluitur: quæ vero in profundo mentis, illa mihi amica.

EPIPHANIUS.

Perverse rursus cogitantes, & aliud dictum Gregorii scilicet theologi subiiciunt, quod a dicto patre sic editum est: Flagitium, fidem habere in coloribus, non in animis, quæ facile elui potest; sed profunditas mihi cara. Ab his autem sic falso scribitur: Flagitium est, fidem habere in coloribus, & non in corde: ea enim quæ in coloribus existit, faciliter eluitur; quæ vero in profundo mentis, illa mihi amica. Obiurgant sane aures, & oculos claufert: nam isti qui ecclesiasticas traditiones rejiciunt, recta intelligere & considerare nequeunt. Auditionem enim audiunt, & non intellexerunt: videntes vident, & non cognoverunt. Indurati enim corde, patrum doctrinas secundum proprias cupiditates pervertunt. Beatus enim Gregorius theologus in metricis suis opusculis dictum illud, quod hi citant, ad moralem quemdam sensum attulit: corrigit enim vitam nostram, ut abstinamus a temporalibus & mundanis rebus, voluptatibus scilicet carnalibus; & spirituales rursus vitam, quæ ad cælestia perducat, eligamus: nec credamus mundo huic, neque temporaneis & non manentibus adheramus: (hæc enim colores vocavit) sed potius spiritualibus & veris insistamus, quæ in corde stabilimentum habent, & in æternum manent. Vita autem nostra fluxilis & advena quædam est. Quenadmodum enim color ex atramentum facile abluatur, aut a pictore transformatur: sic etiam in hac vita nostra contingit, sicut & ipse sibi dicit: Orbis quidam veritas nostras res: fit enim aliquando, ut in uno die aut hora multas ferat mutationes. Omnia enim umbræ in motum obducuntur & percunt humana: & nulla distabilius est humanæ potentie superbia. Omnis enim *hinc sœnum*, & omnis hominum gloria *sicut flos sæni*. At spiritualium operum demeritatio perfecta est, & in manentibus habet retributionem. Nam si contra imagines ad illo dictum fuisset, dixisset potius: Flagitium est, fidem habere in coloribus, & non in Deum. Sed ipse subiecit, non in animis, quæ sunt fixa, firma & certa, ut operemur quæ sunt regni cælorum, non vero mundi hujus, quæ tamquam fluxa & celeriter se mutantia, fidem non habent. Rursus vero allegorice referentes, & omnia secundum propriam mentem adducentes, magnorum sacerdotum Joannis & Basilii verba citant.

GREGORIUS.

Joannes autem Chrysostomus sic docet: Nos per Concil. General. Tom. XIII.

scripta, sanctorum fruimur presentia, non sane corporum ipsorum, sed animarum imagines habentes. Nam quæ ab ipsis dicta sunt, animarum illorum imagines sunt. Maxima vero ad recte investigationem, inquit magnus Basilius, meditatio scripturarum divino afflatu nobis daturum. In his enim & rerum arguments inveniantur, & vita beatorum virorum perscriptæ veluti imagines quædam animata, secundum Deum politis imitatione operum exhibentur.

ANNO
CHRISTI
797
EPIPHANII
GREGORII

EPIPHANIUS.

Qui quidquam recte sapit, nequaquam hæc ad subversionem sacrarum imaginum pertinere intellexerit. Omnibus enim manifestum est, cum audivimus virilia & fortia sanctorum facta, constantiam firmitudinemque animorum illorum nos beatificare & laudare: quin etiam cum in divinis scripturis sanctorum vitas legimus, cumque in picturis eandem contemplamur, in memoriam revocamus, quantopere in Deum fervore fuerint accenti: nam quæ oratio per auditum exhibet, hæc scriptura tacens per imitationem ostendit, ut magnus inquit Basilius. Sed & Joannes Chryllostomus in sermone, quod veteris & novi testamenti unus sit legislator, & in vestitum sacerdotis, ejus initium: Regni Christi evangelium prædicantem quidem prophetæ. Inter reliqua: Ego & ex cetera fusilem adamavi picturam pietatis causa. Vidi enim angelum in imagine, propulsantem barbarorum gentem pedibus conculcatam, & David vere dicentem: Domine, in civitate tua imaginem eorum comminuet. Demonstratum igitur satis est, ea quæ a sanctis patribus recte tradita sunt, ab his qui extra divinum chorum sunt, perverti. Insistunt etiam adhuc in eadem improbitate, cum ea quæ a beato patre nostro Athanasio contra idola dicta sunt, in subversionem imaginum picturæque allegant.

GREGORIUS.

Et Alexandria lumen Athanasius dicit: Quomodo non miseratione prosequendi sunt, qui creaturas adorant, quod illi qui vident, non videntibus cultum exhibent: & audientes, non audientes orant, precanturque? Creatura enim a creatura nunquam servabitur.

EPIPHANIUS.

Papæ, quanta insania! nunc enim novam quendam blasphemie viam excogitantes plane a veritate deviant. Nam ea quæ divinus vir contra idola locutus est, hæc illi homines etiam post cognitionem veritatis & confessionis sinceræ & divinæ regenerationis tribuunt: & præter unum universorum Dominum, creaturis servare Christianos, & idololatriam commisit, asserunt. Parce Domine populo tuo, & nullum horum blasphemias seduci sine. Omnes enim qui suo nomine vocati sunt, confitemur nos ab idolorum deceptione & errore liberatos. Et postquam te cognovimus, quos divina regeneratione dignatus es, nequaquam ad creaturas quæ sub cælo sunt, tuam divinam adorationem retulimus. Tibi autem soli liberatori nostro stultimus: Domine, præter te neminem novimus, nomen tuum vocamus. Testis ipse angelorum beatorum exercitus.

ANNO
CHRISTI
187.

tus: testis apostolorum, prophetarum, marty-
runi & sanctorum petrum cætus. Ad recor-
dationem autem sensorii nostri ad tuam glo-
riam, quo ad magnificentiam & figuram divi-
nitatis crucis tuæ adducamur, evangelicam narra-
tionem & imaginum picturam habemus. Ha-
bemus item & alia plurima consecrata vasa:
hæc, quia in nomine tuo facta sunt & conse-
crata, exosculamur. Sed illi tamquam lingua
mendaci thesauros sibi congregantes, vana
prosecuti sunt. Quam ob causam & dolor
linguæ eorum, & improbitas tandem peribit.
Quemadmodum enim lumine accedente, te-
nebræ surgunt: sic & veritate apparente, gla-
dio spiritus linguæ illorum venenum exitum
est. At iterum assumptiones quædam addu-
cunt, sic dicentes.

GREGORIUS.

*Similiter Amphilocheus Iconii episcopus ita in-
quit: Non enim nobis sanctorum corporales vultus
coloribus effigiate curæ est, quoniam his opus
non habemus, sed potius illorum virtutum me-
mores esse debemus.*

EPIPHANIUS.

Hereticis proprium est mutilatas exquirere
sententias. Nam si quis studiose exquirat,
haud facile hanc beati patris sententiam inve-
nerit contra venerandarum imaginum repræ-
sentationem: sed affectionis animæ sanctorum
virilitatem & constantiam celebrans, & prædi-
cans virtutum efficaciam, hæc dicit beatus pa-
ter: maxime quo nos ad imitationem perdu-
cat. Non enim sanctos propter carnalem amo-
rem laudamus, neque pingimus, sed quo vir-
tutum illorum sumus memores. Et in libris
quoque vitas illorum describimus, in tabulis
que illos depingimus: non quod hoc a nobis
postulent ipsi, verum id nostra causa, & pro-
pter utilitatem nostram facimus. Non enim
solum passiones martyrum nos instituunt, sed
& contextus & scriptum de illorum passioni-
bus, picturaque idem indicans. Simili modo
& annua illorum memoria. Figura autem ora-
tionis tota beati patris hoc innuere videtur:
de subversione autem venerandarum imaginum
nulla plane apud illum mentio: siquidem ni-
hil, quod eas calumniari possit, hic deprehen-
ditur: nam quid si dicat: Non enim corpora-
les vultus coloribus in tabulis effigiate nobis
curæ est? Hæc enim intentione virtutis ab eo
dicuntur. Infert enim: Curæ enim nobis est,
virtutes bonorum virorum eligere, & operum
illorum ineminisse, & politiam illorum imita-
ri. Ipsis autem templa fabricari, aut imagi-
nem illorum in tabulis circumferre, contem-
nentes interim illorum virtutes, haudquaquam
laudabile est. Nemo enim laudaverit virum,
quem viderit virtutes sanctorum averstantem,
& quotidie illorum imagines circumferentem,
aut templa illis ædificantem, aut vasa com-
parantem illis, sui ipsius autem templum di-
vinis virtutibus non ornantem. Inquit enim
Deus per Itaiam prophetam ad eos qui ita
affecti sunt: *Si mihi obtuleris similitudinem, fru-
stra. Incensum mihi abominatio est: & quoties
manus vestras tetenderit ad me, avertam oculo-
rum meorum a vobis: & si multiplicaveritis obsecra-
tionem, non exaudiam vos. Sed quid facietis?
Lavamini, mundi estote, auferite improbitates ab*

*Animis vestris coram oculis meis. Cessate a ma-
litis vestris, discite facere bonam, exquirite judi-
cium, liberate eum qui injuria afficitur, pronun-
ciate pro orphano, jus dicite vidua.* Hæc enim
si recte fecerimus, tunc ea quæ a nobis offe-
runtur, grata & suscepta erunt apud Deum,
sive ea sancta templa fuerint, sive sacra vasa,
sive etiam venerandæ imagines. Ita enim com-
modum nobis est, ad memoriam horum virtu-
tes exquirere, & pro viribus imitari. Hoc sa-
ne martyrum est encomium, electorum ad vir-
tutum convocatio, quemadmodum magnus in-
quit Basilius in moralibus suis sermonibus. In-
ter hæc quoque laudanda est templorum ex-
dificatio, imaginum effiguratio, sacrorum va-
sorum Deo oblatio. Hæc enim oportet etiam
facere, & illa non omittere, ut veritatis ver-
bum nos docet. Non enim aliquis virtutem
possidere poterit, nisi in oculis Domini asse-
derit, nisi per lectionem divina oracula auribus
hauserit, & per visum ad evangelicas historias
& doctrinas, ad martyrum repræsentationes &
certamina fuerit perducus. In omni autem
tempore, loco & hora virtutes exercere, per-
quam necessarium est. Nam & passionibus
Christi incumbere, & in iis versari perpetuo
& continuo, necessarium: illiusque mortifica-
tionem in corpore nostro circumferre, & stu-
diose hoc facere, utile est. Regni enim celo-
rum hospes est & procurator. Multas autem
cruces in ædícula figurare, & præcepta Dei
contemnere, imitationisque passionis illius ob-
livisci, extrema dementia est. *Sine operibus e-
nim fides mortua.* Evangelice enim ait Domi-
nus: *Non omnis qui dicit mihi, Domine, Do-
mine, intrabit in regnum celorum, sed qui facit
voluntatem Patris mei qui est in caelis.* Inhæ-
rentes autem præsentibus, ægredium & aliam
demonstrationem his competentem reddamus.
Consueverunt patres nostri sancti, qui volun-
tatem Dei saluiteram nobis exponunt, per
exaggerationem mandatorum observationem
nos docere, & ad quod mandatum illis se-
opus vergit, eo præparare auditores, hocque
extollere & magnificare, quo veluti anchora
tuta injecta, in reliquis quoque non simus ne-
gligentes. Ne vero in pluribus asserendis lon-
giores simus, unum Alterium Amasie episco-
pum citemus. Hic igitur in Lazarum & divi-
tem epulonem sermonem conscribens, empha-
sim quamdam de alendis pauperibus contra di-
vites exercet. Adhortatur divites, ut eleemo-
synatum fructibus divites sint, ne vestitu
splendido & molli utantur. Inducit autem in-
ter cetera ethicam quamdam disputationem
contra religiosulos quosdam ipsa vita, sed ta-
men divitis inhiantes. Sic autem inquit: Ne
pingas Christum in vellibus, sed magis sum-
ptu illo & impensis, pauperibus subveni. De-
inde adimere cupiens divitiarum appetitum,
inquit: Sufficit enim illi una incarnationis hu-
militas. Hoc est, Non placitum est Christo
Domino Deo nostro, ut per mundanam at-
tentionem & avaritiam, illius economiæ myste-
ria demonstrantur. Non enim pius est aut
coram illo acceptum, evangelicæ recordationis
gratia materiam divitiarum thesaurizare, &
causari occasiones peccati. Pauperes autem
qui pane & vestitu indigent, negligere, non
pietatis, sed avaritiæ opus est. Quemadmo-
dum enim nulla communio est luminis & te-
nebrarum, neque participatio injustitiæ cum
justitia; ita neque divitiarum cupiditas, &
mol-

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PART. V.

Serm. in 40.
Matt.

Math. 23.

1. Tim. 1.
Matt. 23.

Mat. 23. Junia

ACTIO VI. REFUTAT. IARS V.

Dei.

Libri Reg. folios dilput. c. 11.

Matth. 9. Matth. 15.

mollium vestium indumenta cum evangelica historia & figura conveniunt. Hæc enim nobis dispensationis narrationem, vere ad salutem ducentem, explicat. Illa vero ad miseriam ducit, cum sit subjecta pœnis. Quemadmodum Jacobus frater Domini dicit: *Divites, lugete & lamentamini, ejulantes super miseriam vestris. Divites vestra computruerunt, & vestes vestre a vermicibus roduntur; aurum & argentum vestrum rubiginis excisum est, & rubigo in testimonium contra vos manet.* Quam ob causam, ut dictum est, quæcumque per avaritiam fiunt, cum mundo simul pereunt. Possimus enim nos perexiguis sumptibus cibos, vestes, tectum, quæ nobis sufficient, comparare. Omne enim quod non ad usum, sed ad speciositatem comparatur, lascivie habet accusationem, ut divinus inquit Basilias. Sufficiens igitur nobis, quæ ad usum tantum habemus, & ex iis pauperibus largiamur, manumque porrigamus, ut & nos aliquando Dei vocem audiamus, dicentis: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Et, *Quodcumque uni horum fratrum meorum vel minimo feceritis, mihi feceritis.*

ASSERTIO IMAGINUM EX ASTERIO
Amasæ episcopo, de Euphemie martyre.

Quandoquidem autem Asterii mentionem facimus, ejusque verbis tamquam exemplo uti sumus, ostendamus quoque ex eodem perquam veterem esse de imaginibus traditionem. Ipse enim contemplatus imaginem passionis Euphemie martyris, hisce encomiis usus est: *Mulier quædam sacra virgo inviolata, Deo castitatem conservans extitit; Euphemiam eam vocant. Tyranno autem aliquando pios pellente, animo propenso mortis periculum adiit. Cives autem & sacrificii communicatores pro quo sacrificabat, virginis virilitatem admirantes, prope templum thecam reveriti, deponentes cistam, honores illi exhibent, annum festum, communemque celebrantes conventum. Divinorum autem Dei mysteriorum sacerdotes & verbis memoriam illius celebrant, & quomodo fortitudinis certamen certaverit, populum congregatum docent. Pictor autem & is quoque secundum vires per artem pius est, qui omnem historiam in laudone pinxit. Potuit enim illius prope thecam sacrum spectaculum. Habet autem se ad hunc modum suavitas artis. In alto throno iudex sedet, amare & horribiliter in virginem videns, (irascitur enim etiam in ipsi inanimatis rebus, cum vult, ars) satellites vero imperii, & multi milites commentarienses, tabulas & stylos in manibus gestantes, adstant: quorum unus manum a cera auferens, diligenter ad condemnatam aspicit, quasi jubeat clarius virginem loqui, ne in scribendo a se error committatur. Stat autem virgo in pulchra tunica & pallio philosophiam significante, ut pictori visum fuit: vultu vero latis urbanis, meo autem iudicio, animo virtutibus omnibus egregie splendente. Ducunt autem eam ad principem milites duo, quorum alter horum, alter illorum virginem trudent. Vultus autem virginis pudore & constantia mixtus est: annuit enim in terram, velut virorum erubescat aspectum. Stat autem imperterrita, nihili omnino faciens miserum certamen. Quemadmodum autem aliquando alios*

pictores contemplatus sum, in pictura muliercula Colchidos, quomodo sit affecta in jugulatione prolum, dum gladium illis intonat: misericordia enim & furore vultum habet divitiam, quia alter oculorum iram exhibet, alter vero maternum affectum, horrens & parenti similis: ita quoque mihi hic contigit, nam admirationem meam ab illa cogitatione ad hanc picturam transtuli. Valde autem miror pictorem, qui affectus natura pugnantem, pudorem scilicet & virilitatem, committuerit. Imitatione autem artis procedente ad historiam, ecce adstant duo vulgares homines, in tuniculis nudi; quorum alter caput virginis arripiens, & in tergum flectens, ad pœnam Bacteri commode exhibere videtur: ille vero adstant, dentes virginis excutit. Instrumenta autem pœnæ, malleus & terebra sunt. Hic lacrymas amplius continere nequeo, dolorque sermonem auferit; nam ita manifeste & evidenter sanguinis guttas pictor decoloravit, ut juraveris a labiis effluere, & cum fletu discedere cogaris. Dehinc carcer. Et iterum in pullis vestibus decenter virgo ad cælum manus elevans, Deum in malis auxiliatorem invocat. Hac vero sic precante, apparet a capite signum illud, quod consuetudo est Christianis adorare & depingere: symbolum autem arditror passionis, quam illa suscepit. Statim autem pictor alibi ignem, huc illucque se spargentem, rubro colore depinxit, & hic quoque nova arte flammam faciens corpoream. Stat autem ipsa in illo media, manus ad cælum complicans. Dolorem autem nullum vultu præterit, sed magis gaudenti similis est, quod ad vitam incorpoream & beatam iter faciat. Hucusque pictor manum suam extendit, & ego orationem. Tempus autem est, ut & tu picturam pericias, ne nimium extra narrationem veniamus. Hactenus Asterius.

Speculantes autem ea quæ in scriptura sacra dida sunt, inveniemus illinc quoque de sumpta, quæ ab eo narrata sunt. Deus enim famulo Moyli de tabernaculo quædam mandans, varique & diversa opera fieri jubens, ait: *Facies vasa e bysso tecta & hyacintho, purpura & coccinea tectura, cberubim artificio tectura facies.* Et hoc sane mandatum docet nos, ut in iis quæ Deo dicantur, non parcamus sumptibus etiam magnis: in hominum autem rebus non ita se habere debet; dictum enim est populo: *Vestem ex duabus contextam vobis non injiciatis.* Clarissime autem divinus apostolus horum tentum explicat, jubens mulieres in habitu decenti cum verecundia, & castitate se ornare, non in reticulis auro & margaritis ornatis, aut etiam veste pretiosa, sed quam decet mulieres, quæ bona prædicant opera. Hæc igitur nos, qui Deo soli & uni patriam exhibemus in spiritu & veritate scientes, quæcumque illi offeruntur aut consecrantur, siue divina fuerit veneranda crucis figura, siue sacer evangelii codex, siue veneranda imagines, siue sacra vasa, ea amplectimur & veneramus, ut qui spem habeamus sanctificationis ab ipsis reddendam, & illis ob id adorationem honorificam exhibemus. Adorato enim, ait, *scabellum pedum ejus, quia sanctus est ipse.* Quam ob causam Gregorius theologus in sermone natalium Domini sic inquit: *Bethlehem honore affice; & præsepe adora: nam quæ Deo oblata sunt, ejus participatio- ne & consecratione sancta fiunt.* Quemadmodum

ANNO CHRISTI 90.

1. mod. 23. 7.

Deut. 22. 1. Tim. 2. 1. 11. 2.

7. ad. 98.

non longe a sum.

ANNO
CHRISTI
727.

dum idem & tota scriptura testatur, & ob hoc sancto honor sanctitatis illius non aliter conservatur, quam per nostram devotam adorationem. Illi vero nova mendacia spirantes, aliena quaedam a catholica ecclesia confluentes, dicunt.

GREGORIUS.

Consentaneus his etiam Theodotus Ancyra episcopus sic docet: Sanctorum formas & species ex materialibus coloribus formari minime decorum putamus: horum autem virtutes, quae per scripta tradita sunt, veluti vivas quasdam imagines rescere subinde oportet. Ex his enim ad similitudinem imitationem & zelum pervenire possumus. Dicant enim nobis, qui illas erigunt flammis, quamnam utilitatem ex illis ad se rediit? an quod qualiscumque recordatio eos habet ex tali speciali contemplatione? Sed manifestum est, quod vana sit ejuscemodis cogitatio, & diabolica deceptionis inventum.

EPIPHANIUS.

Das. 11.

Si Theodotus esset in praesenti vita, clamaret utique cum beata Sulanna ad Dominum, dicens: Deus aeternae, arcanorum cognitor, qui nobis cuncta priusquam facta sunt, tu novisti Dominum, quod falso me acculant, imitati presbyteros Babylonicæ confusionis, qui omnis vaniloquentiae sunt auctores. Sed seipios idoneos & claros demonstrare volentes, nova quaedam garriunt, & mendax calamus scripturae illorum reperitur, & aperte veritatis proditores deprehenduntur. Multi enim nostrum diligenter querentes & indagantes in sermonibus hujus Theodoti praesentem sententiam, num alicubi apud illum extaret, nusquam sane invenimus. Nihil enim tale ipse unquam fermocinatus est. Satis autem argumenti fuerit, quia totus hic sermo amarulentia & exacerbatione plenus sit: & linguae incontinentis & labiorum impudicorum audacia, imo diabolicae fraudis inventio, ita contra effugiationem sanctarum imaginum garrire. Quamobrem Christiana nos acculantium figmentum est & idioma, non autem Theodoti. Nam si illius esset, debent utique aperte locum designasse sermonis aut libri, unde haec sententia esset descripta. Sed quia noverunt falsum esse mendacium, locum silentio praeterierunt. Nos igitur cum congregassemus illius libros, sex ad Lausum tomos contra Nestorium scriptos, interpretationem in symbolo sanctorum patrum qui in Nicæa convenerant, sermonem in naturalem Dominum, in luminaria, in Eliam & viduam, in sanctum Petrum & Joannem, & in claudum sedentem ad portam speciosam, in eos qui talenta acceperant, in duos caecos; nusquam sane didicimus sententiam invenire potuimus. Neque etiam fieri potuit, ut hanc falso colligentes sententiam de veris Ancyranis libris protulerint, sed fortassis alicubi in chartula conscriptam, tamquam pestem evitandam deprompserint, quo scilicet simpliciores caperent. Nam qui mentem habent & veritatem audiunt, talia ementita esse cognoscunt. Duces autem haereseos sui in aciem nondum vocare desinunt, Arii scilicet protectores & contribules illius, Eusebium Nicomediae, Theognium Nicæae, & Maridem Chalcedonis, sic dicentes.

GREGORIUS.

ACTIO
VI
REPUTAT
PARS V.

Similiter & Eusebius Pamphili ad Constantianam Augustam, petentem Christi imaginem ad se ab illo mitti, talia dicit: Quoniam autem de Christi imagine ad me scriptum est, ut tibi mitterem, velim mihi significes, quamnam putes Christi imaginem, utrum illam veram & incommutabilem, naturam illius characteres ferentem; aut hanc quam propter nos assumpsit, servilem formam pro nobis induens: Sed sane de divina forma non arbitror etiam ipse ego te esse sollicitum, cum fueris ab illo educta, nomen Patrem cognovisse, prater Filium, neque ipsum Filium condigne quempiam cognovisse, nisi qui illum genuit Pater. Et post alia: Sed omnino servilis requiritur imaginem forma, & carnem quam propter nos induit, sed & hanc gloria deitatis sine commixtione esse didicimus, & passam mortuamque. Et post pauca: Quis igitur gloria ejuscemodis & dignitatis splendor lucens & fulgurantes effigiate mortuus & inanimatus coloribus & umbratili pictura posset? cum neque divini illius discipuli in monte illum contemplari quiverint, qui cadentes in faciem suam, non posse se ejuscemodis spectaculum inspicere confessi sunt. Igitur si carnis illius figura tantam ab inhabitante in ea divinitate accepit potentiam, quid oportet diceri tunc, cum mortalitatem exiit, & corruptionem abluens, formam servi in Domini & Dei gloriam transfudit? post mortis scilicet victoriam, post ascensum in caelos, post cum Patre regio in throno a dextris confisum, post requiem in ineffabilibus & innummandis sinibus Patris: in quam ascendentem & descendentem caelestes potestates illi benedictis vocibus acclamabant, dicentes: Principes, tollite portas vestras: aperiimini portae caelites, & introibit rex gloriae.

EPIPHANIUS.

Optime in hos quadrat prophetica vox, quam Dominus per Jeremiam vatem Judaeorum populum reprehendens dixit: *Me derisus, quærentes fontem aquae viventis, & sederunt sibi cisternas pertusas, quæ non potuerunt aquam continere.* Relinquentes enim telethorum nostrorum patrum sententias, sectantur eos qui ventilabro ex area dominica iudicio divino excreti sunt: arcem dico catholicam ecclesiam. Hos enim in protectionem suam haereseos afferunt. Quis enim fidelium in ecclesia, quique verorum dogmatum scientiam habet, ignorat Eusebium Pamphili, in reprobam sensum traditum, consensisse Arii placitis? Nam in cunctis historicis suis libellis Filium & Verbum Dei creaturam vocat, item subministrum, & secundo adorandum loco. Si vero quidam asserunt eum in synodo subscripsisse, concedimus quidem hoc ita se habere, verum labris illum dicimus veritatem coluisse, corde autem longe ab ea abfuisse, quemadmodum & omnes epistolæ illius & commentaria ostendunt. Quod si autem alias aliquando pro temporis & rei conditione mutatus apparuit, nunc hos laudans qui stabant a partibus Arii, nunc vero veritatem simulans; profecto ob id secundum Jacobum fratrem Domini, homo duplicis animi, inconstans in omnibus viis suis dicitur: neque putet, quod quidem a Domino accepturus sit. Etenim si corde credidisset in justitiam, & ore quoque ad salutem verbum

Videbis le-
gor episto-
lam Phoen-
144. ad Coo-
stantium
particium.

Rom. 10.

ve.

ACTIO
VI
RESUTAT.
PARS V.
174. 67.

veritatis fuisset confessus in omnibus suis com-
mentariis, & vestram poposcisset. Verum pro
epistolis suis nusquam apologiam conscripsit :
mansit quatenus ut *Aethiops*, non commutans ca-
teram suam, nam in expositione illius loci : *Di-
xi Dominus, Dominus meus et tu* : extra cogni-
tionem veritatis rem aggressus, sic inquit :
Lege naturam, *cupulvis* filii pater, dominus
quoque ejus existit : ob id unigeniti illius Fi-
lii Dei, qui genuit illum Pater, fuerit sane
illius & Dominus, & Deus, & Pater. Signi-
li modo & in epistola ad beatum Alexandrum
magistrum & doctorem Athanasii, cujus ini-
tium : Quanto labore & diligentia in has li-
teras incidere : (hic apertissime blasphemans,
sic ait) Arium episcopus studiosos accusant has
literas, quod Filium ex non esse, instar unius
omnium, factum esse dixerint. Illi vero epi-
stolam attulerunt, quod ad te scripserunt, in
quo fidem suam exponentes, his verbis confi-
tentur quae sentiunt : Legis, prophetarum, &
novi testamenti Deum ante sempiterna secula
sibi Filium unigenitum generasse, per quem
& secula, & omnia fecit : generale autem
non videtur, sed in veritate propriis volunta-
ti substituisse, immutabilem & inalterabilem
creaturam Dei perfectam : verumtamen non
ut unam creaturam. Tua vero epistola ac-
cusat eos, quasi dixerint, quod Filius factus,
tamquam unus omnium : cum tamen hoc non
dixerint, sed aperte pronunciant, non ut u-
nam creaturam. Vide ne dederis statim il-
lis occasionem, ut ea etiam calumnientur, &
assumant, quaecumque voluerint. Iterum accu-
sas eos, quod dixerint, quod qui est, non
existentem genuit. Miror sane si quisquam ali-
ter dicere poterit. Nam si unus est, qui est,
manifestum est, quod ex eo genitum est om-
ne quod est, estque id post illum. Si vero
qui est, non unus sit, sed & Filius sit qui
est ; quomodo eum qui est, qui est genuit ?
Sic enim qui est, duo fuerint. Et haec qui-
dem Eusebius ad gloriosum Alexandrum. Fe-
runtur ejus ad eundem gloriosum virum &
aliae epistolae, in quibus variis sunt blasphe-
miae, dum Arium defendere conatur. Eodem
modo in epistola ad Euphrasium blasphemus
est. Initium ejus epistolae est : Domino meo
cum omni gratia confiteor ; & cetera. Non
enim Filium Patri coexistere dicimus, sed Pa-
trem ante Filium fuisse. Porro ipse Filius
Dei, haec nobis omnibus exactius cognoscens,
alterum seipsum, & minorem a Patre, subje-
ctumque cognoscens, admodum valde pie nos
id docet dicens : *Pater qui me misit, major me
est*. Et inter alia : Quoniam Filius & ipse qui-
dem Deus, sed non verus Deus. Ex his igitur
scriptis illius apparet, aperte illum Arianae
esse opinionis & sententiae. Cum hac
autem abominanda haeresi insani isti Ariani
& unam naturam in unitione hypostasis esse
dicunt. Opinantur autem Christum Domi-
num nostrum carnem sine anima assumpsisse,
addentes in salutari illius dispensatione divini-
tatem implevisse animae consilia, motione-
que, nimirum quo passionem (ut ait Grego-
rius) divinitate circumferbant, & ob id vere
Theopaschita sunt. Qui autem hujus senten-
tiae sunt, imaginem non habendam censent,
quemadmodum impius Severus, Petrus Ful-
lo, Philoxenus Hierapoleos episcopus, & om-
nis denique illa multi capitum & sine capite
hydra contendit. Hujus igitur societatis exi-

Epist. 1. ad
Cledo. post
princip.

* Acephalo-
rum

stus & Eusebius, (quemadmodum ex illius
epistolis & historicis commentariis demonst-
ratum est) imaginem Christi Theopaschitarum
more rejicit : qua de causa & Constantia Li-
cinius uxori scribit, apud se imaginem non re-
periri : nam & in eadem epistola dicit, quod
illius incarnata forma in deitatis naturam mu-
tata sit. Nemo tamen sanctorum patrum no-
strorum sic sensit aut docuit. Neque etiam
veritas sic se habet. Audiamus Athanasium
insanis Arii vindicatorem : alia enim docet in
dogmatica ad Euppsychium presbyterum Cae-
sarem epistola. Similiter & Cyrillus in prima
ad Successum Diocetarem episcopum. Simili-
ter in oratione contra libidinosos dicit. Am-
bo enim, sicut unam terrestri republicae ad-
ministrationem habentes, ita & caelestis, velu-
ti ab unico spiritu afflati, conloca invicem lo-
quuntur.

Athanasius in epistola ad Euppsychium, cu-
jus initium : In quibus existimasti nos piissi-
me, inter cetera sic inquit : Communis o-
vium fructus est, haec, inquam, temporis mes-
sis, haud quae omnibus ad communem ulum
praestat : verum postquam tinctura, quae de
mari accipitur, subdita fuerit, purpura dici-
tur, & appellatione mutata & usa, propter
excellentiam regibus tantummodo aptatur. Ita
lana est, & non est. Natura quidem manet
id quod a principio fuit ; usu autem non am-
plius : vulgaris enim usus fuit, propter col-
locationis dignitatem. Ita quoque caro, natura
communi assumpta : postquam enim facta fue-
rit regis tegumentum, cum ipso rege ejusdem
sit dignitatis, quamquam natura non fuerit talis.
Quare recte Dominus gloriae dicitur : &
secundum quod homo quoque fuit, affectio-
nes & passionem naturae cum invalerunt, &
contumeliis aliorum fuit quoque obnoxius :
quoniam modo enim rex veste utitur, sic ip-
se carne quoque se circumvixit. Quemadmo-
dum autem qui regis purpuram rumpens, re-
gi poenam dat, quasi insidiator aut malevo-
lus, quamquam ipse rex nihil fuerit gravius
passus ; purpurae autem passio ad ipsum refer-
tur : ita quoque carnis passio, Verbo Dei ma-
nente impassibili, in ipsum propter contume-
liam descendere dicitur. Et ob id Paulus Do-
minum Christum, quatenus homo, Filium
Dei tradit. Et ante hunc Gabriel Archange-
lus paradoxum novi partus Mariae evangeli-
zans, *Ave*, inquit, *gratia plena, Dominus tecum*.
*Eccum tu in utero habebis, & paries Fi-
lium, & vocabunt eum Jesum : hic eris ma-
gnus, & Filius altissimi vocabitur*. Quare Je-
sus Filius Dei vocatur, non quod caro in di-
vinam naturam fuerit mutata, sed propter
unitionem ad Deum Verbum cognominem di-
gnitatem accepit.

Eodem modo Cyrillus in praedicta ad Suc-
cessum epistola, cujus initium : Incidi in com-
mentarium a tua sanctitate mihi missum ; inter
cetera inquit : Post resurrectionem illud cor-
pus, quod passum fuit, mansit, nisi quod de-
bilitates humanae naturae in se amplius non re-
cipit. Non enim aut fame, aut lassatione, aut
alia aliqua tali passione torquebatur, sed deinceps
incorruptibile mansit. Nec id solum cor-
pus est, verum praeter hoc etiam corpus vivifi-
cans. Vitae enim corpus est, hoc est, Unigeni-
ti : nam Deo decentissima gloria illuminatum
est, & intelligitur Dei corpus. Proinde si quis
ipsum divinum corpus, ut certe hominis, hu-

ANNO
CHRISTI
325.

commisto-
rum.

Rom. 1.

Luc. 1.

703
 ANNO
 QUINQUE
 1779

manum dixerit, non sane quidquam erraverit, A
 decentique sermone fuerit usus. Hinc arbitror
 doctissimum Paulum dixisse: *Si vero Christum
 secundum carnem cognovimus, sed iam nunc am-
 plius non cognoscimus.* Dei enim, ut dixi, prop-
 rium corpus existens, humana omnia excedit.
 Corpus autem quod a terra est, non potest
 mutationem secundum divinam naturam subi-
 re. Etenim hoc impossibile: quoniam in dei-
 tate veluti generationis aliquid, & quod nul-
 lam secundum naturam habet secum proprie-
 tatem, existit. Aequum enim absurdum est, si
 quis dicat, quod corpus in deitatis naturam
 mutatum sit, & quod Verbum in carnis natu-
 ram sit alteratum. Nam ut hoc impossibile,
 (immutabile enim & inalterabile Verbum est) B
 ita & aliud. Non enim possibile est creaturam
 aliquam in deitatis naturam aut substantialiam
 transgredi posse. Creatura autem caro est.
 Quamobrem divinum esse didicimus corpus
 Christi: quoniam Dei corpus est, & ineffabili
 gloria illuminatum, incorruptibile, sanctum,
 vivificans: quod autem in deitatis naturam sit
 mutatum, neque patrum aliquis dixit aut co-
 gnovit, neque nos ita sentire possumus.

Similiter & in oratione contra libidinosos, C
 cuius initium: Longam nuper de verita-
 tis dogmatibus contextimus orationem; inter
 cetera inquit: Proinde nunc carne ejus in dei-
 tatis naturam mutata, desinit esse filius homi-
 nis? manifestum fuerit omni quod ex hoc le-
 gitur, quod nos ex adoptionis gloria rejedi-
 sumus, veluti non haberemus amplius primo-
 genitum in multis fratribus. Et paulo post:
 Num igitur de tam bona fama, quae nobis
 data fuit gratis, adeo subito excidimus? non
 time. Non enim stoliditate, insipientia & stul-
 tiditate quibusdam inventis, in reprobum sen-
 sum perducti ea quae non decet, sentimus. Sa-
 cram autem scripturam, veluti canonem redi-
 tudinis & incommutabilis fidei habentes, dici-
 mus, quod qui natus nobis est primogenitus &
 unigenitus, Dei scilicet Verbum, non desinit
 esse post illud verus Deus & filius hominis.
 Neque in naturam deitatis incommutabiliter &
 incorrupte unita sibi caro transmigrasse videtur, D
 imo gloria propria illam illustrans intelligitur
 recte Deum decentibus impleta dignitatibus.
 Sic etiam secundum tempora per univertum
 terrarum orbem rediens e caelo videbitur. At-
 qui cum carne quoque, postquam bene hoc
 dignitatis mysterium obvisset, rediit in cae-
 lum: nam qui rem eam viderunt, stupore per-
 cussi sunt. Quia ut scriptum est: *Nubes illum
 circumtulit; tum admirantibus illis vox angelo-
 rum sanctorum audita est, Viri Galilaei, quid
 istum respicientes in caelum? Hic Jesus qui a vo-
 bis assumptus est in caelum, ita veniet, quemad-
 modum eum vidistis ascendentem in caelum.* Num
 igitur hi, quibus hoc dictum est, viderunt eum
 sine carne ad Patrem ascendentem, aut abji-
 cientem nostram similitudinem, qua in corpore
 tactili & visibili fuit, & intangibilem & in-
 visibilem naturam commutasse? Quis hoc ausus
 sit dicere? Si vero veniet sicut discessit, non
 vere dixerimus, veniet rursus in corpore, non
 nudum & sine carne Verbum? Et paulo post:
 Cognosce igitur, quod descensum illum quem
 facturus est in fine saeculi, ipsis prius manife-
 staverit, cum scilicet se transfiguraret. Haec au-
 tem transfigurationis figura (mirandus inquit
 evangelista) facta est, non secundum deposi-
 tionem speciei, videlicet humanae figurae abje-

tionem, imo circa solam gloriam. Resplenduit
 se inquit faciem illius, non aliter ac a solis
 radius fulgor emittitur. Et mox: *Scriptis vero
 & de Christo doctissimus Paulus: Qui humilita-
 tis nostra corpus transformabit conforme gloria il-
 lius.* Quid ad hoc dicent, qui in Verbi natu-
 ram carnem illius commutatam asserunt? Num
 scilicet sanctorum corpora transibunt in natu-
 ram deitatis, ut fiant corpori illius glorioso
 conformia? profecto haec extremae imperitiae &
 incertae nugacitas existit. Mutata enim carne
 in naturam deitatis, ut ajunt, quoniam utitur
 corpore Deus Verbum existens? Deitas enim
 res est incorporea, & verum est quod Deum
 nemo vidit unquam. Deinde clarissime idem
 deducens, veluti contra Eusebium, sic idem
 beatus pater in eodem sermone dicit: *Videtur
 pro illis tacere (quemadmodum ajunt) de his
 rebus & aliud Verbum: nam divinus apostolus
 sic scripsit. Si enim cognovimus secundum carnem
 Christum, sed nunc non amplius cognoscimus.* Igi-
 tur, ajunt, si secundum carnem non cognosce-
 tur, necessarium est illum carnem in Verbi sui
 naturam mutasse, ut tamquam Deus cognosce-
 tur. Dixerit autem ad hos (arbitror) conse-
 ssim aliquis: Igitur quando de nobis scribit:
*Cum vero in carne sumus, Deo placere non pos-
 sumus. Vos autem non estis in carne, sed in spi-
 ritu.* Num, inquam, tum nos carne & languine
 nudatos esse cognoverit? Utrum spiritibus
 incorporeis ista scribit? Quo pacto non fuerint
 ista monstro similia? Quamobrem de nobis di-
 cit carnem, nimirum carnis absurdas & quae
 castigatione opus habent, affectiones. De no-
 stro autem omnium castissimo Salvatore, qui
 errare non novit, neque peccatum fecit, alio
 modo illud secundum carnem considerare oportet:
 non enim amplius est in carnalibus infirmi-
 tatibus. Clare igitur ex divinis loquis istis pa-
 tribus cognoscimus, nugamentorum istorum
 magistras, non ex fontibus Israel, quo illis
 suppetat, in vitam aeternam hausisse, sed in
 fontibus iniquitatis & desolationis sibi potum
 quaelivisse: alienos enim secuti, in praecipitia
 & anfractus seducti sunt. Debebant igitur, si
 ecclesiae alumni sunt, Basilium magnum in tes-
 stem citasse, qui imaginis honorem ad proto-
 typum referri asserit; & Gregorium Nyssae epi-
 scopum dicentem: Vidi imaginem passionis lo-
 quentem, & non sine lacrymis rem contempla-
 tus sum, historiam ipsa arte pulere repraesentante:
 & Joannem, qui se imaginem e cera
 sulam, pietate plenam, amasse dicit. Debe-
 bant, inquam, illos tuisse secuti, & quicum-
 que cum illis faciunt. Isti vero in malis aucta-
 rum addentes, ita deinceps dicunt.

GREGORIUS.

E *Hac igitur ex multis paucis scriptura patrum-
 que testimonia, in hac definitione nostra parcentes
 sane copia, ne in longum res protraheretur, col-
 locavimus: reliquis enim quae infinita sunt, vo-
 lentes superjedimus, ut qui velint, ipsi requirant:
 Et his igitur a Deo inspiratis scripturis, & bea-
 torum patrum sententiis stabilitis, & super petram
 cultus divini in spiritu pedes confirmantes, in no-
 mine sanctae & super substantialis vivificantis Tri-
 nitatis, unanimes & ejusdem sententiae nos, qui
 sacerdotii dignitate succincti sumus, simul existen-
 tes, una voce definimus, omnem imaginem, ex
 quacumque materia improba pictorum arte factam,*
 ab

ANNO
 QUINQUE
 1779

1779

1779

ACTIO
 VI
 REFUTAT.
 PARS V.

703
 704

1. Cor. 1.

Rom. 8.

ab

ACTIO VI REFUTAT. PAR. III.

ab ecclesia Christianorum rejiciendam, veluti alie: A nam & abominabilem.

EPIPHANIUS.

Ecclesiasticæ traditioni cervicem subdere nolentes, sed excæcati in electione convenientis, & apprehensione veritatis, pietatis traditionem abdicarunt, neque torrentem voluptatis bibere sustinuerunt, quo illis esset fons saliens in vitam æternam: sed e lacubus pertusis irrigati, male olentem truncum, habentem fructus bilis & amaritudinis, produxerunt. Mendacium enim mendacio agglutinantes dixerunt: Alii que testimoniiis, quæ infinita sunt, superfedimus volentes. At ut nos indicavimus, quacumque patrum sententias attulerunt, quibus propriam justitiam conantur asserere, omnes perverte intellexerunt: quæ vero contrariæ plane fuerant, non erant ex spiritu divino. Quamobrem beatus vates David alloquitur eos, in spiritu canens: Vana locuti sunt singuli ad proximum suum: Labia dolosa in corde, in corde locuti sunt mala. Et Isaias liberrimus prophetarum contra illos dicit: Consilium impiorum impia consulis. Recte enim sentire nequeunt, quia obcuratus est visus oculorum eorum. Sanas enim definitiones & leges relinquentes, verbis pietatem figurant, conanturque pie quædam concionari, quo scilicet in hoc recte dicentes, in aliis quoque fidem inveniant: ajunt enim: In nomine sanctæ & subsistentialis & vivificantis Trinitatis: sed circa sensum & intellectum impie agere nituntur. Nam ex propria sententia loquuntur, & impietatem nudam ob oculos ponunt, neque judicium Dei reveriti, neque dominicam declarationem & prononciationem respicientes, quæ sic habet: Nam qui scandalizaverit vel unum ex parvulis istis credentibus in me, satius illi fuerit, uti mola asinaria alligata illius collo, submergatur in mari. Deinceps & tamquam porci margaritas proculcantes, ecclesiasticas dico traditiones, omnem imaginem ab ecclesia Christianorum rejiciendam & abominandam statuant, consilia ineuntes non per Dominum, & fœdera ferientes non per spiritum ejus: etenim tamquam graves lupi, in ovile Christi insidias tendunt. Ceterum veritatis splendor, & luminis fulgor, inconcussam habent libertatis audaciam. Quis enim ignorat, imagine contumelia aut ignominia affecta, illum lædi cujus est imago? Hoc & ipsa veritas, hoc rerum natura docet: hoc & beati patres traderunt. Basilius enim magnus inquit: Honor imaginis in ipsum prototypum redit. Athanasius: Qui imaginem adorat, in ipsa imperatorem adorat. Similiter & Chrysostomus: Non novisti, quod is qui imaginem imperatoris violat, in prototypum dignitatis injustus est? Atque ita patres rerum naturam secuti sunt. Hi vero & ab ecclesia & veritate delinquentes, non solum blasphemia pleni sunt, sed & insania & imperitia. Debebant enim communem & non dissonantem vocem eloqui, veteremque traditionem confirmare, quam fidelium multitudo ex traditione apostolorum & patrum servavit hætenus & confessa est: omnem autem nequam vaniloquentiam evitare, & consuetudinem quæ pie hætenus apud nos valuit, nullo modo infringere & labefactare. Nam quæ in ecclesia tradita sunt, neque additionem, neque ademptionem sustinent. Maxima enim eos, qui ita agunt, pœna manet: Maledictus cuim, Concil. General. Tom. XIII.

705. 4.

705. 11.

705. 14.

Matth. 18. Marc. 9. Luc. 17.

Eccl. 17.

inquit, qui transponis * borrea patrum suorum; sed non ducuntur amore & studio veritatis, quamobrem audient hoc Sapientie: Qui studet * desaturizare lingua mendaci, vana persequitur, & in laqueum veniet diaboli.

ANNO CHRISTI 357. 1000. 11.

T O M U S S E X T U S.

EPIPHANIUS.

Vocem, qua Dominus ad coryphæum apostolorum Petrum utus est, an mo debebat intelligere: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, O porta inferi non prævalebunt illi: sed ab hac ædificatione & harmonia alienati, digna quæ rati excipiantur, definiunt.

GREGORIUS.

Nemo hominum, qualiscumque tandem fuerit, tale institutum & impium & impurum possit sectetur. Quis vero ab hoc die imaginem ausus fuerit sibi parare, aut adorare, aut in ecclesia, aut in privata domo constituere, aut clam habere, si episcopus fuerit aut diaconus, deponitur: si vero solitarius aut laicus, anathemate percussor, imperialibusque constitutionibus subjecitor, ut qui divinis decretis repugnet, & dogmata non observet.

EPIPHANIUS.

Non satis illis fuit, quod ecclesiam omnem carperint & vellicaverint, nisi nunc quoque impie definiant, non faciendam esse imaginem, nec illi etiam, qui sibi sic faciendum esse persuaserit. Utque adeo enim venerandarum imaginum demonstratio in ecclesia obtinuit, ut ab eo tempore, quo evangelium prædicari ceptum est, ad hæc usque tempora receptæ fuerint. Jam autem cognoscimus omne quod antiquitate excellit, venerandum esse. Quid enim aliud Corinthiis mandat divinus apostolus, dicens: Servate traditiones quas accepistis? Et rursus Timotheo & Tito. Profanas vaniloquentias evertemini. Omnes igitur Christiani, qui in ecclesia catholica geniti sumus, traditiones quas accepimus, servamus, & in iis stabiliti sumus, novamque hanc vaniloquentiam, seculi divinum apostolum, rejicimus. Et quæcumque patribus pro tempore super fundamentum apostolorum & prophetarum ædificare placuit, recipimus: quæ vero secus se habent, ut hostilia respicimus. Dico autem quæcumque ab inimicissimis & impiis hæreticis veluti nuge allata sunt, in quorum numero quoniam & hi nuperi vaniloqui Christianorum accusatores sunt, ob id eos execramur: nam non modo linguam habent impietate & peccato imbutam, sed & manus docuerunt omnem sycophantiam exire, & verberareque, dicentes: Constitutionibus imperialibus subjecitor, qui non ita fecerit. Ex hac igitur voce per omnem terrarum orbem multa & varia designata sunt. Continuum autem crudelitatem & ipsi principes, duces, & falsi episcopi exercuerunt. Sed quænam lingua calamitatem istam poterit exprimere? Unde & quomodo hanc narrationem aggrediar, non video. Nam quot terrores, persecutiones, per omnes civitates custodiæ, monachorum flagellationes, carceres, multis his annis extitere? Taceo pedicas, catenis ligatos pedes, sacrorum sanctorum ablationem, librorum exullionem, sanctorum

Thessalon. 2. 1. 2. Tim. 2. 17. Tit. 1.

ANNO
CHRISTII
1111

templorum profanationes, sanctorum monasteriorum profanas in mundana hospitia & habitacula translationes, quod scilicet in his pietatis & religionis studiosi viri habitarent, post raptum substantiæ & bonorum, transmigrationes in barbaras nationes, existimantium se posse apostolice meliorem vitam inter gentes quam apud suos ducere. Et quod omnium gravissimum est, in hunc usque diem profanatio ista ministeriorum apud quosdam adhuc manet. Et pro sacris hymnis & voce lætitiæ in tabernaculis iustorum, cantica meretricia & satanicæ melodix audiuntur: & pro geniculat onibus actiones theatrales celebrantur. His adjuce pericula, turbationes, vexationes. verbera, penas, oculorum extritiones, narium amputationes, linguarum abscissiones, inbonestas fugas & exitia piorum, qui per omnem terram dispersi sunt, sanctorum facierum adulationes, barbæ vellitiones adulationesque, virginum, postquam Christo dedicatæ fuerant, impias & violentas nuptias, & quod vehementissimum est malorum, cædes. Hi sunt fructus horum hominum, qui contra veritatem inturgunt. Hæc vera infamia, & non iudicium verum. Intrepit hæc Deus, & ex omnibus malis liberavit ecclesiam tuam. Gloria sit illi. Amen. Ab impio autem consilio tuo secundi, ex ipsa veritate arguunt, dicentes.

GREGORIUS.

Determinamus & hoc, ne quis hominum ex illis qui præsumunt ecclesiam, aut sacris: etiam sub pretextu exterminationis aut elevati sui tunc imaginum erroris, manus in easque sunt. Hoc factum iniuriat, quia possunt transferri in illis suis simulacris idola.

EPIPHANIUS.

Hæc erudant ora, quæ Dominum non venerunt, neque venerantur. Quis enim, modo mentem divino timore firmatam habeat, ea quæ Deo oblata sunt & dedicata, idolorum appellatione dedignetur? profecto non satis novum, num & rudes & imperiti rerum id ausint. Nisi plane oblitæ essent magis & salutatis illius mysterii, quod Deus Verbum caro factum, & in nobis habitans, operatus est, cum scilicet nos ab idololatriæ errore liberaret; sed enim (qua voce illi utuntur) a piis gentium idola nominantur. Sed sunt nugaces verborum strepitus & haterismata, & apophthegmata oris illius, quod stercoreis alimentis utum, vapores fetidos animo mentique immittit, & deliros intanotque illos homines ritu dignos indicat, quamobrem inferunt.

GREGORIUS.

Neque etiam in sacras vestes, aut alia vels, aut quidquid consecratum est in sacrum Dei ministerium, ne qua ratione in abujum convertantur.

EPIPHANIUS.

Qui hætenus calumniis persecuti sunt, defnieruntque venerandas imaginum picturas non recipiendas in sacris Dei ecclesiis, & qui eas idola & idola vocaverunt, nunc tamquam oblitii impii sui decreti, has in ecclesiis manere volunt. Quod si autem Deo consecrata sunt,

Aquomodo turpes & diabolicæ insidiationis inventiones habebuntur? Sed manifestum est, quod sit Caiphaica assertio. Nam is animi quidem malitia Christum occisum capiebat: at ignorantia veritatem dicens, servatorem illum humani generis confessus est. Eodem modo & isti, malitia quidem errorem, idola, diabolicæ insidiationis inventa, sanctorum imaginum inspectionem cavillantur, verum contra animi sententiam has sacras & Deo dedicatas confiteri coguntur, & laqueis propriæ nugacitatis implicantur. Quare illos qui se sequuntur, præstigiis decipientes alloquuntur.

GREGORIUS.

Si quis autem a Deo potestatem nactus, hac ipsa causa, aut vestes in meliores usus convertere voluerit, non ausit hoc sine sententia & voluntate sanctissimi & beatissimi universalis patriarchæ, & imperatorum nostrorum priorum jussu, ne diabolus sub eo pretextu ecclesiam Dei humiliet. Neque aliquis ducum, aut magistratus, aut laicorum cohortes sub illis constituta, in divinas ades manus intendant, easque veluti captivas profanent, quæ admodum a quibusdam indecenter antebac factum est.

EPIPHANIUS.

Quis propter hanc legislationem non ingeneret ideat, imo magis non lugeat? Propter hæc enim vana verba, multi ausi fuerunt Briare giganteaque manus sacris armariis injicere, ab his videlicet occasionem fumentes. Labilis enim est & lubrica improbitas. Videntes enim ipsos sanctissimos, (ut isti ajunt) revera autem falsos episcopos, aurum & argentum ex dedicationibus, & imagines quæ in museis, sibi ascribere, & in privatos usus vertere, & ipsi quoque sic fecerunt. Hæc enim in gutturiis, pelves, theatra commutarunt: & quæ quandoque sacra fuerunt, horum iudicio profanata sunt.

GREGORIUS.

His ita se probe habentibus, & Dei gratis confirmatis, justum esse decrevimus, hoc nostro catholico & Deo grato scripto definitiones breves veluti in summam edere, quandoquidem & nos videmur apostolice docere: Quia etiam credimus nos spiritum Christi habere, & quemcumque qui antea in illam crediderunt, & synodos congregaverunt, decretaque & definitiones ediderunt, ita & nos quoque id ipsum credimus. Quamobrem post sacras aliquot præmissas patrum definitiones, consequenter & convenienter nostra determinavimus.

EPIPHANIUS.

Multi & diversa in superioribus nugati, & propriam improbitatem manifeste determinantes, & in multa distrahenes, nunc seipios doctoribus ecclesie contendunt comparare, & sacris illorum declarationibus has impias suas definitiones connumerare se jactant, nimirum mendacium cum veritate, tamquam venena noxia cum melle, miscere contententes. Sed qui spiritu Dei aguntur, facile malum a bono judicaverint, & quæcumque a sanctis patribus recte statuta sunt, recipient: quæ vero ab his perverse & improbe statuuntur, averfabuntur. Isti enim falsidici contententur se Deum cognoscere.

scere, verum a regia via per calles & anfractus decedunt: nostræ enim sinceræ fidei verba veneno improbitatis imbuunt. Habent namque contumilem cum hæreticis veteribus ignorantiam: nam & ipsi multa cum catholica ecclesia convenientia dixerunt. In uno autem aut altero transgressi, anathema acceperunt: cum quibus sane & illi partem habent, etiam si sic dicant.

PRIMA DEFINITIO.

GREGORIUS.

Si quis secundum apostolicas & patrum traditiones, de Patre, Filio & sancto Spiritu non confessus fuerit unam & eandem deitatem, naturam & substantiam, voluntatem & actionem, virtutem & dominatum, regnum & potestatem, in tribus subsistentibus sive hypostasibus, nempe personis glorificatam, anathema.

Secunda.

Si quis non confessus fuerit eisdem sanctæ Trinitatis unum videlicet Filium & Verbum Dei & Patris, Dominum nostrum Jesum Christum, ante sæcula quidem ex Patre secundum deitatem, in extremis autem temporibus ipsum propter salutem nostram e caelis descendisse, & incarnatum ex Spiritu sancto & Maria Virgine, & ex eadem natum supra omnem humani intellectus comprehensionem, anathema.

Tertia.

Si quis non confiteatur Deum esse secundum veritatem Emmanuel, & ob id virginem sacram deiparam, qua secundum carnem, carnem factum ex Deo Verbum genuit, anathema.

Quarta.

Si quis Verbum ex Deo Patre, carni secundum hypostasin non unitum, & unum esse cum propria carne Christum, eundem videlicet Deum & hominem, non confessus fuerit, anathema.

Quinta.

Si quis non confessus fuerit Dei carnem vivificantem esse, & propriam ipsius ex Deo Patre Verbi, sed veluti alterius præter ipsum, unitam secundum dignitatem, videlicet quasi tantummodo in ea divinam habitationem habuerit, minime vero vivificantiem, ut diximus, quod factum sit in proprietate Verbi omnia vivificare potentis, anathema.

Sexta.

Si quis non confessus fuerit in uno Christo vero Deo nostro duas naturas, & duas naturales voluntates, & duas naturales actiones, communitate, indistinctim, incommutabiliter, impartibiliter, inconjuncte, secundum patrum sanctorum traditionem, anathema.

Septima.

Si quis non confessus fuerit, Dominum nostrum Jesum Christum, post assumptionem, animata, rationalis & intellectualis carnis, simul sedere cum

Concil. General. Tom. XIII.

Deo & Patre, atque ita quoque rursus venturum cum paterna maiestate judicaturum vivos & mortuos, non amplius quidem carnem, neque incorporeum tamen, ut videatur ab his a quibus communitus est, & maneat Deus extra crassitudinem carnis, anathema.

EPIPHANIUS.

Hucusque recte sentiunt, & patrum traditionibus convenientia dicunt, imo potius tanquam sua propria dogmata asserentes, sibi laudem & gloriam vendicant: in subsequentiibus autem amara venenæ & viperinæ linguæ dogmata, pharmacis lethalibus plena, evomunt.

GREGORIUS.

Oitava.

Si quis divinitatem Dei Verbi secundum incarnationem figuram materialibus coloribus studuerit effigiare, & non ex toto corde oculis intellectualibus ipsum sedentem a dextris Patris, super solis splendorem lucentem in throno gloriæ adorare, anathema.

EPIPHANIUS.

Abfundi & præter modum admirabiles allegoriæ in hac venetica definitione judicantur. Apollolo enim Filium Dei Patris figuram prædicante, propter incommutabilitatem substantiæ ipsius commutatione facta in carnem a Deo Verbo assumptam oblique cogitant, & ex animis insipientibus novam quamdam definitionem erudant. Novimus enim omnes, quod caro quam assumpsit, diversæ substantiæ a natura Verbi Dei existat: hoc, inquam, in veritate præfides ecclesiæ sancti apostoli, & admirandi nostri patres nos docuerunt. Nam absconditorum spectator Paulus divinus (quemadmodum dictum est) apostolus, volens consubstantialitatem Filii & Dei Verbi ad Deum & Patrem prædicare, nihil aliud appropriatum & concinens invenit, quam ut exclamet, characterem hypostateos Patris ipsum Filium. Isti vero veritatem mendacis subvertere conantes, tumultuatis & putridis vocibus insipientes, odio venerandarum imaginum, mendacium inducere conantur. Unde in blasphemum & pervertitum tentum collabentes, & in reprobam sententiam traditi, dicunt.

GREGORIUS.

Nona.

Si quis incircumscriptibilem Verbi Dei essentiam & hypostasin, propterea quod incarnatus est, naturalibus coloribus in imaginibus ad formam hominis depinxerit, & qui non theologice sentit eam post carnem non minus incircumscriptibilem remansisse, anathema.

EPIPHANIUS.

Tanquam circa opportuna apostolicarum traditionum negotia occupati pettilentem morbum spirantes, sententiamque coriumpentes, omnia dicunt. Nam turpitudinem erroris & fraudis rectis verbis prætexunt, & impollore animo ad naturam incircumscriptibilem divini Verbi carnem

ANNO
CHRISTI
1583

JUAN. 11.

JUAN. 20.

JUAN. 14.

JUAN. 10.

MARC. 13.

ACT. 1.

JUAN. 12.

nem assumptam ab eo & circumscriptam coaptant. Hoc enim aperte indicat, quod ab illis dictum est, nihil minus incircumscriptibilem existentem. Ubinam hanc vaniloquentiam invenere sapientes isti in rebus vanis? Blasphemiz enim plenum est, quod post incarnationem, incircumscriptibilem fuisse asserunt Jesum omnium Dominum, nostrum verum Deum, maxime cum in discipulos suos ita atatur: *Lazarus amicus noster dormit, & gaudeo propter eos, quod ibi non fuerim*. Nonne igitur hoc, quod *isthic non fuerim*, circumscriptibile potest? Profecto potest. Et ut ea quæ ante mortem de illo evangelice dicta sunt, omitamus, cum post resurrectionem se exhiberet mulieribus, numquid hac ratione circumscriptibile nequit? Profecto potest. Cum se duobus discipulis ostendit, nonne circumscriptio dignum est? Est profecto. Quod clausis januis ingressus sit, & a Thoma contactus, quid aliud quam circumscriptio? Item quod discipulis in Galilæam profectis, & cum isthic videntibus & adorantibus, quidnam est? Nempe ipsum quod dixi. Quod discipulis intuentibus, in cælum assumptus est, & ab angelo ipsis aditante & dicente, audierint: *Quid statis, o viri, defixis oculis in cælum aspicientes? hic Jesus qui assumptus est a vobis in cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis illum abeuntem in cælum*. Nonne hæc sunt circumscriptio digna? Sunt sane. Sic enim omnes nostri divini Patres tradiderunt. Et manifestum est recte sentientibus, quod quemadmodum Deus & Verbum Dei Patris, invisibile, incomprehensibile, & in omni loco dominationis suæ existit: ita secundum naturam humanam quam assumpsit, visibilis est, & circumscriptibilis est, quemadmodum ipse discipulis suis dixit, *quod isthic non fuerim*. Item est comprehensibilis, sicut Thomas nos credere fecit. In multas igitur improbitates propter unam istam blasphemiam, qua Christianos decipere conantur, ruunt. Calumniantes autem deinde loquuntur.

GREGORIUS.

Decima.

Si quis indivisam Dei Verbi naturam & carnem secundam hypostasim unitiorem, videlicet ex utroque unam, inconsutam & impartibilem perfectiorem factam, in imagine depingere conatur, vocatque eam Christum, (Christus enim nomine uno & Deum & hominem significat) & ex ea re confusionem duarum naturarum monstrare asserit, anathema.

EPIPHANIUS.

Impudentia deceptionis verbo recto imprimitur. Et indixit & inconsuit secundum hypostasim unitiorem imaginum structuram opponentes, tamquam confusionem duarum naturarum, mendaciter & improbe accipiunt. Sed veritas Domini ligata non est: quod autem Christi nomen duarum naturarum significativum est, apertum: altera enim ratione visibilem, altera invisibilem naturam demonstrat. Ipse enim Christus hominibus per velum carnis suæ visus est: quamquam divina natura in eo celabatur, tamen per signa elucebat. Sancta igitur catholica ecclesia, quemadmodum accepit ab apostolis & patribus, ipsam formam quæ ab homini-

bus visa est, pingit: neque tamen ob id Christum dividit, quemadmodum isti falso dicunt. Imago enim secundum nomen tantum, & non secundum definitionem, cum primo exemplari communicat: quia (quemadmodum in superioribus sæpe diximus) anima privata est, quam nemo circumscribere potest, quia invisibilis est. At si animam, quamvis creata sit, nemo pingere potest: quanto minus investigabilem & incomprehensibilem unigeniti Filii deitatem poterit quisquam cogitatione comprehendere, ut sensibilibus a se depingatur? Conversus est itaque dolor eorum in caput ipsorum. Anathema enim quod ipsi nugantur, in illis manebit in perpetuum.

GREGORIUS.

Undecima.

Si quis carnem hypostasi Verbi Dei unitam dividerit, & in nuda excogitatione mentis eam habens, ex eo conatus fuerit illam in imagine depingere, anathema.

EPIPHANIUS.

Divus Gregorius, qui a theologia cognomen invenit, sic ait. Quando nature distant excogitationibus, simul dividuntur etiam nomina. Quin etiam plurimi patrum hac notione usi sunt: etenim ita revera se habere videntur. Ab illa autem & a Patrum traditionibus desciscientes dicunt: Si quis carnem hypostasi Verbi Dei unitam dividerit excogitatione mentis. Itaque in hoc reprehenduntur repugnantes patrum traditioni. Sed cum subinde eandem rem inculcant, veritati apertissime contradicere cognoscuntur. Ecclesiam enim cum Nestorio sentire falso asserere nituntur. Sibiipsis autem consentanea dicentes, inferunt.

GREGORIUS.

Duodecima.

Si quis unicum Christum in duas hypostases dividerit, ab una parte Dei Filium, & ab altera parte Mariæ Filium collocans, neque continuam unitiorem factam consistens, & ob id in imagine tamquam per se subsistentem Mariæ Filium depinxerit, anathema.

EPIPHANIUS.

Eadem toties infarciunt, ut brevibus satis dici nequeat, quæ ab ipsis nugæ proferantur. Adjungentes autem impiam Nestorii opinionem sacrarum imaginum effigurationi, paradoxa quædam & inanes sermones commiscunt, quorum destructionem cum antea sæpe ostendimus, nunc eadem silentio præterire decrevimus. Eructant autem iterum talia.

GREGORIUS.

Decimatertia.

Si quis ex unitione ad divinum Verbum desciscatam carnem in imaginem pinxerit, veluti dividens eam ex assumpta & desciscata deitate, & indeiscatam ex hoc eam conficiens, anathema.

EPI-

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS VI.

f. creata.

Quat. a. de
medio ante
medium.

apertissime

Pro assumpta
& desciscata
deitate. H.

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PART. VI.

EPIPHANIUS.

Natione orat.
1. 11. Palc.
Cic. med.

Cum ecclesia catholica Christum pingit humana figura, non dividit eum a divinitate illi unita, magis autem deificatam illam credit, & consimilem Deo illam conficitur, quemadmodum rei veritas habet, & magnus docet Gregorius. Non vero ut ipsi indocte & imperite barbarismum committentes, indeificatam dicunt carnem Domini ex hoc confici & formari: quemadmodum aliquis hominem pingens, non inanimatum hominem facit, sed ille animatus manet, & imago, ipsius imago, ab eo quod illum imitetur, dicitur: ita quoque imaginem Dei facientes, deificatam carnem Domini confitemur: imaginem autem nihil aliud esse cognoscimus, quam imaginem, significantem scilicet primi exemplaris imitationem, unde & nomen accepit: & hac ratione cum ea dumtaxat communicat, & ob eam quoque causam pia & veneranda. Quod si autem hominis sit improbi, aut dæmonis, profana & execrabilis exiit, quoniam & ipsum primum exemplar, ad quod facta est. Laborantes igitur in vanum, fructum sterilitatis tecum afferunt, a quo non desillent, cum dicant hæc etiam.

GREGORIUS.

Decimaquarta.

Si quis in forma Dei existentem Deum Verbum, servi formam in propria hypostasi assumens, & per omnia novis similem factum sine peccato, conatus fuerit materialibus coloribus figurare, veluti si nudus homo fuisset, & hoc modo ab inseparabili & incommutabili deitate, sejungere, veluti quaternitatem inducitur in sanctam & verificantem Trinitatem, anathema.

EPIPHANIUS.

O insaniam & dementiam! nullusne pudor est congerendi anathematis? Sed quemadmodum vermes in cæno volutantes, ita hi quod vivunt. Hanc posteaquam semel acceperunt, tænetatem ejus capere nequeunt. Neque quidquam aliud agunt, quam quod ecclesiam Dei execrentur, ipsi execratione dignissimi. *Eam enim qui benedicunt, (ut scriptura testatur) benedicentur: & qui eam devocent, ipsi devocentur.* Iptum autem Servatorem nostrum nudum hominem exillmare, & Christum a deitate separare, & ex illa re quaternitatem per picturam inducere, quis non crasso ritu eorum dementiam, qui sic loquuntur, prosequatur, imo magis debeat blasphemiam istam? Non enim qui Christum humana specie in imagine pingit, mox etiam quaternitatem inducit, sed Deum Verbum hominem in veritate factum, non in phantasia fatetur: insanus autem Nestorius duas hypostates tamquam duas personas in Christo blasphemè asserens, quaternitatem induxit. Verum Dei ecclesia unam hypostasim Christi in duabus naturis recte confessa, ad recordationem salutaris illius in carne dispensationis, illum imagine excipere divinitus docta est. Volentes autem seipso probos ostendere, & veritatis aliquid aspergunt, dicentes.

GREGORIUS.

Decimaquinta.

Si quis non confitetur sanctam semper Virginem Mariam proprie & vere deiparam, quævis visibilis & invisibilis creatura superiorem; & cum sincera fide ejus intercessionem, tamquam que libertatem apud eam qui ex se genitus est, Deum habeat, non postulaverit, anathema.

EPIPHANIUS.

In his firmata & stabilita catholica ecclesia, ab his qui aliter quam dogmata & traditiones ejus habent, sentiunt, non vult confirmari. Nam & Dominus a dæmonibus prædicatus eos tamen expulit. Et Paulus divinus apollolus & comites itineris ejus, probati ab ipsis tamquam homines Dei altissimi, & viam salutis annunciantes, ab ipso persecutionem perpassi sunt: ita quoque isti; quamquam enim aliquid vere dicant, tamen ab ecclesia expulsi sunt & rejecti. Rursus autem tamquam canes ad vomitum proprium reversi, & lues in volutabro Juti, talia grunniunt.

GREGORIUS.

Decima sexta.

Si quis sanctorum omnium ideas in imaginibus inanimatis & mutis, materialibus coloribus depingere studeat, cum nullum omnino ulum afferant picturæ, anathema. Vana enim est excogitatio, & diabolica insidiationis inventio. Nonne enim satius fuerit illorum virtutes & virilia facta, que nobis per scriptas historias tradita sunt, veluti varias quasdam imagines in seipso depingere, & ad eadem ista seipsum zelo istiusmodi excitare, quemadmodum sancti Patres nos docuerunt?

EPIPHANIUS.

Divini patres neque hoc docuerunt, neque prædicarunt, sed sibiipsis hoc nomen assignant falsi isti accusatores. Eorum enim est deliramentum hoc, nam & postea seipso septimam synodum appellant. Sed sapiens quidam dixit: *Commendes te vicinis tuis, non autem os proximum tuum: alienus, & non labis tua.* Isti autem neque ab aliquibus laudati, neque ab aliis instructi, sibi ipsi laudem arrogant, & ab hominibus vocari volunt Rabbi: cupientes esse Patres catholicæ ecclesiæ, quam lycophantiis circumveniunt, & verum Deum reliquisse, idololatriæque adhæsisse asserunt. Sane Deus per Iliam prophetam ad eam ait. *Ponam te exaltationem æternam, latissimam generationibus generationum.* Et per Ecclesiasticum: *Tota pulchra est propinqua mea, tota pulchra, & reprehensio non est in te.* Inspiciamus igitur eorum insaniam, quoniam accusant eam idololatriæ, cuius ipsi se gloriantur esse doctores. Si quidem igitur idololatriæ sunt patres, dicant nobis, num partis ecclesiæ idololatriam agentis, an totius sint doctores. Si autem partis, debebant sane ipsi ecclesiæ catholicæ auctoritati concinuisse, & ab hac iudicium postulasse, fructusque veritatis ab ea carpsisse, quemadmodum omnes nostri divini patres errata correxerunt, & quæ rupta & confissa erant, connexerunt.

Quo.

715

ANNO
CHRISTI
787.

* In Greco
non est au-
tē, & redun-
dat. H.

687. 19.

Quoniam autem catholica ecclesia hac tradi-
tione exclarata est, ipsi ab ea avulsi videntur
cam totam ut errantem condemnasse. Hor-
rendum est talia loqui, & condemnatio, omni-
no tacere. Peccit enim illis in Christum con-
fessio vera, & omnium rerum corruptela uni-
versa invasit. Sed absint hæc, frustra a no-
bis dicta sunt. Illi enim hinc illinc se abdu-
centes, nunquam consistunt. Venerandarum
imaginum pictura multis retro annis in eccle-
sia catholica & venerandis templis publica-
ta fuit, hanc sancti patres & tradiderunt, & uni-
versus Christianorum cætus recepit: ab hoc
illi non solum exciderunt, sed & gravissime
& horribilissime clamor anathematis illorum,
Sodomitarum & Gomorrhæorum more, omnia
implevit, unde peccatum illorum valde am-
pliatum est. Et quis poterit amplius sustine-
re insanæ immensitatem, & latricorum tu-
multuum latrationes? Utinam cognovissent
veritatem: omnibus enim pietatis cultoribus
manifestum est, quod quemadmodum per
scripta, quæ sanctorum passiones nobis ad me-
moriâ reducunt, ad similia imitanda excita-
mur: ita quoque per imaginum picturas cer-
tamina illorum aspicientes, in recordationem
vilitatis & divinæ vitæ pervenimus. Deinde
recta animi sententia loquuntur.

GREGORIUS.

Decima septima.

*Si quis non confitetur omnes, qui a sæculo hu-
cujque & ante legem, & in lege, & in gratia a Deo
data fuerunt, sanctos venerandos esse coram Deo
& animis & corpore, et horum intercessionem non pe-
tenti, utpote qui libertatem apud Deum habeant
pro mundo secundum ecclesiasticam traditionem in-
tervenisse, anathema.*

EPIPHANIUS.

Cum ecclesiasticam traditionem dicebant,
debent utique appoluisse: Si quis imaginum
picturas non recipit, anathema sit. Perquam
vetusta enim traditio ecclesiæ catholicæ veraciter
habetur, & recte nobis in recordationem
prototyporum decreta. Sed hæc respicientes im-
pudentiam, tunc ejusmodi imitationem dam-
nabilem ecclesiæ catholicæ annuntiant, dicen-
tes: *Vias tuas scire recusamus.* Unde & post
hanc illorum editionem, & intercessionem Deo
acceptabilem consuetudinem rejecerunt, expun-
gentes eam ex hoc illorum scripto. Atque hoc
omnes novere. Hunc namque morem habent
hæretici, quoties uno verbo pietatem contem-
perint, & a veritatis via aberraverint, in mul-
tos & varios errores labi: uniformis enim res
veritas, mendacium autem in varia distrahitur.
Ariani enim Deum Verbum creaturam dicen-
tes, post hanc illorum blasphemiam impiam,
ex anima illum hominem factum nugantur.
Eutyches quoque miser, unam in dispensatione
Christi naturam asserens, diviniorem car-
nem illum assumpsisse, neque nostræ humanæ
consubstantialem, effingit. Simili modo & hu-
jus hæreticos præsidēs illos imitati agunt: nam
vaniloquentiæ & malitiæ non videntes finem &
satiæ, vicina quoque mala ad se trahunt.
Et verbula quædam sanctis patribus contenta
dicunt, sed hypocrisis tandem veritatem si-
mulant: quare inlerunt.

* Pro hæc
anima. H.

GREGORIUS.

Decima octava.

*Si quis non confitetur resurrectionem mortuo-
rum, judicium, et pro merito cujusque secundum
justam Dei liberam retributionem, neque finem esse
punitionis, neque regni celestis, quæ est in Deo
voluptas et delectatio: non enim est regnum
Dei esca & potus: sed secundum divinum aposto-
lum, justitia, pax, & gaudium in Spiritu san-
cto, anathema.*

ACTIO
VI.
REFUTAT.
PARS VI.

Rom. 14.

EPIPHANIUS.

Hæc est principium veræ nostræ fidei sancto-
rum apostolorum & divinatorum patrum certa
sententia, & catholicæ ecclesiæ unica confessio
at quæ sequitur, illis propria est, ignorantia
& ruditate plena, sic strepens.

GREGORIUS.

Decima nona.

*Si quis hanc nostram sacram universalem septi-
mari synodum non receperit, sed eam quocumque
modo calumniatus fuerit, et cum satisfactio-
ne omnia, quæ in ea definita sunt doctrina a Deo
Cassius, non amplexus fuerit, anathema illi sit a
Patre et Filio et sancto Spiritu, et a septem san-
ctis universalibus synodis.*

EPIPHANIUS.

Defectio a veritate, mentis & animi exerca-
tio est. Hæc enim illorum sententia, plena
omni impietate, incitiam & omnem insaniam
secum affert: non enim docti sunt, nisi in ru-
ditate: nam seiplos septimam synodum vo-
cant, & tamen anathematizatos suos ita confi-
ciunt, quasi a septima aliqua alia synodo essent
antea notati. Sic enim dicunt: Anathema sit
a septem sanctis universalibus synodis. Quare
non magis ridiculi sunt ob incitiam, quam
miserabiles ob impietatem. Veritatem enim re-
linquentes, & extra regiam & militarem viam
ambulantes, in foveas & rupes præfixas se præ-
cipitarunt: & recte illis ob id proverbialis sen-
tentia acclamatur: *Alicuius propriæ agricolatio-
nis erraverunt, & congregaverunt manibus ste-
rilitatem: quapropter sagittas illorum veneno
imbutas, & arcus intentos, quos contra eccle-
siam extenderant, amatores veritatis & justitiæ
inquisitores in corda illorum detorserunt. Et
David in Spiritu melodia psallentem arripuit.
Lacum aperuerunt hujus novæ improbitatis au-
ctores, & effoderunt eum; inciderunt in foveam
quam fecerunt. Pervertus est labor eorum: &
injustitia eorum peribit. Dicunt enim dulce ama-
rum, & amarum dulce. Statuunt tenebras esse
lumen, & lumen tenebras esse dicunt.*

* In 2. Tim.
2. 17.

* In 2. Tim.
2. 17.

Ysa. 1.

GREGORIUS.

*His a nobis cum omni diligentia & industriis
decretis, desinimus nullam aliam fidem præter
hanc asserendam, aut conscribendam, aut componen-
dam, aut docendam. Qui secus facere ausint, do-
cendo scilicet aliam fidem, aut asserendo, aut tra-
dendo illis qui ex quacumque hæresi ad cognitio-
nem veritatis redeunt, aut quicumque novam ali-*

quam

ACTIO
VI
REFUTAT.
PARS VI.

quam vniuersalem, aut verborum inventionem, ad destructionem eorum qua a nobis determinata sunt, offerunt, si episcopi fuerint aut clerici, ab episcopatu & clericatu deponuntur: si vero monachi aut laici extiterint, anathemate devocentur.

EPIPHANIUS.

Hæc bubulei isti & indocti a sanctis patribus nostris suffragati sunt, & tamquam propria sibi adscripserunt, quamobrem vanus & otiosus est illorum sermo, nec responsione dignus.

GREGORIUS.

Divinissimi imperatores Constantinus & Leo dicuntur: Dicat nunc sancta & universalis synodus, nam ea qua nunc lecta est definitio, ab omnibus sanctissimis episcopis collaudetur.

Sancta synodus exclamavit: Omnes sic credimus; omnes idem sapimus; omnes approbata volentes subscripsimus: omnes orthodoxe credimus; omnes intellectualiter intellectuales divinitatem colimus, adoramus: hæc est fides apostolorum, hæc est fides patrum, hæc est fides orthodoxorum. Sic omnes latrariam exhibentes adorant. Multos annos imperatorum. Illuminatores pacis Domine custodi piam vitam Domine da eis. Leoni & Constantino perpetua memoria. Vos estis pax orbis terrarum. Custodiat vos fides vestra, Christum honorate, ipse vos servabit. Orthodoxam fidem vos stabilivistis: piam vitam Domine da eis. Absit invidia a regno ipsorum. Deus custodiat robur eorum. Dominus imperium illorum pacificabit: vestra vita, vita orthodoxorum. Rex caelestis, reges terrenos custodi: per vos universalis ecclesia pacificabitur. Vos estis faces orthodoxæ: faces orthodoxæ fidei Domine custodi. Perpetua memoria Constantino & Leoni, Constantino novo piissimo imperatori multis anni. Orthodoxam ab ipsis majoribus Domine custodi: vitam piam Domine da illi. Absit ab imperio illius invidia: multi anni piissima Augustæ, piam orthodoxam Domine custodi. Absit ab imperio vestro invidia. Vos inconfusam Christi dispensationem probe didicistis. Vos indivisum divinum Christi naturarum stabilimentum predicavistis. Sacrarum sex synodorum universalium dogmata confirmavistis. Omnem idololatriam obscuravistis. Doctores ejuscemodi erroris vos triumphavistis. Vos eos qui contraria statuunt, notavistis.

EPIPHANIUS.

Quæ consueverunt imperatoribus acclamari proferentes, & animam habentes cætro mendacii flagrantem, ex ipsa diaboli insidiatione loquuntur, dicentes: Omnem idololatriam vos obscuravistis. Utinam aures nostræ essent obturatæ, ne cogeremur hanc corruptricem animarum vocem exaudire: *Ne intenderis mulieri meretrici*, inquit Paræmiasta. Salutarem enim dispensationis rationem contaminare volentes, omnes blasphemiarum angulos perferutati sunt. Quid autem ad hanc tristitem rabiem dicam aliud, quam quod per Spiritum sanctum regius propheta David locutus est: *Venenum aspidum sub labiis eorum, sepulcrum apertum guttur eorum, & lingua sua dolose agunt?* Unde & a consiliis suis exciderunt, iudicati ab eo qui nos liberavit a cultu idolorum, Christo Deo nostro. Ipse enim homo perfectus ob nostram salutem dignatus fieri, omnem idolola-

7. v. 2.

7. v. 11.
4. 19.

triam obscuravit: inquit enim per prophetam: *Ecce dies venient, & nomina idolorum a terra delebo, & non amplius erit illorum memoria.* Clarum est, prophetiam in ipsum dirigi, & non, ut illi ajunt, in potentiam & robur imperatorum. Defectionis enim signum est hanc gratiam & donationem aliis tribuere præter Christum. Clamant Christiani, ex magniloquo Itala haurientes: *Non legatus, non angelus, sed ipse Dominus servavit nos.* Si vero (ut ipsi ajunt) conventus episcoporum, & robur imperatorum nos ab idolis liberavit: genus humanum a veritate fallitur: nam cum ab errore idolorum Jesus Christus Dominus Deus noster nos liberavit, quomodo poterunt gloriari & jactare a se idiplum factum? O insanam jactantiam! nam a veritate deficientes, & animo & mente excæcati sunt: & propriis imaginationibus & opinationibus adulatione imbuti, in mille errores lapsi sunt. Et ea quæ apta & convenientia regibus acclamari encomia solita sunt, a Christo abstulerunt, & imperatoribus assignarunt. Quod sane impium est & blasphemum valde. Debebant potius virilia illorum facta proclamare, debebant ab hostibus victorias procedere. Item barbarorum casus & excidia, quæ a multis in tabulis & imaginibus ob id suspenduntur, quo posteros illorum ad similia imitanda excitent. Debebant item prædicare, quot tubegerint sibi inimicos, consilia, trophæa, mundi gubernationem, politicas constitutiones, civitatum emendationes. Hæ sunt imperatoribus convenientes acclamationes & laudes, quæ omnes subditos ad benevolentiam trahunt. Linguas autem suas adhuc veneno habentes imbutas, & spirantes iras & sycophantias, in obscuro noctis se reclusos & probos de gradu dejicere posse opinantes, sic dicunt.

GREGORIUS.

Luc. 1.

Germani, Georgii, & Manzuris sententiam minus rectam vos dispulistis. Germano bilingui & animo duplici adoratori lignorum, anathema. Georgio consentienti illi, & falsario paternorum dogmatum, anathema. Manzuris ignominioso & Saracenicis, anathema. Iconolatra & falsigrapho Manzuris, anathema. Doctores impietatis & perverso interpreti divina scriptura Manzuris, anathema. Trinitas vos tres abstulit.

EPIPHANIUS.

Dicamus ad hæc propheticum verbum, *Facies meretricis facta est tibi, depudavisti apud omnes qui te viderunt.* Nam hæc in sua convicia & contumelias & turpitudinem se exornantes, qui honeste & probe vivunt, subianant. Peccatoribus enim pietas est abominatio. Ita & illi labiis præditi dolosis, contra justos gannivultus iniquitatem. Sed Deus illos in abditis vultus sui abscondit, & a conturbatione horum protexit illos, a contentione linguarum liberavit eos. Nam ut faces in ecclesia resplenderunt, habentes verbum vite. Germanus enim in literis sacris eruditus fuit, & veluti Samuel a puero Deo dedicatus, divinis patribus semper adhæsit: quare dialogus illius, qui per totum terrarum orbem evulgati sunt, par est acquiescere: *Altitudo enim Dei in ore illius, & enses ancipites in manibus illius, sciidentes eos qui ecclesiasticæ traditioni adversantur.* Geor-

E

7. v. 11.

7. v. 11.

719

ANNO
CHRISTI
727

1790

1791

Georgius autem, cui patria Cyprus, civiliter in hac vita degens, Christum Deum, qui nobis suam descriptionem descriptam reliquit, imitatus, non fuit contentiosus, non clamorosus, non calumniator, non retaliator convictorum: ab aliis vexatus, non minabatur: qui illum ad maxillam verberabat, exhibebat huic confestim & alteram: qui cogebat eum ad miliarium unius iter, adjecit duplum. Jugum Dei a juventute portavit, optimum ratus, secundum prophetam, sedere in solitudine. Joannes vero, qui ab illis Manzur contumeliose nominatur, cunctis relictis cum Matthæo apostolo, Christum secutus est, longe majores divitias, quam sunt Arabice, existimans contumeliam pro Christo. Maluitque simul cum populo Christi affligi, quam temporariam in peccato voluptatem. Iple igitur cruce sua sublata pro Christo, Christianique caris, Deum secutus est, & ex oriente per Christum tuba cecinit, non arbitratus ferendam, quæ in aliena effundebatur regione, vaniloquentiam, & eum qui contra Dei catholicam ecclesiam instructus est, apparatus rabiosamque insaniam: sed hanc triumphans, ubique adhortatorie & consolabiliter tutam vitam duxit. In ecclesiis enim veterem consuetudinem diligenter servandam novit. Pacificam quoque illarum constitutionem & statum, quem Dominus etiam discipulis in signum quo cognoscerentur, quod sui essent discipuli, dedit, dicens: *Pacem meam relinquo vobis*: conservare & roborare studuit. Hos igitur venerabiles & dignos fide viros in ecclesia catholica probatos, illorum scditiosa sycophantia ferre non potest: ita per crassam ignorantiam exacerunt turpiter propriam linguam. Germanum sacerdotem Dei, ancipiti animo hominem & ligni cultorem, similiter & Georgium & Manzorem appellaverunt. Nemo enim eorum qui in honore sunt, fratrem qui in una fide secum vivit, ita blasphemæ alloqui solet. Hebraei autem & Agareni, & alii item infideles, ejusmodi convicia & maledicta in divinam crucem & venerandas imagines, item in ipsos Christianos, coniecere solent. Christiani enim non solent se invicem (ut dixi) hujusmodi conviciis proferre. Hi autem fugitivi a veritate & ecclesiasticis decretis, tradiderunt se falsis accusationibus & conviciis, neque aliud quiddam convehunt, quam plaustra maledictionum & accusationum contra Christianos, eorumque pontifices & sacerdotes, quasi hi reliquerint scilicet Deum viventem & verum, & imaginibus culturam exhibuerint: facti procul dubio conviciatores, contumeliatore, loquentes sine iudicio, & in verbis peccantes. Quis autem timentium Deum, non propter hanc eorum impietatem in maximum risum effunditur, aut potius luctum triste non assumit? Quoniam (ut ait divinus apostolus) malorum investigatores sunt, & suas nugas valere affirmarunt, quas tamen per gratiam Dei satis ex falsis illorum sententiis & decretis retulimus, & hæresibus antiquis eorum nuperam vaniloquentiam recte annumeravimus, abscindentes eam gladio spiritus. Age autem, quo moraliter auditorum animos præparemus, apud intelligentes, & qui recta discernere noverunt, & veritatem amant, singula explicemus.

QUANTO PERE IN ECCLESIA ACTIO VI
utiles sint imagines, quæ historiarum veteris & REPUTAT.
novis instrumentis repræsentant, brevis demon- PARS VI.
stratio.

SANDA Dei catholica ecclesia ad poenitentiam & cognitionem observationis mandatorum Dei omnes nostros tenius trahit, & ad gloriam Dei cognoscendam studet nos deducere, non modo per auditum, sed & per visum, morum correctionem moliri cupiens: quare ea quæ acta sunt, omnium oculis optat etiam esse conspicua. Cum enim ex avaritia & habendi studio aliquem rapit, Matthæum ex te-
Matth. 9.
Luc. 19.
loneo apostolum illi indicat, qui relictâ avaritiæ insaniam, Christum secutus est. Eodem modo Zacchæum ascendentem in sycorum arborem, & Christum desiderantem videre, & comparantem sese ut dimidietatem bonorum suorum det pauperibus: & h quem defraudavit, ut reddat illi quadruplum. Ita imaginum pictarum jugis contemplatio, continuo memoriam exercet, ne iterum recurratur ad proprium vomitum. Si quem autem amore metricio detentum rapere cupit, casti Joseph imaginem proponit, qui adulterium execratus, & temperantia illam vincens: atque hoc ipsum factum in imagine repræsentatum, amatores hujus veritatis multum confirmat. Rur-
Gen. 39.
Dan. 13.
sus alibi beatam Sulannam continentia exornatam exhibet extensis manibus auxilium ex alto invocantem, Danielemque præsentem iudicem, eruentem eam e manibus impiorum sacerdotum. Ipsa autem pictura, ad recordationem temperantis & continentis vitæ facit. Rapere vult aliquem luxuriosum, molliumque vestimentis inaurum, & non erogantem in pauperes, quæ posset ab illis pretiosis vestibus lumere, & a tua delicata vita? Joannem huic pilis camelorum indutum, edentem silvestre mel, & digito Christum, qui suffert peccata mundi, indicantem exhibet. His adjungit Basilium magnum, & cum eo solitariorum jejunantiumque corporibus in terram stratis, multitudinem. Sed satis sit horum paucorum mentionem fecisse: reliqua auditoribus investiganda relinquo. Habemus etenim totam evangelicam narrationem depictam, & in recordationem divinorum nos ducentem, gaudique nos implentem. Hæc enim cum nobis ob oculos fuerint posita, corda illorum qui timent Deum, exultant, florent vultus, anima contristata in voluptatem transformatur. Et cum divino patre David psallit: *Recordatus sum patris mei, & exultavi*. Itaque semper per eam Dei recordari possumus: nam est cum lætio in sacris templis non pronuncietur, imaginum autem apparatus, & mane, & meridie, & vespere in his fixus, actorum veritatem nobis narrat & annunciat. Traditionem itaque ecclesie recipiamus, legislationem ejusdem veneremur, ne flocci pendamus piam & divinam consuetudinem, in vetera & prisca judicia ne simus curiosi. Omne enim quod in recordationem Dei erigitur, acceptum illi esse constat. Qui autem se excludunt ab ista traditione, quam acceptarunt, quicumque germani in ecclesia catholica filii fuerant, an non sunt nothi & minime legitimi? An nondum sentimus probam & laudabilem esse imaginum erectionem? an non sentimus spiritualiter nos per eas referri ad prototyporum recordationem?

ACTIO
VI
REFUTAT.
PART. VI.

nem? Sane sentimus. Quapropter non indignas habebimus eas honore, salutatione & veneratione, debitamque adorationem illis dare debemus. Sive igitur placebit salutationem, sive adorationem appellare, idem profecto erit, modo sciamus excludi latriam. Hæc enim est alia a simplici adoratione, ut sibi sæpe est offensum. Qui autem est adoraturus venerandam imaginis picturam, si dignus est, accedat: si indignus sit, purgetur, deinde accedat. Non autem in seditione satanica aut timiditate suspicionis occasionem malignæ habeat, quod scilicet latriam sit illi exhibiturus. Absit ista suspicio: Dei enim impugnatores & vaniloqui, serpentem imitantes, hæc lingua impudica dicunt. Serpens enim ad mulierem veniens, stridens mendacia loquebatur. Quid est quod dixit Deus: *Ab omni ligno paradisi comedes; a ligno autem quod est in medio paradisi, ne comedatis ab illo?* Sic & hi mentes muliebres decipiunt, dicentes: Quod si quis adoraverit imaginem Domini, aut intemeratæ deiparæ dominæ nostræ, aut sanctorum angelorum, aut alicujus e sanctis, is in spiritu latriam illi exhibet. Cavete ne decipi mini oratione istorum. Cavete ne dolosa labia vos seducant. Admonitio & transgressio diaboli hæc est. Gregorius ille theologus ejulcemodi cogitata subvertit, adhortatus nos omnes ad Bethlehem venerationem, ad prælepis adorationem. Cum illo gloriosus Maximus, cujus laus in omnibus ecclesiis, quando cum quibusdam de ecclesiasticis negotiis agebat, divinam figuram venerabilis crucis, item sacrum evangelium & venerandam imaginem iussit in medium adduci, voluitque ut in confirmationem actorum oscularentur ab omnibus. Qui vero ab immortalitate nomen habet, Athanasius, clarissime nobis in epistola ad Marcellinum, quam præposuit libro interpretationum psalmorum, disserit, sic dicens: Librum psalmorum aliquis assumens, prophetias de Salvatore continuo, ut in aliis scripturis, admiratus, & adorans enarrat. Vides quomodo admirandus Pater noster prophetias adorandas esse jubet. Quod si autem pium est eas adorare, quanto magis exitus prophetiarum declarationum in imagine videntes, necessario adorabimus? Habet enim propheta: *Ecce virgo in utero habebit, & pariet filium.* Hanc igitur prophetiam nos in imagine videntes, nempe virginem in ulnis habentem quem peperit, quomodo non poterimus adorare & salutare. Quis tam indoctus, qui audebit disserere salutationem? Dignos igitur nos faciamus adoratione, ne indigne aggressi, prænam Ozan incurramus. Hic enim arcam Domini nutantem attingens, eadem hora interiit, cum indigne ad eam appropinquaret: quamquam & ipsa ex diversis figuris esset variata, & ex lignis constructa, quemadmodum imaginum materia est. Qui vero dicunt, sufficere ulum imaginum ad memoriam solum, non vero ad salutationem eas habendas, illud quidem recipientes, hoc vero recusantes, semprobi, quadamtenus & falsaveri, ut ita dicam, deprehenduntur, altera quidem parte veritatem confitentis, ex altera vero perverse agentes. O insignem quoque horum insaniam! Igitur qui accusatores sunt veritatis & orthodoxæ fidei, nunc consonos nos habituri sunt? & in reprobatione ecclesiasticarum traditionum accusabimur, venianque postulabimus? In omnibus his præ-

Concil. Generat. Tom. XIII.

cepta servemus: in mandatis, prophetica viderem auribus percipientes ambulemus: hæc ita dicit: *Si annunciatum fuerit tibi, o homo, bonum aliud, quam Dominus a te requirit, aut quam facere iudicium, & diligere misericordiam, & paratum esse ambulare cum Domino Deo tuo, huic non acquiescas.* His itaque animum applicemus, linguam refrænemus, quo a mendacio, convicio & turpiloquentia discedat. Oculum contineamus, ventrem disciplinemus, in plalmodiis & preceationibus fortes simus. In omnibus quæ a Deo nobis largita sunt, gratias agamus. Juramenti non insistamus, sed vocem Domini audiamus, dicentis: *Ego dico vobis, ne jurate.* In æternam gloriam sub pedibus calcemus. Maximum bonorum omnium misericordiam & dilectionem amplectamur, & hæc timori Dei conjunctam: nam dilectio quæ est sine timore Dei, reproba est. Quia & Josaphat amabatur ab Achab, sed audivit: *Sicut cum peccatore amicitiam inieris, si exoso a Deo suppetias tuleris.* Igitur cum timore Dei omnia agamus, postulantes intercessionem incontaminatæ deiparæ & semper Virginis dominæ nostræ Mariæ; item sanctorum angelorum, omniumque sanctorum: salutantes & venerandas illorum reliquias, ut nos sanctitudinis eorum famus participes. Sic enim reddemur perfecti in omne opus bonum, in Christo Jesu Domino nostro, quem decet gloria, potentia, & superadoratio sive latria, cum Patre & sancto Spiritu, nunc & in sæculorum sæcula.

ACTIO SEPTIMA, EADEMQUE ULTIMA.

IN nomine Domini & dominatoris nostri Jesu Christi veri Dei nostri, regnantibus piissimis & Christum amantibus dominis Constantino & Irene religiosa ejus matre, anno octavo consulatus eorum, tertio Idus Octobris, indictione undecima, conveniente sancta & universalis synodo, juxta divinam gratiam & pium Imperatorum a Deo electorum decretum, congregata in Nicæa splendida metropoli Bithyniæ provinciæ, hoc est, Petro religiosissimo proto-presbytero sanctissimæ Romanæ ecclesiæ sancti Petri apostoli, & Petro religiosissimo presbytero, monacho & præside venerandæ mansionis sancti Sabæ, agentibus vicem apostolicæ sedis beatissimi & sanctissimi episcopi veteris Romæ. Tarasio sanctissimo archiepiscopo almæ Constantinopoleos novæ. Joanne & Thoma religiosissimis presbyteris & monachis, agentibus vicem sedium apostolicarum orientis diocesis. Agapio sanctissimo episcopo Cæsareæ Cappadociæ. Joanne sanctissimo episcopo Ephesi. Constantino sanctissimo episcopo Constantiæ, quæ est in Cypro. Basilio sanctissimo episcopo Ancyræ, quæ est in Galatia. Nicolao sanctissimo episcopo Cyzici. Euthymio sanctissimo episcopo Sardinisum. Petro sanctissimo episcopo Nicomediæ. Elia sanctissimo episcopo Cretæ. Hypatio sanctissimo episcopo Nicææ. Theophilo sanctissimo episcopo Thessaloniciæ. Stauracio sanctissimo episcopo Chalcedonicæ. Leone religiosissimo presbytero, & vices agente metropoleos Sidæ.

A a a

Epi-

ANNO CHRISTI 1727

* Amatez.

* Tauromeni.

* Meisenz.

* Leontin.

* Trocalon.

Epiphanio religiosissimo diacono, vices a-
gente Sardiniz.
Nicephoro sanctissimo episcopo Dyrrachii.
Nicolao religiosissimo presbytero, p[re]sidente &
vices agente metropoleos Tyaneosium.
Daniel sanctissimo episcopo * Amatez.
Gregorio religiosissimo presbytero, & vices
agente Mocesli.
Constantino sanctissimo episcopo Gangrorum.
Niceta sanctissimo episcopo Claudiopoleos.
Gregorio sanctissimo episcopo Neocæsare.
Gregorio sanctissimo episcopo Pissinuntion.
Theodoro sanctissimo episcopo Myron.
Eustathio sanctissimo episcopo Laodice.
Michael sanctissimo episcopo Synnaden.
Georgio sanctissimo episcopo Antiochiæ, quæ B
est P[er]sidiz.
Theophylacto religiosissimo diacono, & vices
agente sanctissimi episcopi Cariz.
Leonte sanctissimo episcopo Iconii.
Anastasio sanctissimo episcopo Nicopoleos ve-
teris Epiri.
Constantino sanctissimo episcopo Perges.
Gregorio religiosissimo presbytero, & vices
agente Tyanopoleos.
Leonte sanctissimo episcopo Rhodi.
Christophoro sanctissimo episcopo Phasidos.
Manuele sanctissimo episcopo Hadrianopoleos
Thraciz.
Nicolao sanctissimo episcopo Hierapoleos.
Basilio sanctissimo episcopo Sylzi.
Theophylacto sanctissimo episcopo Euchai-
ton.
Cyrillo venerabili monacho ex persona Got-
thiz.
Theodoro sanctissimo episcopo Seleuciz.
Stephano sanctissimo episcopo Sugdaon.
Antonio venerabili monacho, & vices agen-
te Smyrnæ.
Constantino sanctissimo episcopo Rhegii.
Joanne venerabili monacho ex persona Pa-
tratum.
Theodoro sanctissimo episcopo Catanes.
Joanne sanctissimo episcopo * Tauromenii.
Gaudioso sanctissimo episcopo * Meisenz.
Theodoro sanctissimo episcopo Panormi.
Stephano sanctissimo episcopo Bibonum.
Constantino sanctissimo episcopo * Leontinæ.
Joanne sanctissimo episcopo * Trocalon.
Theodoro sanctissimo episcopo Taurianes.
Christophoro sanctissimo episcopo sanctæ Cy-
riacæ.
Basilio sanctissimo episcopo Carines.
Theophane sanctissimo episcopo Lilybæi.
Theodoro sanctissimo episcopo Trophzororum.
Sergio sanctissimo episcopo Nicoteron.
Theodoro sanctissimo episcopo Byzies.
Mauriano sanctissimo episcopo Pompejopo-
leos.
Joanne sanctissimo episcopo Salonintiz.
Eustathio sanctissimo episcopo Apameæ, quæ E
est in Bithynia.
Petro sanctissimo episcopo Germiorum.
Joanne sanctissimo episcopo Arcadiopoleos.
Constantino religiosissimo presbytero, ex per-
sona Nicopoleos Armeniz secundæ.
Sisinnio sanctissimo episcopo Parii.
Epiphanio sanctissimo episcopo Mileti.
Niceta sanctissimo episcopo Proconnessi.
Joanne religiosissimo presbytero, vices agen-
te Colonæ.
Eustratio sanctissimo episcopo Methymnæ.
Leonte sanctissimo episcopo Chii.

Urso sanctissimo episcopo ecclesiæ Baritiano-
rum.
Joanne sanctissimo episcopo Apron.
Theophylacto sanctissimo episcopo Cypselon.
Laurentio sanctissimo episcopo ecclesiæ Apse-
tiorum.
Leonte sanctissimo episcopo Carpathi.
Eustathio sanctissimo episcopo Troadis.
Cyrilaco sanctissimo episcopo Driziparorum.
Leonte sanctissimo episcopo Melembriæ.
Gregorio sanctissimo episcopo Derci.
Theodoro sanctissimo episcopo Geracleæ.
Theodosio sanctissimo episcopo Amorii.
Joanne sanctissimo episcopo Nyssæ.
Georgio sanctissimo episcopo Thermarum * * Bata.
Basizatum.
Georgio sanctissimo episcopo Camulianorum.
Soterico sanctissimo episcopo * Ciceion. * Ciceion.
Theophylacto sanctissimo episcopo Hypæon.
Damiano sanctissimo episcopo Mitylenæ.
Theophylacto sanctissimo episcopo Trallium.
Constantino sanctissimo episcopo Mattauron.
Ignatio sanctissimo episcopo Prienes.
Georgio sanctissimo episcopo Briulon.
Constantino religiosissimo presbytero, vicem
agente * Agæes. * Agæes.
Theodosio sanctissimo episcopo Nyssæ alte-
rius.
Basilio sanctissimo episcopo Magnesiæ.
Basilio sanctissimo episcopo Mæandri.
C Saba sanctissimo episcopo * Aneon Thraciz. * Agæorum
Nicephoro religiosissimo presbytero ex perso-
na Gargarorum.
Gregorio sanctissimo episcopo Palzopoleos.
Theophane sanctissimo episcopo Caloes.
Leonte sanctissimo episcopo Algizon.
Nicodemo sanctissimo episcopo Eugazon.
Lycasto sanctissimo episcopo Bareton.
Theognio religiosissimo presbytero vices a-
gente Sion.
Thoma sanctissimo episcopo Lebedi.
Stratonico sanctissimo episcopo Cumarum.
Eustathio sanctissimo episcopo Erytheon.
* Theophilo sanctissimo episcopo * Tymnon. * Theophyla-
go.
Cosma sanctissimo episcopo Myrrhines. * Cymnon.
Olbiano sanctissimo episcopo Eleæ. * Pro Trass.
Pardo sanctissimo episcopo Pitanes. Hard.
Basilio sanctissimo episcopo Pergami.
Basilio sanctissimo episcopo * Atramytion. * Atramytion.
Mariano sanctissimo episcopo Antandri.
Joanne sanctissimo episcopo Assi.
Leonte sanctissimo episcopo Phocææ.
Joanne sanctissimo episcopo Rhædelli.
Joanne sanctissimo episcopo Panii.
Melchisedec sanctissimo episcopo Calliopo-
leos.
Theophylacto sanctissimo episcopo Chariupo-
leos.
Leonida sanctissimo episcopo Madyti.
Sisinnio sanctissimo episcopo * Tzuruli. * f. Tzuruli.
Thoma sanctissimo episcopo Daonii. * Tzuruli.
Gregorio sanctissimo episcopo Theodoropo-
leos.
Sisinnio sanctissimo episcopo * Colchidos. * Supra Cal-
cedon. Hard.
Benjamin sanctissimo episcopo Lizicon.
Joanne sanctissimo episcopo Bryleos.
* Spyridone sanctissimo episcopo Paleæ sive * Spyridone.
Cythron.
Eustathio sanctissimo episcopo Solorum.
Theodoro sanctissimo episcopo Cytii.
Georgio sanctissimo episcopo * Trimithunton.
Alexandro sanctissimo episcopo * Trimithun-
ton alterius Badenæ.
Con-

ACTIO VI.

* Ciceion.

* Agæes.

* Agæorum

* Theophyla-
go.
* Cymnon.
* Pro Trass.
Hard.

* Atramytion.

* f. Tzuruli.
* Tzuruli.

* Supra Cal-
cedon. Hard.

* Themethun-
ton.
* Pro Am-
thunton.
Hard.

ACTIO VI.

* Synesio

* Amysi.

* Arazon.

* Dascyli.

Constantino sanctissimo episcopo Heliopo- A leos.

* Synnesio sanctissimo episcopo Tabia. Theophilo sanctissimo episcopo Anastasio- leos.

Leonte sanctissimo episcopo * Amazi. Petro sanctissimo episcopo Aspones. Anthimo sanctissimo episcopo Berinopoleos. Michaeli sanctissimo episcopo Melitupoleos. Sifinnio sanctissimo episcopo Hadrianes. Theodoro sanctissimo episcopo Dermes. Basilio sanctissimo episcopo Hadriani. Leonte sanctissimo episcopo Pamanion. Simeone sanctissimo episcopo Oces. Strategio sanctissimo episcopo Dardanes. Joanne sanctissimo episcopo Lampaci. Theodoro sanctissimo episcopo Palaeon. Leonte sanctissimo episcopo Troados. Theodoro sanctissimo episcopo Abydi. Niceta sanctissimo episcopo Ilii. Anastasio sanctissimo episcopo Tripoleos. Leonte sanctissimo episcopo Traculon. Stephano sanctissimo episcopo Salon. Joanne sanctissimo episcopo Gabalon. Isiaia religiosissimo presbytero, & vices a- gente Thyatiron.

Stephano sanctissimo episcopo Silandi. Nicolao sanctissimo episcopo Pericommatos. Joanne sanctissimo episcopo Sethon. Constantino sanctissimo episcopo * Arazi. Theophane sanctissimo episcopo Meoniz. Michaeli sanctissimo episcopo Stratonicez. Gregorio sanctissimo episcopo Gordi. Joanne sanctissimo episcopo Daldes. Luffathio sanctissimo episcopo Hyrcanes. Joseph sanctissimo episcopo Attaliz. Theopisto sanctissimo episcopo Hermocapy- lon.

Zacharia sanctissimo episcopo Hierocarsarez. Michaeli sanctissimo episcopo Cerason. David sanctissimo episcopo Helenupoleos. Cyrione sanctissimo episcopo Lophi. Basilio religiosissimo presbytero, & vices a- gente episcopi * Dascyli.

Theophylacto sanctissimo episcopo Apollo- niados.

Constantino sanctissimo episcopo Cezarez, quz est Bithyniz.

Georgio sanctissimo episcopo Basilinopoleos. Leonte sanctissimo episcopo Neoczarez, Thraciz, aut Aristes.

Nicephoro sanctissimo episcopo Adranes. Theodoro sanctissimo episcopo Pruses. Epiphanio sanctissimo episcopo Lampes. Theodoro sanctissimo episcopo Heracleopo- leos.

Anastasio sanctissimo episcopo Gnosii. Melitone sanctissimo episcopo Cydonii. Leontio sanctissimo episcopo Cytami. Theodoro sanctissimo episcopo Subriton. Leonte sanctissimo episcopo Phanicon. Joanne sanctissimo episcopo Arcadiz. Epiphanio sanctissimo episcopo Eleutherio. Photino sanctissimo episcopo Cantani. Sifinnio sanctissimo episcopo Chersonesi. Gregorio religiosissimo presbytero, & vices agente Cephaleniz.

Philippo sanctissimo episcopo Cercyron. Antonio sanctissimo episcopo Trezenes. Petro sanctissimo episcopo Monembasiz. Gabriele sanctissimo episcopo Agines. Leonte sanctissimo episcopo Porthmi. Philippo sanctissimo episcopo Morei.

Council. General. Tom. XIII.

Leonte sanctissimo episcopo Zacynthi. Leonte sanctissimo episcopo Linoes. Niceta sanctissimo episcopo Meles. Neophyto sanctissimo episcopo Goidoserbon. Joanne sanctissimo episcopo Erennon. Leonte sanctissimo episcopo Alpendi. Constantino sanctissimo episcopo Zolorum. Gregorio sanctissimo episcopo Sinopes. Mariano venerabili diacono vices agente * Antrapon.

Georgio sanctissimo episcopo * Amaltris. Heraclio sanctissimo episcopo * Inopoleos. Niceta sanctissimo episcopo Dadybon. Theophane sanctissimo episcopo Soron. Joanne sanctissimo episcopo Heracliz Ponti.

B Theophilo sanctissimo episcopo Plusiadi. Constantino sanctissimo episcopo Cratini. Niceta sanctissimo episcopo Hadrianopoleos. Niceta sanctissimo episcopo Rhozei. Constantino sanctissimo episcopo Polemonii. Theodoro sanctissimo episcopo Cormanon. Joanne sanctissimo episcopo Cerasuntion. Nicephoro sanctissimo episcopo Clanei. Leonte sanctissimo episcopo Troncadon. Joanne venerabili diacono ex persona * Pha- silidos.

Theodoro sanctissimo episcopo Pinaron. Stephano sanctissimo episcopo Cauni. Anastasio sanctissimo episcopo Pataron. Georgio sanctissimo episcopo Nisszi.

C Constantino sanctissimo episcopo * Candibon. * Caadybon. Leonte sanctissimo episcopo Corydalon. Nicodemo sanctissimo episcopo Dydimorum. Leonte sanctissimo episcopo Limyron. Constantino sanctissimo episcopo Tlon. Petro venerabili diacono ex persona Orycan- do.

Stephano sanctissimo episcopo * Anaxi. Georgio sanctissimo episcopo * Hymandi. Constantino sanctissimo episcopo * Cobon. Stauracio sanctissimo episcopo Zenopoleos. Gregorio sanctissimo episcopo Cybires. Basilio sanctissimo episcopo Tabon. Dorotheo sanctissimo episcopo Neapoleos. Constantino sanctissimo episcopo Alabandon.

D David sanctissimo episcopo Jau. Gregorio sanctissimo episcopo Milasi. Sergio sanctissimo episcopo Bargylii. Gregorio sanctissimo episcopo Latmi. Joanne sanctissimo episcopo Myndi. Stauracio sanctissimo episcopo Stadiz. Gregorio sanctissimo episcopo Stratonicez. Niceta venerabili diacono, ex persona Hali- carnassi.

Michaeli sanctissimo episcopo Chzretapon. Pantaleonte sanctissimo episcopo Valentuz. Georgio sanctissimo episcopo Peltarum. Christophoro sanctissimo episcopo Atanassi. Leonte sanctissimo episcopo Eumeniz. Paulo sanctissimo episcopo Acmoniz.

E Gregorio sanctissimo episcopo Tymeni fera- rum. Philippo sanctissimo episcopo Tranupoleos. Leonte sanctissimo episcopo Aleon. Nicephoro sanctissimo episcopo London. Georgio sanctissimo episcopo Appiz. Joanne sanctissimo episcopo Sibilion. Zacharia sanctissimo episcopo Trapezopoleos. Leonte sanctissimo episcopo Sebasiz. Andrea sanctissimo episcopo Cidissoli. Dositheo sanctissimo episcopo Pionon aut Colasszon. Constantino sanctissimo episcopo Coryzi.

ANNO CHRISTI 187.

* Pro Andra- pan. Hord. * Amaltris. * Juuopoleos

* Pro Anaxi. * Pro Cobon. * Pro Candibon. Hord.

ANNO CHRISTI 451

Niceta sanctissimo episcopo Nacoliz.
 Leone sanctissimo episcopo Docimis.
 Theophylacto religiosissimo presbytero, & ex
 persona Ipsi.
 Constantino sanctissimo episcopo Eucarpiz.
 Michaeli sanctissimo episcopo Hierapoleos.
 Joanne religiosissimo presbytero, & ex per-
 sona episcopi Actois.
 Nicolao sanctissimo episcopo Phytiz.
 Theophylacto sanctissimo episcopo Cinnaba-
 reos.
 Damiano sanctissimo episcopo Myri.
 Christophoro sanctissimo episcopo Promisi.
 Niceta sanctissimo episcopo Augustopoleos.
 Constantino sanctissimo episcopo Ambladon.
 Stephano religiosissimo presbytero vices agen-
 te Ottri.
 Gregorio sanctissimo episcopo Medzi.
 Gregorio religiosissimo presbytero, & vices
 agente Polyboti.
 Sifinnio sanctissimo episcopo Philomili.
 Michaeli sanctissimo episcopo Papon.
 Sifinnio sanctissimo episcopo Apamez, quz
 est Ciboti.
 Constantino sanctissimo episcopo Comanes.
 Nicephoro sanctissimo episcopo Adadon.
 Petro sanctissimo episcopo Petrati.
 Theodoro sanctissimo episcopo Sagalasi.
 Leone sanctissimo episcopo Bares.
 Petro sanctissimo episcopo Seleucia Pifidiz.
 Nicephoro sanctissimo episcopo Phoglon.
 Mauriano sanctissimo episcopo Magydon.
 Leone sanctissimo episcopo Andidon.
 Stephano sanctissimo episcopo Parnasi.
 Bardano sanctissimo episcopo Doaron.
 Eustathio sanctissimo episcopo Debelthi.
 Euphemio sanctissimo episcopo Sozopoleos.
 Theodoro sanctissimo episcopo Bulgarophyci.
 Georgio sanctissimo episcopo Pionopoleos.
 Balio sanctissimo episcopo Perbireos.
 Michaeli sanctissimo episcopo Pamphili.
 Rubim sanctissimo episcopo Scopeloa.
 Sifinnio sanctissimo episcopo Gareies.
 Callisto sanctissimo episcopo Eudonidos.
 Constantino sanctissimo episcopo Laginon.
 Joanne sanctissimo episcopo Codruilon.
 Theodoro sanctissimo episcopo Cremenon.
 Constantino sanctissimo episcopo Hadrianes.
 Theophilo sanctissimo episcopo Chii.
 Galata sanctissimo episcopo Meli.
 Sergio sanctissimo episcopo Letri.
 Mauzone sanctissimo episcopo Diocarsarez.
 Eustathio sanctissimo episcopo Celendereos.
 Zacharia sanctissimo episcopo Cardabendon.
 Sifinnio sanctissimo episcopo Musbadon.
 Eustathio sanctissimo episcopo Lami.
 Theodoro sanctissimo episcopo Germanicopo-
 leos.
 Sifinnio sanctissimo episcopo Syees.
 Constantino sanctissimo episcopo Dalyanes.
 Leone sanctissimo episcopo Sibyllon.
 Stephano sanctissimo episcopo Philadelphiz.
 Eudoxio religiosissimo presbytero, & vices
 agente Metellipoleos.
 Theodoro sanctissimo episcopo Cadon.
 Theophylacto sanctissimo episcopo Molynton.
 Balio sanctissimo episcopo Dionysipoleos.
 Stephano sanctissimo episcopo Sinad.
 Constantino sanctissimo episcopo Andri.
 Eustathio sanctissimo episcopo Toni.
 Joanne sanctissimo episcopo Decateron.
 Joanne sanctissimo episcopo Nicze Thraciz.
 Theophane sanctissimo episcopo Lebedi.

Pro Syria
Herd.
Psych.

Pro Medzi
Herd.

Pro Papon

Pro Sagalasi
Herd.
Ag.

Pro Magydon

Pro Sozopoleos

Pro Pamphili
R.

Pro Eudonidos
Herd.

Pro Cardabendon
Herd.
Lami.

Pro Dalyanes
Herd.

Pro Sinad
Herd.

Pro Toni
Herd.

A Joanne sanctissimo episcopo Lithoprofopi.
 Nicephoro sanctissimo episcopo Arcadiopo-
 leos.
 Theodoro sanctissimo episcopo Heraciopo-
 leos, aut Pidachtoes.
 Constantino sanctissimo episcopo Metron.
 Lycallo sanctissimo episcopo Phyladon.
 Michaeli sanctissimo episcopo Trallensium.
 Joanne sanctissimo episcopo Lemni.
 Leone sanctissimo episcopo Amissi.
 Michaeli sanctissimo episcopo Tii.
 Epiphanio sanctissimo episcopo Pectorum.
 Joanne sanctissimo episcopo Thymbriadon.
 Stephano sanctissimo episcopo Orynnon.
 Heractio sanctissimo episcopo Sami.
 Joanne sanctissimo episcopo Przneti.

ACTIO VII.

Anal.

Pro Syria
Herd.

Secutibus his ante sacrum ambonem tem-
 pli sanctissime & almze ecclesie, quz cogno-
 minatur Sophia, presentibus & audientibus
 gloriosissimo & magnificentissimo duce Petrona
 clarissimo consule, & Petri patricio & comite
 imperatorii obsequii: preterea religiosissimis
 archimandritis, presidentibus & monachis eo
 ordine qui in precedenti actione est annota-
 tus: propositis sanctis & inviolatis Dei evan-
 gelis, Theodorus sanctissimus episcopus Tau-
 rianes intulit Siciliz, acceptam in manibus
 editam definitionem legit.

DEFINITIO SANCTE MAGNE
 ET UNIVERSALIS IN NICEA
 synodi secundae.

*Sancta magna & universalis synodus, que gra-
 tia Dei, & juxta piam Christi amanti-
 um imperatorum nostrorum Constantini & Irenes il-
 lius matris decretum, secundo in splendida Ni-
 cee metropoli, quz est in Bithynia, in sacra
 Dei ecclesia Sophia congregata, traditionem ca-
 tholicae ecclesie secuta, hac definiit subiecta.*

QUI nobis cognitionis suz lumen gratis de-
 dit, & tenebras caliginemque idolorum
 infanz ditculsit, nosque ab ea liberavit
 Christus Jesus Deus noster, qui suam eccle-
 siam non habentem maculam aut rugam sibi
 detrahit, eam diligenter custodiendam esse
 precepit, & discipulis sanctis confirmavit, di-
 cens: *Vobiscum sum omnibus diebus usque ad* Matth. 28.
consummationem seculi. Hanc vero promissio-
 nem non solum illis, sed & nobis fecit, qui
 per illos credidimus in nomen illius. Hanc
 igitur donationem quidam contemneres, ab
 impostore & defraudatore inimico elatores fa-
 cti, a recta ratione detinentes, catholiczque
 ecclesie opposites seie, circa veritatis intel-
 ligentiam peccarunt: & ut dicit proverbialis
 sermo, axes proprize agricolationis errare le-
 cerunt, & manibus congregaverunt sterilita-
 tem. Quandoquidem sacrarum dedicationum &
 oblationum Deo decentem ornatum calum-
 niari non dubitarunt, appellantes se sacerdo-
 tes, cum revera non sint. De his Deus per
 prophetam clamat: *Multi pallores destruxerunt* Jerem. 22.
vineam meam, contaminaverunt portionem meam.
 Minime enim sancte virus, qui sibi ipsis mul-
 ta tribuunt, secuti sanctam nostram ecclesiam,
 quam sibi Deus adoptavit, accularunt, neque
*inter sacrum & profanum ullum discrimen posue-
 runt:* nam imagines Dei & sanctorum suo-
 rum, similiter cum statuis latanicis idolorum
 nomine appellarunt. Igitur obedientiam suam
 ab infantia illorum corruptam amplius non te-
 nent.

rens Dominus Christus, nos undique sacerdotalis dignitatis praefatos secundum tuum beneplacitum convocavit, accedente huc divino zelo & nutu Constantini & Irenae fidelissimum nostrorum imperatorum, quo divina traditio ecclesiae catholicae communi suffragio auctoritatem accipiat. Igitur cum omni diligentia percurantes & investigantes juxta scopum veritatis nobis propositum, nihil adjicimus, nihil demimus: sed cuncta ecclesiae catholicae dogmata conservamus, & sex universalibus conciliis inhaerentes, eorum acta comprobamus. Principio secundum synodum in splendida Nicæa congregatam, deinde in regia urbe: Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem, creatorem caeli & terrae, visibilem omnium & invisibilem: & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, lumen de lumine, Deum verum ex Deo vero: genitum, non factum, consubstantialem Patri ante omnia saecula, per quem cuncta facta sunt: qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de caelis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato: passus & sepultus: Et resurrexit tertia die secundum scripturas: Et ascendit in caelos, sedens ad dexteram Patris: Et iterum venturus est cum gloria, judicare vivos & mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per prophetas. In unam sanctam catholicam & apostolicam ecclesiam. Confitemur unum baptismum in remissionem peccatorum, & expectamus resurrectionem mortuorum, & vitam venturi saeculi. Amen. Execramur & anathematizamus Arium & asseclas ejus, & qui communicant cum illius improbis opinionibus. Macedoniumque & sodales illius, qui recte appellantur pneumatomachi, id est, impugnatores Spiritus. Confitemur etiam dominam nostram sanctam Mariam proprie & vere deiparam, ut quae peperit unum sanctae Trinitatis Christum Deum nostrum: quemadmodum prior Ephesina synodus constituit, & impium Nestorium, sociosque illius, tamquam dualitatem personarum inducentes, ab ecclesia depulit. Ad haec duas naturas incarnati propter nos ex immaculata Virgine Maria confitemur, perfectum Deum & perfectum hominem cognoscentes, quemadmodum synodus in Chalcedone habita declaravit: Eutychemque & Dioscorum, blasphemantes in illius divinitatem, exterminavit: adjicientes his Petrum, Severum, & catenam istorum blasphemam non concorditer connexam. Praeterea Origenis, Evagrii, & Didymi fabulositates anathematizamus, quemadmodum synodus Constantinopoli constata, quanta numero, docuit: deinde duas voluntates & actus secundum naturarum proprietatem in Christo praedicamus, quemadmodum sexta Constantinopolitana synodus definiit, detestamurque cum ea Sergium, Honorium, Cyrum, Pyrrhum, Macarium impios istos pietatis impugnatores, omnesque illis consentientes anathematizamus. Fatemur autem unanimiter nos ecclesiasticas traditiones, sive scripto, sive consuetudine valentes & decretas, retinere velle, quarum de numero est imaginum effiguratio, ut quae historiae evangelicae promissionis concinat, ad

credulitatem veram & non phantasticae incarnationis Dei, & ad utilitatem similitudinis, quam nobis exhibet, utiliter inventam. His sic se habentibus, regiam viam incedentes, & sanctorum nostrorum, & divinatorum patrum doctrinae intuentes, & catholicae ecclesiae, in qua sanctus Spiritus inhabitat, traditionem observantes: definimus cum omni diligentia & cura, venerandas & sanctas imagines ad modum & formam venerandae & vivificantis crucis a coloribus & tessellis, aut alia quavis materia commode paratas, dedicandas, & in templis sanctis Dei collocandas, habendaque: tum in sacris vasibus & vestibus, tum in parietibus & tabulis, in aedibus privatis, in viis publicis: maxime autem imaginem Domini & Dei Servatoris nostri Jesu Christi, deinde intemeratae dominae nostrae deiparae, venerandorum angelorum, & omnium deinde sanctorum virorum. Quo scilicet per hanc imaginum picturarum inspectionem, omnes qui contemplantur, ad prototyporum memoriam & recordationem & desiderium veniant, illisque salutationem & honorariam adorationem exhibeant, non secundum fidem nostram, veram latram, quae solum divinae naturae competit: sed quemadmodum typo venerandae & vivificantis crucis, & sanctis evangelii, & reliquis sacris oblationibus suffitorum & luminarium reverenter accedimus, quemadmodum veteribus pie in consuetudinem hoc adductum est: imaginis enim honor in prototypum revertitur, & qui adoratur imaginem, in ea adoratur quoque delictum argumentum. Sic enim sanctorum nostrorum patrum obtinet disciplina, vel traditio catholicae ecclesiae, quae a finibus usque ad fines evangelium suscepit. Paulo ergo sic in Christo loquenti, omnique apostolico caeteri & patribus sanctis idem sentientibus inhaerentes: *Servamus traditiones quas suscepimus. Quare & vidiorum carmina ad ecclesiam cum propheta accinimus: Gaudete valde filia Sion, praedica filia Jerusalem, exultate & latete ex toto corde tuo: a te Deus abstulit iniquitates adversantium tibi, liberata es de manu inimici tui. Dominus rex tuus in medio tui, & pax tibi in sempiterna saecula.*

Igitur qui ausi fuerint aliud sentire, aut docere, aut more impiorum haereticorum ecclesiasticas traditiones contaminare, aut novam quamdam vaniloquentiam inducere, aut quidquam de consecratis in ecclesia abjicere, evangelii, inquam, depictum codicem, aut figuram crucis, aut imaginis alicujus picturam, aut reliquias martyrum, quas sciverint esse germanas & veras, aut contra ista vasa & improbe aliquid excogitare, quod sit contra constitutionem ecclesiasticam, aut uti, tamquam communibus, sacris Deo, repositis pretiosis, aut monasteriis reverendis; si fuerint episcopi aut clerici, deponantur; si monachi aut laici, communionem privantur.

Petrus miseratione divina protopresbyter sanctissimae ecclesiae Romanae beati Petri, & locum retinens Hadriani papae veteris Romae, definiens subscripsi.

Petrus indignus presbyter & praeses sancti patris nostri Sabae, & vices agens Hadriani papae veteris Romae, definiens subscripsi.

Tarasius miseratione divina episcopus Constantinopolitanus novae Romae, patrum dogmatibus insistens, & catholicae ecclesiae adherens, definiens subscripsi.

ANNO
CHRISTI
732ACTIO
VII.

Joannes miseratione divina presbyter, affe- A
for patriarchicus, & vices agens trium aposto-
licorum thronorum orientis, Alexandriae, An-
tiochiae, & Hierosolymorum, patrum dogmati-
bus insillens & catholicae ecclesiae inhazrens,
definiens subscripsi.

Agapius indignus episcopus Caesareae Cappa-
dociae, patrum dogmatibus insillens, &c. sub-
scripsi.

Joannes indignus episcopus Ephesi in eam-
dem sententiam subscripsi.

Constantinus indignus episcopus Constantiae,
quae est in Cypro in eadem, &c.

Leontius indignus episcopus Heracleae Thra-
ciae in eadem sententiam subscripsi.

Basilus indignus episcopus Ancyrae, quae est B
in Galatia in eadem, &c.

Nicolaus indignus episcopus Cyzici, &c.

Euthymius indignus episcopus Sardinum,
in eadem sententiam, &c.

Petrus indignus episcopus Nicomediae in
eamdem sententiam subscripsi.

Elias indignus episcopus Cretae in eadem
sententiam subscripsi.

Hypatius indignus episcopus Nicariae, &c.

Theophilus indignus episcopus Thessalonicae
in eadem sententiam subscripsi.

Stauracius indignus episcopus Chalcedonis in
eamdem sententiam, &c.

Leontius indignus presbyter, & vicem agens
metropoleos Sydae in eadem, &c.

Epiphanius diaconus, vicem agens Sardiniae
in eadem, &c.

Nicephorus indignus episcopus Dyrrachii,
&c.

* f. peries, Nicolaus presbyter * praesidi, & vicem agens
metropoleos Tyansenium in eadem, &c.

Daniel indignus episcopus Amasiae in eam-
dem sententiam subscripsi.

Gregorius presbyter, & vicem agens Moco-
si in eadem, &c.

Constantinus indignus episcopus Gangrorum
in eadem sententiam subscripsi.

Nicetas indignus episcopus Claudiopoleos in
eamdem sententiam, &c.

Gregorius indignus episcopus Neocaesareae,
&c.

Gregorius indignus episcopus Pessinuntion,
&c.

Eustathius indignus episcopus Laodiceae, &c.

Michael indignus episcopus Synnaddon in
eamdem sententiam subscripsi.

Georgius indignus episcopus Antiochiae, quae
est Pisis in eadem, &c.

Theophylactus diaconus, & vicem agens san-
ctissimi episcopi Cariae, &c.

Leontius indignus episcopus Iconii, &c.

Anasthatus indignus episcopus Nicopoleos ve-
teris in eadem sententiam, &c.

Constantinus indignus episcopus Perges, &c.

Gregorius presbyter, & vicem agens Tyano- E
poleos in eadem, &c.

Leontius indignus episcopus Rhodi, &c.

Christophorus indignus episcopus Phalidos,
&c.

Manuel indignus episcopus Hadrianopoleos
Thraciae in eadem sententiam subscripsi.

Nicolaus indignus episcopus Hierapoleos,
&c.

Basilus indignus episcopus Sylzi in eam-
dem, &c.

Theophylactus indignus episcopus Euchaiton
in eadem sententiam subscripsi.

Cyrillus monachus, ex persona Gothiae,
&c.

Theodorus indignus episcopus Seleuciae in
eamdem, &c.

Stephanus indignus episcopus Sugdaon, &c.

* Antoninus monachus & vicem agens Smyr-
nae in eadem, &c.

Constantinus indignus episcopus Rhegii in
eamdem sententiam subscripsi.

Joannes monachus, ex persona Patrarum in
eamdem sententiam, &c.

Theodorus indignus episcopus Catanis in
eamdem sententiam subscripsi.

Joannes indignus episcopus Tauromeniae in
eamdem sententiam subscripsi.

Gaudiosus indignus episcopus Messenae in
eamdem sententiam, &c.

Theodorus indignus episcopus Panormi in
eamdem sententiam subscripsi.

Stephanus indignus episcopus Bibonum, &c.

Constantinus indignus episcopus Leontenae
in eadem sententiam, &c.

Joannes indignus episcopus * Trocalon in * Trocalon
in eadem sententiam subscripsi.

Theodorus indignus episcopus Taurianis in
eamdem sententiam, &c.

Christophorus indignus episcopus sanctae Cy-
riacae in eadem, &c.

Basilus indignus episcopus Carines in eam-
dem sententiam subscripsi.

Theophanes indignus episcopus Lilybaei in
eamdem sententiam, &c.

Theodorus indignus episcopus Trophaeorum
in eadem sententiam, &c.

Sergius indignus episcopus Nicoteron in
eamdem sententiam, &c.

Theodorus indignus episcopus Byzies in
eamdem sententiam, &c.

Maurianus indignus episcopus Pompejopo-
leos in eadem sententiam subscripsi.

Joannes indignus episcopus sanctae Salonin-
tiae in eadem, &c.

Eustratius indignus episcopus Apameae, quae
est in Bithynia in eadem, &c.

Petrus indignus episcopus Germiorum in
eamdem sententiam subscripsi.

Joannes indignus episcopus Arcadiopoleos in
eamdem sententiam subscripsi.

Constantinus presbyter, & ex persona Nico-
poleos Armeniae secundae in eadem, &c.

Sisinnius indignus episcopus Parii in eam-
dem sententiam, &c.

Epiphanius indignus episcopus Mileti, &c.

Nicetas indignus episcopus Praeconnessi, &c.

Joannes indignus presbyter, & vicem agens
Coloniz in eadem, &c.

Eustratius indignus episcopus Methymnae in
eamdem, &c.

* Leontius indignus episcopus Chii in eam-
dem sententiam subscripsi.

Ursus indignus episcopus ecclesiae Baritanoro-
rum in eadem, &c.

Joannes indignus episcopus Apyon in eam-
dem sententiam subscripsi.

Theophylactus indignus episcopus Cypselon
in eadem, &c.

Laurentius indignus episcopus ecclesiae Ape-
titanorum in eadem, &c.

Leontius indignus episcopus Carpathi, &c.

Eustathius indignus episcopus Troadis, &c.

Cyriacus indignus episcopus Daziparorum in
eamdem sententiam subscripsi.

Leontius indignus episcopus Mesembriae, &c.
Gre.

Antonius

Trocalon

Supra Ec-
cliam.

ACTIO
VII.

Gregorius indignus episcopus Derci, &c.
Theodorus indignus episcopus Heracleæ,
&c.
Theodosius indignus episcopus Ammorii,
&c.
Joannes indignus episcopus Nyssæ, &c.
Georgius indignus episcopus Thermarum *
Basizarum in eadem sententiam, &c.
Georgius indignus episcopus Camulianorum
in eadem sententiam subscripsi.
Sotericus indignus episcopus Cicellon in eam-
dem sententiam subscripsi.
Theophyladus indignus episcopus Hypæron
in eadem, &c.
Damianus indignus episcopus Mitylenæ,
&c.
Theophyladus indignus episcopus Trallium
in eadem sententiam, &c.
Constantinus indignus episcopus Mastauron
in eadem sententiam subscripsi.
Ignatius indignus episcopus Prienes, &c.
Georgius indignus episcopus Briulon, &c.
Constantinus indignus presbyter, vicem a-
gens * Agæus in eadem sententiam, &c.
Theodosius indignus episcopus Nyssæ alterius
in eadem sententiam subscripsi.
Basilius indignus episcopus Magnesæ, &c.
Basilius indignus episcopus Mæandri, &c.
Sabas indignus episcopus * Aneon, &c.
Nicephorus indignus presbyter ex persona *
Bargarorum in eadem sententiam, &c.
Gregorius indignus episcopus Paleapoleos in
in eadem sententiam, &c.
Theophanes indignus episcopus Caloes, &c.
Leontius indignus episcopus Algizon, &c.
Nicodemus indignus episcopus Eugazon,
&c.
Lycastus indignus episcopus Bareton, &c.
Theognius indignus presbyter, vicem agens
Sion in eadem sententiam, &c.
* Thomas indignus episcopus Lebedi, &c.
Stratonicus indignus episcopus Cumerum,
&c.
Eustathius indignus episcopus Erythæon in
eamdem sententiam subscripsi.
Theophilus indignus episcopus Thymnon in
eamdem sententiam subscripsi.
Cosmas indignus episcopus Myrrhines, &c.
Othianus indignus episcopus Etææ, &c.
Pardus indignus episcopus Pitanes in eam-
dem sententiam, &c.
Basilius indignus episcopus Pergami, &c.
Basilius indignus episcopus Antamynton in
eamdem sententiam subscripsi.
Marianus indignus episcopus Antandri in
eamdem sententiam, &c.
Joannes indignus episcopus Assi in eadem,
&c.
Leontius indignus episcopus Phocææ, &c.
Joannes indignus episcopus Rhædelli, &c.
Joannes indignus episcopus Panii, &c.
Melchisedec indignus episcopus Calliopoleos,
&c.
Theophyladus indignus episcopus Chariopo-
leos in eadem sententiam subscripsi.
Leonidas indignus episcopus Madyti, &c.
Sisinnius indignus episcopus * Tzuruli in eam-
dem sententiam, &c.
Thomas indignus episcopus Daonii, &c.
Gregorius indignus episcopus Theodoropoleos
in eadem sententiam subscripsi.
Sisinnius indignus episcopus Chalcidos in
eamdem sententiam subscripsi.

* B. d. z.

* Aneon, al.
* Agæa* Aecorum,
* Aenos
* Thraciz.
* Pro Gargara-
rum. Hard.

* Theophanes

* Tzuruli,
* Tzuruli

A Benjamin indignus episcopus Lizicon, &c.
Joannes indignus episcopus Bryseus in eam-
dem sententiam subscripsi.
* Spyridon indignus episcopus Palææ, sive
Chytron, in eadem, &c.
Eustathius indignus episcopus Solorum in
in eadem sententiam subscripsi.
Theodorus indignus episcopus Citii in eam-
dem sententiam subscripsi.
Georgius indignus episcopus * Trimithunton,
* alterius Badenæ in eadem, &c.
Alexander indignus episcopus * Trimithun-
ton, * alterius Badenæ, &c.
Constantinus indignus episcopus Heliopoleos
in eadem, &c.
B Synesius indignus episcopus Tabiæ in eam-
dem sententiam subscripsi.
Theophilus indignus episcopus Anastasiopo-
leos in eadem, &c.
Leontius indignus episcopus Minzi in eam-
dem sententiam subscripsi.
Petrus indignus episcopus Aspones, &c.
Anthimus indignus episcopus Berinopoleos
in eadem sententiam subscripsi.
Michael indignus episcopus Melitopoleos in
eamdem, &c.
Sisinnius indignus episcopus Hadrianes in
eamdem, &c.
Theodorus indignus episcopus * Dermis in
eamdem, &c.
C Basilius indignus episcopus * Hadriani in eam-
dem sententiam subscripsi.
Leontius indignus episcopus Pæmanion in
eamdem sententiam subscripsi.
Simeon indignus episcopus Oces, &c.
Strategius indignus episcopus Dardanes in
eamdem sententiam, &c.
Joannes indignus episcopus Lampfaci in eam-
dem sententiam subscripsi.
Theodorus indignus episcopus Palæon in
eamdem sententiam, &c.
Leontius indignus episcopus Troados in eam-
dem sententiam, &c.
Theodorus indignus episcopus Abydi in eam-
dem sententiam subscripsi.
Nicetas indignus episcopus Ilii, &c.
Anastasius indignus episcopus Tripoleos in
eamdem sententiam subscripsi.
Leontius indignus episcopus Traculon, &c.
Stephanus indignus episcopus Salon, &c.
Joannes indignus episcopus Gabalon in eam-
dem sententiam subscripsi.
Itaius indignus presbyter, & vicem agens
Thyatiron in eadem, &c.
Stephanus indignus episcopus Silandi in eam-
dem sententiam subscripsi.
Nicolaus indignus episcopus Pericommatos in
eamdem, &c.
Joannes indignus episcopus Sethon in eam-
dem sententiam subscripsi.
E Constantinus indignus episcopus Arasi in
eamdem, &c.
Theophanes indignus episcopus Mæonia in
eamdem, &c.
Michael indignus episcopus Stratonicæ in
eamdem, &c.
Georgius indignus episcopus Gordi in eam-
dem sententiam subscripsi.
Joannes indignus episcopus Daldes in eam-
dem sententiam subscripsi.
Eustathius indignus episcopus Hyrcanes in
eamdem, &c.
Joseph indignus episcopus * Attalia, &c.
* Attalia
Theo-

ANN O
CHRISTII
787

* Spyridon

* Trimethun-

* Hz due to

ces videntur

superfluz.

Hard.

* Pro Ama-

thunton.

Hard.

* Pro Germis

Hard.

* Hadrianes

ANNO
CHRISTI
187

Dactyl

* Pro. Com.
H.

Theopistus indignus episcopus Hermocapilon A
in eadem, &c.
Zacharias indignus episcopus Hierocæfarie
in eadem, &c.
Michael indignus episcopus Cerafeon in
eamdem sententiam, &c.
David indignus episcopus Helenopoleos in
eamdem, &c.
Cyrion indignus episcopus Lophi in eam-
dem sententiam, &c.
Basilus indignus presbyter, & vicem agens
episcopi * Dactyli, in eadem, &c.
Theophylactus indignus episcopus Apollonia-
dos in eadem, &c.
Constantinus indignus episcopus Cæfareæ, quæ
est Bithyniæ, in eadem, &c.
Georgius indignus episcopus Basilinopoleos
in eadem, &c.
Leomius indignus episcopus Neocæfareæ,
aut Aristes, in eadem, &c.
Nicephorus indignus episcopus Adranes Thra-
ciz in eadem, &c.
Theodorus indignus episcopus Prutes, &c.
Epiphanius indignus episcopus Lampes in
eamdem, &c.
Theodorus indignus episcopus Heracleopo-
leos in eadem sententiam subscripsi.
Anastasius indignus episcopus Gnosii in eam-
dem sententiam subscripsi.
Meletinus indignus episcopus Cydonii in
eamdem sententiam, &c.
Leontius indignus episcopus Cylami, &c.
Theodorus indignus episcopus Subriton in
eamdem sententiam, &c.
Leontius indignus episcopus Phanicon in
eamdem sententiam subscripsi.
Joannes indignus episcopus Arcadiæ in eam-
dem sententiam subscripsi.
Epiphanius indignus episcopus Eleutheriz
in eadem sententiam subscripsi.
Photinus indignus episcopus Cantani in eam-
dem sententiam subscripsi.
Sisinnius indignus episcopus Cherronesi in
eamdem sententiam subscripsi.
Gregorius indignus presbyter, & vicem agens
Cephaleniæ, &c.
Philippus indignus episcopus Cercyron in
eamdem sententiam, &c.
Antonius indignus episcopus * Trizenen in
eamdem, &c.
Petrus indignus episcopus Monembasiz in
eamdem, &c.
Gabriel indignus episcopus Ægines in eam-
dem sententiam, &c.
Leontius indignus episcopus Porthmi, &c.
Philippus indignus episcopus Horei in eam-
dem sententiam subscripsi.
Leontius indignus episc. Zacynthi in eam-
dem sententiam, &c.
Leontius indignus episcopus Linoes in eam-
dem, &c.
Nicetas indignus episcopus Meles in eadem
sententiam subscripsi.
Neophytus indignus episcopus Gordosferbon
in eadem, &c.
Joannes indignus episcopus Etennon in eam-
dem sententiam subscripsi.
Leontius indignus episcopus Aspendi in eam-
dem sententiam, &c.
Constantinus indignus episcopus Zelorum in
eamdem sententiam, &c.
Gregorius indignus episcopus Sinopes in
eamdem sententiam, &c.

Maurianus indignus episcopus vicem agens *
Antrapon, in eadem, &c.
Gregorius indignus episcopus * Amaltris, in
eamdem, &c.
Heraclius indignus episcopus * Junopoleos
in eadem sententiam, &c.
Nicetas indignus episcopus Dabyron in eam-
dem sententiam, &c.
* Theophanus indignus episcopus Soron in
eamdem, &c.
Joannes indignus episcopus Heracleæ Ponti
in eadem, &c.
Theophilus indignus episcopus Plusiados, &c.
Constantinus indignus episcopus Cratini in
eamdem, &c.
B Nicetas indignus episcopus Adrianopoleos
in eadem, &c.
Nicetas indignus episcopus * Rhozzi in
eamdem sententiam, &c.
Constantinus indignus episcopus Polemonii
in eadem sententiam, &c.
Theodorus indignus episcopus Cormanon in
eamdem sententiam, &c.
Joannes indignus episcopus Cerafunton in
eamdem, &c.
Nicephorus indignus episcopus Clanei in
eamdem sententiam subscripsi.
Leontius indignus episcopus Trocnadon in
eamdem sententiam subscripsi.
Joannes indignus diaconus ex persona * Pha-
Csilidos, in eadem, &c.
Theodorus indignus episcopus Pinaron in
eamdem sententiam subscripsi.
Stephanus indignus episcopus * Canni, &c.
Anastasius indignus episcopus Pataron in
eamdem sententiam, &c.
Georgius indignus episcopus Nissæ in eam-
dem sententiam subscripsi.
Constantinus indignus episcopus Candibon in
eamdem, &c.
Leontius indignus episcopus Corydalon in
eamdem, &c.
Nicodemus indignus episcopus Didymorum
in eadem, &c.
Leontius indignus episcopus Limyron in
eamdem sententiam, &c.
Constantinus indignus episcopus Tilon in
eamdem sententiam, &c.
Petrus indignus diaconus ex persona Orycan-
don in eadem, &c.
Stephanus indignus episcopus * Anaxi in
eamdem sententiam, &c.
* Gregorius indignus episcopus * Hymandi,
&c.
Constantinus indignus episcopus * Cobon in
eamdem, &c.
Stauratius indignus episcopus Zenopoleos in
eamdem sententiam, &c.
Gregorius indignus episcopus Cybires in
eamdem sententiam, &c.
E Basilus indignus episcopus Tabon in eam-
dem sententiam, &c.
Dorotheus indignus episcopus Neapoleos in
eamdem, &c.
Constantinus indignus episcopus Alabandon
in eadem sententiam, &c.
David indignus episcopus Jassi in eadem,
&c.
Gregorius indignus episcopus * Mylassi in
eamdem, &c.
Sergius indignus episcopus Bargyllii in eam-
dem sententiam subscripsi.
Gregorius indignus episc. Lami, &c.
Joan-

ACTIO
VII.

* Pro. An-
draps.
* Anastrodin
Junopolis

* Theopha-
act.

* Rhozzi
Rhyzi

* Pha-
Pha felidos

* Pro. Can-
H.

* Pro. An-
ram. H.
* Georgius.
* Pro. Oc-
nlandi. H.
* Pro. Com-
bon. H.

* Mylassi.

- ACTIO VII.
- Joannes indignus episcopus. Mindi in eadem sententiam subscripsi.
- Stauratius indignus episcopus Stadis in eadem sententiam, &c.
- Gregorius indignus episcopus Stratonicem in eadem, &c.
- Nicetas indignus * diaconus ex persona Halycarnassi in eadem, &c.
- Michael indignus episcopus Chæretopon in eadem, &c.
- Pantaleontus indignus episcopus Valentis in eadem, &c.
- Georgius indignus episcopus Peltarum, &c.
- Christophorus indignus episcopus Atanassi in eadem, &c.
- Leontius indignus episcopus Eumenis, &c.
- Paulus indignus episcopus Acmonis in eadem, &c.
- Gregorius indignus episcopus * Timæni ferarum, in eadem, &c.
- Philippus indignus episcopus Trauopolis in eadem, &c.
- Leontius indignus episcopus Aleon in eadem sententiam subscripsi.
- Nicephorus indignus episcopus Lundon, &c.
- Georgius indignus episcopus Appis, &c.
- Joannes indignus episcopus Sibilon in eadem sententiam subscripsi.
- Zacharias indignus episcopus Trapezopoleos in eadem, &c.
- Leontius indignus episcopus Sebastis in eadem sententiam, &c.
- Andreas indignus episcopus Cidissoli in eadem sententiam, &c.
- Dositheus indignus episcopus Pisonon, aut Colasson, in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus Cotyzi in eadem, &c.
- Nicetas indignus episcopus Nacolis in eadem sententiam, &c.
- Leontius indignus episcopus Docimii in eadem sententiam, &c.
- Theophylactus indignus presbyter, & ex persona Ipsi, in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus Eucarpis in eadem, &c.
- Michael indignus episcopus Hierapoleos in eadem, &c.
- Joannes indignus presbyter, & ex persona Nicoli * Achorii, in eadem, &c.
- Nicolaus indignus episcopus * Phytizi in eadem, &c.
- Theophylactus indignus episcopus Cynnabareos, &c.
- Damianus indignus episcopus Myri in eadem sententiam, &c.
- Christophorus indignus episcopus Promisi, &c.
- Nicetas indignus episcopus Augustopoleos in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus Ambladon in eadem, &c.
- Stephanus indignus presbyter, & vicem agens Otri, in eadem, &c.
- Georgius indignus episcopus * Medzi in eadem sententiam, &c.
- Gregorius indignus presbyter, & vicem agens Polyboti, in eadem, &c.
- Silonius indignus episcopus * Philomili in eadem, &c.
- Michael indignus episcopus Papon in eadem sententiam, &c.
- Sifinnius indignus episcopus Apameæ, quæ Concil. General. Tom. XIII.
- est Ciboti in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus Comanes in eadem, &c.
- Nicephorus indignus episcopus Adadon in eadem, &c.
- Petrus indignus episcopus Potasi in eadem sententiam subscripsi.
- * Theodorus indignus episcopus * Sagalasi in eadem, &c.
- Leontius indignus episcopus Bares in eadem sententiam subscripsi.
- Petrus indignus episcopus Seleucis Pisiadis in eadem sententiam, &c.
- Nicephorus indignus episcopus Phoglon in eadem sententiam subscripsi.
- B Maurianus indignus episcopus Magydon in eadem, &c.
- Leontius indignus episcopus Andidon in eadem sententiam subscripsi.
- Leontius indignus episcopus Andidon in eadem sententiam subscripsi.
- Stephanus indignus episcopus Parnasi in eadem sententiam subscripsi.
- Bardanus indignus episcopus Doaron in eadem sententiam, &c.
- Euttratus indignus episcopus Debelti in eadem, &c.
- Euphemius indignus episcopus Sozonoleos in eadem, &c.
- Theodorus indignus episcopus Bulgarophygi in eadem sententiam, &c.
- Georgius indignus episcopus Plutinopoleos in eadem sententiam subscripsi.
- Basilus indignus episcopus Perbireos in eadem sententiam, &c.
- Michael indignus episcopus Pamphyli in eadem, &c.
- * Rubim indignus episcopus Scopelon in eadem sententiam subscripsi.
- Sifinnius indignus episcopus * Garelles, &c.
- Callistus indignus episcopus * Eudonidos in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus * Laginon in eadem, &c.
- Joannes indignus episcopus Codrullon in eadem, &c.
- Theodorus indignus episcopus Cremonon in eadem, &c.
- Constantinus indignus episcopus Adrianes in eadem, &c.
- Theophilus indignus episcopus Chii, &c.
- Galatas indignus episcopus Meli, &c.
- Sergius indignus episcopus Leri in eadem sententiam subscripsi.
- Mauzones indignus episcopus Diocazarex in eadem sententiam, &c.
- Eustathius indignus episcopus Celendereos in eadem, &c.
- Zacharias indignus episcopus * Cardabendon in eadem, &c.
- Sifinnius indignus episcopus Musbadon in eadem, &c.
- Eustathius indignus episcopus Lami, &c.
- Theodorus indignus episcopus Germanicopoleos in eadem sententiam, &c.
- Sifinnius indignus episcopus Syces, &c.
- Constantinus indignus episcopus * Dalysanes, in eadem sententiam subscripsi.
- Leontius indignus episcopus Sibilon in eadem sententiam subscripsi.
- Stephanus indignus episcopus Philadelphus in eadem sententiam, &c.

ANNO
CHRISTII
737.Theodorus
Agalasi

Ruben

* Pro, Garelles. H.
* Pro, Eudonidos. H.
* Pro, Laginon. H.

* Pro, Cardabendon. H.

Dalysanes.

ANNO
CHRISTO
731.S. S. N. N.
S. S. N. N.
S. S. N. N.S. S. N. N.
S. S. N. N.S. S. N. N.
S. S. N. N.

ANNO

S. S. N. N.
S. S. N. N.S. S. N. N.
S. S. N. N.

Eudoxius indignus presbyter, & vicem agens A
Metellipoleos, in eandem, &c.
Theodorus indignus episcopus Cadon in
eamdem sententiam, &c.
Theophylactus indignus episcopus Mosyon
in eandem, &c.
Basilus indignus episcopus Dionysipoleos
in eandem, &c.
Stephanus indignus * Sinai in eandem sen-
tentiam subscripsi.
Constantinus indignus episcopus Andri in
eamdem, &c.
Eustathius indignus episcopus * Tini, &c.
Joannes indignus episcopus Decateron, &c.
Joannes indignus episcopus Nicææ Thraciæ
in eandem, &c.
* Theophanes indignus episcopus Lebedi,
&c.
Joannes indignus episcopus Lithoproposi, &c.
Nicephorus indignus episcopus Arcadiopoleos
in eandem, &c.
Theodorus indignus episcopus Heracleopoleos,
aut Pidachtoes, &c.
Constantinus indignus episcopus Metron in
eamdem sententiam subscripsi.
Lycastus indignus episcopus Phylladon in
eamdem sententiam, &c.
Michael indignus episcopus Trallensium in
eamdem, &c.
Joannes indignus episcopus Lemni, &c.
Leontius indignus episcopus * Amisii in
eamdem sententiam subscripsi.
Michael indignus episcopus Tii in eandem
sententiam subscripsi.
Epiphanius indignus episcopus Pertorum in
eamdem sententiam subscripsi.
Joannes indignus episcopus Thymbriadon,
&c.
* Stephanus indignus episcopus * Orynnon in
eamdem, &c.
Herachus indignus episcopus Sami in eam-
dem sententiam subscripsi.
* Joannes indignus episcopus * Prænesti in
eamdem sententiam subscripsi.

Sancta synodus exclamavit : Omnes sic cre-
dimus, omnes idem sapimus, omnes approban-
tes subscripsimus. Hæc est fides apostolorum :
hæc est fides patrum : hæc est fides orthodo-
xorum : hæc fides orbem terrarum confirma-
vit. Credentes in unum Deum in Trinitate lau-
datum, venerandas imagines amplectemur. Qui
secus agunt, anathemate percelluntur : qui sic
non sentiunt, ab ecclesia depelluntur. Nos an-
tiquæ ecclesiæ legislationi insistimus, nec decre-
ta patrum custodimus : nos, adicientes aliquid
aut auferentes ecclesiæ, anathematizamus : nos
venerandas imagines suscipimus : nos, qui se-
cus se xint, anathemate percellimus. Quicumque
sententias sacræ scripturæ de idolis contra ve-
nerandas imagines adducunt, anathema. Qui
venerandas imagines idola appellant, anathema.
Qui dicunt quod imagines Christiani ut deos
adorant, anathema. Qui scientes communicant
cum illis qui contra venerandas imagines sen-
tiant, aut eas dehonstant, anathema. Qui
præter Christum Dominum Deum nostrum di-
xerit alium nos a cultu idolorum liberasse, ana-
thema. Qui audent ecclesiam catholicam dicere
idola aliquando suscepisse, anathema. Multi
anni imperatorum. Constantini & Irenæ ejus
matris multi anni. Victorum imperatorum mul-
ti anni. Novo Constantino & novæ Helenæ

perpetue memoria. Deus imperium Augusto-
rum conservet. Imperator cælestis terrenos re-
ges custodi. Cunctis hæreticis anathema. Ru-
gienti conciliabulo contra venerandas imagines
anathema. Impia hæreticorum verba estimanti-
bus anathema. Theodoro falsi nominis episco-
po Ephesi anathema. Sisinnio cognomento Pa-
stille anathema. Basilio maledico Tricacabo
anathema. Trinitas trium eorum dogma sustu-
lit. Anastasio, Constantino, & Victori, qui
successive thronum Constantinopolitanæ ecclesiæ
ascenderunt, non aliter ac novo Ario, Nesto-
rio, Dioscoro, anathema. Sancta Trinitas ho-
rum trium dogma sustulit. Joanni Nicomediæ,
& Constantino Nacolæ hæreticis, anathe-
ma. In nihilum redegerunt imaginem Domini
& sanctorum ejus. Dominus eos ad nihilum
deduxit. Si quis ex Iconoclastarum hæresi ali-
quem existentem defenderit, anathema. Si quis
Deum secundum humanitatem non circumscit-
abilem confessus fuerit, anathema. Si quis
evangelicis narrationes per picturam repræsen-
tatas non acceptaverit, anathema. Si quis has
non salutaverit in nomine Domini & sanctorum
ejus, anathema. Si quis traditionem ecclesiæ,
sive scripto sive consuetudine valentem non cu-
raverit, anathema. Germani orthodoxi perpe-
tua memoria. Joannis & Georgii perpetua me-
moriam. Præconum veritatis perpetua memoria.
Trinitas hos tres approbavit. Horum disputa-
tionibus inhærentes, digni reddamur misericor-
diis & gratia primi & magno supremi sacerdotis
Jesu Christi Dei nostri, intercedente simul
inviolata domina nostra sancta Deipara, & om-
nibus sanctis. Fiat, fiat. Amen.

PISSIMIS ET SERENISSIMIS
imperatoribus nostris, Constantino & Liene ma-
tri, Tarasius indignus episcopus Dei obsequan-
tis & imperatricis nostræ urbis novæ Romæ,
& universa sancta synodus, quæ secundum divi-
nam voluntatem & jussu imperatoris in hac
splendida Nicensium metropoli secundo convenit.

CHRISTUS Deus noster, fortissimi impe-
ratores, caput ecclesiæ prædicatur : quo-
niam cor nostrum in manu ejus exiens, ver-
bum bonum scaturit : suo enim decreto &
mandato vos in nomine suo convocavit, ut
dogmatum ecclesiasticorum oracula fixa firma-
que conservetis. Etenim quemadmodum caput
vestrum auro & lapidibus pretiosis exornatum
est, ita & membra vestra evangelicis patrum
doctrinis sunt excolta : nam quorum sonus in
universum terrarum orbem est egressus, cum si-
tis veluti discipuli & confodales, universique
Christiani populi duces & principes, ad piete-
tem veritatis sermonem contulistis, & ortho-
doxæ fidei pietatisque figuram descripsistis. Ua-
de fidelibus tamquam faces ardentes relucetis,
& periclitanti ecclesiæ manum porrexistis : nam
& sanas doctrinas conservatis, & disidentium
unanimum concordiam gubernatis (absit verbo
invidia) Dei beneplacito : pietatis officia &
honestæ adiones per vos sunt stabilitæ. Quam-
obrem os nostrum impletum est gaudio, & lin-
gua nostra exultatione : nam per scriptam no-
stram vocem res ipsas lingue loquuntur. Quid
enim splendidius magnificentiusque esse possit
principi, quam ecclesiasticarum constitutionum
firmitatem & stabilitatem integram conserva-
visse? Quandoquidem autem quidam, imagi-
nem quidem pietatis circumferentes, sacerdoti
di-

ACTIO
VII.

S. S. N. N.

ACTIO
VII.

Dat. 13.

Hic. 19.

7. VANAM
VOCATAM.

dignitate conspicuos se exhibent, verum ipsum A
roborem sacerdotii denegantes confurrexerunt,
Babyloniis et sacerdotum accusationem ar-
ripuerunt, quos & propheta triumphat, dicens:
Egressa est ex Babylone iniquitas, Caiphaicum-
que conciliabulum coegerunt, facti parentes
impiorum dogmatum, execrationis & amaritu-
dinis, quorum os non alio quam ad maledi-
cendum spectat, & hinc gloriam famamque ve-
natur, linguam habentes blasphemam, & cala-
mum bene huic inservientem, pugnantibus ver-
bis Dei, imperatorum majestatem monitrosi
verbis corrumpentes: gentem sacram, quæ se-
mel Christum induit, & ex gratia illius serva-
ta est, quasi in idolorum errore existentem,
idololatras vocantes: & improbitatis animo
præditi, illis hætenus manus injecerunt, ar-
bitrantes se posse obcurare venerandarum
imaginum picturam, atque eas partim veluti
communi suffragio exterminarunt, partim
vero quæ ex cera luteæ erant in singularem
ornatum, in turpes usus converterunt: quæ ve-
ro ex tabulis & aërculis depictæ erant, tum
Christi tum etiam sanctorum illius, igni tradi-
derunt: & ut uno verbo dicam, omnes nos-
tras ecclesias contaminantes, disturbarunt; &
hierarchæ, id est, sacrarum rerum præfides
antes existentes hæresiarum facti sunt: & pro-
pæce rixas ad populum locuti sunt, pro fru-
mento zizaniam ecclesiasticis agris iniecerunt:
vinum cum aqua miscuerunt, & proximo pota-
verunt subversionem noxiam. Præterea cum
essent lupi Arabici, pellem ovinam egregie si-
mulant se gestare. Defraudantes quoque veri-
tatem, mendacium vires cupiverunt acquire-
re posse. Sed aspidum ova fregerunt, & secun-
dum prophetam, telam aranæ filarunt. Qui
autem de ovibus illis edere debebat, postquam
confregisset ea, ventum inanem reperiens, si-
mul & basiliscum accepit veneno & lethali af-
flatu plenum. Quoniam autem hæc ita se ha-
bent, & veritatem ad tempus mendacium ade-
mit, o vos mitissimi & fortissimi imperatores,
non ferentes ejusmodi pestilentem & animis
lethalem errorem diutius in terris hæere, sed
hunc Spiritus divini, qui in vobis inhabitat,
afflatu obcurare contendistis, quo scilicet fir-
ma maneat ecclesiæ constitutio, & totius populi
coagmentum, ac imperium vestrum pacifice
secundum nominis appellationem gubernetur.
Neque putastis ferendum aut tolerabile,
quod in reliquis omnibus rebus bene inter nos
conveniret, de vitæ autem nostræ summa &
præcipuo, nimirum pace ecclesiæ, inter nos es-
sent discordia, maxime cum nostrum caput uni-
cum sit Christus, nos autem deinceps illius
unius corporis membra, propter eam, quæ in-
ter nos, communem fidem & sententiam. Qua-
propter vos sacrum hunc nostrum copiosum in
hac Nicensium metropoli convenire iussistis
cœtum, quo ecclesiarum disensionem auferre-
mus; & male disjuncta ad unionem commo-
dam reduceremus; & ut eam, quæ nuper ex
spinosis confutata est sententia, in vallam
hoc est salvam doctrinam convelleremus &
disrumperemus; & vestrem orthodoxæ fidei con-
servaremus illam. Quare apostolicis & patrum
adhærentes traditionibus, ex afflatu Spiritus
sancti in unum convenientibus animis, item
Concil. General. Tom. XIII.

ecclesiam catholicam & sacrarum lex universalium
synodorum dogmata habentes nobis concordantia,
audemus anathematizare Arii insaniam,
Macedonii rabiem, Apollinarii dementia,
Nestorii idololatriam in homine, Eutychis &
Dioscori conspirantem vanitatem, & horum
multorum capitum hydrum, Origenis, Didymi
& Evagrii nugas fabulasque, Sergii, Honorii,
Cyri, & Pyrrhi, eorumque assecularum unam
voluntatem, imo malam & improbam volun-
tatem.

Deinde & qui post hos vana & nova exco-
gitarunt nugamenta contra venerandas imagi-
nes, eodem suffragio, & convenienter accepto a
sancto Spiritu verbo, & pura fontis illius aqua,
spongia divinorum dogmatum absterisimus &
expunximus, inventoresque nuper vaniloquenti-
æ longe extra ecclesiasticos muros ejecimus.
Et quemadmodum pedes & manus competentem
animæ consiliis moventur, ita & nos a Spiritu
accepta gratia, & robur habentes fortitudinis
vestræ coadjutans, & pietatem reconciliavimus,
& veritatem deprædicavimus. Quamobrem omni-
bus modis recipiendæ sunt venerandæ imagines
Domini nostri Jesu Christi, quatenus scilicet
perfectus homo fuit, & hæc quoque omnes, quæ
historice e sacra evangeliorum narratione Je-
pinguntur, nempe intemeratæ dominæ nostræ
Deiparæ, sanctorum quoque angelorum: nam
hominibus ipsi quoque in forma hominis visi
sunt: item sanctorum omnium, quorum prælia
& certamina tabulis & parietibus, sacris item
vestibus & vasis insculpta amari debent: quem-
admodum catholica ecclesia multis retro sæcu-
lis in hisce est instructa. Sic enim ea accepit,
sic a sanctis nostræ disciplinæ ducibus, & eo-
rum successoribus patribus nostris statutum est.
Sunt autem hæc adorandæ quoque, hoc est
excolendæ & amandæ. Idem enim significant
hæc juxta antiquam Græcæ dialecton: nam
ἀγαπάω, id est adorare, & ἀγαπᾶσθαι, id est
amplēdi, & ἀγαπᾶν, id est amare, significat.
Præpositio autem ἀπό, intentionem significat
desiderii, quemadmodum in ἀποτίθημι, & ἀπο-
τίθημι, & ἀποτίθημι, ἀποτίθημι, & ἀποτίθημι,
quod significat & amplexum, & vehementem amorem.
Nam quod quis ἀγαπᾶ, (hoc est amat) id etiam
ἀγαπᾶσθαι (hoc est amplectitur) & quod
adorat, sive amplectitur, nempe ἀγαπᾶσθαι, hoc
etiam omnino ἀγαπᾶ, id est amat. Testatur id
sane humana natura & affectio, qua erga ami-
cos sumus affecti: sic enim inter duos res agitur,
& hoc modo sibi occurrentes agunt. Non
solum autem apud Græcos hæc loquendi ratio
in usu est, sed in divina quoque scriptura idem
annotare licet. In libris enim Regum scriptum
est; David surrexit, & cecidit in faciem suam,
& adoravit ter Jonatham, & osculatus est eum.
Rursus, nonne Dominus de Pharisæis dicit in
evangelio: Amant primos accubitus in convivio,
& salutationes in foro. Certum est ἀγαπᾶσθαι, id
est salutationem, hoc loco a Domino appella-
ri ἀγαπᾶσθαι, id est adorationem. Pharisæi enim
glorioso animo præditi, & seipso justos existi-
mantes, ab omnibus adorari studebant. Non
enim ore osculari petebant: fuisse etenim hoc
humilitatis signum, & haudquaquam Pharisæi
supercilii. Iterum Paulus apostolus divinus fa-
ne, quemadmodum in Actibus scribit Lucas:

ANNO
CHRISTII
137.

Reg. 20.

Luc. 24.

B b b 2

Nam

1 Quoniam Irene Græcæ pacem significat. Hard.
2 Supra, ignominiosam græssamque vestem. Hard.

743

ANNO
C. D. C. L. I.
M. C. C. C. I.
M. C. C. C. I.

Nam cum (inquit) effemus nos Hierosolymis, lacerenter, & misericiter exceperunt nos fratres: sequenti autem die Paulus nobiscum ad Jacobum ingreditur, aderant autem omnes presbyteri: iactatus autem ius, singula, qua in gentibus per illum fecisset Dominus, exposuit. Hic enim lacerationem, honorificam adorationem mutuo scilicet, apostolica sententia significat. Quemadmodum de Jacob legitur: Adoravit in summitate virga sua. Cum his convenit Gregorius cognomine theologus dicens: Beisilem venerare, praesepit adra. Quis autem, modo recte & sincere scripturas intelligat, ea quae ita in scripturis occurrunt non viderit, inde latram quae sit per spiritum non dici, nisi omnino expedit intelligenti, & plane in sententis scripturae & patrum iudis? Non enim in summo virga Jacob latram fecit. Neque etiam Gregorius praesepit latrae vocabulum addit, nequaquam. Rursum cum crucem vivificam salutamus, convenienter canimus: Crucem tuam adoramus, Domine. Lanceam, quae vivificans latus sancti iustis tua aperuit, adoramus. Quae sane adoratio nihil aliud est, quam salutatio, sive amplexum malis dicere, quod indicat hoc, quod Iacob quoque nostris propriis ea contingamus. Si vero saepius in scriptura & elegantibus nostris patribus adorationem quis dixerit, pro cultu sive latra, quae in spiritu sit, sumi non negamus: nam cum vox sit multae significationis, non potest non aliquando pro cultu adorationis in spiritu sumi. Adoratio enim est, cum venerationem, desiderium & timorem significet: ita nos vestrum victoriosum & placidissimum imperium adoramus. Est adoratio, quae tantummodo victorem significat, quemadmodum Jacob adoravit Elau. Est quae gratiam notat, quomodo Abraham pro agro, quem accepit a filio Chet in sepulchrum Sarae uxoris suae, adoravit illos. Rursum, qui sperant beneficii te accepturos a potentioribus, eos adorant quemadmodum Jacob adoravit Pharaonem. Hinc divina scriptura dicens: Deum tuum adorabis, & illi soli cultum exhibebis: adorabis, absolute ponit, neque adicit, soli, ut significetur vox divitiae notiois & aequivoca. Cultum autem exhibebis, sive servies soli dixit: quam ob tantam latram uni Deo tribuimus, ad quem illum referimus. His ita se habentibus, in consilio & sine ulla dubitatione credimus, acceptam & placitam coram Deo esse venerandatum imaginum depictionem, & earum quae depictionem Domini nostri Iesu Christi expriment, & Virginis quae Mariae de parva intermerat, qui etiam gloriosorum angelorum, & omnium sanctorum. Has quoque adorandas & salutandas putamus. Qui vero ita non est animatus, sed circa venerandarum imaginum adorationem laborat & dubitat, eum anathematizat sancta & veneranda nostra synodus, quae efficacia divini Spiritus & ecclesiasticis patrum traditionibus munita est & cincta. Anathema aeternum illud, nihil aliud est quam separatio a Christo. Si vero aliqui repugnaverint adversum ea quae statuta sunt, his non adhibentes fidem, sane contra stimulum calcitrant, & propriis animis injuri sunt. Nam & Christo adversantur, & lycophantis, quae adversus ecclesiam Dei exercentur, gaudent, ipsaque pietatem subvertite conantur: quare haereticorum veterum assecte, loci & contubiles propter impietatem vere dicendi sunt. Nos autem fratres & commilitros nostros Dei amantes episcopus,

Acopos, & cum his praesides & clericos misimus, ut omnia quae inter nos acta sunt ad divinas aures vestras renuncient. Ad confirmationem autem & majorem certificationem eorum quae a nobis decreta sunt, & quo majestati quoque vestrae passim satisfiat, auctoritates quaedam patrum ex multis paucas subneximus, quarum splendore veritatis stabilimentum elucidari magis possit. Salvator autem omnium, & qui vobiscum regnat, ecclesiae suae pacem pro praemio tribuat, vestrum autem imperium cum tenuit & ducibus, & fidelissimo militum exercitu, in multos annos conservet, & victoriam vobis concedat. Ipse enim dixit: Viro ego, dicit Dominus, & glorificantes me glorifico. Ipse enim ait: Qui accingens vos potentia, omnem hostilem impressionem a vobis auferet, obedientiam autem apud omnes conciliabit. Gaude igitur civitas, exulta nova Sion; totius terrarum orbis veluti alta specula. Regnavit enim & illic David, & Davidice illam allocutus est: Dominus in medio tui, cuius nomen sit benedictum in saecula saeculorum. Amen.

ACTIO VII.

DEI AMANTISSIMIS SACERDOTIBUS

& clericis sanctissima magna Dei ecclesia, & omnium ecclesiarum Dei colentes & imperialis urbis, sancta synodus qua in Nicaea secundo congregata est.

Chilus Deus noster, vera veritas, Patris lumen & splendor, qui e tenebris nos in mirandam suam lucem vocans, ex idolica infantia nos liberavit, & nomina idolorum de terra delevit, ut nulla plane eorum sit posthac memoria, placitum sibi exillimavit, pios & in omnibus orthodoxos nostros imperatores excitare, qui nos in splendidam metropolim Niczam convocarent, ut novissis, quo disidentia in unum per nos convenirent, & medius paries inimicitiae sustolleretur, & vetusta ecclesia catholicae legislationis auctoritate obtineret. Igitur Spiritus sancti inspiratione in hoc ipsum convenientes, eiusdem cooperatione omnes in idem consensimus. Oriens, inquam, occidentens, septemtrio, & meridies, in unam unionem, ut ita dicam, convenimus; sanctorum ecclesiarum pacificus status propter consentientem fidem & sententias constitutus est: pedes enim nostros in rectam viam dirigens Dominus, truncum, qui ex zizanibus vetustis & improbe haereticos exereverat, funditus eradica vit. Ecce evangelizamus vobis, in monte excelso stantes, ecclesiasticae pacis gaudium & celebrem festivitatem. Quid enim gratiosius est confidentis illius Isaac verbo: *Quam speciosus sunt pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona?* Dignum autem fuisse & vestram devotam praesentiam rebus omnibus interfuisse, quo omnem a Deo electam nostram congregationem uno in loco inveniretis, & per Dei gratiam spectatores fieretis omnium quae acta sunt: ita & dissertationis vim quoque cognovissetis, quae in confirmationem legalium ecclesiae catholicae traditionum, & destructionem eorum qui insurrexerunt contra veritatem, & apostolicas, & Patrum traditiones ab ecclesia catholica alienarunt, facta est. Sed quoniam inter nos & vestram sanctitatem, & humidum iter est, & longa terrestri via; duabus rebus opus fuit, navibus scilicet & iumentis, quibus deferri possentis. At quoniam utrorumque copiam non habentes, nobis corpore adesse non potuimus,

C. D. C. L. I.
M. C. C. C. I.
M. C. C. C. I.

ACTIO VII.

ACTIO
VII.ANNO
CHRISTI
325.

Actio VII. 745
 itis, certum est, vos mente & animo idem A
 sentientes nobis adfuisse, quod sane ecclesie
 catholice magnum adjumentum exiit. Quan-
 doquidem autem inter nos membra sumus,
 habentia unum caput Christum Dominum no-
 strum, necessarium duximus omnem eorum que
 divine apud nos ada sunt seriem narrare: nam
 & lingue res per litteras effari possunt, eaque
 ita subinde representant omnia, quasi coram
 visa fuissent. Postquam igitur ex prescripto
 Patrum & doctrina convenimus omnes, idem
 sentire cepimus. Recordatique sumus carminis
 quod a Moysse factum est & doctum: *Interroga*
Patrem tuum & renunciabit tibi: quare seniores
suos, & docent tibi. Ita quoque & nos eccle-
 siasticæ ordinationi insistentes, neque quidquam B
 illi adjecimus, neque etiam ademptimus; sed
 apostolice instructi, traditiones quas accepimus
 servavimus, omnia scilicet suscipientes que san-
 cta catholica ecclesia & scripto & consuetudine
 admisit. Quorum de numero cum & veneran-
 darum imaginum essent figurationes, de his
 peculiariter egimus. Rursus omnia que divini
 nostri patres rejiciunt, ea quoque & nobis in-
 digna & catholice ecclesie adversa & hostica
 arbitramur, in quibus sane recensetur & con-
 tinuata vaniloquentia Iconoclastarum, & eorum
 qui falso Christianos accusant gangrena, had-
 nus ecclesiam depakens. Sed Deus Dominus
 noster eam in finem non sustinuit: nam post-
 quam veritas detecta est, orthodoxa & sincera C
 fides omnibus resplenduit, mendacium cum
 tenebris sibi congenitis evanuit: nam si, ut ipsi
 asserunt, imaginum pictura idolis comparabilis
 exiit; nostre liberationis mysterium, quod
 Dei Filius per suam in carne sine peccato præ-
 sentiam operatus est, vanum reputatur. Quin
 etiam vanæ sunt prophetice promissiones, qua-
 rum quædam jubet nos eum adorare & colere
 in sanctitate & justitia omnibus diebus vite
 nostre. Alia vero dicit: *Surrexit tamquam ex*
formo Deus, tamquam potens a crapula vini:
percussit inimicos suos, & dedit eis in posterum
impropetium sempiternum. Si impropetium sem-
 piternum datum est inimicis nostris, hoc est
 improbis potentis per resurrectionem, quomo- D
 do rursus Christiani idolis servient? Vah eor-
 um impietatem & ruditatem. Utinam cogita-
 sent illud: *Qui scandalizat unum ex pusillis cre-*
dentium in Christum, indignationem intolerabilem
Dei incurrit. Sed verbum Domini nihili tece-
 runt, ecclesiasticas traditiones cassaverunt,
 quam ob causam in nihilum rediget eos Do-
 minus. Et cum Ario, Eunomio, Macedonio,
 Apollinario, Nestorio, Eutychete, Dioscoro,
 Sergio, Honorio, & reliquis istis improbe sen-
 tientibus, conspiratio istorum connumerata est:
 nam horum stultitiam abstergentes, ipsi quo-
 que stulta locuti sunt. Jam tamen funda veræ
 confessionis cum ipsis prostrati sunt, & acies

Luc. 9.

1. Cor. 10.

Matth. 18.

746
 eorum est dispersa. Non enim Deus in sæcu-
 lum dimisit virgam eorum in sortem iustorum,
 hoc est ecclesie. Judaice enim vana cogitarunt,
 & alteras in conciliabulo Judæ tulerunt: quare
 conciliabulum illorum Caiphaicum inventum
 est. Hoc enim contra Dominum constatum
 est: sed Iconoclastarum adversus ejus imagi-
 nem illud conciliabulum, liberationem nostram
 per Christum factam, sibi & aliis inscripsit.
 Hoc autem concilium profundum, non per
 Christum cepit, contumeliosas inquit, sed non
 per Spiritum illius, quia ornatum venerandorum
 temporum sustulit. In hoc conciliabulo
 nullus invenietur, qui imaginem ad similitu-
 dinem Dei sedat, quia imaginem Domini &
 sanctorum illius ignominiose confringentes, igni
 tradiderunt: Hoc conciliabulum insania & de-
 mentia occasionem dedit multarum & satanica-
 rum cedum. Hoc conciliabulum falso nomen
 sibi assumpsit, sacerdotale & sacrum concilium:
 improba enim & profana mente constatum est.
 Hoc conciliabulum os habet intemperans: spi-
 ritu autem falso Christum & veritatem simu-
 lavit, mendacis vero in totum est confutum.
 Hoc conciliabulum catholica ecclesia tamquam
 zizania ex area dominica, hoc est, ecclesia
 catholica extirpavit, & spuro divini iudicii eje-
 cit. Itaque ex ecclesia catholica ablatum est,
 & vasa ejus confilia redargutionem incurrere.
 Verum enim & rectissimum ecclesie iudicium
 innovari in se nihil patitur, neque ullam se-
 mel probatæ rei ablationem ferre potest. Nos
 igitur patrum legibus insistentes, ab uno eo-
 demque Spiritu gratia accepta, sine ulla novi-
 tia machinatione, & inconraminate cuncta ec-
 clesie, dogmata custodivimus, quemadmodum
 sacre sex universales synodi constituerunt. Et
 quæcumque sunt ecclesie honore affici iusserunt,
 sine omni controversia recipimus, e quibus est,
 ut antea diximus, imaginum quoque appa-
 ratus. Quare eas honorabiliter adoramus & sa-
 lutamus: idem enim significant hæc duo ver-
 ba. Quique eadem confitentur, hic catholice
 ecclesie verus & germanus filius & particeps
 illius existit. Cuncta itaque scandala abierunt,
 cuncta obscurata sunt. Veritas gubernat omnia,
 mendacium exterminatum est, seminatio ziza-
 niorum omnino defecit: frumentum, hoc est
 devotus Christi populus, in unum horreum,
 nempe Christi ecclesiam, comportatum est.
 Orthodoxæ fidei lumen resplenduit, erroris te-
 nebræ succubuerunt, mærorum in gaudium ver-
 sus est, ludus in exultationem commutatus
 est. Conversus est dolor noster in lætitiã,
 omnia in meliorem partem respexerunt. Qua-
 propter & nos apostolice vos alloquimur: Gau-
 dete in Christo, gaudete. Terna gaudia Tri-
 nitas nobis peperit: quam decet omnis glo-
 ria, honor, & potentia in sæcula sæculorum.
 Amen.

Pro. 21. vel
ant. H.

conciliabulo

CANONES SANCTÆ ET UNIVERSALIS VII. SYNODI.

Interprete Gentiano Herveto.

TITULI CANONUM.

- E III. Quod non oporteat a principibus eligi epif-
 copum.
 I. Quod oporteat divinos canones omnino ser-
 vari.
 II. Quod ordinandus episcopus certo debeat promit-
 tere, se canones servaturum, sin minus non
 promovetur.
 IV. Quod abstinere debeant episcopi a dando quid-
 libet & accipiendo.
 V. Qui clericis exprobrant, quod in ecclesia sine
 largitionibus constituti sint, multa subjeam-
 tur.

f. 1. De

ANNO CHRISTI 187.

747

- VI. De cogendo concilio provinciali per annum.
- VII. Ut templa sine reliquiis sanctorum consecrata supplementum accipiant.
- VIII. Quod non oporteat Hebraeos recipere, nisi quando sincero corde conversi fuerint.
- IX. Ne quis librum celet bareseos Christianos accusantes.
- X. Non oportet clericum relinquere suam parochiam, atque ad alteram se conferre citra consensum episcopi.
- XI. Oportet aconomos esse in adibus episcopalibus & monasteriis.
- XII. Non oportet episcopum vel praepositum suburbana ecclesiae alienare.
- XIII. Magno supplicio digni sunt qui monasteria profanant.
- XIV. Non oportet citra manus impositionem legere in sacro actu super pulpito.
- XV. Ne aliquis clericus in duabus colloquetur ecclesiis.
- XVI. Non oportet virum sacerdotio praeferri sumptibus vestibus amicis.
- XVII. Qui non habet quae ad structurae perfectionem pertinent, ne aggredatur extruere sacrum.
- XVIII. Non oportet famulis vitam degere in adibus episcopalibus, vel in monasteriis virorum.
- XIX. Ut sine muneribus constitutiones sacerdotum, monachorum & monacharum fiant.
- XX. Non oportet deinceps ex uno duplex fieri monasterium, & de duplicibus monasteriis.
- XXI. Non oportet monachos sua relinquere monasteria & in alia migrare.
- XXII. Oportet cum gratiarum actione & omni reverentia monachos, si unus venerit, cum multis cibum capere.

C A N O N E S.

I.

Is qui sacerdotalem dignitatem sortiti sunt, testimonia & ad recte se gerendum instituta sunt canonicarum constitutionum descriptiones. Quas cum divinitus David lubenter recipientes, ad Dominum cantamus, dicentes: *In via mandatorum tuorum letatus sum, tamquam in omnibus divitiis: & Mandasti iustitiam testimonia tua in saeculum: intellectum da mihi, & veritatem.* Et si in saeculum nos jubet vox prophetica testimonia Dei servare, & in eis vivere, liquet ea nequaquam concutienda, nullaque ratione labetanda permanere: nam & venerandus Moyles sic ait: *Eis non licet addere, nec eis licet detrabere.* Et divinus apostolus Petrus in iis glorians exclamavit: *Et quae angelis declinare desiderant.* Atque etiam dicit Paulus: *Etiam si vel angelus annunciet vobis aliud, quam vobis annuntiavimus, sit anathema.* Cum haec ergo ita se habeant, & sint nobis testata, iis exultantes, ut si quis multa spolia invenerit, divinos canones libenter amplectimur, eorumque constitutionem integram & illabefactibilem confirmamus, quae edita fuerunt a sancti Spiritus tubis, omni ex parte celebran-

Adis apostolis, & sex sanctis universalibus synodis, iisque quae ad ejusmodi decretorum traditionem provincialim coactae fuerunt, & nostris sanctis patribus. Ex uno enim omnes eodemque Spiritu illuminati, quae erant utilia decreverunt: & quos anathemati quidem transmittunt, nos quoque anathematizamus: quos vero depositioni, nos quoque deponimus: quos autem segregationi, nos itidem segregamus: quos autem poenae tradunt, nos quoque similiter subjicimus. Ab avaritia enim alieni mores sunt, praesentibus contenti, is qui tertium caelum concendit, & arcana verba audivit, Paulus divinus apostolus aperte vociferatur.

II.

Quoniam piallentes Deo spondemus: *In iustificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos:* omnes quidem Christianos salutare est hoc servare, eos autem praecipue qui sacerdotalem dignitatem obtinent. Quamobrem decernimus quemlibet, qui ad episcopalem gradum est provehendus, psalterium omnino noscete, ut ex eo omnem quoque suum clericum ita institui moneat. A metropolitano autem bene examinari, an ad sacros canones diligenter, ac cum percurratione, non autem obiter cursimque legendos, prompto paratoque sit animo, & sacrum etiam evangelium, & librum divini apostoli, omnemque divinam scripturam, & in divinis praecipis versari, & populum suum docere. Nostrae enim hierarchiae substantia sunt eloquia divinitus tradita, divinarum scilicet scripturarum vera scientia, sicut magnus ait Dionysius. Si quis autem dubius animi fuerit, & non lubenter haec facere & docere voluerit, non ordinetur. Prophetice enim dicit Deus: *Tu repulisti scientiam, & ego te repellam, ne sis mihi sacerdos.*

III.

Omnem electionem quae fit a magistratibus, episcopi, vel presbyteri, vel diaconi, irritam manere, ex canone dicente: Si quis episcopus saecularibus magistratibus usus, per eos ecclesiam obtinuerit, deponatur & segregetur, & omnes qui cum eo communicant. Oportet enim cum qui est promovendus ad episcopatum ab episcopis eligi, quemadmodum a sanctis patribus Nicæae decretum est in canone, qui dicit: Episcopum oportet maxime quidem ab omnibus qui sunt in provincia constitui: si autem hoc difficile fuerit, vel propter urgentem necessitatem, vel propter viam longitudinem, tres omnino eodem convenientes, iis quoque qui absunt simul sus-

ACTIO VII.

Hier. 11. n. Cor. 12.

7. Gal. 116.

De eccles. hier. c. 1

Offic. 4

Can. 11. apud Not.

Can. 4.

ACT: O
VIIANNO
CHRISTII
177

fragium ferentibus & assentientibus per literas, tunc facere electionem: eorum autem quæ a se fiunt, confirmationem dari in unaquaque provincia metropolitano.

IV.

Præco veritatis Paulus divinus apostolus quemdam veluti canonem Ephesiorum presbyteris imponens, vel universæ potius sacerdotali multitudini, sic libere dixit: *Argentum vel aurum vel vestem nullius concupivi, omnia vobis ostendi, quod oportet sic laborantes infirmos suscipere; dare beatum exsiliantem.* Quocirca ab eo edocti statuimus, ne turpis lucri gratia episcopo in mentem veniat, quærenti excusationes in peccatis, aurum vel argentum, vel ullam aliam speciem ab iis qui sibi substant episcopis, vel clericis, vel monachis exigere. Dicit enim apostolus: *Injusti regnum Dei non possidebunt:* nec debent liberi parentibus thesaurum parare, sed parentes liberis. Si quis ergo per auri exactionem vel alicujus alterius speciei, vel propter aliquam propriam affectionem a ministerio arcere inventus fuerit, vel segregare suorum clericorum aliquem, vel venerandum templum claudere, ne in eo divina fiant ministeria, ad id quod non est sensu præditum suam insaniam immittens, est revera sine sensu, & talionis erit legi obnoxius, & labor ipsius in caput ejus redibit, ut qui sit mandati Dei & apostolicarum traditionum transgressor. Præcepit enim & Petrus suprema apostolorum summities; *Pascite gregem Domini, episcopatum gerentes, non per vim, sed sponte ac voluntarie, secundum Deum: neque turpis lucri gratia, sed prompte & alacriter: nec ut dominatum in clerum obtinentes, sed gregis exemplaria existentes; & cum summus pastor apparuerit, quæ nec corrupti nec marcescere possit, gloria coronam referetis.*

V.

Est peccatum ad mortem, quando peccantes aliqui manet incorrigibiles. Hoc autem est deterius, quando & erecta cervice adversus pietatem & veritatem inturgunt, mammona Dei obedientiæ præferentes, & ejus canonicas constitutiones non ferentes. In iis ergo non est Dominus Deus, nisi forte humiliati a suo delicto resipuerint. Oportet enim eo magis Deo supplicare, & cum corde contrito hujus peccati remissionem & condonationem petere, & non de illicita donatione se jactare: *Deus enim prope est iis qui sunt contrito corde.* Eos ergo, qui per auri dationem se fuisse in ecclesia constitutos gloriantur, & in ea improba consuetudine spem habent, quæ a Deo & ab omni sacerdo-

tio alienat; & ideo impudens vultu, & ore aperto, probrosis & contumeliosis verbis eos, qui propter ætiam ex virtute vitam a sancto Spiritu selecti ordinatique sunt præter auri dationem, vilipendunt ac negligunt; primum quidem eos qui hoc faciunt ultimum proprii ordinis gradum sumere: sin autem perseveraverint, inflicta quoque pœna corrigi decernimus. Si quis autem in ordinatione hoc quandoque fecisse vitus fuerit, fiat ut vult canon apostolicus, qui dicit: Si quis episcopus per pecunias hanc sit dignitatem assecutus, vel presbyter, vel diaconus, deponatur & ipse & qui ordinavit, & excindatur omnino a communione, ut Simon magus a me Petro. Et secundus canon sanctorum patrum, qui Chalcedone convenerunt, qui dicit: Si quis episcopus pecuniis ordinationem fecerit, & non venalem gratiam in emptionem deduxerit, & pecuniis ordinaverit episcopum, vel chorepiscopum, vel presbyterum, vel diaconum, vel alique eorum qui in clero enumerantur, vel pecuniis promoverit œconomum, vel defensorum, vel paramonarium, vel omnino aliquem ex canone turpis lucri gratia: qui hoc aggressus esse convictus fuerit, proprii gradus id faciat periculo: & qui ordinatur, ex ea ordinatione vel promotione, quæ pretio dato instar mercaturæ facta est, nihil juvetur: sed sit alienus a dignitate, vel munere, seu curatione, quam pecuniis assecutus est. Si quis autem rebus adeo turpibus & lucris illicitis intercessor seu sequester apparuerit, hic quoque, si sit quidem clericus, a proprio gradu excidat; sin autem laicus, vel monachus, segregetur.

VI.

Quoniam canon est qui dicit bis in anno in unaquaque provincia per congregationes episcoporum fieri oportere quæstiones canonicas; propter vexationem, & quod itineri perficiendo minus sufficerent qui cogeantur, statuerunt sancti sextæ synodi patres, ea omnino & quacumque postposita causa semel in anno fieri, & delicta corrigi. Hunc ergo canonem nos quoque renovamus: & si quis magistratus hoc prohibere inventus fuerit, segregetur. Si quis autem metropolitanus hoc fieri non curaverit, præterquam vi vel necessitate & iusta aliqua de causa, canonicis pœnis subiciatur. Cum autem de canonicis & evangelicis rebus fiat synodus, opus est ut congregati episcopi magnam curam & diligentiam gerant, ut divina & vivifica mandata serventur. In eis enim servandis est retributio multa: quoniam lucerna est mandatum, lex vero lux, & via

Concil. Nic.
can. C. 1
C. 11

77ai. 117

7700. 6.

ANNO
CHRISTI
752

& via vitæ probatio & disciplina, & præceptum Domini lucidum illuminans oculos. Ne liceat autem metropolitano ex iis quæ secum affert episcopus, vel jumentum, vel aliquam rem aliam petere. Si enim hoc fecisse deprehensus fuerit, reddet quadruplum.

VII.

Ait Paulus divinus apostolus: *Quorundam hominum peccata sunt manifesta, nonnulli autem consequuntur. Præcedentibus autem peccatis, alia quoque ea sequuntur. Impiam ergo hæresim eorum, qui Christianos acculant, alia quoque impia consecuta sunt. Quemadmodum enim venerabilium imaginum aspectum ex ecclesia sustulerunt, alios quoque mores reliquerunt, quos quidem oportet renovari, & tam ex jure scripto quam non scripto sic observari. Quæcumque ergo templa consecrata sunt absque sacris reliquiis martyrum, in iis fieri statimus reliquiarum depositionem cum consuetis precibus. Episcopus autem posthac templum consecrans sine sanctis reliquiis, deponatur, ut qui ecclesiasticas traditiones transgressus sit.*

VIII.

Quoniam Hebræorum religionis quidam errantes Christum Deum nostrum subsannare visi sunt, sese Christianos esse fingentes, ipsum autem clanculum & occulte negant, sabbata observantes, & alia Judaica facientes: statuimus, ut neque ad communionem, neque ad orationem, neque ad ecclesiam admittantur, sed aperte sint secundum suam religionem Hebræi; & neque filios eorum baptizari, neque servum ab eis emi vel possideri. Sin autem ex pura & sincera fide quis eorum conversus, & ex toto corde confessus fuerit, eorum moribus & rebus insultans, veluti triumphum agens, ut & alii resellantur & corrigantur; eum recipi & baptizari & ejus liberos, & cautos reddi ut se ab Hebræorum studiis & insti utis abstineant. Si autem non ita se gerant, eos nullo modo admitti.

IX.

Puerilia omnia ludibria, furiosaque ac insana dicta & scripta, quæ adversus sanctas imagines edita sunt, oportet dari episcopo Constantinopolitano, ut cum reliquis libris hæreticis reponantur. Si quis autem hæc celare inventus fuerit, si sit quidem episcopus, vel presbyter, vel diaconus, deponatur: sin autem laicus vel monachus, segregetur.

X.

Quoniam nonnulli clerici canonicam constitutionem circumscribentes, sua relicta parœcia in alias parœcias excur-

Arunt, ut plurimum autem in hanc a Deo custoditam & imperatoriam urbem, & apud principes assident, & in eorum oratoriis divina ministeria faciunt: eos sine proprio episcopo & Constantinopolitano non licet in quavis æde vel ecclesia recipi: si quis autem hoc fecerit, si perseveret, deponatur. Quicumque autem cum prædictorum sacerdotum consensu hoc faciunt, non licet eis curas sæculares & mundanas suscipere, ut qui sint a canonibus prohibiti hoc facere. Si quis autem eorum, qui majores, id est curatores appellantur, curationem obtinere deprehensus fuerit, vel cesserit, vel deponatur, potius autem offerat se ad docendos filios & servos, legens eis divinas scripturas: ad hoc enim etiam sacerdotium sortitus est.

XI.

Cum omnes divinos canones servare teneamur, eum quoque, qui jubet œconomos esse in singulis ecclesiis, illæsum omnino servare debemus. Et si quidem unusquisque metropolitanus in sua ecclesia œconomum constituit, bene habet: sin minus, Constantinopolitano episcopo speciali auctoritate licebit œconomum in ejus ecclesia præficere. Similiter & metropolitanis, si qui eis subsunt episcopi, nolint in suis ecclesiis œconomos constituere. Hoc ipsum autem servari etiam in monasteriis oportet.

XII.

Si quis episcopus vel monasterii præfectus inventus fuerit ex episcopatus vel monasterii agris, in principis alicujus manus alienare, vel alteri personæ tradere, nullius sit momenti traditio, ut sanctorum apostolorum vult canon qui dicit: Omnium rerum ecclesiasticarum episcopus curam gerat, & ea administrat tamquam Deo intente. Ne liceat autem quidquam ex eis sibi vendicare, vel propriis cognatis quæ Dei sunt elargiri. Si sint autem pauperes, ut pauperibus suppeditet: sed non eorum prætextu res ecclesiæ venundet. Sin autem detrimentum afferre causetur, nec quidquam ex agro emolumentum percipi, ne sic quidem principibus, qui sunt in eo loco, alienet prædium, sed clericis vel agricolis. Sin autem aliqua improba calliditate utentur, & ab agricola vel clerico agrum princeps emerit, sic quoque nullius sit momenti venditio, & episcopatus vel monasterio restitatur. Porro episcopus vel monasterii præfectus qui hoc fecerit, exturbetur quidem episcopus ab episcopatu, monasterii vero præfectus a monasterio, ut qui male dissipent quæ non congregaverunt.

XII.

ACTIO
VII.

Can. 26.
Cone. Chalced.
402.

Can. 19.

ACTIO
VII.

XIII.

Quoniam per eam quæ fuit propter peccata nostra in ecclesiis calamitatem sacrosanctæ quædam ædes a quibusdam viris arreptæ sunt, & episcopatus, & monasteria, & facta sunt communia diversoria: si qui ea quidem tenent, volunt reddere, ut in pristinum statum restituantur, bene & pulchre habet: si minus, si sunt quidem sacerdotalis catalogi, eos deponi jubemus: si autem monachi vel laici, segregari, ut qui sint condemnati a Patre, & Filio, & Spiritu sancto: & ponantur ubi vermis non moritur, nec ignis extinguitur: quia voci Domini adversantur, quæ dicit: *Nefacite domum Patris mei domum negotiationis.*

7. an. 2.

XIV.

Quod ordo in sacerdotio versatur, est omnibus manifestum: & sacerdotii munera exacte servare Deo gratum est. Quoniam ergo videmus nonnullos a pueris cleri tonsuram accipientes, nondum vero accepta episcopi manuum impositione, in congregatione in suggestu legentes, & id non canonice facientes, hoc a præsentis canone fieri non permitimus: hoc ipsum autem etiam in monachis servari. Lectoris autem manuum impositionem licet in proprio monasterio tantum unicuique monasterii præfecto facere, si ipsi præfecto scilicet ab episcopo manus est imposita ad præfecturam hegumeni, dum sit & ipse presbyter. Similiter & ex antiqua consuetudine chorepiscopus episcopi permisso oportet lectores ordinare.

XV.

Clericus ab hoc deinceps tempore in duabus ecclesiis non collocetur. Hoc enim est negotiationis & turpis lucri proprium, & ab ecclesiasticis consuetudine alienum. Ab ipsa enim Domini voce audivimus, non posse quempiam duobus dominis servire: *Vel enim unum odio habebis, & alterum diliges: aut unum sustinebis, & alterum contemnes. Unusquisque ergo, ut vox est apostolica, in eo, in quo vocatus est, debes manere, & in una ecclesia assidere.* Quæ enim propter turpe lucrum sunt in ecclesiasticis negotiis, ea a Deo sunt aliena. Ad hujus autem vitæ usum sunt diversa studia: ex iis ergo, si quis velit, ea quæ sunt corpori ad usum necessaria comparet. Dixit enim apostolus: *Usui meo & iis qui mecum sunt subministraverunt manus mea.* Et hoc quidem in hac a Deo custodita civitate. In iis autem quæ extra sunt locis, propter hominum inopiam, permittatur.

Matth. 6.

1. Cor. 7.

Ab. 10.

Concil. General. Tom. XIII.

A

XVI.

Omnis luxus & ornatus corporeus est a sacerdotali statu alienus. Episcopos ergo vel clericos, qui se splendidis & insignibus vestibus exornant, se corrigere oportet: si autem permaneant, supplicio tradi: similiter & eos qui sunt unguentis delibuti. Quoniam autem radix acerbitalis sursum pullulans, fuit nostræ ecclesiæ inquinamentum, Christianos scilicet acculantium hæresis, & qui ea susceperunt, non solum imaginum picturas averlati sunt, sed omnem etiam pietatem ac religionem extruserunt, in eos qui pie & honeste vivunt invehentes; & in eis impletum fuit quod scriptum est: *Execratio peccatori Dei cultura.* Si inventi itaque fuerint nonnulli eos irritantes, qui vilem & modestum amictum induti sunt, poena corrigantur. A superioribus enim usque temporibus omnis vir sacerdotalis cum moderato & honesto indumento versabatur. Quidquid enim non propter usum, sed ostentatorium ornatum assumitur, in nequitiz reprehensionem incurrit, ut ait magnus Basilius. Sed nec ex sericeis texturis variatum quis vestimentum habebat, neque in extremis vestimentis adjecta erant alieni coloris additamenta. Ex divina enim lingua au-

ANNO
CHRISTI
753.

Euchf. 1

Matth. 23.

D

dierunt, quod qui mollia ferunt sunt in ædibus regum.

XVII.

Quidam monachi suis monasteriis relicti, ut qui imperare desiderent, & parere reculent, oratoria ædificare aggrediuntur, cum ea non habeant quæ ad perfectionem pertinent. Si quis ergo hoc facere aggressus fuerit, prohibeatur ab ejus loci episcopo. Si quis autem ea habet quæ ad perfectionem sufficiunt, quæ ab ipso deliberata sunt, ad finem deducantur. Idem autem servetur in laicis & clericis.

XVIII.

Sine offensione esse etiam iis qui extra sunt, inquit divinus apostolus. Mulieres autem in episcopis vel monasteriis versari, est omnis offensionis causa. Si quis ergo ancillam vel liberam in episcopo possidere deprehensus fuerit, vel in monasterio ad ministerium aliquod obeundum, puniatur: si autem perseveret, deponatur. Si vero etiam in suburbanis mulieres esse contigerit, & voluerit episcopus vel monasterii præfectus illuc iter facere, præsentem episcopo vel monasterii præfecto mulier eo tempore nullo modo ministerium obeat, sed alio in loco seorsum versetur, donec recesserit episcopus, aut hegumenus, ut omnis reprehensionis occasio vitetur.

1. Cor. 10.

Ccc

XIX.

ANNO
CHRISTI
1177.

XIX.

Tanta execrabilis avaritiz labes ecclesiarum præfectos invasit, ut nonnulli eorum virorum ac mulierum, qui pii ac religiosi dicuntur, Domini mandati oblitii fallantur, & eos qui ad sacerdotalem ordinem & vitam monasticam accedunt, pecuniis admittant: & quorum reprobum est principium, universum quoque rejiciendum efficitur, ut ait magnus Basilius; nec enim Deo licet & mammonæ servire. Si quis ego inventus fuerit hoc facere, qui hoc facit, si sit quidem episcopus, vel monasterii præfectus, vel ex sacerdotali ordine, vel cesset, vel deponatur, ut vult 1. canon Chalcedonensis synodi. Sin autem monasterii præfecta a monasterio extrudatur, & alii monasterio tradatur ad subjectionem. Similiter & monasterii præfectus, qui presbyterii ordinationem habet. De iis autem quæ dantur liberis a parentibus instar dotis: vel rebus suis propriis oblati, profitentibus iis qui ea offerunt, esse Deo consecrata, statuimus ut sive exeant, ea in monasterio maneant, ut fuit ipsorum professio; nisi is qui præfectus in culpa fuerit.

XX.

A præsentī statuimus non fieri duplex monasterium, quoniam hoc fit multis scandalum & offensio. Si qui autem volunt cum cognatis mundo renunciare, & vitam sequi monasticam, viros quidem oportet in virorum monasteria discedere; feminas autem ingredi in mulierum monasteria: hoc enim est Deo acceptum. Quæ autem huc usque duplicia fuerunt, servantur secundum canonem sancti patris nostri Basili, & secundum eius constitutionem ita regantur. In uno autem monasterio ne verentur monachi & monachæ. Adulterium enim inest media conversatione. Nec monachus libere cum monacha, vel monacha cum monacho seorsum confabuletur, nec cubet monachus in feminarum monasterio, nec cum monacha seorsum comedat. Et quando quæ sunt vitæ necessaria a parte virorum ad regulares feminas deferuntur, extra portam hæc accipiat monasterii muliebris præfecta cum aliqua anu monacha. Si autem eveniat, ut aliquam velit cognatam monachus aspiceret, præsentē præfecta cum ea colloquatur exiguo & brevi sermone, & mox ab ea recedat.

XXI.

Non oportet monachum vel monacham proprium relinquere monasterium, & ad aliud se conferre. Si hoc autem contigerit; ipsum ut hospitem accipi est

A necessarium: sed eum recipi sine mente monasterii ejus præfecti non convenit.

ACTIO
VII.

XXII.

Deo quidem universum dedicare, & non propriis voluntatibus servire, res magna est. *Sive enim conceditis, sive bibitis*, inquit divinus apostolus, *omnia in Dei gloriam facite*. Christus autem Deus noster in suis evangelii jussit peccatorum principia refecare. Non enim adulterium solum apud ipsum punitur, sed etiam cogitationis motus ad aggredendum adulterium condemnatur, ipso dicente: *Qui aspexerit mulierem ad concupiscendam ipsam, eam jam in corde suo adulteravit*. Unde nos quoque edocti, debemus cogitationes purgare. *Et si enim omnia licent, non tamen omnia expediunt*, ut a voce apostolica docemur. Cuius ergo homini necesse est comedere, ut vivat: & quibus est vita quidem matrimonii, & liberorum, & laicæ constitutionis, permixtim comedere viros & mulieres, est ab omni reprehensione alienum, si modo ei qui dat nutrimentum gratias agant, non cum scenicis quibusdam studiis, sive satanicis canticis & citharædicis ac meretriciis inflexionibus; quos prophetica execratio persequitur, sic dicens: *Va qui cum cithara & psalterio vinum bibunt, Domini autem opera non respiciunt, & opera manuum ejus non considerant*. Et sicubi tales fuerint inter Christianos, corrigantur: sin minus, adversus eos robur suum obtineant quæ ab iis, qui nos præcesserunt, canonicè tradita sunt. Cui autem quæta est vita & solitaria: ut qui Domino Deo jugum monasticum tollere statuerit, in solitudine & silentio sedebit. Atqui nec iis etiam, qui vitam sacerdotalem elegerint, licet omnino seorsum cum mulieribus comedere, nisi utique cum divinis & religiosi viris ac mulieribus: ut ipsum etiam convivium ad spiritalem correctionem adducat. Porro idipsum etiam in cognatis faciat. Si autem rursus contingat, ut quæ sunt ad utrumque necessaria non afferat monachus vel sacerdos, & propter necessitatem velit sive in publico diversorio, sive in alicujus domo divertere, ei liceat hoc facere, utpote urgente necessitate.

Post editionem canonum extat epistola, sic se habens.

* In omnibus sanctissimo & beatissimo fratri & comministro, domino Adriano papa veteris Romæ, Tarasius divina miseratione episcopus Constantinopolis novæ Romæ, in Domino gaudere.

Ex Interpr. Gil. Longo. l. iii. Vide iug. p. 1. Mar.

Sufficit quidem salutaris dispensatio magni Dei & Servatoris nostri Jesu Christi ad pacem & concordiam omnibus Christianis. Ipse enim

ACTIO
VII.
f. ante
Joan. 24.
1. Cor. 13.

Epist. 2.
110, qui se
111, utraque
112, H.
113, 114.

enim post resurrectionem a mortuis, apostolis suis inspirando dixit: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*. Qua de causa is qui raptus fuit in cælum, & in paradysum ingressus, audivit verba quæ non oportebat dici: Paulus, inquam, apostolus divinus omnibus nobis testatus est, dicens: *Christus est pax nostra, qui omnia facit ex diversis & meliorem parietem obſtaculis dissolvens*, inimicitiam scilicet de carne sua. Et iterum ad Theſſalonicenses scribens admonet: *Igitur, fratres, ſtate, & ſervate traditiones, quas eloctis estis, ſive per verbum, ſive epistolâs nostras*. Sed postea inveteratus hostis diabolus, ecclesiam super fundamentum apostolorum & prophetarum per diversa tempora, juxta beneplacitum Dei ædificatam, non studuit non convellere & inturbare, seipsum scilicet vi inferens per quosdam affeclas suos viros improbos, per quos etiam zizania seminavit in hac eleganti terra ab apostolis excultâ. Hi siquidem, accepta a supernis potestate, in sulcis divinæ efficacis seminatum frumentum reliquerunt, quorum divinam doctrinam arripientes patres nostri admirandi zizania quidem extirparunt, nimirum hæreses & nuperas vaniloquentias radicibus usque evellentes, & dimisere messem puram ecclesie. Vestra igitur Deo decens sanctitas horum adherens doctrinis, & ab ipsis veritatis sermonem accipiens, turbas illas spinosas nunc pullulantes, adjungente se tibi imperatorum fidelissimorum sinceritate, extirpare machæra Spiritus sancti fatagit. Misisti enim nobis postulantibus viros concordēs & dignos apostolica sede sancti Petri, quos ad te missos imperatores nostri sincerissimi humaniter suscipientes, ad nos jussurunt proficisci: a quibus postquam literas sanctitatis tuæ accepissemus, easque legissemus adduximus ad sanctos & reverentes viros Joannem & Thomam verbo & cognitione vobiscum sentientes, qui eisdem temporibus, una cum variis episcopis zelo Dei & voluntate huc se ad sacram synodum, jubentibus & volentibus etiam sincerissimis imperatoribus, contulerunt. Verum nos ante annum sedem colligere synodi statueramus, cum improbi aliquot homines, & quorum mentes insania tumultuabantur, turbam in nobis cientes, cathedram prohibuerunt. Quamobrem coadi sumus integrum annum a proposito nostro desistere, nihilque quod ad eam rem atinebat tentare. Tempore deinde succedente, iterum venerabiles illi episcopi in splendida metropoli Nicæa provincie Bithyniæ, imperatorum nostrorum mandato, congregati sunt. Nos autem accipientes comites itineris, & venerandos viros legatos vestros, & vicarios quoque orientis, ad ipsam metropolim venimus: & omnibus sedentibus, eligere caput, nempe ipsum Christum, visum est. Jacebat autem in sacro throno evangelium sanctum, quod omnibus nobis qui convenerant, Justum judicium judicate, justitiam pro sancta Dei ecclesia administrate, proclamabat. Itaque prærogativa quadam literas sanctitatis tuæ primo loco legi jussimus, &

eramus quidem tunc omnes veluti in regio convivio epulis Spiritus intenti, quod tali convivio animi nostri recrearentur. Pedesque nostri in viam rectam veritatis per te ducebantur. Sic contracta membra in unum corpus componebantur, sic vera concordia revaluit, sic catholica ecclesia in unionem est collecta. Post illas autem literas legimus quoque eas quæ ex orientalibus diœcesibus nobis missæ fuerant: atque ita patrum traditionis lumen acrius exactiusque resplenduit, & vis veritatis clarior fortiorque evasit. His se ita habentibus, ab omnibus nobis qui divina voluntate convenimus, confessæ est & vera & calumniæ expers confessio, quæ & a nobis ad vos missa est. Per relationem itaque nostram piis imperatoribus nostris omnes hæreticæ pravitatis principes, quique eos insequuntur, profanatione & execratione condemnati sunt, propterea quod sanctam catholicam ecclesiam injuria affecerint: nec vero illi tantum, qui in hac vita in eadem opinione manent, sed etiam qui vitam turpiter & perverse projecerunt. Sed quidam eorum adhuc præſentes, salutem suam per scriptos libellos confessi sunt. Neque Christus Deus noster, petra scilicet in qua fixi sumus, vestem illam desuper contextam, ipsam nimirum catholicam a se & super se ædificatam ecclesiam suam & disruptam diutius pati potuit, neque membra huc illucque dispersa diutius diffundi sustinuit; sed simul cum veteribus hæresibus errorem novæ pravitatis Iconoclastarum, qui contra venerandas imagines rabiem suam exercuerunt, verbo gratiæ suæ subvertit, & machæra spiritus exiecit. Abunde autem intrudi sumus, & experientia cognovimus, veritatem super omnia posse & valere. Quidquid illi repugnat, id tandem semper cedit, & aciem relinquere cogitur. Ipsa est omnium fortissima, ita ut facile quosvis inimicos superet, & repugnantium phalanges dissipet. Ecce enim falsiloquorum & mendacium labia compressit, tenebræ absurdarum blasphemiarum cessarunt, pulchritudo veritatis dogmatum resplenduit. Jam omnis hæretica blasphemia ejecta est & propulsata. Ecclesia proprium ornatum recepit, requiem ex immensis laboribus invenit. Veritas est inconcussa & inexpugnabilis, adversus quam portæ inferorum & infidelitatis non prævalebunt, quemadmodum ex ore dominico audivimus: *Et gaudio repletum est os nostrum, & lingua nostra exultationis*. Gavili autem sumus in ecclesia, cui præſidemus juxta Dei voluntatem. Hæc igitur facta sunt, Christo Deo nostro, qui super omnes est, rem procurante, auxiliantibus etiam orthodoxis & fidei amicis nostris imperatoribus. Ipsi enim omnibus in locis venerandas imagines restituerunt, cum in sacris templis, tum etiam in portis regiarum, quibus Deus præmium, exaltando & salutem imperii illorum, ad pacem ecclesie suæ, & salutem omnium nostrorum Christianorum, cujus nomen sit benedictum in secula sæculorum. Amen.

ANNO
CHRISTI

1100 post
conc. Iust.
constantinense,
ut videretur
1100.

Joan. 19.

1. II. 1.

7/11.

Suppl. 11.
bas. H.

ANNO
CHRISTI
187.ANNO
CHRISTI
187.EPISTOLA HADRIANI PAPÆ
AD CAROLUM REGEMDe imaginibus, qua confutantur illi qui synodum Nicænam
secundam oppugnarunt,

*Domino excellentissimo filio, nostroque spirituali A
compatri Carolo regi Francorum & Longobar-
dorum, ac patricio Romanorum, Hadrianus
papa.*

Ex editione
Bini.Joan. 11.
Luc. 11.

Matth. 16.

Dominus ac redemptor noster, qui provido
tuo consilio auctor est, dignatus est de
cælis ex sinu Patris descendere . . . evange-
lium scientibus liquet, quod voce dominica
sancto & omnium apostolorum principi Petro
claves regni cælorum, & totius ecclesiæ cura
commissa est. Ipsi quippe dicitur: *Petre, amas
me? Pisce oves meas.* Ipsi dicitur: *Ecce sata-
nas expetivit cribare vos sicut triticum, & ego
pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua:
& tu aliquando conversus, confirma fratres tuos.* **B**
Ipsi dicitur: *Tu es Petrus, & super hanc pe-
tram edificabo ecclesiam meam, & porta inferi
non prævalent adversus eam: & tibi dabo cla-
ves regni cælorum: & quodcumque ligaveris super
terram, erit ligatum & in cælo: & quodcum-
que solveris super terram, solutum erit & in
cælo.* Ecce cura ei totius ecclesiæ & principa-
tus committitur. Et ipse vices suas vicariis
suis pontificibus relinquere dignoscitur ecclesiæ
curam gerendi. Nam etiam claves regni cæle-
stis accepit, & potestas ei ligandi & solvendi
tribuitur. Unde fiducialiter freti exiitimus,
quod si vestra a Deo præfata regalis excellen-
tia, erga ejus sanctam catholicam & apostoli-
cam Romanam ecclesiam, & nos, ut cæpit, **C**
ulque in finem in amore & dilectione fide-
liter extiterit, non solum eam ab omni pecca-
ti macula abluens eripiet, sed etiam in hoc
mundo super omnes barbaras gentes cum ea
committentes suffragiis suis victorias tribuet
immensas, insuper & regnum cælorum sine
fine. Præterea directum a vestra clementissima
præcella regali potentia suscepimus fidelem fa-
miliarem vestrum, videlicet Engilbertum ab-
batem, & ministrum capellæ, qui pene ab ip-
sis infantis rudimentis in palatio vestro enu-
tritus est, & in omnibus consiliis vestris rece-
pitur, ut ideo sicut a vobis in omni familia-
ritate recipitur, ita & a nobis reciperetur, &
condecerner honoraretur. Unde pro nimio **D**
amore, quem erga vestram mellidiam geri-
mus regalem excellentiam, sicut misistis cum
nimio amore dulcedinis eximæ, eum susci-
pientes, prout voluit, & qualiter voluit, cum
magna familiaritate nobis enarrantem; aure
placabili & mente benigna eum suscepimus, &
quali vestra corporali excellentia nobis narra-
te, nostrum ei patientius credidimus consi-
lium, ad profectum sanctæ nostræ Romanæ
ecclesiæ, & vestræ a Deo præfate regalis po-
tentis exaltationem. Inter quæ edidit nobis
capitulare adversum synodum, quæ pro sacra-
rum imaginum erectione in Nicæa acta est.
Unde pro vestra melliflua regali dilectione per
unumquodque capitulum responsum reddidi-
mus: non quemlibet, abur, hominem defen-

dentes, sed olitanam traditionem sanctæ ca-
tholicæ & apostolicæ Romanæ ecclesiæ tenen-
tes, præfate prædecessorum nostrorum sancto-
rum pontificum sequimur doctrinam, rectæ fi-
dei traditionem molis omnibus vindicantes.

IN ACTIONE TERTIA.

In primo quidem capitulo ferebatur, in eo
quod dicit: Et in Spiritum Sanctum Domi-
num ac vivificantem, ex Patre per Filium
procedentem.

REPRAHENSIO. Quod Tarasius non recte
sentiat, qui Spiritum Sanctum non ex Patre
& Filio, secundum Nicæni symboli fidem,
sed ex Patre per Filium procedentem in suæ
credulitatis lectione profiteatur.

RESPONSIO. Hoc dogma Tarasius non
per se explanavit, sed per doctrinam sancto-
rum patrum confessus est: quorum capitula
pro vestro nimio amore, quod erga vestram
præredidissimam a Deo protectam regalem ex-
cellentiam gerimus, breviter exaramus: scilicet
sancti Athanasii de apparitione Domini in
carne, inter cetera. Et propter hoc insufflat
in facie apostolorum, dicens; *Accipite Spiritum
Sanctum: ut cognoscamus quia de plenitudine
deitatis est qui dabatur Spiritus discipulis. In
Christo enim, inquit, habitat, hoc est in car-
ne ejus, omnis plenitudo deitatis corporaliter,
sicut & evangelista Joannes dicit: Nos omnes
ex plenitudine ejus accepimus.* Corporali enim
specie sicut columba apparuit Spiritus Sanctus
descendens & manens super eum. In nobis
etenim primitivæ & pignus deitatis inhabitat,
in Christo autem omnis plenitudo deitatis.
Et ne quis arbitretur, quia quasi non habens
ipse accipiebat: ipse enim sibi desuper mitte-
bat sicut Deus, & ipse sibi deorsum suscipie-
bat, sicut homo. Ab ipso ergo in ipsum de-
scendebat, ex deitate ejus in humanitatem e-
jus. Et post plura: Manifestum est, quia per
ipsum omnia fecit Pater, per ipsum ergo eum
suscitavit, per ipsum eum sanctificavit, & per ip-
sum eum exaltavit, & per ipsum vitam dat.

Item ejusdem S. Athanasii de virginitate, in-
ter cetera. Et in Spiritum Sanctum, qui in Pa-
tre & Filio existens, qui a Patre emittitur, &
per Filium datur.

Item de histor. eccles. lib. 7. Eusebii Cæsa-
riensis, post plura: Gregorii martyris & epis-
copi Neocæsarensis fides: Unus Deus Pater
Verbi viventis, sapientiæ subsistentis, & virtu-
tis suæ, & figuræ, perfectus perfecti genitor,
Pater Filii unigeniti. Unus Dominus, so-
lus ex solo Deo, figura & imago deitatis,
Verbum perpetrans, sapientia comprehendens
omnia, & virtus qua tota creatura fieri po-
tuit. Filius verus veri, & invisibilis ex invi-
sibili, & incorruptibilis ex incorruptibili, &
immortalis ex immortali, & sempiternus ex
sempiterno. Unus Spiritus Sanctus, ex Deo
sub-

* Pro quem.
Hard.S. Athanasius
in sermone
de humana
natura susci-
pit ab ange-
lico Verbo.
Joan. 10.
Coloss. 1.
Joan. 1.
Luc. 1.

ANNO CHRISTI 717.

ANNO CHRISTI 717.

substantiam habens, & qui per Filium appa-
ruit, imago Filii perfecti, perfecta viventium
causa, sanctitas sanctificationis praestatrix, per
quem Deus super omnia & in omnibus cog-
noscitur, & cetera. Et non solum histori-
ographus iste hanc memorat S. Gregorii fidem,
sed & maximus praedicator S. Gregorius Ny-
senus in sermone Graeco mirifice atque splen-
dide ea explanavit, qualiter, & a quibus ei-
dem S. Gregorio disposita atque ostensa & vi-
sa est.

Item sancti Augustini ex sermone de Ascen-
sione Domini inter plura: Dedit in terra
conspicuis, & proximis proximus Spiritum
Sanctum, insufflando in faciem eorum: & ab
hac maxime caritate quae in caelis est, de cae-
lo misit Spiritum Sanctum. Spiritum Sanctum
accipe in terra, & diligis fratrem: accipe de
caelo, & diligis Deum: quia & in terra quod
accepisti, de caelo est. In terra Christus de-
dit, sed de caelo est qui dedit. Ille enim de-
dit qui de caelo descendit, &c.

Lib. 8 de Tri-
nitate.

Item S. Hilarii ex lib. 8. de fide, inter ce-
tera: Cum Spiritus Sanctus, qui & Spiritus
Christi, & Spiritus Dei est, res naturae esse
demonstratur unius; quæro igitur, quomodo
non ex natura unum sunt? A Patre procedit
Spiritus veritatis, a Filio mittitur, & a Filio
accipit, sed omnia quae habet Pater, & Fi-
lius. Et ideo qui ab eo accipit, Dei Spiritus
est, sed idem & Spiritus Christi est. Et
post pauca: Est enim in nobis Spiritus Dei,
sed & est in nobis Spiritus Christi, & cum
Spiritus Christi inest, inest Spiritus Dei. Ita
cum quod Dei est, & Christi est, & cum
quod Christi est, Dei est, non potest aliud
quid diversum Christus esse, quam Deus est.
Deus igitur Christus est, unum cum Deo
Christus: & illud evangelicum: Ego & Pater
unum sumus, &c.

Ejusdem sancti Augustini de Pentecoste, in-
ter cetera: Desinant namque insipientes blan-
diri, nobisque dicere: Quid accepturi sumus,
cum vobis accesserimus, cum jam nos baptis-
mum Christi habere fateamini? Respondeamus
eis: Habetis baptismum Christi, venite
ut habeatis & Spiritum Christi. Timete quod
scriptum est. Quisquis autem Spiritum Christi
non habet, hic non est ejus. Induistis Christum
forma sacramenti, induite, imitatione exem-
pli.

Lib. 1. de Spi-
ritu Sancto
ad Amphilo-
chum.

Item de epistola sancti Basilii ad Amphilo-
chium episcopum Iconii, inter cetera: Unum
idem & Spiritum Sanctum, & ipsum in uni-
tate dictum per unum Filium uni Patri con-
junctum, & per ipsum complens superlauda-
bilem & beatam Trinitatem. Et post pauca:
Eumvero una Dei scientia est, ab uno Spi-
ritu per unum Filium in uno Patre. Et ite-
rum: Naturalis bonitas & secundum natura-
lem sanctificationem, & regalem dignitatem,
ex Patre per Unigenitum in Spiritu pertran-
sit, &c.

Et ejusdem sancti Augustini lib. 4. de Tri-
nitate, inter cetera: Nec possumus dicere,
quod Spiritus Sanctus & a Filio non procedat:
neque enim frustra idem Spiritus & Pa-
tris & Filii Spiritus dicitur. Neque video
quid aliud significare voluerit, quod suscitans
ait: Accipite Spiritum Sanctum. Neque enim
status ille corporeus, cum sensu corporaliter
tangendi procedens ex corpore, substantia Spi-
ritus Sancti fuit: sed demonstratio per con-
gruam significationem, non tantum a Patre,
sed & a Filio procedere Spiritum Sanctum.
Quis enim dementissimus dixerit, alium fuisse
Spiritum, quem suscitans dedit, & alium,
quem post Ascensionem suam misit? Unus enim
Spiritus est, Spiritus Dei, Spiritus Patris
& Filii, Spiritus Sanctus qui operatur omnia in
omnibus, &c.

Lib. 1. c. 2.

Item sancti Ambrosii ex lib. 1. de Spiritu
Sancto, inter cetera: Vos autem baptizabimini
Spiritu Sancto. Et post pauca: Unitas ergo
operationis, unitas praedicationis, quae non
potest separari. Quod si hoc loco separetur
Spiritus ab operatione Patris & Filii, quia di-
ctum est, Ex Deo omnia, & Per Filium
omnia, ergo & ibi, quia apostolus de Chri-
sto dixit. Qui est super omnia Deus benedictus
in saecula, non solum cum creaturis omnibus,
sed etiam Patri, quod didu est nefas, prae-
tulit; sed ablit. Non enim inter omnia Pater,
non inter plebem quamdam creaturarum sua-
rum. Subter creatura omnis, supra divinitas
Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Illa servit,
haec regnat: illa subjacet, ista dominatur, &c.

Item ejusdem sancti Augustini in lib. 15.
de Trinitate, inter cetera: De utroque autem
procedere sic docetur, quia ipse Filius ait:
De Patre procedit. Et cum resurrexisset a
mortuis, & apparuisset discipulis suis, insuff-
lavit, & ait: Accipite Spiritum Sanctum: ut
etiam eum de se procedere ostenderet. Et ip-
se est virtus, quae de illo exibat, sicut legitur
in evangelio, & sanabat omnes. Et post pau-
ca: Hoc significans Dominus Jesus, bis dedit
Spiritum Sanctum: semel in terra, propter
dilectionem proximi, & iterum de caelo, pro-
pter dilectionem Dei.

Orat. in fa-
cta lumina.

Item sancti Gregorii theologi de secundis
epiphaniis, inter cetera: Nobis autem unus
Deus Pater, ex quo omnia, & unus Domi-
nus Jesus Christus, per quem omnia, & unus
Spiritus Sanctus, in quo omnia. Hoc ipso au-
tem quod dicimus, Ex quo, & per quem, &
in quo, non naturam secamus, neque enim
praepositionum syllabae mutatae naturae verita-
tem mutantur, sed unius naturae sui cuiusque
nominis proprietatem designat. Quod manife-
stissime indicatur ex eo quod rursus in unum
revocatur ista ipsa diversitas: si quis tamen
non transitorie apud ipsum apostolum legat il-
lud quod scriptum est, cum dixit: Quia ex
ipso, & per ipsum, & in ipso omnia: & addi-
dit: Ipsa gloria in saecula saeculorum.

Item de sententia sancti Cyrilli inter cete-
ra: Si quis eum, qui unus est, Dominum Je-
sum Christum glorificatum esse a Spiritu San-
cto tamquam aliena potentia, qua per eum
operari posset adversus immundos spiritus, &
per eum implese divina signa, & non magis
proprium ejus esse Spiritum dicat, per quem
E signa operatus est, anathema sit, &c.

Rom. 11.

Item ejusdem sancti Cyrilli ad Joannem An-
tiochenum, inter cetera: Ne transferas termi-
nos aeternos, quos posuerunt Patres tui. Non e-
nim erant ipsi loquentes, sed Spiritus Dei &
Patris; qui procedit quidem ex ipso, non est
autem a Filio alienus secundum essentiae ratio-
nem. Et ad hoc nos sanctorum, qui mysteria
tradiderunt, dicta confirmant. In quibus enim
apostolorum scriptum est: Venientes autem cir-
ca Mysiam, tentabant ire in Bithyniam, & non
eos permisi Spiritus Jesu. Scribit etiam & ve-
nerabilis Paulus: Qui autem in carne sunt
Deo

Anathematif-
mo auno.

ANNO
CHRISTI
787.

*Deo placere non possunt. Vos autem non estis in A
carne, sed in Spiritu, si tamen Spiritus Dei ha-
bitat in vobis. Si quis autem Spiritum Christi
non habet, hic non est ejus, &c.*

Item sancti Cyrilli de Spiritus cultura, ex libro primo, inter cetera: Sicuti est Dei, & Patris, simul & Filii substantialiter, ex utroque, videlicet ex Patre per Filium, procedente Spiritu, & reliqua.

Item ejusdem sancti Cyrilli ex libro acclamatorio ad Theodosium imperatorem, inter cetera: Itaque etiam dicitur ubicumque vivificare Pater, operatur hoc omnino per Filium Spiritu Sancto, &c.

Epi. 11. Item ex epistola encyclica sive synodica sancti Leonis papæ ad Flavianum archiepiscopum Constantinopolitanum directa, inter cetera: Ideo & clausis ad discipulos januis introivit, & flatu suo dabat Spiritum Sanctum, & donato intelligentiæ lumine, sanctorum scripturarum occulta pandebat, & reliqua.

Item ex sermone ejusdem sancti Leonis principii doctoris de Pentecoste, inter cetera: Omnes ergo dilectissimi, qui in Dominum Jesum crediderant, infusum sibi habebant Spiritum Sanctum, & remittendorum peccatorum etiam tunc apostoli acceperunt potestatem, cum post resurrectionem suam Dominus infusus, & dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt, &c.

Unde & egregius prædicator atque mellifluus doctor S. Gregorius papa in 26. sancti evangelii homilia, inter cetera inquit: Cum venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre. Si enim mitti, solummodo incarnari deberat intelligi, sanctus procul dubio Spiritus nullo modo diceretur mitti, qui nequaquam incarnatus est. Sed ejus missio ipsa procellio est, qua de Patre procedit & Filio. Sicut itaque Spiritus mitti dicitur, quia procedit, ita & Filius non incongrue mitti dicitur, quia generatur. Hoc cum dixisset, & infusus, & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Quærendum nobis est, quid est quod Spiritum Sanctum Dominus noster & semel dedit in terra, & semel in celo præsidens.

Item ejusdem sancti Gregorii papæ ex libro 27. super Job, inter cetera: de quo Joannes dicit: Omnia per ipsum facta sunt. Ita etiam es dicitur, ac si oris nomine patenter diceretur Verbum, sicut nos quoque pro verbis linguam dicere solemus, ut cum Græcam vel Latinam linguam dicimus, Latina vel Græca verba monstremus. Os ergo Domini non immerito ipsum accipimus, per quem nobis omnia loquitur. Hinc est enim quod propheta ait: Os enim Domini locutum est hæc, &c. Sed & sancta catholica & apostolica ecclesia ab ipso sancto Gregorio papa ordinem missarum, solemnitatum, orationum suscipiens, plures nobis edidit orationes, ubi Spiritum Sanctum per Dominum nostrum Jesum Christum infundi, atque illustrari, & confirmari nos suppliciter petere docuit. Item sancti Sophronii, cuius orthodoxa dogmata in sancta sexta synodo venerantur, inter plurima: Omnia enim per unigenitum Filium Pater in sancto sicut Spiritu, quæ ut sapienti providentia continet, ut Deus suis operibus præsidens, &c.

IN EADEM ACTIONE.

ANNO
CHRISTI
787.

Utrum Theodorus archiepiscopus Hierosolymorum recte sentiat, qui cum Patrem sine principio penitus & sempiternum se credere dixit, Filium, nescio sub qua ambage verborum, non aliud principium quam Patrem agnoscentem, & ex ipso substantiam habentem, professus sit.

Ille Theodorus patriarcha Hierosolymorum, cum ceteris præcipuis patriarchis, videlicet Cosma Alexandriæ, & Theodoro alio Antiochiæ, dudum prædecessori nostro sancti recordationis quondam Paulo papæ, miserunt propriam eorum rectæ fidei synodicam: in qua & de sacratissimis imaginibus subtili narratione, qualiter una cum nostra sancta catholica & apostolica universali Romana ecclesia ipsi ceteri orientales orthodoxi episcopi & Christianus populus sentiunt, & in earumdem sanctorum imaginum veneratione sincero mentis affectu ferventes in fide existunt, studuerunt intimandum. Quam synodicam in Latino interpretatam eloquio prædecessor noster quondam sanctissimus dominus Stephanus papa in suo concilio, quod & ipse pro sacris imaginibus una cum diversis episcopis in partibus Franciæ seu Italiæ fecit, suscipientes ac relegendes, placuerunt tam de diversis Francorum patrum testimoniis, quam de symbolo fidei, ubi facti sunt, dicentes: Si quis alium terminum fidei, sive symbolum, aut doctrinam habet præter quod traditum est a sanctis magnis & universalibus sex synodis, & confirmatum est ab his sanctis patribus qui in eis convenerunt, & non adorat imaginem sive figuram Domini nostri Jesu Christi, neque humanationem ejus confitetur, sicut qui descendit & incarnatus est propter genus humanum, talem impium anathematizamus, & alienum extraneumque deputamus sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ: & cetera quæ longum est enarrari. Et ideo prædictus Theodorus archiepiscopus taliter professus est, sanctorum patrum sequens doctrinam, id est S. Hilarii Prædicens episcopi ex libro 1. contra hæresim Arianorum, inter cetera: Ita verum natum esse, ut semper fuisse manifestemus: sicque in eo non innascibilitatis exceptio, sed nativitatis æternitas, quia & nativitas auctorem habeat, neque careat æternitate divinitas, &c. Item ejusdem S. Hilarii ex libro 11. de fide, inter cetera: A nobis bene intelligitur & creditur: nam ipsa sermonum enunciatione eum natum confitemur, non tamen non natum prædicamus. Neque enim ipsum est non natum, atque nati: quia illud ab altero, hoc vero a nemine est: & aliud est sine auctore semper esse æternum, aliud quod patri, id est auctori, est coæternum. Ubi enim pater auctor est, ibi & nativitas est. At vero ubi auctor æternus est, ibi & nativitatis æternitas est. Quia sicut nativitas ab auctore est, ita & ab æterno auctore æterna nativitas est, &c.

Item S. Gregorii, qui & theologi, in sermone de epiphania, inter cetera: Pater ergo pater est sine initio; non enim est aliud aliud unde Pater est. Filius filius est, sed non absque initio; de Patre enim est. Si vero temporale spectas initium, & ipse sine initio est. Creator namque est temporum, & non

Cap. 1.
Responso.

Responso.

* edit. Rom.
SanctorumOrac. in san-
cta lumina
circa med.

non ipse initium sumit ex tempore. Spiritus Sanctus vere Spiritus Sanctus est, procedens quidem ex Patre, sed non & ipse Filius: non enim generatur, sed procedit, &c.

Item ejusdem S. Gregorii theologi ex sermone de natâ Domini infra, &c. Hoc est ipse sermo Dei, qui est ante secula, qui est invisibilis, & incomprehensibilis, & incorporeus: qui est initium ab initio, qui est lux de luce, fons vitæ & immortalitatis, figura vera & expressa substantiæ Dei, signaculum veritatis, imago invisibilis Dei Patris, &c.

Item ejusdem S. Gregorii theologi de sermone pacifico secundo: Ego autem deitatis principium introducens sine tempore, & indivisibile, & immense, quique principium honoris dico, & quæ de principio, qualiter, &c.

Item ejusdem S. Gregorii theologi de sermone apologetico infra, &c. Cujus enim erit Filius, si non origo sua referatur ad Patrem. Ut sit ille qui genuit, & ille sit qui est ex illo progenitus. Origo enim Patris est, non exigit alicujus & indigni, sed deitatis & bonitatis. Origo est Pater in Filio & in Spiritu Sancto, intelligitur & sentitur in illo, vel ut in Filio Verbo, in hoc veluti Spiritu ab ipso procedente, &c.

Item S. Augustini de Genesi ad litteram, ex libro primo infra, &c. Nam dicente scriptura: *In principio fecit Deus celum & terram*, intelligimus autem in Dei nomine, & Filium in principii nomine, qui non Patri, sed per se ipse creaturæ primitus, ac potissimum spirituali creaturæ, & consequenter etiam universitatis creaturæ, principium est. Dicente autem scriptura: *Et Spiritus Dei ferebatur super aquas*, completam commemorationem Trinitatis agnoscimus, &c.

Item ejusdem S. Augustini ex libro 38. super Joannem evangelistam, inter cetera: Filius enim Pater est Filius, & Pater utique Filii Pater est. Sed Deus de Deo Filius dicitur: Lumen de lumine Filius dicitur. Pater dicitur lumen, sed non de lumine: dicitur Pater Deus, sed non de Deo. Si ergo Deus de Deo, lumen de lumine principium est; quanto facilius intelligitur principium lumen de quo lumen, & Deus de quo Deus? Videtur itaque absurdum, carissimi, ut dicamus Filium principium, & Patrem principium non dicamus? Sed quid agamus, numquid duo erunt principia? Cavendum est hoc dicere. Quid ergo Pater principium, & Filius principium, quomodo non duo principia? quomodo dicimus Patrem Deum, Filium Deum, & tamen dicimus non duos deos. Nefas enim dicere duos deos. Nefas est enim dicere tres deos. Et post pauca: In eo quod dicitur Spiritus Patris & Filii, non est quod dicam tres; nisi & Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum; unum Deum, unum omnipotentem: ergo unum principium, &c.

Item ejusdem ex lib. 6. de sancta Trinitate, inter cetera: Quomodo ergo Deus de Deo, lumen de lumine? Non enim simul ambo Deus de Deo, sed solus Filius de Deo, scilicet Patre: nec ambo simul lumen de lumine, sed solus Filius de lumine Patre, &c.

Item sancti Sophronii archiepiscopi Hierosolymorum ex synodica ejus, quæ oblata est in sancta sexta synodo, inter cetera: Credo igitur, beati, secundum quod a principio credi-

di, in unam Deum Patrem omnipotentem, sine principio penitus, & sempiternum, omnium visibilium atque invisibilium factorem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, qui sempiternæ & impassibiliter ex ipso natus est Deo & Patre, & non aliud principium quam Patrem agnoscentem: sed nec aliunde quam ex Patre ipsam substantiam habet: lumen de lumine, consubstantialem, Deum verum de Deo vero, consempiternum. Et in unum Spiritum Sanctum, qui sempiternæ a Deo Patre procedit, & lumen, & Deum ipsum agnoscendum, &c.

IN SEXTA ACTIONE.

Quod idem Tarasius non recte Spiritum Sanctum contribulem Patri & Filio dixit, cum sufficeret dicere coeternum, consubstantialem, ejusdemque essentis & naturæ.

Item ipse S. Sophronius. Et quoniam perjuravit. Oportebat enim illi mentientem perjurare eum. Ex malorum electione melius erat utiliora eligere, &c.

Item ex D. Augustino in præfatione in psalmum 31. inter cetera: Debemus nulla opera proponere fidei, id est, ut ante fidem quaquam dicatur bene operatus. Ea enim ipsa opera quæ dicuntur ante fidem, quamvis videantur hominibus laudabilia, inania sunt: & cito mihi videntur esse, ut magis vires & cursus celerrimus præter viam. Nemo ergo computet bona opera sua ante fidem, &c.

IN ACTIONE QUARTA.

Quod non propter eos scriptum sit, quæ imagines adorare contemnunt, sicut illi dicunt qui eas adorant, quod in psalmo legitur: *Quanta malignatus est inimicus in sanctis tuis?*

Veraciter propter hæreticos hæc dixerunt, sicut beatus Augustinus in ejusdem psalmi explanatione inquit: Quanta maligne operatus est inimicus in sanctis tuis, in his quæ sancta tua erant, id est in templo, in sacerdotio, in illis omnibus sacramentis, quæ illis tempore fuerunt, &c. Similiter & nunc ampliora mala inimici sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ malignantes adversus solitam orthodoxamque traditionem pro sacris imaginibus, depositione ad nihilum redacti sunt.

Item S. Gregorii Nazianzeni, qui & theologi, in sermone de philosopho Irone, inter cetera. Quomodo enim non gloriabantur? Quomodo enim non polluerunt templum sanctum superventionibus multimodis? Et in omnibus malis principabatur quidem vir impius & iniquus, & neque nomen Christianitatis circumferens, &c.

IN ACTIONE QUINTA.

Quod epistola, quam illi S. Simeonis Stylitæ dicunt, missa ad Justinianum imperatorem, multum distet a divinis scripturis, sive sanctorum patrum documentis, in eo quod ait præfato imperatori: Pro quibus commemorantes referimus divinis vestris auribus. sive in eo, quod idem imperator misericordia uti prohibuerit.

Sanctus quippe Ambrosius scribens ad Gratianum imperatorem librum orthodoxæ fidei, num.

ANNO CHRISTI 383.

Postmodum.

Oratio de pace ecclesie.

Oratio de dogmatibus & contra hereticos.

Pro eodem.

Oratio de dogmatibus & contra hereticos.

Oratio.

Lib. 6. c. 1.

110. 111.

ANNO CHRISTI 383.

Oratio Rem. sempiternum.

Responsio. Hoc loco.

Oratio in laudem sancti.

Cap. 16. Responsio.

Responsio.

ANNO CHRISTI 767

ANNO CHRISTI 767

numquid peccavit quia dixit ei, sancte imperator? Et quid extra dixit ille, scribens ad Christianissimum Justinianum imperatorem pro zelo fidei suae, divinis auribus, exprimens? Et ideo divinis auribus, quia per divinos sermones audit, & fideliter atque orthodoxe eos observat, recte divinas aures, videlicet auditum divinum habere monstratur. De misericordia vero uti prohibente, non ita est, sed petens morari neque ad modicum, sed fieri decentem vindictam sanctus ille poposcit: nam non sine misericordia, ut superius fati sunt, verum etiam tantum amorem erga imagines sanctorum habere videbatur, ut impios illos anathematis jacularet idibus. Quod agnitum habere vestram a Deo inspiratam excellentiam maguopere credimus, ubi sanctus Gregorius in dialogis suis meminit de beato Bonifacio, qualiter miserum illum, qui cum simia veniens cymbala percussit, sermone suo cum maiore ad mortem jaculavit. Unde & post pauca S. Gregorius, inquit: Metuenda ergo tanto est ira iustorum, quanto & constat quia in eorum cordibus ille praesens est, qui ad inferendam ultionem, quam voluerit, invalidus non est.

Lib. 10

Item idem ipse S. Gregorius in explanationem beati Job, ubi dum de fortibus sanctae ecclesiae praedicatoribus tractaret, adjunxit: Unde ad prophetam de bonis doctoribus Dominus dicit: *Devorabunt & subjicient lapidibus sanctae.* Sancti quippe doctores, qui ad virtutem & alios instruunt, hostes devorant, dum eos intra corpus suum per vim conversionis immutant. Fortes ex illa ecclesia viri procedunt, quibus quasi lapideis idibus iniquorum corda tundantur. Unde & Goliath immanissima saxo tundit, quia angulari sanctorum ecclesiae lapide diabolica celsitudo superatur.

2. Reg. 17

IN EADEM ACTIONE.

De eo quod omnibus haereticis Samaritanos deteriores, & Samaritanis eos deteriores dicunt, qui imagines destruunt, cum parente eorum secundum eorum opinionem omnibus haereticis deteriores fuerint, qui utrique imagines destruxerunt.

Cap. 19

Et in his mellissius doctor beatus Gregorius theologus in sermone de natali Domini, inter cetera, inquit: Ostendit carne: hoc & Judaei. Si & Samaritanum vocabis, & ut reliqua ileam, non credis deitati; hoc neque damnones. O & Judaei infidelior tu, & damnabilis deterior: &c.

Item ex edicto Justiniani imperatoris inter cetera: Sed neque Theodorus Mopluestenus, qui & Judaeos & Hellinas superavit in sua impietate, &c. Item S. Gregorii papae in explanatione beati Job, de libro 14 inter cetera: *Sicut qui mel multum comedit, non est ei bonum: sic qui servator est majestatis, opprimetur a gloria.* & infra: Gloria invisibilis conditoris, quae moderate inquisita nos erigit, ultra vires persecutata premit. Unde & haeretici, quanto de sublimi intelligentia amplius repleti ambiunt, tanto amplius inanescunt. Immoderatis namque auribus cognitionis supernae scientiam quo plus appetunt, plus amittunt. At contra ii, qui in sancta ecclesia veraciter sunt humiles & veraciter docti, norunt de ceteris caelestibus & quaedam considerata intel-

Cap. 19

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

aligere, & quaedam non intellecta venerari: ut & quae intelligunt veneranter teneant, & quae necdum intelligunt humiliter expectent. Quam praesumptionis audaciam bene praedicator egregius refronat, dicens: *Non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem.*

Et ideo praedecessores eorum plus quam oportet sapere se extollentes, & novitate imponere molientes, haeretici deteriores effecti, ad nihilum redacti sunt.

IN EADEM ACTIONE.

Quod nulla evangelii lectio tradat Jesum ad Abagarum imaginem misisse, ut illi dicunt.

Prædecessor noster sanctae recordationis dominus Stephanus quondam sanctissimus papa, in supradicto concilio praesidens, inter plurima veridica testimonia per semetipsum asserens, docuit ita: Sed nec illud est praeterendum, quod relatione fidelium de partibus orientis advenientium saepe cognovimus. In quibus licet evangelium silet, tamen nequaquam in omnibus incredibile fidei meritum, & hoc affirmante de ipso evangelista: *Multa quidem & alia signa fecit Jesus, quae non sunt scripta in libro hoc.* Denique fertur ab asserentibus, quod redemptor humani generis, appropinquante die passionis, cuidam regi Edessae civitatis, desideranti corporaliter illum cernere, & ut persecutiones Judaeorum fugeret ad illum convocare, ut auditas miraculorum opiniones, & sanitarum curationes illi & populo suo impertiret, respondisset: Quod si faciem meam corporaliter cernere cupis, en tibi vultus mei speciem transformatam in linteo dirigo, per quam & desiderii tui fervorem refrigeres, & quod de me audisti, impossibile nequaquam fieri existimes. Postquam tamen complevero ea quae de me scripta sunt, dirigam tibi unum de discipulis meis, qui tibi & populo tuo sanitates impertiat, & ad sublimitatem fidei vos perducet, &c.

Cap. 18

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Item ex synodica trium patriarcharum, videlicet Cosmae Alexandriae, Theodori Antiochiae, & Theodori Hierosolymae, quae in praedicto concilio lecta, ab omnibus fideliter honorata venerabiliter suscepta est: ubi post multa sanctorum patrum testimonia, Theodorus patriarcha Hierosolymorum inquit: Restat mihi tempus enarrandi de Abagaro Edessae, & alia aut similia sanctorum patrum, quae & vos melius cognoscitis. Persevera, sanctissime pater, persevera in eadem bona fide, corroboratus super petram fidei, sicut deiliqua vox affata est apostolum Petrum: *Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam: & porta inferi non praevalent adversus eam.* Vere non praevalent ei in saeculum saeculi. Cognitum facimus tibi sanctissimo domino ego humilis Theodorus patriarcha Hierosolymorum, & hi qui nobiscum sunt, Cosmas patriarcha Alexandriae, & Theodorus patriarcha Antiochiae: idiptum intelligimus, & credimus, sicut & vestrae sanctitati patet, &c.

Cap. 18

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

IN EADEM ACTIONE.

Quod nec illud ad hanc pertinet, ut illi dicunt, quod scriptum est: *Quoniam non est iam propheta, & nos non cognosces amplius.* Pro haereticis illis, qui in pseudosyllogico sub-

Cap. 19

Reprobatio

Reprobatio

Reprobatio

ANNO CHRISTI 387.

ANNO CHRISTI 387.

Constantino quondam hæretico imperatore gloriantes se aliquid sapere & intelligere, nescientes talia, ipsi psalmifice dixerunt. Conquantes eos Judæis, de quibus beatus Augustinus in eodem psalmo explanavit, dicens: Ecce isti Judæi, qui se dicunt non agnosci adhuc: & post pauca: Jam signa tua non vides, jam non est propheta, & dicit: Et nos non cognosceret adhuc, quia vos non agnoscitis adhuc. Jam non est propheta, & nos non cognosceret adhuc: Usquequo Deus, exprobravit inimicus? Similiter & ipsi hæretici: usquequo princeps eorum, videlicet Constantinus hæretarcha, exprobratus est, non intellexerunt, & ideo redacti sunt ad nihilum.

hoc Tarasius patriarcha, de intellectu habere nihil quidpiam videntur, ut scriptum est, & intelligere non potuerunt. Tarasius namque patriarcha dum concilio hæreticorum reucret, & exprobraret; quod in eorum obscuritate contra sacrarum imaginum stabilitatem dicere ausi sunt. Quatenus propriæ inanus opus plasmator Deus videns perire, &c. Idcirco hoc dixit sensu, quoniam quidem terrigena imaginem Dei honoratur, &c. Et post pauca: Imaginum facturæ, & deliberatione vacua levissime gloriari per eos facta, & variis sermonibus eorum mentem consuetes, ecclesiam Dei ut errantem judicant, &c.

IN ACTIONE SEXTA.

Cap. 10. Reprehensio Cap. 8.

Quomodo intelligendum est quod in canticis canticorum scribitur: *Ostende mihi faciem tuam: auditum fac mihi vocem tuam: quoniam vox tua suavis est, & facies tua speciosa*: quod quidem capitulum illi impudentissime ad imaginum visionem protulerunt.

Responsio.

Recte illud protulerunt, quia visio sacrarum imaginum ad speciosam formam Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi secundum carnem, sanctæque ejus genitricis, & sanctorum pertinet. In persona enim Christi & ecclesie diversa sanctorum patrum opuscula in canticis canticorum explanata sunt: & si, quomodo intelligendum est, scire velint, S. Epiphanius episcopi Cypri proferimus expositionem, in qua inter multa diversa inquit: *Ostende mihi faciem tuam, & auditam fac mihi vocem tuam*: hoc est, per legem & prophetas non mihi loquaris, sed temetipsum totum mihi demonstra: sicut & Moyse tali desiderio comprehensus, fiducialiter dicebat ad Deum, *Ostende mihi te ipsum, ut te videam*. Sed tunc equidem dixit Moyse: *Nulius vidabit faciem meam, & vivet*. Sponsæ autem suæ volens semetipsum ostendere, incarnatus ei se induto corpore demonstravit, per virtutis modum, per sustentationem & innocentiam, tradens ei pietatis aspectum. Ostendit igitur ei faciem suam conceptus in Dei genitrice virgine, & audire eam fecit vocem suam, cum doceret in Oliveti monte discipulos, & rursum dum per eos in universum orbem terrarum prædicationis dogmata destinasset. *Quoniam vox tua suavis, & facies tua speciosa*. Vox ejus vere suavis est, quæ dicit: *Venite benedicti Patris mei, &c.* Vox tua suavis, hoc est quæ cæcos videre fecit, cum diceret: *Secundum fidem vestram fiat vobis*: Vox tua suavis, id est dicendo: *Venite ad me omnes qui laboratis, &c.* Vox tua suavis est dicens paralytico: *Surge, tolle grabatum tuum, & ambula*. Vox suavis est, dicens: *Confide filia, remittuntur peccata tua*. Vox tua suavis est, dicens: *Confide filia, fides tua te salvam fecit; vade in pace*. Et alia plura quæ per ordinem exarare longum est.

Luc. 35.

Matth. 5.

Cap. 2.

Matth. 11.

Matth. 9.

Matth. 11.

Matth. 9.

Matth. 9.

Luc. 9.

IN ACTIONE SEXTA.

In tomo primo.

Cap. 10. Reprehensio Cap. 8. Responsio.

Quod non ad adorandas imagines pertineat, quod scriptum: *Creavit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam*.

Si sic intelligunt, quod *creavit Deus hominem ad imaginem & ad similitudinem suam*, quia propter adorandas imagines explanavit Concil. General. Tom. XIII.

Nam creavit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam. Beatus Augustinus in lib. 5. ex eo quod in Genesi sexto die factum legitur, inter cetera inquit: Et modo attendite: In pœna sua constitutus est homo, & quantum valent reliquæ imaginis Dei, quæ in illo remanserunt. Obtrivit ipsam imaginem per peccatum, & ipsa reformatur per gratiam, per quæ libidinem obsolescens est. Quomodo enim nummus, si confricetur ad terram, perdit imaginem imperatoris; sic mens hominis, si confricetur libidinibus terrenis, amittit imaginem Dei. Venit autem monetarius Christus, qui repercutiat nummos. Et quomodo repercutit nummos? Donando peccata ex gratia: & ostendet tibi, quia Deus querit imaginem suam. Nam quando illi de tributo Cæsaris distum est: *Licet tributum dare Cæsari?* Tentabant enim eum, ut si diceret, Non detur, calumniarentur illi per exatores tributum: Ecce qui docet ut non demus tributum: si autem diceret, Detur: Ecce qui maledixit Jerusalem: fecit illam tributariam. Quid ergo ipse dixit, & quid admonuit? *Quid me tentatis istidem hypocrita? Afferite mihi nummum: & obtulerunt illi. Et ait: Cujus habet imaginem & inscriptionem?* Responderunt: *Cæsaris*. Tunc ait: *Reddite ergo Cæsari quæ Cæsaris sunt, & Deo quæ Dei sunt*: id est, Si Cæsar querit imaginem in nummo, Deus non querit imaginem in homine? &c. Item sancti Severiani Gaba-lanensis episcopi de homilia euz in sabbato dicta est, *Ad imaginem & similitudinem*, inter cetera: Et sicut nos, si non adest imperator, honoramus imaginem imperatoris, sic & creatura & non videns invisibilem, qui ad imaginem factus est, honorabat, &c.

Matth. 22. Marc. 12.

Matth. 22. Marc. 12.

Gen. 8.

IN ACTIONE QUARTA.

Quomodo intelligendum sit quod scriptum est: *Abraham adoravit populum terra filias Heth*, sive quod Moyse Jetro legitur adorasse: quibus exemplis ii, qui propter adorandas imagines synodos faciunt, suum errorem fulcire affectant: & quia nec Jacob Pharaonem, nec Daniel Nabuchodonosor regem, ut illi dicunt, uspiam leguntur adorasse.

Cap. 22. Reprehensio Gen. 23.

Beatus Augustinus in 46. psalmum nos docuit, dicens: Dominus Deus noster fidem, in qua vivimus per libros suos, scripturas sanctas, multipliciter nobis varieque diffundit, sacramenta quidem verborum varians, fidem tamen unam commendans. Una enim eademque res ideo multis modis dicitur, ut modus ipse dicendi propter fastidium varietur, sed propter concordiam una fides teneatur, &c. Item ejusdem beati Augustini de filio Abraham ducto ad sacrificium, inter cetera: Duo illi

Responsio. edit. Rom. sanctos

ANNO
CHRISTI
757.

illi servi dimissi, & non perducti ad locum sacrificii, Judæos significabant: asina illa nescio quid Judæorum significabat. Nolite mirari, quia toties una res potest multis modis significari, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 17.
Reprehensio.

Quod non ad adorationem imaginum pertineat, nec in nostris codicibus, qui ex Hebraica veritate translati sunt, inveniatur, quod illi in sua synodo dicunt: Jacob suscipiens a filio suo vestem talarem tabefactam Joseph, osculatus est eum lacrymis, & propriis oculis imposuit.

Responsio
Orat. 22. de
Pace.

Sancti Gregorii theologi de sermone pacifico tertio, inter cetera: Pax amica, quæ ab omnibus quidem laudatur bonum, a paucis vero conservatum, ubi aliquando reliquisti nos tantum jam tempus, & quando reverteris ad nos: Et præsentem amplector, & recedentem invocabo multis lamentationibus & lacrymis, quibus neque Jacob Joseph illum patriarcham a fratribus venditum, a bestia autem raptum, ut sperabat: neque David Jonathan suum amicum, aut filium Abessalon postmodum: quorum unus visceribus paternis laceratus. Fera rapuit, clamabat Joseph, fera pessima & inmansueta: & pueri vestem tabefactam appositam, sicuti pueri carnes osculabatur, &c.

Gen. 36.

Locus obli-
vis.

Lib. 1. c. 1.

Unde & in multorum patrum opusculis de diversis historiis asserta leguntur. In libro enim tertio sancti Ambrosii ad Gratianum imperatorem ita inter cetera invenitur: Neque ad præjudicium trahas, quia non moritur Gabriel, non moritur Raphael, non moritur Uriel. Ecce & in nostris codicibus, qui ex Hebraica veritate translati sunt, nequaquam inveniuntur Uriel scriptum.

Lib. 1. c. 7.

Item in ejusdem sancti Ambrosii libro secundo de Spiritu Sancto, inter cetera: Etdra nos docuit, dicens in tertio libro. Similiter nec in nostris codicibus, qui ex Hebraica veritate translati sunt, fulcentus est tertius liber Etdra, nisi tantummodo duo. Sed & sanctus Gregorius egregius papa in epistola sua Theodisiz patriciæ missa, inter cetera inquit: Quantæ autem virtutis præcursor nostri redemptoris fuit, novimus, qui per sacrum eloquium non solum plus quam propheta, sed etiam angelus vocatur, sed tamen, sicut mortis ejus historia testatur, post mortem a persecutoribus corpus ejus incensum est. Et nos legimus in sancto evangelio, corpus ejusdem sancti Joannis Baptistæ a discipulis suis sepultum esse: & beatus Gregorius dicit per historiam, ejusdem sancti Joannis Baptistæ corpus incensum esse. Et ideo, ut diximus, sanctorum dicta nequaquam respuuntur, quia sacram totam divinam scripturam quis aliquando comprehendere valebit?

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 14.
Reprehensio.

De eo quod indocte & inordinate dicunt: Si calumniaris me, quoniam ut Deum adoro lignum crucis, cur non calumniaris Jacob adorantem summitatem virgæ Joseph? Sed manifestum est, quoniam non lignum videns adoravit, sed per lignum Joseph, sicut & nos per crucem Christum.

Responsio.

Ipsam namque virgam, videlicet sceptrum, sicut atque pulchre in typo crucis explana-

vit beatus Augustinus in psalmo 37. inter cetera dicens: Imo jam in nomine Christi evenire gaudeamus. Jam tenentes sceptrum subdantur ligno crucis: jam fit quod prædictum est: Adorabunt eum omnes reges terra: omnes gentes servient illi. Jam in frontibus regum pretiosius est signum crucis, quam gemma diadematis.

ANNO
CHRISTI
757.IN EADEM ACTIONE. ET REPETITUM.
est in actione septima.

Non pestinare ad imaginum adorationem, ut illi dicunt, quod scriptum est: Jacob pro araonem benedixit.

Semper benedicere nos docet sancta scriptura: Benedicite, & nolite maledicere. Item: Benedicite omnia opera Domini Domino, docemur: & rursus prostrati in oratione spiritualiter ante sancta sanctorum psalmifice dicimus: Benedicite nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus, & meminit eum omnes fines terra. Quapropter si de diviniæ scripturæ benedictionibus exarare volumus, antequam sermo, ut opinamur, chartæ cessabit. Tamen unum vobis sancti Augustini addimus testimonium de ipso Jacob luctante cum angelo, ubi inter cetera inquit: Non dimittam te, nisi benedixeris mihi. Quia per carnem nos prius benedicit Dominus, norunt fideles, quid accipiunt, quia per carnem benedicuntur: sciunt quia non essent benedicti, nisi caro illa crucifixæ daretur pro sæculi vita.

IN ACTIONE QUINTA.

Quod vana sit spes eorum qui salutem suam in imaginibus ponunt, dicentes: Sicut Israeliticus populus serpentis ænei inspectione servatus est, sic nos sanctorum effigies aspicientes salvabimur.

Antea jam hoc in prædictis sacris conciliis prædecessorum meorum sanctissimorum pontificum explanatum est, dicentibus etiam hoc sanctissimis patribus. Addendum est ad incredulorum satisfactionem & directionem Francicam, quid Deus famulo suo Moyse præceperit, dicens: In libro enim Numeri ita legitur contra pestem quæ eis irruerat: Fac serpentem, & pone eum pro signo: quem percussus aspexerit eum, vivet. Fecit ergo Moyse serpentem æneum, & posuit pro signo: quem cum percussus aspicerent, sanabantur. O insania frementium contra fidem & religionem Christianam, ut asserant non colere aut venerari imagines, in quibus figuræ sunt Salvatoris, ejus genitricis, vel sanctorum, quorum virtute subsistit orbis, atque potitur humanum genus salutem. Aenei serpentis inspectione credimus Israeliticum populum a calamitate injecta liberari: Christi Dei nostri & sanctorum effigies aspicientes atque venerantes dubitamus salvari? Abist talium nefariæ temeritatis cedere amentia: patrum præcæ sequamur traditiones, & ab eorum doctrina nulla declinemus ratione. Possumus enim ita tenentes, quemadmodum nostri prædecessores atque patres, eorum plenam gratiam obtinere.

Item beati Augustini de eo quod apparuit Deus, de virga & manu colorata, & aqua in sanguinem verba: Sicut Moyse exaltavit serpentem in eremo, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam: hoc est, Quicumque

per-

ANNO
CHRISTI
787.
T. 2. B. 11.

percussus fuerit a serpentibus peccatorum, Christum intueatur, & habeat sanitatem in remissionem peccatorum.

Item ejusdem sancti Augustini super Joannem evangelistam de eodem sermone homilia, inter cetera: Interim modo fratres, ut a peccato sanemur, Christum crucifixum intueamur: quia sicut Moyses, inquit, exaltavit serpentem in eremo, usque in eo, ubi dicit: Sed habeat vitam æternam: Et post pauca: Hic autem ait: Ut habeat vitam æternam. Hoc enim interest inter figuram sive imaginem, & rem ipsam: figura præstabat vitam temporalem, res ipsa, cujus illa figura orat, præstabat vitam æternam, & cetera.

L. b. 1. c. 10.

Item ejusdem sancti Augustini libro tertio de Trinitate, inter cetera: Nam sicut unctio lapidis Christum in carne, in qua unctus est oleo exultationis præ participibus suis, ita virga Moysis conversa in serpentem, ipsum Christum factum obedientem usque ad mortem crucis. Unde ait: Sicut exaltavit Moyses serpentem in eremo, sic oportet exaltari filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Sicut intuentes illum serpentem exaltatum in eremo, serpentem moribus non peribant. Vetus enim homo noster confixus est cruci cum illo. Per serpentem enim mors intelligitur, quæ facta est a serpente in paradiso, modo locutionis per efficientem id quod efficitur demonstrante. Ergo virga in serpentem, Christus in mortem, & serpens rursus in virgam, Christus in resurrectionem, totus cum corpore suo, quod est ecclesia, &c.

7. an. 1.

6. an. 1.

Item sancti Severiani episcopi Gabalanensis in sermone sanctæ crucis, inter cetera: Putas non erat justum dici: Si quis vestrum morsus fuerit, respiciat in cælum sursum ad Deum, & salvabitur? Ut enim & attendi cælo relinquat, non potuit dicere: Si quis morsus fuerit, aspiciat lucernam luminis, & salvabitur? aut aspiciat ad mensam propositionis sanctorum panum, & salvabitur? aut ad altare, aut ad velum, aut in arcam, aut in imaginem cherubim, aut in propitiatorium? Sed nihil horum ad medium adduxit legislator magnus, sed solum fixit crucis imaginem, & hanc per maledictum serpentem. Dic mihi ut fidelis famulus: Quod interdixis, facis? quod abrenuncias, ædificas? Qui dicis, Non facias sculptile, & fusilem sculpis serpentem? Sed illam quidem legem posui, ut materias abscondam impietatis, & populum hunc erumam omni idolorum cultura: nunc autem effundo serpentem, ut præfiguram imagine Salvatoris dispensationem, præplanans cursum apostolorum, &c.

IN ACTIONE QUINTA.

& repertum est in quarta.

Cap. 16.
Reprehensio.

7. sal. 19.

Responso.

Idem.

Importuna & deliramento plena dictio Leonis Phocæ episcopi, qui in eo quod ad imaginum adorationem conversus est, sibi versiculum psalmicæ accommodat, dicens: Convertisti planctum meum in gaudium mihi, confregisti jaccum meum, & circumdediti me lætitia.

Omni homini Christiano licet cum psalmista orare, ut quando a tenebris in lucem per gratiam venerit Christi, juste dicat: Convertisti planctum meum in gaudium mihi: quia quando erutus est ab hæresi, tunc scissus est faccus ejus. Quando vero rectæ fidei cognovit veritatem, tunc ab orthodoxis sanctæ catholice Concilii Generalis Tom. XIII.

cæ ecclesiæ circumdatus est lætitia. De hoc ipso sanctus Augustinus in ejusdem psalmi explanatione similiter inquit: Confregisti lætamentum peccatorum meorum, tristitiam mortalitatis meæ, & cinxisti me stola prima, immortalis lætitia. Et iterum: Ut non plangat, sed cantet tibi, non humilitas, sed gloria mea: quia jam ex humilitate exaltasti me, & non compungar conscientia peccati, timore mortis, timore judicii, & cetera.

ANNO
CHRISTI
787.
In princip.
velamentum

IN ACTIONE SEXTA.

In semi primi sine.

Quod non pertineat ad imaginum adorationem contempnentes illud quod psalmographus cecinit: Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum, labia dolosa in corde, & corde locuti sunt mala.

Non ita est, ut illi contempnissent quod psalmographus cecinit: Vana locuti sunt, &c. sed contempnentes deliramenta hæreticorum in perversa facie ipsorum, cum psalmographo cecinerunt de illis: Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum, & quod sequitur. Beati Augustini in ejusdem psalmi explanatione, inter cetera: Veritas una est, qua illustrantur animæ sanctæ. Sed quoniam multæ sunt animæ, in ipsis multæ veritates dici possunt, sicut ab una facie multæ in speculis imagines apparent. Et post pauca: Superbi hypocritæ significantur, in sermone suo spem ponentes ad decipiendos homines, sed Deo non subditi.

IN ACTIONE SECUNDA.

Quomodo intelligendum est quod psalmographus cecinit: Misericordia & veritas obviaverunt sibi, justitia & pax complexæ sunt se: quod temere aut adulatorie a Joanne presbytero & legato orientalium in participatione beati papæ Hadriani & Tarasii dicitur esse completum.

Recte dictum est, quia Deus misertus est ecclesie Constantinopolitanæ, & obviavit veritati sanctæ catholicæ & apostolicæ Romanæ ecclesie, quæ semper justitiam tenuit, ut scriptum est:

Justitia sedes, fidei domus, avia pudoris.

Quam justitiam, fidem atque pudorem, ut confessa est, ecclesia Constantinopolitana amplectens, quando ab errore conversa est, fecit pacem: quia tantummodo ipsa sola sedes Constantinopolitana resistebat olitanæ orthodoxæ fidei. Nam sedes Alexandrina, seu Antiochena & Hierosolymitana semper nobiscum tenuerunt præscam traditionem, scilicet orthodoxam fidem, ut apud nos synodica earum pro sacrarum imaginum stabilitate habere monstratur.

Beati Augustini in ejusdem psalmi explanatione inter cetera: Quia justitia & pax se osculantur, non litigant. Tu quare litigas cum justitia? Ecce justitia dicit tibi: Ne fureris, & non audis: Ne adulteres, & non vis audire: Non facias alteri quod tu pati non vis: Non dicas alteri quod tibi dici non vis: inimicus es amicæ meæ, dicit tibi pax, quid me queris? Amica sum justitiæ. Quemcumque invenero inimicum amicæ meæ, non ad illum accedo. Vis ergo venire ad pacem? Fac justitiam. Ideo alius psalmus dicit tibi: Declina a malo & fac bonum, hoc est ama justitiam; & cum

declinaveris a malo, & feceris bonum, quare A pacem, & sequere eam, &c.

stinus in eodem psalmo explanavit, inter cetera: id est, quorum facta imitati sunt: quia eorum presentes lætitiæ amaverunt, & futura supplicia non crediderunt. Et post pauca: Ergo quia Christus Filius Dei pax est, ideo venit colligere suos & secernere ab iniquis. Quibus iniquis? Qui oderunt Jerusalem, qui oderunt pacem, qui volunt confondere unitatem, qui non credunt paci, &c.

ANNO CHRISTI 787.

ANNO CHRISIT 787.

IN ACTIONE QUARTA.

Quod non ad adorationem imaginum pertinet, ut illi dicunt, quod scriptum est: Exaltate Dominum Deum nostrum; & adorare scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est.

Beati Augustini in ejusdem psalmi explanatione, ubi inter cetera inquit: Timeo non adorare scabellum pedum Domini mei, quia psalmus mihi dicit: Adorate scabellum pedum ejus: & post pauca: Convertito me ad Christum, quia ipsum quæro hic, & invenio quomodo sine impietate adoretur terra, sine impietate adoretur scabellum pedum ejus. Suscepit enim de terra terram, quia caro de terra est, & de carne Mariæ carnem accepit. Et quia in ipsa carne hic ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit; inventum est quemadmodum adoretur tale scabellum Domini, & non solum non peccemus adorando, sed peccemus non adorando. Et post pauca. Ideo & terram quamlibet, cum te inclinas atque prosterneis, non quasi terram intuearis, sed illum sanctum, cujus pedum scabellum est quod adoras; propter ipsum enim adoras. Ideo & hic subjicit: Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est. Quis sanctus est, in cujus honore adoras scabellum pedum ejus? &c.

Cap. 30. Reprehensio. 774. 57.

Responsio. circa med.

Idem.

Idem.

IN EADEM ACTIONE.

Quod nec de eo imaginum adoratio astrui possit, ut illi putant, quod scriptum est: Adorate in monte sancto ejus.

Beati Augustini in ejusdem psalmi expositione, inter cetera: Hæretici non adorant in isto monte, quia mons iste implevit universam faciem terræ. Hæserunt in parte, & totum amiserunt. Si agnoscant ecclesiam catholicam, adorabunt in isto monte nobilitatem. Et nimirum lapis ille, qui præcisus de monte sine manibus, jam videmus quantum creverit, & quantas regiones terræ occupaverit, & usque ad quas gentes pervenerit. Et post pauca: Videmus contrafacta ab illo lapide omnia regna terræ. Quæ erant omnia regna terræ? Regna idolorum, regna demoniorum fracta sunt. Regnabat Saturnus in multis hominibus; ubi est regnum ejus? Regnabat Mercurius in multis hominibus; ubi est regnum ejus? Fractum est, redacti sunt illi in regnum Christi, in quibus ille regnabat. Et post pauca: Natus est ergo de monte sine manibus lapis ille, crevit, & crescendo fregit omnia regna terrarum. Factus est autem mons magnus, & implevit universam faciem terræ. Hæc est ecclesia catholica, cui vos communicare gaudete: illi autem qui non ei communicant, qui præter ipsum montem adorant & laudant Deum, non exaudiuntur ad vitam æternam, &c.

Cap. 31. Reprehensio. 775. 11. Responsio. circa finem.

Daniel. 1.

IN EADEM ACTIONE.

Quod non propter illos qui imaginum adorationem spernunt, ut illi delirant, per prophetam dicitur: Declinantes ad obligationem adducet Dominus eam operantibus iniquitatem.

De hæreticis dixerunt: Sicut beatus Augu-

Cap. 32. Reprehensio. 776. 114. Responsio. circa finem.

IN ACTIONE QUINTA.

Abfurdis & incaute contra eos, qui imagines adorare contemnunt, ab his qui eas adorant prolatum est testimonium sancti evangelii: Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio.

Valde nimis atque pulchre contra eos qui imagines contemnunt, dixerunt poni lucernam sub modio, quia lucerna fides nostra est, videlicet sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ, de qua fide sanctus Ambrosius Mediolanensis episcopus super sanctum evangelium secundum Lucam explanatione inter cetera testatur dicens: Nemo lucernam accendit, & in abscondito ponit, neque sub modio, sed super candelabrum. Ergo quia in superioribus ecclesiam synagogæ prætulit, horratur nos, ut fidem potius nostram ad ecclesiam transferamus. Lucerna enim fides est, juxta quod scriptum est, Lucerna pedibus meis verbum tuum. Domine. Verbum enim Dei fides nostra est, verbum Dei lux est, lucerna est fides. Et post pauca: Nemo ergo fidem sub lege constituit. Lex enim intra mensuram est, ultra mensuram gratia. Lex obumbrat, gratia clarificat: & ideo nemo fidem suam intra mensuram legis includat, sed ad ecclesiam conferat, in qua septiformis Spiritus relictet gratia, quam princeps ille sacerdotum fulgore supernæ divinitatis illuminat, ne eam legis umbra restinguat. Item S. Joannis Chrysostomi de interpretatione evangelii secundum Mattheum, inter cetera: Ego enim vero accendi, inquit, lumen: esse vero ardentem, vestræ fiat celeritatis: non propter vos solum, sed & propter eos qui futuri sunt, hujus splendore lætificari, & ad virtutem deduci, &c.

Cap. 33. Reprehensio. 777. 11.

Responsio Lib. 7. c. 11. Luc. 11.

Luc. 11. Psal. 118. Joan. 1.

Homil. 25. post medium.

IN ACTIONE QUARTA.

Quod non ita intelligenda sit sententia beati Athanasii Alexandrinæ urbis episcopi, ut illi eam intelligendam putant, qui hanc ad adorationem imaginum accommodare nituntur.

Multæ quippe sententiæ beati Athanasii in eadem feruntur synodo, & qualem ex ipsis singularium sententiarum dixerint, minime in hoc capitulari exaraverunt: sed sicut in sacris conciliis prædictorum nostrorum prædecessorum sanctissimorum pontificum ejusdem S. Athanasii sententiæ inter cetera scriptæ sunt, fideliter proferimus. Interrogatio Antiochi ad S. Athanasium pro imaginibus: Cum lex & prophetæ dicant, Statuas & similitudines non adorabitis, quomodo vos facitis imagines, & adoratis eas? Respondit: Non sicut deos imagines adoramus nos fideles: absit, pagani: sed tantummodo affectu & caritate nostræ animæ ad vultum faciei imaginis apparentis. Unde multoties vultu deserto, sicut lignum purum atque commune eam, quæ dudum fuerat imago, comburimus. Sicut enim Jacob approximans morti, summitatem virgæ Joseph adoravit, non virgam honorificans, sed qui eam tenebat: sic & fide-

Cap. 34. Reprehensio.

Responsio.

deleto. Genes. 27. Janua 30.

ANNO CHRISTI 527.

ANNO CHRISTI 527.

fideles non pro aliquo alio modo imagines adoremus, nisi pro desiderio effigie declarati: & alia plura similia, ut sequitur.

Nam in sacris conciliis prædictorum nostrorum sanctissimorum pontificum ita fertur de sermone sancti Cyrilli Alexandrini episcopi. Quemadmodum imaginem si quis designatam jucundam respexerit, mirabitur quidem regis figuram, & quæ in illa apparet: hanc & ejus nolens conscriptionem pariter cernens delectabitur, ut ipsum regem aspiciat, &c.

IN ACTIONE SEXTA.

IN ACTIONE SEXTA.

Cap. 31. Reprehensio. Responsio.

Quod non ad adorationem imaginum pertineat testimonium, quod de sexta synodo protulerunt.

Quod magnæ sit temeritatis ingentisque ab audacitate, sæpe memoratas imagines corpori & sanguini dominico æquiparare velle.

Cap. 32.

Idcirco testimonium de sancta sexta synodo protulerunt, ut clarifice ostenderent, quod jam quando sancta sexta synodus acta est, a patribus temporibus sacras imagines & historias pictas venerabantur. Unde ipsa sancta sexta synodus fideliter per canones orthodoxe statuens, ita constituit dicens: In quibusdam venerabilium imaginum picturis, agnus digito præcursoris monstratus designatur, qui in signum relictus est gratiæ. Et post pauca: Secundum humanam figuram & in imaginibus a tunc pro veteri agno retitulatur decernimus. &c. Unde & beatus Augustinus in 93. psalmo explanavit: Si autem non adoras in Christo ista terrena, quamvis de illis similitudo quædam data est ad significandos sanctos, de quacumque creatura ducta fuerit similitudo, tu intellige similitudinem creaturæ, & adora artificem creaturæ, &c.

Non æquiparaverunt, sed magis scripturaliter dixerunt: Nullus enim aliquando tubarum spiritus, sanctorum apostolorum aut probabilium patrum nostrorum, quæ sine sanguine nostram libationem, quæ ad memoriam passionis Christi Dei nostri & omnis ejus dispensationis facta, dixit imaginem corporis ejus, nec susceperunt a Domino sic dicere aut confiteri, sed audiunt dicentem eum evangelice: Nisi comederitis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non intrabitis in regnum celorum. Et alia plurima ex Domini doctrina & beati Pauli apostoli, quæ exarare nolumus, quia in eadem per ordinem scribitur synodo: Nam æquiparare, ut dicunt Iconoclastæ hæretici in eorum pseudosyllogo, venerandas imagines corpori & sanguini dominico, insensibiliter æquiparaverunt.

IN ACTIONE QUARTA.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 36.

Quod nunquam ab apostolis exemplis aut verbis, ut illi garrunt, imagines adorare institutum sit.

Quod præsumptive & indocte eas Tarasius cum complicibus suis sacratis vasibus æquiparare non formidet.

Reprehensio. Responsio. Cap. 37.

Sanctus Dionysius Areopagita, qui & episcopus Atheniensis valde nimirum laudatus est a sancto Gregorio papa, confirmante eum antiquum patrem & doctorem esse. Ille sub temporibus apostolorum fuit, & in actibus apostolorum monstratur. Unde & a prædictis sanctissimis prædecessoribus nostris pontificibus in sacris conciliis eorum, ejus confirmata sunt veridica testimonia pro sacrarum imaginum veneratione, inter cetera: Amplectentes ista ex epistola sancti Dionysii episcopi Atheniensis, quæ directæ est ad S. Joannem evangelistam. Et infra: Quid mirabile, si Christus verax, & discipulos iniqui de civitatibus eiciunt? ipsi digne sibi judicantes, & de sacro scelerati interdiciunt recedentes? In veritate & manifeste imagines sunt visibilia invisibilium. Nec enim in sæculis supervenientibus culpabilis erit ex ejus justitia respectus Dei.

Pro hoc in synodo dictum est a Tarasio patriarcha Constantinopolitano: Quia & sacra diversa vasa habentes, hæc osculamur & amplectimur, & sanctificationem quandam accipere ab iis speramus, eo quod hæretici in eorum pseudosyllogo oblatrantes delirabant, neque orationem sacram sanctificantem eam, ut ex hoc ad sanctam a communi transferatur, sed manere communem & inhonoratam, sicut eam operatus est pictor. Nos vero in his fideliter & veraciter dicimus & probamus, quia usus sanctæ nostræ catholicæ & apostolicæ Romanæ ecclesiæ tuit & est, quando sacræ imagines vel historiæ pinguntur, prius sacro chrismate unguuntur, & tunc a fidelibus venerantur: instar facientes, ut locutus est Dominus ad Moylen dicens: Faciesque unctiois oleum sanctum unguentum, compositum opere unguentarii, & unges ex eo tabernaculum testimonii, & arcam testamenti, mensamque cum vasis suis, candelabrum & utensilia ejus, altaria thymiamatis & holocausti, & universam suppellectilem, quæ ad cultum eorum pertinet: sanctificabisque omnia, & erunt sancta sanctorum: qui tetigerit ea, sanctificabitur.

* interditi & recedentes? In veritate manifeste. * audire erit. Deus justitiam a se reparatum, sed qui se a Deo separavit. Cetera hierarch. cap. 36. * æquina materibus figuris & compositis pro capite nostro per se creat. * nisi proportionata ubi materiali utatur inauditione, visibiles formæ, & invisibiles odores habens, ut imagines invisibiles pulcherrimas, & intellectuales diffusionis. Cap. 37. Reprehensio. Responsio.

Item ejusdem de cælesti militia: Prædicta enim incorporea ægmina diversis coloribus figurantur, & compositionibus varios per colores tradidit, quatenus tacite nosmetipsos per sacratissimas effigies ad simplices & incorporales pia mente transeamus. Etenim impossibile est, nostra mente ad incorporatam illam pertingere cælestis militiæ imitationem visionemque nisi per elementorum poterimus per visibilem ad invisibilem pulcherrimamque attingere effigiem, & visibiles odoriferasque imagines rationali traditione invisibiles præfulgi, &c.

IN EADEM ACTIONE.

IN ACTIONE SEXTA.

In tomo secundo Epiphanius legit.

Quod non ad adorationem imaginum pertineat, ut illi asserunt, sententia beati Cyrilli in expositione evangelii secundum Matthæum.

Quod non ad eorum parentes pertineat, si cut illi dicunt: Disperdat Dominus universa vestra, & linguam magniloquam.

Sanctus Cyrillus Alexandrinus, & S. Gregorius Nyssenus, uno tenore in historia Abraham pro sacrarum imaginum veneratione dixerunt:

Bene propheticè dixerunt, cum psalmista canentes, sicut beatus Augustinus in eodem expianavit psalmo, dicens: Disperdat Dominus universa.

ANNO
CHRISTI
787.
7/11. 11.
Rom. 2.

versa labia dolosa, &c. Univerſa dixit, quis ſe A
exceptum putet? ſicut apoſtolus dicit: In om-
nam animam hominis operantis malum, Judæi pri-
mum & Græci. Et linguam ſuperbam.

Recte cum propheta dixerunt: quia virga
peccatorum hæretici ſunt, & fors juſtorum or-
thodoxi, quemadmodum ſandus Auguſtinus in
eodem ſalmo explanavit, dicens: Sentitur ad
tempus virga peccatorum ſuper ſortem juſto-
rum, ſed non ibi relinquitur, non erit in æter-
num. *Veniet tempus, quando Chriſtus in clarita-*
te ſua apparens, congreget ante ſe omnes gentes,
& dividat eas, ſicut dividit paſtor oves ab ovi-
bus. Oves ponet ad dexteram, hædos ad ſini-
ſtram, &c.

ANNO
CHRISTI
787.
Reſponſio.
Poſt med.

Math. 25.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 41.
Reprehenſio.

Quod non in eorum parentibus, ut illi di-
cunt, impletum ſit quod ſcriptum eſt: *Inimici*
deſecerunt framea in ſinem, & civitates eorum de-
ſtruxiſti.

Reſponſio.

Hunc verſum ſemper cum propheta prophe-
tici ſalmiſice, dixerunt. Unde & beatus Au-
guſtinus in eodem ſalmo explanavit, dicens:
Inimici deſecerunt framea in ſinem: non plurali-
ter inimici, ſed ſingulariter hujus inimici. Cu-
jus autem inimici, niſi diaboli frameæ deſece-
runt? Hæ autem intelliguntur diverſæ opinio-
nes erroris. Et poſt pauca: *Et civitates deſtru-*
xiſti. Civitates autem iſtæ ſunt in quibus dia-
bolus regnat, ubi dolosa & fraudulenta concilia
tamquam curiæ locum obtinent, & cetera.
Et ideo adimpletum eſt in iſtis hæreticis, quan-
do ſacras imagines temerantes procaciter de-
poſuerunt.

Poſt præſi-
pium.

IN ACTIONE QUARTA.

De eo quod Joannes præbyter, Theodoſio
Abbate monaſterii ſancti Andream, recitante ver-
ba Joannis Chryſoſtomi, & dicente: Vidi an-
gelum in imagine perſequentem barbarorum
multitudinem, dixit: Quis eſt iſte angelus,
niſi de quo ſcriptum eſt, quoniam angelus Do-
mini percuffit centum octoginta quinque millia
Aſſyriorum in una nocte, in circuitu Jeruſa-
lem exercitantium?

Cap. 41.
Reprehenſio.

4. Reg. 19.

Reſponſio.

Jam ſuperius vobis exaravimus, propter quod
S. Joannes Chryſoſtomus protulit ipſum aſpe-
ctum, ſed ipſa varia multitudo unde fuiſſet
tranſiit. Idecirco Joannes præbyter ex proprio
arbitrio dixit, ſecundum divinam ſcripturam
exiſtimans eſſe, quando angelus Domini per-
cuſſit centum octoginta quinque millia Aſſyrio-
rum in una nocte, in circuitu Jeruſalem exer-
citantium? Nam utrum ſic eſſet, an non, mi-
nime confirmavit, ſed interrogative taliter me-
moravit.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 41.
Reprehenſio.
7/11. 22.

Quomodo intelligendum eſt: *Domine, in ci-*
vitate tua imaginem ipſorum ad nihilum rediges:
quod quidem capitulum, ſicut & cetera, illi
aliter quam dictum ſit intelligunt.

Reſponſio.
Orat. quod
cetera & vo-
vi teſtamenti
quæ ſit le-
gator, &c.

Pro divitiis hujus mundi in errore exiſten-
tibus, atque & aliis modis intelligitur. Nam &
ipſe ſandus Joannes Chryſoſtomus, ubi ſe oſten-
dit picturam ſacrarum imaginum diligere, ex-
planavit, dicens: Ego & cetera inſulam dilexi
imaginem pietate repletam. Vidi enim ange-
lum in imagine perſequentem multitudinem
barbarorum, & Davidem vere dicentem: *Do-*
mine, in civitate tua imaginem eorum ad nubi-
lum rediges. Ecce lucidiſſime oſtendit pater,
quomodo intelligendum eſt.

Pſal. 72.

Item ſancti Athanaſii de interpretatione pſal-
morum, inter cetera: Civitas enim Domini,
quæ ſuſum Jeruſalem: imago autem eorum, D
terreſtris. Quod enim dicit, tale eſt: Quo-
niam terreſtris, inquit, induti ſunt imaginem,
& non cæleſtis, propter hoc ad nihilum redi-
gentur. Audient enim illo tempore: *Neſcio*
vos: utpote non indutos eadem Domini ima-
gine, &c.

Math. 25.

Circa med.

Item ſancti Auguſtini in ejuſdem pſalmi ex-
planatione, inter cetera: Quicumque iſta non
habetis, non cupiatis: quicumque habetis, non
in eis præſumatis. Ecce dixi vobis: non dico:
Damnamini, quia habetis; ſed damnamini, ſi
de talibus præſumatis, ſi de talibus intemini,
ſi propter talia magni vobis videamini, ſi pro-
pter talia pauperes non agnoſcatis, ſi generis
humani conditionem communem propter excel-
lentem vanitatem oblivifcamini. Tunc enim
Deus neceſſe eſt retribuatur in noviffimo, & in
civitate ſua imaginem talium ad nihilum re-
digat.

IN EADEM ACTIONE.

Dementiſſimum & ratione carens dictum Joan-
nis præbyteri orientalium, in eo quod ait, quo-
niam non aſſiſtente imperatore imago ejus ho-
noratur: non enim inhonoratur: quatenus &
nunc dominatore omnium Jeſu Chriſto viſibili-
ter nobis non apparente, (inviſibilis enim eſt
carnalibus noſtris oculis, ſicut enim Deus,
ubique adeſt) honorandam ejus imaginem,
ſicuti & in imperatore, pater ſenſit.

Cap. 41.
Reprehenſio.

Non ex ſe hæc dixit Joannes præbyter orienta-
lium, ſed de libro ſancti Anaſtaſii epiſcopi Theo-
poleos, qui in eadem ſynodo lectus eſt, & ideo
dixit: Oſtendit pater, quod non aſſiſtente im-
peratore imago ejus honoratur; non enim in-
honoratur, & quod ſequitur, ut ſupra.

Reſponſio.

IN ACTIONE QUARTA.

De eo quod Joannes præbyter & legatus
orientalium incaute imaginum adorationem ſta-
bilire nitens, dixiſſe legitur: *Erexit Jacob ti-*
tulum Deo, quatenus & benedixit eum.

Cap. 46.
Reprehenſio.

In ſimilitudine hoc dixit, quia cum evigi-
laſſet, tunc ille erexit titulum lapideum in lo-
co, quo locutus fuerat ei Deus, libans ſuper
eum libamina, & effundens oleum, vocanſque
nomen loci Bethel. Et ideo plures ſimilitudi-
nes interpretationum habere videtur. De libro
beati Auguſtini, de tractatu Eſau & Jacob:
Intelligit, inquit, ſanctitas veſtra; multis enim
modis ſignificatur una res, id eſt eccleſia. Et
poſt pauca: Quia una res multis modis ſigni-
ficatur, quæ nihil horum eſt per evidentiam,
omnia eſt per figuram, &c.

Reſponſio.

Gen. 35.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 34.
Reprehenſio.
7/11. 22.

Quod non, ut illi gloriantur, propter illos
dictum eſt qui imagines adorant: *Quoniam non*
derelinquet Dominus virgam peccatorum ſuper ſor-
tem juſtorum, ut non extendant juſti ad iniquita-
tem manus juſti.

ANNO CHRISTI 325

IN EADEM ACTIONE.

ANNO CHRISTI 325

Cap. 47. Reprehensio.

Quam absurde agunt, qui ad confirmandas imagines exemplum divinae legis proferunt, dicentes propitiatorium, & duos cherubim aureos, & arcam testamenti, praecipiente Domino, Moysen fecisse.

Responsio.

Jam superius minime exaravimus, qualiter praedecessores nostri sanctissimi pontifices ad confirmandas imagines divinae legis exemplum in eorum posuerunt sacris conciliis. Unde sanctus Gregorius theologus in sermone de pascha, inter cetera ait: Et qui loquebatur ante ipsum ad Moysen, tunc cum de illis legem daret, *Vide enim, inquit, omnia facies secundum exemplar, quod tibi ostensum est in monte, adumbratione quadam descriptionem invisibilium ostendens esse visibilia: & suadeor nihil horum sine causa, neque irrationabiliter nec humi repens ordinatum esse, nec quod indignum esset & Dei constitutionibus & Moysis ministerio, &c.*

Orat. 1. de pascha, ante medium.

Exod. 25.

Specialiter

Item beati Augustini de libro Exodi inter cetera: Facta credimus, quemadmodum facta legimus, & tamen ipsa facta umbras fuisse futurorum apostolica doctrina cognoscimus. Putamus ergo specialiter esse investiganda quae facta sunt, facta tamen esse negare non possumus, &c.

Cap. 48. Reprehensio.

Quod non parvi sit piaculi, scripturas sanctas aliter intelligere, quam intelligendae sunt, & ad hoc sensus usurpatis accommodare, quos illae non continent: sicut in erronea synodo, quae in Nicæa regnante Constantino mediante Irene matre ejus, residente Tarasio Constantinopolitano neophyto episcopo, gesta est.

Responsio.

Haec subjectae reprehensiones non ex synodo, sed de sensu tractae sunt libri beati Augustini de eo quod apparuit Deus Moysi, ad finem ejusdem libri, ubi ita explanatum est. Omnia ergo futuri populi signa sunt & mysteria de Domino nostro Jesu Christo, & si qua alia sunt in libris veteribus sacramenta, sive illa intelligamus, sive non intelligamus, quaerentem desiderant, non reprehendentem. Petamus ergo, quaeramus & pulsemus, ut aperiat nobis. Illis futura praedicta sunt sacramenta, nos praesentia videmus in ecclesia.

Cap. 49.

Quae sit differentia imaginis & similitudinis, sive aequalitatis.

Quis de fidelibus ignorare se putat aliquando, quae sit imago, aut similitudo, vel aequalitas? In sancta vero catholica & apostolica ecclesia humilibus datur gratia. Nam differentia mathematicorum exterioris arte disciplinae fideles conservare despicunt, beato Ambrosio dicente in libro primo de fide, ubi inter cetera loquitur: Dicendum est nobis quod scriptum est:

Lib. 1. c. 2. ca. 1.

Verete ne quis vos deperdat per philosophiam & inanis seductionem: secundum traditionem hominum, & secundum elementa hujus mundi, & non secundum Deum. Omnem enim vim venenorum suorum in dialectica disputatione constituent, quae philosophorum sententia definitur, non adstruendi vim habere, sed studium destruendi. Sed non in dialectica complacuit Deo saluum facere populum suum. Regnum enim Dei in simplicitate fidei est, non in contentione sermonis.

Cap. 50. Reprehensio.

Quod contra beati Gregorii instituta sit, imagines adorare seu frangere, & quia vetus & novum testamentum, & pene omnes praeci-

apii doctores ecclesiae consentiunt beato Gregorio in non adorandis imaginibus, nec ut aliquid praeter Deum omnipotentem adorare debeamus, in multis locis confirmat sanctus Gregorius papa.

Responsio.

Nequaquam sacras contempsit imagines aliquando, sed magis constantissime observavit, & eorum veneratus est figuras. Illud autem, quod pene omnes praecipui doctores ecclesiae consentiunt beato Gregorio, irrationabile fuit scribere: quia sanctus Gregorius ad praedecessores suos patres atque praecipuos doctores sanctae catholicae ecclesiae obediens & consentiens fuit. Nam illi beatum Gregorium in hoc exilientes mundo nescierunt, nisi solus ille qui quos praescivit & praedestinavit, &c. Nam qualiter sanctos praedecessores suos veneratus sit, proferimus epistolam ejusdem sancti Gregorii ad Eulogium patriarcham Alexandrinum directam, ubi inter cetera: Praeterea de Eudoxii haeretici persona, de cujus errore in Latina lingua nihil reperi, mihi a vestra beatitudine largissime gaudeo satisfactum. Virorum quippe fortissimorum Basilii, Gregorii, atque Epiphanius testimonia protulistis, & manifeste peremptum cognoscimus eum, in quem heroes nostri tot jacula dederunt, &c. De veneratione vero sacrarum imaginum, sicut in ceteris epistolis suis sanctus Gregorius docuit, ita & in epistola sua ad Januarium episcopum Calaritanum, quae sic incipit: Judaei de civitate vestra huc venientes

Lib. 7. epist. 7.

Lib. 7. ind. 2. epist. 1.

Caralis

quelli nobis sunt, quod synagogam eorum, quae Calatis sita est, Petrus qui ex eorum superstitione ad Christianae fidei cultum Deo volente perductus est, adhibitis sibi quibusdam indisciplinatis, sequenti die baptismatis sui, hoc est dominico, in ipsa festivitate paschali, cum gravi scandalo sine vestra occupaverit voluntate, atque imaginem illic genitricis Dei Dominique nostri, & venerandam crucem, vel birrum album, quo de fonte surgens indutus fuerat, posuisset. Et post pauca: Considerantes hac de te vestrae voluntatis intentum ac magis judicium, his hortamur assatibus, ut sublata exinde cum ea, qua dignum est, veneratione imagine atque cruce, debeatis quod violenter ablatum est reformare. Et post pauca: Ne ergo superscriptus Petrus, vel alii qui ei in hac indisciplinationis pravitate praeberent solatium sive consensum, hoc zelo fidei te fecisse respondeant, ut per hoc quasi eis necessitas fieret convertendi, admonendi sunt; atque scire debent, quia haec circa eos temperantia magis utendum est, ut trahatur ab eis velle non reniti, non ut adducantur invitati, quia scriptum est: *Voluntarie sacrificabo tibi, &c.* Ecce sanctus Gregorius non est ausus contradicere tali fidei pro sacris imaginibus, sed magis eam confirmavit, ubi dixit: Non adducantur invitati.

Cap. 51. Reprehensio.

Quod contra dominicae vocis imperium faciunt hi qui parentes eorum anathematizant: & si secundum eorum opinionem praedecessores eorum haeretici fuere, isti ab haereticis geniti, docti, & consecrati sunt, sive de non iudicandis his qui de saeculo recesserunt, vel quantum illorum error a parentum errore dissentiat, cum videlicet illi imagines frangere, isti adorare, censuerint.

Responsio.

Isti qui hoc ex sensu scripserunt, vel ad magnisonum Ezechielem prophetam attendere, debebant, dicentem: *Vivo ego, dicit Dominus, si erit vobis ultra parabola haec in proverbium in Israel. Ecce omnes anima mea sunt: ut anima patris,*

Exib. 18. 22.

ANNO CHRISTI 783.

ANNO CHRISTI 783.

patris, ita & anima filii mea est. Anima qua peccaveris, ipsa morietur. Et infra: Et cum auerteris se impius ab impietate sua, quam operatus est, & seuerit iudicium & iustitiam, ipse animam suam liberabit. Et post plura: Nolo mortem impii, sed ut reuertatur impius a via sua & uiuat. Convertimini a viis uestris pessimis, & quare moriemini domus Israel? Tu itaque, fili hominis, dic ad filios populi tui: Iustitia iusti non liberabit eum, in quacumque die peccaverit: & impietas impii non nocet ei, in quacumque die conuersus fuerit ab impietate sua, &c. Nam ut sanctus Gregorius in dialogis suis meminit, Ermigildo regi ab Ariana hæresi ad fidem catholicam conuerso, quid nocuit pater suus Ariannus Liwigildus Vstigothorum rex? Proflus credimus quia nihil, sed magis cum in perditionem animæ suæ ipse pater ejus Ariannus pro vera & orthodoxa fide eum occidi fecit, constantissimus Dei confessor & martyr effectus est: pater vero ejus Ariannus in ignem æternum pro Ariana fide sua deductus est. Et quid potuit fidelem filium suum in quocumque lædere capitulo? Tunc namque gaudet sancta catholica & apostolica ecclesia, quando inimicos suos, videlicet hæreticos, videt in vera confessione ad eam reuerti, Domino dicente: Gaudium erit super uno peccatore, &c. Et si de uno gaudium sit, quanto magis de tot millium hominum reuersione? quis audebit de fidelibus tandem aliquando resistere? Item ex sancto Augustino in psalmum 84. inter cetera dicente: Peccata parentum non pertinent ad filios, quæ faciunt parentes jam natis filiis. Jam enim filii nati ad te pertinent, & parentes ad te pertinent. Itaque illi qui nati sunt, si tenuerint vias parentum suorum malas, necesse est portent & merita ipsorum. Si autem mutauerint se, & non fuerint imitati parentes malos, incipiunt habere meritum suum, non meritum parentum suorum. Uique adeo autem non tibi obest peccatum patris tui, si te mutaueris, ut nec ipsi patri tuo obstit, si te mutaueris, &c.

Quod inutiliter & incaute Græci ecclesiam catholicam anathematizare conati sunt in eorum synodo, eo quod imagines non adoret: cum utique prius debuissent omnino scrutari, quid uniuersusque partis ecclesia de hac causa sentire vellet.

Illi non anathematizauerunt catholicam ecclesiam, sed magis ad eam reuersi, anathematizauerunt pseudolylogum illum una cum complicibus ejus hæreticis, qui sacras imagines in sancta ecclesia a præcis temporibus constitutas, inuerecunde & incaute non solum deposuerunt, sed intemper incenderunt. Et ideo secundum traditionem sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ ab ipsa reuersi hæresi, specialiter eam contemnentes anathematizauerunt. Item ex epistola sancti Gregorii ad Eusebium archiepiscopum Thessalonicensem directa: Hortamur, ut cum omni vivacitate ac sollicitudine fraternitatis hoc vestra curari cura non desinat, & si ab hac eos insontes prauitate repererit, scandalum de filiorum suorum mentibus habitatorum satisfactione removeat, atque inter omnes hæreses specialiter Severum ac Nestorium anathematizent, &c. Sic & isti fecerunt, de propria eorum heresi reuertentes.

Quia mulier in synodo docere non debet, sicut Irene in eorum synodo fecisse legitur.

In ipsis enim exordiis Christianorum, cum ad fidem converteretur imperator Constantinus,

mater sua Helena Augusta ad eum cum duodecim scribis & Pharizæis, ac magistris & principibus Judæorum in urbem venit Romam & ipsa una cum Filio suo Constantino Augusto concilium Judæos cum Christianis facere censerunt. In quo præsidens sanctus papa Silvester cum pluribus sanctissimis episcopis, in ampliore statum dilatantes Christianorum fidem, tam per sacram scripturam, quamque per miracula, Domino protegente, victores effecti sunt. Sed & sanctus Leo papa egregius doctor, pro sacrosancto quarto concilio ad Pulcheriam Augustam emisit epistolas suas. Unde & ipsa per semetipsam in sancta quarta synodo sedit, una cum fidelissimo Marciano imperatore. Item ex libro sancti Augustini, de eo quod in Genesi sexto die factum legitur, inter cetera: Produxit terra herbam pabuli & ligna fructifera: producunt & homines in ecclesia opera misericordiz: post ipsa opera, quæ etiam Domino exhibitæ sunt, cum esset in carne, non solum a viris, sicut fuit Zachæus, sed etiam a mulieribus quæ ei ministrabant de substantia sua, &c.

Quod non ideo adorandæ sunt imagines, quod per eas, ut illi dicunt, nonnulla signa demonstrata fuisse videntur, cum tamen non omnes res adorentur, per quas vel in quibus miracula apparent.

Jam superius exaravimus pro adorandis imaginibus, qualiter in eorum explanaverint definitione, demonstrantes eis osculum & honorabilem salutationem reddere, nequaquam secundum fidem nostram veram culturam, quæ decet solam divinam naturam. Ex libro S. Augustini in psalmum 76. inter cetera: Tu vere magnus Deus faciens mirabilia in corpore, in anima solus faciens. Et post pauca: Fecit & Moyses, sed non solus; fecit & Elias; fecit & Eliazus; fecerunt & apostoli, sed nullus eorum solus. Illi cum facerent, tu cum eis; tu quando fecisti, illi non tecum. Non enim tecum fuerunt cum fecisti, quando & ipsos tu fecisti. Tu es Deus, qui facis mirabilia solus, &c.

De eo quod apocryphas & omni derisione dignas nœnias suis locutionibus interposuerunt.

Ad derisionem & opprobrium hæreticorum qui pseudolylogum illum fecerunt, eorum apocryphas nœnias, quas deliraverunt, in medium deduxerunt, demonstrantes eis, qualem errorem conabantur in sanctam catholicam & apostolicam introducere ecclesiam. Et idcirco qui ex ipsa reuersi sunt hæresi, cum propheta canebant pro ipsis hæreticis: Inimici defecerunt framae in finem, &c. alia plura. Item S. Gregorii theologi de sermone in epiphaniis, inter cetera: Accedamus ad lucem, & efficiamur etiam ipsi lux participatione lucis æternæ. Et post pauca: Numquid tale aliquid in mysteriis suis habent paganorum, delira commenta, & mysteria obscura, ad inventiones demonum, aut furiosæ mentis vesana figmenta, tempore confirmata, & fabulis commendata? Ea enim, quæ tamquam vera adorant, rursus ficta esse & composita per fabulas docent. Quod si essent vera, utique fabulosa non essent, cum sint omni genere contraria sibi veritas & figmentum. Sed agunt omnia, tamquam vere pueri in plateis ludentes, ac sibi invicem illudentes. Nulla ibi virilis sensus & perfectæ rationis assertio, nihil quod proferre valeant aduertus cultores verbi Dei, & alia similia plura.

De eo quod quanto plura exempla hæreti-

Lib. 1. c. 31.

Cap. 11. Repraehensio.

Cap. 11. Repraehensio.

Responsio.

Lib. 1. c. 31.

Cap. 11. Repraehensio.

Responsio.

Cap. 11. Repraehensio.

Responsio.

Postmedium.

Cap. 11. Repraehensio.

Responsio.

Psalm. 5. Oratio in sancta lumina.

Cap. 11. Repraehensio.

co.

ANNO CHRISTI 187.

ANNO CHRISTI 188.

corum, & imagines spernentium vel despicientium trahunt, tanto parentes suos majoribus conviciis & injuriis inhonorant, quos procul dubio eorum sequaces in hac parte fuisse profitentur.

Responſo.

Ecce ipsum unum tenorem in hoc capitulari sæpius referunt, quia parentes eorum despexerunt: atque injuriantes inhonoraverunt. Et ideo & nos, ut superius exaravimus, pro hujusmodi breviter addeptes dicimus, quia nec parentes boni possunt filiis malis prodesse, neque filii boni possunt parentibus malis auxilium ferre, sed unusquisque pro se reddet rationem Deo. Magis autem multum laudabiles sunt, qui parentes eorum non sequuntur in sævissimo errore, reversi ad veram fidem orthodoxam sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ. Ex libro sancti Augustini de prophetia, ubi ad oves loquitur Deus, inter cetera: Ergo quicumque ab hæreticis transierint ad catholicam, non habebunt hoc opprobrium gentium, nec portabunt maledictum dissensionis, quia permanent in radice unitatis, in plantatione caritatis: Non portabunt maledictum, & scient quoniam ego sum Dominus Deus eorum, & ipse populus meus domus Israel, dicit Dominus Deus.

Trad. de ovis circa 8. tom. 9.

Egib. 24.

Cap. 12. Repræsentio.

Repræsentio.

Quod non sit contra religionem Christianam, ut illi dicunt, non colere & non adorare imagines.

Ex libro beati Augustini de tractatu Proverbi Salomonis, inter cetera: Invenis hominem porrigentem manu elemosynas pauperum, nec tamen de Deo ibi cogitantem, sed hominibus placere cupientem. Lanca vestis videri potest, interiorē lineam non habet. Invenis alium dicentem tibi: Sufficit mihi in conscientia Deum colere, Deum adorare: quid mihi opus est aut in ecclesiam ire, aut visibiliter misceri Christianis? Lineam vult habere sine tunica: Non novit, non commendat talia opera mulier illa. Dicenda sunt quidem & docenda spiritalia sine carnalibus, sed illi qui accipiunt, debent tenere spiritalia, & non carnaliter operari carnalia, &c.

Cap. 18. Repræsentio.

Responſo.

Quod non parvi sit erroris, manufactas imagines arcæ testamenti Domini coequare conari, ut illi in sua synodo facere conati sunt.

Item ex tractatu sancti Augustini de Esau & Jacob, inter cetera: Duo testamenta dicuntur in lege, unum vetus, alterum novum. Vetus promissiones habebat temporales, sed significationes spirituales. Intendat caritas vestra. Si promissa est Judæis terra promissionis, significat aliquid spiritualiter terra promissionis. Si promissa est Judæis civitas pacis Jerusalem, significat aliquid nomen civitatis Jerusalem: & similia alia plura. Unde, ut superius exaravimus de eodem libro sancti Augustini una res multis modis significatur: quæ nihil horum est per evidentiam, omnia est per figuram, &c.

Cap. 19. Repræsentio.

Responſo.

Quod non sint coequandæ imagines reliquiarum sanctorum martyrum & confessorum, ut illi in sua erronea synodo facere nituntur, eo quod reliquiarum aut de corpore sunt, aut de his quæ in corpore, aut de his quæ circa corpus ejusdam sancti fuerunt; Imagines vero nec in corpore, nec circa corpus fuisse vel fore creduntur illis quibus adscribuntur.

In sacris prædictis conciliis prædecessorum meorum sanctissimorum pontificum hæc oblata sunt testimonia, id est sancti Gennadii Massiliensis episcopi, qualiter veneranda sint corpora vel reliquiarum sanctorum, capitulo 40. Sacrorum concilii Generalis. Tom. XIII.

pora, & præcipue beatorum reliquias ac si Christi membra sincerissime honoranda, & basilicas eorum nomine appellatas, velut loca divino cultui mancipata, affectu piissimo & devotione fidelissima adeundas. Si quis contra hanc sententiam venit, non Christianus credatur, sed Eunomianus. Item de petitione clericorum & monachorum sanctæ Antiochenæ ecclesiæ adversus Severum hæreticum in sancta quinta synodo: Neque enim de sanctis altaribus pepercit, sacratissima vestimenta vasque nonnulla discerpens, ceteraque fundens distribuit consentientibus sibi. Ausus fuit enim ille, beatissimi, quæ in typum Spiritus sancti aureæ argenteæque columbæ pendebant supra sacratissimos fontes & altaria, cum reliquiis usurpare, dicens: Non est necesse in specie columbæ Spiritum sanctum nominare, &c.

In synodo sub Merca. A.D. 1.

Quod hæc synodus, quæ nec synodus quidem dicenda est, nullatenus æquiparari possit Nicænæ synodo, quamquam in eodem sit agitata loco, sicut Joannes presbyter adulanter dixisse perhibetur: quippe cum ab ea non solum in ceteris, sed in symbolo discrepare noscatur.

Cap. 60. Repræsentio.

Jam superius exaravimus hujus synodi divina dogmata irreprehensibilia existere, sicut præcipuorum sanctorum patrum mirifice demonstrant opuscula. Nam si quis a prædictæ synodi symbolo discrepare se dixerit, discrepare videtur a sanctorum sex synodorum symbolo, eo quod isti non ex se, sed per sanctorum dogmatum constitutiones locuti sunt. Ex libro sanctæ sextæ synodi, inter cetera: Sufficiebat quidem ad perfectam orthodoxæ fidei cognitionem atque confirmationem, pium atque orthodoxum hoc divinæ gratiæ symbolum. Sed quoniam non destitit ab exordio adinventor malitiæ, cooperatorem sibi serpentem inveniens & per eum venenosam humanæ naturæ afferens mortem: ita & nunc organa ad propriam suam voluntatem apta reperiens, &c.

Responſo.

Art. 17.

Item ex libro sancti Augustini de prophetia, ubi ad oves loquitur, inter cetera. Lateribus & humeris vestris impellebatis, & cornibus vestris percutiebatis, & omne quod deficiebat comprimiebatis, quousque dispergeretis eas foras: & salvabo oves meas. Sicut detestanda eorum iniquitas & crudelitas, ita laudanda pastoris nostri & Dei nostri misericordia. Et post pauca sequitur: Et super omnem terram gloria tua. Sponsus in cælo est, sponsa in terra est. Ille super omnes cælos, illa super omnem terram. O hæretice, credis quod in cælo non vides; negas quod in terra vides? Dicat ergo hæc, dicat & audiatur, salvet oves suas. Et salvabo, inquit, oves meas, & jam non erunt in devastationem: & judicabo inter ovem & ovem, & excitabo super eas pastorem unum, & reliqua.

Loco citato.

Contra eos qui dicunt: Sic divinæ scripturæ libros, ita imagines ob memoriam venerationis habemus, nostræ fidei puritatem observantes.

Cap. 1.

Repræsentio.

Sancti Gregorii papæ ex epistola ad Serenum episcopum Massiliensem directa, inter cetera: Dic frater, a quo factum sacerdote aliquando auditum est quod fecisti? Si non aliud, vel illud te non debuit revocare, ne despectis aliis fratribus solum te sanctum & esse crederes sapientem? Aliud est enim picturam adorare, aliud per picturæ historiam quid sit adorandum addiscere. Nam quod legentibus scriptura, hoc idiotis pictura præstat cernentibus: quia in ipsa ignorantibus vident quid sequi debeant: in ipsa legunt qui literas nesciunt. Unde & præcipue

Responſo. Lib. 9. cap. 9.

ANNO
CHRISTI
787.Hoc loco an
te Sophronii
de quaestam
debe videtur.

Lib. 7. c. 6.

Lib. 8. c. 1.

gentibus pro lectione pictura est : quod magno-
pere a te, qui inter gentes habitas, attendi
debuerat. Et post pauca : Et quia in locis ve-
nerabilibus sanctorum depingi historias non sine
ratione vetustas admisit. Et rursus : Quia pi-
cturas imaginum, quæ ad edificationem impe-
rii populi fuerant factæ, ut nescientes literas,
ipsam historiam attendentes, quid ædum sit
dicerent, &c. Item Sophronii episcopi Hiero-
solymitani, qui ita explanavit in sancta sua sy-
nodica, quæ in sancto texto concilio oblata &
mirabiliter suscepta est, de Spiritu sancto di-
cens : Vere Patri & Filio contempiternum,
consubstantialem, atque contribulem ejusdem-
que essentia atque naturæ. Similiter & deitas
trinitatis consubstantialem, cohonorandamque
ac coessentialem, connaturalem & cognatam
atque contribulem, in unam conrecapitulandam
deitatem : atque in unam copulandam commu-
nem dominationem, absque personali consilio-
ne, & absque substantiali divisione. Trinitatem
itaque in unitate credimus, & in unitate trini-
tatem glorificamus, &cetera. Item ex epistola
S. Athanasii ad Epictetum directa, inter cete-
ra : Eorum vero, qui putantur recte credere
secundum omnia quæ dicta sunt a sanctis patri-
bus, qui propter inquisitionem immutare volen-
tes, nihil aliud faciunt, nisi secundum quod
scriptum est : Proximum quidem potant nisi
pientia : repugnant autem ad nullam utilita-
tem, sed ut simplices tantum evertant, &c.
Item sancti Augustini lib. 7. de trinitate, inter
cetera : Sic dicamus tres personas, Patrem, &
Filium, & Spiritum sanctum, quemadmodum
dicuntur aliqui tres amici, aut tres propinqui,
aut tres vicini, quod sint adinvicem, non quod
unusquisque eorum sit ad seipsum. Quapropter
quilibet ex eis amicus est duorum ceterorum,
aut propinquus, aut vicinus, quia hæc nomina
relativam significationem habent, &c. Item
ejusdem sancti Augustini lib. 8. de trinitate,
inter cetera : Tantam esse æqualitatem in ea
trinitate, ut non solum Pater non sit major
quam Filius, quod attinet ad divinitatem, sed
nec Pater & Filius simul majus aliquid sint
quam Spiritus sanctus, aut singula quæque per-
sona quilibet trium minus aliquid sit quam
ipsa trinitas. Dicta sunt hæc, & si sæpius ver-
sando repetantur, familiarius quidem innotes-
cunt : sed & modus aliquis adhibendus est,
Deoque supplicandum devotissima pietate, &c.

IN ACTIONE PRIMA.

Cap. 4.
Repententio.
De eo quod Basilius archiepiscopus in sua
fidei lectione, post confessionem Patris, & Fi-
lii, & Spiritus sancti, imaginum & ipsanorum
oleulationem & adorationem interuit, fidem se
habere dicens, participari ab his sanctificatio-
nem : remissionem vero peccatorum, sive carnis
resurrectionem, seu vitam futuram omnino
tacuit.

R. pontio.
Lib. 1. c. 1.

Sanctus Ambrosius Mediolanensis episcopus
in libro 1. de fide, quem ad Gratianum im-
peratorem misit, de Patre & Filio orthodoxe
dogmatizans, inter cetera inquit : Est enim
divinitatis in Patre, & plenitudo divinitatis in Filio. Et de Spiritu sancto nil dixit,
quia tantummodo de Patre & Filio explanavit.
Et Basilius hæresim, quam abiciens anathe-
matizavit, & confessionem de vera religione
orthodoxæ fidei faciens, imagines sacras &
ipsam sanctorum amplectens venerabiliter su-

cepit, de quibus dudum errorem habuit. Nam
de remissione peccatorum, sive carnis resurre-
ctione, seu vita futura, nullum habuit errorem,
neque orthodoxæ fidei sanctæ catholicæ & apo-
stolicæ ecclesie in hoc contradixit, sicut illi
debiles & infelices hæretici, qui ex occasione
imaginibus & ipsanis sanctorum detrabere co-
nati sunt, cum ipsis sacris imaginibus ipsa li-
piana sanctorum ejicientes atque abnegantes
contempserunt. Sed vix illis, quia de via recta
declinantes, per erroneam semitam plenamque
fructibus gradientes, in foveam inciderunt, quam
facientes, arsi sunt in æternum. Si enim ex-
planare voluerimus de ipsanorum sanctorum
veneratione per divinarum scripturarum, & san-
ctorum patrum opuscula, quis valebit scribere,
aut chartas proferre? Pauca enim ex multis
breviter memoramus sancti Basili episcopi Cæ-
saræ Cappadociæ, in interpretatione psalmi
117. inter cetera : Ante hoc dicebatur sacer-
dotibus & Nazariis, Quoniam omnis qui teti-
gerit mortuum, immundus erit, & ut lavet ve-
stimenta sua. Nunc autem qui tetigerit ossa
marivrum, accipiet aliquam participationem
sanctificationis de corpore assistente gratia. Pre-
tiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus, &c.
Item sancti Joannis Chrysostomi episcopi Const-
antinopolitani in sermone in epistolam beati Pauli
apostoli ad Romanos, inter cetera : Ego autem
& propter hoc Romam diligo. Insuper adhuc
& aliunde eam habeo laudare, & pro magnitudi-
ne, & pro antiquitate, & pro specie, & pro mul-
titudine, & potentia, & directionibus in præ-
liis. Omnia autem talia derelinquens, pro hoc
eam beatifico, quia & vivens eis scribebat, &
sic eos diligebat, & præsentialiter eis locutus
est, & vitam ibi temporalem finivit, & sanctum
corpus ejus ibi habent, pro quo & honorabilior
civitas magis quam pro aliis. Et sicut corpus
magnum & forte oculos habet duos splendentes;
sacrorum horum corpora, id est Petri & Pauli:
ita non est cælum splendidius, quando sol emit-
tit radios, sicut Romæ urbis hæc duæ lampades
ubique in mundo illuxerunt. Exinde ergo
rapietur Paulus, exinde Petrus. Considerate &
tremite : qualia videbit insignia Roma, Pau-
lum subito surgentem a loco requietionis suæ
simul cum Petro, & proficiscentem obviam Chris-
to? Quale mandat Christo donum Roma? qua-
les coronas civitas continet duas? quales cate-
nas aureas circumnectit? quales habet fontes?
Pro hoc admiror civitatem, non pro multitu-
dine auti, non pro columnis, non pro alia
phantasia, sed pro egregis cacuminibus sum-
mæ ecclesie. Quis mihi tribuet perfundi cor-
pore Pauli, & adherere sacre sepulture, & pul-
verem sanctum videre corporis illius, in quo
imitatus est Christum, in quo Christi stigmata
portavit, in quo ubique prædicationem dilemi-
navit? Pulverem illum corporis ejus, per quod
ubique occurrit? pulverem oris illius, per quod
Christus annunciabatur, & lux lucebat, &c.

Item ex sermone sancti Augustini in natali
sanctorum apostolorum, inter cetera : Nam iste
beatissimus Petrus piscator, cui jubebat, non
dico curator, sed infimus obsonator, modo ge-
nibus provolutus eum adorat imperator, &c.

Item ejusdem sancti Augustini in expositione
psalmi 44. inter cetera : *Filia regum deleflave-
runt se in honore tuo* : quia non quaesierunt hono-
rem patrum suorum, sed quaesierunt hono-
rem tuum. Ostendatur mihi Romæ in tanto
honore templum Romuli, in quanto ostendam
ibi

ANNO
CHRISTI
787.Pre-
tiosa in
conspectu
Domini
mors
sanctorum
ejus, &c.
Serm. 11.Filia regum deleflave-
runt se in honore tuo.

Post. med. diu.

ANNO CHRISTI 387. Lib. 9. ep. 49.

ANNO CHRISTI 387. Homil. 7.

ibi memoriam Petri. In Petro quis honoratur, nisi ille defunctus pro nobis, &c. Item sancti Gregorii papae ex epistola Eusebio episcopo Thessalonicensi directa, inter cetera: Si autem Theodorus lector ad orationem sanctos huc ad apostolos venire voluerit, eum fraternitas vestra sine aliqua mora transmittat. Et alia plura talia testimonia, quae exarare per ordinem longum praevidemus.

Ob hoc nullus audeat quippiam de fidelibus talia in ridiculo habere. Item sanctus Joannes Chrysothomus in interpretatione epistolae beati Pauli apostoli ad Hebraeos, inter cetera docens, inquit: Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob. Et iterum: Labia nostra a nobis sunt, quis noster Dominus est? Et iterum: Propter quid irritavit impius Deum? Et rursum: Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus. Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in voluntatibus suis, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 7. Reprehensio.

De eo quod Theodosius Amorii episcopus desidiose sanctae & unicae trinitatis fidem tacerit, de imaginibus vero incaute & extraordinarie dixerit: Confiteor & promitto, & suscipio, & osculor, & adoro imagines. Et post pauca: Qui non instruunt diligenter omnem Christo dilectum populum adorare & venerari sacras & venerandas imagines omnium sanctorum, qui a saeculo Deo placuerunt, anathema.

Item ejusdem sancti Joannis Chrysothomi in interpretatione epistolae beati Pauli apostoli ad Romanos: Pro quo & Matthaeus initium faciens evangelii, utrumque horum memorat primum, & tunc per ordinem profert parentes eorum, dicens: Liber generationis Jesu Christi. Non sustinuit dicere post Abraham, Isaac, & Jacob, sed ante Abraham David memoravit, & quod est mirabile, quoniam ante Abraham David posuit, sic dicens: Filii David, Filii Abrahae, & tunc cepit dicere per ordinem, &c.

Responsio.

Putamus, quia zelo fidei fervens praedictus Theodosius talem orationem confessus est, qualem in eorum definitione explanaverunt. Nam & praedecessores nostros, videlicet beatissimos pontifices Gregorium, & Gregorium, Zachariam, & Stephanum, Paulum, & iterum Stephanum, reperimus pro sacrarum imaginum erectione in Spiritu Sancto ferventes, rebus fidei zelum habere. Pro quo dominus Gregorius papa secundus junior, una cum 79. sanctissimis episcopis ante confessionem beati Petri apostolorum principis praesidens, multorum sanctorum patrum testimonia roborantes, venerari & adorare sacras imagines in eorum concilio censuerunt. Porro praedecessor noster sanctae recordationis quondam dominus Stephanus papa similiter cum episcopis partium Franciae atque Italiae praesidens in basilica Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, quae appellatur Constantiniana, praedecessoris sui venerabile concilium confirmans atque amplectens, magis magisque & ipse una cum omnibus episcopis praesidentibus, sanctorum patrum testimoniis adherentes, adorare atque venerari sacras imagines statuerunt. Unde & beatus Paulus apostolus docens inquit: Tenete traditiones quas accepistis. Et iterum: Sed licet nos, aut angelus de caelo evangelizet vobis, praeterquam quod evangelizamus vobis, anathema sit. Sicut praediximus, & nunc iterum dico: Si quis vobis evangelizaverit praeter id quod accepistis, anathema sit, &c.

IN ACTIONE PRIMA.

Contra eos qui dicunt: Deo cooperante nos direximus congregare vos, sive, Congregavit vos Deus, concilium proprium statueret volens.

1. Theof. 2. Gal. 1.

In fine evangelii sancti Marci: Illi autem profecti predicaverunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Item sancti Cyrilli in sermone sanctae Dei genitricis, inter cetera: Gloria quidem tibi a nobis sancta mystica trinitas, quae hos & nos omnes convocavit in hanc vocationem Dei genitricis Mariae, &c. Item ex sancta sexta synodo, actione decimo octava, post subscriptiones episcoporum & imperatoris, Constantinus piissimus imperator dixit: Deum testem proferimus. Et post pauca: Cum ergo Deo complacuit tempus concedere, invitavimus fieri collectionem vestram, ad considerandum nobis sanctas Dei scripturas, omnemque vocis sive assertionis novitatem, quae adjecta est ad intemeratam nostram Christianorum fidem in his vicinis temporibus, a quibusdam prava sententibus, expellendam, &c.

IN ACTIONE TERTIA.

Contra eos qui dicunt quod imaginis honor in primam formam transit.

Cap. 4. Reprehensio. Theof. 47. Theof. 55.

Ridiculse & pueriliter dictum in sententia fidei Theodori archiepiscopi: Mirabilis Deus in sanctis suis. Et continuo: Sanctus qui in terra sunt ejus, misericors omnes voluntates meas inter illos, tamquam hic versiculus illum priorem subsequeretur.

Qui huic contradicere voluerit, sancti Basilii contradicet expositioni, quem nullum ex fidelibus credimus adversus ejus orthodoxam fidem expugnare. Quia ipse in sacratissima epistola sua, quam misit ad Amphilochoium, inter cetera illud explanavit capitulum. Item sancti Severiani episcopi Gabalensis, alias Gavalenensis, in homilia, in qua demonstravit scripturas per Dominum explanatas, inter cetera: Vestem imperialem si injuriaveris, numquid qui eam induit injuria afficit? Nescis quoniam si quis imaginem imperatoris injuriaverit, primae formae dignitati affert injuriam? Nescis quoniam si quis imaginem, quae a ligno detrahit, non sicut in animam materiam audens sic judicatur, sed sicut qui adversus imperatorem manus extendens scaedat materiam, sine anima imperatoris, segregatam ab imperatore? Imago enim omni-

Responsio.

In hoc modo gratis calumniari conantur; quia sancta ecclesia in matutino Deo canere laudes surgens, in primis: Domine labia mea aperies dicit, & post: Venite exultemus Domino: Sic incipit: Beatus vir. Similiter Paulus apostolus fideliter prophetarum nomina percurrens per ordinem, post Jephthe David memoravit, & sic Samuel. Sed & plura sanctorum opuscula invenimus ferre testimonia de novo, & sic postmodum de veteri testamento: sed Concil. General. Tom. XIII.

Theof. 50. Theof. 59. Theof. 1.

Lib. de Spiritu Sancto c. 71.

ANNO CHRISTI 797.

ANNO CHRISTI 797. Responso

no si feriat, eius injuria imperatorem attingit, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 9. Reprehensio.

Quod infauste & precipitanter sive insipienter Constantinus Constantiæ Cypri episcopus dixit: Suscipio & amplector honorabiliter sanctas & venerandas imagines, & quæ secundum servitium adorationis, quæ substantiali & vivificatrici trinitati emitto. Et qui sic non sentiunt neque glorificant, a sancta catholica & apostolica ecclesia segrego, & anathemati submitto, & parti eorum qui abnegaverunt incarnationem & salvabilem dispensationem Christi veri Dei nostri emitto

Responso.

Ex prava revertentes hæresi, totis visibus eorum, tentaverunt sanctæ catholicæ & apostolicæ in ipsorum confessione satisfacere ecclesie, & ideo talem adorationem se confessi sunt pro sacris imaginibus credere, qualis in definitione synodi constituta est inter cetera: Reordinari venerandas & sanctas imagines, quæ ex coloribus & metallo & cetera materia opportune habentur in sanctis Dei ecclesiis, in sacris vasis, & in vestibus, parietibus & tabulis domibusque & visis: quasque Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi imagines, intermeratæ dominæ nostræ sanctæ Dei genitricis, pretiosorum angelorum & omnium sanctorum, & iustorum virorum. Quantum enim frequenter per imaginariam reformationem videntur, tantum & qui eas aspiciunt assurgunt ad primæ formæ memoriam & dilectionem, & ut his osculum & honorabilem salutationem reddant, nequaquam autem secundum fidem nostram veram culturam, quæ decet solam divinam naturam, sed quemadmodum signo pretiosæ & vivificæ crucis, & sanctis evangelis & ceteris sacris ornatis, &c.

47.

prototypum.

quam mulier contingens exoptatam recepit similitudinem.

In hoc capitulo qui hæc scripserunt, incriminari moliantur, & contradicere veritati nituntur. Quod probare nequaquam possunt de illis, quod æquare Polemonis miraculum auderent cum simbria dominicæ vestis. In synodo vero miraculum imaginis Polemonis de terminibus episcopi S. Gregorii theologi, ubi de industria versum scriptum, ipsum ostensum est testimonium, & a Basilio Ancyra, seu & a Tarasio patriarcha Constantinopolitano, simul & a Nicephoro episcopo Dyrrachii singulatum responsum est. Basilius quidem episcopus respondit: Sanctus Gregorius deiloquus pater mirabilem putavit imaginem Polemonis. Et patriarcha dixit: Etenim castitas ex ea peracta est. Nisi enim vidisset imaginem prostituta Polemonis, nequaquam ab adulterio recessisset. Simulque & Nicephorus episcopus respondit: Mirabilis imago & digna valde nimis, quoniam potuit mulierem eruere de abominabilis ludibrii operatione. Et post hæc sic alius lector legit: Beati Antipatri episcopi Bosthorum ex sermone de fluxu sanguinis, ubi post multam explanationem, sanctus inquit: Adepta donum, titulum erexit Christo, divitias quidem mendicis expendens; divitias verop reliquas offerens Christo. Et post hæc sic iterum separatim pro miraculo fluxuosæ mulieris patriarcha respondit: Sicut & imaginem quæ titulatur Christo eam offert, quemadmodum fluxuosa titulum. Similiter & Basilius episcopus respondit: Proprie dicere jubet, & suscipit proluxe qui faciunt imagines. Tamen vestra a Deo inspirata veridica excellentia, ipsam synodum legi facere potest in actione quarta, utrum sic est, an non.

IN ACTIONE SEXTA Tomo tertio.

IN ACTIONE SECUNDA.

Cap. 10. Reprehensio.

Quod Euthymius Sardenis episcopus a præfati Constantini errore non multum dissentit in eo quod ait: Ex toto corde suscipio venerandas imagines, cum concedenti honore & amplectibili adoratione. Illos enim qui aliter aut contrarie sentiunt, aut dogmatizant contra sanctas imagines, alienos catholicæ ecclesiæ deputans prædico, & hæreticos annuncio.

Responso.

Ecce, ut supra diximus, secundum definitionem synodi confessionem in eo, ubi ille ex toto corde se dicit suscipere venerandas imagines; & cum decenti honore & adoratione amplecti, ut superius in definitione synodi dictum est: Nequaquam secundum fidem nostram veram culturam, quæ decet solam divinam naturam, sed quemadmodum signo pretiosæ & vivificæ crucis, & sanctis evangelis, & ceteris sacris ornatis. Et ideo dixit, cum concedenti honore; & promisit se contrarios catholicæ ecclesiæ hæreticos annunciare.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 11. Reprehensio.

Quod nulla auctoritate vigeat, neque in ullo authenticorum librorum reperiat, quod illi dicunt per imaginem cujusdam Polemonis quamdam ab adulterii perpetratoe coercitam fuisse: quod quidem æquare nituntur miraculo, quod simbria dominicæ vestis actum est.

Quod non pertineat ad imaginem adorationem, ut illi thulissime & irrationabiliter putant, quod per legislatorem scriptum est: *Ecce vocavi ex nomine Beseleel filium Hurii filii Hur de tribu Juda, & cepievi eum spiritu sapientia & intelligentia ad perficiendum opus ex auro & argento: & dedi ei socium Oolias filium Achisamech, &c.*

Cap. 11. Reprehensio. Exod. 31.

Pro his firmissimis exemplis prædecessor nostro sanctissimus dominus Gregorius secundus junior papa, in suo sacro concilio, (quod & in alio concilio prædecessoris nostri domini Stephani papæ, una cum sacerdotibus partium Franciæ atque Italiæ acto, susceptum & veneratum est) in eo ipso præsidente sanctissimo ac beatissimo quondam domino Gregorio papa per semetipsum, similiter dixit: Si contraria sentientibus, & irritas facere querentibus antiquas patrum traditiones, salutis occurreret conversio, sufficerent utique ea, quæ superius a nobis ex patrum testimoniis vel sacris dicta sunt documentis. Sed quia videmus, quod mærentes dicimus, plerisque turbatis mentibus statuta conturbare ecclesiæ: ideo, fratres carissimi, extenditur sermo, & cupimus ad compescendam erroris insaniam adhuc ex veteribus documentis aliquid dicere: forsitan respicient inquiri. In libro enim Exodi sic legitur: *Locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Exi Loquere filius Israel, ut tollant tibi primitias, ab omni homine, qui offert ultionem, accipietis eas.*

Responso.

Exod. 35.

est. Hæc sunt autem quæ accipere debetis, & cetera per ordinem, usque ad duos cherubim, qui erunt super arcam testimonii, cuncta quæ per te mandabo filiis Israel. Nam & aliud protulit testimonium ex libro tertio Regum, ut sileant garrientes mandato Dei. A Salomone constructo templo, Inter alia fecit in oraculo duos cherubim de lignis olivarum. Et infra: Et sculpsit in eis picturam cherubim, & palmarum species, & anaglypha valde prominentia, & tenuit ea auro: & operuit tam cherubim, quam palmas, & cetera auro. Ecce, carissimi fratres, consideremus quid Deo mandante Moyses fecerit, quidve Salomone sapientissimus jussu construxerit divino, &c. Quanto debemus puro corde & animo sculptum Christum Deum nostrum, sanctamque semper virginem ejus genitricem Mariam, apostolos quoque, vel omnes sanctos Dei per eorum sacras effigies atque imagines colere vel adorare, & ad propitiandum nobis petere & relaxari delicta? Nos non ob aliud nomen imagines facimus & adoramus, sed pro nobis incarnato Verbo Dei. Si autem manufacta omnia abjicienda sunt, neque arca fœderis, neque aurei & cælati cherubim ejus debuerunt recipi, quæ per Beseleel & Ooliab facta sunt juxta præceptum Dei. Si vero illa suscepta sunt, & hæc imagines opportune recipiuntur, quoniam secundum Deum sunt. Unde & operantur, sicuti & arca, multa miracula. Nam & arca & cherubim, ut & hæc sine anima erant, & manufacta, & sculpta. Sed sicut illic per illa operabatur Deus & glorificabatur, ita & hæc simili modo secundum visiones & revelationes prophetarum coloribus distinctæ efficiuntur. Et ne aliquis propter adorationem, quæ a prædecessoribus nostris sanctissimis præsulibus promulgata est, oblatrare præsumat, sciat ipsos talem adorationem docuisse, qualem prædecessor noster sanctus Gregorius egregius doctor & papa in epistola sua, quam in præfato concilio domini Stephani papæ Herulphi * episcopus provincæ Galliarum civitatis protulit, ubi inter cetera secundum servum Dei inclusum Gallie docuit dicens: Scimus quia tu imaginem Salvatoris nostri ideo non petis, ut pro Deo aut quasi Deum colas, sed ob recordationem Filii Dei, ut in ejus amore recalcas, cujus te imaginem videre consideras. Et nos quidem non quasi ante divinitatem ante illam proflernimur, sed illum adoramus, quem per imaginem aut natum, aut passum, aut in throno sedentem recordamur. Et dum nobis ipsa pictura quasi scriptura ad memoriam Filium Dei reducit, animum nostrum aut de resurrectione lætificat, aut de passione demulcet. Ideoque direximus tibi * fartarias duas. imaginem Salvatoris, & sanctæ Dei genitricis Mariæ, beatorumque Petri & Pauli apostolorum continentes, per supradictum filium nostrum diaconum, & unam cruce[m], & clavem pro benedictione a sanctissimo corpore Petri apostolorum principis, ut per ipsum a maligno sis defensus, per cujus sanctum lignum manitum te esse credis, &c.

IN ACTIONE QUARTA.

Quod Theodosius Myrcensis episcopus ridiculose & pueriliter egerit, qui ut imaginum adorationem adstrueret, somnia archidiaconi sui in eadem synodo retulit.

Cui dubium est quod & in veteri & in novo testamento pluribus per somnia futura revelata sunt? Sed ut de pluribus optimum unum memoremus, S. Ambrosii Mediolanensis episcopi testimonium proferimus, qui in expositione sanctorum martyrum Gervasii & Protasii inter reliqua ait: Tertia vero nocte, confecto jejuniis corpore, non dormienti, sed stupenti quædam mihi apparuit tertia persona, quæ similis erat beato Paulo apostolo, cujus vultus me pictura docuerat, &c. Hoc testimonium a Sergio sanctissimo quondam archiepiscopo ecclesiæ Ravennatis per Joannem diaconum suum in præfato concilio sanctæ recordationis domini Stephani prædecessoris mei pro sacrarum imaginum veneratione oblatum est.

Item sancti Gregorii theologi in epitaphio Cæsarii fratris sui, inter cetera: Tunc Cæsarium meum videbo, numquam abeuntem, numquam remeantem, numquam lamentatum, numquam miserum, sed splendidum, gloriosum, excelsum, qualis mihi & in visione apparuisti. Hoc dilecte fratrum mihi, &c. Sed & sanctus Gregorius papa in dialogis suis meminit de quibusdam beatissimis viris, atque reliosis seminis, simulque puellis, quod sanctam Dei genitricem Mariam atque principes apostolorum Petrum & Paulum, & sanctos martyres viderint in transitu suo. Unde eos cognoverunt nisi per picturam, sicut & beatus Ambrosius, ut superius exaravimus, dixit?

IN EADEM ACTIONE.

Deliramentum errore plenum, quod de re truso quodam dixerunt, qui dæmoni jurasse, & ipsum juramentum irritum fecisse perhibetur: cujus abbas non mediocriter delirasse dignoscitur, dicens ei commodius esse omnia in civitate lupanaria ingredi, quam abnegare adorationem imaginis Domini, aut ejus sanctæ genitricis.

Hoc testimonium ex libro præcipui doctoris sancti Sophronii oblatum est, & nullus est, ut opinamur, inter orthodoxos Christianos, qui ejus delioqua dogmata, vel quodlibet explanationis opusculum respuere auderet.

Item sancti Joannis Chrysostomi in amputatione capitis sancti Joannis Baptistæ, inter cetera: Oportebat enim cum non veterare venerationem sacrarum imaginum.

Item in epistola sancti Gregorii papæ ad Julianum episcopum Calaritanum directæ, vobis demonstrantes jam superius exaravimus.

IN ACTIONE SECUNDA

Inutile & dementia prolatum, & risu dignum dictum Agapii Cæsareæ Cappadociæ episcopi reprehenditur in eo quod dixit: Scriptum est in nostris divinis scripturis.

Divina scriptura pro salute hominum prædicari a fidelibus videtur. Et ideo existimamus quod dixisset: In nostris divinis scripturis, gloriam & decorem fideliter ex ipsis se habere desiderans, simulque ab eadem sacra scriptura se doceate dicere, quemadmodum in sanctorum patrum opusculis scriptum est, &c. Sancti Augustini de proverbio Salomonis tractatu, inter cetera: Habent & ipsi sacramenta nostra, habent scripturas nostras, habent Amen

ANNO CHRISTI 793

Reg. 6.

* Episcopus Vitis. tom. VIII. ad an. 799.

Lib. 7. ep. 23.

* S. Jartarias. Hard.

Cap. 11. Reprehensio.

ANNO CHRISTI 794

Orat. Funeb. in laudem Cæsarii, circa hæc.

Cap. 14. Reprehensio.

Responso.

Lib. 7. ind. 2.

Cap. 11. Reprehensio.

Responso.

ANNO
CHRISTI
787.

ANNO
CHRISTI
787.

Amen & Alleluja nostrum, habent plerique A
symbolum nostrum, &c.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 3.
Reprehensio.

Inutile & demens, & errore plenum didum, quod dicunt: Qui Deum time, honorat omnino, adorat & veneratur sicut Filium Dei Christum Dominum nostrum, & signum crucis ejus, & figuram sanctorum ejus.

Responsio.

Ex libro beati Augustini de filio Abraham ducto ad sacrificium, inter cetera: Non enim frustra moti estis, cum hoc dicerem: Crux cornua habet. Sic enim duo ligna compinguntur in se, ut speciem crucis reddant. Sicut ergo in imagine crucis multis locis videmus, ut B
fiant duo cornua, quibus insigantur manus, cornibus hærentem arietem crucifixum Dominum video, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 4.
Reprehensio.

De eo quod idem Joannes non recte dixit: Per imaginem, quæ per colores apparet, adoratur fortitudo ejus & glorificatur, & ad memoriam venimus de ejus in terra præsentia.

Responsio.
Lib. 7. ep. 11.

Item ex epistola sancti Gregorii papæ, Secundino servo Dei incluso directæ, inter cetera: Quod imaginem illius, quem colis, tibi dirigendam per Dulcitium diaconum tuum rogasti, valde nobis tua postulatio placuit: C
quia illum in corde tota intentione quæris, cujus imaginem præ oculis habere desideras, ut visio corporalis quotidiana semper reddat exoptatum, & dum picturam vides, ad illum animo inardescas, cujus te imaginem videre consideras, &c.

IN ACTIONE QUINTA.

Cap. 5.
Reprehensio.

De eo quod dicunt: Ejusdem criminis reus est qui imagines spernit, cujus & Nabuchodonosor, qui ossa regum Juda protulit e sepulchris, & Judaici regis oculos occisis filiis eruit, & cherubim de templo abstulit.

Responsio.

Jam per epistolam sancti Gregorii papæ superius exaravimus, qualiter imagines non sunt spernendæ, sed venerandæ. Unde prædecessores nostri sæpius dicti sanctissimi pontifices in sacris conciliis talem dedere sententiam: Si quis sanctas imagines Domini nostri Jesu Christi, & ejus genitricis, atque omnium sanctorum secundum sanctorum patrum doctrinam venerari noluerit, anathema sit.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 6.
Reprehensio.

De eo quod secundum Demetrii diaconi dictum, incaute & inordinate parentes eorum egerunt, duos libros inargentatos, eo quod quiddam de imaginibus in his continebatur, comburentes, & alterius libri duo folia præciderunt.

Responsio.

Hoc proprium hæreticorum factum demonstratur, quemadmodum in eorum pseudosyllogo sub quondam Constantino hæretico imperatore deliraverunt.

Circa hæc.

Sancti Cyrilli ex epistola ad Successum episcopum Neocæsareæ, inter cetera: Deficientes adversus has increpationes machinati sunt aliquid amarum, & hæretica impietate dignum. Corruptentes enim epistolam, & quædam auferentes, & quædam addentes ediderunt, ut

putaretur memorabilem illum similla sentire Nestorio, & qui cum eo, &c.

Item sanctæ sextæ synodi in tertia adione, inter cetera: Sermo sanctæ memoriæ Mennæ archiepiscopi Constantinopoleos ad Vigiliam beatissimum papam Romanum de eo quod una sit Christi voluntas. Exurgentes legati apostolicæ sedis Romæ, exclamaverunt: Pessimè domine, falsatus est præfens liber quintæ synodi, &c.

Item fertur in ipsa sancta sexta synodo: A. d. 8. post
Sancta sexta synodus dixit: Ecce & hoc testimonium sancti patris peremuli. Non congruit orthodoxis ita circumtruncatas sanctorum patrum voces deslorare: hæreticorum potius proprium hoc est. Macarius hæreticus dixit: Et jam dixi, quia quærens instabilire intentionem meam, hoc modo desloravi. Sancta synodus exclamavit: Hæreticum seipsum manifeste demonstravit, &c.

IN EADEM ACTIONE.

De eo quod in eodem libro in tabulis ar- Cap. 7.
gentis, Leontius a secretis imagines cernens, Reprehensio
antiquissimum & ingeniosissimum sui erroris emolumentum se invenisse gloriatus est.

Item ex eodem sancto sexto concilio inter Responsio.
cetera: Constantinus piissimus imperator, & A. d. 8. post
sancta synodus dixerunt: Edicat Macarius, ut medium.
quid hæc necessaria sunt circumrecidit de testimonio sancti & probabilis patris? Macarius hæreticus dixit: Ego testimonia quæ desloravi, secundum proprium intentum desloravi. Et post pauca: Sancta synodus dixit: Ecce, Loco 8.
benignissime domine, & hoc testimonium abscidit. Namque post testimonia per justificationem vestræ fortitudinis relegantur, ostendent desloratione ejus obumbrata, &c.

IN EPISTOLA IMPERATORIS.

De eo quod Constantinus & Irene in epi- Cap. 8.
stola sua venerabili papæ urbis Romæ scripserunt: Rogamus tuam paternitatem, & maxime Deus rogat, qui nullum hominem vult perire.

In sancto evangelio ita ait Dominus: Si- Responsio.
mon, ecce satanas expetivit vos, ut cibaretis. Luc. 22.
Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua: & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos, &c.

Item in epistola beati Pauli apostoli, inter cetera: Quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum, & posuit in nobis verbum reconciliationis. Pro Christo ergo legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo.

Item sancti Joannis Chrysostomi in sermone de Ascensione Domini, inter cetera: Dicit quod non nostra deprecatione, qui eum offenderamus, sed postulatu ejus, qui iuste nobis fuerat iratus, pax facta est. Pro Christo nam- Ibidem.
que, ait apostolus, legatione fungimur, tamquam Deo rogante per nos. Quid hoc est? Ipse rogat qui injuriam passus est? Valde inquit. Nam Deus clemens, & ipse tamquam misericors pater deprecatur. Et vide qui medius est, qui reconciliator accessit, non angelus, non archangelus, sed ipse filius deprecantis, &c.

Item ejusdem sancti Joannis Chrysostomi in
in- Homil. 5. cir
ca hæc.

ANNO CHRISTI 187.

idem.

interpretatione epistolae ad Romanos, inter cetera: Quid enim post haec? Jam non prophetas, jam non angelos, jam non patriarchas, sed ipsum misit Filium: & occisus est, & ipse veniens, & nec sic extinxit amorem, sed accendit amplius, & manet rogans. Et infra: Et clamat Paulus, dicens: Pro Christo enim legatione fungimur, tamquam Deo embortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo. Et post pauca: Consideremus quoties eum injuria affecerimus post millia bona, cum tamen perstitit rogans: quoties eum transgressi sumus, cum tamen ipse non negligat nos, &c.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 9. Reprehensio Lib. 12.

De eo quod praefatus Joannes dixit: In hominis forma luctatus est cum ipso, & vocavit eum Israel, quod est interpretatum mens videns Deum.

Responsio. Quod. 2. de theolog. post med. dum. 6. Gra. 18. Gra. 35.

Ex libro sancti Gregorii theologi de deitate, inter cetera: Jacob enim scalam excelsum vidit. Et post pauca: Et quasi cum homine, Deo colluabatur. Et post cetera: Et certamen pietatis translationem vocationis accepit, transfominatus pro Jacob Israel, &c.

Cap. 12.

Item sancti Augustini de luctatione Jacob cum angelo, inter cetera. Tenebat ergo & luctabatur, quasi cum carnali habitu Jacob amplecti volens, dicebat: Dimitte me carnaliter, quia ecce jam mane est, ut spiritualiter illumineris, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 10. Reprehensio Exord. 18.

Quod non recte sentiant qui dicunt: Si secundum Moysen legitimam traditionem praecipitur populo, purpura hyacinthina in fimbriis in extremis vestimentis poni, ad memoriam & custodiam praecceptorum, multo magis nobis per assimilatam picturam sanctorum virorum videre exitum conversationis eorum, & horum imitati fidem secundum apostolicam traditionem.

Responsio. Lib. 9. ep.

Credimus quia incognitum non habetis illud quod sanctus Gregorius papa, ut superius exaravimus, in epistola sua dixit, & quia in locis venerabilibus sanctorum depingi historias non sine ratione vetustas admisit. Et quatenus iterum, dum super Ezechielem prophetam tractaret de distinctione sacri eloqui, adjungit: Scriptura sacra eibus noster est & potus. Et post pauca: In rebus enim obscurioribus quae intelligi nequeunt, nisi exponantur, eibus est: quia quidquid exponitur, ut intelligatur, quasi mandatur ut glutatur. In rebus vero apertioribus potus est. Potum enim non mandendo glutimus. Apertiora ergo mandata bibimus, quia etiam non exposita intelligere valeamus, &c. Unde & a praedecessoribus meis sanctissimis pontificibus in eorum sacris conciliis expositum est, de veteribus historiis inter plura promulgantibus: Si vero illa suscepta sunt, & haec imagines opportune suscipiuntur, quoniam secundum Deum fiunt. Unde & operantur, &c.

Homil. 10. in Psalmo.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 11. Reprehensio Jul. 4.

Quod non bene Joannes presbyter senserit, qui ut imaginum adorationem adstrueret, di-

xit: Et Jesu Nave duodecim lapides statuit in Dei memoria.

ANNO CHRISTI 187.

idem.

In libro Josue scriptum est: Josue vero scindit vestimenta sua, & cecidit pronus in terram coram arca Domini usque ad vesperum, tam sp. Jul. 7. se quam omnis Israel, miseransque pulverem super capita sua. Et post pauca: Dixitque Dominus ad Josue: Surge, cur jaces pronus in terra? Peccavit Israel, & praevaricatus est pactum meum. Et iterum post pauca: Surge, sanctifica populum, & dic eis: Sanctificamini in crastinum, &c. Ecce prostratus ante arcam foederis Josue, exauditus est. Unde mellissius doctor sanctus Gregorius papa in epistola sua, de qua superius exaravimus, Secundino servo Dei in Galliis incluso directa, inter cetera monuit, dicens: Et nos quidem non quasi ante divinitatem ante ipsam prosternimur, sed illum adoramus quem per imaginem aut natum, aut passum, aut in throno sedentem recordamur, &c.

Lib. 7. ep. 12.

Cap. 11. Reprehensio Jul. 1.

Quod non sit aequalis adoratio, ut illi dicunt, Nathan prophetae erga David regem, adorationi imaginum.

Responsio. Lib. 4. c. 1.

Ex libro sancti Gregorii papae super Job, inter cetera: Ita cum in sacro eloquio sola historia aspicitur, nihil aliud quam facies videtur: sed si huic assiduo usu conjungimur, ejus nimirum mentem quasi ex colloquutionis familiaritate penetramus. Dum enim alia ex aliis colligimus, facile in ejus verbis agnoscimus, aliud esse quod intimant, aliud quod sonant. Tanto autem quisque notitia illius extraneus redditur, quanto in sola ejus superficie ligatur, &c.

Item in eodem libro inquit: Quid per David, qui manu fortis vel desiderabilis interpretatur, nisi redemptor noster accipitur? Quid per ejus donum, nisi ecclesia designatur? Et post pauca: Inquisitio enim divinitatis Domini, fons occultus est: apparitio vero incarnationis ipsius, fons patens. Quid autem per Jerusalem, quae visio pacis accipitur, nisi eadem sancta ecclesia demonstratur? In ipsa enim mundi corde Dominum contemplantur, de quo scriptum est: Ipse est enim pax nostra, Epist. 1. qui fecit utraque unum, &c.

Cap. 11. Reprehensio Jul. 1.

Quod sententia Joannis Constantinopolitani, quam illi in testimonium adorandarum imaginum trahunt, non ad id quod illi putant pertinere dignoscitur.

Responsio.

Multae sententiae sancti Joannis Constantinopolitani in saepius nominata referuntur synodo, & qualis ex ipsis sit, quae non ad id quod putaverunt pertineat, siluerunt. Nam in praedecessorum nostrorum sanctorum pontificum concilio sancti Joannis Chrysostomi ita fertur sententia, inter cetera: Omnia tibi ministrant homini, magis autem imagini: quia & quando imperiales vultus & imagines in civitatem introeunt, obviant iudices & senatus, cum laude & timore, non tabulam honorantes; neque susceperunt scripturam, sed vultum imperatoris sic & mundi hominum non terrarum speciem honorantes, sed caelestem vultum veneremur, &c.

IN ACTIONE QUARTA.

Cap. 14. Reprehensio Jul. 1.

Quod iudices, qui in praefata synodo fuerunt, insolenter & incongrue artem pictoriam extollere conati sunt, dicentes: Pia est enim ars pictoris, & non recte eam quidam insipient-

ANNO
CHRISTI

1077.

Quæ ad S.
Greg. Nyl.
suo. Julij.

799
picter detrahunt. Ipse enim Pater pictorem A
pie agentem commendat.

Beatum Atternum toto oriente sanctum ha-
bent, & dum de gestis sanctæ Euphemie ser-
monem fecisset, laudavit ejus martyrium, si-
cut per ordinem viderat illud liquidius pi-
ctum. Et ideo similiter & illi ipsam laudave-
runt picturam adversus haeticos, dicentes
quia insipienter eam detrahunt. Sancti Grego-
rii theologi in sermone de beato Gregorio
Nysseno, inter cetera: Putas ergo sufficiunt
hæc, aut & breviter virum nobis sermo de-
scribet? Si oportet, quemadmodum studiosi
pictores multoties committentes colores, ut
perfectionem vobis sermonis formam addam,
& describam vobis purissimum & manifestissi-
mum, &c.

Item S. Joannis Chrysostomi in sermone in
cena Domini, inter cetera: Nam sicut picto-
res pingendam tabulam vestigiis quibusdam
obumbrare consueverunt, & sic colorum va-
rietate perficere, ita & Christus fecit. In-
mentia & typi pascha describit, & pascha ve-
ritatis ostendit, &c.

Item ex libro S. Augustini de Proverbio Sa-
lomonis, inter cetera: *Os nostrum patet ad
vos, o Corinthii.* Os suum aperuit attente, &
ordinem posuit linguæ suæ, laudans creaturam
tamquam creaturam, creatorem tamquam crea-
torem, angelos tamquam angelos, cælestia
tamquam cælestia, terrestria tamquam terre-
stria, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Cap. 11.
Reprehensio.

Inutile & mendacio plenum dictum Joannis
presbyteri & legati orientalium, dicentis:
Non contraeunt pictores scripturis, sed quid-
quid scriptura dicit hæc demonstrant, quate-
nus concordet sint scripturis.

Responsio.

Lib. 9. ep. 9.

Jam sæpius superius exaravimus, qualiter
per sacram epistolam suam, Sereno episcopo
Maillicensi directam, sanctus Gregorius exi-
mius doctor & papa, inter cetera docuit: Ac
deinde subjungendum, quia picturæ imagi-
num, quæ ad ædificationem imperiti populi
factæ fuerant, ut nescientes literas, ipsam
historiam intendentes, quid dictum sit disce-
rent, &c.

Item S. Joannis Chrysostomi in interpreta-
tione psalmi 50. cuius initium: Pictores imi-
tantur arte naturam, & colores coloribus per-
miscentes, visibiles corporum depingunt ima-
gines. Et post pauca: Et imperatorem seden-
tem, & barbarum subditum, & gladium acu-
tum, & lluvios decurrentes, & campos variis
coloribus adornatos, & omnia quæ videntur
per artem imitantes, mirabilem historiam vi-
dentibus præstant, &c.

IN ACTIONE QUINTA.

Et inventum est in quarta.

Cap. 16.
Reprehensio.

Falsissimum & omni ridiculo dignum di-
ctum Joannis presbyteri, qui non minus ce-
teris in imaginum adoratione insanisse digno-
scitur. Ait enim: Qui adorat imaginem, &
dicit, quoniam hic est Christus Filius Dei,
non peccat.

Responsio.
post primi-
pium.

S. Augustini in psalmi 86. explanatione, in-
ter cetera: Angustias enim omnia pene cor-
pora patiuntur, nec ubique esse possunt, nec
semper. Divinitas autem quæ ubique præsto

est, undique ad eam potest duci similitudo,
& totum potest esse in similitudinibus, quia
nihil eorum est in proprietatibus. Numquid
Christus est janua, quemadmodum videmus
januas factas a fabro? non utique, & tamen
dixit: *Ego sum janua.* Aut numquid sic est
pastor, quomodo videmus pastores istos præ-
positos pecorum, &c.

EXSENSU.

Quod illi libri, Vitæ patrum, quorum au-
ctores ignorantur, non prorsus idonei sint ad
testimonia danda, & ad hæc quæ in conten-
tionem veniunt confirmanda.

Item ex libro S. Augustini de quæstionibus
in evangelio secundum Lucam, inter cetera:
Vasa ejus in domo, sunt sensus carnales qui-
bus ad investigandam veritatem, quæ intel-
lektu capitur, multi utentes penitus erraverunt,
&c. Vitæ enim patrum sine probabilibus au-
ctoribus minime in ecclesia leguntur. Nam ab
orthodoxis titulatæ & suscipiuntur & legun-
tur. Magis enim passiones sanctorum marty-
rum sacri canones censuerunt, ut liceat eas
etiam in ecclesia legi, cum anniversarii dies
eorum celebrantur.

Quod non bonam habeant memoriam, qui
ut non obliviscantur sanctorum, vel certe ip-
sius Domini, idcirco imagines erigunt.

Ex commentario sancti Hieronymi in Mat-
thæum evangelistam, inter cetera: Istiusmo-
di homines dum volunt alterius imperitiam
reprehendere, ostendunt suam. Quamvis enim
tenuis humor & liquens eia, tamen cum in
venis & artubus concocta fuerit & digesta, per
occultos meatus corporis, quos Græci
vocat, ad interiora delabitur, & in secessum
vadit, &c.

Item S. Augustini in interpretationem psal-
mi 98. inter cetera: Sion dicta est civitas,
quæ est Jerusalem: dicta autem ex interpreta-
tione quadam nomen accipiens, quia Sion
speculatio dicitur, id est visio & contempla-
tio. Speculari enim prospicere est, vel conspi-
cere, vel intendere, ut videas. Est autem
Sion omnis anima, si intendit videre lucem
quæ videnda est. Nam si ad suam attenderit,
tenebratur: si ad lucem illius attenderit, illu-
minatur. Quia tamen manifestum est Sion ci-
vitatem Dei esse; quæ est civitas Dei nisi
sancta ecclesia? &c.

INTERROGATIO.

Ut scientes nos faciant, ubi in veteri vel
novo testamento, aut in sex synodalibus con-
ciliis jubeatur imagines facere, vel factas ado-
rare.

RESPONSIO.

Nos quidem infra scientes facimus, sicut
jam fecimus, quia & in veteri, & in novo
testamento, sive in sex synodalibus conciliis
semper venerandæ faciunt sacræ imagines,
& factæ inter sancta sanctorum titulabantur.
Nam illi nobis dicere debebant, in quali de
ipsis sex synodalibus conciliis reprehensæ sint
sacræ imagines. Enim vero in primo sancto
concilio sæpius ostensum est, quia S. Silvester
papa, & Constantinus Christianissimus impera-
tor venerati sunt sacras imagines, & cum no-
mine

ANNO
CHRISTI

1077.

Joan. 10.

Responsio.
Quæst. evang.
lib. 1. qu. 93.Cap. 11.
Reprehensio.

Responsio.

Ante me-
diam.

Cap. 19.

fuerunt

ANNO
CHRISTI
787.

mine Christianitatis palam coram omnibus fideliter atque mirabiliter eas ostenderunt, & a tunc usque hætenus sanctorum pontificum videlicet Silvestri, Marci & Julii miræ magnitudinis sanctæ eorum ecclesiæ apud nos sunt depictæ, tam in musivo, quamque in ceteris historiis cum sacris imaginibus ornatis. Item in sancto secundo concilio S. Damasus elegantissimus papa propriam suam fecit ecclesiam, eujus S. Gregorius papa meminit in dialogis, quæ ex nomine conditoris Damasi vocatur: similiter a tunc usque hætenus historiis sacris & imaginibus pictam habemus. Iterum & de sancto tertio concilio, S. Cælestinus papa proprium suum cæmeterium picturis decoravit. Magis autem successor ejus beatus Sixtus papa fecit basilicam sanctæ Dei genitricis Mariæ cognomento Majorem, quæ & ad præsepe dicitur. Simili modo & ipse tam in metallis atreis, quamque in diversis historiis, sacris decoravit imaginibus. Sed & per rogatum ejus, Valentinianus Augustus fecit imaginem auream cum duodecim portis & Salvatore, gemmis pretiosis ornata, quam voto gratiæ super confessionem beati Petri apostoli posuit, & a tunc usque hætenus apud nos ab omnibus fidelibus venerantur. Itemque de sancto quarto concilio, egregius atque mirificus prædicator sanctus Leo papa & ipse fecit ecclesias, quas in musivo & diversis historiis seu imaginibus pingens decoravit. Magis autem in basilica beati Pauli apostoli, arcum ibidem majorem faciens, & in musivo depingens Salvatorem Dominum nostrum Jesum Christum, seu vigintiquatuor seniores, nomine suo versibus decoravit: & a tunc usque hætenus fideliter a nobis venerantur. Et de sancto quinto concilio sanctissimus Vigilus papa in Lateranensis patriarchio basilicam faciens, pulcherrime eam decoravit picturis, tam in historiis, quamque in sacris imaginibus: Multo amplius vero ejus sanctissimi successores dominus Pelagius atque dominus Joannes miræ magnitudinis ecclesiam apostolorum a solo ædificantes historias diversas tam in musivo, quam in variis coloribus cum sacris pingentes imaginibus, & a tunc usque hætenus a nobis venerantur. Sed & S. Gregorius papa in monasterio suo pulchrum fecit oratorium, & ipsum diversis historiis pingi fecit, atque sacras ibidem erexit imagines: ubi & cum beato Eleutherio pro ægritudine stomachi sui ingressus, in oratione pariter exauditi sunt. Et ille vir S. Eleutherius, quem dicunt & mortuum suscitasse, ante ipsas sacras imagines se prosternens, divinam exorare clementiam cum S. Gregorio non dubitavit: sed fidem ferentes perfectam, pariter exauditi sunt, & usque hætenus apud nos venerantur. Sed & ecclesia Arianorum, cujus ipse S. Gregorius in dialogis suis meminit, placuit eidem S. Gregorio, ut in fide catholica, introductis illic beati Sebastiani & sanctæ Agathæ martyrum reliquis, dedicari debuisset, quod & factum est. Et post miraculum, quod in eadem ecclesia factum est, diversis historiis ipse beatus Gregorius pingi fecit eam, tam in musivo quam in coloribus, & venerandas imagines ibidem erexit: & a tunc usque hætenus venerantur. Si enim voverimus enarrare per ordinem, nostri prædecessores pontifices quantas ecclesias fecerunt usque nunc, mirifice in eis sacras imagines erigentes, atque diversas historias pingentes,

Concil. General. Tom. XIII.

Greg. lib. 2.
di. c. 21.

Lib. 2. c. 20.

nec non & venerantes, apostolice audeamus dicere, deficient nos tempus enumerandi, atque eorum ædificia cum sacris imaginibus & historiis explanandi. In sexto vero sancto concilio non solum contemnere non sunt ausi, sed etiam easdem sacras imagines venerantes statuerunt, agnum Christum Deum nostrum secundum humanam figuram, & in imaginibus a nunc pro veteri agno retitulati. Quapropter S. Ambrosius Mediolanensis episcopus in libro tertio de fide, inter cetera pro hujusmodi docuit: Servemus ergo præcepta majorum, nec hæreditaria signacula ausi rudi temeritate violemus. Librum signatum illum propheticum non seniores, non potestates, non angeli, non archangeli aperire ausi sunt: soli Christo explanandi ejus prærogativa servata est. Librum sacerdotalem quis nostrum resignare audeat, signatum a confessoribus, & multorum jam martyrio consecratum? Quem qui resignare coacti sunt, postea tamen damnata fraude signarunt. Qui violari non ausi sunt, confessores & martyres extiterunt. Quomodo fidem eorum possumus denegare, quorum victoriam prædicamus? Nemo metuat, nemo formidet, &c. Si vero hæretici sanctam catholicam & apostolicam ecclesiam non oppugnassent, sancta sex synodalia concilia necesse fieri non fuisset. Similiter si a Leone & Constantino hæreticis imperatoribus ipsa sancta catholica & apostolica ecclesia pro sacris imaginibus non fuisset oppugnata, prædecessores mei sanctissimi pontifices concilia nequaquam fecissent, neque nos postmodum fieri annueremus, nisi pro tot millibus animarum, quæ in hæresi manentes, & quotidie in eam deficientes, in laqueo periclitabantur diaboli. Sicut enim in sancta quarta synodo definitum est, pro vera fide dicentibus ita: Quam nos a nostris majoribus traditam debemus cum omni competenti devotione defendere, & dignitatem propriæ venerationis beato apostolo Petro intemeratam & in nostris temporibus conservare; quatenus beatissimus Romanæ civitatis episcopus, cui principatum sacerdotii super omnes antiquitas contulit, locum habeat ac facultatem de fide & sacerdotibus judicare. Et ideo prædecessor noster sanctissimus Gregorius junior papa, scribens ad Leonem & Constantinum hæreticos imperatores: Pro sacris imaginibus, inquit, omnia & ipsa nostra tradimus, si contigerit, corpora. Nam nunquam novitatem recipimus, aut a religione paterna ulla declinamus ratione. Divina enim vox interminatur, quæ per omnia debet præcaveri: Si totum mundum quis lucratur, & anima sua faciat detrimentum, lucratum est tibi.

Item & in alia sua epistola pro ipsis sacris imaginibus rationabiliter eos increpans, inter cetera dixit: Legitur namque dixisse quidam doctissimus ac venerabilis pater, quia duo sunt, quibus principaliter hic regitur mundus, auctoritas videlicet sacra pontificum, & regalis potestas. In quibus tanto gravius pondus est sacerdotum, quanto etiam pro ipsis regibus hominum in divino reddituri sunt examine rationem. Et idcirco nequaquam nos quisquam terminos patrum nostrorum transgredi facere valebit, neque novitates vocum imponere: sed in ea orthodoxa fide, quam suscepimus, manentes, & olivam traditionem amplectentes, prædecessorum nostrorum

Fff tan.

ANNO
CHRISTI
787.

Canon 81.

Lib. 2. c. 2.

Apoc. 1.

Gelasius papa in ep. ad Anastasium imperatorem.

ANNO CHRISTI 717.

HABITU POSTERIORI

2. ad. 11.

Da. 11.

Ex. 1. 6.

1. 118.

1. 10.

1. ad. 11.

Lib. 4. c. 10.

sanctissimorum pontificum procul dubio venera-
 bilitate temporum per tribulationum circum-
 tum ducitur, fortes ex illa viri prodeunt, qui-
 bus quasi lapideis ictibus iniquorum corda tui-
 dantur?

ANNO CHRISTI 717.

HABITU POSTERIORI

2. ad. 11.

Da. 11.

Ex. 1. 6.

1. 118.

1. 10.

1. ad. 11.

Lib. 4. c. 10.

Sanctissimi patres, quos per sacram scripturam cogno-
 scimus, ante legem quidem in unius Dei co-
 gnitione salvati sunt, perfectam vitam simplicis
 obedientiam habentes, & saepe videndo ange-
 los, jam aliquid de contemplatione tangentes.
 Data autem lege, sancti patres etiam in de-
 cem sunt mandatis eruditi, ut per cognitio-
 nem unius Dei, etiam in legis se operibus
 exercerent. Superveniente autem gratia per
 testamentum novum, omnis fidelis populus u-
 num Deum Trinitatem esse cognovit, & vir-
 tutem decalogi in eius agnitione complevit.
 Unde sciendum nobis est, quia & per incre-
 menta temporum crevit scientia spiritalium pa-
 trum. Plus namque Moyses quam Abraham,
 plus prophetæ quam Moyses, plus apostoli
 quam prophetæ in omnipotentis Dei scientia
 eruditi sunt. Fallor, si hæc ipsa scripturæ te-
 stimoniis non affirmo. *Pertransibunt*, inquit,
plurimi, & multiplex erit scientia. Sed hæc
 eadem quæ de Abraham, Moysè, prophetis
 & apostolis diximus, ex ejusdem scripturæ
 verbis, si possumus, ostendamus. Quis enim
 nesciat, quia Abraham cum Deo locutus est?
 & tamen ad Moysen Dominus dicit: *Ego
 sum Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Ja-
 cob: & nomen meum Adonai non indicavi tibi*.
 Ecce plus Moysi quam Abraham innoverat,
 qui illud de se Moysi indicat, quod se A-
 brahæ non indicasse narrabat. Sed videamus,
 si prophetæ plus quam Moyses divinam scien-
 tiam apprehendere potuerunt. Ecce psalmista
 dicit: *Quomodo dilexi legem tuam Domine? to-
 ta die meditatio mea est*: atque subjungit: *Super
 omnes docentes me intellexi, quia testimonia
 tua meditatio mea est*. Et iterum: *Super senio-
 res intellexi*. Qui ergo legem meditari se me-
 morat, & super omnes docentes se ac super
 seniores intellexisse testatur, quia divinam
 scientiam plus quam Moyses acceperat, ma-
 nifestat. Quomodo autem ostentum sumus,
 quia plus sancti apostoli edocti sunt quam
 prophetæ? Ecce veritas dicit: *Multi reges &
 prophetae voluerunt videre que videtis, & non
 viderunt*. Plus ergo quam prophetæ de divina
 scientia noverunt, quia quod illi in solo spi-
 ritu audierant, ipsi etiam corporaliter vide-
 bant. Impleta itaque est ea, quam diximus,
 Daniels sententia: *Quia pertransibunt plurimi,
 & multiplex erit scientia*. Quanto enim mun-
 dos ad extremitatem ducitur, tanto nobis z-
 ternæ scientiæ aditus largius aperitur, &c.

Item S. Gregorius super Job, inter cetera:
 Sancti quippe doctores, qui ad virtutem & a-
 lios instruunt, hostes devorant, dum eos in-
 tra corpus suum per vim conversionis immu-
 tant: quos lapidibus fundæ subjiciunt, quia
 dum fortes quosque in sancta ecclesia viros in-
 stituunt, per eos adversariorum superbientium
 pectora aura contingunt. Quid namque per
 fundam, nisi sancta ecclesia figuratur? Fun-
 da namque dum in gyrum mittitur, sicut de
 illa lapides exeunt, quibus adversariorum pe-
 ctora feriuntur, ita sancta ecclesia dum volu-

804

ANNO CHRISTI 717.

IN ACTIONE SEPTIMA.

Quanta ratione mysterium dominicæ crucis
 ab imaginibus distet, quas quidem illi eidem
 requiparare contendunt.

S. Ambrosii Mediolanensis episcopi ex libro
 de incarnatione, inter cetera: Numquid cum
 & divinitatem ejus adoramus & carnem, Chri-
 stum dividimus? Numquid cum in eo imagi-
 nem Dei crucemque veneramus, dividimus
 eum? apostolus certe qui de eo dixit. *Quo-
 niam est consiliarius est ex infirmitate, civis ta-
 men ex virtute Dei*: Ipse dixit: *Quia non devi-
 sus est Christus, &c.*

ANNO CHRISTI 717.

Cap. 10. Repraesentatio

Responsio. Cap. 7.

Quo. 1. Cor. 11

1. Cor. 1.

Lib. 1. c. 4.

Lib. 3. epl. Nota 20.

Cap. 11. Repraesentatio

Responsio

Ter. 8

Mar. 16

Cap. 22. Repraesentatio

Gal. 1

Gal. 1

de, inter cetera: Imaginem apostolus dicit, &
 Arius dicit esse dissimilem? Cur imago, si si-
 militudinem non habet? In picturis nolunt
 homines esse dissimiles, & Arius dissimilem
 Patrem contendit in Filio. Et post pauca:
 Prophetæ dicunt: *Splendor est enim lucis ater-
 na, & speculum sine macula Dei majestatis, &
 imago bonitatis illius, &c.*

Item ex epistola S. Gregorii papæ Leontio
 exconfuli missa, inter cetera: *Oicum quippe
 sanctæ crucis & aloes lignum suscepimus: u-
 num, quod tactu benedicat; aliud, quod per
 incensum bene redoleat. Decebat igitur, ut
 bonus vir ea transmitteret, quæ iram nobis
 Domini placare potuissent. Et post pauca:
 Præterea benedictionem vobis S. Petri aposto-
 lorum principis, clavim sacratissimi sepulchri
 ejus, in qua benedictio de catenis illius est
 inserta, transmisimus: ut quod ejus collum li-
 gavit ad martyrium, hoc vestrum ab omnibus
 peccatis solvat.*

IN FINE LIBRI.

De eo quod Constantinus & Irene in suis
 scriptis ajunt: Per eum, qui corregnat nobis
 Deus.

Ex proverbis Salomonis, inter cetera:
*Meum est consilium & aquilas, mea prudentia, terro-
 rum mea est fortitudo. Per me reges regnant. & le-
 gum conditores justa discernunt. Per me principes
 imperant, & potentes discernunt justitiam. Ego
 diligentes me diligo. Et post plurima: Miseri-
 cordia & veritas custodiunt regem, & roboratur
 clementia thronus ejus, &c.*

IN ACTIONE QUARTA.

De eo quod non bene intelligant hoc,
 quod dictum est: *Dominum Deum tuum adora-
 bis, & illi soli servies*: ut adorationem qua-
 si absolute diceret, & servitium ipsi soli di-
 xisset.

S. Ambrosii Mediolanensis episcopi ex libro
 de fide quinto, inter cetera: Cum legimus:
*Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli ser-
 vies*: utrum Christum non adorandum, &
 Christo non existiment servendum? Quod si
 illa, quæ adoravit eum, Chanaan impetrare
 meruit quod poposcit, & Paulus apostolus,
 qui servum se Christi prima scriptorum suo-
 rum præfatione profitetur, apostolus esse me-
 ruit, non ab hominibus, neque per homi-
 nem, sed per Jesum Christum: dicant, qui
 ar-

ANNO CHRISTI 1571.

ANNO CHRISTI 1571.

arbitrentur sequendum : utrum cum Ario ma-
 lint sibi societatem esse perfidie, ut solum &
 verum Deum Christum negando ostendant,
 quia nec adoranda cura, nec serviendum ei
 judicent : an vero consortium malint habere
 cum Paulo, qui serviendo atque adorando
 etiam Christum, utique solum verum Deum
 voce affectuque non distitit, quem pio
 servitio laudatur? Quod si quis dicat, Quo-
 nam Deum Patrem adoret & Filius, quia
 scriptum est : *Vos adoratis quod nescitis, nos
 adoramus quod scimus* : consideret, quando, &
 apud quem, & cujus suscepto loquatur af-
 fectu, &c.

nimirum constat eorum apostolicam censuram
 apud nos observandam ac venerandam existe-
 re. Item ex libro S. Augustini de psalmo 84.
 inter cetera : In veteri testamento figurabatur
 novum testamentum, nonnulla figuraverat hæc
 expressio veritatis. In illa autem figura secun-
 dum quamdam pronunciationem futurorum
 data est illi populo terraque dicta promissio-
 nis, &c. Item ex libro S. Augustini de que-
 stionibus in evangelium secundum Lucam, in-
 ter cetera : *Quid est quod dicit Dominus :
 Qui fuerit in tecto, & vasa ejus in domo, non
 descendat tollere illa.* In tecto est, qui exci-
 dens carnalia, tamquam in aura libera spirita-
 liter vivit. Et post pauca : Hujus ergo spiri-
 tualis viri jam vasa ista vacant in domo, quia
 mente corpori supereminens, per aciem in-
 telligentie tamquam in tecto positus, perspi-
 cuitate sapientie veluti cælo apertissimo frui-
 tur, &c.

IN EADEM ACTIONE.

Quod cum Deus illocalis sit, illi minus
 posse dixerint : Veneramus & adoramus sicut
 locum Dei.

Beati Augustini in explanatone psalmi 86.
 inter cetera : *Fundamentum*, inquit apostolus,
*nemo potest ponere, præter illud quod positum est,
 quod est Christus Jesus.* Quomodo ergo funda-
 menta prophetæ & apostoli? & quomodo funda-
 mentum Christus Jesus, quo ulterius nihil
 est? Quomodo putamus, nisi quemadmodum
 aperte dicitur sanctus sanctorum, sic figurate
 fundamentum fundamentorum? Si ergo sacra-
 menta cogites, Christus sanctus sanctorum : si
 gregem subditum cogites, Christus pastor pa-
 storum : si fabricam cogites, Christus funda-
 mentum fundamentorum. Et post pauca : Di-
 vinitas autem, quæ ubique præsto est, undi-
 que ad eam duci potest similitudo, & totum
 potest esse in similitudinibus, quia nihil ho-
 rum est in proprietatibus, &c.

Ultimum capitulum est, ut sciat domnus
 apostolicus & pater noster, & cuncta simul
 Romanorum ecclesia, ut secundum quod con-
 tinetur in epistola beatissimi Gregorii, quam
 ad Serenum Massiliensem episcopum direxit :
 Permittimus imagines sanctorum, quicumque
 eas formare voluerint, tam in ecclesia, quam-
 que extra ecclesiam propter amorem Dei &
 sanctorum ejus. Adorare vero eas nequaquam
 cogimus, qui noluerint. Frangere vel destrue-
 re eas, etiamsi quis voluerit, non permitti-
 mus. Et quia sentum sanctissimi Gregorii se-
 qui in hac epistola universalem catholicam ec-
 clesiam Deo placitam indubitanter libere pro-
 fitemur.

Item ejusdem sancti Augustini ex libro se-
 cundo de Trinitate, inter cetera : *Quid enim
 tibi vult quod ait Dominus : Ecce locus est
 penes me, & stabis super petram?* Quis locus
 terrenus est penes Dominum, nisi hoc est pe-
 nes eum, quod eum spiritualiter attingit?
 Nam quis locus non est penes Dominum?
*Qui attingit a fine usque ad finem fortiter, &
 disponit omnia suaviter?* &c.

Hoc sacrum & venerandum capitulum mul-
 tum distat a totis supradictis capitulis. Et id-
 circo cum agnovimus vestra a Deo servata or-
 thodoxæque regalis excellentiæ esse propriam,
 in eo ubi rectæ fidei plena penitus confessa est
 sensum sanctissimi Gregorii sequi. Meminit
 enim vestra præcelsissima regalis præcellen-
 tia, qualiter in ipsa S. Gregorii papæ epi-
 stola Sereno episcopo Massiliensi directâ, ser-
 tur inter cetera contineri, ubi eundem epi-
 scopum increpans inquit : Aliud enim est pi-
 cturam adorare, aliud per picturam histriam,
 quid est adorandum, addiscere. Nam quod
 legentibus scriptura, hoc idiotis præstat pictu-
 ra cernentibus : quia in ipsa etiam ignorantes
 vident quod sequi debeant, in ipsa legunt qui
 literas nesciunt. Unde præcipue gentibus pro-
 lectione pictura est ; quod magnopere a te,
 qui inter gentes habitas, attendi debuerat.
 Et post pauca : Et quia in locis venerabilibus
 sanctorum depingi historias non sine ratione
 vetustas admisit. Et intervallo : *Quia picturas
 imaginum, quæ ad edificationem imperiti po-
 puli fuerant factæ, ut nescientes literas ipsam
 historiam intendentes, quid actum sit discer-
 erent.* Iterum post pauca : Sed hoc sollicite
 fraternitas tua admonet, ut ex visione rei
 gestæ ardorem compunctionis percipiant : & in
 adorationem solius omnipotentis sanctæ Trini-
 tatis humiliter prosternantur. Simili modo &
 de alia tua epistola Januario Galaritano epi-
 scopo directâ pro sacrarum imaginum venera-
 tione, breviter superius exaravimus. Sed &
 de epistola Secundino servo Dei incluso Gal-
 lias directâ, similiter intimavimus, ubi in ea
 ita fertur : *Imagines enim, quas nobis tibi
 dirigendas per Dulcitium diaconum tuum ro-
 gasti, misimus. Valde nobis tua postulatio
 pla*

Item sancti Joannis Chrysostomi de sermo-
 ne sancti Pauli apostoli, ubi ait : *Non quod
 vult, hoc ago* : & quoniam Jacob figura sa-
 lus est Christi, inter cetera : *Venit in me-
 dio fluminum, & ut vidit somnium, dixit :
 Non est vobis aliud, nisi domus Dei.* Etenim
 non vidisti ædificium, sed scalam. Sed quon-
 iam sciebat quia scala figura est ecclesiæ, di-
 cebat : *Hæc domus Dei, hæc ecclesia est.* Et
 unde hæc domus Dei ecclesia est, dicit Pau-
 lus Timotheo hæc scribens : *Spero venire ad te
 cito. Si autem tardavero, ut scias quomodo te
 inventum in domo Dei conversari, quæ est ecclesia
 Dei vivi, &c.*

IN EADEM ACTIONE.

Quod enim habeo quod dicitur Salomon
 in templo fecisse boves, & leones, imaginum
 adoratio firmari possit, ut illi dicunt, qui in
 earum adorationem anhelant. Sive illud quod
 in Ezechiele scriptum est : *Facies & cæterabina
 usque ad cameram.*

Iterum post pauca : Sed hoc sollicite
 fraternitas tua admonet, ut ex visione rei
 gestæ ardorem compunctionis percipiant : & in
 adorationem solius omnipotentis sanctæ Trini-
 tatis humiliter prosternantur. Simili modo &
 de alia tua epistola Januario Galaritano epi-
 scopo directâ pro sacrarum imaginum venera-
 tione, breviter superius exaravimus. Sed &
 de epistola Secundino servo Dei incluso Gal-
 lias directâ, similiter intimavimus, ubi in ea
 ita fertur : *Imagines enim, quas nobis tibi
 dirigendas per Dulcitium diaconum tuum ro-
 gasti, misimus. Valde nobis tua postulatio
 pla*

Jam lapsus hæc inveniētes capitula exaravimus,
 qualiter ea prædecessores nostri sanctis-
 simi pontifices in eorum sacris referentes con-
 ciliis pro venerandis imaginibus constituere ; &
 Concil. General. Tom. XIII.

ANNO
CHRISTI
787.

* In edit. Rom.
deest conti-
nencia

Lib. 7. ep. 53

Rom. 4.

placuit, quia illum in corde tota intentione
queris, cujus imaginem per oculos habere de-
sideras: ut visio corporalis quotidiana te sem-
per reddat exercitatum, ut dum picturam vi-
des, ad illum animo ardeas, cujus tu ima-
ginem videre desideras. Et post pauca: Sci-
mus quia tu imaginem Salvatoris nostri ideo
non petis, ut quasi Deum colas, sed ob re-
cordationem Filii Dei in ejus amore recalc-
scas, cujus te imaginem videre desideras: &
nos quidem non quasi ante divinitatem ante
ipsas prosternimur, sed illum adoramus, quem
per imaginem aut natum, aut passum, aut in
throno sedentem recordamur. Et dum nos ip-
sa pictura quasi scriptura ad memoriam Filii
Dei reducit, animum nostrum aut de retur-
reditione lætificat, aut de passione demulcet.
Ideoque direximus tibi furtivas duas * conti-
nentes imagines Salvatoris, sanctæ Dei geni-
tricis Mariæ, beatorumque apollolorum Petri
& Pauli, per supradictum filium nostrum dia-
conum, & unam crucem & clavem pro bene-
dictione, ut ab ipsa a maligno defensus per-
maneat, cujus signo te esse munitum credis,
&c. Et quoniam in his vestrum a Deo inspi-
ratum regalem orthodoxum sensum, memo-
randum est etiam & docendum, qualiter san-
ctus Gregorius papa Sereno episcopo docuit,
de sacris imaginibus, ut ex visione rei gestæ
ardorem compunctionis percipiant; hoc est eas-
dem sacras imagines aspicientes in adoratione
solius omnipotentis sanctæ Trinitatis humiliter
prosternantur. Eo ipso tenore Secundino ser-
vo Dei incluso inquit: Ideo enim petis, ut
non quasi Deum colas, sed ob recordationem
Filii Dei in ejus amore calcas, cujus ima-
ginem te videre desideras: & nos quidem non
quasi ante divinitatem ante ipsas prosternimur,
sed illum adoramus, quem per imaginem aut
natum, aut passum, aut in throno sedentem
recordamur. Sicut vero inquit Sereno episco-
po, aspicientes sacras imagines in adoratione
humiliter se prosterni solius omnipotentis
sanctæ Trinitatis, sic & Secundino incluso
servo Dei docuit, non quasi Deum colere,
sed ante eandem sacras imagines se prosterni-
ens, non quasi ante divinitatem, ante ip-
sas prosterni; sed prosternente illum adorare,
quem per imaginem aut natum, aut passum,
aut in throno sedentem recordamur. Ita ve-
ro & nos eundem ipsum irreprehensibilem &
orthodoxum sensum S. Gregorii papæ sequen-
tes & amplectentes dudum, Irene & Constan-
tino imperatoribus pro sacris imaginibus præ-
dicandis erectione, emisimus dicentes: Quia
in universo mundo, ubi Christianitas est, ip-
sæ sacræ imagines permanentes, ab omnibus
fidelibus honorantur, ut per visibilem vultum
ad invisibilem divinitatis maiestatem mens no-
stra rapiatur spiritali affectu pro contem-
platione figuratæ imaginis secundum carnem
quam Filius Dei pro nostra salute suscipere
dignatus est; eundem Redemptorem nostrum,
qui in cælis est, adoramus, & in spiritu glo-
rificantes collaudamus: quoniam, juxta ut
scriptum est, *Deus spiritus est*; & ob hoc spi-
ritualiter divinitatem ejus adoramus. Nam ab-
sit a nobis, ut ipsas imagines, sicut quidam
garrunt, deificemus: sed affectum & dilectio-
nem nostram, quam in Dei amorem & san-
ctorum ejus habemus, omnimodo proferimus:
& sic divinæ scripturæ libros, ipsas imagines
ob memoriam venerationis habemus, nostræ

A fidei puritatem observantes, & reliqua. Quid-
quid namque de sanctis patrum opusculis ali-
quantula ibidem exaravimus testimonia, in
eodem sensu atque tenore, ut præsentem di-
ximus, cum prædecessore nostro S. Gregorio
papa, eundem sensum fidei tenentes, emis-
imus prædicantes. Illi vero, ut nobis missi no-
stri, videlicet Petrus archipresbyter sanctæ no-
stræ Romanæ ecclesiæ, Petrus religiosus pres-
byter & abbas venerabilis monasterii sancti Sa-
bæ viva voce dixerunt, statim nostras aposto-
licas amplectentes syllabas, concilium fieri jus-
serunt. Sed ab hæreticis seditione facta in Si-
cilia insula missi nostri sine responso rever-
si sunt: & demum post eos mittentes iterum
B Constantinopolim eos ascendi fecere. Et sic
synodum istam secundum nostram ordinatio-
nem fecerunt: & in pristino statu sacras &
venerandas imagines erexerunt. Et sicut de
imaginibus, S. Gregorii * sentum & nostrum
continebatur: ita & ipsi in eadem synodo de-
finitionem confessi sunt, his osculum & ho-
norabilem salutationem reddidere; nequaquam
secundum fidem nostram, veram culturam,
quæ decet soli divinæ naturæ. Insuper &
pseudosyllogum illud quod ab hæreticis fa-
ctum est sub Constantino hæretico imperato-
re anathematizantes, cum eorum sequacibus
atque complicitibus damnaverunt; ad fidem or-
thodoxam sanctæ catholicæ & apostolicæ re-
versis ecclesiæ, per libellos eorum fecerunt re-
versis fidei confessionem. Et ideo ipsam susce-
pimus synodum: nam si eam minime recepis-
semus, & ad suum pristinum vomitum erro-
ris fuissent reversi, quis pro tot millium ani-
marum Christianorum interitu habuit reddere
rationem ante terribile tremendum divini ju-
dicis examen, nisi nos solummodo? Si enim
super unum peccatorem poenitentiam agentem
gaudium factum est in cælis, quanto magis
de tot millibus Christianorum, qui sunt ab
errore reversi, quis non gaudeat? & cum
psalmista canat: *Accedite ad eum & illuminati
mini, & vultus vestri non erubescunt*, & reli-
qua. Nos vero adhuc pro eadem synodo nul-
lum responsum hæcenus eidem imperatori red-
didimus; metuentes ne ad eorum revertentur
errorem. Dudum quippe quando eos pro sa-
cris imaginibus erectione adhortati sumus, si-
mili modo & de diecesi tam archiepiscopo-
rum, quam & episcoporum sanctæ catholi-
cæ & apostolicæ Romanæ ecclesiæ commonen-
tes quaerivimus restituere eidem sanctæ catho-
licæ & apostolicæ Romanæ ecclesiæ, quæ tunc
cum patrimonio nostris abstulerunt, quando
sacras imagines deposuerunt, & nec respon-
sum quodlibet exinde dederunt: & in hoc o-
stenditur, quia ex uno capitulo ab errore re-
versis, ex aliis duobus in eodem permaneant
errore. Si enim ubique Christianorum eccle-
siæ * canonicæ intas suas possident diece-
ses; quanto amplius sancta catholica & apo-
stolica Romana ecclesia, quæ est caput om-
nium Dei ecclesiarum, sua diecesi, videlicet
archiepiscoporum & episcoporum, imo & pa-
trimonia pro luminarium concinnatione atque
alimoniis pauperum irrefragabili jure & tene-
re & possidere modis omnibus debet? Unde
si vestra annuerit a Deo protecta regalis ex-
cellentia, eodem adhortamur impetu pro sa-
cris imaginibus, in pristino statu erectione
gratiam agentes. Sed de diecesi sanctæ nostræ
Romanæ ecclesiæ tam archiepiscoporum, quam
epi-

ANNO
CHRISTI
787.

* Hic & in to-
ta hac epi-
stola multa
videntur
corrupta
qua mis-
sionem dei-
derant.

Lib. 11.

Psalm. 11.

* Pro canoni-
ci. H.

ANNO CHRISTI 717.

ANNO CHRISTI 717.

episcoporum seu de patrimoniis iterum increpantes commoneamus, ut si noluerit ea sanctis nostris Romanis ecclesiis restituere, haeticum eum pro huiusmodi erroris perseverantia esse decernemus. Pius enim cupimus salutem animarum & rectam fidei stabilitatem conservare, quam huiusmodi habitum mundi possidere. De vero vestra praerectissima a Deo protecta excellentia orthodoxae fidei stabilitate roborata freti existimus, quia radix ejus firmissima a pravus & infidelibus hominum unquam concutitur vel movetur; sed in ea, quae cepit rectam fidei traditionis doctrina spiritualis matris sum sanctae catholicae & apostolicae Romanae ecclesiae tenere & amplecti, incunctanter usque in

A saeculum saeculi sine reprehensione manere credimus: & ideo confidimus de Dei nostri potentia, quia quantum erga beatorum principum apostolorum Petri ac Pauli ecclesiam fidei geritis & amore, semper pro ejus profectu & exaltatione regali nisi, undique certantes habueritis; tanto brachii sui propitius in regalibus triumphis ab adversis & iniquis hominibus vos defendere & circumtegere dignetur, ut una cum spirituali filia nostra domina regina, vestraque praecelsa nobilissima prole longiori aeo in hoc regnantes mundo, in futuro sine fine vitam cum regno in arce poli habere mereamini. Incolumem excellentiam vestram gratia superna custodiat.

Ex Montfaucon. Biblioth. Coisliniana.

Επιστολή τῆς ἁγίας μεγάλης καὶ καθολικῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου πρὸς τὴν Ἀλεξανδρινὴν ἐκκλησίαν.

1 Epistola Sancta magna & aecumenica Nicæna Synodi ad sanctissimam Alexandrinorum Ecclesiam.

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήνη Ἀχαεῖς ἀκαθ' ἡμῶν ἀπειθαρχοῦν τῷ τῷ Θεῷ ἐκκλησίαν, οὗ ἀποδέξῃ ἁγίας δογματῶν καὶ κατὰ τὴν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

B Anniversaria Deo debita gratiarum actio qua die Ecclesiam Dei recepimus, cum declaratione priorum dogmatum & everfione impietatum a malitia profectarum.

Ex Append. tom. XI. huc translata.

Προφητικαῖς ἐπέμβουσι ῥήσεσιν, ἀποστολικαῖς τε παρατίσεσιν εἰκόντες, καὶ ἀγγελικαῖς ἰσοσταῖς συγκολλημένοι, τῶν ἐγκρασιῶν τῶν ἡμερῶν ἰορτάζομεν. Ἡσαίας μὲν γὰρ φησὶ ἐγκρασιζέσθαι νόσους πρὸς τὸν Θεόν, τὸς δὲ ἰδῶν ὑπαιτιότημνος ἐκκλησίας. εἶς δ' ἂν ἐκκλησία, οὐχ αἱ τῶν ναῶν ἀπλῶς ἀκοδομαὶ καὶ παιδρότης, ἀλλὰ τῶν ἐν αὐταῖς δευθέντων τὸ πλῆρωμα, καὶ οἷς εἰκῆνοι τὸ Θεῷ ὕμνος καὶ δοξαλογίας θραυλασίαν. ὁ δὲ ἀπόστολος αὐτῶν τῶν παραινῶν ἐν κτηνότητι ζωῆς περιπατῆσαι δευμιλλῆται, καὶ ἕως ἐν Χριστῷ κατῆ κτίσις, ἀνακαθίζεσθαι. τὴν δευκαυεκακά λόγια τῶν προφητικῶν δευμιλλῆται κατῶσιν. ἰγῆνο, φησὶν, ἰγκραῖνα ἐν ἱεροσολύμοις καὶ χειμῶν ἡμῶν. εἴτε νοητὸς καθ' ὃν τὸ τῶν Ἰουδαίων ἰγῆνο κατὰ τῶν καινῶν σωτῆρῶν τῆς τῆς μαιφονίας εἰκῆνοι κατῆ γίδας ἐν τῶν τῶν παρῶν. εἴτε καὶ ὁ τῶν σωματικῶν αἰδῆσεις τῆ τῶν αἰρῶν ἐπὶ τὸ κρυμῶδες παρῶν μετῶσολῆ. γίγνοι γὰρ δὴ, γίγνοι καὶ καθ' ἡμῶν χειμῶν οὐχ ὁ τῶν τῶν, ἀλλὰ τῶν ὄντι τῆς μεγάλης κακίας ἐκχίον τῶν ὁμοτήτων. ἀλλ' ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν χερῶν τῶν Θεοῦ τῶν ὁμοτήτων κτῆρον ἑαρ, ἐν τῶν τῶν ἀχαεῖς ἡμερῶν τῶν ἐπ' ἀγαθῶν θραυλασίαν τῶν Θεῷ σμειλιχῶν ποιησῶσαι, ὡς ἂν φαίνομεν ψαλμικώτερον. θῆρος ἐἶαρ σὺ ἑπλάσας αὐτῶν, μνησῆται τῆς τῆς. καὶ γὰρ τοὺς ὁμοδῶσαντες κτῆρον ἑχθρῶν, καὶ τῶν τῶν ἁγίων ἀποκαθῆσιν ἐν ἁγίαις εἰκόσιν ἐκατῆσῶσαντες, ἐπαρῶσῶντες πρὸς καὶ ὑψῶσῶντες τῶν δυσσεβημάτων κατῆραξῶ αὐτῶν ὁ τῶν θωμῶσῶν Θεός, καὶ τῶ τῆς

Prophetica sequentes dicta, Apostolicisque monitis obtemperantes, atque Evangelicis historiis instituti, Encaniorum sive renovationis diem celebramus. Hefajas enim ait, innovari infulus ad Deum, quibus verbis Ecclesias ex gentibus subindicat. Fucrint autem Ecclesiae, non structurae ornatusque templorum tantum, sed piorum in ipsis congregatorum plenitudo qui hymnis & cancticis divinum numen colunt. Apostolus autem ad idipsum adhortans, in novitate vitae ambulare praecipit: &, si qua in Christo nova creatura, renovamini. Dominica autem eloquia prophetico more declarant: Fallis sunt Encania Hierosolymis, & hyems erat; sive hyems spiritualis, qua gens Judaeorum sanguinarias tempellates & tumultum contra communem Salvatorem commovebat; sive hyems illa, quae per commutationem aeris in frigus corporeo sensus dolore afficit. Fuit utique, fuit & nostro tempore hyems non mediocris, sed quae ingentis malitiae crudelitatem effundit. Sed effloruit nobis per Dei gratiam primum vernae tempellatis tempus, in quo ad gratiarum actionem Deo pro beneficiorum melle reddendam congruentiore modo Psalmorum illud proferremus: aslatem & ver tu psalmasti ea, memor esto hujus. Etenim inimicos Domino exprobrantes, & sanctam adorationem ipsi in sacris Imaginibus exhibendam inhonorantes, qui in impietatibus suis sese efferebant & superbiebant, confregit ille mirabilem opifex Deus & a defectionis fremitu deturbavit, neque despectit

Notandum est, inquit P. Montfauconius in praefatione Bibliothecae Coislinianae, ea solum, quae in principio habentur, esse secunda Nicæna synodi, cetera vero saeculo undecimo adiecta fuisse. Hic notari digna sunt fuisse appellationes, nominatim enunciatas Patriarchae, Episcopos, vitis insignibus, & Imperatoribus, qui catholice de imaginibus sentiebant: contra vero anathemata alia de imaginum cultu prave sentientibus. Exceptum hoc opusculum ex Cod. xxxij. Bibliothecae Coislinianae.

ANNO CHRISTI 1877.

vocem elamantium ad se : memores esto, Domine, opprobrii servorum tuorum, quod contumax in sinu meo, multarum gentium; quod exprobraverunt inimici tui. Domine, quod exprobraverunt commutationem Christi tui. Commutatio autem Christi fuerint ii qui morte ejus redempti sunt, & crediderunt ei per verbum praedicationis & per Imaginis ejus representationem; per quae magnam economiae opus a redemptis cognoscitur, per crucem scilicet ac per passiones & miracula quae & ante & post crucem exhibita sunt; ex quibus ejus passionum imitatio ad Apostolos, deindeque ad Martyres transiit, & per eos usque ad Confessores & Ascetas devoluta est.

Hujus itaque opprobrii, quod exprobraverunt inimici Domini, quod exprobraverunt commutationem Christi ejus, recordatus Deus noster, propriis vitceribus & maternis inflexus supplicationibus, necnon apostolicis & omnium Sanctorum precibus, qui una cum illo contumelias affert & despecti sunt in imaginibus suis, ut sicut carne comparsi sunt, ita ut par erat in contumeliarum quas in Imaginibus passus erat confortium veniret, demum id operatus est quod hodie decrevit; idque secundo fecit quod prius consummaverat. Prius enim postquam multo annorum curriculo sanctae Imagines despectae & inhonoratae fuerant, pietatem erga seipsum reduxit: nunc autem, id est secundo, paulo post triginta afflictionis annos nobis indignis procuravit primum liberationem, ex affligentibus redemptionem, post doctrinae praedicationem, adorationis Imaginem securitatem, & omnia nobis salutaria ferentem solemnitatem. In Imaginibus enim videmus Christi cruciatus, quos pro nobis subiit, Crucem, sepulcrum, infernum destructum & devastatum, Martyrum certamina, coronas, ipsamque salutem quam primus noster praemiorum coronarumque largitor in medio terrae operatus est.

Hanc hodieque solemnitatem celebramus. In hac precibus & supplicationibus una laetantes & exultantes, Psalmis exclamamus & Canticis: quis Deus magnus sicut Deus noster? Tu es Deus noster, qui facis mirabilia solius. Nam gloriae tuae contemptores subannasti; audaces illos & contra imaginem tuam feroces, timidos fugitivosque exhibuisti. Sed haecenus de gratiarum adione Deo referenda, deque Domino contra adversarios tropaeo. Quod spectat autem ad certamina & praelia contra Iconomachos inita, alius sermo aliaque descriptio fusius declarabit. Verum quasi in requie quadam post transitum deserti ad possessionem spiritualis Jerusalem; Moysaico moti exemplo, immo potius divina iustione, quasi in cippo quodam ex magnis lapidibus concinnato & ad recipiendam scripturam disposito, in fratrum cordibus benedictiones quae legis cultoribus debentur, & maledictiones quibus se obnoxios praestant pravificatores, iustum & aequum censuimus describere. Quamobrem haec dicimus:

Eorum qui carnalem Dei Verbi adventum

ANNO CHRISTI 1877.

ἀποφασίας φραγμάτων κατηγόισεν, ἰδί παραδόντες τῆς φωνῆς τῶν βούλων ἀπὸς αὐτοῦ· μὴ δὴ τι κῆρα τῷ ἐκείνῳ τῶν δούλων σου, ἢ ὑπέχου ἐν τῷ κέλευθῳ πολλῶν ἰδῶν, ἢ ἀνείδισαν οἱ ἰχθῦοι σου κῆρα, ἢ ἀνείδισαν τὸ ἀντίπλασμα τοῦ Χριστοῦ σου. ἀντίπλασμα δ' ἐν εἰς τῷ Χριστῷ οἱ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἕκαυρα ὄρασις ἢ περικλυτοῦ αὐτοῦ δια τῆ λόγου ἀνακηρύξεως, ἢ εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως· δι' αὐτὸ τὸ μέγα τῆς οικονομίας ἔργον τοῖς λαλοῦσιν ἐπιγινώσκεται, διὰ σαυρῶν τε καὶ τῶν ἀπὸ τῶν σαυρῶν καὶ μὴ τῶν σαυρῶν παθῶν τε καὶ θαυμάτων· ἔξ ὧν καὶ ἡ τῶν αὐτῶ καὶ θαυμάτων μίμησις εἰς ἀποστόλους, ἰκτιθῶν τε αἰς μάρτυρας ὁσβαλῶν, καὶ δι' αὐτῶν μέγας ὁμολογητῶν καὶ ἀσκητῶν κατεστῆν.

Τότε πάλιν τῷ ἐκείνῳ, ἐν ἀνείδισαν οἱ ἰχθῦοι κῆρα, ἐν ἀνείδισαν τὸ ἀντίπλασμα τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ἐπιμνησθεῖς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῖς ἰδίοις σπλάγχθοις καὶ ταῖς μητρικαῖς αὐτοῦ δεήσειν ἐπικαμητόμῳ, ἴτι δὲ καὶ ἀποστολικῆς καὶ πάντων ἁγίων, οἱ σωτηριολογῶσαν αὐτῷ καὶ σωτηριολογῶσαν ταῖς εἰκόσιν, ἵνα ὡσπερ σωτήρα σου σαυρῶν, ὡς ἀρα ὡς εἰκόνα καὶ τοῖς κατὰ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ συγκοινωνήσωσιν ἴβρεσιν, ἐσῆργησεν ὑπερὸν ὅ τε βεβλήται σήμερον, καὶ πῖσφασι δὲ ἄλλοτερον ὡσπερ ἰτίδισε ἀπὸτερον· ἀπὸτερον γὰρ μὴ πολλὴν τινα χρόνον τῆς τῆς ἁγίων εἰκόνος ἐκφαυλίσσεως καὶ ἀτιμίας, ἐκφανέρωσα τὴν ἀτιμίας εἰς ἰαυτῶν· τῶν δὲ, ὡσπερ ἐστὶ δὲ ἄλλοτερον, μικρῶν μὴ ἱεροποιετησῶν κακώσεως καὶ ἱερτίσαστο τοῖς ἀναξίτοις ἡμῶν τῶν τῆς δυσχερῶν ἀπαλλαγῆναι, καὶ τῆς λυταίτων τῶν ἀπολύσεως, καὶ τῆς ἀτιμίας τῶν ἀνακηρύξεων, καὶ τῆς εἰκονικῆς ἀποσκωπίσεως τῶν ἀσπάλειαν, καὶ τὴν πάντα φέρουσαν ἡμῶν τὴν σωτήρα ἰορτῶν. Ἐν γὰρ ταῖς εἰκόσιν ὁρῶμεν τὰ ὑπὲρ ἡμῶν τῷ δεσπότῳ παθῶν, τὸν σαυρῶν, τὸν τῶν, τὸν ἀδύνατον κερήμενον καὶ σκυλοδόμενον, τῆς μαρτυρίαν τοῦ ἀθλῶν, τοῦ εὐφάνους, αὐτῶν τῶν σωτηρίαν, καὶ ὁ πῶτος ἡμῶν ἀθλοδότης καὶ εὐφάνους ἔν τῳ μίση τῆς γῆς κατεργασάσαστο.

Ταῦτῳ σήμερον τῶν πανήγυρον ἰορτολογίῳ. Ἐν ταύτῃ ἀχαῖς καὶ λιτανείαις συνδρασανόμενοι τε καὶ συναγαλλόμενοι, ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ἑσμησῶσιν· τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ποιῶν θαυμάσια μοῖ. τὸς φαυλίσας γὰρ τῆς σῆς δόξης ἐξημιμνησας· τοῖς πολλοῖς κατὰ τῆς σῆς εἰκόνος καὶ θρασεῖς, δειλῶν καὶ ἀφελῶν ἀπείδειξας. ἀλλ' ἡ μὲν εἰς θεὸν ἀχαῖσία, καὶ τὸ δεσποτικὸν κατὰ τῆς ἀντιπάλῳ τρόποιον ἔν τῷ τῷ. τὴ δὲ γὰρ κατὰ τῆς εἰκονομαχῶντων ἀθλῶν καὶ παλαισμάτῳ, ἴπρος ὁ λόγος καὶ λογογραφία διεξοδικώτερος δηλώσει. ὡς ἔν κατεπαύσει δὲ τῷ τῷ (ἴς) μὴ τῶν ἱερμῶν παροδῶν εἰς κατὰ τῆς τῆς ἱερμῶν κατὰ τῆς τῆς, μωσαϊκῆς τῆς μίμησις, μαθῶν δὲ θεῶν διακίλλεσσι, ὡς εἰς τῆς ἐκ μεγίστων λίδων συτρημοσῶν καὶ πρὸς ὑποδοχῆς γραφῆς διὰ θεοτίσμων, τοῖς τῆς ἀδελφῶν καρδίαις τῆς ἐκ τῆς αἰ φείλοισι τοῖς νομοφυλακοῖς, καὶ τῆς ἀρῆς δὲ αἰς καὶ ἰαυτῶν ὑποβάλλουσιν οἱ φανατομῶντες, δίκαιον τε καὶ ἐφειλόμῳ δὲ τῷ τῆς ἀναγράφαι. διὸ φοβῶμαι τῆς.

Τῶν τῶν ἰσχυρῶν τῷ θεῷ λόγῳ παρουσίαν λόγῳ.

ANNO CHRISTI 1007.

ANNO CHRISTI 1007.

γῆ, ἔματι, καρδίᾳ καὶ νοῦ, γραφῇ πᾶσι καὶ εἰκόσιν ἁ

verbo, ore, corde ac mente, scriptura (s. pi-ctura) & Imaginibus continentur, æterna memoria.

Τῶν εἰδῶν τῆς τῷ Χερῷ μῦθς κὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ εἶναι ὑποστάσεις διαφορῶν, κὶ ταῦτα τὸ κτιστὸν ἔκτιστον, τὸ ὄρατον ἔτὶ ἀόρατον, τὸ παθῆναι καὶ τὸ ἀπαθῆναι, τὸ περιγραφτὸν κὶ ἀπεριγραφτὸν· κὶ τῷ μὲν θεῷ ὡς τὸ ἀκτιστὸν κὶ τὸ ὁμοίᾳ ἀποσαρμολογῶντων, τῷ δὲ ἀνθρώπινῃ φύσει τὰ πᾶσι ἄλλα κὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογῶντων κὶ λόγῳ κὶ εἰκονισμασιν, αἰωνία ἢ μνήμη.

Τῶν πισθόντων κὶ ὁμοεικονισθῶν, ἦντι κατὰ βελιζομένων τὸς λόγους ἐπὶ γραμματέων, τὸ πρᾶγματα ἐπὶ χημάτων· κὶ εἰς μίαν ἑκάτερον συμπλεῖν ὠφέλειαν, τὴν πᾶσι διὰ λόγων ἀνακλήρωσιν ἔτι καὶ τῆς δὲ εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἢ μνήμη.

Τῶν τῷ λόγῳ ἀγιαζόντων τὰ χεῖλη, εἴτα τὸς ἀκροατοῦς διὰ τῶν λόγων· εἰδῶν τε ἑκκριστόντων ὡς διὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ὁμοίως ἀγιαζονται μετὰ τὰ ὄμματα τῶν ὄρατων, ἀναγκαστὶ δὲ διὰ αὐτῶν ὁ νοῦς ἀπὸς θεογνωσίας, ὡς περὶ κὶ διὰ τῶν θεῶν πατρῶν κὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν, κὶ τῶν ἄλλων ἁγίων κειμηλίων, αἰωνία ἢ μνήμη.

Τῶν ἐπισταμμένων ὡς ἡ ῥάβδος· ἢ αἱ πλάκες, ἢ κιβωτὸς κὶ ἡ λυχνία, κὶ ἡ ἑστίαια κὶ τὸ θυμιατήριον τῶν παλαιῶν προδιεγραφέων τε καὶ προδιετύπων παρθένων τῶν θεοτόκων Μαρίας· κὶ ὡς ταῦτα μετὰ ἀποστόλου πούττω, ἢ γίγνεσθαι διὰ εἰκόνων τῶν, γίγνεσθαι δὲ κόρη, κὶ ὁμοίως μετὰ τῆς θεογνωσίας (I. θεογονίας) παρθένου· κὶ διὰ τῶν μᾶλλον κέρως αὐτῶν τοῖς εἰκονισμασιν γραφόντων, αἰωνία ἢ μνήμη.

Τῶν τὸς ἀποφητικὰς ὁράσεις ὡς αὐτὸ τὸ θεῖον αὐτὰς ἐχημάτιζε κὶ διεύτυε, εἰδῶν κὶ ἀποδοχόμενων, ἔτι πισθόντων ἄτερ ὁ τῶν ἀποφητῶν χορὸς ἑωρατικῶς δηγήσαντο· κὶ τὴν διὰ τῶν ἀποστόλων κὶ εἰς πατέρας διηκουσῶν ἐγγραφῶν τε κὶ ἀγραφῶν παραδόσιν κρατυωστων, κὶ διὰ τῶν εἰκονίζοντων τὰ ἁγία κὶ τιμῶντων, αἰωνία ἢ μνήμη.

Τῶν σωσιζόντων Μωϋσεὺς λαλῶν· ἀποσίχετε ἑαυτοῖς, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἦ ἔλαλθον κυεῖν ὁ θεὸς ἐν Χορῷ ἐπὶ τῷ ὄρει, ὡντὸν ἰσημάτων ὑμῖν ἠέσαστε, ὁμοίωμα δὲ ἔα εἶδῃτε· κὶ εἰδῶν ἀποκελεθῆναι ὄρωδς· εἰ εἰδομέτε ἀληθείς, εἰδομέτω ὡς ὁ τῆς βροτῆς υἱὸς ἡμᾶς εἰδαξέτω· ὁ δὲ αὐτὸς ἀρχῆς, ὁ ἀκτιστός, ὁ ἰσραακίμω, ὁ εἰδοσάμεθα τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψλάθησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, ἔτι ταῦτα μαρτυροῦμεν· καὶ πάλιν ὡς οἱ ἄλλοι τοῦ λόγου μαθηταί· ἔτι σωσιζόμενοι αὐτῷ, ἔτι σωσιζόμενοι, ἢ ἀπὸ τῆς παθῆς μόνων, ἀλλὰ κὶ μετὰ τῶν παθῶν κὶ τῶν ἀνάστων· τὴν γοῶν ὁμοεικονισθῶν δυναμωσῶντων τῶν ἐν τῷ νόμῳ παρὰ γὰρ ἑαυτῶν κὶ τῶν ἐν χερσὶν διδασκαλίας, ἔτι τὸ εἶναι μὲν ἀόρατον ἐν ταῦτα δὲ κὶ ὄρατον κὶ ψαλαφῆσθαι· κὶ διὰ τῶν τῶν ὀραθῶντων ἔτι ψαλαφῆσθαι εἰκονογραφῶντων κὶ ἀποσκυμῶντων, αἰωνία ἢ μνήμη.

Οἱ ἀποφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς εἰδοσάμενοι, ἢ ἐκκλησία ὡς περιλαβῶν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἰδογμάτιαν, ἢ οἰκουμενία ὡς συμπεφορησῶν, ἢ χεῖρες ὡς ἔλαμψον, ἢ ἀλήθεια ὡς

Eorum qui agnoscunt unius & ejusdem Christi hypostaseos in substantiis differentiam, & quod in ea est creatum & increatum, visibile & invisibile, passibile & impassibile, circumscriptum & incircumscriptum; & qui divinæ substantiæ increati rationem & similia attribuant, humanæ autem nature tum cetera tum circumscriptionem compete tam verbo quam imaginibus profitentur, æterna memoria.

Eorum qui credunt & prædicant sive annunciant verba in scriptis, res in figuris; & utrumque putant eandem utilitatem conciliare, scilicet verba prædicationem, & Imagines veritatis confirmationem, æterna memoria.

Eorum qui verbo sanctificant labia, deindeque auditores per ipsum verbum; ac qui sciunt & prædicant per venerandas Imagines similiter sanctificari oculos videntium, mentemque eorum erigi ad Dei cognitionem, quemadmodum & per divina Tempia, sancta vasa, aliaque sacra cimelia, æterna memoria.

Eorum qui sciunt virgam & tabulas, arcam & candelabrum, mensam & altare incensæ præmonitrasse & præfigurasse sanctissimam Virginem Deiparam Mariam; & illa quidem hanc præfigurasse, quæ tamen non fuerit idipsum quod illa (symbola); fuisse autem illam puellam, remansisse post Dei partum virginem; quique propterea illam in Imaginibus puellam depingunt, æterna memoria.

Eorum qui propheticas visiones ut ipsum divinum numen eas efformabat & figurabat, sciunt ac recipiunt; & credunt ea quæ Prophetarum chorus ab se visa enarravit; & qui traditionem per Apostolos in Patres derivatam, sive scriptam sive non scriptam corroborant, & ideo sancta per imagines representant & honorant, æterna memoria.

Eorum qui intelligunt Moysen loquentem: *Attendite vobismetipsis, quia ea die, qua locutus est Dominus Deus in Choreb supra montem, vocem verborum vobis audivistis, similitudinem autem non vidistis*; sciuntque apte respondere: *si autem quidpiam vidimus veri, vidimus utique sicut Filium tonitruum nos docuit: quod eras ab initio, quod audivimus, quod vidimus, quod contempnati sumus oculis, & manus nostra contrectaverunt de verbo vita, & hac testificamur*; ac rursum ut alii Discipuli Verbi, & una manducavimus & una bibimus eum illo, non solum ante passionem & resurrectionem; eorum, inquam, qui divinitus distinguere possunt legis præceptum a doctrina gratiæ, & invisibilitatemque in illo a visibilitate & tangendi facultate quæ in hac reperitur: & ideo visibilia & sub tactum cadentia Imaginibus representant & adorant, æterna memoria.

Prophetæ ut viderunt, Apostoli ut docuerunt, Ecclesia ut accepit, Doctores ut docuerunt, orbis ut una consensit, gratia ut effulsit, veritas ut demonstrata est, mendacium

815

ANNO CHRISTI 1007.

ANNO CHRISTI 1007.

cium ut expulsum est, sapientia ut fidenter loquuta est, Christus ut premia distribuit; sic sentimus, sic loquimur, sic predicamus Christum verum Deum nostrum & Sanctos eius, verbis, scriptis, cogitationibus, sacrificiis, Templis, Imaginibus honorantes; illum quidem ut Deum & Dominum adorantes, illos vero propter communem Dominum ut germanos eius famulos honorantes, & relative ipsis adorationem adscribentes. Hæc est fides Apostolorum, hæc est fides Patrum, hæc est fides orthodoxorum, hæc fides orbem sustentavit.

ἀποδείκται, τὴ ψεῦδος ὡς ἀπελάττει, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησίασατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἱεραβόλασεν ὑπὸ φρονῆμα, ἔγω λαλῶμεν, αὐτὸ κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγῳ τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν ἱεροῖσιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονισμασι· τὴν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσποτὴν προσκυνοῦντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσποτὴν καὶ ὡς αὐτοῦ γνησίως θεραπεύοντες τιμῶντες, καὶ τὴν κατὰ χεῖρον προσκύνησιν ἀπονέμοντες. αὕτη ἡ πίστις τῆς ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τῶν οἰκουμενικῶν ἐσθέρων.

Ad hæc pietatis præconibus fraterno paternoque affectu in gloriam & honorem pietatis pro qua decertarunt, benedicimus ac dicimus: Germani, Tarasii, Nicephori & Methodii, qui vere summi sacerdotes Dei fuerunt, rectæ fidei propugnatores & doctores, æterna memoria.

Ἐπὶ τοῖσι τοῖς τῶν δ' ἁγιοεικίας κήρυκας ἀδελφικῶς καὶ πατρικῶς, ἐκ δόξαν καὶ τιμῶν τῆς δόξης ὑπὲρ ἧς ἔγωνίσαντο ἀνδρομυμῶν, καὶ λιγυμῶν· Γερμανῶ, Ταρασίου, Νικηφοροῦ καὶ Μεθοδίου, τῶν ὡς ἀληθῶς ἀρχιερέων Θεοῦ, καὶ τῆς ὀρθοδοξίας ἀπομάχων καὶ διδασκάλων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ignatii & Photii, sanctissimorum, orthodoxorum ac celebrium Patriarcharum, æterna memoria.

Ἰγνατίου καὶ Φωτίου, τῶν ἀγιοτάτων, ὀρθοδόξων καὶ ἀειδύμων πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Stephani, Antonii & Nicolai, sanctissimorum & orthodoxorum Patriarcharum, æterna memoria.

Στεφάνου, Ἀντωνίου καὶ Νικολαίου, τῶν ἀγιοτάτων καὶ ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Omnia quæ contra sanctos Patriarchas, Tarasium, Nicephorum, Methodium, Ignatium, Stephanum, Photium, Antonium & Nicolaum scripta aut dicta sunt, anathema sint.

Ἀπαντὰ τὰ κατὰ τῶν ἁγίων πατριαρχῶν, Ταρασίου, Νικηφοροῦ καὶ Μεθοδίου, Ἰγνατίου, Στεφάνου, Φωτίου, Ἀντωνίου καὶ Νικολαίου γραφόμενα ἢ λαλῶμενα, ἀνάθεμα.

Omnia quæ præter ecclesiasticam traditionem, & doctrinam explanationemque Sanctorum & celebrium Patrum innovata, aut dicta aut in posterum gerenda sunt, anathema sint.

Ἀπαντὰ τὰ παρα τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, καὶ τῶν διδασκαλιῶν καὶ ἐπισημῶσιν τῶν ἁγίων καὶ ἀειδύμων πατέρων κρηστομηθεῖν, ἢ ἀπαχθεῖν ἢ μὴ τῶν ἀπαχθησόμενα, ἀνάθεμα.

Euthymii, Theophili & Emiliani, celebrium Confessorum & Archiepiscoporum, æterna memoria.

Εὐθυμίου, Θεοφίλου καὶ Αἰμιλιανοῦ, τῶν ἀειδύμων ὁμολογητῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Theophylacti, Petri, Michaelis & Joseph, beatorum Metropolitanarum, æterna memoria.

Θεοφυλάκτου, Πέτρου, Μιχαήλ καὶ Ἰωσήφ, τῶν μακαρίων μητροπολιτῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Joannis, Nicolai & Georgii, ter felicium Confessorum & Archiepiscoporum, & omnium qui ejusdem sententiæ fuerunt Episcoporum, æterna memoria.

Ἰωάννου, Νικολαίου καὶ Γεωργίου, τῶν τρισαλίβων ὁμολογητῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων, καὶ πάντων τῶν ὁμοφρονησάντων αὐτοῖς ἐπισκόπων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Theodori sanctissimi Hegumeni Studii, æterna memoria. Itacii Thaumaturgi, & Joannicii propheticis spiritu plenissimi, æterna memoria.

Θεοδώρου τῶν πανοσίου ἡγυμῆν τῶν Στουδίου, αἰωνία ἡ μνήμη. Ἰσακίου τῶν Θαυματουργῶν, καὶ Ἰωαννικίου τῶν προφητικωτέρων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Hilarionis sanctissimi Archimandritæ & Hegumeni Dalmati, æterna memoria. Symeonis sanctissimi Stylitæ, æterna memoria.

Ἰλαρίωνος τῶν ὁσιωτέρων ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγουμῆν καὶ Δαλματίας, αἰωνία ἡ μνήμη. Συμεὼν τῶν ὁσιωτέρων στυλίτου, αἰωνία ἡ μνήμη.

Theophanis sanctissimi Hegumeni magni Agri, æterna memoria.

Θεοφάνους τῶν ὁσιωτέρων ἡγυμῆν τῶν μεγάλων ἀγρῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Conciliabulo quod contra sacras Imagines infremuit, anathema. Iis qui dicta Scripturæ sacræ contra idola, adversus venerandas Christi Dei nostri & Sanctorum ejus Imagines accipiunt, anathema.

Τὸ φριξαζόμενον συνιδεῖν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων, ἀνάθεμα. τοῖς ἐκλαμβάνουσι τὰς παρα τῆς θείας γραφῆς ῥήσεις κατὰ τῶν εἰδώλων εἰς τὰς σεπτὰς εἰκόνας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ἀνάθεμα.

Iis qui scienter participant cum contumeliosis erga sacras Imagines, anathema. Iis qui dixerint alium præter Christum nos liberante ab idolorum errore, anathema.

Τοῖς κοινῶσιν ἐν γνώσει τοῖς ἐβέλχουσι τὰς σεπτὰς εἰκόνας, ἀνάθεμα. τοῖς λέγουσιν, ὅτι πλὴν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἄλλος ἡμᾶς ἐφρίσατο τῶν εἰδώλων πλάτης, ἀνάθεμα.

Iis qui ausi fuerint dicere, Catholicam Ecclesiam idola aliquando admisisse, utpote qui totum mysterium evertant, & Christianorum fidem contumeliis afficiant, anathema.

Τοῖς πολυμῶσι λέγειν τὴν καθολικῶν ἐκκλησίαν εἰδωλαστικῶς εἰδεδέχθαι, ὡς ἔστιν τὸ μυστήριον ἀναστρέψαι, καὶ τῶν Χριστιανῶν ἐνυβρίζουσι αἰτίαν, ἀνάθεμα.

ANNO CHRISTI 1027.

ANNO CHRISTI 1027.

Πολλά τὰ ἔτη τῶν βασιλείων· ὁ Θεὸς φυλάξει τὸ κράτος αὐτῶν· ὁ Θεὸς τῶν βασιλείων αὐτῶν ἐφύλαξεν· ἰσχυρὰ βασιλεῦ τὸς ἐπὶ τοῖς φουλαξον· Μιχαὴλ τὸ ἑσδοξὸν ἡμῶν βασιλεῦ· Ἐσδοξὸς τῆς αὐτῆς μητρὸς, αἰωνία ἡ μνήμη· Βασιλεῦ καὶ Κωνσταντίνῳ, Διονύσιῳ καὶ Αλεξάνδρῳ Χριστοφόρῳ καὶ Ρωμαῖῳ, Κωνσταντίνῳ Ρωμαῖῳ, Νικηφόρῳ καὶ Ἰωάννῳ, Βασιλεῖν, Κωνσταντίνῳ, Ρωμαῖν καὶ Μιχαὴλ τῶν τῆν ἡμεῶν βασιλείων τῆς ἐπίσει ἀλλαξιασίων, αἰωνία ἡ μνήμη· Ζωὴς τῆς δεσποσάτης Αυγούστῃς, καὶ τετραμακάρῃς, αἰωνία ἡ μνήμη.

Γερμανῷ, Ταρσίῳ, Νικηφόρῳ καὶ Μεθοδίῳ τῶν αὐοιδίμων πατριάρχων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἰγνατίῳ, Στεφάνῳ, καὶ Ἀντωνίῳ, Νικολαῖῳ καὶ Εὐθυμίῳ, Στεφάνῳ, Τρύφωνῳ, Θεοφύλακτῳ, Πολυδάκτῳ, Ἀντωνίῳ, Νικολαῖῳ καὶ Σιστηῖ τῶν ὀρθοδόξων πατριάρχων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Αὐτοὶ ὡς ἀλογίαι πατέρων αὐτῶν εἰς ἡμᾶς τὸς υἱὸς (ἡλῶντες αὐτῶν τὴν δεσπείαν, ὁμοκαίνοισιν· ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ ἀραὶ τοῖς παλαιάς, καὶ τῶν δισποτικῶν ἐσφαλῶν ὑπερόπτης καταλαμβάνουσι· διὸ κοινῇ πάντες ὄσον ἐστέριας πληρωμα, ὡς αὐτοῖς τῶν ἀρῶν ἡ αὐτοὶ ἰαυτοῖς ὑπεβάλλοντο, ἐπιφύρομεν.

Τοῖς λόγοις μὲν τῆν ἱστορικὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ λόγῳ δεχομένους, ὄραν δὲ ταύτῃ δι' εἰκόνας οἰκονομίας· καὶ διὰ τὸ ῥήματι μὲν δεχόμενοι κατασηματισμοῖς, ἀπαρῆματι δὲ τῶν σωτηρίων ἡμῶν ἀρνησόμενοι, ἀνάθεμα.

Τοῖς τῷ ῥήματι τῷ ἀπευγράπτῳ κακῶς προσφουμένους, καὶ διὰ τὸ μὴ ἐλομένοι εἰκονογραφείσαι τὸν παρακλητικῶς ἡμῖν σαρκὸς καὶ αἵματος κεκοινωνηκότα, Χριστὸν τῶν ἀληθινῶν Θεῶν ἡμῶν, καὶ ἐπιθεῖν φαντασματικῶς δεικνυμένους, ἀνάθεμα.

Τοῖς τὰς μὲν ἀποφητικὰς ὁράσεις, καὶ μὴ βέβαιον, παραδεχομένους· τὸς δ' ὀφθεύσας αὐτοῖς εἰκονογραφίας (ὁ Θεῶμα;) καὶ ἀπὸ σαρκώσεως τοῦ λόγου μὴ καταδεχομένους, ἀλλ' ἢ αὐτοῖς τὴν ἀληθινότητα καὶ ἀδιακρίτως ὀφθεύσαι τῶν πειρασμοῖς κενολογῶσιν· ἢ εἰκόνας μὲν ταῦτα τῆς ἀληθείας καὶ τύπος καὶ χήματα ἐμφανισθῶσι τῶν ἰσχυρῶν σωτηριολογῶν, εἰκονογραφῶν δὲ ἐνανθρωπήσαντα τὸν λόγον καὶ τὰ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν πατρὶν ἢ ἀνεχομένους, ἀνάθεμα.

Τοῖς ἀκούσι τῷ κυρίῳ ὡς· εἰ ἐπιστεῖτε Μωσεί, ἐπιστεῖτε ἀν ἡμῶν, καὶ τὰ ἔξῃς· καὶ τὸ ἀποφητὴν ἡμῖν ἀναστήσει κύριος· ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὡς ἐμὶ· τῷ Μωσείῳ λέγοντες· συνίστην, ἔπειτα λέγουσι δεχόμενοι μὲν τὸν ἀποφητῆν, οἱ εἰσαίρουσι δὲ δι' εἰκονισμῶν τῆν τοῦ ἀποφητῆ χάρειν, καὶ τῶν παγκόσμιον σωτηρίων, ὡς ὀφθεύει, ὡς σωματικῶν ἀνθρώπων, ὡς πατρὶν καὶ νόσους ἰατρῶν μείζονας ἐδραπέδου, ὡς ἰσχυρῶν, ὡς ἰσχυρῶν, ὡς ἀνίστην, ὡς πάντα ὑπὲρ ἡμῶν ἐπαθεῖν καὶ ἐποίησεν· τῶν οὐκ αὐτῶν τὰ παγκόσμια καὶ σωτήρια ἔργα ὡς εἰκόνας ὄραν μὴ ἀνεχομένους, μηδὲ τιμῶσιν αὐτὰ καὶ προσκυνοῦσιν, ἀνάθεμα.

Τοῖς ἐπιμένουσιν τῷ εἰκονομαχῶν αἰρέσει, μάλλον δὲ τῷ χειρομαχῶν ἀποστασίῳ, καὶ μήτε διὰ τῆς Concilii Generalis. Tom. XIII.

Multos annos apprecamur Imperatoribus : Deus custodiat imperium eorum ; Deus imperio eorum pacem concedat . Cælestis Imperator terrenos custodi . Michaelis orthodoxi Imperatoris nostri & Theodori matris ejus , æterna memoria . Basilii & Constantini , Leonis & Alexandri , Christophori & Romani , Constantini Romani , Nicephori & Joannis , Basilii , Constantini , Romani & Michaelis , qui terrenum imperium cum cælesti commutarunt , æterna memoria . Zoes piissimæ & beatissimæ Augustæ , æterna memoria .

Germani , Tarasii , Nicephori & Methodii Venerabilium Patriarcharum , æterna memoria .

Ignatii , Stephani & Antonii , Nicolai & Euthymii , Stephani , Tryphonis , Theophylacti , Polyucti , Antonii , Nicolai & Sisinii orthodoxorum Patriarcharum , æterna memoria .

Quemadmodum hæc benedictiones ab ipsis Patribus in nos filios , eorum pietatem æmulantes , descendunt ; sic & maledictiones paritidas & dominicorum præceptorum contemptiores apprehendunt . Quamobrem communi voce omnes , quotquot pietatis cæctum & plenitudinem constitutumus , ita in illos maledictionem cui se subjecerunt , inferimus .

Iis qui verbo quidem Dei Verbi in carne œconomiam recipiunt , ipsam vero in Imaginibus conspicerere recusant ; atque ideo dum se eam recipere verbo simulant , revera salutem nostram abnegant , anathema .

Iis qui verbo incircumscriptum maligne admittunt , & ideo nolunt in Imagine representari eum , qui perinde atque nos & carni & sanguini communicavit , Christum verum Deum nostrum , atque inde phantasiais comprobantur , anathema .

Iis qui propheticas quidem visiones , velint nolint , admittunt ; visas autem ipsis Prophetis Imagines (o res mira !) etiam ante incarnationem Verbi non recipiunt , sed ipsam incomprehensibilem & invisibilem substantiam ab illis conspectam effutunt ; aut hæc , Imagines quidem veritatis & figuras & formas videntibus apparuisse fatentur , sed Verbum hominem factum ejusque pro nobis susceptas passiones Imaginibus representari nolunt , anathema .

Iis qui audiunt Dominum dicentem : si crederetis Moysi , mihi utique crederetis &c. & : Prophetam vobis excitabit Dominus Deus vester ex fratribus vestris , sicut me ; Moysenque loquentem intelligunt , deinde dicunt se Prophetam quidem recipere , sed Prophetam gratiam per Imagines non inducunt ac totius mundi salutem , ut visa est , ut conversata cum hominibus , ut affectiones & morbos omni medela superiores curavit , ut crucifixus & sepultus est ac resurrexerit , ut omnia pro nobis passa & operata est ; iis , inquam , qui hæc ad totius mundi salutem patrata opera in Imaginibus videre non sustinent , neque illa honorant adorantque , anathema .

Iis qui manent in Iconomachorum hæresi , imo potius in Christomachorum apostasia ,

ANNO CHRISTI 1017.

ANNO CHRISTI 1017.

neque per Mosaicam legem ad salutem suam adduci volunt, neque in apostolica doctrina pietatem versari consentiant, neque patriarchalibus adhortationibus & institutionibus ab errore suo converti volunt, neque ob consensum omnium per orbem Dei Ecclesiarum pudore adficiuntur; sed se Judaeorum ac Gentilium sorti penitus subjecerunt; (nam quae illi sine ullo intermedio in prototypum blasphemant, hi per ipsius Imaginem in ipsum Imaginem representatum audere non erubescunt:) iis itaque qui sine ulla respicientia in hoc errore detinentur, & ad omnem divinam objurgationem & spiritualem doctrinam aures obturant, utpote jam putridis, qui se a communi Ecclesiae corpore absciderint, anathema.

Anastasio Constantinopolitano & Nicetae, qui sub Isauris initium haeresibus dederunt, ut execrandis & perniciosi ducibus, anathema. Paulo qui in Saulum conversus est, & Theodoro cognomine Gasta, Stephanoque Molite, insuperque Stephano Crithino, & Leoni Lalondio, ac praeterea si quis supradictis impietate similis, in quocumque Cleri Catalogo aut dignitate aut officio reperitur, iis omnibus in impietate manentibus, anathema. Theodoro, Antonio & Joanni, qui sibi mutuo mala communicarunt, & impietatem alter ab altero successione quadam acceperunt, anathema.

Gerontio qui ex Lampe quidem venit, in Creta autem execrandae haeresis suae virus evomit, & ceptum semetipsum revocavit ad eversionem (heu!) salutis aeternae Christi, cum perveris ejus dogmatibus & scriptis & affectis ejus, anathema. Omnibus haereticis anathema.

Multos annos Imperatoribus apprecamur. Christophori, Theodori, Agapi, Joannis, Nicolai, Heliae, Theodori & Basilii, venerabilium Patriarcharum Antiochenorum, aeterna memoria. Sancta Trinitas ipsos glorificavit.

Horum pro pietate usque ad mortem praesiliis, certaminibus & doctrina nos institui ac roborari Deo supplicantes, ac eorum divinae conversationis usque ad finem imitatores exhiberi rogantes, optata assequi mereamur miseratione & gratia magni & primi sacerdotum principis Christi veri Dei nostri, intercessionibus gloriosissimae Dominae nostrae Deiparae & semper Virginis Mariae, divinorum Angelorum, & omnium Sanctorum Amen.

Μωσαϊκῆς νομοθεσίας ἀπὸς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἀναχθῆναι βουλομένους, μὴ ταῖς ἀποστολικαῖς διδασκαλίαις ἐκτετραφῶναι τὴν ἐπιβίωσιν προαιρουμένους, μὴ ταῖς πατριαρχικαῖς παραίνεσιν καὶ ἐπιτίθεσιν τῆς πλάνης αὐτῶν ἐπιτραφῆναι βουλομένους, μὴ τῆ συμφωνίᾳ τῆ ἀπὸ πάσαν τὴν οἰκουμενικὴν ἐκκλησίαν τῷ θεῷ δυσωπυμένους· ἀλλ' ἐφάπαξ ἑαυτοὺς τῇ τῆς Ἰουδαίων & Ἑλλήνων μετέδοι καδυποβαλλομένους· (ἃ γὰρ ἀμέσως ἐκείνοι εἰς τὸ σφοδρὸν βλασφημῶσι, & ἐπιτὶ διὰ τῆς αὐτῶν εἰκόνος εἰς ἐκείνων τὴν εἰκονοζόμενον πλῆμῆν οὐκ ἐρυθεύσῃ) πῶς ἂν ἀντιπροσφω τῇ πλάνῃ ταύτῃ κατηχομένους, καὶ ἀπὸς πάντων ψυχῶν θεῶν καὶ πνευματικῆς διδασκαλίαν τῶ ὄντι βεβουλεμένους, ὡς ἔδη λοιπὸν σισήσωσι, καὶ τῶ κοινῷ σώματι τῆς ἐκκλησίας ἀποτιμῶσιν ἑαυτοὺς, ἀνάθεμα.

Ἀγασίου Κωνσ. καὶ Νικήτα, πῶς ἐπὶ τῆς Ἰσαύρων κατήρξατο τῆς αἵρέσεως, ὡς ἀντίρως καὶ ὀδηγοῖς ἀπωλείας, ἀνάθεμα. Παύλῳ τῷ εἰς Σαῦλον ἀπογρεψάσῃ, καὶ Θεοδώρῳ τῷ ἐπικαλουμένῳ Γάστῃ, καὶ Σπυρίων τῷ Μολιτῇ, ἐπὶ δὲ Σπυρίων τῷ Κεθίνῳ, καὶ Λαλοιδίῳ τῷ Λέοντι καὶ ἀπὸς τούτους εἰ τις πῶς εἰρημνοῦς ὄμοιός τῶ δικτυβείαν, ἐν ὁποίῳ ἂν εἴη καπιλόγῳ κλήρου ἢ ἀξιωματικῆς τιμῆς, ἢ ἐπιτηδεύματός ἐξετιζομένου· τούτους ἀπασιν ἐπιμνήσασιν αὐτῶν τῆ δικτυβείας, ἀνάθεμα. Θεοδώρῳ, Ἀγτωνίῳ καὶ Ἰωάννῃ, πῶς ἀλληλοπροξένους τῶ κακῶν, & ἐπιπροξενούχοις τῶ δικτυβείαν, ἀνάθεμα.

Γεροντίῳ τῷ ἐκ Λαμπῆς μετὰ ὀρμωμοσίῳ, ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ τῶ ἰόν τῆς αὐτῶ μυσταρῶς αἵρέσεως ἐξεμίσαντι, & ἀλλημύσων ἑαυτῶν ἀποκαλίσαντι ἐπ' ἀνάθεμα (οὐ) τῆς σωτηριώδους οἰκονομίας τῷ Χριστῷ, σὺ τῶς διαγραμματικῶς αὐτοῦ δόγμασι καὶ συγγράμμασι καὶ πῶς ὁμοφροσιν αὐτοῦ, ἀνάθεμα. ὅμοις πῶς αἰρετικοῖς, ἀνάθεμα.

Πολλὰ τὰ ἐπὶ τῆ βασιλείων. Χεσοφοῦ, Θεοδώρου, ἈΓαπίου, καὶ Ἰωάννου, Νικολαίου, Ἡλιῶ, Θεοδώρου καὶ βασιλείων τῶν αἰοιδίμων πατριαρχῶν Ἀντιοχείας, αἰωνία ἡ μνήμη. ἡ ἀγία τελεὶς αὐτῶς ἰδοῦσασα.

Τούτων πῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μέχρι θανάτου ἀθλοῖς τε καὶ ἀγωνισμασι, καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγούμεθαί τε καὶ κρατυμείσαι θεῶν ἐκλιπαροῦντες, καὶ μιμητοὺς τῆς ἐσθίας αὐτῶ πολιτείας μέχρι πύλου ἀναδεικνύσασαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιοθεήμεθα τῆς ἐξαιτουμένων οἰκτιρῶν καὶ χαεῖται τῷ μεγάλῳ καὶ ἀνώττω ἀρχιεπίσκῳ Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν. ἀρεσβείαις τῆς ὑπερδόξου δικαιοσύνης ἡμῶν θεοῦ. καὶ ἀειπαρθένου Μαριας, τῆς θεοειδῶν ἀγγέλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων. ἀμήν.

ANNO
CHRISTI
787.ANNO
CHRISTI
787.

CONCILIIUM WORMATIENSE V. IN QUO TASSILONIS BAJOARIORUM DUCIS

Perstricta est verfuta, decretaque ad illum de præstanda fide legatio,
anno DCCLXXXVII.

Ex P. Sir-
mondo.

DE hac synodo Regino, post narrationem eorundem qua Carolus Roma cum Hadriano papa & cum Tassilone legatis egerat, paucis scribit in hæc verba: Rex, inquit, oratione ad limina apostolorum completa, & benedictione percepta, in Franciam cursum dirigit, & Vormatiam, ubi erat conjux ejus Fastrada, pervenit: ubi synodum congregavit, & manifestavit sacerdotibus & optimatibus regni causas itineris, & qualiter verfuta Tassilonis coram

summo pontifice esset deprehensa. Misit itaque, cum consultu fidelium, ad eundem Tassilonem, monens ut apostolicis adhortationibus obtemperaret. Qui cum nollet obedire, rex in partibus Bajoarum exercitum movit, & cetera, quibus Tassilonem Caroli armis undique circumseptum, ad deditorem compulsum, sacramenta denuo renovasse narrat, obsidique cæcos XII. Carolo dedisse, ac tertiumdecimum filium suum Theodonem.

ANNO
CHRISTI
788.

CONCILIIUM IN VILLA INGILENHEIM,

ANNO
CHRISTI
788.

IN QUO TASSILO DUX PERFIDIÆ DAMNATUS,

Vita concessa, monasterium cum Theudone filio ingressus est
anno Christi DCCLXXXVIII.

Ex eodem P.
Simondo.

Synodi hujus, judicii que in ea peracti seriem explicat Alemannus in vita Caroli, & Regino abbas anno DCCLXXXVIII. Narrans autem accusatum a Bajoariis Tassilonem, quod fidem promissam violasset, suadente uxore Luitbera, confesumque quod Avaros contra regem sollicitasset, dixissetque se, si decem filios haberet, omnibus orbari malle, quam qua juraturat observare; cum ca-

pitalem in eum sententiam omnes acclamarent, commiseratum Carolum, quia consanguineus ejus erat, obtinuisse ut non moreretur. Tassilonem vero interrogatum quid agere vellet, cum Theudone filio impetrasse, sibi ut in monasterium intrare, atque ibi penitentiam agere liceret. Paucos deinde Bajoarios, qui illi adhaerens, exilio multatos esse.

CONCILIIUM NARBONENSE

HABITUM ANNO, UT VOLUNT, DCCLXXXVIII.

In quo inter cetera actum est de finibus parochiarum, id est, episcopatus Narbonensis, præsentem Desiderio sedis apostolicæ legato.

Ex archiepis Narbonensis, ediderunt Guillelmus Catellus in commentariis historia Landgotica & Stephano Baluzius in additionibus ad cap. 25. libri VI. de concordia sacerdotii & imperii pag. 163. tom. II.

Anno incarnationis dominicæ DCCLXXXVIII. indictione XII. gloriosissimo quoque domino imperatore Karolo regnante ann. XXIII. v. Kalend. Jul. dum pro multis & variis ecclesiasticis negotiis, præsertim pro Felicis Urgellitane sedis episcopi pestifero dogmate, monente per suam auctoritatis literas domino apostolico Adriano, ac domino imperatore per missum suum nomine Desiderium, convenissemus urbem Narbonam intra Basilicam sancti Justi & Pastoris, Ego scilicet Danihel, licet indignus atque peccator, gratia tamen Dei sanctæ metropolitanæ præmissæ urbis episcopus, necnon & Elifantus Arelatensis episcopus, cum plurimo-

rum collegio venerabilium episcoporum, una cum auctoritate domini apostolici, missoque prædicto domini imperatoris Karoli: inter cetera quæ veraci sermone finem acceperunt, orta est querela coram vobis omnibus de parochia Narbonensi. Unde præcipiente domino imperatore, subtili examinatione & speciali, ob prolixas altercationes, examinari iusserat. De qua Danihel episcopus per testes idoneos, Justum scilicet Agathensem, & Vviteringum Nemausensem episcopum, atque Amicum Magalonsensem comitem, ceterosque quamplures, discutiendo elucidans, totum Redensem pagum super Vvinedurium & Heltensensem episcopum iustissime

• Ap. Catellum, Heltensensem.

¹ Karolus non fuit Imperator ante annum 800. ex aliis monumentis. Anno 788. tantum Indictio XI. iussit ponitur, & regni Karoli datus 19. Harduinus.

ANNO CHRISTI 788.

ANNO CHRISTI 788.

evindicavit; & marginem parochiæ Narbonensis a
 ex alia parte usque ad flumen qui vocatur Or-
 bus, quamdiu vocabulum suum idem comita-
 tus retinet, superius & inferius perduxit, ple-
 nissime ratione Vvlfegatii episcopi Biterrensis
 cum prædictis testibus superata. Præterea idem
 Danibel archiepiscopus de Aufonensi parochia
 rationem adhibens, ostendit quod nullo modo
 episcopum ponere illuc potuisset ob paganorum
 infestationem, & quemadmodum auxiliante Deo
 per antecessoris sui industriam quondam ibidem
 hæresis extincta fuerit; & quia ejusdem pagi
 plebs, sicut quidam ipsorum in præsentia re-
 tulerunt, nulli parochiæ adhærere vellet nisi
 Narbonensi, ob principalitatem tantæ sedis præ-
 cipuæ. Cujus archiepiscopi rationem salubrem B
 esse comprobantes, pro prædictis commoditati-
 bus, & ne confinio Hispaniæ occasionem tristi-
 tiz ingereremus, unanimiter iusto perpendimus
 examine ut nulli sedi deinceps sociata habeat
 nisi Narbonensi; servata verumtamen au-
 thoritate, si per se episcopum habere nequiverit.
 Rogamus igitur cunctos subsequentes nos,
 & hoc nostræ auctoritatis decreto confirmamus,
 sancimus, stabilimus, tam de Redensi pago,
 quam etiam de Aufonensi, sive confinio Nar-
 bonensi & Biterrensi quod est Orbis, ut si-
 cut coram nobis discussum & comprobatum est,
 ita inconvulsam & incontaminatam nullius con-
 traditione valente in perpetuum permaneat.
 Si quis vero nostram communem contemnens C
 distinctionem, per aliquam insidiam aut subre-
 pitionem hoc nostræ firmitatis decretum infre-
 gerit, aut aliqua machinatione violaverit; si
 ordini ecclesiastico est adunatus, canonica sen-
 tentia irrecuperabiliter feriat, sicut temeror
 tanti concilii ac decreti. Quod si laica potestas
 in hoc se per atrocitatis violentiam miscuerit,
 nisi a temeraria præsumptione se citissime sub-
 straxerit satisfaciendo quod deliquit, digna ul-
 tione totius anathematis sit undique & ubique
 multatus, Domini nostri Jesu Christi & nostra
 auctoritate vigente. Ut autem hoc nostræ fir-
 mitatis decretum certiorum reborationis obti-
 neat vigorem, manus nostræ subscriptione illud
 roborare studuimus.

In Christi nomine Danibel Dei miseratione
 sedis Narbonensis metropolitanæ ecclesiæ episco-
 pus hujus decreti institutione subscripsi.

Ego Eletantus primæ sedis Arelatensis episco-
 pus confirmavi.

Desideratus Diensis episcopus subscripsi.

Ego Salicus Arausensis episcopus.

Ego Arricho Tolosanæ sedis episcopus con-
 firmavi.

In Dei nomine Donadeus Vvappencensis epi-
 scopus.

Ego Francolinus Conferanensis episcopus sub-
 scripsi.

Ego Lupus Cavalionensis episcopus subscripsi.
 Ego Annandus Uccitenensis episcopus sub-
 scripsi.

Ego Hiscipio Carcastensis episcopus subscripsi.

In Christi nomine Magincus Adtenensis epi-
 scopus subscripsi.

Vviteringus Nemausensis episcopus confir-
 mavi.

Felix episcopus Urgellitanz sedis subscripsi.

Ego Bonitus Valentinz sedis episcopus sub-
 scripsi.

Ego Justus Agatenensis episcopus subscripsi.

Ego Adaulfus Jerandensis episcopus sub-
 scripsi.

In Christi nomine Vvenedurius Heltnensis
 episcopus subscripsi.

Ego Se..... Barcinonensis episcopus Servus Dei
 subscripsi.

Ego Autbertus Antipolitanæ sedis episcopus
 subscripsi.

Ego Joannes Cimelanensis episcopus sub-
 scripsi.

Ego.....Forojulensis episcopus subscripsi.

Ego Joannes Madolonensis episcopus sub-
 scripsi.

Ego Asnarius Vicujulensis episcopus.
 Abraham Commenentæ sedis episcopus sub-
 scripsi.

Ego Amatus Carpentoratinensis episcopus
 subscripsi.

Ego Raganbaldus diaconus, Dunentis
 episcopus subscripsi.

Ego Ansebrandus diaconus ad vicem Lande-
 berti Eglinensium episcopi subscripsi.

Ego Riccimirus indignus presbyter ad vicem
 Vvlfegarii sedis Biterrensis episcopi subscripsi.

Ego Arricho cancellarius, ac si indignus
 presbyter, hoc decretum scripti die & anno quo
 supra.

OBSERVATIO P. ANTONII PAGI

Ad an. Christi 788. n. 11

Baluzius ad librum VI. de Concordia cap. XXV. re-
 fert Concilium Narbonense, cujus hoc initium est: *An-
 no Incarn. Domini DCCCLXXXVIII. Indiæ. XII. de salute
 gloriosissimo quoque Domino Imperatore Carolo regnante
 anno XXIII. V. Kal. Jul. dum pro multis & variis
 Ecclesiasticis negotiis, præsertim pro Felice Urgellitana
 Sedis Episcopi pessimo dogmate, monente per sua auctori-
 tati Ultras. Domino Apostolico Hadriano, ac Domino Im-
 peratore per Missam suam nomine Desiderium convenisset
 Urbem Narbonam, &c. Verum Concilium illud de salute
 manifeste suspectum, non solum quia nota illa tem-
 poraria inter se pugnant, ut examinati liquet; sed
 etiam quia Felix huic Concilio subscribit, & tamen ha-
 resium suam non ejurat, de qua etiam in eodem Con-
 cilio nihil legitur præter citata verba. Præterea ante Con-
 ciliū Ratiponsense anno DCCXCII. habitum Felix
 quanta potuit pertinacia præstiterit intentioni sua de-
 fendere curavit, inquit Eginhardus in Anal. & inter
 Antiquos omnes convenit eum ante Concilium Ratipon-
 sensive hæresim suam non deposuisse, quod confirmat Jo-
 nas Episcopus Aurelianensis in libro contra Claudium
 Taurinensem Episcopum, qui ait: *Felix cum multis
 apud Septimaniam eundem hæresim pessimum præstiterit,
 cum tamen Gallia Germanique, quantum in illo
 fuit, præparare voluit. Sed... nullum apud Galliam
 Germaniamque eius error locum invenire quavis...
 Eiusdem namque Principis (nempe Caroli) iussu in
 unum coacti (nempe Episcopi) adhibita etiam Sancta
 Romana Ecclesia auctoritate eundem Felicem damnave-
 runt, nempe in Concilio Ratiponsensi. Tertio, nomen
 Imperatoris quod ante annum DCCG. Carolo attribui-
 tum non fuit, ter in eo Concilio iteratur, quod Li-
 berris adscribi non potest, aut aliquo Monumento pu-
 blico ante Imperium Carolo collatum exarato confir-
 mari. Cuiusmodi anno DCCXCI. num. XI. & seq. illud ge-
 nuinum censet, & notas tantum temporarias ac non
 Imperatoris assumentis esse ex eo deducit, quod anni
 Incarnationis hoc sæculo in Actis publicis non appone-
 rentur, indeque Concilium illud in eum Christi annum
 referret. Verum licet Francorum Reges in suis Diploma-
 tis Æra Incarnationis hoc sæculo non uterentur, tam
 tamen Episcopos in Conciliis aliquando adhibuisse re-
 ita exemplis constat. Quia tamen Baluzius in vetustissimis
 monumentis exercitatissimus alicui se illud descripsisse ex
 MS. quod aut statum Caroli suppar est, aut non multo
 remotum, tria Decreta qua in eo habentur videntur
 legitima, sed subscriptio duorum Archiepiscoporum, &
 Episcoporum XXV. notæ temporaria, ac Felice Ur-
 gellitani Episcopi mentio defendi non possunt; ex
 enim**

Concilium Narbonense de salute suspectum

Orbis

Convenit

ANNO CHRISTI 788.

enim omnia posse adita, ut majus robur Decretis conciliaretur. Primum Decretum Comitatum Redensem & pagum Rodensem adjuvat Daniel Archiepiscopo Narbonensi adversus Episcopum Helonensem. Secundum statuit, ut quibus Ravina Diocesis Narbonensem & Biterrensem disterneret, quia his erat inter utrumque Antistitem de limitibus Dioceseon. Tertio, controversa erat de finibus Dioceseon Narbonensis ultra Pyrenaeum montem seu de Ausonensi Parochia, quam Daniel Narbonensi Diocesi accensebat, re discussa definitum a Synodo, ut Ausonensis pagus, donec peculiarem Episcopum habere posset, ad Narbonensem Diocesim pertinere. Ceterum Conseranensem, Convenensem &

Barnonensem Episcopos huic Concilio assuisse, uti in subscriptionibus legitur, nullus mihi facile persuasit. Ut enim notat Marca lib. 3. Marca Hisp. cap. 16. num. 13. anno 800. quod Barro crepta est omnino a ditione Maurorum, quarevis Barnonenses Regem Majoritatem Francorum Regum comiter colerent, sum tamen auctoritatis erant retinentissimi, nec quicquam Regio nomine geri libenter perferrebat, & parte alia ex Authore Vita Ludovici Pii pater Vascones hoc tempore adversus Ludovicum Aquitaniam Regem rebellasse, & non nisi anno DCCXC. vel insequenti ad obsequium rediisse.

ANNO CHRISTI 788.

CONCILIIUM FINCHENHALLENSE I.

IN EPISCOPATU DUNELMENSIS ANNO DCCLXXXVIII.

Sub Eambaldo Eboracensi 14. Non. Septembris congregatum.

Ex Alio in Ansal ad an. 788. Vigor ad dit. 4. 24. Septemb.

Anno Domini septingentesimo octogesimo octavo, mentio est Synodi Finchenhallensis, de qua ita loquitur Hovedenus: Synodus, inquit, congregata est in Pyncmhale 4. Septembris, in quo tempore Albers Abbas Ripensis decessit; & ei Sigret successit anno 788. Ceterum locus ille paulo aliter in Hunudonio legitur sic: Convenit Concilium in Vincenale apud Northumbrie. Villa est in Episcopatu Dunelmensi, qui olim rectus Finchale; hodie Fincheley dicitur: de quo Hovedenus eo anno, quo de martyrio S. Thomae Cantuariensis agit: Eodem die, inquit, passio B. Thomae recitata est Godrico Anachorita per Spiritum sanctum apud Finbale, qui locus distat a Cantuaris plusquam 150. miliaria. Quoniam vero de Actis hujus Synodi, ut & sequentis, quae apud Acleam habitata dicitur, nulla prorsus apud Auctores mea-

tio est, arbitror acta superioris anni, & Synodi Calchutensis tunc in Northumbria habitae, hoc anno varis in locis coram Clero, populoque lecta; admitta demum esse, & publici juris facta; nec aliud intelligi per dictas Synodos. Quod enim Spelmannus putet, conventum fuisse ad Danorum rapinas cohibendas, qui anno superiore Britanniam invaserant, nihil tamen ab Episcopis & Clericis in Synodo statutum esse circa Danorum irruptionem vel inde probari potest, quod iidem Episcopi, clericique consenserint in Canonem X. Calchutensis superioris Concilii, qui ita cavet: Vidimus etiam Episcopos in Conciliis suis secularia judicare, prohibemusque eos voce Apostolica: Nemo militans Deo, implicet se negotiis secularibus, ut ei militet, cui se probavit.

SYNODUS BRITANNICA APUD ACLEAM.

Ex tom. 2. Concil. Brit. 1682. Lib. 1. c. 11.

In splendido veteri manuscripto codice bibliothecae publicae Cantabrigiae, cui titulus est: De tempore regum Britannorum, sic deprehenditur. Anno dominicae incarnationis DCCLXXXVIII. Elfuvaldis rex Nordanhybrorum, postquam 10. annis regnavit, conjuratione facta ab eju-

patricio Siga nomine, miserabili morte xi. Kalendas Octobris occisus est, juxta Murum. &c. Quo etiam anno 111. Kalendas Octobris synodus fuit in loco qui dicitur Accleab. Nulla de actis mentio.

ANNO CHRISTI 789.

CAROLI MAGNI REGIS CAPITULARE AQUISGRANENSE, SIVE EDICTUM LEGATIONIS,

Quod in Aquisgrani Palatio datum est die x. Kalendas Apriles, anno Christi DCCLXXXIX. indictione XII. anno Hadriani papae XVIII. Caroli ejusdem regis XXI.

Exstat in Capitular. Baluz. tom. I. pag. 209. edit. Paris.

ANNO CHRISTI 790.

CONCILIIUM WORMATIENSE VI.

Ex P. Sirmo.

Annum Christi DCCXC. Wormatia transgressi. Erum in ea civitate illo anno habita mentio est in chronico sancti Arnulfi. Anno, inquit, DCCXC. rex Carolus conventum Francorum habuit in Worma-

ma

ANNO CHRISTI 789.

ANNO CHRISTI 790.

ANNO
CHRISTI
790.

matia civitate, disposuitque ea quæ utilia vi-
debantur esse in regno suo. In illo vero anno
in nullam partem duxit exercitum.

Neque abs re fuerit subungere paucis quæ ad
annum sequentem DCCXCI. habentur in eodem
chronico: Rex Carolus in partibus Bajoariorum
perrexit, & ad Regenesburg venit, ubi
etiam exercitum suum venire iussit, ibique
cum consilio optimatum regni disposuit ire in
regnum Avarorum, propter intolerabilem ma-
litiâ quam in Galliarum populos & in eccle-
siam Dei fecerant. Venit ergo cum exercitu
usque ad Anaseni fluvium; ubi triduanum je-

junium cum letaniis fecerunt; postulantes a
Deo salutem exercitus, & vindictam inimico-
rum. Rex itaque &c. Describit victoriam Caro-
li, & fugam Avarorum.

Porro illo anno DCCXCI. litera dominicalis
fuit B. ac proinde Nona mensis Septembris in
diem Luna incidit; quod quadrat cum episto-
la Caroli Magni ad Fastradam conjunctam quæ su-
periore tomo pag. . . . edita est post Hadriani epi-
stolam XIV. victoriam tamen de Avaris per exer-
citum Francorum qui ex Italia venerat, alii
conicere videntur in an. 788.

ANNO
CHRISTI
790.

JOANNIS DOMINICI MANSI
IN NOVAM CONCILII FOROJULIENSIS EDITIONEM
P R Æ F A T I O.

Novum res Conciliaris peritis accidit, cum viderint Paulini Aquilejensis Epistolam ad Carolum
Magnum abis Concilii Forojulienfis præfixam, quam novam in præcedentibus editionibus Al-
tinenfis cujusdam Concilii anno 802. ut hucusque in editis comparuisse; immo & esse loco
æstorum, quæ, ut ipsi putant, tota perierunt. Nolo tamen innovationis temeraria me accusent, an-
tequam rationes pro me dicendas ex me auscultaverint. Principio quidem ad Altinensium aliquid Con-
cilium anni 802. pertinere nequaquam posse arbitror, ut ex ipsa Epistola inscriptione perspicuum sit.
Præscribitur enim in omnibus miss. Codicibus semper in Christo inclito triumphatori, domino
Carolo Divina cõonante clementia Regi &c. Anno enim 802. Carolus Magnus Imperatoris titu-
lum jam assumpserat, quem deinceps ipse sibi semper prætulit, & in omnibus publicis scriptis nun-
quam non obtinuit. Non potuit ergo Epistola ista anno 802. scribi, sed retrahenda omnino est post
annum 800., quo tempore Rex tantummodo, non Imperator salutabatur.

Insuper Concilium hoc, de quo in Epistola, celebre fuisse oportet, cum per multa sanciverit, ut ex
eodem Epistola intelligimus ad ecclesiasticam disciplinam reformandam utilissima, & ab universa A-
quilejensi Provincia in frequentissimo Episcoporum Concilio stabilita. Quis vero credat celebre adeo
Concilium ne nomine quidem innotuisse historiis ejus ætatis, ut de illo altissimum silentium serva-
verint?

Dicit fortasse aliquis præ Antiquorum silentio Epistolam ipsam prævalere, in qua non obscure ha-
bitum Altini Concilium illud asseritur. Id utique ego facili admitterem, si lectio vulgata, certa es-
set, & asserita. Verum Codex Vaticanus vetustissimus, sacali ut olim judicabam XI. signatus 3827.
pro Altini habet alti, sic enim legit: In hac, cui Deo auctore, licet indignus indignoque famu-
lato deservio, Sede Concilium habitum alti fuisse sub nomine Regis tranquillissimis vestræ Se-
renatis Aulibus operæ pretium duximus intimare. Hac lectione Altinense nomen evanescit, liberum-
que omnibus permittitur, ut cuiuscumque manerint Concilii Epistolam istam assignent.

Nec est cur vitium in hac ipsa lectione suspicemur, ac præferamus antiquam; tanta est enim Co-
dicis, unde vetus educta est corruptio, ut suspicio in eas potius, quam in Vaticanam illam cadat.
Insuper in hac Epistola Paulinus, habuisse se hoc Concilium in suis sedibus testatur, quod minus
proprie de Altino dixisset, urbe quæ Episcopum suum jam inde ante multos annos obtinebat, licet
Metropoli Aquilejensis suffraganea. Demum Vaticana lectio stilo Paulini melius congruit, cum Re-
gem novam cum adjecto honoris episcopo commemorare solebat.

At enim fieri nequaquam potest Synodicam hanc produisse ante annum 802. cum in ea mentio,
subobscura quidem, fiat necis Joannis Patriarchæ Gradenfis eodem anno illata. Ex quo argumentum
istud conficiunt, Concilium illud, cujus Synodicam Epistola ista refert, ante annum 802. celebrari ne-
quaquam potuit; haberi vero debuit sub Paulino Aquilejensi, cujus nomen Epistola præfixum legi-
tur. Cum igitur post hunc annum nullum aliud Paulini Concilium occurrat, nisi Altinense in Episto-
la hac commemoratum juxta vulgatam lectionem; Vulgata ergo hæc lectio retinenda est, & rejicien-
da Vaticana. Recte, ac belie hæc ita se haberent, si quidem concederemus in Epistola necem Joannis
Patriarchæ commemorari; at profecto necem quidem illatam Sacerdotibus hic legimus; at Joannis,
sive Gradenfis Patriarchæ nomen non legitur. Animari quidem potuit a Paulino Carolus Magnus, ut
expeteret ultionem necis, seu infestationis in Sacerdotes indultæ, quia forte tunc Sacerdotes, seu
Episcopi alii sæde habiti sunt, de quibus vexationibus ad nos seros nepotes memoria non pervenit.
Quamquam & per hæc tempora neci traditos Sacerdotes commemorat Carolus ad Pippinum; Capitu-
lar. lib. 5. c. 210. Utcumque res habeat sese, hujus Epistola verba ad necem Joannis Patriarchæ spe-
flare nequaquam possunt, cum Patriarchæ anno 802. interfectus sit; Epistolâ vero ad Carolum ad-
huc Regem, & nondam Imperatorem dirigatur, adeoque annum 800. præcelat.

Cl. P. Bernardus de Rubens in suis monumentis Ecclesiæ Aquilejensis vim argumenti hujus sentiens,
eiudem illud nisus est, contendens verbis hujus Epistolæ designari vexationem, quam Leo III. Papa
Roma perulit. Verum ne hanc pariter opinionem admissam, prohibens verba ejusdem Epistolæ, qui-
bus illata nex Sacerdotibus exprimitur: De Sacerdotibus plagis impositis, semilique vivis reliquis
vel certe per ejus Satellites interemptis &c. Constat equidem sæde habitum fuisse Leonem, sed ea
occasione interfectos fuisse si e ipsum Pontificem, sive alios Episcopos nullibi legimus.

Amot:

ANNO
CHRISTI
791.

Amoto igitur nomine Altinenſis Concilii, ſubduſta e medio nece Patriarchæ Graſienſis quid reſtat, niſi ut Epistolam hanc Synodicam eſſe ſtatuerimus Concilii Foro-Julienſis, cui in manuſcriptis, Sirmondovi viſi, & in Vaticano etiam codice præſtat. Congruit etiam huic mea opinioni Synopſis Canonum in eodem Epistolâ exhibita, quæ cum Canonibus Concilii Foro-Julienſis quadrat.

Porro hanc Epistolam, quæ a Baluzio ex vitiatò luxatoque codice integra vulgata eſt, hic ſane ex Vaticano Codice apparet.

ANNO
CHRISTI
791.ANNO
CHRISTI
791.

CONCILIUM FOROJULIENSE

ANNO
CHRISTI
791.

A PAULINO AQUILEJENSI

⁴ In caussa sacrosanctæ Trinitatis, & incarnationis Verbi divini congregatum, sub Hadriano papa I. anno Domini dccxci. & Caroli Magni xxiii.

EPISTOLA SYNODALIS

Paulini Aquilejensis Episcopi ad Carolum Magnum Regem.

PAULINI EPISCOPI AD CAROLUM REGEM.

Catholico semperque in Christo inclito triumphatori Domino Carolo, Divina coronante clementia Regi, Paulinus minimus omnium servorum servus. Concordi, parilique devotione cum fratribus, & cum sacerdotibus nostris vobis in Christi Jesu amore aternas multipliciter suppliciter concinnamus Stybifona voce salutes.

Facris paternorum Canonum valenter incitantibus documentis, & vestris, ut verum resonat, mellitis salubribus irrorantibus syllabis in hac, cui Deo auctore, licet indignus, indignoque famulatu deservio, se de Concilium habitum alti fuisse sub nomine Regis tranquillissimis vestre serenitatis auribus operæ pretium duximus humillimis horum, quamvis incultorum, apicum suppliciter notulis intimare. Non enim juris fas est, nec potest quælibet docili digesta calamo rationalis formulæ sanctio perspicue rata putari, nisi fuerit judiciali calculo exploratius examinata, argenteque more a sui rubiginis scoria septimipliciter probabili expurgata combustione. Et tunc plurimorum judicio jure fulcita poterit tacris inserta foliis veneranda videri. Alioquin non satis, ut reor, proprio tantumdem scribentis valebit arbitrio probabilis æstimari. Cumque ex condito in unum, canonicis coactus syllabis, sacerdotalis cœtus religiosa convenisset devotione, requisitum protinus concorditer constat summa quantocius explorante subtilitatis capacitate, quemadmodum ejusdem declarat reverendi Concilii soertillimus ordo, de quacumque activi negotii qualitate, de causa siquidem orthodoxæ Fidei. De statu quin etiam, ac famosa Ecclesiastici culminis dignitate. De rerum quarumcumque indispensiosa jactura. De quibuscumque necessariis sussurrantium quæstionum petitionibus, de quibus juste, redæque conqueri potest, quarumque querulæ disputationis exhibitio nodosa litium allegatione contorta sacerdotali nihilominus desiderabat enodatim dirimatione resolvi. Hæc nostræ humillimæ parvitatis exiguitas, juxta tenuissimæ minus, ut decuit, incapabilem intelligentiæ nostræ capacitatem, non ut juxta consummatam perfectionem celebre dignumque fuerat, nec ut tanti exigebat censura regimnis, sed in quantum annuens immeritis nobis

altissima dignata est gratuito munere largire clementia, prout rei ratio præstabilis exposcebat, de singulis quibuscumque tentavimus inevitabilium negotiorum querimoniis explicare. Quæ cuncta juxta moris nostri non incognitæ gloriæ vestre voluntatis nostræ consuetudinem, quemadmodum in fronte præfati sumus hujus Epistolæ, in vestro nihilominus de crevimus reservare judicio, quatenus subtili libraminis vestri moderatius lance librata, si sinistra plus justo relaxante moderaminis perpendiculo nullius esse deprehendantur momenti, vestre auctoritatis censura penitus abolita sopiantur; si vero alicujus fortasse utilitatis æquo pendente libraminis discorata, si dici liceat, poterunt approbari, vestris fulcita fortius adjumentis vivaciter convalescant. Quod si sola putationis ventivagis palmitum fructificantibus foliis indigeat salce, ita dumtaxat, ut resecatis vitiorum truncatim sarmentis in camino vestre, ut ita dixerim, combustis sapientie, in eo ut ad favillas follegenum redigantur, ac per hoc explosa ad purum sempiternata paupertatis nostræ vineta, mellifluis gemmato suspensa in pampino, uvarum ubertim copie pinguedinis insula rationis rora rubescat. Quocirco præcoquitur gentibus butrones folliculis in mentium quandoque torculari ingenti expressi pondere, aureis novum sane flavescat doctrinæ salernum in pateris, quibus usque salubriter epotatis, ad fundum mærentia siquidem corda sua virefacta saporis dulcedine lætitiæ protinus repleta gaudio ilarescant; de illa videlicet vini potatione, de qua Psalmista typice cecinit, dicens: *Panis, inquit, cor hominis confirmat, vinum lætificat.* Et rursus: *Inebriabuntur ab ubertate domus sue, & torrente deliciarum potabis eos.* Ecce enim baligeri transmissio jamjamque Jordanis alveo, repromissionis terram Jesum ducem sequentes ingressi, fructifera contestim arbuta legis studuimus plantare, cogente præcepto. Quod figurata legitur nihilominus promulgatione digestum. In primo itaque, secundo, & tertio anno primordia fructuum eorum prohibiti contrectare, gustare renuimus, sed nec summo voto putavimus horum quidquam, gulosa delusi fraude apice linguente linguæ, moxque præputia eorum discretionis recidit honestius perspeximus cultro, obvolutaque tenuissimis verborum foliis, intacta judicavimus permanere, ne forte valde lasciva mollitie resoluta, & elationis nimis perfluita teneritudine, & ne dum humilitatis succo perfusa maturæ dulcedinis sapore succiva, ad vomitum superbia magis comedentis provocarent saucem, quam re-

L. ratione

ANNO
CHRISTI
1791

1. cor. 9.

fectionis gratia suaviter dulcurata humili de-
mulcerent edulio receptacula ventris. Nunc
autem legaliter in hoc anno de fructibus co-
rum edendi concessa licentia Mosaico per om-
nia calamo cobibente non ab re estimo si avi-
dus vesci ex eis humili simplici palato de-
sidero. *Quis plantavit*, inquit Apostolus, *vi-*
neam, & de fructu ejus non comedit, & quis
pascit gregem, vel premit ubera, & lactis dul-
cedine defraudatus jejuniu deficiens stomacho in-
rescat? Sed hoc ipsum melius prorsus putavi-
mus hæc omnia in uno coacervata falce stili
nostri serculo serenæ vestri vultibus deserren-
da, quatenus vestræ discretionis arbitrio acer-
rima poma, nec dum maturo succo perluci-
da, ne carpantur manu sola, aut, ut ita di-
xerim, animadversionis virga: aurigonis discuti-
antur syllabarum latentia de fructibus præter-
euntium pedibus conculcanda. Ea vero, si ta-
men inveniri potuerint, quæ solis perfusa ra-
dio, aureis fugant decore in cortice, rationa-
liq̄ decerpta pollice discoloribus depictis pal-
mulis vestro reponantur judicio redolentia in
canistris, ad usum utique fruendum, & si non
digna nobilium, pauperum forsitan necessario
retervata. Scio enim puros vestros peritissi-
mos viros, hujusce artis gnaros strenuosque
cultores, quorum sudore, luculentoque verbo-
rum lepore, qui calamo linguæ, astuto per-
fundæ ingenio, in mentis tinto non intinge-
re non sunt ignari, vestris per omnia magni-
sonis observanda præceptis, & errata corrigi,
& triticea farra a vitiorum zizaniis discretius
poterunt expurgari, quippe tunc illa aurea,
regiaque falce regalibus tenetur moderatius
palmis. Habent proculdubio & ipsi proprias
dentatis subtiliter nihilominus limis exacutas
cinctoris prorsus vestitant suspenas in stro-
phiis; quamquam nec bellicis his contenti ca-
teant armis, induti nimirum loriceis trifurmi-
cis, & cristatis instructi galeis, pergunt ad
bella doctissimi. Scio horum quemdam inter
triginta nobiliores, & super triginta nomina-
tissimum, & alium inter tres celeberrimos, &
super tres principem, sed & alios tres primo
fortissimos quorum vibrantibus hastis allophy-
lorum, id est malignorum spirituum, sive hæ-
reticorum sanguinolenta strage hinc inde reli-
di Ecclesie hostibus poterunt castra recidi.
Hi namque fortissimi castrorum principes, id
est & prudentissimi Dominice vineæ cultores,
nolo me totis viribus insequantur; sed diffi-
mulantes meritorum culpas indulgentiæ mihi
venialiter porrigant manum. Non enim ma-
gnum est præconii, nec judicabitur palmata ty-
ronis de triumpho corona, si de inermi fue-
rit runculæ sanguine rubicunda. Porro si gi-
gantes super me impetu conantur irrumpere,
oblecto, o venerabilis Princeps, exemplo mei
causa pietatis ala non vos pigeat late, spar-
simque diffusa extendere, ac per hoc opposi-
to benignitatis scuto paratissime spiculis labio-
rum, ne patiaris me ab his violentis ultro
calcibus inculcare, quod si quispiam horum
Herculeæ clava robusto se jactans gestare sub-
humaro, & pedetentim veniens sive clanculo,
sive in propatulo improbe capitis mei vibran-
ti immerso ictu, illud cerebrum connitatur,
quatenus inflammata cavillatione cum suis af-
fectis spumosis infuso salibo dentibus alacer
hujus fracturæ collisione procaciter epperit in-
cispate cachinnum, mittatur, quæso, protinus
ad eum summa pernicitate præcurrrens Banna-

As filius Jojadæ secretarius Davidis auriculæ
in virga, qui vi extorqueat clavam de manu
ejus, sed non ad supremam fatalem suam per-
niciem, quocirco amissa roboris fiducia fo-
cietur, quin imo membratim tribus vel tri-
ginta fortissimis viris caritatis vinculo, & hu-
militatis ansula religatur. Verumtamen, sicut
supra exorabili stili voce prætulimus, Dei
omnipotentis devicti amore, & sanctæ Matris
vestræ Ecclesie profecto decoreque compulsi,
quidquid vobis placuerit, vel displicuerit, aut
si nihil omnino dignum duxeritis, sacris no-
bis vestris jubete syllabis significantius propa-
lare. Nec hoc prætereundo, sed magis neces-
sarium per omnia scire vestræ malivimus sin-
ceritatis mansuetudinem, quoniam hujus sta-
tura Concilii non quasi generalia, sed loca-
lia, vel etiam specialia cum provincialibus
istius sedis, consentaneisque episcopis æquum,
ratumque perpeximus delegare; si tamen ves-
tra, vestrorumque fidelium fuerint auctorita-
te probabiliter roborata, vel si curvatim in-
clusa infra circulum recantantis falcis vestræ,
nonnulla, vel etiam quamplurima in læsa va-
luerit effugere, & ad nostræ quandoque hu-
militatis manus prospera, jucundaque celebri-
que, præcincta lætitiæ favore læta reverti me-
ruerint, indulgentiæ vestræ prænotata stigmate
venerando. Non quidem vetamus cui li-
buerint, sed nec coartamus, cui displicuerint,
gratis tamen cunctis oblata in arbitrio re-
spuendi, vel amplectendi relinquimus unicui-
que. Non enim fastidientis in guttur ultro
immergimus hujus sorbitiunculæ scyphos; sed
nec avide inhiantis patula raptim de fauce
subtrahimus cyathos plenos de rore lyæ, ex-
ceptis his nimirum, quibus oris nostri officio
opportune, & importune ex debito sunt fla-
ventia pocula modis omnibus propinanda.

De Sacerdotibus autem plagis impositis, se-
mitique vivis relictis, vel certe diabolico terve-
scente furore per ejus satellites interemptis,
non meum, sed vestræ definitionis erit judi-
cium; in vestræ itaque potestatis altitudine in
quodam judiciali libello a sanctis olim Patri-
bus salubriter prælibatum legisse me recolo
reservatum. Ob quam igitur causam hæc se-
cerint, vestris, certius scio, omnino non la-
tuisse, neque latere sacris memoriis. Nemi-
nem namque alium arbitrati sunt sanctam Ec-
clesiam de illatis injuriis tam potentissime,
quam regali animadversione ulcisci, Vicariam
ab eo vicissitudinis expetens curam; ut quem-
admodum illa eum, & in præsentis sæculo, &
inter bella spiritualibus non cessat coronare
triumphis, & cælesti regno divinam imploran-
do clementiam participem fieri imprecatur,
ita & ille principalem adeptus potentiam, &
ab inimicis ejus valenter eam defendere, &
de hostibus ejus ultrici invectionis sententia
non desinat vindicare.

Non igitur dedignetur benignitatis vestræ
excellentiæ sollicitudinis erga eam pro hoc ne-
gotio vigilanter gerere curam, rememorantes
per omnia sacri fontis utero, de qua multo
longius feliciter estis renati, fideique lactis dul-
cedine enutriti, quam prius materna, bene
quamvis, vulva generati, carnalibus estis ube-
ribus abactati. Egrediat quapropter (si pla-
cet) una de hac re per univèrsam Regni ves-
stri late diffusam Monarchiam decretalis sen-
tentia ultio, quam nulla unquam possit ini-
mica veritatis, & adversatrix justitiæ quolibet
ur-

ANNO
CHRISTI
1791

ANNO CHRISTI 791.

ANNO CHRISTI 791.

urgente refragationis instindu oblivio abolere . Valde enim hujus sceleris truculenta praestigia ob incuriam disciplinam per cunctas mundi Ecclesias prevalere partes . Unde vestri est censura magisterii refecanda haec noxialis morbi modis omnibus pestis , & potentissima docilique funditis manu extirpanda ; quatenus sit sancta Ecclesia , vestris adjuta praediis , libera , & ab humano sanguine impolluta , quae Christi est pretioso sanguine purpurata ; quocirca ejusdem retenti feliciter gremio , & in hac vita incolumes , & gloriosi , & aeterna beatitudine gaudebundi semper potiamini , & felices .

Ita Codex Vaticanus qui statim absque novo titulo incipit .

Ex editione Bion.

Regnante Domino nostro Jesu Christo in perpetuum super omnes caelos , & super omnem terram , rege regum , & Domino dominantium , cujus regnum regnum sempiternum est , qui est super omnia Deus benedictus in saecula . De cujus largissimae benignitatis manu inavidissimi principes dominus Carolus ac Pippinus , donativo pietatis ejus suscepto regalia scepra , ipso opitulante , prosperis gubernare rebus probantur .

Anno igitur felicissimo principatus eorum tertio & vicesimo , & (1) 15 . canonicis liquidem evocatum syllabis fraternum quorundam episcoporum contubernium Foro-Julium municipium metropolim (a) Aquilejensem veneranter coacervatum convenit . Igitur residentibus cunctis ex more in sedilibus praeparatis , assistente vero circumquaque non modica fratrium consentanea turba in ecclesia beatae temperque virginis Dei genitricis Mariae : immolato namque Deo primum in ara cordis sacrificio laudis & orationis hostia in altari peccatoris , caritatis igne concremata : post apostolicam & evangelicam lectionem , hymnicque spiritualibus salubriter praebatis , necdum valvis publicis reterantur patefactis , perstitente nimirum pro foribus vulgi glomerata caetera , per secretioris januae aditum , vocante archidiacono , intronatus est ad brevem , sacerdotalis sub silentio venerabilis coetus . Paulinus Christi & Domini servus his verbis post paululum loquendi principium dedit .

Dantur haec primum va riantes ex MS Cod. Vatic 789 . a P. Mailli cruce .

Hic Paulinus episcopus Aquilejensis etiam in eadem synodo Francotodienli . Paulinus ad synodum quid ? Nicen. conc. can. 5 . Dist. 18 . Habetur .

Nulli prorsus dubium , domini , sacerdotum , qui sacras venerandorum canonum regulas vigilantem non omiserit ingenio sagacius explorare , bis in anno concilium per unamquamque provinciam fieri debere , in urbe scilicet , & metropoli (b) in quolibet opportuno loco , juxta metropolitani ejusdem regionis arbitrium , & ut temporis commodius distaverit ordo , propter necessariam videlicet ecclesiasticae dignitatis curam . Quinimo propter confluentia gerendarum rerum consulaeque negotia , quae crebrius litis de radice spinosis caustarum (c) emergere aculeis consuevit , ac per hoc pullulantia dominici ruris triticeae messis virentia lata adhuc , ut ita dixerim , infra stipulae thecam spiritualium fructuum urgentibus

Aspicis , necdum in flaventes culmos aureas erumpentes aristas , necdum sterilium zizaniorum manipulis in uno fasce ignitis funibus colligatis ultricibus traditis in pabulum flammis , umbrosis nihilo minus suffugare saltitatum rhamnuculis moliantur .

Qua de re talia & hujuscemodi pestifero de virgulto fruteta gliscentia , plurimorum nimirum venerabilium fratrum , qui agrum (d) curiae caelestis patroni summa sollicitudinis cura excolere sunt deputati , radicibus necessarium fore prospectum est , ut linguarum falcibus detruncata marcescant , quatenus saepius censurae magisterio nequitiae (e) rescissis ramusculis , ipsa quandoque radicem materies , veneni infusione vitata , funditus evellatur .

Sed quamobrem juxta quod definitum est in hac veneranda sede , cui Deo auctore , non meis meritis , sed gratuito me praesente munere recognosco , per tot temporum curricula minime sit reverendi concilii sessio celebrata , vestram scire non ambigo sincerissimam caritatem . Nam propter improbos , qui solent irumpere , mundanos tumultus , propterque imminencia praetiorum bella , quae circumquaque per gyrum finium nostrorum frementi ferocitate ingruere non cessabant , intermissum interim hoc magnificentum opus proculdubio poterit approbari . Verumtamen non penitus intermissum veridicis valebit assertionibus estimari . Nam quoties reverendis principalibus accessit imperius , in generali celeberrimae synodi venerabilium patrum conventionem , humillimam parvitas mea praesentiam , quia saepius contigit adfuisse , vestris est animis ut opinor , non celatum , vestrisque etiam obtutibus aliquoties latius patuisse in promptu , non dubito . Nunc autem divina opitulante clementia , attritis utique ferocium barbarorum superbis typho erectis cervicibus , auxilio per omnia adminiculante de caelo , reddita jam quietissima pace terris , superna prorsus largiente gratia , paululumque respirantibus regalibus jussis , necessarium duximus summo opere festinantes dilectissimam fraternitatem vestram , juxta praescriptorum canonum inviolabiles sanctiones in uno collegio aggregari : quatenus insolubili caritatis vinculo colligati , suppliciter cum exorantes , qui suis dignanter sese fidelibus repromisit in medio adfuturum , ubi in unum duo vel tres in ejus fuerint nomine congregati . Sicque sub ejus praesentia , licet indigni , ejus tamen famali constituti , incipiamus jam jamque ipso auctore & consummatore nostri certaminis , & perfectore operum nostrorum , quin potius suorum magis dicam , quam nostrorum operum perfectore , quia omnia ejus sunt , & de illius cuncta gratis suscipimus manu . Scriptum quippe est : *Omnino ista . . . opera nostra operatus es in nobis* . Diligenti profecto exigentes cura , si qua sunt irrita & enormi illatione persistentia , quae sacris oporteat valenter legibus coerceri , praeterita corrigere , praesentia suffulciendo constituere , futura praecavendo vitare .

Sed quoniam ad hujus spiritualis aedificii fabricam (f) constituendam , fundamenta sunt pri-

(a) Colinius in Annalibus ad an. 805 legit . & Chronologiam propterea perturbat Quindecim literas canonicas oportet intelligi , missas ad (a) Aquilejensis - (b) vel in quolibet (c) rescissis (f) construendam

ANNO CHRISTI 1911. p. 101.

ANNO CHRISTI 1911.

1911. p. 101.

1911. p. 101.

De S. Trinitate.

primum fidei nihilominus profundius jactenda, super illud videlicet inflexibile fundamentum modis omnibus inferenda, de quo per Paulum dicitur: *Fundamentum enim aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Jesus. Cujus nimirum fundamenti constructio non debet inordinata manu jactata fulciri. Clamat profecto illa præconia voce in amoris cantico, in cujus thalami constructione hæc jaciuntur alius fundamenta, Ordinata (ait) in me caritate: Cuique longe ante prophetico repromittebatur oraculo: Sternam (inquiens) per ordinem lapides tuos, fundabo te in sapphiro. Per sapphirum quippe, qui æream fingit simulando pulchritudinem, fidei simillimum non inconvenienter demonstrat mysterium.*

Primum ergo visum est mihi, omnium minimo Domini fervorum, in primi ordinis fronte ipsum textum symboli salubriter a sanctis editum patribus, quasi lineam in directum nominatam æquo moderamine, in fundamenti hujus spiritalis ædificii mole, intrinsecus ac fornicibus tendere, ut coæquata juxta illius reconditæ normalam tota nostri operis fabrica, hinc inde catholicæ fidei libratim submissa perpendiculari, rectius ad altiora exarscens, convenienter in utroque pariete, æquis disputationum metis funiculis, in summa scientiæ (a) arte perfectionis culmen veridicis assertionibus fulciatur. Persistente autem hujus invisibilis ædificii æqualiter tricamerata structura, quatuor prorsus virtutum altitudines positis subnixæ fornicibus, jam jamque triplici purpureoque in funiculo, qui difficile rumpitur, aureum jucundius suspendatur decus ornamentorum.

Post inviolabilem igitur & meo (b) sensu modis omnibus (c) inferendam symboli definitionem, a venerandis videlicet (sicut dictum est) olim præsulibus sancto revelante Spiritu mirabiliter (d) prælibatam: a trecentis Bithyniæ, & centum quinquaginta, qui apud Constantinopolim. De mysterio namque sanctæ & (e) mirabilis Trinitatis planiore me repromississe profiteor sermone dictarum: sophisticas per omnia verborum phaleras devitantes, sed & isagogicas argumentorum relinquentes intricabiles conclusiones, simpliciter, propter simplicium mentes, liquidiusque, ut humanæ permittit possibilitas infirmitatis: vel certe, ut ipsa de se sancta dignatur Trinitas revelare, (f) cultiore potius sensu quam stilo, cupio redolere, propter varios videlicet hæreticorum errores, diversasque quorundam simplicium suspiciones, non alteram componere vel docere fidem consentio, sed eam, quam a sanctis patribus traditam omnia sinceriter sæcula susceperunt. Scio namque quibusdam in synodali-bus foliis esse sanctum, ad repellendas siquidem novas, & multiplices (g) hæreses, præsertim propter fraudulentam fidamque Nestorii vel Eutychis falsidicorum pestilentiumque virorum, non fidem dicam, sed potius perfidiam, non licere cuiquam (h) alterius fidei symbolum docere vel componere. Sed absit a nobis, proculque sit ab omni corde fideli, al-

terum, vel aliter quam illi instituerunt symbolum vel fidem componere vel docere. Sed juxta eorum sensum ea fortasse, quæ propter brevitatis compendium minus quam (i) decet a simplicibus vel indoctis intelliguntur, exponendum decrevimus tradere, ac memoria mandavimus eam, ipsamque textum symboli retinere: quatenus juxta apostolum idoneus sit homo Dei, ad omne opus bonum paratus, ad resistendum non sanæ fidei. Ait enim ipse: *Sine fide impossibile est Deo placere.* Hinc alias scriptum est: *Nisi credideritis, non intellegitis.* Ipse enim admirabilis doctor prohibet variis nos & peregrinis (k) abduci, sanam tamen doctrinam docet fidelibus modis omnibus prædicari. Enimvero non est in argumento fidei addere vel minuere ea quæ a sanctis patribus bene salubriterque sunt promulgata: secundum eorum sensum recte sentire, & exponendum eorum subtile supplere ingenium: sed addere vel minuere, est subdole contra sacrosanctum eorum sensum, aliter quam illi, callida tergiversatione diversa sentire, & confuso stilo perversum dogma componere, ac per hoc impio ore potius jactanter garrere, quam docere præsumere. Plurimorum etenim catholicorum virorum, ecclesiarumque Dei cultorum, sacræ fidei compositum venerabile legitur opus, aliis quidem verbis dissimilique calamo resonante, sed eundem sensum, eundemque ingenii intellectum, concorditer inviolatæ fidei uno assertionis redolere probantur documento. Nam si recensatur Nicæni symboli series veneranda, nihil aliud de Spiritu Sancto in ea, nisi hoc modo reperiri poterit promulgatum: *Et in sanctum, (l) inquam, Spiritum. Quid est ergo dicere, Et in Spiritum Sanctum? quomodo accipienda est tam brevissima eorum confessio, nisi ut patenter deur intelligi, mentium eorum integræ fidei religiosa devotio, & in sanctum Spiritum, sicut & in Patrem (m) & in Filium, probabiliter credidisse, quemadmodum postea a sanctis patribus centum quinquaginta, qui contestati sunt symboli fidem Nicæni Concilii inviolatam perenniter permanere? Suppleverunt tamen, quasi exponendo eorum sensum, & in Spiritum Sanctum consentur se credere, Dominum & vivificantem, ex Patre procedentem, cum Patre & Filio adorandum & (n) conglorificandum. Hæc enim & cetera quæ sequuntur, in Nicæni symboli sacro dogmate non habentur. Sed & postmodum, propter eos videlicet hæreticos qui susurrant Spiritum Sanctum solius esse Patris, & a solo procedere Patre, additum est: *Qui ex Patre Filioque procedit.* Et tamen non sunt hi sancti patres culpandi, quasi addidissent aliquid vel minuisent de fide trecentorum decem & octo patrum, quia non contra eorum sensum diversa senserunt, sed immaculatum eorum intellectum sanis moribus supplere studuerunt. Diderant itaque 150. qui intulerant a Patre procedentem, evangelista testante, (o) repromississe discipulis ipsum unigenitum (p) de suo Spiritu: *Spiritus qui a Patre procedit, ipse me clarificabit.**

Legerant nempe ii sequentes, qui addiderunt,

1911. p. 101.

1911. p. 101.

Spiritus S. a Patre & Filio procedit.

1911. p. 101.

- (a) arce
- (b) sentius
- (c) inferenda symboli definitione
- (d) prælibata
- (e) inenarrabilis
- (f) cultiore
- (g) hæresibus
- (h) alter
- (i) ut decet
- (k) doctrinis abduci
- (l) inquam
- (m) & Filium
- (n) glorificandum
- (o) promississe
- (p) unigenito de suo &c.

ANNO
CHRISTI
1791.
Joan. 14.

Joan. 10.

Joan. 14.

Joan. 16.

Joan. 14.

Act. 2.

Act. 10.

Act. 19.

Act. 9.

Matth. 15.

runt, Qui ex Patre Filioque procedit, (a) A
iplam eandemque veritatem in evangelio re-
darguentem Philippum: *Philippe, inquit, qui
videt me, videt & Patrem meum. An non cre-
dis, quis ego in Patre, & Pater in me est? Si
ergo, sicut ipse testatur, inseparabiliter & sub-
stantialiter est Pater in Filio, & Filius in Pa-
tre, quo pacto credi potest, & (b) consub-
stantiali Patri Filioque Spiritus Sanctus, non
a Patre Filioque essentialiter & inseparabiliter
semper procedat? Quis est iste, obsecro, qui
dicit discipulis suis, cum insufflasset in eos:
*Accipite Spiritum Sanctum? Quis est, inquam,
qui repromisit eis? Nonne unigenitus Filius,
qui in Patre est, & Pater in eo? Nisi ego a-
biero, Paracletus non venit? Cum assumptus
fuero, mittam eum vobis. Et illud: Paracletus
autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in
nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret
vobis omnia quaecumque dixero vobis? Sæpe et-
enim a nobis nostrisque majoribus indubitan-
ter diffinitum est, inseparabilia semper esse
opera sanctæ Trinitatis. In eo namque Spiri-
tus Sanctus a Filio procedere creditur, in quo
a Patre procedere non dubitatur. Sed melius
hoc approbare valeamus, si rei gestæ actio,
quæ per apostolos est executæ, in medio re-
volvatur. Per fidelissimam quippe historię argu-
menta, quæ Actus nuncupatur apostolorum,
Luca evangelista testante, cognovimus, prædi-
cante Petro in Judæa, tria fere millia creden-
tium compuncta corde, dixisse ad Petrum &
reliquis apostolos: (c) *Quid faciemus, viri fra-
tres? Respondisse vero Petrum pro se & pro
cunctis ad illos didicimus: Pœnitentiam (in-
quit) agite, & baptizetur unusquisque vestrum
in nomine Jesu Christi, in remissionem peccato-
rum. Et rursus, accersitus a Cornelio centu-
rione, viro justo & timente Deum, cum ape-
ruisset os suum, evangelizabat illis multa de
regno Dei, & nomine Jesu Christi; Et adhuc
eo loquente, Spiritus Sanctus cecidit super eos qui
audierant verbum: & post pauca protinus sub-
infertur dixisse Petrum: Numquid aequam quis
prohibere potest, ut non baptizentur hi qui Spi-
ritum Sanctum acceperunt, sicut & nos? Et jus-
sit eos in nomine Jesu Christi baptizari. Sed &
doctor & magister gentium in fide, & verita-
te solertissimam curam gerens omnium eccle-
siarum, cum de Joannis baptismate disputa-
ret, quia Joannes quidem baptizavit baptismum
pœnitentiæ populam, in eum qui venturus est
post ipsum, ut crederent, hoc est, in Jesum. His
auditis, baptizati sunt in nomine Jesu. Porro
multi Samaritanorum, cum credidissent Phi-
lippo evangelizanti de regno Dei & nomine
Jesu, baptizabantur viri & mulieres, haud du-
bie in nomine Jesu Christi. Si ergo omnes
isti, qui evangelizantibus sanctis apostolis ce-
dentes baptizati sunt in nomine Jesu Christi,
& sancta ecclesia inviolabiliter fundata super
eam persistit petram, quam beatus Petrus,
non carne & sanguine, sed Patre qui in cæ-
lis est, revelante, sibi confessus est, & illius
fide regitur & gubernatur omnis ecclesia, cui-
que specialiter quasi primo pastori dictum est:
*Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo
ecclesiam meam: ubi est (inquam) illa regu-****

la Trinitatis, quam generaliter suis post resur-
rectionem Dominus apostolis commendavit,
quorumque principatum idem beatus gerebat
Petrus apostolus? *Ite, inquit, docete omnes gen-
tes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii,
& Spiritus Sancti. Cur magister in nomine
Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & discipu-
li in nomine tantum Jesu præcipiunt baptiza-
ri? Numquid aliud veritas per semetipsam do-
cuit, & aliud discipuli veritatis, vel aliam for-
mam doctrinæ ecclesiis tradiderunt? Absit hoc.
Nullus sic desipit qui sani capitis est. Nullus
tam (d) insanæ furie mancipatus, qui hæc
vel mente tradere præsumat. Sed videamus
qualiter utrumque verum & sanctum est, so-
cialeque bonum & individuum mysterium. Sa-
cramentum igitur sanctæ Trinitatis, quam ma-
gister & Dominus tribus enumeratis personis,
in uno tamen nomine voluit demonstrare; hoc
eiusdem veritatis discipuli, in una de Trinita-
te persona, id est, Filii, totam sanctamque
Trinitatem essentialiter, sancto sibi revelante
Spiritu, intelligere meruerunt. Quoniam, sicut
crebrius (e) dictum est, inseparabilia sunt sem-
per opera Trinitatis. Ubi enim Pater, ibi in-
separabiliter Filius & Spiritus Sanctus. Et ubi
Filius, ibi inenarrabiliter Pater & Spiritus
Sanctus. Et ubi Spiritus Sanctus, ibi incom-
prehensibiliter Pater & Filius. Nam etsi au-
dierant discipuli, præcipiente Domino & ma-
gistro propter mysterium Trinitatis: *Ite, doce-*
te omnes gentes, baptizantes eos in nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritus Sancti: audierunt
profecto præsentem eum ostendentem sibi uni-
tatem naturæ: *Ego, ait, & Pater unum su-*
mus. Et rursus: Ego in Patre, & Pater in
me est. Et iterum: Pater autem in me ma-
nens, ipse facit opera. Sed & Verbum illud
*consubstantiali Patri sanctoque Spiritui, in-
ternis intuitibus obtutibus, quod in principio*
erat, & apud Deum erat, & Deus erat, & per
quem omnia facta sunt, semper in Patre, sem-
per cum Patre, semper apud Patrem, insepa-
rabiliter sciebant permanere. Unde non im-
merito Philippus redargui debuit, qui alicubi
fortassis Patrem aut plus aliquid quærebat,
cum diceret: Domine, ostende nobis Patrem, &
sufficit nobis. Cuique protinus a Domino qua-
si per increpationem refertur: Tanto (inquit)
tempore vobiscum sum, & non cognovistis me?
Philippe qui videt me, videt & Patrem meum.
An non credis, quis ego in Patre, & Pater in
me est? De Spiritu autem Sancto, ut osten-
deret eum suum Patrisque, sic ait: Spiritus
(inquit) veritatis, qui a Patre procedit, ille
me clarificabit. Nam qui de Patre procedit,
Patris profecto Spiritus est: & qui veritatis
Spiritus est, suus nihilo minus Spiritus est:
iple enim de se dicit: Ego sum via, veritas & vita.
Hinc per Isaiam Patris testatur esse, cum propter assumptum hominem loqui-
tur: Spiritus Domini super me. Et illud: Do-
minus misit me, & Spiritus ejus. Et quia suus
est, idem ipse per Joelem promisit, dicens:
Effundam de Spiritu meo super omnem carnem.
Quam bene ergo Dominus alta (f) & ineffa-
bili sapientia, ut ostenderet personaliter my-
sterium Trinitatis, In nomine (inquit) Patris,
*& Fi-**

(a) ipsa eademque veritate in evangelio redarguente Philippo
(c) quid facimus

(f) & ineffabilis Dei sapientia

(t) Forte, *Hunc per Isaiam Spiritum Patris testatur esse, &c. Hard.*
Concil. General. Tom. XIII.

(b) consubstantialis Patri
(e) dictum est

ANNO CHRISTI 791.

ANNO CHRISTI 791.

Et Filii, & Spiritus Sancti. Et ut demonstra-
ret inseparabilem essentialiter individuz deita-
tis unitatem, præmisit: *In nomine.* Non enim
ait, in nominibus, quasi in multis: sed *in
nomine*, quia trinus & unus est Deus. Non
enim naturam, (a) sed personam discrevit.
Quam feliciter quidem & apostoli in nomine
Jesu, id est, Salvatoris, totam sanctam &
ineffabilem docuerunt intelligere Trinitatem!
Quam catholice & sancti patres, in hac fidei
stabilitate solidati, a Patre sanctum Spiritum
procedere sunt professi! Quam gloriose & il-
li, qui eum ex Patre Filioque procedere con-
fiterentur! Hinc perspicue datur intelligi sempiterna
Dei Patris & omnipotens sapientia, (b) quæ
mirabiliter intelligentiæ nostræ infantiam
erudire non cessat, cum (c) de se inclinatus
loqui in sacro dignatur eloquio, ut se innotescat
trinum & unum Deum. Modo propter
personarum discretionem distincte loquitur,
modo vero indiscrete, propter consubstantialem
individuz deitatis unitatem. Nam si semper
indiscrete, absconderet utique mysterium
Trinitatis. Si vero semper distincte, excellen-
tiam profecto celaret inseparabilem deitatis.
Docet nimirum per sacras testamentorum
pagina modo mirabili utrumque, (d) ut intel-
ligamus, & corde credamus ad justitiam, &
ore confiteamur ad salutem, trinum & unum
Deum. Unde & ipsa divinitas trinus & unus
Deus, licet sit inenarrabilis, non tamen est
incognoscibilis. Cognosci nempe (e) creator a
sua rationabili debet creatura. Hinc est quod
in evangelio Unigenitus, qui est in sinu Pa-
tris, loquitur Genitori: *Hæc est autem vita æterna,
ut cognoscant te verum Deum, & quem
misisti Jesum Christum.* Hinc alias per prophe-
tam prædicando testatur, dicens: *Cognoscens
me (inquit) omnes, a minimo usque ad maxi-
mum.* Hinc vas electionis de ignorantibus
Deum per exprobrationem intonans ait: *Qui
ignorat, ignorabitur.* Inenarrabilis quippe est,
quoniam quantus aut quid sit Deus inveniri
non potest, & non solum humana, sed ne-
que subtilis & incorporea angelica natura,
summam illam & incomprehensibilem, & in-
circumscriptam divinitatis essentiam, nulla
plenius investigare subtilitatis posset sagacitate.
Nam etsi angeli fonti scientiæ perenniter
assistentes, omnia sciunt, ipsum tamen scientiæ
fontem cujus sit magnitudinis, qui nec
initium recipit, nec fine concluditur, metiri
nequeunt. *Magnus tamen est Dominus noster,
& magna virtus ejus, & sapientia ejus non est
numerus.* Tantum de illo absque dubio sciunt,
quantum (f) ille illis de se revelare dig-
natur. Verumtamen cognoscibilis est & illis,
juxta quod illi secundum suam possunt natu-
ram capacius sustinere, & nobis scilicet in
speculo, & in ænigmate quamdiu per fidem
ambulamus, & non per speciem, juxta mo-
dum nostræ naturæ, in quantum nostra præva-
let possibilitatis infirmitas summam sentire.
In sacro autem eloquio, vel in fidei instru-
mento addere vel minuere, est non recte, &
aliter sentiendo intelligere, quam a sancto Spi-
ritu per calamum linguæ sanctorum virorum
ænigmatum mirabiliter constant mysteriorum

sacramenta digesta, qui eodem sancto afflati
Spiritu per sacras ea librorum exarare pagi-
nas studuerunt. Sicuti est mos proprius hære-
ticorum, qui negligentes divinæ scripturæ sen-
sum vel modum, genusque locutionis corrupti
ab antiquo serpente, secundum sua desideria
(g) coacervant sibi inextricabiles quæstionum
tumultus, & idcirco infuso ferrugineo stylo in
inditorio falsitatis, proprium, sed tamen per-
versum, se dogma componere gloriantur.
Quin potius peregrinis & variis, quam eccle-
siasticis ac spiritualibus abuti conantur doctri-
nis, parvipendentes veritatis refragatores. Le-
gis præceptum, quo mystice cavetur, sacerdotem
semel in sua tribu, & de sua tribu vel
Bilripsis suam uxorem accipere, & ipsam virgi-
nem ex eadem scilicet Christianæ religionis
doctrina, qua setael imbutus est, de qua
Christianum nomen (h) sortitum sese gratu-
latur sumpsisse, & ex qua per undam regene-
rationis renatum se recognoscit in immacula-
tæ fidei puritatem quasi virginem, & non
(i) hæretica pollutione corruptam, in ample-
xu amoris excipere, ad propagandam catholi-
cæ fidei posteritatis ex ea sobolem perdocetur.
Sed, his despectis, imitati profus Zambri, in
adulterino concubitu exarserunt. *Qui sermo
alterius linguæ vernaculus elucubratus de pro-
prio interpretatus dicitur fluxus vehemens si-
ve canticum meum, qui deceptus in specie
Ammonitidis scorti eam petiit, velut isti ve-
hementi fluxu perveris doctrinæ immodera-
tius despumantes, delectantur in pulchritudi-
ne splendentis eloquentiæ perveris dogmatis.
Quem Phinees Domini sacerdos, qui proprio
de stilo translatus, in Latino palato, oris
augurium resonat, vel requievit, ultrici trans-
fixum pugione in locis genitalibus simul cum
sua adultera interfecit. Quia videlicet censu-
ra ecclesiasticæ disciplinæ hæreticum hominem
post unam & alteram (k) correptionem, ex-
pullum de ecclesiæ gremio, æterno anathema-
tis jaculo simul cum sua (l) condemnata stu-
prata hæresi (m) interimit. Quiescere namque
secerat, juxta nominis sui interpretationem,
iram indignationis furorisque Domini, quæ
jam egressa erat ad pendendum populum in
ultionem petulci. Nam quemadmodum lubri-
cus ille serpens in paradiso deliciarum Evam
corrupti astutia sua, cujus mentem mendacii
venenum insiciens, instigavit ne veritati cre-
deret, sed potius acquiesceret falsitati, dum
præceptum inobedientiæ male interpretando
persuasit transgredi: ita nunc versipellis in
hoc paradiso sanctæ ecclesiæ, quæ spiritualibus
divitiis affluit, per hæreticorum molitur sem-
per pectora nequitias virus infundere, quate-
nus falsitatis debriati poculo, errabundo po-
plite per anfracta erroris evacuantes, verita-
tis invenire nequeant fontem. Unde & Pau-
lus de quibusdam dubius præcavens ait: *Ti-
meo enim ne, sicut serpens decepit Evam astutia
sua, ita corrumpantur sensus vestri, ne credatis
veritati.* Quemadmodum infelix Arius hujus
serpentis crapulatus veneno, addere vel demere
in sancto evangelio conatus est. Ubi me-
diatoris vocem intonantis prurienti aure, &
cauteriata audierat conscientia, & perfundiorie
le-*

Rom. 10.

Joan. 1.

Joan. 1.

Mic. 3.

1. Cor. 14.

penitus

Psal. 146.

1. Cor. 11.

Levit. 11.

Num. 13.

Th. 1.

Gen. 3.

f. evagantes

1. Cor. 11.

(a) sed personas
(e) deus creator
(i) hæreses

(b) qua
(f) ipsa illis
(k) corruptionem

(c) de se nobis inclinatus
(g) coacervabant
(l) condemnans

(d) deus ut
(h) sortitum
(m) interimit

ANNO
CHRISTI

191.

9/11. 17.

17/11. 10.
* Hic deest
aliquid vi-
deatur. H.

17/11. 17.

Luc. 24.

legerat secundum hominem dixisse: *Vado ad Patrem, quia Pater major me est.* Super hoc igitur quasi addidisse quiddam conviciatur, cum polluto sensu, & impio ore ex suo intulit: Non solum secundum humanam naturam, sed & secundum divinitatem, minorem eum & posteriorem Patre mentiri non timuit. Quam nunquam in sacrosanctis evangelii, in nulla saltem qualibet divinatorum testamentorum serie, se legisse poterit approbare. Et quasi minuisse de sancti evangelii lectione reus (a) constringatur, ubi surda & obturata quasi aspidis aure, eundem unigenitum Dei Filium audire despexerat: *Ego & Pater unum sumus.* Hinc quoque videtur minuisse, sed sibi ibi impudenter addidisse, sed ad suam perniciem, nihil præjudicans divinis oraculis. Sancta autem & veneranda evangelii sacramenta, cunctis inviolata sæculis permanebunt.

Catholicus vero quilibet doctor, recte sentiens, juxta quod a Domino gloriosius est præbatur, quomodo & secundum hominem minor, & secundum Deum æqualis sit Patri, hæc multiplici evidenter exponendo sermone explicuit, non addidisse vel minuisse: sed irreprehensibiliter prædicandus est, latentia sancti evangelii mytheria supplevisse. Multa quidem hujuscemodi & his similia objectionum spicula ex arcu lingue intorta inveniri poterant, quibus (b) adversantium obrektorum confossa pectora, faucioque infecta vulnere reticerent: sed propter brevitate compendium, ab his jam jamque calamo subtrahendo decrevimus temperare. Nam in Apocalypsi Joannes apostolus sub unius libri appellatione, de tota utriusque testamenti serie contestatus est, dicens: *Si quis (inquit) apposerit ad hæc, apponet Deus omnes plagas scriptas in libro hoc. Et si quis diminuerit de verbis libri prophetia hujus, auferet Deus partem illius (c) de libro vite, & de civitate sancta.*

Verumtamen sanctos prædicatores ecclesie hæc non percellit ultionis vindicta, (d) quos ipsam nimirum apocalypsis librum, & unumquodque capitulum scripturarum multiplici disputationum stilo per singula exponendo salubri explicuisse promulgatione laudamus, quosque pro his sempiternam credimus recepturos mercedem. Ipse quippe mediator Dei & hominum, Dominus & magister, multa in parabolis, quas ipse proposuerat, mellisano divinitatis exponendo ore, verborum insignia multiplicavit, & duobus in via ambulantiis (e) aperuit sensum, & incipiens a Mose & omnibus prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant. Sed & beatus apostolus non est culpandus, qui legis ænigmata per multiplicia disputationum diseruit verba. Hucusque propter eos qui nequeunt ad purum subtiliter intelligere quid sit in sacro eloquio addeere vel minuere. Nunc autem his ita digestis, proposita nostræ repromissionis debita tandem aliquando pleno reddere calamo jam non differamus.

De causa nempe fidei polliciti sumus contra eos disputare, qui variis erroribus implicati non recte sentiunt de mysterio Trinitatis. Contra eos videlicet, qui de personarum di-

cretione dubitant: qui ipsum putant esse Patrem, ipsumque Filium, qui inferiorem Filium & posteriorem mentiuntur esse Patre, qui tria principia constituentur. Nos autem cum sanctis patribus unum principium confitemur, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum. Scriptum est enim: *Tecum principium in die virtutis tue.* Non principium quod incipit, vel quasi initiale, sed principium quod præcedit omnia. Quia nunquam non fuit Pater, hoc est, paternum nunquam defuit nomen, quia semper Pater fuit, & est. Et nunquam non fuit Filius, hoc est, quia Filii nomen nunquam defuit, quia semper & sine initio Filius fuit, & est. Contradicimus per omnia Patropassianis, qui divinitatem ejus passibilem ausi sunt elinguare. Similiter & illis non cedimus, qui in duos videntur Filios unum Christum Dei Filium dividere, dum illum naturalem & adoptivum affirmare moluntur, dum unus idemque sit Dei hominique Filius, cui per prophetam dicitur: *Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.* Sed melius hæc intimamus, si ipsum, sicut præfati sumus, textum symboli, ac deinceps que sequuntur hoc exequimur ordine. Obsecramus vos, fratres, & germano obnixius imprecamur affectu, ut ab hoc loco ea que sequuntur, usquequo pervenitur, ubi legitur de divina Unigeniti essentia, hoc modo: In qua regnat in unitate & Trinitate cum Patre, & sancto Spiritu, scribentes illa non in membranis vel morticinis pellibus, sed in tabulis cordis carnalibus, memoria retinere curetis.

SYMBOLUM FIDEI.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilibus omnium & invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu Sancto (f) ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum scripturas. Ascendit in cælos, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos. Cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem. Qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur. Qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam catholicam & apostolicam ecclesiam. Confiteor unum baptisma, in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam futuri sæculi. Amen.

Sanctam autem, perfectam & inseparabilem & ineffabilem veramque Trinitatem, id est, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, individuum confiteor in unitate nature, quia trinus & unus est Deus. Trinus nimirum per di-

(a) constringitur
(a) qui ipsum multipliciter se promulgatione laudamus
(f) & Maria Virgine.

(b) adversantium

(c) de ligno

(e) apparuit

ANNO
CHRISTI

791.

Patropassian
sunt idem
qui Sabel-
lian.

7/11. 101.

ANNO
CHRISTI
791.ANNO
CHRISTI
791.

distinctionem personarum: unus vero per substantiam inseparabilem deitatis. Has igitur tres personas, Patris Filiique ac Spiritus Sancti, non putativas vel quasi suspicabiles tantum, sed veras, subsistentes, coæternas, coæquales credimus & consubstantiales. Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti. Sed Pater & Filius & Spiritus Sanctus, non tres dii, sed unus est Deus. Nam Pater verus Deus, vere & proprie Pater est, qui genuit ex se, id est ex sua substantia, intemporaliter & sine initio verum Filium, coæternum, consubstantialem & coæqualem sibi. Et Filius verus Deus, vere & proprie est Filius, qui ante omnia sæcula genitus est de Patre intemporaliter & absque ullo initio. Lumen de lumine, Deus verus de Deo vero. Et nunquam fuit Pater sine Filio, nec Filius sine Patre. Pater etenim semper Pater est, erat, & erit. Et Filius semper Filius est, erat, & erit. Et nunquam non fuit Pater, quia nunquam non fuit Filius. Semper enim Pater, qui genuit sibi æqualem Filium. Semper quidem Filius, qui genitus est æqualis Patri. Spiritus namque Sanctus verus Deus, vere & proprie Spiritus Sanctus est: non genitus, nec creatus, sed ex Patre Filioque intemporaliter & inseparabiliter procedens. Consubstantialis, coæternus, & æqualis Patri Filioque semper est, erat, & erit. Et nunquam fuit Pater aut Filius sine Spiritu Sancto. Nec Spiritus Sanctus (a) sine Patre & Filio. Et ideo inseparabilia sunt semper opera Trinitatis, & nihil est in sancta Trinitate diversum aliquid aut dissimile vel inæquale. Non divinum naturaliter, non confusum personaliter: nihil majus aut minus. Non anterior, non posterior, non inferior, non superior. Sed una & æqualis potestas, par gloria, sempiterna & coæterna consubstantialisque majestas. Unum namque sunt essentialiter Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Et ideo unus est Deus: sed non unus, propter personarum distinctionem. Pater & Filius & Spiritus Sanctus. Verus enim Pater proprie Pater est, & non est Filius. Et verus Filius proprie Filius est, & non est Pater. Spiritus quoque Sanctus proprie Spiritus Sanctus est, & non est personaliter Pater, vel Filius, sed ex utroque procedit: & tamen non sunt tres dii, sed unus est Deus. Et in hac sancta Trinitate nihil (quod absit) aliquid putandum est visibile, corporale, palpabile, vel comprehensibile. Omnipotens namque sancta Trinitas, invisibilis, incorporalis, impalpabilis, incomprehensibilis, incircumscripta, infinita, immensa & sempiterna, omnia nutu & imperio suo gubernat. Nam etsi legitur oculus Domini vel brachium sive dextera, & cetera, non membrorum positionem, vel molem corporis, sed effectum summæ & inenarrabilis divinæ potentiae, integra rellæ fidei credulitate debemus intelligere. Nam quia omnia videt, & omnia penetrat, & cuncta nuda & aperta sunt ante eum, oculos habere dicitur: quia vero nos sua virtute creavit, regit, protegit & defendit, brachium vel dexteram habere perhibetur, & his similia. De hac autem ineffabili Trinitate, sola Verbi Dei persona, id est, Filius, in ultimis diebus propter nos

Oculus Dei.

Dextera Dei.

& propter nostram salutem, secundum propositum secretæ dispensationis arbitrium, descendit de cælis, unde nunquam recesserat. Incarnatus est de Spiritu Sancto, & ex semper Virgine Maria verus homo factus est, verusque permanet Deus. Nec obsuit humana & temporalis nativitas divinæ illi & intemporalis nativitati, sed in una Christi Jesu persona verus Dei verusque hominis Filius. Non alter hominis Filius, & alter Dei: sed unus idemque Dei hominisque Filius, in utraque natura, divina scilicet & humana, Deus verus & homo verus. Non putativus Dei Filius, sed verus: non adoptivus, sed proprius, quia nunquam fuit propter hominem, quem assumpsit, a Patre alienus. Solus enim sine peccato natus est homo, quoniam solus est incarnatus de Spiritu Sancto, & immaculata Virgine novus homo. Consubstantialis Deo Patri in sua, id est, divina: consubstantialis etiam Matri, sine sordibus peccati, in nostra, id est, humana natura. Et ideo in utraque natura proprium eum & non adoptivum Dei Filium confitemur, quia inconfusibiliter & inseparabiliter, assumpto homine, unus idemque est Dei & hominis Filius. Naturaliter Patri secundum divinitatem, naturaliter Matri secundum humanitatem: proprius tamen Patri in utroque; quoniam, sicut dictum est, non sunt duo Filii, alter Dei, & alter hominis, sed unus Christus Jesus propter unam personam Dei & hominis Filium, Deus verus, & Homo verus, in anima rationali & vera carne. Perfectus homo secundum humanitatem, perfectus Deus secundum divinitatem. Qui in eadem natura, id est, humana, quam sumpsit ex Virgine, humanas pertulit infirmitates, non fragilitatem peccandi: sed in eadem dignatus est crescere per incrementa temporis, esurire, sitire, fatigari, contumelias & opprobria sustinere. Dignatus est flagellari, crucis patibulum subire, lanceam in latere excipere, clavus transfigi, sel & acetum gustare. In eadem dignatus est mori, sepeliri, ad inferos descendere, tertia die resurgere, cum discipulis conversari, & post triumphum victricis gloriæ eandem humanam naturam, ascendendo super omnes cælos, exaltatam super omnes angelos, in Patris dextra collocavit. In eadem iterum venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem, redditurus unicuique secundum opera sua; impiis utique supplicium sempiternum, justis vero vitam æternam. Divina autem illa ineffabilis natura, in qua Deus est æqualis Patri sanctoque Spiritui; impassibilis, immutabilis, inconvertibilis, ubique præsens, semperque omnipotens, inviolata permanens, in qua regnat in unitate & trinitate cum Patre & sancto Spiritu, & nunc, & semper, & per cuncta sæcula sæculorum. Amen.

Hanc igitur catholicæ fidei sincerissimam puritatem volumus omnes Dei sacerdotes, omnesque gradus ecclesiæ, summo cum studio, & absque ullo vitio, ita ut ne unus quidem apex intermittatur vel augeatur, districte & sensatim discendo memoria retinere, & posteris suis discenda derelinquere. Si quis vigilantiori sensu ante potuerit, laudamus & hortamur. Qui vero imbecilli ingenio torpens,

(a) sine Patre vel Filio.

ANNO
CHRISTI
1911.ANNO
CHRISTI
1911.

peas, ante nequiverit, (a) in anniversaria ta-
men proximioris hujus venerandi concilii volu-
bilique sessione, cum vestris obtutibus, auxi-
liante Domino, pusillitatis nostrae praesentiam vi-
ta comite representari meruerimus, Deo ama-
bilis fraternitatis vestrae caritas, haec, sicut di-
ctum est, memoria retineat: ita sane, ut in
nostrae humilitatis aspectu, eam studiose valeat
referere: alioquin difficile vos vitare ecclesia-
sticae ferulas aestimate.

Symbolum vero & orationem dominicam om-
nis Christianus memoriter sciat, omnis
aetas, omnis sexus, omnisque conditio: mascu-
li, feminae, juvenes, senes, servi, liberi, pue-
ri, conjugati, inuptaeque puellae: quia sine
haec benedictione nullus poterit in caelorum re-
gno percipere portionem. Qui autem observa-
verit haec, & a malis operibus se custodierit;
& in praesenti saeculo salvus erit, & in futuro
cum angelis congaudebit.

Non novas, carissimi, regulas instituimus,
nec supervacuas rerum adinventiones iniquiter
solamur, sed sacris paternorum canonum re-
censitis solis, ea quae ab eis bene (b) digesta
salubrique promulgata mucrone persistunt, sum-
ma devotionis veneratione amplectentes, recen-
tiori stilo operae pretium duximus renovare:
quatenus ad modum mundi ac ruminantis, un-
gulaeque sordentis animalis, devoratas escas ad
saucem memoriae revocantes, quasi (c) rumi-
nando per sacrae lectionis studium dudum de-
pauitum (d) spiritale pabulum subtilius liquidius-
que sese in ventrem mentis refundat. Quo sa-
tiationi deliciarum suaviter epulo, ad referendas
superni largitoris gratias, de cujus benignitatis
manu cuncta gratuito suscepimus munere, mo-
dis omnibus incitemur. Qui ut nos post cul-
pam discordiae ingratos funiculo caritatis tra-
hendo ad Patris suamque gratiam revocaret,
cum in forma Dei esset aequalis Patri, semetipsum
pro nobis exinanivit, formam servi accipiens,
mediator inter Deum & nos fieri dignatus est:
cujus livore ab eo quod diabolus infligerat mor-
tis vulnere mirabiliter sumus sanati.

C A P I T U L A.

I.

PRIMUM igitur, ut juxta praeas pa-
trum divinitus editas sanctiones,
nullus Domini sacerdotum, vel quicum-
que sub canone constituti, canonicas,
quinimo apostolicas, ignorantes aut par-
vipendentes definitiones, inordinate vel
inhoneste in domo Dei, quae est eccle-
sia, converterentur: sed, in suo ordine
(e) cunctis persistentibus, pulchritudo eccle-
siasticae decoris inviolata permaneat. Illud
summopere vigilantique studio praecaven-
tes decernere curavimus, ut nul-
lus canonicae deditus ditioni, donum
sancti Spiritus, pecuniae pretio fraudu-
lenter deceptus, vendere vel emere praesu-
mat: ne cui in quemlibet sacrum ec-

clesiastici ordinis gradum, muneris exi-
gente merito, liceat quempiam (f) sub-
vehendo promovere: patentique semper
cordis aure pertimescens (g) intellige
clarissimam illam Domini vocem, dicen-
tis: *Gratis accepistis; gratis date*. Hanc
quippe pestiferam simoniacam haeresim
primus pastor ecclesiae in ipsa, ut ita
dixerim, originali cupiditatis radice ana-
thematis ferro funditus refecare cura-
vit.

II.

Ut longe altius excellat vita pastoris
comparata subditi gregis, (b) quibus sin-
gulariter boni pastoris voce dicitur: *Vos
estis lux mundi*. Et rursum: *Vos estis sal
terrae*. Et iterum: *Lucent lux vestra coram
hominibus, ut videant opera vestra bona, &
glorificent Patrem vestrum qui in caelis est*.
Hinc etenim colligi potest, in quantum
distare debet pastor a grege, dum istos
homines, & illos plusquam homines, id
est, lucem hominum, Dominus voluit
appellari. Si ergo lux mundi sumus, lu-
cere utique absque nebulosa hypocrisis
admixtione debemus: & si sal terrae su-
mus, condire nihilo minus terrenas men-
tes sapientiae sapore per verbum praedi-
cationis debemus.

III.

Item placuit, ut *sobrie, pie, castique, sicut
juxta apostolum, viventes, fugiamus turpis
lucris gratiam. Non in comestationibus &
ebrietatibus, & inebriemur vino, in quo est
luxuria*. Quemadmodum per semetipsum
Veritas generaliter in evangelio praeci-
piendo protestatur, dicens: *Caveat
crapula & ebrietate, & curis hujus saeculi*. Un-
de & in ecclesiastico canone sententiali-
ter constat decisum, aut cessare ab hu-
jusmodi vitii ingurgitatione, aut certe
perseverante honoris jactura periclitari
debere. Quorum hujus ultricis sententiae
dictatorum nos complices ac fautores esse
fatemur.

IV.

Ut juxta Niceni venerandi definitio-
nem concilii, nullus patiat subintro-
ductas mulieres secum in domo propria
habere, vel private cum eis cohabitantes
(i) conservari. Et quamquam de qui-
busdam inhonesta carentibus suspitione
clementius aliquo modo inibi legatur in-
dultum, nos tamen omnes omnino nunc
necessarium vetare prospeximus, eo quod
experimento didicerimus, (k) illarum
ve-

(a) in anniversaria (b) gesta (c) ruminanda (d) spiritualium (e) cuncta persistentia
(f) subvehens (g) intelligat (h) quorum (i) conversar. (k) ob illarum &c.

ANNO
CHRISTI
1791.

velamento alias licentius ad eos aditum A
veniendi, perditionis causam, habuisse.
Non autem veramus quempiam, sed po-
tius adhortamur pauperibus personis ju-
re sibi cognationis conjunctis benefacere,
cum sit omnibus benefaciendum, sed ab
eis segregatæ in suis degentes domicilliis
perseverent.

V.

Ut sæcularia negotia ultra modum
mensuræ nulli liceat exercere. Ait enim
apostolus: *Nemo militans Deo, implicet se* B
negotiiis secularibus, ut ei placeat, cui se pro-
bavit. Intueri quapropter subtilius libet,
cujus nos esse regis milites gratulamur.
Et quia in castris dominicis militamus,
sollicite pensare constringimur, quibus
armis muniti, cum tanto advertario cer-
taminis bella aggressi pugnare valeamus,
ut expediti ab omni præsentis sæculi im-
pedimento, intrepidi in prima acie per-
sistentes, post palmam victoriæ trium-
phatricis gloriæ coronam ab eo rege,
qui nos de antiquo hoste triumphavit,
suscipere mereamur.

VI.

Item placuit, ut eas prorsus munda-
nas dignitates, quas sæculares viri vel
principes terræ exercere solent, in ve-
nationibus scilicet, vel in canticis sæcu-
laribus, aut in resoluta & immoderata
lætitia, in lyris & tibiis, & his simili-
bus lûsibus, nullus sub ecclesiastico ca-
none constitutus, ob inanis lætitiæ flu-
xum, audeat, fastu superbiæ tumidus,
quandoque præsumendo abuti: nisi for-
te, si in hymnis & spiritualibus canticis
delectatur, de sacris videlicet scriptura-
rum voluminibus digne honesteque com-
positis utatur. Ab his igitur non solum
non inhibemus abstinere, verum etiam
conniventes licentiæ concedimus votum.

VII.

Item placuit, ut nullus episcoporum
presbyterum, vel diaconum, vel archi-
mandritam in dispendio honoris conde-
mnare præsumat, absque hujus veneran-
dæ sedis consultu. Si quis post hæc pro-
hibita temerarius usurpare tentaverit, E
non erit ambiguus de sui honoris peri-
culo.

VIII.

De his autem, qui propinqui sangui-
nis affinitatem sibi in matrimonium so-
ciare tentaverint, quia valde gravis ni-
misque asperrima in prisco canone ab
antiquis patribus de hoc negotio judicia-
lis sententiæ elimata sub pœnitentiæ fla-
gello persistit vindicta: idcirco tanti

præcaventis flagitii periculum, ut me-
lius cautiusque prospeximus, dignum du-
ximus diffinire: ita dumtaxat, ut nemi-
ni liceat furtim raptimque nuptias con-
trahere, ne forte per erroris ignaviam,
vel certe (quod pejus est) diabolico
instigati amore, illicita connubia cele-
brentur. Sed interventis pœnitentiæ sponsali-
bus, per aliquam dilationis moram, re-
quisiti quin etiam diligenti cura vicini
vel majores natu loci illius, qui possint
scire lineam generationum utrorumque,
sponsi scilicet vel sponsæ. In eo etiam,
ut sine notitia sacerdotis plebis illius
nullatenus fiat, quatenus nulla deinceps
separationis tribulatio intercedat. Si ve-
ro hoc ordine cuncta peragantur, ac pro-
batum sine fraude testrum fuerit, &
causâ contigerit, quod postea aut ipsi
recordati fuerint, qui primum se nesci-
re professi sunt, aut certe per aliorum
veracium hominum testimonium, inven-
ti fuerint in eo gradu consanguinitatis,
qui segregari solet, segregentur quid-
em ab invicem, & agant pœnitentiam,
& si fieri potest, perseverent utrique
innupti. Quod si propter incontinentiam,
vel certe, quod est honestius, amore fi-
liorum in id permanere nequeunt, tran-
seant quidem ad secundas nuptias. Hoc
autem dicimus secundum indulgentiam,
non secundum imperium. Beatiores ta-
men erunt, si sic permanserint, secun-
dum nostrum consilium. Filii vero, qui
ex tali matrimonio procreati fuerint, le-
gitimi habeantur ad hereditatem defun-
cti capiendam. Qui autem non observa-
verint omnia hæc, quæ pro salute ani-
mæ & (*) frugalitate vitæ supra compen-
diose scripta leguntur, & furtivas vel
interdictas nuptias contrahere præsum-
perint, & proximi cognationis fuerint
inventi, separentur quoque & ipsi, &
cunctis diebus vitæ suæ sub pœnitentiæ
lamento permaneant: atque ad secun-
das nuptias nunquam ille vel illa per-
veniant, alieni a communionis gratia
judicentur: filiique, qui de hoc tam in-
cesto conjugio nati fuerint, improbi ha-
beantur, nullamque rerum adipisci va-
leant parentum facultatem.

IX.

Illud præterea per omnia præcaventis
prohibere decrevimus, ut nullus præsu-
mat ante annos pubertatis, id est, in-
fra ætatem, puerum vel puellam in ma-
trimonium sociare, nec in dissimili æta-
te, sed coætaneos sibi que consentientes.
Multas sæpius ex hujuscemodi nuptiali
contractu ruinas animarum factas audi-
vi-

ANNO
CHRISTI
1791.
Nuptiæ clas-
sæ illæ vi-
santur.

ANNO
CHRISTI
1711.
v. C. 1.

vimus, & tales fornicationes perpetratas, quales nec inter gentes. Ita plane, ut cum contigit puerum adultum esse, & puellam parvulam, & e contrario, si puella maturæ ætatis, & puer sit teneræ, & per virum cognata & socrus deprehendantur adulteræ, & per puellam frater vel pater pueri tanti peccati flagitio pereant irretiti. Unde qui hæc prohibita de cetero usurpare præsumpserit, ab omni ecclesiastico consortio sit alienus, sed nec a publicis sit immunis iudiciis.

X.

Item placuit ut, resoluta fornicationis causa jugali vinculo, non liceat viro, quamdiu adultera vivit, aliam uxorem ducere, licet sit illa adultera; (a) sed nec adulteræ, quæ pœnas gravissimas vel pœnitentiæ tormentum luere debet, alium accipere virum, nec vivente, nec mortuo, quem non erubuit defraudare, marito. Nam et si legatur in sacris evangelicis paginis, sola fornicationis causa dixisse Dominum, dimittere virum uxorem suam: non tamen legitur concessisse aliam, vivente illa, in conjugio sibi sociare; prohibuisse quidem modis omnibus non ambigitur. Ait enim: *Quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, mactatur: (b) & qui dimissam duxerit, mactatur.* Qua de re ita diffinire prospeximus, ut juxta ejusdem Domini mellissimam vocem, nemo hæc interdicta violator inculcare præsumat. Sed quoniam in medio ambiguus interponitur sermo, id est, *nisi ob fornicationem*; quæri nimirum potest, utrum ad solam licentiam dimittendi uxorem, *qui dimiserit uxorem nisi ob fornicationem*, an etiam ad utrumque dictum refertur, hoc est, ad aliam, vivente illa, accipiendam, quasi dixerit: *Qui dimiserit uxorem suam, & aliam, nisi ob fornicationem, duxerit, mactatur.* Et idcirco peritissimi viri beati Hieronymi libellum commentariorum recenseri nobis studiose mandavimus, anxie utique cognoscere festinantes, qualiter idem famosissimus doctor hæc sacra dominica verba, juxta capacioris ingenii sui subtilitatem, sensisse monstraretur. Cujus nimirum sensum sagaciter explorantes, in promptu nihilo minus patuit, ad solam dimittendi uxorem licentiam pertinere. Nam cum more suo vir sanctus hujus capituli summam seriem exponendam transcurreret, inter cetera & post pauca sic ait: Et quia poterat (inquit) accidere, ut aliquis calumniam faceret innocenti, & ob secundam co-

Marb. 5.

Idem.

apulam nuptiarum veteri crimen impingeret, sic priorem dimittere jubetur uxorem, ut secundam, prima vivente, non habeat. Non enim debet imitari malum adulteræ uxoris, & si illa duo, immo unam carnem, per scissuras fornicationum divisit in tres, (c) dividat in quatuor. Unde patenter datur intelligi: quamdiu vivit adultera, non licet viro, nec potest impune secundas contrahere nuptias.

XI.

Item placuit de feminis cujuscumque conditionis, puellis scilicet vel viduis, quæ virginitatis sive continentiæ propositum spontaneè pollicentes, Deo emancipatæ fuerint, & ob continentæ signum nigram vestem, quasi religiosam, sicut antiquus mos fuit in his regionibus, indutæ fuerint, licet non sint a sacerdote sacratæ, in hoc tamen proposito eas perpetim perseverare mandamus. Si vero postea sese sive clanculo corruerint, seu publice nupserint, dignis quidem mundano iudicio corporalibus coercitæ vindictis, segregentur ab invicem, & agant cunctis diebus vitæ suæ pœnitentiam, & a communione corporis & sanguinis Christi priventur: nisi forte pontifex, rescita illorum pœnitentia, si digna fuerit, humanius prævidens, poterit communionis gratiam indulgere. In extremo tamen vitæ suæ viatico humanius indulto non defraudentur. Et in his rebus præcipue illa modis omnibus custodiatur interdictio, ut nulli liceat prædictis personis habitum, id est, vestem mutare absque sui episcopi conscientia.

XII.

Hoc igitur inviolato stilo juste sancire prospeximus, ut monasteria puellarum, quæ sub disciplina regulæ degunt, obstructius munitis claustris, nullo pateant, nisi forte summa compellente necessitate, aditu virorum. Sed neque presbyteri, vel diacones, vel quilibet de clero, vel etiam archimandritæ, quasi visitationis vel prædicationis causa, sine permisso episcopi civitatis, sibi licentiam tribuat ineundi. Quin etiam nec episcopus absque sacerdotibus vel clericis suis, ut decet, & honeste convenit, adire illuc licentius se existimet. Sed si ipse, siue quilibet religiosa persona, alienus ab illicita suspitione, quem morum gravitas ornat, permittente & admonente episcopo exhortationis vel ædificationis obtentu, quæ ad salutem animæ pertinet, dignum fuerit ut adeant hæc Deo dicata loca, non aliter, sed cum

(a) sed nec adultera debet
(b) deest hæc pars sententiæ in Vaticano.
(c) in tres non decet et maritus æquius exequendo dividat in quatuor.

ANNO
CHRISTI
791ANNO
CHRISTI
791

cum idoneis testibus (a) peragant, ne propter incautam presumptionem sanctæ ecclesiæ infametur angelicus ordo. Et nulla ullo unquam tempore licentia sit abbatissæ vel cuilibet monachæ, transfigurante se satana in angelum lucis, quasi orationis causa suggerente eis, Romam adire, vel alia loca venerabilia circumire. Quam sit namque irreligiosum & reprehensibile cum viris propter itineris necessitatem conversari, nullus tam excors est vel desipiens qui ignoret. Si quis post hanc definitionem hujus reverendi concilii, de his quæ consona voce salubriterque statuta sunt temerario ausu violare tentaverit, canonicis coerceatur vindictis, scilicet aut juxta modum & qualitatem culpæ excommunicatione mulctetur, aut anathematis vinculo punitus vinciatur aut certe honoris proprii amissione nudatus, reus ab ecclesiæ gremio evellatur. Hæ enim sunt canonicæ ultres vindictæ, a quibus nullus sacræ legis prævaricator poterit immunis abire, nisi forte pœnitentiæ interveniente medela veniam meruerit adipisci.

XIII.

Diem autem dominicum inchoante (b) noctis initio, id est, vespere sabbati, quæ in prima luce sabbati, quando signum insonuerit, vel hora est ad vespertinum celebrandum officium, non propter honorem sabbati ultimi, sed propter sanctam illam noctem primi sabbati, hoc est dominici diei, cum omni reverentia & honorifica religione venerari omnibus mandamus Christianis. Abstinerere primum omnium ab omni peccato, & ab omni opere carnali, etiam a propriis conjugibus, & ab omni opere terreno, & nihil aliud vacare, nisi ad orationem, concurrere ad ecclesiam cum summa mentis devotione, cessante omni casualium strepitu, cum caritate & dilectione benedicere Deum Patrem, & laudare totis medullis cordis unigenitum Dei Filium, qui istam diem per gloriosam suam sanctificavit resurrectionem, & hymnum dicere sancto Spiritui, qui eam benedixit per admirabilem suum adventum, quando in igneis linguis super beatos descendit apostolos. Sed & omnium pene dona charismatum in eadem sacratissima die creduntur in mundo collata. Nam in ipsa die Dominus post resurrectionem in discipulis suis Spiritum sanctum ad remittenda peccata insufflavit. In ipsa in deserto Dominus de quinque panibus quinque millia hominum pavit. In ipsa die manna pluit de

caelis primum in eremo, & multæ aliæ spiritalium munificentiarum rerum in ipsa die sunt manifestatæ, quas cunctas longum est per ordinem recenserè. Ipsum est enim sabbatum Domini (c) delicatum, de quo scriptura dicit: *Qui feceris in eo opus servile, id est peccati, morte moriatur*. Porro si de illo sabbato diceret quod Judæi (d) celebrant, quod est ultimum in hebdomada, quod & nostri rustici observant, diceret tantum, sabbatum, & nequaquam adderet, delicatum & meum. Sed quia differentiam voluit facere inter illud & istud, quod est dominica dies, ideo addidit, meum: ac si diceret, meum, non vestrum, delicatum, non in vestris observationibus maculatum. Et ideo cum omni reverentia est a nobis honorandum atque colendum. Ceteræ vero principales festivitates & ipsæ sunt veneranter honorandæ vel custodiendæ. Et illa festa, quæ sacerdotes in ecclesia prædicant, modis omnibus sunt custodienda. Nos autem, qui sacerdotes vocamur, debemus populum nobis subjectum & prædicando verbis in omni bono, & faciendo quæ docemus exemplis instruere, in caritate, in castitate, in humilitate, in continentia, in modestia, in vigiliis, in jejuniis & oratione, in religione, in eleemosynis, in hospitalitate, in quantum vires permittunt, in verbo sapientiæ sale condito, in temperantia manducandi vel bibendi, in conversatione sancta, in simplicitate cordis, in omni opere bono, *pie & juste vivendo*, *expectantes beatam spem & adventum gloriae magni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi*, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

XIV.

De decimis vero vel primitiis, salvis scilicet allegoricarum rerum mysticis sacramentis, nihil melius puto docere, quam quod scriptum est in Malachia propheta, dicente Domino: *Inferse omnem decimam in horreum meum, & sit cibus in domo mea, & probate me in hoc, dicit Dominus, si non aperuero vobis catarrhas cali, & effuderò vobis benedictionem usque ad abundantiam, & increpabo pro vobis devorantem, & non corrumpet fructum terra vestra: nec erit sterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum. Et beatos vos dicens omnes gentes. Sed quia indignatio & ira Dei manet super gentem vel populum qui hoc Domini præceptum toto corde & bona voluntate non adimplet, supra præmiserat, dicens: (e) *Si affiger (inquit) homo Deum,**

Dies dominicus et sabbatum.

a Pro. Et ad Gal. II.

17. 1.

18. 2.

Matth. 14.

(a) peragant (b) noctis initio &c. (c) delegatum (d) celebrant (e) si affigit Deum.

Et sic, utique semper hic verbum legitur, distinguitur, conjugitur.

ANNO CHRISTI 791.

ANNO CHRISTI 791.

Maria.

Lucia.

181.

Deum, quia vos configitis me? Et dimissis, in quo configitis se? In decimis & primitiis vestris. In penuria vos maledicti estis; & me vos configitis gens tota. Qua de re quis non alacri & laeto pectore (a) offerat Deo, ut possit illam promereri benedictionem, de qua dicit: Effundam super vos benedictionem meam usque ad abundantiam? Vel quis non timeat vel contremiscat illam maledictionem, quam minatur nolentibus offerre: Vos maledicti estis, & me vos configitis gens tota? Et si forte nobis non creditis, vel nos despiciatis, quia homines sumus; credite ergo ipsi Domino dicenti, qui mentiri non potest, qui utrumque promisit, & maledictionem in hoc saeculo & in futuro, nolentibus obedire ejus mandatis; & benedictionem, & abundantiam, & salutem animae & corporum bona voluntate obtemperantibus ejus imperiis, & in praesenti saeculo te daturum & in futuro. Non enim exigit Deus a te quae non habes, nec pensat quantum tribuas: sed in quantum habes, simplici corde de suis, non de tuis donis da Domino. Quia omne quod sumus, vivimus & habemus, ejus est, & de ipsius benignitatis suscepimus manu. Considerat namque qua mente, & non quantum in ejus sacrificium offeras, qui potens est, & in praesenti saeculo centuplum, & in futuro vitam tribuere sempiternam. Qui vivit & regnat cum Patre & Spiritu sancto, & nunc & semper per cuncta saecula saeculorum. Amen.

NOTA SEVERINI BINII.

Qua occasione hac synodus celebrata?

a Concilium.) Qua occasione hac synodus in Italia auctoritate Paulini congregata fuerit, indicat ipse Paulinus sermone quem habuit ad patres concilii his verbis: *Nunc autem divina spiritualium clementia, astrictis atque servatis barbarorum superbiae typho erectis, convellitur, auxilio per omnia admittente de celo, reddita iam quae-ritissima pace terris, superna praesens largiente gratia, paululumque respirantibus regalibus gustis, necessitate ductum summo impetu festinanter dilectissimam fraternitatem vestram juxta praesentium canonum inuisibiles sanctitates in uno collegio aggregavit. Hanc ad synodum dicebat Paulinus, cum in praecedentibus se de intermissis concilio- rum celebrationibus per tumultus bellicos & frequentes peregrinationes excusasset.*

Forojulium urbs quae & qualis?

b Forojulienje.) Sic dictum a Forojulio, quod, juxta aedem hujus concilii, est municipium Aquilejense provinciae, hodie quoque Venetiae subiectum. Olim insignis ibi urbs fuit Aquileja, ab Attila Hunnorum rege destructa, quemadmodum annis fere ducentis postea Forojulium ab Avaro rege eversum fuit.

Paulinus quae?

c A Paulino, &c.) Veitridus Strabo, qui sub Ludovico filio Caroli magni claruit, de rebus ecclesiasticis cap. 23. hac de Paulino: *Traditur quidem Paulinum Forojuliensem patriarcham scriptur, & maxime in privata missa, circa immolationem sacramentorum hymnos vel ab alio vel a se compositos celebrasse. Eundem sanctitate & doctrina insignem fuisse, plurimumque synodalibus sub Carolo magno coactis, adeo ut sua ipsius provinciae curam eam quam operari debere non posset, interfuisse, aedae concilii ostendunt.*

Alia concilia.

d In causa sacrosancta Trinitatis.) His temporibus duae diversae haereses ecclesiam devastabant. Una de processione Spiritus sancti, altera de incarnatione Domini nostri Jesu Christi. De Spiritu sancto controversabatur, an is a solo duntaxat Patre, vel a Patre simul & Filio procederet. Antiquum controversiam adversus haereses sapienter antehac damnatas Paulinus doctissimo de-

cidit, ostendens Patrem & Filium unum esse principium processione Spiritus sancti, adeoque impium & blasphemum videri, contra sententiam ab universa ecclesia temporibus sancti Leonis magis receptam novos errores concitare. De incarnatione Verbi divini Elipandus Tolosanensis episcopus in Hispania, & cum eo, * quem ipse seduxerat, Felix Urgelitanus episcopus assererent, Dominum nostrum Jesum Christum secundum naturam divinam dicendum esse Dei Filium naturalem; secundum humanitatem vero eundem Filium Dei adoptivum esse nominandum. Quae doctrina cum duos Dei filios assereret, adeoque Nestorianismum jam diu ante condemnatum resuscitaret, Paulinus recitatione symbolorum Niceni & Constantiopolitani eandem solidissime refutavit, expulit & condemnavit. Demum vero in hac eadem synodo post tractationem dogmaticarum disputationum absolutam, sancti sunt quatuordecim canonicae ad disciplinam ecclesiasticam spectantes.

e Anno Domini 791.) Hic enim annus Domini cum 23. Caroli magni, qui ponitur initio aeternae synodalia, concurrat. Nam ex his quae in notis ad vitam Stephani Papa III. notavi supra, evidenter constat, Pippino anno Domini 768. ex hac vita migranti Carolum filium in ejus regno successisse.

ADNOTATIO P. ANTONII PAGII ad an. Ch. 791. num. 6. & seq.

Concilium Forojulienje, a Sancto Paulino Forojulien- si Patriarcha celebratum Baronius & post eum Concilium Cultores huic anno assignere, quod in ejus Acta legatur: *Anno felicissimo Principatus eorum (nempae Caroli M. ac Pippini Italici Regis) tertio & viceimo, & XV. Canonice quidem evocatum Syllabi fratrum quorundam Episcoporum consuburbanum Forojulium municipium Metropolim Aquilejensem veneranter convocatum contenti. Annum enim illum viceimum tertium Caroli ab anno DCCLXXVIII. quo in Francia regnare cepit, deduxere, parum curantes de anno decimo quinto Pippini Regis, qui in praesentem convenire non potest; cum tamen ejus praecipua ratio habenda sit, cum de Concilio in Italia congregato agatur, Praeterea Itali Acta publica annos Caroli in Italia, non vero in Francia regnantis notabant, ut varia Monumenta demonstrant, & satis de se patet. Quare cum Carolus anno septingentesimo septuagesimo quarto in Italia seu in Longobardia regnare coepit, Concilium Forojulienje anno septingentesimo nonagesimo sexto, quo annus ejus XXIII. initium sumpsit, & Pippinus annum XV. Regni sui absolvit, habitum fuit, idque ante diem decimum quintum mensis Aprilis, quo anno DCCLXXXI. Roma ab Hadriano Papa baptizatus, & Italia Rex appellatus. Sed cum Carolus annos Regni Italici aliquando a suis vicariis ante diem XV. mensis Aprilis anni DCCLXXXIV. in Longobardia reportatis; aliquando vero a capta post diem XXVI. mensis Maii ejusdem anni Papia Regni Longobardici Regia reportat, ut eo anno num. 8. & seqq. ostendimus, annus ille XXIII. Regni Italici a priori Epocha proficitur, ut annus XV. Pippini Regis manifeste indicat. Quibus annis anno DCCXCV. num. 8. dicit annum Caroli Regis XXIII. cum anno Pippini XV. componi non posse, & qui XXIII. Caroli Regis annum servandum censuere, emendare debuisset Pippini Regis annum XV. conclusivae hunc Pippini Regis annum retinendum, & expungendum Caroli Regis annum XXIII. ac reponendum annum XXVII. qui anno Christi DCCXCV. cum anno Pippini Regis XV. convenit. Verum locus ille purus est, sed annus XXIII. Caroli a priori ejus Regni Italici Epocha deducendus, quae de re impossibile dubium esse non potest.*

is a quod seductus fuerat.

Epocha Concilii Forojulienje.

Locus in quo Forum Livii, vulgo Forl, cum Civitas illa sit in celebratum Romandiolae ab Antiquis Forum Livii nuncupata, visuit.

Quoad locum Concilii, illud non congregatum apud Forum Livii, vulgo Forl, cum Civitas illa sit in celebratum Romandiolae ab Antiquis Forum Livii nuncupata, visuit. genti miliaribus a Bononia distans, sed in Civitate nunc appellata *Civitas d' Austria, live del Friuli*, antiquitus dicta *Forum Julii*, in qua tunc Patriarcharum Aquilejensium Sedes erat, quos propterea Alcuinus, & alii Patriarchas Forojulienjes etiam deuminavere, ut ne docuit U. Cl. Philippus a Turra olim Canonicus Forojulienjis, nunc Em. Cardinalis Imperialis Auditor. Civitas haec pristinum tandem splendorem, nomeaque amisit, & *Utinum* Oppidum non longe inde distans Metropolim illius Privilegio auctum est, tuncque Civitas Forojulii ea dignitate spoliata *Civitas Austria* appellari coepit. Ex autem Dominio Veneto subest. Legenda qua anno DCCXXIX. jam diximus.

Paulinus in Oratione ad Comprovinciales Episcopos rationem offert, cur Concilii celebrationem tandem distulerit, inaeque annum, quo illud habitum, magis declarat: *propter improbos, qui saltem temerario, mundanos sumulus, propterea imminenti praeteritum bella, qua strenuamque per gymnum suum nostrorum frequentis for-*

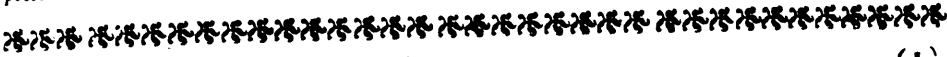
Ob bellum Hunnicum in annum DCCXCV. dilatur.

ANNO CHRISTI 791.

citare ingenuere non cessabant, &c. Nunc autem Divina...

Italiani irrupisse infra videbimus. Adum in eo adversus...

ANNO CHRISTI 791.

ANNO CHRISTI 791.

CONCILIUM RATISPONENSE, IN QUO FELICIS URGELITANI

ANNO CHRISTI 791.

Episcopi hæresis, quæ Christum adoptivum Dei filium dicebat, præfente Carolo...

Ex Jacobo Struando

DE hac synodo, & Felice in es damnato, præter historicos scriptores, luculentum est...

in corporis statu cernitur: & illud cuiusdam: Frona hominis propria mentis deprimat affectum...

Acta Concilii

Locus Concilii

Felix respici

NOTÆ SEVERINI BINII.

a Concilium. De hujus synodi causa & occasione annales Francorum sub Ludovico conscripti ista habent...

c Hinc annales de loco & actis Concilii. Unde hujus erroris occasio emerferit, divini infra in notis Concilii...

Ratispona de scribitur.

b Ratisponense. Sic dictum a Ratispona, de qua in theatro urbium Hadrianus ista scribit...

c Anno Domini 791. Testantur Regino, annales Francorum, Baronius, & alique plures.

CON-

(:) Eadem proculdubio est hac synodus cum ea, quam Reginoburgi habitam fuisse ex Annalibus Laurishamien-

ANNO
CHRISTI
792.ANNO
CHRISTI
792.

C O N C I L I U M R O M A N U M

In quo Felix Urgellitanus Episcopus damnatur.

F. P. Pagi ad
an. Ch. 792.
n. 11.

Felicem episcopum Urgellitanum bis anno Christi 792. damnatum fuisse testantur Annalifera Loiselianus, Fuldensis, Bertinianus, ac Menenius cum Monacho Egolesmense, & incerto Auctore, qui vitam Caroli conscripfit. Primo damnatus est in Concilio Ratisbonensi, iterumque Romæ, quo ab Angilberto ductus est ad Hadrianum Papam, coram quo hæresim suam ejuravit. Audiendus Eginhardus in Annalibus: *Orgellis est civitas in Pyrenæi montis jago sita, cujus episcopus nomine Felix, natione Hispanus, ab Elipando Toletano episcopo per litteras consultus, quid de humanitate Salvatoris Dei & Domini nostri Jesu Christi sentire deberet, utrum secundum id quod homo est, proprius an adoptivus Dei Filius creatus esset ac dicendus, valde incaute atque inconsiderate, & contra antiquam Catholicæ ecclesiæ doctrinam, adoptivum non solum pronuncia-*

vit, sed etiam scriptis ad memoratum episcopum libris pertinacissime prævitatem opinionis suæ defendere curavit. Hujus rei causa ductus ad palatium Regis, qui tunc apud Regnum Bajoria civitatem, in qua & biemaverat, residebat. Ubi congregato episcoporum concilio auditus est, & errasse convictus, ad præsentiam Hadriani Pontificis missus, ubi etiam coram ipso in Basilica B. Petri apostoli hæresim confessus est atque abdicavit. In hac synodo litteræ Hadriani exaratae ad Hispaniæ episcopos, quæ infra in Francofurtensi Concilio leguntur. Id innuit Carolus in sua ad Elipandum epistola in præfato Francofurtensi Concilio allata, ubi ait: Primo quid dominus Apostolicus cum sancta Romana ecclesia & episcopis illis in partibus quaeversum commorantibus, & catholicis doctoribus sentires, sub unius libelli tenore statuimus.

HISPANUM forte TOLETANUM CONCILIUM

Hæreticorum Elipando Toletano faventium

Circa annum 793. habitum.

Ex Mand.
Suppl. pag.
799.
Anno 792.

EX synodica patrum Concilii Francfordien-
Cin responsione sua ad eosdem, quam inter
sis anno 794. contra Elipandi Toletani
adæ Concilii Francfordienfis legas. Concilium
hæresim de adoptione Christi Filii Dei cele-
istud tunc convocasse Elipandum cenfeo, post-
brati, discimus, Hispanos episcopos in unum
quam in Concilio Ratisbonensi primum anno
coeuntes cœtum Elipandi de adoptione Chri-
792. dein in Romano Concilio ejusdem anni
sti sententiam adprobasse, eamque scripta ad
sententiam suam velut hæreticam reprobata
episcopos Galliæ epistola synodica ex detortis
agnovit. Quare non citius anno 792. nec se-
quibusdam & vitiatiss. Patrum testimoniis
rius anno 794. quo Francfordienfes patres in
defendere admisos fuisse. Ita enim illi in ea
Concilium coiverunt, habitum cenfeo. Quæ si
synodica, quam per partes afferunt Patres
probetur conjectura, litteræ illæ Adriani, quas
Francfordienfes, & refutant, in sua ad præsu-
post transmissam sibi a Carolo rege Concilii
les Galliæ synodica. *His præmissis SS. Patrum
Hispanici synodicam ad Gallos & Hispanos
sententiis assertionibus nostris roboratis, in com-
episcopos dedit, inter acta Concilii Francfor-
mune decrevimus ab eorum decretis nullo modo
diens legendas, non quidem in Romano
deviare vestigiis. Alteram ejusdem tenoris epi-
Concilio anni 792. in quo Elipandus hæresim
istolam ad Carolum Francorum regem dede-
ejuravit, sed anno sequenti, & forte extra
runt, cujus utriusque meminit idem Carolus
Concilium datæ sunt.*

SYNODUS IN BETH-BOTEN JACOBITARUM

*In causa formula alicujus in Liturgia abroganda**A Cyriaco Jacobitarum patriarcha paulo post annum Græcorum 1104.
Christi 793. celebrata.*Anno 792.
circ.

Cœptam inter Jacobitas controversiam di-
D gnificarent. Cœperunt hæc agitari sub Grego-
rempiturus Cyriacus Jacobitarum patriar-
rio patriarcha anno 759. ad eam dignitatem
cha synodum ad Beth-Boten, qui locus est
evecto, nec anno 793. adhuc sopita Cyriacus,
ditionis Haran in Mesopotamia convocavit.
qui tunc suprema dignitate potitus fuerat, ad
Dissidii argumentum præbebant verba illa Li-
præsentem synodum retulit. Ille delenda e Li-
turgie Syriacæ dum hostia frangitur: *Panem
turgie verba arbitrabatur, sed repugnarunt pa-
caelestem frangimus in nomine Patris, & Filii,
tres, standumque consuetudini censuerunt.
& Spiritus Sancti. Hæc nonnulli tamquam ab
Hæc omnia ex Abulpharagii Chronico MS.
errore pura, & usu recepta retinenda cense-
Patriarcharum tradit Assemanus Biblioth. O-
bant, repugnantis alii perinde ac si panem
rient. tom. 2. pag. 342.*

cælestem a Verbo ac Filio Dei aliud esse si-

AD

AD CONCILIUM FRANCFORDIENSE

CONTRA HÆRESIM FELICIANAM

Anno 794. celebratum

ADDITIO.

Concilium Francfordiense anno 794. celebratum nemo ignorat, vulgatique sunt apud Collectores omnes editi a Patribus illi canones sex & quinquaginta. Subscriptiones tamen desunt, quarum nonnullas dare hic iuvat ex auctore Annalium Moissiacensium, non qualis extat apud Duchesium, sed qualem exhibet codex MS. qui sub nomine Annalium Veterum Francorum vulgatus est a PP. Martene, & Durand in collectione veterum Monument. Tom. V. Ita enim anonymus ille ad annum 794. *Congregata est synodus cum missis domini Apostolici Adriani Papa, sub Patriarcha Aquilejensi Paulo (Paulino) archiepiscopo, seu Petro Mediolanensi archiepiscopo, seu etiam Italia, Gallia, Gotbia, Aquitania, Gallecia episcopis, abbatibus, monachis, presbyteris, diaconibus, inter quos etiam venerabilis ac sanctissimus abbas, Benedictus, qui vocatur Vitziza monasterii Anianensis a partibus Gotbia, & religiosos monachos Beda Addo qui & Smaragdus, seu cunctis fratribus suis discipulis. Hi sunt Ingeila,*

Aimo, Rabanus, Georgius cum ceteris fratribus cunctoque clero devotoque populo pariter aggregato, &c. Quæ hic de legatis apostolicæ sedis habentur, auctoritate sua confirmat Eginhartus in Annalibus ad an. 794. qui illos pariter nomine designat Theophilactum & Stephanum episcopum appellans.

Ad tempus habiti concilii quod attinet ita rem hanc expedii in adnotationibus ad Pagium an. 794. 8.

Concilium hoc Francfordiense ante diem XIII. Kalend. Augusti huius anni celebratum fuisse, perspicue demonstrat præceptum Caroli Magni pro abbate Cavenis apud Baluzium Tom. II. capitular. num. XVIII. Testatur in Beo rex Anianum abbatem Synodali Concilio venientem una cum monachis suis, &c. rogasse, ut sub tuitione & patrocinio regio reciperetur, quod & impetrarunt. Signatur diploma die illa Julii anno XXVI. & XX. regni Carolini; nempe hoc anno.

ROMANUM CONCILIUM

Sub Adriano anno 794. celebratum pro confirmatione synodi Francfordiensis, Elipando, atque Felice damnandis.

ANNO 791.

Synodus ista Romana, quæ cum præcedenti Romana synodo anni 792. ab omnibus huc usque confusa est, eruitur non obscure ex Annalibus Moissiacensibus, & ab auctore Veterum Annalium Francorum, qui Annales illos expressit, his verbis: *Placuit etiam universali Concilio (Francfordiensi) ut ob reverentiam sancti apostolici Adriani papa urbis Roma scripta mitterentur, per omnia juris privilegio reservato summo Pontifici. Qui præfatus papa iterum concilio congregato episcoporum totius ecclesiæ Romanorum Helisantium (Elipandum) & Felicem totius perfidia arches & sequaces eorum, ut supra, sanctum Concilium (Francfordiense) pari modo condemnans, & hanc hæresim funditus eradicare iudicans. Missis etiam epistolam omnibus episcopis vel ecclesiis partibus Hispaniæ vel Galliciæ consulariorum, quam qui legerit & crediderit, ad fidei tramitem peragendum ex novo & veteri testamento per omnia inveniet sufficientem referentem.* Ex his Annalibus verbis satis constare arbitror concilium quoddam habitum fuisse ab Adriano papa, in quo Elipandus & Felix damnati sunt. Concilium vero istud tunc convenit cum Adriano Concilii Francfordiensis acta suscepit. Et in eo pariter concilio data est epistola Adriani ad episcopos Hispaniæ, & Galliciæ, quæ actis Concilii Francfordiensis præmittitur. Id si tenuerimus, profecto concilium istud longe diversum est ab eo, quod editores Veneti anno 792. assignant. Illud enim biennio ante Francfordiense concilium coivit; nec Felicem Urgelitanum damnavit, sed potius ejurantem illum hæresim suam admisit, atque suscepit: *Coram ipso (Adriano) in basilica B. Petri Apostoli hæresim confessus est, atque abdicavit, ait Eginhartus in Annalibus.* Hæc vero postrema Romana synodus statim post Francfordiense Concilium habita est, & regressum ad vomitum Felicem una cum Elipando damnavit. Nec quidquam sinceritati huius concilii officiant literæ Caroli Magni ad Elipandum, in quibus mittere se dicit: *Primo quid dominus apostolicus cum sancta Romana ecclesiæ, & episcopis illis in partibus commorantibus sentiret sub unius libelli tenore. Secundo dein & tertio loco synodicas patrum Concilii Francfordiensis.* Prima enim ponitur Adriani epistola honoris gratia, non temporis ordine. Ita enim ego rem totam concipio. Elipandus anno 794. exordiente, vel præcedenti exeunte synodicam suam, misit ad Carolum; ille vero apto tempore Concilium Francfordiense coadunavit, ejuque deinde acta transmisit ad pontificem, qui statim concilium convocavit, cujus synodicam ad episcopos Hispaniæ inscripsit, eaque omnia deferenda curavit ad regem. Omnibus his documentis acceptis Carolus literas suas ad Elipandum una cum iisdem scriptis destinavit. Erroris hinc arguas Venetum editorem, qui ex Romano Concilio anni 792. profectus cunctas literas illas Adriani ad episcopos Hispaniæ, quas

ANNO CHRISTI 794.

quas concilio anni 794 adscribendas hucusque A demonstravimus. Quin nec satis liquet, an Felix hæresim suam in concilio ejuraverit, id enim, nec Alcuinus tradit, nec alicubi legi-

tur. Hoc unice constat, convicium illum Ra- tisbonæ hæresim suam Romæ ante confesio- nem S. Petri damnasse.

ANNO CHRISTI 794.

ANNO CHRISTI 792.

COLLATIO VEROLAMII SUB OFFA REGE MERCIORUM

ANNO CHRISTI 792.

De exquirendo S. Albani protomartyris sepulture loco.

Ex tom. 1. Coac. Bri- tan.

REX *Offa* *vifione*, uti dicitur, admonitus, ut de sepulcro & reliquiis S. Albani protomartyris exquirendis, & cænobio eidem extruendo curam adhiberet; Accito (inquirit auctor *vita Offa regis manuscriptus*) Humberto Merciorum archiepiscopo, cujus sedes apud Lichefeldam, ut prædictum est, nuper ab eodem rege fuerat constituta, divinam ei voluntatem indicat in præmissis. Tunc archiepiscopus supradictus, assumptis continuo secum Ceolaulfo Lindesbensi, & Unvona Legrecstrensi episcopis suis suffraganeis, cum innumera utriusque sexus & diversæ ætatis multitudine, regi, die sibi statuta, apud Verolamiam occurrerunt. Tunc populo in jejuniis & orationibus sanctificato, antistites sacri sacerdotalibus infalis adornati, adfore sibi beati martyris auxilium flagitabant. Fuerat namque locus, & memoria martyris, post adventum S. Germani Antistiodorensis episcopi, qui cum B. Lupo * Decalinæ urbis episcopo, ad extirpandam hæresim Pelagianam in Britanniam venerant, annis circiter ducentis & quadraginta quatuor, omnino deleta. Si-

quidem gens pagana Saxonum, Jutorum & Anglorum, Britonibus expulsi, sibi insulam subjugaverant: qui agros cum horreis feratiter depopulantes, prælatos quoque membratim detrucentes omnem pene Britannicam insulam a mari usque ad mare hostili exterminio velut in desertum redegerunt.

Hac itaque tempestate ecclesia beati Anglorum protomartyris Albani, quam Beda Anglorum historia * muro tabulatu lapideo scriptis fuisse constructam, inter ceteras regionis ecclesias, funditus est subversa: unde sepulcrum ejus, quod in adventu S. Germani, & ante, a passione martyris usque ad illius patriæ desolationem, & ab omnibus notum propter antiquæ famæ celebritatem, & miraculorum frequentiam, ab omnibus fuerat * adoratum compatriotis, & honoratum universis, tempore quo Offæ regi invidiosissimo angelico fuerat ministerio revelatum, locus autem sepulcri & loci destructi cognitio penitus deletatur, &c.

Loquitur in sui tæcull dialecto & cath. sensus vocabulo.

* Tuccassia

CONCILIUM PROVINCIALE VEROLAMII SUB OFFA REGE MERCIORUM

Et Humberto archiepiscopo suo Lichefeldensi celebratum, mense Augusto, anno Domini DCCXCIII. indictione prima.

Deliberatur de cænobio celeberrimo protomartyri Britannorum sancto Albano instituendo.

Ex tom. 1. Coac. Bri- tan.

Post præfatam collationem, & alia multa de *inventione reliquiarum S. Albani protomartyris, sic progreditur codex prædictus manuscriptus.*

Acta autem sunt hæc a passione supradicti martyris, anno quingentesimo septimo: ab adventu Anglorum in Britanniam, trecentesimo quadragesimo quarto, indictione prima, Kal. Aug. *Es mox:*

Concilio tempus & deliberatio.

Eodem quoque mense rex (*Offa*) ibidem provinciale tenuit Concilium, cum archiepiscopo Humberto, suis suffraganeis, & primatibus suis universis, ut tractet diligenter & efficaciter de conventu monachorum in loco illo congregando, atque cænobio construendo, & magnifice & regaliter privilegiando, ubi protomartyris regni sui, imo totius Britannicæ vel Angliæ reliquias invenit, & quem locum sanguine consecravit. Placet omnibus pium regis propositum, eique episcoporum consulit prudentia, ut auctoritate Romani pontificis, eti-

alias hoc factum fuerit, quia non iterari inutiliter dicitur quod non scitur perpetratum. Canonizetur similiter & privilegietur monasterium in honorem ejusdem martyris construendum. Et hæc omnia, ut digniorem & firmiorem sortiantur effectum, concilium virorum sanctorum & discretorum suscipit & exaudit; ut per legatos solemnes a latere regis destinatos, aut potius in propria rex ipse super his in curia Romana tractet diligenter. Offa igitur rex piissimus suorum magnatum sano acquiescens consilio, divino ductus Spiritu, transalpinum valde sibi laboriosum & sumptuosum iter arripit sine moræ dispensio. Nec cum cura rei familiaris, vel regni custodiendi necessitas, vel comminantis senii gravitas, (regnauerat enim jam triginta & sex annis) nec laboris immunitas, vel pecunie inestimabilis effusio, ipsum poterant retardare.

Habemus hic annum istius concilii, scilicet 792, qui in sacris conciliis cum 95. regni Offæ.

Off. Romanæ Concilii.

ANNO
CHRONII
151
F. B. 1221
Capitulum
10. 1. p. 117

ANNO
CHRISTI
1221

CAPITULARE DE CAUSIS
REGNI ITALIÆ

Datum, ut videtur, anno Christi MCCXCIII. post obitum
Hildegardis Reginæ.

Capita ad Ecclesiasticos pertinentia hec tantummodo sunt.

I.

De Xenodochiis.

Lib. 1. leg. Longob. tit. 1. c. 11. Primo capitulo de Xenodochiis iussit ut qui- cumque Xenodochia habent, si ita pauperes pascere voluerint & consilium facere quomodo ab antea fuit, habeant ipsa Xenodochia, & regant ordinabiliter. Et si hoc facere noluerint, ipsa dimittant; & per tales homines in antea sint gubernata cum consilio episcopi, qualiter Deo & nobis exinde placeat.

II.

De Ecclesiis baptismalibus.

Lib. 1. c. 19. De ecclesiis baptismalibus ut nullatenus eas laici homines tenere debeant, sed per sacerdotes fiant, sicut ordo est, gubernatæ. Et neque ipsi pagenses negligentiam habeant de hoc quod ibidem facere debeant. Et illi sacerdo-

tes eas sic regant quomodo ordo canonicus exposcit.

III.

De Advocatis sacerdotum.

De Advocatis sacerdotum, volumus pro ecclesiastico honore & illorum reverentia ut Advocatos habeant.

VI.

De Monasteriis & Xenodochiis regalibus.

De Monasteriis & Xenodochiis quæ per diversos comitatus esse videntur, ut regalia sint; & quicumque ea habere voluerit, per beneficium domni Regis habeat.

XII.

De mancipiis palatii, & ecclesiarum.

De mancipiis palatii nostri & ecclesiarum nostrarum nolumus mundium recipere, sed ipsa nostra mancipia habere.

CONCILIUM VEROLAMI
SUB OFFA REGE POST REDITUM EJUS ROMA,

In quo conceit rex terras innumeris sancto Albano, & perpetuum hospitium
itinerantibus; conventum instituit.

Ibidem. Ex mancipiis palatii nostri S. Albani. Terras concessit S. Al-

Tunc congregato apud Verolamiam episcoporum & optimatum suorum concilio, rex unanimi omnium consensu & benevolentate, beato Albano amplas contulit terras, & possessiones innumeris: considerans quod ibidem elemosynariis vigeret hospitalitas. Nam ibidem patet via ab Aquilone venientibus, & ab Austro redeuntibus communis, & strati generalis dicta *Verattingestrata*, & stratum quod dicitur *Verattingestrata*, ut omnes itinerantes ibidem pium ex suis elemosynis domicilium invenirent: locum igitur memoratum canobio addidit, libertatum multiplici insignivit privilegio, monachorum quoque conventum ex domibus ordinatæ religionis, maxime tamen ex domo Becci in Neustria, ad tumbam congregavit, & abbatem Vvillegodum ordinavit quod interpretatur *volens bonum*: vere enim fuit bonæ voluntatis, & de stirpe regia oriundus, regique Offæ consanguinitate propinquus, &c.

venirent: locum igitur memoratum canobio addidit, libertatum multiplici insignivit privilegio, monachorum quoque conventum ex domibus ordinatæ religionis, maxime tamen ex domo Becci in Neustria, ad tumbam congregavit, & abbatem Vvillegodum ordinavit quod interpretatur *volens bonum*: vere enim fuit bonæ voluntatis, & de stirpe regia oriundus, regique Offæ consanguinitate propinquus, &c.

CONCILIUM FRANCOFORDIENSE,
IN QUO HÆRESIS FELICIANA

Ab episcopis universi regni Francorum, Italiæ, Galliz, ac Germaniæ, præsentate Carolo Magno rege, atque Hadriani papæ legatis, Theophylacto & Stephano episcopis, tertio damnata est, & actaque Concilii Nicæni II. in causa imaginum confirmata, anno Christi MCCXCIV. Hadriani ejusdem papæ XXIII. Caroli Magni XXVI.

Index eorum quæ in hoc Concilio continentur.

- D 11. Libellus episcoporum Italiæ contra Elipandum, Concilii decreto missus ad provincias Hispaniæ.
- 111. Synodica Concilii ab episcopis Galliz & Germaniæ ad præfines Hispaniæ missa.

1 Collata a P. Jacobo Sirmondo cum Codice S. Mariz Remensi ab Hincmaro donato, ut a P. Sirmondus in epigrapho, quod asservatur in bibliotheca Collegii Parisiensis Sac. Jesu, & ex quo nunc ementior prodit hæc epistola. *Harduinus.*

ANNO CHRISTI 794.

ANNO CHRISTI 794.

lv. Caroli Magni regis epistola ad Elipandum, in qua trium etiam superiorum libellorum fit mentio. v. Canones lvi. Concilii Francofordiensis, ex antiquis codicibus eruti.

I.

EPISTOLA HADRIANI PAPÆ I. AD EPISCOPOS HISPANIÆ,

contra * Elipandum episcopum Tolctanum.

Hadrianus papa, sancta catholica atque apostolica primæque præfatus sedis, dilectissimis fratribus & consacerdotibus nostris, Galliciæ, Spaniæque ecclesiis præsentibus, in vobis Christi sanguine salutem.

* Binius interpretatur Ecclesiam Gallicianam, sed recte Concilium an. 794. in v. per Ecclesiam Gallicianam Spaniam atque Tolctanum intelligenda docet Ecclesiam Hispaniam præsentibus ad an. 794. n. 4.

SI tamen licet de omnibus, fratribus & consacerdotibus, dici. Non enim caritatis vinculo fraterna ansula perstringente nostris illigare amplexibus amoris connuimus modo, qui non sunt fidei nostræ communioni sinceris sensibus sociati, ac per hoc a gremio sanctæ matris ecclesiæ lacrymabili divisione extant exortes. Igitur dilectissimus filius noster, & spiritalis compater, domnus Carolus Magnus & venerabilis princeps, rex Francorum ac Longobardorum, seu patricius Romanorum, sæpe nos stili ferculo, catholicæ fidei epulas offerendo, multa refectionis dulcedine satiare consuevit, & confluyente ad vallem mentis ex aliis quibuscumque rebus amaritudinis unda, mellitis quinimo rivulis lætitiæ de fonte manantibus, summa nihilominus suavitate temperare non cessat. Sed quoniam ferventi succensus fidei zelo, ea quæ contraria orthodoxæ fidei Spaniarum de confinis allata sibi pertentis, nostris curavit summa pernicitate obtutibus præsentari; beati Petri amore feliciter obstrictus, non renuit illi honorem debitum exhibere, & sedis ejus prætuler dignum duxit lacris syllabis consulendum; regiam videlicet vel canonicam placuit ei consuetudinem renovare. Cumque perlectus & sagacius exploratus fuisset epistolæ textus, reperta sunt in eodem pseudotyllabo perquam plurima cum auctore suo Eupando Tolctanz sedis archiepiscopo redarguenda, ac per hoc redargutionis vindicta modis omnibus ulciscenda. Unde non mediocri dolore mente nostra faucata, medium se in animum nostrum trilitæ angor immerisit. Qua de re nimio satis zelo compulsi, ex auctoritate sedis apostolicæ, pro causa siquidem orthodoxæ fidei, æquum fatumque per sacros apices prospeximus respondendum.

Materia autem causalis perfidie inter cetera rejicienda, de adoptione Jesu Christi Filii Dei secundum carnem falsis argumentationibus digesta, perfidiorum verborum ibi stramina incompolito calamo legebantur. Hoc catholica ecclesia nunquam crediderit, nunquam docuit, nunquam male credentibus assensum præbuit. Multa siquidem sparsim in sacris foliis divinatorum scripturarum testimonia super hoc negotio inserta reperiri possunt. Sed si in unum plura coacervatim colligere non vitamus, menturam prorsus epistolæ ultra modum excedere nihilominus judicamur. Sufficiant ergo pauca de multis, ne morosa legendi prolixitas desideriosis fastidium inferat, non abster-

MS. H.

Concil. General. Tom. XIII.

Agat. Cujus namque melius, quam ipse Dominus imini verba primum ponenda sunt? Ipsius nimirum veritatis testimonia inferenda. Ipse enim de se innotuit cujus Filius esset, cum Patris nomen se asserat hominibus nuntiasse. At enim: Manifestavit nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Nomen patrum tunc manifestavit hominibus, cum se Patris Filium verum, & non putativum, proprium innotuit, & non adoptivum. Sed notandum quod dicitur: Hominibus quos dedisti mihi. Non enim sunt isti ex illis hominibus, quos ei Pater dederat, & imo quos ille cum Patre ante mundi constitutionem elegerat, qui cum adoptivum, & non proprium Filium continebatur: quasi alienus aliquando a Patre fuerit, aut per carnis extraneus ab eo factus esset assumptionem; cum ut Verbum caro fieret una extiterit Patris Filique voluntas, sicut scriptum est: Ut facerem voluntatem tuam, Deus meus solus. Hinc alias ait: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum. Distincte enim dixit: meum & vestrum. Ejus videlicet, non per gratiam, sed per naturam: noster vero per gratiam adoptionis. Porro nunquam non fuit Filius, quia nunquam non fuit Pater. Semper enim & ubique distincte Patrem suam appellat. Pater, inquit, meus usque modo operatus est, & ego operor. Et rursus: Pater clarificavit meum, ut Filius tuus clarificet, & Pater clarificet meum quod dedit mihi, minus omnibus est. Quod si secundum eorum callidam tergiversationem cuncta quæ protulimus ad divinitatem tantummodo Filii Dei referenda opinantur, dicant ubi unquam communi affectu dixerit nobiscum, Pater noster. Sed enim, inquit, Pater vester, quid vobis opus sit. Non ait, noster, quasi nobiscum adoptatus per gratiam. Et alibi: Estote ergo & vos perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est. Cui non dixit, noster? quia aliter noster, & aliter tuus. Hinc rursus ait: Si vos cum sitis mali, quomodo bona dare filijs vestris, quanto magis Pater vester, qui in celis est, dabit bona petentibus se? &c. Hinc Paulus electionis vas ait: In proprio suo non pepercit Deus, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Scimus enim, quia non est traditus secundum divinitatem, sed secundum id quod homo verus erat. Illum nimirum qui traditus est, id est hominem, ipsum apostolus proprium Dei Filium protellatur.

Quid enim præstabilis, quidve clarius, & omni religione devotius, quam beati Petri primi pastoris ecclesiæ felici confessione prolata fidei tenere fundamentum? Fundamentum, inquit magister gentium, aliud nemo potest ponere præter id quod positum est, quod est Christus Jesus. Hujus nimirum fundamenti immobilis soliditatem beatus Petrus, non carne & sanguine, sed Patre revelante de celo, contentam declaravit: cum refutatis quorundam opinionibus, quid in discipulorum animis fides operaretur, cunctorum cogitor exploraret solus pro se, & pro omnibus, & pro unitate unus testimonium fidei perhibuit dicens: Tu es Christus Filius Dei vivi. Qui mox confessionis præmium nulla interveniente mora adeptus, ut cæli janitor, & ligandi solvendique arbiter factus est animarum. Statimque Dominus, Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & supra hanc petram ædificabo ecclesiam meam. Super hanc, inquit, petram quam contulisti es, & a qua vocabuli sortitus es dignitatem, super hanc

Kkk

ANNO
CHRISTI
774

hanc soliditatem fidei ecclesiam meam edificabo; & idcirco portæ inferi non prævalent adversus eam: per quas aditus mortis panditur, ut ad inferni claustra eorum errores sequendo descendant, qui se a beati Petri fidei communione dissociant. Relicta heu miseri inviolabilis petra inconcussa firmitate, super lubrica & arenosa perfidiae domum edificare festinant. Inundatione autem juxta Dei beatificam vocem facta, illisum est limen domus, & cecidit, quia non erat fundata super petram. O quam bene fidei ejus immobiliter persistente muro, omnium hæreticorum fluxa sunt machinamenta destruda! Numquidnam dixit Petrus, Tu es Christus, qui propter nos factus es Filius hominis, & per adoptionem factus es Filius Dei? Absit. Hoc nec Petrus confessus est, nec sancta ecclesia super firmam fundata petram, id est fidei fundamentum, quod Christus est, confitetur; quam Christus protegit & defendit, & Petrus Christi auxilio fultus gubernat, sed una voce cum Petro Christum Dei Filium confitetur, quia unus est Christus, Dei hominisque Filius, non per gratiam adoptionis, sed propria Filii dignitate.

Sufficeret quinimo in his duobus vel tribus testibus stare omne verbum: sed propter controversias litigantium, qui falsis objectionibus conjecturalium questionum molimine veritatis retrahuntur, adhibeamus, quos etiam alios veritatis testes, sanctos scilicet prædicatores nostros, qui in gremio catholicae ecclesiae lacte fidei sunt nutriti, & ad tantam perfectionis maturitatem peringere meruerunt, quatenus & solidi cibi capaciores fierent, & minutius turbis frangendi peritiam retinerent. Beatus igitur Athanasius, Alexandrinæ sedis antistes, sancto athanasio Spiritu, hoc inodo fidei suæ exorsus principium dedit: Confitemur Filium Dei ante sæcula sempiternum ex Patre genitum, novissimis vero temporibus propter nostram salutem de Maria Virgine natum, sicut scriptum est: *Quando venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere*, ac deinceps: Si quis vero adversus divinas scripturas alium dicens Filium Dei, & alium qui ex Maria Virgine, hominem secundum gratiam adoptatum sicut nos, quasi essent duo Filii, unus secundum naturam, qui ex Deo, & unus secundum gratiam, qui ex Maria: & si quis Domini nostri carnem de sursum dicit, & non ex Virgine Maria, aut mutatam deitatem in carnem, & consulam, aut alienatam, aut passibilem deitatem, aut inadorandam Domini nostri carnem sicut hominis, & non adorandam Domini & Dei carnem; hunc anathematizat sancta & apostolica ecclesia, juxta Pauli vocem dicentis: *Si quis aliter evangelizaverit, anathema sit*. Eloquentissimus vir S. Gregorius Nazianzenus ad Clodionem ita scribit? Si quis introducit duos Filios, unum quidem qui ex Deo & Patre, secundum vero qui ex matre, & non eundem, ut adoptionis excedat gratiam, quæ promissa est his qui recte credunt, alienum eum a nostro consortio judicamus. Naturæ vero a nostro consortio judicamus. Naturæ vero Deus & homo: nam & anima & corpus. Filii vero non duo, neque dii, neque

A duo homines, quamvis Paulus interiorem & exteriorem hominem appellaverit. Sed hujus expositio capituli tempore reservatur opportuno.

Venerabilis vero pater Augustinus, & admirabilis doctor, in quodam sermone super evangelio Joannis inter cetera sic ait: Non enim nos nati sumus de Deo, quomodo ille Unigenitus, sed adoptati per gratiam ipsius. Ille enim venit Unigenitus solvere peccata, Adversat tandem aliquando obstinata dementia vestra, & abicientes opera tenebrarum, induiti arma lucis, relictaque nocte perfidiae, in die sinceræ fidei honeste ambulate. Penitite quid doctor iste dixerit, adoptatos nos esse per gratiam ipsius, qui peccata solvere venit. Quomodo per illius gratiam nos sumus adoptati, si ipse confors nobis in adoptionis gratia fuit? Credatur ergo, quod dici nefas est, particeps etiam nobis in causa peccati. Nam sicut peccata nostra non tollerent, si ipse peccatum haberet, ita adoptionis gratiam nobis non tribueret, si ipse propter hominem, quem assumpsit sine sordibus peccati, necessarium eguerit, ut gratiam adoptionis acciperet. Animadvertite quid dilectus Joannes Baptista & præcursor dixerit: *Joannes*, inquit, *testimonium perhibuit, quia ipse est Filius Dei*. Ipse est, inquit, unus idemque. Oportebat autem beatus Augustinus, cum capituli hujus mysterium exponendo revelaret, ut ille baptizaret, qui est Filius Dei unicus, non adoptivus. Adoptati filii ministri sunt unici: unicus autem habet potestatem adoptare ministrum. Scriptum est enim: *Pater diligit Filium, & omnia dedit in manu ejus*. Adoptivus vero filius non dedit omnia, sed quædam dona charitatum. Pater diligit Filium, sed quomodo pater filium, non quomodo dominus servum; quomodo unicum, non quomodo adoptatum.

Jam nunc videamus quid de hac re sentiat prædecessor noster beatus Gregorius egregius doctor, sagacissimus Verbi Dei indagator, & venerabilis Pater. Denique in libris moralibus, sancto repletus Spiritu inter cetera de eo quod scriptum est: *Eratque vir ille magnus in terra*. *ser omnes orientales*: Omnes, inquit, qui in hunc orientem fide consistunt, recte orientales vocantur. Sed quia omnes homines tantummodo homines; ipse autem oriens Deus & homo; recte dicitur, *Erat magnus inter omnes orientales*, ac si aperte diceretur, Omnes qui in fide Deo nascuntur superat, quia non ut ceteros adoptio, sed natura illum divinitatis exaltat. Et rursus alibi idem ipse: *Quia omnis homo tantummodo homo est, ipse autem Deus & homo, in terra ei similis non est: quia etiam adoptivus quisque filius ad percipiendam divinitatem proficit, nequaquam tamen ut Deus naturaliter esse accipit*. Item ipse in eodem libro beatus Job, de eo quod scriptum est: *Ecce Deus excelsus in fortitudine*, *Job* *& nullus ei similis in legislatoribus*: ac si diceret: *Qui humilis videbatur in infirmitate, excelsus manet in fortitudine*. Et post paululum: *Legislator Moyses, legislatores etiam prophetas, vel cunctos legislatores dicere possumus, quos ex lege admonuisse recta populum scimus, sed huic mediatori in legislatoribus similis nullus est; quia illi gratuito vocati*

Athanasius.

Celsus.

Celsus.

Gregorius
Nat. ante-
nat.

ANNO
CHRISTI
1791

Jan. 26.

Jan. 28.

Jan. 1.

Jan. 11.

Jan. 11.

Jan. 21.

Jan. 24.

MS. 2002
9. 11.

Jan. 10.

Jan. 14.

ti ex peccatis ad innocentiam redeunt; Redemptor autem noster homo sine peccato est, Filius sine adoptione. Nam etsi homo quidem, sed extra mensuram hominum credendus est. Unde bene dicitur: *Nullus ei similis in legislatoribus*. Ecce de quo scriptura dicit: *Deus excelsus in fortitudine, & nemo ei similis in legislatoribus*: & de quo alia scriptura dicit: *Quis in nubibus aequabitur Domino? aut quis erit similis Deo inter Filios Dei?*

Tanta nimirum vos temeritatis dementia deludit, ut æquare eum nubibus & legislatoribus non erubescatis: adoptivum eum Filium, quasi purum hominem, calamitati humanæ subiectum, & quod pudet dicere, servum eum, & ingrati tantis beneficiis, liberatorem nostrum non pertimescitis venenosa sauce suffragare. Cur non veremini. queruli obtrectatores, Deo odibiles, illum servum nuncupare, qui vos de servitute diaboli liberavit? cui servituti vos iterum nitimini perfidæ sponte colla submittere? Porro cum electis servi peccati, ipse vos liberavit gratuito munere per adoptionis gratiam in sortem Filiorum Dei. Numquid non sonat de vobis vox illa Domini dicentis: *Ego honorifico Patrem meum, & vos inbecerratis me?* Tales gratiarum adiones infelices ei referitis, ut qui vos honorifice liberos pretio sanguinis fecit, eum vos injuriose adoptivum & servum caninis non confundamini linguis latrare? Nam etsi in umbra prophetiæ dictus est servus, propter servilis formæ conditionem, quam tumpit ex Virgine, sicut scriptum est: *Confiderati servum meum Job, quod non sit ei similis in terra*: hoc nos una cum beato Gregorio intelligimus & secundum historiam de sancto Job, & allegorice de Christo dictum. Numquid propterea servi ei nomen imponere debemus, quia sub persona Job scriptura eum typice designabat? Hinc etiam alius propheta, membrum scilicet sacri corporis, ex persona summi capitis tropica clamat involvente vaticinatio nube: *O Domine, ego servus tuus & filius ancilla tua*. Et rursus: *Da imperium puero tuo, & salvum fac filium ancilla tua*, & illud: *Noli timere, serve meus Jacob, & restitue quem elegi*.

Quæ cuncta & juxta literam prophetice & mystice revelata, nostri mediatoris designant personam. Quod quilibet catholicorum virorum hujus prophetiæ mysterio usus, quemadmodum in quodam libro de incarnatione Domini beatus Ambrosius simile quid dixerit, propter eos videlicet hæreticos, qui phantasticum aut etiam semiplenum dominicum corpus sacrilego ore luturrant. Numquid docuerunt eum servum vel adoptivum Filium prædicare, cum universalis ecclesia, evangelicis atque apostolicis imbuta lucidissimis documentis, Deum ac Dominum suum, totis medullis cordis, tota animi devotione, in dextera eum Patris profitetur sedentem? Postquam autem cessavit umbra veritatis, & ipsa in promptu manifestata est veritas, quæ sub allegorica silva latebat, nusquam eum a Patre servum vocatum legimus, sed Filium, & dilectum, & suum; nec Filium Dominum eum suum appellasse, sed Patrem. Nam Deus & homo erat, qui secundum Deum dicebat: *Ego & Pater unum sumus*; & secundum hominem: *Pater major me est*: & tamen non ait: *Pater Dominus meus est*, sed *majr*. Eum Concil. General. Tom. XIII.

A vero etiam in ipso articulo passionis, in quo servilis forma pati parata erat, ubi omnis humanæ conditionis infirmitas monstrabatur, non eum Dominum appellavit, sed Patrem: *Pater, inquit, si fieri potest, transeat a me calix iste*. Quoniam magnum putatis sacramentum, quod apparuit in mundo, juxta Pauli vocem, assumptum est in gloria. Nullus unquam evangelitarum, nemo apostolorum servum eum commemorat, sed Dominum & Salvatorem. Nam Thomas cum exploraret vestigia vulnorum, quæ clavi & lancea intulerunt, exclamavit dicens: *Dominus meus, & Deus meus*. Petrus ait: *Domine tu mihi lavas pedes?* Dicitur: *Pauli omnes: Domine adauge nobis fidem*. Paulus, clarissima mundi tuba, semper eum Dominum & ipse confitetur, & omnem linguam confiteri perdocet.

Jam revelata & impleta erat omnis figuratæ locutionis obumbratio: ipse enim de cruce testimonium perhibuit. Nam cum accepisset acetum, dixit: *Consummatum est*. Cum autem in altari crucis hostiam se pro nobis exhibuisset Deo & Patri in odorem suavitatis, & acetum poculum mixta gustasset fellis amaritudine, tunc consummata sunt omnia, quæ longe ante prophetice fuerant oraculis prænuntiata. Jerusalem autem per figuram significat ecclesiam, sed in re corporea civitas est. Et his similia quamplurima, & innumerabilia mysteriorum sacramenta, figuratæ locutionis modo edita, & æigmatibus sensim foliis involuta, per sacras paginas inveiuntur inserta; quæ longe aliter sunt habenda in specie rerum, aliter in mysticis veneranda figuris. Dicitur quippe est in mysterio Redemptor noster lapis angularis, propter duos parietes utriusque populi, ut faceret utraque unum. Dicitur etiam petra, propter firmitatem. Dicitur est namque & agnus, propter innocentiam & mansuetudinem & sacrificium quod in altari crucis pro nobis obtulit Deo & Patri. Numquidnam lapis, & petra est insensibilis creatura? aut agnus est irrationalis animal? aut vitulus lascivum pecus? Nam etsi propter servi formam, & injuriam passionis, paulo minus ab angelis est minoratus, propter triumphum tamen victoriæ, & gaudium resurrectionis gloria & honore est coronatus. *Confessus enim* ait psalmista, *super opera manuum tuarum: omnia subiecisti sub pedibus ejus*. Omnia namque post gloriam resurrectionis subiecta sunt ei; haud dubio angeli, & omnis creatura. Dominum igitur angelorum omnisque creaturæ, cujus sub pedibus cuncta subiecta sunt, vos dicitis servum & adoptivum?

Paulus namque, mundi lilium, & ecclesiæ pulcherrima rosa, templum scilicet Spiritus Sancti, & prædicabilis doctor, in universo ore suo Dominum eum, & non servum appellat. Ait namque: *In nomine Jesu omne genua stentur, caelestium, terrestrium, & infernorum: & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris*. Unde & alius dicit: *Etsi novimus Christum secundum carnem, sed jam nunc non novimus illum*. Ac si patenter diceret: *Etsi novimus eum mortalem, passibilem, vulnere deditum, sed iam in gloria Patris scimus eum ab omni humanæ conditionis debito alienum*. Paulus cæctionis vos docet, ut omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris: cur surda aure, & erroris obvoluto te-

ANNO
CHRISTI
1791

Jan. 26.

Jan. 28.

Jan. 10.

Jan. 11.

Jan. 14.

Jan. 19.

MS. 2002
9. 11.

27. al. 8.

Philipp. 2.

1. Cor. 13.

ANNO CHRISTI 194

ANNO CHRISTI 194

nebris corde hunc locum scripturæ legendo transilitis? Paulus omnem linguam Dominum Jesum eum confiteri hortatur, & docet: & vestra lingua non confunditur servum eum & adoptivum latrare? Hæc namque stultiloga lingua in truita est præcedenda, & per mille, ut ita dixerim, partes minutius detraucanda.

Cur vos non revocant ad viam veritatis & lucis, cæci, scelesti, immites, & incompositi, tum salubria scripturarum documenta? qui cadentes sicut Balaam, apertos habetis oculos, nihil videntes: & quia in foveam erroris corruistis, ideo lumine veritatis privati, ignorantie vestræ tenebras non videtis. Apertos vos dicitis habere oculos. Sed quia a statu relictis cecidistis, ideo patrem mendacii, qui Adæ in peccati nocte aperuit oculos ad malum, & clausit in bonum, intuemini, & Patrem luminis non aspiciatis, qui discussa nocte peccati tenebrarum nobis diem veritatis radio illuminavit. Numquid non legistis, quia omne datum optimum, & omne donum perfectum, de sursum est, descendens a Patre luminum? cur vos de deorum a patre mendacii & rectore tenebrarum harum nummum expulcitis peccatorum? Cur quum antiquo serpente renovare vultis delicti claustrum, quod dulcis clementiæ bonitas, utraque ac singularis pietas, cruce affixit in arce, & roseo pretiosi sanguinis abluit ostro? An nescitis quia ab origine mundi usque ad medietatis adventum, hujus emptionis debitum, veneni gutta calamo scribentis insuta, mendacique fraude deceptionis falsitas exarata, omne humanum genus in ventrem malitiæ suæ trahens, quasi fluvium ingurgitantem absorbit? sicut de eo scriptum est: Absorbebit fluvium, & non mirabitur. & habet seduciam quod influit Jordanis in os eius. Cur non præcavetis, miserum, ne forte propter perfidiam vestram, elevet Jordanis in undam tumescentem, glomeratque fluvibus extra ripas, vos in locis palustribus evomat, statimque serpens ille vos inveniat in ceno erroris defixos, apertoque crudelitatis ore, summa vos rapacitate deglutiat? Intellegite quæ dico. Per Jordanem, ecclesiam, vel baptizatorum adverte multitudinem: per tumescentem undam, censuram disciplinae, & anathematis iacturam: extra ripas enim Jordanis, extra premium ecclesiæ: per cenam, hæreticam pollutionem. In serpente diabolus debet intelligi, qui ideo hæreticorum corda perdidit veneno lanciare inhaerenter desiderat, ut eos quasi ebrios lauce devoret impietatis.

Cur B. Petri participatis gloriose confessionis inviolabilem fidem? Cur sacratissimi Pauli apostoli plena sacramentorum mysteria despiciatis perpericis documenta? Cur non per evangelicas paginas planam & directam catholicam luce persutam viam repetitis veritatis? Cur non tot celsum Christi veridicas simpliciter faciatisque prolatis suscipitis sanctiones; sed magis his credulitatis præbetis assensum, quæ vestris auribus diabolica tibilat lingua? Patris testimonio de Filio perhibentis non creditis, qui dicit: Hic est Filius meus dilectus? Spiritus sancti ostensionem in specie columbæ, quia ipse esset dilectus Filius, nihil penditis? Super quem putatis Spiritum sanctum in specie columbæ descendisse? super Deum, an super hominem? an propter unam personam Christi, super Dei hominisque Filium? Spiritus namque sanctus, cum sit inseparabiliter amborum, Patris vide-

licet & Filii, & ex Patre Filioque essentialiter procedat, quo pacto credi potest super Deum descendisse, a quo nunquam recesserat, & a quo ineffabiliter semper procedit? Dei enim Filius, secundum id quod Deus est, sanctum Spiritum, cum Patre nunquam a se recedente, inenarrabili modo mittit: & secundum id quod homo est, super se venientem suscepit. De eo ergo, id est de hominis Filio, super quem Spiritus sanctus descendit, licet unus sit Dei hominisque Filius, vox Patris intonuit, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit. Si secundum divinitatem dixisset, nequaquam diceret, In quo mihi bene complacuit: sed tantummodo, in quo mihi bene complacuit. Sed cum dicit, Complacuit, totam simul Trinitatem comprehendit, quia in homine Christo tota complacuit Trinitas. Animadvertite quia nihil vobis restat, ut secundum divinitatem tantummodo credatis dixisse Patrem: Hic est Filius meus, sed potius secundum humanitatem, super quam Spiritus sanctus dicitur descendisse. Joannes clamat dicens: Ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendentem & manentem super eum, ipse est. Ipse utique unicus, proprius & dilectus, & non servus & adoptivus. Iptius igitur Filii testimonium abnuetis, qui distincte semper cum suum Patrem & nostrum appellat? Cui ergo vultis credere, aut cui vultis adæquare eum?

Dicit enim ipse per prophetam: Cui assimilatus & adæquatus me: Cui alius propheta dicit: Non est similis tibi in diis, Domine, & non est secundum opera tua. Non est secundum opera ejus, quia sicut singulariter est homo ultra homines, ita singulare est opus ei, & excellens omnia opera sanctorum, qui dii non essentialiter propter gloriam divinitatis, sed nuncupative pro meriti appellantur dignitate. Opus namque ejus est, ut sit unicus, proprius & dilectus Filius Dei. Nostrum opus est, ut simus servi per conditionem, & filii per gratiam adoptionis.

Jam nunc tempus est, ut a labore operis cesset, & otio reparatus semper sit ad omne opus bonum paratus. Series enim proluxæ orationis jam jamque suspensum exposcit versiculi punctum. Attamen priusquam expolit verbuli terminus finalis, adhibenda est litigatorum optio sententialis. Eligant namque quæ volunt, vitam aut mortem, benedictionem aut maledictionem. Optamus namque, & infinitam boni pastoris Domini precamur benignitatis clementiam, ut qui ovem perditam ad ovile propriis humeris reportavit, ut relictis erroris anfractibus, in quibus malæ bestiæ, id est maligni spiritus commorantur, & ad viam quæ ducit ad vitam æternam fidei passibus Christo redeant pertrahente: quatenus in sinu matris ecclesiæ suscepti, per lamentum penitentiae sordes abluant peccatorum, & infamata eorum modestia bonæ famæ recipiant pristinam dignitatem. Nec honoris periclitentur naufragio, & a nostro non disjungantur consortio: ac per hoc reconciliati communioni catholice fidei divina illos pietas cælestium faciat esse participes gaudiorum. Quod si exigentibus indignis meritis, tam insolubili eos malignus spiritus perfidiae laqueo iusto Dei judicio strangulavit, ut resolvi nequeant: ex auctoritate prioris sedis apostolicæ, ac beati Petri apostolorum principis, & per

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO 194

ANNO
CHRISTI
754.

& per eam quam illi magister & dominus tradidit potestatem, & solvendi ligandique licentiam tribuit, quod sine gravi mœrore non possumus dicere perpetuo eos anathematis vinculo religatos, ultrici cum sequacibus suis vindicta plectendos, ac per hoc & a gremio ecclesiæ, & a nostro consortio definitio alienos. Si quis autem fidelium Deumque timentium, caritatem eis benignitatis impartiendo, & Christi amore, pro eis precis oblationem Domino offerre voluerit, non solum non inhiemus, sed ut faciat, apostolica admonitione & optamus, & salubri incitamus exhortatione: ut Deus omnipotens, qui neminem vult perire, & omnes homines propter nimiam bonitatem suam vult salvos fieri, revocet eos ad viam veritatis, & ad agnitionem pertingere, sicut dignum est, rectæ fidei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus in Trinitate perfecta, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

II.

LIBELLUS EPISCOPOR. ITALIÆ
CONTRA ELIPANDUM

Concilii decreto missus ad provincias Hispaniæ.

Incipit libellus sacrosyllabus, catholico salubriter editus stilo, in concilio divino nutu habito in suburbanis Moguntia metropolitana civitatis, regione Germania, in loco celebri qui dicitur Franconsurd, sub presentia clementissimi principis domini Caroli glorioseque regis, anno felicissimo regni ejus xxvi. Placuit igitur sancto venerandoque concilio, quatenus hic libellus pro causa fidei ad provincias Galliciæ ac Spaniarum mitti deberet ob noxios refecandos errores: specialiter autem ad Elipandum Toletana sedis episcopum, in quo omnis hujus negotii constat materia questionum.

SANCTO incitante Spiritu, ac zelo fidei catholice scintillatum sub pestore fervente clementissimi & tranquillissimi gloriosique Caroli regis domini terræ, imperii ejus decreto per diversas provincias regni ejus ditioni subiectas summa celeritate præcurrente, multitudo antistitum sacris obtemperando præceptis in uno collegio aggregata convenit. Quadam die residentibus cunctis in aula sacri palatii, assistentibus in modum coronæ presbyteris, diaconibus, cunctoque clero, sub presentia prædicti principis allata est epistola missa ab Elipando auctore noxii sceleris, Toletanæ sedis pseudoepiscopo, Hispanensitermino circumseptæ. Cumque jubente rege publica voce recitata fuisset, statim surgens venerabilis princeps de sella regia, stetit supra gradum suum, ac locutus est de causa fidei proluxo sermone, & adjecit: Quid vobis videtur? Ab anno prorius præterito, & ex quo cepit hujus pestis insania tumescere perfidie ulcus diffusius ebullire, non parvus in his regionibus, licet in extremis finibus regni nostri, error inolevit, quem censura fidei necesse est modis omnibus refecare.

Cumque imprecata & concessa esset morosa dilatio per dies aliquot, placuit ejus manufacturæ, ut unusquisque, quidquid ingenii captu rectius sentire potuisset, per sacras syllabas die statuto ejus clementiæ oblatum sui cor pectoris, fidei munus stili serculo mentis vivacitate deserret. Sed sicut mos est hæreticis tristitia lætis, dulcia permiscere amaris, veneni poculum mellis sapore temperare; quædam in eadem epistola plena blasphemis, & catholice fidei reperta sunt modis omnibus inimica: quædam vero, si dici liceat, inveniri poterant non rejicienda. Sed in eodem poculo, in quo gutta veneni infusa turgescit, mellis nihilominus amarescit dulcedo.

Quapropter ergo Paulinus, licet indignus peccator, omniumque servorum Domini ultimus servus, Aquilejensis sedis Hesperis oris accinæ, cui Deo auctore deservio, nomine non merito præsul, una cum reverendissimo & omni honore digno Petro Mediolanensis sedis archiepiscopo cunctisque collegis fratribus & contacerdotibus nostris, Liguriæ, Austriæ, Hespericæ, Emiliæ catholicarum ecclesiarum venerandis prætulibus, juxta eisdem intelligentiæ nostræ tenuitatem, sancto perdocente Spiritu, corde, lingua, stilo contra eorum vesanias, qui rectæ fidei sunt adversarii, responde-re non formido: cum sit sancta & universalis ecclesia super firmam nihilo minus immobiliter fundata petram, & portæ inferi nequeant prævalere adversus eam. Verumtamen quia in mari hujus sæculi constituta persistit, adversis hæreticorum statibus, violentis perfidorum procellis, spumantibusque maledicorum undis illa concutitur: licet quassari possit, & mergi nequeat, Christi firmata dextera, & apostolico gubernaculo moderata: necessarium tamen exitimo omnibus Christianis, cunctisque fidelibus, maxime apostolicis viris, contra hostes ejus fidei armis dimicare. Non enim Christi miles impetum irruentis belli debet enerviter expavescere, nec effugii latibula inermis palando appetere: sed armis militiæ suæ præcinæ, irrupentium hostium pectora spiritalibus jaculis ex arcu intorquens scripturarum intrepide perforare: quatenus & semetipsum fidei clypeo munitus, illæsum custodiat, & inimicorum latera spiculis cruentet acutis. Nam ante certaminis trophæum, tironis non plectitur circa verticem triumphalis corona. Cujus rei ratio apostolicis evidentius approbatur documentis. Oportet, inquit egregius prædicator, & de castris dominicis probatissimus miles, *hæreses esse, ut hi qui probati sunt manifesti fiant*. Alta etenim nonnunquam disputatione agitur, ut unde cadere ad ruinam timetur vacillantibus plantis, inde valentius roborata firmiter incussa persistat, & antiquus hostis unde se vicisse superbe gloriatur, inde divina superatus potentia se succubuisse doleat prostratus. Nam quia super fidei fundamentum omnium virtutum fabricam persistere non ignorat, ipsam fidei malitiæ suæ manu eradicare soliditatem festinat, quemadmodum de ejus satellitibus, id est malignis spiritibus, per psalmistam dicitur: *Qui dicunt, exinanite, exinanite usque ad fundamentum*. Usque ad fundamentum quippe mali-

ANNO
CHRISTI
754.

Legendum
ab Hist.
Venerabilibus
et illis
Hespericis
ab ipse die

1. Cor. 11

Psalm. 110
mentum.
gmi

(1) Collatus a P. Jacobo Sirmondo Soc. Jesu cum codice S. Mariæ Remensi ab Hinemaro donato, ut ait ipse in apographo, quod asservatur in bibliotheca Collegii Parisiensis, ejusdem Societatis. *Hardenius.*

ANNO
CHRISTI
1994

Mat. 11.

1. Timoth. 3.

* MS. eorum
vulgata. H.
Dicit vox
personam, in
MS. H.

1. Cor. 1.

Luc. 11.

Matth. 11.

gui spiritus animam inaniter se exinanisse glo-
riantur, si ab ipso fundo mentis fidei firmita-
tem, tentationum jacula exaggerando, eradi-
care valebunt. Sciunt utique nihil esse boni
omne quod videretur bonum, nisi fuerit super
fidei fundamentum firmiter radicum. *Sine fi-
de enim impossibile est Deo placere.* Firmum au-
tem fundamentum Dei stat, habens signacu-
lum hoc: *Novit Dominus qui sunt ejus.* Licet il-
le sciat, ac mille modis fraude calliditatis ser-
pendo extra septa sanctæ ecclesiæ, hinc inde
squamas nequitæ suæ Syrtis scopulis illisus ex-
spoliet, ac per hoc circumquaque discurrens,
modo in orbe circulato latenter se juxta viam
obiciens, ut pedem simpliciter calcantis mor-
deat, modo in summa se suspendens falsita-
tis cauda, hæreticorum pectora veneno perfis-
sione inficiendo tumida reddat, ut lauciata * ea
vitalia falsidando * spiritalia alimenta evomant.
Sed quia super firmam petram fundata est, por-
tæ interi non prævalebunt adversus eam.

Hujus nimirum pestiferi serpentis instin-
su, fellisque poculo debriati quidam, quorum non
sunt nomina in calculo candido apni inscripta,
hæresim veterosam illustriam, fortium scilicet
virorum calcibus mirabiliter inculcatam, catho-
licaque falce olim funditus detruncatam, spi-
noso moliantur rediviva radice suscitare de stir-
pe. Adstruunt igitur, sed falsis assertionibus,
Dominum nostrum Jesum Christum adoptivum
Dei Filium de virgine natum: quod divinis
nequeunt approbare documentis. Hæc igitur di-
centes, aut in utero virginis eum suspicantur
adoptatum, quod dici nefas est, quia de beata
virgine inenarrabiliter sumpsit, non adoptavit
carnem; aut certe purum eum hominem sine
Deo natum, quod cogitare impium est, neces-
se est taceantur, ac per hoc postea, quasi e-
guerit adoptione, a Patre in Filium sit ado-
ptatus: cum nihil Deus egerit, qui erat in eo
non per gratiam, quemadmodum in ceteris
sanctis purisque hominibus, sed essentialiter per
naturam. *Deus, inquit apostolus, erat in Chri-
sto, mundum reconcilians sibi.* Quo igitur pa-
ter nobis adoptionem tribuit filiorum, si ipse
necessarium eguit ut sibi haberet? Nam quia
peccatum non habuit, ideo nobis peccata do-
navit; quia non accepit ut vita esset, sed ipse
essentialiter vita est, idcirco nobis vitam æter-
nam indulgit.

Videamus nunc quid de ejus incarnatione
Gabriel, cui creditum fuerat secretæ dispensa-
tionis sacramentum, ad Mariam virginem di-
cat. *Ave, inquit, gratia plena, Dominus tecum.*
Cumque turbata esset in sermone, subjunxit
angelus: *Ne timeas Maria, invenisti enim gra-
tiam apud Deum. Ecce concipies in utero, & pa-
ries Filium, & vocabis nomen ejus Jesum. Hic
erit magnus, & vocabitur altissimi Filius. Jam-
que credula angelicis dictis, cum ordinem tan-
tæ novitatis inquireret, quomodo sine viro fie-
ri possit, mox angelus addidit: Spiritus sanctus
superveniet in te, & virtus altissimi obumbrabit
tibi. Ideoque & quod nascetur ex te sanctum,
vocabitur Filius Dei.* Non enim ait, adoptivus
vocabitur Filius Dei, sed absolute, *Filius Dei,*
& *Filius altissimi.* Denique non de sola excel-
lentiæ majestatis ejus tunc loquebatur angelus,
sed potius de incarnata divinitate. Porro quod
pronomen neutri generis est, & Sanctum simi-
liter neutri generis est. Ait enim: *Quod enim
ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.*
Et rursum Matthæus narrat angelum dixisse:

Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est.
Ut non dubites de corpore dixisse, quod de
inviolata virgine sumpsit, more sacri eloqui
partem pro toto; ut per solum corpus totum
intelligas hominem in anima rationali ex ea
natum. Sed ne quilibet scrupulus ambiguita-
tis remaneret, quia de incarnationis ejus my-
sterio dixerit, statim post pauca subinfert: *Da-
bit ei Dominus Deus sedem David patris ejus.* Se-
cundum carnem videlicet David filius dicitur est,
non secundum divinitatem. Habes igitur, quo-
niam de quo supra dixerat: *Quod enim ex te
nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei,* non a-
doptivus, sed verus, non alienus, sed prop-
rius; de eo subjecit: *Dabit ei Dominus Deus
sedem David patris ejus.* Nam quis eum ado-
ptasse in filium credatur, cum tota sancta Tri-
nitas hominem Christum in utero virginis o-
perata sit? sicut scriptum est, & juxta histo-
riam de primo Adam, & de secundo, id est,
Christo, in prophetiæ sacramento: *Faciamus
hominem ad imaginem & similitudinem nostram.*
Vel certe quemadmodum in hac eadem evan-
gelica lectione angelica voce declaratur. Ait e-
nim: *Spiritus sanctus superveniet in te.* Habes
Spiritus sancti tertiam de Trinitate personam.
Et virtus altissimi obumbrabit tibi. In virtute
namque altissimi Filii persona demonstratur;
quia ipse est Dei virtus, Deique sapientia. In
altissimi nomine Patris nihilo minus persona
Cæcipienda est. Dicant ergo, si valent hæreti-
ci (quod si nequeunt, catholicis se humiliter
salubribus subdant documentis) quis de his
tribus personis eum adoptaverit, cum tota
eum Trinitas in utero immaculatæ operata sit
virginis.

Porro adoptivus dici non potest, nisi is qui
alienus est ab eo a quo dicitur adoptatus, &
gratis ei adoptio tribuitur, quoniam non ex
debito, sed ex indulgentia tantummodo ado-
ptio præstatur: sicut nos aliquando cum esse-
mus peccando filii iræ, alieni eramus a Deo;
per proprium & verum Filium ejus, qui non
eguit adoptione, adoptio nobis filiorum donata
est, Paulo attestante, qui ait: *Cum ergo venisset
plenitudo temporis, misit Deus Filium suum, factum
ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub
lege erant redimeret, ut adoptione filiorum recipere-
remus per ipsum.* Proprius filius factus est ex
muliere, non adoptivus. Hinc alias idem ipse
egregius prædicator dicit: *Proprio Filio suo non
pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum.* I-
gitur cum ad Jordanis alveum Joanne comite,
qui Christus a populis existimabatur, appropin-
quaret, & ut sanctificaretur aquarum natura
medius sese Jordanicis intinxisset in undis, ut
manifestius inter adoptivum & proprium filium
discerneret, statim vox Patris intonuit dicens:
*Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene
complacui.* Et rursus, cum esset in monte san-
cto cum discipulis quos voluit, & visi essent
cum eo Moyses & Elias loquentes, mox pa-
terna vox fulgida per nubem discurrens inton-
uit, discrevitque qui essent servi per gratiam,
& per adoptionem filii, & qui verus ac prop-
rius filius: *Hic est, inquit, Filius meus dilectus,
in quo mihi bene complacui: ipsum audite.* In A-
dam quippe sibi Deus Pater displicuisse inno-
tuit, qui peccando filii dignitatem amisit. *Pe-
nitet, inquit, me fecisse hominem super terram.*
In unigenito sibi Filio complacuit, quia pro-
pria non habuit, sed aliena peccata tulit: qui
nunquam a paterna voluntate discordans, fa-
ctus

ANNO
CHRISTI
1994

Luc. 1.

ibidem.

Gen. 1.

Luc. 1.

Galat. 4.

Rom. 8.

Matth. 11.

Matth. 11.

Gen. 6.

ANNO
CHRISTI
796.

Philipp. 3.

MS. Adv.
Philipp. H.

Matth. 16.

MS. Jan.
Jan. 11.
1. Cor. 4.

Joan. 1.

Etus pro nobis est Patri obediens usque ad mortem. A patre adoptante debetur, sed gratis indulgendo conceditur. Abusive namque, & non essentialiter, adoptivus est filius dicitur, sicut Moyses in filium adoptatus est filix Pharaonis, alienus ab ea & generatione & sanguinis affinitate. Hoc ideo posuimus, ut patenter daretur intelligi, cum dici adoptatum, qui nondum prius fuerat proprius filius adoptatus. Unde in Dei Filium non cadit nomen adoptionis, quia temper verus Filius, semper Dominus, ac per hoc & post assumptum hominem veri Filii vocabulum non amisit, qui nunquam verus desinit esse Filius. Quod si juxta vestram vesaniam hoc puratis advocatum esse, quod & adoptatum, confitemini ergo, quod est deterius, & omni blasphemia plenius, duos adoptivos, Filium scilicet, & Spiritum sanctum. Non enim negare valetis Spiritum sanctum paracletum esse. Quod enim Græce *παράκλητος* hoc Latine dicitur advocatus. Fatemini quin etiam, quod est super omne malum deterius, super omnem impietatem sceleratius, duos adoptivos filios, Verbum scilicet, & Spiritum sanctum, ut sitis deteriores Ario & Eunomio, & maranatha anathemate Macedonio digni. Adoptivus enim non nisi affectatæ locutionis alienus dicitur filius. Omnis enim adoptio ex affectione ducit vocabuli sui originem, quamquam etymologiæ suæ non videatur trahere similitudinis sonum. Habet namque ex utraque parte utinam adverbium eleganter insitum, ut si dicas: Utinam sis mihi in filium adoptivum; & e contra, Utinam merear a te in filium adoptari: ex affectu quidem dilectionis pars subrepat parti, ut in utraque conveniat dilectionis affectus. Sed videant hæretici, qui portæ sunt inferi, qui dixerint; quin immo perverso garriant ore. Obdurata nempe illorum corda, mendacii latibula, per abrupta perfidix debacchantes, semper inquirunt, & ne veritatis luce perfundantur, in spelæo falsitatis occulere festinant. Cecidit, heu pro dolor, super eos invidiæ ignis, & ideo justitiæ solem non meruerunt videre.

Videamus jam nunc qualiter primus pastor ecclesiæ fidei posuerit fundamentum. Nam cum magister & dominus discipulos sagacius exploraret, quid de se homines dicerent, & illi singulorum opiniones diverso sermone retexuissent, qui cum unumquemlibet de adoptivis filiis existimabant, quorum adoptio nondum in re, quam per mediatoris perceperunt adventum, sed adhuc in spei servabatur occulto: illico Dominus quid illi de se fixius corde retinerent adjunxit. *Vos*, inquit, *quem me esse dicitis?* Moxque B. Petrus, cui non caro & sanguis, sed Pater cælestis revelavit: *Tu es*, inquit, *Christus Filius Dei vivi*. Ecce fidei beatissimi Petri apostoli, quam hæretici surda aure transiliunt, persuasorie legere non pertimescunt. Petrus confessus est Christum verum Filium Dei vivi, & tu hæretice dicis, Christus adoptivus filius est? enim vero fortassis erigeres perfidix aurem, si absolute dixisset: *Tu es Filius Dei vivi*, Fingeres forsitan more tuo, falsa argumentatione ut diceres: Secundum divinitatem eum Filium Dei confessus est. Sed quoniam cum additamento dixerat: *Tu es Christus Filius Dei vivi*, omnium hæreticorum ora fidei suæ pugno attrivit. Christi namque nomen ab homine quem assumpsit accepit, quia unctus in homine fuit, Nihil tibi restat quid dicas, nisi solito more faciens, sumas de officina mendacii veneno illita spicula, quibus simplicium corda jaculando falsis assertionibus perforare non erubescas. Frons enim meretricis facta est tibi, erubescere noluisse. Defraudare etenim * sacram non veremini scripturam, parvipendentes magistri gentium prohibitionem dicentis: *Nolite adulterare verbum Dei*.

Sed quid mirum, si stulti in his erratis, quæ allegorica sunt silva condensæ, & umbris phalerarum ænigmatibus obvoluta, carpere nescitis doctæ manu de sub foliis literarum pendentia spiritalium fructuum poma, cum in propatulo per sanctos prædicatores educam male intelligentes orthodoxam depravatis doctrinam? Cujus temeritatis & audaciæ estis, o infelices, inflati superbiæ fastu, ut ipsa Joannis evangelicæ mirabilia documenta perversis non erubescatis fabulis depravare, juxta vestram vecordiam, & non secundum sanam doctrinam, intelligentes mystica sacramenta? Dicitis enim quod Joannes scribat in epistola sua: *Habemus advocatum apud Patrem Jesum Christum*, & hoc sit advocatus, quod & adoptivus, & longe aliud sit advocatus, & aliud sit adoptatus. Nam advocatus ille mihi est, qui pro me judicem interpellat, & causam necessitatis meæ propria tuitione defendit. Convenientius quippe propitiatus dici potest, quam adoptatus, quia ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Cum enim naturam nostram, quam in se assumpsit, in dextera Patris collocatam ostendendo Patri inaccessibiliter manifestat, propitium cum nobis advocatus noster quasi interpellando efficit & benignum. Adoptivus vero dicitur, cui nihil a

Sancta autem catholica atque apostolica ecclesia, quæ licet in toto sit orbe terrarum diffusa, una tamen est amica sponsi, proxima, & columba, quæ pennis deargentatis sacri eloquii resulget pulcritudine, & in pallore auri posteriora ejus perfectæ fidei puritate clarescunt, confitetur quin potius sanctam & ineffabilem Trinitatem in unitate; salva scilicet inconfusibiliter proprietate personarum, inseparabilem substantiam confitetur. Ita sane, ut alius credatur Pater, quia Pater est, qui genuit coeternum sibi sine tempore & omni initio Filium: & alius credatur Filius, quia Filius est, qui genitus est sine initio a Patre, non putative, sed vere: & alius credatur Spiritus sanctus, quia Spiritus sanctus est, & a Patre Filioque procedit. Et non est aliud Pater, & aliud Filius, & aliud Spiritus sanctus, sed unum sunt inseparabiliter Pater, & Filius, & Spiritus sanctus; non unus, sed unum: quia alia est persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti, sed una & æqualis, & consubstantialis, & coeterna est Patris, Filiique, & Spiritus sancti inenarrabilis divinitatis majestas quia unus est Deus. Unionem namque in eadem consistemus; Trinitatem vero in personarum discretionem prædicamus. Dominum igitur nostrum Jesum Christum, Dei Filium, verum Deum, semper in Patre, semper cum Patre, semper credimus apud Patrem. In ultimis namque tein-

ANNO
CHRISTI
796.

Evad. 2.

ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.

poribus propter nos & propter nostram salutem, secundum tectetæ dispensationis arbitrium, descendit de cælo, unde nunquam recesserat: venit nimirum in propria, ubi nunquam deerat: natus est de Spiritu sancto, & Maria virgine dicente angelo; *Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est.* Factus verus homo, juxta id quod scriptum est: *Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis:* permansit verus & omnipotens Deus in utraque natura, unus Dei Filius, idemque hominis filius. Nihil enim humana natiuitas diuinæ præjudicavit natiuitati: assumpsit quod non erat, permansit in idessentialiter quod erat: non commixtionem passus neque diuisionem, sed in una persona Christi Deus verus & homo permanet verus; non duo filii Deus & homo, sed unus Filius Deus & homo, non alius filius hominis, & alius Dei, sed unus idemque Dei hominisque filius. Unde & eos valde execramur, qui cum adoptiuum impio grunniunt ore: quia, sicut præfatum sumus, adoptiuus dici non potest, nisi is qui prius alienus est ab eo a quo adoptari desiderat. Dei ergo Filius qua ratione credi potest adoptiuus, qui inseparabiliter assumpto homine in una persona coeunte utraque natura, non duo filii, alius Dei, & alius hominis, ut, sicut illi errando æstimant, adoptiuus sit hominis filius, & sine adoptione Dei Filius: sed in una persona unus idemque Dei & hominis filius, qui nunquam hominem quem assumpsit deseruit, etiam nec in cruce, quando inclinato capite tradidit spiritum, Paulo attestante qui ait: *Si enim cognouissent, nunquam Dominum glorie crucifixissent.* Dominus glorie dicitur crucifixus, cum sola caro sit crucifixa, sed quia Dominus glorie idem ipse erat, qui & hominis filius qui crucifigebatur, & nunquam hominem deseruit, sicut dictum est, quem assumpsit, indeo dicitur Dominus glorie crucifixus.

Sunt etiam plerique qui adstruunt ex tribus substantiis unam mediatoris personam Verbi carnis & animæ, cum in causa fidei non videatur necessarium sophistica disputatione sæcularium literarum calculos syllogistica spargere manu. Sufficeret enim, juxta præcedentium catholico-
rum patrum saluberrimæ promulgationis doctrinam, sincera simplicitatis voce ex utraque natura unam personam consistere, veri Dei verique hominis Christi, diuina scilicet & humana: sed propter eos utique qui semiplenam sine anima rationali, & ad vicem animæ diuinam naturam in carnis dispensatione assumptam suspicantur, cum psalmista alacri pectore dicat: *Ecce enim Deus adiuvat me, & Dominus susceptor est anima mea.* Pro hac igitur re, & huiusmodi erroris nubilo, illi habello * ex aere mentis ventolas nubium umbras dispergere festinamus, quatenus æterni solis perfusa radio, micantes stellas per celos valeat puris obrutibus inspicere scripturarum. Non enim ignoramus ex duabus substantiis humanam subsistere naturam, ex anima nimirum & carne: sed unum sine altero perfectum non efficere hominem. Quid enim caro sine anima, nisi terra? & quid anima sine carne? nonne Spiritus? Homo enim ex utroque, & non ex uno. Unde quia redemptor noster perfectum hominem assumpsit in Deum, ideo ex duabus naturis Deum & hominem constituimus. Non enim caro sine anima perfecta humana potest dici integraque natura. Nam cum ex limo terræ finxisset Deus hominem, protinus insufflauit in eum spiraculum vitæ, sicut

scriptum est: *Et factus est homo in animam uiuentem.* Non igitur alter qui formatus est, & alter qui insufflatus, sed unus idemque. Ex habitu namque animata est terra, tam incomprehensibili arte mirabilique modo summi artificis manu configulata, ut investigari plenius nequeat, qualiter & unum sit anima & caro, quæ perfectum efficiunt hominem; & tamen diuersa sit substantia carnis & spiritus. Nam cum scriptum sit, *Ad te omnis caro ueniet:* & rursum: *Non timebo quid faciat mihi caro:* Et iterum: *Et uidebit omnis caro salutare Dei nostri:* nullo namque pacto sine anima uidere potest, ut uideat salutare Dei; nec venire ualet, ut ueniat ad eum omnis caro.

Ponamus igitur, exempli causa, secundum humanæ rationis affectum, necessitate per omnia compellente, materialia themata disputandi. Nam sicut in planis & solidis figuris linea, & in quadrangulis punctus, licet sint indiuicibiles, & diuidi nequeant, & ideo egregie depingant dimensionum figuras; omnium tamen numerorum multitudinis summam in se sociatam retinent, & ex se usque ad infinitam numerositatem procedentes, & rursus in se usque ad unum recurrentes, individuam retinere probantur unionis censuram. Fingamus igitur animam in forma corporis, quasi lineam vel punctum in planis, solidis, atque quadrangulatis figuris cunctas membrorum partium in se individue continentes positiones, unumquodque in iunctura sua insertum, ita ut & unum sit & diuersum. Nam si subtrahas lineam & punctum æqualitatis, nobilitas degeneratur figuræ. Instante autem lineæ iacentis primordio, pundique circumfusa numeri quadratura, quique segregari vel non segregari possunt, resolui insolubili sectione in lineæ pundique privilegio demonstrantur. Ita sane vis animæ, cum sit incorporea & inuisibilis, nec diuidi potest, nec recipit sectionum scissuras, totam tamen corporis molem, quæ diuidi vel segregari potest, in se continentem mirabiliter regit, & per totum diffusa animando uiuificat, & quasi punctus in medio suam individue retinet dignitatem, & in alienam non resolvitur qualitatem. Nam, sicut dictum est, cum sit incorporea, corporaliter cuncta per corpus disponit: & cum sit substantia carni corporea, per incorpoream creaturam, id est animam, corporeas perficit actiones. Tanta enim societatis convenientia sibi met sunt iunctæ, ut unum sine altero nihil possit, & alterum sine altero plenam non possit humanam monstrare naturam: & ideo placuit ex utraque humanam definire naturam. Nam anima incorporea per corporeos oculos uidet, audit, sentit: & corporei oculi per incorpoream animam uidere probantur. Nam si recedat anima, oculi aperti remanentes, & aures patentes, nec uidere possunt, nec audire. Per linguam loquitur anima, & lingua loquitur per animam. In qualibet enim parte corporis incisa carne anima dolet: sine anima uero in frustra secata caro nec dolere nec sentire potest. Per carnem nempe anima, & per animam caro esurit, sitit, tristarur. Numquid potest dici caro sine anima humana natura, cum nihil sit aliud nisi terra? Animata uero * terra humana perfectio potest dici integra perfecta que natura. Omne enim imperfectum amittit nominis proprietatem, nisi perfectionis ei commodius adiciatur supplementum. Ex quatuor igitur diuersis elementis humana subsistere fertur natura,

ANNO
CHRISTI
754.ANNO
CHRISTI
754.* In MS non
est ea vox
terra. II.

ANNO
CHRISTI
794.

ra, calido, frigido, humido, sicco, id est, igne, aere, terra, & aqua. Cum ergo ex his quatuor variis homo subsistat naturis, numquid debemus in uno homine quatuor substantias profiteri? Si hoc placet, addatur quin etiam quinta, id est anima, ut constet homo ex quinque, & Verbi omnipotentis sit sexta: & tunc, quod est omni fatuitate dementius, omnique vecordia stultius, fateantur sex in una Dei hominisque Christi persona substantiæ.

Tu forsitan suspicaris, quicumque es nostræ refragator assertionis, de memoria nobis avolasse, quia dixerit beatus apostolus, in interiori homine habitare Christum per fidem in cordibus nostris. Hæc nos tota devotione mentis, totaque simplicitate veraciter retinemus cordis: & adjicimus ea quæ (te forsitan somniantes) idem vas electionis Paulus dixisse reminiscimur: *Ipsæ autem Deus pacis sanctificat vos per omnia, ut integer spiritus vester & anima, & corpus sine querela in adventu Domini nostri Jesu Christi servetur.* Tria, inquam, dixit, spiritus, & anima, & corpus. Numquid aliud est spiritus, & aliud anima? Non divisit substantias, sed dignitatem distinxit. Spiritus quippe anima, & spiritale corpus vult ut in adventum Domini nostri Jesu Christi servetur. In hæc spiritali homine, qui & interior dicitur, proficitur idem mirabilis doctor habitare Christum per fidem in cordibus nostris, Nam est homo animalis, & est spiritalis, non per substantiam, sed per meriti qualitatem. Animalis quippe ab anima, spiritalis vero a spiritu nuncupatur: quemadmodum idem veridicus videlicet doctor alterum ab altero discrevit. *Animalis, inquit, homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei: hic est exterior, qui foras se ad exteriora appetenda effundit, spiritalis autem judicat omnia, id est discernit, & ipse a nemine judicatur.* Hic est inquam interior, in quo Christus creditur habitare, qui interioris se per contemplationis gratiam retinet, & internæ refectionis dulcedine depastus in amore sui conditoris suaviter requiescit.

His itaque prælibatis, ad ea quæ reliquimus revertamur. Quæro igitur ut dicas mihi, in qua natura ipse mediator Dei & hominum homo Christus Jesus dignatus est esurire, sitire, passionem sentire dolores. Quid moraris? non vales negare: melius est ut profitearis, quia suaviter humanam. Divina enim natura impassibilis, inviolabilis, & semper permanet immutabilis. Verum est, omnino verum, quia in humana. Volo ergo ut liquidius desinas, quid sit humana natura: sola caro, an sola anima, an utraque anima & caro? Non enim possumus, nec fas est veritati contradicere: ex utraque nihilo minus humana constat natura, ex anima siquidem & carne. Dicito ergo mihi, in sola carne, an in sola anima, an, quod verius est, in utraque pertulit vulnera passionum? Caro enim sine anima nihil sentit: anima enim sine carne non esurit, neque sitit, nec potest crucifigi, & tamen crucifixa est per carnem. In summis etenim palmis, & in extremis crucifixa est plantis. Quod si non est crucifixa cum carne, cur sensit dolorem? Caro enim, sicut dictum est: sine anima nihil sentit. Quod si per carnis cognationem sentit dolorem, & caro per animam dolet incisa; nec caro ergo sine anima, nec anima sine carne, plena potest humana dici natura. Ex utraque namque connexion, carnis scilicet & animæ, perfecta constat hu-

Concil. General. Tom. XIII.

mana natura. Unde & majores nostri hac definitione sancita, quorum sagacissima capacitatis peritia longe valde a nostræ tarditatis distat ignavia, placuit eis, sancto annuente Spiritu, duas in una Christi persona indubitanter profiteri naturas, divinam scilicet & humanam: quia anima & caro non sunt duo, sed unus homo. Deum enim & hominem Dei Filium confitetur. *Mediator, inquit apostolus, Dei & hominum homo Christus Jesus, qui ex anima & carne non duo, sed unus est dictus homo.*

Cessent ergo jam nunc omnes superflus musitantium adinventiones: cessent calumniarices querularum questionum objectiones, quæ ad rem non pertinent, sed magis ad simplicium subversionem. Doctrinis variis & peregrinis non abducamur. Sed confiteamur cum sanctis patribus nostris, catholicis, orthodoxisque viris, qui rectam fidem & corde perceperunt, & inviolabili ore ecclesiæ filios salubriter docuerunt, duas in Christo naturas, divinam nimirum & humanam, verum Deum, verumque hominem: in utroque proprio Dei Filium, non adoptivum; sempiternum ex Patre, temporaliter natum ex virgine matre, consubstantiali in sua Deo Patri, sanctoque Spiritui, consubstantiali etiam nobis in nostra. Nostra dicimus, in carnis conditione, non in peccati vel miseræ communionis. Peccatum enim non fecit, sed alienum tulit; nec dolus inventus est in ore ejus, sed dolores nostros ipse portavit: vulneratus est propter scelera nostra: disciplina pacis nostræ super eum, & livore ejus sanati sumus. Omnium autem hæreticorum perversa dogmata cum auditoribus & sequacibus suis æterno anathemate percelli judicamus. Elipandum namque, & Felicem, novos hostes ecclesiæ, sed veteriosa sæce perfidie pollutos, nisi ab hac stultitia respiciant, & per rectæ fidei satisfactionem lamentis se abluant poenitentis, indignos & ingratos eos a consortio catholicorum perpetua animadversione eliminare decernimus, & a gremio orthodoxæ ecclesiæ censemus alienos. Optamus tamen, & omni annisu mentis, immentis pietatis boni pastoris, qui animam suam posuit pro ovibus suis, & neminem vult: perire, clementiam imprecamur, ut perfidie relicto errore, ad viam veritatis, quæ Christus est, & ipso redeant perducente, quatenus in sinum matris ecclesiæ dilectionis suscepti amplexu, tranquilla suaviter fidei pace quietescentes, largissima sugant ubera bonitatis Dei, ac per hoc perpetuæ felicitatis gaudia, gratia Dei, qui pro omnibus mortem gustavit, largiente sine fine valeant adipisci. Eos etiam, qui post hanc tam saluberrimam definitionem, quam plenaria synodus sancto afflata Spiritu concorditer subtili sinceritate terminavit, falsissimis eorum assertionibus, sive clam, sive in publica voce, præbuerint assensum, simili eos sententiæ vindicta sancimus esse plectendos; reservato per omnia juris privilegio summi pontificis domini & patris nostri Hadriani primæ sedis beatissimi papæ.

Nos autem, domini & carissimi fratres, sequentes præcedentium patrum sanam doctrinam, respicientes per omnia deliramenta nugacium hominum, corde credamus ad justitiam, ore autem confiteamur ad salutem Dominum nostrum Jesum Christum verum Dei Filium, non putativum: proprium in utraque natura, non adoptivum: æqualem & coeternum Patri, sanctoque Spiritui; qui ecclesiæ suam proprio sanguine acquisitam, sine macula & ruga immaculatam

Ephes. 3.

* deliciente

1. Thes. 5.

1. Cor. 1.

* In MS de-
fuit hæc var-
ba melius est
ut profitearis.
H.

ANNO
CHRISTI
794.

ANNO
CHRISTI
1791ANNO
CHRISTI
1791

custodiat, & corda nostra in rectæ fidei puritate immutato jure conservet. Catholicum atque clementissimum, semperque inclytum dominum Carolum regem, per intercessionem beatæ & gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ, per quam meruimus auctorem suscipere vitæ, & beati Petri primi pastoris ecclesiæ, omniumque sanctorum, verum etiam suffragantibus precibus vestris, omnipotens & sancta Trinitas sua eum gratia circumcingat, suæque dextera semper protegat & defendat, ut faciat semper quæ illi sunt placita, quatenus cælestibus fretus armis, inimicos nominis Christi auxilio fultus de cælo ad terram prosternat. Barbaras etiam nationes infinita Deus omnipotens ditioni ejus potentia subdat: ut ex hac occasione ad agnitionem perveniant veritatis, & cognoscant verum & vivum Deum creatorem suum. Regenerati siquidem unda baptismatis, in gremio aggregentur matris ecclesiæ, ut impleatur quod bonus pastor promiserat dicens: *Et alias ovem habeo, quæ non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere; & vocem meam audient, ut fiat unum ovile & unus pastor.* Multiplicetur pax in diebus ejus, ut sit sancta ecclesia libera, & ab omni strepitu mundi secunda; qua libertate Christus eam liberavit: liceatque, domini sacerdotibus, juxta evangelicas & apostolicas canonicasque regulas simpliciter Domino deservire, militare in solis castris Dominicis: quia, juxta eisdem Domini vocem, *Nemo potest duobus Dominis servire*: & Paulus: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut placeat ei cui se probavit.* Nemo sibi blandiatur, quod utrumque possit, & Deo & mundo servire: quia veritas est, & mensuri non potest qui hoc fieri non posse testatur. Unde supplicandus est tranquillissimus princeps noster, ut ille pro nobis contra visibiles hostes pro Christi amore, Domino opitulante, dimicet; & nos pro illo contra invisibiles hostes, Domini impetrantes potentiam, spiritalibus armis pugnemus, quatenus vicariam ei tributionem in illa die pro ecclesia sua Dei Filius rependat, ut quemadmodum ille nunc eam inter tot mundanos tumultus constitutam reddit securam, ita eum illa cælestis regni faciat esse participem. Indulgeat miseratus captivis, subveniat oppressis, dissolvat fasciculos deprimentes, sit consolatio viduarum, miserorum resti gerium, sit dominus & pater, sit rex & sacerdos, sit omnium Christianorum moderatissimus gubernator, auxiliante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus in Trinitate perfecta, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

III.

SYNODICA CONCILII
AB EPISC. GALLIÆ ET GERMANIÆ

ad præfules Hispaniæ missa.

Sancta synodus, & venerabiles in Christo patres, cum omnibus episcopis Germaniæ, Galliæ, & Aquitaniæ, & toto catholice pacis clero, præfules Hispaniæ, & ceteris ibidem Christianitatis nomen habentibus, in Domino Deo, Dei Filio vero & proprio, Jesu Christo, æterna beatitudinis salutem.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi, qui dixit, *Ubi sunt duo vel tres congregati in no-*

mine meo, ibi sum ego in medio eorum, congregatis nobis in unum caritatis conventu, præcipiente & præsidente piissimo & gloriosissimo Domino nostro Carolo rege, ad renovandum cum consilio pacificæ unanimiæ sanctæ Dei ecclesiæ statum, & ad prædicandam orthodoxæ fidei veritatem, in qua divina operante gratia salutis nostræ initium existat & finis, cui nihil augeri potest vel minui, quæ una debet esse omnium Christianorum, dicente beato apostolo: *Unus Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus, & pater omnium, qui super omnia, & in omnibus nobis.* In hac omnis sanctitas vitæ, omnis spes remunerationis æternæ, sine qua nihil sanctum, nihil Deo acceptabile, nihil vivum. Justus enim ex fide vivit: quam qui diabolo decipiente perdidit, vivens mortuus est: quia sicut per fidem justitia, ita etiam per fidem veram vita obtinetur æterna, dicente Domino salvatore: *Hæc est æternæ vitæ, ut cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Jesum Christum.*

Inter cetera itaque, quæ pro hujus fidei firmitate tractavimus, domini regis nostri præcipua pietate & laudabili sapientia assidente & auxiliante nobis, præcepit subito gloriosa illius excellentiæ fidei vestræ libellum afferri in medium, qui cum a notario, nobis diligentius attendentibus, sub distinctione sententiarum & proprietate sensuum perlegeretur ad finem, & dividimus in eo novas qualdam assertiones exaratas, non tam antiquis sanctorum doctorum traditionibus convenientes, quam vestris nuper inventionibus utcumque confirmatas. Sed dum difficiles res nostris in eo libello, quem direxistis, sensibus occurrerunt. Una, cur nobis non sufficiant, quæ in sanctorum patrum didis inveniuntur, & universali catholice sanctionis consuetudine confirmantur, dicente scriptura: *Terminos patrum tuorum ne transgrediaris.* Numquid sagaciores sumus ad invenendam viam veritatis, quam apostolici doctores? & quare aliquid confirmare audeamus, quod in illorum non inveniatur scriptis? Altera res est, quare generationem Filii Dei, vel æternam de Patre, vel temporalem de Matre, quisquam hominum audeat investigare, dicente scriptura: *Attora te ne quaeris.* Unde & sanctus Augustinus dicit in sermone de nativitate Christi: *Merito, dilectissimi, miranda est Salvatoris nostri nativitas, non solum illa divina, de qua dictum est: In principio erat Verbum, sed etiam illa humana, de qua idem dicit evangelista: Verbum caro factum est.* Unde & propheta: *Generationem ejus quis enarrabit?* Divina enim magis fide veneranda sunt, quam ratione investiganda.

Sed tempus est, ut ad discutiendos sensus libelli vestri veniamus, in quo sanctorum patrum per loca testimonia invenimus posita, sed male perfidæ veneno corrupta, & inter flores pulcherrimos fidei catholice anguinos erroris vestri dentes insertos. Tacuistis nomina librorum, & numerum capitulorum, ut difficilior error vester investigaretur: & ex hoc solo perpicuum est errasse vos voluntarie, dum sanctorum patrum venerabiles sensus, per intermissiones aliquorum verborum maculare nitimini. Et miramur, vel magis lugemus: quare hoc facere velitis, quare purissimos catholice fidei fontes hæretico pede turbare non timeatis. Invenimus enim in libelli vestri principio scriptum, quod vos posuistis: *Confitemur & credimus Deum Dei*

Ex eodem
Synodici
anagraphe
Mar.

Mar. 13

ANNO
CHRISTI
1794

ANNO
CHRISTI
1794

Dei Filium ante omnia tempora sine initio ex Patre genitum, coeternum, & consubstantialem, non adoptione, sed genere. Item post pauca eodem loco legebatur: Confitemur & credimus eum factum ex muliere, factum sub lege, non genere esse Filium Dei, sed adoptione: non natura, sed gratia. Ecce serpens inter pomifera paradisi latitans ligna, ut incantatos quosque decipiat. Ex sermonibus sancti Augustini hac testimonia translata sunt: sed hæretica pravitate additum invenimus in sequenti periodo, Non genere esse Filium Dei, sed adoptione: quod etiam in sequentibus plenius, volente Deo, demonstrabimus. Nunc vero tantummodo ad ostendendos & cavendos mortiferos veneni succos legentibus inferuimus. Quod autem exempli gratia posuistis: *Pater major me est*; non propter adoptionem, sed propter formam servi dixit, in qua minor est Patre. Simili modo & propter formam servi illud dictum est: *Puer autem crescebat, & confortabatur spiritu*. Hoc vero quod Joannes dixit: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti a Patre, plenum gratia & veritate*, contra adoptionem carnis facit. Si unigenitus, quomodo tunc adoptivus? vel si non est proprius Filius, quomodo tunc plenus gratia & veritate?

Igitur quod sequitur in epistola assertionis vestræ, beatum dixisse Hilarium, Nam & in iplo usu nostro est adoptivus filius, & verus filius: adoptivum filium non dicimus natura esse, qui verus est filius. Videtis quomodo caeca mens contra suam ponit testimonia sententiam. Quis est qui audeat dicere, Christum non esse vere Filium Dei, Joanne Baptista attestante, dum vidit Spiritum Dei descendentem & manentem super eum: *Et ego vidi, & testimonium perhibui, quia hic est Filius Dei?* De quo & apostolus testatur: *Quorum patres, ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula*. Et si verus Deus, etiam & verus Filius: et si verus Filius, nequam adoptivus; quia adoptivus, sicut in testimonio sancti Hilarii positum est, non vere natura est Filius.

Item de tractatu in apocalypsim beati Hieronymi, ut dicunt, hoc modo positum testimonium in epistola reperimus præfata: Calculum candidum, id est, gemma alba, adoptio carnis in Filio Dei. Quod longe aliter in eodem tractatu invenitur: Et dabo ei, inquit, calculum candidum, id est, adoptionem filiorum Dei. Nam calculus gemma pretiosa est. Et post pauca; Sive calculum, corpus baptismo candidatum, sive calculi appellatione sermo divinus significatur. Epistola vero beati Hieronymi, quam ad Cerasiam scriptam dicitis, hædenus nec apud Romanos, nec apud nos inveniri potuit. Nec sibi ipsi eum unquam contraria scribere putamus: & veris credere melius est exemplaribus, quam dubiis. Ecce pravitas omnitergiversatione deterior, quæ sic sanctorum patrum purissimis sensibus venena suæ infundit perfidie. Sequitur in epistola.

Item in homilia sancti Augustini, secundum humanæ servitutis formam ita dicit: Homo adoptatur, cujus gloriam quæsit, qui est ab illo unicus natus. Ecce quem Augustinus dicit adoptatum, hunc Joannes dicit: *Advocatum habemus apud Patrem*. In hoc itaque loco ignoramus quid prius agendum sit, an pravitas repellenda, sive imperitia decidenda. In xxvi. homilia in expositione ejus sententiæ legitur, *Concil. General. Tom. XIII.*

Ubi Dominus dixit: *Qui a semetipso loquitur, propriam gloriam querit*. Ubi post congruam expositionem insert: *Quid tu homo facere debes, qui quando aliquid boni facis, gloriam tuam queris: quando autem aliquid mali facis, Deo calumnias meditaris? Intende tibi: creatura es, agnosce creatorem: servus es, ne contempnas dominum. Adoptatus es, sed non meritus: Quere gloriam ejus, a quo habes hanc gratiam* homo adoptatus, cujus gloriam quæsit, cui est ab illo unicus natus. De Christo enim dixit, unicus natus: de nobis vero, homo adoptatus. Quam adoptionem pravissimo sensu qui scripsit epistolam, ad Christi voluit transferre humanitatem. In qua perversitate sensus utrumque, & imperitia scribentis pater, & mala voluntas non latet. Etiam & in sequenti mixta sententia, & falsitas malæ voluntatis apparet, ubi dixit: *Ecce quem Augustinus dicit adoptatum, Joannes apostolus dicit advocatum. Certissimum est enim Joannem apostolum Christum advocatum nominare, sicut ipse testatur. Apud Patrem habemus advocatum Dominum nostrum Jesum Christum*. Perspicuum quoque est sanctum Augustinum de homine quolibet per gratiam adoptato dicere, sicut ex sequentia lectionis certissime cognosci potest.

Sequitur in eodem libello vestro: Item prædecessores nostri Eugenius, Hildesonus, Julianus, Toletanzæ sedis antistites, in suis dogmatibus ita dixerunt in missa de cœna Domini: Qui per adoptivi hominis passionem dum suo non indulsit corpori. Item in missa de ascensione Domini: *Hodie Salvator noster post adoptionem carnis sedem repetivit deitatis*. Et cetera, quæ ex parentum vestrorum dictis posuistis, ut manifestum sit quales habeatis parentes, & ut notum sit omnibus, unde vos traditi sitis in manus infidelium. Quia hominem Christum verum Dei Patris Filium esse negastis, vobis defensor esse noluit, sed tradidit vos in manus inimicorum suorum, ut dominentur vestri, qui eum recipere noluerunt; & cui illi publice detrahunt, vos occulte illi derogentis. Nec illius Christi testimonio credere vultis de seipso dicentis: *Pater clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te*. Dum dixit *Tuus*, proprietatem ostendit, veluti & Pater in baptismo testimonio comprobavit: *Hic est Filius meus dilectus*. *Mens dixit*, addidit quoque, *dilectus*: ut intelligeretur proprius esse Filius, sicut apostolus dixit: *Proprio Filio suo non pepercit*. Et melius est testimonio Dei Patris credere de suo Filio, quam Hildesonsi vestri, qui tales vobis composuit preces in missarum solemnibus, quales universalis & sancta Dei non habet ecclesia. Nec vos in illis exaudiri putamus. Et si Hildesonus vester in orationibus suis Christum adoptivum nominavit, noster vero Gregorius pontifex Romanæ sedis, & clarissimus toto orbe doctor, in suis orationibus semper eum unigenitum nominare non dubitavit. In oratione enim, quæ est secunda feria post Palmas ita posuit: *Da quæsumus omnipotens Deus, ut qui in tot adversis ex nostra infirmitate defecimus, intercedente unigeniti Filii tui passione, respiremus*. Item quarta feria ejusdem septimanæ: *Præsta quæsumus, omnipotens Deus, ut qui nostris excessibus incessanter attingimur, per unigeniti tui passionem liberemur*. Item in ascensione Domini: *Concede quæsumus, omnipotens Deus, ut qui hodierna die unigenitum tuum redemptorem nostrum ad*

ANNO
CHRISTII
794ANNO
CHRISTII
794

caelos ascendite credimus. Item ad sanctam crucem: Deus, qui unigeniti Dei tui domini nostri Jesu Christi pretiosi sanguine humanum genus redimere dignatus es. Ecce eum unigenitum nominavit, cujus sanguine redempti sumus.

Quod autem dicitis in epistola fidei vestra: Ex Patre unigenitum sine adoptione, primogenitum vero in fine temporis, verum hominem assumendo de virgine carnis adoptione, unigenitum in natura, primogenitum in adoptione & gratia. Scimus enim Deum Dei Filium ex utraque natura & unigenitum esse & primogenitum; unigenitum, quia solus sine initio ex Deo Patre genitus, & solus ex initio temporis ex matre virgine genitus: ideoque in utraque natura unigenitus etiam & primogenitus, quia omnis unigenitus primogenitus est: licet secundum humanam generationem, non omnis primogenitus unigenitus sit. Idem ipse Dei Filius, primogenitus est virginis, ut dicitis; etiam & unigenitus, quia non habuit sequentes carnaliter fratres. Igitur & Deo Patri primogenitus, quia prius ex Deo Patre genitus quam ulla esset creatura, vel aliquid esset tempus, apostolo teste qui ait, ad Colossenses scribens: *Gratias agentes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine: qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transfudit in regnum filii dilectionis caritatis suae: in quo habemus redemptionem, remissionem peccatorum: qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creaturae; quia in ipso condita sunt universa in caelis & in terra, visibilia & invisibilia, sive throni sive dominationes, sive principatus, sive potestates: omnia per ipsam & in ipso creata sunt: & ipse est ante omnes, & omnia in ipso consistunt. & ipse est caput corporis ecclesiae, qui est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens; quia in ipso compaescit omnem plenitudinem divinitatis inhabitare corporaliter.* Item Salomon, *antequam quidquam faceret a principio. Ab aeterno ordinata sum, & ex antiquis antequam terra ferret. Necdum erant abyssi, & ego jam concepta eram: necdum fontes aquarum exierant; necdum montes gravi mole constitierant. Ante coelites ego parturiebar, &c.* Item in libro Sapientiae: *ipla dicente Sapientia, id est, Filio Dei: Ego ex ore altissimi proditi, primogenita ante omnem creaturam. Ego in caelis facta ut oriretur lumen indeficiens, & sicut nebula feci omnem terram. Ego in altis habitavi, & thronus meus in columna nubis.* Item beatus Hieronymus in tractatu epistolae ad Titum, ubi dicit apostolus: *Expellentes beatam spem, & adventum gloriae magri Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi, qui dedit semetipsum pro nobis.* Ubi est, inquit, tempus Arius? ubi Eunomius coluber? Magnus Deus Jesus Christus salvator dicitur, non primogenitus omnis creaturae: non verbum Dei & sapientia, quae sunt appellationes divinae generationis; sed Jesus & Christus quae vocabula assumpti hominis sunt. Neque vero alium Jesum Christum, alium Verbum dicimus, ut nova haereticis calumniatur, sed eundem & ante saecula, & ante mundum, & post Mariam, immo ex Maria, magnum Deum appellamus, salvatorem nostrum Jesum Christum, qui dedit semetipsum pro nobis.

Hae testimonia ideo posuimus, ut cognoscatis Deum & Dominum nostrum Jesum Christum, in utraque natura esse & unigenitum & primogenitum, non adoptivum, sed magnum

Deum: nec ex eo ei fratres nominari, sicut Helvidius blasphematur, quod primogenitus est, sed ex paternae caritatis affectu. Nam quatuor modis in scripturis sanctis fratres appellari legitur, sicut beatus Hieronymus in libello contra eundem Helvidium testatur; natura, gente, cognatione, affectu. Natura, ut Esau & Jacob, duodecim patriarcharum, Andreas & Petrus, Jacobus & Joannes. Gente, quia omnes Judaei fratres inter se vocantur, ut in Deuteronomio: *Si autem emeris fratrem tuum, qui est Hebraeus, vel qui est Hebraea, serviet tibi sex annis, & in septimo anno dimittes eum liberum abs te.* Et in eodem: *Constituendo constituas super te principem, quem elegerit Dominus Deus tuus, eum qui ex fratribus tuis sit, & reliqua.* Cognatione autem fratres vocantur, qui sunt de una familia, sicut Loth frater Abraham dicitur, cum sit filius fratris sui Aran, dicente Abraham: *Non sit frater inter me & te, & inter pastores meos & pastores tuos, quia omnes fratres nos sumus.* Quae lege & in evangelio fratres domini dicuntur Jacobus, Judas, & Simon. Affectu quoque fratres dicuntur, qui in duo scinditur, in spirituale & in commune. In spirituale, quia omnes Christiani fratres vocantur: ut ibi: *Ecce quam bonum, & quam jucundum, habitare fratres in unum.* Et Salvator: *Narrabo nomen tuum fratribus meis.* Et alibi: *Vade, dic fratribus meis.* Porro in commune, quia omnes homines, ex uno patre nati, pari germanitate conjungimur. Hinc Hieronymus dicit, affectu fratres esse Domini, non adoptione, ubi dicit: *Narrabo nomen tuum fratribus meis.* Et item, *Ite, dicite fratribus meis.*

Sequitur in epistola vestra: *Carissimi, nunc Filii Dei sumus, & vobis apparuit quid erimus.* Scimus quia cum apparuerit, similes ei erimus, & videbimus eum sicuti est. Similes utique in carnis adoptione, & non similes ei in divinitate. Hujus vero sententiae intellectum longe aliter catholici patres exposuerunt. Dicit enim S. Augustinus in epistola ad Italianam virginem: *In tantum ergo videbimus, in quantum similes erimus, quia & nunc in tantum non videmus, in quantum dissimiles sumus.* Inde igitur videbimus, ubi similes erimus. Quis autem dementissimus dixerit corpore nos vel esse, vel futuros esse similes Deo? In interiore igitur homine ista similitudo est, qui renovatur in agnitione Dei, secundum agnitionem ejus qui creavit eum: & tanto efficiatur similiores illi, quanto magis in ejus agnitione & caritate proficimus: quia etsi exterior homo noster corrumpitur, interior autem renovatur de die in diem: ita tamen, ut in hac vita, quantumcumque profectus sit, longe absit ab illa perfectione similitudinis, quae idonea erit ad videndum Deum. Quid vero David putatis dixisse de fratribus adoptivis: *Unxit te Deus, Deus tuus oleo laetitiae praecipuis suis?* Non enim beatus Hieronymus, & ceteri sanctae scripturae tractatores, hanc participationem orationis de adoptivis fratribus, sed de regibus, qui Christi vocabantur, intelligi voluerunt, qui oleo humanae compositionis uncti esse leguntur: sicut idem beatus Hieronymus in tractatu ejusdem psalmi exposuit: *Oleo laetitiae praecipuis suis.* Alii reges, qui typum illius praetulerunt, & regnando consortes dicti sunt, oleo corruptibili sunt inuncti; hic vero Filius Dei a Deo Patre oleo exultationis, hoc est re-

ANNO CHRISTI 1770.

MS. de B. Hieronymum apud Pieu- dum legi- tur. Hard.

MS. 6.

MS. in lib. Hard.

Ibidem.

MS. de B. & David multum, in- quit, lava me, &c. Hard. Tit. 50.

MS. 11.

MS. 11.

surrectionis, ascensionis, dominationisque est delibutus; quia Christus natura unicus, nos per gratiam, quia in illo pleniter fuit divinitas.

Item post multa testimonia, quae omnia exequi longum est, novissime in Michae prophetae sententiam offendistis, in qua poenitentis populi personam in seipso propheta assumpsit: in qua & vestrae blasphemiae stultitiam aperuistis, dicendo: Numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo? fructum ventris mei pro peccato anima mea? Quod dixit primogenitum, secundum humanitatem: quod dixit fructum ventris mei, secundum divinitatem. Quae aures catholicae hanc expositionem audire non abhorrent? Quis fidelis illam nare contra dicit non respuit? Tam ridiculosa est, tam stulta hujus sententiae expositio apud vos, ut propter sanctitatem aurium magis taceamus quid de vestra interpretatione sentimus, quam exponamus: & lectoris arbitrio dimittimus de vobis in hoc loco judicare. Tantum dicimus quid beatus Hieronymus de hac intellexit sententia. Dicit enim in tractatu ejusdem prophetae: Deus populum ad iudicium provocat. Ille sciens peccatum suum, non vult contendere, sed rogare: nec tamen in ipsis precibus habet fiduciam. Nihil enim dignum est, quod pro peccato Deo possit offerri: & nulla humilitas potest maculas eluere delictorum: quia impossibile est sanguinem taurorum & vitulorum, & holocausta medullata, & cruorem arietum, & hircorum pinguium sordes animae lavare. Numquid, ait, dabo primogenitum meum pro scelere meo, sicut rex Moab fecisse delituitur? aut fructum ventris mei pro peccato anima mea, quod fecit Jephthe, pro temeritate voti offerens filiam? Item secundum lxx. allegoricam expositionem ita differuit: Si dederit primogenita mea pro impietate, & fructum ventris mei pro peccato animae meae, dabo quidem quidquid in me primum est, sed pro meo peccato & impietate nihil dignum offeram Deo. Unde & David precatur, & dicit: Magis magisque lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me.

Item mentionem epistolae beati Pauli ad Hebraeos facientes, nec intelligentes omnia quae posuerunt contra se esse, & semper ubique Christum Dominum Filium Dei nominari, non servum, non adoptivum, sicut in illis testimoniis perspicuum est, quae ex principio epistolae illius ponere voluerunt: Multis- que multisque modis olim Deus locutus est patribus nostris in prophetis, novissime diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit heredem universorum, per quem fecit & saecula. Qui cum sit splendor gloriae, & figura substantiae ejus, portansque omnia verbo virtutis suae, purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram maiestatis in excelsis: tanto melior angelis effectus, quanto differentius pra illis nomen hereditavit. Cui enim dixit aliquando angelorum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? Et rursum: Ego ero illi in Patrem, & ipse erit mihi in Filium. Et iterum, cum introduceres primogenitum in orbem terrarum, dicit: Advenit cum omnes angeli Dei. Haec itaque testimonia non servum, non adoptivum dicunt Dominum nostrum Jesum Christum, sed Filium & heredem universorum: sicut & in sequentibus ejusdem epistolae legimus. Moyses quidem tamquam famulus fidelis fuit in tota domo ejus: Christus vero tamquam

Filius in domo sua. Et paulo ante: Amplior enim gloria iste pra Moysen dignus habitus est. Quomodo amplioris gloriae, si servus sicut & Moyses, vel ex servo adoptivus? Quos & beatus Augustinus in homilia III. sancti evangelii secundum Joannem mirabiliter distinguit, dicens: Tenete ergo, fratres, soliditatem istam: Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Jesum Christum facta est. Per servum lex data est, & reos fecit: per imperatorem indulgentia data est, & reos liberavit. Lex per Moysen data est: Non sibi amplius servus assignet, quam quod per illum factum est. Electus ad magnum ministerium, tamquam fidelis in domo, sed tamen servus, agere secundum legem potest, solvere a reatu legis non potest.

Quod autem in sequentibus epistolae vestrae legitur: His praemissis sanctorum patrum sententiarum assercionibus nostris roboratis, in commune decrevimus ab eorum decretis nullo modo deviare vestigiis: Optamus, Dominumque deprecamur, hoc omnino verum esse quod dicitis. Sed necdum perspeximus ita esse. Faciat quandoque misericordia divina fieri, ut terminos sanctorum patrum non transgrediamini.

Quod etiam & in sequentibus adjunxistis, in professione Niceni symboli non invenimus dictum, in Christo duas naturas, & tres substantias, & homo deificus, & Deus humanatus. Quid est natura hominis, nisi anima & corpus? vel quid est inter naturam & substantiam, ut tres substantias necesse sit nobis dicere, & non magis simpliciter, sicut sancti patres dixerunt, confiteri Dominum nostrum Jesum Christum Deum verum, & verum hominem in una persona? Mansit vero persona Filii in trinitate, cui personae humana accessit natura, ut esset & una persona, Deus & homo, non homo deificus, & humanatus Deus, sed Deus homo, & homo Deus: propter unitatem personae unus Dei Filius, & idem hominis Filius, perfectus Deus, perfectus homo. Perfectus homo non est, nisi anima & corpore, sicut & sanctus papa Leo in homilia IV. de natali Domini, eandem nuncupat naturam, quam & substantiam, ita dicens: Tanto scedere naturam utramque confertur, ut nec inferiorem consumeret glorificatio, nec superiorem minueret assumptio. Salva igitur proprietate utriusque substantiae, & in unam cocunte personam, nec negamus & nos Christo haec tria veraciter inesse, divinitatem scilicet, animam, & corpus. Sed quia vere Deus & homo dicitur, in Dei nomine totum quod Dei est designatur; in hominis vero, totum quod hominis est intelligitur. Ideo sufficit in eo unam perfectam divinitatis, & alteram perfectam humanitatis constituti substantiam. Aliud est enim contra haereticos contendere, aliud vero puram fideliter confiteri fidem. Ibi enim veritas animae & carnis in Christo ostendenda erat, hic perfecta humanitas in eodem consistenda est. Sic & sanctus Augustinus in libro quem Eucharistion nominari placuit, evidentissime & catholice in undecimo capitulo exposuit, ita dicens de Deo Christo: Nempe ex quo homo esse cepit, non aliud cepit homo esse quam Dei Filius, & hoc unicus: & propter Deum Verbum, quod illo suscepto caro factum est, utique Deus: ut quemadmodum est una perso-

ANNO CHRISTI 1770.

MS. de B. Hieronymum apud Pieu- dum legi- tur. Hard.

Cap. 11.

ANNO
CHRISTI
796ANNO
CHRISTI
796

na quilibet homo, anima scilicet rationalis & caro, ita sit Christus una persona Verbum & homo.

Consuetudo ecclesiastica solet in Christo duas substantias nominare, Dei videlicet & hominis, sicut Cassiodorus in secundi psalmi tractatu cum sententia sancti Augustini roboravit. Et ne per hæreticas, inquit, contentiones Christiani animus fluctuetur, quem oportet omnia veraciter fixeque credere, nominis ipsius definitionem auctoritate patrum brevi satisfactione concludimus. Audiamus ergo beatum & doctissimum Augustinum in evangelium Joannis expositione dicentem: Agnoscamus geminam substantiam Christi, divinam scilicet, qua æqualis est Patri: humanam, qua major est Pater. Utrumque autem simul, non duo, sed unus est Christus, ne sit quaternitas, non trinitas Deus: ac per hoc Christus est Deus, anima rationalis & caro: qua veritate recognita, competenter mortiferos vitamus errores. Item beatus Ambrosius in hymno quodam de natali Domini ita dicit: Gemine gigantes substantiæ alacris ut currat viam. Item sanctus Augustinus in libro Enchiridion capitulo xiiii. Proinde, sicut confitemur, Dominus noster Jesus Christus, qui de Deo Deus, homo autem natus est de Spiritu Sancto & Maria Virgine, utraque substantia, divina scilicet atque humana, Filius est unicus Dei Patris omnipotentis. Item in expositione catholice fidei: Non ergo duos Christos, neque duos Filios, sed Deum & hominem unum Filium: quem propterea Unigenitum dicimus, manentem in duabus substantiis, sicut ei naturæ veritas contulit. Ildorus quoque in libro Etymologiarum: Sic autem, inquit, Dei Filius juncta est humana natura, ut ex duabus substantiis fieret una persona.

Pascchalis
diaconus.

Item sanctæ Romane ecclesiæ diaconus Pascchalius, in libro secundo operis pulcherrimi, quod de Spiritu Sancto composuit, cujus operis beatus Gregorius papa Romanus in libris dialogorum mentionem fecit, in capitulo xv. ita dicit: Itaque in Deo & homine gemina substantia, sed non gemina persona est, quia persona personam consumere potest, substantia vero substantiam non potest: siquidem persona res juris est, substantia res naturæ. Hoc loco necessarium videtur, ut in Christo Domino pariter & homine unam personam, & duas substantias testimonio asseramus. Da unam Redemptoris Dei hominisque personam. Apostolus dicit: *Si enim cognovissent sapientiam Dei, nunquam Dominum gloria crucifixissent.* Si requiras quomodo potuerit inviolabilis pati, & incomprehensibilis crucifigi; personæ unitas facit, ut quod homo pertulit, Deus pertulisse credatur. Item cum evangelista commemorat: *Nemo ascendit in calum, nisi qui de celo descendit Filius hominis qui est in celo*; quomodo est hic Filium hominis ante passionis & resurrectionis, sive ascensionis diem, & de celo asserit descendisse, & in cælestibus permanere, nisi hoc per unitatem personæ ratio veritatis absolvat? sicut alio loco capitis & corporis sociatur persona, cum legitur: *Esurrus enim, & dedisti mihi manducare, sitiis & dedisti mihi bibere.* Quid agit personæ unitas? Homo passitur, & Deus reficitur: pes consociatur, & caput sumentum in se sentire testatur. Dicit ergo: *Nunquam Dominum gloria crucifixissent; & e diverso: Nemo ascendit in calum, nisi qui*

de celo descendit Filius hominis qui est in celo. Vide quomodo per unitatem personæ humana divinis & humanis divina miscetur. Deus crucifigitur, & homo de celo descendere, & in celo permanere memoratur. Item paulo post in eodem capitulo Paulus apostolus etiam duas substantias evidenter, remota sacramenti obscuritate, digessit, ita dicens: *Patres nostri, ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula.*

Sed & inter lucidissimas & catholicas sancti Augustini sententias, quas sparsim & inordinate posuimus ad defensionem, ut vos dicitis, vestram, ut nos intelligimus, accusationem erroris vestri, non metuissemus intermiscere sensus adulterinos, fingentes eum dicere quod in illius non invenimus dicitis. Ex quo perspicuum est vos vestræ non confidere causæ, quia in exemplis sanctorum patrum non invenistis fidem vestram confirmari: ideoque adulterinos pravitate sensus interposuistis, asserentes illos dicere quod non dixerunt, sicut certissime cognosci potest in capitulo xi. de libro sancti Augustini: quem Enchiridion, ut præfati sumus, nominavit: cujus capituli textum ponimus, ut facilius vester pateat error, & malitiæ noscatur imperitia. Dicit enim præfatus Pater: Proinde Christus Jesus Dei Filius est Deus & homo, Deus ante omnia sæcula, homo in nostro sæculo: Deus, quia Dei Verbum: *Deus enim erat Verbum*: homo autem, quia in unitatem personæ accessit Verbo anima rationalis & caro. Quocirca in quantum Deus est, ipse & Pater unum sunt: in quantum autem homo est, Pater major est illo. Cum enim esset unicus Dei Filius, non gratia, sed natura; esset etiam plenus gratia, factus est & hominis Filius: idem ipse utrumque ex utroque unus Christus. Quia cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est quod natura erat, id est, esse se æqualem Deo: exinanivit autem se, accipiens formam servi, non amittens vel minuens formam Dei. Ac per hoc & minor est factus, & mansit æqualis: utrumque unus, sicut dictum est, sed aliud propter Verbum, aliud propter hominem: propter Verbum æqualis Patri, propter hominem minor: unus Dei Filius, idemque hominis Filius: unus hominis Filius, idemque & Dei Filius: non duo Filii Dei, Deus & homo, sed unus Dei Filius: Deus sine initio, homo a certo initio, Dominus noster Jesus Christus.

Hæc igitur verisimilis catholice fidei assertionibus perfidie venena intermiscere non metuisistis. Ubi ergo ille dixit: Cum enim esset unicus Dei Filius, non gratia, sed natura, ut esset etiam plenus gratia, factus est & hominis Filius, idem ipse utrumque ex utroque unus Christus: ad confirmandum errorem vestrum, interposuistis quod ille non dixit, hoc modo: Cum enim esset unicus Dei Filius, non adoptione, sed genere; neque gratia, sed natura: ut esset etiam plenus in forma servi, adoptione & gratia factus est hominis Filius: idem ipse utrumque ex utraque unus Christus. Videat qui legit, & intelligat quanta est hæc pravitas, & quanta est hæc tergiversatio. Quare sanctorum patrum sensus commaculatis, & venenum erroris catholice melli immiscetis? Quid est quod dicitis, Deum naturam Dei Filium, genere esse Filium Dei? Quid est

Cassiodorus.

Cap. 18.

MS. quædam
H.Pascchalis
diaconus.

Cor. 12.

Joan. 1.

Matth. 23.

Augustinus.
MS. sed in
ter. H.MS. quædam
exemplis. H.MS. Augustini.
H.

Cap. 11.

Joan. 1.

ANNO
CHRISTI
794.

ANNO
CHRISTI
794.

est quod adoptionem gratis conjugitis, dum in eodem capitulo paulo post idem mirificus doctor, eum, qui est hominis Filius, unicum Dei Filium nominare non dubitaret, ita dicens, sicut & ante exposuimus: Nempe ex quo homo esse cepit, non aliud cepit homo esse, quam Dei Filius, & hoc unicus: & propter Deum Verbum, quod illo suscepto caro factum est, utique Deus: ut quemadmodum una persona est quilibet homo, anima scilicet rationalis & caro, ita sit Christus una persona, Verbum & homo? Igitur si unicus, quomodo adoptivus, dum multi sunt adoptivi filii? Unicus itaque de multis non potest dici. Item unitas personarum, quae est in Dei Filio & Filio Virginis, adoptionis tollit iniuriam. Si ergo Deus verus est, qui de Virgine natus est, quomodo tunc potest adoptivus esse vel servus? Deum enim nequaquam audetis confiteri servum vel adoptivum: & si cum propheta servum nominasset, non tamen ex conditione servitutis, sed ex humilitatis obedientia, qua factus est Patri obediens usque ad mortem: praefato papa Leone dicente in homilia 11. de nativitate Christi: assumpta est de matre Domini natura, non culpa: creata est forma servi sine conditione servili. Item sanctus Augustinus in homilia xxxix. dicit: Dominus noster etiam in forma servi non servus, sed in forma etiam servi Dominus fuit. Nonne secundum saeculi nobilitatem, beata Maria Virgo ex regali & libera profapia processit? Huic vero Virgini regis dignitatis Spiritus Sanctus accellit, & Filium ex ea procreari fecit. Mirum si Spiritus Sanctus hominem ex ea non potuit facere perfectum & ingenuum.

Sed & hoc volumus a vobis audire, an Adam primus generis Pater, qui de terra virgine creatus est, liber esset conditus, sive servus? Si servus, quomodo tunc imago Dei? si liber, quare & Christus quoque non ingenuus de Virgine? Meliore quidem terra, etiam animata & immaculata, Spiritu Sancto operante factus est homo, dicente apostolo: *Factus est primus homo de terra terrenus, secundus de caelo caelestis.* Si terrenum liberum conditum confitemur, quare non multo magis caelestem liberum confitemur? Unde Adam fuit servus factus, nisi ex peccato, apostolo Petro attestante: *Qui enim peccatum facit, servus est peccati?* Christus autem non fecit peccatum, ideo servus non est peccati, sed magis liberator & redemptor eorum qui servi sunt peccati, eo ipso attestante: *Si Filius vos liberaverit, vere liberi eritis.* Sed forte servum hominis eum fuisse dicitis. Quid est quod dicit propheta: *Deus iudicium tuum regi da, & iustitiam tuam filio regis. Et adorabunt eum omnes reges terra: omnes gentes servient ei?* Item apostolus: *Omnia subiecit sub pedibus eius.* Et hoc saepius repetitur, quam exemplis indigeat edoceri, quod sit Dominus omnium, non alicuius servus. Anne angelorum eum servum vultis dicere, quia dictum est: *Ministri eum paulo minus ab angelis?* Utique minoratus est propter mortalitatem carnis, non propter conditionis servitium, ideoque statim sequitur: *Gloria & honore coronasti eum, & constitisti eum super opera manuum tuarum. Omnia subiecit sub pedibus eius.* Item apostolus ad Hebraeos: *Tanto melior effectus angelis, quanto differentius pra illis nomen hereditavit.*

Et iterum: *Cum introducit primogenitum in orbem terra, dicit: Et adorent eum omnes angeli Dei.*

Quid dicitis de Deo Patre, qui eum in baptismo etiam & in transfiguratione, quae facta est in monte, Filium nominavit, non servum: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui?* De qua sententia beatus Hilarius in libro vi. de fide ita dissequit: Si proprium ac singulare est, *Hic est Filius meus;* quid calumnias Deo Patri professa de Filio proprietatis asserimus? Anne tibi videtur in eo quod dicitur hoc significari; Alios quidem cognominatos habeo in filios, sed hic Filius meus est? Donavi adoptionis nomen plurimis, sed iste mihi Filius est. Ne queras alium, ne non hunc esse credas. Hunc ergo tamquam digito indice, ac verbi significatione contingo, quia dico, & meus est, & Filius est. Haec quidem paternae vocis significatio ea fuit, non quod qui ad implendam omnem iustitiam baptizandus erat ignoraretur, sed ut qui ad sacramentum salutis nostrae homo creabatur, Dei voce Dei Filium nosceretur. Restat igitur ut sit rex & Redemptor, Deus & Dei Filius: de quo & apostolus ad Romanos: *Qui proprio Filio suo non pepercit.* Proprium nominavit, non adoptivum. De qua sententia idem beatus Hilarius in libro praefato ita dicit: Numquidnam etiam nunc adoptionis in eo erit nuncupatio, in quo proprietatis est hoc nomen? Item post pauca: Quare virtutem didici, ut magnitudinem caritatis intelligas: quid sit proprium expende; ne ignores veritatem. Nunc enim apostolus proprium ait Filium, cum in multis vel suum vel ejus saepe dixisset. Quamvis multi codices, per translatorum simplicem intelligentiam, in hoc loco, pro proprio Filio, suo Filio conscriptum habeant; tamen Graecitas, qua lingua apostolus est locutus, proprium nunc magis quam suum nuncupavit. Et licet communis intelligentiae sensus non satis inter proprium & suum differat, verum apostolus, cum in ceteris aliis didici suum Filium commemorasset, hic tamen dicit: *Qui proprio Filio non pepercit.* Item libro viii. Sententiae quid tibi desit, Christo negando quod suum est? Si per naturam Dei Christus tibi Dominus est, habet Spiritum Sanctum: si vero per adoptivum nomen hic Dominus est, Spiritu Sancto carens spiritu erroris animaris: quia nemo nisi in Spiritu Sancto Dominum Jesum potest dicere. Item in dogmate catholicae fidei. Ergo Dei Filius hominis factus est Filius, natus secundum veritatem naturae ex Deo Dei Filius, & secundum veritatem naturae ex homine hominis Filius: ut veritas Unigeniti non adoptione, neque appellatione, sed in utraque nativitate Filii nomen nascendo haberet, ut esset verus Deus & verus homo unus Filius. Item sanctus evangelista Joannes verum eum Filium nos credere edocuit dicens: *Et nos vidimus, & testificamur, quoniam Pater misit Filium suum Salvatorem mundi. Quisquis confessus fuerit quoniam Jesus est Filius Dei, Deus in eo manet, & ipse in Deo.* Item post pauca: *Scimus quoniam Filius Dei venit, & dedit nobis sensum, ut cognoscamus verum Deum, & sumus in vero Filio eius. Hic est verus Deus, & vita aeterna.* Tu vero quisquis es, qui Christum praedicas adoptivum, unde tibi iste sensus venisset, voluisset scire: ubi hoc nomen didicisset,

1 Cor. 15.
1 Tim. 3.
1 Tim. 3.
1 Cor. 15.
1 Tim. 3.
1 Tim. 3.

ANNO
CHRISTI
794.
116.
Matth. 3. 17.
Rom. 8.
Hilarius.

ANNUS
CHRISTI
794ANNUS
CHRISTI
794

esses, ostende. Patriarchæ nescierunt, prophetæ non dixerunt, apostoli non prædicaverunt, sancti traditores hoc nomen tacerunt, doctores fidei nostræ non docuerunt. Forte in tertium cælum raptus fuisti, & ibi audisti arcana verba, quæ hucusque sanctæ Dei ecclesiæ ignota essent, si tu in tertium cælum raptus non esses. Aut super pectus Domini recubuisti, & ibi audisti quæ B. Joannes audire non meruit. Aut te per choros angelorum agnus ducens, hoc tibi nomen ostendit. Aut tibi leo de tribu Juda librum septem sigillis clausum aperuit, unde hæc mysteria intelligeres, & nomina proferres, quæ quatuor animalibus incognita mansissent, immo toti mundo inaudita, nisi tu novus doctor ad declarandum B tuum nomen venisses.

Dices enim: Cur times adoptivum Christum Dominum nominare? Dico tibi, quia nec apostoli eum sic nominaverunt, nec sancta Dei & catholica ecclesia consuetudinem habuit sic eum appellare, immo nec credere eum adoptivum esse, sed proprium Filium, juxta præcedentia apostolorum testimonia, & sanctorum doctorum dogmata. Plurimæ vero sunt in sanctis scripturis appellationes Domini nostri Jesu Christi, sicut leo, agnus, lapis, vermis, & multa talia, quæ omnia certas habent & mysticas significationes, cur ita dicantur. Adoptivus siquidem non habet aliam significationem, nisi ut Jesus Christus non sit proprius Filius Dei, nec ex Virgine ei in Filium genitus, sed nescio ex quo servo adoptatus in filietatem, ut vos dicitis: quantum significationum allegoricas interpretationes dicemus, si huic præsentis rationi necessariæ viderentur, sicut leo propter regiam dignitatem, agnus propter innocentiam, vermis propter humilitatem incarnationis. Quod vero eum dicitis leprosum nominari, videtur vos minus intendisse quomodo propheta hoc nomen posuit: *Et nos, inquit, putavimus eum quasi leprosum & percussum a Deo & humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras. Quasi leprosum dixit, non leprosum. Item, putavimus dixit, id est, ut B. Hieronymus in tractatu ejusdem prophetæ expoluit: Non putavimus eum propria sustinere peccata, sed, ut verius intelleximus, pro nostris vulneratus est iniquitatibus: nullatenus morbo lepræ percussus est in corpore, nec lepra peccati vulneratus est in anima. Lupum vero & vulturem eum non legimus in scripturis sanctis, quantum nostræ occurrit memoriæ, nuncupari, nec etiam adoptivum.*

Nonne olim eadem hæresis vestra in Nestorio ab universali sancta ecclesia refutata est, etiam & damnata? Quapropter forte illum anathematizare noluitis, dum alios, Bonolum scilicet, Arium, & Sabellium, Manichæumque, qui prava de Dei Filio sentierunt, in epistola vestra anathematizastis. Numquid non ideo damnatus est, quia beatam Mariam semper Virginem, non Dei, sed hominis tantummodo credidit esse genitricem? De cujus hæresi sanctus Cyrillus Eulogio presbytero scribit, hoc modo dicens: Nestorius itaque in suis expositionibus simulat se dicere unum Filium & unum Dominum, sed refert filiationem ad solum Dei Verbum. Et paulo post: Dicendo enim, quia propterea Deus Verbum Christus nominatur, quia habet copulationem ad Christum, quomodo non apertum est,

A duos dicere Christos, si Christus ad Christum habet conjunctionem, tamquam alter ad alterum? Videtur enim, Nestorium dicere copulationem quod vos dicitis adoptionem. Quid est adoptio, nisi caritatis copulatio, qua Pater adoptione sibi copulat Filium, quem proprium non habet? Et certissimum est, sicut præfati sumus, alium esse proprium Filium, alium adoptivum. Nonne tunc duo Filii erunt Deo Patri, unus proprius, & alter adoptivus, quod nullus catholicus audeat dicere? Quid est aliud dicere eandem Virginem adoptivum vel servum genuisse, nisi negare Deum illam genuisse? Si Deus generatus est, nequaquam adoptivus, sed Filius: quia alia persona est proprii Filii, alia adoptivi Filii servi. Et sciimus unam esse personam in Christo Deo, Dei & hominis, sicut B. Gregorius in epistola ad Quirinum episcopum scripsit: Non autem, inquit, prius in utero Virginis caro concepta est, & postmodum divinitas venit in carnem: sed mox ut Verbum venit in uterum, mox Verbum, servata propriæ virtutis naturæ, factum est caro: & perfectus homo idem in veritate carnis & animæ rationalis natus est per uterum Virginis Filius Dei. Si igitur mox a tempore conceptionis verus Deus Dei Filius conceptus est, quando fuit ut homo esset sine Deo, unde adoptaretur in Filium? Sicut enim nunquam fuit, ut Deus Pater esset sine Deo Filio, de quo dictum est: *In principio*

erat Verbum: ita nunquam fuit, ut homo

esset sine Deo, de quo dictum est: Ver-

bum caro factum est, id est, Deus homo

factus est. Sicut enim Arius Filium separavit

a Patre dicendo, erat quando non erat Dei

Filius, ita per adoptionem vos separatis hominem

Christum a Deo Filio.

Et miramur, dum tanta sanctorum patrum testimonia profertis, cur non intelligatis quod contra eadem testimonia sentium ponitis vestrum, alia prave intelligentes, alia pessime interpretantes, juxta apostolum, *non intelligentes*

quæ dicitis, nec de quibus affirmatis. Sufficiat

vobis, obsecramus, dicere in confessione catholice

fidei, quod sancti patres dixerunt: & sic symbolum tenere ecclesiasticæ professionis,

sicut sanctissimi doctores exposuerunt. Longe

siquidem inferiores sumus illis ad excogitanda

verba convenientia fidei apostolicæ. Tantum

firmiter credamus, & teneamus quod illi scripserunt

qui Spiritu Dei repleti sunt, & nobis a Deo dati sunt

doctores. Qui enim vobis displicet in Domino nostro

Jesu Christo, ut verus sit Deo Patri Filius, dum ille ipse & se

Filium nominavit, & veritatem, dicendo: Pater

clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te: & iterum; Ego sum via, & veritas, & vita? Nisi forte cum Judæis vultis

dicere: Tu de teipso testimonium dicis, testimonium tuum non est verum. Mox ille ipse pro-

le respondebit vobis: Si ego testimonium perhibeo de meipso, testimonium meum verum est: & paulo post: In lege, inquit, vestra scriptum est: Quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de meipso, & testimonium perhibet de me qui misit me Pater. Pater de cælis intonuit, & eum Filium suum nominavit, Christus de terris in cælo clamavit, se Filium nominavit, & vos cum Judæis adhuc increduli estis: Latro in cruce eum Dominum nominavit: Centurio morientem eum videns clamavit: Vere Filius Dei

ANNO
CHRISTII
1790.

Marth. 16.

Idem.

Idem.

Cor. 1.

1^a 9.

Dei erat iste. Sed & demones eum vere Filium Dei summi cum sua legione proclamaverunt, sicut in sanctis legitur evangelis, & Elipandus cum sua legione negat adhuc eum vere Filium Dei esse? Apostoli interrogati a Chrillo dicente: *Quomodo dicunt homines esse Filium hominis?* de Filio hominis interrogat, & de Filio hominis respondit ei Petrus dicens: *Tu es Christus Filius Dei vivi:* & pro hac laudabili confessione meruit ab ipso Deo Salvatore nostro audire: *Beatus es Simon Bariona, quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in caelis est.* Patrem suum dixit, qui haec revelavit. Pater de suo Filio mysteria revelavit saeculari inaudita sapientiae: & pro hac gloriosa confessione beatum Petrum principem apostolorum caeli terraeque remuneravit potestate, dicens: *Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam, & tibi dabo claves regni caelorum: & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.* Auditis quid haec fides apostolica meruit: videte quid vestra mereatur adoptio. Paulus eundem qui crucifixus est, Dei virtutem & Dei sapientiam praedicavit, scribens ad Corinthios: *Nos vero Christum praedicamus, & hunc crucifixum, Judaeis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam, credentibus vero Dei virtutem, & Dei sapientiam.* Ecce duo luminaria mundi quale de Chrillo Filio Dei testimonium proferunt: & vos eum adhuc adoptivum vultis dicere, & nobiscum spiritum adoptionis accepisse Dei Filium? *Haec enim Filium appellat: Filius, inquit, datus est nobis, & factus est principatus super humerum ejus; & vocabitur nomen ejus admirabilis, Deus fortis, princeps pacis, pater futuri saeculi.*

Intelligite, fratres, quae legitis, & nolite nova & incognita nomina fingere: sed quae in sancta scriptura inveniuntur tenete. Illa enim quae ibi inveniuntur de Chrillo Deo, honestas habent significationes, & nostrae salutis convenientes. Et nolite per humanas inventiones fluctuare, sed in soliditate sanctarum scripturarum volumetipfos roborate. Illas legite, illas docete: quia in illis est vita aeterna. Inculcastis iterum, iterumque replicastis, vos consona sanctis patribus ponere testimonia. Sed ut probavimus, longe aliter vos illorum intelligitis dicta, quam illi ipsi intellexerunt, qui haec ipsa testimonia libris inferebant: & invenimus, sicut & ante praefati sumus, certissime vos illorum sanctissima scripta haereticae pravitate veneno infecisse, & interseruisse verba, quae nusquam in eorum legitur libris. Nisi forte vestri magistri ita sensissent, quorum nomina sanctae & universalis Dei ecclesiae ignota putamus hucusque remansisse, si hujus erroris schisma per vos ea mundo non innotuisset. Desinite fratres vestros per aures populi Christiani distamare, parentes & volumetiplos a sancta Dei dividere ecclesia: & nolite per diverticula discurrere errorum, & aeternas vobis haeretica perfidia dissipatas fodere, quae aquas purissimae fidei non tenebunt: sed per viam regiam ad limpidissimum catholicae puritatis fontem festinate, & ex eo potate spiritum caritatis & fidei, quatenus de ventre vestro fluant aquae vivae salientes in vitam aeternam. Tenete vos intra terminos sanctorum patrum, & nolite

novas versare quatuordecimulas: ad nihilum eum valent, nisi ad subversionem audientium. Sufficit enim vobis sanctorum patrum vestigia sequi, & illorum dicta firma tenere fide. Illi enim in Domino nostri extiterunt doctores in fide, & duces ad vitam: quorum & sapientia Spiritu Dei plena libris legitur inscripta, & vita meritorum miraculis clara & sanctissima: quorum animae apud Deum Dei Filium Dominum nostrum Jesum Christum pro magno pietatis labore regnant in caelis.

Hos ergo tota animi virtute, toto caritatis affectu sequimini, carissimi fratres, ut horum inconcussa firmitate doctrinis adherentes, & consortium aeternae beatitudinis, donante vero & proprio Dei Filio Domino nostro Jesu Chrillo, cum illis habere mereamini in caelis. Desinite, fratres, illum praedicare servum, quem regem & Redemptorem habemus, cui data est omnis potestas in caelo & in terra. Cessate eum adoptivum nominare, qui verus Deus, & verus Dei Filius: in cuius nomine omne genu flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris. Intelligite in hac professione vestra duplices diabolicae fraudis latuisse dolos: hoc est, ut vos, qui gratia baptismi redempti estis, ab unitate catholicae disjungeret ecclesiae, & schismatici erroris laqueo a via salutis aeternae retraheret, & gentibus, inter quas habitatis, Christianae fidei initia intercluderet, dum & Dominum nostrum Jesum Christum, quem Deum colimus & adoramus, servum praedicatis & adoptivum. Haec sunt enim argumenta diaboli, & ut vos subvertat in fide, & illos avertat a fide. Quietesce, viri fratres, quiescite ab hac nequitia: & estote vobismetipsis doctores ad vitam, & vicinis vestris duces ad fidem. Considerate quale est hoc scandalum inter paganas gentes, ut dicatur, Deum Christianorum servum esse vel adoptivum. Nus per illum adoptati sumus, non ille nobiscum adoptivus: nos per illum a servitute liberati, non ille nobiscum servus. Cur eum servum nominare debemus, qui nos amicos maluit nominare quam servos, dicens: *Jam non dicam vos servos, sed amicos: quia servus nescit quid faciat Dominus ejus, vos autem dixi amicos, quia omnia quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis?* Attendite qua caritate nos nominavit amicos, ea caritate nominemus Deum Dei Filium, & diligamus ex toto corde, quia ipse prior dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis, ut emundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum. Credamus eum Dominum & non servum, ipso dicente: *Vos vocatis me, Magister & Domine, & bene dicitis, sum enim.* Et verum Deum, verumque Dei Filium confiteamur in utraque natura, divina scilicet & humana. Credamus eum omnia velle, quae meliora sunt, & omnia posse quae vult, sicut dictum est: *Omnia voluit Dominus, fecit in caelo & terra.* Quis negat meliorem esse proprietatem in Filio, quam adoptionem? Et dum omnipotens Dei Filius nostrae fragilitatis naturam in unitatem suae personae assumere voluit, ut esset mediator Dei & hominum, cur non debuit ex meliore Filiorum dignitate, & multo excellentiore, nostram sibi in unitatem personae

ANNO
CHRISTII
1790.

MS. Cant. sanctissima H.

MS. qui est vultus Divi H.

Joan. 11.

Joan. 11.

1^a 111.

ANNO
CHRISTI
794.7/ct. 91.
Joan. 8.

nam associare humanitatem, quatenus ex sua gloria & propria nobilitate nostram servitutis redimeret ignobilitatem? Venit enim medicina ad ægros, misericordia ad miseros, redemptor ad reos, liber ad servos, ut dictum est: *Deus ultionum libere egit*. Et in evangelio: *Si Filius vos liberaveris, veri liberi eritis*. Non sumus ingrati tantorum beneficiorum Domini nostri Jesu Christi, per quem conditi sumus, & a quo iterum redempti sumus, & in gloriam filiorum Dei adoptati. Prædicemus eum Deum verum & vivum, & vere Filium Dei, ut ad ejus beatissimam visionem pervenire mereamur, in qua est æterna beatitudo, & beata æternitas. Cui laus & gloria in omnes æternitates. Amen.

IV.

CAROLI MAGNI REGIS
EPISTOLA AD ELIPANDUM

ET CETEROS EPISCOPOS HISPANIÆ,

In qua trium etiam superiorum libellorum fit mentio.

Ex eodem
Struonidi
apographo.
Mar. d.

Carolus gratia Dei rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, filius & defensor sanctæ Dei ecclesiæ, Elipando Toletana civitatis metropolitano, & ceteris in partibus Hispaniæ consacerdotibus orthodoxæ fidei & fraternæ caritatis, in Christo Dei Filio proprio & vero optamus salutem.

Joan. 17.

Cant. 6.

Ephes. 6.

Mat. 11.

Gaudet pietas Christiana divinæ scilicet atque fraternæ per lata terrarum spatia duplices caritatis alas extendere, ut materno foveat affectu quos sacro genuerat baptisate. Et maxima est sanctæ matris ecclesiæ exultatio, suorum adunatio filiorum, ut sint consummati in unum, qui redempti sunt ab uno, dicente eodem Redemptore Domino nostro Jesu Christo: *Pater sancte serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut omnes unum sint, sicut & nos unum sumus*. Unde & in cantico anticorum de sancta dicitur ecclesiæ: *Terribilis ut castrorum acies ordinata*. Conspicata exercitus ordinatio, & unanimis bellatorum fortitudo, magno tolet hostibus esse terrori: sic filiorum sanctæ matris ecclesiæ intra murum catholicæ fidei pacifica adunatio, aereis potentatibus nimium constat terribilis, & ignitis malignæ perfidie spiculis omnino impenetrabilis existat, sicut & verissimus gentium prædicator, & fortissimus ecclesiæ præliator præcipit dicens: *In omnibus assumentes scutum fides, in quo possitis omnia tela nequissimi ignita extinguere, & hoc sæculum nequam libero ad cælestia volatu evadere. Sine fide enim impossibile est placere Deo*. Impossibile est quod omnino ab homine fieri non potest. Principium est salutis nostræ fides: qua intemerata, & integra sanitate confirmata, totius vitæ cursus per bonorum vestigia operum feliciter sine tenus currit. *Per fidem enim*, sicut idem præfatus doctor in epistola ad Hebræos testatur, *omnes sancti placuerunt Deo*.

Hanc igitur fidem orthodoxam, & ab apostolicis traditam doctoribus, & ab universali servatam ecclesiæ, nos pro virium nostrarum portione ubique in omnibus servare & prædica-

re profitemur: quia non est in alia aliqua falsus nisi in illa, quam pacifica ab initio salutis nostræ unanimiter semper servabat ecclesiæ: pro qua etiam, viri fratres, & vestra bona devotio, quam vos habere decet in Domino, his partibus fidei vestræ litteras dirigere curastis, utrumque, & generales ad sacerdotales sanctissimas aures, ad nos quoque speciales. In quarum utique serie litterarum non satis nobis elucebat, an quasi ex auctoritate magisterii nos vestra docere disposuistis, an ex humilitatis discipulatu nostra discere desideratis. Tamen sive hoc, sive illud vestris inest animis, petitionem vestram, caritate Christianæ religionis cogente, non sperendam esse censuimus: valde desiderantes, Deumque ex intimo cordis affectu deprecantes, quatenus in veræ fidei soliditate firmiter utrinque permaneamus, & inter fluctivos hujus sæculi æstus, Spiritu Sancto navigium vestri cursus regente, ad portam perpetuæ tranquillitatis pervenire mereamur. Ad hanc autem tranquillitatem capiendam, oculus cordis fide purificandus est, & assiduis sanctarum orationum precibus mentis acies illustranda, ut puræ veritatis lumen omni errorum nube expulsa contemplari valeat, ne in opiniones noxiæ falsitatis temeritas inordinata incautius gradientes præcipitet. Nec pigeat Christianum ubi hæsitet querere; nec pudeat ubi nesciat discere: quoniam pia humilitas discendi sapientiæ intrat secreta; & melius est discipulum esse veritatis, quam doctorem existere falsitatis. Ille ad altiora semper provehitur, ille ad inferiora semper dilabitur: & inde magister efficitur erroris, unde auditor contempsit esse veritatis.

Hanc igitur, fratres, perniciosam devitantes elationem, sanctorum patrum & catholicorum doctorum sacris inhæreamus sensibus. Discamus quæ scripserunt, credamus quæ docuerunt, & non declinemus ad dexteram, neque ad sinistram, sed per viam regiam ad regem & Redemptorem, Deum & Dominum nostrum Jesum Christum concordæ fidei & veritatis curramus profectioe. *Corde enim creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem, eodem attestante apostolo: Justus autem ex fide vivit*. Si justus ex fide vivit, quomodo qui fidem non habet rectam, se vivere æstimat? Nos nempe non sumus infidelitati filii in perditionem, sed fidei in acquisitionem animæ. Sequamur sanctorum patrum venerabilia in caritate præcepta. Decet enim ut omnium Christianorum una sit fides, & unus animus, sicut est unum ovile & unus pastor. Qui vero extra ecclesiastici ovilis septa inveniuntur, lupina rabie devorabuntur, quia vocem boni pastoris non audiunt, qui ante suas oves ingrediatur & egrediatur, ut eos ad pascua vitæ perducatur æternæ. Nobis itaque dictum intelligamus, quod egregius prædicator suis carissimis filiis præcipiebat dicens: *Obsecro vos per nomen Domini nostri Jesu Christi, ut unum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata: fides autem perfecta in uno sensu, & in eadem scientia*. Hæc habentes apostolicæ auctoritatis præcepta, concordate nobiscum. Diligimus vos: hoc vobis volumus in Domino, quod & nobis: quia perfecta quam habemus in Christo caritas congregare gaudet, non spargere; adunare, non scindere; & inconfutibilem Salvatoris nostri tunicam integram servare, non dividere: prævidentes hoc idem in pace Christi custodire, quod milites in passione ejus observabant.

His

ANNO
CHRISTI
794.

MS. 10/11.

Rom. 10.

Rom. 1.

1. Cor. 1.

ANNO
CHRISTI
794.

ANNO
CHRISTI
794.

His ita præstatis, vestris in Domino valde A
congaudemus profectibus, ita ut in cordibus no-
stris fraterno vulnerati amore, vestram, quam
patimini inter gentes, lacrymabili gemitu con-
dolescamus oppressionem: sed majore multo tri-
stitia lugemus, si aliquid diabolica fraude inter-
ius oppressionis per infidelitatem vel cujuslibet
schismatici erroris patiamini in cordibus. Iste est
continuus dolor pectoribus nostris, & pene irremedi-
cabile vulnus, nisi per ejus misericordiam, qui sanat
contritos corde, & vult omnes homines salvos fieri,
ad agnitionemque veritatis pervenire, illi nos læti-
ficent qui contristaverunt. Vestra igitur correctio
nostra est lætificatio: desiderantes vos socios habere
in fide catholica, & cooperatores in prædicatione
veritatis, ut gaudium, quod Christus suis promisit
discipulis, habitet in vobis, & gaudium nostrum
impleatur in vobis.

Ad impletionem vero hujus gaudii, fraterna
eögentie caritate, jussimus sanctorum patrum
synodale ex omnibus undique nostræ ditionis
ecclesiis congregari concilium, quatenus san-
cta omnium unanimiter firmiter decerneret,
quid credendum sit de adoptione carnis Christi,
quam nuper novis assertionibus, & sanctæ
Dei universali ecclesiæ antiquis temporibus in-
auditis, vos ex vestris scriptis intulisse cognovimus.
Imo & ad beatissimum apostolicæ sedis pontificem,
de hac nova inventione, nostræ devotionis ter
quaterque direximus missos: scire cupientes,
quid sancta Romana ecclesia, apostolicis edocta
traditionibus, de hac responderet voluisset
inquisitione. Nec non & de Britannicæ partibus
aliquos ecclesiasticæ disciplinæ viros convocavimus,
ut ex multorum diligentia consideratione veritas
catholicæ fidei investigaretur, & probatissimis
sanctorum patrum hinc inde roborata testimoniis
absque ulla dubitatione teneatur. Idcirco vobis
per singulos libellos dirigere curavimus, quid
prædictorum patrum pia unanimitas, & pacifica
persecratio, auctoritate ecclesiastica inveniret,
statuisset, confirmaret.

MS. de
H.

Primo quid dominus apostolicus, cum sancta
Romana ecclesia, & episcopis illis in partibus
quaquaversum commorantibus, & catholicis
doctoribus tentaret, sub unius libelli tenore
statuimus.

Deinde secundo loco, quid ecclesiastici doctores
& sacerdotes ecclesiarum Christi de propinquioribus
Italiæ partibus, cum Petro Mediolanensi archiepiscopo,
& Paulino Foro-Julianensi vel Aquilejensi patriarcha,
viris in Domino valde venerabilibus, intelligi vel
firmiter credi voluissent, suis propriis responsionibus
exaratum posuimus libellum, quia ipsi quoque
præsentibus nostro synodali conventui adfuerunt.

Post hæc tenet & tertius libellus orthodoxam
sanctorum patrum episcoporum, & virorum venerabilium
fidem, qui in Germaniæ, Galliæ, Aquitanicæ, &
Britanniæ partibus dignis Deo deservunt officiis,
vestrisque objectionibus sanctarum scripturarum
testimoniis roboratas obtinet responsiones.

Dein quarto loco meæ propriæ unanimi-
tatis, cum his sanctissimis prædictorum patrum
decretis, & catholicis statutis consensum sub-
nexui, sicut vosmetipsi in vestra epistola, quam
meo specialiter assignastis nomini, rogare curastis:
id est, ne paucorum subdolis assertionibus
consentirem, sed plurimorum testimoniis
Concil. General. Tom. XIII.

roboratam fidem firmiter tenerem. Facio certissime,
Deo Domino meo Jesu Christo donante, horum me
sanctissimam multitudinem & probatissimam auctoritatem
in veram fidei professionem firmiter associans,
nec vestram me paucitati in confessione hujus
novæ assertionis socium admitto: sed apostolicæ
sedi, & antiquis ab initio nascentis ecclesiæ,
& catholicis traditionibus tota mentis intentione,
tota cordis alacritate conjungo. Quidquid in
illorum legitur libris, qui divino Spiritu afflato,
toti orbi a Deo Christo dati sunt doctores,
indubitanter teneo: hoc ad salutem animæ
meæ sufficere credens, quod sacratissimæ
evangelicæ veritatis pandit historia, quod
apostolica in suis epistolis confirmat
auctoritas, quod eximii sacre scripturæ
tractatores, & præcipui Christianæ fidei
doctores, ad perpetuam posteris scriptum
reliquerunt memoriam. Cum his quoque
doctoribus, & sanctæ ecclesiæ pastoribus,
veram prædico fidem, quos in præsentem
tempore ille nobis dedit luminaria,
qui dixit: *Ecco ego vobiscum sum
omnibus diebus usque ad consummationem
seculi.*

Hi sunt propugnatores fidei nostræ, hi sunt
rectores per diversas sedes civitatis Christi:
cujus antemurale est fides catholica, & caritas
firmissimus murus, & propugnacula
divinarum testimoniarum scripturarum:
& divitiarum salutis in ea sunt sapientia
& scientia, & spes portarum custodia:
quæ quatuor clavibus, id est prudentia,
justitia, fortitudine, & temperantia,
piis aperiantur animis. Hujus vero
civitatis ipse Dei verus & proprius
Filius, Deus verus, homo verus,
Jesu Christi, Dominus noster, regali
præidet potentia: cujus gratia totam
illius civitatis structuram regit,
defendit, & exultat. Quisquis ad
hanc civitatem, recta sibi prævia
fide, manus bonorum operum
habens plenissimas, pervenire
festinat, apertas inveniet portas,
& regem regum cum millibus
sanctorum agminum obviare sibi
gaudebit. Sed & gratias vobis
agimus de instantia orationum
vestrarum, quibus memoriam
nostram assistue vos habere
dixistis: optantes ut preces
vestras acceptabiles sint Domino
Deo Salvatori nostro, & ut ipse
per suam misericordiam dignos
vos efficiat exaudiri, & ad
unitatem sanctæ suæ ecclesiæ
revocare dignetur, & ejusdem
pietatis humeris in sanctæ
matris ecclesiæ reportet ovile,
qua de cælis veniens ovem
requirere perditam, inventamque
cum triumpho gloriæ ad sedem
paternæ majestatis revexit.

Illud quoque, quod vobis nostram pietatem
flagitare placuit, quatenus in
præsentia nostra libelli vestri
legeretur textus, & perscrutante
plurimorum consilio, quod in eo
rectæ fidei sanctionibus
consentiens inveniretur: fecimus
sicut petistis, collectis undique
veluti præfati sumus, ecclesiasticis
doctoribus, & populi Christiani
rectoribus: nobisque omnibus
pacifico unanimi choro
considentibus eundem libellum
a capite calcetenus per
distinctiones uniuscujusque
sententiæ, & per interrogationes
vel responsiones, prout cuique
libuit, perlegeret iustissimus.
Quid vero de eo libello
præsules ecclesiarum Christi,
fideique catholicæ doctores
intellexissent, non opus est
mihi in hac mea iterare
epistola, dum illorum libellus
proprius hoc vobis evidenter
ostendit.

Scriptam itaque in epistola vestra
hujusmodi obsecrationem invenimus:
Poscentes vos per eum, qui pro
te in cruce manus innoxias ex-

ANNO
CHRISTI
729

tendit, & pro te sanguinem pretiosum effudit, & pro te mortem perulit & sepulturam, ad liberandos electos ad infernum descendit, & pro te resurgens, tibi viam ad cælos revertendi, scilicet ad cælestem patriam, demonstravit, ut per templum arbitri te decas. Ecce ego vestris petitionibus satisfaciens, congregationi sacerdotum auditor & arbiter assedi. Dilerevimus, & Deo donante decrevimus, quid esset de hac inquisitione firmiter tenendum. Sed modo per eandem obsecrationem vos iterum iterumque obtestor, ut in pacifica unanimitate, & catholice fidei professione nobiscum firmiter maneat: nec vos doctiores ælmetis universali sancta Dei ecclesia. Eam fidem tenet, quam orthodoxi patres in suis nobis symbolis scriptam reliquerunt. Et nolite plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem. Nec ratiocinando humano ingenio divina vos mysteria investigare arbitremini: sed magis credendo honorate, quæ humana fragilitas temere persequendo invenire non valet.

Exemplum in hi Constantini imperatoris propositum, cujus initium B. Isidorum laudasse dicitur, & finem doluisse: quod ne mihi accidat per quemdam beatum, quem Antiphrasium cognominatis, benigne iudicatis. Hoc etiam, divina miserante gratia, præcavere satago: non ab illo tantummodo, sed etiam ab omnibus, qui aliquid rectæ fidei contrarium docere videntur, assidue devotione Dominum deprecor, & quoscumque ex filijs sanctæ matris ecclesiæ valeo, mihi in hac petitione adiutores convoco, ne me alicujus verbata adulatio, vel fraudulenta laudatio decipiens, a via veritatis avertat, sæpius cum propheta decantans, *Corripit me iustus in misericordia, & increpat me: oleum autem peccatoris non iminguet caput meum.* Vos vero vobismetipsis cavete, quod nos fraterino admonuistis amore procurantes diligentissime: omnipotentique Dei vobis assiduis precibus elementissimam convocate gratiam, ne calida antiqui hostis versutia seculis vestris in aliqua parte corrumpat, & pejus fiat interius diaboli servitium, quam exterius gentis inimicæ. Eumque expedate Redemptorem, quem salus vestra habuitis auctorem. Illum glorificate in corde, & portate in corpore; & dignam in vobis illi præparate habitationem in fide, quæ per dilectionem operatur, quatenus vos illius gloriosa potentia, & ineffabilis misericordia, ab utriusque servitutis molestia, exteriori scilicet & interiore, liberet & custodiat, & in magno die ante conspectum gloriæ suæ cum multiplicibus laboris vestri divinis gloriosos stare concedat, & vocem optabilem cum operatoribus apostolice fidei audire faciat. *Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi.* Paratum igitur vobis regnum ab origine mundi indubitata veritatis promissione speratis, si catholice fidei unanimitati vosmet ipsos adungere curetis. Exteriores servitutis molestias interna fidelitatis spe consolamini. Oculis mentis vestræ ad eum erigite qui vos eripuit de potestate tenebrarum, & transfudit in regnum Filii dilectionis suæ.

Hactenus, antequam hujus adoptionis in Christo nomen a vobis exortum nostris offenderet animos, vos germanitatis amore dileximus. Et si nos vestrum corporale servitium contristaret, reditudo tamen fidei catholice lætificavit in vobis. Nunc vero duplici pro vobis affligimur dolore, diabolica fraude deceptis in corde, & mi-

amica servitute oppressis in corpore. Sed redire, obsecro, ad unitatem sanctæ matris ecclesiæ: ut vos eruat de angustia servitutis terrenæ, qui vos per baptismi gratiam a vinculo liberavit originalis peccati. Expoliatis veterem hominem; quomodo iterum, fraude decepti malignæ, induamini illo? Adoptionis filii Deo Patri facti estis per eum qui non est adoptivus, sed proprius: stete per fidei inviolabilem confessionem in libertate filiorum Dei, & nolite infidelitatis jugum subire. Expellite vincula diabolice deceptionis de cordibus, quatenus Deus Christus, qui solvit compeditos, excutiat cæcænam gentis inimicæ de manibus vestris. Habetis nos, divina auxiliante gratia, cooperatores gaudii vestri, si vos nobiscum catholice fidei vultis esse prædicatores. Certissimum itaque ibi erit divinæ miserationis auxilium, ubi una est totius ecclesiæ caritas, & una veræ fidei confessio. Ad multitudinem populi Christiani, & ad sacerdotalis concilii unanimitatem revertimini. Si enim duorum vel trium sancto pioque consensu, secundum suam promissionem, Dominum esse præsentem non dubitamus; quanto magis ubi tot sanctissimi patres, tot venerabiles fratres, tot filii piæ matris ecclesiæ, in nomine illius pacifica conveniunt unanimitate, cum adesse medium non est debitandum, & illorum regere consilia, qui sui nominis laudem querere dignoscuntur?

Ad confirmanda igitur corda vestra in fide & veritate, hanc nostri nominis, fraterna instigante caritate, epistolam scribere curavimus. optantes ut nostra, quam habemus pro fide catholica, proficiat devotio, & vos divina clementia ad fidem reducat catholicam. Ante igitur quam hujus sæpediti scandali a vobis oriretur offensio, duplici caritate, sicut prædiximus, dileximus vos; id est, in orationibus nostris per omnes regni nostri ecclesias habuimus locos, & vestri memoriam quotidie facientes: itidem quoque & Deo auxiliante, voluntatem habuimus vos liberare a servitio secularis necessitatis, secundum temporis opportunitatem, & vestri consilii adhortationem. Nunc vero hac duplici caritate (quod sine dolore non dicimus) fraudastis vosmetipsos, non intelligentes vos fraude diabolica esse deceptos, ut utroque iuvamine vos denudaret, id est participatione fidei, & orationum nostrarum, vel solatio auxilii nostri. Videte, videte, quam grande malum advernum vosmetipsos habetis factum, quod nequaquam ausi sumus orare pro vobis, sicut pro fidelibus sanctæ Dei ecclesiæ filiis; nec vos adjuvare quomodo fratres in vestris maximis necessitatibus. Quapropter revertimini ad hanc duplicem consolationem, & abjicite a vobis hanc malignam diabolice fraudis versutiam, ut possitis nobiscum consortium habere in omni caritate & auxilio opportuno. Post hanc vero correctionem, sive admonitionem apostolice auctoritatis & synodalis unanimitatis, si non resipiscitis ab errore vestro, sentote omnino vos pro hæreticis haberi, nec ullam vobiscum communionem pro Deo audeamus habere. Currite dum lucem habetis, ne tenebræ vos anathematis apprehendant, unde non potestis pedes vestros explicare, sed eterna damnatione irretitos esse ligebitis. Adhuc enim pia mater ecclesiæ revocat vos ad gremium suæ misericordiæ, volens vos Deo nutrire in filios. Tantum nolite vos abstrahere ab ejus pietate, qui vos vocavit in regnum Filii dilectionis suæ.

Cre-

2/ol. 243

Matth. 23.

ANNO
CHRISTI
729

ANNO
CHRISTI
1744.ANNO
CHRISTI
1744.

Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem celi & terræ, visibilium omnium & invisibilium. Credimus & in unum Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, natum ex Patre ante omnia sæcula, & ante omnia tempora: lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: natum, non factum: naturalem, non adoptivum: per quem omnia condita sunt, caelestia & terrena, unius essentia & unius substantia cum Patre. Credimus & in Spiritum sanctum, Deum verum, vivificantem omnium, a Patre & Filio procedentem, cum Patre & Filio coadorandum & glorificandum. Credimus eandem sanctam Trinitatem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, unius esse substantia, unius potentia & unius essentia tres personas, & singulam quamque in Trinitate personam plenum Deum, & totas tres personas unum Deum omnipotentem: Patrem ingentum, Filium genitum, Spiritum sanctum procedentem ex Patre & Filio: nec Patrem aliquando cepisse, sed sicut semper est Deus, ita semper & Pater est, quia semper habuit Filium. Aeternus Pater, aeternus Filius, aeternus & Spiritus sanctus ex Patre Filioque procedens: unus Deus omnipotens, Pater & Filius & Spiritus sanctus ubique praesens, ubique totus, Deus aeternus, ineffabilis, incomprehensibilis. In qua sancta Trinitate nulla est persona vel tempore posterior, vel gradu inferior, vel potestate minor: sed per omnia aequalis Patri Filio, aequalis Patri & Filio Spiritus sanctus divinitate, voluntate, operatione, & gloria. Alius tantummodo in persona Pater, alius in persona Filius, alius in persona Spiritus sanctus. Non alius, sed unum: natura, potentia & essentia Deus Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Credimus ex hac sancta Trinitate Filii tantummodo personam, pro salute humani generis de Spiritu sancto & Maria virgine incarnatam; ut qui erat de divinitate Dei Patris Filius, esset & in humanitate hominis matris Filius: perfectus in divinitate Deus, perfectus in humanitate homo: Deus ante omnia saecula, homo in fine saeculi: verus in utraque substantia Dei Filius; non putativus, sed verus, non adoptione, sed proprietate: una persona Deus & homo, unus mediator Dei & hominum: in forma Dei aequalis Patri, in forma servi minor Patre: in forma Dei creator, in forma servi redemptor. Unus in utroque Dei Filius proprius & perfectus, ad implendam humanæ salutis dispensationem, passus est vera carnis passione, mortuus vera corporis sui morte: surrexit vera carnis suæ resurrectione, & vera animæ resurrectione: & eodem corpore, quo passus est, & resurrexit, ascendit in caelos, sedens in dextera Dei Patris: & in eadem forma, qua ascendit, venturus iudicare vivos ac mortuos; cuius regni non erit finis. Prædicamus unam sanctam Dei ecclesiam toto orbe diffusam, locis separatam, fide & caritate conjunctam: & veram remissionem peccatorum in eadem ecclesia, sive per baptismum, sive per poenitentiam, divina donante gratia, & bona voluntate hominis cooperante. Credimus & omnes homines resurrekturos esse, & singulos secundum sua opera iudicari: impios æternis suppliciis damnandos cum diabolo & angelis ejus; sanctos vero æterna gloria coronandos cum Christo & sanctis angelis ejus in sæcula sempiterna.

Hæc est fides catholica, & ideo nostra; o-

præmus etiam & vestra: quia una est fides, & unum baptisma, & unus Dominus noster Jesus Christus, qui est Deus verus, & verus homo, verus Deus, & verus Dei Filius, in utraque natura unus idemque mediator Dei & hominum homo Jesus Christus, qui est Deus benedictus in sæcula. Hanc fidem vos, carissimi fratres, firmiter tenere in commune deprecamur: & si aliter antea in quolibet verbo sentistis, corrigite vosmetipsos, & ad unitatem sanctæ Dei ecclesiæ pura fide festinate: & contentiones nominum, novitatesque vocum devitate, quia juxta apostolum, non est hæreticus nisi ex contentione. Vos igitur quia pauci estis, unde putatis vos aliquid verius invenire potuisse, quam quod sancta universalis toto orbe diffusa tenet ecclesia? Sub tegmine alarum illius requiescite, ne vos avida diaboli rapacitas, si foris inveniat, nefando guttore devoret. Redite ad pium matris ecclesiæ gremium. Illa vos fovet & nutrit, donec occurratis in virum perfectum, & in plenitudinem corporis Christi. Habetote nos cooperatores salutis vestræ, catholicæ pacis auxiliares: & societas nostra sit in Christo Jesu Domino nostro, qui vos nobiscum incorruptos & immaculatos fide pariter & opere custodiat, & constituat ante conspectum gloriæ suæ incontaminatos & irreprehensibiles, & perpetuæ beatitudinis heredes pariter perficiat in æternum. Amen.

JACOBI SIRMONDI S. J. ADMONITIO AD LECTOREM.

De canone secundo concilii Francofordiensis, quo rejecta est secunda synodus Nicæna, & de capitulari, seu libris quatuor Caroli Magni, quos adversus eandem synodum scriptos Hadriano papa misit.

QUÆSITUM est a multis, nostra & patrum ætate doctissimis viris, de canone isto, & de libris Carolinis, primum veri ne essent, an falsi & subditi: deinde an synodus illa Græcorum, cui adversatur, Nicæna pro imaginibus synodus fuerit, an alia. Nec injuria fortasse de utroque capite, re nondum completa, dubitabatur. Nunc vero & synodi canones, librosque Caroli pro legitimis omnes fere agnoscunt, & de synodo Nicæna questionem fuisse, quod ex libris ipsi patet, similiter consentiunt. Ac de libris sancti Caroli, ut Hincmarum omittam, qui hoc a se lectos testatur, in scriptis nemo potest, nisi qui Hadriani papa ad eandem libros responsionem, seu constitutionem, quæ in omnium manibus versatur, fidem detradam velit. De canonibus vero, qui sequuntur, quia in quoque veri, sincerique sint, nobis certe propter antiquissimi codicis auctoritatem ambigere non licet: ut de multis ejus sæculi scriptoribus nihil dicam, qui dum septimam synodum a Francofordiensi rejectam tradunt, secundum hunc canonem, de quo agimus, tacite significant. Nec difficile putro ista sibi de Gallorum episcopis persuadere, qui meminere illos Ludovici Pii temporibus non dissimilem in synodo Parisiensi sensisse, & Anastasi bibliothecarii apud Joannem VIII. censura perstrictos fuisse, quod adversus synodum Nicænam decretum in approbanda imaginum adoratione constarent. Restat ergo, ut quamvis illorum de imaginibus mens fuerit, aut qua ratione purgari queant, qui synodum Nicænam, quam inter æcumenicas numeramus, expiendere sibi sint, consideremus. Quamquam quod ad synodi nomen attinet, in promptu habent, quo invidiam depellant. Constat enim sic in hac questione versator esse, tum synodi Francofordiensis, tum Carolini voluminis auctores, ut sibi non cum æcumenico Concilio, sed cum peculiari Græcorum, ut appellabant, synodo rem esse contendere. Ita enim in libris illis profertur, querunturque prope cap. 22. ita illam sibi, aut universalem, aut septimam synodum nomen arrogare, cum æcumenicam dici posse negarent, ad quam soli Græci convenissent, reliquarumque provinciarum ecclesiarum convocata, aut sententiam per epistolam lib. more ecclesiastico rogata non fuissent. Et quidem, si res suis momentis expendamus, talis omnino causa videbatur, cur synodum, cui tot adhuc provinciarum ac

Ad Laudam
sententia.Laudam
sententia.Lib. 22. Ca.
22. cap. 22.Lib. 22. Ca.
22. cap. 22.Lib. 22. Ca.
22. cap. 22.

ANNO CHRISTI 794

ANNO CHRISTI 794

Lib. 12 ep.

AD V. IN D. H. 1201

In eadem prelat.

totius pere occidentis suffragia desissent, pro ecumeni-
ca nandum haberent. Nec Hadrianus ipse alter se sen-
tire credebatur; qui allatam e Græcia synodum, ut
Hincmarus eodem loco docet, in Galliam misit, Con-
ciliumque ejus causa conorari a Carolo iussit, & li-
beria Carolinus, quibus oppugnata est, ita respondit,
ut ecumenicæ synodi nomen illis, auctoritatemque nati-
quam obiciat. Quare habebant, ut dicit, hæc in parte
Galli, quo se desererent, haud rerinde fortasse in re-
ipsa, hoc est in questione imaginum, in qua vehemen-
ter a synodo dissentiebant. Nam cum in synodo Nicæ-
na de sacris imaginibus duo essent constituta; & remen-
dandas nimirum, & adorandas imagines esse; prius il-
lud iussit libenter amplectebantur, quod ipsi quoque
jam ante in synodo Gentiliæ contra Græcos Iconoclas-
tas destruxerant; alterum vero penitus respuebant, i-
maginesque non adorandas sed memoria tantum causa
& instructionis habendas affirmabant; Gregorium Ma-
gnum ut aiebant, ducem sequenti, in eam sententiam
Seregi Massiliensis episcopo restituisse videbatur. Ac
merito sane adorandas imagines negarent, si adorare id
erat, quod interpretabantur, hoc est, divinum honorem
cultumque deferre. Sic enim vitandam imaginum adora-
tionem docuerat sanctus Gregorius, & adorari Deum
solum oportere manifestum est. Sed mirum profecto,
sicut carid. nostræ de Græcis potuisse, aut synodum
Nicænam, quod Francofordiensi canonis declarat, hoc
nonne traducere, quasi imagines divino cultu adorandas
Petrusset; cum in synodo illa nihil sit excessus,
quam adorationis, seu veneracionis, qua imaginibus tri-
buitur, nomine non intelligi veram latram, qua natu-
ra divina debetur, sed honorariam tantum veneracionem
quæ dum imagines prosequimur, prototypa ipsa
per eas honoramus. Quo utique sensu Gregorius idem,
qui adorandas divino cultu imagines negabat, in aliis
ad Januarium, & ad Secundinum epistolis, congruen-
tem hanc illarum veneracionem aperte confirmavit; &
Hadrianus papa sub finem epistolæ, qua libro Caroli-
ni respondet, Gregorii magni & synodi Nicænae di-
versas de imaginum cultu sententias non fuisse demon-
strat. Denique Galli ipsi, qui adorari sacras imagines
vetabant, crucis tamen effigiem, reliquias sanctorum,
codicem evangelii, & alia, quorum par atque imaginum
est ratio, adorare consueverant. Utile ad erigendos illos
non fuit, te pro septima synodo argumentatur idem A-
nastasius. Adjunt, inquit, quod non sit quolibet opus
marium hominum adorandum. Quasi non sit codex e-
vangeliorum opus manuum hominum, quem quotidie o-
sculanda adorant. Similiter & forma crucis, quam se
adorare omnes ubique Christiani fatentur. Quod si
quæretur crucem auream, vel argenteam, aut ligneam
adoramus, quam utique non est eadem ipsa crux, in qua
salus nostra parata est, sed figura & imago eius, qua
re non adoremus figuram & imaginem ejus, qui eam-
dem salutem operatus est. Venerabilior namque est qui
salutem operatus est, quam ea materia, in qua idem
Salvator operatus est, ac per hoc magis est adoracione
digna imago Christi salutem operantis, quam imago
crucis salutem tantummodo bajulantis. Ceterum qui sy-
nodo Nicænae, nondum satis intellectæ, adoracionemque
imaginum, religiosa, ut apparet, sed inani trepidatio-
ne pertinaciter initio resistenter, eadem postea, rebus
explicatis atque perspectis, & synodum eandem sunt
implexerunt, & factarum imaginum veneracionem religio-
sissime coluerunt. Quare libros Carolinos, quos majores
noster re eandem ipsa damnant, vel Hadriani ad eos
reversionem minus proinde necessariam, representari
hoc loco (ne quis fortasse inconsulto requirat) super-
vacantem censuimus.

OBSERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.

Hanc Hadriani I papæ epistolam ad Carolum Ma-
gnum formis supra excusam habes a pag. 915. A. ad
pag. 963.

V.
CANONES CONCILII
FRANCOFORDIENSIS.
TITULI CAPITULORUM.

1. Damnata heresis Elipandi & Felicis episcopo-
rum, qui in Dei Filio adoptionem asserbant.

- A II. Synodus Græcorum de adorandis imaginibus
rejeffa.
- III. De indulgentia Tassiloni duci Bajoarise a Ca-
rolo rege concessa.
- IV. De stabili pretio annonæ, tum privata, tum
publica.
- V. De novis donariis, ut ab omnibus ubique reci-
pantur.
- VI. Ut episcopi justitias faciant in suis parochiis.
- VII. Ut episcopus non migret de sua civitate, nec
presbyter, aut diaconus, de sua ecclesia.
- VIII. De alteratione Viennensis & Arelatenfis
episcopi: & de Tarentasia, Ebreduo, & A-
quis.
- IX. De purgatione & reconciliatione Petri epi-
scopi.
- X. Gerbodo incerte ordinationis episcopo dignitas
abrogata.
- XI. Ut monachi a secularibus negotiis & placitis
absintant.
- XII. Ut recus nisi ex episcopi & abbatis appro-
batione non fiant.
- XIII. Ut abbas cum suis dormiat monachis.
- XIV. Cellaris in monasteriis quales eligendi sunt.
- XV. De monasteriis ubi corpora sanctorum sunt.
- XVI. Ut pro introitibus in monasterium premia
non exigantur.
- XVII. Ut abbas sine consensu episcopi non eligatur.
- XVIII. Nulla ex culpa monachos abbati cavere,
aut mutilare licet.
- XIX. Ne clerici aut monachi tabernaculo ingrediantur.
- XX. Episcopus canones & regulam seire debet.
- XXI. Dies dominica quomodo observanda.
- XXII. Ne in villis aut vicis ordinentur episcopi.
- XXIII. Servum sine domini licentia nemo reci-
piat, vel ordinet.
- XXIV. Ut clerici & monachi in propositio perma-
neant.
- XXV. Ut decimas & nonas ecclesia solvant qui de-
bent, & omnes decimam de sua proprietate.
- XXVI. Ut ecclesia per eos restituantur qui benefi-
cia habent, & ut inde ablata restituantur.
- XXVII. Ut clerici alieni sine commendatitiis non
recipiantur, & qui nunc sunt, redeant ad ec-
clesias suas.
- XXVIII. Ut absolute nullius ordinetur.
- XXIX. Ut episcopus sibi subditos vite doceat.
- XXX. De altercationibus clericorum inter se, vel
cum laicis.
- XXXI. Ut conjurationes non fiant.
- XXXII. Ut monasteriorum disciplina servetur.
- XXXIII. Ut orationem dominicam, & symbolum
fidei omnes doceantur.
- XXXIV. De avaritia & cupiditate.
- XXXV. De hospitalitate.
- XXXVI. Ut criminosis accusare non liceat.
- XXXVII. De reconciliatione.
- XXXVIII. Ut presbyteri contumaces cum regia ca-
pella clericis non communi-ent.
- XXXIX. De judicio presbyteri in crimine depre-
bendi.
- XL. De suscipienda cura puellarum, qua parenti-
bus privata sunt.
- XLI. Ut episcopus extra propriam sedem ultra tres
hebdomadas non bareat, & in episcopi rebus
post ejus obitum quis succedat.
- XLII. Quinam sancti in ecclesia venerandi sint.
- XLIII. De arboribus & lucis destruendis.
- XLIV.

(1) Hos primum in lucem edidit P. Jacobus Sirmundus ex cod. MS. S. Remigi. Remensis. Prius erant in sine
operum Alcuini, sed mutili. Harduini.

ANNO CHRISTI 794

- XLIV. Ut electi utriusque iudices non spernentur.
- XLV. Ut parvuli ad sacramenta non trahantur.
- XLVI. Ut in velandis virginibus canones observentur.
- XLVII. Abbatissa qua regulariter non vivunt deponenda.
- XLVIII. Ut oblationes qua in ecclesia sunt, disperset episcopus.
- XLIX. Ut presbyter ante annos XXX. non ordinetur.
- L. Ut post missarum solemniam pax invicem detur.
- LI. Ut nomina ante oblationem non recitentur.
- LII. Quod non in tribus tantum linguis orandus sit Deus.
- LIII. Ut episcopi & presbyteri canones non ignorent.
- LIV. Quatenus ecclesia ab ingenuis constructa tradidi, aut vendi queant.
- LV. De licentia Hildeboldi archiepiscopi.
- LVI. De Alcuino, quem rex synodo commendavit.

CANONES

I.

conventionibus.

Aquitania, Provincia, interpresia, etc.

Conjunctibus*, Deo favente, apostolica auctoritate, atque piissimi domni nostri Caroli regis iussione anno xxvi. principatus sui, cunctis regni Francorum, seu Italix, Aquitanix* provinciarum episcopis ac sacerdotibus synodali Concilio, inter quos ipse mitissimus sancto interfuit conventui. Ubi in primordio capitulorum exortum est de impia ac nefanda hæresi Elipandi Toletanz sedis episcopi, & Felicis Orgellitanz, eorumque sequacibus, qui male sentientes in Dei Filio asserbant adoptionem. Quam omnes qui supra sanctissimi patres, & respuentes una voce contraxerunt, atque hanc hæresim funditus a sancta ecclesia eradicandam statuerunt.

II.

Allata est in medium questio de nova Græcorum synodo, quam de adorandis imaginibus 3 Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur, ut qui imaginibus sanctorum, ita ut deificæ Trinitati, servitium aut adorationem non impenderent, anathema judicarentur. Qui supra sanctissimi patres nostri omnimodis adorationem & servitium renuentes contempserunt, atque consentientes condemnaverunt. (a)

III.

His peractis, de Tassilone definitum est capitulum, &c. Cetera Vide in Capit. Baluz. To. I. Pag. 263. Edit. Paris.

(a) Hinc duo capita non extant in Baluzio; ex quo scilicet ut signati apud Labbeum canones duobus nominibus Baluzianos superant. Monf.

Incipit Epistola Paulini Patriarchæ Forojulien-
sis edita in loco celebri nomine Francofurti in
synodo magna contra Felicem hæreticum, de Hei-
stulfo qui uxorem suam occidit causa adulterii
propter unius testimonium.

Ex ms. codice Rhemenfi collato cum cap. 40.
libri VI. decretorum Burcardi Vormaten-
sis ecclesie episcopi.

Admonere te cum lacrymis & multo gemi-
tu cordis curaveram, fili Heistulfe, sita-
men filius dici debeas qui tam crudeliter infe-
lix homicidium perpetrasti. Nam occidisti iux-
tam tuam, partem corporis tui legitimo tibi
matrimonii sociatam sine mortis causa non tibi
resistentem, non insidiantem quocumque mo-
do vitæ tuæ. Non invenisti eam cum alio vi-
ro nefariam rem facientem, sed incitatus a dia-
bolo, impio inflammatus furore, atrocissimi mo-
re atrocius eam gladio tuo crudelior omni
bestia interemisti. Et nunc post mortem ejus
addis iniquitatem super iniquitatem, filiorum
tuorum improbe prædo, qui matri non perpe-
cisti, & ideo filios tuos orphanos esse fecisti,
inducere vis super eam mortis causam post
mortem per unum homicidam & reprobum tes-
tem, cum nec secundum evangelicum, nec
ulla divina humanaque lex unius testimonio et
iam idonei quempiam condemnat vel justificat.
quanto magis per istum flagitiosissimum & tam
sceleratissimum, nec illa debuit viva condemna-
ri, nec tu poteris post ejus mortem excutari.
Prius causa criminis subtiliter in veritate fue-
rat investiganda, & tunc si rea fuisset inventa,
secundum legem tramitem debuit excipere ultio-
nis vindictam. Nam etsi verum, quod absit, fuis-
set, sicut adulter ille mentitus est, post octo
annos penitentia forsitan peracta dimittere eam
per approbatam causam poteris si voluisses,
occidere eam tamen nullatenus debuisses. Non
enim vult Deus mortem peccatoris, sed ut con-
vertatur ad penitentiam & vivat. Idcirco pla-
ceat tibi consilium nostrum, & fac hoc quod
tibi melius & levius videri potest, miserere ani-
mæ tuæ, ut non sis tuas tibi metipsum homici-
da. Quapropter homicida, rogamus te, relin-
que hoc malignum sæculum quod te traxit ad
tam immanissimum peccatum facinus. Ingredere
in monasterium, humiliate sub manu abbatis
multorum fratrum precibus adjutus. Observa
cuncta simplici animo quæ tibi fuerint impe-
rata, si forte ignoscat infinita Dei bonitas pec-
catis tuis, & refrigeret animam tuam, pri-
usquam crucieris perpetuis flammis. Hoc tibi
levius & melius esse certissime scias. Sin au-
tem penitentiam publicam in domo tua per-
manens, vel in hoc mundo vis agere, quod
tibi gravius & durius & pejus esse non dubi-
tes, ita ut agere debeas te exhortamur. Om-
nibus diebus quibus vixeris penitere. Vinum
& omnem siceram non bibas. Carnem nullo
unquam tempore ullam quamlibet comedas præ-
ter pascha & diem natalis Domini. In pane &
aqua & sale penitere. In jejuniis, vigiliis &
orationibus atque eleemosynis omni tempore
persevera. Armis nunquam cingere, nec causa
in quolibet loco litigare præsumas. Uxorem
nun-

ANNO CHRISTI 794

Flodard. lib. 2. c. 21. Historia Remensis testatur Hincmarum scriptisse Vultado archiepiscopo Biturigeno, de his qui in con-

trator & crudelior o. b. eam g. interemisti.

inculare via mortuam. Hac nec ex. concedi nec a. d. h. quo lex utitur. etiam idem. nec aliquo condemp. ter vel just. scetur.

Due consilia proposui tibi. accepta tecum deliberatione deorum, elige magis quod placeat: & miserere animæ tuæ & in hoc te isto angustio tempore potius ab abbate.

Istud consilium ut certissime scias terris & labiis est, ut sub alio illo custodia iugeas de-ferenda peccata. Que sequuntur apud Burcardum sanctorum sanctorum, ut infra poterit.

ANNO
CHRISTI
1179.

nunquam ducere, nec concubinam habere, nec adulterium committere. In balneo nunquam lavare, in conviviis latantium nunquam te miscere. In ecclesia segregatus ab aliis Christianis post osium & postes te similiter reponere. Ingressum & egressum te suppliciter orationibus commendare. A communione sacri corporis & sanguinis Christi cunctis diebus vitæ tuæ indignum te existimans abstinere. In ultimo tamen exitu vitæ tuæ die pro viatico si merueris ut sit qui tribuat tantummodo venialiter ut accipias tibi concedimus.

Sunt & alia multa quæ tibi durius & satis acrius erant juxta tam magnum pondus peccati infelix adjicienda. Sed si hæc omnia quæ supra misericorditer dicta sunt, perfecto corde, Domino auxiliante, feceris & custodieris, confidimus de immensa Dei clementia remissionem te tuorum habiturum peccatorum, & secundum boni justique pastoris imperantis justitiam resolvit te sancta ecclesia ab hoc vinculo peccati in terris, ut sis per ipsius gratiam, qui eam sanguine suo acquisivit, solutus in cælis. Sin autem aliter feceris, & sanctæ matris ecclesiæ tam salubrem admonitionem despexeris, ipse tibi sis iudex, & in laqueo diabolico irretitus permanebis. Sanguis tuus super caput tuum. Nos alieni a consortio tuo pro aliorum filiorum Dei salute ipso opitulante omni sollicitudine intenti innitimur desudare, & Domini attentius misericordiam quotidie implorare. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus in trinitate perfecta, per omnia sæcula sæculorum. Amen

Secundum autem consilium tale est. Armadepone & cuncta sæcularia negotia dimitte. Carnem & sagimen omnibus diebus vitæ tuæ non comedas, excepto uno die resurrectionis Domini, & uno die pentecostes, & uno die natalis Domini: ceteris temporibus in pane & aqua & interdum leguminibus & oleribus pœnitentiam jejuniis, in vigiliis, in orationibus & in elemosinis perseveres omni tempore. Vinum, medonem & mellitiam cervisiam nunquam bibas nisi in illis prædictis tribus diebus. Uxorem ne ducas, concubinam non habeas, adulterium non facias, absque spe conjugii perpetuo permanes. Nunquam te laves in balneo, equum non ascendas: causam tuam & alterius in conventu fidelium non agas: in conviviis latantium nunquam sedas: in ecclesia segregatus ab aliis Christianis post osium humiliter stes, ingredientium & egressum orationibus suppliciter te commendes: communione sacri corporis & sanguinis Domini cunctis diebus vitæ tuæ indignum te existimes. In ultimo termino vitæ tuæ pro viatico, si observaveris consilium, ut accipias tibi concedimus. Sunt & alia multa duriora quæ tibi juxta pondus tanti facinoris essent adjicienda: sed si hæc omnia quæ supra misericorditer dicta sunt, perfecto corde Deo auxiliante perfeceris & custodieris, confidimus de immensa Dei clementia remissionem tuorum peccatorum habiturum, & secundum boni justique pastoris imperium, resolvat te sancta ecclesia ab hoc vinculo peccati in terris, ut per ipsius gratiam, qui eam suo sanguine redemit, sis solutus in cælis. Sin autem aliter feceris, & sanctæ matris ecclesiæ salubre consilium despexeris, ipse tibi sis iudex & in laqueo diaboli

A quo irretitus teneris maneat, sanguisque tuus sit super caput tuum: nos alieni a consortio tuo: & sub indissolubili anathemate permaneat, donec Deo & sanctæ ecclesiæ satisfacias. Hæc apud Buccardum loco indicato. (a)

NOTÆ SEVERINI BINII.

(a) *Concilium.* Causam celebrandi Concilii in Germania præbuit Elipandus Tolosanus ecclesiæ archiepiscopus; qui cum audivisset Felicem Urgelitanum episcopum in Concilio Ratisbonensi convictum & damnatum fuisse, eundemque apud sedem apostolicam, post agnitionem erroris, & hæresis detestationem, ad ecclesiæ & sedem pristinam receptum esse, non desistit acerrimus hæreses sui defensor & propagator, neque prius quievit, quam Felicem ad orthodoxos reversum ad castra impietatis revocasset. Insuper scriptis ad Carolum magnum litteris privatis, ad universos Gallicæ & Germaniæ episcopos potentibus & publicis, intrepide hoc egit, ut cum rege totam Germaniam & Galliam in suam sententiam pertraheret. Itaque cum hac ratione Felicem vere infelicem instar canis ad vomitum, & lora suis ad volutabrum luti reduxisset, ne malum longius serperet, insusumque venenum sana membra inficeret, opus erat ut uterque ad plenarium judicium citaretur. Res in hac synodo gestas infra summam recensere. Acta Concilii non integra extant. Ea enim quæ de Nicæna synodo hic gesta fuerunt, plane desiderantur. Apud historicos quos infra citabo eorundem memoria reperitur, sed varia & inconstans, ut ibidem patebit. Ex theologis & scriptoribus hujus sæculi celeberrimis, alii provinciale, alii æcumenicam hanc synodum fuisse scribunt. Ex eo quod legati sedis apostolicæ, teste Aitone in chron. Concilio interfuerunt, quodque Carolus rex generalem synodum convocari petiverit, existimatum est hunc Francofordiensem conventum universale Concilium fuisse. Ego provinciale synodum rectius nominandam esse putem, cui orientalium episcoporum nemo interfuit, quaque Romanus pontifex universalem esse non voluit. Alexandrinis & Tolosanæ Concilii pluribus interfuerunt legati sedis apostolicæ, quæ tamen nullo unquam tempore universalis & æcumenica habita fuisse: si qui legati Romani pontificis concilio interfuerunt, illi non ad præsidendum, sed tantum ad insinuandam acta Nicæni Concilii Romæ ablegati fuisse videntur. Ea quæ de filiatione Christi naturali hac synodo definita reperuntur, sine dubio ab universa ecclesiâ recepta & approbata fuerunt. Quæ rationes in eam ducor sententiam, ut existimem nihil hoc concilio contra Nicæna synodi decreta fidei constitutum fuisse: quis si aliquid provinciale concilium ex pertinetia & hæresi contigerit errare, nunquam Concilium solet ecclesiæ hujusmodi concilia quoad partem aliquam Nicæna approbare, & ut catholica recipere. Communis sententia scriptorum omnium hoc concilium, quoad partem eam quæ de naturali Christi filiatione contra Elipandum definiit, tanquam catholicum recipit, quare verisimile non est patres hujus concilii hæreticos fuisse, quorum definitionem, si tales fuissent, non minus quam Pseudoisidori libellum refutare debuissent. De auctoritate hujus concilii Suarez disput. 49. sect. 3. tria asserit.

Primum, quod definitio contra Felicianam hæresim (in concilio Francofordiensi absoluta, scilicet facta) habeat vim & auctoritatem stabilendi fidem veram, & obligandi fideles ad credendum, quando sufficienter promulgata & proposita est: quia etiam non satis certe constat concilium hoc a pontifice confirmatum esse, tamen certissimum est definitionem ejus definitioni pontificis conformem, adeoque sufficientem fidei regulam esse, qua sufficienter promulgata ac proposita omnes fideles ad credendum id quod in ea proponitur, obligentur: ideo in primis, quia omnes fere scriptores rerum Francicarum & Hispanicarum attestantur hæresim Felicianam in hoc concilio condemnatam esse. Unde, quia constat eorum definitionem pontificia auctoritate implicitè saltem approbatam esse, illam auctoritatem habere quæ supra enarraui. Secundo docet, valde temerarium esse ac periculosum, acta hujus concilii velut apocrypha vel suppositicia rejicere, & ab eis dissentire. tum quod res gestæ, prout in actis hujus concilii extantibus describuntur, consentaneæ sint his, quæ de concilio Francofordiensi historicis referunt, & in his nihil est quod ad causam fidei stabilendam non conferat, & pietatem ac veram doctrinam foveat: tum etiam, quod postquam acta hujus concilii in lucem prodierunt, aliique adjunctum est, magno catholicorum consensu ab omnibus receptum, nullusque scriptor illud hæresim negare ausus fuerit. Denique etiam quod si hoc concilium prout nunc extat citra temeritatem rejici possit, possent eadem ratio-

Provinciale,
et vero uni-
versale fuerit.Utrum hoc
Concilium
Nicæna con-
tradixerit.

(a) Post hæc in Labbeo sequuntur Notæ Sirmondi in canones Francofordienses, quæ habet in Baluzis tom. II.

ANNO CHRISTI 1791.

ANNO CHRISTI 1791.

tionem omnia concilia, quae Laurentius Surius ex catholicarum bibliothecarum manuscriptis verisimiliter exemplaribus (ut proficitur in epistola ad Philippum regem catholicum) collegit, in dubium revocari. Nemo ergo, inquit, suspicari potest, quod hoc concilium Francofordiense prout nunc habetur deano conscriptione esse, cum ex veteri exemplari ab homine tanto fide digno dicitur transcriptum. Neque etiam est ulla occasio suspicandi, olim fuisse simili fraude ab aliquo confectum: quia neque est huius rei vel minimum indicium, neque de ullo viro catholico id credi potest: quod autem ab haereticis compositum non sit, evidentissimum est, quia nihil est in eo opere quod sanam doctrinam non continet & refolet. Tertio docet non posse simpliciter affirmari, aha huius concilii Francofordiensis a Surio circa annum Domini 1567. recitari inventa, & eam infallibilem fidei auctoritatem habere quam habent aha anteriorum conciliorum approbatorum. Nam etiam certum sit auctoritate historicorum infra annuariorum, Feliciani nam haereticus ab Hadriano I. & concilio Francofordiensi fuisse damnatum, & in his quae nunc habemus scriptis sub nomine Hadriani & concilii Francofordiensis, nihil aliud contineri, quam illius haereticam doctrinam; tamen adhuc nonnullum est certum quod in particulari fuerit haereticus Felicianus: quia licet in communi consuetudine esse illius concilii definitionem; tamen si in particulari non consistit hoc scriptum editum esse in illo concilio, non tenemur ex illo scripto colligere mentem concilii, neque illi eam fidem & reverentiam adhibere, quam vero concilio adhibetur. Quare magis interest scire, aut credere in particulari, hoc ipsum opus esse idem illud quod a patribus illius concilii editum est. De reliquorum conciliorum aha non est periculum fidei licet dubitare: quia ecclesiastica traditio antiqua ad nos devenit, adeoque maiore reverentia & auctoritate sunt observanda. Ea quae de stylo epistolae Hadriani, & Felicii respicientia, de Hildephono Toletano archiepiscopo, deque expugnatione Hispaniae per Saracenos facta huic concilio ubique possent, illa prolixius loco allegato refutat; nos haec omnia magna ex parte supra attigimus: quare illi omnibus hoc loco abstinemus. De hac synodo ita Surius in aha innotione ad lectorem, quam ne quis intermissam culpae possit, hic integram subiungo.

DE SYNODO FRANCOFORDIENSI ad lectorem admonitio F. Laurentii Surii.

SYNODI apud Francofordiam habita non pauci jure perire meminerunt, & nostra quoque aha haereticis plurimum eam jaebant, tanquam in illa damnata sit ahaemencia synodus Nicana secunda, quae statuit imaginem pro ac religiose veneranda. Atque ad hanc suam sententiam habiliendam citant Reginarum, abbatem Urspergensem, & quosdam alios, cum tamen & in Reginarum & Urspergeni non obscura utriusque depravat vestigia licet animadverti, aut certe Urspergeni lapsus sit, dum sub Leone aha Constantiensi synodum habitam: & quos praeterea allegant, id more suo faciunt, id est, fide non bona. Jam vero etiam ipsi huc in re iam bellice inter se concordant, ut etiam illi accedere velint, nesciant cui potissimum fides habenda sit. Verum hoc quod id genus homines: jam antiquitus in more positum est nullius potest habere qua fide rem gerant, modo suum errorem utrumque adhaerente videantur. Hoc autem pro comperio habendum est, in synodo Francofordiensi nihil ahaem esse contra Nicenam synodum, sed eam potius damnatam esse qua sub Constantino Copronymo imperatore impetrata ab Iconomachis habitata est Constantiensi contra imagines, quamque illi septimam ahaemenciam dicit voluerunt, sed impetrare frustra conati sunt. Hoc enim est quod Urspergeni ait, eam nec septimam, nec aliquam dicitam esse, sed quae superacram ab omnibus obditam. Porro ad synodum Francofordiensem frequentius addimus, id est, plus minus inveniunt in Germania, Gallia, Italia episcopi convenimus, nec Hadriani pontificis sui voluit legatos abesse: quae res in causa suscipi potatur, quod patet qui illi interfuerunt, eam plenariam vocant. Nec tamen sola imaginum controversia illi agitata est, & contra Iconomachorum praesens synodum Constantiopolitanam prolata sententia, sed etiam Elipandi haereticus, qui cum sedis Tolitanae in Hispania erat episcopus, impium dogma Christum Dei Filium adoptivum afferens praesens est. Atque haec pars sola in his, quae jam edimus, extat, alii omnibus, quae contra Iconomachos aha sunt, praesens aut amissa, aut certe aliquid adhae deliterentibus. Quod qui acciderit, est certe affirmare non possumus, tamen probabiliter conjectura est, factum id esse opera illorum, qui quatuor illi libris contra Nicenam secundam synodum conscripserunt, qui hodie sub Carolo magno nomine typis excusis videntur, non ahaem ipsius communis tam sancti & catholici principis, & praesens fraude haereticorum nostrorum, qui in Concil. General. Tom. XIII.

A conscriptores dicit voluit: quorum incredibilem temeritatem in hoc apparet, quod cum modis omnibus deesse vellet in Francofordiensi concilio repositum esse Nicenam secundam, afferens pro se decretum Francofordiensi synodi, quo illorum deplorata monenda & quidlibet praesens libido ita coarctatur, ut utrum sit illos unquam in cuiusquam boni viro ahaem esse prodire conspessum. Est autem decretum huiusmodi, aut potius decreti particula quadam: Allata est, inquit, in medium questio de nova Graecorum synodo, quam de adorandis imaginibus Constantiensi locarunt. Ubi homines versari cum volens lesori persuadere, Nicenam synodum hic intelligi oportere, decretum Francofordiense corrumperet quidem, sed mirabili Dei judicio, ut illorum impudens ahaem praedoretur, oblati sunt Constantiopolim exire, atque ejus loco Nicenam suscipere. Jam vero dum Constantiopolim relicta est, nemo tam stupidius est, qui non animadvertat eam synodum Francofordiensi esse, cuius supra meminimus, qua sub Constantino Copronymo ab Iconomachis habitata est Constantiensi. Sed valeant isti cum male arribus suis. Tu tamen, candido lector, fructu huius Francofordiensi synodi qua superius reliquit, qua jam in lucem prodant, fructuque quandoque illi, qua ad Iconoclasmum exortationem pertinet, si Deo bene volente eorum copia nobis facta fuerit.

B Francofordiense. Sic dicitur a Francofordia, quae Locus Concilii ad Manum rivum posita: de qua haec Hadrianus inquit & Rom. in theatro urbium: Francofordia ad Manum hie, quae vulgo Franckfurt am Mayn, ad distansionem ahaem Francofordia ad Oderam hie, antiquitus Helmspelt, ab imperatrice Helena Constantiensi magno matre vocata. Alii dicunt, hanc civitatem anno 770. exire captam a Francofronibus sub rege Carolo magno, postea vero celsissimam a Franco Marcomiti IV. Filio (ut scribit Hildobardus) duce Francofronibus restauratam, ab eoque dominatam. Civitas haec in duas partes a Mano praesens distinguitur, qua ponte lapideus connectuntur. De hac civitate ita canit quidam:

rapido qua proxima Manno Clara sit, populoque frequens, vicisque decora Inde trahit nomen: nam Teutonum incolae dixit Francofurt: mihi sed licet sermone Latino Francofronum dixisse eadem, &c.

C Civitas hoc tempore est imperiali, ac hinc mundum quatuor celeberrimum nobilissimumque totius Germania imperium. Hic Romani reges eligi a principibus electoribus mos est: pluribus aliis privilegia haec civitas ab imperatoribus donata est.

c Ahaem Concilii Niceni II. in causa imaginum confirmant. Ita docuerunt hoc tempore Alanus dialogo. 4. cap. 18. & 19. & dialog. 5. capite 12. & 13. Concilii Niceni Sandorus libro 2. de imaginibus capite 5. & libro 7. de causis de cultu visibili monarchia, numero 613. Surius in praefatione imaginum huius concilii, quam supra integram retuli, verbo, conprobata fuerit. Vasquius libro 2. de adoratione imaginum, disputatione 7. capite 3. & sequentibus. Suarez tom. 1. p. 3. disputat. 54. sect. 3. Confirmatur auctoritate concilii Senonensis in decretis fidei capite 14. ubi sic ait: Carolus magnus Francofronum rex Christianissimus Francofordiensi conventu, ejusdem erroris (Iconomachia) suppressit infantiam quam infelicissimus quidam Felix in Gallia & Germania invenerat. Platina in vita Hadriani sic ait: Mox post Theophylactum & Stephanum episcopum insignis Hadriani nomine Francofronum & Germanorum synodum habuerunt, in qua & synodus, quam septimam Graeci appellabant, & haereticis Felicianis de tollendis imaginibus abrogata est. Idem forte dicit Paulus Emilius lib. 2. de gestis Francofronum prope finem: ait enim concilium Francofordiense egisse contra haereticos damnatos imagines: Et imaginibus, inquit, sens honor servatus est. Blondus docet. 2. lib. 2. Sabell. lib. 2. capite 8. Nandernus generat. 57. Gabliffardus Arelatensis in chronol. ann. 816. Alanus praesens loco valet haereticum quendam Anselmum Rind affirmasse, Nicenam synodum praesens septimam concilium Constantiopolitanum de abolendis imaginibus tanquam haereticum evocasse, idemque facisse Hadrianum papam & Carolum regem Francofordiam.

E Nicenam II. synodum a patribus huius concilii condemnatam esse sentit reverendissimus & illustrissimus sententia cardinalis Baronius, ut dixi supra in notis concilii Niceni II. verbo Approbatum: Jam ante illum fore idem scripserat reverendissimus & illustrissimus etiam Cardinalis Bellarminus libro 2. de imaginibus cap. 14. &c. Sed ab eorum sententia me prope initium abducunt duo rationes: Quarum prima est, quod cum historicis & aha concilii referant, legatos summi pontificis Hadriani, quos Aha in chronico Theophylactum & Stephanum nominat, huic concilio interfuisse, fieri non poterit, ut totum concilium ignoraverit, qua auctoritate vera septima synodus Nicena congregata, & quid in ea definitum fuerit. Nam cum haec synodus paulo ante sub eodem pontifice coacta esset, non poterunt legati ejusdem pontificis, auctoritatem & doctrinam illius ignorare. Nam

Utrum haec Concilio ahaem. Concilii Niceni II. de causis de cultu visibili monarchia, numero 613. Surius in praefatione imaginum huius concilii, quam supra integram retuli, verbo, conprobata fuerit. Vasquius libro 2. de adoratione imaginum, disputatione 7. capite 3. & sequentibus. Suarez tom. 1. p. 3. disputat. 54. sect. 3. Confirmatur auctoritate concilii Senonensis in decretis fidei capite 14. ubi sic ait: Carolus magnus Francofronum rex Christianissimus Francofordiensi conventu, ejusdem erroris (Iconomachia) suppressit infantiam quam infelicissimus quidam Felix in Gallia & Germania invenerat. Platina in vita Hadriani sic ait: Mox post Theophylactum & Stephanum episcopum insignis Hadriani nomine Francofronum & Germanorum synodum habuerunt, in qua & synodus, quam septimam Graeci appellabant, & haereticis Felicianis de tollendis imaginibus abrogata est. Idem forte dicit Paulus Emilius lib. 2. de gestis Francofronum prope finem: ait enim concilium Francofordiense egisse contra haereticos damnatos imagines: Et imaginibus, inquit, sens honor servatus est. Blondus docet. 2. lib. 2. Sabell. lib. 2. capite 8. Nandernus generat. 57. Gabliffardus Arelatensis in chronol. ann. 816. Alanus praesens loco valet haereticum quendam Anselmum Rind affirmasse, Nicenam synodum praesens septimam concilium Constantiopolitanum de abolendis imaginibus tanquam haereticum evocasse, idemque facisse Hadrianum papam & Carolum regem Francofordiam.

ANNO CHRISTI 791.

ANNO CHRISTI 790.

Ergo etiam falsi rumores sparsi essent de illa VII. synodo, ut Genebrardus nescio quo fundamento affirmat, potuissent patres concilii Francofordiensis a legatis summi pontificis instrui, ipsaque 7. synodi scriptis informari ac doceri. Immo cum celebratio Niceni concilii esset in universa ecclesia res celeberrima & maxime publicata, non est credibile quod inter episcopos universa Gallia & Germania hoc loco congregatos nemo reportus fuerit, cui de congregata septima Nicena synodo, ejusve per pontificem facta approbatione nihil plane constiterit. Accedit, quod error ille adorandi imagines ut Deos, potius est error gentium, quam aliquorum hereticorum, vel eorum qui fidem Christi profiterentur. Ergo nulla ratione credibile est, quod Bellarminus & Baronius existimant, patres concilii Francofordiensis id existisse, aut propter solos rumores falsos id tenere credidisse; praesertim cum nulla tunc esset in ecclesia illius erroris suspicio, pique & catholici fuerint episcopi hujus concilii, de quibus suspicari non licet, quod pravo aliquo affectu erga orientales commoti, patribus sacrosancti concilii Niceni errorem attribuerint, vel eorum sententiam instar hereticorum in deteriorem partem interpretati fuerint. Altera ratio, quae me a Baronii & Bellarmiini sententia compellit recedere, haec est: quod patres hujus concilii saepe profiteantur se procedere sub obedientia Romani pontificis; & in libro sacrosyllabo sub finem, dum sententiam contra hereticos profertur, subiungunt haec verba: *Reservato per omnia tempora privilegio summi pontificis dominici & patris nostri Hadriani prima sedis beatissimi papa*: Item quod iidem patres in hoc concilio saepe profiteantur, se majorem traditionem sequi & ab eorum vestigiis non discedere: & quod Carolus magnus qui huic concilio interfuit, in epistola ad episcopos Hispaniam dicit, se in prima consultius apostolicam sedem pontificem, quid de causa in illo concilio tractata sentiret: quodque paulo infra haec verba subiungat: *Apostolica sedi, & antiqui ad Italia venerit ecclesia & catholici traditionibus tota mentis intentione, tota cordis alacritate conjungar*. Quae sane patres concilii profiteri non potuissent, si sacrosanctam Nicenam synodum a sede apostolica confirmatam condemnassent. Nam ut supra probavi, ex falsis informationibus non potuerunt in facto errare. Itaque si scienter & per errorem haec fecerunt, utique cum pertinacia & haerese ista fecerunt; atque ita de auctoritate sedis apostolicae aliter sentierunt, aliter locuti fuerunt. Quae cum meo iudicio de tanto & tali episcoporum actu non sint praesumptiva, non est verisimile id, quod ajunt reverendissimi & illustrissimi Cardinales Bellarminus & Baronius, ipsos patres concilii coram legatis summi pontificis & principe catholico, septimam synodum auctoritate pontificis confirmatam condemnasse, & Hadriano summo pontifice resistisse. Accedit, quod si hujus synodi auctoritate Nicenam concilium damnatum, atque ita error Iconomachorum ex causa etiam informatione reipsa approbatus esset, certe ante nostra tempora, illius erroris aliqui sectatores ejus auctoritate se suamque sententiam nunquam studuissent: quod tamen nullus fecit, maxime cum paulo post Carolus magnus in eadem Gallia exortus fuerit Claudius Taurinensis, qui errorem illum in occidentalem ecclesiam introducere voluit: quem sane plurimum confirmare potuisset auctoritate occidentalis plenarii concilii, si vero em illum definitione confirmasset. At vero neque Claudius in sua favore illud adduxit, neque Jonas Aurelianensis, qui contra illum eodem tempore scripsit, & illius fundamenta confutavit, quidquam de concilio Francofordiensi respondit, vel quoad hanc partem scripsit. Adde ad extremum, quod Romana ecclesia nullum unquam provinciale concilium quoad partem aliquam etiam approbaverit & receperit, in quo alia quadam ex parte cum pertinacia & haerese aberratum fuerit. Hoc provinciale concilium, quoad eam partem quae de servitute & filiatione Christi definit, ab ecclesia receptum & approbatum esse supra annotavi; non est ergo credibile, quod eodem hoc concilio Nicena synodus ulla ratione condemnata fuerit. Quare non possum non hac in re illam tueri sententiam, quae auctoritatibus & rationibus supra allegatis munita, sacrosancti oecumenici concilii Niceni II. auctoritatem contra omnes Iconomachos, plurimum defendit, exornat & augeat. Sed dices, quid est respondendum ad auctoritates librorum Carolinorum, Hincmari, Almoini, abbatis Urpergenensis, Reginonis, Adonis, & Joannis Aventalis, qui omnes affirmant septimam synodum in concilio Francofordiensi damnatam esse? Respondeo, dicitur diversa allegatis dicunt, pseudoseptimam synodum locis supra allegatis habitam a patribus hujus concilii condemnatam esse; sed cum praedicti historiographi scribant omnes illam synodum septimam hic condemnatam quae pro adorandis imaginibus habita est sub Constantino & Irene, sine dubio non illam pseudoseptimam, sed potius veram septimam synodum eos intellexisse concedendum est; quia haec, non illa pro ado-

Ratio 2.

Ratio 3.

Ratio 4.

Ad auctoritates historicorum contrarium assertum. Responso 1.

adorandis imaginibus tempore Irene Imperatricis celebrata fuit. Vasquius libro 2. de adorat. capit. 7. dispositionis septima, aliisque plures concedunt, apud Hincmarum alioque praedictos scriptores rerum Germanicarum de Nicena synodo sermonem esse; sed id, quod refertur, falsum esse, falsaque pseudo-caroli relatione deceptos ita sentisse, adeoque non majorem fidem ipsi, quam pseudo-Carolus libellis, (quos supra in notis 4. epist. Hadriani ad Carolum ab haereticis pluribus concipios esse, pluraque mendacia continere, & Niceno Concilio imponere demonstravi,) attribuerunt esse. Ego vero cum Francisco Suarez viro doctissimo opinor, haec responsiones infirmis conjecturis & testimonis nisi, quae sibiipsis non constant.

Nam in primis, ut incipimus a praefatione Eli. Phil. in qua totus discussus superius responsio praecipue fundatur, nulla fides et addituri potest: nec verisimile est, reliquos omnes historicos illi soli fuisse innoxios.

Primo quidem, quia auctores praecedenti opinionis dubitant, an in illa praefatione ut est in suo originali, Francofordiensi Concilio nominetur: & probabilitate credunt, parentem illam, in qua Francofordiense Concilium fit mentio, fuisse ab alio interceptam. Quid hoc verum est, neque Hincmarus, neque alii historiographi potuerunt ex hac praefatione sumere illam sententiam de damnatione synodi Nicenae in Francofordiensi, sed ad summum, in aliquo conventu imperatorum & haereticorum hominum, a quibus fortasse liber ille editus est.

Unde sumitur secunda conjectura: nam omnium relictis sententiam iudicio liber ille non fuit a Carolo magno editus, sed ab aliquo vel aliquibus haereticis, qui illum vel occulte vel palam Carolo obtulerunt: Carolus autem illum ad pontificem Hadrianum misit, qui in scripto ad Carolum de imaginibus, librum illum ex professo confutavit. Quae omnia late probant Alanus supra, & Bellarminus dicto libro secundo, capitulis decimoquinto; ergo non est verisimile, Hincmarum veram catholicam & doctrinam, ex sola illius libri auctoritate factam illud Concilio Francofordiensi attribuisse.

Tertio, quoniam ille liber tempore Caroli editus fuerit, tamen de praefatione, qua nunc est praefata, merito Alanus & Surius dubitant, an sit antiqua, vel non per ab aliquo haeretico edita & suspecta, vel saltem corrupta: nam qui praefatur, vel fidei vel omnitudo nominis Eli. Phil. se nominat, ut se ipsum occulte, quod fuisse suspicionem alterius devotissimi generat, praesertim in re adeo lubrica, & ex se suspecta. Et praeterea, quantum ex his qua Alanus capite decimo octavo refert, congerere possum, ipse Eli. Phil. se aliam a Carolo esse ostendi: nam ex professo in eadem praefatione ostendere conatur, Carolum fuisse illorum librorum auctorem, & prout deliberate cum episcopi Concilii Francofordiensi; fuit ergo auctor illius praefationis Eli. Phil. non Carolus: & illa praefatio non fuit edita tempore Caroli magno: ergo non est probabile de illa credi potest, nisi quod ab eodem sit edita, a quo verus liber ille inventus, vel typis mandatus ante quadraginta quatuor annos solummodo. Et minimum improbabile sit, Hincmarum, & alios antiquos historiographos ad illa praefatione sententiam suam hausisse.

Quarto obstat (quod Surius notavit) quia auctor praefationis dicit, synodum illam, quae a Francofordiensi damnata est, Constantino fuisse celebratam: haec enim ejus verba referuntur: Alia est in medio quaedam de nova Graecorum synodo, quam de adorandis imaginibus Constantino poli fecerunt: ex quo verba colligi potest, cum non de Nicena, sed de Constantino-politana synodo loquit: vel certe, cum dicit, in illa synodo actum esse de adorandis imaginibus: cumque etiam dicit (ut Bellarminus refert) Constantino poli suam esse in Aethyola, colligitur hominem illum profus fuisse imperitum, nullaque fide dignum: aut certe infert potest, cum ex aliqua traditione aut fama credidisset quendam Constantino-politanam synodum relictam esse in Francofordiensi, ignorasse vero quid in ea actum fuerit, & ex errore id addidisse.

Ex his etiam cogit quam si infirmum testimonium Hincmari, ut credamus eum repatum esse, Concilium Francofordiense damnasse synodum Nicenam ex sola auctoritate praefationis libri Carolini; cum verisimilius sit, Hincmarum talem praefationem non vidisse. Unde Alanus supra merito fidem non habet huic testimonio, nec credit esse Hincmarum, quia nec liber ille Hincmari, unde sumptum dicitur, extat, neque ad nos pervenit, nisi ex relatione Illyrici haeretici, cui nullam fidem addiderunt, neque scimus unde fragmentum illud decesserit, praesertim cum Tribonius inter opera Hincmari illum non numeret: Deinde in illiusmodi verbis nulla sunt falsa, & inter se pugnantia, vel parum probabilia.

Primum, quod asserit in quadam VII. synodo Graecorum quosdam dixisse, imagines esse constringendas, aliter vero

Responso 2.

Responso 3. ceteris reje-

ctis approbat.

Suarez to. 1. disp. 24. scd.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

ANNO CHRISTI 1794.

ANNO CHRISTI 1794.

voto esse adorandi; nam hoc non in una synodo, sed in diversis accidit: & ita videtur utramque synodum confundere, nam utramque illam partem dicit, non solum intellexit esse ibi definitam. Deinde, quod ait synodum Nicanam sine auctoritate papa fuisse habitam, & Romanam missam.

Respondo, quod ait Romanam papam illam synodum Nicanam ad se missam, & in Franciam directam ut ibi (sicut indicat) examinaretur, vel corrigetur, est per se improbabile, & ab omni vera historia alienum.

Denique quod ibi dicitur de volumine contra Nicanam synodum edito, & ab imperatore Romano misso per quosdam episcopos, non confusus cum eo, quod Hadrianus referi, Carolum misisse ad se librum per Angliorum abbatem.

De posteribus scripturis censura.

Denique de alii historici omnibus necesse est fatendum, aliquem errorem in eorum scriptis continere, nam in primis Almainus, quem abbas Urspergensis secutus est, expresse dicit, synodum Francofurti damnatam, Constantiopolitana pseudosynodus congregata fuisse; cui ergo interpretabimur eos de Nicana loqui?

Dicit, qui addunt, sub Constantino & Irene. Respondet Almainus, illos libros quoad hanc partem ab aliquo Irenaeo fuisse corruptos. Verum quia hoc probari non potest, nec fieri potest verisimile, dicam per se Almainum errasse, ignorantem quo tempore Constantiopolitana pseudosynodus congregata fuisse.

Deinde Regius, quem Avostanus imitatur, illam synodum vocat pseudosynodum Graecorum, quo nomine appellata est ab omnibus catholicis illa synodus Constantiopolitana VII. nam Nicana nec pseudosynodus appellatur potest, cum verissima fuerit, nec Graecorum tantum, cum universalis fuerit, & summi pontificis auctoritate celebrata, cuius contrarium de illa synodo ibi indicatur.

Dicit, quomodo ergo dicit Regius illam synodum fuisse factam, pro adorandis imaginibus? Respondet Almainus, legendum esse, pro non adorandis: & particulam non vel incerta vel male fuisse substitutam. Sed est difficultas respondendi, cum id probari non possit. Libentius dicere, ignorasse illos auctores, quid in Concilio Graecorum tractatum ac definitum fuerit; sicut de Nicana synodo prior opinio dicebat: nec sine fundamento, quia illa pseudosynodus Constantiopolitana nunquam est in Latinam conversa, quod nobis constat: & synodus etiam Nicana post longa tempora Latinate est donata; & ex hisce illorum temporum nihil fieri certum scire poterunt de his qui in illi synodi tractata sunt.

Ad verba Adami Almaini acriter respondet, verba illa, pro adorandis imaginibus, non esse conjugenda cum precedentiibus, sed cum subsequentibus, interposito comate hoc modo, pseudosynodus, quam septimam Graeci appellant, pro adorandis imaginibus abdicata penitus, id est, in defensionem adorandi imaginum, penitus abdicata est. Qui sensus est quidem facti constantiani verbis ipse: immo via aliter commode construi possunt, quia nulla synodus appellata est septima pro adorandis imaginibus. Quod si hic sensus verus est, fortasse Regius verbis Adami fuit deceptus, nam vel aequali furore, vel Regius junior fuit: sicut enim Regius anno nonagesimo decimo, refo Tribonius, & tamen Ado texiit historiam usque ad annum octingentesimum septuagesimum spiritum: fuit ergo Ado vel antiquior, vel, ut minimum, aequalis: fieri non potest, ut Regius verbis Adami non facti intelligit deceptus fuerit, & ab eis occasione errandi suspensus abbas Urspergensis & Joannes Avostanus, qui alique controversia sunt longe recentiores. Immo & de Almaino, vel Annoimo idem dici potest, si fortasse ille est quem sub nomine Ammonii monachi referi Tribonius scripsisse de rebus Francorum anno nonagesimo. Quod si hic sensus non probatur, potius dicendum est (sicut de aliis) ignorasse Adonem quid tractatum sit in pseudosynodo Constantiopolitana, falsaque existimasse, in ea esse definitum imaginibus esse permissam latram tribuendam, quam nomine pseudosynodi Graecorum, Nicanam synodum intellexit.

Constatum ex omnibus scriptis.

Ex his ergo omnibus saltem concluditur evidenter, nullum ex hisce posse sumi firmum argumentum, quo certum, Concilium Francofurtense contra votam imaginum adoracionem, aut contra synodum Nicanam aliquid definitum esse. Oportet item manifeste indicere & rationibus, non potuisse Concilium Francofurtense, si in eo de causa imaginum actum est, aut sententiam Hadriani papae, & Nicanam Concilii votam defensionem & auctoritatem ignorare, vel ab eis sciri & prudens dissentire, supposita reverentia, quam ex ejus alii qua exstant, situm sedi apostolicae detulisse. Relinquitur ergo, necesse fore fatendum esse, vel historicis errasse, vel aliquo ex parte corruptos esse eorum codices, vel veris non de vera, sed de falso nominata septima synodo locutus fuisse. Et quidem de testimonio prefatanti Carolina, & testimonio Hincmari, nulla omnino est habenda ratio: illi quidem, quantum est ignoti auctores, & suspensi, & quia non constat, quo tempore aut loco scripta sit, aut edita, vel inventa, & quia aperta constare mendacia, & falsa testimonia, qua Nicana synodo impoiti: hujus vero, qua Concil. Generak Tom. XIII.

non constat, tale testimonium esse. Hincmari, ubi ea relatione hominis haereticus, & bestis imaginum: & quia ea ipse, qua in illo testimonio referuntur, parum sunt verisimilia, & alii eorum historici constantia. Videtur integrum opus ipsius Hincmari quod editum est anno 1617. Parisiis, ubi sine ulla testium varietate Constantiopolitani legitur. Quae opuscula nunc integra reperitur in bibliotheca veterum patrum anno 1618. Colonia excusa. De reliquis vero auctoribus, cum negare non possimus, errorem aliquem in eorum libris reperiri, omnino errorum in hac parte eorum auctoritas. Propter quod possit aliqui libere negare, quidquam actum esse de imaginibus in concilio Francofurtensi, neque pro illis, neque contra illas, quia neque extant alia illius Concilii quoad hanc partem, neque alius auctor catholicus ea se vidisse referi: nam qua haereticis ipse tempore sub hoc nomine divulgata, ab eis plane confusa sunt: unde neque exemplum designant ex quo illa transulerint, neque locum in quo haereticus delinuerint, neque invenimus. Neque etiam ad verbum describitur alia Concilii, sicut in alii Conciliis fit, & hinc nos habemus eam partem hujus Concilii, qua est de filiatione adoptiva Christi.

Denique Jonas Aurelianensis, qui paulo post Carolum Jonae Augustinum floruit, & contra Claudium Taminasem in liantali defensionem imaginum ad Carolum Calvum scripti, tanto illius operi moderationem faciens Concilio Francofurtensi, solum dicit in eo damnatum esse errorem Felicii de filiatione Christi adoptiva, nullam mentionem faciens, quod causa imaginum in illo Concilio alia fuerit, & Vualafridus Strabo in libro de rebus ecclesiasticis capite octavo mentionem faciens erroris Graecorum circa imaginem, dicit damnatum esse in Concilio Romano sub Gregorio III. & subdit: Ipsa denique querela Graecorum, temporibus bona memoria Ludovici imperatoris, in Franciam perlata, ejusdem principis providentia scriptis synodalibus est confutata. De Concilio autem Francofurtensi nullam mentionem facit, cum tamen Vualafridus ejusdem ferre aetate auctor fuerit. Non ergo carere hinc modis dicendi probabili consuetudine.

Quia tamen res historica, qua mentionem factum Concilio Francofurtensi, referunt aliquid de imaginibus in eo actum esse, suspicari cogunt, aliquid habuisse hujus rei fundamentum, & saltem traditione vel fama publica ad eorum aures pervenisse, qui hoc scribere caperunt, Adami auctorem, vel Almaini, aut Regianus. Quare credibile est, Hadrianum papam cum legato suo ad Concilium Francofurtense missum, per illos etiam misisse alia Concilii Nicani, quod ille eodem tempore fuit sum fuerat, ut definitio illius rei occiderit innotesceret. Atque ita fieri facile potest, ut in Concilio Francofurtensi nihil deinde de imaginibus ageretur, vel scriberetur praeter acceptationem Concilii Nicani, & confirmationem illorum patrum in damnanda pseudosynodo Constantiopolitana: & hoc fortasse est quod Ado brevibus verbis referre voluit juxta sensum supra traditum: & eadem est aliorum sententia, quomodo circa rei alia vel circumstantia pertinuerit ad illam pseudosynodum Constantiopolitanam, errorem aliquem ex ignorantia historia miserrant. Quem errorem posteriores historici, ut videmus, emendandam partem ratione & certa consuetudine duxit, partem qua de Nicana synodo clariorum notitiam adepti sunt. Sic igitur in re tam incerta merito Concilium Francofurtense eam partem probabiliter elegit, qua ad Concilium Francofurtense Nicano II. consensit.

d Anno Christi 794.) Hoc anno synodus Francofurtensis habitam esse, indicat sc. annus Caroli regis, ut Concilium qui initio aetorum primus habetur. Nam, ut supra Francofurtensi ex vita Stephani apud Anasium, constat quod dicitur. Pipinus anno 768. defunctus successorum habuerit filium Carolum: cuius vigesimus sextus annus regni cum anno Christi redemptoris nostri 794. coincidit.

e Elipandus.) Elipandus Toletanus ecclesiae archiepiscopus Elipandi haecopus dicebat, Christum pure servum esse, quales sunt res quae & qui servitute parati ex peccato contra Deo subjectione quibus. Addabat errorem multo graviores, hunc Christum ex servo factum, & Dei Filium per adoptionem: atque ita illum a Filio naturali, non tantum natura, sed etiam supposito distinguebatur, & iudicio orthodoxorum jam Nestorianismum ante seipsum referebat. Hac illum de Christo sensu ac doctrine testatur Joannes Mariana lib. 7. sum histor. de rebus Hispan. cap. 1. sic scribens: Nestorici placita Concilii Episcopi diligenter scripta, quae veteris incedendi sententia in Hispania, illi auctoribus (Felice scilicet & Elipando) rejecta sunt, Christum affirmantibus, qua parte homo est, Dei Filium adoptione esse, &c. Idem episcopus Concilii hinc verbis: Neque vero alium Jofeph Christum, alium Verbum dicimus, ut non de rebus calumniamus. Et infra adducens locum ex episc. ad Hinc. 3. cap. Ampliori gratia ipse pro Moyse dignus est habitus: quomodo, inquit, ampliori gratia, si servus factus & Moyse, vel ex servo adoptivus? ubi considero primum verba haec: sicut & Moyse, id est, purus servus, & solum per adoptionem filius. Deinde confidens verba illa, ex servo adoptivus: hac enim manifeste indicant suppositorem distinctionem. Quod claris inferne doctrinae

ANNO CHRISTI 794.

ANNO CHRISTI 794.

deklaratur illis: Sed nescio in quo sermo adoptatus in s...

nasque naturalis Dei Filius, sub nomine anathematis...

Utrum Felix & Elipandus Nestoriani fuerint.

Objectio.

Responsio.

Decretum synodale contra Elipandum, & Felicem.

Sunt Anton. 2. par. hist. tit. 24. cap. 1. 5. & 6. Paulus...

Epistola non semel ad sedem apostolicam legationem egit, ut ad...

AD SEQUENTEM EPISTOLAM JOANNIS DOMINICI MANSI PRÆMONITIO.

VIX ad Gallici regni gubernacula adnotus Carolus magnus inter principes regimini sui curæ, hanc potissimam habuit, ut datis circumquaque ad episcopos latissima Gallica ditionis literis, eos excitaret ad depellendas majores diligentia eas tenebras, quibus rudes illi populi in rebus fidei & morum obvoivebantur.

ANNO
CHRISTI
1790

ANNO
CHRISTI
1790

agnoscit & fatetur. Neque id moneri loco habendum esse norunt eruditi, cum ab ea etate haud longe remotus Nicolaus I. pontifex maximus eandem sententiam tenuerit, & docuerit. Ceterum de nobis hoc vetustatis documento accepto gratia referenda sunt P. Forbenio Forster priori & bibliothecario canonicis S. Emmerami Ratisbonensis ord. S. Benedicti, qui e plateis insignis bibliotheca sua extractum, ad me transmisit divulgandum, adjecta brevi & erudita praefatione sua, quam statim subdo.

✠ DICTATUS PAULINI PATRIARCHÆ AQUILEJENSIS.

Nunc primum
prodit a MS.
Cod. 67. Bi-
blioth. Salin-
burg. gratia
congruatur
annor. circ.
eruento & ad
nos transmi-
sit P. For-
benio Forster
Ord. S. B. Em-
meramensis
Priore ac Bi-
bliothecario.

IN Dei omnipotentis praesentia, qui fecit ea quae futura sunt, cuncta ante omnia secula praedestinatum facta existunt: quae nimis per singula tempora iusto Dei moderatius iudicio disponuntur, sicut scriptum est: *Judicabit orbem terra in aequitate, & populos in veritate sua.* Et ne unus quidem sermo cecidit cassus in terram de omnibus bonis, quae locutus est Dominus facere, impleturque cotidie, quod veritatis voce inviolato salubriter protestatur jure, quae dicitur: *Es alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unus Pastor & unum ovile.* In quibus verbis subtiliter dominica pensanda sunt documenta, ne quis sibi jactanter tribuerit & de laudo congregatarum ovium propriam laudem disticiens quaereret. Non enim ait: *Oportet illas adducere*: ut intelligeretur quemlibet sine Dei gratia; Sed addidit: *me*, quatenus patenter daretur intelligi, nihil nostrum, sed totum, quod dignum, sanctum, iustumque est, suum esse, licet nobis gratuito munere propter nimiam bonitatem ejus merces de executo humiliter obsequio retribuatur, si non nostram: sed ejus, cujus omne, quod sumus, vivimus & movemur, laudem & honoris gloriam requiramus.

Denique cum secundum bonae voluntatis suae propositum ferocium gentium mentes ad bonitatis mansuetudinem in praenito perducere dignatus fuisset tempore, & Caroli Christianissimi Principis animum fidei zelo inflammatum feliciter incitasset, quatenus christianas exercituum lectiones per dilectissimum Pippinum suum Jordannica scepra Christo Duce gubernante supra ripas Histri Danubii adgregandas non retardaret castra calcatus metatus in eodem loco idem Venerabilis Pippinus rex, accessit quin etiam quorundam Episcoporum reverendo collegio de plurimis quibusque rerum caerimonis ad cultum Dei & christianam propensius pertinentium Religionem diligenter studuit curiositate clementibus explorare verbis, & indulta quocirca familiaritatis praedictorum Patrum licentia requisitum est primum de sacro regenerationis lavacro, quibus temporibus principaliter & specialiter, si rationalis necessitas aliter non exsolcat, tribui catechuminis oporteret? Inventumque est protinus & per sacras Scripturarum adprobatae paginas, duo tantummodo legitima tempora, in quibus sacramenta baptismatis, nisi iusta & inevitabilis, ut praefati sumus, interveniat occasionis necessitas, modis omnibus jure sunt celebranda, Pascha videlicet celeberrimum festum, & Pentecosten gloriosum sancti Spiritus in igneis linguis adventum. Ait enim Magister & Doctor gentium in fide & veritate: *Quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus: conspersi enim sumus cum illo per baptismum in morte, ut quomodo Christus resurrexerat a mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitae ambulemus.* Nam & tri-

na inter sacras lavacri mercio undas triduanam Domini non inconvenienter significat sepulturam, & tertia elevatio ab unda tertiae diei gaudium dominicam Resurrectionis demonstrat.

De Pentecosten autem Dominum dixisse discipulis suis sanctus commemorat Lucas, *Vos autem*, inquit, *baptizabimini Spiritu Sancto, quem accipietis illis non post multos hos dies, & illud: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest intrare in regnum caelorum.* Hinc alias egregius Praedicator de conversis & ex fontis utero sacratius renatis intonans ait: *Sed abluti estis, sed sanctificati estis in nomine Domini Jesu Christi, & in Spiritu Sancto.* Unde & ab ipsis Apostolis traditum est sanctae Ecclesiae, duo haec tempora in Mysterio sacri baptismi singulariter celebrare; quae de re placuit juxta hanc inviolabilem apostolicam regulam & canonicam formulam celeberrimas sanctiones bina haec tempora in sacramento regenerationis adscribi, excepto mortis periculo, pro quo non solum non sunt tempora observanda; sed nec hora vel momenta diei noctisque silentia, ut quaecumque hujus rei necessitas exigerit, nulla mora interveniente in mortis quemlibet periculo constituto baptismi gratia velocius tribuatur.

Similiter de his sentiendum est, qui obfidionis discrimine vallati seu timore percussu naufragii, vel angustia carceris circumdati, quae cuncta haec ad mortis pertinent causam. Alter autem apostolica & canonica, sicut dictum est, immutata forma servetur.

Ex hac igitur dominicae auctoritatis admonitione primus pastor Ecclesiae quorundam, ut ita dixerim, fratrum infestos animos temperare curavit, cum ab his de susceptione gentium quasi praevicator legis redargueretur. *Recordatus sum*, inquit, *sermonum Domini dicentis: Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini in Spiritu Sancto.* Et adjecit: *Ego autem quis eram, qui prohiberem Deo?* Definitum quippe est in superiore locutione, quibus necessariis omni tempore negotiis desiderantibus sacrum baptismum inculpabiliter concedatur. Videamus, si tamen licet nobis ex considerationis intuitu humiliter perpendere, an etiam propter rudem ad fidem gentem noviter concurrentem praedicta duo tempora laudabiliter valeant anticipari? ita dumtaxat ut non a recto sanctorum Scripturarum tramite exorbitare, nec praecedentium Patrum terminos videamur transgredere. In actibus namque legitur Apostolorum, praedicante Petro, trium millium credentium turba semel & bis, super quo Spiritus Sanctus ceciderat, baptismi gratiam suscepisse. *Et adposita est*, inquit, *in eadem die*, id est fidelium multitudini in corpore Ecclesiae adgregata. Sed & Eunuchus legens Esaiam Prophetam adsumpto Philippo divino in curru imperio aqua inventa ab eodem baptizatus adleritur. Denique & Paulus electionis vas triduo peracto jejunio ab Anania recepto lumine legitur baptizatus.

Haec igitur prolata exemplorum testimonia, quae protulimus, probabilia quidem, & verissima

Vide Gab-
baldi seu Ga-
ribaldi Leo-
dianus Ep-
iscopalis
Pastoralem

ANNO
CHRISTI
794

ANNO
CHRISTI
794

ina habenda existunt; sed longe ab his, de quibus agimus, dissimiliter sentienda. Hæc autem gens bruta & irrationabilis vel certe idiotæ & sine litteris tardiora atque laboriosa ad cognoscenda sacra Mystra invenitur. Illi vero, qui ex circumfisione venerant, quibus credita fuere divina eloquia, legislatio & mystica Prophetarum præconia, licet Centurio cohortis Italix ex gentibus fuerit; sed & ille sæcularibus litteris imbutus, & prius ab Angelo præmonitus, & ante baptismum inscribitur baptizatus, a Petro confessum inscribitur baptizatus. Illis namque, qui ex circumfisione erant, sicut dictum est, solo modo fides, qua Christum Dei Filium recte crederent, deerat, & ea quæ legebantur qualiter figurate intellegi deberentur, indigebant. Unde & Eunuchus, cum legeret in verbis Eliaz Prophete: *Sicut ovis ad occisionem ductus est, & quasi agnus coram tonsente se, sic non aperuit os suum, perquirat anxie a Philippo, utrum de se hoc Propheta, an de alio aliquo dixerit? Cui cum typice a Philippo evangelizatum esset, de Christi hæc passione mystice fuisse prædicta, ita tumque prædicatori suo, infuso sancto Spiritu, præbens ad sensum fideique munus de thesauro cordis per ferculum linguæ evangelizanti libenter obtulit prolatum. Nihil namque tunc aliud deerat Eunuchis nisi sola aquæ substantia, qua inventa, protinus in ea meruit baptizati.*

Huic autem genti, quemadmodum præfati sumus, sacris ignaræ eloquiis non convenit juxta hæc prolata Scripturarum exempla tam citius baptismi mysterium indulgere, priusquam imbuatur fidei sacramento per aliquas protelationis moras. Præsertim cum Dominus præcipiat discipulis suis, dicens: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, docentes eos servare omnia, quæcumque mandavi vobis.* Et rursus: *qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit.* Intueri quippe in verbis dominicis vigilantis studio libet, & animadvertendus in præceptis illius sacratissimus ordo. Non enim ait: *Ite, baptizate omnes gentes, docentes eos;* sed primum intulit: *Docete;* deinde adjecit: *baptizate.* Et non qui baptizatus fuerit & crediderit: sed, qui crediderit & baptizatus fuerit, hic salvus erit. Et post Baptismum rursus: *Docete eos servare omnia, quæcumque mandavi vobis.* Ut in promptu daretur intellegi, & ante Baptismum fides esset docenda, & ut intellegat novitius, quæ sit Baptismi gratia, quia per id peccata dimittantur, & regeneratus novus homo, mortuo scilicet inter undas redemptionis veteri cum actibus suis, qui erat filius peccati incipiat per adoptionem filius esse Dei, & particeps regni caelorum; & post hanc mortalem vitam æternæ vitæ beatitudinem consequatur. Post Baptismum vero docendi sunt servare omnia Dei mandata, quibus pie & juste in hoc sæculo vivere debeat.

Ipta vero prædicantium doctrina non debet esse violenta, humanoque pavenda timore; sed benigna, suadibilis, & cum dulcedine inrorata. Suadibilis nempe de præmio vitæ æternæ; terribilis de inferni supplicio, non de gladii cruento mucrone, nec coacti aut invitati trahantur ad baptismi lavacrum, sed quos Spiritus Sancti gratia perfuderit, & ex desiderio animæ suæ experierint salutem. Dilatatio

autem tarditatis usque ad quem dierum numerum prætendatur, in sacerdotis arbitrio æstimare debet, juxta mores profus audientium, quam velocius vel serius suscipiant verbum Dei, & aspirante Spiritu Sancto intellegant suæ redemptionis augmentum. Infra quadragenarium tamen numerum protelationis summa persistat, ne forte longe protracti flamma desiderii eorum deservens inaniter refrigescat. Ita dumtaxat, ut septenarius numerus in descendendo non transgrediatur.

Porro de duobus legitimis temporibus, id est, Paschæ vel Pentecosten, in quibus universaliter, sicut dictum est, tribuitur baptismum, considerare libet, qualiter propter conversionem illarum gentium, atque Sacerdotum raritatem, inviolabiliter valeant anticipari.

Scimus itaque sanctum venerandumque Paschæ gaudium & adventum sancti Spiritus, id est, Pentecosten in die dominico fuisse conlatum; & nos per unumquemque eudumata prima feria, id est, dominico die dominicæ Resurrectionis solemnem lætitiæ, & sancti Spiritus inenarrabilis presentis gloriæ celebramus. Si ergo felici præsumptione hac de causa prædicta tempora anticipare non expavescimus, venerandæ tamen dominicæ diei terminum, excepta mortis causa, nullo quolibet temeritatis ausu transilire præsumamus; ita ut per hunc ordinem cuncta procedant.

Denique si visum fuerit Sacerdoti, & non aliter res exigat, per duas vel tres aut amplius minulve eudumatas juxta definitio numero vel non protrahere cathecuminum, faciat qualiter illi recte paruerit. Per septem tamen illos dies, in quibus vespere Sabbati, quæ in prima lucecit Sabbati, baptizandus est, indito jejunio cathecizetur cotidie audiens, unguaturque oleo laudo, & in vespere, sicut diximus, Sabbati sanctificetur aqua in fonte vel in tali vase, ubi in nomine sanctæ Trinitatis trina merio fieri possit. Et postquam se professus fuerit credere in Deum Patrem omnipotentem, & in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, & in Spiritum Sanctum, & abiunctiari se confiteatur diabolum, & pompis ejus, mundum & pompis ejus, tunc semel dicatur a Sacerdote: *Et ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti.* Mox levatus tertia de unda, suscipiatur ab eo, qui ei spiritualis pater electus est.

Parvuli autem lactantes, nisi solo mortis debito interveniente, servantur cuncti ad illa duo universaliter, de quibus jam sæpius dictum est, tempora, Pascha utique, vel Pentecosten. De his autem, qui jam baptizati a Sacerdotibus terræ istius in nomine sanctæ Trinitatis esse probantur, quemadmodum eorum professione, cum a nobis diligenti cura percontarentur, didicimus, placuit, non oportere iterum baptizari. Ait enim Paulus divinus Apostolus: *Unum baptisma, una fides.* Et per semetipsam veritas Petro, qui lotus est, inquit, non indiget, ut lavet iterum, nisi tantum pedes, id est, gressus pravi operis lacrimarum fonte penitendo abluere.

Hi autem, qui a Clericis baptizati sunt, aqua tamen a Sacerdote benedicta, in nomine sanctæ Trinitatis, & adiunt presentes ipse baptizati, qui testimonium tali perhibeant, vel certe ipsi, qui baptizati sunt, valent de se taliter testimonium proferre, nec hos arbitramur recte iterum baptizari, sed per solam manus

hebdomada

ANNO
CHRISTI
794

nus impositionem tradantur eis omnia dona spiritalia, quæ ante baptismum & post baptismum oportuerant tradi, & sic in gremio sanctæ suscipiantur Ecclesiæ.

Illi vero, qui ab inlitteratis Clericis baptizati existunt, & cum intinguerentur in aqua, nec illi fidem, quia nesciebant, professi sunt, nec ille, qui baptizabat dixit: *Baptizo te in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti*. Nec in nomine Jesu Christi, sicut cujusdam horum idiotarum professione comperimus, sed sola aqua solum corpus abluit, hi profecto pro non baptizatis habendi sunt. Sola enim aqua sine sancti Spiritus ammixtione nihil valet aliud, nisi sordes carnis aut quorumcumque rerum abluere. Peccatorum nimirum remissio & sanctificatio spiritualis non nisi per gratiam sancti Spiritus ministratur. *Accipite*, inquit Dominus, *Spiritum Sanctum, quorum miseritis peccata, remittantur eis*. Enim vero non ait Do-

Aminus: Nisi quis renatus fuerit ex sola aqua tantummodo, sed ex aqua & Spiritu Sancto. Hinc est, quod Magister & Doctor gentium in sola aqua Joannis baptismate baptizatos mandat iterum baptizari. Nam cum interrogans explorasset eos, qui baptizati erant, si accepissent Spiritum Sanctum? & responsum ab eis recepisset, nescire se si esset Spiritus Sanctus, tunc iussit eos in nomine Jesu Christi baptizare. Ex hoc ergo exemplo collegi potest, in sola aqua sine gratia Spiritus Sancti baptizatos iterum proculdubio inculpabiliter baptizari.

De his igitur ita satis dixisse sufficiat. Nunc autem ad alia festinantes ab his compendiosis calami cuspite suspendamus.

PAULINUS licet indignus servorum Domini ultimus servus, valvula sanctæ & orthodoxæ Aquiligenis Ecclesiæ sedis horum Venerabilium fratrum socius & auditor sui.

ANNO
CHRISTI
794ANNO
CHRISTI
795

V I T A.

ANNO
CHRISTI
795EPISTOLÆ ET DECRETA
LEONIS PAPÆ III.

Leo tertius natione Romanus ex patre Azupio pio sedit annos viginti, menses quinque, dies decem & septem. Qui a parva ætate in vestuario patriarchii enutritus, & educatus, omnemque ecclesiasticam disciplinam spiritualiter eruditus, tam in psalterio, quamque in sacris divinis scripturis pollens subdiaconus factus in presbyterii honorem provectus est. Erat enim vir castus, loquela facundus, & animo constans.

Ubi vero inveniebat aliquem præcipuum monachum, vel servum Dei, in colloquiis divinis & oratione cum eo penitus vacare non cessabat. Et valde nimisque hilaris in elemosynis existerat, verum etiam & infirmorum prolixus maximus visitator, prædicans illis scripturaliter, ut eorum animas in elemosynis redimerent.

Qui plures ejus prædicationibus annuentes, quidquid ille pro Christo commendabat, occulte diu nocturne pauperibus erogabant: Fructum animarum crebro offerens salubriter Deo, & dum taliter in ipso vestuario præcipue degens splenderet, & ejus sollicitissimam curam ipse vestiarius diligeret, ab omnibus amantissime diligebatur. Quapropter divina inspiratione una concordia, eademque voluntate a cunctis sacerdotibus seu proceribus, & omni clero, necnon & optimatibus, vel cuncto populo Romano Dei nutu in natali beati martyris Stephani electus est, & sequenti die in natali sancti Joannis apostoli, & evangelistæ ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei pontifex in sede apostolica ordinatus est. Erat enim ecclesiasticarum rerum defensor, & contrariorum fortissimus expugnator, & nimis mitissimus, & eidem ecclesiæ benevolus præclarus amator, tardus ad irascendum, & velox ad miserandum, nulli malum pro malo reddens, neque vindictam secundum meritum tribuens, sed pius ac misericors a tempore ordinationis suæ omnibus studuit justitias facere. Hic vero rogam clero suo in

presbyterio maxime ampliavit. Fecit enim in basilica beati Petri principis apostolorum nutritori suo thuribulum aureum ante vestibulum altaris pensans libras decem & septem. Immo & in confessione ejusdem apostoli rugas ex auro purissimo cum gemmis diversis pensantes libras quadraginta & novem. Item coronas majores argenteas tres pensantes libras trecentas & septem. Verum etiam & cortinas albas holosericas rosatas habentes in medio crucem de chrysolabo, & periclysin de fundato unam.

Sarta vero tecta basilicæ beati Petri apostoli, id est, navem majorem, sed & aliam navem super altare cum quadriporticu simul & fontem, atque ante fores argenteas. Verum etiam & turrem cum cameris tuis ab imo usque ad summum omnia in omnibus noviter restauravit. Præsertim imaginem Salvatoris cum reliquis miræ pulchritudinis depictam ad decorem prescriptæ ecclesiæ in fastigio sub arcu majori posuit. Pari modo & in basilica beati Pauli apostoli, atque in basilica Salvatoris instar imagines fecit, & constituit. Sarta tecta vero tituli beati Anastasii, quæ a præfatis temporibus per incuriam marcuerant, & pene casura erant, suo almo studio noviter restauravit.

Similiter & titulum sanctæ Sabine studiose renovavit. In quo vero templo idem egregius præful fecit ex argento coronas quinque pensantes libras quatuordecim. Canistra duo pensantia libras tres & semis. Gabatas interfastiles novem pensantes libras undecim. Fecit autem & in basilica beate Dei genitricis, quæ appellatur ad præsepe, cyborium ex argento purissimo quod pensat libras sexcentas & undecim. Simul & rugas argenteas in ingressu presbyterii pensantes libras octuaginta, atque cortinam majorem sericam albam habentem periclysin, & crucem de fundata.

Immo & in sacratissimo altari majori fecit vellem de chrysolabo habentem historiam navitatis, & sancti Simeonis, & in medio chry-

* scripturas
* ut pro cura
pauperum
animas sua* habebant
* offerentes* natalitio
* natalitio* Baron. ad an-
num 795.
* vitus est ro-
gam, id est
stipendium

* chrysolabo

* interfastiles

* interfastiles

ANNO
CHRISTI
791.
quingenta
et quinque

ANNO
CHRISTI
791.

ritimon. Simul etiam & in camera ejusdem ecclesie & in quadriportico, necnon & coronas argenteas tres penantes inibi libras centum quadraginta quinque, & uncias novem. Interea & in basilica beati Christi martyris Laurentii sita foris muros fecit imagines argenteas tres Salvatoris, beati Petri apostoli, & sancti Laurentii penantes simul libras quinquaginta quatuor & semis. Et in sacro altari vellem hericam chrysoclabam habentem historiam dominice passionis, & resurrectionis. Itemque renovavit facta tecta B. Felicis, & Aduasti martyrum juxta sanctum Paulum apostolum, sed & basilicam S. Menze, atque tituli beati Vitalis Christi martyris, necnon & cœmeterium B. Sixti atque Cornelii via Appia. Simulque & cœmeterium S. Zoticæ via Laticana.

Pariter & ecclesiam sancte Dei genitricis, temperque virginis Mariæ dominæ nostræ sitam in Ponticana, quæ per ostiana mareuerat. Fecit autem idein prætul in basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli confessionem, simul & rugas ex auro obrizo habente gemmas pretiosas instar beati Petri apostoli penantes libras centum quinquaginta & sex. Et super ipsum sacrum altare imaginem auream habentem Salvatorem, & duodecim apostolos penantes libras septuaginta quinque, sed & cameram ejusdem basilicæ in modum beati Petri apostoli noviter fecit, præsertim & coronas argenteas tres penantes in una libras ducentas, & viginti. Et vela holoterica majora sigillata habentia periclysin, & crucem de blathin, seu fundato numero quindecim. Vela promiscua majora de quadruplo investita, quæ pendent in arcibus quadraginta tria. Vela modica sigillata, quæ pendent in arcibus minoribus ornata quadruplo viginti. Item vela modica de stauracim, quæ pendent in arcibus decem, & alia decem, ex quibus tria habent periclysin de chrysoclavo. Item vela quatuor filo pari Alexandrina. Item velum althino rotari habens periclysin, rotas cum cancellis, & in medio crucem cum gemmis, & quatuor rotas de Tyrio filo pares.

Fecit autem in basilica beati Andree ad beatum Petrum apostolum rugas argenteas penantes libras octuaginta. Verum etiam & in basilica Salvatoris, quæ appellatur Constantiniana, cameram miræ magnitudinis. Hic althicus prætul fecit in altari majori beati Petri apostolorum principis vellem chrysoclabam pretiosis gemmis ornatam habentem historiam tam Salvatoris beato Petro apostolo ligandi solvendi que potestatem tribuentis, quamque principum apostolorum Petri ac Pauli passionem figurantes miræ magnitudinis in natale apostolorum replendentem.

Item fecit vellem in titulo Eudoxie super altate Tyriam habentem grypas majores, & duas rotas chrysoclabas cum cruce, & periclysin, blathin, & chrysoclavum. Hic autem præcipuus prætul fecit in basilica beati Petri apostoli pharum argenteum ante presbyterium cum gabathis argenteis triginta, & canistrum octogoni in medio penantia libras sexaginta & tres; & in cantharis argenteis tam in circuitu altaris, quam in presbyterio posuit cerollata argentea penantia inibi libras ducentas & duodecim. Et in altare beatæ Petronillæ posuit vellem de stauraci unam habentem periclysin de blathis, seu chrysoclavo. Fecit autem & in basilica Salvatoris, quæ & Constantiniana,

vellem habentem historiam crucifixi, & de resurrectione Domini nostri Jesu Christi habentem periclysin de chrysoclavo. Sed & in basilica beati Clementis vellem de stauracim unam habentem periclysin de chrysoclavo. Fecit etiam & in arcibus argenteis ecclesie Dei apostoli vela de stauracim valde pulcherrima. Ipse vero præcipuus pontifex in titulo beatæ Sulannæ ubi & presbyter ordinatus fuerat, dum breviter destrudus fuisset, & jam per longitana tempora ipsæ parietinæ marcuissent, ob nimium amorem ampliavit ædificium, & noviter in altum fodiens firmitimum posuit fundamentum, & eruta planitie mirifice exalta super ipsa fundamenta ædificavit ecclesiam cum apside amplissima, & cacumina mirifica de mulivo, atque cameram decoratam, seu presbyterium, & pavementum marmoribus pulchris ornavit. Verum etiam dextra lævaque, & porticus ejus cum columnis marmoribus construxit. Sed & baptisterium ibi constituit, ubi & dona obtulit, videlicet gabathas aureas fundatas tres, penantes libras quatuor & semis: cruces aureas duas cum gemmis penantes libram unam, tum virgas argenteas penantes libras tres, & uncias septem: lucernam argenteam unam penantem libras quinque: imagines argenteas tres penantes libras triginta quinque. Fecit & confessionem ejusdem altaris ex argento purissimo penantem libras centum tres & uncias duas. Columnas argenteas octo & gammadia duo, & arcus duos cum crucibus argenteis quinque, & gabathas quindecim penantia simul libras centum quinquaginta. Crucem diacopton penantem libras quatuordecim. Canistrum ex cede Casotii penans libras duodecim & semis. Coronam majorem de argento unam cum delphinis triginta duobus penantem libras 32. Necnon & canistrum argenteum unum penans libras decem & octo, sed & aliud canistrum argenteum penans libras decem & octo. Vasa colatoria argentea deaurata penantia libras quatuor, & uncias tres. Gabathas argenteas habentes gryphos deauratos penantes libras duas. Coronas argenteas duas cum delphinis decem & octo penantes libras decem & novem. Enimvero idein præcipuus antistes fecit in eadem ecclesia vellem chrysoclabam cum periclysi cum chrysoclavo unam: sed & aliam vellem de blathin habentem in medio crucem de chrysoclavo. Et tabulas chrysoclabas quatuor cum gemmis ornatas, atque gammadias in ipsa veste chrysoclavas quatuor cum periclysi de chrysoclavo. Fecit autem & in patriarchio Lateranensi trichinium majus super omnia trichinia nomini suæ magnitudinis decorata, ponens in eo fundamenta firmitissima, & in circuitu laminis marmoribus ornavit, atque marmoribus in exemplis stravit. Et diversis columnis, tam porphyreticis quamque albis, & sculptis cum vasis, & libris simul postibus decoravit cameram apside de mulivo, & alias duas abidas diversas historiarum pingens super marmorem incrustatione, pariter in circuitu decoravit. Et in basilica beatæ Priscæ fecit idein antistes calicem fundatum superauratum unum, & coronas tres. Ex quibus unam habentem delphinos decem & alias duas numero novem, sed & gabathas octo penantes simul libras 20. novem. Vellem albam holotericam ornatam in circuitu blathii Byzanteo, & in fronte crucem de chrysoclavo

Hic

ANNO
CHRISTI
799.

Christiani

Gerasius

Hic autem venerabilis, & sanctissimus præfuldum in sancta catholica, & apostolica Romana ecclesia per ordinem ecclesiasticum degeret, & ritum orthodoxæ fidei teneret, atque ex omni parte tam per diversas ecclesias, quamque in patriarchio in amplis ædificiis constructis compite ornaret, cum die quadam more solito in litanis quæ ab omnibus majores appellantur procederet, ubi sibi populus obviam sacra religione occurrere deberet, & secundum annum consuetudinem litanias, & missarum solemnias cum sacerdotibus celebraret & omnipotenti Domino pro salute Christianorum populi preces funderet, & secundum olitanam traditionem a notario sanctæ Romanæ ecclesiæ, in ecclesia beati Georgii Christi martyris in ejus natali ipsa litania prædicata fuisset, omnes tam viri quamque femine devota mente catervatim in ecclesia beati Christi martyris Laurentii, quæ Lucinæ nuncupatur, ubi & collecta prædicta inerat, occurrerunt. Ubi dum prædictus venerabilis pontifex a patriarchio egressus fuisset, obviam illi sine planeta iniquus nec dicendus Paschalis primicerius occurrit, & in hypocrisis veniam ab illo petebat dicens, Quia infirmus sum, & ideo sine planeta veni. Tunc sanctissimus præfuldum illi dedit. Similiter & Campulus facellarius, in ipsorum dolositate pariter in pontificali obsequio pergentes, & dulcia verba quæ non habebant in pectore cum eo loquentes, maligni etiam & iniqui ac perversi, falsique Christiani, prorsus pagani, filii diaboli, in unum se sathanice colligentes, pleni iniqua cogitatione in ipso itinere ante monasterium sanctorum Stephani & Silvestri, quod domnus Paulus papa fundaverat, clam armati adstiterunt, atque repente de loco insidiarum exilientes ad ipsum (quod dictu nefas est) impie trucidandum absque ulla reverentia confluerunt, Paschale ad caput stante, & Campulo ad pedes secundum iniquum eorum consilium. Quo facto, omnis qui circa eum erat populus, videlicet inermis, & in Dei officio præparatus, timore armorum perterritus in fugam conversus est. Ipsi vero insidiatores atque operatores malorum Judaico more sine ullo divino vel humano honoris intuitu, sereno more comprehendentes, in terram eum projecerunt, & absque ulla misericordia sciendo exponjantes eum, crudeliter oculos ei evellere, & ipsum penitus cæcare conati sunt. Nam lingua ejus præcisa est, & ut ipsi omnino tunc arbitrati sunt, cæcum eum, & mutum in media platea dimiserunt. Verum ipsi maligni Paschalis, & Campulus sicut veri pagani, & impii ad ipsius monasterii ecclesiam ante confessionem eum trahentes, ante ipsum venerabile altare iterum oculos & linguam amplius crudeliter eruerunt, & plagis eum diversis, & fustibus cadentes lanaverunt, & semivivum in sanguine revolutum ante ipsum altare dimiserunt, postmodum vero sub custodia in ipso monasterio dimiserunt. Timore autem perterriti, ne a Christianis hominibus furatus inde fuisset: tunc malignum consilium adepti, sicut ipse Hegumenus monasterii sancti Erasmi professus est, fecerunt eum ad se venire clam per noctem, tam Paschalis malignus, qui tunc primicerius erat, quam Campulus facellarius & Maurus Nepefinus, & miserunt eum in prædictum monasterium sancti Silvestri cum pluribus iniquis consentaneis ipsorum

Concil. Gene. ral. Tom. XIII.

A malefactoribus. Et sic per noctem eum exinde abstolentes deduxerunt in monasterium sancti Erasmi, & in arcta & angusta custodia eum recluserunt. Sed Deus omnipotens quorum malitiam præsciendo diu patienter sustinuit, ipse eorum iniquos conatus mirabiliter destruxit. Contigit enim, cooperante Deo, & beato Petro apostolo suffragante, quod antedictus papa cum ab ipsis carnificibus in monasterium sancti Erasmi in custodiam mitteretur, Domino anouente, atque beato clavigero Petro regni cælorum suffragante, ut visum receperit, & lingua ad loquendum illi restituta sit.

Et ut ostenderet omnipotens Deus super suam famulum solitam misericordiam & magnum miraculum, divino nutu ejus a fidelibus Christianis viris, videlicet per Albinum cubicularium cum aliis fidelibus Deum metuentibus, ex ipso cum claustro occulte abstolentes in basilicam beati Petri apostolorum principis, ubi & ejus sacratissimum corpus quiescit, deduxerunt. Qui omnes audientes & videntes mirabilia Dei, qui innocentem & justum pontificem de manibus inimicorum eruit, glorificaverunt Dominum Deum, dicentes: *Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia magna solus, & non deseruit sperantes in se.* Sed in eo adimplevit misericordiam suam ut manifestaretur gloria Dei, & mirabilia in illo, quemadmodum promisit sperantibus in se, psalmista dicente: *Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus defensor vita mea, a quo trepidabo?* Et iterum: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, Domine, & lumen semitis meis.* Et vere a tenebris cum Dominus eripiens, lumen reddidit & linguam ad loquendum restituit, & totis ejus solidavit membris, & in omnibus operibus mirabiliter deducens confortavit. Et quantum gaudium habuerunt Christiani homines & fideles, tantum mærore & tristitia angustati illi nesciebant quid agerent, & in periculo se esse existimantes, quærebant semetipsos interficere. Et dum non invenirent quid aliud agerent, domum Albini fidelis beati Petri apostoli & ejusdem pontificis deprædantes destruxerunt, & in ipsam beati Petri apostoli aulam conjungente præfato pontifice confessum Vvinichis gloriosus dux Spoletanus cum suo exercitu obviavit ei, & cum summum pontificem videntem, & loquentem conspexisset, venerabiliter eum recipiens Spoletum deduxit, glorificans & laudans Deum, qui per talia mirabilia eum clarificavit. Quo audito per diversas civitates, Romanorum fideles ad eum occurrerunt, & pariter cum aliquibus ex ipsis civitatibus episcopis, presbyteris, clericis Romanis & primitibus civitatum, ad excellentissimum domnum Carolum regem Francorum, & Longobardorum, atque patricium Romanorum profectus est. Ipse vero Christianissimus & orthodoxus atque præcipuus clementissimisque rex illico ut audivit, misit in obviam ejus Hildivaldum archiepiscopum, & capellanum, & Ascharium comitem. Et postmodum proprium filium suum Pippinum excellentissimum regem cum aliis comitibus obviam ejus iterum, & usque ubi ipse magnus rex obviavit, & sicut vicarium beati Petri apostoli venerabiliter, & honorifice cum hymnis, & canticis spiritualibus eum suscepit, & pariter se amplectentes cum lacrymis se osculati sunt. Et prædicto pontifice

Ooo

ce

ANNO
CHRISTI
799.

ab Abrah.

ce *Gloria in excelsis Deo* inchoante, & cuncto clero suscipiente, oratio super cuncto populo data est. Tunc benignissimus dominus Carolus magnus rex antedictum pontificem conspiciens gratias Deo retulit, qui tam magna mirabilia super famulum suum per suffragia principum apostolorum Petri, ac Pauli operatus est, & ad nihilum prædictos iniquos viros deduxit.

Qui dum in magno honore apud se per aliquantum temporis eum ipse serenissimus rex habuisset, hæc præfati iniqui, & filii diaboli audientes post dira & iniqua incendia, quæ in possessionibus, seu rebus beati Petri apostoli gesserunt, moliti sunt, Deo illis contrario, falsa adversus sanctissimum pontificem imponere crimina, & post eum ad prædictummittere regem, quod probare nequaquam potuissent: quia per insidias, & iniquitates eorum talia nec dicenda, sanctam ecclesiam humiliare volentes, proferebant. Sed dum ad prædictum clementissimum magnum regem præfatus pontifex in magno & condecenti honore degeret, ex omni parte tam archiepiscopis quamque episcopis, & ceteris sacerdotibus venientibus una cum consilio ejusdem piissimi magni regis, omnibusque eximii Franciæ, Deo prævio, Romam illum remeare in suam apostolicam sedem honorifice cum nimio, ut decessit, miserunt honore. Qui per unamquamque civitatem tamquam ipsum suscipientes apostolum usque Romam deduxerunt.

Tunc Romani præ nimio gaudio suum recipientes pastorem, omnes generaliter in vigilia beati Andreæ apostoli, tam proceres clericorum cum omnibus clericis, quamque optimates & senatus cunctaque militia, & universus populus Romanus cum sanctorum, & diaconis, ac nobilissimis matronis, seu universis feminis, simul etiam & cunctæ scholæ peregrinorum, videlicet Francorum, Frisonum, Saxonum, atque Longobardorum, simul omnes connexi ad pontem Milvium cum signis, & bandis, & canticis spiritualibus susceperunt, & in ecclesiam beati Petri apostoli cum deduxerunt, ubi & missarum solemniter celebravit. Et omnes communiter corpus, & sanguinem Domini nostri Jesu Christi fideliter participari sunt.

Et alia die secundum olitanam consuetudinem natale beati Andreæ apostoli celebrantes Romam intrans cum multo gaudio & lætitia in patriarchium Lateranense introivit.

Et post aliquantos dies fidelissimis missis, qui cum eo venerunt in pontificale obsequium, videlicet Hildivaldo, & Arno reverendissimis archiepiscopis, & Cuniberto, Bernharde, Hartone, & Tesse reverendissimis & sanctissimis episcopis, nec non & Flacco electo episcopo, verum etiam Helmgoth, Rothegario, & Germano gloriosis comitibus residentibus in trichinio ipsius domni Leonis papæ & per unam & amplius hebdomadam inquirentibus ipsos nefandissimos malefactores, quam malitiam ab ipso ipsorum pontifice habuissent, tam Paschalis quamque Campulus cum sequacibus eorum nihil habuerunt adversus eum quod dicerent.

Tunc illos comprehendentes prædicti missi magni regis, emisserunt eos in Franciam. Qui post modicum tempus ipse magnus rex dum in basilica beati Petri apostoli conjunxisset, & cum magno honore susceptus fuisset, fecit in

eamdem ecclesiam congregari archiepiscopos, seu episcopos, abbates, & omnem nobilitatem Francorum, atque Romanorum, & sedentes pariter tam magnus rex, quam beatissimus pontifex fecerunt residere & sanctissimos archiepiscopos, & abbates sanctis reliquis sacerdotibus, & optimatibus Francorum & Romanorum, ut crimina quæ adversus alium pontificem dicta fuerant, declinarent. Qui universi archiepiscopi & episcopi, & abbates unanimiter audientes dixerunt: Nos sedem apostolicam, quæ est caput omnium Dei ecclesiarum, judicare non audemus: nam ab ipsa nos omnes, & vicario suo judicamur; ipsa autem a nemine judicatur, quemadmodum & antiquitus mos fuit, sed sicut ipse summus pontifex censerit, canonice obediemus. Venerabilis vero præsul inquit: Prædecessorum meorum pontificum vestigia sequor, & de talibus falsis criminationibus, quæ super me nequiter exarserunt, me purificare paratus sum. Alia vero die in eadem ecclesia beati Petri apostoli cum omnes adessent generaliter archiepiscopi, seu episcopi, & abbates, & omnes Franci qui in servitio ejusdem magni regis fuerant, & cuncti Romani in eadem ecclesia beati Petri apostoli, in eorum præsentia amplectens præfatus venerabilis pontifex sanctæ Christi quatuor evangelia coram omnibus ascendit in ambonem, & sub jurejurando clara voce dixit: Quia de istis falsis criminibus quæ super me imposuerunt, Romani, qui inique me persecuti sunt, scientiam non habeo, nec talia egisse me cognosco. Et hoc peracto omnes archiepiscopi, episcopi, & abbates, & cuncti clerici litania facta laudes dederunt Deo, atque Dei genitrici semperque Virgini Mariæ dominæ nostræ & beato Petro apostolorum principi, omnibusque sanctis Dei.

Post hæc adveniente die natali Domini nostri Jesu Christi, in jam dicta basilica beati Petri apostoli omnes iterum congregati sunt, & tunc venerabilis almissus pontifex manibus suis propriis pretiosissima corona coronavit eum.

Tunc universi fideles Romani videntes tantam defensionem & dilectionem, quam erga sanctam Romanam ecclesiam & ejus vicarium habuit, unanimiter altisona voce, Dei nutu atque beati Petri clavigeri regni celorum exclamaverunt: *Carolo piissimo Augusto a Deo coronato, magno, pacifico imperatori vita & gloria.*

Ante sacram confessionem beati Petri apostoli plures sanctos invocantes, ter dictum est, & ab omnibus constitutus est imperator Romanorum. Illico sanctissimus antistes & pontifex unxit oleo sancto Carolum & excellentissimum filium ejus regem in ipso die natalis Domini nostri Jesu Christi, & missa peracta post celebrationem missarum obtulit ipse serenissimus dominus imperator mentam argentam cum pedibus suis pentantem libras...

Sed & in confessione ejusdem Dei apostoli obtulit una cum præcellentissimo filio suo rege & filiabus diversa vasa ex auro purissimo in ministerio ipsius mentæ pentantia libras.... Sed & coronam auream cum gemmis majoribus, quæ pendet super altare, pensantem libras quinquaginta quinque. Et patet am auream majorem cum gemmis diversis pensantem libras triginta. Et calicem majorem cum gemmis, & anis duabus pensantem libras quinquaginta octo.

• contraria, Italia.

• potuerunt

• filio

• reaverunt

• dimittunt

• Bernharde

• Tesse

• ad ipsum pontificem

ANNO CHRISTI 792

examina-
rent.

• Carolus Magnus.

• Carolus Magnus coronatur imperator.

ANNO
CHRISTI
791.

oſto. Item calicem majorem fundatum cum ſcyphone penſantem libras triginta & ſeptem. Immo & aliam calicem majorem fundatum penſantem libras 36.

Obtulit & ſuper ſacraſſimum altare beati Petri apoſtoli, immo & in baſilica beati Pauli apoſtoli menſam argenteam minorem cum pedibus ſuis penſantem libras 55. cum diverſis vaſis argenteis miræ magnitudinis, quæ ad uſum ipſius menſæ pertinent.

Item in baſilica Salvatoris Domini noſtri Jeſu, quam Conſtantinianam vocant, obtulit crucem cum gemmis hyacinthinis, quam almiſſicus pontifex in litania præcedere conſtituit ſecundum petitionem ipſius piſſimi imperatoris. Immo & altare cum columnis argenteis, & cyborio.

Verum etiam & evangelium ex auro mundiſſimo cum gemmis ornatum penſans libras..... Item & in baſilica beate Dei genitricis Mariæ ad præſepe obtulit ſicla argentea majora penſantia libras..... Poſtmodum vero cum deduci ſuiſſent iniquiſſimi illi malefactores, videlicet Paſchalis cum Campulo, & ſequaces eorum in præſentia piſſimi domini imperatoris, circumſtantibus nobiliſſimis Francis & Romanis, & omnibus exprobrantibus de malis ipſorum conſiliis & operationibus, increpabat Campulo Paſchalem dicendo: Mala hora faciem tuam vidi, eo quod tu me miſiſti in iſtud periculum, & ceteri ſimiliter, unus alterum condemnans manifeſtabant ſuos ipſorum reatus. Quos dum tam crudeliter, & iniquos piſſimus imperator cognoviſſet, in exilium in partibus Franciæ miſit. Præſatus vero ſanctiſſimus pontifex juxta eccleſiam beati Petri apoſtoli fecit in tricliſneo majori miræ pulcritudinis decoratam abſidam de marmoſo ornatam, & abſidas duas dextra lævaque ſuper marmore & pictura ſplendentes, & in pavimento marmoreis exemplis ſtratis, cum ceteris amplis ædificiis, tam in aſcentu ſcælæ, quamque poſt ipſum tricliſneum compe fecit. Itemque fecit in baſilica beati Petri apoſtoli veſtem chryſoclabam cum pretioſis gemmis ornatam habentem hiftoriam dominicæ reſurrexionis. Sed & inter arcus argenteos vela ſeſica alba, & vela de ſtauraco pulcherrima. Poſt reſurrexionem ſuam, & ob nimium amorem fecit eidem nutritori ſuo præſbyterium noviter totum marmoreum magnæ pulcritudinis, ſculptum, compeque erectum. Sed & ſuper altare majus fecit tetravela holoſerica alithina quatuor cum aſtillis, & roſis chryſoclabis.

Et in eodem altari fecit cum hiftoriis crucifixi Domini veſtem Tyriam. Et in eccleſia doctoris mundi beati Pauli apoſtoli tetravela holoſerica alithina quatuor, & veſtem ſuper altare albam chryſoclabam habentem hiftoriam ſanctæ reſurrexionis. Et aliam veſtem chryſoclabam habentem hiftoriam nativitatſ Domini, & ſanctorum Innocentium. Immo & aliam veſtem Tyriam habentem hiftoriam cæci illuminati, & reſurrexionem. Idem autem ſanctiſſimus præſul fecit in baſilica beate Mariæ ad præſepe veſtem albam chryſoclabam habentem hiftoriam ſanctæ reſurrexionis. Sed aliam veſtem in orbiculis chryſoclabis habentem hiftorias annunciationis, & ſanctorum Joachim & Annæ. Fecit in eccleſia beati Laurentii foris muros idem præſul veſtem albam roſatam cum chryſoclabo. Sed & aliam veſtem ſuper ſanctum corpus ejus albam de ſtauraci chryſo-

Concil. General. Tom. XIII.

clabam cum margaritis. Et in titulo Calixti veſtem chryſoclabam ex blatthin Byzanteo habentem hiftoriam nativitatſ Domini, & ſancti Simeonis. Item in eccleſia ſancti Pancratii veſtem Tyriam habentem hiftoriam aſcenſionis Domini, ſed & in ſancta Maria ad martyres fecit veſtem Tyriam ut ſupra. Et in titulo ſanctæ Sabinae ut ſupra. Et in diaconia ſancti Bonifacii ut ſupra. Et in diaconia ſanctæ Mariz, quæ vocatur Coſmidin ut ſupra. Et in baſilica ſanctorum Coſmæ & Damiani fecit veſtem de blatthin Byzanteo cum periclyſi de chryſoclabo & margaritis. Item in eccleſia ſancti Valentini fecit veſtem chryſoclabam, & aliam veſtem fecit de fundato pulcherrimam. Et in diaconia ſanctorum Nerei, & Achillei fecit veſtem de ſtauraci. Et in diaconia ſanctæ Dei genitricis, quæ vocatur dominica, fecit veſtem de ſtauraci. Ipſe vero almiſſicus pontifex in venerabili monaſterio ſancti Sabæ fecit butronem argenteum cum caniſtro ſuo penſantem libras duodecim. Et veſtem de ſtauraci cum chryſoclabo & margaritis. Item & in monaſterio ſancti Eraſmi fecit veſtem de ſtauraci cum cruce, & gamadiis, ſimul & paratrapetis ſuis cum periclyſi de chryſoclabo. Verum etiam & in titulo Pammachii fecit veſtes duas, ex quibus unam de ſtauraci cum periclyſi de chryſoclabo. Et aliam veſtem de imizino. Sæpe didus vero antiſtes ſanctiſſimus eccleſiæ beati Andreæ apoſtoli ſuis in tricliſneo via Appia in Silice ſarta tecta noviter renovavit una cum baptiſterio & porticu. In qua eccleſia præſbyterium conſtituit, ubi & dona obtulit tam in argento, quamque in veſtibus, & libris. Nona vero indiſione peccatis noſtris imminentibus ſubito terræmotus factus pridie Kalendas Maii, & eccleſia B. Pauli apoſtoli ab ipſo terræmotu concuſſa, omnia ſarta tecta ruerunt. Quod conſpiciens magnus & præclarus pontifex in magnam veniens tribulationem, lamentari cœpit tam pro argento quamque pro ceteris ſpeciebus, quæ ibidem demolitæ & confractæ ſunt. Sed Domino annuente, & beato principe apoſtolorum protegente, præſatus pontifex & totis niſibus ſuis certamen ponens inſtar ſcuti antiquitus exiſtebat ampla, & maxima fortitudine ponens in meliorem deduxit ſtatum. Et in meliori ſpecie eam marmoribus decoravit, tamque præſbyterium, quamque totam eccleſiam marmoravit, & ejus porticus renovavit.

Simulque & in nave, quæ eſt ſuper altare, ſarta tecta omnia noviter reſtauravit, & tres imagines aureas ibidem obtulit, ſcilicet Salvatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti, beatorum principum apoſtolorum Petri & Pauli. Sed & aliam imaginem argenteam Salvatoris deauratam ſuper poſtes in introitu poſuit penſantem libras ſexaginta. Sed & omne argenteum ibidem quod conuſſatum fuerat noviter reſtauravit, necnon & fenestras ipſius eccleſiæ miræ pulcritudinis ex metallo Cyprino decoravit. Ipſe vero præſatus pontifex fecit in baſilica Salvatoris, quæ vocatur Conſtantiniana, ſuper altare veſtes duas, ex quibus unam cum chryſoclabo & gemmis habentem hiftoriam Salvatoris introcunſis in ſanctam civitatem, & in aliam chryſoclavam cum gemmis pretioſiſſimis habentem hiftoriam reſurrexionis dominicæ. Et in circuitu altaris vela rubeca ſerica quatuor, & alba quatuor cum chryſoclabo. Et tres ante imagines cum liſta, & alias

ANNO
CHRISTI
791.

Anno 80.
non 86.
Terræ motus Romæ
Beati Pauli
eccleſiæ concuſſa.

Eccleſia S.
Pauli reſtaurata.

Dona eccleſiæ
Luce accuſa.

ANNO
CHRISTI
791.

ANNO
CHRISTI
791.

- albas sericas numero septem & triginta. Et in altare beati Venantii fecit vestem de fundato cum velis duobus. Et in oratoris sanctorum Joannis Baptistæ & Joannis evangelistæ, fecit vestes de stauraci cum chrysoclavo, & vela duo.
- Idem vero præfatus pontifex super altare beati Petri apostoli fecit vestem cum vite ex auro purissimo cum gemmis pretiosissimis & margaritis, habentem in medio vultum Salvatoris, & sanctæ Dei genitricis Mariæ, & duodecim apostolorum, ubi & misit auri libras viginti quinque. Et aliam vestem chrysoclavam habentem historiam litaniarum majoris. Sed & aliam vestem habentem tabulas chrysoclavas tres, & historiam dominicæ passionis legendam: *Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur, & cetera.* Similiter etiam & cortinam majorem de fundato. Verum etiam & per arcus argenteos fecit vela paschalia cum periclysi de stauraci ex quinque cum chrysoclavo nonaginta & tres, & in arcibus majora vela alba quadraginta & octo. Necnon & gabathas fecit ex auro purissimo quindecim cum gemmis pendentes in pergula ante altare pensantes libras sexaginta quinque & semis. Sed & tabulam ante confessionem fecit ex auro purissimo pensantem libras viginti & novem. Verum etiam & imagines argenteas deauratas duas super regias majores posuit pensantes libras nonaginta. Immo & canthara argentea duo in presbyterio fecit pensantia libras quinquaginta: necnon & fenestras ignis ecclesiæ ex metallo Cypriano decoravit. Et alias fenestras de vitro diversis coloribus decoravit. Fecit & in basilica doctoris mundi B. Pauli apostoli vestem chrysoclavam habentem in medio Salvatorem & dextra lævaque BB. Petrum & Paulum gentibus prædicantes, cum periclysi de chrysoclavo & gemmis pretiosissimis. Super altare B. Andree fecit vestem chrysoclavam cum margaritis, sed & presbyterium ex marmoribus ornavit. Et in altare B. Petronillæ fecit vestem albam holosericam cum tabulis de chrysoclavo, & cruce, & ibidem presbyterium ex marmoribus sculptis decoravit. Fecit & columnas argenteas sex & regulares duos ex argento purissimo pensantes simul libras octuaginta. Et super corpus B. Gregorii confessoris atque pontificis fecit vestem albam holosericam cum tabulis de chrysoclavo & cruce. Itemque fecit in basilica sanctæ Dei genitricis ad præsepe cortinam Alexandrinam cum periclysi de stauraci, & aliam albam cum periclysi de blatthin pendentes super altare, & ante præsepe vela alba cum periclysi de blatthin. Necnon & intro rugas majores, atque ante secretarium, numero duodecim, & intus præsepe fecit vestem de alythino cum chrysoclavo. Immo & in basilica beati Laurentii martyris foris muros cortinam Tyriam cum periclysi de stauraci. In basilica beati Pancratii martyris fecit cyborium ex argento purissimo, pensans libras trecentas sexaginta & septem. Et in titulo Callisti ad honorem sanctæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ fecit cyborium ex argento pensans libras quingentas quatuor & semis.
- Et in titulo Eudoxiæ fecit vestem albam cum periclysi de chrysoclavo. Et in titulo sanctæ Cæciliæ fecit vestem de stauraci. Sed & in titulo sancti Eusebii fecit vestem de fundato. Et in titulo sancti Vitalis fecit vestem de stauraci cum cruce de chrysoclavo. Necnon & in titulo sanctæ Pudentiæ fecit vestem ut supra. Et in titulo sanctæ Anastasiæ fecit vestem de fundato. Fecit & in titulo sanctæ Praxedis vestem de stauraci cum periclysi de blatthin. Et in basilica B. Laurentii in Formoso fecit vestem de quadrapulo.
- Immo & in monasterio sancti Anastasi fecit vestem de chrysoclavo ejusdem cum martyris passione depicta, & pharum de argento cum canistro octogoni pensantes libras viginti quinque. Et in monasterio sancti Silvestri fecit vestes duas, unam in basilica majori Byzantæ cum chrysoclavo, & aliam de fundato in oratorio. In monasterio sanctæ Lucie in Renatis fecit vestem de fundato cum chrysoclavo. Et in sancto Angelo in Fabiano fecit vestem de fundato. Et in diaconia sanctæ Lucie in septem viis fecit vestem de fundato. In diaconia vero sanctorum Sergii & Bacchi fecit vestem de stauraci. In diaconia vero sanctæ Lucie in Orseola fecit vestem de stauraci, & in diaconia sancti Eustachii fecit vestem de fundato. Ipse autem a Deo protectus venerabilis & almiscus pontifex fecit in basilica beati Petri apostoli nutritoris sui in medio basilicæ crucifixum ex argento purissimo pensantem libras septuaginta & duas. Itemque fecit in patriarchio Lateranensi triclinium miræ magnitudinis decoratum cum absida de musivo, sed & alias absidas decem dextra lævaque diversis historiis depictas, habentes apostolos gentibus prædicantes, coherentes basilicæ Constantinianæ, in quo loco & accubita collocavit, & in medio concham porphyreticam aquam fundentem. Necnon & pavementum ipsius marmoribus diversis stravit. Fecit autem & in titulo sancti Quiriaci vestem de stauraci cum periclysi de blatthin, & in gyro chrysoclavam, & in medio crucem de margaritis. Immo & in cœmeterio sancti Sixti via Appia fecit vestem de stauraci, & in medio crucem de chrysoclavo. Verum etiam & in titulo Callisti super altare post absidam fecit vestem de stauraci, & in medio crucem de chrysoclavo, & ibidem similiter vela sex fecit de stauraci. Fecit & in titulo sanctorum quatuor Coronatorum vestem de stauraci habentem in medio crucem de chrysoclavo. Et in titulo sancti Marcelli fecit vestem de stauraci.
- Simulque in ecclesia sanctæ martyris Sabine fecit vestem de fundato cum periclysi de blatthin habentem in medio crucem de chrysoclavo. Necnon in basilica sancti Laurentii in Formoso fecit vestem de fundato. Ecclesiam vero beati Pauli apostoli, quæ vocatur conventus, sitam in territorio Orbetano infra fines Suanenses, & Clusianenses, seu Tuscanenses, atque Castritana, quæ pro nimia vetustate jam immaruerat, atque in ea pecudes refugium faciebant, necnon & ex ea reliquiæ ablata fuerant, idem sanctissimus præsul pontifex mundari præcepit, & omnia facta tecta ipsius in porticibus noviter restauravit, atque in altare ejus vestem de stauraci posuit, & reliquias recondi præcepit. Pari modo & in basilica beati Petri apostoli sita in Albano, quæ pro nimia vetustate jam ruitura erat, omnia tecta facta ejus noviter restauravit. Fecit autem idem almiscus pontifex in basilica beati Hippolyti martyris in civitate Portuensis vestes de stauraci duas, unam super corpus ejus, & aliam in altari majori. Et in titulo sanctæ martyris Sabine tetra vela de stauraci cum periclysi de blatthin. Enimvero & in oratorio sanctæ Dei genitricis sito in xeno-

S. Petri.

* rugas

S. Pauli.

S. Andree.

S. Gregorii.

S. Laurentii.

S. Pancratii.

S. Anastasi
monasterii.

S. Silvestri.

S. Lucie.

S. Petri.

Laterani.

S. Quiriaci.

S. Sabine.

S. Petri.

S. Hippolyti.

ANNO
CHRISTI1797.
Litaniam octo
scentis annis
dominicum
adhibuit.

dochio Firmis fecit vestem de stauraci pulcher-
tissimam.

Ipse vero a Deo protectus, & præclarus pon-
tiffex constituit ut ante tres dies ascensionis do-
minicæ litanis celebrarentur, scilicet feria se-
cunda, egrediente pontifice cum omni clero,
& cuncto populo cum hymnis, & canticis spiri-
tualibus ab ecclesia Dei genitricis ad præsepe per-
gendo ad ecclesiam Salvatoris, quæ appellatur
Constantiniana. Feria tertia vero exeuntes ab
ecclesia sanctæ Sabinae martyris, & pergentes ad
beatum Paulum apostolum. Feria quarta exeun-
tes ab ecclesia Jerusalem, & pergentes ad bea-
tam ecclesiam beati Laurentii martyris foris
muros. Fecit autem & in titulo sanctorum qua-
tuor Coronatorum vestem de stauraci habentem

S. Coronato-
rum 4.

in medio crucem de chrysoclavo.
Idem vero sanctissimus præsul in basilica bea-
ti Agapiti martyris in civitate Prænestina fecit
vestem de stauraci cum periclysi de fundato,
& in medio crucem de chrysoclavo. Fecit idem
sanctissimus præsul in ecclesia beati Clementis
quæ ponitur in Velitris, vestem de stauraci.
Simili modo & in titulo beati Chrysoconi fecit
vestem de stauraci cum periclysi de blatthin.
Et in titulo beati Laurentii de Lucina fecit
vestem de stauraci cum periclysi de blatthin.
Et in titulo beati Marci fecit vestem de stau-
raci cum periclysi. Et in titulo beati Lauren-
tiii in Damaso fecit vestem similiter. Simili mo-
do & in titulo beati Sixti fecit vestem de stau-
raci cum periclysi de blatthin, necnon & in
diaconia beati Hadriani, & in ecclesia beatæ
Martinae, & in diaconia antiqua fecit vestes de
stauraci cum periclysi. Simili modo & in dia-
conia beati archangeli fecit vestes tres, ex qui-
bus unam de stauraci cum periclysi de blatthin,
& alias duas de Tyrio cum periclysi de blatthin,
& alias duas de Tyrio cum periclysi de funda-
to cum historia de elephantis. Immo & in
diaconia sancti Theodori fecit vestem de stau-
raci cum periclysi. Et in diaconia beati Geor-
gii fecit vestem de fundato cum historia de
elephantis, seu diversis historiis cum periclysi
de fundato. Fecit & in diaconia in gyro ve-
stem de stauraci cum periclysi de blatthin. Si-
mili modo & in diaconia in via Lata fecit ve-
stes duas de Tyrio cum periclysi de blatthin.

S. Laurentii.

S. Sixti.

S. Theodori.

Et in diaconia sanctæ Agathæ fecit vestem
de stauraci cum periclysi de blatthin. Fecit in
basilica beati archangeli quæ ponitur in septi-
mo, vestem de stauraci cum periclysi de blat-
thin. Et in monasterio sancti Agapiti quod pon-
itur ad vincula, fecit vestem de stauraci.
Idem vero misericordissimus præsul fecit in ec-
clesia beatæ Agnetis martyris, ubi ejus corpus
requiescit, vestem de fundato cum periclysi de
blatthin. Et in ecclesia beati Apollinaris fecit
vestem de stauraci cum periclysi de blatthin.
Idem misericordissimus præsul fecit & in titulo
sancti Martini, & Silvestri vestes de stauraci
duas, e quibus unam cum periclysi de funda-
to, aliam vero de blatthin.

S. Agnetis.

S. Apolli-
naris.

S. Viti

Et in diaconia sancti Viti fecit vestem de
stauraci cum periclysi de fundato. Enimvero
& in ecclesia beatæ Eugeniæ, in qua sanctum
corpus ejus requiescit, fecit vestem de stauraci
cum periclysi de blatthin. Fecit & in ecclesia
sancti Stephani in Cælio monte vestes de stau-
raci duas, in quibus unam in altari majori,
aliam vero super corpora sanctorum martyrum
Primi & Feliciani.

S. Stephani.

Simulque & in basilica beatæ Euphemie fecit

A vestem de stauraci, & in basilica beati archan-
geli, quæ ponitur in vico Patricii, fecit vestem
de stauraci.

ANNO
CHRISTI1797.
Sebastiani.

Fecit & super sepulcrum beati Sebastiani mar-
tyris via Appia ad Catacumbas vestes majores
duas, ex quibus unam de stauraci, & aliam de
fundato. Et inibi super tumbas apostolorum Pe-
tri ac Pauli fecit vestes duas de stauraci & fun-
dato, seu blatthin. Idem vero sanctissimus præ-
sul fecit in basilica beati Laurentii martyris si-
ta infra civitatem Tiburtinam, vestem de stau-
raci. Fecit & in oratorio sancti Stephani in san-
cto Petto, qui appellatur major, vestem de
stauraci. Fecit autem & in basilica beati Hya-
cintii sita in Sabinis, ubi & corpus ejus re-
quiescit, vestem de stauraci pulcherrimam. Idem
a Deo protectus, & præclarus pontiffex fecit su-
per altare beati Petri apostoli fautori suo ve-
stem de chrysoclavo miræ magnitudinis habentem
historiam dominicæ nativitatis cum gem-
mis pretiosissimis, & margaritis ornatam. Fecit
autem in supradicta ecclesia vela de stauraci
atque de fundato pendentia inter columnas ma-
jores dextra lævaque numero sexaginta quin-
que. Et alia vela alba holoserica majora tria,
quæ pendent ante regias in introitu. Atque
ibidem ejus beatitudo fecit crucifixum ex ar-
gento purissimo, qui stat juxta altare majus
miræ magnitudinis decoratum pensantem libras
quinquaginta duas: cui super fecit gabathas sex
cum cruce ex argento purissimo, quæ pendent
ante arcum majorem dextra lævaque, pensantes
simul libras duodecim & semis.

Tibure.

S. Petri.

Enimvero & inibi fecit præclarus pontiffex ve-
la de stauraci, quæ pendent in arcibus argen-
teis in circuitu altaris, & in presbyterio nume-
ro nonaginta & sex, ex quibus duo habentia
in medio cruces de chrysoclavo cum orbiculis,
& alias octo cum periclysi de chrysoclavo. Nec-
non & arcus cum columnis suis fecit ex ar-
gento purissimo in supradicta ecclesia, & in medio
presbyterio pensantes simul libras ducentas quin-
quaginta & unam & semis. Idem vero almiticus
pontiffex fecit ubi supra crucem anaglypham in-
ter asilem, ex auro mundissimo pendentem in
pergula ante altare cum candelis duodecim,
pensantem libras tredecim.

Prædictus quoque venerabilis pontiffex fecit in
basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli ea-
lices majores fundatos ex argento purissimo ex
ipsius apostoli donis, qui pendent in arcu ma-
jore numero undecim, & alios qui pendent in-
ter columnas majores dextra lævaque numero
quadraginta pensantes simul libras ducentas se-
xaginta & septem.

S. Pauli.

Hic idem almiticus præsul divina inspiratio-
ne repletus fecit in basilica beati Pauli aposto-
li cyborium cum columnis suis super altare mi-
ræ magnitudinis, & pulchritudinis decoratum ex
argento purissimo pensans libras bis mille &
quindecim. Necnon & crucem anaglypham in-
terrafilem ex auro purissimo pendentem in per-
gula ante altare, pensantem libras tredecim:
Atque velum rubeum, quod pendet ante alta-
re habens in medio crucem de chrysoclavo,
& periclysin de chrysoclavo.

Pari modo & in basilica sanctæ Dei genitri-
cis ad præsepe fecit gabathas quinque ex auro
purissimo, pensantes libras octo & semis, atque
crucem ex auro purissimo pensantem libras de-
cem, necnon & coronam majorem ex argento
purissimo pensantem libras triginta sex. Enim-
vero & inibi fecit vela alba holoserica penden-
tia

B. Mariae

ANNO
CHRISTI
1191.

Ostia.

Constanti-
na ecclesie.

S. Maria.

ua inter columnas majores dextra lavaque numero quadraginta duo, ex quibus undecim rosata. Fecit & in circuitu altaris ubi supra alia vela alba holoferica rosata, quæ pendent in arcu de cyborio numero quatuor, ex quibus unum cum chrysoclavo & margaritis, atque velum aliud majus album, quod pendet ante regias majores in introitu. Sarta tecta vero ecclesie beate Auree sita in Ostia omnia noviter reparavit. Ecclesiam vero B. Marcelli sitam in quartodecimo, quæ ab igne fuerat exulta, idem almficus p̄sul in omnibus noviter restauravit. Ipse vero p̄clarus pontifex fecit in basilica Salvatoris, quæ appellatur Constantiniana, tetravela in circuitu altaris alba holoferica, ex quibus unum habet in medio tabulam cum cruce de chrysoclavo. Immo & in eadem basilica Salvatoris Domini nostri Jesu Christi renovavit altare majus miræ magnitudinis decoratum ex argento purissimo pensante libras 69. Fecit & in basilica sanctæ Dei genitricis ad præsepe vestem chrysoclavam cum margaritis ornatam, habentem historiam dominicæ nativitatæ. Simul etiam & arcus duos ex argento in presbyterio cum columis quatuor, & alios arcus quinque pensantes libras centum triginta & tres. Idem vero præcipuus p̄sul fecit in basilica sanctæ Dei genitricis ad præsepe vestem rubeam alythinam habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum historia Domini nostri Jesu Christi & sancti Simeonis, quando in templo est præsentatus. Et in circuitu listam de chrysoclavo. Nec non & aliam vestem chrysoclavam habentem historiam transitus sanctæ Dei genitricis miræ magnitudinis & pulcritudinis decoratam ex gemmis pretiosis, & margaritis ornatam cum periclysi de chrysoclavo, & in circuitu listam de chrysoclavo. Verum etiam & in diaconia ipsius Dei genitricis dominicæ nostræ, quæ appellatur dominica, fecit vestem rubeam alythinam habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum historia ejusdem Dei genitricis ex margaritis ornatam, & periclysin de chrysoclavo. Fecit autem & in diaconia ipsius Dei genitricis, quæ appellatur antiqua, super altare majus cyborium ex argento purissimo, pensans libras ducentas & duodecim.

P̄fatus vero venerabilis & p̄clarus pontifex fecit in basilica B. Petri apostoli nutritori suo gabatham ex auro purissimo anaglypham cum gemmis pretiosis ornatam, quæ pender ante imaginem ipsius apostoli in ingressu vestibuli, pensantem libras septem & semis. Faciem vero sacri altaris ipsius apostolorum principis ab imo usque ad summum cum luminaribus inferius superiusque, necnon & intra confessionem Salvatorem stantem dextra, lavaque ejus beati apostoli Petri, & Pauli habentes pariter coronas ex gemmis pretiosis, atque pavimentum ipsius confessionis investivit ex auro fulvo nimis pensante libras quadringentas quinquaginta & tres & uncias sex. Verum etiam super ipsum sacrum altare fecit vestem chrysoclavam habentem historiam dominicæ ascensionis, & pentecosten cum periclysi de chrysoclavo.

Pari modo ubi supra fecit imaginem ipsius apostolorum principis in porta virorum ex auro purissimo, & gemmis pretiosissimis miræ magnitudinis & pulcritudinis decoratam, pensantem libras decem & novem & uncias tres. Præteritum vero idem beatissimus pontifex fecit

ubi supra cancellos fusiles in ingressu presbyterii, seu in dextra parte, lavaque, nec non & in ingressu vestibuli ex argento mundissimo, pensantes simul libras mille, quingentas septuaginta & tres. Simulque & columnas volatiles tam in ingressu corporis dextra, lavaque ex parte virorum, ac mulierum paria octo pensantes simul libras centum nonaginta, nec non & arcus argenteos octo pensantes simul libras centum quadraginta & tres.

Fecit autem idem beatissimus pontifex in basilica B. Andreæ, ubi supra, regnum ex auro purissimo cum gemmis pretiosis ornatum pensans libras duas, & uncias quinque.

Nec non & super altare B. Petronillæ, ubi supra fecit regnum aureum cum gemmis pretiosissimis, pensans libras duas & uncias tres. Simili modo & super altare sanctæ Dei genitricis ubi supra, quæ appellatur Mediana, fecit vestem de fundato cum periclysi de chrysoclavo habentem historiam annunciationis Domini. Fecit autem idem beatissimus pontifex in basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli li canistros ex argento puro numero 47. pensantes simul libras ducentas quadraginta & septem. Et in monasterio sanctæ Agathæ martyris super Suburram fecit vestem rubeam alythinam habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum periclysi de chrysoclavo. Nec non & in monasterio sancti Pancratii sito post basilicam Salvatoris, quam Constantinianam vocant, fecit vestem de fundato. Hic fecit beato Petro apostolo fautori suo evangelia aurea cum gemmis prasinis atque hyacinthinis & albis miræ magnitudinis in circuitu ornata, pensantia libras decem & septem & uncias quatuor. Hic fecit calicem aureum præcipuum diversis ornatum lapidibus pretiosis pensantem libras viginti octo. Similiter & pateram auream pensantem libras viginti octo, & uncias novem.

Pari modo in basilica ipsius apostoli fecit cherubin ex argento purissimo deauratos quatuor, qui stant super capita columnarum argentearum cum cyborio pensantes libras nonaginta & tres. Fecit quoque idem præcipuus p̄sul ubi supra imaginem Salvatoris auream, quæ stat in trabe super ingressum vestibuli pensantem libras 79. Fecit autem in basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli angelos ex argento purissimo deauratos duos, qui stant juxta imaginem Salvatoris in ingressu vestibuli, pensantes libras centum & semis. Verum etiam & policandilum porphyreticum pendentem in pergula ante confessionem in catenulis aureis, quæ pensant libram unam. Præteritum & in ingressu basilicæ; ubi supra regias majores fecit imagines ex argento quinque pensantes inibi libras ducentas viginti & novem. Enimvero ubi supra fecit aquamanus antipempto deauratas paria duo, pensantes simul libras quatuordecim. Fecit autem idem p̄fagus antistes, ubi supra, cerosstas majores versatiles anaglyphos ex argento purissimo, pensantes simul libras octuaginta & sex & uncias octo. Atque lucernas majores fusiles bimexas anaglyphas, duas pensantes inibi libras 57. & constituit ejus beatitudo, ut quotidianis noctibus ante altare ipsius apostoli ardere debeant.

Hic divina adspiratus gratia investivit trabem majorem, quæ est sub arcu principali ex argento mundissimo pensante libras mille trecentas quinquaginta & duas.

ANNO
CHRISTI
1191.* coratiles,
vel versatiles.

S. Petronilla.

S. Pauli.

S. Agathæ.

Salvatoris.

B. Pauli.

* polycandelum.

ANNO
CHRISTI
791.

Fecit autem hic præclarus pontifex ubi supra in altari majori vestem chrysoclavam miram magnitudinis, & pulcritudinis decoratam, habentem historiam Salvatoris Domini nostri Jesu Christi sanctæque ejus genitricis, & duodecim apostolorum cum periclysi de chrysoclavo, undique cum margaritis ornatam, & ab utriusque lateribus blattis cum chrysoclavo decoratam, quæ in natalibus apostolorum idem egregius præsul ibidem poni constituit. Fecit autem ibi super crucem majorem ex auro fulvo nimis panoclystam ornatam gemmis pretiosis, pensantem libras 42. & uncias duas. Nec non & cerosstrata paria quatuor investita, ex argento deaurato pensantia simul libras septuaginta & septem.

S. Petronil-
lx.

Fecit autem venerabilis & præclarus pontifex super altare B. Petronille cyborium cum columnis porphyriticis ex argento purissimo miram magnitudinis decoratum pensans libras trecentas quadraginta & octo, atque imaginem argenteam stantem sub arcu de ipso cyborio pensantem libras decem & semis.

S. Pauli.

Ipsæ vero a Deo protectus & præclarus pontifex fecit in basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli super altare majus vestem chrysoclavam habentem historiam dominicæ resurrectionis cum margaritis ornatam, & periclysi de chrysoclavo. Similiter ex margaritis ornatæ imagines apostolorum duas ex argento deauratas pensantes libras octuaginta & sex.

S. Mariæ.

Hic vero misericordissimus pontifex fecit in basilica sanctæ Dei genitricis ad præsepe super altare vestem chrysoclavam habentem historiam dominicæ resurrectionis miræ magnitudinis & pulcritudinis decoratam cum periclysi de chrysoclavo undique ex margaritis ornatam.

Et in titulo sanctæ Dei genitricis, quæ appellatur Callisti, fecit regnum ex auro purissimo pendens super altare majus ex gemmis pretiosis ornatum, pensans libram unam.

Atque in diaconia ipsius Dei genitricis, quæ appellatur dominica, fecit regnum ex auro mundissimo pendens super altare majus ex gemmis pretiosis ornatum pensans libras duas. Hic beatissimus præsul divina inspiratione repletus fecit in basilica Dei genitricis ad præsepe in ingressu præsepii regias vestias ex argento purissimo, pensantes simul libras centum viginti & septem, & super ipsas regias velum modicum fundatum habens in circuitu listam de chrysoclavo. Nec non & alia vela Tyria super regias majores tria in ingressu basilicæ cum periclysi de fundato.

S. Petri.

Fecit autem idem egregius præsul in basilica B. Petri apostoli calices majores ex argento mundissimo, qui sedent super trabes argenteas numero decem & octo pensantes simul libras centum octuaginta duas. Nec non, ubi supra, fecit cerosstratas majores fusiles ex argento purissimo, qui stant ante confessionem, pensantes libras centum nonaginta octo. Investivit vero super trabem ex argento mundissimo, quæ est super imaginem auream in ingressu vestibuli, pensante libras centum viginti sex & semis. Verum etiam ubi supra fecit lucernas fusiles duas ex argento purissimo pensantes simul libras viginti & septem. Et hoc constituit ut dominicorum die, vel in sanctis solemnitatibus hinc inde juxta lectorium consistenterent, & ad legendum sacras lectiones luminis splendore refulgenterent.

S. Andree.

Hic fecit ad beatum Andream apostolum cy-

borium ex argento purissimo super altare majus pensans libras trecentas & quinque. Hic autem præcipuus pontifex divinitus inspiratus baptisterium ubi supra conspiciens, quia jam præ nimia vetustate ruinæ proximum intrat, & quia angustior locus populi existebat, qui ad baptismum veniebat, idem præsul a fundamentis ipsum baptisterium in rotundum ampla largitate construens in meliorem erexit statum, atque sacrum fontem in medio largiori spatio fundavit, & in circuitu columnis porphyriticis decoravit, & in medio fontis columnam posuit, & super columnam æquum ex argento purissimo fundentem aquam, qui pensat libras decem & octo & uncias decem. Nec non & altare majus sub absida construxit, cujus faciem, atque confessionem seu rugas ad decorem ipsius sacri altaris investivit ex argento mundissimo pensante simul libras quadraginta & octo. Verum etiam & vestem de stauraci super eam posuit, atque regularem ibi superinvestitum ex argento purissimo fecit. Et super ipsum regularem posuit arcum & gammadias ex argento, pensantia simul libras octuaginta. Nec non imagines tres ubi supra posuit, pensantes inibi libras triginta & septem & uncias decem. Ipsum vero baptisterium diversis in circuitu decoravit picturis.

Oratorium vero sanctæ crucis ubi supra, S. Crucis, quod jam præ nimia erat vetustate ruiturum, hic præcipuus pastor a fundamentis simul cum absida novo ædificio erexit, & ad perfectum usque perduxit, atque ipsam absidam ex multivo diversis decoratam picturis, atque marmoribus miro splendore ornavit, ubi & obulit ciborium super altare cum columnis suis, atque faciem ipsius altaris investivit ex argento purissimo pensante libras centum viginti & unam & uncias duas. Regnum spanoclystam ex auro purissimo cum cruce in medio pendens super ipsum altare, pensantia libram unam & uncias undecim. Nec non & alias columnas argenteas quatuor & super ipsas columnas regularem investitum ex argento purissimo pensantes inibi libras sexaginta & quatuor & uncias tres. Arcus argenteos tres pensantes libras quadraginta & tres & uncias octo. Imagines argenteas deauratas tres pensantes inibi libras triginta. Canistros argenteos interfaciles duodecim pensantes simul libras septuaginta & octo. Gabathas argenteas interfaciles fundatas viginti unam, & crucem unam, pensantes in unum libras quinquaginta. Vestem super altare de fundata unam, & aliam de blattis cum chrysoclava, nec non & aliam vestem albam rosatam cum chrysoclavo. Velum modicum chrysoclavatum cum crucifixo & margaritis ornatum. Vela de stauraci septem, vela de fundato quatuor, vela modica, quæ pendunt in regulari ante imagines Tyrias, sex. Vela alba serica ornata in circuitu de fundato duodecim. Velum majus album rosatum ornatum desuper de quadrapulo unum, & aliud velum rubeum cum bubalo, quod pendet ante regias majores. Vela modica de stauraci quatuor; quæ pendunt in regulari ante imagines, sed & alia vela promiscua serica numero undecim. Fecit ubi supra ad fontes vela Tyria tria, quæ pendunt in regulari ante imagines, & alia vela serica numero viginti unum.

Hic fecit B. Petro apostolo nutritori suo calicem aureum præcipuum spanoclystum diversis ornatum lapidibus pretiosis pensantem libras

ANNO
CHRISTI
791.
Baptisterii
renovato.

interfaciles

B. Petri.
epanocli-
sum.
bras

ANNO
CHRISTIANNO
CHRISTI
791.

bras triginta. Pari modo fecit & patenam auream spanocylitam similiter diversis ornatam pretiosis lapidibus pensantem libras viginti quinque. Fecit vero super cyborium de altari majori beato Petro apostolo canthara majora quatuor ex argento purissimo habentia in medio ceteros ex argento deauratos, pensantia in unum libras centum & 40. Prædixus vero, & præclarus pontifex fecit ubi supra thuribulum apostolicum ex auro purissimo pensas libras duas & uncias quinque. Fecit vero vellem supra altare manus chrysoclavam diversis ornatam piduris, quam constituit quatuor temporibus per annum in duodecim lectionibus ibidem ponere. Fecit ubi supra coronas majores ex argento purissimo quatuor pensantes simul libras centum quinquaginta quatuor & semis. Fecit vero ubi supra lectorium ex argento purissimo miræ magnitudinis decoratum pensans libras centum quadraginta & tres. Nec non & cerostatas ex argento mundissimo stantes juxta ipsum lectorium pensantes simul libras quadraginta & novem. Verum etiam & super ipsas cerostatas fecit lucernas fusiles bimexas duas ex argento puro pensantes libras viginti & septem. Et hoc constituit, ut dominicorum die, vel in sanctis sollempnitatibus hinc inde juxta lectorium consistere, & ad legendum sacras lectiones luminis splendore fulgerent. Pharocantharos fecit in presbyterio numero quatuordecim ex argento mundissimo, pensantes simul libras quadringentas triginta & tres. Necnon columnas octo, & arcus quatuor fecit ex argento pensantes imbi libras centum septuaginta & tres.

Fecit vero ubi supra calices fundatos ex argento, qui pendet inter columnas majores dextra lævaque basilicæ numero sexaginta quatuor, pensantes pariter libras quadringentas sexaginta & unam.

S. Andree. Idem vero præfagus antistes ubi supra ad beatum Andream apostolum investivit altare majus ex argento purissimo deaurato miro decore ornato, quod pentas undique libras centum triginta quinque. Cantharas ex argento purissimo duodecim pensantes simul libras quinquaginta & duas. Canisthos duodecim ex argento pensantes libras septuaginta & octo.

S. Petronillæ. Investivit vero altare beate Petronillæ ex argento purissimo deaurato diversis ornatam puturis, undique pensante libras centum sexaginta & duas & uncias octo. Nec non investivit altare beati Gregorii confessoris atque pontificis ex argento deaurato undique pensante libras centum viginti & septem.

S. Petri. Fecit ubi supra in gremio basilicæ beati Petri apostoli cortinam majorem Alexandrinam holotericam habentem in medio adjunctum fundatum, & in circuitu ornatum de fundato. Verum etiam idem præcipuus præsul fecit thuribula apostolica ex auro purissimo duo, ex quibus unum misit intus super corpus ejus, quod pensat libras duas, & alterum pensans libras duas, & uncias octo, quod præcedit per stationes.

S. Pauli. Hic vero almificus præsul fecit in basilica beati Pauli apostoli thuribula apostolica ex auro purissimo duo. Hic vero almificus præsul investivit faciem altaris sanctæ Dei genitricis ad præsepe ex argento mundissimo deaurato, quod pensat libras octuaginta & sex. Fecit autem ibi coronas duas ex argento purissimo pensantes libras quinquaginta quatuor. Cortinas majores Alexandrinæ holotericas ornatas in circuitu de

fundato. Hic vero præcipuus præsul ex largitate omnipotentis Dei, & beati Petri clavigeri regni caelorum obtulit per univertum sacras ecclesias hujus almæ Romæ coronas, vel etiam canisthos ex argento purissimo ob veniam facinororum tuorum videlicet. In ecclesia Domini nostri Salvatoris, quæ appellatur Constantina **S. Salvatoris.** na fecit coronas ex argento purissimo pensantes libras viginti tres.

S. Mariæ. Et in basilica sanctæ Dei genitricis ad præsepe instar fecit coronam ex argento puro pensantem libras tredecim. Et in basilica sanctæ Dei genitricis in titulo Callisti fecit coronam ex argento pensantem libras tredecim & uncias tres.

B. Et in diaconia ipsius Dei genitricis, quæ appellatur antiqua, similiter fecit coronam ex argento pensantem libras tredecim. Et in ecclesia sanctæ Dei genitricis ad martyres fecit coronam ex argento pensantem libras duodecim & uncias tres. Et in diaconia ipsius Dei genitricis, quæ appellatur Cosmedin, eodem modo fecit coronam ex argento pensantem libras duodecim, nec non & in diaconia sanctæ Dei genitricis, quæ appellatur dominica, similiter fecit coronam de argento pensantem libras novem. Et in diaconia sanctæ Dei genitricis, quæ ponitur in via Lata, fecit coronam ex argento pensantem libras novem. Et in diaconia sanctæ Mariæ in Cyro fecit coronam pensantem libras octo. Immo & in diaconia beate Dei genitricis, quæ ponitur foris portam beati Petri apostoli, fecit coronam ex argento pensantem libras quinque & uncias tres. Et in diaconia ipsius Dei genitricis, quæ ponitur in Hadriano, eodem modo fecit coronam ex argento pensantem libras quinque.

Nec non & in oratorio sanctæ Dei genitricis, quæ ponitur in xenodochio Firmis, fecit canisthum ex argento pensans libras duas & uncias septem.

In ecclesia beati Petri apostoli fecit canistrum de argento purissimo pensans libras viginti duas. Et in ecclesia beati Pauli apostoli instar fecit canistrum ex argento purissimo pensans libras viginti duas & uncias quatuor & octo.

S. Andree. Immo & in ecclesia beati Andree apostoli, quæ appellatur Eudoxiæ, eodem modo fecit coronam de argento pensantem libras novem. Verum etiam & in ecclesia beati Joannis Baptistæ, quæ ponitur juxta patriarchium Lateranense, fecit coronam de argento pensantem libras quinque. Immo & in ecclesia beati Joannis evangelistæ, qui ponitur ubi supra, fecit coronam ex argento pensantem libras quinque. Item & in ecclesia beati Stephani, quæ ponitur in Cælio monte, simili modo fecit coronam ex argento pensantem libras septem & uncias undecim. Et in basilica apostolorum, quæ ponitur in Via Lata fecit coronam de argento pensantem libras tredecim. Et in mausoleo beate Petronillæ, quæ ponitur ad beatum Petrum apostolum, fecit coronam ex argento pensantem libras viginti. Et in ecclesia Jerusalem, quæ ponitur in Sessoriano, fecit coronam de argento pensantem libras quinque. Et in ecclesia **S. Laurentii.** B. Laurentii, quæ ponitur foris murum, similiter fecit coronam de argento pensantem libras tredecim. Et in ecclesia **S. Apollinariis.** B. Apollinaris martiris fecit coronam pensantem libras quinque & uncias quatuor. Verum etiam & in basilica **S. Pancratii.** B. Pancratii martyris, quæ ponitur foris murum,

rum eodem modo fecit coronam ex argento pensantem libras octo. Fecit autem & in ecclesia B. Valentini martyris, quæ ponitur foris murum, ubi corpus ejus requiescit, fecit coronam de argento pensantem libras sex. Et in titulo B. Clementis martyris atque pontificis fecit coronam de argento pensantem libras quindecim.

Et in titulo beatorum Aquilæ, & Priscæ fecit coronam ex argento pensantem libras sex. Et in titulo sanctæ Balbinæ similiter fecit.

Immo & in ecclesia sancti Sixti, martyris, atque pontificis fecit coronam similiter. Et in titulo S. Laurentii martyris, quæ ponitur Lucinæ similiter fecit pensantem libras quatuor & uncias decem. Et in titulo S. Laurentii martyris, qui appellatur Damasi fecit coronam ex argento pensantem libras quinque. Et in ecclesia ipsius martyris quæ ponitur Formosus, fecit canistrum ex argento pensans libras duas & uncias septem. Sed & in titulo Pammachii fecit coronam ex argento pensantem libras decem. Et in titulo Æmilianæ pari modo fecit coronam de argento pensantem libras quatuor.

Nec non & in titulo sancti Eusebii fecit coronam de argento pensantem libras sex. Et in titulo Praxedis fecit coronam pensantem libras quinque. Et in titulo Pudentis fecit coronam ex argento pensantem libras novem. Immo & in titulo beati Vitalis martyris fecit coronam ex argento pensantem libras novem & uncias tres. Et in titulo sanctæ Susannæ martyris similiter fecit coronam pensantem libras decem. Et in titulo sancti Cyriaci fecit coronam de argento pensantem libras quinque.

Et in titulo beati Marcelli martyris fecit coronam ex argento pensantem libras decem. Nec non & in titulo beati Marci martyris fecit coronam similiter. Et in titulo beate Anastasiæ fecit coronam pensantem libras septem, & uncias novem. Nec non & in titulo Cæcilie instar fecit coronam ex argento pensantem simul libras decem & unciam unam. Et in titulo beati Chrylogoni martyris fecit coronam ex argento pensantem libras quinque.

Verum etiam & in diaconia sanctorum Nerei, & Achillei fecit coronam de argento pensantem libras sex & uncias quinque. Et in diaconia sanctæ Lucie, quæ ponitur in Septem viis, fecit coronam ex argento pensantem libras sex & uncias septem. Et in diaconia sancti Bonifacii similiter fecit coronam pensantem libras septem. Et in diaconia sancti Georgii fecit coronam ex argento pensantem libras quinque. Et in diaconia sancti Theodori eodem modo fecit coronam pensantem libras sex & uncias octo. Et in diaconia sanctorum Sergii & Bacchi fecit coronam ex argento pensantem libras sex. Et in diaconia sanctorum Cosmæ & Damiani fecit coronam pensantem libras quinque & uncias octo.

Et in diaconia sancti Hadriani martyris fecit coronam ex argento pensantem libras sex. Sed & in diaconia sancti Archangeli fecit coronam ex argento pensantem libras sex. Sed & in diaconia S. Eustachii similiter fecit pensantem libras sex & uncias quinque. Et in diaconia sanctæ Lucie, quæ ponitur Orfea, pari modo fecit coronam ex argento pensantem libras sex & uncias duas.

Simulque & in diaconia beati Viti martyris, quæ ponitur in macello, fecit coronam ex argento pensantem libras sex. Immo & in diaconia sanctæ Agathæ similiter fecit coronam ex

Concil. Gener. Tom. XIII.

Concil. Gener. Tom. XIII.

Concil. Gener. Tom. XIII.

argento pensantem libras quinque. Fecit autem & in diaconia sancti Silvestri, quæ ponitur juxta beatum Petrum apostolum, coronam argenteam pensantem libras quatuor. Verum etiam & in diaconia S. Martini, quæ ponitur juxta beatum Petrum apostolum, instar fecit coronam ex argento pensantem libras quinque & uncias tres. Immo & in titulo sanctorum Silvestri & Martini, qui ponitur juxta Orfea, coronam ex argento pensantem libras sex & uncias duas.

Ipse vero a Deo protectus & præclarus pontifex fecit in monasterio sancti Sabæ coronam ex argento pensantem libras octo & uncias decem. Verum etiam & in monasterio beati Anastasii martyris eodem modo fecit coronam ex argento pensantem libras octo & uncias quatuor & semis: sed in monasterio sancti Andree, quod ponitur in clivo Scauri, similiter fecit coronam ex argento puro pensantem libras quinque. Et in monasterio beate Agathæ martyris, quod ponitur super Suburrum, similiter fecit. Nec non & in monasterio S. Erasmi, quod ponitur in Cælio monte, fecit coronam ex argento pensantem libras quatuor & uncias duas.

Simili modo fecit & in monasterio sancti Silvestri coronam ex argento pensantem libras sex & uncias tres. Et in monasterio beati Laurentii martyris qui appellatur Pallacini, fecit canistrum de argento pensans libras duas & uncias septem. Enimvero & in monasterio sancti Pancratii, quod ponitur juxta basilicam Salvatoris, fecit coronam de argento pensantem libras quinque & semis. Fecit autem & in monasterio sanctorum Andree, & Bartholomæi, qui appellatur Honorii, canistrum ex argento pensans libras tres. Et in monasterio sancti Stephani, quod ponitur juxta Lateranis, fecit canistrum de argento pensans libras duas. Simulque & in monasterio ipsius primi martyris Stephani, quod ponitur ad beatum Petrum apostolum, fecit canistrum ex argento pensans libras tres & semis: Ipse vero alimificus præsul fecit in monasterio sanctorum Joannis, & Pauli, quod ponitur juxta beatum Petrum apostolum, canistrum ex argento pensans libras tres. Pari modo fecit & in monasterio sancti Martini, quod ponitur ut supra, canistrum pensans libras quatuor & uncias duas. Sed & in monasterio sancti Stephani ubi supra, quod appellatur Catagalla Patricia pari modo fecit canistrum ex argento pensans libras duas & semis. Simulque & in monasterio sancti Cæsarii, quod ponitur ad beatum Paulum apostolum, instar fecit canistrum ex argento pensans libras tres. Et in monasterio sancti Stephani ubi supra, fecit canistrum pensans libras duas. Immo & in monasterio sanctorum Cosmæ & Damiani, quod ponitur juxta præsepe, fecit canistrum ex argento pensans libras duas & uncias duas. Simili modo fecit in monasterio S. Andree, quod appellatur massa Juliana, canistrum ex argento pensans libras duas. Nec non & in monasterio sancti Hadriani, quod ponitur juxta præsepe, instar fecit canistrum pensans libras duas. Et in monasterio sancti Cassiani, quod ponitur juxta beatum Laurentium martyrem foris murum, fecit canistrum ex argento pensans libras.

Fecit autem in monasterio S. Stephani, quod ponitur ubi supra canistrum ex argento pensans libras duas & semis. Verum etiam & in monasterio sancti Victorii, quod ponitur ad sanctum Pancratium, fecit canistrum ex argento pensans

libras

libras

libras

libras

libras

libras

libras

ANNO
CHRISTI
1191

S. Valentinus

S. Clementis

S. Balbinæ

S. Sixti

S. Laurentii

S. Eusebii

S. Susannæ

S. Cæcilie

S. Lucie

S. Cosmæ & Damiani

S. Hadriani

S. Lucie

S. Viti

S. Agathæ

ANNO
CHRISTI
1191

S. Silvestri

S. Martini

Donec in monasterio

S. Andree

S. Silvestri

S. Stephani

S. Martini

S. Cosmæ

S. Cassiani

S. Stephani

ANNO CHRISTI 791
 S. Mariz. libras duas, & uncias septem. Et in monasterio sancti Chrylogoni similiter fecit canistrum pensans libras tres.

S. Mariz. Ipse vero almiticus præful fecit in monasterio sanctæ Mariæ, quod appellatur Ambrosii, canistrum ex argento pensans libras duas. Pari modo fecit & in monasterio sanctæ Mariæ, quod appellatur Juliz ut supra. Sed & in monasterio sancti Andree, quod ponitur juxta basilicam apollolorum, fecit similiter.

S. Stephani. Simulque & in oratorio sancti Stephani, quod ponitur in Dulciti, fecit canistrum ex argento pensans libras duas & uncias quinque. Enimvero & in oratorio sanctorum Sergii & Bacchi, quod ponitur in Callinico, similiter fecit canistrum.

S. Agapiti. Immo & in monasterio sancti Agapiti, quod ponitur juxta titulum Eudoxiæ, fecit similiter canistrum argenteum & lemis. Simili modo & in oratorio sanctæ Agnetis, quod ponitur in monasterio quod appellatur Duo furna, fecit canistrum ex argento pensans libras duas & uncias octo. Nec non & in oratorio sancti Viti, quod ponitur in monasterio quod appellatur de Sardas, fecit canistrum ex argento pensans libras tres. Et in monasterio sanctæ Bibianæ similiter fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & uncias novem. Fecit autem & in oratorio sanctæ Luciz, quod ponitur in monasterio de Renati, canistrum ex argento pensans libras duas.

S. Mariz. Verum etiam & in oratorio sanctæ Mariæ, quod ponitur in monasterio Michaelis, instar fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & uncias duas. Et in monasterio sancti Sergii eodem modo fecit canistrum ex argento pensans libras tres. Ipse vero almiticus præful &

S. Agathe. in oratorio sanctæ Agathæ, quod ponitur in monasterio apud Atineri, canistrum ex argento pensans libras tres. Pari modo fecit & in monasterio sanctorum Euphemæ, & Archangeli, quod ponitur juxta titulum Pudentis, canistrum ex argento pensans libras quinque. Sed & in monasterio sancti Ildori simili modo fecit canistrum.

S. Ildori. Simulque & in oratorio sanctæ Agathæ, quod ponitur in monasterio templi fecit canistrum similiter. Et in oratorio sancti Cesaris, quod ponitur in monasterio de Cossas, similiter fecit canistrum pensans libras duas, & uncias tres. Enimvero & in monasterio sancti Simeonis fecit similiter canistrum argenteum. Immo & in oratorio sanctæ Mariæ, quod ponitur in monasterio Aquæ Salviæ, fecit similiter. Simili modo fecit & in monasterio sancti Donati quod ponitur juxta titulum sanctæ Priscæ canistrum ex argento pensans libras duas, & uncias quinque. Et in monasterio sancti Joannis, quod ponitur in Aventino, instar fecit canistrum ex argento pensans libras duas. Nec non & in oratorio sanctæ Mariæ, quod ponitur in monasterio de Lutara, fecit canistra ex argento pensans libras duas & lemis. Fecit autem &

S. Mariz. in monasterio Jerusalem, quod ponitur ad beatorum Petrum apollorum, canistrum ex argento pensans libras duas. Verum etiam & in monasterio sanctæ Agnetis, quod ponitur foris portam Numentanam, fecit canistra ex argento pensans libras quinque. Et in monasterio sanctæ Eugeniæ, quod ponitur foris portam Latinam, pari modo fecit canistrum ex argento pensans libras quinque, sed & in oratorio sancti Gregorii quod ponitur in Campo Martis, fecit canistra ex argento pensans libras tres. Ipse vero almiticus præful fecit in titulo beatæ Sa-

S. Gregorii. S. Sabaz. ANNO CHRISTI 791. libras octo. Pari modo fecit in diaconia sanctorum Silvestri, & Martini, quæ ponitur juxta Orseam, coronam ex argento pensantem libras fer, & uncias duas. Necnon & in oratorio sanctæ Luciz, quod ponitur in xenodochio similiter fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & uncias quatuor. Fecit autem & in oratorio sancti Abbacyri, quod ponitur in xenodochio, canistrum ex argento pensans libras duas. Atque in oratorio sanctorum Cosmæ & Damiani quod ponitur in xenodochio, quod appellatur Tucium, instar fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & unciam unam. Verum etiam & in oratorio sancti Peregrini, quod ponitur in hospitali dominico ad Nauanachiam, fecit canistra ex argento pensans libras quinque, & unciam unam. Prælati vero pontifex fecit in basilica Domini nostri Jesu Christi, quæ appellatur Constantiniana, super altare majus vestes chrysoclavas duas. Ex quibus unam habentem historiam dominicæ resurrectionis, & aliam habentem historiam vivificæ atque adorandæ dominicæ crucis. Cantharos ex argento mundissimo octo pensantes simul libras viginti & septem, & uncias sex. Investivit ubi supra rugas ante ingressum altaris ex argento purissimo pensante libras quadraginta octo, & uncias octo. Coronas ex argento purissimo pensantes libras duodecim. Fecit ubi supra ad fontes vela alba holoserica ornata in circuitu de fundato, atque quadruplo numero decem.

ANNO CHRISTI 791. Abinz coronam ex argento purissimo pensantem libras octo. Pari modo fecit in diaconia sanctorum Silvestri, & Martini, quæ ponitur juxta Orseam, coronam ex argento pensantem libras fer, & uncias duas. Necnon & in oratorio sanctæ Luciz, quod ponitur in xenodochio similiter fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & uncias quatuor. Fecit autem & in oratorio sancti Abbacyri, quod ponitur in xenodochio, canistrum ex argento pensans libras duas. Atque in oratorio sanctorum Cosmæ & Damiani quod ponitur in xenodochio, quod appellatur Tucium, instar fecit canistrum ex argento pensans libras duas, & unciam unam. Verum etiam & in oratorio sancti Peregrini, quod ponitur in hospitali dominico ad Nauanachiam, fecit canistra ex argento pensans libras quinque, & unciam unam. Prælati vero pontifex fecit in basilica Domini nostri Jesu Christi, quæ appellatur Constantiniana, super altare majus vestes chrysoclavas duas. Ex quibus unam habentem historiam dominicæ resurrectionis, & aliam habentem historiam vivificæ atque adorandæ dominicæ crucis. Cantharos ex argento mundissimo octo pensantes simul libras viginti & septem, & uncias sex. Investivit ubi supra rugas ante ingressum altaris ex argento purissimo pensante libras quadraginta octo, & uncias octo. Coronas ex argento purissimo pensantes libras duodecim. Fecit ubi supra ad fontes vela alba holoserica ornata in circuitu de fundato, atque quadruplo numero decem.

S. Salvatoris. Sarta tecta vero ipsius ecclesie cum quadriporticu simul & ad fontes omnia & in omnibus noviter restauravit. Simul & fenestras de absida ex vitro diversis coloribus conclusit atque decoravit. Et alias fenestras basilicæ ex metallo Cyprino reparavit, & in gremio basilicæ fecit cortinas duas, ex quibus una major fundata alba, & alia minor alba rosata.

S. Mariz. Fecit autem idem præful in basilica sanctæ Dei genitricis, quæ appellatur Ad prælepe, rosata cum periclysi de fundato, canthara ex argento purissimo duo pensantia inibi libras viginti tres. columnas duas pensantes libras viginti & unam, & uncias quinque. Crucem cum gabatha ex argento mundo pensantem simul libras quinque: in diaconia vero ipsius Dei genitricis, quæ appellatur Antiqua, fecit tetravila alythina ornata in circuitu de quadruplo. Et in oratorio sancti Andree ubi supra vela duo holoserica ornata, ut supra. In titulo ipsius vero Dei genitricis, qui appellatur Calisti, fecit vellem albam holosericam rosatam, habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum historia præsentationis Domini nostri Jesu Christi, & sancti Simeonis cum periclysi de Tyrio. Tetravila rubea alythina quatuor habentia cruces cum gammadiis, & in circuitu periclysin de Tyrio. Velum Tyrium majus, quod pendet ante imaginem cum periclysi de blatthin unum. Vela modica rubea alythina cum staurace in medio numero tria, quæ pendet ante imagines argenteas cum periclysi de blatthin. Cortinam majorem holosericam in gremio basilicæ unam, fecit & imagines argenteas deauratas. E quibus unam cum gemmis, arcum argenteum unum cum gammadiis suis. Supra cerostata pharum unum, thuribula duo pensantia simul libras nonaginta quinque, & uncias septem. Fecit vero idem præfulagus antistes beato Petro apostolo callicem aureum diversis ornatum pretiosis lap-

S. Mariz. Sarta tecta vero ipsius ecclesie cum quadriporticu simul & ad fontes omnia & in omnibus noviter restauravit. Simul & fenestras de absida ex vitro diversis coloribus conclusit atque decoravit. Et alias fenestras basilicæ ex metallo Cyprino reparavit, & in gremio basilicæ fecit cortinas duas, ex quibus una major fundata alba, & alia minor alba rosata.

S. Mariz. Fecit autem idem præful in basilica sanctæ Dei genitricis, quæ appellatur Ad prælepe, rosata cum periclysi de fundato, canthara ex argento purissimo duo pensantia inibi libras viginti tres. columnas duas pensantes libras viginti & unam, & uncias quinque. Crucem cum gabatha ex argento mundo pensantem simul libras quinque: in diaconia vero ipsius Dei genitricis, quæ appellatur Antiqua, fecit tetravila alythina ornata in circuitu de quadruplo. Et in oratorio sancti Andree ubi supra vela duo holoserica ornata, ut supra. In titulo ipsius vero Dei genitricis, qui appellatur Calisti, fecit vellem albam holosericam rosatam, habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum historia præsentationis Domini nostri Jesu Christi, & sancti Simeonis cum periclysi de Tyrio. Tetravila rubea alythina quatuor habentia cruces cum gammadiis, & in circuitu periclysin de Tyrio. Velum Tyrium majus, quod pendet ante imaginem cum periclysi de blatthin unum. Vela modica rubea alythina cum staurace in medio numero tria, quæ pendet ante imagines argenteas cum periclysi de blatthin. Cortinam majorem holosericam in gremio basilicæ unam, fecit & imagines argenteas deauratas. E quibus unam cum gemmis, arcum argenteum unum cum gammadiis suis. Supra cerostata pharum unum, thuribula duo pensantia simul libras nonaginta quinque, & uncias septem. Fecit vero idem præfulagus antistes beato Petro apostolo callicem aureum diversis ornatum pretiosis lap-

ANNO CHRISTI 791.

S. Luciz.

Abba Crisostomus.

Dona ecclesie.

S. Salvatoris.

S. Mariz.

S. Pauli.

pi-

ANNO
CHRISTI
791.ANNO
CHRISTI
791.

pidibus, qui præcedit per stationes, pen-
tatem libras tredecim. Hic fecit in basilica
ipſius apoſtoli velum chryſoclavum, quod pen-
det ſupra in ingreſſu veſtibili. Item aliud ve-
lum majus chryſoclavum quod pendet in trabe
argentea ante imaginem Salvatoris ſupra in in-
greſſu veſtibili. Coronam majorem ex argento
purifſimo penſantem libras quinquaginta & tres,
& uncias octo. Pharum argenteum pendentem
infra ipſam coronam penſantem libras viginti
& tres. Item coronas argenteas quatuor penſan-
tes libras quinquaginta & ſeptem. Caniſtros o-
cto, qui penſant ſimul libras quadraginta.

Hic vero pro amore & cautela orthodoxæ
fidei fecit ubi ſupra ſcuta argentea duo ſcripta
utraque ſymbolo, unum quidem litteris Græcis,
& aliud Latinis, pendens dextra lævaque ſu-
per ingreſſum corporis penſantia inibi libras no-
naginta quatuor & uncias ſex. Fecit ubi ſu-
pra in gremio baſilicæ cortinam majorem ho-
lofericam fundatam unam ornatam in circuitu
de fundato, Velum album holofericum roſatum
majus unum, quod pendet in trabe majore ſu-
per imagines aureas ornatum in circuitu de fun-
dato. Enimvero ſupra ad fontes fecit vela le-
rica alba numero novem ornata in circuitu de
fundato.

Hic vero, ubi ſupra, inveſtivit altare beati-
ſimi Leonis confeſſoris atque pontificis ex ar-
gento mundifſimo deaurato penſante ſimul li-
bras centum & novem. Item inveſtivit altare
beati Gregorii confeſſoris atque pontificis ex ar-
gento mundifſimo deaurato penſante undique
libras centum viginti & ſeptem.

Hic vero præclarus a Deo & præclarus pon-
tiffex inveſtivit altare beati Pauli apoſtoli ex ar-
gento purifſimo, ac decoravit, quod penſat li-
bras centum quinquaginta quinque, nec non &
confeſſionem ipſius, atque faciem altaris inve-
ſtitit ex auro purifſimo penſante inibi libras
centum viginti & unam, & uncias octo. Fecit
& ſupra in ingreſſu corporis ſcutum ex ar-
gento purifſimo in quo orthodoxæ huius ſymbolum
ſcribi fecit, quod penſat libras triginta & duas.
Fecit ubi ſupra coronas majores tres ex ar-
gento purifſimo penſantes libras in unum nonagin-
ta & tres. Fecit autem in baſilica cortinam ma-
jorem holofericam de quadruplo & fundato pul-
cherriſſimam. Præſatus vero venerabilis & præ-
clarus pontiffex fecit in baſilica beati Petri apo-
ſtoli nutritoris ſui ſuper altare majus cyborium
cum columnis ſuis quatuor ex argento purifſi-
mo deaurato cum diverſis huius miræ mag-
nitudinis mirifice decoratum, quod penſat li-
bras duas mille ſeptingentas & quatuor, & un-
cias tres. Cyborium vero quod exinde abſtulit,
poſuit ſuper altare majus in baſilica beate Dei
genitricis, quæ appellatur Ad præſepe, & cru-
cem ex argento puro fecit, & inibi poſuit pen-
ſantem libras duodecim & uncias tres. Nec non
& terravela rubea alythina quatuor ubi ſupra

fecit, ex quibus unum cum chryſoclavo. Sed
& in maſoleo beate Petronillæ, quod ponitur
ad beatum Petrum apoſtolum, fecit vela alba
majora tria, minora octo ornata in circuitu de
fundato. Fecit vero idem præclarus pontiffex an-
te confeſſionem ipſius apoſtolorum principis an-
gelos ex argento purifſimo dextra lævaque pen-
ſantes inibi libras centum quadraginta & ſex.
Nec non & alios angelos duos ex argento pu-
rifſimo deauratos, qui ſtant in trabe majori ſu-
per ingreſſu veſtibili dextra lævaque juxta im-
ginem Salvatoris auream penſantes ſimul libras
Consil. General. Tom. XIII.

Sexaginta tres, & alios angelos quatuor mino-
res ex argento purifſimo deauratos ubi ſupra
dextra lævaque, qui penſant ſimul libras ſexa-
ginta octo. Verum etiam fecit ubi ſupra col-
lumellas ex argento deauratas ſex in ingreſ-
ſu veſtibili diverſis depictas hiltoriis, quæ pen-
ſant ſimul libras centum quadraginta & ſeptem.
Fecit & crucem majorem ex argento purifſimo
deauratam, quæ ſtat juxta altare majus, pen-
ſantes libras viginti duas. Fecit vero ubi ſupra
arcum majorem ex argento mundifſimo deau-
rato ſupra in ingreſſu veſtibili, penſantem li-
bras centum triginta & unam & ſemis.

Fecit vero ubi ſupra intra confeſſionem bea-
ti Leonis confeſſoris atque pontificis evange-
lium ex argento mundifſimo deauratum ſupra
in ingreſſu veſtibili penſans libras quadraginta
octo & ſemis. Fecit ubi ſupra columellam u-
nam de argento purifſimo penſantem libras de-
cem & ſeptem. Ipſe vero a Deo protectus &
præclarus pontiffex fecit in diaconia beati ar-
changeli patenam & calicem ex argento purif-
ſimo penſantes in unum libras decem.

Hic divina inſpiratione protectus fecit in ba-
ſilica Salvatoris, quæ appellatur Conſtantinia-
na, cyborium cum columnis ſuis quatuor ex
argento purifſimo diverſis depictum hiltoriis
cum cancellis & columellis ſuis miræ magnitu-
dinis & pulcritudinis decoratum, quæ penſant
undique ſimul libras mille ducentas viginti ſep-
tem. Verum etiam & ſarta teſta baſilicæ ſan-
ctæ Dei genitricis ſemperque Virginis Mariæ
dominæ noſtræ, quæ appellatur Ad præſepe,
omnia noviter reſtauravit. Cubicula vero jux-
ta eccleſiam beati Petri apoſtolorum principis,
quæ nimia vetuſtate marcerant, etiam pene
ruitura erant, idem egregius præful a funda-
mentis firmiſſimum ponens ædificium in melio-
rem erexit ſtatum. Fecit & ubi ſupra juxta
columnam majorem balneum in ſuperiore po-
ſitum conſtructum in rotundum mirifice deco-
ratum. Gradus vero in introitu ejuſdem baſi-
licæ tam ſuper porticum, quam etiam in a-
trio noviter reſtauravit. Fecit & juxta eodem
gradus parte dextra, atrii domum a funda-
mentis miræ magnitudinis & pulcritudinis de-
coratam, in qua etiam & acubitus colloca-
vit. Fecit & juxta eandem domum pro ſub-
ſidiis Chriſti pauperum atque peregrinorum ba-
neum a fundamentis mirifice decoratum. Hic
autem præclarus antiffex divinitus inſpiratus ho-
ſpitale beato Petro apoſtolo in loco, qui Nau-
machia dicitur, a fundamentis noviter con-
ſtruens, diverſa illic domorum ædificia deco-
ravit, atque eccleſiam in honore beati Petri
principis apoſtolorum a novo conſtruxit. In
qua etiam ſanctorum eccleſiæ Chriſti marty-
rum corpora deferens recondidit, & omnia
quæ in prædicto hoſpitali erant neceſſaria con-
ſtruxit.

Prædia etiam illic urbana vel ruſtica pro ali-
monis Chriſti pauperum, ſeu advenis, vel pe-
grinis qui ex longinquis regionibus veniunt,
obtulit ad exaltationem ſanctæ Dei eccleſiæ,
& ſalute populi Romani. Præſertim igitur &
monaſterium ſancti Chriſti primi martyris Ste-
phani, quod appellatur Cataſalia patricia,
quod præ nimia vetuſtate jam emaruerat, at-
que ex parte corruerat, idem præclarus ponti-
fex certamen ponens a fundamentis ſimul cum
oratorio firmum jactens fundamentum in me-
liorem erexit ſtatum. Gradus vero per quos
ingreſſus eſt in eccleſiam B. Petri apoſtoli a S.

S. Leonis

S. Gregorii

S. Pauli

S. Petri

S. Salvatoris

S. Mariæ

S. Petri

S. Stephanus
anno 1. ab
Ano

- 951
 ANNO CHRISTI 791.
 S. Martini. Andrea apostolo, qui vetustate consumpti erant, a novo refecit.
- S. Laurentii. Pari modo & monasterium B. Martini confessoris atque pontificis, situm ubi supra, quod nimia fuerat vetustate quassatum, pene omnia a fundamentis restauravit. Sarta vero testa basilicæ sancti Andreae apostoli, quod appellatur Catabarbara patricia, quæ per olitana jam fuerant tempora vetustate consumpta, noviter restauravit. Simili modo & sarta testa B. Lucie martyris, quæ ponitur in Orfeæ, refecit a novo. Pariter etiam & sarta testa beatæ Balbinæ martyris, quæ jam pene ruitura erant, in melius restauravit. Pari modo & sarta testa basilicæ beatorum martyrum Cosmæ & Damiani sitæ in Via sacra, mirifice restauravit. Pariter etiam & sarta testa basilicæ S. Martine martyris sitæ in tribus factis in melius restauravit.
- S. Agathe. Nec non igitur & sarta testa titulo B. Laurentii martyris, qui appellatur Damasi, noviter restauravit. Hic vero sanctissimus & præclarus pontifex sarta testa basilicæ B. Valentini martyris, sita in Via Flaminia, quæ jam præ nimia vetustate ruitura erant, prudentissimo studio mirifice a novo refecit. Quadriponticus vero basilicæ apostolorum in Via lata intus & foris omnia sarta testa ipsarum noviter reparavit: immo vero & sarta testa basilicæ beatæ Agathæ martyris sita super Suburram, quæ præ nimia vetustate jam emarcuerant, noviter reparavit. Hic vero sanctissimus præsul fecit in patriarchio Lateranensi oratorium a fundamentis in honore beati archangeli, insigni opere firmissime construens, quod etiam ex musivo, seu diversis picturis, atque pulcherrimis marmorum metallis diversis coloribus ornavit undique. Et omnia cimelia tam aurea, quamque argentea, vel etiam vela diversa ibi obtulit. Macronam vero ipsius Lateranensis patriarchii, quæ extenditur a Campo, & ultra imagines apostolorum, quæ præ nimia vetustate ruituræ erant, a fundamentis simul, & sarta testa, nec non & solarium ab imo usque ad summum noviter restauravit, & in melius firmitudinis marmoribus stravit, atque cameram ipsius macronæ noviter fecit, & diversis historis picta a mirifice decoravit. Hic a Deo protectus venerabilis & præclarus pontifex fecit in circuitu altaris B. Petri apostoli nutritoris sui tetra vela rubra holoterica alythina habentia tabulas, seu orbiculos de chrysoclavo diversis depictos historis cum stellis de chrysoclavo. Nec non & in medio crucis de chrysoclavo ex margaritis ornatas miræ magnitudinis pulchritudinis decoratas, quæ in diebus festis ibidem ad decorem mittuntur. Pari modo ut supra & alia tetra vela alba holoterica rotata paschales habentia tabulas atque orbiculos de chrysoclavo, nec non & crucis cum chrysoclavo ex margaritis cum periclysi de chrysoclavo. Immo etiam & alia vela modica quatuor ubi supra in singulis columnis de cyborio fecit, habentia tigres de chrysoclavo, & in circuitu ornatas de blatthin. Verum etiam & alia vela modica quatuor eandem habentia similitudinem in basilica doctoris mundi beati Pauli apostoli in columnis de cyborio posuit.
- S. Agathe. Prædictus vero venerabilis pontifex sarta testa basilicæ beati Agapiti martyris, quæ ponitur in urbe Prænestina, nec non & sarta testa alterius basilicæ juxta eandem basilicam si-
- tas, quæ jam præ nimia vetustate ruitura erant, omnia noviter in melius restauravit. Pari modo & sarta testa basilicæ beati Stephani primi martyris constituta via Latina milliario tertio, quæ per multa jam annorum curricula vetustate erant confecta, & ruinis proxima, noviter reparavit. Verum etiam & sarta testa basilicæ beati Basilidis martyris sitæ in Merulana noviter restauravit. Hic a Deo protectus venerabilis & præclarus pontifex fecit in basilica Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, quæ appellatur Constantiniana, de proprio argento ipsius basilicæ coronas cum delphinis suis numero quinque, canistros numero triginta quinque, gabathas numero octo, quæ pensant simul libras ducentas septuaginta & sex. Fecit autem in basilica sanctæ Dei genitricis semperque Virginis Mariæ dominæ nostræ, quæ appellatur Ad præsepe, cortinam de fundato, & in circuitu ornatam de blatthin, quæ pendet in porticu super sedem mirifice decoratam. Vela promiscua, tam de fundato, quam etiam de stauraci, & quadrapulo ornata in circuitu de blatthin numero quadraginta. Fecit vero ubi supra ante ingressum præsepium pharum in modum retis ex argento purissimo cum canistris quinque, pensantia simul libras triginta septem & semis.
- S. Petri. Idem vero sanctissimus præsul sancti Spiritus illustratione perlatus fecit B. Petro apostolo nutritori suo calicem aureum præcipuum tetragonum splanoclytum diversis ornatum pretiosis lapidibus, pensantem libras triginta & duas. Nec non fecit & patenam auream splanoclytam miræ magnitudinis decoratam pensantem libras viginti quinque; & uncias novem. Fecit in basilica, cujus supra, pharum in modum retis cum canistro, & cruce de argento purissimo, qui pendet sub auro principali. Nec non & aliorum pharum majorem in modum retis cum canistris viginti pendentem sub trabem majorem argenteam ad ornatum sanctæ Dei ecclesiæ, qui pensat inibi libras duodecim centum, quatuor, & uncias septem. Hic fecit in basilica doctoris mundi B. Pauli apostoli crucifixum ex argento purissimo miræ magnitudinis decoratum, pensantem libras quinquaginta duas. Verum etiam fecit ibi supra tetra vela alba holoterica rotata, ex quibus unum habens in medio crucem de chrysoclavo, & gammadias de chrysoclavo. Nec non etiam vela alba holoterica numero novem ornata in circuitu de Tyrio. Fecit ibi super gabathas fundatas interratiles ex argento purissimo numero octo, quæ pendunt in pharo æreo in medio basilicæ, pensantes inibi libras 14.
- S. Marie. Ingressum vero corporis idem præsul ex marmoribus candidis miro decore ornavit; atque regias æreas ibidem potuit. Super columnas vero marmoreas, quæ stant in circuitu altaris ipsius doctoris mundi, ubi trabes quondam ligneæ politæ fuerant, etiam nimia vetustate emarcuerant, hic sacer aures super ipsas columnas liliis poni fecit, & super ipsos lilios ex metallis marmoreis, platonias potuit, diversisque picturis miræ magnitudinis opus decoravit. Nec non ubi supra fecit vela Alexandrina majora numero quinque, quæ pendunt super regias majores in ingressu basilicæ mirifice decorata.
- S. Pauli. Hic vero sanctissimus & præclarus pontifex fecit in basilica sanctæ Dei genitricis semperque Virginis Mariæ dominæ nostræ Ad præsepe

ANNO
CHRISTI
721.ANNO
CHRISTI
721.

pe tetavela alba holoserica rosata mirifice decorata. Fecit vero ubi supra intra præsepium vestem albam holosericam rosatam ornata in circuitu de chrysoclavo, & in medio habentem crucem cum orbiculis de chrysoclavo vella alba holoserica rosata numero quatuor ornata in circuitu de Tyrio. In diaconia vero ipsius Dei genitricis, quæ appellatur dominica, fecit vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de Tyrio cum historia crucifixi. Nec non & rotas de chrysoclavo ornatas in circuitu de quadrupulo. Fecit ubi supra cortinam fundatam ornata in circuitu de blathin. In diaconia vero ipsius Dei genitricis, quæ appellatur Cosmedin, fecit vestem albam holosericam cum tabula de chrysoclavo habentem historiam dominicæ resurrectionis, & in circuitu listam de chrysoclavo. Fecit ad sanctam Mariam ad martyres vestem albam holosericam rosatam cum tabula de Tyrio habentem historiam crucifixi, & rotam de chrysoclavo ornata in circuitu de Tyrio. Vestem etiam in diaconia jam dictæ Dei genitricis positam foris portam beati Petri apostoli fecit vestem de Tyrio mirifice decoratam. Hic vero venerabilis & præclarus pontifex fecit in basilica beati Petri apostoli nutritoris sui canistros interrasiles ex argento purissimo, tam in quadriporticu, quamque in gremio basilicæ numero viginti duo, pensantes simul libras centum viginti quinque. Gabbathas fundatas signochritas, quæ pendent in quadriporticu, in pharo æreo, in medio basilicæ, numero quadraginta & octo pensantes simul libras centum & unam & semis. Phara argentea tria, quæ stant super trabes argenteas pensantia libras nonaginta & tres. Arcus argenteos duos pensantes libras quadraginta & unam, & uncias octo. Vela de blathin majora, quæ pendent per trabes argenteas dextra lævaque presbyterii. Nec non & in circuitu sedis numero triginta ornata in circuitu de quadrupulo.

Vela modica de fundato numero quadraginta & septem ornata in circuitu de blathin Byzantico, & investita de blathin Neapolitano. Nec non & in gremio basilicæ fecit cortinam majorem Alexandrinam miræ magnitudinis & pulchritudinis decoratam, ornata in circuitu de Tyrio.

Vela alba modica holoserica rosata numero viginti quinque, ornata in circuitu de blathin, ex quibus unum ornatum de stauraci. Super altare vero beati Andreæ, ubi supra, fecit vestem albam holosericam rosatam cum tabula de chrysoclavo, habentem historiam dominicæ resurrectionis, & in circuitu listam de chrysoclavo. Verum etiam & super altare beate Petronillæ fecit vestem albam holosericam rosatam cum tabula de chrysoclavo, habentem historiam dominicæ resurrectionis, & in circuitu eius listam de chrysoclavo. Pari modo & in oratorio sanctæ Dei genitricis, ubi supra, in mediana fecit vestem albam holosericam rosatam habentem in medio crucem de chrysoclavo, & in circuitu ornata de Tyrio. In oratorio vero ipsius Dei genitricis, ubi supra, quod dicitur domni Pauli papæ, vestem albam holosericam ornata in circuitu de mizilo. Nec non & in monasterio sancti Martini, ubi supra, fecit vestem albam holosericam rosatam, habentem in medio crucem de chrysoclavo cum pericyli de Tyrio. Hic fecit in

S. Andreæ.

S. Mariæ.

S. Martini.

basilica apostolorum Via lata super altare majus vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de stauraci cum historia dominicæ resurrectionis, & in circuitu vestem de chrysoclavo. Nec non & orbiculos de chrysoclavo cum pericyli de Tyrio. Tetavela modica rubea ornata in circuitu de fundato, ex quibus unum cum chrysoclavo. Vela modica rubea Alexandrina duo ornata in circuitu de stauraci. Et in gremio basilicæ, ubi supra, fecit cortinam majorem de fundato mirifice decoratam, ornata in circuitu de Tyrio, & in medio cruces de Tyrio.

Hic vero egregius præsul fecit in titulo sanctæ Sabine martyris super altari majori vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de stauraci cum historia dominicæ resurrectionis, & in circuitu listam de chrysoclavo. Pari modo & in titulo sanctæ Susannæ martyris super altari majori vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de chrysoclavo cum historia dominicæ resurrectionis, & in circuitu listam de chrysoclavo. Fecit autem in basilica sancti Stephani primi martyris in Cælio monte vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de stauraci cum historia dominicæ resurrectionis, & crucem de chrysoclavo. Nec non & in diaconia beati Georgii martyris super altari majori fecit vestem albam holosericam rosatam habentem in medio tabulam de stauraci cum historia crucifixi ornata de Tyrio, & rotas de chrysoclavo. Ipse vero a Deo proteclus venerabilis & præclarus pontifex fecit in basilica sanctæ Dei genitricis, quæ appellatur Ad præsepe ob nimium amorem ipsius deipinæ nostræ pharum ex argento purissimo cum lucerna, & cereapto suo, pensantia simul libras quadraginta & semis.

Et hoc constituit ejus beatitudo, ut dominicorum diebus, vel in sanctis solemnitatibus juxta lectorum consisteret, & ad legendam sacras lectiones luminis splendore fulgeret. Et in ecclesia beati Petri apostoli pari modo fecit pharum ex argento purissimo deaurato miræ pulchritudinis decoratum cum lucerna, & cereapto suo, quæ pensant simul libras nonaginta & semis. Enimvero, ubi supra ad beatum Petrum apostolum sub ipsa imagine Salvatoris Domini nostri Jesu Christi crucifixi in modum fecit coronam ex argento purissimo, & ibidem ob ipsius Domini nostri Jesu Christi amorem pro luminariorum splendore posuit pensantem libras...

Basilica vero beati Apollinæ martyris atque pontificis, quæ fundata est juxta civitatem Ravennam, cujus trabes præ nimia vetustate de annorum curriculis, & olitanis temporibus nimis emarcuerant, jamque pene ruituræ in tempore illo erant, idem venerabilis pater divinitus inspiratus, misit illuc, & per solertissimam ac providam curam suam omnia facta tecta ipsius ecclesiæ simul cum quadriporticis suis noviter ac firmiter restauravit, & in meliorem reduxit statum; super altare vero ipsius sacre basilicæ ob honorem omnipotentis Dei, & beati Petri apostoli, de cujus donis ac datis fecit vestem sericam rosatam habentem in medio crucem de chrysoclavo cum orbiculis, & rotas sericas habentes historias annuntiationis, seu natalis Domini nostri Jesu Christi, atque passionem, & resurrectionem, nec non & in cælos ascensionem, atque pen-

S. Sabine.

S. Susannæ.

S. Georgii.

S. cereapto.

S. Apollinæ
Ravennæ.

ANNO
CHRISTI
791.

pentecostem, ornatas in circuitu simili modo, sicut & vestem de chrysoclavo. Sed & canistrum ex argento purissimo inibi fecit cum catenulis suis pensans libras quindecim. Episcopium vero Albanense simul cum ecclesia, quæ in nomine beati Pancratii fundata est, per quamdam negligentiam vel incuriam, per submissiones diabolicas, post matutinas laudes exulta, a fundamentis usque ad summum tetrum combustum est. Sed clementissimus & solertissimus pontifex, Deo aspirante, ex sancti Spiritus illustratione firmum jaciens fundamentum mirum in modum jam præfatam ecclesiam noviter restauravit, & simul cum sanctis testis Deo juvante ad meliorem deduxit statum.

Et ut verus amator Dei, & cultor sanctorum Dei ecclesiarum, fecit super altari majori prædictæ ecclesiæ vestes duas, ex quibus unam cum rotis majoribus habentem gryphes, ornatas in circuitu de fundato, & tetralvela serica alythina ornata de Tyrio optimo in circuitu ejusdem altaris fecit numero quatuor. Verum etiam & in ecclesia beati Petri apostoli ubi supra fecit vestem rosatam habentem historiam Domini nostri Jesu Christi, quando extendit manus, & apprehendit beatum Petrum apostolum de fluctibus maris.

Idem beatissimus vero & præclarus pontifex fecit in basilica sancti Cyriaci vestem albam holosericam habentem in gyro periclysin de fundato, & in medio historiam resurrectionis, & in circuitu altaris tetralvela alba habentia periclysin de Tyrio. Fecit autem & in titulo sancti Vitalis vestem albam holosericam habentem periclysin de fundato, & in medio historiam resurrectionis, nec non & in diaconia sancti Archangeli posuit vestem albam holosericam habentem periclysin de Tyrio, & in medio historiam ascensionis. Item ipsum super altare sancti Abbacii similem vestem obtulit.

Porro in diaconia sanctæ Agathæ martyris fecit ipse sanctissimus pontifex vestem albam holosericam habentem in Tyrio, & in medio historiam resurrectionis. Verum etiam & in titulo Pammachu super altare sanctorum Joannis & Pauli fecit vestem albam holosericam ornatas in gyro de fundato habentem historiam crucifixi, ascensionis & pentecostes. Passiter & in ecclesia beati Clementis martyris atque pontificis, fecit vestem albam cum chrysoclavo habentem historiam resurrectionis, seu ascensionis, nec non & pentecosten.

Immo & in ecclesia sancti Cyriaci posita via Ostiensi fecit vela e quadruplo numero quinque, habentia historiam Salvatoris vocantis discipulos de navi. Et super sanctum altare ipsius martyris posuit vestem de fundato.

Ipse autem a Deo protectus & præclarus pontifex fecit in basilica sanctæ Dei genitricis, semperque Virginis Mariæ dominæ nostræ Ad præsepe coronas argenteas, & delphinos suos duodecim, quæ pensant libras centum duas, & uncias novem. Sed & phara canthara argentea cum delphinis suis fecit numero septem pensantia libras octuaginta quinque, & semis. Idem vero beatissimus præful fecit in basilica beati Petri apostoli nutritoris sui ante presbyterium pharum volubilem ex argento purissimo cum coronis & crucibus, pensantem inibi libras triginta quinque, & uncias sex. Verum etiam idipsum deorsum, ubi sacratissimum cor-

pus ipsius principis apostolorum requiescit, renovavit imaginem auream habentem vultum Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, ac sanctæ Dei genitricis Mariæ dominæ nostræ, & sanctorum beatorum apostolorum Petri & Pauli, atque Andreæ, nec non & beatæ Petronillæ martyris, ubi & addidit auri obrizi libras viginti unam & uncias tres.

Immo vero ubi supra ante S. Andream investivit altare beati Martini confessoris Christi ex argento purissimo deaurato, ex transmisso quondam Fridigisi abbatis, quod pensat undique libras septemdecim, & semis.

Fecit autem & in basilica beati Pauli apostoli doctoris mundi gentium phara canthara B ex argento purissimo cum delphinis suis numero quinque; pensantia libras sexaginta septem, & uncias quatuor.

Hic a Deo inspiratus venerabilis & præclarus pontifex conspiciens ecclesiam beatorum martyrum Nerei & Achillei præ nimia jam vetustate deficere, atque aquarum inundantia repleri, juxta eandem ecclesiam noviter a fundamentis in loco superiore ecclesiam construxit miræ magnitudinis & pulchritudinis decoratam. In qua etiam hæc obtulit dona: canistros ex argento numero sex pensantes simul libras quindecim. Ciborium ex argento purissimo pensans libras ducentas & quindecim. Calicem & patenam ex argento purissimo deauratos pensantes libras duodecim, & uncias decem. Regnum super altare ex auro purissimo diversis ornatum pretiosis lapidibus pensans libras duas, & uncias sex. Vestes duas, ex quibus unam albam holosericam habentem historiam dominicæ nativitatæ, seu resurrectionis, ascensionis, atque pentecostes, ornatas in circuitu de chrysoclavo, & aliam de Tyrio. Idem vero fecit in basilica beatæ Dei genitricis Ad præsepe regnum ex auro purissimo spanoclysto diversis in circuitu de chrysoclavo pretiosis ornatum lapidibus pensans libras quatuor, & uncias septem. Fecit vero communicales ex argento purissimo per singulas regiones, qui præcederent per stationes per manus acolytorum numero viginti quatuor pensantes simul libras.... Pari modo & in basilica beati Petri apostoli fautoris sui regnum ex auro purissimo diversis pretiosis ornatum lapidibus pensans libras septem. Fecit etiam in diaconia sanctorum Nerei & Achillei vela promiscua holoserica numero....

Sarta testæ beati Agapiti martyris sita juxta basilicam beati Laurentii martyris foris murum, quia jam præ nimia vetustate emarcuerant, noviter restauravit. Immo vero & in titulo beatæ Prudentiæ fecit vestem albam holosericam ornatas in circuitu de Tyrio.

Qui beatissimus pontifex postquam sedem Romanam & apostolicam annos viginti, menses quinque, & dies sexdecim gloriosissime rexit, ex hac luce subtrahens ad æternam migravit requiem. Fecit autem ordinationes tres per mensem Martium, presbyteros triginta, diaconos undecim, episcopos per diversa loca numero centum, sex & viginti. Sepultus vero est in basilica beati Petri apostoli pridie Idus Junias, indictione nona, & cessavit episcopatus dies decem.

ANNO CHRISTI

NOTA SEVERINI BINII.

Quo tempore Leo pontifex factus.

Refellitur fabula de Leone

Constantinus imperator uxore legitima repudiata aliam ducit.

Nicephorus Irenem imperatorem spoliat & vivit.

Secunda Leonis papae aedificatio.

Ob S. Jacobum apostolum Compositellam ecclesiam facta potestate venerando, & miraculis insigniter illustrato, reverentia apostolice culmine dignum & conveniens esse omnes sententiarum, ut locus ille episcopalis sedis honore insigniretur.

Prima Leonis aedificatio ab Anastasio descripta.

Leo. Anno Redemptoris nostri 795. vigesima sexta Januarii, eodem die quo Hadrianus obiit, creatus est eius successor Leo hujus nominis tertius, in disciplina ecclesiastica juvenis bene instructus, nullaque non virtute exornatus, quem Deus ad hoc in sedem pontificiam elevarat, ut magis pateretur, & magna perageret Pontificatus exordio carnis incendium passus esse dicitur et osculo, quod manu sua melle impraferat: additur osculum manum sibi ipse cum perfidisse, & tuisque ut deinceps pedes tantum non manus pontificis exoculareretur: verum utrumque anis commentum est, plusquam fabulosum. Nam ex illis, qui supra commo. In vita Gaili pontificis annotavi, constat quod ante hac tempora mortis fuerit pedes non manus pontificis exoculari. Ad Carolum magnum tamquam potentissimum Romanam ecclesiam defensorem honorandum, non (ut calumniantur novatores) ad possessionem urbis tradendam, exemplo antecessorum suorum per legationem misit pro honore & dono episcopali claves aureas consecrationis S. Petri, & vexillum urbis Romae, sicut ad eundem loco benedictionis misit patriarcha Hierosolymitanus claves una cum vexillo locorum sanctorum. Hac occasione Carolus rex ablegavit Engilbertum abbatem monasterii S. Richarii, qui pontifici redderet munera amplissima, quae ex thesauro Hunnorum erepto idem rex fuerat consecutus. Annales Francorum. Acceptis thesauro pontifex in ornamenta ecclesiarum converterit, & in clericos erogavit, omniaque perfecit, quae ante persecutionem illam recesserat Anastasius seorsum ab aliis, qui post quadriennium edidit, quando ex Germania revertus fuit.

Constantinus V. detrusa uxore sua legitima in monasterium, duxit aliam Theodoram nomine, eamque imperatricem coronavit: cumque Tarasius Constantiopolit adulatorum non excommunicaret, ipse plerum consorte habitus est indignus: qui vero cum Theodoro Studia adulterum imperatorem redarguerant, in exilium ablegati fuerunt. Cumque ita scelus sceleri adderet, merito iussa matris, quam imperio exuerat, tale iussit, non regni, oculis, imperio & vita orbatus fuit. Irenem dum post recuperatum imperium quinque annis sola imperium tenuisset, a Nicephoro homine impiissimo, hereticorum omnium fautore, Romano ecclesiae omniumque clericorum contemptore sceleratissimo, imperio privata, in exilium amandata fuit, anno Domini 803. atque ibidem anno sequente a vivis decessit. Theopanis annales in Nicephor.

Adolfum regem Nordanhumborum & regno passum Leo per legatum sedis apostolicae in regnum restituit. Annals Francorum.

Defuncto Carolo imperatore, (quem Eginhartus febri correptum, anno Christi 814. Aquigranti pie & sancte obiisse refert, sub iocitium Ludovici) rursus sacrosancti homines in pontifice insurrexerunt, vitaeque illius graves iniurias fluxerunt. Quod cum pontifex cognovisset, & in delinquentes lege agi precepisset, magna seditione Roma concitata fuit, postque plurimas strages & depredationes & incendia, tot tantaque mala subverta fuerant, ut onus fuerit Ludovico imperatori, Berabardum, qui loco Pippini fratris in regnum Italiae successerat, in urbem ablegare. Qua ratione illa contigerat, annales Francorum pluribus enarrant.

Hujus pontificis auctoritate sedes episcopalis Irenae ecclesiam ad petitionem Alphonsi regis cognomento Calum Compositellam, & intercessionem Caroli magni, Compositellam esse translata, quia reperto ibidem S. Jacobi apostoli ecclesia facta potestate venerando, & miraculis insigniter illustrato, reverentia apostolice culmine dignum & conveniens esse omnes sententiarum, ut locus ille episcopalis sedis honore insigniretur. Ita omnes qui res Hispaniarum descripserunt. De Leone pontifice Valsaridus Strabo in libro de rebus ecclesiasticis cap. 21. scribit relatione fidelium ad suam usque pervenisse notitiam, ipsum, uno die septem vel novem missarum solemnia saepius celebrasse: fortasse ut hac ratione majus Dei auxilium imploraret, qui magnis usque gravissimis afflictionibus quotidie vexabatur.

Cum die quadam more solito in litania, qua ab omnibus Major appellatur, Leo pontifex procederet. Post enarratam pontificis munificentiam in sacras aedes collatam, subiungit hoc loco Anastasius quomodo nepotes Hadriani pontificis militantes in Romanam civitatem ordinibus, invidias tabefcentes, Leonem ob eius electionem persecuti fuerint, eique la sacra functione constituto oculos eruerint, & linguam praeciderint: item qua ratione post visum & loquelam miraculose recuperatam ad Carolum regem pervenerit, ejusque tutela ac patrocinio munus Romanam redierit. Hac eadem recensentur in annalibus Francorum, & apud Adonem in chronico, ubi dicit sacilegas manus in pontificem iniectas fuisse septimo Kalendas Maii anno 799. His adde quod

Acum Roma in Germaniam ad Carolum regem fugeret, partransam Coloniama, venerit ad locum, quo viri Dei, Severini corpus venerabile requisivit, ibique, praeter morem quem la via servaverat, oratum ecclesiam invenit. Comites autem ejus mirantes causam hujusmodi sciscitabantur. Quibus ille, teste Surio, vigesimo tertio Octobris, Leu, inquit, hujus defensor domus est, ideo non ausus sum illam pertransire insalutam. Hinc ergo consuetudo claustris inolevit, ut uno die per singulas hebdomadas ad sancti Severini sepulcrum veniant, & usque per totam hebdomadam ejus patrocinio fultantur, supplicet devotione deservant. In translatione sancti Liborii apud Surium vigesima tertii Julii scribitur, quod Paduabona altare consecraverit, atque in eo reliquias S. Stephani protomartyris, quas secum Roma detulerat, condidit. Hac sine dubio in primo adventu Leonis papa in Germaniam contigerunt. Secundo venit in Germaniam anno Domini octingentesimo quarto, de quo accessu pontificis hac in annalibus Francorum. Medio Novembrii altatum est Carolo, Leonem papam natalem Domini cum eo celebrare velle, utrumque hoc contigere potest. Quem statim misit ad sanctum Mauritium Carolo filio suo honorifice suscipere iussit. Ipse obitum illi ad Romanum civitatem profectus est, ubique susceptum, &c. Quas res ille in Germania gesserit, qua altaria consecraverit, quibus miraculis sanctam Severinam canonis sanctorum adscripserit, prolixior narratio habetur in epistola Lugduni apud Surium s. Martii. In vita Caroli legitur Leonem pro suis persecutoribus exarsisse, intercessisse, & impetrasse ne in corpore puniretur, sed tantum in exilium mitteretur, in quos, velut criminales lapsa majestati reos, capitula sententiae prolata erat.

Qui post modicum temporis cum magno honore susceptus fuit. Quo honore Carolus Romam venientem pontifex excepit, annales Francorum expressè describunt his verbis: Præterquam Carolum Romanam vocavit. Leo papa apud Numentium occurrit, & cum magna veneratione ibidem susceptus. Post cenam, qua simul coenavit, ibi ille manens, pontifex ad urbem processit, posteroque die misit obviam Roma urbis vestigia, adveniens etiam atque dispersit per congrua loca tam peregrinorum quam civium turmas, qui venerunt laudes dicere, ipse Leo cum clero & episcopis, equo descendente, gradibus ascendente susceptus, dataque oratione in basilicam venit Petri psallentibus cunctis introductus. Falsa sunt haec esse Kalendas Decembris. Facti Carolum magnum. His verbis describit alia synodus hujus Concilii, quod in causa Leonis habitum fuit octavo die, postquam Carolus Romanam venerat. Vide notas illius Concilii infra.

Post hoc adventum die natali Domini nostri Jesu Christi in jam dicta basilica. Hoc loco enarrat quia forma quibusvis ritibus Carolus de Romana ecclesia causa imperium a Graecis ablatum in Francorum regem ejusque Caroli secretaria, & rei gratia spectator & testis oculis a Graecis latas in vitam ejusdem Caroli, Paulus diaconus, Theodorus phanus in annalibus Francorum, Annales sub Ludovico confcripti, Amalrius, Ado Viennensis in Chronologia Regio, omnesque tam Graeci quam Latini scriptores istam prope verba enarrant. Histariam itaque tam celebrem, totque scriptoribus jemonam itam, nemo nisi peritiam & impudens haereticus negaverit. Hac omnia optimo jure, magno cum fructu totius ecclesiae, ac praeter Dei nam, voluntate & consilio contigit, contra novatores nostri temporis haereticos percipere, deinde, ac solide demonstraverunt duo collegii apostolici ornamenta amplissima Bellarminus & Baronius quorum hic romae o. annalium anno 800. Bellarminum id quod conatus est de translatione imperii contra Ilyricum tam feliciter consecutum esse ait, ut nobis vel aliis non sit admodum laborandum, sed gratulandum potius. uti potentissimo vindicti veritatis, agendumque gratis. quod labore nullo liberaverit immitteudi salcem in adeo densam immensamque mendaciorum silvam.

Post celebrationem missarum. Oblationes, quas hoc loco describit Anastasius, Carolus Romanis basilicis obtulit anno Domini 800. vel 6 a natali Domini computare incipias. anno Domini 803.

Nona vero indictione peccati nostri imminutibus subito terramotus, factus pridie Kalendas Maii, octidua s. Pauli, &c. Huc eadem annales Francorum in vita Caroli magni anno 801. his verbis describunt: Carolus magnus imperator septimo Kalendas Maius Roma profectus Spiletum venit, & dum esset ibi, pridie Kalendas Maii hora noctis secunda terramotus maximus factus est, & tota Italia graviter commota est. Quotidiam terramotum Roma totum basilica sancti Pauli quibus magna ex parte cum suis trabibus decidit, & in quibusdam locis urbes montesque ruinas, &c. Quae ornamenta, quaeve impensis in praedictam S. Pauli basilicam a liaque plures restaurandas, Anastasius prolixè enarrat.

ANNO CHRISTI

Leo bis Coloniae venit, quidem ibidem egrediente primo adventu.

Secundas ad Leonem confecerit, quibus miraculis sanctam Severinam canonis sanctorum adscripserit, prolixior narratio habetur in epistola Lugduni apud Surium s. Martii.

Leo papa primo iure causa imperium a Graecis ablatum in Francorum regem ejusque Caroli secretaria, & rei gratia spectator & testis oculis a Graecis latas in vitam ejusdem Caroli, Paulus diaconus, Theodorus phanus in annalibus Francorum, Annales sub Ludovico confcripti, Amalrius, Ado Viennensis in Chronologia Regio, omnesque tam Graeci quam Latini scriptores istam prope verba enarrant.

Leo papa primo iure causa imperium a Graecis ablatum in Francorum regem ejusque Caroli secretaria, & rei gratia spectator & testis oculis a Graecis latas in vitam ejusdem Caroli, Paulus diaconus, Theodorus phanus in annalibus Francorum, Annales sub Ludovico confcripti, Amalrius, Ado Viennensis in Chronologia Regio, omnesque tam Graeci quam Latini scriptores istam prope verba enarrant.

Leo munus eius ergo ecclesias.

Qua

ANNO CHRISTI 1791

Cur Leonem Gallis & Hispanis absque licentia ad symbolum vocem Filioque addidissent, eoque additamento symbolum Nizenum ad missarum solemniam publice decantarent, visum fuit Leoni papa e ra ecclesia futurum, si publicis hinc & Latine in scriptis curam veritatis.

Quo vero ante terminorum ecclesie a pontifice oblati commemorati, obtulit idem quando ex Germania rever- sus fuisset. *Hic vero pro amore & cautela orthodoxa fidei fecit sententiam argenteis duos scriptos utroque symbolo.)* Cum Gallis & Hispanis absque licentia ad symbolum vocem Filioque addidissent, eoque additamento symbolum Nizenum ad missarum solemniam publice decantarent, visum fuit Leoni papa e ra ecclesia futurum, si publicis hinc & Latine in scriptis curam veritatis. *h Hic vero pro amore & cautela orthodoxa fidei fecit sententiam argenteis duos scriptos utroque symbolo.)* Cum Gallis & Hispanis absque licentia ad symbolum vocem Filioque addidissent, eoque additamento symbolum Nizenum ad missarum solemniam publice decantarent, visum fuit Leoni papa e ra ecclesia futurum, si publicis hinc & Latine in scriptis curam veritatis. *h Hic vero pro amore & cautela orthodoxa fidei fecit sententiam argenteis duos scriptos utroque symbolo.)* Cum Gallis & Hispanis absque licentia ad symbolum vocem Filioque addidissent, eoque additamento symbolum Nizenum ad missarum solemniam publice decantarent, visum fuit Leoni papa e ra ecclesia futurum, si publicis hinc & Latine in scriptis curam veritatis.

Hanc benedictionem omnes, qui ante me ic- pro praferre Merciorum, meruerunt ab ante- cessoribus tuis adipisci; hanc ipse humilis peto, & a vobis (o sanctissime) impetrare cupio, quatenus in primis adoptionis forte me tibi filium suscipias, sicut te in patris persona diligo, & totis obedientia viribus semper amplector. Decet enim inter tantas personas fides sancta servari, & inviolata caritas custodiri; quia pa- terna pietas filiorum felicitas in Deo esse cre- enda est, secundum illud Ezechiae: *Pater filius notam facit veritatem tuam, Domine.* In quibus verbis te (amande genitor) imploro, ut filio tuo, tamen indigno, veritatem Domini tuis verbis sacrosanctis notam facere non deneges, **B**ut per tuam sanam eruditionem (Deo adju- vante) ad melioris vitae propositum merear per- venire.

ANNO CHRISTI 1791

EPISTOLA

KENULFI REGIS MERCIORUM

AD LEONEM PAPAM III.

Pro archiepiscopatu Lichfeldensi abolendo, re- stituendaque Dorobernensis ecclesie dignita- te, quam Hadrianus papa I. & rex Offa dis- tulerant.

Maim de reg. i. c. 4.

Domino beatissimo & vere amantissimo Leoni san- ctae & apostolicae sedis Romano pontifici, Kenulphus gratia Dei rex Merciorum, cum episco- pis, ducibus, & omni sub nostra ditione digni- tatis gradu, sincerissima dilectionis in Christo salutem.

Graduatur rex Leonem evahi in pa- tium.

Gratias omnipotenti Deo semper agimus, qui ecclesiam suo pretioso sanguine acqui- sitam, inter diversas mundi hujus procellas, novis semper, prioribus ad vitam sumptis, suc- cessit ducibus ad portum salutis attrahere, cam- que nova luce infundere, quatenus nullo sit te- nebrarum errore fulcata, sed viam veritatis in- offenso pede gradiatur. Unde merito omnis per orbem exultat ecclesia, quia cum omnium ve- rus remunerator bonorum gloriosissimum gregis sui pastorem Hadrianum perpetuo remuneran- dum super aethera duxisset, suis tamen ovibus pia erexit providentia praemium, qui scit ovile dominicum ad caulas, non inferius vitae agita- re. Nos quoque merito, quos extremitas orbis tenet, eodem modo praeter ceteris gloriamur, quod illius sublimitas nostra salus, illius prosperitas nobis perennis exultatio, quia unde tibi apo- stolica dignitas, inde nobis fidei veritas inno- tuit. Quapropter opportunum arbitror tuis san- ctis iussionibus aurem obedientiae nostrae humi- liter inclinari, & quae tuae pietati rite nobis se- quenda videantur toto nisu implenda: quae ve- ro rationi contraria deprehensa fuerint, citius declinanda, ac interim a nobis omnimodo re- secanda.

Spondet obe- dientiam.

Peter adpota- ita ejus fi- lium.

Sed modo ego Kenulphus gratia Dei rex ex- cellentiam tuam humiliter exoro, ut te sine of- fensione animi vestri de profectu nostro, ut o- ptamus, liceat alloqui, quatenus in gremium me pietatis tuae tranquilla pace percipias, & quem meritorem nulla facultas erigit, larga be- nedictionis tuae ubertas ad plebem suam regen- dam locupletet, ut una mecum gentem, quam vestra apostolica auctoritas fidei rudimentis im- buit, per intercessionem tuam contra impetus exterorum omnipotens erigat, & per se regnum, quod ipse Deus dedit nobis, dilatare dignetur.

Quinetiam dulcissime cum omnibus episcopis nostris, & cujuscumque apud nos dignitatis per- sona deprecor, ut nobis de multimodis iniqui- tationibus, super quibus maximam subtilitatem vestram digoum duximus perquirere, benigne respondeas, ne sanctorum traditio patrum, & ab illis tradita nobis regula quasi incognita per aliquid vitietur in nobis, sed sermo tuus dire- ctus nobis in caritate & mansuetudine veniat, ut per Dei misericordiam profuturum in nobis per- ficiat fructum. Primum namque est quod ponti- fices nostri ac peritissimi quique in nobis dis- cunt, quod contra canones & apostolica statu- ta, quae nobis a patre beatissimo Gregorio di- rigente statuta sunt, sicut vos scitis, auctoritas Dorobernensis metropolitani in duas scinditur parochias, cujus (eodem patre mandante) di- tioni subiacere debent episcopi duodecim, sic- ut per ecclesias nostras legitur in epistola, quam fratri & coepiscopo Augustino direxit, de duo- bus Londoniae & Eboracae metropolitani episc- opis, quam etiam apud vos haberi non dubi- tamus. Sed ipse primum pontificalis apex, qui tunc Londoniae sub honore & ornamento pallii fuerat conscriptus, pro eo Dorobernensi obla- tus est atque concessus. Nam quia beatae recor- dationis Augustinus, qui verbum Dei, imperan- te beato Gregorio, Anglorum genti ministrabat, & gloriosissime ecclesie praesuit Saxoniae, in eadem civitate diem obiit, & corpus illius in ecclesia beati Petri apostolorum principis, quam successore ejus sanctus Laurentius sacravit, con- ditum fuisse, visum est cunctis gentis nostrae sapientibus, quatenus in illa civitate metropoli- tanus honor haberetur, ubi corpus ejus pausat qui his partibus fidei veritatem inferuit. Cujus itaque, sicut vos scitis, dignitatis honorem pri- mum rex Offa, propter inimicitiam cum vene- rabili Lamberto & gente Cantuariorum accer- ptam, avertere, & in duas parochias dissipare visus, & piissimus coepiscopus & antecessor ve- ster Hadrianus rogatu praedicti regis facere coe- pit, quod prius nemo praesumpsit, & Mercio- rum praesulem pallio extulit. Neutrum tamen ex his culpamus, quos Christus, ut credimus, aeterna victoria triumphat.

Peter canones observari, & redintegrari sedem Can- tuariae

Qua nunc Anglia, olim dicebatur Saxonia trans- marina

Quam Offa rex & Hadria- nus papa dis- tulerunt

Sed tamen excellentiam vestram humiles exo- ramus, quibus a Deo merito sapientiae clavium collata est, ut super hac causa cum sapienti- bus vestris queratis, & quidquid vobis videatur, nobis postea servandum rescribere dignemini, ne tunica Christi inconfutis, alicujus inter nos dissensionis schisma patiatur; sed per vestram sanam doctrinam, ut desideramus, ad verae pa- cis unitatem dirigatur. Magna enim humilitate si-

ANNO CHRISTI 1011

ANNO CHRISTI 1011

Et medelam ad querelam Atherald.

Mittit 120. manus.

Malm. de gest. reg. l. 1. c. 4.

Luceat in regis fide, humilitate, dilectione & mansuet.

Auxilium pollicetur Atheraldo, a regi.

Qui sanctio- nes ejus irre- fragabiles a- nunciat.

te simul & dilectione hæc tibi scripsimus, papa beatissime, clementiam tuam profusus precantes, quatenus ad ea, quæ a nobis necessario explicita sunt, benigne & iuste respondeas.

Sed & illam epistolam, quam Atheraldus archiepiscopus coram cunctis provincialibus episcopis nostris multipliciter tibi scripsit, pio amore perscrutari digneris, & quidquid de rebus, quæ in ea scripta sunt, fidei norma possit, pagina nobis veritatis patefacere memineris: ergo præterito anno legationem meam etiam & episcoporum per Vvadan abbatem misimus; ac ille accipiens legationem illam, segnitè, immo insipienter deduxit. Sed modo tibi munus modicum amoris gratis per Brine presbyterum, & Fildas, & Ceolberth ministros meos (pater amande) mitto: quod est 120. manus cum litteris, precans te, ut benigne suscipias, & benedictionem tuam nobis donare digneris. Omnipotens Deus te longævo tempore ac laudem suæ sanctæ ecclesiæ custodiat incolumem.

EPISTOLA I. LEONIS PAPÆ III. AD KENULFUM REGEM MERCIORUM.

Respondet supericiti, & petita omnia lubens cedit.

Domino excellentissimo filio Kenulpho regi Merciorum provincia Saxonia Leo papa.

Veniens ad sanctissima limina beatorum apostolorum Petri & Pauli, tam orationis vota fideliter solvens, quam nostræ sedi apostolicæ causam sui sacerdotii suggerens, reverentissimus & sanctissimus frater noster Atheraldus archiepiscopi Dorobernensis ecclesiæ nobis obtulit vestræ regalis excellentiæ syllabas, quibus in duabus epistolis a vobis directis, plenis fidei rectæ, magnam humilitatem vestram reperientes, omnipotenti Deo referimus grates, quæ vestram prudentissimam excellentiam in omnibus ornavit ac decoravit erga beatum Petrum apostolorum principem, & nobiscum habere dilectionem, & in omnibus apostolicis humiliter consentire censuris. Porro in una ex illis epistolis reperimus, qualiter gratiam nostræ apostolicæ functionis, si juxta fuissetis, animam vestram pro nobis posuissetis benigne; immo & nostræ prosperitati multum in Domino congrauderis: & cum nostræ dulcissimæ admonitionis litteræ ad vestræ unanimis perveniunt aures, cum omni suavitate & cordis gaudio spiritali, quasi filii paternum munus suscipere fatemini. Fatebatur vero & hoc, quod aliquantulum ex vestra facultate benedictionem nobis offerri demandastis, 120. manus, quas cum magno amore pro animæ vestræ salute suscepimus.

Et prædictus archiepiscopus cum suis sociis honorifice ac benigne a nobis susceptus est, & adjuvari eum in suis necessitatibus libenter fecimus. Interea credentes vestræ prudentissimæ excellentiæ, ubi terebatur in ipsis tuis regalibus apicibus, quod nostris apostolicis sanctionibus nullus Christianus contraire præsumit: ideo totis nitibus nostris ea, quæ tuo regno expediunt, emittere atque prædicare conamur, ut ea, quæ nobis prætatis frater noster Atheraldus archiepiscopus, seu tota synodus evangelicæ & apostolicæ doctrinæ sanctorumque patrum, nec non prædecessorum nostrorum sanctorum

Concil. General. Tom. XIII.

pontificum, canonica censura prædicante, vestræ regali excellentiæ, seu cunctis principibus gentis vestræ, & universo populo Dei didisserit, nequaquam in orthodoxa eorum doctrina quidpiam resistere debeatis, Domino ac redemptore nostro in evangelio docente, ubi ait: *Qui vos recipit, me recipit, & qui recipit prophetam in nomine propheta, mercedem propheta accipiat.* Quanto magis pro ipso læpe domino archiepiscopo, quem nobis valde nimisque collaudastis, sicuti & est, videlicet clarissimus atque peritissimus, & quia illum scitis prudentem & bonis ornatum moribus, Deoque & hominibus dignum; ecce, fili dulcissime & amantissime atque præstantissime rex bone, in his tuis assertionibus collaudamus Deum omnipotentem, qui talem vobis demonstravit antistitem, qui sicut verus pastor, indicare verbis secundum doctrinam sanctarum scripturarum dignam poenitentiam valeat, & eruere qui sub ditione sacerdotali ejus existunt animas eorum ex inferno inferiori, & ab igne inextinguibili deducens eos, & introducens in portum salutis: & offerre pro illis hostiam dignam, & immaculatam in conspectu divinæ majestatis omnipotenti Deo. Et quia multum nobis prænominatus archiepiscopus in omni sanctitate sua & vitæ conversatione ultro citroque placuit, valde nimis ei credentes, ex auctoritate ei B. Petri apostolorum principis, cujus vel immeriti vices gerimus, talem præbimus prælatum, ut si quisquam ex subiectis suis, tam regibus & principibus, quam universo populo transgressus fuerit dominica mandata, excommunicet eum usquequod poeniteat, & si impoenitens fuerit, *fit vobis sicut ethnicus & publicanus.*

De Atheraldo vero jam facto archiepiscopo Dorobernensis ecclesiæ, sicut a nobis poposcit vestrorum præsulum excellentia, ut ei justitiam faceremus de ipsis dæcessibus suis, tam episcoporum quam monasteriorum, quibus illicite, ut cognovistis, expoliatus est, & a venerabili sede ejus, quas dudum tenuit, ablatæ sunt; nos per omnia enucleatus trutinantes, in sacroscrip- tione nostro reperimus S. Gregorium prædecessorem nostrum in integro ipsam parochiam numero duodecim B. Augustino syncello suo archiepiscopo tradidisse, & confirmasse episcopos consecrandi. Unde & nos (veritate ipsa re- pta) ordinationes, seu confirmationes nostra apostolica auctoritate illi in integro, sicut antiquitus fuerunt, constituentes reddidimus, & privilegium confirmationis, secundum sacrorum canonum censuram ecclesiæ suæ observandum tradidimus.

II. AD CAROLUM MAGNUM

De privilegio capellæ in Eresburg.

Leo servus servorum Dei Carolo magno Romæ Regi Francorum imperatori

Plæ tuæ petitioni per omnia congraudentes, quod jubes annuere non tardamus. Igitur hunc montem Eresburg, quem expugnatum cum tota Saxonia Deo obtulisti, & per nos B. Petro consecrasti, liberum ab humana potestate esse, & fratrum inibi ad Christi servitium adunatorum ditioni tantummodo parere censemus. Qui ne aliquid in hoc impedimenti patiantur, neve regni vestri in vasoribus aliquate- bellandi fiducia præparetur, sub anathemate, S

Marth. 10

Athera d.

Marth. 16.

Subtraheos episcopatus Atheraldo 120. titus.

ANNO
CHRISTI
731ANNO
CHRISTI
731

Petri auctoritate, interdicimus, nequis unquam A inamicis vestris. Credat enim nobis vestra serenitas, quia ea quæ ad animæ vestræ salutem cognoverimus, nullo modo tacemus; & si ante tacuimus, nunc autem non cessamus, sive de bonis sive de malis, vestræ intimare poterit. Nam qui per mendacium & malas machinationes vult filium separare a matre, iudicium habebit cum ipso clavigero regni cælorum beato Petro apostolo. Quia mihi in hoc mundo nihil pretiosius est quam animæ vestræ salus. Sed quia omnia quæ de vestra prosperitate atque exaltatione in corde nostro gerimus per singula exarare non valemus, sic nobis omnipotens Deus retribuatur, sicut de vestro honore & sospitate cupimus. Verumtamen cum multo amore multaque fide erga vos constringimur, tacere nullo modo possumus, ut vos ipsi pro anima vestra vigiletis, scientes quia ista misera & caduca vita in modicum exterminatur & finem habet, & omnes rationem redditiuri sunt Domino de vauiloquiis. Igitur hominibus non citius credatis ante satisfactionem. Sed tamen si nos bene suscepimus & bene honoravimus pro vestro amore, Deus nobis retribuatur bona, & vos satisfaciat ut in causis beati Petri apostoli amplius & amplius decertatis: & si non vobis nunciaverint quomodo eos honorifice suscepimus, quid aliud dicamus nisi ut Deus illis indulgeat? Verumtamen si prope fuissetis, adjuvante Dei omnipotentis misericordia, vos habuissetis veritatem & mendacium discernere; quia talem vobis a Deo datam esse sapientiam credimus, ut tale improperium atque confusionem non habuissetis in faciem nostram. Recordari credimus vestram serenitatem, quia vicibus nobis misistis, quod neminem de nobis male loqui permitteretis, neque locum illi tribueretis. Sed quid igitur restat, nisi ut inter tantas accusationes, quæ de nobis & fidelibus nostris, qui aliquod profectum sanctæ nostræ ecclesiæ faciebant, vobis didæ sunt, cum lacrymis gratias agam Deo omnipotenti. Nam de illo amore quem erga vos gerimus, nullus in hac vita nos separare potest nisi sola mors, quandoque nobis obvenit. Sed quid tantum fastidium facimus auribus vestris? Certissime in quantum nobis Deus largiri dignatus est, sic in nostro sensu cogitamus, quod nullus de antecessoribus nostris partibus istis cum tanto amore servierit, quantum nos servivimus. Sed nostrum servitium, ut videmus, nemini acceptum fuit.

De Saxonis oblata a Caroli magno S. Petro sunt etiam litteræ Gregorii pape VII. suo loco recitata. Eodem pariter anno patriarcha Hierosolymorum per suum monachum misit ad Carolum magnum sacrosancti sepulchri redemptoris nostri claves, quem dimittens ipse Carolus Zachariam presbyterum illi adjunxit qui dona ad loca illa sancta deferret. *Hæc annales Francorum.* Innotuerat in oriente etiam tanti regis Christianissimæ pietas atque potentia, adeo ut ad hunc unum respicerent omnes, tanquam unicuique Christianæ religionis, temporibus istis perditissimis, quibus sub Saracenorum iugo meabant, decus & ornamentum. Porro pro restauratio- ne ecclesiarum Hierosolymorum Carolus collectam more majorum indixit. Est ea de re titulus in ejus capitulis his verbis inscriptus: De elemosyna mittenda in Jerusalem, propter ecclesias Dei restaurandas, proximo natali Domini.

III. AD EUMDEM CAROLUM M.

imperatorem de accusatoribus

Domino piissimo & serenissimo, viatori ac trium-
phatori, filio & amatori Dei ac Domini nostri
Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus,
servus servorum Dei.

Remeantes ad nos * fidelissimi missi nostri, quos ad vestram imperialem potentiam direximus, retulerunt nobis de vestra benignissima bonitate, quam erga beatum Petrum apostolum, & ejus vicarium geritis ex intimo cordis amore. Interea obtulerunt nobis honorabiles vestras epistolas & capitularem.

Quod vero capitularem, post relectionem duarum epistolarum referantes, inter cetera gaudia, quæ prælatæ epistolæ cordi nostro effuderunt, sic primum capitulum ejusdem capitularis cordi nostrum relevavit, ut cum propheta dicere cœpimus: *Domine salvum fac regem, & exaudi nos in die qua invocaverimus te.* Cumque per ordinem ad sextum conjungeremus capitulum, quantum gaudium & lætitiæ prædictæ epistolæ atque cetera capitula nobis ingesserunt, tantum mœrore & tristitia postmodum sumus repleti. Continebatur enim in ipso prælato sexto capitulo, quod missos invenire non valetis qui nobis placeant: de qua re valde tristatur vestra serenitas; & nullus de ipsis qui jam ad nos fuit directus per suam voluntatem amplius missus erit, excepto quod obedientiam vestram voluntarie unusquisque adimplere cupit: & non solum illi vestri timent vestram portare legationem ad nostram pusillitatem, verum etiam alii jam non sunt ausi querere a vobis auxilium, quia nullus est qui vestram quaesivit clementiam, ut dicunt, qui postmodum ad plenam potuisset pervenire gratiam nostram; & quia plures directos habuistis missos fideles, ex quibus jam alii mortui sunt, & ipsi blasphemati tuere, & de ipsis qui vivunt nullus jam sine blaphemio esse videtur. Unde nobis, fili dulcissime, quid aliud agendum est, nisi preces pro his, qui talia vobis mentiti sunt, ad Dominum tandemus? sicut scriptum est: *Orate pro*

De autem accusatoribus missorum vestrorum, de quibus nobis emisistis, ut aut in nostram aut in vestram præsentiam ad discutiendum veniant; si placet pietati vestræ, missum vestrum dirigite absque illis, qui omnia liquidius inquirat & vestræ imperiali potentie fideliter nunciet, quid aut quomodo istis in partibus egerint, qualem profectum exinde sancta Dei ecclesia mater vestra habeat. Verumtamen omnia in vestro committimus sagacissimo arbitrio. His prætermittimus: Omnipotens & misericors Deus, per intercessionem sanctæ suæ genitricis Mariæ dominæ nostræ, & beatorum principum apostolorum Petri ac Pauli, tale cordi vestro salubre consilium inspiret, ut oblatio quam dulcissimus genitor vester dominus Pippinus rex beato Petro apostolo obtulit & vos confirmastis, ipse claviger regni cælestis ante conspectum Dei cum ipsa donatione vobis præsentetur, quatenus gaudia æterna percipere mereatis. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla subternat.*

ANNO
CHRISTI
1191.

IV. EPISTOLA AD EUMDEM.

Qualiter Sicilienses cum Sarracenis pactum fecerunt, & captivi redditi.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori, filio, amatori Dei & Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus servorum Dei.

Tertio igitur idus Nov. suscepimus epistolam Gregorii patricii Siciliensis: responsum scilicet serenitatis vestre epistola, quam illi per hominem nostrum emisimus. Vobis siquidem, pro qua causa ignoramus, epistolam nomini vestro titulatam non emisit, illam tamen quam nobis direxit epistolam, de qua vobis exemplar aut postquam eam legeremus a nostro sigillo vestre imperiali potentie dirigere petivit: nos pro vestra satisfactione neque eam ad legendum aperuimus, neque quod in ea continetur cognovimus, nisi quod per illum missum nostrum nobis in verbis direxit. Id est de illis Sarracenorum missis, cum quibus pactum confirmavit ipse patricius in annos decem. Dicebat enim ad predictos missos Sarracenorum: quale vobiscum pactum facere vultis, cum ecce jam anni sunt octuaginta quinque quod pactum vobiscum fecistis & firmum non fuit? Immo & Constantinus patricius qui ante me praesuit, in decem annos vobiscum pactum firmavit, usque ad futuram octavam indictionem; sed neque ipsum pactum firmum tenuistis. Nunc autem quale vobiscum pactum faciamus, nobis incognitum est. Ad hæc respondebant ipsi Sarracenorum missi dicentes: Pater ipse Amiralumumin qui nunc apud nos regnare videtur, defunctus est, & iste relictus est parvulus, & qui fuit servus factus est liber, & qui liber fuit effectus est dominus; & nullum se regem habere putabant, sed ecce nunc postquam omnia quæ pater suus habuit sibi subiecit, vult firma stabilitate hoc quod paramus pactum servare: De Spanis vobiscum non spondemus, quia non sunt sub ditione regni nostri: sed in quantum valemus eos superare, sicut vos ita & nos contra illos in mare dimicare permittimus: & si soli nos non valemus nos a parte nostra & vos a vestra Christianorum finibus eos abiciemus. Post hæc vero convenit illis, & confirmare in scripto inter se pactum in annos decem: & dedit eis missum nomine Theopistum notarium, & reddidit illis quantos habuit comprehensos de ipsis Sarracenis, ut illos Christianos quos de suis partibus prædaverant, reddidissent. Et postquam jam dictum pactum inter se firmaverunt, & missus ab ipso patricio absolutus est, invenit in Catena unum hominem sub nimia velocitate ad patricium nunciare festinans, quod septem navigia Maurorum prædaverunt unum vicum in regio, & dum naves ex eis post eos ad littus extierunt vacuz. Nam & hoc nunciavit nobis ipse missus noster, quod audisset ab hominibus Sarracenorum missis, quod isto Junio mense transactæ sextæ indictionis, voluissent cum aliis centum navibus ad Sardiniam peragrare, & dum venissent prope Sardiniam subito aperta est maris vorago & subglutivit illa centum navigia, & postmodum sic cum magno timore reversi sunt ipsi Sarraceni, qui hoc dicebant, in Africam, & nunciaverunt ad familiam de illis qui submersi sunt. Cumque ipse missus no-

Council. General. Tom. XIII.

ANNO
CHRISTI
1191.

Aster alia audisset, interrogavit illum notarium qui eum custodiebat, si veritas esset quæ ab illis Sarracenis audierat: & dixit ipse notarius, quod ita esset, & ipse ore proprio legisset ad patricium illam epistolam quam ei unus Christianus amicus suus ab Africa direxerat, in qua de submersione de predictis centum navigiis continebatur. Et hoc factum est mense Junio, quando illud signum igneum tamquam lampadem in cælo multi viderunt. Ipsi vero missi Sarracenorum in navigiis Veneticorum venerunt, & sic veniendo combusserunt igne navigia quæ de Spania veniebant. Ecce quod per hominem nostrum audivimus serenitati vestre intimare curavimus: sed precamur serenitatem vestram, ut postquam ipsa epistola Gregorii patricii relecta fuerit a vobis, nobis eam dirigere non dedignemini. Quare autem minime vobis epistolam ipse patricius misit, & in illam quam nobis direxit nomen vestrum non exaravit, cum a vobis perlecta fuerit, statim vestra a Deo data sapientia cognoscere poterit, cur vobis epistolam ut decuit non emisit. Tamen si præsumptio non nobis imputatur, quod amando ea quæ de hac re sentimus, serenitati vestre insinuamus, videtur nobis, quia sine consultu Leonis imperatoris sui non ausus est vobis adhuc epistolam suam dirigere. His præmissis: omnipotens & misericors Deus sua vos protectione custodiat, atque per multorum temporum annos ad gaudium æternum perducatur. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla subternat.* Absoluta 111. Id. Novemb. Dixit Gregorius patricius ad missum nostrum, quod Michael imperator monachus effectus est cum uxore & filiis suis.

EPISTOLA V. AD EUMDEM

De occisione Maurorum in Græcos.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori, filio, amatori Dei ac Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus servorum Dei.

Scimus igitur vestram a Deo proteclam imperialem potentiam semper de integritate & exaltatione atque custodia matris sue sanctæ Romanæ Ecclesiæ ejusque finibus sollicitissimam habere sollicitudinem, & ideo notum facimus serenitati vestre ea quæ nuper audivimus & ex parte certi sumus. Vestre siquidem a Deo data sapientie incognitum non est, quod illa nefandissima Agarenorum gens partibus Siciliæ anno præsentis venire consiliaverat. Nunc autem, sicut audivimus, in quibusdam Græcorum insulis conjunxerunt. Pro quibus vero misit Michael imperator patricium & spadarios cum stolo, ut contra eos Christo adjuvante dimicare debuissent. Cumque ipse patricius in Siciliam conjunxisset, direxit missos suos per Beneventum ad Anthimum Neapolitanum ducem, ut cum toto ipso Neapolitano ducatu qui illi obedire voluissent navale auxilium ei præbere studuissent. Qui vero dux occasiones proponens in adjutorio ejus ire contempit. Kajetani tamen & Amalphytani aliquanta congregantes navigia in auxilio illius abierunt. Postmodum vero ut audivimus, ingressi sunt ipsi nefandissimi Mauri, tredecim scilicet navigia, in insulam quæ dicitur Lampadusa, partibus Siciliæ constituta, & prædare eam. Cumque de predicto Græ-

Q99 2

60

ANNO
CHRISTI
791ANNO
CHRISTI
791

corum stolo septem navigia itidem explorando perrexisissent, ut se veritatem cognoscere potuissent, comprehendentes eos Deo odibiles Mauri occiderunt illos: & dum expectassent eos Græci qui miserunt illos ad explorandum & minime essent reversi, abierunt generaliter super eos, & Christo miserante totos illos iniquos Mauros occiderunt, ita ut nec unum ex eis vivum reliquerint. Porro & hoc relatium est nobis: quadraginta naves de ipsis Mauris venerunt in insulam quæ Pontias vocitatur, ubi monachi residebant & prædaverunt eam: Postmodum vero egredientes ex ea ingressi sunt in insulam quamdam, quæ dicitur Iclia majore, non longe a Neapolitana urbe milliaria xxx. in qua familia & peculia Neapolitanorum non parva invenerunt: & fuerunt inibi a xv. usque ad xii. Kal. Septemb. & nunquam ibi Neapolitani super eos exierunt. Cumque totam ipsam insulam prædassent, implentes navigia sua de hominibus, & ejus necessariis reversi sunt post se. Kajetani autem, qui post desolationem jam dictæ insulæ ibidem fuerunt, dixerunt, quod invenissent homines occisos lacere, & granum & scirpha quæ ipsi Mauri portare secum non potuerunt, sed & caballos Mauriscos quos in suis ducebant navigiis occisos ibidem dimiserunt. Ecce quæcumque audire potuimus de Græcorum partibus, serenitati vestræ intimare curavimus. De nostris autem terminis insinuamus vestræ tranquillissimæ imperiali potentie, quia per intercessionem sanctæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ dominæ nostræ, & beatorum apostolorum Petri ac Pauli, & per vestram prudentissimam ordinationem, omnia salva & incruentata existunt. A quo enim de illorum adventu vestra nos exhortavit serenitas, temper postea & litioraria nostra ordinata habuimus, & habemus custodias; nosque cum nostris sacerdotibus in ecclesiæ fautoris vestri beati Petri apostoli omnipotentis exoravimus clementiam, ut suam sanctam ecclesiam ab insidiis inimicorum custodire & defendere dignetur, vosque ad exaltationem & defensionem ejus per longa annorum curricula conservare & protegere jubeat, atque ad gaudia æterna per multa temporum spatia cum sanctis perducatur omnibus. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla subternat.* Absol. vii. Id. Septembr.

EPISTOLA VI. AD EUMDEM

De iniquo consilio facto.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori, filio, amatori Dei ac Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus servorum Dei.

Postquam enim epistolam Gregorii patricii Siciliensis simul cum nostra emisimus serenitati vestræ, conjunxit ad nos unum navigium nostrum cum aliquibus Græcis hominibus: Ex quibus unus dixit nobis, quod dum esset Leo, qui nunc effectus est imperator, contra Bulgaros ad pugnandum, Procopia uxor Michaelis imperatoris habuisset quemdam amicum nomine Constantinum patricium, & exhortasse eum ut sibi eam in conjugio copulasset, promittens ei thesaurum absconditum multum, quod se abditum a patre suo habere dicebat, per quod populum erogare debuissent quatenus imperato-

rem eum sibi elegissent. Tunc seductus sermonibus ejus, paruit iniquo illius consilio, & pacavit sibi multos dans largitua dona: post hæc vero introriserunt eum in palatium imperiale, laudem canentes ei. Ipse autem Constantinus fecit ad se accersire Nicephorum patriarcham, & dixit se coronari, sicut mos est imperatorum. Ille igitur patriarcha volens coronare eum manibus propriis, occisus est. Uxorem vero Leonis imperatoris exorbavit & filium ejus parvulum interemit. Hoc cum audisset Leo imperator ubi erat in finibus Bulgarorum ad pugnam, cepit afflictis sermonibus increpare patricos & optimates qui cum illo erant, dicens: Boni & Christianissimi viri, cur talem iniquitatem in me facere voluistis, quod elegistis me vobis imperatorem? & ecce aunc & uxorem meam, & filium meum occiderunt, & levaverunt sibi alium imperatorem. Tunc omnes stupore magno repleti dixerunt ei: Benignissime domine nullam perturbationem ante faciamus, donec intra civitatem ingredi valeamus. Et inuito consilio deposuit imperialem vellem, & induit militarem, & tollens secum quinque milia viros armatos electos ad prælium, reversus est ad murum civitatis Constantinopolitanæ, & cepit cum eis foris muros magnis vocibus laudare ac dicere: Constantinum magnum imperatorem multos annos. Cumque nuntiatum fuisset quod multi milites fugissent a Leone, & venissent ad eum laudantes illum, fecit eis aperiri portas civitatis, ut rogam eis dare debuisset. Illis autem ingredientibus non pepercit neque viris, neque mulieribus, sed neque parvulis quos invenire potuerunt. Et mortui sunt, ut fertur, xvi. millia inter viros & mulieres. Tunc ipse Leo imperator miserus est populo suo, & petiit cum Constantino bellum committere, ne pro duobus viris tantorum Christianorum sanguis effunderetur. Post hanc vero petitionem ingressi sunt ambo in locum quid dicitur Ippodromio, & occisus est Constantinus a Leone imperatore. In eadem hora interfecit Theodorum patricium, & omnes qui in ipso consilio fuerunt: Procopiam autem uxorem Michaelis imperatoris occidit, & membra ejus abscondens distribuit per murum civitatis. Cumque sibi vindictam taliter perfecisset & ordinasset congrue civitatem, reversus est ad exercitum suum in finibus Bulgarorum. Postmodum vero conjunxit ad nos unum hominem Gregorii patricii, qui dixit nobis, quod neque patriarcham occiderunt, neque uxorem Leonis imperatoris exorbaverunt, sed neque filium ejus interfectus est, nisi unam parvulam filiam suam fecit Procopia uxor Michaelis imperatoris interficere. Hæc vero de Græcis hominibus audientes serenitati vestræ intimare curavimus. His præmissis: Omnipotens & misericors Deus sua vos protectione custodiat, atque post multorum curricula annorum ad gaudia æterna perducatur. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla subternat.* Absoluta vii. Kal. Decemb.

EPI.

ANNO
CHRISTI
1191.EPISTOLA VII. AD EUMDEM
Gratiarum actionis.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori, filio, amatori Dei ac Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus servorum Dei.

Explere verbis, clementissime fili, non valeo, quantum vestro opere vestraque vita delector. Magnas igitur omnipotenti Deo gratias reddimus, quia in ore cordis experimento dulcis fit sapor caritatis. Cum impleatur quod scriptum sit: *Sicut aqua frigida sitienti, sic nuncius bonus de terra longinqua.* Serenitatis namque vestre suscepta plena consolationis epistola, continuo, ut decuit, gratiarum actiones omnipotenti Deo retulimus, qui vestram imperialem potentiam pacis ecclesiasticæ fecit esse custodem. Ipsa namque fides vos servat, quam egra sanctam Dei catholicam & apostolicam ecclesiam, fautricem & auxiliatricem in omnibus petitionibus vestris, atque in sacerdotali unitate servatis. Cumque vos iugo pietatis cor vestrum humiliter nostræ pusillanimitati subditis, cælesti gratia agitur, ut omnia que circa Deum ex vestra purissima voluntate agere cupitis divino adjutorio suffragati ad perfectionem secundum vestram benevolentiam desiderium deducitis, & vestrum brachium forte contra inimicos sanctæ Dei ecclesiæ & vestros extenditis. Dilectionem igitur atque firmam caritatem quam erga serenitatem vestram gerimus, est Deus in cælis, scrutatur corda & renes, qui scit qualem amorem & sollicitudinem de vestra diutissima prosperitate quotidie habemus. Quia post Deum & sanctos suos nullum consolatorem habemus nisi solam vestram a Deo protectam imperialem potentiam, unde semper expectamus defensionem & consolationem. Relectis namque vestris imperialibus syllabis reperimus in eis, quatenus Helmeugaudus comes vester nosterque fidelis omnia, quidquid a nobis audivit, vobis per singula nunciavit. Sed si omnia que quotidie patimur vobis insinuasset tam ipse quam ceteri missi vestri, qui istis partibus veniunt, fastidium auribus vestris credimus facere. Nescimus enim si vestra fuit demandatio, quod missi vestri qui venerant ad justitiam faciendam, detulerunt secum homines plures & per singulas civitates constituerunt. Quia omnia, secundum quod solebat dux qui a nobis erat constitutus, per distractionem causarum tollere, & nobis more solito annue tribuere, ipsi eorum homines peregerant, & multam collectionem fecerunt de ipso populo, unde ipsi duces anime possunt suffragium nobis plenissime præsentare. Sed valde nobis gravis esse videtur, si vobis fastidium facimus: confidimus enim in Dei misericordia, quia in vestris temporibus sancta Dei ecclesia tranquilla atque pacifica persistere habebat.

De autem omnibus bonis & prosperis que circa missum nostrum quem in partibus Britannicæ ad Anglorum gentem direximus, omnia pro amore B. Petri apostoli fautoris vestri operati estis, sicut solita est vestra clementia, magnas gratias vestre pietati exinde agimus: quia semper in solatio sanctæ Dei ecclesiæ, & adjutorio orthodoxæ fidei decertatis. Sed sicut nobis per vestram honorabilem epistolam insinuat, quod Eardolphus rex de regno suo ejectus

Afuisset, jam hoc per Saxones agnovimus, unde maxime ipsum missum nostrum pro ipsa nequitia illic direximus. Magnum enim gaudium & magna lætitia in corde nostro ascendit pro eo quod vestra pietas misit missos suos, & vivum eum ad vos usque perduxistis. Et valde de vita ejus delector, quia & vester semper fidelis extitit, & ad nos missos suos dirigebat. Pro qua re vestra imperialis defensio ubique multipliciter resonat.

De vero epistolis quibus vobis Eanbaldus archiepiscopus & Cenultus rex atque Vvado emiserunt, relegentes, reperimus eorum dolositatem quam inter se habent. Unde valde contristamur. Quia ipse prædictus Cenultus rex nec suum archiepiscopum pacificum habet nec istum Eanbaldum idem archiepiscopum. Nam & de eorum divisione quotidie in confessione beati Petri apostoli, licet velut immeriti, preces fundimus, ut eos omnipotens Deus pacifere & discordiam quam inter se habent absolvat. Et sicut cœpit vestra serenitas in ipsam pacem nobiscum detestare, sic incessanter elaborare digemini, quatenus vestra merces copiosa accrescat in cælis. Misistis liquidem nobis, ut nostræ apostolicæ auctoritatis adhortatoriam epistolam (sepelato Eanbaldo archiepiscopo per idoneum missum nostrum mitteremus, ut ad hanc sanctam apostolicam sedem cum suis consentaneis venire debuisset, aut in vestra præsentia rationes deducendum. Nos vero statim ipsam epistolam dictavimus & vobis emisimus. Sed si placet serenitati vestre, quod ipsam nostram epistolam per idoneum missum ipsis in partibus admittam, quem itidem direximus, misissetis ut una cum prædicto misso nostro ipsum archiepiscopum adhortasset, quatenus aut hic, in nostra præsentia, aut ibidem in vestra una cum sociis suis conjunxisset, valde vobis recte visum fuisset; quia missum nostrum nondum suscepimus, & ipsi homines dolosi sunt, ut ne missos super missos suscipientes in dolositate evaniant. Verumtamen nos missum nostrum præparamus, donec secundum vestrum placitum demandetis, & si placet imperiali potentie ut missum nostrum ibidem dirigamus, vos nobis per vestram insinuationem significare jubeamini, & nos statim ipsum missum nostrum dirigemus secundum vestram voluntatem. Omnipotens enim & misericors Deus sua vos protectione longa per tempora conservare dignetur, atque æterna gaudia cum sanctis omnibus faciat possidere. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla subternat.*

E M B O L U M .

Pro tanto amore tantaque dilectione atque fide, quam erga vestram serenitatem gerimus, ea que agnoscere valeamus silere non possumus. Jesse vero episcopus serviens vester aliud servitium vobis facere potest. Nam missaticum per patrias deportare non nobis videtur quod idoneus sit, neque ad secretum consilium provocandus. Sed rogamus vestram clementiam, ut de hac re clementer considerare debeat, quia nos omnes in vestro servitio salvi existere cupimus. De autem sacerdotalibus causis, unde nobis ad detrimentum venire speramus, que nos non sic possumus emendare, vobis insinuamus, ut interrogetis Helmeugaudum & Hunfridum fideles vestros; quando a nobis absoluti sunt, & in Ravenna conjunxerunt, & ab archi-

ANNO
CHRISTI
1191.

ANNO
CHRISTI
791.ANNO
CHRISTI
791.

971
archiepiscopo ad prandium invitati sunt, id est a quadragesima minime conjungere potest, porrexerunt nobis prefati missi vestri, videlicet Helmengaudus & Hunfridus gloriosi comites, aliam epistolam serenitatis vestræ, ubi continebat, ut ipsi fidelissimi missi vestri apud filium nostrum domnum Pippinum prius adirent, & de vestro verbo ei præciperent, ut ubi ambobus placuisset nobis obviam occurrisset, ut quod vos omnimodo optatis, cum Dei adjutorio veniat ad perfectionem, id est ut pax & concordia inter nos firma & stabilis Deo mediante constituatur. In veritate enim dicimus, quia donavit nobis Dominus pacificum imperatorem, de quo apostolus dicit: *Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona.* Nam omnipotens Deus vestrum potest cor fastidare; quia nullam discordiam nullamque iniquitatem circa eum habemus, sed sic eum diligimus & illius profectum cupimus, sicut de carissimo filio: sed qui zizania portant in conspectu vestro vel filii nostri domni Pippini regis, quod nos nec in corde habemus; omnipotens Deus qui justus judex est, ante cujus conspectum omnia occulta patefiunt, ipse iudicet inter nos & ipsos. De vero ecclesiis Dei ut suas habeant iustitias, atque littoraria nostra & vestra ab infestatione paganorum & inimicorum nostrorum tuta reddantur atque defensa, nos, quantum Dominus virtutem donaverit, cum ipso prædicto filio nostro studium ponimus: sed vestrum consilium & vestrum solatium & nobis, & illi necesse est.

EPISTOLA VIII. AD EUMDEM

De beneficiis acceptis.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori filio, amatori Dei & Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus & fereororum Dei.

Magno munere misericordie Dei totius mundi multiplicata sunt gaudia, cum pro & glorioso clementie vestræ studio erga sanctam Dei ecclesiam nostramque pusillitatem geritis, largis tuz munificentie susceptis pulcherrimis munusculis, relictisque scriptis serenitatis vestræ, quæ in nostro corde melle condita sapuerunt, illico, ut decuit, gratiarum adiones tripidantes gratulanter Deo retulimus. Quia non solum lætitiæ verba in ea reperimus, verum etiam & nostræ prosperitatis sollicitissimam curam agnovimus. Sed de tantis immensis beneficiis & muneribus, quibus jugiter nos ditatis, optamus ut ab ipso clavigero regni cælestis, cuius vicem, Deo miserante, gerimus, dignam retributionem suscipiatis, cui tantum honorem assidue exhibetis: scimus namque & fideliter scimus, quia per omnia & in omnibus vobis pertinentibus nostrum gaudium vos esse facturos: sed commutatio excelsi quæ pia facta probat, & benigna solita pietate sepe fiat, ipsa pro nobis digna præmia vestræ pietati retribuatur. Post vero munerum offerentionem insinuaverunt nobis fidelissimi missi vestri, Helmengaudus videlicet atque Hunfridus gloriosi comites, quod filius noster domnus Pippinus rex ad limina apostolorum per vestram largitatem media quadragesima cupit venire, atque colloquium nostrum relevatum est, quod ipsi fidelissimi missi vestri viva voce vobis insinuare possunt, & continuo omnia cum ipsis disposuimus de prædicti dulcissimi filii nostri itinere, missumque statim nostrum direximus, qui omnem præparationem facere deberet, quatenus cum lætitia ad limina apostolorum nostræque pusillitati conjungeret. Igitur post modicos, octavo scilicet Kal. Apr. conjunxerunt ad nos missi præfati filii nostri domni Pippini regis, & obtulerunt nobis honorabilem epistolam vestram. Quam relegentes reperimus vestræ prosperitatis salutem atque sollicitissimam curam quam erga tranquillitatem sanctæ Dei ecclesiæ vestra serenitas semper gerit, atque de adventu filii nostri domni Pippini, ut non antea esset venturus nisi post diem sanctum paschæ, apto videlicet tempore. Credit enim nobis vestra clementia, quia quocumque tempore ad nos conjunxerit, cum tanto gaudio tantaque lætitia eum suscipiemus, quantum concedet filio tam magni defensoris sanctæ Dei ecclesiæ: quia scimus profectum erit si nos conjunxerimus. Iterum postquam conjunxerunt ad nos ipsi missi prædicti filii nostri domni Pippini regis, & dixerunt nobis quod in media

quadragesima minime conjungere potest, porrexerunt nobis prefati missi vestri, videlicet Helmengaudus & Hunfridus gloriosi comites, aliam epistolam serenitatis vestræ, ubi continebat, ut ipsi fidelissimi missi vestri apud filium nostrum domnum Pippinum prius adirent, & de vestro verbo ei præciperent, ut ubi ambobus placuisset nobis obviam occurrisset, ut quod vos omnimodo optatis, cum Dei adjutorio veniat ad perfectionem, id est ut pax & concordia inter nos firma & stabilis Deo mediante constituatur. In veritate enim dicimus, quia donavit nobis Dominus pacificum imperatorem, de quo apostolus dicit: *Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona.* Nam omnipotens Deus vestrum potest cor fastidare; quia nullam discordiam nullamque iniquitatem circa eum habemus, sed sic eum diligimus & illius profectum cupimus, sicut de carissimo filio: sed qui zizania portant in conspectu vestro vel filii nostri domni Pippini regis, quod nos nec in corde habemus; omnipotens Deus qui justus judex est, ante cujus conspectum omnia occulta patefiunt, ipse iudicet inter nos & ipsos. De vero ecclesiis Dei ut suas habeant iustitias, atque littoraria nostra & vestra ab infestatione paganorum & inimicorum nostrorum tuta reddantur atque defensa, nos, quantum Dominus virtutem donaverit, cum ipso prædicto filio nostro studium ponimus: sed vestrum consilium & vestrum solatium & nobis, & illi necesse est.

De autem insula Corsica, unde & in scriptis & per missos vestros nobis emisistis, in vestrum arbitrium & dispositum committimus, atque in ore posuimus Helmengaudi comitis, ut vestra donatio semper firma & stabilis permaneat, & ab insidiis inimicorum tuta persistat, per intercessionem sanctæ Dei genitricis, & beatorum principum apostolorum Petri ac Pauli, & vestrum fortissimum brachium: & Domino miserante, tempore apto, quantum plus celerius valuerimus, per fidelem missum nostrum omni utilitate sanctæ Dei ecclesiæ vestræ imperiali iudicium liquidius innotescimus. Omnipotens igitur & omnium futurorum præscius Deus ipse vos faciat prosperis exaltari triumphis, & post longævam vitæ ætatem gaudia tribuat sempiterna. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eique omnium gentium colla sublevar.*

EPISTOLA IX. AD EUMDEM.

Questiones solvenda.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori filio, amatori Dei & Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus & fereororum Dei.

Remeante ad nos, Domino annuente, Sabino religioso episcopo de partibus transmarinis, obtulit nobis serenitatis vestræ epistolam, continentem de injuncta sibi legatione vel captu atque redemptione Adulphi diaconi missi nostri; de quo in magno merore manemus, quousque omnipotens Deus illum ad nos usque per vestrum deducat solatium.

Reperimus etiam in ipsa honorabili vestra epistola tres questiones subjunctas. Unam quidem de eo quod scriptum est in evangelio secundum Mattheum, ubi dicitur de Domino nostro Jesu Christo: *Et veniens Nazareth habitabit.* *Matth. 23. vii*

ANNO
CHRISTI
797.

Mat. 1.

1. Cor. 2.

Mat. 2.

Mat. 3.

Malach. 2.

Mat. 23.

1. Cor. 2.

Mat. 23.

vit ibi; ut adimpleretur quod dictum est per prophetas, quoniam Nazarenus vocabitur. Alteram de eo, quod in principio evangelii secundum Marcum testimonium propheticum ita positum est: *Initium evangelii Jesu Christi filii Dei, sicut scriptum est in Isaia propheta: Ecce mitto angelum meum qui preparabit viam tuam ante te. Tertiam de epistola egregii doctoris Pauli apostoli prioris ad Corinthios, ubi dicit: Si enim cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent; sed sicut scriptum est, quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descendit, quae preparavit Deus diligentibus se.*

Scribit enim beatus Hieronymus de questione prima, id est secundum Matthæum, quod hoc in Isaia scriptum habeatur: sed id magis juxta sensum usum beatum fuisse evangelistam quam juxta sermonis proprietatem. Scriptum namque est in commentario ipsius evangelistæ ab eo beato Hieronymo: *Et veniens habitavit in civitate qua vocatur Nazareth, ut adimpleretur quod dictum est per prophetas, quoniam Nazarenus vocabitur. Si sicut de scripturis posuisset exemplum, nunquam diceret, quod dictum est per prophetas; sed simpliciter, quod dictum est per prophetas. Nunc autem per prophetas vocans, ostendit se non verba de scripturis sumpsisse sed sensum. Nazareth enim sanctus interpretatur; sanctum autem Dominum futurum omnis scriptura commemorat. Possimus & aliter dicere, quod eisdem verbis juxta Hebraicam veritatem in Isaia scriptum sit: *exciet virga de radice Jesse, & Nazareus de radice ejus conspiciet.**

De testimonio vero beati Marci evangelistæ, quod in principio sui profert evangelii dicens: *Initium evangelii Jesu Christi filii Dei, sicut scriptum est in Isaia propheta: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te. Et iterum: vox clamantis in deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.* Sciendum est quod e dierum testimoniis prophetarum unum contexit corpus, Malachiæ videlicet & Isaia, quorum unius edixit, alterius vero tacuit nomen. Quod enim ait: *Ecce mitto angelum meum* &c. de Malachia protulit. Quod vero adiecit: *Vox clamantis in deserto* &c. Isaia vaticinium est, sicut in ipsius Malachiæ expositione beatus profert Hieronymus, dicens: *Marcus evangelista duo testimonia Malachiæ & Isaia sub unius propheta sermone contextens, ita exorsus est. Initium evangelii Jesu Christi, sicut scriptum est in Isaia propheta: Ecce mitto angelum meum ante te qui parat viam tuam. Hoc, licet verbis aliis, in Malachia legitur. Quod autem sequitur: vox clamantis in deserto &c. ab Isaia propheta dicitur. Item vero in commentario Matthæi idem beatus dicit Hieronymus. Cum enim testimonium de Isaia Malachiæque contextum sit, quaeritur quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus adsumptum: de quo ecclesiastici viri plenissime responderunt.*

At vero testimonium beati Pauli apostoli, quod in epistola ad Corinthios protulit, dicens: *Quod oculus non vidit nec auris audivit, &c.* In Isaia propheta scriptum habetur aliis quidem verbis, eodem tamen sensu. Sic namque scriptum est ibidem: *A saculo non audiverunt neque auribus perceperunt, oculus non vidit, Deus, absque te qua preparasti expectantibus te.* Requirit prudentissima vestra imperialis potentia in capitulo centesimo septuagesimo, & ita inveniet. Quamquam beatus Ambrosius hunc sermonem in expositione ejusdem epistolæ, juxta scriptum

apostoli in Apocalypsi Helim in apocryphis scriptum esse affirmat.

His præmissis omnipotens & misericors Deus sua vos protectione custodiat, atque per ultorum curricula annorum vitam tribuat sempiternam. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, eiusque omnium gentium colla subternat.*

EPISTOLA X. AD EUMDEM.

Intercessionibus & cetera.

Domino piissimo & serenissimo, victori ac triumphatori, filio, amatori Dei & Domini nostri Jesu Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, servus servorum Dei.

OMnes enim qui se nobis fideles asserunt, si vestra imperiali potentia sic fideles non extiterint, ita ut omnes pacem atque dilectionem quam, Deo miserante, erga sanctam Dei catholicam & apostolicam Romanam ecclesiam matrem vestram & nos geritis, cognoscere valeant, vacua est spes eorum & labor eorum sine fructu, & inutilia sunt opera illorum, exceptis his qui per ignorantiam in aliquod ut homo sefellierint. Verumtamen & ipsi corrigendi esse judicamus. Misit siquidem nobis vestra serenitas, eo quod Adulphus diaconus, missus nostræ apostolicæ sedis, cum a vobis more solito benigne ac honorifice susceptus esset & usque ad portum maris deductus, atque exinde ad navigationem commode absolutus, & cum verteretur ad vos primum se velle venire profiteretur, noluit missum vestrum expectare qui eum usque ad vos deduceret, sed arrepto itinere quasi fugiens, cum vos illum per dies aliquot expectaretis, ad vos venturum sperantes, spem vestram delusit. Et quod missum Eanbal-di archiepiscopi, qui ipse litteras suas ad vos misit petens ut prædictum legatum ejus ad vos venientem benigne susciperetur, & cum ad vos venire permetteretur: sed neque ille secundum domini sui præceptum peragere studuit. Quamobrem credat nobis vestra serenitas, carissime ac dulcissime fili, quia per nullum iniquum quodlibet consilium hoc facere perpessi sunt, sed ignorationes sæculi hujus sollertiam hanc solidam occurrionem perfecerunt. Nos vero apostolica suffulti auctoritate, secundum vestram voluntatem, vestra imperiali potentia eos dirigere non omittimus. Sed precamur clementiam vestram, ut pro amore beati Petri apostoli factoris vestri, in cujus servitio prædictum Adulphum diaconum emisimus, immo etiam in ipsum quod nobis sub jussurando pollicitus est, ut ad profectum sanctæ Dei ecclesiæ & vestrum atque nostrum decertare debuisset, & pacem in ipsa insula seminare studuisset, iterum ipsis in partibus remittamus, nullam pro hoc sustineat tribulationem: ut cum propheta dicere valet, *corripit me iustus in misericordia.* Quis enim vestram a Deo datam sapientiam illudere valebit? cum superna gratia sicut vos procul dubio credimus ut habeatis. Sed quia homines sumus & fallimur, petimus pietatem vestram, ut hanc eorum noxam beato Petro apostolo concedere non dedignemini, ut ab ipso clavigero regni cælestis præmium mercedis suscipere mereatis. De autem quod nobis emisit vestra serenitas, fraudulentam eos habere legationem quam vobis ostendere timuerunt, & quia propter hoc tam festinanter profecti sunt, ut Ar-

ANNO
CHRISTI
797.

7/2. 110

ANNO
CHRISTI
1011.ANNO
CHRISTI
1011.

dulphi regis, iter Romam prævenire potuissent. A
omnes epistolas quæ de partibus illis nobis per-
latæ sunt pro vestra satisfactione vobis emisi-
mus legendas. Prædictum vero missum Eanbal-
di archiepiscopi, in quantum Deo auspice agno-
scere valuimus, in omnibus Dei famulum eum
comperimus. Unde obnixè quæsumus vestram
imperiale potentiam, ut pro eo quod ad fau-
torem vestrum beatum Petrum apostolum dire-
ctus est, melius illi sit & non deterius, sicut
modis omnibus esse credimus, quamquam igno-
ranter sefellit. Quia valde pertimescimus ne
ipse populus acquisitione sanctæ Romanæ eccle-
siæ per quamlibet occasionem, & certamen præ-
decessoris mei domni Gregorii beatissimi papæ,
quod ipsis in partibus posuit, meis temporibus B
infructuosum existere videatur, nec mihi in ju-
dicio eveniat. Quia plura dicimus: Sicut per
eorum stultitiam agnovimus in aliquod vestrum
furorem, ita per infusionem sancti Spiritus ve-
lociter a vobis vestram sentiamus misericordiam.
His præmissis: Omnipotens & misericors Deus
sua vos a malis omnibus protectione custodiat,
& quoniam vita vestra bonis omnibus valde est
necessaria, post longa adhuc tempora vos ad
cælestis patriæ gaudia perducatur. *Piissimum domi-
ni imperium gratia superna custodiat, eique omnium
gentium colla subternat.* Prædictæ vero epistolæ
quæ de Saxonis partibus nobis missæ sunt ma-
gnopere precamur clementiam vestram, ut eas
nobis remittere jubeatis, quia eorum verba pro
pignore retinemus. *Ab solut. prid. Kalend. Januar.*

EPISTOLA XI. AD EUMDEM.

Qualiter quidam episcopus exsul inventus.

*Domino piissimo & serenissimo, victori ac trium-
phatori, filio, amatori Dei ac Domini nostri Je-
su Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, ser-
vus servorum Dei.*

Dum vestræ imperiales syllabæ de civitate in
civitatem ad nos pervenissent, quæ & a no-
bis susceptæ ac relectæ fuissent, reperimus in
eis, quatenus a Gradeni insula, ubi Fortuna-
tus archiepiscopus suam propriam sedem habe-
re videbatur, propter persecutionem Græcorum
seu Veneticorum exul esse dignoscitur; & si
congrue nobis apparuisset, pro causa necessita-
tis in Pola, ubi jamdudum Emilianus quidam
episcopus præfuit, quæ & diocesis prædicti For-
tunati archiepiscopi existit, illic suam sedem
haberet: & qualiter vestra a Deo protecta im-
perialis potentia sine consultu apostolatus no-
stri nequaquam eum alibi collocare voluit. Nos
vero de hac re pertradantes providimus; ut
secundum qualiter vestræ imperiali clementiæ
complacuit ut in Polana ecclesia persisteret,
ita maneat sub eo prorius tenore: ut, si Do-
mino annuente, ei beato Petro apostolo prote-
gente, per vestram in triumphis victoriam,
ipsa sua sedes illi restituta fuerit, secundum
qualiter prædicta Polana ecclesia integra cum
omnia sibi pertinentia suscepit, sic iterum ea
restituatur, & non de rebus ejus aut pecunia ad
suam debeat subtrahere sedem, sed neque cui-
quam ex ipsis rebus seu pecuniis atque specie-
bus dare quoquomodo præsumat, ut ipsa ec-
clesia semper irrefragabiliter cum suo antistite
salva existere possit. Reservatur siquidem in ipsis
vestris imperialibus apicibus, quomodo in Aquis
palatio nobiscum providistis de Aquilejensi ec-

clesia, velut una quæ suam sedem haberet.
Credat enim nobis vestra clementia, & quod
quicquid ibidem una vobiscum vel cum fratri-
bus, & coepiscopis nostris oratores vestri per-
tradavimus, omnia ad mercedem animæ ve-
stræ, seu filiorum vestrorum esse conspiciunt.
Omnipotens & misericors Deus per intercessio-
nem sanctæ suæ genitricis, suorumque aposto-
lorum Petri & Pauli diu vos in hoc mundo
conservare dignetur, & per multorum anno-
rum curricula cælestia regna cum suis iaciat
adipisci. *Piissimum domini imperium gratia su-
perna custodiat, eique omnium gentium colla sub-
ternat.*

EMBOLUM.

Et hoc vestræ serenitati iutimare curavimus
de præfato Fortunato: ut sicut semper pro illius
honore temporali laboratis, ita & de anima ejus
curam ponatis, ut per vestrum pavorem suum
ministerium melius expleat. Quia non audivi-
mus de eo sicut decet de archiepiscopo, neque
de partibus Franciæ, ubi eum beneficiastis.
Tamen gratias agimus Deo, quia omnia vobis
incognita non erunt. Interrogate quidem fideles
vestros, & omnia vobis nota fient; eo quod illi
qui vobis eum collaudant hoc per munera &
calciaria faciunt. Quid vobis plus amabile est
quam vestra dulcissima anima? Et Deus cogni-
tor est, quia post salutem animæ vestræ hæc
omnia vobis insinuavimus, eo quod de tanto
amore quem erga vestram serenitatem gerimus,
ideo silere non possumus. Potestis interrogare
fratrem nostrum Hildibaldum archiepiscopum
& Ercanbaldum cancellarium. Fortassis exinde
aliquid cognoveritis, quia cognovimus eos ani-
mæ vestræ fideles in omnibus.

EPISTOLA XII. AD EUMDEM.

Qualiter missi iustitiam facturi damnum
fecerunt.

*Domino piissimo & serenissimo, victori ac trium-
phatori, filio, amatori Dei ac Domini nostri Je-
su Christi, Karolo Augusto, Leo episcopus, ser-
vus servorum Dei.*

AD hoc omnipotens & invisibilis Deus no-
ster vestram a Deo protectam imperialem
potentiam sanctæ suæ ecclesiæ fecit esse custo-
dem, ubique gubernatione laudabili ad augmen-
tum gloriæ vestræ vigilantior existeret, & quos
consilio exterius regitis perire interius non per-
mittatis, quatenus per fructum piæ sollicitudi-
nis vestræ ad æterna quæ sanctis suis daturus
est gaudia pertingere mereatis; atque ex bo-
norum vestrorum actibus dignam retributionem
multipliciter percipiatis. Missimus itaque præ-
sentes oratores nostros, Joannem videlicet re-
verendissimum episcopum, & Basilium religio-
sum hegumenum, visitationis causa ad vestram
imperialem clementiam, cum benedictione B.
Petri apostoli fautoris vestri. Sed petimus se-
renitatem vestram ne injuriosum ducatis quod
non aliquid dignum munificentiæ vestræ vobis
dirigere valuimus. Verumtamen de beati Petri
apostoli rebus, quamvis parvæ sunt quæ offe-
runtur, pro magna semper benedictione susci-
piendæ sunt, quoniam & hic vobis valet ma-
jora impendere, & apud omnipotentem Deum
beneficia æterna præsentare. Dum enim in ho-
mini-

ANNO
CHRISTI
791.ANNO
CHRISTI
791.

minibus post Deum & sanctos suos non nisi in litteras relegentes, gratias reverendæ almitati vestram imperialem potentiam fiduciam habemus, justum prosperimus, ut & gaudium nostrum & angustias quas assidue patimur vestris potius intimaremus auribus, ut oblationem quam vestri dulcissimi parentes & vos ipsi beato Petro apostolo obtulistis, accepta atque secura sit in conspectu ejus, quatenus ab ipso clavigero regni colorum, qui vos in suis utilitatibus defensores constituit, dignam retributionem percipere mereamini, & vestra opinatissima imperialis munificentia in universo fidei populo laudabiliter diffametur, & nos pro causa negligentis ante tribunal Dei cum ipso domino, & nutritio nostro beato Petro apostolo in judicio minime provocemur, pro eo quod oppressiones populi Dei vestras non nunciaverimus clementiæ. Misit igitur pia serenitas vestra missos suos, ut justitiam nobis facere debuissent, sed magis damnum quam profectum nobis fecerunt. Verumtamen missos vestros qui ad nos venerunt interrogare dignemini, & ipsi viva voce insinuare possunt ea que in nostris hominibus audierunt vel viderunt peracta. Sed & præsens Joannes episcopus missus noster per singula vestra potest innotescere imperiali potentia; quia omnia, quicquid per vestrum pium ac legale judicium de causa videlicet palatii Raveonnatis recollemus, unde & justitiam, ut nullus quilibet homo impofterum conquisare aut in judicio promovere præsumeret, tam de vulgaria quam etiam de mansis, quos per vestrum dispositum Herminus fidelis vester nobis reconsignavit; omnia cum calis, vineis, seu laboribus atque pecuniis abduerunt, & nihil exinde nobis remansit. Quamobrem quæsumus vestram imperialem clementiam, ut sic de vestra a Deo accepta donatione, quam prædicto Dei apostolo obtulistis, peragere jubeatis, quatenus in nulla minuatur parte, sed maxime per vestrum laboriosum certamen firma atque stabilis & inconcussa perennis temporibus persisteret valeat, & nos, licet impares, tantum Deo miserante vicem ejusdem discipuli tenentes, securiter ac patienter Dei omnipotentis possimus exorare clementiam, ut vestrum robustissimum brachium fortiter contra inimicos sanctam Dei ecclesiam extendat, & omnes barbaras nationes pede fortitudinis opprimat. *Piissimum domini imperium gratia superna custodiat, & eique omnium gentium colla subternat.*

XIII. AD RICHULPHUM EPISCOPUM
MOGUNTINUM.

Gratias agit de muneribus ab eo missis:
mittit vicissim reliquias S. Casarii,
quas postulabat.

*Leo episcopus servus servorum Dei reverendissimo
& sanctissimo Richulpho episcopo.*

CUM ad limina beatorum principum apostolorum Bernharinus venerabilis episcopus una cum Adalardo religiolo abbate, missi filii nostri domini Caroli serenissimi imperatoris conjunxissent, & omnia prospera ac salubria de prædicto filio nostro, seu de ejus sublimissima prole, vel omnibus fidelibus suis nobis nuntiassent, immensas omnipotentis Dei gratiarum actiones retulimus. Interea obtulit nobis prælati Bernharini episcopi sanctitatis vestra pulcherrimum munus & litteras. Quas vero
Concil. General. Tom. XIII.

litteras relegentes, gratias reverendæ almitati vestram retulimus, quia nostri esse memores in vestris Deo acceptis orationibus non prætermittitis. De tantis autem muneribus, quibus nos assidue pro amore B. Petri apostoli ditatis, credimus in omnipotentem Deum, quia dignam retributionem hic & in futuro ab ipso clavigero regni celestis percipietis. De reliquiis vero sancti Casarii, sicut petistis, per eundem Bernharinum venerabilem episcopum sanctitatis vestra direximus.

NOTA SEVERINI BINII.

a Epistola.) Reverendissimus, suisque pro ecclesia catholica scriptis, disputationibus, ac laboribus longe clarissimus vir, dominus Joannes Pistorius Theologus, Jurisconsultus, ac medicus celeberrimus, sacra Casarem accepta imperialis consularis amplissimi, patroni mihi jugi hæc observantia colendus, ex amplissima nobilissimoque ejusdem sacra Casarem monasterii Viennensis bibliotheca mihi a Seratio nostro antequam manuscriptum codicem, in quo inter alia antiqua monumenta hæc Leonis Papæ III. episcopi ad Richulphum Moguntiam ecclesie archiepiscopi scriptam inventi, descripsi, & in hæc nostram epistolam unam decretalium, & conciliorum novam editionem transtuli. Idem codex habebat manuscriptum concilium Moguntianum primum, quod auctoritate Richulphi archiepiscopi Moguntianensis sub Leone Papæ III. anno Domini 813. celebratum fuit. Sed cum illud a principio ejus quod extat in editione Suriana parum discreparet, in fine autem mutilum esset, nullas, vel saltem pauculas lectionis varietates in margine annotavi. Ab eodem viri Christiani reipublicæ & ecclesie amantissimo manuscriptum originale exemplar Concilii Constantiensis non sine magis ejus impensis, laboribus & molestiis Constantiæ ad me transmissum est; quo fructu quævis utilitate totius ecclesie, infra indicabimus. Cetera que hæc aliorumque doctissimorum virorum studio & industria reperta, & hæc nostra editioni communicata fuerunt, locis opportunis gratissimo affectu commemorabo; non alia sine intentione, quam ut intelligas, lector carissime, nihil hæc operi inferum vel superadditum esse, quod non a decessoribus tuisque probatissimis viris acceptum fuerit.

SYMBOLUM ORTHODOXÆ FIDEI
LEONIS PAPÆ.Ex Baluzii
Mittel. tom.
2 p. 16.

LEO Episcopus servus servorum Dei omnibus orientalibus Ecclesiis. Hoc symbolum orthodoxæ fidei vobis mittimus ut tam vos quam omnis mundus secundum Romanam sanctam catholicam & apostolicam Ecclesiam rectam & inviolatam teneatis fidem. Credimus sanctam Trinitatem, id est, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, unum Deum omnipotentem, unius substantiæ, unius essentia, unius potentia, Creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, in quo omnia, Patrem a se ipso, non ab alio Filium a Patre genitum, Deum verum de Deo vero, lumen verum de lumine vero, non tamen duo lumina, sed unum lumen Spiritum Sanctum a Patre, & a Filio æqualiter procedentem, consubstantialem, cœternum Patri & Filio. Pater plenus Deus in se, Filius plenus Deus a Patre genitus, Spiritus Sanctus plenus Deus a Patre & Filio procedens. Non tamen tres Deos dicimus, sed unum Deum omnipotentem, æternam, invisibilem, immutabilem, qui totus est ubique præsens, non per partes divisus, sed totus in omnibus, non localiter, sed personaliter, qui sine commutatione sui mutabilia creavit & creata gubernat, semper manens id quod est, cui nihil accidens esse poterit, quia simplici divinitatis naturæ nihil addi vel minui potest, quia semper quod est, cui semper primum est, cui sempiternum est, cui idem est esse, vivere, & intelligere.

Vide Baro
nium an. 809

R r r Et

ANNO
CHRISTI
751.

Et hæc tria unus Deus. Hæc tria idem Deus A

& Dominus, vera & sempiterna trinitas in personis, vera & sempiterna unitas in substantia, quia una est substantia Pater & Filius & Spiritus Sanctus. Hæc vero sancta Trinitas nihil est in tribus personis simul nominatis quam in una qualibet persona semel dicta, quoniam unaquæque persona plena est substantia in se, non tamen tres substantiæ, sed unus Deus, una substantia, una essentia, una æternitas, una magnitudo, una bonitas, Pater & Filius & Spiritus Sanctus. Nec aliud est Pater in natura quam Filius vel Spiritus Sanctus, nec aliud Filius & Spiritus Sanctus quam Pater in natura, quibus est una natura. Sed alius est Pater in persona, alius Filius in persona, alius Spiritus Sanctus in persona. In Patre æternitas, in Filio æqualitas, in Spiritu Sancto æternitatis æqualitatisque connexio. Unum omnes in substantia & essentia, omnipotentia, & divinitate. Sicut enim eadem sancta Trinitas inseparabilis est in substantia, ita inseparabilis est in operibus, quamvis opera Dei quibusdam personis specialiter conveniant, sicut Patri vox illa quæ de celo sonuit super Christum baptizatum, & ad Filii personam humanitatis tantummodo pertinet susceptio, & Spiritus Sancti personæ proprie congruit illa columba, in cuius specie idem Spiritus Sanctus descendit super eundem Filium secundum hominem baptizatum. Tamen absque omni dubitatione illam vocem & illam columbam in Christi humanitatem tota sancta Trinitas operata est, cujus opera inseparabilia sunt. Credimus eundem Filium Dei Verbum æternaliter natum de Patre, consubstantialiæ Patri per omnia, temporaliter natum de Spiritu Sancto & Maria Virgine, duas habentem nativitates, unam ex Patre æternam, alteram ex Matre temporalem, qui etiam Filius Dei, suæ carnis conceptione conceptus est & suæ carnis nativitate natus. Deum verum confitemur conceptum & Deum verum natum, eundem verum Deum verum hominem unum Christum Filium Dei unigenitum, per primum & perfectum in duabus naturis in unius personæ singularitate impassibilem & passibilem, mortalem atque immortalem, crucifixum in infirmitate nostra, eundemque semper viventem in virtute sua, qui mortuus est carnis suæ morte & sepultus, atque ab inferis, damnato & spoliato principe totius iniquitatis, rediens tertia die resurrexit, atque cum triumpho gloriæ videntibus discipulis cælum ascendit, sedens in dextera Patris, id est, maiestate divinitatis, inde jam venturus iudicare vivos & mortuos, quem impii iudicantem videbunt in ea forma qua crucifixus est, non in ea humilitate qua iniuste iudicatus est, sed in ea claritate qua iuste iudicaturus est mundum; cujus maiestatis visio æterna est omnium sanctorum beatitudo. Qui secundum hanc fidem rectam non crediderit, hunc damnat sancta, catholica & apostolica Ecclesia, quæ fundata est ab ipso Jesu Christo Domino nostro, cui est gloria in sæcula. Amen.

I. EPISTOLA CAROLI MAGNI REGIS AD LEONEM III. PAPAM.

ANNO
CHRISTI
751.

Novo pontifici gratulatur, & munera mittens quæ ejus decessori pararat, parem spondet erga illum benevolentiam, ecclesiæque Romanæ defensionem.

Carolus gratia Dei rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, Leoni papa perpetua beatitudinis in Christo salutem.

Perlectis excellentiæ vestræ litteris, & audita decretali chartula, valde, ut fateor, gavisi sumus, seu in electionis unanimitate, seu in humilitatis vestræ obedientia, & in promissionis ad nos fidelitate. In quibus omnibus ex intimo cordis affectu multiplices divinæ pietati agimus gratias, quia nobis, post lacrymabile doloris vulnus, quod animæ nostræ dilectissimi patris & fidelissimi amici obitus inflixit, tale in vobis solita suæ clementiæ providentia solatium perdonare dignatus est. Unde & vestræ sanctitati, quasi vicario lætitiæ munere, per ejusdem & Domini nostri Jesu Christi misericordiam, qui sanctæ suæ ecclesiæ in vestræ beatitudinis exaltatione consuluit, nostram omniumque fidelium nostrorum demandamus prosperitatem, nec non & pacificam in Dei voluntate totius regni nostri innotescimus unanimitatem: ut æque in nostræ devotionis gaudeatis, sicut & nos in vestræ sanctitatis lætamur successibus. Sed & hoc vestræ sanctissimæ benevolentiam innotescimus, quod cum dilectionis munera patri meo dulcissimo prædecessori vestro dirigere paraveram, ut caritatis quam in eo habui magnificentiam largitate monstrarem magnitudinem, & suavissimæ inter nos familiaritatis fidelitas multorum ostenderetur oculis; ecce subito, quod sine dolore non dicam, sine lacrymis non cogito, præ tristitia obitus illius legatione consternatus sum, & ubi lætitiæ paraveram insignia, ibi me tristitiæ turbaverunt lugubria. Et si apostolus de mortuis contristari prohibet, tamen caritas lacrymas elicere non cessat. Non quasi mortuum plangentes, sed quasi melius cum Christo viventem recordantes, si nos corporali presentia amisisse, non tamen spiritali suffragio illum nos amittere arbitramur. Sed magnum divina nobis prævidebat gratia solatium, dum vos, vir venerande, in locum illius subrogavit; ut esset qui quotidie apud beatum Petrum principem apostolorum pro totius ecclesiæ stabilitate, & qui pro salute mea meorumque fidelium, immo & pro totius stabilitate regni nobis a Deo dati intercederet, & paterna pietate nos in filium sibi adoptaret. Ad dilectionis pacificam unanimitatem, Angilbertum manualet nostræ familiaritatis, vestræ direximus sanctitati, quem prius, sicut promissimus, per religiosos viros Campolum & Anastasium beatissimo patri nostro prædecessori vestro dirigere curavimus: sed, ut præfati sumus, dum exenia omnia parata erant, lugubri patrum mortis nuntio repente tardatum est iter illius. Sed modo lætiores de vestræ sanctitatis successione facti, quod desideravimus in illo pio patre agere, in vobis perficere studemus. Illique omnia injunximus, quæ vel nobis voluntaria, vel vobis necessaria esse videbantur; ut ex collatione mutus conferatis, quidquid ad exaltationem

ANNO
CHRISTI
791ANNO
CHRISTI
791

tionem sanctam Dei ecclesiam, vel ad stabilitatem honoris vestri, vel patriatus nostri firmitatem necessarium intelligeretis. Sicut enim cum beatissimo prædecessore vestro sancta paternitatis pactum inii, sic cum beatitudine vestra ejusdem fidei & caritatis inviolabile fœdus statuere desidero; quatenus apostolicam sanctitatis vestra, divina donante gratia, sanctorum advocata precibus, me ubique apostolica benedictio consequatur, & sanctissima Romana ecclesia sedes, Deo donante, nostra semper devotione defendatur. Nostrium est, secundum auxilium divina pietatis, sanctam ubique Christi ecclesiam ab incursum paganorum, & ab infidelium devastatione armis defendere foris, & intus catholicæ fidei agnitione munire. Vestrum est, sanctissime pater, elevatis ad Deum cum Moysæ manibus, nostram adjuvare militiam, quatenus vobis intercedentibus, Deo duce & datore, populus Christianus super inimicos sui sancti nominis ubique semper habeat victoriam, & nomen Domini nostri Jesu Christi toto clarificetur in orbe. Vestra vero auctoritatis prudentia canones ubique sequatur; quatenus totius sanctitatis exempla omnibus evidenter in vestra fulgeant conversatione, & sanctam admonitionis exhortatio audiat ab ore; quatenus sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in calis est. Omnipotens Deus vestra auctoritatis beatitudinem, ad sanctam suam ecclesiam exaltationem, per multa annorum curricula incolumem conservare dignetur.

II. EPISTOLA CAROLI MAGNI REGIS

AD ANGILBERTUM ABBATEM.

Commonitorium Angilberto, qui cum superioribus litteris ad pontificem mittebatur.

1. *Carolus gratia Dei rex & defensor sancte ecclesie, Homero auriculario salutem.*

Alcuin episc.
41

Divina regente misericordia iterum & prodespere te adducente ad domum apostolicum papam nostrum, admones eum diligenter de omni honestate vite sue, & precipue de sanctorum observatione canonum, de pia sanctæ Dei ecclesie gubernatione, secundum opportunitatem collationis inter vos, & animi illius convenientiam. Ingerasque ei sapienter, quam paucorum honor ille, quem præsentialiter habet, annorum, quam multorum est perpetualiter merces, quæ datur bene laboranti in eo. Et de simoniaca subvertenda heresi diligentissime suadeas illi, quæ sanctam ecclesiam corpus multis male maculat in locis. Et quidquid mente tenes sæpius querelis agitalle inter nos. Sed qualis mihi esset collatio cum beato Hadriano papa prædecessore illius, de construendo monasterio ad sanctum Paulum, multatenus dimittas suggerere illi, ut volente Deo revertens certum mihi responsum habeas referre. Dominus Deus ducat te, & dirigat in omni bonitate cor illius, ut faciens faciat quod sanctæ sue proficiat ecclesie, ut sit nobis pius pater, & pro nobis præcipuus intercessor: ut idem Deus & Dominus noster Jesus Christus nos in sua florere faciat voluntate, & cursum qui superest nobis vite nostræ ad perpetuam stabilitatis quietem perducere dicat. *Concil. General. Tom. XIII.*

NOTA JACOBI SIRMONDI, S. J.

(Carolus Homero.) Angilberto Centulo abbati, quam & Alcuinus quoque in epistolis, & Theodulfus in versibus nonnullis edidit, Homerum similiter vocant. Atque ut Angilbertus hic Homerus, sic Richal. Moguntinus episcopus Damasus, Carolus ipse David, alii alii cum inter familiares nominibus appellabantur.

III. EPISTOLA CAROLI MAGNI REGIS

AD OFFAM REGEM MERCIORUM.

De peregrinorum negotiatorumque patrocinio, & de variis muneribus quæ pro Hadriani papæ anima mittit ad singulas ecclesias regni ejus.

Carolus gratia Dei rex Francorum & Longobardorum, & patricius Romanorum, viro venerando & fratri carissimo Offa regi Merciorum salutem.

Primo gratias omnipotenti Deo agimus de catholice fidei sinceritate, quam in vestris laudabiliter paginis reperimus exaratam. De peregrinis vero, qui pro amore Dei, & salute animarum suarum, beatorum apostolorum limina desiderant adire, cum pace sine omni perturbatione vadant. Sed si aliqui non religioni servientes, sed lucrum sectantes, inter eos inveniantur, locis opportunis statuta solvant telonea. Negotiatores quoque volumus, ut ex mandato nostro patrocinium habeant in regno nostro legitime. Et si in aliquo loco injusta affligantur oppressione, reclamant se ad nos, vel nostros iudices, & plenam jubeamus justitiam fieri. Cognoscat quoque dilectio vestra, quod aliquam benignitatem de dalmaticis nostris vel palliis ad singulas sedes episcopales regni vestri, vel Ethelfredi, direximus in elemosynam domini apostolici Hadriani, deprecantes ut pro eo intercedi jubeatis: nullam habentes dubitationem beatam illius animam in requie esse; sed ut fidem & dilectionem ostendamus in amicum nostrum carissimum. Sed & de thesauro humanarum rerum, quem Dominus Jesus nobis gratuita pietate concessit, aliquid per metropolitanas civitates direximus. Vestra quoque dilectioni unum baltheum, & unum gladium Hunnicum, & duo pallia serica duximus destinanda. Vale.

IV. EPISTOLA CAROLI MAGNI REGIS

AD OFFAM REGEM MERCIORUM.

Presbyterum Scottum accusatum mittit in patriam, ut ibi ab episcopo suo judicetur.

Carolus gratia Dei rex Francorum, & defensor sancte Dei ecclesie, dilecto fratri & amico Offa regi salutem.

Presbyter iste & Scottus apud nos moratus est aliquanto tempore in parochia Hildesboldi Colonienfis episcopi, sed reprehensibilis factus, ut fertur, a quodam accusatore, quod carnem diebus quadragesimalibus comedisset. Nostri vero sacerdotes judicare renuerunt, *Alcuin episc.*

Rrr 2 qua

ANNO
CHRISTI
797.

quia plenum testimonium accusantium super eum non invenerunt. Tamen nec eum loco consueto habitationis sue propter infamiam diutius morari permiserunt: ne sacerdotalis honor apud imperitum vulgus vilesceret, vel rumigerula loquela aliqui hortarentur violare sanctum jejunium. Visum est nostris sacerdotibus, illum ad sui episcopi, ubi Deo votum fecit, dirigere iudicium. Idcirco vestram deprecamur providentiam, ut jubeatis illum, secundum opportunitatem temporis & profectio- nis, in suam transponere patriam, ut ibi iudicetur unde exivit. Nam ibi quoque sanctæ Dei ecclesiæ puritas in moribus, & firmitas in fide, & honestas in conversatione, secundum canonicam sanctionem diligenter observari debebit, ut una, perfecta & immaculata columba, cujus pennæ deargentatæ, & posteriora ejus in specie auri clarescere debent. Vita, salus, & prosperitas tibi tuisque fidelibus a Deo Christo detur in æternum.

AV. EPISTOLA CAROLI MAGNI REGIS

ADEUMDEM.

Mittit in Britanniam Concilium Nicænum II.

Carolus gratia Dei rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, viro venerando & fratri carissimo Offone Merciorum regi salutem, honorem & amorem.

CUM deceat reges potentes & famulos amicitie fœdere convinci, & mutuis gaudiis ad invicem gratulari, ut in vinculo caritatis Christus in omnibus & ab omnibus glorificetur: vestræ serenitati hoc eulogium duximus destinandum. Cum nobilissimam Longobardorum civitatem cum suis civibus omnibus nostro dominatui subjugaverimus, & Italiam totam nostro imperio feliciter subjugaverimus, Christi adjutorio (cui famulari desideramus) rex Desiderius Longobardorum, ducesque Saxonie, quos nostris nutibus inclinavimus, Vithmundus & Albion, cum fere omnibus incolis Saxonie, baptismi susceperunt sacramentum, Domino Jesu Christo de cetero famulari. Hoc igitur salubri mandato, ego Carolus regum Christianorum orientalium potentissimus, vos o Offone regum occidentalium Christianorum potentissime, cupio lætificare & te in dilectione speciali amplecti sincerius.

ANNO

CHRISTI

797.

Vid. adno-

tationem in

fine hujus pa-

g. 112.

Rex Deside-

rius Saxonie

que vixit &

baptizati.

ADEPISTOLAS LEONIS III. PAPÆ

ET CAROLI MAGNI

APPENDIX.

JOANNIS DOMINICI MANSI
PRÆFATIO.Ma. Suppl.
Mansi tom. I.
pag. 711.

Quamquam omnes a Labbeo ceterisque Collectoribus prætermittas Leonis III. & Caroli Magni epistolas hic supplere non est animus; nonnullas tamen dare juvat, sive ex iis qua non ita passim suppetere lectoribus possent, sive qua exhibitas a Labbeo epistolas aut emendatas, aut mancas ab eo traditas integrioribus reddunt. Hoc igitur consilio primum locum exhibeo epistola Leonis III. ad Atbelardum Dorobernensem archiepiscopum, cui in omnes per Angliam ecclesias primatum asserit. Ut lucem epistola huic offeram, recollere oportet historiam, inter res hujus ætatis ecclesiasticas, notissimam. Offa Merciorum rex intrisum habens Lambertum Dorobernensem archiepiscopum, id egit apud Adrianum I. ut ejus auctoritate duo in Anglia distinguerentur Metropolitanæ cathedra, quarum alteri Lichfeldensis, alteri Cantuariensis antistes præset. Hæc non diu stetit diocesis distributio; nam Kenulfus rex, Offa successor, inter primas regni sui curas hanc posuit, ut res prius in Anglicano quodam concilio stabilita, a Leone III. pontifice in integrum restitueretur, universis per Angliam ecclesiis obsequio Cantuariensis archiepiscopi redditis. Leonis III. literas, quibus Cantuariensem archiepiscopum primatem totius Angliæ agnoscat, & pallio donat, hic exhibemus e MS. codice vulgatas ex Voilkins tom. I. pag. 160. Data inscribuntur die XV. Kal. Februariæ indictione decima; qua si genuina inscriptio habeatur, reddat annum 802. indicantque causam illam, qua anno 797. cepta est agitari, aliquamdiu perseverasse.

Addimus ob similitudinem argumenti epistolam cleri totius Angliæ ad eundem Leonem III. pontificem, contententis adjectis exemplis demonstrare, archiepiscopos Dorobernenses auctoritate potiri successores sibi ordinandi. Epistolam hanc pariter demus ex Voilkins tom. I. pag. 166.

Denique Caroli Magni epistolam ad Offam Merciorum regem ut daremus ex eodem Voilkins, fecit ejusdem epistola integritas, cum mutilam & subinde obruncatam exhibuerit Labbeus tom. IX. col. 174. Venet. editionis.

LEO-

1 Editæ est a Spelmano in tom. 1. Concil. Angliæ pag. 305. ac licet eam retulerit ad an. 793. in pagina tamen sequenti recte adnotavit eam videri datam an. 774. quo Longobardi & Saxones a Carolo devicti sunt, ut legitur in vetustis annalibus. Corrigenda igitur est inscriptio quæ extat in tom. 7. Concil. ubi ita legitur: Epistola Caroli Magni Regis ad eundem. Mittit in Britanniam Concilium Nicænum secundum. Nulla enim isthæc mentio Concilii Nicæni, neque controversia de imaginibus. Baluzius Capitular. tom. 2. pag. 1032.

ANNO
CHRISTI

LEONIS III. PAPÆ AD ATHELARDUM

ANNO
CHRISTI
986.

ARCHIEPISCOPUM DOROBERNENSEM.

Mittit pallium, & primatem totius Angliæ
agrosit.*Leo episcopus, servus servorum Dei, Athelardo
archiepiscopo Dorobernensi ecclesie in
perpetuum.*Errat apud
Wilkins tom.
I. pag. 166.

Pontificali discretioni præcipue congruit præ-
sulibus ecclesiarum, secundum eorum ir-
reprehensibilem fidem, audientiam præbere, &
eorum, quæ per beatum Petrum principem
apostolorum, & nos gerere desideraverint,
quæ canonicis non refragantur sanctionibus,
effectum concedere. Ut cum id quod deside-
rant, obtinuerint, flagrantiores erga eorum re-
ligionis amorem existant. Exhortanda itaque
nobis visa est, ac precanda tua fraterna almitas
pro diocesibus Angliæ sibi commissis, vi-
delicet episcoporum, seu monasteriorum tam
monachorum, quam clericorum, & puellarum;
quæ sicut ab olitanis temporibus tua ecclesia
tenuit, ut in sacro scrinio nostro requisita co-
gnovimus, ita tibi tuisque successoribus tenenda
confirmamus. Omnes Anglorum ecclesias
sanctus ac egregius prædicator, papa Grego-
rius ordinavit, atque catholice confirmavit B.
Augustino archiepiscopo, suncello suo subjectas
fore in ævum per sacrum usum pallii; & ideo
tibi scribimus ex auctoritate B. Petri apostolo-
rum principis, cui a Domino Deo potestas
data est, dicente: *Quia tu es Petrus, & super
hanc petram edificabo ecclesiam meam, & porta
inferi non prevalebunt adversus eam. Et tibi da-
bo claves regni calorum; & quodcumque ligaveris
super terram, erit ligatum & in calis; & quod-
cumque solveris super terram, erit solutum & in
calis: Immo & secundum institutam sanctorum
canonum censuram, licet immeriti, ejusdem*

* Matth. XV.

A. B. Petri, clavigeri regni calorum, vicem ge-
rentes, tibi, Athelarde, tuisque successoribus
omnes Anglorum ecclesias, sicut a prisca tem-
poribus fuerunt, in perpetuum in ipsa tua me-
tropolitana sede, per subjectionis cognitionem,
eas irrefragabiliter jure esse concedimus deti-
nendas. Si quis vero, quod non optamus,
contra hanc nostræ definitionis, vel apostolici
privilegii auctoritatem venire tentaverit, ex
auctoritate apostolica statuimus, ut, si archie-
piscopus vel episcopus fuerit, ex ordine præsu-
latus sit dejectus. Similiter presbyter vel dia-
conus aut alius quilibet minister sacri mini-
sterii si fuerit, ab ordine sit depositus. Si au-
tem ex numero laicorum fuerit, tam rex,
quam princeps, aut quilibet magna, sive par-
va persona, a sacræ communionis participatio-
ne se noverit alienum. Hanc privilegii pagi-
nam, auctoritate B. Petri apostolorum princi-
pis, cujus ministerio fungimur, tibi, Athelar-
de, tuisque successoribus in perpetuum conce-
dimus obtinendam. Ad cujus firmitatem mani-
bus nostris subscriptionem impressimus; illam-
que nomine nostro signari mandavimus. Quam
etiam a Sergio scriniario nostro scribi præcepi-
mus mense Januario. Dat. 15. Kal. Februarii
per manum Eustachii, primicerii sanctæ sedis
Apostolicæ, imperante domino Carolo piissi-
mo, consule, Augusto, a Deo coronato, ma-
gno, pacificoque imperatore, anno secundo
post consulatum ejusdem domini, indictione
decima.

FRAGMENTUM EPISTOLÆ LEONIS III.

Ex Ivone Decr. p. 3. c. 102.

Contra SS. Patrum censuras videtur existe-
re, si secularis homo vel laicus presbyte-
ros ab Ecclesiis, in quibus tempore ordinatio-
nis eorum denominati, vel introducti fuerint,
nitetur expellere.

OMNIUM TOTIUS BRITANNIÆ EPISCOPORUM ET SACERDOTUM

EPISTOLA AD LEONEM III. PAPAM.

De successione archiepiscoporum Dorobernensium.

*Omnes episcopi & sacerdotes totius Britannia in-
sula venerabili Papa Leoni salutem in
Christo.*

Apud Wil-
kins tom. I.
pag. 166.

Notum fore cupimus almitati vestræ, sicut
legimus in historiis Anglorum, scribente
Beda, historiographo, & laudabili doctore no-
stro, quod non tam ingens labor incumberebat
anterioribus nostris, scilicet pallii gratia Ro-
mam usque fatigari, quemadmodum postea
mos inolevit. Scripsit namque ipse præfatus
doctor, quod beatus papa Gregorius Augusti-
num prædicatorem genti Anglorum direxerit,
non episcopum ordinatum, sed monachum,
cum aliis ejusdem religionis cooperatorem.
Ipse namque Augustinus post conversionem
prædictæ gentis ab Aethero Arelatensi archie-
piscopo, archiepiscopus ordinatus est, juxta
quod iussa sancti patris Gregorii acceperat.
Postea vero Augustinus successorem sibi Lau-
rentium, adhuc vivens, ordinavit, exemplum

Dilectus beati Petri principis apostolorum, qui
Clementem adiutorem & successorem sibi con-
secrasset perhibetur. Post Laurentium Mellitus
sedem Dorobernensis ecclesie suscepit. Et post
Mellitum, Justus; qui ambo susceperunt scri-
pta exhortatoria a pontifice Romanæ & aposto-
licæ sedis Bonifacio, data sibi ordinandi episco-
pos auctoritate; cujus auctoritatis ista est for-
ma. *Dilectissimo fratri Justo Bonifacius. Pallium
per latorem presentium fraternitati tuae, benigni-
tatis studiis invitati, direximus, concedentes et-
iam tibi ordinationes episcoporum, exigente oppor-
tunitate, Domini præveniente misericordia, cele-
brare; ita ut Christi evangelium plurimorum ad-
nunciatione in omnibus gentibus, qua necdum con-
versa sunt, dilatetur, &c.* Nam iste Justus an-
tea ab Augustino episcopus ordinatus est, si-
cut & Mellitus. Ipse quoque Justus ordinavit
Paulinum episcopum, & Honorius papa misit
pallium ipsi Paulino, ubi gentem Nordanhym-
brorum cum suo rege ad fidem Christi, Pauli-
lino

ANNO
CHRISTI
791.

lino evangelizante, conversam esse didicit. Qui Paulinus post obitum prædicti Justii, Honorium Dorovernenſis eccleſiæ archiepiſcopum ordinavit, cui etiam præfatus papa Honorius miſit pallium & literas, in quibus continentur hæc:

Dilectiſſimo fratri Honorio, Honorius ſalutem. Juxta veſtram petitionem, & filiorum noſtrorum regum, vobis per præſentem noſtram præceptionem, vice B. Petri apoſtolorum principis, auctoritatem tribuimus, ut quando unum ex vobis divina ad ſe jufferit gratia vocari, is, qui ſuperſtes fuerit, alterum in loco deſuncti debeat episcopum ordinare; pro qua etiam re ſingula veſtra dilectioni pallia pro eadem ordinatione celebranda direximus, ut per noſtra præceptionis auctoritatem poſſitis Deo placitam ordinationem efficere: quia ut hæc vobis concederemus longa terrarum marisque intervalla, qua inter vos & nos obſtant, ad hæc nos condeſcendere coegerunt: ut nulla poſſit eccleſiarum veſtrarum jactura per cujuſlibet occaſionis obſentium quoquo modo pervenire; ſed poſſius commiſſi vobis populi devotionem plenius propagare. Deus te incolumem cuſtodiat, dilectiſſimo frater.

Item Albinus vel Alquinus maximus librarius ſcriptiſt ad Offam, regem Anglorum, dicens, quod archiepiſcopus ſemper ab archiepiſcopo debeat ordinari, & pallium ei debet mitti a domno Apoſtolico. Sed regum diſſenſiones hanc turbaverunt ordinationem, ita ut non potuerit fieri, quod fieri debuit; quamvis ſancti canones firmiter decreviſſent, nunquam ob diſſenſiones eccleſiaſtica ſtatuta violari debuiſſe. Tunc temporis impleverunt ſancti & apoſtolici viri illud laudabile præceptum Salvatoris noſtri, dicentis: *Gratis accepitſis, gratis date.* Tunc ſine viribus elanguit ſimoniaca hæreſis, quia non pecunia emebatur donum Dei, ſed gratis, ſicut ipſe jufferat, donabatur. Timendum eſt tamen vendentibus gratiam Dei hoc quod Petrus apoſtolus Simoni dicebat: *Pecunia tua tecum ſit in perditione; non eſt tibi pars, neque ſors in ſermone hoc.*

A D M O N I T I O

In ſequentem epitomen epiſtole Leonis papa III.

Iſid.

Vetuiſſimus ille noſter Lucentis Codex MS. in collectione canonum in epitomen redactorum ſequentem pariter Leonis epiſtole ſeu epiſtole ſimoniam exhibet, quam ad Leonem hunc pertinere, ex illo ad quem data ſcribitur, intelligimus. Directa eſt enim Alcuino, qui alteri Leoni pontifici nulli præter quam III. æqualis vixit.

EX EPISTOLA LEONIS
AD ALCOINUM.

Ternam merſionem fieri in baptiſma.

CAROLI MAGNI

Ad Offam Merciorum regem epiſtole.

Carolus Dei gratia rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, viro venerando ac fratri cariſſimo, Offa, regi Merciorum, præſentis proſperitatis & æterna beatiſtudinis in Chriſto ſalutem.

Ex Wilkins
tom. I. pag.
118.

Inter regales dignitates, & ſublimes ſeculi li perſonas fœderatæ in unanimitate pacis

amicitiæ jura, & ſanctæ caritatis concordiam ex intimo cordis affectu ſervare, multis prodeſſe ſolet; & ſi inimicitie nodos dominico præcepto diſſolvere jubemur; quanto magis vincula caritatis conneſtere curandum eſt? Unde & nos, frater dilectiſſime, antiqui memores inter nos pacti, hæc veſtræ reverentiæ literas dirigere curavimus, ut fœdus in radice fidei firmatum ſtaret in fruſtu caritatis; relectiſſique veſtræ fraternitatis epiſtolis, quæ diverſis ſiquidem temporibus per miſſorum veſtrorum manus nobis delatæ ſunt, ſingulis competenter veſtræ auctoritatis ſuggeſtionibus reſpondere fatagentes, primo gratias agimus omnipotenti Dei de catholicæ fidei ſinceritate, quam in veſtris laudabiliter invenimus paginis exaratam; agnoſcentes vos non ſolum terreſtris patriæ fortiffimos protectores, ſed etiam & ſanctæ fidei devotiſſimos eſſe deſenſores. De peregrinis vero, qui pro amore Dei & ſalute animarum ſuarum beatorum limina apoſtolorum adire deſiderant, ſicut olim perdonavimus, cum pace ſine omni perturbatione vadant ſuo itinere, ſecum neceſſaria portantes. Sed probavimus quosdam fraudulentè negotiandi cauſa ſe intermiſcere, lucra ſedantes, non religioni ſervientes. Si tales inter eos inveniantur, locis opportunis ſtatuta ſolvant telonea; ceteri abſoluti vadant in pace. De negotiatoribus quoque ſcripſiſti nobis, quos volumus ex mandato noſtro, ut protectionem & patrocinium habeant in regno noſtro legitime, juxta antiquam conſuetudinem negotiandi. Et ſi in aliquo loco injuſta affligantur oppreſſione, reclamant ſe ad nos, vel noſtros judices, & plenam jubebimus juſtitiam fieri. Similiter & noſtri, ſi aliquid ſub veſtra poteſtate injuſti patiantur, reclamant ſe ad veſtræ æquitatis judicium, ne aliqua inter noſtros alicubi oboriſi poſſit perturbatio. De Odhbertho vero præbytero, qui de Roma rediens, pro Dei amore (ut referre ſolet) peregrinati volens, non vos accuſare veniens, ſciat dilectio veſtra, quod eum cum ceteris exulibus, qui timore mortis ſub noſtræ protectionis confugerunt alas, Romam direximus, ut ſub præſentia domini Apoſtolici, & N. archiepiſcopi veſtri, quo ſe, ut veſtri innotuerunt apices, voto conſtrinxerunt, audita cauſa illorum judicaretur; ut in quo pietatis interceſſio non profuit, æquitatis indicatio proficiat. Quid nobis cautius eſſe poterit, quam ut apoſtolice auctoritatis cenſura cauſam diſcernat, in qua aliquorum diſſonſe ſententia. Petras vero nigras, quas veſtra flagitabat reverentiæ, vobis direxi. Veniat miſtus, qui conſideret quales animus veſter deſideret, & ubicumque inventæ fuerint, dari, & in vehendo adjuvari libenter mandabimus. Sed, ſicut vos de longitudine petrarum deſiderium veſtrum intimatiſti; ita & noſtri de Eprolixitate ſagarum depoſcunt, ut tales jubent fieri, quales antiquis temporibus ad nos venire ſolebant. Cognoscat quoque dilectio veſtra, quod aliquam benedictionem de dalmaticis noſtris, vel palliis ad ſingulas ſedes epiſcopales regni veſtri, vel Aethelredi in eleemoſynam domni Adriani, apoſtolici patris noſtri, & amatoris veſtri direximus; deprecantes, ut diligenter jubentis intercedere pro anima illius, nullam habentes dubitationem beatam illius animam in requie eſſe; ſed ut fidem & dilectionem oſtendamus in amicis nobis cariſſimum. Sicut & beatus præcipit Auguſtinus pro

ANNO
CHRISTI
791

pro omnibus ecclesiasticis pietatis intercessionibus fieri debere; asserens, pro bono intercedere, facientii proficere. Sed & de thesauro humanarum rerum, quem Dominus Jesus nobis gratuita pietate coaccessit, aliquid per metropolitanas civitates transmissimus; vestrae quoque dilectioni ad gaudium & gratiarum actiones Deo omnipotenti, dirigere studuimus unum balneum, & unum gladium Hunicum, & duo pallia terica. Quatenus ubique in populo Christiano divina praedicetur clementia, & nomina Domini nostri Jesu Christi glorificentur in aeternum; pro nobis nostrisque fidelibus, immo & pro cuncto populo Christiano, assiduas fieri faciatis intercessionibus, deprecamur; quatenus mitissima superni regis (bonitatis) regnum sanctae ecclesiae protegere, exaltare, & dilatare dignetur. Deus omnipotens dignitatis vestrae excellentiam ad tutelam sanctae suae ecclesiae longeva prosperitate incolumem conservare dignetur, desiderantissime frater.

Saepe sequens agnum lupus, est a voce tentus,

Saepe avidum fugiens respicit agna lupum.

Saepe canes leporesque umbra cubuere sub una,

* Cursula:

Et stetit in saxo proxima caerulea *;

Et sine lite loquax cum Palladis alite cornix

Sedit, & accipiti juncta columba fuit.

Deceptum risi qui se simulabat amare;

In laqueos auceps decideratque suos.

Intrat amor mentes, usu didiscitur usus;

Qui poterit sanum fingere, sanus erit.

Horreus Virginum Benedictarum Monasterii pal Treveror aut privilegium Leo Papa III. circa annum 692.

M. et. Diplo.
10 n. l. pag.
247 aov. edu.

EGO LEO Vicarius S. Petri Principis Apostolorum, meritis quidem impar, vice tamen ipsius dignitate Romani fungens Praefatus, Cœnobium *HORREENSE* a *MODOVVALDO* Treverorum Archiepiscopo, subministrante beata *MODESTA*, filia sororis ejus, e regalibus *HORREIS*, a quibus & nomen accepit, ad Divini cultus officium restaurandum post discessum beate Virginis *IRMINÆ*, quae prima hunc locum provehendum suscepit, tanta reverentia, & honore apprime donatum accepimus, ut matre istius Congregationis vita excedente, nulla ab extraneis quocumque modo, sed una ex ipsis subrogetur, Principibus Ecclesiae Treverensis ex consulto faventibus, Sororibus electione potitis, ipso quoque Praefate devoto annuente.

QUOD tanta auctoritate subnixum, ut in aeternum stabile permaneat, & fixum, in nomine Jesu Christi Domini nostri, sanctique Praedecessoris Petri, & omnium electorum Dei, aeterno servetur damnandus iudicio, si quis Praefatus tanto hic commorantes exinaniverit privilegio. Fiat, fiat, amen, amen.

Leonis III. P. M. bulla, qua confirmat translationem sedis episcopalis Ratisb. ex monasterio S. Emmerammi ad ecclesiam S. Stephani, illiusque omnimodam exemptionem promulgat.

ANNO
CHRISTI
791.

IN nomine Domini nostri Jesu Christi Dei omnipotentis, Leo papa. Agnitum esse volumus cunctis christianae religionis fidelibus, tam praesentibus quam futuris, qualiter christianissimus imperator, & augustus nomine Karolus, Deo aspirante, Christum hereditatis suae desiderans fieri possessorem, quoddam monasterium juxta muros civitatis *Tyburnia*, quae a *Tyberio Caesare Augusto* aedificata est, quae modo vulgo appellata est *Reganispurch*, quod est constructum in honore *S. Mariae matris Domini nostri Jesu Christi*, & principis apostolorum *Petri*, & *S. Georii martyris*, ubi praclarissimus martyr & episcopus *Pidavim* corpore requiescit *Emmeramus*, in nostram immunitatem, successorumque nostrorum gratia defensionis transfudit. Et nos continuo pro Christi amore gratuita mente petitioni ejus pie annuentes decrevimus ita fieri, & iussimus hanc certam auctoritatis nostrae inde conseribi, & episcopus ejusdem civitatis tertius, nomine *Adalvvinus* juxta decretum, & cum auctoritate nostra, in praesentia piissimi imperatoris *Karoli*, recta ratione in synodali concilio cum iudicio episcoporum, clericorum, nec non nobilium laicorum de eodem loco cathedram pontificalem mutavit, & canonica auctoritate in civitate ad ecclesiam *S. Stephani protomartyris* statuit, & suorumque successorum proprietati ac potestati deinceps in futurum abalienavit. E contra antedictus christianissimus imperator dedit ad illum locum, ubi modo sedes episcopalis est, a parte meridiana ipsius monasterii perticas decempedas xl. & in alia parte c. in longitudine ducentas vii. & ecclesiam *S. Petri*, & ecclesiam *S. Pauli* juxta muros praedictae civitatis, & *Vöimintingen*, & *Egilolfesheim*, & ecclesiam juxta *Nappurch*, quae vocatur *Bersans*, & confirmavit monasterium pretiosi Dei martyris *Emmerammi* in potestate imperatorum sive regum usque in aevum permanere, & ita confirmavit; ut redor & abbas ejusdem cœnobii unoquoque anno vii. aureos Romam ad altare *S. Petri* persolveret. Hæc mutatio & confirmatio fuit anno ab incarnatione Domini *dcxcviii.* auctoritatis nostrae; ita ut si quis imperator aut rex eandem ecclesiam tam sanctam alicui praestet, anathema sit. Congregatio autem monasterii liberam habeat potestatem, & electionem abbatis juxta decretum *S. Benedicti* sine omnium contradictione substituendi, & praefatum monasterium cum monachis & omnibus ibidem in praesens collatis, vel in posterum conferendis, in nostram successorumque nostrorum immunitatem recepimus, feliciter. Amen.

Dedit Per
Anecdor. tom.
I. pag. 1. pag. 1.

ANNO CHRISTI 796

ANNO CHRISTI 796

GALLIGANUM INCERTI LOCI CONCILIUM

Fortè Turonense, in causa Josephi Cenomanorum episcopi

Circa annum 796. habitum.

Ex Suppl. M. II. pag. 719.

Merulo religiosissimo Cenomanorum episcopo circa annum 796. vita fundito successor datus est a Carolo Magno rege Josephus, qui longe aliter ac decessor suus sacrum regimen instituit. Nam seditionem quamdam in se clericis & populi exortam ita repressit, ut passim & impotenter vel in sacerdotes saeviebat, nec a flagellis quidem, obsecrationibus, autique barbaris suppliciis abstinuerit. Rē ad Carolum regem delata, ipse in concilio causam discuti jussit. Diu res ventilata est, cum ille negaret omnia; donec tandem sententiam imminere in se intelligens Josephus, laicali & militare veste indutus in fugam dilapsus est. Quare statim exaudoratus episcopo Turonensi de cuius familia ortus erat, redditus fuit, qui cum in quadam cella sua in pago Turonensi no-

mine Conceda sub penitentia posuit. Meminit synodi hujus libellus de gestis episcoporum Cenomanensium in analect. Mabillonii pag. 292. edit. in fol. his verbis: Adpropinquante termino contumelia sua, & a regale exercitu, & a synodali conventu, &c. Concilium istud, quod Turonense ideo dixi, cum iudicia episcoporum suffraganeorum ad metropolitanum, & concilium ab eo indictum pertinerent; concilium, inquam, istud non serius anno 796. habitum fuisse oportet, cum anno illo die XV. Kalend. Januarii, quo Carolus regni sui annum XXIX. agebat, datum sit ejusdem Caroli diploma in gratiam Franconis Cenomanensis episcopi, qui Josepho successit. Vide analecta Mabillonii & Bibid. pag. 293.

CONCILIUM ANGLICUM

ANNO CHRISTI 797

ANNO CHRISTI 797

In quo de Dorovernensis Ecclesie prerogativa revocanda, & retinenda actum.

Ex P. Pag. ad an. Ch. 796. n. 27.

Kenulphus Merciorum rex ipso regni sui initio cum nihil antiquius haberet, quam ut primæ sedi Cantuarie suus honor & locus postliminii saltem jure rediret, Athelardum Dorovernensem, seu Cantuariensem Archiepiscopum Legatum ad Leonem III. Papam misit; qui priusquam Romanum iter aggredere, Synodum collegit, uti ex Kenulphi ad Leonem datis litteris, ac superius a Labbeo allatis, & ex epistolis Alcuini ad Athelardum

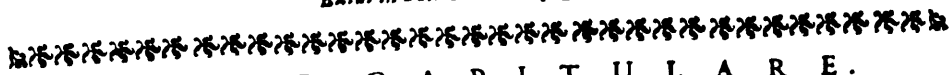
Scriptis, quas affert Malmesburiensis lib. 1. de Pontif. liquet. Meminit hujus Synodi Spelmanus pag. 316. eamque in annum 798. conferre; sed Alfordus ex litteris laudatis colligit eam anno 797. habitam esse, ac Ethelardum prius Episcoporum Synodum collegisse, quam Romam pergeret, ut quod ipse Leoni proponeret, non tam suo, quam omnium ordinum ore, suffragioque loqueretur. Legendus Alfordus ann. 797. n. 10.

AQUISGRANENSEM CONVENTUM ANNO CHRISTI DCCXCVII.

Caroli Magni Francorum regis xxx. celebratum arguunt capitularia quædam ad res Saxonicas spectantia a Luca Holstenio Romæ edita (a) tomo II. collectionis Romanæ.

Extat in Baluz. tom. I. pag. 250.

ALIUD CAPITULARE. TITULI CAPITULUM. (b)

Ex Baluzii Capitul. tom. I. pag. 275.

CON.

(a) Hanc anno 749. adscribit Baluzius in Capitul. t. I. p. 250. (b) Coincius recte advertit errorem hic esse in anno regni Italici Caroli, & loco anno xxxi. reponendum esse annum xxxv. sed perperam ait suspectum esse characterem ab incarnatione Dominica, quod talis annorum computus in usu non esset apud Francos ætate Caroli. Verum cum is character diserte memoretur in Concilio Germanico an. 742. & in Svevionensi an. 744. celebratis, minime dubium est, quin in Actis publicis annus incarnationis, antequam Carolus regnaret, adhibitus fuerit, sæpeque etiam omittas, ut ex variis, quæ supersunt monumentis intelligitur. Pag. ut ad an. Ch. 797. n. 6.

ANNO CHRISTI 803.

ANNO CHRISTI 803.

CONCILIUM seu CONVENTUS ECCLESIASTICUS RATISPONENSIS

Inter annum 798. & 811. celebratum.

Inter an. 798. a 811.

Ex Suppl. Manf. To. pte 747

Synodi vel conventus hujus ecclesiastici mentio fit in veteri charta Frisingensi, quam in altera primi voluminis parte Historie sue Frisingensis descripsit P. Meichelbeck n. CCLVI. in qua huc legas. Hoc factum est in Regenspure in publico concursu episcoporum, seu etiam presbyterorum, in quo erus Ara archiepiscopus Salzborgensis, Atto episcopus Frisingensis, Adalvinnus episcopus Ratisponensis, Hato episcopus Laureacensis seu Patavienis, Ewrich episcopus Sabionensis, Agnus Episcopus, Marginari abbas &c. Annus habiti concilii incertus est, quamquam

diversum credo a concilio Ratisponensi contra Felicianam hæresim anno 803. coacto; ex illis enim episcopis, quorum sedes comperta est, discimus concilium esse, non quidem a Carolo rege ex diversarum provinciarum episcopis collectum, sed provinciale ab Arnone archiepiscopo cum suffraganeis suis celebrato, & quidem intra annum 798. quo archiepiscopi titulum primum obtinuit, & annum 811. quo Atto Frisingensis episcopus obiit. Cetera hujus concilii ignorantur.

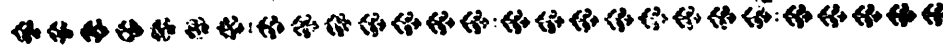
MOGUNTINUM CONCILIUM

A Carolo Magno ante professionem suam ad urbem Romam Anno 800. celebratum.

Anno 800. ibidem

Anno 800. Labbeus concilium Turonense ex auctoritate chronici Moissiacensis assignat, in quo factam a Carolo regni sui divisionem inter filios ex eodem chronico tradit. Cum vero eam regni divisionem tunc temporis commentitiam esse Pagius in Critica A. 800. ex silentio omnium ætatis illius scriptorum demonstraverit: hinc fides etiam ejus concilii, de quo altum est apud eosdem scriptores silentium, nu-

tat. Præstare igitur cepseo auctoritatem anonymi scriptoris veterum annalium Francorum apud Martene in Collectione Monum. tom. V. qui pro Turonensi Moguntinum anni hujus concilium his verbis inducit: Carolus rex congregavit optimates suos & synodum habuit apud Moguntiam episcoporum vel abbatum ec. Congruit & Eginarthus, qui anno isto curiam Moguntim habuisse regem testatur.

CAPITULARE THEODULFI EPISCOPI AURELIANENSIS AD PAROCHIÆ SUÆ SACERDOTES.

Ex editione Sirmond. H.

ANNO CHRISTI 797.

ANNO CHRISTI 797.

In quo saluberrima, tum presbyterorum propria, tum communia, quibus subditas sibi plebes informare debeant, vitæ Christianæ documenta describuntur.

TITULI CAPITULORUM.

- I. Quod presbyteri subditarum plebium profectum curare debeant: & de dignitate sacerdotum.
- II. Quod lectioni & orationi assidue vacandum sit.
- III. Quod lectioni succedere debeat operatio.
- IV. Quo apparatu ad synodum venire debeant.
- V. Qua cura esse debeat panis, vini, & aqua, cum quibus missa celebratur.
- VI. Ut femina ad altare, cum missa celebrantur, non accedant.
- VII. Ut sacerdos missam solus non celebret.
- VIII. Ut in ecclesiis præter res sacras alia non recendantur.
- IX. Ut nemo deinceps in ecclesia, præter paucos qui id meriti sunt, sepeliatur.
- X. Ut in ecclesia vaniloquio, & profana actiones omnes prohibeantur.
- XI. Ut missa alibi quam in ecclesia non celebrentur.
- XII. Ut nulla femina cum presbytero habitet.
- XIII. Ut presbyteri ab ebrietate & tabernis abstinere, nocturne cum quibuslibet conviventur.
- XIV. Ne aliarum ecclesiarum fideles ad suam ecclesiam pertrahere nstantur.
- XV. Ne alienos item clericos sollicitent.
- XVI. De iis qui aliorum ecclesias numeribus ambiunt.

- CXVII. Ut agrotantibus aliarum parochiarum parvulis baptismum non denegent.
- XVIII. Ut vasa sacra in alios usus non detorqueant.
- XIX. Ad quas scholas mittere consanguineos suos possint, si velint.
- XX. Ut scholæ ipsi habeant, in quibus fidelium parvulos gratis erudiant.
- XXI. Vita Christiana compendiosa institutio.
- XXII. Ut omnes fideles orationem dominicam, & symbolum discant.
- XXIII. Ut omnes his saltem quotidie, mane & vesperi, Deum orant.
- XXIV. De observantia diei dominici.
- XXV. Ut hospitalitatem omnes diligant, & gratis exhibeant.
- XXVI. Ut a perjurii crimine fideles caveant.
- XXVII. Ut a falso testimonio fideles abstinere.
- XXVIII. Ut presbyteri ad docendas plebes fiat parati.
- XXIX. Quo modo orandi fideles uti debeant.
- XXX. De confessione peccatorum Deo quotidie facienda.
- XXXI. Qui ad confessionem veniunt, omnia confiteri, & de omnibus examinari debent.
- XXXII. Quod unusquisque opera misericordia, qua

ANNO
CHRISTI
1971ANNO
CHRISTI
1971

in alios corporaliter exerceat, in seipso spiritaliter agere debeat.

XXXIII. De officio filiorum erga parentes, & parentum erga filios.

XXXIV. Vera caritas quamvis sit.

XXXV. Quid cavere mercatores debeant qui negotiantur.

XXXVI. Qua curanda sint ante quadragesimam, & quod septem modis peccata dimittantur.

XXXVII. Quod jejunium quadragesima summa cura observandum sit.

XXXVIII. Quod cum jejunio elemosyna jungenda sit.

XXXIX. Quod jejunium ante vespertinum officium solvi non debeat.

XL. A quibusnam abstinendum sit, cum jejunatur.

XLI. Quibus diebus in quadragesima communicare debeant fideles; & de paschatis habet modo celebritate.

XLII. Quod jejuniorum diebus cessare debeant lites & contentiones.

XLIII. Quod diebus jejuniorum abstinendum sit a conjugibus.

XLIV. De sacra communione, quomodo, & quam frequenter usurpanda sit.

XLV. Ut diebus dominicis populus per missas peculiariter a publicis non abstrahatur.

XLVI. Ut omnes ad matrem ecclesiam missarum solemnium & predicationem audiant; conveniant, neque ante peractum officium cibum capiant.

I.

Theodulfus fratribus & presbyteris nostris Auriacensis parochia sacerdotibus in Domino salutem.

(a) Obsecro, fratres dilectissimi, ut erga subditarum plebium profectum, & emendationem vigilantissima cura laboretis, quatenus illis viam salutis ostendentes, & eos verbis & exemplis instruentes, & vos de eorum profectu, & nos de vestro, Domino nostro Jesu Christo auxiliante, fructuosos illi manipulos reportemus. Obsecro etiam fraternitatem vestram, ut hæc capitula, quæ ad emendationem vitam breviter digesti, assidue legatis, & memoriam commendatis; & eorum, sive sanctorum scripturarum lectione mores componatis, vitam emendatis, & cum subditis plebibus, opitulante Domino, ad regna caelestia pergere certetis. Veraciter nosse debetis, & semper meminisse, quia nos, quibus regendarum animarum cura commissa est, pro his qui nostra negligentia pereunt rationem reddituri sumus: pro his vero, quos verbis & exemplis lucrati fuerimus, premium aeternæ vitæ percipiemus. Nobis enim a Domino dictum est: *Vos estis sal terre*. Quod si populus fidelis cibus est Dei, ejus cibi condimentum nos sumus. Scitote vestrum gradum nostro gradui secundum, & pene conjunctum esse. Sicut enim episcopi apostolorum in ecclesia, ita nimirum presbyteri ceterorum discipulorum Domini vicem tenent: & illi tenent gradum summi pontificis Aaron, isti vero filiorum ejus. Unde oportet vos semper in memores esse tantæ dignitatis, memores vestræ consecrationis, memores sacræ quam in manibus suscepistis unctionis, ut nec ab eadem dignitate de-

generetis, nec vestram consecrationem irritam faciat, nec manus sacro unguine delibutas peccando polluat, sed cordis & corporis munditiam conservantes, plebibus exemplum bene vivendi præbentes, his quibus præstitis ducatum ad caelestia regna præbeatis.

II.

Oportet vos & assiduitatem habere legendi, & instantiam orandi: quia vita viri justitiae lectione instruitur, ornatur, & assiduitate lectionis manitur homo a peccato, juxta illum qui dicebat: *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi*. Hæc sunt enim arma, lectio videlicet & oratio, quibus diabolus expugnatur: hæc sunt instrumenta, quibus aeterna beatitudo acquiritur. His armis vitia comprimuntur: his alimentis virtutes nutriuntur.

III.

Sed & si quando a lectione cessatur, debet manuum operatio subsequi: quia otiositas inimica est animæ, & antiquus hostis, quem a lectione sive ab oratione vacantem invenerit, facile ad vitia rapit. Per usum namque lectionis, discitis qualiter & vos vivatis, & alios docetis. Per usum orationis, & vobis, & his quibus in caritate conjuncti estis, prodesse valebitis. Per manuum operationem & corporis macerationem, & vitiiis alimenta negabitis, & vestris necessitatibus subvenietis, & babebitis quod necessitatem patientibus porrigatis.

IV.

Quando more solito ad synodum convenitis, vestimenta, & libros, & vasa sancta, cum quibus vestrum ministerium & injunctum officium peragitis, vobiscum deferite. Nec non duos aut tres clericos, cum quibus missarum solemnium celebratis, vobiscum adducite; ut probetur, quam diligenter, quam studiose Dei servitium peragatis.

V.

Panes, quos Deo in sacrificium offertis, aut a vobis ipsis, aut a vestris pueris coram vobis, nitide ac studiose fiant: & diligenter observetur, ut panis, & vinum, & aqua, sine quibus missa nequeunt celebrari, mundissime atque studiose tractentur, & nihil in his vile, nihil non probatum inveniat, juxta illud quod ait scriptura: *Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite*.

VI.

Feminae, missam sacerdote celebrante, nequaquam ad altare accedant, sed locis suis stent, & ibi sacerdos earum oblationes Deo oblaturus accipiat. Memores enim esse debent feminae infirmitatis suæ, & sexus imbecillitatis: & idcirco sancta quolibet in ministerio ecclesie contingere pertimescant. Quæ etiam laici viri pertimescere debent, ne Quæ poenam subeant, quod ad arcem Domini extraordinarie contingere & voluit, Domino percutiente interit.

VII.

Sacerdos missam solus nequaquam celebret: quia sicut illa celebrari non potest sine (b) salutatione sacerdotis, responsione nihilominus plebis, ita nimirum nequaquam ab uno debet celebrari. Esse enim debent qui ei circumstant, quos ille salutet, a quibus ei respondeatur: & ad memoriam illi reducendum est illud dominicum:

(a) Contulit nunc primo Mankum Cod. Vatic. 3827. ex quo hic dantur variantes.

(b) Salutatione Sacerdotis, responsione plebis, admonitione Sacerdotis, responsione &c.

ANNO
CHRISTI797.
Marth. 2.

Marth. 21.

nicum: *Ubi cumque fuerint duo vel tres in nomi-
ne meo congregati, & ego in medio eorum.*

VIII.

Videmus crebro in ecclesiis melles & fenem
congeri, unde volumus & hoc penitus observe-
tur, ut nihil in ecclesia, præter vestimenta ec-
clesiastica, & vasa sancta, & libros recondatur:
ne forte, si alia ibi quam oportet negotia exer-
cantur, a Domino audiamus: *Domus mea do-
mus orationis vocabitur: vos autem fecistis eam
speluncam latronum.*

IX.

Antiquus in his regionibus in ecclesia sepe-
liendorum mortuorum usus fuit, & plerumque
loca divino cultui mancipata, & ad offerendas
Deo hostias preparata, cæmeteria sive polyan-
dria facta sunt. Unde volumus, ut ab hac re
deinceps absterneatur, & nemo in ecclesia sepe-
liatur; nisi forte talis sit persona sacerdotis,
aut cujuslibet iusti hominis, qui per vitæ me-
ritum talem vivendo suo corpori defuncto lo-
cum acquisivit. Corpora vero, quæ (a) anti-
quis in ecclesiis sepulta sunt, nequaquam projici-
antur: sed tumuli qui apparent profundius in
terram mittantur, & pavimento desuper facto,
nullo tumulorum vestigio apparente, ecclesiis
reverentia conserventur. Ubi vero tanta est mul-
titudo cadaverum, ut hoc facere difficile sit, lo-
cus ille pro cæmeterio halcatur, ablato inde
altari, & in eo loco constructo, ubi religiose
& pure Deo sacrificium offerri valeat.

X.

Non debetis ad ecclesiam ob aliam causam
convenire, nisi ad laudem Domini, & ejus ser-
vitiū faciendum. Discepciones vero, & tur-
bultus, & vaniloquia, & ceteræ actiones ab
eodem sancto loco penitus prohibendæ sunt.
Ubi enim Dei nomen invocatur, Deo sacrifici-
um offertur, angelorum frequentia inesse non
dubitatur, periculosum est tale aliquid dicere,
vel agere, quod loco non convenit. Si enim
Dominus illos de templo ejecit, qui victimas,
quæ sibi offerrentur, emebant vel vendebant;
quanto magis illos iratus inde abjiciet, qui
mendaciis, vaniloquiis, risibus, & hujuscemo-
di nugis locum divino cultui mancipatum se-
dant?

XI.

Missarum solemnia nequaquam alibi nisi in
ecclesia celebranda sunt: non in quibuslibet do-
mibus, & in vilibus locis; sed in loco quem
elegerit Dominus, juxta illud quod scriptum est:
*Vide ne offeras holocausta tua in omni loco quem
videris, sed in loco quem elegerit Dominus ut po-
nas nomen suum ibi.*

XII.

Nulla femina cum presbytero in una domo
habitet. Quamvis enim canones matrem & so-
rorem, & hujuscemodi personas, in quibus nul-
la sit suspicio, cum illo habitare concedant;
hoc nos modis omnibus idcirco amputamus, quia
in obsequio, sive occasione illarum, veniunt
aliam feminam quæ non sunt ei affinitate
conjunctæ, & cum ad peccandum illiciantur.

XIII.

Observandum vobis est, ut & vos ab ebricitate
absterneatis, & ut plebes subditæ abstineant
prædicetis: & neque per tabernas cati bibendo
aut comedendo, neque domos aut vicuscuriositate
qualibet peragretis; neque cum femi-

nis, aut cum quibuslibet impuris personis con-
vivia exerceatis. Nisi forte paterfamilias quilibet
vos ad domum suam invitaverit, & cum
sua conjuge & prole velit vobiscum spiritali
gaudio intari, & verborum vestrorum refectio-
nem accipere, & vobis refectioem carnalem
caritatis officio exhibere. Oportet enim, ut si
quando quilibet fidelium carnalibus vos reficit
epulis, a vobis relinatur epulis spiritalibus.

XIV.

Nullus presbyter fidelibus sanctæ Dei eccle-
siæ de alterius presbyteri parochia persuadeat,
ut ad suam ecclesiam concurrant, relicta propria
ecclesia, & suas decimas sibi dent. Sed unus-
quisque sua ecclesiæ & populo contentus, quod
sibi non vult fieri, alteri nequaquam faciat, jux-
ta illud evangelicum, *Quicumque vultis ut fa-
ciant vobis homines, hoc eadem facite illis.* Qui-
quis autem contra hæc constituta venerit, aut
his monitis nostris reniti tentaverit, aut gra-
dum se sciat amissurum, aut in carcere longo
tempore retinendum.

XV.

Hoc quoque modis omnibus prohibemus, ut
nullus vestrum alterius clericum sollicitet aut re-
cipiat, quia gravis de hac re in sacris canonibus
sententia est.

XVI.

Si quis presbyter inventus fuerit alicui cle-
rico aut laico munera dare, aut dedisse, ut ec-
clesiam alterius presbyteri subripiat; sciat se pro
hac rapina, & sava cupiditate, aut gradum a-
missurum, aut in carceris ærumna longo tempo-
re penitentiam agendo detinendum.

XVII.

Si parvulus ægotans ad quemlibet presbyte-
rum baptismi gratia de cujuslibet parochia alla-
tus fuerit, ei baptismi sacramentum nullo modo
negetur. Si quis hoc munus petenti concedere
detrectaverit, & ille parvulus absque baptisma-
tis gratia mortuus fuerit; noverit se ille, qui
eum non baptizavit, pro ejus anima rationem
redditurum.

XVIII.

Nullus presbyter, seu laicus, præsumat cali-
cem, aut patenam, aut quolibet vasa sacra, &
divino cultui mancipata, ad alios usus retor-
quere. Nam quicumque de calice sacro aliud
bibit præter Christi sanguinem qui in sacramen-
to accipitur, & patenam ad aliud officium ha-
bet quam ad altaris ministerium, deterrendus
est exemplo Balthasar, qui dum vasa Domini
in usus communes assumpsit, vitam pariter cum
regno amisit.

XIX.

Si quis ex presbyteris voluerit nepotem suum,
aut aliquem consanguineum ad scholam mitte-
re, in ecclesia sanctæ Crucis, aut in monaste-
rio sancti Aniani, aut sancti Benedicti, aut san-
cti Lisdardi, aut in ceteris de his cœnobiis, quæ
nobis ad regendum concessa sunt, ei licentiam
id faciendi concedimus.

XX.

Presbyteri per villas & vicos scholashabeant,
& si quilibet fidelium suos parvulos ad discen-
das litteras eis commendare vult, eos suscipe-
re, & docere non remuant, sed cum summa ca-
ritate eos doceant attendentes illud Quod scri-
ptum est: *Qui autem docti fuerint, salgebunt quasi
splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt
multi.*

(a) Antiquitas in Ecclesiis.
Concil. General. Tom. XIII.

multos, fulgebunt quasi stella in perpetuas aternitates. Cum ergo eos docens nihil ab eis pretii pro hac re exigant, nec aliquid ab eis accipiant, excepto quod eis parentes caritatis studio sua voluntate obtulerint.

XXI.

(a) Cum ergo omnium sanctorum scripturarum paginae instrumentis bonorum operum refertae sint, & per sanctorum scripturarum campos possint inveniri arma, quibus vitia comprimantur, & virtutes nutriantur, libuit nobis huic nostro capitulari inferere sententiam cujusdam patris de instrumentis bonorum operum, in qua magna brevitate quid agi, quidve vitari debeat, continetur. In primis Dominum Deum tuum diligere ex toto corde, tota anima, tota virtute: deinde proximum tamquam teipsum. Deinde non occidere, non adulterare, non facere furtum, non concupiscere, non falsum testimonium dicere, honorare omnes homines, & quod sibi quis fieri non vult, alii ne faciat. Abnegare semetipsum sibi, ut sequatur Christum. Corpus castigare, delicias non amplecti, jejunium amare, pauperes recreare, nudum vestire, infirmum visitare, mortuum sepelire, in tribulatione subvenire, dolentem consolari: a saeculi actibus se facere alienum, nihil amoris Christi praeparare, iram non perficere, iracundiae tempus non reservare, dolum in corde non tenere, pacem falsam non dare, caritatem non derelinquere: non jurare, ne forte perjures; veritatem ex corde & ore proferre, malum pro malo non reddere: injuriam non facere sed & factam patienter sufferre. Inimicos diligere, maledicentes non maledicere, sed magis benedicere: persecutionem pro justitia sustinere. Non esse superbum, non vinolentum, non multum edacem, non somnolentum, non pigrum, non murmuratum, non detractorem, spem suam Deo committere. Bonum aliquid in se cum viderit, Deo applicet, non sibi: malum vero semper a se factum sciat, & sibi reputet. Diem judicii timere, gehennam expavescere, vitam aeternam omni concupiscentia spiritali desiderare, mortem quotidie ante oculos suspectam habere. Actus vitae suae omni hora custodire: in omni loco Deum se respicere pro certo scire. Cogitationes malas cordi suo advenientes mox ad Christum allidere, & seniori spiritali patefacere. Os suum a malo vel pravo eloquio custodire: multum loqui non temere, verba vana aut risui apta non loqui, risum multum aut excusum non amare: lectiones sanctas libenter audire, orationi frequenter incumbere, mala sua praeterita cum lacrymis vel gemitu quotidie in oratione Deo confiteri. De ipsis malis de cetero emendare, desideria carnis non perficere: voluntatem propriam odisse, praecipitis sacerdotis & praepitoris in omnibus obedire, etiam si ipse aliter, quod ab sit, agat. memores illius dominici praecipiti: *Quae dicunt facite; quae autem faciunt, facere nolite.* Non velle dici sanctum antequam sit, sed prius esse quod verius dicatur. Praecepta Dei factis quotidie adimplere, castitatem amare, nullum odisse, zelum & invidiam non habere, contentionem non amare, elationem fugere, & seniores venerari, juniores diligere. In Christi amore pro inimicis orare: cum discordantibus ante solis occasum in pacem

Matth. 23.

Arredire, & de Dei misericordia nunquam desperare. Ecce haec sunt instrumenta artis spiritalis, quae cum fuerint a nobis die noctaque incessabiliter adimpleta, & in die judicii recongnata, illa merces nobis a Domino recompensabitur, quam ipse promisit: *Quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quae preparavit Deus his qui diligunt eum.*

XXII.

Commonendi sunt fideles, ut generaliter omnes a minimo usque ad maximum orationem dominicam & symbolum discant: & dicendum eis, quod in his duabus sententiis omne fidei Christianae fundamentum incumbit; & nisi quis has duas sententias & memoriter tenuerit, & ex toto corde crediderit, & in oratione saepissime frequentaverit, catholicus esse non poterit. Constitutum namque est, ut nullus christumetur, neque baptizetur, neque a lavacro fontis illius suscipiatur, neque coram episcopo ad confirmandum quemlibet teneat, nisi symbolum, & orationem dominicam memoriter tenuerit; exceptis his quos ad loquendum aetas minime perduxit.

XXIII.

Dicendum illis, ut singulis diebus, qui amplius non potest, saltem duabus vicibus oret, mane scilicet & vespere, dicens symbolum, vel orationem dominicam, vel, *Qui psalmisti me miserere mei;* vel etiam, *Deus propitius esto mihi peccatori, & Deo gratias, pro quotidiana vitae comestibus, & quia se ad imaginem suam creare dignatus sit, & a pecudibus segregare.* His actis, & solo Deo creatore suo adorato, sanctos invocet, ut pro se intercedere ad majestatem divinam dignentur. Haec faciant, quibus basilicae locus prope est, in basilica: qui vero in itinere, aut pro qualibet occasione in silvis, aut in agris est, ubicumque cum ipsa hora matutina vel vespertina invenerit, sic faciat, sciens Deum ubique praesentem esse, dicente psalmista: *In omni loco dominationis ejus;* &, *Si T/Al. 102. ascendero in caelum, tu ibi es, &c. T/Al. 138.*

XXIV.

Dici vero dominici, quia in eo Deus lucem condidit, in eo manna in eremo pluit, in eo redemptor humani generis fonte pro salute nostra mortuus resurrexit. in eo Spiritum sanctum super discipulos infudit, tanta esse debet observantia, ut praeter orationes, & missarum solemnitas, & ea quae ad vescendum pertinent, nihil aliud fiat. Nam & si necessitas fuerit navigandi, sive itinerandi, licentia datur; ita dumtaxat, ut horum occasione missa, & orationes non praetermittantur. Conveniendum est sabbato die cum luminaribus cuilibet Christiano ad ecclesiam: conveniendum est ad vigiliis, sive ad matutinum officium: concurrendum est etiam cum oblationibus ad missarum solemnitas. Et dum ad ecclesiam convenitur, nulla causa dici debet, vel audiri, nulla jurgia sunt habenda; sed tantummodo Deo vacandum est, in celebratione videlicet sacrorum officiorum, & exhibitione elemosynarum, & in Dei laudibus cum amicis, proximis, & peregrinis spiritaliter epulandum.

XXV.

Admonendi sunt, ut hospitalitatem diligant, & nulli hospitium praebere detrectent: & si cui for-

(a) In Cod. Vatic. legitur hic in margine manu forte altera, sed ejusdem antiquitatis: Beati Papa Clementis quum ab ipso Apostolo se didicisse commemorat.

ANNO
CHRISTI
797.

Nov. 12.

1. Tim. 4.
Mark. 15.

forte hospitium præstiteriat, nullam ab eo mercedem accipiant; nisi forte ille, qui a te recipitur, sponte sua aliquid det. Dicendumque illis, qualiter multi per hospitalitatis officium Deo placuerant, dicente apostolo: *Per hoc enim placuerunt quidam Deo, angelis hospitio susceptis, & iterum: Hospitales sine murmuratione. Et ipse Dominus ad iudicium dicitur est: Hospes eram, & collegistis me.* Sciant sane quicumque hospitalitatem amant, Christum se in hospitibus recipere. Nam ille modus hospitalitatis non solum inhumane, sed etiam crudelis est, quo nunquam hospes in domum ante recipitur, nisi prius dandi hospitii merces componatur, & quod Dominus agere iussit pro perceptione regni celestis, pro acquisitione terrenarum rerum agatur.

XXVI.

Prædicandum est etiam, ut perjurium fideles paveant, & ab hoc summopere abstineant, scientes hoc grande scelus esse, & in lege & propheta, sive evangelio prohibitum. Auidimus enim quosdam parvipendere hoc scelus, & levem quodammodo perjuris penitentiam modum imponere. Qui nosse debent talem de perjurio, qualem & de adulterio, de fornicatione, de homicidio, & de ceteris criminalibus vitiis, penitentiam imponendam. Si quis vero perpetrato perjurio, aut quolibet criminali peccato, timens penitentiam longam ærumnam, ad confessionem venire noluerit, ab ecclesia repellendus est, sive a communione & consortio fidelium, ut nullus cum eo comedat, neque bibat, neque in suam eum domum recipiat.

XXVII.

Dicendum est eis, ut falso etiam testimonio abstineant, scientes & hoc gravissimum scelus esse, & ab ipso Domino in monte Sinai prohibitum, dicente eodem Domino: *Non falsum testimonium dixeris: sive: Testis falsus non erit impenitus.* Sciat se etiam, quisquis hoc perpetraverit, aut tali penitentia purgandum, ut superius dictum est de perjurio, aut tali damnatione & excommunicatione damnandum, sicut superius infernum est. Dicendumque illis est, quod summa, non dicam stultitia, sed nequitia est, pro cupiditate argenti & auri, aut vestimentorum, aut cuiuslibet rei, aut, quod creberrime contingere solet, propter ebrietatem, in tam grande scelus corrumpere, ut aut septem annis in arcta ærumna sit, aut ab ecclesia sit repulsus, dicente Domino: *Quid prædest homini si lucratur totum mundum, & anima detrimentum faciat?* quippe cum aliis videatur pius existere, sibi met crudelis existat.

XXVIII.

Hortamur vos paratos esse ad docendas plebes. Qui scripturas scit, prædicet scripturas: qui vero nescit, saltem hoc quod notissimum est plebibus dicat, ut declinent a malo & faciant bonum, inquirant pacem & sequantur eam: quia oculi Domini super iustos, & aures ejus ad preces eorum, &c. Nullus ergo se excusare poterit, quod non habeat linguam, unde possit aliquem edificare. Mox enim ut quemlibet errantem viderit, prout potest & valet, aut arguendo, aut obsecrando, aut increpando, ab errore retrahat, & ad peragendum bonum opus hortetur. Cum vero, Domino opitulante, ad synodum in unum convenerimus, sciat no-

bis unusquisque dicere, quantum Domino adjuvante laboraverit, aut quem fructum adquiserit; & si quis forte nostro indiget adiutorio, nos cum caritate admoneat, & nos cum caritate nihilo minus ei pro viribus adiutorium ferre non differemus.

XXIX.

Admonere debetis fideles, ut assiduitatem & studium habeant orandi. Ipse autem orandi modus talis esse debet, ut primum dicto symbolo, quasi fidei sue recensito fundamento, dicat quisquis est tribus vicibus, *Qui plasmasti me, miserere mei, & ceteris vicibus, Deus propitius esto mihi peccatori, & compleat orationem dominicam.* Si ergo locus aut tempus exegerit, deprecetur sanctos apostolos & martyres, ut pro eo intercedant. Et armata fronte signo crucis, elevatis cum corde & manibus & oculis Deo gratias agat. Si vero tempus ad hæc omnia peragenda minus sufficiens fuerit, sufficiat tantum, *Qui plasmasti me, miserere mei, & Deus propitius esto mihi peccatori, & oratio dominica tantum cum gemitu & contritione cordis.*

XXX.

Omni etenim die Deo in oratione nostra, aut semel, aut bis, aut quanto amplius possumus, confiteri debemus peccata nostra, dicente propheta: *Delictum meum cognatum tibi feci, & iniquitias meas non abscondi: Dixi, confitebor adversum me iniquitias meas Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.* Facta etenim confessione cum gemitu & lacrymis Domino in oratione, recitandus est psalmus quinquagesimus, sive xxiv. sive xxxi. atque alii ad rem pertinentes, & sic complenda est oratio. Quia confessio, quam sacerdotibus facimus, hoc nobis adminiculum affert, quia accepto ab eis salutari consilio, saluberrimis penitentiam observationibus, sive mutuis orationibus, peccatorum maculas diluimus. Confessio vero quam soli Deo facimus, in hoc juvat, quia quanto nos memores sumus peccatorum nostrorum, tanto horum Dominus obliviscitur: & e contrario, quanto nos horum obliviscimur, tanto Dominus reminiscitur, dicente propheta: *Et peccatorum tuorum non memorabor.* Tu autem memor esto, quod David propheta se fecisse testatur, cum dicit: *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.*

XXXI.

Confessiones danda sunt de omnibus peccatis, quæ sive in opere, sive in cogitatione perpetrantur. Odo sunt principalia vitia, sine quibus vix ullus inveniri potest. Est enim gastrimargia, hoc est ventris ingluvies; secundo fornicatio; tertio acedia, sive tristitia; quarto avaritia; quinto vana gloria; sexto invidia; septimo ira; octavo superbia. Quando ergo quis ad confessionem venit, diligenter debet inquiri, quomodo aut qua occasione peccatum perpetraverit, quod peregrisse se constiterit, & juxta modum facti debet ei penitentia indicari. Debet ei persuaderi, ut & de perversis (a) cogitationibus confessionem. Debet ei etiam injungi, ut de odo principalibus vitiis faciat suam confessionem, & nominatim ei debet sacerdos unumquodque vitium dicere, & suam de eo confessionem accipere.

XXXII.

(a) Cogitationibus faciat confessionem.

ANNO
CHRISTI
797.

Burch. 2. 71.
Ivo 6. 167.

XXXII.

A

ANNO
CHRISTI
197.

Matth. 23.

Joan. 6.

Esurientes satiandi sunt, sitientes potandi, nudi operiendi, infirmi & qui in carcere sunt visitandi, & hospites colligendi; dicitur Domino: *Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & dedistis mihi bibere, &c.* Nam hæc omnia & in se quisque debet spiritaliter agere, & in aliis corporaliter adimplere: quia pene nihil profunt hæc omnia ad vitam æternam compendandam, si luxuriose, superbe, invidie, & ne singula replicem, si vitiose & inordinate quis vivat, & a ceteris bonis operibus vacet: Qui ergo videt se Christum non habere, qui dixit: *Ego sum panis vivus qui de celo descendi, & caritatem, quæ est pascus animæ, non habet, elurati quidem: sed si per bona opera Christo* B *adjungit se, & caritatis dulcedine replet, esurientem omnino se pavit. Qui doctrina Spiritus sancti & scripturarum sanctarum fluentis caret; sitiens est: sed si se fluentis verbi Dei irriget, & mentem suam spiritalis poculi dulcedine ebriet, iste se sitientem potat. Qui videt se justitia, sive ceteris bonorum operum exhibitionibus nudatum, & induit se justitia, sive ceteris virtutibus, nudum se procul dubio vestit. Si in lecto vitiorum suorum jacet, & morbo iniquitatis suæ laborat, & funibus peccatorum suorum constructus est, & vitiorum suorum obitus pariete in tenebris iniquitatis suæ, est infirmus quidem: sed si de lecto vitiorum per confessionem egreditur, & per penitentiam lamenta vinculis peccatorum absolvitur, & ad lucem bonorum operum egreditur, infirmum & in carcere positum se procul dubio visitat. Si in hujus vitæ via videt se laborare, & vitiorum procella quasi quadam aeris intemperie inquietari, & receptaculum bonorum operum non habere, sciat se in itinere positum hospitio egere: at si se ad virtutum domum deducat, & sese in earum tutamine recipiat, hospitem quidem suscipit. Quæ omnia cum sibi spiritaliter exhibet, Christum in se, cujus ipse membrum est, pascit, potat, vestit, visitat, & suscipit.*

XXXIII.

Ecc. 3.

1 Pet. 4.

Admonendi sunt fideles sanctæ Dei ecclesiæ, ut filios suos & filias suas doceant parentibus D obedientiam exhibere, dicente Domino: *Fili honorifica patrem tuam.* Nam & ipsi parentes erga filios suos ac filias suas modeste debent agere, dicente apostolo: *Et vos patres nolite ad iracundiam provocare filios vestros.* Nam & hoc dicendum est eis, ut si illi genitili affectu parere velint injuriis filiorum, non has impune Dominus sinit, nisi forte digna penitentia exhibeat, & quia levius est filius parentum quolibet flagella suscipere, quam Dei iram incurere

XXXIV.

Rom. 13.

Admonendus est populus, quod hæc sit vera caritas, quæ Deum diligit plusquam se, & proximum tanquam se, & quæ nihil vult alii facere, nisi quod sibi vult fieri, & plura, quæ recensere longum est. Nam & quicumque in potu & cibo, & dandis atque accipiendis rebus, caritatem (v) tantum putant, non mediocriter errant, dicente apostolo: *Regnum Dei non est cibis & potui.* Nam & ipsa quando cum caritate faciunt bona sunt, & inter virtutes computanda.

XXXV.

ANNO
CHRISTI
197.

1 Pet. 4.

Admonendi sunt qui negotiis ac mercationibus rerum invigilant, ut non plus terrena lucra quam vitam cupiant sempiternam. Nam qui plus de rebus terrenis quam de animæ suæ salute cogitat, valde a via veritatis aberrat; & juxta quemdam sapientem, in vita sua perdidit intima sua. Sequendus est enim in hac parte, sicut & in ceteris, apostolicus sermo, qui ait: *Et ne quis supergrediatur, neque circumveniat in negotio proximum suum: vindex est enim Deus de his omnibus.* Sicut enim ab his qui labori agrorum, & ceteris laboribus, victum atque vestitum, & necessaria usus humanis acquirere hiantes stant, decimæ & elemosynæ dandæ sunt: ita his quoque qui pro necessitatibus suis negotiis insistant, faciendum est. Unicuique enim homini Deus dedit artem qua pascatur, & unusquisque de arte sua, de qua corporis necessaria subsidia habeat, animæ quoque, quod magis necessarium est, subsidium administrare debet.

XXXVI.

Hebdomada una ante initium quadragesimæ confessiones sacerdotibus dandæ sunt, penitentia accipienda, discordantes reconciliandi, & omnia jurgia sedanda: & dimittere debent debita invicem de cordibus suis, ut liberius dicant: *Dimittite nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris, & sic ingredientes in* C *beatæ quadragesimæ tempus, mundis & purificationis mentibus ad sanctum pascha accedant, & per penitentiam se renovent, quæ est secundus baptismus. Sicut enim baptismus peccata, ita penitentia purgat. Et quia post baptismum peccator denuo non potest baptizari, hoc medicamentum a Domino penitentiam datum est, ut per eam vice baptismi peccata post baptismum deluantur. Septem enim modis peccata dimitti scripturæ sanctæ demonstrant. Primo in baptismo, qui propter remissionem peccatorum datus est. Secundo per martyrium, juxta illud quod ait psalmista: *Beatus cui non imputavit Dominus peccatum:* quia juxta ejusdem David sententiam, *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata.* Remittuntur peccata per baptismum, teguntur per penitentiam, non imputantur per martyrium. Tertio per elemosynam, juxta Danielelem, qui profano Nabuchodonosor regi ait: *Peccata tua elemosynis redime* D *in misericordis pauperum: & illud: Ignem ardentem extinguit aqua, & elemosyna extinguit peccatum.* Et Dominus in evangelio: *Verumtamen date elemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis.* Quarto si remittat quis peccanti in se peccata sua, juxta illud: *Dimittite, & dimittetur vobis; date & dabitur vobis: & illud: Sic & pater vester dimittet vobis peccata vestra, si remiseritis unicuique de cordibus vestris.* Quinto si per prædicationem suam quis, & per bonorum exercitium, alios ab errore suo convertat, juxta illud quod ait apostolus: *Quoniam si converti fecerit quis peccatorem ab errore via sua, salvabit animam ejus a morte, & cooperis multitudinem peccatorum.* Sexto per caritatem, juxta illud: *Caritas Dei cooperis multitudinem peccatorum per Jesum Christum Dominum nostrum.* Septimo per penitentiam, juxta illud quod ait David: *Conversus sum in arumna mea, dum configitur spina.**

XXXVII.

ANNO CHRISTI 797

ANNO CHRISTI 797

XXXVII

A ad lites & contentiones jejunalis, & periculis pugno impie

Ipsa autem quadragesima cum summa oblatione custodiri debet, ut jejunium in ea, praeter dies dominicos, qui abstinentia subtrahunt, nullatenus resolvatur: quia ipsi dies decimae sunt anni nostri, quos cum omni religione & sanctitate transigere debemus. Nulla in his occasio sit solvendi jejunii: quia alio tempore solet jejunium carnis causa dissolvi, isto vero nullatenus debet. Quia in alio jejunare in voluntate & arbitrio ejuslibet positum est, in hoc vero non jejunare praecipium Dei transcendere est. Et in alio tempore jejunare praemium abstinentiae acquirere est, in hoc vero, praeter infirmos ac parvos, quisquis non jejunaverit poenam sibi acquirit, quia eisdem diebus Dominus, & per Moysen, & per Eliam, & per semetipsum, sacro jejunio consecravit.

XXXVIII

Diebus vero jejunii eleemosyna facienda est, & cibum vel potum, quo quisque uti debuit, si non jejunaret, pauperibus eroget: quia jejunare, & cibos prandii ad cenam reservare, non mercedis, sed ciborum est iocrementum.

XXXIX

Solent plures, qui sic jejunare putant, mox ut signum audiunt ad novam, manducare: qui nullatenus jejunare credendi sunt, si ante manducaverint, quam vespertinum celebrent officium. Concurrentum est enim ad missas, & auditis missarum solemnibus, sive vespertinis officiis, largitis eleemosynis ad cibum accedendum est. Si vero aliquis necessitate confusus fuerit, ut ad missam convenire non valeat, aestimata vespertina hora, completa oratione sua, jejunium absolvere debet.

XL

Abstinentia vero in his diebus omnium delicatam esse debet, & sobrie & caste vivendum. Qui vero ovis, caseo, piscibus, & vino abstinere potest, magnae virtutis est. Qui autem his, aut infirmitate interveniente, aut quolibet opere, abstinere non potest, utatur: tantum ut jejunium usque ad vespertinum solemniter celebret, & vinum non ad ebrietatem, sed ad refectionem corporis sui sumat. A caseo vero, lacte, butyro, & ovis abstinere. & non jejunare, dementissimum est, & omni ratione semotum. Vini enim ebrietas & luxuria prohibita sunt, non lac & ova. Non enim ait apostolus: Nolite comedere lac & ova, sed: Nolite inebriari vino, in quo (a) est luxuria.

XLI

Singulis diebus dominicis in quadragesima, praeter hos qui excommunicati sunt, sacramenta corporis & sanguinis Christi sumenda sunt, & in cena Domini, & in pasceve, in vigilia paschae, & in die resurrectionis Domini, penitus ab omnibus communicandum, & ipsi dies paschalis hebdomadae omnes aequali religione colendi sunt.

XLII

In his jejuniorum diebus nullae lites, nullae contentiones esse debent, sed in Dei laudibus, & in opere necessario persistendum. Arguit enim eos qui contentiones & lites quadragesimae tempore exercent, & qui debita a debitoribus exigunt, Dominus per prophetam dicens: Ecce in die jejunii vestros succentiant voluntates vestras, & omnes debitores vestros reportatis. Ecce

XLIII

Abstinendum est enim in his sacratissimis diebus a conjugibus, & caste & pie vivendum, ut sanctificato corde & corpore isti sancti dies transigantur, & sic perveniat ad diem sanctum paschae: quia pene nihil valet jejunium, quod conjugali opere polluitur, & quod orationes, vigiliae, & eleemosynae non commendant.

XLIV

Admonendus est populus, ut ad sacrosanctum sacramentum corporis & sanguinis Domini nequaquam indifferenter accedat, nec ab hoc nimium abstineat, sed cum omni diligentia eligat tempus, quando aliquamdiu ab opere conjugali abstineat, & vitis se purget, virtutibus exornet, eleemosynis & orationibus insilat, & sic ad tantum sacramentum accedat. Quia sicut periculosum est, impium quemque ad tantum sacramentum accedere, ita etiam periculosum est ab hoc prolixo tempore abstinere: salvaratione eorum, qui excommunicati, non quando eis libet, sed certis temporibus communicant, & religiosis quibuscumque sancte viventibus, qui pene omni die id faciunt.

XLV

Ut missae, quae per dies dominicos peculiares a sacerdotibus fiunt, non ita in publico fiant, ut per eas populus a publicis missarum solemnibus, quae hora tertia canonicè fiunt, abstrahatur: quia pessimus usus est apud quosdam, qui in diebus dominicis, sive in quibuslibet festivitibus, mox ubi missam celebrari, etiam si pro aeternis sit, audierint, abcedunt, ut per totum diem a primo mane ebrietati & comestioni potius quam Deo deserviant.

XLVI

Admonendus est populus, ut ante publicum peractum officium ad cibum non accedat, & omnes ad sanctam matrem ecclesiam missarum solemniam & praedicationem auditori convenient: & sacerdotes per oratoria nequaquam missas, nisi tam caute ante secundam horam celebrent, ut populus a publicis solemnitatibus non abstrahatur. Sed sive sacerdotes, qui in circuitu urbis, aut in eadem urbe sunt, sive populus, ut praediximus, in unum ad publicam missarum celebrationem convenient: exceptis Deo sacrae teminis, quibus mos est ad publicum non egredi sed claustris monasterii contineri.

ADDITIO AD CAPITULARE TREGODULI

EPISCOPI AURELIANENSIS.

Dilectissimi fratres, sanctissimi sacerdotes, & nostri ministerii adiutores, obsecro vos suppliciter animo in praesentia Domini nostri Jesu Christi & sanctorum ejus, ut digni Deo in omni religione caritatis & castitatis deserviat, & sitis populo Dei doctores & ductores in omni exemplo bono, ut populus Dei, utrumque & per vestram sanctam conversationem & devotam praedicationem erudiat in laudem & in gloriam sancti nominis Domini nostri Jesu Christi & in salutem sempiternam animarum vestrarum. Conversamini coram Deo & coram omni populo.

(a) est omnis luxuria

ANNO
CHRISTI
797.

lo in castitate corporis vestri, & humilitate animæ vestræ, & sancta caritate ad omnes, nihil facientes unde sacerdotium sanctitatis vestræ reprehensibile fiat, nec aliquid in vestra reperiat vita, quod iuste a quolibet detrahi possit. Sint mores vestri sine cupiditate mala, sine avaritia, sine comestatione & ebrietate, sicut decet sanctos Dei sacerdotes, qui populo Dei præcille debent & gubernare ecclesias Christi. Discite fidem catholicam, prædicate diligentissime, & eam populo prædicate unusquisque in ecclesia vestra, & sacre officia vestra in Dei omnipotentis honore statuis temporibus, ut Deus omnipotens honorificetur, & nomen eius sanctum ab omnibus laudetur, qui vos videm honorifice facere sacerdotium vestrum & servitium omnipotentis Dei.

Digne prædicate populo, ut confessionem faciant peccatorum suorum, & poenitentiam accipiant: qualiter a Deo remissionem habere non possunt delictorum suorum, nisi puram faciant confessionem & poenitentiam iustam: & abstineant se a peccatis quæ ante fecerunt, quia hæc est vera poenitentia & certissima indulgentia, ut item eadem non faciat homo delicta pro quibus veniam poposcit. Abstineant se a fornicatione: & qui feminas habent, legitime temporibus statutis eis utantur, & honorifice habeant feminas suas, & sic fidem castitatis conferent uxoribus, sicut velint quod uxores suæ illis custodiant. Filios vel filias, quos habent, erudiant illos in timore Dei, & in sanctitate sua, ut non sint fures, nec latrones, nec fornicatores, nec alias quilibet immunditias faciant in corpore suo ad implendam libidinem; ut sint obedientes parentibus suis in omni bono, ut digni sint benedictionem accipere a Domino. Et prædicate omnibus, veritatem amare, benignos esse ad pauperes peregrinosque & miseris, de substantia quam illis dedit Deus: non solum aliena non accipiant, sed etiam sua benigne tribuant, si velint benedictionem Dei habere: non falsum testimonium dicant, ne perjuriam faciant, quia falsos testes & perverfos Deus damnat in æternum. Et admonete eos, ut faciant fideliter quæcumque dominis suis debeant facere, in omni labore & opere quod iunctum sit eis: ut scilicet ad orationem, ad audiendum verbum Dei, & non otiosis verbis ibi maneant in orationem: puram & sanctam habeant humilitatem inter se, & patientiam, & caritatem, quæ est totus boni caput & firmamentum.

Prædicate eis quod est unus Deus omnipotens creator cæli & terræ, qui in filio suo Domino nostro Jesu Christo mundum redemit, regnumque cælorum omnibus fidelibus aperuit, in quo iudicaturus est mundum. Prædicate illis de futuro iudicio, de poenis impiorum perpetuis, confessionem & poenitentiam facere de peccatis suis, vel eadem dimittere peccata. Nominatè illa peccata quæ beatus Paulus doctor gentium enumeravit, dicens: *An nescitis quoniam iniqui regnum Dei non possidebunt? Nolite errare, quoniam neque fornicarii, neque idolis servientes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitatores, neque fures, neque ebriosi, neque maledici, neque perjuri, neque rapaces, regnum Dei possidebunt.* Qui vero hæc vel his similia agunt, si confiteri & poenitentiam agere negligunt, æternis tormentis & flammis cum diabolo condemnabuntur. Qui vero regnum Dei intrare cupiunt, faciant iustitiam, misericor-

diam, veritatem, benignitatem, obedientiam, necnon & eleemosynam prout habent facultatem: jejunia quoque, & orationes exerceant, habentes caritatem Dei omnipotentis, & bonum facientes omni homini, prout possunt. Vivant in castitate, & pietate, in humilitate, & obedientia, & fide bona, & confidant in Dei misericordia, ut indulgeat illis omnia delicta sua, & æterna gaudia illis perdonare cum sanctis suis dignetur.

Hæc, sanctissimi sacerdotes Christi, ad æternam vitam cum sanctis episcopis & apostolis convocati prædicate populo, & vosmetipsos dignos facite in omni eligione & castitate, in conspectu omnipotentis Dei, quatenus concedat vobis cum multiplici laboris vestri fructu æternæ beatitudinis gloriam recipere. Omnipotens Deus vos proficere faciat in omni opere bono, dilectissimi fratres.

ADDITIO ALTERA

AD CAPITULARE

Theodulphi episcopi Aurelianensis.

Sanctum, ut Missæ, quæ per dies Dominicæ, peculiare sacerdotibus sunt, ne ita in publico fiant, ut populus eas audire queat, & præterea a publicis Missarum solemnibus, quæ hora tertia canonicè sunt, se abstrahat. Nam pessimum usum quidam in hoc habent, quando in diebus Dominicis, sive in aliis solemnibus diebus, Missas, licet pro defunctis, sive alias quascumque, quæ familiariter a sacerdotibus sunt, audire respiciunt: & a primo mane per totum diem, ebrietas, comestationibus atque vaniloquiis, potius quam Deo, deserviunt. Propterea providendum est, ut omnes ad publicam sanctam matrem ecclesiam, ad Missarum solemniam, & prædicationem audituri, conveniant.

Simul & hoc statutum est, ut in civitate, in qua episcopus constitutus est, omnes presbyteri, & populi, tam civitatis, quam & suburbani, reverentiam, in ipsa Missa usque ad benedictionem episcopi, & communionem, devota mente stare debeant: & postea, si voluerint, cum licentia ad suos titulos benedictione & communionem percepta revertantur. Et hoc summo opere cavendum est sacerdotibus, ut per oratoris, neque per suburbana monasteria, vel ecclesias suburbanas, Missas nequaquam, nisi tam caute, ante secundam horam, foribusque reteratis, celebrare præsumant, ut populus a publicis solemnitatibus, tali occasione accepta, a Missa sive a prædicatione episcopi se minime subtrahere possit; sed omnes tam sacerdotes suburbani, quam & in urbe constituti, & populus cunctus, ut prædicemus, una cum illis ad publicam Missarum celebrationem conveniant, & nulli, extra parvulos & infirmos, licet Missam auditam habeant, tam in civitatibus, quam & in parochiis, edere & bibere præsumant ante publicum prædicatum officium. Si quis hæc statuta transgredi tentaverit, canonico iudicio usque ad satisfactionem subdat.

NOTA JACOBI SIRMONDI S.J.

1 Theodulphi Capitulare.) Qui hoc Theodulphi canonis primus in lucem dedit Cardinalis Baronijs, cum de tempore quo scripti sunt nihil haberet, in annum Christi

Corruptio
nem p. a.
habent, hum
i. l. ac

Cor 6

ANNO
CHRISTI
797

ANNO CHRISTI 1397.

ANNO CHRISTI 1397.

Si DCCCXXXV. esse coniecit, farius omnino quam A... dicitur anno 1648. procurata Par. in 8. hanc annotationem... ANNO CHRISTI 1397.

CAPITULARE SECUNDUM THEODULFI EPISCOPI AURELIANENSIS.

Ex Saluzii Miscellom. p. 11.

Primo hominis lapsu, in quo bonum natura... A... turæ velut ipsa radix generis humani vitiosa usque nunc seminarium vitiorum naturæ infernum pullulat, unde fit quod cum labore discimus. sine labore obliviscimur, difficile ad virtutes assurgimus, facile in vitia dilabimur. Quamobrem omni mentis circumspectione satagendum, dilecti o sacerdotes, ut in discendo laborem adhibeamus & in retinendo quod didicimus usum impendamus, maxime nos qui regiminis locum tenemus & similes ejusmodi ordinis nostri. Itaque vos, o sacerdotes Domini, admonemus ut fidem catholicam & memoriter teneatis & corde intelligatis, hoc est, Credo, & Quicumque vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat catholicam fidem. Discutiendi autem sunt omnes Domini sacerdotes utrum canonem Missæ & secretam aut Te igitur memoriter teneant & bene distinguant, & nomina mortuorum & vivorum suis in locis ordinabiliter & cum omni devotione recitent, baptis-

Vide lib. 6. miscellaneor. p. 80. 151.

Te. v. Capitulo. p. 225.

Lib. 6. miscell. 113-115.

Vide Notas ad Regimenem p. 115. & ad Capitularia pag. 225.

tientem cui sit necessitas sustentatio Presbyteri, Diaconi, vel Subdiaconi, habeat in vico aut in villa domum longe a conversatione Presbyteri, ubi ei administret quæ necessaria sunt.

Sed etiam hoc secundum auctoritatem canonum modis omnibus prohibendum, ut quando Missa celebratur, nulla femina ad altare præsumat accedere aut Presbytero ministrare aut intra cancellos stare aut sedere.

Vide Notas ad Capitularia p. 112.

Commonendi sunt ut diebus dominicis pro captu ingenii unusquisque sacerdos ad plebem sermonem prædicationis faciat, primum admonens plebem ut invicem se diligant, caritatem fraternitatis habeant, diligant Dominum plusquam se, proximum tamquam se, deinde ut ab omni malo opere abstineant, & quod sibi nolunt fieri ab aliis, hoc illi aliis non faciant, & quod volunt ut sibi homines faciant, hæc eadem faciant illis.

Deinde, si Dominus dat intellectum, hoc quod sacerdos veraciter intelligit de evangelio, de epistola sancti Pauli, quantum potest dicat illis, admonens ut ad Ecclesiam sæpe currant, oblationes suas fideliter offerant, confessiones Deo & sacerdotibus faciant.

Nullus sit inter eos qui confessus non sit, adulterium, nec incestum, nec fornicationem cum feminis, masculis, cum pecudibus inter se non consentiant: sed si quis inter eos sit qui in his sceleribus lapsus sit, corrigant & publice cum suo sacerdote emendent.

His & aliis quantum potest singulis diebus dominicis plebem suam instruat.

Admoneat etiam ut omnibus noctibus sabbati & omnibus dominicis diebus cum suis noctibus sequentibus, similiter & in solemnitatibus, in jejuniis, abstineant se a carnali voluptate, ut mundi corpore & corde ad Ecclesiam accedant, & solemnitatem celebrem impuritate voluptatis scdare non præsumant.

Vide Notas ad Regimenem p. 115.

Præcipiendum sacerdotibus Domini secundum canonicam auctoritatem de sepulturis & hominibus sepeliendis nihil muneris exigant, nisi forte qui sepelitur vivens jussit Ecclesie cuius atrio sepelitur de suis rebus aliquid tribuere, aut etiam post mortem illius, quibus commissum est ejus elemosynam facere, de illius rebus aliquid sponte dare voluerint. Tamen nullatenus a Presbyteris aliquid ab illis exigatur nec ab illis qui locis & vicis præfunt, vel quorum possessio est ipsa Ecclesia vel hereditario vel beneficiario jure.

Prohibendum etiam secundum majorum instituta ut in Ecclesia nullatenus sepeliantur, sed in atrio aut in porticu aut exedra Ecclesie. Intra Ecclesiam vero prope altare, ubi corpus Domini & sanguis conficitur, nullatenus habeant licentiam sepeliendi.

T T T Adul-

Concil. Generali Tom. XIII.

Adulterum aut adulteram si Presbyter in domo sua retinuerit, & quod nefas est, confesserit in domo sua adulterium fieri, sciat se sui gradus honore privandum. Si vero hoc in plebe sibi commissum repererit, nisi statim, si vires suppetunt, non emendaverit, sed aut propter potentiam timorem aut propter beneficium & lucrum & amicitiam illorum confesserit adulteris, cum depalatum fuerit excommunicandum. Si vero ille quantum potuit excommunicaverit & non potuit malum illud vetare, animam suam liberavit. Verumtamen cum omni studio debet Archidiacono suo & Archidiaconus Episcopo denuntiare.

De incestis omni studio perquirendum sacerdotibus per homines veraces & timorem Dei ante oculos habentes. Et si repertum fuerit, statim aut ipsi emendare studeant, aut cum adjutorio Archidiaconi aut Episcopi emendare & extirpare satagant, ne tanto flagitii scelere illi polluantur & pereant & aliorum vicinitate omnipotentis Dei iram incurrant.

Admonendi sunt sacerdotes & instruendi ut primum ipsi ab omni stimulatione carnis sint alieni, & tunc plebibus sibi subjectis & verbis prædicent & exemplum ostendant ut ab omni se fornicatione & ab omni irrationabili, veluti pecudum, luxuris & pollutione abstineant. Mundo se corpore & mente Deo præparent de confessionibus fidelium accipiendis & dijudicandis, consiliis blandis; quia licet pro modulo quantitate peccati se penitentiam tempus instituendum & longum vel breve vel districum vel leve vel medicere sacerdoti, cum accipit cujuslibet fidelium confessionem peccatorum; quia licet ipsum peccatum perpetratum sit, aut si postea iteratum aut frequenter perpetratum sit, si sponte, si coacte, si per ebrietatem & per quodlibet ingenium factum sit; ut cum invenerit unde radix illius peccati processit, tunc congruam adhibeat medicinam.

Qualiter vero peccati adhibenda sit medicina, secundum canones authenticorum sanctorum patrum esse debet, & non secundum placitum hominis, nec secundum voluntatem, nec in hac parte voluntas aut gratia hominis secunda, sed voluntas Dei in omnibus exquirenda in scripturis sanctis, quatenus dignis precibus & penitentia digna placari possit omnipotentis Dei vindicta, quam homo suo vitio provocavit. Ad penitentiam vero populus taliter admonendus cum fragilitatis nostræ calus sæpe constet in vitia proclivis; quamquam subventum sit in Christi passione ut quod meritum peccati exigebat, Christi passio redimeret. Et cum salutaribus institutis sacrosancto baptismo in remissionem omnium peccatorum concessio abluamur, tamen quia per modum istius vitæ cursum sine vitiorum turbine nequaquam degere & subripientibus nostræ imbecillitatis flagitius vitam sine peccati macula ducere non possumus, concessum est clementissimi Dei pietate remedium veræ confessionis & penitentia ablutio peccatorum. Domino præcipiente per prophetam: *Nolo mortem peccatoris, sed ut revertatur & vivat.* Et illud evangelii: *Facite fratri dignos penitentia.* Et Apostolus: *Confitemini alterutrum peccata vestra; & orate ad invicem ut salvemini.* Est quippe veræ confessionis fructuosa penitentia, penitentia non admittente, admitta cum gemitu cordis deslere, satisfactione vera penitentia causas excidere,

A nec earum suggestionibus aditum indulgere, nec iterum in vitis perpetratis delabi.

Capitalia & mortalia crimina publice desenda sunt secundum canonum & sanctorum patrum institutionem. Sed & secreta satisfactione solvi mortalia crimina non negamus, mutata tamen prius animi intentione, & seculari jactantia simul deposita, pie religionis confesso studio, per vitæ correctionem & jugi immo perpetuo ludu se submittere. Nec debet tamen quisque desperare de omnipotentis Dei misericordia & innumera pietate, quia scriptum est: *Peccator quocunque die conversus fuerit ab errore via sua, & declinaverit ab operibus malis, omnes iniquitates ejus in oblivione erunt.* Penitentia quippe modus in sacerdotis pendet arbitrio. Qui sacerdos diligentissime sanctorum patrum instituta discutens & intelligens, secundum eorum auctoritatem consentibus penitentiam indicare debet. Est quippe auctoritas canonum & sanctorum patrum firmissima institutio.

Homicidium si quis voluntarie vel per insidias fecerit, jugi se penitentia submittat; & si hoc publice actum constat, si laicus, deponat arma & omnem secularem militiam, & publice satisfaciatur, ita ut quadraginta diebus extra Ecclesiam foris ad ostium oret; quibus in pane & aqua exaltis, a communione orationum quinquennio removeatur, post quinquennium tantum in orationum communionem recipiatur, non offerat, non corpus Domini omnino attingat; in quo perdurans quatuordecim annos, tunc ad plenam communionem cum orationibus recipiatur, circa exitum vitæ hanc consequatur humanitatem ut viaticum accipiat eucharistiam. Abstinentia illius sit in arbitrio sacerdotis, secundum personam & possibilitatem sic ei imponatur abstinentia ciborum. Si autem occultum sit, occulte similiter agat sicut superius insertum tenetur.

Homicidium qui casu non volens perpetraverit, prior quidem regula per septem annos penitentiam communionis sociavit secundum gradus constitutos. Hæc vero Ancyrani Concilii definitio quinquennii temporis penitentiam tribuit, ut quadraginta diebus foris ad Ecclesiam ostium stet; quibus peractis, biennio ab oratione ceterorum fidelium segregetur, non communiceat, non offerat, post biennium recipiatur in communionem orationum & offerat, non tamen communiceat; post quinquennium ad plenam communionem recipiatur. Abstinentia ciborum in arbitrio sacerdotis manebit, secundum personam & qualitatem hominis, sic & pondus & abstinentia erit.

Si quis egrediens per viam, & aut in domo sua, aut in platea civitatis aut villæ, subito aut ab alio superventus, aut hinc contentione, volens se defendere, non habens contra illum antea odium, interfecerit hominem, septem annos secundum canonum institutionem pœniteat, tribus a communione priverit, quatuor in communionem orationum & oblationum susceptus, in sacerdotis pendebit arbitrio utrum sit corpus Christi dignus accipere, aut usque ad plenitudinem penitentia ab eo separari. Abstinentia ciborum in prudentia erit sacerdotis secundum possibilitatem penitentis & devotionem & affectionem lacrymarum.

Mulieres quæ fornicantur & partus suos necant, aut secum agunt ut utero conceptos excutiant, antiqua quidem definitio usque ad exitum vitæ eas ab Ecclesia removet. Humanius autem

ANNO
CHRISTI
799.

ANNO
CHRISTI
799.

autem nunc secundum Ancyranum Concilium definitionem decem annorum tempus penitentiam submittuntur, ita ut quadraginta diebus foris ad ostium Ecclesie orant; quibus peractis, per annorum quatuor spatia a communione fidelium & oblationum removeantur, deinde in communione orationum recepta decennii tempus impleant, & propter humanitatem eucharistiam post actam penitentiam accipiant. Erit tamen in arbitrio sacerdotis an ante perfectionem penitentiam ad corpus Christi accedere debeant secundum quod viderit eas compunctas & in lacrymis consuetas & devotionem magnam habentes. Ciborum abstinencia erit in sacerdotis providentia secundum quod eas viderit penitere & pro personarum qualitate.

Mulier quam duobus fratribus nupsit abjici debet usque ad diem mortis. Sed propter humanitatem in extremis suis sacramentis reconciliari oportet, ita tamen ut prius solvatur conjugium & maneat inupta, & vir ejus abique uxore simili penitentiam subdatur.

Quod si duo fratres cum una femina fornicati fuerint, nescientes alter alterius fornicationem, statim ut cognoverint adulterium, qui hanc habet uxorem dimittat. Et ille quidem post actam penitentiam, si uxor defuncta fuerit, potest alteri sociari, illa vivente nequam. Illa vero nunquam ulterius poterit in conjugium assumi, & jugi penitentiam submitta, ad exitum vite communionis gratiam percipiat.

Mulier quam dormiens filium suum oppresserit, & mortuus fuerit, sex annos peniteat. Vir ejus, si in domo illius fuerit, quatuor; si vero in uno lecto, simili modo peniteat, duos in pane & aqua, reliquos quatuor secundum quod sacerdos illos viderit posse, ita eis imponat abstinenciam ciborum. Similiter & vir habens uxorem, si adulterium perpetraverit, faciat, post triennium communicet.

Conc. Nemes.
P. 11.

Si cuius uxor adulterium perpetraverit, & a viro deprehensum fuerit & publicatum, dimittat uxorem, si voluerit, propter fornicationem. Illa vero secundum quod superius insertum est, agat penitentiam. Vir vero ejus illa vivente nullatenus habeat licentiam aliam ducere uxorem. Aut si voluerit, adulteram sibi reconciliare licentiam habeat, ita tamen ut pariter cum illa & penitentiam agat, & exacta penitentia ad communionis gratiam, sicut superius habetur insertum, accedant. Similis forma & in muliere servabitur. Si vir ejus eam adulteraverit, habeat potestatem dimitteendi virum propter fornicationem, maneat inupta quamdiu vir ejus vixerit; quia nec ille habet potestatem accipere aliam prima vivente, nec illa alium virum ducere vivente adhuc primo. Habent tamen potestatem semetipsos reconciliare.

Si qua mulier non habens virum, aut vir non habens uxorem, fornicati fuerint, quinque annos peniteant.

Quod si vir non habens uxorem cum alterius uxore adulteraverit, aut si qua mulier non habens virum cum alterius viro adulteraverit, adulter erit uterque, & secundum quod superius continetur insertum, penitentiam agant.

Furtum si quis fecerit, septem annos peniteat, tres in pane & aqua. Secundum furti qualitatem, ira & modus erit penitentiae. Si per necessitatem furtum fecerit, levigetur. Di.

Concil. General. Tom. XIII.

cit enim Salomon: *Non est grandis culpa cum quis furatus fuerit. Puratur enim ut siccitatem implet animam.*

Qui perjuraverit, similiter septem annos peniteat.

Qui falsum testimonium dixerit, & ejus testimonium alicui nocuerit, septem annos peniteat, ita tamen ut ille qui testimonium dixit damnatum restituat omne cui per suum falsum testimonium nocuit. Et tunc poterit ad veniam per penitentiam pervenire. Si autem hoc facere noluerit, sciat se se in vanum penitentiam agere.

Qui irrationabiliter versantur, de his agatur quod in canonibus continetur in titulo in quo **B** Græca verba sunt, quæ in Latinum versa sunt de Concilio Ancyrano cap. XVI. in quo sensus triplex, hoc est, de his qui cum pecoribus commixti sunt, & de his qui more pecorum incesta commiserunt cum consanguineis, & de his qui cum masculis concubuerunt.

Quotquot igitur ante vigesimum ætatis suæ annum tale crimen admiserint, quindecim annis in penitentia exactis, orationibus tantum incipiant participari, & in quinquennio altero in communione simplici perdurantes, post vigesimum cum oblatione ad communionem suscipiantur. Discutiatur autem & vita eorum quæ fuerit tempore penitentis, & ita hanc humanitatem consequantur. Quod si qui perseverantes in ipsis criminibus, prolixius tempus habeant submissionis, & tales nunquam poterunt ad sacerdotium provehi. Quotquot exacta viginti annorum ætate & illi qui uxores habent in hæc scelera inciderint, viginti quinque annis penitentia acta ad communionem solummodo orationum recipiantur, altero vero quinquennio perdurantes plenam cum oblatione recipiant communionem. Quod si uxores habentes & excedentes quinquagesimum suæ ætatis annum in his peccaverint, ad exitum vite tantum communionem mereantur.

Hi vero qui sicut muta vixerunt animalia, & se & alios hujusmodi peccati scabie contaminaverunt, id est, in consanguineis, in pectudibus, in masculis, statuto tempore penitentis non inter alios quam inter eos stare & orare debere, qui tempestate lunatica jactantur elisi ad terram spiritu immundo vexati, id est, cum energumenis. Sicut autem plus abominale misceri cum jumento quam cum masculo, ita plus irrationabile crimen cum masculo quam cum muliere. Cum consanguineo & cum sanctorum peccare æquale crimen. Id lex Moyse morte mori judicat. Et cum jumento & masculo & cum consanguinea coeuntes.

D *Equale autem crimen feminam cum femina peccare sicut masculum cum masculo, & æqualis esse debet penitentia. De talibus ait Apostolus: Nam femina eorum immutaverunt naturalem usum in eum usum qui contra naturam est. Similiter & masculi relicto naturali usu femineo exarserunt in desideriis suis invicem, masculi in masculos turpidinem operantes.* Quod autem supra diximus de his agatur qui publice ad confessionem venerint & publice penitentiam egerint. Quod si occulte actum est, & occulte ad sacerdotem venerint, & puram confessionem fecerint, occulte penitere secundum ætatis modum quod superius continetur, ita videlicet ut si ante vigesimum annum aut per ignorantiam hoc egit, aut forte ignorabat non tale esse crimen, levius erga illum agendum;

Et hoc

Ttt 2

& hoc

& hoc in sacerdotis pendebit arbitrio. Discutere debet qualiter in hoc scelere delapsus sit, aut quam longiori tempore in hoc scelere veratus sit; & secundum quod ab illo confessum fuerit, ita illi modus pœnitentiæ adhibeatur. Videlicet si per ignorantiam hoc egit semel aut bis, id est, cum masculo, cum jumento, & cum consanguinea, statim cum cognoverit hoc grave esse scelus dimisit, ut humanius loquamur, septem annos pœniteat, tribus abstineat a carne, & anno non communicet, nec ad ipsum diem Paschæ, nec offerat, & omni se mente subjiciat, ut spiritus salvus fiat in die Domini, cæterosque secundum modum fragilitatis in arbitrio sacerdotis faciat in abstinence ciborum. Quod si longiori tempore in hoc crimine veratus, & postquam novit illud scelus magnum esse peccatum commisit, iterum atque iterum hoc perpetravit. sicut superius continetur intertum, ita pœnitebit. Primum quinque annis ab omni communione segregatus, post illos quindecim annos non offerat, non communicet ad orationem, cum cæteris Christianis in Ecclesiam non intret; quibus exactis, tantum ad communionem orationis suscipiatur. Deinde in pœnitentiâ viginti annis expletis, si bene & cum lacrymis & cum omni devotione pœnitentiâ egit, ad plenam communionem & reconciliationem suscipiatur. Similiter & de cæteris temporibus supra intertis observandum. Si, quod absit, in locis sanctis tale crimen admiserit aliquis, duplicetur illi pœnitentiâ. Vocatur autem in scripturis crimen pessimum tam de jumento quam de masculo quam de consanguinea. Vocatur autem in mundo immunditia vel delectabile peccatum cum femina non naturaliter concumbere, cum inde Onas filius Juda a Deo percussus fuit quia fundebat in terram semen ingressus ad mulierem. Simul etiam vocatur immunditia mollietas vel propter tactum vel visum vel recordationem mulieris, ut aliqua delectatione acciderit vigilantis, vel qui inter semora sua impuritatem solus cum se ipso vel cum alio exercet; de quibus ait Paulus Apostolus. *Neque immundi regnum Dei possidebunt.* Item: *Nec omnis immunditia, nec nominetur in vobis.* Et alibi: *Neque molles regnum Dei possidebunt.* Qui in his incidit ita pœniteat quasi de crimine quod de regno Dei excludit.

Adulterium si quis Presbyter perpetraverit, sive palatum & publice cognitum, ab ordine sacerdotii ceñabit, & publica pœnitentiâ decem annorum purgabitur. Quod si occulte hoc fecerit, & occulte ad confessionem venerit, occulte ei pœnitentiâ imponatur. Relinquatur autem in suo arbitrio utrum cessare debeat ab illo ministerio, an permanens possit dignam satisfactionem Domino exinde facere. Quod si ille se lacrymis & elemosinarum exhibitione peccata sua extinguere curaverit, si occultum est, poterit occulte in suo permanens gradu agere pœnitentiâ. Fornicationem si perpetraverit, eodem modo purgabitur septem annis. Si vero sodomitice, id est, cum masculo collapsus sit, eodem modo XV. annis expiabitur.

Similis forma & de Diaconis & de his qui in sacris ordinibus constituti sunt observanda, ita videlicet ut Diaconus septem annis pœniteat pro adulterio, pro fornicatione vero quinque annis, pro sodomitico decem annis, pro adulterio quinque annis, pro fornicatione an-

nis tribus, pro sodomitico septem annis. Secundum præfixos gradus usque ad ultimum gradum ecclesiasticum observantia talis habeatur. Ne quis autem se exulet sacerdotum ex eo quod ait Paulus Apostolus, *Propter fornicationem autem unusquisque uxorem habeat*, sciant his tantum esse dictum qui in laicali ordine constituti sunt, vel qui necdum ad subdiaconatum accesserunt. Nullo modo enim ad subdiaconatum permittunt canones accedere nisi eos qui perpetuam continentiam castitatis promiserint se deinceps servaturos. Nam sacerdotes Judæorum a Domino iussi sunt per Moysen ducere uxores, & de nulla tribu nisi de Levi fiebant sacerdotes, ut progenies una continuaretur per successionem.

Nunc autem de omnibus generibus, sicut ad baptismum, sic ad sacerdotium permittuntur accedere; nullaque necessitas uxores ducere, qui non per carnis successionem, sed per morum imitationem in sacerdotio subrogantur. Ipsi tamen Judæorum sacerdotes, non habentes tam sanctum sacrificium, sicut nos habemus, tempore vicis suæ longè erant a domo sua, & a conjugali opere remoti juxta templum in continentia castitatis excubabant donec tempus ministerii sui explerent. Nunc autem, sicut semper ministrare debent, ita semper continentes esse oportet sacerdotes. Trabant enim, non victimas pecudum, sed ipsum immaculatum corpus & sanguinem Domini. Eiusdem continentia & Diaconi & Subdiaconi & in Domino & ipsi in tractatione tanti sacramenti ministri accedunt altaris.

Laicis vero vel qui nequaquam ad altaris ministerium accedunt præcipitur ab Apostolo ut qui se non continent nubant. *Melius enim nubere quam viri.* Hoc est, melius est uxorem legitime ducere quam exardescere per opera fornicationis & adulterii sive sodomitici & immunditiæ.

Admonendi sunt Presbyteri; ut caritatem inter se habentes mutuam, procul ab omni fastu superbiæ & invidiæ modestitate sanctum exemplum subditis donent tam clero quam laicis. Non sint rapaces, non cupidi, non vinolenti, non procaces, non rixosi, non calumniam cuiquam facientes, sed in omnibus se ipsos irreprehensibiliter custodientes, formam salutis clero & plebibus ministrent, quatenus eorum exemplis ad æternam vitam & morum probitatem proficientes humilitate subleventur.

Admonendi sunt ut usuras nequaquam exercent, & plebibus sibi subiectis & clero prædicent ut ab hoc vitio omnibus modis abstineant secundum canonum institutionem. Quisquis per quodlibet ingenium magis accipit quam præstat, sciat se usuram fecisse. Nam si quis triticum aut aliam speciem frugum commodat, & non eandem speciem accipit, sed aut denarios, quantum tum venditari poterat quando illa commodavit, aut aliquid aliud accipit, absque dubio usuram perpetravit. Si quis vero ex ordine clericorum hoc agere præsumpserit, sciat se sui gradus periculum subiturum. Si vero laicus fuerit, sciat se excommunicandum. Unde convenit ut primum omnes in clericali ordine constituti ab his abstineant & admodum plebibus iniungant ut nullus hoc facere omnino audeat.

Sacerdos cum a fidelibus confessionem accipit, inter cætera debet confidentem admonere ut de oïo principalibus vitiis confessionem fa-

ANNO
CHRISTI
1971

ANNO
CHRISTI
1971

ciat & emendationem promittat & penitentiam A
medicinam animæ sibi suscipiat. Vitiis autem
principalibus octo, sicut continentur, no-
mina per singula interroget, & ille confiteatur,
& de omnibus, sicut præmissum est, confes-
sionem faciat. Et tunc ei modè peniten-
tiam adhibeatur. Principalia autem vitia, si-
ne quibus vix ullus inveniri potest, hæc sunt.
Primum gastrimachia, hoc est, ventris inglu-
vies. Secundum fornicatio. Tertium acedia si-
ve tristitia. Quartum avaritia. Quintum vana
gloria. Sextum invidia. Septimum ira. Octa-
vum superbia.

Si quem autem verocundum viderit sacerdos
& erubescens confiteri & discooperire pecca-
ta sua quæ gessit, admoneat illum dicens: Fra-
ter mi, sæpius nos Dominus hortatur ad me-
dicinam veræ confessionis, non quod Deus in-
digeat nostræ confessionis, qui omnia (novit)
quæ agimus, loquimur, cogitamus. Sed aliter
salvi fieri non possumus nisi confiteamur pen-
nitentes quodcumque gessimus negligentes. Do-
let diabolus quando confitetur peccata sua, &
desiderat nos celare quæ fecimus: quia qui se
ipsum accusat in peccatis suis, hinc diabolus
non habet iterum accusare in die iudicii; si
tamen confitens penitendo diluit quæ fecit,
nec iterum renovat quæ egit. Unde Jacobus
Apostolus ait: *Confitemini alterutrum peccata
vestra*. Et Paulus: *Ore confessio fit ad salutem*.
Et Salomon: *Qui abscondit scelera sua, non di-
rigetur. Qui autem confessus fuerit & reliquerit
ea, misericordiam consequetur*. Joannes quoque
evangelista: *Si confitemini peccata vestra, fide-
lis & iustus Deus ut remittat vobis peccata ve-
stra & mundet vas ab omni iniquitate*. Simili-
ter & psalmista ait: *Dixi, pronuntiabo adver-
sum me iniquitatis meas, Domine, & tu remis-
isti impietatem peccati mei*. Sciendum autem
hoc magnum salutis medicamentum non iterare
quæ impie gessit nec priores cicatrices vulneri-
bus aliis relasciare.

Prima autem hebdomada ante initium qua-
dragimæ confessio danda de omnibus peccatis
quæ sive opere sive locutione perpetrantur. Et
sic nominatim debet eis sacerdos dicere supra-
dicta octo principalia vitia. Primum gula, de
quæ diabolus decepit Adam, per quam Chri-
stum tentavit cum dixit: *Si Filius Dei es, dic
ut lapides isti panes fiant*, & per abtinentiam
sananda. Secundum vitium principale fornicatio,
de qua ait Salomon: *Foras profundia me-
retrix & puteus angustus*, & idem doctor: *Quis
fortior Samfone? Quis sapientior Salomone? Hic
filiis mulierum decipitur, & castitate sananda*.
Tertium principale vitium acedia, id est, in-
stabilitas loci. Hæc non sinit hominem perse-
verare in bono. Hæc per perseverantiam boni
operis sananda, quia, sicut ait Gregorius, *in-
cassum bonum agit si ante terminum vite desera-
tur*. Quartum principale vitium avaritia, per
quam vir avarus inferno similis est. Avaro vi-
ro nihil scelestius. Hæc elemosynarum est lar-
gitate sananda; quia sicut avaritia in infernum
mergit, ita largitas in cælum elevare consue-
vit. Quintum principale vitium vana gloria.
Hæc omni bono opere carer: quia sicut lapis
missus non pervenit ad cælum, sic oratio cum
vana gloria non pervenit ad Deum. Hæc dile-
ctione Dei sananda. Sextum principale vitium
invidia, de qua ait Salomon: *Invidia diaboli
rivos intravit in orbem terrarum*. Hæc caritate
sananda. Caritas non emulatur, omnia sus-

fert. Septimum principale vitium ira, de qua
Christus ait: *Omnis qui irascitur fratri suo, reus
erit concilio*. Et Paulus: *Sol non occidat super
iracundiam vestram. Nolite locum dare diabolo*.
Et iterum: *Non vos defendentes, sed date locum
ira*. Hæc patientia sananda. Beati pacifici, ait
Dominus, *quoniam Filii Dei vocabentur*. Et iterum:
*Diligite inimicos vestros, benefacite his qui
vos persequuntur & calumniantibus vobis*. Et ali-
bi: *In patientia vestra possidebitis animas vestras*.
Non ipsam autem proprie tristitia quod ira.
Tristitia ad acediam pertinet, tristitia sæculi ge-
nerat mortem. Tristitia mala desperationem
operatur & instabilitatem locorum. Unde &
acidiosus dicitur tristis. Apostoli irati non fue-
runt, tristes autem fuerunt. Tristitia eorum
versa est in gaudium. Et tristitia sive acedia,
quæ est vitium supradictum, gaudio spiritali
sananda. Octavum principale vitium superbia,
de qua Christus ait: *Omnis qui se exaltaverit
humiliabitur*. Et Salomon: *Ubi fuerit superbia,
ibi erit contumelia*. Jesus filius Syrach: *Odibi-
lis coram Deo & hominibus superbia*. Augusti-
nus: *Quid tanta in nos superbia, qua angelos
decepit? Quanto magis homines secum mergere ca-
pit?* Inde angeli tãti sunt demones. Sicut su-
perbia origo omnium criminum, sic ruina om-
nium virtutum. Sanctus Gregorius ait: *Fru-
ctus putrefactus inutilis agricolis, & fructus su-
perbi inutilis Domino*. Sicut pondus fructuum
strangit ramum, sic superbia decorem evertit
animarum. Superbia depoluit archangelum &
tamquam fulgur fecit decidere in lapsum. Hæc
humilitate sananda, quia humilitate homines an-
gelis adæquantur.

Hæc octo principalia vitia & illæ quæ de ra-
dicibus illorum oriuntur nisi mundaverit quis
hic per confessionem & penitentiam; non pos-
sunt mundari in die iudicii, sed deducunt ho-
mines in infernum. Quid erubescit homo con-
fiteri, qui peccatis non erubuit coinquinari?
Confitendo diluitur quod peccando contrahitur.
Quomodo potest medicus vulnus sanare quod
ægrotus erubescit ostendere? Ægrotus pecca-
tor, sacerdos sapiens medicus.

Qui autem confitetur, studeat genus cum sa-
cerdote coram Deo, & tunc confiteatur quic-
quid a juventute recordari potest ex omnibus
modis quæ gessit. Et si ille tota facinora sua
recordari non possit, aut si forsitan erubescit,
sacerdos debet eum interrogare quicquid in pen-
nitentiâ constitutum est, si in illud vel in aliud
crimen cecidit. Sed tamen non omnia crimi-
na debent ei innotescere, quia multa vitia
recitantur in penitentiâ quæ non decet ho-
minem scire. Ideo non debet eum sacerdos de
omnibus interrogare; ne forte cum ab illo re-
cesserit, suadente diabolo in aliquod crimen de
his quæ ante nesciebat cadat. Et postquam
omnia peccata sua confessus fuerit, faciat ei
symbolum dicere & omnibus qui in se pecca-
verunt dimittere & emendationem promittere
Deo, nec iterum ad illa peccata redeat. Cum
hæc omnia fecerit, considerabit sacerdos mag-
nitudinem culparum, & juxta modum impo-
nat ei tempus penitentiae. Deinde super eum
septem psalmos penitentiales cum orationibus
quæ sunt in sacramentario dicat, & absolvat
eum in pace.

Sciendum autem quod si quis Episcoporum in
aliquo de octo principalibus inquinatus sit, qua-
tuordecim annis peniteat, Presbyter duodecim,
Diaconus octo, clericus sex, laicus quatuor.

Mu-

Mulier que partum suum necat, XIV. annis peniteat. Si filium suum occiderit, XV. annis peniteat. Si in utero ante partum occiderit, VII. annis peniteat. Si infans sine baptismo mortuus fuerit, parentes ejus annum integrum peniteant, & nunquam sine aliqua penitentia fiant.

Sunt aliqua peccata que, sicut Isidorus ait, igne purgatorio purgari possunt; que est superfluitas manducandi & bibendi, pausandi, loquendi, & tarditas infirmos visitandi, ad Ecclesiam veniendi, elemosynam dandi, ira repentina, que non tenetur in corde, ebrietas, si non frequenter. Nam ira que manet in corde & odium generat & desiderat vindictam, & inter principalia reputatur.

Quidam dixerunt minora peccata esse hujusmodi, id est parvum perjurium, si non frequenter solitum, loquentes inter jocando vel irascendo, parva rei furtum, cubere cum uxore quam polluisti in somno, percutere hominem ut sanguis fluat, truncare membrum hominis ut non moriatur, coire cum uxore in die dominico vel in diebus quibus non licet, violare mortuorum sepulchra causa ibi fabricandi domum, negligere sacrificium ut non faciat cum diligentia qua debet, bibere maleficium vel immundam rem, usuras dare, res alienas tollere parvas, sacrilegium facere in parvis rebus, id est, de Ecclesia furari aliquid, pecuniam ecclesiasticam furari vel fraudare, domum cremare sine damno magno, alios causa luxurie inebriare, morticina manducare, id est, mortificatum a bestia vel avibus vel de morbo mortua. De his & talibus ejusmodi similibus Episcopus VII. hebdomadas peniteat, Presbyter quinque, Diaconus quatuor, Subdiaconus tres, clericus duas, laicus unam. Si in majori crimine in ipsis rebus vel aliis invenitur, secundum levitatem vel estimationem peccati modus penitentia vel ampliabitur vel levigabitur. Odire vero fratrem, in quo odio quanto tempore fuerit, tanto spatio in pane & aqua vivat.

Admonendi etiam sunt sacerdotes de unctione infirmorum & penitentia & viatico, ne aliquis sine viatico moriatur. Sed & si quis penitentiam in infirmitate querit, dum sacerdos ad eum venerit, si contigerit eum officio lingue privari, constitutum est ut idonei viri illi qui cum eo ab initio infirmitatis fuerunt vera testimonia dicant que ab illo audierunt dum loqui poterat, sive de penitentia, sive de barba tonsenda, sive de monachatu. Es tunc sacerdos communiter officium circa eum adimpleat, & fidei iuribus eius penitentiam ejus pro eo imponat, & illi pro eo adimpleat.

Episcopus vero si ita fuerit infirmatus ut eum ungi liceat, & alter Episcopus non sit presens qui ei officium adimpleat unctionis, Presbytero licet eum unctionis officio consecrare. Nulla enim in primo tempore predicationis Apostolorum distantia fuit inter Episcopos & Presbyteros; nec adhuc esset, nisi causa dissensionis hereticorum diversa docebant & contraria sibi multi Presbyteri.

Primitus autem infirmo penitentia detur. Deinde si permiserit infirmitas, abluto corpore, albis vestibus induatur, & in Ecclesiam deportetur, & jaceat in cilicio superjecto cinere. Portetur ibi crux & aqua benedicta; ut cum venerit ad eum, videlicet tres Presbyteri, dicant capitulum: Pax huic domini & omni-

bus habitantibus in ea. Pax ingredientibus & egredientibus in nomine Domini. Deinde fundat sacerdos de oleo sacro in aquam benedictam, & spargat eam dicens antiphona: Benedic Domine domum istam & omnes habitantes in ea quoniam tu Domine dixisti, Pax huic domui &c. Benedic Domine timentes te populos cum majoribus. Benedicite vos a Domino, qui fecit celum & terram. Et iterum dicat antiphonam: Asperges me Domine hyssopo, &c. Et data oratione cinerem sacrum imponat capiti & pectori infirmi in crucis modum dicens: In sulcore vitas tui vesceris pane tuo, domo revertaris in terram de qua sumptus es. Pulvis es, & in pulverem revertaris. Deinde incipiant septem psalmos penitentiales pro eo. Et si potest, infirmus stet

genubus flexis & capite inclinato sive omni corpore prostratus. Post litaniam dicta oratione incipiat unctionem, canentibus ceteris psalmos & antiphonam congruentes, & faciat de oleo super eum duodecim signa crucis. hoc est, primum inter scapulas magnam crucem usque ad collum & ex transverso usque super scapulas cum oratione, deinde in collo usque ad cervicem, tertiam super caput usque ad frontem in transverso ab aure usque ad aurem, deinde quartam & quintam in visu, hoc est, in superciliis oculorum, sextam in olfactu, id est, in naso sive in naribus, septimam in gustu, hoc est, in labiis, octavam & nonam crucem

in auditu, id est, in auribus de foris, decimam in gutture, undecimam in pectore, duodecimam & decimam tertiam in tactu, id est, in unaquaque manu de foris, reliquis duas in pedibus. Hoc autem numero quindenario facimus cruces de oleo sancto super hominem infirmum propter trinitatis mysterium & quinque sensuum significationem. Terni enim quinque quindecim perficiunt. Et quia per imparium numerum sepius sanctificare solitum est, quidam viginti cruces facere super infirmum volunt, quidam ex quatuor, id est, tres inter scapulas, tres super scapulas, tres in collo, in cervice, in cerebro, tres in fronte & superciliis, tres in naribus & labiis, duas in auribus, duas

in gutture & pectore, duas in manibus, duas in pedibus. Quidam addunt duas in temporibus, duas in manibus interioribus faciunt. Quidam in fronte ullius nec in manibus sacerdotis interioribus crucem de oleo facere oportere dicunt. Sed tamen nil obest. Episcopus enim non oleum infirmorum sed chrisma frontibus omnium baptizatorum & manibus sacerdotum imponit. Nam pectus & inter scapulas baptizatus crucem faciendo de oleo exorcizato, non de oleo infirmorum, Presbyter tangit ante baptismum. Itaque nil obesse videmus eadem loca tangi in unctione infirmi de oleo infirmorum. Apostoli autem ungentes oleo infirmos non amplius quam tres cruces cum oleo super eos faciebant. Unde Græci, qui ipsam traditionem Apostolorum imitantur, similiter tres tantum cruces cum oleo faciunt, fundentes cum ampulla oleum infirmorum in crucis modum super caput & vestimenta & totum corpus infirmi, incipientes crucem a capite usque ad pedes, in transverso a manu dextera usque ad brachia & pectus usque ad sinistram manum, semel dicentes ad ipsas tres cruces: Vago te in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, ut oratio fides salvet te, & alleviet te Dominus, & si in peccatis sis, remittantur tibi.

Illa autem vestimenta oleo superfusa quibus in-

ANNO
CHRISTI
797

infirmus non sepeliatur, & si convalescit, abluatur in loco mundo & iterum utitur eis. Non solum autem clericis, sed etiam laicis, nec tantum viris, sed & feminis, unctio talis tribuenda. Si necesse fuerit: quia quosdam sanctos viros legimus puellas paralyticas oleo sancto unxisse & sanasse. Emergunt etiam legimus oleo sancto perunctos & sanatos. Ideo si infirmus in amentiam vertus, tamen iuxta Concilium Arausicense omne officium pietatis exhibeatur ei, & ipsa communio, si tamen in sua sanitate catholicam fidem credebat. Sic enim in eo Concilio habetur scriptum: *Amentibus quocumque sunt pietatis conferantur.* Et rite in hora, quia subito obmutescens baptizari aut penitentiam accipere potest, si voluntatis praeferit testimonium iusta fuerint. Sic quamdiu vita apparet in infirmo, commendari omnibus officiis pietatis poterit, etiam testimonio voluntatis ejus defuerint. Pro fide tamen amicorum omnia ei debent impendi sacramentorum adjutoria, exemplo evangelico, ubi Jesus non ad paralyticum sed ad illum qui eum portabant fidem respiciens ait: *Homo, dimittuntur tibi peccata tua.* Hoc autem omnibus modis observari oportet, ut post mortem communio eucharistiae in os cadaveris immittatur aliquo intuitu misericordiam: quod prohibent valde canones. Sola penitentia ab amicis pro mortuo potest post mortem ejus accipi, si tanta in eis fuerit caritas.

Ipsius quoque pueris necessaria est inundatio, cum legamus nonnullos virorum sanctorum oleo membra puerorum unxisse sacro & ad sanitatem pristinam revocasse. Nam penitentia pueris adeo videtur necessaria ut legamus quosdam pueros pro meritis peccatorum ministris satana traditos, & absque penitentia interierant.

Sicut autem jam diximus, ita licitum est Presbyteris episcopos ungere in infirmitate, ut Carthaginense Concilium Presbyteris concedat fideles chrismate confirmare more episcoporum, si tamen in periculo mortis aliquem viderint qui ab episcopo chrismate sancto fuerit confirmatus. Similiter de reconciliacione penitentium in periculo mortis eis conceditur.

Presbyteri enim, licet pontificatus apicem non habeant, tamen secundi episcopi sunt.

Unctio vero infirmo cum orationibus, ut dictum est, jubetur a sacerdote orationem dominicam & symbolum dicere & spiritum iuum in manus Dei commendare & signaculo crucis se munire & viventibus valedicere. Tunc sacerdos det: *pacem & communiect eum dicens. Corpus & sanguis Domini sit tibi remissio omnium peccatorum tuorum, & custodiat te in vitam aeternam.* Tunc data oratione, in fine dicat sacerdos: *Benedicamus Domino.* Et respondeant omnes: *Dei gratias:* & expletum est. In crastino & usque ad septimum dies visitet cum sacerdos, & fundat super eum orationes ad hoc congruentes.

Dicendum etiam sacerdotibus ut quando penitentibus imponant modum & tempus penitentiae, dicant eis haec verba: *Frater, in hoc omnis penitentia valet, praeterita crimina penitere, & a futuris abstinere, dare studium in laboribus, in vigiliis, in orationibus, in jejuniis, in elemosinis, in indulgentiis inimicorum: quia non requirit Deus longa spatia penitentiae, sicut per prophetam dicitur: Cum conversus ingemueris, tunc salvis eris.* Et iterum: *Convertimini ad me, & ego revertar ad vos.* In hoc misericors Dominus, & non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat. Et in evangelio ait: *Gaudium erit in caelo super uno peccatore penitentiam agente magis quam super nonaginta nocentibus qui non indigent penitentiae.* Et iterum: *Qua die conversus fuerit peccator coram me, omnes eius iniquitates delebo.* Vide ergo, frater mi, quanta testimonio remedia peccatorum didicisti, & scias non aliter veniam promereri posse nisi ex toto corde conversus fueris. Fas ergo tibi unam sarcinam ex omnibus peccatis tuis, quae nunquam ab oculis tuis recedere possit: quia acceptabilior Deo est iugis oratio ac gemitus assiduus quam longa & tepida penitentia.

Sciat autem sacerdos quod contentium singulas culpas investigare non debet. Quando majorem invenerit, de eius causa iudicabit.

De oribus Christi lucranda vobis sacerdotibus haec dicere studuimus auxiliante Domino Jesu Christo, cui gloria in saecula saeculorum.

ANNO
CHRISTI
798

SYNODUS FINCHALENSIS
SUB ECHANBALDO ARCHIEPISCOPO
EBORACENSIS HABITA.

Ex tom. 1
Coac. Bii

Anno Domini MCCXCVIII. vel DCCXCIX. Kenulsi autem regis Merciorum II. Northumbrensi regno jam extincto.

In qua agitur de paschatis & canonum observatione: suscipianturque sancta & universales quinque synodi.

Eodem quoque anno (videlicet quo captus est Eadbertus rex Cantuariorum, quod anno 798. vel mox, infra accidisse refert) qui est annus tertius Kenulsi praedicti regis, synodo congregata in loco qui dicitur Phincabahal, praesidente Echanbaldo archiepiscopo, aliisque quamplurimis principalibus, & ecclesiasticis viris, multa de utilitate sanctae Dei ecclesiae, gentisque Northanhimbriorum, omniumque provinciarum consiliati sunt, & de observatione pa-

schalis festi, & iudiciorum divinarum, & saecularium, quae diebus iustorum regum, & ducum bonorum, atque sanctorum episcoporum, aliorumque sapientium, clericorum scilicet atque monachorum, quorum providentia & iustitia, atque divinis artibus, status regni Northanhimbriorum suaviter redolebat his temporibus.

Præcepit dominus antistes Echanbaldo recitari quinque synodorum fidem, de quibus in historia Anglorum sic scribitur: *Suscipimus sanctas & universales quinque synodos beatorum, & Deo acceptabilium patrum, sicut praesentis libri continet textus, &c.*

CON-

ANNO
CHRISTI
798

ANNO CHRISTI 798

ANNO CHRISTI 798

CONCILIIUM APUD BACANCELLO

ANNO DOMINI DCCXCVIII. KENULFI REGIS

MERCIORUM SECUNDO,

Præsidentibus in eodem, Kenulfo ipso, & Æthelardo archiepiscopo Doroberniæ, cum episcopis, abbatibus, &c. subscriptis.

Ex tom. 1. Conc. Brit.

In quo decretum est ex mandato Leonis papa III. Ante tribunal Christi (nisi ante emendaverint) rationem reddituros. Hæc sunt nomina sanctorum episcoporum & abbatum, qui cum totius sanctæ synodi consensu, pro confirmatione prædictæ rei signum sanctæ crucis subscripserunt.

Anno dominicæ incarnationis DCCXCVIII. congregatum est magnum Concilium in loco ubi nominatur Bacancello, præsentente eodem Concilio Kenulfo rege, necnon reverendissimo archiepiscopo Æthelardo, cum episcopis, abbatibus, & multis aliis idoneis personis. Tunc idem venerabilis pater & primas totius Britannicæ Æthelardus, sic exorsus est.

Ego Æthelardus Dei gratia humilis sanctæ Doroberniensis ecclesiæ archiepiscopus, unanimo consilio totius sanctæ synodi in nomine Dei omnipotentis, & per ejus tremendum judicium præcepto, sicut ego mandatum a domino apostolico Leone papa recepi; ut ex hoc tempore nunquam temerario ausu super hereditatem Domini, id est, ecclesiæ, laici præsumant sæculares dominium suscipere: sed sicut in privilegiis ab apostolicis sede datis habetur, seu etiam ab apostolicis viris in initio nascentis ecclesiæ traditum est, per sanctos canones, vel etiam a propriis possessoribus monasteriorum constitutum est, ea regula & observantia disciplinæ tuæ monastica jura studeant observare.

Si ergo, quod absit, ipsi hoc nostrum mandatum & domini apostolici præceptum spreverint, & pro nihilo ducunt: sciant se a præsentis ecclesiæ justorum segregatos, & in die judicii

SUBSCRIPTIONES.

- Ego Athelardus archiepiscopus Doroberniensis civitatis signum sanctæ crucis subscripsi. Ego Vvede episcopus subscripsi. Ego Vvor' episcopus subscripsi. Ego Egnuinus episcopus subscripsi. Ego Fortherus episcopus subscripsi. Ego Daniel episcopus subscripsi. Ego Eadbrith episcopus subscripsi. Ego Acca episcopus subscripsi. Ego Ingvaldus episcopus subscripsi. Ego Vveardrid episcopus subscripsi. Ego Northbertus episcopus subscripsi. Signum Aldulfi episcopi Lichifeldensis. Ego Aadulf Siddenst. episcopus subscripsi. Ego Olmundus London episcopus subscripsi. Ego Tudridus Damocæ episc. subscripsi. Ego Forthredus abbas subscripsi. Ego Vvernbrithius Legorensis subscripsi. Ego Ealhmundus episc. Vintonensis subscripsi. Ego Vvermundus Roffensis episc. subscripsi. Ego Felogildus abbas subscripsi. Ego Vviltfredus archidiaconus subscripsi.

* Cui dicitur: * Bacancello: & Cræstulfo.

* Precepto.

* confirmatus: 1000

* Edvius

* Ingaldus

* Vveardrid * Northbertus

* Tidridus

* Corfredus

* Vvernbrithius

* Euthmundus

AD CONCILIIUM APUD BACANCELLO

Anno 796. Kenulfi Mercorum regis II. celebratum

ADNOTATIO CHRONOLOGICA ET ADDITIO.

Tom. I pag. 171. Ex Suppl. Marti Tom. I pag. 229

CL. David Vvulkins de anno quo synodus ista convenit, ita differit in adnotatione hæc subiecta: „ Cl. Spelmannus concilium hoc Bacancello celebratum fuisse dicit anno Christi DCCXCVIII. Nos chronicon Saxonicum secuti, ad annum DCCXCVI. referimus, hæc insuper inducunt ratione, quod archiepiscopus Eboracensis 19. Kal. Septemb. hujus anni consecratus, professionem archiepiscopo Cantuariensi eo anno fecerit, quo concilium fuit celebratum. Jam præter hunc Eadulfum neminem alium in sede Eboracensi tempore Æthelardi, archiepiscopi Cantuariensis, successisse, historia docet. Hic ejusdem decretum, prout in vetustissimo chronico Saxonico exprimitur, latinis literis ab eodem viro docto expressum, damus. „ Æthelardus, archiepiscopus Cantuariensis, indicit synodum, ac stabilivit, & confirmavit mandato papæ Leonis omnia Dei ecclesiæ (speciantia) quæ fuerant constituta Vvithgari

diebus, aliorumque regum diebus, & sic dixit: „ Ego, Athelardus, humilis archiepiscopus de Cantuwareberi, cum unanimi consilio totius synodi, & totius congregationis omnium monasteriorum, quibus superioribus temporibus libertas concessa est a fidelibus viris, in Dei nomine, & per ejus tremendum judicium præcepto, sicut mandatum habeo a papa Leone, ne deinceps aliquis audeat sibi eligere dominos ex laicis hominibus super Dei hereditatem. Verum sicut est in chartis, quas papa concessit, aut sancti viri consisterunt, nostri nempe patres & nostri domini, de sanctis monasteriis; ita illa permaneant inviolata, absque omni recusatione. Si quispiam fuerit, qui hoc Dei, & nostri papa, nostrumque mandatum observare noluerit, verum spreverit, ac pro nihilo duxerit; sciat ille, quod redditurus sit rationem ante Dei tribunal. Ego autem Athelardus, archiepiscopus, cum duodecim episcopis, & cum tribus & viginti abbatibus, hoc ipsum cum signo crucis Christi confirmo atque stabilio.

SY.

Anno Christi dccic. celebrata.

F. H. H. H.
Germ. Sacr.
P. 147.

Hujus Synodi memoriam exhibet Notitia in Synodo in presentia istorum: Voaltrib Episcopus, Arn Archiepiscopus, Adalwinus Episcopus, Voolf Abbas, Hatto Abbas, &c. Annum hujus Synodi 799. diemque viciesimum Januarii designat Dukerus in Chronico Salisburgenfi.

JOANNIS DOMINICI MANSI IN SEQUENTEM SYNODUM PRÆMONITIO.

Quam nunc ego primus edo, beneficio P. Forbenii Forster Synodus accepta, in qua alterius Synodi Provincialis anonymi decreta promulgantur, statim a me subditur post concilium Reispacense, eo quod mihi suspicio iudicia sit, canones ipsos Reispacenses in ea contineri, quod ex collatione epistola convocationis ad concilium illud, cum textu hujus diœcesana Synodi, statim bene evulganda eruisse mihi visus sum. Ætas utriusque convenit & tempus. Reispacense enim indictum fuit ad XIII. Kal. Septembris, ex quo ad ipsum Septembris mensis satis temporis supererat, ut concilium absolveretur, & patres ad propria remearent, secum acta illius referentes, in sua diœcesi promulganda; quod & præstitisse & præstare Ratisbonensis episcopus in sua hac epistola non difficile potuit. An mecum in hac conjectura conventuri sint eruditi, ignoro. Profecto, ut liberum sit cuique iudicium, sub alio titulo epistolam hanc exhibeo. Ex quo vero codice extracta hac sit, P. Forbenius in subjectis a se notis exponit.

* Decreta cujusdam Concilii Provincialis in quadam incerti loci Synodo Diœcesana promulgata.

Hac forte f. H. H. H. Editum Caroli Magni videndum in meis Conciliis Tom. I. pag. 768. Vide & ibi sub-jectum Capitulum. Facile crederem hic indicari Concilium Reispacense anni 799. seu ut mihi est probabile an. 809. Vide ibid. pag. 747.

Quia igitur, dilectissimi nobis, propter honorem Domini nostri Jesu Christi ad istam sanctam solemnitatem convenistis, opportunum nobis videtur, ut ea, quæ sancti Patres & Fratres nostri Ecclesiastici viri in eorum statuerunt concilio observandum ob varias necessitates, quibus premimur, ut cum Dei adiutorio & misericordione, quisquis ista observare voluerit a Domino indulgentiam adipisci mereat.

I.

Ut ammoneamur plebs sancta ut omni studio adsumant sibi usum communioni se jungere sanctorum Episcoporum ceterorumque Sacerdotum, ut quando apud eos sancta Synodus, id est convenientia tractanda salutis ipsorum seu & eorum, quibus præsent, quibus baptisma exhibent, quorum confessionem ante Deum suscipiunt, & quibus poenitentiae medicamenta ingerant, quorum elemosinis & oblationibus vivunt; quando pro eis iniunt consilia, qualiter salvari possent animas eorum, ut & laici student iidem ad idem sanctum concilium venire, & humiliter se commendare in sacrosanctas orationes eorum, & ut una sit concordia Sacerdotum & subjectorum laicorum; & quorum una est fides in Deum, una sit & caritas & devotio; & ut ipsi ibidem quaerentes inveniant salutem animæ suæ, & sanctis sacerdotibus pro illorum solertia merces accrescat æterna: & ut invicem caritatis vinculo connexi sciant se Christiani pro Sacerdotibus devotos fore debere, nec non & intercessores pro omni populo Christiano; sicut & Sacerdotes, quamvis eminentiori gradu ceteros excellent fidelissimi atque solertissimi prospectores Christianæ plebis & protectores in orationibus suis fieri debent.

Concil. General. Tom. XIII.

B

Ut a presbyteris ammonetur plebs Christiana, ut sanctitatem vitæ, quam in baptismo adsumit, studeat omnimodis conservare, ut abstinere se a fornicationis malo, pro quo maxime istas patimur tribulationes & pressuras, quæ novæ nobis & insolite superveniunt, & ut poenitentiam veram doceantur facere de omnibus peccatis suis, & non erubescant confiteri Deo peccata sua in ecclesia sancta coram Sacerdotibus, qui testes adstant inter nos & Deum, & a quibus documenta & medicamenta salutis nostræ accipere debeamus; quia qui abscondit scelera sua, non dirigitur in viam salutis. Melius est enim hic in præsentem erubescere in conspectu unius hominis quam in futuro iudicio coram cunctis gentibus; unde nos, dilectissimi, monet apollolus dicens: *Confitemini alterutrum peccata vestra, & orate pro invicem, ut salvemini.* Et ne tardent converti se ad Dominum Deum ipsorum, quia nescit homo diem exitus sui, ut nullus absque viatico & absque confessione vitam istam excedat, quia maximum periculum est, ut longum illud iter, ubi ad æternam migramus sive ad mortem, sive ad vitam absque viatico faciamus.

III.

Deinde ut ad sanctam Ecclesiam mundi absque sordibus peccati frequentius veniant, & cum venerint, non otiosis fabulis intendant, sed tantum orationi vacent, & pro salute animæ suæ laborare studeant.

IV.

Oblationes suas adferre usum adsumant, atque pro seipsis & pro parentibus seu vivis seu defunctis offerre non pigeat, in quo magnam constat esse animarum a delictis absolutionem.

V.

Communione sanctæ pacis in ecclesia facere non dignentur, & majorem exinde usum habeant, ut sanctæ pacis oculo ostendant se unianimes in concordia pacis existere, & mu-

V v v

tuz

ANNO
CHRISTI
799.

1027
tuz caritatis in invicem vinculis conligati hoc A
quod foris in pacis osculo præstentant, etiam
in corde fideliter ac firmiter retineatur, quia
beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.

VI.

Ut sanctum sacrificium sumere non tardent,
sed ante aliquantos se dies ad hoc præparare
conentur, abstinentes a fornicatione nec non
& licentia conjugali, ut dignos se exhibeant.
per penitentiam & confessionem ipsius Domini
nostri Jesu Christi corpus & sanguinem percipere,
& non sicut, prohi dolor! a multis solet
feri, ut aliquando spatium anni pertransit, quo
non percipit suz sacramenta salutis, qui nunquam
itam septimanam progredi debuit. At B
tamen ita vos ammonemus ut infra tertiam &
quartam dominicam a * nobis non neglegatur,
cum etiam & Græci & Romani seu & Franci
omni dominico communicent.

VII.

Ut pessimum usum juramenti omnimodis vitare
studeant.

VIII.

Ut elemosinarum largitatem diligant, quod
maximum esse constat salutis æternæ sublidum.

IX.

Ut jejunia per feriam IV. & VI. in usum
adlumant.

X.

Nota hæc de
mole habet
hæc admo-
nitionis.

Ut per IV. tempora in anno jejunia nostra
elemosinarum largitas sustentet, id est in
Sabbato ante palmas, & in Sabbato Pentecosten,
& in Sabbato IV. istius mensis seu ad
istam festivitatem, & in vigilia Natale Domini.

XI.

Ut ista quatuor consecrationis tempora IV.
& VI. feriam jejunent usque ad nonam, &
in Sabbato ad Ecclesiam in ipsa hora perve-
niant.

XII.

Ut & nuptiæ careantur, ne inordinate neque
inexaminate non fiant, neque quisquam au-
deat ante nubere, antequam presbytero suo ad-
nuntiet & parentibus suis & vicinis, qui eo-
rum possint examinare propinquitatem, & cum
eorum fiat consilio & voluntate.

XIII.

Ut ebrietatis malum omnino devitare stu-
dent, ubi etiam lites, rixæ & discordiæ jur-
giaque, insuper etiam & homicidia perpetratur.

XIV.

Ut modia justa ceterasque mensuras vel sta-
teras habeant.

XV.

Ut peregrinos & hospites in domos suas re-
cipiant pro quibus omnibus observatis præmia
percipiant, sempiterna, & malum, quod in mun-
do nos affligit, tolerabilius cum Dei adjuto-
rio erit.

NOTA P. FORSTER.

* Decreta, quæ hic exhibentur, descripti ex Codice
MS. Bibliotheca Monasterii S. Emmerami Ratisbonæ,
circa initium Sæc. IX. exarato, in quo Homilia a Vi-
gilia Nativitatis Domini usque ad Ascensionem; deinde
etiam alia exhortationes ad populum Christianum, qui-
bus eadem decreta inserta sunt, continentur. In fine
ejusdem Codicis extat Maxentii Patriarchæ Aquileensis
epistola ad Carolum M. de Ritibus Baptismi, illa ip-
sa quam inde descriptam in lucem edidit Vir Clarissi-
mus D. Bernardus Pat. Theol. Anecd. Tom. II. part.
II. col. 10.

Proloquium monstrat, hæc a Synodo quadam Provin-
ciali decreta, deinde ab Episcopo quodam Clero sua
diocesis fuisse promulgata, conformiter statuto S. Boni-
facii in quadam Germaniæ Synodo, cujus decreta ad
Cuthbertum Archiepiscopum Cantii missis per epistolam,
quæ inter Bonifacianas est 105 ubi statuitur, ut Me-
tropolitanus moneat, ut Episcopi a Synodo venientes in
propria Parochia cum Presbyteris & Abbatibus conven-
turi habent, præcepta Synodi servare infirmo præ-
cipiant. Quod idem postea statutum fuit in Concilio
Cloveshoræ anno 747. celebrato.

Cui loco, aut cui temporis assignanda sit hæc Synodus,
ignoro. Ex cap. vi. colligitur, eandem neque in Ro-
manorum, neque in Francorum ditione, sicut nec apud
Græcos fuisse celebratam. A vero fortassis haud mul-
tum abscedam, si illam tribuam Episcopis Boiarum, quæ
regno ante Caroli M. tempora sæpè distincta a Fran-
cis nomine veniebat, sicut etiam distinctis utebatur le-
gibus; præterea Episcopus, qui hæc decreta promulga-
vit Ratisbonensis fuisse videtur; tum, quod eadem re-
periuntur in Codice Bibliothecæ S. Emmerami, quæ E-
piscopi Ratisbonenses, eandem Abbatiam quondam
administrantes, usi sunt; tum quod festivitas tempore
jejunii mensis septimi, de qua cap. x. fit mentio, con-
gruat ritibus Ecclesiæ Ratisbonensis, in qua nimirum
circa mensis illius finem ab antiquis temporibus cele-
bratur festum S. Emmerami E. & M. primarii illius pa-
troni, & dedicationis ejusdem Ecclesiæ, quæ antiquitus
etiam fuit sedes Episcopalis, prius nempe, quam illa
sub Carolo M. translata fuit in Urbem. Hæc ex con-
jectura.

AD REISPACENSEM SYNODUM

ADNOTATIO CHRONOLOGICA, ET ADDITIO.

Ex Suppl.
Manf. tom. I
p. 744.

Reispacensem synodum a Labbeo omissam
ex Hanfuzii Germania sacra in Salisbur-
gen. Veneris editor supplevit, contulitque cum
eodem Hanfuzio, & cum eo qui utrumque præ-
cessit, Dukerio in chronico Salisburgenfi in an-
num 799. & mensem Januariam. Sed promo-
vendam in annum 803. diem XIII. Kal. Sep-
tembris probare mihi videor ex epistola ency-
clica Arnonis, ut credere par est, Salisburgen-
sis archiep. quæ ceteros episcopos ad synodum
invitavit, quam epistolam ex P. Pezii Codice
Diplomat. part. 1. pag. 24. inferius recitabo.
Cum enim in epistola invitentur episcopi ad
diem XIII. Kal. Septembris ad Reispach, ut
synodum ibi agant; certoque pariter constat
synodos in diem Dominicam indici; probabili
hinc consequentia deducit synodum hanc vel

anno 797. vel anno 803. vel 808. convenisse.
Annum vero 797. excludendum plane demon-
strat archiepiscopi titulus, quem a Leone III.
acceptum Arno non nisi anno 798. ut liquet ex
Pagio, retulit. Annum vero 808. abjiciendum
pariter suadet Concilium Salzburgense præce-
denti anno 807. celebratum, quod tamen in
vetusto libro traditionum Frisingensium post
chartam synodum Reispacensem commemoran-
tem inducitur. Chartam illam ex Dukerio af-
fert Hanfuzius, ex quo Venetus Labbei editor
sed mutilam; integram vero refert P. Meichel-
bech in historia Frisingensi tom. I. par. 1. pag.
94. ex quo illam describam.

Quod vero censendum sit concilium eo ip-
so anno quo Reispacense in Francia habitum,
quod memorat Arno in sua encyclica, quis di-
vi-

ANNO
CHRISTI
799.

vinaverit? Inter capitula ecclesiastica quæ ex capitularibus Caroli Magni selecta dedit Labbeus pag. 239. edit. Venet. in titulo 3. cap. 2. exhibetur decretum *Sacerdotum de purgatione Caroli regis cum consensu Papæ Leonis sancitum in pleno quodam episcoporum & præsu-*

alum concilio; idque post annum 800. prodidisse idem Labbeus tom. IX. pag. 259. egregie probat. Num forte idem est concilium de quo in epistola? Querant docti. Nunc tandem epistola hæc sæpius laudata promenda.

ANNO
CHRISTI
799.ANNO
CHRISTI
801.

ARNONIS EPISTOLA ENCYCLICA

De celebranda synodo in Rispack.

Sincerissima dilectionis venerabiliter præferendo, & cum omni caritatis amore amplectendo N. digno Dei antistiti, supplex S. Juvavensis ecclesia Archiepiscopus N. bene cupiens prosperitatis vestrae hic præsentis & in futuro sæculo.

P. Pet. Codic.
dipl. par. 1.
col. 74.

Solito etenim more sanctitatis vestræ precibus nos enixe commendamus. Vestra namque memoria, ut optime condecet, jugiter apud nos retinetur, sicut optime noverit fraternitas vestra, & canonica auctoritas probat, omniumque nostrum est utilitas maxima, qui sumus in loco regiminis constituti, *synodale colloquium* habere, & ibi pertractare nostrum ministerium, a Deo nobis commissum, ad profectum totius Christianæ plebis: quia idipsum a confratribus nostris episcopis hoc anno in regno domus Senioris nostri in Francia est peractum. Quapropter Deo auspice nos coadunatum synodalem conlocutionem exercere ad Rispack die inchoante XIII. Kal. Sept. Quapropter bonum est, ut die statuto vos ipsi illuc veniat, & præcipiat vestro Chori episcopo, ut illuc veniat, & archipresbyteris vestris seu ceteris primoribus ecclesiasticis: & de illa vestra abbata illos proceres monachos, quantos vobis videbitur. Et si illa capitula quæ in illa synodo in Francia gesta fuerunt, scripta habeatis, vobiscum deferre. De vidualibus vero sagax prudentia vestra præcaveat, ad quantos dies ibi commorari in loco, tantos tunc nostra suppetiat convenientia. Quia, sicut superius præfati sumus, ut illa synodalis loquela, divina auxiliante gratia, nobis a Deo merces adcreseat, & apud homines bona laus. Et hoc scitote, quia ad confratres nostros episcopos

istam exemplariam scriptam directam habemus. Perlecta hac epistola a vestra dilectione nobis sospitatem vestram per missum aut per indicium vestrum nobis innotescere non pigeatis.

CHARTA FRISINGENSIS,

In qua Concilii Rispacensis Patres commemorantur.

Hir. Fir.
com. I. ps.
pag. 94

Notitia de hoc quod Cundharius abbas reddidit Attoni episcopo Ecclesias Parochiales IV. ad Thahaningas, ad Mosahen, ad Munirihingas, ad Sulagaloch, & placitavit si aliquis ex propinquis suis dignus extiterit ad sacerdotium, ordinet eum illic episcopus, & in præsentia istorum. Ad Rispack in synodo factum est. Vvaltrih episcopus, Arn archiepiscopus. Adalvinus episcopus. Uroif abbas, Hato abbas, Reginperht abbas, Amo archipresbyter. Ellandrod archipresbyter. Hiltiperht diaconus, Paldrih archipresbyter.

Esset hic locus, & ipsas, si Deo placet, concilii hujus constitutiones daremus, quales a Dukerio referuntur; sed cum a doctis omnibus rejiciantur ut evidenter spuria, ideo negligendas censuimus. Vide Hanszium German. S. tom. II. Salisburgen. Meichelbech Hist. Frising. ubi supra, quorum dætorum argumentis demonstratur Dukerium in his, quæ ad synodum istam spectant, omnia ad ingenium confinxisse. Accedunt ea quæ de anno & mense habitis concilii supra retulimus, ex quibus non nisi ad arbitrium annum hunc & mensem confinxisse scriptor ille plane convincitur. Ex quo errore ceterorum veritatem arguas.

ANNO
CHRISTI
799.

CONCILIUM ROMANUM

ANNO
CHRISTI
799.

IN BASILICA SANCTI PETRI

A Leone III. Papa & episcopis LVII. Caroli Magni regis hortatu celebratum adversus Felicem Urgellitanz civitatis episcopum, ejusque epistolam contra Alcuinum scriptam, anno Christi DCCXCLX. Leonis ejusdem papæ IV. Caroli regis XXXI.

Ex P. Jacobo
Sirmoondo.

Annata jam pridem fuerat hæresis Felicia, qua Christum non verum ac proprium Dei Filium, quod fidei docet catholica, sed adoptivum esse contendebat, in synodo Ratisbonensi anno DCCXCII. ubi & auctor ipse agnitum, ut præ se ferebat, errorem detestans ejuravit; neque ibi solum, sed Roma item apud Hadrianum papam, ad quem directus a Carolo rege fuerat per Angilbertum abbatem Centalesis monasterii. Post hæc vero in patriam reversus, ad pristinam insaniam mox rediit. Quo nomine in synodo Francofordiensi, ut ex ejus actis patet, una cum Elipando iterum est perstrictus anno DCCXCIV. Et Concil. General. Tom. XIII.

Ecum ad epistolam Alcuini, qua illum, ut meliorem mentem resumeret, hortabatur, virulento idem libello, in quem pristina hæreseos capita omnia conjecerat, respondisset, adversus hunc ejus libellum seu epistolam coacta est Roma synodus, in qua & impius liber confutatus est, & Felix, nisi respiceret, anathema dictum. Hujus ergo synodi, quæ hætenus obscura & ignota jacuit, inculentum est testimonium, tum apud Felicem ipsum in confessione fidei, quam suo loco profereamus, tum in excerptis actuum synodi ejusdem, quæ restant in schedis quibusdam Pithæanis, unde olim a nobis descripta, publica jam

V v v 2 tum

ANNO
CHRISTI
799

tem luce non indigni videbantur. Sic autem habent.

EX ACTIONE I.
SYNODI LEONIS PAPÆ III.
ADVERSUS FELICEM URGELLITANUM.

Felix dicitur
Patriarcha, &
Constitutione
Felicis. Harz.

LEO sanctissimus ac ter beatissimus sanctæ catholicæ & apostolicæ Romanæ ecclesiæ, & universalis papa dixit: *Et post pauca*. De peste illa, quæ per miserum Felicem ex episcopo de nomine adoptionis ih̄ Christi Dei Filio orta est, Concilium facere atque tradere pariter deberemus. Et olim quidem a prædecessore nostro bonæ memoriæ domno Hadriano papa, & ex auctoritate sedis apostolicæ, eisdem regis magni iussione synodali tramite sub anathematis vinculo putabatur esse extincta, nunc magis ac magis crescendo pullulat. *Et pauca post*. Et ut nobis visum est, peiores hereses, vel majores blasphemias, quam ante in ejus scriptis vel dictis unquam audissemus, ibidem cognovimus. Asserens autem Christum Iesum Dominum nostrum, nec Filium Dei verum, nec etiam verum Deum, sed nuncupativum.

EX ACTIONE II.

LEO episcopus dixit: Quis non videat miserum illum & infelicem hæreticum, quia non solum hæresiarcha dudum de adoptione in Filio Dei latrans factus est, sed etiam & semel & bis, & tertio perjuratus effectus est? In primis namque in Ratisbonense Concilio, quod per iussione præfulgidi & orthodoxi filii nostri domni Caroli Magni regis actum est, confessus est se ex ipsa hæresi male dixisse: & in ipso contempnit Concilio, anathematizans qui ausus fuerit dicere Filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum adoptivum secundum carnem esse. Et iterum, sub sanctæ recordationis prædecessore nostro domno Hadriano papa, directus a domno Carolo præfulgido magno rege ipse miserimus hæreticus infelix episcopus, doctus ab eodem almo præfulge, fecit illum orthodoxum in vinculis libellum, anathematizans & confirmans inter cetera nequaquam Filium Dei adoptivum esse, sicut dixerat, sed proprium & verum Dominum nostrum Iesum Christum Filium Dei confiteor. Unde & ipsum orthodoxum suum libellum super sacrosancta Dei mysteria in nostro patriarchio ponens, juravit sic tenere & confiteri. Et iterum in confessione super corpus beati Petri apostoli ipsum ponens orthodoxum suum libellum, similiter & illic juravit nequaquam se dicere audere adoptivum, sed proprium & dilectum Filium Dei teneo & confiteor. Et postmodum transgressus legem Dei excessi, fugiens apud paganos contentaneos perjuratus effectus est. Sed nec illud metuit almum & orthodoxum Concilium, quod in conspectu domni Caroli præfulgidi & orthodoxi magni regis pro hujusmodi te gestum est, satis rectæ fidei continere, & anathematis vinculis jaculantes eundem Felicem, si in errore peristeret, cum sequacibus suis condemnaverunt. Et ut audivit vestrum Concilium, in suum vomitum, ut canis, reverius est in volutabro luti, ut auditus per suum blasphemum libellum, quem ad venerabilem virum Albinum abbatem monasterii sancti Martini emisit, in peiorem latrationem.

nem devenit, quam antea. Et flebilis est miser ille, quia si non ex sua imqua hærese reverteris fuerit in veram & catholicam sacrosanctam christianam fidem, semetipsum anathematizavit.

EX ACTIONE III.

LEO sanctissimus papa dixit: Ipse enim mundi redemptor nos docuit: *Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat*. Nunc nostris sermonibus commonitionem audiant qui erraverunt, & conversi concordēs nobis nostram teneant catholicam & apostolicam fidem, & sanctorum patrum sequantur traditiones. Venerantes procul dubio sanctæ catholicæ & apostolicæ ecclesiæ, quæ est caput ecclesiarum Dei, piæ atque sacras definitiones, præter insistant religioni, recognoscentes rectitudinem fidei traditionis, suarum ipsi ammirarum Deo inspirante salutem procurent. *Post pauca*. Felici Urgellitanæ ecclesiæ episcopo, si noluerit declinare ab hæretico dogmate suo, in quo ausus est Filium Dei adoptivum asserere, anathema sit, atque ante tribunal Dei omnipotentis condemnatus, seu a sancta & apostolica Dei ecclesia extorris, nostroque contortio alienus. Hi vero qui conversi fuerint, & nostræ societati se unierint in fide, & concordiz sanctæ catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ, perpetuæ vitæ atque beatitudinis gaudia mereantur, & vocem audiant divinam. *Venite benedicti Patris Martini mei, &c.*

OBSERVATIO P. ANTONII PAGI
ad an. Cb. 799. num. 9. & 10.

In Conciliorum editionis Labbeanz referunt Concilium Romanum ex Schedis Patzianis; quod Baronius tempore ignorantiam erat. Habitum illud non anno XXXII. Carolo Regem Franciæ, ut habet ibidem Labbeus, sed anno XXXI. mensis Augusti die XXIV. mensis Septembris superioris Christi anni indicoato; cum enim Leo III. die XXV. mensis Aprilis hujus anni a Romanis exæcatus fuerit, & postea in Galliam venerit, unde Romam ante diem XXX. mensis Novembris non rediit, & Felix Urgellitanus Episcopus anno XXXII. ejusdem Regis Aquitanus hæresim abjuravit, ut mox ostendimus, Concilium istud Romanum non nisi ineunte hoc anno haberi potuit, ut recte vidit Goultius ibidem num. xiv. & seqq. Hujus itaque anni initio Leo Papa Concilium illud in Basilica S. Petri cum Episcopis LVII. celebravit adversus Libellum, quem idem Felix Alcuino nuper dixerat. In eum Libellum Felix hæresicos sapiens & damnata capita omnia coniecerat, ideoque a Synodo confutatus est, & ipsi Felici, nisi resipisceret, anathema dictum. Hujus Concilii ipsemet Felix nemine in Confessione fidei, quam sub hujus anni exitum emisit, postquam ad Ecclesiam Catholicam gremium rediit, per auctoritatem, inquit, Synodi, quæ nuper in Roma hæc sententia præcipiente gloriosissimo ac piissimo domino nostro Carolo adversus Epistolam meam, quam dudum venerabili viro Albino Abbati Turonensi Ecclesia scripturam, congregata est. In qua Synodo, præsentia Leone Apostolice, & cum eo ceteri Episcopi numero LVII. residentes, & quæque Presbyteri ac Diaconi cum eis in Domino Beatissimi Petri Apostoli, per quorum omnium auctoritatem ista sententia nostrat, non qualibet, ut dictum est, visentia, sed ratione certati, ut oportuit, existerunt.

Extant tantum Excerpta eiusdem Synodi ex tribus prioribus Actonibus. In priori Leo Papa ait: *Peiores hæreses, vel majores blasphemias, quam ante in ejus scriptis vel dictis unquam audissemus, ibidem cognovimus*. In secunda dicit Leo Felicem & semel & bis & tertio perjuratum effectum esse. In primis enim ut ibidem explicat Leo, in Ratisbonense Concilio, confessus est se ex ipsa hæresi male dixisse. Et iterum sub Hadriano Papa ad eum directus a Carolo; & tertio in Concilio quod coram eodem Carolo habitum est, post quod per suum blasphemum libellum, quem ad venerabilem virum Albinum Abbatem Monasterii sancti Martini emisit, in peiorem latrationem devenit, quam antea. In tertia Actione legitur: *Felici Urgellitanæ Ecclesiæ Episcopo, si noluerit declinare ab hæretico dogmate suo, in quo ausus est Filium Dei adoptivum asserere, anathema sit*.

CON-

ANNO
CHRISTI
799.ANN
CHRIST
799.

CONCILIUM URGELLENSE,

In quo Felix Episcopus damnatur.

Ex P. Pagi ad
ca. Ch. 799 n.
11. & 1099

Anno Christi 799. Leidradus Lugdunensis Archiepiscopus, & Nesridius Narbonensis, Benedictus Anianensis Abbas, alique complures cum Episcopi, tum Abbates Orgellum iussu Caroli Francorum regis se contulerunt, ut Felicem illius civitatis Episcopum ad catholicam fidem revocarent. Celebratam ab iis Urgellæ Synodum observant Baluzius in notis ad Agobardum adversus Felicem cap. 18. & Marca l. 3. Marcæ Hisp. cap. 12. num. 5. sed hic

eam in annum 794. male conjicit. Rem ita se habuisse recte existimat Cointius. Hoc anno, Caroli Regis 31. Leidradus, alique Præfules Orgellum directi sunt, convocata Synodo Felicem damnarunt, eidemque mox liberum comitatum dederunt, ut in Episcoporum cœtu, præsentem Rege, causam suam ageret. Quod mox factum est in Aquisgranensi Concilio.

CONCILIUM AQUISGRANENSE,

IN QUO FELIX URGELLITANUS HÆRESEOS,

In quam relapsus fuerat, iterum convictus, catholicam fidem ex animo posita simulatione professus est, eodem Christi anno DCCXCIX. Leonis III. Papæ IV. Caroli Magni regis XXXI.

Synodi hujus nomen historiamque Alcuino maxime debemus, cujus in ea præcipue adversus Felicem partes fuerunt. Narrat enim qui ejus vitam conscripsit, Carolum Magnum regem, ut Felicianam hæresim expugnaret, magnam synodum episcoporum in Aquisgrani palatio congregasse, in eaque Alcuinum & Felicem regis iussu diebus aliquot conflixisse, ita ut a secunda usque ad septimam sabbati vix aliud gestum sit: victum se denique Felicem voce stetitque testatum esse. Quæ de re Alcuinus idem, sed tacita sui mentione, in hac verba scribit, & synodi annum designat, libro primo adversus Elipantium. Sed & idem Felix, inquit, anno præfati gloriosi principis XXXI. advocatus voluntarie veniens ad Aquispalatium, ibique in præsentia optimatum illius, sive sacerdotum Dei, rationabiliter auditus, & veraciter convictus, atque Deo dans gloriam, veramque confessus fidem, in pacem catholicæ unanimiatis reversus est cum suis discipulis, qui ibi tunc temporis erant præsentibus. Nec dissimilia sunt, quæ Felix ipse in fidei sua confessione persequitur, quam post hæc ad suos Urgellitanos scripsit, quæ & nuper edita est cum operibus Alcuini. Postquam, inquit, ad præsentiam domini nostri ac piissimi gloriosique Caroli regis perductus sum, licentiam ab eo, secundum quod & venerabilis dominus Leidradus episcopus nobis in Orgello pollicitus est, accepimus, qualiter in ejus præsentiam, in conspectu episcoporum, quos ad se ordinatio gloriosi principis nostri convenire fecerat, sententias nostras, quas ex libris sanctorum habere nos de adoptione carnis in Filio Dei, seu nuncupatione in humanitate ejus credebamus, præsentaremus: qualiter non in violentia, sed ratione veritatis, nostra assertio rata judicaretur, si ab illis per auctoritatem sanctorum patrum minime repudiaretur. Quod ita factum est. Nam prolatas a nobis sententias de super-

dicta contentione, hoc est de adoptione carnis atque nuncupatione, ita illi ex auctoritate de libris sanctorum patrum, id est Cyrilli episcopi, & beati Gregorii papæ urbis Romæ, seu beati Leonis, sive & aliorum sanctorum patrum, qui nobis prius incogniti erant, seu per auctoritatem synodi, quæ nuper in Roma hac intentione, præcipiente gloriosissimo ac piissimo domino nostro Carolo, adversus epistolam meam, quam dudum venerabili viro Albino abbati Turonensis ecclesiæ scripseram, congregata est. In qua synodo, præsentem Leone apostolico, & cum eo ceteri episcopi numero LVII. residentes, & plerique presbyteri ac diaconi cum eis in domo beatissimi Petri apostoli. Per quorum omnium auctoritatem jam dictas sententias nostras non qualibet, ut dictum est, violentia, sed ratione veritatis, ut oportuit, excluderunt. Quorum auctoritate veritatis, & totius ecclesiæ universalis consensu convicti, ad universalem ecclesiam, Deo favente, ex toto corde nostro reversi sumus, non qualibet simulatione, seu velamine falsitatis, sicut dudum, quod Deus scit, sed, ut dixi, vera cordis credulitate & oris professione. Quod etiam in conspectu multorum sacerdotum & monachorum professi sumus, &c.

Memoratur id Concilium in brevi chronico ex Libb. codice monasterii sancti Dionysii in Francia adpend. *Ex f. annuum 797. his verbis.* Carolus rex, inquit, ad Aquispalatium habuit concilium cum episcopis, abbatibus, monachis, de cœnobio S. Pauli, qualiter constituere deberet. Et in ipso anno perrexit in Saxoniam, & ibidem hyemavit. De quo etiam construendo monasterio operas ipse Carolus antea cum Hadriano & Leone pontificibus Romanis, ut patet ex epistola ejusdem Caroli ad Angilbertum abbatem.

CON-

ANNO
CHRISTIEdita inter
papa Alcuini
et alios in
supple-
mentis Con-
c. Gall.

CONFESSIO FIDEI FELICIS
Orgellitanæ sedis episcopi. quam ipse post spre-
tum errorem suum in conspectu concilii edi-
dit, & eis qui in ipso errore ei dudum con-
sentientes fuerant, direxit.

IN Dei nomine Felix olim indignus episco-
pus, dominis in Christo fratribus Emani pres-
bytero, Ildefonso presbytero, atque Exuperio,
Gundefredo, Sidonio, necnon & Ermegildo,
seu ceteris presbyteris, similiter Vuitildo diacono,
& Vviticco, seu ceteris clericis in parochia
Orgellitanæ ecclesiæ degentibus, seu ceteris fi-
delibus ecclesiæ in superdicto commisso commo-
stantibus, in Domino Deo Patre & Jesu Chri-
sto vero Filio ejus, Domino ac redemptore
nostro, & in Spiritu sancto, æternam salutem.

De cetero ad agnitionem vestram reducimus,
quia postquam ad præsentiam domini nostri ac
piissimi gloriosique Caroli regis perductus sum,
& ejus conspectui præsentatus, licentiam ab eo,
secundum quod & venerabilis dominus Laidra-
dus episcopus nobis in Orgello pollicitus est,
accepimus, qualiter in ejus præsentiam in con-
spectu episcoporum, quos ad se ordinatio glo-
riosis principis nostri convenire fecerat, senten-
tias nostras, quas ex libris sanctorum habere
nos de adoptione carnis in Filio Dei, seu nun-
cupatione in humanitate ejus, credebamus, re-
præsentarem: qualiter non in violentia, sed
ratione veritatis, nostra assertio rata judicaretur,
si ab illis per auctoritatem sanctorum pa-
trum minime repudiaretur. Quod ita factum
est: nam prolatis a nobis sententias de super-
dicta contentione, hoc est de adoptione carnis
atque nuncupatione, ita illi ex auctoritate de
libris sanctorum patrum, id est, Cyrilli episco-
pi, & B. Gregorii papæ urbis Romæ, seu beati
Leonis, sive & aliorum sanctorum patrum,
qui nobis prius incogniti erant, seu per aucto-
ritatem synodi, quæ nuper in Roma hac in-
tentione, præcipiente gloriosissimo ac piissimo
domino nostro Carolo, adversus epistolam
meam, quam dudum venerabili viro Albino
abbati Turonensis ecclesiæ scripseram, congre-
gata est. In qua synodo præsentem Leone apo-
stolico, & cum eo ceteri episcopi num. LVIII.
residentes, & plerique presbyteri ac diaconi cum
eis in domo beatissimi Petri apostoli, per quo-
rum omnium auctoritatem istas jam dictas sen-
tentias nostras, non qualibet, ut dictum est,
violentia, sed ratione veritatis, ut oportuit,
excluserunt. Quorum auctoritate veritatis, & totius
ecclesiæ universalis consensu, convicti, ad
universalem ecclesiam, Deo favente, ex toto
corde nostro reversi sumus: non qualibet si-
mulatione, seu velamine falsitatis, sicut dudum,
quod Deus scit; sed, ut dixi, vera cordis cre-
dultate & oris professione. Quod etiam in con-
spectu multorum sacerdotum & monachorum
profecti sumus, penitendum gerentes de pri-
stino errore & sacramento, quam pro hac in-
tentione olim prævaricatus sum: profitentes,
nos deinceps adoptionem carnis in Filio Dei,
sive nuncupationem in humanitate, nullo mo-
do credere vel prædicare; sed secundum quod
dogmatibus sanctorum patrum informamur,
eundem Dominum nostrum Jesum Christum
in utraque natura, Deitatis videlicet & huma-
nitatis, proprium ac verum filium profitentes,
unigenitum videlicet Patris, unicum filium ejus:
salvas tamen utriusque naturæ proprietates, ita

Adumtaxat, ut nec divinitas Verbi Dei in na-
tura credatur humana conversa, vel humana a
Verbo adsumpta, invidia mutata: sed utra-
que, id est, Divina atque humana, ab ipso
conceptu in utero Virginis, ita in singularitate
personæ sibi met connexæ atque conjunctæ sunt,
ut unicus Filius Patri, & verus Deus ex ipso
utero gloriosæ Virginis absque ulla corruptione
editus prodiretur. Non ita homo adsumptus a
Verbo de substantia Patris, sicut ipsumque Ver-
bum a fidelibus genitus credatur, cum sit ex
substantia matris: sed quia, ut dictum est, in
ipsa vulva sanctæ Virginis ab ipso conceptu ab
eo qui secundum divinitatem verus & proprius
Dei Filius, existit, in singularitate personæ suæ
susceptus est, atque conceptus, verus & pro-
prius Dei Filius, ex eadem sancta Virgine na-
tus est. Non alius Dei Filius, & alius homi-
nis filius: sed Deus & homo, unicus Dei Pa-
tris verus ac proprius Filius, non adoptione,
non appellatione, nuncupatione; sed in utra-
que natura, ut dictum est, unus Dei Patris,
secundum Apostolum, verus ac proprius Dei
Filius credatur.

Hæc est confessio fidei nostræ, quam Deo ju-
vante a sanctis patribus per eorum scripta cog-
novimus, & ab universali ecclesia post pri-
mum errorem nostrum accepimus & tenemus.
Quod & vos omnes credere & confiteri, per eu-
dem Dominum nostrum exhortamur, nil di-
minuentes aut addentes ex sensu vestro, sed
hoc quod vobis innotescimus, cum universali
ecclesia indubitanter retinentes: & ut pro me
misero, per quem usque nunc in ecclesia Dei
contentio versa est, ex totis præcordiis vestris
Domini misericordiam implorare non dedigne-
tis: qualiter propter vestram emendationem &
orationem catholicorum sacerdotum, qui in si-
milli prævaricatione, ut ego, nequaquam obno-
xii sunt, Domini misericordiam, priusquam de
hoc mortali corpore egrediar, consequi valeam.
Quod per hoc me magis consequi a Domino
confido, si scandalum seu error in fide, qui
per me in usque nunc, inter utrasque partes
duravit, per me iterum omnia correctæ atque
sedata fuerint, atque omnia ecclesiæ membra
in unitate fidei & concordia caritatis velut in
unum corpus compaginata, ita nemo ex nobis
in ecclesia Dei ultra scandalum vel quolibet
schisma intromittere audeat, sed omnes nos
cum universali ecclesia, quæ in toto mundo
dilatata noscitur, similiter sentientes, & ea quæ
dudum orta intentio est, id est, adoptionem
carnis seu nuncupationem in humanitatem Fi-
lij Dei anathematizantes, pacem, ut dixi, &
unitatem fidei cum omnibus fidelibus ecclesiæ,
absque ulla simulatione, inconvulsa fide reti-
neamus: ne cum Nestorii impietate concordan-
tes, qui purum hominem Christum Dominum
credidit, alicubi deinceps labamur, qui dixit:
» Oportet vero & de Dei dispensatione quam
» pro nostra salute in dispensatione Domini
» Christi Dominus Deus perfecit, scire, quo-
» niam Deus Verbum hominem perfectum ad-
» sumpsit ex semine Abraham & David secun-
» dum pronunciationem Divinarum Scriptura-
» rum: hoc constitutum natura, quod erant
» illi, ex quorum erat semine, hominem per-
» fectum natura, ex anima intellectualem & car-
» ne humana constantem, perfectum hominem
» constitutum secundum nos per naturam, Spi-
» ritus sancti virtute in Virginis vulva forma-
» tum, factum ex muliere, & factum sub lege,
» ut

ANNO
CHRISTI1036
Pro in or-
tationem
humanam
Legis
vinumSupple-
mentum
nuncupationis
H.

ANNO
CHRISTI
199.

ANNO
CHRISTI
199.

ut omnes nos a servitutis lege redimeret, A in unitate Spiritus sancti similis & conqualis
ante jam prædestinatam adoptionem accipien- extat gloria, ante omnia sæcula, & nunc & in
tes, inenarrabiliter sibi veniens, mor- dies eternitatis.

tuum quidem eum secundum legem huma- Beatus denique Cyrillus in tractatu suo inter
nam faciens, suscitans vero ex mortuis, & alia ita dicit: „ Immo multum interest & in-
perducens in cælum, & confedere faciens ad comparabilibus differentiis gloriæ & eminentiæ
dexteram Dei: unde personam constitutos „ Salvatoris nostri munimentis, ea quæ nostra
principatus, & potestates, & dominationes, „ sunt. Nos enim famuli sumus: ille vero
& virtutes, & omne quod nominatur nomen, „ naturaliter Dominus & Deus, licet factus sit
non solum in hoc sæculo, verum etiam & „ nobiscum, & in his quæ sunt nostra dispen-
in futurum, ab omni creatura accepit ado- sative. Præterea & B. Paulus Christum eum
rationem, sicut inseparabilem a Divina na- „ nominavit & Deum, ita dicens: *Scitote co-epis. 1*
tura habens copulationem, relationem Dei, „ *noscentes quia omnis fornicator, &c. non ha-*
& intelligentiam omni creaturæ adoratione „ *bet hereditatem in regno Christi & Dei.* Solus
exhibentem. Et neque duos filios dicimus, „ autem Christus etiam Deus vere, qui Em-
neque duos Dominos; quoniam unus Filius B manuel est. Etenim nos per gratiam Dei,
Patris secundum substantiam, Deus Verbum „ verumtamen non ita Deus Filius, sed natura
unigenitus Filius Patris, sicut iste conjunctus „ magis & veritate, licet caro sit factus.
& participans constitutus Filii communicat no- „ Item ipse in eodem tractatu post aliqua ita
mine & honore. Dominus secundum essen- dixit: „ Quomodo proprius Dei Filius nomi-
tiam Deus Verbum, cui iste conjunctus ho- natus est Christus, qui etiam traditus est a
nore communicat. Et ideo neque duos filios „ Deo & Patre, causa omnium salutis & vitæ. *1 Jo. 11.*
hos dicimus, neque duos homines: quia ma- Traditus est enim propter peccata nostra, & *1 Jo. 1.*
nifesto constituto secundum substantiam Do- ipse iniquitates multorum portavit in corpo-
mino & Filio inseparabilem, tenet ad eum re suo, in ligno, secundum Prophetæ vo-
copulationem, qui causa nostræ salutis ad- cem. Palam ergo est, quia unitatis res ad-
sumptus confertur nomine & honore Domino sumpta necessarie proprium Filium declara-
& Filio, non sicut unusquisque nostrum se- vit Dei, qui ex sancta Virgine est. Corpus
cundum seipsum constitutus est Filius. Unde „ enim erat non alterius cuiuspiam secundum
& multi secundum beatum Paulum dicimur „ nos, sed magis proprium ex Patre existentis
filii, sed solus præcipuum habens hoc, quod C Verbi, natum ex ea. *1 Cor. 11.*
ad Dei Verbi copulationem, adoptionem & „ Item ipse post paululum contra Nestorium:
dominationem participans: aufers quidem „ Sicut enim in Adam omnes morimur, sic &
omnem suspensionem dualitatis filiorum & co- „ in Christo omnes vivificamur. Si enim non
minorum. Præstato vero nobis in copulatio- pateretur humane pro nobis, neque operare-
nem ad Domini Verbum, bonam haberet tur divine quæ ad salutem sunt. Dicitur enim
ipsius fidem, & intelligentiam, & theoriam: „ prius quidem mori, ut homo: reviviscere
pro quibus & adorationem, per relationem „ autem postea, eo quod sit naturaliter Deus.
Dei ab omnibus cepit creatura. Unum igi- „ Si igitur non est passus mori carne secun-
tur Filium dicimus & Dominum Christum, dum scripturas, neque vivificatur spiritu, hoc
per quem omnia facta sunt: principaliter qui „ est non revixit. Et si hoc est verum, vana
dem Deum Verbum intelligentes substantia- „ est fides nostra, adhuc sumus in peccatis no-
liter Filium Dei & Dominum, conspirantes „ stris. Baptizati enim sumus in mortem ejus,
autem adsumptum Nazaret quem unxit Deus „ secundum beati Pauli vocem & remissionem
spiritu & virtute, sic in Verbi Dei copulatio- „ peccatorum habuimus per sanguinem ejus.
nem adoptionis participantem & dominatio- „ Sed si est Christus neque Filius vere, neque
nis, qui & secundus Adam. naturaliter Deus, sed homo purus secundum
Hæc est sententia Nestorii hæretici, qui pu- „ nos, & divinitatis organum: salvati quidem
rum hominem absque Deo Virginis utero ge- „ sumus non in Deo quodammodo, sed in
nitum impie adstruebat. In quem hominem ex „ uno magis secundum nos moriente pro no-
eadem sancta Virgine procreatum & genitum, „ bis, & virtutibus alienis resuscitato. Quomo-
post natiuitatem ejus, Verbum Dei, hoc est do ergo destructa est mors per Christum?
divinitatem Filii Dei, descendisse & habitasse „ *Et infra.* Colimus autem non hominem pu-
præ ceteris sanctis impudenter prædicabat. Et rum, absit, sed Deum potius naturaliter,
ob hoc, sicut in Christo duas naturas, ita & „ non ignorantes ejus gloriam, licet factus sit
duas personas in eo satis improbe vindicare „ secundum nos.
contendebat. Nos vero ejus impietatem ana- „ Item beati Gregorii papæ urbis Romæ * sua. *Forste, ser-*
thematizantes, quædam testimonia ex libris per Moralia: „ Eratque ille vir magnus inter H.
sanctorum patrum, quos ecclesia venerabiliter E omnes Orientales. Omnes, inquit, qui in
recipit, decerpentes, huic epistolæ subnectimus, „ hunc Orientem fide pleni consistunt, recte
per quæ nos ad viam veritatis post pristinum „ Orientales vocantur. Sed quia omnes homi-
errorem nostrum reversi sumus, vobis subter nes, tantummodo homines, ipse autem oriens
adscriptam direximus: per quæ & vos de dicta „ Deus & homo, recte dicitur: Erat magnus
intentione veritatem fidei plenius agnoscere „ inter omnes Orientales. Ac si aperte dicere-
potestis, & ad rectum tramitem fidei reverti. „ tur: Omnes qui in fide Deo nascuntur su-
Contra quas sententias patrum discutiens, „ perat, quia non ut ceteros adoptio, sed na-
aliter quam illas nos informant credere auto- „ tura illum divinitatis exultat. *Et rursus ali-*
dere voluerit, & adoptionem & nuncupatio- „ *bi idem ipse:* Quia omnis homo tantummo-
nem in carne Salvatoris * credere vel prædica- do homo est, ipse autem Deus & homo. In
re præsumpserit, anathema sit. A quo jaculo „ terra ei similis non est, quia et si adoptivus
anathematis ipse verus ac proprius Dei Filius, „ quisque filius ad percipiendum divinitatem
de quo loquitur, tam vos quam nos, & hic „ proficit, nequaquam tamen ut Deus naturali-
& in futuro liberare dignetur. Cui cum Patre „ ter esset, accepit. Item

* Forste, 7.
sum a Nazareth
H.

* Forste, 92.
aliter quam
112. H.

* Leges, qui
vel 92/922
H.

ANNO CHRISTI 799

Item in libro beati Job : „ Mediatori vero A
 „ nostro in legislatoribus similis nullus est, quia
 „ isti gratuito vocati ex peccatis ad innocentiam redeunt. Redemptor autem noster, sine peccato est, Filius sine adoptione, nec perpetravit umquam quod redarguit. Quas quidem sententias prius non recte intelligebamus.
 „ Item beati Athanasii Alexandrini episcopi :
 „ Si quis vero adversus Divinas scripturas docet, alium dicens Filium Dei, & alium qui ex Maria virgine, hominem secundum gratiam adoptatum, sicut nos : quasi essent duo filii, unus secundum naturam qui ex Deo, & unum secundum gratiam qui ex Maria.
 „ Et si quis Domini nostri carnem delusum B
 „ dicit, & non ex virgine Maria, aut mutata deitate in carnem, & confusam, aut passibilem Domini deitatem, aut inadorandam Domini nostri carnem sicut hominis, & non adorandam Domini & Dei carnem : hunc anathematizat sancta catholica & apostolica ecclesia.
 „ Item sancti Gregorii Nazianzeni episcopi ad Cledonium : „ Si quis introducit duos filios, unum quidem qui ex Deo Patre, & unum vero, qui ex matre, & non unum eundemque, & adoptione excedat gratia quæ promissa est his qui credunt : alienum cum a nostro consortio judicamus. Naturæ vero duæ Deus & homo : nam & anima, & corpus, C
 „ Filii vero duo : neque dii, neque duo homines.
 „ Item beatus Leo papa urbis Romæ ita dicit :
 „ Exultet rectarum mentium fides, & verum unumque Dei Filium non solum secundum deitatem, qua a Patre est genitus, sed etiam secundum humanitatem, qua de Matre Virgine est natus, intelligant.
 „ Item ipse alibi : Adsumpta est de matre, „ Domini natura, non culpa : creata est tor-

legit. argue. & C. H.

„ ma servi sine conditione servili, quia novus temperatus est veteri, ut & veritatem susciperet generis, & vitium excluderet vetustatis.

ANNO CHRISTI 799

OBSERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.

De Concilio Ratisponensi ab aliis omisso.

Ad hæc ferme tempora referendam arbitror Ratisponensem illam synodum in qua ædum esse cum de aliis causis ecclesiasticis, tum de chorepiscopis (quos villanos episcopos vocant) testatur capitulum 187. libri VII. capitularium Caroli Magni, quod paulo post inter selecta ejusdem imperatoris capitula exhibebitur num. I. tituli IV. de chorepiscopis. Errare quippe arbitror illos qui decretum illud in synodo Reginisbrucensi, factum adversus chorepiscopos revocant ad antierius Concilium Ratisponæ sub Hadriano I. celebratum, in quo Felicius Urgellitani episcopi hæresis primo damnata est ut supra docuimus pag. . . . Hoc enim p̄terius sub Leone III. habitum docent quæ præcedunt omnia, de missa ad Leonem apostolicum Arnone archiepiscopo, ut inter cetera quæ ferebat, etiam cum hoc interrogaret, ut quidquid super chorepiscopis definiendum esset, apostolica auctoritate a nostris episcopis regulariter sopratur. Qui nobis verbis & scriptis ab eo renuncians hac non esse necesse iterare &c. Ista vero omnia maximo regni a nobis a Deo commissa, pergit imperator Carolus, cum eodem Arnone permittente præfato apostolico mitti tractantes, jam dictos villanos episcopos inter presbiteros statuerunt, ita ut amplius nihil de episcopali ministerio præsumerent, nec ipsi deinceps a quoquam fererent, qui gradus sui periculum vitare vellet. Decretum namque est illa synodo quam Reginisbruc, hoc est Ratisponæ, pro eadem vel pro aliis causis apostolica auctoritate præfate præterito habuimus &c. quæ paulo post leges loco a nobis indicato, ne eadem sapius apponamus.

Notanda quoque non oscitanter moneo verba illa quæ cap. 4. tituli 121. capitulorum ecclesiasticorum ejusdem Caroli Magni, aliquot ab hinc paginis proponuntur desumpta ex cap. 205. libri VII. eorundem capitularium de purgatione sacerdotum qualiter Vormatia secunda vice a Domino Carolo & a suis tradita atque sopita est. Nam cum Vormatia generale conventum habuissimus, missa est nobis a Riculfo Moguntiacensi metropolitano episcopo beati Gregorii papa &c. An inde Vormatiensem synodum ab aliis non animadversam elicere quis possit, quare anno assignanda sit, viderint, quæso, eruditi.

CONCILIUM CLOVESHORÆ

ANNO CHRISTI 800

ANNO CHRISTI 800

ACENULFO REGE MERCIORUM,

Athellardo archiepiscopo Doroberniæ, convocatisque omnibus ejusdem provincie episcopis, ducibus, abbatibus, ceterisque dignitatis personis celebratum.

edite mag. cap.

Regnante in perpetuum Deo & Domino nostro Iesu Christo, ego Athellardus larga omnipotentis gratia Dei annuente Dorobernensis ecclesie metropolitanus, cum præstantissimo rege nostro Cenulfo, convocans universos provinciales episcopos nostros, duces & abbates & cuiuscumque dignitatis viros ad synodale concilium in locum qui vocatur Clovesho; ibi sollicito ab eis scrutinio quærivimus qualiter apud eos fides catholica haberetur, & quomodo Christiana religio exerceretur.
 „ His itaque requisitis, una omnium voce ita responsum est: Notum sit paternitati tuæ, quia sicut primitus a sancta Romana & apostolica sede (beatissimo papa Gregorio dirigente) exarata est, ita credimus, & quod credimus absque ambiguitate, quantum possumus, exercere satagimus. Postquam autem super his uberius tractatum est, ita exorisi sumus.
 „ Necessarium est (fratres carissimi) eccle-

„ sias Dei & venerabiles viros qui jam multo tempore terrarum dispendio & absumptione chirographorum mirabiliter laboraverunt corrigere.

Reposcuatur discreta p̄cedia.

„ His dictis, prolatae sunt inscriptiones monasterii quod vocatur Cotham in medium, terrarumque sibi adjacentium. Quod videlicet monasterium, cum omnibus ad illud pertinentibus terris, rex inclytus Merciorum Athelbaldus ecclesie Salvatoris quæ sita est in civitate Dorobernia dedit : utque illius donatio perseverantior fieret, ex eadem terra celsitem, & cunctos libellos præmemorati cænobii, per venerabilem virum Cuthbertum archiepiscopum misit, & super altare Salvatoris pro perpetua sua salute poni præcepit. Sed post mortem præfati pontificis, easdem inscriptiones Wæiheah & Olbertus, quos idem pontifex alumnos nutrit, maligno adî spiritu furati sunt, & Cenulfo regi occidentalium Saxonum detulerunt. At ille acci-

Traditionis antiqua formula per celsitem.

ANNO CHRISTI 800.

accipiens statim testimonia litterarum, prædium cœnobium cum omnibus ad illud rite pertinentibus suis usibus cooptavit, neglectis prænominatis archiepiscopi Cuthberti dictis & factis.

per regem Cenulsum regem Merciorum; qui videlicet sæpe memoratum cœnobium Cotham, & alias urbes quamplurimas Cenulso rege abstulit, & imperio Merciorum subegit.

ecclesia

In precedenti synodo Cotham monasterium Athellardo archiepiscopo restituitur.

Item Bregvinius & Jambertus archiepiscopi per singulas synodos suas questi sunt de injuria ecclesie Salvatoris illata, & apud Cenulsum regem occidentalium Saxonum, & apud Offam regem Merciorum; qui videlicet sæpe memoratum cœnobium Cotham, & alias urbes quamplurimas Cenulso rege abstulit, & imperio Merciorum subegit. Tandem Cenulsum rex sera ductus penitentia, telligraphia, id est libellos quos a supra hominibus Veiheh & Osberto injuste perceperat, cum magna pecunia ecclesie Christi in Doroberniam remisit, humillime rogans, ne sub tantæ auctoritatis anathemate periclitaretur. Verum rex Offa præmemoratum cœnobium Cotham, sicut sine litteris accepit, ita quanto tempore vixit detinuit, & absque litterarum testimonio suis post se heredibus reliquit.

Secundo autem anno regni Cenulsi facta est synodus, sicut supra est prælibatum, apud Clovesho: at ego Athellardus gratia Dei Dorobernensis archiepiscopus, & Cuba primicerius mecum, & multi alii ex illa ecclesia Christi sapientes, libellos præfati cœnobii Cotham in concilium detulimus. Cumque coram synodo relictis fuissent, omnium voce decretum est, justum esse, ut metropolis ecclesia sæpe præfatum cœnobium Cotham (cujus inscriptiones

in suo gremio habebat) perciperet, quæ sub tanto tempore tam injuste spoliata fuerat.

ANNO CHRISTI 800.

Tunc autem placuit mihi Athellardo, Dei gratia archifacerdoti, & Cynedritæ abbatissæ, quæ eodem tempore sæpedito cœnobio præfuit, ac senioribus ex utralibet parte Cantii, scilicet a Bedeford ad hoc ibidem congregatis, quatenus ipsa Cynedritia in regione Cantia daret mihi pro commutatione sæpe præfati cœnobii terram centum & decem mansionum, sexaginta cassatorum videlicet in loco qui dicitur Fleot, & triginta in loco qui dicitur Tenaham: in tertio quoque loco ubi dicitur Creges Ennelina, viginti. Quas scilicet terras olim rex Offa sibi viventi contulit, suisque heredibus post eum, & post eorum cursum vitæ ecclesie quæ sita est apud Beodford assignari præcepit.

ANNO CHRISTI 800. In hoc com. mutat cum eisdem abbatissa

Hoc etiam coram omni synodo elegimus, ut ipsa abbatissa a me percipiat sæpe nominatum cœnobium cum suis inscriptionibus, & ego terras & libellos terrarum illarum, quas mihi in Cantia reddit, ab ea acciperem; quatenus nulla in posterum inter nos heredesque nostros & Offæ regis surgat controversia: sed quod sub tam nobili synodo testimonio inter nos confirmatum est, indurupto sedere servetur in perpetuum.

Telligraphia cum testativeda.

Ego quoque Athellardus archiepiscopus concedo Cynedritæ abbatissæ monasterium quod situm est in loco qui dicitur Pedanege ad habendum, quod mihi rex pius Egfridus hereditario jure possidendum donavit atque contulit.

CONCILIIUM TURONENSE, IN QUO REX CAROLUS MAGNUS

Regnum inter filios partitus est. Anno Christi DCCC. regni Carolii XXXIII.

Ex supple. mentis Comit. Gall. Labb. in Ap. peod. t. VII.

Memoratur hæc synodus in chronico Moissacensis cœnobii, his verbis. Anno, inquit, incarnationis Domini DCCC. Karolus ex circa Quadragesimæ tempore circuit corpora sanctorum, qui sunt in Francia, usquedum post Pascha venit Turonos, ubi corpus beati Martini confessoris quiescit: & fuere cum eo filii sui

Karolus & Pippinus & Ludovicus. Et habuit ibi magnum Concilium, & conventum populi, & disposuit regnum filiis suis: & facta ibi oratione, sublimiter reversus est cum pace ad propriam sedem in Aquis. Quenam autem fuerint partes uniuscujusque, non constat, nisi forsitan eodem regni fuerint, ac imperii.

LEONIS III. PAPÆ AD CAROLUM MAGNUM REGEM

Adventus in Saxoniam, & questio Romæ per missos regis habita de iis qui pontificem male multarant, anno Christi DCCCXCIX.

Præmissa in regia collectione ex Sirmondæ restituitur.

Cum Leonem papam hoc anno factiosi quidam Romæ, quorum principes erant Paschalis primicerius & Campulus facellarius, multis injuriis affectum, erutis oculis & lingua amputata, immanissime tradassent, Caroli regis fidem implorare coactus est. Spoletum igitur, quo se post acceptam cladem, visu ac lingua usu cælesti ope restituto, contulerat, cum vicinarum civitatum episcopis & optimatibus, cle-

roque Romano profectus, iter ad regem ingressus est. Padabrunæ in Saxonia exceptum a Carolo fuisse antiqui annales produnt. Qua autem reverentia & honore susceptus sit, Romæque cum missis Caroli revertus, & de questione ab iisdem missis Romæ habita in eos qui Leonem dehonestarant, Anastasius bibliothecarius in Leonis ipsius vita docet. Christianissimus, inquit, & orthodoxus atque præcipuus, clementissimusque

De hac Regni divisione a Carolo inter filios hic facta nullus alius Annalista mentionem fecit: eaque sine dubio fœdita est. Pagus ad An. Ch. 800. n. 1.

ANNO
CHRISTI
800.

que rex, illico ut adventare pontificem audivit, A
misit in obviam ejus Hildebaldum archiepiscopum & capellanum, & Aschericum comitem: & postmodum proprium filium suum Pippinum excellentissimum regem, cum aliis comitibus, obviam ejus iterum & usque ubi ipse magnus rex ei obviavit, & sicut vicarium beati Petri apostoli, venerabiliter & honorifice cum hymnis & canticis spiritualibus cum suscepit: & pariter se amplectentes cum lacrymis se osculati sunt, a prædicto pontifice. Gloria in excelsis Deo inchoante, & cuncto clero suscipiente, oratio super cuncto populo data est. Tunc beatissimus dominus Carolus magnus rex antedictum pontificem conspicens, gratias Deo retulit, qui tam magna mirabilia super famulum suum per sut- B
fragia principum apostolorum Petri & Pauli operatus est, & ad nihilum prædictos iniquos viros deduxit. Qui quidem hæc audientes, moliti sunt falsa adversus sanctissimum pontificem imponere crimina, & post eum ad prædictum mittere regem, quod probare nequaquam potuissent. Sed cum apud regem pontifex in magno & condecienti honore degeret, ex omni parte archiepiscopis, episcopis & ceteris sacerdotibus venientibus, una cum regis consilio, omnibusque eximiiis Francis, Romam illum cum nimio, ut decuit, emisere honore. Quem per unamquamque civitatem usque Romam deduxerunt: at Romani omnes generaliter in vigilia beati Andreæ apostoli cum nimio gaudio susceperunt. Et post aliquantos dies, fidelissimis missis, qui cum eo venerant in pontificale obsequium, videlicet Hildebaldo & Arno reverentissimis archiepiscopis, & Cumperto, Bernardo, Hattono, & Jesse reverentissimis & sanctissimis episcopis, necnon & Flaico electo episcopo: verum etiam Helmgoth, Rotticario, & Germanio gloriosis comitibus, residentibus in trichinio ipsius domni Leonis papæ, & per unam & amplius hebdomadam inquiringibus ipsos nefandissimos malefactores, quam malitiam a pontifice habuissent, tam Paschalis quam Campulus, cum sequacibus eorum, nihil habuerunt adversus eum quod dicerent. Tunc illos comprehendentes prædicti missi magni regis, emisere eos in Franciam.

Caroli Magni quarta in urbem profectio, in qua Romanorum imperator creatus est, anno Christi DCCC.

EXeunte anno Christi DCCC. cum ad reparandum turbatae ecclesie statum Romam venisset Carolus Magnus, ac die natali Domini, sacrorum causa sancti Petri basilicam esset ingressus, Leo pontifex, ob egregia illius in ecclesiam Romanam, Christianique vicarios merita, nihil tale suspicantis capiti coronam imposuit, populo ter unanimi voce acclamante, Carolo piissimo Augusto a Deo coronato, magno, pacifico imperatori Romanorum vita & victoria. Ita ab omnibus constitutus imperator, oleo sancto a pontifice illico est unctus, ab eoque more antiquo principum adoratus: & qui antea rex Francorum ac patricius Romanorum vocabatur, ex tunc, ablati patricii nomine, Imperator & Augustus est appellatus.

De canonica purgatione Leonis papæ, Carolique imperatoris inauguratione, & de judicio in eos peracto qui in Leonem papam manus injecerant, ex Anastasio.

ANNO
CHRISTI
800.

Post modicum tempus, ipse magnus rex, dum in basilica beati Petri apostoli conjunxisset, & cum magno honore susceptus fuisset, fecit in eandem ecclesiam congregari archiepiscopos, seu episcopos, abbates, & omnem nobilitatem Francorum atque Romanorum. Et sedentes pariter tam magnus rex, quam beatissimus pontifex, fecerunt residere & sanctissimos archiepiscopos & abbates, stantissimos quibus sacerdotibus, & optimatibus Francorum & Romanorum, ut crimina quæ adversus alium pontificem dicta fuerant declinarent. Qui universi archiepiscopi, & episcopi, & abbates, unanimiter audientes dixerunt: Nos sedem apostolicam, quæ est caput omnium Dei ecclesiarum, judicare non audemus. Nam ab ipsa nos omnes, & vicario suo judicamur: ipsa autem a nemine judicatur, quemadmodum & antiquitus mos fuit: sed sicut ipse summus pontifex censuerit, canonice obediemus. Venerabilis vero præsul inquit: Prædecessorum meorum pontificum vestigia & sequor, de talibus falsis criminationibus, quæ super me nequiter exarserunt, me purificare paratus sum. Alia vero die, in eadem ecclesia beati Petri apostoli cum omnes adessent generaliter archiepiscopi, seu episcopi & abbates, & omnes Franci qui in servitio ejusdem magni regis fuerunt, & cuncti Romani in eadem ecclesia beati Petri apostoli, in eorum præsentia amplectens præfatus venerabilis pontifex sancta Christi quatuor evangelia, coram omnibus ascendit in ambonem, & sub jurejurando clara voce dixit: Quia de istis falsis criminibus, quæ super me imposuerunt Romani, qui inique me persecuti sunt, scientiam non habeo, nec talia egisse me cognosco. Et hoc peracto, omnes archiepiscopi, episcopi & abbates, & cuncti clerici litania facta laudes dederunt Deo, atque Dei genitrici, semperque virgini Mariæ domine nostræ, & beato Petro apostolorum principi, omnibusque sanctis Dei. Post hæc adveniente die natali Domini nostri Jesu Christi, in eadem dicta basilica beati Petri apostoli omnes iterum congregati sunt, & tunc venerabilis almicus pontifex manibus suis propriis pretiosissima corona coronavit eum. Tunc universi fideles Romani videntes tantam defensionem & dilectionem, quam erga sanctam Romanam ecclesiam, & ejus vicarium habuit, unanimiter altisona voce, Dei nutu atque beati Petri clavigeri regni cælorum, exclamaverunt, Carolo piissimo Augusto a Deo coronato, magno, pacifico imperatori vita & victoria. Ante factam confessionem beati Petri apostoli, plures sanctus invocantes, ter dictum est: & ab omnibus constitutus est imperator Romanorum. Illico sanctissimus antistes & pontifex unxit oleo sancto Carolum, & natalis Domini nostri Jesu Christi, in ipso die natalis Domini nostri Jesu Christi. Et missa peracta, post celebrationem missarum, obtulit ipse ierentissimus dominus imperator mensam argenteam cum pedibus suis pensantem libras.... Sed & in confessione ejusdem Dei apostoli obtulit, una cum præcellentissimo filio suo rege, & filiabus, diversa vasa ex auro purissimo in ministerio ipsius mensæ, pentantia libras....

ANNO
CHRISTI
100.

libras.... Sed & coronam auream cum gemmis majoribus, quæ pender super altare, pensantem libras quinquaginta quinque. Et patenam auream majorem cum gemmis diversis pensantem libras triginta. Et calicem majorem cum gemmis, & ansis duabus, pensantem libras quinquaginta octo. Item calicem majorem fundatum cum scyphone, pensantem libras triginta & septem. Immo & alium calicem majorem fundatum, pensantem libras triginta & sex. Obtulit & super sacratissimum altare beati Petri apostoli, immo & in basilica beati Pauli apostoli, mensam argenteam minorem cum pedibus suis, pensantem libras quinquaginta quinque cum diversis vasis argenteis miræ magnitudinis, quæ ad usum ipsius mensæ pertinent. Item in basilica Salvatoris Domini nostri Jesu, quam Constantinensiam vocant, obtulit crucem cum gemmis hyacinthinis: quam almissicus pontifex in litania præcedere constituit, secundum petitionem ipsius piissimi imperatoris. Immo & altare cum columnis argenteis & ciborio. Verum etiam & evangelium ex auro mundissimum, cum gemmis ornatum, pensantem libras.... Item & in basilica beatæ Dei genitricis Mariæ ad præsepe obtulit siela argentea majora, pensantia libras.... Postmodum vero, dum dedisti fuissent iniquissimi illi malefactores, videlicet Paschalis cum Campulo, & sequaces eorum, in præsentia piissimi domini imperatoris, circumstantibus nobilissimis Francis & Romanis, & omnibus exprobrantibus de malis ipsorum consiliis, & operationibus, increpabat Campulus Paschaliem dicendo; Mala hora faciem tuam vidi, eo quod tu me misisti in istud periculum, & ceteri similiter unus alterum condemnans manifestabant suos ipsorum reatus. Quos dum tam crudeles, & iniquos piissimus imperator cognovisset, in exilium in partibus Franciæ misit.

Brevior altera narratio, ex Ademiro in vita Caroli Magni.

Mense Augusto Maguntiam veniens iter in Italiam condixit, & Ravennam pervenit. Ibi ordinata in Beneventanos expeditione, post septem dierum inducias Romæ iter convertit, & exercitum cum Pippino filio suo in Beneventanorum terras prædatum ire iussit. Romam vero venienti occurrit pridie Leo papa, & Ro-

mani cum eo, apud Nomentum duodecimo ab urbe lapide, & summa cum humilitate summoque honore suscepit. Prædensque cum eo in loco prædicto statim eum ad urbem præcessit, & crastino in gradibus basilicæ beati Petri apostoli stans, nullis obviam Romanæ urbis vexillis, ordinatis etiam atque dispositis per congrua loca tam peregrinorum quam civium turmas, qui venienti laudes dicerent, ipse cum Clero & episcopis equo descendente graduque ascendente suscepit, dataque oratione in basilicam beati Petri psallentibus cunctis introduxit. Facta sunt hæc sub die 1117. Kalendas Decembres. Post septem vero dies, rex concione vocata, cur venisset Romam omnibus patefecit, & exinde quotidie ad ea quæ erant facienda operam dedit. Inter quæ vel maximum & difficillimum erat de discutendis papæ objectis criminibus. Et dum nullus probator criminum esse potuit, dominus papa coram omni populo in basilica beati Petri evangelium portans ambonem conscendit, & invocato sanctæ Trinitatis nomine jurando ab objectis criminibus se purgavit. Ipsa autem sacratissima natalis domini, cum rex ad missam ante confessionem beati Petri apostoli ab oratione surgeret, dominus Leo papa coronam capiti ejus imposuit, & a cuncto Romanorum populo acclamatum est, Carolo Augusto a Deo coronato, magno & pacifico imperatori Romanorum vitæ & victoriæ. Antea enim dominus Carolus vocabatur ab omnibus rex Francorum, & patricius Romanorum: sed post laudes a domino apostolico more antiquorum principum adoratus est, atque ablato patricii nomine, Imperator & Augustus est appellatus.

Post paucos autem dies, iussit eos qui papam anno superiori dehonestaverunt, exhiberi, & habita de eis questione secundum legem Romanam, ut majestatis rei capite damnati sunt. Pro quibus tamen papa pio affectu apud imperatorem intercessit, & vita & membra eis concessa sunt: sed pro facinoris magnitudine exilio deportati sunt. Hujus actionis principes fuere Paschalis nomenclator & Campulus facellarius, & multi alii Romanæ urbis nobiles. Ordinatis deinde tota hyeme Romanæ urbis, & apostolici, totiusque Italiæ non tantum publicis, sed etiam ecclesiasticis & privatis verbis, 111. Kalendas Maii Romæ profectus est.

S Y N O D U S R O M A N A I N C A U S S A L E O N I S P A P Æ,

Congregata in præsentia Caroli regis, anno Domini DCCC.
& Leonis papæ III. anno V.

NOTA SEVERINI BINII.

a Synodus Romana. Anno Domini 800. Carolus Magnus Romam se contulit, ut ecclesiam impiorum factionibus perturbatam in pristinam securitatem restitueret. Ingressus est urbem octavo Kalendas Decembris. Ut ea quorum causa venerat, citius expediretur, congregata est synodus; quæ pontifex præsentem episcopos sua causa criminumque sibi objectorum iudices esse mandavit, quamquam apostolicam sedem ab aliorum iudicio exemptam esse non ignoraret. Cumque nemo inveniretur qui objecta crimina probare posset, ipse pontifex in basilica beati Petri ferens factum evangelium, ambonem conscendit, & ab objectis criminibus per invocationem divini numinis se canonice & legitime purgavit. Rem gestam annales Francorum describunt. Iussimus eam enarrat *Concil. General. Tom. XIII*

E Anastasio supra in vita Leonis his verbis: Facti Caroli Magni. in eadem ecclesia congregati archiepiscopi & episcopi, abbates & omnes nobiles Francorum, atque inclyti Romanorum, &c. apud Anastasium supra.
Formula purgationis quæ usus est Leo pontifex, extat in libro sacrorum rituum, quem veteras Romanorum ordinem appellat, estque hujusmodi.

Nota res est, fratres carissimi, malos adversum me homines infurrexisse, meque ad vitam meam gravissimis criminibus infamasse. Cujus rei cognoscendæ gratia clementissimus hic ac serenissimus rex Carolus una cum sacerdotibus ac principibus suis in hanc urbem se contulit.

XXX 2

Qua-

Quamobrem ego Leo pontifex S.R.E. a nemi-
ne iudicatus neque coactus, sed mea voluntate
impulsus, purgo me presentibus vobis coram
Deo & angelis ejus qui conscientiam novit, &
beato Petro principe apostolorum, in cuius con-
spectu consistimus, neque sceleratas res quas
mihi obijciunt perpetrasse, neque perpetrari ius-

sisse, Deum testans, in cuius iudicium ventu-
ri sumus, & in cuius conspectu consistimus. Et
hoc facio non legibus ullis obstrictus, neque
hanc consuetudinem aut decretum in sancta ec-
clesia successoribus meis, & fratribus coepiscopis
imponere cupiens, sed ut certius vos iniquis
suspicionibus liberem.

CAPITULA QUÆ ADDITA SUNT

Carolo Magno imperatore ad legem Longobardorum anno Christi 800.

Extant in Capitularibus Baluzii To. 1. Pag. 345. Ed. Paris.

¶ Pertinere pariter censio ad hæc addimenta pri-
mum illud Capitulare Caroli Magni quod ex
MS. Cod. Clugiano dedit Mabillonius Musæi Ita-
lici tom. 1. par. 2. pag. 45. ex quo hic dandum
iudicavi.

INCIPIT CAPITULARE

Qualiter dominus Pex ad placitum suum fidelibus
suis ammonuit.

I.

Volumus atque ammonemus &c. ut tom. 1.
Capitular. col. 355. artic. XXXVII.

II.

Ut Abbates qui monasteriis regularibus præ-
sunt, volumus atque iubemus ut secundum Re-
gulam vivant & doceant, & de subiectis de hoc,
quoque illis & carnaliter & spiritaliter mini-
strare curent, & vigilantiam habeant.

III.

Ut Abbates qui canonicam debent normam
illis, similiter suis provideant Clericis, sicut or-
do Canonicus docet, & juxta vires certent,
qualiter ipse Ordo ibidem servetur, & officium
debitum ipsi explere queant, & ubi opus est,
sua Monasteria emendare procurent: & ut Ab-
bates monasteria sibi commissa magis frequen-
tare debeant, & suos clericos instruant ut Dei
servitium expleant & ordinem suum custodiant,
quos per cetera delectamenta pro voluntate læ-
cularium vacare non sinant, nisi forte contingat
eos in servitio domini Imperatoris nostroque
esse occupatos; & hoc ad tempus erit, non
semper.

IV.

Ut vassi & austaldi nostri in ministeriis ve-
stris, sicut decet, honorem & plenam justitiam
habeant: & si presentes esse non possunt, suos
advocatos habeant, qui eorum res ante Comi-
tem defendere possint: & quicquid eis quaeri-
tur, justitiam habeant.

V.

Volumus atque iubemus ut Advocati in præ-
sentia Comitis eligantur, non habentes famam
malam: sed tales eligantur quales lex jubet
eligere.

VI.

Volumus etiam atque iubemus, ut Comites
& eorum iudices non dimittant testes habentes
malam famam testimonium perhibere: sed ta-
les eligantur qui testimonium bonum habeant
inter suos pagenses. Et primum per ipsos iudi-
ces inquirentur, & sicut ab aliis rectius inquire-
re potuerint, ita faciant, non voluntati malo-
rum hominum assensum præbentes: ut & ipsi
Comites, vel eorum iudices, quos noverunt,

causam de qua inter eos agitur compertam ef-
se, sine blandimento ipsius, qui causam habet,
faciant ad eandem causam venire, & per eorum
inquisitionem definita sunt. Et iubemus ut tes-
timonia ab invicem separentur, sicut lex jubet:
quia si ita agant, multi falsi testes possunt con-
vinci.

VII.

Sed & hoc volumus ut Comites plenam justi-
tiam de latronibus faciant per eorum ministe-
ria, & ut malefactores & fures non patiantur
quietos residere, sed per eos, in quantum va-
lent, infestent.

VIII.

Ut ante Vicarios nulla criminalis actio defi-
niatur, nisi tantum leviores causæ quæ facile
possunt dijudicari. Et nullus in eorum iudicio
aliquos in servitio homines conquirat, sed per
eorum fidem remittantur usque in præsentiam
Comitis: & ingenuos homines nulla placita fa-
ciant custodire, postquam illa tria custodiant
placita quæ instructa sunt: nisi forte contingat
ut aliquis aliquem accuset, exceptis illis scabi-
nis qui cum iudicibus residere debent.

IX.

Volumus ut sicut nos omnibus legem con-
servamus, ita & omnes legem nobis conservare
faciant, & plenam justitiam in eorum ministe-
riis, quicquid ad nos pertinet, facere studeant.

X.

Inhibemus ut propter ullam distractionem,
quam nos facere iubemus aut pro quibuslibet
causis servi non mittantur in distractionem, sed
per missos nostros vel domini eorum, aut illo-
rum advocati, ipsos servos distringant, & ipsi,
sicut lex jubet, rationem per servos reddant,
utrum culpabiles sint, an non: ipsi vero do-
mini distringant & inquirent servos suos, sicut
ipsi amant.

XI.

Ut nemo forcipium de mancipiis aut de qua-
libet causa recipere præsumat, sicut sæpius do-
minus Imperator commendavit.

XII.

Ut mancipia adventitia & fugitiva nullus re-
cipere præsumat.

XIII.

De maniere vero, nisi de ingenuitate aut de
hereditate non sint, aperte observandum: de
ceteris vero inquisitionibus per distractionem Co-
mitis ad mallum veniant, & iuste examinentur
ad justitiam faciendum &c. ut to. 2. col. 1105.
Si quis Longobardus faciem Dei & statum
humanæ fragilitatis recogitans, pro salute ani-
mæ suæ de rebus suis voluerit iudicare &c. tom.
1. col. 347.

XIV.

ANNO
CHRISTI
601Si quislibet, contempta iustione nostra, ce-
teris in exercitum pergentibus, domi residereA præsumperit, plenum haribannum secundum
legem Francorum, idest sexaginta solidos sciat
se debere componere &c. ibid.ANNO
CHRISTI
601CAROLI MAGNI SELECTA
CAPITULA ECCLESIASTICA,Quæ ab eo, partim adhuc rege, partim imperatore, diversis
temporibus edita sunt.

INDEX TITULORUM.

- I. De episcoporum honore ac potestate.
- II. Ut episcopi & presbyteri ad bella non per-
gant.
- III. De purgatione sacerdotum.
- IV. De chorepiscopis.
- V. De ecclesiis, & hominibus ecclesiasticis.

TITULUS I.

De episcoporum honore ac potestate.

CAP. I.

Edictum Caroli regis, ut comites & alii iudices
episcopis, in iis quæ ad illorum ministerium
pertinent, obediant.Carolus gratia Dei rex Francorum & Longobar-
dorum, ac patricius Romanorum, dilectis comi-
tibus, seu iudicibus & vassis nostris, vicariis,
centenariis, vel omnibus missis nostris & agen-
tibus.Ex P. Jacobo
Simondo.

Cognoscat utilitas vestra, quia resonuit in
auribus nostris quorundam præsumptio non
modica, quod non ita obtemperetis pontificibus
nostris, seu sacerdotibus, quem admodum can-
onum & legum continet auctoritas; ita ut
presbyteros nescio qua temeritate præsentari
episcopo denegatis. Insuper & aliorum clericos
usurpare non pertimescatis, & absque consensu
episcopi in vestras ecclesias mittere audeatis.
Nec non & vestris ministeriis pontifices nostros
talem potestatem habere non permittatis, qua-
lem reitudo ecclesiastica docet. Insuper non-
nas & decimas, vel census, improba cupiditate
de ecclesiis, unde ipsa beneficia sunt, abstra-
here nitimini, & precarias de ipsis rebus, sicut
a nobis dudum in nostro capitulare institutum
est, accipere negligitis, & ipsam sanctam Dei
ecclesiam una cum ipsis episcopis vel abbatibus,
emendare juxta vires vestras. Quapropter nos,
una cum consensu episcoporum nostrorum, ab-
batum, nec non aliorum sacerdotum, hæc in-
stituta partibus nostris direximus. Præcipientes
enim jubemus, ut nullus quilibet ex fidelibus
nostris, a minimo ad maximum, in his quæ ad
eum pertinent, episcopo inobediens parere au-
deat de supradictis capitulis, seu aliis eruditio-
nibus ad illorum ministeria pertinentibus: sed
cum bona voluntate, & omni mansuetudinis
subjectione, unusquisque sacerdoti suo propter
Deum & pacis studium obtemperare studeat. Si
quis autem, quod absit, unus ex vobis ullus
de nonis & decimis censibusque reddendis atque
precariis renovandis negligens apparuerit, & im-
portunus episcopis nostris de his quæ ad mini-

sterium illorum pertinere noscuntur, vel, sicut
in capitulare dudum a nobis factum continetur,
contradicere præsumperit; sciat se procul du-
bio, nisi se cito correxerit, in conspectu no-
stro exinde ducere rationes. Et ut has litteras
certius credatis, de annulo nostro subterius de-
crevimus roborare.

CAP. II.

Quod principi ejusque legatis fideles futuri non vi-
deantur, qui episcopis non obtemperant. Ex ca-
pitulis in Theodonis villa firmatis.

Volumus atque præcipimus, ut omnes suis
sacerdotibus, tam majoris ordinis, quam & in-
ferioris, a minimo usque ad maximum, ut sum-
mo Deo, cujus vice in ecclesia legatione fun-
guntur, obediens existant. Nam nullo pacto
agnoscere possumus, qualiter nobis fideles exi-
stere possunt, qui Deo infideles, & suis sacer-
dotibus inobedientes apparuerint: aut qualiter
nobis obediens, nostrisque ministris ac lega-
tis obtemperantes erunt, qui illis in Dei causis
& ecclesiarum utilitatibus non obtemperant.
Potius namque, juxta veritatis vocem, ille me-
tuendus est, qui potest animam & corpus per-
dere in gehennam, quam ille qui corpus tor-
quere, & honores temporales potest auferre.
De illis dictum est: Qui vos audit, me audit; *Luc. 10*
& qui vos spernit, me spernit. & alibi: Qui vos *Zach. 13*
tangit, tangit pupillam oculi mei. & rursus:
Qui scandalizaverit unum de pusillis istis, melius *Matth. 18*
est illi, ut suspendatur mola asinaria in collo ejus,
& demergatur in profundum maris. & iterum:
Qui vos recipit, me recipit, & qui me recipit, *Matth. 10*
recipit eum qui me misit. & multa alia, horum-
que similia. His ergo sulti oraculis, jubemus
ut omnes eis pro viribus ad eorum peragenda
ministeria, & ad malos & peccatores atque ne-
gligentes homines distringendos, summopere
obediens existant. Qui autem in his, quod
absit, aut negligentes, eisque inobediens fue-
rint inventi, sciant se nec in nostro imperio
honores retinere, licet etiam filii nostri fue-
rint, nec in palatio locum, neque nobiscum,
aut cum nostris societatem aut communionem
ullam habere, sed magis sub magna distric-
tione & ariditate pœnas luent. In his namque
omnium nostrorum fidelium volumus agnosce-
re fidem ac benevolentiam, quoniam si hæc fi-
deliter & utiliter impleverint, tunc Deo & no-
bis fideles erunt. Si autem, quod absit, secus
eperint, tunc non solum infideles, sed etiam
infames atque reprobi manifeste apparentes no-
tabuntur. eorumque domus publicabuntur, &
ipsi exiliabuntur.

CAP.

ANNO
CHRISTI
801.

C A P. III.

De episcoporum audientia. Ut litens habentes, sive petitor, sive possessor, si antistitum iudicium elegerint, ad eos dirigantur.

Capitular.
lib. vi. c. 28.

Voluimus atque precipimus, ut omnes ditio-
ni nostrae Deo auxiliante subiecti, tam Romani,
quam Franci, Alamanni, Bajuvarii, Saxo-
nes, Thuringi, Frefones, Galli, Burgundio-
nes, Britones, Langobardi, Vvascones, Bene-
ventani, Gothi, & Hispani, ceterique nobis
subiecti omnes, licet quocumque videantur leg-
gis vinculo constricti, vel consuetudinario mo-
re connexi, hanc sententiam, quam ex sexto
decimo Theodosii imperatoris libro, capitulo
videlicet xi. ad interrogata Ablavii ducis, illi
& omnibus rescriptam sumpsimus, & inter no-
stra capitula pro lege tenendam consultu om-
nium fidelium nostrorum, tam clericorum,
quam & laicorum, posuimus, lege cunctis per-
petua tenendam. Id est, quicumque litem ha-
bens, sive possessor, sive petitor fuerit, vel in
initio litis, vel decursis temporum curriculis,
sive cum negotium peroratur, sive cum jam
coeperit promi sententia, si iudicium elegerit
sacrosanctae legis antistitis, illico sine aliqua
dubitatione, etiam si alia pars refragatur, ad
episcoporum iudicium cum sermone litigantium
dirigatur. Multa enim, quae in iudicio captio-
sa praescriptionis vincula promi non patiuntur,
investigat & promit sacrosanctae religionis au-
thoritas. Omnes itaque causae, quae vel praeto-
rio iure, vel civili tractantur, episcoporum sen-
tentia terminatae perpetuo stabilitatis iure fir-
mentur. Nec licet ulterius retractari negotium,
quod episcoporum sententia deciderit. Testimo-
nium etiam ab uno licet episcopo perhibitum
omnes iudices indubitanter accipiant. Nec al-
ius audiatur, cum testimonium episcopi a qua-
libet parte fuerit repromissum. Illud est enim
veritatis auctoritate firmatum, illud incorrup-
tum, quod a sacrosancto homine conscientia
mentis illibatae protulerit. Hoc nos edicto sa-
lubri aliquando censuimus, hoc perpetua lege
firmamus, malitiosa litium semina comprimen-
tes, ut miseri homines longis ac pene perpet-
uis actionum laqueis implicati, ab improbis
petitionibus, vel a cupiditate praepropera ma-
turo sine discedant. Quidquid itaque de sen-
tentia episcoporum clementia nostra censue-
rat, etiam hac sumus lege complexi. Gravita-
tem tuam, & ceteros pro utilitate omnium in
perpetuum observare conveniet.

T I T U L U S II.

UT EPISCOPI ET PRESBYTERI
AD BELLA NON PERGANT.

C A P. I.

*Supplicatio populi apud Carolum magnum pro sa-
cerdotum causa, ne in hostem aut pugnam per-
gerent. Ex capitulis Vvornatiae decretis.*

Lib. c. 28.

Flexis omnes precamur poplitibus majesta-
tem vestram, ut episcopi deinceps, sicut
hactenus, non vexentur hostibus, sed quando
vos nosque in hostem pergimus, ipsi propriis
resideant in parochiis, Deoque fideliter famu-
lari studeant, & eorum sacrosancta mysteria

A canonice & Deo placite peragere satagant, at-
que pro vobis, & cuncto exercitu vestro, una
cum omnibus sibi commissis orare viriliter,
missasque decantare, & litanias atque eleemo-
lynas facere decerent. Quosdam enim ex eis
in hostibus & praeliis vulneratos vidimus, &
quosdam periisse cognovimus. Haec vero val-
de periculosa, & oppido sunt cavenda. Quae
idcirco suggerimus, ne pro talibus vos & nos
simul pereamus. Novit Dominus, quando eos
in talibus videmus, terror apprehendit nos, &
quidam ex nostris timore perterriti, propter
hoc fugere, & inimicis terga vertere solent.
Plures enim potestis habere praestatores, si il-
li propriis resident in parochiis, quam si vo-
biscum pergunt: quoniam illi qui eos praevi-
dent omnes tunc pugnabunt, quod modo ne-
quaquam faciunt, sed eos tantummodo custo-
diant. Nam sine dubio potius vobis nobisque
proficere possunt, si remanserint, quam si in
hostem vel ad pugnam perrexerint: quia tunc
eorum precibus adjuvamus, & modo eorum
pressuris gravamur. Quando vero Moyses ex-
pansis ad caelum manibus orabat, vincebat Is-
rael; & quando a precibus cessabat, & manus
ejus gravabantur, priusquam sustentatae fierent,
& ipse precibus insisteret, vincebatur: & terga
vertebat. Talibus ergo & multis aliis exem-
plis sulti, quorum prolixitatem vitantes modo
non dicimus, quia sapienti semel dicta suffi-
ciunt, praedicta obnixae omnes precamur, & ut
concedantur rogamus; quia nullatenus volumus
assentire ut nobiscum ad talia pergant, nisi
duo aut tres bene docti, electione videlicet ce-
terorum, ad benedictionem dandam, & ad pe-
riculantium reconciliationem faciendam, ne vos
& nos simul cum pluribus pereamus, sed eo-
rum precibus, ut jam memoratum est, fulciamur.
Quam formam & de sacerdotibus tene-
re optamus, id est, ut nec illi in hostem, ni-
si bene docti, & ipsi electione atque permissio-
ne priorum episcoporum, qui tamen tales
sint, de quorum scientia & vita ac conversa-
tione omnes securi esse possimus. Illud tamen
vobis & omnibus scire cupimus, quod non
propterea haec petimus, ut eorum res, aut ali-
quid ex eorum pecuniis, nisi ipsis aliquid
sponte nobis dare placuerit, aut eorum eccle-
sias viduari cupiamus: sed magis eis, si Do-
minus posse dederit, augere desideramus; ut
& ipsi & vos & nos salviores simus, & Deo
potius ipso adminiculante placere mereamur.
Scimus enim res ecclesiae Deo esse sacras,
scimus eas esse oblationes fidelium, & pretia
peccatorum. Quapropter si quis eas ab eccle-
siis, quibus a fidelibus collatae Deoque sacrae
sunt, auferat, proculdubio sacrilegium commit-
tit. Caecus enim est qui ista non videt. Quis-
quis ergo nostrum, suas res ecclesiae tradit,
Domino Deo illas offert atque dedicat, suis-
que sanctis, & non alteri, dicendo talia & a-
gendo ita. Facit enim scripturam de ipsis re-
bus quas Deo dare desiderat, & ipsam scriptu-
ram coram altari, aut supra, tenet in manu,
dicens ejusdem loci sacerdotibus atque custodi-
bus: Offero Deo atque dedico omnes res quae
hac in chartula tenentur insertae, pro remis-
sione peccatorum meorum, ac parentum & fi-
liorum, aut pro quocumque illas Deo liberare
voluerit, ad serviendum ex his Deo in sacri-
ficiis, missarumque solemnibus, orationibus, lu-
minariis, pauperum ac clericorum alimoniis,
& ceteris divinis cultibus, atque illius ecclesiae
uti.

ANNO
CHRISTI
801.

ANNO
CHRISTI
801.

utilitatibus. Si quis autem eas inde, quod fo-
ri nullatenus credo, abstulerit, sub pena sa-
cilegii ex hoc Domino Deo, cui eas offero
atque dedico, distridissimas reddat rationes.
Ponit etiam in ea alias conjurationes, quas
enumerare longum est. Nam qui eas inde
postea aufert, quid agit nisi sacrilegium? Si
ergo amico quidpiam rapere furtum est, ec-
clesiam vero fraudari vel auferri indubitanter sa-
cilegium est. Unde & in sacris canonibus spi-
ritu Dei conditis, habetur ita: Si quis obla-
tiones ecclesiam extra ecclesiam accipere vel da-
re voluerit, prater episcopi conscientiam, vel
eius cui hujuscemodi sunt commissa, nec cum
eius voluerit agere consilio, anathema sit. Ab-
sit enim, ut rerum ecclesiarum cupiditate vel
ablatione sacrilegi, aut anathema efficiamur,
aut talibus laqueis unquam devinciamur: quo-
niam scimus anathematizatos horum vel sa-
cilegos non solum infames, & a consortio fi-
delium, priusquam hinc per publicam satisfac-
tionem ecclesiam, & episcoporum reconcilia-
tionem, manusque inpositionem emendent, alie-
nos esse, sed etiam a regno Dei extorres he-
ri, si in talibus defecerint, non dubitamus.
Ut ergo omnis suspicio a nobis, cunctis sacer-
dotibus, & omnibus Christi & sancte Dei ec-
clesie fidelibus funditus auferatur, profite-
mur omnes, stipulas dextris in manibus tenentes,
etque propriis e manibus ejicientes, coram
Deo & angelis ejus, ac vobis cunctisque sa-
cerdotibus & populis circumstantibus, nec ta-
lia facere, nec facere volentibus consentire,
sed magis Deo auxiliante resistere. Et hoc vo-
bis omnibusque fidelibus sancte Dei ecclesie,
& nostris notum esse cupimus, quod cum his,
qui absque voluntate aut consensu vel datione
rektoris illius ecclesie, cui ipse res juste esse
debentur, & maxime proprii episcopi, res ec-
clesie a regibus petere, aut retentare, vel au-
ferre, aut invadere, vel vastare presumpserint,
nec in hostem, nec ad pugnam ire, nec ci-
bum sumere, nec ad ecclesiam, vel ad pala-
tium, aut in itinere pergere, nec etiam no-
stros homines cum eorum hominibus, aut ca-
ballos vel reliqua pecora nostra cum eorum
pecoribus, aut ad pastum ire, aut simul ha-
bitare vel manere, nec ullam participationem
cum eis, nisi pro emendatione, ante publi-
cam emendationem, & ecclesie satisfactionem,
unquam scienter aut libenter habere debeamus:
ne pro eorum iniquitatibus atque flagitiis
una cum eis nos & nostri, quod ablit,
pereamus. Scimus enim quia perit justus pro
impio. Tales vero a nobis, si nos fideles ha-
bere vultis, segregate, & in ergastulum sub
publica poenitentia redigite, & postulata con-
cedite. Ut ergo haec omnia a vobis, & a no-
bis, sive a successoribus vestris & nostris, fu-
turis temporibus absque ulla dissimulatione
conserventur, scriptis ecclesiasticis inserere ju-
bete, & inter vestra capitula interpolare pra-
cipite.

C A P. II.

*Concessio domni Caroli imperatoris, ne episcopi ad
bella pergant.*

Lib. 6. c. 106.

Omnibus notum esse volumus, quia non so-
lum ea quae super episcoporum & presbytero-
rum hostium vexationibus, & precibus pro no-
bis & vobis fieri rogastis, concedere opta-

mus; sed quicquid pro sanctis Dei ecclesiam &
sacerdotum, sive totius populi, & vestra utili-
tate invenierit, concedere paratissimi sumus:
& modo ita sicut petistis concedimus: &
quando vita comite, Deo auxiliante, ad ge-
nerale placitum venerimus, sicut petistis, con-
sultu omnium fidelium nostrorum scriptis fir-
mare nostris, nostrorumque, atque futuris
temporibus irrefragabiliter manenda firmissime
Domino adminiculante cupimus. Modo ea quae
generalia sunt, & omnibus conveniunt ordini-
bus, statuere, ac cunctis sanctis Dei ecclesiam,
nostrisque fidelibus, ob Dei omnipotentis amo-
rem, & recordationem tradere parati sumus:
& ad proximum synodalem nostrum conven-
tum, ac generale placitum, ubi plures episco-
pi & comites convenerint, ista sicut postula-
stis firmabimus.

C A P. III.

*Decretum domni Caroli regis Francorum, ut
servi Dei neque in hostem pergant,
neque armaturam habeant.*

Carolus gratia Dei rex, regni-que Franco-
rum rector, & devotus sanctae ecclesiae defen-
sor atque adiutor in omnibus, apostolice se-
dis hortatu, omniumque fidelium nostrorum,
& maxime episcoporum, ac reliquorum sacer-
dotum consultu, servis Dei per omnia omni-
bus armaturam portare, vel pugnare, aut in
exercitum & in hostem pergere, omnino pro-
hibemus, nisi illis tantummodo, qui propter
divinum ministerium, missarum scilicet solle-
nia adimplenda, & sanctorum patrocinia por-
tanda, ad hoc electi sunt: id est unum vel
duos episcopos cum capellano presbyteris prin-
ceps secum habeat, & unusquisque praefectus
unum presbyterum, qui hominibus peccata
confitentibus iudicare, & indicare poenitentiam
possit.

C A P. IV

*De hoste & pugna, atque armis sacerdotibus
prohibitis.*

Secunda vice propter amplio-rem observa-
tionem apostolica auctoritate, & multorum san-
ctorum episcoporum admonitione instructi, san-
ctorumque canonum regulis edocti, consultu
videlicet omnium nobilium nostrorum, nos-
metipsos corrigentes, posterisque nostris exem-
plum dantes, volumus ut nullus sacerdos in
hostem pergat, nisi duo vel tres tantum episco-
pi electione ceterorum propter benedictio-
nem & praedicationem, populi reconcilia-
tionem, & cum illis electi sacerdotes, qui bene-
sciant populis poenitentias dare, missas celebra-
re, de infirmis curam habere, sacra-que olei
cum sacris precibus unctionem impendere, &
hoc maxime providere, ne sine viatico quis
de saeculo recedat. Hi vero nec arma ferant,
nec ad pugnam pergant, nec effusores sangui-
num vel agitatores sint: sed tantum sancto-
rum pignora & sacra ministeria ferant, & ora-
tionibus pro viribus insistant: ut populus qui
pugnare debet, a auxiliante Domino, victor exi-
stat, & non sit sacerdos sicut populus. Reli-
qui vero qui ad ecclesias suas remanent, suos
homines bene armatos nobiscum, aut cum
quibus iusserimus, dirigant, & ipsi pro nobis
& cum.

ANNO
CHRISTI
801.

& cuncto exercitu nostro missas, litanias, oblationes, eleemosynas faciant, orantes Deum cæli ut proficiamus in itinere quo pergitur, victoresque Deo adminiculante existamus. Gentes enim & reges earum, quæ sacerdotes secum pugnare permiserunt, nec prævalebant in bello, nec victores extiterunt, quia non erat differentia inter laicos & sacerdotes, quibus pugnare non est licitum. Hæc vero Galliarum, Spaniarum, Longobardorum, nonnullaque alias gentes, & reges earum fecisse cognovimus, qui propter prædictum nefandissimum scelus nec victores extiterunt, nec patrias retinuerunt. Quam foream caventes, malum cum paucis & licitis, Domino opem ferente, victores existere, quam cum multis & illicitis terga, quod absit, vertere, & cum prædictis gentibus perire. Qualis enim victoria datur, ubi sacerdotes una hora dominica pertradant ministeria, & Christianis dominicum porrigunt corpus pro suarum animarum redemptione, & post Christianos, quibus hoc ministrare debuerant, aut paganos, quibus Christum prædicare, propriis sacrilegisque manibus necant; præcipue dicente eis Domino: *Vos estis sal terra: quod si sal evanuerit, in quo condictur? ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, & conculetur ab hominibus.* Et dum hæc ita se habeant, elegimus potius, Domino adminiculante, nobisque illis & cunctis eorum ecclesiis opem ferente, nec quidquam eis pro hoc de honoribus, vel ecclesiarum rebus minuerent, ut gradus eorum & sanctorum canonum decreta custodiant, quam illi aut nobis imperantibus, aut consentientibus, contra hæc faciant, aut gradibus careant, aut pereant, & nos simul, quod absit, cum eis & victoria careamus vel pereamus. Quoniam peccatis exigentibus timeamus, si talia & tam illicita aut imperemus, aut agere consentiamus, ut una cum eis pereamus: quia non solum qui faciunt, sed & qui consentiunt facientibus æquo piaculo rei sunt in conspectu Dei & sanctorum ejus. Si vero illa veraciter ex utraque parte fuerint custodita, credimus quia corruent ante nos omnes pagane gentes, & eridimus victores; insuper & bene agentes, Domino auxiliante, vitam possidebimus sempiternam.

C A P. V.

De his qui putaverunt idcirco præceptum fuisse, non ire ad pugnam sacerdotes, ut honor eis minueretur.

Lib. 7. c. 101.
* Legendum
quod propterea
conferimus. H

Quia instigante antiquo hoste audivimus quosdam nos suspectos habere, propterea quod concessimus episcopis & sacerdotibus, ac reliquis Dei servis, ut in hostes, nisi duo aut tres a ceteris electi, & sacerdotes similiter perpauci ab eis electi, non irent, sicut in prioribus nostris continetur capitularibus, nec ad pugnam properarent, nec arma ferrent, nec homines tam Christianos, quam paganos necarent, nec agitantes sanguinum fierent, vel quidquam contra canones facerent, quod honores sacerdotum, & res ecclesiarum auferre vel minorare eis voluissent: quod nullatenus facere velle vel facere volentibus consentire, omnes scire cupimus. Sed quanto quis eorum amplius suam normam servaverit, & Deo servierit, tanto eum plus honorare, & cariorem habere volumus. Et ut

hæc certius credantur, & per futura tempora conserventur, præcipimus ut nullas res ecclesiarum nisi precario possideat, & postquam ipsas precarias finitæ fuerint, faciant potestative speculatores ecclesiarum utrum elegerint, aut ut ipsas res recipiant, aut posteris eorum sub precario & censu habere permittant. Ita tamen ut ipsi proprias & utiles res eisdem ecclesiis, de quarum jure esse videntur, legaliter tradant; & sic a rectoribus earumdem ecclesiarum precariæ, si renovandæ sunt, canonice renoventur. Novimus ergo multa regna & reges eorum propterea cecidisse, quia ecclesias spoliaverunt, resque earum vastaverunt, abstulerunt, & pugnantis dederunt. Quapropter nec fortes in bello, nec in fide stabiles fuerunt, nec victores extiterunt, sed terga multi vulnerati & plures interfecti verterunt, regnaque & regiones, & quod pejus est, regna cælestia perdidit, atque propriis hereditatibus caruerunt & haecenus carent. Quæ omnia vitantes, nec talia facere, nec consentire, nec infantibus aut successoribus nostris exemplum dare volumus, sed quantum valemus & possumus, adjuncto Leonis papæ, & omnium episcoporum, quorum consilio usi hoc egimus, spiritu nostro spiritui, per Deum & omnium sanctorum merita prohibemus, contestamurque, ne talia faciant, vel tacere volentibus consentiant: sed adjuvatores & defensores, atque sublimatores ecclesiarum, & cunctorum servorum Dei, pro viribus existant, ne in foream, in quam prædicti reges & regna ceciderunt, cadant, aut in profundum, quod absit, inferni demergantur. Et ut hæc devotius per futura tempora conserventur, præcipientes jubemus, ut nullus tam nostris quam futuris temporibus, a nobis vel successoribus nostris, ulio unquam tempore, absque consensu & voluntate episcoporum, in quorum parochiis esse noscuntur, res ecclesiarum petere aut invadere, vel vastare, aut quocumque ingenio alienare præsumat. Quod si quis fecerit, tam nostris, quam & successorum nostrorum temporibus, poenis sacrilegii subiaceat, & a nobis atque successoribus nostris, nostrisque iudicibus vel comitibus, sicut sacrilegus & homicida, vel fur sacrilegus, legaliter puniatur, & ab episcopis nostris anathematizetur: ita ut mortuus etiam sepultura, & cunctis Dei ecclesiarum precibus & oblationibus careat, nec eleemosynam suam quicquam recipiat. Quod autem maximum sacrilegium sit res ecclesiarum auferre, invadere, alienare, vastare, vel subripi, maxime omnes scripturæ divine testantur, & beatus Symmachus papa synodali sententia cunctos seriendo dicit. Iniquum est, inquit, & sacrilegii instar, ut quæ vel pro salute, vel pro requie animarum suarum unusquisque venerabili ecclesiarum pauperum causa contulerit, aut certe reliquerit, ab his quibus maxime servari convenerat, auferri, aut in aliud transferri. Et multa sanctorum canonum decreta, & sanctorum patrum edicta hæc eadem testantur, quæ scrutari & scire cupientibus perfacile patent.

ANNO
CHRISTI
601.TITULUS III.
DE PURGATIONE SACERDOTUM.

C A P. I.

*Quid de presbyteris criminosis, de quibus
approbatio non est, agendum sit.*

Lib. 1. c. 22.

ET hoc vobiscum magno studio pertractandum est, quid de illis presbyteris criminosis, unde approbatio non est, & semper negant, faciendum sit. Nam hoc sæpissime a nobis & a progenitoribus atque antecessoribus nostris ventilatum est, sed non ad liquidum hæc definitum. Unde ad consultandum patrem nostrum Leonem papam sacerdotes nostros mittimus, & quicquid ab eo vel a suis perceperimus, vobis una cum illis quos mittimus renuntiare non tardabimus. Vos interdum vicium tractate attentius, quid ex his vobiscum constituamus una cum prædicti sancti patris institutionibus, ut murmur cesset populi, & nos his satisfaciendo illi Domino auxiliante ab utrisque maneamus. Sequitur constitutio memorata.

C A P. II.

*Decretum Caroli regis, ex consulto Leonis papæ,
de purgatione sacerdotum.*

Lib. 1. c. 24.

Omnibus vobis visu aut auditu notum esse non dubitamus, quod sæpissime, suadente antiquo hoste, sacerdotibus crimina diversa obijciuntur, sed quoniam qualiter ex eis ab his rationabilis examinatio & satisfactio fiat, licet tempore bonæ memoriæ domini genitoris nostri Pippini, sive præcis temporibus, a sanctis patribus, & a reliquis bonæ devotionis hominibus sæpissime ventilatum fuerit, nos tamen pleniter & ad liquidum definitum reperire minime quivimus. Nostri quippe temporibus ad ipsum a sanctis episcopis & reliquis sacerdotibus, & ceteris ecclesiasticæ dignitatis ministris, nostris in regnis, seu in aliis dependentibus, nobisque una cum eis agentibus, sæpissime propter multas & nimias reclamaciones, quæ ex hoc ad nos ex diversis partibus venerunt, ventilatum est. Sed qualiter consulto domini & patris nostri Leonis apostolici, ceterorumque Romanæ ecclesiæ episcoporum, & reliquorum sacerdotum, sive orientalium & Græcorum patriarcharum, & multorum sanctorum episcoporum & sacerdotum, nec non & nostrorum episcoporum omnium ceterorumque sacerdotum & levitarum auctoritate & consensu, atque reliquorum fidelium, & cunctorum consiliatorum nostrorum consultu definitum est, vobis omnibus utriusque ordinis ministris scire volumus. Statutum est namque ratione & necessitate ac auctoritate prædicta, consulto omnium, ut quotiescumque cuiquam sacerdoti crimen imponitur, si ipse accusator talis fuerit, ut recipi debeat (quia quales ad accusationem sacerdotum admitti debeant, in canonibus pleniter expressum est) si autem, ut dictum est, ille accusator, qui canonicè est recipiendus, cum cum legitimo numero verorum & bonorum testium approbare in conspectu episcoporum poterit, tunc canonicè dijudicetur; & si culpabilis inventus fuerit, canonicè damnetur. Si vero cum

Concil. General. Tom. XIII.

Asuprascripto prætextu approbare ipse accusator minime poterit, & hoc canonicè definitur. Ipse ergo sacerdos, si suspiciosus aut incredibilis suo episcopo, aut reliquis suis confacerdotibus, sive bonis & justis de suo populo vel de sua plebe hominibus fuerit, ne in crimine aut in prædicta suspitione remaneat, cum tribus aut quinque vel septem bonis ac vicinis sacerdotibus, exemplo Leonis papæ, vel eo amplius, si suo episcopo visum fuerit, aut necesse propter tumultum populi id esse prospexerit, & cum aliis bonis & justis hominibus se sacramento coram populo super quatuor evangelia dato purgatum ecclesiæ reddat. Si quis autem scire desiderat, quales testes ad accusationem sacerdotum recipi debeant, & quid de accusatore faciendum sit, pleniter in canonibus reperire poterit.

C A P. III.

*Ut presbyteri criminosis ad synodum venientes in
medium collocentur.*

Presbyteros criminosis canonicè ad synodum venientes jubemus juxta decreta papæ Innocentii cap. xxxiiii. in medio collocari, difficultisque objectionibus, quæ ipsis presbyteris impinguntur, si convinci potuerint, a sacerdotali removeantur officio; quia qui sancti non sunt, sancta tractare non possunt: atque alieni efficiantur a ministerio quod vivendo illicite polluerunt: & si convinci non potuerint, secundum anterius capitulum, consulto Leonis papæ, & multorum episcoporum statutum, cum aliis presbyteris & fidelibus, justisque hominibus satisfaciatur episcopo suo, & populo.

C A P. IV.

*De purgatione sacerdotum, qualiter Vormatiæ
secunda vice a domino Carolo, & a suis
tractata, atque sopita est.*

Omnibus vobis tam præsentibus quam & futuris scire cupimus, quia ideo consulto sedis apostolicæ & omnium nostrorum episcoporum ac reliquorum sacerdotum, atque maxime cunctorum fidelium nostrorum, de purgatione criminatorum sacerdotum tanta tractavimus, eamque cum testibus, sicut in anteriori capitulari nostro continetur, fieri decrevimus: quoniam nesciebamus eandem causam a beato Gregorio papa esse definitam. Nam cum Vormatiæ generalem conventum habuissemus, allata est nobis a Riculfo Moguntiacensi metropolitano episcopo beati Gregorii papæ, in qua inter cetera continebantur hæc: De presbytero vero, si vel quolibet sacerdote a populo accusato, si certi non fuerint testes, qui crimini illato apparent veritatem, jusjurandum erit in medio, & illum testem proterat de innocentia suæ puritate, cui nuda & aperta sunt omnia, sicque maneat in proprio gradu. Illa vero omnia, quia vires nostras excedunt, in judicio episcoporum juxta canonicam sanctionem definienda relinquimus: ut hæc quando orta fuerint ita definire satagant, ut nec secundum seculum justam reprehensionem, nec penes Deum, quod ablit, damnationem, sed æternæ beatitudinis, ipso auxiliante qui omnia infucata præstat, præmia consequantur.

Yyy

Tl.

ANNO
CHRISTI
601.in veteribus
manibus
que apud
Junc. adjung.
tur. qui duo
decim episco
pos in sua
purgatione
habuit.
periparavit.Gregorius
Bonifacius
pif. 9. D.
de abilem.

ANNO
CHRISTI
801.TITULUS IV.
DE CHOREPISCOPIIS.

CAP. I.

Leonis III. papa de chorepiscopis consulti responsum. Episcoporum Francia decretum, ut chorepiscopi de ministerio episcopali nihil presumant, & ut in posterum non fiant.

Capitular
lib. 7 c. 187.

Omibus sanctæ Dei ecclesiæ fidelibus & nostris notum esse volumus, quia non parva quæstio de chorepiscoporum superstitione ad nos non semel aut bis vel ter venerit, sed sæpissime nostris auribus molestiam intulerit. Ipsa enim quæstio non solum inter clericos, sed etiam inter laicos crebrius ventilabatur. Dicebant ergo presbyteri, diaconi, & subdiaconi, a regularibus episcopis ordinati, non eos esse presbyteros, vel diaconos, aut subdiaconos, qui a chorepiscopis videbantur quasi sacrati, nec sacerdotale eos debere peragere officium, nisi forent a canonice ordinatis episcopis consummati. Summentes quoque de canonica auctoritate sanctionem, affirmabant a chorepiscopis ordinatos, vulneratum potius quam episcopaliter sanctificationem per illam manus impositionem habere caput. Ubi autem vulnus intus est, medicina est adhibenda, quo possit recipere sanitatem. Similiter & laici dicebant, quod talium ministrorum vel sacerdotum, id est qui a chorepiscopis erant quasi ordinati, officia audire nollent, nec eorum infantem majores vel minores, aut familiam eorum per manus impositionem consignari vel confirmari usquam vellent, ne magis vulnus quam benedictionem acciperent. Quod iurgium cum enucleatius discutere voluissimus, placuit nobis ex hoc apostolicam sedem consulere, jubente canonica auctoritate, atque dicente: Si majores causæ in medio fuerint devolutæ, ad sedem apostolicam, ut sancta synodus statuit, & beata consuetudo exigit, incunctanter referatur. Quapropter Arnnonem archiepiscopum ad Leonem apostolicum nuntius, ut inter cetera quæ ferebat, etiam eum & hoc interrogaret: ut quidquid super his definiendum esset apostolica auctoritate a nostris episcopis regulariter sopiretur. Qui nobis verbis & scriptis ab eo renuntians hæc non est necesse iterare vel definire, quia sæpissime a suis prædecessoribus, & a multis sanctis episcopis, atque synodalibus sanctionibus eos esse prohibitos atque damnatos: & ideo non esse necesse ventilare, sed definita tenere. Dixit enim nullum fore presbyterum, vel diaconum, aut subdiaconum ab eis ordinatum, nec ecclesiam ab eis dedicatam, nec virginem consecratam, nec quemquam confirmatum, neque quidquam quod de episcopali ministerio præsumptum esse peractum: sed quidquid ex his ab eis illicitè erat præsumptum, omnia a canonice ordinatis episcopis debere rite peragere, & in meliorem statum reformare: quia quod non ostenditur gestum, ratio non sinit ut videatur iteratum. Prædictos autem chorepiscopos omnes præceptis damnare, & in exilio detrudi. Ita vero omnes maxime regni nobis a Deo commissi episcopi cum eodem Arnnone, permittente præfato apostolico, mitius tractantes, jam dictos villanos episcopos inter presbyteros statuerunt, ita ut amplius nihil de episcopali ministerio præsumerent, nec ipsi de-

inceps a quoquam fierent, qui gradus sui periculum vitare vellet. Decretum namque est in illa synodo, quam Regisbruc pro eadem vel pro aliis causis apostolica auctoritate præfato præfexto habuimus, nihil ex prædictis a quoquam eorum agere nec facere volentibus consentire, sed quidquid ab eis episcopaliter præsumptum est, a canonice ordinatis episcopis peragi debere, nec ullum usquam de episcopali ministerio a chorepiscopis aliquid accepisse, quia nihil in dante erat, quod aliquis horum accipere potuisset, quoniam quod non habuit quis eorum, dare non potuit. Nam episcopi non erant, quia nec ad quamdam civitatis episcopalem sedem titulati erant, nec canonice a tribus episcopis ordinati. Ideo de episcopali ministerio nihil agere potuerunt: & idcirco non ostenditur gestum, quod præfixi agere putaverunt, quia quod non habuerunt, nullatenus dare potuerunt. Ideo namque nulla causa permittit, ut videatur iteratum, quod de causis memoratis a canonice ordinatis episcopis cognoscitur regulariter peractum. Unde & cum sæpe quæstio de male accepto honore nascatur, quis ambigat nequaquam esse tribuendum quod non docetur fuisse collatum? Scimus enim, sicut & in antiquis patrum legitimus decretis, posse vera ac iusta legitimi episcopi benedictione auferri omne vitium quod a vitioso fuerat injectum.

CAP. II.

Ut nullus chorepiscopus per impositionem manus Spiritum Sanctum tradat, aut consecrationem perficiat.

Placuit, sicut Leonis papæ, & omnium episcoporum nostrorum, atque reliquorum fidelium generali & synodali consultu decrevimus, ut nullus chorepiscopus per manus impositionem Spiritum Sanctum tradere, aut sacerdotes vel levitas, aut subdiaconos sacrare, vel virgines velare, aut sanctum chrisma conficere, vel ecclesias aut altaria sacrare, aut benedictionem in publica missa populis tribuere præsumat: quæ omnia summis pontificibus, id est, cathedralibus episcopis debentur, & non chorepiscopis vel presbyteris, quorum formam juxta sanctorum canonum decreta chorepiscopi gerunt. Si autem aliquid ex his agere tentaverint, irrita erunt quæ ab eis geruntur, & ipsi omni ecclesiastico honore funditus priventur.

CAP. III.

De his qui a chorepiscopis sunt ordinati presbyteri, diaconi vel subdiaconi.

Ut hi qui a chorepiscopis presbyteri, vel diaconi, vel subdiaconi sunt ordinati, nullatenus in presbyteratus, diaconatus, vel subdiaconatus officio ministrare præsumant. Similiter homines, qui imperitis videntur ab eis esse confirmati, vel virgines seu ecclesiæ sacratæ, aut chrisma confectum, sive altaria dedicata, pro confirmatis, vel sacratis, aut dedicatis minime habeantur, quia quæ illi non habuerunt dare non potuerunt: quoniam ex his eis quidquam agere non licet, quæ omnia summis pontificibus debentur, & non chorepiscopis, qui nec summi pontifices vel episcopi fuerunt, nec deinceps usquam fieri possunt. Nullum enim

ANNO
CHRISTI
801.
Vide quæ de
illa synodo
dicta sunt
paulo ante
Pag. 105 B.
Ratione.

tributum

Lib. 7 c. 188.

Lib. 7 c. 188.

ex

ANNO
CHRISTI
801.ANNO
CHRISTI
801.

ex LXX. ex his aliquid unquam fecisse legimus vel scimus; ad quorum exemplum & formam presbyteros vel chorepiscopos, antequam ipsi chorepiscopi prohibiti essent, fuisse agnovimus. Hæc vero omnia a cathedralibus episcopis, qui a comprovincialibus episcopis, aut presentia, aut judicio metropolitani consecrati esse noscuntur, agenda sunt, & non a presbyteris, vel chorepiscopis, qui ambo unius formæ esse videntur. Quæ si ab eis aut propter imperitiam, aut propter præsumptionem acta, ut prædictum est, ab imperitis esse potantur, a cathedralibus tamen episcopis reformanda vel præagenda sunt: quia quæ illi in his agere cogitarunt imperfecta remanserunt, & ut jam prælibatum est, quod illi non habuerunt, dare non potuerunt. B Episcopi namque non fuerunt, quia nec a tribus episcopis, nec ad aliquam episcopalem cathedralam ordinati fuerunt: & ideo ex his nihil agere potuerunt. Et ne alicui talis ordinatio, vel confirmatio, aut consecratio, reiteratio esse videatur, attendat illud quod scriptum est: Quod non ostenditur gestum, ratio non sinit ut videatur iteratum.

habuimus, deinceps summopere nobis providendum est, ne pro prædictis illicitis & spurcissimis luxuriis his, quod ablit, carceamus. Nam multas regiones, quæ rerum ecclesiarum invasiones, vastationes, alienationes, vexationesque, & sacerdotum reliquorumque servorum Dei oppressiones, vel quascumque injurias, quæ jam dicta illicita, & adulteria, vel sodomiticam luxuriam, vel commixtionem meretricum sectatæ fuerunt, nec in bello seculari fortes, nec in fide stabiles perstiterunt. Et qualiter Dominus talium criminum patratibus ultrices pœnas per Sarracenos, & alios populos, venire & sœvire permisit, cunctis earum gesta legentibus liquet. Et nisi nos ab his caveamus, similia nobis supervenire non dubitamus, quia vindex est Deus his hominibus. Quapropter sciat unusquisque nobis subiectus, qui in uno ex his repertus atque convictus fuerit, & honores si habet omnes perdere, & in carcerem se usque ad justam emendationem, atque per publicæ poenitentiae satisfactionem retrudi, & ab omnium fidelium consortio fieri alienum. Valde enim cavenda est illa fovea, in quam alios cecidisse cognovimus.

C A P. IV.

De chorepiscopis, ne deinceps fiant.

Lib. 6. c. 119. Placuit ne chorepiscopi a quibusdam deinceps fiant, quoniam hætenus a nescientibus sanctorum patrum, & maxime apostolicorum decretis suisque quietibus ac delectationibus inhzrentes facti sunt. Idcirco & olim sæpe, & nostro a sancta apostolica sede tempore sunt prohibiti, & ne deinceps a quoquam tam ordinante, quam ordinari cupiente, talis præsumptio assumatur, a cunctis nostri regni episcopis est in synodo canonicè prohibitum.

Sunt & alia de chorepiscopis capitula, libro 6. capite 284. & libro 7. capite 310. & 318. quæ propterea hoc loco præmittimus, quia novi nihil continent. Adum est etiam postea de istis in concilio Parisiensi sub Ludovico Pio, & in concilio Meldensi sub Carolo Calvo, & in aliis.

T I T U L U S V.

DE ECCLESIIS ET ECCLESIASTICIS
H O M I N I B U S.

C A P. I.

De ecclesiarum servorumque Dei oppressionibus, & de aliis sceleribus nefandis ob quæ regna percussa sunt, ut penitus caveantur.

Lib. 7. c. 107.

Prohibemus omnino sub pena sacrilegii generaliter omnibus, cunctarum ecclesiarum rerum invasiones, vastationes, alienationes, sacerdotumque & reliquorum servorum Dei oppressiones, vexationes, atque cunctorum generum injurias, nec non & cunctis utriusque sexus hominibus adulteria, fornicationes, sodomiticasque luxurias, atque incesta, vel cuncta illicita conjugia, homicidia injusta, perjurya, falsa testimonia, & omnia illicita: pro quibus non solum regna vel reges, sed etiam homines in eis commanentes perire cognovimus. Sed quia Deo auxiliante per merita & intercessionem sanctorum servorumque Dei, quos sublimare & honorare curavimus atque curamus, hætenus nos & successores nostri regna & regiones acquisivimus, & victorias multas

Concil. General. Tom. XIII.

C A P. II.

E P I S T O L A

C A R O L I I M P E R A T O R I S

AD PIPPINUM FILIUM REGEM ITALIÆ

De pace ecclesiarum Dei, & illis servientium.

Carolus serenissimus Augustus a Deo coronatus, magnans, pacificus imperator, Romanorum gubernans imperium, ac per misericordiam Dei rex Francorum & Langobardorum, dilectissimo filio nostro Pippino glorioso regi sempiternam in Domino salutem.

Pervenit ad aures nostras, quod aliqui duces, & eorum juniores, castaldii, vicarii, centenarii, seu reliqui ministeriales, falconarii, venatores, & ceteri per singula territoria habitantes vel discurrantes, mansionaticos & paravæda accipiant, non solum super liberos homines, sed etiam in ecclesias Dei, monasteria videlicet virorum ac puellarum, & xenodochia, atque diversas plebes, & super reliquos servientes ecclesiarum Dei, in eorum opera, id est in vineis, & campis, seu pratis, nec non & in eorum ædificiis illos faciant operari, & carnaticos, & vinum contra omnem justitiam ab eis exactare non cessant, & multas oppressiones patiantur ipsæ ecclesie Dei, vel servientes earum. Ideoque, carissime filii, has literas ad tuam dilectionem direximus, ut hanc causam diligenter & prudenter inquirere facias, & si veritas est quod ita factum sit, deinceps omnimodis emendare & corrigere studeas: quatenus in diebus nostris ac tuis pax ecclesiarum Dei, sive illarum servientium, in omnibus conservetur, & ut merces copiosa nobis ac tibi exinde jugiter accrescat. Audivimus etiam, quod quedam capitula quæ in lege scribi iussimus, per aliqua loca aliqui ex nostris ac vestris dicunt, quod nos nequaquam illis hanc causam ad notitiam per nosmetipsos conditam habeamus: & ideo nolunt eis obedire, nec consentire, neque pro lege tenere. Tu autem

Yyy 2 tem

ANNO
CHRISTI
801.

tem nostri, quomodo vel qualiter tecum locuti fuimus de ipsis capitulis. Et ideo admonemus tuam amabilem dilectionem, ut per unum regnum tibi a Deo commissum ea nota faciat, & obedire atque implere præcipiat. De episcopis & sacerdotibus occisis, sicut statutum habemus, & de reliquis quibuslibet causis. Veruntamen de presbyteris videtur nobis, ut si liber natus est presbyter, tripla compositione secundum tuam legem fiat compositus: & si plagatus fuerit, secundum qualitatein plagatum vel disciplinam tripla compositione emendetur qui hoc perpetraverit. Si tamen presbyter servus natus fuerit, secundum illius natiuitatem tripla compositione solvatur in plagis & disciplinis. Et de diaconibus similiter fiat. His expletis bene vale semper in Domino, fili dilectissime.

CAP. III

Qualiter ex factis aut mansis, vel quartis, manopera & reliqua seruitia exigantur vel agantur

Pro nimia reclamacione quæ ad nos venit de hominibus ecclesiasticis, seu fiscalis, qui non erant ad iurati, quando in Cenomannico fuimus, visum est nobis una cum consilio fidelium nostrorum statuere, ut quicumque de prædictis hominibus quartam facti tenet, cum suis animalibus seniori suo pleniter unum diem cum suo aratro in campo dominico aret; & postea nullum seruitium & manuale in ipsa hebdomada a seniore suo requiratur. Et qui tanta animalia non habet, ut in uno die hoc explere valeat, persolvat prædictum opus in duobus diebus. Et qui solummodo ita invalida, ut per se non possit arare, quatuor animalia habet, cum eis locatis sibi aliis aret uno die in campo senioris, & uno die postmodum in ipsa hebdomada opera manuum faciat. Qui nihil ex his facere potest, neque animalia habet, per tres dies seniori suo a mane usque ad vesperam operetur & senior suus ei amplius non requirat. Diversis namque modis hæc agebantur; a quibusdam rota hebdomada operabatur, a quibusdam dimidia, & a quibusdam duobus diebus. Ideo hæc statuimus, ut nec familia se a prædictis operibus subtrahere possit, neque a senioribus amplius eis requiratur. Et qui minus quartæ optimæ de terra habet, secundum estimationem suam telluris opera faciat.

Hæc ab Adalardo comite palatii nostri ad eorum satisfactionem una cum aliis fidelibus nostris præcipi nostræ vice & publice annuntiari iussimus.

NOTA JACOBI SIRMONDI, S. J.

(Caroli magni secula capitula.) Non est hæc verus collectio, sed nostra. Seligimus ergo, atque in unum conuicimus, quæ de prædictis capitulis a Carolo magno constituta sparsim apud Benedicum Levitam, & alios diffusa legabantur. Et quia hæc a Carolo partim adhuc rege, partim iam imperatore decreta constabat, nec idem tempus erat omnium, ac singulorum fere incertum, hæc potissimum anno, qui ejus imperii natalem præcessit, assignando conuicimus.

DE SYNODIS SEU CONVENTIBUS PUBLICIS A CAROLO MAGNO POST ADEPTUM IMPERIUM CELEBRATIS, & DE CAPITULARIBUS QUÆ IN ILLA EMITA FERUNTUR.

Difficile erat in re obscura pronuntiare, sed lucem nobis attulit vetus codex Metensis, qui unus omnium.

quos vidimus, plura ceteris Caroli Augusti capitularia continet, eademque per singulos imperii ejus annos digesta suis etiam locis assignat, nisi quod loci nomen in quibusdam non habet, primūque capitulare, quod ad Italiam potius spectet, penitus omittit. Hoc igitur excepto, reliqua in huic modum representat.

ANNO
CHRISTI
801.

CAPITULA CAROLI AUGUSTI PER ANNOS IMPERII DIGESTA.

Anno I. Romæ. Capitula ad Longobardos. Hæc extant in m. Palatii no. manut. Hofstrensi. Apud me sunt ea, et opus capitula numero 800 cum brevi præfatione.

Anno II. Sine loco. Capitula missis dominicis data.

Anno III. Aquisgrani. Capitula que in lege Salica addi iussit. Item, De lege Ripuarienle, & alia diversa.

Anno IV. Ad Salz. Capitula VII. Item, Ad monitio ad presbyteros.

Anno V. ad Theotonem villam. Capitula infra ecclesiam XVI. Ad omnes generaliter XXIII.

Anno VI. ad Niumaga, infra quadragesimam. Capitula XVIII.

Anno VII. in Aquis palatio. Capitula VII. Memoratorium, &c.

Anno VIII. in Aquis palatio. Capitulare triplex.

Anno IX. in Aquis palatio, Capitula XXXVII. De ecclesiis non bene, &c.

Anno X. in Aquis palatio. Capitula XVIII. De clamatoribus, &c.

Anno XI. Sine loco. Capitularia duo interrogationis. Item capitula VIII. Cnr exercitus deferantur.

Anno XII. Bononiz in litore maris. Capitula XI. Quicumque liber, &c. Capitula XIII. Pro iustitiis faciendis.

Anno XIII. Aquisgrani. Capitula XXVIII. Ut unusquisque archiepiscopus.

Horum partem habet editio Bavarica constitutionum Caroli magni, sed nullo digestam ordine, multique partim mendis depravatam, quibus caret optimus codex sancti Vincentii Metensis quo potissimum uti sumus. Ex his porro capitularibus illa dumtaxat, quæ mera sunt ecclesiastica, integra subiicimus: ex reliquis que mixta erant, ea solum a nobis ex parte sunt, quæ ad ecclesiam visa pertinet.

CAROLI MAGNI IMPERATORIS

CAPITULA ECCLESIASTICA.

Excerpta ex variis capitularibus per diversos ejus imperii annos & loca constitutis.

I.

De episcopis & aliis sacerdotibus. Ex capitulis, quæ missis anno II. data sunt, cap. 2.

DE EPISCOPIS & RELIQUIS SACERDOTIBUS, SI SECUNDUM CANONICAM INSTITUTIONEM VIVANT, & SI CANONES BENE INTELLIGANT & ADIMPLEANT.

II.

De abbatibus. Ex iisdem cap. 3.
De abbatibus, utrum secundum regulam & canonicè vivant: & si regulam aut canones bene intelligant.

III.

De monasteriis virorum. Ex iisdem cap. 4.

De monasteriis virorum ubi monachi sunt si secundum regulam vivant, ubi promissa est.

IV.

ANNO CHRISTI 1017.

ANNO CHRISTI 1017.

IV.

De monasteriis puellarum Ex iisdem cap. 5.

De monasteriis puellarum, utrum secundum regulam an canonicè vivant, & de claustris eorum.

V.

De nonis & decimis, & de castitia ecclesiarum: Ex iisdem cap. 19.

De decimis, atque castitia ecclesiarum Dei, ut omnes dare & emendare studeant.

VI.

De concordia episcoporum atque abbatum, & comitum seu vassalorum dominorum & de iustitiis. Ex iisdem cap. 20.

Ut diligenter inquirent inter episcopos, abbates, sive comites, vel abbatissas atque vassallos nostros, qualem concordiam & amicitiam adinvicem habeant per singula ministeria, aut si aliqua discordia inter ipsos esse videtur, & omnem veritatem in eorum sacramento nobis exinde renuntiare non negligant. Insuper totum undecumque necesse fuerit, tam de iustitiis nostris, quam de pro iustitiis ecclesiarum Dei, viduarum, orphanorum, pupillarum, & ceterorum hominum inquirent & perficiant, & quodcumque ad emendandum invenerint, emendare studeant, in quantum melius poterunt, & quod per se emendare non potuerint, in presentiam nostram adduci faciant.

VII.

De homicidiis clericorum. Ex capitulis anno III. ad legem Saticam additis cap. 1.

Qui subdiaconum occiderit, CCC. solidos componat: qui diaconum, cccc. qui presbyterum, DC. qui episcopum, DCCC. qui monachum, cccc. solidos culpabilis iudicetur. (*)

VIII.

De confugio ad ecclesiam. Ex iisdem cap. 3.

Si quis ad ecclesiam confugium fecerit, in atrio ipsius ecclesie pacem habeat, nec sit ei necesse ecclesiam ingredi, & nullus eum inde per vim abstrahere presumat, sed liceat ei confiteri quod legit, & inde per manus bonorum hominum ad discussionem in publicum perducatur.

IX.

De his qui ad casam Dei res suas tradere voluerunt. Ex iisdem cap. 6.

Qui res suas pro anima sua ad casam Dei tradere voluerit, domi traditionem faciat coram testibus legitimis, & quae haecenus in hoste factae sunt traditiones, de quibus nulla est questio, stabiles permaneant: Si vero aliquis alii res suas tradiderit, & in hostem profectus fuerit, & ille cui res traditae sunt interim mortuus fuerit, qui res suas tradidit, cum reversus fuerit, adhibitis testibus, coram quibus traditio facta est, res suas recipiat. Si autem & ipse mortuus fuerit, heredes ejus legitimi res traditas recipiant.

A

De ecclesiis emendandis. Ex aliis capitulis eodem anno III. datis. De causis admonendis cap. 1.

De ecclesiis emendandis, ut ubi uno in loco plures fuerint quam necesse sit, destruantur quae necessarias non sunt, & aliae construuntur.

XI.

De ordinatione presbyterorum. Ex iisdem cap. 2.

Ut presbyteri non ordinentur priusquam examinentur: & ut excommunicatio passim, & sine causa non fiat.

XII.

De conversione liberi hominis. Ex iisdem cap. 12.

Ut liber homo qui in monasterio regulari comam depserit, & res suas ibidem delegaverit, promissionem factam secundum regulam firmiter teneat.

XIII.

Ut omne sacramentum in ecclesia juretur. Ex aliis eodem anno III. editis. De lege Ripuariense c. 57.

Omne sacramentum in ecclesia, aut supra reliquias, juret, & quod in ecclesia jurandum est, vel cum VI. electis, vel, si XII. esse debent, quales potuerit invenire, & sic juret. Sic illum Deus adjuvet, & illi sancti, quorum istae reliquiae sunt, ut veritatem dicat.

XIV.

De iis qui ad usus illicitos sanctum chrisma dant vel accipiunt.

Ex aliis eodem anno III. additis.

De nuper auditis & compertis cap. 7.

De clericis & laicis qui chrisma ad aliquam nimietatem dant & accipiunt: si quis presbyter aut diaconus dare aut accipere praesumpserit, gradum amittat: ceteri clerici, & nonnanes, disciplinam corporalem, & carceris custodiam sustineant, laici qui acceperint, aut alicui dederint, manum perdant.

XV.

De oratoris consecratis. Ex iisdem cap. 20.

Ut qui oratorium consecratum habet, vel habere voluerit, per consilium episcopi de suis propriis rebus ibidem largiatur: & propterea illi vici canonici non sint neglecti.

XVI.

De fame, clade, & pestilentia, si e venerit. Ex capitulis ad Theotonem villam anno V. datis ad omnes, cap. 4.

De hoc quod si e venerit fames, clades, aut inaequalitas aeris, vel alia quaecumque tribulatio, ut non expectetur edictum nostrum, sed statim Dei misericordia deprecetur in loco. Et in presenti anno de famis inopia, ut suos quisque adjuvet, & suam non nimis annonam care vendat: & ne foris imperium nostrum vendatur aliquid alimonis.

XVII.

De liberis hominibus qui ad monasteria converti volunt. Ex iisdem cap. 16.

De liberis hominibus qui ad servitium Dei se tra-

(*) Hanc legem ita declaratam legi in MS. Cod. legum Longobardicarum, Francicarum & Saxonicarum, per titulos digestarum, quem necum olim communiavit vir eruditus P. Magist. Aloysius Baroni Ord. Servus. D. M. Virg.

Cardus Imp. Qui monachum CCC. De episcopis & Sacerdotibus occisis, sicut stabilitum habemus, fiat, & de reliquis quibuslibet causis. Verumtamen de Presbyteris videtur nobis, ut quilibet natus est per triplicem compositionem secundum legem suam, & compositum fiat ab eo, qui hoc perpetravit. Et si plagiatus fuerit secundum quantitatem & qualitatem plagarum, vel disciplinam tripla compositio secundum legem suam emendetur ab eo qui hoc perpetravit. Si autem servus Presbyter natus fuerit, secundum nationem illius tripla compositio solvatur in plagis & disciplinis. Et de Diaconibus similiter fiat. Manf.

ANNO
CHRISTI
801.

tradere volunt, ut prius hoc non faciant, quam a nobis licentiam postulent. Hoc ideo, quia audivimus aliquos ex illis non tam causa devotionis, quam exercitum, seu aliam functionem regalem fugiendo, quosdam vero cupiditatis causa ab his qui res illorum concupiscunt circumventos audivimus. Et hoc ideo fieri prohibemus.

XVIII.

De ecclesiis, sine sanctis noviter inventis. Ex iisdem cap. 18.

De ecclesiis, seu sanctis noviter sine auctoritate inventis, nisi episcopo probante, minime venerentur: salva etiam & de hoc & de omnibus ecclesiis canonica auctoritate.

XIX.

De missis qui per civitates & monasteria mittuntur. Ex capitulis anno VI. ad Niumagam editis cap. 3.

Ut prædicti missi per singulas civitates & monasteria virorum & puellarum, prævideant quomodo aut qualiter in domibus ecclesiarum & ornamentis ecclesie emendatæ vel restauratæ esse videntur, & diligenter inquirent de conversatione singulorum, vel quomodo emendatum habeant quod iustissimum de eorum lectione & cantu ceterisque disciplinis ecclesie pertinentibus.

XX.

De thesauris ecclesiasticis. Ex iisdem cap. 4.

Ut singuli episcopi, abbates, seu abbatissæ, diligenter considerent thesauros ecclesiasticos, ne propter perfidiam aut negligentiam custodum aliquid de gemmis aut de vasibus, reliquo quoque thesauro perditum sit; quia dictum est nobis, quod negotiatores Judæi, nec non & alii gloriantur, quod quidquid eis placet possint ab eis emere.

XXI.

De mercatis, ut die dominico non fiant. Ex capitulis anno IX. datis in Aquensi palatio cap. 18.

De mercatis, ut die dominico non agantur. sed in diebus quibus homines ad opus dominorum suorum debent operari.

XXII.

Quod iudicio Dei credendum sit. Ex iisdem cap. 20.

Ut omnes iudicio Dei credant absque ulla dubitatione.

XXIII.

Si presbyter sanctum chrismum dederit ad iudicium subvertendum. Ex iisdem cap. 21.

Si presbyter chrismum dederit, ab episcopo degradetur, & postmodum a iudice manum perdat, si propter iudicium subvertendum hoc fecerit.

XXIV.

De admonitione sacerdotum. Ex capitulis anno X. Aquis palatio datis cap. 4.

Ut sacerdotes admonerent populum, ut elemosinas dent, & orationes faciant propter diversas plagas, quas assidue pro peccatis patimur.

XXV.

De predicatione ad plebem. Ex iisdem cap. 5.

Ut ipsi sacerdotes, unusquisque secundum ordinem suum, prædicare, & docere studeat plebem sibi commissam.

XXVI.

De ebrietate. Ex iisdem cap. 6.
De ebrietate, ut primum omnium seniores

semetipsum exinde vetent, & eorum junioribus exemplum bonæ sobrietatis ostendant.

XXVII.

De admonitione ad omnes. Ex iisdem cap. 7.

Admonendi sunt omnes generaliter secundum evangelicam auctoritatem, ut sic luceant opera vestra coram hominibus, ut glorificent patrem vestrum qui in cælis est.

XXVIII.

De elemosyna mittenda Hierosolymam. Ex iisdem cap. 17.

De elemosyna mittenda ad Jerusalem propter ecclesias Dei restaurandas.

XXIX.

Ut malignus nemo consentiat. Ex iisdem cap. 18.

Ut nullus hominibus malignis consentiat, sed magis in quantum potest resistat, ut pauperes, orphani, vidui & ecclesie Dei pacem habeant.

XXX.

Ut non nisi permissione regali brunia, vel gladius homini extraneo a quolibet detur aut vendatur. Ex capitulis anno XII. Bononiæ datis.

cap. 10.

Constitutum est, ut neque episcopus, neque abbas, aut abbatissa, vel quilibet rector ecclesie, bruniam vel gladium, sine nostro permissu, cuilibet homini extraneo, aut dare, aut vevendare præsumat, nisi tantum vassalis suis. Et si evenerit, ut in qualibet ecclesia, vel sancto loco, plures brunias habeant quam ad homines rectoris ejusdem ecclesie sufficiant, tunc principem idem rector ecclesie interroget quid de his fieri præcipiat.

XXXI.

De episcopis, abbatibus, comitibus, & potentioribus, si causam inter se habuerint.

Ex aliis eodem anno XII. pro iustitiis faciendis cap. 2.

Ut episcopi, abbates, comites, & potentiores, si causam inter se habuerint, ac se pacificare noluerint, ad nostram jubeantur venire præsentiam, neque illorum contentio aliubi finiatur. Neque propter hoc pauperum & minus potentium iustitiæ remaneant, neque comes palatii nostri recentiores causas sine nostra iustione finire præsumat, sed tantum ad pauperum & minus potentium iustitias faciendas sibi sciat esse vacandum.

XXXII.

Curanda episcopis in visitatione parochia. Ex capitulis, ex lege Salica, Romana, & Gombata cap. 1.

Ut episcopi circumeant parochias sibi commissas, & ibi inquirendi studium habeant de incestu, de patricidiis, fratricidiis, adulteriis, & aliis malis quæ contraria sunt Deo, quæ in sacris scripturis leguntur, quod ea Christiani devitare debent. Et infra illorum parochias ecclesias, quibus necesse est, emendandi curam habeant. Similiter tam nostras a nobis in beneficio datas, quam & aliorum, ubi reliquæ præesse videntur. Et ut monachi per verbum episcopi, & per regimen abbati, & per bona illorum exempla regulariter vivant, prout loca locata sunt. Et ut præpositus, & hi qui foras monasteria sunt, ne venatores habeant: quia jam frequenter iustissimum ne monachi foras monasterium habitassent.

ANNO
CHRISTI
801.

Lib. 1. c. 108.

Append. 1
cap. 21.

1068. c. 11.

Lib. 1. c. 111.

Lib. 1. c. 112.

* Lex Gombata corrupte sic dicta pro Gombata, a Burgund. reg. iode conc. Francof. cap. 47. Gombata. & in cap. Aquifran. Gombatini qui Gombata lege vivebant. Sirm. 2. d. 1.

ANNO CHRISTI 801.

XXXIII.

Ut ecclesia pacem habeant. Ex iisdem cap. 2. Ut ecclesiam, vidam, & pupillit, per bannum regis pacem habeant. Sin aliter, in presentia nostra hoc veniat si fieri potest. Sin autem, missi nostri investigent illud, quomodo gestum sit, & nobis remittent.

XXXIV.

De advocatis episcoporum & abbatum.

Ex iisdem cap. 14.

Ut episcopi & abbates advocatos habeant, & ipsi habeant in illo comitatu propriam hereditatem, & ut ipsi recti & boni sint, & habeant voluntatem recte & iuste causas perficere.

A XIX. De pascha & die dominico, & reliquis festivitibus.

XX. De jeuniis & quadragesima, vel litaniis.

XXI. Ut festivitates preclares non nisi in civitatibus aut in vicis publicis teneantur.

XXII. De hoc officio.

XXIII. Ut omnes fideles communicent, & ad missas expectent finalem deprecationem.

De presbyteris, diaconibus, & reliquis ex clero, cu decretis & canone sancti Silvestri, & xxiv. episcoporum.

Fecit hos gradus in gremio synodi, ut non

verberet presbyterum, non subdiaconus adversus diaconum, non acolytus adversus subdiaconum, non exorcista adversus acolytum, non lector adversam exorcistam, nec ostiarius adversus lectorem det accusationem aliquam. Et non damnabitur presul sine lxxii. testibus: neque presul summus a quoquam iudicabitur, quoniam scriptum est Non es discipulus super magistrum. Presbyter autem nisi in xlv. testimoniis non damnabitur: diaconus autem in cardine constitutus urbis Romae nisi xxxvii. testibus non condemnabitur: subdiaconus, acolytus, exorcista, lector nisi sicut scriptum est in vii. testimoniis filios habentibus & uxorem, & omnino Christum predicantibus. Sic datur mystica veritas.

CAPITULARE * EPISCOPORUM.

Hec sunt capitula ex divinarum scripturarum scriptis, que electi sacerdotes custodienda atque adimplenda censuerunt.

Extant in Baluzio T. I. pag. 357. edit. Paris.

OBSERVATIO PHILIPPI LABBE, S. J.

Hoc loco in m. Palatino Bibl. Vatic. subiunguntur alia diversa capitula non edita a pag. 13. ad pag. 18. Principium: In primis de Avellanensib. &c. Finis: nec consentans fuerunt. Sed pag. 16. post capitulum XIX. Ita notatur: Hoc fuit datum ad Aquit. in tertio anno imperii domini Caroli Augusti, quando synodus ibi magna fuit. Quod ad capitula ibidem sequentia pertinere existimabat V. C. Lucas Holstenius: iis enim finitibus subiungitur: In quarto ad Salz, &c. ut paulo post occurrat. De his vero omnibus si ulla visum fuerit plura dicemus in notis.

CAPITULA EXCERPTA DE CANONE.

I. Ut per singulos annos synodus bis fiat.

II. Qualis ad sacerdotium vel sacros ordines, secundum quod in canone legimus venire non potest.

III. Ut nequaquam inter duos metro politanos provincia dividatur.

IV. Ne in una civitate duo sint episcopi, & de vicariis eorum.

V. Quod non oporteat ordinationes episcoporum diu differre.

VI. De ordinatis episcopis, nec receptis.

VII. Quod non oporteat absolute quoslibet ordinare.

VIII. De servo, si nesciente domino suo fuerit ordinatus.

IX. Quod non liceat clericum in duobus civitatibus ministrare, nec abbates plurima monasteria aut cellas habere.

X. Ne de uno loco ad alium transeat episcopus sine decreto episcoporum, velut clericus sine iussione episcopi sui.

XI. De peregrinis episcopis & clericis.

XII. De litteris peregrinorum, & clericis sine litteris ambulantibus.

XIII. Qualis, vel pro qualibus culpis quis secundum canonicam institutionem degradetur de officio sacerdotali.

XIV. De expulso ab ecclesia, & excommunicatione vel damnato ab officio.

XV. De ordine ecclesiastico, & officio missarum, & reliquiis sanctorum, & oratoriis villaribus.

XVI. De altaribus non consecrandis nisi lapideis.

XVII. De confirmatione cum chrismate.

XVIII. De baptismo.

CAROLI MAGNI IMPERATORIS

CAPITULARE * QUARTO IMPERII

ANNO DATUM AD SALZ.

Extant in Baluz. Tom. I. pag. 415. edit. Paris.

ADMONITIO IMPERATORIS

AD PRESBYTEROS.

Extant in Baluz. ibid. p. 417.

CAPITULARE DOMINICUM

Datum anno incarnationis domini nostri Jesu dcccv. ad Theodonis villam, anno imperii domini Caroli quinto.

Extant in Baluz. Tom. I. p. 421. edit. Paris.

CAROLI MAGNI IMPERATORIS

CAPITULARE INTERROGATIONIS,

Quod anno imperii sui undecimo edidit, de iis que pro communi omnium utilitate interroganda constituit.

I. In primis separare volumus episcopos, abbates, & comites nostros, & singulariter illos alloqui.

II. Que causas efficiunt, ut unus alter adjutorium prestare nolit, sive in marcha, sive in exercitu, ubi aliquid utilitatis defensione patrie facere debet.

III. Unde illis frequentissimas causationes, in quibus unus alteri querit quidquid parem suum viderit possidentem.

IV.

ad an. 801. viti docti re- vocant. De hoc vide que supra notati- mus.

ANNO CHRISTI 801. Ibid. c. 27. 16.

Lib. c. 128.

Lib. c.

Matth. 10.

ANNO CHRISTI 801. Vide principium Alcuini in Genesim.

ANNO CHRISTI 801.

ANNO CHRISTI 801.

ANNO
CHRISTI
811.

IV. De eo quod quilibet alterius hominem ad se fugientem suscipit.

V. Interrogandi sunt, in quibus rebus vel locis ecclesiastici laicis, aut laici ecclesiasticis ministerium suum impediunt. In hoc loco discutendum est, atque interveniendum, in quantum se episcopus, aut abbas rebus secularibus debeat interere, vel in quantum comes, vel alter laicus, in ecclesiastica negotia. Hic interrogandum est acutissime, quid sit quod apostolus ait: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus*, vel ad quos sermo iste pertineat.

VI. Quid sit quod unusquisque Christianus in baptismo, vel quibus abrenuntiet.

VII. Quæ sectando vel negligendo ipsam suam renuntiationem vel abrenuntiationem irritam faciant.

VIII. Quod ille bene in Deum non credit, qui præcepta ejus impune se contemnere putat, vel qui ea quasi non ventura despicit, quæ ille comminatus est.

IX. Quod in nobis despiciendum est, utrum vere Christiani sumus: quod in consideratione vite vel morum nostrorum facillime cognosci potest, si diligenter conversationem coram discutere voluerimus.

X. De vita & moribus pastorum nostrorum, id est episcoporum, qui populo Dei non solum docendo, sed etiam vivendo exemplum bonum dare debent. Iplis namque apostolum dixisse credimus, ubi dicit: *Imitatores mei estote, & observate eos qui ita ambiant, sicut habetis formam nostram*.

XI. De vita eorum qui dicuntur canonici, qualis esse debeat.

XII. De conversatione monachorum, & utrum aliqui monachi esse possint; præter eos qui regulam sancti Benedicti observant. Inquirendum etiam, si in Gallia monachi fuissent, priusquam traditio regulæ sancti Benedicti in has parochias pervenisset.

XIII. Ista conservetis sicut vobis decet, & in vobis confido, piissimi pontifices, & in quantum investigare possum, vobis mittere seu scribere non dubito. Bene valete in Domino.

ITEM BREVIS CAPITULORUM
quibus fideles nostros episcopos, & abbates alii-
qui volumus & commone. De communi omnium
nostrum utilitate.

Primo commemorandum est, quod anno præterito tria triduana jejunia fecimus, Deum orando, ut ille nobis dignaretur ostendere, in quibus conversatio nostra coram illo emendari debuisset: quod nunc facere desideramus.

II. Quærendum est in primis ecclesiasticis, id est, episcopis & abbatibus, ut illi nobis patefaciant de conversatione sua, qualiter vivere debeant, ut cognoscere valeamus, cui de illis aut bonum, aut aliud aliquid resrenati credere debemus; & ut scire possimus in quantum cui-libet ecclesiastico, id est, episcopo, vel abbati, seu monacho, secularibus negotiis se ingerere, aut quid proprie pertineat ad illos, qui dicuntur & esse debent pastores ecclesiæ, patreque monasteriorum, ut aliud ab eis non queramus, quam quod ipse facere licet, & ut quislibet ex eis a nobis ea non querat, in quibus eis consentire non debemus.

III. Interrogare volumus ipsos ecclesiasticos, ut qui scripturas sanctas non solum ipsi discere, sed etiam alios docere debent, qui sint illi

quibus apostolus loquitur: *imitatores mei estote*: vel quis ille de quo idem dicit: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus*, aut qualiter apostolus sit imitandus, vel quomodo Deo militet.

IV. Iterum inquirendum ab eis, ut nobis veraciter patefaciant, quid sit quod apud eos dicitur sæculum relinquere, vel in quibus internoti possint hi qui sæculum relinquunt ab his qui adhuc sæculum sectantur. Utrum in eo solo quod arma non portant, nec publice conjugati sunt.

V. Inquirendum etiam, si ille sæculum dimissum habeat qui quotidie possessiones suas laudare quolibet modo, qualibet arte non cessat, suadendo de cælestis regni beatitudine, comminando de æterno supplicio inferni, & sub nomine Dei, aut cuiuslibet sancti, tam divitem quam pauperem, qui simplicioris naturæ sunt, & minus docti atque cauti inveniuntur, si rebus suis exspoliant, & legitimos heredes eorum exheredant; ac per hoc plerisque ad flagitia & scelera propter inopiam, ad quam per hoc fuerint devoluti perpetranda compellant: ut quasi necessario furta & latrocinia exercent, cui paternarum rerum hereditas, ne ad eum perveniret, ab alio præcepta est.

VI. Iterum inquirendum, quomodo sæculum reliquisset qui cupiditate ductus propter adipiscendas res, quas alium vidit possidentem, homines ad perjuriam & falsa testimonia pretio conducit: & advocatum, sive præpositum non justum ac Deum timentem, sed crudelem ac cupidum, ac perjuriam parvipendentem inquit, & ad inquisitionem rerum non qualiter, sed quanta acquirant.

VII. Quid de his dicendum, qui quasi ad amorem Dei & sanctorum, sive martyrum, sive confessorum, ossa & reliquias sanctorum corporum de loco ad locum transferunt, ibique novas basilicas construunt, & quoscumque potuerint, ut res suas illuc tradant, instantissime adhortantur. Ille siquidem vult ut videatur quasi benefacere, seque propter hoc factum bene meritum apud Deum haberi, quibus potest persuadere episcopis: palam sit hoc ideo factum, ut ad aliam perveniat potestatem.

VIII. Miramur unde accidisset, ut is qui se confiteatur sæculum reliquisse, neque omnino vult consentire ut ipse a quolibet secularis vocetur, armatus homo cum sit, & propria velit retinere, & ad eos qui nondum in totum sæculum renuntiaverunt hoc pertineat, ad ecclesiasticos vero quomodo julle pertineat penitus ignoramus, nisi illi nobis insinuaverint, qui hæc quasi licita usurpare non dubitant.

IX. Quid unusquisque Christo in baptismo promittat, vel quibus causis abrenuntiet, quamvis unicuique Christiano considerandum sit, specialiter tamen ab ecclesiasticis inquirendum, qui laicis ipsius promissionis & abrenuntiationis in sua vita exemplum præbere debent. Hic diligentissime considerandum est, & acutissime distinguendum, quæ sectando, vel quæ negligendo, unusquisque nostrum ipsam suam promissionem & abrenuntiationem vel conservet, vel irritam faciat. Et quis sit ille satanas, sive adversarius, cujus opera vel pompas in baptismo renuntiavimus. Hic autem conspiciendum est, ne perversa unusquisque faciendo, illum quislibet nostrum sequatur, cui jamdudum in baptismo renuntiavimus.

X. In quo canonum, vel in cujus sancti patris

ANNO
CHRISTI
811
Philipp. 2.
2. Tim. 2.

ANNO
CHRISTI
811

tris regula constitutum sit, ut inivus quislibet, aut clericus, aut monachus fiat: aut ubi Christus præcepisset, aut quis apostolus prædicasset, ut de nolentibus & inivis & vilibus personis congregatio fieret in ecclesia vel canonicorum vel monachorum.

XI. Quam utilitatem conferat ecclesie Christi, quod is qui pastor vel magister nec cuiuscumque venerabilis loci esse debet, magis studet in sua conversatione habere multos, quam bonos, & non tantum probis, quam multitudine hominum delectatur: plus studet ut suos clericus, vel monachus, bene cantet & legat, quam iuste & beate vivat. Quamquam non solum minime in ecclesia contemnenda sit cantandi vel legendi disciplina sed etiam omnimodis exercenda. Sed si utrumque cuiuslibet venerabili loco accedere non potest, tolerabilius tamen ferenda nobis videtur imperfectio cantandi, quam vivendi. Et quamvis bonum sit ut

ecclesie potra sint ædificia, præferendus tamen est ædificiis bonorum morum ornatu & cultu, quia in quantum nobis videtur, strictio basilicarum veteris legis quamdam trahit consuetudinem: morum autem emendatio proprie ad novum testamentum & Christianam pertinet disciplinam. Quod si Christus, & apostoli, & qui apostolos recte secuti sunt, in ecclesiastica disciplina sunt sequendi, aliter nobis in multis rebus faciendum est, quam usque modo fecissemus; multa de usu & consuetudine nostra auferenda, & non minus multa, quæ hactenus non fecimus, facienda.

XII. Quæ regula monachi vixissent in Gallia, priusquam regula sancti Benedicti in ea tradita fuisset, cum legamus sanctum Martinum & monachum fuisse, & sub se monachos habuisse, qui multo ante sanctum Benedictum fuerunt.

XIII. De sanctorum & ancillarum Dei conversatione.

ANNO
CHRISTI
811

AD CONSTITUTIONES ECCLESIASTICAS

Caroli Magni Imperatoris, celsæque ejus ætatis

JOANNIS DOMINICI MANSI
P R E F A T I O

ANNO 811.

IN calce conciliorum ad ætatem Caroli Magni pertinentium collocandas duxi sanctiones hæc ecclesiasticas ejusdem Imperatoris & aliorum; non quod omnes, vel saltem ex iis aliis quas sub exitum vitæ Caroli datas censeam; sed eo usus consilio, quod cum incerti sint temporis, ideo illis omnibus canonicis constitutionibus, de quarum epocha certi sumus, subjiciendas duxerim. Quamquam vero certus singularum annus latet, ex earum tamen diligentibus lectione intelligimus esse quidem nonnullas, quæ sub Carolo nondum ad imperium evectæ prodierunt, cum in iis Regem se, non Imperatorem nuncupet; alias vero ipsum jam dignitate illa ornatum indicant, his verbis: *In capitulis domini Imperatoris*. Posteriores istas cum prioribus una eademque serie continuatas exhibet Martenius, ex quo eas profero, omnesque simul ad tempus, quo Carolus nondum imperator renunciatus fuerat, referendas arbitratur, ratus Imperatoris titulum in his dari Carolo ea plane ratione, qua in aliquibus ejus ætatis documentis imperator dicitur, cum non nisi Regem adhuc ageret. Vicissim autem nunquam deinceps regem se appellavit, ex quo imperator distus est. Reipsa tamen duo, vel plura sunt capitularia plane diversa, nec uno, eodemque tempore vulgata. Profecto capita priora usque ad XII. ipsæ sunt sanctiones editæ a Carolo in *Synodali conventu* anno XI. regni sui, idest Christi 779 quamquam in multis auctoribus sunt, nec in paucis vitiatam apud Labbeanæ editionem emendant; & vicissim in aliis a Labbeano emendantur. Reliqua capita ad tempus posteriorius cum Imperatoris titulo Carolus jam potiretur spectare, docet caput XXXIII. quod ipsum est ad litteram caput VII inter Labbeanæ *Capitula Ecclesiastica* ex *Capitularibus* excerpta; derivaturque ex *capitulis ad Legem Salicam additis anno III. imperii*; idest Christi 803. Neque te lector moveat quod inter posteriora hæc

Capita quæ ad Carolum jam imperantem refero, legas in capite XIV. *Placuit nobis Carolo Magno gloriosissimo Regi*: id enim ab imperito scriptore ex sententia sua adjectum, vel immutatum constat, neque enim Magni titulus nisi aliquandiu post obitum Caroli accessit, ut ex Mabillonio Pagius in Crit. Baron. ad an. 814. demonstrat. Adde caput illud XIV. statim subiungi post caput XIII. *De rebus vero Ecclesiasticis* &c. quæ sanctio totidem verbis, præterquam in Baluzio *Capitular. tom. I. pag. 391.* sic offert pariter in collectione legum Caroli Magni a Muratorio *Rec. Ital. tom. I. par. II. pag. 113* vulgata; in ea vero collectione post caput illud statim succedit alterum ita conceptum. *Carolus divina vultu coronatus Romanorum regens Imperium*. Hæc forte verba in suo codice offendens scriptor Codicis, Martenio consulti brevians sic censuit. *Placuit nobis Carolo Magno gloriosissimo Regi*. Utcumque tamen res habeat sese, luc dandum censeo Capitulari Caroli Magni, quale Martenius dedit, erudito Lectori indagandum relinquens ad quem singulæ annuum Caroli sanctiones istæ pertineant. Num leges sint novæ, vel potius hinc inde ex codice legum Carolinarum decerpæ. Id enim de pluribus illarum constat: nam præter eas, quas indicavi, Caput XXV. idem est ac caput XCIX. legum Caroli ex editione Muratorii. *Rec. Ital. tom. I. par. II. Caput XXIX* repræsentat ejus editionis caput C. Caput XXXIV. est caput CII. Caput XXVIII est CXX. ex quo postremo corrigitur mendum, quod in prius illud caput Martenianum irrepit, nam pro *testis Ecclesie*, quæ est lectio Martenii, reponendum est *terris Ecclesie* Caput XXVIII. est caput CXX. legum Caroli apud eundem Muratorium, cujus editio optime ex Marteniano Cod. hic corrigitur; quo enim loco ibi placita fieri in ecclesia & in *terris ecclesie circumjacentibus* vel *coherentibus* vetantur, Martenianus

ANNO
CHRISTI
814.

pro terris legit testis. Sequens etiam caput A
XXIX. est idem cum Muratoriano C. & caput
XXX. est CXXI. Murator. Suot etiam ex his
legibus quædam alium præter Carolum ma-
gnum habentes auctorem quod ex capite Mar-
teniano XXXII. discimus; ipsa enim lex toti-
dem verbis comparat in collectione legum si-
ve Ludovici II., ut est apud Baluzium Capitu-
lar. tom. II. pag. 339. sive Ludovici pii ut ex
Cod. Estensi probat Murator. Rer. Ital. tom. I.
pag. 133. cap. xxxiv.

Reliqua Capitularia quæ profero ex eodem
Marteno nihil forte habent cum aliis antehac
editis commune.

CAPITULARE B CAROLI MAGNI regis Francorum.

Ex ms. codice bibliothecæ Cbigiana eruit Mabilio-
nius, & vulgavit Martene Vet. Monum.
tom. VII. pag. 5.

OBSERVATIO PRÆVIA MARTENII.

Sequens capitulare ex vetustissimo codice seculo
nono exarato, olim Romani S. Paulini mona-
sterii, tunc Cbigii cardinalis bibliothecæ, eruit Ma-
bilius. Auctor seipsum prodit cap. 12. ubi Pip-
pinum genitorem suam appellat, & cap. 14. quod
sic incipit: Placuit nobis Carolo magno glorio-
sissimo regi. Hinc patet capitulare hoc editum
fuisse antequam Carolus imperialis diademate deco-
raretur. Nec refert quod cap. 29. citetur capitula-
re domni imperatoris: nam reges se olim etiam
imperatores appellabant. Ita Pippinus imperatoris
nomen donatur in lib. 2. legis Longobardorum,
tit. 46. num. 1.

I. DE Metropolitanis, ut suffraganei episco-
pi eis secundum canones subiecti sint;
& ea quæ erga ministerium illorum emendan-
da cognoscunt, libenti animo emendent atque
corrigant.

II. De episcopis, ut ubi in præfens ordinati
non sunt, sine tarditate ordinentur.

III. De monasteriis quæ regularia fuerunt,
ut secundum regulam vivant; necnon & mona-
steria puellarum ordinem sanctum custodiant,
& unaquæque abbatisa sine intermissione in
suo monasterio resideat.

IV. Ut episcopi presbyteris & clericis infra il-
lorum parochiam vel de suo ministerio potesta-
tem habeant secundum canones facere.

V. Ut episcopi de incestuosis hominibus emen-
dandi licentiam habeant ad regendum: & si de
ipsis incestuosis aliquis post iudicium episcopi in
ipso incestuoso iterum miserint, si a laudem ha-
buerint, ipsam fidei regis recipiat.

VI. Nulli liceat alterius clericum recipere,
nec ordinare in aliquo gradu, sine dimissoria
sui episcopi de cuius parochia (existit.)

VII. De decimis ut unusquisque homo suam
decimam donet, & per iustionem & consilium
episcopi in cuius parochia fuerint, dispensen-
tur.

VIII. De homicidiis & ceteris malefactori-
bus, qui legibus aut pro pace facienda mori
debent, nemo eos ad exultationem in eccle-
siam suam introire permittat: & si absque vo-
luntate pastoris ibidem introierit: tunc ipse, in

cujus ecclesia est, nullum victum ei donet,
nec alium dare permittat.

IX. Ut latrones de infra emunitatem illo-
rum iudices & advocati, ad comitum placitum,
quando eis annuauerint, præsentent: & si di-
xerint, quod illos latrones præsentare non po-
tuerint; postquam eis denunciatum fuerit, nec
pro nulla iustitia dilatanda illis latronibus non
consensissent, nec pro causa dilatationis de sua
potestate, vel de suo ministerio ipsos latrones
non iactassent, & hoc iret ut pro sua volunta-
te, si possunt, ipsos latrones præsentare debeant
ad iustitias faciendum. Similiter & vassi domi-
nici ipsum exemplum exinde sustineant; & qui
suprascripta sacramenta sine perjurio jurare non
potuerint, si beneficium habuerint, aut adum
per ipsum perdat: & si beneficium non habue-
rint, bannum dominicum solvant.

X. Si quis perjurium fecerit, nullam redem-
ptionem ei facere liceat, nisi manum perdat:
& si ille qui prius illi sacramentum jurat, de
illo perjurio probatus fuerit, & aliqui de suis
juratoribus dixerint, quod nesciens se sibi per-
jurasset, aut hoc apud iudicium Dei approbet
verum esse, aut similiter manum perdat, de
cujus causa perjuria fecerit, sicut lex loci il-
lius, ubi perjurium factum est, a longo tem-
pore fuit: de quorum pretio emendare studeat.
De furto videlicet. De minoribus causis insti-
tuimus, si ille homo, cujus causa jurata fue-
rit, dicere voluerit, quod ille qui iuravit se
sciens perjurasset, stent ad crucem: & si ille
qui iuravit victus fuerit, quod se perjurasset:
suprascriptam sententiam sustineat. De majori-
bus vero causis lex quam a longo tempore ha-
buerant observetur.

XI. De vindicta & iudicio in latrones, fa-
cto testimonio episcoporum, absque peccato Co-
mites facere possunt, si ibi nec invidia, nec a-
lia occasio mala, nec injuria non interposue-
rit, nisi vera iustitia ad perficiendum & pacem
confirmandam: ut si quis latro de uuo furto
probatum fuerit oculum perdat: & si de duobus
furtis probatus fuerit, oculum perdat, & na-
sum ei capuletur: & si de tribus furtis proba-
tus fuerit, moriatur. Et his duobus furtis, un-
de oculum unum & calum perdere deberet,
constituimus, ut domini tervi illius secundum
legem cui facta sortis fuerint, solvere debeant:
de tribus vero furtis unde mori debet, mors
illius furta excludat. Et sic omne sine culpa
per invidiam aut injustam occasionem, nisi per
iustitiam & pacem faciendam, hominem disse-
cerit, honorem suum perdat, & legibus contra
quem iuste fecit, secundum penam quam intu-
lit emendet.

XII. De causis vero, quas bonæ memoriæ
genitor noster Pippinus in suis placitis & syno-
dis constituit, conservare volumus.

XIII. De rebus vero ecclesiarum quæ usque
E nunc per verbum domni regis homines secula-
res in beneficium habuerunt, ut inantea sic ha-
beant, nisi per verbum domni regis ad ipsas ec-
clesias fuerint revocata: & si inde usque nunc
a parte ecclesiarum decime & nona exivit, & nunc
inantea faciat. Et insuper illas ecclesias de
quingenta solidis uno reddat: de tri-
ginta medio solidis uno reddat; de viginti tre-
misse, & quisque nunc alium censum dedit,
inantea sicut prius fecit, ita faciat: & usque
nunc nullum censum exivit, & ipse res eccle-
siarum ubi sunt censentur, & ubi non sunt scriban-
tur: & sit discretio inter precarias de verbo do-
mi.

ANNO
CHRISTI
814.

ANNO
CHRISTI
814.

minico factas, & inter eas quas episcopi, & abbates, & abbatissæ eorum arbitrio vel dispositione faciunt: ut liceat eis, quandoquidem eis placuerit, res quas beneficiaverint, ad partes ipsius ecclesiæ recipere, facientes ut unusquisque homo ad causam Dei in honore Deo fideliter & firmiter deserviat.

XIV. Placuit nobis Karolo Magno gloriosissimo regi, ut vitia quæ nostris temporibus in sancta Dei ecclesiâ emersa sunt eradicentur & evellantur.

XV. Volumus igitur præordinante Deo ecclesiâ nostras secundum auctoritatem canonicam ordinare, & ordinem clericorum disponere.

XVI. Monasteria, quæ jampridem regularia fuerunt tam virorum quam & puellarum, seu quæ sub nostro dominio sita sunt, volumus ut secundum regulam disponantur & vivant: & si abbates vel abbatissæ sine regula vivant, seu inordinati inventi vel inventæ fuerint; si correpti vel correptæ emendare noluerint, abjiciantur, & de ipsa congregatione, si digni inventi fuerint, abbas vel abbatissæ eligantur: sin autem aliunde & de monasteriis regularibus similiter.

XVII. De xenodochiis vero nobis pertinentibus, quæ bene ordinata sunt ipsa permaneant: quæ vero destructa sunt, secundum qualitatem temporum ad priorem cultum perducere cupimus, & ibi pauperes reficiantur, & per personas idoneas fiant ordinata, qui ea juxta Dominum regant, & de elemosynis pauperum nihil subtrahant.

XVIII. De ecclesiis baptismalibus ita censemus, ut per presbyteros ordinatæ sint, & nullam violentiam ab episcopis suis aut suppositam ab episcopis suis patiantur, sed secundum canonicam institutionem & antiquam consuetudinem faciant.

XIX. Quando episcopus suam parochiam circumceat, ne plus ab ea exigit vel capiat, nisi secundum canones vel antiquam consuetudinem, & oppressionem ab episcopis ejusdemque hominibus ipsa plebs non patiat. Tam episcopi quam presbyteri, seu diaconus, vel abbas, & monachi, nullam venationem per se facere præsumant, aut ubi ipsi præsentibus sunt: neque illa jocularum genera ante se fieri permittant, quæ contra canonum auctoritatem veniunt.

XX. De stipendiis quoque clericorum, ut tam redditus vel oblationes fidelium pleniter secundum canones ipsi clerici habeant.

XXI. Ut præpositi cardinalium ecclesiarum obedientes sint episcopis suis, & episcopi eos a suis vel aliis justis utilitatibus expellere non præsumant absque culpa & justa ratione, & nulla eis per violentiam imponatur.

XXII. Propter ordinationes vel consecrationes presbyterorum ceterumque clericorum nulla nos præmia amodo accepturos promittimus, neque ab ipsis, neque a parentibus, vel amicis.

XXIII. Exenia quoque quæ ecclesiis noviter imposita sunt, amputanda, & non majora quam consuetudo fuerat accipienda censemus.

XXIV. De decimis vero, quæ a populo in plebibus vel baptismalibus ecclesiis offerantur, nulla exinde pastori ecclesiæ vel episcopo imponatur.

XXV. Nolimus, r. ut neque abbates, aut presbyteri, aut diaconi, neque quislibet de clero de personis suis ad publica vel secularia ju-

Concil. General. Tom. XIII.

Adicia trahantur vel distringantur: sed a suis episcopis adjudicati justitias faciant. Si autem de possessionibus, seu ecclesiasticis, seu propriis, super eos clamor ad judicem venerit, mittat judex clamantem cum misso suo ad episcopum, ut faciat eum per advocatum justitiam recipere. Si vero talis aliqua contentio inter eos orta fuerit, quam per se pacificare non velint, aut non possint; tunc per advocatum episcopi, qualem jusserit ipse, causa ipsa ante comitem vel judicem veniat, & ibi secundum legem finiatur, ante posita persona clericorum, sicut supra diximus.

XXVI. Ut clerici seu monachi vagantes sine de ipsa parochia, seu aliunde supervenientes, sine consensu episcopi a nemine suscipiantur.

XXVII. Ut ecclesiæ baptismales ab his qui debent restaurentur, & singulis, prout ejus possibilitas fuerit, restaurandi mensura reputetur. Hoc ideo dicimus, quia in quibusdam locis quosdam per pecuniam contententibus magistris se subtrahunt. Audivimus autem homines ecclesiasticos pro ecclesiæ ministerio ordinari oportere.

XXVIII. Ut placita publica vel secularia nec a comite, nec a nullo ministro suo vel judice, nec in ecclesia, nec in tectis ecclesiæ circumjacentibus vel cohærentibus nullatenus teneantur.

XXIX. Ut servi, aldiones, libellarii antiqui, & alii noviter facti, qui non per fraudem, neque per malum ingenium de publico servitio se subtrahentes, sed per solam necessitatem & paupertatem terram ecclesiasticam vel colunt, vel colendam suscipiunt, non a comite vel aliquo ministro illius, ad ullam angariam seu servitium publicum vel privatum cogantur vel compellantur; sed quicquid ab eis juste agendum est, a domino vel patrono suo ordinandum est. Si vero de aliquo crimine accusantur, episcopus primo compellatur, & ipse per advocatum suum, secundum quod lex est, juxta conditionem singularum personarum justitiam faciat. Si vero culpabilis fuerit, sicut in capitulari domini Imperatoris scriptum est, ita fiat. Ceteri vero liberi homines, qui vel commendationem, vel beneficium ecclesiasticum habent, sicut reliqui homines justitiam faciant.

XXX. Audivimus etiam quod juniores comitum, vel aliqui ministri reipublicæ, sive etiam nonnulli fortiores vassi comitum aliquas redditiones vel collectiones, quidam per passum, quidam etiam sine passu, quasi deprecando a populo exigere solent. Similiter quoque operas collectionis frugum, arare, seminare, runcare, carrucare, vel cetera his similia a populo per eamdem & per alias machinationes exigere consueverunt. Non tantum ab ecclesiasticis, sed etiam a reliquo populo quæ juste removenda esse videntur, quia in quibusdam locis in tantum inde populus oppressus est, ut multi ferre non valentes, per fugam a dominis vel a patronis suis lapsi fuerint, & terræ ipsæ in solitudinem redactæ sunt. Potentioribus autem vel ditioribus ex spontanea tantum voluntate vel mutua dilectione volentibus solatia præstare invicem, minime prohibemus.

XXXI. De pontibus vero vel reliquis similibus operibus, quæ ecclesiastici per justitiam & antiquam consuetudinem cum reliquo populo facere debent, hoc præcipimus, ut rector ecclesiæ interpellet ei, & solum quod possibilitas

Z 22

sue

ANNO
CHRISTI
814.

ANNO
CHRISTI
814.

fuerit, sua portio deputetur, & per alios ex-
stores ecclesiastici homines non compellantur.
Si vero opus suum constituto die impletum non
habuerit, liceat comiti pro pœna præpositum
operis pignorare juxta æstimationem vel quan-
tatem perfecti operis, quousque perficiat. Co-
mes autem si neglexerit, a rege vel missis regis
judicandus est.

XXXII. De decimis ut dentur, & dare no-
lentes secundum quod anno præterito denun-
tatum est, a ministris reipublicæ exigantur, vel
id est obligantur quatuor vel octo homines, vel
prout opus fuerit, de singulis plebibus juxta
æqualitatem, ut ipsi inter sacerdotes & plebem
testes extitent, ubi datæ vel non datæ fue-
runt. Hoc ideo ne ibi juramentum aliquod fa-
ciendi necessitas contingat. Non tamen ideo
tantos testes mittendum dicimus, ut ipsi sem-
per in dandis decimis præsentem esse pariter ne-
cesse sit: sed ut dum pluribus committitur,
minus graventur. In duobus autem, si affue-
rint, sufficere credimus. Negligentes autem a
presbyteris admonentur ante ecclesias usque ad
tertiam vicem, ut ipsam decimam dent. Quod
si contempserint ab introitu ecclesiæ prohibean-
tur. & si tunc minime emendaverint, a mini-
stris reipublicæ districti singuli per caput sex so-
lidos ecclesiæ componant, & insuper decimam
dare cogantur. Nam si iterum contemptores ex-
titerint, tunc per publicam auctoritatem domus
vel casæ vivissentur, quousque pro ipsa deci-
ma, sicut supra dictum est, satisfaciant. Quod
si denuo rebelles vel contradictores esse volue-
rint, & super viissam suam auctoritate intrare
presumpserint; tunc a ministris reipublicæ in
custodiam mittantur, usque dum ad judicium
publicum perducantur, & ibi secundum legem
ad comitem vel parte publica componant: re-
liqua autem, ut supra dictum est de decimis,
& sex solidos contra ecclesiam satisfaciant. Hæc
interim, ut supra dictum est, inter cetera pia
christianitatis opera servare convenit, quo usque
in sequenti conventu medio Octubris ut condi-
ctum est, nisi forte a rege aliter præcipiatur,
aliquid melius addendum, mutandum vel Deo
duce inveniat.

* 1169. Clau-
danus legat
publico.

XXXIII. Qui subdiaconum occiderit ccc. so-
lidos componat, qui diaconum cccc. qui pres-
byteros sexingentos, si episcopum cccccccc. qui
autem monachum cccc.

XXXIV. Si quis immunitati aliquod damnum
fecerit ccccc. solidos componat.

D E A L O D E .

Ex eodem ms. cod.

I. SI quis homo mortuus fuerit & filios non
dimiserit, si pater aut mater superfue-
rint, ipsi in hereditatem succedant.

II. Dum relegissemus aliqua capitula ex Ro-

amanis legibus, in novella Justiniani invenimus
scriptum inter cetera de constitutione Theodo-
sii imperatoris & Valentiniiani augusti ad Albi-
num præfectum.

ANNO
CHRISTI
814.

III. Ut nullus audeat episcopos, presbyteros,
diaconos accusare. Audemus quidem facere so-
lenter plus sermone de sanctis ac venerabilibus
sacerdotibus vel levitis omni timore quibus om-
nis terra inclinatur caput tamen adhuc audivi-
mus perfidia in urbe ad Deum vivum aut im-
pium nomen fieri.

IV. Sed si quis ausus aut temerarius legi ec-
clesiæ vel clerus per quem omne pollet impe-
rium invidia audere voluerit, & si accusatio-
nem seditor persona fuerit reposita pœna hico
nostro, id est, centum pondi auri & centum pon-
di argenti inferre cogatur, & sic cum actoribus
ecclesiæ causam dicat. Si vero infirmis fuerit
persona, prius cogitet animo suo perfido, & sic
aut accuset aut injuriam faciat, & criminis cau-
sam dicat nunquam obiecto patrimonio nostro,
nescio qua perfidia attentare assuevit militantes
in palatio Christi terra curiæ obducit, justissimus
manum ejus implum dari. Si autem voluerit
super scripta degere vita, nihil sit cura ecclesiæ
catholicæ.

Ex codice monachorum. Sententia

V. Si quis percusserit sacerdotem, id est pres-
byterum sive diaconum, decretum est ut det pœ-
nam auri libras x. id est, solidos septingenti vi-
ginti. Si quis percusserit subdiaconum & defen-
sorem ecclesiæ, det pœnam auri libras quinque,
hoc est, solidos ccc. sexaginta. Si quis lætorem
percusserit, det pœnam auri libras 111. hoc est,
solidos ducenti sexdecim.

ANTIQUUM CAPITULARE

Per missos Caroli Magni Imperatoris
promulgatum.Ex ms. Andaginenfis monasterii sancti Huberti ante
anno 800. exarato.

D Illigendo nobis in Domino illo comiti (a)
HADALHARDUS, (b) FULRADUS,
UNROCUS, SENHROCCULFUS missi dom-
ni Imperatoris, in Domino salutem.

Non incognitum bonitati vestræ, qualiter
domnus Imperator in istis partibus injunctam
nobis habuit legationem suam (c) RADONI
scilicet, FULRADO & (d) UNROCO, ut
nos quantum voluissimus & Dei & suam vo-
luntatem in ipsa legatione agere decertaremus.
Sed quia modo RADO ex parte infirmatus
est, & hac vice in ipsa legatione secundum
quod necesse est ire non potest, placuit dom-
no imperatori, ut ADALHARDUM & (e)
HROCCULFUM in supra dicta legatione ad-
jun-

(a) Hic est magnus ille Adalardus abbas Corbejensis, Caroli magni imperatoris patruelis frater, & regni
italici sub Pippino rege administer, multis legationibus auctoritate imperatoris perfundus.

(b) Fulradus iste non inclivus ille abbas S. Dionysii, qui jam factus sanctus erat ab anno 784. sed Fulradus
abbas S. Quintini apud Augustam Viromandorum, qui S. Adalardi patruelis erat, uti & Folcwinus episcopus
Morinensis ex Hieronymo patre.

(c) Rado erat abbas Atrebatenfis S. Vedasti, & Caroli magni cancellarius, obiitque anno 815. teste Ma-
bilonio in Annalibus Benedictinis.

(d) Unroco hoc tempore exiit comes, qui anno 811. adfuit cum Vvala S. Adalardi fratre pado pacis in-
ter Carolum magnum & Hemmingum regem Danorum, uti & divisioni thesaurorum, quam eodem anno fecit
piissimus imperator, ut videre est apud Eginardum in vita Caroli magni.

(e) Hrocculfus non alius fuisse videtur a Ricolfo seu Ricolfo palatii archiepiscopo, & Caroli magni consi-
liario, deinde archiepiscopo Moguntino, cujus obitum ad annum 814. refert Serrarius.

ANNO
CHRISTI
814.

f. legatione.

jungeret, qualiter omnes pariter, secundum A quod tam ratio permittit, vel necessitas docet, sicut praedictum est, ad Dei & suam voluntatem peragendam decertando laboremus. Nos igitur in ipsa lectione positi, idcirco ad vos hanc direximus epistolam, ut vobis & ex parte domini imperatoris juberemus, & ex nostra parte exhortando precaremur, ut de omni re, quantum ad ministerium vestrum pertinet, tam ex his quae ad Dei cultum, quamque ex his quae ad domini nostri servitium, seu ad christiani populi salvationem vel custodiam pertinent, totis viribus agere studeatis. Praeceptum est enim vobis omnino, & omnibus reliquis missis a domino nostro, ut medio Aprili ei veraciter renunciemus, quid in regno suo ex his quae ipse in istis annis per missos suos fieri jus sit, factum sit, vel quid dimissum sit, ut facientibus gratias condignas reddat, & non facientibus, secundum quod ei placet, increpationes meritas recipiat. Et quid plura vobis deinde dicere possumus? non vult omnino nisi ut sic adimpletum ei nunciemus sicut iussit, & quid exinde dimissum sit, & per cujus negligentiam dimissum sit. Nunc autem admonemus, ut capitularia vestra relegatis, & quaeque vobis per verba commendata sunt recolatis, & tale exinde certamen habere studeatis, pro quo & apud Deum mercedem, & apud ipsum magnam Dominum nostrum condignam retributionem suscipiatis.

I. Primo igitur inter cetera praecipimus & admonemus, ut tam vos ipsi, quamque omnes juniores, seu pagenses vestri episcopo vestro hoc praesenti, seu per missum suum mandanti, per omnia quantum ad suum ministerium pertinet obedientes sint, & nullam exinde negligentiam habeatis: deinde & de justitiis domini imperatoris secundum quod vobis vel scriptum, vel verbis est dictum, tale certamen habeatis, sicut vos exinde debitores esse cognoscitis.

II. Deinde, ut justitias ecclesiarum, viduarum, orfanorum & reliquorum omnium sine ullo malo ingenio, & sine ullo injusto pretio, vel sine ulla dilatione, aut non necessaria oratione pleniter & inreprehensibiliter, & juste, ac recte per omnia faciatis, sive ad vos ipsos, sive ad juniores vestros, seu ad quemcumque hominem pertinet, ut exinde & apud Deum mercedem, & apud Dominum nostrum bonam recipiatis retributionem.

III. Deinde, ut quicumque vobis rebelles aut inobedientes fuerint, & vobis nec secundum justitiam auscultare voluerint, in brevitate illos quamcumque fuerint, & aut antea, si necesse fuerit, remandate: aut nobis ipsis cum infirmis fuerint dicite, ut exinde secundum quod Dominus noster commendatum habet faciamus.

IV. Deinde, ut hoc certissime provideatis, si aliquid est de omni illo mandato, sive secundum Deum, sive secundum saeculum, quod vobis domini nostri, aut scribendo aut dicendo commendatum est dubitetis, ut cesset missum vestrum bene intelligentem ad nostras personas mittatis, qualiter omnia & bene intelligatis, & adjuvante Domino bene perficiatis.

V. Deinde, observate etiam valde, ne aut vos ipsi, aut aliquis, quantum vos praevidere potestis, in vestro ministerio in hoc malo ingenio deprehensus fiat, ut dicatis, tacete, tacete. donec illi missi transeant, & postea faciamus nobis invicem justitias & per illam occasionem ipsae justitiae aut remaneant, aut certe tarde fiant, sed magis certate, ut ante factae fiant, quam nos veniamus ad vos.

VI. Nam si tale aliquod malum ingenium inter vos factum fuerit, aut si ipsae justitiae, quas sine nobis facere potestis, aut per negligentiam, aut per malitiam tamdiu retractae fuerint, donec nos veniamus, sciatis certissime, quod grandem contra vos actionem habebimus.

VII. Deinde, ut istam epistolam & saepius legatis & bene salvam faciatis, ut ipsa inter nos & vos in testimonium sit, utrum sic factum habeatis, sicut ibi scriptum est, aut non habeatis.

CAPITULA.

I. Sicut sancta synodus Nicæna interdicit, nullus unquam presbyter in domo sua habitare secum permittat mulierem extraneam, praeter matrem & sororem, adque amitam, vel materteram, vel etiam secretum cubiculi, vel cellario nullus presbyter aliquam feminam adire permittat, quod si fecerit post haec, sciat se honore episcopatus deponi: quia haec frequenter secundum canonicam institutionem prohibuimus & pleniter a presbyteris observatum non fuit. Ideoque praecipimus, ut qui gradum honoris sui retinere vult, omnimodis a familiaritate extranearum mulierum se abstinere faciat, ut nulla occasio inimico pateat suggerendi peccatum, & famam malam a populo nullus eorum incurrat.

II. Ut nullus presbyter derelicta sua ecclesia (a) sanguinem seminare praesumat ad domum quamlibet ullius feminae, vel Deo dicatam, vel laicam, sed domum ecclesiae suae unusquisque suam opportunitatem agat, ut ibidem ad ecclesiam suam semper inveniantur expetenti alicuius ministeria ejus causa.

III. Sicut dudum interdiximus, & sancti canones prohibent, nullus presbyter arma portare audeat.

IV. Ut nullus presbyter tabernas ingredi audeat ad bibendum, nec se misceat in tali conventu saecularibus hominibus, ubi turpia, verba audiat aut loquatur, aut contentiones ibi aliquas audiat, aut interit sicut saepe contingere solet.

V. Ut nullus presbyter pro baptizandi causa & communionem tribuendi aliquid pretium exactare faciat, nec in minimum, nec in maximum: quia gratis accepimus, gratis dare debemus: quia nec vendere debent donum & gratiam Dei, quod gratis datur. Quod si fecerit, & ad nostram notitiam pervenerit, sciat se post haec a gradu sui ordinis periclitari.

VI. Ut presbyteri vocati ad convivium a quolibet de fidelibus, contentiones inter se non habeant de ulla re, nisi caritatis & sobrietatis verba, & Deo placabilia, & continentiam honestam, ut det & sacerdotibus.

VII.

(a) Sanguinem pro sanguinem, & infra hoc capitulo alique pro aliqua. Plures huiusmodi voces barbaras reperies, quas olim in legum conditoribus illa tempora permittabant.

ANNO
CHRISTI
814.

ANNO
CHRISTI
811.

VII. Ut nullus presbyter basilicam suam pe-
rat, & nullus presbyter aliam ecclesiam accipe-
re audeat infra parochiam ad missam celebran-
dum, nisi illam ubi ordinatus est, absque licen-
tiam & permissionem episcopi.

VIII. Ut unusquisque presbyter omni hora,
sive die, sive nocte, ad officium suum explen-
dum paratus sit, si fortuito aliquis infirmus ad
baptizandum venerit, pleniter possit implere of-
ficium suum, & ab ebrietate se caveat, ne pro-
pter ebrietatem non valeat adimplere officium
suum, neque titubet in eo.

IX. Ut unusquisque secundum possibilitatem
suam certare faciat de ornatu ecclesie sue, sci-
licet in patena & calice, planetam & albam,
missale, lectionarium, martyrologium, peniten-
tiale, psalterium, vel alios libros, quot potue-
rit, crucem, capsam, vel, ut diximus, juxta
possibilitatem suam.

X. Ut qui de homicidio confessi fuerint, ju-
beat eos presbyter abstinere xl. dies ab ecclesia
& communionem, antequam ab episcopo recon-
ciliantur, aut episcopus e. s. presbyteris reconci-
liare jusserit.

XI. Ut omnis presbyter curam & sollicitudi-
nem agat, ne aliquis in infirmitate positus, ad
extremum veniens, sine viatico permittat de
hoc seculo exire eos ad quos accedere potuerit,
quod si exinde negligens fuerit, periculum sui
honoris subiacet.

XII. Ut unusquisque presbyter ad suam eccle-
siam admonitionem aliquam & exhortationem
ad populum faciat, ut unusquisque se corrigat
ab iniquitate, & transeat ad bonitatem, sicut
scriptum est, declinaverit.

XIII. Ut in sacramento corporis & sanguinis
Domini semper aqua in calice misceatur.

XIV. Ut nullus presbyter suam pecuniam ad
usuram non donet, ne a quoquam plus reci-
piat quam commodaverit.

XV. Ut unusquisque presbyter, si venerit ad
infirmum, & ille jam privatus fuerit officium
loquendi; si testes adsunt, qui eum audierunt
dicere, quod confessionem suam donare voluis-
set, omnia circa eum expleat secundum mini-
sterium suum, sicut circa penitentem adimple-
re debet.

XVI. Ut presbyter negotiator non sit, nec
per ullum turpilium pecunias congreget.

XVII. Ut nullus presbyter alicubi fidejussor
non existat.

XVIII. Ut nullus presbyter ullum clericum
recipere presumat de aliena parochia.

XIX. Ut presbyteri quando ad infirmum ac-
cedunt, cum oleo consecrato veniant, & oleo
sancto unguent eum in nomine Domini, & o-
rent pro ipso, & oratio fidei, sicut scriptum
est, salvet infirmum, & allevet eum Dominus,
& si in peccatis fuerit, dimittantur ei.

XX. Ut presbyter non sine chrismate & oleo
sacrato ad baptizandum alicubi proficiatur, ne-
que sine sacrificio, ut ubicumque contigerit
suum ministerium circa infirmos impleri possit,

& ipsum oleum cum chrismate adque sacrifi-
cium cum omni custodia & reverentia atque re-
ligione custodiat, nec per ebrietatem aut per
aliquod neglectum suum inhonoratum fiat sa-
crum illum superscriptum.

ANNO
CHRISTI
811.GHAERBALDI EPISCOPI
LEODIENSIS

Instructio Pastoralis ad gregem suum.

Ex ms. Andagincis sancti Huberti ante annos 800.
emendato.

(a) GHAERBALDUS omnipotentis Dei
misericordia episcopus omnibus paro-
chianis nostris in pago (b) Condruasie (c)
Lomicensium, (d) Hasbanensium, (e) Arda-
nensium, filiis carissimis in Domino plurimam
salutem.

Commune nobis votum communis profequa-
tur oratio. Ut quod nos debitores sumus Ver-
bi divini & prædicationis vobis impendere ve-
stra oratio suppleat, ut sicut dignum est & Deo
acceptabile, proferamus ad utilitatem & profec-
tum animæ vestræ: quia commendatum gre-
gem Christi qui Christum diligit, pascat. Ergo
quia nobis sermo divinus adhortatur & admo-
net, ut erga nobis commissos non pigro vige-
lemus affectu, sed incessanter & præsentem con-
loquio & scriptis commoneamus eos qui nobis
commissi sunt, qualiter ad perpetuam vitam
teudere & pervenire omnipotenti Deo auxiliante
valeant.

I. Primum quidem omnium monere vos vo-
lumus, ut jam dudum prædicavimus ipsi, &
prædicare iussimus, de fide catholica & oratio-
ne dominica. Inter cetera quæ vobis sæpe præ-
dicavimus, primum omnium fidem rectam &
orationem qua Salvator discipulis orare insti-
tuit, & discipuli vobis commissam traçiderunt,
exemplum orandi & credulitatis exemplum ver-
bis paucis, sed in mysterio magnum, ubi salus
nostra & spes omnium continetur. Est enim
oratio dominica ubi dicimus *Pater noster qui es
in celis*, & cetera quæ sequuntur. Symbolum
vero quod duodecim Apostoli, unusquisque ver-
siculum suum edidit, sicut duodecim fuerunt
Apostoli, duodecim versiculos ediderunt ad no-
stram fidem & credulitatem. Sicut unusquisque
christianus tenere & credere debet atque profi-
teri, & quod in baptismo fidejussor ejus promi-
sit credere deberet, in his versiculis duodecim
continetur, ubi salus nostra profiteri poterit,
ita ut corde credat & ore profiteatur, quia ut
ait Apostolus: *Corde creditur ad justitiam, ore
confessio fit ad salutem*. Ideo & unusquisque chri-
stianus qui profitetur se Deum credere, debet
ore confiteri quod corde credit, ut alii audiant
quomodo credat, & quomodo Deo fidelis sit:
Equia si dicit se Deum credere, & ore non pro-
fiteretur, quis scit utrum fidelis aut infidelis sit?
Palam est quod dicimus, & unusquisque vestrum
qui

(a) Ghaerbaldu seu Gerbaldu, vir nobilis & honestus, præfuit ecclesie Leodiensî annis viginti quatuor,
obitque anno 802.

(b) Condruasinsis pagus is est, quem occupabant Condruasii, de quibus Casar, Leodium inter & Namur-
cum, cujus caput est Hoyum, Gallie Hoy.

(c) Lomicensium pagus olim fuit totus ille tractus, qui Mosam & Sabin interiacet.

(d) Hasbania tractus in Brabantia, cujus caput Trudonopolis, s. Treves, ad dioccesim Leodiensem per-
tinet.

(e) Ardenna amplissimus est tractus, cujus pars maxima est in diocese Leodiensî, in ducatu Luxemburgensî
& in Ffalia.

ANNO
CHRISTI
811

qui servum habet, exemplo illius capere potest. Si servum quis habeat, & interroget eum utrum ei fidelis sit; si tacet & non respondet utrum fidelis sit, dominus non bene credit ei aut equam profiteatur se fidelem esse domini sui; & post professionem fidelitatis, si non demonstratur in opere, non placet domini solis verbis profiteri fidelitatem, si opus non sequatur, & in opere demonstratur qualiter fidelis sui domini existat servus. Quapropter de hac re vobis exhortationis & communionis nostrae causa pastoralis direximus, ut amplius negligentia de vestra oratione, id est dominica, ubi dicimus *Pater noster qui es in caelis*, & de symbolo duodecim Apostolorum, quod inchoatur sic: *Credo in Deum Patrem omnipotentem*, & ceteri versiculi qui sequuntur, ut diximus, negligentes non existatis. Sed omnes sive majores sive minores, sive viri sive feminae, sive infantes qui discere possunt, omnes discatis & in memoria retineatis: quia haec est salus vestra & spes vestra & arma iustitiae.

II. Illud enim, admonere & predicare caritas Christi urget nos, & sollicitudo domini & imperatoris nostri, qui circa omnem religionem ecclesiasticam sollicitissimam curam praevigilat, & excitat pigrinam nostram, ut non dormiamus, sed vigilemus in custodia mandatorum Domini, & praedicationis officium, unumquodque consideret, quis sit talis unde propheta loquitur: *Va qui consurgitis mane ad ebrietatem se standum & potandum usque ad vesperam*, ut vino afluatis, & cetera, & opus Domini non respiciatis, nec opera manuum eius consideratis. Ad imaginem quippe Dei factus est homo, & unumquodque sublimitatem & nobilitatem conditionis humanae considerare debet, quia ad imaginem Dei factus est, ut imaginem Dei ad quam factus est, non faciat simile animalibus & pecoribus, qui nihil aliud quaerunt, nisi quod terrenum est, id est manducare, bibere, luxuriare, adque dormire. Illi qui ad imaginem Dei facti sunt, discreti ab his sunt, qui sciunt rationem & discretionem boni & mali, neque de his solis quae videntur, cogitare debent, sed de his quae non videntur, & per fidem creduntur, & per spem expectantur, id est aeternam. Quae autem videntur, ait apostolus, temporales sunt: quae autem non videntur aeternae sunt. Item apostolus: *Est autem fides sperandarum substantiarum non apparentium*. Quae autem videmus, in praesenti sunt. Quae autem non videmus, speramus, & per patientiam expectamus. Ideoque non debetis ea sola sequi, quae terrena & negotiationis, atque ambitionis, terrena cupiditatis iustitiae, sed ea quae aeterna sunt & finem non habent, id est vitam futuri saeculi & lucem aeternae beatitudinis; quam lucem, non illam quae corporeis oculis videmus, sed illam quae est Christus, qui dixit, *Ego sum lux mundi*, nec illam lucem quam cum pecoribus communiter videmus, sed illam lucem quae est Ierusalem caelestem, quae est vitio pacis, in qua nulla perturbatio, sed summa pax & lux, ita ut scriptum est, *Civitas illa non eget sole neque luna, nam claritas Dei illuminabit illa, & lucerna eius est Agnus*, id est Christus, illam vi-

roto intellectu desiderare debetis, ut ad illam subvenire & illam possidere possitis, protegente & adjuvante Domino Deo & Salvatore nostro JESU CHRISTO, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Via enim illa, qua illuc pervenitur, Christus est, qui dixit *Ego sum via, & nemo venit ad Patrem nisi per me*. Ideoque fides vestra vobis tenenda est, per quam veniamus ad viam, ut non erremus, sed per viam veniamus ad patriam, ubi sine perturbatione, & absque ulla anxietate perpetuo cum Domino & sanctis eius vivere possemus.

III. Haec autem omnia ut promereamur, fide & operatione instantissima pervenire debemus, quia fides sine operibus otiosa est, & opus sine fide inanis est: quia sine fide impossibile est placere Deo, & fides sine operibus inanis est. Et ideo in utrumque placere possumus Deo, & fide cum operibus, & opus cum fide. Ideoque fides vera nobis tenenda est, per quam veniamus ad viam, ut non erremus, ut sit fides recta cum opere, & opus bonum cum fide. Unum sine altero non valet, & ad fidem rectissimam & ad orationem instantes, & ad opus bonum promptissimos vos sollicita comminatione & praedicatione exhortor, ne forte in vacuum curram aut excurrissem in vobis. Saepe enim praedicatione nostra, quamvis imperitius sermone, sed tamen sollicita admonitione praedicavimus in vobis verbum Domini. Unumquodque vestrum videat, ut aliquem fructum habeat in vobis, sicut credo quod & habeat. Nam devotio vestra circa ecclesias, & conventus ad missarum solemnias, & vigiliis, & luminaria ecclesiarum, sufficienter vos promptos & Deo devotissimos exultare novimus, nam de oratione & credulitate vestrae fide sollicitiores & promptiores vos volumus esse. Nam & qui in pastorem in (a) Pascha & Pentecosten filios & filias de sacro fonte suscepturi sunt, tenent se orationem dominicam & fidem symboli Apostolorum reddere rationem, ut sciamus qualiter verus fidei iussor sit unumquodque illius quem suscepturus est a sacro fonte. Igitur & qui dormiunt, nocte dormiunt; & qui inebriantur, nit apostolus, nocte inebriantur. Nos autem qui dei sumus, sobrii sumus, & vigilemus in orationibus. Ante omnia autem in invicem caritatem habeamus, quia caritas operit multitudinem peccatorum. Et vos in omni opere bono fructificantes perveniat ad gloriam, quam oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis a cecidit, quam praeparavit Deus diligentibus se. His praemis, moneo vos, sicut filiis carissimis, quia in omnibus carissimi nobis facti estis, ita ut itis sincerus & sine offensa, ut ait apostolus, repleti omnem fructum iustitiae in gloria & laudem Dei. Salutamus vobis iterum in Domino & Salvatore nostro JESU CHRISTO perpetuam salutem.

EPI.

(a) Olim baptisma non nisi in Pascha & Pentecoste celebrabatur, atque aliquo ante tempore symbolum & oratio dominica catechumenis tradebantur, ac postea ab eisdem reddebantur. Quibus autem diebus haec praestarentur, diximus in lib. 1. de antiquis ecclesiarum ritibus cap. 1. art. 11. Porro noster ecclesia Leodienis scriptura illa catechumenorum observat feria quarta hebdomadae quarta Quadragesimae.

ANNO
CHRISTI
814.EPISTOLA CAROLI MAGNI
IMPERATORISEPISTOLA GHAERBALDI
EPISCOPI LEODIENSISANNO
CHRISTI
814.

Ad Garibaldum Leodiensem Episcopum,

*De cura quam instruendis populis precipue ante
baptismum adhibere debent Pastores.**Ex ms. Andaginensis monasterii S. Huberti
ante annos 800. exarato.*

Ad suam diocesis presbyteros,

*Ut solliciti sint populos suos docere orationem do-
minicam & symbolum apostolorum.**Ex ms. Andaginensis monasterii S. Huberti in
Ardenna.*

IN nomine Patris, & Filii, & Spiritus San-
cti. CAROLUS serenissimus auctus a Deo
coronatus, magnus, pacificus, imperator, gu-
bernans imperium, qui & per misericordiam
Dei rex Francorum & Langobardorum, GA-
RIBALDO episcopo in Domino salutem.

Bene igitur recordari credimus sanctitati tue,
qualiter saepius in conventu & concilio nostro
monuimus de praedicatione in sancta Dei eccle-
sia uniusquisque vestrum secundum sanctorum
canonum auctoritatem & praedicare & docere
deberet. Primo omnium de fide catholica; ut
& qui amplius capere non valuisset, tantum-
modo orationem dominicam & symbolum fidei
catholicæ, sicut apostoli docuerunt, tenere &
memoriter recitare potuisset, & ut nullus de
sacro fonte baptismatis aliquem suscipere præ-
sumeret antequam in vestra aut ministrorum
vestrorum sacri ordinis praesentia orationem do-
minicam & symbolum recitaret, & sicut in pro-
ximo comperimus in die (a) apparitionis Do-
mini multi fuerunt apud nos inventi, qui vo-
lebant suscipere infantes de sacro fonte bap-
tismatis, quos iussimus singulariter & diligenter
examinare & requirere, si orationem domini-
cam & symbolum, ut supra diximus, scirent
& memoriter tenerent; & plures fuerunt qui
nulla exinde in memoriam habebant: quibus
praecipimus abstinere, ut antequam orationem
& symbolum scirent, & recitare potuissent, ne-
que aliquem de sacro fonte baptismatis suscipere
praesumerent. Et valde erubescerent fuerunt
ex hac re, & spondere volebant, ut si concessum
eis fuisset, ad tempus hoc improprium ad
se possent auferre. In quo loco intelleximus,
quod non eis fore convenientia, & sicut in ca-
pitulari nostro potestis reperire, discretionem
sacram habuimus, quanto tempore se unusquis-
que abstinere debuisset ab hoc opere, usque
dum bonus fidei iustus esse valeret in hoc nego-
tio, scilicet aut certe statim alium inveniret
sciens, aut si infirmitas non impediret, ex-
pectaret de Pascha usque in Pentecosten, do-
nec ipse diceret ea quæ supra dicta sunt. Nunc
autem denuo monemus ut memores sitis, sicut
concedet de ministerio sacerdotali, & conven-
tum habeatis cum vestris sacerdotibus, & dili-
genter omnem rei veritatem requirite & exa-
minate: ita ut opus Domini non prætereat, E-
nec aliqua requisitio vobis exinde fiat ante con-
suetum sanctæ maiestatis.

GHÆRBALDUS clementia Dei episcopus
omnibus presbyteris, qui infra parochia
nostra consistunt, & ecclesias Domini una no-
biscum Deo auxiliante regunt, in Domino per-
petuam optamus salutem.

Cognoscatis, quia epistola domni & serenissi-
mi imperatoris nostri ad vos venit, quæ reli-
cta in praesentiam nostram, ubi comperimus,
quia domnus noster existimat nostram esse ne-
gligentiam, ut non adnucciamus populum ple-
niter de oratione dominica, ut sciant & sym-
bolum quod apostoli docuerunt: & domno no-
stro dictum est, quia nostra pigritia sit, qui
sacerdotes sumus in populo, & praedicare & do-
cere populum debemus, qualiter per rectam fi-
dem & orationem & opus bonum ad cælestia re-
gina perveniant; & ex ea parte credo quod ve-
stra aliquorum negligentia sit: propterea man-
damus vobis atque constitamur per tremendam
omnipotentis maiestatem, ut negligentiam de hac
re amplius non existatis, sed pleniter cum om-
ni studio & omni diligentia, ut uniusquisque ve-
strum ad suam basilicam vel in quantalcumque
basilicas missarum solemniam celebrat, praedicare
& commoneere uniusquisque juxta modum capa-
citatæ suæ faciat de præcepto Dei omnipoten-
tis, & verbo domni nostri imperatoris sui &
parvitas nostræ, quia tantum pondus nobis
suprapositum inter vos partire debemus, ut u-
nusquisque orationem dominicam, id est *Pater
noster qui est in caelis*, & reliqua quæ sequuntur,
& symbolum sicut docuerunt sancti apostoli di-
scere, & in memoriam retinere studeat & ore
proferre, quia sine fide impossibile est placere
Deo, & opus bonum, & adnucciamus populo,
quia hæc est arma, unde se contra diabolum
defensare debet, & advertum generis humani
inimicum pugnare debent. Hæc est arma spiri-
talis, in qua vincitur diabolus, & gaudent de
victoria illi qui cum ista arma pugnant, id est
rectam credulitatem, fidem, & rationem & o-
pus bonum sufficiant ista (b) vobis. Ceterum
si vos aliquando de ista adnucciatione negligentes
eritis, acius & distinctius vos distingere
debemus.

CA-

(a) Hinc apparet tempore Caroli magni baptismum non solum in Paschate & Pentecoste celebratum fuisse, sed etiam in Epiphania, quod alias demonstravimus ex antiquissimo Sacramentorum libro monasterii Geilonensis ipsius tempore scripto. Vide lib. 1. de antiquis ecclesiarum ritibus, cap. 1. art. 1.

(b) Id est vobis.

ANNO
CHRISTI
811.

CAROLI MAGNI EDICTUM,

Quo jejunium pro necessitatibus publicis, maxime pro fame, peste & bello indicitur.

Ex eodem ms.

IN nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. CAROLUS serenissimus augustus a Deo coronatus. GHAERBALDO episcopo, cum universis tibi omnipotente Deo & nostra ordinatione commissis in Domino salutem.

Notum sit dilectioni vestræ, quia nos cum fidelibus nostris tam spiritualibus, quam secularibus tractantes, cum consensu & pari consilio invenimus necessarium, & propter instantes quasdam necessitates, quas subter significaturi sumus, tria tridua jejunia ab omnibus nobis generaliter esse celebranda, atque ab eo in quo vivimus, movemur & sumus auxilium esse querendum, a quo quicquid iuste ac rationabiliter fides vestra, spes certa, seu caritas perfecta postulat, sine dubio tempore congruo impetrat: ipso Domino dicente: *Petite & dabitur vobis, querite & invenietis, pulsate & aperietur vobis.* Ipsa autem jejunia, sicut nobis omnibus visum est, hac discretionem posse fieri, Domino largiente, congruenter impleta, scilicet ut primum XI. diebus post festivitatem S. Andreæ transactis, id est III. idus, & idus Decembris, & XVII. kalendas Januarii tali ratione fiat, ut omnes a vino & carne his III. diebus abstineant & usque horam nonam jejunent, excepto quæ aut ætas aut infirmitas non permittit, qui tamen secundum suam qualitatem vel vitæ suæ professionem, aut (a) rationibus satis, aut elemosynis congruis id ipsum secundum consilium magistrorum redemere studeat, quod jejunando & abstinendo complere non valet. Hora autem nona omnes generaliter ad ecclesias vicinas, ubi eis denuntiatur, devota mente occurrant, & si hora vel locus permiserit, aliquo spatiose loco letania procedant, atque psallendo ecclesiam intrantes, cum omni devotione missam audiant. Qua subacta, unusquisque domum redeat, & D statuti cibus corpori satisficiat, non ad voluntatem, sed ad necessitatem ac sobrietatem. Similiter quoque monemus unumquemque, ut elemosynam faciant secundum quod commodum substantiæ suæ permiserit, & mentis devotio Domino inspirante suscipiat, & unusquisque presbyterorum missam cantet, & alterius ordinis clericus vel monachus, sive Deo sacrata, qui psalmos didicit, L. psalmum similiter cantet. Opera autem ea his diebus operare permittimus, quæ nec ad ecclesiam venire impediunt, nec ante statutam horam manducare, aut (b) bibere cogant. Duo quoque cetera tridua jejunia his diebus pari ratione per omnia erunt celebranda, unum post Theophaniam VII. idus, & IV. idus, & II. idus Januarii. Aliud vero post Septuagesimam, II. idus Februarii, & XV. kalendas Martii, & IV. kalendas Martii. Necessitates vero quas supra nos dicturos esse promissimus inter ceteras, quas tamen hac vice commemorare necessarius diximus, hæc sunt. De-

Anique compertum habemus per fideles nostros, qui nobis de singulis regni nostri partibus hæc nuntiaverunt, quod insolito more, & ultra consuetum ubique terræ sterilitas esse & famis periculum imminere videtur. Aeris etiam intemperies frugibus valde contraria; pestilentia quoque per loca & pagorum gentium circa marcas nostras sedentia bella continua: multa præterea quæ & nunc enumerare longum est, & nobis experimentum possunt esse notissima, si recordare volumus, qualia incommoda singulis diebus propter merita nostra sentiamus, certissimeque ab his exterioribus colligere possumus, nos per omnia Domino non placere interius, qui tanta mala compellimur tolerare exterius. **B** Quamobrem bonum nobis omnino videtur, ut unusquisque nostrum cor suum humiliare in veritate studeat, & in quocumque loco, sive actu, sive cogitatu se Deum offendisse deprehenderit, penitendo tergat, flendo doleat, & semetipsum in quantum ipso largiente potest ab his malis in futurum cavendo custodiat, & hæc debet esse præmissæ orationis intentio, ut omnipotens Deus, qui non solum facta, verum etiam antequam hant omnia novit, corda nostra compungat, & nos sibi supplices atque subiectos in vera humilitate faciat, & unumquemque nostrum ab observantia mandatorum suorum depulso a nobis omni errore, convertat, misereaturque, sive a nobis mala repellendo, sive bona quibus indigni sumustribuendo, sicut ipse novit nos iudicare, & tribuat ut in membris suis, id est in corpore sanctæ ecclesiæ numerari mereamur, quam pacificare, adunare, & regere, atque ab omni malo protegere dignetur, nobis etiam in illa unitate comprehensis, qui ut gratiam illius promereri possimus, hæc jejunia atque has orationes ab omnibus vobis generaliter fieri decrevimus. Hanc quoque epistolam relegentes secundum tibi a Deo datam sapientiam coram omnibus diligenter relege, & tradere facias: ita ut omnes intelligant, pro qua necessitate hæc agenda sunt, & unusquisque vestrum per singulas ecclesias baptismales dirigite, & bonos interpretes mittite, qui omnia tradant, sicut superius diximus. Nam & per singula monasteria infra parochia tua ita facias.

CAPITULA.

I. Primitus ergo quæ christiæ legis advertenda sunt, ea præponimus, scilicet qui orationem dominicam & symbolum fidei christiani memoriter non tenent, neque didicere volunt, eos notate, & ad præsentiam nostram veniant, seu maiores seu minores, sive nobiles, sive ignobile omnes generaliter ante veniant, & dicant orationem dominicam & symbolum apostolorum; ubi catholicæ fidei plenitudo continetur: quia impossibile est sine fide placere Deo.

II. Ut sic fidem uniuscujusque opera sequantur.

III. Ut si patrini vel matrinæ, qui infantes de fonte suscipiunt, sive masculos sive feminas, si ipsum symbolum & orationem dominicam sciunt, & filios & filias spirituales quos & quas de

(a) f. orationibus.
(b) Hinc patet illicitum fuisse jejunantibus extra tempus refectiois bibere, unde colliges quem esca illi laborant errore, qui liquidum non frangere jejunium docent, maxime si de vino agatur aut alio potu confortativo & nutriente. Cetera jejunantibus hic etiam in refectioe a vino abstinere jubentur.

de fonte susceperunt, pleniter instructos habeant de fide, de qua pro eis fidejussores extiterunt.

IV. Si omnes secundum legem Domini sive nobiles sive ignobiles uxores legitime sortitas habent, non uxores ab aliis dimissas, non Deo sacratas, non anes, non raptis & contra parentum voluntatem habentibus, non parentum neque propinquitatis alicujus adfinitate conjunctis, id est primum non matris incestor, non sororis, non materteræ, id est matris sororis, non amittæ, id est sororis patris, non privignæ, id est filialitiam, non fratris uxorem, non abunculi uxorem, non nepotis uxorem, non quis patris uxorem concubito illicito violet, non consobrinam, id est in tertiam generationem, vel de una in tertia, de alia in quarta, vel ambabus in quartam generationem. Una lex sive de viro sive de femina in istis generationibus conjunctis, sive aliquam feminam quam suus consobrinus aut sobrinus in secundam, aut tertiam, aut quartam generationem accepit, id est aut in tertium articulum, vel in quartum sibi de una parte in tertiam, & de alia in quarta pertinentes fuerunt post obitum defuncti propinqui ejus uxorem illius accipere non potest.

V. Ut inquiratur ab omnibus in parochia nostra constitutis, si dies dominicus secundum suam venerationem veneratur & colitur, ut nullus homo opera servile in die isto sancto faciat. Quod si fecit, ante nos veniat, & in præsentia nostra rationem deducat, si sua præsumptuositate aut cupiditate alicujus rei acquirendum hoc opus servile fecit, aut sui domini jussionem.

VI. Si festivitates sanctorum, qui prædicantur ab episcopo & presbyteris, quas colere debent & feriatis habere, si custodiantur, an non; & qui eas festivitates in contempto habet, & admissam venire despicit, & operatur in illis diebus.

VII. Si legitima jejunia per quatuor tempora celebrantur ab omnibus, & jejunent.

VIII. Si dictum jejunium propter aliquam necessitatem denunciatum quis infringere ausus fuit, & non secundum quod ei denunciatum fuit a presbytero ecclesie, vel a comite & decanis, ut hoc sciamus, & ante nos veniant.

IX. Ut quisquis decimas pleniter non dedit de sua conlaboratione, ut exinde ante nos rationes deducat, sive nobiles sive servientes, & unusquisque sive episcopus, sive abba, sive comes, sive vassus dominicus, sive qui proprietate sua habent, omnes suam familiam ante nos habeant in locis ubi per epistolam nostram denuntiamus, si ita possibile fuerit.

X. Ut inquirantur sortilegi & auruspices, & qui mentes & tempora observent, & qui omnia observant, & ita filacteria circa collum portant, nescimus quibus verbis scriptis & veneficiis, id est quæ mulieres potiones aliquas donent, ut partes excutiant, & aliquas divinationes faciant, & pro hoc ut a maritis suis majorem amorem habeant. Omnes malificos ante nos, de quibuscumque causis blasphemantur, ante nos adducere faciat, ut causa eorum ante nos discutatur.

XI. De homicidiis & perjuriis, id est qui homicidia egerunt, & de perjuriis reprobati sunt, & penitentiam non egerunt, neque agunt, ut ipsi ante nos veniant, & si confessi fuerunt, quod penitentiam exinde accipissent a presbyteris, dicant qualem penitentiam agant, & qui

presbyteri fuerunt, qui eos didicissent de fur- tis, aut de perjuriis, aut de homicidiis, quas in quibuscumque peccaverunt.

XII. Si alicubi in nostra parochia locus talis est, aut ad fontes, aut arbores, aut ad petras, si aliqui stulti ibi vota faciant aut observent pro aliquam sanitatem aut devotionem aliquam, ut illos nobis notos faciat, & ante nos adducite, & si alia loca, infra nostram parochiam innotescere faciat, & iterum cultores, & vota oblationum.

XIII. Ut si presbyteri aliqui infra nostra parochia recepti sunt, non a nobis ordinati, neque ab antecessoribus nostris, si aliquis eos receptos habet ad suam basilicam, ante nos eos venire faciat quicumque eos habuerit.

XIV. De presbyteris qui infra nostra parochia constituti sunt, qualiter se habent. Si infra suum officium se continent secundum canonicam auctoritatem & admonitionem nostram aut non, vel quale testimonium inter eos habent, id est in populo, aut bonam famam aut malam: Et si bona est fama, denuntietur, & sciatur omnibus; Et si mala est fama, depubli- cetur ab omnibus, non per invidiam, neque per alicujus mala persuasionem, sed ex veritate proferendum.

XV. Admoendum est, ut inquiratur, quod dici nefas est, eos qui incontinentes & per maximam libidinem se circumferentes, etiam cum quadrupedibus miscantur, si aliquis talem hominem habuerit aut pastorem, aut qualiscumque sit, qui in hoc crimine inventus probatus fuerit, ante nos adducatur.

XVI. De his qui commatres habent ad conjugium, de fonte vel sacro chrismate ab episcopo consignatum, id est de confirmatione; si publice eas habent, aut si adulteratur; similiter de filiis quisquis eas de fonte suscepit, & cum ea adulteravit, vel ad manum episcopi eam tenuerit, & postea in conjugium eam accepit, adulteravit.

XVII. Si quis vir filiastrum aut filiastram ad manum episcopi tenuit, id est ad confirmationem, ubi septiformis gratia Sancti Spiritus datur, si quis in tali conjugium, aut adulterium miscuerit, ante nos venire faciat: & quia dicitis, quia multa erga religionem christianitatis apud pagenses vestros geruntur, in quantum recordare potuimus, in his capitulis commemoravimus modo, quia Domino Deo auxiliante domini nostri imperatoris licentia, præsentem me ostendo ad omnia emendanda, & in his causis quæ in præfatis capitulis denuntiantur, & in ceteris in quibus ante me proferuntur.

HÆC SUNT CAPITULA

Ex divinarum scripturarum scripta, quæ electi sacerdotes custodienda atque adimplenda censuerunt.

I. UT unusquisque sacerdos ecclesiam suam cum omni diligentia ædificet, & reliquias sanctorum cum summo studio vigiliarum noctis & divinis officiis conservet.

II. Ut omnes sacerdotes horis competentibus diei & noctis suarum sonent ecclesiarum signa, & sacra tunc Deo celebrent officia, & populos erudiant quomodo, aut quibus Deus adorandus est horis.

III. Ut omnibus festis diebus & dominicis unus-

unusquisque sacerdos evangelium Christi populo prædicet.

IV. Ut unusquisque sacerdos cunctos sibi pertinentes erudiat, ut sciant qualiter decimas totius facultatis ecclesiis divinis debite offerant.

V. Ut ipsi sacerdotes populi suscipiant decimas, & nomina eorum & quæcumque dederint scripta habeant, & secundum auctoritatem canonicam coram testibus dividant, & ad ornamentum ecclesiarum primam eligant partem, secunda autem ad usum pauperum adque peregrinorum per eorum manus misericorditer cum omni humilitate dispensant. Tertiam vero partem sibi metipsis soli sacerdotes reservant.

VI. Ut unusquisque sacerdos orationem dominicam & symbolum populo sibi commisso curiose insinuent, ac totius religionis studium & christianitatis cultum eorum mentibus ostendant.

VII. Ut cuncti sacerdotes precibus assiduis pro vita & imperio domni imperatoris & filiorum ac filiarum salute orent.

VIII. Ut unusquisque sacerdos quotidianis adhsit orationibus pro pontifice, cujus gubernatur regimine.

IX. Ut nullus sacerdos in domibus vel aliis locis, nisi in ecclesiis Deo dicatis celebrare missas audeat.

X. Ut cunctis sacerdotibus jus & tempus baptismatis temporibus congruis secundum canonicam institutionem cautissime observetur.

XI. Ut omnes sacerdotes quibuscumque horis omnibus indigentibus baptismum infirmitatis causa diligentissime tribuant.

XII. Ut nullus presbyter sacrum officium, sive baptismale sacramentum, aut aliquid bonorum spiritualium, pro aliquo precio vendere præsumat, ne vendentes & ementes in templo cothurnas imitentur, ut pro his quæ adepti sunt, gratia divina non pretia concupiscant terrena, sed solum regni caelestis gloriam promereantur accipere.

XIII. Ut nullus presbyter a sede propria sanctæ ecclesiæ sub cuius titulo ordinatus fuit, ammonitionis causa ad alienam pergat ecclesiam, sed in eadem devotus usque ad vitam permaneat exitum.

XIV. Ut nullus ex sacerdotum numero ebrietas (*) initium nutriat, nec alios cogat per suam iustitiam inebriari.

XV. Ut nullus sacerdos extranearum mulierum habeat familiaritatem, nec in sua domu, in qua ipse habitat, nullam mulierem umquam permittat habitare.

XVI. Nulli sacerdotum liceat fidei iustitiam esse, neque derelicta propria lege, ad secularia iudicia accedere præsumat.

XVII. Nemo ex sacerdotum numero arma pugnantium umquam portet, nec litem contra proximum ullam excitet.

XVIII. Ut nullus presbyter edendi aut bibendi causa ingrediatur in tabernis.

XIX. Ut nullus sacerdos quicquam cum iuramento juret; sed simpliciter cum puritate & veritate omnia dicat.

XX. Ut cuncti sacerdotes omnibus illis confitentibus eorum crimina, dignam poenitentiam cum summa vigilantia ipsis indicant, & omni-

bus infirmis ante exitum vite viaticum & communionem corporis Christi misericorditer tribuant.

XXI. Ut secundum definitionem sanctorum patrum, si quis infirmatur, a sacerdotibus oleo sanctificato cum orationibus diligenter unguatur.

XXII. De nonis & decimis.

Volumus atque iubemus, ut de omni conlaboratu, & de vino, & fæno fideliter & pleniter ab omnibus nonis & decima persolvatur. De nutrimine vero pro decima sicut hætenus consuetudo fuit ab omnibus observetur. Si quis tamen episcoporum fuerit, qui argentum pro hoc accipere velit, in sua maneat potestate.

XXIII. De antiquis ecclesiis, ut non rem suam habeant.

Ut nec decimis nec aliis possessionibus priventur, ita ut oratoriis tribuantur.

XXIV. De spiritalibus filiis.

Deinde præcipimus, ut unusquisque compater vel proximi spiritalis filios suos catholice instruant.

XXV. De sacerdotibus.

Ut juxta apostoli vocem irreprehensibiles sint & moribus ornati, & nequaquam turpibus lucris deserviant juxta illud quod ait scriptura: *nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut ei placeat cui se probaverit*; & a turpibus lucris & usuris non solum ipsi abstinere, verum etiam plebes sibi subditas abstinere instruant.

XXVI. De incestuosus.

Ut incestuosus juxta canonicam sententiam poenitentia multentur. Qui vero decimas post crebras admonitiones & prædicationes sacerdotum dare neglexerint, excommunicentur. Juramento vero eos constringi nolumus.

XXVII. De discretione in corporis & sanguinis Domini perceptione.

Cavendum est enim, ne si nimium in longum differatur, ad perniciem animæ pertineat, dicente Domino: *neque manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis*. Si vero indiscrete accipitur, timendum est illud quod ait apostolus: *Qui manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit*. Juxta ergo apostoli documentum, probare se debet homo, & sic de pane illo manducare, & de calice bibere, ut videlicet abstinens se aliquot diebus ab operibus carnis, & purificans corpus animæ: nique suam, præparet se ad percipiendum tantum sacramentum, exemplo David, qui nisi se confessus fuisset abstinuisse se ab opere conjugali ab heri, & nudius tertius, nequaquam panes propositionis a sacerdote accepisset.

(*) f. vitium.
Concil. General. Tom. XIII.

IN SUBSEQUENTEM EPISTOLAM PRÆMONITIO.

Nec novus nec infrequens in Ecclesia mos obtinuit, ut cum primo Sacerdotes cæterique sacri ecclesiæ ministri initiabantur, simul illis de scripto monita darentur, ad quorum normam vitam adusque suos componerent. Id mandat concilium Toletanum IV. can. XXVI. de parochianis presbyteris; & in eum usum valuisse constat hominiliam Leonis IV. pontificis, quam sine auctoris nomine & in canones distributam PP. Martene & Durand Vet. Monum. tom. VII. pag. I. in duplici MS. Viconiensi & Parisiensi nacti sunt sub hoc titulo: *Commonitorium cuiusque ordinis ecclesiastici*. Alteram ego ab hac Leonis epistolam canonicam in eum usum destinatam nactus sum in MS. codice Bibliothecæ Cathedralis ecclesiæ Lucensis, sæculi, ut arbitror, XI. quam primus profero, ut est in eo codice, ingentibus scilicet barbaris & solæcismis vitiatam, quos tamen Lectores partim per se facile emendabunt, partim ipse brevi ad marginem adnotatione posita ex conjectura correxi. Ut vero hic collocarem, suavis mos sub Carolo Magno inductus, hæc & similia Sacerdotibus cæterisque ecclesiæ ministris injungendi. Postquam hæc scripseram, reperi hanc ipsam epistolam dudum antea evulgasse Baluzium Capitular. To. II. in Append. & Ballerinos Oper. S. Leonis To. III. pag. 669.

INCIPIT EPISTOLA CANONICA,

Quibus debeant adimplere episcopi, diaconi, seu subdiaconi.

I. PRimum omnium ut fidem Catholicam omnes presbyteri, & diaconi, seu subdiaconi memoriter teneant; & si quis hoc faciendum præmittat, 40. dierum a vino abstineat; & si abstinentiam neglexerit, commendandum replicetur in eo sententia.

II. Ut nullus presbyter, diaconus, seu subdiaconus cum mulieribus habitare aut conversare præsumat; & si inventus fuerit hoc faciens, deiciatur. Insuper & exilio destinatus dies suos in penitentiam finiat.

III. Ut ea quæ a Domino conservandis Christianis principibus amore dilata sunt vel fuerint ecclesiis, vel titulis exinde subtrahere præsumat, nec sacratas res depopulentur. Et si quisquam præsumserit, res, quæ fraudatæ sunt, quadruplum restituantur, aut si non habuerit unde ipsa loca admittant, & res ipsas, quæ fraudatæ sunt, ab episcopo ipsius recolligantur, & in ipso loco unde ablatæ sunt refirmentur. (sic)

IV. De presbyteris, qui eos ad communionem recipiunt qui incestas nuptias contrahunt, idest matrigna, cognata, vel socrum, aut filialtram, vel proxima agnatione conjunctam in conjugio sibi sociant, & ad eos pervenerint, admoventur ut separentur: qui se distulerit, a communionem priventur, & oblationes eorum ad sacro Altario non recipiantur; & si presbyter sciens hoc neglexerit distringendum, aut amicitiam temporalem attendendum, ad communionem eum receperit sine emendatione aut penitentiam canonicæ subiaceat sententiæ.

V. De iis presbyteris, qui post primam vel secundam correctionem recipiunt Idola colentes, vel suscipientes homines, qui ad fontes atque ad arbores sacrilegium faciunt, nec non de die Jovis aut Veneris propter Paganorum consuetudinem observant, vel cervolam aut anniculos faciunt, hoc est suffitores & cornua incantant, & eos post primam aut secundam adhortationem communicaverint, aut oblationem eorum susceperint, 40. spatia in pane & aqua sint contenti.

A VI. Ut nullus sacerdotum extra iussionem episcopi sui procuraciones sæculares liceat suscipere, exceptum iussionem pontificis sui religiosas causas, ecclesiarum videlicet aut clericorum, pauperum vel viduarum; sicut sacer præcipiunt canones. Si quis contenta hac observationem in talibus causis se implicasse invenitur, canonica sententiam de hujus præsumptioni subiaceat.

VII. Ut si cui sacerdoti ex qualibet mulierum denuntiatum fuerit, ut exinde suspensio malæ opinionis efficiatur, nulla cum ipsa habeat conversationem neque secreta neque præfenti. Si deinceps inventum fuerit, post secundam & tertiam contestationem, ut contemptum, gradus sui periculum sustineat.

VIII. Ut nullam ecclesiam cujuslibet diocesis ubi baptismum, presbyter absque diacono esse reperitur. Unde omnis presbyter, non habens diaconum, eligat sibi perionam & plebis suæ innotescat, tunc ad pontificem suum consignans deducat, cujus vita probata habeant, & diaconus consecretur. Quod si distulerit presbyter, dicens, eo quod non habeat talem clericum, episcopus suus provideat ei ex ecclesia sua, aut unde voluerit bonam personam: tantum est ut sine diacono non sit. Constituumus enim diaconum in uno cubiculo cum presbytero suo inaneat: deserens ei onerem, ut dignum est; ante quorum lecta clerici simili modo manere videantur: ut semper absque suspensione sint, & Deus propitiatur. Non existente presbytero intra domum, si ubicumque abierit diaconus post ejus egressum locum ejus obtineat ad suscipiendum vel ordinandum quod utili domui est; ita demum ut non presbytero suo superbiat. Nam si hoc adtentaverit, ab episcopo suo de contemptu superbiæ judicetur, ac de accessu ecclesiæ. Quod supra altare ponitur, seu undecumque accedere potest sub amborum sigillum sit, & non unius sine alterius notitiam expendere, ubi necessarium fuerit, præsumat.

IX. Ut nullus presbyter, diaconus, vel clericus in diocesi constitutus prædia ecclesiis, hoc est terras potestatem non habet vendicare; sed ne cuiquam parentum suorum donandi; & qui hoc egerint sub omni celeritate reddito pretio, ad loca sacra, in qua competunt, revertantur. Sin autem hanc observationem contem-

* dilata.
* de iure.
* de iure.

* ipse

* i. e. punire.
Ita & Moguer.
i. sub Rabano
ca. xxix.

familiaritate

* potest

* ut contem-
por

* i. arceatur.

ANNO
CHRISTI
810.
Divina con-
grua ratione.

l. e. servos
in libertatem
dimittebat.

l. oracula.

temptam qui hoc præsumpserit, res proprias in
ipsa ecclesia relinquat, & ipse foras ejiciatur,
eo quod divina congruam rationem * ut qui
ecclesias accipiunt ad regendum non dispargen-
dam accipiant. Simili modo alienandum, in-
fiduciandum, neque vendendum; sed nec si-
ne voluntate pontificis sui ad viganiandum, aut
liberos * dimittendum, ut superius censuimus.
Si habet proprietatem suam, aliud tantum re-
stituatur. Si non habuerit, expoliatus ex omni-
bus foras ejiciatur. Ipsa tamen res ad eccle-
siam, ex cujus res sunt, revertantur.
X. Ad nos perlatum est quod quidam con-
jugati habent . . . cula * in qua deserviant,
de sacris, mulierum vel filiarum suarum orna-
menta faciunt, & proprietatio jure sibi desen-

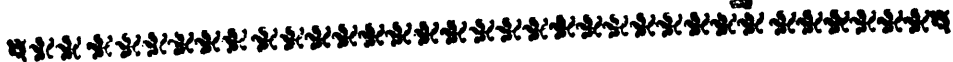
Adant; quod Christianis hominibus nec loqui
convenit, ut res sacratas, & quæ in sacra loca
offeruntur, mulierum suarum usurpent, vel fi-
liis aut parentum; si * adprobatur fuerit, su-
periore feriatur sententia.

XI. Omnes presbyteri, diaconi, subdiaconi
vel cunctus clericus * sub episcopo esse noscun-
tur, si causas habuerint, & minime potuerint
inter se deliberare, tunc ad pontificem suum
convenient, causam suam dicendum; nam per
nulla secularia judicia adire præsumant; & qui
hanc præceptionem contempti fuerint superiori-
bus penis subiacent. Ita ut in penitentiam
sint, abstinentes a * vino potatione, vel ab
esu carniis, donec ad metropolitani sui
accendant.

ANNO
CHRISTI
810.
l. hoc
batum.

NOTÆ EDITORIS IN SUPERIOREM EPISTOLAM.

- Can. I. Presbyteris hoc ipsum injungit Hincmarus in Capit. anni 852. cap. I.
Can. II. Ita & Cabillonense II. anni 650. can. III.
Can. III. Non dissimilem abutem concet Conc. Aquisgranense II. anni 826.
Can. IV. Incestas nuptias in gradibus hinc vetat Conc. Romanum Eugenii II. can. XXXVIII. & Moguntia-
num I. sub Rabano can. XXIX.
Can. V. Fontes, arbores, petras cultu quodam superstitione venerantes olim ex Fidelibus quosdam castigant
Patres & Concilia, inter quos Concil. Turonense II. anni 567. De die Jovis quam ex superstitione feriatam ha-
bebant quidam, lego qui scribit auctor vitæ S. Eligii Noviomensis lib. 2. cap. 15. De die Veneris nihil uspiam
me legis succurrit. Quid vero sit *corvulam*, aut *anteculus* (legendum *aniculas*, quod Concilia nonnulla melius
explicant *uniculas*) *facere*, discas ex his verbis Faustini episcopi Sermon. in Kalen. Januar. apud Bollandum in
Actis SS. ad eam diem. *Corvulam facientes in ferarum se habitum commutant*. Ita & juvenes, detrepti senes
larrvati simulabant. Denique quod hic habetur de incantationibus cornuum, respondet illi quod legitur in Indicu-
lo superstitionum paganorum Concil. Lipsinensis anni 743. ubi cap. 22 legas *De tempstatibus & cornibus & co-
loris*; forte enim ad subitas graveque procellas avortuandas cornubus inflatis instrepebant; est enim *incantare*
idem ac cantare apud Lampridium in Juliano. *Carmina profana incantare*.
Can. VI. His ænia habes fuscita in Aquisgran. an. 780. can. XXII. & Forojulien. an. 791. can. V.
Can. VII. Ita & Cabillonense II. anni 650. can. III. & alia passim.
Can. VIII. Nihil ullibi factum de hac re comperi; quamquam scio injunctum esse archipresbyteris ruralibus,
ut nunquam fiat sine syncellis. Turonens. II. can. XIX. Tricenens. an. 850. can. I.
Can. IX. Vide Moguntia. sub Rabano an. 847. can. VIII. & IX.
Can. X. Huic ænie aliquid est in Bracaren. anni 675. can. III.
Can. XI. Ita & Matifcom. an. 587. can. VIII. & Emeritense anni 666. can. XI.

ANNO
CHRISTI
.....

INCERTI LOCI CONCILIUM

AN
CHR

IN GALLIA

In quo de purgatione sacerdotum actum est. Post annum Christi DCCC.
Carolo Magno Imper.

Ex Label
Append. tom.
VII. **I**nter capitula ecclesiastica Caroli M. edita pag. 239. habetur titulo III. de purgatione sacer-
dotum cap. II. decretum Caroli regis ex con-
sultu Leonis papæ de purgatione sacerdotum:
quod quidem promulgatum esse in magna quadam
& universali synodo satis indicat ipse Carolus,
cum ait: necnon & nostrorum episcoporum om-
nium, cæterorumque sacerdotum & levitarum
auctoritate & consensu definitum est. Cujus tan-
ti Concilii mirum est omnem perisse memoriam,
& servata illius vestigia illo tantum in decreto,
quod est a me mox indicatum: quod quidem in
Capitula Caroli Magni a Benedicto Levita relatum
est, lib. 5. cap. 34. Eodem quoque pertinet capus
proxime antecedens.
Porro post annum Christi DCCC. referendum
id esse, intelligimus ex iis sub finem vocibus,
exemplo Leonis papæ: cujus purgatio an. DCCC.
excanti tribuenda est: quo tempore Roma Carolus
erat, ubi renunciatus est imperator, neque nisi post
Pascha in Galliam rediit. Quo vero deinde anno
legatos Romam miserit, qui Leonem super ea re
consulerent, incertum.

ANNO
CHRISTIANNO
CHRISTI

CONCILIIUM VORMATIENSE

De purgatione sacerdotum.

Ex Labbei
Append. tom.
VII.

Hujus Concilii mentio habetur ad nonnulla de C. Porro annum definire non possumus. Tantum hoc habemus, posterius esse altero illo incerti loci, de quo sum proxime locutus.

ANNO
CHRISTICONCILIIUM ALTINENSE,
DUBIUM, JUSSU PAULINI AQUILEJENSIS EPISCOPIANNO
CHRISTI

Congregatum, ut fertur, anno Domini DCCCII. tempore Leonis papæ III.
& Caroli Magni imperatoris.

Altinense Concilium hic refero, non quod recipia concilium Altini in Aquilejensi provincia a Paulino Aquilejensi Patriarcha habitum hoc anno credam, aut saltem, nisi ex Recentiorum fide, noverim; sed quod a Labbeo cæterisque omnibus Conciliorum Collectoribus referatur innoxia in depravata, uti in præfatione ad Concilium Forojuliense anni 796. demonstravi, lectione Epistolæ Paulini ad Carolum Magnum, quam Epistolam ibi integram & sanctam ex Vaticano codice recitavi. Hic vero iterum ejus portionem, qualem tanmodo Labbeus dedit, exhibeo, & ut idem Labbeus legat, quo facta cum altera, a me excusa, collatione intelligant lectores, quod tandem judicium de Altinensi Concilio anni 802. ferant.

EPISTOLA SYNODALIS.

Paulinus Aquilejensis episcopus scribit Carolo quod dux Venetorum Gradensem patriarcham aliosque sacerdotes occiderit, petitque ab eodem scelus Venetorum iusta vindicta puniri.

Catholico semperque inclito triumphatori domino Carolo divina coronante clementia imperatori, Paulinus minimus omnium servorum servus concordis parilique devotione cum fratribus & confacerdotibus nostris roseo in Christo Jesu cruore æternas multipliciter supplicii concinamus stibisona voce sanctes.

ET sacris paternorum canonum valenter incitantibus documentis, & vestris (ut verum resonat) mellitis salubribus irrorantibus syllabis in hac, cui Deo auctore, licet indignus, indignoque famulatu deservio, sede, concilium habitum Altini fuisse, sub nomine regis, tranquillissimis vestræ serenitatis auribus operæ pretium duximus humillimis horum, quamvis inculcorum apicum, suppliciter notulis intimare.

De sacerdotibus autem plagis impositis semique vivis relictiis, vel certe diabolico fervescente furore, per ejus satellites interemptis, non meum,

sed vestræ definitionis erit judicium: in vestra itaque potestatis altitudine, in quodam judiciali libello a sanctis olim patribus salubriter prælibato legisse me recolo reservatum. Ob quam igitur causam hæc fecerint, vestris certius scio omnino non latuisse neque latere sacris memoriis. Neminem namque alium arbitrati sunt sanctam ecclesiam de illatis injuriis, tam potentissime quam regali animadversione ulcisci, vicariam ab eo vicissitudinis expetens curam: ut quemadmodum illa eum & in præsentis sæculo, & inter bella, spiritalibus non cessat coronare triumphis, & cælesti regno, divinam implorando clementiam, participem fieri imprecatur, ita & ille principalem adeptus potentiam, & ab inimicis ejus valenter eam defendere: & de hostibus ejus ultrici investigationis sententia non desinat vindicare.

Non igitur dedignetur benignitatis vestræ excellentia, sollicitudinis erga eam pro hoc negotio vigilanter gerere curam, rememorantes per omnia sacri fontis utero, de quo multo longe felicitus estis renati, fideique lactis dulcedine nutriti, quam prius, materna bene quamvis vulva generati, carnalibus estis uberibus ablactati. Egrediantur quapropter (si placet) una de hac re per universam regni vestri late diffusam monarchiam decretalis sententiæ ultio, quam nulla upquam possit inimica veritatis & adversatrix justitiæ, quolibet urgente refragationis instinctu, oblivio abolere. Valde enim hujus sceleris truculenta præstigia, obincuriam disciplinæ, per cunctas mundi ecclesias prævalere partes. Unde vestri est censura magisterii resacanda hæc noxialis morbi modis omnibus pestis, & potentissima docilique funditus manu extirpanda; quatenus sit sancta ecclesia, vestris adjuta præstidiis, libera, ab humano sanguine impolluta, quæ Christi est pretioso sanguine purpurata; quocirca ejusdem retenti feliciter gremio, & in hac vita incolumes, & gloriosi, & æterna beatitudine gaudebundi, semper potiamini, & felices, per Jesum Christum Dominum nostrum, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus in Trinitate perfecta per omnia sæcula sæculorum. Amen.

No-

ANNO CHRISTI

Causa & occasio Concilii quod fuerit.

NOTA SEVERINI BINII.

Constitutum. Scribunt annales Venetorum, quod permissis Joannis Venetorum docto, & gratia Nicophori orienalis imperatoris, Christophorus homo Græcus, Ulivoleas episcopus constitutus fuerit. Quod cum Venetorum tribus iniquo animo ferrent, orant Joannem Gradensem patriarcham, ut Christophorum hominem Græcum consecraret: Joannes vero eorum precibus obsecutus, illum non sanctum non consecravit, sed etiam a plerumque communione tenuit.

ANNO CHRISTI 802. esse festinant, Paulinus Aquilejensis synodum istam convocavit, qua, sicut omnibus visum fuerat necessarium & conveniens, synodali epistola superius recitata, Caroli imperatoris & Francorum regis auxilium imploravit. In locum defuncti tribunorum studio susceptus est Fortunatus, Joanni defuncto sanguine conjunctus, quem postquam pallio, & Carolus imperator. securitatis diplomate donavit. Maronius anno 802. Sic dictum ab Altino, quod est episcopus provincie Aquilejensis. Hic in chronico Pithæi Foro-Julienæ episcopus nominatur, ideo fortasse, quod Aquilejensis episcopus Foro-Julium est translatus. Unde dum Sigbertus anno 811. metropoles imperii recenser, sic ait: Foro-Julium, quæ & Aquileja. Hunc, dum grammaticus artes profiteretur, Carolo imperatori familiarissimum refert Eginhardus in vita Caroli. Defunctum fuisse anno Domini octingentesimo secundo, postquam concilio interfuisset, narrat chronicon Pithæi.

CONCILIUM AQUISGRANENSE,

In quo actum de præstando imperatori ab omnibus sacramento: & de disciplina ecclesiastica clericorum & monachorum. Anno Christi DCCCII. Imperii Caroli Magni II.

Meminit hujus synodi chronicon Moissacense. Meminit hujus synodi chronicon Moissacense B. ad hunc annum DCCCII habita: defignatque mensem. Imperator Carolus, inquit, mense Octobri congregavit synodum universalem in Aquis, & ibi fecit episcopis, presbyteris, diaconibus prælegi universos canones quos sancta synodus præcepit, & decreta pontificum, ut canonici juxta canones viverent, & quicquid in clero, aut in populo, de culpis, aut de negligentis apparuerit, juxta canonum auctoritatem emendarent. Similiter in ipsa synodo congregavit universos abbates & monachos qui ibi aderant, & ipsi inter se conventum fecerunt & legerunt regulam sancti patris Benedicti, ut quicquid in monasteriis seu in monachis contra illam factum fuisset, hoc ipsum juxta eandem emendare facerent. Quid autem amplius gestum fuerit in eodem concilio, exponit breve chronicon monasterii sancti Dionysii in Francia his verbis, ad ipsumque annum DCCCII. Carolus, inquit, Imperator, ad Aquis palatrum, concilium habuit, ut ei omnes generaliter fidelitatem jurarent: monachi, canonici: ita & fecerunt. Hujus autem juramenti formulas sic promovere visum fuit ex codice manuscripto bibliotheca collegii Clavomontani Parisiensis Societatis Jesu, qua sic habent.

SACRAMENTUM.

Sacramentale qualiter promitto ego, quod ab isto die in antea fidelis sum domino Karolo piissimo imperatori, filio Pippini regis, & Berthamæ reginæ, pura mente, absque fraude, & malo ingenio, de mea parte ad tuam partem, & ad honorem regni tui sicut per dicitum debet esse homo domino suo. Sic me adjuvet Deus, & ista sanctorum patrocinia quæ in hoc loco sunt, quia diebus vite meæ per meam voluntatem, in quantum mihi Deus intellectum dederit, sic adendam & consentiam.

ITEM ALIUD.

Sacramentale qualiter repromitto, ego domino Karolo piissimo imperatori: filio Pippini regis & Berthamæ, fidelis sum, sicut homo per dicitum debet esse domino suo, ad suum regnum & ad suum rectum: & illud sacramentum quod juratum habeo, custodiam, & custodire volo, in quantum ego scio, & intelligo, ab isto die & in antea. Sic me adjuvet Deus, qui cælum & terram creavit, & ista sanctorum patrocinia.

Addit supplementorum auctor, videri sibi facta hoc in concilio capitula, qua supra edita sunt pag. 1174 quibus hoc titulus: Ex capitulis, quæ missis anno II. data sunt.

AD CONCILIUM AQUISGRANENSE

ADDITIO.

Ex suplem.
Mans pag 741

Concilium hoc Aquisgranense ex auctore suo juxta constitutionem SS. Patrum, sive in episcopatibus, sive in monasteriis aut per universas ecclesias, ita ut canonici juxta canones viverent, & quidquid in clero aut in populo de culpis aut negligentibus appareret juxta canonum auctoritatem emendassent, & quidquid in monasteriis seu in monachis contra regulam S. Benedicti factum fuisset, hoc juxta regulam ejusdem emendare fecissent. Mandavit autem ut unusquisque episcopus in omni regno, vel imperio suo ipsi cum presbyteris suis officium sicut ipsi ecclesia Romana facerent. Nam & scholas suas cantorum in loca congrua continui praecepit. Similiter & in monasteriis Sancti Benedicti servantibus regulam, ut officium ipsius facerent, sicut regula docet.

FINIS TOMI DECIMITERTII.

